Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 január 4 — 1 (949) szám

FŐVÁROSI KÖNYVTÁR BUDAPEST

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZÁM: TERÉZ 137-15

Kivételes fontosságu esztendőnek

nevezte *Ripka* Ferenc főpolgármester a Szilveszter napján nála tisztelgő ujságírók előtt az 1928. évet, amely hófehéren, barátságosan köszöntött ránk. Mi nem látunk és Budapest közönsége sem fog látni pesszimizmust a főpolgármesternek ebben az aláhúzott, nagyon fontos jóslatában. Nem lehetünk pesszimisták akkor, amikor *Ripka* Ferenc beszédének egyéb részeit is elolvassuk, mert — mint mindenkor — ezúttal is a *bizalom és a hit sugárzik a főpolgármester mondataiból.*

Tisztában van vele mindenki, hogy *Budapest nagy időket él.* A háború után Európa nagyvárosai kétségkívül megelőzték a magyar fővárost az újjáépítés munkájában. Forradalom szakadt ránk és a forradalmat a romboló, mindent megsemmisítéssel fenyegető kommunizmus követte. Ezek a sulyos, lelketölő, mindent pusztító idők kimaradtak más nagyvárosok életéből és nem lehet Budapestnek szemrehányást tenni, ha az újjáépítés munkájával megkésett. A kommunizmussal sem értek még véget a gyülölködés esztendei, csak az utolsó három esztendő volt az, amely alatt éppen *Rikpa Ferenc főpolgármester nemes és lelkes munkája hatalmas sikerekkel kezdte meg a társadalmi és felekezeti ellentétek áthidalását.* Ez a három esztendő páratlan nagy sikert hozott és joggal mondhatta el *Ripka* Ferenc főpolgármester az ujságírókhoz intézett beszédében, hogy bizalommal néz a kivételes nehéz esztendő elé.

Az ellentétek, a gyülölködés, a társadalmi szétszaggatottság olyan mértékü volt Budapesten, hogy a három esztendő apostoli kiegyenlítő munkája határozottan rövidnek tünik fel a szemlélő előtt. Aki visszaemlékezik a kommunizmus rémségeire, az ezt követő idők eldurvult, elvadult, kétségbeejtő viszonyaira, az csak csodálkozva láthatja a mai konszolidált állpotokat, mert *rövid volt a három esztendő ahhoz a hosszú úthoz, amelyet a társadalmi béke, a nyugalom, a kiengesztelődés célja felé megtettünk.* Csak azért történhetett meg ez így, mert az *utat nemes lelkek munkája egyengette, a haladás tempóját pedig meleg szivek tüze fütötte.* De megtettük az utat, megközelítettük a célt és az újesztendő alkalmával boldogan kell köszöntenie Budapest székesfőváros közönségének azokat a nagy férfiakat, akik ezt az apostoli, csodálatos munkát elvégezték és elvégeztették a megbékélt lelkekkel.

Három esztendő talajjavító munkája után most *elérkezett a vetés ideje.* Azt kell kiolvasni *Ripka* Ferenc főpolgármester újévi beszédéből, hogy azért kivételes fontosságú esztendő ez, amely most bekövetkezett, mert elérkeztünk *az igazi alkotások idejéhez,* amikor végre az igazi békés egyetértés összefogásával kezdjük felemelni ezt a várost a régi fény, a régi megelégedettség szinvonalára. De nemcsak az alkotómunka kezdődik meg, hanem elérkeztünk oda is, ahol *a főváros egész jövőjét, hosszú évtizedekre kiható jelentőségü reformmal kell megalapozni.* Maga *Ripka* főpolgármester is *Budapest reneszánszának* nevezi azt az átalakulást, amelynek *az új fővárosi törvény* megalkotása révén Budapestre el kell következnie. Nagy és modern reformot várunk ebben az esztendőben és hiszünk abban a jóindulatban, amely a kormánykörőket a magyar fővárossal szemben vezeti. A haladásnak mindig voltak ellenzői, voltak kerékkötői. De *a haladás szelleme, a kor követelményei mindig diadalmasan győztek le minden akadályt.* Most is így kell ennek lennie, *Budapest hatalmas gépezetét nem lehet egy félszázadosnál öregebb törvény rozsdás rekvizitumaival igazgatni.* Az operáción át kell esni, de át kell esni azoknak a kishitüségén is, akik ettől az életmentő operációtól félnek, reszketnek.

Az új fővárosi törvény mellett *a nagy beruházások* végrehajtása fogja legföként jellemezni az 1928. esztendőt. Hatalmas program megvalósítása vár a fővárosra, a mellett számolni lehet a magánépítkezés fellendülésével és a nagyarányú állami beruházások jótékony hatásával is. Gazdasági szempontból tehát meg volnának adva a lehetőségek, hogy Budapest népére jobb idők köszöntsenek.

Hogy ez így legyen, abban a tekintetben sokat tehet, vagy sokat hátráltathat Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága. Nem ok nélkül hangoztatta újévi beszédében *Ripka* Ferenc főpolgármester a *megértés és a szeretet* szükségességét. Csak egymás megértésével és Budapest szeretetével felvértezetten indulhatnak a közgyülés tagjai a kivételes fontosságú esztendő elé, amely a főváros reneszanszát hivatott meghozni. A főpolgármester nemes optimizmusa, amellyel a közgyülési termen végigtekint, azt mondatja vele, hogy „az egész törvényhatósági életben a béke, az összefogás és a munka gondolata lett urrá". Nem kívánhatunk szebbet, jobbat, örvendetesebbet Budapest polgárságának újesztendőre, mint azt, hogy a főpolgármesternek, aki mindig ezekért az ideálokért küzdött és dolgozott, *igaza legyen ebben a meglátásban.* A kivételesen nehéz, fontos és nagy esztendőben Budapest törvényhatóságát a *béke, az összefogás és a munka gondolata vezesse és forrassza egybe.* Ha ez így lesz, Budapest elérkezik nagy és reményteljes reneszanszához, Budapest népe pedig a gazdasági megújhodáshoz.

Visszaemlékezés a nagykölcsön, a kislakások és a hiteltullépések esztendejére

Küzdelem a közszolgáltatások árának leszállitásáért — Az Egységes Községi Polgári Párt megnövekedése, lelkes munkája és sikerei

Bucsut intünk az esztendő után, mely Budapest élete számára sok nehéz órát hozott, de azért végeredményben mégis csak becses és tekintélyes haladás jutott osztályrészül a város ügyeinek. Ha egy mondattal akarjuk jellemezni Budapest kommunitásának esztendejét, akkor azt mondanánk, hogy az *volt a nagy kölcsön, a beruházások, a kislakások, a hiteltüllépések, a Talbot-centrálé esztendeje, amely letárgyalt két költségvetést, megoldotta az üzemi kérdést, küzdött a drágasággal és hősi harcot vivott a községi közszolgáltatások árának leszállitásáért.* Mindezekben a harcokban, akciókban és sikerekben résztvett a törvényhatóság minden pártja, a közgyülés — eltekintve kisebb-nagyobb viharoktól, imitt-amott a mult csökevényeiként megmaradt botrányoktól — szorgalmasan és eredményesen dolgozott. Hogy ez így lehetett, annak legfőbb érdeme az *Egységes Községi Polgári Pártra* hárul, amely fiatalon és frissen állt a küzdelemben, bölcs megfontolással a viharok csitításában és a megoldásokra vezető hidak megépítésében. Ez a párt megalakulásától kezdve a legnagyobb megbecsülést érdemlő módon töltötte be a *mérleg nyelvének* fontos szerepét. Az 1927-ik esztendőben azonban már irányokat szabott, utakat mutatott, az *egész város polgárságát érintő akciókat vezetett, lelke,* jó szelleme volt a közgyülésnek. Az *Egységes Községi Polgári Párt* méltóan töltötte be azt a szerepet, amelyet nagynevü megalapitói neki szántak és *letéteményese volt azoknak a nagy gondolatoknak, amelyeket Ripka Ferenc főpolgármester három esztendővel ezelőtt kezdett hirdetni: tovább küzdött a társadalmi békéért, a felekezeti egyenlőségért, a polgári munka megbecsüléséért, a polgári jólét kivivásáért és az alkotómunka megindításáért.*

Átcsoportosulás a közgyülési teremben

Az *Egységes Községi Polgári Párt* esztendeje a legszebb auspiciumok között indult. Az országgyülési választások után erőben és tekintélyben hatalmasan megnövekedve jelent meg a közgyülési porondon. A községi választások óta rendkívüli módon gyarapodott meg ez a párt. Akkor összesen huszonhárom mandátuma volt. Ehhez járult a kinevezettek húsztagú csoportja és tíz olyan bizottsági tag, akinek állásánál fogva van mandátuma. Ezenkívül többen is csatlakoztak a *Keresztény Községi Pártból,* majd bevonult az *Ugron* Gábor vezetése alatt álló héttagú liberális csoport is. Majd jöttek többen a demokrata pártból és a pártonkívüliek közül is, többek között csatlakozott a demokratikus blok egykori elnöke, Budapest volt nagynevű polgármestere: *Bárczy* István is. Számban és tekintélyben erőteljesen megnövekedve, hozzáfogott a párt a maga szervezeteinek kiépítéséhez, egyben pedig *nagyszerü pártszellemet és kivételesen jelentős pártéletet teremtettek.*

Nagy szükség is volt arra a kitünő pártszellemre, amely az *Egységes Községi Polgári Párt* minden tagját és minden cselekedetét áthatotta. Szükség volt erre az egymással szemben ülő, világnézetükben rendkívüli mélységgel elválasztott pártok között, amelyek egymással versengve akarták magukhoz ragadni a hegemóniát és a politikai hatalmat. *Az Egységes Községi Polgári Párt őrizte meg egész esztendőn át a közgyülés egyensúlyát, békéjét és méltóságát.* A *Wolff*-párt és a szociáldemokrata párt ezenközben körülbelül megtartották a maguk régi számarányát és agilitását. Annál nehezebb és vészesebb idők következtek be azonban a baloldali polgári pártok számára. Elsősorban vonatkozik ez a demokrata pártra, amely vezérének, *Vázsonyi* Vilmosnak halála után *szétszakadt és erősen lemorzsolódott.* A községi életben nagyon megérzett a pártnak ez a dekadenciája, mert az elveszett népszerüség érdekében a párt vezető tagjai számos esetben idegesen és megokolatlanul áldatlan harcokat idéztek fel.

A nagy kölcsön és beruházások

Ami most már az esztendő politikamentes eseményeit illeti, ezeknek felsorakoztatását kezdjük meg a mindennek alapot adó *nagykölcsön* felvételével. A *Bankers Trust* 20 millió dolláros, 6 százalékos ajánlatát március közepén 159 szavazattal egyhangúan fogadta el a közgyülés. A nagy dollárkölcsön felvétele és a beruházások megkezdése körül a pártok között semmiféle ellentét nem volt. Annál élesebb harc folyt a kölcsön tipusa körül. A többség a *Bankers Trust* hat százalékos ajánlata mellett foglalt állást, míg a szocialisták kitartottak a 6.5 százalékos kölcsönajánlat mellett, amelynek révén a beruházásokra momentán nagyobb összeg jutott volna. A beruházási célokra ezzel 17.700.000 dollár jutott a fővárosnak, amivel szemben a még márciusban megállapított beruházási program összege csak 17.400.000 dollár volt. A legsürgősebb beruházó program különben öt pontból áll és pedig

1. az autóbuszüzemnél	4.814.000 P
2. a közlekedési intézményeknél	17.600.000 ..
3. lakások építésére	38.240.000 ..
4. az Elektromos Müveknél	20.000.000 ..
5. a vízmüveknél	14.400.000 ..
összesen	95.054.000 P

Ehhez járult a beruházókölcsön terhére már előre elvégzett munkák értéke 5.768.800 pengő, úgyhogy a kölcsön megvszavazásának óráiában összesen 100.822.800 pengő volt a beruházási összeg.

A beruházások meg is kezdődtek még a most

elmult esztendőben, de legnagyobb részük az új évre esik, úgy hogy erőteljes gazdasági föllendülést várhatunk ezen a réven.

Kislakások banképítkezéssel

A beruházások sorában egyedül a *kislakások* építése volt olyan, amely nem számítható a jövedelmező beruházások közé. Ez az argumentum el is hangzott többször a közgyűlésen, de végeredményben mégis *győzött a többség tiszteletreméltó szociális érzéke.* A kislakások építésének ügyében mégis páratlan huza-vona ütötte föl a fejét. Erre az adott okot, hogy a kislakásépítések terén eddig egészen ismeretlen megoldást talált a főváros tanácsa és ez az úgynevezett *banképítkezések* metódusa volt. Január közepén fogadta el a közgyűlés egy izgalmas éjszakai ülésen a tanács előterjesztését, amely szerint *ezer-ezer lakást épit a Kereskedelmi Bank és a Pesti Hazai Takarékpénztár, hászázat a főváros házikezelésben, háromszázat a Belvárosi Takarékpénztár és ötszázat az Angol-Magyar Bank.*

Az építkezések a legnagyobb rendben mentek véghez, *a vállalkozók,* — elsősorban a Kereskedelmi Bank vállalkozója: a *Fejér és Dános* cég — *teljes megelégedésre, szerződéses kötelezettségeiknek mindenben megfelelően, hiteltüllépések nélkül teljesitették kötelességüket* és ma már a bécsiúti ház kivételével mindenütt bent vannak az új lakók, akik ezrével ostromolták meg lakásigényeikkel a kitünő *Liber* tanácsnok ajtaját. A kislakásépítési programból ma már mindössze három bérháznak a fölépítése van hátra, amelyet a főváros házikezelésben kíván felépíteni. A kislakások építésére különben a főváros 65.617 négyszögöl telket vásárolt 3,432.290 pengő vételárért.

A hiteltúllépések

A bankaiánlatok elfogadásának nagy jelentősége volt, de várospolitikai körökben különösen akkor örültek ennek a megoldásnak igazán, amikor március elején kitört *a hiteltüllépések botránya. Becsey* Antal kormányfőtanácsos, az *Egységes Községi Polgári Párt* tagja, valami csodálatos megérzéssel a *Fővárosi Hirlap* hasábjain ekkor *már hetek óta cikkezett a főváros müszaki adminisztrációjának csődjéről.* És valóban kitört ez a csúnya botrány, amelyről *a józemüek és a józanok rögtön megállapitották, hogy csak hivatali mulasztásokról és hatáskör tüllépésekről, talán jóindulatú lelkiismeretlenségekről van szó.* Azok azonban, akik a látszatok után indultak, *teli harsogták a várost és az országot is a legszörnyübb panamavádakkal és gyanusitásokkal.* Izgalmas jelenetek voltak a bizottságokban és a közgyüléseken, amelyeknek nyomán *becsületsértési és rágalmazási perek tömege indult.* Közben az egyik köztiszteletben álló főtisztviselőt más ügyosztály élére helyezték át, *ahol még mindig müködik,* pedig időközben a *vizsgálóbizottság és a törvényhatóság teljes elégtételt szolgáltatott neki.* A *Széchenyifürdő* strandfürdőjének, valamint a *Gellért-fürdő* szállodájának és hullámfürdőjének hiteltüllépése ügyében közben megindult a szigorú vizsgálat több oldalról is. Ezek a vizsgálatok egész nyáron tartottak, míg végre teljes igazságot szolgáltattak, a hibás tisztviselők elvették büntetésüket, egyben azonban *kiderült, hogy anyagi érdek senkit sem vezetett.* Fájdalom, a hangos botrányok, a sajtóban megjelent, objektivitással nem dicsekedhető cikkek a *közvélemény igen nagy részét a városháza ellen forditotta és hosszú időbe fog telni, amig az alaptalan panamavádak szomorú árnyéka elvonul majd a városháza fölül.*

A városházán esett szomorú hibák közé kell számítani a *központi szivattyü-telep* és a *ferencvárosi kikötő* esetét is. Mind a két esetre a *Fővárosi Hirlap* hasábjain világítottunk rá, és akciónknak meg volt az az eredménye, hogy *mind a két ügyet hamarosan és közmegelégedésre elintézték.* Az év júniusában történt mind a két eset. Először az derült ki, hogy nyár közepén az illetékes müszaki ügyosztálynak *be kellett szüntetnie a ferencvárosi kikötő épitését,* mert az 1927-es költségvetésből a pénzügyi ügyosztály törölte a 750.000 pengős fedezetet. A ferencvárosi kikötő után a *szivattyü-telep épitkezését is be kellett szüntetni,* ugyancsak azért, mert a költségvetésbe beállított 655.000 pengőt a pénzügyi ügyosztály *az illetékes müszaki ügyosztály megkérdezése nélkül* törölte. A *Fővárosi Hirlap* alarmjára a törvényhatóság sietve reparálta a hibákat és a *Fővárosi Hirlap* éppen a mai számában számolhat be arról, hogy mind a két helyen teljes erővel folynak a munkálatok.

Küzdelmek, harcok, sikerek

Ebben az esztendőben egyébként *két költségvetést* tárgyalt le a közgyűlés. Az 1927-es költségvetés *4835 pengő felesleggel* végződött, a bevételek összege 154,271.851 pengő, a kiadásoké pedig 154,267.016 pengő volt. Az 1928. évi költségvetés, amely már *Lamotte* Károly tanácsnok műve, 200,161.146 pengő bevételt és 200,158.475 pengő kiadást tüntet fel és igy a *fölösleg 2671 pengő.*

Nagy problémája volt ennek az esztendőnek az *üzemi kérdés* megoldása is, amely azonban közmegelégedésre sikerült. Összesen öt üzemet szüntetett meg a közgyülés, amelyek a következők: *a Szállitmányozási r.-t., a Faárugyár r.-t., a Konyhakerti gazdaság, a Zöldségüzem, valamint a Ruha- és cipőüzem.* A másik hatalmas probléma, *a villamoscentrálé* megépítése körül a kormánnyal való tárgyalások során merült fel. Ezt a kérdést, amely az egész esztendőn át foglalkoztatta a városházi életet véglegesen valószinüleg csak a közeli napokban lehet megoldani.

Küzdött a *főváros a drágaság ellen* és itt hatalmas segítőkezet nyujtott az a nagyszerü munka, amelyet a megoldás érdekében *Vass* József népjóléti miniszter és államtitkára, dr. *Dréhr* Imre végeztek. Az az ankét, amelyet sok sikerrel tartottak meg a drágaság kérdésében, véglegesen felszinre vetette *a vásárcsarnokok* ügyét. A főváros ezévi programjának egyik legfontosabb témája lesz ez.

Nagy lendületet vett az a törekvés, amely *Budapest idegenforgalmát* akarja megsokszorozni. Elévülhetetlenek azok az érdemek, amelyeket ennek a kérdésnek felszinen tartásával és praktikus gondolatok termelésével *Ripka* Ferenc főpolgármester szerzett. Bekapcsolódik az idegenforgalom kérdésébe *Budapest fürdővárossá* való emelése is, ami — bár a jövő zenéje, de egyik legszebb álma a mai pesti embereknek. Sokat jelent ezen a téren az is, hogy Budapest egyik büszkesége, *a Margitsziget* kikerült a magánvállalkozás kezéből és az a részvénytársaság, amely a *Fővárosi Közmunkák Tanácsának* égisze alatt alakult, páratlan áldozatkészséggel akarja szépiteni és modernizálni.

Budapest közéletének és társadalmi békéjének egyik súlyos tövisét is sikerült éppen az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjainak buzgólkodásával ebben az elmult évben megoldani. Végleg elült az a sok keserüség, amely *a fővárosi tanerők elbocsátása* körül a kommunizmus utáni esztendőkben keletkezett. Sikerült sok mindent reparálni, sok elégtételt szerezni és az egész ügyet megnyugvásra vinni.

Természetesen tavaly is élénken szerepeltek azok a harcok, amelyek évtizedek óta folynak a kormány és a főváros között *az ápolási díjak* körül. Ezeknek a harcoknak mégis volt némi eredménye, mert megszületett belőle a *közkórházak adminisztrációjának reformja.* A *közegészségügy* ápolása terén egyébként sok szép sikert ért el a főváros új tisztifőorvosa, *Csordás* Elemér dr., aki páratlan lelkesedéssel buzgólkodik. Ha megemlítjük még, hogy tavaly született meg a főváros nagy *útburkolási programja,* hogy nagy sikert ért el *Purébl* tanácsnok *gyermeknyaraltatása,* hogy *Balló* igazgató *köztisztasági csodagépek* beszerzésével foglalkozik és hogy a sokat vitatott *Tabán-probléma* még nagyon messze van a megoldástól, akkor át is térhetünk arra a nagy harcra, amely *Budapest polgársága terheinek enyhitéséért és a közlekedés megjavitásáért folyt és folyik ma is.*

A közszállítások árának leszállítása

A közterhek csökkentéséért és a közszolgáltatások árának leszállításáért az *Egységes Községi Polgári Párt* indította meg a harcot. Június 20-án volt az a nevezetes *rendkivüli közgyülés,* amelyen a párt szónokai kimutatták, hogy a *közszolgáltatások üzemeinek gazdaságossá tétele mellett új adók behozatala nélkül is le lehet szállitani a tarifákat.* Ezzel kapcsolatban megindult a harc az *autóbuszközlekedés fejlesztéséért* is és ezen a téren az *Egységes Községi Polgári Pártnak* sikerült elérnie, hogy a beruházási programban tervezett *negyven autóbusz helyett száz új autóbuszt* rendelt meg a főváros. De megindult az akció a *villanyáram egységárának* leszállításáért, az *egységes és olcsó BSzKRT tarifáért,* valamint a *hüsforgalmiadó megszüntetéséért,* végül pedig azért, hogy *Budapest közlekedését egységesitsék* és azt egy *közlekedési diktátor* hatalma alá rendeljék.

Az 1928-i költségvetés vitája során teljes mértékben érvényesült az *Egységes Községi Polgári Párt* álláspontja, amennyiben *sikerült az antiszociális hüsforgalmiadót megszüntetni és kimondani a villany egységárának lényeges leszállitását.* A BSzKRT tarifájának leszállítása kétségkivül útban van, annyival is inkább, mert *a párt konkrét javaslatokat tett* és megjelölte azokat a fedezeteket is, amelyekkel a BSzKRT előálló veszteségeit pótolni lehet.

Szélmalomharc a Talbot-centrálé körül

A városházán még mindig van egy kis idegesség, helyesebben még mindig csinálnak egy kis idegességet, a Talbot-ügy körül. Kénytelen, kelletlen csak szélmalomharcnak lehet nevezni, mert a *Talbot-centrálé kérdése végérvényesen befejezett ügy.* A kormány döntött, hogy a Talbot-kölcsönt felveszi és megkezdi abból a nagyarányú beruházást, megépíti a centrálét, amelynek *székhelye végérvényesen és megfelebbezhetetlenül: Bánhida.* Még meg lehetne valahogy érteni a dolgot, ha a főváros tanácsa és a főváros pártjai keményen opponálnának a kormány befejezett szándékai ellen, de itt nem opponálásról, hanem *fölösleges hareról* van szó. Mert nem opponálás az, amikor még a tanács is azt ajánlja, hogy a főváros a *Bánhidán felállitandó centráléból szerezze be a szükséges elektromos áramot.* Hogy a főváros nem akarja a centrálé kezelését vállalni, ahhoz joga van. De ha a centrálé Bánhidán épül és ha a centrálétől a főváros áramot vásárol: akkor *itt már minden befejezett dolog* és nem történik egyéb, csak postumus vita folyik az állami szakértők és a főváros szakértői között, amely vitába azonban a laikusok is beleszólnak. Egyelőre azonban még ez a szélmalomharc is elnyugodott és a harc utolsó etappja az a nagy mérközés volt, amely a világitási bizottságban *Simanek* Emil professzor és *Buzáth* János alpolgármester között végbement. Ez a vita sajnálatosan túl élesnek bizonyult, de viszont mind a két fél *férfiasan védte a maga álláspontját,* illetve *Buzáth* János esetében az alpolgármester egész mellel állott oda a maga szakértőinek védelmében. Az ügy kétségkivül *Kozma* Jenő dr. böles indítványának elfogadásával részben megnyugváshoz jutott, részben pedig a leghelyesebb megoldási útra terelődött. Ez a megoldás pedig az, hogy *üljenek össze egymás között a főváros és az állam kiváló szakértői:* ők majd csak megértik egymást, majd csak megtalálják a hibát, amelynek kiküszöbölése már nem is annyira az elintézett ügy, mint inább a *békesség kedvéért* is olyan fontos és olyan sürgős.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízmüveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

HAAS ÉS SOMOGYI
BUDAPEST VI * FRANGEPÁN-U. 7

MODERN PORTÁLOK

NEUMANN ÉS TÁRSA
fatelitő és faburkolati vállalat
Városi iroda: Budapest IV, Muzeum-körút 27. Telefon: J. 381-59
Gyártelep és gyári iroda: VII, Egressy út 34. Telefon: J. 392-70

Tudor Akkumulátorgyár R.-T.
BUDAPEST | V., Váczi-út 137-139 Telefon: L. 923-09

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vizvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

KLEIN ZSIGMOND okl. mérnök, út és csatorna építési vállalkozó
Budapest, V. kerület, Berzenczey ucca 23. szám

Golvóscsapágyak kartellen kivül!

Legtökéletesebb anyag — legprecizebb kivitel!
FERRONOVA KERESK. VÁLLALAT
BUDAPEST, VI., JÓKAI UCCA 28.
TELEFON: T. 130—56. • TELEFON: T. 130—56.

Embervédelem

Irta: dr. Ripka Ferenc főpolgármester

Az emberek tömegében csak igen kis százalék van megvédve a nyomor és szenvedés ellen. A legtöbben, ha talán maguk szerencsés helyzetben ki is kerülik, nem biztosak abban, hogy már gyermekeiket nem sodorja-e családjuknak vagy nemzetüknek valamely szerencsétlen fordulata a nyomorgók és szenvedők közé.

A kultúra: embervédelem. Ami az embervédelmet előmozdítja, az emeli a kultúrát, ami az embert veszedelembe sodorja, az tönkreteszi a kultúrát. Ezért ellensége a kultúrának a gazdasági válság, az elemi csapások és a háború.

Budapest sokat tett már az embervédelem terén, de azért még sok a tennivaló. Vannak intézményeink a csecsemők védelmére, vannak jó árvaházaink, amelyek sok száz elhagyott gyermekeknek nyujtanak otthont, vannak intézményeink a betegek, az aggok számára, de az élet fejlődésének legveszedelmesebb idejére, az *ifjúkor elejére nem tudunk lakosságunknak menedéket nyujtani.*

A gyermekek sorsa amúgy is szomorú az ilyen nagy városban. Még azoké is, akikről szüleik anyagilag és erkölcsileg gondoskodnak. Kevés a levegőjük, napfényük, mozgási szabadságuk. De sok ezer olyan szerencsétlen gyermek van, akikről se anyagilag, se erkölcsileg nem gondoskodik senki. Legtöbbnyire azért van ez, mert a szülő nehéz munkája miatt nem törődhetik gyermekével, de nem egyszer esik meg, hogy nagy elfáradásában maga a szülő is elzüllik erkölcseiben.

Még veszedelmesebb az a kor, amikor a gyermek kezd felserdülni és ellenőrzés nélkül igen korán lép ki az életbe. A serdületlen ember felé az élet hamarosan kinyujtja ragadozó csápjait.

A fiúk, de főleg a leányok *ijesztő gyorsasággal sülyednek el a fertőben és nincs számukra menekülés.* Mert nincs, aki visszatartsa és nincs, aki megint a jó útra tudná őket vezetni.

Hálás örömmel kell tehát üdvözölni azt a mozgalmat, amit a Kormányzóné Őfőméltósága indit most meg. Az a törekvése, hogy *patronázs intézményt létesit serdülő leányok számára.* Itt, az egyébként a szülői nevelés nélkül szűkölködő leányok *gondos felügyeletben részesülnének, hasznos iparágakat tanulnának, amelyek később kenyerüket biztositják.* Azokban az időkben tehát, amikor leginkább szorulnak oltalomra, megóvják az élet veszedelmeivel szemben és mikor majd elhagyják az intézetet, a tisztességes környezet és a munka hatása alatt megerősödött már erkölcsük.

A Kormányzóné Őfőméltóságának e nemes, nagy terve a budapesti életnek súlyos betegségét gyógyítja meg. A nyomorban élő serdülő leány eddig szinte óvhatatlanul sodródott a züllésbe, mert nem volt sehol senki, aki segítő kézzel nyúlt volna feléje. Most már majd tudni fogják mindazok, akik a nyomorultak tömegeivel érintkeznek, hogy hová vigyék a fenyegetett serdülő leányt. Most már igazán *nem lesz más mentsége az elzüllésnek, csak a rossz hajlandóság.*

De amíg magas kezdeményezésre a leányok számára így otthon létesül, *nem szabad megfeledkezni a fiúkról sem.* Igaz, hogy romlásuk nem olyan feltünő és nem is jut olyan mértékben az erkölcsrendészet és kórházak figyelmébe, mint a leányoké; van azonban súlyos belső romlás ezen a téren is, ami gazdasági vonatkozásokban is érezteti hatását.

Különösen ipari téren állt be az a szerencsétlen helyzet, hogy a mesterek nem tudják ellátni az inasokat és így az inasok életfeltétele nincsen biztosítva. Ezért *mindig kevesebben mennek ipari pályára és igy a megfelelő pótlás marad majd el.*

Az iparos inasok számára is feltétlenül kellene ilyen otthont teremteni, ahol a megfelelő anyagi ellátást olcsón, vagy esetleg egészen ingyen kapnák. De kapnának ezzel együtt megfelelő szellemi képzést is, hogy általános ismeretekben és szakismeretekben megfelelően kiképezve léphetnének ki az életbe.

Amikor tehát hálával emlékezem meg a Kormányzóné Őfőméltóságának megbecsülhetetlen segítségéről, felhívom a figyelmet arra, hogy a *serdülő fiúk védelme is támogatást kiván és ezt a támogatást a székesfővárosnak kell megteremteni.*

Ripka főpolgármester kivételes fontosságu esztendőt jósol, amely meghozza a főváros reneszánszát

A Fővárosi Tudósítók szilvesztemapi tisztelgése és újévi üdvözlése Ripka Ferenc főpolgármester és Sipőcz Jenő polgármester előtt

A fővárosi tudósítók hagyományos szokás szerint Szilveszter napjának délelőttjén felkeresték Budapest székesfőváros két legfőbb vezetőjét: *Ripka* Ferenc főpolgármestert és *Sipőcz* Jenő polgármestert. *Sipőcz* Jenő polgármestert *Papp* Jenő üdvözölte. *Sipőcz* polgármester válaszában

az ujságirók meleg szeretetébe ajánlotta Budapest székesfővárost.

a maga számára pedig a főváros érdekében a sajtó támogatását kérte az uj esztendőben is.

A polgármesternek a régi városházán levő hivatalában történt üdvözlése után a fővárosi tudósítók átmentek az uj városházára, ahol *Ripka* Ferenc főpolgármestert *Pajzs* Ödön üdvözölte. Az üdvözlésre

Ripka Ferenc főpolgármester

hosszabb beszédben válaszolt:

— Hálásan köszönöm a szíves üdvözlést — mondotta a főpolgármester. Köszönöm, hogy elhoztátok hozzám jókivánságaitokat és ezzel erősítést adtok nekem a jövő esztendőre. Köszönöm, hogy *eljöttetek engem meglendíteni arra a nehéz és nagy munkára, ami reám a jövő évben várakozik.*

— Ha ma, a számadás napján a számadó lapra tekintek, ott *igen súlyos tehertételt látok a tartozás rovatban.* Ez a tartozás a hála és a köszönet iránttatok, akik az elmult esztendőben a legnagyobb jóindulattal, megértéssel és nemes pártatlansággal ítéltétek meg működésemet, tevékenységemet és jószándékaimat. Végtelenül örvendek annak, hogy alkalmam nyílik iránttatok érzett hálám kifejezésére. Szónokotok igen találóan hivatkozott a bibliai kannára, amely a ti kezetekben van. Arra kérlek benneteket, hogy

azt az olajat, amely ebben a kannában az örök mécsest lobogtatja, adjátok mindig szivesen,

mert *ennek nemcsak fénye, hanem melege is van, amely a megértést és szeretetet szimbolizálja.*

— Ebben a felfogásban kell mindnyájunknak egyesülni a székesfőváros érdekében annál is inkább, mert *a jövő esztendőnek igen nagy jelentősége lesz Budapest székesfőváros életében. Kivételes fontosságú esztendő előtt állunk.* Egész sereg nagyjelentőségü kérdés megoldásának előkészítése van folyamatban. *Nagy pénzügyi és gazdasági tervek megvalósitása áll előttünk.*

— Az egyiket — ez a *Talbot*-ügy — éppen most tárgyalta a főváros egyik nagy bizottsága. Egész sereg közegészségügyi, közlekedési és szociális kérdést is meg kell oldanunk és ami a legfontosabb:

a jövő esztendőre esedékes a fővárosi törvény reviziója.

— *A jövő év a főváros reneszánsza.* Én legalább úgy remélem, hogy az uj esztendő egy reneszánsz lesz. Ennek a reneszánsznak az alapjait pedig csak úgy tudjuk megvetni, *ha minden pártszempont háttérbe szorul és csak a főváros érdekeit fogjuk kizárólagosan érvényesiteni.*

— Azt kérdezheti valaki, miért érdeklik ezek a kérdések a főpolgármestert? Egyszerüen azért, mert nekem az a felfogásom, hogy a főpolgármester hatáskörébe, — amely a törvény szavai szerint az ellenőrzésben és a felügyeletben határoztatik meg, — csak akkor töltetik ki becsületesen és igazán, ha

ez a felügyelet végigkisér minden fővárosi kérdést az elindítástól a befejezésig.

A felügyeletnek és ellenőrzésnek végig kell követnie az érési folyamatot. A felügyeletnek és ellenőrzésnek harmoniában kell lennie és harmoniában kell dolgoznia a megindítással és végrehajtással. Ez az oka annak, hogy *e nagy kérdések engem épp úgy érdekelnek, mint a végrehajtó szerveket.*

— Előre megállapithatom, hogy — sajnos — *nem fog minden simán menni.* Majdnem mindenik felvetett problémánál

olyan érdekekkel kerülhetünk szembe, amelyek a főváros érdekeinek érvényesítése szempontjából ellentétekként fognak elénk emelkedni.

Vigasztaló az a momentum, aminek végtelenül örülök, hogy *az egész törvényhatósági életben, a hivatalbalépésem első percétől kezdve hirdetett béke, az összefogás és a munka gondolata lett úrrá.* Hogy ez így történhetett, abban nagy részetek van és *a főváros közönsége nagyon le van kötelezve nektek.*

A főpolgármester ezután még egyszer megköszönte a sajtó támogatását, majd az egybegyültekkel hosszasan elbeszélgetett.

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

Magyar Műkő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szőgyi István okl. épitész
Készit a legszakszerübb elsőrangu kiviteliben: mindenfajta műkő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-02.
Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

SKRIBEK ÉS TÁRSAI
FAZEKAS és SITERY okl. gépészmérnökök
vizvezetéki, központi fütési, gáz, bádogos és fémipari szerelővállalata. „Rekord" redőnyépitő és karbantartási vállalat
Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 16. Tel.: J. 376-51.

Schwarz Sándor és Társa
magyar kályhaipar, Meidinger kályhák, folytonégő kályhák, tüzhelyek, Meidinger kályha-alkatrészek
Budapest, V., Báthory-u. 20. Telefon: L. 962—14

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — Telefon: J. 314-16.

„EMPTIO"
IPARI ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
VI. KERÜLET, EÖTVÖS UCCA 29. SZÁM
Vegyi-, épitő- és burkolóanyagok. Telefon: Teréz 149-34.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

SKF svéd golyós és görgős csapágyak
ORIGINAL-ODHNER svéd számológépek
Add-Index amerikai számleiró összeadó gépek
HALDA svéd zajtalan irógép
GREINITZ-PIRKNER vaskereskedelmi és ipari részvénytárs
BUDAPEST IX, ÜLLŐI-UT 55 Telefon J. 402-78

Az Egyesült Főváros státusának megszerzése a Községi Takarékpénztár megvalósítását jelenti

A kérdés objektiv megitélői szerint ez a legjobb megoldás, de a fővárosnak mégis a legnagyobb körültekintéssel kell eljárnia

Hetek óta *mesterségesen felidézett* izgalmak lepték meg a várospolitikai köröket. Nyilvánosságra került ugyanis, hogy a főváros vezetősége az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* és a *Vásárpénztár* fuziójának tervével foglalkozik. Baloldali elemek és a baloldali sajtó olyan színben igyekeztek feltüntetni a dolgot, mintha ez a nagyarányú tranzakció a közgyűlés megkerülésével jönne létre. Amióta azonban a tizenkettes bizottságban a szükséges felvilágosításokat az illetékesek megadták,

némileg nyugovóra jutott ez a kérdés,

bár különösen a demokraták erősen tüzelnek a terv ellen.

Meg kell pedig állapítani, hogy régi, nagyon régi *olyan tervnek a megvalósításáról van szó, amelyért valaha Vázsonyi Vilmos vezértetével a demokraták is tüzesen lelkesedtek.* Ez a terv pedig a *Községi Takarékpénztár* megalkotása. A *Községi Takarékpénztár* gondolatát *Bárczy* István vetette föl már akkor, amikor Budapest törvényhatósága *elsőizben* választotta meg őt polgármesterré. *Bárczy István első programbeszédében találkozunk először a Községi Takarékpénztár gondolatával, 1906-ban pedig már*

a közgyülés is kimondotta, hogy meg akarja valósítani a Községi Takarékpénztár tervét.

Azonnal el is készítették az *üzletszabályzatot*, amely ma is a belügyminisztériumban fekszik jóváhagyás céljából, ami azonban azóta sem történt meg. Az 1906-os üzletszabályzat szerint a *Községi Takarékpénztár* üzletkörébe tartoznék: a főváros hitelműveleteinek lebonyolítása, telkeinek parcellázása, kezelése, esetleg eladása, az üzemek kezelése, a központi pénztár helyettesítése, hitelnyujtás kisiparosoknak, kiskereskedőknek, vásárcsarnoki helybérlőknek stb.

Ez a terv *azóta is számtalanszor felmerült már*, nagy lelkesedéssel szorgalmazták annak megvalósítását. Most megvolna az alkalom, mert

a terv számára a főváros előre biztositotta a kormánykörök jóindulatát is.

Az alkotómunka örök kerékkötői azonban ismét gátakat akarnak vetni egy olyan intézmény megvalósítása elé, *amely intézményt valaha azok a vezéreik szorgalmaztak, akik még nagy tudással és hozzáértéssel intézték a főváros ügyeit.* Senkinek sincs céljában ennek a tervnek megvalósítása akkor, ha az *Egyesült Fővárosi* státuszának megállapításakor nem kerülnének nyilvánosságra megnyugtató adatok. Ha azonban ezek az adatok megnyugtatóak lesznek, akkor *végrevalahára tényleg meg kell teremteni a főváros Községi Takarékpénztárát.*

Olyan helyen, ahol a kérdést nemcsak tökéletesen ismerik, de egyben teljes objektivitással, kizárólag a főváros szempontjából itélik meg, a következő nagybecsü nyilatkozatot adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *A Székesfővárosi Takarék- és Vásárpénztár* és az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* fuziójának terve a legnagyobb figyelmet érdemli meg. Tulajdonképpen nem is fúzióról van szó, hanem arról, hogy a főváros megszerzi ennek a régi jóhírű intézetnek a státuszát és annak a keretei között

megvalósítja a régesrég tervezett Községi Takarékpénztárat.

— A szempont tehát, amely a kérdés elbírálásánál a legfontosabb, mondhatni *egyedül fontos: a községi takarékpénztár megvalósításának szempontja.* Ebből a szempontból kell vizsgálni a kérdést. Kétségtelen, hogy

jobb megoldást találni alig lehet,

— amennyiben egyéb tekintetben abszolút megnyugtatók lesznek az *Egyesült Fővárosi* státuszának megállapítására delegált bizottság vizsgálatai.

— A jelekből arra kell következtetni, hogy

a terv a kormánykörök tetszésével is találkozik

s hogy a *kormány hajlandó lesz a cél érdekében esetleges további kedvezményeket is biztositani.*

— A fővárosnak mindenesetre a legnagyobb körültekintéssel kell eljárnia. A státuszt pontosan meg kell állapítani és amennyiben az adatok azt igazolják, amit eddig hallottunk, *a főváros esetleg még áldozatot is hozhat, hogy az intézet státuszát megszerezze és kereteit felhasználhassa.*

— Az *Egyesült Fővárosi* kötvényeit

a főváros jól használhatná fel pénzügyi műveletei lebonyolításánál.

Hangsúlyozni kell azonban, hogy csak a *pénzintézet* és nem a *vállalatok* átvételéről lehet szó. Mert nem vállalatok megszerzése a cél, amely áldozatot is érdemel, hanem *községi takarékpénztárat akarunk.*

SZÓRAKOZÁS

Fleta — Schwarz Vera — Alpár Gitta
Tosca — Rigoletto

Január 13-án és 17-én díszelőadás lesz a Városi Színházban. Fleta, a világhírű tenorista, 13-án a Tosca, 17-én a Rigolettoban lép fel. Tosca: Schwarz Vera. A Rigolettoban Gilda: Alpár Gitta. Mindkét baritonszerepben Kovács Dezső, a wieni Staatsoper magyar művésze lép fel. Jegyek a Városi Színház pénztáránál és a jegyirodákban.

CORVIN SZINHÁZ
Jan. 5-től, csütörtöktől
Több mint generális
vigjáték 8 felv. fősz. BUSTER KEATON
Névtelen hajó
dráma 7 felvonásban főszereplő Shirley Mason

KAMARA
Jan. 5-től, csütörtöktől
Több mint generális
vigjáték 8 felv. fősz. BUSTER KEATON
Tüzfutók a Fidzsi szigeteken
eredeti helyszini felvételek 6 felvonásban.

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörü alkotása a
Spolarich-étterem
söröző
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyha!

A legszebb kávéház pedig a
Spolarich-kávéház
BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütő- és cukrásziparl üzem.

SZIKÁGYI IMRE okl. mérnök építési-vállalkozó
V., Zápolya-ucca 38. Telefon: L. 992-44.
Magas- és vasbeton-építés, tervezés

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.
GYŐR, Telefónok: 201, 202, 203.

BUDAPEST, V., Deák Ferenc-utca 18. Telefónok: T. 43—00, L. 979—49.
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Teherautók Autobuszok
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz elmezendők. Képviseletünk nincsen.

GUNDEL
éttermei és polgári vendéglője
a Szent Gellért Szállóban
Külön szobák és termek, bankettek, esküvők, házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
GUNDEL
nyári vendéglője az állatkert mellett
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

Zöldy Béla okleveles gépészmérnök
Telefonszám: Lipót 985—52
csiszolóárú különlegességek, gépek, szerszámok.
BUDAPEST, VI., Váci-út 1. szám Westend palota.

JÓNASZ VILMOS ÉS WEINER FERENC
(NÉHAI WEINER JÁNOS UTÓDAI) ÉPÜLET ÉS MŰLAKATOS ÜZEME
BUDAPEST, VII., ALMÁSSY-TÉR 4. SZ.
Alapitva: 1899. Telefon: J. 333-43.

HOCHHAUSER ISTVÁN
épület-üveges
Telefon: 294—45
Budapest, II., Fő-ucca 11.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Iskolák helyes világitására a gazdaságos **„DURAL“** armaturák a legjobbak: :: Képviselet:
FALB NÁNDOR Budapest, IV, Városház-u. 6.
TELEFON: 2-0—05

FLESCH GÉZA
ÉPÜLETFAKERESKEDÉSE
Központi iroda és telep:
BUDAPEST, X., BELSŐ JÁSZBERENYI-ÚT 31—33. SZÁM
TELEFONHIVÓ: JÓZSEF 359—04. SZÁM

BIENENSTOK JÓZSEF ÉS FIA
ruggyanta bélyegzőgyár és vésnöki műintézet
Budapest, VIII., Rákóczi-út 27. Telefon: J. 421-34
a Rókus-kórház mellett.

NOVOTNY VILMOS
BUDAPEST VI, Gr. Zichy Jenö-u. 49
épület- gép- és AUTOGÉN-HEGESZTŐ lakatos üzeme
Telefon: T. 260-80

RADÓ EDE PARKETVÁLLALATA
Budapest, VI., Rózsa ucca 95.
Telefon: L. 981—30.
Vállal mindennemü parketmunkát régi padlók javitását és gyalulását.

ASTRA facsillár-műhely
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
NÁDOR LAJOS TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

GABRIEL ANTAL
okleveles gépészmérnök
elektrotechnikai vállalata
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése
Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Telefon Budapest, II., Bimbó ucca 5 Telefon

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

A közlekedés jövője: a gyorsvasut

Irta: Ereky Károly

Amikor félévi tartózkodás után Londonból hazajöttem, a *Fővárosi Hirlap* számára írott cikkemben ismertettem az angol világváros közlekedési viszonyait. Ezzel kapcsolatosan kiemeltem a londoni gyorsvasút célszerűségeit és mindazokat az előnyöket, amelyek az ottani gyorsvasút méreteiből és hatalmas kiterjedéséből származnak. Természetesen fölvetettem azt a kérdést is: *miként lehetne a gyorsvasút problémáját Budapesten is megvalósítani*

Budapesten ma már olyan nagy az uccai forgalom, hogy annak fokozása a Rákóczi úton és egyéb forgalmas helyeken lehetetlen. Ha a Beszkárt több kocsit állít be, vagy autóbuszokat hozunk a Rákóczi útra, azzal nem segítünk a bajokon, mert ez az út annyira túl van terhelve, hogy ezek a járművek éppen úgy fognak az uccakereszteződéseknél álldogálni, mint ahogy a mostani torlódásnál tapasztaljuk. Szóval *a mai nagy forgalmat az ucca szintjében többé lebonyolítani nem lehet.* A külföldi nagy városok statisztikai adatai szerint az egymillió lakósú városokban az évi 300 millió utas szállítását *csak földalatti — de nem járdaalatti — csővasutakkal lehet lebonyolítani.* És miután Budapest ezt az utassűrűséget már meghaladta, a földalatti vasút megépítése elől nem zárkózhatunk el.

Azoknak a tárgyalásoknak a során, amelyeket azóta folytattam, hogy a *Fővárosi Hirlap*-ban cikkem megjelent, végre most odáig jutott a dolog, hogy *a fővárosnak rövidesen javaslatot tehetek a kérdés konkrét megoldására vonatkozóan.* Az első etap annak a kérdésnek az eldöntése, vajjon a kormány a probléma megoldásának financiális részét illetően milyen álláspontra helyezkedik. Mindenekelőtt tisztázni kell ugyanis, hogy a kormány egyáltalán megengedi-e a földalatti vasút megépítéséhez szükséges összeg behozatalát, nehogy a kormány vétója akkor akassza meg az ügylet lebonyolítását, amikor óriási fáradsággal sikerült már egy szindikátust összehozni.

Amennyiben a kormány beleegyeznék abba, hogy külföldi tőke vétessék igénybe a földalatti villamosvasút megépítésének céljaira, újra nehéz feladat elé kerülünk. Az a kérdés merül fel ugyanis második problémának, hogy *ki építse meg ezt a művet: a főváros illetve a BSzKRT, vagy pedig egy a fővárostól független szindikátus.* Arról lesz tehát szó, hogy a BSzKRT saját kezelésben valósítsa-e meg a földalatti vasútat, vagy pedig e célra alakuló szindikátus kapjon koncessziót? Amikor egy ilyen koncesszió megadása aktuálissá válik, szükséges, hogy az összes forgalmi adatok rendelkezésre álljanak. Én, mint a BSzKRT igazgatóságának a tagja, *megszereztem és összegyűjtöttem a szükséges adatokat, de meg is tárgyaltam ezt a kérdést pártom vezetőivel és a többi illetékes vezető tényezőkkel is.* Előadtam, hogy abban az esetben, ha a főváros maga nem akarja megcsinálni a földalatti vasútat, akkor meg kell engedni, hogy azt egy magántársaság építse meg. *Ebben a tekintetben hivatkozhatom a kereskedelmi minisztérium álláspontjára abban az értelemben, hogy a kereskedelmi kormány nem tűrheti tovább azt a rendezetlenséget, ami Budapest közlekedésügyében mutatkozik.* A kereskedelmi minisztérium a leghatározottabban arra az álláspontra helyezkedik, hogy a fővárosban feltétlenül módot kell adni a közönségnek arra, hogy Budapest egyik végétől a másik végéig az utat ne két óra alatt tegye meg, hanem lehetővé kell tenni, hogy egy ilyen távolságot legalább is olyan rövid idő alatt lehessen bejárni, mint amennyi idő alatt Magyarország egyik városából ellehet jutni egy másik városba, amelyek ugyancsak olyan távolságra fekszenek egymástól, mint a főváros említett két végpontja.

Ami a levegőben járó vasúti rendszert illeti, ennek létesítésén — éppen a Londonban és Berlinben szerzett tapasztalataim alapján — egyáltalán nem is gondolkodom. Ez megvalósíthatatlan. A húsz—harminc méter mélyen járó vasúti rendszert tekintem a legmegfelelőbbnek, amelynek számtalan sok előnye van a háztetők felett járó vasútakkal szemben. Itt még csak vitának sem lehet helye. Ezekután még csak annyi mondanivalóm van ebben az ügyben, hogy nemcsak beszélni kell a földalatti vasút kiépítésének szükségességéről, hanem minden rendelkezésre álló eszközzel ki is kell harcolni, hogy azt külföldi tőke igénybevételével mielőbb megépíthessük. A közönség szempontjából az is mindegy, hogy a főváros maga építi-e meg a régóta várt földalatti gyorsvasútat, vagy pedig egy szindikátusnak ad erre koncessziót: *a lődolog, hogy a vasút gyors és olcsó legyen.* Remélem, hogy a nagyfontosságú és a főváros közlekedésügyét teljesen reformáló ügyben rövidesen már konkrét dolgokat is közölhetek a nyilvánossággal.

Kállay Tibor a titkos választójogot, Ripka Ferenc a törvényhatóság pilléreinek megerősítését kívánta újesztendőre

Kozma Jenő dr. arra buzdította az Egységes Községi Polgári Pártot, hogy tartson ki a három év előtt kitűzött nemes eszmék mellett

A szokásos újévi üdvözlések az idén az összes politikai pártokban, mintha nagyobb lendületet vettek volna és mintha mindenütt a közélet dolgai iránt való nagyobb és melegebb érdeklődés nyilatkozott volna meg. A legbensőségesebb és a legmelegebb azonban az az ünneplés volt, amelyben az *Egységes Községi Polgári Párt* nagyszámban egybegyűlt tagjai *Ripka* Ferenc főpolgármestert és a párt elnökét, *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselőt részesítették. Hasonló szeretettel és lelkesedéssel ünnepelte a *Polgári Egység Klubja* vezérét és elnökét, *Kállay* Tibort, aki ezuttal *rendkivül fontos politikai kijelentéseket is tett.*

Dr. Kozma Jenő üdvözlése

Újesztendő napján az *Egységes Községi Polgári Párt* törvényhatósági bizottsági tagjai féltíz órakor gyülekeztek az új városháza főpolgármesteri tanácskozó termében. Amikor a párt tagjai körében megjelent dr. *Kozma* Jenő elnök, az egybegyültek lelkes ovációban részesítették, majd dr. *Gaár* Vilmos ny. kúriai bíró, felsőházi tag üdvözölte az elnököt és hangsúlyozta, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* hármas alapon nyugszik: első pillére az elv, *a szabadelvüség elve*, második *az erős összetartás* és harmadik *az elnök személye*, aki kemény kézzel és kitartással vezeti a polgárság pártját a kitűzött célok felé.

Kozma Jenő meghatott szavakkal köszönte meg az ünneplést és a jókívánságokat. Hangoztatta, hogy

az új esztendőnek is a munka jegyében kell megindulnia

és arra kérte a pártot, hogy tartsanak ki azok mellett a tiszteletreméltó és nemes eszmék mellett, amelyeket a párt három esztendővel ezelőtt maga elé tűzött és amely törekvések ma már áthatották a főváros öntudatos polgárságának széles rétegeit. Bizonyítéka ennek az a népes tábor, amely *Ripka* Ferenc lobogója alatt a béke, a munka, a megértés és az alkotás jegyében tömörült.

Ujévi tisztelgés a főpolgármesternél

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a párt összegyült tagjai bevonultak a főpolgármester dolgozó szobájába, hogy *Ripka* Ferencet üdvözöljék az új esztendő első óráiban.

Az üdvözlő beszédet *Kozma* Jenő tartotta, aki egyrészt a polgárság köszönetét tolmácsolta a szeretett főpolgármester előtt, aki nemcsak a közjogi méltósághoz való rideg ragaszkodással gyakorolja a főpolgármester jogait, hanem mint ennek a városnak hű fia együtt érez és cselekszik minden megmozdulással, minden akarással, hogy

a főváros ügyeit előbbrevigye, hogy a polgárság jólétét elősegítse és a boldog Nagy-Budapest útját továbbépítse.

Másrészt arra kérte a főpolgármestert, hogy maradjon meg az eddigi úton és biztosította őt nemcsak a párt meleg szeretetéről, ragaszkodásáról, hanem arról is, hogy *elhivatott munkásságában a főváros minden jóérzésü polgára tettre készen támogatni fogja.*

Ripka Ferenc főpolgármester az üdvözlő beszéd elhangzása után keresetlen szavakkal köszönte meg a szeretetnek, a barátságnak és a ragaszkodásnak ezt a spontán megnyilvánulását és hangoztatta, hogy minden egyes ilyen alkalom erősítő energiaforrás jövendő cselekedeteihez, mert

mindennél nagyobb elismerés a polgárság elismerése s mindennél nagyobb az a bátoritás, amely a polgárok érzéseiből fakad.

Rámutatott arra, hogy ez az esztendő, amelynek küszöbét most átléptük, *a nagy alkotások esztendeje.*

(Folytatása a 6. oldalon.)

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester-, okl. Mérnök Építési Vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

RIEDER OTTÓ villamos
berendezési vállalat műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1825.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest, IV. Irányi-u. 20 Telefon: J. 452-37

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bőrmellénygyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Kö: tisztviselőknek engedmény!

GÖTSCH kályhás mester Telefon: L. 912-87
Budapest, II. ker., Batthyány ucca 13. sz.
Szabadalmazott töltőkályhái utólérhetetlenek
8 kilogramm szénnel egész nap meleget ad

KRISCH FEKETE JÁNOS
tetőfedő mester
Telefon: J. 434-11. BUDAPEST I., Karolina-út 16.

HANVAY ÉS WOLF
elektromos, műszaki és üzemszükségleti anyagok
BUDAPEST, VI., JÓKAI (GYÁR)-UTCA 28. SZÁM.
Telefon: Teréz 104—69.

LISKA BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 3.
Telefon: József 398—00.

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

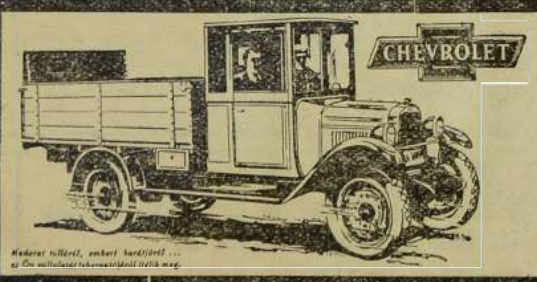

5320 pengő. A világon minden 8-ik automobil 6320 pengő.
CHEVROLET
1½ tonnás teherautomobil és a világszerte ismert teljesítőképességű személy automobil.
Budapesti főképviselete: CENTRUM AUTOMOBILKERESKEDELMI R.-T. BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 8.
Telefon: T. 256—68, T. 245—30 T. 103—48.

Egész sereg olyan pénzügyi, gazdasági és közigazgatási feladat vár megoldásra, amelyek korszakalkotóak lesznek a székesfőváros történetében. Utalt a szőnyegen lévő fontos problémákra és a *fővárosi törvény készülő reviziójára*, amelynek feladata az lesz, hogy

a törvényhatóság pilléreit még jobban megerősítse

és a polgárság összességének érdekeit szolgálva *megjavítsa mindazt, ami eddig is jó volt talán, de amely helyett a jövőben még jobbat kell alkotni.* Kérte a törvényhatóság tagjait, hogy tartsák meg továbbra is szeretetükben, támogassák munkájában. Nyugodt lelkiismerettel mondhatja, hogy *minden szándékát és minden cselekedetét a legjobb szándék vezeti*, s ezt a mindenkori jó szándékot még a más felfogáson levők sem tagadhatják meg tőle. Sok sikert, áldást kívánt a törvényhatóság ezidei munkájára.

A kormányzó előtt

Az üdvözlés elhangzása után a főpolgármester dr. *Sipőcz* Jenő polgármesterrel *Horthy* Miklós kormányzó elé vezette a törvényhatóság küldöttségét, amelynek tagjai: *Folkusházy* Lajos és *Buzáth* János alpolgármesterek, *Kozma* Jenő, *Gaár* Vilmos, *Lázár* Ferenc, *Kakujay* Károly, *Becsey* Antal, *Hann* Arnold, *Szigeti* János és *Müller* József Leó voltak. A Kormányzó külön kihallgatáson fogadta a főváros deputációját és meleg szavakkal köszönte meg *Ripka* Ferenc főpolgármester üdvözlőbeszédét, amellyel a székesfőváros közönségének jókívánságait tolmácsolta. A Kormányzó köszönő szavai után hosszasan elbeszélgetett a főváros vezetőivel és a törvényhatósági bizottság megjelent tagjaival.

Kállay Tibor üdvözlése a Polgári Egység Klubjában

A *Polgári Egység Klubjának* akadémiauccai helyiségeiben, vasárnap délben 12 órakor ment végbe meleg ünneplés közepette *Kállay* Tibor elnök újévi üdvözlése. A klubtagok és a kerületi pártkörök nevében *Tolnay* Kornél ny. államtitkár biztosította Kállay Tibort nem csupán a főváros, hanem az egész ország liberális érzelmű polgárságának meleg szeretetéről és nagyrabecsüléséről.

A zajos éljenzéssel és tapsal fogadott üdvözlő beszéd után *Kállay* Tibor válaszolt:

— Azért jöttünk össze, — mondotta a többek között — hogy egy nagy fővárosi választótábor felfogásának adjunk hangot, hogy kifejezésre juttassuk, milyen irányok érvényesülését óhajtanánk látni és azért, hogy ha a felfogásokban megállapítottuk a kongruenciát: kezet szorítsunk és azt mondjuk egymásnak, hogy

továbbra is egy úton kívánunk haladni.

— Azt hiszem, hogy egyet értettek velem, ha azt mondom, hogy ezt a klubot azért alapítottuk, hogy szervezkedési és társas érintkezésü központot teremtsünk a főváros azonos politikai gondolkodású polgárainak. Azoknak, *akik menten minden szélsőségtől, egy európai értelemben is guvernamentális politikának a támogatására hajlandók.*

Beszéde későbbi során a következő nagyfontosságú kijelentéseket tette *Kállay* Tibor:

— Ha mind gyakrabban halljuk úgy belföldön mint külföldön azt, hogy *berendezkedésünk abszolutisztikus* és hogy *itt nincs demokratikus haladás*, úgy nekünk válaszolni kell, hogy *megmaradtunk-e a tradicionális magyar fejlődés útján.*

— És ha lehetőleg objektívek akarunk maradni, úgy reá kell mutatnunk, hogy abból a lehetetlen helyzetből, amelybe minket a forradalom sodort, kibontakozni és a kaoszból a normális társadalmi együttélés alapjait megteremteni

csak rendkívüli és kivételes kormányzati hatalommal lehetett.

Ezt átérezte és felfogta az egész magyar nép és nézetem szerint *csak politikai érettségének adta tanuságát vele.*

— Ugyanily lehető objektivitással azonban hozzá kell tennünk az elmondottakhoz azt is, hogy *a megkezdett munka koránt sincs befejezve* és hogy éppen *a most elmult esztendő ezen a téren nem mutathat fel haladást.*

— Bármi legyen is az ok, mi a belpolitikát és a demokratikus haladásnak a bejelentett programját sem tévesztheti szem elől. És reá kell mutatnunk arra, hogy azt, amit az alkotmányosság jelent t. i. a közhatalomnak a korlátozottságát, csak a nyilvánosság és másrészt az biztosítia, ha

emeljük a jelentőségét a parlamentnek, a vármegyei és községi közgyüléseknek

és szóval mindazoknak a fórumoknak, amelyeken a politikai életnek lejátszódnia kell. *A nyilvánosságot a sajtónak és a gyülekezéseken való beszédnek a szabadsága, a képviselőtestületek jelentőségének a fokozását pedig elsősorban a választók és a képviselők közötti viszonynak az intenzivebbé alakitása fogja megadni. Mert az, aki — quasi — kinevezésszerüleg jut mandátumhoz, bárminő legyen is egyébként az egyéni értéke, a közvélemény szavát nem reprezentálhatja, s igy alig felelhet meg éppen legfontosabb hivatásának.* Az a reform tehát, amely a felsőház szerencsés megalkotásával visszaállította a kétkamarás országgyülést, nézetem szerint *befejezettnek még nem tekinthető addig, amig éppen a szerzett tapasztalatok alapján, de egyébként pártprogramunk szerint is,*

az összes választókerületekre kiterjesztik a titkosság és ezzel megteremtenek az alsóházat illetőleg a jelzett kívánalomnak biztosítékai.

— Ép úgy, mint alkotmányjogi téren, nem befejezett előrehaladásunk a *szabadságjogok* helyreállítása tekintetében sem; bár kétségtelen, hogy az újra teremtett rendet és a lelkek visszatért nyugalmát csak az állandósíthatja, ha törvényeinkben és szabályainkban is újra a békére rendezkedünk be.

A kerületi szervezetekben

Az *Egységes Községi Polgári Párthoz*, illetve a *Polgári Egység Klubjához* tartozó kerületi szervezetekben is bensőséges ünnepségek keretében folytak le az újévi üdvözlések.

A *Belvárosi Polgári Körben Hesslein* Ignác és *Holtzer* Nándor üdvözölték *Gaár* Vilmos elnököt, a *Ferencvárosi Egységes Polgári Kör* pedig barátságos szilveszteri összejövetel keretében köszöntötte elnökét, *Usetty* Béla országgyülési képviselőt. Az *Erzsébetvárosi Kaszinóban Steiner* Gyula dr. igazgató tolmácsolta a Kaszinó jókívánságait *Ugron* Gábor elnöknek, míg a Liget Clubban *Erősdy* Sándort és *Márkus* Jenőt köszöntötték fel. A *Terézvárosi Polgári Kaszinó* Andrássy-úti helyiségeiben *Morvay* Zsigmond ny. főispán mondott ünnepi beszédet, megemlékezve a Kaszinó díszelnökeiről, *Kállay* Tiborról és *Ugron* Gáborról és üdvözölve elnöktársát *Bayer* Antal törvényhatósági bizottsági tagot. A *XVI. választókerületi Országos és Községi Egységes Pártban Martin* János ügyvezető elnök mondott újesztendei beszédet a vezetőség nevében. Az elnökséget dr. *Rendek* Károly ügyvéd, főtitkár köszöntötte. A *Józsefvárosi Egységes Párti Iparosok és Kereskedők Köre* bruccai helyiségében 200 terítékes vacsora keretében üdvözölte elnökét. *Bolm* Józsefet, akit a vezetőség részéről *Sárándy* Lajos ügyvezető elnök köszöntötte fel. A *Kelenföldi Társas Kör* már Horthy Miklós út 6. sz. alatti díszes új helyiségében tartotta meg az újesztendei üdvözlését. *Sümeghy* László kir. közjegyző volt az ünnep szónoka, üdvözölve a kör törvényhatósági bizottsági tagjait, *Becsey* Antalt, *Pompéry* Elemért és *Dinich* Vidort. A *Budai Társaskörben Hoór-Tempis* Mór elnököt üdvözölték a kör tagjai, aki *Ripka* Ferenc főpolgármestert éltette köszönő szavaiban. A *Budai Polgári Kör* küldöttségben kereste fel elnökét *Kozma* Jenőt, aki meleg szavakkal köszönte meg a szeretet és ragaszkodás megnyilvánulását. A *III. ker. Egyesült Társaskörben Szepessy* Ágoston ny. postaigazgató köszöntötte *Andréka* Károly elnököt, az *Erzsébetvárosi Egységes Polgári Kör* tagjainak és tisztikarának szónoka pedig *Somlódy* László főtitkár volt s az Erzsébetvárosiak ragaszkodásáról biztosította *Battenberg* Lajos ny. államtitkár, elnököt. A különböző polgári szervezetek és körök vezetőtagjai, a Polgári Egység Klubjának számos előkelősége és a törvényhatósági bizottság tagjai délután 1 órakor lakásán is felkeresték *Ripka* Ferenc főpolgármestert, hogy szerencsekívánataikat kifejezhessék.

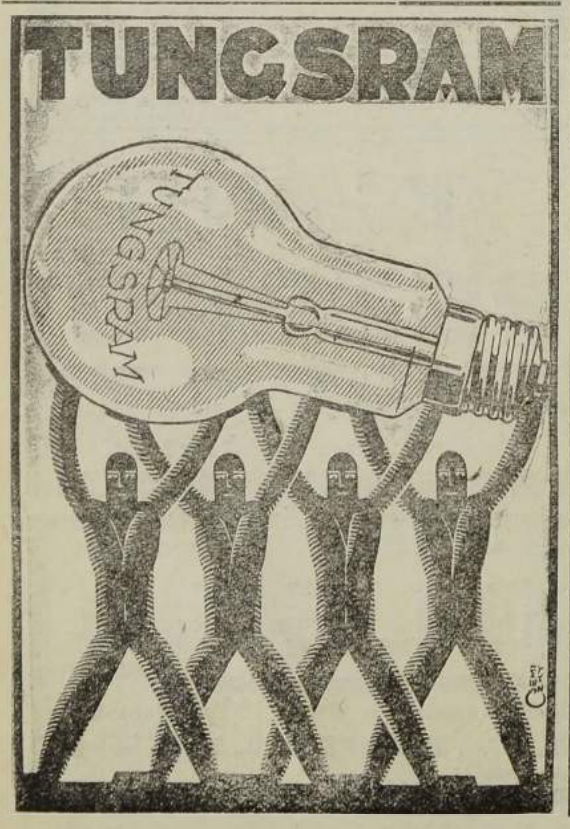

SIEGL ALFRÉD építőmester, építési vállalkozó VII. ker., Komócsy-utca 33/b

Az egyetlen magyar ólom-minium, az állami elismerő oklevéllel kitüntetett
„ORION"
ólom-minium Egyenértékü bármely külföldi gyártmánnyal
ólomcső, ólom-lemez, ólom-szifon
FÉMKERESKEDELMI R. T. Budapest, VI., Forgách-u. 4
Telefon: Lipót 922—46, 922—47, 922—48, 922—49

ÁBRÁNYI FERENC
épület- és díszműbádogos, légszesz és vizvezeték berendező
Budapest, VIII., József ucca 31.
Telefon: „József" 325—71 Telefon: „József" 325—71

CSÁSZÁR IMRE linoleum és falikárpit nagy választékban. Telefon: József 325-58.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11.
Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készitése.
Szakszerü munka. :: Ajánlatok díjmentesen

BUKOVA LAJOS
• ÉPÜLETÜVEGEZŐ és KÉPKERETEZŐ •
Budapest, IX., Lónyay-utca 48. sz.
TÜKÖR, TÁBLAÜVEG ÉS KÉPKERET RAKTÁR.
TELEFON: JÓZSEF 63-75.

MISURA MIHÁLY AUTÓKAROSSZÉRIA ÉS KOCSIGYÁR
(Automotorok és alvázak javitása)
BUDAPEST, VIII., Őrlő-u. 6-8-10.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 325—01.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára.
Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon: T. 139-64. V., Mária Valéria-ucca 10.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vizvezeték
Épület bádogos munkák

BUDAPESTI KŐGYÁR (HÄMMERLE)
szállit mükő készitéshez darát minden szinben. Vállal mindenféle mükőmunkát. — Telefon: Lipót 906—37.
Budapest, V., Visegrádi ucca 65. sz.

GYURICZA SÁNDOR
FELVONÓ (LIFT) VÁLLALAT
Hatósági felvonó szakértő
Budapest VII, Barcsay-u. 11. Tel.: J. 464-87

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—59.

KÖZPONTI FÜTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-30

CSAK EREDETI
»KRISTÁLY«
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő r.-t.
Telefon Teréz 243-90
„Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-u. 25-27.

PRISTER GYÖRGY
Szab. biológiai szennyvíztisztitó berendezések r.-t.
Budapest, VI., Aréna-út 84. sz. Tel.: Teréz 222—12

Molnár István épitész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36
Telefon: József 385—48

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány-ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—97.

Káprázatos tervek a Sportliget és a Nemzeti Stadion megvalósítására

Purébl Győző tanácsnok és Dinich Vidor nyilatkoznak a Fővárosi Hirlapnak a hatalmas terveknek a magyar sport szempontjából való jelentőségéről

Az elmult héten *Folkusházy* Lajos alpolgármester ismertette azokat a nagyszabású terveket, amelyek a kőbányai katonai gyakorlótérre tervezett *Sportligetre* és *Nemzeti Stadionra* vonatkoznak. A magyar sport szempontjából megbecsülhetetlen értékűek azok az áldozatok, amelyeket ezen a téren a főváros hozni kíván. A tervekkel azóta már foglalkozott a kultuszminiszter, a honvédelmi miniszter, a főváros tanácsa és a kisajátítási bizottság is. Az a megelégedés, amellyel ezek a fórumok a tervet fogadták, bizonyítéka annak, hogy a *Nemzeti Stadion és a testnevelési telep ügye eröteljesen közeledik a megvalósitás felé.*

Értesülésünk szerint *Purébl* Győző dr. tanácsnok, aki nagy lelkesedéssel állott az ügy szolgálatába, nagyszabású elaborátumot készített. Volt alkalmunk

Purébl Győző dr. tanácsnokkal

beszélni, aki a nagyszabású tervekről a következőket mondta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Azzal kell kezdenem, hogy minden elismerés és köszönet *Folkusházy* Lajos alpolgármester úré, aki a mostani megoldás gondolatával egyszerre a *megvalósulás stádiumába hozta a Nemzeti Stadion 1911 óta vajudó ügyét.*

— Ez idő óta sok fejtörést okozott a hely kiválasztása. Szó volt a Vérmezőről, a Drasche-féle telkekről, a Margitszigetről, a régi lóversenytérről, a Lágymányosról, de egyik sem bizonyult minden tekintetben megfelelőnek. A kőbányai katonai gyakorlótér kiszemelt része mindenképen ideális. Jó a levegője, közel van a város centrumához, mégis tágas,

minden tekintetben alkalmas, könnyen megközelithető.

— Egy évszázadra kiható, s 10—15 évre szóló program ez, amelynek megvalósításához nagy alaposság, sok szeretet, áldozatkészség és rengeteg munka kell.

Száz hold a stadionnak és a sportpályáknak

A 120 holdas területből *20 holdat szánunk előtérnek*, ahova a közlekedési eszközök, villamos vasutak, a földalatti gyorsvasutak, az autóbuszok, gépkocsik befutnának. A fennmaradó

100 holdon létesülne maga a hatalmas Stadion és a különböző sportpályák,

training- és versenyterek egész sora. A testnevelési telep az *amatörsport* minden ágát magába ölelné, mindnek hajlékot adna. Az összes szabadtéri sportok mellett, *külön helyiségek lennének a szobában, télen át végezhető tornagyakorlatok és trainingek számára.* Lesznek a tervek szerint futball-, golf-, tenisz-, futó-, ugrópályák, úszómedencék, külön evezős-training pályával, továbbá kerékpár- motor- és autóversenytér. A téli sportokról sí-ugrósáncok, sípályák létesítésével gondoskodnánk. Lesznek nagyszerű vívó- és tornatermek, ahol a birkózó és ökölsport is hajlékot talál.

Nagy gondot fordítunk az atletika minden ágára,

a svéd tornára, a szárazföldi és vízi, téli és nyári, szabadtéri és szobasportra egyaránt.

— A Sportliget főterén lenne a *Testnevelési főiskola*, a Testnevelési főfelügyelőség palotája, a főút mentén pedig a különböző klubok és egyesületek házai. Gondoskodunk természetesen kellőszámú és megfelelő szórakozó- és frissítőhelyekről, vendéglőkről és szállodákról is. — A telepen otthont adnánk

az iskolai sportnak, az iskolán kivüli testnevelésnek,

a leventesportnak és az amatör sport minden ágának egyaránt.

Tudományos testnevelési intézet

— A Sportliget és a testnevelési telep, illetve a Stadion létesítésével *a testnevelés új korszaka nyilik meg Budapesten.* A modern nevelés, a modern pedagógia felismerte a testnevelés páratlan fontosságát, úgy az egyed, mint a társadalom szempontjából. A testnevelési telepre tervezett

tudományos testnevelési intézetben

minden ifjúról törzslapot fektetünk fel, s időközönkint pontos méréseket fogunk végezni a fejlődés ellenőrzésére, illetve arra vonatkozóan, hogy a különböző sportok gyakorlása, a vívás, a futás, a labdarúgás, az úszás, *hogyan hatnak az egyes szervek, s az egész szervezet fejlődésére.*

Arra a kérdésünkre, hogy a *pénzügyi feladatot* miképen látja megoldhatónak a főváros vezetősége, a következő választ kaptuk:

— Mivel olyan intézmények létesítéséről van szó, amelyek keretei túlnövik a főváros érdekeit és országos érdekűek, természetesen

számítunk az állam, a különböző tárcák, elsősorban a testnevelési alap támogatására és a társadalom áldozatkészségére,

magánosok, egyesületek adományaira.

— Ezek egyébként távolabbi és későbbi problémák. Most csak a *terület átadásáról van szó,* aminek remélhetően semmi akadálya nem lesz. Remélhetően már a tavasszal megtörténhetik az első kapavágás a Sportliget és a Nemzeti Stadion létesítéséhez.

Dinich Vidor sportemberekből összeállított szakbizottság kiküldetését sürgeti

Felkerestük *Dinich* Vidort is, aki nemcsak a törvényhatóság testnevelési bizottságának lelkes és agilis tagja, hanem mint kiváló sportbarát és a leventeügy lelkes agitátora is különös érdemeket szerzett.

Dinich Vidor

a főváros nagyszabású terveiről a következőkben fejtette ki véleményét:

— Úgy pártom nevében, mint saját személyemben örömmel kell tudomásul venni *Folkusházy* alpolgármester úrnak azt a nagyszerű propozícióját, hogy a tervezett „Sportliget" kapcsán oldassék meg a Nemzeti Stadion kérdése és létesüljön mindaz az alkotás, ami a mai kor nagyszerű sportfellendülésének összes igényeit kielégíti. Igen örvendetes, hogy

a főváros vezetősége teljes mértékben átérzi, mennyire fontos nemzeti tényezőnk a sport

s mennyire fontos a nemzeti jövendő kiépítése szempontjából is. Előttem abból a szempontból is rokonszenves a Folkusházy-féle megoldás, hogy a *Rákosmezőn* sajátítja ki a főváros ezt a 120 holdas parcellát a Sportliget céljára, mert a sokat hangoztatott és szorgalmazott *Vérmezőt* nem tartottam ilyen célra alkalmasnak. Egyrészt azért nem, mert a Vérmező történelmi multja azt parancsolja, hogy lehetőleg hagyjuk meg történelmi változatlanságában, másrészt a kedves, hangulatos, speciálisan budai miliő, a Vár festői hátterével, nem lett volna alkalmas arra, hogy oda esetleges cementkolosszusokat, stadionokat építsenek. Nekem a *lágymányosi megoldás tetszett volna legjobban* a Nemzeti Stadion elhelyezési tervei közül, mert a legegészségesebb fejlődést láttam itt városépítési szempontok tekintetében is. Vigasztal azonban a Lágymányos sorsát illetőleg az a tudat, hogy

a kultuszminiszter és a főváros a legrövidebb időn belül egy véleményen lesznek az Egyetemi Természettudományi telek, az új egyetemi városrész felépítése tekintetében

s ahhoz nemcsak hozzájárulnak, hanem a leggyorsabb megvalósítás érdekében is elkövetnek mindent.

— Ami a tervezett Nemzeti Stadion, illetve a szóbanforgó Sportliget megalkotását illeti, itt még igen nagy és fontos teendőink lesznek, s *nem szeretném, ha dilettánsok vagy érdekcsoportok* kezébe kerülne akár a Sportliget s a vele kapcsolatban tervezett intézmények létesítése, akár maga a Stadion ügye. Igenis azt kívánnám, hogy

szükebbkörü, igazán sportszakemberekből összeállitott szakbizottságot küldjenek ki

a kérdés és a tervek előkészítésére. Ennek első feladata a külföldi legmodernebb (Frankfurt) stadionok megszemlélése, tanulmányozása lenne, hogy az ott szerzett tapasztalatok alapján válasszák ki mandazt, ami jó, ami hazai viszonyoknak megfelel. Az ilyen Stadion felépítéséhez ugyanis rengeteg szakismeret és tudás kell. Igyekezzünk tehát mások tapasztalatait úgy felhasználni, hogy ne a magunk, hanem a mások kárán tanuljunk.

— *Már most* ki kell irni a széleskörü, nyilvános tervpályázatot. Rögtön el kell kezdeni a helyszini felméréseket, kijelölni az egyes pályák, épületek, utak, terek helyét. Nyomban meg kell kezdeni a most kopár területek beültetését, hogy mire a tulajdonképeni építkezés megvalósul,

lombos fasorok, árnyas erdő, dús parkok övezzék a Stadiont és a sportpályákat.

Azonnal meg kell kezdeni egy *artézi kút* fúrását is, mert e nélkül el sem tudom képzelni az *úszó-stadion* megépítését. Természetesen olyan mély fúrásra gondolok, ahol lehetőleg olyan meleg vizet nyerünk, amellyel meg lehet oldani a medencék és a telep melegvízellátásának problémáját is.

— Egyszóval nagy körültekintéssel és ha kell, nagy áldozatkészséggel, de semmiesetre sem elhamarkodva kell ezt az igazán nagy, nemzeti ügyet felkarolni.

Ki kell kapcsolni minden egyéni és magánérdeket

s kizárólag a nemzet és a főváros szempontjai legyenek a döntőek a nagy horderejü kérdés megoldásának minden tényénél.

— Úgy látom, hogy a fővárosban megvan a készség e kérdések s mindama vele összefüggő problémák megoldására, amelyek városrendezési, útépítési, közlekedési stb. tekintetben merülnek fel.

— Tudomásom szerint *Purébl* Győző tanácsnok már el is készítette azt a nagy elaborátumot, amely az összes kérdésekkel foglalkozik és amely nagyon sok fontos, megszívlelendő gondolatot tartalmaz. Meg vagyok győződve, hogy az ő sportszeretete nagy hasznára lesz az ügynek.

Az Első Magyar

RÉSZVÉNY SERFŐZŐDE

ujévi meglepetése a

Részvény
Szent László Sör

„PANNONIA"

SZÁLLÓ

Budapest, VIII. ker., Rákóczi út 5. sz.

Az előkelő családok régi, jóhirnevű találkozóhelye a város szivében, a két legnagyobb pályaudvar és a hajóállomások közelében, a villamos közúti vasutak csomópontjánál

kényelmes közlekedés minden irányban.

Teljesen újjáalakítva

legmodernebben, minden kényelemmel felszerelve.

110 szoba 180 ággyal. Központi fütés, Lift.
Állami telefón.
Hideg és meleg folyóvízvezeték az összes szobákban.
Szobák fürdőszobával és toilettel.
Külön fürdőszobák.
Kényelmes, ízléses olvasóterem.

Fodrász, manikür és pedikür.

Pompás télikert, fényes éttermek, különtermek, kávéház, Kitünő magyar és francia konyha, kiváló magyar és külföldi fajborok. Figyelmes kiszolgálás. — Mérsékelt árak.

Szállótulajdonos:

Glück Frigyes.

Az étterem és kávéház tulajdonosai:

Glück E. János és Pelzmann Ferenc

WIHART FERENC

ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER

BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.

TELEFON: JÓZSEF 350—97.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Kavarodás tízezer megtartott részvény körül. A *Teudloff-Dietrich rt.* legutóbbi részvénykibocsátása körül nagy kavarodás támadt. A vállalat közgyűlése 20.000 részvény emisszióját határozta el, de 10.000 darabot elvontak a részvényesek elől. Az elvont részvényeket a többségi szindikátus magának tartotta meg s a tőzsdének csak 10.000 darabot jelentettek be. A tőzsdetanácsban súlyos kritika hangzott el a *Teudloff-Dietrich* miatt, mert a mai időkben nem lehet nagyobb kárt okozni a tőzsdének, mint amilyet a Teudloff okozott. Hiába lótnak, futnak a tőzsdések, hogy a tőzsde fellendítése érdekében valamit kiküzdjenek, amikor megtörténhet, hogy a részvényeseket 10.000 darab részvénnyel rövidítik meg. Kinek lehet kedve — ilyen példákat látva — pénzét részvényekbe fektetni? A tőzsdetanácsnak erélyes retorziókkal kell megakadályozni a Teudloff-szerű manipulációkat.

A Krausz—Moskovits Egyesült Ipartelepek Rt. az 1926—27. üzletévi rendes közgyűlését 1927 december 28-án tartotta dr. *Moskovits* Miklós vezérigazgató elnöklete alatt, amelyen 0.80 pengő (a tavalyi 0.60 pengővel szemben) osztalék fizetését határozta el, ami a névérték 8%-os kamatozásának felel meg. A szelvények a Magyar Országos Központi Takarékpénztár főpénztáránál (IV., Deák Ferenc ucca 7.) és a részvénytársaságnál (VIII., Örömvölgy ucca 8.) január 3-ától kezdődőleg kerülnek beváltásra.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

SZAVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 | Budapest, VI, Aréna-út 65

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X, HALOMUCCA 30
Alapíttatott 1884 | Telefon: J. 441-18

WIERDL REZSŐ
Szállítóberendezések, szállító eszközök.
Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme.
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

BEHRINGER ISTVÁN lakatos mester
BUDAPEST, II., KAPÁS-UCCA 41
Telefon: Lipót 993—28.
Készit mindennemű épület-, mű-, vasszerkezeti és tömegáru lakatos munkákat. Autogén hegesztés.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

Egészségügyi berendező, bádogos, szerelő, központi fütés és csatornázási vállalkozó
Pregitzer Károly Budapest, V. Honvéd ucca 29 Lipót-k. sarok. Alapítva 1906

ZSÁK SÁNDOR központi fütés, szellőztetés, gáz csatornázás berendezés, épületdisz műbádogos. Telefon: Lipót 913-00
Budapest, V., Visegrádi ucca 26c szám.

SZEDONYA KÁLMÁN
AUTOMOBIL JAVÍTÓ MOTOR- ÉS GÉPÜZEME
BUDAPEST, V., ÜGYNÖK UCCA 34—36
Telefon: L. 981—63

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fürészelt élaragntt fában, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat
— Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

4 darab Chenorde-rendszerű iszapszállító pótkocsi szállítására megbízást kapott a Róka és Társa automobil rt. 35.780 pengőért.

300 darab viznyelőrács szállítására megbízást kapott a Teudloff és Dittrich rt. 6720 pengőért.

A Szent László-kórház kátránypapír fedési munkálatait a Gula rt. kapta 3749 pengőért.

A Szent István kórház átalakításával kapcsolatos munkákat Augusztа József kapta 2248 pengőért.

A Százados út és Ciprus u. sarkán levő kislakásos telephez szükséges csatornatönkök szállítására Alpár Lajos kapott megbízást 7563 pengőért.

A Telepi ucca kórház kőmívesmunkálatait Katzer József kapta 2115 pengőért.

A Széchenyi-népfürdő medence burkolási munkálatait a Zsolnay-gyár kapta 47.276 pengőért.

BALÁZS GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Magasépítési vállalat
BUDAPEST, I., Vincellér ucca 41.
TELEFON; J. 805-40.

BIRÓ M. műszaki vállalata
Központi fütések, vizvezeték, csatornázás, légszeszvezeték és ANGOL FÜRDŐSZOBA BERENDEZÉS részére
Budapest, V. Arany János u. 9. Telefon: T. 290-28

BÖRCSÖK MIHÁLY
TAKARÉKTÜZHELY ÜZEME
Budapest, VIII. ker., Mária-ucca 46. szám
Telefon: üzem: J. 388-44 Telefon: lakás: J. 424-65

KOCSNER ANTAL
épület- és diszműbádogos, légszesz, vizvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfütési berendező
Budapest, II., Retek ucca 2
TELEFON T. 216-76

REINER NÁNDOR hat. eng villanyszerelő
Budapest, Rózsa-u. 33. Tel.: J. 440-86

SZEIDL KÁROLY
érczöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 6. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 360—06.

Telefon: L. 922-30 Alapíttatott: 1884
DUKAI ISTVÁN
PALA- ÉS CSERÉPFEDŐ MESTER TETŐFEDÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST IX, MESTER UCCA 41. SZ.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VIII., Vas-utca 7. Telefonhivó: J. 14-91

VARGA OTTÓ LAJOS csiszolóáru-gyára
Telefon: József 352—11. Budapest, IX, Koppány ucca 13-15

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

Betoncsövek, burkolatlapok nagy készlete
ANDREA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Cementárugyár, beton- és mélyépítés
Budapest, V., Hold-utca 19. Telefon: T. 298-37

HORVÁTH PÉTER PÁL
Érc- és fakoporsó üzeme
Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjától könnyen megközelithető.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-65. BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 286—76.

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 913-11
BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

BIRÓ GYULA műszaki vállalkozó
Bádogos, vizvezeték, légszesz és csatornázási berendezések
Budapest, VII, Kertész ucca 1. Telefon: József 429-67

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KÉMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

Gombos Benő okl. gépészmernok vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—32.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

A legtökéletesebb és legjutányosabban beszerezhető hézagmentes padozatburkolat a
LINOLEUM Telefon: T. 232-58.
új építkezéseknél, mindennemű átalakitásoknál ajánlattal díjmentesen szolgál
Elsinger M. J. és Fiai, Budapest, V., Báthory ucca 6.

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és diszmű bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

GARZO GYULA épület-, gépiakatos és autogéuforrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben
BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-ucca 14. szám.

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
épitőmester, épitési vállalkozó Telefon: J. 318-03. *Budapest, VII. ker., Czobor-u. 83.*

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki-ucca 17. Telefon: József 325-88

Kövező és Útépítő Részvénytársaság
Budapest, VIII., Kisfaludy ucca 40. sz.

Kövez, csatornáz, utat épit és bérhengerlést vállal
Tervez és kivitelez speciális épitési munkákat Telefon: József 302—66.

Európai viszonylatban is legelső helyre kerül a budapesti csatorna-szivattyútelep — mondja Rumbach tanácsnok

A ferencvárosi helyi-kikötőben az idén megindul az árúk kirakása és a vasúti felszerelés is teljesen elkészül — Huszmilliió pengő új utakra, csatornázásra, parkozásra és rakpartok építésére

A háborús és a forradalmi esztendők rombolásának eltávolítása terén még mindig rendkívüli feladatok várnak a fővárosra. Az utak, a csatornák, a kikötők, a szivattyútelepek óriási beruházásokat igényelnek még. Közben pedig Budapest közlekedése is nagyban átalakult: *autók és autóbuszok váltották fel a kocsikat és így ezen a téren ismét új feladatok hárulnak ránk.* Az 1928. évi költségvetés kerek számban 20 millió pengőt, tehát *az egész költségvetés egytizedrészét* irányozta elő ezekre a célokra. Az óriási összeg miként való felhasználására vonatkozólag kérdést intéztünk

Rumbach Dezső h. tanácsnokhoz,

az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetőjéhez, aki nagy programjának végrehajtásáról a következőket volt szíves elmondani a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A budapesti uccán egy csapásra *egyeduralkodó lesz a gépkocsi.* Az új közlekedési eszköz pedig *új utakat kíván.* Nem szabad azonban azt sem elfelejteni, hogy a főváros régi útburkolatai amúgyis rossz karban voltak, kivitelükben is elavultak és így most már

teljesen elkerülhetetlen, hogy Budapest úthálózatát a kor kívánalmainak megfelelően modernizáljuk.

Ezt a rekonstrukciós munkát már az elmult esztendőben meg is kezdtük és pedig a legjobban bevált külföldi rendszerek szerint. *Az új esztendőben még fokozottabb tempóban folytatjuk munkánkat.*

Új közlekedés, új utak

— A burkolat konzerválására az elmult évben, a külföldön szerzett tapasztalataink figyelembevételével folytattuk a makadamburkolatok kátrányozását, illetőleg bitumenezését, amellyel igen kedvező eredményeket sikerült elérnünk. Ezenkívül

kísérleteztünk különféle hidegaszfalttal, speciális melegolajkompozicióval és szilikátos strassilanyaggal,

amelyekkel a külföldi utakon mindenütt kielégítő eredményeket értek el. Megvan a reményünk arra, hogy amennyiben a pénzügyi viszonyok is megengedik, *évenként kb. 5—600.000 m² makadám burkolatot a leggazdaságosabb rendszer szerint és az igényeknek teljesen megfelelő módon építhetünk át.* Éppen ezért a *pesti oldalon a Hungária körúton belül, a budai oldalon pedig a leendő budai külső körúton belül éppen úgy, mint a város lakottabb külső területén levő makadám burkolatoknak olajjal való portalanítása helyett, 1928. évtől kezdve*

az említett egyéb rendszerű portalanítást fogjuk alkalmazni.

— A makadam burkolatok átépítési módjára nézve eddigi tapasztalataink szerint a *kisebb forgalmú* útvonalakon kátrányos és bitumenes anyaggal, vagy hideg aszfalttal készülő egyszerű felületi kezeléssel is már kedvező eredményt érhetünk el.

— *Közepes forgalommal* igénybe vett útvonalakon a burkolat felületén valamilyen bitumenes réteget (topeka, bitumak), esetleg keramit burkolatot alkalmazunk, *nagyobb terheléssel erősebben igénybe vett* útvonalakon pedig 15—20 cm., vagy még ennél is vastagabb *beton alapra* fektetett két rétegű *Sheet- vagy komprimé*-aszfalt burkolatot fogunk létesíteni.

— A burkolatok igénybevételének mértékét *helyszíni felvételek alapján készített forgalmi statisztika* segítségével állapítjuk meg.

— Az 1927. év folyamán a város főbb útvonalairól már készítettünk ily forgalmi statisztikát, az 1928. év folyamán igyekezni fogjuk ezt oly módon tökéletesíteni, hogy a szükséges adatok a kellő időben rendelkezésünkre álljanak.

— A *gyalogutakat* illetőleg főtörekvésünk, hogy

a kőburkolatok helyett sima aszfaltburkolatot fektessünk le.

a meglévő aszfaltburkolatokat pedig átfektetés útján olyan állapotba helyezzük, hogy azokon esős időben is akadálytalanul lehessen közlekedni.

A központi szivattyútelep átalakítási munkálatai

— *A központi csatornaszivattyútelep nagyszabású átalakítási munkálatait az elmult évben is tervszerűen tovább folytattuk.* A munkálatok során *két* darab *új elektromoshajtású* nagy centrifugálszivattyú szerelése *teljesen befejeződött* s ezzel a szivattyútelep tervezett gépiberendezéséből csak két darab szivattyúegység felszerelése van még hátra, amelyeknek vállalatba adásáról különben szintén történt már gondoskodás.

— A balparti városrészről a telepre érkező

évi mintegy 80 millió köbméter szennyvíznek a Dunába való átemelését

azonban már a meglévő s a leggazdaságosabban dolgozó elektromos szivattyúegységek látják el, úgy, hogy a régi gőzgéptartalék igénybevétele csupán a nyári nagy záporok alkalmával fordul elő.

— Ugyancsak befejeztük a csatornaszivattyútelepen *a szennyvízkezelőépület hatalmas földalatti iszaptogó medencéinek mélyítési, valamint a földfeletti iszapkezelő csarnok magasépítési munkálatait.*

— A magasépítési munkálatok befejezésével most már

kezdetét veszi a szennyvíztisztító berendezés gépi szerelése,

úgyhogy az idén a berendezést már üzembe helyezhetjük.

— A csatornaszivattyútelep átépítésével és a szennyvízkezelő épület elkészültével *Budapest olyan modern színvonalon álló intézményt kap, amely ezen a téren európai viszonylatban is a legelső helyen fog állani.*

Egy év alatt 17.858 méter csatorna épült

— A magánépítkezés fellendülése, valamint a külső perifériákon a kislakásos bérházak létesítése olyan nagy közcsatornaépítési program elé állította az ügyosztályt, hogy annak végrehajtásával

eljutottunk a teljesítőképesség végső határáig.

— Amíg ugyanis 1926. évben mindössze 18 drb közcsatornát 4884 folyóméter hosszúságban építettünk meg, addig a most elmult évben összesen *17.858 folyóméter hosszúságban 55 drb közcsatorna építését fejeztük be.* Ezek között külön is meg kell említenem az I. ker., Fehérvári úton 970 fm., az I. ker., Diana úton 437 fm., az I., Labanc úton 900 fm., a VI., Hungária körút, Stefánia út, Gizella úton 888 fm., végül a IX., Soroksári úton 600 fm. hosszúságban létesített nagyobb közcsatornákat.

— A budapesti *Dunapartok fenntartása és fejlesztése* 1904. év óta a főváros feladata. Az 1928. évre a rendes fenntartási munkákon kívül a programban szerepel

a Lánchíd és parlament között levő függőleges rakpart gyökeres kijavítása, a lépcsős rakpartok folytatólagos átépítése.

Ugyancsak programba van az *Óbudán, az Angyalföldön* 1927. évben megkezdett partburkolási munkálatok folytatása és befejezése.

— A Budai oldal általános csatornázása keretében 1927. évben Kelenföldön elkészült a *Horthy Miklós úttól a Budafoki útig* terjedő 1450 m. hosszú és 2.70—2.50 m. belátmérőjű *Sárbogárdi úti főgyűjtőcsatorna* és a *Lágymányosi tóba* torkoló 400 m. hosszú nyílt *vészkiömlő* valamint a külső *Horthy Miklós út* mellékgyüjtője. A Beresényi uteai *ideiglenes átemelő állomás* közvetítésével ez a hálózat már is üzemben van, mely körülmény a vasúti töltés északi oldalán fekvő belső terület lendületes fejlődését a legnagyobb mértékben előmozdítja.

— Az 1928. évi programunkban van

a kelenföldi általános csatornázás

gerincét adó Budafoki úti főgyüjtő, a *Sárbogárdi úttól* a *Hengermalom útig* terjedő 1000 m. hosszú, 3.40—3.10 m. belátmérőjű alsó szakaszának, valamint az ideiglenes átemelő állomás révén üzembe helyezendő Andor uccai mellékcsatorna *Budafoki út és Tétényi út* közötti 1400 m. hosszú szakaszának megépítése. Utóbbi csatorna nagy jelentősége az, hogy az ottani — mintegy 50 hektár kiterjedésű — s eddig mindennemű csatornázást nélkülöző beépített terület fejlődését nagyban elősegíti.

(Folytatása a 10. oldalon.)

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

Müller Testvérek vegyigyár r. t. Budapest Telefon 226-39
60 év óta gyártja a legjobb **antracen** tintákat, **ragasztószereket, irógépszalagokat,** továbbá **fémtisztítószereket,** és a hires
KORONA KÉKITŐT

BIELEK LÁSZLÓ
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALKOZÓ :-: ÉS TÁBLAÜVEGKERESKEDŐ :-:
Iroda: BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-U. 45
LAKÁS: IX., ÜLLŐI-ÚT 119. SZÁM
TELEFON JÓZSEF 392—78
POSTATAK. CHEQUE-SZ.: 57218

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világítótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

Telefonhivó: J. 145-45 KOVÁCS OSZKÁR Telefonhivó: J. 145-45
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP-UTCA 56. SZÁM.

HORVÁTH ÉS HERCZENIK
ércöntöde és gépműhely
BUDAPEST, VIII., VISI IMRE UCCA 14
Telefon: J. 334—46
KÉSZITÜNK: Gőz- és vízarmaturát, nyomópadokat, golyós préseket, furó és csiszoló gépeket és minden e szakmába vágó munkákat pontos s szakszerű kivitelben

BURSCH MIKLÓS festő- és mázolóvállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK
GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel: T. 254-48
Sokszorositóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit alakit és átköltöztet

FISCHER ZSIGMOND
épületfakereskedő
láda-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára
Budapest, Kerepesi-út 23
Telefon: József 310—89
Gyár: X., Asztalos Sándor-u. 5
Bérmunkát vállal

Thiergärtner és Stöhr r.-t.
egészségügyi és fűtőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 585-17. • Telefon: József 585-17.

CZIGLER JÁNOS
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készítése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Telefon: József 368—24
BUDAPEST, VIII. ker., Koszorú ucca 12

Telefon: T. 141-77 GLATZ MIKSA Telefon: T. 141-77
bádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező
Budapest, V., Visegrádi-ucca 20. szám.

STEINER FERENC
OKL. MÉRNÖK, VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST,
I, Horthy Miklós-út 31. Telefon: J. 352-74

GATTYÁN PÁL
KÖVEZOMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, X. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

— Az elmult évben

a budai általános csatornázás tervei is elkészültek

s jóváhagyásuk esetén a Margit-rakparti gyüjtők és Batthyányi téri szivattyútelep épitésének előmunkálatai még 1928-ban megindulhatnak.

— A pesti oldal általános csatornázása keretében

a rákosvölgyi főgyüjtő csatornának,

a tervezett dunaparti szivattyúteleptől a Béke uccáig, mintegy 1460 m hosszban és 3.10—2.30 m belátmérővel való megépitését 1928-ra vettük tervbe. A munkálatok már a mult évben megindultak. Ennek a főgyüjtőnek megépitésével a székesfőváros beépitésre leginkább megérett területei, — a főváros tulajdonában levő Krausz Mayer-féle telekkomplexumot is beleértve, — a *beépités legszükségesebb előfeltételének birtokába jutnak.*

— A *hegyivizek* és *belvizek* ellen való védekező munkálatok keretében

a Rákospatak szabályozási munkálatai

a Dunaparttól kinduiva a Szent László útig mintegy 2500 m. hosszúságban már a mult évben elkészültek. A nagyjelentőségü szabályozás folytatását és az Alsó-Rákosi rendező p. u. keresztezését az uj évre tervezzük.

— A budai oldalon

a Zugligeti árok beboltozásának

folytatása, valamint a *Budenz-árok* szabályozási munkálatainak megindítása ugyancsak az 1928. év programjába tartozik. Az *Ördögárok* az Ákos uccáig való beboltozására, valamint a *Németvölgyi-árok* folytatólagos szabályozására és a *Bécsi úti* nyilt hegyivizlevezető-árok részleges beboltozására ugyancsak az idén kerül sor.

Megindul az árukiadás a ferencvárosi helyi kikötőben

— Két *Rákospatak*-híd épitését, valamint

a Millenáris híd felső szerkezetének átépitését

is tervbevettük. Ez a híd annak idején csak a kiállitás céljaira épült és igy a modern közlekedés, főképp *az autóbusz igényeinek nem felel meg.* Mivel a pillérek megfelelőek és az egész híd esztétikailag a főváros egyik legszebb műszaki alkotása, a felső szerkezetet olyan módon épitjük át, hogy a híd képe e miatt ne szenvedjen. A régi vasszerkezet azonban igen gyenge és részben elrozsdásodott, igy nem lehet szó annak megerősitéséről, hanem csak teljes kicseréléséről. A vasszerkezetü főtartókra azonban a *legmodernebb hídkonstrukciók mintájára vasbeton pályaszerkezet kerül,* mely a vasszerkezetet a rozsdásodástól megóvja és az útburkolat ideálisabb beépitését teszi lehetővé.

A ferencvárosi helyikikötőben

1927. évben elkészültek az emeletes tárház gépi berendezései s ezzel a vasbeton tárház mintegy 4500 m² rakterülettel és teljesen modern rakodóberendezésekkel most már megnyitható. Készek az elektromos futómacskák, a lift, a forgó darú, a zsákcsúzdák stb. Megkezdődött a *négy* darab elektromos *portáldaru* szerelése is. Megépült a daruvágány alapépitménye és elektromos felszerelésének minden tartozéka 150 fm. hosszúságban.

— Az elektromos portáldaruk szerelése ennek az évnek elején befejeződik és a daruvágányzat a 900 fm. rakpart teljes hosszában elkészül. E munkák elvégzésével

az áruk kirakása az egész vonalon a legmodernebb gépi berendezéssel 1928. év folyamán megindulhat.

A daruk úgy darabáruk, mint ömlesztett áruk kirakására alkalmasak és teherbirásuk 3000 kg.

— Az állammal közösen épiti meg a főváros az idén a *kikötő főútját,* mely a vasútvonalak keresztezése nélkül vezet be a kikötőbe és a várossal való összeköttetést rendkivül megkönnyiti. Ugyancsak megépülnek a raktári vasúti vágányok és kitérők, miáltal

a vasuti felszerelés is teljes lesz.

A kikötő lezárása céljából a Csepel szigetre vezető híd és a rakpart között mintegy 140 fm. hosszúságban készül egy rézsüs partkiképzés, mely a kikötő keretét kiegészíti.

Parkok, sétányok, fasorok

— Az elmult évben folytattuk a *városmajori* park megkezdett parkozási munkálatait,

nagyobb parkozási munkákat végeztünk

az I. ker. *Gellérthegyen,* az I. ker.. *Lovas út* mellett levő rézsün és a *Svábhegyen,* az *Eötvös* és *Jókai téri* parkokon.

— Rendbe hoztuk az *Almássy tér* parkozott területét, átvettük és nyilvános parkká alakitottuk át a *Rottenbiller kertet,* továbbá a *Népliget* és a *Városliget* egyes elpusztitott parkrészleteit hoztuk rendbe. A *Széchényi-fürdő* épitésével kapcsolatban szükségessé vált a *fürdő körüli parkterület átalakitása, illetve ujból való parkozása.* Ezeknek a munkálatoknak egy részét a mult évben elvégeztük de csak az idén fejeztük be.

— Az

uccai fásitások

során, különösen a város *külső* területein levő uccákat fásitottuk és pedig a *Dráva* uccát, *Kárpát* uccát, *Zápolya* uccát, *Angyalföldi* út, *Fóti* út, *Országbiró* út és *Semsei* utat. A meglévő fasorok fentartása kapcsán gondoskodtunk a *hiányos uccai fasorok pótlásáról is.* A fővárosi kertészetben dolgozó munkások megélhetésének, lakásviszonyainak javitására

munkáslaktanyákat és lakásokat is épitettünk

a Városmajorban, a Vágány uccai telepen, továbbá a Népligetben. A munkáslaktanyák mindenben a higiénikus követelményeknek megfelelően épültek s a munkások részére külön nappali és étkezőhelyiségek és külön hálótermek állanak rendelkezésre.

— A *Kossuth*-szobor felállitása folytán szükségessé válik

a Kossuth Lajos tér teljes átalakitása.

A parkozási munkákat az idén végezzük el.

— Uj parkokat létesitünk a város külső területén, a *Béke téren* és az *Aréna út* mellett lévő régi zsidó temető be nem épitett részén, a *Román* uccában és a *Szent István-kórház* előtt.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

GUTTMANN és SZÉKELY
FAKERESKEDŐK
BUDAPEST, X, SZÁLLÁS UCCA 2—4
Fióktelep: VIII, DÉRI UCCA 15. (Nagyfuvaros ucca sarok.)
Telefon: József 359—68 Telefon: József 359—68

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 372-79 és 311-31
laszén-, köszén- és tüzifa nagykereskedők
BUDAPEST, Józsefvárosi teher-p. u. 8. sz. kapu.
Kőbányai-út, Ganz-gyárral szemben.

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

ARNÓCZKY ÉS TÁRSA
AUTÓKARROSSZÉRIA GYÁR
Budapest, VIII., Práter-u. 64. Telefon: J. 311-18.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás keztyüt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

DULOVITS EMIL
hat. eng. elektrotechnikai vállalkozó
IX., RÁDAY-UCCA 59 SZÁM.
TELEFON: JÓZSEF 405—77.

Schönfeld és Paudits
accumulátor és mechanikai üzem
VII., Damjanich ucca 9. szám.
Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerü javitása, valamint autó önindító és világitás javitása
Telefon: J 449—25.

Épületmunkát, belsőberendezést, portálépitést, müszaki faiomegáru készitést stb. vállal WASINSZKY müasztalos, V., Tátra ucca 12

GÁL I. ISTVÁN
Egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VII., Károly-körut 7. Telefon: József 402-93. sz.

Renault
speciális gyorsteherautói
1½-2-2½
tonna teherbirással
villamos önindítással és világitással, négy kerékfékkel, raktáron
Reiman
BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3

KOLLARIT-BŐRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

TÓTH SÁNDOR
Autógummi javitó és gőzvulkanizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

Papperf János
épület- és mübutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

HUTTERER és KÓSA
épület- és dizmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar-ucca 42-44 sz.
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST
Horthy Miklós-út 152. szám
Telefonszám: József 381-78

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Palágyi Gyula R.T.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33. szám
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Tel.: J. 395-23. Épületasztalosság. Tel.: J. 395-23.

MARABU és ORANIER
FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK
Magyar Radiatorgyár R.-T.
Budapest, X, Gyömrői-út 76/78.
Telefon: J. 390—34, J. 350—88.

Weisz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budörsi-út 11. (Saját ház.)
Tatarozási munkálatok ¼ évi részletekre. Emeletreráépitések eszközöltetnek.

Olvasóinkhoz

Régi, tántoríthatatlanul kitartó közönségéhez fordul a

Fővárosi Hirlap,

ahhoz a közönséghez, amely tizenhat esztendő óta jóban-rosszban, minden hét szerdáján várta és pontosan kézhezkapta ezt az ujságot. Tizenhat esztendő óta nevelője a

Fővárosi Hirlap

Budapest közönségének, amellyel sikerült megértetni, hogy törődnie kell városa sorsával, mert a városigazgatás ezer karral nyul bele a polgárság életébe, ezer karral segítheti, vagy lesújthatja azt. A polgárság, legelsősorban a vállalkozó-, kereskedő- és iparososztály érdekeit szolgáló őrszem a

Fővárosi Hirlap

a városházán. Ott van minden eseménynél, frissen, gyorsan és kimerítően értesíti közönségét mindenről, ami a városházán történik, tervekről, szándékokról és a megvalósulás útjairól. A

Fővárosi Hirlap

nélkülözhetetlen minden budapesti polgár házában, mert egyedül ebből az ujságból lehet értesülést szerezni mindarról a munkáról, amelyet a főváros végeztetni akar, mindarról, ahol a polgárság a város jóvoltából keresethez, kenyérhez juthat. Ennek a kenyeret, jólétet adó, alkotó munkának volt hirdetője, küzdő katonája a

Fővárosi Hirlap

amelyet éppen ezért a programiáért hivatalos lapjául választott az Egységes Községi Polgári Párt, amikor

dr. Kozma Jenő elnök

a következőket irja a Fővárosi Hirlapról:

„Pártunk sarkalatos programpontja: a gyülölségmentes alkotó munka. Felkérjük tehát polgártársainkat, akik Budapest jövője érdekében programunkkal rokonszenveznek, hogy a Fővárosi Hirlapot, mint pártunk hivatalos orgánumát előfizetéseikkel és hirdetéseikkel erősítsék."

A

Fővárosi Hirlap

híven követi a kormány és annak képviselője.

dr. Ripka Ferenc főpolgármester

nemes törekvéseit és a tények hatalmas sorozata bizonyitja, hogy ennek a pártnak az oldalán, miként egész léte alatt, sikert siker után ért el, amikor ernyedetlenül küzdött a magyar főváros fejlődéséért, a társadalmi és politikai békéért, a mult romjainak eltakarításáért és a polgárság jobb megélhetéséért. Ezt a munkát, ezt a kitartó és eredményes küzdelmet igyekszik honorálni és saját céljaira kihasználni mindenki, aki a

Fővárosi Hirlap

mellé áll.

* * *

A FŐVÁROSI HIRLAP előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

FAGYOTT LÁBAK ÉS KEZEK
gyors és teljes gyógyulást
Röntgen besugárzással éri el
a külföldi mintára berendezett
Szakorvosi Rendelő
VII, Erzsébet körút 1. I. (Rákóczi út sarok)
Rendelés egész nap. Esti betegrendelés.

Eseményekből

* * *

Bibiti-Horváth János őméltósága. Régi igazság bizony az, hogy nincs az a *János öcsém*, akiből idővel *uram-bátyám* ne legyen. Igy van ez ősidők óta és ha *Eötvös* Károly, a *Vajda*, ma is ott trónolna az *Abbazia* kerekasztala mellett, keményen odamondaná *Bibiti Horváth* Jánosnak:

— Bizony János öcsém, *sorsát senki ki nem kerülheti.*

Mintha csak tegnap lett volna, amikor még tisztelendő *Horváth* János, erzsébetvárosi segédlelkész úr ott, a kerek asztal mellett megkapta ingyen és díjmentesen, de annál súlyosabb kötelezettséggel a *Vajda udvari papjának* címét, rangját és méltóságát. Meg is érdemelte, mert senki olyan tökéletesen, olyan tisztán és megtévesztően beszélni nem tudott a Vajda modorában, mint az erzsébetvárosi segédlelkész. Meg is jósolta neki mindenki, *Perl* öcsém is, *Reiner* Edus is, a *törteli Schlésinger* nagyságos úr is, sőt talán maga *Vázsonyi* Vilmos is, hogy *püspök lesz belőle*. Közben azonban *Horváth* János tisztelendő úr szerelem okán búcsút mondott a reverendának és bevonult a Munkáspénztárhoz, ifjúságához és jövevény voltához illő alacsony rangban. Tehetségét és munkakészségét azonban hamarosan észrevették és az ember azt hinné, hogy mindennap ugrott egyet a rangsorban, mert másképp szinte elképzelhetetlen, hogy a *napokban már az igazgatói méltóságig jutott el*. A munkás*pénztárnak* munkás*biztositóvá* való átszervezésekor jutott *Bibiti Horváth* Jánosnak ez a szép méltóság, amellyel — eljutván a megfelelő fizetési fokozathoz is, — *vele jár a méltóságos cim is*. Dictum factum: *a Vajda udvari papjából nem a püspökség cimén ugyan, de mégis méltóságos úr lett*. A városházán a szerdai közgyülésen került forgalomba az örvendetes hir és pártkülönbség nélkül ünnepelték a városatyák a városháza legújabb és legnépszerübb méltóságos urát.

Eljegyzés. *Rüde* Károly székesfővárosi kertészeti igazgató leányát, *Rüde* Ellát, eljegyezte dr. Farkas Gyula.

Előadás a pesti ember idegéletéről. A *Polgári Egység Klubja* ismeretterjesztő előadásainak során csütörtökön, január hó 5-én este 6 órakor dr *Jakab* László, a Svábhegyi és a Liget Szanatóriumok igazgató-főorvosa *„A pesti ember idegélete"* cimen előadást tart a klub Akadémia u. 3. sz. helviségében.

Megkezdik a törvényhatósági választók összeirását. A jogügyi ügyosztály január első felében megkezdi a törvényhatósági választók névjegyzékének új összeállitását. A törvényhatósági választókat ugyanis a folyó évben újból össze kell irni, mert a törvény szerint az év végén kilép a közgyülésből a törvényhatósági bizottság 250 választott tagjának felerésze és ezek helyére megfelelő számú bizottsági rendes tagot kell választani, valamint ujra választják az *összes póttagokat is*. A törvényhatósági bizottsági tagok választásának idejét az igazoló-választmány állapitja meg és azt *a folyó év december havának 5—15-ike közötti valamelyik két napjára tüzi ki*. A törvényhatósági választók névjegyzékének összeállitása párhuzamosan halad az országgyülési képviselőválasztók kiigazitásával, mégis azzal az eltéréssel, hogy a törvényhatósági választók névjegyzékét nem a központi választmány, hanem *az igazoló-választmány állitja össze*. Ez a hatóság határoz a törvényhatósági választók ideiglenes névjegyzéke ellen benyujtott felszólalások felett, de végső fokon, a panaszok elbirálása itt is a közigazgatási biróság hatáskörébe tartozik. Az összeirás módjára nézve a napokban már véglegesen intézkedett a belügyminiszter is és elrendelte, hogy a választók összeirását küldöttségek útján végezzék. Az összeirás, illetve a névjegyzékek kiigazitását tehát ezidén nem hivatalból intézik, nem összeiró biztosok végzik, hanem az általános szokásnak megfelelően, a polgárság bizalmiférfiai. A központi választmánynak, a törvényes rendelkezések szerint, *január 5-ig meg kell alakitani az összeiró küldöttségeket*, amelyek a munkát azonnal megkezdik és a tavasz végével megkezdődik a jegyzékek közszemléje is. Előre láthatóan 28 küldöttség fog a főváros területén munkába állani, a 300.000 főnyi választó összeirására. Az összeiró helyiségek kijelölése már megkezdődött és azokat főleg községi iskolákban helyezik el.

Kollár Miklós Ujpest díszpolgára. Aligha van Ujpesten népszerübb ember, mint *Kollár* Miklós vegyészeti gyártulajdonos, akinek a köz érdekében hozott óriási áldozatait most azzal honorálta a város képviselőtestülete, hogy *diszközgyülés keretében a város diszpolgárává választotta*. *Kollár* Miklós nevét hadigondozótelep létesitése, foglalkoztató mühelyek berendezése, árvaházak számára való telek adományozása, az árvaház fentartása teszi örök emlékezetüvé. Ujpest közgyülése páratlan lelkesedéssel választotta díszpolgárává ezt a nagylelkü, jótékonyderék embert, akit a közgyülés keretében minden párt egyforma lelkesedéssel és szeretettel ünnepelt.

„Tungsram-bál." Az idei *Tungsram-bál* még az előbbieknél is nagyobb szabásunak igérkezik. A rendezőség már most a legnagyobb előkészületeket teszi, hogy a bál nagysikerü és az *Egyesült izzóhoz* méltó legyen. A január 28-án a Budai Vigadóban rendezendő bálon a hölgyek izléses táncrenddel lesznek meglepve s a 100 tagu rendezőgárda gondoskodik arról is, hogy mindenki kitünően mulasson.

Idegosztály
nyilt meg a
dr. Pajor szanatóriumban
(VIII., Vas-ucca 17)
kedély- és idegbetegek részére, elmebetegek kizárásával. Morfium- és alkohol elvonó kurák, vizgyógyintézet, Zander és ortopéd gyógytermek; elektrotherapia, diétás étterem bejárók részére is. Betegfelvétel mérsékelt klinikai árakon

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Főkk Szilárd ucca 11. szám.

RIPPEL játéküzlete a legrégibb Budapesten
Deák Ferenc ucca 12

Csonka Ferenc
volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépítő vállalat építési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

A Böhler-rendszerü
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó épitkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesujfalu.

FIAT
a vezető világmárka
Magyar Fiat Automobil rt.
Budapest, IV, Váczi-u. 12
Telefon: T. 124-53 és 150-76

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

SÓGOR JÓZSEF
épitőmester, magas és mélyépitő vállalata
Budapest, I., Vas Gereben ucca 18 Telefon: T. 121—46

Mübútor LAPIDES Irodaberendezés
Alap.: 1885
Rózsa u. 72.
Állandó bútorkiállitás egyszerü lakberendezésekből is.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 100.000 kg. (tíz vagón) 750—760°-os autóbenzin szállítására **1928. évi január hó 18-án (szerdán) délelőtt 11 órakor** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja tehát mindazokat, akik ezen szállításra vállalkozni akarnak, hogy szabályszerű bélyeges és a szállítási feltételekben körülírt bánatpénz letételét igazoló nyugtatvánnyal ellátott és pecséttel lezárt írásbeli ajánlataikat, melynek borítékán feltünően kell kiírni, hogy: „Ajánlat benzinre", a köztisztasági hivatalban (VIII., Kun u. 8. sz.) nyujtsák be.

A beadott ajánlatok az ugyanakkor és e helyütt megtartandó versenytárgyalás során fognak felbontatni. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Csak szabályszerüen kiállított, pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Budapesti vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Elkésve érkezett, vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat a tanács figyelembe nem vesz.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 (öt) százalékát kell a versenytárgyalást megelőzően a fővárosi központi pénztárába a szállítás megnevezése nélkül, e hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A tanács fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül választhasson, a szállítást két vagy több részre szétoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

A szállítási, illetve szerződési feltételek, melyek egyúttal ajánlati űrlapok is, a köztisztasági hivatalban hétköznapokon délelőtt 10—12 órák között díjtalanul kaphatók.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. ker., Üllői úton levő, a székesfőváros tulajdonát képező „Mária Terézia" gyalogsági laktanyában szükséges hajópadló pótlási és javítási munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenként (4) négy Pé-rt kaphatók 1927. december 16-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető a Központi városháza III. em. 310. számú ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928. január 10-én (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1927 december 10-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

A tanács közhírré teszi, hogy a 166.787/1927—VIII. tan. szám alatt kelt fenti versenytárgyalás határidejét 1928 január 3-ára halasztotta el.

Ennélfogva a fővárosi húsüzemekben, a fővárosi közkórházakban és a fővárosi szeméttelepen az 1928. év folyamán kitermelendők csontok megvételére vonatkozó írásbeli zárt ajánlatok a fent jelzett helyen **1928 január 3-án (kedden) déli 12 óráig** adandók be.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

KORÓDY ÉS KOVÁCS
építész, építőmester, építési vállalkozók
Telefon: L. 986-66 **BUDAPEST,** *VII, Fürész-u. 90*

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

Fratricevolch István díszítő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszítő és mázolási munkákat

MENGL FERENCZ
építési vállalkozó
Budapest, VI. Ambrus u. 5
Telefon: 968—34 szám

Nagy Testvérek fémárúgyára
VII., Zugló, Telep-utca 31. Telefon: L. 992—31.
Épületbádogosmunkák, húzott, préselt, nyomott, horgonyolt tömegcikkek bármely fémből.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASAG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70-48.

ASCHENBRENNER JÁNOS
Telefon: J. 78—89 **ácsmester** Telefon: J. 378—89
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 41. SZÁM
Telep: VII., Hajtsár-út 113. sz.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemü kőiparagó munkát.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépítő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépítő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépítési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépítészeti hivatalnoknak állandó szállítói. — Alapíttatott 1890 — Telefon József 339-52.

FITTLER SÁNDOR
MODERN GÉPEKKEL VILLANYERŐRE BERENDEZETT
ORGONA ÉS HARMONIUM GYÁRA
Pesterzsébet, Határ-út 20

"SPECIAL"
mosógépgyár, Budapest, Váci-út 92
STAWLYANIN WOISLAV
Raktáron állandóan: Mosógépek, centrifugák, gőzmángorlók minden nagyságban.
Telefon: Lipót 921—57.

HAJEK FERENC autokarosszéria és kocsigyártó Budapest, IX., Viola-u. 12—14
SPECIAL AUTORUGÓK
készítése és feszítése Telefon: J. 340-92

RAMMER SÁNDOR
villamosszerelési és műszaki vállalat
Budapest, I., Váli-u. 4. Telefon: Józs. 414-51.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Alapitva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 86. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Pacsirtatelep, Török Flóris ucca

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula
Budapest, III. Bécsi út 85 Telefon: T. 113-44

TOMI LAJOS Alapittatott 1888. évben
Festő- és mázoló mester Budapest, IX., Üllői-út 101. Mühely VIII., Horánszky-ucca 10.

Ifj. HALÁSZ HUBERT
építési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

IRSAY és KOVACSICS
okl. építészek, építőmester, építési vállalkozók
IV, Muzeum-körút 1. Tel.: T. 279-66.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/c

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. **RUMBOLD B. FIAI** Telefon: J. 352-09 Alapíttatott: 1842.
Zászlók, díszítések, címfestő, mázoló és szobafestő munkák.

Liban Manó fakereskedő
Budapest, VII., Kerepesi-út 31/c. Telefon: J. 55-64
Nagy raktár asztalos és épületfa áruban

Parafakőgyár Rt.
eselőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: J. 301-14 vagy J. 301-16
Készit sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

Dick Ádám özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-ÚT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

Szalkay Papp József kötél- és géptömitőanyag-gyár
Budapest, III, (Uj ak) Bokor-u. 27 a Lajos ucca és a Bécsi-út között Telefon: 124-97
Mindennemü saját gyártmányu gazdasági-, bánya-, gép- és pinceköteleket, valamint istrángok kötőfékek és kévekötő kötelek, spárgák és zsinórok a legjobb minőségben
Törvsz. bejegyzett cég

Steki Károly reszelőgyár Budapest
(Angyalföld) VI., Forgách-utca 21. Vállalja használt reszelők újra vágatását. Vasuti szállitmányok: Budapest, V., Lipótváros pályaudvarra bármentve küldendők.
Telefon: Lipót 901-08. Alapittatott 1898. évben.

SPITZER SALAMON
nagyiparos
központi fütés, vacuum és légfütés, szellőztető berendezés, légszesz-, vizvezeték- és egészségügyi berendezési munkák, valamint épület és diszmü bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., Visegrádi-utca 29. sz. Telefon: Lipót 904-50.

KOCH ISTVÁN ácsmester
tetőemelési vállalkozó
BUDAPEST, IX., LENKEY U. 3.

DÉLBUDAI
ÉPITÉSI ANYAG KERESKEDÉS
Budapest, I. ker., Fehérvári-út 11. Telefon: József 349-23.
Mész — Kátránytermékek — Cement

Mátrai Zoltán
mü- és épitő-lakatosáru-gyára
Budapest, VII., Szigony-u. 13
Telefon: József 401—83

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TELEFON: J. 314-79
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fütés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyvíztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA
REDŐNYGYÁR
Budapest, V. ker., Honvéd-ucca 38. Telefon: Teréz 106—43

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmanlczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 243-79.

HEGYI SÁNDOR és DÉVÉNYI ERNŐ
ÉPITÉSI VÁLLALATA
Telefon T. 111-11 **Budapest, VI., Paulay Ede-u. 55**

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 január 11 — 2 (950) szám

FŐVÁROSI MŰVÉSZETI KÖNYVTÁR BUDAPEST

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZÁM: TERÉZ 137-15

Budapest katonái

Budapest katonája mindenki, aki ebben a városban él és lélekzik. Mindenki: az első polgártól, a polgármestertől kezdve, le egész a sor végén, az uccasepréig. De fokozottan Budapest katonája, az összeomlásokat követő nagy reneszánsz rohamcsapatának elszánt harcosa mindenki, akinek Budapest népe adja meg kenyerét. Lehet a karaj nagyobb, vagy kisebb, de aki Budapest polgárságának kenyerét eszi, annak hűbbnek kell lenni ehhez a városhoz, annak szilárdabban kell őrt állania a város javai mellett, mint ama legendás rajnai őrségnek.

*

És láttunk példaadó tökéletes hűséget, láttunk megingathatatlan szilárdságot, páratlan hősiességet. Bebizonyosodott ismételten, ki tudja hány-századszor, hogy Budapest katonáinak elit-csapatja a tűzoltóság. Csak a megindultság, a tökéletes elismerés hangján lehet megemlékezni a Kun ucca pirossapkás hőseiről. Ami a mult héten történt, megint odakívánkozik Budapest történetének aranykönyvébe. Nem beszélünk arról, hogy a dühöngő orkán és az izgalmas nap által hisztériássá tett emberek hányszor szólították tegyverbe huszonnégy óra alatt a pirossapkásokat; de ámulva láttuk azt a példátlan hősiességet, hogy miként álltak testükkel őrt Budapest élete és vagyona előtt, amikor a gyorsvonati sebességgel száguldó szélvészben a mérhetetlen katasztrófa rémét festették Budapest egére a tűznyelvek. A borzongás hat végig még napok után is az ember hátán, ha arra gondol, hogy mi lett volna, ha a Szent Gellért-kórházban kiütött tűz pusztítását akadálytalanul sodorja végig a városon az esze-veszett szélvihar. De ott álltak, őrt álltak Budapest leghősebb katonái, a tűzoltók. Példátlan halálmegvetésük, életüknek tökéletes feláldozása, testi épségüknek a köz javára való odadobása legyen örök példa Budapest minden polgára számára.

Azok pedig, akik a főváros ügyeit intézik, gondoljanak végre ezekre a hősökre azzal a szeretettel és azzal a megbecsüléssel, amelyet ők minden órában megérdemelnék. Ha csöndes és veszélytelen napokban nem is gondol rájuk senki, most itt az idő és itt az alkalom, hogy hálánkat, életviszonyaik megjavításával is kifejezzük. Itt az alkalom, mert most senki sem tagadhatja: Budapestet ezek a hős katonák mentették meg a pusztulástól.

*

Vannak azonban a fővárosnak másfajta katonái is. Ezek azok, kiknek hősiességét sohasem láttuk, csak a hatalmaskodásukkal találkozunk léptennyomon. Az üzemi kiskirályokról szólunk, akiket az utolsó esztendők politikai viszonyai túlságosan magas lóra ültettek. Ezek azok, akik tittyet hánynagy az ügyosztály, a tanács, a közgyülés akaratának. Annyira önállósították magukat, hogy kenyéradó gazdájuk fenyítő kezétől sem félnek.

Eszünkbe kell jutniok, kontrasztként, ezeknek a hősködő üzemi kiskirályoknak, amikor a hős tűzoltókról beszélünk. Egy levél van a kezünkben, amely ékes bizonyítéka, hogy mennyire fejükbe szállt a méltóságuk ezeknek az apró üzemek élén kitenyésztett basáknak. A levél röviden szólva annyit mond, hogy az egyik üzemi kiskirálynak nincsen tudomása arról, hogy fölöttes ügyosztálya bizonyos dolgokban rendelkezett, de ha rendelkezett is, ezt a rendelkezést nem hajlandó tudomásul venni.

Hát ilyen katonákra nincs szüksége Budapestnek. Az ilyen engedetlen katonák, akik rendszerint az utolsó évek politikai hullámain jutottak pozíciójukba, csak azt érdemlik, hogy visszasüllyedjenek a régi jelentéktelenségükbe. A talajt kell a lábuk alól kihúzni. Apró kis szemétdombjaikat, amelyeken most kérkedve kukorékolnak, kell elsöpörni a talpuk alól. Meg kell szüntetni mindazokat a törpe üzemeket, amelyek másra nem valók, csak arra, hogy ilyen üzemi basákat tenyésszenek ki. Be kell olvasztani valamennyit azokba a hatalmas üzemekbe, melyek csak becsületet és jóhírnevet szereznek a fővárosnak. Ez lesz majd az igazi leépítés.

*

A főváros katonái pedig legyenek mind olyan hűek, olyan megbizhatóak és olyan hősök, mint a tűzoltók. Budapest nagy reneszánsza csak akkor születhetik meg, ha a polgármestertől kezdve mindenki halált megvetve, közkatonaként megy a tűzbe.

Schiffer Miksa ajánlata révén a földalatti gyorsvonat megalkotása a legaktuálisabb problémává érett

Valóra vált Ripka főpolgármester újévi jóslata, hogy kivételes fontosságu esztendő előtt állunk — Ereky Károly a Fővárosi Hirlap hasábjain jelentette be a gyorsvasut kérdésének konkrét megoldását

Ripka Ferenc főpolgármester az ujságírókhoz intézett újesztendei beszédében az 1928-ik évet a főváros renaissance-ának nevezte.

— *Kivételes fontosságú esztendő előtt állunk*, — mondotta, — egész sereg nagyjelentőségű kérdés megoldásának előkészítése van folyamatban. Nagy pénzügyi és gazdasági tervek megvalósítása áll előttünk.

A főpolgármester jóslata előbb beteljesedett, mint ahogy sejteni lehetett. Alig egy hét telt el ugyanis a nevezetes beszéd óta, mari-

élesen az aktualitás terébe tolódott Budapest közlekedési válságának megoldása.

Mindenki tisztában volt azzal, hogy *Budapest közlekedése a csőd szélén áll.* Tudtuk azt is, hogy sürgős segítségre van szükség, de hogy a megoldás mennyire aktuális, azt leginkább bizonyítja *az a csalhatatlan szeizmográf, amelyet a magánvállalkozás képvisel.* A hivatalos fórumok, de maga a közönség is tisztában volt vele, hogy a segítség nem lehet messze; de *hogy a magánvállalkozás komoly és konkrét ajánlattal állott elő, ennél semmi sem bizonyítja jobban, hogy Budapest közlekedése alaposan megérett a legnagyobbszabású reformra.*

Hónapokkal ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* hasábjain jelent meg az egyetlen okos és praktikus megoldás terve: *a gyorsvasút megépítése.*

Ereky Károly volt az, aki a Fővárosi Hirlap hasábjain páratlan jelentőségű angliai tapasztalatait leszögezte

és Budapest közönségének rendelkezésére bocsátotta. Ő vetette fel a gondolatot, hogy miként lehetne a gyorsvasút problémáját Budapesten is megvalósítani. A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában pedig *már expressis verbis kijelentette Ereky, hogy most már oddig jutott végre a dolog, hogy „a fővárosnak rövidesen javaslatot tehet a kérdés konkrét megoldására vonatkozóan.*

A szombati napon azután ez tényleg meg is történt. *Ereky* Károly és *Becsey* Antal fővárosi bizottsági tagok bemutatták dr. *Sipőcz* Jenő polgármesternek *Schiffer* Miksa építkezési vállalkozót, aki

benyujtotta ajánlatát a földalatti gyorsvasút megépítése és üzembentartása ügyében.

Nemcsak mi, de egész Budapest közönsége *mérhetetlen jelentőségünek tartja ezt az eseményt.* Az a közönség, amely esztendők óta elkeseredetten küzd a közlekedés megjavításáért, amely annyit szenved a közlekedés dezolált volta miatt, most *százszoros erővel követeli a sürgős megoldást*, mert a *Schiffer*-féle ajánlatból az első pillanatban megérezte, hogy igenis

meg van a módja és a lehetősége a gyors és gyökeres megoldásnak.

A főváros kormányzata nem lehet könnyelmű még akkor sem, amikor a szükség sürgeti. Természetszerűen meg kell tehát fontolni minden körülményt, mielőtt a főváros elhatározó lépésre szánná el magát. *Budapest közönsége azonban ellentmondást nem tűrő módon követeli, hogy a főváros illetékes szervei a Schiffer-féle ajánlattal a lehető legsürgősebben foglalkozzanak és azt a lehető legkomolyabb tárgyalások alapjának tekintsék.*

Miért van szüksége Budapestnek a gyorsvasutra?

Nem kellenek hozzá még statisztikai adatok sem, Budapest polgársága a legjobban érzi, hogy *Budapest közlekedésének gyökeres változáson kell keresztülmennie.* A villamos megállóknál ácsorgó tömegek a legsúlyosabb bizonyítékai annak, amit ma már a hivatalos fórumok is — a közlekedési ügyosztály és a BSzKRT igazgatósága — szintén elismernek, hogy tudniillik Budapest közlekedésének sürgős reorganizálásra van szüksége. A kérdés csak az, hogy a reorganizálás hogyan történjék? A BSzKRT vezetősége nem egyszer kijelentette már, hogy a forgalmasabb útvonalakon a villamoskocsik valósággal egymás tyúkszemén járnak. Több villamoskocsit ezeken a vonalakon beállítani nem lehet. Hogy is lehetne, amikor

a villamosvasutnak ma naponta 700—750.000 utast kell szállitaniok.

Ez magában is elképesztő szám, de még riasztóbb a helyzet akkor, ha a közismert túlzsúfolt vonalakat tekintjük és pedig a legforgalmasabb órákban reggel hét és félkilenc, valamint délután öt- és hét óra között. *Pásztor* Mihály most megjelent nagyszerű tanulmánya kimutatja, hogy *a legforgalmasabb órákban a Rákóczi úton, a Károly körúton 162—162 kocsi, a Margithidon pedig 161 kocsi hut keresztül.* A Teréz körúton 114, Ujpest felé 122, Óbudára 98, Pesterzsébetre 80 kocsi indul, a Széna téren 112, a Krisztina téren 134 kocsi torlódik. Kétségbeejtő képe ez annak a helyzetnek, amelyben a budapesti közlekedés ma sinylődik. Itt segíteni csak azáltal lehet, hogy

ezeknek a forgalmas útvonalaknak utasforgalmát igen jelentékeny részben más, újonnan alkotott útvonalakra tereljük.

De egyébként is Budapest utasforgalma továbbra is fenyegetően növekszik. Az utolsó két esztendő tanulságai azt mutatják, hogy *ez idő alatt 72.8 millióval, kevés hijján tehát 35 százalékkal növekedett Budapest utasforgalma*, ami azt jelenti, hogy a *mult esztendőben átlagosan napi 200.000 emberrel utazott több a villamoson, mint 1924-ben.* Még ha az utasforgalom növekedésének ezt a rapid voltát a jövőre nézve nem is fogadjuk el, akkor is számolni kell azzal, hogy

egy esztendő mulva, ha gyors segítség nem érkezik, Budapest uccáin általánosak lesznek a botrányok.

amelyeket a közlekedés csődbejutása idéz fel.

Az autóbuszközlekedés megnövekedése, a száz új autóbusz beállítása tulajdonképpen *nem jelent komoly segedelmet*, mert a forgalmas útvonalak mizériáit csak csekély mértékben enyhíti, tekintettel arra, hogy az autóbuszforgalom inkább az eddig teljesen közúti közlekedés nélkül szükölködő vidékeknek használ szolgálja.

A kérdés tehát ezekután azzá zsugorodott, hogy miután csak a gyorsvasút segíthet, ez a földalatt, vagy a házak fölött közlekedjék-e? Erre vonatkozó-

lag el kell fogadni *Ereky* Károly véleményét, amely a következő:

— Ami a levegőben járó vasuti rendszert illeti, — éppen a Londonban és Berlinben szerzett tapasztalataim alapján — azon egyáltalán nem is gondolkodom. Ez megvalósíthatatlan.

A 20—30 méter mélyen járó vasuti rendszert tekintem a legmegfelelőbbnek,

amelynek *számtalan sok előnye van a háztetők felett járó vasutakkal szemben.* Itt még csak vitának sem lehet helye.

Mindezek után még egy érzelmi momentum is közrejátszik. Ez pedig az, hogy ezelőtt harminckét esztendővel, a millenenm esztendejében épült meg Budapesten a *Ferenc József földalatti vasút.* Büszkesége volt ez akkor Budapestnek, mert a *kontinensen ez volt az első földalatti villamos.*

A budapesti ember szégyenkezik, ha arra gondol, hogy az úttörő lépés után harminckét esztendeig egyetlen egy léppés sem következett,

mialatt Európa összes nagyvárosai legnagyobbrészt áttértek már a földalatti vasutak rendszerére. Most elérkezett az alkalom, amikor ezt a szégyenbélyeget is letörölhetjük magunkról.

Schiffer Miksa ajánlata

Az az ajánlat, amelyet *Schiffer* Miksa építési vállalkozó *Ereky* Károly és *Becsey* Antal társaságában átnyujtott a polgármesternek, egyelőre igen szűkszavú, de *rendkívül komoly és jelentőségében mindent felülmúló.* Maga az ajánlat összesen egy gépírásos oldal, amelyen mindössze azt szögezi le *Schiffer* Miksa, hogy számításai szerint a földalatti gyorsvasút megépítése nem fantasztikum, hanem komoly üzlet, amely kifizetődnék. Kéri a polgármestert, hogy az előmunkálatok elvégzésére adja meg a felhatalmazást, mert

a terv véghezviteléhez azonnal hozzá akarnak látni.

Elsősorban *a vállalkozó személye az, amely a legteljesebb mértékben garanciát nyujt minden irányban. Schiffer* Mikra évtizedek során *vállalkozásai komolyságával és nagyarányúságával általános tiszteletet és megbecsülést vivott ki maga számára.* Az, aki a knin—ogulini vasutat 300 millió aranykorona költséggel megépítette, aki a margitszigeti nagyméretü szerződést vállalta és aki a Palatinus-házak óriási lakástömegével gazdagította Budapestet, az ilyen nagyarányú vállalkozótól csak azt lehetett várni, hogy ilyen páratlan jelentőségű alkotásra vállalkozzék. Kétségtelen az is, hogy *Schiffer* Miksa mögött óriási arányú tőkék állanak, úgy hogy

a fővárosnak, amikor a vállalkozó személyéről van szó, csak örömmel kell fogadnia ezt a szerencsés lehetőséget.

Schiffer Miksa ötven esztendőre terjedő koncessziót kér a fővárostól, de hajlandó arra is, hogy a főváros bizonyos feltételek teljesítése után tíz esztendőn belül bármikor megválthassa az építendő földalatti gyorsvasutat. További tervek egyelőre nincsenek. *Hosszú és beható tanulmányozás szükséges ahhoz, hogy megállapitsák, mely útvonalakon kell az új gyorsvasútnak közlekednie.* A főváros legelsőrendű szempontja ebben a tekintetben az, hogy

a ma közlekedés nélkül álló népes vidékek új útvonalat kapjanak, ez a szempont azonban teljesen kvadrál majd a vállalkozónak azzal a természetes szempontjával, hogy a vasut forgalma üzletileg is kifizetődjék.

Kétségtelen, hogy *Schiffer* Miksa alaposan mérlegelte ezeket az üzleti lehetőségeket, amelyeket egyetlen számadattal is igazolni lehet. Ez a számadat pedig az, hogy a külföldi nagyvárosok statisztikai adatai szerint az *egymillió lakosú városokban az évi 300 millió utas szállitását csak földalatti csővasutakkal lehet lebonyolitani.* Budapesten pedig már 1926-ban 281,319.918 utast számoltak, ami azt jelenti, hogy

két esztendő mulva, mikorra a gyorsvasut megépítéséve! számolni lehet, Budapest utasforgalma messze meghaladja a 300 milliót.

Ez is mutatja tehát, hogy *mennyire reális az az ajánlat, amelyet Schiffer Miksa a fővárosnak tett.*

Miért nem épít a főváros

Valószínű, hogy bőven akadnak majd azok, akik azt vitatják, hogy *miért nem a főváros épiti meg a földalatti gyorsvasutat.* Erre a kérdésre igen egyszerű a válasz, és ez az, hogy a fővárosnak nincsen pénze, viszont

reménye sem igen lehet arra, hogy a kormány egy újabb nagy beruházókölcsön felvételéhez hozzájárulását adja.

A másik ok, amiért a főváros nem építhet vasutat, az, hogy *nincs meg az a műszaki apparátusa, ami ilyen nagyarányú és nagyfontosságú munka elvégzéséhez szükséges.* A főváros technikusai eddig foglalkozhattak lakásépitéssel, csatornázással, útépítéssel, középületek emelésével, hidak építésével, de *olyan műszaki apparátus, mely egy nagyszabású földalatti gyorsvasútat megépitene, nem áll rendelkezésére.* Nem is szólunk ebben a pillanatban azokról a keserű tapasztalatokról, amelyeket a főváros törvényhatósági bizottsága a legutóbbi esztendőben, de meg azelőtt is a *házikezelésben való építkezések körül szerzett.* A *Széchényi-fürdő,* a *Gellért-fürdő* és a kislakásépítés hiteltúllépései

alaposan elvették a kedvét a törvényhatóságnak attól, hogy a házikezelésben való építkezéseket forszírozza.

Ha még ráadásul ehhez új műszaki adminisztrációt kellene beállítani, nemcsak a munkaszaporodás miatt, hanem a *speciális építkezés miatt is,* akkor a *fővárosnak túlságosan nagy árat kellene fizetnie és még mindig nem volna bizonyos, hogy a hiteltúllépések hazajáró, riasztó lelke ismét nem jelentkeznék-e. A házikezelésben való gyorsvasútépitésről tehát szó sem lehet.* Ezt a nagy problémát *csak a magánvállalkozás oldhatja meg.*

Ki kell kapcsolni minden politikát

Ebben a pillanatban a törvényhatósági bizottság vezető egyéniségeinek véleménye még nem ismeretes a *Schiffer*-féle ajánlatról. Egyedül *Sipőcz* Jenő dr. polgármester volt az, aki nyilatkozott és aki kijelentette, hogy boldog lenne, ha ez a nagyszabású vállalkozás az ő polgármestersége alatt válna valóra. Konstatálta a polgármester azt is, hogy ez az ajánlat azt jelenti, hogy a földalatti *gyorsvasút megépítésének problémája a napi aktualitások közé került.* Megnyugvással látjuk, hogy a polgármester nagyon komolyan veszi az ajánlatot és Budapest lakosságának is az a követelése, hogy

ezt a nagy kérdést sürgősen, nagyon komolyan és teljesen politikamentesen intézzék el.

Sajnos, *máris kezdik felütni fejüket az olyan jelenségek, amelyek azt bizonyitják, hogy bizonyos oldalakon megint politikumot akarnak belekeverni a nagy probléma megoldásába.* Megint a politikai gáncsoskodás kezd jelentkezni azok részéről, akik népszerűségüket látják veszélyeztetve azáltal, hogy a nagy gondolatot *ismét* nem ők vetették fel. Komoly várospolitikusoknak csak egy álláspontjuk lehet és ez az, hogy

bárki jön, egészséges ideával Bdapest közlekedési csődjének elhárítására, azt az ideát meg kell fontolni és ha jó, hálásan megköszönni és megvalósitani.

Megbizható, egészséges és reális ajánlatot pedig sürgősen el kell fogadni. Mindezek a kellékek, úgy látszik, meg vannak a *Schiffer* Miksa-féle ajánlatban, amelyet a komoly és beható tárgyalások után olyan megállapodássá lehet érlelni, amely a *főváros gazdasági érdekeit is teljes mértékben megvédi.* Minden esetre hatalmas ajánlólevél az, hogy *magyar vállalkozó, magyar finanszírozás útján előteremtett tőke akar kenyeret nyujtani a magyar iparnak, akarja foglalkoztatni a világhírü magyar mérnököket és akar munkaalkalmat nyujtani nagyszámú magyar munknélkülinek.*

Ereky Károly a további teendőkről

Mint említettük, *Ereky* Károly a *Fővárosi Hirlapban* vetette fel a gondolatot, hogy a földalatti gyorsvasút megépítésének problémáját a közlekedési kérdések előterébe kell állítani. Ugyancsak itt jelentette be azt is, hogy a megoldásra már készen van a konkrét ajánlat. Megkérdeztük tehát

Ereky Károlyt

a további teendőkről, mire a volt miniszter a következő választ adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az történt, amit a *Fővárosi Hirlap*-ban írott cikkeimben jeleztem. Ezekután a polgármester úr elnöklete alatt álló *tizenkettes bizottság meg fogja vitatni a gyorsvasut épitésére vonatkozó ajánlatot.* A vita alakulásától függ, hogy a főváros privát vállalkozásnak fogja-e odaadni a gyorsvasút felépítését, vagy pedig maga akarja a gyorsvasutat megépíteni. A tizenkettes bizottság megnyilvánuló véleménye alapján foglal azután állást a tanács, amely az illetékes bizottságok elé javaslatot fog terjeszteni. A polgármester úr maga is kiadhatná az építkezést, minthogy azonban itt

nagy elvi kérdésről van szó, meg kell hallgatni az illetékes bizottságokat,

jelen esetben a pénzügyi és a közlekedési bizottságot. Annyi bizonyos, hogy

valakinek a gyorsvasutat fel kell építenie,

mert a *kereskedelmi miniszter* illetékes hatósága, *a Vasuti- és Hajózási Főfelügyelőség már felhívta a Beszkárt figyelmét arra, hogy sürgősen intézkedjék a fővárosi közlekedés fejlesztéséről.* Ujabb momentum ebben az ügyben egyelőre nincsen.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szallito -: Egészségügyi mű zaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez várooknak vízműveket, csatornázásokat és deritőtelepek t. — TELEFON: József 315—19.

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bő mellénygyártó üzem
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Köztisztviselöknek engedmeny!

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fűtés s csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vizvezeték és villanyberendez si vállalat.
BUDAPEST VI., Óucca 8. Tel. T. 36-57.

LUDOVIKA AUTÓCAROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

NEUMANN ÉS TÁRSA
fatelítő és faburkolati vállalat
Városi iroda: Budapest IV, Muzeum-körút 27. Telefon: J. 361-59
Gyártelep és gyári iroda: VII, Egressy út 84. Telefon: J. 392-70

TÓTH SÁNDOR Gummivulkanizáló üzeme
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 20. SZÁM
TELEFON: Lipót 979-42.

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21

Müller Testvérek vegyigyár r. t. Budapest Telefon 226-39
60 év óta gyártja a legjobb **antracen** tintákat, **ragasztószereket, irógépszalagokat,** továbbá **fémtisztitószereket,** és a hires **KORONA KÉKITŐT**

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

BACZO ANDOR OKL. MÉRNÖK
vasbeton tervező irodája
BUDAPEST V., Mérleg-ucca 4
Telefon: Teréz 230-37 (Grescham-palota)

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

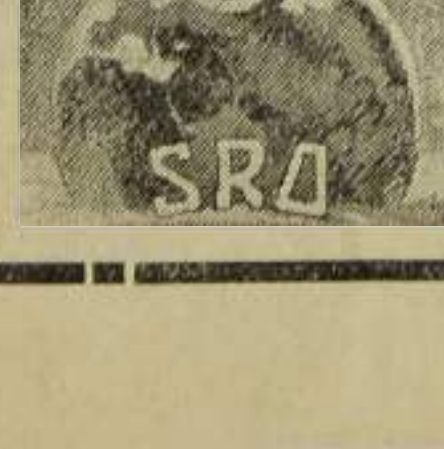

Golyóscsapágyak kartellen kivül!
Legtökéletesebb anyag — legprecizebb kivitel!
FERRONOVA KERESK. VÁLLALAT
BUDAPEST, VI., JÓKAI UCCA 28.
TELEFON: T. 130—56. TELEFON: T. 130—56.

Nincs döntés a Beszkárt vezérigazgatói állásának betöltése ügyében

Szerdán pártközi konferencia — Kozma Jenő és Ereky Károly nyilatkozata

Hétfőn este a Beszkárt igazgatósági ülést tartott, amelyet a sajtó már előre beharangozott és így az ülés, napirendre tűzött nagyfontosságú tárgyánál fogva, kommunális körökben érthető érdeklődést váltott ki. Előrebocsátjuk azonban, hogy

az ülésen érdemi határozatot nem hoztak

és így a fölcsigázott kíváncsiság ezúttal nem nyert kielégítést.

Mint ismeretes, a Beszkárt vezérigazgatói állása másfél év óta betöltetlen, illetve *Rényi* Dezső vezérigazgató azóta szabadságon van és többé nem is tér vissza hivatalába. Ez az állapot azonban egy oly hatalmas intézménynél, mint a Beszkárt, immár teljesen tarthatatlanná vált. Az adminisztrációs ügyek végrehajtására másfél év óta tulajdonképen nincs felelős tényező, nincs intézkedési hatáskörrel felruházott vezető és ez teljesen megbénítja, vagy legalább is nehézkessé teszi az ügyvezetést. De más, még ennél fontosabb körülmények is elodázhatatlanná teszik a Beszkárt vezérigazgatói állásának betöltését.

A Beszkárt korszakalkotó reformok előtt áll.

Többek között felvetődött a *gyorsvasút* megvalósításának eszméje, amely a Beszkárt érdekkörének kikapcsolásával nem léphet a megvalósulás stádiumába. Itt van *az autóbuszüzem nagyarányú fejlesztése.* Ez is husába-vérébe vág a Beszkártnak. *Elodázhatatlan több új vonal kiépítése; meg kell valósítani a helyiérdekű vasuttal való kooperációt;* a Talbot-centrálé életbelépése után *az áramszolgáltatás kérdése is aktuálissá válik.* Sürgőssé vált a *tarifaleszállítás dolga.* Mindezek a problémák oly nagy horderejűek a Beszkárt életében, hogy a vasút felelős vezetőjének állandóan poszton kell állania.

Tudják és érzik ezt a törvényhatósági pártok vezetői is és már régebben megindultak a tárgyalások a kérdés megoldása körül. E tárgyalásokról kombinációk is napvilágra kerültek. Elterjedt hírek szerint a két vezető városi párt vezérei: dr. *Kozma* Jenő és *Wolff* Károly *Ripka* Ferenc főpolgármesternél több ízben tartott tárgyalásaik során megállapodtak volna abban, hogy

a vezérigazgatói állást egyelőre nem töltik be.

hanem megbízzák a vezérigazgatói teendők ellátásával, ügyvezető-alelnöki minőségben. Folkusházy Lajos alpolgármestert, aki átmenetileg megtartja alpolgármesteri állását is és csak nyugalomba vonulása után foglalja el véglegesen a Beszkárt vezérigazgatói székét. Ugyancsak a forgalomba került hírek szerint *a vezérigazgató-helyettesi állást* két részre osztják: *Sztrokay* István műszaki és *Márkus* Jenő adminisztratív vezérigazgató-helyettesek lesznek. De más hírek is forgalomba kerültek és ezek vezérigazgató-jelölteknek *Bacsinszky* Vladimirt és *Urbanovich* Zoltánt emlegették.

Mindezek a híresztelések ellenzéki oldalakon bizonyosfokú idegességet keltettek, aminek folytán *Bedő* Mór, a Beszkárt igazgatósági tagja, levélben felkérte *Sipőcz* Jenő polgármestert, a Beszkárt elnökét, hogy hívja össze a Beszkárt igazgatóságát ülésre, amelyen a helyzetet tisztázni kívánta. *Sipőcz* polgármester a kívánságnak megfelelt és ilyen előzmények után ült össze tanácskozásra hétfőn este 6 órakor a Beszkárt igazgatósága.

A Beszkárt értekezlete

Bedő Mór igazgatósági tag közel egy órán át fejtegette már ismeretes álláspontját, amely főleg *Folkusházy* alpolgármester esetleges vezérigazgatói kinevezése ellen tiltakozott, egyúttal megismételte szokásos támadásait a jelenlegi vezetőség ellen.

Bedő Mórnak *Sipőcz* polgármester röviden válaszolt. Rámutatott arra, hogy *az összes fontos kérdéseket maga is mielőbb rendezni kívánja.* A problémák azonban oly közelről érintik a székesfőváros közönségének összességét, hogy azokat legelőbb a községi pártok vezetőinek kell igen behatóan, alaposan és minden szenvedelemtől mentesen megvitatni. Azután a tanács is foglalkozik az ügyekkel és ha a helyzet úgy tárgyi, mint a személyi kérdésekben teljesen kialakult, hozhatja meg az igazgatóság a maga határozatát az új vezérigazgató személyére nézve.

Közölte a polgármester azt is, hogy a pártközi konferenciát már szerdán délután 6 órára összehívta.

Az alkotmányos formák között a tanácsnak kell döntenie, — mondja Kozma Jenő

A *Beszkárt* hétfő esti igazgatósági üléséről megkérdeztük

Kozma Jenőt,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét, aki a következőket jelentette ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának

— A Beszkárt vezérigazgatói állásának problémája *a tanácsban dől el.* A Beszkárt részvények a törvényhatóság tulajdonában vannak, nyilvánvaló tehát, hogy

az alkotmányos formák alapján a tanácsnak kell döntenie.

A szavazati jogot nem a közgyűlés, hanem a tanács gyakorolja, érthető tehát, hogy a felelősség is a tanácsot fogja terhelni. A tanács éppen azért, mert viseli a döntésnek minden felelősségét,

a közgyűlési pártoktól beszerzi az információkat, hogy megállapíthassa, melyik álláspontnak van többsége.

Én a magam részéről *szükségesnek tartanám, ha a végső döntése előtt a polgármester úr pártközi konferenciát hívna össze.*

A pártközi konferencia összehívása, mint *Sipőcz* polgármester az ülésen bejelentette, már meg is történt.

Ereky Károly is sürgeti a vezérigazgató kinevezését

A Beszkárt igazgatósági ülésén kialakult hangulatról

Ereky Károly

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az igazgatósági ülés állásfoglalása alapján

a legsürgősebb teendő Rényi Dezső ügyének végleges likvidálása.

— Ami a további kérdést illeti, hogy tudniillik *Rényi* után

ki lesz a Beszkárt vezérigazgatója, — erről lehet, sőt kell beszélni.

Minden pártnak joga és kötelessége foglalkozni a Beszkárt vezérigazgatói székének betöltésével.

Arra a kérdésre, hogy *mi a véleménye a vezérigazgatói probléma személyi részéről és milyen feladatok teljesítését várja az új vezérigazgatótól,* Ereky Károly a következőket jelentette ki:

— Egyéni véleményem szerint *olyan vezérigazgatót kell a Beszkárt élére állítani, aki el tudja végezni mindazokat a tranzakciókat, amelyek a vonalak kiépítése, a kocsipark kibővítése és az egész üzem reorganizációja tekintetében szükségesekké válnak.* Olyan vezérigazgatóra van szükség, aki *alkalmas és képes a Beszkárt egész területére kiterjedő financiális és reorganizáló reformot végrehajtani.* Úgy láttam az ülésen, hogy a Beszkárt igazgatóságának is ez a felfogása és ezeket a szempontokat figyelembe is fogják venni a pártközi tanácskozásokon.

— A kereskedelmi törvény szerint

az igazgatóság az a fórum, amely a vezérigazgatói szék betöltése kérdésében döntésre jogosult.

Minthogy azonban itt a főváros közönségének vállalatáról van szó, a pártok felfogását és véleményét is meg kell hallgatni, sőt joga van a tanácsnak is az állásfoglalásra.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

GÁL I. ISTVÁN
Egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VII., Károly-körut 7. Telefon: József 402-93. sz.

Zöldy Béla
okleveles gépészmérnök
Telefonszám: Lipót 983—52
csiszolóárú különlegességek, gépek, szerszámok.
BUDAPEST, VI., Váci-út 1. szám Westend palota.

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

GABRIEL ANTAL
okleveles gépészmérnök
elektrotechnikai vállalata
Elektromos világítási és motorikus berendezések tervezése és szerelése
Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Telefon | Budapest, II., Bimbó ucca 5 | Telefon

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

KRISCH FEKETE JÁNOS
tetőfedő mester
Telefon: J. 434-11. BUDAPEST I., Karolina-út 16.

PRISTER GYÖRGY
Szab. biológiai szennyvíztisztító berendezések r.-t.
Budapest, VI., Aréna-út 84. sz. Tel.: Terés 222—12

CZIGLER JÁNOS
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készítése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Telefon: József 368—24
BUDAPEST, VIII. ker., Koszorú ucca 12

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—59.

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

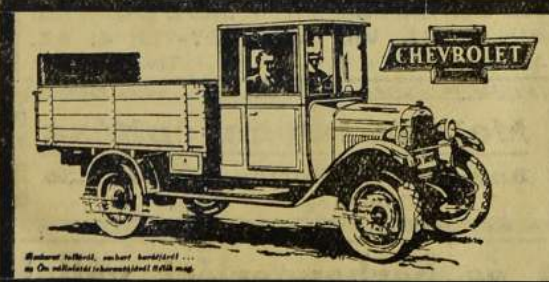

5320 pengő. A világon minden 8-ik automobil 6320 pengő.
CHEVROLET
1½ tonnás teherautomobil és a világszerte ismert teljesítőképességű személy automobil.
Budapesti főképviselete: CENTRUM AUTOMOBILKERESKEDELMI R.-T. BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 8.
Telefon: T. 256—68, T. 245—30 T. 103—48.

A kis palota nagy karriérje

Budán műemléknek deklaráltak egy Batthyani-téri palotát — Városszabályozási okokból amerikai módon felemelik és hátrább tolják

A műemlékü Szent Anna-templom megmentése az enyészettől

Budapesten még soha nem próbált módon, amerikai eszközökkel akarja megmenteni a fővárosi műemlékekre felügyelő állandó bizottság a régi Buda egyik legszebb, legbecsesebb emlékét, azt a kis Batthyány-téri palotát, amely mint a régi, legendás mult ittfeledett emléke, szerényen, félig a földbe süllyedve húzódik meg a parvenü huszadik század hamis márvánnyal hivalkodó ötemeletes palotái között. A szerény kis palota a szabályozási vonalba esik, attól kell tehát tartani, hogy valamelyik napon a ház tulajdonosa arra a tudatra ébred, hogy a kis ház kevés bért hajt, nekiereszti tehát a kedves boltozatoknak, a patinás falaknak, a csipkés erkélynek és a sejtelmes, simuló lépcsőháznak a csákányos embereket, hogy helyet csináljanak egy nagy, sokemeletes bérpalotának.

A véletlen hívta fel a kis palotára a bizottság figyelmét. Úgy történt, hogy a mult hetekben a kétszáz esztendősnél öregebb Szent Anna-templom dolgában vonult ki Budára a műemlékek bizottsága, mert arról volt szó, hogy

az útépítő mérnökök a szabályos aszfaltgyalogjáró kedvéért még jobban be akarják temetni a földbe a szép, stílusos épületet, amelyet a vakon végzett városrendezés néhány évtizeddel ezelőtt, jó másfél méterrel már úgyis körös-körül feltöltetett.

Most tehát még jobban be akatrák temetni, illetve fel akarták emelni a járdát, ami a gyönyörű rokokó oszlopos főbejárat félig való elföldelésével járt volna. Szóbakerült, hogy átalakítják a homlokzatot, új ajtót vágnak rajta, amely valahol a kórus alatt lett volna és a templom belsejébe lépcsőkön kellett volna lemenni az imádságos budaiaknak és azoknak, akiket a templom hívogató szépsége beinvitál a nemes boltívek alá.

A műemlékek bizottságának minden dicséret és elismerés adassék, amiért a barbár terv ellen erélyesen tiltakozott és még nagyobb elismerés illeti meg a bizottságot azért, mert nyomban fel is állította a Kolumbus tojását, megmutatta a mérnököknek a tényleg kívánatos rendezés helyes módját.

— Nem a templomot kell betemetni a járdafelemelés kedvéért, hanem a tér nívóját kell szépen, artisztikusan lesüllyeszteni úgy, hogy a templom félig máris beföldelt művészi homlokzata épségben kiemelkedjék.

Az okos megoldáshoz, úgy tudjuk, hozzájárul a városrendezési és útépítési ügyosztály is, annál inkább, mert az a földmunka, ha a térből valamit lefaragnak, sokkal kevesebb költségbe kerül, mint a feltöltés, illetve a templomhomlokzat stílusromboló átépítése.

Még a helyszínen észrevett és remélhetően meg is előzött a bizottság egy másik városrendészeti baklövést is. Kiderült, hogy a templom mögött levő üres telekre, amely az egyik nagybank tulajdona, a tanács úgy engedélyezte egy nagy bérpalota építését, hogy az épület a templomra, illetve csupasz tűzfalaival és „lichthöfjaival" a templomtérre meredjen, bár nyilvánvaló, hogy a műemlékű templom időtlen-időkig ott marad és az úi palota nem kap szomszédot. Ha a bizottság ezt a baklövést fel nem fedezi, menthetetlenül elcsúfítják nemcsak a templom környékét, hanem az egész városrész képét is. *Kertész* K. Róbert államtitkár azt az indítványt terjesztette be, hogy az építési engedélyt — ha az építendő bérpalota homlokzattal néz a templomra — csak úgy adják meg, ha a város a templom mögött kisajátítás útján közbeiktat egy nyolc méteres utcát. Kimondották azt is, hogy a térre néző homlokzat ne legyen magasabb két emeletesnél, mert azt úgy kívánja a szépérzék, az ottani városkép.

Hazafelé menet pillantották meg a bizottság tagjai a kis Batthyány-téri, pusztulásra szánt palotát, ugyancsak félig a földbe süllyesztve, rabic-óriások közé préselve. A több mint háromszázéves, tiszta rokokó stílusban épített egyemeletes palota harmonikus szépsége megállította a bizottság műértő és művészi érzékű tagjait. Mint „rendkívüli tárgyat", nyomban „napirendre tűzték" és a tér közepén, a vascsipkés erkély előtt, *Liber* Endre tanácsnok „újból megnyitotta az ülést" . . .

A műértő szemek egykettőre megállapították, hogy a régi Buda egyik legérdekesebb épületével állanak szemben és a Batthyány tér 4. száma alatt levő kis palota, amely most a II. ker. Iparos Otthonnak ad hajlékot, a kevésszámú, épségben maradt, nagy időket látott házak egyike, amelyet feltétlenül meg kell menteni. Mivel azonban a ház a szabályozási vonalba esik és az úttest felemelése folytán több mint egy méterrel a föld alá süllyedt, a bizottság az épségbentartás egész eredeti módját tervezi, amellyel egyúttal a szabályozás érdeke is meg lesz védve. A terv az, hogy

a kis egyemeletes rokokó-palotát a mai útszintre felemelik, az egészet mintegy két méterrel hátratoliák és a szabályozás során megállapított úi vonalra állítják.

Az eredeti megoldási terv lehetőségei iránt a *Fővárosi Hirlap* tudósítója érdeklődött az *építkezési és városrendezési ügyosztályban*, ahol a következő szakvéleményt kapta:

— A terv az építő-technika mai fejlettsége mellett egyáltalán nem kivihetetlen. Amerikában hatalmas felhőkarcolókkal is megteszik ezt, nem ütközik nehézségekbe a kis Batthyány-téri palotánál sem. Egyébként is úgy vagyok értesülve, hogy a műemlékek bizottsága csak az uccára néző szárny épségben tartását kívánia, így csak ennek a résznek a felemeléséről és hátratolásáról lenne szó. Magával a kérdéssel mi még hivatalosan nem foglalkoztunk és úgy tudom a tanács sem. Ha az épületet műemléknek nyilvánítják, úgy *a főváros a felemelést és hátratolást a telek későbbi beépítésének engedélyezésénél feltételként szabhatja meg, vagy kisajátítja a házat és ez esetben maga végzi el azt, amit a bizottság kiván.* Az egész csupán csak pénzkérdés.

SZÓRAKOZÁS

Cigánykirály. — Ragyogó kiállítás.
Cigánykirály. — Káprázatos ruhák.
Cigánykirály. — Tökéletes előadás.
Cigánykirály. — ½8—½11-ig kacagás.
Cigánykirály. — Csütörtök, szombat, vasárnap. A. bérlet. Tannhäuser, szerdán este. Városi Színház. — Legdrágább hely 6 pengő.

KORVIN KAMARA

Január 12—19-ig

Cégtársak mindhalálig

POTASH és PERLMUTTER

legragyogóbb vígjátéka

A Falusi Vénusz

Filmregény a Rotschildok korából 8 felv.

Főszereplők:

Lya Mara, Harry Liedtke, Verebes Ernő, Alfred Abel és Yvette Guilbert.

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a

Spolarich-étterem

sörözö

BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.

Legjobb magyar konyha!

A legszebb kávéház pedig a

Spolarich-kávéház

BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.

Esténkint zene.

Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

KLEIN ZSIGMOND okl. mérnök, út és csatorna építési vállalkozó

Budapest, V. kerület, Berzenczey uccа 23. szám

GUNDEL

éttermei és polgári vendéglője

a Szent Gellért Szállóban

Külön szobák és termek, bankettek, esküvők, házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.

GUNDEL

nyári vendéglője az állatkert mellett

a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ

IV, Deák Ferenc ucca 2

*

VIGADÓ KIOSZK

V. ker., Vigadó tér

TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

ÁBRÁNYI FERENC

épület- és díszműbádogos, légszesz és vízvezeték berendező

Budapest, VIII., József ucca 31.

Telefon: „József" 325—71 Telefon: „József" 325—71

Bauer János, ácsmester

BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.

TELEFON: LIPÓT 968—95

GYURICZA SÁNDOR

FELVONÓ (LIFT) VÁLLALAT

Hatósági felvonó szakértő

Budapest VII, Barcsay-u. 11. Tel.: J. 164-87

Egészségügyi berendező, bádogos, szerelő, központi fűtés és csatornázási vállalkozó

Pregitzer Károly Budapest, V. Honvéd ucca 29 Lipót-k. sarok. Alapítva 1906

CSÁSZÁR IMRE linoleum és falikárpit nagy választékban. Telefon: József 325-58.

BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11.

Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készítése. Szakszerű munka. :: Ajánlatok díjmentesen

KOCSNER ANTAL

épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfűtési berendező

Budapest, II., Retek ucca 2

TELEFON T. 216-76

BUDAPESTI KŐGYÁR (HÄMMERLE)

szállít mükő készítéshez darát minden színben. Vállal mindenféle mükőmunkát. — Telefon: Lipót 906—37

Budapest, V., Visegrádi ucca 65. sz.

CSAK EREDETI

»KRISTÁLY«

VIZET IGYUNK

Szent Lukácsfürdő r.-t.

Telefon Teréz 243-90

„Kristály" Kútvállalata

III., Zsigmond-u. 25-27.

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG

Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57

Speciális hegesztések jótállással.

JÓNASZ VILMOS és WEINER FERENC

(NÉHAI WEINER JÁNOS UTÓDAI) ÉPÜLET ÉS MŰLAKATOS ÜZEME

BUDAPEST, VII., ALMÁSSY-TÉR 4. SZ.

Alapítva: 1899. Telefon: J. 333-43.

Molnár István építész

Budapest, I., Horthy Miklós-út 36

Telefon: József 385—48

KLOSE V. F. Felvonógyár

BUDAPEST, VI., Gömb-ucca 44.

Mindennemű felvonók legtökéletesebb kivitelben való gyártása. — TELEFON: L. 960-24.

Kövező és Útépítő Részvénytársaság

Budapest, VIII., Kisfaludy ucca 40. sz.

Kövez, csatornáz, utat épít és bérhengerlést vállal

Telefon: József 2—66. **Tervez és kivitelez speciális építési munkákat** Telefon: József 302—66.

Tizennégy azonos rendszerü, de különböző alaku villamoskészülék fogja szabályozni Budapest uccai közlekedését

Villanyrendőr kerül az összes forgalmas pontokra — Hol állítják fel a tizennégy új jelzőkészüléket

Budapest uccai forgalma a legutóbbi esztendőkben nemcsak az autóbuszközlekedésre tért át, de együttal valóságos amerikai arányokban meg is növekedett.

Ennek a nagyarányú közlekedésnek a szabályozása ma nemcsak az államrendőrség, hanem a főváros közlekedési ügyosztályának egyik fő gondja, mert nemcsak az ucca rendjének megóvásáról, hanem a közönség életbiztonságáról is szó van. Budapestnek ugyanis számos olyan pontja van, ahol életveszélyes gyalogos embernek az ucca egyik oldaláról a másikra való átkelés. Ilyen helyek például a Berlini tér, ahol hat villamos vonal keresztezi egymást és öt útvonal torkollik össze, ilyen a Kálvin tér, a hidak környéke, a Kossuth Lajos ucca torkolata. Ezeknek a helyeknek

szédületes forgalmát egyetlen rendőr teljesen képtelen szabályozni.

Csak a Rákóczi út és Nagykörút sarkán kielégitő a helyzet, mert ott külföldi mintára, elektromos jelzőkészülékkel szabályozza a rendőrőrszem az uccai forgalmat.

A közlekedési rendőrség és a székesfőváros közlekedési ügyosztálya között a tárgyalások egész sora indult meg, hogy a legjobb jelzőkészüléket kiválasszák és megállapitsák a készülékek felállításának sorrendjét.

A közlekedési rend aktuális kérdései iránt érdeklődtünk

dr. Lobmayer Jenő

tanácsnoknál, a közlekedési ügyosztály vezetőjénél. A tanácsnok megbízásából *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsos a következőkben tájékoztatta munkatársunkat:

— A közlekedési rendőrséggel hónapon át tárgyaltunk, amíg tisztáztuk az összes megoldandó kérdéseket. A Nagykörút sarkán felszerelt készülék mellett, amely már több mint egy éve használatban van, — egy második készüléket is kipróbáltunk, de végre is *az első rendszerü készülék mellett döntöttünk.* Bizonyos célszerü módosításokkal ezt a rendszert alkalmazzuk a jövőben is. A *Telefongyárban* már rövidesen el is készülnek az újabb készülékek, amelyek sorozatos felszerelését a tavasszal nyomban megkezdjük és

husvétra remélhetően már tizennégy új jelzőkészülék fogja szabályozni a főváros uccai rendjét.

— A közlekedést szabályozó lámpákat egyelőre a következő helyeken szerelik fel: az *Üllői út* és Nagykörút sarkán, a *Baross ucca* és Nagykörút keresztezésénél, a Nagykörút és *Király ucca* sarkán, az *Oktogonon*, a Teréz körút és *Podmaniczky ucca* sarkán, a *Berlini téren*, a *Margithid* pesti hídfőjénél, *Budán* a Margit körút és *Zsigmond ucca* sarkán, a budai Lánchídfőnél a *Clark Ádám téren*, az *Apponyi téren*, a *Tisza István ucca* végén, az Andrássy út és *Vilmos császár út* sarkán, a *Baross téren.*

— A jelzőkészülékek

rendszere egyenlő lesz mind a tizennégy helyen, formájuk azonban különböző.

A Nagykörút sarkáról ismert tipus mellett a Berlini térre, az Oktogonra, a Clark Ádám térre és a Baross térre kerül egy-egy *oszlopra állitott jelzőlámpa.* A Tisza István uccánál, illetve az Andrássy út torkolatánál *kettős lámpát* állítunk fel, amelyet azonban *egy helyről szabályoznak.* Lesz olyan lámpa is, amelyet

nem ruddal, hanem a földből kinyuló karral irányit a közlekedési rendőr.

egy másik helyen viszont a szabályozás nem az úttest közepéről, hanem oldalról történik majd, sőt kísérletképpen felszerelnek egy olyan készüléket is, amely *automatikusan emberi beavatkozás nélkül* szabályozza az ucca közlekedését. Az összes lámpákat egyforma magasan helyezik el, hogy a kocsivezetők szeme önkénytelenül is ugyanabban az irányban keresse a jelzést.

— Igen sürgős volna a Kossuth Lajos ucca és Múzeum körút sarkán is egy jelzőkészülék felszerelése, erre azonban csak akkor kerülhet a sor, *ha a villamos vágányok átfektetése megtörtént.* A közlekedési bizottság javaslatára az ügyosztály ugyanis

azt kívánja a Beszkárttól, hogy a mostani kanyarodó vágányokat az útkereszteződéseknél szüntesse meg

és úgy mint a Nagykörút és Rákóczi út találkozásánál van, csupán *keresztezzék* egymást. Ha ez megtörténik, a Rákóczi útról csak a Kossuth Lajos ucca irányában, a Múzeum körútról pedig csak a Károly körútra haladnak villamosok és *közvetlen relációk helyett kényelmes átszállási lehetőségről gondoskodnak.* Sürgősen szabályozni kell a forgalmat a Deák téren is, ahol ugyancsak igen sürü és sokirányú a forgalom.

— Nagyobb gondot kívánunk fordíttatni arra is, hogy a rendőrőrszemek különös tekintettel legyenek a gyalogjáró közönségre. Ma még ugyanis sok panaszt hallunk, hogy a közlekedési rendőrök csak a kocsiforgalomra vannak figyelemmel. Az átkelés megkönnyítésére

az összes forgalmas helyeken járddaszigeteket épitünk az úttestek közepére.

Nem használ azonban semmiféle intézkedés, semmiféle jelzőlámpa, semmiféle rendőr, ha maga a közönség nem alkalmazkodik az új rendhez, az új viszonyokhoz, hanem fej nélkül a vesztébe rohan. A nagyközönséget ezért elsősorban *járni kell megtanitani.*

A hely tekintetében ilyenformán ismét előtérbe nyomult a Tattersall egy része, vagy a Tisza Kálmán téri telek, de beszélnek a régi lóversenytér Aréna útra néző parcellájáról is. Ilyenformán egészen valószinű, hogy a megváltozott teleknek és új méreteknek megfelelő *második tervpályázat meghirdetése is hamarosan esedékes lesz.*

A felesleges pénzkiadás és időpazarlás mellett ez a huza-vona azzal a komoly veszedelemmel fenyeget, hogy lesz autóbusz, de nem lesz garázs, ahol elhelyezik azokat, aminthogy aligha lesznek készen az utak is, amelyeken járhatnak.

Lobmayer Jenő tanácsnok ebben a fogas kérdésben értekezletre hívta össze a közlekedési bizottság tagjait, azután újra a közlekedési bizottság plénuma és a pénzügyi bizottság elé viszik az ügyet.

Olyan forrásból, amelynek komolyságát kétségbe nem vonhatjuk, úgy értesülünk, hogy az illetékesek már számolnak azzal az eshetőséggel is,

hogyha a pesti garázs idejében el nem készül, ideiglenesen bérelt garázsban helyezik el az autóbuszokat.

Meg kell jegyezni azonban azt is, hogy a budai központi garázs ügye sincs semmivel sem előbbre, mint a pesti garázsé. Legfeljebb abban lehet bizakodni, hogy a kisajátító bizottság által elvileg kijelölt Alkotás uccai telek állítólag tényleg megfelelő lesz a garázs céljaira.

Uj tervpályázatot hirdetnek a pesti autóbusz-garázsra, mert a műszaki közegek meggyőződése szerint kicsi a régen kijelölt telek

Mire az új autóbuszok kikerülnek a gyárból, még mindig nem lesz garázs, ahová elhelyezzék

Hónapokig tartó tanácskozások, ülésezések és helyszíniszemlék egész sora előzte meg azt a határozatot, amely végül is a Szabóky ucca, Egri ucca és Szt. Domokos ucca között levő telektömböt jelölte ki a pesti oldalon épitendő, nagy központi autóbuszgarázs céljára.

A határozathoz megszerezték a közgyülés szankcióját is és még a mult esztendő végén meghirdették a garázs tervpályázatát. Még a mult év november 24-én döntött a zsüri: *Kommer* Józsefnek ítélte a 2000 pengős első díjat, *Almássy Balogh* Lóránt és *Francsek* Imre tervét pedig 1600 pengős második díjjal jutalmazta, míg a harmadik, 1200 pengős díjat *Raicser* József és *Péchy* László közös terve nyerte el. Szóval

kifizettek pályadijakra 4800 pengőt, tervvásárlásra 1500 pengőt, együttvéve több mint 6000 pengőt,

anélkül azonban, hogy a kérdés egyetlen lépéssel is közelebb jutott volna a megvalósuláshoz.

Azóta az ipar napról-napra hiába várta, hogy a tanács meghirdesse az épitésre vonatkozó versenytárgyalást. Nemcsak hogy ez nem történt meg, hanem ráadásul néhány nappal ezelőtt *nagy meglepetés ért mindenkit.* Igen komoly formában ugyanis olyan hirek kaptak lábra, hogy

a pesti autóbuszgarázst valószinüleg nem is a régen kijelölt telken kivánják megépiteni. Kiderült az is, hogy ebben az esetben valószinüleg uj tervpályázatot hirdetnek

és *a meglévő hatezer pengőt felemésztett tervpályázat egészen hiábavaló volt.*

A különös kulisszatitkok közül csak annyit sikerült megtudnunk, hogy *időközben a műszaki közegek jutottak uj meggyőződésre.* Az uj meggyőződés szerint a Szabó József uccai 2300 négyszögöles telek *túlságosan kicsiny, a modern garázs céljaira nem alkalmas.* Sőt időközben felmerült az a gondolat is, hogy

a telepet ne ötven, hanem legalább százszázötven autóbusz befogadására tegyék alkalmassá,

hogy *igy az üzem későbbi, ma még beláthatatlan messzeségben levő fejlődése alkalmával is elegendő legyen.*

A hir érthető megdöbbenést keltett, annál is inkább, mert hisz a közvélemény a kora tavasszal már az épitkezés megkezdését várta. Fontos lett volna ez azért is, mert az állami gépgyárakban már javában készülnek az uj autóbuszok, s könnyen megeshetik az a szégyenletes dolog, hogy

az uj autóbuszok előbb kerülnek ki a gyárból, mint az uj garázs megépül.

Gyártási hibamentes
„SECOND“
jelzésü legelsőrangu amerikai
köpeny és tömlőink
mint
Fisk | Miller
Kelly | Hood
Springfield | Empire
Federal | Cardinal
Murray
minden méretben
meglepően olcsón kaphatók.
Siessen szükségletét fedezni.
mert első szállitmányunk kifogyóban.
Dr. ALMÁSY DEZSŐ
Autó- és Pneu Kereskedelmi Vállalat
Budapest, V., Bálvány-ucca 3. szám
Telefon: Lipót 906-38.
A takarékos ember „SECOND“ jelzésü gummival szalad

RIEDER OTTÓ villamos
Alapitatott: 1825. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
berendezési vállalat műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Budapest, IV. Irányi-u. 20 Telefon: J. 452-37

„VIKTORIA“ zászlógyár és díszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

Fratricheolch István diszitő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Kivállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és mázolási munkákat

tapéta raktár, menyezetdisz-gyar
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Köbánya, Nyergesújfalu.

Zsiros Károly okl. gépészmérnök
Ujj Gyula tanár
fütési és hőtechnikai tervező irodája
Budapest, I. ker., Horthy Miklós út 96. sz.
Telefon: J. 348-83, J. 453-14

Regény Budapest életéből

Mutalvány Pásztor Mihály : „Az uccai közlekedés Budapesten“ cimű könyvéből

A Budapest székesfőváros statisztikai hivatalának kiadásában megjelenő *„Statisztikai közlemények“*, amely folyóiratot dr. *Illyefalvi* J. Lajos, a statisztikai hivatal igazgatója szerkeszti, most megjelent füzete a főváros egyik legaktuálisabb kérdésével foglalkozik. A füzet címe: *„Az uccai közlekedés Budapesten. Írta Pásztor Mihály.“* Senki több hozzáértéssel, körültekintéssel, meglátással, ezt a hatalmas témakört feldolgozni nem tudta volna, mint *Pásztor* Mihály. A könyv élénk színekkel, az író ragyogó készségével és annak mindenre, a legaprólékosabb részletekre is kiterjedő figyelmével, föltárja előttünk az autó megjelenését és annak hatását az uccai forgalomra; megfesti a nagyváros uccai közlekedésének jövőjét; alapos tanulmányokkal végzett forgalmi statisztikát állít össze. Élvezetes formában beszél Budapest uccai forgalmáról, a tömegáramlás irányáról, a közúti vasútak és a vicinálisok utasforgalmáról, a nagyvasutakról, a tarifákról és végül mindezekből levonja a tanulságokat. Megállapítja, hogy az uccai forgalommal kapcsolatban egy sereg probléma vár megoldásra, egy sereg hiba vár kijavításra, egy másik sereg kérdés vár feleletre és ezt a sok mindent egyetlen mondatban úgy fejezhetnénk ki: *elő az egységes közlekedési programmal!* A rendkívül tanulságos és az aktualitás homlokterében álló füzetet különböző grafikonok és statisztikai táblázatok egészítik ki.

Az érdekfeszítő könyvből mutatóul az alábbi fejezetet közöljük:

A nagyváros jövője

Okos, pénzhajszoló, nyereség után szaladó emberek nagyszerű szimatja fedezte fel elsőnek, hogy a váorsi embernek egyre sietősebb lesz a dolga és hogy az idő pénzt, sőt egyre több pénzt ér. Ezt a felfedezést akarták hasznosítani azok az ügyes emberek, akik tőkét adtak össze, részvénytársaságokat alapítottak, hogy lerakhassák az első tramwaysíneket az uccán és kihasználják, pénzre váltsák azt a kínálkozó üzleti alkalmat, azt a tömegszükségletet, melyet egy nagyváros lakosságának forgalmi és közlekedési igényei támasztanak.

A tramway aztán fejlődött és a fejlődésben vitte magával a folyton-folyvást növekvő várost. Így született meg és a tramway hátán jutott el oda, ahová eljutott a modern nagyváros.

Egy napon azt vettük észre, hogy a növekvő városban a távolságok egyre nagyobbak lesznek és városi ember egyre több időt tölt a tramwayon. Az új probléma tehát az volt, hogy ezeket a távolságokat miképen lehetne megrövidíteni és hogy a városi ember a mindennapi utazásnál miképen takaríthatna meg minél több időt és pénzt? Így teremtette meg aztán a szükség és célszerűség a tramway mellé a railwayt, a tubeseket, a magasvasutakat és az autóbuszt.

A nagyvárosok fejlődésével együtt előtérbe került egy másik probléma is: ha így fejlődnek a nagyvárosok, mint ahogy fejlődött London, fejlődik New-York és fejlődnek a többiek, mi lesz végül ezekből a nagyvárosokból?! Hol van a határa ennek a terjeszkedésnek?! H. G. Wels egyik nagyon ötletes, sok évvel ezelőtt megjelent tanulmányában azt mondta, hogy ennek a rapid-fejlődésnek nem lehet más következménye, hogy el kell jönnie annak az időnek, amikor egy-egy ország mindössze csak két-három nagyvárosból fog állani csupán. A nagyvárosok ugyanis, amikor terjeszkednek: folyton-folyvást magukba olvasztják, felfalják a „környéket“ és ennek a falánk terjeszkedésnek nem lehet más vége, minthogy mamutvárosok keletkeznek. Egy-egy nagyváros akkora lesz, mint egy-egy kis ország és egy-egy ország két-három Londonból fog állani.

H. G. Wells később revidiálta ezt az ötletes teóriáját és megállapította, hogy a mai nagyvárosok mégsem nőhetnek mammutvárosokká, mert a mai nagyváros terjeszkedésének határait a közlekedés gyorsaságának a mértéke fogja megszabni. A jövendő nagyvárosának a határa nem eshetik meszszebbre a város központjától, mint amely távolságot a rendelkezésre álló közlekedési alkalmatosságon egy órán belül megteheti az, aki a város határában lakik, de foglalkozása, kenyere mindennap a citybe kergeti. Wells szerint ugyanis napi két óránál többet senki sem pazarolhat az idejéből arra, hogy a lakásából a munkahelyére és a munkahelyéről a lakására utazzék.

A nagyvárosok jövője tehát, amint látjuk, nagyon intenzíven kapcsolódik bele a tramwaykérdés és a közlekedés problémájába és épen ezért nagyon érdekes az a kérdés is, hogy mi lesz a tramway jövője. Más szóval, hogy meddig él a tramway? Ezt a kérdést ép a nagyvárosok forgalmának a megduzzasztása tette aktuálissá. A londoni és newyorki vasútigazgatók fedezték fel elsőnek, hogy a tramway évei meg vannak számlálva, mert az egyre jobban népesedő, terjeszkedő és gyarapodó nagyváros hihetetlen fejlődésének megdöbbentő rohanása fogja agyongázolni a tramwayt; annak a nagyvárosnak a fejlődése, mely jórészben ép a tramwaynak köszönheti, hogy nagyvárossá lett. A roppant gyalogos és kocsiforgalomból London és New-York uccáin már most is csak lassított tempóban haladhat a tramway és önkéntelenül vetődött fel a kérdés, hogy mi lesz a tramwayval, ha az ucca forgalma még jobban megdagad?!

De volt egy másik szempont is, amit nem lehetett figyelmen kívül hagyni és ez a szempont a tramway-vállalatok városításának a kérdése. Említettük, hogy az első tramway-vállalatokat részvénytársaságok alakították. A magántőkések rakták le a nagyvárosok uccáira az első vasuti síneket, mert mikor a tramway-közlekedés Európában megindult, a helyhatóságok még nagyon gyanakodva és nagyon bizalmatlanul nézték ezeket az első döcögő, lóhúzta kocsikat és nem is álmodták, hogy ezekből a tramway-vállalatokból valamikor hatalmas, soksok milliót érő és sok milliót hajtó üzleti vállalkozások lesznek. Így esett aztán, hogy a városok koncessziót adtak tramway építésére vállalkozó részvénytársaságoknak. Jelentéktelen részesedésért vagy pláne ingyen adták bérbe azt a nagy értéket, melyet a város népességének munkája, szorgalma, aktivitása, közlekedési szükséglete, a városok természetes expanziója vál ki. Közben észre sem vették, hogy a koncessióval együtt adták bérbe nemcsak a nagy jövedelmet, hanem azt a nagy erőt és politikai hatalmat is, mely együtt jár a nagy vagyonnal, növekszik a vállalattal és a jövedelemmel. Ez a megnövekedett hatalom, ha érdeke úgy kívánta: szembehelyezkedett magával a várossal, mely a koncessziót adta: szembehelyezkedett magával a lakossággal, melynek közlekedési igényeit kielégítette és kihasználta. Sőt szembehelyezkedett a várossal, amelynek fejlődéséből, gyarapodásából, sikereiből vámot szedett; reményeit pedig részvényemisszióinál eszkomptálta.

Körülbelül ez a lélektani magyarázata annak, hogy a városok közönsége rendszerint sehol sem nézte jószemmel a tramvayok, a közúti vasutak gyarapodását és a községi pártok mindenütt boldogan várták azt az időt, amikor a koncessziós szerződések alkalmat adnak rá, hogy a város megválthassa a vasutat és visszvegye azt a hatalmat, amelyet a koncesszióval együtt könnyelműen kiadott a kezéből. A villamosvasútvállalatok felett tehát állandóan ott lebegett a megváltás Damokles-kardja és épen ezért a vasúttársaságok minden törekvése odairányult, hogy a megváltásig terjedő időt minél jobban hasznosítsák. A részvénykibocsátásoknál nagy ázsióhasznot gyüjtöttek és a haszonból olcsó pénzért nagy telekkomplexumokat vásároltak olyan vidékeken, amelyek mentén később vasútvonalakat építettek és a vasútvonalak kiépítésével jelentékenyen értékesebbé tették a telkeket. Ha pedig elérkezett a megváltás ideje, arra törekedtek, hogy minél drágábban váltassák meg a várossal a vasutat.

Az angol városok kezdték meg a tramway-községesítési mozgalmat. Glasgow városa volt az első, amely a villamosvasutat megváltotta; utána jött London és London után a nagyvárosok egész serege. Így váltotta meg Berlin városa a Grosse Berliner Strassenbahnt; Bécs is követte példáját és 1923 január elseje óta Budapest is a saját vasútján fuvarozza a közönséget.

A községesítési eszme terjedése tehát meglehetősen izgalomban tartotta már jóval a háború kitörése előtt a tramway-részvények tulajdonosait, de nagy aggodalommal látták, különösen Londonban azt is, hogy a tramwayoknak a tubesek is erős konkurrnciát csinálnak. Akinek sietős volt a dolga, az a föld alatt utazott és inkább többet fizetett az útért, hogy időt takarítson. A földalatti gyorsvasutak mellett a tramway megmaradt lassújárású demokratikus intézménynek, mely inkább a szegény vidékiek kisfizetőképességű lakosságának közlekedési igényeit elégítette ki.

1910 táján azután váratlanul megjelent London uccáin az új, hatalmas ellenség, amely egyformán ellenfele lett a tubeseknek épúgy, mint a tramwaynak. Ez a nagy ellenség a benzines autóbusz volt. Az első hatás, amit az új konkurrens előidézett, az volt, hogy a tramway-k és a tubesek forgalma erősen megcsappant. 1912-ben a londoni tramway-utasforgalom 821.8 millióról 797.4 millióra csökkent, ellenben az omnibuszok utasforgalma 400.6-ról 551.6 millióra emelkedett. Az 1912. esztendő volt tehát az első év Londonban, melyben a motoromnibusz hatását a többi közlekedési vállalat úgy megérezte, hogy a raiway-forgalom 1911-hez viszonyítva 6237-tel, a tramway-forgalom pedig 24.3 millióval csökkent, míg az omnibuszforgalom 150.9 millió utassal emelkedett. Hogy a motoromnibusz forgalmi progressziója mennyire a railway és a tramway-k rovására ment, abból láthatjuk legjobban, ha figyelembe vesszük, hogy ennek a kétfajta közlekedési alkalmatosságnak forgalma teljes mértékben elvesztette jelentékeny progresszióját. A railway-k forgalma ugyanis 1911-ben az előző esztendőhöz viszonyítva 11.2 millió utassal, a tramway 58 millió utassal emelkedett. Ez az emelkedés a következő esztendőben elmaradt, úgy hogyha a progresszió elmaradását hozzáadjuk a kétféle vállalkozás forgalmának csökkenéséhez, akkor kiderül, hogy a railway és a tramway 1912-ben 93.5 millióval szállított kevesebb utast, mint amennyit szállítania kellett volna. Az omnibusz 151 milliós utsaforgalmának emelkedéséből tehát 93.5 milliót a tramway-tól és a railwaytól vett el.

A felfedezés bizonyos körökben nagy megdöbbenést idézett elő és ebben a megdöbbenésben benne remegett azoknak a milliárdoknak, annak a mammuttőkének az idegessége is, amelyet az utolsó évtized alatt a tramway-ba és a railway-ba invesztáltak. A tőke nagyságának illusztrálására tudnunk kell, hogy 1911-ben a londoni tíz railway összes beruházási tőkéje 63.4, a tramway-é pedig 12.2 millió font sterling volt. (=2104.7 millió pengő.)

Az első meglepetés után a tőke segítség után kutatott; a pénz féltette a maga kamatját és a motoromnibusz diadalmas bemutatkozásának első hatása az lett, hogy London legnagyobb tubes-társaságai fuzionáltak és egyidejüleg összevásárolták a legnagyobb motor-omnibusztársaságnak: a London General Omnibus Company Limitednek a részvénytöbbségét is. De nemcsak a londoni tubesek részvényesei vásárolták össze a nagy ellenség részvénytöbbségét, hanem Berlin nagy villamosvasútjának, a Grosse Berliner Srassenbahn-nak a részvénybirtokosai a Dresdener Bank vezetésével összevásárolták úgy az Allgemeine Omnibus Gesellschaft részvénytöbbségét, mint a Hochbahnét. Azóta kiderült, hogy a háború alatt a tubesek is, de különösen az omnibusztársaságok alaposan meggazdagodtak, ami amellett bizonyít, hogy a fuzió nem ártott a vállalatoknak.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés. Mindennemü beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

Hirsch és Társa
Budapest,
V., Alkotmány u. 19.

Welsz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budörsi-út 11.
Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletreráépítések eszközöltetnek. (Saját ház.)

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret. Épületvasalás. Butorveret.

Kőbánya: Budakalász
KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
Budapest III, Lajos-u. 77/79
Telefon: T. 236-27

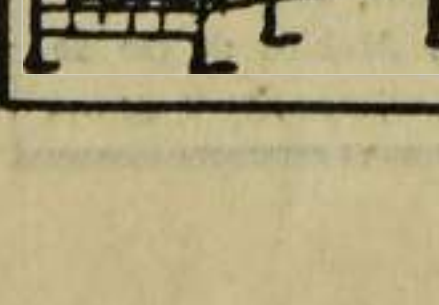
HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány-ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

Kátzer építési vállalata.
I Szirtes u 3/b. J. 456-03.

Olvasóinkhoz

Régi, tántorithatatlanul kitartó közönségéhez fordul a

Fővárosi Hirlap,

ahhoz a közönséghez, amely tizenhét esztendő óta jóban-rosszban, minden hét szerdáján várta és pontosan kézhezkapta ezt az ujságot. Tizenhét esztendő óta nevelője a

Fővárosi Hirlap

Budapest közönségének, amellyel sikerült megértetni, hogy törődnie kell városa sorsával, mert a városigazgatás ezer karral nyul bele a polgárság életébe, ezer karral segithet, vagy lesújthatja azt. A polgárság, legelsősorban a vállalkozó-, kereskedő- és iparososztály érdekeit szolgáló őrszem a

Fővárosi Hirlap

a városházán. Ott van minden eseménynél, frissen, gyorsan és kimerítően értesiti közönségét mindenről, ami a városházán történik, tervekről, szándékokról és a megvalósulás útjairól. A

Fővárosi Hirlap

nélkülözhetetlen minden budapesti polgár házában, mert egyedül ebből az ujságból lehet értesülést szerezni mindarról a munkáról, amelyet a főváros végeztetni akar, mindarról, ahol a polgárság a város jóvoltából keresethez, kenyérhez juthat. Ennek a kenyeret, jólétet adó, alkotó munkának volt hirdetője, küzdő katonája a

Fővárosi Hirlap

amelyet éppen ezért a programiáért hivatalos lapjául választott az Egységes Községi Polgári Párt, amikor

dr. Kozma Jenő elnök

a következőket irja a Fővárosi Hirlapról:

„Pártunk sarkalatos programpontja: a gyülölségmentes alkotó munka. Felkérjük tehát polgártársainkat, akik Budapest jövője érdekében programunkkal rokonszenveznek, hogy a Fővárosi Hirlapot, mint pártunk hivatalos orgánumát előfizetéseikkel és hirdetéseikkel erősítsék."

A

Fővárosi Hirlap

híven követi a kormány és annak képviselője.

dr. Ripka Ferenc főpolgármester

nemes törekvéseit és a tények hatalmas sorozata bizonyitja, hogy úgy az

Egységes Községi Polgári Pártnak

az oldalán, miként egész léte alatt, sikert siker után ért el, amikor ernyedetlenül küzdött a magyar főváros fejlődéséért, a társadalmi és politikai békéért, a mult romjainak eltakarításáért és a polgárság jobb megélhetéséért. Ezt a munkát, ezt a kitartó és eredményes küzdelmet igyekszik honorálni és saját céljaira kihasználni mindenki, aki a

Fővárosi Hirlap

mellé áll.

* * *

A FŐVÁROSI HIRLAP előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

SHELL petroleum benzin gázolaj
Speciális autóolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, V. Alkotmány ucca 18
Tel.: L. 968—11, 990—71, f. 2 2—35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

Ifj. HALÁSZ HUBERT
építési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

Események

Kormányfőtanácsos lett a tüzoltófőparancsnok. A kormányzó Breuer Szilárdot, a székesfővárosi tüzoltóság főparancsnokát a közszolgálatban sok éven át kifejtett eredményes működésének elismerése fejében magyar királyi kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki. Breuer Szilárd kitüntetését városszerte nagy rokonszenvvel fogadták, mert a tüzoltófőparancsnok érdemeit nemcsak hivatalos körök ismerik el, hanem a főváros egész lakossága hálás azért a munkáért, amelyet több évtizeden át tüzoltóságunk mintaszerű intézményének fejlesztése körül kifejtett.

Elhalasztották a közigazgatási bizottság ülését. Hagyományos szokás, hogy a közigazgatási bizottság ülését minden hónap második hétfőjén, délelőtt tartják. Hosszú idő után most történt meg először, hogy a januári ülés elmaradt, jobban mondva nem a rendes időben tartják meg. A hétfői ülést azért nem lehetett megtartani, mert a bizottság csonka. Tudvalevő, hogy a közigazgatási bizottság tíz választott tagja közül ötnek a mandátuma a múlt év végével lejárt. *Baracs* Marcel, *Gál* Jenő, *Lázár* Ferenc, *Györki* Imre és *Peyer* Károly tagsága a törvény értelmében december 31-én megszünt és helyeiket most be kell tölteni. Már az utolsó decemberi közgyülés napirendjére ki volt tűzve a választás, de a pártok nem egyeztek meg kellő időben a jelöltek személyében. Igy a választás akkor elmaradt és azóta pedig nem volt közgyülés. Mivel a választást most már legjobb esetben a január 18-i közgyülésen lehet csak megtartani, a közigazgatási bizottság ezévi első ülését csak megkésve, január 23-án lehet megtartani.

A turiniak díszes bronzvázát küldtek Budapestnek Ripka Ferenc főpolgármesterhez. Az olasz-magyar barátság újabb tanujelét adta Turin városa a minapában azzal a kedves figyelmességgel, hogy a novemberi Kossuth-ünnepségekre való emlékezésül *igen nagy értékü művészi vázát küldött ajándékba* Budapest városának. A közel félméter magas váza a modern olasz művészet egyik remekbe készült alkotása. Klasszikus motivumokból állitották össze a serleget, amelyen gyürüsen vonulnak végig a tudomány, művészet, mezőgazdaság, ipar, sport és hazaszeretet relifjei, mint a modern fasiszta állam legfőbb céljainak szimbólumai. A fascesekkel diszitett serleg talapzatát két szárnyas Géniusz tartja, alul pedig az olasz nemzeti és a turini városi címerek vannak elhelyezve, közöttük pedig olasz nyelven ezeket a szavakat vésték be: *Turin városa Budapest városának, 1927. novemberében.* A küldemény mellé *Sambery* tengernagy, turini polgármester a névjegyét mellékelte.

Farkas József elégtételt kapott. Az ősz folyamán *Lázár* Miklós törvényhatósági bizottsági tag az egyik közgyülésen összeférhetetlenségi bejelentést tett *Farkas* József ny. min. tanácsos ellen azon a címen, hogy a Farkas József vezetése alatt álló társaskör ellen is vizsgálatot rendelt el a belügyminiszter. Mivel az összeférhetetlenségi bejelentésnek különböző hírlapi közlemények formájában is visszhangja támadt s mert a bejelentés megállapításai sértőek voltak, *Farkas* József rágalmazás címén bünvádi feljelentést tett *Lázár* Miklós ellen. Mialatt a bírói eljárás megindult, a rendőrségi megállapitás és az igazoló választmány már teljes mértékben rehabilitálták Farkas Józsefet, aki most Lázár Miklóstól is elégtételt kapott. A napokban megtartott főtárgyaláson ugyanis Lázár Miklós nevében védője nyilatkozatot olvasott fel, amelyben Farkas Józsefnek teljes elégtételt szolgáltatott. Farkas az elégtételadásnak ezt a formáját elfogadta s ezzel az ügy aktái végleg lezáródtak.

A pesti ember idegélete. A Polgári Egység Klubja Akadémia uccai dísztermében csütörtökön este dr. Jakab László, a svábhegyi és a ligetszanatorium igazgató-főorvosa rendkivül érdekes előadást tartott a nagyvárosi és speciálisan a pesti ember idegéletéről. Jakab főorvos az emberi agyat és az emberi idegrendszert tökéletesen működő telefonközponthoz hasonlitotta, amelyben rendkivüli gyorsasággal kapcsolódnak egymásba az agysejtekben elraktározott tudatok, érzések és az külső élet összes behatásai. A nagyvárosi ember idegeit a városi élet nagyobbrészt kellemetlen behatásai állandóan izgatják és ezért fárad el hamarabb a nagyváros lakója, mint a falun élő ember. A jövő ideális városát, kertváros formájában képzeli el, ahol apró parcellákon épült hangulatos, virággal körülvett családi házacskákban, szabad levegős területen élnek majd az emberek és naponta kipihenhetik azokat a kellemetlen behatásokat, amelyeket a napi foglalkozásuk során a nagyvárosok életében elkerülni képtelenek. Az előadást Kállay Tibor vezette be és az érdekes értekezés végén ugyancsak ő mondott köszönetet a klub tagjai nevében az előadónak.

Gáspár Fülöp cég értesíti a t. közönséget, hogy a legjobb minőségű porosz szenet, kokszot és tüzifát nemcsak fuvarokban, hanem zsákokban is 100 kg-tól kezdve 24 órán belül házhoz szállít. Telefon: Teréz 239—74, Teréz 239—75.

A várospolitika müszaki feladatai. A XVI. választókerületi *Egységes Polgári Kör* az ősz és a tél folyamán az érdekes és tanulságos előadások egész sorát tartotta, amelyeken elsősorban az erzsébetvárosi polgárság vett részt nagyszámban. Az előadók sorát *Márkus* Jenő min. tanácsos nyitotta meg, majd *Dálnoki-Kovács* László, *Balkányi* Kálmán és dr. *Márkus* György értekeztek a várospolitika közgazdasági, ipari, kereskedelmi vonatkozásairól. Jan. 12-én, csütörtökön pedig *Martin* János főmérnök, ügyvezető elnök tart nagy érdekességü előadást *a várospolitika müszaki feladatairól.*

Idegosztály
nyilt meg a
dr. Pajor szanatóriumban
(VIII., Vas-ucca 17)
kedély- és idegbetegek részére, elmebetegek kizárásával. Morfium- és alkohol elvonó kurák, vizgyógyintézet, Zander és ortopéd gyógytermek; elektrotherapia, diétás étterem bejárók részére is. Betegfelvétel mérsékelt klinikai árakon

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Bókk Szilárd ucca 11. szám.

Műbútor **LAPIDES** Irodaberendezés
Alap.: 1885
Rózsa u. 72.
Állandó bútorkiállitás egyszerű lakberendezésekből is.

RIPPEL Játéküzlete a legrégibb Budapesten
Deák Ferenc ucca 12

FISCHER ZSIGMOND
épületfakereskedő
Budapest, Kerepesi-út 23
Telefon: József 810—89
Gyár: X., Asztalos Sándor-u. 5
Láda-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára
Bérmunkát vállal

BIELEK LÁSZLÓ
TELEFON JÓZSEF 392—78
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALKOZÓ :-: ÉS TÁBLAÜVEGKERESKEDŐ :-:
Iroda: BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-U. 45
LAKÁS: IX., ÜLLŐI-ÚT 110. SZÁM
POSTATAK. CHEQUE-SZ.: 57218

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

AMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: József 303-85.

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 913-11
BUDAPEST V., VÁCZI ÚT 170

Dick Ádám özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-ÚT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

Papperl János
épület- és műbutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cseréptedő-mester II., Ostrom-ucca 14. szám.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 286—76.

OTT GYULA
vízvezeték-, légszesz-, csatorna és mindennemü bádogos-munkák vállalata, valamint állandó sirlámpa-raktár
Budapest IV. Eskü-tér 1. Tel.: T. 289-27

SZIKÁGYI IMRE okl. mérnök építési vállalkozó
V., Zápolya-ucca 38. Telefon: L. 992-44.
Magas- és vasbeton-építés, tervezés.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

Az Orbánhegyi út kövezési munkálatait Gattyán Pál kapta 30.105 pengőért.

A Zerge ucca rendezési munkálatait Proczeller Bálint kapta 4060 pengőért.

A Szamos ucca rendezési munkálatait Tessák Ödön kapta 12.201 pengőért.

A kegyuri templomok toronyóráinak karbantartására Sowinszky József kapott megbízást évi 3360 pengőért

Beérkezett ajánlatok

A köztisztasági hivatal munkás és altiszti személyzete részére szükséges nyári ruházat szállítására ajánlatot tettek: Nagy Menyhért, Kelenföldi ruhagyár, Ruhakonfekció rt., Freudiger Mózes és Fia, Országos ruházati intézet, Textilipari és feldolgozóüzem, Guttmann I. és Társa, Budakalászi textilművek Klinger Henrik rt., Storer Viktor, Budapesti szabóiparosok hitel- és termelőszövetkezete, Koch Testvérek.

Ugyanott a sapkák konfekcionálására ajánlatot tettek: Steiner Zsigmond, Mahrer egyenruhaintézet, Baracker Mátyás és Fia, Budapesti egyenruha kisipari szövetkezet, Neubaum Károly.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

SÓGOR JÓZSEF
építőmester, magas és mélyépítő vállalata
Budapest, I., Vas Gereben ucca 18 Telefon: T. 121—66

BIRÓ M. műszaki vállalata
Központi fűtések, vizvezeték, csatornázás, légszeszvezeték és ANGOL FÜRDŐSZOBA BERENDEZÉS részére
Budapest, V. Arany János u. 9. Telefon: T. 290-28

Betoncsövek, burkolatlapok nagy készlete
ANDREA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Cementárugyár, beton- és mélyépítés
Budapest, V., Hold-utca 19. Telefon: T. 298-37

BORCSÖK MIHÁLY
TAKARÉKTŰZHELY ÜZEME
Budapest, VIII. ker., Mária-ucca 46. szám
Telefon: üzem: J. 388-44 Telefon: lakás: J. 424-65

HORVÁTH ÉS HERCZENIK
ércöntöde és gépműhely
BUDAPEST, VIII., VISI IMRE UCCA 14
Telefon: J. 834—46
KÉSZITÜNK: Gőz- és vizarmaturát, nyomópadokat, golyós préseket, furó és csiszoló gépeket és minden e szakmába vágó munkákat pontos s szakszerű kivitelben

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/c

Viztartályokat, melegviz-boilereket készit és raktáron tart. Készit minden egyéb lakatos munkát **Zöld József**
V, Árpád ucca 8. VI, Szent László tér 4/b. Telefon: T. 271-64

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FAGYÁK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

TÓTH SÁNDOR
Autógummi javító és gőzvulkanizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 372-79 és 311-31
faszén-, kőszén- és tűzifa nagykereskedők
BUDAPEST, Józsefvárosi tehervasút u. 8. sz. kapu.
Kőbányai-út, Ganz-gyárral szemben.

MENGL FERENCZ
építési vállalkozó
Budapest, VI. Ambrus u. 5
Telefon: 968—34 szám

KORÓDY ÉS KOVÁCS
építész, építőmester, építési vállalkozók
Telefon: L. 986-66 BUDAPEST, VII, Fürész-u. 90

Alapitva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 86. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Pacsirtatelep, Török Flóris ucca

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

"SPECIAL"
mosógépgyár, Budapest, Váci-út 92
STAWLYANIN WOISLAV
Raktáron állandóan: Mosógépek, centritugák, gőzmángorlók minden nagyságban.
Telefon: Lipót 921—57.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon: T. 12—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de Traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

HANVAY ÉS WOLF
ércz romos, műszaki és üzemszükségleti anyagok
BUDAPEST, VI., JÓKAI (GYÁR)-UTCA 28. SZÁM.
Telefon: Teréz 104—69.

POPPER ZSIGMOND és TÁRSA
ács- és építőmesteri cég
BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRÚT 15.
Telefon: Iroda T. 244-73, Telep L. 916-63.

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, olm- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 6. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 360—06.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Telefonhivó: J. 145-45 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefonhivó: J. 145-45
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP-UTCA 56. SZÁM.

WIERDL REZSŐ
Szállitóberendezések, szállító eszközök. Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme.
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KÉMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—31—32.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST
Horthy Miklós-út 152. szám
Telefonszám: József 381-78

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

BIRÓ GYULA műszaki vállalkozó
Bádogos, vizvezeték, légszesz és csatornázási berendezések
Budapest, VII, Kertész ucca 1. Telefon: József 429-67

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

RAMMER SÁNDOR
villamosszerelési és műszaki vállalat
Budapest, I., Váli-u. 4. Telefon: Józs. 414-51.

DÉLBUDAI ÉPITÉSI ANYAG KERESKEDÉS
Budapest, I. ker., Fehérvári-út 11. Telefon: József 349-23.
Mész — Kátránytermékek — Cement

ifju Cristofoli Vincze
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921-55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18-20. sz.

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TELEFON: J. 304-79
TERVEZ ÉS KÉSZIT; Központi fütés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vizvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket szivattyú-, szennyviztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

GUTTMANN és SZÉKELY
FAKERESKEDŐK
BUDAPEST, X, SZÁLLÁS UCCA 2—4
Fióktelep: VIII, DÉRI UCCA 15. (Nagyfuvaros ucca sarok.)
Telefon: József 359—68 Telefon: József 359—68

TÓTH FERENCZ alum.- és ércöntő, bronz-, mű- és dísztárgyak készitője
Budapest, VI., Szent László-út 140. Telefon: Lipót 903-41.
— M. kir. postatakarékpénztári csekkszámla: 10523. szám. — Elvállal mindennemű aluminium-, sárgaréz-, vörösréz-, bronz- és horganyöntvényeket, úgymint: bronz csapágycsészék, hüvelyek, rudak és egyéb gépalkatrészek, valamint mechanikai, orvosi műszerek, csilláralkateszek, sajtolóformák, alumínium motor- — karterek és pakfor aluminiumm motordugattyúk öntését. —

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás kesztyűt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

FODOR BÉLA ÉS FIA
LAKATOSÁRU, VASSZERKEZETI ÉS CSAVARGYÁRA
Telefon-interurban Lipót 909—36 BUDAPEST, V, RÉVÉSZ-U. 9. SZ. *Telefon-interurban Lipót 909—36*

DUNAKAVICSOT és DUNAHOMOKOT
szállit waggontételben és kocsifuvarban **FLEISCHMANN ANTAL** dunakotrási és gőzhajózási vállalat Budapest, Károly-körut 17, I/20
Telefon: József 465-62 és 465-63, BUDAPESTI RAKODÓIRÓL

ASCHENBRENNER JÁNOS
Telefon: J. 78—89 ácsmester Telefon: J. 878—89
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 41. SZÁM
Telep: VII., Hajtsár-út 113. sz.

Műmárvány!
NEUHAUSER JÁNOS
Első magyar műmárvány-készitő mester, rabitz- és stuccómunka vállalkozó. Üzem: Budapest X, Kelemen-ucca 21. Tel.: J. 91-11

Nagy Testvérek fémárúgyára
VII., Zugló, Telep-utca 31. Telefon: L. 992—31.
Épületbádogosmunkák, húzott, préselt, nyomott, horgonyolt tömegcikkek bármely fémből.

Épület-kőfaragó, márványburkoló munkák, síremlékek és mauzoleumok készitése
Gyulai Bernát építőmester, kőfaragómester
Iroda: Budapest, VIII., Fiumei-út 2. Telep: Budapest, VI., Hajtsár-út 171. Telefon: J. 358-94.

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 január 18 — 3 (951) szám

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZÁM: TERÉZ 137-15

Már megint kezdődik

az a furcsa, de tudatosnak látszó játék, amelyből nem egyszer bebizonyosodott már, hogy túlon-túl ártalmas a fővárosra nézve. Mintha csak receptre történne, mintha csak program volna, hogy *a beteg fővárossal minden órában bevétessenek egy-egy evőkanál panamavádat.* A héten ismét találkoztunk olyan jelenséggel, amely megdöbbent bennünket és ha a jelenséggel kapcsolatban szereplő bizottsági tag feje fölött elszállt a szangvinikus óra, valószínűleg maga is belátja, hogy nem cselekedett helyesen.

Kétségtelen, hogy a kommunális köröket érdemén fölül izgatja mostanában egy kérdés. *Ez a Vásárpénztár és az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár egybeolvadása.* Elismerjük, hogy a kérdés nagyfontosságú. De tudni kell, hogy a megoldás ma még tökéletesen kiforratlan állapotban van. Mi fog történni, mi lesz a vége a dolognak, megcsinálják-e a fuziót és lesz-e községi takarékpénztárunk ezen, vagy más úton, — *mindez a főváros törvényhatósági bizottságának bölcsességétől függ.* Kíváncsiak vagyunk tehát, hogy azok, akik ennek a megoldásnak ellene vannak, miért izgatottak oly kétségbeesetten, miért verik olyan kriminális erővel a nagydobot és *miért harsogják tele a világot panamás és proviziós vádakkal.* Nem tudjuk megérteni, hogy miért kellett ama demokrata *Szőke Szakállnak* az elmult pénteken a pénzügyi bizottságban ismét elhinteni a panamavádakat és pedig olyan módon, hogy az amúgy is hiszékeny közönség ismét a legvadabb dolgokat tételezze fel a városházáról. Közbeszólások áradatában, külön filippikában számtalanszor hallottuk, hogy „kiválasztott urak tárgyalnak zárt ajtók mögött", meg hogy „amiben nincs panama és provizió, azt nem tárgyalják zárt ajtók mögött". A visszatérő refrain pedig az volt, hogy *„itt sok úr kapott proviziót"*, meg hogy „sok úrnak érdeke, hogy ez a fuzió létrejöjjön". Hallottunk *„igen jelentékeny tényezők"*-ről. *Wolff* Károly volt az, aki többször, néha magából kikelve követelte, hogy *mondja meg az illető bizottsági tag, hol van a panama, kik a panamisták, kik kaptak proviziót.* A demokrata *Szőke Szakáll* azonban egy pillanatig sem volt hajlandó neveket mondani, hanem csak makacsul azt ismételte, hogy „Megismétlem a panamavádakat." A legegyszerűbb és a legtermészetesebb logikával, ezekből a közbeszólásokból és kiszólásokból nem lehet másra következtetni, minthogy az egész városháza panamista, panamisták ülnek a városi kormánykeréknél és panamisták ülnek a törvényhatósági bizottságban. Egészen természetes volt tehát mindenkinek a felháborodása, aki ezeket az *általánosító* vádakat hallotta. A végén pedig kiderült, hogy sem a polgármester, sem az alpolgármesterek, sem a tanács, sem a városatyák nem panamáztak, a demokrata *Szőke Szakáll mindössze arra a hat úrra, arra a hat „jelentékeny tényezőre" gondolt, akiket Debrecenben már régen letartóztattak.*

Hát bocsánatot kérünk, mi ismerjük a közönséget, mi tudjuk, hogy a közönség emlékezetében nem ez a szomorú, füstbement poén fog megmaradni, hanem az a hosszú hősköltemény, amelyet a pénteki pénzügyi bizottságban a demokrata *Szőke Szakáll* elszavalt. Tessék csak emlékezni a hiteltúllépési ügyekre, *milyen szomorú és végtelenül fájdalmas eredményei voltak az akkori felelőtlen gyanusításoknak és tulzó attakoknak.* Azóta régen kiderült, hogy anyagi hasznot a hiteltúllépésekből a világon senki sem húzott, csak egyes városi tényezők túllépték hatáskörüket és mégis meggyőződésünk, hogy *a nagyközönség emlékezetében az egész hiteltúllépési aféra, mint a városházi panamák Csimborasszója könyvelődött el.* Hát mondják meg végre nekünk, hogy *kinek az érdeke, kinek a programja az, hogy a városházát mindenáron és minden eszközzel be kell feketíteni és a panamák fellegvárává kell avatni?*

Egy igen komoly, igen tekintélyes ujságban olvassuk és más helyen idézzük is azt a megállapítást, hogy *a demokratapárt szétzüllését az ilyen jelenségek okozzák.* Az a józan közönség, amely az ujságbetűk és a kiáltó torkok ijesztő színezésén túl is lát, kétségkívül hamarosan levonja a konzekvenciákat és *elfordul attól a városi politikától, amely nem a főváros javát keresi, hanem örökkön alaptalan panamavádakat emel és az események jóindulatúnak nem nevezhető gruppirozásával sötétre festi a városháza erkölcseit.* Nekünk igazán nem fáj a demokrata párt feje és nem érdekel az állandó szétzüllési folyamat sem. Ezek a jelenségek azonban, amelyekre rámutatunk, *nem lehetnek egy párt belső ügyei* és ez a taktika, amelyet a közgyűlési terem egyik szögletéből, úgy látszik, tudatosan folytatnak, *több, mint párttaktika.* Ennek a taktikának, ennek a tárgyalási modornak *végének kell szakadnia minél előbb,* mert *olyan csorba esik majd az örök gyanusítások révén a főváros becsületén, amelyet a választóközönség azzal sem reparálhat, ha az ismeretlenség homályába süllyeszti vissza azokat, akik ezt a taktikát kitalálták és követik.*

A városi pártok között számbelileg is első helyre kerül az Egységes Községi Polgári Párt

Kooperálás és új belépések a pártba — Lesujtó bírálat a demokratákról

Az országgyűlési választások után történt, hogy ezeknek a választásoknak az eredménye *erőteljesen kezdte éreztetni hatását a községpolitikai életben is.* A főváros közgyűlési termében ez azt jelentette, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* városatya-tagjainak száma igen jelentékeny mértékben emelkedett számos kiváló erő csatlakozása révén. Már akkor érezhető volt, hogy

a közgyűlési teremben történt átcsoportosulás nem fejeződött be még teljesen

és mindenki tisztában volt azzal, hogy *előbb, vagy utóbb az Egységes Községi Polgári Párt lesz számbelileg is a legnagyobb párt Budapest székesfőváros közgyűlési termében.* Most olyan jelenségekkel találkozunk, amelyek ezeknek a reménységeknek, — bár más formában való — kielégítését helyezik kilátásba. Ujabb mozgalom indult meg ugyanis, amely

a közgyűlési pártok erőviszonyainak újabb megváltozását jelenti.

Valóban kilátás van arra, hogy — ha nem is az Egységes Községi Polgári Párt tagjainak száma, — de azoknak a száma, *akik az Egységes Községi Polgári Párt községi politikáját támogatják,* a legnagyobb csoportot fogja jelenteni a közgyűlési teremben.

Nem belépés, csak együttműködés

Ezeknek az eseményeknek hamarosan híre kelt és mindenfelé arról beszéltek, hogy úgy az úgynevezett *Ehrlich-csoport,* mint a dr. *Posta Sándor* elnöklete alatt álló *Kispolgárok Városi Pártja* belép az *Egységes Községi Polgári Pártba.* Előre meg kell állapítani, hogy

a hír ebben a formájában nem állhat meg, mert nem belépésről, hanem csak kooperálásról van szó.

Az *Ehrlich-csoport* egy időben már mutatott hajlandóságot ebben az irányban, most azonban *tényleges tárgyalások történtek,* amelyeknek során megállapították, hogy *az Ehrlich-csoport programja azonos az Egységes Községi Polgári Párt községi programjával* és így semmi akadálya annak, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* törekvéseit, ha nem is beolvadással, de kivülről támogassák. Az *Ehrlich-csoport* tudvalevően

hat fővárosi bizottsági tagot számlál,

akik a következők: *Ehrlich* G. Gusztáv, *Déry* Ferenc, *Vita* Emil, *Lédermann* Mór, *Elek* Hugó és *Gaiduschek* Marcel.

Ami a *Kispolgárok Városi Pártját* illeti, itt arról van szó, hogy a párt *öt tagja közül hárman hajlandók az Ehrlich csoportéhoz hasonló módon támogatni az Egységes Községi Polgári Párt városházi működését.* A párt, amelynek elnöke dr. *Posta* Sándor, tagjai közzé számítja B. *Virág* Géza, *Latinák* Jenő, dr. *Klár* Zoltán és dr. *Kolmann* Dezső fővárosi bizottsági tagokat. Egyelőre még nem került nyilvánosságra, hogy

a párt öt tagja közül ki az a három, aki az Egységes Községi Polgári Párttal a jövőben egy úton kíván haladni.

Az *Egységes Községi Polgári Pártnak* ma hetvenkilenc városatya tagja van, míg *Wolffék* nyolcvannyolc városatyát mondhatnak magukénak. Ha azok az események, amelyeket itt jeleztünk, tényleg bekövetkeznek, akkor az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjainak száma az egy *Wolff-párti* belépővel nyolcvanra emelkedik, *a Wolff-párt* tagjainak száma pedig nyolcvanhétre csökken. Ha hozzávesszük ehhez, hogy hat *Ehrlich*-csoportbeli és három kispolgár, tehát összesen kilenc bizottsági tag szintén az *Egységes Községi Polgári Párt* törekvéseit fogja támogatni, akkor kiderül, hogy

a legközelebbi közgyűlésen már az Egységes Községi Polgári Párt nyolcvankilenc szavazatot tud Wolffék nyolcvanhét szavazatával szemben felvonultatni.

Mit mond az Egységes Polgári Párt elnöke

A községpolitikai átalakulásokról és eltolódásokról egyelőre maguk az érdekelt pártok természetesen semmit sem közölnek. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt

dr. Kozma Jenő

országgyűlési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével beszélni, aki a következőket jelentette ki:

— Az aktuális feladatok között első helyen kell megemlíteni *az összeíró küldöttségek munkájának megindulását.* Ebben a tekintetben meg kell említenem azt a körülményt, hogy

az Ehrlich G. Gusztáv körül csoportosuló bizottsági tagok velünk az összeíró küldöttségek összeállításának kérdésében blokkot alkotnak.

Az *Ehrlich-csoportnak* ebben a kérdésben *velünk azonos felfogása van.*

Riadalom a baloldalon

Az a körülmény, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt újabb segédcsapatokkal vonulhat fel az alkotómunka frontjára,* természetesen nagy *riadalmat kelt a baloldalon.* A baloldali pártok látható idegességgel szemlélik ezt az erősödést, annál is inkább, mert a baloldal szétforgácsolódott és bár most mozgalmat akarnak indítani a baloldali pártok koalíciója érdekében, erre

az egységesítésre nem sok remény van.

A szocialistákban, akik büszkék a maguk szervezettségére, *nem igen van hajlandóság arra, hogy együtt masirozzanak a minden kákán csomót kereső de-*

VÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

mokratákkal. Rendkívül érdekes és jellemző a baloldali pártviszonyokra az a rövid ismertetés, amelyet az *Egységes Községi Polgári Párt* erőnövekedése alkalmából a *Pester Lloyd* írt:

— Az a bomlási processzus, — írja a lap, — amely a közgyűlés baloldali pártiának táborában a demokratikus blok szétszakadása által beállott, *még mindig tart.* Miután a szocialista városatyák kiválóan szervezettek és erőteljesen összetartanak.

ez a processzus kizárólag a demokraták kárára bonyolódik le.

Ez az egykor jelentős párt, amely néhány évvel ezelőtt hősiesen küzdött a reakció ellen, a *városi tisztviselőválasztás óta erős veszteségeket szenvedett.* Ebben az esetben nem lehet semmit a pártprogram számlájára írni, mert ez a program Budapest lakosságának liberális köreiben még mindig igen sok hívet számlál. *Nem a program a hibás, hanem az a módszer, ahogyan azt a párt egy része meg akarja valósítani.* Az a módszer, amelyet a párt egyes tagjai követnek.

egyáltalán nem szimpatikus, mert a radikalizmus terén az illetők túl akarják licitálni a szociáldemokratákat is. Mindenütt panamák után kutatnak és görcsösen keresik a visszaéléseket.

Bár tényleg kötelessége minden bizottsági tagnak felfedni a panamákat, leleplezni a panamistákat, de *csak pozitiv adatok alapján szabad panamákról beszélni* és

nem általánosságban tartott gyanusításokat hangoztatni, amint azt a Nemzeti Demokrata Párt egyik előkelő tagja tette a pénzügyi bizottság pénteki ülésén.

A főváros presztizsét, amely az utolsó időkben amúgyis nagyon sokat szenvedett, *így csak még mélyebbre süllyesztik.* A demokrata tábor gyengülésében azonban közrejátszottak *a párt házi perpatvarai* is, mint például a dr. *Gál* Jenő és dr. *Hajdu* Marcel között felmerült ismeretes affér, amely a pártot két részre osztotta. A szakadékot

még csak növelték a kölcsönös összeférhetetlenségi bejelentések.

Nem csoda tehát, hogy *a demokratikus tábor egyes tagjai elhagyják a tábort és a Ripka-párthoz csatlakoztak, amely párt az alkotómunkát írta zászlajára és ezt a célt követi is.*

Scitovszky belügyminiszter: Eredeti tervemnél maradok, az adminisztrációs és politikai természetü fővárosi reformokat egységes javaslatban viszem a Ház elé

A fővárosi törvényjavaslat, a miniszter szerint, rövidesen a fővárosi pártok elé kerül — Február első hetében visszaküldi a belügyminiszter a városházára az ezévi költségvetést

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában dr. *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke nagyfontosságú nyilatkozatot tett, amelyben megemlítette azt a tervet, hogy az általános fővárosi reformtól függetlenül

külön javaslatban kellene megoldani a legsürgősebb adminisztrációs kérdéseket.

Ez a nyilatkozat általános érdeklődést keltett várospolitikai körökben és így minden oldalról a legnagyobb kíváncsisággal tekintenek az elé, hogy *milyen álláspontot foglal el ebben a kérdésben Scitovszky Béla belügyminiszter.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt kikérni a belügyminiszter véleményét, aki *méltányolja a külön adminisztrációs törvényjavaslat tervét,* de kijelenti az alábbiakban, hogy

megmarad eredeti terve mellett, amelyek szerint az adminisztrációs és a politikai természetü reformokat egységes, szervesen egész javaslatban viszi a Ház elé.

Jelzi *Scitovszky* Béla belügyminiszter azt is, hogy a javaslat rövidesen olyan állapotban lesz, hogy azt *igéretéhez képest bemutathatja a fővárosi pártok vezetőinek.* A *Fővárosi Hirlap* más forrásból arról értesül, hogy

Scitovszky Béla belügyminiszter a törvényjavaslatot négy héttel a képviselőház elé való terjesztés előtt megismerteti a városházi pártok veeztőivel.

El sem lehet ezt másképpen képzelni, hiszen a miniszter maga is többször hangsúlyozta, hogy figyelemmel kíván lenni mindenkinek kívánságaival szemben, akinek csak valami köze van Budapest székesfőváros kormányzásához. A városi pártoknak tehát *legalább négy hetüknek kell lenni arra, hogy a javaslatot megismerjék, észrevételeiket megtegyék és ötleteikkel gazdagitsák a javaslatot.* Másképp nem is volna értelme annak, hogy a miniszter a városi pártok vezetőinek véleményét kikérje, csak úgy, hogy *az egészséges gondolatokat figyelembe is vegyék és ezek értelmében egészitsék ki a törvényjavaslatot.*

Scitovszky Béla belügyminiszternek

a *Fővárosi Hirlap* számára adott nagyfontosságú nyilatkozata egyébként itt következik:

— Tudok arról a törekvésről, — mondotta a miniszter, — amelynek célja éppen a feladatok megoldásának sürgőssége miatt

külön adminisztrációs törvény megalkotása.

Valóban a fővárosi adminisztráció területén *sok sürgős tennivaló akad,* én azonban az ebben az irányban folytatott megbeszélések után

eredeti tervemnél maradok: az adminisztrációs és a politikai természetű fővárosi reformokat egységes, szerves törvényjavaslat formájában viszem a képviselőház elé.

Ez a fővárosi törvényjavaslat *több mint fél esztendeje készül* és az előkészítési munkálatok alatt annyi új anyag merült föl, hogy a *törvénytervezet erősen kiszélesedett.* Az előkészítő munkálatok úgyszólván teljesen befejeződtek:

a fővárosi törvényjavaslat rövidesen olyan állapotban lesz, hogy eredeti igéretemhez képest azt a fővárosi pártok vezetőinek bemutathatom.

Nem vagyok barátja az ankétezéseknek, nem is ankétek sorozatában akarom ezt a javaslatot megtárgyaltatni, de mégis

meg akarom hallgani az egyes pártok vezetői részéről támasztott aggályokat, illetve kívánságokat.

Arra a kérdésre, hogy a *fővárosi törvényjavaslatot* mikor terjeszti a képviselőház elé, *Scitovszky* Béla belügyminiszter a következőket mondotta:

— Egyszerre akarom benyujtani a képviselőháznak a vármegyei és fővárosi törvényjavaslatot, *a többi nem tőlem függ.* A képviselőház munkarendjének megállapítása a miniszterelnök úr hatáskörébe tartozik.

Én mindenesetre azon vagyok, hogy mindkét törvényjavaslat még a nyári szünet előtt tárgyalásra kerüljön.

Szóbahoztuk a belügyminiszter előtt a *fővárosi költségvetés* jóváhagyásának kérdését is. Megemlítettük, hogy a városházán nagy érdeklődéssel várják leiratát a költségvetés jóváhagyása kérdésében. *Scitovszky* belügyminiszter ezeket mondotta:

— Nem tudom, miért tulajdonítanak jelentőséget annak a körülménynek, hogy január 1-ig nem érkezett meg a jóváhagyás a városházára. A községi háztartások ellenőrzéséről szóló törvényben

nincs kötelezettségem arra, hogy én újévig az új költségvetés tárgyában nyilatkozzam.

A késedelmet egyébként az okozza, hogy a *költségvetést csak most kaptam vissza a pénzügyminisztériumtól.* Két-három héten belül elkészülünk vele, úgy hogy

legkésőbb február első hetében, esetleg még e hó végén visszaküldöm a főváros ezévi költségvetését a városházára — megjegyzéseim kíséretében.

A *gyorsvasút* felépítésére vonatkozóan *Scitovszky* belügyminiszter érdeklődésükre nem adott érdemleges választ. Kijelentette ugyanis, hogy *a terveket nem ismeri, a kérdéssel még nem foglalkozott.*

Elvben sürgősen szükségesnek tartja a fővárosi közlekedés mielőbbi teljes reorganizációját

és *világvárosi értelemben vett fejlesztését.*

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű Szállodai és kórházi fehérnemű

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító.: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fűtés. — Melegviz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bő mellénygyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Kö. tisztviselőknek engedmény!

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fűtés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vízvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Óucca 8. Tel. T. 36-57.

LUDOVIKA AUTÓCAROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

FÜRST LAJOS
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17.

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari gépraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

SHELL petroleum benzin gázolaj
Speciális autóolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, V. Alkotmány ucca 18
Tel.: L. 968—11, 990—71, T. 2-2-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban

Gyártási hibamentes
„SECOND"
jelzésü legelsőrangu amerikai
köpeny és tömlőink
mint
Fisk, Kelly, Springfield, Federal
Miller, Hood, Empire, Cardinal, Murray
minden méretben
meglepően olcsón kaphatók. Siessen szükségletét fedezni.
mert első szállitmányunk kifogyóban.
Dr. ALMÁSY DEZSŐ
Autó- és Pneu Kereskedelmi Vállalat
Budapest, V., Bálvány-ucca 3. szám
Telefon: Lipót 906-38.
A takarékos ember „SECOND" jelzésü gummival szalad

Gombos Benő okl. gépészmérnök vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—52.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

A lágymányosi-ügy reparálása máris biztosítva van, — mondja Kozma Jenő

A gyorsvasut ügyében az elvi készség megvan az illetékes tényezőkben, de a döntés csak hosszabb idő mulva érik meg

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának az utóbbi hetek két legnagyobb és legjelentősebb problémájának ügyében alkalma volt kérdést intézni

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőkben nyilatkozott a *gyorsvasút* megépítéséről és a *lágymányosi holt Dunaág* feltöltése ügyében a kultuszminiszterrel folytatott pártközi tanácskozásról:

— Ami a gyorsvasút megépítésének problémáját illeti, ebben a kérdésben *alapos tanulmányokat kell folytatnunk.* A statisztikai adatok egész tárházát kell megnyitnunk minden érdekelt előtt, hogy kétséget kizáróan meg lehessen állapítani: mennyiben van szükség és milyen irányban nyilik lehetőség a gyorsvasút megépítésére. Annyit máris kijelenthetek, hogy

az elvi készség megvan az illetékes tényezőkben,

minthogy azonban *itt nem lehet találgatásokra alapozni, pontos statisztikát kell készíteni.* Ez a kérdés tehát, bár az aktualitások előterében áll,

csak hosszabb idő mulva érik meg a döntésre.

— *A lágymányosi holt Dunaág feltöltése* ügyében szombaton délután a polgármester úrnál *rendkivül magas nivójú ankét volt.* A kultuszminiszter úr alapos és minden részletre kiterjedő előterjesztése

láthatóan mély benyomást gyakorolt pártkülönbség nélkül a konferencia valamennyi résztvevőjére.

A kultuszminiszter úr felhívta a figyelmet arra a tényre, hogy a természetrajzi intézetek erősen hátramaradtak. Ha lépést akarunk tartani a tudományos fejlődéssel és ha alkalmazni és felhasználni akarjuk a tudományok új eredményeit, akkor új épületeket kell emelnünk, mert a *fejlődés biztositása másként elképzelhetetlen.* Falakat kellene áttörni a jelenlegi egyetemi épületekben, új helyiségeket kellene mindenfelé pótlóan felépíteni, gépeket kellene leszerelni és újakat beállítani, ami sokkal körülményesebb és kevésbbé célszerű volna, mint hogyha új épületek emelésével csináljuk meg az átmenetet és biztosítjuk a jövendő fejlődését. De a legfontosabb szempont:

az átcsoportosítás is elkerülhetetlenül szükségessé teszi új épületek emelését és az „egyetemi városrész" megalkotását.

Az elhangzott felszólalások *minden oldalon méltányolták a kultuszminiszter úr álláspontját.* Én a magam részéről hangsúlyoztam, hogy már a költségvetés tárgyalása során megszavaztuk volna a szükséges összeget, *ha már akkoriban annyira informált volna bennünket a kultuszminiszter úr személyes magyarázata, mint ahogy ez a mostani felvilágositásával történt.* Ugyanilyen hozzájárulást tartalmazott *Friedrich* István felszólalása is és így

ennek az ügynek a reparálása máris biztosítva van, ha a baloldali pártok nem is járulnának hozzá az igényelt összeg folyósításához.

De tárgyilagosságomnál fogva meg kell állapítanom, hogy a demokratapárt és a szociáldemokratapárt is — ebben a szorosan tudományos kérdésben — *messzemenő megértést tanusitottak.* Döntés ugyan még nincs, mert a pártközi konferencia informatív jellegü volt. Most azonban már *rövidesen alkalom adódik a lágymányosi holt Dunaág feltöltéséhez szükséges összeg rendelkezésre bocsátására.*

Életbelépett a hitelnyilvántartó

Becsey Antal nyilatkozik a műszaki adminisztráció sürgős reformálásáról

A hiteltúllépések megvizsgálására kiküldött ötös bizottság javaslatai között első helyen szerepelt a *hitelnyilvántartó* sürgős felállítása, amely intézmény célja a hiteltúllépések megelőzése. Általános megelégedésre szolgált tehát *Sipőcz* Jenő polgármester bejelentése, amelyet a pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén tett, hogy a hitelnyilvántartó felállítása megtörtént és működését már január 1-én megkezdte. Ez az intézmény a főszámvevő vezetése alatt, mint a központi számvevőség egyik szerve működik és megfelelő műszaki és adminisztrativ személyzettel van kiegészítve.

A hitelnyilvántartó mostani formája, értesülésünk szerint, azonban még nem végleges. A beosztásra kerülő műszaki személyzet kiválogatása most van folyamatban és igen nagy feladat az arra alkalmas munkaerők kiválogatása. A hitelnyilvántartóba beosztott mérnökök ugyanis bizonyos tekintetben bírói, illetve fölülbírálási funkciót is végeznek, ami nagy alaposságot, tudást és komoly judiciumot igényel.

A hitelnyilvántartó, amely egyuttal hivatva van pótolni a régi *műszaki számvevőséget* is, revidiálja az építkezések terveit, költségvetéseit, az ő dolga lesz az összes számlák, keresetek ellenőrzése, annak megállapítása, hogy a versenytárgyalási ajánlatok adatai reálisak-e, hogy a költségvetések megegyeznek-e az előírt tervekkel, szóval az lesz a feladata, hogy már előre lehetetlenné tegyen a községi építkezéseknél az eddigiekhez hasonló váratlan meglepetéseket. Minden beruházási ügy a hitelnyilvántartóhoz kerül. Fontos és kívánatos tehát, hogy az intézmény működése tökéletes legyen.

Becsey Antalhoz

a törvényhatóság egyik legkiválóbb műszaki szakértőjéhez fordultunk, aki a nagy port felvert hiteltúllépések idején elsőnek hangoztatta a nyilvántartó szükségességét, hogy megkérdezzük, mi a véleménye a felállított intézményről és helyesnek tartja-e a szervezés mostani formáját. Nagyérdekü nyilatkozata így hangzik:

— A polgármesternek a pénzügyi bizottság ülésén tett bejelentéseit megnyugvással hallottam. Remélem, hogy a most életbe léptetett intézkedések elejét veszik az újabb hiteltúllépéseknek.

A hitelnyilvántartónak elsősorban függetlenségre van szüksége,

elég szerencsés megoldásnak tartom tehát a főszámvevő, illetve a számvevőség bevonását, mert így az intézmény egyik tanácsi ügyosztálynak sincs alárendelve.

— A hitelnyilvántartónak mindenképpen arra kell törekednie, hogy

kerülje a bürokratikus copfokat

és ne legyen újabb kerékkötője az ügyek intézésének. Mert *műszaki dolgoknál nemcsak a precizitás fontos, hanem a gyorsaság is.* Szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy *a hitelnyilvántartó csak akkor felelhet meg jól rendeltetésének, ha ott megfelelő tudású, gyakorlott és a kérdéseket alaposan ismerő, műszaki tisztviselők lesznek.* A hitelnyilvántartónak

nemcsak számszerüség, összegszerüség szempontjából kell az ellenőrzést gyakorolni, hanem müszakilag is,

illetve a kettőt jól összhangba kell hoznia.

— *A műszaki adminisztráció bajait azonban nem szüntetheti meg a hitelnyilvántartó,* hanem minél előbb és minél alaposabban végre kell hajtani azt a reformot, amelynek szükségét, sürgősségét annyiszor hangoztattam. A polgármester úr ugyan erre is célzott bejelentésében,

tüzzük hát mielőbb napirendre a műszaki adminisztráció reformjának kérdését.

— A középítési, az út-, csatorna-építési és városrendezési ügyosztályok olyan erősen redukált létszámmal dolgoznak, hogy képtelenek a reájuk váró újabb feladatokkal megbirkózni és a mostaniakat is csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudják ellátni. Itt vannak a megoldandó nagy alkotások: *az új csatornázás, az úthálózat átépítése, az autóbuszutak, az új kórház, szeretetház, szükséglakásépítések, a városrendezés halaszthatatlan feladatainak egész sora* és nincs személyzet, amely ezeket a munkákat elvégezze.

— Nem elég tehát a személyzet valamelyes szaporítása, sőt nem megoldás a most összevont műszaki ügyosztályok elemeire való szétbontása sem, hanem

új műszaki ügyosztályok kellenek és meg kell alkotni a közigazgatás műszaki csoportját külön, műszaki alpolgármester vezetése alatt.

Ebbe a csoportba kell bevonni a közlekedési ügyet is, ami végeredményben és főleg szintén műszaki kérdés.

A hitelnyilvántartó-szervnek az egyes ügyosztályok között történő elhelyezkedéséről tudakozódtunk a műszaki ügyosztályokban is, ahol aggódással gondolnak reá, hogy

az új szerv közbekapcsolása lassítani fogja az adminisztrációt,

mert a hitelnyilvántartó nemcsak az *építő,* hanem az *építtető* ügyosztályokkal is érintkezni fog és ez sok aktázásra ad majd alkalmat. Hogy a gyors érintkezés módja milyen legyen: ma még nincs megoldva. De bármilyen legyen is a végleges megoldás, a fontos az, hogy a hitelnyilvántartó betöltse azt a hivatását, amelyet hozzá fűznek.

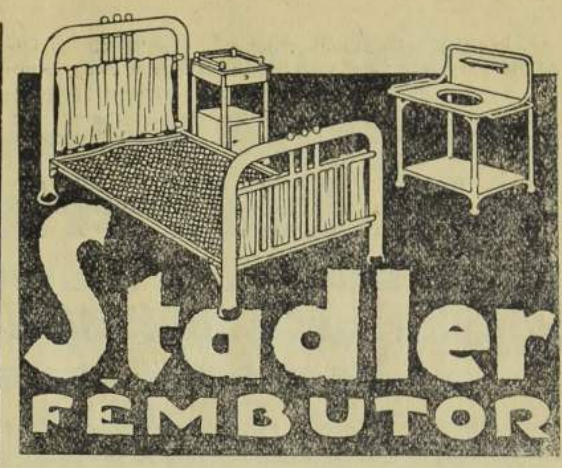

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Golyóscsapágyak kartellen kivül!
Legtökéletesebb anyag — legprecizebb kivitel!
FERRONOVA KERESK. VÁLLALAT
BUDAPEST, VI., JÓKAI UCCA 28.
TELEFON: T. 130—56. • TELEFON: T. 130—56.

A Beszkárt reorganizálása az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén

Magas szinvonalú vita arról, hogy a Beszkárt részvénytársaság maradjon-e, vagy önálló vagyonkezelésű üzemmé szervezzék át

Az *Egységes Községi Polgári Párt* pénteken este *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselő elnöklésével tarotta ebben az évben az első értekezletét, amelyen nem kisebb fontosságú kérdések voltak napirenden, mint a *Beszkárt* vezérigazgatói állásának betöltése, továbbá az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztárral való fuzió* problémája és *Folkusházy* alpolgármester szolgálatban való visszatartásának ügye.

Az értekezleten jelen voltak: *Becsey* Antal, *Bódy* Tivadar, *Glück* Frigyes, *Glückstahl* Samu, *Dinich* Vidor, *Ereky* Károly, *Bibiti-Horváth* János, *Scheuer* Róbert, *Bohn* József, *Holtzer* Nándor, *Nessi* Gyula, *Spett* József, *Stern* Samu, *Farkas* József, *Németh* Béla, *Gamauf* Géza, *Nagy* Andor, *Bayer* Antal, *Szabó* László, *Gaár* Vilmos, *Sajó* János, *Popelka* Bálint, *Harrer* Ferenc, *Szentirmay* Imréné, *Pompéry* Elemér, *Demény* Aladár, *Dorner* Gyula, *Grosz* Károly, *Zsiros* István és mások.

Napirend előtt

Napirend előtt *Kozma* Jenő elnök *Andréka* Károlyt üdvözölte abból az alkalomból, hogy a rendőrfőkapitány állandó helyettesévé nevezték ki. Meleg szavakkal emlékezett meg *Bibiti-Horváth* Jánosról, mint a Munkásbiztosító Intézet új igazgatójáról, amely minőségében méltóságos úr lett. Bejelentette még az elnök, hogy *Lackenbacher* György belépett a párt tagjai sorába, majd *Farkas* József törvényhatósági bizottsági tagnak szolgáltatott a párt plénuma előtt elégtételt az őt kívülről ért támadásokért. Megemlékezett arról is, hogy az a vizsgálat, amelyet a belügyminiszter indított *Farkas* József klubja ellen, szintén teljes rehabilitással végződött, miért is annak a reménységének adott kifejezést, hogy Farkas a jövőben ismét tevékeny részt fog venni a párt munkájában.

Az értekezlet ezután

az összeíró küldöttségek megalakításával foglalkozott

és megállapította azoknak a névsorát, akiket a képviselőválasztói névjegyzékek kiigazítását végző összeíró küldöttségekbe delegálnak. A párt minden összeíró küldöttségben egy-egy taggal lesz képviselve és pedig ezek közül több helyen mint a bizottság elnöke, vagy alelnöke.

Az *autóbuszvonalak* új megállapításával foglalkoztak ezután, amellyel kapcsolatban *Dinich* Vidor felhívta az értekezlet figyelmét arra, hogy

a Vár uccáinak csatornázása régi, gyenge és félő, hogy nem bírja el az autóbuszforgalmat.

Ezt a körülményt a műszaki ügyosztály figyelmébe fogják ajánlani.

Ezután hosszas vita indult meg az *autótaxirendszámok* szaporítása és kiadása dolgában, döntés azonban nem történt.

A Beszkárt reorganizálása

Ugyancsak hosszas és beható vita fejlődött a *BSzKRT* vezérigazgatói és vezérigazgatóhelyettesi állásának betöltése körül. *Kozma* Jenő elnök beszámolt az eddig folytatott tárgyalásokról és felsorolta azokat, akiknek neve e tekintetben számításba jöhet.

A párt jelöltje a vezérigazgatóhelyettesi állásba Márkus Jenő,

akit a *Keresztény Községi Párt* is hajlandó volna elfogadni, mint a községi párt többségének jelöltjét, az esetben, ha a párt magáévá teszi *Folkusházynak* a vezérigazgatói székbe való jelölését. A párt egyes tagjainak van más jelöltje is, így említették *Bacsinszky* Vladimirt és *Urbanovics* Zoltán nevét és szóba kerültek még *Korontáli* Frigyes és *Tormay* Géza is. Komoly pártja volt azonkívül *Ereky* Károlynak, akinek képességeit minden oldalról elismerik.

Ehhez a kérdéshez *Bohn* József, *Horváth* IV. Károly, *Pompéry* Elemér, *Dinich* Vidor, *Dorner* Gyula, *Glückstahl* Samu, *Gaár* Vilmos és *Bódy* Tivadar szóltak hozzá. *Horváth* Károly szerint

a vezérigazgató és vezérigazgatóhelyettesi kérdés megoldásába nem szabad politikát keverni. A hozzáértés legyen a döntő.

Azt kell kinevezni, akiről biztos, hogy jobban vezeti a BSzKRT-t, mint ahogy eddig történt. *Ereky* Károlyt ajánlja a BSzKRT élére, akinek képességeit mindenki ismeri. *Erekyt a pártértekezlet lelkesen megéljenezte.*

Ereky köszönetét fejezte ki a párt bizalmáért, azonban *elháritotta magától a megtiszteltetést azzal, hogy más, országos érdekü kérdésekkel foglalkozik*, ezért a szóbanforgó tisztségre nem pályázik és azt *el sem fogadhatná.*

Pompéry Elemér megfontolandónak tartja azt a már lassanként rendszerré váló megszokást, hogy *a főváros nyugdijba vonuló főtisztviselőit városi üzemeknél helyezik el vezető poziciókba. Becsey* Antal szerint *Folkusházy* munkásságát elsősorban a városi közigazgatás részére kell biztosítani. A BSzKRT-tal kapcsolatban tisztázni kell azt a kérdést, vajjon

a vállalat részvénytársaság maradjon-e, vagy önálló vagyonkezelésü üzemmé szervezzék át.

A BSzKRT élére szerinte *nem szakember kell, hanem széles látókörü, nagy koncepciójú közgazdász*, aki tisztán látja a közlekedésügy kapcsolatait a közgazdasági élettel és meg tudja válogatni szakembereit.

Dinich Vidor a pártelnökre kívánja bizni ennek a kérdésnek a megoldását. *Dorner* Gyula attól fél, hogy a vezetésben megosztják a hatásköröket, ami az üzem kárára volna. *Glückstahl* Samu ugyancsak

az elnököt kívánja felhatalmazni a személyes kérdés eldöntésére,

egyébként ő is a *BSzKRT részvénytársasági formája ellen* foglalt állást. Azért ellenzi a részvénytársasági formát, mert a részvénytársaság többnyire nem akarja tűrni a közgyűlés beavatkozását és nem akarja elfogadni annak intézkedéseit, nem ismeri el őszintén azt a tényt, hogy a közgyűlés az úr. A törvényhatóság közgyűlése, amely a főváros közönségének összességét képviseli, amely a részvények százszázalékának birtokosa, tehát

parancsol a vezérigazgatónak, az igazgatónak és mindenkinek,

aki a vállalat ügyeit intézi. Adózási szempontból is célszerűbbnek tartja a részvénytársasági forma megszüntetését.

Bódy Tivadar is teljes puvoárt kíván adni *Kozma* Jenőnek a személyi kérdésekben, egyébként helytelenítené, ha elvben kimondanák, hogy értékes embereket hasonló kérdések megoldásánál a fővárosnak mellőznie kellien azért, mert azok *véletlenül városi tisztviselők voltak. Gaár* Vilmos rámutatott arra, hogy a kérdés megoldásánál a közönség érdekei mellett a párt érdekeit is szem előtt kell tartani. *Folkusházy* sohasem volt *az Egységes Községi Párt* barátja, ez azonban nem jelenti azt, hogy tehetségét és képességeit kétségbe lehessen vonni.

Egyéb tárgyak

Az *elnök* ezután beszámolt az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztárral* való fuzió hireiről és hangoztatta, hogy

a kérdés még embrionális stádiumban van,

de a *legnagyobb alapossággal fogják megvizsgálni*, mert ha az intézet státusa olyannak bizonyul, amelyet a főváros kockázat nélkül átvehet, igen jó megoldásnak kínálkozik e régi előkelő intézet kereteinek átvétele a községi takarékpénztár felállításához.

A pártértekezlet egyhangúan és helyesléssel vette tudomásul

az amerikai Kossuth-szobor ünnepségen való részvételre

vonatkozó programot és azt az óhaját fejezte ki, hogy *a párt tagjai közül lehetőleg minél többen utazzanak ki a küldöttséggel Amerikába.*

Folkusházy Lajos alpolgármester további egy esztendei szolgálatra való visszatartásáról volt még szó, végül

a fürdőváros problémáját

érintették és a *BSzKRT* ellen lefolytatott vizsgálat került még szóba az elnöki jelentések során.

Az elnöki beszámolót a párt tudomásul vette, majd a városligeti

Fővárosi Pavillon bérletével

foglalkozott, amellyel kapcsolatban a VI. kerületi bizottsági tagok kérésére a *párt egyhangúan a jelenlegi bérlő, Weingruber Ignác mellett foglalt állást.* Az értekezlet ezzel véget is ért.

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester-, okl. Mérnök Építési Vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

SZAVA SANDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

GABRIEL ANTAL
okleveles gépész-mérnök
elektrotechnikai vállalata
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése
Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Telefon | Budapest, II., Bimbó ucca 5 | Telefon

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VIII., Vas-utca 7. Telefonhivó: J. 14-91

Egészségügyi berendező, bádogos, szerelő, központi fütés és csatornázási vállalkozó
Pregitzer Károly
Budapest, V. Honvéd ucca 29
Lipót-k. sarok. Alapitva 1906

PREDMERZKY GEZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

TELEFON: J. 349-79. ANGYAL KAROLY TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95

Telefonhivó: J. 145-45 KOVÁCS OSZKÁR Telefonhivó: J. 145-45
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP-UTCA 56. SZÁM.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt élaragnlt lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

DULOVITS EMIL
hat. eng. elektrotechnikai vállalkozó
IX., RÁDAY-UCCA 59 SZÁM.
TELEFON: JÓZSEF 405—77.

NOVOTNY VILMOS
BUDAPEST VI, Gr. Zichy Jenő-u. 49
épü et- gép- és AUTOGÉN-HEGESZTŐ lakatos üzeme
Telefon: T. 260-80

FIAT
a vezető világmárka
Magyar Fiat Automobil rt.
Budapest, IV, Váczi-u. 12
Telefon: T. 124-53 és 150-76

KRISCH FEKETE JÁNOS
tetőfedő mester
Telefon: J. 434-11. BUDAPEST I., Karolina-út 16.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

SZIKÁGYI IMRE okl. mérnök épitési vállalkozó
V., Zápolya-ucca 38. Telefon: L. 992-44.
Magas- és vasbeton-épités, tervezés.

MARABU ÉS ORANIER
FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK
Magyar Radiatorgyár R.-T.
Budapest, X, Gyömröi-út 76/78.
Telefon: J. 390—34, J. 350—88.

Falikutak, télikert, klubfotelek, meleg konyha, tíz telefon csábítja a városatyákat az uj közgyűlési termekbe

Lesz szavazásra hivó elnöki csengő és mikrofon utján mindenki hallhatja a szónokot

Az új városháza nagynevű építőmestere, *Steindl* Frigyes, mikor megtervezte a nagyszerű renaissance-termet, bizonyára nem gondolt arra, hogy valaha olyan pezsgő élete lesz a törvényhatóságnak, amilyet ma tapasztalunk. Csendesen tanácskozó, nyugodt vérű, higgadt öreg szenátoroknak készült a terem, akik békésen elüldögélnek egymás mellett a teremben és a társalgóban. Ki gondolta volna akkor, hogy jönnek majd idők, amikor a fehérasztal mellett csak a legritkábban ülnek össze a különböző világnézetű városatyák. Az új városháza tervezője a méreteket sem kétszázötven, hanem jóval kevesebb városatya számára szabta meg. Már évek óta állandó a panasz, hogy

a közgyűlési terem melléktermei szűkek és különösen alkalmatlanok arra, hogy azokban az egyes pártok bizalmas, fontos értekezletekre jöhessenek össze,

amikre pedig a közgyűlések tárgyalásai során gyakran szükség van. Éppen ezért a törvényhatóság már tavaly elhatározta, hogy a közgyűlési termet és a melléktermeket megfelelően átépítteti és erre a célra *százhúszezer pengőt szavazott meg.* Ebből az összegből ötvenezer pengő jut a melléktermek megnagyobbítására, hetvenezer pengő pedig a közgyűlési terem belső berendezésének átalakítására marad.

A közgyűlési terem átalakításával azonban egyelőre várnak addig, amíg az új fővárosi törvény a törvényhatósági bizottság taglétszáma tekintetében is dönt. Nincs kizárva ugyanis, hogy az új törvényhatósági bizottság kisebb lesz, mint a mostani és ezzel megszünik a közgyűlési terem túlzsúfoltsága.

Az oldaltermek átalakítását azonban már e héten meg is kezdték,

miután a belügyminiszter a szükséges költségösszeget engedélyezte. A buffet és a társalgók megnagyobbítására tudvalevően a főváros nagyobb lakást bérelt a szomszédos görögkeleti szerb egyház épületében. Ezt a lakást ajtóval kötik össze az új városházával.

Az átalakítás terveit a gondnoki hivatal készítette el és Halász József főigazgató, a városház gondnoka már be is mutatta a tanácsnak, amely jóváhagyta és

elrendelte az építkezés megkezdését.

A munkát hétfőn meg is kezdték éspedig a szomszédos újonnan vásárolt helyiségekben úgy, hogy *az átalakítás munkája semmiféle zavart nem támaszt a közgyülések tartásában.* Ilyenformán valósággal észrevétlenül készülnek el az új helyiségek, amelyek

megnyitását március végére tervezi a városháza gondnoksága.

Az érdekes átalakítási tervek iránt érdeklődtünk a városgazdasági ügyosztályban, ahol *Édes* Endre tanácsnok engedélyével a gondnoki hivatal részletesen ismertette munkatársunk előtt az új helyiségek beosztását és azokról

Halász József főigazató

a következőket mondotta el:

— A mostani jobboldali ruhatár annyiban változik meg, hogy ott *öt új telefonfülkét* állítunk fel *a sajtószolgálat számára és a bizottsági tagok használatára.* Ezenkívül az összes üléstermekben is lesznek telefonok, úgy, hogy a mostani négy állomás helyett

tíz telefonja lesz a közgyűlési teremnek.

A mostani buffet egyik szobáját, ahol eddig a kiszolgálás történt, *tanácskozó teremmé alakitjuk át.* Úgyancsak tanácskozó teremnek rendezik be a buffet mostani étkező-szobáját is. Ez utóbbiból lesz a bejárat a tulajdonképpeni új helyiségbe, amelyek már a szomszéd házban lesznek. Itt egy

hatalmas buffet-terem és három teljesen különbejáratú tárgyalószoba lesz,

úgy hogy *mindegyikben zavartalanul folyhatnak bizalmas tanácskozások, anélkül, hogy a tanácskozók egymást a legkevésbbé is háboritanák.* Teljesen modern lesz a most már *két étkező teremmel rendelkező buffet,* amelyet különválasztunk a kiszolgáló-helyiségtől és a jövőben nemcsak hideg, vagy melegített ételek felszolgálására rendezzük be, hanem

teljesen felszerelt vendéglői konyhája lesz, ahol étlapszerűen meleg ételeket is készítenek.

A buffethez *hütőberendezéssel felszerelt kamra,* az alkalmazottak öltözője és egy tálaló csatlakozik.

— A helyiségek mind csempézettek lesznek, a leghigiénikusabb felszerelést kapják. Rendkívül nagy súlyt helyezünk a *társalgó- és tanácskozószobák* ízléses, egyszerű berendezésére is. A szobák falait *mosható, bőrszerű tapétával boritjuk,* az ajtókat a buffet-ben fehérre, a társalgószobákban pedig tölgyfaszínűre fényezik. Minden

tanácskozószobában kényelmes karosszékek, kanapék lesznek, középen gömbölyű tanácskozóasztallal, oldalt pedig íróasztallal, amelyen telefon is lesz.

A világítás kellemesen tompított lesz, azonkívül *minden szobában csorgó falikutat is felszerelünk.*

— Meglepetésszámba megy majd a nyolc méteres üvegezett lodzsia, amely az új épületben lesz és a szerb templom tágas udvarára nyílik. Ezt a lodzsiát, amelyen át tervezzük a közgyülési terem új bejáratát is,

télikertszerűen rendezzük be, ernyős lámpákkal, kék klubfotelekkel, sok virággal

úgy, hogy ez a kellemes, friss levegőjü helyiség remélhetően hamarosan közkedveltté válik azok előtt, akik a közgyülési terem fülledt levegője után rövid üdülést keresnek. Érdekes újítás lesz az említetteken kívül még az, hogy

a közgyülési teremben elhelyezett mikrofon útján minden egyes szobában, minden percben megtudhatja majd bárki, hogy melyik szónok beszél.

Azonkívül az összes szobákba *bevezetjük az elnöki csengőt,* amely *az ülések kezdetét és a szavazásokat fogja jelezni.* A munkálatok már folyamatban vannak és amennyiben a téli időjárás engedi, iparkodunk minél előbb elkészülni velük, úgy hogy remélhetően *hat-nyolc héten belül már el is készülünk az új termekkel.*

A választói névjegyzék összeírása

Az Egységes Községi Polgári Párt a választói névjegyzék összeiró, illetőleg kügazító bizottságába a következő tagjait delegálja:

	Vál. ker.
1. sz. küldöttség	I. *Krivos Árpád dr.,*
2. „ „	II. *Ostián Antal,*
3. „ „	III. *Csohay Géza,*
4. „ „	IV. *Kozma Dezső,*
5. „ „	IV. *Nagyőszi Ferenc,*
6. „ „	V. *Günther Béla,*
7. „ „	V. *Szepessy Ágoston,*
8. „ „	VI. *Kálmán Andor,*
9. „ „	VI. *Gerle József,*
10. „ „	VII-VIII. *Horti József,*
11. „ „	VIII. *Tárkány Jenő,*
12. „ „	IX-X. *Farkas József dr.,*
13. „ „	XI. *Párkányi Norbert,*
14. „ „	XII. *Treiber Márton dr.,*
15. „ „	XIII-XIV. *Győri Ernő,*
16. „ „	XIV-XV. *Gajduschek Marcel,*
17. „ „	XVI. *Martin János,*
18. „ „	XVII-XVIII. *Kiss Dezső dr.,*
19. „ „	XVII-XVIII. *Kallós József,*
20. „ „	XVII-XIX. *Talafusz Antal,*
21. „ „	XX. *Konrád György,*
22. „ „	XX. *Fábián István,*
23. „ „	XXI. *Kammerlohr Antal,*
24. „ „	XXI. *Salzmann Aurél,*
25. „ „	XXII. *Szepessy Rezső dr.,*
26. „ „	XXII. *Halter Károly,*
27. „ „	XXII. *Sajó János,*
28. „ „	XXII. *Ács Károly,*

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

BACZÓ ANDOR OKL. MÉRNÖK
vasbeton tervező irodája
BUDAPEST V., Mérleg-ucca 4
Telefon: Teréz 230-37 (Gresham-palota)

Müller Testvérek vegyigyár r. t. Budapest Telefon 226-39
60 év óta gyárija a legjobb antracen tintákat, ragasztószereket, irógépszalagokat, továbbá fémtisztitószereket, és a hires KORONA KÉKITŐT

TÓTH SÁNDOR
Autógummi javitó és gőzvulkanizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 372-79 és „ 311-31
faszén-, kőszén- és tűzifa nagykereskedők
BUDAPEST, Józsefvárosi teher-p. u. 8. sz. kapu.
Kőbányai-út, Ganz-gyárral szemben

A BUDAPESTI KORCSOLYÁZÓ EGYLET JÉGPÁLYÁJA
november közepétől március közepéig naponta reggel 8-tól este 8-ig állandóan nyitva.
Melegidőben: műjégpálya
Hidegben: term. pálya
Szerdán és szombaton fél 10-ig nyitva
Naponta rendőrzenekar.

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

KLEIN ZSIGMOND okl. mérnök, út és csatorna építési vállalkozó
Budapest, V. kerület, Berzenczey ucca 23. szám

LISKA BÉLA okl. mérnök, épitőmester
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 2. Telefon: József 398—00.

5320 pengő. A világon minden 8-ik automobil 6320 pengő.
CHEVROLET
1½ tonnás teherautomobil és a világszerte ismert teljesítőképességű személy automobil.
Budapesti főképviselete: CENTRUM AUTOMOBILKERESKEDELMI R.-T. BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 8.
Telefon: T. 256—68, T. 245—30 T. 103—48.

Pazar világítással és mentőszigetek létesítésével este is megvédik a gyalogosok biztonságát

Rumbach Dezső tanácsnok bejelenti, hogy londoni mintára modernizálják Budapest közvilágítását

Részletesen beszámoltunk már a *Fővárosi Hirlap* hasábjain azokról az érdekes és nagyarányú reformokról, amelyeket az Elektromos Művek és a Gázművek vettek programba és amelyeknek célja, hogy a főváros uccai közvilágítását még a békebelinél is jobbá tegyék és a többi világvárosokéhoz hasonlóan tökéletesítsék.

Az *Andrássy* úton és a *Kossuth Lajos* uccában már felszerelték a kiválasztott újrendszerű,

vakító fehér fényt árasztó gázlámpákat.

Most rövidesen a Rákóczi úton és Körútakon is hasonló gázlámpasorokat teremtenek, úgyhogy az összes főútvonalakon *kettős, sőt hármas világítás lesz, ami lehetetlenné teszi, hogy üzemzavar esetén egész városrészek maradjanak sötétben.* Az elektromos világítás modernizálása már szintén a befejezéshez közeledik. A főútvonalakon nagy fényerejű világítótestekre cserélték ki a kandellaberek lámpáit, s a legtöbb uccában már készen van

az úttestek közepén húzódó új világítás.

Tavaly több ezerrel szaporodott az uccai lámpák száma. Mindezzel nem éri be a főváros, hanem még tökéletesebb világítást akar.

A közel jövőben a közvilágítás egyrészét

londoni mintára tökéletesítik.

úgy, hogy az úttest közepén is lesz egy lámpasor.

Az *Elektromos Műveknél* érdeklődésünkre az új lámpákról a következőket mondták el:

— Az újrendszerű lámpákat a régieknél sokkal alacsonyabb vasoszlopokra helyezzük el s olyan erősfényű izzókkal szereljük fel, hogy valósággal nappali fényt árasztanak majd maguk körül.

— Egyelőre — próbaképen — az *Andrássy* út, Vilmos császár út és Oktogon tér közötti szakaszon lesz az úttest közepén lámpasor. A lámpákat járdaszigetek közepén helyezzük el.

Munkatársunk felkereste

Rumbach Dezső tanácsnokot,

a városrendezési és útépítési ügyosztályok vezetőjét is és érdeklődött nála a budapesti uccákon eddig még szokatlan új rendszer lényege és előnyei iránt. *Rumbach* tanácsnok felvilágosításai a következők:

— Az Andrássy útra tervezett új világítási rendszer londoni mintára készül. A lámpák az úttest hossztengelyében elhelyezett járdaszigeteken lesznek, s *ezzel kettős célt érünk el* a nagyforgalmú útvonalakon:

javítjuk a világítást és fokozzuk a gyalogos közönség biztonságát,

mert a mai gépkocsiforgalom mellett már nem oly egyszerű dolog az ucca egyik oldaláról a másikra átjutni. Ezek az útközepén elhelyezendő mentőszigetek igen sok balesetnek veszik majd elejét és szabályozzák a forgalom irányát is. A mentőszigetek 3 méter hosszúságban és 1.50 méter szélességben ovális alakúak lesznek. A járdaszigetek között,

az úttest közepén lesznek a bérautóállomások,

amelyek eddig a gyalogjárók mellett voltak. Az említett szakaszon tizenkét lámpa, illetve 12 mentősziget lesz.

— Egyelőre — természetesen — csak az Andrássy útról lehet szó, ahol nincs villamos vágány. A körútakon nem lehetne ilyen mentősziget-sort létesíteni, mert nincsen reá hely. *Az útvonalak keresztezésénél azonban mindenütt lesznek mentőszigetek a gyalogosok számára.*

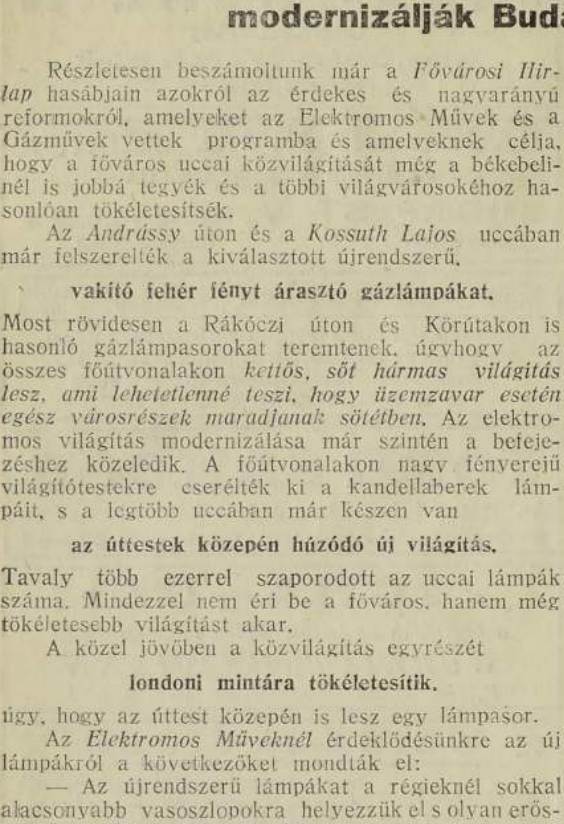

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

Pályázati hirdetmény

művészi plakátra

Budapest székesfőváros tanácsa az idegenforgalmi bizottság és a művészeti és közművelődési bizottság javaslatára pályázatot hirdetett művészi plakátokra, melyek a székesfőváros külföldi idegenforgalmi propagandájának céljait szolgálják. A székesfőváros ezekkel a plakátokkal fel akarja hívni a külföldi közönség figyelmét Budapest szépségeire. Éppen ezért Budapestnek speciális vonzóerejét képező és páratlan voltuknál fogva megtekintésre érdemes részleteivel tartaná kívánatosnak a külföld érdeklődését felkelteni és Budapest jellegzetes képét az idegenforgalmi reklámok között ismertté tenni. A plakátok főleg belső helyiségekben (utazási irodák, szállók, várótermek, indóházak) kerülnek elhelyezésre.

A pályázat feltételei a következők:

1. A plakátnak kifejezően és jellemzően kell érvényre juttatni Budapest különleges szépségeit, melyek úgy fekvésben, mint világvárosi jellegében nyilvánulnak.

2. A plakáton pár szavas magyar szöveget kell alkalmazni, mely Budapest meglátogatására való felhívást tartalmaz. A plakát rendeltetéséhez képest több nyelven kerül kivitelre, így ennek megfelelően a végleges szövegek csak a kivitelnél lesznek megállapíthatók Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának neve és címe: (V., Deák Ferenc-u. 2.) a szövegen kívül, kisebb betűkkel elhelyezendő.

3. A plakát nagysága 63×95 cm., ezt a nagyságot csak álló alakban lehet alkalmazni. A pályázaton csakis a teljesen kidolgozott és nyomdai sokszorosításra közvetlenül alkalmas művek pályázhatnak, az alkalmazott színek számára nézve korlátozás nincs

4. A pályázaton csak magyar állampolgárok vehetnek részt és pedig akár egy, akár több művel. A pályázat titkos, tehát minden pályázó tartozik pályaművét jeligével ellátni és egy ugyanolyan jeligével ellátott, nevét és lakását tartalmazó borítékot is beküldeni. —

5. A pályázat feltételeinek és a művészi igényeknek mindenben megfelelő pályaművek díjazására a székesfőváros tanácsa három díjat tűz ki:

Az első díj	1600 pengő,
a második díj	1000 pengő,
a harmadik díj	600 pengő.

A székesfőváros tanácsa ezenfelül bármelyik pályaművet megvásárolhatja 300 pengőért és erre a célra összesen 2700 pengőt kíván fordítani.

7. Az első díj, csak kivitelre alkalmas műnek adható ki, úgy, hogy ilyennek hiánya esetén a bírálóbizottságnak jogában áll az első díj kiadásától eltekinteni, valamint a díjak felosztását és összegét is megváltoztatni.

8. A díjazott és megvásárolt művek a székesfőváros tulajdonába mennek át, aki azok felhasználása tekintetében szabadon rendelkezik, vagy attól el is tekinthet. A 300 pengővel megvásárolt művek kivitele esetén azonban a művész további 300 pengő tiszteletdíjban részesül. A székesfővárosnak jogában áll az egyes terveket más hasonló célra felhasználni, azokat a művész bevonásával más feliratt al vagy nagyságban alkalmazni. A pályázó köteles az ennek következtében szükségessé vált, valamint a bírálóbizottság által kívánt kisebb módosításokat külön díj nélkül egy héten belül elvégezni, valamint a nyomdai munkálatokat ellenőrizni.

9. A pályázat határideje **1928. évi március 16.** A pályaműveket március 12-től veszik át a tanácsi IX. ügyosztályban (Központi Városháza I. pavillon, fld. 18. d. e. 10 és 1 óra között). A pályázat határnapjának déli 12 órája után érkező pályaművek a pályázatban nem vesznek részt.

10. A székesfőváros tanácsának jogában áll a pályaműveket a döntés után kiállítani. A kiállítás befejezése után 14 napon belül az el nem vitt pályaművekért felelősséget nem vállal.

11. A pályadíjakat egy 11 tagu bírálóbizottság ítéli oda. A bírálóbizottság elnöke a művészeti és közművelődési bizottság elnöke, vagy annak helyettese. Tagjai: a közgazdasági és a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztályt vezető tanácsnok, a művészeti és közművelődési bizottság 2 tagja, az idegenforgalmi bizottság 2 tagja, az Országos Magyar Iparművészeti Társulat által kiküldött 3 szakértő, a székesfővárosi idegenforgalmi hivatal igazgatója, a székesfővárosi gr. Zichy Jenő Muzeum igazgatója. —

Budapest, 1928. január 12.

A székesfőváros tanácsa.

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36
Telefon: József 385—48

RIEDER OTTÓ villamos
Alapitatott: 1825. berendezést vállalat műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest, IV. Irányi-u. 20 Telefon: J. 452-37

ERDÉLYI udvari fényképész **MŰINTÉZETE** IV., Semmelweis ucca 2. sz

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világítótestek Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

Tudor Akkumulátorgyár R.-T.
BUDAPEST V., Váczi-út 137-139 Telefon: L. 923-09

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar-ucca 42-44 sz.
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

BIELEK LÁSZLÓ
TELEFON JÓZSEF 392—78 ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALKOZÓ :-: ÉS TÁBLAÜVEGKERESKEDŐ :-: Iroda: BUDAPEST, VII., BEFELEJTS-U. 45 LAKÁS: IX., ÖLLŐI-ÚT 119. SZÁM POSTATAK. CHEQUE-SZ.: 57218

BUKOVA LAJOS
• ÉPÜLETÜVEGEZŐ és KÉPKERETEZŐ •
Budapest, IX., Lónyay-utca 48. sz.
TÜKÖR, TÁBLAÜVEG ÉS KÉPKERET RAKTÁR. TELEFON: JÓZSEF 63-75.

SKRIBEK ÉS TÁRSAI
FAZEKAS és SITERY okl. gépészmérnökök
vizvezetéki, központi fűtési, gáz, bádogos és fémipari szerelővállalata. „Rekord" redőnyépitő és karbantartási vállalat
Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 16. Tel.: J 876-51.

MISURA MIHÁLY AUTÓKAROSSZÉRIA ÉS KOCSIGYÁR
(Automotorok és alvázak javítása)
BUDAPEST, VIII., Őrlés-u. 6-8-10.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 325—01.

„EMPTIO"
IPARI ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
VI. KERÜLET, EÖTVÖS UCCA 29. SZÁM
Vegyi-, épitő- és burkolóanyagok. Telefon: Teréz 140-84.

CZIGLER JÁNOS
vörösrézáru- és vegyiipari gépgyáros
Kórházak felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készítése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Telefon: József 368—24 BUDAPEST, VIII. ker., Koszorú ucca 12

GÁL I. ISTVÁN
Egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VII., Károly-körut 7. Telefon: József 402-93. sz.

PRISTER GYÖRGY
Szab. biológiai szennyvíztisztító berendezések r.-t.
Budapest, VI., Aréna-út 84. sz. Tel.: Teréz 222—12

GYÖRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

Exner Kornél a betterment-tax behozatalát ajánlja a fővárosnak

„A tizenkettedik órában ajánljuk Ripka Ferenc, Sipőcz Jenő és Lamotte Károly figyelmébe"

Exner Kornél nyugalmazott államtitkár, a kiváló pénzügyi szaktudós, újabban ismét mind sűrűbben foglalkozik állam- és városgazdasági kérdésekkel, amelyek során az utóbbi időkben több érdekes nyilatkozatot tett. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt *Exner* Kornéllal hosszabb beszélgetést folytatni, amelynek során

felvetette az ingatlanértéknövekedési adó, a betterment-tax behozatalának gondolatát.

A betterment nem új probléma a városházán, de *Exner* úgy látja, hogy a *világ egy városában sem olyan időszerű a betterment behozatala, mint Budapesten.* Éppen ezért *figyelmébe ajánlja Ripka Ferenc főpolgármesternek, Sipőcz Jenő polgármesternek és Lamotte Károly pénzügyi tanácsnoknak, hogy a betterment behozatalára elérkezett a tizenkettedik óra.*

Exner Kornél

nyugalmazott államtitkárnak

a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt tett nagyfontosságú nyilatkozata egyébként itt következik:

— Jól tudom, olcsó demagógia az igazságtalan adók eltörlése mellett való hangulatkeltés. Olcsó és egyoldalú akkor, *ha az első bevételek pótlásának forrásait egyidejűleg nem jelölik meg.* Hivatkozhatom arra, hogy én minden oly kívánság hangoztatásánál, amely állami bevételek csökkenésével avagy új kiadásokkal jár, a fedezet forrásait mindannyiszor feltártam. Fedezetül elsősorban itt áll a költségvetési fölösleg. Olyan kedvezőtlen évben is, mint amilyen az 1926—27. költségvetési év volt, 108,100.000 P a hivatalosan kimutatott fölösleg. Ez pedig oly tünet, amely a plusz tekintetében az ily túladóztatás jogosságának alapfeltételét vonja kétségbe.

— Ismeretes előttem, hogy a költségvetési fölösleg tetemes része újabb növekvő állami kiadásainkra már le van foglalva, de csak egy része, és így

a szabad fölösleg még mindig böven biztosítaná a lehetőségét a forgalmi adó, a fényüzési adó és a vám jelentékeny mérséklésének.

De egyenesen képesítené az államkincstárt *a legigazságtalanabb adók eltörlésére egy új állami bevételi forrás megnyitása,* avagy mondjuk csak a legnépszerűtlenebbül: egy új adó behozatala.

az új adó az értéknövekedési adó, az ingatlan konjunkturális értéktöbbletének adója volna.

— Akiknek ingatlanvagyona hatósági intézkedések következtében lényegesen növekedett, az értéktöbbletből megfelelő százalékos részt adjanak le a közösségnek: az államnak vagy a városnak. Ily hatósági intézkedés, amelyek aztán munkanélküli nyereséget juttatnak egyeseknek, a következők lehetnek: új ucca nyitása, ucca szélesítése, útépítés, az úthálózat kiterjesztése, villamosvasutvonal vagy autóbuszjárat bevezetése, földalatti gyorsvasut létesítése, hídépítés, parkirozás, siklóépítés, középületek emelése, minden városrész-rendezés. Ilyen hatósági intézkedések, útlétesítések és városrendezések az érdekelt környékben fekvő ingatlanok értékét tudvalevően szerfölött növelik, néha a meglevő érték százszorosára és ezerszeresére is.

Az igazságosság megköveteli tehát, hogy az ily véletlen nagy ajándék egyrésze a köznek jusson.

Az ingatlanbirtok konjunktura-nyeresége, a hatósági intézkedés folytán előállott ingatlanvagyon-többlet megadóztatása ez, aminek folytán a ki nem érdemelt vagyontöbblet kiérdemeltté lesz. Akiknek e hatósági intézkedés következtében keletkező konjunktura anyagi előnyöket hoz, azok az igazságosság követelményeként anyagi előnyeik arányában járuljanak hozzá az állam és a város terheinek fedezéséhez is. Amerikában és Nagybritanniában ezt

az értéknövekedési adót betterment-tax néven ismerik és alkalmazzák.

(Anglia: Tower Bridge Act 1895). Amerikában és az angol földön elért kedvező eredmény a legjobb apostola volt ez új igazságos adónem terjesztésének és így hódító útjában elérkezett az Németországba is (Németország: 1911. évi február 14-iki törvény.)

— *Talán nincs alkalmasabb talaja most széles e világon az ingatlan-értéknövekedés megadóztatásának, mint Budapesten.* Székesfővárosunk most ocsudik fel egy évtizedet meghaladó ájulásából, terjeszkedik, kinyújtózkodik, öntudatra ébred, rendbehozza magát és új életre, új munkára készül. Néhány varázsütés alatt kialakul az új *Nagy-Budapest.* Két hatalmas híd fogja átlépni a Dunát: Lágymányoson és Óbudán. A tüneményes Gellérthegy új ruhát ölt, sikló fogja felröpíteni a hegytetőre a tömegeket. A Citadella komor épülete varázslatos átalakítás előtt áll. Az lesz a nemzetközi fürdőügyi kiállítás — amelynek élén *József Ferenc* dr. királyi herceg, a régi Pestet átalakító nádor dédunokája áll — csodás középpontja. Szállók és villák fognak kinőni a dolomitsziklákból. Az új hidak és új parkok környékén mesésen fognak az ingatlanok árai emelkedni:

égből pottyant ajándék, minden munka és érdem nélkül.

Ezekre valóban ráillik a karácsonyi dal: „Mennyből az angyal leszállt hozzátok..."

— Alig akadhat tárgyilagos gondolkozású ember, aki ily körülmények között az értéknövekedés megadóztatását ne tartaná a legigazságosabbnak, a legszükségesebbnek. *Különösen, mint községi adó vált ez be kitünően a külföldön. Ezért a tizenkettedik órában ajánljuk azt Ripka Ferenc, Sipőcz Jenő és Lamotte Károly figyelmébe.*

Százöt uj bérautórendszámot ad ki a főváros

A nagyközönség már régen elégedetlen azzal, hogyha kedvezőtlen időjárás vonul el Budapest fölött, a taxiállomásokon nem lehet kocsit kapni. Belátta ezt a kereskedelmi miniszter is és utasította a fővárost, hogy az autótaxik számának szaporítását előkészítendő új szabályrendeletet alkosson. Szomorúnak kell tartani, hogy

a főváros tanácsának füle távolabbra esik a közönség panaszaitól, mint a kereskedelemügyi miniszteré.

A kereskedelmi miniszter utasítása óta azonban a közlekedési ügyosztály illetékes albizottsága már több ízben foglalkozott ezzel a kérdéssel és jól értesült helyről származó információnk szerint

a főváros 105 új rendszámot akar kiosztani.

Ezidőszerint Budapesten 745 bérautó van, az új rendszámokkal együtt tehát összesen *850 taxi szalad majd a fővárosban.* A mai igényeket ez a szám alig elégítené ki, mert a megejtett számítások szerint legalább ezer bérautóra volna szükség, de óvatosan kell bánni a kérdéssel, nehogy a most erőteljesen fejlesztés alatt lévő autóbuszforgalom miatt az autótaxik száma soknak bizonyuljon.

Természetesen

nagy számban érkeztek autótaxi-rendszámok engedélyezésére vonatkozó kérvények,

amelyek között kisegzisztenciák, nagyobb testületek és az autótaxivállalat is kér rendszámot. Ebben a kérdésben még nincs megállapodás, kétségtelen azonban, hogy *a régi vállalatok, elsősorban az autótaxi r.-t. megfelelő arányban részesül az új rendszámokban.* Aránylagosan

részt kell juttatni az összes érdekelteknek,

mert amennyire méltánylandók a bérautó-fuvarozók és bérkocsisok helyzete, ép oly elismerést érdemel az autótaxivállalat is, amely a maga megbízhatóságával, alkalmazottainak fegyelmezettségével kivívta a közönség rokonszenvét.

Ugyanakkor napirendre kell kerülnie

a viteldíjleszállítás kérdésének

is, mert méltányos, hogyha az érdekeltek kívánságai kielégítést nyernek, rekompenzálják az utazóközönséget is. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint már beszerezték azoknak a külföldi városoknak tarifális adatait, amelyek — mint München, Drezda, Prága és Bécs — Budapestéhez hasonló viszonyok között élnek. Általában

még drágább tarifák is vannak a budapestinél,

valószínű azonban, hogy a budapesti viteldíjakat, miután azt az érdekeltek sem ellenzik, a nagyközönség pedig kívánja, mégis csak le fogják szállítani.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

ÁBRÁNYI FERENC
épület- és díszműbádogos, légszesz és vizvezeték berendező
Budapest, VIII., József ucca 31.
Telefon: „József" 325—71 Telefon: „József" 325—71

HORVÁTH ÉS HERCZENIK
ércöntöde és gépműhely
BUDAPEST, VIII., VISI IMRE UCCA 14
Telefon: J. 334—46
KÉSZITÜNK: Gőz- és vizarmaturát, nyomópadokat, golyós préseket, furó és csiszoló gépeket és minden e szakmába vágó munkákat pontos s szakszerű kivitelben

Magyar Mükö és Cementárugyár
Cégtu ajdonos: Szőgyi István okl. épitész
Készit a legszakszerübb elsörangu kivitelb n: mindenfaj'a mükö, szobrász és cementá:ukat
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

Schönfeld és Paudits
accumulator és mechanikai üzem
VII., Damjanich ucca 9. szám.
Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerű javitása, valamint autó önindító és világitás javitása
Telefon: J 449—25.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca I. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemü kőfaragó munkát.

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára.
Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon: T. 139-64. V., Mária Valéria-ucca 10.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

TOMI LAJOS
Festő- és mázoló mester
Alapittatott 1888. évben
Budapest, IX., Üllői-út 101.
Mühely VIII., Horánszky-ucca 10

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

ARNÓCZKY ÉS TÁRSA
AUTÓKARROSSZÉRIA GYÁR
Budapest, VIII., Práter-u. 64. Telefon: J. 311-18.

Iskolák helyes világitására a gazdaságos „DURAL" armaturák a legjobbak: :: Képviselet: FALB NÁNDOR Budapest, IV, Városház-u. 6.
TELEFON: 210—03

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/c

Thiergärtner és Stöhr r.-t.
egészségügyi és fütőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I., Budaíoki-út 9-11.
Telefon: József 585-17. • Telefon: József 585-17.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szál itóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

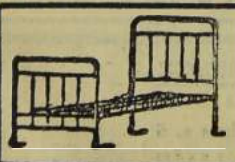

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány-ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-65.
BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Gombkartel. Budapesten öt gombszövőgyár van, amelyek cérnagombokat készítenek. Nem jelentékeny gyáriparról van szó, mert az öt gombgyár évi termelése, alig haladja meg az egymillió értéket és mindössze száz munkást foglalkoztatnak, noha a hazai szükségletet így is teljesen kielégítik. Főleg azért tehát, mert korlátozott piac áll rendelkezésükre, az öt gyár ádáz versenyt folytatott egymás ellen, amely előbb-utóbb romlásba döntötte volna őket. Az utóbbi időben arra a meggyőződésre jutottak, hogy iparukat eredményesen csakis barátságos megegyezéssel folytathatják. Tárgyalásba bocsátkoztak egymással, amely a napokban megállapodással végződött. A *Magyar Országos Központi Takarékpénztár* égisze alatt egyezményt kötöttek, a Moktár vezetésével közös eladási irodát állítottak föl, a vevőkört kontingentálták, közös raktárról szállítanak és hogy a termelésre financiális könnyebbséget szerezzenek maguknak, a Moktár a beszolgáltatott gyártmányokra 50% előleget folyósít. Ime, a fogyasztás megsarcolására ismét megalakult egy kis kartel.

A Krausz—Moskovits szeszgyár hetvenöt esztendeje. Az idén ünnepli meg fennállásának és gazdasági sikereinek hetvenöt esztendős jubileumát a magyar ipar egyik legjelentősebb vállalata, a *Krausz—Moskovits*-szeszgyár. A magyar gazdasági élet hőskorában született meg ez a rendkívül fontos ipari vállalat, amely, mint részvénytársaság alakult meg megyeri *Krausz* Izidor elnökletével. Második elnöke báró *Madarassy-Beck* Marcel volt, míg jelenlegi vezetője dr. *Moskovits* Miklós, aki mint vezérigazgató is nagy odaadással és tudással vezeti a sokoldalú üzemet és akinek nevéhez jelentős sikerek fűződnek. A háromnegyed évszázad állandó fejlődésben haladt el a vállalat fölött, gyártmányai egyre népszerűbbek lettek és részvényei a tőzsdén a legkeresettebb értékek közé emelkedtek. A nagyjelentőségű jubileum alkalmával az egész magyar ipar és gazdasági élet ünnepli a nagynevű vállalatot és annak kiváló vezetőségét.

Uj részvény a tőzsdén. A tőzsdetanács a napokban tartott ülésén elhatározta, hogy elrendeli az *Óbudai Fehérítő, Festő és Impregnáló Rt.* részvényeinek tőzsdei lajstromozását. Tőzsdei hirek szerint a *Krausz Simon Bankház Rt.* fogja a részvényt az értéktőzsdén bevezetni.

SZÓRAKOZÁS

Alpár Gitta vendégjátéka a Városi Színházban. A berlini Staatsoper ünnepelt magyar művésznője még két este vendége lesz a Városi Színháznak. Jan. 20-án (B-bérlet) a Traviata címszerepét, 23-án pedig (A-bérlet) a Denevérben Adélt énekli. Jegyek a Városi Színház pénztáránál és a jegyirodákban. Legdrágább hely 7 pengő 94 fillér.

Miért a legnagyobbszerű szórakozás a Cigánykirály?

Cigánykirály — Tökéletes előadás
Cigánykirály — Revüszerűen látványos
Cigánykirály — Káprázatos ruhák
Cigánykirály — Balettek és táncattrakciók
Cigánykirály —. Szívhezszóló muszika
Cigánykirály — Esterházy-huszárok és huszárgörlök felvonulása
Cigánykirály — ½8—½11-ig kacagás

E héten az operaelőadások kivételével minden este. Legdrágább hely 6 pengő. Városi Színház.

KAMARA MOZGÓ

Január 19-től 26-ig

A KADETT BŰNE

Egy fiú szenvedései 10 felvonásban.

A HUSZADIK SZÁZAD LEGUAKMERŐBB SZÉLHÁMOSA

Filmkaland 8 felvonásban.

Főszereplők:

Luciano Albertini és Vivian Gibson

VIGADÓ KÁVÉHÁZ

IV, Deák Ferenc ucca 2

*

VIGADÓ KIOSZK

V. ker., Vigadó tér

TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a

Spolarich-étterem

sörözö

BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.

Legjobb magyar konyha!

A legszebb kávéház pedig a

Spolarich-kávéház

BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39

Esténkint zene.

Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

GUNDEL

éttermei és polgári vendéglője

a Szent Gellért Szállóban

Külön szobák és termek, bankettek, esküvők, házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.

GUNDEL

nyári vendéglője az állatkert mellett

a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

ZSAK SÁNDOR központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdiszmübádogos. Telefon: Lipót 913-00.

Budapest, V., Visegrádi ucca 26b szám.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY

BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek

Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

HEGYI SÁNDOR ÉS DÉVÉNYI ERNŐ

ÉPITÉSI VÁLLALATA

Telefon T. 180 82 **Budapest, VI., Paulay Ede-u 55**

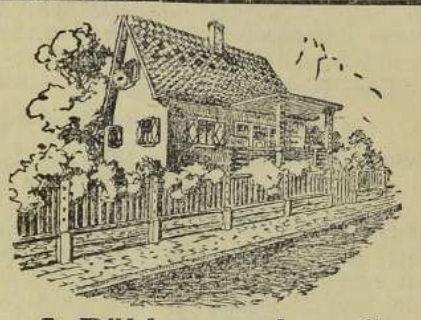

A Böhler-rendszerű

ACÉLHÁZ

ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés

A jövő ideális lakóháza!

Magyarországon gyártja:

Márkus Lajos vasszerkezeti gyár

Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

KOLLARIT-BÓRLEMEZ

kizárólagos gyártója

Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak

Kollár Miklós

Ujpest, Viola ucca 30.

Telefon: T. 212—54, 293—45

Fedési munkák és szigetelések

FAGYOTT LÁBAK ÉS KEZEK

gyors és teljes gyógyulást

Röntgen besugárzással éri el

a külföldi mintára berendezett

Szakorvosi Rendelő

VII, Erzsébet körút I. II. (Rákóczi út sarok)

Rendelés egész nap. Esti betegrendelés.

WIERDL REZSŐ

Szállitóberendezések, szállító eszközök. Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme.

Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

MENGL FERENCZ

építési vállalkozó

Budapest, VI. Ambrus u. 5

Telefon: 968—34 szám

Az egyetlen magyar ólom-minium, az állami elismerő oklevéllel kitüntetett

„ORION"

ólom-minium Egyenértékü bármely külföldi gyártmánnyal

ólomcső, ólom-lemez, ólom-szifon

FÉMKERESKEDELMI R. T. Budapest, VI., Forgách-u. 4

Telefon: Lipót 922—46, 922—47, 922—48, 922—49

NEUMANN ÉS TÁRSA

fatelitő és faburkolati vállalat

Városi iroda: Budapest IV, Muzeum-körút 27. Telefon: J. 361-59
Gyártelep és gyári iroda: VII, Egressy út 34. Telefon: J. 392-70

PROCKL A. GYULA

Speciális autó-elektromechanikai üzeme

BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök

elektrotechnikai vállalat

Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

TÖMPE KÁROLY

ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE

ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK

építőmester, építési vállalkozó Telefon: J. 318-08. *Budapest, VII. ker., Csobor-u. 83.*

Fütés *Viz Gáz* **Szentgyörgyi és Társa**

Telefon: József 8-97 *Budapest VIII, Baross-u. 88*

GÖTSCH kályhás mester

Telefon: L 912-87

Budapest, II. ker., Batthyány ucca 13. sz.

Szabadalmazott töltőkályhái utólérhetetlenek
8 kilogramm szénnel egész nap meleget ad

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —

Budapest, II., Ostrom ucca 12. ■ ■ Telefon: Lipót 912—64.

Hirsch László

ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT

I., BUDAFOKI-ÚT 22

TELEFON: JÓZSEF 321—17

Tavaszra kész lesz a ferencvárosi kikötő, de a városházán semmi sem történik a megnyitás előkészítésére

Nem tárgyalnak a kormánnyal és az Államvasuttal, nem kötnek szerződéseket a hajóstársaságokkal, szállító cégekkel, a kereskedelmi és ipari vállalatokkal

A háború alatt egyszerre felfedezték a Dunát, mint páratlan fontosságú gazdasági tényezőt, nagybecsű vizi utat. Azután megindult a versenyfutás a Dunáért a központi hatalmak és az antant-államok között. A németek óriási terveket dolgoztak ki, hogy mi minden történik majd a Dunával, ha a központi hatalmak győzelmével végződik a háború, ugyanakkor azonban az antant-államok is nagyszabású terveket dolgoztak ki a Dunára vonatkozóan. Budapesten egy kicsit elaludták a Duna kérdését, csak néhány lelkes Duna-barát élesztgette az érdeklődést. Ezek közé tartozott elsősorban *Kvassay* Jenő földmívelési és *Hoszpotzky* Alajos kereskedelemügyi miniszteri tanácsos. A városházán

a Fővárosi Hirlap verte félre először a harangokat és figyelmeztette hétről-hétre mindig erősebb és erősebb cikkekben, mindig több és több adat felhalmozásával a főváros tanácsát, hogy Budapestnek mindent meg kell tennie a dunai hegemóniának saját számára való biztosításáért.

Bárczy István polgármesteren kívül *Déri* Ferenc alpolgármester, *Vita* Emil és *Fock* Ede tanácsnokok voltak azok, akik hamarosan, egész mellel állottak oda az érdemes ügy mellé. Azonnal tudatára ébredtek, hogy *a dunai hegemóniát Budapest csak úgy biztosíthatja a maga számára, ha megfelelő modern berendezésű kereskedelmi kikötővel rendelkezik.*

A Fővárosi Hirlap életének egyik legszebb és legnagyobb sikere volt az, amelyet ezen a téren elértünk.

A második alarmot akkor fújta meg a Fővárosi Hirlap, amikor a nagyfontosságú Duna-konferencia székhelye kérdésében Weisskirchner bécsi polgármester ki akarta játszani a magyar fővárost

és raffinált eszközökkel az osztrák császárváros számára akarta azt biztosítani. Ezt a harcot is sikerült megnyernünk, a győzelmet az biztosította számunkra, hogy Josef *Bayer*, Regensburg város polgármestere nyiltan Budapest mellé állott és meleghangú táviratot váltott *Bárczy* Istvánnal, Budapest székesfőváros akkori polgármesterével.

A Dunakonferenciát tényleg Budapesten tartották meg és most már minden állami és városi tényező belátta, hogy

Magyarország és Budapest presztizséhez tarozik a modern kikötő megalkotása.

Bárczy, Bódy, Déri, Vita és *Fock* páratlan érdemeket szereztek, míg *végre nagynehezen sikerült a kormányt is a kikötő-ügy támogatására megnyerni.*

A Dunamedence államai már a háború előtt ráeszméltek a Duna viziútjának fontosságára.

Van kikötő, de nincs bejárata

Az idén lesz tehát tisz esztendeje, hogy a csepeli Dunaágban épül Európa egyik legmodernebb és legjelentősebb folyami kikötője. Karácsonyi számunkban közöltük *Rumbach* Dezső tanácsnok érdekes nyilatkozatát, amelyben elmondja, hogy

a kikötő munkálatai a befejezéshez közelednek,

készen van a közel ezer folyóméter hosszú rakodópart, készen van a vasbetonból épített hatalmas tárház, készen vannak a vasúti vágányok, a futódaruk, úgy, hogy *előreláthatóan már a tavasszal meg lehet nyitni a kikötőt a kereskedelem számára.*

Amíg egyrészt azt látjuk, hogy műszaki tekintetben minden a legnagyobb rendben folyik, s egy tökéletes kikötő bontja ki hatalmas arányait a főváros déli határa, közvetlenül a csepeli nemzetközi kikötő mellett, ugyanakkor megdöbbenéssel kell konstatálnunk, hogy

semmi sem történik a fővárosnál a kikötő megnyitásának gazdasági és kereskedelmi előkészítése tekintetében.

A kikötő megnyitásától már csak hónapok, mondhatnánk hetek választanak el bennünket: ezzel szemben a közgazdasági ügyosztály, — amelynek feladata a kereskedelmi kikötő adminisztrálása lesz, — tudomásunk szerint még *egyetlen lépést sem tett*, hogy mindazokat az életbevágóan fontos és nagyszabású problémákat megoldja, amelyek a kikötő megnyitása előtt feltétlenül tisztázandók.

Megdöbbenve hallottuk, hogy

a kormánnyal még mindég nem történt végleges megállapodás a ráckevei Duna-ágat lezáró kamara-zsilip használatára vonatkozólag.

Tudni kell, hogy a csepeli Duna-ágból nyílik a ferencvárosi kereskedelmi kikötő medencéje, amelyet csak az állami *Kvassay-zsilipen át lehet Budapest felől megközelíteni.* A kamarazsilippel az állam rendelkezik s természetesen olyan díjszabást szed a zsilip használatáért, amilyet akar. Nem közömbös tehát a fővárosra nézve, hogy milyenek ezek a tarifák, mert egy szép napon arra ébredhetünk, hogy az állami tarifákat olyan magasra szabják meg, hogy szinte lehetetlenné válik a kikötő használata a hajózási és kereskedelmi vállalatok számára. Tisztázni kell azt a kérdést is,

hogyan történik a megnyíló kikötő adminisztrálása.

Külön igazgatóságot állít-e a főváros, vagy közösen kezelik az állami kikötővel.

Tárgyalások a MÁV-val és Pesterzsébettel

Hónapokig tartó tárgyalásokra van kilátás az államvasutakkal is, amelynek pályaudvari kirendeltségeket kell létesíteni a kikötőben, sőt arra kellene törekedni, hogy a kitelepítésre váró Dunaparti teherpályaudvart minél előbb a kikötő szomszédságába helyezzék át. Ez egyrészt a kikötőnek jelentene óriási előnyt, a kereskedelemnek gyorsaságot, viszont olyan

óriási és értékes területek szabadulnának fel ezen a réven a város szívében,

közvetlenül a Ferenc József-híd mellett, szemben a Műegyetemmel s a tervezett egyetemi kertvárossal, amelynek felhasználása és értékesítése a városfejlesztés óriási perspektíváját nyitná meg.

Sürgősen tisztázni kellene a helyzetet Pesterzsébet városával is, amely tudvalevően határos a helyi kikötővel s bizonyos tekintetben vagy kooperálni kell vele a fejlesztést illetőleg, vagy ki kell sajátítani a főváros számára az ottani területeket.

Mielőbb tisztázni kellene

a kikötődíjak kérdését

is, ezzel egyidejűen *a raktárhasználati tarifát* is meg kell állapítani, nem is szólva arról, hogy a kikötő raktárai számára ugyanazokat az előnyöket és kiváltságokat kellene biztosítani, *amelyeket a közraktárak élveznek.* Ezidőszerint ugyanis az a helyzet, hogy az állam a csepeli nemzetközi kikötő *50 kilométeres körzetén belül közraktári engedélyt senkinek sem adhat, csak a székesfővárosi közraktáraknak.* Arra kellene tehát törekedni, hogy

a közraktárakat is minél előbb a kikötő területére helyezze át

a főváros annál is inkább, mert hiszen köztudomású, hogy *a dunaparti közraktárak tekintetében is különleges és másirányú tervei vannak a főváros vezetőségének.*

Szerződések a hajósvállalatokkal és szállítócégekkel

A vasúttal a díjtételek megállapításán kívül, meg kell állapodni

a zimonyi vasútvonal aluljárójának megépítésére

vonatkozólag is. Tudvalevő, hogy az idén épülő kikötői főút ez időszerint keresztezi a zimonyi vasútvonalat, amely állapot fenntartása lehetetlen, mert a vasuti sorompó *gátolná a kikötő forgalmának zavartalanságát,* másrészt az aluljárót a vasúttal való előzetes megállapodás nélkül megépíteni nem lehet.

Már most

meg kellene kötni a szerződéseket a különböző hajóstársaságokkal,

kereskedelmi vállalatokkal, szállító cégekkel, gyárakkal, ipartelepekkel, úgy idehaza, mint a külföldön, hogy a megnyitás napján zavartalanul és óramüszerü pontossággal indulhasson meg az élet.

A hárommillió aranykoronás építkezés rentabilitásának biztosítása olyan nagyszabású feladat, s olyan nagyarányú felelősséget ró a főváros tanácsára, hogy teljesen érthetetlen az a keleti nyugalom, amellyel a városházán ezt a kérdést kezelik, illetve nem is kezelik, hanem egyszerűen *elfelejtik.*

Kétségtelen, hogy

a kikötő rentabilis lesz, ha ezeket a kérdéseket mind megoldották

és ha az adminisztráció olyan lesz, amilyennek lennie kell. A dunai rakodópartok már most is zsúfolva vannak, bár ezek meg sem közelítik a modern kikötő kívánalmait, lévén minden vasuti összeköttetés nélkül. Amikor a rentabilitásról szólunk, nem szabad megfeledkezni azokról a természetadta előnyökről, amelyek a *budapesti kikötőnek kiváltságos helyzetet biztosítanak Európában.* Nem mondunk újat, ha rámutatunk arra, hogy kevés kotrási munkával

a Duna medrét könnyen hajózhatóvá lehet tenni kisebb tengeri hajók számára is,

s így nem lehet komoly akadálya annak sem, hogy a déli államok, a *Levante gabonakereskedelmét* —

(Folytatás a 10. oldalon.)

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépités folyamszabályozás s csatornázás Kotrások dunai mütárgyak al. csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és s állitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetők. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vízvezeték
Épület bádogos munkák

Alapitva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST
IX. ker., Soroksári-út 86. sz.
Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET
Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122
Pausirtatelep, Török Flóris ucca

Nomvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18

REINER NÁNDOR hat. e. ng villanyszerelő
Budapest, Rózsa-u. 33. Tel.: J 440-86

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és díszmű bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

JÓNASZ VILMOS ÉS WEINER FERENC
(NÉHAI WEINER JÁNOS UTÓDAI) ÉPÜLET ÉS MŰLAKATOS ÜZEME
BUDAPEST, VII., ALMÁSSY-TER 4. SZ.
Alapitva: 1899. Telefon: J. 333-43.

HORVÁTH PÉTER PÁL
Érc- és fakopors ó üzeme
Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X.
HALOMUCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 243-79.

Telefon: T. 141-77 GLATZ MIKSA Telefon: T. 141-77
bádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező
Budapest, V., Visegrádi-ucca 20. szám.

STEINER FERENC
OKL. MÉRNÖK, VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST,
I, Horthy Miklós-út 31. Telefon: J. 352-74

GATTYÁN PÁL
KÖVEZOMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, X. ker. Heöthy-ucca 2.
Telefon József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

amely most Brailában lüktet, Budapestre telepitsük át. Nem kell semmi egyéb, mint hogy megfelelő fővárosi vagy állami hitellel

lombard-kölcsönöket nyujtsunk a beraktározott gabonára.

Kétségtelen, hogy a kereskedők az elsőpercben tisztában lesznek azzal, hogy mennyivel előnyösebb helyzet az, ha Budapestről küldik szét árujukat az összes világtájak felé, mintha azt Brailából, vagy a csehek pozsonyi kikötőjéből teszik.

Meg kell alapozni a kikötő jövőjét

A fővárosnak mindent el kell követni a kikötő felvirágoztatása érdekében, mert szemünk előtt játszódik le az a mérhetetlen erőlködés, amellyel a csehek áldozatokat nem ismerve igyekeznek a pozsonyi kikötőbe életet vinni. Nem szabad elfeledjeni azt sem, hogy

Komáromban már épül a csehek második kikötője,

amelyet speciális szén-kikötőnek szánnak.

Ismételjük, hogy nem féltjük sem a ferencvárosi kereskedelmi, sem a csepeli nemzetközi állami kikötő jövőjét, de tudni szeretnénk végre, hogy hogyan képzeli a főváros ezeknek a kérdéseknek a megoldását, amelyek nagy előtanulmányt, alapos mérlegelést és komoly intézkedéseket igényelnek. Tudni szeretnénk, hogy ki lesz a kikötő gazdája s

melyik lesz az a szerv, amelynek gondjára bizzák Budapest jövőjének ezt a fontos tényezőjét.

Hallani akarjuk az erre vonatkozó előterjesztéseket, terveket, propozíciókat, mert attól félünk, hogy a kikötő kész lesz, *de a bürokratizmus útvesztőjében addig rozsdásodnak ezek a problémák, amig komoly bajok merülnek fel.* Attól félünk, hogy az utolsó percben kapkodással, ötletszerüen intézkednek majd s mindennek az ellenkezője történik, mint aminek lenni kellene, pedig ma még mindent komolyan, tökéletesen elő lehetne készíteni. Őszinte ez az aggodalmunk, mert azt akarjuk, hogy a ferencvárosi és

a csepeli kikötő tényleg Kelet- és Nyugat-Európa találkozópontja, a kelet-nyugat hídja legyen,

azt akarjuk, hogy a csepeli Dunaág kikötőjében Európa minden országának lobogója találkozzék.

Lobmayer Jenő tanácsnok

a kikötővel kapcsolatos és megoldásra váró kérdésekről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kereskedelmi kikötő építkezését a napokban megtekintem és az ottani tapasztalatok alapján fogom eldönteni, hogy mely intézkedéseket kell sürgősen foganatositani.

Csak akkor lehet a kikötő megnyitásáról beszélni, ha nemcsak maga a kikötő áll teljesen készen, hanem az odavezető kocsi- és vasuti utak is elkészültek.

A kikötővel kapcsolatban természetszerüen egész sora vár megoldásra a gazdasági és egyéb kérdéseknek. Ezeket részben a kormánnyal, részben az illetékes ügyosztályokkal közösen kell előzetesen megtárgyalni, azután kész propozicióval jövünk az egyes bizottságok elé. A kereskedelmi kikötő, szerintem, nemcsak a fővárosi élelmezés fontos ügyét lesz hivatva szolgálni, hanem *be kell kapcsolni a tranzitókereskedelem szolgálatába is.* Éppen ezért azon leszünk, hogy a kikötő raktárainak is biztositsuk azokat az előnyöket, amelyeket a jelenlegi közraktárak élveznek. A vonatkozó kérdések rövidesen napirendre kerülnek.

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépítő vállalat építési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

CSÁSZÁR IMRE linoleum és falikárpit nagy választékban. Telefon: József 325-58.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11.
Beton-, Estrich- és Asbestalapzatok készitése.
Szakszerü munka. :: Ajánlatok díjmentesen

MURARÓ JÁNOS gumnijavító üzem BUDAPEST
VI., Benczúr-utca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel.: T. 254-48
Sokszorositóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit s alakit és átköltöztet

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogénforrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VALLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-02.
Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

BIRÓ GYULA müszaki vállalkozó
Bádogos, vizvezeték, légszesz és csatornázási berendezések
Budapest, VII, Kertész ucca 1. Telefon: József 429-67

A legtökéletesebb és legjutányosabban beszerezhető hézagmentes padozatburkolat a
LINOLEUM Telefon: T. 232-58.
új építkezéseknél, mindennemü átalakitásoknál ajánlattal díjmentesen szolgál
Elsinger M. J. és Fiai, Budapest, V., Báthory ucca 6.

Vizlartályokat, melegviz-bollereket készit és raktáron tart. Készit minden egyéb lakatos munkát **Zöld József**
V, Árpád ucca 8. VI, Szent László út 8/b. Telefon: T. 271-64

RADÓ EDE PARKETVÁLLALATA
Budapest, VI., Rózsa ucca 95.
Telefon: L. 981—30.
Vállal mindennemü parketmunkát régi padlók javitását és gyalulását.

RAMMER SÁNDOR
villamosszerelési és müszaki vállalat
Budapest, I., Váli-u. 4. Telefon: Józs. 414-51.

tapéta raktár, menyezetdisz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

"SPECIAL"
mosógépgyár, Budapest, Váci-út 92
STAWLYANIN WOISLAV
Raktáron állandóan: Mosógépek, centrifugák, gőzmángorlók minden nagyságban.
Telefon: Lipót 921—57.

CSAK EREDETI
»KRISTÁLY«
VIZET IGYUNK
Telefon Teréz 243-90
Szent Lukácsfürdő r.-t. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-u. 25-27.

Stekl Károly reszelőgyár Budapest
(Angyalföld) VI., Forgách-utca 21. Vállalja használt reszelők újra vágatását. Vasuti szállitmányok: Budapest, V., Lipótváros pályaudvarra bármentve küldendők. Telefon: Lipót 901-08. Alapittatott 1898. évben.

SÓGOR JÓZSEF
épitőmester, magas és mélyépitő vállalata
Budapest, I., Vas Gereben ucca 18 Telefon: T. 121—96

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasut-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki-ucca 17. Telefon: József 325-88

HOCHHAUSER ISTVÁN
épület-üveges
Telefon: 294—45 Budapest, II., Fő-ucca 11.

DÉLBUDAI ÉPITÉSI ANYAG KERESKEDÉS
Budapest, I. ker., Fehérvári-út 11. Telefon: József 349-23.
Mész — Kátránytermékek — Cement

Szalkay Papp József
kötél- és géptömitőanyag-gyár
Budapest, III, (Uj ak) Bokor-u. 27 a Lajos ucca és a Bécsi-út között
Telefon: 124-97
Mindennemü saját gyártmányu gazdasági-, bánya-, gép- és pinceköteles, valamint istrángok kötőfékek és kévekötő kötelek, spárgák és zsinórok a legjobb minőségben
Törvsz. bejegyzett cég

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST
Horthy Miklós-út 152. szám
Telefonszám: József 381-78

Zsiros Károly okl. gépészmérnök
Ujj Gyula tanár
fütési és hőtechnikai tervező irodája
Budapest, I. ker., Horthy Miklós út 96. sz.
Telefon: J. 348-83, J. 453-14

KOCSNER ANTAL
épület és diszmübádogos, légszesz, vizvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfütési berendező
Budapest, II., Retek ucca 2
TELEFON T. 216-76

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 913-11
BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

Telefon: L. 922-30 Alapittatott 1884
DUKAI ISTVÁN
PALA- ÉS CSERÉPFEDŐ MESTER TETŐFEDÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST IX, MESTER UCCA 41. SZ.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula
Budapest, III. Bécsi út 85 Telefon: T. 113-44

Központi fütés, vizvezeték, csatornazás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

RACZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

ASTRA facsimilár-mühely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

Mátrai Zoltán
mü- és épitő-lakatosáru-gyára
Budapest, VII., Szigony-u. 13
Telefon: József 401—93

KOCH ISTVÁN ácsmester
tetőemelési vállalkozó
BUDAPEST, IX., LENKEY U. 3.

HANVAY ÉS WOLF
elek romos, müszaki és üzemszükségleti anyagok
BUDAPEST, VI., JÓKAI (GYÁR)-UTCA 28. SZÁM.
Telefon: Teréz 104—69.

GYURICZA SÁNDOR
FELVONÓ (LIFT) VÁLLALAT
Hatósági felvonó szakértő
Budapest VII, Barcsay-u. 11. Tel.: J. 464-87

Zöldy Béla
okleveles gépészmérnök
Telefonszám: Lipót 985—52
csiszolóáru különlegességek, gépek, szerszámok.
BUDAPEST, VI., Váci-út 1. szám Westend palota.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesujfalu.

KÖZPONTI FÜTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök Budapest, VII, Aronvi-u 25. Telefon J. 380-80

BALÁZS GYULA
ÉPITŐMESTER
Magasépitési vállalat
BUDAPEST, I., Vincellér ucca 41.
TELEFON; J. 305-40.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Nász a főpolgármester családjában. Aranycsipkével szegélyezett, remekmívű nyomtatványon dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester és felesége, szül. *Lipcsey* Ludovika, valamint dr. *Kürthy* Dezső és felesége, szül. *Szőke* Mária „a boldog szülők örömével értesítik barátaikat, ismerőseiket és jóakaróikat, hogy *Ripka Ludovikát* 1928 január hó 23-án d. u. 6 órakor vezeti oltárhoz a krisztinavárosi templomban *dr. Kürthy László* egyetemi belklinikai tanársegéd." A nagyfényű esküvőn Budapest társadalmának számos kiválósága fog megjelenni.

Közgyülés. A szerdán délután 4 órára összehívott közgyülés napirendjére mindössze 32 tárgy van felvéve, nagyrészük egészen kisjelentőségü folyóügy. Levették a napirendről a Gellérthegyi citadella, illetve az 1929. évi nemzetközi balneológiai és turisztikai kiállítás segélyezési ügyét, mert a pénzügyi bizottság tudvalevően egy öttagú albizottságnak adta ki a kérdést tanulmányozás, illetve javaslattétel céljából. A közigazgatási bizottság öt üres tagsági helyének betöltésére kitüzött választás sem igérkezik izgalmasnak, mert a pártok már csaknem véglegesen eldöntötték, hogy kikkel töltik be *Baracs* Marcell, dr. *Gál* Jenő, dr. *Györki* Imre, dr. *Lázár* Ferenc és *Peyer* Károly örökét.

Városházi munka. Az albizottságokon kívül e héten a nagybizottságokban is szorgalmasan dolgoznak a szőnyegen levő ügyek elintézésén. *Csütörtökön* az igazolóválasztmány tart ülést, amelyen *Gaár* Vilmos ny. kúriai bíró elnökletével *Nagy* István és *Tarr* Béla bizottsági tagok összeférhetetlenségi ügyei kerülnek sorra. Először *Nagy* István ügyét tárgyalják, utána pedig *Tarr* Béla esetére kerül a sor. — *Szerdán* a kisajátító bizottság ülésezik és a *Kertváros Egyesület* ügyén kívül a *Familia Szövetkezet* telekkérelmét, majd több új templom-telek és a Józsefvárosi Népfürdő helyének kijelölését tárgyalja. — *Pénteken* a közegészségi, köztisztasági és kórházi bizottságoknak lesz együttes ülése. Itt a legfontosabb tárgy a közkórházak 1928. évi költségvetés-tervezete. Az ülésen ezenkívül még a természetes jéghasználatról szóló ügyosztályi javaslat, a fertőtlenítő alkalmazottak pótléka és a Farkasréti patika engedélyügye kerülnek szóba.

Két ügyosztály harca a természetes és a mesterséges jég körül. A *Fővárosi Hirlap* ismertette a budapesti mesterséges jéggyárak manőverét, amellyel Budapest közélelmezése körül monopóliumot akarnak a maguk számára biztosítani. A közélelmezési bizottság azonban átlátott a szitán és nem járult hozzá a természetes jég használatának korlátozásához. Az ajánlatot a *Budapesti Jégárusító r.-t.* és társai, számszerint öt gyár tette és a közélelmezési bizottság úgy találta, hogyha ehhez az ajánlathoz hozzájárulnának, ez „a jéggyárak karteljének monopóliumszerü jogot biztosítana". A közélelmezési bizottság minden oldalról megvizsgálta a dolgot igen kiváló élelmezési szakemberek mutatták ki, hogy egészségügyi szempontból a természetes jég használata nem eshetik kifogás alá, ezzel szemben *az élelmezési cikkekkel foglalkozó ipart és kereskedelmet a mesterséges jég monopóliuma esetén teljesen kiszolgáltatnák a jégkartel kénye-kedvének.* Most azután kitört a harc a közélelmezési és a közegészségügyi ügyosztály között, mert a közegészségügyi ügyosztály a tisztifőorvos véleménye szerint azt a javaslatot teszi, hogy *tiltsák meg a természetes jég használatát mindenütt, ahol a jég az élelmiszerekkel közvetlenül érintkezésbe juthat.* Természetesen a közélelmezési bizottság sem hajlandó engedni a maga álláspontjából, annál is inkább, mert *a jégkartel ajánlatában ravasz csapdát is lát.* A jéggyárak ugyanis a monopóliumot szerényen csak egy esztendőre kérik. A csapda pedig ebben az, hogy szakértők véleménye szerint *egy év alatt a jégvermek, ha szünetelnek, tökéletesen tönkremennek.* Az egyéves provizórium tehát azt jelenti a jégkartel számára, hogy *az egy év lejárta után teljesen konkurrens nélkül fognak a piacon állani.*

A FANSz-bál. Mint minden esztendőben, az idén is nagy lelkesedéssel készülnek a városháza táncosai és táncosnői, a néhány év alatt nevezetessé lett FANSz-bálra. A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége* február 1-én a Fővárosi Vigadó termeiben tartja meg jóléti intézményei javára nagysikerűnek igérkező bálját. A talpalá valót *a székesfővárosi zenekar* és *Kóczé* László cigányzenekara szolgáltatják. A bál díszelnökei *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, *Folkusházy* Lajos és *Buzáth* János dr. alpolgármesterek, *Szalay* Sándor dr. kerületi előljáró, továbbá *Barczen* Gyula és *Ilovszky* János, a FANSz tiszteletbeli tagjai.

Éber Antal előadása. A *VII. Kerületi Polgári Kaszinónak* szerdán, 18-án, este tartandó társasvacsoráján *Éber* Antal, a kaszinó elnöke előadást tart *az aktuális gazdasági kérdésekről.* A vacsora 8 órakor kezdődik. Vendégeket szívesen látnak.

Önagysága leépit. A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületének dísztermében 1928 január hó 22-én, vasárnap este 9 órakor *Rácz* Géza, az „Esti Kurir" belső munkatársa, *„Önagysága leépit"* címen előadást fog tartani. Az előadást tánc követi.

Palágyi Gyula R. T.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33. szám
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése
Tel.: J. 395-23. Épületasztalosság. Tel.: J. 395-23.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

Mübútor LAPIDES Irodaberendezés
Alap.: 1885
Rózsa u. 72.
Állandó bútorkiállítás egyszerü lakberendezésekből is.

RIPPEL játékáruzlete a legrégibb Budapesten
Deák Ferenc ucca 12

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Bökk Szilárd ucca 11. szám.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 286—76.

BIRÓ M. műszaki vállalata
Központi fütések, vizvezeték, csatornázás, légszeszvezeték és ANGOL FÜRDŐSZOBA BERENDEZÉS részére
Budapest, V. Arany János u. 9. Telefon: T. 290-28

Weisz József és társa Tatarozási munkálatok ¼ évi részletekre. Emeletráépitések eszközlötetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Sajáthaz)

Idei
Dreher BAKSÖR-t csapolnak:

Apostolok, Förster Miklos vendegloje	IV, Kigyó ucca 6
Dénes József éttermei	VIII, József körút 4
Ketter József vendéglője	I, Horthy Miklós út 48
Kodra Károly Zöldfa-vendéglője	I, Krisztina tér 9
Kovacsevics Milos éttermei	VIII, Rákóczi út 29
Magyar Világ vendéglő	V, Vilmos császár út 68
Mátyás-pince, Baldauf Mátyás	IV, Eskü tér 6
Nagy és Eichner vendéglője	VI, Vilmos császár út 9
Nagy László Postakantinja	V, Hold ucca 4
Párizsi Nagy Áruház	VI, Andrássy út 39
Putnoky István éttermei	VIII, József ucca 26
Reigl Gy. Béla Sportbüfféje	VIII, József körút 75
Spolaris éttermei	IV, Ferenciek tere 7
Stowasser József	VII, Garay ucca 50
Szivós Zsigmond	VIII, József körút 85
Szücs Lajos „Kis Rabló" vendéglője	I, Zenta ucca 3
Wagner Béla éttermei	VI, Andrássy út 44
Wiesner Vilmos	VII, Király ucca 79

Idegosztály
nyilt meg a
dr. Pajor szanatóriumban
(VIII., Vas-ucca 17)
kedély- és idegbetegek részére, elmebetegek kizárásával. Morfium- és alkohol elvonó kurák, Vizgyógyintézet, Zander és ortopäd gyógytermek; elektrotherapia, diétás étterem bejárók részére is. Betegfelvétel mérsékelt klinikai árakon

Kövező és Útépitő Részvénytársaság
Budapest, VIII., Kisfaludy ucca 40. sz.
Kövez, csatornáz, utat épit és bérhengerlést vállal
Telefon: József 2—66. Tervez és kivitelez speciális épitési munkákat Telefon: József 302—66.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Diana úti kertészeti pavillon vízvezeték berendezési munkálatait Pap András kapta 5654 pengőért.

A Széchenyi-fürdő szobafestő munkálatait Remsey Elemér kapta 4039 pengőért.

Ugyanott a szigetelési munkálatokat Hlatky József kapta 9000 pengőért.

Ugyanott az oramens üvegezési munkálatokat Bielek László kapta 5200 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A grói Andrássy-laktanya hajópadló munkálataira ajánlatot tettek: Szívós László 12.747, Szőke György 15.742, Lammell Ferenc 18.916, Popper Zsigmond 23.012, Dengler Lajos 17.810, Hellebrandt János 15.816, Ertl József és Fia 18.667, Hegedüs Ferenc 19.844, Cseh András 21.478, Szücs Mihály 22.518, Erdei Lajos 17076, Kurtán Gyula 18.610, Riedl Bertalan és Fia 16.755, Kozma Pál 16.546 pengővel.

A Mária Terézia-laktanya hajópadló munkálataira ajánlatot tettek: Glória faipari és gépkereskedelmi rt. 13.962, Popper Zsigmond 16946, Dengler Lajos 12.940, Hellebrandt János 10.843, Ertl József és Fia 14.450, Szücs Mihály 16.623, Szőke György 11.172, Kozma Pál 11.726, Lammell Ferenc 13.503, Horváth József 16042, Riedl Bertalan és Fia 12.304, Erdei Lajos 12.445, Kurtán Gyula 13.763 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, nyilvános versenytárgyalást hirdet a székesfővárosi iskolák részére szükséges bútorok készítésére és szállítására.

A szabályszerűen kiállított, megfelelő állami és városi bélyeggel felbélyegzett és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. évi február hó 10-én (pénteken) d. e. 10 óráig** kell a tanácsi VII. (tanügyi) ügyosztály vezetőjénél, vagy annak helyettesénél benyújtani.

A munkálatokra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételek a székesfőváros gazdasági hivatalánál (VIII., Dológház u. 8.) köznapokon d. e. 9—12 óráig megtekinthetők és ott egyúttal az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok is kaphatók.

Budapest, 1928 január 16.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Kalter építési vállalata.
I. Attila u. 3/c. J. 456-03.

özv. Biberál Józsefné Alapíttatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cseréptedő-mester II., Ostrom-ucca 14. szám.

SZÉKELY SÁNDOR épület-, butor- és keményfakereskedő
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75

Nagy Testvérek fémárúgyára
VII., Zugló, Telep-utca 31. Telefon: L. 992—31.
Épületbádogosmunkák, húzott, préselt, nyomott, horgonyolt tömegcikkek bármely fémből.

RATSCH SÁNDOR és FIA
bádogos, légszesz, vízvezeték berendező vállalat
BUDAPEST. Iroda: Ferenc József rakpart 11.
Tel. J. 155-39. Műhely: József-ucca 28. szám.

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA
REDŐNYGYÁR
Budapest, V. ker., Honvéd-ucca 38. Telefon: Teréz 106—48

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon: Teréz 130—14.

Fratricsevich István díszítő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszítő és mázolási munkákat

SIEGL ALFRÉD építőmester, építési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

SPITZER SALAMON
nagyiparos
központi fütés, vacuum és légfütés, szellőztető berendezés, légszesz-, vízvezeték- és egészségügyi berendezési munkák, valamint épület és díszmü bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., Visegrádi-utca 29. sz. Telefon: Lipót 904-50

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 Budapest, VI, Aréna-út 65

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KEMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamosság- és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

Pappert János
épület- és műbutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

Dick Ádám özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-ÚT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készítését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

ASCHENBRENNER JÁNOS
Telefon: J. 78—89 ácsmester Telefon: J. 378—89
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 41. SZÁM
Telep: VII., Hajtsár-út 113. sz.

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 6. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 360—06.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—10. SZ.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utepitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 339-52.

HAJEK FERENC autókarosszéria és kocsigyártó Budapest, IX., Viola-u. 12—14
SPECIAL AUTORUGÓK
készítése és feszítése Telefon: J. 340-92

Széchenyi Gyógyfürdő

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjától könnyen megközelithető.

IRSAY és KOVACSICS
okl. épitészek, épitőmester,
épitési vállalkozók
IV, Muzeum-körút 1. Tel.: T. 279-66.

Ifj. HALÁSZ HUBERT
épitési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

ifju Cristofoli Vincze
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921-55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18-20. sz

GUTTMANN és SZÉKELY
FAKERESKEDŐK
BUDAPEST, X, SZÁLLÁS UCCA 2—4
Fióktelep: VIII, DÉRI UCCA 15.
(Nagyfuvaros ucca sarok.)
Telefon: József 359—68 Telefon: József 359—68

Betoncsövek, burkolatlapok nagy készlete
ANDREA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Cementárugyár, beton- és mélyépítés
Budapest, V., Hold-utca 19. Telefon: T. 298-37

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás keztyűt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fütés és szellőztetés, központi melegvizermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyviztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat
TELEFON: J. 314-79

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70 48.

FISCHER ZSIGMOND Budapest, Kerepesi-út 23
épületfakereskedő Telefon: József 810—89
láda-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára Gyár: X, Asztalos Sándor-u. 5
Bérmunkát vállal

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

BÖRCSÖK MIHÁLY
TAKARÉKTÜZHELY ÜZEME
Budapest, VIII. ker., Mária-ucca 46. szám
Telefon: üzem: J. 388-44 Telefon: lakás: J. 424-65

Schwarz Sándor és Társa
magyar kályhaipar, Meidinger kályhák, folytonégő kályhák, tüzhelyek, Meidinger kályha-alkatrészek
Budapest, V., Báthory-u. 20. Telefon: L. 962—14

Liban Manó fakereskedő
Budapest, VII., Kerepesi-út 31/c. Telefon: J. 55-64
Nagy raktár asztalos és épületfa áruban

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

KORÓDY ÉS KOVÁCS
épitész, épitőmester, épitési vállalkozók
Telefon: L. 986-66 BUDAPEST, VII, Fürész-u. 90

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 január 25 — 4 (952) szám

FŐVÁROSI KÖNYVTÁR BUDAPEST

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZÁM: TERÉZ 137-15

Valami nem stimmel,

valami nincs rendben, valahol bajnak kell lenni. Mindenki megállapíthatja ezt, aki látta azt a nagy felkészülődést, amely várospolitikai körökben hónapok óta a nyilvánosság előtt folyik és aki hallotta azokat a komoly, kommunális ügyekkel foglalkozó férfiaktól származó beszédeket, amelyek az újesztendőt útjára indították. Maga *Rikpa* Ferenc főpolgármester volt az első, aki *óriási fontosságúnak deklarálta a most elkövetkezett esztendőt, amelynek szerinte meg kell hoznia Budapest reneszánszát.* Valóban, Budapest főváros közönsége ezt is várja. *Várja pedig mindenkitől,* akinek hatásköre van a városházán, akinek hozzászólása van a város ügyeihez, akit odaállítottak a kormányrúdhoz és akit elküldtek, hogy figyelje, kritizálja, előre lendítse a főváros regenerálódását és új feilődését.

A cselekvés akaratát, a munka vágyát nem is akarjuk, nem is tudjuk megtagadni senkitől. A helyzet azonban mégis az, hogy van tettrekészség, van alkotási alkalom és *tulajdonképpen mégsem történik semmi.* Előre megszabott óriási feladatok várnak megoldásra. Van program, amelyet meg kell valósítani, van pénz, amelyet a főváros nagyszerűen helyreállott hitele révén sikerült biztosítani. *Valami azonban mégis hiányzik, valami olyasmi, ami teljesen egyenlőrangú ezzel a két másik feltétellel.* Pedig nem lehet késlekedni, nem lehet ezt a huzavonát tovább folytatni, mert bár januárt írunk még, de az idő kereke ilyenkor gyorsan forog. Egy-két hónap még és ránk köszönt *a tavasz, amelynek Budapest népét már talpig a munka fegyverébe öltözötten kell találnia. Amig a tél tart, addig kell megtörténnie minden előkészületnek, mert a tavasz már a sürgős, gyors, halaszthatatlan munka időszaka.*

Az *indulás időszakát* éljük és ez az indulás olyan vontatott, hogy minden reménységünket, amelyet a nagy esztendőhöz fűztünk, kezdi tönkretenni, elhervasztani. A városházán, úgy látszik, elfelejtik azt a csalhatatlan és mulhatatlan fizikai törvényt, amely *az elindítás erejétől származtatja a sikerek és eredmények mértékét.* Ha az indulás lanyha, vontatott, kedvetlen, akkor *semmi okunk nincs arra, hogy magához a munka mértékéhez és eredményéhez komoly reménységeket fűzzünk.*

Mi az tehát, *ahol minden megakad, ahol semmi sem stimmel, ahol a bajok forrása van.* A törvényhatósági bizottságban meg van minden készség, a pártok nem akadályozzák a munka megindulását, *a bajokat tehát csak a főváros tanácsában kereshetjük.* Hogy azután itt mi okozza a lanyhaságot, mi okozza a tettető hiányát, azt megállapítani nem a mi kötelességünk, hanem elsősorban a polgármesteré. Egészen bizonyosan jönni fog a törvényhatósági bizottság, amely hamarosan kritika alá veszi a tanácsi tétlenséget, de éppen ezért időszerű lenne, ha a polgármester és a tanács már most feleszmélnének és *megpróbálkoznának a tempó gyorsításával, a saját lelkesedésük fokozásával.* Nem akarjuk a példák egész hosszú sorát a tanács fejére citálni, csak a burjánzó jelenségek közül egyet, kettőt kapunk ki példaként. Nem említünk mást, mint azt az általános félelmet, amely a város lakosságában uralkodik és amely szerint *az autóbuszok előbb lesznek készen, mint azok az utak,* amelyeken az autóbuszoknak járni kellene. Nem említünk mást, csak azt a lehetetlen anomáliát, amit éppen a *Fővárosi Hirlap* mult számában említettünk meg, hogy a *ferencvárosi kikötő* a tavaszra elkészül, de a főváros még semmit sem cselekedett abban a tekintetben, hogy ennek a hatalmas intézménynek adminisztrációját ellássa, a raktárakat bérbeadja, a szükséges szerződéseket az állammal és az érdekelt közgazdasági intézményekkel megkösse. Nem említünk egyebet, csak azt, hogy a következő évben világra szóló *fürdőügyi kiállítást* terveznek a Gellérthegyre, de hogy az ehhez szükséges gellérthegyi liftet hogyan, mikor és milyen módon építik meg, azt még senki sem tudja. Ha hozzávesszük mindezekhez, hogy a *főváros műszaki adminisztrációja nem tud lépést tartani a legkisebb mértékben sem azzal a beruházási programmal, amelyet a törvényhatóság elé je ir,* akkor igenis, mindenki láthatja, hogy komoly bajok vannak.

Az 1928-ik esztendő is ugyanolyan esztendő a kalendáriumban, mint a másik. Budapest székesfőváros szempontjából azonban *ez az esztendő egészen más beszámitás alá esik. Példátlan feladatok megoldása számára utolsó időszaknak jelölték ki ezt az esztendőt a parancsoló szükségességek.* Ezt az esztendőt elvesztegetni, lanyhán kezelni, félmunkával, fél köteleségtudással végigélni, halálos bűn volna. *Ennek az esztendőnek minden óráját, minden napját teljes munkával, teljes odaadással a végletekig ki kell használni.* Aki ez ellen vét, azt Budapest polgársága kiméletlenül felelősségre fogja vonni.

A villamostarifa leszállítását az Egységes Községi Polgári Párt tovább is a Scheuer-féle tervek alapján követeli

Kozma Jenö dr. nyilatkozata — A villamostarifa leszállításából nem lehet politikai kérdést csinálni — Ereky Károly a tarifaleszállítás feltételeiről

A BSzKRT igazgatósági ülése pénteken foglalkozott a villamosviteldíjak leszállításának kérdésével. A BSzKRT vezetősége előterjesztett jelentésében — mint ismeretes — *a viteldíjak leszállítása ellen foglalt állást.* Ez az előterjesztés természetesen nem elégítette ki az *Egységes Községi Polgári Párt igazgatósági tagjait, akik hónapok óta szorgalmazzák a villamostarifa leszállitását.* Magát

az akciót az Egységes Községi Polgári Párt indította meg és pedig a legnagyobb erélyel.

A párt akcióját a legnagyobb örömmel és szimpátiával fogadta Budapest közönsége. A kezdeményező szerepet az *Egységes Községi Polgári Párttól* már csak azért sem lehet elvitatni, mert *július hónap közepén ez a párt volt az, amely rendkivüli közgyülést hivott össze a jó és olcsó közlekedés megteremtése érdekében.* A párt részéről ezen az ülésen *Kozma* Jenö, *Becsey* Antal, *Scheuer* Róbert és *Horváth* Károly bizottsági tagok szólaltak fel. Amikor azután a költségvetés tárgyalására került a sor, az *Egységes Községi Polgári Párt* többé

nemcsak elméletben hangoztatta, hogy a budapesti polgár életét olcsóbbá kell tenni, hanem konkrét javaslatokkal állt elő.

Az egységes villamostarifáról szóló tervezetet, — mint ismeretes, — *Scheuer* Róbert bizottsági tag készítette. *Teljesen kidolgozott tervvel állott a törvényhatóság elé,* amely tervek értelmében sem a főváros háztartása, de még a BSzKRT sem károsodhatik. A terv szerint az egységesviteldíj felnőtteknek 20 fillér, gyermekeknek 12 fillér lenne. A *Scheuer*-féle terv ezenkívül továbbra is fenn akarja tartani a munkások és alkalmazottak számára a menettérti jegyet, amelynek árát az eddigi 40 fillér helyett 36 fillérre kívánja leszállítani. A *Scheuer*-féle terv, amely ma aktuálisabb, mint volt bármikor, azonkívül felsorolja azokat az új bevételi forrásokat is, amelyek révén a *BSzKRT a tarifaleszállítás összegét pótolni tudja.*

Az *Egységes Községi Polgári Pártnak* az olcsóbb villamostarifa érdekében indított akcióját bizonyos politikai pártok, amelyek sokat vesztettek népszerűségükből, elejétől fogva irigykedve nézték. Most azután

a baloldalon politikai kérdést csináltak a villamosviteldíj leszállításának problémájából

és az egész akciót maguknak szeretnék kisajátítani. Az egyik demokrata BSzKRT igazgatósági tag egyéni tervet is dolgozott ki, amelyben abból indul ki, hogy a BESzKRT kiadásait évi 12 millió pengővel lehetne csökkenteni, amiből a villamosviteldíjak leszállítása megoldható volna. Ebben a kérdésben beszéltünk

Kozma Jenő

országgyülési képviselővel,
az Egységes Községi Polgári Párt elnökével,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Pártunk kezdettől fogva a villamostarifa leszállításának álláspontján áll. Az a javaslat, amelyet demokrata oldalról terjesztettek elő, *nélkülözi a realitást.* Ez a javaslat — *ellentétben minden guvernamentális elgondolással,* —

túlzásba visz minden kérdést és így 12 millió pengőt hoz ki,

mint amely összeggel csökkenteni lehet a BESzKRT kiadásait. *Ilyen hatalmas megtakarításról nem beszélhetünk.* Elengedtük a területhasználati díjat, vagyis egymilliónyolcszázezer pengőt. Itt tehát nem 12 millió pengőről, hanem csak 1,800.000 pengős fedezetről beszélhetünk, a viteldíj leszállítása szempontjából. Mi tehát,

változatlanul Scheuer Róbert tervei alapján állunk.

A Scheuer-féle tervezet egységes tarifát óhajt létesíteni, amely a *közönség javára 3 millió pengő olcsóbbodást fog jelenteni a szakaszok meghosszabbitása, átszállási könnyebbitések és más egyszerüsitések révén.*

Táskapénzből nem lehet kocsikat építeni és pályatestet rekonstruálni, — mondja Ereky Károly

Megkérdeztük a tarifaleszállítás lehetőségeiről *Ereky* Károly volt minisztert, aki a *BSzKRT* igazgatóságában az *Egységes Községi Polgári Párt* egyik képviselője.

Ereky Károly

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az *Egységes Községi Polgári Párt* már az új költségvetés bizottsági vitája során akciót indított a villamostarifa leszállítása érdekében. A mai helyzetben — nézetem szerint — a székesfőváros közönségének érdekében

elérkezett az ideje annak, hogy ezt az ügyet alaposan megvizsgáljuk.

Kétségtelen, hogy a *tarifaleszállítás könnyen megtörténhetnék, ha a BSzKRT egész szervezetét, minden mellékkörülménytől eltekintve, rideg üzleti alapra helyeznék.* A BESzKRT-nak ma *túlzottan nagy személyzete van.* Az alkalmazottakat azonban nem lehet az uccára kidobálni. A régi időkben a Közutinál és még régebben *Jellineknél* sohasem fordult elő, hogy *kimondottan szociálpolitikát kellett volna csinálni a villamosvasutak keretein belül.* A BESzKRT a szociális politika szempontjain egykönnyen nem teheti túl magát.

— Ha azt a kérdést vizsgáljuk, hol lehet megtakarításokat elérni abból a célból, hogy a villamostarifát leszállíthassuk, akkor ennek

a lehetősége a legnagyobb tételben a személyzeti kiadásoknál mutatkozik.

Hogy a közönség fogalmat alkothasson magának

arról, hogy mit jelent a személyzeti kérdés a BESzKRT-nál, csak annyit óhajtok megjegyezni, hogy *az összes bevételeknek több mint 50 százaléka a személyzeti kiadásokra megy el.* Ez azt jelenti, hogy *minden eladott villamosjegy árának a fele a személyzeté.* Ebből az következik, hogy annyival nagyobb mértékben lehetne leszállítani a villamostarifát, minél nagyobb üzleti ridegséggel bocsátaná el a BSzKRT felesleges alkalmazottait.

— A másik megtakarítási lehetőség a *beszerzéseknél* volna elérhető. Itt azonban *nagyobb megtakarításról nem lehet szó,* minthogy az árak megállapításáról nem a BESzKRT dönt, hanem a rajta kívül álló cégek, amelyek a szabad verseny alapján a legmélyebb pontig mennek el. Maradna

a főváros részesedésének csökkentése, vagy teljes eltörlése.

Ez a részesedés *tekintélyes összeget tesz ki.* Erről az összegről azonban a főváros *a költségvetés jelenlegi állása mellett nem tud lemondani.* Az ügyvezetés álláspontja szerint 1.8 millió pengő maradna fönn, amiről az igazgatóság diszponálhatna a tarifaleszállítás mértékét illetően. Háromszázmillió utas esetében a villamos viteldíjnak egy fillérrel való leszállítása *3 millió pengő bevételi csökkenést jelent.* Ennek következtében az 1.8 millió felesleg alapján

alig fél fillérrel lehetne leszállítani a villamosjegy árát, ami keresztülvihetetlen.

— Ellenérvül azt szokták felhozni, hogy a tarifa leszállítása esetén *megszaporodnék az utasok száma,* ami behozná a veszteséget. A BSzKRT kocsiállománya annyira ki van használva, hogy *reggel és este a jelenleginél több utas a villamoskocsikon el nem fér, tehát csak az ingyen utasok száma fog emelkedni,* hiszen most is alig lehet beszedni a jegyek árát az utasoktól a túlzsúfoltság miatt. A tarifaleszállítás ezek szerint bizonyos feltételekhez van kötve, amelyek között első helyen szerepel

legalább 100 kocsinak a forgalombahozatala.

Ezeket sürgősen meg kellene rendelni. Ezenkívül a székesfőváros részesedési igényét kellene restringálni. Mindezek annyira fontos kérdések, — éppen a probléma exponáltsága miatt, — hogy a *BSzKRT közgyűlésén kellene a nagyközönség színe előtt ezt az egész ügyet az adatok felsorakoztatása mellett érthetően és világosan tetárgyaltatni.* A nagyközönségnek a közgyűlésen látnia kell, hogy mi a tényleges helyzet.

— A szerződésekben a BSzKRT igazgatósága részére biztosították a viteldíjak felemelésének vagy leszállításának jogát.

Beavatkozási joga ennél a kérdésnél nincs sem a fővárosnak, sem a kormánynak.

Erre a szerződéses biztosítékra a BSzKRT-nak azért volt szüksége, hogy *hangulatok alapján ne lehessen a viteldíjakat megváltoztatni* és ezzel a BSzKRT fundamentumát megingatni. *Szabó* Imre tiszti főügyész az igazgatósági ülésen kijelentette, hogy annakidején aggodalommal látta ennek a nagy hatalomnak a BSzKRT igazgatóság szuverén hatáskörébe való utalását, be kellett azonban látnia, hogy a BSzKRT amellett, hogy elsősorban a nagyközönség érdekeinek kielégítését szolgáló vállalat,

üzleti vállalkozás is, amely alól a financiális alapzatot kirángatni nem lehet.

Most azután az a helyzet, hogy a *székesfőváros közönsége nagy idegességgel figyeli a villamostarifa leszállítása körül történteket.* Éppen e mesterségesen fokozott izgalom miatt tartom szükségesnek, hogy

a közönség a BSzKRT közgyűlésén teljes felvilágosítást kapjon.

Ami a fedezet kérdését illeti a leszállítás esetére, hivatkozom a *Fővárosi Hirlap* hasábjain megjelent cikkeimre és nyilatkozataimra, amelyekben

elítéltem azt a pénzügyi politikát, amely a táskapénzből épít kocsikat és rekonstruál pályatestet vagy épületeket.

Mindezeket a nagyközönség elé kell tárni és *alaposan meg kell vitatni, van-e fedezet a viteldíjak leszállítására, nehogy a BSzKRT egyensúlya felboruljon.*

Hogyan tanultak meg paprikát enni, szalonnát sütni és billiárdozni Magyarországon a német Jungbauerek

Rendkívül mulatságos könyvben számol be egy német „cseregyerek" magyarországi tapasztalatairól

Negyedik esztendeje, hogy a német „Jungbauerek", a fiatal német földmüvelők mint „cseregyerekek" keresik fel Magyarországot. Most azután *Deutsche Jungbauern in Magyarenland* címmel érdekes kis füzetet adott ki a *Landbund Provinz Sachsen* és ezt a füzetet hálájuk jeléül elküldték nekünk is. A füzetben egy „Jungbauer" mondja el magyarországi élményeit nagyon élvezetes és mulatságos módon.

Az első nagy meglepetést az ifjút Budapesten érte. A város szépségeitől el van ragadtatva. *„Die német fiúk"* Budapesten meleg fogadtatásban részesültek és legelső benyomásként a füzetet író ifjú kijelenti, hogy a

magyar bor, amely „alaposan a fejébe szállott", felejthetetlen valami.

Innen azután elindultak, hogy eljussanak „magyar szüleikhez" a Duna és a Tisza közébe.

Élményei között nagyon sokat szerepel az a kijelentés, hogy sokat beszéltek hozzájuk, amiből azonban ők *egy szót sem értettek.* Ahol a Duna-Tiszaközén először látták őket vendégül, nagy meglepetésükre a következő menüt helyezték el az asztalon:

egy fazék aludttej, száraz fehérkenyér, szalonna, paprika és — bor.

Itt azután már meg is érttették magukat, mert elhozatták tolmácsnak a „közelben lakó kereskedő feleségét". Barátunk azután megcáfolja, hogy Magyarország a puszták és cigányok hazája lenne. Elragadtatással ír arról, hogy hogyan gazdálkodnak egy csanádmegyei 250 holdas birtokon. Nem túlságosan ízlik a hajnali négy órai felkelés, de *annál jobban tetszik a borpince, ahol minden hordót ki kell próbálni.* Mulatságos, hogy német barátunk

Magyarországon tanul meg billiárdozni,

amikor ide a mezőgazdaságot jött tanulmányozni.

A legeslegnagyobb elragadtatással a *magyar lóról beszél.* Annál súlyosabb dolog a *koszt* kérdése. Azt mondja, hogy: *„ez a pont volt számunkra a legsúlyosabb".*

— A „paprikás" hazájában voltunk — írja — és ezt *a szájunk, a nyelvünk, meg a gyomrunk rögtön meg is érezte.* Gyomrunkat az ilyen erős dolog nagyon megterhelte és mindent a legnagyobb gyorsasággal keresztülhajtott rajtunk.

Vágtatva kellett kirohannunk és a magyarok részvéttel néztek utánunk.

Szótár és jelbeszéd segítségével megkérdezték tőlünk, hogy *miért szaladunk olyan nagyon.* Szánalmas arckifejezésünk és egy jel, amellyel a *gyomrunkra mutattunk,* felfedték előttük a rejtélyt. Hamar hozzászoktunk azonban a magyar ételhez és *azóta nagyszerűen izlett.*

— A magyar naponta háromszor eszik, miáltal nagyobb étvágya van az étkezésnél és az idővel is takarékoskodik. Meg is kérdezték tőlem: *„Mikor doldoznak a németek, ha aratáskor hatszor esznek?"*

— Dologidőben *három órakor keltünk.* Nyolc órakor *végre* rákerült a sor a reggelire, de nem kávéra, mint az nálunk szokás. A reggeli szalonnából és száraz búzakenyérből állott, és

ha ez nem akart csúszni, akkor volt a forrásban elég víz.

Mikor azután jól tele ette az ember magát, akkor ivott egy csésze tejeskávét, legalább *hat darab cukorral.* Az ebéd bőven kárpótolt, mert álandóan négy fogásból állott. *Fehér terítők, mindég kés és villa, bár egyszerű paraszt emberek között éltünk.* Először levest adtak, azután puha húst, amely a levesben főtt, hozzá búzakenyeret. Azután sültet, amely egészen száraz volt, szaft nélkül, hozzá *meginf* búzakenyér. Ezután

sütemény következett, amelyet „tétzta"-nak neveznek.

és amely név alá tartozik *minden, ami lisztből van.* Ebédhez az ember vizet vagy bort iszik és *sohasem kávét.* Este következett a vacsora, amely szintén szalonnából és kenyérből állott. Tapasztaltam *bizonyos változatosságot a szalonnaevésben is.* Egy este a kezembe nyomtak egy darab szalonnát, egy botot és egy darab kenyeret. Vígan el akartam fogyasztni, mikor kivezettek a szabadba, ahol az emberek a tűz körül körbeültek, mindegyik a kenyerét a tűzbe tartotta és pirította. A szalonnát a botra tűzték és vígan forgatták a tűzön. Azután időről-időre a zsírt a kenyérre csöpögtették. *Nekem is ezt kellett tennem.* Egy darabig csak csináltam,

egyszer csak tüzet fogott a botom és a szalonnám: az egész a lángok martaléka lett.

A második kísérletnél viszont a kutya gyorsabb volt, mint én. Végre azután megszántak és más által pirított szalonnát kaptam, ami *nagyon izlett.*

A visszautazásnál újra megtekintették Budapestet a derék Jungbauerek és a városról a legnagyobb elragadtatással írnak, de legjobban mégis *a városi sertéshizlaló tetszett nekik.*

Visszafelé utaztunkban Bécsben és Prágában is jártak, álmuk mégis Budapest és Magyarország maradt: „Bár mégegyszer mehetnénk a magyarok vendéglátó országába!" Végül azt a tanácsot adják mindenkinek, fiatalnak és öregnek, kíséreljék meg egyszer a magyarországi utazást. A füzet így fejeződik be:

„Hálával telt szívvel kiáltjuk a mi barátainknak odaát, Magyarországba, a mi legbelsőbb üdvözletünket:

— *Éljen a Baratsag!*

— Éljen a szent magyar-német baráti szövetség!"

„PANNONIA"

SZÁLLÓ

Budapest, VIII. ker., Rákóczi út 5. sz.

Az előkelő családok régi, jóhirnevű találkozóhelye a város szivében, a két legnagyobb pályaudvar és a hajóállomások közelében, a villamos közúti vasutak csomópontjánál

kényelmes közlekedés minden irányban.

Teljesen újjáalakítva

legmodernebben, minden kényelemmel felszerelve.

110 szoba 180 ággyal. Központi fütés, Lift. Állami telefon.

Hideg és meleg folyóvizvezeték az összes szobákban. Szobák fürdőszobával és toilettel. Külön fürdőszobák. Kényelmes, izléses olvasóterem.

Fodrász, manikür és pedikür.

Pompás télikert, fényes éttermek, különtermek, kávéház, Kitünő magyar és francia konyha, kiváló magyar és külföldi fajborok. Figyelmes kiszolgálás. — Mérsékelt árak.

Szállótulajdonos:

Glück Frigyes.

Az étterem és kávéház tulajdonosai:

Glück E. János és Pelzmann Ferenc

BRÜNDL JÁNOS

Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára

Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.

Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

Gyártási hibamentes

„SECOND"

jelzésü legelsőrangu amerikai

köpeny és tömlőink

mint

Fisk	Miller
Kelly	Hood
Springfield	Empire
Federal	Cardinal
	Murray

minden méretben

meglepően olcsón kaphatók. Siessen szükségletét fedezni.

mert első szállitmányunk kifogyóban.

Dr. ALMÁSY DEZSŐ

Autó- és Pneu Kereskedelmi Vállalat

Budapest, V., Bálvány-ucca 3. szám

Telefon: Lipót 906-38.

A takarékos ember **„SECOND"** jelzésü gummival szalad

Golyóscsapágyak kartellen kivül!

Legtökéletesebb anyag — legprecizebb kivitel!

FERRONOVA KERESK. VÁLLALAT

BUDAPEST, VI., JÓKAI UCCA 28.

TELEFON: T. 130—56. • TELEFON: T. 130—56.

Iskolák helyes világitására a gazdaságos **„DURAL"** armaturák a legjobbak: :: Képviselet: **FALB NÁNDOR** Budapest, IV, Városház-u. 6. TELEFON: 210—03

Böhm Károly és Kállay Géza

Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók

Telep — Iroda:

Budapest, X., Kőbányai-út 43/E

Telefon: József 365—25.

Férjhezment a legkisebbik Ripka-leány

Fényes esküvő a krisztinavárosi templomban — Vass József miniszter gyönyörű beszédet intézett az ifju párhoz

Ripka Ferenc főpolgármesternek és családjának bensőséges meleg ünnepe volt hétfőn, amikor a legkisebbik Ripka-leányt, *Ripka Ludovikát* az oltár elé vezette *dr. Kürthy László*. Nemcsak Budapest főpolgármesterének, hanem Budapest egyik legelőkelőbb, legtiszteletben állóbb polgárának családi ünnepe volt ez, amely alkalmat Budapest egész közélete megragadott arra, hogy a főpolgármester és családja iránt érzett tiszteletének, szeretetének, rokonszenvének kifejezést adjon. A krisztinavárosi templomban megtartott egyházi esküvő fénye, előkelő közönsége, a személyesen és táviratban gratulálók ezrei, csak halaványkifejezői annak a meleg szimpátiának, amellyel egész Budapest megemlékezett erről a családi ünnepségről.

Boldog, szép napja volt ez a Ripka-családnak, amelynek tüzhelyétől gazdag reményekszakították el a legdédelgetettebb gyermeket. A polgári esküvő bensőséges volta és az egyházi esküvő pazar fénye tükröztették az örömszülőknek a családi élet szentségébe vetett hitét és a boldog reménység amaz áradatát, amelyek közepette gyermeküket a maga szárnyára bocsátották.

Vasárnap este a budai Ripka-portán kedves intim ünnepség volt: *Ripka Ludovika leánybúcsúja*. A polgári esküvő hétfőn délben félegy órakor a főpolgármesteri hivatal délszaki növényekkel dúsan ékesített helyiségében, az újvárosházán folyt le. *Badúl* Ede I. kerületi előljárót érte az a megtiszteltetés, hogy ennél az esküvőnél mint anyakönyvvezető fungált. A házassági jegyzőkönyvet meghatottan írta alá *Ripka Ludovika* a menyasszony és *Kürthy László* dr. a vőlegény, valamint tanukként: nagyszentmiklósi dr. *Dréhr* Imre népjóléti államtitkár és *Gally* Kálmán földmívelésügyi államtitkár. A polgári esküvőn csak az örömszülők és a család néhány tagja vett részt. *Badúl* Ede előljáró rövid, meleg szavú beszéddel üdvözölte az ifjú párt.

Annál nagyobb fénnyel ment végbe az egyházi esküvő, ami természetes megnyilatkozása volt a Ripka-család mély vallásos érzéseinek. Az esküvőre ezerkétszáz meghívót bocsátottak ki, de a közönség, amely valósággal elárasztotta az ódon krisztinavárosi templomot és annak környékét, sokszorosan meghaladta a meghívottak számát. A fényes és előkelő násznépek, a díszruhás rendőrök alig tudtak a tömegben helyet szorítani és a környéket valóságos autótábor lepte el a délután hat órai szürkületben, amikor az esküvő fényét páratlanul emelte az a körülmény is, hogy bokros elfoglaltsága során időt szakított magának a Ripka-család egyik legbensőbb barátja, *Vass József népjóléti miniszter* arra, hogy ezt a boldog reménységeket, sugárzó frigyet megáldja. A beszéd, amelyet az ifjú párhoz Magyarország legnagyobb szónoka intézett orátori remekmű volt, amelyet a templomot zsufolásig megtöltő közönség örömkönnyek között hallgatott végig.

Az egyházi esküvőről az alábbi részletes tudósításunk számol be:

A jelenvoltak

A templom hajóját délszaki növényekkel díszítették, fényesen kivilágították és az ugyancsak babérfákkal megrakott szentélyt is, ahol az oltár jobb oldalán piros bársony térdeplőt helyeztek el a tulajdonképpeni esketés megtartására.

Már fél hatkor kezdett gyülekezni az ünneplő közönség, köztük a főváros vezetősége teljes számban, többen a kormány és a tábornoki kar tagjai közül, igen sokan a törvényhatósági bizottságból és a főváros társadalmának szine-java. A templom előtt díszruhás városi hajduk és tűzoltók álltak sorfalat, ugyanúgy a templom hajójában is. A jelen voltak tömegében ott láttuk többek között: *Scitovszky* Béla belügyminisztert, *Pesthy* Pál igazságügyminisztert, *Sipőcz* Jenő polgármestert, *Buzáth* János és *Folkusházy* Lajos alpolgármestereket, akik a tanács tagjainak kíséretében, részint a templom szentélye előtt, részint a szentélyben felállított székeken foglaltak helyet.

Hat óra előtt néhány perccel érkezett meg *József királyi herceg* és családja, *Auguszta* királyi hercegasszony, *Magdolna* hercegnő, *József Ferenc* királyi herceg, *Anna* hercegasszony és *Seefrid* grófnő, Auguszta királyi hercegasszony nővére, akik a szentély jobb oldalán fenntartott széksort foglalták el. Ott láttuk továbbá *Andor* Endre államtitkárt, *Almásy* László, *Ángyán* Béla államtitkárt, *Andréka* Károly főkapitányhelyettest, *Alpár* Ignácot, *Ámon* Pál kanonokot, *Algya-Papp* Sándort, *Angyal* Kálmán apátplébánost, *Almássy-Balogh* Elemért, *Asbóth* Emilt, *Adami* Gézát, *Bezzegh-Huszágh* Miklós rendőrfőkapitányt, Bárcziházi *Bárczy* István államtitkárt, *Bárczy* István ny. minisztert, *Bayer* Antal, *Becsey* Antal, *Bittner* János, *Bohn* József bizottsági tagokat, *Bednárz* Róbertet, *Bibiti-Horváth* János munkáspénztári igazgatót, *Bódy* Tivadar ny. polgármestert, *Borvendégh* Ferenc tanácsnokot, *Bucsánszky* Bertalan főjegyzőt, *Bánlaky* Gézát, *Bud* Jánost, *Baránszky* Gyulát, *Breyer* István államtitkárt, *Ccécsi-Nagy* Miklóst, *Csupor* Ferenc tanácsnokot, *Czabalay* Kálmánt, *Chorin* Ferencet, *Csepreghy* Ferenc ezredest, *Csiszárik* János püspököt, *Csáthay* Ferencet, *Dési* Géza országgyülési képviselőt, *Dinich* Vidort, *Deutsch* Lajos vezérigazgatót, *Demény* Károly államtitkárt, *Érsky* Károlyt, *Emőd* József és *Badúl* előljárókat, *Farkas* József miniszteri tanácsost, *Fejér* Ottó államtitkárt, *Gaár* Vilmost, *Gordon* Róbertet, *Görgey* Istvánt, *Gerlóczy* Zsigmondot, *Grosch* Károlyt, *Günther* Tivadart, *Huszár* Károlyt, *Hajós* Kálmánt, *Harrer* Ferencet, *Hohenburger* altábornagyot, *Halász* Elemért, *Hamvassy* István előljárót, *Heténvi* Imre főkapitányhelyettest, *Hültl* Hümért, *Hoór-Tempis* Mórt, *Issekutz* Aurélt, *Jánki-Kocsárdot*, *Kozma* Jenőt, *Kakulyai* Károlyt, *Liber* Endre és *Lamotte* Károly tanácsnokokat, *Kolozsváry* Endre h. államtitkárt, báró *Kornfeld* Móricot, *Glückstahl* Samut, *Kandó* Kálmánt, báró *Korányi* Sándort, gróf *Karácsonyi* Jenőt, *Lukács* Ödön miniszteri tanácsost, *Lengyel* Zsolt és *Ladik* Gusztáv államtitkárokat, *Mátéffy* Viktor orsz. gyül. képviselő, kanonokot, *Mosdóssy* Imrét, *Madarász* István apátplébánost, *Morvay* Zsigmond ny. főispánt, *Némethy* Károly v. b. t. t.-t, *Némethy* Károly dr. főjegyzőt, *Petry* Pál államtitkárt, *Papanek* Ernő miniszteri tanácsost, *Payr* Hugót, *Rutfy* Pál ny. államtitkárt, *Rózsa* Károly vezérigazgatót, *Rumbach* Dezső tanácsnokot, *Scheuer* Róbert és dr. *Szilágyi* Lajos biz. tagokat, *Strache* Gusztáv kir. főügyészt, *Solty* Lajos tanácsnokot, *Szécsy* Ernő tisztifőorvos-helyettest, *Sümegi* Vilmost, *Samarjay* Lajost, *Sagmüller* József apátplébánost, *Simonyi-Semadam* Sándort, *Somlyody* Lászlót, *Sümeghy* Lászlót, *Simanek* Emil és *Söpkéz* Sándor egyetemi tanárokat, *Scholtz* Kornél államtitkárt, *Szabó* Imre t. főügyészt, *Tolnay* Kornélt, *Töttösy* Miklós apátplébánost, *Tasnády-Szücs* Andrást, *Ugron* Gábort, *Usetty* Bélát, *Valnicsek* Béla esp. plébánost, *Vida* Jenőt, *Wüld* Józsefet, *Wenhardt* Jánost, *Zsembery* Istvánt, újlaki *Müller* Józsefet és még sokat a közéleti elökelőségek közül.

Az esketési szertartás

Hat óra előtt érkezett meg *Horváth* István miniszteri tanácsos és *Ferry* min. titkár kíséretében *Vass József népjóléti miniszter*, aki mint kalocsai nagyprépost és a család régi barátja az esketési szertartást végezte. Mialatt a sekrestyében az egyházi funkcionáriusok ornátust öltöttek, az énekkar és az orgona kíséretében bevonult a násznemet.

Elől egy botos vőfély haladt, utána selyembe öltözött csöppségek, apró kis vőfélyek és nyoszolyólányok, *Krivos Évi és Mária haladtak, majd édesapja karján a menyasszony lépett az oltár elé. Utánuk Kürthy László, a vőlegény jött a vőfélyek és koszorúslányok között.* Mögötte a két násznagy: *Dréhr* Imre és *Gally* Kálmán államtitkárok, majd a család tagjai, köztük az örömszülők: *Ripka Ferencné, dr. Kürthy Dezső földbirtokos és felesége Krivos Árpád dr. feleségével, dr. Gáthy Béla feleségével és a rokonság.*

Koszoruslányok voltak: Ripka Toncsy, Mezey Illy, Gally Anti, Dezső Éva. Vőfélyek: Probald Sándor, Kürty István, dr. Berényi Sándor és Nászay Károly.

A násznép elhelyezkedése után hófehér ornátusban, apáti süveggel a fején a papság kíséretében az oltár elé vonult *Vass* József miniszter és megkezdődött a szertartás. Az esketésnél dr. *Zelliger* prelátus-plébános, *Mátéffy* Viktor prépost-prelátus, orsz. gyül. képviselő, dr. *Angyal* Kálmán tabáni apátplébános, dr. *Károlyi* és *Pauly* káplánok segédkeztek.

Az esketési szertartás végeztével Vass József magas szárnyalású beszédet intézett a fiatal párhoz.

Vass József szónoklata az ifju párhoz

Az oltár előtt *Vass* József többek között a következőket mondotta:

— Családból jöttetek és családot akartok alapítani. Olyan családból jöttetek, amelynek nagyszerűségét és katolikus mivoltát értékeli az egész társadalom. És titeket körülvesz — tulajdonképpen érdemeteken kívül és jelentőségeteken felül — minden szeretet és minden megbecsülés, amely nem tőletek ered és mégis nektek szól, amely egy második hozomány a ti szüleitektől. Mind a két család megérdemli, hogy úgy az egyház, mint a legfőbb törvény szolgája, kiemelje a családi életfentartás, a nemes tradiciók megőrzése és a hitélet terén szerzett érdemeiket, de nem fogja az egyik rossznéven venni, ha különösen kiemelem a másik érdemeit, mert az egyiket kevésbé, a másikat jobban ismerem. A másikat jobban ismerjük valamennyien, mert hiszen a fiatal feleség családja tulajdonképpen homlokterében van Budapest, sőt az egész ország érdeklődésének. *Ennek a családnak az élén olyan férfiú áll, akit mindenki megtanult becsülni, jóllehet semmit, egy szemernyit sem vesztett el soha meggyőződéséből, aki viszont meg tudta becsülni mindenki vallási és bárminő meggyőződését, anélkül, hogy a sajátjából, az ő ősi meleg, forrón ömlő katholikus meggyőződéséből egy szemernyit is engedett volna.* Ez az élet mutatja, hogyan lehet kicsiny munkakörben, vagy esetleg egy egész nagy világváros élén úgy működni, hogy meglehessen szerezni mindenki nagyrabecsülését a saját egyénisége minden veszedelme és elejtése nélkül. Az a család, amelyből a fiatal feleség eredett, a családi élet mintája, úgy a pontifexben, a család apjában, az édesapában, valamint a család nagyasszonyában, mintaképe a katolikus családi életnek. Nyilvánvaló, hogy ugyanez áll a másikra is. Mivel azonban én ezt láttam közelebbről évtizedek óta, megtanultam becsülni úgy is mint jóbarát, úgy is, mint egyházam papja. Ezt a példát állítom mindkettőtök elé. Ezt a hozományt azonban el ne költsétek. Amit tinektek megszereztek a ti szüleitek, ami értéket a két család kitermelt, az a név, amelyet magatokkal visztek, az a lélek, amelyet vettetek Isten után, azok a szokások, amelyekre rászoktattak, az az imádság, ami soha el nem maradt, a régi katolikus tradiciók, amelyeket szintén erényes gyengeséggel tartottak fenn, ezek mindenkor legyenek drágák és szentek előttetek. És ne feledjétek el sohasem, hogy az, aminek irodalma, művészete, kultúrája, színpada van: a szerelem, az tulajdonképpen csak az érzékek szeretete, de a szeretet a lélek szerelme. És ez az értékesebb, mert igazán csak lélekből lehet szeretni. A testből, az érzékekből eredő szeretet tranzitórius valami és elmúlik, elhagy titeket, mint a test elmúlik és megrokkan, de a lélek szeretete az igazi szeretet, az nem múlik el.

A beszéd végeztével megáldotta a fiatal párt és az egybegyülteket, majd a főhercegi család és a násznép szerencsekívánatait fogadták a fiatal házasok s azzal a fényes esküvő véget ért.

A templomi szertartás alatt a *Budai Dalárda* adott elő egyházi énekeket, *Schuller* Alajos operaénekes, *Cholnoky* Margit énekesnő és *Erdős* Árpád hangversenyénekes szóló számokat adtak elő.

Este *Ripka* Ferenc főpolgármester otthonában ünnepi vacsora volt.

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350-97.

Vita a földalatti gyorsvasútról

Ereky Károly előadása az Egységes Községi Polgári Pártban

Az *Egységes Községi Polgári Párt* kedden este *Gaár* Vilmos elnöklésével értekezletet tartott, melyen a főváros legaktuálisabb problémáját, a *földalatti gyorsvasut* tervezetét vitatták meg. Az értekezleten nemcsak a párt bizottsági tagjai és kültagjai voltak teljes számban jelen, hanem a főváros érdekelt ügyosztályainak és üzemeinek főtisztviselői is.

Ereky Károly

hangsúlyozta, hogy a földalatti gyorsvasút létesítésénél *nincs szükség külföldi mérnökökre*, vagy tervezőkre, ellenben annál nagyobb szükség van *külföldi tőkére*. Az első feladat a tervek kidolgozása és a rentabilitás kiszámítása. Indifferens, hogy azután ki hajtja végre a tervet, magánvállalkozás-e, vagy a város. Mindenesetre örülni kell, hogy akad egy komoly vállalkozó, aki hajlandónak mutatkozott nemcsak a földalatti gyorsvasutat megépíteni, hanem az előmunkálatokat megcsinálni anélkül, hogy biztosítva volna számára a további építkezés. A földfeletti gyorsvasút nem alkalmas megoldás, azért mindenütt a földalatti gyorsvasutakra térnek át. Technikailag ennek semmi akadálya nincs. A főváros szempontjából fontosnak tartja a műszakilag megállapítandó alaptőke nagyságát, úgyszintén a háramlási időt és a megváltási lehetőségeket; nehogy a fővárosnak olyan időben és olyan ár mellett biztosíttassék csak a megváltás, ami rá nézve nem volna kedvező. Az anyag ma még egészen elasztikus, ma még formálni lehet, ezidőszerint csupán arról van szó, hogy a szakemberek szóljanak hozzá és mondják meg a véleményüket.

A BESZKÁRT 1927-ben elérte a 300 millió utast. A nemzetközi statisztikák tanulságai szerint ez azt jelenti, hogy a *milliós város megérett egy földalatti vasút megépítésére*. A gyorsvasút megépítése Budapest további fejlődését idézi elő, ezzel szemben a közlekedési eszközök hiánya miatt *esetleg rövid időn belül bekövetkezhetik Budapest erős visszafejlődése is*. A gyorsvasút *hihetetlen és óriási munkaalkalom lenne* és alkalom volna a kormány azon frontjának áttörésére is, hogy semmiféle külföldi pénzt nem enged behozni az országba.

Glücksthal Samu

volt a következő felszólaló, aki a gyorsvasút gondolatával szimpatizál, de ellene van annak, hogy a főváros egy olyan monopolisztikus üzem koncesszióját, mint a gyorsvasút, kiadja a kezéből és magánvállalkozássá tegye. Meg kell fontolni, hogy a város a saját vállalkozása, a saját háztartásának védelme érdekében szabad-e a koncessziót egy olyan vállalatnak kiadni, amely veszélyes versenytársa lesz a főváros vállalatának és annak rentabilitását le fogja rontani. Illetékes körök állapítsák meg, van-e lehetőség arra, hogy ezt a vasutat a BESZKÁRT, illetve a város megépítse.

Becsey Antal

szerint nem vitás, hogy a földalatti gyorvasút terve ma már nagyon is aktuális. Kis távolságokra az *autóbuszé* a jövő, a távolabbi relációkban pedig a *gyorsvasuté*. A gyorsvasút *csak földalatti lehet*.

Dinich Vidor

örömmel üdvözli a gyorsvasút tervét.

Scheuer Róbert

arra utalt, hogy ne egyedül a gyorsvasút kérdésével foglalkozzanak. Ne csak ezt ragadják ki a többi problémák közül, hanem egy általános közlekedési politikai program keretében vegyék boncolás alá. Indítványozza, hogy a *párt küldjön ki egy három tagú albizottságot*, amely három héten belül jöjjön javaslatával a párt elé.

Szelnár Aladár

a Királyi Magyar Automobil Klub vezértitkára üdvözölte a gyorsvasút tervét. Külföldi szakemberek állapították meg, hogy Budapest közlekedési csődje, ha valami közbe nem jön, *hét-három év után okvetlen bekövetkezik*. Már az a kevés autó sem tud közlekedni, ami nálunk van, jóllehet Pesten mindössze 6—7000 gépkocsi közlekedik. Nem vitás, hogy Budapest belterületéről a villamosközlekedést ki kell telepíteni.

Martin János

szerint nem az a fontos, hogy ki építi meg a vasutat, hanem az, hogy kinek épít. A kérdést szakemberek ankétja elé kell vinni.

Ereky Károly

reflektált ezután a felszólalásokra, megállapította, hogy nemzetközi tervpályázatot felesleges kiírni, mert *magyar mérnöknél senki sem tudja jobban megcsinálni a világon*. A közigazgatás helyes organizálására van szükség, hogy erre a feladatra vállalkozhasson. A földalatti gyorsvasút nagy utastömegeket fog megmozdítani, a lakosság olyan rétegeit mozgatja meg, akik mostanáig a rossz közlekedés miatt mellőzték az utazást. A természetes fejlődés, a haladás hozza magával, hogy az újabb, a tökéletesebb elsorvasztja a régebbit, a kezdetlegesebbet. Megingathatatlan lelkesedéssel fog tovább küzdeni a gyorsvsutért, amelyet meg kell csinálni.

A nívós vita után *Gaár* Vilmos, az értekezlet elnöke utalt arra, hogy nem volt cél a mai alkalommal semmiféle döntést kiprovokálni, hanem a szakszerű és magas vitával a kérdés megoldását akarta csak a párt elősegíteni és az volt a célja, hogy a nyilvánosságot tájékoztassa minél jobban erről a kérdésről. A pártértekezlet egyhangúan elfogadta *Scheuer* indítványát és *Bódy* Tivadar, *Ereky* Károly és *Scheuer* Róbert tagokból álló szakbizottságot delegált, hogy dolgozzon ki megfelelő javaslatot és azt terjessze a párt elé.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az árvaházak, szegényházak és menhelyek 1928. évi textilanyagszükségletének beszerzése céljából.

A szabályszerűen kiállított, valamint lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat és az Anyagvizsgáló Intézet (IX., Soroksári út 31) által már előzetesen megvizsgált mintákat 1928. évi február hó 13-án d. e. 10 óráig kell a tanács IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályánál (IV., Központi Városháza, I. pavillon, I. em. 29. ajtószám) benyujtani.

A szállításra vonatkozó minőségi feltételek az említett helyen köznaponként d. e. 9—10 óra között megkaphatók.

A versenytárgyalás 1928. évi február hó 13-án d. e. 10 óráig kell a tanácsi IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak ere a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők, vagy mebizottaik megjelenhetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy a kimutatásban felsorolt árukból kevesebbet, vagy egyáltalában nem rendel, valamint az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

A szállítandó áru hazai eredetét kívánatra igazolni kell.

Az ajánlati ár olyképpen adandó meg, hogy abban mindennemű költség u. m. a II. és III. fokozatnak megfelelő bélyegilleték, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bennfoglaltassanak.

Amennyiben valamely ajánlatnyertes szállítási kötelezettségének eleget nem tenne, úgy az áru az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszersmindenkorra ki fog záratni.

Szállítási határidő, az ajánlat elfogadása tárgyában hozott határozat kézbesítését követő naptól számított 90 nap.

Budapest, 1928. január hó 20-án.

A székesfőváros tanácsa.

MEINL
ÚJTERMÉSŰ TEA
THREE STARS
rendkivül finom, illatos Darjeeling jellegű intenziv aromáju indiai keverék: Dobozban körülbelül ½ angol font . . . . P 8·30

Az egyetlen magyar ólom-minium, az állami elismerő oklevéllel kitüntetett
„ORION"
ólom-minium Egyenértékü bármely külföldi gyártmánnyal
ólomcső, ólom-lemez, ólom-szifon
FÉMKERESKEDELMI R. T. Budapest, VI., Forgách-u. 4
Telefon: Lipót 922—46, 922—47, 922—48, 922—49

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bőrmellénygyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Köztisztviselőknek engedmény!

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari
géppraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 595—53.

BIELEK LÁSZLÓ
TELEFON JÓZSEF 392—78
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALKOZÓ :-: ÉS TÁBLAÜVEGKERESKEDŐ :-:
Iroda: BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-U. 45
LAKÁS: IX., ÜLLŐI-ÚT 119. SZÁM
POSTATAK. CHEQUE-SZ.: 57218

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — Telefon: J. 314-16.

BÖRCSÖK MIHÁLY
TAKARÉKTŰZHELY ÜZEME
Budapest, VIII. ker., Mária-ucca 46. szám
Telefon: üzem: J. 388-44 Telefon: lakás: J. 424-65

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vizvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesítőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

FIAT
a vezető világmárka
Magyar Fiat Automobil rt.
Budapest, IV, Váczi-u. 12
Telefon: T. 124-53 és 150-76

FÜRST LAJOS
épület- és díszmübádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendező
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 822-17.

Bíró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, X. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 378—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

A főváros akciót indít, hogy Pestvármegye kétezer ágyas kórházat építsen Budapesten

Dr. Parassin József, a fővárosi tüdőbeteggondozó intézetek igazgató-főorvosa vetette föl a budapesti kórházmizériák megoldásának tervét

Budapest közkórházainak kritikus helyzete legelsősorban arra vezethető vissza, hogy Budapest székesfőváros kórházai *tulajdonképpen nem is Budapest polgárainak kórházai.* A vidék, de legelsősorban *Budapest környéke* úgy elárasztja a főváros kórházait betegekkel, hogy

a budapesti illetőségű és Budapesten lakó betegek igen-igen sok esetben kiszorulnak a saját kórházaikból.

Ezt a lehetetlen állapotot a főváros tovább nem tűrheti és így örömmel kell megragadni azt az akciót, amelyet dr. *Parassin* József egészségügyi főtanácsos, a székesfőváros tüdőgondozó intézeteinek igazgató-főorvosa vetett fel. Ez a gondolat pedig az, hogy a főváros tanácsa keresse meg a kormányt és Pest vármegye közönségét, hogy

építsenek Budapesten egy kétezer ágyas kórházat Pest vármegye betegei számára.

A főváros *Parassin* főorvos elgondolása szerint *kétségtelenül hajlandó lesz felajánlani a kórház építéséhez szükséges telket.* Ennek a gondolatnak keresztülvitele *rendkívül sürgős*, mert ma az a helyzet, hogy évenként Budapest székesfőváros kórházaiban mintegy *18.000 vidéki és környékbeli beteget ápolnak, akiknek hetven százaléka Pest vármegyéből való.*

Tizennyolcezer idegen beteg

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa megkérdezte

Parassin József dr.

egészségügyi főtanácsost tervére vonatkozóan. Az igazgató-főorvos a következőket volt szíves elmondani:

— A tuberkulózis óriási pusztitását igen gyorsan le lehetne csökkenteni, *ha lehetséges volna minden súlyos tuberkulotikus beteget környezetéből kiemelve a kórházakban elkülöníteni.* A gümőkór halandóságának csökkenése egyenes arányban van a tüdőbetegeket befogadó kórházi és intézeti ágyak számával. Legfényesebb példa erre Dánia, ahol 100.000 lakóra csak 89 tüdővészes halálozás. Nálunk 100.000 lakos közül 240-en halnak meg tüdőbajban és ugyanakkor

csak 36 ágy jut 100.000 lakos után tüdőbetegek elhelyezésére.

Ahol a gümős tüdőbetegek kórházi elkülönítése a legnagyobb akadályokba ütközik, ott *csődöt mond, megbénul a tüdővész ellen való küzdelem.*

— *Különösen kétségbeejtő a helyzet e tekintetben Budapesten. Szomorú és nem túlzott állitás, hogy ha egy beteget kórházba akar valaki elhelyezni, ahhoz protekció kell.* Nemcsak a tüdőbetegekkel van azonban ez így, hanem más bajokban szenvedőknél is. *Ezekért az állapotokért a főváros lakosságával szemben a felelősséget vállalni nem lehet.* De nem is terheli felelősség a fővárost. Más hiba van, amit mindenki tud:

a kórházak túl vannak halmozva nem budapesti, hanem vidéki betegekkel,

olyannyira, hogy a *budapesti lakosok kórházi betegként való felvételének és gyógyitásának lehetősége elé a legnagyobb akadályok gördülnek.*

— A *vidéki betegek* és halottak száma igen jelentékenyen *rontja Budapest megbetegedési és halálozási statisztikáját,* amely pld. tüdőbetegek tekintetében, — a vidékieket leszámítva — *nem lenne rosszabb Berlin statisztikájánál.* A budapesti kórházakban 1926-ban összesen 80.580 beteget ápoltak és

ebből 17.865, kerekszámban 18.000 vidéki, környékbeli volt.

— Hogy ez a 18.000 vidéki beteg milyen megterhelést jelent a budapesti kórházak számára, könnyen megértjük, ha rámutatunk arra, hogy a 2035 ágyas Uj Szent János-kórház, *egész éven át, mindennap telve volna ezzel a tömeggel, ha mind oda koncentrálnák őket.* A vidéki betegek illetőségi és lakóhelyét vizsgálva kitünik, hogy

azok 70 százaléka pestmegyei volt.

A messzebb vidékek betegei inkább a klinikákat keresik fel. A pestvármegyei betegek pedig nemcsak azért jönnek a pesti kórházakba, mert ott megtalálják a modern orvostudomány minden felkészültségét és a legkiválóbb orvosokat, hanem azért is, mert *a szomszédos városoknak, nagy- és kisközségeknek kórháza nincs.* Ilyenformán *Pest vármegye feladata volna enyhiteni a mai állapoton egy nagy modern kórház létesitésével.*

Nagy, 2000 ágyas modern vármegyei közkórházra van szükség Budapesten,

melyben lenne egy legalább 500—600 ágyas tüdőbeteg- és sebészeti tuberkulotikus osztály is.

— Meg vagyok győződve arról, hogy a főváros a tervet egész biztosan elő fogja segíteni megfelelő telek felajánlásával. A Gellérthegytől délfelé, a Nádor-kert tájékán kínálkozik erre a célra a legalkalmasabb terület, amely a budai környékről ma is legkönnyebben megközelíthető, a Boráros-téri híd megépítése után pedig a város új centruma lesz.

Parassin terve a tanács előtt

Az érdekes ötlet és nagyfontosságú probléma tekintetében kérdést intéztünk

Némethy Béla tanácsnokhoz,

a közegészségi és közkórházi ügyosztály vezetőjéhez, aki a felvetett javaslatról a következőképen vélekedett:

— *Parassin* főorvos úr felvetett eszméjéről már értesültem és a *legnagyobb mértékben helyeslem.* Olyannyira magamévá teszem ezt a gondolatot, hogy máris elhatároztam,

előterjesztést intézek legrövidebb időn belül a tanácshoz,

hogy a főváros ily értelemben irjon fel a kormányhoz és *keresse meg átiratban közvetlenül Pest vármegye közönségét.* Remélem, hogy a kormány megértéssel lesz felterjesztésünk iránt és Pest vármegye is belátja, hogy *lakosaiból kerül ki kórházi betegeink tekintélyes százaléka.* Ez érthető is. A közvetlen környéken olyan népes helyeknek, mint Pesterzsébet, Kispest, Pestszentlőrinc, Budafok, Szentendre, Rákospalota, Rákosszetmihály, egyáltalán nincs kórházuk, Ujpestnek magánkórháza van s

az óriási területü Pest vármegye egyáltalán nem tart fenn közkórházat.

— A főváros a multban minden áldozatot meghozott, joggal számithat tehát, úgy hiszem, a vármegye megértésére.

Dr. Demtsa Pál pestvármegyei tisztifőorvos nyilatkozata

Parassin dr. nagyjelentőségü terve iránt érdeklődtünk a vármegyeházán is. *Preszly* Elemér főispán és *Agorasztó* Tivadar alispán távollétében

dr. Demtsa Pál

pestvármegyei tisztifőorvoshoz fordultunk felvilágositásért, aki a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának a következőket mondta:

— Pest vármegyének már régen szándékában volt és szándékában is van egy ilyen kórház létesítése, az említett tervtől csupán annyiban eltérően,

(Folytatás a 6. oldalon.)

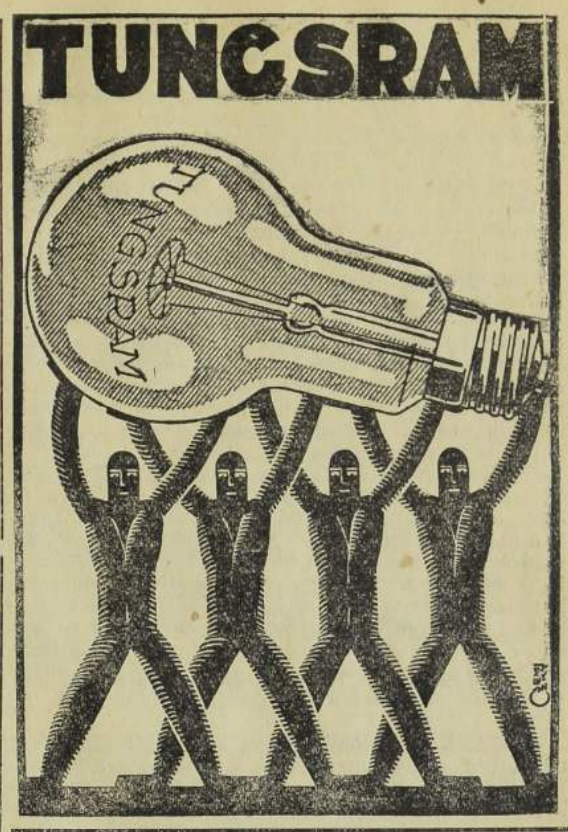

TUNGSRAM

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

SKF svéd golyós és görgős csapágyak
ORIGINAL-ODHNER svéd számológépek
Add-Index amerikai számleíró összeadó gépek
HALDA svéd zajtalan irógép
GREINITZ-PIRKNER vaskereskedelmi és ipari részvénytárs
BUDAPEST IX, ÜLLŐI-UT 55 Telefon J. 402-78

KRISCH FEKETE JÁNOS
tetőfedő mester
Telefon: J. 434-11. BUDAPEST I., Karolina-út 16.

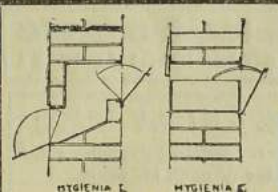
„HYGIENIA"
szemétgyüjtő és kiüritő
Szab. bej.
Nyilt folyosórendszerben épitett uj vagy régi bérházak konyhafalában könnyen elhelyezhető gyüjtőszekrények.
A folyosóról bármikor gyorsan kiüríthető.
Kérjen részletes ismertetést!
Gyártja: FRIM MÓR laka osüzeme
VI., Szondy ucca 84. Telefon: Teréz 943-78.

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST
Horthy Miklós-út 152. szám
Telefonszám: József 381-78

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

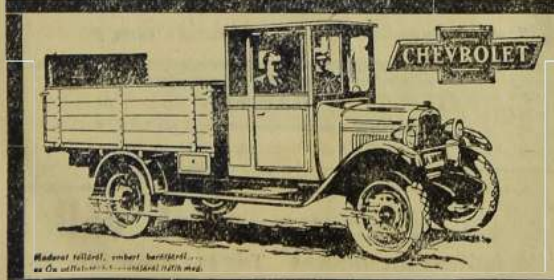

5320 pengő. A világon minden 8-ik automobil 6320 pengő.
CHEVROLET
1½ tonnás teherautomobil és a világszerte ismert teljesitőképességü személy automobil.
Budapesti föképviselete: CENTRUM AUTOMOBILKERESKEDELMI R.-T. BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 8.
Telefon: T. 256—68, T. 245—30 T. 103—48.

hogy *a vármegye a kórházat a főváros közvetlen közelében, de a törvényhatóság területén, olyan alkalmas helyen és klimatikus környezetben akarja létesíteni, amely a pályaudvaroktól, villamosvasúttól 10, 20 perc alatt megközelíthető.* Legelsősorban a tüdőbetegek elhelyezésére gondolunk, mert a kórházi ápolás biztosítása a legelemibb, amit a tuberkulózis elleni küzdelem terén mielőbb cselekedni kell. A tüdőbetegek elhelyezésére legalább 200—250 ágyat szánunk. Ennek az osztálynak úgy környezet, mint berendezés és orvosi kezelés tekintetében a legjobbat kell nyújtani mindabból, amit az orvosi tudomány mai állása mellett adhatunk. A fővárosban is óriási gond a súlyosan beteg tüdővészesek elkülönítése, de semmivel sem jobb a helyzet künn a vidéken és a falvakon sem, ahol ugyancsak kétségbeejtőek a lakásviszonyok, sőt egyes helyeken talán még rosszabbak, mint a fővárosban. A most elkészült vármegyei szabályrendelet intézkedik ugyan a tüdővész elleni védekezés módjairól és bizonyos ismertetéseket is tartalmaz a védekezésre, de a szabályrendelet önmagában nem ér semmit. Tény az, hogy csak pénzkérdésen múlik a dolog. A vármegyében megvan a legteljesebb megértés és a legnagyobb fokú jóindulat és éppen ezért remélem, hogy belátható időn belül meg is épül legalább a tüdőbetegkórház. Ennek a helye a főváros környékén már ki is van választva és a tárgyalások is folynak az illetékes körökben. A kérdés sokkal előrehaladottabb stádiumban van, mint általában hinni lehet, azonban a dologról egyelőre többet nincs módomban elárulni.

— Ami a központi kórház létesítését illeti, arra nézve csak annyit mondhatok, hogy ennek a hiányát mi is tudjuk és nagyon is érezzük. A baion egyelőre a vármegye területén levő városi és egyéb kórházak fejlesztésével próbálunk segíteni, néhány városban pedig most készülnek a kórházépítésre. Vármegyénkben ezidőszerint hat kórház van: Vácott az Irgalmas Rendé, Ujpesten a gróf Károlyi-családé, Cegléden és Halason városi kórházak vannak. Kalocsán az érsekség tart fenn modern kórházat, Pestújhelyen van a Munkásbiztosító Pénztár kórháza, Nagykőrös és Kiskúnfélegyháza pedig a közel jövőben, valószínűleg még ebben az évben építenek kórházakat. Megemlíthetem, hogy a halasi kórház kibővítését már meg is kezdtük.

— Érezzük, hogy mindez még nem elég s mint említettem, a vármegye törvényhatósága a hiányok és a nehézségek teljes tudatában igyekszik is megtenni mindazt, amit lehet és *napirenden tartja a központi vármegyei kórház építésének szükségességét,* azonban a közel jövőben, sajnos, e tekintetben komoly fordulatot alig várhatunk.

— Jobb a helyzet a fertőző betegek elhelyezése tekintetében, amennyiben Ujpesten már megépült az új járványkórház s az erzsébetfalvai modern fertőtlenítő intézet mellett is rövidesen létesül a modern fertőzőbeteg-kórház, amely egyúttal a pestvármegyei községek nagy részének szükségleteit is ki fogja elégíteni.

SZÓRAKOZÁS

A Városi Színház e heti eseményei. Csütörtök, péntek, vasárnap: CIGÁNYKIRÁLY (hétfőn 25-ödször) Szerda: GÜLBABA, Martos—Huszka legszebb operettjének felújítása. Szombat: FLETA—SCHWARZ VERA fellépése a CARMEN-ben. Vasárnap délután: MESÉK AZ IRÓGÉPRŐL (mérsékelt helyárak).

KORVIN KAMARA

Jan 26-tól febr. 2-ig

A tökéletes gentleman

egy modern házasság regénye 8 felvonásban.

Főszereplő: Gösta Ekman

SZIBÉRIAI FARKASOK

dráma a cári oroszország főuri világából 6 felvonásban.

Főszereplők: Alma Rubens, Edmund Lowe és Lou Tellegen.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ

IV, Deák Ferenc ucca 2

*

VIGADÓ KIOSZK

V. ker., Vigadó tér

TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a

Spolarich-étterem

sörözö

BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.

Legjobb magyar konyha!

A legszebb kávéház pedig a

Spolarich-kávéház

BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.

Esténkint zene.

Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

GUNDEL

éttermei és polgári vendéglője

a Szent Gellért Szállóban

Külön szobák és termek, bankettek, esküvők, házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.

GUNDEL

nyári vendéglője az állatkert mellett a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

Betoncsövek, burkolatlapok nagy készlete

ANDREA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Cementárugyár, beton- és mélyépítés

Budapest, V., Hold-utca 19. Telefon: T. 298-37

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára

Lopos Gyula

Budapest, III. Bécsi út 85 Telefon: T. 113-44

NOVOTNY VILMOS

BUDAPEST VI, Gr. Zichy Jenő-u. 49

épület-gép- és AUTOGÉN-HEGESZTŐ lakatos üzeme

Telefon: T. 260-80

NAGY és FRATRICSEVICS

okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozók

Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám

Telefon: József 879—18

BIRÓ M. műszaki vállalata

Központi fütések, vízvezeték, csatornázás, légszeszvezeték és ANGOL FÜRDŐSZOBA BERENDEZÉS részére

Budapest, V. Arany János u. 9 Telefon: T. 290-28

RADÓ EDE PARKETVÁLLALATA

Budapest, VI., Rózsa ucca 95.

Telefon: L. 981—80.

Vállal mindennemű parkettmunkát régi padlók javítását és gyalulását.

A legtökéletesebb és legjutányosabban beszerezhető hézagmentes padozatburkolat a

LINOLEUM Telefon: T. 232-58.

új építkezéseknél, mindennemű átalakításoknál ajánlattal díjmentesen szolgál

Elsinger M. J. és Fiai, Budapest, V., Báthory ucca 6.

GYURICZA SÁNDOR

FELVONÓ (LIFT) VÁLLALAT

Hatósági felvonó szakértő

Budapest VII, Barcsay-u. 11. Tel.: J. 464-87

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,

pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-ucca 14. szám.

SZÉKELY SÁNDOR épület-, butor- és keményfakereskedő

BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.

Telefon: J. 395—75

Nagy Testvérek fémárugyára

VII., Zugló, Telep-utca 31. Telefon: L. 992—31.

Épületbádogosmunkák, húzott, préselt, nyomott, horgonyolt tömegcikkek bármely fémből.

RAMMER SÁNDOR

villamosszerelési és műszaki vállalat

Budapest, I., Váli-u. 4. Telefon: Józs. 414-51.

EGGENBERGER S.

SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER

GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KEMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS

BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

ASTRA facsillár-műhely

NÁDOR LAJOS

Budapest, VII., Wesselényi ucca 41

Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.

TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

Mátrai Zoltán

mű- és épitő-lakatosáru-gyára

Budapest, VII., Szigony-u. 13

Telefon: József 401—93

POPPER ZSIGMOND és TÁRSA

ács- és épitőmesteri cég

BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRÚT 15.

Telefon: Iroda T. 244-73, Telep L. 916-63.

RÁCZ MÁRTON

SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER

BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,

ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme

HARMATVIZ

a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize

Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 286—76.

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA REDŐNYGYÁR

Budapest, V. ker., Honvéd-ucca 38. Telefon: Teréz 106—4

SIEGL ALFRÉD építőmester, építési vállalkozó

VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

GABRIEL ANTAL okleveles gépészmérnök elektrotechnikai vállalata

Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése

Szerelési anyagok és égők gyári raktára

Budapest, II., Bimbó u. 5. Telefon: T. 136-25.

KISZELY GÉZA festő-mázoló

VIII., Vas-utca 7. Telefonhivó: J. 14-91

TELEFON: J. 349-79. ANGYAL KÁROLY TELEFON: J. 349-79.

Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés

Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

Bauer János, ácsmester

BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.

TELEFON: LIPÓT 968—95.

Telefonhivó: J. 145-45 KOVÁCS OSZKÁR Telefonhivó: J. 145-45

BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.

BUDAPEST, IX., GYEP-UTCA 56. SZÁM.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.

Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28

Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fürészelt élaragott lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

DULOVITS EMIL

hat. eng. elektrotechnikai vállalkozó

IX., RÁDAY-UCCA 59 SZÁM.

TELEFON: JÓZSEF 405—77.

Kövező és Útépítő Részvény társaság

Budapest, VIII., Kisfaludy ucca 40. sz.

Kövez, csatornáz, utat épít és bérhengerlést vállal

Telefon: József 2—66. Tervez és kivitelez speciális építési munkákat Telefon: József 302—66.

A Vízműveket 14 millió pengővel ujjáépítik és elektrifikálják

A kormányjóváhagyás után azonnal megkezdik a munkát, amely két esztendeig tart — Tíz esztendő alatt a megtakarítások teljesen kifizetik a beruházott tőkét

Budapest vízellátása olyan sokszor mondott már csődöt, a közönség pedig olyan türelmetlen már ebben a kérdésben, hogy valósággal csodálkozni kell, miként tudta a tanács ennyi ideig is halasztani a Vízművek reorganizációjának munkáját. Az apró javítások tényleg nem használtak, legfeljebb a leginminensebb veszedelmeket hárították el, a teljes rekonstrukcióra — mint most kiderül — *óriási beruházási összeg szükséges.* A közgyűlésen is sok panasz hangzott el. Végre azután a mult év februárjában elhatározta a törvényhatósági bizottság, hogy a Vízműveket kibővítteti és helyreállíttatja. Nemcsak a közönség érdeke követeli azonban ezeknek a munkálatoknak minél gyorsabb véghezvitelét, hanem a fővárosé is, mert

a harminc éves gőzszivattyú üzembentartása rengeteg anyagpazarlást jelentett eddig is.

A nagyszabású átalakítás, újjáépítés és elektrifikálás nem kevesebb, mint *14 millió pengőjébe kerül a fővárosnak és két esztendőre ad munkát a dolgozók százainak.* Ez a 14 milliós összeg, amely a 20 millió dolláros kölcsönből telik ki, nem inproduktiv beruházás, mert *tiz esztendő alatt az anyagmegtakarítás révén ez az egész összeg kifizetődik.*

A nagy beruházási programról

Borvendég Ferenc tanácsnok,

a világítási és vízvezetéki ügyosztály vezetője a következőket mondta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

A gépberendezések teljes modernizálása

A Vízművek újjáépítéséről elkészült a végleges és részletes tervezet, amely lényegében ugyanaz maradt, mint volt az, amelyet a mult esztendei beruházási programban már ismertettem. A munkálatok

14,400.000 pengőbe kerülnek és azoknak keresztülvitelét két esztendőre tervezzük.

Előrebocsátom és hangoztatom, hogy *végleges és a legalaposabban elkészitett tervekről és költségvetésekről van szó,* amelyeknél

minden néven nevezendő hiteltúllépés lehetősége ki van zárva.

— A munkálatok három főcsoportra oszthatók: *rekonstrukcióra, új beruházásokra* és az *üzembiztonság fokozását célzó* berendezkedésekre. (Tartalékgépek stb.)

— Ezek szerint első feladatunk a káposztásmegyeri főtelep, a többi telepek és alállomások, átmentő telepek stb.

elavult régi gépberendezéseinek teljes modernizálása és kicserélése.

Ilyen új berendezést kap a *káposztásmegyeri* főtelepel együtt a *Buda-ujlaki* vízmű, a *Kristinavárosi* telep, a Kékgolyó ucca sarkán levő és a kőbányai szivattyútelep.

— A *kápostásmegyeri főtelepen tiz* centrifugális, elektromotoros *szivattyú* lesz, azonkívül mindegyik szivattyúhoz tartaléknak 1—1 Diesel-motort szerelünk, amelyek *áramzavar esetén működnek.* Az elektromotorok háromfázisúak lesznek, közülük hat darab 560 lóerős és *kettő* 390 lóerős, *kettő* pedig 200 lóerős lesz, mindegyik 380 *Wattos* feszültségű árammal dolgozik. *A Diesel-rendszerü tartalékmotorok* közül hat 580 lóerős, kettő 400 lóerős, kettő pedig 210 lóerős lesz, mindegyik *380 wattos* feszültségü árammal napi 45.000 köbméter, kettő napi 30 ezer köbméter és kettő napi 15.000 köbméter víz szállítására lesz alkalmas. A megyeri vízmű mostanáig

napi 176 ezer köbméter vizet szállitott, az új berendezés után pedig 270 ezer köbméter lesz a teljesítő képessége.

— A megyeri telep új gépberendezése *5,070.000 pengőt emészt fel.*

— Az újjáalakított *Buda-ujlaki telep* négy zónát lát majd el vízzel: az alsó józsefhegyi medencének, a felső józsefhegyi medencének és a Krisztinavárosi átemelő telepnek szolgáltat vizet. Az említettek mellé

új medence épül a Csatárka-dülőben, a Hűvösvölgy felett.

Az alsó józsefhegyi medence szivattyútelepén 4 gép, a felső józsefhegyi medence gépházában 2 gép és az új medencénél, a Csatárka-dülőben ugyancsak két gép fog dolgozni. Mindegyik szivattyút elektromotorok fogják hajtani, megfelelő Diesel-motor tartalékkal. — A Buda—Ujlaki vízmű és a hozzá csatlakozó telepek újjáalakítása *2,337.000 pengőbe kerül összesen.*

— A *Krisztinavárosi* átemelő telepen nemcsak a gépeket cseréljük ki, hanem

teljesen új gépház is épül.

hogy a *rekonstrukció a vizszolgáltatást ne zavarja.* A krisztinai-telep Ujlakról kapja a vizet és a Vár, a Lipótmező és a Loránt úti medencéket látja el, a Farkasrétnek pedig közvetlenül szolgáltat vizet. *Teljesen új, modern viztartály épül e teleppel kapcsolatban a Sashegyen, amely a Sasadon létesülő kertváros rendelkezésére fog állani.* E helyeken tíz elektromos centrifugál szivattyú lesz, megfelelő Diesel-tartalékkal. Az átalakítási költség itt 2,620.000 pengő.

— A *kőbányai vizmüvek* ugyancsak ujjáépülnek. Itt nem vízmedence van, hanem *viztorony.* A gépek ide nyomják fel a vizet, s onnan természetes eséssel jutnak a csőhálózatba. E telepen

a két régi gőzszivattyú mellé két elektromotoros szivattyút szerelünk.

Az új szivattyúk végzik azontúl a rendes munkát, a gőzgépek pedig tartaléknak maradnak. Az átalakítási költség ennél mindössze 169.000 pengő lesz.

Uj medencék és főnyomócsövek

— A *vizszolgáltatás fokozása* érdekében, a már említett csatárkadülői bazén mellett, még több más új medence is létesül. A csatárkai vízmedence űrtartalma 1200 köbméter lesz és építése 165.000 pengőbe kerül. A *felsősashegyi medence* ugyancsak 1200 köbméter befogadó képességű lesz és költsége is ugyanannyi, mint a Csatárkán épülő. A régi várbeli víztartó medence mellé a *Vár* és az *alsósashegy* ellátására

egy 5000 köbméteres medencét építünk

a *Diana* út és *Istenhegyi* út találkozásánál a *Svábhegyen,* 530.000 pengővel, a *Szép Juhászné* melletti vízmedencét kibővítjük, úgyhogy az eddigi 240 köbméter helyett 800 köbméteres lesz. A megnagyobbítás költsége 80.000 pengő.

— Az új medencék *mindegyikéhez főnyomócsövet vezetünk,* amely munka elvégzése *1,300.000 pengőbe* kerül, a farkasvölgyi zóna csöveit pedig

(Folytatás a 8. oldalon.)

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36
Telefon: József 385—48

RIEDER OTTÓ villamos
Alapitstott: 1825. berendezési vállalat műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest, IV. Irányi-u. 20 Telefon: J. 452-37

SZAVA SANDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

Egészségügyi berendező, bádogos, szerelő, központi fűtés és csatornázási vállalkozó
Pregitzer Károly Budapest, V. Honvéd ucca 29 Lipót-k. sarok. Alapitva 1906

Müller Testvérek vegyiipari r. t. Budapest Telefon 226-39
60 év óta gyártja a legjobb **antracen** tintákat, **ragasztószereket, irógépszalagokat,** továbbá **fémtiszti szereket,** és a hires
KORONA KÉKITŐT

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar-ucca 42-44 sz.
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

TÓTH SANDOR
Autogummi javitó és gőzvulkanizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

SKRIBEK ES TÁRSAI
FAZEKAS és SITERY okl. gépészmérnökök
vizvezetéki, központi fűtési, gáz, bádogos és fémipari szerelővállalata. „Rekord" redőnyépitő és karbantartási vállalat
Budapest, VIII., Gérkocsis ucca 16. Tel.: J. 376-51.

REINER NÁNDOR hat. eng villanyszerelő
Budapest, Rózsa-u. 33. Tel.: J. 440-86

CZIGLER JÁNOS
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Telefon: József 368—24
BUDAPEST, VIII. ker., Koszorú ucca 12

Papperi János
épület- és műbutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

PRISTER GYÖRGY
Szab. biológiai szennyviztisztitó berendezések r.-t.
Budapest, VI., Aréna-út 84. sz. Tel.: Teréz 222—12

ÁBRÁNYI FERENC
épület-és díszműbádogos, légszesz és vizvezeték berendező
Budapest, VIII., József ucca 31.
Telefon: „József" 325—71 Telefon: „József" 325—71

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

BACZÓ ANDOR OKL. MÉRNÖK
vasbeton tervező irodája
BUDAPEST V., Mérleg-ucca 4
Telefon: Teréz 230-37 (Gresham-palota)

SZIKÁGYI IMRE okl. mérnök építési-vállalkozó
V., Zápolya-ucca 38. Telefon: L. 992-44.
Magas- és vasbeton-építés, tervezés

A BUDAPESTI KORCSOLYAZÓ EGYLET
JÉGPÁLYÁJA
november közepétől március közepéig naponta reggel 8-tól este 8-ig állandóan nyitva.
Melegidőben: műjégpálya
Hidegben: term. pálya
Szerdán és szombaton fél 10-ig nyitva
Naponta rendőrzenekar.

Palágyi Gyula R.T.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33. szám
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Tel.: J. 395-23. Épületasztalosság. Tel.: J 395-23.

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány-ucca 6. (Isr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—97.

nagyobb átmérőjüre kell kicserélnünk, 112.000 pengő költséggel.

— *A legnagyobb csőfektetési munkát a Hungária körúton végezzük az idén*, ahol a váciúti 2000 milliméteres főnyomócsőbe kötve

500 és 600 milliméteres főnyomócsöveket fektetünk.

A munkát három szakaszban végezzük el: a *Váci* úttól a *Thököly* útig, a *Thököly* úttól a *Kőbányai* útig s a *Kőbányai* úttól a *Soroksári* útig. Ezek a munkálatok legelébb sorra kerülnek. Az új medencék építésére is még az idén sor kerül, a vízművek közül pedig a buda-újlaki és a krisztinai telepek munkálatai kerülnek elsőnek sorra.

— A harmincéves régi, elavult berendezések kicserélésével

tetemes megtakarítást tudunk majd elérni

úgy az anyagokban, mint személyzeti kiadásokban, még pedig oly mértékben, hogy a *befektetendő tőke törlesztési- és kamat-összegét feltétlenül biztositjuk.*

Évi másfélmillió pengő megtakarítás

— A káposztásmegyeri telepen a jelenlegi termelésiviszonyok mellett vizi-lóerőránként 4·47 kg. szénre van szükség, az újjáépítés után ugyanennek az erőnek a kifejtésére csak 1·4 kg. szén lesz szükséges, tehát

évi 875.495 pengő lesz megtakarítható.

A Buda—újlaki telepnél jelenleg még rosszabb a helyzet. Itt most vízi-lóerőóránként 5·63 kg. szén kell, míg az átépítés után ugyanezen erő kifejtésére elég lesz 1·4 kg., de hasonló az arány a többi állomásoknál is. Végeredményben a számítások szerint

évi 1,493.477 pengőre rúg ez a megtakarítás,

amely *a tizennégymillió pengős befektetés 10.3 százalékának felel* meg.

— Mindebből nyilvánvaló, hogy a munkálatok befejezésétől számított

tiz év alatt a megtakarítások teljesen kifizetik a beruházott tőkét.

— A káposztásmegyeri, az újlaki vízművek, valamint a krisztinai telep újjáépítése és kibővítése két évig tart el, a kőbányai telep átalakításához egy év szükséges, míg a sashegyi medence elkészítéséhez mintegy másfél év kell, úgy hogy

az összes munkálatok két év mulva befejeződnek be.

— Az új kutak fúrását és a tervbevett jánoshegyi vízvezetéki csövet a rendes évi költségvetés büdzséjéből készíttetjük el. Amennyiben a közgyülés is elfogadja a tervezetet, *soron kivül, sürgősen kérjük ki a kormány-jóváhagyást, hogy a munkálatokat még az év elején zavartalanul megkezdhessük és a gépeket megrendelhessük.*

Libagágogásos Karlsbad

vagy

amikor az egyik kéz nem tudja, mit tesz a másik

A fővárosnak igen sok keze van, ha több nem, legalább annyi, mint ahány a tanácsnokok és ügyosztályok száma. Ez magában véve még nem volna baj, a veszedelem ott kezdődik, hogy *a főváros egyik keze sohasem tudja, hogy mit tesz a másik.*

Az ügyosztályok önálló életet élnek.

mindegyik a saját szakállára cselekszik diktatórikus hatalommal. Az ember szinte el sem tudja képzelni, *mi történik és hogyan történik minden a tanácsülésen*, ahol végre is a tanács tagjainak értesülniök kellene arról, hogy a tanács többi tagjai mit terveznek, milyen szándékaik vannak.

Eklatánsabb példát erre aligha lehet felhozni, mint azt a lehetetlen dolgot, ami most történt a *Hungária-forrás* körül. A városgazdasági ügyosztály hosszú esztendők óta sok szép tervet helyezett kilátásba ezzel a páratlan erejü gyógyforrással kapcsolatban.

A magyar Karlsbadot akarják itt megvalósítani

és nagyon helyesen, jelentős beruházásokkal fedett sétányokat, parkirozást, egyszóval a fürdőváros minden kellékét akarják itt létesíteni. A tervek ugyan egyelőre még tervek, de a budapesti polgár máris szívesen álmodik *a dunaparti Karlsbadról.*

Az elmult hetekben azonban a *Hungária-forrás* buzgó látogatói különös felfedezésre jutottak. Nyilván a városgazdasági ügyosztály tudtán kivül egy szép hetivásári napon a Hungária-forrás mellett levő jobb sorsra méltó

Dunapartot elárasztották a kofák, a sátrak, a zöldségeskocsik.

Budapest fürdőváros nagyobb dicsőségére közvetlenül a *Hungária-forrás mellé telepitették az egész Döbrentei-téri hetivásárt.* Egyszóval *libagágogásos, sajtszagú, kofakáromkodásokkal édes Karlsbadot csináltak időnek előtte a nagyszerü Hungária-forrásból.* Az egyik ügyosztály tehát ismét nem tudott arról, hogy mit cselekszik a másik és Budapest közönsége a polgármestertől vária, hogy

rendet teremtsen az ügyosztályközi harcok területén.

hogy ilyen csufság többé ne eshessék a főváros egy nagyszerü, feilődésképes intézményén.

Itt kell megemlítenünk azt is, hogy a Rudas-fürdő mellett még mindig nem bontották le azt az otromba kétemeletes épületet, amelynek lebontását már két esztendővel ezelőtt elhatározták. Erre a rozoga, városképet rontó épületre ma már semmi szükség sincs, hiszen a Rudas-fürdő igazgatóságát már régen egyesítették a Gellért-fürdőével. Ebben az épületben ma már

mindössze három lakás van és azonkivül a Rudas-fürdő mosódája tengődik.

amelyre szintén nincs már szükség, hiszen a Gellért-fürdő mosódája játszva kielégíti a Rudas-fürdő szükségleteit is. Talán maid egyszer, ha komolyan kezdenek a Hungária-forrás komoly és szükséges kihasználásával foglalkozni, maid ha a dunaparti Karlsbad megteremtését a libagágogás és a sajtszag nem akadályozza többé, akkor talán ennek a rozoga épületnek is nekivetik a bontó-csákányt.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépítés folyamszabályozás s csatornázás Kotrások dunai mütárgyak al, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és s állitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbeton-építés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vizvezeték
Épület bádogos munkák

Alapitva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 86. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Pacsirtatelep, Török Flóris ucca

Szalkay Papp József
kötél- és géptömitőanyag-gyár
Budapest, III, (Uj ak) Bokor-u. 27 a Lajos ucca és a Bécsi-út között
Telefon: 124-97
Mindennemü saját gyártmányú gazdasági-, bánya-, gép- és pincekötelek, valamint istrángok kötőfékek és kévekötő kötelek, spárgák és zsinórok a legjobb minőségben
Törvsz. bejegyzett cég

HORVÁTH ÉS HERCZENIK
ércöntöde és gépmühely
BUDAPEST, VIII., VISI IMRE UCCA 14
Telefon: J. 834—46
KESZITÜNK: Gőz- és vizarmaturát, nyomópadokat, golyós préseket, furó és csiszoló gépeket és minden e szakmába vágó munkákat pontos s szakszerü kivitelben

JÓNASZ VILMOS ÉS WEINER FERENC
(NÉHAI WEINER JÁNOS UTÓDAI) ÉPÜLET ÉS MŰLAKATOS ÜZEME
BUDAPEST, VII., ALMÁSSY-TER 4. SZ.
Alapitva: 1899. Telefon: J. 833-43.

HORVÁTH PÉTER PÁL
Éro- és fakoporsó üzeme
Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 BUDAPEST, X. HALOMUCCA 30 Telefon: J. 441-18

HOCHHAUSER ISTVÁN
épület-üveges
Telefon: 294—45 Budapest, II., Fő-ucca 11.

DÉLBUDAI ÉPITÉSI ANYAG KERESKEDÉS
Budapest, I. ker., Fehérvári-út 11. Telefon: József 349-23.
Mész — Kátránytermékek — Cement

CSASZAR IMRE linoleum és falikárpit nagy választékban. Telefon: József 325-58.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11.
Beton-, estrich- és Asbestaljazatok készitése.
Szakszerü munka. :: Ajánlatok dijmentesen

Homvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

SPITZER SALAMON
nagyiparos
központi fütés, vacuum és légfütés, szellőztető berendezés, légszesz-, vizvezeték- és egészségügyi berendezési munkák, valamint épület és diszmü bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., Visegrádi-utca 29. sz. Telefon: Lipót 904-50.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

Dick Ádám özvegye
épület-, mü- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-ÚT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és müakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

ASCHENBRENNER JÁNOS
Telefon: J. 78—89 ácsmester Telefon: J. 878—89
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 41. SZÁM
Telep: VII., Hajtsár-út 113. sz.

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, elm- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 6. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 360—06.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és diszmü bádogos, légszesz és vizvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés dijtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 389-52.

HAJEK FERENC autokarosszéria és kocsigyártó Budapest, IX., Viola-u. 12—14
SPECIAL AUTORUGÓK
készitése és fesztitése Telefon: J. 340-92

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Gombos Benő okl. gépészmernok vas és femipari üzeme :-: Tel. J. 458—32.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96 SZ.

KOCH ISTVÁN ácsmester
tetőemelési vállalkozó
BUDAPEST, IX., LENKEY U. 3.

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel: T. 254-48
Sokszorositóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit, alakit és átköltöztet

Weisz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaörsi-út 11. (Sajátház)
Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletreráépitések eszközöltetnek.

„Vádat emelek a gyilkosok ellen, akiknek a halálsorompót évtizedek előtt ki kellett volna építeniök"

Magyar Miklós demokrata bizottsági tag interpellációja a közgyülésen — A Fővárosi Hirlap leplezte le, hogy a főváros egy esztendeig nem válaszolt a kereskedelmi miniszter leiratára

A főváros legutóbbi közgyülésén *Magyar* Miklós demokrata bizottsági tag a halálsorompó kérdéséről mondott nagyon fontos interpellációt. Ezzel a kérdéssel a *Fővárosi Hirlap* is számtalanszor foglalkozott, éppen ezért szükségesnek tartjuk, hogy a jelentős felszólalást a következőkben, bő kivonatban ismertessük:

— A közgyülés — mondotta *Magyar* Miklós — a halálsorompóról hallott már száz és száz interpellációt, de a tanács és az illetékesek eddig nem vettek tudomást erről. Budapest közönsége megdermedve áll az újabb két halott teteme körül. Ezt nem lehet olyan simán, egy szükszavú interpellációra adott válasszal elintézni. Lehetetlen, hogy

Budapest népe nyiltan vádat ne emeljen azok ellen a névtelen gyilkosok ellen,

akik hibásak abban, hogy évtizedek óta ezt a sorompót nem távolitották el és ebben az ügyben a mai napig sem tettek semmiféle intézkedést.

— Nem akarom részleteiben is feltárni, hogy mik történtek ott. Meg kell állapitanom azonban a következőket: Nemrégiben történt, hogy tüz volt a sorompón túl. A *Hazai Fatermelő* gyártelepe égett. Mire a tüzoltók odaértek, a sorompót leeresztették és

a tüzoltók félórahosszat voltak kénytelenek vesztegelni

anélkül, hogy a veszedelem elfojtásában közreműködhettek volna. *Ez balkáni állapot, ez a magyar közigazgatás, ilyen nincsen sehol a világon.*

— Lelkemből fel vagyok háborodva, hogy azok az emberek, akik bizonyos felelősségteljes állásokat töltenek be, *ilyen könyedén teszik ki évtizedeken keresztül Budapest népét annak, hogy a vonat elgázolja őket.* Nem akarom, nem tudom megállapitani, hogy kik az illetékesek. Éppen ezért felelősségem tudatában

vádat emelek a gyilkosok ellen, akik hivatva lettek volna, hogy a sorompót évtizedekkel ezelőtt kiépitsék és nem építették ki.

(Közbeszólás: Ne izgasd magad!) De igenis, izgatom magamat, mert *szivem van és azt a sok halottat, akiket meg lehetett volna menteni az életnek, sajnálnia kell minden embernek. A családoknak nem lehet visszaadni a holtakat.* Azokat a síró apákat és síró családokat, akik ilyen körülmények között vesztették el családtagjaikat, *egy interpellációra adott válasszal nem lehet kielégiteni.*

— Most következik a másik rész, amiről az előbb azt mondottam, hogy ez a magyar közigazgatás. A *Fővárosi Hirlap* multkori száma egy objektiv megállapitást tartalmaz...

Közbekiáltások: Melyik száma?

Magyar Miklós: Az 1927 december 21-iki száma.

Horváth Károly: Hiszen a *Fővárosi Hirlap* kormánypárti lap!

Magyar Miklós: *Nem baj, az a fontos hogy igazat irt!* A *Fővárosi Hirlapnak* ez az említett száma azt a megállapitást tartalmazza, hogy

a kereskedelmi kormány a fővároshoz leiratot intézett 100.791. szám alatt még 1927. január 22-én és ebben a leiratban a halálsorompók eltávolitására tesz javaslatot. E leiratra a mai napig sem kapott a kormány választ.

Horváth Károly: *Ez jellemzi a tanácsot!*

Magyar Miklós: Nem vagyok abban a helyzetben, hogy a tanácsnok úr válaszát tudomásul vegyem. Nem vagyok abban a helyzetben mindaddig, amíg az alpolgármester úr, vagy az illetékes tényezők meg nem nyugtatnak, hogy

miért nem intézték el ezt a kérdést már egy évvel ezelőtt.

Ha ilyen fontos ügyeket, ilyen nagy tragédiákat könnyelmüen veszünk tudomásul, akkor a mélyen tisztelt tanács természetesen azt tesz a közgyülléssel, amit akar. Nagyon szeretném, ha ebben az irányban is megnyugtató választ kapnék.

Nincs ellentét Kállay Tibor és gróf Bethlen miniszterelnök felfogása között

Kállay Tibor ismert újévi beszéde a különböző lapok pártállása szerint különféle kommentárokra nyujtott tápanyagot. *Kállay* Tibor távolléte miatt nem válaszolt e lapvéleményekre, de egyébként is ildomosnak tartotta, hogy előbb gróf *Bethlen* István miniszterelnökkel folytassen beható eszmecserét. *Kállay* hétfőn reggel érkezett meg a fővárosba és rögtön érintkezést keresett a miniszterelnökkel. Délután öt órától fél hétig tárgyalt gróf *Bethlennel*, majd utána a *Polgári Egység Klubjában* több képviselőtársával, köztük *Bessenyey* Zenóval, *Görgey* Istvánnal, *Szabó* Sándorral és *Désí* Gézával folytatott beható megbeszélést és ennek során az a vélemény alakult ki, hogy *Kállay* Tibor felfogása teljesen azonos gróf *Bethlen* miniszterelnökével.

Kállay Tibor

egyébként a következően nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* tudósítója előtt:

— Hosszabb vidéki tartózkodás után visszaérkezve, alkalmat kerestem, hogy a miniszterelnök úrral beszélgethessek azokról a kérdésekről, amelyek újévi beszédem óta a közvéleményt foglalkoztatták.

— *E kérdések közül különösen a választás titkosságának a kérdése éleztetett ki. Megállapitottuk, hogy ebben a kérdésben a miniszterelnök úrnak a beszéde és különösen a párt programjára nézve tett kijelentése nem állitott fel ellentétet azzal, amit részemről mondottam, úgy hogy e részben nincs ok arra, hogy bárminemü konzekvenciát vonjak le jelenlegi pártállásomra nézve.*

— *Fellépésem célja tényegileg arra irányult, hogy a tradicionális magyar alkotmányosság kivánalmaihoz képest a párt és általában a parlament nivóját, tekintélyét és a kormányzatra való befolyását erősitsük és erre nézve lehetőleg minden eszközt igénybe vegyünk. Ezekre az eszközökre nézve is megnyugvással konstatálhattam a megegyezést a miniszterelnök úr felfogásával;* aminek alapján javaslatokat óhajtok tenni a pártvezetőség legközelebbi ülésén megfelelő intézkedéseknek az elhatározására nézve.

— A miniszterelnök úr részéről e részben a legnagyobb megértést tapasztalván, merem remélni, hogy azokat az egész elnöki tanács akceptálni fogja, hiszen kétségtelennek tartom, hogy az elérendő célokra nézve mindannyian egyetértünk és igy ezekben a célokban megvannak az együttműködésnek szükséges előfeltételei.

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vizépitő vállalat építési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

NEUMANN ÉS TÁRSA
fatelitő és faburkolati vállalat
Városi iroda: Budapest IV, Muzeum-körút 27. Telefon: J. 361-59
Gyártelep és gyári iroda: VII, Egressy út 34. Telefon: J. 392-70

Schönfeld és Paudits
accumulátor és mechanikai üzem
VII., Damjanich ucca 9. szám.
Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerü javitása, valamint autó öninditó és világitás javitása
Telefon: J 449—25.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca I. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemü kőiparagó munkát.

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára.
Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon: T. 139-64. V., Mária Valéria-ucca 10.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszitő vállalat
BUDAPEST, IX., Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

TOMI LAJOS
Festő- és mázoló mester
Alapittatott 1888. évben
Budapest, IX., Üllői-út 101.
Mühely VIII., Horánszky-ucca 10

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbiró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

ARNÓCZKY ÉS TÁRSA
AUTÓKARROSSZÉRIA GYÁR
Budapest, VIII., Práter-u. 64. Telefon: J. 311-18.

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMÜ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

MURARO JANOS gumijavitó üzem BUDAPEST
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

Vitéz HANTAY ES GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—59.

GUTTMANN és SZÉKELY
FAKERESKEDŐK
BUDAPEST, X, SZÁLLÁS UCCA 2—4
Fióktelep: VIII, DÉRI UCCA 15. (Nagyfuvaros ucca sarok.)
Telefon: József 359—68 Telefon: József 359—68

GÖTSCH kályhás mester Telefon: L 912-87
Budapest, II. ker., Batthyány ucca 13. sz.
Szabadalmazott töltőkályhái utólérhetetlenek
8 kilogramm szénnel egész nap meleget ad

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
építőmester, épitési vállalkozó Telefon: J. 318-03. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 83.

STEINER FERENC
OKL. MÉRNÖK, VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST,
I, Horthy Miklós-út 31. Telefon: J. 352-74

STABIL ÉPITŐ RT.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök Budapest, VII, Aronyi-u 25. Telefon J. 380-80

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.
GYŐR, Telefónok: 201, 202, 203.

BUDAPEST, V., Deák Ferenc-utca 18. Telefónok: T. 43—00, L. 979—49.
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Teherautók Autobuszok
Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz elmzendők. Képviseletünk ninosen.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Megjelentek az első pénzintézeti mérlegek

A Pesti Hazai Takarékpénztár és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank beszámolója a mult évről

I.

A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület* igazgatósága e hó 23-án tartott ülésében megállapította az 1927-ik üzletév mérlegét, *amely 2,850.127.64 P (tavaly 1,827.215.— P) tiszta nyereséggel zárul* és elhatározta, hogy a február hó 11-én tartandó 88-ik rendes közgyűlésnek javasolni fogja, hogy ezen nyereségből 200.000 P (tavaly 160.000.— P) a rendes tartalékalapra, 100.000 P (tavaly —) ingatlanértékcsökkenési tartalékalap létesítésére, 200.000 P (tavaly 160.000.— P) az egyesületi nyugdíjalapra, 100.000 P egy tisztviselői segélyalap létesítésére és a tisztviselők külön jutalmazására 100.000 P (tavaly 80.000 P) használtassék fel, *osztalékul pedig a tavetett.* A könyvecskékre elhelyezett betétek 44.3 millió míg 49.000 P (tavaly 40.000 P) új számlára vitessék elő.

Az eredmény, úgyszintén a mérleg egyes tételei az intézet újabb nagyarányú fejlődéséről tesznek tanubizonyságot. *A betétképződés a lefolyt évben állandóan emelkedő, de nem egyenletes irányt követett.* A könyvecskékre elhelyezett betétk 44.3 millió pengőről 67.7 millió pengőre, a folyószámlán elhelyezett tőkék 55.9 millió pengőről 74.3 millió pengőre, az intézetnél elhelyezett összes tőkék pedig 100.4 millió pengőről 142.2 millió pengőre emelkedtek. *A váltóleszámitolási üzlet egész éven át rendkivül élénkséget mutat* és ebben az üzletágban az intézet, tradicionális szokásainak megfelelően a közgazdaság minden ágára kiterjedő nagyarányú tevékenységet fejtett ki. Ennek megfelelően a váltótárca a tavalyi 58.6 millió pengővel szemben 97.9 millió pengőt tesz, ami 39.3 millió pengő emelkedést jelent. *Megfelelő fejlődés képét tárják fel az értékpapirokra adott előlegek és folyószámlaadósok is,* amelyek a tavalyi 42.9 millió pengővel szemben 49.7 millió pengőre rúgnak. *Igen erőteljes emelkedés állapitható meg a jelzálogkölcsön üzletben,* amennyiben a folyósított dollár-záloglevél-kölcsönök összege a tavalyi 13.3 millió pengőről majdnem annak kétszeresére, vagyis 25.1 millió pengőre emelkedett, míg a községi-kölcsönüzlet, az e téren még fennálló nehézségek folytán, számottevő fellendülést nem tüntet fel. A *jelzálogkölcsönüzlet fejlődésével lépést tartott ezen jelzálogkölcsönöknek az e célra létesitett szövetkezetekre való engedményezése, de egyszersmind a saját 7½%-os dollár záloglevelek elhelyezése is,* úgy hogy az engedményezett záloglevélkölcsönök összege 7.5 millió pengőről 13.8 millió pengőre, a kibocsátott záloglevelek álladéka pedig 1.7 millió pengőről 5.9 millió pengőre emelkedett.

Tekintettel arra, hogy az egyesület saját tulajdonát képező értékpapirjai úgyszólván változatlan áron vannak a mérlegben felvéve, viszont azoknak árfolyama a lefolyt évben erőteljesebben emelkedett, az intézet e címen *igen számottevő latens tartalékkal rendelkezik. Azonfelül az egyesületi házak is a tavalyihoz képest változatlanul alacsony értékben szerepelnek,* mert az ez évben végzett nagyarányú tatarozások költségei az üzleteredmény terhére kerültek elszámolásra.

A pénztárforgalom a tavalyi 914.7 millió pengővel szemben 1.233.6 millió pengőt, az összes forgalom 4.914 millió pengővel szemben 7.263.5 millió pengőt, az egyesület által kezelt tőkék összege pedig a tavalyi 133.4 millió pengővel szemben 194 millió pengőt tesz.

Az egyesület, nyugdijasai helyzetének javitása érdekében a rendes közgyülésnek a nyugdij arányszám felemelését kivánja javasolni és ezenfelül a nyugdíjalapnak megfelelő dotátióján kívül, az ezen alap teherviselő képességének kímélése érdekében, a lefolyt évben nyugdíjpótlások címén folyósított tetemes összegeket is az elmúlt év nyereség- és veszteségszámlájának terhére számolta el.

Az intézet vidéki szorosabb összeköttetései kielégitő fejlődést mutatnak és a beléjük helyezett várakozásoknak megfelelnek. Ezek a vidéki exponensek összesen mintegy 12 millió pengő alap- és tartaléktőkével rendelkeznek, betét és folyószámlahitelező álladékuk mintegy 60 millió pengőt, váltótárca álladékuk mintegy 93 millió pengőt, a folyószámla-adósaik álladéka mintegy 18 millió pengőt tesz, amely adatokból is látható, hogy ezek is jelentős tényezői a magyar közgazdaságnak.

II.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága f. hó 23-án ülést tartott, amelyen megállapította, hogy az 1927. üzletév az 1926. évi nyereségáthozattal együtt *5,066.365.79 pengő tiszta nyereséggel zárult,* szemben az 1926. évi 3,807.724.02 pengővel, ami cca 33% emelkedésnek felel meg.

Elhatározta egyben az igazgatóság, hogy a február 7-ére egybehivandó 86. rendes évi közgyülésnek javasolni fogja, hogy *az 1927. évi osztalék kifizetésére 3,000.000 pengő fordittassék és pedig olymódon, hogy a szelvények darabonként 6 pengővel váltassanak be,* szemben a mult évi 5 pengővel. Javasolni fogja továbbá az igazgatóság, hogy a rendes tartalékalap javadalmazására 820.000 pengő (a mult évben 400.000 pengő), az értékcsökkenési tartalékalap javadalmazására pedig 300.000 pengő (a mult évben 200.000 pengő) fordittassék, míg a különböző hivatalnoki segélyalapok 60.000 pengővel javadalmaztassanak (a mult évben 40.000 pengő).

Egyébként az 1927. évi zárszámadások szembeállitva az 1926. évivekkel, a következő jelentősebb változásokat mutatják:

A betétek és folyószámlakövetelések összege 61,728.943·68 pengővel emelkedett az év folyamán és 190,402.387·49 pengőt ért el, ami a mult évi 128,673.443·81 pengővel szemben csaknem 50%-os emelkedést jelent.

A forgalmi adatok a következőképpen alakultak:

Az 1926. évi 7.483,008.200 pengő összforgalommal szemben az 1927. évben 8.659,444.000 pengő volt az összforgalom a főkönyv egyik oldalán, ebből a betétüzlet forgalma 1.871,565.900 pengőről 2.613,806.000 pengőre, a pénztárforgalom 2.151,980.500 pengőről 3.120,227.000 pengőre és a devizaforgalom 2.949,227.300 pengőről 3.656,557.000 pengőre emelkedett. A bank jelzálogkölcsöneinek összege 12.413,328 pengőről csaknem háromszorosára, vagyis 36,179.412 pengőre, a váltótárca pedig 47,894.655 pengőről csaknem kétszeresére, vagyis 81,156.813 pengőre emelkedett.

A személyzeti kiadások az évközben eszközölt fizetésemelés dacára a mult évi személyzeti költségeket a létszám természetes csökkenése folytán csak lényegtelenül haladták meg, ellenben adókra és illetékekre a mult évi 954.879 pengő helyett 50%-kal többet, vagyis 1,398.893 pengőt kellett fordítani.

A bank igazgatósága *Bokor* Gyula, dr. *Mohr* Endre, dr. *Molnár* Dezső és *Szende* Béla főtisztviselőket cégvezetőkké nevezte ki.

Rácz Géza előadása. *Rácz* Géza kitünő ujságíró kollegánk, a neves közgazdasági iró, rendkívül sikerült előadást tartott vasárnap a *Kereskedelmi Utazók Egyesületében. Rácz* Géza ama ujságírók közé tartozik, akik nem haladnak el közönyösen a mindennapi élet könnyebbtermészetü jelenségei mellett sem, hanem megfigyeli azokat, és avatott könnyed tollal, csevegő modorban mutat rá a nagy tanulságokra. Az ujságirásnak egészen úi módszere ez, amelyet talán *csevegő publicisztikának* nevezhetnénk és amellyel *Rácz* Géza talentuma tömegeket hódit, az olvasók táborából. Ezuttal élő szóval mondott el egy ilyen kedves, könnyedhumorú, finoman kerek alkotást, amelyet hálás publikuma sokszor és zajosan megtapsolt. Pedig ez a közönség válogatott, előkelő publikum volt, amelynek sorában *Frey* Kálmán alelnök vezetésével ott volt a budapesti tőzsde elitgárdája, valamint a közgazdasági élet és sajtó számos kitünősége. „Önagysága leépít", volt a címe *Rácz* Géza előadásának, amely nagyban öregbítette azt a hírnevet, amelyet jeles ujságíró kollegánk a magyar közönségnél kivívott.

Árvédelmi bizottságokat alakitanak a kereskedők. A karácsonyt követő hetekben a fővárosi piacok forgalma meglehetősen elcsendesült, de annál inkább előtérbe nyomultak a kereskedelemnek a gyárakkal és nagykereskedőkkel szemben fennálló függőségei. Nem csoda, hogy ily körülmények között egymást érik a fővárosban a kiárúsítások és különféle egyéb címek alatt történő árúdobálások. Az egyes szakmák józanabb és komolyabb elemei most már kezdik megelégelni ezt a viszás helyzetet és *árvédelmi bizottságokat akarnak felállitani,* amelyeknek az lenne a feladatuk, hogy a szakmák kebelében történő tervszerű árúdobálások ellen tisztességtelen verseny címen fellépjenek. *Ily árvédelmi bizottságot máris létesitett a drogua- és piperecikk szakma és ugyancsak küszöbön áll a fotócikkekkel foglalkozó kereskedelmi szakma hasonló akciója.*

Kereskedők védelmi harca a Corvin-áruház ellen

A *Corvin-áruháznak* szokatlanul erős sajtókampánnyal alátámasztott kiárúsítási akciója legutóbb erős aggodalmakat támasztott a kereskedők körében, annál is inkább, mert a kiárúsítási kisérlet megállapithatóan igen jó eredményeket hozott. A fővárosi kereskedők körében ezzel kapcsolatosan *mozgalom indult meg arra nézve, hogy a főváros főbb útvonalainak és uccáinak kereskedői a közeljövőben ugyancsak rendezzenek olcsó kiárúsitásokat és ezeknek sikere érdekében a napilapokat, valamint a tekintélyesebb heti orgánumokat az eddiginél jóval erősebb módon vegyék igénybe,* miután csakis így remélhető a nagytőke által irányított árúházak reklámhadjáratának ellensúlyozása. A kereskedők egyébként elhatározták, hogy e tervük végrehajtására és irányítására állandó, permanens bizottságot fognak létesíteni.

A Szövetkezeti Szemlének dr. Pártos Szilárd szerkesztésében megjelent, rendkívül gazdag tartalmú 28 oldalas januári száma vezetőhelyen Temesváry Imre dr. országgyülési képviselő cikkét közli. A szövetkezeti és gazdasági élet aktuális kérdéseit pedig Gesztelyi Nagy László, Mutschenbacher Emil dr., Borbás Gáspár dr., Blaskovich Sándor, Gallay Kálmán dr. földmüvelésügyi és Pollermann Pál pénzügyminiszteri h. államtitkárok, Temple Rezső és Szabó Sándor dr. országgyülési képviselők és mások értékes cikkei, illetve nyilatkozatai tárgyalják.

LISKA BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 3. Telefon: József 398—00.

FOHN CIPŐÁRUHÁZ
Budapest, VII. ker., Király ucca 9. sz.
ALAPITTATOTT 1898
Dúsan felszerelt raktárt tart: férfi-, női-, gyermek-, luxus- és strapacipőkben. Városi tisztviselőknek kedvezményes árak.

HANVAY ÉS WOLF
elektromos, müszaki és üzemszükségleti anyagok
BUDAPEST, VI., JÓKAI (GYÁR) UTCA 28. SZÁM.
Telefon: Teréz 104—69.

KOCSNER ANTAL
épület és diszmühádogos, légszesz, vizvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfütési berendező
Budapest, II., Retek ucca 2
TELEFON T. 216-76

Magyar Mükő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szőgyi István okl. épitész
Készit a legszakszerübb elsőrangu kivitelben: mindenfajta mükő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogéntorrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 225-06.

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VALLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-02.
Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

Thiergärtner és Stöhr r.-t.
egészségügyi és fütőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 585-17. • Telefon: József 585-17.

Érelmeszesedés, gyomorbántalmak ellen a
CIGELKAI
JODOS FORRASVIZEK
kitünő sikerrel
gyógyitanak.
Vezérképviselet: V., Sas-ucca 29. Telefon: 237-63
Ismertetőt készséggel küldünk

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

RIPPEL Játéküzlete a legrégibb Budapesten
Deák Ferenc ucca 12

Olvasóinkhoz

Régi, tántorithatatlanul kitartó közönségéhez fordul a

Fővárosi Hirlap,

ahhoz a közönséghez, amely tizenhét esztendő óta jóban-rosszban, minden hét szerdáján várta és pontosan kézhezkapta ezt az ujságot. Tizenhét esztendő óta nevelője a

Fővárosi Hirlap

Budapest közönségének, amellyel sikerült megértetni, hogy törődnie kell városa sorsával, mert a városigazgatás ezer karral nyul bele a polgárság életébe, ezer karral segithet, vagy lesújthatja azt. A polgárság, legelsősorban a vállalkozó-, kereskedő- és inarososztály érdekeit szolgáló őrszem a

Fővárosi Hirlap

a városházán. Ott van minden eseménynél, frissen, gyorsan és kimeritően értesiti közönségét mindenről, ami a városházán történik, tervekről, szándékokról és a megvalósulás útjairól. A

Fővárosi Hirlap

nélkülözhetetlen minden budapesti polgár házában, mert egyedül ebből az ujságból lehet értesülést szerezni mindarról a munkáról, amelyet a főváros végeztetni akar, mindarról, ahol a polgárság a város jóvoltából keresethez, kenyérhez juthat. Ennek a kenyeret, jólétet adó, alkotó munkának volt hirdetője, küzdő katonája a

Fővárosi Hirlap

amelyet éppen ezért a programiáért hivatalos lapjául választott az Egységes Községi Polgári Párt, amikor

dr. Kozma Jenő elnök

a következőket irta a Fővárosi Hirlapról:

„Pártunk sarkalatos programpontja: a gyülölségmentes alkotó munka. Felkérjük tehát polgártársainkat, akik Budapest jövője érdekében programunkkal rokonszenveznek, hogy a Fővárosi Hirlapot, mint pártunk hivatalos orgánumát előfizetéseikkel és hirdetéseikkel erősitsék."

A

Fővárosi Hirlap

hiven követi a kormány és annak képviselője.

dr. Ripka Ferenc főpolgármester

nemes törekvéseit és a tények hatalmas sorozata bizonyitja, hogy úgy az

Egységes Községi Polgári Pártnak

az oldalán, miként egész léte alatt, sikert siker után ért el, amikor ernyedetlenül küzdött a magyar főváros fejlődéséért, a társadalmi és politikai békéért, a mult romjainak eltakarításáért és a polgárság jobb megélhetéséért. Ezt a munkát, ezt a kitartó és eredményes küzdelmet igyekszik honorálni és saját céljaira kihasználni mindenki, aki a

Fővárosi Hirlap

mellé áll.

* * *

A FŐVÁROSI HIRLAP előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő.

fél évre . . . . . 12 pengő.

Események

* * *

Scitovszky Béla belügyminiszter ötvenedik születésnapja. Finoman ezüstös fejjel, de fiatalos erőben, tehetségének legszebb virágzásában érte meg ötvenedik születésnapját *Scitovszky* Béla belügyminiszter, akit ebből az alkalomból meleg ünneplésben részesített elsősorban a belügyminisztérium tisztviselői kara, de az egész ország közönsége és főként maga Budapest székesfőváros, amelynek érdekében olyan nemes szeretettel buzgólkodik. Minden jókivánság méltó és kiváló férfiút ért, aki életében elérte a legszebbet, amelyet magyar polgár és magyar politikus a sorstól várhat. Elnöke volt a magyar parlament alsóházának, ahol pártokon felül állósága mindenkire tiszteletet parancsolt, majd a belügyminiszteri székbe került, ahol ma *hatalmas reformok alkotásának tüzében áll.* A nagy reformok között is, amelyek ma *Scitovszky* Béla belügyminiszter műhelyében készülnek, *legelső és legfontosabb az a nagy reform, amellyel Budapest székesfővárost akarja megajándékozni. Ehhez a nagy reformhoz, de meg többi alkotásaihoz is erőt, egészséget kiván neki Budapest közönsége.* Az ünneplők sorában elsőnek a minisztérium tisztviselőkara jelentkezett, amelynek nevében *Sztranyavszky* Sándor államtitkár mondott megható beszédet, amelyre *Scitovszky* belügyminiszter hosszabban válaszolt. Bensőséges lirai hangot ütött meg ebben a beszédében, amelyben a magyarnak olyan országot kiván, amely *„a legjobb minden országok között és amely vonzó erővel hiv mindazok felé, akiket magunk között szeretnénk tudni."* A belügyminiszter ezután *Ripka* Ferenc főpolgármestert, *Sipőcz* Jenő polgármestert, *Folkusházy* Lajos és *Buzáth* János alpolgármestereket és *Berczel* Jenő tanácsnokot fogadta, akik a főváros üdvözletét tolmácsolták.

Nem lesz jégmonopólium. A *Budapesti Jégárusitó R.-T.*, miként ismeretes, már régebben egy oly ajánlatot adott be a fővároshoz, amelynek elfogadása esetén a főváros egész évi jégellátása *kizárólag a Budapesti Jégárusitó R.-T. monopóliumává lett volna.* A Jégárusitó ajánlata természetesen a legnagyobb reszenzust keltette s többek között az egész sajtó is egyértelmüen és erélyesen tiltakozott a Jégárusió monopóliuma ellen. Mikén most értesülünk, a Jégárusitó maga is belátta, hogy reménytelen harcot folytat a közvélemény egyre inkább megnyilvánuló tiltakozásával szemben, másrészről pedig az ajánlatának elintézése amúgy is olyannyira elhúzódott, hogy az idei szezont már semmiképpen sem használhatja ki, *elhatározta, hogy a fővárosnál fekvő ajánlatot visszavonja.*

A várospolitika műszaki feladatai. A *Liget-klubban* január 12-én, csütörtökön este, a szokásos heti vacsora keretében, *Martin* János mérnök, a fővárosi *XVI. választókerület Egységes Pártjának* ügyvezető elnöke előadást tartott: *„A várospolitika műszaki feladatai"* cím alatt. Jelen voltak: *Fejér* Ottó ny. h. államtitkár és dr. *Usetty* Béla, a kerület országgyülési képviselői, *Battenberg* Lajos ny. h. államtitkár és *Scheuer* Róbert tvh. bizottsági tagok, dr. *Hamvassy* István ker. előljáró, *Nagy Géza* műszaki főtanácsos, *Király* Kálmán műszaki tanácsos, *Béla* Henrik, v. orszgy. képviselő és dr. *Szamek* Emil, a testvérkerületi Egységes Párt vezetői. *Payr* Hugó és *Somlyódy* László párttitkárok a párt központja részéről, továbbá nagyszámban a Klub tagjai, élükön *Márkus* Jenő dr. miniszteri tanácsos, elnökkel, *Erősdy* Sándor ny. főispán, pártelnökkel, *Róna* Sándor kereskedelmi tanácsos és *Soltész* József kormánytanácsos alelnökökkel. *Martin* János magasszinvonalú előadását nagy érdeklődéssel és feszült figyelemmel hallgatták. Az előadást és a vendégek megjelenését dr. *Márkus* Jenő köszönte meg, utána pedig *Király* Kálmán, *Scheuer* Róbert és *Fejér* Ottó szólaltak fel és mindnyájan elismeréssel adóztak a szakszerü és aktualitásánál nagyértékü előadásért. *Martin* János előadásában végigvezette hallgatóságát a városrendezés, a városközlekedés, a városi középitkezés, a közmüvek és a közszolgáltatási üzemek problémáin. Megállapitotta, hogy *Budapestnek ma sincs nagy átfogó koncepciójú kész városrendezési terve.* Mindig csak egy-egy pillanatnyi szükség szerint nyilvánulnak meg városrendezési törekvéseink. A villamosközlekedés terén kivánja, hogy több kocsiból álló vonatokat iktassanak be, mert a két kocsiból álló szerelvények számának fokozása már nem lehetséges. Az autóbuszvonalak megállapitásánál nem szabad elzárkózni az olyan perifériális területek érintésétől, amelyeknek forgalma ma még nem olyan kifejlett, hogy nagy befektetéseket igénylő villamosvasuti vonalak kiépitése által lennének a közlekedésbe bevonhatók. A gyorsvasutat a főváros jövő fejlődésének biztositása érdekében meg kell épiteni. Ebben a tekintetben csak a földalatti, de igazán földalatti és nem úttest alatti megoldás jöhet Budapesten számitásba. Sok praktikus ideát vetett fel az uccák forgalmának rendezésével kapcsolatban. Kivánta az épitésrendezési szabályzatok további módositását olyan formában, hogy a lakályosság és biztonság sérelme nélkül a lakásépitkezések minél racionálisabban történhessenek. Az előadó szerint a városi közigazgatást régebben sehogyan sem és máig is csak alig hatotta át a műszaki kérdések roppant jelentőségének tudata. A bajokkal szemben az egyetlen orvosság, hogy a városi közigazgatás mai strukturáját, amely lehetetlenné teszi a polgári akarat érvényesülését, azt ezt akadályozó részeiben megváltoztassák.

Vállalatba adta a főváros a toronyórák kezelését. A kegyúri plébánia-templomok toronyóráit a főváros tartozik rendben tartani, ami nem is olyan kis feladat. A villamos uccai órák felállitása óta az ősi időjelző szerkezetek fontossága lényegesen csökkent ugyan, de még mindig *tizenhat* toronyóra kongatja az időt, ebből nyolc a budai oldalon és nyolc Pesten. A toronyórák rendbehozására és karbantartására a főváros versenytárgyalást hirdetett. Összesen három ajánlat érkezett, ezek közül a középitési ügyosztály javaslatára *Sovinszky* órásmestert bizták meg a városi toronyórák gondozásával. A legrégibb toronyórák egyikét, a Teréz-templomon levőt olyképen restaurálják, hogy éjjel is olvasható számlapja lesz. A toronyórák rendbentartása 10.500 pengőbe kerül a fővárosnak. Ezért a jelentékeny pénzért remélhetően majd pontosabban járnak, mint oszloponálló fiatalabb kollégáik az uccasarkokon.

Teadélután a Polgári Nők Klubjában. *A Polgári Nők Klubja* 1928 január 26-án (csütörtökön) d. u. 6 órakor az Andrássy út 47. sz. a. levő helyiségében *teadélutánt* rendez, amelynek keretében közreműködnek: *Darvas* Ibolya operaénekesnő és *Eisler* Pál operaénekes.

Csergő Hugó harmincéves irói jubileuma. *Csergő* Hugó ezen a héten ünnepelte harminc esztendős irói és publicisztikai jubileumát. A jubileum a magyar irodalom művelői és a sajtó munkásai sorából a legőszintébb és legmelegebb érzéseket váltotta ki. *Csergő* Hugó előkelő, finom irodalmi alkotásai, nagyszerü publicisztikai és ujságirói működése a magyar kultúrélet legfelsőbb szintjén állanak. Nem szünetelt ez az irodalmi munkássága *Csergő* Hugónak akkor sem, amikor a népjóléti központ élén állott és igy a főváros egyik leghasznosabb, legszociálisabb intézményét virágoztatta fel. A háborús évek alatt a nyomor eseteinek ezreit gyógyitotta. Ezeket az érdemeit ünnepelte a magyar irodalom és a magyar közönség az elmult napokban.

Ujjáalakult a Pannonia. A magyar szállóipar régi, híres patricius-familiáia, a Glück-család ujjáalakitotta a legjobb vidéki üricsaládok fővárosi szállóotthonát, a Rákóczi úti Pannoniát. Glück Frigyes ismert mügyüitői izlése meglátszik az úi Pannonián is, amely meleg, hideg átfolyó vizvezetékkel, fürdőszobákkal, minden modern ujitással és amellett müvészi értékekkel vária nivós közönségét. Glück E. János és Pelzmann Ferenc vezetik a szintén ujjáalakitott éttermeket és kávéházat.

Idegosztály
nyilt meg a
dr. Pajor szanatóriumban
(VIII., Vas-ucca 17)
kedély- és idegbetegek részére, elmebetegek kizárásával. Morfium- és alkohol elvonó kurák. Vizgyógyintézet, Zander és ortopéd gyógytermek; elektrotherapia, diétás étterem be járók részére is. Betegfelvétel mérsékelt klinikai árakon

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Rökk Szilárd ucca 11. szám.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/c

CSAK EREDETI
»KRISTÁLY«
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő r.-t.
„Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-u. 25-27.
Telefon Teréz 243-90

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Löportár u. 29. sz. óvoda kőmives munkálatait Vaits Sándor kapta 2058 pengőért.

A Dina uccai iskola tetőjavítási munkálatait Ertl József és Fia cég kapta 3380 pengőért.

A kátrányozó és bitumenező telep félszer építési munkálatait Robelly Aladár kapta 5076 pengőért.

Az utihengerelő üzem részére 3 utihengerelőgép szállítására a Corvin vasöntőde és gépgyár és a Martos és Herz motor és gépgyár r.-t. kapott megbízást 80275 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A köztisztasági hivatal részére szükséges 10 vagón benzin szállítására ajánlatot tettek: Budapesti ásványolajgyár r.-t., Steaua kőolaj kereskedelmi r.-t., Vacuum Oil Co., Magyar petróleumipar r.-t.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a III. ker., Bécsi úti székesfővárosi bérházcsoport körüli Névtelen „A" út, Névtelen „B" út Magán út és Kecske u. makadámszerű rendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat 1928. február 6-án (hétfőn) déli 12 óráig kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928. február 6-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. január 16.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Jánoshegyi szerpentin első fordulójának alapzatos, bitumenes makadámszerű átépítésére.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. február 6-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928. február 6-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. január 16.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret. Épületvasalás. Butorveret.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FAGYÁK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

FODOR BÉLA ÉS FIA
LAKATOSÁRU, VASSZERKEZETI ÉS CSAVARGYÁRA
Telefon-interurbán Lipót 909—36 **BUDAPEST,** V, RÉVÉSZ-U. 9. SZ. Telefon-interurbán Lipót 909—36

KLEIN ZSIGMOND okl. mérnök, út és csatorna építési vállalkozó
Budapest, V. kerület, Berzenczey ucca 23. szám

SÓGOR JÓZSEF
épitőmester, magas és mélyépitő vállalata
Budapest, I., Vas Gereben ucca 18 Telefon: T. 121—66

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 6-29

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

LUDOVIKA AUTÓCAROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás keztyűt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

"SPECIAL"
mosógépgyár, Budapest, Váci-út 92
STAWLYANIN WOISLAV
Raktáron állandóan: Mosógépek, centrifugák, gőzmángorlók minden nagyságban.
Telefon: Lipót 921—57.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon: T. 12—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de Traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

BEHRINGER ISTVÁN lakatos mester
BUDAPEST, II., KAPÁS-UCCA 41
Telefon: Lipót 983—28.
Készit mindennemü épület-, mü-, vasszerkezeti és tömegáru lakatos munkákat. Autogén hegesztés.

Kőbánya: Budakalász **KRÁL GYULA** kőlaragómester, kő- és márványtelepe Budapest III, Lajos-u. 77/79 Telefon: T. 236-27

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—31—32.

DUNAKAVICSOT és DUNAHOMOKOT
szállit waggontételben és kocsifuvarban **FLEISCHMANN ANTAL** dunakotrási és gőzhajózási vállalat Budapest, Károly-körut 17, I/20
Telefon: József 465-62 és 465-63, BUDAPESTI RAKODÓIRÓL

Műmárvány!
NEUHAUSER JÁNOS
Első magyar műmárvány-készítő mester, rabitz- és stuccómunka vállalkozó. Üzem: Budapest X, Kelemen-ucca 21. Tel.: J. 91-1

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

MENGL FERENCZ
épitési vállalkozó
Budapest, VI. Ambrus u. 5
Telefon: 968—34 szám

KORÓDY ÉS KOVÁCS
épitész, épitőmester, épitési vállalkozók
Telefon: L. 986-66 **BUDAPEST,** *VII, Fürész-u. 90*

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 Budapest, VI, Aréna-út 65

FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő
Budapest, Kerepesi-út 23 Telefon: József 310—89
Gyár: X., Asztalos Sándor-u. 5
láda-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára
Bérmunkát vállal

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, diszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készitése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Telefon J. 138-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

Schwarz Sándor és Társa
magyar kályhalpar, Meidinger kályhák, folytonégő kályhák, tűzhelyek, Meidinger kályha-alkatrészek
Budapest, V., Báthory-u. 20. Telefon: L. 962—14

WIERDL REZSŐ
Szállitóberendezések, szállitó eszközök.
Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme.
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fütés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szennyviztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat.
TELEFON: J. 314-79

AMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkobánya.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: József 303-85.

BIRÓ GYULA műszaki vállalkozó
Bádogos, vízvezeték, légszesz és csatornázási berendezések
Budapest, VII, Kertész ucca 1. Telefon: József 429-67

Steki Károly reszelőgyár Budapest
(Angyalföld) VI., Forgách-utca 21. Vállalja használt reszelők újra vágatását. Vasuti szállitmányok: Budapest, V., Lipótváros pályaudvarra bármentve küldendők.
Telefon: Lipót 901-08. Alapittatott 1898. évben.

Telefon: L. 922-30 Alapittatott: 1884 **DUKAI ISTVÁN**
PALA- ÉS CSERÉPFEDŐ MESTER TETŐFEDÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST IX. MESTER UCCA 41. SZ.

TÓTH FERENCZ alum.- és ércöntő, bronz-, mű- és disztárgyak készitője
Budapest, VI., Szent László-út 140. Telefon: Lipót 903-41.
— M. kir. postatakarékpénztári csekkszámla: 10523. szám. — Elvállal mindennemü aluminium-, sárgaréz-, vörösréz-, bronz- és horganyöntvényeket, úgymint: bronz csapágycsészék, hüvelyek, rudak és egyéb gépalkatrészek, valamint mechanikai, orvosi műszerek, csilláralkatrészek, sajtolóformák, aluminium motor- — karterek és pakfor aluminium motordugattyúk öntését. —

Fratricevich István díszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszitő és mázolási munkákat

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 913-11
BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Ifj. HALÁSZ HUBERT
épitési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 február 1 — 5 (953) szám

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZÁM: TERÉZ 137-15

A beteg Budapestet

sem szabad elfelejteni, a beteg Budapestre is gondolni kell, nemcsak az egészségesre. Mi boldogok vagyunk, hogy kezdenek a dolgok úgy indulni, amint azoknak már régesrégen útban kellene lenniök. Örülünk, hogy a fővárosnak sikerült sok-sok kislakással, ha nem is kiküszöbölni, de enyhíteni a lakáshiányt. Örülünk, hogy a megélhetés olcsóbbodásáért eredményes harcokat lehet már vívni. Örülünk, hogy olcsóbb lesz a villany, jobb a gáz, több a víz. Megnyugodva látjuk, hogy csinosodik a város, tisztulnak a házak, az uccák, elevenednek a parkok és a közkertek. De mindez kilencvenkilenc százalékban *az egészségesek* kedvét, jólétét, kényelmét, boldogságát szolgálja. Budapestnek azonban nem szabad megfeledkeznie *a betegekről sem.* A beteg Budapest is megköveteli a maga jogait, mert akik ágynak estek, akik lázban vergődnek, akik testükön az operációs kés éles vágását viselik, nagyon kevés kivétellel *a munka megrokkantjai. Annak a munkának a rokkantjai, amelyet Budapest összessége, az egészséges Budapest érdekében végeztek.*

Budapestnek tradiciói vannak azon a téren, hogy a betegeivel szemben is mindig becsületesen viselkedett. A nehéz idők azután itt is súlyos állapotokat hoztak létre. A törvényhatósági bizottságban esztendőről-esztendőre élesen színes, fájó leírásokat adnak egyes bizottsági tagok a budapesti kórházi állapotokról. Imitt-amott talán már segítettek is apróságokon, de *nagyjában és egészében Budapest kórház-ügye rendkívül rossz lábon áll.* Olyan autentikus egyéniség, mint *Gerlóczy* Zsigmond központi kórházigazgató, jelentette ki a minap a közegészségügyi bizottság nyílt ülésén, hogy a Rókus-kórházban, de még inkább a Dolog-kórházban, meg a Szent László-kórházban *szomorú, valóságos botrányos állapotok uralkodnak.* A legtöbb helyen az orvostudomány tényleg megtesz minden lehetőt és önfeláldozóan adja munkáját, tudását a betegek meggyógyítására. Az anyagiak hiánya teszi botrányossá az állapotokat, elnyűtt, rozoga, roskadozó, hulló vakolatú épületek veszélyeztetik a betegeknek talán még az életét is. *Ez nem méltó állapot Budapest számára* és tudjuk nagyon jól, hogy Budapest polgársága maga is tűrhetetlennek deklarálja ezeket az állapotokat. Ezek a lerongyolódott kórházak pedig *még vendéglátói kötelességeket is teljesítenek,* hiszen a *Fővárosi Hirlap* éppen legutóbbi számában mutatta ki, hogy a nyolcvanezer beteg közül, akiket évenként a főváros kórházaiban ápolnak, tizennyolcezer vidéki beteg található. *Ezt a gavallér vendéglátást Budapest rozoga kórházai nem birják ki, különösen akkor, amikor a budapesti illetőségű budapesti lakósok ezrei még ezekben a rozoga kórházakban sem találnak enyhetadó betegágyra.* Kórházaknak kell tehát épülniök, építse azt bárki, akár a főváros, akár Pestvármegye; de *Budapest minden polgára elvárhatja, hogy ha megbetegszik, ágyhoz és orvosi kezeléshez jusson anélkül, hogy a lehulló vakolat az életét veszélyeztetné.*

Párizsra gondolunk, ahol a Rókus-kórház francia testvérét *Hotel Dieu*-nek, *Isten házá*-nak hívják. A magyar ember nemesebb lelkű, mint a francia, a budapesti emberben pedig nem hal meg az embertársaival szemben érzett testvéri érzés akkor sem, ha az embertársa betegen hullik el. Fokozottan az Isten házának kell tehát lennie a pesti Rókus-kórháznak, meg a többieknek is, ahol *az Isten házához méltó szeretettel, odaadással ápolják a betegeket.* De bölcsnek és praktikusnak is kell ennek az ápolásnak lenni, hiszen az Isten házáról van szó, az Istenéről, aki megvilágosítja az elméket. Szépnek, tisztának, bensőségesnek, barátságosnak kell lenni a kórháznak, hiszen az Isten háza az, ahol a szelíd, gyógyító szépségek uralkodnak.

Meg kell indulnia a nagy akciónak, hogy *Budapest minden kórháza méltán viselhesse a Hotel Dieu nevet.*

Az utolsó esztendők minden nagy kezdeményezése az *Egységes Községi Polgári Pártból* indult ki és a párt máris érzi, hogy *az iniciatívának nemcsak jogát, de kötelességét is a maga számára kell letoglalnia.* Ez a párt akkor lesz hű a mult esztendők tradicióhoz, a *Ripka* Ferenc és *Kozma* Jenő dr. által megindított nagy akciókhoz, ha a kórházak rendbehozatalának, a beteg Budapestnek árva ügyét sürgősen kezébe veszi. Az egészségesek érdekében az *Egységes Községi Polgári Párt* nagy sikerrel indította meg a közszolgáltatások árának leszállítását, a lakáskérdés megoldását és a közlekedés rendbehozatalát. Mindezek a sikerek egyenesen követelik, hogy *Budapest székesfőváros közkórházainak rendbehozatalaért is ez a párt indítsa meg a harcot.* A párt ezzel nemcsak Budapest választópolgárainak emlékezetébe vési be munkásságának emlékeit, nemcsak új sikerek elé indul, sokkal többet tesz ennél: — *kötelességét teljesíti.*

A Beszkárt ügyének tárgyalásánál ki kell kapcsolni a szenvedélyeket, — mondja dr. Kozma Jenő

„Kár újra felszítani a szenvedélyeket és fokozni a hosszú hónapok óta zavaró izgalmakat"

A *BSzKRT* ügyeinek megoldása a végső kifejlődés felé közeledik. A várospolitikai életből ezzel a megoldással ismét kitisztul egy mérgező anyag, amely *esztendők során át izgatta a közvéleményt és adott alkalmat a politikai harcokra.* A főváros pénzügyi bizottságának tizenkettes albizottsága szerdán, február 1-én tartja meg nagyon fontos ülését és

még erre a hétre összehívják a közlekedési bizottságot is.

Ezek a bizottságok most már végleg letárgyalják azokat a jelentéseket és különvéleményeket, amelyeket a BSzKRT üzemének megvizsgálására kiküldött ad hoc bizottság és annak egyes tagjai készítettek.

Ebben az ügyben

Kozma Jenő dr. országgyülési képviselő,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közlekedési bizottságnak, amidőn ezt a kérdést vita tárgyává teszi, *öt jelentést kell letárgyalnia: Láng* Lajos és *Lakatos* Géza jelentéseit, valamint *Biró* Dezső, *Bedő* Mór és *Kossalka* János különvéleményeit. Ha ezeket a jelentéseket és különvéleményeket összehasonlítom és egy nevezőre hozom, megállapíthatom, hogy

az egész anyag ismeretes a nagyközönség előtt.

mert a lapok minden egyes tételt részletesen közöltek. *Régen túlhaladott dolgok ezek, amelyeknek újabb felhánytorgatása csak akadályozhatja mindnyájunk közös célját: a BSzKRT ügyvezetésével kapcsolatos kérdések mielőbb való rendezését.* Normális vágányra kell már végre terelni a *BSzKRT* egész ügymenetét.

kár tehát újra felszítani a szenvedélyeket és fokozni azokat az izgalmakat, amelyek az érdekelteket immár hosszú hónapok óta zavarják.

Ezeknek a dolgoknak megoldása *lényegesen könnyebb lett azzal, hogy Rényi Dezső vezérigazgató végkielégítésének kérdése a békés elintézés végső stádiumába jutott.* Mindnyájunknak az tehát a feladatunk, hogy *a szenvedélyeket kikapcsoljuk, éppen a főváros közönségének egyetemes érdekében.*

Tavasszal megkezdődik a bánhidai centrálé építése

Meggyőződésem, hogy az ellentétek azonnal elsimulnak, mihelyt összeülnek a két fél szakértői, — mondja Herrmann kereskedelmi miniszter

A villamoscentrálé ügyében néhány hét óta szünetelnek a kormány és a főváros között megindult tárgyalások. A főváros közönségét azonban ennek a kérdésnek a megoldása nagyon közelről érdekli, a *Fővárosi Hirlap* munkatársa tehát a városháza illetékes ügyosztályában érdeklődött az ügy várható fejleményei iránt.

Borvendég Ferenc tanácsnok,

a főváros világítási ügyosztályának vezetője érdeklődésünkre a következőket jelentette ki:

— A tanács egyelőre várakozó álláspontot van. A villamoscentrálé problémájának megoldása felé vezető úton ugyanis

a legközelebbi stáció Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter úrnak a főváros előterjesztésére adandó válasza.

Ez a válasz még nem érkezett meg, amíg pedig ez megtörténik, újabb lépésekre a mi részünkről nem kerülhet sor. Ha a válasz már birtokunkban lesz, a kormány szakértői összeülnek a mi kijelölendő szakértőinkkel *a részletek megvitatása és az ellentétek eloszlatása érdekében.*

Alkalmunk volt erről a kérdésről beszélni

Herrmann Miksa

kereskedelmi miniszterrel

is, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Most kaptam meg a szakértők észrevételeit, amelyek választ tartalmaznak a főváros hivatalos jelentésére. *Rövidesen tehát már a tanács kezében lesznek azok a megjegyzéseink, amelyeket a főváros részéről emelt kifogásokkal szemben teszünk meg.* Ezek után pedig

a közös szakértői bizottság kiküldetésére és tanácskozásainak megkezdésére kerül a sor.

A polgármester úr közölni fogja velem, hogy a főváros részéről kiket delegál abba a közös szakértői bizottságba, amelynek feladata a helyzet teljes tisztázása, a téves adatok, valamint a téves adatok alapján levont helytelen következtetések helyesbítése.

— Én abban a biztos meggyőződésben vagyok,

hogy az ellentétek azonnal elsimulnak, mihelyt összeülnek a két fél szakértői.

Mindkét oldalon kitünő szakemberek állanak egymással szemben, *teljes lehetetlenség, hogy ezek egymást komoly érvek és megfelelő helyes adatok alapján meg ne győzhessék.*

— Ami a bánhidai centráléra vonatkozó konkrét kérdést illeti, erre vonatkozóan annyit már is kijelenthetek, hogy *ennek a centrálénak a felépítése elvben befejezett ténynek tekinthető.* Én a miniszertanács felhatalmazásából

lekötöttem az angol kölcsönt, most az ügylet végleges perfektuálását illetően, várjuk a végleges választ Londonból.

Ha ez a válasz kedvező lesz, — amiben alig lehet kétségünk, — *sor kerül az építkezés megkezdésének előkészületeire.* Ugy gondolom, hogy *tavasszal már meg is kezdhetjük az építkezést előkészitő munkálatokat.*

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter nyilatkozatából nyilvánvalóan következik, hogy

a közös szakértői bizottság állásfoglalása magát az építkezést nem késleltetheti.

A centrálé felépítésére mindenképen sor kerül, a közös bizottság tanácskozásai csupán a fővárost érintő kérdések tisztázására hivatottak.

A kormány szakértői

névszerint: *Simonek* Emil, *Verebély* László, *Kandó* Kálmán, *Bánó* László, *Blatthy* Ottó Titusz, *Feyér* Gyula, *Böhm* Ferenc, *Hoór-Tempis* Mór, *Kovács* Izor, *Papanek* Ernő, *Madarász* Viktor, *Samarjay* Lajos, *Tóry* Gergely és *Pöschl* Imre már átnyujtották *Herrmann* miniszternek jelentésüket, amelyben válaszolnak a főváros észrevételeire a Bánhidán épitendő centrálé ellen. A jelentés lényege, hogy *a főváros előterjesztése, amely állást foglal a bánhidai megoldás ellen, alapvető kérdésekben nem helytálló feltevésekből indult ki.* Ezekre rámutat a jelentés és végső konkluzióképpen leszögezi: *100 millió kilowattórának a bánhidai centráléból 3.5 aranyfillér egységáron való vásárlása a fővárosnak oly megtakaritást jelent, amely évente legalább 1.7 millió aranykoronára fog rúgni.*

A Kállay—Kozma-vacsora az őszinte, benső összhang ünnepe volt

„Az Egységes Községi Polgári Párt ma számbelileg úgy áll, mint valaha a Keresztény Községi Párt, amely elvesztette túlsúlyát"

A legszorosabb együvétartozás, az őszinte benső összhang ünnepe volt az az este, amelyet pénteken a *Polgári Egység Klubjában* rendeztek. A klub pompás termeit már nyolc órára megtöltötte az előkelő közönség, amelynek soraiban számos országgyülési képviselőt, fővárosi bizottsági tagot és közéleti előkelőséget láttunk. A klubtagok *hosszantartó lelkes éljenzése közben foglalta el Kállay Tibor az asztalfőt.* Az eredeti terv az volt, hogy az izletes disznótoros vacsorán, ahol a „disznóaprólék"-ról *Bittner* János kormányfőtanácsos gondoskodott, a borgazda tisztét pedig *Winter* Rudolf kőszénbányatulajdonos töltötte be, nem mondanak beszédeket; a vacsora résztvevői azonban

olyan viharos ovációt rendeztek Kállay Tibor mellett, hogy a klub népszerű elnökének fel kellett szólalnia.

Beszédével ismételten lelkes éljenzésre és tapsokra ragadta hallgatóságát. *Hasonló meleg ovációban volt része dr. Kozma Jenő országgyülési képviselőnek, az Egységes Községi Polgári Párt elnökének is,* akinek felköszöntőjében erőteljesen jutott kifejezésre a politikai egység és baráti melegség, amely a klub tagjait és vezéreit áthatja.

Kállay Tibor

beszéde elején kifejtette, hogy a közelmult eseményeivel nem foglalkozik, polgártársai figyelmét egész erejével a jövő felé kívánja irányítani, hogy elő lehessen készíteni a nagy problémák megoldását, amihez mindenekelőtt egységre és összetartásra van szükség.

— Budapest politikai élete — folytatta azután a szónok — lényegesen különbözik a vidék politikai életétől.

A fővárosban az országos politika mellett legkevésbé sem alárendelt tényező a községi politika

és ezért minden budapesti polgárnak a kettős cél szolgálatában arra kell törekednie, hogy a maga erején kívül felhasználja azt az erőt is, amelyet az egyetértés, az összeforradás biztosit.

— *A Polgári Egység Klubjának* az a hivatása, hogy a politika mellett a társasélet bensőségessé tételével is közelebb hozza egymáshoz azokat, akik a magyar nemzet igazi céljainak elérését a guvernamentális politika keretén belül keresi, még ha nem tartoznak is az Egységes Párthoz, hanem csak Bethlen István politikáját támogatják és ezért a politikáért *hajlandók a községi életben együtt működni.*

— Én mindenkor az egység, az összeforradás és a kölcsönös bizalom megerősödésére helyeztem a súlyt és ebben látom azt a feladatomat, amelynek betöltésére a budapesti választók bizalma erre a helyre állított. Ezzel a céllal kért fel és bizott meg a miniszterelnök úr azzal, hogy reprezentáljam Budapesten az Egységes Pártot. Ebben a tisztemben mindig azon igyekeztem, hogy

minél több választópolgárt nyerjek meg az egységespárt politikájának és igyekeztem arra, hogy Budapest közönségének kívánságai helyet kapjanak a guvernamentális politikában.

Kállay végül a *Polgári Egység Klubjának* további sikeres munkájára, valamint az est vendéglátó gazdáira ürítette poharát.

Kállay Tibornak viharos éljenzéssel fogadott felköszöntője után *Dési* Géza dr. a miniszterelnök politikájának támogatására, *Szilágyi* Lajos dr. pedig az országos és a községi politika vállvetett, harmónikus szolgálatára hivta fel a polgárságot.

Hosszantartó lelkes éljenzés és taps köszöntötte

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét, amikor szólásra emelkedett és a hallgatóság feszült figyelme közepette a következőket mondotta:

— Azért vagyok itt, hogy megjelenésemmel dokumentáljam azt az igaz barátságot, amellyel *Kállay* Tibor iránt viseltetem és amelyet egyes ujsághirek kétségbevontak. Az elmult években úgy éreztem, hogy hiányzik a főváros politikai életében olyan csoport, amely

nem követi sem a jobb, sem a baloldali szélsőségeket.

Ebből az elgondolásból született a *Községi Polgári Párt*, amely hűségesen összeegyezteti a főváros érdekeit szolgáló politikát *Bethlen* István gróf nagyvonalu koncepciójú országos politikájával.

— *Ha egy pártban nincsenek frakciók és nincsenek nüanszok, akkor abban a pártban nincsen élet sem.* Ilyen frakció a Kállay-pártban a községi párt, amit azonban nem gáncsolni, hanem dicsérni kell. Mindkettőnket egy eszme lelkesit: *Bethlen István Nagy-Magyarországa. Sem Kállay Tibor, sem én sohasem leszünk hütlenek Bethlen István zászlajához.* Közöttünk nincs ellentét és ennek dokumentálására *igaz szivvel köszöntöm Kállay Tibort (Hosszantartó éljenzés és taps),* akivel együtt kívánom szolgálni a magyar közügyeket.

— Kállay Tibor utalt arra, hogy *Budapesten a városi politikának akkora jelentősége van, mint az országosnak.* Ebből a szempontból is

örömmel és megelégedéssel jelentem be, hogy a Keresztény Községi Párt belépett arról a piedesztálról, amelyen eddig állott és elvesztette túlsúlyát. Büszkén mondom, hogy ma számbelileg úgy állunk, mint ez a hatalmas párt állott valamikor

és *ezt a fővárosi polgárság elitjének és tömegeinek köszönhetjük, amelynek képviselői itt ülnek a fehér asztalnál.* Erre az egységre ürítem poharamat és arra kérlek benneteket, hogy *támogassátok Kállay Tibort.* Köszöntöm azt a választóközönséget, amely az enyém és az övé.

Hosszantartó éljenzés és taps követte *Kozma* Jenő beszédét, amely után *Szabó* Sándor országgyülési képviselő hangoztatta, hogy nemcsak az egyes társadalmi osztályok, hanem *a város és a falu között is le kell dönteni a választalnak.*

Bohn József fővárosi bizottsági tag a józsefvárosi és a többi kerületi szervezetek és klubok nevében köszöntötte *Kállay* Tibort, mint az országos egységespárt budapesti vezérét és *Kozma* Jenőt, a községi párt elnökét, akiknek

szivélyes együttmüködése még az eddigieknél is nagyobb diadalra fogja vinni az egységespárt eszméit.

A lakomán, amely a késő éjjeli órákban kitünő hangulatban ért véget, sebtében a következő neveket sikerült feljegyeznünk: *Kállay* Tibor, *Kozma* Jenő dr., *Dési* Géza dr., *Szilágyi* Lajos dr., *Görgey* István, *Bessenyei* Zéno, *Szabó* Sándor, *Szabó* Zoltán, *Erdőhegyi* Lajos, *Fejér* Ottó és *Usetty* Béla országgyülési képviselők, *Bittner* János, *Scheuer* Róbert, *Bohn* József, *Ehrlich* G. Gusztáv, *Nagy* Antal, *Copelka* Béla, *Elek* Hugó törvényhatósági bizottsági tagok, *Bacsinszky* Vladimir, *Dárday* Ede, *Róna* Sándor, *Steger* Hugó György dr., *Apor* Elemér vezérigazgatók, *Dósa* Ottó dr., *Imrédy* József dr., *Szamek* Emil dr., *K. Nagy* Sándor, *Steiner* György, *Morvay* Zsigmond dr., *Faragó* J. József dr., *Martin* János, *Pásztély* Vilmos, *Bakonyi* János, *Szelnár* Aladár dr., *Fényes* László dr., *Hódossy* István, *Wilhelm* Frigyes dr., *Rissányi* Gyula, *Virágh* Gyula dr., *Tatár* Béla, *Horti* József, *Vodicska* Sándor, *Platschek* Manó dr., *Molnár* Ernő, *Imrédy* Elemér, *Treiber* Márton dr., *Sebők* Gyula, *Kiss* Gábor, *Szentgyörgyi* Jenő, *Sárándy* Lajos, *Molnár* Dezső, *Fust* László, *Konrád* György, *Herczenik* Gyula, *Ehrlich* Sándor, *Sandi* Károly dr., *Strumberger* Oszkár, *Bondy* József, *Huberth* Vilmos, *Katona* Béla szerkesztő, *Abonyi* József dr. tanácsjegyző, *Schön* Ármin vezérigazgató, *Payr* Hugó és még sokan mások.

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vizmüveket, csatornázásokat és derítotelepeket. — TELEFON: József 315—19.

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bőrmellénygyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Kő. tisztviselőknek engedmény!

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett legszesz-, vizvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST
VI., Ó ucca 8.
Tel. T. 36-57.

LUDOVIKA AUTÓCAROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

Müller Testvérek vegyigyár r. t. Budapest Telefon 226-39
60 év óta gyárija a legjobb **antracen** tintákat, **ragasztószereket, irógépszalagokat,** továbbá **fémtisztitószereket,** és a hires
KORONA KÉKITŐT

Vitéz HANTAY ES GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—58.

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon: Teréz 296-51 és 290-78.

LISKA BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
Budapest,
VIII., Mária Terézia-tér 3.
Telefon: József 898—00.

Golvóscsapágyak karfellen kivül!
Legtökéletesebb anyag — legprecizebb kivitel!
FERRONOVA KERESK. VÁLLALAT
BUDAPEST, VI., JÓKAI UCCA 28.
TELEFON: T. 130—56. TELEFON: T. 130—56.

A ferencvárosi kikötőnél megtörténtek a kisajátítások, már a főut is épül

Megtörtént a megállapodás a MÁV zimonyi fővonalát keresztező átjárókra vonatkozóan is — A Fővárosi Hirlap felszólalásának hatása

Nagy feltünést keltett és általános helyesléssel találkozott a *Fővárosi Hirlap* hasábjain nemrég megjelent ama cikk, amelyben a befejezéshez közeledő ferencvárosi helyi kikötő megnyitásával kapcsolatos fontos problémákra hívtuk fel az illetékesek figyelmét. Rámutattunk arra, hogy a kereskedelem számára a kikötőt előreláthatóan már a tavasszal meg lehet nyitni, ugyanakkor azonban a fővárosnál semmi sem történik a kikötő megnyitásának gazdasági és kereskedelmi előkészítése tekintetében. Ez a felszólalás úgylátszik az illetékes tényezőket gyorsabb elhatározásra serkentette.

Bár a kormánnyal és egyéb hatóságokkal a legfontosabb kérdések letárgyalására vonatkozóan még mindig nem történt meg az érintkezés, de legalább az útépítési ügyosztály jóvoltából több igen fontos probléma indult a megoldás felé. *Lobmayer Jenő dr. tanácsnok a Fővárosi Hirlap hasábjain jelentette ki hogy csak akkor lehet a kikötő megnyitásáról beszélni, ha nemcsak maga a kikötő áll teljesen készen, hanem az odavezető kocsi- és vasúti utak is elkészültek.* Erről az oldalról is megerősítették tehát, hogy a kikötőhöz vezető főutat haladéktalanul meg kell építeni. Most azután azt jelenthetjük, hogy az útépítési ügyosztály sürgetésére a kérdésben jelentős fordulat állott be.

Megemlékeztünk már arról, hogy a ferencvárosi kikötő körül lévő telektulajdonosok a kisajátítás kérdésében akadékoskodnak. *Rumbach Dezső tanácsnoktól kapott értesülésünk szerint most azután megtörtént az építést gátló telektulajdonosokkal a megegyezés. A Rüdgers & Comp. cég, a Flóra-gyár és a HÉV. a szükséges területeket a kikötőépítés rendelkezésére bocsátották és így megtörténhetett a kisajátítás.*

A Soroksári útból kiinduló és az állami nemzetközi kikötőig vonuló hatalmas utat az állami kikötőépítő kormánybiztossággal közösen építi meg a főváros és erre a célra a kikötő kormánybiztossága 120.000 pengőt már ki is utalt.

Megemlítettük annakidején azt a feladatot is, hogy a vasuttal meg kell állapodni a vasutvonal aluljárójának megépítésére vonatkozólag is. Ehhez tudni kell, hogy az épülő kikötői főút ezidőszerint keresztezi a zimonyi vasutvonalat. Ennek az állapotnak a fenntartása lehetetlen, mert a vasuti sorompó gátolná a kikötő forgalmának zavartalanságát, másrészt az aluljárót a vasuttal való előzetes megállapodás nélkül megépíteni nem lehetett volna. Most azután — mint a *Fővárosi Hirlap* értesült —

megtörtént a megállapodás a MÁV. zimonyi fővonalát keresztező átjárókra vonatkozóan is.

A megegyezés értelmében az aluljárókat a MÁV. maga készítteti el és az erre vonatkozó tervek már rendelkezésre is állanak.

Megemlítjük még azt az értesülésünket is, hogy *a kikötő főútját háromnegyedes bazalt kiskockával burkolják és árnyas fasorral akarják beszegni.*

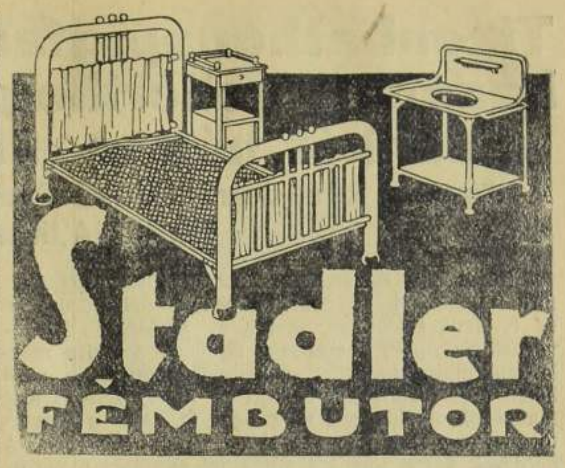

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

Az elektromos áramot ezentúl alapdíjas rendszer szerint fizeti Budapest közönsége

Megszüntetik az anomáliát, hogy a nagyfogyasztók relative többet fizessenek, mint a kisfogyasztók

Becsey Antal nyilatkozata

A főváros elektromos szakértői, valamint a pártok delegáltjai hónapok óta alapos tanulmányokat és beható tanácskozásokat folytattak abból a célból, hogy a közgyülés ama határozatának, amely a villanyvilágítási tarifa leszállítására vonatkozik, érvényt lehessen szerezni. A közgyülés ugyanis az *Egységes Községi Polgári Párt* kezdeményezésére az új költségvetés elfogadásával kapcsolatosan utasította a tanácsot, hogy

gondoskodjék a villanyvilágítási árak 10%-os csökkentéséről.

vagyis gondoskodjék olyan előterjesztésről, amelynek alapján ez a kedvezmény a költségvetésben keresztülvezethető. Ez a 10%-os leszállítás az elektromos művek költségvetésében 4 millió pengőnek felel meg.

A szakértők hosszas tanácskozása után végre *befejezték az előzetes tanácskozásokat és elvileg fontos megállapodásra jutottak.* Erről a kérdésről

Becsey Antal

kormányfőtanácsos, bizottsági tag, aki az *Egységes Községi Polgári Párt* részéről ezekben a tanácskozásokban résztvett, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A mi eddigi világítási tarifánknak meg volt az a szociális előnye, hogy a népesség alsóbb kategóriáia kivételesen olcsó díjszabásban részesült. Az általános hektowattonkénti 5 filléres egységárral szemben ugyanis azok a kisfogyasztók, akik egy évben maximálisan 1600 hektowatt órát fogyasztottak,

a legutóbbi időben 40%-os kedvezményt kaptak,

vagyis az áram hektowattórájáért tulajdonképpen 3.7 fillért fizettek. Ezt a határt legutóbb *2400 hektowattórára emelték fel*, amivel e nagy kedvezmény alá vontuk a középosztályt, vagyis azokat a fogyasztókat is, akik szerényebb viszonyok között élnek ugyan, de kulturigényeiknél fogva több áramot fogyasztanak, mint a legalsóbb néprétegek. Ezzel a kiterjesztéssel

a fogyasztók 75%-a oly példátlanul nagyarányú tarifakedvezményben részesült,

amilyenhez fogható egész Európában nincsen.

— Ennek a gyakorlatnak óriási szociális jelentősége van, de viszont *egyenesen büntetésszámba ment ez a rendszer a kereskedőkkel, iparosokkal szemben, akik ennél nagyobb kvantumot fogyasztottak.* Igy tehát kétségtelenül *fonák helyzet állott elő*, amelyet meg kellett változtatni. Hosszas, többrendbeli tanácskozás után sikerült megfelelő plattformot találni, amellyel valamennyi szempontot összhangba tudtuk hozni. Ez

az új rendszer az úgynevezett alapdíjas rendszer lesz,

amely *Berlinben ma is érvényes.* Ennek a rendszernek az az elve, hogy aránylag alacsonyabb áramfogyasztási díjat statuálnak, *az egyes fogyasztó kategóriák között pedig a progresszivitás elvét az alapdíjak alkalmazásával juttatjuk kifejezésre.* Alapdíjat a mai tarifa szerint a legalacsonyabb kategória kivételével minden fogyasztónak fizetnie kell. A jövő helyzet tehát az lesz, hogy az a fogyasztó, akinek fogyasztóképessége 4 hetowattóránál nem nagyobb, *alapdíjat nem fizet.* A 4—6 hektowattóra fogyasztóképességű, vagyis a 6 ampernél többet nem fogyasztók amperenként 30 fillér, tehát 1.50, illetve 1.80 pengő alapdíjat fizetnek havonként. Ez az alapdíj emelkedik 20 hektowattóráig, vagyis 20 hektowattórát fogyasztó előfizető alapdíja 6 pengő havonként. Az alapdíjak mellett

az áramdíj végig az egész vonalon, bármilyen fogyasztóképesség esetén is, 3.5 fillér.

Ez a döntés, amelyen a végleges tárgyalás során esetleg lehetnek némi változtatások, azt jelenti, hogy *a legszegényebb néposztálynál leszállítottuk az egységárat 3.5 fillérre, anélkül, hogy ezeket a kisfogyasztókat alapdíjjal terheltük volna meg*, amivel a szociális követelményeknek teljes mértékben eleget tettünk. Viszont a nagyobb fogyasztóknál *megszüntettük azt az annomáliát, hogy relative is többet fizessenek a nagy fogyasztás miatt.*

— Megjegyzem még, hogy a bejelentett fogyasztóképesség ellenőrzése céljából

minden fogyasztó, bejelentéséhez képest, maximált kikapcsolót kap.

Abban a pillanatban, mihelyt a fogyasztó a bejelentett legnagyobb árammennyiséget elhasználta, *a kikapcsoló működésbe lép és a fogyasztó sötétben marad.*

— Ez a megállapodás természetesen a főváros világítási ügyosztálya elé kerül, azután előterjesztést, illetve jelentést tesz a közgyülésnek.

Pártértekezlet

fontos pártszervezeti és egyéb aktuális várospolitikai kérdésekről

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnöklésével pártértekezletet tartott, amelyen a törvényhatósági bizottsági tagok és a póttagok közül megjelentek:

Gaár Vilmos, *Becsey* Antal, *Csécsi Nagy* Miklós, *Glücksthal* Samu, *Dorner* Gyula, *Pompery* Elemér, *Szabó* Gyula, *Ereky* Károly, *Szilágyi* Lajos, *Némethy* Béla, *Nagy* Andor, *Farkas* József, *Bódy* Tivadar, *Halter* Károly, *Szentirmay* Imréné, *Lackenbacher* György, *Bayer* Antal, *Nesty* Gyula, *Zsíross* István, *Politzer* Gusztáv, *Dinich* Vidor, *Bohn* Gyula, *Popelka* Imre, *Bittner* János, *Csilléry* Béla, *Bibithi Horváth* János, *Horváth* IV. Károly, *Battenberg* Lajos, *Rásó* Lajos, *Scheuer* Róbert, *Stern* Sándor, *Ugron* Gábor, *Usetty* Béla, *Martin* János, *Wellisch* Andor, *Huberth* Vilmos, *Morvay* Zsigmond, *Dósa* Ottó, *Szamek* Emil, *Bakonyi* János, *Hoór-Tempis* Mór és *Baránszky* Gyula.

Napirend előtt a párt *Gaár* Vilmos javaslatára elhatározta, hogy a legközelebbi közgyűlésen indítvány formájában fogja felkérni a polgármestert, hogy az amerikai Kossuth-ünnepélyre kiutazó küldöttséget, mint a törvényhatóság első tisztviselője, személyesen vezesse. Ugyancsak *Gaár* Vilmos javaslatára pártszervezési kérdésekben hoztak rendkívül fontos határozatokat.

A napirend során az értekezlet a BSzKRT aktuális kérdéseivel foglalkozott. Ezek között hosszabb vita fejlődött a BSzKRT legutóbbi igazgatósági ülésének eseményei körül. A vitában részt vettek: *Ugron* Gábor, *Glücksthal* Samu, *Rásó* Lajos, *Nagy* Andor, *Bódy* Tivadar, *Gaár* Vilmos. Megállapítást nyert, hogy az a kérdés: vajjon a vállalat alkalmazottainak fizetéséből levonassék valamely jóléti egyesület tagdíja, — kizárólag az igazgatóság megítélése alá tartozik. A vita során végzett beható vizsgálat folyamán egyébként megállapítást nyert az is, hogy a szóbanforgó egyesület, vagyis a BSzKRT alkalmazottainak ébredő csoportja, csak jóléti egyesület és semmiféle nexusban nem áll a hasonló nevű társadalmi egyesülettel.

Ezután *Scheuer* Róbert indítványára elhatározta a párt, hogy a szolgálati idejüket betöltött kerületi előljárók nyugdíjazása mellett foglal állást. Végül helyesléssel vették tudomásul *Becsey* Antalnak azon bejelentését, hogy az *Iparosok Országos Székháza* ügyében deputációt vezet a polgármesterhez.

Kisebb jelentésű folyó ügyek és pártszervezési kérdések megvitatása után az értekezlet az elnök zárószavaival negyed 10 után véget ért.

SKF svéd golyós és görgős csapágyak
ORIGINAL ODHNER svéd számológépek
Add-Index amerikai számlelíró összeadó gépek
HALDA svéd zajtalan irógép
GREINITZ-PIRKNER vaskereskedelmi és ipari részvénytárs
BUDAPEST IX, ÜLLŐI-UT 55 Telefon J. 402-78

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

PAULINI GEZA Autójavító és alkatrész készítő üzeme
Budapest, IX, Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

BUKOVA LAJOS
• ÉPÜLETÜVEGEZŐ és KÉPKERETEZŐ •
TÜKÖR, TÁBLAÜVEG ÉS KÉPKERET RAKTÁR.
Budapest, IX., Lónyay-utca 48. sz. TELEFON: JÓZSEF 63-75.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

Tizenhat hónapig tanácskoznak a városházán a gellérthegyi siklóról, amelyet tizenkét hónap alatt kell megépíteni

A döntés késedelme veszélyezteti a gellérthegyi nemzetközi fürdőkiállítás megtartását

Közel egy esztendős szünet után a városházán újra foglalkozni kezdenek a nemzetközi fürdőügyi és turisztikai kiállítás, illetve a *Budapest Fürdőváros Egyesület* szerződése ügyével. Annyira már is eljutottak, hogy a pénzügyi bizottság a mult héten *ötös bizottságot* küldött ki, amely *Édes* Endre tanácsnok elnöklésével már össze is ült és a benyujtott tervezetet a legalaposabb vizsgálat alá vette. A kérdések egész tömegét adták fel egyrészt a városgazdasági ügyosztálynak, másrészt pedig a *Budapest Fürdőváros Egyesület* számára. A kívánt adatokat a városgazdasági ügyosztály most szedi össze, dr. *Szviezsényi* Zoltán miniszteri tanácsos, a *Budapest Fürdőváros Egyesület* igazgatója viszont már

átnyujtotta a feleleteket tartalmazó nagyszabású memorandumot.

A hatalmas anyagot *Édes* Endre tanácsnok és *Vigyázó* Géza tanácsjegyző tanulmányozzák át és a mult kedden már össze is ült a pártközi bizottság. *A döntés azonban még mindig nagyon, de nagyon messze van.*

Tiszteletben kell tartani, hogy a főváros vagyonára vigyáznak, el kell ismerni minden óvatosság jogosultságát, de mindez nem magyarázza meg azt az elkedvetlenítően hosszú huza-vonát, amellyel ennek a nagyfontosságú kiállításnak és a hozzákapcsolódó nagy terveknek ügyét a városházán kezelik. Eljutottunk addig a határig, ahol

már komoly veszedelemben forog az egész terv

és ha a városházi kunktátorkodás tovább tart, akkor *a kiállítás és a kongresszus sikerét áldozzák fel.* Annyira jutottunk már, hogy

az irigykedő külföld komolyan kezd bizakodni abban, hogy a kiállítás és a kongresszus ügye kicsúszik Budapest kezéből,

hogy *azután ők valósitsák meg és arassanak le sikert, anyagi hasznot, valamint az idegenforgalomnak azt a rendkivüli emelését, amelyet ez a kiállítás, ha itt tartják meg, Magyarországnak és Budapestnek hoz.*

Alaposan meg kell vizsgálni a terveket és a terveknek minden hátterét, de sürgősen döntenie kell a fővárosnak, nehogy az ódiumnak a legkisebb árnyéka is a városházát érhesse. Sietni kell, mert mégis lehetetlen az, hogy

tizenhat hónapot pepecseljenek el egy szerződésen,

amelynek értelmében tizenkét hónap alatt kell az egész nagy tervet megvalósítani.

„Legminuciozusabb óvatossággal"

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Édes Endre tanácsnokot

és felvilágosítást kért tőle a halogatás okairól és a főváros állásfoglalásáról. A városgazdasági ügyosztály vezetőjének válasza így hangzott:

— Szó sincs arról, hogy a főváros bármelyik szerve a legkisebb ellenszenvvel kezelné az ügyet, sőt mindenki *a legnagyobb jóindulattal foglalkozik a kérdéssel.* Figyelembe kell azonban venni azt a nagy felelősséget, amely mindenkire hárul, aki a döntésben részes lesz. Éppen az ügy nagyszerüsége és országos szempontokból való fontossága követeli, hogy

a legnagyobb alapossággal és a legminuciózusabb óvatossággal vizsgáljunk meg minden kis részletét.

Nem szabad a vállalkozást, a rendezést kitenni annak, hogy később a kivitel során a legcsekélyebb zavar, vagy zökkenő álljon be.

Mi lesz negyven év mulva?

Alkalmunk volt beszélgetni

Dr. Szviezsényi Zoltán

min. tanácsossal, a *Budapest Fürdőváros Egyesület* igazgatójával is, aki a következőket jelentette ki munkatársunk előtt:

— A pártközi ötös bizottság kérdéseire való válaszunkat, irásba foglalva már szombaton átnyujtottam. A részletekre vonatkozóan bírálatba bocsátkozni nem vagyok illetékes, csupán annyit jegyezhetek meg, hogy *a feltett kérdések egy részére, az ügy mai stádiumában, preciz feleletet adni merő képtelenség.* Igy pl. hogy tudjak az utolsó fillérig pontos felvilágosítást adni a tervezett sikló épitési költségeiről, mikor

majd csak a közigazgatási bejárásnál dől el, melyik formát engedélyezik, a földalattit, a földfelettit, vagy a kettő kombinált megoldását.

Természetesen, arra sem lehet pontosan megfelelni, hogy mi lesz ezekben a helyiségekben *40 év mulva...* Ami felvilágosítást megadni azonban módunkban volt, *mindent a bizottság rendelkezésére bocsájtottunk,* abban a reményben, hogy most már nem késhet a döntés.

— Éppen ma beszéltem *József Ferenc* őfenségével, s a fenséges úr kérése is az, hogy most már mielőbb

végérvényesen tisztázzuk a helyzetet, mert tovább nem tarthat a bizonytalanság.

Méltányoljuk a főváros elővigyázatosságát, de sok tekintetben mégis — kérdezzük: — *nem indokolatlan-e a halogatás?* A külföld megértését, érdeklődését és bekapcsolódását teljes mértékben sikerült felkeltenünk. Ma már az egész müvelt világ ismeri a Nemzetközi balneológiai kiállítás terveit, s nagyrésze kíváncsian várja. Olaszországgal, Svájccal, Ausztriával, Angliával, az Északamerikai Unióval, Japánnal megegyeztünk a részvételre nézve; Franciaországgal, Csehországgal, Romániával már megindúltak a tárgyalások.

További tárgyalásokba bocsájtkozni azonban vonakodunk, mert a főváros tétovázása némi aggodalommal tölt el bennünket,

a kiállítás sorsa tekintetében.

Tizenhat hónap és tizenkét hónap

— *Tizenkét hónap alatt kell megépiteni a gellérthegyi siklót és 16 hónapig tart, amig a szerződés tervezetet átrevideálják, s még akkor sincs döntés.*

— Mi mindent elkövettünk a siker érdekében. A fenséges urral együtt a legnagyobb lelkesedéssel feküdtünk neki e nemzeti ügy elősegitésének. Rengeteg munkát és pénzt áldoztunk máris az előkészületekre. A Gellért-hegyet felmérettük,

Alpár Ignác 12 terve fekszik a városházán a Citadella átépitésére vonatkozólag.

— Ha a döntés a fővárosnál sürgősen megtörténik, akkor még lehet vállalni a kiállítás 1929-es megrendezését, de ha az állásfoglalás tovább késik, akkor bizonytalanná válik a sorsa, mert *összecsapni a dolgot nem lehet.* A bemutatott müszaki tervek, és legkiválóbb, országos hirü szakértőink megállapítása szerint ugyanis a kiállítási terület és a környék épitési és rendezési munkái készen lehetnek 6—8 hónap alatt, de

a sikló elkészitéséhez 12 hónap okvetlenül szükséges.

Az idő sürget tehát a legjobban, mert *sikló nélkül* — amely a kisebb pénzű tömegek szállitására épül — *nem lehet kiállitás,* ha az autóutat rendbehozzák is.

— A főváros tehát aránylag nem nagy áldozattal nemcsak egy állandó kiállítási területhez jut, hanem ezáltal

nagyrészben megoldást nyer a Gellérthegy rendezésének kérdése is.

— A kiállítási helyiségek és a 600 személyes előadói terem mellett, kávéház, vendéglő létesülne, a bástyán körsétány lenne. A kiállítással és kongresszussal kapcsolatosan összegyült tudományi és technikai anyagot pedig — amelyből egy balneológiai müzeum alapját akarja megvetni az egyesület —

minden ellenszolgáltatás nélkül a főváros kapja meg.

A müzeum éppen olyan specialitása lehet majd a fővárosnak, mint a milléniumi kiállitás után fennmaradt Mezőgazdasági Müzeum.

Óvakodjunk a kudarctól

Mint ismeretes, *József Ferenc* királyi herceg néhány hét előtt a városházán tartott pártközi konferencián a pártok vezetőit élőszóval is tájékoztatta a tervekről, amelyeknek sürgős jóváhagyását kérte. A városházán azonban tovább is halogatják a dolgot, azért a főherceg most levelet intézett a tanácshoz és újból gyors döntést sürget. A levélben többek között ezt mondja:

— Kérem Önöket, hogy az én nehéz és fárasztó munkámban ne csupán kritikával és ne csupán jószándékoktól sugalt nehézségek feltárásával, hanem ezen nehézségek elhárításával is segitségemre legyenek. Mindenekfelett arra kérem a tekintetes Tanácsot, hogy a kiküldött ötös bizottság tagjainak figyelmét különösen a kérdés sürgősségére és a nagyarányú morális kötelezettségekre is hívják fel, mert ennek az ügynek az esetleges

balsikere nem az én személyes balsikerem lesz csupán, hanem kellemetlenül hathat vissza úgy a fővárosra, mint az egész országra.

Én az Önök tudtával, jóváhagyásával, sőt támogatásával dolgoztam eddig — hangsúlyozza a főherceg — és ez adott erőt nekem a küzdelemben. Éppen ezért biztosan hiszem, hogy nem fognak engem ezentúl sem cserbenhagyni.

A Böhler-rendszerű

ACÉLHÁZ

ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó épitkezés

A jövő ideális lakóháza!

Magyarországon gyártja:

Márkus Lajos vasszerkezeti gyár

Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

SÓGOR JÓZSEF

épitőmester, magas és mélyépitő vállalata

Budapest, I., Vas Gereben ucca 18 Telefon: T. 121—96

KOCSNER ANTAL

épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfütési berendező

Budapest, II., Retek ucca 2

TELEFON T. 216-76

KOCH ISTVÁN ácsmester

tetőemelési vállalkozó

BUDAPEST, IX., LENKEY U. 3.

ASTRA facsillár-mühely

NÁDOR LAJOS

Budapest, VII., Wesselényi ucca 41

Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.

TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

LIFT! HAVERLAND ANTAL

Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

Alapitva: 1896

KORVIN LAJOS

épületfa kereskedő

BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 86. sz. Telefon: József 319—25

PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Pacsirtatelep, Török Flóris ucca

CSAK EREDETI

»KRISTÁLY«

VIZET IGYUNK

Szent Lukácsfürdő r.-t. „Kristály" Kútvállalata

Telefon Teréz 243-90

III., Zsigmond-u. 25-27.

TÖMPE KÁROLY

ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE

ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK

épitőmester, épitési vállalkozó Telefon: J. 818-08. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 88.

Weisz József és Társa

ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK

I., Budaörsi-út 11. (Sajáthász)

Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletráépitések eszközöltetnek.

GATTYÁN PÁL

KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA

Budapest, X. ker. Beöthy-ucca 2.

Telefon: József 318—62

Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát

Díjmentes költségvetés

A háztulajdonosok a főváros három iskoláját és egy óvodáját teszik ki az uccára

A tanács felterjesztést intézett a népjóléti miniszterhez a lakásrendelet megfelelő módosítása érdekében

Purébl Győző dr. tanácsnok nyilatkozata

Bármennyi iskolája van is a fővárosnak, tulajdonképpen az iskolaépítkezés sohasem tudott versenyt haladni a föllépő szükségletek nagyságával. Ilyenformán *még mindig bőven vannak iskolák, amelyeket a főváros kénytelen volt bérházakban elhelyezni.* Ezek körül a bérházakban elhelyezett iskolák körül

mind több és több baj keletkezik,

amióta a lakásrendelet a háziuraknak módot ad a szabad rendelkezésre. *Egymásután érkeznek a felmondások a fővároshoz,* úgy hogy ma már *három iskolát és egy óvodát fenyeget a kistájgerolás, a hajléktalanság veszedelme.*

A stájgeroló háziurak sorát Leirer Lőrinc nyitotta meg,

akinek *Üllői uti* házában egy 11 tantermes iskola van elhelyezve. A főváros nem fogadta el a felmondást és így *perre került a sor.* A bíróság helyt adott a háziúr indokolásának és kötelezte a fővárost, hogy iskoláját költöztesse ki. Leirer, a háztulajdonos *a 11 tanterem ellenében egy szoba-konyhás lakását ajánlotta fel* és így tett eleget ama rendelkezésnek, hogy a háztulajdonos tartozik a felmondott lakónak más lakást felajánlani.

A főváros természetesen megfelebbezte ezt az ítéletet, mert három hónap alatt úi iskolaépületet elővarázsolni nem tud. Ha azonban a felsőbíróság is arra akarná szorítani a fővárost, hogy egy tizenegy termes polgári iskolával egyszoba-konyhás lakásba költözzék, akkor az a veszedelem fenyeget, hogy

az Üllői uti polgári iskola az uccára kerül,

vagy valami más, amúgy is túlzsúfolt iskolába szorítják be.

Leirer Lőrincet azután *sietve követték más háztulajdonosok is.* Ezidőszerint már a *VI., Országbíró uccai óvoda, a VII., Versenytéri és VII. Damjanich uccai* iskolák vannak felmondás alatt. Felkerestük

dr. Purébl Győző tanácsnokot,

a tanügyi ügyosztály vezetőjét, aki a főváros álláspontját az iskolafelmondások kérdésében a következőképpen vázolta a *Fővárosi Hirlap* számára:

— A felmondásokat természetesen *nem fogadtuk el, nem vettük tudomásul.* Ahol szükséges bírói úton igyekszünk megvédeni a főváros érdekeit. Egyidejűen

a tanács felterjesztést intézett a népjóléti miniszter úrhoz a lakásrendelet megfelelő módosítása érdekében.

A minisztérium figyelmét ugyanis valószínűleg elkerülték a mostanihoz hasonló lehetőségek, s a rendeletet általánosságban hozták meg. Mi most arra kérjük a minisztert, hogy a lakásrendeletet egészítse ki és *gondoskodjék abban a bérházakban elhelyezett közintézmények védelméről.*

— Ha orvoslást nem kapunk, kétségtelenül súlyos helyzet elé kerül a főváros, mert ha minden egyéb feltétel rendben volna is, *akkor sem lehet három hónap alatt új iskolaépületeket előteremteni.*

— Reméljük, hogy a felsőbb fórumok most megértéssel lesznek a főváros igaza iránt.

véglegesen azonban csak megfelelő építkezéssel segíthetünk a bajokon.

Az ügyosztály már előre látta ezeknek a nehézségeknek bekövetkezését, azért dolgozott ki tavaly nagy iskolaépítési programot. Sajnos, pénzügyi okokból ennek nagy részét a költségvetésből törölték, s így *pillanatnyilag tehetetlenek vagyunk.*

Nyolcmillió pengőbe kerül az új élelmiszernagyvásár

A ferencvárosi kikötő szomszédságában épül fel, ahol egyszerre 450 vagón árút lehet kirakni

A mult esztendei drágasági hullám óta mindjobban előtérbe tolódik a *vásárcsarnokok* kérdésének megoldása. A főváros a beruházási programban is gondolt erre a nagyfontosságú kérdésre, a legsúlyosabb probléma azonban

az élelmiszernagyvásár kérdésének rendezése.

Az élelmiszernagyvásár jelenleg — mint ismeretes — a vámház mellett elhúzódó felső- és alsó Dunaparton, meg a Vámház téren a szabadban bonyolódik le. Megbukott közben az a terv, hogy az élelmiszervásárt a közraktárak területére, a központi vásárcsarnok mögé helyezzék át. A közélelmezési ügyosztály most azután az élelmiszernagyvásár végleges elhelyezésére olyan területet javasol, ahol nemcsak a mai élelmiszervásár számára volna bőséges hely, hanem

az élelmiszer tranzitópiac számára

is. Ezekre a tervekre vonatkozólag

Vajna Ede tanácsnok,

a közélelmezési ügyosztály vezetője a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az élelmiszernagyvásár számára, véleményünk szerint az volna a legalkalmasabb terület, amely a ferencvárosi helyi kikötő tőszomszédságában terül el.

a Soroksári út és a csepeli Dunaág között.

Ez a hely nincs is túlságosan messze, alig két kilométernyire a központi vásárcsarnoktól, ami a mai közlekedési eszközök mellett nem számottevő.

— *Az új telep legfontosabb része egy*

12.600 négyzetméter teriedelmü fedett vásár lesz.

ugyanakkora pincesorral. A vásárcsarnok mellé olyan vasúti vágányzatot és megfelelő rakodókat tervezünk, ahol *egyszerre 450 vagónt* lehet majd kirakni, *hatszor annyit, mint a mostani csarnoki rakodóknál.* A nagybani élelmiszercsarnok közelében

17.000 négyszögméteres terület lesz a vidéki szekerek elhelyezésére.

A vásár területén külön kikötőhely létesül az élelmicikkeket is szállító személyhajók, az úgynevezett „kofahajók", másrészt a dereglyék és uszályok kikötésére és kirakására.

— Az új élelmiszernagyvásár-telep építkezése a nyers számítások szerint

8,300.000 pengőbe kerülne.

amelyre a beruházó kölcsönből meg is van a fedezet.

— A későbbi években bekövetkező fejlődés igényeinek kielégítésére szükséges létesítményekre

még további 1 millió pengő lesz szükséges.

— Az úi nagyvásár felé irányuló személyforgalom, valamint a vásártelepről a belső piacokhoz és kerületi vásárcsarnokokhoz irányuló árufuvarozás lebonyolítására természetesen *közvetlen villamos vasúti összeköttetést,* az *éjjeli* és *hajnali* közlekedés céljára pedig *sinautóbuszjáratokat* tervezünk.

— Az úi élelmiszernagyvásár megépülésével eltünnek a központi vásárcsarnok környékén, a Vámháztéren és a Dunaparton dísztelenkedő bódé- és kocsisorok, a központi vásárcsarnokban pedig a rendes detail élelmiszerárusításon kívül

állandó bor, virág és egyéb hasonló vásárokat rendezünk.

úgyhogy a régi nagycsarnokot továbbra is teljes mértékben és gazdaságosan fel lehet majd használni.

— Az idei programban szerepel még a *Garat téri* és a *Krisztinavárosi* zárt piacok létesítése, amelyek terveit a *Fővárosi Hirlap* már részletesen ismertette. A Garaipiac építkezése *egymilliószázezer* pengőbe, a Krisztinavárosié pedig *630.000* pengőbe kerül. Mindkét piac a korszerű közegészségi és köztisztasági kívánalmaknak megfelelően úgy létesül, hogy külsőre is megfeleljen a városrendezési igényeknek is.

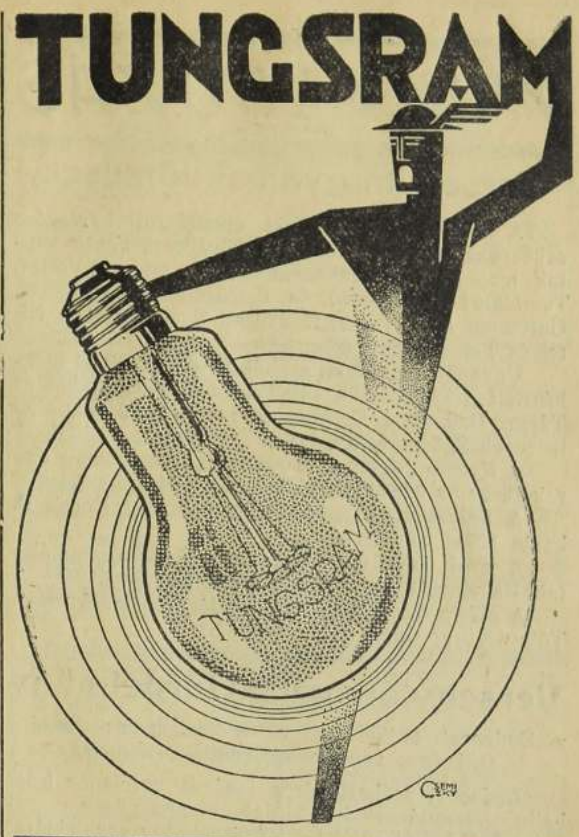

BACZÓ ANDOR OKL. MÉRNÖK
vasbeton tervező irodája
BUDAPEST V., Mérleg-ucca 4
Telefon: Teréz 230-37 (Gresham-palota)

FÜRST LAJOS
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 372-79 és 311-31
faszén-, kőszén- és tűzifa nagykereskedők
BUDAPEST, Józsefvárosi tehervp. u. 8. sz. kapu.
Kőbányai-út, Ganz-gyárral szemben.

KRISCH FEKETE JÁNOS
tetőfedő mester
Telefon: J. 434-11. BUDAPEST I., Karolina-út 16.

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V., Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vízvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapíttatott 1878. = Telefon: J. 545—65.

DULOVITS EMIL
hat. eng. elektrotechnikai vállalkozó
IX., RÁDAY-UCCA 59 SZÁM.
TELEFON: JÓZSEF 405—77.

GABRIEL ANTAL
okleveles gépészmérnök
elektrotechnikai vállalata
Budapest, II., Bimbó u. 5. Telefon: T. 136-25.
Elektromos világítási és motorikus berendezések tervezése és szerelése
Szerelési anyagok és égők gyári raktára

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

Gombos Benő okl. gépészmernok vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—32.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

TELEFON: J. 395—78 HLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasúi, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

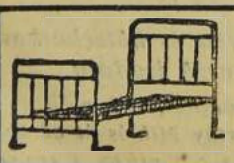

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány-ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A köztisztasági hivatal alkalmazottai részére szükséges ruha szállítására a következő cégek kaptak megbízást: Ruhakonfekció r.-t., Storer Viktor, Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet, Guttmann I. és Társa, Budapesti Szabóiparosok Hitel és Termelő Szövetkezete.

Ugyanott az altiszti sapkák konfekciónálási munkálatait a következők kapták: Steiner Zsigmond és Társa, Budapesti Egyenruha és Sapkakészítő Kisiparosok Szövetkezete, Barakker Mátyás és Fiai.

A Katona József ucca rendezési munkálatait Korek E. kapta 14320 pengőért.

A Sziget ucca rendezési munkálatait Korek E. kapta 12934 pengőért.

A grói Andrássy laktanya hajópadló munkálatait Hellebrand János kapta 15421 pengőért.

A Mária Terézia laktanya hajópadló munkálatait Töke György kapta 11172 pengőért.

Versenytárgyalási hirdetmény

a Budapest székesfőváros autóbuszüzeme részére szükséges gépkocsiszekrények számára.

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet autóbuszüzeme részére 100 drb új autóbusz kocsiszekrény szállítására.

A szállításra vonatkozó feltételek a tanács közgazdasági és közlekedési ügyosztályában (Budapest, IV., Központi városház, II. pavillon, I. emelet 9. ajtó) szerezhetők be, együttvéve Öt P ellenében.

Ajánlat csak írásban, a kiszolgáltatott mellékletek alapján és azok csatolásával tehető.

Az ajánlatokat ívenként 1.60 P állami okmány- és 1.60 P fővárosi-, előírt mellékleteiket pedig ívenként 16 pengőfilléres városi bélyeggel kell ellátni. Az ekként bélyegzett, szabályszerűen aláírt ajánlatot lepecsételt, sértetlen borítékban, legkésőbb 1928. évi február hó 28-án déli 12 óráig a tanácsi V. ügyosztály vezetőjénél, dr. Lobmayer Jenő tanácsnoknál vagy helyettesénél személyesen vagy megbízott útján kell benyujtani, avagy postán oly időben feladni, hogy az a kitűzött határidőig rendeltetési helyére beérkezzék.

Budapesten lakó, vagy itt cégjegyzett vállalkozók ajánlatukat postán nem nyujthatják be.

Az ajánlat borítékja következőképen címzendő: „Budapest székesfőváros Tanácsának. Ajánlat az autóbuszüzem részére szükséges autóbusz kocsiszekrények szállítására az 1928. évi január hó 26-án 11.524/1928—V. szám alatt közzétett versenytárgyalási hirdetmény alapján."

Az ajánlattevőnek nemcsak az ajánlatot kell sajátkezűleg aláírnia, hanem külön-külön minden egyes mellékletet is és pedig a szállítási feltételeket, a műszaki leírást, terveket, rajzokat, árjegyzéket, stb.

Bánatpénzül az ajánlati végösszegnek felfelé teljes 100 pengőre kikerekített 5 (Öt) %-a teendő le, mely összeg a szerződés megkötésétől számított 8 napon belül 10 (tíz)%-ra egészítendő ki és biztosíték gyanánt szolgál.

A bánatpénz a) készpénzben, b) a fővárosi közpénzek elhelyezésére alkalmasnak elfogadott, illetőleg a m. kir. pénzügyminiszter által ilyenekül megállapított fővárosi pénzintézetek által kiállított oly takarékbetéti könyvecskékben, amelyekre a kiállító pénzintézet által rávezetett nyilatkozatban az intézet tudomásul veszi, hogy az elhelyezett pénzösszeg a székesfőváros javára szerződési biztosítékul szolgál és hogy a székesfőváros abból magát szerződéses követeléseire nézve legelsősorban van jogosítva kielégíteni, c) állampapirokban, d) székesfővárosi kölcsönkötvényekben, vagy e) fővárosi pénzintézetek záloglevelekben legkésőbben a versenytárgyalást **megelőző napon** déli 12 óráig a székesfőváros központi pénztárába kell letéti nyugta ellenében letenni.

A fővárosi kölcsönkötvények a névérték erejéig, a budapesti áru- és értéktőzsdén jegyzett árfolyamuk teljes összegében, más értékpapirok azonban csak a tőzsdei árfolyamok 90%-a erejéig, de sohasem a névértéken felül jönnek figyelembe.

A bánatpénz a közp. pénztárába, ennek a hirdetménynek számára való hivatkozással postán is beküldhető. Ebben az esetben a bánatpénznek legkésőbben a versenytárgyalást **megelőző napon** déli 12 óráig már a közp. pénztárban kell lennie.

Az ajánlathoz magához sem készpénz, sem takarékbetéti könyvek vagy értékpapirok nem mellékelhetők.

A letett pánatpénzről szóló letéti nyugtát, illetőleg a postai feladóvevényt vagy ezeknek közjegyzőileg hielesített másolatát az ajánlathoz csatolni kell.

A szállítási feltételek 28. és 29. §-a részletesen tartalmazza mindazokat a vagylagos módozatokat, amelyek szerint az ajánlattevők teljesen felszerelt kocsiszekrényekre ajánlatot tehetnek.

Az ajánlattal együtt a szállítási feltételek 4. §-ában felsorolt mellékleteket, valamint az 5. §-ban foglalt és cégszerű aláírással ellátott nyilatkozatot is be kell nyujtani.

Ajánlat csak a 155.76/927—V. sz. tanácsi határozatban előírt Mercedes-Benz (Daimler)-típusú alvázakra felszerelhető, tisztán hazai gyártmányú és a csatolt műszaki leírás és előírásoknak mindenben megfelelő komplett kocsiszekrényekre tehető.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy az ajánlati és szállítási feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőkül mindenben elfogadja.

A szállítandó kocsiszekrények, továbbá tartozékainak és felszereléseinek gyártási, valamint a nyersanyagoknak származási helyét az ajánlatban meg kell jelölni.

Olyan ajánlatokat, melyek az ajánlati és szállítási feltételeknek nem, vagy hiányosan felelnek meg, a versenytárgyalásból ki kell zárni.

A fent megjelölt határidőig beérkezett ajánlatokat az **1928. évi február hó 28-án déli 12 órakor** a Közp. Városháza tanácstermében (Városházuccai rész, I. em. 91. szám) bontják fel. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikat legkésőbb 1928. évi április hó 15. napjáig bekövetkező döntésig vissza nem vonhatják.

A tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabad belátása szerint választhasson, vagy hogy valamennyit visszautasíthassa anélkül, hogy az ajánlattevők a közszállítási szabályrendeletnek akár az eljárásra, akár az eljárásra, akár pedig az odaítélésre vonatkozó határozmányai megsértése miatt a székesfőváros, vagy annak közegei ellen kártérítési vagy bármiféle más igént támaszthatnának.

Budapest, 1928. évi január hó 27.

A székesfőváros tanácsa.

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VIII., Vas-utca 7. Telefonhívó: J. 14-91

Egészségügyi berendező, bádogos, szerelő, központi fűtés és csatornázási vállalkozó
Pregitzer Károly Budapest, V. Honvéd ucca 29 Lipót-k. sarok. Alapitva 1906

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95.

Telefonhívó: J. 145-45 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefonhívó: J. 145-45
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP-UTCA 56. SZÁM.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fürészelt élaragntt lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

NOVOTNY VILMOS
BUDAPEST VI, épület- gép- és AUTOGÉN-
Gr. Zichy Jenő-u. 49 **HEGESZTŐ lakatos üzeme**
Telefon: T. 260-80

skolák helyes világitására a gazdaságos
„DURAL" armaturák a legjobbak: :: Képviselet:
FALB NÁNDOR Budapest, V, Városház-u. 6.
TELEFON: 210—03

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépítő vállalat építési anyagkereskedő
Saját
lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

HANVAY ÉS WOLF
elektromos, műszaki és üzemszükségleti anyagok
BUDAPEST, VI., JÓKAI (GYÁR)-UTCA 28. SZÁM.
Telefon: Teréz 104—69.

HOCHHAUSER ISTVÁN
épület-üveges
Telefon: 294—45 Budapest, II., Fő-ucca 11.

BIRÓ GYULA műszaki vállalkozó
Bádogos, vízvezeték, légszesz és csatornázási berendezések
Budapest, VII, Kertész ucca 1. Telefon: József 429-67

CSÁSZÁR IMRE linoleum és falikárpit nagy választékban. Telefon: József 325-58.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11.
Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készitése.
Szakszerű munka. :: Ajánlatok díjmentesen

Fűtés Viz Gáz *Szentgyörgyi és Társa*
Telefon: József 8-97 *Budapest VIII. Baross-u. 88*

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-02.
Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogénforrasztó **BUDAPEST**
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

Viztartályokat, melegviz-boilereket készit és raktáron tart. Készit minden egyéb lakatos munkát **Zöld József**
V, Árpád ucca 8. VI, Szent László út 4/b. Telefon: T. 271-64

RADÓ EDE PARKETVÁLLALATA
Budapest, VI., Rózsa ucca 95.
Telefon: L. 981—30.
Vállal mindennemű parketmunkát régi padlók javitását és gyalulását.

RAMMER SÁNDOR
villamosszerelési és műszaki vállalat
Budapest, I., Váli-u. 4. Telefon: Józs. 414-51.

RACZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

DÉLBUDAI ÉPÍTÉSI ANYAG KERESKEDÉS
Budapest, I. ker., Fehérvári-út 11. Telefon: József 349-23.
Mész — Kátránytermékek — Cement

Szalkay Papp József
kötél- és géptömitőanyag-gyár
Budapest, III, (Uj ak) Bokor-u. 27
a Lajos ucca és a Bécsi-út között
Telefon: 124-97
Mindennemű saját gyártmányú gazdasági-, bánya-, gép- és pincekötelek, valamint is rángok kötőfékek és kévekötő kötelek, spárgák és zsinórok a legjobb minőségben
Törvsz. bejegyzett cég

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

TÓTH SÁNDOR
autógummi és gummiheveder gyulk nizáló üzem
Budapest, II., Fő-u. 20 Telefon: L. 979-42

Zsiros Károly okl. gépészmérnök
Ujj Gyula tanár
fűtési és hőtechnikai tervező irodája
Budapest, I. ker., Horthy Miklós út 96. sz.
Telefon: J. 348-83, J. 453-14

Tavasszal 120 szükséglakás, három városi bérház és egy szegényház épül

A banképítkezések teljesen befejeződtek, az ötös bizottság az összes lakásokat átvette

Liber Endre tanácsnok nyilatkozata

A *Fővárosi Hirlap* karácsonyi számában megírtuk, hogy a főváros lezárja lakásépítési akcióját, *de a tavaszfolyamán sürgősen fel akar építtetni még pár száz szükséglakást.* Ezeknek célja, hogy *végre a még mindig meglévő nyomortanyákat likvidálni lehessen.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Liber Endre tanácsnokot,

aki a szükséglakások kérdéséről a következőket mondotta el:

— A főváros tanácsa még a mult évben elhatározta, hogy a Ceglédi uti telep kiegészítéseként *még háromszázhúsz szükséglakást építtet,* hogy a legkedvezőtlenebb viszonyok között sínylődők emberséges elhelyezése lehetővé váljon. A leghírhedtebb nyomortanyákat már lebontottuk és a lakókat elhelyeztük.

A Suhajda-telep, a Globucsnik-tanya, a fővárosnak ezek a szégyenfoltjai hála Istennek már eltüntek

a föld színéről. Azért akad még mindig egy-kettő, például a *Lóversenytéri település.* Akik itt laknak, azokat még akkor sem lehetne elhelyezni, ha volna számukra lakás, *mert rendes lakbér fizetésére képtelenek.* A tanács sürgősen szükségesnek tartia a Lóversenytér kiürítését, illetve *ennek a nyomortelepnek a megszüntetését.* Felhatalmazta tehát a tanács a vezetésem alatt álló ügyosztályt, hogy tegyen előterjesztést a közgyűléshez és kérje az engedélyt arra, hogy

nyolcvan-száz család elhelyezéséhez szükséges barakkokat megépíthessük.

Már készül is a sürgős előterjesztés *száz-százhúsz lakás építésére.*

— Két-három ideiglenes jellegű épület létesítéséről van szó. *Nem is tulajdonképpeni barakkok lesznek ezek, mert egyemeletes massziv téglaépületeket akarunk emelni.* Mihelyt a műszaki ügyosztály a részletes tervekkel és költségvetésekkel elkészül, sietünk a közgyűlés elé, hogy a munkát az enyhébb időjárás beköszöntésével azonnal megkezdhessük.

— Ami a *banképítkezéseket* illeti, erre vonatkozóan csak annyit mondhatok, hogy

az építkezések a szerződésben kikötött időre és a tervekhez való pontos ragaszkodással mind elkészültek.

A *tanács* az ötös ellenőrző bizottság javaslatára *az összes lakásokat átvette. Lényeges kifogás a lakások ellen sehol sincs.* Az egyes épületek *nedves volta* ellen elhangzó panaszok alaposak ugyan, *de arról sem a vállalkozók, sem a főváros nem tehetnek.* Sürgős, téli építkezésnél ez elkerülhetetlen. Rendes körülmények között *a téli hónapokban a hatóság nem is szokta a lakhatási engedélyt kiadni,* a jelen esetben azonban

kivételt kellett tenni, mert a lakásokat az igénylők sürgették.

Rendszeres fűtés mellett ezek a panaszok azonban pár hét alatt megszünnek.

— Meg kell cáfolnom azokat a híreszteléseket, hogy az egyes épületekben, a lakások fele üresen áll. Ez nem áll. A tény az, hogy

egyetlen üres lakásunk nincs, a jelentkezők százait vagyunk kénytelenek még ma is elutasítani.

— A bankok útján épített házak átvétele kapcsán *megkezdődtek a végső elszámolások is.* Közben a főváros saját rezsijében építendő (a Kisfaludi uccai, a Róna uccai és a Németvölgyi uti) három ház részletes tervei és költségvetései is elkészülnek és amint a banképítkezések végső elszámolása megtörtént, a szociálpolitikai ügyosztály a középítési ügyosztállyal előterjeszti javaslatát *az építés megkezdésére.*

— Ezekben a házakban 1, 2 és 3 szobás, fürdőszobás, komfortos lakások lesznek. Ha a kormány a tervekhez és a költségekhez hamarosan hozzájárul, akkor *az építkezés április hóban elkezdődik.*

— *A megvalósulás stádiumába jutott*

az új szegényház létesítése

is. Az általános terveket és költségvetéseket még tavaly felterjesztettük a kormányhoz, s az erre vonatkozó *felsőbb jóváhagyás a napokban megérkezett.* A tanács a miniszteri leirat kapcsán utasította az ügyosztályt, hogy a részletes tervpályázat kiirására a szükséges intézkedéseket tegye meg, ami rövidesen meg is történik.

— Bizonyos oldalról történt intervencióra felvetődött egy pillanatra az a gondolat, hogy *nem volna-e helyesebb az új szeretetotthont valahol vidéken, a főváros környékén, alkalmas környezetben megéptieni.* A szegényházi bizottság a mult héten már behatóan megvitatta ezt a kérdést és úgy határozott, hogy *a központi szeretet-otthon* élelmezési, közüzemi és szociális szempontokból a főváros területén,

az eredetileg kiválasztott helyen, a Maglódi úton épüljön meg.

— Az új szeretetotthon — mint már ismeretes — pavillon-rendszerben, modern elvek szerint épül, kényelmes, barátságos berendezéssel, ahol jól fogják érezni magukat Budapest elszegényedett öregiei.

Az öreg házaspárokat jövőben nem fogiuk szétválasztani,

hanem *ezek számára közös lakószobákat rendezünk be az új intézetben,* amely a főváros szociális berendezésének egyik mintaszerű intézménye lesz.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

RIEDER OTTÓ villamos berendezési vállalat műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1825. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest, IV. Irányi-u. 20 Telefon: J. 452-37

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

Tudor Akumulátorgyár R.-T.
BUDAPEST V., Váczi-út 137-139 Telefon: L. 923-09

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar-ucca 42-44 sz.
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

BIELEK LÁSZLÓ
TELEFON JÓZSEF 392—78
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALKOZÓ :-: ÉS TÁBLAÜVEGKERESKEDŐ :-:
Iroda: BUDAPEST, VII., REFELEJTS-U. 45
LAKÁS: IX., ÜLLŐI-ÚT 119. SZÁM
POSTATAK. CHEQUE-SZ.: 57218

SKRIBEK ÉS TÁRSAI
FAZEKAS és SITERY okl. gépészmérnökök
vízvezetéki, központi fűtési, gáz, bádogos és ipari szerelővállalata „Rekord" redőnyépitő és karbantartási vállalat
Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 16. Tel.: J 376-51.

Tapéta raktár, menyezetdisz-gyar
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 225-06.

FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő
Budapest, Kerepesi-út 23
Telefon: József 810—89
Gyár: X., Asztalos Sándor-u. 5
láda-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára
Bérmunkát vállal

CZIGLER JÁNOS
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Telefon: József 368—24
BUDAPEST, VIII. ker., Koszorú ucca 12

NEUMANN ÉS TÁRSA
fatelítő és faburkolati vállalat
Városi iroda: Budapest IV, Muzeum-körút 27. Telefon: J. 361-59
Gyártelep és gyári iroda: VII. Egressy út 34. Telefon: J. 392-70

PRISTER GYÖRGY
Szab. biológiai szennyvíztisztító berendezések r.-t.
Budapest, VI., Aréna-út 84. sz. Tel.: Terés 222—12

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 Budapest, VI, Aréna-út 65

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36
Telefon: József 385—48

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

ILKOVITS J.
központi fűtések és vizvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Teréz 212-07.

KLEIN ZSIGMOND okl. mérnök, út és csatorna építési vállalkozó
Budapest, V. kerület, Berzenczey ucca 23. szám

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.
GYŐR, Telefonok: 201, 202, 203.

BUDAPEST, V., Deák Ferenc-utca 18. Telefonok: T. 43—00, L. 979—49.
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Teherautók Autobuszok
Pótkocsik Speciálkocsik
Raba
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz elmzendők. Képviseletünk nincsen.

Beszámoló az idegenforgalomról

Tavaly tizennégyezerrel több idegen járt Budapesten, mint 1926-ban

Az Idegenforgalmi Bizottság a napokban *Lobmayer* Jenő tanácsnok elnöklése alatt ülést tartott, amelyen *Zilahy* Dezső, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója beszámolt az idegenforgalmi propaganda eredményeiről. Eszerint 1927. évben november végéig a budapesti szállodákban 14 ezerrel több idegen fordult meg, mint az előző évben, az itt töltött éjszakák száma pedig 39.358-al több volt, mint 1926-ban. Az egész vonalon jelentős emelkedés tapasztalható, legfeltünőbb azonban az amerikai vendégek számának növekedése, amely 50%-os gyarapodást mutat az előző évihez képest. A jelentést a bizottság tudomásul vette s az a kívánságát hangoztatta, hogy olyan részletes statisztika is készüljön, amely az idegenforgalom gazdasági vonatkozásait is feltárja s egyúttal a megszállott területek és Csonka-Magyarország közötti áramlásról is képet ad. Az Idegenforgalmi Bizottság tudomásul vette az Idegenforgalmi Hivatal vezetőjének azt a bejelentését is, hogy 1928. év során körülbelül 11 olyan kongresszust fognak Budapesten tartani, amelyek idegenforgalmi szempontból nagyjelentőségüek. A bizottság ezután az idegenforgalmi propaganda plakátkérdésével foglalkozott s a pályázat zsürijébe Szigethy János és Magyar Miklós biz. tagokat delegálta. Gondoskodás történt azirányban is, hogy az amerikai Kossuth-zarándoklattal kapcsolatban Amerikában felvilágosító előadásokat tartsanak Budapestről. Szigethy János indítványára, Glück Frigyes és Müller Leó hozzászólásai után a bizottság egyhangúan elhatározta azt is, hogy a külföldi városok példájára Budapestről propaganda-filmet készíttetnek, amely müvészi és eleven felvételekben mutatja be Budapest szépségeit és látnivalóit. Ebbe a programba kapcsolódik a külföldi városokkal megszervezendő filmcsere akció is. Zilahy idegenforgalmi hivatali igazgató beszámolt a Belgrádban megtartott idegenforgalmi kongresszusról, amelyen Magyarország, Ausztria, Jugoszlávia és Csehország vettek részt és elhatározták, hogy közös propagandafüzetet adnak ki Amerikában. Zilahy előterjesztésére a bizottság hozzájárult ahhoz is, hogy a székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal Wienben, Milanóban és Párizsban idegenforgalmi expoziturákat állít fel. Kisebb ügyek letárgyalása után Magyar Miklós panaszképpen szóvátette, hogy az ország határán a vámszolgálatot teljesítő közegek az idegen utasok poggyászának átvizsgálásánál rendkívül udvariatlan magatartást tanusítanak és türhetetlen eljárásukkal kerékkötői az idegenforgalomnak. Felkérte az elnöklő tanácsnokot, hogy ezen állapotok megszüntetése érdekében a főváros intézzen felterjesztést mielőbb az illetékes kormányhatóságokhoz. A bizottság egyhangúan csatlakozott Magyar Miklós indítványához és ezzel az ülés véget ért.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az árvaházak, szegényházak és menhelyek 1928. évi textilanyagszükségletének beszerzése céljából.

A szabályszerüen kiállított, valamint lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat és az Anyagvizsgáló Intézet (IX., Soroksári út 31) által már előzetesen megvizsgált mintákat 1928. évi február hó 13-án d. e. 10 óráig kell a tanács IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályánál (IV., Központi Városháza, I. pavillon, I. em. 29. ajtószám) benyujtani.

A szállításra vonatkozó minőségi feltételek az említett helyen köznaponként d. e. 9—10 óra között megkaphatók.

A versenytárgyalás 1928. évi február hó 13-án d. e. 10 óráig kell a tanácsi IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak erre a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők, vagy megbizottaik megjelenhetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy a kimutatásban felsorolt árukból kevesebbet, vagy egyáltalában nem rendel, valamint az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

A szállítandó áru hazai eredetét kívánatra igazolni kell.

Az ajánlati ár olyképpen adandó meg, hogy abban mindennemű költség ú. m. a II. és III. fokozatnak megfelelő bélyegilleték, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bennfoglaltassanak.

Amennyiben valamely ajánlatnyertes szállítási kötelezettségének eleget nem tenne, úgy az áru az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszersmindenkorra ki fog záratni.

Szállítási határidő, az ajánlat elfogadása tárgyában hozott határozat kézbesítését követő naptól számított 90 nap.

Budapest, 1928. január hó 20-án.

A székesfőváros tanácsa.

SZÓRAKOZÁS

A Városi Színház operabérlői

február 1-től 6-ig fizethetik be az esedékes részleteket a Városi Színház gazdasági hivatalában.

Február havi bérleti előadások:

Február 6-án: Hópehely (Rimsky—Korsakoff-bemutató) A. bérlet.

Február 8-án: Hópehely (Rimsky—Korsakoff-bemutató) B. bérlet.

Február 13-án: Pillangókisasszony (Teiko Kiwa felléptével) A. bérlet.

Február 15-én: Pillangókisasszony (Teiko Kiwa felléptével) B. bérlet.

Továbbá: Flesch Ella felléptével: Carmen és Faust.

Gül-Baba, Martos—Huszka gyönyörű operettje pénteken este kerül színre a Városi Színházban.

CORVIN·KAMARA

február 2-től—9-ig
csütörtöktől—szerdáig
2 nagy filmattrakció

SZIBÉRIAI FARKASOK

Dráma 8 felvonásban. Főszerepben ALMA RUBENS, EDMUND LOVE és LOU TELLEGEN

Zoro és Huru idei legjobb vigjátéka

Kaland a bombagyárban

Mulatságos történet 8 felv. Főszerepben ZORO és HURU

GUNDEL

éttermei és polgári vendéglője
a Szent Gellért Szállóban

Külön szobák és termek, bankettek, esküvők, házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.

GUNDEL

nyári vendéglője az állatkert mellett a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ

IV, Deák Ferenc ucca 2

*

VIGADÓ KIOSZK

V. ker., Vigadó tér

TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a

Spolarich-étterem

sörözö
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyha!

A legszebb kávéház pedig a

Spolarich-kávéház

BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütő- és cukrá ziparl üzem.

SZILÁGYI IMRE okl. mérnök építési-vállalkozó
V., Zápolya-ucca 38. Telefon: L. 992-44.
Magas- és vasbeton-építés, tervezés

MARABU ÉS ORANIER
FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK
Magyar Radiatorgyár R.-T.
Budapest, X, Gyömröi-út 76/78.
Telefon: J. 390—34, J. 350—88.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vizépités folyamszabályozás s csatornázás Kotrások dunai mütárgyak al, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és s állitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbeton-épités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vízvezeték
Épület bádogos munkák

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

BIRÓ M. műszaki vállalata
Központi fütések, vízvezeték, csatornázás, légszeszvezeték és ANGOL FÜRDŐSZOBA BERENDEZÉS részére
Budapest, V. Arany János u. 9. Telefon: T. 290-28

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben
BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-ucca 14. szám.

REINER NÁNDOR hat. eng. villanyszerelő
Budapest, Rózsa-u. 33. Tel.: J. 440-86

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és diszmü bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

JÓNASZ VILMOS ÉS WEINER FERENC
(NÉHAI WEINER JÁNOS UTÓDAI) ÉPÜLET ÉS MŰLAKATOS ÜZEME
BUDAPEST, VII., ALMÁSSY-TÉR 4. SZ.
Alapitva: 1899. Telefon: J. 333-43.

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 813-11
BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

WIERDL REZSŐ
Szállitóberendezések, szállitó eszközök.
Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

HORVÁTH PÉTER PÁL
Érc- és fakopersó üzeme
Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOMUCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

ZSÁK SÁNDOR
központi fütés, szellőzetés, vízvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdisz mübádogos. Telefon Lipót 913-00.
Budapest, V., Visegrádi ucca 26b szám.

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T 243-79.

KORÓDY ÉS KOVÁCS
épitész, épitőmester, épitési vállalkozók
Telefon: L. 986-66 **BUDAPEST,** *VII, Fürész-u. 90*

A kórházakban jobb lesz az étel, a betegeket gyorsabban és biztosabban veszik fel

Elkészültek az új közkórházi alapszabályok és elkészült a szolgálati utasítás tervezete is — Némethy Béla tanácsnok a kórházigazgatás új rendjéről

A *Fővárosi Hirlap* annakidején részletesen megírta, hogy a népjóléti miniszter a mult év szeptemberében a fővároshoz leiratot intézett, amelyben tüzetesen bírálta a főváros kórházainak gazdálkodását. Megállapította a miniszter, hogy az eddig követett rendszer a célnak nem felel meg, elavult és nagyon költséges is. Felhívta tehát a székesfőváros közönségét, hogy utasítsa a tanácsot

a közkórházak kezelésének megfelelő decentralizálására

és arra, hogy a mostani szabályrendelet megváltoztatásával ruházza fel a kórházak igazgatóit és gondnokait olyan *önálló hatáskörrel, mintha a közkórházak is hasznothajtó üzemei lennének a fővárosnak.*

A főváros tanácsa elismerésre méltó megértéssel fogadta a népjóléti miniszter nagyjelentőségű és jóindulatú figyelmeztetéseit és utasította az illetékes ügyosztályt a munkálatok elvégzésére. A közegészségügyi és közkórházi ügyosztály *Némethy* Béla tanácsnok irányításával *Szendy* Károly főjegyző és *Salamon* Géza tanácsjegyző közreműködésével hónapokig tartó alapos munka után a napokban elkészült az új kórházi alapszabályok és a szolgálati utasítás tervezetével.

Némethy Béla tanácsnok

az ügyosztály eme alkotásairól a következőket volt szíves elmondani a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

A német példa

— Az ügyosztályi előterjesztésben foglalt tervezeteket most először a szakköröknek küldjük meg hozzászólás és véleményadás céljából. Ha a válaszok rövidesen megérkeznek, akkor az esetleges módosítások hozzáfűzésével a törvényhatóság illetékes bizottsági tagjainak kézbesítjük, azután pedig

megkezdődnek a tárgyalások, a kodifikációs tanácskozások a közkórházi, közegészségügyi és jogügyi bizottságokban.

— A német kórházüzemek berendezésére és vezetésére vonatkozó irodalom tanulmányozásával rendkívül értékes adatoknak jutottunk a birtokába, amelyeket tervezetünk elkészítésénél igyekeztünk is hasznosítani és átültetni.

— A németek az orvosi és gazdasági vezetést a nagykórházaknál *teljesen különválasztják, hogy a felelősség kérdése bármikor és bármilyen irányban tisztán álljon.* Nem szorul bővebb magyarázatra hogy felelősségérzet csak ott lehet, ahol *az egyes munkakörök ellátóinak bizonyos önállóságuk van.*

— A népjóléti miniszter úr leirata nyomatékosan hangoztatja a felelősség kérdését — és ha nem is megyünk el olyan messzire, mint a németek, mégsem térhetünk ki az elől, hogy

az egyes kórház-csoportok gazdasági hivatalait vezető gondnokokat az eddiginél nagyobb önállósággal ruházzuk fel.

— Gondolatmenetünk ebben a tekintetben az, hogy az igazgató-főorvos tartsa kezében az orvosi vezetés minden szálát, a gazdasági vezetést pedig ellenőrizze, helyesebben szemmel tartsa. A leiratban kifejezésre juttatott irányelvek teljes egészében való elfogadását jelentékenyen megkönnyíti közkórházaink kíváló orvosi vezetésébe vetett bizalmunk. *Az orvosi kezelés ugyanis legfőbb vonatkozásaiban egyúttal gazdasági kérdés is és az eredmény csak abban az esetben felel majd meg a miniszter úr várakozásának, ha az orvosi vezetés átérzi a gazdasági következményeket és ezekhez alkalmazkodik.*

— Ebben az értelemben dolgoztuk át a közkórházak alapszabályait és a személyzet szolgálati utasítását.

— A leirat útmutatása szerint *megszűnik a központosított* igazgatás és *helyébe lép az egyes kórházcsoportok önálló igazgatása.*

Az egyes kórház-csoportok önálló igazgatása

— Mindegyik kórházcsoport *teljesen önállóan fogja a saját ügyeit ellátni* és ha egyelőre nem is kapnak egyenkint és külön pénztárt, az eddig való gyakorlattal szemben mégis

sokkal több önállósággal fognak rendelkezni, hogy a teljes önállósághoz hozzá szokjanak.

— *Az utalványozási jogot a gondnokra szándékozunk ruházni.*

— Az új alapszabályok szerint *négy* önálló igazgatással és gazdálkodással rendelkező kórházcsoport lesz, és pedig: 1. a *Szt. Rókus* csoport: a Rókus, a Kún-uccai, a Gyöngyösi-úti (szülő) és a Madarász-uccai (gyermek) kórházakkal: a 2. csoportba a *Szent István* közkórház, a Telep-uccai és a Bakács-téri (női) kórházak tartoznak; a 3-ik a *Szent László* kórházcsoport, amelyhez a főváros közkórházainak összes fertőző osztályai tartoznak, a 4. csoport pedig az *Uj Szent János*-kórházi lesz, amely az anyakórházon kívül a régi Szt. János kórházat és a Szt. Margit kórházat foglalja magában. Az *összes*

kórházak központi felügyelete és ellenőrzése változatlan marad, éppen így az orvosi igazgatás is.

— Teljesen új és kibővült hatáskört kap a *gondnok*, aki az új rend szerint *az egész gazdasági személyzet közvetlen főnöke lesz*, gazdasági vonatkozású ügyekben rendelkezik, a költségvetési kereteken belül önállóan intézkedik és ezért *úgy személyileg, mint vagyonilag felelős.* Az ellenőrrel együtt végzi a pénzkezelést, felügyel a leltárra, a raktárra, a fogyasztási kezelésre.

Éjjel-nappali szolgálat a felvételi irodákban

— *A végrehajtási utasítás* pontosan körvonalazza az *igazgató-főorvos* és az egész orvosi kar teendőit és kötelességeit, a *betegfelvétel* módját és az *ágynyilvántartó* működését. A rendelkezések lényegében nem újak, csupán hangsúlyozzák az egyes fontos teendők elvégzésének módozatait.

— Igy a betegfelvételre vonatkozóan előírja az utasítás, hogy

a betegfelvételi irodában szakadatlanul, éjjel-nappal orvosi ügyeletnek kell lenni,

amelyet az al- és segéd-orvosok látnak el. Az ügyeletes orvos szolgálatának letelte után sem távozhatik a felvételi irodából, mindaddig, míg a szolgálatot a sorrendben utána következőnek át nem adja.

— A Rókus kórházban elhelyezett *központi ágynyilvántartó szintén állandó szolgálatot tart, éjjel-nappal.* A soros orvos minden jelentkező beteget megvizsgál, a fertőző beteget elkülönítteti. Nem fertőző betegnél gondosan mérlegeli, hogy az illető kórházi ápolásra szorul-e és megfelelő módon intézkedik a felvételéről és pedig abban a kórházban, ahol hely van, s ahol a felveendő beteg állapotának megfelelő helyzet és eszközök vannak.

— *A betegfelvétel dolgában*

telefon útján rendelkezésre áll a központi ágynyilvántartó

az összes fővárosi közkórházaknak, a mentőknek, az egészségügyi intézeteknek, klinikáknak, a kereskedelmi kórháznak, a tüdőgondozóknak, a betegsegélyző intézeteknek és a *nagyközönségnek is.*

— *Halasztást nem tűrő, sürgős esetekben,* (szülés, baleset, fertőzés, elmebaj) *még teljes helyhiány esetén is,* pótágyra, vagy ha ez nem lehetséges, más osztályra kell felvenni a beteget. *Az elutasított betegekről is pontos jegyzéket kell vezetni.*

Az élelmezés reformja

— A kórházcsoportok naponta háromszor, reggel, délben és este bejelentik az ágynyilvántartónak, hogy betegségek szerint, az egyes osztályokon hány női és hány férfi betegnek van hely.

— Rendkívül fontos és érdekes rendelkezéseket tartalmaz az utasítás

a betegek élelmezése tekintetében.

Eszerint pl. az áruk szállításánál előírja, hogy a *tejet* csak hitelesített, ónnal lezárt, tiszta és jól cinezett edényben szabad a kórházakba szállítani. Moslékkal táplált tehén tejét felhasználni tilos s a tejnek legalább 3.5—4% zsírtartalmúnak kell lennie. Húst csak tiszta kocsin, letakarva szabad szállítani, halat lehetőleg élő állapotban, zöldségfélét kifogástalan üde állapotban, gyümölcsöt pedig csak szakszerűen csomagolva szabad átvenni az *élelmező tisztnek.* Tojásnak lámpázottnak kell lenni, a bornak legalább kétévesnek, 9—10%-nak.

— Ha valami ellen minőségben kifogás mutatkozik, azonnal,

telefonon és írásban, jelentést kell tenni a közegészségi ügyosztálynak

és a tanácsnak.

— Gondot kell fordítani arra is, hogy azokat az ételeket, amelyek, ha állnak, élvezhetetlenné válnak, — *túlkorán ne készítsék.* Azokat az ételmaradékokat, amelyek eltevésre nem alkalmasak, *szét kell osztani a jobbétvágyú betegek és a személyzet között.*

— Különösen kell ügyelni arra, hogy a betegek az ételeket friss állapotban, *melegen* kapják meg, ezért gondoskodni kell, hogy forró edényekbe történjék a tálalás, s szükség esetén az ételeket a kiosztás előtt az osztályokon fel kell melegíteni.

Meg nem felelő ételt a betegnek adni legszigorubban tilos.

— A pénzkezelésről, a számvitelről, a költségvetés végrehajtásáról, a hitelnyilvántartásról intézkedik még az utasítás. E szerint az egyes kórházcsoportok pénztárai a náluk befolyt bevételekből kiadásokat nem teljesíthetnek, hanem azokat minden egyes alkalommal, amikor az 5000 pengőt elérik, de legalább

minden hónap utolsó napján tartóznak a Központi Pénztárba beszállítani.

— Az ápolási költség felszámítását és behajtását a gazdasági hivatal végzi, egyelőre azonban, további intézkedésig még a közegészségügyi ügyosztály kórházi alosztálya látja el.

Az egyetlen magyar ólom-minium, az állami elismerő oklevéllel kitüntetett
„ORION“
ólom-minium Egyenértékü bármely külföldi gyártmánnyal
ólomcső, ólom-lemez, ólom-szifon
FÉMKERESKEDELMI R. T. Budapest, VI., Forgách-u. 4
Telefon: Lipót 922—46, 922—47, 922—48, 922—49

Zöldy Béla okleveles gépészmérnök Telefonszám: Lipót 985—52 csiszolóárú különlegességek, gépek, szerszámok.
BUDAPEST, VI., Váci-út 1. szám Westend palota.

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világitótestek Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemü villamossági szerelést

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

GYURICZA SÁNDOR
FELVONÓ (LIFT) VÁLLALAT
Hatósági felvonó szakértő
Budapest VII, Barcsay-u. 11. Tel.: J. 464-87

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK
GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel: T. 254-48
Sokszorositóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit alakit és átköttöztet

MURARÓ JÁNOS gummijavitó üzem BUDAPEST
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

KERTÉSZETEK FIGYELMÉBE!
Permetezzük gyümölcsfáinkat télen
DENDRIN-NEL
a kártevők ellen.
KRAUSZ-MOSKOVITS RT. Budapest, VIII., Örömvölgy-u. 8.

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

Kövező és Útépitő Részvénytársaság
Budapest, VIII., Kisfaludy ucca 40. sz.
Kövez, csatornáz, utat épit és bérhengerlést vállal
Telefon: József 2—66. Tervez és kivitelez speciális épitési munkákat Telefon: József 302—66.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Csak állami és hatósági kezdeményezés indíthatja lendületre a magánépítkezést

Magyar Pál, az Angol-Magyar Bank ügyvezető igazgatójának nyilatkozata

A tavasz közeledtével egyre problematikusabbnak látszik az építkezés megindulása, holott nemrégen még számos oldalról meglehetősen bizakodó hangok voltak hallhatók, s úgy pénzügyi, mint ipari részről máris jelentős előkészületek történtek az építkezési tevékenység tavasszal várható fellendülése tekintetében. A legutóbbi hetek során azonban oly szimptomák merültek fel, melyek láttára aligha lehet remélni a tavalyi építkezési lendületnek a folytatódását. Tavaly ugyanis ebben az időben a felek már szinte tömegesen jelentkeztek az egyes pénzintézetekben az építkezési hitelekért, míg mostanában szinte teljesen hiányzik az érdeklődés, holott *a pénzügyi kormány éppen a napokban helyezte kilátásba a harmincéves adómentesség meghosszabbítását az ujonnan épülő házak számára.* Az általános vélekedések szerint a fővárosi építkezések sorsát nagyrészben az fogja eldönteni, hogy a pénzintézetek fognak-e tudni elég mennyiségü és olcsóságú pénzt az építkezni szándékozók rendelkezésére bocsátani. Ily körülmények között mindenképpen érdemesnek tartottuk, hogy erre nézve kérdést intézzünk a bankkörökhöz, melyeknek álláspontját az alábbiakban világította meg előttünk

Magyar Pál,

az Angol—Magyar Bank ügyvezető igazgatója:

— Tagadhatatlan, hogy egyelőre nem igen jelentkezik a tavaszi építkezési kedv, sem a magánosok, sem az állam részéről. A pénzviszonyok jelenleg olyanok, hogy az építkezni szándékozók — úgy látszik — jobbnak látják, hogy várakozó álláspontra helyezkedjenek, holott aligha remélhető, hogy a hosszú lejáratú hitelnél a közel jövőben lényeges eltolódások állhassanak elő. *A bankok egyelőre nem térhetnek el attól a gyakorlatuktól, hogy a felépítendő ház értékének csak 35—40%-a erejéig nyujtsanak csupán hitelt, viszont az építtetők az általános pénztelenség közepette nem igen tudják mostanában megszerezni a még hiányzó tőkéket.* Itt van továbbá most már az a tapasztalati tény is, hogy a nagy összegeket felemésztő és drága építkezések csak meglehetősen nehezen tudnak találni megfelelő értékesítést, miután a közönség túlnyomó része a korlátolt kereseti viszonyok folytán túldrágának találja az új házak lakosztályainak bérösszegeit. Az építkezési hitelek jelenleg lényegesen drágábbak, természetesen, mint a békeévekben voltak, azonban ennek egyszerüen az az oka, hogy külföldi hitelforrásaink éppen a mostani magasabb kamattételek révén igyekeznek némi kompenzációt szerezni maguknak a devalválódott régebbi záloglevéleikért. Németország és Németausztria a külföldön megállapíthatóan hasonló feltételek mellett jutnak az építkezések céljára szolgáló záloglevélkölcsönökhöz, mint mi, azonban ezekben az államokban az állami és hatósági kedvezések egész sora igyekszik állandóan az építkezési kedvet ébrentartani, míg nálunk egyelőre, sajnos, a pénzügyi kormány még abban az irányban sem tudott végleges választ adni, hogy vajjon a 30 éves adómentesség továbbra is meg fogja-e illetni az építkezni szándékozókat. Németországban például Berlin városa maga ad olcsó feltételü másodhelyen lévő kölcsönöket, míg München teljesen kamatmentesen nyújt kölcsönöket ugyancsak másodhelyü betáblázásra az építkezők számára, a különféle nagyértékü adókedvezményeken felül. Nálunk a népjóléti minisztérium folyósított kedvezményes kölcsönöket az építkezni szándékozók részére, azonban az egész akció sokkal szükebb keretek között bonyolódott le, semhogy valami túlnagy hatása lehetett volna az építkezések sorsára. De még így is konstatálható, hogy ezt a nyújtott kölcsönlehetőséget mindenképpen igyekeztek kihasználni az építkezni szándékozók. Ami azt mutatja, hogy az építkezési kedv a háttérben meg van, csupán megfelelő olcsó hitelek kellenek az építkezések céljára.

— *A magyar pénzintézeteknek egyelőre még mindig nem áll módjukbn, hogy az építkezések alátámasztása érdekében az eddiginél lényegesen kedvezőbb hitelfeltételeket nyujthassanak az építkezni szándékozók számára, miután a belföldi tőkeképződésnek még mindig rendkivül szerény üteme mellett az egyéb igények ellátása tekintetében is jórészt külföldi rövidlejáratú hitelekre vannak utalva.* Amennyiben a belföldi tőkék nagyobb mértékben állhatnának a bankok rendelkezésére, s persze hosszabb időre leendő kihelyezés céljából, úgy ezek bizonyára egészséges konkurrenciát jelenthetnének a még mindig drága külföldi pénzzel szemben és így a bankok képesek lennének a mainál esetleg sokkal olcsóbb feltételek mellett hiteleket bocsátani az építkezni szándékozók rendelkezésére.

— Egyelőre megint csak ott tartunk azonban, hogy *az állami és hatósági kezdeményezésektől kell remélnünk az ellanyhult építkezési kedv fellendülését*, s egyben arra kell számitanunk, hogy a belföldi vagyonosodás további növekedése, illetve a kereseti viszonyok javulása esetében a lakosságnak egyre szélesebb rétegei fognak abba a helyzetbe kerülni, hogy az új házak lakosztályait maguk számára igényelhessék. Ha ugyanis ebben az irányban a közönség részéről megfelelő kereslet mutatkoznék, úgy kétségtelen, hogy a magántőke egyszeribe visszanyerné az önbizalmát és nem habozna, hogy még a mostani aránylag drága hitelfeltételek mellett is kellő terjedelmü építkezésekbe menjen bele.

Beszámol a Jegybank. A *Magyar Nemzeti Bank* főtanácsa az intézet mult évi üzletviteléről szóló jelentését a napokban hozta nyilvánosságra. A jelentés nagy érdeklődésre tarthat számot, mert figyelemreméltó felvilágositást tartalmaz a gazdasági élet minden mozzanatáról és ezzel kapcsolatban az ország első intézetének egész üzletmenetéről. A jelentés méltatására legközelebb visszatérünk.

A Láng-gyár jubileuma. A *Láng-gyár*, mely tudvalevően a hazai gépgyártás terén újabban előkelő pozicióra tett szert és a megépítendő Talbot-centrálé gépberendezésénél a Ganz-konszern mellett elsősorban jön tekintetbe, a közeli hetekben fogja megünnepelni fennállásának harminc éves jubileumát.

Olcsó hetet fognak rendezni a fővárosi kereskedők. Hírt adtunk legutóbb arról, hogy a fővárosi kereskedők a *Corvin-áruház* nagy hirdetési kampánnyal alátámasztott alkalmi árusításai ellen hasonló fegyverekkel kívánnak küzdeni és a közeljövőben uccánként fognak szervezkedni egy-egy nagyobb árusítási akció hirdetési részének megfelelő összehozására. Mint értesülünk, *a fővárosi kereskedők máris elhatározták, hogy február hónap második felében nagyszabásu olcsó-hetet fognak rendezni* és ennek sikere érdekében a sajtót a legmesszemenőbb módon fogják igénybe venni.

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-65. BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/c

Fratricevich István diszitő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szobe-, festő, diszitő és mázolási munkákat

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

Schwarz Sándor és Társa
magyar kályhaipar, Meidinger kályhák, folytonégő kályhák, tüzhelyek, Meidinger kályha-alkatrészek
Budapest, V., Báthory-u. 20. Telefon: L. 962—14

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TERVEZ ÉS KÉSZIT; Központi fütés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyvíztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat.
TELEFON: J. 314-79

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

ARNÓCZKY ÉS TÁRSA
AUTÓKARROSSZÉRIA GYÁR
Budapest, VIII., Práter-u. 64. Telefon: J. 311-18.

FISCHER HENRIK
épületfakereskedő
Telefon: J. 623—09.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utepitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezomunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 339-52.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70 48.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbiró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás keztyüt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

Dick Ádám özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-ÚT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és mülakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

ÁBRÁNYI FERENC
épület- és diszmübádogos, légszesz és vizvezeték berendező
Budapest, VIII., József ucca 31.
Telefon: „József" 325—71 Telefon: „József" 325—71

HORVÁTH ÉS HERCZENIK
ércöntőde és gépmühely
BUDAPEST, VIII., VISI IMRE UCCA 14
Telefon: J. 334—46
KESZITÜNK: Gőz- és vizarmaturát, nyomópadokat, golyós préseket, furó és csiszoló gépeket és minden e szakmába vágó munkákat pontos s szakszerű kivitelben

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca I. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemü kőfaragó munkát.

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

Ifj. HALÁSZ HUBERT
épitési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

KOLLARIT-BŐRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

HEGYI SÁNDOR és DÉVÉNYI ERNŐ
ÉPITÉSI VÁLLALATA
Telefon T. 180 82 Budapest, VI., Paulay Ede-u 55

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . 24 pengő.

Sipőcz Jenő polgármester köszönete a Fővárosi Hirlapnak a gyermeknyaraltatási akció támogatásáért

Sipőcz Jenő polgármester a *Fővárosi Hirlap* szerkesztőségéhez a *gyermeknyaraltatási akció* érdekében kifejtett működéséért az alábbi köszönő levelet intézte:

A jövő nemzedék érdekében kifejtendő nagy feladatoknak megoldásában, melyek reánk és az ország társadalmára hárulnak, hála a vidéki társadalmunk és a főváros közönsége megértésének, áldozatkészségének s a gyermekvédelem terén reánk váró feladatok megismerésének: mind szélesebb társadalmi rétegek sietnek segítségünkre.

Különös örömmel értesültem a közoktatási ügyosztálynak a székesfőváros tanácsa elé terjesztett jelentéséből az ez évi gyermeknyaraltatás eredményeiről és arról a nagybecsü támogatásról, amelylyel a Tekintetes Szerkesztőség akciónk eredményét nagymértékben előmozdította.

Fogadja a Tekintetes Szerkesztőség gyermeknyaraltatási akciónk sikere érdekében a *Fővárosi Hirlap*-ban megjelent ide vonatkozó cikkekkel kifejtett lelkes támogatásáért, mellyel az ország társadalmának áldozatkészségét nyaraló gyermekeink részére megnyerni méltóztatott, a székesfőváros közönsége nevében elismerésem és hálás köszönetem kifejezését.

Sipőcz s. k.
polgármester.

Liber tanácsnok és Bärtl tanácsjegyző ünneplése. Kettős ünnepe volt a héten a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak, amely meleg szeretetnyilvánításokkal halmozta el *Liber* Endre tanácsnokot kormányfőtanácsosi kinevezése alkalmából és *Bärtl* Tivadar tanácsjegyzőt, aki huszonöt éves jubileumát ülte. *Liber* tanácsnok tiszteletére az ügyosztály a FANSz Mária uccai otthonában ünnepi vacsorát rendezett, amelyen megjelent az ügyosztály egész tisztviselőkara és az ügyosztályhoz tartozó intézetek vezetői is. Elsőnek *Schuller* Dezső dr. főjegyző üdvözölte szép beszédben *Liber* tanácsnokot. Ugy *Schuller* üdvözlő szavai, mint a később elhangzott felköszöntők őszinte megnyilatkozásai voltak annak a szeretetnek, tiszteletnek és ragaszkodásnak, amellyel *Liber* tanácsnokot munkatársai körülveszik. Az est másik ünnepeltje, *Bärtl* Tivadar tanácsjegyző volt, aki régi nagytehetségü és vasszorgalmú munkatársa *Liber* tanácsnoknak. *Bärtl* most töltötte be közszolgálatának huszonötödik esztendejét, amely idő alatt a főváros legkiválóbb tisztviselői közé emelkedett. Ebből az alkalomból Liber tanácsnok a jubileum napján az egész ügyosztály jelenlétében meleg, baráti szavakkal emlékezett meg *Bärtl* tanácsjegyző nagyértékü munkásságáról. Természetesen az ügyosztály vacsoráján is nagy melegséggel emlékeztek meg *Bärtl* Tivadar érdemeiről és az ünnepelt közvetlen hangú, meghatott beszédben köszönte meg az üdvözlést.

A tüzoltók ünnepe. A *Fővárosi Hirlap* nemrégiben őszinte és meleg méltánylással emlékezett meg Budapest leghűbb katonáinak, a tüzoltóknak nagy érdemeiről. Budapest egész közönsége hálás azért, hogy a Kun-uccai bátor katonák ilyen odaadással, ilyen halálmegvetéssel védik az emberéletet és az emberek vagyonát. Ennek a hálának megnyilvánulása volt az, hogy a héten illetékes fórumok is az elismerés külső jeleivel ünnepelték a derék tüzoltókat. Az alkalmat erre a Fanamet raktárégése alkalmával végbement tűzoltói bravurok adták meg. A kormányzó *Blasnek* Hugó tűzoltóparancsnokhelyettesnek az ezüst érdemrendet, *Benedek* Mihály tüzoltófőtisztnek az ezüst érdemkeresztet, *Bognár* Károly, *Polgár* Sándor, *Molnár* Dániel és *Ultringer* József törzsőrmestereknek pedig a bronz érdemrendet adományozta. Ugyanekkor *Breuer* Szilárd főparancsnokot, akinek elsősorban érdeme a tűzoltóságnál kialakult nemes szellem, a kormányzó kormányfőtanácsossá nevezte ki. Az ünnepség a Kun-uccai tűzoltólaktanya udvarán ment végbe, ahol négyszáz hadirendbe sorakozott tűzoltó előtt adta át *Ripka* Ferenc főpolgármester a kitüntetéseket, amelyeket dr. *Némethy* Károly főjegyző tűzött a kitüntettek mellére. *Ripka* Ferenc hosszabb beszédben ünnepelte a hét kitüntetett tűzoltót és a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg az egész tűzoltóság nagyszerű működéséről. A tanács részéről *Rumbach* Dezső helyettes tanácsnok mondott beszédet, majd az ünnepséget a tűzoltó legénység díszmenete fejezte be. Ugyanekkor ment végbe *Szilvay* Kornél tűzoltófőtisztnek a *Fővárosi Hirlap* hasábjain már többször ismertetett nagyszerű találmányának bemutatása. *Ripka* Ferenc főpolgármester és kísérete megszemlélte a por- és gázfecskendőt és annak működését is. A szemlét tartó uraknak *Szilvay* Kornél, a kíváló feltaláló magyarázta meg, hogy a motor benzinjének elhasznált gáza, továbbá egy sajátos keverésű szódabikarbóna ugyancsak hetven fok hőségnél gázzá alakul át, amely rendkívül gyorsan olt. A bemutatott oltási kisérlet pompásan sikerült és a főpolgármester melegen gratulált *Szilvay* Kornélnak.

Kozma Jenő dr. az autótaxi rendszámokról. Amióta nyilvánosságra került, hogy a főváros szaporítani akarja a bérautókat, minden oldalról nagy versengés indult meg a kiosztandó rendszámokért. A városházát valósággal elárasztják kérvényekkel. A főváros hivatalos álláspontja igen helyesen változatlanul az, hogy elsősorban *a meglévő vállalatok igényeit kell kielégiteni* és így különösen az *Autótaxi vállalatét*, amely bebizonyította, hogy kitűnően szolgálja a közönség érdekeit és amellett *maga kezdeményezi a tarifaleszállitást is.* Természetesen gondolni kell a kisemberekre is, de fontos, hogy főként a nagyobb vállalkozások kapjanak engedélyeket, mert a kisegzisztenciák tőkehiánya sok esetben veszedelmes lehet. Elgázolás esetén például nem tudnak fizetni, ha pedig a kocsijuk elromlik, napokig kimaradnak a forgalomból. A héten különben a *Turul Bérautófuvarosok Egyesülete* küldöttségileg tisztelgett *Bohn* József törvényhatósági bizottsági tag vezetésével *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselőnél, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökénél. A küldöttség szónoka és tagjai: *Hikadé* Károly, *Sebők* Gyula, *Kiss* Gábor, *Kaiser* Ede, *Vitéz Csete* József és *Renner* László kifejtették, hogy egyesületük igen értékes szolgálatokat teljesített máris a főváros közlekedése érdekében. *Kozma* Jenő dr. válaszában kifejtette, hogy a rendszámok kiadásánál elsősorban a bérautófuvarozással hivatásszerűen foglalkozók igényeit kell kielégiteni. Egyuttal megjegyezte, hogy a főváros közlekedésügyének, de maguknagk az autófuvarosok érdeke is azt követeli, hogy *erős szervezetbe tömörüljenek*, amely a kockázatot könnyebben viseli. A küldöttség köszönettel és megnyugvással fogadta *Kozma* Jenő dr. válaszát.

Személyi hir. *Hlatky* József v. szf. főmérnököt Kenderes nagyközség tb. műszaki tanácsosának nevezte ki.

A modernizált Pannonia. A Pannonia hotelt, amely tudvalevően főkép a vidéki magyar úricsaládok nagyon kedvelt, régi szállóhelye, tökéletesen átalakították. Kitünő, újrendszerü légfűtést, hidegmeleg átfolyóvízü vezetéket kapott és ritka tágas szobáiban modern, finom és arisztokratikus berendezés várja minden egyéb tekintetben is a vendégeket. A szállópatricius *Glück-család* ezzel Budapest egyik legvonzóbb hotelotthonát teremtette meg, de az új formában megmaradt a régi szolid, kellemes rendszer. A csöndes kerti szobákat épp úgy ujjáalakították, mint az uccai fronton levőket és a decens éttermeket, valamint a kávéházat is, amelyet *Glück E.* János, illetve Pelzmann Ferenc vezetnek.

Változás az autóbusz közlekedésben. Az *5-ös* autóbusz reláció útiránya megváltozott. Eddig a *Ferencz József* tér és a *Marczibányi* tér között közlekedtek ezek a kocsik, szombattól kezdve pedig a *Vörösmarty* téren és a *retekuccai* köröndnél van a végállomásuk. A belvárosi végállomás a *Vörösmarty* tér és *Deák* ucca sarkán lesz, ahonnan a *Ferencz József* téren, *Fő* uccán, *Csalogány* uccán, *Széna* téren és *Krisztina* körúton át közlekednek a *retek*-uccai köröndig. *Új reláció a 8-as*, amely a *Széna* tér és *Marczibányi* tér között bonyolítja le a forgalmat. Az *5-ös* kocsikról ezentúl egyszeri átszállásra érvényes 30 filléres átszállójegyeket adnak ki; a *8-as* vonalon 16 fillér lesz a menetjegy, az átszállójegyek ára pedig a különböző irányokba 30, 40 és 50 fillér lesz.

Házasság. *Décsi* Juci, *Décsi* Viktor, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatójának leánya és *Hegedüs* István, a Kühne-gépgyár titkára, *Hegedüs* Ármin műépitész, volt székesfővárosi müszaki főtanácsos fia, házasságot kötöttek.

Halálozások. *Knotzer* Sándor székesfővárosi kórházi tiszt, élete 41-ik évében rövid betegség után, január 25-én elhunyt. Temetése 27-én, pénteken délután volt a rákoskeresztúri temető halottas házából. — Ugyancsak a mult hét halottja nemeskisfaludi *Madarász* Isván, aki hosszú szenvedés után 22 éves korában húnyt el. Szombaton délután temették el a Kerepesi-uti temetőben. Az elhúnytban *Madrász* Ila, a főpolgármesteri hivatal tisztviselőnője fivérét gyászolja.

Kalzer épitési vállalata.
I. Szirtes u. 3/c. J. 456-03.

KÖZPONTI FÜTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök Budapest, VII, Abonyi-u 25. Telefon J. 380 30

FAGYOTT LÁBAK ÉS KEZEK
gyors és teljes gyógyulást
Röntgen besugárzással éri el
a külföldi mintára berendezett
Szakorvosi Rendelő
VII, Erzsébet körút I. II. (Rákóczi út sarok)
Rendelés egész nap. Esti betegrendelés.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára.
Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon: T. 139-64. V., Mária Valéria-ucca 10.

Schönfeld és Poudits
accumulator és mechanikai üzem
VII., Damjanich ucca 9. szám.
Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerü javitása, valamint autó önindító és világitás javitása
Telefon: J 449—25.

„VIKTORIA" zászlógyár és diszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

TOMI LAJOS
Festő- és mázoló mester
Alapittatott 1888. évben
Budapest, IX., Üllői-út 101.
Műhely
VIII., Horánszky-ucca 10

MISURA MIHÁLY AUTÓKAROSSZÉRIA ÉS KOCSIGYÁR
(Automotorok és alvázak javitása)
BUDAPEST, VIII., Óriás-u. 6-8-10.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 325—01.

Thiergärtner és Stöhr r.-t.
egészségügyi és fűtőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 385-17. • Telefon: József 385-17.

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—31—32.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesítőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesú falu.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

Idegosztály
nyilt meg a
dr. Pajor szanatóriumban
(VIII., Vas-ucca 17)
kedély- és idegbetegek részére, elmebetegek kizárásával. Morfium- és alkohol elvonó kurák. Vizgyógyintézet, Zander és ortopäd gyógytermek; elektrotherapia, diétás étterem bejárók részére is. Betegfelvétel mérsékelt klinikai árakon

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Rökk Szilárd ucca 11. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa az altiszti létszámhoz tartozó alkalmazottak, továbbá a tűzoltó legénység és a fővárosi takarítónők nyári egyenruházathoz szükséges anyagok (úgymint pamutvászon, csíkosvászon, karton, továbbá téliingek, kesztyűk, úgyszintén sapkák és kalapok) szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Ajánlatot lehet tenni valamennyi cikkre együttesen vagy külön-külön az egyes tételekre is, a különböző iparágak (mesterség) köréhez tartozó cikkekre azonban csak külön-külön szabad ajánlatot tenni.

A szállítási feltételek értelmében szabályszerűen kiállított 1.60 P-ős állami és 1.60 P-ős városi bélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1928 február 13-án (hétfőn) délelőtt 11 óráig** a székesfőváros gazdasági hivatalába (VIII., Dologház ucca 3.) közvetlenül vagy posta útján kell beadni. Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A versenytárgyalás **1928 február 13-án (hétfőn) délelőtt 11 órakor** a székesfőváros gazdasági hivatalában (VIII., Dologház ucca 3.) fog megtartatni és azon ajánlattevők vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek.

A versenytárgyalási hirdetés, szállítási feltételek és ajánlati minta a főváros gazdasági hivatalában (VIII., Dologház ucca 3.) köznaponként 8—11 óráig díjmentesen megszerezhető és ugyanott a szállításra vonatkozólag netáni szükséges felvilágosítás is nyerhető.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között, az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson és hogy a szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, avagy az ajánlatoktól teljesen el is tekinthessen és újabb versenytárgyalást hirdethessen.

Budapest, 1928 január 18.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges **260 (Kettőszázhatvan) darab hótaliga** szállítására **1928. évi február 22-én, szerdán d. e. 11 órakor** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

Felhívja tehát a tanács mindazokat, akik a szállításra vállalkozni akarnak, hogy szabályszerű bélyeges és a szállítási feltételekben előírt bánatpénz letételét igazoló nyugtatvánnyal ellátott és pecséttel lezárt írásbeli ajánlataikat a köztisztasági hivatalhoz (VIII., Kun u. 8.) nyujtsák be. Az ajánlat borítékára feltűnően rá kell írni „Ajánlat hótaligára". A beadott ajánlatokat ugyanakkor és ugyanott a versenytárgyalás folyamán fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett, közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok kerülhetnek tárgyalás alá. Budapesti vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Elkésve érkezett, vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat a tanács nem fog figyelembe venni. Bánatpénzül az ajánlati összeg (Őt) 5%-át kell a versenytárgyalást megelőzően a központi pénztárba e hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végső döntésig kötelezettségben maradnak.

A tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa. A szállítási és szerződési feltételek, melyek egyúttal ajánlati űrlapok is a köztisztasági hivatalban hétköznapokon d. e. 10—12 órák között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 január 19.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

Liban Manó fakereskedő
Budapest, VII., Kerepesi-út 31/c. Telefon: J. 55-64
Nagy raktár asztalos és épületfa áruban

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b,
Alapítási év: 1910. Telefon: József 334-37.

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST — Horthy Miklós-út 152. szám Telefonszám: József 381-78

BÖRCSÖK MIHÁLY
TAKARÉKTŰZHELY ÜZEME
Budapest, VIII. ker., Mária-ucca 46. szám
Telefon: üzem: J. 388-44 Telefon: lakás: J. 424-65

Betoncsövek, burkolatlapok nagy készlete
ANDREA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Cementárugyár, beton- és mélyépítés
Budapest, V., Hold-utca 19. Telefon: T. 298-37

GUTTMANN és SZÉKELY
FAKERESKEDŐK
BUDAPEST, X, SZÁLLÁS UCCA 2—4
Fióktelep: VIII, DÉRI UCCA 15.
(Nagyfuvaros ucca sarok.)
Telefon: József 359—68 Telefon: József 359—68

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

"SPECIAL"
mosógépgyár, Budapest, Váci-út 92
STAWLYANIN WOISLAV
Raktáron állandóan: Mosógépek, centritugák, gőzmángorlók minden nagyságban.
Telefon: Lipót 921—57.

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KEMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

SPITZER SALAMON
nagyiparos
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz-, vízvezeték- és egészségügyi berendezési munkák, valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., Visegrádi-utca 29. sz. Telefon: Lipót 904-50.

Steki Károly részelőgyár Budapest
(Angyalföld) VI., Forgách-utca 21. Vállalja használt reszelők újra vágatását. Vasuti szállítmányok: Budapest, V., Lipótváros pályaudvarra bármentve küldendők.
Telefon: Lipót 901-08. Alapíttatott 1898. évben.

OTT GYULA
vízvezeték-, légszesz-, csatorna és mindennemű bádogos-munkák vállalata, valamint állandó sírlámpa-raktár
Budapest IV, Eskü-tér 1. Tel.: T. 289-27

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula
Budapest, III. Bécsi út 85 Telefon: T. 113-44

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 236—76.

MENGL FERENCZ
építési vállalkozó
Budapest, VI. Ambrus u. 5
Telefon: 968—34 szám

STEINER FERENC
OKL. MÉRNÖK, VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST,
I, Horthy Miklós-út 31. Telefon: J. 352-74

ifju Cristofoli Vincze
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921-55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18-20. sz.

Nagy Testvérek fémárúgyára
VII., Zugló, Telep-utca 31. Telefon: L. 992—31.
Épületbádogosmunkák, húzott, présolt, nyomott, horgonyolt tömegcikkek bármely fémből.

ASCHENBRENNER JÁNOS
Telefon: J. 78—89 **ácsmester** Telefon: J. 378—89
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 41. SZÁM
Telep: VII., Hajtsár-út 113. sz.

Zuzan Béla Budapest
díszlet-, cím- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 6. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 380—06.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—10. SZ.

Papperl János
épület- és műbutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. *Gyár:* TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

HAJEK FERENC autokarosszéria és kocsigyártó Budapest, IX., Viola-u. 12—14
SPECIAL AUTORUGÓK
készitése és feszitése Telefon: J. 340-92

Mátrai Zoltán
mű- és épitő-lakatosáru-gyára
Budapest, VII., Szigony-u. 13
Telefon: József 401—83

BEHRINGER ISTVÁN lakatos mester
BUDAPEST, II., KAPÁS-UCCA 41
Telefon: Lipót 993—28.
Készit mindennemű épület-, mű-, vasszerkezeti és tömegáru lakatos munkákat. Autogén hegesztés.

Magyar Mükő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szőgyi István okl. épitész
Készit a legszakszerűbb elsőrangu kivitelben: mindenfajta mükő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Magyar ucca 75/77. Telefon: L. 914-46.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjától könnyen megközelithető.

IRSAY és KOVACSICS
okl. épitészek, épitőmester, épitési vállalkozók
IV, Muzeum-körút 1. Tel.: T. 279-66.

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 február 8 — 6 (954) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZÁM: TERÉZ 137-15

Mint Noé galambját,

úgy üdvözölték a gondolatot, majd meg a gondolat megvalósítását, amikor az év elején a városházán felállították az úgynevezett *hitelnyilvántartót*. Ez volt az az orvosság, amely hivatva lett volna meggyógyítani a városháza régi krónikus betegségét, a *hiteltúllépést*, amelyről azt mondják Budapest történetének tudói, hogy amióta város ez a város, mindenkor felütötte a fejét. Történt azután a mult esztendőben, hogy a szokottnál jobban, sőt a *kelleténél jobban*, felháborodtak a városnak atyái a Széchényi-fürdő, meg a Gellért-fürdő építkezésének hiteltúllépései miatt. A felháborodást vizsgálat követte, amely megállapította, hogy *anyagi veszteség nincsen*, mert hiszen amennyivel több pénzt igényelt az építkezés, annyival többet is ér az. A várost kormányzó urak azonban nem engedhetnek játszani magukkal, nem engedhetik meg, hogy a tisztviselők az ő akaratuk ellenére, az ő kijátszásukkal nagyobb összegeket költsenek még ha nemes és jó célra is, mint amit ők engedélyeztek. Valamit kellett tehát cselekedni, generálisan kellett megoldani a problémát.

Ennek *a generális megoldásnak csalhatatlan eszközeként állították fel a hitelnyilvántartót*, amelynek célja nemes, okos, akik pedig vezetik és akik dolgoznak benne, becsületes és jóindulatú emberek. Alig mult el azonban egy hónap a hitelnyilvántartó felállítása óta, máris sűrűn röpködnek a panaszok. Az egyik részen ugyanis tényleg használ, tényleg bevált a hitelnyilvántartó, *a másik oldalon azonban még súlyosabbá, még elviselhetetlenebbé tette a városházi bürokráciát*. Pedig ez a városházi bürokrácia sok szenvedést, sok keserűséget, sok fölösleges munkát okozott már azoknak a derék budapesti iparosoknak, akik boldogan vállaltak városi munkát, de *akik nem győzték kivárni, amíg munkájuk ellenértékét megkapják*. Beszéljünk világosan. A régi, a tengeri kígyóvá nőtt panaszról van megint szó, amelyet annyiszor tettünk már szóvá a *Fővárosi Hirlap* hasábjain. A copfot, amely miatt hosszú évtizedeken át panaszkodtak az iparosok, vállalkozók, akik a fővárosnak teljesítettek munkát, úgy látszik, *nem vágta le, hanem inkább megnövesztette, az új szerv, a hitelnyilvántartó*. Valószínű, hogy elsőrendű feladatát, a hiteltúllépések megakadályozását majd becsületesen elvégzi ez a hivatal. Bár itt is vannak aggodalmak. A közigazgatás gépezetének kitünő ismerői félnek tőle, hogy az új szerv bekapcsolása *lassítani fogja az adminisztrációt, mert a hitelnyilvántartó nemcsak az építő, hanem az építtető ügyosztályokkal is érintkezik, ami túlságosan sok aktázásra ad alkalmat*. Ime a közbeiktatott szerv, az új, a megmentő intézmény, fájdalom, elsősorban csak azt igazolja, hogy *a városházi bürokratizmusnak még mindig van módja növekedni*.

Föltesszük azonban, hogy legfőbb célját mégis csak eléri. Ha egy kicsit bürokratikusabb lesz is az ügyek kezelése, ha egy kicsit nőnek is még az amúgyis óriási aktahegyek a városházán, *de nem lesz többé hiteltúllépés*. Ha még ezt a célját sem érné el az új intézmény, akkor mélységesen és keserűen csalódtunk volna benne. Ezt az egy célt legalább el kell érnie, mert *más oldalon viszont nagyon keserű panaszok ostromolják*. Évtizedes panaszok hosszú sorát kellene itt most elmondani, hogy miért és hogyan kapták meg olyan lassan, olyan nehezen a pénzüket a főváros vállalkozói, hogy *ha nem voltak eléggé tőkeerősek, ebbe a huza-vonába akár bele is pusztulhattak. Évtizedek alatt nem lehetett megjavítani azt a rendszert*, amely ezeket az anomáliákat szülte. Természetes és jogos volt azonban a vállalkozóknak az a reménye, hogy jön most itt egy új szerv, amely hamarosan megfojtja a régi bürokratikus rendszert. Ezt kellett hinni, hiszen azt mondták, hogy az új hitelnyilvántartó *független lesz mindenkitől, önálló szervnek készült, amely cselekedeteiben és határozásaiban nem függ egyetlen ügyosztálytól sem*. A szegény, sokat szenvedett és gyötrődött vállalkozó szépséges álmaiban már úgy látta, hogy összeállítja a számláját, beviszi a hitelnyilvántartóba, ott kegyetlen rigorozitással, de a szakember gyors kezével egy-kettőre elintézik és talán megtörténik az a csoda is, hogy akár egy nap alatt a pénzhez jut. Nem ez történt. A szegény vállalkozó még ezzel az új intézménnyel is póruljárt, mert *nem hogy gyorsabban, de most még lassabban kapja meg a pénzét*. Nem szünt meg ugyanis semmi, de semmi az eddigi vegzaturákból, hanem *egy új intézmény friss, vadonatúj bürokráciáját is végig kell szenvedni minden vállalkozónak, aki rég megérdemelt, megszolgált pénzéhez akar jutni*.

Ez történt most, hogy az új hitelnyilvántartó megkezdte működését. Mi hiszünk és bízunk ennek az új intézménynek vezetőiben és munkásaiban. Elhisszük azt is, hogy a bürokrácia arányát nem ők növelték meg. Bizonyos azonban, hogy valami baj van ezzel az új intézménnyel. Talán még lehet segíteni, talán az új gépezet kerekei még nem jól kapcsolódnak egymásba, de akármi legyen is a baj, *nem szabad megtörténnie, hogy egy új intézmény ne csökkentse a bajokat, hanem növelje azokat*. Utána kell nézni alaposan a dolognak és ki kell küszöbölni a hibákat, mert inkább sohase legyen hitelnyilvántartó, mint hogy olyan legyen, amely a városházán amúgyis dühöngő bürokráciát istápolja és a copfot növeli.

Scitovszky belügyminiszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a tisztviselők fizetésemeléséről, a költségvetés jóváhagyásáról és a fogyasztási adókról

A városházán napok óta meglehetős nyugtalansággal tárgyalnak arról, hogy még mindig nem érkezett le a *Scitovszky* Béla belügyminiszter leirata az új költségvetés jóváhagyásáról. A tisztviselők körében viszont idegességgel várják a kormány döntését a fizetésemelés ügyében. Tekintettel arra, hogy mindkét ügyben a legkülönbözőbb híresztelések terjedtek el és a késedelem miatt sokan messzemenő kombinációkba bocsátkoztak, a *Fővárosi Hirlap* munkatársa szükségesnek tartotta, hogy *Scitovszky* Béla belügyminisztert megkérdezze, mi az oka ennek a késedelemnek és történt-e döntés a főváros tisztviselőinek fizetésemelése tekintetében.

Scitovszky Béla belügyminiszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Engem *semmiféle törvényes rendelkezés sem kötelez arra, hogy a főváros költségvetésének jóváhagyása tekintetében záros határidőn belül intézkedjem. Ilyen terminus sehol sincs megállapítva.* A késedelem oka nagyrészt az, hogy

a pénzügyminisztériumban a költségvetés egyes tételeit a legalaposabb tanulmány tárgyává tették és ugyanilyen gondossággal foglalkoztunk az új költségvetéssel a belügyminisztériumban is.

Most azonban már visszakaptam az anyagot a pénzügyminiszter úrtól és így

rövidesen abban a helyzetben leszek, hogy a költségvetést visszaküldhetem a főváros tanácsának.

— *Ami a fővárosi tisztviselők fizetésemelésének jóváhagyását illeti*, erre vonatkozóan

a költségvetéshez csatolt leiratomban fogom álláspontomat kifejteni. Mindaddig, amíg a költségvetést vissza nem küldöm a tanácsnak, álláspontomat és annak indokait a nyilvánossággal nem közölhetem.

minthogy *felfogásom a kísérő leirat ismertetése során válhat csak publikussá.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

a legilletékesebb helyen

azt a teljesen megbízható felvilágositást kapta, hogy *Scitovszky* Béla belügyminiszter leiratában

a tisztviselők fizetésemelését jóváhagyólag fogja tudomásul venni.

A költségvetésről szóló belügyminiszteri leirat egyébként értesülésünk szerint *igen érdekes megállapításokat fog tartalmazni*. Így például feltünést keltő lesz a döntés a *fogyasztási adó eltörlése kérdésében*. A belügyminiszter ugyanis — mint a legbeavatottabb helyen a *Fővárosi Hirlap* munkatársával közölték —

a fogyasztási adók eltörléséhez nem járul hozzá.

A belügyminisztert erre az elhatározásra a pénzügyminiszter határozott ellenzése késztette. *Bud* pénzügyminiszter ugyanis

nyomós pénzügyi okokból a fogyasztási adók eltörlése ellen foglalt állást

és *ennek az álláspontjának helyességéről Scitovszky Béla belügyminisztert is meggyőzte.*

A fővárosi törvényjavaslat utolsó simításainál tartunk, — mondja Scitovszky

A törvényhatóságok megreformálásáról szóló javaslatban a belügyminiszter megoldja a főváros közüzemeinek problémáját

A legutóbbi napokban híre kelt, hogy *Scitovszky* Béla belügyminiszter törvényjavaslatot készit a törvényhatóságok pénzügyi gazdálkodásáról. Ebben az ügyben

Scitovszky Béla belügyminiszter

érdeklődésünkre a következőket jelentette ki:

— Valóban készül az a törvényjavaslatom, amelynek *célja a vármegyék és törvényhatóságok pénzügyi gazdálkodásának megreformálása*. Ebben a törvényjavaslatban

erélyes intézkedéseket teszek, amelyeknek célja kizáróan az, hogy az autonomiákat takarékosabb gazdálkodásra szoritsam.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint ez a törvényjavaslat nemcsak a vidéki törvényhatóságok pénzügyi gazdálkodását lesz hivatva megreformálni, hanem

elsősorban a fővárosra vonatkozóan fog igen radikális rendelkezéseket tartalmazni. Ebben a törvényjavaslatban szándékozik Scitovszky Béla belügyminiszter a közüzemek problémáját likvidálni.

Ismeretes ugyanis az az akció, amely arra irányult, hogy *Ripka Ferenc főpolgármester elnöklésével közüzemi bizottság delegáltassék, amely bizottság tagjainak felét a kormány nevezné ki, a másik felét pedig a törvényhatóság választaná.* Ez az akció azonban meghiusult, mert az autonómia mindmáig nem tanusított hajlandóságot arra, hogy egy ilyen közös üzemi bizottság létesítéséhez hozzájáruljon. Ez a körülmény sokban hozzájárult a törvényhatóságok pénzügyi gazdálkodásáról szóló törvényjavaslat elkészítésének tervéhez. A törvényjavaslat egyébként

szerves része annak a fővárosi reformnak, amelynek végrehajtását Scitovszky Béla belügyminiszter legfőbb programmpontjául tűzte ki.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan természetszerűen fölmerül az a kérdés is, hogy *a fővárosi reform másik része, amely az adminisztrációra vonatkozik, mikor válik aktuálissá.* Az új fővárosi törvényjavaslat sorsa iránt minden oldalon általános az érdeklődés. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért ebben az ügyben is kérdést intézett

Scitovszky Béla

belügyminiszterhez,

aki így válaszolt:

— A fővárosi törvényjavaslat úgyszólván teljesen elkészült, csupán az utolsó simítások vannak még hátra. Mihelyt ezek is megtörténtek, a javaslat végleges szövetgét ismertetni fogom a községi pártok vezetőivel. Minthogy ezidőszerint még bizonyos tárgyalások vannak folyamatban, ezekre a pártközi megbeszélésekre csak később kerül a sor.

Értesülésünk szerint *két-három héten belül kerül a községi pártok* vezetői elé a fővárosi törvényjavaslat, amely a törvényhatóságok gazdálkodásáról szóló törvényjavaslattal együtt jelenti majd a fővárosi adminisztráció szerves reformját.

Bajok a hitelnyilvántartónál

Lassítja az adminisztrációt — Solty Lajos tanácsnok nyilatkozata

A hiteltúllépések megvizsgálására kiküldött ötös bizottság javaslatai között, amelyektől a további hiteltúllépések és a többkiadások megelőzését és megakadályozását várták, ott szerepelt a *hitelnyilvántartó* sürgős megszervezése is. A hitelnyilvántartó felállítása közben tényleg megtörtént és amint a *Fővárosi Hirlap* részletesen már megírta, az új szerv január 1-én megkezdte működését. A központi városháza Gerlóczi uccai szárnyának földszintién rendezték be a hitelnyilvántartó nyolc termet elfoglaló hivatalát, ahol *Sebő* Béla főszámvevő vezetése alatt minden ügyosztálytól függetlenül, mint a központi számvevőség adminisztrativ alosztálya megkezdte működését.

A főváros törvényhatósága, a város vezetősége, mindenki, fokozott várakozással leste a hivatal munkáját. Talán ez a nagy várakozás, a szokatlan felfigyelés okozta, hogy a nyilvántartó alig öthetes működése alatt máris csalódást váltott ki, mert minden vonalon megállapították, hogy

a hitelnyilvántartó nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket és nem eredményezte azt a javulást, amit biztosra vettek.

Alig egy hónapos fennállás után tehát kiderült, hogy az új apparátus nem hogy az adminisztráció leegyszerűsítését, a komplikált ügymenet gyorsítását eredményezte volna, hanem ellenkezőleg: *újabb stációja lett a bürokratizmus labirintusának,* amelynek beiktatásával ismét lassúbbá vált az ügyvitel. Igaz ugyan, hogy a hitelnyilvántartó mai formája még nem végleges, a beosztásra kerülő műszaki személyzet még nincs kinevezve és még nem jegecesedett ki az ügyvitel végleges formája sem, de annál inkább ügyelni kell már most arra, hogy az új intézményből kiküszöböljék azt, ami rossz, ami nem mutatkozik jónak a gyakorlatban. Arra kell törekedni, hogy a hiteltúllépések megakadályozása és megelőzése úgy történjék, hogy az ne legyen az adminisztráció gyorsaságának és zavartalan lebonyolításának rovására.

A hitelnyilvántartó elleni panaszokat nemcsak az érdekelt iparosok és vállalkozók szájából halljuk,

akik most még az eddiginél is nehezebben jutnak megszolgált keresetükhöz,

hanem az eddig szerzett tapasztalatokkal a hivatalos apparátus sincs megelégedve.

Felkerestük

Solty Lajos tanácsnokot,

a középítési ügyosztály vezetőjét, aki erről a kérdésről a következőket mondotta:

— A hitelnyilvántartó felállításának én voltam az egyik szorgalmazója. Feltétlenül helyesnek, hogy a hitelnyilvántartó az ügyosztályoktól független szerv legyen, mert csak így felelhet meg hivatásának. Műszaki szempontból azonban az intézmény még két tekintetben hiányosnak mutatkozik. Ezeknek az orvoslása nekünk azért fontos, mert hiszen a legtöbb esetben a műszaki ügyosztályok veszik igénybe a hitelnyilvántartót. Az egyik hiány az, hogy *még nincsen a hitelnyilvántartónak műszaki számvevősége, amely szervre feltétlenül szüksége van.* Ez nem új apparátus, hanem vissza kell állítani azt a hivatalt, amely 1912-ig működött és minden tekintetben igen jól be is vált. Ugy tudom, hogy rövidesen meg is történik a műszaki számvevőség visszaállítása, csupán az késlelteti, hogy néhány állást kell előbb megszervezni, mert mi a mai kis számú műszaki személyzetünkből a hitelnyilvántartóhoz is munkaerőket adni nem tudunk.

— A másik dolog, amin változtatni kellene, az ügyvitel terén mutatkozik. A kiadott szabályzat szerint először ugyanis a hitel felett rendelkező ügyosztály kapja meg a hitelnyilvántartólapok másodpéldányát és csak e mellékletek csatolásával lehet az építkezésre vonatkozó iratokat a hitelnyilvántartóhoz bevezetés végett leküldeni. Ennélfogva ma az a helyzet, hogy az iratokat, így a megrendelő leveleket, vagy határozat-tervezeteket az ugynevezett gazdaügyosztályhoz kell először elküldeni, amely ügyosztály a hitel felett rendelkezik. Ez az ügyosztály mellékeli azután a hitelnyilvántartólapok másodpéldányát, amelyeket áttesz a hitelnyilvántartóhoz. Onnan ugyancsak az építtető, illetve a hitel felett rendelkező gazda-ügyosztályhoz jut vissza az akta, az küldi meg a műszaki ügyosztályhoz, amely csak ez esetben teheti meg az intézkedést az építkezés, vagy a munkálat megkezdésére. *Ez az eljárás természetesen több napi késedelmet jelent a munkák megkezdésénél, de a leszámolásnál, illetve a munkák átvételénél is, amely esetben ugyanezt az utat kell megtenni a kereseti kimutatásoknak és a számláknak, ami aztán lassítja az utalványozást is.*

— Mindenesetre arra kell törekedni, hogy a hitelnyilvántartó működésének végleges formáját úgy szabályozzák, hogy az ne komplikália az adminisztrációt, ne lassítsa az ügymenetet, hanem éppen az ellenkezőt segítse elő.

A Beszkárt jelentés, autobusz-ügyek, halálsorompó és egyebek az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este 7 órakor *Kozma* Jenő elnöklése alatt értekezletet tartott, melyen a párt törvényhatósági bizottsági tagjai, póttagjai és a kültagok csaknem teljes számban megjelentek. Ott voltak a többek között: *Ugron* Gábor, *Ziegler* Géza, *Rónay* Károly, *Dorner* Gyula, *Glück* Frigyes, *Baettenberg* Lajos, *Szilágyi* Lajos, *Dinich* Vidor, *Glücksthal* Samu, *bibithi Horváth* János, *Csillér* Béla, *Bittner* János, *Lackenbacher* Géza, *Bayer* Antal, *Zsiross* István, *Schmidt* Richárd, *Mosdóssy* Imre, *Bódy* Tivadar, *Sajó* János, *Szentirmay* Imréné, *Ereky* Károly, *Scheuer* Róbert, *Farkas* József, *Bohn* József, *Szabó* Béla, *Rásó* Lajos, *Bárczy István, Gaár Vilmos, Staub Elemér, Pompéry* Elemér, *Politzer* Gusztáv, *Demény* Aladár, *Horváth* (belvárosi) Károly, *Becsey* Antal, *Usetty* Béla, *Popelka* Béla, *Hubert* Vilmos, *Neményi* Imre, *Dósa* Ottó, *Bakonyi* János, *Martin* János, *Erősdy* István, *Bacsinszky* Vladimir, *Erdey* Henrik, *Sümeghy* László, *Emődi* Aladár, *Morvay* Zsigmond és mások.

Napirend előtt *Kozma* Jenő elnök bejelentette, hogy a párt 50 éves születésnapja alkalmából üdvözölte *Scitovszky* Béla belügyminisztert, aki ezért meleghangú átiratban mondott köszönetet. Ezután áttértek a napirend első pontjára, *a BSzKRT ügyeinek vizsgálatára kiküldött 12-es bizottság jelentésének megvitatására. Kozma Jenő pontonként* ismertette a jelentést és a bizottság által megállapított kifogásokat. Ugyanakkor ismertette a *Bedő* és *Biró*-féle különvéleményt is. Az értekezlet beható vita alá vette a jelentést, amelynek során *Ugron* Gábor, *Szilágyi* Lajos, *Scheuer* Róbert, *Becsey* Antal és mások szólaltak fel. A párt végül egyhangúan határozott arra vosatkozóan, hogy milyen álláspontot képvisel a közlekedési bizottság legközelebbi ülésén, amelyen ez az ügy napirendre kerül.

Foglalkozott még az értekezlet a rövidesen megindúló *új autóbusz-relációk kérdésével,* amelynek során *Horváth* Károly a Belváros lakossága nevében sérelmezte az 1-es vonal kihelyezését az Apponyi térről, mert ezáltal megszünt a közvetlen kapcsolat az Andrássy úton át a VI. kerülettel, amelyet tömegesen használnak a Belvárosba és Belvárosból utazók. A reláció megváltoztatása sérelmesen érinti a belvárosi kereskedők forgalmát is. *Szilágyi* Lajos a megtartott műtanrendőri bejárás tapasztalatai alapján rámutatott arra, hogy az 1-es reláció megváltoztatására azért volt szükség, mert a Váci uccán át két vonalat vezetni nem lehet. A 15-ös vonalnak pedig a Váci uccán át kell haladnia. *Scheuer* Róbert megindokolta azt is, hogy a 15-ös vonalat miért kellett a Lipót körúton túl épült új városrészbe kivezetni. *Usetty* Béla a Ferencváros kívánságait terjesztette elő. *Pompéry* Elemér pedig azt óhajtotta, hogy a Budára indított kocsikat feltünőbben jelöljék meg.

Martin János a ceglédi vasutvonal kitelepítése és a halálsorompók megszüntetése érdekében indított mozgalmat ajánlotta a párt jóindulatába. Az értekezlet egyhangúan kimondotta, hogy a ceglédi vasutvonal megszüntetését, illetve a halálsorompó kérdésének a megoldását a közgyűlésen és a kormánykörök előtt kifejezetten szorgalmazni és közmegnyugvásra megoldatni kívánja.

Az értekezlet kisebb folyóügyek letárgyalása és Kozma Jenő zárószavai után 9 órakor ért véget.

Dieselmótoros utihengerek,

Benzin-, szívógáz- és kompressor-nélküli Dieselmótorok

MÓTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ

Budapest, VII., Erzsébetkirályné út 85/87

BRÜNDL JÁNOS

Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára

Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.

Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

BÁNCY ZSIGMOND

bőrkabát-, bőrnadrág- és bőrmellénygyártó üzeme

Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4

Köz. tisztviselőknek engedmény!

MELOCCO PÉTER

Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot

Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

Alapitva 1898

LUDVIG JÁNOS

mázoló- és fényező-mester

Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

VAITS SÁNDOR

épitőmester, épitési-vállalkozó

Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425.-01

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez

KOCH ÉS SZILAGYI

épitőipari vállalat

Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.

Telefon: Teréz 296-51 és 290-78.

STAHLER ÉS POLGÁR

ÉPÜLETBÁDOGOS

Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vizvezeték és villanyberendezési vállalat.

BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

LUDOVIKA AUTÓCAROSZERIA-ÜZEM

BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.

A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

TELEFON: J. 395—78 **KLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78

OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA

Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17

Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

Golyóscsapágyak karfellen kivül!

Legtökéletesebb anyag — legprecizebb kivitel!

FERRONOVA KERESK. VÁLLALAT

BUDAPEST, VI., JÓKAI UCCA 28.

TELEFON: T. 130—56. TELEFON: T. 130—56.

Schwab Gyula helyettes államtitkár lesz a Központi Állami Építési Hivatal vezetője

Befejeződtek a tárgyalások a miniszteriumok műszaki ügyosztályainak összevonására

Becsey Antal nyilatkozata a főváros központi anyagbeszerzéséről

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter már néhány hónappal ezelőtt olyan értelmű előterjesztést tett a minisztertanácsnak, hogy *az állam összes műszaki és építési munkálatai* központi irányítás és ellenőrzés alá kerüljenek. A kereskedelmi minisztériumban ezzel kapcsolatban nagyarányú adatgyűjtést végeztek és azt a megállapítást tették, hogy

például az anyagbeszerzések terén évi milliókra menő megtakarításokat lehetne eszközölni egy központi szervezet révén,

mint ahogy nagy megtakarítások következnének be az építési felügyeletnél, az ellenőrzésnél és *az egyöntetű versenytárgyalási kirásoknál is.*

Mindezek a szempontok birták rá *Bud* János pénzügyminisztert, hogy a legnagyobb mértékben támogassa ezt a gondolatot és

a miniszteretanács máris felhatalmazást adott Herrmann Miksa kereskedelmi miniszternek, hogy az Állami Központi Építési Hivatal szervezeti szabályait készítse el.

Beavatott forrásból szerzett értesüléseink szerint ez az új állami intézmény magába foglalja az összes minisztériumok építési és műszaki ügyeit. *Kivételt képez a MÁV és a posta* amelyek továbbra is megtartják ezirányú önállóságukat. — míg a kultuszminisztérium *iskola-építkezései*, az igazságügyi minisztérium *törvényszék- és fogházépítkezései*, a földmivelésügyi minisztérium *árvizlecsapoló munkálatai a vizszabályozások, a lillafüredi nagy építkezések*, a pénzügyminitériumnak *a vámszolgálattal kapcsolatos munkái*, a belügyminisztérium *csendőrlaktanya és határrendőrségi építkezései*, végül a népjóléti minisztérium *bérházépítkezései, valamint a Lakásépítési Állandó Bizottság.*

mind a Központi Állami Építési Hivatal keretében nyernek elhelyezést.

A vidéki megyei székhelyeken működő államépítészeti hivatalok is *egységes vezetés alá kerülnek*, de az útépítési munkálatok felügyeletét megtartják. Az új állami szerv fogja intézni *a versenytárgyalások kürását, a munkálatok vállalatbaadását* és lebonyolítani a *központi anyagbeszerzést*, amely utóbbiból különösen jelentékeny megtakarításokat várnak.

A *Központi Állami Építési Hivatal* átveszi a minisztériumok műszaki státuszában dolgozó tisztviselőket, de az ilymódon túlnagy létszámú tisztviselői kart is csökkenteni fogják oly módon, hogy

nyugdijazzák mindazokat a tisztviselőket, akik szolgálati idejüket már betöltötték, vagy pedig a közeljövőben betöltik.

Az új állami intézmény természetesen nagyarányú apparátussal kell, hogy működjék és ezért valószínűleg

különálló hivatali épületben helyezik el

a hivatalokat. Sok szó esett arról, hogy *ki lesz a Központi Építési Hivatal vezetője*? Értesülésünk szerint

a döntés már megtörtént Schwab Gyula helyettes kultuszminisztériumi államtitkár személyében, aki maga is műszaki képzettségü tisztviselő

és jelenleg is a kultuszminisztérium építési osztályának a főnöke. *Schwab* Gyulát nemcsak jó adminisztrátornak, hanem kiváló technikusnak és elismert szervező erőnek ismerik, akinek működéséhez így felsőbb helyen is sok reményeket fűznek.

Az *Állami Építési Hivatal* szervezését valószínűleg március havában befejezik és akkor

a nyári hónapok előtt már meg is kezdi munkásságát

ez a legújabb állami hivatal.

Központi anyagbeszerzés kérdése a fővárosnál

— Becsey Antal nyilatkozata —

Ismeretes dolog, hogy a főváros intéző körei is már régebben foglalkoznak azzal az eszmével, hogy az autonómia keretében is szükséges volna egy olyan szervnek a felállítása, amely központilag intézné az építési és anyagbeszerzési ügyeket. A mérvadó köröket különösen sokat foglalkoztatta ez az idea, a *hiteltúllépések* tárgyalásai során.

Kérdést intéztünk ebben az irányban a törvényhatóság egyik legkitünőbb műszaki tekintélyéhez,

Becsey Antal

kormányfőtanácsoshoz, aki az alábbi nagyértékű választ adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Alapjában véve az állami központosítási akciónál *nem az anyagbeszerzés központosításáról van szó.* Körülbelül másfél éve annak, hogy ebben az irányban is folytak tárgyalások az országos takarékossági bizottság kebelében, azonban az anyagbeszerzés centralizációja annyi adminisztrativ és üzleti nehézségekbe ütközött, hogy akkor a központi egységes anyagbeszerzés gondolatát elejetették. Annakidején az *üzemvizsgáló bizottságot* is erősen foglalkoztatta az anyagbeszerzés központosításának gondolata. Beható tanácskozások eredményeként azonban az a vélemény alakult ki, hogy

bár a központi anyagbeszerző hivatal felállítása kivánatos, annak hatásköre mégis csak az egyes üzemek, hivatalok, iskolák és intézetek közös szükségleti cikkeikre lenne kiterjeszthető;

ellenben az üzemekben feldolgozás alá kerülő ú. n. gyártási anyagok szükségletét *továbbra is az egyes üzemek vezetősége szerezheti be legcélszerübben.* Egy ily, mindenre kiterjedő központi anyagbeszerző hivatal ugyanis az anyagok sokfélesége és az üzemi igények különbözősége miatt oly *mammut-hivatal lett volna, amely a maga nehézkességével teljesen megbénitotta volna az üzemek nélkülözhetetlen üzleti mozgékonyságát.* Bizonyos mérvü központosítás az anyagbeszerzés területén ezidőszerint is megvan a fővárosnál; ilyen intézmények pl. a tüzelőszerraktár és a központi anyagraktár, amely főleg irodai és iskolai szükségletek központi beszerzésével foglalkozik; továbbá a műszer-üzem, amely a kórházi műszerek és egyéb kórházi szükségletek központi anyagbeszerző szerve. Még ezeket is nehéz dolog lenne végeredményben egyetlen szervbe beleerőltetni;

ezeknél csak az a fontos, hogy a beszerzések egységes elvek szerint történjenek.

Ez általában véve meg is történik.

— Az állami építkezési ügyek központosítása tulajdonképpen teljesen más célokat szolgál és más megfontolások alapján jött létre. Az új állami szerv nem építkezési anyagokat szerez be, hanem a *különböző minisztériumok ügykörébe széttagolt építkezési ügyek adminisztrációját kivánja egyesiteni;* ezeknek az ügyeknek ügyvitelét leegyszerüsíteni; az építkezéshez szükséges anyagok piacát és ezzel kapcsolatban a munkásügyi viszonyokat éber figyelemmel kísérve, a konjunktúrát kihasználni; az építkezési ügyekben általános közgazdasági szempontból megokolt időrendi sorrendet biztosítani és ilyképpen a nyersanyagok termelésében és a munkáskezek foglalkoztatásában is egyenletességet behozni. Az elmult évek tapasztalataiból tudjuk, hogy sokszor hosszú hónapokig tartó tétlenség után

egyszerre lépett fel a legkülönbözőbb hatóságoknál és magánosoknál is az építő kedv; ami bármennyire rokonszenves volt is a gazdasági élet élénkítése szempontjából, végeredményben az egyidejü nagy kereslet következtében az anyagok drágulására vezetett.

— Ilyen hatalmas központi építő szervezet mindezek szempontjából tehát nemcsak a széttagolt igazgatásban rejlő összes hátrányokat küszöbölheti ki, hanem kiegyenlítő befolyást gyakorolhat az építő ipar keretébe tartozó összes termelési ágak foglalkoztatására és a gyártmányok áralakulására is. Közgazdasági látókörrel történő irányítás mellett ennek az új állami szervnek

üdvös hatása úgy az építkezési anyagok árpolitikájában, mint a munkanélküliség elleni küzdelemben is kétségen kivül jelentkezni fog.

— A főváros szemszögéből nézve a teendőket, *az a meggyőződésem, hogy hasonló megfontolásokon felépült intézkedéseknek itt is lenne létjogosultsága.* Alapjában véve a székesfővárosnál a szükséges *centrális keret már adva van: az építkezési ügyosztályban. Ezt a keretet kell csak kellő körültekintés révén tartalommal megtölteni.* Már többször volt alkalmam a *Fővárosi Hirlap* hasábjain kifejteni a főváros műszaki igazgatására vonatkozó nézeteimet, amelyeket röviden újból abban a kijelentésben foglalhatnék össze, hogy

a mérnöki tevékenységnek nem detail-munkának, hanem kezdeményező, irányító, közgazdasági, egyszóval vezérkari munkának kell lennie.

— Elvileg a főváros hatósági építkezései technikai vonatkozásban nagyobbrészt ma is az építkezési ügyosztály jogkörébe tartoznak; ezt az elvet azonban *a hatósági építkezések egész összességére ki kell terjeszteni; és ezzel kapcsolatban az intézkedési jogot a felelősség fokozásával egyidejüleg kiszélesíteni.* Nem szabad szem elől tévesztenünk egyfelől azt, hogy

helyesen organizált irányítás mellett a termelést olcsóbbá tehetjük, ha a programmnélküliséggel járó munka-torlódásokat, avagy zökkenéseket kiküszöböljük;

másfelől, ha erőteljes hatósági intézkedésekkel arról is gondoskodunk, hogy *reális vállalkozói gárdát neveljünk, amely nem kalandos és sokszor erkölcstelen spekulációkban, hanem becsületesen végzett munkájában találja meg a vállalkozás ellenértékét.*

— Erőteljesebb koncentrációnak végeredményben a fővárosi építési ügyek adminisztrációjában is van létjogosultsága. A most életbe léptetett hitelnyilvántartó központ *csak részleges lépést jelent;* félő azonban, hogy ha az építési ügyek adminisztrációja a maga egészében nem kerül sürgős revizió alá és nem vezetjük be a magángazdaságban megindult és hatósági vonatkozásban is már megindúló centralizáció gondolatát, akkor a *hitelnyilvántartás csak egyoldalúvá és nehézkessé teszi a technikai igazgatást.*

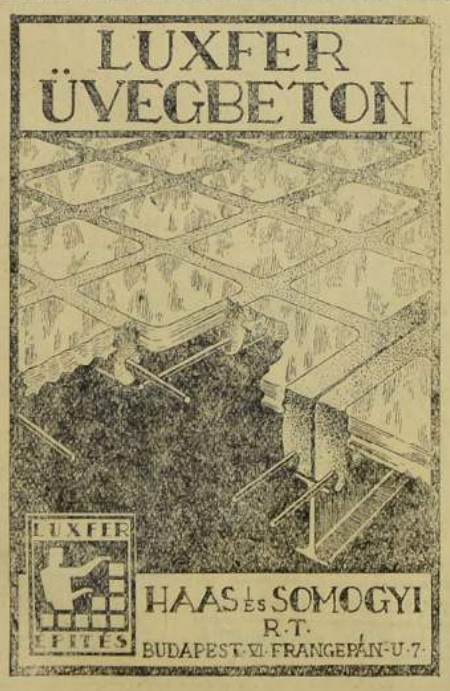

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

KERTÉSZETEK FIGYELMÉBE!
Permetezzük gyümölcsfáinkat télen
DENDRIN-NEL
a kártevők ellen.
KRAUSZ-MOSKOVITS RT. Budapest, VIII., Örömvölgy-u. 8.

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat
— Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. ■ ■ Telefon: Lipót 912—64.

Molnár István építész
Budapest, I., Hortby Miklós-út 36
Telefon: József 385—48

Újjáalakult a Terézvárosi Társas Kör, amely Dinich Vidort választotta elnökéül

Ünnepi est az új klubban — „Nekünk történelmi hivatásunk van, amelyet nemcsak a hegyek és folyók rendszere teremtett, hanem a magyar Géniusz is",— mondta Dési Géza

A polgári egység hódító gondolatának hatalmas tábora új erősséggel gyarapodott. A *Terézvárosi Társaskör*, amely a IX. választókerület *Egységes Községi Polgári Párt* szervezetét is magába foglalja, rövid átmenet után, újjáalakulva, megerősödve újra megkezdte működését.

A *Terézvárosi Társaskör* a mult héten a távozó régi vezetőség helyére új tisztikart választott, amelynek élére ügyvezető alelnöknek *Steiner* György részvénytársasági igazgatót, főtitkárnak dr. *Faragó* Józsefet, háznagynak pedig dr. *Wilheim* Frigyes ügyvédet nyerte meg. Az ujjáalakult kör pénteken tartotta első vacsoráját, amelyen egyúttal megtörtént az új vezetőség bemutatkozása is. A társasvacsorán több mint háromszázan vettek részt, sokan eljöttek a szomszéd kerületekből is. A *Polgári Egység Klubja* és az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetőségéből *Dési* Géza dr. kormányfőtanácsos, a kerület országgyülési képviselője, *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos, törvényhatósági bizottsági tag, *Márkus* Jenő min. tanácsos és mások jöttek el. Ott volt *Scheuer* Róbert, az Egységes Községi Polgári Párt igazgatója is, aki a testvéregyesülésnek, a *Lipótvárosi Társaskörnek*, mintegy ötven fönyi küldöttségét vezette.

Különös jelentőséget és ünnepi szinezetet adott a vacsorának az a körülmény, hogy

a Társaskör ezt az alkalmat használta fel arra, hogy Dinich Vidornak felajánlja az elnöki tisztet.

A kör tagjai páratlanul meleg ovációban részesítették *Dinich* Vidort, aki a lelkesedés nagyszerű megnyilvánulása között kijelentette, hogy vállalja a tisztséget és köszöni polgártársainak megtisztelő bizalmát és ragaszkodását. *Dinich* Vidort rokonszenves egyénisége, törhetetlen magyarsága, energiája, jószívűsége, demokratikus érzése, haladó szelleme, predesztinálják erre a vezéri helyre. De *Dinich* Vidorra is megtisztelő a választás, mert olyan magas politikai iskolát járt és olyan öntudatos polgárság ruházta fel bizalmával, mint amilyen a Terézváros lakossága. A kör tőle várja felvirágoztatását, sokat igérő reneszanszát és a polgári egység politikájának nagyarányú megerősödését.

Az ünnepi vacsorán dr. *Wilheim* Frigyes mondta az első felköszöntőt, amelyben a vendégeket, a sajtót és az új vezetőséget köszöntötte.

A Társaskör programját *Steiner* György, az új ügyvezető elnök ismertette.

— Őrhelynek ajánljuk fel — mondotta — ezt a kört, amellett a politika mellett, amelynek *Bethlen* István, *Kállay* Tibor és *Kozma* Jenő a zászlótartói. Kitartóan és lelkesedéssel követjük ezt a politikát, amely talán lassúbb, de

szakadatlan haladással vezet bennünket a polgári szabadságjogok, a munka megbecsülése, a megértés, az egység, a béke, a nemes szabadelvüség, régi, boldog Nagy-Magyarország felé.

Társadalmi téren a kör programjába vette: az anya- és csecsemővédelem, a tüdővész elleni küzdelem támogatását, a gyermekvédelmet, az ifjúság támogatását és minden olyan munkában való részvételt, amely a magyar jövendőért folyik.

Dési Géza, a kerület országgyülési képviselője, izzó hazafiságtól átitatott beszédében először azoknak felelt, akik választói közül azt kérdezik tőle, hogy *miért nem szólalt fel mostanáig a parlamentben.* Azelőtt régen — mondotta — a boldog béke idején, amikor a jólét ragyogásában mosolygott minden Nagy-Magyarországon és imádott hazánk a fejlődés tetőpontján állott, nem lehetett egy politikusnak mást tenni, csak beszélni. Nem lehetett elhinni akkor, hogy eljön egyszer az az idő, mikor fájdalmában elmegy az ember hangja, hogy bánatában leül a babiloni fűzek alá, felakasztja a lantját és elmélázik a multon, hogy megtanulion reménykedni... Ma a böles embernek meg kellett tanulni hallgatni is és

a sok beszéd helyett munkával kell segiteni, a sebek gyógyitásán, az erők gyüjtésén fáradozni.

A magyar politikának ma egy törvénye lehet: egyesíteni azokat, akik itthon maradtunk, összetartásra, szeretetre buzdítani, mindent összegyüjteni, ami érték, ami erő, lendület, — az ország javára. *Az egyéni sorsot alá kell rendelni a hallhatatlan nemzet szent álmainak és ideáljainak.* Ha vissza akarjuk hozni a régi határokat, akkor okvetlenül kell, hogy *hozzuk vissza a régi erkölcsöket is.* ... Hogy aki dolgozni akar, dolgozhasson, aki tanulni akar, tanulhasson. Mert *csak szabad emberek teremthetnek szabad nemzetet és a szolgaság csak szegénységet, aljasságot szül a világra...*

Dési Géza azzal fejezte be beszédét, hogy Magyarország nagy éjszakája hasadozik, közeleg a tavasz, Magyarország tavasza. És a napsütés leolvasztja a szivekről a kérget, elpusztítja a bünök, a hibák bacillusait, életet, hitet teremt. Higyjünk abban, hogy

nekünk történelmi hivatásunk van, amelyet nemcsak a hegyek és folyók rendszere teremtett, hanem a magyar Géniusz is.

Hiszem, hogy közeleg a jövő, amely méltó lesz a magyar multhoz.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Dinich* Vidor tartott rövid beszédet. A polgári erők tömörítésének szükségességét hangoztatta, amelynek az érdekében bizonyos koncessziókat is kell tenni a politikában. Az *Egységes Párt* guvernamentális politikája *olyan fundamentum, amelyre bátran épitheti jövőjét a polgárság, viszont a polgárság ereje olyan energia-forrás, amely a pártnak lehetővé teszi, hogy minden vonalon megvalósitsa azt, amit programjába vett.* Lehetővé teszi, hogy megvalósítsa azokat a dolgokat is, amelyeket megvalósítani ma még valamilyen okokból nem lehet, de amelyeknek megvalósítására szintén elérkezik az idő. Beszéde második részében megköszönte a kör tagjainak szeretetét és bizalmát, amely az elnöki dísz felajánlásában is megnyilvánult. Elfogadja a megtiszteltetést, de programot ez alkalommal még nem ad. Arra fog törekedni, hogy a társaskör okos politikai irányát, nemes társadalmi intencióit helyes irányban vezesse, a kört naggyá, polgáraihoz méltóvá, céljaihoz érővé tegye.

Scheuer Róbert nagy tetszéssel fogadott beszéde után még számos felköszöntő hangzott el és a vacsora mindvégig lelkes hangulatban. *Bethlen* István, *Kállay* Tibor, *Ripka* Ferenc, *Kozma* Jenő és az *új elnök, Dinich* Vidor szakadatlan ünneplése között a késő éjjeli órákig tartott.

MEINL
UJTERMÉSŰ TEA
THREE STARS
rendkivül finom illatos Darjeeling jellegű intenziv aromáju indiai keverék: Dobozban körülbelül ½ angol font . . . . P 8·30

Pályázati hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános pályázatot hirdet a Ferenc József koronázási jubileumi díj-alapítvány rendelkezésre álló

1927. évi zenei díjára.

A 794/1903. kgy. sz. alapító okirat rendelkezései szerint a székesfőváros az alapítványi jutalomdíjakkal nem a bevégzett tehetségeket akarja megkoszorúzni, hanem támogatni kívánja azokat, akik a magyar zeneművészet terén rátermettségüknek már nyilvánvaló jelét adták és akikről méltán feltehető, hogy ezzel az anyagi támogatással tehetségüket, képességeiket és ismereteiket teljesebben ki fogják fejleszteni s ezáltal a magyar zeneművészet felvirágoztatását fogják elősegíteni.

Az alapító okiratnak a zeneművészeti díjra vonatkozó rendelkezései a következők:

1. A zenészeti alapítványi díjban olyanok részesíthetők, akik 30-ik életévüket még meg nem haladták, a zeneszerzés vagy az előadó zeneművészet terén már kiváltak és jelentékeny fokú művészi érettséget tanusítottak s akikről alaposan vélhető, hogy a jutalomdíj segítségével szerzett tanulmányaik, esetleg külföldi tapasztalatok révén kiváló művészekké válnak.

2. A díjban elsősorban zeneszerzők részesitendők, előadó zeneművészek pedig csak abban az esetben, ha a díjra érdemes zeneszerző nem pályázik.

3. A díjat a nyertes két egymásután következő esztendőben élvezi, azonban a második esztendei díjat a tanács csak abban az esetben utalja ki, ha a jutalmazott művész az első év folyamán bizonyítékát adja annak, hogy akár mint zeneszerző, akár mint előadóművész, a jutalomra, méltó.

A tanács az egy évi díj összegét 800 P-ben állapítja meg.

A pályázat alá bocsátott alapítványi díjakat a főváros törvényhatósági bizottságának közgyülése által alakítandó bírálóbizottságok itélik oda.

Az alapítványi díjban csak magyar állampolgárok részesíthetők.

A közgyülés a bírálóbizottságokat esetről-esetre minden pályázat kiírása alkalmával a tanács javaslatára alakítja meg. A bizottság az egyik alpolgármester elnöklete alatt a tanács illető ügyosztályát vezető tanácsnokból és a törvényhatósági bizottság tagjai közül a közgyülés által kiküldött hat tagból áll. A bírálóbizottságba a törvényhatósági bizottságnak lehetőleg azok a tagjai küldendők ki, akik az illető szakra nézve szakértőknek tekinthetők. Érvényes határozat hozatalához az elnökön kívül legalább négy tag jelenléte szükséges. Ha a bizottság tagjai kellő számban meg nem jelennek s emiatt a bizottság egymásután két izben nem határozatképes, erről a tanács útján a közgyüléshez jelentés teendő a bírálóbizottság újjáalakítása végett. A bizottságban a szavazás nyilvános. A díj odaitéléséhez a szavazatok általános többsége szükséges. Amennyiben a bizottságban valamely díjbra senki sem nyerné meg a szavazatok általános többségét, azokra, akik viszonylagosan legtöbb szavazatot kaptak, újabb szavazás ejtendő meg. A bizottság elnöke csakis szavazategyenlőség esetén szavaz, amikor is szavazata döntő.

A bírálóbizottságnak jogában áll határozathozatal előtt bármely szaktestület vagy szakegyesület véleményét meghallgatni.

A bírálóbizottság határozata végérvényes és a törvényhatósági bizottság közgyülésének bejelentendő. Ha a bírálóbizottság határozata az alapító okirat azon rendelkezésének, amelyek a pályázat kiírására, a bizottság megalakítására és eljárására, a magyar állampolgárságra és az előirt korhatárra vonatkoznak, meg nem felelne, a közgyülésnek jogában áll a bizottság határozatát megsemmisiteni s a bizottságok az alapító okiratnak megfelelő javaslat tételre utasitani. A közgyülés idevonatkoz határozata ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz felebbezésnek van helye.

Ha a pályázók között a bírálóbizottság a díjra érdemest nem talál, a ki nem adott díjra a következő évben újabb pályázat hirdetendő.

Megjegyzi a tanács, hogy a pályázók az elbírálás lehetővé tétele végett eddigi művészi munkásságukat részletesen tartoznak ismertetni és igazolni, a zeneszerzők pedig emellett olyan műveket is bemutatni, melyekből eddigi működésükről teljes képet lehet nyerni.

Akik a felsorolt alapítványi díjakra igényt tartanak, erre vonatkozó kérvényüket az alapító okiratban kikötött feltételeket igazoló hiteles okmányaikkal felszerelve, legkésőbb **1928. március 31-ig** nyujtsák be a tanács segédhivatalához. (Központi városháza, I. emelet 114. sz.)

A megjelölt határidőn túl beérkező kérvényeket a tanács minden további tárgyalás nélkül hivatalból visszaadja.

A tanács ezt a pályázati hirdetést a Fővárosi Közlönyben egymásután legalább háromszor közzététeti. A pályázati hirdetés egyes példányait a pályázni kívánók a tanácsi IX. ügyosztályban (IV., Központi városháza, I. pavillon, I. emelet 41. sz.) díjmentesen megkaphatják.

Budapest, 1927. december 22.

A székesfőváros tanácsa.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, X. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Egy magánvállalkozó ajánlata a VII. ker. elöljáróság felépítésére

A Tanács komolyan foglalkozik a Stabil Építő R. T. tervével, de még súlyos pénzügyi aggodalmakat kell leküzdeni

A VII. kerületi elöljáróság székházának kérdése már évtizedes problémája a főváros vezetőségének. A háború és az utána következő idők akadályozták meg az impozáns elöljárósági palota megépítését, amelynek a tervek szerint a *Csengeri* ucca, a *Dob* ucca és a *Hársfa* ucca között levő üres telekkomplexumon kellene már réges-régen állania. Azóta bérházban zsúfolódnak össze az elöljárósági hivatalok. Ezekért a bérházakért horribilis bért fizet a főváros és annak ellenére a közelmultban — mint a *Fővárosi Hirlap* megírta —

a kistáigerolás veszedelme is fenyegette a fővárost.

Ekkor vetődött fel újra a székház megépítésének szükségessége, a szándéktól azonban — pénzügyi okok miatt — újból el kellett állni és a háztulajdonossal a főváros megújította 100%-os, sőt ennél is magasabb bérösszeg mellett a szerződést.

Néhány nappal ezelőtt azután újabb fordulat állott be a VII. kerületi elöljárósági székház dolgában. A városgazdasági ügyosztályhoz ajánlat érkezett, amely szerint

egy magánvállalkozó hajlandó a már megállapított tervek, illetve a főváros kívánsága szerint a székházat ingyen felépíteni,

ha a főváros ingyen engedi át használatra a Dob-uccai telket. 40 éven át fizeti az elöljárósági helyiségek előre megállapitandó lakbérét és ugyancsak 40 éven át az építtető élvezi a palotában létesülő összes magánlakások és üzlethelyiségek bérét is. Negyven év után az egész épület-komplexum a főváros tulajdonába menne át, *minden megváltás nélkül.*

A *Stabil Épitő r.-t.* ajánlatáról van szó. Az ajánlat már a középitési ügyosztály előtt fekszik műszaki és egyéb elbirálás és véleményadás céljából. Ezután a pénzügyi osztály véleményét is bevárja a városgazdasági ügyosztály, hogy ezek alapján és a maga álláspontjának érvényesítésével terjessze az ügyet a tanács elé.

A *Stabil r.-t.* ajánlata kétségtelenül kényelmes megoldás volna a főváros számára, más azonban a helyzet pénzügyi tekintetben. A szakkörök hivatása lesz eldönteni, hogy *az azonnali épités lehetőségének előnye*

pénzügyi szempontokból megfelel-e a főváros érdekeinek?

Az elöljárósági székház-épités problémájának a *Stabil r.-t.* útján való megoldása első látszatra ugyanis némileg drágának látszik. Ha az elöljárósági hivatalok negyven éven át fizetendő lakbérét, a rendkívül értékes telek 40 éves amortizációját számítjuk csupán, ez a két tétel egymaga *olyan összeg, amely az egész épitési költséget megtéritii, a sok magánlakás és üzlethelyiség tekintélyes bérösszege pedig teljesen tisztán maradna a vállalkozónak.* Ennek dacára az ajánlattal mégis komolyan kell foglalkozni. Ha a főváros képviselői és a *Stabil r.-t.* vezetői komolyan mérlegelik a tényeket, kétségtelenül olyan megoldási forma alakulhat ki, amely a székesfőváros közönségére is megnyugtató lesz és a vállalkozók számításait is kielégíti.

Az érdekes ajánlat kilátásai iránt a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

Édes Endre tanácsnoknál,

az illetékes városgazdasági ügyosztály vezetőjénél érdeklődött, aki a következőkben nyilatkozott:

— A *Stabil Épitő r.-t.* ajánlatát tényleg benyujtotta. Az irásos ajánlatot szóbeli tárgyalások előzték meg. Az ajánlattevő hajlandó — bizonyos feltételek mellett — a Dob-uccai fővárosi telken, a már kész részletes tervek szerint, teljesen dijtalanul megépiteni a VII. ker. elöljárósági székházat, illetve azt

a hatalmas ötemeletes palotát, amelyben több, mint száz magánlakás is lenne

és *ugyanitt kapna helyet a VII. kerületi tüzőrség és a kerületi rendőrkapitányság is.*

A feltételek vázlatosan, a következők: 1) engedje át 40 évre ingyenes használatra a főváros a telket. 2) fizesse az elöljárósági hivatalok után — amennyiben nem lesz több helyiség, mint ezidőszerint — a mostani bért, ha pedig több helyiséget foglalna le, külön fizesse a megfelelő többletet is. 3) amennyiben a kerületi reform során a VII. kerület közigazgatását is kettéosztanák és kevesebb hivatalra lenne szükség, *a vállalkozó a felszabaduló helyiségeket magánlakásoknak alakittatja át és azokkal szabadon rendelkezik.* 4) rendes bért fizetünk a tűzoltóság, a rendőrség és az esetleges egyéb hivatalok után is. 5) *kizárólag az épittetőt illeti meg 40 éven át az összes magánlakások és üzlethelyiségek bére is.*

— Az ajánlat műszaki és pénzügyi szempontból most van elbirálás alatt, azután a tanács elé terjesztjük. Mi

az ajánlattal a legkomolyabban foglalkozunk.

Maga az ötlet, a terv nem szokatlan. Ezen az alapon épülő a Luther-udvar, a Párisi-udvar és a Ferenciek bazára is. *A feltételek azonban a város szempontjából egyelőre súlyosaknak látszanak és azokon feltétlenül változtatni kell,* ha komoly megegyezést keresünk.

— A *Stabil r.-t.* egyébként az eredeti tervek alapján épitteti fel

a három frontos palotát, amelynek három bejárata és két udvara lenne.

Az elöljáróságot, illetve a kerületi rendőrkapitányságot teljesen különálló épületszárnyban helyeznénk el.

— Ismétlem — mondotta *Édes* tanácsnok — *a legkomolyabban foglalkozunk az ajánlattal. A kérdés azonban nem oly egyszerű.* Még igen sok tárgyalás és mindkét részről sok megértés szükséges, hogy az ügyet olyan stádiumba hozzuk, hogy elfogadható formában terjeszthessük a tanács és a bizottságok elé. Mi lesz ez a forma, remélhetőleg majd kialakul.

A HÉV-Beszkárt átszállások olcsóbbátételét sürgeti az Egységes Községi Polgári Párt

A főváros már régebben kiküldött egy bizottságot, amelynek hivatása és feladata, hogy tanulmányozza és előkészitse, miként lehetne a *Helyiérdekü Vasutak* és a *BSzKRT* vonalak között bizonyos kooperációt létrehozni. Legfőbb feladata a bizottságnak, hogy megszüntesse azokat az anomáliákat, amelyeknek eredményeként

Budapest területén egyes viszonylatokban rendkivül drága az átszállás.

Kispestre és *Ujpestre BSzKRT* vonalon jut el az ember és igy az átszállójegy mindössze huszonnégy fillérbe kerül. Annál jelentősebb ez, mert hiszen Kispest is, meg Ujpest is kivül esik Budapest közigazgatási területén. Ezzel szemben a Fehérvári út, Óbuda és a Soroksári út vonalán a távolesö helyekre, ahova csak HÉV-kocsikkal lehet eljutni, jelentősen drágább az átszállójegy.

A kiküldött bizottság ezeket a kérdéseket tanulmányozta ugyan, de mindezideig sem határozatot nem hozott, sem konkrét javaslatot nem tett. Éppen ezért

az Egységes Községi Polgári Párt elhatározta, hogy erélyes akciót indit ennek a problémának a megoldása érdekében.

Hogy a párt milyen módon lép fel, ebben a pillanatban még nem biztos, de nem lehetetlen, hogy a közel jövőben a közgyülési teremben hangzik el az *Egységes Községi Polgári Párt* oldaláról az interpelláció, amely *a bizottság munkájának befejezését sürgeti.* A bizottság tagjai különben a kérdés megoldásának elhúzódását azzal okolják meg, hogy a BSzKRT-nak tulajdonképpen nincsen vezérigazgatója, már pedig az ügy elintézése csak úgy lehetséges, hogy a *HÉV* és a *BSzKRT* igazgatósága összeül és komoly, szakszerű vita alapján, az üzleti érdekek figyelembevételével létrehozza a megegyezést.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* ezenkívül más oldalról is meg akarja sürgetni az ügy elintézését és ennek érdekében

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszternél is megteszi a szükséges lépéseket.

Valószínű ugyanis, hogy a miniszter intervenciójára hamarosan megoldás útjára jut ez a fontos probléma.

Az egyetlen magyar ólom-minium, az állami elismerő oklevéllel kitüntetett
„ORION"
ólom-minium
Egyenértékü bármely külföldi gyártmánnyal
ólomcső, ólom-lemez, ólom-szifon
FÉMKERESKEDELMI R. T. Budapest, VI., Forgách-u. 4
Telefon: Lipót 922—46, 922—47, 922—48, 922—49

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezeték berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Teréz 212-07

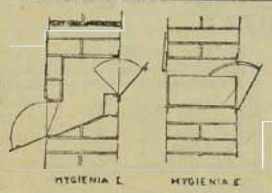

„HYGIENIA"
szemétgyüjtő és kiüritő
Szab. bej.
Nyilt folyosórendszerben épitett uj vagy régi bérházak konyhafalában könnyen elhelyezhető gyüjtőszekrények.
A folyosóról bármikor gyorsan kiüríthető.
Kérjen részletes ismertetést!
Gyárt a: FRIM MÓR lakatosüzeme
VI., Szondy ucca 84. Telefon: Teréz 243-78.

FÜRST LAJOS
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendező
Budapest, VII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 822-17.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

KRISCH FEKETE JÁNOS
tetőfedő mester
Telefon: J. 434-11. BUDAPEST I., Karolina-út 16.

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorositó gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—65.

DULOVITS EMIL
hat. eng. elektrotechnikai vállalkozó
IX., RÁDAY-UCCA 59 SZÁM.
TELEFON: JÓZSEF 405—77.

BURSCH MIKLÓS festő- és mázolóvállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

Gyártási hibamentes „SECOND" jelzésü legelsőrangú amerikai
köpeny és tömlőink
mint: Fisk, Kelly Springfield, Federal, Miller, Kood, Empire, Cardinal, Murray minden méretben meglepően olcsón kaphatók — Siessen szükségletét fedezni
A takarékos ember „SECOND" jelzésü gummival szalad
Dr. Almásy Dezső
Autó- és Pneukereskedelmi Vállalat
Budapest, V., Bálvány ucca 3. Telefon: Lipót 906—38

Budapest százkilenc szállodája és penziója évi 200.000 pengő idegenforgalmi átalányt fizet

A szálloda-adó megszüntetése óta, köztudomás szerint *5 százalékos idegenforgalmi járulékot* szed a főváros. Az idegenforgalmi járulék tulajdonképpen *céladó* és az idegenforgalmi propaganda fejlesztésére, az idegenforgalom fokozására szolgál.

A budapesti szállodások és penziósok érdekképviseleteinek kérelmére a tanács hozzájárult ahhoz, hogy

az összes budapesti szállodák és penziók — egy-két kivétellel — az idén is átalányösszegben fizessék meg a járulékot.

a megállapított átlagos havi forgalomnak megfelelően.

Mivel azonban a pénzügyi ügyosztály kellő időre nem kapta kézhez az idegenforgalmi statisztikai adatokat, az átalányösszeg kivetése *az 1926. évi adatok alapján történt.* Ez ellen a szállodások valószínűleg *nem is tiltakoznak*, mert az idegenforgalmihivatalnak a mult héten nyilvánosságra hozott adatai szerint 1927-ben *14.000-rel több idegen fordult meg nálunk, s jelentékenyen szaporodott a szállodákban töltött napok száma is.* Ilyenképpen az 1928. évi átalányösszegnek, a tavalyi idegenforgalmi adatok alapján,

lényegesen meg kellett volna növekedni.

Az 1926. évi adatok alapján azonban az idén a *68 szálloda és 41 penzió kerekszámban 200.000 pengő idegenforgalmi illetéket fizet*, amiből 192.000 pengő esik a szállodákra és 8000 pengő a penziókra. Nyolc kisebb, jobbára külterületen levő szálloda és penzió nem átalányösszeget fizet, hanem a forgalom után, havonta külön rójja le az illetéket.

Érdekesnek tartjuk leközölni, hogy mennyi idegenforgalmi járulékot fizetnek az egyes szállodák. Ebből a felsorolásból következtetni lehet azután az illető szállodák látogatottságára is.

A budapesti szállodák és penziók, nem rang szerint, hanem demokratikus alfabeta-sorrendben itt következnek:

A szállodák havi idegenforgalmi átalánya:

Astória szálló	755.20	Kisfaludy szálló	1.60
Alexandra szálló	110.40	Lukácsfürdő szálló	22.40
Bréma szálló	25.60	London szálló	230.40
Britannia szálló	811.20	Madrkitsziget szálló	155.20
Bristol szálló	473.60	Metropole szálló	513.60
Baross-téri szálló	76.80	Merán szálló	160.—
Berlin szálló	70.—	Magyar Vasuti és Hajózási Klub szálló	32.—
Belle Vue szálló	104.—	Nap szálló	41.60
Belvárosi szálló	22.40	New-York szálló	75.20
Budapesti szálló	14.20	Orient szálló	104.—
Continental szálló	540.80	Pannónia szálló	451.20
Carlton szálló	443.20	Pátria szálló	19.20
Császárfürdő szálló	10.—	Park szálló	510.40
Deák Ferenc szálló	172.80	Palace szálló	401.60
Debrecen szálló	33.60	Palatinus szálló	16.—
Dunapalota szálló	956.80	Parlament szálló	10.—
Európa szálló	110.40	Rémi szálló	195.20
Esplanade szálló	187.20	Reklám szálló	73.60
Erzsébet királyné szálló	355.20	Rácfürdő szálló	8.—
Erzsébet sósfürdő szálló	33.60	Rudasfürdő szálló	9.60
Excelsior szálló	275.20	Royal szálló	1385.60
Fiume szálló	200.—	Róma szálló	59.20
Fehér hattyu szálló	27.20	Simplon szálló	132.80
Fasor szálló	94.40	Svábhegyi szálló	35.20
Gellért szálló	844.80	Savoy szálló	224.—
Győr szálló	60.80	Semsey szálló	12.80
Hollandia szálló	94.40	Siófok szálló	4.80
Hungária szálló	1980.80	Tisza szálló	73.60
József főherceg szálló	171.20	Terminus szálló	8.—
Imperial szálló	432.—	Thermal szálló	244.80
István király szálló	203.20	Tauber szálló	11.20
Keleti szálló	99.20	Viktória szálló	81.60
Kétkorona szálló	57.60	Vadászkürt szálló	245.60
Központi szálló	120.—	Westend szálló	142.72

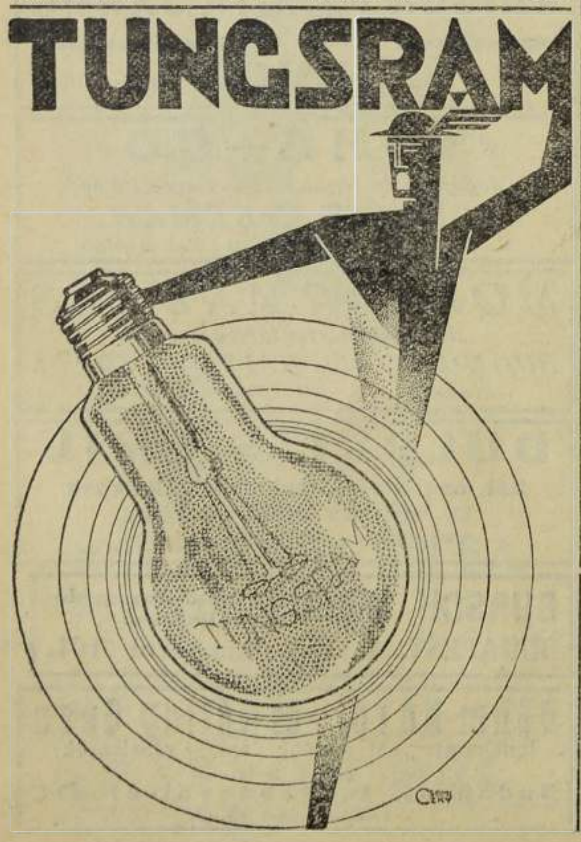

A penziók havi idegenforgalmi átalányai a következők:

Anker penzió	12.80	Körönd penzió	10.—
Budapest penzió	16.—	Lujza penzió	8.—
Bella Vista penzió	10.—	Modern penzió	18.—
Belle Vue penzió	28.—	Mignon penzió	4.—
Belvárosi penzió	12.—	Nádor penzió	15.—
City penzió	19.—	Opera penzió	8.—
Central penzió	13.—	Palatinus penzió	16.—
Distingue penzió	5.—	Palace penzió	22.—
Darányi penzió	19.—	Parlament penzió	10.—
Erzsébet penzió	16.—	Rákóczi penzió	14.—
Erdős penzió	4.—	Sacher penzió	36.—
Elek penzió	11.—	Szabadság penzió	10.—
Excelsior penzió	12.—	Széchenyi penzió	12.—
Exquisite penzió	20.—	Szervita penzió	10.—
Fasor penzió	8.—	Szirmai penzió	4.—
Grimm penzió	44.—	Ungár penzió	18.—
Gizella penzió	16.—	Vázsonyi penzió	12.—
Hadik penzió	14.—	Viktória penzió	5.—
Hungária penzió	20.40	Villa Montana penzió	24.—
Imperiál penzió	26.—	Weisser penzió	8.—
Kuria penzió	9.60		

Mindez összesen, kerekszámban 200.000 pengőt jelent évenként a fővárosnak.

Versenytárgyalási hirdetmény

a Budapest székesfőváros autóbuszüzeme részére szükséges gépkocsiszekrények számára.

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet autóbuszüzeme részére 100 drb új autóbusz kocsiszekrény szállítására.

A szállításra vonatkozó feltételek a tanács közgazdasági és közlekedési ügyosztályában (Budapest, IV., Központi városháza, II. pavillon, I. emelet 9. ajtó) szerezhetők be, együttvéve Öt P ellenében.

Ajánlat csak írásban, a kiszolgáltatott mellékletek alapján és azok csatolásával tehető.

Az ajánlatokat ívenként 1.60 P állami okmány- és 1.60 P fővárosi-, előírt mellékleteiket pedig ívenként 16 pengőfilléres városi bélyeggel kell ellátni. Az ekként bélyegzett, szabályszerűen aláírt ajánlatot lepecsételt, sértetlen borítékban, legkésőbb 1928. évi február hó 28-án déli 12 óráig a tanácsi V. ügyosztály vezetőjénél, dr. Lobmayer Jenő tanácsnoknál vagy helyettesénél személyesen vagy megbízott útján kell benyujtani, avagy postán oly időben feladni, hogy az a kitűzött határidőig rendeltetési helyére beérkezzék.

Budapesten lakó, vagy itt cégjegyzett vállalkozók ajánlatukat postán nem nyujthatják be.

Az ajánlat borítékja következőképen címzendő: „Budapest székesfőváros Tanácsának. Ajánlat az autóbuszüzem részére szükséges autóbusz kocsiszekrények szállítására az 1928. évi január hó 26-án 11.524/1928—V. szám alatt közzétett versenytárgyalási hirdetmény alapján."

Az ajánlattevőnek nemcsak az ajánlatot kell sajátkezűleg aláírnia, hanem külön-külön minden egyes mellékletet is és pedig a szállítási feltételeket, a műszaki leirást, terveket, rajzokat, árjegyzékeket, stb.

Bánatpénzül az ajánlati végösszegnek felfelé teljes 100 pengőre kikerekített 5 (Öt) %-a teendő le, mely összeg a szerződés megkötésétől számított 8 napon belül 10 (tíz)%-ra egészitendő ki és biztositék gyanánt szolgál.

A bánatpénz a) készpénzben, b) a fővárosi központi pénzek elhelyezésére alkalmasnak elfogadott, illetőleg a m. kir. pénzügyminiszter által ilyenekül megállapított fővárosi pénzintézetek által kiállított oly takarékbetéti könyvecskékben, amelyekre a kiállító pénzintézet által rávezetett nyilatkozatban az intézet tudomásul veszi, hogy az elhelyezett pénzösszeg a székesfőváros javára szerződési biztosítékul szolgál és hogy a székesfőváros abból magát szerződéses követeléseire nézve legelsősorban van jogositva kielégiteni, c) állampapirokban, d) székesfővárosi kölcsönkötvényekben, vagy e) fővárosi pénzintézetek zálogleveleiben legkésőbben a versenytárgyalást **megelőző napon** déli 12 óráig a székesfőváros központi pénztárába kell letéti nyugta ellenében letenni.

A fővárosi kölcsönkötvények a névérték erejéig, a budapesti áru- és értéktőzsdén jegyzett árfolyamuk teljes összegében, más értékpapirok azonban csak a tőzsdei árfolyamok 90%-a erejéig, de sohasem a névértéken felül jönnek figyelembe.

A bánatpénz a közp. pénztárába, ennek a hirdetménynek számára való hivatkozással postán is beküldhető. Ebben az esetben a bánatpénznek legkésőbben a versenytárgyalást **megelőző napon** déli 12 óráig már a közp. pénztárban kell lennie.

Az ajánlathoz magához sem készpénz, sem takarékbetéti könyvek vagy értékpapirok nem mellékelhetők.

A letett pánatpénzről szóló letéti nyugtát, illetőleg a postai feladóvevényt vagy ezeknek közjegyzőileg hitelesitett másolatát az ajánlathoz csatolni kell.

A szállitási feltételek 28. és 29. §-a részletesen tartalmazza mindazokat a vagylagos módozatokat, amelyek szerint az ajánlattevők teljesen felszerelt kocsiszekrényekre ajánlatot tehetnek.

Az ajánlattal együtt a szállitási feltételek 4. §-ában felsorolt mellékleteket, valamint az 5. §-ban foglalt és cégszerü aláirással ellátott nyilatkozatot is be kell nyujtani.

Ajánlat csak a 155.76/927—V. sz. tanácsi határozatban előirt Mercedes-Benz (Daimler)-tipusú alvázakra felszerelhető, tisztán hazai gyártmányú és a csatolt műszaki leirás és előirásoknak mindenben megfelelő komplett kocsiszekrényekre tehető.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy az ajánlati és szállitási feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőkül mindenben elfogadja.

A szállitandó kocsiszekrények, továbbá tartozékainak és felszereléseinek gyártási, valamint a nyersanyagoknak származási helyét az ajánlatban meg kell jelölni.

Olyan ajánlatokat, melyek az ajánlati és szállitási feltételeknek nem, vagy hiányosan felelnek meg, a versenytárgyalásból ki kell zárni.

A fent megjelölt határidőig beérkezett ajánlatokat az **1928. évi február hó 28-án déli 12 órakor** a Közp. Városháza tanácstermében (Városházuccai rész, I. em. 91. szám) bontják fel. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikat legkésőbb 1928. évi április hó 15. napjáig bekövetkező döntésig vissza nem vonhatják.

A tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabad belátása szerint választhasson, vagy hogy valamennyit visszautasithassa anélkül, hogy az ajánlattevők a közszállitási szabályrendeletnek akár az eljárásra, akár az eljárásra, akár pedig az odaitélésre vonatkozó határozmányai megsértése miatt a székesfőváros, vagy annak közegei ellen kártérítési vagy bármiféle más igént támaszthatnának.

Budapest, 1928. évi január hó 27.

A székesfőváros tanácsa.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

HANVAY ÉS WOLF
elek romos, műszaki és üzemiszükségleti anyagok
BUDAPEST, VI., JÓKAI (GYÁR)-UTCA 28. SZÁM.
Telefon: Teréz 104—69.

HOCHHAUSER ISTVÁN
épület-üveges
Telefon: 284—45 Budapest, II., Fő-utca 11.

BIRÓ GYULA műszaki vállalkozó
Sádogos, vizvezeték, légszesz és csatornázási berendezések
Budapest, VII, Kertész ucca 1. Telefon: József 429-67

CSÁSZÁR IMRE linoleum és falikárpit nagy választékban. Telefon: József 325-58.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11.
Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készitése.
Szakszerü munka. :: Ajánlatok dijmentesen

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁG
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-02.
Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogénforrasztó **BUDAPEST**
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

RAMMER SÁNDOR
villamosszerelési és müszaki vállalat
Budapest, I., Váli-u. 4. Telefon: Józs. 414-51.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 414—98.

RADÓ EDE PARKETVÁLLALATA
Budapest, VI., Rózsa ucca 95.
Telefon: L. 981—80.
Vállal mindennemü parketmunkát régi padlók javitását és gyaluláját.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vizépitő vállalat
épitési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

Tábornokok, diákok, bankcégek és mindenki autótaxi-rendszámot kér Budapesten

Lobmayer tanácsnok szerint a kérdés megoldása csak az új szabályrendeletben történhetik. Lánckereskedést az autótaxi-rendszámokkal nem szabad folytatni, — mondja Becsey Antal

Az első autótaxiknak a budapesti uccán történt megjelenése megpecsételte a száz évesnél idősebb *Bérkocsis Ipartársulat* sorsát és megkezdődött a harc a bérautó-rendszámok, taxiengedélyek megszerzéséért is. A főváros tanácsa méltányolta a szerzett jogokat, így született meg a *Marta r.-t.* szürke kocsijai mellé a hajdani bérkocsisok „pirostaxija". A nyugalom azonban csak pillanatnyi volt, hogy annál nagyobb erővel induljon meg az ostrom újabb és újabb rendszámok megszerzéséért. A harcban most már nemcsak a *Márta* és a *Bérkocsis Ipartársulat*, illetve a *bérautósok* vesznek részt, hanem a legkülönbözőbb alakulatok és érdekeltségek is ott sorakoznak az igénylők között.

Közel húsz különféle érdekeltség és félezernél több magános ember kérvénye fekszik már a közlekedési ügyosztályban

és napról-napra nő ezeknek a számuk.

A legelszántabban a pirostaxisok harcolnak, akik szerzett jogokra hivatkoznak és azt kívánják, hogyha a főváros egyáltalán kiad új rendszámokat, — amit ezidőszerint feleslegesnek tartanak, — akkor azokat kizárólag a régi bérkocsiipar kötelékébe tartozó kisembereknek juttassa, kárpótlásul a „bakon elvesztett existenciáért". A maga súlya és ereje tudatában a *Marta r.-t.* hallgatagon, nyugodtan nézi a tülekedést, de természetesen mereven ragaszkodik a maga szerzett jogaihoz.

Tülekedés a rendszámokért

A helyzet a mostani zürzavaros állapotban a következő: Budapesten tényleg nem sok az autótaxi:

összesen van kerekszámban 750. Bérkocsi békében már több mint 1200 volt.

Igaz ugyan, hogy nem egész nap futnak az összes taxik és van idő, mikor az állomásokon henyélnek, de bizonyos forgalmasabb pontokon, a nap bizonyos szakában, esős időben, egyes nevezetesebb események idején félóraszámra sem lehet bérautót találni. *Valósággal taxihiány van*, a közönség tehát feltétlenül a kocsik szaporítását sürgeti.

Az autótaxik szaporításának kérdésébe időközben bekapcsolódott a *tarifamérséklés* kérdése is, amit úgy a nagyközönség, mint maga a tanács is régtől fogva szorgalmaz. Az *Autótaxi r.-t.* hajlandóságot mutat a mérséklésre, ha kocsijait szaporíthatja, a pirostaxisok azonban sem a szaporításnak, sem a tarifaemelésnek nem hívei.

Az új rendszámigénylők sorában első helyen az Autótaxi r.-t., a pirostaxisok, a volt bérkocsisok és a bérautófuvarozók csoportja, az újabb jelentkezők között pedig ott vannak:

a Műegyetemi Hallgatók Segítő Egyesülete, amely ötvenöt rendszámot kér,

ott van továbbá a *Nyukosz*, amely *ötven* rendszámra reflektál, a *Hadviseltek Szövetsége*, a *Turul Szövetség*, a *sofőrök* csoportja, végül

a Munk és Davidsohn bankcég is, amely száz taxira kér engedélyt

azon a címen, hogy a cég alapítói voltak hajdanában az Omnibusz-koncesszió tulajdonosai. A rengeteg egyéni kérvény között van mindenféle rendű és rangú emberek írása. A kérvényezők nagyrésze kisember, de van a jelentkezők között sok nyugdíjas tisztviselő, bíró, katonatiszt, sok tábornok, altábornagy, vezérezredes is, gépészmérnök, sőt akad művészember is.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Lobmayer Jenő tanácsnokot,

a közlekedési ügyosztály vezetőjét, hogy a rendszámok körül dúló harc eshetőségeiről és az aktuális kérdésekről: a tarifaleszállítás és rendszámszaporítás problémájáról felvilágosítást kérjen. *Lobmayer* tanácsnok a következőket mondotta:

— Mindenféle izgalom, amely az érdekeltek között mutatkozik — *korai*. Mindenféle kombináció, amely arra vonatkozik, hogy hány új rendszámot ad ki a főváros, kétszázötvenet, százötöt, vagy százhúszat — *teljesen önkényes és alaptalan*. Tényleg

foglalkozunk az új rendszámok kiadásának gondolatával és a tarifamérséklés lehetőségeivel,

de *egyelőre semmiféle konkrétumról nincs szó*. Annál kevésbbé lehet ma még arról beszélni, vagy dönteni, hogy kik és milyen arányban kapják a rendszámokat.

— Az összes kérdéseket *a most készülő autótaxi-szabályrendeletben oldjuk meg*. A rendelet fogja megállapítani a budapesti autótaxik *végleges számát*, az új rendszámok elnyerésének feltételeit, módját, az ipar gyakorlásának végleges formáit, a *tarifa*-problémát és az összes összefüggő kérdéseket. A szabályrendelet tervezetet most küldjük szét az érdekképviseletekhez hozzászólás végett, azután értkezleteken tárgyalunk, megvárjuk a társhatóság, a közlekedési rendőrség állásfoglalását, azután a bizottságok veszik tárgyalás alá a kérdést és ha végül meg lesz a közgyűlés szankciója is, meg kell még várnunk a belügyminiszter döntését.

csak azután kerül majd sor az új rendszámok szétosztására.

Nincs protekció

Azonnali, vagy közeli intézkedésről tehát szó sincs a taxiszaporítás dolgában. A tarifa leszállításra vonatkozó elötanulmányokat már megkezdte az ügyosztály és bekérte a külföldi adatokat is. Abból ami a kezünkben van, megállapítható, hogy a *tarifa nálunk nem túl drága* és ahol eddig külföldön olcsóbb volt, ott is emelésre készülnek. *Bécsben például a túlalacsony viteldíj az ipar lezülléséhez, leromlásához vezetett.*

— Az állomások problémája nem egyszerű és részben rendészeti kérdés. Mindenesetre rajta leszünk, hogy ezt is közmegnyugvásra és a közönség érdekeinek megfelelő módon oldjuk meg. Elsősorban az érdekeltségeket kell e tekintetben megegyezésre bírni.

— Az az aggodalom, mintha az autótaxi rendszámokra igényttartó egyes alakulatok és csoportok tulajdonképpen nem a maguk tagjai számára kérik a rendszámokat, hanem tőkeérdekeltségeknek, általában

az az aggály, hogy „tábornokok" és „egyéb protekciósok" kapnak rendszámokat, alaptalan és felesleges.

Alaptalan először azért, mert — ismétlem — nincs döntés, másodszor azért, mert a tanács álláspontja az, hogy az új rendszámokat *elsősorban az arra jogosult kisemberek és azután az arra hivatott vállalkozó tőke kapja*. A főváros vezetősége átérzi a régi bérkocsisok, a szakmabeliek kívánságainak méltányosságát és mindenképpen keresni fogja a megfelelő megoldás útjait.

Becsey Antal nyilatkozata

Az autótaxi problémát

Becsey Antal

törvényhatósági bizottsági tag a következőkben ismertette a *Fővárosi Hirlap* számára:

— Az autótaxi ügyében a közönség és az iparosok érdekei *látszólag* ellentétesek. *Ezt a látszólagos ellentétet minél előbb meg kell szüntetni*. Az a közmondás, hogy az idő pénz, egyre jobban tért hódít, úgy hogy ma már az autótaxi nem luxuscikk, hanem fontos közszükséglet, amely lehetővé teszi az idő gazdaságosabb kihasználását. Mindenekelőtt arra kell törekedni, hogy

a forgalom minél nagyobb legyen, ehhez kellő számú és megfelelően olcsó autótaxira van szükség.

Ez mindkét félnek egyaránt érdeke. A felmerülő ellentéteket pedig megfelelő intézkedésekkel kell áthidalni. A közönség megítélése szerint *a jelenleg működő autótaxik száma kevés*. A forgalmasabb helyeken huzamosabb ideig kell várni taxira. A publikum tehát az *autótaxik szaporítását követeli*. Viszont óvatosan kell ezt a kérdést megoldani, mert *nem lehet érdekünk, hogy a fejlődésnek indult autótaxiipart megöljük*.

— Sokan Berlinre szoktak hivatkozni, ahol *három nap alatt bárki taxiengedélyt kaphat*. Ezt a felfogást Budapesten érvényesíteni nem volna helyes, mert ez azt jelentené, hogy rövidesen leromlott autótaxiparkkal állnánk szemben, amely nem tudná jól kiszolgálni a közönséget. Korlátok nélkül tehát nem lehet dolgozni. Különben is most fejlődik a főváros autóbuszközlekedése, amely nyilvánvalóan érinteni fogja a Beszkárt és az autótaxivállalatok forgalmát is. Kétségtelen, hogy a közhangulat nyomása alatt

az autótaxik számának szaporítása elől nem lehet kitérni.

A korlátot ebben a tekintetben úgy állíthatjuk fel, hogy *csak azok kaphatnak új taxiengedélyt, akik ezt az ipart saját személyükben gyakorolják. A protekciót teljes mértékben ki kell zárni. Lánckereskedést az autótaxi rendszámokkal nem szabad folytatni.* Elsőbbségben kell részesíteni természetesen azokat, akik az eddigi engedélyezésnél kimaradtak és azokat az iparos fuvarozókat, akik a meghosszabbított terminus alatt sem tudták kiváltani a rendszámokat.

— A további lépés az, hogy

a taxisokat testületekbe kell tömöríteni.

Az autótaxiipar egészen más természetű, mint amilyen a bérkocsiipar volt, mert az autóiparhoz nagyobb tőke, több nyersanyag beszerzése szükséges, a javítás és karbantartás is többe kerül. Tehát csak szervezetten és

nagy felkészültséggel lehet ezen a téren a követelményeknek eleget tenni.

Arra biztatjuk tehát a taxisokat, hogy csoportokat alakítsanak és szervezettségüket vigyék bele a konkurrenciába. Ebből az következik, hogy *egyéneknek csak kivételes és méltányos esetekben lehet engedélyt adni.*

A taxik beszerzését kell olcsóbbá tenni,

természetesen a hazai ipart kell pártfogolnunk és mindenkinek a köztudatába kell belevinni, hogy külkereskedelmi mérlegünk javítása szempontjából csakis hazai ipart szabad foglalkoztatni. A hazai gyártmányú taxikkal a fuvarosok meg vannak elégedve, a taxik jók ugyan, *de drágábbak, mint a vámmal terhelt külföldi taxik*. Erősen drágítja az autótaxifuvarozást az a körülmény, hogy a nyersanyagokat erős vám terheli. A benzinnél például a vámon kívül kincstári részesedést is kell fizetni, ami 25—30%-ot tesz ki. Ezt a finánctechnikai szempontot alaposan revizió alá kell venni. Meg kell értetnünk az illetékes tényezőkkel, hogy

a benzin nem luxusanyag, hanem ipari üzemanyag.

Ebben az irányban sürgősen lépéseket teszünk a pénzügyminiszter úrnál.

— Ezek azok a szempontok, amelyeket figyelembe kell vennünk az autótaxi-probléma megoldásánál. Annyi bizonyos, hogy mindent el kell követnünk ennek a kérdésnek méltányos és mindkét félt kielégítő rendezése érdekében, ha azt akarjuk, hogy Budapest székesfőváros közlekedésügye világvárosi nívóra emelkedjék.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Csúcsárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

RIEDER OTTÓ villamos
Alapíttatott: 1825. berendezési vállalat műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest, IV. Irányi-u. 20 Telefon: J. 452-37

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar-ucca 42-44 sz.
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

TELEFON JÓZSEF 392—72
BIELEK LÁSZLÓ
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALKOZÓ :-: ÉS TÁBLAÜVEGKERESKEDŐ :-:
Iroda: BUDAPEST, VII., REFELEJTS-U. 45
LAKÁS: IX., ÜLLŐI-ÚT 119. SZÁM
POSTATAK. CHEQUE-SZ.: 87216

SKRIBEK ÉS TÁRSAI
FAZEKAS és SITERY okl. gépészmérnökök
vízvezetéki, központi fűtési, gáz, bádogos és fémipari szerelővállalata. „Rekord" redőnyépítő és karbantartási vállalat
Budapest, VIII., Bórkocsis ucca 16. Tel.: J. 876-51.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllamezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 225-06.

PRISTER GYÖRGY
Szab. biológiai szennyvíztisztító berendezések r.-t.
Budapest, VI., Aréna-út 84. sz. Tel.: Terék 222—12

HAJNAL HENRIK
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

Halál a halálsorompókra!

Népgyűlés Zuglóban — A Fővárosi Hirlap új lendületre indította a sorompók elleni küzdelmet

A *Fővárosi Hirlap* évek óta sürgeti a főváros lakosságának épségét állandóan veszélyeztető, úgynevezett „halálsorompók" eltávolítását. Legutóbb mult év december 21-én foglalkozott ezzel az immár tengerikígyóvá nőtt visszásággal és ez alkalommal rámutatott a városi hatóság nemtörődömséggel vádolható mulasztására, mert a kereskedelmi minisztériumnak

egy év előtt a fővároshoz intézett leiratára, amelyben készségét nyilvánította a sorompók eltávolítására, még csak választ sem adott.

Azóta ez a kérdés egy szörnyűséges katasztrófa révén, amelynek áldozata két kis fiú volt, az aktualitás előterébe lépett. *Magyar* Miklós bizottsági tag a legutóbbi közgyűlésen szóvá is tette és vádat emelt a kisgyermekek halálát okozó ismeretlen gyilkosok ellen.

Ezek az előzmények annak a népgyűlésnek, amelyet a zuglói „halálsorompók" eltávolítása ügyében vasárnap délelőtt az érdekelt környék több száz főnyi polgársága tartott. A népgyűlést *Pál* Leó építész hosszabb beszéddel nyitotta meg, amelyben üdvözölte a megjelent országgyűlési képviselőket és fővárosi bizottsági tagokat, majd vázolta

a sorompók ellen vívott évtizedes küzdelmet,

amelyről már *tizenöt évvel ezelőtt, Beöthy László kereskedelmi minisztersége idején, úgy látszott, hogy sikerre fog vezetni.* Akkor azonban addig ankétoztak, tárgyaltak és alkudoztak az illetékes tényezők, amíg kitört a háború és azóta semmi sem történt a sok tízezernyi polgárságnak életveszedelmet, anyagi kárt, gondot és bosszúságot jelentő sorompók és vágányok eltávolítására.

Az elnöki megnyitó után *Mezőfi* Vilmos volt országgyűlési képviselő kifejtette, hogy *abderrai közigazgatás az, amely évtizedeken át tűri a polgárság idegeit kínzó, megélhetését, kenyérkeresetét akadályozó forgalmi akadályt.*

Határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben a népgyűlés felszólítja a főváros törvényhatósági bizottságát és a Máv. igazgatóságát, hogy ezeket az életbiztonságot veszélyeztető és egész városrészek feilődését gátló halálsorompókat sürgősen, záros határidőben távolítsák el. A határozat szerint az érdekelt kerületek elvárják országgyűlési képviselőiktől és fővárosi bizottsági tagjaiktól, hogy minden befolyásukkal küzdeni fognak a kérdés sürgős megoldásáért, a főváros polgármesterének egy küldöttség emlékiratot nyujt át és a sorompó-ügyet tárgyaló *február 15-iki rendkívüli közgyűlésen száztagú küldöttség jelenik meg a hallgatóság között,* hogy e tömeges megjelenéssel is súlyt adjon a népgyűlés követelésének.

Usetty Béla dr. országgyűlési képviselő beszédében elismerte a felzúdulás jogosságát, hiszen az áldozatok egész sora kiált az égbe és

a Máv.-nak nem az a feladata, hogy sorompókat állítson Budapest becsületesen dolgozó polgárságának munkája elé.

Már a mult évben kijelentette neki a kereskedelmi miniszter, hogy akár a körvasuttal, — amint azt a választáskor hangoztatta, — akár az elektrifikálással kapcsolatban el kell távolítani a sorompókat. Most, amikor a fővárosnak nagy tervei vannak e városrészekkel — *autóbusz garázsokat építenek, a Keleti pályaudvarnak ide való áthelyezéséről van szó* —

már nem lehet a fejlődés útját álló kínai falat föntartani.

Legyen vége a sorompókkal való játéknak, amely a polgárság életére megy, legyen vége ennek a türhetetlen állapotnak, amelynek megszüntetéséért minden erejével küzdeni fog.

Bródy Ernő dr., a népgyűlés következő szónoka, azt a módosítást ajánlotta a határozati javaslathoz, hogy ugyancsak küldöttség keresse föl a kereskedelmi minisztert és az államvasutak elnökét. A halálsorompó Budapest szívében egy középkori maradvány,

guillotine, amely ártatlan embereket fejez le.

Magyar Miklós beszéde során hivatkozott a *Fővárosi Hirlap* mult év december 21-iki számára, amely megírta, hogy *a kereskedelmi miniszter már 1927 január havában átiratot intézett a fővároshoz a sorompók sürgős eltávolítása ügyében.*

A főváros tanácsa azonban egy év alatt nem intézkedett, hanem ráült az aktára.

Nem akar tetemrehívást rendezni a főváros tanácsával szemben azért a sok halálesetért, amely a különböző sorompóknál az évek során történt, csak kijelenti, hogy az államnak és a fővárosnak már régen módjában lett volna eltávolítani a sorompókat. *Mindaddig interpellálni fog a főváros közgyűlésein — és újabb vádakat is fölsorakoztatni, — amíg meg nem szüntetik a sorompókat.*

Vanczák János mindenekelőtt a munkásság és a szociáldemokratapárt csatlakozását jelentette be a mozgalomhoz, majd rámutatott arra, hogy nem alul- vagy felüljáróval, hanem úgy kell megoldani a kérdést, hogy

az amúgy is megcsappant forgalmú ceglédi és lajosmizsei vonalakat bekapcsolják a körvasutba.

A néhány percnyi késedelem, amivel ez jár, nem számít. Mérhetetlen kár és nehézség származik abból, hogy Kőbányától a Nyugati pályaudvarig a lakosság tízezrei kénytelenek a sorompók miatt munkaidejükből veszíteni, amellett, hogy életveszedelemnek vannak kitéve.

Martin János főmérnök a kérdés technikai részével foglalkozott. *A sorompók eltávolítása szerinte igen egyszerű műszaki feladat, amely semmiféle anyagi áldozattal nem jár,* ha áttereljük a két vasuti vonal forgalmát a körvasútra. Ha az államvasutak azzal a felhívással fordulnak a pénzügyi és vállalkozói körökhöz, hogy

átengedi a sínpárok áthelyezésével felszabaduló területet a vonalaknak a körvasútra való átterelésééért.

úgy bizonyosan akad vállalkozó, mert e munka nem jár áldozattal, hanem nagy kereseti lehetőséggel. Ha azt hirdetjük, hogy a magyarságban van elég erő és kitartás a trianoni sorompók lerombolására, úgy előbb meg kell mutatnunk, hogy van elég erőnk a hitvány halálsorompók eltávolítására.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után a népgyűlés egyhangúlag elfogadta a határozati javaslatot, mire *Pál* Leó berekesztette a gyűlést.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 281-17

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X., HALOM UCCA 30
Alapíttatott 1884 Telefon: J. 441-18

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95.

Telefonhívó: J. 145-45 KOVÁCS OSZKÁR Telefonhívó: J. 145-45
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., GYEP-UTCA 56. SZÁM.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fürészelt épületfában, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

NOVOTNY VILMOS
BUDAPEST VI, Gr. Zichy Jenő-u. 49
épület-gép- és AUTOGÉN-HEGESZTŐ lakatos üzeme
Telefon: T. 260-80

Iskolák helyes világítására a gazdaságos „DURAL" armaturák a legjobbak: :: Képviselet: FALB NÁNDOR Budapest, IV, Városház-u. 6.
TELEFON: 210—03

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari gépraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK
GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel.: T. 254-48
Sokszorositóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit alakit és átkölt öztet

DÉLBUDAI ÉPÍTÉSI ANYAG KERESKEDÉS
Budapest, I. ker., Fehérvári-út 11. Telefon: József 349-23.
Mész — Kátránytermékek — Cement

Szalkay Papp József
kötél- és géptömitőanyag-gyár
Budapest, III, (Uj ak) Bokor-u. 27 a Lajos ucca és a Bécsi-út között
Telefon: 124-97
Mindennemű saját gyártmányú gazdasági-, bánya-, gép- és pincekötelek, valamint istrángok kötőfékek és kévekötő kötelek, spárgák és zsinórok a legjobb minőségben
Törvsz. bejegyzett cég

TÓTH SÁNDOR
autógummi és gummiheveder gőzvulkanizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

HORVÁTH PÉTER PÁL
Érc- és fakoporsó üzeme
Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret. Épületvasalás. Butorveret.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

Weisz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Sajáthász)
Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletráépitések eszközöltetnek.

KOCSNER ANTAL
épület- és diszműbádogos, légszesz, vizvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfütési berendező
Budapest, II., Retek ucca 2
TELEFON T. 216-76

WIERDL REZSŐ
Szállitóberendezések, szállitó eszközök.
Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

TELEFON: J. 349-79. ANGYAL KAROLY TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

CSAK EREDETI
»KRISTÁLY«
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő r.-t. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-u. 25-27.
Telefon Teréz 243-90

KORÓDY ÉS KOVÁCS
építész, építőmester, építési vállalkozók
Telefon: L. 986-66 BUDAPEST, VII. Fürész-u. 90

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

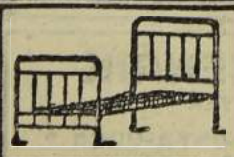

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány-ucca 6. (Isr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—97.

FULLÁNKOK

• • •

Csatákat, harcokat,

a politikai ellentéteket újból kiélesítő küzdelmeket akartak megint a nyakunkba sózni. Olcsó mulatsággal akarták megint kielégíteni a nép szenvedélyeit és olcsó mulatsággal akarták elterelni a figyelmet a nagy problémák megoldása felől. Azt hitték, hogy még mindig van varázsa az „ébredő" szónak amely körül a multban annyi éles harc fellobbott ki. Hát hamarosan rájöhettek, hogy az ébredők ma már nem érdeklik Budapest közönségét nevük említése nem kelt izgalmat. Az pedig, hogy a BSzKRT igazgatósága hivatalból levonja, vagy nem vonja le az ébredő villamos-alkalmazottak tagsági díját: ez a budapesti polgárságnak nem probléma többé. Ha a BSzKRT igazgatósága le akarja vonni hát levonhatja, akár az ébredő villamosokét, akár a szocialistákét. Ehhez Budapest polgárságának semmi köze nincs, ezt vagy megteszi a BSzKRT igazgatósága, vagy nem és az ébredő villamosok vagy hozzájárulnak ehhez a hivatalból való levonáshoz, vagy — amit olyan rengeteg sokan már megcselekedtek — faképnél hagyják az Ébredő Magyarok Egyesületét. De hogy ezért szocialisták és demokraták a főváros közlekedési bizottságának és közgyűlésének drága idejét pazarolják, erre azután nincs semmi szükség. Ha az ébredők tagsági díját levonják, azzal még nem járnak se gyorsabban, se lassabban a villamosok, nem lesz olcsóbb a villamosjegy, nem lesz több autóbusz és nem épül meg a földalatti gyorsvasút. Ha azonban a főváros közlekedési bizottsága és közgyülése ilyen sekélyes házi perpatvarokba való avatkozások helyett inkább a nagy problémák megoldásán töri a fejét, akkor annak majd csak mégis használ látja Budapest polgársága. Ha pedig addig nem sikerülne megérteniök, majd a választásoknál meg fogják érteni a baloldalon is, hogy Budapest közönségének nem ébredő- és nem BSzKRT-heccekre van szüksége, hanem olcsó villamosjegyre.

A halandzsa

nagyon népszerű műfaj lett az utóbbi években Budapesten. Már olyan népszerű, hogy a városházán is megtanulták, sőt az Elektromos Műveknél és a világítási ügyosztályban is gyakorolják. Mert hát a legszebb, a legkritikusabb, legkifejlettebb példája a halandzsának az a számla, amelyet az Elektromos Művek most kézbesítettek a mélyen tisztelt pesti polgárnak. A szegény fogyasztó nagyszerű himnuszokat olvasott arról, hogy ime, most tíz százalékkal olcsóbb lesz az elektromos áram és valószínűleg már be is osztotta ezt a kis összeget, hogy szerdán, vagy pénteken ebből kerül ki majd a tejbe apritani való. Hát lehet, hogy olcsóbb is a villany, de lehet, hogy drágább. A szegény pesti polgár ugyanis azon a halandzsa-számlán, amelyet kézbesítettek neki, a világ minden kincséért sem tud eligazodni. A városházán különös dolgot kolportálnak. Állítólag, amikor a világítási ügyek egyik főfaktorának arról panaszkodtak, hogy a halandzsás villanyszámlán nem lehet eligazodni, azt a választ kapták volna illetékes helyről, hogy hiszen az egészet csak ezért csinálták. És valóban igaza van ennek a mondásnak, mert az árleszállítás mézes madzagját úgy a nagyfogyasztó, mint a kistogyasztó száján nagyon szorgalmasan végighúzták és végeredményben ma egyik sem tudja, kevesebbet vagy többet fizet-e. Így azonban mégsem szabad bánni Budapest polgárságával. Elhisszük az Elektromos Művek igazgatóságának, hogy korrektül jártak el. Korrektül jártak el akkor is, ha a nagyfogyasztót részesítették a nagyobb engedményben. Budapest kispolgárainak is van azonban annyi joguk, hogy világos számláról tudják meg, hogy mit és miért kell fizetniök. Ez a polgárság sokkal érettebb és sokkal tiszteletreméltóbb, semhogy halandzsákkal és mézesmadzagokkal lehessen tartani.

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-utca 34. — Telefon: J. 873—59.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

Tizenhatra emelkedik a budapesti autóbuszvonalak száma

A huszonnégy új Rába-autóbusz közül tizenhatot február 23-ig, nyolcat pedig március 24-ig helyeznek forgalomba és ezen a réven öt új reláció jön létre

Nincs nap, hogy a törvényhatóság életében és a sajtóban szó ne esnék a budapesti közlekedés égető problémáiról, amelyeknek mielőbb való és minél tökéletesebb megoldását a székesfőváros milliós lakossága már türelmetlenül sürgeti. A *Fővárosi Hirlap* hasábjain hétről-hétre beszámolunk ezeknek az igazán életbevágóan fontos kérdéseknek állásáról. Ezuttal olyan tényről számolunk be, amelyet a fejlődési folyamat első, biztató lépésének tekinthetünk. A közlekedési bizottság legutóbb tartott ülésén *Lobmayer* Jenő tanácsnok a 100 új autóbusz szállításának megkezdését a nyárra helyezte kilátásba, azzal, hogy a *Magyar Állami Vas-, Acél- és Gépgyár* — amely vállalat *a száz autóbusz szállítására a szabályszerű megrendelést ugyan még nem kapta meg, de a közgyűlési határozat és a belügyminisztérium elvi jóváhagyása alapján a gyártást már megkezdte* — az első tíz kocsit már júniusban leszállítja, amit aztán fokozatosan követnek a többi turnusok. A főváros modern közlekedése ezek szerint valójában majd csak az év végével kezd kibontakozni, de már a jövő hét is jelentékeny fordulópont lesz közlekedésünkben, amikor

a bérbevett Rába-autóbuszok üzembehelyezésvel öt új relációt indít meg az Autóbusz-üzem

és ezzel Budapest forgalmának öt új artériáját nyitja meg.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója felkereste *Lobmayer* Jenő tanácsnokot, a közlekedési ügyosztály vezetőjét, akinek megbízásából

Karkas Rezsőműszaki tanácsos,

az autóbuszközlekedési kérdések referense a következőkben tájékoztatott bennünket a beálló újításokról és változásokról:

— Már régebben is több oldalról felmerült az a javaslat, hogy a főváros autóbuszközlekedésének fejlesztésekor a most meglevő vonalvezetésen is olyan irányban változtatások eszközöltessenek, amelyek az utazóközönség igényeit jobban kielégítik és jobban, rentabilisabban használják fel a mostani kocsiparkot.

— Az új rend szerint a mostani vonalak közül

változatlanul fennmarad a 3-as (Krisztinai), 4-es (Vöröskereszt kórházi körforgalom), az 5-ös (Széna-tér—Retek uccai) és a 6-os (Margitszigeti) reláció.

Az *1-es* viszonylat végállomása az *Apponyi tér* helyett a *Vörösmarthy téren* lesz. A vonal 800 méterrel való megrövidítése lehetővé teszi, hogy itt a mostani 8 kocsi helyett csak 6 autóbusz legyen forgalomban, az eddigi ötperces menetsürüség fenntartása mellett, a *felszabaduló két kocsit pedig másutt használhatják fel.* Az 1-es vonalon megváltozik a szakaszbeosztás is; a jövőben a *Sziv ucca—Vörösmarthy tér* és *Vilmos császár út—Aréna út* lesznek a szakaszhatárok. Az itt és másik két relációban felszabaduló kocsikkal

új vonalat nyitunk a Krisztina tér és a Déli-vasút érkezési oldala között.

amely a *9-es* számot kapja. Ezen a vonalon, — amely a *Krisztina tér, Mészáros, Pálya, Márvány* és *Alkotás uccákon* közlekedik a D. V. érkezési oldaláig, — 7 perces közlekedés lesz. A *3-as* járatot az *Attila ucca* és *Csaba uccán* át egyelőre nem lehet meghosszabbítani, mert erre a távolságra kevés volna a kocsi, illetve csak 15—20 perces sürüség volna biztosítható, de igen elhanyagolt állapotban van az *Attila ucca* burkolata is.

— A

24 új Rába-autóbusszal öt új reláció indul meg.

Ezek a következők:

a) *Boráros tér—Ráday ucca—Egyetem ucca, Petőfi Sándor ucca, Dorottya ucca, Grót Tisza István ucca—Nádor ucca, Falk Miksa ucca* és *Vigszínház. — Visszafelé a Honvéd* uccán, *Sas* uccán és *József* téren át haladnak a kocsik a *Boráros* térig. Ezen a *nagy transverszális* vonalon, — amely a 15-ös számot kapja, — 8 kocsi lesz üzemben.

b) *Vörösmarthy* tér—*Deák Ferenc* ucca, *Károly* körút, *Wesselényi* ucca, *Dembinszky* ucca, *Aréna* út. Visszafelé az *István* úton és *Dohány* uccán át jönnek a kocsik. Ez a reláció lesz a 12-es.

c) *Clark Ádám* tér, *Hugyadi János* út, *Tárnok* ucca, *Országház* ucca, *Várfok* ucca, *Retek* uccai hurok és vissza. Ez a viszonylat a 13-as számot kapja és rajta 4 kocsi közlekedik 9 percenként:

d) A *Rózsadombi* járat a 11-es lesz, amelyen négy kocsi fogja lebonyolítani a forgalmat a *Török* ucca—*Szemlőhegy* ucca és *Zárda* uccán át

e) *Aréna* út, *Állatkerti* körút—*Hermina* út—*Szent László* út és vissza. Ez a vonal a 14-es, amelyen két kocsi lesz forgalomban, 10 perces időközökben.

f) Az Óbuda—újtemetői járat, mely a 7-es számú lesz.

— Uj vonal lesz a *Széna* tér, *Lövőház* ucca és *Marczibányi* tér közötti is, amely a jövőben a módosított 5-ös reláció szárnyvonala lesz és a *8-as* jelzést kapja. Az új relációknak megfelelően a jövőben

egy, két és háromszori átszállásra érvényes jegyek lesznek 30, 40 és 50 filléres árban.

Szakasziegy kétféle: 16 és 20 filléres.

— *A 24 új kocsi közül 16 autóbuszt február 23-ig, 8-at pedig legkésőbb március 24-ig helyezünk forgalomba.*

Ilyenformán rövidesen

16 autóbuszvonala lesz Budapestnek,

amelyek a következők:

1-es: Aréna út—Vörösmarthy tér;
2-es: városligeti nyári vonal;
3-as: Krisztina tér—Andrássy út—Oktogon;
4-es: Krisztina tér, Csend ucca, Győri úti körforgalom;
5-ös: Vörösmarthy tér—Budai Fő ucca—Retek uccai körönd;
6-os: Lipót körut—Margitsziget;
7-es: Óbudai temető.
8-as: Széna tér—Lövölde ucca—Marczibányi tér;
9-es: Krisztina tér—Böszörményi út és vissza;
10-es: Gellért-szálló—Hengermalom ucca;
11-es: Török ucca—Rózsadomb, Vérhalom uccáig;
12-es: Vörösmarthy tér—Wesselényi (Dohány) ucca—Aréna út;
13-as: Várkert-rakpart—Vár—Retek uccai körönd;
14-es: Aréna út—Városliget—Szent László út;
15-ös: Lipót körut—Szabadság tér—Apponyi tér—Egyetem ucca, Calvin tér, Ráday ucca—Boráros tér.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

BIRÓ M. műszaki vállalata
Központi fütések, vizvezeték, csatornázás, légszeszvezeték és ANGOL FÜRDŐSZOBA BERENDEZÉS részére
Budapest, V. Arany János u. 9. Telefon: T. 290-28

CZIGLER JÁNOS
vörösrézáru- és vegyiipari gépgyáros
Kórházak felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Telefon: József 368—24
BUDAPEST, VIII. ker., Koszorú ucca 12

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-ucca 14. szám.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és díszmü bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

JÓNASZ VILMOS ÉS WEINER FERENC
(NÉHAI WEINER JÁNOS UTÓDAI) ÉPÜLET ÉS MŰLAKATOS ÜZEME
BUDAPEST, VII., ALMÁSSY-TÉR 4. SZ.
Alapitva: 1899. Telefon: J. 333-43.

BUDAPEST VIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 913-11
BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Nemzeti Bank közgyűlése

11 arany korona osztalék

A Magyar Nemzeti Bank hétfő délután tartotta meg közgyűlését Popovics Sándor elnöklése mellett. A közgyűlésen a magyar pénzügyi élet reprezentánsai szinte kivétel nélkül megjelentek.

Dr. Schober Béla vezérigazgató előterjesztésére a közgyűlés elfogadta a főtanácsnak az 1927. üzletévi nyereség felosztására vonatkozó javaslatát. A részvények számára eszerint 11%-os osztalék, azaz 100 aranykorona névértékű részvényenként *11 aranykorona (= 12.74 pengő) kifizetése válik lehetővé.*

A közgyűlés ezután a választásokat ejtette meg. Az alapszabályok értelmében az 1928. évi közgyűlésen kilépő Pap Elek, dr. Bernát István, Belatiny Artur és dr. Scitovszky Tibor, valamint a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének elnökévé történt megválasztása következtében főtanácsosi tisztségéről lemondott gróf Hadik János helyébe a közgyűlés a főtanács tagjaivá Pap Eleket, dr. Bernát Istvánt, Heinrich Gábort, gróf Khuen-Héderváry Károlyt és dr. Scitovszky Tibort választotta meg. A főtanács póttagjává megválasztott és időközben elhúnyt Koós Elemér helyébe a közgyűlés a főtanács elnök-vezérigazgatóját választotta meg. Végül a közgyűlés a számvizsgálók és számvizsgálópóttagok választását ejtette meg. Számvizsgálók Bleszl Ferenc, Gregersen Nils, dr. Gschwindt Ernő, Adler Szigfrid és Szunyogh Szaboles, számvizsgáló póttagok dr. Nilsen Rudolf és Pucher István lettek.

A főtanács a közgyűlést követő ülésében Pap Elek és dr. Bernát István főtanácsosokat a bank alelnökeivé újból megválasztotta.

A bank az 1927. üzletévre szóló osztalékot összes intézeteinél 1928. évi február 7-től kezdve fizeti ki.

Az 1927. üzletévre szóló osztalék esedékessé válása alkalmából a bank az érdekelt részvényesek figyelmét felhívja arra, hogy az 1924. évi csonka üzletév, valamint az 1925., 1926. és 1927. üzletévek osztalékának felvétele csakis a végleges részvényekhez fűzött 1—4. számú részvényszelvények beszolgáltatása ellenében történhetik, továbbá, hogy az alapszabályok 9. cikke értelmében az 1924. csonka üzletév osztalékának felvételére jogosító 1. számú osztalékszelvények 1928 május 31-én elévülnek.

Március 19-én lesz a Hitelbank közgyűlése

A *Magyar Általános Hitelbank* igazgatósága a napokban készült el az intézet nyers mérlegével, amelynek adatai a jövő hónap elején kerülnek a mérlegmegállapító igazgatósági ülés elé. Az eddig nyilvánosságra került adatok máris imponálóan állítják előtérbe azt a hatalmas pénzügyi és gazdasági missziót, amit az ország e vezető pénzintézete a legutóbbi gazdasági évben végzett. A Hitelbank egyébként hagyományához híven az idén is *március 19-én fogja megtartani a közgyűlését, amely egyúttal az intézet 60 éves jubiláris közgyűlése lesz.* Itt említjük meg, hogy a Hitelbank legközelebb két újabb fiókintézettel fogja szaporítani vidéki hálózatát és ennek során *Székesfehérvárott* és *Szolnokon* létesít új fiókokat.

A Fodor Oszkár-féle Tőzsdei és Pénzügyi Kompasz 1928. évi kötete most jelent meg és gazdag anyaga felöleli mindazt, amire a gazdasági életben a gyakorlati embernek szüksége van. Ez a mű az egyedüli, amelyben az összes áruszakmák hiteles szokványai a legújabb helyesbítésekkel is bentfoglaltatnak. Az értéktőzsdei szokásokon kívül közli a tőzsdei bíráskodásra vonatkozó összes tudnivalókat, a szükséges joggyakorlattal együtt. A tőzsde szervezetére s a tőzsdeüzletre vonatkozó anyagot a tőzsdén jegyzett vállalatok legújabb monográfiái egészítik ki. Ezek sorában helyet foglalnak nemcsak a pénzintézetek, biztosítók, egyéb vállalatok, hanem a fix értékek is. A gonddal szerkesztett mű, amely közel 800 oldal terjedelmű, kötve 16 pengőért kapható a kiadóhivatalban V., Vécsey utca 5 és megrendelhető a könyvkereskedések útján.

SZÓRAKOZÁS

Népszerű ifjúsági előadás a Városi Színházban, rendkívül mérsékelt helyárakkal. Szombaton, 11-én délután Farkas Imre dalosjátéka, az Iglói diákok. Legdrágább hely 2 pengő 40 fillér, legolcsóbb hely 24 fillér.

Cigánykirály e heti előadásai: csütörtök, szombat, vasárnap. Legdrágább hely 6 pengő. Városi Színház.

TEIKO KIWA
Pillangókisasszony — Városi Színház
Február 13. A-bérlet, február 15. B-bérlet. Legdrágább hely 12 pengő 50 fillér.

CORVIN SZINHÁZ
Február 9—16-ig
ODETTE
Vict. Sardou drámája filmen 8 felv
Főszerepben: Francesca Bertini
Ne játsz a tűzzel
(vigjáték 8 felvban) Főszereplő: JAQUELINE LOGAN

KAMARA MOZGÓ
Február 9—16-ig
CARMEN
(Merimée Prosper novellája filmen 8 felvban) Főszerepben: DOLORES DEL RIO
Csókpalota
(vigjáték 8 felvonásban) Főszereplő: GRETA NISSEN

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV., Deák Ferenc utca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a
Spolarich-étterem
sörözö
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyha!

A legszebb kávéház pedig a
Spolarich-kávéház
BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

GUNDEL
éttermei és polgári vendéglője
a Szent Gellért Szállóban
Külön szobák és termek, bankettek, esküvők, házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
GUNDEL
nyári ve déglője az állatkert mellett
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

ASTRA facsiszlár-nyüvel
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi utca 41
Mintatelepem: IV. Váci utca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

„EMPTIO"
IPARI ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
VI. KERÜLET, EÖTVÖS UCCA 29. SZÁM
Vegyi-, építő- és burkolóanyagok. Telefon: Teréz 140-84.

Müller Testvérek vegyigyár r. t. Budapest Telefon 226-39
60 év óta gyárija a legjobb **antracen** festékeket, **ragasztószereket, irógépszalagokat,** továbbá **fémtisztítószereket,** és a hires
KORONA KÉKITŐT

GYURICZA SÁNDOR
FELVONÓ (LIFT) VÁLLALAT
Hatósági felvonó szakértő
Budapest VII, Barcsay-u. 11. Tel.: J. 464-87

FISCHER ZSIGMOND
épületfakereskedő
Budapest, Kerepesi-út 23
Telefon: József 310—80
Gyár: X., Asztalos Sándor-u. 5
láda-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára
Bérmunkát vállal

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 Budapest, VI, Aréna-út 65

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

MURARÓ JÁNOS gummijavító üzem **BUDAPEST**
VI., Benczúr-utca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

SPITZER SALAMON
nagyiparos
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, lég-, szesz-, vízvezeték- és egészségügyi berendezési munkák, valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., Visegrádi-utca 29. sz. Telefon: Lipót 904-50

BUKOVA LAJOS
ÉPÜLETÜVEGEZŐ és KÉPKERETEZŐ
TÜKÖR, TÁBLAÜVEG ÉS KÉPKERET RAKTÁR
Budapest, IX., Lónyay-utca 48. sz. TELEFON: JÓZSEF 63-75

HORVÁTH ÉS HERCZENIK
ércöntöde és gépműhely
BUDAPEST, VIII., VISI IMRE UCCA 14
Telefon: J. 334-46
KÉSZÍTÜNK: Gőz- és víz armaturát, nyomópadokat, golyós préseket, furó és csiszoló gépeket és minden e szakmába vágó munkákat pontos s szakszerű kivitelben

Schwarz Sándor és Társa
magyar kályhaipar, Meidinger kályhák, folytonégő kályhák, tűzhelyek, Meidinger kályha-alkatrészek
Budapest, V., Báthory-u. 20. Telefon: L. 962—14

NEUMANN ÉS TÁRSA
fatelítő és faburkolati vállalat
Városi iroda: Budapest IV, Muzeum-körút 27. Telefon: J. 361-59
Gyártelep és gyári iroda: VII, Egressy út 34. Telefon: J. 892-70

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 286—76.

TŐMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
építőmester, építési vállalkozó Telefon: J. 318-03. Budapest, VII. ker., Czobor-u. 83.

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

LISKA BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 2.
Telefon: József 898—00.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

TOMI LAJOS
Festő- és mázoló mester
Alapittatott 1888. évben
Budapest, IX., Üllői-út 101.
Műhely
VII., Horánszky-utca 10

GABRIEL ANTAL
okleveles gépészmérnök
elektrotechnikai vállalata
Budapest, II., Gimbó u. 5. Telefon: T. 136-25.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése
Szerelési anyagok és égők gyári raktára

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST
Horthy Miklós-út 152. szám
Telefonszám: József 381-78

Kövező és Útépítő Részvénytársaság
Budapest, VIII., Kisfaludy ucca 40. sz.
Kövez, csatornáz, utat épít és bérhengerlést vállal
Telefon: József 2—66. Tervez és kivitelez speciális építési munkákat Telefon: József 302—66.

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő

Kedden délután mutatták be a portalan szemétgyüjtő-gépkocsi típusát. A portalan szemétgyüjtés kísérletei az idén minden körülmények között megtörténnek. Az évek óta húzódó probléma halogatásának oka nem pénzügyi volt, hanem a rendelkezésre álló gépkocsi-típusok és berendezések között eddig még nem tudott dönteni a kiküldött zsüri, illetve nem találták meg azt a végleges típust, amelyet a portalan szemétgyüjtéshez fűzött várakozásoknak minden tekintetben megfelelőnek tartottak. A két évvel ezelőtt megtartott nemzetközi pályázaton annak idején két típust választottak ki, a *Nuy-féle* és a *Keller és Knapp* rendszerű portalan szemétgyüjtőgépeket. Később, külföldi tanulmányutak tapasztalatai után bizonyos aggályok merültek fel a külföldön egyébként bevált berendezések alkalmazásával szemben. Erre a szakemberek *Balló* Alfréd köztisztasági igazgatóval együtt egy újabb típust konstruáltak, amely egyesíti magában az említett két rendszer összes előnyeit. Ez az új szerkezet most készült el és annak bemutatása kedden délután történt meg a köztisztasági bizottság tagjai, illetve az erre delegált zsüri előtt. A zsüri üzemközben vizsgálta meg a szóbanforgó készülékeket, amelyek közül az említett legújabb készülék nyerte meg legjobban tetszésüket. Ennek előnye az, hogy egy ember végezheti a szemét betöltését és alkalmas készülék segítségével 100%-ig biztosítva van a szeméttartály megtöltése. A kedd délutáni bemutatón jelen volt *Némethy* Béla tanácsnokon kívül *Schimanek* Emil műegyet. tanár, *Becsey* Antal, továbbá *Gusztáv Adolphs* meghívott szakértő, az európaszerte híres kölni köztisztasági igazgató is, valamint a köztisztasági bizottság tagjai közül többen.

Nehézségek vannak a Várba tervezett autóbuszközlekedés körül. A közlekedési bizottság tudvalevően úgy határozott, hogy a Békeffy-féle Rába-autóbuszok üzembehelyezésével február közepén megindúló öt vonal közül az egyiket a Várba vezeti fel és ezzel közvetlen összeköttetést létesít a Lánchíd és a Retek ucca között. Hétfőn délelőtt volt az új vonalak műtanrendi bejárása, amelyen meglepetésszerűen olyan körülmények merültek fel, amelyek *kétségessé teszik, vajjon a Várba tervezett autóbusz-vonal megindítható tesz-e.* Bizonyos oldalról ugyanis aggályok merültek fel a tekintetben, hogy a Hunyadi János út és az Országház ucca alatti barlangüregek nem bírják ki az autóbuszokozta állandó rázkódást és ezáltal baleset, vagy szerencsétlenség előidézői lehetnek. Az érdekes megállapítás után úgy döntöttek, hogy nyomban szakértői bizottságot hívnak össze a kérdés megvizsgálására, amely szombatig ad véleményt. Amennyiben az eredmény az lenne, hogy az említett földalatti üregek veszedelmesek, abban az esetben a várbeli autóbuszközlekedés tervétől el kell állni és ehelyett a rendelkezésre álló egy más városrészt kapcsolnak be a forgalomba. *Scheuer* Róbert és *Szilágyi* Lajos, az autóbuszüzemre felügyelő bizottság tagjai ezt az aggodalmat túlzottnak tartják, mert lehetetlen, hogy veszélyessé váljon a megtelt állapotban is csak hat tonnás autóbuszok járatása akkor, amikor ugyanazon az útvonalon ma is 9 tonnás teherautók közlekednek minden baj nélkül. Hallottunk olyan aggodalmat is, hogy a 45 lóerős kis Rába-kocsik nem fogják kibírni az erősen emelkedő hegyipályán való állandó közlekedést, a közönség erre vonatkozóan is várja a megnyugtatást.

Az óbudai gyárak új útvonal építését kérik a várostól. Az Óbuda területén működő gyárak megbízásából a Gyáriparosok Országos Szövetsége legutóbb azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy a legközelebbi városszabályozási program keretébe vegye fel egy oly újabb útvonalnak a létesítését, amely némileg tehermentesítené a Zsigmond uccának jelenlegi túlzsúfolt forgalmát. A beadvány szerint a Zsignod ucca az egyetlen számbajöhető útvonal, amely egybeköti a II. kerületet, illetve a főváros belterületét a III. kerülettel, de ez ma már csak a legnagyobb nehézségek mellett tudja az óbudai ipartelepekkel kapcsolatos teheráruforgalmat lebonyolítani. Az érdekelt gyárak nevében tehát a Gyosz arra kéri a fővárost, hagy a budai Dunaparton létesítsen egy nagyszabású új utat, amely párhuzamosan haladna a Zsigmond uccával.

A Lipótvárosi Társaskör február 8-án, szerdán, társasvacsorát rendez, amelyen Kállay Tibor nyug. pénzügyminiszter az aktuális gazdasági kérdésekkel kapcsolatban nagyobb beszédet mond.

Rendezik a Szervita és a Vörösmarty teret. Az új autóbuszvonalak megindulásával és az uccai forgalom rohamos fejlődésével már korábban aktuálissá vált a Belváros közlekedésének szabályozása, most azonban már sürgős intézkedésekre van szükség. Elsősorban a Szervita tér rendezésére kerül a sor, ahol a Szent Háromság-szobrot övező virágágy körül építenek járdát, amely egyúttal az autóbusz-megálló perronja lesz. Tudvalevő, hogy az autóbusz-közlekedés csomópontja a Vörösmarty tér lett, ahonnan négy irányban indulnak ki az autóbuszvonalak. Ennélfogva itt is több mentősziget építése vált szükségessé, részint az autóbuszra várakozók, részint a gyalogos járó-kelők életbiztonságának megóvása érdekében.

Jeszenszky Sándor: Szép Budapest. Az örökké panaszkodó, városukkal elégedetlen pesti polgárok számára érdekes és értékes könyv jelent meg a napokban Jeszenszky Sándor, kultuszminisztériumi osztálytanácsos tollából. „Miért szép Budapest és hogyan lehetne még szebb“: ezt az elvet fejtegeti az író munkájában, mely hü tükre a főváros szépségeinek és hibáinak s pontos története a város utolsó évszázadának. Jeszenszky pontos adatokon építi fel művét, de városának szépségeit és hibáit nem a rideg statisztikus szemüvegén át vizsgálja, hanem a mult tapasztalatain okulva egy céltudatos fejlődésnek egyengeti útját. A népszerű hangon, mindenki számára írt munka az Athenaeum kiadásában jelent meg. A csinos kiállítású kötet címlapját *Balogh* Rudolf egyik gyönyörű budai felvétele díszíti. Ára: 5.60 pengő.

Szív- és érbetegállomás létesült a Vas uccai dr. Pajor sanatóriumban, a legmodernebb vizsgálókészülékekkel. Elektrocardiograph. Ugyanitt szívbetegek részére pihenő és erősítő kurák, szénsavas fürdők, fényfürdők, vízkúrák, Zander stb. bennlakók és bejárók részére. A teljes ellátás napidíja 12 P-nél kezdődik.

Idegosztály
nyilt meg a
dr. Pajor szanatóriumban
(VIII., Vas-ucca 17)
kedély- és idegbetegek részére, elmebetegek kizárásával. Morfium- és alkohol elvonó kurák. Vizgyógyintézet, Zander és ortopäd gyógytermek; elektrotherapia, diétás étterem bejárók részére is. Betegfelvétel mérsékelt klinikai árakon

SIEGL ALFRÉD építőmester, építési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Rökk Szilárd ucca 11. szám.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles m. mérnök Budapest, VII, Aranyi-u. 25. Telefon J. 380-80

KLEIN ZSIGMOND okl. mérnök, út és csatorna építési vállalkozó
Budapest, V. kerület, Berzenczey ucca 23. szám

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

Alapitva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 86. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Pacsirtatelep, Török Flóris ucca

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/c

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VIII., Vas-utca 7. Telefonhivó: J. 14-91

Telefon: T. 141-77 **GLATZ MIKSA** Telefon: T. 141-77
bádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező
Budapest, V., Visegrádi-ucca 20. szám.

Gombos Benő okl. gépészmernok vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—52.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

Ifj. HALÁSZ HUBERT
építési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

SÓGOR JÓZSEF
épitőmester, magas és mélyépitő vállalata
Budapest, I., Vas Gereben ucca 18 Telefon: T. 121—96

ÁBRÁNYI FERENC
épület- és díszműbádogos, légszesz és vizvezeték berendező
Budapest, VIII., József ucca 31.
Telefon: „József“ 325—71 Telefon: „József“ 325—71

Schönfeld és Paudits
accumulátor és mechanikai üzem
Vi., Damjanich ucca 9. szám.
Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerű javitása, valamint autó önindító és világitás javitása
Telefon: J 449—25.

Thiergärtner és Stöhr r.-t.
egészségügyi és fütőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 585-17. • Telefon: József 585-17.

„VIKTORIA“ zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. **RUMBOLD B. FIAI** Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemü kőfaragó munkát.

Fratricevich István díszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Kivállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszitő és mázolási munkákat

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

Papperl János
épület- és műbutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TELEFON: J. 314-79
TERVEZ ÉS KÉSZIT; Központi fütés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyvíztisztító-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

KOCH ISTVÁN ácsmester
tetőemelési vállalkozó
BUDAPEST, IX., LENKEY U. 3.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbiró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

GÖTSCH kályhás mester Telefon: L. 912-67
Budapest, II. ker., Batthyány ucca 13. sz.
Szabadalmazott töltőkályhái utólérhetetlenek
8 kilogramm szénnel egész nap meleget ad

Dick Ádám özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-ÚT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

BACZÓ ANDOR OKL. MÉRNÖK
vasbeton tervező irodája
BUDAPEST V., Mérleg-ucca 4
Telefon: Teréz 230-37 (Gresham-palota)

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

Az új temetőben szükséges mükő víztartó építésére Melocco Péter kapott megbízást 2050 pengőért.

A kerepesi temető irodaépületének üvegezési munkálatait Bielek László kapta 1096 pengőért.

Ugyanott a lapburkoló munkákat Kristofoli Vince kapta 2892 pengőért.

Ugyanotta mükő munkálatokat Melocco Péter kapta 5733 pengőért.

Az Erzsébet-híd melletti uszoda légtartályának szerelési munkálatait Oetl Antal vasöntőde és gépgyár r.-t. kapta 2480 pengőért.

A Széchenyi-fürdő mázoló és zománcozó munkálatait Ludvig János kapta 4455 pengőért.

Ugyanott a hőszigetelő munkálatokat a Parafakögyár r.-t. kapta 13.329 pengőért.

Ugyanott az asztalos munkálatokat Müller Rezső kapta 1896 pengőért.

Ugyanott a rézkorlát munkálatokat Vasuta Gusztáv kapta 1312 pengőért.

Ugyanott a fayance munkálatokat Koch és Szilágyi cég kapta 2190 pengőért.

Ugyanott a gőzkamara szellöztető boyler készítésére a Gyáripari és Kazánkovácsok Termelő Szövetkezet kapott megbízást 4980 pengőért.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az árvaházak, szegényházak és menhelyek 1928. évi textilanyagszükségletének beszerzése céljából.

A szabályszerűen kiállított, valamint lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat és az Anyagvizsgáló Intézet (IX., Soroksári út 31) által már előzetesen megvizsgált mintákat 1928. évi február hó 13-án d. e. 10 óráig kell a tanács IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályánál (IV., Központi Városház, I. pavillon, I. em. 29. ajtószám) benyujtani.

A szállításra vonatkozó minőségi feltételek az említett helyen köznaponként d. e. 9—10 óra között megkaphatók.

A versenytárgyalás 1928. évi február hó 13-án d. e. 10 óráig kell a tanácsi IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak erre a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők, vagy megbízottaik megjelenhetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy a kimutatásban felsorolt árukból kevesebbet, vagy egyáltalában nem rendel, valamint az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

A szállítandó áru hazai eredetét kívánatra igazolni kell.

Az ajánlati ár olyképpen adandó meg, hogy abban mindennemű költség ú. m. a II. és III. fokozatnak megfelelő bélyegilleték, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bennfoglaltassanak.

Amennyiben valamely ajánlatnyertes szállítási kötelezettségének eleget nem tenne, úgy az áru az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszersmindenkorra ki fog záratni.

Szállítási határidő, az ajánlat elfogadása tárgyában hozott határozat kézbesítését követő naptól számított 90 nap.

Budapest, 1928. január hó 20-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Zenta utca —Horthy Miklós-út és Budafoki-út közötti szakasz útrendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat 1928 február 13-án (hétfőn) déli 12 óráig kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928 február 13-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 január 25.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet

500.000 drb 18/18/13—14 cm.-es trahit fehér szállítására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. szám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett, borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 február 20-án (hétfőn) déli 12 óráig** a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak megbizottjánál, Központi városháza, II. emelet 279. számú helyiségében lehet benyujtani. A versenytárgyalást **1928 február 20-án (hétfőn) délután 5 órakor** tartjuk a II. emelet 266. számú helyiségben (üléstterem), ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 január 23

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

BÖRCSÖK MIHÁLY
TAKARÉKTÜZHELY ÜZEME
Budapest, VIII. ker., Mária-ucca 46. szám
Telefon: üzem: J. 388-44 Telefon: lakás: J. 424-65

Betoncsövek, burkolatlapok nagy készlete
ANDREA RESZVÉNYTÁRSASÁG
Cementárugyár, beton- és mélyépítés
Budapest, V., Hold-utca 19. Telefon: T. 298-57

GUTTMANN és SZÉKELY
FAKERESKEDŐK
BUDAPEST, X, SZÁLLÁS UCCA 2—4
Fióktelep: **VIII, DÉRI UCCA 15.**
(Nagyfuvaros ucca sarok.)
Telefon: József 359—68 Telefon: József 389—68

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

SZEIDL KÁROLY
érczöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

"SPECIAL"
mosógépgyár, Budapest, Váci-út 92
STAWLYANIN WOISLAV
Raktáron állandóan: Mosógépek, centritugák, gőzmángorlók minden nagyságban.
Telefon: Lipót 921—57.

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KEMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

Stekl Károly reszelőgyár Budapest
(Angyalföld) VI., Forgách-utca 21. Vállalja használt reszelők újra vágatását. Vasuti szállítmányok: Budapest, V., Lipótváros pályaudvarra bármentve küldendők.
Telefon: Lipót 901-08. Alapíttatott 1898. évben.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula
Budapest, III. Bécsi út 85 Telefon: T. 113-44

MENGL FERENCZ
épitési vállalkozó
Budapest, VI. Ambrus u. 5
Telefon: 968—34 szám

STEINER FERENC
OKL. MÉRNÖK, VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST,
I, Horthy Miklós-út 31. Telefon: J. 352-74

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az **ISTROS** rákapcsolható csólnak mótorokat.

Nagy Testvérek fémárúgyára
VII., Zugló, Telep-utca 31. Telefon: L. 992—31.
Épületbádogosmunkák, húzott, préselt, nyomott, horgonyolt tömegelkkel bármely fémből.

ASCHENBRENNER JÁNOS
Telefon: J. 78—89 **ácsmester** Telefon: J. 878—89
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 41. SZÁM
Telep: VII., Hajtsár-út 113. sz.

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 6. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 360—06.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Mátrai Zoltán
mü- és épitő-lakatosáru-gyára
Budapest, VII., Szigony-u. 13
Telefon: József 401—03

Magyar Mükő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szögyi István okl. épitész
Készit a legszakszerübb elsőrangu kivitelben: mindenfajta mükő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—21.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás keztyüt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890. — Telefon József 339-52.

REINER NÁNDOR hat. eng villanyszerelő
Budapest, Rózsa-u. 33. Tel.: J. 440-86

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 február 15 — 7 (955) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZÁM: TERÉZ 137-15

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

A polgárság adófillérei

hatalmas pártfogóra találtak. *Scitovszky* Béla belügyminiszter igéri meg, nagyon szép és komoly szavakkal, hogy *vigyázni fog a lakosság minden egyes adófillérjére.* A miniszter ama leiratában, amelyben a főváros 1928. évi költségvetését jóváhagyja, erőteljes és objektiv kritikát mond a főváros gazdálkodásáról, megdicséri a közgyűlés jószándékát, de ezért nem tartja szükségtelennek, hogy a polgárság adófillérei fölött való őrködést szintén igen határozottan meg ne igérje. Olyan esztendő után, amely a hiteltullépések ügye körül keletkezett politikai handabandázástól volt hangos, nem is lehet csodálkozni, hogy *a belügyminiszternek van néhány, a takarékosságra intő szava.* Boldogan kell azonban megállapitani azt, hogy *a belügyminiszter komoly itélete nem volt hatással a mindenből politikumot csinálók botránykeverése.* A belügyminiszter disztingválni tud, hallja ugyan a lármát, ugyanakkor azonban ettől teljesen függetlenül állapitja meg a tényeket. Ez az alapja annak, hogy *Scitovszky* belügyminiszter tiszteletreméltó objektivitással igéri meg, hogy a közgyülésnek „a közjó előmozditására irányuló törekvését ezentúl is *szives készséggel fogja támogatni*, továbbra is örködni fog azonban afölött, hogy *a lakosság minden adófillérét, a főváros jövedelmét csak hasznos és szükséges kiadásokra forditsák.*" És ennek a polgárság adófillérein való őrködésnek már a most, a *Ripka* Ferenc főpolgármesterhez érkezett leiratban is bőségét nyomára akadunk. Megállapitja például a miniszter, hogy nincs megelégedve a főváros vagyonának jövedelmezőségével és az önálló vagyonkezelésű üzemeknek a községi háztartáshoz való hozzájárulásával. Nem találja kielégitőnek a főváros takarékoskodását sem, hiszen a főváros olyan feladatokat is vállal magára, amelyeknek anyagi megoldásához igazán semmi köze sincsen. Példákat is találunk erre a miniszteri leiratban, amely úgy találja, hogy *a fővárosnak nem az a hivatása, hogy a társadalmi akciókat valósággal finanszirozza, hanem az, hogy ezeket a társadalmi mozgalmakat ébrentartsa és azoknak irányát ellenőrizze.*

Van azután a belügyminiszter leiratának egy igen fontos passzussa, amely szerint *a husfogyasztási adó* és elsőrendű élelmicikkek városi vámjának megszüntetéséhez nem járul hozzá. Első pillanatra talán kellemetlenül érinti Budapest polgárságát ez a miniszteri elhatározás, mert hiszen a költségvetés emez intézkedésétől *a polgárság életének olcsóbbodását reméltük.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* volt az, amely a husfogyasztásiadó eltörlésének gondolatát felvetette és annak a költségvetésbe való beállitását kiharcolta. A pártot azonban akkor sem érte kudarc, ha a miniszter *most* nem járult hozzá ennek az adónak az eltörléséhez, mert — és ezt erőteljesen leszögezzük — *a miniszter igenis, a legmesszebbmenő módon honorálni kivánja azokat a törekvésket, amelyek Budapest polgárságának életviszonyait akarják megjavitani.* A miniszter tehát elvileg a husfogyasztásiadó eltörlésének is barátja, de nem járulhatott hozzá ebben a pillanatban az adó eltörléséhez, mert az az ötmillió pengő, amely eddig a husfogyasztási adóból befolyt, most nem nélkülözhető a főváros budgetjében. Közbejött ugyanis a főváros tisztviselőinek elódázhatatlan fizetésjavitása. Amikor már elhatározott dolog volt a husfogyasztási adó eltörlése, akkor derült ki, hogy a *főváros tisztviselőinek sorsán sürgősen segiteni kell.* Egyelőre nem lehet tehát lemondani a husfogyasztási adóból befolyó jövedelemről, amelyből éppenhogy futja a fizetésrendezési különbözet, de kétségtelen, hogy az adóeltörléshez a belügyminiszter rögtön hozzájárul, mihelyt a főváros más forrást tud megjelölni arra, hogy ennek az adónak jövedelmét pótolni tudja. *Mert a büdzsé egyensúlybantartása egyik legvitálisabb érdeke a fővárosnak.* Az *Egységes Községi Polgári Párt akciója tehát nem szenvedett hajótörést, a polgárság terheinek csökkentése tekintetében oly jelentős adó eltörlése csak néhány hónapra elhalasztódott és egészen biztos, hogy az 1929. évi költségvetésben ez az adónem már nem fog szerepelni.* Ehhez az *Egységes Községi Polgári Párt* elsősorban a főváros lakossága érdekében, de másrészt presztizs szempontjából is ragaszkodik.

Nyugodt bizalommal nézhet tehát Budapest székesfőváros közönsége az olyan belügyminiszter működése elé, aki a főváros gazdálkodásának ellenőrzése során az adózók minden adófillérjére ügyelni kiván. *Scitovszky* belügyminiszter gazdag közigazgatási tapasztalatokkal felruházva foglalta el a bársonyszéket. Budapest adminisztrációjának hatalmas gépezetét az első pillanatban talán kevésbbé ismerte, mint a vidéki közigazgatást, de ma már *nemcsak Budapest igazi barátjának, hanem Budapest érdekei tökéletes ismerőjének is kell őt tartanunk.* Ez derül ki abból a leiratból is, amelyet most intézett a fővároshoz és amelyből megmutatja, hogy a hatalom magasságának távolságában is jobban meg tudja látni és érezni a főváros érdekeit, mint akárhányan, akik vagy kormányozni szeretnék ezt a várost, vagy pedig mint ennek a városnak csalhatatlan képviselői ülnek a közgyülési teremben.

Kozma Jenő szerint a Beszkárt igazgatósági tagsága nem fér össze a törvényhatósági bizottsági tagsággal

A Beszkárt igazgatóságában csak szakemberek foglaljanak helyet, a politikát teljesen ki kell zárni — A mélyvasút megépitését már a legközelebbi programba be kell illeszteni — Megoldás előtt az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár ügye

A tisztviselők fizetésemelése javára kellett a húsfogyasztási adó eltörlését elhalasztani

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a városigazgatás legfontosabb kérdéseire vonatkozóan részletes beszélgetést folytatott *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével. A beszélgetés, amely alább következik, kiterjed elsősorban a *BSzKRT ügyének elintézésére, a gyorsvasút létesitésére, az autóbuszpark növelésére, a husfogyasztási adó és a tiztviselőkérdés összefügésére, valamint a Községi Takarékpénztár megalkotására.* A nagybecsü nyilatkozat több olyan részt foglal magában, amelyek kétségkívül *a komoly szenzáció erejével hatnak.* Igy legelsősorban ki kell emelni *Kozma* Jenőnek azt az állásfoglalását, amely a főváros polgársága körében a legnagyobb megelégedést fogja kiváltani és amelynek értelmében

a BSzKRT agyonszenzációzott ügyét sürgősen el kell intézni, uj vezetőséget kell állitani az élére, amely csak mindenféle képzettségü szakemberekből állhat

és amelynek *teljesen távol kell tartania magát minden néven nevezendő politikától.* És itt következik *Kozma* Jenő rendkívül egészséges ideája, amely úgy hangzik, hogy a *BSzKRT igazgatósági tagsága nem fér össze a törvényhatósági bizottsági tagsággal.* Nagyjelentőségü különben *Kozma* Jenőnek az a megállapitása is, hogy *a BSzKRT adminisztrációjának jelentősebb része feltétlenül kifogástalannak bizonyult a vizsgálat során,* amiből

a közönség ismét mély tanulságokat vonhat le a baloldali szenzációhajhászó községi politika objktivitására vonatkozólag.

Ismét egy súlyos adat ahhoz, hogy a pártpolitika kedvéért milyen könnyü lelkiismerettel igyekeznek diszkreditálni a főváros legnagyobbszabásu üzemeit is.

Nagy jelentősége van *Kozma* Jenő amaz állásfoglalásának is, hogy *a gyorsvasutat már a főváros legközelebbi munkaprogrammjába bele kell venni.* Megtudjuk végre *Kozma* Jenő dr. nyilatkozatából azt is, hogy az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár átvétele a megvalósulás küszöbén áll,* mert elhárult minden olyan aggodalom, amely a főváros elhatározását befolyásolhatta volna.

Kozma Jenő dr.

nagyfontosságú nyilatkozata egyébként a következő:

Véglegesen és sürgősen likvidálni kell a Beszkárt-kérdést

— A legaktuálisabb problémák között szerepel a *BSzKRT* régóta húzódó ügyének elintézése. Pártunk álláspontja ebben az ügyben teljesen világos és határozott: mi a magunk részéről

ezeknek a kérdéseknek egyszersmindenkorra való gyors és végleges likvidálását követeljük.

Tiszta helyzetet akarunk teremteni, aminek előfeltétele az, hogy tiszta képet kapjunk erről az ügyről. Engem mindenesetre *meglepetésként ért a baloldali bizottsági tagoknak a közlekedési bizottság szombati ülésén tanusitott magatartása.* Állandón sürgették a BSzKRT-jelentés letárgyalását és most csodálatosképpen *egyszerre az elhalasztás szükségessége mellett érveltek.* A mi pártunk ebben a kérdésben is tárgyilagos akar lenni. Éppen e tárgyilagosságra való törekvés következményeképpen változtattam meg a *Finy-féle jelentés* ügyében elfoglalt álláspontomat. Amidőn ugyanis meggyőződtem arról, hogy a Finy-jelentés integráns része az előadói jelentésnek, előbb elfoglalt álláspontomat megváltoztattam és *kiforsziroztam, hogy ez a jelentés is kinyomattassék.*

— Ami a vizsgálati anyagot illeti, ebben a tekintetben szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy

a BSzKRT ügyvitelének domináló része legalább is kifogástalannak bizonyult a vizsgálat során, sőt merem állitani, hogy egyes részeiben a BSzKRT adminisztrációja dicséretet is érdemel.

Erről a dicséretes részről nem beszélnek a túloldalon. Azok a hibák és mulasztások, *amelyek tényleg fölmerültek, olyan régi keletüek, annyira közismertek és annyira idejüket multák, hogy ma már csak azok számára szolgáltathatnak vitaanyagot, akik a kérdés végleges likvidálása és a BSzKRT konszolidációjának megteremtése helyett személyes és szenvedélyes vitát akarnak provokálni.*

— A dolog érdemét illetően nekünk az a véleményünk, hogy mi itt *tulajdonképpen csak a Rényi-kérdéssel állunk szemben.* Az ügynek ezt a személyes természetü részét *mielőbb meg kell oldani.*

Az egész többi anyag fölött pedig napirendre kell térni annál is inkább, mert hiszen a legtöbb kérdésben Láng Lajos biz. tag többségi jelentése is napirendretérést javasol.

— A főváros közönségének mindenesetre az az érdeke, hogy ezek a bonyodalmak végre kiküszöböltessenek és *a BSzKRT élére új igazgatóság kerüljön, amely azután minél előbb kezébe veheti a reorganizáció irányítását.* Az új igazgatóság megválasztásáról természetesen még nem történt döntés semmiféle irányban. Egyelőre csak *tárgyalások folynak*, amelyekben pártom megbízásából résztveszek. Ezek a tárgyalások *még nem jutottak olyan stádiumba, hogy a nyilvánosságot bármiféle tekintetben is tájékoztathatnám.* Az új igazgatóság megválasztását illetően nekem az a véleményem, hogy

a BSzKRT élére csak különböző képzettségü szakemberek kerülhetnek és a BSzKRT ügyvitele csak szakszerüen és politikamentesen irányítható.

Elvégre itt az ideje, hogy a BSzKRT is a konszolidáció útjára lépjen. Szükségesnek tartom továbbá hangsúlyozni azt az egyéni véleményemet is, hogy

a BSzKRT igazgatósági tagsága nem fér össze a törvényhatósági bizottsági tagsággal.

A BSzKRT igazgatóságában csak szakemberek foglaljanak helyet, a politikát még ebben a formában is ki kell zárni a BSzKRT vezetéséből.

A gyorsvasút és a hidak

Megemlítettük *a földalatti gyorsvasút* megalkotásának tervét. Erre vonatkozóan *Kozma* Jenő a következőket jegyezte meg:

— Hivatalos városházi körökben az a vélemény uralkodik, hogy a gyorsvasút megépítésére *csak 8—10 év mulva kerülhet sor.* Ezzel szemben nekem az a véleményem, hogy

a mélyvasút megépítése már a legközelebbi programba is beilleszthető.

Annál inkább sürgősen megoldandó problémának tartom a mélyvasút megépítését, mert ezzel együtt *megoldjuk Buda és Pest sürübb összeköttetésének problémáját is.* A Duna alatti alagutak megépítésével ugyanis *pótolni lehet azokat a hidakat, amelyeknek megépítésére különben — a Hungária úti és a Boráros téri hidakon felül — feltétlenül el kellene magunkat határoznunk.*

A beszélgetés során szóbakerült *az autóbusz közlekedés* megjavításának kérdése is.

— Ebben a tekintetben — mondotta *Kozma* Jenő — *ez év folyamán nagy fejlődés várható. Az év végére ugyanis feltétlenül üzembe helyezhető lesz az a 100 új autóbuszkocsi*, amelyet még a mult év végén megrendeltünk. Én a magam részéről már most szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy e 100 új autóbuszkocsi üzembehelyezésénél

Kőbányát kell minden körülmények között előnyben részesíteni, erre nézve pártunk előterjesztéssel is élt

és arról kell gondoskodnunk, hogy *Kőbánya és Rákosfalva között a összeköttetést mielőbb megteremtsük.*

Szóbahoztuk *Kozma* Jenő előtt azokat a híreket, amelyek szerint *Scitovszky* Béla belügyminiszter a *husfogyasztási adó eltörlése ellen döntött.* Erre vonatkozóan a következő választ kaptuk:

A fizetésemelés és a husfogyasztási adó

— A húsfogyasztási adó eltörléséhez a kormány azért nem járult hozzá, mert *időközben fedezetet kellett találni a fővárosi tisztviselők fizetésemelésére, amely 5 millió pengőt tesz ki, vagyis majdnem pontosan azt az összeget, ami húsfogyasztási adó címén bevételként várható.* A kormány teljes mértékben honorálta a húsfogyasztási adó eltörlésére vonatkozó indokaimat és

akciónk teljes sikerrel járt volna, ha új fedezetről való gondoskodás nem vált volna szükségessé és ezt hivatása szerint a tanács is átérezte volna.

A kormány természetesen deficites költségvetéshez nem járult volna hozzá és így *a fővárosi tisztviselők fizetésemelése javára kellett a húsfogyasztási adó eltörlését elejteni.* Ez azonban

nem jelent végleges elejtést, hanem csak elhalasztást.

mert most már *az elvi hozzájárulás meg van, az év folyamán tehát módunkban lesz a tervet végre is hajtani. Sőt gondoskodni fogunk arról, hogy ez az adónem az 1929. évi költségvetésben már elő se forduljon.*

Végül az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* ügyét említettük meg. *Kozma* Jenő ebben a kérdésben a helyzetet a következőkben ismertette:

A Községi Takarékpénztár rövidesen megalakul

— Tudomásom szerint *ez a probléma most már közeledik a megoldás felé.* A helyzet ugyanis egyszerűbbé vált azzal, hogy *minden ipari vállalkozást, amely az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárt terhelte, likvidáltak és már csak a kerettel kell számolnunk.* Ebben a keretben egészen jó hitelanyag van, amelyet a *Pénzintézeti Központ* revizorai megcenzuráztak *és a cenzurán ez az egész hitelanyag keresztülment.* Ugyszólván csak a betétállomány maradt meg az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárban és

az egyetlen kérdés, amely még terhet jelent: a nyugdijalap kérdése. De ez a kérdés könnyen kiküszöbölhető.

Hogy ezzel a kifejezéssel éljek: *az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár egész területe ki van takarítva, ilyen körülmények között a fővárost meglepetés nem érheti. A főváros tehát minden kockázat nélkül veheti át az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárt.* Ugy hallom, hogy február 15-én lejár a főváros opciója az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár majoritásának átvételére. Ezzel

az opcióval feltétlenül élni kell, ha ugyan az opció határidejét meg nem hosszabbitják.

Információm szerint *az opció határidejét két héttel fogják meghosszabbitani, ez alatt az idő alatt pedig feltétlenül befejeződnek az illetékes tényezők között folyó tárgyalások.* Legrosszabb esetben is csak arról lehet szó, hogy két-háromszázezer pengő befektetés árán hajtható végre ez a fuzió. *Ez az összeg nagyon kis áldozat annak a célnak az érdekében, amely meg akarja valósitani a régi álmot: a községi takarékpénztárt.* Ha ez a fuzió sikerül,

olyan községi takarékpénztárt kapunk, amely egyszerre a legelőkelőbb pénzintézetek sorába fog emelkedni.

Azt azonban már most szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy *a bankoktól a fővárosi tőkéket nem lehet bevonni, mert nem hozhatjuk a bankokat nehéz helyzetbe.* Egyetlen fővárosi közintézménynek sem lehet ugyanis hivatása, hogy a magántőkének konkurenciát csináljon, amint azt Bécsben láthatjuk.

A kormány nem elvi okokból utasította vissza a húsfogyasztási adó eltörlését

Az Egységes Községi Polgári Párt közgyülés előtti értekezlete

Az Egységes Községi Polgári Párt hétfőn este 7 órai kezdettel Akadémia uccai párthelyiségében *Kozma* Jenő elnöklésével értekezletet tartott, melyen a párt összes bizottsági tagjai résztvettek. Jelen voltak: *Gaár* Vilmos, *Becsey* Antal, *Ereky* Károly, *Holtzer* Nándor, *Dorner* Gyula, *Ugron* Gábor, *Rónay* Sándor, *Glück* Frigyes, *Dinich* Vidor, *Szilágyi* Lajos, *Glückstahl* Samu, *Nagy* Andor, *Bibithi Horváth* János, *Stern* Sándor, *Éber* Antal, *Demény* Aladár *Bayer* Antal, *Szabó* Béla, *Gamauf* Géza, *Nagy* Antal, *Pompéry* Elemér, *Lackenbacher* Béla, *Farkas* József, *Sajó* János, *Zsiross* István, *Politzer* Gusztáv, *Balkányi* Kálmán, *Scheuer* Róbert, *Bohn* József, *Bódy* Tivadar, *Staub* Elemér, *Popelka* Gusztáv, *Csillery* Béla, *Usetty* Béla, *Bacsinszky* Vladimir, *Martin* János, *Dongó* Orbán, *Neményi* Imre, *Dósa* Ottó, *Hubert* Vilmos, *Sümeghy* László, *Bánó* Dezső, *Horti* József, *Bakonyi* János és mások.

Az értekezlet napirend előtt hosszasan foglalkozott a belügyminiszteri leirattal, mely a húsfogyasztási adó eltörlését — tudvalevőleg — nem hagyta jóvá. E kérdés körül nagy vita keletkezett, amelyben *Szilágyi* Lajos, *Ugron* Gábor, *Éber* Antal, *Ereky* Károly, *Glückstahl* Samu, *Becsey* Antal és *Kozma* Jenő vettek részt.

A felszólalások során a párt megdöbbenéssel vette tudomásul a belügyminiszter azon határozatát, amely megsemmisitette a pártnak a közönség adóterheinek könnyítése érdekében folytatott küzdelmét.

Megállapitást nyert, hogy a párt elnöksége előzetesen meggyőződött arról, miszerint a kormány elvileg nem ellenezte a húsfogyasztási adó eltörlését és most is csak financiális okok késztették a belügyminisztert arra, hogy ezt az adónemet továbbra is fenntartsa. A belügyminiszter ugyanis részben a tisztviselők fizetésrendezéséhez igényelt kiadások fedezésére, részben pedig azért nem engedi eltörölni a húsfogyasztási adót, mert nem bizik meg teljesen egyes bevételi költségvetési tételek realitásában.

A párt azonban ezen tisztára pénzügyi indokolás dacára sem teszi magáévá a belügyminiszter álláspontját, mert meg van győződve, hogy megfelelő takarékossággal a költségvetés egyensúlyának veszélyeztetése nélkül is jóvá lehetett volna hagyni a szóbanforgó adónem eltörlését.

Épp ezért *a párt elhatározta, hogy álláspontját változatlanul fenntartja és mindent el fog követni, hogy a jövő évi költségvetésben ez érvényesittessék és a kormány által is jóváhagyassék.* Az elnökség megbizást kapott, hogy a közgyüléshez teendő indítványban szögezze le a párt álláspontját, amely szerint csak olyan költségvetést hajlandó megszavazni, melyből hiányozni fog az elsőrendű életszükségletek adója, mint bevételi tétel. A felszólalók azon reményüknek adtak kifejezést, hogy ezt sikerülni fog keresztülvinni annál is inkább, mert hisz megállapitható volt, hogy *a kormány nem elvi okokból ellenezte az adónem eltörlését.*

Ezután a napirend tárgyalása során foglalkoztak *Folkusházy* Lajos visszatartásával, továbbá *Orphanides* Etel tiszti orvossá való választásával.

A közkórházi költségvetés tárgyalása során elhatározták, hogy

a párt teljes erővel követelni fogja a Rókuskórház mielőbbi kitelepitését.

A közgyülés napirendjén levő többi ügyek letárgyalása után az értekezlet 10 órakor ért végett.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vizmüveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bőrmellénygyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Kő. tisztviselőknek engedmény!

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

LUDOVIKA AUTÓCAROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon: Teréz 296-51 és 290-78.

Golyóscsapágyak kartellen kivül!
Legtökéletesebb anyag — legprecizebb kivitel!
FERRONOVA KERESK. VÁLLALAT
BUDAPEST, VI., JÓKAI UCCA 28.
TELEFON: T. 130—56. TELEFON: T. 130—56.

TELEFON: J. 395—78 **KLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépitös, út, vasút, hidépitös, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

Klébelsberg Kunó miniszter a lágymányosi Dahlem ügyét elintézettnek látja

„A községi pártok vezetői részéről most már ellenállással nem fogok találkozni" — A politikumot végleg sikerült kiküszöbölni

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter közvetlenül a városháza karácsonyi szünete után pártközi értekezleten ismertette lágymányosi terveit a községi pártok vezetőivel. A kultuszminiszter meggyőző érveinek hatása alatt egységes hangulat alakult ki, amely szerint

a községi politika vezetői pártkülönbség nélkül elismerték, hogy szükség van a lágymányosi egyetemi építkezések megindítására.

csupán abban a tekintetben hangzott el némi aggodalom egy-két baloldali felszólalásban, hogy nincs-e sürgősebben megvalósítandó terv, mint a lágymányosi egyetemi építkezéseké. Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter a lágymányosi kérdésről azóta, hogy ez a pártközi konferencia lezajlott, a nyilvánosság számára a legközelebbi teendőket illetően nem nyilatkozott. Éppen ezért szükségesnek tartottuk, hogy a helyzet alakulása iránt érdeklődjünk és megkérdezzük, történt-e már konkrét lépés a lágymányosi tervek megvalósításának irányában?

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter

érdeklődésünkre a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fővárosi pártok vezetőivel folytatott tárgyalásaim során *a legnagyobb fokú megértéssel találkoztam.* Éppen ezért

a lágymányosi kérdést pártpolitikai vonatkozásban elintézettnek tekintem,

mert a pártközi konferencián az elhangzott felszólalások alapján arra a meggyőződésre jutottam, hogy *a községi pártok vezetői felfogásomat elvben és általánosságban helyeslik.* Úgy látom tehát,

hogy a községi pártok vezetői részéről most már ellenállással nem fogok találkozni.

Minden oldalon belátták, hogy ezt a problémát meg kell oldani. Úgy a tudományok modern fejlődése, mint az egyetemi centralizáció szempontjából

egyaránt nincs más megoldási mód, mint a lágymányosi egyetemi építkezések tervének megvalósítása.

Ismétlen tehát, hogy *a politikumot sikerült végleg kiküszöbölni és így most már rátérhetünk a konkrét tanácskozásokra.*

Arra a kérdésre, hogy mikor kezdi meg a főváros tanácsával és illetékes ügyosztályával a konkrét megbeszéléseket, *Klebelsberg* kultuszminiszter így válaszolt:

— Előzetes tanácskozásokat máris folytattunk,

közelebbi megbeszélésekre azonban csak akkor kerülhet sor, ha a numerus clausus módosításáról szóló törvényjavaslat parlamenti vitája befejeződik.

Ez a parlamenti vita ugyanis *minden időmet igénybe veszi,* úgy hogy a lágymányosi egyetemi építkezések nagyjelentőségű tervének miként való megvalósításáról és a megoldás konkrét módozatairól *csak e parlamenti kampány befejeztével folytathatok tanácskozásokat.*

—

Ilyen körülmények között a lágymányosi egyetemi város tervének megvalósítása *most aligha fog különösebb akadályokba ütközni.* Az illetékes tényezők számításai szerint legkésőbb március hó folyamán az egész anyag letárgyalható lesz, úgyhogy tavasszal, vagy legkésőbb a nyár elején már az előmunkálatok is megkezdődhetnek.

A javadalmi őrség aranygalléros parancsnoka kezelőtiszt lett Kőbányán

A főváros hivatalos közlönyének legutóbbi számában néhánysoros, látszólag semmitmondó kis hirdetés jelent meg egy áthelyezésről, amely így szól:

„*A polgármester* 19.351/928. I. számú rendeletével a közszolgálat érdekében áthelyezte *Kiss* Ernő *javadalmi őrségi parancsnokot a javadalmi őrség főparancsnokságától* a X. kerületi előljárósághoz, Dreszler Gellért *kezelő főtisztnek* a létszámban való *pótlására* és egyúttal a 80.833/924. I. számú rendelettel a fogyasztási adó és vámőrségi *parancsnoki tennivalók* ellátására adott megbizatása *alól felmentette.*"

A jelentéktelennek látszó áthelyezés azonban a sokat támadott, szerencsétlen konstrukciójú fővárosi javadalmiőrség palotaforradalmának és belső eriedésének likvidálását, a két évig tartott párosviadal szürke epilogusát jelenti.

A párviadal stramm, aranygalléros, ezredesi uniformisban, szablyával a kezben folyt le a javadalmi őrség parancsnoki hivatalában, a központi városházán. A küzdelem epilógusa pedig egy szürke, jelentéktelen kis kezelőtiszti beosztás, amelynek színhelye viszont a messze kőbányai előljáróság poros, aktaillatú irnoki szobájában...

A javadalmi őrség sem nem civil, sem nem katonai, felemás intézménye 1923-ban született, amikor a kormány a fővárosnak engedte át a fogyasztási adó beszedésének jogát. Rövidesen megjelentek azután a pesti uccán a békebeli szanitéc vagy osztrák Landwehr uniformisra emlékeztető ruhájukban ezek a katonás-civilek, vagy civil-katonák. A városházán is hamarosan tucatszámra kezdtek nyüzsögni a békebeli csendőrtiszti uniformisban járó hadnagyok, főhadnagyok, kapitányok, őrnagyok, alezredesek, sőt akadt ezredes is. Csak később derült ki róluk, hogy a vámőrség vezérkarának tagjai, illetve parancsnokai a délceg urak.

Ezeketa minden tekintetben kiváló, komoly és tiszteletreméltó tisztviselőket, akiknek hasznos munkásságát mindenki elismeri és méltányolja, — nem tudni kinek az intencióiára, milyen célzattal — cifra uniformisba bujtatták és ezzel *megkezdődött az egészen felesleges katonásdi paródia a „főparancsnokságon" is.* A magas rangjelzésű uniformisokkal együtt ugyanis furcsa szellem vonult be a városházi hivatalokba és *a parancsnokok között hamarosan megkezdődött a vetélykedés.* Az intézmény működésére káros viszály közel két évvel ezelőtt a „tiszti kaszinó" körül robbant ki.

Úgy kezdődött a dolog, hogy *Bencze* István, a javadalmi őrség főparancsnoka 1926 február 10-én a pénzügyi osztályvezető tanácsnoktól utasítást kapott arra, hogy *Kiss* Ernő parancsnokról, aki ellen valami kifogás merült fel, jelentést tegyen. *Kiss* parancsnok a megindult eljárás során, 1927 márciusában személyes térre vitte a dolgot és azzal gyanusította meg *Bencze* István főparancsnokot, hogy az elbocsátott javadalmi örök részére kiutalt negyedévi segélyt az általa kezelt „tiszti kasszába" utalta be. A tanács újra elrendelte a szigorú vizsgálatot, amely *Kiss Ernő állításait nem igazolta és Bencze főparancsnok eljárását mindenben igazolta.*

Innen keletkezett az a belső viszály, amely a vámőrség testületét közel két éven át nyugtalanította és amelynek során már-már a legénység is két pártra szakadt. Végeredményben *hat vámőrt el is kellett bocsátani, a kisebb bűnösöket pedig áthelyezéssel sujtották.*

A volt parancsnok távozásával reménlhetően helyreáll a régi nyugalom. Ezt valószínűvé teszi az a polgármesteri rendelet is, amely szerint február 3-tól kezdve a javadalmiőrség tiszti és legénységi személyzeti ügyeit, úgy a felvétel, mint az elbocsátás terén, valamint a fegyelmi kérdésekben, mindennemű vizsgálat tekintetében a főparancsnokság hatásköréből *az elnöki ügyosztály hatáskörébe utalta át.* Ezzel tulajdonképpen meg is szűnt a vámőrség önállósága és igen helyesen, beolvadt a fővárosi alkalmazottak összeségébe.

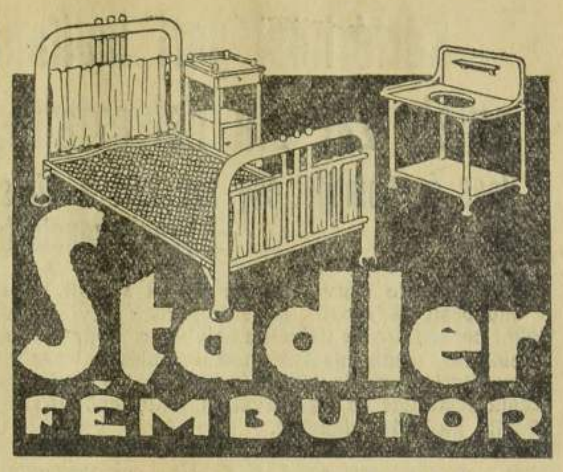

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

MAKOVSKY FERENC Budapest, VII. Abonyi-u. 4. — Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze TELEFON: J. 881-17

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek — Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

«SCHA—CO» a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép GURLITT HERMANN V., Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

TÓTH SÁNDOR autógummi és gummiheveder gőzvulkanizáló üzeme Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

iskolák helyes világítására a gazdaságos „DURAL" armaturák a legjobbak! :: Képviselet: FALB NÁNDOR Budapest, IV, Városház-u. 6. TELEFON: 210—03

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B. Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

„VIKTÓRIA" zászlógyár és díszítő vállalat BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842. Zászlók, díszítések, címfestő, mázoló és szobafestő munkák.

PRISTER GYÖRGY Szab. biológiai szennyvíztisztító berendezések r.-t. Budapest, VI., Aréna-út 84. sz. Tel.: Terés 222—12

KRISCH FEKETE JÁNOS tetőfedő mester Telefon: J. 434-11. BUDAPEST I., Karolina-út 16.

FOHN CIPŐÁRUHÁZ Budapest, VII. ker., Király ucca 9. sz. ALAPITTATOTT 1898 Dúsan felszerelt raktárt tart: férfi-, női-, gyermek-, luxus- és strapacipőkben. Városi tisztviselőknek kedvezményes árak.

Zöldy Béla okleveles gépészmérnök Telefonszám: Lipót 983—52 csiszolóárú különlegességek, gépek, szerszámok. BUDAPEST, VI., Váci-út 1. szám Westend palota.

Böhm Károly és Kállay Géza Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók Telep — Iroda: Budapest, X., Kőbányai-út 43/E Telefon: József 365—25.

KERTÉSZETEK FIGYELMÉBE! Permetezzük gyümölcsfáinkat télen DENDRIN-NEL a kártevők ellen. KRAUSZ-MOSKOVITS RT. Budapest, VIII., Örömvölgy-u. 8.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA királyi kiváltságos nagykereskedők BUDAPEST V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63 Vászon és asztalnemű Szállodai és kórházi fehérnemű

GATTYÁN PÁL KÖVEZOMESTER ÚTÉPÍTÉSI VALLALATA Budapest, X. ker. Beöthy-ucca 2. Telefon: József 318—62 Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát Díjmentes költségvetés

Kártérítési pert indítanak a mezőtúri cég ellen, amely zár alá helyeztette a főváros világító oszlopait

A Haas és Somogyi cég azt kéri a bíróságtól, hogy a mezőtúri Benjamint ötvenezer pengő kaució letételére kötelezze

Városszerte nagy feltünést keltett a mult héten a budapesti központi járásbíróságnak egy szabadalmi perben hozott ítélete, amelyben a főváros képviselőinek meghallgatása nélkül „valószínü szabadalombitorlás" cimén bírói zár alá vette a Budapest uccáin felállított és még gyártás alatt levő újszerü világító hirdető-oszlopokat.

A főváros tanácsát ez a rendelkezés annál inkább meglepte, mert az *A. E. G. Unio magyar villamossági r.-t.-gal* annakidején a legóvatosabb körültekintéssel kötötte meg a szerződést.

kötelezve az Uniót és a vele társult Haas és Somogyi céget a szabadalmak törvényes megszerzésére,

ami meg is történt.

A bíról zárlat elrendeléséről a főváros ugyan egyáltalában nem kapott értesitést, a tanács mégis nyomban utasította a tisztiügyészséget a jogorvoslat megtételére, ami teljes sikerrel is járt. Szombaton tárgyalta újra a járásbíróság az eredeti szabadalmi pert, amely alkalommal

a bírói zárlatot feloldotta, a per azonban tovább folyik.

Bár egy percig sem kételkedünk a processzus kimenetelében és tisztán látiuk a székesfőváros igazát, mégsem mehetünk el szó nélkül az eset mellett.

Furcsa mindenesetre, hogy a *mezőturi hirdetési ügynökség*, amely ezt az újszerű és úttörő szabadalmat olyan páratlan fürgeséggel szerezte meg magának, a kereset állitása szerint, Budapesten csak egy év mulva fedezte fel a „szabadalombitorlást", mikor már az összes uccasarkokon ott ragyogtak a reklámoszlopok vastornyai. A mezőtúri hirdetési ügynökségnek lehet valami szabadalma, ami talán ugyancsak hirdetési célokra szolgál s ezt a nagy pesti sokadalomban összetévesztette az Unió által megszerzett német pátenssel. A főváros mezőtúri felperese azonban nyilván nincsen tisztában a szabadalmi törvényekkel, mert ha neki volna igaza, akkor csak egyfajta autó, mozdony és motor futhatna a világon. Pedig sok azonos gép van, amelynek más és más a rendszere és más a szabadalma is.

Az eset részleteit legjobban az alábbi nyilatkozatok világitják meg:

Liber Endre

székesfővárosi tanácsnok, akinek ügyosztályába a *Fővárosi Hirdető Vállalat* is tartozik, ezt mondja:

— A lapokból tudtuk meg, hogy szabadalmi per indult meg a főváros ellen és hogy a székesfővárosi *Hirdető Vállalat* világító oszlopait bírói zár alá vették. Sem a főváros vezetősége, sem a *Hirdető Vállalat* igazgatósága addig nem kapott hivatalos meghivást, idézést vagy értesitést ilyen perről, vagy ilyen perrel kapcsolatban. Időközben részben magánuton a következőket állapitottuk meg:

— Egy mezőtúri hirdető ügynökség hétfőn indította ezt a szabadalmi pert, anélkül, hogy előbb a fővároshoz fordult volna felvilágositásért. A járásbiróság a perben már hétfőn tárgyalást is tartott. Erre a tárgyalásra azonban

nem hivta meg a bíróság sem a fővárost, sem a Hirdető Vállalatot,

hanem olyan végzést hozott, hogy a világitóoszlopok „valószinü szabadalomsértés miatt zár alá veendők". E végzés alapján a járásbiróság még ugyanaz nap este megjelent az oszlopokat gyártó *Haas és Somogyi* cég telepén. A késő esti órákban csak az egyik müvezető volt a telepen. Ennek a jelenlétében az eljáró járásbiró a gyártás alatt álló oszlopokat zár alá vettnek jelentette ki és az erről szóló végzés egy példányát neki kézbesitette.

— A főváros ebben a perben teljesen tisztán áll, mert a

netáni szabadalomsértés esetére is a felelősséget annakidején szerződésileg a vállalkozóra hárította.

Sőt ennek ellenére a leggondosabb figyelemmel volt arra is, hogy a *világitóoszlopok kivitele szabadalomba ne ütközhessék.*

— A főváros a törvényes határidőn belül a szükséges jogorvoslattal élt és a tanács a tisztiügyészségnek ebben az irányban a szükséges felhatalmazást megadta.

— A főváros erélyes intézkedése elsősorban arra irányult, hogy mielőbb újabb határnapot tüzzenek ki ebben a furcsa perben, másodsorban pedig arra törekedtünk, hogy a járásbiróság elsőizben hozott ítéletének megváltoztatásával *az elrendelt bírói zárlatot feloldassuk.*

— Egyidejüen a Székesfővárosi Hirdető Vállalat, ugyszintén a szabadalomért felelős *A. E. G. Unió Magyar Villamossági R.-T.*, valamint a *Haas és Somogyi cég*

együttes előterjesztést tettek a zárlat feloldása iránt.

Ezt az előterjesztést szombaton tárgyalta a büntető járásbiróságon dr. *Czukor* járásbiró, aki az uccán felállított tiz darab oszlopot 2000 pengő biztositék letételétől feltételezetten, a *Haas és Somogyi* cég telepén gyártás alatt levő 40 oszlopot pedig

minden feltétel nélkül feloldotta a zárlat alól.

A *Haas és Somogyi* cég az oszlopok további gyártását már meg is kezdette. A per további sorsa a bíróságtól függ.

Felkerestük

a Haas és Somogyi vasszerkezeti gyár

igazgatóját, *Somogyi* Károly mérnököt is, aki igy nyilatkozott:

— Egy *Benjamin* nevü mezőtúri hirdetési vállalkozó indította a pert. Hogy alaptalanul, azt feleslegesnek tartom hangsúlyozni. Állitólag 1921-ben vett egy szabadalmat, amelynek azonban *a miénkhez semmi köze, legfeljebb hasonlatossága van.* Az a szabadalom, amit mi egy német gyártól megszereztünk, egyébként is 1921-nél korábbról származik. A Budapesten alkalmazott rendszer

szabadalmát Németországban vásároltuk az A. E. G.-vel együtt,

mert a főváros kikötötte, hogy csak akkor adja ki a rendelést, ha a szabadalom ügyét törvényesen rendeztük a versenytárgyalás után. Ez meg is történt. Az általunk megvásárolt német szabadalom egyébként Németország összes városaiban, sőt *egész Európában el van terjedve.* Nyilvánvaló, hogy a felperes a keresettel csak tőkét akar kovácsolni, de eredménye nem lesz. Egyébként egyidejüen a Hirdető Vállalat és

mi is viszontkeresetet indítunk kártérítésért a mezőtúri hirdetővállalkozó ellen,

s mert tudomásunk szerint ez a cég nekünk anyagi garancia nem lehet, azt kérjük a bíróságtól, hogy *kötelezze a felperest 50.000 pengő kaució letételére.*

Mindenesetre különös és kellemetlen, hogy rövidesen a második szabadalmi per szenvedő részese a főváros. Nemrégiben

az Andrássy-uton felállított forgalomszabályozó lámpát vették zár alá,

állitólagos „szabadalombitorlás miatt" és a villanyrendőrt emiatt le is kellett szerelni, most pedig a világító hirdetőoszlopokkal van baj. Remélhetően ezeket nem tudja az uccákról eltávolittatni a mezőtúri patent-birtokos.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbeton-épités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

BIRÓ M. műszaki vállalata
Központi fütések, vizvezeték, csatornázás, légszeszvezeték és ANGOL FÜRDŐSZOBA BERENDEZÉS részére
Budapest, V. Arany János u. 9. Telefon: T. 290-28

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és mülakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

CZIGLER JÁNOS
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak felszerelése. Vörösréz-edények és készülékek, vörösréz-mosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Telefon: József 368—24
BUDAPEST, VIII. ker., Koszorú ucca 12

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-ucca 14. szám.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és diszmü bádogos, légszesz és vizvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

JÓNÁSZ VILMOS és WEINER FERENC
(NÉHAI WEINER JÁNOS UTÓDAI) ••••••••• ÉPÜLET ÉS MŰLAKATOS ÜZEME
BUDAPEST, VII., ALMÁSSY-TÉR 4. SZ.
Alapitva: 1899. Telefon: J. 333-43.

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 913-11
BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VIII., Vas-utca 7. Telefonhivó: J. 14-91

ARNÓCZKY ÉS TÁRSA
AUTÓKARROSSZÉRIA GYÁR
Budapest, VIII., Práter-u. 64. Telefon: J. 311-18.

REINER NÁNDOR hat. e ng villanyszerelő
Budapest, Rózsa-u. 33. Tel.: J. 440-36

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés dijtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 839-62.

POPPER ZSIGMOND és TÁRSA
ács- és épitőmesteri cég
BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRÚT 15.
Telefon: Iroda T. 244-73, Telep L. 916-63.

Tudor Akkumulátorgyár R.-T.
BUDAPEST | V., Váczi-út 137-139 Telefon: L. 923-09

GABRIEL ANTAL
oklevelés gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése
Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Budapest, II., Bimbó u. 5. Telefon: T. 136-25.

Kohn épitési vállalata.
I. Fürdő u. 3/c. J. 456-03.

Tizenötmillió pengőbe kerül az új központi kórház és a gyűjtőkórház

Minden tényező a Kerepesi-útmenti telek mellett foglalt állást — Felirat a kormányhoz a pestvármegyei, vagy állami közkórház létesítése ügyében

A 150 évnél idősebb Szent Rókus-kórház és a dologházból gyógyintézetté előléptetett Kun uccai kórház elérkeztek az agónia végső stádiumához. A közegészségi bizottság orvostagjai, a központi kórházi igazgató-főorvos és az illetékes tanácsnok egyaránt megállapították, hogy az elaggott központi kórházban és a börtönből rögtönzött Kun uccai kórházban tarthatatlan és hajmeresztő állapotok vannak. A kórházi igazgató-főorvosok értekezlete és a sürgős tatarozás kérdésében összehívott rendkívüli ankét azt is konstatálták, hogy kidobott pénz minden fillér, amit e két kórház tatarozására költenek, mert azokból modern egészségügyi intézményeket a legnagyobb összegek beleölése árán sem lehet létesíteni. Ma már nyilvánvaló, hogy egyetlen orvosság van:

új központi kórházat kell létesíteni.

A *Fővárosi Hirlap* hasábjain mi voltunk a megindítói a kórházépítési mozgalomnak. Mi hangoztattuk hétről-hétre, hogy nem megoldás, ha a központi ágynyilvántartó bürokratikus nyerseséggel azt feleli a gyógyulás után rimánkodónak, hogy *„nincs hely"*, mert lehetetlen állapot, hogy a kórházakban csak akkor akad hely új betegnek, ha meghal a régi, vagy ha a beteget felgyógyultan elbocsátják. Rámutattunk a lehetetlen helyzetre, hogy a mentők súlyos betegekkel kórházról-kórházra házaljanak, amíg valahol üres ágyat találnak, hogy anyák az uccán szüljenek, hogy súlyos tüdőbetegek akadálytalanul fertőzzék a környezetüket, az uccán járó-kelőket...

Örömmel állapítjuk meg, hogy a *Fővárosi Hirlap* akciója eredménnyel járt. Egyben ugyanis nyugodtak vagyunk:

a kórházkérdés most már állandóan a felszínen marad

és addig nem kerül le a napirendről, *amíg a megoldás formája valamiképpen ki nem bontakozik.*

Felkerestük

Némethy Béla tanácsnokot,

a közegészségi és közkórházi ügyosztály vezetőjét, aki a kórházkérdés fejleményeiről a következőkben tájékoztatta munkatársunkat:

A halálraitélt Rókus

— A multheti ankéten, amelyen jelen voltak az összes kórházigazgatók, a központi közházigazgató, a tisztifőorvos és *Solty* Lajos középítési tanácsnok is, egyhangúan kialakult az a vélemény, hogy *sem a Rókus-, sem a Kun uccai kórházakat fenntartani többé nem lehet*, hogy minden tatarozás hiábavaló, ideig-óráig tartó segítség, mert a régi épületekből megfelelő gyógyítóházakat teremteni lehetetlen. A panaszok valóságáról magam is meggyőződtem. Aprólékosan megvizsgáltam a kifogásolt kórházkat, és sajnos,

igazat kell adnom azoknak, akik tarthatatlannak mondják a helyzetet.

— Az ankéten foglalkoztunk az új kórházépítés kérdésével is és felkértem az igazgató-főorvosokat, hogy idevonatkozó részletes javaslataikat és észrevételeiket sürgősen tegyék meg. Köztudomású, hogy a háború előtt, *Bárczy* István akkori polgármester *elkészíttette már az új központi kórház tervét*, amelyet a Verpeléti út mellé szántak. Ezeket a régi terveket most revidiáljuk, megnézzük alkalmasak-e még most is, vagy pedig mi használható fel belőlük, esetleg mit kell és lehet módosítani. Ha lehet, a régi terveket használjuk fel, ha pedig nem, új pályázatot kell kiírni.

A legmegfelelőbb helynek ugyanis még ma is a külső Kerepesi-úti telekkomplexumot találjuk.

szó van azonban *a Lágymányosról a Krausz-Mayer telkekről, a Tisza Kálmán téri gázgyár telkéről és Kőbányáról is.* Ha az új központi kórház meg is épül, *még mindig nem lesz nagy bőség kórházi férőhelyekben és kérdés, hogy megszűnik-e az ágyhiány.* Éppen ezért egyáltalán *nem csik el a pestvármegyei, vagy az állami közkórház létesítésének szükségessége.* Annak az évi 18.000 vidéki, javarészt pestmegyei betegnek, akik ma állandóan elfoglalják az ágyak jelentékeny részét a fővárosi betegek elől, nagy szüksége lesz erre a vármegyei kórházra.

— Erre vonatkozó javaslatomat már a tanács elé is terjesztettem, amely egyhangúan elfogadta és elhatározta, hogy

sürgősen felír a kormányhoz és felhívja a figyelmét egy 1000—1500 ágyas pestvármegyei, vagy állami közkórház létesítésének halaszthatatlan voltára.

Ez a tanácsi előterjesztés legközelebb a közegészségi bizottság elé kerül.

Tizenötmillió pengő

— Az új központi kórház építési tervére visszatérve még annyit mondhatok, hogy máris foglalkozunk a pénzügyi lehetőségek dolgával is. Az erre vonatkozó átlagos számítások már meg is történtek és az eredmény az, hogy az új kórház építési és berendezési költsége — a telket nem számítva — *ágyankint kerekszámban mintegy 10.000 pengő lenne*, ilyenformán

az 1200 ágyas központi kórház 12 millió pengőbe kerülne.

a város belső területére tervezett, 300 ágyas *központi gyűjtőkórház* pedig *3 millió pengőbe*, vagyis összesen mintegy *15 millió pengőre volna szükség.* Abban az irányban is folytatunk számításokat, hogy *mennyi térülne meg a nagyértékű Rókus-telek árubabocsátásával?*

— Érintkezésbe lépünk a kormánnyal, hogy *mennyiben számíthatnánk állami hozzájárulásra*, esetleg megkeressük Pestvármegyét, nem lehetne-e az építkezés dolgában valamilyen *kooperációt létesíteni.* Ebben az esetben természetesen *nagyobb kórház létesítéséről lenne szó.*

— Azon vagyok, hogy mielőbb konkrét javaslattal jöhessek a közgyűlés elé, hogy

még ebben az évben pozitiv lépések történjenek a megvalósulás felé

és mielőbb álljon az új Rókus-kórház, amelyet minden cifraságnélkül valónak, puritán egyszerűséggel építettnek képzelünk el, de olyannak, amelyet a modern orvostudomány minden technikájával szerelünk fel.

Hol épüljön az új kórház?

A kérdés műszaki oldaláról

Solty Lajos,

középítési tanácsnoktól kértünk felvilágosítást, aki ezeket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Abban a kérdésben, *hogy hol épüljön fel az új központi kórház*, máris könnyű lehet a döntés. *Műszaki szempontból minden tekintetben a Kerepesi útmenti telek a legalkalmasabb.* Jók a talajviszonyok, meg vannak a közművek és a város fejlődésének kialakulását nézve is ez a leggentralisabb, legjobban megközelíthető hely. *A Krausz-Mayer telkeken, Angyalföldön, nincsenek közművek.* Ezen a vidéken tavaly kezdték el az általános csatornázást és annak befejezése 2—3 évig is elhúzódik. Ugyanennyi ideig kellene tehát várni az építkezés megkezdésével, mert

a csatornázás és vízvezeték elengedhetetlen előfeltétele egy ilyen nagyszabású kórházépítésnek.

A másik szóbanforgó helyen, *Kelenföldön, ugyez a helyzet.* Ott sincs csatornázás, illetve csak most készül és befejezése még esztendőkig tart. De itt még a talajviszonyok is megdrágítanák az építkezést. A minduntalan feltörő keserűvízforrások miatt ugyanis bonyolultabb és erősebb alapozásra lenne szükség, amint ezt a Hengermalom uccai építkezésnél is láttuk. *A régi gázgyár telke a Tisza Kálmán téren már csak azért se jöhet számításba, mert szük egy 1200 ágyas modern, pavillon-rendszerű kórház elhelyezésére.* De városrendezési szempontból is alkalmatlan.

— A régi Rókus-kórházban, a Kun uccában és a többi helyeken a sürgősség sorrendjében

már elkezdtük a szükséges tatarozások elvégzését.

— Műszaki szempontból is kétségtelen, hogy a régi, elavult, vagy nem is kórházi célra létesült épületekből a mai orvosi tudománynak és gyógyeljárásoknak megfelelő, higienikus, kielégítő kórházakat varázsolni nem lehet.

— A nagy központi kórház tehát szintén a Kerepesi útnál, a gyüjtőkórház pedig a Rókus Stáhly uccai telkén épülhetne meg. A régi kórház hatalmas telke részben városrendezési célokra szolgálna, nagyrészben pedig értékesíthető lenne.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36
Telefon: József 385—48

FÜRST LAJOS
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező
Budapest, VII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 595—53.

DULOVITS EMIL
hat. eng. elektrotechnikai vállalkozó
IX., RÁDAY-UCCA 59 SZÁM.
TELEFON: JÓZSEF 405—77.

HOCHHAUSER ISTVÁN
épület-üveges
Telefon: 294—45
Budapest, II., Fő-ucca 11.

CSÁSZÁR IMRE linoleum és falikárpit nagy választékban. Telefon: József 325-58.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11.
Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készítése.
Szakszerű munka. :: Ajánlatok díjmentesen

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-02.
Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

GARZÓ GYULA épület-, gépiakatos és autogénforrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

NOVOTNY VILMOS
BUDAPEST VI, Gr. Zichy Jenő-u. 49
épület- gép- és AUTOGÉN-HEGESZTŐ lakatos üzeme
Telefon: T. 260-80

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel: T. 254-48
Sokszorosítóipari és könyvkötészeti mindenfajta népet javít - lakit és átkötöztet

DÉLBUDAI ÉPÍTÉSI ANYAG KERESKEDÉS
Budapest, I. ker., Fehérvári-út 11. Telefon: József 349-23.
Mész — Kátránytermékek — Cement

HORVÁTH PÉTER PÁL
Érc- és fakoporsó üzeme
Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/c

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fűtés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vízvezeték és vízlanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 243-79.

WIHART FERENC
ÉPÍTÉSZ — ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350-97.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Rekordadatok az Angol-Magyar Bank 1927. évi mérlegében

Az *Angol-Magyar Bank* igazgatósága legutóbb hozta nyilvánosságra az intézet ezidei mérlegét, mely a bank tőkeerejének erőteljes gyarapodásáról és üzletágainak imponáló fejlődéséről tesz meggyőző tanuságot. Jellemző, hogy *a mérleg főösszege a tavalyi kimutatással szemben csaknem 100 százalékos emelkedést tüntet fel.* Az intézet vezetősége egyébként a mérleg megállapító igazgatósági üléséről az alábbi közleményt adta ki:

Az Angol-Magyar Bank R.-t. igazgatósága február 7-én tartott ülésében megállapította az 1927. üzletév mérlegét, mely 2,232.818.71 P tiszta nyereséggel zárul, az előző évi 928.219.64 P-vel szemben. A nyereség felosztása tekintetében az igazgatóság azt a javaslatot fogja a február 29-ére egybehivott 37. évi rendes közgyűlés elé terjeszteni, hogy abból osztalékul 1,560.000 P, vagyis részvényenként 6.50 P (13%, a tavali 12%-kal szemben) fizettessék ki, a tartalékalap gyarapítására az alapszabályokban előírt 79.223 P dotáció helyett 268.182 P (tavaly 63.636 P), a nyugdíjtartalék növelésére pedig 100.000 P (tavaly 50.000 P) fordíttassék, míg az alapszabályszerű levonások után fennmaradó 146.190.80 P (tavaly 48.360 P) az 1928. üzletév számláiára vitessék át. A mérleg főösszege egy-egy oldalán 136 millió P, az előző évi 71 millió P-vel szemben, ami 91%-os növekedésnek felel meg. Az intézet kimutatott saját tőkéje az előző évi 12 millió P-ről 31 millió P-re emelkedett, melynek azonban egyharmadrésze csak az elmult év vége felé folyt be. A betétállomány az előző évi 37.8 millió P-ről 58.4 millió P-re szaporodott. A bank mobilitását az jellemzi legjobban, hogy a fenti 58.4 millió P összegű betétállománnyal szemben 61.7 millió P összeg áll elsőrendű mobilitású vagyontételekben. Az adósok tétele — a géposztálynak *Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársasággá* való átalakulása, illetve különválása ellenére — az egyéb üzlet növekedésének megfelelően az előző évi 27.2 millió P-ről 42.8 millió P-re emelkedett. Az intézet saját zálogleveleinek fedezetéül szolgáló törlesztéses dollár-jelzálogkölcsönök 5.8 millió P-vel szerepelnek az 1927. év végén. Új tétel gyanánt szerepel az aktivák között a géposztályból alakult fentebb említett Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt.-nál fennálló 7 millió P összegű törzsrészvényérdekeltség (e társaság 11,144.000 P összegű elsőbbségi részvényeit tudvalevőleg a bank angol, holland és svájci üzletbarátai vették át), ezzel az alapítással kapcsolatban igen jelentékeny lekötött tőkék szabadultak fel a bank részére. Az igazgatóság elhatározta, hogy a bank nyugdíjasai helyzetének javítása érdekében a közgyűlés elé javaslatot terjeszt a nyugdíjarányszámnak 30%-ról 40%-ra való önkéntes felemelése iránt.

Milos György kincstári főtanácsos előléptetése. A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár* legutóbbi ülésén *Grüner* Tivadar vezérigazgató-helyettes bejelentette, hogy egészségi okokból nyugdíjba óhajt vonulni. Az igazgatóság az előterjesztett kérést, *Grüner* Tivadar kiváló érdemeinek elismerése mellett teljesítette és egyben *Milos* György kincstári főtanácsos, ügyvezető igazgatót nevezte ki helyettes vezérigazgatójává. E kinevezés folytán az ország pénzügyi életének egyik nagyrabecsült és markáns egyénisége került a nagymultú pénzintézet díszes vezető poziciójába. *Milos* György mögött csaknem három évtizedes, sikerekben gazdag, munkásság áll. Képességét már egészen fiatal banktisztviselő korában felismerték főlöttesei és leginkább *Walder* Gyula méltányolta kiváló szervezőtehetségét és értékes munkaerejét. *Milos* György így aránylag gyorsan emelkedett a hivatalnoki ranglétrán felfelé és munkabírásának, erejének teljességében ünnepelheti meg legutóbbi kinevezését, amely egyébként a pénzvilágban és a főváros társadalmi életének széles rétegeiben is őszinte örömmel és szimpátiával találkozik. Az igazgatóság egyidejüleg az intézet egyik kiváló pénzügyi szakemberét, dr. *Pósch* Gyulát ügyvezető igazgatóvá léptette elő.

A Hazai Takarékpénztár közgyűlése. A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület Biró* Zsigmond udvari tanácsos, alelnök elnöklete alatt lefolyt 88-ik évi rendes közgyűlés az igazgatóság valamennyi javaslatát elfogadta és ennek megfelelően elhatározta, hogy a 2,850.127.64 P tiszta nyereségből osztalékul minden részvény után 12 P (tavaly 10 P), fordíttassék a rendes tartalékalapra 200.000 P (160.000), ingatlanértékcsökkenési tartalékalapra 100.000 P (—), a nyugdíjalapra 200.000 P (160.000), egyesületi segélyalapra 100.000 (—), a tisztviselők külön jutalékára 100.000 (80.000 P) és 49.649.78 P pedig vitessék át az 1928. évi nyereség- és veszteség-számlára. Az osztalék a részvény jelenlegi árfolyama alapján közel 6%-os jövedelmet, az elmult évben keresztülvitt tőkefelemelés során 170 P-s áron kibocsátott új részvények alapján pedig 7%-ot, tehát a békeidők hozamát lényegesen meghaladó jövedelmezőséget jelent. Az intézet nagyarányú fejlődését egyébként visszatükröztetí az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztett és helyeslésssel fogadott évi jelentése. Az évi eredmény annál kielégítőbb, mert sikerült azt, az üzleti forgalom emelkedéséből folyó tárgyi kaidások meknövekedésén felül tiszti fizetésekre és a nyugdíjasok helyzetének javítása érdekében foganatosított nyugdíjpótlások és a megnövekedett odóterhek dacára elérni. Az intézet ilyképen megnövekedett teherviselőképessége megengedte a régi nyugdíjasok nyugdíjátértékelési arányszámának 45 százalékról immáron 50%-ra és a szolgálatban levő tisztviselők nyugdíjhányadának 70 százalékról 75%-ra való emelkedését is, amelyre vonatkozó igazgatósági előterjesztést a közgyűlés megelégedéssel emelt határozattá. Az igazgatóságban megüresedett egyik állásra a közgyűlés közfelkiáltással gróf *Károlyi* Gyulát, a felügyelőbizottságba *Hajós* Gergelyt és a választmányba *Vermes* Béla és dr. *Zachár* Gyula urakat választotta meg.

A Hazai Bank saját tőkéi 17 millió pengőre emelkedtek

A *Hazai Bank R. T.* legutóbb tartotta meg a mérlegmegállapító igazgatósági ülését, amelynek adatai az intézet újabb nagyarányú fejlődéséről és egyben az intézet kezében álló tőkék rendkívül kedvező rentabilitásáról, valamint az érdekköréhez tartozó vállalatok nagyarányú terjeszkedéséről adnak számot.

A mérleg 2,664.546.76 pengő bruttó nyereséget tüntet fel, amely összegből *1,053.988.59 pengő tiszta nyereség* mutatkozik, az előző évi 838.564.93 pengő tiszta nyereséggel szemben. A nyereségből a közgyülés elé terjesztendő javaslat szerint 720.000 pengő fordítandó osztalék fizetésére, úgy, hogy minden egyes részvény után az 1927. üzletévre 4.50 pengő osztalék fog az előző évi 3.60 pengő osztalékkal szemben kifizetésre kerülni. A mérleg adatai az intézet állandó fejlődésének képét mutatják. A váltótárca az előző évi 12,592.609.32 pengővel szemben 21,172.104.13 pengőre emelkedett; a bank által kezelt betétek és idegen tőkék 35,381.817.39 pengőről 45,001.113.40 pengőre.

A bank üzletkörének állandó bővülése, az érdekköréhez tartozó iparvállalatok fejlődése és ezzel kapcsolatosan növekvő szükségletei indokolttá teszik az intézet saját tőkéinek megfelelő szaporítását és ehezképest az igazgatóság a társaság *alaptőkéjének fölemelésére* tesz a közgyűlésnek indítványt oly értelemben, hogy a jelenlegi 6,400.000 pengőt tevő alaptőke 90.000 darab új, az 1928. üzletév eredményében már részesendő, 40 pengő névértékű részvény kibocsátása útján *10,000.000 pengőre emeltessék fel.* A tőkeemelés sikeres lebonyolítását a bank főrészvényesei eleve biztosították s annak keresztülvitele után az intézet saját tőkéi mintegy 17,000.000 pengőt fognak kitenni.

A Kereskedelmi Bank közgyülése. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Weiss Fülöp* elnöklete alatt február 7-én tartotta meg 86-ik rendes évi közgyülését, mely az igazgatóság összes javaslatait elfogadta. Az igazgatóságba új tagokként gróf *Zichy* János v. b. t. t. és *Belatiny* Arthur, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, a felügyelőbizottságba pedig új tagként *Haggenmacher* Ottó választattak be. Az 1927. évre szóló osztalékszelvényt a bank darabonként 6 pengővel váltja be.

A Belvárosi Takarék beszámolója az 1927. évről. A *Belvárosi Takarékpénztár Rt.* igazgatósága a napokban tette közzé a takarékpénztár 1927. évi mérlegét, mely a február 25-ére összehívott közgyülés elé fog terjesztetni. A mérleg *969.459.47 pengő tiszta nyereséggel* zárul az előző évi 434.111.79 pengővel szemben, aminek alapján az igazgatóság részvényenként *5½ pengő (11%) osztalék* fizetését hozza javaslatba az előző évi 4.80 pengő helyett. A nagyobb nyereségben már kifejezésre jut a mult év elején keresztülvitt tőkeemelés, emellett azonban a mérleg egyéb adatai is az intézet újabb erőteljes fejlődéséről tesznek tanuságot. Az elmult év végéig *a betétek és hitelezők összege 35,297.667.29 pengőre* emelkedett az 1926. év végén fennállott 22,846.132.58 pengővel szemben, a *váltótárcaállomány* pedig az év végén 20,763.354.72 pengőt tett ki az előző évi 10,835.292.30 pengő helyett. A jelzálogkölcsönüzletben is igen erőteljes emelkedés állapítható meg, amennyiben a folyósított *jelzálogkölcsönök* összege 12,068.091.88 pengőre emelkedett a tavalyi 1,542.064.48 pengővel szemben. A jelzálogkölcsönüzlet fejlődésével kapcsolatban *teljes sikerrel folyt a takarékpénztár 7½%-os angol fontra szóló zálogleveleinek elhelyezése. A községi kölcsönüzlet* is újra megindult és az 1927. év végéig a takarékpénztár 1,836.059.58 pengő összegű községi kölcsönt folyósított. Az intézet 7%-os pengőre és 7½%-os angol fontra szóló községi kötvényeket helyezett el. Az intézet címletforgalma az év végén összesen 13,895.118.70 pengőt tett ki.

A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára R.-t. e hónap 9-én tartotta XXI-ik évi rendes közgyülését *Miklauzitcs* Adolf dr. alelnök elnöklete alatt. A közgyülés tudomásul vette az igazgatóság jelentését, amely a takarékpénztárnak az elmult évben elért nagy fejlődéséről és kedvező üzleteredményéről számolt be. A közgyülés elhatározta, hogy az 1927-ik üzletévre a 10 pengő névértékü részvények után *10 százalék osztalékot*, vagyis részvényenként 1.— pengőt fog a részvényeseknek e hónap 10-től kezdve kifizetni. A közgyülés az igazgatóság új tagjául *Perényi* Zsigmond báró, v. b. t. t. nyugalmazott minisztert választotta meg.

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-4), 920-41

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépítő vállalat építési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

HANVAY ÉS WOLF
elektromos, műszaki és üzemszükségleti anyagok
BUDAPEST, VI., JÓKAI (GYÁR)-UTCA 28. SZÁM.
Telefon: Teréz 104—69.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára.
Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon T. 139-64. V., Mária Valéria-ucca 10.

TELEFON: J. 349-79. ANGYAL KÁROLY TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt élaragnlt lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 372-79 és 311-31
faszén-, kőszén- és tűzifa nagykereskedők
BUDAPEST, Józsefvárosi teher-p. u. 8. sz. kapu.
Kőbányai-út, Ganz-gyárral szemben.

Ellentálló képességénél fogva a magyar viszonyoknak legjobbak a
RÁBA automobilok autobusszok pótkocsik
RÁBA köztisztasági járművek
MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R. T.
V. Deák Ferenc ucca 18.
Telefon: T. 243—00 és L. 979—49.
A legjobb specialis anyagból készült magyar automobil hordóképessége 3 és 5 tonna.

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-65. BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

A belügyminiszter támogatja a közjó előmozdítására irányuló törekvést, de szigorúan őrködik a lakosság minden aranyfillére fölött

Az 1928. évi költségvetést jóváhagyó belügyminiszteri rendelet szenzációi — Útban a tisztviselők fizetésemelése

Scitovszky Béla belügyminiszter pénteken küldte le *Ripka* Ferenc főpolgármesterhez azt a leiratát, amelyben az 1928. évi fővárosi költségvetést jóváhagyja, egyben pedig megteszi a maga nagyon érdekes és nagyon megszívlelni való megjegyzéseit. Magával a belügyminiszteri leirattal a *Fővárosi Hirlap* mai vezércikkében foglalkozunk, a leirat tartalmát azonban a következőkben ismertetjük. Egyben pedig kiemeljük itt a leiratnak azt a részét, amely

a tisztviselők fizetésemelésére

vonatkozik. A belügyminiszteri leirat kifejezetten nem foglalkozik a fizetésemelés kérdésével, amely azonban lényegileg mégis benne foglaltatik. Az egyik passzus ugyanis ezeket mondja: „A hitel fentartása ügyét a belügyminiszter hajlandó megfontolás tárgyává tenni és ezügyben az 1927. évi december 21-én tartott közgyülés határozatának felülvizsgálása során fog intézkedni." Ez kilátásbahelyezése a tisztviselők fizetésemelésének, amelyhez a belügyminiszter Ripka Ferenc főpolgármester közbenjárására hamarosan hozzájárul. Ugyanakkor a belügyminiszteri leiratban benne van az is, hogy a miniszter nem hagyta jóvá

a húsfogyasztási adók és elsőrendű élelmicikkek városi vámjának megszüntetését.

Ennek az intézkedésnek az oka és alapja az, hogy *közbejött a tisztviselők fizetésrendezésének kérdése.* A belügyminiszter ugyanis hajlandó elvben hozzájárulni a húsfogyasztási adó eltörléséhez, de *ez a hozzájárulás halasztást szenved,* mert a húsfogyasztási adóból befolyó jövedelem a tisztviselők fizetésemelésére szükséges.

A tisztviselők tehát megkapják fizetésemelésüket.

a húsfogyasztási adó eltörlése pedig akkorra marad, amikor a főváros ennek a bevételnek az elmaradására fedezetet talál.

A belügyminiszteri leiratot ismertető hivatalos kommüniké egyébként itt következik:

A belügyminiszter a mult év január hó 31-én kelt 78.438/1928. IV. számú leiratával jóváhagyta a székesfőváros 1928. évi költségvetését és ugyanakkor elbirálta dr. *Szőke* Gyulának a fogyasztási adó és városi vám megszüntetése, dr. *Bieber* Józsefnek pedig a *Magyarországi Szakszervezeti Tanács* központi munkásotthona épitésére rendkívüli segély előirányzása tárgyában benyujtott fellebbezését, dr. *Jankovics* Sándor budapesti ügyvédnek elkésetten benyujtott fellebbezését azonban tárgyalás alá nem vette.

A költségvetésre vonatkozólag a belügyminiszternek általánosságban az a megjegyzése, hogy

a székesfőváros vagyonának jövedelmezősége, valamint az önálló vagyonkezelésü üzemeknek és vállalatoknak a községi háztartáshoz való hozzájárulása nem kielégitő, továbbá az egész vonalon a takarékosság nagyobb mértékben volna érvényesitendő.

Az egyes üzemek kiadásait jelentékenyen apasztani lehetne. A technika mai fejlettsége mellett *az üzemek gépi berendezései elavultak,* remélhető azonban, hogy a 20 millió dolláros kölcsönből az üzemvizsgáló bizottság terveinek és javaslatainak megvalósitása során *az üzemek modernizálása a termelési gazdaságosabbá fogja tenni.*

A húsfogyasztási adók és elsőrendű élelmicikkek városi vámjának 1928. évi január hó 1-vel való megszüntetéséhez a belügyminiszter nem járul hozzá

és az eddigi állapot fentartását rendeli el, mert az első jövedelmek ellenében némely közszolgáltatások irreálisan állittattak be a költségvetésbe. Ezért a bevételi előirányzatoknál ezeket az összegeket leszállítja.

Elismeréssel adózik a belügyminiszter úr a székesfőváros közönségének a *kegyúri, felekezeti és hitoktatási költségek megállapitásánál mutatkozó készségéért és remélhető, hogy ez az áldozatkészség megtermi üdvös gyümölcsét.*

Teljes mértékben méltányolja az iskolák fejlesztése és színvonalának emelésére irányuló törekvéseket is.

csupán a személyzeti kiadások lehető mérséklését kivánja meg. A népjóléti és szegénygondozási kiadások lényeges emelkedése ellen kifogást nem tesz, azonban *a Magyarországi Szakszervezeti Tanács központi munkásotthonának épitésére beállitott nagyobb segélyösszeget nem hagyja jóvá mert sok elsőrendü szükséglet kielégitésére sem jut kellő fedezet.* Ugyancsak nem járul hozzá a *Keresztény Szocialista* vasúti, dohánygyári és állami alkalmazottak országos szövetsége, valamint a *Magyar Távirati Iroda* hirlapiró nyugdijintézete részére felvett segélyek engedélyezéséhez sem.

A székesfőváros közönségének

nem lehet hivatása túlzott mértékben támogatni olyan intézményeket, melyeknek fenntartása társadalmi feladat.

A nyomor enyhitése körül tanusitott áldozatkészség elismerésreméltó, de amellett *állandóan ébren kell tartani a társadalomnak ezirányú közreműködését;* az eddigi ötletszerű segélyezések helyett azt a megoldást látja a miniszter megfelelőnek, hogy

felekezeti és társadalmi segélyekre a költségvetés egy bizonyos százalékában megállapitott összeg engedélyeztessék,

melyet a közgyülés kormányhatósági jóváhagyás mellett belátása szerint osszon fel.

Az idegenforgalmi propaganda elismerésre méltó tevékenységét állandó figyelemmel kiséri és reméli, hogy a székesfővárosnak áldozatai bőségesen megtérülnek a munkából fakadó erkölcsi és anyagi haszon révén.

Habár a hatóságoknak és hivataloknak a természetes fejlődése a kiadások emelkedésével jár együtt, mégis

a költségek szaporitását lehetőleg meg kell akadályozni.

A székesfővárosi alkalmazottak segélyalapjának elsőizbeni bemutatott költségvetését egyelőre tudomásul veszi a miniszter, szükségesnek látja azonban a szabályrendelet mielőbbi megalkotását.

Az ingatlan és ingó vagyon értéke komoly becslés alapján határoztassék meg és a *jövőben a megfelelő adatokat a költségvetés illető tételeinél fel kell tüntetni.*

Megjegyzéseket tesz végül a miniszter

a költségvetés összeállitásának formájára

is és a költségvetéssel kapcsolatos közgyülési előterjesztés egyes pontjaira nézve nyilatkozik, megkivánva a költségvetés által a megállapitott egységes mintájának használati kötelezettségét és a pótadóknak a költségvetés mérlegében a kiadások és bevételek főösszegének egybevetése, valamint a hiány feltüntetése után való beállitását.

A hitelfentartások ügyét hajlandó megfontolás tárgyává tenni és ez ügyben az 1927. évi december hó 21-én tartott közgyülés határozatának felülvizsgálása során fog intézkedni.

Megnyugvással látja a belügyminiszter azt a komoly munkásságot, melyet a székesfőváros különböző bizottságai és az irányadó tényezők a költségvetés tárgyalása alkalmával kifejtettek és

biztositja a székesfőváros közönségét, hogy a közjó előmozdítására irányuló törekvést ezentúl is szives készséggel fogja támogatni.

— továbbra is őrködni fog azonban afelett, hogy a lakosság minden adófillérét, — a főváros jövedelmét csak hasznos és szükséges kiadásokra fordittsák, a vagyonkezelés törvényes rendje pedig továbbra is megóvassék.

Az egyedüli magyar ólom-minium, az állami elismerő oklevéllel kitüntetett
„ORION"
ólom-minium Egyenértékü bármely külföldi gyártmánnyal
ólomcső, ólom-lemez, ólom-szifon
FÉMKERESKEDELMI R. T. Budapest, VI., Forgách-u. 4
Telefon Lipót 922—46, 922—47, 922—48, 922—49

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST
Horthy Miklós-út 152. szám Telefonszám: József 381-78

TOMI LAJOS
Festő- és mázoló mester
Alapittatott 1888. évben Budapest, IX., Üllői-út 101.
Mühely VIII., Horánszky-ucca 10

Telefonhivó: J. 145-45 KOVÁCS OSZKÁR Telefonhivó: J. 145-45
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., GYEP-UTCA 56. SZÁM.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és bútorok gyára
Lopos Gyula
Budapest, III. Bécsi út 85 Telefon: T. 113-44

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOMUCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX, Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak mótorokat.

ASCHENBRENNER JÁNOS ácsmester
Telefon: J. 78—89 Telefon: J. 378—89
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 41. SZÁM
Telep: VII., Hajtsár-út 113. sz.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—84.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 286—76.

RIEDER OTTÓ villamos
Alapitatott: 1825.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
berendezési vállalat müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Budapest, IV. Irányi-u. 20 Telefon: J. 452-37

A JELENKOR LEGJOBBTETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit

SZAVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

Welsz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletreráépitések eszközöltetnek.
I., Budaörsi-út 11. (Saját ház)

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

HIKKER GYULA
Rőz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány-ucca 6. (Isr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

Életbelépett az olcsóbb taxitarifa

A keddi premier fényesen sikerült

Mindkét taxivállalat, a *Marta* és *piroskocsivállalat* beadványt intéztek a tanácshoz, mely szerint a viteldíjat kedd reggeltől kezdve 20%-kal leszállítják. A tanács kedden délelőtt rendkívüli tanácsülést tartott és a vállalatok ajánlatát tudomásul vette. Az *Autótaxi r.-t.* kocsijain tehát már kedden életbelépett az új tarifa, amely szerint a közönség a taxamérőn kimutatott összegnél 20%-kal kevesebbet tartozik fizetni. Egyébként a taxamérőket a legrövidebb idő alatt átszerelik úgy, hogy az óra a nagykocsiknál ötszázméterenként az eddigi 30 fillér helyett 25 fillérrel fog ugrani, a kiskocsiknál pedig 25 fillér helyett 20 fillérrel. Az alapdíj változatlan marad.

A *pirostaxisok* a fentjelzett tarifát szintén elfogadták és keddtől kezdve ők is 20%-kal olcsóbban szállítják az utasokat.

Meg lehet különben állapítani, hogy az olcsó tarifa premierje fényesen bevált. A kocsik állandóan igénybe voltak véve és a standokon hiába várt a publikum, vesztegelő kocsira, sehol sem talált. Már a keddi nap bebizonyította, hogy kevés a taxi, azok számát sürgősen szaporítani kell.

5,157.618 pengőbe kerül a házikezelésben épülő 3 bérház

A fővárosnak két esztendővel ezelőtt megindított kislakásépítési akciója — mint ismeretes — a mult év végével csaknem teljes egészében befejeződött. Az idei évre mindössze annak a három bérháznak a felépítése maradt, amelyeket — a banképítkezésektől külön választva — házikezelésben építtet a város. Ez a három bérház a Kisfaludi uccában, a Róna uccában és a Németvölgyi-úton épül. Mindegyikben 1—2—3 szobás, teljesen kemfortos, fürdőszobás lakások lesznek. Az egészen szolid építkezésű házakban

a legkisebb lakás ugyanolyan kényelmes lesz, mint a legnagyobb

és teljesen egyező mellékhelyiségei is lesznek.

A szociálpolitikai ügyosztály a középítési ügyosztállyal egyetértően most készítette el a részletes számításokat és a terveket, amelyek szerint a három épület

összesen 5.157.618 pengőbe kerül.

Az építkezés 300 új lakást és 23 üzlethelyiséget, illetve műhelyt termel.

A Kisfaludi uccai házban 7 egyszobás, 9 kétszobás és 12 háromszobás, összesen 28 lakás és öt műhelyhelyiség lesz. A részletes számítások szerint az építkezés itt légköbméterenkint 40 P 92 fillérbe kerül, s az egész ház költsége 691.690 pengő lesz.

A Róna uccai bérházban 17 egyszobás, 35 kétszobás és 29 háromszobás, összesen 81 lakás létesül. Az építkezés légköbmétere itt valamivel olcsóbb: 38 pengő, az egész épület pedig 1,434.128 pengőbe kerül.

A három közül

legnagyobb a Németvölgyi-úti bérház lesz.

Itt 108 egyszobás, 22 kétszobás és 58 háromszobás, összesen 188 lakást készítenek. Lesz ezenkívül 11 üzlethelyiség és 7 műhely is. A légköbméter egységára ennél az épületnél 39 P 52 fillér és az összköltség 3.031.800 pengő lesz.

A részletes tervek és költségvetések legközelebb már a bizottságok elé kerülnek s *még a tavasszal megkezdődik az építkezés is.*

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

Alapítva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 86. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Pacsirtatelep, Török Flóris ucca

Mátrai Zoltán
mű- és épülő-lakatosáru-gyára
Budapest, VII., Szigony-u. 13
Telefon: József 401—93

Kőbánya: Budakalász
KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
Budapest III, Lajos-u. 77/79
Telefon: T. 236-27

LISKA BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 2. Telefon: József 898—00.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95

KOCSNER ANTAL
épület és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfűtési berendező
Budapest, II., Retek ucca 2
TELEFON T. 216-76

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
építőmester, építési vállalkozó Telefon: J. 318-03. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 83.

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TELEFON: J. 314-79
TERVEZ ÉS KÉSZIT; Központi fűtés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szennyvíztisztító-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállít különleges vízhatlan gummi csizmát, munkás kesztyűt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

ILKOVITS J.
központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Teréz 212-07.

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vízvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapíttatott 1878. = Telefon: J. 345—65.

Dick Ádám özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-ÚT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készítését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

FAGYOTT LÁBAK ÉS KEZEK
gyors és teljes gyógyulást
Röntgen besugárzással éri el
a külföldi mintára berendezett
Szakorvosi Rendelő
VII, Erzsébet körút I. II. (Rákóczi út sarok)
Rendelés egész nap. Esti betegrendelés.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

Szalkay Papp József
kötél- és géptömítőanyag-gyár
Budapest, III, (Ujlak) Bokor-u. 27
a Lajos ucca és a Bécsi-út között
Telefon: 124-97
Mindennemű saját gyártmányú gazdasági-, bánya-, gép- és pinceköteles, valamint istrángok kötőfékek és kévekötő kötelek, spárgák és zsinórok a legjobb minőségben
Törvsz. bejegyzett cég

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca I. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemű kőfaragó munkát.

BIRÓ GYULA műszaki vállalkozó
Bádogos, vízvezeték, légszesz és csatornázási berendezések
Budapest, VII, Kertész ucca 1. Telefon: József 429-67

Steki Károly reszelőgyár Budapest
(Angyalföld) VI., Forgách-utca 21. Vállalja használt reszelők újra vágatását. Vasuti szállítmányok: Budapest, V., Lipótváros pályaudvarra bármentve küldendők.
Telefon: Lipót 901-08. Alapíttatott 1898. évben.

SKRIBEK ÉS TÁRSAI
FAZEKAS és SITERY okl. gépészmérnökök
vízvezetéki, központi fűtési, gáz, bádogos és ipari szerelővállalata „Rekord" redőnyépítő és karbantartási vállalat
Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 16. Tel.: J. 176-51

KOLLARIT BÖRLEMÉSZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

CSAK EREDETI
»KRISTÁLY«
VIZET IGYUNK
Telefon Teréz 243-90
Szent Lukácsfürdő r.-t. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-u. 25-27.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesítőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

MENGL FERENCZ
épitési vállalkozó
Budapest, VI. Ambrus u. 5
Telefon: 968—34 szám

Ifj. HALÁSZ HUBERT
építési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

Kövező és Útépítő Részvénytársaság
Budapest, VIII., Kisfaludy ucca 40. sz.
Kövez, csatornáz, utat épít és bérhengerlést vállal
Telefon: József 2—66. Tervez és kivitelez speciális építési munkákat Telefon: József 302—66.

A tranzitó- és export-kereskedelem nagyarányú fellendülését várják a vásártelepek és közvágóhidak fejlesztésétől

Beszélgetés Vajna Ede tanácsnokkal a hétszázmillió pengős beruházásról — A tanácsnok a Fővárosi Hirlapban ismerteti a részletes terveket

A *Fővárosi Hirlap* már megemlékezett arról a tervről, hogy a 20 millió dolláros külföldi kölcsön egy részének felhasználásával teljesen *modernizálják és megfelelően kibővítik úgy a közvágóhidakat, mint az állatvásártereket.* Nemcsak közélelmezési érdekek kívánták ezeknek a munkálatoknak mielőbb való végrehajtását, hanem nemzetgazdasági, elsősorban exportereskedelmi szempontok is sürgették, hogy a magyar főváros ilyen természetű berendezései minden vonatkozásban korszerűek legyenek és kielégítsék mindazokat a fokozottabb követelményeket is, amelyeket a külföld, különösen állategészségügyi szempontból, valamint az áru minősége tekintetében támaszt.

Az ötvenöt évvel ezelőtt létesült marhaközvágóhíd és vásártelep a fővárosnak elsőrendű közegészségi, állategészségügyi, közélelmezési és közgazdasági érdekeit szolgálja. A tanács ezekre a nagyfontosságú érdekekre való tekintettel mindig igyekezett is ezeket a közintézményeket fejleszteni és korszerű színvonalon tartani. Ez sikerült is, hiszen

az utolsó 15 esztendőben a marhavásár átlagos értékforgalma évi 57 millió pengő volt.

A háború és az utána következő nehéz idők alatt azonban megakadt a fejlesztés munkája, úgyhogy *most egyszerre tizennégy év mulasztásait kell pótolni.* A pótlásra annál nagyobb szükség van, mert ezeknek az intézményeknek az export szempontjából való korszerű felkészültsége különös jelentőségű és szükségszerű lesz akkor, *ha a környező államokkal a rendes kereskedelmi szerződések alapján a rendszeres árúforgalom újra helyreáll.*

Borjú-istálló, kocsiszín, villamos lórék

A nagyszabású építkezések részletes tervei és költségvetései most készültek el, s azokat

Vajna Ede közélelmezési tanácsnok

az alábbiakban ismertette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A tervezett fejlesztési munkálatok két irányúak: egyrészt a *vágóhidakra*, másrészt a *vásártelepekre* vonatkoznak. A marhavásártelep kiegészítéseképen *borjuvásárcsarnokra* van szükség, mert mostanáig a borjuvásárokat a marhavásártér egyik ócska istállójában tartják, ahol a szegény állatokat megfelelő berendezés híján, a földön hevertetve, összekötözött lábakkal kell tartani. A mészárosiparosok emiatt állandóan panaszkodnak, az árút ugyanis vásárlás előtt nem tudják kellően szemügyre venni, s így károsodás éri őket. De állategészségügyi szempontból is kifogás alá esett a mostani vásár. A borjukat ugyanis nagyrészben kocsikon szállítják be a környező községekből, s ezek a kocsik

állandóan veszélyeztetik a marhavásártér vészmentességét.

Az új borjúvásárt tehát a marhavásártéren kívül, elkülönített helyen létesítjük, a vásártér mellett elvonuló *Máriássy* ucca túlsó oldalán, *a régi szerb istállótelepen, 1400 borju befogadására alkalmas fűthető istálló létesül a vásárcsarnokkal kapcsolatban,* az előző nap érkező állatok elhelyezésére. Lesz külön váróhelyiség a vásári felek részére, azonkívül megfelelő pénztárszoba, állatorvosi iroda, raktár stb. Gondoskodunk célszerű és elegendő mázsálóról is. A borjuvásárcsarnok szomszédságában

860 négyzetöles fedett kocsiszint építünk a borjuszállító vidéki kocsik számára.

A borjuknak a vásárcsarnokból a *vágóhídra való gyors átszállítására villamos-lórék szolgálnak.*

Az új husvágócsarnok meghozza a husárak egységes kialakulását

— Régi hiányt pótol a most épülő új *húsvásárcsarnok* is. Jelenleg a főváros nagyban való húsvásárja a közvágóhíd egyik páratelt folyosóján bonyolódik le, amely szűk és kellő berendezés híján, mindenképen alkalmatlan.

— Ezek a hátrányok nemcsak a húsipart, de magát a fogyasztó közönséget is károsították, mert *akadályozták az egészséges vásári helyzet kialakulását.*

Az új húsvásárcsarnok 1570 négyszögméter területen, a nagy vágócsarnok szomszédságában lesz.

ahonnan a levágott marhákat fölnegyedelve, a borjukat pedig egész állapotban *magas pályán haladó futóhorgok szállítják a vágófülkékből a vásárcsarnokba, illetve a hűtőkbe. Kilencszáz ilyen hússzállító csille lesz.* Lesz az új vásárcsarnokban az üzletek megkötésére és lebonyolítására *19 irodafülke és 4 hivatalos helyiség is.* Az *új hűtőház* egy 356 négyzetméter nagy előhűtőből és két egyenkint 160 négyzetméter nagyságú hűtőből fog állani. Ezek a hűtők az eladatlanul visszamaradt húsok óvására és az exportra szánt árú szállításra alkalmassá tételére szolgálnak.

— *A vidékről Budapestre szállított marhahús és vágott borjuküldeményeket* — amelyeket mostanáig a központi élelmiszervásárcsarnokba szállítottak —

a jövőben ugyancsak a központi húsnagyvásárra fogják irányítani.

A vidéki hússzállítmányok ideterelését megkönnyíti az a vágányberendezés, amely az új húsvásárcsarnokot és hűtőházat közvetlenül köti össze a Dunaparti teherpályaudvarral.

— Mindezek a berendezések lehetővé teszik, hogy a jövőben

a marhahús és vágott borjuvásárok a fővárosban egy helyen összpontosuljanak,

s ezzel biztosítjuk a húsárak egységes normális kialakulását.

— A borjuvásárcsarnok építése *723.000 pengőbe*, a Húsvásár és hűtő létesítése *1,292.000 pengőbe*, a belmosó helyiségek átalakítása és a telep rendezése *33.000 pengőbe, az egész építkezés számításaink szerint összesen 2,048.000 pengőbe kerül.*

Modern nagyüzem lesz a sertésközvágóhíd is

— Nagyobb gondot kívánunk fordítani, a haidan híres, de ma már különböző okokból *jelentőségükből sokat veszített*

sertésvásárok újból való felélénkítésére is.

— A szabadforgalmú és *a zárt (konzum) sertésvásárok* mostanáig a Gubacsi-úti sertésközvágóhíd közvetlen szomszédságában voltak. Ez a berendezés azonban állategészségügyi szempontból nem vált be, ezért a szabad sertésvásár forgalma úgyszólván soha meg sem indult, hanem *évtizedeken át le volt zárva. A külföldi államok ugyanis állandóan kétségbevonták a vásár fertőzésmentességét,* azt mondván, hogy a közvágóhídi — tehát a szakszempontból állandóan fertőzöttnek tekintendő — intézménynek tőszomszédságában

a sertésvásár állandó fertőzés lehetőségének van kitéve.

— *Ennek az lett az eredménye, hogy a ferencvárosi sertésvásárról élősertés külföldre nem volt kiszállítható,* de belföldre is csak közvetlen levágásra volt szabad elszállítani élősertést a Ferencvárosból. Amíg tehát a vidéki városokból akadály nélkül folyt a külföldi piacra az élősertés felhajtás, ugyanaz Budapestről lehetetlen volt.

— *A ferencvárosi sertésvásárnak ez az állandó korlátozása erősen hátráltatta a város fejlődését, így közélelmezési és közgazdasági szempontból komoly hátrányt jelentett a főváros számára.*

— *Ezek az akadályok és kifogások most mind megszűnnek és*

a mostanáig szűk és elavult sertésvágóhíd is, modern berendezésű, megfelelő méretű nagyüzem lesz.

— A háború előtti időkben a ferencvárosi sertésvásár a világpiac egyik fontos emporiuma volt, ahol az utolsó tíz évben átlag évi 57.5 millió pengős forgalom volt, s az utolsó öt évben, az elavult berendezések mellett is, átlag évi 386.000 darab sertést dolgoztak fel a sertésközvágóhídon évi 84 millió értékben. Biztosra vehetjük, hogy az új beruházások után *ezek a számok megsokszorozódnak és újra igen élénk nemzetközi tevékenység indul meg a ferencvárosi sertésvásárokon.*

— A közvágóhídtól távolabb, s a mostani vásártól északra épül meg az új vásártelep,

mintegy 5500 sertés befogadására alkalmas sertésvásárcsarnokkal.

A meglevő négy szállással, *összesen 8000 sertés fér be a vásártelepre.*

— Az új sertésvásárcsarnok északi oldalán létesül *egy 220 méter hosszú vasúti rakodó-vágány,* ahol *egyszerre 22 vagónt* lehet kirakni. A vásártér nyugati oldalán lesz a *fedett rakodó,* a vidékre, kocsin szállított élősertések számára. A régi sertésvásárból részben zárt vásárterület lesz, részben gyűjtő aklokká alakítják.

Tíz hatalmas zsírolvasztó műhely.

— Modern gépberendezést kap a sertésvágócsarnok. Külön szalonnakezelő helyiségek is készülnek, ahol a hentesek *az export-szalonnát* teszik szállításra alkalmassá. A nagy vágócsarnok szomszédságában

tíz hatalmas, 120 négyzetméteres zsírolvasztó műhely, megfelelő modern zsírolvasztókkal, zsírkeverő üstökkel, zsírderítőgépekkel, zsírszivattyúkkal és tepertyű-sajtolókkal.

A régi tőzsdetermet hűtőházzá alakítják át. A hűtőház előtt külön vasuti *rakodó* létesül, *ahol egyszerre 40 vagón kezelése bonyolítható le.*

— A felsorolt munkálatok 4,288.000 pengőt emésztenek fel a beruházási kölcsönből.

— Ezek a létesítmények nemcsak a befektetett tőkének 7%-os jövedelmezőségét biztosítják, nemcsak a főváros közélelmezését szolgálják, nemcsak a húsipar és kereskedelem érdekében valók, hanem fejlesztik is ezeket az ágazatokat és képessé teszik azokat az exporttevékenység és ezzel a budapesti közgazdasági élet nagyarányú fellendítésére.

— Végül a *felsorolt beruházások megvalósítása nem egyéb, mint*

a gyakran hangoztatott kereskedelmi tranzitó forgalom gyakorlati megvalósításának egyik fontos eszköze.

A tervezett beruházások ugyanis megadják a gyakorlati kereteket ahhoz a *sertés-tranzitó forgalomhoz,* amelyre Budapest földrajzi fekvésénél fogva hivatva van s amely évtizedeken át meg is volt. Ha a szomszédos utódállamokkal a rendes kereskedelmi forgalom újra megindul, akkor a főváros korszerű vásártelepe és közvágóhídja lesz az egyetlen természetes módozat és lehetőség arra, hogy a keleti és déli államok vágó-állat szállítmányaikat a nyugat felé irányuló forgalomban, akár a vásártelepen, akár a közvágóhidakon történt feldolgozás után Budapesten át tranzitálják.

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

KLEIN ZSIGMOND okl. mérnök, út és csatorna építési vállalkozó
Budapest, V. kerület, Berzenczey ucca 23. szám

Gombos Benő okl. gépészmernok vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—32.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

Schönfeld és Paudits Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerű javitása, valamint autó önindító és világitás javitása
accumulátor és mechanikai üzem
VII., Damjanich ucca 9. szám. Telefon: J 449—25.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vízvezeték
Épület bádogos munkák

FUST LASZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ.
(Omnia Mozgóval szemben) Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—31—32.

HUBERT ÉS TSA b. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

KORÓDY ÉS KOVÁCS
építész, építőmester, építési vállalkozók
Telefon: L. 986-66 BUDAPEST, VII, Fürész-u. 90

SZÓRAKOZÁS

FEDÁK SÁRI

szombaton a Csókon szerzett vőlegény premierjén a legbravurosabb Fedák-szerepet játsza.

Szigeti József dalosjátéka, Verő György átdolgozásában, Lajtai Lajos, a Mesék az írógépről zeneszerzőjének új betétszámaival alkalmat ad arra a nagyszerű primadonnának, hogy káprázatos színpadi zsenialitását hétféle alakban prezentálhassa a közönségnek. Partnerei: Siró Anna, Hamvas Józsa, Simon Marcsa, Lészay Kató, D'Arrigo Kornél, Sziklai József, Ferenczy Károly és Horti Sándor. Jegyek válthatók a Városi Színház pénztáránál és a jegyirodákban. Legdrágább hely 6 pengő.

Teiko Kiwa, a világhírű japán énekesnő szerdán este lép fel utoljára a Városi Színházban a Pillangó kisasszony címszerepében. Ez alkalommal Pinkerton szerepét Szedő Miklós, Suzuki szerepét pedig Radnai Erzsi énekli először.

A Városi Színház olcsó helyárú délutáni előadásciklusának második előadása szombaton, február 18-án délután: Akácfavirág, Mikszáth—Fráter dalosjátéka. Legdrágább hely 2 pengő 40 fillér. Legolcsóbb hely 24 fillér.

CORVIN SZÍNHÁZ
Február 16—23-ig
FELTÁMADÁS
Tolsztoj Leo világhírű regénye filmen 10 felvonásban. Főszerepben: Dolores Del Rio és Rod La Roque
Hiradó
KAMARA MOZGÓ
Február 16—23-ig
MATA—HARI
Egy kémnő élete és tragédiája 8 felv. Főszerepben: Magda Sonja
A KÉTMÁZSÁS MENYASSZONY
vigjáték 8 felvonásban. Főszerepben: DOROTHY DEVORE

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a
Spolarich-étterem
sörözö
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyha!
A legszebb kávéház pedig a
Spolarich-kávéház
BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütö- és cukrászipari üzem.

GUNDEL
éttermei és polgári vendéglője
a Szent Gellért Szállóban
Külön szobák és termek, bankettek, esküvők, házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
GUNDEL
nyári vendéglője az állatkert mellett
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

SIEGL ALFRÉD épitömester, épitési vállalkozó VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

Versenytárgyalási hirdetmény

a Budapest székesfőváros autóbuszüzeme részére szükséges gépkocsiszekrények számára.

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet autóbuszüzeme részére 100 drb új autóbusz kocsiszekrény szállítására.

A szállításra vonatkozó feltételek a tanács közgazdasági és közlekedési ügyosztályában (Budapest, IV., Központi városháza. II. pavillon. I. emelet 9. ajtó) szerezhetők be, együttvéve Öt P ellenében.

Ajánlat csak írásban, a kiszolgáltatott mellékletek alapján és azok csatolásával tehető.

Az ajánlatokat ivenként 1.60 P állami okmány- és 1.60 P fővárosi-, előírt mellékleteiket pedig ivenként 16 pengőfilléres városi bélyeggel kell ellátni. Az ekként bélyegzett, szabályszerűen aláírt ajánlatot lepecsételt, sértetlen borítékban, legkésőbb 1928. évi február hó 28-án déli 12 óráig a tanácsi V. ügyosztály vezetőjénél, dr. Lobmayer Jenő tanácsnoknál vagy helyettesénél személyesen vagy megbízott útján kell benyujtani, avagy postán oly időben feladni, hogy az a kitűzött határidőig rendeltetési helyére beérkezzék.

Budapesten lakó, vagy itt cégjegyzett vállalkozók ajánlatukat postán nem nyujthatják be.

Az ajánlat borítékja következőképen címzendő: „Budapest székesfőváros Tanácsának. Ajánlat az autóbuszüzem részére szükséges autóbusz kocsiszekrények szállítására az 1928. évi január hó 26-án 11.524/1928—V. szám alatt közzétett versenytárgyalási hirdetmény alapján."

Az ajánlattevőnek nemcsak az ajánlatot kell sajátkezűleg aláírnia, hanem külön-külön minden egyes mellékletet is és pedig a szállítási feltételeket, a műszaki leírást, terveket, rajzokat, árjegyzéket, stb.

Bánatpénzül az ajánlati végösszegnek felfelé teljes 100 pengőre kikerekített 5 (Öt) %-a teendő le, mely összeg a szerződés megkötésétől számított 8 napon belül 10 (tíz)%-ra egészítendő ki és biztosíték gyanánt szolgál.

A bánatpénz a) készpénzben, b) a fővárosi közpénzek elhelyezésére alkalmasnak elfogadott, illetőleg a m. kir. pénzügyminiszter által ilyenekül megállapított fővárosi pénzintézetek által kiállított oly takarékbetéti könyvecskékben, amelyekre a kiállító pénzintézet által rávezetett nyilatkozatban az intézet tudomásul veszi, hogy az elhelyezett pénzösszeg a székesfőváros javára szerződési biztosítékul szolgál és hogy a székesfőváros abból magát szerződéses követeléseire nézve legelsősorban van jogosítva kielégíteni, c) állampapirokban, d) székesfővárosi kölcsönkötvényekben, vagy e) fővárosi pénzintézetek zálogleveleiben legkésőbben a versenytárgyalást **megelőző napon** déli 12 óráig a székesfőváros központi pénztárába kell letéti nyugta ellenében letenni.

A fővárosi kölcsönkötvények a névérték erejéig a budapesti áru- és értéktőzsdén jegyzett árfolyamuk teljes összegében, más értékpapirok azonban csak a tőzsdei árfolyamok 90%-a erejéig, de sohasem a névértéken felül jönnek figyelembe.

A bánatpénz a közp. pénztárába, ennek a hirdetménynek számára való hivatkozással postán is beküldhető. Ebben az esetben a bánatpénznek legkésőbben a versenytárgyalást **megelőző napon** déli 12 óráig már a közp. pénztárban kell lennie.

Az ajánlathoz magához sem készpénz, sem takarékbetéti könyvek vagy értékpapirok nem mellékelhetők.

A letett pánatpénzről szóló letéti nyugtát, illetőleg a postai feladóvevényt vagy ezeknek közjegyzőileg hielesített másolatát az ajánlathoz csatolni kell.

A szállítási feltételek 28. és 29. §-a részletesen tartalmazza mindazokat a vagylagos módozatokat, amelyek szerint az ajánlattevők teljesen felszerelt kocsiszekrényekre ajánlatot tehetnek.

Az ajánlattal együtt a szállítási feltételek 4. §-ában felsorolt mellékleteket, valamint az 5. §-ban foglalt és cégszerű aláírással ellátott nyilatkozatot is be kell nyujtani.

Ajánlat csak a 155.76/927—V. sz. tanácsi határozatban előírt Mercedes-Benz (Daimler)-tipusú alvázakra felszerelhető, tisztán hazai gyártmányú és a csatolt műszaki leírás és előírásoknak mindenben megfelelő komplett kocsiszekrényekre tehető.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy az ajánlati és szállítási feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőkül mindenben elfogadja.

A szállítandó kocsiszekrények, továbbá tartozékainak és felszereléseinek gyártási, valamint a nyersanyagoknak származási helyét az ajánlatban meg kell jelölni.

Olyan ajánlatokat, melyek az ajánlati és szállítási feltételeknek nem, vagy hiányosan felelnek meg, a versenytárgyalásból ki kell zárni.

A fent megjelölt határidőig beérkezett ajánlatokat az **1928. évi február hó 28-án déli 12 órakor** a Közp. Városháza tanácstermében (Városházuccai rész, I. em. 91. szám) bontják fel. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikat legkésőbb 1928. évi április hó 15. napjáig bekövetkező döntésig vissza nem vonhatják.

A tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabad belátása szerint választhasson, vagy hogy valamennyit visszautasíthassa anélkül, hogy az ajánlattevők a közszállítási szabályrendeletnek akár az eljárásra, akár az eljárásra, akár pedig az odaitélésre vonatkozó határozmányai megsértése miatt a székesfőváros, vagy annak közegei ellen kártérítési vagy bármiféle más igént támaszthatnának.

Budapest, 1928. évi január hó 27.

A székesfőváros tanácsa.

SÓGOR JÓZSEF
épitőmester, magas és mélyépitő vállalata
Budapest, I., Vas Gereben ucca 18 Telefon: T. 121—66

ÁBRÁNYI FERENC
épület- és diszmübádogos, légszesz és vizvezeték berendező
Budapest, VIII., József ucca 31.
Telefon: „József" 325—71 Telefon: „József" 325—71

Fratricsevich István diszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Kivállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és mázolási munkákat

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

RAMMER SÁNDOR
villamosszerelési és müszaki vállalat
Budapest, I., Váli-u. 4. Telefon: Józs. 414-51.

KOCH ISTVÁN ácsmester
tetőemelési vállalkozó
BUDAPEST, IX., LENKEY U. 3.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Papperl János
épület- és mübutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

Magyar Mükő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szögyi István okl. épitész
Készit a legszakszerübb elsőrangu kivitelb n: mindenfaj a mükő, szobrász és cementárukat
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

Thiergärtner és Stöhr r.-t.
egészségügyi és fütőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 585-17. • Telefon: József 585-17.

BACZÓ ANDOR OKL. MÉRNÖK
vasbeton tervező irodája
BUDAPEST V., Mérleg-ucca 4
Telefon: Teréz 230-37 (Gresham-palota)

MARABU és ORANIER
FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK
Magyar Radiatorgyár R.-T.
Budapest, X, Gyömröi-út 76/78.
Telefon: J. 390—34, J. 350—88.

Események

...

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A miniszterelnöki sajtóosztály úi vezetője. Öt esztendős kiváló, tapintatos és eredményes munka után a miniszterelnöki sajtóosztály éléről a héten eltávozott dr. *Ángyán* Béla, aki *Pesthy* Pál igazságügyminiszter kívánságára végleg átvette az igazságügyminisztériumban az államtitkári teendőket. *Ángyán* Béla a közelmult történelmének legnehezebb esztendeiben állott a sajtóosztály élén és páratlan rátermettséggel sikerült neki a magyar sajtó súlyos, forradalmi időkben született kinövéseit valósággal fájdalom nélkül lenyesegetni. Ha kezünkbe vesszük a magyar sajtó túlzó orgánumainak öt esztendővel ezelőtt megjelent példányait, akkor látiuk csak igazán, hogy milyen érdemeket szerzett *Ángyán* Béla a sajtó hangjának tisztességessé tétele körül. Óriási hatalom volt a kezében, de mindig a finom és elökelő eszközök barátja volt és így sikerült a magyar sajtó reorganizálását minden komolyabb rendszabályozás nélkül megteremtenie. Úi méltóságában a rendkívüli jogi tudását, hatalmas adminisztratív erejét bocsátja az ország rendelkezésére. Utóda *Szudy* Elemér dr lett, akit a sajtóosztály élére történt kinevezése után a kormányzó azonnal *miniszteri tanácsossá nevezett ki. Szudy* Elemér a magas pozicióban maga mögött fogja találni az egész magyar sajtót és az egész magyar újságíró társadalmat. *Szudy* Elemér egész életében vérbeli újságíró volt, aki szakszerű tudással, kiváló modorral és hatalmas népszerűséggel kezdi meg sajtófőnöki munkálkodását. Működése elé a magyar újságírótársadalom a legteljesebb bizalommal néz, de bizalommal viseltetik iránta az egész magyar közvélemény is, amely *Ángyán* Béla művének folytatását és végleges kiépítését várja tőle.

Csöndes közgyűlés. Amennyire élénkülni kezdenek a bizottsági ülések, annyira csöndesnek igérkezik a szerdai közgyülés. A lázasabb munka hullámverése a bizottságoktól csak később érkezik majd el a közgyülési teremig. A közeljövőben talán csak a szerdai közgyülés lesz az egyetlen, amelyről el lehet mondani, hogy kivételes fontosságú ügyek nincsenek a napirenden. Azért kétségkívül akadnak a szerdai tárgysorozaton is érdekességek. Az elhalaványodó szenzációk közé tartozik azonban az a titkos szavazás, amelyet *Folkusházy* Lajos alpolgármesternek állásában való visszatartása ügyében tartanak meg. Egy esztendővel ezelőtt ugyanez a téma óriási izgalmakat váltott ki, most azonban a sablónos szavazások közé került és nem vált ki nagyobb izgalmat, mint például az a másik szavazás, amely egy kerületi tisztiorvosi állás betöltésére vonatkozik. A gellérthegyi Citadellának a *Budapest Fürdőváros Egyesület* részére való átengedését úgy tudiuk, leveszik a napirendről és csak a folytatólagos közgyülésen fogják majd tárgyalni. Dönteni fog azonban a közgyülés a *Fővárosi Pavillon* bérlete ügyében és a döntés csak *Weingruber* Ignác javára történhetik. Számos adminisztratív ügy mellett csupa olyan kérdések szerepelnek a további napirenden, amely kérdéseket a *Fővárosi Hirlap* már számtalanszor ismertetett. Ilyenek az ipari kontárkodás megakadályozásáról szóló előterjesztés, egy csomó népjóléti intézkedés, a kórházalapi költségelőirányzat stb.

Andréka Károly ünneplése. *Andréka* Károly főkapitányhelyettes, mint ismeretes, a budapesti rendőrség vezetésében a legfontosabb szerepet kapta, egyben pedig a kormányzó a polgári érdemrend második osztályával tüntette ki. *Andréka* Károlyt ebből az alkalomból óbudai polgártársai, akik rendkívüli szeretettel veszik körül, meleg ünneplésben részesítették. Kitüntetése alkalmával a harmadik kerület polgársága társas vacsorára ült össze, amelynek során *Reisinger* Gyula igazgató mondta az első felköszöntőt. Utána még sokan üdvözölték az ünnepeltet, aki meghatott szavakkal mondott köszönetet.

Az Országos Kézműves Testület székháza. A *Fővárosi Hirlap* közölte *Becsey* Antal kormányfőtanácsosnak azt a tervét, amely szerint az Országos Kézműves Testület székházát, amely az ország összes iparosainak központja lesz és ahol az iparosok összes kulturális és gazdasági intézményeit elhelyeznék, a kis Rókus telkén óhajtják felépíteni. Ebben az ügyben *Becsey* Antal az iparosság vezetőférfiait és pártkülönbség nélkül az ügy iránt érdeklődést tanusító törvényhatósági bizottsági tagokat kedden délután értekezletre hívta össze. Az értekezlet kimondta, hogy *Becsey* Antal vezetése alatt sürgősen eljárnak az illetékes helyeken és kérni fogják a telek átengedését, mert az építkezést sürgősen megkezdeni és még ez év folyamán tető alá kívánják hozni. Az értekezlet annak a reményének adott kifejezést, hogy a nagyhorderejű akciónak meg lesz a kívánt sikere.

Győzött a Balló-féle portalan szemétgyűjtő. A háziszemét pormentes gyüjtésére szolgáló szerkezetek felülbirálására a székesfőváros tanácsa részéről kiküldött szakértő bizottság, — mint mult számunkban megirtuk — *Némethy* Béla tanácsnok elnöklésével döntött a budapesti portalan szemétgyüjtőkészülékek dolgában. A bizottság a bemutatott szerkezeteket működés közben behatóan megszemlélte s a szemle eredménye az volt, hogy a zsüri a *Weiss Manfréd—Balló és Schmidt—Melmer-féle egyesitett szerkezetet találta a legmegfelelőbbnek*, amely a két rendszer előnyeit egyesíti magában. A többiek mellőzésével a bizottság, köztük Gustav *Adolphs*, a világhírű kölni köztisztasági igazgató és *Becsey* Antal kormányfőtanácsos ennek a kipróbálását javasolja. A bizottság foglalkozott *a kipróbálásra ajánlott két újrendszerű szemétgyüjtő-automobillal is és azoknak próbára bocsájtását a legmegfelelőbb pormentes szemétgyüjtő-szerkezettel kapcsolatosan szintén javaslatba hozta.* Egyelőre 3—4 szemétgyüjtő gépkocsit rendel a főváros s a portalan szemétgyüjtést próbaképen a IV. és V. kerületekben kezdik meg az idei év nyarán.

Községpolitikai beszámoló a kelenföldi társaskörben. *A Kelenföldi Társaskör* e hó 8-án este borestét tartott, amelyen *Becsey* Antal töltötte be a vendéglátó borgazda szerepét. Az estén Kelenföld polgársága rendkívül nagy számban vett részt. Jelen voltak többek közt *Pompéry* Elemér, *Dorner* Gyula, *Sümeghy* László dr. fővárosi bizottsági tagok, *Klein* Antal volt főispán, országgyülési képviselő, *Balogh* Gyula, a Falu Szövetség igazgatója és a kelenföldi polgári társadalom szine-java. A baráti összejövetel azonban végeredményben nagyjelentőségű községi politikai eseménnyé vált, annak következtében, hogy *Sümeghy* László dr. kir. közjegyző, kormányfőtanácsos üdvözlő szavai nyomán *Becsey* Antal részletes beszámolót adott az *Egységes Községi Polgári Párt multévi tevékenységéről:* azokról a vezérgondolatokról, amelyek a párt eddigi tevékenységét irányították és a jövő tevékenységére is kihatnak. A legutolsó évek zárszámadásai és a legújabb költségvetések is arról tesznek bizonyságot, hogy a főváros háztartása elég biztos alapokon nyugszik: *elérkezett tehát az ideje annak, hogy a közterheket viselő polgárság háztartásaival is intenzivebben törődjünk.* Ma a város viszonyai konszolidáltak, de a dolgozó polgárság súlyos gondokkal küzd. Ez a kettős megállapítás váltotta ki a *Községi Polgári Pártnak azt az elhatározását, amely a fogyasztási adók törlésére irányult.* De ebből a megállapításból következik a pártnak a jövőre vonatkozó abbeli elhatározása is, hogy a legnagyobb energiával kíván mindazokkal az elsőrendü gazdasági problémákkal foglalkozni, amelyek a teherviselő polgárság sorsán könnyíteni tudnak; akár a közterhek fokozatos csökkentése révén, akár a kereseti lehetőségek, munkaalkalmak szaporítása által. Ebből a szemszögből *foglalkozott a közélelmezés, közlekedésügy, tisztviselői fizetések és munkás-bérek problémájával: rámutatott arra, hogy az ipar és kereskedelem válságát alapjában véve egy általános fogyasztási krizis váltotta ki.* Ezt a fogyasztási krizist pénzünk stabilitása mellett csakis nagyobb keresőképességgel és jobb fizetésekkel lehet ellensúlyozni. A párt programja nem materialista felfogáson épült fel, hanem realitásokon: ám realitások nélkül magasabb célok és ideálok kultusza is elsorvad. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után több értékes felszólalás hangzott még el. *Balogh* Gyula és *Klein* Antal a falu és város egymásra utaltságát hangoztatva, a gazdasági kapcsolatok szorosabbra füzését szorgalmazta; *Koszoru* Imre iparos-mester a vezető társadalmi osztályok gazdasági hivatásáról szólott; *Viraág* Béla szerkesztő szellemes felköszöntőjével sok derültséget keltett. Felszólaltak még dr. *Maszanek* Gábor, *Vámos* Jenő, továbbá *Pompéry* Elemér és *Dorner* Gyula bizottsági tagok, akiket az egybegyült közönség meleg ünneplésben részesített.

A gyermeknyaraltatás érdekében a tanács a jobbmódú vidéki lakossághoz fordul. A főváros tanácsa 1922-ben megkezdett gyermeknyaraltatási akcióját tovább folytatja és az idén is mindent elkövet annak érdekében, hogy minél több szegény fővárosi gyermeknek adja vissza a testi és lelki egészséget. A mult évben már 10.899 gyermek részesült a főváros nyaraltatási akciójának jótéteményeiben. A főváros tanácsa most azzal a kéréssel fordul a vidék jobbmódú lakosságához, hogy az idén is tegyék lehetővé humanitárius akcióját, amely igen sok üdülésre szoruló gyermeknek az életét menti meg és vállaljanak el a nyár folyamára szegény fővárosi gyermekeket gondozásra. A jelentkezők ajánlatukkal forduljanak a főváros tanácsának gyermeknyaraltatási akciójához: Budapest, IV., Cukor ucca 6.

Jubileum. Szép és meleg ünnepségre készül a *Révai Irodalmi Intézet* könyvkötészeti és nyomdai személyzete. Február 18-án a *Park szálló* különhelyiségében ünneplik meg *Umann* János könyvkötő ötvenéves szakmai működésének jubileumát. *Umann* János hosszú, tiszteletreméltó munkájával úgy a szaktársak, mint a munkaadók megbecsülését kivívta. A szép ünnepségre szóló meghívó egyszersmind díszesen kiállított emléklap is, amelyben szaktársai méltatják *Umann* János ötvenéves tevékenységét és még lendületes ódát is írtak, hogy minél emlékezetesebbé tegyék a nagyjelentőségű évfordulót.

Szolgálati jubileum. *Szücs* András székesfővárosi I. osztályú altiszt, aki a tanácsi IV. ügyosztályban teljesít szolgálatot, most töltötte be szolgálatának 30-ik évét. Az érdemes jubilánst ebből az alkalomból dr. *Staub* Aladár tanácsi fogalmazó és *Gyulai* József segédhivatali igazgató melegen üdvözölték, kartársai pedig értékes ajándékkal lepték meg.

Idegosztály
nyilt meg a
dr. Pajor szanatóriumban
(VIII., Vas-ucca 17)
kedély- és idegbetegek részére, elmebetegek kizárásával. Morfium- és alkohol elvonó kurák. Vizgyógyintézet, Zander és ortopéd gyógytermek; elektrotherapia, diétás étterem bejárók részére is. Betegfelvétel mérsékelt klinikai árakon

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

ASTRA facsillár-műhely
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
NÁDOR LAJOS TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

Müller Testvérek vegyigyár r. t. Budapest Telefon 226-39
60 év óta gyártja a legjobb **antracen** tintákat, **ragasztószereket, irógépszalagokat,** továbbá **fémtisztitószereket,** és a hires
KORONA KÉKITŐT

GYURICZA SÁNDOR
FELVONÓ (LIFT) VÁLLALAT
Hatósági felvonó szakértő
Budapest VII, Barcsay-u. 11. Tel.: J. 464-87

FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő
láda-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára
Budapest, Kerepesi-út 23
Telefon: József 310—89
Gyár: X., Asztalos Sándor-u. 5
Bérmunkát vállal

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — Telefon: J. 314-16.

MURARO JANOS gummijavító üzem **BUDAPEST**
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

SPITZER SALAMON
nagyiparos
központi fütés, vacuum és légfütés, szellőztető berendezés, legszesz-, vizvezeték- és egészségügyi berendezési munkák, valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., Visegrádi-utca 29. sz. Telefon: Lipót 904-50.

HORVÁTH ÉS HERCZENIK
ércöntöde és gépműhely
BUDAPEST, VIII., VISI IMRE UCCA 14
Telefon: J. 334—46
KÉSZITÜNK: Gőz- és vizarmaturát, nyomópadokat, golyós préseket, furó és csiszoló gépeket és minden e szakmába vágó munkákat pontos s szakszerű kivitelben

Schwarz Sándor és Társa
magyar kályhaipar, Meidinger kályhák, folytonégő kályhák, tüzhelyek, Meidinger kályha-alkatrészek
Budapest, V., Báthory-u. 20. Telefon: L. 962—14

NEUMANN ÉS TÁRSA
fatelitő és faburkolati vállalat
Városi iroda: Budapest IV, Muzeum-körút 27. Telefon: J. 361-59
Gyártelep és gyári iroda: VII, Egressy út 34. Telefon: J. 392-70

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Rökk Szilárd ucca 11. szám.

KÖZPONTI FÜTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök Budapest, VII, Aranyi-u. 25. Telefon: J. 380-80

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Rudas fürdő úszócsarnokának állványozó munkálatait Makovszky Ferenc kapta 3200 pengőért.

A Szervita-téri mentősziget építési munkálatait a Magyar Aszfalt r.-t. kapta 6000 pengőért.

A Somlói-út csatornázási munkálatait Klauber és Vajda cég kapta 10.929 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A Bécsi-úti bérházcsoport melletti A. és B. út makadámszerű rendezési munkálataira ajánlatot tettek: özv. Gravieser Albinné 43.158. Ámon Antal 49.524. Hollós Ferenc 46.533. Schaffer György 45.309. Neumann Ferenc 56.915. Halmos I. és Fia 77.763. Stabil építő r.-t. 48.082. Helfenstein Károly 40.643. Delmár Béla 54.786. Fábián, Somogyi és György 47.435. Sándor Ödön 76.311. Hajnal Imre 38.755. Fekete István 38.988. Ámon Antal és Fia 47.997. Komfort építő r.-t. 49.272. Obendorfer Rudolf 56.300 pengővel.

A Jánoshegyi szerpentinút átépítésére ajánlatot tettek: Neumann Ferenc 38.204. Hollós Ferenc 45.242. Halmos I. és Fia 69.603. Szarvas és Waldmann 38.753. Delmár Béla 41.815. Somosköi bazaltbánya 43.620. Hajnal Imre 50.562. Fábián, Somogyi és György 38.599. Ámon Antal és Fia 43.276. Obendorfer Károly 41.456. Heverdle István 29.905 pengővel.

Kőszállításra ajánlatot tettek: Inóczi kőbánya és ipartelepek, Kondor és Feledi, Szobi kőbánya, Lukács Lipót, Nemesgulácsi bazaltbánya, Solymosi és farkasmályi kőbánya, Badacsonyi bazaltbánya, Kollmann Árpád, Weltner András és Társa, Pestvármegyei kőbánya, Engelhardt és Tessák, Fundamentum r.-t., Zalahalápi bazaltbánya, Ámon Antal és Fia, Gábor Rezső, Hofbauer Jakab, Dunántúli mésztégla r.-t.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az V., Kárpát u. 13—15. sz. A—B/I. és B/II. par.-— a Faludi és Madarász uccák sarkán — a VII., Gyarmat u. 47—49. sz. A. és B. par. — a Rozgonyi u. 2—4. sz. — a IX., Gróf Haller u. 8—18. sz. C. és D. par. — a X., Ceglédi-út 2. sz. A., B., C. és D par. — a X., Vezér u. 1. sz. — a X., Kolozsvári-út 39—41. sz. — a X., Maglódi-út 10. sz. A. és B. par. banképületek építésével kapcsolatosan szükséges vászonredőny munkákra.

A minták metgekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető a Központi városháza III. emelet 333. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségében Wossala Sándor műszaki főtanácsosnál.

Az ajánlatok 1928 február 28-án délelőtt 9½ óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti ülésztermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 február 4-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker.. Zágrábi ucca Ceglédi út és Somfa ucca folytatását képező Névtelen ucca közötti szakasza makadámszerű útrendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A kellően felbélyegzett, borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 február 27-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak megbízottjánál II. emelet 279. ajtószámú szobájában benyújtani. A versenytárgyalás 1928 február 27-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a II. emelet 266. számú helyiségben (ülésterem), ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 február 10.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 **Budapest, VI, Aréna-út 65**

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

EGGENBERGER S.
SPECIALISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KEMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

"SPECIAL"
mosógépgyár, Budapest, Váci-út 92
STAWLYANIN WOISLAV
Raktáron állandóan: Mosógépek, centrifugák, gőzmángorlók minden nagyságban.
Telefon: Lipót 921—57.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon: T. 12—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad: Val de Traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Nagy Testvérek fémárúgyára
VII., Zugló, Telep-utca 31. Telefon: L. 992—31.
Épületbádogosmunkák, húzott, présolt, nyomott, horgonyolt tömegcikkek bármely fémből.

Zuzan Béla Budapest
díszlet-, cím- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 6. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 860—06.

HAJEK FERENC autókarosszéria és kocsigyártó Budapest, IX., Viola-u. 12—14
SPECIAL AUTORUGÓK
készítése és javítása Telefon: J. 340-92

GUTTMANN és SZÉKELY
FAKERESKEDŐK
BUDAPEST, X, SZÁLLÁS UCCA 2—4
Fióktelep: **VIII, DÉRI UCCA 15.** (Nagyfuvaros ucca sarok.)
Telefon: József 359—68 Telefon: József 359—68

WIERDL REZSŐ
Szállítóberendezések, szállító eszközök.
Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

IRSAY és KOVACSICS
okl. építészek, építőmester,
építési vállalkozók
IV, Muzeum-körút 1. Tel.: T. 279-66.

Zsiros Károly okl. gépészmérnök
Ujj Gyula tanár

fűtési és hőtechnikai tervező irodája
Budapest, I. ker., Horthy Miklós út 96. sz.
Telefon: J. 348-83, J. 453-14

MISURA MIHÁLY AUTÓKAROSSZÉRIA ÉS KOCSIGYÁR
(Automotorok és alvázak javítása)
BUDAPEST, VIII., Őrás-u. 6-8-10.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 335—01.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

tapéta raktár, menyezetdísz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almássy-tér 16.

DUNAKAVICSOT és DUNAHOMOKOT
szállít waggontételben és kocsifuvarban **FLEISCHMANN ANTAL**
dunakotrási és gőzhajózási vállalat Budapest, Károly-körut 17, I/20
Telefon: József 465-62 és 465-63, **BUDAPESTI RAKODÓIRÓL**

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Telefon J. 138-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

Műmárvány!
NEUHAUSER JÁNOS
Első magyar műmárvány-készítő mester, rabitz- és stuccómunka vállalkozó. Üzem: Budapest X, Kelemen-ucca 21. Tel.: J. 91-1

TÓTH FERENCZ alum.- és ércöntő, bronz-, mű- és dísztárgyak készítője
Budapest, VI., Szent László-út 140. Telefon: Lipót 903-41.
— M. kir. postatakarékpénztári csekkszámla: 10523. szám. — Elvállal mindennemű aluminium-, sárgaréz-, vörösréz-, bronz- és horganyöntvényeket, úgymint: bronz csapágycsészék, hüvelyek, rudak és egyéb gépalkatrészek, valamint mechanikai, orvosi műszerek, csilláralkatrészek, sajtolóformák, aluminium motor- — karterek és pakfor aluminium motorburgattyúk öntését. —

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világítótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

BEHRINGER ISTVÁN lakatos mester
BUDAPEST, II., KAPÁS-UCCA 41
Telefon: Lipót 993—28.
Készit mindennemű épület-, mű-, vasszerkezeti és tömegáru lakatos munkákat. Autogén hegesztés.

ifju Cristofoli Vincze
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921-55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18-20. sz.

Liban Manó fakereskedő
Budapest, VII., Kerepesi-út 31/c. Telefon: J. 55-64
Nagy raktár asztalos és épületfa áruban

OTT GYULA
vízvezeték-, légszesz-, csatorna és mindennemű bádogos-munkák vállalata, valamint állandó sírlámpa-raktár
Budapest IV, Eskü-tér 1. Tel.: T. 289-27

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Máglya ucca 75/77. Telefon: L. 914-46.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyult a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

STEINER FERENC
OKL. MÉRNÖK, VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST,
I, Horthy Miklós-út 31. Telefon: J. 352-74

Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmanlczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 február 22 — 8 (956) szám

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZÁM: TERÉZ 137-15.

A Beszkárt-békéről

különféle vélemények hangzottak el, egészen bizonyos azonban, hogy *Budapest polgársága nagy örömmel és fellélegezve fogadja ezt a nagy eseményt.* Akiknek még mindig fúrni és fűrészelni valójuk akadna, azok tanubizonyságot tesznek arról, hogy nem él bennük szeretet a főváros ügyeivel szemben és arról, hogy *annak az áldatlan harcnak, annak a csúnya botránysorozatnak, amely a BSzKRT-ügyből fakadt, ők voltak a spiritusz-rektorai.* Mi úgy érezzük, igaza volt a belügyminiszternek akkor, amikor a multkor meleg dicséretben részesítette a főváros érdekeiért dolgozni és lemondani tudó törvényhatósági bizottságot. Az, ami a napokban a BSzKRT-ügyben történt, tanubizonysága a politikai érettségnek és tanubizonysága annak, hogy a főváros pártjai félre tudják tenni a pártszempontokat akkor, amikor az autonómia óriási érdekeiről van szó. Mert *ez volt az autonómia igazi védelme, nem pedig az, amikor a kormánnyal szemben akarják megvédeni,* amely ezt az autonómiát pedig csak kiszélesíteni, megerősíteni és modern alapokra fektetni akarja.

Esztendőkön át a BSzKRT-ügy melegágya volt a botrányoknak, fegyvere az agitációnak és *járványtészke a főváros igazgatását és kormányzását megrontó beteg politizálásnak.* Amikor *Ripka* Ferenc főpolgármester még mint kormánybiztos elfoglalta helyét az újvárosházán, első, legfontosabb és egy pillanatig el nem felejtett törekvése volt *a politikának a főváros ügyeiből való számüzése.* Napról-napra mások és mások eszméltek a főpolgármester törekvésének hatalmas jelentőségére és a főpolgármester szisztematikus munkával, böles diplomáciával egymásután irtotta ki a városházi életből a legizgalmasabb, de egyben a legveszedelmesebb politikai kérdéseket. Nem akarjuk felsorolni mindazt a sok politikai robbanóanyagot, amelyet évek során *Ripka* főpolgármester tett ártalmatlanná, amikor leöntötte a közönyösség hideg vizével. *A BSzKRT-ügy volt az, amellyel legtovább kellett birkóznia.* Természetes ez, mert a baloldal sehol nem talált olyan nagyszerű agitációs anyagot, mint éppen a BSzKRT körül elkövetett hibákban. Ugyanakkor a kereszténypárt a végsőkig presztizs-kérdésnek tekintette a BSzKRT-ügy méltó elintézését, mert hiszen büszkén tekintett azokra az esztendőkre, amelyek alatt a háború és a forradalmak által tönkretett közuti vasutakat igen szépen sikerült reorganizálni. Esztendőkön át fáradozott *Ripka* főpolgármester a *BSzKRT-ügy* elintézésén és most, amikor létrejött az örvendetes béke, *nem szabad megfeledkezni Ripka Ferenc érdemeiről és arról a lojalitásról, amellyel az ügy elintézésében az Egységes Községi Polgári Párt résztvett.*

Ha szabad optimistának lenni, akkor boldogan konstatálhatjuk, hogy a *BSzKRT-ügy* elintézésével *a városházi élet utolsó politikai méregfoga is kihullott.* A mult adósságai, a mult restanciái mind ki vannak fizetve, mind feldolgozást nyertek. *Ami robbanóanyag a multból maradt, ezzel a BSzKRT-békével mind megsemmisült.* Tiszta a levegő, nyugodt az atmoszféra, *nincs többé semmi kifogás, nincs többé semmi akadály, amiért meg ne lehetne kezdeni a legintenzivebb módon az alkotó munkát.* Ha újabb politikumok kerülnek felszínre, ha újabb politikai harcokat szítanak, akkor most már *nem lehet többé egyetlen alkalommal sem kibújni a felelősség alól.* Ma politikamentes, izgalom nélküli atmoszféra öleli körül a városi életet, ha valaki a politika tüzesóváját veti bele ebbe a nyugodt életbe, akkor *rögtön galléron kell fogni a gyujtogatót. Mert gyujtogató lesz az, aki azt a treuga dei-t, amely a BSzKRT békével megszületett, megzavarja.* Azok a pártok, amelyek számtalan tanuságot tettek a főváros iránt érzett szeretetükről, *érezzék kötelességüknek, hogy a politikamentes levegő tiszta egészségét megőrizzék Budapest székesfőváros további nagyarányú feilődése érdekében.*

Ha kihullott is azonban az utolsó politikai méregfog, ez nem jelenti egyszersmind, hogy Budapest vitális érdekei megoldást nyertek volna. A gondok százai szakadnak a törvényhatóság nyakába, *a megoldandó nagy problémák egész serege kiált a megoldás után.* Hogy tovább ne menjünk, maga a *BSzKRT-béke* sem jelenti a közlekedési kérdés megoldását. A BSzKRT-hoz bevonul a politikamentes kormányzás, de be kell vonulnia a panaszok megértésének is és *meg kell születnie az olcsó villamostarifának.* A közlekedési kérdések nagy komplexumának megoldását pedig nem tudja elintézni a BSzKRT új igazgatósága sem, ehhez *közlekedési diktátorra van szükség,* aki erős kézzel, az erős kézben egyesített minden hatalommal reorganizálni tudja Budapest közlekedésének minden szervét, minden eszközét. Amíg diktátor nem áll Budapest közlekedési ügyeinek élén, addig nem lehet ezt a dezolált közlekedést helyreállítani, egységessé tenni, közös nevezőre hozni.

Budapest örömmel köszönti azt a várva-várt órát, amelyben sikerült politikamentessé tenni a városkormányzást és amelyben sikerült a politikát számüzni a BSzKRT vezetéséből, de még rigorózusabb figyelemmel kíséri a most következendő eseményeket: *Budapest közlekedésének várva-várt megszervezését és általában a nagyarányú, sokat igért alkotómunka megkezdését.*

A Beszkárt-béke azokon az alapokon jött létre, amelyeket a Fővárosi Hirlapban megjelöltem — mondja Kozma Jenő

Az Egységes Községi Polgári Párt változatlan álláspontja, hogy a BSzKRT igazgatóságának tagjai nem lehetnek törvényhatósági bizottsági tagok — Kozma Jenő nyilatkozik az új autótaxi-rendszámokról, az autóbuszközlekedés fejlesztéséről és az ügyosztályok szaporításáról

A hét legnagyobb eseménye az a pártközi megegyezés, amelynek révén az oly sok izgalmat okozott *BSzKRT*-ügy remélhetőleg *végleg lekerül a napirendről.* Ennek a békének a létrehozásában igen nagy szerep jutott *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselőnek, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökének, aki

a Fővárosi Hirlap legutóbbi számában megjelölte azt a platformot, amelyen a kibontakozás létrejöhet.

Kozma Jenő dr. ezzel nem jóstehetséget árult el, hanem a tények ismeretéből fakadóan megjelölte az egyedül lehetséges megegyezési alapot: *a politikának a BSzKRT kormányzásából való tökéletes és végleges számüzetését. Kozma* Jenő dr.-nak és az *Egységes Községi Polgári Pártnak* azonban a megegyezésen túl is vannak kívánni valói a BSzKRT leendő új vezetőségével szemben, de egyben a főváros közlekedési politikáját általánosságban érintően is. Arra kértük meg tehát

Kozma Jenő dr.-t,

hogy ezeket a továbbmenő posztulátumokat ismertesse a *Fővárosi Hirlap* számára, egyben pedig mondjon véleményt a BSzKRT ügyében kötött kompromisszumról. Kérdésünkre a következő nagyjelentőségű választ kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A BSzKRT-ügyben teljes a béke. A pártközi megegyezés azokon az alapokon jött létre, amelyeket az egyedül lehetséges plattform feltételeiként a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számaiban megjelöltem. Most már rövidesen elintéződik a BSzKRT ügyvezetésének minden személyi problémája, amivel elősegítjük a fővárosi közlekedés egész nagy kérdés-komplexumának a megoldását is.

Változatlanul azon az állásponton vagyok, hogy a BSzKRT igazgatóságának tagjai nem lehetnek törvényhatósági bizottsági tagok, mert ez a két állás nem fér össze.

Ez a felfogás nemcsak az én egyéni véleményemet fedi, hanem az Egységes Községi Polgári Pártét is, amely ennek az elvnek az érvényesítésére komoly akciót indít. Óhajtásunk az, hogy a két tagság összeférhetetlensége alapelvként mondassék ki és az elv a kínálkozó legközelebbi alkalommal már tényleg érvényesüljön. Ez azt jelenti, hogy

abban az esetben, ha a legközelebbi időben megürül egy BSzKRT igazgatósági tagság, azt nem törvényhatósági bizottsági taggal kell betölteni, vagyha bizottsági tag szemeltetnék ki a BSzKRT igazgatósági tagjává, akkor megválasztása után községi mandátumáról mondjon le.

Változatlanul föntartom továbbá azt az álláspontomat is, hogy *a fővárosi közlekedésügy rendezetlen problémáit csupán közlekedési diktátor képes közmegelégedésre megoldani.* Ebben a tekintetben reménnyel tölt el az a körülmény, hogy a BSzKRT élére olyan egyéniség van kiszemelve, aki a fővárosi adminisztrációban szerzett óriási tapasztalataival kétségtelenül nagy szolgálatára lesz a fővárosi közönség közlekedési érdekeinek. Kétségtelen ugyanis, hogy annak, aki a főváros közlekedésügyének irányítására hivatott, elsősorban általános adminisztratív tapasztalatokkal kell rendelkeznie.

Szóvátettük a beszélgetés során a fővárosi közlekedésügy másik fontos kérdését, *az autotaxi problémát is.* A főváros közgazdasági bizottságában ugyanis hangok hallattszottak olyan irányban, hogy necsak a nagytőke kapjon az új rendszámokból, hanem egyes magánosok is részesüljenek az új engedélyekben. Erre vonatkozóan *Kozma* Jenő a következőket jegyezte meg:

— Elvi álláspontunk az, hogy *az új autótaxi rendszámok kiadásánál csakis a közönség érdekeit kell kizárólag szemelőtt tartani.* A közönség érdeke pedig azt kívánja, hogy olyanok kapják az új engedélyeket, akik megfelelő garanciát adnak a tekintetben, hogy felmerülő kötelezettségeiknek eleget tudnak tenni. Csak egyetlenegy szempontot akarok itt felemlíteni: a közönség biztosítását elgázolás esetén. *Anyagilag nem erős vállalkozók nem tudnak megfelelő biztosítékokat nyújtani abból a szempontból, hogy az esetleges elgázolások kártérítési kötelezettségeit eltudják-e viselni.* Százszázalékos biztosítékot kell nyujtaniok az új engedélyeseknek: ezt követeli a közönség érdeke. A megoldás tehát ebben a tekintetben csak úgy képzelhető el, hogy ezek

az egyes kis taxivállalatok tömörülnek és érdekszervezetük útján nyujtsanak megfelelő garanciát.

— Ehhez a kérdéshez kapcsolódik *az autóbuszközlekedés fejlesztése.* Itt a külterületek közlekedési viszonyainak szempontjait óhajtom kiemelni.

Feltétlenül szükség van arra, hogy Rákosfalva és Kőbánya egymással és a fővárossal autóbusz-közlekedés útján összeköttessenek. Ugyanez a szükség merül föl a budai hegyvidéknél is.

Teljes lehetetlenség, hogy most a közelgő tavaszra való tekintettel is ne gondoskodjunk a Hüvösvölgy, a Zugliget, a Rózsadomb, a Guggerhegy környékének megközelithetőségéről. A két villamosvonal kép-

telen lebonyolítani a Hűvösvölgy és a Zugliget forgalmát.

A Pasaréti úton tehát feltétlenül be kell állítani egy autóbuszvonalat.

Ugyancsak ki kell építeni az Istenhegyi út autóbuszközlekedését is, a Rózsadombról pedig az Eszter út kiépítésével kell összeköttetést teremteni a Guggerhegy környékével.

Megemlítettük *Kozma* Jenő előtt azokat a híreket is, amelyek a törvényhatósági bizottság ujjáalakításáról szólanak abban az értelemben, hogy a belügyminisztériumban végleges döntés történt volna a törvényhatósági bizottsági tagok létszámának leszállításáról. *Kozma* Jenő, erre a kérdésre a következőket felelte:

— Végleges döntés még nem történt, így tehát

az egyik estilapnak az a közlése, hogy az új törvényhatósági bizottságnak csak 120 tagja lesz, alaptalan.

A javaslatot *Scitovszky* Béla belügyminiszter úr hazaérkezése után velünk, érdekeltekkel is meg fogja beszélni. Addig tehát, amíg a javaslatot meg nem ismerjük, minden közlés korai.

Szóbahoztuk azokat a híreket is, amelyek a városházi ügyosztályok szaporításáról szólanak. *Kozma* Jenő véleményét erről a kérdésről a következőkben körvonalazta:

— Ebben a kérdésben sem történt még végleges döntés.

Az ügyosztályok szaporítását magam is szükségesnek és pedig sürgősen szükségesnek tartom. Kétségkívül indokolt továbbá a harmadik alpolgármesteri állás megszervezése is.

A harmadik alpolgármesteri állásra a lehetőség szerint műszaki képesítésű szakembert kell beállítani, de ha jogi minősítésű egyén kerül is erre a posztra, a személy megválasztásánál minden körülmények között tekintettel kell lenni arra, hogy az illető műszaki kérdésekben járatos legyen. Abban a tekintetben, hogy a kormány az adminisztráció ilyenirányú kibővítéséhez megadja-e a hozzájárulást, nincsenek kétségeim.

Ezek a kérdések egyébként is szerves összefüggésben állnak a fővárosi törvény reformjával.

Ebben feltétlenül gondoskodás történik az adminisztráció ujjászervezéséről, mert jelenlegi keretei között az adminisztráció szinte leküzdhetetlen nehézségekkel birkózik.

Reformok előtt a városigazgatás

Szaporodnak az ügyosztályok — Előléptetések és nyugdíjazások — Megnyílnak a sorompók az uj karrierek előtt

Gallina Frigyes h. tanácsnok nyilatkozata

A *Fővárosi Hirlap* hasábjain már számtalanszor szóvátettük azokat a zavarokat, bajokat és nehézségeket, amelyeket csaknem kivétel nélkül a szanálási törvény kényszerhelyzetében végrehajtott létszámapasztás és ügyosztályöszevonás idézett elő. A hiteltúllépésektől kezdve le a kis adópanamákig, kivétel nélkül mind elkerülhető és megelőzhető lett volna, ha nem következik be a munkával túlterhelt adminisztráció felforgatása, összezsúfolása. Különösen az építtetők között állandó a panasz, hogy a *magánépítési ügyosztály* lassan dolgozik és két-három hónapig tart, amíg egy építési engedély megszületik. Hasonló a helyzet a *középítési ügyosztályban*, mert a műszaki ügyosztályok személyzetét négy évvel ezelőtt leépítették, nélkülözhetetlen munkaerőket B-listára helyeztek. A kaotikus állapotokért, a késedelmekért nem lehet okolni a szorgalmas, túlterhelt tisztviselői kart, egyedül a túlzott B-lista a hibás, ami — mint *Becsey* Antal a *Fővárosi Hirlapban* többizben is megállapította — a csőd szélére kergette az egész adminisztrációt.

A mai összevont, ezerágú ügykörök mellett nem lehet komolyan követelni egyik ügyosztályvezető tanácsnoktól sem, hogy a maga roppant bonyolult, óriási ügykörét áttekinthesse és az egyes ügyek minden részletébe bepillanthasson. Az alpolgármesterek komoly felügyeletéről sem lehet beszélni, mert a bizottságokban való elnöklés is szakadatlan elfoglaltságot jelent számukra. Szinte csoda, hogy naprólnapra újabb és újabb hibák nem fordulnak elő, mikor fontos ügyköröket, felelős eljárást igénylő ügyeket olyan hetijegyzékes hivatalnokok látnak el, akik felmondás nélkül bármely nap távozhatnak és ugyancsak felmondás nélkül bármikor elbocsáthatók.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* volt az, amely először mutatott rá az adminisztráció bajainak erre a trianoni eredőjére és sürgette a bajok orvoslását. *Becsey* Antal elsőnek emelte fel szavát a műszaki adminisztráció reformja érdekében, ismételten sürgette a személyzet szaporítását, a függetlenített műszaki ügyosztályok visszaállítását és a műszaki alpolgármesteri állás kreálását. A közigazgatás egyéb ágazataiban mutatkozó kóros tünetek legilletékesebb diagnostája viszont *Bárczy* István és *Harrer* Ferenc voltak, akik nem egy alkalommal fejtették ki ezirányú észrevételeiket és mutatták meg az orvoslás módját. Az *Egységes Községi Polgári Párt* megnyilatkozott állásfoglalása és az összes többi pártok rokonszenve arra indította a tanácsot, hogy komoly lépéseket tegyen a főváros adminisztrációjának sürgős átszervezése és kiegészítése érdekében.

Az erre vonatkozó terveket *Gallina* Frigyes főjegyző, tanácsnokhelyettes, az elnöki ügyosztály vezetője készítette el, s a legutóbbi tanácsülésen már be is mutatta. A tervezet — amelyet a tanács általánosságban elfogadott — úgy a műszaki, mint az általános adminisztráció hiányainak orvoslását célozza.

A reformtervezet iránt érdeklődtünk

Gallina Frigyes h. tanácsnoknál,

aki a következőket mondotta:

— A tanácsnak bemutatott tervezet egyelőre általánosságban készült el, a részleteken most dolgozunk és elbírálás végett rövidesen a törvényhatósági bizottság szervei elé terjesztjük. Arról van szó, hogy

elemeire osztjuk szét a mostani III. ügyosztályt és újra önálló szekció lesz az út- és csatornaépítési, valamint a városrendezési és magánépítési ügyosztály. Ketté osztjuk, önálló közgazdasági és önálló közlekedési ügyosztályra a mostani V. ügyosztályt. A IX. ügyosztály is részeire oszlik. Újra felállítjuk a külön szociálpolitikai-, népjóléti-, közművelődési- és művészeti ügyosztályokat. A IV. ügyosztály, a belügyi-, illetőségi- és a katonai-lesz az egyetlen az egyesített ügyosztályok közül, amely változatlan marad.

Szó van azonban egy *új gépészeti ügyosztály* létesítéséről. Ez azonban a későbbi lehetőségek közé tartozik.

— Egyidejűleg meg akarjuk valósítani a műszaki adminisztráció sokat sürgetett reformálását, ami a mai kisszámú személyzet mielőbbi teljes kiegészítésével jelent egyet.

Számításunk szerint hatvanhárom új állást jelent ez az átszervezés.

Önálló személyzetet kap a hitelnyilvántartó is és sort keritünk a hetijegyzékesek átminősítésére is, amire a közigazgatási szolgálat felelősségteljes viteléhez okvetlenül szükség van. Március végére körülbelül 230 tisztviselő részesül ebben az átminősítésben.

Előljárók tömeges nyugdíjazása

A tervezett átszervezésekkel kapcsolatban természetesen *egy sereg érdemes főjegyző előléptetése válik aktuálissá azáltal, hogy részben a tanács tagjaivá válnak, részben pedig a nyugdíjbavonuló előljárók helyét töltik be.*

A törvényhatósági pártok álláspontja ugyanis az, hogy *a szolgálati idejüket betöltött előljárókat* — miután az övék nem politikai természetű, hanem kifejezetten adminisztrációs állás, — *nyugdíjazni kell, hogy a fiatal erők is érvényesülhessenek.* A sematizmus szerint *nyolc* előljáró van olyan, akiknek részben a szolgálati idejük járt le, részben a korhatárt töltötték be. Egyedül *Unger* Károly a IV. és *Hamvassy* István a VII. kerületi előljárók a kivételek.

Pártértekezlet

az Egységes Községi Polgári Pártban

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este 7 órakor akadémiauccai párthelyiségében értekezletet tartott. Jelenvoltak: *Kállay* Tibor, *Ugron* Gábor, *Szilágyi* Lajos, *Becsey* Antal, *Usetty* Béla, *Éber* Antal, *Glücksthal* Samu, *Staub* Elemér, *Németh* Béla, *Glück* Frigyes, *Harrer* Ferenc, *Ziegler* Géza, *Dinich* Vidor, *Dorner* Gyula, *Csilléry* Béla, *Gamauf* Ferenc, *Szabó* Sándor, bibithi *Horváth* János, *Bolm* József, *Farkas* József, *Girardi* Tibor, *Bayer* Antal, *Nagy* Andor, *Scheuer* Róbert, *Politzer* Gusztáv, *Lackenbacher* Géza, *Pompéry* Elemér, *Popelka* Imre, *Szentirmay* Imréné, *Rásó* Lajos, *Grosch* Károly, *Sümeghy* László, *Wellisch* Andor, *Martin* János, *Hubert* Vilmos, *Emődi* Aladár, *Neményi* Imre, *Dósa* Ottó, *Bakonyi* János, *Baesinszky* Vladimir, *Pásztor* Vilmos, *Erdei* Henrik és még mások. Az ülésen *Kozma* Jenő elnökölt, aki *beszámolt a Vásárpénztár és az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár fúziójára vonatkozó tárgyalásokról.* A párt *Glücksthal* Samu, *Ugron* Gábor, *Németh* Béla, *Nagy* Andor felszólalása után elhatározta, hogy a kérdést külön pártértekezleten fogja megvitatni. Ezután *Ugron* Gábor beszámolt a közlekedési bizottság legutóbbi ülésének eseményeiről, amikor is a párt közvetítésével sikerült a BSzKRT-ügyben az összes pártokat egy plattformra hozni és a BSzKRT immár évek óta húzódó problémáját a barátságos atmoszféra megteremtésével nyugvópontra juttatni. A párt többek felszólalása után *Ugron* Gábornak köszönetet szavazott e kérdés körül kifejtett sikeres munkásságáért. Apróbb folyó ügyek tárgyalása után az értekezlet 9 órakor véget ért.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bőrmellénygyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Kö. tisztviselőknek engedmény!

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425.-01

Alapitva 1898 **LUDVIG JÁNOS**
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

LUDOVIKA AUTÓCAROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

GULA R. T. TETŐFEDŐ vállalata
VI, Teréz körút 3
Eternit, cserép, kátránylemez fedések

Oelschläger Mihály és Társa Utódai
Cégtulajdonos: VÉRTES R. REZSŐ okl. gépészmérnök
Budapest, VI, Váczi út 69. Telefon: Lipót 918—08
MÉRLEGGYÁR. Gyártunk: egyensuly-, tizedes- és tolósulyos mérlegeket, szekérhídmérlegeket. Gyorsmérlegek, önműködő mérlegek.

CSASZÁR IMRE
Linoleum és falikárpit nagy választékban
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11. Telefon: Józs. 3.5-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készítése.
Szakszerű munka. :: Ajánlatok díjmenteson.

Dénes Aladár okl. gépeszmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korláll-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

TELEFON: J. 395—78 **HLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

Golyóscsapágyak kartellen kivül!
Legtökéletesebb anyag — legprecizebb kivitel!
FERRONOVA KERESK. VÁLLALAT
BUDAPEST, VI., JÓKAI UCCA 28.
TELEFON: T. 130—56. • TELEFON: T. 130—56.

Ugron Gábor a BSZKRT-békéről és a Takarékossági Bizottság munkájáról

„A Takarékossági Bizottság előterjesztéseket tehet a főváros gazdálkodását illetően is"

A sok nagyszerű tulajdonság mellett, amelyet a magyar közvélemény méltán csodál gróf *Bethlen* Istvánban, igen fontos a miniszterelnöknek az a ritka érzéke és éleslátása is, amellyel mindig ki tudja választani a legfontosabb posztokra a legkiválóbb egyéniségeket. Így történt ez akkor is, amikor a *Takarékossági Bizottság* elnökévé *Ugron* Gábor volt belügyminisztert nevezte ki. Ez a kinevezés igen közelről érdekli Budapest székesfőváros közönségét is, mert hiszen *Ugron* Gábor ma a főváros közgyűlésének egyik igen tekintélyes tagja, aki bámulatos érzékkel járult hozzá, mint a BSzKRT ügyeit felülvizsgáló ad hoc bizottság elnöke, a BSzKRT-ügy sikeres megoldásához.

Nagy megnyugvás a főváros számára, hogy a Takarékossági Bizottság elnöki székében olyan férfiú ül, aki Budapest kormányzását, Budapest törekvéseit, Budapest helyzetét személyes tapasztalatokból tökéletesen és tisztán ismeri.

Különösen fontos ez azért is, mert a *Takarékossági Bizottságnak* minden esetre *beleszólása lesz a főváros gazdasági ügyeibe is.* Erre vonatkozólag kérdést intéztünk

Ugron Gáborhoz,

aki a következőket volt szíves válaszolni a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A takarékossági bizottság még nem alakult meg. Egyelőre csak az én elnöki kinevezésem történt meg, a bizottság tagjainak kinevezésére még nem került sor. Addig, *amíg a bizottság meg nem alakul, részletes programot nem adhatok.* Az autonómiák ellenőrzéséről szóló törvény alapján

természetesen előterjesztéseket tehetünk a főváros gazdálkodását illetően is. A Takarékossági Bizottság hatásköre kiterjed Budapest székesfőváros háztartásának egész területére és pedig minden irányban — úgy a közigazgatás, mint az üzemek összes viszonylataira.

Szóvátettük *Ugron* Gábor előtt a *BSzKRT* ügyében létrejött békét is. *Ugron* Gábor, aki *BSzKRT* üzemének megvizsgálására kiküldött ad hoc bizottságnak az elnöke volt, erre vonatkozóan így nyilatkozott:

— *A mai helyzetben és az adott körülmények között ez volt az egyetlen megoldási lehetőség.* Én kezdettől fogva azon az állásponton voltam, hogy

közös plattformot kell találni és ezen a plattformon békés megállapodást kell létrehozni. Ez sikerült is.

és így nem került sor többesztendős régi dolgok pertraktálására, ami csak a szenvedélyek felkavarására adott volna alkalmat anélkül, hogy a közérdeket bármilyen irányban is szolgáltuk volna. A bizottság mindenesetre derekas munkát végzett. Rámutatott a hibákra és ezzel irányt szabott.

Légcsavaros motorhajók és vizitaxik a dunai forgalomban

Az elavult közlekedési eszközök miatt nem hajókázik a pesti publikum

A helyi hajóforgalmat — több évi szünetelés és hosszas tárgyalások után, mint ismeretes — tavaly indította meg újból a *Magyar kir. Folyam és Tengerhajózási R.-T.*, a Boráros tér—Margitsziget—Óbuda és Ujpest között, azzal a feltétellel, hogy *úgy az állam, mint a főváros megfelelő összeggel szubvencionálják ezt a vállalkozást.*

A helyihajók járatásától a Mefter a régi tapasztalatok tanulságai alapján sokáig idegenkedett. A helyzet ugyanis az, hogy a nagyközönség csak igen kevéssé veszi igénybe a helyihajót, mint közlekedési eszközt.

A gőzösök legtöbbször csak alig néhány utassal járnak.

amivel szemben a sok szénfogyasztás és a nagy személyzet miatt *az üzemköltség igen magas.* Megesik sokszor az is, hogy a propelleren több a személyzet, mint az utas. Tudni kell, hogy a budapesti csavargőzösökön a kormányoson kívül van egy gépész, egy fűtő és két matróz, esetleg egy másodgépész, vagy másodfűtő is, vagyis 5—6 fönyi személyzet, míg utas akárhányszor egyetlenegy sincs.

Mindazonáltal most a MFTR bejelentette a fővárosnak, hogy

április 15-én a szokásos keretek között megindulnak a helyihajójáratok.

A csatolt kimutatás szerint az elmult szezonban *507.508 utast szállítottak a helyihajók, ezek közül azonban csak 387.715 volt fizetőutas, 11.934 pedig részben szabadjegyes volt, részben kedvezményesen utazók.* Nem csoda, hogy így mindössze *129.280 pengő volt a bevétel a 431.713 pengő kiadással szemben.* A társaság tehát

302.000 pengőt fizetett rá a dunai közlekedésre.

Egyidejüleg azonban ujra problémává lett a városi szubvenció nagyságának kérdése. A törvényhatóság — mint tudjuk — tavaly 100.000 pengőt szavazott meg, most *a MFTER ennek legalább 160.000 pengőre való felemlését kéri,* ami kerekszámban a deficit felének felelne meg.

A főváros közgyülése kétségtelenül meg fogja adni a felemelt szubvenciót is. A 60.000 pengős felpénz megszavazásával azonban még nincs elintézve a probléma, mert tovább kell kutatni azokat a mélyebben fekvő okokat is,

miért nem kedveli a publikum a helyihajókat.

miért nem választja a simább, kellemesebb, szebb viziutat a legtöbbször túlzsúfolt villamos helyett, amikor ez módjában állna. A felelet szinte kézenfekvő: azért mert *a helyihajózás mai formája elavult, körülményes és főleg lassú.* Azalatt, amíg a propeller kígyózó vonalban a Boráros tértől—Óbudáig vagy Ujpestig úszik a Dunán, vonattal Siófokra is elérhet az utas.

A füstokádó, pöfögő kis gőzösök ma, a repülőgép, az autó, a rádió, a szédületes távolságok és a rohanás korszakában nem elégítik ki az emberek igényeit. A mai budapesti embernek nincs az ilyen keletiesen lassú utazáshoz sem *ideje,* sem *idege.*

Kétségtelen,

hogyha a MFTR állami vagy fővárosi támogatással modern, gyors közlekedést teremt a Dunán,

ha kényelmes, fürge kis járművei lesznek, egykettőre olyan népszerűvé válik a viziút, hogy nem győzi majd lebonyolítani a forgalmat a pesti és a budai partok, a főváros és a dunamenti kirándulóhelyek között.

A külpolitikai Társaság idegenforgalmi szakosztályában igen érdekesen mutatott rá az egyik előadó, dr. *Szelke* Árpád arra, hogyan lehetne a dunai helyiközlekedést arra a nivóra emelni, hogy megfeleljen a kor szinvonalának és „Budapest fürdőváros" idegenforgalmi törekvéseinek.

— Anakronizmus — mondotta a külpolitikai társaság előadója, — hogy ma a rohanás, a gyors közlekedés korszakában *nálunk még mindig a 70 év előtti menetrend szerint közlekednek a dunai gőzösök.*

Amerikai mintára, légcsavaros, 30—40 személyes kis motoroshajókat kellene a személyforgalom szolgálatába állítani,

amellyel *4 óra alatt kényelmesen akár Bécsbe is eljuthatnának azok, akiknek sürgős a dolguk.* A *helyiforgalom* szolgálatába az úgynevezett *„vizitaxikat"* kellene állítani. Amerikában már nagy népszerűségnek örvendenek ezek a „Spido" rendszerű kis motorosok, amelyeket biztosan nálunk is hamar megkedvelnének.

— *A helyihajózás jelentékeny fellendülését eredményezné az is, ha minél több új, modern strand- és szabadfürdő, kellemes kirándulóhely, szálloda és sporttelep létesülne a Dunamentén egész Esztergomig, sőt délfelé Mohács irányában is.*

Jól tudjuk, hogy

mindennek a megvalósítása óriási befektetéssel járna,

amire pénze sem a Mefternek, sem a fővárosnak nincs. Az újításokra, az üzem modernizálására azonban mégis gondolni kellene és legalább lépésről-lépésre haladva igyekezzünk olyan megoldást teremteni, amely a publikumnak és a hajóstársaságnak egyaránt előnyére válik.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36
Telefon: József 385—48

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ES SZILÁGYI
építőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon: Teréz 296-51 és 290-78.

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 Budapest, VI, Aréna-út 65

PRISTER GYÖRGY
Szab. biológiai szennyvíztisztító berendezések r.-t.
Budapest, VI., Aréna-út 84. sz. Tel.: Teréz 222—12

KRISCH FEKETE JÁNOS
tetőfedő mester
Telefon: J. 434-11. BUDAPEST I., Karolina-út 16.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

A „kevert szén“ forgalombahozatalát megtiltja a kereskedelmi miniszter

A környékből kocsin behozott fát nyilt piacon lehet árusítani — A tüzelőszer árusitásáról szóló szabályrendeletet nem hagyta jóvá a belügyminiszter

A tüzelőanyagok árusításáról szóló szabályrendeletet a közgyűlés még a mult év júniusában módosította és jóváhagyás céljából nyomban felterjesztette a belügyminiszterhez. Közel egy esztendő után, a mult hetekben a belügyminiszter azzal küldte vissza a fővároshoz a szabályrendeletet, hogy azt *hiányosnak találja és ezért nem hagyja jóvá.* Egyidejüleg felsorolja a miniszteri leirat azokat a pótlásokat, amelyeket a rendeletben szükségesnek tart.

Különösen

a visszaélések megakadályozására

vonatkozó rendelkezések precizirozását kivánja a miniszter és közli, hogy a kereskedelmi kormány a tüzelőanyagok árusitása tekintetében előforduló visszaélések, különösen súlycsonkitások és minőségi csalások megakadályozására és a közrendészeti érdekek megóvására *országos érvénnyel biró, preventiv rendszabályokat is tartalmazó rendeletet fog kiadni.* Addig is azonban, amig ez a rendelet életbe lép, a kereskedelmi miniszterrel egyetértően azt kivánja a belügyminiszter, hogy a fővárosi szabályrendeletben hangsúlyozzák *a különböző tüzelő anyagok keverésének tilalmát.*

— A magam részéről ugyanis azon a nézeten vagyok — mondja a kereskedelmi miniszter — hogy

a különböző szénfajták keverése csak visszaélésekre ad alkalmat

és *különösen megnehezíti az ellenőrzést.* A keverési arányt utólag megállapitani szinte lehetetlen és a *fogyasztóközönség ki van téve annak, hogy a kevert szén elnevezés alatt a legsilányabb minőséget vásárolja.* Minthogy pedig nincsen semmiféle szempont, amely a keverés megengedését megokolná, a

fogyasztó közönség érdekeinek megvédelmezése céljából a keverési tilalom kimondása mellett kell állást foglalnom.

A továbbiakban még abban a tekintetben is módosításokat kiván a miniszter, hogy a zsákban történő szállításnál, *az egyes zsákokon is pontosan fel kell tüntetni a zsákban levő fa vagy szén súlyát,* de megengedi, hogy a szállításnál sürgős esetekben alkalmi munkásokat is foglalkoztathassanak. A tüzelőanyaggal való házalási tilalmat a miniszter fenntartja ugyan, de

a környékről fuvaron behozott fa, illetve tüzelőszer nyilt piacon való árusitását megengedi.

Végül a miniszter a kiszabott büntetéspénz összegét redukálja 100 pengőről 40 pengőre, viszont visszaeső bűnösöknél a 40 pengős pénzbirságot *öt napig terjedhető elzárással súlyosbitja.*

A főváros az ilyen értelemben módosított szabályrendeletet legközelebb újra bemutatja a miniszternek.

Hat fővárosi anya- és csecsemővédő intézet épül

Az intézetek nemzetközi vonatkozásban is mintaszerüek lesznek — A főváros organikusan belekapcsolódik a gyermekvédelem munkájába

A fővárosban épp úgy, mint az országban mindenütt az *Országos Stefánia Szövetség* látja el az anya- és csecsemővédelem munkáját. Maga a főváros — bár eddig is évente igen jelentékeny összegeket költött erre a misszióra, — maga, szervezetileg e munkában nem vett részt. Mindmáig ugyanis az volt a felfogás, hogy az anya- és csecsemővédelem állami feladat és a társadalom dolga. Az utóbbi évek megdöbbentő eseményei, a nagy gyermekhalandóság és a népesedési mozgalom szomorú statisztikája, plausibilisé tették, hogy az állami munka önmagában nem kielégitő, a társadalmi akció pedig szervezetlensége folytán nem ér el kellő eredményeket.

Ezek a körülmények késztették a főváros törvényhatóságát arra, hogy *Liber* Endre tanácsnok javaslatára egyelőre

hat székesfővárosi anya- és csecsemővédőintézet épitését határozta el.

A közgyülés még tavaly 450.000 pengőt szavazott meg erre a nemes célra és úgy határozott, hogy az új anya- és gyermekvédelmi intézmények ott épüljenek fel, ahol legnagyobb szükség van reájuk: *a perifériákon.* A helyiség-kérdés megoldására kapóra jött az új városi kislakásos bérházcsoportok épitése. A tanács utasitására már a tervezésnél tekintettel voltak az abszolut modern és higienikus alapon elképzelt intézményekre, igy a helyiségek már készen is vannak, csak a belső berendezés és megnyitás van hátra.

A nemes cél önmaga biztosítja a gyors jóváhagyást, igy remélhető, hogy már

a legközelebbi hónapokban kitárhatják kapuikat a jövő nemzedék mentőállomásai.

A székesfőváros anya- és csecsemővédő intézetei a következő helyeken nyilnak meg: I., *Lenke* út 89—95 sz., III., *Bécsi* út 88—92. sz., VI., *Váci* út 159—161. sz., IX., Gróf *Haller* ucca 8—10. sz., X., *Ceglédi* út 2. sz. és X., *Kolozsvári* út 29—49. sz. alatt. Az intézetek a városi bérházak földszintjén lesznek *és egyenkint tizenhárom 2 szobás lakást foglalnak le.* Összesen tehát

78 kétszobás lakás, 156 szoba és a hozzátartozó mellékhelyiség áll az anya- és csecsemővédelem rendelkezésére.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

Liber Endre

tanácsnokhoz fordult felvilágositásért, aki nagy szeretettel és odaadással áll minden akció élére, amely a társadalmi bajokon próbál segiteni és igy sokszoros szeretettel intézi a gyermekvédelem ügyeit is. A tanácsnok felvilágositásai igy szólnak:

— Örömmel állapitom meg, hogy a főváros szociális munkája új stációhoz ért. A közeljövőben

organikusan bekapcsolódik a székesfőváros a gyermekvédelem munkájába.

Hat új intézetünk nemzetközi vonatkozásban is mintaszerű lesz. Az e célra kiszemelt házakban a tanács már átengedte a megfelelő és tervszerint épitett helyiségeket. Az egyes intézeteknek 26 terme lesz, a megfelelő mellékhelyiségeken kivül. Anya- és csecsemőintézet, bölcsőde és napközi otthon egészitik ki az egyes intézményeket. A bölcsődéket és a napközi-otthonokat úgy rendezzük be, hogy az esetleges járvány, vagy gyermekbetegség behurcolását a lehetőség határáig kizárjuk. A bölcsődébe, vagy a napközi-otthonba szülő, vagy külső kisérő soha nem léphet. A gyermeket egy ablakszerű nyiláson adják be. A gondozó átveszi, levetközteti, megfürészti és orvosi vizsgálatra viszi. Ha a gyermeket egészségesnek találják, intézeti ruhába öltöztetik, úgy viszik a belső termekbe. Ahol

kora szerint elhelyezik és gondozásba veszik, táplálják — természetesen teljesen ingyen.

Este, a jelentkező szülők egy másik folyosón, illetve várószobában veszik át a gyermeket, miután az intézeti ruhából kivetköztették. Az orvosi segélyre, támogatásra szoruló terhesekről, anyákról és csecsemőkről más intézmény gondoskodik. A betegségre gyanús kicsikéket azonnal elkülönitik, ápolás alá veszik, szükség esetén kórházba szállitják. *Minden bölcsőde és napközi otthon huszonöt gyermek befogadására alkalmas.*

— Az intézményeket az *Országos Stefánia Szövetséggel közösen kivánjuk vezetni,* hiszen az intézmény egyik részének, a védőintézeteknek munkája ma még teljes mértékben a szövetség hatáskörébe tartozik és egyébként is csak a szövetségnek van erre legalkalmasabb, begyakorolt, kipróbált személyzete.

— Az intézetek megnyitásával egyidejüen azonban, ugyancsak az anya- és csecsemővédelemre vonatkozóan, egy másik propozicióval is jövünk. Mindenkor érezzük, mikor e tárgyról szó van, hogy a szociálpolitika legalapvetőbb kérdésével állunk szemben, mert tudjuk, hogy az általános szociálpolitika csak akkor helyes, ha az alapok jól vannak felépitve.

Székesfővárosi anya- és csecsemővédelmi központot

szándékozunk felállitani, amely az Országos Stefánia Szövetséggel karöltve és vele teljesen egyetértve lebonyolitaná az anya- és csecsemővédelem munkáját és végezné a későbbi akciók előkészitését. Természetesen a tanács és a szociálpolitikai ügyosztály rendelkezéseinek szellemében. Az Országos Stefánia Szövetséggel ezt a kérdést már megtárgyaltuk és az a maga részéről a legteljesebb mértékben kivánatosnak tartja a megoldást. Az uj szerv felállitása semmiféle ujabb áldozatába sem kerül a fővárosnak, létesitése viszont mértföldes csizmákkal viszi előre a gyermekvédelem ügyét.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat
Rádió cikkek
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

FAZEKAS és SITERY
okl. gépészmérnökök
vizvezetéki központi fütési, gáz, bádogos, lakatos és villanyszerelő vállalata. „Rekord“ redőnyépitő és karbantartási vállalat.
Budapest, VIII, Bérkocsis-ucca 16. Telefon: J. 376—51

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

TÓTH SÁNDOR
autógummi és gummiheveder gőzvulkanizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

Iskolák helyes világitására a gazdaságos „DURAL“ armaturák a legjobbak! :: Képviselet: FALB NÁNDOR Budapest, IV, Városház-u. 6.
TELEFON: 210—05

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

„VIKTORIA“ zászlógyár és díszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, díszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és diszmű bádogos, légszesz és vizvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

CZIGLER JÁNOS
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak felszerelése. Vörösréz-edények és készülékek, vörösréz-mosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Telefon: József 368—24
BUDAPEST, VIII. ker., Koszorú ucca 12

GABRIEL ANTAL okleveles gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése
Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Budapest, II., Bimbó u. 5. Telefon: T. 136-25.

özv. Biberál Józsefné pala- és cseréptedő-mester
Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
II., Ostrom-ucca 14. szám.

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari gépraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

Lesz-e a várban autóbuszközlekedés

Zaitz László műszaki főtanácsos nyilatkozata a csatornázási ügyosztály aggodalmairól

A várbeli autóbuszközlekedés problémája még mindig megoldatlan. Ennek oka az, hogy a csatornázási ügyosztálynak műszaki aggodalmai vannak. Ebben a tekintetben *Solty* Lajos középítési tanácsnok véleménye eltér az út- és csatornaépítési ügyosztály véleményétől. Az út- és csatornaépítési ügyosztály ugyanis azon az állásponton van, hogy *a Várban az elavult, kiöregedett csatornák miatt nem lehet autobuszjáratokat létesíteni.* Ezzel szemben *Solty* tanácsnoknak az a véleménye, hogy kisebb, pneumatikus autobuszokat a régi csatornák is elbírnak anélkül, hogy a beomlás veszedelme fenyegetne. Az út- és csatornaépítési ügyosztály aggodalmairól megkérdeztük

Zaitz László
műszaki főtanácsost,

aki a következőket mondotta:

— Mikor először került szóba a várbeli autóbuszközlekedés terve, a belügyminisztérium hívta fel figyelmünket a régi csatornákra és a földalatti üregekre, amelyeknek beomlásától lehet tartani a nehéz autóbuszok folytonos rázkódásai miatt. A nyár folyamán részletesen megvizsgáltuk a vár csatornahálózatát és megvizsgáltattak a szóbanforgó üregek is. Kiderült, hogy az üregek a felszín alatt 3—3½ méter mélyen vannak, így ezeknek beomlásától nem kell tartani. Kiderült azonban, hogy

a régi csatornák fedése, az útburkolatot is számítva, mindössze 20 centiméter.

Ilyen kis mélységben csatornát elhelyezni ma már műszaki abszurdum és a legerősebb sem bírna ki állandó terhelést vagy rázást, annál kevésbé tételezhető ez fel a régi várbeli csatornákról, amelyekről még azt sem tudjuk, hogy mikor épültek. Annyit tudunk csupán, hogy *a legfiatalabb csatorna is 33 éves, mert 1895-ben készült.*

— Tény, hogy a várbeli csatornák a legrosszabb állapotban vannak. Ócska, mállott téglaboltozatok patkányrágta oduk ezek. Egyes helyeken a csatornák eredeti tojásdad alakja annyira szétnyomódott, hogy köralakúvá lett. *Több szelvény már beszakadt, egyes helyeken ma is javítunk.* Ilyen körülmények között, lelkiismeretünk szerint, *műszaki szempontból kellett elleneznünk az autóbuszok járatását,* mert emberéletről és biztonságról van szó, amelyért *ma felelősséget vállalni nem merünk.* Igaz, hogy az autóbuszok megterhelve sem súlyosabbak 6—7 tonnánál és hogy a Várba 9 tonnás teherautók is járnak. De nehéz teherautó a kifogásolt uccákon naponta alig 1—2, vagy még annyi se halad át,

az autóbuszok viszont 7000 kilós súlyukkal ötpercenkint fogják megrázni a talajt.

Ez pedig dinamikailag nagy differencia.

Szerintünk mintegy 500 méter hosszan kellene új közcsatornát fektetni, ami körülbelül 25.000 pengőbe kerülne.

Az ügyosztálynak erre fedezete nincs. Megoldható volna azonban a kérdés úgy, hogy az autóbuszüzem előlegezné nekünk ezt az összeget, amit aztán jövőre az új költségvetés terhére visszafizetünk. *A munka ez esetben 2—3 hónap alatt elkészülne és megindulhatna a közlekedés.*

— Miután legújabban olyan ellenvélemény is hangzott el, hogy a csatornák mai állapota mellett is megindulhat a forgalom,

újból alaposan megvizsgáltatjuk a szóbanforgó uccák alatt csatornáit

és a vizsgálat eredményétől tesszük függővé az ügyosztály végleges állásfoglalását. Rumbach tanácsnok úr és én is minden tőlünk telhetőt elkövetünk, hogy az autóbuszok elől minden akadályt elhárítsunk és az útvonalat biztonságossá tegyük. *De ha újabb vizsgálatunk is megerősítik aggodalmainkat, azt kötelességszerűen nem fogjuk elhallgatni.*

A rákosmezei Nemzeti Stadion terve után a Millenáris-pálya újjáépítését határozta el a főváros

Az újjáépítés ötegynegyedszázezer pengőbe kerül — Augusztusban már itt rendezik a kerékpár-világbajnokságot — A kétemeletes betontribünön tizenhatezer néző fér el

dr. Purébl Győző tanácsnoknál

A főváros újabban mind nagyobb és nagyobb érdeklődést mutat a sport iránt és a nemzeti élet eme nagy tényezője számára erőteljes áldozatokat is hoz. A rákosmezei *Nemzeti Stadion* terve után most a *Millenáris-pálya* újjáépítésére készül a főváros. A közgyűlés már 1926-ban elhatározta, hogy a *Budapesti Sport Egyesületnek* tíz évre bérbeadott Millenáris-pálya rendbehozatalára és átépítésére 1200 millió korona amortizációs kölcsönt engedélyez nyolcszázalékos kamat és tizenötéves törlesztés mellett. A két nagy tribün átépítésére külön félmilliárd koronát engedélyezett a közgyűlés. Közben azonban a régi tribünök teljesen összedültek és így szükségessé vált az egyes atlétikai és sportpályák nagyobbarányú átépítése. Mindezekre az eredeti előirányzatot messze túlhaladó összegre

522.000 pengőre van szükség. 402.000 pengő az az összeg, amiről ilyenformán még gondoskodni kell

és a BSE újra a fővároshoz fordult, hogy erre az összegre a főváros adjon garancialevelet, amelynek alapján a sportegyesület a Vásárpénztártól felvehesse az említett kölcsönt.

Pénteken a pénzügyi bizottság lelkesen vállalta az összegért a kezességet. A kérésnek a közgyűlésben sem lesz ellenzéke és így kétségtelen, hogy

a Millenáris-pálya teljesen újjáépül

és így Budapest legmodernebb futballpályája, sporttelepe lesz. Miután a telepre nagyszabású *motorstradet* is terveznek, valószínűleg *itt játszódik le majd a motorkerékpár európai bajnokversenye is.*

A nagyszabású tervek iránt érdeklődtünk aki a BSE-nek is elnöke. A tanácsnok nagy lelkesedéssel viseltetik az ügy iránt és a következőket mondotta:

— Mikor elsőízben fordultunk a törvényhatósághoz, abban a hitben készítettük előterjesztésünket, hogy úgy a pálya átalakítása, mint a tribünök eltolása lehetséges lesz. Már akkor tervbevettük a modern, nagysebességre épített kerékpár- és motorpálya, a tenniszpályák és az úszómedence építését, de azt hittük, hogy a futballpálya, a futópálya és az egyéb berendezések megmaradhatnak. Költségkímélésből a két régi tribünt és a vendéglőt meg akartuk hagyni a helyén. Az Országos Testnevelési Tanács pályaépítő szakértői azonban időközben megállapították, hogy az adott összegből ezeket az átalakítási munkákat elvégezni nem lehet, hogy a pályát, mostani berendezésével normális kerékpárpályára és futballpályára a mai sportkövetelményeknek megfelelően átalakítani lehetetlen és

ha már helyes, jó, a sportra mindenképen alkalmas pályát akarunk építeni, akkor azt egészen új tervek alapján kell megteremteni.

A VII. ker. előljáróság szakértői és a középítési albizottsági tagjai pedig megállapították, hogy *a 34 éve álló, korhadt gerendázatú tribün el nem tolható és újjá nem építhető. Időközben különben a tribün össze is dőlt.*

— A BSE ezek után elhatározta, hogy *Matyók* és *Hajós* építészek tervei szerint a sporttelepet egészen újjáépítteti és a futball, atlétika, tennisz, kerékpár, motor- és úszósportok ápolására teljesen megfelelő pályákat építtet. A meghirdetett versenytárgyalás során a munkálatok elvégzésével az *Országos Építő R.-T.-ot* bízta meg az egyesület, mert ez az ajánlat volt a legkedvezőbb. *522.000 pengős végösszeggel.* Eredetileg úgy volt, hogy egyelőre csak a rendelkezésre álló összeget fizetjük ki készpénzben, a többit pedig a pálya bevételeiből öt év alatt törleszti le az egyesület a vállalkozónak. Időközben azonban másképen alakultak a körülmények és célszerűbbnek látszott ahhoz a megoldáshoz folyamodni, amelyhez a pénzügyi bizottság már hozzájárult és előreláthatóan a közgyűlés is engedélyez.

— *Az építkezést a dolog sürgősségére való tekintettel már el kezdték,* mert az *1928 augusztusban tartandó kerékpár-világbajnokságot a Magyar Kerékpár Szövetség már az új pályán rendezi.* Ezzel

Budapest először jut abba a helyzetbe, hogy a kerékpár-világbajnokság színhelye lehet.

Párizsban a napokban tartott nemzetközi konferencián bemutatott terveinket elfogadák és így a versenynek Budapesten való megtartása bizonyossá lett. A meetingre a világ minden részéből jönnek versenyzők és annak nemzetközi sportjelentőségén kívül idegenforgalmi, sőt politikai vonatkozásai is vannak.

— A régi úszómedencét sportszerű, 50 méteres versenyuszodává építjük át 2000 ülő és 1000 állóhellyel, lesz modern futball-, tennisz-, atlétikai- és futópálya is.

A kétemeletes betontribün 16.000 néző befogadására lesz alkalmas.

Alatta modern öltözők, mosdószobák lesznek. Itt lesz a vendéglő és a klubszerűen berendezett egyesületi helyiség is. Az úszómedence mellett strandfürdő is lesz, melyet a nagyközönség is látogathat.

Nem tartjuk érdektelennek rámutatni azokra az okokra, amelyek a főváros újabb garanciális bevonását sürgősen szükségessé tették. Jól értesült helyről kapott információnk szerint a vállalkozó az ötéves törlesztésbe azért ment bele, mert azt hitte, hogy a lekötött pályabevételt, mint bankfedezetet felhasználhatja. Kiderült azonban, hogy

a bankok ezt a garanciát nem fogadták el, annál inkább, mert az eredeti szerződés szerint a főváros a pálya bérletét évente bármikor felbonthatja.

Már-már az építkezés félbehagyásától kellett tartani, mikor a Vásárpénztár hajlandóságot mutatott, hogy a 402.000 pengőt 15 évre kölcsönadja, ha ahhoz a törvényhatóság hozzájárul és a főváros garancialevelet ad. Hogy a főváros ilyen előzékenyen sietett a nagyszabású sportterv megvalósításának segítésére, abban a legfőbb érdem *Purébl* Győző dr. tanácsnokot és *Dinich* Vidor főv. biz. tagot, a két lelkes sportbarátot illeti.

Az egyetlen magyar ólom-minium, az állami elismerő oklevéllel kitüntetett
„ORION"
ólom-minium
Egyenértékű bármely külföldi gyártmánnyal
ólomcső, ólom-lemez, ólom-szifon
FÉMKERESKEDELMI R. T. Budapest, VI., Forgách-u. 4
Telefon: Lipót 922—46, 922—47, 922—48, 922—49

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fűtés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vízvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó utca 8. Tel. T. 36-57.

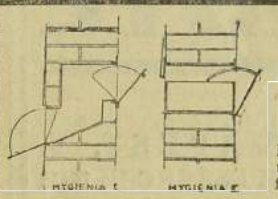
„HYGIENIA"
szemétgyüjtő és kiürítő
Szab. bej.
Nyílt folyosórendszerben épített uj vagy régi bérházak konyhafalában könnyen elhelyezhető gyüjtőszekrények.
A folyosóról bármikor gyorsan kiüríthető.
Kérjen részletes ismertetést!
Gyárt a: FRIM MÓR lakatosüzeme
VI., Szondy utca 84. Telefon: Teréz 243-73.

BIRÓ M. műszaki vállalata
Központi fűtések, vízvezeték, csatornázás, légszeszvezeték és ANGOL FÜRDŐSZOBA BERENDEZÉS részére
Budapest, V. Arany János u. 9. Telefon: T. 290-28

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

Gyártási hibamentes „SECOND" jelzésű legelsőrangú amerikai
köpeny és tömlőink
mint: Fisk, Kelly Springfield, Federal, Miller, Kood, Empire, Cardinal, Murray minden méretben meglepően olcsón kaphatók — Siessen szükségletét fedezni
A takarékos ember „SECOND" jelzésű gummival szalad
Dr. Almásy Dezső
Autó- és Pneukereskedelmi Vállalat
Budapest, V., Bálvány ucca 3. Telefon Lipót 906—38

Mozgalom indult
új fővárosi múzeum létesítésére, ahol a mult emlékeit gyüjtenék össze
Batthyány Lajos grófot Ripka Ferenc főpolgármester mai íróasztalánál fogták el az osztrák katonák — Jókai fekete úriszoba-berendezése Liber tanácsnok hivatalában — Felmerült a kulturpalota építésének terve is

Budapest, az ifjú, ragyogó és törtető milliós város, szegényebb mint sok parvenü társa, *nincsenek emlékei*, vagy ami megmaradt, az is jórészben elkallódott és ami kevés megvan azt sem becsüli úgy, ahogy kellene. Most azután néhány lelkes városatya kezdeményezésére

mozgalom indul a régi Pest-Buda emlékeinek megmentésére.

a meglévők céltudatos gyüjtésére és egy *méltó fővárosi múzeum megteremtésére.*

Az új fővárosi múzeum létesítésének mozgalmával kapcsolatban *illetékes helyen* érdeklődtünk a terv komolysága iránt, ahol a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt a *kérdés egyik legalaposabb ismerője* a következőkben fejtette ki a mozgalom örvendetes voltát és egy méltó, új múzeum szükségességét:

— Kétségtelen, hogy a *Fővárosi Múzeum* ma rendkivül szük és alkalmatlan helyiségben van. Anyaga kegyetlenül össze van zsúfolva. Ha egy-egy új szerzemény érkezik, azt mindig csak valamely régibb darab feláldozásával lehet a nagyközönség számára hozzáférhetővé tenni. A Fővárosi Múzeumot mai helyén fejleszteni lehetetlen, pedig igen értékes anyag gyült ott össze, de amellett rengeteg emlék hever a városban szerte szét. Például

nincs hely a múzeumban a középkori kő- és síremlékeknek.

Ezek most a Halászbástya északi tornyában és a bástyafolyosón vannak elhelyezve, a gróf *Zichy* Jenő Múzeum nagyértékü képzőművészeti, fegyver és iparművészeti gyüjteménye pedig, *hozzáférhetetlen helyen, a verpelétiúti iskola néhány termében van elraktározva*, holott megbecsülhetetlen értékü anyag van ebben a gyüjteményben. Presztizs kérdése tehát az idegenforgalom fokozására törekvő fővárosnak, hogy *megfelelő múzeuma legyen.*

— Sajnos a főváros közönségében sem fejlődött ki eléggé a mult szeretete, az emlékek megbecsülése. Az új múzeummal *fel lehetne kelteni a publikum érdeklődését is a régiségek iránt*, s közvetve meg lehetne tanitani a város szeretetére. Egyetlen példát említek arra, hogy a budapesti közönség ma milyen kevéssé érdeklődik városa multja iránt. A főváros valami véletlen körülmény folytán megtudta, hogy a Corvin-téri régi cukrászda százévesnél is idősebb címere a lomtárban hever, a ház padlásán. A tulajdonos soha nem törődött vele, s csak véletlenen mult, hogy el nem tüzelték. Mikor az érdekes leletet felfedezték, a Fővárosi Múzeum igazgatója felkérte a cukrászt, adja oda ezt a budai emléket a múzeumnak. A tisztes budai polgár azonban *a kérelmet kereken megtagadta.* Inkább tovább is

a lomok között heverteti a régi cégért, de a múzeumnak nem adja oda.

Pedig ez nem egyedülálló eset. A publikumot azonban nevelni kell, hogy szeresse a multat, mert csak úgy becsüli igazán a jelent.

— A régi pesti és a régi budai városháza egykori berendezése, sajnos, *csaknem teljesen elkallódott.* A budai városházán volt egy nagyértékü fafaragásu kép, amely Budavár visszavételét ábrázolja. Ezt az egyesités után a főváros a *Történelmi arcképcsarnoknak* adományozta. A régi budai városházáról valók a Központi Városháza tanácstermében és az Ujvárosháza főpolgármesteri tanácskozótermében levő Habsburg-festmények is. Ezeken kívül néhány értékes régi óra az, ami megmaradt. A régi pesti városháza legérdekesebb emléke

egy titkos zárral ellátott müvészi vasláda,

amely hajdan Pest szab. kir. város pénztárszekrénye volt, de a legutóbbi évekig használta a városi főpénztár is. Az idén került ki a Fővárosi Múzeumba.

— A mostani központi városháza, a hajdani Invalidus-ház régi emlékei közül is csak mutatóba maradt meg néhány darab patinás emléktárgy. A hajdani barokkstílü templom, három emeletsorra osztva most nyomda, központi iktató és számvevőség. Annyit tudunk, hogy a templomot 1784-ben csukták be, mikor II. József császár a szerzetes rendeket nálunk feloszlatta, s 1884-ben árverezték el a megmaradt tárgyakat. A kétségtelenül értékes barokk-oltárnak nincs nyoma. A Károly kaszárnya emléke még a kétméternél nagyobb.

fából faragott kétfejü sas, amely a főkapu felett volt; ez most a Gazdasági Hivatal raktárában van.

— *A központi városháza szobáiban egyébként sok érdekes régi, muzeális értékü bútor van használatban ma is. Ripka* főpolgármester úr mai íróasztalánál fogták el állitólag gróf *Batthány* Lajost, a vértanú miniszterelnököt az osztrák katonák. Az utolsó budai polgármester szobájának berendezése a pénzügyi ügyosztály egyik hivatali helyiségében van. Jókai fekete uriszoba berendezését *Liber* tanácsnok irodájában őrzik. Bizonyára

van sok más emlék is, amelyeket fel kellene kutatni és összegyüjteni.

A Gazdasági hivatal „lomjai" között is minden bizonnyal sok érdekes emlék húzódik meg.

— Ezuttal nem is szólunk a két városházán és az egyeb fővárosi hivatalok szobáiban *elhelyezett 1600 nagyértékü festményről*, a magyar festőművész generációk legnagyszerűbb alkotásairól, amelyekből egy páratlanul grandiózus galériát állithatna össze a város a müncheni és egyéb külföldi városi galériák mintájára.

— A szép tervek egyetlen akadálya ma még *a pénzhiány*. Biztosra vesszük azonban, hogy a főváros támogatásával és a társadalom bevonásával rövidesen megvalósulhat az új fővárosi múzeum és a fővárosi képtár.

Kulturpalotát a fővárosnak!

A *Fővárosi Múzeum* válságát fokozza az a körülmény, hogy a milléniumi kiállitás idejéből visszamaradt ideiglenes épitkezésü pavillont a Stefánia úton, ahol most a gyüjtemények vannak, *az idő vastoga már erősen kikezdte.*

Legutóbb beázott az öreg tető és pusztulás fenyegette az értékes, pótolhatatlan gyüjteményeket.

A bajon ideiglenesen segitettek és az átázott mennyezetet alátámasztották, hogy elkerüljék a katasztrófát. Hétfőn délben már a múzeumi bizottság is kinnjárt a múzeumban *Liber* Endre tanácsnok vezetésével és megtekintette a túlzsúfolt, roskadó épületet. Arról tanácskoztak, hogyan javitsák ki sürgősen a rozsdamarta öreg tetőt és a korhadt mennyezetet. Hamarosan azonban az új elhelyezés problémája lett a vita tárgya, mert azt az első pillanatban megállapították, hogy mostani helyén nem maradhat a régi Pest és Buda emlékeit őrző Fővárosi Múzeum. Felvetődött az a terv, hogy

nagyobbszabásu kultúrpalotát épitsen a főváros,

ahol otthont kapna a Fővárosi Múzeum és képtár, a Zichy Jenő-múzeum és egyéb gyüjtemények, ezeken kivül pedig előadótermek lennének népszerü tudományos előadások tartására s itt lehetne a tervezett *„Planetarium"* is. Másik megoldási terv az, hogy a népjóléti minisztérium kiköltözése után a felszabaduló régi piarista-gimnázum épületének egyik szárnyát alakitják át Fővárosi Múzeummá.

Nem kívánjuk vitatni ez alkalommal, hogy melyik megoldás jó, vagy helyes, csupán azt ismételjük, hogy a Fővárosi Múzeum mai állapota nem méltó Budapesthez, s valamit sürgösen cselekedni kell, hogy a milliós főváros múzeuma legalább olyan körülmények közé jusson, amit a szegedi, szentesi, székesfehérvári, vagy veszprémi múzeum már régen megoldott.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton és vasbeton-épités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitotelep, valamint téli kikötő Apostagon.

RIEDER OTTÓ villamos berendezési vállalat műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1825. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest, IV. Irányi-u. 20 Telefon: J. 452-37

TELEFON: J. 349-79. ANGYAL KÁROLY TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. l.. 984-28
Allandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt élaragnlt lában, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

Telefon-hivó: J. 148-48 KOVÁCS OSZKÁR Telefon-hivó: J. 148-48
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP-UTCA 56. SZÁM.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lepos Gyula
Budapest, III. Sécsi út 35 Telefon: T. 113-44

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOMUCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

ASCHENBRENNER JÁNOS ácsmester
Telefon: J. 78—89 Telefon: J. 378—89
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 41. SZÁM
Telep: VII., Hajtsár-út 113. sz.

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX, Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca I. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemü kőlaragó munkát.

NOVOTNY VILMOS
BUDAPEST VI, Gr. Zichy Jenő-u. 49
épület- gép- és AUTOGÉN-HEGESZTŐ lakatos üzeme
Telefon: T. 260-80

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286—76.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 521—17

HANVAY ÉS WOLF
elektromos, műszaki és üzemszükségleti anyagok
BUDAPEST, VI., JÓKAI (GYÁR)-UTCA 28. SZÁM.
Telefon: Teréz 104—69.

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

MENGL FERENCZ
épitési vállalkozó
Budapest, VI. Ambrus u. 5
Telefon: 968—34 szám

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST
Horthy Miklós-út 152. szám Telefonszám: József 381-78

A Gellérthegy sorsa

Irta Dorner Gyula min. tanácsos, bizottsági tag

Csak úgy izzik a székesfőváros közéletének levegője a sok kipattant gondolat kohójában. Repülnek a jelszavak! — *Fürdőváros, citadella, földalatti vasút, sportliget, lágymányosi egyetemi város és a többi és a többi...* A boldog budapesti polgárok csakúgy szédülnek az örömtől, mivé lesz egy-kettőre ez a mi gyönyörűséges Budapestünk!

Az örömek ebbe a méztengerébe, csak egyetlen csöppecske üröm vegyül, a mérlegelés, a hideg meggondolás ürömcseppje. Mert hiszen ha jól megy, ha minden sikerül, akkor persze nem lesz más gondja a budapesti polgárnak, minthogy babérkoszorút fonjon annak a Zeusnak a homlokára, akinek fejéből ezek a szép és nagyszabású gondolatok kipattantak. De ha baj lesz, ha a költségekkel, sikerekkel nehézségek lesznek, — aminthogy bajok és nehézségek a legtöbb esetben vannak és lesznek — akkor ezeket a bajokat és nehézségeket majdnem mindig a budapesti polgár zsebe bánja.

Nem árt tehát, ha egy kissé megvizsgáljuk ezeket a terveket, gondolatokat. Szóljanak hozzá sokan, csiszoljuk az eszméket, hogy azok igazi drágakövekké válhassanak. Egy közös jellemvonásuk van ugyanis ezeknek a terveknek, gondolatoknak, s ez az, hogy rendszerint minden tervszerű előkészítés, részletesebb pénzügyi megvilágítás nélkül, hirtelen robbannak a közönség elé, s ezt szinte elkápráztatva, ideje és alkalma sincs a higgadt megfontolásra.

Ezúttal a gellérthegyi citadella felhasználásával kívánok foglalkozni. Nagyon szükséges ebben az esetben a körültekintés, a gondos mérlegelés, mert ha ennek a megbecsülhetetlen természti kincsnek, ennnek a királyi hegynek sorsát eldöntöttük, — a tervek szerint — 40 évig nem változtathatunk ezen az elhatározáson.

A Gellérthegy a magyarság szent hegye, amelyhez a nyugati kultúrához való csatlakozásunknak emléke fűződik, s amelyet szabadságharcunk legázoltatásának emléke koronáz. Könny és vér avatja szentté a Gellérthegyet és igen nehezen tudom megérteni, hogy ne találjunk szebb, magasztosabb rendeltetést az ősi sziklák számára, mint hogy kiállítást, vendéglőt, kávéházat, kaszinót rakjunk ormára. Tudom, érzem jól, hogy mai nyomorúságunkban, elesettségünkben, *méltóképen* nem bírjuk beépíteni a Gellérthegyet; de inkább maradjon mai állapotában, minthogy oda nem egészen illő építkezéssel elébe vágjunk egy ezután elkövetkezhető szerencsésebb nemzedék elhatározásának.

Egész szállóigévé vált már Budapesten, hogy a citadellánál művésziebb hatású építményt alig lehet alkotni a Gellérthegy ormaira. *Elismerem, hogy a citadella mai formájában nem rontja a hegy fenséges hatását. De hogy oda valami szebbet, méltóbbat ne lehessen építeni, azt elismerni és elhinni hajlandó nem vagyok.* Ma nem bírunk, de hogy egy jövő nemzedék se juthasson soha abba a helyzetbe, hogy gondolatban nagyobbat, méltóbbat, anyagi eszközökben bőségesebbet ne bírjon nyujtani, ilyen kishitű nem vagyok, mert szent meggyőződéssel hiszek a magyarság eljövendő nagyságában.

Nem hiszem, hogy akadna a világon még egy milliós főváros, amelynek kellős közepén, egy hatalmas folyam partján, ilyen gyönyörű sziklaorom kínálkozzék, vajami nagyszerű alkotás helyéül. *Ezt a sziklacsoportot véglegesen csak egy olyan müalkotás koronázhatja meg, amely multunk, jelenünk és jövőnk minden szenvedéséből, nagyságából és reménységéből fakad, s amelynek minden helyiérdeken túlemelkedve, egyetemes nemzeti jelentősége van.*

A mai tervek zseniális megalkotója is az Akropolishoz hasonlítja a Gellérthegyet, egyik nyilatkozatában. Készséggel fromalá ezt a megállapítását, de én egy lépéssel tovább megyek, s *a magyar Akropoliszt nem kiállítással, előadó teremmel, kaszinóval, kávéházzal, vendéglővel akarnám megalkotni, hanem múzeummal, templommal, pantheonnal s mindazzal a naggyal és széppel, amit a magyarság ezeréves történelme kitermelt s aminek emléke ott ragyoghatna a magyar Akropolisz — a Gellérthegy ormán!*

Mély tisztelettel hajlok meg a mai tervek megalkotói előtt, hisz a főváros fejlődését akarják szolgálni alkotásukkal. *Csak a terület negyvenéves lekötése kelt bennem aggodalmat.* Negyven év igen hosszú idő! — Akkoráig a mai felnőtt nemzedéknek legnagyobb része a sírban lesz, s nem tudja senki sem megmondani, hogy az alkotó részvénytársaság vezetői kik lesznek, azoknak mentalitása, felfogása milyen lesz; már *most kell tehát gondoskodni arról, hogy a főváros közönségének elhatározását ilyen hosszú időre feltételek nélkül le ne kössük s a szerződést úgy szövegezzük meg, hogy 15—20 év mulva a főváros a létesitményeket méltányos áron megválthassa s a területet és a citadellát — akkor már esetleg kialakuló — végleges rendeltetésének adhassa át. Fenn kellene tartani a fővárosnak azt a jogát is, hogy úgy a mai, mint a későbbi befektetéseket a főváros jóváhagyásától tegyék függővé, hogy igy meg lehessen gátolni az eredeti céltól való minden eltérést.*

Tekintsük a mai beépítési tervezetet ideiglenes megoldásnak s már most gondoskodjunk arról, hogy egy boldogabb korban, egy szerencsésebb nemzedék ezt a fenséges természeti csodát, egy céljában, rendeltetésében s kivételében fenséges müalkotással koronázhassa meg.

A szivattyútelep elektrifikálása négy év alatt kifizeti önmagát

A kórház sem lehet tisztább és ragyogóbb, mint a szenny és piszok kiapadhatatlan bányája: a szivattyútelep

A *Fővárosi Hirlap* karácsonyi számában közöltük *Rumbach* Dezső tanácsnoknak, az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetőjének szenzációs nyilatkozatát, amelyben a központi csatorna- és szivattyútelep újjáépítéséről szólva kijelentette, hogy ez az üzem a munkálat befejeztével *európai viszonylatban is a legelső helyre kerül.*

A munkálatok azóta serényen és úgyszólván szakadatlanul folynak, úgy hogy

az új szivattyútelep nemsokára olyan stádiumba kerül, hogy bemutathatják a nyilvánosság képviselőinek.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste a csatornafenntartási osztály, agilis vezetőjét,

Zaitz László

műszaki főtanácsost

és érdeklődött a nagyarányú rekonstrukciós munka ezidőszerint való állásáról. A következő nagyon érdekes választ kaptuk:

— A központi csatorna- és szivattyútelep rekonstrukciós munkája *negyedik éve tart.* 1924-ben kezdtük meg az előmunkálatokat, a tervek készítését, míg 1926 március 7-én megkezdődött a tulajdonképeni építő munka. Akciónk kétirányú volt: az elavult és drága régi gőzgépes szivattyúk kauzálása, a telep elektrifikálása és másodszor a régi, ósdi iszapkamrák és az iszapkezelőház teljes átépítése és újjászerelése.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

A főgépész a szivattyú-zongora előtt

— Az elektrifikálás munkájával nagyrészt készen vagyunk.

A szivattyúk egyrészét már elektromotorok hajtják, két villamos szivattyú felszerelése most készül.

Két régi gőzszivattyú maradt meg egyelőre tartaléknak, de az a tervünk, hogy jövőre ezeket is *Diesel-motorokkal* cseréljük ki. A régi leromlott szivattyúteleppel másodpercenkint maximum 15.000 köbméter szennyvizet tudtunk a csatornákból átemelni, *az újjáépítés után pedig 28.500 liter (28.5 köbméter) lesz a másodpercenként való teljesitőképesség, úgy hogy a legnagyobb csapadékkal, vagy áradással is megbirkózhatunk.* A rekonstrukciós munka befejeztével összesen 7 elektromotor fog dolgozni nyolc szivattyúval és két *Diesel-motor* négy tartalékszivattyúval. A tizenkét szivattyú összesen 1865 lóerőnek felel meg, amely minden teljesítményre elég lesz.

— A balparti csatornahálózatból

évenként mintegy 70—80 millió köbméter vizet szivattyúzunk megszűrve és derítve a Dunába.

Másodpercenként 2000 liter a csatornák vize. Az áramlás, így a szivattyútelep munkája is, éjjel-nappal szakadatlanul tart. Természetesen a vízbőség nem állandó, hanem változik. A minimum leginkább hajnali 3—4 óra körül van, ilyenkor 1.2 köbméter folyik le másodpercenként, később emelkedik; van úgy, hogy 4 köbméter; természetesen a nappali órákban megsokszorozódik, *s záporok idején, hóolvadáskor éri el a maximumot.*

— Az egyik főcélunk az, hogy a *szivattyútelep munkája minél rentabilisabb, a szivattyúzás költsége minél olcsóbb legyen.* Éppen ezért

a különböző víztömegeknek megfelelően minden időben más és más erejü és teljesítőképességü gépeket indítunk meg,

vagy állítunk le. A főgépész előtt valóságos *klaviatura van,* ezen a billentyűsoron szabályozza a megfelelő szivattyúerőket.

— Örömmel mondhatom, hogy *az elektrifikálás költségeit teljesen visszatéritik az elért megtakarítások.*

Az utolsó két és fél év alatt 1700 milliót takarítottunk meg, míg az egész elektrifikálás 4500 millióba kerül. A szivattyútelepek rekonstrukciója tehát négy év alatt kifizeti önmagát és az óriási, modern berendezéshez ingyen jut a főváros.

— Az iszapkamrák átépítése is rövidesen befejeződik. Szinte hihetetlenül hangzik, hogy a *szennynek és piszoknak ez a kiapadhatatlan bányája olyan ragyogóan tiszta lesz, mint egy modern kórházi ambulatorium.*

Menekülés az alvilágból

— A két iszapkamra és a felette levő gépház hófehér csempével lesz borítva és nyoma sem akad benne annak a szennynek, amelynek eltakarításán dolgozik. Azelőtt tíz méteres mélységben a föld alatt állandóan tíz ember dolgozott a szennyvízből leülepedett iszap kiemelésén kibírhatatlan büzben és alvilági környezetben, egészsége, élete kockáztatásával. Ezentúl a leülepedett iszapot

automatikusan működő markolódaruk emelik ki és transzportörszalagok viszik tovább zárt tartálykocsikban.

míg a csatornalé felszínén úszó sürü, pépszerű szennyet rézsútosan mozgó rostélyszalag emeli ki hasonló módon, ugyancsak önműködően. Azt a munkát, amit régen tíz szerencsétlen pária végzett, most *egy gépmester* a gépházból fogja elintézni.

— Erősen dolgozunk *a régi, nagyrészben elavult csatornahálózat* fenntartásán is. A háborús és az utána következő évek alatt a hálózat legnagyobb részben eliszaposodott. A 440 kilométeres csatornahálózat legnagyobb részét rendbehoztuk, kitisztítottuk. 1927-ben 16.600 folyóméter csatornából 21.100 köbméter lerakodott iszapot takarítottunk el. A csatornák karbantartása átépítése állandóan tart. 1926-ban 18 új közcsatornát építettünk 4610 méter hosszúságban, míg 1927-ben *55 készült el. 17.880 méter hosszúságban.* Az idén

újabb ötvenet építünk, amelynek a hossza 18.460 méter lesz.

— Ezektől a munkálatoktól *függetlenül* folyik az *angyalföldi* és a *kelenföldi* főgyüjtők építése és az ottani általános csatornázás.

— 1926-ban 11.869 szivattyúzási üzemóra alatt összesen 85,449.600 köbméter szennyvizet emeltünk át a Dunába, a szennyvízszivattyúzás egy év alatt 2,059,395.751 papirkoronát emésztett fel, vagyis egy köbméter szennyvíz szivattyúzása 0:166 aranyfillérbe került. Remélhetően ez a tétel is még redukálódni fog.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

Gombos Benő okl. gépészmérnök vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—32.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

LIFT! HAVERLAND ANTAL Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogénforrasztó **BUDAPEST**
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—59.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VIII., Vas-utca 7. Telefonhivó: J. 14-91

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
építőmester, építési vállalkozó Telefon: J. 818-08. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 83.

LISKA BÉLA okl. mérnök, építőmester Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 2. Telefon: József 898—00.

Az autótaxi-engedélyeseknek kötelezően minden utas életét és vagyonát biztosítaniok kell

Megszünik a vámon tuli dupla taxi-tarifa — Táblákkal jelölik meg a pontot, ahonnan külön pótdíj jár — Lófogatu bérkocsira Budapesten nem adnak ki többé iparengedélyt — Tehertaxiautók is lesznek

• 1923-ban még 1088 egyfogatú és 120 kétfogatú bérkocsi állt a budapesti „standokon", ugyanakkor mindössze még csak 200 autótaxi segitett lebonyolitani a közlekedést. 1926-ban egyszerre 254-re fogyott a konflisok és háromra a kétfogatú bérkocsik száma, viszont 648-ra szaporodtak a bérautók. Ma,

1928 elején kétfogatú bérkocsi már egyetlen egy sincs.

egyfogatú lézeng még vagy 150, ezzel szemben 750 a taxi-autó és legközelebb ez a szám vagy ezerre emelkedik. Ebből a néhány számból is nyilvánvaló, hogy a bérkocsiiparra megsemmisitően hatott a diadalmasan térhódító gépkocsi, mig most az új autótaxiszabályrendelet *hivatalosan is halálra itéli a bérkocsiipart.*

A szabályrendelet kimondja, hogy

lófogatú bérkocsiiparnak Budapest székesfőváros területén való gyakorlására újabb iparengedélyek nem adhatók ki.

A még érvényben levő engedélyeket a tulajdonosok, vagy törvényes hozzátartozójuk még gyakorolják ugyan, de másra átruházni, továbbadni már ezeket sem lehet. Ez a rendelkezés a bérkocsiipar lassú, törvényszerü kihalását jelenti, mert *a kiadott iparengedélyek érvénye fokozatosan megszünik.*

A kihalásra itélt iparral szemben azonban mégis méltányos a főváros. Az eddig megváltott bérkocsi rendszámokért befolyt összegből az 1928 december 31-ig jelentkező lófogatú bérkocsisoknak, — akik leszállnak a bakról és kifogják a „ceigból" a lovat, — *a beszolgáltatott rendszámért bizonyos összeget fizetnek váltságdijképpen.*

A kétfogatú rendszámért 3000 pengőt, az egyfogatuért pedig 2000 pengőt fizet a város

a joguk gyakorlásáról lemondó engedélyeseknek. Mindazok a bérkocsitulajdonosok, akik a már többizben kitüzött záros határidő elteltével a számukra biztosított áttérési joggal nem éltek, vagy az előirt feltételeket bármi okból nem teljesitették, a géperejü bérkocsiiparra való áttérés esetére biztositott *különös előjogaikat elvesztették.* Amennyiben géperejü bérkocsi engedélyért mégis folyamodnának, ugyanolyan elbirálásban lesz részük, mint a többi folyamodóknak.

Az autótaxi-szabályrendelet, amelyet a közlekedési bizottság általánosságban már elfogadott és részleteiben e héten tárgyalt, a következő érdekes intézkedéseket tartalmazza:

A forgalombaállítható autótaxik számát a törvényhatóság állapitja meg; szükség esetén a számot ugyancsak a közgyülés szaporithatja. Az ipar gyakorlására szóló engedélyeket pedig a megállapitott keretben a tanács adja ki az arra jogositottaknak. Ha az iparüző jogutód nélkül hal meg, ha az ipart beszünteti, vagy az engedélyt a hatóság valami okból visszavonja, helyébe a tanács újabb engedélyt adhat ki más folyamodónak. Az engedélyt élvező személy vagy vállalat iparát a saját tulajdonában levő gépkocsival

személyesen vagy alkalmazottjával tartozik üzni, az engedélyt el nem adhatja, azzal nem üzérkedhetik.

Minden vállalkozó tartozik forgalomban levő kocsijait személyben, vagy idegen vagyonban okozható károk biztositására bebiztositani (szavatossági biztositást kötni) és pedig: vagyonban okozott kár esetére a biztositás határa 5000 pengő, baleset, vagy halál esetére 10.000 pengő, több személy balesetére, vagy halálára 40.000 pengő. A bérautók *központi garazsirozása kötelező,* olyan csoport azonban, amely legalább 50 bérkocsiból áll, önálló garázst is létesithet. A géperejü bérkocsi tulajdonosa iparát az engedély keltétől számitva 6 hónapon belül megkezdeni köteles, ellenkező esetben jogát elveszti.

Elveszti a jogot az is, aki iparát előzetes bejelentés nélkül abbahagyja és 30 napon át egyfolytában nem gyakorolja.

A kis bérautók *csak magyar gyártmányúak lehetnek.* Nagy kocsiknál az alváz lehet külföldi, de a *kocsiszekrénynek Magyarországon kell készülnie.* A forgalombahozható kocsik méreteit, kiállitását, motorerejét stb. a tanács és a rendőrség közösen állapitják meg. *Téli időben csak csukott autót szabad forgalomban tartani.*

Ragályos beteget bérautón szállitani tilos, elmebeteget is csak hatósági, vagy orvosi utasitásra vihet, ha kisérője van. *A bérautós ittas, vagy szennyesruházatú ember, vagy szennyes csomag szállitását megtagadhatja.* Viteldijak tekintetében

megszünik az az anomália, amely az úgynevezett külteleki fuvaroknál eddig fennállott.

Rengeteg panaszra és bosszúságra adott okot tudvalevően a máig érvényben levő rendszer, mely szerint *vámontúli fuvaroknál a dijszabást a vámig visszamenően is fizetni kell, ha a kocsi üresen fut is.* A vámsorompók a város rohamos fejlődése folytán legtöbb helyen belterületen vannak, ahova bérautóval hazajutni eddig csak dupla tarifa árán lehetett. Most ez a *rendszer is megszünik végre.* A jövőben a főváros közigazgatási határáig normális tarifa mellett fut a taxi, s a határon

táblákkal fogják megjelölni azt a pontot, ahonnan külön pótdíj jár.

A politikai határon túl is a legrövidebben megközelithető határpontig terjedő távolságra kell csak külön pótdijat fizetni annak az utasnak, aki taxin utazik Hidegkutra, Pesterzsébetre, vagy bármelyik környékbeli helyre. Csupán a hegyifuvaroknál — amikor nagyobb a benzinfogyasztás — engedélyeznek bizonyos pótdijat a város határán belül, igy pl. a Jánoshegyi vagy Svábhegyi utakon. Ez azonban teljesen független lesz a vámsorompóktól.

A taxik tarifáját egyébként a jövőben is a hatóság fogja mindenkor szabályozni és megállapitani.

Husz taxaméteres teherautót engedélyez a közgyülés

A szabályrendelet megalkotásával kapcsolatban a közeli jövőben uj közlekedési eszközzel tarkul a budapesti utca. Rövidesen megjelenik ugyanis a számára kijelölt állomáshelyeken

a teherautótaxi.

A taxamérős teherautók engedélyezését az érdekelt iparosok már régen sürgetik. A tömegesen beérkezett kérvényeket azonban elintézni mindaddig nem lehetett, amig a gépkocsival való iparszerü árufuvarozást rendelettel nem szabályozták. Most, hogy a szabályrendelet útban van, már csak hetek kérdése, hogy a teherkocsit is telefonon rendelhessük meg, úgy mint az autótaxit. A törvényhatóság

egyelőre, próbaképpen 20 darab taxaméteres teherbérkocsit fog engedélyezni

az érdekképviseletek véleményének meghallgatása után.

A teher-taxiknak épp úgy, mint a személyszállitó bérautóknak *állomáshelyeket jelölnek ki,* ahol megállapitott számban várakozhatnak. A teherszállitó bérautó súlya, teherrel együtt *legfeljebb 12.000 kg. lehet.* Úgy a gépkocsi, mint a pótkocsi kerekeit gumiabroncsal kell ellátni. *Vasabroncsos gépkocsiknak közlekedni nem szabad.* A Városligetben, Népligetben, a Belvárosban, az Andrássy uton, a Stefánia uton tehergépkocsi csak akkor közlekedhetik, ha a rakományt kifejezetten odaszállitja. Ezt a közlekedési tilalmat a rendőrség más városrészekre és útvonalakra is kiterjesztheti, ha a személyszállitó járművek, vagy a gyalogos közönség érdekei úgy kivánják.

A tehergépkocsik legnagyobb sebessége

tömörgumi abroncsozásnál óránként legfeljebb 12 kilométer, légtömlös abroncsozásnál pedig 3000 kilogram terhelésig óránkint legfeljebb 30, 3000 kilogramos terhelésen felül pedig óránként legfeljebb 20 kilométer lehet.

Ha szabványos bútorszállitókocsit vontat a gépkocsi, 10 kilométernél nagyobb sebességgel nem közlekedhetik.

A fuvardijak kérdése még nincs véglegesen eldöntve. A taxamérő nélkül fuvarozó gépkocsik a tehersúly szerint megállapitott dijszabás szerint, a taxaméteresek pedig kilométer, illetve időre fuvaroznak.

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépítő vállalat építési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

Müller Testvérek vegyigyár r. t. Budapest Telefon 226-39
60 év óta gyárija a legjobb **antracen** tintákat, **ragasztószereket, irógépszalagokat,** továbbá **fémtisztitószereket,** és a hires **KORONA KÉKITŐT**

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

MURARÓ JÁNOS gummijavitó üzem **BUDAPEST**
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

BIRÓ GYULA műszaki vállalkozó
Bádogos, vizvezeték, légszesz és csatornázási berendezések
Budapest, VII, Kertész ucca 1. Telefon: József 429-67

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — Telefon: J. 314-16.

FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő
Budapest, Kerepesi-út 23
Telefon: József 810—89
Gyár: X., Asztalos Sándor-u. 5
láda-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára
Bérmunkát vállal

SPITZER SALAMON nagyiparos
központi fütés, vacuum és légfütés, szellőztető berendezés, légszesz-, vizvezeték- és egészségügyi berendezési munkák, valamint épület és diszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., Visegrádi-utca 29. sz. Telefon: Lipót 904-50.

GYURICZA SÁNDOR
FELVONÓ (LIFT) VÁLLALAT
Hatósági felvonó szakértő
Budapest VII, Barcsay-u. 11. Tel.: J. 464-87

Papperl János
épület- és műbutoraszталos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

Magyar Műkő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szőgyi István okl. épitész
Készit a legszakszerübb elsőrangu kivitelb n: mindenfajta műkő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

NEUMANN ÉS TÁRSA
fatelitő és faburkolati vállalat
Városi iroda: Budapest IV, Muzeum-körút 27. Telefon: J. 361-58
Gyártelep és gyári iroda: VII, Egressy út 34. Telefon: J. 392-70

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452-23. Telefon: József 452—23.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Köbánya, Nyergesújfalu.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

Schönfeld és Paudits akkumulator és mechanikai üzem
Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerü javitása, valamint autó önindító és világitás javitása
VII., Damjanich ucca 9. szám. Telefon: J 449—25.

KLEIN ZSIGMOND okl. mérnök, út és csatorna épitési vállalkozó
Budapest, V. kerület, Berzenczey ucca 23. szám

GATTYÁN PÁL KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, X. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Világhires fejlődés előtt a magyar lovassport

A „Budapesti Lovasegyesület" a Székesfővárosi Tattersalban

Az egyesület fővédnökségét Albrecht királyi herceg vállalta

Irta: Bakonyi János, a Tattersal igazgatója és a Budapesti Lovasegyesület ügyvezető igazgatója

A *Székesfővárosi Tattersallban* egy esztendeje folyik a világvárosok modern Tattersalljával azonos szellemű munka. A gép, a motor az egész világon kiszorította a luxus-kocsilovat, amely a békebeli arányokban soha többé visszatérni nem fog. Budapesten ennek folytán az az általános tévhit keletkezett, hogy *a mai modern világban a lóra semmi szükség nincsen.* A valóságban azonban pont ennek az ellenkezője az igaz. *A legjobban motorizált országokban, mint Amerikában és Németországban az illetékes tényezők a háború befejezése után ráléptek a helyes útra és a lovassportot a békében soha el nem ért mértékben kezdték üzni.*

New-Yorkban és Amerika összes városaiban egyik Tattersall a másik után keletkezett.

amelyben mindenütt egy-egy lovasegyesület keretében tömörültek a lovasok és a lovassporton keresztül az országos lótenyésztés a fajok és a hátaslótipusok kitenyésztésében versenyez. *A New-York városában megalakult lovasegyesület nyolcemeletes istállót épített,* ahol 500 hátasló van istállózva *és a lovakat — amerikai stilushoz méltóan — liften szállitják a felsőbb emeletekre, mig az alsó emeletekre gumilépcsőkön járnak fel.* Ehhez tartozik a több holdas parkban elhelyezett lovaglópálya. Az ötszáz lóra tervezett felhőkarcoló-istálló máris szűknek bizonyult és egy újabb van keletkezőben. Az amerikai ifjúságot lovas-táborozásokkal edzik és a lovascserkészcsapatok százait állitották fel.

Most pedig vessünk egy rövid pillantást a hozzánk sokkal közelebb fekvő Németországra. Köztudomású, hogy a magyar lóexportnak, amely a Székesfővárosi Tattersallt békében oly virágzóvá tette, egyik legfontosabb iránya Németország volt. Sajnos, a vesztett háború, a forradalmak és a román megszállás a világhírű magyar lótenyésztést igen hátrányosan befolyásolta és a földmivelésügyi kormányzat most mindent elkövet a békebeli nivó visszaszerzésére.

Az elmult esztendőben Görögországból, Portugáliából, Spanyolországból, Hollandiából, Bulgáriából érkeztek a Tattersall igazgatóságához irásbeli megkeresések, amelyek mindegyikében több ezer katonalónak Magyarországon való megvásárolhatásáról kérdezősködtek. Ezeket a leveleket a földmivelésügyi kormányzathoz továbbitottam elintézésre. Ebből is mindenki láthatja, hogy a motor előrelátható lag még néhány száz évig nem tudja kiszoritani a lovat és azt is kiszámithatja mindenki, mit jelentett volna Magyarországnak nemzetgazdasági, a *Székesfővárosi Tattersallnak* pedig szintén anyagi szempontból.

ha 15.000 drb lovat exportálni tudtunk volna a fentebb felsorolt államok részére.

A németek a háború befejezése óta elmult 10 esztendőt a német melegvérű ló kitenyésztésére fordították és ott az állam, város és mindennemü hatóság, karöltve a társadalmi osztályok minden rétegével, a lovassportnak mindenki által való hozzáférhetővé tételét tűzte ki célul, mert igen helyesen belátták, hogy ez az egyetlen út, amelyen keresztül szolgálni lehet igen fontos nemzetgazdasági és nemzetvédelmi érdekeket is. De beszéljenek a számok.

A statisztika szerint, a hazánknál sokkal inkább motorizált Németországban 1913-ban 3.8 millió ló volt, mig 1925-ben ez a szám nem hogy csökkent volna, de 3.9 millióra emelkedett.

A porosz parlamentben 1928 január 12-én megtartott ülésen *von Plehve* képviselő, az állami lótenyésztés előadója, előadásában ismertette a német lótenyésztést és oda konkludált, hogy minden pénzügyi és gazdasági nehézség ellenére ió organizáció mellett feltétlen ki kell tenyészteni a német lótenyésztésnek az ú. n. meleg-vért, mert ez igen értékes exportcikke kell hogy legyen Németországnak. *A francia lótenyésztés — mondta — amely ugyanolyan nehézségekkel küzd, nem is gondol a lótenyésztésnek leépitésére, hanem a legnagyobb erőfeszitésekkel uj piacok meghódítására törekszik.* Ugyancsak a parlamentben hangzott el az egész német nemzetnek a felhivása:

„Gründet Reiter-Vereine!"

Beszédét igy fejezte be szószerinti fordításban az előadó képviselő: „A lovas-sportnak, nép-sportnak kell lennie és mindenki részére elérhetővé kell tenni. Ezáltal és csakis ezáltal lesz lehetséges az országos lótenyésztés felvirágoztatása. Hátaslovak adómentességét kell biztositani, a lovasegyesületeket pedig minden eszközzel támogatni kell."

Hogy a németek mennyire helyes úton járnak, mutatja az a körülmény, hogy

az 1927. évi statisztika szerint 114 lovasegyesület alakult Németországban.

(Magyarországon ezidőszerint 20 lovasegyesület működik.) A német statisztikából tudjuk meg továbbá, hogy mit jelent a lovassportnak minden eszközzel való támogatása nemzetgazdasági szempontból. Németország jelenlegi 4 milliót számláló lóállománya, a hozzátartozó ingatlanokkal együtt 2.5 milliárd aranymárka nemzeti vagyont képvisel. Ennek dacára Németország még bevitelre szorul és miként az *1927. évi statisztika mutatja, 34.920 lovat importáltak Németországba 21,936.000 aranymárka értékben.* Szomorú miránk, magyarokra nézve legfőképpen az, hogy a statisztika szerint

Magyarországból összesen 6 darab könnyü igásló-kancát és 5 drb hátaslovat importáltak csupán.

Ezzel szemben ugyancsak az 1927. évi statisztika kimutatja, hogy 10.298 lovat exportáltak Németországból 8,966.000 aranymárka értékben. Ebből Magyarországra jutott összesen 6 ló és 1 csikó. A német kormány és az illetékes hatóságok mindent elkövetnek, hogy a lóimportot feleslegessé tegyék, a lótenyésztés céltudatos fejlesztésével és a lovassportnak ennek szolgálatába való állitásával. Meg vagyok győződve, hogy ez nehány éven belül sikerülni is fog nekik és *hamarosan a németek zsebében fog maradni az a 22 millió aranymárka, amelyet az utóbbi években importált 33.000 lóért kénytelenek voltak a külföldnek kifizetni.*

Fentieket azért bocsátottam előre, hogy igazoljam, miért léptem én is a magyar földmivelésügyi kormányzat által is egyedül helyesnek talált útra, amely út egyesegyedül *a lovassporton keresztül vezethet a Székesfővárosi Tattersall felvirágzására,* amely a lótenyésztő Magyarország egyetlen Tattersallja.

A „Budapesti Lovasegyesület" életrehivását kizárólag azért kezdeményeztem, hogy a székesfővárosi Tattersallt ezen keresztül európai nivóra emelni megkíséreljem. Felkérésemre a fővédnökséget Albrecht kir. herceg volt szives vállalni,

mig az elnökséget Kállay Tibor ny. miniszter, a társelnökséget dr. Kozma Jenő országgyülési képviselő, Folkusházy Lajos alpolgármester Rakovszky Iván dr. ny. miniszter és gróf Pejachevics Albert vállalták. Alelnökök lettek: *Plósz* Béla h. államtitkár, dr. *Erődy-Harrach* Béla egyet. tanár, orsz. gyül. képviselő, dr. *Hutyra* Ferenc, az állatorvosi főiskola rektora, förend. dr. *Egry* Aurél udv. tan., förend. *Vajna* Ede föv. tanácsnok, kormányfőtanácsos, *Scheuer* Róbert föv. biz. tag, *Wertheimer* Hugó nagykereskedő, gróf *Almásy* Pál, *Marschal* Ferenc orsz. gyül. képviselő, *Szerdahelyi* Tibor ny. huszárezredes. Főtitkárok lettek: dr. *Dósa* Ottó, lovag *Kutschenbach* Róbert. Az egyesület ügyvédei: dr. *Usetty* Béla orsz. gyül. képviselő, föv. biz. tag és dr. *Krivoss* Árpád ügyvédek.

Több külföldi fordult meg nálam és bizony nem a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a Tattersallról.

Ők azt gondolták — és igen helyesen gondolták, — hogy a híres „lovasnemzet" és *lótenyésztő* Magyarország egyetlen Tattersalljának mintaképül kellene szolgálnia berendezésével a külföld előtt és kifejezést adtak annak is, hogy ők mint lovas emberek, tanulmány céljából jöttek megnézni a magyar főváros Tattersallját...

A *„Budapesti Lovasegyesület"* az a szerv kell hogy legyen a Tattersallban, mint a szív az emberi szervezetben. Hivatása oda életet hozni és a lovassporton keresztül a Tattersall — teljesen német mintára — nagy nemzetgazdasági cél szolgálatába állitani. Mert az a drága és sokatérő nemzeti vagyon, amelynek nemcsak megtartására, hanem állandó megnagyobbitására való törekvés, minden hazáját szerető magyar embernek kötelessége.

A mai értelemben vett lovassport tehát nemcsak öncél, nem uri passzió és öröm, nemcsak szellemet és testet edző sport, hanem a legfőbb mértékben nemzetgazdasági és hazafias célokat van hivatva szolgálni. Ha még hozzávesszük, hogy a *Székesfővárosi Tattersall*

Magyarország egyetlen Tattersallja, úgy igazán megérdemelné ez a közintézmény, hogy aránylag igen csekély beruházással, kis jóakarattal, a fentebb vázolt célok szolgálatába állitható legyen.

Csak egy példát említek: München városát, melynek tanácsa a város szivében fekvő legszebb és legnagyobb parkot adta oda a lovassport céljára.

A *„Budapesti Lovasegyesület"* 1927. év nyarán *Bódy* Tivadar őméltósága pártfogása mellett a Széchenyi-hegyen létesitett egy lovassport-pályát, melyet nemcsak a svábhegyi nyaralók, hanem a Svábhegyi Nagyszállóban megfordult idegenek is nagy szeretettel karolták fel. Erről beszéljenek az alábbi számok. Az 1927. július hó 29-től szeptember 25-ig, tehát összesen 79 nap alatt 13 lovon 1864 lovaglóórát vett a közönség. Angolok és amerikaiak lóháton járták be a gyönyörü budai hegyvidéket és feledhetetlen emlékekkel távoztak. Éppen ezért az idegenforgalom szempontjából kérni fogom a székesfőváros illetékes ügyosztályát, hogy a tavalyinál több utat engedélyezzen „lovasok számára" a gyönyörü budai hegyekben, mert ezzel a legkisebb mértékben sem fogják a lovasok zavarni a gyalogos kirándulókat. Már most február hóban számosan érdeklődnek telefonon, hogy ugyan meglesz-e az idén is a lovassport-pálya a Széchenyi-hegyen. Minden remény megvan arra, hogy *Bódy* Tivadar őméltósága jóvoltából a Széchenyi-hegyi lovassportpálya — amelyet *Folkusházy* Lajos alpolgármester úr fővárosunk egy uj kultúrpontjának nevezett — állandósulni is fog.

A „Budapesti Lovasegyesület" törekvése a magyar kormánynál a legnagyobb megértésre, erkölcsi és anyagi támogatásra találtak és nem mulaszthatom el, hogy ez alkalommal is gróf *Klebelsberg* Kuno kultuszminiszternek, dr. *Karafiáth* Jenő, az OTT elnökének, továbbá *Mayer* János földmivelésügyi miniszternek és dr. *Plósz* Béla h. államtitkárnak, a lótenyésztési főosztály vezetőjének a leghálásabb köszönetemet ne nyilvánitsam a nyujtott anyagi és erkölcsi támogatásért, úgyszintén gróf *Csáky* Károly honvédelmi miniszternek és *Jánky* Kocsárd lovassági tábornoknak, a honvédség főparancsnokának minden tekintetben megnyilvánult támogatásáért. A kormánytámogatás birtokában lévén, amely párosulva a székesfőváros urainak és a törvényhatóság tagjainak támogatásával, minden kétséget kizáróan merem állitani, hogy a Székesfővárosi Tattersallt a mult lethargiájából sikerülni fog arra a nivóra emelni, hogy méltó legyen a lótenyésztő Magyarország és a lovas magyar nemzet békebeli Tattersalljának hirnevéhez és el fogjuk érni néhány éven belül azt, hogy Folkusházy alpolgármester szavaival éljek: *„a Tattersall a székesfőváros kirakatdarabja kell hogy legyen."*

Dieselmótoros utihengerek,

Benzin-, szívógáz- és kompressor-nélküli Dieselmótorok

MÓTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ

Budapest, VII., Erzsébetkirályné út 85/87

KERTÉSZETEK FIGYELMÉBE!

Permetezzük gyümölcsfáinkat télen

DENDRIN-NEL

a kártevők ellen.

KRAUSZ-MOSKOVITS RT. Budapest, VIII., Örömvölgy-u. 8.

HOCHHAUSER ISTVÁN

épület-üveges

Telefon: 294—45 Budapest, II., Fő-ucca 11.

HORVÁTH PÉTER PÁL

Érc- és fakoporsó üzeme

Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA

Festés Mázolás Tapétázás

Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.

TELEFON: József 395—53.

FÜRST LAJOS

épület- és diszműbádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező

Budapest, VII., Berzsen i u. 3. Telefon: József 822-17.

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT

FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR

Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-02.

Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK GRAFIKAI GÉPMŰHELYE

Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel: T. 254-48

Sokszorositólpari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit alakit és átköltöztet

ILKOVITS J.

központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata

Budapest VI, Andrássy út 92

Telefon: Teréz 212-07

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Leszámitolóbank beszámolója az 1927 évről

A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank igazgatósága báró dr. *Madarassy-Beck* Marcel elnöklete alatt e hónap 20-án tartott ülésében megállapította az 1927. üzletévre szóló, fennállása óta ötvennyolcadik zárszámadását, amely *2,3677.141.37 pengő tiszta nyereséggel zárul*, szemben az 1926. évi 1,297.344.30 pengővel. Az igazgatóság elhatározta, hogy a március hónap 3-án tartandó rendes közgyülésnek javasolni fogja, hogy ebből a nyereségből a rendes tartalékalapra 150.000 pengő (tavaly 100.000 pengő), a bank alkalmazottainak nyugdíjalapja javára 400.000 pengő (tavaly 100.000 pengő), a báró *Madarassy-Beck* Miksa-alap javára 50.000 pengő (tavaly 20.000 pengő) használtassék fel, *osztalékul pedig 6½ pengő*, azaz 13% (a tavalyi 6 pengő, azaz 12%-kal szemben) kerüljön kifizetésre, mig az 1928. üzletév számlájára 33.306.84 pengő vitessék elő.

A banknak jelentése üzleteinek újabb nagyarányú fejlődéséről tesz tanubizonyságot. Lefolyt évben az intézet kimutatott saját tőkéi 50%-kal növekedtek ugyan, viszont a *tiszta nyereség 85%-kal szaporodott*. A kifizetendő osztalék alapján a részvények ezidőszerinti árfolyama után (ex kupon) számitva, *7%-ot meghaladó jövedelmet hoznak*, ha pedig az osztalékot a 80 pengős árfolyamhoz viszonyitjuk, amely árfolyam mellett kerültek mult évben az uj részvények kibocsátásra, úgy ezek hozama 8½%-nak felel meg.

A bank érdekkörébe tartozó vállalatok csaknem kivétel nélkül az előző évinél kedvezőbben zárják üzletévüket.

A bank igazgatósága *a nyugdijasok helyzetének javitása* érdekében elhatározta, hogy a közgyülésnek *a nyugdijarányszám 45%-ról 50%-ra való felemelését* fogja javasolni.

A Hazai Bank közgyülése. A *Hazai Bank részvéntársaság* szombaton tartotta meg gróf *Wenckheim* Dénes v. b. t. t. elnöklete alatt XXXIII. üzletévi rendes közgyülését. A közgyülés a *Szécsi* Pál alelnök-vezérigazgató által előterjesztett 1927. üzletévi mérleget és nyereségfelosztási javaslatot elfogadta és elhatározta, hogy a mérleg szerinti 1,053.988.59 pengőt tevő tiszta nyereségből, az előző évi 3.60 pengővel szemben részvényenként 4.50 pengő osztalék kzettessék ki a XXXIII. számú osztalékszelvény beszolgáltatása ellenében e hó 20-ától kezdődőleg a társaság pénztáránál. Egyben a közgyülés jóváhagyta *a nyugdijtartaléknak az igazgatóság által az 1927. év nyereségéből előzetesen 200.000 pengővel történt gyarapitását*, ami által a nyugdijtartalék 800.000 pengőre emelkedett. A közgyülés továbbá az 5,000.000 pengő töketartalékon felül létesitett tartalékalap javadalmazására 140.000 pengőt rendelt fordítani, miáltal az 300.000 pengőre emelkedett, a nyugdijalapot és a Szitányi Ödön-alapot pedig 80.000, illetve 20.000 pengővel javadalmazta. A közgyülés elfogadta az igazgatóságnak az intézeti alkalmazottak uj nyugdijszabályzatára vonatkozó javaslatait és tudomásul vette, hogy a régi nyugdijasok nyugdijátértékelési arányszáma a törvényben előirt 30%-al szemben immár 47%-ra emeltetett fel. Ezek után a közgyülés az igazgatóságnak az intézet *alaptőkéjének felemelésére* vonatkozó indítványát magáévá téve elhatározta, hogy a bank alaptőkéje 90.000 darab uj, az 1928. üzletév eredményében már részesedő 40 pengő n. é. részvény kibocsátása útján a jelenlegi 6,400.000 pengőről *10,000.000 pengőre emeltessék fel*. Az uj részvényekből 80.000 darab 2:1 arányban ajánltatik fel a régi részvényeseknek 60 pengős kibocsátási árfolyamon, illeték- és költségmentesen, mig a fenmaradó részvénymennyiség tekintetében a közgyülés úgy határozott, hogy azokból eszközöltessék az intézet által kibocsátott még forgalomban levő, kisorsolt 4.5%-os kamatozó és 5%-os vasúti kötvények becserélése később megállapitandó időpontban és módozatok szerint.

A TÉBE fölterjesztése az okirati illetékekről. A *Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete* tudvalevően behatóan foglalkozott az okirati illetékekről szóló rendelet-tervezettel, ennek több pontját kifogásolta és ez ügyben az egyesület előterjesztéssel fordult *Bud* János pénzügyminiszterhez. Az emlékiratot a *TÉBE* most könyvalakban is kiadta.

Árufelvétel az összes forgalmi viszonylatokban. A Dunagőzhajózási Társulat közli: Az árufelvételt az összes forgalmakban megnyitottuk. Felvilágositásokkal úgy az egyes állomásokra vonatkozólag, mint egyéb tekintetben is, a budapesti forgalmi igazgatóság (Telfon: T. 272—45 és T. 230—69, sürgönycim: Dunagőz, Budapest) és a társasági állomások szolgálnak. *A Magyarországi Forgalmi Igazgatóság.*

SZÓRAKOZÁS

Flesch Ella, a müncheni operaház magyar énekesnőjének vendégjátéka a Városi Színházban. Pénteken, február 24-én: Álarcosbál (B. bérlet). Hétfőn, február 27-én: Carmen (A. bérlet). Legdrágább hely 7 pengő 94 fillér.

FEDÁK SÁRI

hét különböző alakitása, a Csókon szerzett vőlegény előadásán a művészet tökéletessége.

A különböző alakok:

1. A színésznő — — — — Fedák Sári
2. A szamócás kofa — — — Fedák Sári
3. A drótostót — — — — Fedák Sári
4. Az angol gépirókisasszony — Fedák Sári
5. A kutyamosó — — — — Fedák Sári
6. Az öreg grófnő — — — Fedák Sári
7. A fiatal grófnő — — — Fedák Sári

Többi főszereplő: D'Arrigó Kornél, Sziklay József, Ferenczy Károly, Siró Anna, Simon Marcsa és Horti.

Csókon szerzett vőlegény e heti előadásai: szerda, csütörtök, szombat, vasárnap. Városi Színház. Legdrágább hely 6 pengő.

CORVIN SZINHAZ
Febr. 23-tól Márc. 1-ig
FELTÁMADÁS
Tolsztoj Leo világhirü regénye filmen 10 felvban Főszerepben: Dolores Del Rio és Rod La Roque
A nagy sikerre való tekintettel prolongálva

KAMARA MOZGÓ
Febr. 23-tól Márc. 1-ig
A GRÓFKISASSZONY ÉS A PINCÉR
filmregény 8 felvonásban. Főszerepben: XENIA DESNY
CHARLIE ŐSE
vigjáték 7 felvonásban. Főszerepben: SYD CHAPLIN

GUNDEL
éttermei és polgári vendéglője
a Szent Gellért Szállóban
Külön szobák és termek, bankettek, esküvők házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
GUNDEL
nyári vendéglője az állatkert mellett
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a
Spolarich-étterem
sörözö
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyha!
A legszebb kávéház pedig a
Spolarich-kávéház
BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

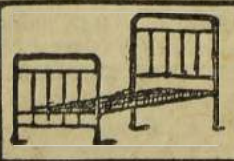
HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány-ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

SÓGOR JÓZSEF
épitőmester, magas és mélyépitő vállalata
Budapest, I., Vas Gereben ucca 18 Telefon: T. 121—06

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Fratricevich István diszitő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Kivállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és mázolási munkákat

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

HORVÁTH ÉS HERCZENIK
ércöntöde és gépmühely
BUDAPEST, VIII., VISI IMRE UCCA 14
Telefon: J. 334—46
KÉSZITÜNK: Gőz- és vizarmaturát, nyomópadokat, golyós préseket, furó és csiszoló gépeket és minden e szakmába vágó munkákat pontos s szakszerű kivitelben

Alapitva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 96. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Pacsirtatelep, Török Flóris uccza

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

Schwarz Sándor és Társa
magyar kályhaipar, Meidinger kályhák, folytonégő kályhák, tüzhelyek, Meidinger kályha-alkatrészek
Budapest, V., Báthory-u. 20. Telefon: L. 962—14

KOCH ISTVÁN ácsmester
tetőemelési vállalkozó
BUDAPEST, IX., LENKEY U. 3.

DÉLBUDAI
ÉPITÉSI ANYAG KERESKEDÉS
Budapest, I. ker., Fehérvári-út 11. Telefon: József 349-23.
Mész — Kátránytermékek — Cement

Szalkay Papp József
kötél- és géptömitőanyag-gyár
Budapest, III, (Ujlak) Bokor-u. 27
a Lajos ucca és a Bécsi-út között
Telefon: 124-97
Mindennemü saját gyártmányú gazdasági-, bánya-, gép- és pincekötelek, valamint istrángok kötőfékek és kévekötő kötelek, spárgák és zsinórok a legjobb minőségben
Törvsz. bejegyzett cég

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

TOMI LAJOS
Festő- és mázoló mester
Alapittatott 1888. évben
Budapest, IX., Üllői-út 101.
Mühely VIII., Horánszky-ucca 10.

JÓNÁSZ VILMOS ÉS WEINER FERENC
(NÉHAI WEINER JÁNOS UTÓDAI) ÉPÜLET ÉS MŰLAKATOS ÜZEME
BUDAPEST, VII., ALMÁSSY-TÉR 4. SZ.
Alapitva: 1899. Telefon: J. 333-43.

Thiergärtner és Stöhr r.-t.
egészségügyi és fütőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 585-17. • Telefon: József 585-17.

BACZÓ ANDOR OKL. MÉRNÖK
vasbeton tervező irodája
BUDAPEST V., Mérleg-ucca 4
Telefon: Teréz 230-37 (Gresham-palota)

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Szudy Elemér miniszteri tanácsos ünneplése. *Szudy* Elemér miniszteri tanácsost abból az alkalomból, hogy a miniszterelnökségi sajtóirodának vezetője lett, mindenfelé általános ünneplésben részesítik. A legmelegebb és legközvetlenebb ünnepet azonban régi kollegái, az ujságírók rendezték számára, amikor baráti vacsora keretében az Otthon Körben csütörtökön este köszöntötték kineveztetése alkalmából. A magyar ujságírás színe-java, előkelőségei és a magyar sajtó kiváló barátai jelentek meg ezen a lakomán. A felköszöntők valóságos áradata ünnepelte *Szudy* Elemért, akitől a magyar sajtó olyan sokat vár, hiszen ő maga is hosszú időn át aktiv, tevékeny és nagytekintélyű ujságíró és szerkesztő volt. Az ünneplésből a Szudy-vacsorán kijutott *Ángyán* Bélának, a távozó sajtófőnöknek is, aki maga is nagyhatású felköszöntőt mondott. Az este legszebb és leghatásosabb felköszöntője azonban mégis *Szudy* Elemére volt, aki meleg emberi és baráti hangot ütött meg, de különösen akkor ragadta magával hallgatóságát és akkor törtek ki a legmelegebb tapsok, amikor tanúságot tett a magyar sajtó iránt érzett őszinte szeretetéről és ragaszkodásáról.

A hercegprimás látogatása a városházán. Dr. *Serédi* Justinián, Magyarország biboros hercegprímása hivatalos látogatásai során hétfőn délben a városházán járt. A hercegprimás eredetileg *Ripka* Ferenc főpolgármesterhez készült, de miután arról értesítették, hogy a főpolgármester nem tartózkodik a fővárosban, a városházára ment, ahol dr. *Sipőcz* Jenő polgármesternél közel félóráig tartó látogatást tett. Őeminenciáját a városháza kapujában *Halász* József főigazgató, a városháza gondnoka fogadta és kalauzolta fel a polgármesteri hivatalba. A polgármester hivatala bejáratánál fogadta és üdvözölte az egyházfőt, akinek megjelenése a városházán nagy feltűnést keltett és hírére az elsőemeleti folyosó percek alatt megtelt érdeklődő közönséggel.

A főváros amerikai küldöttségének útja. A newyorki Kossuth-szobor március 15-iki leleplezésére induló budapesti küldöttség útjának technikai kérdéseit hétfőn délben beszélték meg azon az értekezleten, amelyet *Sipőcz* Jenő polgármester hívott össze a városházára. Az értekezleten *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly, *Joanovits* Pál, *Bródy* Ernő, *Liber* Endre tanácsnok és *Zilahy* Dezső, az idegenforgalmi hivatal igazgatója, valamint *Németh* Károly főjegyző, a főpolgármesteri hivatal vezetője voltak jelen. A hétfői ülésen véglegesen megállapították, hogy a főváros küldöttsége nyolctagú lesz. A küldöttséget *Sipőcz* Jenő polgármester vezeti és abban, mint a törvényhatósági pártok képviselői: *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly, *Joanovich* Pál és *Bródy* Ernő, a tanács részéről *Liber* Endre és *Némethy* Károly főjegyző, továbbá *Farkas* Ákos tanácsjegyző, a polgármester titkárja vesznek részt. A küldöttség fekete ünnepi ruhában utazik, díszmagyart nem visz magával, elmarad a tervbevett díszruhás hajdú is. Az értekezlet örömmel vette tudomásul, hogy Newyork és Cleveland mellett Pittsburg városa is meghívta Budapest küldöttségét. Az utazás technikai részleteinek a megbeszélésére került ezután a sor. A küldöttség március hó 5-én reggel ½7 órakor indul express vonattal Párizsba, ahová 6-án délután érkeznek. Itt egyesül a főváros küldöttsége az országos küldöttséggel és különvonaton, 7-én reggel indul tovább Cherburgba, ahol még aznap az Olimpic gőzösre szállnak. A newyorki ünnepségek után Clevelandba utazik a küldöttség, ahol háromnapos ünnepség lesz. Itt lesz az ünnepélyes találkozás az amerikai magyarsággal. Ez alkalomra a clevelandi magyarságon kívül összegyűl Ohio, Chicago és Pittsburg magyarsága is, nem is szólva a kisebb magyar településekről. Megállapodott az értekezlet abban is, hogy hazafelé jövet rövid időt Londonban töltenek és az alkalmat felhasználják arra, hogy tisztelgő látogatást tegyenek a magyar ügy nagy barátjánál, *Rothermere* lordnál, aki már többízben kifejezést adott ama óhajtásának, hogy megismerni szeretné a magyar főváros vezetőférfiait.

Kállay Tibor a forgalmiadó leépítéséről. A *Józsefvárosi Egységespárti Iparosok és Kereskedők Köre* társasvacsoráján *Bolm* József elnök üdvözlő beszédére *Kállay* Tibor, a *Polgári Egység Klubja* elnöke hosszabb válaszban kifejtette, hogy a forgalmiadó tekintetében az ország iparosai és kereskedői részéről sok megokolt panasz hangzik el. A pénzügyi kormány és az egységes párt segíteni akar ezeken a bajokon és így remélhető, hogy mindent elkövetnek a visszásságok megszüntetésére. Mindenkinek el kell ismernie, hogy erre az adónemre ma még szükség van, de beszedésénél és ellenőrzésénél respektálni kell azoknak az érzékenységét, akik az adót beszolgáltatják. A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után *Usetty* Béla és *Fejér* Ottó országgyűlési képviselők és mások mondtak felköszöntőt.

A Kézműves Kamara székháza. *Becsey* Antal, aki az *Országos Kézműves Kamara* létesítésére irányuló mozgalom vezetője, néhány héttel ezelőtt, mint a *Fővárosi Hirlap* megírta, pártkülönbségre való tekintet nélkül az iparosok nagy küldöttségét vezette *Ripka* Ferenc főpolgármesterhez és *Sipőcz* Jenő polgármesterhez. A küldöttség arra kérte a főváros vezetőségét, tegye lehetővé, hogy a Rákóczi úton lévő Kisrókus telkét, amelyen felépítenék az Országos Kézműves Kamara székházát, engedjék át méltányos örökbérlet formájában az iparosságnak. Ugy a főpolgármester, mint a városházán is nagy megértéssel fogadták a kérelmet és a legmesszebbmenő jóindulatot helyezték kilátásba. Időközben azonban bizonyos körökben amellett iparkodnak hangulatot kelteni, hogy a Kisrókus telkét nem lehet az iparosoknak odaadni, hanem oda Kultúrházat építessen a főváros. A mult hét péntekjén ebben az ügyben egyizben már értekezletre hivta össze *Becsey* az Egységes Községi Polgári Párt Akadémia uccai helyiségében a törvényhatóság iparos bizottsági tagjait, amelyen úgy a jobboldali párt, mint a demokraták és szocialisták is nagy számban képviseltették magukat. Az értekezleten végrehajtóbizottság megalakitását határozták el, amelyben az összes pártok képviseltetik magukat. Az előkészítőbizottság kedden délután, ugyancsak a Községi Polgári Párt helyiségében este 6 órakor, *Becsey* Antal elnöklése alatt újabb értekezletet tartott, amelyen *megalakitották a 20 tagú végrehajtó-bizottságot*, amely most már egységesen jár el a tanácsnál, a törvényhatóságnál és a kormányköröknél, hogy a főváros és az ország iparosságát egyaránt mélyen érintő nagyfontosságú kérdések mielőbb megvalósíthatók legyenek.

Társasvacsora a Községi Polgári Párt terézvárosi díszelnökei tiszteletére. A *Egységes Községi Polgári Párt Terézvárosi Központia* a *Terézvárosi Polgári Kaszinóval* kapcsolatosan, Andrássy út 47. I. em. helyiségében e hó 22-én este 8 órai kezdettel társasvacsorát rendez, díszelnökei: dr. *Kállay* Tibor, dr. *Kozma* Jenő, dr. *Ripka* Ferenc, báró *Skerlec* Iván és dr. *Ugron* Gábor tiszteletére. A vacsorán a fentieken kívül a főváros politikai és társadalmi életének előkelőségei számosan fognak megjelenni.

Az Egységes Klub társasvacsorája. A *Polgári Egység Klubja* pénteken, február hó 24-én este 8 órakor *társavacsorát* rendez a klub Akadémia ucca 3. sz. alatti helyiségeiben. A vezetőség arra kéri a klubtagokat, hogy a vacsorán minél nagyobb számban vegyenek részt.

Aktuális kérdések irodalma a Fővárosi Könyvtárban. A *Fővárosi Könyvtár* az *„Aktuális kérdések irodalma“* c. kiadványsorozatában most jelentette meg a valorizáció kérdésének bibliografiai összefoglalását. A mintegy kétszáz címből álló jegyzék magában foglalja a kérdésre vonatkozó hazai és külföldi irodalmat és azzal a célzattal készült, hogy a könyvtár olvasóinak e kérdés megismerésében irodalmi útmutatásul szolgáljon.

A jó gyomor: boldogság! Az emberi szervezet a legtökéletesebb gép, de ennek a csodálatos műnek a munkája is csak akkor összevágó, ha minden apró alkotórésze szabadon és biztonsággal működik a maga helyén. Igen nagy baj, ha a szervezet egyik legfontosabb részében, a mechanizmus kazánjában, a gyomorban történik valami hiba. Pedig ez a mi életünkben mindennapos jelenség. Gyenge gyomorral jövünk már a világra is rendszerint és attól fogva életünk végéig legfőbb bajunk a gyomrunkkal van. Baj, ha keveset eszünk és dupla baj, ha túlterheljük a kazánt és a vége, hogy majdnem minden ember gyomorbetegségben szenved. Kezdődik a savtúltengéssel és a vele járó égéssel, majd jön a leggonoszabb következmény: a gyomorfekély, amely már annyi embernek okozta vesztét. És kiderül, hogy egyetlen igazi orvosság van csak: *a jó étvágy*, amely az *„egészséges éhség“*-ből születik. A beteget az gyógyítja meg, aki ezt elő tudja idézni. Iparkodjunk tehát ezt az „egészséges“ éhséget előidézni s meglátjuk, milyen étvágyunk lesz. Ezt pedig könnyen elérhetjük, ha a gyomorbántalmaknak ellensúlyozására a *cigelkai „István“-forrás rendkivülien hydrokarbonátos és jódtartalm, kellemes izü vizét* isszuk. Számtalanszor nyert beigazolást, hogy a legszigorúbb dietikus étkezésre utalt szenvedő egyén már néhány üveg elfogyasztása után boldogan tapasztalta, hogy a tegnap még kínzó gyomorfájdalom ma már csak kellemetlen emlék. Felebaráti kötelességet teljesít mindenki, ha e víz létezésére a gyomorbajosok figyelmét felhívja. A *cigelkai „István“-forrás vizének* fogyasztására nemcsak megszűnik, de *végleg el is múlik a gyomorégés*. A sok szenvedőnek nem kell többé diétát tartani, mert egyszersmindenkorra megszabadul a savtúltengéstől. A pompás víz, amelynek oly sok ezren köszönhetik már egészségüket és jókedvüket, megrendelhető *a cigelkai jódos gyógyforrások vezérképviseleténél: Budapest, V., Sas ucca 29. Telefon: T. 120—20.*

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-80

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
(Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ.
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Idegosztály
nyilt meg a
dr. Pajor szanatóriumban
(VIII., Vas-ucca 17)
kedély- és idegbetegek részére, elmebetegek kizárásával. Morfium- és alkohol elvonó kurák. Vizgyógyintézet, Zander és ortopéd gyógytermek; elektrotherapia, diétás étterem bejárók részére is. Betegfelvétel mérsékelt klinikai árakon

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Rökk Szilárd ucca 11. szám.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95.

Stekl Károly reszelőgyár Budapest
(Angyalföld) VI., Forgách-utca 21. Vállalja használt reszelők újra vágatását. Vasuti szállitmányok: Budapest, V., Lipótváros pályaudvarra bármentve küldendők.
Telefon: Lipót 901-08. Alapittatott 1898. évben.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi ceizmát, munkás keztyűt, köténvt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

KOCSNER ANTAL
épület- és diszműbádogos, légszesz, vizvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfűtési berendező
Budapest, II., Retek ucca 2
TELEFON T. 216-76

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Mátrai Zoltán
mű- és épitő-lakatosáru-gyára
Budapest, VII., Szigony-u. 13
Telefon: József 401—93

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TELEFON: J. 314-79
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fütés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyvíztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

Dick Ádám özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-ÚT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 913-11
BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

Ifj. HALÁSZ HUBERT
épitési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

VÁLLALKOZÁS

Beérkezett ajánlatok

A Zenta ucca kisköburkolására ajánlatot tettek: Ámon Antal 13.764, Ámon Antal és Fia 15.155, özv. Gravieser Albinné 15.078, Schweiger Rezső és Kulás János 16.022, Halmos I. és Fia 14.021, Hollós Ferenc 13.796, Handl István 32971, Schaffer György 17.775, Obendorfer Rudolf 15.338, Hajnal Imre 19.079, Helfenstein Károly 13.488 pengővel.

Versenytárgyalási döntések

Az árvaházak, menhelyek és szeretetházak 1928. évi textilanyagszükségletének szállítására megbízást kaptak: Freudiger Mózse és Fiai 70.116, Budakalászi textilművek, Klinger Henrik rt. 36.992, Magyar Kender-, Len- és Jutaipari Rt. 22.242, Kéve ruházati áruház szövetkezet 10.484, Győri textilművek rt. 1940, Magyar pamutipar rt. 2845, Gergely Ferenc 1701, Guttmann I. és Társa 1174 pengő értékben.

A Bécsi úti bérházcsoport körüli utak rendezési munkálatait Hajnal Imre kapta 42.936 pengőért.

Ferencz József-laktanya hajópadló munkálatait Erdei Lajos kapta 6291 pengőért.

Az Egressy úti növényház vasszerkezeti munkálatait Kaitár Lajos kapta 18.000 pengőért.

A fővárosi altisztek és takarító személyzet 1928. évi nyári ruházatához szükséges textilanyagok szállítására megbízást kaptak: Budakalászi textilművek, Klinger Henrik rt., Goldberger S. és Fiai, Brust Dávid, Első magyar szövő- és kötőgyár rt., Nohel Mór, Budapesti egyenruha- és sapkakészítő kisiparosok szövetkezete, Steiner Zsigmond cégek.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a III. ker., Kórház uccában tervezett új élelmiszerpiac összes építkezési, hűtőgépberendezési, hőszigetelési, villanyvilágítási, vízvezetéki, kövezési és csatornázási munkálataira.

A szabályosan kiállított, megfelelő állami és városi bélyeggel felbélyegzett, és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. március 9-én (pénteken) délelőtt 11 óráig** kell a tanácsi VIII. ügyosztályban (Központi városház II. em. 218.) benyújtani.

Az ajánlatok ugyanaz nap délelőtt 11 órakor fognak a tanácsi VIII. ügyosztály üléstermében II. emelet 196. nyilvánosan felbontatni, mely alkalommal az ajánlattevők is jelen lehetnek.

A munkálatokra vonatkozó részletes költségvetési minták és különleges vállalati feltételek — munkanemenként egy pengő ellenében — a tanácsi VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában naponta 9—12 óra között az I. pavillon, II. emelet 56. ajtószám alatt kaphatók ugyanott.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928. február 9-ik napján tartott ülésében.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Salamon u. (Gergely ucca és Petőczy ucca közötti szakasz) makadámszerű útrendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat 1928. február 27-én (hétfőn) déli 12 óráig kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás, **1928. február 27-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. február 11.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapítási év: 1910. Telefon: József 334-37.

REINER NÁNDOR hat. eng. villanyszerelő
Budapest, Rózsa-u. 33. Tel.: J. 440-86

KORÓDY ÉS KOVÁCS
építész, építőmester, építési vállalkozók
Telefon: L. 986-66 **BUDAPEST,** *VII, Fürész-u. 90*

Welsz József és Társa Tatarozási munkálatok ½ évi részletekre. Emeletráépítések eszközöltetnek.
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaörsi-út 11. (Sajátház)

ZSÁK SÁNDOR
központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdísz műbádogos. Telefon. Lipót 913-00.
Budapest, V., Visegrádi ucca 26b szám.

DULOVITS EMIL
hat. eng. elektrotechnikai vállalkozó
IX., RÁDAY-UCCA 59 SZÁM.
TELEFON: JÓZSEF 405—77.

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret Épületvasalás. Butorveret.

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, olm- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 6. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 360—08.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. —: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

WIERDL REZSŐ
Szállítóberendezések, szállító eszközök.
Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

Nagy Testvérek fémárúgyára
VII., Zugló, Telep-utca 31. Telefon: L. 992—31.
Épületbádogosmunkák, húzott, préselt, nyomott, horgonyolt tömegcikkek bármely fémből.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/c

GUTTMANN és SZÉKELY
FAKERESKEDŐK
BUDAPEST, X, SZÁLLÁS UCCA 2—4
Fióktelep: VIII, DÉRI UCCA 15. (Nagyfuvaros ucca sarok.)
Telefon: József 359—68 Telefon: József 359—68

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA

A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

STEINER FERENC
OKL. MÉRNÖK, VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST,
I, Horthy Miklós-út 31. Telefon: J. 352-74

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

ÁBRÁNYI FERENC
épület-és díszműbádogos, légszesz és vizvezeték berendező
Budapest, VIII., József ucca 31.
Telefon: „József" 325—71 Telefon: „József" 325—71

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

EGGENBERGER S.
SPECIALISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KEMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapíttatott 1878. = Telefon: J. 345—63.

HAJEK FERENC autokarosszéria és kocsigyártó Budapest, IX., Viola-u. 12—14
SPECIAL AUTORUGÓK
készítése és fesztése Telefon: J. 340-92

"SPECIAL"
mosógépgyár, Budapest, Váci-út 92
STAWLYANIN WOISLAV
Raktáron állandóan: Mosógépek, centrifugák, gőzmángorlók minden nagyságban.
Telefon: Lipót 921—57.

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS EGYÉB TERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV. FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és útépítő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Útépítő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépítési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépítészeti hivataloknak állandó szállítói. — Alapíttatott 1890 — Telefon József 339-52.

CSAK EREDETI
»KRISTÁLY«
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő r.-t.
Telefon Teréz 243-90
„Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-u. 25-27.

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 február 29 — 9 (957) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZÁM: TERÉZ 137-15

Vázsonyi hazájának

nevezte a Terézvárosi Kaszinóban mondott beszédében *Kozma* Jenö a hatodik kerületet, a Terézvárost. A *Vázsonyi hazájával*, — ahogy a vacsorán elhangzott beszédekből kiderült, — bajok vannak. *Bajok vannak azonban nemcsak Vázsonyi hazájával, de Vázsonyi eszméivel és Vázsonyi gerinces, puritán politikájával is.*

Egy pillanatra meg kell állni a „Vázsonyi hazája" kifejezésnél. Valaha abban a helyiségben, ahol *Kozma* Jenö *Vázsonyi hazájának* nevezte a Terézvárost, nagy ellenzéki lapot szerkesztettek nagytehetségü újságírók. A lap politikáját sok súlyos kritika érte és érhette, de akik a lapot szerkesztették, azok elsörendü kvalitásai voltak a magyar zsurnalisztikának. Azóta a komoly nagy lap szegényes utódja uccán rikoltozó orgánummá süllyedt. A nagynevü szerkesztők epigonjai pedig már magyarul sem tudnak. Az egyik ilyen kis cikkíró dühösen fortyan fel, hogy *Kozma* Jenö kisebbítette *Vázsonyi* Vilmos érdemeit, amikor azt mondta, hogy Vázsonyi hazája a Terézváros volt. Mert hát Vázsonyi hazája az egész Magyarország volt. Üres és együgyü kapargálás ez és a szegény kis cikkíró valószinüen a Terézvárosban is idegen, mert ha megkérdezi terézvárosi polgártársait, azok majd megmagyarázzák neki a Kozma Jenö stilisztikai figuráját és megértetik vele, hogy *Vázsonyi Vilmos hazája, igenis, a Terézváros volt.*

De hát a fontosabb itt az, hogy a Terézvárossal, Vázsonyi hazájával, a terézvárosi polgárokkal és Vázsonyi eszméivel súlyos bajok vannak. Ezeket a bajokat tárta fel *Kozma* Jenö az emlékezetes vacsorán. A demokraták két rikoltozó ujságja minden keserü epéjét *Kozma* Jenőre szeretné kenni ez alkalomból. Tendenciózus tudósításokban számolnak be a vacsoráról, amelyen *Kállay* Tibor, *Ugron* Gábor, *Kozma* Jenö és *Szilágyi* Lajos szólaltak fel. Pedig máskor nagyon szívesen hallgatják el az egységespárti megmozdulásokat, amelyek *mindig a baloldali választók számának élénk csökkenését jelentik.* Ezúttal azonban éktelen lármát csapnak, gúnyosan kurjongatnak. Az ember elcsodálkozik rajta, hogy miért ez a nagy zene-bona. De hamar rá lehet bukkanni ennek az okára is, ha az ember pontosan elolvassa a gunyoros tudósításokat. Ezekben a tudósításokban tudniillik megteszik *Kozma* Jenőt törzsfönöknek, számonkérik, hogy *Ugron* Gábor miért szólalt fel csak az Andrássy úton és miért nem a parlamentben és hogy *Kállay* Tibor miért nem törölte el a forgalmiadót, amikor ö volt a pénzügyminiszter.

Hát azért csapnak a nekik tesző dolgok körül olyan óriási lármát, *nehogy a közönség meghallja a vacsora szónokainak ama kijelentéseit, melyek nekik nem tetszenek.* Megirja a mélyen tisztelt demokrata sajtó, hogy *Ugron* Gábor nem vett részt a parlament numerus clausus vitájában. Elhallgatja azonban, hogy *Szilágyi* Lajos a terézvárosi vacsorán, amikor arról beszélt, hogy zsidó képviselök nem lehetnek ebben a kérdésben objektívek és hogy a numerus clausus elleni harcot a keresztényvallású képviselöknek kell megvívniok, akkor *megkérdezte azt is, hogy a keresztény vallású baloldali vezérnek a numerus clausus vitája idején miért kell külföldön tartózkodnia?*

Annak is meg van az oka, hogy miért teszik meg *Kozma* Jenöt törzsfönöknek és miért vitáznak olyan hangosan a stílusgyakorlatok hősei olyan stiláris kérdések fölött, mint amilyen a „Vázsonyi hazája." Azért ez a lárma, nehogy a terézvárosi polárok meghallják, hogy *Kozma* Jenö megkérdezte: *„miből fognak ezután élni a demokraták?"* Hát igenis, igaza volt *Kozma* Jenőnek, amikor kifejtette, hogy a *mai dolgokról, a mai eseményekről más véleménye lenne Vázsonyi Vilmosnak, mint volt annakidején.* De különösen más volna a véleménye, mint azoknak, akik ma epigon utódiai a Terézvárosban. Mert *Vázsonyi Vilmos sohasem adott fel elvi harcot egy szegényes igazgatói állásért. Vázsonyi* Vilmos nagy elvi harcokat vívott. Kormányokat buktatott, vagy bukott el ő maga, de *silány paktumokkal sohasem fejezett be elvi küzdelmeket.* Azért ez a nagy zaj, *nehogy a Terézvárosban meghallják, amit Kozma Jenő mondott.* Pedig érdemes meghallgatni. *„A demokraták négy év óta — mondotta Kozma* Jenö — *egyebet sem tettek, mint a BSzKRT körül verték a lárma-dobot. Néhány nappal ezelőtt azonban csoda történt, olyan vizsgát tett le a demokratapárt, amelyhez hiveik nem tudom, mit fognak szólni. A BSzKRT-ügyben létrejött egy paktum, amelyet a demokraták aláirtak és amelynek egyetlen eredménye az, hogy pártjuk egyik tagja lesz az uj müszaki igazgató. Ezzel szemben a demokraták lemondtak minden eddig kovácsolt fegyverről. Ugron Gáboré az érdem, hogy ezt a kérdést, amelyből a demokraták négy éven át éltek, sikerült igy elintézni. Miből fognak élni ezután, nem tudjuk."*

Nos hát azért a lárma, azért a rikoltozás, hogy ezt a szégyenletes paktumot ne ismerje meg a Terézváros közönsége és Vázsonyi Vilmos epigonjainak paktumján fel ne háborodjék „Vázsonyi Vilmos hazája". Am nem lehet többé a budapesti polgárság szive és hajlandósága azoké, akik csak hangosabban kiabálnak. Nem lehet az igazságot hangos kiabálással elfojtani. *Vázsonyi Vilmos hazája meg fogja hallani, milyen paktumot kötöttek Vázsonyi Vilmos utódai.* És Vázsonyi Vilmos hazája, a derék terézvárosi polgárság, meg fogja alkotni a maga egészséges, becsületes ítéletét.

Az Egységes Községi Polgári Párt azt kívánja, hogy a bánhidai centrálét a főváros házikezelésbe vegye

Kozma Jenő dr. nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár megváltásáról, a Beszkárt-paktumról, az autótaxi rendszámokról és az amerikai útról

Március 5-én indul Amerikába *Kossuth* Lajos newyorki szobrának leleplező ünnepségére a főváros küldöttsége, amelynek tagjai között az Egységes Községi Polgári Pártot *Kozma* Jenö dr. országgyülési képviselő fogja képviselni. *Kozma* Jenö ilyen körülmények között hat hétre kikapcsolódik a fővárosi politikából. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa kérdést intézett *Kozma* Jenőhöz, hogy történt-e intézkedés azoknak a problémáknak távollétében való megoldása iránt, amely problémák mostanában a városházát foglalkoztatják.

Kozma Jenő dr.

a következő rendkívül érdekes nyilatkozatban számol be az amerikai utazással kapcsolatban történt városházi megállapodásokról és a legközelebbi jövő programjáról:

— Az amerikai utazással kapcsolatosan minden intézkedés megtörtént abban az irányban, hogy a fővárosi adminisztráció nyugodt ügymenete biztosittassék. Egészen természetesen a legmesszebbmenő gondoskodás történt az egész vonalon a városházi politikai élet zavartalanságának biztosítására. Tekintettel arra, hogy a városháza valamennyi polgári pártjának képviselője résztvesz a főváros küldöttségében, amelyet *Sipőcz* Jenö polgármester vezet,

szükséges volt a legközelebbi városházi teendők alapos megbeszélése és a sürgösen aktuális problémák megvitatása,

hogy fennakadás se a törvényhatósági bizottság, se a hivatalos szervek működését illetően ne történjék. Azokon a pártközi megbeszéléseken, amelyeket az amerikai úttal kapcsolatosan tartottunk, nemcsak az amerikai zarándokút programját vitattuk meg, hanem kimerítően foglalkoztunk a főváros legaktuálisabb kérdéseivel is. Ilyen körülmények között — bizonyosra veszem, — hogy távollétünkben különösebb komplikáció nem történik.

Arra a kérdésre, hogy az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* ügyében történt-e konkrét megállapodás, *Kozma* Jenö a következőket válaszolta:

— A mult hét hétfőjén tartott pártértekezletünkön szóvátettem az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár ügyét.* Részletesen ismertettem az eddigi tárgyalásokat és megállapítottam, hogy ez

az ügy végre olyan stádiumba került, amelyben most már mód nyilik a párt tagjainak a végleges állásfoglalásra.

Közöltem, hogy a *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* részvényeinek átvételével, — ha bizonyos áldozattal is — *sikerül a fővárosi takarékpénztárt végre megalkotni, amit már régen tervbe vettünk.* Előterjesztéseimhez sokan hozzászóltak és voltak olyanok, akik aggályaiknak adtak kifejezést a tranzakció fölött. Erre én — hosszabb vita után — kijelentettem, hogy *az ügyet újabb pártértekezlet elé viszem.* Ezen az újabb megbeszélésen bizalmasan ismertettem az összes részletkérdéseket és minden érdeklődésre részletes felvilágosításokkal szolgáltam. Felvilágosításaim hatása a pénteken tartott értekezleten megnyilvánult. A pártnak — egy-két kivétellel — valamennyi tagja jelen volt a pénteki értekezleten. Köszönettel vették felvilágosításaimat, úgyhogy

az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár ügye teljesen előkészítve került a hétfői pártértekezlet elé. A pártértekezlet ezek után megadta a felhatalmazást a vezetőségnek az ügylet lebonyolítására, illetve arra, hogy a megvásárláshoz hozzájáruljon.

Az ügy természeténél fogva ezt *a kérdést a főváros közgyülésén nem lehet részletezni.* Kétségtelen tehát, hogy *a közgyülést megelőzően kell az egész ügyet lebonyolitani, úgyhogy a közgyülés szerepe csak a jóváhagyó tudomásulvétel lehet.* Ha a pártvezérek megállapodnak, akkor a közgyülés az utólagos jóváhagyás kapcsán dönthet az alaptőke felemeléséről. A részvényeket ugyanis le kell bélyegezni és *nagyobb alaptőkét kell megállapitani, amire csak a közgyülés jogosult.*

A beszélgetés során szóbakerült a *Talbot*-ügy is, tekintettel azokra a tárgyalásokra, amelyek most Londonban folynak. *Kozma* Jenö a centrálé felépítése kérdésében a következőkben körvonalazta álláspontját:

— Az *Egységes Községi Polgári Párt* úgy fog határozni, hogy

a villamos centrálé átvételét követeli a főváros számára. A mi álláspontunk ugyanis az, hogy a fővárosnak nem szabad vásárolnia az áramot, hanem át kell vennie a centrálé kezelését.

Ebben az állásfoglalásban fontos szerepet játszik a *kelenföldi telep* ügye. A különben feltétlenül bekövetkező komplikációkat *csak úgy lehet eliminálni, ha mindkét telepet: a kelenföldit és a felépitendő bánhidait a főváros kezeli.* Elképzelhetetlen volna ugyanis, hogy ez a két egymást kiegészítő, egymást pótló és kisegítő centrálé olyan komplikált viszonyba kerüljön egymással, amely állandó viták és soro-

zatos elszámolási differenciák oka lehet. *Percről-percre a legnagyobb bonyodalmak támadhatnak, ha a két telep, amelyek egymásnak szerves kiegészítő részei, nem lesz egy közös irányítás* alatt. Mi

csak úgy látjuk megnyugtatónak a helyzetet, ha a főváros átveszi a bánhidai új centrálét. Ebből kifolyóan pedig azt követeljük, hogy a bánhidai centrálé építése a főváros szakértőinek bevonásával történjék,

mert csak így szabad a kockázatot vállalnunk. Nekünk vannak olyan kipróbált szakembereink, akikre nyugodtan rábízhatjuk a centrálé ügyét, ami viszont nem zárja ki, hogy magasabb államérdekből a kormány ne küldhesse be a maga ellenőrző szakértőit, a mi felügyelő és ellenőrző szakértő bizottságunkba.

Szóvátettük ezután a BSzKRT új vezetőségének kérdését is tekintettel azokra a hírekre, amelyek a legutóbbi időben bizonyos pártközi megállapodásról elterjedtek. A következő választ kaptuk:

— *A BSzKRT ügyében is végleges megállapodás történt, amely a közgyülési pártokra nézve kötelező.* E megállapodás szerint — amelyet most már közölhetünk a nyilvánossággal —

Folkusházy Lajos alpolgármester kerül a BSzKRT élére. Márkus Jenő helyettes vezérigazgató lesz, a műszaki vezérigazgató-helyettes pedig Sztrókay István marad. A megállapodás alapján Kakujay Károly a BSzKRT-nál igazgatói állást kap. Ez egy olyan megállapodás, amely rövidesen végrehajtható.

Végül azt a vitát említettük meg, amely az új *autótaxi* rendszámok ügyében az utóbbi napokban kiéleződött. Sokan ugyanis kifogásolják azt a felfogást, amely szerint az új rendszámoknak csak tőkeerős kezekbe szabad kerülniök. *Kozma* Jenő erről a kérdésről ezeket mondotta:

— Most készül az autótaxi-szabályrendelet. A legújabb ipartörvény kimondja, hogy szabályrendeletben kell megállapítani az autótaxik számát is. A szabályrendeletnek tehát nemcsak az ipar gyakorlására vonatkozó rendelkezéseket kell tartalmaznia, hanem

a rendszámok végleges összegét is meg kell állapítania.

Minden szabályrendelet az illetékes miniszter jóváhagyásától függ. Mindadig tehát, amíg a szabályrendelet megalkotva nincs s amíg azt a miniszter jóvá nem hagyja, korai volna már most hosszú vitába bocsátkozni azokat az alapelveket illetően, amelyek szerint majd az új rendszámokat kiosztják. A medve bőrére való alkú lenne, ha már most ígéreteket tennénk az új rendszámok odaítélése tekintetében.

Meg kell várni a szabályrendelet megalkotását

és a miniszteri jóváhagyást, mert hiszen a rendszámok kiosztásának elveit a végső szám nagysága szerint lehet csak megállapítani.

Londonban tárgyalnak a magyar kiküldöttek a Talbot-érdekeltséggel

Herrmann miniszter kijelenti, hogy küszöbön áll a fővárossal kötendő békés megegyezés

Közeledik a tavasz, de a villamoscentrálé felépítésével kapcsolatos előkészítő tanácskozások még nem fejeződtek be. *A Talbot-kölcsön folyósítását most beszélik meg Londonban,* a főváros és a kormány között még fönnálló ellentétek elsimításáról pedig csak a londoni kiküldöttek hazaérkezése után fog tárgyalni a közös szakbizottság. Ilyen körülmények között máris bizonyosra vehető, hogy az eredetileg megjelölt terminusról ki fog tolódni az építkezések megindulása. *Kora tavasz helyett legjobb esetben is csak nyár elején kezdhetik meg a centrálé földmunkálatait.*

A villamoscentrálé építkezési terminusának eltolódásáról, valamint az ezzel kapcsolatos kérdésekről beszéltünk

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszterrel,

aki a következőket jelentette ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Valóban csak néhány hónappal később kezdődhetnek meg az építkezési munkálatok, mint azt eredetileg terveztük. Fix terminust nem állapítottunk ugyan meg, de úgy gondoltuk, hogy tavasszal már megindulhat az építkezési munka. Az időpont némi eltolódását kizárólag az a körülmény okozza, hogy *a legnagyobb alapossággal készítjük elő a terv megvalósítását.* Minden részletkérdést kimerítően megtárgyalunk és így ezek a technikai megbeszélések kissé késleltetik a munkálatok megkezdését. Hangsúlyozom azonban, hogy hosszabb időre szóló halasztásról szó sincs.

A londoni tárgyalásokról *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter a következőket jelentette ki:

— A *Dunántúli Villamossági R. T.* megbízásából *Schimanek* Emil műegyetemi tanár, *Verebély* László a MÁV. elektrifikálási osztályának vezetője, *Práger* Pál és *Klein* Ferenc a Ganz-Danubius igazgatói tárgyalnak Londonban. A kölcsönüzlet tulajdonképen már megkötteteti, hiszen én a minisztertanács felhatalmazása alapján a szerződést már alá is írtam. A négy kiküldött a kölcsön felvételét megelőzően még néhány újabban felmerült technikai kérdést tárgyal le az érdekeltekkel. Ami a felveendő kölcsön összegét illeti, *kezdetben 3.1 millió angol fontról volt szó, a tervek elkészítése során ez az összeg 2.9 millió fontra redukálódott,* a végső terv megállapításánál ezt az összeget is sikerült mérsékelni, úgy hogy

végeredményben 2.7 millió angol fontot veszünk föl.

Arra a kérdésre, hogy a fővárossal lefolytatandó végső tárgyalások nem tehetik-e szükségessé a villamos centrálé tervének megváltoztatását, a következő választ kaptuk:

— A kérdés eldőlt: *a villamoscentrálét Bánhidán építjük föl.* Ezen a döntésen már nem változtathatunk.

A fővárossal folytatandó tárgyalásokon a fővárosnak a Dunántúli Villamossági R. T.-hoz való viszonyát kell csak megállapítani.

Ebben a tekintetben bízom abban, hogy *sikerülni fog békés és mindkét félt kielégítő megállapodást létesíteni.*

Az Egyesült Fővárosi Takarék és a Talbot centrálé sorsa

Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este 6 órakor *Kozma* Jenő elnöklése alatt Akadémia uccai helyiségében pártértekezletet tartott, amelyen a párthoz tartozó törvényhatósági bizottsági tagok teljes számban jelentek meg. Jelen voltak: *Szilágyi* Lajos, *Ugron* Gábor, *Németh* Béla, *Kállay* Tibor, *Glücksthal* Samu, *Dinich* Vidor, *Gaár* Vilmos, *Bibithi-Horváth* János, *Bayer* Antal, *Nagy* Andor, *Czabalay* Kálmán, *Rásó* Lajos, *Bódy* Tivadar, *Bohn* József, *Csillér*y Béla, *Mosdossy* Imre, *Spett* Henrik, *Dorner* Gyula, *Harrer* Ferenc, *Farkas* József, *Politzer* Gusztáv, *Holtzer* Nándor, *Szabó* László, *Gamauf* Géza, *Halter* Károly, *Csécsi Nagy* Miklós, *Battenberg* Lajos, *Kertész K.* Róbert, *Bittner* János, *Rónay* Károly, *Ereky* Károly, *Becsey* Antal, *Eber* Antal, *Schmidt* Richárd, *Császár K.* Ferenc, *Korb* Flóris, *Nagy* Antal, *Lackenbacher* György, *Staub* Elemér, *Popelka* Imre, *Bacsinszky* Vladimir, *Girardi* Tibor és mások.

A párt foglalkozott az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár részvénytöbbségének megszerzésére irányuló tárgyalásokkal* és miután a párttagokkal az ügyre vonatkozó részletes adatokat megismertették, *Ugron* Gábor, *Glücksthal* Samu, *Szilágyi* Lajos, *Harrer* Ferenc, *Bibithi-Horváth* János és *Csécsi Nagy* Miklós felszólalása után az értekezlet felhatalmazást adott az elnökségnek, illetve a párt 12-es bizottsági tagjainak a további eljárásra.

Ezután a pártelnök a *Talbot*-üggyel kapcsolatosan tájékoztatta a pártot, mely úgy határozott, hogy

kívánatosnak tartja azt, miszerint az építendő elektromos centrálét a főváros vegye kezelésbe

és azt, hogy már az előkészítésbe is befolyjanak a főváros szakértői.

Végezetül bejelentette az elnök, hogy jövő hétfőn, március hó 5-én reggel Amerikába indul a székesfőváros hivatalos küldöttségével és az *Egységes Községi Polgári Pártot a newyorki Kossuth-szobor leleplezési ünnepségein képviselni fogja.* Bejelentette azt is, hogy távolléte idejére a párt ügyeinek vezetését *Gaár* Vilmos és *Becsey* Antal alelnökök vállalták.

Az értekezlet után a Pannónia-szállóban barátságos pártvacsora volt, amelyen közel százan vettek részt.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425.-01

Alapitva 1898 **LUDVIG JÁNOS**
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

LUDOVIKA AUTÓCAROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

Oelschläger Mihály és Társa Utódai
Cégtulajdonos: VÉRTES R. REZSŐ okl. gépészmérnök
Budapest, VI. Váczi út 69. Telefon: Lipót 918—08
MÉRLEGGYÁR. Gyártunk: egyensuly-, tizedes- és tolósulyos mérlegeket, szekérhídmérlegeket. Gyorsmérlegek, önműködő mérlegek.

CSASZÁR IMRE
Linoleum és falikárpit nagy választékban
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11. Telefon: Józs. 825-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készítése. Szakszerű munka. :: Ajánlatok díjmenteson.

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korálli-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus föpörfyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

Gombos Benő okl. gépészmérnök vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—52.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

FUST LASZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

KRISCH FEKETE JÁNOS
tetőfedő mester
Telefon: J. 434-11. BUDAPEST I., Karolina-út 16.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350-97.

Bajnokságok és jégünnepély a városligeti
MŰJÉGPÁLYÁN
Vasárnap március 4-én délután 6 órakor
nagy jégünnepély
Berlin, Budapest, koronghoki mérkőzés
Charlotte, Curt, Neumann fellépte, tűzijáték.
Jegyek a jégünnepélyre az egyleti irodában előre válthatók.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Miből fognak ezután élni a demokraták? — kérdi Kozma Jenő

A Beszkárt-paktum visszhangja a Terézvárosban — Kállay Tibor, Kozma Jenő, Ugron Gábor és Szilágyi Lajos beszéde a Terézvárosi Kaszinó vacsoráján

A *Terézvárosi Polgári Kaszinó*, mint ismeretes, fuzionált az *Egységes Községi Polgári Párt Terézvárosi Központjával* és az Andrássy út 47. szám alatt lévő klubhelyiségbe költözött. Itt dr. *Morvay* Zsigmond és *Bayer* Antal elnökök kitartó munkája, valamint *Schaeffer* Vilmos ügyvezető elnök fáradságot és áldozatot nem kímélő tevékenysége magasnívójú társadalmi életet hozott létre. A *Terézvárosi Kaszinó* a legszámottevőbb társadalmi egyesülések közé emelkedett. A kaszinó a nyilvánosság elé legelőször a mult szerdán este lépett, amikor társasvacsora keretében nagyfontosságú politikai nyilatkozatok hangzottak el. A vacsorán megjelentek *Ugron* Gábor és *Kállay* Tibor nyugalmazott miniszterek, valamint *Kozma* Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke, országgyűlési képviselő, díszelnökök, *Szilágyi* Lajos országgyűlési képviselő, *Becsey* Antal kormányfőtanácsos, *Ereky* Károly ny. min., *Tolnay* Kornél ny. máv. elnökigazgató és mások.

A vacsorán dr. *Morvay* Zsigmond elnök üdvözlő beszéde után *Bayer* Antal szólalt fel, aki szolidaritásra hívta fel a Terézváros polgárságát. Beszélt a kisipar és kiskereskedelem tengődéséről. Különösen a forgalmiadót sérelmezte. Szavainak idevonatkozó részét *Kállay* Tiborhoz intézte, akitől támogatást vár a forgalmiadó eltörlésére irányuló küzdelemben.

Kállay Tibor a forgalmi adóról

Kállay Tibor válaszában sikert kívánt a vezetőségnek a további munkához, amelyet a polgárság, a főváros és a haza sorsának jobbrafordítása érdekében kezdtek meg. Majd *Bayer* szavaira reflektált és a *forgalmiadó* kérdését érintette. Hangoztatta, hogy ez a kérdés már miniszterségе idején is erősen foglalkoztatta, most pedig

az a törekvése, hogy hangot adjon a polgárság kívánságainak, felfogásának és gondolatainak a parlament termében.

Ez a képviselő kötelessége. A kormány feladata pedig az, hogy a kifejezett kívánságok, gondolatok és felfogások meghallgatásával mindezekből *olyan egészet alkosson, amely a jobb jövendő eredője lesz.* A maga részéről mindig igyekszik hangot adni a panaszoknak, annál is inkább, mert *látja, hogy az utolsó három hónapban mennyire romlott a gazdasági helyzet,* amelynek súlyát különösen a kisiparosok és kiskereskedők érzik. S éppen mert ez így van, azt gondolja, hogy *feltétlenül kell bizonyos koncessziókat, engedményeket tenni, hogy enyhüljön az a teher, amellyel a kincstár a polgárságot igénybe veszi.* Úgy véli, hogy

a forgalmi adó az a pont, ahol első sorban kell koncessziókat, engedményeket tenni,

mert hiszen *ezt az adót nálunk és külföldön is mindenütt csak azzal a gondolattal tartják fenn, hogy a normális állapotok helyreállásával megszüntetik* és azzal, hogy azt előbb-utóbb ki kell küszöbölni a közterhek sorából.

Örömmel közölheti, hogy ebben a tekintetben *az egész Egységes Párt felfogását tolmácsolja és megvan győződve arról is, hogy a pénzügyminiszternek ugyanez a felfogása és hogy a miniszter mindent elkövet, hogy a koncessziók terén elmenjen addig a határig, ameddig az állam érdekeinek kockáztatása nélkül elmehet.*

Beszédét azzal fejezte be, hogy *a polgárság boldogulását csak erős gavernamentális politika biztosíthatja,* amelynek kiépülését a polgárság ilyen tömörülései segítik elő — mint ez az itteni.

Kozma Jenő Vázsonyiról és a demokratákról

A nagy tetszéssel és tapssal fogadott beszéd után a polgárság *Kozma* Jenőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét kívánta hallani. *Kozma* Jenő felszólalását azzal kezdte, hogy megvan győződve arról, hogy a *forgalmi adó nyomban megszűnik, ha Kállay Tibor csillaga ismét a pénzügyminiszteri szék felé fordul,* de addig is, amíg az adót eltörlik. Kállayval együtt minden erővel arra törekszik, hogy kivívjanak minden lehető könnyítést. Ezután a várospolitikai helyzettel foglalkozott. Rámutatott arra, hogy *tisztában van mindazokkal a nehézségekkel, amelyekkel a pártszervezetnek a Terézvárosban. Vázsonyi hazájában kell és kellett megküzdenie.* A polgárságnak azonban

revizió alá kell venni a maga álláspontját, politikai felfogását, mert az élet halad és megváltoztak a viszonyok.

Meg van győződve arról, hogy ennek a kerületnek elhúnyt nagy vezére, Vázsonyi Vilmos, — akinek kiváló képességeit, páratlan polgári erényeit és hazafiságát mindig nagyra értékelte s akinek emléke iránt a legnagyobb tisztelettel viseltetik (nagy taps és éljenzés. Éljen Kozma!) — maga is másképpen cselekedne ma, mint akkor cselekedett.

— A VI. kerület mentalitásának is meg kell változnia, — folytatta. Itt is be kell látni mindenkinek azt a rettenetes erőfeszítést, amit a kormány mindannyiunk érdekében kifejt. Kritizálni könnyű, de ez nem eredmény, cselekedni kell! *Bayer* Antal egy olyan tábort toborzott össze, amely számolt a való élettel.

Ezután a legutóbbi napok városházi eseményeivel foglalkozva, a *demokrata*-párt megalkuvására hívta fel a figyelmet.

— A demokraták *négy év óta — mondotta — egyebet sem tettek, mint a BSzKRT körül verték a lárma-dobot.* Néhány nappal ezelőtt azonban *csoda történt és olyan vizsgát tett le a demokrata párt, amelyhez híveik nem tudom mit fognak szólani.* A BSzKRT-ügyben

létrejött egy paktum, amelyet a demokraták aláírtak és amelynek egyetlen eredménye, hogy pártjuk egyik tagja lesz az egyik új műszaki igazgató, ezzel szemben lemondtak minden eddig kovácsolt fegyverről.

Ugron Gáboré az érdem, hogy ezt a „keleti kérdést" amelyből *a demokraták négy éven át éltek, sikerült így elintézni. Miből fognak élni ezután, nem tudjuk.* — A mi pártunkat — folytatta — nagyobb célok vezetik, *mi komolyan akarjuk a konszolidációt.* Hogy nem tudunk mindent tálcán hozni, arról nem tehetünk, ennek főleg a külpolitikai viszonyok, Trianon az oka. Bízom azonban abban, hogy a kormány meg fogja teremteni az államháztartás szanálása után a magángazdaság konszolidálását is. Üdvözli *Ugron* Gábort, aki mint lett a Takarékossági Bizottság elnöke és minden bizonnyal jól fog vigyázni arra, *mire költik a polgárság adófilléreit.*

Ugron Gábor a numerus claususról

Kozmát lelkesen megéljenezte és megtapsolta a vacsora közönsége, majd *Ugron* Gábor emelkedett szólásra. Először a numerus clausus szőnyegenlevő törvényjavaslatával foglalkozott. Utalt arra, hogy a parlamenti vita felszólalásaiból látni, mennyit változott a világ az első numerus clausus törvényvitája óta. A kormánypárt részéről valamennyi felszólalás azt hangoztatta, hogy ez a törvény helytelen és hogy el kell törölni, követelni kell a megszüntetését. Mindenki csak mint ideiglenes megoldást fogadta el a kormánypárton a mostani javaslatot, hogy az úgynevezett „sárga folt" eltünjék. Reméli, hogy

a zsidóságot ebből a javaslatból kifolyólag újabb sérelem nem éri, ellenkezőleg, helyes megosztással mindenkinek lesz hely az egyetemeken, aki tanulni akar.

A budapesti ifjak a budapesti egyetemeken tanuljanak, *a vidékieket pedig arra kell rábírni, hogy a vidéki egyetemeket keressék fel.* A kormánypárton mindenki érzi és tudja, hogy nem ideális ez a mostani megoldás, de tudják az illetékes kormánykörök is, *s reméli nincs messze az az idő, amikor e téren is tovább lehet menni.* De megváltozott az utóbbi időben az ellenzék hangja is, úgy a bal-, mint a jobboldalon. Nemcsak a numerus clausus vitájában, hanem más kérdésekben is. Hogy a forgalmiadó sérelmek orvoslása ilyen hatalmas lökést kapott, az épen egy objektív baloldali ellenzéki felszólalás eredménye. Ezután az objektív ellenzéki kritika hasznos voltáról beszélt és arra mutatott rá, hogy ha objektív bírálattal együtt működhet fontos kérdésekben az ellenzék és a kormánypárt, azzal igen nagy és hasznos eredményeket lehet elérni. Erre az objektív igazságos kritikán alapuló együttműködésre kell törekedni, s arra, hogy

a polgárság által óhajtott gazdasági és politikai reformoknak minél erősebb képviselői illienek a kormánypárt soraiban.

A gazdasági helyzet javulása, reméli, hamar bekövetkezik, mert a kormányzatnak is érdeke, hogy polgárainak élete rendezett legyen. Megnyugtatta hallgatóit, hogy a sérelmes rendelkezések, mint pl. a forgalmiadó is, mielőbb megszünnek. A boldog nagy Magyarország újjáéledésében vetett hit hirdetésével fejezte be beszédét.

Szilágyi Lajos a Terézváros politikai utjáról

Ugron Gábor nagy lelkesedéssel fogadott felszólalása után a jelenlevők *Szilágyi* Lajost kívánták hallani. Szilágyi is a numerus claususról beszélt s utalt parlamenti felszólalására, amelyben nyiltan kimondotta, hogy mint magyar ember a javaslatot jogtalannak és embertelennek tartja. Nemcsak a zsidóságról van itt szó, hanem egyetemes nemzeti érdekekről. Arról van szó, hogy

a numerus clausus törvényig jogegyenlőség volt, azóta pedig nincsen.

A sértett jogegyenlőséggel meg vannak sértve a nemzeti érdekek. Itt vannak a külpolitikai okok is, amelyeket nem azért veszünk figyelembe, mintha azt figyelnénk, hogy Genf mit parancsol — mert azt nemcsak mi, hanem a hazafias zsidóság is visszautasítja — hanem azért, mert az a nemzet egyetemének érdeke. A numerus clausust a keresztény közvélemény kjalakulása fogja eltörölni. Felemlíti, hogy a párt egyik zsidó képviselő-tagja ellen sok panasz hangzik, hogy nem szólalt fel a numerus clausus vitájában. Pedig helyesen cselekszik, mert ha ő zsidó lenne, ő is úgy tenne. A zsidók ehhez a kérdéshez nem szólhatnak hozzá objektiven, ezt *a keresztényekre kell bizni.* Könnyen érthető, hogy ebben a kérdésben a zsidó hitű képviselők subjektivek, mert nem is lehetnek mások. Meleg szavakkal emlékezett meg Vázsonyi Vilmosról, majd azzal folytatta, hogy

a Terézvárosnak revizió alá kell venni a maga felfogását. Vázsonyi nagysága a multté, a vezér meghalt, de nincs méltó utód, csak epigonok maradtak utána.

Egyéni célokra sajátítják ki azokat az elveket, amelyeket a vezér hirdetett. Nagy derültség és általános helyeslés közepette mutatott rá az *Esti Kurir* főszerkesztőjére, akinek lapja nagy dobszóval tartja számon, hogy ki szólalt fel, ki nem, ki mit mondott a numerus clausus reviziós vitájában, a *főszerkesztő* azonban bizonyos okból feltünően *távol maradt.* Beszédét azzal fejezte be, hogy a polgárság még távolabb álló rétegeinek is újra orientálódni kell. A nyílt, egyenes út nyitva áll. Ez az irány az, amelyet az országos politikában *Kállay* Tibor, a városházi politikában pedig *Kozma* Jenő képvisel. Ez az út a jövő útja, a polgárság boldogulásáé, amely nemcsak a főváros, az ország, hanem a kisemberek boldogulásához vezet.

Szilágyi Lajos beszédét *Szentirmayné* lyrai beszéde váltotta fel, majd *Balkányi* Kálmán, *Vidor* Jenő és *Pallay* Miksa szólaltak még fel, utóbbi *Becsey* Antalhoz és *Tolnay* Kornélhoz intézte szavait, amelyben arra kérte őket, hogy támogassák a kisiparosok és kiskereskedők felsegítését.

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

„TYPON"
uj rendszerű fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről rajzról, okmányról, könyvlapról élethű és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci ucca 58. sz. fldsz. — Telefon: József 422-22.

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogéuforrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

Dinich Vidort a Terézvárosi Társaskör ezüstserleggel elnökévé avatta

A mult hetekben újjáalakult *Terézvárosi Társaskör* szombaton este rendkívüli közgyülést tartott, amelyen a kaszinó termeit zsúfolásig megtöltő tagok, a kiküldött jelölőbizottság ajánlatára egyhangú lelkesedéssel elnökké választották *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos, törvényhatósági bizottsági tagot. Ügyvezető elnökké *Steiner* Györgyöt, társelnökké *Rétlaky* Ferencet, dr. *Perczel* Józsefet és *Klein* Eleket, alelnökökké pedig *Horváth* Dezsőt, *Varsó* A. Bélát, *Kammer* Sándort, *Mikler* Sándort, *Molnár* Ernőt és *Pajor* Ernőt választották meg. A közgyülés nevében *Steiner* György üdvözölte *Dinich* Vidort, akit küldöttség hívott meg a közgyülés színhelyére. Az új elnök válaszában megigérte, hogy minden erejével és azzal a benső meggyőződéssel kapcsolódik be a Terézváros politikai és társadalmi életébe, hogy ezzel nemcsak a Terézváros polgárságának, hanem az egész országnak is szolgálni akar.

A közgyülést társasvacsora követte, amelyen mintegy négyszázan vettek részt a Terézváros polgárai közül. Az első felköszöntőt dr. *Wilheim* Frigyes mondotta, aki köszönetet mondott az ideiglenes vezetőségnek, majd *Steiner* György ügyvezető elnök köszöntötte az új elnököt és kifejtette a társaskör közismert politikai és helyes úton járó társadalmi programját. Hangoztatta, hogy a Terézváros polgársága társadalom, osztály és felekezeti különbség nélkül legnagyobb szeretettel és bizalommal tekint *Dinich* tevékenysége elé, mert az ő fiatalos és mégis kipróbált munkaerejétől a polgárság az egész kerület gazdasági és kulturális fellendülését várja. Ezután az új elnökről elnevezett és a mai nap emlékére ezüst serleggel köszöntötte *Dinich* Vidort, akinek sikeres munkájára Isten áldását kérte. Általános éljenzés és lelkes ünneplés között emelkedett szólásra *Dinich* Vidor:

— Én Budáról jöttem — mondotta — az egészséges levegőjü, erkölcsös Budáról és gondolkodtam, hogyha átjövök, nem hozok-e olyan nagy áldozatot, amit megtennem Budával szemben nem szabad. De vállalom ezt a nehéz tisztet, mert ezt a tisztes kört új életre kell keltenünk. E tiszt elvégzéséhez azonban segítőtársakra van szükségem és pedig olyanokra, akik 100 százalékig nemzeti és polgári érzésüek. Krisztusi értelemben vett keresztény és nemzeti alapon állok, amely politika csak tisztességes és csak tisztességtelen embert különböztet meg, amely nem tesz különbséget magyar és magyar között. Ennek a felfogásnak vagyok és voltam a híve s ezt akarom meghonosítani a Terézvárosban is. Nem betörni akartam a kerületbe — folytatta, — hanem a béke jegyében jöttem. Arra kérem a polgárságot, hogy kövessenek a kipróbált úton, amely visszavezet a béke boldog éveibe. Azt a politikát támogatom, amelyet *Bethlen* István teremtett és irányit és amelyet *Kozma* Jenő, *Kállay* Tibor, *Ugron* Gábor és *Dési* Géza követnek. (Nagy taps és éljenzés.) A községi politikában *Ripka* Ferenc és *Kozma* Jenő politikájának híve vagyok. (Éljen Ripka, éljen Kozma!) mert ezt tartom a leghathatósabbnak a polgárság érdekében. Nem vagyok híve a szélsőségeknek, pedig tudom, hogy a legközelebbi választásokon a szélsőségek fognak megütközni. Ez az álláspont, amit én vallok, tudom, nem mindenki előtt rokonszenves, de én azt tartom, kritizálni nem komoly dolog, az legalább is könnyebb, mint cselekedni, alkotni a mai nehéz, súlyos időkben. Én ahhoz a párthoz tartozom, amely tud és akar alkotni. És még többet, még nagyobbat tud elérni ez a párt, ha a terézvárosiak mindannyian jobb belátásra jutnak, akár a jobb, akár a baloldal hívei ezidőszerint. Meg vagyok győződve arról, hogy a mi táborunk napról-napra erősbödni fog, mert lassankint rájönnek az emberek arra, hogy gyűlölségre építeni nem lehet.

Dinich nagy helyesléssel fogadott beszéde után *Faragó* József, a kör főtitkára feltegette a kör feladatait. Még számos felköszöntő hangzott el az ünnepi vacsorán, amelyen sokáig lelkesen ünnepelték a terézvárosi polgárok új elnökét, aki budai ember létére oly hamar elnyerte a hatodik kerület őszinte szeretetét.

Megkezdődött a képviselőválasztási névjegyzékek kiigazítása

A pártok megállapodása egyhangu határozattal jött létre — Az Egységes Községi Polgári Párt huszonnyolc küldöttségből huszonháromban nyerte el az elnöki, illetve alelnöki tisztet

A központi választmány pénteken megtartott ülésén alakította meg az országgyülési képviselőválasztói névjegyzékek kiigazítására delegált összeíró küldöttségeket. Összesen 28 küldöttséget alakítottak. Ebből az I. kerületben működik 3, a II. kerületben 2, a III. kerületben 2, a IV. kerületben 1, az V. kerületben 3, a VI. kerületben 3, a VII. kerületben 3, a VIII. kerületben 3, a IX. kerületben 4 és a X. kerületben ugyancsak 4 küldöttség. A küldöttségek tagjait a pártok vezetőinek közös megállapításával válogatták ki és a megalakítás valamennyi törvényhatósági párt egyhangú hozzájárulásával történt.

A huszonnyolc kerületből az *Egységes Községi Polgári Párt*, amelynek a választók összeírásakor még alig volt szerepe, most *tizenegy* küldöttségben az elnöki széket, *tizenkét* küldöttségben az alelnöki tisztet nyerte el, míg hét küldöttségbe rendes tagot, illetve póttagot delegált.

A *Wolff-párt* tizenegy kerületben mint elnök, tizenkettőben pedig mint alelnök van képviselve. A demokraták négy összeíró küldöttségben, a szociálisták pedig három küldöttségben kapták meg az elnöki helyet.

Az összeíró küldöttségek tagjainak eskütétele e napokban megtörtént és a választói névjegyzék kiigazításának hatalmas munkáját e héten már megkezdik.

Az összeíró-küldöttségek beosztása az 1928. évre a következő:

(Rövidítések: *P.* = Egységes Községi Polgári Párt; *K* = Wolff-párt; *D* = Demokrata-párt; *Sz* = Szocialista-párt.)

I. Közigazgatási kerület.

1. sz. Fehérsas tér 3. I. em. 40. Tel.: J. 408—70. Elnök: *Lász* Károly K. H. elnök: dr. *Krivos* Árpád P. R. tag: *Őszi* Iván D. P. tag: *Váczy* Ferenc K. — *2. sz.* Horthy Miklós út 27. fsz. 3. (iskola). Tel.: J. 400—74. Elnök: *Kirschknopf* István K. H. elnök: ifj. *Frey* Ágoston Sz. R. tag: *Ostián* Antal P. P. tag: *Lukács* Pál K. — *3. sz.* I., Márvány u. 32. fsz. 3. (iskola). Tel.: T. 145—15. Elnök: *Lucatello* Nándor K. H. elnök: *Katona* Sámuel Sz. R. tag: *Milcsinszky* Alajos K. P. tag: *Kiss* Dezső P.

II. Közigazgatási kerület.

4. sz. Budai Vigadó épület, vendéglő helyiség. Telefon: T. 243—87. Elnök: dr. *Vizdos* Géza K. H. elnök: *Apor* Albert D. R. tag: *Kozma* Dezső P. P. tag: *Taraczközy* Károly K. — *5. sz.* Budai Vigadó épület, vendéglő helyiség. Telefon: T. 243—87. Elnök: *Petainek* József K. H. elnök: *Blaskó* Arthur Sz. R. tag: *Zimka* Gergely K. P. tag: *Nagyőszi* Ferenc P.

III. Közigazgatási kerület.

6. sz. III. ker Elöljáróság épületében: I. em. *22.* Telefon: Óbuda 624—44. Elnök: *Vitéz* Endre Sz. H. elnök: *Vitális* István K. R. tag: *Günther* Béla P. P. tag: dr. *Hazai* Béla D. — *7. sz.* III. ker. elöljáróság épületében I. em. *22.* Telefon: Óbuda 624—44. Elnök: *Milkovits* Vazul D. H. elnök: *Antal* Jenő K. R. tag: *Szepesy* Ágost P. P. tag: *Diszberger* Sámuel Sz.

IV. Közigazgatási kerület:

8. sz. IV. ker. elöljáróság épületében fsz. 6. Telefon: J. 374—11. Elnök: *Buday* Gyula K. H. elnök: dr. *Faragó* Andor D. R. tag: *Kálmán* Andor P. P. tag: *Hajdu* József K.

V. Közigazgatási kerület.

9. sz. V. ker. Elöljáróság épületében II. em. *22.* Telefon: T. 236—85. Elnök: dr. *Jacobi* Béla D. H. elnök: *Gerle* József P. R. tag: dr. *Evva* Ferenc K. P. tag: *Ellenbogen* Simon Sz. — *10. sz.* V. ker. Elöljáróság épületében, II. em. *22.* Telefon: 236—85. Elnök: dr. *Mayer* Ernő D. H. elnök: *Horti* József P. R. tag: *Buzsáky* János K. P. tag: *Szücs* Ignác Sz. — *11. sz.* V. ker. Elöljáróság épületében II. em. *23.* Telefon: T. 236—85. Elnök: *Freudinger* Sándor Sz. H. elnök: *Irsa* Béla K. R. tag: *Kovács* Andor D. P. tag: *Tárkány* Jenő P.

VI. Közigazgatási kerület.

12. sz. VI. ker. Elöljáróság épületében. Anyakönyvi hivatal. Telefon: T. 140—97. Elnök: dr. *Farkas* József P. H. elnök: *Haviár* György K. R. tag: dr. *Pető* Ernő D. P. tag: dr. *Schön* Salamon Sz. — *13. sz.* VI. ker. elöljáróság épületében fdsz. 12. Telefon: T. 140—97. Elnök: dr. *Grünzweig* Sámuel Sz. H. elnök: dr. *Schäffer* Zsigmond D. R. tag: *Péntek* Ignác K. *Párkányi* Norbert P. — *14. sz.* VI. Aréna út 136. sz. fdsz. 57. (iskola). Telefon: L. 908—57. Elnök: *Bondár* Sándor Sz. H. elnök: *Klupáthy* Tódor K. R. tag: dr. *Treiber* Márton P. P. tag: dr. *Földvári* Béla D.

VII. Közigazgatási kerület.

15. sz. VII. Dob u. 85. fdsz. 23. (iskola). Telefon: J. 437—68. Elnök: dr. *Schmiedl* Dávid D. H. elnök: *Munkácsy* Gyula K. R. tag: *Steinherz* Simon Sz. P. tag: dr. *Györy* Ernő P. — *16. sz.* VII. Dob u. 85. sz. fdsz. 20. (iskola). Telefon: J. 437—68. Elnök: *Gaiduschek* Marcell P. H elnök: *Zachár* Antal K. R. tag: *Tolnai* Béla D. P. tag: *Rónai* Aladár Sz. — *17. sz.* VII. Aréna út 25. sz. fsz. (iskola). Telefon: J. 380—47. Elnök: *Martin* János P. H. elnök: *Lévai* Sándor Sz. R. tag: *Szvetits* József K. P. tag: *Scheiber* Zsigmond D.

VIII. Közigazgatási kerület.

18. sz. VIII. Horánszky u. 11. fsz. 1. (főreáliskola). Telefon: J. 305—44. Elnök: *Végh* János dr. K. H. elnök: *Román* Ernő D. R. tag: dr. *Kiss* Dezső P. P. tag: *Rogátsy* Kálmán K. — *19. sz.* VIII. Erdélyi u. 8. sz. I. 13. (iskola). Telefon: J. 329—31. Elnök: *Freund* Dezső D. H. elnök: *Ispanovits* Sándor K. R. tag: *Matos* Jenő Sz. P. tag: *Kallós* József P. — *20. sz.* VIII. Csobánc u. 1. sz. fsz. 2. (iskola). Telefon: J. 364—78. Elnök: *Polgár* Lipót K. H. elnök: *Schwartz* Ignác D. R. tag: *Péter* József Sz. P. tag: *Talafusz* Antal P.

IX. Közigazgatási kerület.

21. sz. IX. ker. állami anyakönyvvezetőség IX. Lónyay u. 9. sz. Telefon: J. 349—02. Elnök: *Kovalovszky* József K. H. elnök: *Fábián* István P. R. tag: *Fekete* József D. P. tag: *Buchelt* Jenő K. — *22. sz.* IX. ker. állami anyakönyvvezetőség IX., Lónyay u. 9. sz. Telefon: J. 349—02. Elnök: *Konrád* György P. H. elnök: *Sternitzky* István K. R. tag: *Frank* Nándor Sz. P. tag: *Molnár* Ferenc D. — *23. sz.* IX. Szvetenay u. 28. sz. (iskola) II. em. 14. Telefon: J. 333—81. Elnök: *Kammerlohr* Antal P. H. elnök: *May* Vilmos K. R. tag: *Schwartz* Márkus Sz. P. tag: dr. *Kaim* István K.

24. sz. IX. Szvetenay u. 28. sz. II. 14. (iskola). Telefon: J. 333—81. Elnök: *Barton* Imre K. H. elnök: *Salzmann* Aurél P. R. tag: *Citrom* Mihály D. P. tag: *Tieder* Zsigmond Sz.

X. Közigazgatási kerület.

25. sz. X. Simor u. 27. sz. alagsor. 47. ajtó (iskola). Telefon: J. 435—85. Elnök: dr. *Szerbák* Elek K. H. elnök: dr. *Szepessy* Rezső P. R. tag: *Gáspár* Ignác Sz. P. tag: *Okolicsányi* Gyula K. — *26. sz.* X. ker. Elöljáróság épületében I. em. 86. ajtó, nagyterem. Telefon: J. 356—50. Elnök: *Halter* Károly P. H. elnök: *Lissák* Kkálmán K. R. tag: *Grünfeld* Manó D. P. tag: *Pálmai* Kálmán K. — *27. sz.* X. ker. Elöljáróság épület I. em. 86. nagyterem. Telefon: J. 356—50. Elnök: *Sajó* János P. H. elnök: *Hoffer* Lajos K. R. tag: *Farkas* Zoltán dr. Sz. P. tag: *Dörfler* Lajos K. — *28. sz.* X. Rákosfalva, Templom tér 2. sz. (iskola) I. em. 39. Telefon: J. 375—27. Elnök: *Brunner* József Sz. H. elnök: *Ács* Károly P. R. tag: *Világhy* Károly dr. K. P. tag: *Szenes* Simon.

Az egyedüli magyar ólom-minium, az állami elismerő oklevéllel kitüntetett
„ORION"
ólom-minium Egyenértékü bármely külföldi gyártmánnyal
ólomcső, ólom-lemez, ólom-szifon
FÉMKERESKEDELMI R. T. Budapest, VI., Forgách-u. 4
Telefon: Lipót 922—46, 922—47, 922—48, 922—49

BÁNCY ZSIGMOND
börkabát-, börnadrág- és bőrmellénygyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Kő. tisztviselőknek engedmény!

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára.
Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon T. 139-64. V., Mária Valéria-ucca 10.

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világítótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemü villamossági szerelést

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-01
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Köztömüvek (Transmissió) Vasörtvények, Marási (Fräser) munkák

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

Ripka Ferenc főpolgármester ünnepi köszöntője a vezérigazgatóhoz és a munkáshoz

Rózsa Károlynak, a Gázművek vezérigazgatójának a kormányzó a kormányfőtanácsosi címet adományozta — Vukacsek Péter gázgyári altiszt félszázados munkájának jutalma

A székesfőváros közgyülési termében párját ritkító melegségü ünnep ment végbe szombaton este. Az ünnepen *Ripka* Ferenc főpolgármester gyönyörü, feledhetetlen beszédben köszöntötte *Rózsa* Károlyt, a Gázművek kiváló vezérigazgatóját és *Vukacsek* Péter gázgyári altisztet, akik egyszerre részesültek a kormányzó kegyében. *Rózsa* Károly a közélet terén kifejtett tevékenysége elismeréséül

a magyar királyi kormányfőtanácosi címet kapta,

míg *Vukacsek* Péter gázgyári altisztet, öt évtizeden át teljesített hűséges és buzgó szolgálataiért a kormányzó az V. osztályú érdemkereszttel tüntette ki.

Azok a kőbe vésni való szép szavak, amelyeket az ünnepi estén *Ripka* Ferenc főpolgármester szájából hallottunk, nemes megnyilatkozásai

annak a szociális szellemnek, amely a budapesti városházán uralkodik.

A munka himnuszát mondotta el *Ripka* Ferenc főpolgármester és a munka megbecsülését nem fejezte be ott, amikor az egyszerű gázgyári altiszt félszázados nagyszerű fáradozásairól emlékezett meg. A munka ünnepe volt ez az este azért is, mert *Rózsa* Károlyt, a gázgyár kiváló vezérigazgatóját ünnepelte az egybegyűlt előkelő és díszes közönség. Nemes büszkeséggel emlékezünk meg ebből az alkalomból arról, hogy

Rózsa Károly innen emelkedett, innen nőtt ki közülünk, az ólombetűk országából, a magyar sajtó hatalmas tehetség-rezervoárjából.

Hosszú éveken át a *Budapesti Hirlap* fővárosi rovatvezetője volt *Rózsa* Károly, a fővárosi rovatvezetők ama nagyszerű fajtájából, amely nem áll meg a hirszolgáltatásnál, nem áll meg a kritikánál, hanem maga is tanulmányoz, fölfedez, gondolatokat termel, *Budapest nagy érdekeiért tudományos felkészültséggel száll sikra.* Ez a munkássága irányította az illetékesek figyelmét *Rózsa* Károlyra, aki mintegy két évtizeddel ezelőtt került a Gázművekhez. Már *Heltai* Ferenc mellett is ott látjuk az agilis és nagyon tehetséges ujságírót, aki

később Ripka Ferencnek, mint a gázgyár vezérigazgatójának, jobbkezévé lett.

Résztvett abban a hatalmas munkában, amelyet *Ripka* Ferenc végzett a Gázművek kifejlesztésén, résztvett abban a sziszifuszi küzdelemben, amelyet a háborús nincstelenség ellen folytatott, majd abban a lehetetlennel határos alkotásban, amely a háború után való rekonstrukcióban nyilvánult meg. Amikor *Ripka* Ferenc a kormánybiztosi, majd a főpolgármesteri székbe került, *Rózsa* Károly eleinte ideiglenesen vezette a Gázműveket, majd

a pártok egyöntetü bizalma a vezérigazgatói székbe emelte,

ahol eddig is sok szépet, sok jót, sok tiszteletreméltót alkotott, de az alkotások igazi tág tere csak most nyílik meg előtte.

Ripka Ferenc főpolgármester üdvözlő beszéde

A szombat esti ünnepen az újvárosháza hatalmas közgyülési termét teljesen megtöltötte az egybegyült közönség. Eljöttek a munka megbecsülésének ünnepére a főváros tisztviselői, alkalmazottai és az üzemek munkássága is. A belügyminiszter nevében *Tatits* Árkád államtitkár, a kereskedelmi miniszter nevében *Szegedi Maszák* Elemér osztálytanácsos, a népjóléti miniszter képviseletében pedig *Kávássy* Béla osztálytanácsos voltak jelen. A székesfőváros tanácsa részéről *Buzáth* János alpolgármester, *Borvendég* Ferenc tanácsnok, *Gallina* Frigyes főjegyző és *Némethy* Károly főjegyzők jöttek el az ünnepségre. Ott volt továbbá a főkapitányság képviseletében négy főtisztviselő. Eljöttek az üzemek igazgatói is, közöttük *Deutsch* Lajos kormányfőtanácsos, az Elektromosmüvek és *Reich* Samu kormányfőtanácsos, az Élelmiszerüzem vezérigazgatói.

Ripka Ferenc főpolgármester igy kezdte ünnepi beszédét:

— Ünnepi alkalomra hivtam Önöket össze ma ide ebbe a terembe, a székesfőváros parlamentjébe, a székesfőváros autonómiájának ebbe a nagy történeti multtal rendelkező közműhelyébe, ahonnan Budapest sorsát intézzük és ahol oly sokszor megdobog ennek a városnak a szive, amikor jó vagy rossz sors éri ezt az országot, amikor öröm, vagy fájdalom éri a főváros közönségét. Ünnepi alkalomra hivtam Önöket össze, mert Magyarország Kormányzója kitüntette a székesfőváros egyik legnagyobb vállalatának szerény munkását, *Vukacsek* Pétert, aki *ötven esztendőt töltött el (Éljenzés.) megszakitás nélkül a székesfővárosi gázüzemnek a szolgálatában.* És amikor ezt az egy emberöltőt meghaladó szolgálatot, hűséges munkát, becsületes kötelességteljesítést kívántam itt ünnepelni, akkor ma hozzám érkezett a Kormányzó Ur Őfőméltóságának egy másik magas leirata, amely kitünteti, magas kitüntetésben részesíti *ugyanennek a vállalatnak a vezérigazgatóját. (Éljenzés és taps.)* Ugy, hogy ez a Vukacsek Péternek szánt ünneplés kettős ünnepünk lett és én

a kettős ünnepélyen a szerény közkatona mellé odaállítottam a vezért is

és mind a ketten az elismerésnek dicsfényében állnak itt ma Önök előtt. *(Éljenzés és taps.)*

Ezután *Némethy* Károly főjegyző bemutatta a kitüntetésre vonatkozó legfelsőbb leiratokat, amit az egybegyültek éljenzéssel és tapssal fogadtak.

Most általános figyelem közepette ismét *Ripka* Ferenc főpolgármester szólott:

— Ehhez a két kitüntetéshez azt a parancsot kaptam, hogy azokat ünnepélyes keretek között adjam át a kitüntetetteknek. Én tehát ennek a lemagasabb meghagyásnak tettem eleget, amikor a kitüntetetteknek ezt a mai ünnepélyt ebben a keretben rendeztem.

Üdvözölte azután a főpolgármester a megjelent előkelőségeket, majd igy folytatta:

— A hozzám érkezett magas meghagyás értelmében átadom a kitüntetetteknek a kitüntetésre vonatkozó okmányokat, illetően a kitüntetés jelvényét magát is. *Rózsa* Károly vezérigazgató úr kormányfőtanácsosi kitüntetését *(Általános éljenzés és taps.)*, *Vukacsek* Péternek az V. osztályú magyar érdemkeresztet. *(Általános éljenzés és taps.)*

— Őszinte benső örömmel üdvözlöm a két kitüntetettet. Különös örömömre szolgál, hogy én adhatom át nekik a kitüntetést és a kitüntetésre vonatkozó okmányokat és ezzel

gyarapithattam ama kedves emlékeimet, amelyek engemet ahhoz a vállalathoz füznek, amelynek ők szolgálatában állnak.

— *Ez a mai ünnepünk a munkának, a hűséges kötelességteljesitésnek a felmagasztalása, a megkoronázása.* A jó Isten úgy teremtette az embert, hogy az anyagba lelket lehelt és az embert a saját képére és hasonlatosságára teremtette meg és evvel kötelességévé tette, hogy ő is lelket leheljen az anyagba. És amikor az ember az anyagba lelket lehel: *ez munka.*

— Kedves Barátaim! Mindaz, ami fejlődésben, haladásban teremtődött, az mind a munkának az eredménye.

Amig a gázfogyasztók száma 4000-ről 90,000-re emelkedik

— A mi egész életünk, egszisztenciánk a munkára van alapozva. A szellemi akarás a kéz munkájával összefogva tud alkotni, tud teremteni. De ehhez még egy harmadik tényező is kell, és ez a harmadik tényező *a szív. A munkaadónak és a munkásnak a szive.* A szív, amely azt mondja, hogy ebben a munkásban embert lássunk és amely azt parancsolja, hogy annak a munkásnak a lelki és testi állapotáról gondoskodjunk, hogy az

a munkás sohase érezze azt, mintha ő egy közönséges szerszám volna, amelyet ha kicsorbul, vagy ha elkopik, félreteszneK.

Mert az a munkás tagja annak a csodálatos tökéletességgel működő világszerkezetnek, amely csak akkor működhetik az emberiségnek a javára, ha annak minden porcikája, minden atomja, *vagyis az ember* érzi benne azt, hogy *ő nincsen elhagyatva, nincs támasz, nincs segitség nélkül, hanem az ő lelkiismeretes, becsületes munkájáért kellő megbecsülésben is részesül.*

— *Vukacsek* Péter ötven esztendőt, egy egész emberöltőt töltött el a mi egyik vállalatunknál, a gázműveknél megszakitás nélkül hűséges, odaadó munkával. Ez alatt az ötven esztendő alatt mekkorát fordult a világnak a kereke magában abban a kicsiny keretben, ahol ő eltöltötte a maga ötven esztendejét. Micsoda óriási fejlődésnek, haladásnak az arányait látta ötven esztendő után, amikor

(Folytatás a 6. oldalon.)

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36
Telefon: József 385—48

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
épitő pari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon Teréz 296-51 és 290-78.

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorositó gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VIII., Vas-utca 7. Telefonhivó: J. 14-91

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMÜ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett legszesz-, vízvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

DULOVITS EMIL
hat. eng. elektrotechnikai vállalkozó
IX., RÁDAY-UCCA 59 SZÁM.
TELEFON: JÓZSEF 405—77.

GÖRSCH kályhás mester Telefon: L. 912 87
Budapest, II. ker., Batthyány ucca 13. sz.
Szabadalmazott töltőkályhái utolérhetetlenek 8 kilogramm szénnel egés nap meleget ad

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben
BUDAPEST,
pala- és cseréptedő-mester II., Ostrom-ucca 14. szám.

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21

CZIGLER JÁNOS
vörösrézáru- és vegyipari gépgyár
Kórházak felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Telefon: József 368—24
BUDAPEST, VIII. ker., Koszorú ucca 12

GABRIEL ANTAL
okleveles gépészmérnök
elektrotechnikai vállalata
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése
Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Budapest, II., Bimbó u. 5. Telefon: T. 136-25.

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 372-79 és „ 311-31
faszén-, kőszén- és tűzifa nagykereskedők
BUDAPEST, Józsefvárosi tehervp. u. 8. sz. kapu.
Kőbányai út, Ganz-gyárral szemben

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Teréz 212-07.

TELEFON: J. 395—78 **HLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasúi, hídépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

ötven esztendő előtt két kis gázfejlesztő-kemence-telep látta el a főváros gázszolgáltatását 8 millió m³ gáz leadásával egy évben. Ma Európa egyik legmodernebb, leghatalmasabb gázgyára látja el a főváros szükségletét 90 millió m³-t meghaladó gázzal.

Amikor ő elindult gázgyári pályafutásán, valami *4000 gáztogyasztója volt a gázműveknek, ma meghaladja a kilencvenezret, csőhálózata is ezer percenttel emelkedett azóta.* Hát még hogyha kilép az öreg *Vukacsek* Péter abból a kicsiny keretből, ahol életét eltöltötte. Ötven esztendő alatt mi lett ebből a gyönyörű nagy városból, de mit lett a mi országunkból is ötven esztendő alatt. A jó és rossz mily borzalmas tempóban váltotta fel egymást. De egy dolog megmaradt ötven év után is, ugyanaz, mint amilyen volt 50 év előtt, akkor is, most is úgy az egyes embereknek, az egyénnek a megerősödését, a boldogulását a munka tette ki és ma, ötven esztendő után is

a munka teszi az egyeseknek és az egész nemzetnek a boldogulását.

És annyit ér az egyes ember és annyit ér a nemzet ma, amennyit dolgozni tud, amennyit a munkában produkál és annyit ért 50 esztendővel ezelőtt is.

Rózsa vezérigazgató érdeme

— A másik kitüntetett *Rózsa Károly vezérigazgató* 17—18 évvel ezelőtt kezdte működését a gázműveknél, mint kész ember került oda. Ebből a 18 esztendőből 15 esztendőt, mint közvetlen munkatársam dolgozott a székesfőváros érdekében velem és a többi volt gázgyári munkásaimmal együtt a gázgyárban. A hatalmas, gyönyörű renaissance,

az újászervezés, az új gyárak megépítése, a hálózat kiterjesztése, modernizálása a közvilágításnak,

és se szeri, se száma mindannak, amit el kellett látnia, amíg a háború miatt a gyönyörű fejlődési görbe vissza nem esett, amikor aztán megértük munkánk romjait, mindannak a pusztulását, amit végeztünk, de a munka és az erős akarat és a köztámogatás, amelyben a székesfőváros hatóságai részesítettek bennünket, lehetővé tette, hogy *a romokból megépítsük újra a legrövidebb időn belül a fővárosnak ezt a virágzó vállalatát.* Hűséges, odaadó munkatársaim ők, hűséges, odaadó munkásai a székesfővárosnak és én tanusítom elsősorban, hogy érdemesek, méltók arra a kitüntetésre, amit kaptak. *(Éljenzés és taps.)*

— Azt mondottam az előbb, hogy az értelem és a kéz munkája mellett a szívre van szükség, hogy ez a munka eredményes lehessen. Én örömmel és büszkén vallom azt, hogy Budapest székesfőváros hatóságai, közönsége és törvényhatósága nemcsak az észnek az erejével, az értelemnek az erejével építették meg ezt a vállalatot olyan gyönyörűségessé, mint amilyen, nemcsak az értelem erejével alakította meg a szebbnél-szebb intézményeket, amelyekre büszkék lehetünk valamennyien, de amelynek a tanulmányozására évről-évre zarándokolnak ide a világ minden részéből, nemcsak az értelemnek az erejével, mert

Budapestnek szíve volt ehhez és szívvel alakította, építette meg az ő intézményeit.

És ezt a melegen érző szívet éreztette mindenkor azokkal, akik hűséges, odaadó munkával szolgálták és segítették intézményeinek megépítésében, fejlesztésében és fenntartásában egyaránt. *Szíve volt ennek a fővárosnak ahhoz, hogy megbecsülje a maga munkásait, hogy becsülje a maga alkalmazottait és gondoskodjék róluk úgy, amint azt a megélhetés megkívánja.*

— Én ismerem ennek a fővárosnak a lüktető erejét, ismerem legfontosabb szervének, a törvényhatóságnak a mentalitását és örömmel hirdethetem, hogy abban megvan a megértés, megvan a szív a munkásoknak és az összes alkalmazotaknak az érdekei iránt és

a főváros vezetőségének kötelessége, hogy ezt a megértést, ezt a hajlandóságot nyilvánítsa a főváros munkástársadalmának érdekében.

Budapest székesfőváros nemcsak a maga kulturájával, magas, kifejlett kulturájával, nemcsak gazdasági életével, de szociális intézkedésével is magára vonja a vidéknek és a külföldnek a figyelmét. Kell, hogy *példaadó legyen a szociális intézkedések tekintetében minden magán munkaadóval szemben.*

Boldog Budapest, boldog Nagy-Magyarország

— Nagyon nyugodt lélekkel állíthatom, hogy ebben a tekintetben a főváros vezetősége, annak törvényhatósága a legszebb úton halad és a legnagyobb megértéssel, jó szívvel igyekszik valóraváltani mindazokat a jogos kívánságokat, amelyek a főváros alkalmazottai, munkástársadalma részéről megnyilatkoznak.

— Tisztelt ünneplő közönség! Én eme gondolatok kapcsán ismételten a legbensőbb örömmel köszöntöm a két ünnepeltet,

azt kívánom a vezérigazgató úr Őméltóságának, hogy ez a kitüntetés konzerválja, erősítse az ő szellemi és fizikai képességeit, mert nagy munka vár még öreá.

Sok még az elintézni való és ehhez jó erőre van szükség. Azt kívánom a szomszédjának, *Vukacsek* Péter bácsinak, hogy őt is tartsa meg a Gondviselés sokáig, hogy ő legyen *szimboluma a becsületes, hűséges munkásnak abban az erőben, amelyben él és amelyben még sokáig éljen, mert hűséges és becsületes munkásokra nekünk szükségünk van.* És azt kívánjuk, hogy a mi vágyódásunk, a mi nagy reményünk, amelyet minden magyar ember szíve mélyén rejt és átérez mindig, mindenkoron, hogy ezek a kívánságaink váljanak valóra: *érjük meg a boldog, megelégedett Budapestet és a boldog Nagy-Magyarországot. (Általános élénk éljenzés és taps.)*

Ezután *Buzáth* János alpolgármester mondott köszönetet *Ripka* Ferencnek, akinek köszönhető, hogy a gázgyár és a székesfőváros olyan hűséges és becsületes munkásokat és alkalmazottakat adnak a hazának.

Rózsa Károly vezérigazgató köszönte meg végül a főpolgármesternek úgy a maga, mint *Vukacsek* Péter nevében a kitüntetést és biztosította a főpolgármestert, hogy ezután is minden erejével, tehetségével és meleg érzésével mindazt teljesíti, amit a főpolgármester kíván tőle.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

FAZEKAS és SITERY
okl. gépészmérnökök
vízvezetéki központi fűtési, gáz, bádogos, lakatos és villanyszerelő vállalata. „Rekord" redőnyépítő és karbantartási vállalat.
Budapest, VIII, Bérkocsis-ucca 16. Telefon: J. 376—51

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

TÓTH SÁNDOR
autógummi és gummiheveder gőzvulk nizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20 Telefon: L. 979-42

iskolák helyes világítására a gazdaságos „DURAL" armaturák a legjobbak! :: Képviselet:
FALB NÁNDOR Budapest, V, Városház-u. 6.
TELEFON: 210—05

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapíttatott: 1842.
Zászlók, díszítések, címfestő, mázoló és szobafestő munkák.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és díszmű bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

Schönfeld és Pandits
accumulator es mechanikai üzem
VII., Damjanich ucca 9. szám.
Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerű javitása, valamint autó öninditó és világitás javitása
Telefon: J 449—25.

REINER NÁNDOR hat. e ng villanyszerelő
Budapest, Rózsa-u. 33. Tel.: J 440-86

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
építőmester, építési vállalkozó Telefon: J. 318-03. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 83.

KERTÉSZETEK FIGYELMÉBE!
Permetezzük gyümölcsfáinkat télen
DENDRIN-NEL
a kártevők ellen.
KRAUSZ-MOSKOVITS RT. Budapest, VIII., Örömvölgy-u. 8.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapíttatott 1889. Sürgönycím: Építő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

RIEDER OTTÓ villamos
Alapíttatott: 1825. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
berendezési vállalat műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Budapest, IV. Irányi-u. 20 Telefon: J. 452-37

TELEFON: J. 349-79. ANGYAL KÁROLY TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fűrészelt élaragalt fában, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

Telefonhivó: J. 148-48 KOVÁCS OSZKÁR Telefonhivó: J. 148-48
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP-UTCA 56. SZÁM.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula
Budapest, III. Bécsi út 85
Telefon: T. 113-44

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30 Telefon: J. 441-18

ASCHENBRENNER JÁNOS
Telefon: J. 78—89 ácsmester Telefon: J. 378—89
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 41. SZÁM
Telep: VII., Hajtsár-út 113. sz.

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX, Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak mótorokat.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemű kőfaragó munkát.

NOVOTNY VILMOS
BUDAPEST VI, Gr. Zichy Jenő-u. 4.
épület- gép- és AUTOGÉN-HEGESZTŐ lakatos üzeme
Telefon: T. 260-80

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286—76.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

NEUMANN ÉS TÁRSA
fatelítő és faburkolati vállalat
Városi iroda: Budapest IV, Muzeum-körút 27. Telefon: J. 361-59
Gyártelep és gyári iroda: VII. Egressy út 34. Telefon: J. 392-70

MENGL FERENCZ
épitési vállalkozó
Budapest, VI. Ambrus u. 5
Telefon: 968—34 szám

Kövező és Útépítő Részvénytársaság
Budapest, VIII., Kisfaludy ucca 40. sz.
Kövez, csatornáz, utat épít és bérhengerlést vállal
Telefon: József 2—66. Tervez és kivitelez speciális építési munkákat Telefon: József 302—66.

A Gellértfürdő előveszi a Sárosfürdő régi híres iszapját és hadat üzen a reumának

Két villaszerü pavillonban helyezik el a fürdőkórházat — Ivócsarnok épül a karlsbadi Mühlbrunn mintájára — Az ásványvízüzem nagyarányu fejlesztése — Édes Endre tanácsnok nyilatkozata

A Gellért-fürdő fejlesztési programjának első fejezete az új szállodai traktus és a tüneményesen szép hullámfürdő létesítésével az összel befejeződött. A fürdő agilis igazgatója, *Bántaky* Géza, azonban tovább akar menni, és újabb alkotásokkal szeretné az intézmény nivóját emelni, sőt azt is tervezi, hogy

egy egészen újszerü gyógyintézet felépítését javasolja a Gellért-fürdővel kapcsolatban.

Ennek segítségével a kevésbbé tehetős rétegek számára is hozzáférhetővé akarja tenni a csodáshatású források gyógyító erejét.

Uj iszapfürdő létesítéséről van szó a többek között, de még ennél is sokkal fontosabb annak a *fürdőkórháznak* a terve, amelyet a Gellért-szálló *Horthy Miklós úti* telkének beépítése révén létesítenek a közeljövőben, — természetesen ha a törvényhatóság a hozzájárulást megadja.

A Horthy Miklós úti telket már eredetileg is abból a célból szerezték meg, hogy ott dependence létesüljön. Ez a terv azonban valamivel módosul, illetve két részre oszlik. A Horthy Miklós úti részen két párhuzamos épület létesülne, ahol az esetleges dependence is lesz, — nagyrészben azonban

kiadó lakásokat létesítenének, míg a telek hátulsó felében a tulajdonképpeni fürdőházat építenék fel.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa az érdekes tervek iránt

Édes Endre tanácsnoknál,

a városgazdasági ügyosztály vezetőjénél érdeklődött, aki a következőket mondotta el a munkatársunknak:

Fürdőkórház a reumásoknak

— A Horthy Miklós út 5—7. szám alatt levő telek beépítését a fürdőigazgatóság már régen tervezi. A felügyelőbizottság november 21- és 27-iki ülésein *Becsey* Antal hívta fel ismételten a figyelmet a jelzett építkezés fontosságára, szükségességére és hasznos voltára, annál is inkább, mert a nagyértékü terület most nincs kellőképpen kihasználva. A fürdőigazgatóság tervei szerint — amelyet a bizottság keddi ülésében már tárgyalás alá is vettünk — a Horthy Miklós úton *két bérház-épület épül* cour d'honeur megoldással. Ezekben

a házakban három-négy szobás lakások lennének,

amelyeket bérbeadnánk, ugyanitt létesülne *egy-két nagyobbszabásu előkelő klubhelyiség is*, amit szintén könnyen értékesíthetne a főváros. A lakások úgy készülnének, hogy azokat később csekély átalakítással alkalmassá lehessen tenni a tervbe vett dependence céljára.

— A telek belső részén, parkozott udvarban,

két villaszerű pavillonban épül meg az úgynevezett fürdőkórház.

Ez a fürdőkórház azt a célt szolgálja, hogy a kevésbé tehetős polgári betegek fizikotherápiás gyógyulását elősegítsük. Régen érzett és szociálpolitikai szempontból jogosan sürgetett hiányt akarunk pótolni ezzel a magánkórházzal, ahol *reumás, neuralgiás betegségek és izületi bántalmak thermális gyógykezelése volna keresztülvihető*. A fürdőkórházban alkalmazott orvosok tudományos működését is lehetővé akarjuk tenni, hogy laboratóriumi és diagnosztikai úton a balneotherápia tudományos fejlődését elősegítsük.

— Felesleges azt hiszem rámutatni ennek a fürdőkórháznak a fontosságára ma, amikor a reumatizmus és a rokonbetegségek gyógyításának problémája az egész orvosvilágot foglalkoztatja és amikor az orvosi körök egyre hangosabban sürgetik ilyen fürdőkórházak építését. Az általunk tervezett fürdőkórházat magánjellegünek tervezzük, illetve nem lesz közkórház, ahol

méltányos díj ellenében főleg a középosztály

és a polgári társadalom tagjai találnak majd gyógyulást.

A két különálló, villaszerű pavillonban, — amelyet folyosó kötne össze, — egy-két és négyágyas szobák lesznek. Összesen hatvan-nyolcvan ágyas lesz a gyógyintézet.

— Magában a fürdőkórházban csak hat-nyolc kádfürdőt és orvosi rendelőt állítunk föl, magát az iszapkezelést, a speciális elektrotherápiai, hőlég, zander stb. kúrákat a főintézetben végeznék, amelyet

alagúttal hozunk közvetlen összeköttetésbe a fürdőkórházzal.

Ezen az alagútszerű folyosón át sétálhatnának át a kezelésre szorulók, illetve itt vihetnék át székeken, vagy tolókocsikon a járni nem tudó betegeket.

— Hogy összegszerűen mibe kerül ez az építkezés, azt e pillanatban még nem tudjuk, mert részletes terveink nincsenek. Tény azonban, hogy ez az intézet, amely

elgondolásunk szerint a kontinens egyik legelső és legtökéletesebb hasonló gyógyintézete lesz,

rövidesen amortizálná a befektetett tőkét és jelentékenyen növelné a Gellért-fürdő és a szálló prosperitását.

A Sárosfürdő iszapja

— A másik újítás, amit tervezünk, nem egyéb, mint a *hajdani híres Sárosfürdő iszapkezelésének életrehivása*. A Szent Gellért-fürdőben ugyan ma is alkalmaznak iszappakolásokat, iszapkúrát, *de iszappmedencék nincsenek*. Már pedig a statisztika mutatja, hogy az iszapkúrát kereső betegek száma évről-évre nő. Igy

az elmult évben huszonötezer volt azoknak a száma, akiket iszappakolással gyógyítottak.

Két kicsi udvar befedésével és néhány lakás céljára alkalmatlan személyzeti szoba átalakításával, aránylag nagyobb befektetés nélkül lehetne két iszaposztályt létesíteni, egyet a nő-, egyet a férfibetegek részére. A tervek szerint egy-egy medence, *harmincöt-negyven négyzetméter* terjedelmű lesz, ehhez még külön előfürdőt, zuhanykamrát és lemosómedencét építenénk. Ezt az új osztályt a mai iszapkezelőfolyosó kötné össze a fürdővel.

— A harmadik probléma, ami foglalkoztat bennünket,

a tavaly fúrt artézikút vizének felhasználása.

Ez a forrás, amelynek bőséges ásványvízét ezidőszerint még semmire sem használják, ötszáz méter mélységből fakad és negyvenöt-negyvenhét fok meleg. Az orvosi, illetően kémiai vizsgálatok most készültek el és megállapították, hogy a víz összetétele teljesen azonos a régi sárosforrásokéval és úgy gyógyfürdőzésre, mint ivókúrák alkalmazására kiválóan alkalmas. Az új forrást eredetileg azért nyitottuk meg, mert azt reméltük, hogy abból 70—80 fokos melegvizet kapunk és azzal fűthetjük a szálló és a fürdő összes helyiségeit. Sajnos, a geológusoknak ez a reménye nem teljesedett, mert — mint említetem, — a víz nem éri el az 50 fokot, így most az a tervünk, hogy

a kút fölé ivócsarnokot építünk a karlsbadi Mühlbrunn mintájára,

ahol a publikum szeme előtt tör ki majd a földből a gyógyerejü víz, amelyet a helyszinén használhat az ivókúrát tartó beteg. A felesleges vizet a hullámfürdő táplálására használjuk fel, úgy hogy ilyenformán az eredetileg luxus-célokra készült hullámmedence is tulajdonképpen gyógyfürdővé válik.

Autobuszon a Széchenyitől a Gellértig

— Szó van még a vendéglő mellékhelyiségeinek, a tálalók, a raktárak, az előkészítő stb. helyiségek átépítéséről is, mert a mai állapotukban nem a legalkalmasabbak, másrészt pedig nagyobb bankettek, vagy ünnepségek rendezése alkalmával szűknek bizonyultak.

— Mozgalmat indítunk abban az irányban is, hogy az autóbuszközlekedés fejlesztése során végre sor kerüljön annak a régi tanácsi határozatnak a megvalósítására, amely még az 1925. évben kelt és azt célozta, hogy

a főváros három gyógyfürdőjét: a Széchenyi-, Rudas- és a Gellért-fürdőket közvetlen vonal kösse össze.

Ebben az esetben az 1-es autóbuszvonal a *városligeti Széchényi-fürdőtől kiindulva, az Andrássy uton az Apponyi téren át, a Rudas-fürdő érintésével a Gellért-fürdőig közlekednék*. Reméljük, hogy a terv hamarosan megvalósul, mert ez úgy a nagyközönségnek, mint a fürdők látogatottságának az érdeke.

Az ásványvízüzem jövője

— A Gellért-fürdő fejlesztésével kapcsolatban

a Harmatvíz-üzem fejlesztésére

is gondolunk. Az üzem bemutatott zárószámadásai ugyanis olyan eredményt produkálnak, hogy a legszebb reménnyel kecsegtetnek a főváros egyik legfiatalabb, de legjobban prosperáló intézményének jövőjére nézve. Ezidőszerint már *nyolc gépkocsija van az üzemnek* az ásványvíz-szállítmányok széthordására, azonban ez is kevésnek bizonyult a nagy kereslet mellett, úgy hogy

újabb hét teherautót kell beszerezni.

A tizenhat autó elhelyezésére azonban a Váli uti régi telep már nem alkalmas. Most azt tervezzük, hogy a városgazdasági hivatal budai telepét használjuk fel a bővítés céljára. *Erre negyvenezer pengőre van szükség, amelyet majd az ásványvizüzem vesz kölcsön a főváros kezessége mellett*. Ugyanitt lesz

az ásványvízüzem központi üvegraktára

is, amely most bérházakban van elhelyezve. Ha az új telep elkészül, a megszünő raktárbérek bőségesen fedezni fogják az egyes évekre eső amortizációt. Az Ásványvízüzem technikai berendezését is teljesen *újszerü palackmosógépekkel* szereljük föl, melyek teljesen hygiénikusan, különböző hőfokú vízsugarakkal tisztítják kristálytisztára a töltés alá kerülő palackokat, a mai kézimosás helyett. Ezek

az újszerü palackmosógépek

Németországban már használatban vannak és azokat *Ebner* József főmérnök, az Ásványvízüzem igazgatója és *Weszelszky* professzor külföldi tanulmányútjuk során a közelmultban fedeztek fel.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártás.

Zsiros Károly okl. gépészmérnök
Ujj Gyula tanár
fütési és hőtechnikai tervező irodája
Budapest, I. ker., Horthy Miklós út 96. sz.
Telefon: J. 348-83, J. 453-14

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

HOCHHAUSER ISTVÁN
épület-üveges
Telefon: 294—45 Budapest, II., Fő-ucca 11.

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

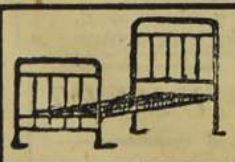

HIKKER GYULA
Rész-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány-ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—97.

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST
Horthy Miklós-út 152. szám
Telefonszám: József 381-78

SZÓRAKOZÁS

Alpár Gitta vendégjátéka a Városi Színházban. A berlini Staatsoper illusztris magyar művésznője két estén ismét vendége lesz a Városi Színháznak, két legkitünőbb szerepében. Kedden, március 6-án a Traviata (A. bérlet), március 9-én Denevér (B. bérlet) kerül színre. Jegyeket Alpár Gitta fellépéseire mai naptól árusít a Városi Színház pénztára és a jegyirodák. Legdrágább hely 7 pengő 94 fillér.

A Városi Színház bérlői a márciusi részletet március 1-től 6-ig fizethetik be a színház gazdasági hivatalában. Bérleti előadások március hónapban: Traviata (Alpár Gittával), Denevér, (Alpár Gittával), Huzd rá Jonny (Jonny spielt auf). Kernek jazz-operája.

Fedák Sári hét különböző alakítása a Csókon szerzett vőlegény előadásán kivételes művészi élmény. A művésznő ezt a parádés szerepet csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap este játsza a Városi Színházban. Legdrágább hely 6 pengő.

CORVIN

CORVIN KAMARA

Március 1-től március 8-ig

NORMA TALMADGE

idei egyetlen nagy filmje

Az éjszaka lilioma

filmregény 8 felvonásban

A pletyka

dráma 8 felvonásban

CORVIN KAMARA

KAMARA

GUNDEL

éttermei és polgári vendéglője

a Szent Gellért Szállóban

Külön szobák és termek, bankettek, esküvők házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.

GUNDEL

nyári vendéglője az állatkert mellett a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a

Spolarich-étterem

söröző

BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.

Legjobb magyar konyha!

A legszebb kávéház pedig a

Spolarich-kávéház

BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.

Esténkint zene.

Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ

IV, Deák Ferenc ucca 2

*

VIGADÓ KIOSZK

V. ker., Vigadó tér

TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

Székesfővárosi Vigadó éttermei

V. Ker., Vigadó ucca 1.

Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —

Budapest, II., Ostrom ucca 12. ■ ■ Telefon: Lipót 912—64.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 184 darab aluminium seprőgéphenger szállítására **1928. évi március hó 7-én (szerdán) délelőtt 11 órakor**, a köztisztasági hivatalban (VIII., Kun ucca 8.) nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni kívánnak, hogy szabályszerű, bélyeges és a szállítási feltételekben előírt bánatpénz letételét igazoló nyugtatvánnyal ellátott és pecséttel lezárt, pengőben megadott egységáras írásbeli ajánlataikat a köztisztasági hivatalhoz (VIII., Kun ucca 8.) nyujtsák be.

Az ajánlatok a versenytárgyalás során fognak felbontásra kerülni. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Csak szabályszerűen kiállított pecséttel lezárt és sértetlen borítékban beadott ajánlatokat lehet figyelembe venni. Elkésve érkezett vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat a tanács nem vesz figyelembe.

Fenntartja magának a tanács a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa. Az ajánlati űrlap, amelyen a szállítási és szerződési feltételek is benfoglaltatnak, a köztisztasági hivatalban hétköznapokon délelőtt 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928. február 16.

A székesfőváros tanácsa.

Központi fütés, vizvezeték, csatornazás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések

Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.

Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Müller Testvérek vegyészeti gyár r. t. Budapest Telefon 226-39

60 év óta gyárja a legjobb **antracen** festékat, **ragasztószereket, irógépszalagokat,** továbbá **fémtiszti ószereket,** és a hires

KORONA KÉKITŐT

ASTRA facsiszlár-műhely

NÁDOR LAJOS

Budapest, VII., Wesselényi ucca 41

Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.

TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

MURARO JÁNOS gumijavító üzem **BUDAPEST**

VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

KALLINA ZDENKO

GRAFIKAI SZAKÜZLET

Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.

Telefon: J. 314-16. — *Telefon: J. 314-16.*

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.

Telefon: L. 913-11

BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

SPITZER SALAMON

nagyiparos

központi fütés, vacuum és légfütés, szellőztető berendezés, légszesz-, vizvezeték- és egészségügyi berendezési munkák, valamint épület és diszmű bádogos munkák gyártelepe

BUDAPEST, V., Visegrádi-utca 29. sz. ● Telefon: Lipót 904-50

Magyar Mükő és Cementárugyár

Cégtulajdonos: Szőgyi István okl. épitész

Készit a legszakszerűbb elsőrangu kivitelb n: mindenfaj a mükő, szobrász és cementárukat.

Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

HUTTERER és KÓSA

épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat

Budapest, IV, Magyar ucca 42-44

Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

GERŐ N. NÁNDOR

VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.

Központi fütés

Vizvezeték

Épület bádogos munkák

KORÓDY ÉS KOVÁCS

épitész, épitőmester, épitési vállalkozók

Telefon: L. 986-66 **BUDAPEST,** *VII, Fürdő-u. 90*

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vizépitő vállalat épitési anyagkereskedő

Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem

Budapest, I., Baranyai-u. 29

Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

Bauer János, ácsmester

BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.

TELEFON: LIPÓT 968—95.

Stekl Károly reszelőgyár Budapest

(Angyalföld) VI., Forgách-utca 21. Vállalja használt reszelők újra vágatását. Vasuti szállitmányok: Budapest, V., Lipótváros pályaudvarra bármentve küldendők. Telefon: Lipót 901-08. Alapittatott 1898. évben.

SZEGŐ TESTVÉREK

zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők

Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás kesztyűt, kötényt és köpenyt.

Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

SZÉKELY SÁNDOR épület-, butor- és keményfakereskedő

BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.

Telefon: J. 395—75

KOCSNER ANTAL

épület és diszmúbádogos, légszesz, vizvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfütési berendező

Budapest, II., Retek ucca 2

TELEFON T. 216-76

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA

ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA

BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)

TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Mátrai Zoltán

mü- és épitő-lakatosáru-gyára

Budapest, VII., Szigony-u. 13

Telefon: József 401—93

MAUTNER és TÁRSA

Budapest, X., Liget ucca 37

TELEFON: J. 314-79

TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fütés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szennyvíztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG

Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57

Speciális heges tések jótállással.

Dick Ádám özvegye

épület-, mü- és vasszerkezetlakatos ipartelepe

BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-ÚT 6. Saját ház.

A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.

Elvállalok épület-, és mülakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

FISCHER ZSIGMOND

épületfakereskedő

Budapest, Kerepesi-út 23

Telefon: József 810—89

Gyár: X., Asztalos Sándor-u. 5

láda-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára

Bérmunkát vállal

Papperl János

épület- és mübutorasztalos

TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.

Budapest, VII., Telep-ucca 80.

TOMI LAJOS

Festő- és mázoló mester

Alapittatott 1888. évben

Budapest, IX., Üllői-út 101.

Mühely VIII., Horánszky-ucca 10.

ZSAK SÁNDOR

központi fütés, szellőztetés, vízvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdisz mübádogos. Telefon: Lipót 913-00.

Budapest, V., Visegrádi ucca 26b szám.

Zöldy Béla

okleveles gépészmérnök

Telefonszám: Lipót 985—52

csiszolóárú különlegességek, gépek, szerszámok.

BUDAPEST, VI., Váci-út 1. szám Westend palota.

Ifj. HALÁSZ HUBERT

épitési vállalkozó

Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

A visszaállítandó alpolgármesteri és tanácsnoki helyekkel együtt 103 új állást töltenek be a tavasszal

Az új állások létesítése körülbelül 600.000 pengő többkiadást jelent, amiből azonban 100.000 pengő megtérül a havidijas állások megszüntetésével — Gallina Frigyes főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője a Fővárosi Hirlapban ismerteti a közigazgatási reform részletes terveit

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában megemlékeztünk arról a javaslatról, amelyet *Gallina* Frigyes főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője készített el és mutatott be a tanács legutóbbi ülésén *a fővárosi adminisztráció újjászervezéséről*, illetve a *tizenhat tanácsi ügyosztály visszaállításáról*. A tanács a javaslatot helyeslően tudomásul vette és teljes mértékben sürgeti az újjászervezést az *Egységes Községi Polgári Párt* is, amelynek tagjai közül főleg *Becsey* Antal, *Bárczy* István és *Harrer* Ferenc *Kozma* Jenővel, a párt elnökével együtt ennek a kérdésnek állandó szorgalmazói voltak. Miután úgy értesülünk, hogy

a kormány részéről sem találkozik ellenkezéssel ez a terv,

ilyenformán valószínű, hogy *néhány héten belül* megtörténik a bizottságok hozzájárulása és a közgyülés jóváhagyása is. Meg van a lehetősége tehát, hogy még a tavasz folyamán megtörténhetik az egész vonalon az újjászervezés. Remélhetőleg akkor azután *egyszersmindenkorra megszünik a mostani túlterhelés, amely miatt annyi panasz hangzott el és amit a sok anomália melegágyának mondtak.*

Felkerestük

Gallina Frigyes h. tanácsnokot,

aki a nagyszabású tervezetről az alábbiakban tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

A régi ügyosztályok visszaállítása

— A létszámcsökkentésről szóló 1923. évi törvényt a főváros hűségesen végrehajtotta, bár a háború óta *lényegesen megszaporodtak a közigazgatás teendői*. A szanálás ideje alatt végrehajtott sorozatos létszámcsökkentések folytán a *főváros közigazgatása igen súlyos helyzetbe került*. A létszámcsökkentés előtt — a kórházi állások kivételével —

2019 közigazgatási állás volt a fővárosnál, ezzel szemben most csak 1746 van.

Ugyanilyen arányban kellett csökkenteni *az ideiglenes állásokat is*. A létszámapasztásnak ez a mértéke kétségtelenül *ellentétben állott a hivatali szolgálat érdekeivel*. Ehhez járult az előbbi belügyminiszter úr amaz intézkedése, hogy *az ügyosztályokat összevonatta és egyidejüleg az állandó alpolgármesteri hatáskörrel, címmel és jelleggel felruházott tanácsnoki állást, valamint egy műszaki és három jogi minősítésü tanácsnoki széket megszüntetett.* Az ügyosztályok összevonása — az azóta eltelt három év tapasztalatainak tanulsága szerint, — a gyakorlatban nem vált be, mert

a célbavett egyszerüsítés helyett az ügymenet bonyolultabb, nehézkesebb és lassúbb lett.

Különösen érezhető ez azóta, amióta a gazdasági viszonyok megszilárdulása folytán a fővárosban már lassú, de fokozatos fejlődés indult meg és megkezdődött a főváros nagy beruházási programjának végrehajtása, amely *újabb feladatok elé állította a közigazgatást.*

— Ugy a törvényhatósági bizottság ülésein, mint a bizottságokban *sürün hangzottak el panaszok a túlterheltség és az összevont ügyosztályok, a személyzet hiánya miatt*. Legutóbb a Széchényi- és a Gellért-fürdők hiteltúllépésének kivizsgálására delegált *ötös albizottság* javasolta a központi igazgatás, valamint az alkalmazottak számának revizió alá vételét.

— A mi javaslatunk első sorban arra irányul, hogy

a régi ügyosztályokat változatlanul állítsuk vissza.

Ezzel kapcsolatban szükséges a *harmadik, ötödik* és a *kilencedik* ügyosztályok szétválasztása. A mostani III. ügyosztály együtt intézi az út- és csatornaépítési, valamint a magánépítési és városrendezési ügyeket, amelyeknek intézése egy ügyosztály keretében szinte képtelenség. Különösen lehetetlen ma, amikor az egyes ügyek előkészítésének, behatótanulmányozásának különös fontossága van. Ilyen fontos feladat többek között a *Tabán rendezése* amely mindjobban előtérbe nyomul, ilyen a nagy mértékben megindúló magánépítkezések intézése, a gyakori telekrendezés, az általános felmérés munkája, viszont az *útépítési ügyosztályban* a rohamosan fejlődő gépkocsiforgalom és az autóbuszközlekedés követelte *útépítési programm áll a közérdeklődés homlokterében*. Itt van a ceglédi MÁV. vonal kihelyezésének, a *halálsorompók* megszüntetésének problémája, a nagyszabású *csatornaépítési* programm továbbvitele. A budai oldalon sok munkát ad a *hegyvizek levezetésével* és az *árokszabályozásával* kapcsolatos teendők elvégzése, a közeljövőben pedig el kell kezdeni

az újabb Dunahidak építésével együtt járó városszabályozási és útrendezési munkálatokat.

Feltétlenül szükségesnek tartjuk tehát, hogy újból visszaállítsák *külön-külön a városrendezési és az út- és a csatornaépítési ügyosztályt.*

Világváros és világvárosi forgalom

— Szét kell választani a mostani V. ügyosztályt is, ahol együtt végzik a *közlekedés* és a *közgazdaság* fontos ügyeit. A főváros közlekedésének kérdései ma annyira előtérbe nyomultak és a főváros fejlődése szempontjából oly nagyszabású tervek állanak előkészítés alatt, hogy az ügyosztály munkáját úgyszólván ezek kötik le. Ezek az ügyek a legutóbbi évek alatt megnövekedtek és a közeljövőben feltétlenül tovább fokozódó közúti forgalommal, főleg pedig a gépjárművek forgalmával vannak szoros összefüggésben, amely kérdésekkel az ügyosztályvezetőnek behatóan kell foglalkoznia.

A nagy forgalommal kapcsolatban igen sok kérdés vár megoldásra.

Igy többek között a *közlekedés szabályozása, a gócpontokon, a forgalomjelző-berendezések elkészítése, járdaszigetek* létesítése, *az újszerü autóbusz és villamos megállóhelyek jelzésére is felhasználandó transparens hirdetőoszlopok, várócsarnokok, árusító pavillonok és egyéb létesítendő* ügyek elintézése is élénken foglalkoztatja az ügyosztályt.

— *A közlekedés igényeinek kielégítése céljából nem elégséges, ha a meglévő közlekedés lebonyolításáról gondoskodunk, hanem*

fővárosunk most kialakuló világvárosi forgalmával is számot vetve kell a közönség utazási igényeinek kielégítésére törekednünk.

— Ezt a célt szolgálja az *autóbusz-üzem* megindított nagyarányú fejlesztése, az *autótaxik* számának szaporítása, a BSzKRT és a HÉV *fejlesztési programmja*. Ide kapcsolódik be a *gyorsvasút* terve, a *pályaudvarok kihelyezésének* kérdése és a *fogaskerekü vasút* és a *sikló tervezett elektrifikálása*, a *helyi hájózás szabályozása.*

— A közigazgatási osztálynak viszont a háború és az azt követő súlyos idők nyomainak eltüntetésénél kell közreműködni az ipar és kereskedelem terén. Az ügyosztály közgazdasági csoportjához ma nem kisebb jelentőségü ügyek kapcsolódnak, mint a *közraktárügyek*, a *kisipari* és *kiskereskedelmi* kérdések, az egyre jobban *fejlődő árumintavásárok*, az *ipari* és *iparrendészeti* ügyek, az *idegenforgalom* ügyei, a *kikötőügyek*, amelyek közül a két utolsó is olyan fontosságú, hogy ezekkel külön ügyosztály foglalkozhatna.

— A *IX. ügyosztály* mai ügyköre szintén olyan sokoldalú, hogy szétválasztására feltétlenül gondolni kell. A szegényügy, a gyermekvédelem fokozott munkája, nagyarányú szociálpolitika intézése,

olyan apparátust kívánnak, amelyek egy ügyosztályt teljesen lekötnek,

Viszont a közművelődési ás művészeti ügyek munkája is olyan lényegessé vált egy világvárosban, hogy mindenképpen kívánatos, ha azzal nagyobb alapossággal és nyugalommal foglalkozhatnak.

A harmadik alpolgármesteri állás

— A tanácsi ügyosztályok ügykörének szétválasztásával, illetve a három ügyosztálynak a visszaállításával gondoskodni kell az ügyosztályok irányításának és felülvizsgálatának ellátásáról is. Ezeket a teendőket a szanálás előtt *három alpolgármester látta el*, úgyhogy a mostani két alpolgármester annyira túl van terhelve, hogy sokoldalú munkájuknak még a legnagyobb erőfeszítés mellett sem tudnak úgy megfelelni, ahogyan kívánatos volna. Elég, ha megemlítjük, hogy

az alpolgármester urak jelenleg 57 állandó bizottság elnökei,

ami egymagában is oly nagy lekötöttséget jelent számukra, hogy emellett alig van idejük a hatáskörükbe tartozó egyéb ügyek ellátására. Pedig *a főváros közigazgatásának megfelelő színvonalon tartása megkivánja az alpolgármesterektől, hogy necsak revizorai, hanem szellemi vezetői és irányítói is legyenek az ügyosztályoknak.* Éppen azért *feltétlenül szükséges a harmadik alpolgármester*, illetve egy alpolgármesteri címmel és jelleggel felruházott tanácsnoki állás visszaállítása.

— Igen érdekes reformja a tervezetnek az, hogy

a jövőben a főjegyzők ne automatikusan lépjenek elő a tanácsjegyzők sorából, hanem külön státust alkossanak,

ahová képesség és érdem szerint külön válasszák be őket. Nemcsak a hivatali, hanem a tisztviselőt érdeknek is inkább megfelel, ha nem a szolgálati sorrend, hanem egyéni kiválóság és rátermettség lesz a főjegyzői állásba való előléptetés feltétele. — mondja az előterjesztés.

A műszaki adminisztráció reformja

— Ami a *műszaki adminisztráció reformját* illeti, erre vonatkozóan elég rámutatni arra, hogy a szorosan vett közigazgatási műszaki szolgálat ellátására csak 104 végleges mérnök-tisztviselő áll rendelkezésre, mert a 122 főből álló létszámból 18 a különböző üzemeknél teljesít szolgálatot. Szükséges volna, hogy a mérnöki létszámot 185-re emeljék, amiáltal, illetve az új harmadik műszaki tanácsnokkal és a *hitelnyilvántartóban beosztandó hét segédmérnökkel* együtt

191-re emelkedik a létszám. Végeredményben igy is csak negyvennel lenne több az összlétszám,

miután a szervezendő 71 állással szemben *31 hetijegyzékes állás megszünnék*. A szervezendő 71 végleges állásból 12 műszaki főtanácsos, 10 műszaki tanácsos, 18 főmérnök, 7 mérnök, 23 segédmérnök lenne. A most szervezendő 71 állásból a közigazgatásnál — az üzemeknél működő végleges tisztviselők állásainak átszervezése után — megszünnék 5 műszaki főtanácsosi, 3 műszaki tanácsosi, 4 főmérnöki és 6 mérnöki, vagyis együtt 18 állás, úgyhogy a végleges mérnöki szak létszáma ennek a leszámításával tulajdonképpen csak 175 lenne, lévén, — mint már említettük, — a műszaki állások egyrésze lényegében nem közigazgatási, hanem üzemi állás.

— Sor kerül a tervezet szerint

a statisztikai hivatal átszervezésére is,

amelynek munkája az 1926-ban készített nagy munkaprogrammal jelentékenyen megnövekedett és a mostani személyzettel el nem végezhető. Az előterjesztés azt javasolja, hogy járuljon hozzá a törvényhatóság ahhoz, hogy a *tudományos szakon* egy statisztikai titkári és egy segédtitkári, továbbá egy fogalmazói és két segédfogalmazói — *a középfoku szakon* egy statisztikai főfelügyelői, egy felügyelői, egy főtiszti és egy tiszti, végül a *kezelési szakon* 3 statisztikai kezelőfőtiszti és 1 kezelőtiszti állás szerveztessék. A 13 végleges állással szemben azonban megszünne 2 havidíjas állás. A statisztikai szakon az előírt képesítés jog-, állam-, közgazdaság-, orvos- vagy bölcsésztudori oklevél és statisztikai fogalmazói szakvizsga, továbbá a német nyelv teljes ismerete. *a középfoku és kezelési* szakon pedig középiskolai érettségi, statisztikai szakvizsga és a német nyelv ismerete lesz.

A hitelnyilvántartóhoz,

— amelynek feladatát és szervezetét már többször ismertettük, — egy *főszámt. nácsost*, 14 számtisztet és 7 segédmérnököt osztanak be.

— Az ujjászervezés költségei, illetve

103 uj állás létesítése 604.788.60 p. többkiadást jelentene.

ebből azonban le kell vonni azt a 99.000 pengőt, ami a havidíjas hivatalnoki állások megszünésével elesik.

LISKA BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
Budapest,
VIII., Mária Terézia-tér 3.
Telefon: József 898—00.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Kétszeresre emeli alaptőkéjét a Magyar-Olasz Bank

Az 1927 évi zárszámadás — Öt pengő osztalék

A Magyar-Olasz Bank R.-T. igazgatósága megállapította az 1927. év mérlegét. A mérleg, mint az alábbi táblázatból kitűnik, az előző évvel összehasonlítva a banküzlet keretének lényeges kibővülését mutatja fel.

Aktivák	1927	1926-tal szemben
Péztárkészletek	4.518.318.09)	
Zsirószámlán fönnálló követelések	1,301.473.26)	+ 2,373.464.93
Pénzintézeteknél és bankcégeknél fönnálló követelések	9,020.377.72	+ 6,940.453.12
Váltótárca	47,247.281.22	+ 12,475.565.47
Előlegek értékpapirokra	3,513.344.01	+ 1,677.784.56
Adósok	34,469.278.55	+ 8,265.203.84
Értékpapirok:		
Pénzintézeteknél és egyéb vállalatoknál fönnálló részvényérdekeltségek 6,088.117.92		
Államadósságok, közkölcsönök és egyéb értékpapirok 537.720.38	6.625.838.30	+ 354.071.61
Jelzálogkölcsönök	22,561.014.69	+ 17,968.843.39
Záloglevelek biztositási alapja	1,140.634.40	+ 1,140.634.40
Ingatlanok	2,784.134.94	— 174.259.04
Dr. Elek Sándor-alap értékei	57.735.—	+ 3.735.—
Összesen	133,239.430.18	+ 51,025.497.30
Passzivák		
Alaptőke	10.800.000.—	—
Tőketartalék	3.000.000.—	—
Rendes tartalékalap	164.800.—	+ 100.000.—
Ingatlanok értékcsökkenési tartaléka	100.000.—	+ 100.000.—
Dr. Elek Sándor-alap	57.735.—	+ 3.735.—
Hitelezők:		
Könyvecskékre elhelyezett betétek 24,735.552.52		
Folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek 28,066.484.27		
Egyéb hitelezők 43,491.561.02	96,293.597.31	+ 32,462.439.93
Engedményezett jelzálogkölcsönök	9,280.954.36	+ 6,434.336.04
Forgalomban levő 5 éves biztositott 7 és fél százalékos dollárkötvények	5,707.000.—	+ 5,707.000.—
Föl nem vett osztalékok	19.470.74	— 2.710.80
Átmeneti tételek	930.576.50	+ 526.003.96
Nyereség mint egyenleg	1,710.804.37	+ 460.198.77
Összesen	133.239.430.18	+ 51,025.497.30

Az igazgatóság ez évi március 12-ikére egybehivandó rendes közgyülésnek azt a javaslatot fogja tenni, hogy a tiszta nyereségből részvényenként 5 pengő, vagyis a részvény névértéke után számitva 10 százalék (1926-ban 8 százalék) osztalék fizettessék.

Alaptőkeemelés

Az igazgatóság továbbá elhatározta, hogy a közgyülésnek indítványozni fogja a bank alaptőkéjének 184.000 darab új, már az 1928. évre osztalékjogosult, összesen 9,200.000 pengő névértékü részvény kibocsátása által *20,000.000 pengőre olyként való felemelését*, hogy a részvényesek az összes újonnan kibocsátandó részvényekre elővételi jogot nyernek és pedig *23 új részvényre 27 régi részvény után új részvényenként 65 pengő elővételi áron. Az elővételi jog március 14-től bezárólag március 28-ig lesz gyakorolható.* Az alaptőkeemelés után a bank saját tőkéi kerek összegben 26,000.000.— pengőt fognak kitenni.

Fényes eredményről számol be a Moktár zárszámadása

A tavalyi osztaléknál egy pengővel többet, 5 és fél pengőt fizet

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár február 20-án tartott igazgatósági ülésében megállapította az 1927 december 31-én lezárt üzletévének mérlegét, melyet már a TÉBE-ben elhatározott egységes séma szerint állított össze, a tételeknek olyan csoportosításával, melyet jövőben az összes pénzintézetek alkalmazni fognak zárszámadásaik összeállításánál. Ime a táblázat:

Vagyon:	1927	1926-ikl évvel szemben
Pénztárkészlet	3,357.564.80	
Zsirószámlán fönnálló követelések	648.607.14	+ 1,371.413.84
Pénzintézeteknél és bankcégeknél fönnálló követelések	12,862.892.57	+ 12,862.892.57
Váltótárca	32,005.612.28	+ 6,744.002.21
Előlegek értékpapirokra	11,182.393.39	+ 5.000.108.89
Adósok fedezet mellett	29,416.393.94	+ 1,964.753.58
Záloglevelek kibocsátásának alapjául szolgáló jelzálogkölcsönök	13,276.181.71	+ 10,322.945.74
Értékpapirok:		
Ipari és egyéb vállalatoknál fönnálló állandó részvényérdekeltségek 9.705.999.47		
államadósságok, közkölcsönök és egyéb értékpapirok 3,881.696.92	13,587.696.39	+ 5,814.121.61
Saját záloglevelek készlete	1,596.961.28	+ 1,596.961.28
Záloglevelek külön biztositására rendelt alap	1,014.295.40	+ 1,014.295.40
Ingatlanok	2,320.000.—	—
Összesen	121,268.598.90	+ 46,691.495.12
Tartozás:		
Részvénytőke	8.000.000.—	—
Tőketartalék	5,000.000.—	—
Rendes tartalék	80.000.—	+ 80.000.—
Nyugdijtartalék	600.000.—	+ 180.000.—
Nyugdijalap	200.000.—	—
Alkalmazottak segélyalapja	7.684.74	— 6.136.32
Hitelezők:		
betétek takarékpénztári könyvekre és pénztárjegyekre 25,276.794.28		
betétek és követelések folyószámlában 65,884.963.46	91,161.757.74	+ 31,980.364.60
Forgalomban levő 7 és fél százalékos dollár értékü záloglevelek	13,191.730.50	+ 13,191.730.50
Be nem váltott szelvények	5.735.14	+ 429.95
Átmeneti tételek	1,292.674.82	+ 838.590.14
Egyenleg mint eredmény	1,669.015.96	+ 426.516.15
Összesen	121,268.598.90	+ 46,691.495.12

E számok a korábbi évek adataival összehasonlitva, az intézet minden üzletágában egy megszakitásnélküli állandó haladás képét mutatják. Ezek az eredmények tették lehetővé hogy az igazgatóság konzervatív osztalékpolitikája mellett is az osztalék jelentékeny felemelését határozza el és a közgyülésnek a tavalyi 4.50 pengővel szemben 5.50 pengő fizetését javasolja. Az osztalék és a járulékok kifizetése után fenmaradó összegből a nyugdijtartalék további gyarapitására 100.000 pengő és a rendes tartalékbahelyezésre 220.000 pengő felhasználását fogja az igazgatóság javasolni.

A Belvárosi Takarékpénztár R.-T. közgyülése. A *Belvárosi Takarékpénztár R.-T.* szombaton tartotta rendes közgyülését *Székely* Ferenc udvari tanácsos elnöklete alatt. A közgyülés az igazgatóság által előterjesztett javaslatokat egyhangúlag elfogadta. A kimutatott 969.489.47 pengő összegü tiszta nyereségből az elmult évre a takarékpénztár *5½pengő osztalékot fizet*, 100.000 pengőt a tartalékalapra, 30.000 pengőt egyéb alapok javadalmazására fordit. 47.106.53 pengőt pedig az 1928. üzletévre visz át. A mérlegben *betevők és hitelezők* cimén feltüntetett 35 millió 297.667.29 pengővel szemben készpénzben, váltótárcában és lombardkölcsönökben, tehát a legkönnyebben és leggyorsabban realizálható követelésekben 27,597.470.42 pengő felett rendelkezett, ami 78 százalékos mobilitást jelent. A takarékpénztárnak brutto hozadéka az 1927. évben 2,014.352.88 pengőt tett ki. A jelentés és a mérleg egyéb számadatai az összes üzletágak egészséges fejlődését igazolják. A közgyülés az igazgatóságba uj tagul beválasztotta *Engel* Ármin urat, a Budapestvidéki Kőszénbánya R.-T. vezérigazgatóját.

A Hungária mütrágya, kénsav és vegyi-ipar r.-t. Budapest e hónap 25-én tartott rendes közgyülésén megállapította az 1927. üzletév mérlegét és részvényenként 4 pengő osztalék kifizetését határozta el. A részvények 2. számú szelvénye a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál és az Anglo Internationalbank Ltd. Budapest Representationnál március 1-től kerül beváltásra.

A Magyar Forgalmi Bank Rt. igazgatósága e hó 20-án tartott ülésén az 1927-es év mérlegének megállapításával foglalkozott. Eszerint az intézet tiszta nyeresége 443.047.83 pengőt tesz ki, melyből az előző évi 4 pengővel szemben 6 pengő osztalék fizetését fogja az igazgatóság a jövő hónap 2-ára egybehivott közgyülésen javasolni.

* **A Brassói Cellulosegyár R.-T.** igazgatósága elhatározta, hogy a március 9-ére egybehivandó közgyülésnek javasolni fogja, hogy az 1927. évre részvényenkint 3 pengő (10 százalék) osztalék fizettessék. A szelvények március 10-től váltatnak be a Magyar Általános Hitelbank pénztáránál.

Budapest és Mohács között megindul a személyhajóforgalom. A Dunagőzhajózási Társaság első hajója Budapestről (Petőfi tér) Mohácsra csütörtök f. é. március hó 1-én 12 órakor, vissza Mohácsról Budapestre pénteken, f. é. március hó 2-án 11 órakor indul.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

DÉLBUDAI
ÉPÍTÉSI ANYAG KERESKEDÉS
Budapest, I. ker., Fehérvári-út 11. Telefon: József 349-23.
Mész — Kátránytermékek — Cement

Alapitva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 86. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Pacsirtatelep, Török Flóris ucca

Fratricsevich István díszitő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszitő és mázolási munkákat

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

JÓNÁSZ VILMOS és WEINER FERENC
(MÉHAI WEINER JÁNOS UTÓDAI) ÉPÜLET ÉS MŰLAKATOS ÜZEME
BUDAPEST, VII., ALMÁSSY-TÉR 4. SZ.
Alapitva: 1899. Telefon: J. 333-43.

Schwarz Sándor és Társa
magyar kályhaipar, Meidinger kályhák, folytonégő kályhák, tüzhelyek, Meidinger kályha-alkatrészek
Budapest, V., Báthory-u. 20. Telefon: L. 982—14

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

BACZÓ ANDOR OKL. MÉRNÖK
vasbeton tervező irodája
BUDAPEST V., Mérleg-ucca 4
Telefon: Teréz 230-37 (Gresham-palota)

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

ÁBRÁNYI FERENC
épület- és dísznyűbádogos, légszesz és vizvezeték berendező
Budapest, VIII., József ucca 31.
Telefon: „József" 325—71 Telefon: „József" 325—71

KOLLARIT-BŐRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

Ellentálló képességénél fogva a magyar viszonyoknak legjobbak a
RÁBA automobilok autobuszok pótkocsik
RÁBA köztisztasági járművek
MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R. T.
V. Deák Ferenc ucca 18.
Telefon: T. 243—00 és L. 979—49.
A legjobb specialis anyagból készült magyar automobil hordóképessége 3 és 5 tonna.

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, X. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Csak március 10-én kapják meg a fővárosi alkalmazottak a felemelt fizetéskülönbözetet. Négyhónapi türelmetlen várakozás után hétfőn délelőtt leérkezett a városházára a belügyminiszter határozata, amely a fővárosi tisztviselők részére a közgyűlés által múlt év novemberében megszavazott 10—15 százalékos fizetésemelést jóváhagyta. Úgy történt, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármester, akinél senki sem viseli jobban a szívén a tisztviselők sorsát, szombaton délelőtt *Gallina* Frigyes főjegyző kíséretében ismételten felment a belügyminisztériumba, hogy kisürgesse a döntést. A belügyben *Tatits* Árkád államtitkárral tárgyalt a főpolgármester, még pedig eredményesen. Az államtitkár közölte a belügyminiszter jóváhagyását és megadta szóbeli felhatalmazását arra, hogy a számvevőség nyomba elkezdje a szükséges számfejtési munkák elvégzését. A hivatalos kormányleirat hétfőn érkezett meg. E szerint a belügyminiszter — a pénzügyminiszter meghallgatása után — a fizetésemelésre vonatkozó törvényhatósági határozatot egész lényegtelen számbeli változtatásokkal jóváhagyta. Csupán a kórházi személyzet fizetésemelése maradt függőben, mert itt *Vass* József népjóléti miniszter még nem foglalt állást, illetve egyes kérdéseket még tisztázni kíván. A közigazgatási és a tanügyi személyzet fizetésemelésénél az összes változtatás csak annyi, hogy a belügyminiszter *nem járult hozzá a felfelé való kikerekítésekhez.* A tanács ugyanis az egyes fizetéseket, ahol 10—15 százalék emeléssel törtszámok keletkeztek, kerek összegre egészítette ki. Ezt nem engedélyezték és így egyeseknél 80 filléres, 1—2 pengős differenciák mutatkoznak a reménybevett összeg és a tényleges fizetés között.

— A számvevőség így informált bennünket *Gallina* Frigyes h. tanácsnok — a hatalmas munkát nyomban megkezdte, de szinte lehetetlenséggel határos, hogy március 1-ig elkészüljünk vele. A számfejtési munkát ugyanis igen megnehezíti egyaránt az, hogy a belügyminiszter úr a kikerekítéseket törölte és így most újra törtszámokkal kell számolni, másrészt a tervezet elkészítése óta új választások, átminősítések, előléptetések voltak és ennek folytán többszáz tisztviselő fizetése megváltozott. Ezek figyelembevételével kell most az új számfejtést végezni. A munka azonban oly erővel folyik, hogy ha 1-én nem is, de 10—12-én mindenki megkapja a felemelt fizetési különbözetet. Természetesen november 1-ig visszamenően. *A felemelt fizetés ez évben 2,052.636 pengő többkiadással terheli meg a főváros háztartását.*

Előadás Budapest városépítéséről a Kőbányai Kaszinóban. A *Kőbányai Kaszinó* hivatásának színvonalára emelkedett, amidőn elhatározta, hogy tagjai részére a közérdekű városi problémákat érintő, de főleg a X. kerületet érdeklő kérdésekről, tekintélyes közéleti és szakférfiak közreműködésével, időközönkinti előadásokat rendez. Nagyszámú érdeklődők jelenlétében, az első ilyen előadást dr. *Viola* Rezső, X. kerületi előljárósági főmérnök kedden este *Budapest városépítése* címen tartotta meg. A hallgatóság nagy tetszéssel fogadta az előadó tanulságos fejtegetéseit, amelyért *Dongó* Orbán mondott köszönetet.

Kállay Tibor előadása a Kereskedelmi Csarnokban. A Magyar Kereskedelmi Csarnok f. évi március hó 1-én este 8 órakor tartandó csütörtöki társasvacsorájának keretében *Kállay* Tibor volt pénzügyminiszter tart a kereskedelem szerepéről előadást.

Néhány nap óta egy teljesen újszerű, művészi látványosságban gyönyörködik a főváros publikuma: A Kossuth Lajos utca és Károly körút sarkán, valamint a Nyugati pályaudvarnál felállították az új *Elida-hirdetőoszlopokat*, melyeknek kivilágítható hatalmas oldalfelületein művészi kivitelű, eredeti olajfestésű ábrák és szövegek *hirdetik az Elida piperekészítmények kiválóságait.* Tudtunkkal ilyen művészi kivitelben és méretekben még a külföld metropolisaiban sem dolgozott a reklám; az *Elida illatszergyár a Székesfővárosi Hirdetővállalattal karöltve* ezen művészi hirdetőoszlopokkal a képzőművészetnek új irányt, fejlődési alkalmat mutatott. A Székesfővárosi Hirdetővállalatot, de főleg annak kiváló igazgatóját, *Lamotte* Ernőt, minden dicséret megilleti, hogy az elavult reklámeszközök helyén kifejlődési teret ad a művészinek és ízlésfejlesztő iránynak. Az *Elida-oszlopok festése Pogány Lajos festőművész pompás munkája*, aki remekül oldotta meg a nappali és transparens esti hatás nehéz feladatát. Az oszolpokat *Holitscher Zsigmond és Társa* cég szállította és szerelte. Az Elida hirdetőoszlopok szombat délutáni első felszerelésénél és kivilágításánál *Liber* Endre fővárosi tanácsnok és *Lamotte* Ernő igazgató is megjelentek.

Jégünnepély a városligeti tavon. Nagy az érdeklődés a Budapesti Korcsolyázó Egylet által március 4-re elhalasztott jégünnepélye iránt. Minthogy ugyanezen napra érkezik a Berliner Schlittschuh Club hokicsapata is, ezekkel megtartandó hokimérkőzés a jégünnepély keretében akként nyer elhelyezést, hogy a jégünnepély első számaként a nagy érdekességű hokimérkőzés szerepel. Programmon van azonkívül a Wiener Eislauf Verein olympiászon járt műkorcsolyázóinak és a B. K. E. egész műkorcsolyázó gárdájának közreműködése. Sikerült továbbá az egylet vezetőségének a newyorki Madison Square nagy starját, Charlottet és ennek férjét, Curt Neumannt berlini hivatásos korcsolyázót a jégünnepélyre szerződtetni. Az ünnepélyt Klemm György müncheni pirotechnikus nagy tűzijátéka teszi majd a látogatók előtt emlékezetessé.

Ki kicsoda? Pál József hírlapíró szerkesztésében érdekes és egyben a gyakorlati életben nélkülözhetetlen könyv készül a kortársak ismertetéséről. A szerkesztés alatt álló munka, amelynek alcíme *„Lexikon a pestiekről"*, tartalmazni fogja a közgazdasági, politikai, tudományos, művészeti, sport és társadalmi élet területein számottevő kortársak életrajzi adatait. A könyv a legkitünőbb pesti írók, ujságírók és szakemberek közreműködésével készül s hogy az egyes adatok pontosak és hiánytalanok legyenek, a szerkesztőség kérdőívet küld ki mindazokhoz, akik a magyar *„Who is Who?*-ból ki nem maradhatnak.

Welsz József és Társa
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Sajáthász)
Tatarozási munkálatok részletekre. Emeletráépítések eszközöltetnek.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Aranyi-u. 25. Telefon: J. 380-80

HORVÁTH ÉS HERCZENIK
ércöntőde és gépműhely
BUDAPEST, VIII., VISI IMRE UCCA 14
Telefon: J. 334—46
KÉSZITÜNK: Gőz- és vízarmaturát, nyomópadokat, golyós préseket, furó és csiszoló gépeket és minden e szakmába vágó munkákat pontos s szakszerű kivitelben

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesítőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

Nagy Testvérek fémárúgyára
VII., Zugló, Telep-utca 31. Telefon: L. 992—31.
Épületbádogosmunkák, húzott, préselt, nyomott, horganyolt tömegcikkek bármely fémből.

HORVÁTH PÉTER PÁL
Érc- és fakopors ó üzeme
Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK
GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel: T. 254-48
Sokszorositóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit alakit és átkölt őztet

CSAK EREDETI
»KRISTÁLY«
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő r.-t.
„Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-u. 25-27.
Telefon Teréz 243-90

SHELL petroleum benzin gázolaj
Speciális autóolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, V. Alkotmány ucca 18
Tel.: L. 968—11, 990—71, T. 2-2—35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban

Idegosztály
nyilt meg a
dr. Pajor szanatóriumban
(VIII., Vas-ucca 17)
kedély- és idegbetegek részére, elmebetegek kizárásával. Morfium- és alkohol elvonó kurák, vizgyógyintézet, Zander és ortopéd gyógytermek; elektrotherapia, diétás étterem bejárók részére is. Betegfelvétel mérsékelt klinikai árakon

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Rökk Szilárd ucca 11. szám.

Thiergärtner és Stöhr r.-t.
egészségügyi és fűtőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 385-17. • Telefon: József 385-17.

FÜRST LAJOS
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező
Budapest, VII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-02.
Telepek; VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

GYURICZA SÁNDOR
FELVONÓ (LIFT) VÁLLALAT
Hatósági felvonó szakértő
Budapest VII, Barcsay-u. 11. Tel.: J. 464-87

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit
HANVAY ÉS WOLF
elektromos, műszaki és üzemszükségleti anyagok
BUDAPEST, VI., JÓKAI (GYÁR)-UTCA 28. SZÁM.
Telefon: Teréz 104—69.

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

FOHN CIPŐÁRUHÁZ
Budapest, VII. ker., Király ucca 9. sz.
ALAPITTATOTT 1898
Dúsan felszerelt raktárt tart: férfi-, női-, gyermek-, luxus- és strapacipőkben. Városi tisztviselőknek kedvezményes árak.

MARABU ÉS ORANIER
FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK
Magyar Radiatorgyár R.-T.
Budapest, X, Gyömrői-út 76/78.
Telefon: J. 390—34, J. 350—88.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Diana-úti elemi iskola tetőszerkezetének javítási munkálatait Kurtán Gyula kapta 5190 pengőért.

120 tonna portlandcement szállítására a Magyar Általános Kőszénbánya r. t. kapott megbízást.

A Jánoshegyi út átépítési munkálatait Heverdle István kapta 37948 pengőért.

A Zenta ucca burkolási munkálatait Helfenstein Károly kapta 13488 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

500.000 darab trahitfejkő szállítására ajánlatot tettek: Inóczi kőbánya és ipari r. t., Magyar ipari és kereskedelmi r. t., Kondor és Feledi, Zinner Manó, Szobi kőbánya, Országos építő r. t., Solymosi és Farkasmályi kőbánya.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal altiszti és munkásszemélyzete lábbelijének javításához az 1928. évre szükséges böranyagok szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1 P. 60 fill. állami és 1 P. 60 fill. fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő írásbeli ajánlataikat **1928. évi március hó 21.-én délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun ucca 8.) nyújtsák be.

Az ajánlatokat ugyanakkor és ugyanott a versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerűen kiállított ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok nem vehetők tárgyalás alá. A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

A szállítási és szerződési feltételek és az ajánlati űrlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928. február 22.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal és a fuvartelep altiszti és munkásszemélyzete részére az 1928. évben szükséges 460 pár altiszti cipő, 2030 pár munkás bakancs, 31 pár halinacsizma és 51 pár tehénbőr csizma szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1 P. 60 fill. állami és 1 P. 60 fill. fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő írásbeli ajánlataikat **1928. évi március hó 21-én délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun ucca 8.) nyújtsák be.

Az ajánlatokat ugyanakkor és ugyanott a versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerűen kiállított ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok nem vehetők tárgyalás alá. A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

A szállítási és szerződési feltételek és az ajánlati űrlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928. február 22.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készít: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javítását és tekercsét
elektrotechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 32-34.

SIEGL ALFRÉD építőmester, építési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

SÓGOR JÓZSEF
építőmester, magas és mélyépítő vállalata
Budapest, I., Vas Gereben ucca 18 Telefon: T. 121—06

BIRÓ M. műszaki vállalata
Központi fűtések, vízvezeték, csatornázás, légszeszvezeték és ANGOL FÜRDŐSZOBA BERENDEZÉS részére
Budapest, V. Arany János u. 9 Telefon: T. 290-28

Tudor Akkumulátorgyár R.-T.
BUDAPEST V., Váczi-út 137-139 Telefon: L. 923-09

Vitéz HANTAY ES GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—59.

POPPER ZSIGMOND és TÁRSA
ács- és építőmesteri cég
BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRÚT 15.
Telefon: Iroda T. 244-73, Telep L. 916-63.

ifju Cristofoli Vincze
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921-55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18-20. sz

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

Műmárvány!
NEUHAUSER JÁNOS
Első magyar műmárvány-készítő mester, rabitz- és stuccómunka vállalkozó. Üzem: Budapest X, Kelemen-ucca 21. Tel.: J. 91-1

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Magyar ucca 75/77. Telefon: L. 914-46.

Kőbánya: Budakalász **KRÁL GYULA** kőiaragómester, kő- és márványtelepe Budapest III, Lajos-u. 77/79 Telefon: T. 236-27

Szalkay Papp József
kötél- és géptömítőanyag-gyár
Budapest, III, (Uj ak) Bokor-u. 27
a Lajos ucca és a Bécsi út között
Telefon: 124-97
Mindennemű saját gyártmányú gazdasági-, bánya-, gép- és pincekötelek, valamint is rángok kötőfékek és kévekötő kötelek, spárgák és zsinórok a legjobb minőségben
Törvsz. bejegyzett cég

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KEMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

Liban Manó fakereskedő
Budapest, VII., Kerepesi-út 31/c. Telefon: J. 55-64
Nagy raktár asztalos és épületfa áruban

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vízvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapíttatott 1878. = Telefon: J. 345—65.

Kálmán építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/a. J. 456-03.

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret Épületvasalás. Butorveret.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamosság és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/c

GUTTMANN és SZÉKELY
FAKERESKEDŐK
BUDAPEST, X, SZÁLLÁS UCCA 2—4
Fióktelep: VIII, DÉRI UCCA 15. (Nagyfuvaros ucca sarok.)
Telefon: József 359—68 Telefon: József 359—68

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 6. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 360—06.

WIERDL REZSŐ
Szállítóberendezések, szállító eszközök. Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme.
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

"SPECIAL"
mosógépgyár, Budapest, Váci-út 92
STAWLYANIN WOISLAV
Raktáron állandóan: Mosógépek, centrifugák, gőzmángorlók minden nagyságban.
Telefon: Lipót 921—57.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utepitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépítő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák Vasutépítési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépítészeti hivataloknak állandó szállítói. — Alapíttatott 1890 — Telefon József 839-52.

A légzőszervek bántalmainál Asthma Emphisema esetén biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 Budapest, VI, Aréna-út 65

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 március 7 — 10 (958) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivata
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

A Kossuth-zarándokok

elindultak messze a tengerentúlra, hogy Amerika szabad földjén, az óriási városban, Newyorkban *megkoszorúzzák a magyar szabadság apostolának, Kossuth Lajosnak szobrát.* Az egész magyar nemzetet képviselik ezek a Kossuth-zarándokok, akik nemcsak a nagy magyar szabadsághős iránt való hálájukat róják le, de példátlanul nagy misszió vár reájuk. Az utolsó istenhozzádot a zarándok-csoportnak *Ripka* Ferenc főpolgármester mondotta a pályaudvaron és ebben a búcsúzóbeszédben kifejtette azt a nagy feladatot is, amelyet a magyar nemzet Amerikába utazott képviselőinek meg kell oldaniok. *„A magyar jövendőért folyó heroikus küzdelemnek egyik legmeghatóbb mozzanata az a zarándokút* — mondotta a főpolgármester — *amelyre most indultok, hogy messze, tengerentúlról a magyar Genius felmagasztalásának ünnepén képviseljétek a szabadság jelszavával csonkává és boldogtalanná tett Magyarországot".* A csonkává tett, az agyongyötört, az életképtelenné sorvasztott Magyarország fájdalmát, élni, feltámadni akarását kell a magyar zarándokoknak odakint képviselniök. A zarándokcsapat lelkes hazafiai egész tudásuk és egész hazaszeretetük odaadásával fogják odakint propagálni a magyar feltámadás nagy gondolatát. Olyan kiváló egyéniségek, olyan kimagasló személyiségek vannak a zarándokcsapatban, hogy ezeknek módjukban lesz a meggyőzés fegyvereit sikeresen forgatni a magyar ügy érdekében. Ezért nézünk ritka reménységgel az út elé, amelynek óriási eredményeket kell hoznia.

Minden fegyver, amelyet a zarándokcsapat arzenáljában láttunk, tiszteletreméltó sikerrel kecsegtet, de a legerősebb fegyver annak a Kossuth Lajosnak a szelleme, akinek bronzszobra Newyorkban fogja hirdetni a magyar szabadságszeretet, a magyar szellemi fölény diadalát. Bármily ékesszóló prókátorai lesznek a magyar ügynek, azok a férfiak, akik a magyar nemzet képviseletében útnak indultak, minden ékesszólásuknál többet fog mondani az amerikai bronzszobor, amely örök hirdetője lesz Kossuth Lajos gondolatainak. Amerika népe a szabadságszeretet lánglelkű apostolát látja Kossuth Lajosban, aki „hódító szavával meggyőzte a népek lelkét arról, hogy Magyarország megérdemli, hogy szabad legyen". Az egész művelt világ lelkét megindította hatalmas szavával és az egész világon rokonérzést keltett az elnyomott magyarsággal szemben. Kossuth Lajos eszméi azóta mély gyökereket vertek a magyar földben és a magyar nép szívében. A szabadság órája is ütött és mindazok az elvek, mindazok az eszmék, amelyeket Kossuth Lajos képvisel a világ előtt a magyar nép érdekében, ma már mind a megvalósulás útján haladnak. Közben azonban a világrázó szerencsétlenség, az éhes szomszédok elrabolták ledrágább kincseinket, elrabolták az ország kétharmadrészét. *Ha nem élhetett ez az ország szabadság nélkül, akkor nem élhet csonkán sem.* Ezt kell megértetniök a magyar zarándokoknak a csillaglobogós országgal. Kisebb erőkkel gyengébb fegyverekkel, de a lelkesedés és a hazaszeretet felülmulhatatlan lángjával második Kossuth Lajosnak kell lennie minden magyar zarándoknak, aki Kossuth Lajos ünneplésére az amerikai partra teszi lábát. *Kossuth Lajos szabad Magyarországot, ezek a zarándokok pedig egész Magyarországot követelnek a szabadságszerető amerikai néptől.*

A zarándokok között vannak Budapest székesfőváros polgármestere és a közgyűlési pártok vezérei is. Elviszik Budapest koszorúját Kossuth Lajosnak és elviszik Budapest ajándékait a nagy amerikai világvárosoknak. Kossuth Lajos szobra előtt, amikor a koszorút elhelyezik, elmondják Budapest imáját a magyar igazság győzelméért. Amikor pedig átadják a nagy amerikai világvárosoknak Budapest ajándékát, azt hisszük, nagyot és mélyet sóhajtanak, mert a magyar főváros fejlődésére fognak gondolni, amely fejlődésnek a nagy amerikai világvárosok példáját kell követnie. Úgy érezzük, nem kell útravalónak semmit sem mondanunk Budapest küldöttsége számára. ***Ott van közöttük Kozma Jenő dr., aki a Fővárosi Hirlap-nak mondott búcsúzó szavaiban elmondta azt, amit mi útravalónak adhatnánk. Elmondotta, hogy a testvéri szeretet érzése kapcsolja össze Budapestnek Amerikába utazó küldötteit, akik odakint, az egész, az osztatlan, a felekezeti és társadalmi különbségeket nem ismerő Budapestet akarják képviselni.***

Az itthonmaradók számára is volt azonban *Kozma* Jenőnek néhány szava. Mint a lap belsejében olvasható, *azzal búcsúzott az Egységes Községi Polgári Párt elnöke, hogy az itthonmaradók pedig csinálják meg a treuga Dei.* Dolgozzanak csöndben, nyugodtan, zavartalanul, nehogy az itthon történő dolgok a küldöttség, a zarándokcsapat nagyszerű agitativ munkájának ártson odakint. Csöndnek, nyugalomnak kell megülnie a közgyűlési termet, nehogy az onnan kihallatszó zaj megzavarja azoknak a munkáját, akik a tengerentúlon érettünk, a magyar jövendőért dolgoznak. Ez a közgyűlés nem egyszer megmutatta már, hogy felül tud emelkedni a hétköznapi veszekedéseken és az apró politikai csatározásokon. Most a legsúlyosabb alkalom kínálkozik arra, hogy a magyar egységet, Budapest népének egységét méltóan tudja dokumentálni. Akik elmentek a mi nevünkben, a mi ügyünkért harcolni, ott kint, a szabadság és a demokrácia hazájában bizonyára testvéri szeretetben fognak össze. Becsületbeli kötelességünk tehát, hogy mi meg idehaza mélységes felelősségérzettel, becsületes munkával támogassuk őket.

Közlekedési és egyéb aktuális kérdések

Az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este félhét órakor az Akadémia ucca 3. sz. alatti helyiségében *Gaár* Vilmos elnöklése alatt pártértekezletet tartott, melyen bizottsági tagok és a póttagok csaknem teljes számban jelentek meg. Jelen voltak: *Gaylhoffer* István, *Spett* Ferenc, *Csilléry* Béla, *Dorner* Gyula, *Rónay* Károly, *Szilágyi* Lajos, *Glück* Frigyes, *Glückstha*l Samu, *Harrer* Ferenc, *Dinich* Vidor, *Farkas* József, *Girardi* Tibor, *Holtzer* Nándor, *Battenberg* Lajos, *Bayer* Antal, *Szentirmay* Imréné, *Halter* Károly, *Zsiross* István, *Pompéry* Elemér, *Bibithi-Horváth* János, *Czabalay* Kálmán, *Scheuer* Róbert, *Bittner* János, *Bohn* József, *Polítzer* Gusztáv, *Deményi* Aladár, *Popelka* Béla, *Rásó* Lajos, *Ugron* Gábor, *Kállay* Tibor, *Bacsinszky* Vladimir, *Emődi* Aladár, *Dósa* Ottó, *Hubert* Vilmos, *Wellisch* Andor, *Hoór-Tempis* Mór, *Sümeghy* László és mások.

Napirend előtt *Harrer* Ferenc szóvátette azt, hogy egy félhivatalosnak látszó komüniké szerint a fővárost az amerikai Kossuth-ünnepélyen csak a polgármester és három főtisztviselő képviseli és a törvényhatósági bizottság négy bizottsági tagját, mint a képviselőház delegátusait szerepelteti. Ez a jelentés misztifikáció a félhivatalosnak látszó jelleggel, mert a pártok delegátusai: *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly, *Bródy* Ernő és *Joanovits* Pál a főváros hivatalos küldöttségének tagjai és csupán a véletlennek összejátszása, hogy az illetők közül hárman országgyűlési képviselők is. A főváros ilyenformán nyolc tagú küldöttséggel képviselteti magát a newyorki Kossuth-ünnepségen. Ugyancsak napirend előtt szólalt fel *Dinich* Vidor is, aki erélyesen sürgette meg a szolgálati idejüket betöltött elüljárók nyugdíjazását, majd intervenciót kért aziránybam, hogy a népjóléti miniszterium minél előbb hagyja jóvá a Szent István-kórház röntgen-laboratoriumára vonatkozó közgyűlési határozatot.

Scheuer Róbert referált utána a közlekedés kérdéseiről és rámutatott arra, hogy a párt követelte legelőször a villamostarifa leszállítását, sőt erre nézve annakidején tervezetet is készített.

Szilágyi Lajos felszólalásában azt kívánta, hogy a BSzKRT vezetőségében történő személyi változásokat fel kellene használni azoknak a közlekedési követelményeknek a biztosítására, amelyek a polgárság részéről megnyilvánulnak. Az autóbuszüzemnek a BSzKRT-ba való beolvasztásához is csak fentartásokkal hajlandó hozzájárulni.

Rónay Károly az elsőkerületiek nevében a *svábhegyi fogaskerekű vasút villamosítását sürgette meg,* majd

Ugron Gábor szólalt fel, aki Szilágyi felszólalására reflektált és megállapította, hogy az autóbusz és a BSzKRT egyesítése ezidőszerint még konkrét formában sehol sem került tárgyalás alá. A maga részéről különben az egyesítés híve, mert szerinte

a város közlekedési vállalatait egyöntetű vezetés alá kell helyezni,

hogy azok egymással ne konkurrálhassanak.

Hoór-Tempis Mór ugyancsak az elsőkerület panaszainak adott hangot és közölte, hogy az elsőkerület közlekedési és útrendezési kívánságait legközelebb memorandum formájában fogják konkretizálni. A továbbiakban felhívta a pártvezetőség figyelmét arra, hogy *Budapest közlekedési problémáit mindaddig nem lehet megoldani, amíg végleges közlekedési, telepítési és városrendezési-programm nem készül el.* E három részletes és végleges programmnak természetesen teljes összhangban kell készülnie. Budapest közlekedése nehéz probléma, mert itt minden talpalatnyi helyet beépítettek, nincsenek tágas terek és annak idején nem gondoltak a hídfők kiképzésére. *Nincs végleges csatornázási terv.*

A rövidesen szükségessé váló új vízvezetéknek még az előmunkálatait sem kezdték el.

Nincs a BSzKRT-nak sem fejlesztési programmja. Nagy baj, hogy a régi városi és közuti vasút között még ma sincs szerves összefüggés, ami van, az csak formai. A tanács hibás mindezekért annyiban, mert műszaki szakkérdésekben sohasem hallgat meg külső szakértőket. Ezeket az említett programmokat és terveket sok évre terjedő alapos munkával lehet csak elvégezni, amihez már most hozzá kell fogni. A BSzKRT és az autóbuszüzem egyesítését már az üzemvizsgáló-bizottság is tárgyalta annakidején és megállapította, hogy e kettőt egyesíteni nem lehet. Műszakikezelés és technikai tekintetben a kettő teljesen heterogén. Az egyesítés nem fogja előbbrevinni a feladatok megoldását, viszont azt eredményezi, valószínűleg, hogy egyik, vagy másik ág elsorvad, illetve stagnál a másik rovására. A közlekedési program elkészítésénél tekintettel kell lenni arra, hogy

az uccaszinten ma már a közlekedést közúti-vasútakkal lebonyolítani nem lehet.

A jövő fejlődésprogrammja az, hogy a perifériákon a földalatti gyorsvasút a belterületeken pedig kizárólag az autóbuszforgalom fejleszthető. Rámutatott még arra is, hogy

Budapesten kevés az autótaxi.

Brüsszelben minden soffőr kaphat taxi-igazolványt, akinek az állampolgársága rendben van és lefizet 1000 belga frankot. Ott olcsó is a bérautó, mert ezeknek az embereknek kevés a rezsijük. *Az engedélyek kiadásánál mi se féljünk a kisemberektől.* A baleseti kártérítések kérdését biztosítással könnyen meg lehet oldani. *Rómában* 8000 bérautó van, pedig a városnak csak 850.000 a lakosa és a területe is kisebb, mint Budapestté.

Holtzer Nándor villamosmegállót sürgetett a Kossuth Lajos ucca számára és *kifogásolta, hogy egy külföldi árúház kedvéért több megállóhelyet létesítettek a Rákóczi úton.*

Battenberg Lajos pedig az arénaúti egységes villamosforgalom megindításának halogatását kifo-

gásolta, általában a VII. kerület közlekedési mizériáiról szólt és hangoztatta a polgárság elkeseredését a BSzKRT ellen, amely nem honorálja az adófizetők kívánságait.

Gaár Vilmos elnök bejelentette, hogy a BSzKRT elleni panaszokat a jövő hétfőn, a közigazgatási bizottság ülésén szóváteszi.

Bayer Antal azt kívánta, hogy a Körönd és Podmanczky utca között állítsák vissza a régi villamosmegállót.

Girardi Tibor a retekuccai villamosátszállás nehézségeit tette szóvá és azt az óhaját fejezte ki, hogy az 1-es autóbuszt hosszabbítsák meg, lehetőleg a Gellért-térig, a Fővám-tér helyett.

Sümeghy László panasz tárgyává tette, hogy a kelenföldi vonalon több villamosrelációt megszüntettek, pedig ez a pályaudvar egyre forgalmasabb.

Pompéry Elemér után

Scheuer Róbert

reflektált a felszólalásokra. *Közölte, hogy Rákosfalva és Kőbánya között 19-es jelzéssel már júliusban autóbuszvonal nyilik meg, a fogaskerekű villamosítása folyamatban van és elkészült a BSzKRT fejlesztési programja is,* de ezeket a kérdéseket erősen hátráltatta az igazgatókérdés megoldatlan volta. *A HÉV. elleni panaszokról szólva, megemlítette, hogy a társaságban hajlandóság mutatkozik egyes belterületi vonalak átadására, amely esetben megszünnének a mostani panaszok és nehézségek.* A megállóhelyek kérdésében is közbenjárást igért. Végül rámutatott arra, hogy *az 1-es autóbuszvonalat ezidőszerint a Gellért térig meghosszabbítani nem lehet azért, mert ebben a relációban azok a régi elektromos autóbuszok vannak üzemben, amelyek még azt a legkisebb emelkedést sem birják el, amelyek a hídfőknél vannak.* Mihelyt azonban az új kocsik beilleszthetők lesznek a forgalomba, a járatok a Gellért térig fognak közlekedni.

Szentirmay Imréné, *Popelka* Dávid és mások felszólalása után az ülés 9 óra után véget ért.

Amerikában az osztatlan magyar Budapest reprezentánsai leszünk — mondja Kozma Jenő

Az Egységes Községi Polgári Párt elnöke Amerikába történt elutazása előtt nyilatkozott a Fővárosi Hirlap munkatársának — „Csináljanak treuga Deit, nehogy, amíg mi barátokat akarunk szerezni, akciónkba hazulról disszonáns hang vegyüljön"

Dr. Kozma Jenő, országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke hétfőn reggel a főváros képviseletében Amerikába utazott *Kossuth* Lajos newyorki szobrának leleplezésére. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a zarándok-csoport elindulása előtt beszélt *Kozma* Jenő dr.-ral és érdeklődött az amerikai út jelentőségéről, valamint a fővárosi adminisztrációnak a pártvezérek hat heti távolléte alatt kifejtendő működéséről.

Kozma Jenő dr.

a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Távollétünk alatt a fővárosi adminisztrációban *különlegesebb bonyadalmak nem állhatnak elő.*

Minden olyan kérdést, aminek politikai vonatkozása van, elintéztünk és pedig pártközi megállapodások útján.

Így intéztük el a *Beszkárt-kérdést is.* Egyetlen kérdés áll még nyitva: az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* részvényeinek átvétele. Ebben a kérdésben is döntött a 12-es bizottság, de azt hallom, hogy a baloldali pártok egyik-másik tagja abban mesterkedik, hogy nehézségeket gördítsen az ügy síma lebonyolítása elé. Baloldali részről rendkívüli közgyűlés összehívásáról tárgyalnak, illetve tervbe vették, hogy *a kérdés részleteit a közgyűlésen pertraktálni fogják.* Figyelmébe ajánlom a baloldali bizottsági tagoknak, hogy a *12-es bizottság kompetenciáia ellen megokolatlanul emelnek kifogást.* Emlékeztetem őket arra, hogy a 12-es bizottság a multban is hasonló, ennél nem kisebb fontosságú ügyeket intézett el a maga hatáskörében, ilyenek voltak például a Városi Villamos átvétele, vagy a kölcsönügyletek és más egyebek. *Természetesen ki kell kérni a közgyűlés utólagos jóváhagyását.* Értesülésem szerint különben *Ripka főpolgármester a szerdai közgyűlésen, napirend előtt, bejelenti a 12-es bizottság határozatát.* Egyébként arról is tudomásom van, hogy

a baloldali bizottsági tagok egy része a Pénzintézeti Központ garanciája után feladja a negáció álláspontját és hajlandó az átvételhez hozzájárulni.

Ez annál inkább logikus eljárás lesz, merthiszen *mi éppen Baracs Marcell indítványát fogadtuk el.*

— Ilyen körülmények közt minden reményem megvan arra, hogy *távollétünkben a fővárosi adminisztráció menete nyugodt lesz.*

— Most, hogy útrakelünk a demokrácia hazájába, hangsúlyozni kívánom, hogy mi odakinn valamennyien

Budapest népét képviseljük felekezeti, társadalmi és osztálykülönbség nélkül.

Odakinn *lehullanak azok a válaszfalak amelyeket a pártpolitika emel közénk: mi ott az osztatlan magyar Budapest reprezentánsai vagyunk. Én így fogom föl küldetésemet és ebben a felfogásban osztozik velem a főváros küldöttségének valamennyi tagja.*

— Amerikából hazatérve kerülőt csinálunk. Mi, a főváros kiküldöttei

ellátogatunk Londonba is, ahol tisztelgünk Rothermere lord előtt.

— Én egyébként *Józan* Miklós unitárius püspök-helyettessel meglátogatom Boston városát is, ahol *az amerikai unitáriusok vezetőivel fogunk tárgyalni.* Itt lesz *Smith* Jeremiás, a volt népszövetségi főbiztos is, aki iránt Magyarország nagy hálára van kötelezve.

— E két kitérés miatt utunk időtartama meghosszabbodik *és így csak április közepe táján érkezem haza.*

— *Kívánnatos volna, ha ez alatt a hat hét alatt a törvényhatóság falai között teljes volna a béke a pártok között.* Búcsúzóul arra kérem Budapest törvényhatósági bizottságának tagjait: *csináljanak treuga Dei-t, nehogy azalatt, amíg mi odakünn barátokat akarunk szerezni nagy ügyünknek, amerikai akciónkba hazulról disszonáns hang vegyüljön...*

Ereky Károly felszólítja a magyar mérnököket, hogy pályázzanak a földalatti gyorsvasút megépítésére

A főváros ugy a külföldi, mint a magyar állampolgároknak megadja az előmunkálati engedélyt — Másfél esztendő kell az előmunkálatok befejezésére

Az utóbbi időben sorozatos, komoly tárgyalások folytak az illetékes tényezők között *a földalatti vasut* felépítéséről. A 12-es bizottság legutóbbi ülésének napirendjére is felvették ezt a kérdést, amennyiben *Ereky* Károlyt fölkérték arra, hogy a földalatti vasút problémáját és az ezzel kapcsolatosan lefolytatott tárgyalások anyagát ismertesse.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa szükségesnek tartotta, hogy ebben az ügyben *Ereky* Károlynál érdeklődjék.

Ereky Károly,

volt miniszter a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A tizenkettes bizottság mult heti ülésén nem került sor a földalatti vasút problémájának ismertetésére. Délután 4 óráig tartott ugyanis a vita az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* átvételének kérdéséről. A tizenkettes bizottság

legközelebbi ülését csak akkor tartja meg, ha a pártok vezetői hazatérnek amerikai Kossuth-zarándoklásukból.

A dolog érdemi részét illetőleg annyit lehet megállapítani, hogy *Sipőcz* Jenő polgármester *döntött már és e döntés szerint semmi akadálya sincs az előmunkálati engedély kiadásának.* Mindazoknak, akik pályázataikat beadták, vagyis engedélyt kértek a földalatti vasút előmunkálatainak megkezdésére, — legyen a kérelmező akár külföldi, akár magyar állampolgár —

a főváros meg is adja az előmunkálati engedélyt.

Ennek az engedélynek a megadása csak azt jelenti, hogy *a kérelmező saját erejére támaszkodva, saját veszélyére és saját felelősségére tanulmányokat folytathat.* Megvizsgálhatja, — mint ahogy meg kell vizsgálnia — a geológiai viszonyokat, elkészítheti a szükséges tervrajzokat, megfogalmazhatja a szerződést, melyet majd a fővárosnak nyujt be, — szóval

mindazokat az előmunkálatokat elvégeztetheti, amelyek a végleges terv elkészítéséhez szükségesek.

Ezeknek az előmunkálatoknak az elvégzésére másfél esztendő szükséges. A Baross-féle vasútépítési törvény szerint *senkitől sem lehet az előmunkálati engedélyt megtagadni, ha vállalkozó akad, most is ez a helyzet.* Én a magam részéről

remélem, hogy legalább 5—6 magyar mérnök fog pályázni.

Eddig csak a *Schiffer-cég* pályázott. Itt van tehát az alkalom, hiszen *a magyar mérnökök úgyis panaszkodnak, hogy nem foglalkoztatják őket. Tessék tehát pályázni, vegyenek részt az előmunkálatokban, nyujtsák be pályázataikat és ha nincs tőkéjük, keressenek maguknak külföldi tőkéseket, akik ilyen befektetésre vállalkoznak.*

— Egyelőre tehát a földalatti vasút problémájának megoldása felé csak az első lépést tettük meg. Másfél esztendő kell az előmunkálatok elvégzéséhez, *a felépítés módozatairól és részletkérdéseiről igazán korai volna még beszélni.*

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

LUDOVIKA AUTÓCAROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

Oelschläger Mihály és Társa Utódai
Cégtulajdonos: VÉRIES REZSŐ okl. gépészmérnök
Budapest, VI, Váczi út 69. Telefon: Lipót 918—08
MÉRLEGGYÁR. Gyártunk: egyensuly-, tizedes- és tolósulyos mérlegeket, szekérhídmérlegeket. Gyorsmérlegek, önműködő mérlegek.

CSASZÁR IMRE
Linoleum és falikárpit nagy választékban
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11. Telefon: Józs. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készítése.
Szakszerű munka. :: Ajánlatok díjmenteson.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

Mindennemü ruházati cikkek, cipők legolcsóbb beszerzési forrása a **»KÉVE«** *Ruházati Áruház Szövetkezet*
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 20

Horthy Miklós kormányzó ünneplése a nyolcadik évfordulón

A magyar nemzet szívből fakadó, bensőséges, meleg családi ünnepet ült ezen a héten, bensőséges meleg családi körben ünnepelte nyolcadik évfordulóját annak az eseménynek, hogy a nemzetgyűlés nagybányai *Horthy* Miklóst Magyarország kormányzójává választotta. Nyolc esztendő alatt *Horthy* Miklós mély és tiszta vonalakkal írta be nevét a magyar történelem könyvébe és ez a nyolc esztendő sok-sok szomorú lapot fordított el ebben a történelemkönyvben. *Horthy* Miklós kormányzásának bölcsessége sok fájdalmas emlékét feledtette a múltnak, a konszolidáció, amelyet nagyszerű munkatársai segítségével megteremtett, ismét békés és nyugodt idők felé vezette az országot. A háború és a forradalmak gyötrelmei, a trianoni szörnyű igazságtalanság fájdalmai után nyugodt, békés polgári munka folyik az országban és hogy ez így lehet, azt legnagyobb részben az államfő bölcs kormányzásának köszönhetjük. Ezért ünnepelte az ország apraja és nagyja, társadalmi és felekezeti különbség nélkül boldog örömmel *Horthy* Miklós kormányzásának jubiliumát. Budapest népe pedig szeretettel, hálával hajtotta meg az elismerés lobogóját a kormányzó előtt.

Harminc millió pengőt hagytak tavaly Budapesten az idegenek

Jelentékenyen megnövekedett idegenforgalmunk aránya, megközelíti a bécsit és jóval nagyobb, mint Prágáé — Lobmayer tanácsnok nyilatkozata

Messze van még ugyan az az idő, amikor Budapest egészen méltó helyre kerül az idegenforgalmukról nevezetes emporiumok sorában. Még egészen messze vagyunk a világ minden tájáról frekventált „fürdőváros" álmától és még igen sokat kell fáradozni, alkotni, áldozni, amíg Buda kincsei, páratlan értékű gyógyforrásaink egyenlő fegyverekkel vehetik fel a versenyt *Karlsbad* és a többi világfürdő forrásaival, — de *már most is mutatkoznak örvendetes jelek*, amelyek megerősítenek bennünket a jövőbe vetett hitben. A most nyilvánosságra hozott idegenforgalmi statisztika szerint

a főváros áldozatkészsége és a külföldi relációk sorozatos kiépítése nem hiábavaló,

mert a mult esztendőben már *tizenháromezerrel több idegen fordult meg Budapesten, mint az előző évben.*

A főváros idegenforgalmának lelkes propagátorához,

Lobmayer Jenő dr.

tanácsnokhoz fordultunk kérdésünkkel, hogy tájékoztassa a nyilvánosságot az eddigi eredményekről és a követendő további programmról. *Lobmayer* tanácsnok a következőkben fejtette ki a programot:

— A budapesti idegenforgalom *örvendetes emlékedéséről adhatunk számot*, ha figyelmesen megvizsgáljuk az 1927. évi idegenforgalomról készített *statisztika adatait*. Az a számszerű eredmény, amely ezekből az adatokból elénk tárul, a maga matematikai valóságában *messze felülmul minden reménykedést, minden optimista várakozást.*

— 1927. évben a székesfővárosba

260.870 szállodában megszállt idegen utas érkezett,

s *itt összesen 654.088 éjjelt töltött.* Ha figyelembe vesszük, hogy 1926-ban *csak 247.607 idegen* járt nálunk és ezek 609.030 éjszakát töltöttek nálunk, úgy

az érkezők számánál 13.263, az itt töltött éjszakákban pedig 42.058 többlet mutatkozik,

ami *önmagában véve is jelentős eredmény*, s jelentőségében csak nő, ha azt is megjegyezzük, hogy *maga az erősen felülmult 1926. év már igen nagy fejlődést mutatott az 1925. és az előző évekkel szemben.* Örvendetes javulást látunk akkor is, ha az idegen utasok számát a lakosság számához viszonyítjuk:

A tavalyi 25.8% arányszámmal szemben 26.8% eredmény mutatkozik, ami csaknem megközelíti Bécs idegenforgalmát.

— Az idegen vendégek nemzetiségét nézve azt látjuk, hogy legtöbben (19.775-en) *Ausztriából voltak Budapesten.*

örvendetesen emelkedett az amerikaiak száma is.

Tavaly 5071-en kerestek fel bennünket az *U. S. A.*-ból, míg 1927-ben már *6574-re emelkedett ez a szám.* Csehországból 18.786-an, Romániából 16.230-an, Németországból 11.924-en, Jugoszláviából 7987-en, Amerikából 6574-en, Angliából 3101-en, Olaszországból 2181-en, Franciaországból 1708-an, Svájcból pedig 1439-en jártak nálunk.

— Hónapok szerint vizsgálva az idegenforgalmat, azt látjuk, hogy

átlag 20.000 idegen utas érkezett havonta Budapestre

s itt átlag 50.000 éjszakát töltött el, vagyis *fejenkint átlag két és fél éjjelt időztek Budapesten.* Az egyes hónapok közül *február a leggyengébb* melyben 17.010 idegen 40.529 éjszakát töltött nálunk, *erősebb forgalom márciusban* volt, a Tenyészállat-kiállítás és vásár idején, 23.317 érkezővel, 55.636 éjszakával. Mozgalmas volt még a május, a *Nemzetközi Tavaszi Vásár* hava, amikor 25.228 idegen 63.713 éjjelt időzött Budapesten. Augusztus, a *Szent István Hét* is sok idegent vonzott. E hónapban 24.978-an jöttek és 61.930 éjjelt töltöttek itt. Valamennyi között mégis

szeptemberben, a nagy kongresszusok hónapjában volt legnagyobb az idegenforgalom,

26.549 idegen látogatóval, akik 69.804 éjszakát időztek körünkben. Ha a kimutatott érkezők számából levonjuk a csonka országból érkezetteket, még mindig 94.869 külföldi utas marad, ami *25%-kal több, mint 1926-ban volt.*

— Nem szabad lekicsinyelnünk, hogy látszólag kicsi a hozzánk érkezett külföldiek száma, mert a mi eredményünk abszolut számokban is jobb, mint pl. *Prágáé, ahova 1927-ben csak 80.000 külföldi érkezett;* jelentőségében felülmulja Münchenét, ahol 798.849 vendég közül csak 98.506 volt tényleg külföldi, s *relative kedvezőbb mint Berliné*, ahol 1927-ben 1,746.110 látogató fordult meg, de közülük valójában csak 225.566 volt külföldi.

— 1885 óta, amióta idegenforgalmi statisztika készül, — *egyetlen évben sem volt oly sok idegen Budapesten, mint 1927-ben*, mert az itt megforduló külföldiek számát 30.000-es átlagot számítva, csak a milléniumi esztendő multa felül a maga 59.159 látogatójával, míg

1919-ben 13.011-re csökkent az idegenforgalom.

— Nem érdektelen rámutatni arra a *gazdasági haszonra, amelyet Budapestnek az idegenforgalom jelent.* Ha az itt időző idegenek nagyobb kategoriájának napi összkiadását *harminc* pengőben, a luxusszállókban élőkét pedig napi *60 pengőben tételezzük fel*, — s átlag két és fél, három napi tartózkodást számítunk,

kerek harminc millió pengő az az összeg, amit az idegenek hoznak Budapestre.

Ez a tekintélyes összeg az ipar és kereskedelem csatornáin szétömölve *pezsgést hoz az egész főváros gazdasági életébe.* Nehéz volna kiszámítani azt a közvetlen és közvetett *adójövedelmet*, amely ez összeg nyomán *különböző formában a főváros pénztárába befolyt.*

— Mindezeket egybevetve örömmel állapíthatjuk meg, hogy az 1927. év idegenforgalmi eredményei úgy önmagukban véve, mint a multtal összehasonlítva, s úgy külföldi, mint belső vonatkozásaiban *csak megelégedéssel tölthetnek el mindenkit, s fokozott bizalommal nézhetünk a jövő felé.*

— Sokat remélünk a multhéten nálunk járt *Kelettengeri fürdőszövetség igazgatóinak látogatásától.* Az itt időző urak — *akik csaknem kivétel nélkül polgármesterei is a Keleti tenger mentén fekvő német fürdővárosoknak* — őszinte barátsággal váltak el tőlünk, s

megigérték, hogy a náluk megforduló turistáik, főleg a tengerentúliak figyelmét fokozottan fogják felhívni Budapest és Magyarország szépségeire

s a lehető legnagyobb számban irányítják őket felénk, további útiprogrammjuk során.

„PALATINUS"
EPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 121-45
Budapest, V., Rudolf tér 6.

LANYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

Hirmann Ferenc tömöntőde, rézárugyár
Budapest, VII., Csányi-ucca 7-9. Telefon: József 460-49
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök stb. továbbá „Pax" szab. kézi tüzoltó készülék stb.

KÉRI LAJOS vizsgazott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépmű ely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javítása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamók és indítók javítása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

KRISCH FEKETE JÁNOS
tetőfedő mester
Telefon: J. 434-11. BUDAPEST I., Karolina-út 16.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Világszabadalom!
Megtakarít 75 százalékot!
A „TÖREKY"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már melegvizet ad és 15 perc alatt 2 KILÓ FA eltüzelésével 180 liter 42° C MELEGVIZ előállítását teszi lehetővé. Ezáltal EGY FÜRDŐ KESZITÉSE 9 FILLÉRBE kerül.
SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ.
Legolcsóbb fürdőkályha!
Készíti: Maurer Sándor
Budapest, I., Attila ucca 31

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

LUXFER ÜVEGBETON

HAAS és SOMOGYI R.T.
BUDAPEST-VI-FRANGEPÁN-U-7

A lakásügyi bizottság halálra ítélte a kőbányai szőlőtelepet

Meg van a remény azonban, hogy megváltoztatják ezt a döntést, amely a közterheket megokolatlanul növeli

Becsey Antal nyilatkozata a kézmüvestestület székházáról

A főváros lakásügyi bizottsága az elmult héten ülést tartott, amelyen több érdekes építkezési kérdés szerepelt. Igy a többi között napirenden volt a kőbányai *városi szőlőtelep* megszüntetésének kérdése is azzal kapcsolatosan, hogy ezt a területet családi házak építésére engedjék át. A bizottság rendkívül hosszú vita után *egyetlen szótöbbséggel* úgy döntött, hogy a területet átengedi családiházak építésére, ami egyszersmind azt jelenti, hogy

a főváros a kőbányai szőlőtelepet megszünteti.

Egyelőre természetesen csak a lakásügyi bizottság határozatával állunk szemben, mert hiszen a végleges döntésig még néhány fórumot meg kell kérdezni.

Ebben az ügyben beszéltünk

Becsey Antal

kormányfőtanácsos, törvényhatósági bizottsági taggal, aki a lakásügyi bizottság vitájában élénk részt vett. *Becsey* Antal a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

Egyetlen szótöbbséggel

— A vita során kifejtett álláspontom az volt, hogy a tanácsi javaslatot kell elfogadnunk. A középítési ügyosztály ugyanis szembehelyezkedett a benyujtott kéréssel és azt javasolta, hogy ne ezt, a szőlővel beültetett telepet vegyék igénybe a kérelmezők, hanem *nyujtson nekik a főváros más építkezésre alkalmasabb területet.* Az ügyosztály azzal okolta meg javaslatát, hogy a kőbányai szőlőtelep fenntartása kívánatos, de különben is ez a terület messze van a főváros belsejétől és éppen ezért *közművekkel való ellátása rendkivüli nehézségekbe ütközik.* Az ügyosztályi javaslat úgy szólt, hogy mindaddig, amíg a városnak vannak közelebb fekvő és közművekkel ellátott területei,

fölösleges pénzpocséklás volna közműveket bevezetni a város belsejétől távol eső telepre.

Csak újabb közterheket jelentene egy ilyen megokolatlan és helytelen elhatározás. Én a magam részéről ezt a megoldást teljes egészében a magamévá teszem és meg vagyok győződve arról, hogy *lesz módunk reparálni a lakásügyi bizottságnak egyetlen szótöbbséggel hozott döntését.* Hátra van még ugyanis a pénzügyi bizottság állásfoglalása, valamint a közgyülés hozzájárulása is. Bizonyosra veszem, hogy *ezeken a fórumokon nem fog keresztül menni a lakásügyi bizottságnak a kőbányai szőlőtelep megszüntetésére vonatkozó határozata.*

— Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy minden vonatkozásban szívesen látjuk a lakásépítést. Nem vagyok ellene a családiház-építkezési rendszernek sem, de

ezzel az építkezési móddal óvatosan kell bánnunk.

Éppen a kultúra óriási haladására való tekintettel kell hozzáidomítani magunkat azokhoz a feltételekhez, amelyeket kultúrközösségben élő egyéneknek a kereseti körülmények és szociális viszonyok szabnak meg.

Társasházak vagy családiházak

— Nézetem szerint az illetékes tényezőknek *társasházak* építését kell szorgalmazniok, főként azért, mert ezek a házak higiénikusabban építhetők fel, mint a *családi házak.* Társasházak az iskolához, és másfajta kulturintézményekhez közelebb építhetők, mint a családiházak, amelyek *csak a kültelkeken létesithetők.* A társasházakra vonatkozó törvény lehetővé teszi, hogy *a lakás magántulajdon legyen.* Annál feltünőbb tehát, hogy

a törvény életbeléptetése óta egyetlen ilyen társasház sem épült.

mert az időközben felépített úgynevezett társasházak csak a régi szövetkezeti formában létesültek. A kertvárosban érdekeltek is úgy határoztak, hogy nem a külvárosban építkeznek, hanem kultúrvárost akarnak létesíteni, éppen ezért közelebb fekvő területeket kérnek. Ezt a kérést teljesen megokoltnak tartom és az általam most említett megokolás alapján *szabályrendelet megalkotását tartom szükségesnek abból a célból, hogy az épiteni akaró közalkalmazottak megfelelő területet kapjanak.* Aki mindenáron családi házat akar, *az menjen ki a rákosmenti telepekre,* akik azonban kulturközösségben akarnak élni, azok — ne a kőbányai szőlőtelepen — hanem Kelenföldön a Lenke úton, vagy a Bertalan uccában, esetleg a tisztviselőtelepen kapjanak telket.

Három hónap mulva megkezdődhetik a kézmüvespalota építése

Szóvátettük a *kézmüvestestület székházának építkezése körül felmerült nehézségeket is.* Erre vonatkozóan *Becsey* Antal a következőket jegyezte meg:

— Ez a kérdés most van elintézés alatt és remélem, hogy sikerül a feltornyosult akadályokat elgördíteni. Az iparos és kereskedő bizottsági tagok blokkja azzal a szándékkal alakult meg, hogy

méltányos feltételek mellett megszerezhesse a Kisrókus telkét a kézművestestület székházának céljaira.

Először azt mondották, hogy a Kisrókust azért nem lehet erre a célra átengedni, mert ott az Elektromosmüvek akar építkezni, csakhamar kiderült azonban, hogy ilyen építkezésre nem kerül sor. Ugyanezt állitották a gázmüvekről is, ami szintén nem aktuális. Hosszas tárgyalások után végül azt az ötletet vetették föl, hogy ezen a területen *müvészházat, vagy szállodát kell épiteni.* Ezt a tervet is elejtették, mert hiszen kulturház céljaira díszesebb, nyugalmasabb és a nagy forgalomtól távolabb eső területet kell kiszemelni. De különben is ez a terv még korai kérdés, *a kézműiparosságnak pedig már évtizedek óta hangoztatott kivánsága az, hogy Budapesten székháza legyen.* Ezt a kívánságot akarja most megvalósítani a kézművestestület vezetősége annál is inkább, mert

a székház építkezése pénzügyileg alá van már támasztva.

Az IOKSz., a Fővárosi Kisipari Hitelintézet, valamint a budapesti ipartársulatok nehéz béreket fizetnek, amelyeknek megtakarítása csak megerősíti azt a pénzügyi alapot, amelyen az építkezés megvalósítható. Én a magam részéről mindent elkövettem és el fogok követni, hogy *ez a terv valóra váljék.* Rövidesen a kisajátító bizottság elé kerül ez a kérdés, majd a pénzügyi bizottságot és a közgyülést fogja foglalkoztatni. Mihelyt megkapjuk az engedélyt, azonnal elkészítjük a terveket és *három hónapon belül már meg is kezdődhetik az építkezés.*

Bucsuzó az Amerikába zarándokló magyaroktól

Ripka Ferenc főpolgármester megható szavakkal mondott istenhozzádot a főváros küldöttségének

Ünnepélyes külsőségek és a szeretet megnyilvánulásának ezer jele között *indult el útjára hétfőn reggel az Országos Amerikai Kossuth Zarándoklat résztvevőivel egyidőben a székesfőváros küldöttsége.* A kora reggeli órákban zsúfolásig megtelt ez alkalommal a Keleti pályaudvar csarnoka, ahol különvonat várta az Országos Zarándoklat résztvevőit, míg báró *Perényi* Zsigmond, az Országos Küldöttség vezetője és a székesfőváros küldöttsége a reggeli bécsi gyorsvonat párizsi hálókocsiaiban foglaltak helyet. Már 7 óra előtt megérkeztek a pályaudvarra a főváros kiküldöttei: *Sipőcz* Jenő polgármester, *Liber* Endre tanácsnok, *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly, *Joanovits* Pál és *Bródy* Ernő bizottsági tagok, továbbá *Némethy* Károly főjegyző, a főpolgármesteri hivatal vezetője, valamint *Farkas* Ákos tanácsjegyző, a polgármester titkára. Valamennyien egyszerű utiruhában, a legjobb hangulatban.

Az Amerikába indulókat a váróteremben a rendezőbizottság tagjai fogadták és mindenki nyomban megkapta a szükséges felvilágosításokat, közölték a vasuti kocsi számát, a fülkét, ahol mindenkinek a helye pontosan meg volt jelölve. A búcsúztatón a főváros részéről megjelentek: *Berczel* Jenő tanácsnok, *Csilléry* András és *Petrovácz* Gyula bizottsági tagok.

Közben a perronon felsorakozott a Budai Dalárda, a Székesfővároś Zenekara, a MÁV. munkások Acélhang Dalárdája, amelyek ének és zeneszámokkal emelték az ünnepi aktus hangulatát. *Röviddel utóbb megérkezett Ripka Ferenc főpolgármester, akit lelkesen megéljeneztek.* A főpolgármester nyomban *Perényi* Zsigmondhoz és a fővárosi delegátusok csoportjához sietett és melegen üdvözölte őket. Indulás előtt a főpolgármester magasan szárnyaló ünnepi beszéddel bocsátotta útjára a főváros Amerikába induló képviselőit és többek között a következőket mondotta:

— *A nagy magyar megdicsőülés ünnepére magatokkal viszitek Budapest koszorúját. De nemcsak ezt a koszorút viszitek el, mert messzi utatokra, nagy tengereken át, elkisér benneteket a magyar nép szive és gondolata: milliók gondolata indul veletek Amerika felé és ezek az odaszóló gondolatok lengik majd körül zarándokcsapatotokat, az amerikai nagy magyar ünnepen és Budapest lelke is ott ünnepel majd veletek.* A jó Isten oltalma, Budapest áldása legyen veletek utatokon, amely a szebb, boldogabb magyar jövendőnek lesz a hittérítő missziós útja.

A *Budai Dalárda* ezután elénekelte a Himnuszt, a főpolgármester megilletődve szorított kezet a zarándoklat vezetőjével, báró *Perényi* Zsigmonddal, majd *Sipőcz* Jenő polgármesterrel és mind a kettőt átölelte, megcsókolta. Néhány pillanattal később a főváros küldötteivel elindult a rendes bécsi gyorsvonat, majd utána a zarándokok különvonata robogott ki a pályaudvarról.

Molnár István építész
Budapest, I., Hortfy Miklós-út 36
Telefon: József 385—48

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILAGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon Teréz 296-51 és 290-78.

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VIII., Vas-utca 7. Telefonhivó: J. 14-91

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMÜ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

GÖRSCH kályhás mester Telefon: L. 912-87
Budapest, II. ker., Batthyány ucca 13. sz.
Szabadalmazott töltőkályhái utolérhetetlenek
8 kilogramm szénnel egész nap meleget ad

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

CZIGLER JÁNOS
vörösrézáru- és vegyiipari gépgyár
Kórházak felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készítése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Telefon: József 368—24
BUDAPEST, VIII. ker., Koszorú ucca 12

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/c

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vizvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

LISKA BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 3. Telefon: József 398—00.

Dieselmótoros utihengerek,
Benzin-, szívógáz- és kompressor-nélküli Dieselmótorok
MÓTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ
Budapest, VII., Erzsébetkirályné út 85/87

MENDE-MONDÁK
a városháza folyosójáról

A csodagyermek és a csodamama — Bucsánszky főjegyző — „díszkárpitos" — Ripka főpolgármester tortára éhes csalói

VAN A FŐPOLGÁRMESTERI HIVATALBAN egy bájos, szolgálatkész fiatalasszony: *Erdősné.* Mindenki ismeri, mindenki tiszteli és főként mindenki el van ragadtatva attól az egyéni kedvességtől és diplomáciától, amellyel minden kétségbeesett, kesergő ember ügyes-bajos dolgát elintézi. Ő az összekötőkapocs a főpolgármesteri hivatalban eljáró kérelmezők, bizottsági tagok, deputációk és Ripka főpolgármester között. Ő tehát a titkok legfőbb őrzője, — *a titkárnő.* Annyira nélkülözhetetlen személy, hogy a főpolgármester, amikor a gázgyár vezérigazgatói székéből átköltözött Váci uccai hivatalába, *magával hozta.* Mint mondottuk: ő az ideális titkárnő. Gyors, talpraesett, jóakaratú, titoktartó.

Ennyi jót soroltunk fel itt a nagy nyilvánosság előtt *róla*, holott most éppen *nem is az ő személyi kiválóságairól* van szó. Azaz, hogy mégis csak erről. A *fiáról* akarunk beszélni. A fiáról: *Erdős* Árpádról, akinek a neve elé szombaton került ez a megkülönböztető két betű: „Dr."

— Hogyan? Hát Erdősnének fia is van? Még hozzá akkora, hogy már doktorál? — kérdezheti mindenki, aki ezt a friss, ifjú asszonyt ismeri.

Mi pedig azzal felelünk: Bizony van! Még pedig nem is közönséges halandó. *Valósággal csodagyerek.* Érthető is, hogy az anyja szemeféneye, akiről csak a legnagyobb elragadtatás hangján beszél, s akiért még *hivatalánál is jobban* rajong.

A fiatal úr pedig, aki *most lett jogi doktor, alig 21 esztendős.* Tehát a legirigylendőbb korban van, abban, amelyet néhány esztendő mulásával ő is elérzékenyülten fog visszakívánni. Mindezen túl pedig *pompás hangú baritonista, tehetséges zeneszerző és végül szorgalmas hivatalnoka az Elektromos műveknek.*

A doktorrá avatás március 3-án déli 12 órakor történt meg ünnepélyes külsőségek között a Pázmány Péter Tudományegyetem aulájában. Szinte természetes, hogy az avató-ünnepélyen jelen volt *Ripka* Ferenc dr. és családja, akik oly szeretetreméltóak, hogy soha ki nem vonják magukat olyan alkalom alól, amikor együtt lehet örvendezni, az örvendezőkkel. Rajtuk kívül megjelent *Krivoss* Árpád dr. és felesége, dr. *Kürthy* Lászlóné sz. Ripka Babó, *Papanek* Ernő, a főpolgármesteri hivatal pénzügyi szakértője, *Ladányi* Mátyás dr. egészségügyi főtanácsos, továbbá *Némethy* Károly dr. főjegyző és *Günther* Antal vezetésével az egész főpolgármesteri hivatal. Természetesen ott izgult és lelkesedett *a boldog anya is*, akit mindenért kárpótolt fia életének ez az örömteljes pillanata.

A kedves, fiatal *doktor úr* még külön is emlékezetessé akarta tenni az avatás napját. Ekkor bocsátotta útjára Rózsavölgyi kiadásában *két hangulatos dalát*, amelyet *Ripka Ferencné méltóságos asszonynak ajánlott.* Izig-vérig magyar dal mind a kettő. „A fonyódi parton..." a címe az egyiknek és „Szeretem a magyar nótát..." a másiknak. Nem nehéz kitalálni, hogy a fonyódi dalnak köze van Ripka Ferenc főpolgármester Fonyódon büszkélkedő második otthonához, sőt bizonyos, hogy a poetikus muzsika ott kelt életre a Ripka-kastély meghitt, nyájas hangulatában. Ennek a nótának külön érdekessége még az is, hogy Ripka Babónak, „Fonyód legszebb leányának" kézfogóját énekli meg, aki azóta már boldog ifjú menyecske.

Örülni kell az *ifjúság és tehetség* diadalának.
Erdős Árpád *csodagyermek.*
De akkor Erdősné asszony — *csodamama.*
Mert *csoda az*, hogy neki 21 éves fia van.

Amikor az avatóünnepről együtt mentek el, úgy látszott, hogy a mama leánya — a fiának.

*

A VÁROSGAZDASÁGI ÜGYOSZTÁLY derék és érdemes főjegyzőjéről, *Bucsánszky* Bertalanról eddig tudtuk, hogy a közigazgatás alapos ismerője; hogy ügyosztályának nélkülözhetetlen főtisztviselője; hogy példás családapa; hogy szabad óráiban *lelkes hive a horgászsportnak*, de arról mindezideig nem tudtunk, hogy egyuttal — *kárpitos* is. Erről most szereztünk tudomást. A sokoldalú Bucsánszky tehát egy újabb oldalát tárta a nyilvánosság elé. S hozzá ez a kárpitosság nem olyan egyszerű valami. *Díszkárpitosi* címmel büszkélkedhetik Bucsánszky. Olyasmi ez, ami még ezideig a kárpitos iparban nem jutott senkinek. De lássuk csak mit mondanak erről maguk a kárpitosok a hivatalos közlönyükben. Mert a hivatalos kárpitos-lap első oldalán közli a megtisztelő kinevezést. „Az első tiszteletbeli kárpitos és díszítőmester: Dr. *Bucsánszky* Bertalan." Ez a címe a szakközlöny fontos bejelentésének, amelv a következő érdekes indokolással folytatódik: *„Mint ahogy az egyetemek a díszdoktorságot*, a városok a díszpolgárságot egy-egy arra érdemes kiválóságnak megtiszteltetésük jeléül felajánlják, úgy ajánlja fel ipartestületünk *40 esztendős jubileumi ünnepén* iparhatósági biztosunknak a *„díszkárpitos és díszítőmester"* cimét." Egyszóval hát Bucsánszky Bertalan a főváros részéről kirendelt iparhatósági biztosa a kárpitos szakmának, akinek érdemes tevékenységét ezzel a szép kitüntetéssel akarja jutalmazni az ipar. Egész oldalra terjed a kárpitos-közlönynek az a cikke, amely Bucsánszky érdemeit felsorolja és őt magasztalja. „Mint iparhatósági biztos igazán *felette áll minden dicséretnek*" — írják róla, majd később kifejtik, hogy a kárpitosság ezzel az eddig nemcsak nálunk, hanem a külföldön is szokatlan kitüntetéssel tulajdonképpen a saját foglalkozását és mesterségét tiszteli meg.

„Képesítés nélkül" (már a kárpitos iparban való tanonckodás hijján) lett díszkárpitos Bucsánszky főjegyző. Az új ipartestületi tag természetesen *a jövőben sem fog diványokat újra rugózni és foteleket behúzni kárpittal*, hanem — ha ugyan ez még lehetséges — *többet fog dolgozni* a részére kijelölt hatáskörben *a kárpitos kisiparért.*

Üdvözöljük Bucsánszkyt a *sporthorgászt* és *díszkárpitost.* Reméljük, hogy a közelgő városházi tisztújítás során, *mint horgász* „kifog", *mint kárpitos* pedig szőnyegre kerít egy — *tanácsnoki állást.*

*

ISMERETLEN CSALÓK ellen feljelentést tett *Ripka* főpolgármester. Képzeljék csak: a csalók mire nem vetemedtek? *Jóféle tortákat, izletes szalámit, rózsáshúsú sonkát, viruló narancsot* vásároltak egy előkelő budai cukrászdában, illetve csemegekereskedésben a főpolgármester „számlájára". *Ripka* Ferenc nevének olyan a varázsa, hogy a várbeli cukrász és a budai csemegés boldogan szolgáltatta ki a pompás ennivalókat „hitelbe". Kell-e vajjon a főpolgármesternél becsületesebb adós? Vigyék akár az egész üzletet is!... A jámbor kereskedők csak éppen arra nem gondoltak, hogy, ha a főpolgármester tortára, sonkára, narancsra éhezik, akkor nem fogja mindezt „felírásra" megvásárolni, hanem mindjárt küldi is a számla összegét.

Így tehát a furfangos csalók pompás lakomát rendezhettek, s bizonyára még vendégeket is hívtak az ötórai teára, amely mellett ott díszelgett a szendvicsekké alakított sonka, a felszeletelt szalámi, a háromszögekké formált *hat* torta (mert bizony nem volt kevesebb mint hat!) és a cikkelyekre bontott narancs, amelynek bikavérszerű nedűtől kicsattanó gerezdjei hivogatóan kellették magukat. Bizonyos, hogy mindezek után néhány jóféle *likörrel* telített üveg is „csapraverődött."

A lakoma tetejébe pénzben sem szenvedtek hiányt a ravasz ismeretlen tettesek, akik a kicsalt torták mellé a cukrászdában még *harminc pengőt* is szereztek. „Elfelejtettünk magunkkal pénzt hozni — mondták szendén — hogy az asztal díszítéséhez *virágot* vehessünk. Kérünk harminc pengőt, mindjárt visszaküldjük".

Persze még ma sem küldték, de sohasem fogják küldeni.

Ripka főpolgármester most *feljelentette* a főkapitányságon a csalókat, akik minden furfangjuk mellett is csak *együgyü, kezdő csalók.* Csalócskák. A főpolgármester nevében tortákra éhezni!? A főpolgármester nem is szereti a tortát.

„Ha már..." — mondja a pesti argot. *Ha már* csalnak, akkor legalább valami *plauzibilisebb alapon és kiadósabb formában.*

Például...

Például menjenek át a városházára és ott mondják azt: a főpolgármester üzeni, hogy a tisztviselők felemelt illetményeit (amely hónapok óta késik) ki lehet fizetni... *Azonnal megkezdik a kifizetést...*

Vagy: A főpolgármester békét akar a BSzKRT körül... *Béke lesz.* Vagy vihart akar... *Vihar lesz.*

Járuljanak hozzá a főpolgármester nevében nagyszabású beruházásokhoz. *Megkezdődik a beruházás.*

Vegyenek az ő kontójára *három autót, száz autobuszt, vegyenek bármit*, csak ne hat tortát, mert ezzel önmagukat kompromittálják.

Elárulják kisstílüségüket.
Ezek nagyszabású csalók!?...
Dehogy!
Ezek éhes *torta-falók!*

Gyuribandi

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bőrmellénygyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Kőr tisztviselőknek engedmény!

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világítótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogéntorrasztó **BUDAPEST**
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

GULA R. T. TETŐFEDŐ vállalata VI, Teréz körút 3
Eternit, cserép, kátránylemez fedések

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari gépraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korál-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

Gombos Benő okl. gépészmérnok vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—52.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

FUST LASZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

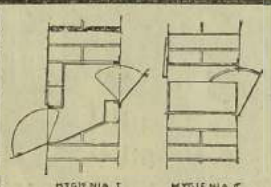

„HYGIENIA"
szemétgyüjtő és kiüritő
Szab. bej.
Nyilt folyosórendszerben épitett uj vagy régi bérházak konyhafalában könnyen elhelyezhető gyüjtőszekrények.
A folyosóról bármikor gyorsan kiüríthető.
Kérjen részletes ismertetést!
Gyárt a: FRIM MÓR laka osüzeme
VI., Szondy ucca 84. Telefon: Teréz 143-73.

TELEFON: J. 395—78 **HLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasúi, hídépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

„SECOND" jelzésű friss amerikai
köpeny és tömlők
mint: **Fisk, Kelly Springfield, Federal, Miller, Kood, Empire, Cardinal, Murray** minden méretben **meglepően olcsón kaphatók — Egyszeri kisérlet után állandó vevőm lesz**
A takarékos ember „SECOND" jelzésű gummival szalad
Dr. Almásy Dezső
Autó- és Pneukereskedelmi Vállalat
Budapest, V., Bálvány ucca 3. Telefon Lipót 906—38

Leleplezték a Normafa szélhámosságát, hogy nem volt olyan öreg, amilyennek hitték

Csonka törzsét pusztulásra ítélték, mert kiderült, hogy nem „műemlék" — Helyére azonban „Normafakilátót" építenek

A budai hegyvidék egyik legjellegzetesebb emléke, a legendás svábhegyi *Normafa*, amelynek hajdan terebélyes lombja, királyi törzse annyi generációt, oly sok kort látott, — mint annakidején a *Fővárosi Hirlap* megírta — tavaly meghajtotta fejét a mindennél hatalmasabb *Mulandóság* előtt. Szűette, időörölte, előregedett törzse egy zivataros őszi éjszakán kidőlt.

Az elpusztult fa után most újra szegényebbek lettünk, mert szétfoszlott a Normafa legendája is . . .

A lombjavesztett csonkot — mint valami exotikus halottat — azóta ezerféleképen próbálták konzerválni, hogy legalább múmia-alakban folytassa azt az életet, amelyet mint büszke tölgy kezdett. Néhány hónappal ezelőtt — nem tudjuk, kinek az ötletére —, a Margitszigetre vitték fürdőzni a Normafát, mint valami öreg, podagrás arszlánt, hátha a sziget csodálatos vizének ereje mekövesíti a bomló rostokat. Azóta a szigeti vízesés kénes vizében álmodik a fa, amely egykor a Svábhegy ormán trónolt és onnan nézett szembe a nappal, a keleti szelekkel. Jókainak adott árnyékot, együtt mélázott a nagy álmodó égszínkék szemével a dunaparti város tarka messzeségén . . .

Legutóbb az illetékes erdészeti és kültelki hivatal a Műemlékekre Felügyelő Állandó Bizottsághoz fordult tanácsért, javaslatért, *hogyan őrizzék meg a Normafa maradványát az utókor számára.*

A műemlékek bizottsága nagy alapossággal foglalkozott a „Normafa-kérdéssel" és lelkiismeretes, korrekt munkát végzett... Ez a munka azonban sokaknak — akik szeretik a legendákat, az emlékek színes fátyolával burkolt multakat —, csalódást szerzett. Amikor ugyanis a kutató és nyomozó történelem ítélőszéke elé állították a Normafát, mint valami leleplezett Hári Jánost, meg kellett fosztani minden romantikus díszétől. Kiábrándítottak bennünket és szegényebbek lettünk egy kedves legendával, amelyből ugyis oly keveset őrzött meg számunkra Ósbuda.

A Normafa felett ítélkező ülésről ezeket jegyezte fel a krónikás:

Két javaslat került a Műemlékbizottság elé. Az Erdészeti és Kültelki bizottság azt az óhajtását fejezte ki, hogy gloriette-szerű terrasz közepén helyezzék el a Normafa csonkját, ezzel szemben egy másik bizottságban az a vélemény alakult ki, hogy a Normafa helyén csak terrasz-szerű kilátó létesüljön. A Műemlékek bizottságának ülésén *Szentgyörgyi* Ferenc szobrásznművész úgy vélekedett, hogy felesleges a csonk megőrzése. Szerinte fontos csak a kilátó megépítése volna. Ezt terrasz-szerűen képzeli el, félköralakban, művészi faragású kőpadokkal, amelyeknek közepén emléktábla örökíthetné meg a Normafa emlékét. *Glück* Frigyes, Budapest egyik legnagyobb rajongója, természetesen a veszendő öreg fa védelmére kelt.

— Helyes az ilyen emlékek kegyeletes megőrzése, — mondotta, — mert ez a környék hangulatosságát is emeli. Nem ellenzem azonban a terrasz-szerű megoldást, mert a kilátónak fedett része is lenne, ahol művészi foglalatban kaphatna helyet, megfelelő emléksorokkal a Normafa maradványa. A terraszt azonban — természetesen — csak stilszerűen, a környezethez alkalmazkodva, kizárólag termésköből lehet elképzelni.

Bárczy István úgy véli, hogy a Normafát műemléknek tekinteni nem lehet, a csonk megőrzése éppen ezért nem is szükséges. Egy emléktábla is elég. Kilátót azonban építsenek a helyére; ezzel eléggé megörökítik a fa emlékét is. A kilátó örökölheti a nevet is, legyen: „Normafa-kilátó".

Gárdonyi Albert, a főváros tudós főlevéltárosa, Buda és Pest történetének hűséges kutatója, volt a „vád" részéről a terhelő koronatanu:

— Egykori adatokból derül ki — mondotta a főlevéltáros —, hogy a Normafa elsősorabn *nem is olyan öreg, amilyennek a legenda mondja.* Szó sem lehet arról, hogy láthatta volna a török dúlást, vagy pihenő helye lett volna a vadászgató Mátyás királynak. Legfeljebb 100—150 éves lehetett a fa, amely onnan kapta a nevét, hogy „Norma-napokon", amikor a régi osztrák császári reglama szerint nem tarthattak előadást a hajdani pesti Theátrumban, idejöttek ki felfrissülni az akkori színészek . . . De ez sem egészen bizonyos. Tény az, hogy a Normafának semmi különösebb kultúrhistóriai jelentősége nincs. Nagyobbszabású emléket éppen ezért nem érdemes állítani. Különben is nyilvánvaló, hogy a helyet régidőtől fogva nem a Normafa kedvéért, hanem az onnan látszó gyönyörű kilátásért keresték fel. Kilátótornyot kellene tehát építeni, amely azután emléke lehet a Normafának is.

A műemlékek bizottsága végül is ítélkezett: „A Normafa csonkjának műemlékszerű megőrzését nem kívánja, azonban szükségesnek tartaná egy terraszos kilátótorony építését ugyanazon a helyen, ahol feliratban örökítenék meg a fa emlékét, sőt a terrasz a *Normafa-kilátó* nevet is viselhetné."

Szép, szép, hogy most már minden igazat megtudtunk a Normafáról. Mégis van a budapesti emberben valami olyan érzés, hogy hagyták volna meg inkább nekünk és utódainknak azt a „valótlan" legendát, amelyet most már elpusztítottak.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, a köztisztasági hivatal szeméttelepén (Kispest r. t. város határában) lévő szemétdombok feltöltésre, talajjavításra, felhasználható anyagának elszállítására **1928. évi március hó 28-án (szerdán) délelőtt 11 órakor** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

Felhívja a tanács azokat, akik erre vállalkozni akarnak, hogy 1 P 60 f. állami és 1 P 60 f. fővárosi okmánybélyeggel és a bánatpénz letételét igazoló nyugtával ellátott és pecséttel lezárt írásbeli ajánlataikat a köztisztasági hivatalhoz (VIII., Kún ucca 8.) nyujtsák be. Az ajánlat borítékára rá kell írni:

„Ajánlat a szemétdombok anyagának elszállítására".

Az ajánlatokat ugyanakkor és ugyanott a versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá. Budapesti vállalkozók ajánlataikat póstán nem küldhetik be.

Bánatpénzül 2.000 pengőt kell a versenytárgyalást megelőzően, a székesfővárosi központi pénztárnál a hirdetményre való hivatkozással letétbe helyezni és az erről szóló eredeti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Az ajánlaatevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Az ajánlati és szerződési feltételek, amelyek egyuttal ajánlati űrlapok is, a köztisztasági hivatalban (VIII., Kún ucca 8.), hétköznapokon délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Az elszállításra kiírt szemétdombok anyaga hétköznapokon megtekinthető.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928. évi február hó 23. napján tartott ülésében.

A székesfőváros tanácsa.

Az egyetlen magyar ólom-minium, az „ORION" ÓLOM-MINIUM egyenértékű bármely külföldi gyártmánnyal
ólom-cső, ólom-lemez, ólom-szifon
FÉMKERESKEDELMI rt.
Budapest, VI., Forgách-u. 4
Telefon: Lipót 922-46, 922-47, 922-48, 922-49.

RIEDER OTTÓ villamos berendezési vállalat műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1825.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest, IV. Irányi-u. 20 Telefon: J. 452-37

TELEFON: J. 349-79. ANGYAL KÁROLY TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt élaragult lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

Telefonhivó: J. 145-45 KOVÁCS OSZKÁR Telefonhivó: J. 145-45
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITÖJE.
BUDAPEST, IX., GYEP-UTCA 56. SZÁM.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és bútorok gyára
Lopos Gyula
Budapest, III. Bécsi út 85 Telefon: T. 113-44

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemü kőfaragó munkát.

NOVOTNY VILMOS
BUDAPEST VI, Gr. Zichy Jenő-u. 49
épület- gép- és AUTOGÉN-HEGESZTŐ lakatos üzeme
Telefon: T. 260-80

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 286—76.

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készítő üzeme
Budapest, IX, Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

NEUMANN ÉS TÁRSA
fatelitő és faburkolati vállalat
Városi iroda: Budapest IV, Muzeum-körút 27. Telefon: J. 361-59
Gyártelep és gyári iroda: VII, Egressy út 34. Telefon: J. 392-70

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és díszmű bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, VI., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-65. BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, X. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Elektrifikálják és új acélköteleklekkel látják el a siklót

Mozgó lépcső a Clark Ádám-tértől az alsó állomásig — A vár stílusához alkalmazkodó felső állomás épül

Az 1870-ben üzembe helyezett s azóta a régi formában fenntartott *Budavári Hegyipálya* az idők folyamán elavult. Évek óta foglalkoznak már a főváros illetékes tényezői az 58 évesnél öregebb közlekedési eszköz megfelelő átépítésének gondolatával. A modernizálásra vonatkozólag azóta készült néhány eleven terv is, de egyik se került kivitelre, bár napról-napra nyilvánvalóbb lesz, hogy a gőzsikló mai formájában *a közlekedési igényeket nem elégíti ki.*

A kocsik kényelmetlenek, kevés utast fogadnak be, a be- és kiszállás körülményes, sok időveszteséggel jár. A kényelem rovására van az is, hogy az alig kilencven méteres pálya 50 méteres emelkedési magasságának 15 százalékát, az emelkedési magasságból 7.5 métert az utazni szándékozóknak gyalog, lépcsőkön kell megtenni. Mindehhez hozzá kell vennünk azt, hogy

a mostani alacsony nyomású ikergőzgép üzeme aránylag igen drága.

Mindezeknek a körülményeknek mérlegelésével *Paulini* Alfréd főmérnök, a sikló üzemvezető igazgatója a mult évben igen ötletes rekonstrukciós tervet dolgozott ki, amely megváltoztatta volna a pálya hosszúságát, úgy hogy *az alsó állomást lehozta volna a Sikló ucca szintjére*, míg a felső állomást, amely most részben földbe van süllyesztve, *felemelte volna a Szent György tér szintjére.* Ezzel a két toldással a pálya hosszúsága 110 méterre növekedett volna. *Paulini* terve lehetővé tette volna azt is, hogy

a sikló fogatokat, gépkocsikat, sőt autobuszokat, teherautókat szállítson a várba és óránkint 4500 utas felszállítására lett volna alkalmas.

Ez a terv, amelynek kivitele körülbelül 400.000 pengőbe került volna, — *nem valósulhatott meg különböző okok miatt.* Legfőként azért, mert a kormánykörök ellenzésével találkozott az a terv, hogy a sikló autóbuszok, gépkocsik és teherautók szállításával megbontsa a Szent György tér mostani klasszikus csendjét.

A sikló átalakításának kérdése teljesen azért még sem aludt el, mert *a rekonstrukciót a közlekedés érdekei mellett műszaki és gazdasági szempontok is sürgetik.*

A főváros közlekedési bizottságának illetékes szakbizottsága előtt már ki is alakult a végleges átalakítási terv, amely azonban lényegesen kisebb arányú és így tetemesen olcsóbb is lesz az eredetinél.

Illetékes helyen érdeklődtünk a most szóban forgó átalakítási tervek iránt és a következőket tudtuk meg:

— Az alsó állomás változatlanul a helyén maradna, csak praktikus belső átalakítások lennének. Nem változna a pálya hossza sem. Ellenben

elektromotorokra cserélnék ki a mostani gőzgépeket s új acélköteleket szerelnének a vontatóműre is.

Egyelőre maradnának a régi kocsik is, azzal az újítással, hogy *az üléseket csapó szerkezettel látnák el, úgy hogy több utas jelentkezésénél az ülőkét fel lehetne hajtani, s így jelentékenyen több álló utas férne be a fülkékbe.* A Szent György téri felső állomás mai, dísztelen vasszerkezetű házikóját lebontanánk és helyébe *a Vár nemes stílusához alkalmazkodó, a bástya környezetébe olvadó kőépület készülne.*

— Érdekes újításnak készül az

a széles mozgó lépcső,

amely a *Clark Ádám tér szintjétől az alsó állomás bejáratáig szállítaná fel, illetve onnan hozná le az utasokat.* Ezzel a berendezéssel megszünne az a panasz, hogy a sikló utasainak *az egész pályamagasság 15 százalékát gyalog, lépcsőkön kell megtenni.*

— A részletes tervek kidolgozásához a felügyelő bizottság elvileg, ebben a formában hozzájárult, azok hamarosan elkészülnek, mert azt szeretnénk, hogy a sikló modernizálása — ha leegyszerűsített formában is — *az idén már megtörténjék.*

A filmművésznő esete a fővárossal

A filmművésznővel, aki másokkal szemben sem volt túlságosan udvarias, a főváros is megjárta. Nagy ünnepélyességgel felkészült a derék *Zilahy* Dezső, az idegenforgalom fő-fő irányítója, hogy tisztelegjen a művésznőnél és bekonferálja *Márk* Lajos festőművészt, aki a főváros megbízásából örökítette volna meg ecsetjével a művésznő portréját. Mindkettőjük jövetelét pedig *Magyar* Miklós városatya, az idegenforgalmi bizottság egyik tevékeny tagja jelezte telefonon. Hogy miért éppen ő? Azért, mert csökönyösen ragaszkodott ahhoz az ideájához, hogy a *művésznő* — persze, hogy *Bánky* Vilma — *díszítse a főváros idegenforgalmi plakátját.* Ő volt az, aki amerikai útjáról hazatérve ezt az ötletet megpendítette, mert szerinte Bánky tengerentúli népszerűségét ügyesen ki lehetne használni a magyar főváros és Magyarország idegenforgalma javára. A plakáton Bánky ezzel a jelmondattal csalogatta volna az amerikaiakat Budapest felé:

„Magyarország az én hazám. Budapest a legszebb város. Jöjjetek, látogassátok meg."

Az ötlet az idegenforgalom lelkes apostolának, *Ripka* Ferenc főpolgármesternek is tetszett. Így történhetett azután meg, hogy a főváros talán még senkit sem várt jobban Budapestre, mint a művésznőt. Kapóra jött a megérkezése. Nosza, gyerünk üdvözölni, majd aztán lefesteni! A derék, jószándékú városi urak csak egyben vétették el a dolgukat: *nem számítottak arra, hogy Bánky Vilma, de talán még inkább budapesti menedzsere: a fivére, nem lesz túlságosan „főzve" a főváros megtiszteltetésétől.*

Egészen hitelesen így történt meg az a nevezetes telefonbeszélgetés, amellyel a vele való találkozást elő akarták készíteni:

Városatya: Halló, halló, Hungária? Kérem Bánky Vilma művésznőt! *(Elmondja a lefestési ötlet részleteit.)*

Bánky: Kérem, de *előbb kábeleznem kell Mr. Goldwyn Sámuelnek*, vajjon beleegyezik-e?

Városatya: Tessék kábelezni! De, ha megengedi, holnap ismét érdeklődöm, hogy *Zilahy* Dezső, illetve *Márk* Lajos úr mikor teheti tiszteletét!?

Bánky: Kérem!

Másnap:

Városatya: Kérem a művésznőt!

Egy férfihang: A művésznő öltözködik! Nem jöhet a telefonhoz! *(Már kezdték letagadni!)* Itt a fivére beszél!

Városatya: (Ujból előadja az ötszázméteres történetet, amit Bánky-fivér idegesen hallgat.)

Fivér: Jaj kérem, sajnálom, nincs időnk! A nővérem annyira elfoglalt... *külön-külön nem fogadhatja az urakat!* De van egy ötletem: Jöjjenek *együtt*... különben is... holnap itt nagy teázó együttes lesz... legyen akkor szerencsénk!...

Városatya (előbb hüledezve, majd mégis reátalálva a hangjára): Hát micsoda lehetetlen beszéd ez? Hogy képzeli azt az „együttest"? Tudja Ön, hogy ki az a két úr, akit bejelentettem? Tudja-e, hogy ők olyan jelentős személyek, akiket *nem lehet csak úgy „együttesen" elintézni!?* Nézze, édes fiatal barátom: Még ez életben nem fordult elő egyetlen művésznővel sem, hogy a róla készült plakáton hirdesse szülőhazája a maga értékeit *Cherburgtól kezdve Newyorkon keresztül egész Mexikóig!*... Ezek után pedig nagyon sajnálom, Isten vele!...

Így hiusult meg a Bánky-plakát.

Az esetet hallván, csufondáros kis versikére nyílik az ajkunk:

Akármilyen nagyság is a Bánky,
De azért a főváros se akárki...

Ráadásul pedig mi sem mondhatunk mást:

— *Isten vele, Bánky!* Ön Budapest városa előtt (vagy egész Budapesten?) *eljátszotta kisded játékait...* (gy. e.)

MAGYAR ÉPITÖ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés, Mindennemü beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

FAZEKAS és SITERY
okl. gépészmérnökök
vízvezetéki központi fütési, gáz, bádogos, lakatos és villanyszerelő vállalata. „Rekord" redőnyépitő és karbantartási vállalat.
Budapest, VIII, Bérkocsis-ucca 16, Telefon: J. 376—51

„EMPTIO"
IPARI ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
VI. KERÜLET, BÖTVÖS UCCA 29. SZÁM
Vegyi-, épitő- és burkolóanyagok. Telefon: Teréz 149-84.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

Schönfeld és Paudits
Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerű javitása, valamint autó önindító és világitás javitása
accumulátor és mechanikai üzem
VII., Damjanich ucca 9. szám. Telefon: J 449—25.

TÓTH SÁNDOR
autógummi és gummiheveder gőzvulkanizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

Iskolák helyes világitására a gazdaságos „DURAL" armaturák a legjobbak! :: Képviselet: FALB NÁNDOR Budapest, IV, Városház-u. 6. TELEFON: 210—65

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, díszítések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

Papperl János
épület- és műbutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

ASCHENBRENNER JÁNOS
Telefon: J. 78—89 ácsmester Telefon: J. 378—89
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 41. SZÁM
Telep: VII., Hajtsár-út 113. sz.

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, EPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
épitőmester, épitési vállalkozó Telefon: J. 318-03. Budapest, VII. ker., Czobor-u. 33.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

MENGL FERENCZ
épitési vállalkozó
Budapest, VI. Ambrus u. 5
Telefon: 968—34 szám

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Az adókivetés adminisztrációs hibái

Irta: dr. Farkas József törvényhatósági bizottsági tag

A magyar adómorál következménye, hogy a magyar polgárság minden terhet szívesebben visel, mint adóterheit. A pénzügyi kormányzatnak oda kell törekednie, hogy az adóktól súlyosan megterhelt polgárság adófizetési készségét adminisztrációs hibákkal ne súlyosbítsa. Az adózó polgárok jogosan panaszkodnak indokolatlan zaklatás miatt. A felszólamlási bizottságok előtt, ahol az adózó polgár a maga igazát és megnyugvását keresi, mindannyiszor találkozunk az adminisztráció hibáival.

Röviden kívánok foglalkozni ezekkel a kérdésekkel, mert meggyőződésem szerint ezeknek orvoslása igen egyszerű és kiküszöbölése igazán közérdek. Mindenekelőtt el kell oszlatni a pénzügyi tisztviselők ama — talán nem is oknélküli — hiedelmét, hogy előmenetelük attól függ, hogy milyen statisztikát mutatnak fel. Minél nagyobb a kivetés és ez a nagy kivetés minél kedvezőbb statisztikai adatokkal van másodfokú elbírálásnál alátámasztva, annál nagyobb esélye van a tisztviselőnek (előadónak) arra, hogy előbbre jut. Az előmenetel után való vágy valójában az alapja annak a sok adminisztrációs hibának, amely a polgárság kárára van és a pénzügyi kormánynak sem hoz hasznot.

A vagyon- és jövedelemadó, továbbá a kereseti adó másodfokú elbírálása még akkor sem történik egyszerre, ha az adózó egy kerületben fizeti mind a két fajta adóját. Nem szerelik együvé az aktákat, mert így kedvezőbb a statisztika. A jövedelemadó alapja a kereseti adóalap után igazodik, amennyiben másodfokon csökken a kereseti adóalap, automatikusan csökkennie kell a jövedelemadó alapnak is. Ha egyszerre történik a kétféle adó tárgyalása, át kell vezetni a változást s ezzel természetesen romlik a statisztika, már most, nehogy ez megtörténjék, külün tárgyalják a két adót s az adózót két tárgyalási napra hívják meg — ami annyit jelent, hogy két délelőttön vonják el keresetétől — s a végén kénytelen beérni azzal, hogy jövedelemadójának helyesbítése hivatalból fog megtörténni.

Ez az újabban lábrakapott módszer, akkor, amikor a kivetések hiányosságait is arra szereti visszavezetni a pénzügyi hatóság, hogy nem rendelkezik kellő számú személyzettel, haladéktalanul megszüntetendő, mert hisz a gyakorlatban ennek az eljárásnak az az eredménye, hogy az adózónak többízben is ellenőriznie kell, hogy megtörtént-e adójának korrigálása, miért is a kivető hatóságokat kell molesztálnia s így az állítólagos kevésszámú tisztviselővel dolgozó adófelügyelőségek még ilyen ügyekkel is feltartatnak, holott ezek a másodfokon egy perc alatt elintézhetők volnának. Ha meg az adózó nem jár utána, az esetek legnagyobb százalékában nem igazítják ki szegény pesti polgár adóját.

Azokban az esetekben, amidőn a fél adója két kerületben kerül másodfokú elbírálás alá, a kerületen ú. n. „F" jegyzékkel dolgoznak. Az „F" jegyzéken közli egyik kerületi kivető hatóság a másikkal, a pesti polgár kereseti adóalapjában eszközölt változásokat. Az adófelügyelőségek ezen jegyzék alapján hivatalból átveszik a változásokat. Persze, jóval későbbi időpontban, mint ahogy arra a pesti polgárnak szüksége volna. A lakás pl. felmondható annak, akinek jövedelemadóalapja 12.000 pengőt eléri. Ha másodfokon lemérséklődött az adó, szaladgálhatott szegény adófizető, amíg igazolhatta a háztulajdonosnak, hogy a lakása ez alapon fel nem mondható!

Mindez pedig a kedvező statisztikáért!

Általában tapasztalható, hogy az adókivető hatóságok tisztviselőit a boldogságnak valami perverz érzése hatja át, ha magasabban számíthatja az adót. Erre igen tanulságos példa a házbérjövedelem kiszámítása. Ezt az adóalapot két helyen számítják ki egyazon adat alapján. A főváros számíttatja ki és az adófelügyelőségek. A két számadás azonban sohasem egyezik, mert a főváros a törvény világos rendelkezése szerint a ház *tényleges* bérjövedelmét veszi alapul, míg az adófelügyelőség a *novemberi bér négyszeresét* veszi alapul. Ennek aztán az a következménye, hogy másodfokon csak azért, hogy egy egyszerű összeadási műveletet végezzen el a bizottság, a fővárosi polgárnak egy teljes délelőttöt kell eltöltenie.

Célszerű volna, ha a pénzügyigazgatóság a pesti adózó polgár érdekében megnyugtatná tisztviselőit, hogy a statisztika nem arra való, hogy azon magasabbra lehessen kuszni és elrendelni, hogy

1. az adófelügyelőségek egy adózóra vonatkozó minden adónemet együtt és egyszerre tartoznak elintézni s az aktákat ilymódon szerelve tartoznak másodfokú elbírálásra küldeni;

2. a kereseti adóalapnál a másodfokon eszközölt változtatások az egykerületben adózóknál azonnal átvezetendők a jövedelmadóalap kiszámításánál, a máskerületben adózóké pedig az „F" jegyzék bevárása nélkül is, ha az adózó fél a másodfokú határozattal igazolni tudja adójának változását, és végül

3. a házjövedelmeknek kiszámítása nem szorzási művelet, hanem összeadás, amint azt a törvény rendeli.

Ha a pénzügyi kormányzat ezeket adminisztrációs rendeleteket kiadja, sok munkától mentesíti saját tisztviselőit és megkíméli a főváros polgárságát igen sok és felesleges, időt és pénzt emésztő zaklatástól s eléri, hogy másodfokon minden adófizető tájékozódást szerezhessen tényleg fizetendő adójáról.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

ILKOVITS J.
központi fűtések és vizvezeték berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Teréz 212-07

Özv. Biberál Józsefné Alapíttatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cseréptedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készít: Elektro motorok és Dynamók szakszerü javitását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON J. 325-34.

HOCHHAUSER ISTVÁN
épület-üveges
Telefon: 294—45 Budapest, II., Fő-ucca 11.

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95

Steki Károly reszelőgyár Budapest
(Angyalföld) VI., Forgách-utca 21. Vállalja használt reszelők újra vágatását. Vasuti szállítmányok: Budapest, V., Lipótváros pályaudvarra bármentve küldendők.
Telefon: Lipót 901-08. Alapíttatott 1898. évben.

KOCSNER ANTAL
épület- és diszműbádogos, légszesz, vizvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfűtési berendező
Budapest, II., Retek ucca 2
TELEFON T. 216-76

FISCHER ZSIGMOND
épületfakereskedő
láda-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára
Budapest, Kerepesi-út 23
Telefon: József 810—89
Gyár: X., Asztalos Sándor-u. 5
Bérmunkát vállal

FAGYOTT LÁBAK ÉS KEZEK
gyors és teljes gyógyulást
Röntgen besugárzással éri el
a külföldi mintára berendezett
Szakorvosi Rendelő
VII, Erzsébet körút I. II. (Rákóczi út sarok)
Rendelés egész nap. Esti betegrendelés.

KERTÉSZETEK FIGYELMÉBE!
Permetezzük gyümölcsfáinkat télen
DENDRIN-NEL
a kártevők ellen.
KRAUSZ-MOSKOVITS RT. Budapest, VIII., Őrömvölgy-u. 8.

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

SZÓRAKOZÁS

Városi Színház szombaton és vasárnap este: Csókon szerzett vőlegény, Fedák Sárival a főszerepben. Partnerei: Lészay Kató, Simon Mária, Hamvas Józsa, Síró Anna, D'Arrigo, Sziklai, Ferenczy, Horti. Szerdán este: Don Kozák Kórus. Vezényel: Serge Jaroff. Csütörtökön este: Bob herceg. (Díszelőadás.) Bob herceg: Fedák Sári. Pénteken este: Denevér. Főszereplő: Alpár Gitta.

CORVIN SZINHÁZ
Március 8-tól március 15-ig
DONA JUANA
Egy szerelem regénye 10 felvonásban
Főszerepben ELISABETH BERGNER
NIONGA
Afrikai történet 5 felv
Eredeti helyszini felvételekkel és benszülött szereplőkkel

KAMARA
Március 8—15-ig
DONA JUANA
Főszerepben ELISABETH BERGNER
Egy szerelem regénye 10 felvonásban
ARANYKAKAS
Főszerepben LIANE HAID
Filmjáték 8 felvonásban

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a
Spolarich-étterem
sörözö
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyha!
A legszebb kávéház pedig a
Spolarich-kávéház
BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

GUNDEL
éttermei és polgári vendéglője
a Szent Gellért Szállóban
Külön szobák és termek, bankettek, esküvők házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
GUNDEL
nyári vendéglője az állatkert mellett
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

Székesfővárosi Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1.
Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

SÓGOR JÓZSEF
épitőmester, magas és mélyépitő vállalata
Budapest, I., Vas Gereben ucca 18 Telefon: T. 121—06

A berlini téren megépül a második és harmadik járdasziget

Rövidesen elkészül a tizenkét villany-rendőr

A főváros egyre jobban torlódó uccai közlekedésének szabályozása, a gyalogos közönség életbiztonságának megóvása egyre súlyosabb feladatok elé állítja a közlekedési ügyosztályt és az államrendőrséget. A tanács — amint a *Főváros Hirlap* részletesen megírta, — a közlekedés rendjének fokozására a forgalmasabb útkeresztezéseknél, a élénk közlekedésü tereken még ebben az esztendőben a járdaszigetek egész sorát építteti meg és rövidesen sor kerül

a nagyobb élénkségü gócpontokon az elektromos forgalomszabályozó-lámpák

felszerelésére is.

A közlekedési ügyosztály programja szerint mindenekelőtt, és pedig sürgősen folytatják a nagyforgalmu *Berlini tér rendezését.* Manapság ez a főváros egyik legélénkebb és a *közlekedés szempontjából legnagyobb elővigyázatosságot követelő tere, ahol hat irányban torkollik össze a villamosvasuti forgalom,* nem is beszélve a nagyarányú autó- és kocsiáradatról, amely kora reggeltől késő éjszakáig itt áthömpölyög. Ebben a szakadatlan nyüzsgésben a gyalogosok számára egyetlen nyugodt hely a tavaly létesített mentősziget, ahol a közönség megállhat, vagy az igényelt járműre várakozhatik. A tervbevett rendezés során a *tér északi részén,* a Váci út torkolásánál

a mostani pandantjaként még egy háromszögbe hajló nagyobb járdasziget létesül, a harmadik mentősziget pedig a nyugati pályaudvar érkezési oldala felől eső lesz,

a tér hajlásában.

Ezzel a három járdaszigettel három egymást keresztező vonalba terelődik a forgalom, amelyet így azután már sokkal könnyebben lehet majd a forgalmi rendőröknek irányítani, a gyalogosok pedig hasonlíthatatlanul nyugodtabban és veszedelem nélkül közlekedhetnek. Készülnek a *közlekedési jelzőlámpák is,* amelyekből egyelőre tizenkettőt szerelnek fel a forgalmasabb helyeken. Sajátságos, hogy a főváros egy régi rendszerű típust szereltet fel, amelyet *kézzel kezelnek,* holott külföldön, így Bécsben is, modern, automatikusan működő jelzőlámpákat használnak.

A halálsorompók kérdésének megoldása: a ceglédi vonal kihelyezése

A radikális megoldás tizmillió pengőbe kerül — A felszabaduló területet a főváros parkiroztatja és városrendészeti célokra fordítja

Az az erőteljes akció, amelyet *Usetty* Bélával az élén és az *Egységes Községi Polgári Párt* támogatásával a kerületek polgársága indított a halálsorompók megszüntetése érdekében, a legjobb úton halad. A szomorú emlékekből fakadó követelés egyik legfőbb szószólója *Ripka* Ferenc főpolgármester, aki ebben az ominozus ügyben többször személyesen tárgyalt magával a kereskedelmi miniszterrel is.

Legutóbb a mult hétfőn volt ankét a Máv. igazgatóságánál a halálsorompókról és ezen az ankéten

megbeszélték a technikai megoldás lehetőségeit.

Az értekezleten, amelyet *Samarjay* Lajos min. tanácsos, a Máv. elnöke vezetett, a kereskedelmi minisztériumot *Sziklay* Győző és *Vasdinyei* Pál min. tanácsnok, a Vasúti és Hajózási Főfelügyelőséget *Hieronymi* Pál min. tanácsos, a *székesfővárost pedig Folkusházy* Lajos alpolgármester, *Lobmayer* Jenő közlekedési, *Rumbach* Dezső út-, csatorna- és városrendezési tanácsnokok, *Kempelen* és *Király* műszaki főtanácsosok és *Wargha* László műsz. főtanácsos, városrendezési szakértő képviselték. A közmunkák tanácsa részéről *Czabalay* Kálmán volt jelen.

Az ankét eredményéről és a várható intézkedések iránt

Rumbach Dezső tanácsnoknál

érdeklődtünk, aki a pillanatnyi helyzetet a következőkben világította meg a *Fővárosi Hirlap* számára:

— Mint mindenki tudja, a ceglédi vasutvonal mentén levő 11, az úttestek szintjében épült vasúti átjárókról, az úgynevezett halálsorompókról van szó, amelyek *eltüntetését általános forgalmi és biztonsági szempontok követelik.*

— A kereskedelmi minisztérium, illetve a Máv. igazgatósága már évek óta foglalkozik a veszedelmes átjárók megszüntetésének kérdésével, de mindig csak a magasvasút, illetőleg a bevágásba helyezett pálya megoldással számolt, míg a közvélemény — igen helyesen — egy harmadik megoldást követel, *a vonalrész teljes megszüntetését és a forgalomnak a körvasútra való áthelyezését.*

— Az ankéten mind a három megoldás szóba került. Megállapíthatom, hogy

a MÁV a legutóbbi percig a kihelyezés ellen foglalt állást.

Nem technikai, elvi vagy pénzügyi okokból, hanem azért, mert időszerűtlennek tartja a vonal megszüntetését mindaddig, amíg nincs eldöntve a pályaudvarok rekonstrukciójának, illetőleg áthelyezésének kérdése. A Máv. a *magasvasúti megoldást* választaná, ami annyit jelent, hogy a *töltést felemelnék, s ott ahol útkeresztezések vannak, viaduktok épülnének.*

— A *mélyvasút tervét* az ankéten teljesen el kellett ejteni, mert nyilvánvaló lett a mi előadásunk után, hogy az ezidőszerint kivihetetlen, illetve annak kivitele horribilis pénzügyi terhet jelent.

— A mélyvasút esetén ugyanis a pályaszintet 6.5 méter mélyre kellene süllyeszteni, s ennek megfelelően

át kellene építeni összes csatornáinkat,

amelyek közül egyik sem vonul ilyen mélyen. A csatornaátépítés és víztelenítés óriási kiadással járna, s mindenekelőtt a Hungária körúti csatornát kellene teljesen kiépíteni, ami egyedül öt millió pengőbe kerülne, vagyis *ez lenne a legdrágább megoldás.* A magasvasuti tervet sem lehetne azonban megvalósítani 10—15 millió pengőnél kisebb költséggel, s a városrendezés szempontjából nem nyernénk vele semmit, sőt még rosszabbodást jelentene.

— A forgalom kihelyezése és

a ceglédi vasút belterületén levő vonalrésznek megszüntetése a radikális, végleges és legjobb megoldás

sem kerül többe tíz millió pengőnél.

— Ebben az esetben — mint tudjuk — a forgalom a *körvasutra terelődne ki,* ahol második vágány épülne és a Szemere-telepnél egészen rövid összekötő vonalat kellene a két pályatest között létesíteni, úgy hogy *csak ennek a területnek a kisajátítása drágítaná meg az építést.*

— Ugy értesültem, hogy ma már a kormány is hajlik ehhez a megoldáshoz, amelyet a külföldi beruházó kölcsönből óhajt fedezni. A főváros a reácsö kisebb, mintegy 2 millió pengős részt amortizáció formájában törlesztené.

— A MÁV igazgatósága,

mind a három megoldási tervet sürgősen kidolgoztatja,

és költségvetés kíséretében leküldi a fővároshoz, s arra a törvényhatóság állásfoglalása után, nekünk kell válaszolnunk.

— A közhangulatból, s a tényekből ítélve, a kihelyezésre komolyan számíthatunk. Tévedés azonban, hogy e pálya megszüntetése révén felszabaduló területet parcellázni fogjuk. Ez a földsáv elsősorban 29 öl széles, ami telek számára, a mai rendezetlen formában alkalmatlan, másodsorban pedig

ezt a területet városrendezési célokra kell fenntartanunk,

s amíg a tervek ebben a tekintetben kialakulnak, *az egész területet valószínüleg parkiroztatjuk.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a IX. ker. Ecseri uccában fekvő és Budapest székesfőváros közönsége tulajdonában lévő fuvartelephez tartozó kantint és tartozékait korlátozott italmérés mellett kantinüzlet folytatása céljára bérbeadni kívánja és erre **1928. évi március hó 22-ike** délelőtt 11 óra határidővel nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

A feltételeket tartalmazó ajánlati űrlapok a fuvartelepen (IX., Ecseri ucca 6.) délelőtt 9 és 12 óra között díjtalanul kaphatók. A bérlemény a helyszínen ugyanakkor megtekinthető.

A versenytárgyalás 1928. évi március hó 22-én délelőtt 11 órakor a fuvartelep igazgatósági épületében (IX., Ecseri u. 6.) lesz és azon az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlatokat magyar nyelven szerkesztve, az ajánlattevő által két tanu előttemezése mellett sajátkezüleg aláírva, okmánybélyeggel ellátva, pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell a fuvartelephez közvetlenül benyujtani. Az ajánlat borítékára rá kell írni:

„Ajánlat a kantinra".

Budapesti pályázók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül 300 P azaz Háromszáz pengőt kell lerenni a fuvartelep pénztáránál a versenytárgyalási hirdetmény számára való hivatkozással. Az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Fentartja a tanács magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928. évi február hó 28. napján tartott ülésében.

A székesfőváros tanácsa.

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

MELOCCO PETER
Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Te.: T. 243-79.

ARNÓCZKY ÉS TÁRSA
AUTÓKARROSSZÉRIA GYÁR
Budapest, VIII., Práter-u. 64. Telefon: J. 311-18.

FISCHER HENRIK
épületfakereskedő
Telefon: J. 623—09.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

SZEMES JÁNOS
tetőfedő mester
tetők jókarbantartási vállalata
Budapest, VII, Nefelejts-u. 53. Telefon: J 349—43

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapíttatott 1878. = Telefon: J. 345—65.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

BACZÓ ANDOR OKL. MÉRNÖK
vasbeton tervező irodája
BUDAPEST V., Mérleg-ucca 4
Telefon: Teréz 230-37 (Gresham-palota)

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Kállay Tibor a magyar kereskedő hivatásáról. A napokban százötven terítékes társasvacsora volt a *Magyar Kereskedelmi Csarnokban* mely *Kállay* Tibor ny. pénzügyminisztert látta vendégül. A lakoma folyamán *Eppinger* Károly, a Csarnok alelnöke üdvözölte *Kállay* Tibort. Az üdvözlő szavakra *Kállay* Tibor igen érdekes beszédben válaszolt. Szerinte minden magyar embert összekovácsol két gondolat. Az egyik az, hogy *a mai határok tarthatatlanok.* A másik, hogy nemzeti ujjászületésünk érdekében elengedhetetlenül fontos, hogy minél több barátot szerezzünk. *Ebben nagy segitségére lehet és lesz az országnak a kereskedői osztálya.* Amint az egész modern kapitalisztikus polgári társadalom sokat tanult a kereskedelemtől, úgy kell közkinccsé válniok ma is a kereskedő megnyerő, propagáló eszközeinek. Ezután ismertette a magyar kereskedelem funkcióit, majd a megcsonkított ország kereskedelmének hivatására mutatott rá. *Kállay* beszédét a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta.

A Magyar Tőzsde Club estje. A Magyar Tőzsde Club csütörtökön este kilenc órakor klubhelyiségében klubvacsorát rendezett. A klubhelyiség dísztermét zsufolásig megtöltötték a vacsora résztvevői, melyek között ott voltak a kormány, a politikai élet, a pénzügyi és ipari, a mezőgazdasági és kereskedelmi élet notabilitásai. Az ünnepies vacsorán *Paupera* Ferenc dr., a klub elnöke elsősorban *Horthy* Miklós kormányzót köszöntötte föl, majd megkezdte a világpolitika és világgazdaság összefüggéséről szóló előadását. Rámutatott arra, hogy mindig azon az uton keletkeztek világhatalmak, amelyen a világkereskedelem nyert lebonyolítást. A világháború Anglia és Németország gazdasági versenyének volt a kirobbanása, ebben a háborúban azonban a sebeket egész Európa kapta. *Vészi* József volt a következő felszólaló, majd *Klebelsberg* Kunó gróf kultuszminiszter emelkedett szólásra. Utalt arra, hogy a kultura és a közgazdaság között lényeges és szervi összefüggés van. Állitom, vitatom és bizonyitom, — mondta a miniszter, — hogy a magyar gazdasági élet szempontjából nem kis szerepet játszik az, hogy a tömegek műveltségi fokát emeljük. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Gál Jenő szólalt föl.

A Moktár közreműködése a magyar utak épitkezéseinél. A *Magyar Országos Központi Takarékpénztár* szakvállalatai révén intenziven bekapcsolódni készül az országos útépitkezési munkálatokba. Ezt a célt szolgálja, hogy a *somoskői bazaltbányát* nagyszabású átalakitási munkálatokkal kifejlesztette. Ezenkívül a miskolci fiókja útján megszerezte a *Magyar Trachytművek Rt.*-ot is.

Az Angol-Magyar Bank Rt. gróf *Károlyi* Imre elnöklete alatt tartott XXXVII. évi rendes közgyülése jóváhagyta az 1927. üzletév mérlegét és az igazgatóság összes javaslatait elfogadva, elhatározta, hogy a kimutatott 2,232.818.71 P tiszta nyereségből osztalékul 1,560.000 P, vagyis 50 P névértékü részvényenként 6.50 pengő (13 százalék a tavalyi 12 százalékkal szemben) fizettessék ki március 3-tól kezdve, a tartalékalap gyarapitására az alapszabályokban előirt 79.223 P dotáció helyett 268.812 P, a nyugdijtartalék növelésére pedig 100.000 P fordittassék, mig az alapszabályszerü levonások után fennmaradó 146.190.80 P az 1928. üzletév számlájára vitessék át. A nyugdijátértékelési arányszám tekintetében a közgyülés elfogadta az igazgatóságnak azt az indítványát, hogy a nyugdijarányszámnak 30 százalékról eredetileg 40 százalékra tervezett önkéntes felemelése helyett ez az arányszám 50 százalékra emeltessék fel. Az előterjesztett igazgatósági jelentéssel kapcsolatban dr. *Görgey* István országgyülési képviselő a részvényesek elismerését és köszönetét tolmácsolta az igazgatóságnak, az üzletvezetőségnek és a tisztviselői karnak az elért eredményekért.

A Moktár közgyűlése. A *Magyar Országos Központi Takarékpénztár* részvényesei március 3-án ujpesti Wolfner József igazgatósági elnök vezetése mellett tartották meg 56. évi rendes közgyülésüket. Az igazgatóság összes javaslatait a közgyülés változatlanul elfogadta és elhatározta, hogy a kimutatott 1,669.015.96 pengő nyereségből osztalékul az 1927. évre március 5-től kezdve részvényenként a tavalyi 4.50 pengővel szemben 5.50 pengő fizettessék, az évközben már 100.000 pengővel gyarapított nyugdijtartalék további növelésére 100.000 pengő, a rendes tartalék javára 220.000 pengő és az alkalmazottak segélyezésére szánt, szintén évközben már 80.000 pengővel dotált alap kiegészitésére 32.315.26 pengő fordittassék. A közgyülés az igazgatóságba dr. *Hódossy* Sándor, *Pucher* István, *Schanzer* Ignác, dr. *Surányi* Miklós, dr. *Wekerle* Sándor és ujpesti *Wolfner* Józsefet, az igazgatóság eddigi tagjait ismét és új tagokul báró *Liebig* Tivadar és báró *Pollak-Parneag* Félix nagyiparost egyhangúlag beválasztotta. Dr. *Pap* József felsőházi tag, a Budapesti Ügyvédi Kamara elnöke, részvényes indítványára a közgyülés az igazgatóságnak, dr. *Metzler* Jenö vezérigazgatónak és a tisztviselői karnak eredményteljes működésükért elismerést és köszönetet szavazott.

A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank e hónap 3-án tartotta *Madarassy-Beck* Marcel dr. báró elnöklésével 58. rendes közgyülését. Az igazgatóság által előterjesztett 1927. évi mérleget a közgyülés elfogadta és elhatározta, hogy a kimutatott 2,367.141.37 pengő tiszta nyereségből az 58. számú részvényszelvény darabonként 6 pengő 50 fillérrel (az előző évi 6 pengővel szemben) kerüljön március 5-től kezdődően beváltásra. A további határozat szerint a tiszta nyereségből a rendes tartalékalap javára 150.000 pengő, a bank alkalmazottainak nyugdijalapja javára 400.000 pengő, a báró Madarassy-Beck Miksa-alap javára 50.000 pengő fog fordittatni, mig 33.306.84 pengő az 1928. üzletév számlájára vitetik elő. A közgyülés hozzájárult az igazgatóságnak ahhoz a javaslatához is, hogy a nyugdijátértékelési arányszám — amely az elmult évi közgyülésen 40 százalékról 45 százalékra lett felemelve, — ezúttal ismét 5 százalékkal 50 százalékra emeltessék. Az igazgatóság uj tagjául *Huszár* Károly volt miniszterelnököt választották meg.

A Magyar Kereskedelmi Hitelbank — Schopper J. G. részvénytársaság igazgatósága legutóbb tartott ülésében megállapította 1927. üzletévi mérlegét, mely 305.214.13 pengő *nyereséggel* zárult és elhatározta, hogy a március 21-én tartandó közgyülésnek a tavalyi 5.50 pengő, azaz 11%-kal szemben részvényenként *6 pengő, azaz 12% osztalék* fizetését fogja indítványozni.

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépítő vállalat építési anyagkereskedés
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

HANVAY ÉS WOLF
elektromos, műszaki és üzemszükségleti anyagok
BUDAPEST, VI., JÓKAI (GYÁR)-UTCA 28. SZÁM.
Telefon: Teréz 104—69.

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK
GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel.: T. 254-48
Sokszorositóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit alakit és átkötözést

FÜRST LAJOS
épület- és diszműbádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17.

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 913-11
BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

GYURICZA SÁNDOR
FELVONÓ (LIFT) VÁLLALAT
Hatósági felvonó szakértő
Budapest VII, Barcsay-u. 11. Tel.: J. 464-87

HORVÁTH PÉTER PÁL
Érc- és fakoporsó üzeme
Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

Dick Ádám özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-ÚT 6. Saját ház,
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi ceizmát, munkás keztyüt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

Mátrai Zoltán
mű- és épitő-lakatosáru-gyára
Budapest, VII., Szigony-u. 13
Telefon: József 401—63

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TELEFON: J. 314-79
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fütés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szennyviztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

OSAK EREDETI
»KRISTÁLY«
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő r.-t.
„Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-u. 25-27.
Telefon Teréz 243-90

Weisz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletráépitések eszközöltetnek.
I., Budaörsi-út 11. (Sajáthász)

Zsiros Károly okl. gépészmérnök
Ujj Gyula tanár
fütési és hőtechnikai tervező irodája
Budapest, I. ker., Horthy Miklós út 96. sz.
Telefon: J. 348-83, J. 453-14

Magyar Műkő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szögyi István okl. épitész
Készit a legszakszerübb elsőrangu kivitelb n: mindenfaj a műkő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

ASTRA facsiszlár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

KUN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vizvezeték
Épület bádogos munkák

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

MURARÓ JÁNOS gummijavitó üzem BUDAPEST
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

SPITZER SALAMON
nagyiparos
központi fütés, vacuum és légfütés, szellőztető berendezés, légszesz-, vizvezeték- és egészségügyi berendezési munkák, valamint épület és diszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., Visegrádi-utca 29. sz. Telefon: Lipót 904-50

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

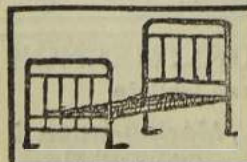

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány-ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

ESEMÉNYEK

FŐVÁROSI HIRLAP

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Scitovszky Béla hazaérkezett és elfoglalta hivatalát. *Scitovszky* Béla belügyminiszter, aki három hetet külföldön töltött egészségének helyreállítása céljából, szombat délután visszaérkezett Budapestre. A belügyminiszter hivatalának vezetését hétfőn reggel vette át.

A BSzKRT rekonstrukciója. Esztendőkön át tartó botrányok és gyanusítások áradata után végre úgylátszik, véglegesen lezáródnak a BSzKRT akták. A szocialisták visszatáncolása sem tudja többé felboríani azt a pártközi megegyezést, amely a BSzKRT új rezsimjét hivatott megalapítani. Ennek a megegyezésnek értelmében került a BSzKRT élére *Folkusházy* Lajos alpolgármester, akinek hatalmas tehetsége és páratlan adminisztratív tevékenysége hivatott lesz a BSzKRT teljes reorganizációját megindítani. A pártközi megegyezés többi részeit rövidesen szintén végre fogják hajtani, amennyiben tíz-tizenkét nap mulva megválasztják *Márkus* Jenő miniszteri tanácsost a BSzKRT vezérigazgatóhelyettesévé és *Kakujay* Károlyt a BSzKRT új igazgatójává. Pártkülönbség nélkül mindenki izgalommal tekint a BSzKRT jövője elé és ezt a jövőt garantálja az is, hogy ilyen kitűnő erők kerülnek a BSzKRT élére.

A tisztviselők fizetésemelése. Megírtuk a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármester többszörös beavatkozása után a tisztviselők fizetésemelése dolgában a belügyminiszter megadta a szóbeli felhatalmazást arra, hogy a székesfőváros számvevősége nyomban elkezdje a szükséges számfejtési munkákat. Csakhamar megérkezett azután a miniszter írásbeli jóváhagyása is. A miniszter leiratát *Gallina* Frigyes főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője azonnal bemutatta a tanácsnak, amely a miniszteri jóváhagyást tudomásul vette és utasította az elnöki ügyosztályt, hogy a számvevőséggel együtt *a kiutalás iránt sürgősen intézkedjék.* Minden előkészület megtörtént és a *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint *a tisztviselők kemény négyhónapos várakozás után a jövő héten valamennyien megkapják november 1-ig visszamenően a fizetési különbözetet.*

A folytatólagos közgyűlés programja. A törvényhatóság folytatólagos közgyűlése szerdán délután négy órakor lesz *Ripka* Ferenc főpolgármester elnöklésével. Ezen a közgyűlésen a mult közgyűlés napirendjéről visszamaradt ügyeket, mintegy negyven kisebb jelentőségű tárgyat, intéznek el és *a kórházi költségvetést* tárgyalják folytatólagosan, amelynek tárgyalását a mult ülésen *Klár* Zoltán ismeretes felszólalása után félbeszakították. Hátra van még mintegy tíz interpelláció és két indítvány is. Ugyancsak a szerdai közgyűlésen adják meg a válaszokat három korábban elhangzott interpellációra. A közgyűlés napirendjére pótlóan felvették még a *ferencvárosi helyikikötő* folytatólagos építésének ügyét. A polgármester és a pártvezérek Amerikában tartózkodása alatt — értesülésünk szerint — még egy közgyűlés lesz és pedig március 28-án, amelyen a sürgősen elintézendő fontos ügyeket veszik elő.

Ugron Gábor ünneplése. Az *Erzsébetvárosi Kaszinó* vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését *Ugron* Gábor elnöklésével, akinek érdemeit *Rejtő* Alfréd dr. ügyvéd méltatta. *Ugron* Gábor meleg szavakban mondott köszönetet az ünneplésért. Politikai állásfoglalásának helyességéről szólott, kifejtve, hogy most is van szava az ország kormányzásában, ha nem is abban a mértékben, hogy minden úgy legyen, amint azt szeretné. Nagyon sokan vannak, akik nincsenek megelégedve azzal, ami van, de olyan senki sincs, aki ne bíznék abban, hogy másképp lesz. A közgyűlést lakoma követte, amelyen több felszólalás történt.

Házasság. *Erdélyi* Móric m. kir. kormányfőtanácsos, cs. és kir. udvari fényképész leánya, *Lilly*, vasárnap délben fél egykor tartotta eskövőjét *Márkus* Tibor dr. budapesti ügyvéd, néhai *Márkus* Dezső dr. kir. kuriai bíró fiával. Tanuk voltak: *Sass* Elemér dr. a belügyminisztérium elnöki osztályának tanácsosa és *Szilvaneczky* Lajos m. kir. államrendőrségi főtanácsos.

Kormányfőtanácsos gyárigazgató. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Fái* Gézának, az *Első Magyar Gyapjúmosó és Bizományi Részvénytársaság* vezérigazgatójának a közélet terén kifejtett érdemes tevékenysége elismeréséül a magyar királyi *kormányfőtanácsosi* címet adományozta.

Dr. Unger Béla IV. ker. elöljáró jubileuma. Szép és bensőséges ünnepségek keretében ülte meg a IV. ker. elöljáróság tisztviselő kara a kerület elöljárójának, dr. *Unger* Bélának negyedszázados közszolgálati jubileumát. Az elöljáróság üléstermét ez alkalommal virágokkal díszítették föl. Itt gyülekeztek a tisztviselők, akiknek nevében marosvásárhelyi dr. *Thorday* Lajos főjegyző, ker. elöljáróhelyettes üdvözölte a jubiláns elöljárót és érdemei felsorolásánál különösen azt emelte ki, hogy úgy a kerületi polgárok érdekeinek, mint az alája rendelt tisztviselőkarnak mindenkor *megértő, hathatós támogatója volt.* A tisztviselői kar nevében értékes ezüsttárgyat és díszalbumot nyujtottak át az ünnepeltnek, az altiszti kar pedig virággal kedveskedett. Az ünnepség után a *Vadászkürt* szálloda külön termében 80 terítékes bankett volt, melyen a ker. rendőrkapitányság tisztviselőkara is résztvett, *Székely* Vladimir főtanácsos vezetésével.

Erzsébetvárosi Polgárok Gazdasági Szövetsége cím alatt komoly irányú gazdasági szövetség tartotta március 4-én a VII. ker. Polgári Kaszinóban alakuló közgyűlését. A szövetség célkitűzései között az Erzsébetvárost közvetlenül érdeklő közérdekű kérdések és nagy horderejű gazdasági kérdések (a Garay téri piac) rendezése szerepelnek. Elnökké Szüsz Istvánt, társelnökökké Szalka Ignácot, Martin Jánost, dr. Radnay Sándort és Bloch Sándort választották meg. Az alakulat ügyész-főtitkára dr. Rendek Károly.

75.000 métermázsa jeget rendelt a főváros a nyári tejszállítmányok hütésére. A főváros vezetősége évről-évre, kellő időben gondoskodik arról, hogy a nyári tejellátás zavartalan biztosításához szükséges hűtőjég rendelkezésre álljon. A közélelmezési ügyosztály számításai szerint ebben az évben 750 vagón, vagyis *75.000 métermázsa* jégre lesz szükség a tejszállító vasuti kocsik hűtéséhez. Ennek a jégmennyiségnek a szállítására az ügyosztály szükebbkörű versenytárgyalási pályázatot hirdetett. A budapesti jéggyárak csaknem teljes számban pályáztak, s közülük a *Kőbányai Polgári Serfőző r.-t.* jégyárának ajánlatát találták legkedvezőbbnek. A közélelmezési bizottság is az említett ajánlat elfogadása mellett foglalt állást. A főváros vezetősége ezzel a gondoskodással a lakosságot óvja meg attól a kellemetlenségtől, — ami korábban gyakran előfordult, — hogy a nyári forró hónapokban a tej nagyrésze savanyú állapotban érkezett meg a pályaudvarokra, s ezáltal zavarok voltak a szükséglet kielégítése körül is.

Művésztörténelem és politika. A *Polgári Egység Klubja* ismeretterjesztő előadásainak során március 2-án, pénteken este a klub Akadémia ucca 3. sz. alatti dísztermében *Ligeti* Pál építész, az „Uj Pantheon" szerzője *„Művészettörténelem és politika"* címen előadást tartott. A nagy tetszéssel fogadott előadásért *Kállay Tibor*, a klub elnöke mondott köszönetet.

Állóhelyek lesznek az autóbuszokon. A pesti közönség egyre jobban megkedveli az autóbuszokat. A kocsik zsúfolva járnak és néha negyedórákon át kell várakozni, míg hely akad. Ez indította a tanácsot arra, hogy a közlekedési ügyosztály javaslatára az államrendőrséggel folytatott előzetes tárgyalások és az autóbusz bizottság meghallgatása után hozzájárult ahhoz, hogy *a kocsik belsejében — átmenetileg — addig, amig a kocsik számát szaporitják, — álló utasok is utazhassanak.* A tanács egyébként elvileg azon az álláspontón van, hogy az autóbuszokban *mindenki kapjon ülőhelyet.* Orvosolták a mult héten a belvárosiak sérelmét is, amely az 1-es autóbusz végállomásának áthelyezésével érte őket. Szombaton volt a műtanrendőri bejárás, amelynek eredményeképpen *az 1-es számú autóbuszvonalat a Vörösmarty tértől a Fővámtérig meghosszabbitották.* Az új vonalrész az Apponyi téren, Váci uccán, Szarka uccán, Veres Pálné uccán. Só uccán át fog a Fővámtérre menni és onnan a Váci uccán az Apponyi tér és Vörösmarty téren át az Andrássy útra visszahaladni. Az új vonalon kedden indult meg a forgalom.

Megnyitották a Széchenyi gyógyfürdő női népfürdőjét. A Széchenyi-fürdő építési és üzemi felügyelőbizottságának együttes ülése kapcsán hétfőn délelőtt tíz órakor nyitották meg Édes Endre tanácsnok és a tanács több tagjának jelenlétében a városligeti Széchenyi-gyógyfürdő kibővített, teljesen újjáalakított és modernizált női népfürdőjét. A nyolcszáz személyes női népfürdőben előfürdő, három nagy medence, forró lég- és gőzfürdő, zuhanyfürdő, továbbá dörzsölő- és pihenőterem van. Felszerelték a fürdőt fodrászteremmel is, s a többi összes kényelmiberendezések is rendelkezésre állnak. A belépőjegy a népfürdőbe egy pengőbe kerül.

Az új autóbuszgarázsra kiírták a szükebb pályázatot. Ismeretes, hogy az autóbuszgarázs tervezésére hirdetett első pályázat körül *bonyodalmak keletkeztek.* Megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a pályanyertes művek közül egyik sem kerülhet kivitelre. Időközben ugyanis műszaki szempontból aggodalmak támadtak, mert elégtelennek találták a kijelölt területet. A szakbizottságok beható tárgyalások után elhatározták, hogy egy új, harminc méter széles út nyitásával a harmadik oldalról is megközelíthetővé teszik a megnagyobbított *Szabó József* uccai telekkomplexumot, amelyen a központi garázst akarják felépíteni. A tanács az illetékes ügyosztályok előterjesztésére most elrendelte, hogy újabb, a szükséges módosításoknak megfelelő pályázatot hirdetnek a központi garázs terveinek elkészítésére. Ezúttal azonban *szükebbkörü lesz a tervpályázat* mert arra csak az első pályázaton, első, második és harmadik díjat nyert építészeket szólítják fel, valamint azokat az építészmérnököket, akiknek pályamunkáját a főváros megvásárolta. Ennek az újabb szükebbkörü pályázatnak határidejét három hétre kontemplálják. A felszólítást ezen az alapon a következők kapták meg: *Kommer* József, *Almási-Balogh* Loránt és *Francsek* Imre, *Kácser* József és *Péchy* László, továbbá *Ribáry* Alajos, *Körmendi* Nándor, *Sennyei* József és *Kácser* Andor.

Nyolc ajánlat érkezett az autóbuszkarosszériák szállitására. A száz új autóbusznak a *Magyar Állami Gépgyárak* tudvalevően csak az alvázát és motorját készítik el, míg a kocsiszekrényekre külön hirdetett pályázatot a főváros. A versenytárgyalás határideje most járt le és összesen *nyolc ajánlat érkezett.* Az ajánlatokat hivatalosan felbontották és a közlekedési ügyosztály átszámításra és elbírálásra kiadta az autóbuszüzem igazgatóságának. Az igazgatóság véleménye és jelentése rövidesen elkészül s akkor veszi a közlekedési bizottság tárgyalás alá az ajánlatokat, hogy mielőbb dönthessen az odaitélés kérdésében. Ajánlatokat nyujtottak be: *Arnóczky és társa* tíz karosszériára (26 ülőhellyel és 8 állóhellyel) egyenkint 9850 pengőért, a *Kölber testvérek* 30 középtípusú kocsiszekrényre (28 ülő-, 7—9 állóhellyel) 12.000 pengőért, kisebb számban 14.800 pengőért, 24—9 hellyel 10.700 pengőért, illetőleg 12.500 pengőért, *Misura* Mihály ajánl 25 nagy, illetőleg 30 középkocsi karosszériát 13.800—15.600 és 18.400 pengőért, *Zupka Lajos és fia cég:* 15 karosszériát (24 ülő-, 10 állóhely) 12.300 pengőért, *Schillinger* Gyula 20 kocsi szerelvényét 17.912, kisebb számét 14.337 pengőért, *Nay és Róna* 30 drb-ot (26 ülő és 10 állóhellyel) 13.667 pengőért, 25 drb-ot (41 ülő és 10 állóhellyel) 18.422 pengőért, 45 drb-ot (33 ülő- és 10 állóhellyel) 15.617 pengőért, *Ganz és Társa—Danubius* száz kocsiszekrényt ajánl 9500—11.500—14.200 pengőért szállít, ezek favázasok volnának. A vasvázasok ára 10.400—12.800—15.400 pengő. *Uhry* Imre 20 kistípust ajánl 12.700 pengőért.

A Budapesti Ügetőverseny Egyesület márciusi megnyitóversenyét a következő napokon tartja: március 4., 8., 11., 15., 18., 22., 25. és 29. A versenyek ½3 órakor kezdődnek.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles m rnök Budapest, VII, Abonyi-u 25. Telefon J. 380 80

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Rökk Szilárd ucca 11. szám.

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vizgyógyintézet nap- és légfürdő

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — Telefon: J. 314-16.

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-02.
Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

TOMI LAJOS
Festő- és mázoló mester
Alapittatott 1888. évben
Budapest, IX., Üllői-út 101.
Mühely VIII., Horánszky-ucca 10.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

Kövező és Útépítő Részvény Társaság
Budapest, VIII., Kisfaludy ucca 40. sz.
Kövez, csatornáz, utat épít és bérhengerlést vállal
Telefon: József 2—66. Tervez és kivitelez speciális építési munkákat Telefon: József 302—66.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Petőfi téri illemhely építési munkálatait László Ferenc kapta 6000 pengőért.

A Linczi lépcső átépítési pótmunkálatait Hollós Ferenc végzi 3200 pengőért.

A Kerepesi temető igazgatósági épületének vízvezeték és csatornázási munkálatait Fliegl Béla kapta 3846 pengőért.

Ugyanott a villanyberendezési munkálatokat Hatschek, Guttmann és Társa cég kapta 2241 P-ért.

A Palota uti kislakásos telep tetőjavítási munkálatait Krumpholcz Ferenc kapta 3670 pengőért.

A Gubacsi uti kislakásos telep tetőjavítási munkálatait Kirschenbaum Gusztáv kapta 2838 pengőért.

A köztisztasági hivatal részére szükséges 260 drb hótaliga szállítására Ney és Róna-cég kapott megbízást 25,220 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A Vezér ucca csatornázására ajánlatot tettek: Klauber és Vajda 9069, Ámon Antal és Fia 8758, Kis J. Jenő 8282, Széchy Endre 8997, Gratzl Lajos 8210, Hajnal Imre 10.365 pengőért.

A Zágrábi ucca makadámszerű rendezésére ajánlatot tettek: Ámon Antal 28.284, Halmos I. és Fia 30.127, Hollós Ferenc 32.280, Urbach és Tafler 33.288, Obendorfer Károly 30.565, Gratzl Lajos 26.878, Általános burkoló és cementipari rt. 23.770, Somoskői bazaltbánya 46.704, Neumann Ferenc 21,352, Lukács Lipót 24.830 pengővel.

A Vezér ucca makadámszerű rendezésére ajánlatot tettek: Urbach és Tafler 46.060, Ámon Antal és Fia 54.064, Hajnal Imre 58.622, Általános burkoló és cementipari rt. 41.426, Somoskői bazaltbánya 58.709, Neumann Ferenc 47.891, Lukács Lipót 49.969 P-vel.

A Salamon ucca makadámszerű rendezésére ajánlatot tettek: Hollós Ferenc 19.042, Halmos I. és Fia 19.084, Obendorfer Rudolf 23.804, Somoskői bazaltbánya 18.614, Gratzl Lajos 19.499, Urbach és Tafler 16.043, Neumann Ferenc 17.217, Lukács Lipót 16.915 pengővel.

Az 1928. évi kövezetjavításokra ajánlatot tettek: Schaffer Antal, Schaffer György, Schäffer Károly, Ámon Antal, Bier és Wersetz, Obendorfer Károly, Obendorfer József, Obendorfer Rudolf, Fekete István, Proczeller Bálint, Gravieser Albinné, Hollós Ferenc, Tessák Ödön, Komfort építő rt., Spányi Ernő, Krausz Ferenc, Handl István, Zech Károly, Szántó Ferenc, Csonka Ferenc, Helfenstein Károly, Ámon Antal és Fia, Neumann Ferenc, Schweiger R. és Kuás I., Halmos I. és Fia.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker.. Alkér ucca (Cserkesz ucca és Gergely ucca közötti szakasz) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A kellően felbélyegzett, borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 március 19-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak megbízottjánál, II. emelet 279. ajtószámú szobájában benyújtani. A versenytárgyalás **1928 március 19-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. számú helyiségben (ülésterem), ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 február 27.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, nyilvános versenytárgyalást hirdet a székesfővárosi Szent László-közkórház új főzőkonyhaépítésével kapcsolatosan szükséges vízvezetéki és csatornázási munkákra.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető a Központi városháza, III. emelet 336. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 március 20-án (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 február 26.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.** Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.

Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornazás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

Vitéz HANTAY ES GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utepitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 830-62.

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 **Budapest, VI, Aréna-út 65**

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

szőnyeg raktár, menyezetdisz-gyar
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

WIERDL REZSŐ
Szállitóberendezések, szállító eszközök.
Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme.
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

Alapitva: 1896
KORVIN LAJOS
épülettű kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 86. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Faosirtatelep, Török Flóris ucca

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KEMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

Fratricsevich István diszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és mázolási munkákat

"SPECIAL"
mosógépgyár, Budapest, Váci-út 92
STAWLYANIN WOISLAV
Raktáron állandóan: Mosógépek, centritugák, gőzmángorlók minden nagyságban.
Telefon: Lipót 921—57.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Ifj. HALÁSZ HUBERT
építési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST
Horthy Miklós-út 152. szám Telefonszám: József 381-78

ÁBRÁNYI FERENC
épület-és diszmübádogos, légszesz és vizvezeték berendező
Budapest, VIII., József ucca 31.
Telefon: „József" 325—71 Telefon: „József" 325—71

ifju Cristofoli Vincze
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921-55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18-20. sz.

TÓTH FERENCZ alum.- és ercöntő, bronz-, mü- és disztárgyak készitője
Budapest, VI., Szent László-út 140. Telefon: Lipót 903-41.
— M. kir. postatakarekpénztári csekkszámla: 10523. szám. — Elvállal mindennemü aluminium-, sárgaréz-, vörösréz-, bronz- és horganyöntvenyeket, ügymint: bronz csapágycsészék, hüvelyek, rudak és egyéb gépalkatrészek, valamint mechanikai, orvosi müszerek, csilláralkatészek, sajtolóformák, aluminium motor- — karterek és pakfor aluminium motordugattyúk öntését. —

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és OÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—31—32.

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, elm- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 6. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 360—06.

Schwarz Sándor és Társa
magyar kályhalpar, Meidinger kályhák, folytonégő kályhák, tüzhelyek, Meidinger kályha-alkatrészek
Budapest, V., Báthory-u. 20. Telefon: L 962—14

DÉLBUDAI
ÉPITÉSI ANYAG KERESKEDÉS
Budapest, I. ker., Fehérvári-út 11. Telefon: József 349-23.
Mész — Kátrányterméknek — Cement

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, diszmüárúk, kapuk, rácsok, sirlámpák és tüzhelyek készitése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Telefon J. 138-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

HAJEK FERENC autokarosszéria és kocsigyártó Budapest, IX., Viola-u. 12—14
SPECIAL AUTORUGÓK
készitése és fesszitése Telefon: J. 340-92

JÓNASZ VILMOS és WEINER FERENC
(NÉHAI WEINER JÁNOS UTÓDAI) ÉPÜLET ÉS MŰLAKATOS ÜZEME
BUDAPEST, VII., ALMÁSSY-TER 4. SZ.
Alapitva: 1899. Telefon: J. 333-43.

Szalkay Papp József kötél- és géptömitőanyag-gyár
Budapest, III, (Uj ak) Bokor-u. 27 a Lajos ucca és a Bécsi-út között Telefon: 124-97
Mindennemü saját gyártmányu gazdasági-, bánya-, gép- és pinceköteleket, valamint istrángokat kötőfékek és kévekötő kötelek, spárgák és zsinórok a legjobb minőségben Törvsz. bejegyzett cég

GUTTMANN és SZÉKELY
FAKERESKEDŐK
BUDAPEST, X, SZÁLLÁS UCCA 2—4
Fióktelep: VIII, DÉRI UCCA 15. (Nagyfuvaros ucca sarok.)
Telefon: József 359—68 Telefon: József 359—68

STEINER ÉS SZIMPER
disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

REINER NÁNDOR hat. eng villanyszerelő
Budapest, Rózsa-u. 33. Tel.: J. 440-86

Thiergärtner és Stöhr r.-t.
egészségügyi és fütőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 585-17. • Telefon: József 585-17.

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Kmócsy-ucca 33/b

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 március 14 — 11 (959) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

Már megint próbálkoznak,

hogy a budapesti polgár szerény, egyszerű, de nagyon fontos életkérdéseibe újra belevigyék a politika mérgét. Örömmel vettünk tudomást a minapában a BSzKRT-békéről, amelyet úgy láttunk, mint a városházi harcok utolsó mohikánját. Azt hittük, hogy ezzel a politikai herce-hurcának sírján meg is lehet fordítani a családi címert, hogy azután új erőre kapjon, ellenállhatatlanul hódítson a városházán az alkotó, a teremtő munka. Most azonban egyszerre megint arra eszmélhetünk rá, hogy *a politika mérgét sokkal hegyesebb, sokkal mélyebben járó tűvel akarják beleszúrni a budapesti polgár testébe.* Többé nem arról van szó, hogy ki gazdálkodott jól, vagy rosszul a BSzKRT-nál, hogy ki helyezte B-listára a zsidóvallású tanítókat, vagy hogy ki vezette a népbiztosok tanácsának jegyzőkönyvét; hanem arról, hogy *ki javasol nagyobbarányú villamostarifa-leszállítást.* Tessék jól megjegyezni, a demagógiának ma nem az a jelszava, hogy ki tud olcsóbb villamosjegyet adni, hanem az, hogy *ki állhat vérző sebbel a nép elé: ime én ingyen akartalak fuvarozni benneteket vadonatúj, párnázott BSzKRT-kocsikon, de a többiek nem engedték.* Mert hát legyünk tisztában vele, hogy Budapesten sehol annyi javítani való nincsen, mint a közlekedés terén és *ne csodálkozzék senki se azon, ha a demagógia éppen a közlekedési kérdések körül véli megtalálni a maga nagyszerű konjunktúráját.*

Az *Egységes Községi Polgári Párt letagadhatatlanul és elvitathatatlanul elsőként ismerte fel a közlekedési problémák rendkívüli aktualitását.* Ez a párt már tavaly, július közepén rendkívüli közgyűlést hívott össze a jó és olcsó közlekedés megteremtése érdekében. A párt szónokai egymásután vonultak fel és pontos, hiteles, komoly adatok alapján bizonyították többek között azt is, hogy mód van a BSzKRT viteldíjainak leszállítására. A BSzKRT régi vezetősége a negáció álláspontjára helyezkedett. A *Scheuer-féle javaslat* azonban, amely megjelöli a tarifaleszállítás révén beálló hiányok pótlási forrásait, ma is meg van és ma is olyan, amely *tökéletesen végrehajtható.* És itt kezdődik a politikai versengés, amelynek nem szabad térhez jutnia, mert ellensége a városnak nemcsak az, aki a közlekedési kérdésből *politikumot csinál,* hanem azt is, aki közlekedési kérdésből *politikumot enged csinálni.*

Nincs nekünk arra szükségünk, hogy helyettünk a demokrata Szőke Szakáll álmodjon boldogat és szépet. Vagyunk mi is olyan fantaszták, hogy elmélázzunk azon a talán soha be nem következő gyönyörű jövendőn, amikor a közlekedést éppen olyan közszükségleti cikknek fogják minősíteni, mint a levegőt és szintén ingyen mérik majd a pesti polgároknak. Ám nemcsak mi, akik betűvetéssel foglalkozunk, de *a legkisebb pesti uccagyerek is álmodni tud arról, hogy milyen jó lenne ingyen villamosozni* és nem kellene hátul, a pufferen kuporogni és félni a kalauztól, aki a kalapját akarja zálogba venni. Egyszóval az apró pesti uccagyerek még sokkal szebbet tud álmodni, mint a demokrata Szőke Szakáll, aki mindössze csak tizenkét millió pengővel akarja csökkenteni a BSzKRT kiadásait.

Budapest közönsége sokkal érettebb, sokkal komolyabb, mondhatnánk talán, hogy sokkal pesszimistább is, semhogy hinni merjen az ilyen igéreteknek. Ez a polgárság tudja nagyon jól, hogy a BSzKRT nem hagyhat minden hónapban egymillió pengőt a zsebében, *ez a polgárság nem álmodozik és csak a realitásokban hisz. A realitás pedig a BSzKRT-tarifa leszállítása körül maximálisan a Scheuer-féle terv,* amely megjelöli a forrásokat a 20 filléres egységes viteldíj körül keletkező deficit pótlására. Ez az a terv, amelynek alapján az *Egységes Községi Polgári Párt* ma is áll, de amelyből *egy pillanatig sem kíván politikumot csinálni, csak boldog a tudatban, hogy fantazmagóriák helyett realitásokkal tud segíteni Budapest polgárságán.*

Ugy érezzük egyébként, hogy *közeljutottunk a BSzKRT tarifa-leszállításának megvalósulásához.* Nem akarunk a BSzKRT takarékoskodó politikájának tápot adni, mégis meg kell már ma jóelőre állapítani, hogy a tarifaleszállítás nagy boldogsága lehet a pesti közönségnek. Nagy örömmel kell ezt fogadni, mert ha a tarifát a mainál mélyebbre szállítjuk, *aligha lesz Európának egyetlen nagyvárosa, amely a villamos olcsósága tekintetében mérkőzhetnék a magyar fővárossal.* Általában le kell szerelni végre a külön *közlekedési demagógiát, amely talán táplálkozhatott a régi BSzKRT-viszonyokból, de amelynek most már végleg éhen kell majd halnia.* Éhen kell halnia, mert ha a BSzKRT hivatalosan konstatált mintaszerű adminisztrációja mellé a tarifaleszállítás is elérkezik, akkor *a közlekedési demagógiának biztosan fölkopik az álla.* Vitatkozni sem lehet róla, hogy Budapest közlekedése ma sem drága, a jövőben pedig egyenesen olcsó lesz, bár el kell ismerni, hogy javítanivaló még akkor is bőven akad. Reménykedni kell azonban az új rezsimben, amelyet két olyan kiváló vezetőegyéniség, mint *Folkusházy* Lajos és *Márkus* Jenő, kétségkívül *közelebb fognak hozni nemcsak az autonómiához, hanem a közönség szívéhez is.* A BSzKRT a jövőben nem lehet az elzárkózottság magaslatán álló bagolyvár, *meg kell nyílnia a kapuknak a közönség kívánságai, a közönség akarata előtt.* Ezt várjuk az új rezsimtől és ha az új rezsim belátja, hogy szeretettel kell szolgálnia a közönség érdekeit is, akkor már el is érkeztünk a tarifaleszállítás küszöbére. Mert a tarifaleszállítást meg kell csinálni, de bölcsen, mindennel számolva, a BSzKRT-nak, ennek a hatalmas intézménynek az épségére, az egészségére is ügyelve. *Aki másképp akarja, az tönkre akarja tenni a BSzKRT-t.* Aki pedig elérhetetlen lázálmokat csillogtat a közönség felé, az jóelőre tudja, hogy nem spekulál másra, csak arra, hogy a bölcs és egészséges, de nem demagóg tarifaleszállítás után martirpózban jelenhetik meg a fórumon. A nép azonban csak nevetni fog rajta.

Scitovszky belügyminiszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a fővárosi törvény revíziójáról, az üzemek leépítéséről és az ügyosztályok szaporításáról

A törvényjavaslatot a pártok vezetőivel a miniszter az amerikai út után ismerteti meg — „Idejét múlta üzemekkel kár a fővárosnak foglalkoznia"

A főpolgármesteri állás megszüntetése alaptalan, önkényes kombináció

Scitovszky Béla belügyminiszter háromhetes külföldi útjáról visszatérve átvette hivatala vezetését és megkezdte azoknak a nagyszabású munkáknak folytatását, amelyek már régen felhívták az ország, de főként a főváros közönségének figyelmét. Máris több izben folytatott tárgyalásokat a főváros illetékes tényezőivel, legelsősorban *Ripka* Ferenc főpolgármesterrel, egyben pedig tudomására hozta a főváros illetékes tényezőinek, hogy *nincs megelégedve azzal a közgyűlési határozattal, amely mindössze öt községi üzem leépítését tartotta szükségesnek.*

A belügyminiszter állandóan a legteljesebb érdeklődéssel viseltetik a főváros ügyei iránt, amelyekre nagy elfoglaltsága mellett is igen sok időt áldoz. Legelsősorban természetesen a *fővárosi törvény reformja* az a kérdés, amelynek megoldását sürgősnek látja. Erre vonatkozóan az utóbbi napokban számos álhír került forgalomba, ezek között *bőven akadt olyan is, amelyek szinte az együgyűség bélyegét hordják magukon.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért magához

Scitovszky Béla belügyminiszterhez

fordult, aki *a fővárosi törvény reformjára* vonatkozólag a következőket volt szíves mondani:

— *A fővárosi törvényjavaslat majdnem teljesen elkészült.* Már csak az utolsó simítások vannak hátra. Azt terveztem, hogy a javaslatot hazaérkezésem után bemutatom a községi pártok vezetőinek, mint ahogy a vármegyei törvényjavaslatot is ismertettem már a parlamenti pártok vezéreivel. Erre azonban

egyelőre nem kerülhet sor, mert Kozma Jenő, Wolff Károly és Bródy Ernő képviselők, a községi pártok vezetői Amerikába utaztak.

Különben sem sürgős ez a kérdés, mert előbb a vármegyei reformmal akarok végezni. A vármegyei javaslatot, amelyet ezen a héten bemutatok a miniszterelnök úrnak, még a költségvetés vitája alatt a képviselőház elé terjesztem. *Feltétlenül ragaszkodom ahhoz, hogy a vármegyei reform még a nyári szünet előtt tető alá kerüljön.* A fővárosi törvényjavaslat

parlamenti tárgyalásának időpontja a Ház munkarendjének alakulásától függ, nem hiszem azonban, hogy a reform az ősz előtt foglalkoztassa a képviselőházat.

Szóvátettük ezután *az üzemi kérdést. Scitovszky* belügyminiszter erre vonatkozóan ezeket mondotta:

— *A főváros közgyűlésének egyes üzemek megszüntetéséről hozott határozata nem elégít ki.* Ebben a kérdésben ugyanis arra az álláspontra helyezkedem, hogy

még több üzemet kell megszüntetni. Főként ipari üzemekre gondolok. Idejétmúlta üzemekkel kár a fővárosnak foglalkoznia.

Erről a kérdésről beható tanácskozást folytattam az illetékes fővárosi tényezőkkel. *Felfogásomat abban a leiratban fogom precizírozni, amelyet ebben a tárgyban rövid időn belül a fővároshoz intézek.*

Ezután abban az irányban érdeklődtünk, hogy *a tanácsi ügyosztályok szaporítása és a harmadik alpolgármesteri állás visszaállítása* tekintetében milyen álláspontra helyezkedik a miniszter? *Scitovszky* belügyminiszter véleményét a következőkben körvonalazta:

— Én ragaszkodom a szigorú takarékosság álláspontjához. Szükségesnek tartom, hogy *az egész vonalon a takarékosság elve érvényesüljön. Ez azonban nem jelenti azt, hogy elzárkóznék jogos és méltányos követelések teljesítése elől.* A konkrét esetről azonban majd csak akkor tudok nyilatkozni, ha a tanácsi javaslatot megismerem.

Végül megemlítjük egy reggeli lapnak azt a hirét, amely *a főpolgármesteri állás megszüntetésének tervéről szólt.* A következő választ kaptuk:

— Most hallok először ilyen állítólagos tervről. Alaptalan, önkényes kombináció ez...

*

Teljesen beavatott helyről, ahol a belügyminiszter intencióit közelről ismerik, közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy

Scitovszky Béla belügyminiszter jelzett leirata legkésőbb március végéig megérkezik a városházára. A belügyminiszter ebben a leiratban jóváhagyólag tudomásul veszi a közgyűlésnek egyes üzemek megszüntetés-

sére vonatkozó határozatát, de ugyanakkor egyenként megjelöli azokat az üzemeket is, amelyeknek a megszüntetését a már megszüntetetteken kívül még szükségesnek tartaná.

A belügyminiszternek ez a leirata az autonómia hatáskörének tiszteletben tartásával természetesen *csak tanács lesz* a további megszüntetéseket illetően, abban a reményben, hogy a közgyűlés a felsorakoztatott okok alapján a belügyi kormány felfogását honorálni fogja. *Scitovszky* belügyminiszter *közvetlen* környezetében úgy tudják, hogy *a leirat valamennyi ipari üzem megszüntetése mellett foglal állást.*

Mindenre kiterjedő figyelem a polgárság érdekében

Aktuális kérdések az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén

Az Egységes Községi Polgári Párt hétfőn este ½7 órakor a párt Akadémia uccai helyiségében *Gaár* Vilmos elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen a párt bizottsági-, pót- és kültagjai nagy számban vettek részt. Jelen voltak többek között: *Szabó* László, *Dinich* Vidor, *Girardi* Tibor, *Zsiross* István, *Balkányi* Kálmán, *Ereky* Károly, *Szentirmay* Imréné, *Ugron* Gábor, *Farkas* József, *Politzer* Gábor, *Domány* Aladár, *Bohn* József, *bibithi Horváth* János, *Scheuer* Róbert, *Németh* Béla, *Hubert* Vilmos, *Sümeghy* László, *Halter* Károly és még mások. A jegyzőkönyvet *Payr* Hugó főtitkár vezette.

Az ülés megnyitása után *Dinich* Vidor arra kérte a pártvezetőséget, hogy a *VI. kerületből a rendőri felügyelet alatt álló nők kitelepitését szorgalmazza.* A kérelem teljesítéséhez a pártvezetőség szivesen hozzájárul, de hatásosnak tartaná, ha a gyors és eredményes intézkedés céljából néhány száz VI. kerületi polgár aláirásával beadványt intéznének a főkapitányhoz. *Dinich* ennek a teljesítését megigérte.

Bibithi-Horváth János pártszervezkedési kérdésekben tett észrevételei után, amelyekre nézve az elnök megnyugtató választ adott, *dr. Balkányi* Kálmán szólalt fel és azt sérelmezte, hogy *a rendőrségi közegek a főkapitánynak a zárórára vonatkozó legújabb rendeletét túlságos szigorúsággal hajtják végre.* Kéri a pártvezetőséget, hogy lépjen érintkezésbe a főkapitánnyal, hogy bizonyos átmeneti intézkedéseket rendeljen el. (Helyeslés.)

Dr. Farkas József szerint a kerületi pártszervezetek figyelmét fel kell hívni arra, hogy *az állami alkalmazottakat oly irányban serkentsék, hogy vétessék fel magukat a választói névjegyzékbe.*

Girardi Tibor arra nézve kér intézkedést, hogy a *Közmunkák Tanácsa által kivetett portáladót töröljék el,* vagy legalább is mérsékeljék.

Dinich Vidor ismételt felszólalásában arra kéri a pártot, támogassa *Folkusházy* Lajos alpolgármesternek azt az elgondolását, hogy *a Nagy-Rákoson 140 hold területet kihasitsanak sport-célokra.* A magyar sport fontosságát nem kell külön hangsúlyozni. Az alpolgármester terve a szegényebbek számára is sportlehetőséget nyújt és szabad levegőhöz juttatja őket. Egy másik kérése *Dinichnek* arra irányul, hogy *az új iskolaépítéseknél az eddigitől elütő tipus érvényesüljön: tágas udvarral, nagy tornatermekkel stb.*

Az értekezlet helyeslésével fogadta ezeket a felszólalásokat, majd a Mayer-fiúárvaház felügyelő bizottságába *Dorner* Gyulát jelölte.

Scheuer Róbert inditványára kimondotta az értekezlet, hogy akciót indit az irányban, hogy az új fővárosi kislakásokban a bérek magasságuk és arányosságuk tekintetében revizió alá vétessenek.

Az értekezleten szóbakerült még *a vásárok és vásárcsarnokok kérdése,* amelyet részletesebben legközelebb fognak megvitatni. Ugyancsak külön értekezleten és legközelebb vitatják meg azt a kérdést is, hogy *a Rókus kihelyezése esetén nagy új kórház létesüljön-e, vagy pedig kerületi kisebb kórházak.*

Balkányi Kálmán javaslatára elhatározta még a párt, hogy *az üzemek leépitése és a forgalmiadó kérdésében erélyes akciót indit.*

Végül *Halter* Károly ismételten megsürgette a *28-as villamosvonal meghosszabbitását és a Rákosfalva—Kőbánya—Gyömrői utig terjedő autóbuszvonal gyors beállitását. Scheuer* Róbert megnyugtató válasza után, amely szerint főleg a kívánt autóbuszforgalom 19-es jelzéssel legkésőbben június havában megindul, az értekezlet este 8 órakor véget ért.

Usetty képviselő a tisztifőállatorvosi állás megszervezéséért

Parlamenti felszólalása után a főváros jogügyi bizottságában tesz konkrét javaslatot

Usetty Béla dr. képviselő, az állategészségügyi törvényjavaslat képviselőházi vitájában olyan kérdést tett szóvá, amely Budapest közönségét közelről érdekli. A fővárosi húsvizsgálat irányitását tudvalevőleg az állatorvosi főiskola egyik tanára látja el és ezt az *ideiglenes helyzetet* már évek óta meg akarják változtatni. *Usetty* Béla kifogást emelt az ellen, hogy az állategészségügyi törvényjavaslatban ennek a kérdésnek rendezéséről *nem történik intézkedés.* Konkrét javaslattal lépett tehát elő és azt indítványozta, hogy a törvény keretében történjék rendelkezés

a fővárosi tiszti-főállatorvosi intézmény megszervezése

iránt. Ebben az ügyben beszéltünk

Usetty Béla dr.

országgyűlési képviselővel, az Egységes Községi Polgári Párt egyik előkelő tagjával, aki a következőkben ismertette ezt a kérdést a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Az állategészségügyi törvényjavaslat 115. §-a úgy intézkedik, hogyha valamely törvényhatóságban, rendezett tanácsú városban, vagy községben több állatorvos van, akkor ezek közül *a vezetőt a törvényhatóságban a közgyülés, egyéb helyeken pedig a képviselőtestület jelöli ki.* Amennyire természetes ez a vidéki törvényhatóságokban, ahol 3, 4, 5, legfeljebb pedig 10 állatorvos lesz,

sokkal inkább természetes Budapest székesfőváros területén, ahol az állatorvosok száma 52.

Elég ha rámutatok arra a tényre, hogy Budapest székesfővárosnak vásárcsarnokai, vágóhídja és egyéb olyan intézményei vannak, — mint például a Tattersall és a fuvartelep, — ahol nagy számban vannak állatorvosok alkalmazásban. Parlamenti felszólalásomban is rámutattam erre a tényre, valamint arra a körülményre is, hogy *a főváros egy-egy kerülete egymagában van akkora, mint bármelyik vidéki törvényhatóság* és ezekben a kerületekben az álltorvosok nagy számban vannak alkalmazva. Természetes tehát, hogy itt az, akinek a felelősséget kell vállania, aki vezet és irányit, a főváros területén ennyi emberrel szemben, nem tud már továbbra is foglalkozásával is törődni, mert hiszen *az irányitás munkaidejét teljesen igénybe veszi.* Szükséges tehát, hogy ezt

a vezető és irányító szerepet olyan ember töltse be, aki minden más feladattól felszabadult és csak ezzel foglalkozik.

— 1908-ban, amikor a húsvizsgálatokról volt szó, a földmívelésügyi miniszter rendeletben mondotta ki, hogy a fővárosban a húsvizsgálat irányitását addig, amíg a tiszti-főállatorvosi állást meg nem szervezik, az állatorvosi főiskola egyik tanára fogja elvégezni. *A rendeletben tehát kifejezetten benne foglaltatik az az elv, hogy a tiszti-főállatorvosi állást meg kell szervezni.* Ha tehát már 1908-ban erre az álláspontra helyezkedett a földmívelésügyi kormány, ma még megokoltabb, hogy

törvényben mondassék ki a fővárosi tiszti főállatorvosi intézmény megszervezése.

— Természetes, hogy ehhez a fővárosnak is joga van hozzászólni, de az autonomiát illetőleg semmiféle aggodalom sem merülhet fel abban a tekintetben, hogy az ilyen irányban hozott törvényes rendelkezést ne helyeselné. Bizonyítja ezt a parlamentben kifejtett álláspontomat már maga az a tény, hogy *felszólalásom hatása alatt a baloldalról is hasonló értelmű felszólalások hangzottak el.* Indítványom, amelyet a Házban előterjesztettem, úgy szólt, hogy a húsvizsgálat körében felmerülő felülvizsgálatot a törvényhatósági bizottság által választott tiszti főállatorvos látja el. *Mayer* János földmívelésügyi miniszter úr azzal a megokolással kérte indítványom elutasítását, hogy

a székesfőváros a maga autonom hatáskörében bármikor megszervezheti a tiszti főorvosi állást.

ennélfogva indítványom törvénybeiktatása fölösleges. *A földmivelésügyi miniszter úr nyilvánvalóan nem akart elébevágni az autonomia döntésének* és így az én további lépésem az lesz, hogy *a főváros jogügyi bizottságában konkrét javaslatot fogok tenni a fővárosi tiszti-főállatorvosi állás megszervezése iránt.*

Hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa az 1928. évben kiegészíteni kívánja a székesfőváros külső képére vonatkozó festmény-gyűjteményét és pedig olyan képekkel, melyek a főváros fekvésének páratlan szépségeit, nemzetközi szempontból is figyelmet érdemlő részleteit, világvárosi képét ábrázolják, a mellett alkalmasak arra, hogy külföldi képzőművészeti kiállításokon művészi kvalitásaikkal is felébresszék az érdeklődést. Erre a célra legalább 6000 pengőt kíván fordítani és ezt az összeget azon a kiállításon óhajtja felhasználni, melyet a városligeti műcsarnokban f. évi június havában a pályaművekből rendez.

Számításba jöhet minden olyan festmény, mely tárgyat a fent körvonalazott körből merítette.

A megvásárlandó műveket a székesfőváros vásárlóbizottsága jelöli ki és ugyan ő állapítja meg az egyes képek vételárát. A vásárlóbizottság fenntartja magának azt a jogot, hogy a művészek által megjelölt árnál alacsonyabbat ajánljon fel. A vásárlóbizottság javaslatát a tanácshoz terjeszti be, melynek határozata végleges.

A képek méreteire vonatkozólag megjegyzi a tanács, hogy lehetőleg a szokásos nagyságú képeket kívánja figyelembe venni, már csak azért is, mert intenciói szerint ezek a képek külföldön is kiállításra kerülnek és így a rendesnél nagyobb méretű képek szállítása nehézségeket okoz. Ez okból kívánatos a pasztell mellőzése is. Megjegyzi továbbá a tanács, hogy műemlékek és várostörténeti szempontból érdekes részletek ábrázolását csak abban az esetben tartja kívánatosnak, ha az ábrázolt tárgyak általános művészettörténeti szempontból érdeklődés felkeltésére alkalmasak. A székesfőváros környékének olyan ábrázolása, mely erre nem jellemző és a helyi kapcsolatot nem érezteti, hanem csupán egyszerű tájkép, figyelembe nem jöhet.

Nyomatékosan rámutat a tanács arra, hogy vásárlásainál a tárgyi vonatkozások elbírása mellett elsősorban a festmények művészi értékeit és általános festői kvalitásait fogja mérlegelni, hogy a megvásárolt képek méltóképen reprezentálhassák festészetünk mai színvonalát.

A pályázaton résztvevő festményeket május hó 31-én kell a Műcsarnok titkári hivatalának beküldeni, megjelölve, hogy a székesfőváros városképpályázatán kíván a mű résztvenni. Kiállításra csak azok a művek kerülhetnek, melyeket a képzőművészeti vásárló bizottság által kiküldött felvételi zsüri elfogad.

Felhívja a tanács a művészek figyelmét arra is, hogy a pályázat feltételeinek megfelelő műveket más kiállításokon is külön figyelembe fogja részesíteni, anélkül, hogy a vásárlásra előirányzott összeget a kiállítás előtt felhasználhatná. A kiállítás megtartása után azonban, amennyiben a teljes összeget a vásárlások nem merítették ki, jogában áll a vásárlóbizottságnak más kiállításokon szereplő mű megvásárlását hozni javaslatba a kitüzött összeg terhére.

Budapest, 1928 március hó 1.

A székesfőváros tanácsa.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33
Iskolák, kórház k, internátusok, szállodák stb. teljes be endezése — Épületasztalos ág. — K lség etés di talan

MÜZES JÓZSEF ÉS TÁRSA hatóságilag engedélyezett villamossági vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor 3. szám — Telefon: Lipót 973—15.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vizmüveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

Kapuszta Gusztáv
épitőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 593—08.

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!
Gyár: **VII., Thököly-út 33.** Telefon: J. 394-41 és J. 446-72

Méregdrága lesz a ferencvárosi új népfürdő, mert kétszer annyiba kerül az építkezése, mint amit négy fürdő megépítésére szántak

Becsey Antal kijelenti, hogy nem a rentabilitás a fontos, hanem az, hogy a tömegek fürdőhöz jussanak

A törvényhatóság már két évvel ezelőtt, a nagy beruházási program tárgyalása során és a kislakásépítési akció megkezdése előtt elhatározta, hogy a munkásság és általában a szegényebb néposztály egészségének ápolására, a szociálhigienia fokozása érdekében *lehetőleg minden kerületben, de elsősorban a gyárnegyedekben, a munkások által sűrűn lakott vidékeken egészen olcsó, de mégis modern népfürdőket építenek.* Négy ilyen népfürdő létesítését vették tervbe és pedig egyet a Józsefvárosban, egyet a Ferencvárosban, egyet Kőbányán, egyet az Angyalföldön, esetleg Óbudán vagy Rákosfalván akartak felépíteni. Az első beruházási programba 552.000 aranykoronát állítottak be erre a célra, de a későbbi programmból már törölték, azzal az utasítással, hogy a tanács ezeket a fürdőket a rendes évi büdzsé terhére valósítsa meg.

Az első népfürdő a most elkészült javaslat szerint

a Ferencvárosban épül meg, az ősszel tető alá hozott Haller úccai kislakásos bérházcsoport telkén,

pontosabban megjelölve a *Dandár uccában.* A törvényhatósági pártok a jogos kívánságokat méltányolták és átengedték az elsőséget a IX. kerületnek, ahol ezidőszerint egyetlen közösfürdő sincsen. A Haller uccai, illetve a Dandár uccai népfürdő tervei és költségvetése már készen is vannak és azokat már a lakásügyi bizottság is elfogadta, úgy hogy az építkezés előreláthatólag már a jövő hónapban meg is indul. A főváros nagy szociális programjának kiépítésében újabb értékes láncszemet jelent ez a minden tekintetben tökéletes berendezésű népfürdő, amely felül fogja mulni a külföldi városok hasonló berendezéseit is.

Felkerestük

Liber Endre tanácsnokot,

a szociálpolitikai ügyosztály vezetőjét és megkértük, ismertesse meg a *Fővárosi Hirlap* közönségével a legújabb szociálhigieniai intézmény terveit. A válasz így szól:

— A bécsi és egyéb nyugati városok monstre közfürdőitől eltérően — amelyek mellesleg megjegyezve, nem váltak be — mi több kisebbet építünk,

decentralizáljuk a népfürdőket, hogy kényelmesebben, hamarabb lehessen elérni azokat a város különböző részeiben.

Ezzel is ráakarjuk szoktatni a fürdőzésre azokat a tömegeket, amelyeket a rossz életviszonyok erről leszoktattak, vagy amelyek helyzetüknél fogva a tisztálkodásra nem túlságosan nagy gondot fordítottak. Szolgáljuk ezenkívül azoknak a kényelmét is, akiknek lakásukon fürdőszobájuk nincsen, vagy a centrumban levő luxusfürdőket nem tudják felkeresni. A legsürgősebb szükség kielégítésére az első ilyen fürdő a Ferencvárosban létesül, a Haller uccai bérházcsoport függvényeképpen, a Dandár uccai részen. Mintafürdőnek szánjuk, amely két részből fog állani: lesz benne

egy nagy 40 méteres melegvíz-medence, illetve fedett uszoda, — amely sportcélokat is szolgálhat, — 90 kabinnal és 53 vetkőzőszekrénnyel. Lesz továbbá 19 zuhanyfürdő, 61 kádfürdő és külön 24 gyermekfürdő.

Az épület azonkívül hat egyszobás és 3 kétszobás lakást is magábafoglal, ahol a személyzet a maga számára otthont kap.

— Az építkezés számításaink szerint 1,306.000 pengőbe kerül. Négy és fél százalékos amortizációt számítva, a medencefürdő kabinnal 1 pengőbe, ugyanaz vetköző szekrénnyel 70 fillérbe, zuhanyfürdő 70 fillérbe, a gyermekfürdő 50 fillérbe, a kádfürdő pedig 1 pengő 20 fillérbe fog kerülni.

A népfürdő terveit a nagyközönség minden bizonnyal örömmel üdvözli, de annál inkább csodálkozni fog majd *az aránylag igen magas használati díjakon.* Hogy ezek a használati díjak ilyen magasak lesznek, abban erőteljes szerepet játszik az építkezés drágasága, amely — mint *Liber* tanácsnok fentebbi nyilatkozatából kiderül — 1,306.000 pengőbe kerül. Ez

az összeg éppen a kétszerese annak, amit eredetileg négy fürdő létesítésére szántak

a beruházási programban, most pedig kiderül, hogy annak az összegnek a duplájába kerül *egyetlen* fürdőnek a megteremtése. Bárhogy álljon is a dolog azonban, a *használati díjakat mégis le kell szállítani,* mert másképp nem lehet elérni azt a célt, hogy a munkásság széles rétegei fürdőhöz jussanak, mert ilyen összegeket nem tudnak megfizetni.

Kérdést intéztünk

Becsey Antal

kormányfőtanácsos, fővárosi bizottsági taghoz, aki az *Egységes Községi Polgári Párt* részéről kezdettől fogva egyik első propagálója volt a népfürdőknek és aki a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A magam részéről is túlmagasnak tartom a kalkulált díjakat annál is inkább, mert *az ilyen fürdőt nem szabad kizárólag a rentabilitás szempontjából elbírálni. Nem baj, ha nem is hoz hasznot a városnak, elvégre ez nem üzleti vállalkozás.* Egészségügyi prevencióról és kulturszükséglet kielégítéséről van szó, amelynek érdekében kell és lehet némi áldozatot is hozni.

Ha a fürdőüzemre esetleg ráfizetünk, az bőségesen megtérülhet a közegészségügyi eredményeken.

amit a tisztaság profilaxisával elérhetünk; *megtérülhet a kórházi kiadásokon, a mortalitás csökkenésén* stb. Ne vegyék tehát számszerűen az illetékesek a rentabilitást, hanem *le kell menni a használati díjakkal olyan mélyen, hogy azok arányban legyenek a munkáscsaládok kereseti viszonyaival.* Egészen olcsó népfürdők kellenek, mert csak így lesznek tényleg azzá, amit a nevük is jelent. Egyébként az első modern népfürdő tervét örömmel üdvözlöm és remélem hamarosan többet is sikerül létesíteni.

— Figyelemmel kísértem *a bécsi Amálien-Bad* ügyeit, láttam az építkezéseket, érdeklődtem a mult év őszén a fürdő rentabilitása iránt és azt hallottam, hogy az fiaskóval végződött, mintahogy ez az ilyen monstre-fürdőnél előrelátható volt. Mi más metódust követünk, mint a bécsiek, mert

ezrek vagy tízezrek részére monstrefürdőt csinálni nem rentabilis,

hiszen az emberek nem fognak a város minden részéből a lokális fürdőbe járni, éppenúgy, mint az Bécsben az Amelien Bad esetében történt. *Sokkal helyesebb az a módszer, amit követünk, mikor hozzáférhetővé tesszük a fürdőket, vagyis decentralizáljuk azokat.*

— Akármilyen olcsó vagy drága árakat fognak megállapítani, az a rentabilitás szempontjából nem nagy jelentőségű. Ha drága árakat állapítanak meg, a látogatottság lesz kisebb, ha olcsó árakat, akkor a látogatottság nagyobb lesz. Végeredményben tehát *nem a számok adják ki a rentabilitást.* Talán még azt az összeget sem fogják meghozni a városnak, amit a költségvetésbe vett 4 és fél percenttel elérni kellene. Ennél a tételnél én, aki — mondjuk — a kapitalista ideológiában élve szeretem elővenni a ceruzát és számolok, aki a tőke és a beruházás érdekeit mérlegelem, azt mondom, hogy

nem a rentabilitás a fontos, mert ez nem üzleti beruházás, hanem kultúrszükséglet, közegészségügyi szükséglet.

— Az a véleményem, hogy *minden prevenció, amivel meg lehet előzni bajokat, a népbetegségeket, a lehető legjobb beruházás még akkor is, ha nem hozza meg a közvetlen kamatokat és az az igazi veszteség, amit mortalitásban, népegészség-ügyben veszítünk.* Nekem soha sem imponál az, hogy a kór-

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

házak és az ágyak száma szaporodik. Ezeknek a számával nem lehet hivalkodni. Az a vád, hogy Budapest városa a profilakszist elhanyagolja. Épen ezért úgy látom, hogy *itt nem számszerűen kell a jövedelmezőséget venni, hanem tisztában kell lenni azzal, hogy mi itt beruházunk, színleg áldozatokat hozunk, azonban ennek a beruházásnak a kamatai azokban a közegészségügyi kihatásokban fognak bőven megtérülni, melyek majd a népegészségügy terén jelentkeznek.*

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX, Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

LUDOVIKA AUTÓCAROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

Oelschläger Mihály és Tarsa Utódai
Cégtulajdonos: VÉRTES REZSŐ okl. gépészmérnök
Budapest, VI, Váczi út 69. Telefon: Lipót 918—08
MÉRLEGGYÁR. Gyártunk: egyensuly-, tizedes- és tolósulyos mérlegeket, szekérhídmérlegeket Gyorsmérlegek, önműködő mérlegek.

CSASZÁR IMRE
Linoleum és falikárpitozó vállalat
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U 11. Telefon: Józs 325-58.
Beton-, Estrich- és asbestaljazatok készítése.
Szakszerű munka. :: Ajánlatok díjmentesen.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII, Baross ucca 77. Telefon: J. 425.-01

SZEMES JÁNOS
tetőfedő mester
tetők jókarbantartási vállalata
Budapest, VII, Nefelejts-u. 53. Telefon: J 349—43

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452-23. Telefon: József 452-23.

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365-25.

NYIRBOGDÁNYI PETROLEUMGYÁR R. T.
Központi iroda: Budapest, VI., Andrássy-út 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN
auto- és traktorolajok
HELIOS
autobenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA
világító- és traktorpetroleum, gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök,
PORMENTESITŐ OLAJOK

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZKÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44. szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

MARABU ÉS ORANIER
FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK
Magyar Radiatorgyár R.-T.
Budapest, X, Gyömrői-út 76/78.
Telefon: J. 390—34, J. 350—88.

Mely utcákban olajozzák az idén a makadám-utakat

A közgyülés egymillió négyszögméter helyett csak hatszázezer négyszögméter portalanítását határozta el

Budapest egészsége és portalanítása érdekében óriási jelentősége van a makadam utak olajozásának. Ennek felismerése vezette a főváros tanácsát abban, hogy az idei költségvetésben egymillió négyszögméter úttest portalanítását akarta keresztülvinni, az anyagi viszonyokkal azonban túlságosan számoló közgyűlés

az egymillió négyszögmétert hatszázezer négyszögméterre redukálta.

Az ügyosztály azonban nem igen nyugszik bele ebbe és ma már az egymillió négyszögméter portalanitását sem tartja elegendőnek. Minden törekvése arra irányul, hogy az idén

egymillióötszázezer négyszögmétert lehessen impregnálni.

Itt említjük meg, hogy megjelent és a *Fővárosi Hirlap* mai számában olvasható a versenytárgyalási hirdetmény az olajportalanításról. A pályázati idő

március 28-án, szerdán délelőtt tizenegy órakor jár le.

amikor is a székesfőváros köztisztasági hivatalában (VIII. ker., Kun utca 8. szám) tartják meg a nyilvános írásbeli árlejtést.

Azoknak az utaknak és uccáknak névsora, amelyeket az idén olajozni fognak, itt következik. Az utcák mellett mindenütt ott van *négyszögméterben kifejezve* az olajozandó terület nagysága:

I. kerület.

Ábel Jenő ucca 2625, Aladár ucca 2607, Alkotás ucca 7130, Andor ucca 10.163, Bakator ucca 635, Ballagi ucca 876, Bán ucca 953, Báró Eötvös ucca 4990, Bártfai ucca 3135, Bertalan ucca 4116, Bornemissza ucca 1996, Bors ucca, 1895, Böszörményi út 1611, Budakeszi szanatórium útja 10.143, Cinege út 2703, Csap ucca 630, Csetneki ucca 738, Csillagvizsgáló útja 1974, Csillagvölgyi út 5033, Csonka ucca 444, Daróczy ucca 4136, Dezső ucca 1568, Dinnye ucca 513, Diószegi út 2271, Elek ucca 1248, Érdi út 2468, Etele tér 2181, Fehérsas tér 880, Gaál ucca 1215, Gellérthegy ucca 4782, Győri út 5276, Hantos út 884, Hegyalja ucca 1427, Heinrich István út 1525, Hengermalom ucca 6519, Hidegkúti út 27,122, Hollós út 1581, Jánoshegyi út 11.427, Jolán ucca 598, Karolina út 4303, Kelenföldi út 1300, Kende ucca 1650, Kereszt tér 1433, Kléh István ucca 1020, Költő ucca 1868, Kruspár ucca 753, Kuruclesi út 3228, Kútvölgyi út 3880, Labanc út 2706, Laufenauer ucca 732, Lenke út 5292, Lipótmezei út 3088, Mányoki út 2165, Maros ucca 4378, Márvány ucca 4332, Mátyás király út 13.898, Mészöly ucca 532, Mikó ucca 743, Műegyetemi rakpart 12.524, Napos út 656, Naphegy ucca és tér 2996, Németvölgyi út 16.687, Normafa út 9113, Óra út 2936, Orbánhegyi út 2705, Orlay ucca 1100, Orvos ucca 830, Piroska ucca 842, Ráth György ucca 3501, Sárbogárdi út 1820, Serleg ucca 870, Somlói út 2671, Svábhegy szálloda tér 1899, Schweidel ucca, Széchenyi emlék út 1299, Szépkilátás út 516, Szüret ucca 3667, Táltos ucca 960, Tarcali ucca 721, Szarvas út 2925, Tétényi út 2467, Tigris ucca 347, Tündérhegyi út 12.773, Ugocsa ucca 1593, Vadorzó út 1245, Városmajor ucca 7686, Vérmező út 4242, Vincellér ucca 1282, Virányos út 4013, Völgy ucca 7564, Zalai út 1450, Zugligeti út 15.420, Zuhatag út 6450, Zsolt ucca 1268, Béla király út 8283, Gregus ucca 784, Lovas út 5420.

II. kerület.

Aranka ucca 4006, Bimbó ucca 4556, Ezredes ucca 1926, Fény ucca 1946, Garas ucca 1538, Hazaman ucca 1758, Hunfalvy ucca 1258, Ilona ucca 2559, Júlia út 941, Káplár ucca 1000, Keletv Károly ucca 3769, Kitaibel Károly ucca 878, Br. Lipthay ucca 3277, Nyúl ucca 1774, Orsó út 1416, Páfrány út 3017, Pálffy tér 690, Pasaréti út 15.483, Rózsahegy ucca 946, Sikló ucca 470, Szász Károly ucca 633, Tapolcsányi ucca 1084, Tégla ucca 768, Tulipán ucca 567, Zivatar ucca 1124, Zita királyné út 2000, Volkman ucca 1000.

III. kerület.

Dózsa ucca 2936, Drugeth ucca 3028, Emese ucca 744, Gázgyári út I. 1688, Gázgyári út II. 3531, Gázgyári út III. 1807, Hévizi ucca 2845, Hunor ucca 1000, Keve ucca 7290, Kenyeres ucca 2325, Kiscelli ucca 3899, Kórház ucca 2980, Laktanya ucca 2426, Lelkész ucca 1002, Nimród ucca 996, Óbudai rakpart 2262, Solymári út 288, Vörösvári ucca 13.982, Zaránd ucca 2745, Zsigmond tér 622, Timár ucca 1446.

V. kerület.

Katona József ucca 87, Pannonia ucca 3528, Sziget ucca 2602, Tutaj ucca 3600, Berzenczei ucca 10.400, Zápolya ucca 1495, Bessenyei ucca 650.

VI. kerület.

Babér ucca 2649, Borostyán ucca 555, Fóti út 7386, Szabolcs ucca 4616, Szekszárdi ucca 3564, Madarász telep uccái 16.564, Bucsu ucca 1377.

VII. kerület.

Aréna út 10.187, Fogarasi út 5430, Hungária út 15.172, Korong ucca 635, Laky Adolf ucca 561, Mexikói út 4952.

VIII. kerület.

Kálvária ucca 1688, Köris ucca 1178, Losonczi ucca 1542, Staffenberger ucca 454, Tömő ucca 1341, Hungária körút (a Kőbányai úttól az Üllői útig terjedő szakasz kivételével) vagyis a Stefánia úttól a Gyáli útig 41.888, Váci úttól a Lehel uccáig 3022.

IX. kerület.

Gubacsi út 3014, Gyáli út 16.167, Illatos út 3260, Lenkei út 679, Mester ucca 7500, Pápay István ucca 1300, Remete ucca 2375, Timót ucca 2100, Vágóhíd ucca 13.385, Vaskapu ucca 1575, Vendel ucca 1920, Zombori ucca 754, Ernő ucca 3280, Gubacsi út 6160, Mária uccától Koppány uccáig és onnan a Hentes útig 2750, Koppány ucca 1650, Timót ucca a Gubacsi úttól végig 1100.

X. kerület.

Állomás ucca 3182, Bánya ucca 2336, Ecseri út 962, Endre ucca 2275, Füzér ucca 5896, Golgota út 3761, Keresztúri út 11.243, Maglódi út 6843, Óhegyi út 7446, Onodi ucca 3100, Ujhegyi út 8850, Százados út 6302, Pongrácz út 8974, Asztalos Sándor ucca.

MEINL
UJTERMÉSŰ TEA
THREE STARS
rendkivül finom illatos Darjeeling jellegű intenziv aromáju indiai keverék: Dobozban körülbelül ½ angol font . . . . P 8·30

A Fansz közgyülésén negyedik alpolgármesteri állást inditványoztak

A *FANSz* tisztviselőosztálya szombaton délután tartotta évi rendes közgyülését az új-városháza közgyülési termében. *Wurmb* Elemér elnök megnyitó szavai után az osztály főtitkára, *Budó* Jusztin dr. levéltárnok terjesztette elő jelentését a szövetség mult évi müködéséről. A beszámolót a közgyülés élénk tetszésnyilvánítással fogadta. Ezután *Virágh* István számtanácsos-ellenőr ismertette a mult évi zárszámadást és a folyó évi költségvetést.

A következő fölszólaló *Nyékhegyi* István dr. volt. Kívánta az ideiglenes és havidijas hivatalnokok sérelmeinek orvoslását, majd a következő *inditványt* terjesztette elő:

1. Állittassék vissza a harmadik jogi minősitésü alpolgármesteri állás; 2. állittassék vissza a régi keretek között a 16 tanácsi ügyosztály a régi tanácsnoki, jegyzői és fogalmazói létszám mellett; 3. töröltessék a segédfogalmazói állás és kezdődjék a beválasztás, mint annakelőtte, a II. fizetési osztályú fogalmazói állással.

Indítványa keretén kívül *Nyékhegyi* dr. az illetékesek figyelmébe ajánlja, hogy Budapest fejlődésére és megnövekedett lakosságára való tekintettel, tétessék konsziderációtárgyává, hogy nem volna-e szükséges:

1. *egy műszaki alpolgármesteri állás szervezése is* abból a célból, hogy a műszaki ügyek szakképzett egyén útján egységes irányitást és felülvizsgálatot nyerjenek; 2. szaporittassék az előljáróságok száma 20-ra, ami a fogalmazói, mérnöki, számvevőségi, kezelői, stb. kar előmeneteli viszonyait kedvezően befolyásolná. A közönség érdekeire való tekintettel osztassék fel az I., VII. és IX. kerület három-három kerületre, az V. és VI. kerület külső kerületeiből szerveztessék egy-egy új kerület; 3. a lehetőség szerint nyugdíjaztassanak a 35. évi szolgálattal birók tekintet nélkül életkorukra és a 60. életévet betöltött tisztviselők; 4. dolgoztassék ki a szolgálati pragmatica, mely szerint csakis belső ember választható meg a rangsor és a szolgálati idő szigorú betartása mellett.

Márkus József alelnök indítványára a javaslatot azzal fogadta el a közgyűlés, hogy az előkészítés végett az igazgató-tanácsnak adassék ki.

Az indítvány értelmében a székesfőváros legközelebbi közgyülésén *Ambruss* Gyula dr. törvényhatósági bizottsági tag fel fog szólalni.

Versenytárgyalási hirdetés

A székesfőváros tanácsa az idei tavasz és nyár folyamán a makadámutaknak olajjal való portalanítására 1928. évi március hó 28-án (szerdán) délelőtt 11 órakor a székesfőváros köztisztasági hivatalában (VIII., Kun ucca 8. sz.) nyilvános írásbeli árlejtést tart.

Felhivja a tanács azokat, akik a versenytárgyaláson résztvenni óhajtanak, hogy 1 P 60 f okmánybélyeggel és 1 P 60 f fővárosi bélyeggel ellátott magyar nyelvű, zárt borítékban elhelyezett részletes ajánlataikat a jelzett időpontig a köztisztasági hivatalnál nyujtsák be. Elkésetten érkező, vagy nem szabályszerű ajánlatok nem jönnek figyelembe. Az ajánlatok felbontása ugyanakkor és ugyanott fog történni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Megjegyzi a tanács, hogy csak oly ajánlatokat fog figyelembe venni, amelyek nemcsak az összes olajozási munkák (lásd „Ajánlati és szállítási feltételek" I. része), hanem a szükséges porolajmennyiség szállítására és külön az olaj felrakásával járó munkákra is. (lásd „Ajánlati és szállítási feltételek" II. rész) kiterjednek és fentartja magának a jogot, hogy a megoldások közül szabadon választhasson. Az ajánlatokhoz mintát és a székesfővárosi vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézet (Központi Városháza, II. emelet) hivatalos vegyelemzési bizonylatát mellékelni kell.

A szállításra és a felrakási munkára vonatkozó közelebbi kívánságok és igények a köztisztasági hivatalnál (VIII., Kún-utca 8. sz.) hétköznapokon délelőtt 11 és 1 óra között megtudhatók. Ugyanott kaphatók díjtalanul az „Ajánlati és szállítási feltételek" is.

Az ajánlat biztosítására 5000 (ötezer) pengőt kell a hirdetményre való hivatkozással előzetesen készpénzben, vagy biztosítékul elfogadható értékpapirokban a székesfőváros tanácsánál jennálló szabályok szerint bánatpénz gyanánt a székesfőváros központi pénztáránál (Központi Városház, I. em. 119. sz.) letenni. A nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Az az ajánlattevő, aki a munkát, vagyis a szállítást elnyeri, bánatpénzét a szállítási összeg 5 (öt) százalékára köteles kiegészíteni. Ez az összeg a munka teljesítéséig biztosítékul fog szolgálni.

A többi ajánlattevő bánatpénzét rövid úton visszakapja.

A tanács fentartja magának azt a jogot, hogy az egységárra, minőségre, valamint a mennyiségre való tekintet nélkül szabadon választhasson és a munkát és a szállitást esetleg meg is oszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa. A főváros azzal (azokkal), akinek (akiknek), az ajánlatát elfogadja, külön szerződést fog kötni.

Megjegyzi a tanács, hogy a székesfővárosi okmánybélyeg a központi városház iktató hivatalában (I. em. 114. sz.) kapható.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának az 1928. évi március hó 1. napján tartott üléséből.

A székesfőváros tanácsa.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

SHELL petroleum benzin gázolaj
Speciális autóolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, V. Alkotmány ucca 18
Tel.: L. 968—II, 990—71, f. 2 2—35. Közp. telep: Csepel-Petroleumk kötő. Lerakatok és telepek az egész országban

GYÖRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

MENDE-MONDÁK
a városháza folyósójáról

Ki korán kell, ingyen utazik — Sárika Londonba megy, ahol „van hej számos utca és sarok . . .“ — Az első női tisztiorvos diadala — Ki akarják bővíteni a népligeti vurstlit Befagyott a budai műjégpálya

MEGHOSSZABBITOTTÁK a külső Lipótváros nagy örömére a 15-ös autóbusz útvonalát. Eddig csak a Vígszínházig járt ez az autóbusz, ezentúl pedig a Csáky uccán végighaladva a *Csanády uccáig megy*, hogy a Visegrádi uccán térjen visszafelé és vágjon neki a Belvároson keresztül a Boráros-térig vezető útjának. *Szombaton volt a premierje a meghosszabbított járatnak* és azóta vígan száguld az autóbusz ebben az amerikai tempóban fejlődő új városrészben, ahol a mult év tavasza óta negyven új bérház emelkedett.

Az első kocsin, amely dübörögve haladt tova a Csáky uccán, a soffőrön és a kalauzon kívül *két hivatalos személy* ült. Kora reggeli órákban felkeltek, hogy lázas premierhangulatban végigélvezhessék az új autóbuszvonal sikerét. Az egyik úr *Till* Antal, az Autóbuszüzem vezérigazgatója, a másik pedig *Scheuer* Róbert városatya, ismert közlekedésügyi szakértő volt. Scheuernek az autóbuszközlekedés diadalán kívül egyebet is jelentett ennek az új autóbuszrelációnak a kiépítése. Ő *saját gyermekének tekinti* a Lipótváros mélyére meghosszabbított 15-öst, mert hiszen ő éppen a Lipótvárost képviseli a főváros közgyülésében. Szükebb hazája érdekében kardoskodott tehát akkor, amidőn sikraszállt az említett autóbuszvonal kiterjesztéséért.

Az első kocsi két hivatalos utasa izgatottan várta *az első fizető utast*, aki, — mint alább kiderül — nem is volt „fizető“. Nem sokáig kellett várniok, amikor a Csáky uccában egy úr szállott fel két leánykával.

— Kérek három jegyet! — szólt oda a kalauznak.

A kalauz engedelmesen és illedelmesen ki is szolgálta az urat, aki erre átnyujtotta a három jegy árát.

— *Pénzt nem fogadhatok el!* — szabadkozott a kalauz.

Az utas csodálkozva nézett reá. Látszott rajta, hogy zavarral küzd és nem tudja mire vélni a kalauz nagylelkűségét. Egyetlen pillanatra, mintha sajnálkozás árnyalata futott volna végig az arcán. A sajnálkozás a kalauznak szólt, akit az úr szerint minden bizonnyal éppen most hagyott el a józan ítélőképessége.

— *Micsoda beszéd az, hogy pénzt nem fogad el!?* — kiáltott a kalauzra most már idegesen. — *Vetem ne tréfáljon, mert . . .*

A helyzet kezdett fenyegetővé válni. Az idősebb úr zavartan nézett körül az autóbuszban és amikor meglátta, hogy a háttérben *két ember derüsen mosolyog* az ő kínos helyzetén, ekkor végkép elhagyta az önuralma. Szentül meg volt győződve, hogy gonosz tréfát üznek vele.

Ezt a pillanatot látta elérkezettnek *Scheuer* Róbert arra, hogy felkeljen helyéről és udvarias bemutatkozás után megmagyarázza a helyzetet az első utasnak és társaságának.

— Mélyen tisztelt uram, bocsásson meg! — szólt hozzá. — A kalauz ezúttal *csakugyan nem fogadhat el pénzt* a három jegyért. Maga az Autóbuszüzem vezérigazgatója, aki itt ül és akit van szerencsém ezennel bemutatni . . . (kölcsönös üdvözlés) . . . rendelkezett így. *Nálunk már szinte tradició, hogy az új útvonalak első utasa nem fizet viteldíjat.* Ez nekünk *kabalánk, ehhez ragaszkodunk.* Ne méltóztassék tehát ezeket a „tiszteletjegyeket“ visszautasítani . . .

Nagyot mosolygott erre a jovíális külsejű úr. Egyszeriben elszállt a dühe és a haragja. A leánykák szintén nagyszerűt mulattak az eseten és természetesen a derék öreg kalauznak is mosolyra húzódott a jól kifent bajusza.

— No, ha így van, akkor nincs baj! . . . — szólt most már teljes derüvel az első utas, és gondosan összehajtogatva, *a levélttárcájába süllyesztette a három fehérszinü jegyet.* Eltette a kalandos út örök emlékéül.

Lám, lám: Ki korán kel . . . ingyen utazhatik . . .

*

AZ ELSŐ NŐI TISZTIORVOST, *Orphanides* Etelkát, a minap női egyesületek meleg ünneplésben részesítették. A nők nagy szeretettel veszik körül Orphanides Etelkát, akinek sikerét a maguk diadalának tekintik. Hogyne, hiszen ő az, aki megtörte a jeget és *a női nem első képviselőjeként bevonult a tisztiorvosi társadalomba.* Arra a pályára, amely eddig szigorúan csak a férfiak érvényesülése számára állt nyitva. A nők háború utáni térhódításának újabb állomása ez. Mert az orvosi pályán számtalan nő működik, sőt újabban *ügyvéd is akad egy-kettő*, hogy az általánosabb női foglalkozásokról ne is beszéljünk. Külföldön a nők igaz, már messzebb tartanak, hisz egyes országokban *bírói székben* is ülnek asszonyok, sőt néhol *a rend őrét* félik bennük. Mégis . . . mégis nagy haladás az, hogy az egész országban Budapesten választottak először nőt tisztiorvossá. Orphanides Etelkának pedig nagy tisztesség, hogy éppen ő lehet ez a szerencsés — *első*, aki a sort megnyitja. A pálya kétségtelenül nehéz és taraszos a gyöngébb nem számára, hiszen a tisztiorvosnak éppen *az élet legválságosabb pillanataiban, a nyomor legkétségbeejtőbb szakaiban* kell a szenvedő emberek rendelkezésére állani. *Haláleset, fertőzőbetegség, téboly.* — mindazok a momentumok, amelyek még az intézkedő hatósági személytől is *pompás idegeket és megfelebbezhetetlen erélyt* követelnek.

Ha pedig ehhez most majd egy darabka *női szívet* is adnak, ez talán mégsem lesz nagy baj!? . . .

Ez a női szív önmaga számára *könnyebbé teszi a nehéz hivatást*, a bajbajutottaknak *megkönnyiti a nehéz órák keserveit . . .*

*

„LONDONBAN van, hej, számos utca . . .“ Erre tanított az a régi kedves és egyszerűségében is megható dal, amely kellemesen juttatja eszünkbe a legzavartalanabb békeidőt és egyben fiatalságunkat. London számos utcájával készül most megismerkedni a városháza egyik mozgékony és lelkes titkárnője: *Sárika*, aki esztendők óta *Berczell* tanácsnok mellett teljesít szolgálatot. Sárika, akit nevezzünk csak így röviden a *keresztnevén*, mert hiszen annyira ezen a néven él a „köztudatban“, hogy vezetékneve talán nincs is, lobog a tudásvágytól. Ez a tudásszomj, amely szinte parancsoló szükséggé teszi a számára, hogy a városháza legapróbb eseményeit is riporteri pontossággal kifürkéssze, — viszi ki most Londonba. Egy budapesti iskola zarándokcsapatával teszi meg az utat az angol fővárosba. Első útja nyilván *a londoni városházára vezet*, ahol két-három napi időzés után *a legintimebb várospolitikai titkokról* is informálva lesz.

A budapesti városházán most komoly gondot okoz Sárika elutazása. Vagy meg kell állítani Sárika távolléte idejére az események forgókerekét, vagy pedig nem szabad elengedni Sárikát.

Mert eseményt önélküle, olyasmit, amiben ő „nincs benne“, — elképzelni is lehetetlen . . .

*

A NÉPLIGETI VURSTLI foglalkoztatta e héten az egyik városi bizottságot.

— Ki kell építeni ezt a népszórakoztató helyet, új mutatványos bódékat kell létesíteni! — indítványozta valaki.

Igen helyes!

Oly szomorú a világ: nincs annyi vigasság, amennyi elegendő volna.

Cirkuszokat a népnek!

Vagy *előbb inkább kenyeret!?* . . .

*

MŰJÉGPÁLYÁT akartak létesíteni a Széna-téri sporttelepen. A városgazdasági bizottság *nem helyesli a tervet.* Különben is kell a hely egyrésze az ottani piac kibővítésére.

A műjégpálya-terv tehát — *befagyott.*

Gyuribandi.

Kísérletezések a gyöngyösi lignittel
A főváros pénzén akarják életrekelteni ezt a halodó banyavállalatot

Már 1925-ben azt állapította meg a belügyminiszter által kiküldött üzemvizsgáló bizottság, hogy a *Budapest Gyöngyösvidéki Lignit-bánya Rt.* részvénytöbbségének megvásárlása háborús kényszerűség volt és a fővárosnak ezt a bányavásárlását a bizottsg *„mentheté“*-nek mondta. Nem nagy dícséret volt ez akkor sem, azóta azonban túlságosan rájárt a rúd a főváros üzemeire, az érdekeltségek elkeseredett harcot folytattak a fővárosi üzemek megszüntetéséért. A főváros ezzel szemben érthető makacssággal védte az üzemeket és a közgyülés is mindössze öt üzemet ítélt halálra. Nincs is megelégedve a halálos ítélettel *Scitovszky* Béla belügyminiszter, aki éppen a héten állapította meg, hogy *az üzemek további teépítésére van szükség.* Reménhetőleg a főváros most már nem fog sokat tétovázni és ha a miniszter hivatalos leírata is leérkezik, tudni fogja, hogy

minden olyan üzemet, amely nem hait hasznot, vagy amely a fővárosnak csak pénzébe kerül, sürgősen le kell építeni.

Amikor a közgyülés nevezetes határozata megszületett, a *Budapest-Gyöngyösvidéki Lignitbánya* Rt.-ot is ama üzemek közé sorolták, amelynek *sorsát függőben hagyták. Nem itélték halálra, de a világért nem merték volna azt sem mondani, hogy életben kell hagyni.* Most a belügyminiszter intését valószínüen figyelembe fogja venni a közgyülés és *a leépitendő üzemek között a legelsőknek azoknak kell lenniök, amelyek eddig is csak kegyelemből élték tovább életüket.* Végre is

meg kell szüntetnie a fővárosnak a gyöngyösi lignitbányánál lévő érdekeltségét,

mert *évenként milliárdokat fizet rá.* A belügyminiszternek tehát a *Fővárosi Hirlap* mai számában közölt nyilatkozata *legeslegelsősorban is a Budapest-Gyöngyösvidéki Lignitbánya Rt.*-ra vonatkozik. Minden tiszteletünk Gyöngyös városáé,

Budapest székesfőváros azonban még mindig nincs abban a pénzügyi helyzetben, hogy Gyöngyös város szénnemesitési kísérleteit súlyos milliárdokkal finanszirozza.

Most ugyanis, amikor a belügyminiszter újabb halálos ítéletekre noszogatja a fővárost, azt olvassuk, hogy a Budapest-Gyöngyösvidéki Lignitbánya Rt vezetői benzol-lepárolási szisztemák tanulmányozására utaztak Olaszországba. *Éppen jókor.*

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28

Hirmann Ferenc témöntöde, rézárugyár
Budapest, VII., Csányi-ucca 7-9. Telefon: József 460-49
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rezsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök stb. továbbá „Pax“ szab. kézi tüzoltó készülék stb

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépmű cly. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javítása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamok és indítók javítása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorositó gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22. Tel. 230-86.

KOLLARIT
BÓRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak

Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

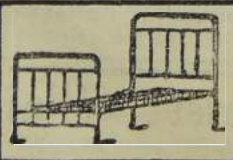

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Isr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

TELEFON: J. 395—78 **HLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasúi, hidépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 895—78

Ereky Károly előadása a közélelmezés irányváltozásáról

Az irodában és gyárban foglalatoskodó nő nem szentelhet időt a konyhának és így megélénkül a konzervek fogyasztása

Ereky Károly, volt közélelmezési miniszter pénteken este nagyszabású és rendkívül érdeklődéssel fogadott előadást tartott a *Magyar Mérnök és Építészeti Egyesületben „Magyarország mezőgazdasági rekonstrukciójáról"*. Az előadást vetített képekkel illusztrálták, ami külön érdeklődését hívta fel a közönségnek. A szép estén ott láttuk *Dittrich* Alfréd rendkívüli követ és meghatalmazott minisztert, *Czabalay* Kálmánt, a *Közmunka Tanács* elnökét, *Szabó* Imre tiszti főügyészt, továbbá a tanács tagjai közül *Vajna* Ede és *Csupor* József kormányfőtanácsosokat és *Purébl* Győző dr. egyetemi magántanár tanácsnokot. Számosan voltak ott a főváros törvényhatósági bizottság tagjai közül, de igen sok elökelőség képviselte a magyar ipart és a gazdasági érdekeltségeket is.

Az előadást *Buday* Béla, az egyesület elnöke nyitotta meg, akitől *Ereky* Károly vette át a szót.

A közélelmezés irányt változtatott

— A magyar mezőgazdaság válsága — mondotta — *nem elszigetelt, hanem világjelenség. Minden ország agrártermelése válsággal* küzd. Nálunk ezt a válságot azzal igyekeznek megmagyarázni, hogy Magyarország mezőgazdasága kiesett a monarchia vámpolitikai egységéből. Nincs többé védett piaca, amely termelése feleslegeit felvegye. Kiviteli államma váltunk és

agrárfeleslegünk értékesítése csak világpiaci feltételek mellett történhetik.

Amíg békében az agrártermékek ára világpiaci ár plusz vámból adódott, addig ma az elérhető ár a világpiaci ár minusz vám és fuvarköltségből áll. Ezek az okok azonban csak részben magyarázzák a mezőgazdasági válságot. Az egész világon fellépő agrárválság gyökere abban rejlik, hogy *a közélelmezés irányt változtatott.*

Régen a gabona és a hús volt a két legfontosabb élelmezési cikk. Ma már nem. Helyüket elfoglalják a tej, tojás, szárnyas, gyümölcs és főzelék. Mondhatni, hogy

a kultura fellödésével arányosan csökken az emberek kenyérfogyasztása.

Ez viszont szükségszerűen azért következett be, mert a városban élő és irodákban vagy műhelyekben dolgozó ember *képtelen a kenyér, valamint a nehéz husok megemésztésére.* Ezenkívül a nyugati államokban a nő is kenyérkeresővé vált és *megszünt a háztartásokban korábban elfoglalt pozíciója.* Az irodában és gyárban foglalatoskodó nő

nem szentelhet sok időt a háztartásnak s különösen a konyhának. Igy megélénkült a konzervek fogyasztása.

mert ezekből az ebéd és vacsora gyorsan előállítható. A konzerv táplálkozásnak azonban *rossz hatása jelentkezett az emberi szervezetben* s az orvosok felhívták a közönséget azoknak a termékeknek fogyasztására, amelyekben *sok vitamin van. Igy növekedett a kereslet a baromfi, tojás, nyers gyümölcs, zöldség és főzelék* iránt.

— Statisztikai adatokkal könnyü kimutatni, hogy a közélelmezés valóban ebben az irányban *egészen átalakult.* Amerika 1880-ban még 3000 millió pengö értékü gabonát fogyasztott. Ugyanakkor a tej- és tejtermékekből való fogyasztása csak 700 millió pengöt képviselt. Ma

a gabonafogyasztása már csak 2800 millió pengőt tesz, míg a tej-, tejtermék-, gyümölcs- és főzelékfogyasztása tizezer millióra rúg.

A tengerentúli mezőgazdaság szorgalmasan figyeli a piacot és a piac szükségleteinek változását. Ehhez igazodik. Igy fejlödött néhány év alatt szinte hihetetlen mértékben az amerikai és ausztráliai tej- és tejtermék, tojás, baromfi, gyümölcs- és főzeléktermelés. Amerika ma százmillió dollár értékü tojást termel és a farmerek a kormány biztatására termelésüket ötszörösre akarják emelni. *Olyan keltetőgépek dolgoznak az amerikai mezőgazdaságban, amelyekben egyszerre egymillió darab tojást lehet elhelyezni.* Az ilyen géphez tartozó egy-egy keltető dobban magában 47.000 darab tojást helyeznek. Télen mesterséges füvet termesztenek, hogy a baromfit jól tudják táplálni. Ausztrália vajiparát fejlesztette gigantikus méretekben és ma már nagyon erős versenytársa az ausztráliai vaj Angliában a dán vajnak. Az amerikai

gépipar szintén a mezőgazdasági termelés átalakulásának technikai alátámasztására igyekszik.

A legérdekesebb új gépeket szerkesztik a baromfitenyésztés, valamint a zöldtakarmányok feldolgozására. Ha a zöldtakarmányok konzerválására áttérünk, akkor amíg ma Budapest tejellátásával kapcsolatosan takarmányozásra 250.000 hold szükséges, az új takarmányozás szerint ugyanerre a célra elegendő lesz 25.000 hold.

A termelésnek a fogyasztóhoz kell igazodnia

— Számolva azzal, hogy a közélelmezés irányt változtatott és hogy ehhez a változáshoz hozzáigazodnak a legnagyobb agrárállamok mezőgazdaságai is, adva van a magyarországi mezőgazdaság rekonstrukciós programmjának kerete is.

A termelésnek hozzá kell igazodnia a fogyasztás igényeihez.

A gabona, valamint állattenyésztés megokolatlan előnyberészesítésével felhagyva, a mezőgazdasági üzemeknek nagy mértékben kell áttérnie a baromfi, tojás, tej- és tejtermékek, főzelék és gyümölcs termelésére.

— Az amerikai példák bizonyítják, hogy ezek a termelési ágak a nagy üzemek számára hasznothajtó. De a kisüzemek is ebben az irányban fejlesztendők. Magyarország nagy intelligenciával bír, amely a mai változott viszonyok között képtelen elhelyezkedni. Ezt az intelligens lakosságot

át kell vezetni új foglalkozási ágba.

Ez a mezőgazdaság. Budapest környékén egy hatholdas kertészet évi 10—15.000 pengő tiszta jövedelmet biztosít. Tanult embereink vannak. A gazdaságpolitika feladata, hogy ezeket a szükséges helyre állítsa és az elindulásánál megfelelően támogassa.

— A siker nem a propagandától függ. A tények mindennél többet mondanak. Ha a nép látja, hogy a létesülő kertészetek, baromfi- és egyéb gazdaságok jól boldogulnak, akkor

magától tér át ezekre az üzemágakra.

A jelentkező termelőket pedig úgy lehet segíteni, ha feleslegeiket átvesszük. Ez az értékesítés problémája. A minőségileg megfelelő baromfi, gyümölcs, zöldség, főzelék, tojás, tej és tejtermékek számára mindig van vásárló. Csak az a lényeges, hogy megteremtsük az összeköttetést a vevőkkel.

A mindvégig nagy figyelemmel kísért előadás után *Ereky* Károlyt a jelenlévők meleg óvációban részesítették.

A Böhler-rendszerű

ACÉLHÁZ

ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés

A jövő ideális lakóháza!

Magyarországon gyártja:

Márkus Lajos vasszerkezeti gyár

Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-4, 920-41

„TYPON"

uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredet képről rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:

ALEXANDER B. és Tsa

Váci ucza 58. sz. fldsz. — Telefon: József 422-22.

WIHART FERENC

ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER

BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.

TELEFON: JÓZSEF 350-97.

Gombos Benő okl. gepeszmernök vas és femipari üzeme :-: Tel. J. 458—52.

BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

BÁNCY ZSIGMOND

bőrkabát-, bőrnadrág- és bő mellénygyártó üzeme

Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4

Kő. tisztviselőknek engedmény!

Denes Aladár okl. gepeszmernök gepmühelye

Budapest, V, Váczi-ut 28. (Bejárat Korál-u.) Telefon: L. 980—98

Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.

Hydraulikus főpörtyüprések!

Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG

Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.

Telefon: LIPÓT 965-18.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA

Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára

Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.

Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

PREDMERSZKY GÉZA

BADOGOS ÉS SZERELŐ

BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

Schönfeld és Poudits

accumulátor es mechanikai üzem

VII., Damjanich ucca 9. szám.

Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerü javitása, valamint autó önindító és világitás javitása

Telefon: J 449—25.

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC

PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA

Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

CZIGLER JÁNOS

vörösrézáru- és vegyiipari gépgyáros

Kórházak felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.

Telefon: József 368—24

BUDAPEST, VIII. ker., Koszorú ucca 12

CSAK EREDETI

»KRISTÁLY«

VIZET IGYUNK

Szent Lukácsfürdő r.-t.

Telefon Teréz 243-90

„Kristály" Kútvállalata

III., Zsigmond-u. 25-27.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.

Budapest, V., Sas ucca 25. szám

Telefon: 230—71, 108—58, 141—52

Évi teljesitőképesség:

12,000 vagón cement

5,000 „ mész

80.000,000 darab tégla

8.000,000 „ cserép

Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.

Téglagyárak: Buda, Köbánya, Nyergesü falu.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V., ÜTEG UCCA 32. SZ — Telefon: L. 914—23

Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.

Telep: VI., Országhiró- és Üveg ucca sarok

HUBERT ÉS TSA b. t. TELEFON: T. 222-67

Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4

Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

HANVAY ÉS WOLF

elek romos, műszaki és üzemszükségleti anyagok

BUDAPEST, VI., JÓKAI (GYÁR)-UTCA 28. SZÁM.

Telefon: Teréz 104—69.

MAKOVSKY FERENC

Budapest, VII. Abonyi-u. 4.

Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze

TELEFON: J. 381-17

Kövező és Útépitő Részvénytársaság

Budapest, VIII., Kisfaludy ucca 40. sz.

Kövez, csatornáz, utat épit és bérhengerlést vállal

Telefon: József 2—66. Tervez és kivitelez speciális épitési munkákat Telefon: József 302—66.

Pest pusztulásának kilencvenedik évfordulója

1838 március 13—17 — A nagy árvíz borzalmai

Kilencven esztendővel ezelőtt, — akárcsak most — *„martius 13-án"*, keddi napot mutatott az 1838. év kalendáriuma. Pest és Buda szabad királyi városok között immár hetek óta beállott a Duna és a bátortalan téli napsütés bágyadt fénnyel tükröződött vissza a hófehér, sima jégtakarón. A pestvárosi nagy vásártérről, ahová az ifjú Széchenyi gróf láncon függő hidat akar építeni, társzekerek hosszú sora indul neki a Duna jegének, át Budára, hogy árukat hozzon a közeli napokban megtartandó országos vásárra. A Duna közepén keresztet vetettek a ponyvás szekerek kocsisai, a budai parton pedig Miatyánkot rebegtek hálaképen a jó Istennek: mert amíg átaljöttek, azt érezték, hogy alattuk mozog a jég.

Délben megindult a jégzajlás; a homokos partokról leszakadtak a jégtáblák és a mocskos, fekete víztömeg lassan kilépett a medréből. Délután a váci kapu felől a környékbeli menekültek tömege özönlött a városba. Váctól Pestig minden falut elöntött már az áradás. A messzi templomtornyokból idehallatszik a félrevert harangok kétségbeesett jajszava.

*

Seeber pesti polgármester és a budai magistratus azon a véleményen voltak, hogy a két testvérvárost semmi veszedelem sem fenyegeti. A jégtáblák lassan úsznak lefelé a Dunán, az emelkedő víztömeget pedig majd csak feltartóztatja az a két kőgát, amelyet a váci kapu környékén és Soroksárnál emeltek. Délután hihetetlenül gyorsan emelkedett a Duna vize és elérte a 21 lábnyi (6.60 méter) magasságot, a kora esti órákban azonban mintha már megkezdődött volna a látszólagos apadás. A lakosság mindazonáltal nyugtalan, kiváltképen a külső városrészekben, ahol a Ferencváros, Józsefváros szűk sikátoraiban nem mernek nyugovóra térni. Este 9 órakor a gátakat összemorzsolja a partra szorult jégtömeg és mindkét irányból betör az áradás. Térdig érő víztömeg rohan keresztül a város uccáin, benyomul a pincékbe, az udvarokba, a szobák papadlóira, az istállókba és az alacsony földszíntes házak lakói rémülten szedik össze kis értékeiket, hogy száraz, védett helyre jussanak. Irány a Belváros, ahol azonban szintén nyulékony iszap és szennyes víz hömpölyög. A budai várfokról háromszoros ágyulövés adja hírül, hogy *itt a katasztrófa*. A pesti templomok borzalmas kongással hirdetik a veszedelmet. Férnak, nők, gyermekek kétségbeesett jajongással, sírással, sikoltozással, rémületes kiáltásokkal futkosnak minden irányba: nincs menekvés, megnyugvás, megpihenés; víz, víz mindenütt. A pesti német színházban pedig nem tudnak semmit a borzalmakról. Martius 13-ának estéjén a *Beatrice di Tenda*-t játszották és mint a *Pest-Ofner Zeitung* írja: *„Schodelné* asszony ezúttal is szépen énekelt".

*

Egész éjjel tart a rémületnek és a borzalomnak a tobzódása. Az áradás nőttön nő, Pestre a pokol jött látogatóba. Az agyongyötört emberek testére ráfagy a ruha és a tenger tükréhez hasonló víz tetején vékony jégrétegek képződnek. A hideg téli éjszakában *Wesselényi* Miklós báró szervezi a mentést és csakhamar csónakkülönítmények indulnak el a város minden részébe. A hevenyében összetákolt tutajokon, dereglyéken és csónakokban a pesti arisztokraták eveznek és egymásután szállítják a félelemtől és hidegtől reszkető férfiakat, nőket, családokat a Sebestyén-piacra, a Szervita-kolostorba, a Franciskánusok templomába, az Invalidus Kaszárnyába, a Ludoviceumba és a szénapiaci református templomba, ahol aránylag nem nagyon pusztított az árvíz. A régi Városháza előtt sorakoznak a csónakok, de mindez kevés, mert még számtalan helyre kell segítséget vinni. A visszaérkezett hős mentők mesélik, hogy a József és Stáció uccákból, a Múzeum, Ötpacsirta, Tavasz, Városmajor, Ősz, Vadkecske, Gyöngytyúk uccákból segélykiáltásokat hallottak, de van munka bőven a Kerepesi úton, Síp uccában és Fűzfa uccában is. Ekkor kezdettek a házak is beomlani. „Ezeknek ropogása, zuhanása, a víz között emelkedő porfellegek, rémítő sikoltás, ordítás, borzasztó képét mutatta a dúló enyészetnek" — írja Wesselényi Miklós a maga naplójában. A víz ezen a napon nem emelkedett tovább. Budán, *István* főherceg vezette a mentést, és *József* nádor 66 nagy termét nyitotta meg a menekülteknek. Pesten minden nagy épület zsúfolva van, a Károlyi-palotában egymagában 300 szerencsétlen kapott elhelyezést.

*

Három napon és három éjszakán át tombolt az áradás Budán és Pesten és csak a Vár lakói voltak biztos fedél alatt. A két város között haragosan, tarajos hullámokkal rohant a Duna vize. Csepelnél vastag jégtömbök tódultak egymásra és nagy jéghegyet alkotva zárták el a víz útját. Ez a jégtorlasz okozta Pest katasztrófáját, amelyhez fogható nem volt sem azelőtt, sem azután. *A pánikot teljessé tette az éhinség és az ivóvíz hiánya.* Rettenetes szenvedéseken ment át 1838 márciusában Buda és Pest népe és az összedőlt város agyonkínzott lakosságának felsegítésére megmozdult az egész birodalom. V. *Ferdinánd* császár és király kiáltványban hívta föl népeit a magyar főváros támogatására és az *„Ausführliches Tagebuch über die Ereignisse der grossen Uiberschwemmung Pesth und Ofens"* (egykori kiadvány) elsárgult lapjai bőségesen tanuskodnak arról a nagy megmozdulásról, amelyik Bécstől Máramarosszigetig, Prágától Kolozsvárig arra irányult, hogy Budát és Pestet pénzzel, ruhával, élelmiszerrel és építő anyaggal halmozzák el. Az adományok elosztását *Lónyay* József királyi biztos intézte, ő őrködött a statárium rendjének fenntartásán, ingyen konyhák és szükségkórházak létesítésén. Hetek múlottak el, amíg Pesten és Budán eltisztították az árvíz hordalékait, a szennyet és piszkot, de évek kellettek, amíg az összedőlt házak helyén újak és szebbek épültek. És amikor végig sikoltott az országban a hír: *„Nincsen Pest!"*, a város romjain megjelent *Széchenyi* István az újjáteremtés hatalmas erejű varázsigéjével: *„Pest nem veszett el!"*

És valóban: Pestből Budapest, Budapestből világváros lett...

Illés László.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Budai Vigadó vendéglő és kávéház helyiségeinek együttes bérletére.

A vállalati feltételek értelmében a hivatalos ajánlati mintán szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt borítékban elhelyezett ajánlatokat 1928. évi március hó 30-án délelőtt 9—11 óra között kell a tanács XI. (városgazdasági) ügyosztály vezetője, vagy megbizottja kezéhez (Központi városháza, II. emelet 240. ajtószám alá) közvetlenül beadni. Elkésve érkező ajánlatok, vagy olyanok, amelyek az előírt feltételeknek meg nem felelnek, figyelembe nem vehetők.

Bánatpénz gyanánt ennek a hirdetésnek az ügyszámra való hivatkozással 2000.— pengő, azaz kétezer pengőt kell letenni a vállalati feltételekben körülírt módon. A versenytárgyalás 1928. évi március hó 30-án délelőtt 12 órakor a IV. ker., Központi Városháza, II. emelet 235. ajtószámú helyiségben lesz és azon az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlati űrlapokat, valamint a vállalati feltételeket és a szerződés tervezetét a vállalkozni szándékozók a városgazdasági ügyosztályban (dr. Dévény Andor tanácsi s. fogalmazótól, Közp. Városháza, II. em. 240.) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között szerezhetik meg.

A versenytárgyaláson csak magyar állampolgárok vehetnek részt. A székesfőváros fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között, tekintet nélkül a megajánlott bérre, szabadon választhasson, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem tartaná, újabb nyilvános versenytárgyalást hirdethessen, esetleg a bérlemények hasznosítása tekintetében tetszés szerint bármilyen más módon intézkedhessék. A székesfőváros a pályázóknak ajánlata felett tetszés szerint dönt, anélkül, hogy ebbeli döntése az ajánlattevők részéről vita tárgyává volna tehető.

Budapest, 1928 március 8.

A székesfőváros tanácsa.

Az egyetlen magyar ólom-minium, az „ORION" ÓLOM-MINIUM egyenértékű bármely külföldi gyartmánnyal
ólom-cső, ólom-lemez, ólom-szifon
FÉMKERESKEDELMI rt. Budapest, VI., Forgách-u. 4
Telefon: Lipót 922-46, 922-47, 922-48, 922-49.

RIEDER OTTÓ villamos
Alapíttatott: 1825. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
berendezési vállalat műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Budapest, IV. Irányi-u. 20 Telefon: J. 452-37

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fűtés és csatornázás. — Hat. engedélyezett gázesz-, vízvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Óucca 8. Tel. T. 36-57.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 852-09 Alapíttatott: 1842.
Zászlók, díszítések, címfestő, mázoló és szobafestő munkák.

Fratricevich István díszítő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Kivállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszítő és mázolási munkákat

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és díszmű bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fűrészelt élaragult lában, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

GARZÓ GYULA épület-, géplakatos és autógéuforrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

Zöldy Béla csiszolóárú különleges gépek, gépek, szerszámok.
okleveles gépészmérnök
Telefonszám: Lipót 985—52
BUDAPEST, VI., Váci-út 1. szám Westend palota.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készít: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javítását és tekercselését
elektrotechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON J. 32-34.

MURÁRÓ JÁNOS gumijavító üzem BUDAPEST
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
építőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon Teréz 296-51 és 290-78.

Bíró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat
Rádió cikkek
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

HOCHHAUSER ISTVÁN
épület-üveges
Telefon: 294—45
Budapest, II., Fő-ucca 11.

FOHN CIPŐÁRUHÁZ
Budapest, VII. ker., Király ucca 9. sz.
ALAPITTATOTT 1898
Dúsan felszerelt raktárt tart: férfi-, női-, gyermek-, luxus- és strapacipőkben. Városi tisztviselőknek kedvezményes árak.

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépítő vállalat építési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

KERTÉSZETEK FIGYELMÉBE!
Permetezzük gyümölcsfáinkat télen
DENDRIN-NEL
a kártevők ellen.
KRAUSZ-MOSKOVITS RT. Budapest, VIII., Örömvölgy-u. 8.

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

„PALATINUS"
EPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 121-45
Budapest, V., Rudolf tér 6.

Szombat helyett szerdán kapják hetibérüket a főváros munkásai

Március 28-án lesz az új rend premierje — A főváros munkásainak nagyrésze eddig is tartózkodott a szombati korcsmázástól, de remélik, hogy az új rend a kisebbséget is leszoktatja erről

Látszólag jelentéktelen, de szociális szempontból igen nagyfontosságú rendeletet adott ki a napokban a főváros tanácsa. A rendelettel véget vetett azoknak az áldatlan állapotoknak, amelyek szerint az üzemi munkásság bizonyos hányada szombat délután kézhezkapott bérét elkorcsmázhatta, a pihenésre szánt vasárnapot átrészegeskedte és hétfőn a „Blau montag" hangulatában foglalta el munkahelyét.

Az új rendelkezés szerint

a főváros összes üzemeinél és intézményeinél alkalmazott munkásság heti bérének kifizetése március 28-tól kezdve egyöntetűen szombat helyett szerdán délután történik meg.

A szerdai bérfizetés kétségtelen előnye az, hogy a munkásság könnyelműbben gondolkodó része sem viszi korcsmába nyomban a pénzét, mert tudja, hogy másnap nem lesz ideje aludni, mint azelőtt, hanem kora reggel munkába kell állnia. A vasárnapi dáridózásra amúgy sem jut pénz, mert szerdától vasárnapig ugyancsak kiürül a szegény munkás pénztárcája. Általában megszűnik a „friss pénz" ingere, amit a bankó keltett a szegény emberek zsebében, amikor a heti robot után egy pillanatra jobbmódunak érezte magát és megszűnik az a hibás beidegződés, hogy a szombati éjszakát a „sose halunk meg!" kurjantással kell befejezni.

Az érdekes és nagyfontosságú újítás iránt érdeklődtünk

Borvendég Ferenc tanácsnoknál,

aki a következőkben ismertette a tanács rendeletének keletkezését és a végrehajtás módját:

— A törvényhatóság közgyűlése az 1928. évi költségvetést megállapító ülésén egy indítvány kapcsán kimondotta, hogy a székesfőváros üzemeinél és intézményeinél alkalmazott munkások *hetibérét szombat helyett a hét egy másik napján fizessék*, és mikor ennek végrehajtására utasította a tanácsot, egyúttal felhívta arra is, hogy hasonló intézkedésre kérje fel a *Magyar Munkaadók Központját* is. Hogy a Munkaadók Központjában tömörült gyári és ipari üzemek milyen álláspontra helyezkednek, e pillanatban nem tudjuk; a legnagyobb munkaadó, a *székesfőváros* nevében azonban a tanács már intézkedett, amikor elrendelte, hogy

a főváros összes üzemei és intézményei a jövőben a hetibérfizetést egyöntetűen, szerdán délután eszközöljék, a munkaidő befejezése után.

— A tanács rendelkezése a folyó év tizenharmadik hetében lép életbe, úgy hogy *az első, egységes szerdai bérfizetési nap március 28-án kezdődik*. Az első egységes fizetési napon történő bérfizetésre a tanács külön utasításokat is adott ki, azoknak az üzemeknek a számára, ahol eddig a bérfizetés nem szombaton, hanem valamely más napon történt. Ezeknél az üzemeknél a mutatkozó bérkülönbözetet az újrendszerű fizetésnél előlegzik, hogy a munkahetet lezárhassák. Itt a különbözeti összeget apró részletekben a későbbi fizetéseknél levonják.

Az egységes bérfizetés szerdára történt helyezését egyesek bizonyos averzióval fogadták, attól félve, hogy a könnyelműbb munkások szerdán este épúgy elmulatják a pénzt, mint azelőtt szombaton, és most a „blaumontag" áttolódik a „kékcsütörtökre". Erre vonatkozó kérdésünkre ezt a választ kaptuk:

— Ez az aggodalom *túlzott*. A főváros üzemeinek és intézményeinek

munkássága legnagyobbrészben eddig is tiszteletreméltó komolysággal használta fel és osztotta be keresetét és biztosra vesszük, hogy a könnyelműbbek kisebbsége is leszokik a régi, káros „szombatozásról".

Hisz nem kockáztatja kenyerét azzal, hogy munkaideje rovására mulatozzék. Ezt azért sem teheti, mert az ilyen egyénekkel szemben, a komoly és dolgozni akaró elemek érdekében, természetesen a legnagyobb szigorral fogunk eljárni.

Érdeklődtünk a nagy üzemek vezetőinél is, *milyen érzéssel fogadták a munkások az újítást*, mit szólnak a szerdai gázsinaphoz. Az illetékesek válasza a következő:

— A munkásság jelentékeny része még nem is értesült az új rendről. A közgyűlés határozatát annakidején olvashatták ugyan, de arra különösebb eszrevételeket nem hallottunk. Azt hisszük, hogy

a szerdai bérfizetést a nagy többség közönyösen veszi tudomásul.

mert hiszen végeredményben mindegy is nekik, csak az első időben lesznek majd a munkásháztartásokban bizonyos átmeneti zavarok a beosztást illetőleg. *A korcsmázás szempontjából igen jó hatást várunk az új rendtől.*

— A városi munkásság zöme március utolsó hetétől kezdve, szerdán kapja a bérét, ennélfogva valószínűen

hamarosan áttérnek az új rendre a nem székesfővárosi vállalatok, gyárak, ipari üzemek,

és ugyanígy a többi egyéb munkaadók is. Ennek megfelelően a kiskereskedők, kisiparosok, lakásadók stb. is szerdától fogják számítani a hetet, a fizetési terminusokat a régi szombat helyett, úgy hogy e téren sem lesz bonyodalom.

SZÓRAKOZÁS

HUZD RÁ JONNY (JONNY SPIELT AUF)

A világsikert aratott jazz-opera bemutatója

Az előadás érdekességei:

1. Péchy Erzsi első operaszerepe.
2. Ernst Krenek újszerű zenéje.
3. Prof. Erhardt dr., a drezdai operaház főrendezőjének mozgalmas rendezése.
4. Eredeti rádió-hangversenyfelvétel és leadás.
5. Expresszvonat megérkezése egy nagyváros pályaudvarán.
6. Robogó autó egy nagyváros utcáján.
7. 70 pompás Berkovits-ruha.
8. 12 látványos díszlet.
9. 48 girl táncfelvonulása.
10. A fény-Broadway: a legérdekesebb világítási effektusok.

Bemutató előadás március 20. Kedd.
Városi Színház.
Jegyek a pénztárnál és a jegyirodákban.

Március 15-én, csütörtökön délután 3 órakor S. Fáy Szeréna, Gál Gyula és Molnár Aranka felléptével az Elnémult harangok kerül színre a népszerű, olcsó helyárú délutáni ciklus hatodik előadásául a Városi Színházban. A legdrágább jegy ára 2 pengő 84 fillér, a legolcsóbb hely 24 fillérbe kerül.

Városi Színház heti műsora. Szerda: A Csókon szerzett vőlegény. Csütörtök délután: Elnémult harangok; este: Bob herceg. Péntek: A Csókon szerzett vőlegény. Szombat: Bob herceg. Vasárnap délután: A denevér (3); este: Bob herceg (⅛8).

GUNDEL
éttermei és polgári vendéglője
a Szent Gellért Szállóban
Külön szobák és termek, bankettek, esküvők házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
GUNDEL
nyári vendéglője az állatkert mellett
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 572-79 és 311-31
faszén-, kőszén- és tűzifa nagykereskedők
BUDAPEST, József városi teherp. u. 3. sz. kapu.
Kőbányai út, Ganz-gyárral szemben

Telefonhívó: J. 145-45 KOVÁCS OSZKÁR Telefonhívó: J. 145-45
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITÓJE.
BUDAPEST, IX., GYEP-UTCA 56. SZÁM.

ASTRA facsiszár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

FUST LASZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, V. I., BÉKE-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

FAZEKAS és SITERY
okl. gépészmérnökök
vízvezetéki központi fűtési, gáz, bádogos, lakatos és villanyszerelő vállalata. „Rekord" redőnyépítő és karbantartási vállalat.
Budapest, VIII, Bérkocsis-ucca 16. Telefon: J. 376—51

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
építőmester, építési vállalkozó Telefon: J. 818-03. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 83.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

CORVIN
CAPITOL
Március 15-től március 23-ig
DIADALMAS SZÉPSÉG
(A feketekeztyűs leány)
kalandos filmregény 8 felv.-ban
főszereplő: LILY DAMITA
Őfensége házasodik
(II. József és a susterlegénye)
filmregény 8 felvonásban
főszerepben: Xenia Desny és Harry Liedtke
ORION

KAMARA
A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a
Spolarich-étterem
söröző
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyha!
A legszebb kávéház pedig a
Spolarich-kávéház
BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

Székesfővárosi Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1.
Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

Vitéz HANTAY ES GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—59.

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, X. ker. Heöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Guruló pénztárszekrényekkel és százhetvenöt-féle bárcával egyszerüsítik a fogyasztási adó lerovását

A fogyasztási adóügyi igazgatóságot és a javadalmi őrségei beolvasztják az adószámviteli hivatalba

Hatodik éve szedi már a főváros az 1923. évi XXXIII. tc. 3. §-a alapján a fogyasztási adókat, de a behajtást, kezelést és ellenőrzést végző *Fogyasztási Adóügyi Igazgatóság* és a katonai fegyelemmel rendszeresített *javadalmi őrség* véglegesen még ma sincs megszervezve. A fogyasztási adóügyi igazgatásnál szolgálatot teljesítő 129 tisztviselő, igen kevés kivétellel, *csak havidijas hivatalnok*, a vámőrség személyzete pedig szerződtetett viszonyban van a fővárossal és

az ötszáztagú hatalmas szervezetnek nincs szervezeti szabályzata, szolgálati utasítása.

A visszás állapotok miatt már igen sok panasz és kifogás merült fel. Nemcsak a törvényhatósági bizottsági tagok kifogásolták, hogy a főváros jelentékeny jövedelmeit, mégcsak nem is véglegesített hivatalnokok kezelik, hogy fontos szolgálati teendőket szolgálati utasítás, szervezeti szabályzat nélkül végeznek, hanem maguk az érdekelt hivatalnokok és alkalmazottak is érezték helyzetük fonák voltát és kérve sürgették a rendezést. A tisztázatlan körülményekkel lehet megmagyarázni *azt a — már időközben rendezett — de igen kinos esetet is, amely a városi vámőrség zsoldelszámolása körül merült fel, éppen a szükséges szabályzatok és utasítások hiánya miatt.*

A pénzügyi ügyosztály most végre mégis

elkészítette a végleges szervezésre vonatkozó előterjesztéseket.

A tanács azonban — nyilván a fogyasztási adó fenntartásának, vagy végleges megszüntetésének — e pillanatban még függő kérdésére való tekintettel, *nem járult hozzá a szervezéshez*, illetve *annak végrehajtását most nem tartja időszerünek.* Lehetséges, hogy a fogyasztási adóügyi igazgatóság és a javadalmi őrség egyáltalán nem is maradnak meg önálló szervezetnek, hanem

beolvadnak a központi adószámviteli hivatal keretelbe.

Ebben az esetben a hivatalnokok az adóhivatal tiszti-státuszának tagjai lesznek, a *vámőrlegénység pedig a rendes városi altiszti státuszba kerül.*

Ettől függetlenül azonban a fogyasztási adókezelés tekintetében a legrövidebb időn belül *igen örvendetes és hasznos reformot léptetnek életbe*, mely remélhetően *egyszersmindenkorra véget vet a vámkezelés ellen elhangzott panaszoknak és megszünteti a vámoknál való hosszas ácsorgásokat.* Eddig ugyanis a fogyasztási adók lerovásánál hosszadalmas, elavult rendszert alkalmaztak, amely különböző könyvelésekkel és blanketták kitöltésével járt. A reform szerint mindenféle fajtájú és minden mennyiségnek megfelelő fogyasztási adótárgynak

nyomtatott értékbárcája lesz.

A vámárut szállító felek a jövőben a pénztári ablaknál — akár a vasúti jegypénztárnál — *néhány pillanat alatt megkapják a megfelelő értékü vámbárcát* és ezzel minden hivatalos aktust le is bonyolítottak. Fontos új intézkedések készülnek *az adókezelő hivatalnokok egyéni felelőssége tekintetében is.*

A fogyasztási adóügyi igazgatóság és a javadalmi őrség aktuális kérdései iránt érdeklődtünk

a pénzügyi ügyosztályban,

ahol *illetékes helyről* a következő felvilágosításokat kaptuk:

— A szervezésre vonatkozó előterjesztést nemrégiben tanácsülés elé vittük, a tanács azonban nem tartja időszerünek a szervezést és *ahhoz a maga részéről nem járul hozzá.* Hozzájárult azonban ahhoz, hogy

a főváros területére behozott fogyasztási adóköteles cikkek a jövőben kész, nyomtatott érték-bárcák alkalmazásával adóztassanak meg

és hogy az adókezelés *az adókezelő hivatalnokok egyéni felelőssége és egyéni elszámolása mellett történjék.* Utasította a tanács a pénzügyi ügyosztályt arra is, hogy az adóztatás ilymódon való keresztülvitelére, lehetőleg a már ma meglevő fővárosi hivatali szervezetek útján gondoskodjék.

— A fogyasztási adófizetés a meglevő 30 vámhivatalban a jövőben tehát úgy történik, hogy minden adószedő hivatalnok

olyan pénztári szekrényt kap, amilyen a vasuti jegypénztáraknál van.

Egy-egy ilyen *szekrénynek 180 rekesze lesz.* Az egyes rekeszekben a különböző bárcák lesznek. Összesen *százhetvenöt* féle adóbárca lesz: külön a borra, sörre, pezsgőre, pálinkára, szeszre, a különböző húsokra, szárnyasokra, halakra, stb. A bor-, sör- és szeszbárcákból külön-külön minden mennyiségre: 1 litertől 1000 literig. Ugyanígy csirkére, libára, bárányra, őzre, halra, stb. és azoknak mennyiségére megfelelő bárcák lesznek. A fél csak bemondja, hogy mit akar a városba beszállítani és a hivatalnok a bárcaszekrényből máris kiemeli a megfelelő tiketeket:

a mostani sokféle irás és könyvelés helyett, tehát pillanatok alatt az egész aktus lebonyolódik.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött a reformnak *az egyéni felelősség és egyéni leszámolás* tekintetében kilátásba helyezett módozatáról is. Erre vonatkozóan az alábbi választ kapta:

— Mostanáig a vámhivatalnokok a szolgálati váltásoknál egymással számoltak el, egymásnak adták át a pénztárt, ami tévedésekre adott alkalmat. Ezentúl *minden vámkezelő hivatalnoknak külön pénztárszekrénye lesz, amelyet egyedül kezel* és az átvett értékbárca mennyiségek ellenértékével maga számol el időközönkint a központnak. A harminc vámhivatalban

80 pénzkezelő tisztviselő teljesít szolgálatot.

Készíttetünk tehát nyolcvan ilyen praktikus rendszerű, biztonsági zárakkal felszerelt pénztárszekrényt. Minden hivatalnoknak egyet. A pénztárszekrények apró kerekeken guríthatók és *a váltás idején a távozó tisztviselő elviszi a maga szekrényét is*, a szolgálatbalépő hivatalnok pedig odaállítja a saját szekrényét a pénztár ablakához.

A javadalmi őrség esetleges *létszámapasztásának, vagy teljes megszüntetésének* eshetőségei iránt is érdeklődött munkatársunk, akinek informátorunk erről a kérdésről ezeket mondotta:

— Létszámapasztásról még csak beszélni sem lehet, még kevésbé végrehajtani, mert egyrészt *megmaradtak az összes* községi vámok, másrészt a vámhivatalok munkájának zöme eddig sem a fogyasztási adókezelés volt, hanem a járművek *kövezetvámjának* a szedése és ellenőrzése. Ez pedig nemcsak megmarad, hanem a forgalommal együtt növekszik is. Legfeljeb barról lehet szó, hogy

a személypályaudvarokról bevonjuk az őrségeket, mert az aránylag kevés bor és szesz mennyiségért, ami a személypályaudvarokon érkezik, nem lesz érdemes a költséges apparátust fenntartani.

— A javadalmi őrök végzik egyébként a budapesti pályaudvarokon 1923 óta *a dohánycsempészés* ellenőrzését is. Nincs ugyan erre külön utasításunk a kincstár részéről, de *törvényes* kötelessége az összes állami és községi közegeknek a dohánycsempészés megakadályozása. Hogy a vámőrségek bevonása után ki fogja végezni a pályaudvarokon ezt az ellenőrzést, azt egyelőre nem tudjuk.

A nagyközönség egyébként nagy érdeklődéssel néz a beígért reformok felé, amelyektől az eddigi vexaturák teljes megszüntetését reméli.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Rudas gyógyfürdőben levő vendéglő helyiségeinek bérletére.

A vállalati feltételek értelmében a hivatalos ajánlati mintán szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt borítékban elhelyezett ajánlatokat 1928. évi március hó 30-án délelőtt 9—11 óra között kell a tanács XI. (városgazdasági) ügyosztály vezetője, vagy megbizottja kezéhez (Központi városháza, II. emelet 240. ajtószám alá) közvetlenül beadni. Elkésve érkező ajánlatok, vagy olyanok, amelyek az előírt feltételeknek meg nem felelnek, figyelembe nem vehetők.

Bánatpénz gyanánt ennek a hirdetésnek az ügyszámra való hivatkozással 1000t.— pengőt, azaz egyezer pengőt kell letenni a vállalati feltételekben körülírt módon. A versenytárgyalás 1928. évi március hó 30-án délelőtt 12 órakor a IV. ker., Központi Városháza, II. emelet 235. ajtószámú helyiségben lesz és azon az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlati űrlapokat, valamint a vállalati feltételeket és a szerződés tervezetét a vállalkozni szándékozók a városgazdasági ügyosztályban (dr. Dévény Andor tanácsi s. fogalmazótól, Közp. Városháza, II. em. 240.) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között szerezhetik meg.

A versenytárgyaláson csak magyar állampolgárok vehetnek részt. A székesfőváros fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között, tekintet nélkül a megajánlott bérre, szabadon választhasson, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem tartaná, újabb nyilvános versenytárgyalást hirdethessen, esetleg a bérlemények hasznosítása tekintetében tetszés szerint bármilyen más módon intézkedhessék. A székesfőváros a pályázóknak ajánlata felett tetszés szerint dönt, anélkül, hogy ebbeli döntése az ajánlattevők részéről vita tárgyává volna tehető.

Budapest, 1928 március 8.

A székesfőváros tanácsa.

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű Szállodai és kórházi fehérnemű

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

Zsiros Károly okl. gépészmérnök
Ujj Gyula tanár
fütési és hőtechnikai tervező irodája
Budapest, I. ker., Horthy Miklós út 96. sz.
Telefon: J. 348-83, J. 453-14

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára
Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon T. 139-64. V., Mária Valéria-ucca 10.

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK
GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel.: T. 254-48
Sokszorositóipari és könyvkötészeti mindenfajta népet javit alakit és átköltöztet

KÖZPONTI FÜTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA **SZEPESSY GYULA**
okleveles mérnök Budapest, VII, Ajtonyi-u 25. Telefon J. 380-80

FISCHER ZSIGMOND Budapest, Kerepesi-út 23
épületfakereskedő Telefon: József 510—89
Gyár: X., Asztalos Sándor-u. 5
láda-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára **Bérmunkát vállal**

REINER NÁNDOR hat. eng villanyszerelő
Budapest, Rózsa-u. 33. Tel.: J 440-86

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 845—65.

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX, Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az **ISTROS** rákapcsolható csólnak mótorokat.

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95.

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben
BUDAPEST,
pala- és cseréptedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

SÓGOR JÓZSEF
épitőmester, magas és mélyépitő vállalata
Budapest, I., Vas Gereben ucca 18 Telefon: T. 121—66

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Magyar Általános Hitelbank rekordmérlege

Öt és fél pengő osztalék a tavalyi 5 pengővel szemben

A gazdasági életben, mint minden esztendőben, ezuttal is nagy érdeklődéssel várták a *Magyar Általános Hitelbank* 1927. évi zárszámadásának közzétételét. Az országnak ez a vezető pénzintézete ezuttal is teljes mértékben kielégítette az érdeklődést. A nyilvánosságra került mérleg teljesen hű képe a magyar közgazdaság helyzetének, hisz a Hitelbank minden érdekszála belekapcsolódik az egész magyar ipar, kereskedelem és pénzügy életviszonyaiba, de folyton fejlődő külföldi relációi az ország konszolidációjába vetett bizalmat is visszatükrözik.

Az alábbi mérlegadatok egyébként a legmeggyőzőbben beszélnek:

Az 1927. üzletév mérlege *6,984.093.33 pengő tiszta nyereséggel zárul* az 1926. évi 5,259.022.61 pengővel szemben. A kimutatott nyereségben kizárólag a folyóüzleti gestio eredményei foglaltatnak.

A nyereség felosztása tekintetében az igazgatóság az e hó 19-re egybehívott LX-ik évi rendes közgyűlés elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy az 1927. évi osztalék fizetésére 4,554.000 pengő fordíttassék (az 1926. évi 4,140.000 pengővel szemben) olymódon, hogy *részvényenkint 5½ pengő kerüljön osztalék fejében kifizetésre* a mult évi 5 pengővel szemben. Indítványozni fogja továbbá az igazgatóság, hogy a rendes tartalékalap növelésére 1,000.000 (tavaly 200.000) pengő, a nyugdíjalap erösbítésére — tantieme-mentesen — 1,000.000 (tavaly 400.000) pengő, a „báró Kornfeld Zsigmond segélyalap", a „báró Ullmann Adolf jubileumi alap" és az „Alkalmazottak jubileumi segélyalapja" javára együttesen 108.326 (tavaly 84.763) pengő fordíttassék. Az értékcsökkenési tartalékalap 202.000 pengővel dotáltatott.

Az elért számottevő nyereségtöbblet az újból erőteljesen fejlődött folyóüzlet, valamit a jelzálogüzlet és a vidéki fiókok nagyobb hozamában leli magyarázatát.

Beszámoló a Magyar Általános Takarékpénztár 1927. üzletévéről

Tiszta nyereség: 1,184.298 pengő — Osztalék: 6½ pengő

A *Magyar Általános Takarékpénztár* a napokban tette közzé multévi mérlegét, amely az intézet hatalmas fejlődéséről tanuskodik. Az intézet minden üzletágában tervszerüen fokozott haladást látunk, amely a tapasztalt és szakszerű vezetésről tanuskodik. De bizonyítja *Horváth* Lipót elnök nagykoncepciójú munkásságát is, amelyet kiváló vezérkarával intézete javára kifejt. A mérlegről az alábbiakban számolunk be:

A *Magyar Általános Takarékpénztár* igazgatósága március 6-án tartott ülésében megállapította az 1927. évi mérleget, amely *1,184.298.69 pengő* (1926-ban 809.421.02 P) *tiszta nyereséget* tüntet fel, miután már 120.000 pengőt mérlegen belül juttatott a nyugdíjalapnak. Az igazgatóság a március 16-ra egybehívandó rendes közgyülésnek javasolni fogja, hogy a tartalékalapnak az alapszabályokban meghatározott mértéken túlmenő dotálása után fenmaradó összegből az 1927. üzletévre P 6.50 = 13% osztalék (1926-ban P 6.— = 12%) állapíttassék meg.

A takarékpénztár az 1927. év folyamán kétízben is emelt tőkét. E tőkeemelések révén az intézet alaptőkéje immár 12 millió P, tartalékalapjai pedig közel 8 millió P, *összes saját tőkéje tehát közel 20 millió pengő.*

A takarékpénztár 1927-es üzletéve általános fejlődést tüntet fel. A *betétek* állománya 70,467.134.28 pengő (1926-ban 45,475.026.45 pengő). *Hitelezők* 19,900.866.88 pengő (1926-ban 2,826.063.21 pengő) összegben külön szerepelnek a mérlegben. Az összes dolgozó *idegen tőkék tehát 81,367.801.26 pengőt* (1926-ban 48,301.089.66 pengőt tesznek ki. A *betétek* állománya *immár meghaladja az utolsó békeév állományának 100%-át.*

A *dollár-jelzálogkölcsönök* állománya 20,335.682.02 pengő (1926-ban 2,519.403.68). A takarékpénztárnak az elmult napokban *az angol piacot újabb irányban is sikerült megszereznie*, amennyiben 1928 február 29-én a Lazard Brothers & Co. Ltd. cég útján Londonban, 500.000 angol font = 13,947.500 pengő névértékű 7½%-os záloglevelet helyezett el.

A takarékpénztár az 1927. évben *251.000.600 pengő*, (1926-ban 132,000.000 pengő) *váltót számitolt le, mig a tárcaállomány 44¾ millió pengőt* (1926-ban 30¾ millió pengőt) tett ki. Követelések leírására csupán 31.136.44 pengőt kellett fordítani.

Az intézet a tavalyi közgyűlés óta a vidéken három újabb fiókot létesített és pedig Cegléden, Gádoroson és Orosházán. *A takarékpénztár harminc fiókja nagy mértékben járult hozzá üzleteinek jelentékeny fejlesztéséhez.* Valamennyi fiók, kivétel nélkül, kedvező eredménnyel működött. Ezenfelül a vidéken még hat affiliált pénzintézet tartozik érdekköréhez. Az intézet eddigi üzletelveinek megfelelően, nagy súlyt fektetett kihelyezéseinek mobilitására.

A takarékpénztár húsz ingatlana, amelyek majdnem mind bérházak, összesen csupán 3,267.000 pengővel szerepelnek a mérlegben. A *pénztári forgalom* 1927-ben 2176 millió pengőt (1926-ban 1447 millió pengőt), az összforgalom pedig 6642 millió pengőt (1926-ban 4339 millió pengőt) tett ki.

Az intézet igazgatósága be fogja jelenteni a közgyülésnek, hogy utasítást adott *új nyugdijszabályzat készítésére*, amely lehetővé teszi, hogy a takarékpénztár szolgálatában levő alkalmazottainak *nyugdijjogosultsága 50%-ra emelkedjék.*

Az Olaszbank tőkeemelési közgyülése. A *Magyar—Olasz Bank Részvénytársaság* e hónap 12-én tartotta meg dr. *Berzeviczy* Albert v. b. t. t. elnöklete alatt VIII. rendes közgyülését, amely az igazgatóság javaslatának megfelelően 5.— pengő = 10% osztalék kifizetését határozta el (szemben az 1926. évre kifizetett 4.— pengő = 8%-kal). Az elért tiszta nyereség 1,710.804.37 pengő az 1926. évre kimutatott 1,250.605.60 pengővel szemben. A tiszta nyereség felosztása iránt a közgyülés úgy határozott, hogy 1,080.000 pengő osztalék fejében fizettessék ki, a tartalékalaphoz 140.000 pengő csatoltassék, a nyugdijalap javadalmazására 100.000 pengő fordíttassék és 296.320.46 pengő új számlára vitessék át. A közgyülés elhatározta továbbá a bank alaptőkéjének 184.000 darab új, már az 1928. évre osztalékjogosult, összesen 9,200.0000 pengő névértékü részvény kibocsátása által 20,000.000 pengőre olyként való felemelését, hogy a részvényesek az összes ujonnan kibocsátandó részvényekre elővételi jogot nyernek és pedig 23 új részvényre 27 régi részvény után új részvényenként 65.— pengő elővételi áron. Az elővételi jog folyó évi március 17-től március 30-áig bezárólag lesz az I. számú elővételi jogszelvény beszolgáltatása és az elővételi ár befizetése ellenében gyakorolható. A kibocsátás sikerét a Banca Commerciale Italiana vezetése alatt álló szindikátus biztosítja, amely az elővétel útján át nem vett új részvényeket a kibocsátási áron veszi át. Az alaptőkefelemelés után a bank *saját tőkéi kerek összegben 26,000.000 pengőt fognak kitenni.* A részvényenkénti 5.— pengő osztalék a 8. számú szelvény bevonása ellenében kerül kifizetésre. Az elővételi jog ugyanezen intézeteknél lesz gyakorolható. A közgyülés után megtartott igazgatósági ülés dr. *Berzeviczy* Albertet az intézet elnökévé, Gr. Uff. Giuseppe *Toeplitzet*, a Banca Commerciale Italiana vezérigazgatóját és dr. báró *Madarassy-Beck* Gyulát az intézet alelnökeivé választotta meg.

Magyar Ruggyantaárúgyár Részvénytársaság. Az igazgatóság a közgyülésnek az 1927-es üzletévre részvényenként 3 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likör- és rumgyár r.-t. folyó évi március hó 10-én tartott rendes közgyülése az 1927. évre a vállalat 50 pengő névértékü részvényei után 8 pengő osztalék kifizetését határozta el. A szelvények e hó 12-től kezdve kerülnek beváltásra a részvénytársaság központi irodájában (IX., Ipar-utca 15) és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyak al, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és s állitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbeton-épités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

SZAVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 Budapest, VI, Aréna-út 65

SZABADALMAZOTT FACSÁVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és mülakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

Kőbánya: Budakalász KRÁL GYULA kőfaragómester, kő- és márványtelepe Budapest III, Lajos-u. 77/79 Telefon: T. 236-27

skolák helyes világitására a gazdaságos „DURAL" armaturák a legjobbak: :: Képviselet: FALB NÁNDOR Budapest, V, Városház-u. 6. TELEFON: 210—03

GONDA és ERDŐS
Hat. eng villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VI I., J zsef-u. 79. Telefon: József 324-56

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465 62 és 465 63

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-02.
Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret. Épületvasalás. Butorveret.

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

Thiergärtner és Stöhr r.-t.
egészségügyi és fütőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 585-17. • Telefon: József 585-17.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Ifj. HALÁSZ HUBERT
épitési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

Ellentálló képességénél fogva a magyar viszonyoknak legjobbak a
RÁBA automobilok autobuszok pótkocsik
RÁBA köztisztasági járművek
MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R. T.
V. Deák Ferenc ucca 18.
Telefon: T. 243—00 és L. 979—49.
A legjobb specialis anyagból készült magyar aut. mobil hordóképessége 3 és 5 tonna.

LISKA BÉLA okl. mérnök, épitőmester Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 2. Telefon: József 598—00.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . 24 pengő.

Március huszonegyedikén közgyűlés lesz. A főváros törvényhatóságának legközelebbi rendes közgyűlése március 21-én lesz, amikor a napirend legfontosabb tárgya a *Községi Takarékpénztár ügye, illetőleg az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár részvénytöbbsége megszerzésének kérdése lesz.* A huszonegyediki közgyűlésen tárgyalják meg a *ferencvárosi helyi kikötő folytatólagos építésének ügyét* és a legutóbbi közgyűlés napirendjéről visszamaradt tárgyakat.

És a betegek? Ujabban mind több szó esik a főváros közgyűlésén azokról az állapotokról, amelyek kétségkívül nem rózsásak a székesfőváros kórházaiban. Az *Egységes Községi Polgári Párt* volt az, amely ebben a kérdésben *határozott, biztos fogással rátalált a megoldás módjára,* amikor hangot adott annak a kívánságának, hogy *végre valahára meg kell építeni Budapest nagy központi kórházát.* Ami ezenkívül történik, — pedig sok történik, — *mind nem tartjuk a cél érdekében valónak.* Tudjuk, hogy jószándékkal cselekszenek igen sokan, amikor a főváros kórházainak mizériáit szóvátészik. *A hang azonban, ahogyan ez történik, akárhányszor nem a legszerencsésebb.* Városatya urak állnak fel a közgyűlési teremben és a valóságnál is súlyosabb dolgokat mondanak el, patkányokkal és egyéb förtelmekkel riasztgatják a közönséget. Természetes azután, hogy *a szenzációhajszoló sajtó vadul veti rá magát a patkánypecsenyére. Rémségek, borzalmak hemzsegnek a riportokban, amelyek újabban a főváros kórházairól megjelennek.* Sohasem tagadta senki, ma is beismeri minden komoly ember, hogy a kórházak körül bajok vannak, ezek a bajok azonban *nem olyan förtelmesek, mint ahogyan a sajtóban megrajzolják.* Vajjon azok a városatya urak, akik a kórházi állapotokról kiszínezett képeket adnak a közgyűlési teremben és azok az újságíró kollegák, akik a szenzációs riportokat gyártják, *gondolnak-e a szegény betegekre? Gondolnak-e azokra a szerencsétlen betegekre, akiknek mégis csak a főváros kórházaiban kell gyógyulást keresni? Milyen lelkiállapotban fekszik be egy-egy kórházba az a beteg, aki az előtte való napon a riasztó riportokat olvasta?* A városatyák és az újságírók lelkiismeretére kell apellálni, hogy *ne folytassák ezt a szerencsétlen játékot* és ne csináljanak a kórházak ügyéből is olyan botrányt, amilyet meglehetősen ok nélkül csináltak — mondjuk — a Széchenyi-fürdő építésénél. Mielőtt kimondanak egy szót, vagy leírnak egy mondatot, *gondoljanak a betegekre, akiknek mégis csak be kell feküdniök a kórházba.*

Becsey Antal szabadságon. *Becsey* Antal kormányfőtanácsos, az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke, üdülés céljából rövid kétheti tartózkodásra Olaszországba utazott.

Lamotte Ernő lesz a Fővárosi Hirdetővállalat igazgatója. A tanács legutóbbi ülésén *Hevesi* Józsefet, a Fővárosi Hirdetővállalat igazgatóját, saját kérelmére április elsejei hatállyal szabadságolta. A vállalat vezetésére, értesülésünk szerint *Lamotte* Ernő helyettes igazgatót fogják kinevezni.

Gyászmise néhai Márkus József főpolgármester lelkiüdvéért. *Márkus* József főpolgármester halálának tizenharmadik évfordulója alkalmával március 10-én, szombaton délelőtt 10 órakor *Novák* István apátplébános gyászmisét mondott a szegényháztéri római katholikus plébánia-templomban. A rekviemen megjelentek a *Márkus*-család tagjai és ott volt a néhai nagynevű főpolgármester számos tisztelője is, akikben ma is elevenen él ennek a nagyszerű férfiúnak emlékezete.

Sajtóbemutató az Ujvárosházán. A *Fővárosi Hirlap* bőven foglalkozott azzal a reformmal, amelyen az Ujvárosházán lévő közgyűlési terem esett át az utóbbi időben. Elmondtuk, miként bővítették ki a közgyűlési terem büfféjét, az úgynevezett „pipázó" mellé miként rendeztek be új tanácskozótermeket és mindezeket a helyiségeket mily nagyszerű kényelemmel látták el. *Halász* József főigazgató felügyelete és vezetése alatt folyt a munka és legelsősorban az ő érdemének kell feiróni, ha a városatya urak legközelebb már modern körülmények között ülésezhetnek és hogy kényelmüket számtalan kellemes intézmény fogja szolgálni. Az immár befejezett átalakítási munkálatokat: a praktikus tanácskozótermeket és a kibővített büffét szerdán délelőtt mutatják be a sajtó képviselőinek.

Uj tisztiorvos a VII. kerületben. A polgármester a közszolgálat érdekében *Orphanides* Etel dr. tisztiorvost a IX. ker. elöljáróságtól a VII. ker. elöljárósághoz helyezte át.

Ripka főpolgármester látogatása a Magyar Radiator-gyárban

Dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester kedden délután 5 órakor meglátogatta a *Magyar Radiátorgyár Rt.* Gyömrői uti hatalmas gyártelepét, hogy személyesen is meggyőződjék ennek a szépen fejlődő magyar iparvállalatnak úttörő munkájáról. A főpolgármestert a gyár tisztviselői karának élén *Beck* József vezérigazgató, okleveles mérnök fogadta és végigkalauzolta a teljes üzemben levő gyártelepen. Ismertetésében *Beck* vezérigazgató előadta, hogy *a gyár ezidőszerint hatszáznál több munkást foglalkoztat. Magyar mérnökök vezetése alatt hazai anyagból készülnek a központi fűtőberendezések, kályhák, radiátorok mindenféle vasöntvények és cementipari gépek. Ujonnan a gyár mosógépek, valamint kórházak és szállodák részére gőzüstök és fertőtlenítő berendezések gyártására is berendezkedett. Gyártmányai nemcsak hazánkban, hanem a Balkánon, főleg Romániában, Görög- és Törökországokban, valamint Palesztinában is nagy kelendőségnek örvendenek.* *Ripka* Ferenc főpolgármester érdeklődéssel és nagy örömmel hallgatta a magyar ipar imponáns térhódítását és a gyárvezetőség szíves vendéglátása után, távozásakor további sikeres működést kívánt a vállalat vezetőinek.

A Budai Társaskör Közgyűlése. A *Budai Társaskör* IV. évi közgyűlését március 25-én, este 6 órakor tartja meg.

A Terézvárosi Társaskör közleményei. A Terézvárosi Társaskör közérdekű előadások megtartását vette programmjába, amelyeket lehetőleg minden kedden este megismétel. Az első ilyen előadást nagy érdeklődés mellett e hó 13-án este 8 órakor *Scheuer* Róbert törvényhatósági bizottsági tag tartotta. „A *főváros közlekedési problémái*" címen. Az előadást társasvacsora követte, amelyen számos felköszöntőt mondottak. — *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos, törvényhatósági bizottsági tag, a kör elnöke, minden kedden este fél 6—7 óráig fogadja a kerületbeli polgárokat közérdekű ügyekben, továbbá panaszok és sérelmek orvoslása céljából. — A társaskör vezetősége azt is közli, hogy a szerdai családi estéket beszünteti és ezek helyett kedden este lesznek a klubvacsorák. A vacsorákat tánc követi. Az első ilyen klubvacsora folyó hó 20-án lesz fél 9 órai kezdettel. — Szerdán, e hó 14-én a társaskör este 8 órakor, a magyar szabadság születésének nyolcvanadik évfordulóján hazafias ünnepséget rendez változatos műsorral. Az előadást társasvacsora követi, amelyen *Dinich* Vidor méltatja a nap nagy jelentőségét.

Elutasította a városgazdasági bizottság a szénatéri müjégpálya tervét. A Budai Torna Egylet már hetekkel ezelőtt két beadványt intézett a városhoz, kérve, engedje meg a szénatéri sporttelepen egy műjégpálya építését, illetőleg járuljon hozzá ahhoz, hogy az 1935-ig szóló területhasználati szerződést 1953-ig meghosszabbítsák. Erre a meghosszabbításra azért volt szükségük, hogy az építendő műjégpálya beruházási költségét amortizálhassák. A kérdés a városgazdasági bizottság elé került. A bizottság többségének az volt az álláspontja, hogy *ezt a területet müjégpálya céljára olyan hosszú időre lefoglalni nem lehet,* mert nem tudni, hogy a területre városrendezési célokból mikor lesz szükség.

Táncestély. Budapest Székesfőváros Vízművei Sport és Önképző-Egyesületének 1928. évi március hó 17-én este fél 9 órakor a Budai Vigadó összes termeiben saját kulturintézményei alapja javára hangversennyel egybekötött táncestélyt rendez. A zenét a Vízművek zenekara és cigányzenekar szolgáltatja. Belépődíj: Személyjegy 2 pengő. Családjegy (2 hölgy 1 úr) 5 pengő. Táncosjegy 1 pengő. Jegyek kaphatók a meghívó felmutatása mellett: IV., Reáltanoda ucca 1/3. I. e., a Vízművek igazgatóságánál, Zányi Zoltán péztáros úrnál és a helyszínen. Megjelenés: sötét ruha.

Legmodernebb gyogyintézet
sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye
vízgyógyintézet nap- és légfürdő

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Rökk Szilárd ucca 11. szám.

ILKOVITS J.
központi fűtések és vizvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Teréz 212-07.

POPPER ZSIGMOND és TÁRSA
ács- és épitőmesteri cég
BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRÚT 15.
Telefon: Iroda T. 244-73, Telep L. 916-63.

GYURICZA SÁNDOR
FELVONÓ (LIFT) VÁLLALAT
Hatósági felvonó szakértő
Budapest VII, Barcsay-u. 11. Tel.: J. 464-87

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula
Budapest, III. Bécsi út 85
Telefon: T. 113-44

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

DÉLBUDAI
ÉPÍTÉSI ANYAG KERESKEDÉS
Budapest, I. ker., Fehérvári-út 11. Telefon: József 349-23.
Mész — Kátránytermékek — Cement

FISCHER HENRIK
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.
Telefon: J. 623—09.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

FÜRST LAJOS
épület- és diszműbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendező
Budapest, VII., Berzsen i u. 3. Telefon: József 322-17.

KOCSNER ANTAL
épület és diszműbádogos, légszesz, vizvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfűtési berendező
Budapest, II., Retek ucca 2
TELEFON T. 216-76

TÓTH SÁNDOR
autógummi és gummiheveder gőzvulkanizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VIII., Vas-utca 7. Telefonhivó: J. 14-91

ZSÁK SANDOR
központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdisz műbádogos. Telefon: Lipót 913-00.
Budapest, V., Visegrádi ucca 26b szám.

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 913-11
BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

Trahitfejkő szállítására megbízást kaptak: Magyar Ipari és Kereskedelmi Rt. 10.500, Zinner Manó 43.400, Kondor és Feledi 43.400, Országos Építő Rt. 37.500, Szobi kőbánya 36.000, Inóczi kőbánya és ipartelepek 16.900 pengő értékben.

A Salamon-utca rendezési munkálatait Neumann Ferenc kapta 17.217 pengőért.

A kerületi kövezetjavítási munkálatokra 1928. évre a tanács a következő vállalkozókkal kötött szerződést: I. kerület Schaffer Antal 8%, II. ker. Schaffer György 11%, III. ker. Handl István 10%, IV. ker. özv. Gravieser Albinné 8%, V. ker. Obendorfer József 12%, VI. ker. Krausz Ferenc 12%, VII. ker. Spányi Ernő 11·5%, VIII. ker. Schaffer Károly 9%, IX. ker. Zech Károly 11%, X. ker. Halmos I. és Fia 11·5% engedménnyel a megadott egységárakból.

Dunahomok szállítására megbízást kapott Fleischmann Antal 8640 pengőért.

Betonkavics szállítására megbízást kapott az Egyesült Építőipari és Hajózási Rt. 1850 pengőért.

A Vezér-utca csatornázási munkálatokat Gratzl Lajos kapta 8120 pengőért.

A Zágrábi-utca rendezési munkálatait az Általános Burkolási és Cementpirai Rt. kapta 23.770 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A Szent István-kórház burkoló és kőmíves tatarozó munkálataira ajánlatot tettek: Schillinger Zsigmond 3000, Melocco Péter r.-t. 3453, Kraszner József 3564, Schillinger Vilmos 3720, Volentics Lajos 3744, Nagypál Imre 3964 pengővel.

A Szamos-utcai csatorna építésére ajánlatot tettek: Melocco Péter r.-t. 13.935, Klein Zsigmond 13.507, Tessák Ödön 13.103, Széchy Endre 14.173, ifj. Halász Hubert 15.510, Tömpe Károly 14.444 pengővel.

1000 darab műkőpadláb szállítására ajánlatot tettek: Melocco Péter r.-t. 12.80, Walla József 24, Kis J. Jenő 11.20, Egyesült Építőipari és Hajózási Rt. 15, Alapkő Szövetkezet 20 pengős egységáron.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa az 1928 február 10-én 20.667/1928—III. tan. szám alatt kelt versenytárgyalási hirdetést, minthogy az első hirdetésnek kellő eredménye nem volt, megismételve, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Vezér-utca, Kerepesi-út és Füredi-utca közötti szakasza makadámszerű útrendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg két százaléka.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. szám alatt kaphatók kettő pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett, borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 március 26-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél, vagy annak megbizottjánál, II. emelet 279. ajtószámú szobájában benyújtani. A versenytárgyalás **1928 március 26-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. számú helyiségben (ülésterem), ahol a vállalkozók vagy megbizottjaik is jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 7.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az V. ker., Erzsébet-téri kioszk tejivócsarnoki helyiségeinek bérletére.

A vállalati feltételek értelmében a hivatalos ajánlati mintán szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt borítékban elhelyezett ajánlatokat 1928. évi március hó 30-án délelőtt 9—11 óra között kell a tanács XI. (városgazdasági) ügyosztály vezetője, vagy megbizottja kezéhez (Központi városháza, II. emelet 240. ajtószám alá) közvetlenül beadni. Elkésve érkező ajánlatok, vagy olyanok, amelyek az előírt feltételeknek meg nem felelnek, figyelembe nem vehetők.

Bánatpénz gyanánt ennek a hirdetésnek az ügyszámra való hivatgozással 6000.— pengő, azaz hatezer pengőt kell letenni a vállalati feltételekben körülírt módon. A versenytárgyalás 1928. évi március hó 30-án délelőtt 12 órakor a IV. ker., Központi Városháza, II. emelet 235. ajtószámú helyiségben lesz és azon az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlati űrlapokat, valamint a vállalati feltételeket és a szerződés tervezetét a vállalkozni szándékozók a városgazdasági ügyosztályban (dr. Dévény Andor tanácsi s. fogalmazótól, Közp. Városháza, II. em. 240.) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között szerezhetik meg.

A versenytárgyaláson csak magyar állampolgárok vehetnek részt. A székesfőváros fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között, tekintet nélkül a megajánlott bérre, szabadon választhasson, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem tartaná, újabb nyilvános versenytárgyalást hirdethessen, esetleg a bérlemények hasznosítása tekintetében tetszés szerint bármilyen más módon intézkedhessék. A székesfőváros a pályázóknak ajánlata felett tetszés szerint dönt, anélkül, hogy ebbeli döntése az ajánlattevők részéről vita tárgyává volna tehető.

Budapest, 1928 március 8.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.** Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Weisz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Saját ház)
Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletráépítések eszközöltetnek.

Alapitva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 86. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Pacsirtatelep, Török Flória ucca

Szalkay Papp József
kötél- és géptömitőanyag-gyár
Budapest, III, (Uj ak) Bokor-u. 27 a Lajos ucca és a Bécsi út között Telefon: 124-97
Mindennemű saját gyártmányú gazdasági-, bánya-, gép- és pincekötelek, valamint is rángok kötőfékek és kévekötő kötelek, spárgák és zsinórok a legjobb minőségben Törvsz. bejegyzett cég

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállít különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás keztyűt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

NOVOTNY VILMOS
BUDAPEST VI, Gr. Zichy Jenő-u. 49
épület-gép-és AUTOGÉN-HEGESZTŐ lakatos üzeme
Telefon: T. 260-80

HORVÁTH PÉTER PÁL
Érc- és fakoporsó üzeme
Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

TOMI LAJOS
Festő- és mázoló mester
Alapittatott 1888 évben
Budapest, IX., Üllői-út 101.
Mühely VII., Horánsz v-ucca 10

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/c

WIERDL REZSŐ
Szállitóberendezések, szállitó eszközök.
Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme.
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

SPITZER SALAMON
nagyiparos
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz-, vizvezeték- és egészségügyi berendezési munkák, valamint épület és diszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., Visegrádi-utca 29. sz. Telefon: Lipót 904-50

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Kalas építési vállalata.
I. Irinyi u. 3/b. J. 456-03.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemű kőiparagó munkát.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

SZEIDL KÁROLY
érczöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

Papperl János
épület- és műbutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

Steki Károly reszelőgyár Budapest
(Angyalföld) VI., Forgách-utca 21. Vállalja használt reszelők újra vágatását. Vasuti szállitmányok: Budapest, V., Lipótváros pályaudvarra bármentve küldendők. Telefon: Lipót 901-08. Alapittatott 1898. évben.

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KÉMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fűtés és szellőztetés, központi melegvizterelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szennyvíztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat
TELEFON: J. 314-79

Magyar Műkő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szőgyi István okl. épitész
Készit a legszakszerűbb elsőrangu kiviteln: mindenfaj a műkő, szobrász és cementá ukat
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utepitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezomunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés dijtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 339-52.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamosság és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 286—76.

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST
Horthy Miklós-út 152. szám Telefonszám: József 381-78

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 március 21 — 12 (960) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénztr csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

A kalendárium szerint

mire ezek a sorok napvilágot látnak, már itt is lesz a tavasz. Hivatalosan megérkezik az esztendő legszebbik része. Az állami hivatalokban talán beszüntetik a régi szokás szerint a fűtést, a főváros lámpagyujtógatója pedig valamivel később kezdi meg napi munkáját, mint a télen tette. A hivatalos tavaszhoz valaha hozzájárult az is, — vagy talán éppen ez volt a legfontosabb determinálója, — hogy ilyenkor Budapesten óriási arányokban, kivételes mértékben megkezdődtek az építkezések. Vajjon kecsegtethetjük-e magunkat azzal, hogy az új tavasz megindítja Budapesten az építkezést és hogy ebben a tekintetben az 1928. esztendő haladást mutat-e majd az elmultakkal szemben? Az utolsó esztendő már mégis csak jelentett valamit az építkezések terén, ami egyértelmű azzal, hogy az egész város életébe némi lüktetés, némi elevenebb vérkeringés keletkezett. Ott azonban, ahol eddig tartottunk, megállni nem szabad, a fejlődésnek tovább kell tartania, mert a stagnálás egyértelmű a lefelé való zuhanással. Sajnos, még mindig ott vagyunk, hogy egyelőre minden szem a városháza felé irányul, amikor arról van szó, hogy fel kell lendülnie Budapesten a munkának. Egyelőre máshonnan nem sok várni valónk van, a fővárosnak tehát ismét és fokozott mértékben elöl kell járnia a munkalehetőségek teremtésével és pedig úgy a vállalkozó, mint a munkásosztály számára.

A lehetőségek adva is vannak. Mindenki tudja, hogy a húsz millió dolláros nagy építkezési kölcsön terhére eszközlendő beruházások korszaka most nyílik meg. Ez feltétlenül munkaalkalmat jelent, a reményekben tehát nincsen hiány. Egy kicsit — bevalljuk — aggodalmasnak találjuk azt a tempót, ahogyan a városházán a beruházások ügyét kezelik, magukat a beruházásokat előkészítik. Ha az uccán ma még hideg van is, ha a szobákban fűtünk is, ha dideregve húzzuk össze kabátunkat, holnapra még mindig felmelegedhetik a levegő, kisüthet a nap és megkezdődhetik minden vonalon a legnagyobbarányú munka. Ha a lámpagyujtogatónál a március huszonegyediki hivatalos tavasz-dátum komikusnak is tünik fel, de ezeknél a nagy munkáknál, a beruházásoknál a hivatalos dátum nagyon komoly valami. A hivatalos dátumnak nem előkészítés alatt levő előterjesztéseket kellett volna itt találnia, hanem igenis, a csatavonalba felállított munkáshadsereget. Sajnos, ez eddig nem történt meg. Az ipar és a munkásság óhajtva várja, hogy megérkezzék az első kapavágás, hogy kézbe lehessen venni az első téglát. Ugyanakkor azonban a városházán nemcsak készülőben levő előterjesztéseket látunk, hanem egyben keserű és sokmindent hátráltató fölösleges harcot is. Kifejezést adtunk nemrégiben annak a reménységünknek, hogy a BSzKRT béke megteremtésével az utolsó politikai méregfogat is sikerült kihúzni a várospolitika életéből. Sajnos, azt kell tapasztalnunk, hogyha nincsenek is többé súlyos, komoly, a politikai harcok felidézésére alkalmas momentumok és témák, de még mindig vannak pártok és még mindig vannak emberek, akik ilyen témák és ilyen ütközőpontok kutatásával foglalkoznak.

Amikor az amerikai zarándokok útra keltek, meggyőződésünk volt, hogy mindenki jóelőre megfogadta azt, *amivel Kozma Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke búcsúzott, hogy a várospolitikai életben pedig idehaza Treuga Deit teremtenek.* Kifejtette *Kozma* Jenő, hogy amíg ők odakint az egységes felekezeti és társadalmi különbségeket nem ismerő Budapestet kívánják képviselni, addig az itthonmaradottaknak fölösleges harcokkal nem szabad az ő munkájukat megzavarni, vagy hátráltatni. *És alig húzták ki a lábukat Budapestről a pártvezérek, máris fölfegyverzett csapatok vonultak fel és igyekeztek felboritani olyan megegyezéseket, amelyeket vezéreik kötöttek és amelyeknek komolyságában mindenki hitt. Megkezdődtek a különféle csetepaték, amelyek között talán a legélesebb harc a Községi Takarékpénztár felállitása körül keletkezett.* Az a mentalitás, amely botrányt csinált a Széchényi-fürdő építkezésénél történt hibákból, az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár megváltásának ügyét is igyekezett erre a megszokott, de egyszersmind túlságosan megunott útra terelni. Budapest polgárságát nem túlságosan érdeklik ezek a népszerűséghajszolások, Budapest közönsége ma azt várja, hogy minden eszközt biztosítsanak a meginduló munka, a fellendülő gazdasági élet számára. *Örömmel vette tudomásul tehát ez a közönség azt is, hogy a Községi Takarékpénztár régen kivánt felállitása nyélbe ütődik. Azt hitték, hogy ezzel is egy újabb intézmény, egy újabb szerv kapcsolódik bele Budapest gazdasági fellendülésének eszközei közé.* Ezzel szemben azt kell látni, hogy a Községi Takarékpénztár terve ellen is politikai felvonulásokat kezdtek rendezni.

Elhintették az állítólagos aggodalmat, hogy majd meg fogja váltani a főváros az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárt és amikor már kezében lesz a Községi Takarékpénztár számára szolgáló keret, akkor a kormány egyszerűen nem engedélyezi a Községi Takarékpénztár felállítását. Nemcsak az ellenzéki megmozdulásra jellemző, de egyszersmind nagyon megnyugtató, hogy *az Egységes Községi Polgári Párt hétfői pártértekezletén a nyilvánosság számára is közölték, hogy a kormány a községi takarékpénztár felállításához már előzetesen is hozzájárult.* De ha már a tavaszi munka megindulásáról beszélünk, említsük meg azt is, hogy *a Községi Takarékpénztár egyik legfontosabb hivatása annak a nyomorgó kisiparnak a megsegitése lesz, amely főként városi munkákkal foglalkozik és amely a különféle városházi copfok miatt eddig olyan nehezen jutott hozzá kicsi, de nagyon megérdemelt pénzéhez.* Mindez igen élesen mutatja, hogy kik azok, akik a munka megindulását akadályozzák. Fölösleges aggodalmak, a folytonos gyanusítások, az állandó botránykeverés nem járhat más eredménnyel, mint annak a munkának a megakadályozása, amely munka végre-valahára hivatott lenne ennek a városnak gazdasági életét fellendíteni.

Pedig a hivatalos tavasz itt van, a munkának meg kell kezdődnie, a felelősséget viseljék azok, akik csak egy pillanatig is hátráltatják ennek a munkának a megindulását.

Kedvező együttműködést kell teremteni a Talbot-centrálé és a kelenföldi telep között — mondja Herrmann miniszter

A miniszter szerint további centrálék építése is szükségessé válik — A Talbot centrálét minden valószinüség szerint a főváros veszi kezelésbe

A *Talbot-ügy* az utóbbi időben többször is élénken foglalkoztatta a főváros illetékes fórumait. A pénzügyi bizottságban *Buzáth* János alpolgármester ismertette azt a viszonyt, amely a centrálé ügyében a főváros és a kormány között fönnáll. *Buzáth* alpolgármester hangsúlyozta, hogy *a főváros elhatározása dönti el a Talbot-centrálével való kapcsolat problémáját.* Azok a hirek tehát, amelyek arról szólanak, hogy kormány kész helyzet elé akarja állítani a fővárost, — *alaptalanok.* De szóbakerült a *Talbot-centrálé* ügye a főváros világítási bizottságában is, ahol a kelenföldi-telep fejlesztésére vonatkozó programmot tárgyalták. Egyesek úgy állítják be a kelenföldi telep fejlesztését, minthogyha ez a Talbot-centrálé ellen-centráléja lenne, illetőleg kontrakarrirozná a kormány terveit. Ebben a tekintetben utalunk *Kozma* Jenőnek a *Fővárosi Hirlap* egyik legutóbbi számában tett nyilatkozatára, amelyben

hangsúlyozta a kelenföldi telep fejlesztésének szükségességét és rámutatott azokra az előnyökre, amelyek a két centrálé kedvező együttműködéséből származnak.

Ennek a felfogásnak adott kifejezést a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt

Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszter

is, aki a hozzáintézett kérdésre a következőket volt szives mondani:

— A kelenföldi centrálé fejlesztése — úgy tudom — *egy régi terv megvalósításának legujabb etapja. A kelenföldi telep fejlesztése semmiképen sem érinti a bánhidai centrálé ügyét.* Nekem pedig

a kelenföldi centrálével kapcsolatosan elhatározott intézkedésekre nincs és nem lehet semmiféle ingerenciám.

Különben is annál kevésbé nehézményezhetem a kelenföldi telep fejlesztését, mert hiszen elektrifikálási országos programom szerint

további centrálék építése válik majd szükségessé. Itt csak arról van szó, hogy kedvező együttműködést kell teremteni a Talbot-centrálé és a kelenföldi telep között.

A két intézménynek egymást ki kell egészitenie.

— Ami a bánhidai centrálé ügyét illeti *ez közeledik a megoldás felé. A londoni kiküldöttek már hazaérkeztek, úgy hogy*

rövidesen perfektuálni lehet a centrálé építésére vonatkozó terveket.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa teljesen beavatott kormánykörökből úgy értesül, hogy a *Talbot-csoporttól felveendő kölcsön összege végleg 2.9 millió dollárban van megállapitva.* Eldőlt továbbá *a centrálé helyének problémája is.*

A kormány ugyanis eredeti terve szerint a centrálét Bánhidán fogja fölépittetni.

Ebben a tekintetben tehát *változás nem várható.* Egyetlen kérdés vár még eldöntésre: *hogyan kapcsolódjék bele a főváros a bánhidai Talbot-centrálába? Csak áramfogyasztó legyen-e, vagy pedig átvegye-e az egész üzem kezelését?* Kozma Jenőnek a centrálé kezelésbe vételéről a *Fővárosi Hirlap*-ban felsorakoztatott indokait ma már úgy kereszténypárti, mint a legyszélső baloldali körökben is osztják. A vitás kérdések a közös szakbizottságban dőlnek el, de

már is valószinűnek látszik, hogy a Talbot-centrálét a főváros maga veszi kezelésbe.

Az utolsó szó kimondása ilyenirányban azért is sürgős, hogy *a centrálé építésénél már jelen lehessenek a főváros szakértői, hogy a munkálatokat a helyszinén ellenőrizhessék.*

Scitovszky belügyminiszter kijelenti, hogy az üzemek számát a minimumra kell csökkenteni

Minden olyan üzemet meg kell szüntetni, amely nem szociális szükségletet elégít ki és amelynek nincs árleszállító hatása

A Fővárosi Hirlap értesülése szerint a gyöngyösi lignitbánya fentartását a belügyminiszter nem tartja szükségesnek

Az utóbbi napokban *Scitovszky* Béla belügyminiszternél beható tanácskozások folytak *a fővárosi üzemek* ügyében. Ezeknek a tanácskozásoknak a során *Scitovszky* Béla belügyminiszter mindenekelőtt *Ripka* Ferenc főpolgármester előterjesztéseit hallgatta meg, majd az egész üzemi kérdés komplexumnak alapos tanulmányozásába bocsátkozott. Ezeknek a tanácskozásoknak az előzményét abban a körülményben kell keresni, hogy a belügyminiszter a közgyűlés határozatát, amely mindössze öt városi üzem megszüntetését célozza, nem tartotta kielégítőnek. Éppen ezért a közgyűlés határozatának jóváhagyását megelőzően újabb beható tanácskozások váltak szükségesekké.

Ezeknek a legújabb tanácskozásoknak az eredménye iránt érdeklődtünk

Scitovszky Béla belügyminiszternél,

aki a következőket jelentette ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az elmult napokban a fővárosi üzemek kérdését részletekbemenően megvitattam *Ripka* Ferenc főpolgármester úrral és a tanács illetékes tényezőivel. E tárgyalások során *valamennyi üzem szóbakerült.* Elvi álláspontom az, hogy

az üzemek számát a minimumra kell csökkenteni. Minden olyan üzemet meg kell tehát szüntetni, amelyek nem szociális szükségletet elégítenek ki, s amelyek árleszállító hatásgyakorlása nélkül fölösleges konkurrenciát csinálnak a kisiparnak és a kiskereskedelemnek.

Minthogy itt nagy anyag alapos áttanulmányozásáról van szó, a döntést megelőző munkálatok *hosszabb időt vesznek igénybe. Előbb a kisüzemekkel akarok végezni, aztán egyenkint és külön-külön veszem elbirálás alá a nagyobb üzemeket.*

Szóvátettük a *gyöngyösi lignitbánya* ügyét is. Ennek az üzemnek a fentartása, *amely évenkint sok milliárdjába kerül a fővárosnak,* valahogy mégcsak megokolt volt akkor, amidőn a fővárosban széninség uralkodott és a nagy bányák az iskolák, kórházak és egyéb intézmények számára nem tudtak kellő mennyiségű fűtőanyagot szállítani, most azonban ennek az üzemnek a fentartása fölösleges, mert súlyos kiadásokat jelent a főváros számára. Érdeklődésünkre a belügyminiszter ezeket mondotta:

— *Ez a kérdés is most van elbirálás alatt,*

a döntést a fővároshoz intézendő leiratomban fogom publikálni.

A legilletékesebb kormánykörökből úgy informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát, hogy *a gyöngyösi lignitbánya ügye máris eldőlt. Scitovszky* Béla belügyminiszter

ennek az üzemnek a fenntartását nem tartja szükségesnek

s így *a gyöngyösi lignitbánya is azok között az üzemek között fog szerepelni a belügyminiszter leiratában, amelyeket a fővárosnak azonnal meg kell szüntetnie, illetve érdekeltségétől vissza kell lépnie. A székesfőváros pénzén ugyanis nem lehet szénlepárolási és benzingyártási kísérletekkel foglalkozni.*

alatt esetleg felmerülhet. *Ezen kivül marad még a részvények átvételének kérdése.* Itt nézetem szerint szembe kell állítani azt a kérdést, hogyan alakulna ez a dolog, ha a Községi Takarékpénztárat a főváros maga alapitaná és hogyan alakul akkor, ha ezt átveszi. Akkor azt az eredményt kapjuk, hogy a különbség ebben a tekintetben az idegeneknek kimenő részvénytőke. Azt hiszem azonban, hogy nem fogják átvenni azokat a részvényeket valamennyit, úgy hogy a magam részéről a 3,600.000 pengőnek körülbelül 10 százalékára, vagyis körülbelül 360.000 pengőre lehet véleményem szerint ezt az összeget leszállítani.

— Van itt még egy más momentum is.

Az Egyesült Főváros Takarékpénztár volt Budapest polgárságának régi tradicionális takarékpénztára.

— Ehhez a takarékpénztárhoz fűződött tulajdonképen a takarékossági hajlamnak jóformán a kifejlődése. Ennek a takarékpénztárnak olyan közönsége van éppen a polgárság körében, amelyet tulajdonképen még ez a nehéz helyzet sem riasztott el. Tudjuk hogy a *Pesti Hazai Takarékpénztár* a nagy agrár Magyarországnak volt a takarékpénztára, *a pesti polgárság Takarékpénztára azonban az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár volt. Tehát ha van egy keret, amelyen belül a Községi Takarékpénztárat megvalósíthatjuk, akkor ez a keret az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár.*

— Szívesen fogadom tehát a javaslatot, először mert a Községi Takarékpénztár felállítását a községi politika integráns részének tartom, másodszor azért, mert a Községi Takarékpénztár felállítására alkalmat látok, harmadsorban pedig, mert olyan keretben nyer megoldást a Községi Takarékpénztár ügye, amelyet az elmondottaknál fogva különösen alkalmasnak tartok.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Évtizedes községi programm valósul meg a Községi Takarékpénztár felállításával

Harrer Ferenc kijelenti, hogy az Egyesült Fővárosival létesítendő fuzió a legjobb keret a Községi Takarékpénztárhoz

Jelentőségteljes állomásához érkezik el a községesítési politika, amikor hosszú évtizedek kívánságának teljesüléseként, a főváros közgyűlése elfogadja a *Községi Takarékpénztár* létesítésére irányuló konkrét tanácsi előterjesztést. A tizenkettes bizottság döntése után a baloldali pártok jónak látták nagy beharangozással jelzni, hogy a bizottságok és a közgyűlés megkérdezése nélkül csinálódik ez a nagyfontosságú intézmény, míg most már meggyőződhettek arról, hogy a *Községi Takarékpénztár ügyét senki sem akarja a maga hivatott forumaitól elterelni.* Az előkészítő munkálatok és a pénzügyi számítások után a pénzügyi bizottság letárgyalta az ügyet és hozzájárult a Községi Takarékpénztár megszervezéséhez, valamint az *Egyesült Fővárosival kapcsolatos tranzakcióhoz, amelyiknek tervezete a legszigorúbb kritikát is kiállja.* Ha voltak is aggodalmak a fuzióval kapcsolatban, azokat tökéletesen mellőzte az a körülmény, hogy a Pénzintézeti Központ a legmeszebbmenő garanciát vállalta, a felmerült tehertételek rendezésére és ha *igy a főváros egy teljesen kiépitett takarékpénztár szervezetéhez jut,* akkor minden nehézség nélkül lehetővé válik, hogy *a megalakitandó Községi Takarékpénztár a maga működését nyomban megkezdhesse.*

A Községi Takarékpénztárral kapcsolatos ügyekről kérdést intéztünk

Harrer Ferenc

ny. alpolgármester, fővárosi bizottsági taghoz, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Községi Takarékpénztár felállítását a községi politika szerves részének tekintem, mert a főváros törvényhatósága már ismételten hozott határozatokat abban az irányban, hogy a Községi Takarékpénztár felállíttassék. Ebből következik, hogy a *Községi Takarékpénztár* csak abban a szellemben csinálható meg, amilyen szellemből a Községi Takarékpénztárnak a felállítása mint községpolitikai követelés fakad, magától értetődik olyan szervezeti és személyi feltételek mellett, amelyek ezen szellem érvényesítésén kívül *az üzletvitelnek helyességét minden körülmények között garantálják.*

— A másik fontos kérdés, hogy *megvegyük-e az Egyesült Fővárosinak a részvénytöbbségét?* Ebben a tekintetben elsősorban szükséges leszegeznem alapvető álláspontomat, amely azt hiszem nemcsak az enyém, hanem mindenki által elfogadható álláspont. És ez az, hogy a fővárosnak semmi körülmények között nem lehet feladata egy pénzintézet szanálása.

— Számunkra itt egyszerűen egy részvényvásárlás problémája áll, amely egyáltalán fővárosi problémává csak azáltal vált és válhatott, mert ez mutatkozik útnak arra, hogy ezen az alapon a Községi Takarékpénztár felállítható legyen.

— Ha már most szemébe nézünk a számoknak: a vagyon 320 ezer pengő, ezzel szemben mint tehertétel jelentkezik az a bizonyos 200 ezer pengő, amely az ismeretlen tartozásoknak esetleges fedezésére szolgál, a nyugdíjalapnak ismeretlen kihatású terhei, az a bizonyos 120 ezer pengő, amely az interregnum

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33
Iskolák, kórház k, internátusok, szállodák stb. teljes be endezése. — Épület-asztalos ág. — K ltség etés di talan

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vizműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

MÜZES JÓZSEF ES TARSA hatóságilag engedélyezett villamossági vállalata
Budapest, VI, Felsőerdősor 3. szám — Te efon: Lipót 973—15.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

CSASZÁR IMRE
Linoleum és falikárpit nagy választékban
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11. Telefon: Józs 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készitése.
Szakszerű munka. :: Ajánlatok dijmenteson.

SZEMES JÁNOS
tetőfedő mester
tetők jókarbantartási vállalata
Budapest, VII, Nefelejts-u. 53. Telefon: J 349—43

RIEDER OTTÓ villamos
Alapitatott: 1825. berendezési vállalat müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest, IV. Irányi-u. 20 Telefon: J. 452-37

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

Mindennemü ruházati cikkek, cipők legolcsóbb beszerzési forrása a **»KÉVE«** *Ruházati Áruház Szövetkezet*
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 20

A kelenföldi telep 130,000 kilowatt áramot termel, amikor Budapestnek csak 109,000 kilowattra lesz szüksége

Borvendég Ferenc tanácsnok az elektromos-művek korszakalkotó fejlesztési tervéről, amely 64 millió pengőbe kerül — A kelenföldi telep kifejlesztésére a bánhidai centrálé mellett is szükség lesz

Néhány héttel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* ismertette nagy részletességgel a székesfővárosi vízművek nagyarányú, 14 millió pengős fejlesztési terveit, amelyek a tökéletes és bőséges vízszolgáltatást lesznek hivatva biztosítani. Most azután *Borvendég* Ferenc tanácsnoknak egy másik, hasonló arányú, ugyanolyan fontos, de összegszerüen még lényegesen nagyobb alkotásáról számolhatunk be. Ez az újabb alkotás

a székesfővárosi elektromos művek korszakalkotóan nagyszabású beruházási, illetve fejlesztési programja.

amelynek végrehajtásával végleg megszünnek az áramszolgáltatás körül eddig fölmerült panaszok és a minimumra redukálódnak a most gyakori üzemzavarok is.

A 64 millió pengős programm végrehajtása teljesen független a Talbot-centrálé ügyétől és a tervbevett fejlesztésekre akkor is szükség lesz, ha a bánhidai centrálé megépül, s a főváros áramszükségletének egyrészét onnan fogja beszerezni.

A kelenföldi telep a bánhidai müveknek esetleg a tartaléka lesz, de mindenesetre kiegészitik egymást és az áramszolgáltatás biztonsága tökéletesen csakis igy garantáltalható.

Az elektromos művek fejlesztési programját

Borvendég Ferenc tanácsnok,

a világítási és vízvezetéki ügyosztály vezetője az alábbiakban ismertette tudósítónk felkérésére:

Az egész termelést a kelenföldi telep veszi át

— A törvényhatósági bizottság a 20 millió dolláros külföldi kölcsön felvételénél az elektromosművek fejlesztésére, az üzem gazdaságosságának fokozására húsz millió pengőt kalkulált.

— Az elektromos művek fejlesztésénél és az üzem gazdaságosabbá tételénél az a cél, hogy a nem gazdaságosan dolgozó régi telepek megszüntetésével, fokozatosan történő leállításával

az egész termelést a kelenföldi telep vegye át, úgy, hogy ez a telep egymaga is kielégithesse a főváros mindenkori áramszükségletét.

Az e célnak megfelelően kidolgozott beruházási program megvalósításához *64,096.000 pengőre lesz szükség.* A fejlesztési, illetve beruházási program lényegében a következő:

— A kelenföldi telepet kibővítjük négy darab egyenkint 25.000 kilowattos áramfejlesztő berendezéssel, ami összesen 39,560.000 pengőbe kerül. Az ennek megfelelően szükséges átalakító és transformáló állomások építése 18,736.000, az új kábelfektetés pedig 5.800 pengő kiadással jár.

Az egész munkaprogram öt évre szól,

s annak megvalósítása 1926-tól kezdve már tényleg folyamatban is van, azoknak az értékcsökkenési tartalékoknak a terhére, amelyeknek e célra való felhasználását a törvényhatóság már előzőleg megengedte.

30.000 helyett 130.000 kilowatt

— *Eddig a kelenföldi telep kibővitésére 9,691.423 pengőt forditottunk, különböző alállomások* építésére pedig 5,158.635, így tehát összesen 14,850.058 pengőt fektettünk be. A még

szükséges munkálatok költsége 49.254.941 P lesz.

— A külföldi kölcsönből engedélyezett 20 millió pengő terhére a következő munkák kerülnek végrehajtásra:

A kelenföldi telep kibővítésére	12,850.000 P.
Transformátorok és alállomások építésére	6,150.000 P.
Kábelfektetésre	1,000.000 P.
Összesen . . .	20,000.000 P.

— De ennek az összegnek a felhasználása után még mindig lesznek teljesítelen munkálatok. Szükséges lesz még:

A kelenföldi telep további kiegészítésére	17,018.576 P.
Alállomások és transformátorok létesítésére	7,427.364 P.
Kábelfektetésre	4,800.000 P.
Összesen . . .	29,245.941 P.

— Ezekre a további munkálatokra még fel lehet használni az 1924. évi tartalékból 1,215.000 pengőt, úgy hogy ennek az összegnek a leszámításával

kereken 28 millió pengő az az összeg,

amelyről a program végrehajtásánál gondoskodni kell.

— *Ennyi pénzt az Elektromos Művek bevételeiből elvonni nem tudunk,* különösen az után, hogy a törvényhatósági bizottság szakított azzal az eddig való gyakorlattal, hogy az előirányzattal szemben előálló nagyobb feleslegeket az üzemfejlesztésre használják fel. A kelenföldi telep teljesítő képessége a fejlesztési program végrehajtása után,

a jelenlegi 30.000 kilowatt helyett, 130.000 kilowatt lesz.

Ez az energia mennyiség *a szükségletet bőven fedezni fogja, mert számításaink szerint, 1930 után a várható összes szükséglet Budapesten csak 109.000 kilowatt lesz.*

4.5 millió pengővel lesz olcsóbb az áramtermelés

— A Berzenczei uccai, a Váci úti és a BSzKRT Révész uccai telepei részben tartaléknak maradnak, részben arra szolgálnak majd, hogy a legnagyobb áramfogyasztás, az úgynevezett csúcsterhelések idején, a maximum egy részét vegyék át.

A beruházások rentabilitása teljes mértékben biztosítva van.

amennyiben a munkálatok végrehajtása után évi 4,358.000 pengőt takarít meg a főváros az áramtermelés költségeinél, vagyis közel *4.5 millió pengővel lesz olcsóbb az áramtermelés.*

— Kérdes most már, hogy ha a *Talbot-centrálé felépülése esetén, és ha onnan veszünk áramot, szükség van-e ezekre a beruházásokra?* Erre a kérdésre igennel kell válaszolni. Először is az elosztó hálózat, a transformáló és alállomások megépítésére, illetve újjáépítésére abban az esetben is *ugyanúgy szükséges.* Másodszor szükség van a fejlesztésre azért, mert

kétséges, hogy a bánhidai centrale valóban tud-e majd annyi áramot termelni, amennyire obligót vállaltak?

Harmadszor azért is kell ez a nagyobbítás, mert *tartalékokról kell gondoskodni arra az esetre, ha a távvezetékben valami baj történne, de kell lenni megfelelő tartalékoknak arra az esetre is, ha a kelenföldi telepen valami gép megromlik.*

— Meggondolásainkból azt a következtetést vonjuk le, hogy

a beruházási program a bánhidai, állitólag 1930-ra elkészülő és 133.000 kilowatt maximális teljesitményü központ épitése miatt változást nem szenvedhet,

és semmiféle késedelemmel a főváros energiaszolgáltatásának biztonságát veszélyeztetni nem szabad, különösen akkor, mikor rövidesen a vízművek elektrifikálása is megkezdődik.

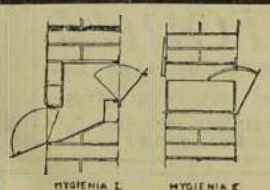

„HYGIENIA"
szemétgyüjtő és kiüritő
Szab. bej.
Nyilt folyosórendszerben épitett uj vagy régi bérházak konyhafalában könnyen elhelyezhető gyü,tőszekrények.
A folyosóról bármikor gyorsan kiüríthető.
Kérjen részletes ismertetést!
Gyárt a: FRIM MÓR lakatosüzeme
VI., Szondy ucca 84. Telefon: Teréz 243-73.

Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete hozzájárult a Községi Takarékpénztár létesítéséhez

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este fél 7 órakor az akadémiauccai párthelyiségében dr. *Gaár* Vilmos elnöklete alatt pártértekezletet tartott, melyen a törvényhatósági tagok és póttagok csaknem teljes számban megjelentek.

Ott voltak: *Gaár* Vilmos, *Becsey* Antal, *Csilléry* Béla, *Szabó* László, *Farkas* József dr., *Holtzer* Nándor, *Usetty* Béla, *Németh* Béla, *Glück* Frigyes, *Bódy* Tivadar, *Dinich* Vidor, *Harrer* Ferenc, *Horváth* IV. Károly, *Bohn* József, Bibiti *Horváth* János, *Szentirmay* Imréné, *Bittner* János, *Balkányi* Kálmán, *Girardi* Tibor, *Zsiros* István, *Politzer* Gábor, *Bayer* Antal, *Scheuer* Róbert, *Nagy* Antal, *Rásó* Lajos, *Popelka* Frigyes, *Hubert* Vilmos, *Sümeghy* László, *Treiber* Márton és mások. A jegyzőkönyvet *Payr* Hugó főtitkár vezette.

Az ülés megnyitása után az elnök, *napirend előtt a párt általános helyeslése közben visszautasította egy jobboldali városi hetilapnak a párt ellen irányuló burkolt támadását,* majd *Bittner* János ugyancsak napirend előtt a községi élelmiszerüzem megszüntetését és leépítését szorgalmazta.

Ezután áttértek a napirendre és a *községi takarékpénztár létesitésére vonatkozó tanácsi előterjesztést tárgyalták. Harrer* Ferenc felvilágositást kért arra nézve, *vajjon biztositva van-e az, hogy a kormány jóváhagyja az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár részvénytöbbségének átvételét és a községi takarékpénztár létesitését.*

Gaár Vilmos elnök erre hivatalosan kijelentette, hogy a kormány a jóváhagyást már előzetesen megadta.

Becsey Antal rámutatott arra, hogy *ezügyben az eredetileg felmerült aggályokat már kiküszöbölték, mert a közgyülés döntése alá bocsátják a kérdést és az eredetileg tervezett 51 százalékos részvénykontingens helyett a 82 százalékot veszi át a főváros.*

Balkányi Kálmán, *Usetty* Béla, *Dinich* Vidor, *Horváth* Károly (belvárosi), *Hubert* Vilmos és *Rásó* Lajos felszólalásai után az *elnök reflektált az elhangzottakra és kijelentette, hogy az előterjesztés a községi takarékpénztár létesitésére vonatkozólag számszerüség tekintetében is a legreálisabb alapon készült.*

A párt a választ megnyugvással tudomásul vette és elhatározta, hogy a községi takarékpénztár létesitését megszavazza.

Kisebb folyó ügyek tárgyalása után az értekezlet fél 9 órakor véget ért.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vizvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST
VI., Óucca 8.
Tel. T. 36-57.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Faminták (modellek) fa-esztergályos és műszaki famunkák szakszerű készitése
BUDAPEST, VI., FRANCIPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

LISKA BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
Budapest,
VIII., Mária Terézia-tér 2.
Telefon: József 898—00.

A Gellérthegy sorsa

A Fővárosi Hirlap számára irta: Dorner Gyula min. tanácsos

(II.) A székesfőváros törvényhatósági bizottságának közgyűlése megadta a felhatalmazást arra, hogy a gellérthegyi citadella és annak környéke 40 évi használatra átadassék a *Budapest Fürdőváros Egyesületnek, illetőleg a hasonló nevű részvénytársaságnak.*

Úgylátszik tehát, hogy ez az elhatározás hosszú évtizedekre megpecsételte a Gellérthegy sorsát. Ez azonban nem bizonyos. Nem tudja ugyan senki, — amint az a pénzügyi bizottság tárgyalásaiból is kitűnik, — hogy a fürdőváros egyesület mit és hogyan akar építeni, az azonban igen valószínűnek látszik, hogy a tervezett létesítmények rentabilitása biztosítva nincsen. Mivel pedig az egész vállalkozás a befektetés jövedelmezőségére van alapítva, könnyen megtörténhetik, hogy a főváros elhatározási szabadságát néhány év alatt visszanyeri, s ismét ott fog lebegni a főváros közönsége előtt a nagy kérdőjel: *mi is történjék hát a citadellával?*

Nem új kérdés ez. Régóta foglalkoztatta a festői sziklaorom beépítése azoknak a polgároknak fantáziáját, akik a hétköznap küzdelmein, bajain, nyomorúságain felülemelkedve, e páratlan fekvésű természeti kincs kihasználásával, olyan alkotásról álmodtak, ami a fővárosnak és a nemzetnek büszkesége, zarándokhelye lehessen. Akiket ez a gondolat megihletett, sohasem számítottak jövedelmezőségre, eszükbe sem jutott a szórakoztatás, nem kápráztatta el őket egy kiállítás múló, pillanatnyi sikere! Nagyot, fenségeset akartak alkotni, olyas valamit, ami a főváros és a nemzet küzdelmes, bajjal, szomorúsággal és dicsőséggel teli multjának képeivel, új küzdelemre és egy szebb jövőért való munkára, lendületre serkentse a lelkeket.

Búcsújáró helyet akartak teremteni, amelyek küszöbén lerázhassuk a hétköznap porát, felszáríthassuk a nehéz napok verejtékét, s ahol a magyar lélek megtalálja azt, ami mindnyájunkat egyesít, ahol erőt nyerünk egy szebb jövőért való küzdelemre.

Ne feledjük el e magasztos eszméket! Ne rántsa le gondolataink szárnyalását a ma szerencsétlensége, baja és szegénysége az út porába! Emlékezzünk! . . .

Talán másfél-két évtizeddel ezelőtt, az alábbi sorok jelentek meg az egyik fővárosi ujságban:

*

„A Gellérthegy, melyhez egyaránt fűződnek vallási és történeti események, mintegy predesztinálva van arra, hogy a magyar székesfővárosnak karakterisztikonja legyen. De nemcsak a székesfővárosnak, hanem valamely országos jelentőségű monumentális alkotás által magának az egész országnak szimbolikus jelképe lehetne.

Nemzedékről nemzedékre hagyományszerűen szállott át ez a meggyőződés és már igen sokan léptek fel különféle tervekkel, hogy mit kellene a Gellérthegyre építeni. Sokan ábrándképeket álmodtak erről, megvalósíthatatlan terveket, melyek ép úgy tűntek el, mint ahogy keletkeztek. De azért a vágy, hogy a Gellérthegy fenséges csúcsát egy monumentális alkotással kell megkoszorúzni, ébren maradt minden magyar ember szívében és mindinkább követeli a megvalósulást.

Igen sokan külföldi példák mintájára, Walhallára, mauzoleumra, Pantheonra gondolnak.

Engem is a Pantheon eszméje ragadott meg.

De első sorban az az eszme vezet, hogy a Gellérthegyre oly alkotást kell emelnünk, mely, eltekintve imponáló külsejétől, végtelen távolságot dominálna és már a messze távolról lekötné a figyelmét a magyar székesfőváros iránt, egyszersmind fogalmat nyujtana a látogató idegennek Magyarország ezeréves dicsőségéről, országokat hódító egykori nagy hatalmáról, vitézi multjáról ,vagy küzdelmeiről, dicső hőseiről, halhatatlan nagy alakjairól.

Pantheon volna építendő a Gellérthegy csúcsára, melyben azonban nemcsak elhunyt nagyjaink aludnák örök álmaikat s nemcsak kegyeletes kripták őriznék hőroszainkat, hanem fel volnának halmozva benne mindazok a drága ereklyék, történeti emlékek, dicső tettek által megszentelt tárgyak, irások és oklevelek, történeti kincsek, melyeket a mult évszázadokból megmenteni tudtunk a jelenkornak s melyek most szinte minden rendszer nélkül, mondhatnók hozzáférhetetlenül vannak szétoszolva különféle helyeken, múzeumokban, levéltárakban, magánosoknál. *Ez a pantheon pedig esetleg hü másolata lehetne a nagy Mátyás király egykori csodaszép várának, hatalmas tornyaival, bástyáival, holdjaival.* Mátyás büszke várának újjáépítése nemcsak monumentális alkotás volna, de egyúttal arra is emlékeztetne, hogy Magyarország egykor nagy volt és hatalmas. És ehhez a csodálatosan szép várhoz messze földről jönnének az idegenek, hogy ímegcsodálják a nagy Mátyás király újjászületett büszke várát és elzarándokolnának ahhoz a haza gyermekei, hogy az ősök emlékének kegyeletesen szánt ezen a szent helyen áldozzanak a hazafiság oltárán. Búcsújáróhelye volna Mátyás király vára minden magyar embernek, mert egybegyüjtve találná itt nemzeti hőseink szent porhüvelyeit, megmentett maradványait, hőseink, államférfiaink, költőink, íróink, művészeink aludnák ott örök álmaikat és a nemzet szivének lüktetése zsolozmaként fogná őket körül végső nyugvóhelyükön.

Ez a vár a magyar dicsőség kegyeletes hirdetője, a magyar nemzeti öntudat örök ébrentartója volna. Emlékeztetne a nagy és dicső multra; lekesedést és biztatást hirdetne a jelennek és beleszőné magát a jövő ábrándjaiba. Szent áhitattal tekintene föl naponta a székesfőváros minden lakója, minden látogatója a multak dicsőségének e monumentális hirdetőjére, erőt, lelkesedést merítene a nemzeti ideálokért való továbbküzdésre.

És Mátyás király gellérthegyi várának oszlopos csarnokai egy-egy korszaknak dicsőségét vagy szomorú emlékeit, ereklyéit, okiratait és jelzőköveit foglalnák magukban. És csarnokból csarnokba haladva, feltárulna a látogató előtt ezekben a megőrzött, megmentett, visszahódított ereklyékben Magyarország egyes korszakának dicsősége, küzdelme, ragyogása és szomorúsága. Úgy, hogy az idezarándokolt látogató egy rövid óra alatt megismerhetné ezeréves nemzetünknek dicső küzdelmeit, történeti fejlődését.

Ilyen Pantheont óhajtanék én a Gellérthegyre. Nemcsak a porló ősök szentelt nyugvóhelye volna tehát ez, hanem egykori hatalmunk dicsőségének hirdetője, vagy történeti emlékeink kegyeletes kincsesháza.

Szent meggyőződésem, hogy a nemzet áldozatkészsége, mely államiságunk szilárd kifejezésére sem riadt vissza egy hatalmas parlamenti épület, királyi kastély építésétől, örömmel járulna hozzá ennek a Pantheonnak, Mátyás büszke várának a felépítéséhez, melynek költségeit tetemesen csökkentené a Gellérthegyen felhalmozott építőanyag.

Építőművészeink bizonyára nemes versenyzést fejtenének ki, hogy a meglevő keretet egy ilyen alkotásra használják fel, mely századokról századokra hirdetné a magyar állam régi dicsőségét, hatalmát, örök életét."

*

Glück Frigyes, a főváros nagyszivü, minden szépért lelkesedni tudó ősz polgára irta e sorokat, amelyekből ma sem kell egy betűt sem elvenni s egy betűt sem kell hozzá tenni. Örökéletű sorok ezek, amelyek élni fognak a polgárság lelkében, mindaddig, amíg egy szebb jövő valóra váltja az eszmét, megtestesíti a gondolatot.

Ma talán gyengék vagyunk e nagyszabású terv megvalósításához, de gyorsan eljöhet az az idő, amikor állam és főváros évről-évre beállíthatnak egy-két milliót költségvetéseikbe s egy-két évtized alatt testet ölthet ez a dicső, szép magyar álom . . .

Összkiadásának csaknem a felét „személyzeti kiadásokra" költötte az autóbuszüzem

Tavaly hét millió ember utazott autóbuszon

Az autóbuszüzem igazgatósága most számolt be az elmult esztendő munkájáról és eredményéről a közlekedési bizottságnak. Az üzleti eredmény az igazgatóságot kielégíti és azt „általánosságban kedvezőnek" mondja. A mérlegszámla szerint a mult év 1,382.785 pengő *vagyonnal* és 1,376.845 pengő *teherrel*, az üzemi eredményszámla pedig 1,863.430 pengő *bevétellel*, 1,860.425 pengő *kiadással* és 3005 pengő *tiszta nyereséggel* záródott. Az üzem 151.555 pengőt értékcsökkenési-, nyugdíj- és jótékonysági alapra tartalékolt. *Személyzeti kiadásokra* összesen 743.842 pengő 91 fillért, vagyis *az évi összkiadás 39.97%-át*, dologi kiadásokra összesen 725.429 pengőt, az évi összkiadás 38.99%-át költötte az igazgatóság. *„Kísértetekre, tanulmányokra, külső eljárásokra, közlekedési és szakértői díjakra" 20.127 pengő 53 fillért költöttek.* A kísérő jelentés beszámol arról, hogy a sokat hánytorgatott 11 próbaautóbusz ára teljesen ki lett fizetve és azok véglegesen az üzem tulajdonába mentek át. Ezzel a *főváros tulajdonában levő autóbuszok száma 34-re* emelkedett.

A Margitszigeti igazgatóságától, a Posta-betegsegélyzőtől rendelkezésre bocsátott és a Békefi-cégtől használatba vett kocsikkal együtt

68 autobusz van üzemben a főváros területén

és a vonalak száma egyelőre nyolcra emelkedett, hamarosan pedig 12 lesz. A több mint kétszeresére emelkedett kocsipark elhelyezésére a hajdani istállókat garázsokká alakították át, a személyzet számát 87-el szaporították.

Az elmult év érdekesebb forgalmi adatai a következők:

A menetek száma 429.672, a hasznos kilométerek száma 1,303.359, a teljesített személykilométerek száma 18,708.294, a kocsikban rendelkezésre álló férőhelyek száma 14,446.656 volt. A férőhelyeket azonban, úgylátszik nem vette teljes mértékben igénybe a publikum, mert a *szállított összes utasok száma* 7,146.184 volt. Az összes forgalmi bevétel *1,853.083 P 33 fillérre* rúgott az autóbuszüzemnél.

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

SZAVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 **Budapest, VI, Aréna-út 65**

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

iskolák helyes világitására a gazdaságos
„DURAL" armaturák a legjobbak! :: Képviselet:
FALB NÁNDOR Budapest, IV, Városház-u. 6.
TELEFON: 210—03

GONDA és ERDŐS
Hat. eng villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-02.
Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—31—32.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—59.

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari gépraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

MELOCCO PETER
Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

GÖTSCH kályhás mester Telefon: L. 912-87
Budapest, II. ker., Batthyány ucca 13. sz.
Szabadalmazott töltőkályhái utolérhetetlenek
8 kilogramm szénnel egész nap meleget ad

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

MURARÓ JÁNOS gummijavító üzem **BUDAPEST**
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

AEG UNIO magyar villamossági r.-t. Budapest, V., Rudolf tér 5.
Teljes AEG rendszerű villamos berendezések, AEG anyagok raktárról. — Malmok, községek, ipartelepek, uradalmak elektrifikálása. — Speciális javítóműhely villamosmotorok, dinamók, transformátorok és készülékek számára

Ifj. HALÁSZ HUBERT
építési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

A gyermeknyaralatatási akció fővédnökségét a kormányzó neje, Horthy Miklósné őfőméltósága vállalta

Értekezlet a Várban a kormányzóné őfőméltósága elnöklete alatt — Ezidén a főváros tizenötezer gyermek nyaraltatásáról gondoskodik

Purébl tanácsnok nyilatkozik a nyaraltatási akció hetedik évéről

1920 óta, évről-évre ilyenkor tavasszal megkezdődik a budapesti iskolákban a *sorozás*. Nem a régi fajta rekrutálás, amikor a legények elejét válogatták ki, hanem ennek épp az ellenkezője, szomoruan lesujtó fordítottja... A pesti gyerekek sápadt légióiból

a legsápadtabbakat, a legvéznábbakat, a rossztüdejüeket, a vérszegényeket, a zakatoló szívü kis emberbimbókat válogatják ki az iskolaorvosok,

hogy *besorozzák őket abba a boldog vidám seregbe, amelyet párheti nyaralásra, vidulásra, erősödésre küld ki minden vakáción a város,* hogy a szerencsés kiválogatottak sütkérezzenek a napon, hogy a bérkaszárnyák örökké borus udvara helyett bámulhassák a tiszta kék eget, hogy megteljen a lichthófok savanyú levegőjével átitatott sok kis tüdő a mezők illatával, hogy négy vagy hat boldog hét kárpótolja őket az esztendő sanyarúságáért.

Az idei gyermeknyaraltatási akció előmunkálatait szombaton fejezték be. A vizsgálatok, amelyeket az iskolaorvosok végeztek, azt a szomorú, sőt döbbenetes tényt állapították meg, hogy

a 71.000 budapesti elemi iskolás gyermek legnagyobb része, 92%-a beteg, illetve nem egészséges.

és ebből a kilencvenkét százalékból *4900 tüdőbajos, 2000 szivbeteg, 8600 pedig erősen vérszegény, roszszultáplált, betegségre hajlamos.* Tizenötezer olyan gyermek van tehát, akik okvetlen rászorulnak pár heti üdülésre. Ezekről a főváros mindenáron gondoskodni is akar.

A tavalyi esztendőben *már 11.000 gyermeket nyaraltatott a főváros,* az idei költségvetés tárgyalásánál pedig a nyaraltatásra szánt összeget lényegesen fölemelték. *A törvényhatóság a tavalyi 250.000 pengővel szemben az idei évre 324.000 pengőt szavazott meg, amely összeg elégséges lesz arra, hogy júniustól szeptemberig mintegy 15.000 gyermeket részesíthetnek a nyaraltatás áldásában.*

Gyermekvédelmi értekezlet Horthy Miklósné őfőméltósága elnöklete alatt

Kedden délután a Várpalotában nagyjelentőségű értekezlet volt a gyermekvédelmi problémákról. Az értekezlet megkülönböztetett fontosságát mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy

a gyermekvédelmi értekezleten maga Horthy Miklósné őfőméltósága, a kormányzó neje elnökölt és az akció fővédnökségét kivüle Serédi Jusztin hercegprimás, Anna főhercegasszony és Albrecht főherceg vállalták.

Az értekezlet előadója Purébl Győző dr., a főváros közoktatásügyi osztályának vezetője volt, aki a problémák egész területét megvilágító és minden oldalon óriási tetszéssel fogadott beszédében konkrét propoziciókat terjesztett elő. *Purébl* tanácsnok javasjatait az értekezlet illusztris résztvevői egyhangulag elfogadták.

A fővárosi gyermekvédelem ügye a Várban tartott értekezlet elhatározásaival gyors ütemben halad előre a kedvező megoldás felé. Jelentős állomás ez az értekezlet annak a küzdelemnek az útján, amelyet a főváros a gyermekvédelem nehéz frontján folytat.

A nyaraltatási akció gyors kibontakozása

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a Várban tartott ankét alkalmából felkereste *Purébl* Győző dr. tanácsnokot és megkérdezte őt a gyermekvédelmi akció eddigi eredményeiről és legközelebbi programjáról.

Purébl Győző tanácsnok

érdeklődésünkre az akció terveiről a következő felvilágosítást adta:

— *Hét évvel ezelőtt kezdte meg a főváros a gyermeknyaraltatási akciót,* amelynek gyönyörű eredményei késztettek bennünket arra, hogy a munkát folytonosan fokozzuk, az akciót *fejlesszük.* Az első évben mindössze 250 gyermeket üdültettünk, tavaly már tizenegyezeret, *az idén pedig 15.000 gyermeket fogunk nyaraltatni.*

— Az előkészítő munka nagy részén már túl vagyunk. Az iskolaorvosok már befejezték a válogatást és több mint 15.000 üdülésre szoruló gyermeket találtak. Általában

igen szomorú az iskolásgyermekek egészségi állapota, aminek okát a rossz szociális és gazdasági helyzetben kereshetiük

és lelhetjük fel. Éppen ezért az a célunk, hogy *a tizenötezeren felül is minden reászoruló gyermeket részesitsünk valamilyen módon az üdülés áldásaiban,*

amit Horthy Miklósné Őfőméltósága legmagasabb támogatásával

és ebben az ügyben Őfőméltósága elnöklete és fővédnöksége alatt a Várban megtartott értekezleten szerzett benyomásaim szerint, *minden bizonnyal el is fogunk érni.*

— Az akció végrehajtó főintézője egyébként már évek óta *Petik* Kálmán igazgató, aki nagy szeretettel és teljes odaadással fáradozik a szegény kis gyermekek érdekeiért. A gyermekeket az idén is, úgy mint az előző években, *részben itthon helyezzük el, saját üdülőtelepeinken, a hegyvidéki iskolaépületekben, részben a vidéken nyaraltatjuk, községek és magánosok segitségével.*

— A vidéki propagandát intenziven folytatjuk s az eddigi eredményekből következtetve azt reméljük, hogy az minden tekintetben sikeresebb lesz a tavalyinál. A mult évben 3700 gyermekünk nyaralt a vidéken, *az idén remélhetően 6000—7000-re emelkedik a számuk. A vidéki törvényhatóságok, városok és községek részéről ez alkalommal is a legnagyobb megértést és kedves előzékenységet tapasztaljuk.* A főispánok, alispánok, polgármesterek, főszolgabirák és a községek elöljáróságai mind készséggel veszik gondjaikba a nyaralásra szoruló kis pesti gyermekeket és

tömegesen érkeznek az erre vonatkozó értesítések.

Az idén is járásonkint és a községek külön-külön is állítanak fel számukra üdülőtelepeket a helyi hivatali hatóságok és társadalmi szervek bevonásával. *Remélhetően nagyobb lesz az idén a magánosok, főleg a nagybirtokosok érdeklődése és megértése is.*

A nagybirtokosok legalább élelmiszerrel segitsék az akciót

— Tudnunk kell, hogy tavaly a gyermekek csaknem kivétel nélkül a *községek* és *kisgazdák,* szegény emberek vendégei voltak, míg az ország kétezernél több, száz holdon felüli nagybirtokosa közül *mindössze nyolcan* vállaltak összesen 63 gyermeket üdültetésre:

a legtöbb mágnás és főpapi uradalom nem is válaszolt a főváros polgármesterének megkeresésére.

— Ha Hollandiában egyszerű, szegénysorsú földmívesek 2—3 magyar gyermek gondozására vállalkoznak, arra szeretnénk kérni és rábirni a mi földesurainkat, *hogyha nem is vállalkoznak gyermekek tartására, legalább élelmiszerekkel, főzelékfélével, tejjel, tojással, liszttel, hússal járuljanak majd hozzá a közelükben felállított községi és járási üdülőtelepek fenntartásához.*

— Azokat a gyermekeket, akiket vidéken elhelyezni nem tudunk, az iskolai üdülőtelepeken kívül a *svábhegyi* erdei iskolában akarjuk elhelyezni. A Svábhegy lejtőjén levő *Lederer*-telepet szánta erre a célra a főváros és az átépítésre, berendezésre

163.000 pengőt már rendelkezésre is bocsáitott.

Ezzel a pénzzel a meglevő két épület átalakítását és berendezését rövidesen *már meg is kezdjük.* Szükség volna azonban egy harmadik épületre is, amelyhez

200.000 pengő kellene.

Megvan a remény arra, hogy a törvényhatóság gondoskodik e hiány pótlásáról is. Azokat a gyermekeket, akik a nyaraltatási akcióba besorozhatók nem voltak, de az üdülésre mégis rászorulnak, *a hüvösvölgyi nagyréten* épült és a *Disznófőnél* tervezett *napközi üdülőházak igénybevételével akarjuk friss levegőhöz, jobb táplálékhoz juttatni.*

— A *hüvösvölgyi nagyréten* már készen áll a fából épitett, *120 gyermek befogadására épült pavillon,* úgy amint a közgyűlés tavaly elhatározta. Hatalmas ebédlő és nappali terem van itt, ahol *ebédelnek és esős időben játszanak majd a gyermekek.* Mellette megfelelő konyha, kamra és telepfelügyelői lakás épült.

— A második napközi üdülőt a *Zugligetben* a *Disznófő* környéken akarjuk, most a tavasszal felállítani. Ez ugyanolyan lenne, mint a hüvösvölgyi és *15 ezer pengő kellene a megvalósításhoz.*

— A két helyen *naponta ezer* gyermeket tudnánk a nyári hónapok alatt üdültetni. Ezek a gyermekek tanítóik vezetésével naponta *kora reggel utaznak ki az üdülőházakba* és késő este térnek haza. Odakünn kapnak

tizórait, ebédet, ozsonnát, amelyért naponta fejenkint 6 fillért fizetnek.

ugyancsak 6 fillérbe fog kerülni a ki- és beutazás is, mivel a *BSzKRT* nagy megértéssel *3 filléres menetjegyeket* bocsát elegendő számban az akció rendelkezésére. Összesen tehát *12 fillérbe* kerül a szülőknek a gyermekek napi üdültetése ezeken a telepeken és ezért *két ozsonnát és bőséges, tápláló ebédet kapnak.* Az ebéd egyelőre egy tál étel lesz és pedig *gulyás, főzelék hússal, főtt tészta, vagy tejben főtt rizs,* mert többféle ételre a konyha még nincs berendezve. Mindegyik ételből azonban bőségesen kapnak a gyermekek és arra törekszünk, hogy *adhassunk ezenkivül elegendő tejet is.*

— Végül még azt is közölhetem, hogy

tárgyalásokat folytatunk az egyik fiumei iskolásszervezettel abból a célból, hogy ott 30 tüdőbeteg gyermeket helyezhessünk el.

A főváros nagyarányú gondoskodásával tehát — a tanácsnok kijelentéseiből következtetve — biztosra vehető, hogy *egyetlen reászoruló gyermek sem marad a nyáron friss levegő és jobb táplálék nélkül.* Ha ez tényleg így történik, *ez lesz a főváros szociálpolitikájának leggyönyörűbb eredménye* és az intéző körök legékesszólóbb dicsérete: *a legdicséretreméltóbb és igazi fajvédelem.*

TELEFON: J. 395—78 **KLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasut, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

Alapitva 1898 **LUDVIG JÁNOS**
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZKÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44. szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

Oelschläger Mihály és Társa Utódai
Cégtulajdonos: VÉRTES R. REZSŐ okl. gépészmérnök
Budapest, VI, Váczi út 69. Telefon: Lipót 918—08
MÉRLEGGYÁR. Gyártunk: egyensuly-, tizedes- és tolósulyos mérlegeket, szekérhídmérlegeket. Gyorsmérlegek, önműködő mérlegek.

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorositó gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-80.

GULA R. T. TETŐFEDŐ vállalata VI, Teréz körút 3
Eternit, cserép, kátránylemez fedések

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

Széchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-05.

"SECOND" jelzésű friss amerikai
köpeny és tömlők
mint: **Kelly Springfield, Federal, Miller, Kood, Empire, Cardinal, Murray** minden méretben **meglepően olcsón kaphatók — Egyszeri kísérlet után állandó vevőm lesz**
A takarékos ember „SECOND" jelzésű gummival szalad
Dr. Almásy Dezső
Autó- és Pneukereskedelmi Vállalat
Budapest, V., Bálvány ucca 3. Telefon: Lipót 906—38

Harc az olajportalanítás kiterjesztéséért

A közegészségügyi ügyosztály már az idén legalább másfél millió négyzetméter makadám-utat kíván olajoztatni — Szendy Károly főjegyző nyilatkozata

A főváros makadámútjainak olajjal való portalanítása tudvalevőleg már évek óta szerepel a főváros vezetőségének programjában, miután *az egészségügyi szempontok egész sora megkívánja,* hogy a perifériák útvonalain képződő porréteg valamiképen le legyen kötve és ne veszélyeztessen az amúgy is tuberkulotikus hajlandóságú lakosság egészségét. Az eddig végzett porolajozások megállapíthatóan a lakosság legnagyobb tetszésével és megelégedésével találkoztak, azonban — sajnos — a fővárosnak szűkös költségvetése egyelőre még nem engedi meg, hogy a főváros területének mintegy 3,000.000 négyzetmétert kitevő makadám úthálózata *teljes egészében* olajjal portalaníttassék. Az elmult esztendőben mindazonáltal már ennek az útterületnek egyharmadát portalanították olajjal és a főváros közegészségügyi osztálya többízben kifejezetten is hangsúlyozta, hogy *ezt a mennyiséget minél inkább fokozni kívánja.* Annál nagyobb meglepetést keltett a közelmultban, hogy a főváros pénzügyi bizottsága a különféle kiadások restringálása során a jelen évre vonatkozóan mindössze 600.000 négyszögméternyi területre irányozta elő az utak olajjal való portalanítását. Utóbb azonban kitünt, hogy a vízzel való locsolás korántsem bizonyul olyan gazdaságosnak, hogy emiatt a főváros hygieniáját oly nagy mértékben emelő porolajozást korlátozni volna érdemes, eltekintve az utóbbi metódusnak összehasonlíthatatlanul tökéletesebb és célravezetőbb jellegétől.

Ily körülmények között a főváros közegészségügyi osztálya máris megtette a kívánt lépéseket annak érdekében, hogy a fővárosi utak porolajozása nemcsak hogy csökkenjék, hanem a lehetőségig emelkedjék. A küszöbön álló újabb porolajozási akcióval kapcsolatosan egyébként

Szendy Károly

főjegyzőtől, a közegészségügyi ügyosztály helyettes vezetőjétől a következő érdekes információkat kaptuk:

— Forma szerint ugyan az idén végzendő porolajozásokra mindössze 600.000 négyzetméternyi területre vonatkozóan van pénzügyi fedezetünk, azonban a közegészségügyi osztály vezetőjének, *Némethy* Béla tanácsnok úrnak céltudatos fellépése folytán máris sikerült elérnünk, hogy a főváros háztartásában mutatkozó feleslegek egyrésze az utak olajjal való portalanításának további fejlesztését fogja szolgálni és így

— máris biztosra vehető, hogy ilymódon legalábbis a tavalyi mennyiséget, azaz egymillió négyzetméternyi területet fog a főváros ezidén olajjal portalanítani.

De alapos a reményünk, hogy ezenfelül sikerülni fog ezt a mennyiséget még újabb 500.000 négyszögméterrel fokozni s így legalább is azt elérnünk, hogy a főváros makadám útterületének *körülbelül a felét* porolajoztassuk. Mindenkép alaposnak látszik a reményünk, hogy mindezeknek a pénzügyi megoldása *már a jövő hónap elején sikerülni fog* és így nem kell attól tartani a makadámutak mentén lakó polgároknak, akik már tavaly is megismerkedtek a porolajozás előnyeivel, hogy az idén egészségtelen porfelhők fogják lehetetlenné tenni az életüket és a miazmák tömege fogja élvezhetetlenné tenni a budai hegyek istenáldotta vidékét.

Eddig a nyilatkozat és mindenképen megnyugtató a fővárosnak a nyugati metropolisokkal immár erősen vetekedő higieniája szempontjából, hogy a főváros vezetőségében ,még a mostani súlyos pénzügyi gondok közepette is, mindenképpen megvan a kellő áldozatkészség a főváros egészségügyi berendezésének kellő fejlesztésére.

Még az idén gázvilágítást kap a Svábhegy és a Zugliget

Tizenegy kilométeres gázvezetéket építenek — A svábhegyiek és a zugligetiek 140.000 köbméter fogyasztására vállaltak garanciát

A Svábhegy és a Zugliget, Budapestnek ez a két előkelő és egyre népesedő villanegyede, régóta sürgeti a gázvezetékek hálózatába való bekapcsolást. A sürgető kívánság annál jogosabb, mert évről-évre növekszik úgy a Svábhegy, mint a Zugliget állandó lakosságának száma is, mert ma már nemcsak a nyaralók keresik fel az év bizonyos szakában ezeket a pompás helyeket.

A tanács a méltányos kívánságok előtt meghajolva, a maga részéről hozzájárult a gázhálózatnak a svábhegyi és zugligeti lakosság kívánalmainak megfelelő fejlesztéshez, s minden bizonnyal megadja a szankciót a bekapcsoláshoz a törvényhatóság közgyülése is.

A Svábhegy és a Zugliget gázhálózatának megépítése, illetve a bekapcsolása

250.000 pengőbe kerül és több mint tizenegy kilométernyi új gázcső fektetését jelenti.

A nagyarányú munkálat részletei iránt a világítási ügyosztályban érdeklődtünk és *illetékes helyen* a következőket tudtuk meg:

— Az érdekelt lakosság sürgető kérésére elkészítettük a Svábhegy és a Zugliget gázszolgáltatásának terveit és költségvetéseit. Összesen *tizenegy kilométer és kétszáz méter* csőhálózatot kell építenünk. Ez a munkálat kerekszámban 250.000 pengőjébe kerül a fővárosnak.

— Mivel ennek a jelentékeny beruházásnak *az annuitását csak megfelelő fogyasztás mellett biztosíthatjuk,*

az érdekeltek garanciát vállaltak, hogy legalább 140.000 köbméter lesz a fogyasztás, illetőleg kötelezően vállalják a 6%-osnak számított amortizációt fedező összeget.

— 20 éves amortizációt véve alapul, 6%-os annuitással, *köbméterenkint 36.5 fillér volna a gáz ára.* Ilyenformán az újonnan bekapcsolt területeken *átmenetileg fel kell emelni a gáz árát.* Méltányosságból a főváros nem is számítja a teljes árat, hanem csak 35 fillér köbméter egységárat állapít meg a Svábhegy és a Zugliget számára.

— Az új gázvezeték az Alkotás uccából fog kiindulni, az Enyedi ucca sarkán, innen az Istenhegyi úton és a Diana úton át vezetjük az Ötvös útra, a Költő uccába, a Mátyás király útra, a Hollós útra, a Laura uccába, a Névtelen útra, a Felhő uccába, a Szépkilátás uccába, a Mártonhegyi útra, a Normafa útra, a Menyét uccába, a Művész, Aganes, Ordas és Gyöngyvirág uccákba, a Lóránt útra, Örs uccába, a Tündér útra stb.

Ha a közgyülés a hozzájárulást megadja,

a munkálatokat rövidesen megkezdik,

s már ez évben gázszolgáltatás lesz az egész Svábhegyen és a Zugligetben is.

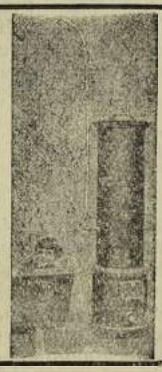

Világszabadalom!
Megtakarit 75 százalékot!

A „TÖREKY"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már melegvizet ad és 15 perc alatt 2 KILÓ FA eltüzelésével 180 liter 42° C MELEGVIZ előállítását teszi lehetővé. Ezáltal EGY FÜRDŐ KÉSZÍTÉSE 9 FILLÉRBE kerül.

SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ.

Legolcsóbb fürdőkályha!

Készíti: Maurer Sándor
Budapest, I., Attila ucca 31

„PALATINUS"
EPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTARSASÁG
Telefon: 121-45
Budapest, V., Rudolf tér 6.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bőrmellénygyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Kis tisztviselőknek engedmény!

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépműhelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korálli-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörlyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllamoxredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

Schönfeld és Paudits
accumulátor és mechanikai üzem
VII., Damjanich ucca 9. szám.
Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerü javitása, valamint autó önindító és világitás javitása
Telefon: J 449—25.

HAMBÁCH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

CZIGLER JÁNOS
vörösréz áru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Telefon: József 368—24
BUDAPEST, VIII. ker., Koszorú ucca 12

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

CSAK EREDETI
»KRISTÁLY«
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő r.-t.
„Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-u. 25-27.
Telefon Teréz 243-90

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Köbánya, Nyergesújfalu.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

Hirmann Ferenc tömöntőde, rézárugyár
Budapest, VII., Csányi-ucca 7-9. Telefon: József 460-49
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök stb. továbbá „Pax" szab. kézi tüzoltó készülék stb.

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

Gombos Benő okl. gépészmernok vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—52.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-85.
BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

MENDE-MONDÁK
a városháza folyosójáról

Kedélyes félreértés Newyorkban az itthonmaradt városi hajdu körül — Egy ujságiró „szopókás" cigarettája — Nők tömege a népfürdő megnyitásán, akik mind meg akartak fiatalodni

AZ AMERIKAI ZARÁNDOKOK missziójáról, utazásáról, megérkezéséről, sőt newyorki szerepléséről is már majd mindent elmondtak azok a kábelek, amelyek sűrűn jöttek az utóbbi napokban Budapestre. Még azt is hírül hozták, hogy milyen *lelkes és szeretetreméltó fogadtatásban* részesítette a magyar főváros kis zarándokcsapatát *Sipőcz* Jenő dr. newyorki kartársa: *Walker* polgármester. A fogadtatásról és a két város vezetőinek összetalálkozásáról szóló híradásokból kimaradt azonban az a *kedves és derüs epizód*, amelyet az alábiakban mondunk el.

Walker polgármester csupa figyelem és igyekezet volt a budapestiek partraszállásakor. Nagy örömmel sietett a magyar főváros küldötteinek üdvözlésére, akik közül is elsőként a lordmayort: *Sipőcz Jenőt köszöntötte*. Utána melegen megrázta a kezét a sorban következő *Kozma* Jenőnek, *Wolff* Károlynak, majd *Joannovich* Pálnak, végül pedig *Bródy* Ernőhöz fordult, akit igazi amerikai szívélyességgel így fogadott:

— *How do you do?*

Azaz hiteles kiejtéssel:

— *Hajdu ju du?*

Az üdvözletre *Bródy* Ernő kissé elképedt, különösen a mondatnak nyomatékkal hangsúlyozott *első szavai* döbbentették meg. *Magyarul* mormolt valamit a fogai között válaszul, amit *doroghi Farkas* Ákos, Sipőcz polgármester titkára, sebtiben lefordított angolra. Ekkor derült ki, hogy *Bródy* Ernő körülbelül a következőke tmondotta:

— *Hajdu?* . . . Már hogy volnék én haidu? A *hajdura* már nem tellett, mert az ő kihozatala megdrágította volna az utat. Sokba került így is az amerikai zarándoklat, pedig mi *egy szegény ország szegény fővárosának a vándorai vagyunk*. Én tehát nem vagyok az, amit Ön gondol, hanem *magyar országgyülési képviselő és Budapest főváros törvényhatósági bizottságának a tagja!*

E mondatok hallatára most meg *Walker* polgármester esett csodálkozásba *Bródy* Ernő előbbi csodálkozásához hasonlóan és így szólt:

— De pardon, itt *valami félreértés van* . . . — kockáztatta meg félénken.

És ekkor derült ki, hogy csakugyan egészen tréfás félremagyarázásról van szó.

Bródy Ernő — valljuk be — *nem perfekt angol*. Azaz nyelvtudása azt még csak meg sem közelíti. Illetve — hogyis mondjuk csak — *semmit sem tud angolul*. Már most így történt meg, hogy amikor a newyorki polgármester azt kérdezte:

— Haj du ju du? (How do you do?) — Bródy azt hitte, aziránt érdeklődik:

— *Hajdu vagy-e?*

Holott James *Walker* arra volt kíváncsi:

— *Hogy vagy?*

Bródy Ernő mentségére szolgáljon még ezenfelül az is, hogy a főváros a küldöttség kiszolgálására *eredetileg csakugyan akart* magával vinni *egy kékdolmányos városi hajdut*. Később erről azután anyagi okokból *lemondtak*. Ő tehát könnyen élt abban a gondolatban, hogy a newyorki polgármester tudva a hajdu kihozásának szándékáról, a fogadtatás alkalmával is róla beszélt, illetve *őt reklamálta*.

Nagy volt a mulatság, amikor kiderült, hogy mire adott alkalmat ez a szóbeli „sajtóhiba", illetve akaratlan szójáték.

Walker még mindég mosolyogva, derűs ábrázattal fordult újból Bródyhoz:

— *Welcome!* (Isten hozott!)

Ezt azután Bródy Ernő *rögtön meg is értette*, mert ha nem, akkor a „Welcome"-ra biztosan kijelentette volna:

— Én nem vagyok az Ön *Well komá*-ja, én Bródy Ernő vagyok!

*

UJONCOK vonultak fel újabban a városháza hirlapírói gárdájának sorába. Boldogok ők, mert telve vannak hittel, reménységgel, a pálya iránti lelkesedéssel. Az egyik ilyen fiatal kolléga a minap *cigarettáért* küldte le a tanácsterem derék, szolgálatkész altisztjét: *Tóth*-ot, mert ő maga bent az ülésen volt elfoglalva. Tóth elfogadva a megbízást, azonnal elindult a cigarettáért. Kisvártatva újból megjelent, de *cigaretta nélkül* és így fordult a megbízójához:

— Szerkesztő úr, milyen legyen: *szopóka nélküli vagy szopókás!?* . . . (Már minthogy a cigaretta.)

— *A szerkesztő úr szopókás!* — jegyezte meg sietve nem minden malicia nélkül egy idősebb kolléga.

Ezzel természetesen a „szerkesztő úr" — *botrányos fiatalságára* célzott.

*

A SZÉCHENYI-FÜRDŐ női népfürdőjét most alakították át, illetve bővítették ki nagy költséggel. A Széchenyi-nek ez a fertálya is tehát a legnagyobb kényelemmel várja a fürdőző vendégeket. Az ünnepélyes megnyitóra a minap természetesen felvonultak az illetékesek a városházáról, épúgy a fürdő igazgatósága részéről is. De még őket a koránkelő és mindenkit megelőzni igyekező hivatalos embereket is *lefőzte az igyekezetben és a koránkelésben* — a publikum. Nagyszámú női fürdővendég, akik alig győzték kivárni, hogy a pénztár megkezdje az új fürdőrész jegyeinek árusítását. De a hivatalos urak egyelőre még nem adták meg az engedélyt, mert előbb a hatósági „bejárást" kellett elvégezni és szakszerű vizsgálat után kimondani, hogy nincs többé akadály.

Ezalatt pedig egyre gyültek-gyültek a pénztárhoz vezető rácson belül azok *a pesti hölgyek, akik elsőként akarták magukat belevetni a népfürdő langyos vizzel telt nagy bassin-jébe*.

Az elsőségnek itt különös varázsa volt, mert a babona, vagy a néphit alapján elterjedt, hogy aki elsőként ugrik az új fürdő zsongító vízébe, az — *megszépül, sőt meg is fiatalodik*.

Hölgyeim, hát kell ennél több!?

Képzelhető tehát, mily nagy volt a megnyitón a tolongás!... Az első félórában közel százan gyültek össze a fürdő előcsarnokában és — uram bocsá' — csupa *nem tulságosan fiatal lady*. Ha koruk nem is volt még *hatvan* és *Miskolc* között, de majd mindegyikük *túl volt* azon a koron, amelyet Balsac oly találóan mond *veszedelmes életkornak*. A kedves hölgyek nagy igyekezettel boxolták egymást a sorban, tülekedtek és izgultak, mert természetesen mindegyikük biztosítani akarta magának az *elsőséget*. Ki minél hátrább volt, annál elkeseredettebben harcolt az előrejutásért.

Mikor a türelmetlenségük már az Eiffel-torony magasságára jutott, kapta meg a pénztár a jelet: *meg lehet kezdeni* a jegyárusítást. *Nosza lett életveszedelmes tolongás!* Zaj, vitatkozás és zsibongás töltötte be az előcsarnokot.

És ezenközben *az első, a legeslegelső* hölgy boldogan tárta fel a fürdőhöz vezető ajtót és rohant egyenest a vetközőfülkébe. Alig pár másodperc — és a víz riadt cuppanása jelezte, hogy az első vendég célhoz ért. Utána pedig gyors egymásutánban, meglepő fürgeséggel léptek a medencébe a többiek, akiknek bizony cseppet sem fiatalos, cseppet sem vénuszi termetét csakhamar körültáncolták a hullámok.

Együttvéve közel *ötszáz esztendő lubickolt így a vízben!*

Ezért azután nem is az új fürdő varázsa fiatalította meg a férjhezmenésre már nagyon predesztinált dámákat, — hanem *ők vénítették meg* még a fürdőt is!

Gyuribandi

Budapest közlekedési kérdése
Scheuer Róbert bizottsági tag előadása

A *Terézvárosi Társaskörben Scheuer* Róbert törvényhatósági bizottsági tag — mint multheti számunkban már jeleztük — rendkívül érdekes előadást tartott *Budapest közlekedési kérdéseiről*. Az újabban sokat emlegetett földalatti gyorsvasút tervezéséről — szerinte mindaddig nem lehet szó, amíg nem dől el a pályudvarok kihelyezésének kérdése és el nem készül a főváros városrendezési terve. Nálunk *a földalatti gyorsvasút épitését a Duna alatt kell megkezdeni*, mert ez technikailag a legnehezebb rész. A budapesti villamosvasúti közlekedés javításának első feltétele — mondja *Scheuer* — *a régi Városi és Közúti vonalak egyesítése, mert ez még máig sem történt meg*. A kocsik számát nemcsak szaporítani, hanem a gyors beszállás és kiszállás érdekében a közlekedést középfeljáratú kocsik beszerzésével javítani is kell. A BSzKRT egyébként 6—8 hét mulva már negyven egészen modern kocsit helyez üzembe. Nagyon lassítják a forgalmat és sok visszássághoz vezetnek a hosszútávú közvetlen kocsilejáratok. A külföldi tapasztalatok azt mutatják, hogy minél rövidebbek a közvetlen vonalak és minél kevesebb az ívben való útkeresztezés, annál gyorsabban és akadálytalanul lehet lebonyolítani a közlekedést. A BSzKRT-nek rövidesen meg kell szüntetni a 7-es és 73-as kocsiknak a Nagykörúton való járatását, ahol csak a 6-os és 4-es relációnak van hivatása, mert csak ebben az esetben lehet megvalósítani a Nagykörúton az 1—1 és fél perces időközökben való villamosközlekedést. A főváros épitési ügyosztálya éppen a napokban oldott meg egy eddig igen súlyosnak tartott közlekedési problémát, amennyiben *Rumbach* Dezső tanácsnok *tervet dolgozott ki az Aréna úti vasútialagút olymódon való mélyitésére és viztelenitésére, hogy ott a villamosvasúti sinpár lerakható* és ezzel közvetlen forgalom létesíttessék a ceglédi vasúti vágány által egymástól elkülönített nagy városrészek között. Ezen az új vonalon igen élénk körforgalmat bonyolíthat majd le a Keleti-pályaudvarról a főváros VIII., VII., VI. és V. kerületén átfutó és a pályaudvarhoz visszatérő 2-es kocsijárat. A Rumbach-féle megoldás mindössze 120.000 pengőbe kerül. Budapesten már ma is olyanok a viszonyok, hogy *négyszáz autóbuszt* kellene forgalomba helyezni különösen az utóbbi években jelentősen fejlődött városrészekre való tekintettel, amelyekben villamos nem épült. Az autóbuszok további feladata a villamos tehermentesítése, amint az részben már legutóbb meg is történt. *Az autótaxik számának körülbelül 1250-re való felemelése is összefügg az autóbuszok kérdésével*, mert kétségtelen, hogy az autóbuszhálózat kibővítése érzékenyen érinti az autótaxik jövedelmezőségét. A külföldi villamostarifák ismertetése után *Scheuer* Róbert példákkal illusztrálta a budapesti gyalogjáró közönség fegyelmezetlenségét és megállapítása szerint a közlekedési balesetek 95 százalékát a gyalogjárók figyelmetlensége okozza. Előadása végén bemutatta azokat az ifjúsági oktató olvasmányokat, amelyekkel különösen Németországban a gyermekeket az uccán való helyes járásra tanítják. Az előadást a hallgatóság gyakori hozzászólása élénkítette. A mindvégig lebilincselően ható előadásért *Scheuer* Róbertnek *Dinich* Vidor, a kör elnöke mondott köszönetet.

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépmű ely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javítása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamok és indítók javítása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

LUDOVIKA AUTÓCAROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425.-01

ARNÓCZKY ÉS TÁRSA
AUTÓKARROSSZÉRIA GYÁR
Budapest, VIII., Práter-u. 64. Telefon: J. 311-18.

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon Teréz 296-51 és 290-78.

Thiergärtner és Stöhr r.-t.
egészségügyi és fütőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 385-17. • Telefon: József 385-17.

FAGYOTT LÁBAK ÉS KEZEK
gyors és teljes gyógyulást
Röntgen besugárzással éri el
a külföldi mintára berendezett
Szakorvosi Rendelő
VII, Erzsébet körút 1. l'. (Rakóczi út sarok)
Rendelés egész nap. Esti betegrendelés.

FISCHER HENRIK épületfakereskedő Telefon: J. 623—09.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

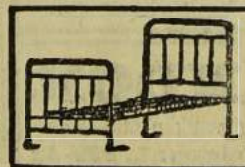

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Isr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

Kicserélik az elavult és olvashatatlan uccatáblákat

Megszünt a Hungária körúti házszámozás bonyodalma — Érthetetlen averzió a világító házszámok ellen

Rengeteg panasz hangzott el az utóbbi években a hiányos és elavult uccajelzések miatt. A régi uccajelzőtáblák az idők folyamán *olvashatatlanokká váltak, sok helyen pedig egészen eltüntek.* Voltak olyan részek is, ahol egész

új házsorok épültek, új uccák nyiltak, anélkül, hogy névtáblát kaptak volna.

A régi és az új városrészekben tehát ugyanaz volt a panasz, csak más formában. A főváros új házszámozására és uccajelzésére vonatkozó mozgalom ugyan mindezideig *eredménytelen maradt* és meddőnek mutatkozik a törvényhatósági bizottsági tagok ily irányú törekvése is, *elaludt a világítóházszámozás ügye is,* a vonatkozó közgyülési indítványok porladoznak, de azért

valami javulás mégis történt

e téren, a mi *Csárman* Ferenc műszaki főtanácsos, a III. ügyosztály városrendezési osztályvezetőjének érdeme.

Néhány hét óta örömmel látjuk, hogy igen sok uccában a régi elrozsdásodott, olvashatatlanná vált, apróbetűs táblákat,

hatalmas, jólátható, praktikusan elhelyezett névtáblákkal cserélik fel.

úgy a belső, mint a külső területeken.

Felkerestük

Csármann Ferenc

műszaki főtanácsost, aki a folyamatban levő munkáról a következőket mondta el tudósítónknak:

— Az uccajelzőtáblák kicserélésével tovább várni nem lehetett, mert nagyrészük már tényleg olvashatatlanok voltak, sok helyen pedig teljesen hiányoztak. Miután a költségvetésben bizonyos összeget engedélyezett erre a célra a közgyülés, már tavaly megkezdtük a *Belvárosnak* új uccatáblákkal való ellátását és ezt az akciót az idén fokozottabb mértékben folytatjuk. A közelmultban

szereltük fel új táblákkal az új Lipótvárost,

az V. kerület tavaly épült városnegyedét, *Budán is új táblák vannak a Gellért tértől egész Óbuda Főtérig* a rakpartokon, a *Fő uccán, a Lajos uccán és a Zsigmond uccán át.* Fokozatosan az összes uccatáblákat kicseréljük, természetesen elsősorban a népesebb, keresettebb főutvonalakét. Rövidesen

sor kerül a Körutakra, az Andrássy-útra és Rákóczi-útra.

és az őket keresztező uccákra azután megyünk tovább.

— Foglalkozunk természetesen az új házszámozás tervével is, de itt *meg kell várni, amig a szükséges új szabályrendelet elkészül.* Csak azután dől el, hogy

melyik világító rendszert fogadjuk el, vagy hogyan oldjuk meg az esti órákban az olvashatóság kérdését.

Ott azonban, ahol az újraszámozás sürgős, *nem várunk.*

A Hungária körúton például, ahol a régi számozás rengeteg bosszúságot és tévedést okozott, a jövő héten kezdjük el az új házszámok felrögzitését.

Az új számozás északon a *Dunánál kezdődik és délen a Soroksári útnál végződik.* A legmagasabb házszám, a baloldalon a 369-es lesz. A párosoldalon csak 384 szám van, mert *itt terülnek el a nagy kaszárnyák és a Népliget is.* Az új számozás természetesen tekintettel van a be nem épített telkekre is, amelyek szintén számot kaptak. A Hungária körút ma már *teljesen meg van nyitva* — a Váci út és a Duna közötti kis szakasz kivételével, — végigjárható, úgy hogy

az új házszámozás mellett most már az óriási útvonalon is könnyü lesz a tájékozódás.

A városrendezési ügyosztály törekvése mindenesetre igen helyes és elismerésre méltó, *de mégis csak félmunka.* Nem mulaszthatjuk el megsürgetni ez alkalommal sem *a világító ház- és uccajelző táblák évek óta húzódó ügyét.* Legfőbb ideje, hogy a már két éve készen levő szabályrendelet *végre előkerüljön* abból az alpolgármesteri asztalfiókból, ahol 1926 óta porosodik, mert a letárgyalásnak semmi akadálya nincs és *teljesen érthetetlen az az averzió, amellyel bizonyos fórumok ezt a közérdekü kérdést kezelik.*

SZÓRAKOZÁS

Huzd rá Jonny (Jonny spielt auf) előadásai a Városi Színházban. Csütörtökön, 22-én: Péchy Erzsi felléptével. Pénteken, 23-án: Péchy Erzsi felléptével. Vasárnap, 25-én: Péchy Erzsi felléptével. Szerdán, szombaton: Bob herceg, Fedák Sári felléptével.

CORVIN KAMARA

1928. március 22—29-ig

Táncoló Bécs

látványos filmregény 8 felvonás
Főszerepben
LYA MARA ÉS BEN LYON

Isten segíts

dráma 8 felvonásban
Főszerepben BILLIE DOVE

CORVIN KAMARA

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a

Spolarich-étterem

sörözö

BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.

Legjobb magyar konyha!

A legszebb kávéház pedig a

Spolarich-kávéház

BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.

Esténkint zene.

Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

GUNDEL

éttermei és polgári vendéglője

a Szent Gellért Szállóban

Külön szobák és termek, bankettek, esküvők házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.

GUNDEL

nyári vendéglője az állatkert mellett a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

Székesfővárosi Vigadó éttermei

V. ker., Vigadó ucca 1. Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

TÓTH SÁNDOR

autógummi és gummiheveder gőzvulkanizáló üzem

Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR

saját gyártelepünkön

VI., Gömb-u. 44. Telefon I.. 960-24.

Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

„TYPON"

uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:

ALEXANDER B. és Tsa

Váci ucca 58. sz. fldsz. — Telefon: József 422-42.

Schöndorfer Jenő mérnök

központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata

Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.

Telefon szám: József 431—72

VIGADÓ KÁVÉHÁZ

IV, Deák Ferenc ucca 2

*

VIGADÓ KIOSZK

V. ker., Vigadó tér

TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

ALKIER ÉS TÁRSA

magas- és mélyépitési vállalkozók

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.

Telefon, Teréz 130—14.

PROCKL A. GYULA

Speciális autó-elektromechanikai üzeme

BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára

Lopos Gyula

Budapest, III. Bécsi út 85 Telefon: T. 113-44

DÉLBUDAI ÉPITÉSI ANYAG KERESKEDÉS

Budapest, I. ker., Fehérvári-út 11. Telefon: József 349-23.

Mész — Kátránytermékek — Cement

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA

Festés Mázolás Tapétázás

Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.

TELEFON: József 595—53.

FÜRST LAJOS

épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendező

Budapest, VII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17.

KOCSNER ANTAL

épület- és diszmübádogos, légszesz, vizvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint pózfütési berendező

Budapest, II., Retek ucca 2 TELEFON T. 216-76

szőnyeg raktár, menyezetdisz-gyár

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ

FESTŐK ÉS DISZITŐK

Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

BEHRINGER ISTVÁN lakatos mester

BUDAPEST, II., KAPÁS-UCCA 41

Telefon: Lipót 903—28.

Készit mindennemü épület-, mü-, vasszerkezeti és tömegáru lakatos munkákat. Autogén hegesztés.

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.

Telefon: L. 972-11

BUDAPEST V. VÁCZI ÚT 170.

Polgár Ignácz épület és műlakatos

Vasszerkezetek, portálok, diszműárúk, kapuk, rácsok, sirlámpák és tűzhelyek készitése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Telefon J. 138-53

Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

Transformátorok

Szénkefék Mótorok

Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T.

Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35

Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

FRIEDMANN FERENCZ

Épület és diszmü bádogos, légszesz és vizvezeték berendező

Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

Széchenyi Gyógyfürdő

(a Városligetben)

Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

A „Halálsorompók" közt megrekedt az angyalföldi autóbuszreláció

Az autóbuszüzem vezetősége új vonalak létesítését tervezi

A huszonnégy Rába-autóbusz igénybevételével tervbevett új relációk között szerepel a *Szent László út—Városliget—Aréna út* közötti vonal létesítése is. Ez lett volna *az első kültelki vonal*, amelynek a hivatása, hogy a forgalomból teljesen kieső, népes, nagy angyalföldi városrész és a város centruma között közvetlen és gyors összeköttetést biztosítson.

Ma ennek a sűrűn lakott városrésznek

egyetlen közlekedési eszköze a rozoga lófogatú omnibusz,

amely félóránkint indul az Aréna útról, de *senki sem használja az ókori bárkát, mert az erre lakó munkásemberek közül senkinek sincs annyi ideje, hogy negyedórákat várjon az indulásra*, és újabb negyedórákat töltsön az öreg jószágon, amíg céljához elér.

Mikor híre járt az autóbuszvonal létesítésének, fellélegzett az egész környék, de nem soká tartott a Szent László út vidékének öröme, jóllehet *már a műtanrendőri bejárást és a próbautakat is megtartották*. Az történt ugyanis, hogy már *az első napokban kiderült a járatok lehetetlenssége*. A halálsorompók fekete réme rávetette árnyékát az autóbuszokra is és *megfojtotta a relációt, mielőtt megszületett volna*. A Hungária útnál, ahol elágazik a *bécsi* és a *ceglédi* vonal, már

az első próbanapokon kétszer egymásután megtörtént, hogy a két pályatest között rekedt utasaival együtt az autobusz,

mert mögötte és előtte is leeresztették a sorompókat. Megtörtént, hogy a lezárt sorompók között és emögött 10—12 percig állott a kocsi és bebizonyosodott, hogy ilyen viszonyok mellett *azon a részen*

menetrendszerű forgalmat fenntartani képtelenség.

Ez a körülmény, továbbá az, hogy a sorompóknál az útkanyarodók veszedelmesen élesek, a közlekedési ügyosztályt arra késztette, *hogy megszüntesse a Szent László úti 14-es relációt*, addig, „amíg a halálsorompókat el nem távolítják". *Vagyis jó sokáig.*

Ugy értesülünk, hogy vajudik a *Vár* és a *Rózsadomb* autóbuszközlekedése is. A *várbeli* járatok megindítása ellen — mint már megírtuk — a csatornázási ügyosztály titakozik hevesen a veszedelmesen ócska, rozoga *alapcsatornázás miatt*. Azóta új vizsgálat is megerősítette a csatornázási ügyosztály tiltakozó álláspontjának helyességét. A *Rózsadombra* tervezett járatokat pedig, jó forrásból kapott információnk szerint, *nem bírják ki a Békeli-féle autóbuszok*. A legutóbbi bejárásnál jelen voltak az állami gépkocsiszakértők is, de ezek sem tudták megállapítani a gépkocsik üzembiztonságát erre az útvonalra és *most bekérték a fékberendezések rajzait*. Ez a vizsgálódás hosszabb ideig tart, s addig a járatok megindításához a rendőrség és a közlekedési ügyosztály *nem járul hozzá*.

A tervezett három járat elejtése következtében most *már új járatok létesítéséről tárgyalnak az illetékesek*. Arról van szó, hogy a *Krisztina* térről az *Attila* uccán, *Pauler* uccán, *Krisztina* körúton és a *Városmajor* uccán át a *Délivasút* érintésével létesítenek egy relációt az *Uj Szent János kórházig*, a pesti oldalon pedig meghosszabbítják a 15-ös relációt a *Boráros* tértől, a *Soroksári* úton át a *gróf Haller* uccáig.

Szó van egy harmadik új járatról is, amely a *Józsefvárost* szelné át. Ez a reláció a *Ludoviceum*,

az új klinikai-telep vidékét kötné össze a Belvárossal.

Ez a reláció a kombinációk szerint a *Városházától* a *Rákóczi* úton, *Szentkirályi* uccán, *Vas* uccán, *Főherceg Sándor* téren, *Rökk Szilárd* uccán, *József* körúton, *Práter* uccán, *Illés* uccán, *Örömvölgy* uccán át a *Ludovika Akadémiáig*, vagy az *István-kórházig* futna. De lehet az is, hogy az *Örömvölgy-*, *Köris-*, *Illés* uccákon, *Kálvária* téren, *Madách* uccán, *Mátyás* téren, *József* uccán, *Tisza Kálmán* téren, *Nagyfuvaros* uccán, *Kender* uccán, *Agyteleki* uccán és *Rákóczi* úton át létesítenek a Tisztviselőtelep és a Belváros között összeköttetést.

Az autóbuszüzemi bizottság egyébként mostanában, azt lehet mondani, permanensen ülésezik és legközelebbi feladata a végleges fejlesztési program útvonalainak, *különösen a kültelki relációk útirányának megállapítása lesz*, hogy kellő időben hozzáfoghasson *az útépítési ügyosztály is a megfelelő burkolatok elkészítéséhez.*

Kitört a zászlóháboru a budapesti és a környékbeli taxik között

Kinek szabad és kinek nem szabad cserkészni a budapesti uccán

A mult hetekben letárgyalt bérautószabályrendelet tiltó paragrafusai a legsúlyosabb beszámítás alá eső cselekmények sorában is az első helyen említik a *„cserkészést"*, amit prózai nyelven *„pasasvadászat"*-nak is mondanak.

A közönség nem igen érti, mi ebben az ártatlan defelirozásban a káros és ártalmas, sőt a közel tizesztendős fiakeros-terror után, amikor fejedelmi gőggel ültek derék bérkocsisaink a trónnak vélt bakon, elégtételként hatott, amikor a régi „békebeli" hangon hallottuk a bakról: „Parancsol a nagyságos ur?..." „Tessék ide hozzám..." „Elviszem..."

A rend azonban rend: tilos a cserkészés. S a rendet respektálják is a budapesti taxik, amelyek katonás glédában várják az utast az állomásokon.

annál több azonban a panasz a környékbeli cserkésző taxikra.

Ehhez tudni kell, hogy a környékbeli városokban Ujpesten, Kispesten, Pesterzsébeten *nem olyan körülményes a bérautórendszám elnyerése mint nálunk.* Az engedékenység eredménye az lett, hogy az említett városokban tucatjával váltották ki az engedélyt és ma már Ujpesten is, Kispesten is és Pesterzsébeten is annyi az autótaxi, hogy Madách eszkimóiának mintájára ők is azért ostromolják *Semseyt, Chikánt* és a többi érdemes provinciális polgármestereket: „— Oh tedd uram, hogy több legyen az utas és kevesebb a taxi..." S mivel ez nem történik meg, egymást pedig nem fuvarozhatják, azt csinálják az élelmes környékbeli taxisok, hogy átsuhannak esténkint a vámon, „belógnak" Pestre, és a nagyforgalmú helyeken „cserkésznek". Hisz könnyen összetéveszthetők a budapesti taxikkal. A taxaméró ugyanaz, a kis hetyke piros zászló szintén, hátul a rendszámról sem hiányzik más, csak egy kis „p" betű, ezt pedig éjjel, este, sietve, vagy rózsaszínű hangulatban, ugyan ki keresi.

A siránkozó budapesti bérautósok szerint

ezek a modern és végeredményben ártalmatlan kalózok érzékeny károkat okoznak a bennszülött pesti taxiknak,

és ezért erélyes akciót indítottak ellenük.

Felkeresték a közlekedési ügyosztályt és az államrendőrséget, hogy *védelmet kérjenek a vidéki cserkészők ellen.* A bérautósok szerint a veszedelem abban rejlik, hogy a környékbeli taxikat csak nehezen lehet felismerni, mert a piros zászló mindenkit megtéveszt. Az a kérésük tehát, hogy

szabályrendelettel szabályozzák a taxizászlók színét.

Maradjon a budapestieknek a *piros*, a környékbeli „tisztességtelen konkurrencia" pedig kapjon más színt, zöldet, sárgát vagy kéket, *csak pirosat ne használhassanak.* Ha így lesz, akkor vége a „cserkészésnek", megszünt a veszedelem.

Ebben a pillanatban még farkasszemet néznek a budapesti és környékbeli ellenfelek, *áll a zászlóháború.* A közlekedési rendőrség még nem nyilatkozott. Ettől függ minden. Ha ez megtörtént, azt fogják kérni a budapestiek, hogy nekik maguknak, akik itthon vannak a pesti uccán, mégis engedjék meg a *cserkészést.* Mert az azután kétségtelenül egészen más . . .

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 372-79 és 311-51
faszén-, kőszén- és tüzifa nagykereskedők
BUDAPEST, Józsefvárosi teherp. u. 8. sz. kapu.
Kőbányai-út, Ganz-gyárral szemben.

Telefonhivó: J. 148-45
KOVÁCS OSZKÁR
Telefonhivó: J. 148-45
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP-UTCA 56. SZÁM.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

FAZEKAS és SITERY
okl. gépészmérnökök
vizvezetéki központi fütési, gáz, bádogos, lakatos és villanyszerelő vállalata. „Rekord" redőnyépitő és karbantartási vállalat.
Budapest, VIII, Bérkocsis-ucca 16. Telefon: J. 376—51

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel: T. 254-48
Sokszorositóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit alakit és átköltöztet

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—65.

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX, Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az **ISTROS** rákapcsolható csólnak mótorokat.

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95.

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben
BUDAPEST,
pala- és cseréptedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

FUST LASZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, V.II., BÉKE-S-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
épitőmester, épitési vállalkozó Telefon: J. 818-08. *Budapest, VII. ker., Csobor-u. 83.*

HOCHHAUSER ISTVÁN
épület-üveges
Telefon: 294—45 *Budapest, II., Fő-ucca 11.*

FISCHER ZSIGMOND
épületfakereskedő
láda-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára
Budapest, Kerepesi-út 23
Telefon: József 310—89
Gyár: X., Asztalos Sándor-u. 5
Bérmunkát vállal

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Ünnepi hangulat a Magyar Általános Hitelbank közgyűlésén

A *Magyar Általános Hitelbank* részvényeseinek hétfőn megtartott *hatvanadik* rendes közgyűlése jóváhagyta a 6,984.093 P 33 f nyereséget feltüntető, 1927. december 31-re lezárt mérleget és az igazgatóságnak a nyereség hovafordítása tárgyában előterjesztett indítványát magáévá téve elhatározta, hogy a kimutatott nyereségből 4,554.000 P osztalék fizetésére, 1,000.000 P a rendes tartalékalap javadalmazására, 1,000.000 P a nyudíjalap erősbítésére, 108.326 P 36 f pedig az alkalmazottak különféle jóléti alapjai javára fordíttassék. Az intézet kimutatott saját tőkéi ezzel kereken 68,250.000 P-re növekedett. A közgyűlés határozata értelmében a részvények 2. sz. szelvénye e hónap 20-tól kezdve darabonkint 5 P 50 f-rel kerül beváltásra.

A közgyűlés kimondta a Soproni Hitelbank r.-t., Sopron és az Általános Bank és Takarékpénztár r.-t., Székesfehérvár, beolvasztását is, mely intézetek üzletkörét a Hitelbank Sopronban és Székesfehérvárott létesítendő fiókja fogja átvenni.

A részvényesek köréből elhangzott kérdésekre *Scitovszky* Tibor dr. vezérigazgató a közgyűlés egyhangú helyeslése mellett kimerítő felvilágosítással szolgált, majd reflektálva *Szentiványi* Dezső dr. részvényes beszédére, amelyben a Hitelbank fennállásának hatvanéves jubileumáról emlékezett meg, előadta, hogy a *Hitelbank a mai időket nem tartotta alkalmasnak arra, hogy a jubileumot megünnepelje,* azonban mégis kötelességének tartja a hatvanadik rendes közgyűlés alkalmából nagynevű elődeiről: *Weninger* Vince, *Pallavicini* Ede őrgróf, *Kornfeld* Zsigmond báró és *Ullmann* Adolf báró volt vezérigazgatókról és azok felejthetetlen érdemeiről megemlékezni és hangsúlyozza, hogy az igazgatóság a jövőben is abban a szellemben és azon az úton kíván továbbhaladni, amelyet a nagyemlékű néhai vezérigazgatók kijelöltek, akik a bank érdekeit mindig összhangba tudták hozni a közérdekkel. Végül köszönetet mondott azért az elismerésért, melyet Szentiványi Dezső dr. és Ernyei Ábris dr. részvényesek indítványára a közgyűlés az igazgatóságnak és a tisztviselői karnak az elmult évben kifejtett működéséért megszavazott.

Az igazgatóságba *Klein* Gyulát, *Kornfeld* Pál bárót, *Kovács* Gézát és *Palugyay* Ferencet, kiknek megbizatása lejárt, újból beválasztották, a felügyelőbizottságot pedig *Janovitz* Vilmos új taggal egészítették ki.

Az Általános Takarék közgyűlése. A *Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság Horváth* Lipót dr. elnök-vezérigazgató elnöklete alatt március 16-án tartotta 46-ik rendes közgyűlését, amelyen az 1927. év mérlegét megállapították. A mérleg szerint kimutatott *tiszta nyereség 1,184.298.09 P* (1926-ban 809.421.02 P), miután már a *nyugdíjalapot intern 120.000 P-vel* dotálták. A nyugdíjalap most már megközelíti az 1,000.000 P-t. A közgyűlés elhatározta, hogy a kimutatott tiszta nyereségből az 1927. évre *osztalék lejében 6.50P = 13%* (1926-ban 6 P = 12%) fizettessék 1928 március 17-től kezdve, Budapesten a társaság főpénztáránál, Triestben a Triesti Általános Biztosító Társulatnál (Assicurazioni Generali), vagy a Banca Commerciale Triestina-nál, Bécsben az Allgemeine Österreichische Bodencredit-Anstaltnál. Az igazgatóság jelentése ismerteti az 1927. évben keresztülvitt két tőkeemelést, amelyek után az intézet *alaptőkéje és nyilt tartalékai immár körülbelül 20 millió pengőre* rúgnak. A közgyűlés tudomásul vette, hogy az intézet 1928 február 29-én Londonban a Lazard Brothers & Co. Ltd. cég útján 500.000 angol font = kb. 14 millió pengő névértékű 7½%-os zálogleveleket bocsátott ki és hogy ezen kibocsátás teljes sikerrel járt. A Lazard Brothers & Co. Ltd. még az idei év folyamán kérni fogja a takarékpénztár részvényeinek és zálogleveleinek a londoni tőzsdén való jegyzését. — A közgyűlés végül az igazgatóság új tagja gyanánt *Ráday* Gedeon grófot, ny. kir. belügyminisztert, országgyűlési képviselőt és *Halász* Manót, az intézet ügyvezető igazgatóját, akinek *Horváth* Lipót dr. elnök-vezérigazgató mellett jelentős része van az intézet nagyrafejlesztésében, választotta meg.

A Magyar Östermelő Rt. igazgatósága e hónap 17-én tartott ülésében megállapította az 1927. évi december 31-el lezárt mérleget, mely 396.147.77 P veszteséggel zárul. Az igazgatóság elhatározta, hogy az 1928. évi március 29-re összehívandó közgyülésnek javasolni fogja, hogy a kimutatott veszteség az intézetnek 2,500.000 pengőt kitevő tőketartalékából írassék le. Az okok, melyek az intézet fennállása óta *első izben*, a mérleg passzivitását előidézték, egyrészt azok a jelentékeny elemi károk, melyek a vállalat dunántúli béruradalmának termésében igen nagy kiesést okoztak és az intézet koncernjéhez tartozó, mintaszerűen felszerelt nagyarányú szőlősgazdaságok termését úgyszólván megsemmisítették, másrészt az általános fogyasztási válság, mely a hizlalási üzem eredményét rontotta le. Egy másik főok az, hogy a kereskedelmi osztályt jelentékenyen le kellett építeni. Mert bár, spekulatív veszteség egyáltalán nem érte a vállalatot, mégis a megcsappant forgalom által az expositurák egyrésze nem mutatkozott haszonhozónak. Ezek leépítését nyomban keresztülvitte az intézet és a leépítéssel járó elkerülhetetlen veszteségeket a mult évi mérlegben teljes összegben leírta. Ugy a központban, valamint a vidéken keresztülvitt leépítések folytán a vállalat adminisztratív költsége 40 százalékkal csökkent, mely jelentékeny költségmegtakarítás a folyó üzletév első negyedében hatását már éreztette. A mezőgazdasági üzemek racionalizálását végrehajtották és az üzemek egységes irányítását összpontosították *Stein* Manó kezeibe, aki a Magyar Östermelő Rt. igazgatósági tagja, aki az ország egyik legkiválóbb gazdasági gyakorlati szakembere és aki ezt a feladatot vállalta. Az intézet koncernköréhez tartozó iparvállalatok az elmult évben is eredményesen dolgoztak és a folyó év első negyedében forgalmuk tovább emelkedett.

Az Ingatlanbank rekord-mérlege. A *Magyar Általános Ingatlanbank Rt.* évzáró igazgatósági ülését *Horváth* Lipót dr. elnöklete alatt tartotta meg. *Halom* Dezső dr. vezérigazgató által előterjesztett eredményszámla szerint a *bruttó nyereség 1,921.299.08 P.* — Az idei eredményben foglalt házbérek összege 936.633 P, a nyereség többi része ingatlan-tranzakciókból, értékpapir-szelvény, kamat- és jutalékjövedelmekből és végül az építőipari vállalatok jó eredményéből állott elő. *A tiszta nyereség áthozattal együtt 819.550.23 P.* A közgyűlés elé terjesztendő indítvány szerint *részvényenként 10 P osztalék* (a névérték 20 százaléka) fog folyó hó 31-től kezdve fizettetni. Tavaly az osztalék 7 P volt (azaz 14 százalék). A nyereségből új tartalékalap létesítésére fordíttatik 100.000 P. A nyugdíjalap 62.926 P-vel emelkedik, új számlára 66.182 P vitetik át. A mérlegszámlán a régi ingatlanállomány változatlanul a felértékelési mérlegben megállapított értékben, illetve beszerzési árban van könyvelve. *A bérházak könyvértéke 4,952.403 P, telkeké 2,500.701 P.* E tételekben az intézetnek igen tetemes belső tartaléka foglaltatik, mert az utolsó három esztendőben az ingatlanok értékében és jövedelmében többszörös emelkedés állott be. A fővárosban fellendült építkezési tevékenységben a bank hivatásához képest jelentős szerepet visz. A mult évben a bank befejezett néhány saját építkezést és megkezdte a József körút és Üllői út sarkán hat bérháznak építését, melyek részben már tető alá kerültek. A Vilmos császár úton, a Bazilikával szemben levő öreg épülettömb lebontásával és új ucca nyitásával a bank nagyobb komplexumot épít. *Folyósított 14,751.828 P összegű törlesztéses építkezési és egyéb* kölcsönöket, melyekből az építkezés befejeztével a törlesztéses kölcsönöket a Magyar Általános Takarékpénztárra és a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bankra engedményezte. A bank — bele sem számítva folyamatban levő építkezéseit — 33 bérház felépítését tette lehetővé, melyekben 763 lakás és 155 üzlethelyiség létesült. Mindezek bérbe is adattak, a folyamatban levő saját építkezések bérleményeire pedig az intézetnél bőséges előjegyzések vannak. Az intézet nagyszabású telekparcellázást és értékesítést indított meg, mely felöleli úgy a legegyszerűbb környékbeli kis családi háztelkeket, mint a középosztály, valamint a nagyobb igényű közönség céljaira alkalmas villa- és bérháztelkeket. A város belsejében, a cottage-vidékeken, Pasaréten, Gellérthegyen, a főváros környékén, Albertfalván, Sasadon, Veresegyházán, Sashalom vidékén nagy telekkomplexumokat parcellázott, több mint ezer házhelyet, melyekből már nyereséges eladások történtek és amelyekre élénk kereslet mutatkozik.

A Salgó 3½ pengő osztalékot fizet. A *Salgó-Tarjáni Kőszénbánya R.-T.* igazgatósága hétfőn tartott ülésében megállapította az 1927. évi zárószámadásokat és elhatározta, hogy a f. évi március hó 29. napjára egybehívandó rendes évi közgyülésnek részvényenként, a tavalyi 3 pengővel szemben 3.5 pengő osztalék kifizetését fogja intdítványozni.

A Magyar Pamutipar Rt. március 13-án tartotta igazgatósági ülését, amely elhatározta, hogy a közgyülésnek *részvényenként 2 pengő* (mult évben 2 pengő) osztaléknak 1928 április 2-ától kezdődőleg való fizetését fogja javasolni.

A Mezőgazdasági Ipar Rt. most tette közzé a zárószámadását, mely 1.11 millió pengő tiszta nyereségről számol be. Az április 2-án megtartandó közgyülésen részvényenként 1.30 pengő osztalék kifizetését fogják javasolni.

A Nemzeti Takarékpénztár és Bank Rt. március 12-én tartotta közgyülését, mely elhatározta, hogy az 1927. évi 184.438.55 pengő tiszta nyereségből *részvényenként 2.50 pengő*, azaz 10 százalék osztalék fizettessék, 1928 március 13-ától kezdve, az intézet és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank pénztáraínál. Az intézet igazgatóságába dentai *Gomperz* Ervint új tagul beválasztották.

A Fabank Részvénytársaság e hónap 16-án tartott közgyülése az 1927. évre 124.096.41 pengő tiszta nyereségből részvényenként *1.60 pengő osztalék* (tavaly 1.40 pengő) kifizetését határozta el. Az esedékes szelvények 17-étől kezdve kerülnek beváltásra.

A Hungária Egyesült Gözmalmok Rt. közgyülése elhatározta, hogy az 1927-iki üzletévre, úgy mint a tavalyi évben *részvényenként 2 P-t fog osztalékként* a Magyar Általános Hitelbank útján március 19-től kezdődőleg kifizetni. — Az igazgatóságba új tagként *Salamon* József Tivadart, a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető igazgatóját választották be.

A Goldberger Sam. F. és Fiai Részvénytársaság *Budai-Goldberger* Leó dr. elnöklete alatt tartott közgyülésén elhatározta, hogy az 1926/27. üzletévre mutatkozó 484.569 pengő nyereségből részvényenként *6 pengő osztalékot fizet.* Az osztalék március hó 17-től kezdődőleg az Anglo International Bank Ltd. Budapest Representation és a vállalat pénztáránál lesz fizetve. Az igazgatóság új tagul *Hoch* József dr. igazgatót és a felügyelőbizottságba *Vágó* József szerkesztőt választotta be.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépítő vállalat építési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

ILKOVITS J.
központi fűtések és vizvezeteki berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Teréz 212-07

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világítótestek Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapíttatott: 1842.
Zászlók, díszítések, címfestő, mázoló és szobafestő munkák.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készít: Elektro motorok és Dynamók szakszerű javitását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON J. 326-34.

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

Tudor Akkumulátorgyár R.-T.
BUDAPEST V., Váczi-út 137-139 Telefon: L. 923-09

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt élaragott lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

GARZO GYULA épület-, gépiakatos és autogénforrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

Dieselmótoros utihengerek,
Benzin-, szívógáz- és kompressor-nélküli Dieselmótorok
MÓTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ
Budapest, VII., Erzsébetkirályné út 85/87

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Interpellációk és indítványok a közgyűlésen. A szerdai közgyűlésre a következő interpellációkat és indítványokat jegyezték be: *Sávolt* János a késedelmes városi középítkezések ügyében; *Magyar* Miklós a lakásbérleti szabályrendelet és az üzletbérek kérdésében, valamint a gázgyár és a tüzelőszerraktár fuziója miatt; dr. *Kollmann* Dezső a 4. 7 és 73-as villamos közlekedés szabályozása, továbbá a Kenyérmező és Podmaniczky uccákban új megállóhelyek létesítése érdekében; *Latinák* Jenő a fővárosi szállítók és vállalkozók számláin történő sérelmes levonások miatt; *Repold* Károly az V. kerületben épített városi házak bekerítése és rendezése, valamint a Külső-Lipótváros területén felállítandó ingyen uszoda ügyében; *Földvári* János a kartellek ellen; *Weiler* Ernő a nyári időszámítás behozatala érdekében interpellálnak. — Indítványok a következők: *Repold* Károly a napközi otthonokban a kézügyesség tanítását; dr. *Kollmann* Dezső az immunitásnak a törvényhatósági bizottság tagjaira való kiterjesztését; *Latinák* Jenő a Kőbányán és Rákosfalván kórház építését; *Weiler* Ernő az első segélynyújtásnak iskolai tanítását; *Stadler* Nándor a Farkasréten rendőrőrszoba felállítását, valamint az uccák és utak fokozott tisztítását és portalanítását; *Bechtler* Péter pedig a kelenföldi villamosvonal kiépítését indítványozzák.

A Balatonra a Máv. a Délivasút vonalán is járasson vonatokat. A szerdai közgyülésen *Horváth* IV. Károly idegenforgalmi szempontból is igen fontos és minden valószínüség szerint széles körben népszerű indítványt mond el. *Horváth* Károly arra hívja fel a főváros vezetőségének a figyelmét, lépjen sürgősen érintkezésbe a MÁV igazgatóságával és fejezze ki a főváros közönségének azt az óhajtását, hogy *sürgősen létesitsen megállapodást a Duna—Száva—Adria vasúttal a Budapest—Lepsény közötti vonalrész közös használatára* és ezzel tegye lehetővé azt, hogy Székesfehérváron át felére lerövidített úton érkezzenek e vonatok a Balatonra. Mert tudvalevő, hogy a keleti pályaudvarról kiinduló vonatok Adonyszabolcson és Börgöndön át csak óriási kerülővel érik el a Balatont, míg a Délivasút igénybevételével két óra alatt odaérkezhetnének. A Balaton megközelítése nemcsak azt eredményezné, hogy a Budapestre érkező külföldiek a mostaninál sokkal nagyobb számban látogatnák meg a magyar tengert, hanem a budapesti dolgozótömegek is nagy örömmel üdvözölnék az újítást, mert lehetővé válna, hogy a rövidebb útvonal felhasználásával, gyors és sürű közlekedés létesítésével, vasárnapjukat, illetve hétvégi pihenő idejüket a Balaton mellett tölthessék.

Ripka főpolgármester látogtása a Magyar Radiatorgyárban. Multheti számunkban beszámoltunk róla, hogy dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester meglátogatta a *Magyar Radiatorgyár R.-T.* gyömrőiúti modern gyártelepét. Pótlólag még közöljük, hogy a főpolgármester kíséretében megjelentek: *Solthy* Lajos székesfővárosi tanácsnok, *Frischfeld* Ede fővárosi főmérnök és *Karpfner* János mérnök. Ott láttuk továbbá *Friedrich* István volt miniszterelnököt, országgyülési képviselőt, dr. *Szilágyi* Lajos és *Désí* Géza országgyülési képviselőket, *Bohn* József, *Scheuer* Róbert fővárosi bizottsági tagokat, *Fejér* Gyula h. államtitkárt, dr. *Papanek* Ernő miniszteri tanácsost, *Bokor* István ezredest, *Stromfeld* Ferenc igazgatót, *Führer* László mérnököt, dr. *Molnár* Béla, *Gergely* Mihály építészmérnököt, *Szentgyörgyi* Jenőt és még több előkelőséget és szaktekintélyt. A főpolgármestert és a többi megjelent vendégeket a gyár igazgatóinak és tisztviselőinek élén a gyár vezérigazgatója, *Beck* József, okl. mérnök fogadta és végigkalauzolta a teljes üzemben lévő gyártelepen, egyúttal felvilágosításokkal szolgált arra nézve, hogy a gyár kizárólag magyar mérnökök vezetése mellett a kitünő hírnévnek örvendő központi fütőberendezéseket (kazánokat, radiátorokat), továbbá a közismert *Marabu folytonégő kályhákat,* kereskedelmi öntvényeket és különböző cementipari gépeket gyárt. A kórházak és szállodák részére szükséges gőzfőzőüstök, valamint mosógépek és mosó-berendezések, mángorló- és vasalógépek, amelyeket a *Magyar Radiátorgyár* igen tetszetős és praktikus kivitelben készit, osztatlan tetszést arattak. Örömmel hallotta a főpolgármester és a megjelent vendégek, hogy a *Magyar Radiátorgyár* gyártmányai az export révén külföldön is, főképpen Jugoszláviában, Romániában, Görögországban, sőt a tengeren túl is nagy elterjedtségnek örvendenek. A díszes társaság élénk derültséggel hallgatta a gyár vezérképviselőjének, *Somló* Izsónak azt a fölvilágosítását, hogy a *„Marabu"* névre keresztelt és nagy elterjedtségnek örvendő vaskályháknak tulajdonképpen semmi vonatkozásuk sincs a Marabu madárhoz. A Ma-ra-bu szó úgy tevődött össze, hogy a **Magyar Radiátorgyár Budapest** cégnek három első szótagját ragasztották össze.

Eljegyzés. Kenessei *Kenessey* Elek, a Gellért-fürdő és szálló igazgatósági titkára eljegyezte dr. *Bernfeld* Magdolnát.

Tizenegy millió pengőnél több volt a vízművek bevétele. Most készült el a székesfővárosi vízművek mult évi zárószámadása. Az üzleti eredmény szerint a vízmű a főváros egyik leglukrativabb üzeme, élénken rácáfolva arra a szólásmondásra, hogy „vízből nem lehet megélni". A vízművek bevételéből ugyanis krőzusi gazdagsággal élhetne valaki, ha magántulajdon volna. A zárószámadás mérlege szerint a vízművek 1927 évi összes bevétele 11.877.457 P, összes kiadása 9.322.621 P, feleslege pedig 2.554.835 P volt.

Megépül az első népuszoda. A törvényhatóság már tavaly magáévá tette azt a szocialis szempontból nagyfontosságú programot, hogy az egyes kerületekben olcsó népfürdőket létesítenek. Egyidejűleg elhatározták azonban olcsó, télen-nyáron egyformán használható fedett népuszodák létesítését is, amely az úszósport népszerüsítését és az iskolai úszástanitást fogja szolgálni. Az első olcsó népfürdő, mint a *Fővárosi Hirlap* megírta, a Ferencvárosban a *Haller* uccai kislakásos bérházcsoport tőszomszédságában létesül. Az első fedett népuszodát viszont a VIII. kerület kapja. Ez a fürdő a *Nagyfuvaros uccában lesz*, amelynek 22—24. sz. alatt levő ingatlanát vette meg erre a célra 176.450 pengőért a főváros. A régi épületeket természetesen lebontják és az új fürdőépületben az uszodán kívül *bérlakások* is lesznek.

Balla Sándor és Fái Géza kormányfőtanácsosok ünneplése a Liget Klubban. A márciusi nemzeti ünnepet az idén is a hagyományos bensőséggel ülte meg a *Liget Klub. Márkus* Jenő elnök lendületes, költői gondolatokban és történelmi visszaemlékezésekben gazdag ünnepi beszéd után hazafias verseket és énekszámokat adtak elő, a társasvacsorán pedig *Róna* Sándor alenök felköszöntötte *Balla Sándor* és *Fái* Géza vezérigazgatókat, a klub évtizedes tagjait abból az alakalomból, hogy a magyar ipar fejlesztése körül szerzett kiváló érdemeik elismeréséül legutóbb a kormányzó kormányfőtanácsosokká nevezte ki őket. A két új kormányfőtanácsos hálásan megköszönte a nem várt ünneplést és megigérte, hogy a jövőben is odaadással teljesiteni fogják polgártársaik és a magyar közgazdaság iránti kötelességeiket. Az ünnepi estét *Béla* Henrik beszéde fejezte be, amelyben *Márkus* Jenőt, a főváros közéletének e régi kitünőségét éltette. Vasárnap este ugyancsak társasvacsora keretében *Erősdy* Sándor nyugalmazott főispán és *Róna* Sándor vezérigazgató alelnököket, *Zoltán* Sándor ny. táblabírót, *Balla* Sándor és *Bergl* Sándor vezérigazgatókat, *Sándor* József postaigazgatót, *Soltész* Józsefet, a MOKTÁR igazgatóját és dr. *Radnai* Sándort névnapjuk alkalmából, elsőnek *Márkus* Jenő, majd *Martin* János főmérnök, *Erősdy* Sándor, *Soltész* József, *Róna* Sándor, *Béla* Henrik, *Zoltán* Sándor, *Rendek* Károly dr., *Baski* Imre köszöntötték fel az ünnepelteket.

Pestujhely határáig meghosszabbítják a István utat. A Dohány ucca folytatását képező István utat a főváros elsőrendű közlekedési útvonallá kívánja fejleszteni és a körvasutig, illetve Pestujhely határáig való meghosszabbítását határozta el. A pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén hozzájárult az útszakasz szabályozásához, valamint az e célra szükséges telkek kisajátításához. Az útvonalon, a régi Kerékgyártó uccát 36 méterre kiszélesítik és erre a célra 600.000 pengő hitelt szavaztak meg. Az útrendezéshez szükséges ingatlanokat egyébként már meg is vásárolták.

Pártvacsora. A *Polgári Egység Klubja* pénteken, március 23-án este 8 órakor társasvacsorát rendez a klub Akadémia ucca 3. sz. alatti helyiségeiben. Az igazgatóság kéri a párt tagjait, hogy a vacsorán minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A modern útburkolás bemutatása az árumintavásáron. A *Budapesti Nemzetközi Vásár* útügyi csoportja egyike lesz az idei árumintavásár legnagyobb látványosságának. Az útügyi csoport teljes kiépítése most már biztosítva van, miután a főváros tanácsa véglegesen hozzájárult ahhoz, hogy a Kiscsarnok és a Hermina út között elterülő utakat *mintaútszakaszok kiépítésére használják fel*, vagyis hogy ezeken a területeken *a különféle burkolási eljárásokat természetben bemutathassák a kiállító cégek.* A főváros tanácsa a Városligeti körútnak a Hermina úttól a Széchenyi-fürdő felé vezető útvonalán az árumintavásár, illetve az útépítési csoport részére még egy további jelentős területet engedélyezett, amelyen *az útépitési gépeket és eszközöket fogják kiállitani.* Ugyanezen az utóbbi területen fog helyet kapni az idén jelentékenyen megnagyobbodott *általános gépipari kiállitás is.* A Budapesti Nemzetközi Vásár útügyi csoportja a megfelelő terület rendelkezésre bocsátása által valósággal úttörő lesz az egyéb külföldi vásárok által rendezett útügyi kiállítások között, mert míg ezeken a külföldi kiállításokon csak grafikonokban, mintamodellekben, keresztmetszetekben, nyersanyagokban és fotografiákban mutatták be a különféle burkolási módszereket, addig a Budapesti Nemzetközi Vásár útügyi csoportjában a kiállítás résztvevői és mindazok, akik az útépítésben érdekelve vannak, cégenként átlag 50 négyzetméteres útszakaszokon az egyes eljárásoknak már gyakorlatban alkalmazott mintáit is tanulmányozhatják. Az útügyi csoport rendezésében többek között *Sámy* Sándor min. tanácsos, *Rumbach* Dezső fővárosi tanácsnok és *Király* Kálmán műszaki tanácsos vesznek tevékeny részt.

Bud Jánost a Kőbányai Egységes Polgári Párt tiszteletbeli elnökévé választották. A *Kőbányai Egységes Polgári Pártkör* szombaton este *Kállay* Tibor részvételével megtartott közgyülésén, nagy lelkesedéssel tiszteletbeli elnökké választotta a kerületbeli Tisztviselőtelepen lakó *Bud* János pénzügyminisztert és sürgönyileg üdvözölte *Bethlen* István gróf miniszterelnököt. Elnökké ismét *Sajó* János fővárosi bizottsági tagot, a kőbányai polgárság régi érdemes vezérét, ügyvezető-elnökké *Dongó* Orbán tanárt választották. A közgyülést követő háromszáz terítékes társasvacsorán *Sajó* János méltatta március 15-ének jelentőségét, *Halter* Károly pedig *Kállay* Tibort, *Usetty* Bélát és a többi vendégeket éltette. Hosszantartó éljenzés és taps köszöntötte *Kállay* Tibort, amikor szólásra emelkedett és kifejtette, hogy 1848 márciusa nemcsak a jobbágyság felszabadítását, hanem a városi polgárság, az ipar és a kereskedelem egyenjogosítását is kivívta. Ezért március 15-ike a nemzeti összeforradás ünnepe, a politikai és társadalmi együttműködésé, amelynek mindig a hatalom és az erősebb politikai és társadalmi csoportok részéről kell kiindulnia. Kossuth Lajos Amerikában is annak a szellemnek volt kivételes tehetségű, világszerte csodált képviselője, amely a városi polgári társadalmat uralomra segítette. A polgári társadalom azóta nem erőtlenedhetett el és a lefolyt 80 év alatt nem öregedhetett meg sehol, tehát Magyarországon sem. Ezért optimistáknak kell lennünk és bármilyen nehezek is ma a viszonyok, bíznunk kell a szebb és jobb jövőben.

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vizgyógyintézet nap- és légfürdő

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Rökk Szilárd ucca 11. szám.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök Budapest, VII, Aronyi-u. 25. Telefon J. 380 80

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VIII., Vas-utca 7. Telefonhivó: J. 14-91

REINER NÁNDOR hat. eng. villanyszerelő
Budapest, Rózsa-u. 33. Tel.: J. 440-86

Fratricevich István díszitő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszitő és mázolási munkákat

NOVOTNY VILMOS
épület- gép- és AUTOGÉNHEGESZTŐ
lakatos üzeme Telefon: T. 260-80
Budapest, VI. kerület, Ó ucca 41. szám.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vizvezeték
Épület bádogos munkák

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat
Rádió cikkek
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

GATTYÁN PÁL KÖVEZOMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, X. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmen es köl sénvetés

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Szamos ucca csatornázási munkálatait Teszák Ödön kapta 13.103 pengőért.

A kátrányozó és bitumenező telep részére szükséges bitumen szállítására megbízást kaptak: Shell Kőolaj r.-t. 20.480, Hauer Ernő 20.560, Burghardt Emil 5.308, Fémkereskedelmi r.-t. 9.900 pengővel.

A Szentendrei uti iskola linoleumpadló burkolási munkálatait Elsinger M. I. és Fiai cég kapta 10.400 pengőért.

A Szent István kórház falburkoló és kőműves tatarozó munkálatait a Medocco Péter r.-t. kapta 3450 pengőért.

A Szent László-kórház vízvezeték és csatorna berendezési munkálatait Rysavy Béla kapta 5.954 pengőért.

Ugyanott az asztalos munkálatokat Ranyák József kapta 4.912 pengőért.

Ugyanott a kőmíves munkálatokat Hoffer Gyula kapta 5.796 pengőért.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Budafoki uti főgyűjtőcsatorna munkálatai részére szükséges 80.000 kg. bitumen szállítására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a. A szállításra vonatkozó felvilágosításokkal hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között a tanácsi III. ügyosztály F. alosztály (II. em. 267. szám) szolgál.

A kellően felbélyegezett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 április 2-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél, II. emelet 279. a. sz. a. benyújtani. A versenytárgyalás **1928. április 2-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. em. 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 6.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I., Farkasréti temetőben levő fülkés sírboltok födémmegerősítési munkáival kapcsolatosan szükséges bontási és kőművesmunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 2 P-ért kaphatók **1928 február 29-től kezdve délelőtt 11—1 órák között** a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztálynak IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Hoffer Ferenc székesfővárosi mérnöknél a központi városháza III. em. 313. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928 április 3-án (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 353. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 február 29.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

Welsz József és Társa Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletreráépitések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaörsi-út 11. (Sajátház)

Alapitva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 66. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Pacsirtatelep, Török Fidria ucca

TOMI LAJOS
Festő- és mázoló mester
Alapittatott 1888. évben
Budapest, IX., Üllői-út 101.
Mühely VIII., Horánszky-ucca 10.

HORVÁTH PÉTER PÁL
Érc- és fakoporsó üzeme
Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás kesztyűt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

Szalkay Papp József
kötél- és géptömitőanyag-gyár
Budapest, III, (Ujlak) Bokor-u. 27 a Lajos ucca és a Bécsi-út között
Telefon: 124-97
Mindennemű saját gyártmányú gazdasági-, bánya-, gép- és pinceköteles, valamint istrángok kötőfékek és kévekötő kötelek, spárgák és zsinórok a legjobb minőségben
Törvsz. bejegyzett cég

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/d

WIERDL REZSŐ
Szállitóberendezések, szállitó eszközök. Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme.
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

SPITZER SALAMON
nagyiparos
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz-, vizvezeték- és egészségügyi berendezési munkák, valamint épület és diszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., Visegrádi-utca 29. sz. Telefon: Lipót 904-50.

HAJEK FERENC autokarosszéria és kocsigyártó Budapest, IX., Viola-u. 12—14
SPECIAL AUTORUGÓK
készitése és feszitése Telefon: J. 340-92

„EMPTIO"
IPARI ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
VI. KERÜLET, RÓTVÖS UCCA 29. SZÁM
Vegyi-, épitő- és burkolóanyagok. Telefon: Teréz 149-84.

STEINER ÉS SZIMPER
disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

ifju Cristofoli Vincze
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921-55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18-20. sz.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

SÓGOR JÓZSEF
épitőmester, magas és mélyépitő vállalata
Budapest, I., Vas Gereben ucca 18 Telefon: T. 121—96

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemű kőfaragó munkát.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—96.

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

Papperf János
épület- és mübutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

Steki Károly reszelőgyár Budapest
(Angyalföld) VI., Forgách-ucca 21. Vállalja használt reszelők újra vágatását. Vasuti szállitmányok: Budapest, V., Lipótváros pályaudvarra bármentve küldendők.
Telefon: Lipót 901-08. Alapittatott 1898. évben.

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KÉMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TELEFON: J. 314-79
TERVEZ ÉS KÉSZIT; Központi fűtés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klózet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szennyvíztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

Magyar Műkő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szőgyi István okl. épitész
Készit a legszakszerűbb elsőrangu kivitelben: mindenfajta műkő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Állampénzészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 380-52.

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Magyar ucca 75/77. Telefon: L. 914-46.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 236—76.

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST
Horthy Miklós-út 152. szám Telefonszám: József 381-78

Kövező és Útépitő Részvénytársaság
Budapest, VIII., Kisfaludy ucca 40. sz.

Kövez, csatornáz, utat épit és bérhengerlést vállal
Telefon: József 2—66. Tervez és kivitelez speciális épitési munkákat Telefon: József 302—66.

Ara 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 március 28 — 13 (961) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

Zenebona,

burleszk operett az, amit a harci fegyvereit túlságosan tisztelő ellenzék obstrukciónak nevezett el. A szegény *Községi Takarékpénztár*, amely évtizedek óta ott van minden komoly városi párt programjában, sohasem hitte volna, hogy ilyen harcokat folytassanak — *ellene*. Legfőként talán *azon csodálkozik az eljövendő Községi Takarékpénztár, hogy éppen az a párt obstruál ellene, amely párt Vázsonyi Vilmos vezérlete alatt még keményen követelte ezt az intézményt*, amelyért évtizedes harcokat folytatott. Most, hogy ime, a megvalósulás stádiumába jutott a *Községi Takarékpénztár, amikor a közgyűlésben meg van a többsége és amikor a kormány hozzájárulását is biztosította*, akkor előállnak a demokrácia zászlóvivői és felmasiroznak a *Községi Takarékpénztár* ellen olyan furcsa menetben és olyan hozzájuk nem illő marsban, mintha ehhez a marshoz a nagybankok vernék a dobot.

Nagyon szomorú és nagyon fájdalmas esték és éjszakák jelzik az új *Községi Takarékpénztár* útját. Sajnos, kiderült, hogy a közgyűlésben Kossuth iratait ugyan nem tudják elég folyékonyan olvasni, de annál nagyobb az elán, amikor dulakodásra kerül. Tulajdonképpen más baj azután nem is igen történt, mert a *Községi Takarékpénztárt elgáncsolni mégsem tudják*. A legfőbb haszon azonban, hogy világosság derült a baloldal harci eszközeire. Mi ugyanis tovább megyünk, mint a parlamentarizmus védői és el tudjuk képzelni azt, hogy ultima ratióként egy lelkiismeretes, elszánt városi párt Budapest érdekeiért akár az obstrukcióig is képes elmenni. De egyrészt akkor nagyon nagy érdekeknek kellene kockán forogniok, másrészt pedig annak az obstrukciónak komoly és mély erkölcsi alapjának kellene lenni. Vajjon *van-e a mostani obstrukciónak erkölcsi alapja. Azt kell válaszolnunk, hogy nincs és nem is lehet.*

Mert nézzük csak, mi történt. December 29-én ajánlat érkezett a városházára az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár keretének átvétele ügyében. Ez az ajánlat annak rendje és módja szerint a tizenkettes bizottság elé került, majd a többi összes illetékes fórumok is foglalkoztak vele. *Minden ilyen tanácskozás az ellenzék bevonásával történt meg és a tárgyalások során a baloldal tényleg számos engedményt ki is harcolt.* A közgyülés elé tehát ezek szerint pártközi megállapodás alapján került az előterjesztés. Nem ismerjük a baloldali érveket, amelyekkel az obstrukció immoralitását leplezni szeretnék, de a mi véleményünk szerint erről az obstrukcióról semmiféle argumentummal sem lehet bebizonyítani, hogy erkölcsös alapon indult volna, mert *mindenki látja, hogy a megegyezések egész sorának felboritása után ötletszerüen, megrendelésszerüen ugrottak bele az obstrukcióba.*

A másik kérdés az, hogy elég nagy veszedelem tornyosodott-e fel Budapest fölött a *Községi Takarékpénztár* megalkotásával, hogy ez az óriási veszedelem megokolttá tehetné a baloldal nagy harci felvonulását és obstrukcióját. Azok a fiatal várospolitikusok, akik a baloldali padsorokban ülnek és obstrukcióval szórakoznak, bizony még a porban játszottak, amikor a budapesti városházán már becsületes és komoly küzdelem folyt a *Községi Takarékpénztár* megvalósításáért. Olyan küzdelem volt ez a budapesti városháza számára, mint amilyen becsületes küzdelmet az országos politikában folytattak egykor az önálló magyar bankért. Hát ezeknek az ifjú várospolitikusoknak, ha utána néztek volna az utolsó évtizedek történetének, boldog örömmel, kalapot lengetve kellett volna fogadniok a városháza önálló bankját, amely íme, most a kormány hozzájárulásával megszületendőben van. Szeretnénk látni azokat a régi budapesti polgárokat, akik ma már őszbecsavarodott fejjel emlékeznek vissza a *Községi Takarékpénztárért* folytatott küzdelemre és akik meg tudnák érteni a baloldal mai ellenállását és obstrukciós zenebonáját. Azoknak utódai, akik a *Községi Takarékpénztárért* küzdöttek, most obstruálnak, hogy elődázzák — mert hiszen meghiúsítani nem tudják — ennek az intézménynek a létesítését, *amely hivatva lesz a főváros pénzügyeit egy kézben tartani és hivatva lesz a nyomorgó kisiparon és kereskedelmen segiteni.* A kisipar és a kiskereskedelem soha nem fogja megérteni és soha nem fogja megbocsátani az obstrukciós felvonulást egy olyan intézmény ellen, amely nekik lesz hivatott segítségükre sietni akkor, amikor a többi pénzintézet már nem nyujthat segedelmet. A budapesti polgárság, de főleg a súlyos gazdasági viszonyok között sokat szenvedő kisiparosok és kiskereskedők tehát nem fogják elfelejteni, hogy *amikor a Községi Takarékpénztár végre a megvalósulás stádiumába jutott, akkor ott találják annak ellenségei között a demokratapártot.* Maguk a demokraták, a demokratapárt fővárosi bizottsági tagjai elkeseredve látják, hogy mint a multban annyiszor, most is mérhetetlen taktikai hibát követtek el és *a hibáért egyaránt okolják Rassay Károlyt, a párt vezérét, aki távolról irányitja a községi párt dolgait és okolják Baracs Marcelt, aki a vezér laikus utasitásait kénytelenkelletlen végrehajtja.*

A zenebona azért mégsem tudja elgáncsolni a *Községi Takarékpénztárt*, de szomorú színben mutatja be a választóközönség előtt a baloldal harcieszközeit és a bololdali különös célkitüzéseket. Sokszorosan sajnos azonban az, hogy *nemcsak a baloldali ingadozó presztizs szenvedett sokat ebben a harcban, de sokat szenvedett maga az autonómia is.* Ez a zenebona csak azokból váltott ki örömet, akik eddig is túlságosan soknak találták a főváros autonómiáját és akikkel szemben az új fővárosi törvény megalkotásánál csak a belügyminiszter jóindulata tudott megküzdeni. Sajnos, a baloldali pártok azonban ezzel az oktalan obstrukcióval, *az ultima ráció-nak lehetetlen esetben való alkalmazásával nagyon erősen súrolták a Rakovszky-féle választójogi törvény ama szakaszát, amely jogot ad a belügyminiszternek, hogy munkaképtelenség esetén felosztlathassa a törvényhatósági bizottságot.* Nem ismerjük a belügyminiszter véleményét erről az obstrukcióról, de a közvélemény igenis, úgy látja, hogy *a veszedelmes törvényszakasz nagyon fenyegetően mered ma a városháza felé.* A közvélemény ugyanis azt sem felejtette el, hogy a baloldal harcmodorában nem először találkozott a mesterségesen felidézett viharokkal, műfelháborodásokkal és botránykavarásokkal. A közvélemény még mindig nagyon jól tudja, hogy esztendőkig éltek abból, hogy a BSzKRT-szálkákból BSzKRT-gerendákat csináltak. Esztendőkig éltek a BSzKRT-botrányból, végül pedig szép csöndesen körülülték azt a kis pásztortüzet, amelyet egy BSzKRT-igazgatói állás tiszteletére gyujtottak. De nem felejtette el a közvélemény azt a szörnyű zenebonát sem, amelyet a hiteltúllépések körül rendeztek. Botrányt kiabáltak, tüzeket gyujtottak, panama után szagláltak, mindenkit panamistának, tolvajnak deklaráltak, a végén pedig maguk voltak kénytelenek beismerni, hogy a városházán sem panamisták, sem pedig tolvajok nincsenek. Ennek a politikának volt szüksége a *Községi Takarékpénztár* megobstruálására, de szerencsére a közvélemény régen átlát a szitán és ez az obstrukció valószínüen a baloldali heccpolitika sírját ásta meg.

Scitovszky Béla belügyminiszter nyilatkozik a közmunkatanács elnöki állásának betöltéséről, valamint az intézménynek az egész országra kiterjedő fejlesztéséről

A legutóbbi napokban sok szó esett a közmunkatanács elnöki állásának betöltéséről. Politikai körökben ugyanis már régóta sürgetik ennek a kérdésnek a megoldását annál is inkább, mert *a képviselőházban a közmunkatanács hatáskörének a vidéki törvényhatóságokra, illetve az egész országra történő kiszélesitését is követelték.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ebben az ügyben beszélt

Scitovszky Béla belügyminiszterrel,

aki a következőket jelentette ki:

— *Magam is azon az álláspónton vagyok, hogy a Székesfővárosi Közmunkák Tanácsának elnöki székét mielőbb be kell tölteni.* Az elnöki szék — mint ismeretes — éveken át betöltetlen volt, most azonban már nem késhet sokáig ennek a kérdésnek a megoldása. Nyilvánvalóvá vált ugyanis, hogy

az elnöki szék betöltetlensége miatt a közmunkatanács müködése meg van bénítva,

pedig erre az intézményre épen most és a közeljövőben fontos szerep vár. A legélénkebb gazdasági élet van megindulóban, mindenfelé építkezési kedv észlelhető, ami rendkívül kedvező jelenség. Ez a körülmény is szükségessé teszi a közmunkatanács elnöki állásának betöltését és általában az ezzel összefüggő kérdések rendezését.

Kétségkívül szükség van ugyanis mindenekelőtt a közmunkatanács intézményének fejlesztésére és kiszélesitésére.

Ezek a kérdések előreláthatóan a törvényhozást is foglalkoztatni fogják.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának

teljesen beavatott helyről

szerzett értesülése szerint a miniszterelnökségen már készül is a törvényjavaslat a közmunkatanácsról. Arról van szó ugyanis, hogy a Székesfővárosi Közmunkák Tanácsának hatáskörét bizonyos vonatkozásokban ki kell terjeszteni. *A jelenlegi formában ugyanis a közmunkatanács csak városszabályozási kérdésekben dönt,* a tárgyalás alatt álló tervek szerint

a közmunkatanácsot kezdeményező hatáskörrel is fel akarják ruházni.

A készülő törvényjavaslat — hír szerint — fontos újításokat fog tartalmazni. *A javaslatban ugyanis a közmunkatanácsot országos intézménnyé szélesitik ki. Az új intézmény cime Országos Közmunkák Tanácsa lesz.*

Ebben a nagy átfogó intézményben három alosztályt szerveznek. Az első és legfontosabb osztály a Székesfővárosi Közmunkák Tanácsa lesz, amely Budapest épitkezési ügyeinek legfőbb irányitását veszi kezébe.

Külön osztályokba sorozzák azután a városokat és a községeket.

Ezek a tervek egyelőre csak előzetes tárgyalás alatt állanak ugyan, de annyi már is valószínű, hogy a Közmunkák Tanácsáról szóló törvényjavaslat még a nyári szünet előtt a képviselőház elé kerül.

Beavatott kormánykörökből közölték még a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy a közmunkatanács elnöki állását most már haladéktalanul betöltik. Befejezett ténynek tekinthető, hogy

a Közmunkatanács elnöke Rakovszky Iván volt belügyminiszter lesz,

akinek kinevezését maga *Bethlen* miniszterelnök szorgalmazza.

Rakovszky Iván volt belügyminiszter a legnagyobbfokú agilitással vállalkozik erre a díszes állásra, amelyben messzemenő, igen komoly terveket óhajt megvalósitani.

Minthogy a közmunkatanács elnöki állásának közeli betöltésével kapcsolatosan sokat beszélnek az állás dotációjáról is, *illetékes helyen* érdeklődtünk a helyzet iránt. Azt a választ kaptuk, hogy

a közmunkatanács elnöki állása nem jár fizetéssel, csak tiszteletdijjal, amelyet esetenként a minisztertanács állapit meg.

Ez a tiszteletdíj a reprezentációs költségek megtérítésére szolgál.

Feljegyzések az obstrukciós közgyűlésről

Szó lészen benne Kivovicsról, a nagy pénzügyi szakértőről, egy zenei analfabétáról, akit a rend éber őre nem akart vállalni és egyéb derüs apróságokról

Soha annyi munícióval nem iramodott obstrukciónak ellenzék, mint ahogy a mi baloldali városatyáink és soha nem bukott meg úgy muníció, mint az övék.

Az obstrukciós sziu-indián fogcsattogtatáshoz ugyanis *hig tojást, hangerősítő cukorkákat, szörpöket* vittek munícióként, sőt a gyávábbak még gégeorvoshoz is elmentek, csakhogy sikerüljön a távbeszélési rekord.

Hiszen a hanggal nem is volt baj. Annál több *a mondanivalóval.* Ezt ugyanis nem adott az az ördöngős gégeorvos. *(Földvári* legközelebbi 70 darab interpellációjánál emiatt is felszólalhatna.) A baloldali Cicerok egyrésze ugyanis harminc perc alatt kifogyott az érvekből és a vitát szánalmas *„aztat"* és *„eztet"* szavakkal spékelve vitte, amiben nem volt köszönet. Egy félbemaradt és befejezés reménye nélküli mondat közepén úgy segített magán a szónok, hogy zavarában bekapott két szalmiák cukorkát. De az a csirkefogó, megszökött mellékmondat még így sem került elő.

A büffében egy duplavirsli árnyékában bosszúsan fakadt ki a főváros egyik terézvárosi követe:

— *Négy hig tojást ittam, hogy birjam hanggal és nem kerülök ma sorra.*

Mire *Ereky* Károly megjegyezte:

— Te is úgy vagy, mint a sorozáson jelentkező polgár, aki amikor megtudta, hogy csak másnap kerül a mérce alá, bosszusan morogta:

— *Kár volt reggel fürdőt venni.*

*

Eleinte bosszankodtak a jobboldal öntudatos nyugalmán és azon, hogy itt milyen fegyelmezetten és jól birták az éjszakázást. Része volt ebben a kitünő *Payr* Hugónak, aki fáradhatatlanul járt-kelt, hol itt, hol ott tünt fel, mindenkit látott, mindenről tudott.

— Nagyszerű, amit csinálsz — mondották neki.

— *Csak juhászkutya vagyok: körülnyargalom és összeterelem a nyájat.*

Simán csinálta ezt *Payr,* de bizony vitéz *Baracs* Marcell nagyon megbukott, mint — juhászkutya. Folyton paprikavörösre mérgesedett az arca, szemei szórták a szikrát és szuszogott is: mint sebzett vadkan, *nyája még sem akart engedelmeskedni.* Ez tagadhatalanul nem szép, mert Baracs rettentő vezér, aki fegyelmező tornájában többször összecsapott *Kivovicscsal,* a népszerű borbélymesterrel is. Összecsapásuk eldöntetlen maradt, mert Kivovics eredeti politikai egyéniség, aki dús koncepcióit nem rendelheti alá még a demokraták Rettenetes Cárjának, Baracsnak sem.

Ez a fegyelmezetlenség a magyarázata annak, hogy amíg a közgyűlési terem jobboldali mezőjén tömött padsorok fölényes nyugalma dominált, addig *a demokraták és a szocialisták a társalgó és a büffé pamlagjaira, székeire feküdtek és átaludták a pénteki éjszakai ülés néhány óráját.* A szocialista *Bresztovszky* Ede pedig egyenesen a közgyűlési teremben feküdt le *Rökk* Szilárd márványszobra alá négy összetolt székre és így várta a jótékony álmot.

— Hát ez mit csinál itt? — kérdezték.

— Elment *mellékalaknak* Rökk Szilárd szobrához.

*

Vissza kell még térni *Kivovicsra,* akire valóban büszke lehet a tisztes borbélyipar, mert talán nem túlozunk, ha azt állítjuk, hogy *nincs az egész baloldalon még egy ember, akinek pénzügyi szaktudása, financiális zsenialitása versenyezhetne az övével.* Kérem, mi bizonyítjuk is, amit állítunk. Nemcsak *Ereky,* de a többi szónokok beszéde közben is, ahol számszerű adatokkal a pénzügyi tranzakció részleteit világították meg, állandóan úgy ugrált fel a helyéről, mintha puskából lőtték volna ki. Mi az, hogy felugrott? Közbekiáltott, izgatottan polemizált, miközben jobb kezefeje befelé görbülő tenyerével tüzesen gesztikulált. *Reszketett Ereky a Kivovicstól.* Félve mondta el pénzügyi elveit, mert istenem, hátha hibát talál benne Kivovics, akinek a financiális problémákról való kritikája és viselkedése annyira feltünő volt, hogy egy pártonkivüli szemlélő véleménye szerint Baracs többször féltékenyen pislogott reá. (Mit lehet tudni?...)

Bezzeg jó *Hoffmann* Mihály bátyánk nem ilyen csikóvérű kuruc. Bizony ő nem találta érdekesnek elvbarátai beszédét, mert folytonosan elbóbiskolt. Szép ezüstös fejét a mellére ejtette és aludt. De ne legyünk ilyen rosszmájuak, *minden öt percben felébredt és riadtan kérdezte:*

— *Mi van? Győzünk?*

Végre a demokratapárt megbizta egy-egy tagját, hogy legyenek állandóan Hoffmann bátyánk mellett és informálják, ha — felébred.

*

Hajnali negyed hat órakor ballagtak haza a városatyák. Köztük természetesen a kitartó ujságirók is. Ekkor ment nyugodni *Wertz* Béla hirlapírótársunk is, aki az uccán menetközben valamilyen kihágást követett el. Megcsipte a rendőr és nyomban felelősségre is vonta. Elővette a noteszét és kérdezte az adatokat.

— Neve?

— Wertz Béla.

— Vallása?... Kora?... stb.

— Foglalkozása?

— *Zenei analfabéta vagyok a Magyar Királyi Operaháznál* — felelte a jó humorú Wertz.

— Micsoda? — hüledezett a rendőr, nyilvánvalóan nem értve a furcsa foglalkozást.

Wertz makacsul ismételte: zenei analfabéta... A rendőr megkérdezte még vagy háromszor, de amikor mindig ugyanazt a választ nyerte, *némi töprengő csend után zsebrevágta a noteszét és így szólt:*

— *Hallja az úr, most az egyszer elengedem, de még egyszer ne kerüljön elém* — mondotta, de arcán még ott volt a kérdőjel, hogy vajjon mi a csuda állása lehet ennek az embernek...

*

A péntek éjszakai közgyűlésen még hajnalban is tele volt a karzat érdeklődőkkel. Éjszaka három órakor beállított a karzatra nagy hölgytársasággal *Radó* Sándor kómikus is. Másnap el is dicsekedett *Salamon* Béla előtt:

— Ott voltam ám az obstrukciós közgyűlésen.

— *Most már értem, hogy miért aludtak ott a városatyák* — mondotta gúnyosan Salamon.

Nyolcosztályú elemi iskolákat állít föl a főváros

Beszélgetés Purébl Győző tanácsnokkal az elemi oktatás és a tanoncképzés reformjáról

A vallás és közoktatásügyi miniszter a kultusztárca költségvetésének tárgyalásakor — mint ismeretes — bejelentette, hogy legkésőbb 1931-ben végrehajtja az elemi népoktatás nagy reformját és felállítja a 8 osztályos elemi iskolákat. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy *a főváros ezt a nagyfontosságú és főleg az iparosképzés szempontjából jelentős reformot sokkal előbb akarja megvalósítani,* sőt *Purébl* Győző közoktatási tanácsnok kisérletképpen néhány elemi iskolában már a jövő tanévben megnyitja a 7-ik, az utána következő évben pedig a 8-ik osztályt, úgy hogy a főváros tanítósága már az összes gyakorlati tapasztalatokat megszerezheti arra az időre, amikor az általános átszervezés megtörténik.

Az elemi iskolák nyolc osztályúvá való kifejlesztése nagy feladat elé állítja a közoktatásügyi hatóságokat, mert teljesen új tantervről, új tanmenetekről, új tankönyvekről kell gondoskodni és a beiskolázást illetőleg új intézkedésekre is szükség lesz.

A nagyfontosságú reformról és a vele kapcsolatos aktuális kérdésekről

dr. Purébl Győző tanügyi tanácsnok

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondta el:

— A kultuszminiszter úr terveit a főváros a legnagyobb örömmel üdvözli és a megvalósításban avval is segítségére akar sietni, hogy próbaképpen már a jövő iskolaévben felállítja az első nyolcosztályú elemi iskolát, úgy hogy az ott szerzett gyakorlat és tapasztalat később esetleg hasznosan lesz felhasználható az országos reform életrehivatásánál is. A nyolc osztályú elemi iskola egyébként szoros összefüggésben áll az iparos- és kereskedőtanoncképzés régóta szorgalmazott reformjával. Azért is helyesebbnek tartjuk az elemi iskola nyolc osztályra történő kibővítését a polgári iskolai oktatásnál, mert *így a gyermekek egységes tanmenetben maradnak és oktatásuk kerek egészként zárul le.* Míg ha a polgári iskolákat árasztják el az iparos és kereskedő pályákra készülő tanulók, egyrészt nem azt tanulják, amire feltétlenül szükségük van, másrészt az történik, hogy nagyrészük csak a harmadik polgári osztályig jutnak el, ott kimaradnak és csonkán fejezik be tanulmányaikat. Igy ezek a tanulók lényegében kevesebb ismeretet nyernek el, mintha a 8 elemi osztályt elvégzik. Igaz, hogy az ötödik, hatodik osztály anyaga is felölelte az egész elemi tananyagot, de nem alaposan. Az elemi iskolák 8 osztályúvá való kibővítése a gyermekek *erkölcsisége* szempontjából is jó hatású lesz. *A gyermekbirósági statisztika szerint ugyanis a bünöző gyermekek legnagyobb százaléka a 12—14 évesek közül kerül ki.*

— A megreformált elemi iskola, különösen a főváros speciális viszonyai között, rendkívül *nagyfontosságú lesz az iparos- és kereskedőképzés tekintetében.* Az elemi iskola két felső osztályában megtanulhatják a gyermekek mindazt, amit most az iparostanonciskolák előkészítő tanfolyamán sajátítanak el. Igy aztán az iparostanonciskolák is megfelelhetnek tulajdonképpeni hivatásuknak: az általános ismeretek tanítása helyett minden idejüket a szaktanításnak szentelhetik.

— A polgári iskoláknál bizonyos averzióval fogadják ezt a tervet, mert létjogosultságukat féltik tőle. *Ez az aggodalom teljesen felesleges,* mert egyrészt a polgári iskolák hivatása egészen más, de más lesz a tanulnivalók anyaga is. A gyengébb tanulók nem fogják elárasztani a polgári iskolákat, amelyek idővel majd a felsőkereskedelmi iskolák négy alsó évfolyamává alakulnak át. Az elemi iskolák 7. és 8. osztályában egyébként a német nyelv és az algebra tanítását mellőzzük. Csupán az 5- és 6-ik osztály anyagát fogják tanítani, de részletesebben, tételesebben, nagyobb alapossággal, tökéletesebben, mint eddig.

— A mult hetekben *Pécsett* jártam tanulmányuton. Meglátogattam az ottani 8 osztályú elemi iskolát is és a tapasztaltak valóban megleptek. A nyolcadik osztály növendékei például tökéletesen preciz és önálló feleteket adtak az irodalomból, történelemből, gazdaságtanból, nyelvtanból, számtanból, mértanból. A feleletekből kiérzett, hogy a tanulók értik a tananyagot, nemcsak bemagolták.

— Az új tipusu elemi iskolának nevelő hatása is érdemes a megszívlelésre. A pécsi iskola igazgatója elmondotta például, hogy egy perselytöréssel vádolt, rossz magaviseletü fiú, a 7—8-ik osztályokban teljesen megjavult és olyan kitünő magaviseletet tanusított, hogy most az osztály megtakarított pénzét is ő kezeli. Ebből látható, hogy az új rendszerű iskola javító hatással van a gyermekekre és bizonyára befolyással lesz későbbi életükre is. Érdekes az is, hogy a pécsi tapasztalatok szerint a fiúk az elemi 7—8-ik osztályában jobb eredményt mutatnak föl, mint a leányok, ámbár azok is igen szépen haladnak és a gyakorlati tantárgyak között szorgalmasan megtanulják a szabást, varrást, varrógépkezelést stb.

— Budapesten próbaképpen a *jövő tanévben négy 8 osztályú elemi iskolát fogunk felállítani:* a pesti oldalon hármat, Budán pedig egyet. Németországban egyébként a 8 osztályú elemi iskolák már régebben léteznek és a legjobb eredménnyel működnek.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhívásra minden tételért elküldünk!
Gyár: **VII., Thököly-út 33.** Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

Rövidesen megnyílik Budapesten a kontinens legmodernebb „népegészségóvó intézete"

Tüdőbeteg-gondozó, venereás dispanzer és házassági tanácsadó az intézetben

Többízben megemlékeztünk már arról a nagyarányú szociális és közegészségügyi reformról, amelynek megvalósításán *Némethy* Béla közegészségügyi tanácsnok fáradozik dr. *Csordás* Elemér tisztifőorvossal és *Parrassin* József dr. igazgató-főorvossal együtt, hogy

a tuberkulózis, a venerea és a gyermekhalandóság hármas rémével

megküzdjenek. Ez a három népbetegség az, amely legtöbb gondot ad a hatóságoknak és amelyek burjánzása egyre jobban tizedeli a súlyos szociális viszonyok között sinylődő Budapest milliós lakosságát.

A tüdőbetegség leküzdésére már évekkel ezelőtt megkezdték a dispanzer-hálózat kiépítését és csak a mult hetekben nyitották meg az új, modern, IX. kerületi gondozóintézetet, a főváros Mester uccai bérházában, a közel jövőben pedig átadják rendeltetésének a magánkezelésből átvett *Pauler uccai gondozót.* Ennél a pontnál sem állanak azonban meg, hanem az a cél, hogy

rövidesen gondozóintézetek legyenek az összes kerületekben.

A gondozóintézetek hálózatát úgy akarják megkonstruálni, hogy az intézetek ne csak a betegséget gyógyíthassák, hanem eredményes prevencióval elejét vegyék a veszedelemnek. A tüdődispanzerek mellett, illetve azokkal parallel akarja kiépíteni a főváros a közegészségi gondoskodás második rajvonalát,

venereás dispanzerek

létesítésével, s rövidesen sor kerül

az első Házassági Tanácsadó Iroda

megnyitására is. Az *iskolaorvosi intézmény* fejlesztésével, az *anya- és csecsemővédő* hálózat létesítésével, kerek egésszé válik ez az apparátus, úgy hogy rövidesen minden irányba kiágazóan föl lehet venni az eredményes küzdelmeket a szociális bajokból eredő népbetegségek legyőzésére.

A VII. kerületi egészségóvó intézet

Néhány héttel ezelőtt beszámoltunk arról a nagyszabású tervről, amely szerint a Gyáli úti régi fertőtlenítő telepet *nagyszabású egészségügyi intézetté akarták átalakitani,* ahol tüdőbeteggondozó és napközi tüdőbetegotthon mellett venereás dispanzer, házassági tanácsadóintézet, anya- és csecsemővédő intézet stb. létesült volna. Ugy halljuk, hogy

az átalakítási költségek magas volta miatt ez a terv egyelőre halasztást szenved.

ezzel szemben azonban egy másik nagyszabású tervről számolhatunk be, amelynek megvalósítása *már biztosra vehető,* s amely a VII. kerületi tüdőbeteggondozó intézet felállításával kapcsolatban létesül.

Arról van szó, hogy a fővárosnak ebben a sürűn lakott kerületében európai vonatkozásban is újszerű, egészen modern,

egészségóvó intézet létesül.

mely az előbb említett ágazatokat mind magába foglalja.

Érdeklődtünk a terv részletei iránt és a VII. kerületi egészségóvó intézetről. *Illetékes helyen* a következőket tudtuk meg:

— Közel két év óta húzódik már a VII. kerületi tüdőbetegdispanzer elhelyezésének kérdése. Eredetileg a régi szegényház telkén akarták felállítani, de mivel ez ellen több oldalról állást foglaltak, felmerült annak a lehetősége, hogy az intézményt majd az új előljárósági székházban helyezik el. Miután azonban ez is késik, ingatlanvásárlásokkal szerettük volna tervünket nyélbeütni. Igy szóba került egy kisebb, szegényháztéri magánház megvétele és a környező uccákban is néztünk kisebb ingatlanokat, de perfektuálni egyik megoldást sem tudtuk. Rövid idővel ezelőtt azután olyan ajánlatot kapott a főváros, amely minden tekintetben elfogadhatónak látszik, sőt annyira jó, hogy amennyiben a bér tekintetében is sikerül megállapodásra jutni,

egy csapásra megoldódik nemcsak a VII. kerületi tüdőgondozó kérdése, hanem megvalósíthatjuk az első venereás dispanzert.

Ez a közegészségügyi intézmény ezen a szakon Magyarországon az első lesz. De ezzel kapcsolatosan megvalósíthatjuk *a tervbevett házassági tanácsadót is és általában olyan modern egészségóvóintézetet létesíthetünk, amelyre nemcsak itthon, de az egész világ színe előtt büszkék lehetünk és amely egyedülálló lesz európai vonatkozásban is.*

— A *Nyár uccza 7.* számú épületről van szó, amely a Hungáriafürdő rt. tulajdona. Ez az épület eredetileg mulatóhelynek készült. A helyiségek most üresek, bármikor elfoglalhatók, s a tulajdonos hajlandó az összes átalakitásokat a saját költségén, a főváros által megszabott módon, az elkészített szaktervek szerint elvégezni.

— Az ügyosztály a terveket már el is készítette és

a részletes javaslattal együtt a jövő héten összeülő közegészségügyi bizottság elé terjeszti.

azután nyomban tanácsülés elé kerül és ha a törvényhatóság is jóváhagyja, úgy nem lesz semmi akadálya annak, hogy júliusra megnyíljon *az első budapesti Népegészségóvó Intézet.*

— A tervek szerint a földszinten lesz egymásmellett a külön férfi és külön női venereás dispanzer, a szükséges gyógytényezőkkel és vizsgálati laboratóriumokkal felszerelve. Ugyancsak földszinti közvetlen bejárattal, de az első emeleten a tüdőbeteggondozó kap otthont.

— Az intézettől külön elválasztva, a rendes lépcsőházon át lesz megközelíthető

a Házassági Tanácsadó Iroda, amely egy előkelő orvosi rendelőhöz lesz hasonló, ahol az arra kirendelt hatósági orvos minden időben teljesen ingyen tanáccsal, útbaigazitással és vizsgálattal szolgál a hozzáforduló házasulni akaróknak.

Mindez *a legtapintatosabb, a legnobilisabb formában, diszkréten és feltünés nélkül történik.*

— A Házassági Tanácsadó igénybevételére az *anyakönyvi hivatalok* is felhivják az egybekelni szándékozókat, akiknek *tapintatosan* a következő tartalmú kartonlapot kézbesítik:

Tapintatos figyelmeztetés

— Aki házasságot akar kötni, gondoljon arra is, vajjon egészséges-e?

— Mert a betegség nemcsak az ő munkaképességét és igy megélhetési lehetőségeit csökkentheti, vagy szüntetheti meg, hanem jövendőbelijét és leendő családját is lelki és anyagi gondokkal sújithatja.

— Tudvalevő, hogy vannak betegségek, melyek átragadnak a házastársra, de vannak olyanok is, melyeket még az utódok is örökölhetnek és igy azoknak egészsége, sőt élete is veszedelemben foroghat.

— Ezért sok betegséget, bánatot és anyagi gondot kerülhet el az, ki magát a házasságkötés előtt megvizsgáltatja. Az orvosi vizsgálat ugyanis kideríti, vajjon nem szenved-e olyan betegségben, mely veszedelmessé teheti a házasságkötést a jövendőbeli házastársra és a születendő gyermekekre. De sok esetben megadja a módját annak is, hogy az ártalom megszünjék, midőn a házasságkötés elhalasztásával a gyógyulást elősegíti.

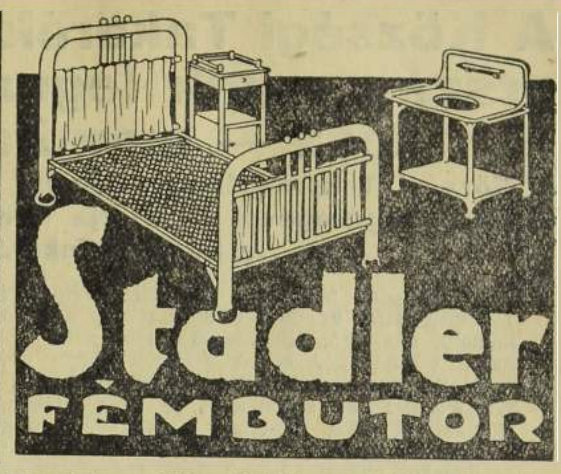

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

— Nagy felelősséget vállal tehát magára az, ki az orvosi vizsgálatot elmulasztja. A házasságra lépni szándékozók, de a szülők is egyaránt részesek ebben a felelősségben. Szorgalmazzák tehát a vizsgálatot!

— A vizsgálatot bármelyik orvos elvégezheti.

— A vizsgáló orvosok a törvény értelmében titoktartásra kötelesek s a hozzájuk fordulók egészségi állapotáról — határozott engedélyük nélkül — senkinek, még a jövendőbeli házastársnak, vagy szülőknek sem nyilatkozhatnak. Ne féljen tehát senki sem attól, hogy bajáról az ő akarata nélkül bárki is tudomást szerezhet.

— Az Országos Munkásbiztosító Pénztár házassági tanácsadó rendelőt állított fel a tagjai részére, ahol minden tagnak ingyen rendelnek.

— Addig is, míg a székesfőváros a hatósági orvosi tanácsadó-rendelőt felállítja, a székesfőváros tisztifőorvosi hivatala (Központi Városháza, II. pavillon, félem. 21. sz.) bárkinek díjtalanul ad e tárgyban útbaigazítást.

30.000 pengő évi bér

Maga az intézet is úgy lesz elhelyezve, hogy azok, akik akár valamelyik gondozót, akár a tanácsadó-intézetet keresik fel, minden feltünés nélkül tehetik. Az épületen, — amelynek artisztikus berata inkább valami előkelő hotelra fog emlékeztetni — nem lesz semi felirat,

csupán az lesz a homlokzatán, amit az intézmény szolgál: „Népegészségóvó intézet."

A két intézetet és a tanácsadó-irodát befogadó **egész földszint és első emelet bére évi 30.000 pengő lenne,**

ezzel szemben *az átalakitás nem kerülne semmibe, a szerződés pedig 15 évre szólna.*

Az illetékes orvosi körök nagy várakozással néznek a terv megvalósulása elé és minden valószínűség szerint örömmel fogja üdvözölni a törvényhatóság közgyülése is.

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

NYIRBOGDÁNYI PETROLEUMGYAR Rt.
Központi iroda: Budapest, VI., Andrássy-út 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN
auto- és traktorolajok
HELIOS
autobenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA
világító- és traktorpetroleum, gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök,
PORMENTESITŐ OLAJOK

„TYPON"
uj rendszerű fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről rajzról, okmányról, könyvlapról élethű és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci ucca 58. sz. fldsz. — Telefon: József 422-42.

CSASZÁR IMRE
Linoleum és falikárpit nagy választékban
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11. Telefon: Józs 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készítése. Szakszerű munka. :: Ajánlatok díjmenteson.

SZEMES JÁNOS
tetőfedő mester
tetők jókarbantartási vállalata
Budapest, VII, Nefelejts-u. 53. Telefon: J. 349—43

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

HUBERT ÉS TSA b. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

Mindennemű ruházati cikkek, cipők legolcsóbb beszerzési forrása a
»KÉVE« *Ruházati Áruház Szövetkezet*
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 20

A Községi Takarékpénztárból Magyarország egyik legnagyszerübb intézete lesz — mondja Ereky Károly

A Községi Takarékpénztárnak nem lehet feladata, hogy a főváros anyagi erejének segítségével le akarja törni a bankokat — Ereky Károly beszéde a Községi Takarékpénztár vitájában

A baloldali obstrukció közepette a *Községi Takarékpénztár* ügyében elhangzott egy nagyon komoly, izig-vérig közgazdasági szellemmel áthatott beszéd is. A beszédet *Ereky* Károly ny. miniszter mondta, aki mint az *Egységes Községi Polgári Párt* szónoka vonult fel a vitában. Higgadt, objektiv, nyugodt beszéd volt ez a legnagyobb viharok közepette is és eltekintve az ilyenkor obligát közbeszólások áradatától, az egész közgyűlés nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta végig a felszólalást, amely rendkívüli tapasztalatok és egyéni kiváló gondolatok komplexuma volt. A *Fővárosi Hirlap* bő kivonatban közli alább ezt a beszédet, már csak azért is, mert a nagyközönség a napilapok drámai hangú tudósításaiból nem igen ismeri meg a való helyzetet. *Ereky* Károly felszólalásából kiderül a legobjektívebb megvilágításban, hogy tulajdonképpen miről is van szó a nagy vitában. Meg kell éreznie a közönségnek ebből, hogy mit jelent elsősorban a kispolgárság szempontjából a Községi Takarékpénztár felállítása, de egyben mit jelent a város szempontjából is. Ugyanakkor pedig mélyen és tisztán látszanak *Ereky* argumentumaiban, hogy a *magyar közgazdasági élet egyéb tényezői sem szemvednek károsodást azáltal, ha a főváros megalapitja a maga takarékpénztárát.*

Az ország közhitele érdekében

— A napokban hír járta be az angol sajtót, amely hír abból eredt, hogy a Pénzintézeti Központ tizenkét kis intézetet kizárt kötelékéből. Az angol sajtóban ebből kifolyóan ellenségeink információi alapján olyan rémhirek terjedtek el, hogy Magyarország a pénzügyi összeomlás katasztrófájába jutott. Egész kisjelentőségü volt az eset, ellenségeink mégis úgy felfújták a dolgot, hogy Magyarországon pénzügyi katasztrófa van. Egészen természetes tehát, hogy a kormány, amikor egy ötven vagy nyolcvan esztendő óta fennálló pénzintézetet akar az összeomlástól megmenteni, bizonyos kormányzati erőlködést fejt ki. A kormány

egyenesen azért alapította a Pénzintézeti Központot, hogy amikor valamelyik pénzintézet, vagy a pénzintézetek csoportja baiba kerül, a Pénzintézeti Központ segitségükre siessen.

A kormány az Egyesült Fővárosi szanálásával kapcsolatban azt tervezte, hogy ennek a régi pénzintézetnek megmentése érdekében hajlandó megadni a székesfőváros régi vágyának megvalósításául a Községi Takarékpénztárt, ha ezt a Pénzintézeti Központ által előre megszanált pénzintézetet megváltja. Mármost a kormánynak és a Pénzintézeti Központnak kötelessége az, hogy

egészséges alapra helyezzék az intézetet.

Bizonyos, hogy az *ország közhitele szempontjából hátrányos volna,* sokkal nagyobb kára volna, ha egy ilyen régi pénzintézet eltünnék, mint az, hogy néhány millió pengőt kell rááldozni.

A kormány és a P. K. szerepe

— A Pénzintézeti Központ úgy szanálta ezt az intézetet, hogy átvette az olyan vállalatait, amelyek részvénytársasági formában a birtokában voltak és nem tudom, hány millió költséggel megváltotta a részvényeket.

A kormány tehát megtette azt, amit a Pénzintézeti Központról szóló törvény és az ország közhitele szempontjából meg kellett tennie.

Senki sem akarja letagadni, hogy a takaréknál hibák történtek, amint hogy az ellenzéki szónokok is elmondták, hogy Debrecenben milyen spekuláció révén vesztek el a milliók. A kormány azonban a fennálló dubiózus követeléseket kiegyenlíti és az ügyet úgy adta ide a főváros elé, hogy *van egy bizonyos aktivum és van egy bizonyos passzivum.* Az egyensúly pedig azt mutatja, hogy alaptőke tulajdonképpen nincsen. A tizenkettes bizottságban is felmerült a kérdés, hogy egy olyan részvénytársaságnál, amelynek alaptőkéje elveszett, lehet-e valamit adni a részvényekért. Mi erre azt mondtuk: nem lehet. A részvényesek azonban azt válaszolták, hogy a részvénytőkét elveszteni ráérnek bármikor is. Ha tehát tényleg akarjuk a Községi Takarékpénztárt, akkor

tiz pengőt meg kell adnunk a részvényekért, mert különben nem tudjuk azokat megszerezni.

Az Egységes Községi Polgári Párt és a Keresztény Községi Párt elhatározta, hogy a maga részéről támogatja a kormányt abban a törekvésében, hogy a közhitelrendszert a Pénzintézeti Központ törvénye alapján megvédi. Ez a két párt elhatározta, hogy ezt a problémát úgy oldja meg, amint azt a törvények megengedik, amint a kormány intézkedik. A Pénzintézeti Központ arra a célra alakult, hogy az ilyen szanálások funkcióit végrehajtsa.

— Arról lehet beszélni, hogy ez az üzlet később rossz lesz, de hogy pillanatnyilag

mindent elkövettünk, hogy az üzlet a főváros érdekeinek megfelelően oldódjék meg.

az bizonyos. A vagyonmérleg szerint az aktivák és passzivák egyensúlyban vannak, de a kimutatás szerint az aktiva több, mint a passziva. A nyugdijak miatt van olyan lehetőség, amely szerint azt mondhatjuk, hogy a főváros itt magára vállal 2,700.000 pengős tételt, amelyből 700.000 fel van véve a vagyonmérlegbe, tehát a főváros csak kétmillót vállal magára. Ez azonban csak virtuális teher, amely

csak akkor mutatkozik effektive, ha az összes tisztviselőket egyszerre végkielégitik és elbocsátják.

Mondjuk, hogy a főváros effektive ráfizeti ezt a kétmilliót és mondjuk, hogy még el fog veszíteni egymillió pengőt. De rosszakaratú beállítás az, amikor hatmillió pengős veszteségről beszélnek.

— Sajnálom, hogy olyan közgazdasági ügyben kell felszólalnom, amelyben nincs ahhoz szerencsém, hogy az egész közgyűlés egyhangúan az én meggyőződésem mellett állana. A magam részéről azonban mindent el fogok követni annak bebizonyítására, hogy nem tévedünk és nem fogunk tévedni, mert

ebből Magyaorrszág egyik legnagyszerűbb intézménye fog létesülni.

Tudom, hogy közreműködésemért sohasem fogok magamnak szemrehányást tenni.

A bankok és a Községi Takarékpénztár

— Felmerült az az aggodalom is, hogy a *zálogleveleknek* esetleges valorizációjakor nagy hátrányba juthat-e a főváros. Alig lehet elképzelni, hogy a magyar törvényhozás külön valorizációt csinálna a bankokkal és az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztárral szemben.* Nem lehet elképzelni a záloglevelek valorizációját a bankokkal szemben a nélkül, hogy a régi adósokra vissza ne menjenek. Ez egyszerűen lehetetlen. Már pedig, ha a záloglevelekre vonatkozólag kimondanák, hogy a pénzintézetek tartoznak mindent visszafizetni,

Budapest összes nagy és kis pénzintézetei egyszerre megbuknának.

— Ha a székesfővárosnak meg lesz a Községi Takarékpénztára, annak nyomában újabb és újabb nagy problémák következnek. Mégis, örülnünk kell, hogy a fővárosnak lesz ilyen intézete, mert így *alkotómunkára vállalkozhatunk. Azért akarjuk most megcsinálni, hogy*

öt esztendő mulva ne kérdezhesse senki, miért nem csináltuk meg, mert hiszen bizonyos, hogy előbb vagy utóbb meg kell csinálni. És nekünk lesz egy pénzintézetünk, amelynek nem az a feladata — és nem is szabad, hogy az legyen a feladata, — hogy a főváros anyagi erejének segitségével leteperni akarja a többi bankokat, mert becsületes nagykapitalizmus nélkül nem lehet előremenni.

— Meggyőződésem, hogy a Községi Takarékpénztár, ha talán egy kicsit szépséghibával születik is meg, *ha talán vöröshajú és talán szeplős is lesz, nagyszerű intézménnyé fejlődhetik.* Miért akadályozzuk meg tehát, hogy Budapestnek legyen egy olyan intézete, amilyennel már más országokban nagyszerű eredményeket értek el. Lesz tehát olyan Községi Takarékpénztárunk, amely

ráfekszik azokra az üzleti ágakra, amelyeket a nagybankok eddig elhanyagoltak, illetve amelyek a nagybankokhoz nem is tartoztak.

Magyarországon az összes nagy- és kis élelmezési vállalatok el vannak zárva a hitel problémájában. A kis- és középiparban abszolut tőke- és pénzhiány van. A nagybankok tehát örülni fognak annak, ha az ő általuk meg nem oldható problémák megoldási terére lépünk. Nem akarom a nagybankokat fenyegetni és nem akarom azt a látszatot kelteni, hogy a főváros nagy anyagi erejével a nagybankoknak akar ezzel az intézettel konkurrenciát csinálni. Az a célunk, hogy a Községi Takarékpénztárt olyan rendszeresen organizáljuk meg, mint ahogy a külföldön látjuk a példákat. Ha ez megtörténik, akkor ezzel

lehetővé tesszük a közüzemek alapitását és finanszirozását,

úgy hogy ezután a megkötött tőkéket a kötvényeknek a külföldi piacokon való eladásával ismét mobilizáljuk.

A vasut és a szamarasok

— Rendkívül nagy elvi jelentőségü és döntő fontosságú körülmény egész bankpolitikánkban az, hogy

nálunk, Magyarországon még nem hozták be a hitelnyujtásnál a revizori rendszert, ami az egész világon megvan.

Nálunk a bankpolitikának az az elve, hogy ha van bankszerü biztositék, akkor a banknak elméletileg semmi köze ahhoz, hogy az adós mit csinál a pénzzel. Ha Magyarországon a mezőgazdaságban behoznánk a könyvviteli rendszert, amint az Amerikában már régen meg van, akkor ez a rendszeres könyvvitel lesz a mezőgazdasági hitelnyujtás alapja. Ezzel megszűnik annak a lehetősége, ami ma meg van, hogy ha egy gazdának a birtokára adnak százezer pengőt, azt, *ha akarja, elkártyázza és eldorbézolja.* A magyarországi gazdasági krizisnek az a főoka, hogy hitelrendszerünk erre az abszolut függetlenségre van felépítve, hogy az adós azt csinál a kölcsön kapott pénzzel, amit akar. Ha mi a Községi Takarékpénztárnál bevezetjük a revizori rendszert, amely oly nagyszerűen bevált a külföldön, akkor

ezen a téren is rendet lehet teremteni.

— Gyerekkoromban vasutat építettek a Dunántúlon. A szamarasok — mert sok négylábú szamár volt abban a kisközségben, amelyben éltem — elmentek a főbíróhoz és azt mondták, hogy

itt vannak a szamarasok, nem kell vasutat építeni.

A főbíró közigazgatásilag elintézte őket, mire természetesen elmasiroztak és két év mulva már ötven szamár volt a faluban, újabb két év mulva pedig kétszáz és minden szamarasnak volt háza, földje. Mindez éppen a vasútépítés következtében, pedig annakidején minden szamaras azt mondotta, hogy a vasútépítés katasztrófát hoz. Ez a helyzet itt is. Ha törik, ha szakad, meg kell csinálni a Községi Takarékpénztárt, mert a jó dolgot okvetlenül létre kell hozni. Félnivalója a Községi Takarékpénztártól senkinek sem lesz.

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

SZAVA SANDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 Budapest, VI, Aréna-út 65

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

Fratrichevich István díszitő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Vállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szobafestő, díszitő és másolási munkákat

skolák helyes vi agitására a g zdaságos
„DURAL" armaturák a legjobbak: :: Képviselet:
FALB NÁNDOR Budapest, V, Városház-u. 6.
TELEFON: 210—05

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

VASUTA GUSZTAV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VII., J zsef-u 79. Telefon: József 324-56

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Köz.,onti iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-82.
Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

MENDE-MONDÁK
a városháza folyosójáról

A szocialisták és a vörös társalgó — Ereky megvédi a fúziót — Hány szál szőre van a nyúlnak? — Hodoló városatyák — Moszjő Kivovits — A két Halász főigazgató

FŐÚRI POMPÁVAL berendezett társalgókat adtak át e héten a közgyülési pártoknak. Most már nem probléma többé, hová vonuljanak vissza azok a csoportok, amelyek bizalmasan akarnak tanácskozni. A tanácskozó szobák elegánsak, ízlésesek és minden kényelmet megadnak az ülésteremben kifáradt városatyáknak. Karosszékek és kanapék tömege tárja ki öblét hivogatóan a pihennivágyók felé. Íróasztalok kínálkoznak azoknak, akik korszakalkotó ötleteiket papírra akarják vetni. Hangulatlámpák diszkrét félhomályt teremtenek azok számára, akiket a harsogó világosság helyett inkább a tompa fények élesztenek ihletre. *Vörös szoba, kék szoba és szürke szoba* sorakozik egymás mellé, ahol mindent *egy színre* harmonizáltak. Mindjárt a megnyitás napján megindult a harc az egyes társalgók birtoklásáért. Kinek a kék a kedvenc színe, kinek a szürke tapéta ejtette meg a szívét, a szocialisták pedig kórusban azt énekelték: „Minek is a *szürke* énnekem, mikor én *a vöröset* szeretem..." Be is vonultak rögtön *a vörös* terembe, majd pedig éjjel az ugyancsak újjonnan berendezett büffében *vörös bort* szürcsöltek.

Stílusosak.

*

A FUZIÓRÓL szóló obstrukciós vitában *úgy hajnaltájban* felszólalt *Ereky* Károly is, hogy érveivel védelmére keljen a bankfuziót célzó javaslatnak. A baloldali szónokok lecsepülő nyilatkozataival szemben *Ereky* nem rejtette véka alá azt a véleményét, hogy ő *testestől-lelkestől hive* az Egyesült Fővárosi részvénytöbbsége megszerzésének. Csupa szépet, csupa zengzeteset sorolt fel a tanács előterjesztésének támogatására.

Ezt a dícshimnuszt természetesen nem hallgathatta türelemmel az ellenzék. Közbeszólásokkal igyekeztek megzavarni *Erekyt*, de nem azért harcok tüzében edzett szónok ő, hogy hagyja magát zavartatni. Amikor egy baloldali hang olyirányban kíváncsiskodott, hogy *miért éppen csak a jó oldalait* sorolja fel a fuzionak, Ereky ezzel vágott vissza:

— Ha valakit bizonyos irányban meg akarok győzni, akkor csak *nem vagyok bolond* felsorolni — az ügy *rossz oldalait!?*...

Az egész közgyűlésen erre olyan jelenség volt tapasztalható, amikor a gyorsírók azt szokták feljegyezni: *Derültség minden oldalon*...

*

UGYANCSAK EREKY mondta el éjszakai beszédében ezt a jóhumorú anekdótát, amelyet ügyesen applikált a „szőnyegen forgó javaslatra.

A baloldalról többen nógatták. Ha megfelel *egy kérdésükre*, akkor elhiszik, hogy neki, aki nagy igyekezettel támogatja a bankfuziót, van igaza. Ereky nem sokáig kérette magát.

— *Halljuk a kérdést!* — kiáltott át a túloldalra.

— Azt mondja meg *mennyibe kerül* valójában az Egyesült Fővárosi részvénytöbbségének megszerzését célzó tranzakció és csakugyan *jóváhagyja-e a kormány* a Községi Takarékpénztár létesítését?

Pillanatnyi csönd után *Ereky* így válaszolt:

— Mórickát kihívta a tanító felelni. Móricka nagy drukkban volt és bizony válaszaiból nem az derült ki, hogy valami tulságosan bemagolta volna a leckéjét. A tanító erre megdühösödött és így szólt Mórickához:

— Még egy kérdést teszek fel. — Mondd meg, *hány szál szőre van a nyúlnak?* Ha erre helyesen megfelelsz, akkor többet nem kérdezek tőled.

Móricka gondolkozás nélkül reávágta:

— Hány szál szőre van egy nyúlnak? *5,642.325...*

— *Honnan tudod?* — kérdezte meglepetten a tanító.

— *Ez már második kérdés* — felelte hidegvérrel Móricka — holott a tanító úr azt mondta, hogy ha tudom mennyi egy nyúl szőrállománya, akkor *többet nem kérdez*...

Harsogó kacaj kísérte *Ereky* adomáját és mindenki arra volt kíváncsi, hogyan viszi át azt a neki feladott kérdésekre. De ő már is folytatta tovább:

— Igy van ez tisztelt baloldal az önök kérdéseivel. Ami azt illeti, vajjon *mennyibe fog kerülni a fővárosnak a tranzakció*, erre csak azt felelhetem, hogy *hatmillió pengőbe semmiesetre sem*, mint ahogy egyesek állítják. Ami pedig a kormányjóváhagyásra vonatkozik, — bocsánat — *ez már második kérdés* és az urak azt mondották, hogy többet, mint *egy kérdést* nem tesznek fel...

*

AZ ÉJSZAKAI ÜLÉSEK bővelkedtek mulatságos epizódokban. *Horváth* Károly különben is egyik legfőbb tréfacsináló és ugratómester, aki egyetlen kedvező alkalmat sem mulaszt el, amikor arról van szó, hogy a bizottsági tagtársait megtréfálhatja. Ezúttal azonban felülmulta önmagát is. Egész éjjel járta a termeket és ahol felbukkant, mindenütt harsány derü kísérte jövetelét. Hajnaltájban benyitott az egyik társalgóba. *Hangos horkolás* köszöntötte, jeléül annak, hogy egyes városatyák az igazak álmát alusszák. Amint körbefutott tekintetével a falak mentén álló foteleken, csakugyan *néhány ismerősének sziluettjét* ismerte fel. Jórészt *fiatalabb* tagjai voltak a közgyülésnek. A nagy mókacsinálóban feltámadt a humoros véna. Eloltotta a villanyt és csendes léptekkel kitávozott. Óvatosan behajtotta az ajtót, amelyre táblácskát függesztett ezzel a szöveggel:

Csendet kérünk!
*Itt **idősebb** urak pihennek!*

*

MOSZJŐ KIVOVITS a körúti coiffeur, városatya és istenben boldogult Vázsonyi Vilmos udvari borbélya e héten „kirohant". Mi az, ami a demokrata közéleti férfiút kizökkentheti megszokott nyugalmából? Az talán, hogy a kerület választópolgárai mérhetetlen adóterhek alatt görnyednek, vagy az, hogy mily nagy rubrika az egyes háztartások büdzséjében a drága közszolgáltatás? Óh nem. *Ilyen távolfekvő problémák nem izgatják őt*, a köz nemes harcosát. Borbély ő, tehát a városházán készülő *borbélyszabályrendelet* az, amely a fantáziáját megtermékenyíti. Ez ellen ágált, ez ellen küzdött Kivovits mester rozsdás fringiájával. Pedig ez a borbélyszabályrendelet nem akar mást, mint, ami minden rendszerető és pedáns embernek az álma, a vágya: *tisztaságot*. Tisztaságot a borbélyműhelyekben. *Tiszta kendőt a vendég álla alá*, tiszta pamacsot és annak a kéznek a legteljesebb tisztaságát, amely csiklandozva járja körül a borotválandó delikvens arcát. Nem kíván egyebet, minthogy kizárják a borbélyműtermekből a *fertőzés veszélyét*. Nem óhajt mást, minthogy tiszta kefe, töredezetlen fésű legyen mindenütt; valamint hogy a közös szivacs és a közös timsó át ne plántálhasson egyik arcról a másikra egy-egy baktérium-gyökeret. Csupa nagyszerű, helyénvaló és már réges-régen szükségessé vált intézkedés. A borotválkozók tömege alig várja, hogy mindez megvalósuljon.

De Kivovits és az összes Kivovitsok éppen *ez ellen harcolnak*. A tisztaság, a higienia ellen? Hát, ha ez az ő felfogásuk, ez a véleményük a kötelező tisztaságról, akkor hogyan merjen valaki bemenni hozzájuk *most*, amikor még nincs érvényben az a szabályrendelet?

A borbélyipartestület a minap tiltakozó közgyülést tartott, amelynek megállapítása szerint bizony *„teljességgel kivihetetlen az, hogy minden vendég teljesen tiszta, használatlan kendőt kapjon"*. Mert ez — mint mondották — egyes borbélyokra egyenesen *katasztrófát* jelentene...

A tisztátlan kendő pedig nem is csak *egyes* vendégekre, hanem *az összesekre* nézve katasztrófát jelent. Vagy ez nem baj!?

Moszjő Kivovits ezen az ülésen „rohant ki." Ő a közéleti borbély túl akarta licitálni egyszerű borbélytársait a tiltakozásban. Ő valami nagy ígérettel igyekezett meglepni kollégáit. Meg óhajtotta mutatni, hogy tudja, mire kötelezi az iparral szemben az a cím, amelyet neve mellé odabiggyeszthet: székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag. Bejelentette hát... hogy ő pedig az egész ügyet... *pártkérdéssé teszi*. Már minthogy pártjában, a demokratapártban oda fog hatni, hogy a demokrata városatyák *egyhangulag tiltakozzanak a borbélyszabályrendelet ellen.*

A higienia ellenesség, mint pártkérdés.

Nem merjük elhinni, hogy a demokrata városatyák jobban ne szeretnék a higieniát, a tiszta borbélykendőt, mint Kivovits úr.

Szerencse, hogy köztük csak *egy a borbély* és a többi mind — *borotválkozó.*

*

HALÁSZ JÓZSI BÁTYÁNKRÓL, a városháza érdemdús főigazgatójáról, aki a közgyülési társalgók és a büffé modernizálásával éppen az elmult héten igazolta be ismét nagyszerű képességeit és reátermettségét, szól az alábbi ének. Mulatságos kis epizód csupán, amelyet azonban érdemesnek tartunk a feljegyzésre. Kapcsolatban van az eset *Serédy* Jusztinián biboros hercegprimás városházi látogatásaival. A hercegprímás a mult hetekben udvariassági látogatást tett *Sipőcz* Jenő polgármesternél. Ugyanekkor akarta felkeresni *Ripka* Ferenc főpolgármestert, aki éppen nem tartózkodott Budapesten. Maga a főpolgármester sajnálta a legjobban, hogy hiába fárasztotta a hercegprimást és igyekezett lehetővé tenni, hogy mielőbb fogadhassa a magas látogatót.

Igy történt azután, hogy a mult hét egyik napján a titkári hivatal jelezte a hercegprimás jövetelét. Pontosan megmondották nemcsak a napot, hanem az órát és a percet is, amikor a primási autó a főpolgármesteri hivatal kapuja elé gördül. *Halász főigazgató újból feltette a fényesre vasalt cilinderét*, éppúgy, mint mikor a hercegprimás a polgármesternél volt látogatóban. Józsi bácsi ekkor *a városháza kapujában állt* ugyanabban az ünnepélyes öltözetben, mint most. Akkor is az volt a funkciója, mint ezúttal, hogy *köszöntse és felkisérje* az ország legmagasabb egyházi méltóságát, ahhoz, akit ő meg akar tisztelni a látogatásával. Hódolattal fel is tessékelte őt *Sipőcz* polgármester ajtajáig, ahol már maga a polgármester állt. A hercegprimás nyájasan megköszönte a kalauzolást *Halász* főigazgatónak, aki megelégedetten távozott.

Ezúttal csak annyiban változott a helyzet, hogy Józsi bátyánknak nem *a régi*, hanem *az új városháza* kapujában kellett figyelő állásba helyezkednie és *nem a polgármesterhez, hanem a főpolgármesterhez* kellett a kacskaringós lépcsőkön felkalauzolni *Serédy* hercegprimást.

Így is történt.

A hercegprimás pontosan megérkezett a jelzett időre. Ekkor Halász főigazgató hódolattal elébe járult, cilinderével nagy ívet írt le és mélyen meghajolt. A primás pedig, miközben nyujtotta kezét, *a szemüvegén keresztül érdeklődő pillantást vetett Józsi bácsira* és mint aki valami érdekeset fedezett fel rajta, derüsen mosolyogva megszólalt:

— Mondja kérem, *nincs önnek a városházán testvére?* Mert igen *nagy a hasonlatosság aközött, aki a multkor fogadott és ön között, aki most fogad!*...

Ezt már Józsi bácsi sem állhatta meg mosoly nélkül és engedve a szerepével járó hivatalos komolyságból, elmondta Őeminenciájának a feltünő hasonlatosság titkát.

A hercegprímás *szivből és jóizűen felkacagott* és még akkor is mosoly cikkázott az arcán, amikor felértek az első emeletre, a főpolgármester hivatalának ajtajába... **Gyuribandi**

Széchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető **hézagmentes padozatburkoló a**
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemű átalakitásoknál ajánlattal díjmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

RIEDER OTTÓ villamos
Alapitatott: 1825. berendezési vállalat műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest, IV. Irányi-u. 20 Telefon: J. 452-37

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZKAROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44. szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—59.

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

FOHN CIPŐÁRUHÁZ
Budapest, VII. ker., Király ucca 9. sz.
ALAPITTATOTT 1898
Dúsan felszerelt raktárt tart: férfi-, női-, gyermek-, luxus- és strapacipőkben. Városi tisztviselőknek kedvezményes árak.

Radiatorokat és kazánokat
központi fűtésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR
R.-T.
Budapest X. ker. Gyömrői-út 76. sz.
Telefon: József 390-34 és 350-88

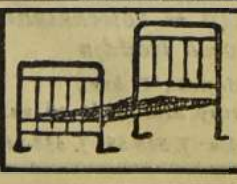
HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—97.

TELEFON: J. 395—78 **KLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

A főváros 96 millió pengő közmunkával segíf az iparon és a munkanélkülieken

A munkálatokat rövidesen megkezdik és az év végéig mindent el akarnak végezni

A polgármester szokásos félévi jelentésében, — amelyet a multhetekben küldött fel a belügyminiszterhez, — külön fejezetet szentel a budapesti szociális nyomorúságnak és hangsúlyozottan mutatott rá a munkapiac romlása következtében jelentkező *fokozódó munkanélküliségre* és az ezzel kapcsolatos állapotokra.

A főváros vezetőségét, a törvényhatóság minden pártját, de elsősorban a közgyülés élén *Ripka* Ferenc főpolgármestert élénken foglalkoztatja a kérdés, hogyan lehetne ezeken a bajokon enyhíteni.

miképen tudnák a munkaalkalmakat szaporítani.

Ez a cél vezette a törvényhatóságot az idei költségvetés összeállításánál is, amikor, talán erején felül, szavazott meg olyan munkákat, olyan építkezéseket, amelyekkel a munkások és az iparosság foglalkoztatását, a termelés fokozását akarja elérni. A húszmillió dolláros külföldi kölcsön felvételénél is egyik főszempont volt ez és a lakásinség enyhítése mellett, ez a cél vezette a főváros elhatározását a lakásépítési akció megindításánál is.

Az általános csatornázási munkák megindítása és fokozása, a központi élelmiszer-nagyvásár, a kerületi piacok létesítése, a közvágóhidak és vásárok átépítése, az elektromosművek, a vízművek fejlesztése, a fokozott útépítés, amelyek az idei költségvetésben szerepelnek,

mind olyan tételek, amelyekből úgy az ipar, mint a munkástársadalom helyzetének javulása várható.

Mivel a közmunkák nagyrészének megindítása, illetve végrehajtása késik, a mult napokban a munkásérdekeltségek képviselői társaságában a törvényhatósági bizottsági tagok közül többen felkeresték *Folkusházy* helyettes polgármestert és arra kérték, hogy *ezeket a munkálatokat mielőbb indittassa meg.* Ugyancsak foglalkozott ezzel a kérdéssel az *Egységes Községi Polgári Párt* több értekezlete is, ahol *Becsey* Antal és mások sürgették a tervezett közmunkák mielőbbvaló megindítását.

A helyettes polgármester teljes mértékben átérezte a kérdés sürgősségét és

az egyes ügyosztályokat felszólította, hogy tegyenek jelentést azokról a közmunkákról, amelyek elvégzésre várnak.

Adatokat kért Folkusházy alpolgármester arra vonatkozólag, hogy milyen munkákat kezdtek el és mikor várható a még el nem inditott teendők végrehajtása.

Az ügyosztályok jelentése be is érkezett és azok szerint

96,322.000 pengő az az összeg, amelyet a főváros ebben az évben közmunkákra, építkezésekre költ.

Ez az óriási összeg, amely az ipar és kereskedelem csatornáin a főváros gazdasági vérkeringésébe jut, kétségtelenül *igen jótékonyan fogja éreztetni hatását, s lényegesen enyhíti majd azokat a panaszokat, amelyek hangossága például nemrégiben szükségessé tette azt, hogy a szociálpolitikai ügyosztály a köznyomor enyhítésére ezerrel szaporítsa a napi ingyenes ebédek számát a kerületi népkonyhákon.*

Az idén végrehajtandó közmunkák a következők: 1. Városházi automata-központ 380.000 P. 2. Útépítésekre a kerületekben 1,400.000 P. 3. Új utakra 4,700.000 P. 4. Vízépítési munkálatok hegyekben 730.000 P. 5. Vízépítési munkálatok 2,200.000 P. 6. Csatornázások 285.000 P. 7. Csatornázások 1,710.000 P. 8. Kertészeti munkálatok 140.000 P. 9. Kertészeti munkálatok 259.000 P. 10. Laktanyák tatarozása 397.000 P. 11. Laktanyák tatarozása 90.000 P. 12. Templom- és plébániaépítés 342.000 P. 13. Templom- és plébániaépítés 1,942.000 P. 14. Folytatólagos laktanyaépítkezés 1927-ből 129.000 P. 15. Folytatólagos templomépítkezés 1927-ből 98.000 P. 16. Autóbuszbeszerzések, garageépítkezés, ezzel kapcsolatos műhelyépítésekre 12,000.000 P. 17. A Beszkártnál 40 kocsira 2,000.000 P. 18. Áramátépítőtelepre 2,000.000 P. 19. Új óvodákra 350.000 P. 20. Uj elemiiskolákra 1,650.000 P. 21. Az óbudai piac megépítésére 600.000 P. 22. Marhavásártér-építkezésre 2,000.000 P. 23. Sertésvásár-építkezésre 2,400.000 P. 24. Központi csarnokok építkezése 1,100.000 P. 25. Krisztina-téri piac építkezése 600.000 P. 26. Vágóhídon különféle javítások 150.000 P. 27. Állategészségügyi telepen javítások 90.000 P. 28. Vásárcsarnokokban javítások 70.000 P. 29. Műcsarnok kibővítése 30.000 P. 30. A Róna uccai bérház megépítése 1,400.000 P. 31. A Németvölgyi uton egy pavillon megépítése 1,056.000 P. 32. Kisfaludi uccai bérház megépítése 865.000 P. 33. Bankházak építése körüli rendezések 872.000 P. 34. Anya- és csecsemővédők berendezése 236.000 P. 35. Dandár uccai népfürdő megépítése 1,300.000 P. 36. Új szegényház építése 1,400.000 P. 37. Balaton uccai leányárvaház építése 130.000 P. 38. Csend ucca rendezése 104.000 P. 39. Simor ucca rendezése 93.000 P. 40. Népházi raktár építése 6000 P. 41. Kórházak tatarozása 813.000 P. 42. Madarász uccai csecsemőkórház építése 640.000 P. 43. Kerepesi úti temetőben építkezés 61.000 P. 44. A X. ügyosztályban (közegészségügy) előkészítés alatt álló tatarozások 1,100.000 P. 45. Iszapfürdő és vendéglőépítés 320.000 P. 46. Az Elektromos Művek építkezése: ide tartoznak az elektromos gépek és különféle gépházak építése, valamint a Vízművek beruházási akciója. Részben előkészítés, részben végrehajtás alatt 34,000.000 P. 47. Vízcsőfektetések 500.000 P. 48. Az Elektromos Műveknél áramvezetékek lefektetése, különféle városrészekbe az áramnak elvezetése és bekapcsolása 5,300.000 P. 49. A gáznak a Svábhegyre való felvezetése 340.000 P. Összesen 96,322.000 pengő.

Úgy értesülünk, hogy

az egyes munkálatokat rövidesen elkezdik

és az év végéig a lehetőség határáig elvégzik mindazt, amit emberi erővel lehet.

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST
Horthy Miklós-út 152. szám
Telefonszám: József 381-78

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILAGYI
építőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon Teréz 296-51 és 290-78.

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

Hirmann Ferenc tömöntőde, rézárugyár
Budapest, VII., Csányi-ucca 7-9. Telefon: József 460-49
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rezsülyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök stb. továbbá „Pax" szab. kézi tüzoltó készülék stb.

Dénes Aladár okl. gépeszmernök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korál-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörfyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. **RUMBOLD B. FIAI** Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, díszítések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95.

CZIGLER JÁNOS
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készítése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Telefon: József 368—24
BUDAPEST, VIII. ker., Koszorú ucca 12

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesujfalu.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorositó gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

MURARÓ JÁNOS gummijavitó üzem **BUDAPEST**
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

Zsiros Károly okl. gépészmérnök
Ujj Gyula tanár
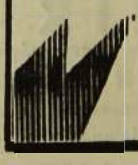
fütési és hőtechnikai tervező irodája
Budapest, I. ker., Horthy Miklós út 96. sz.
Telefon: J. 348-83, J. 453-14

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bőrmellénygyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Kő. tisztviselőknek engedmény!

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllamezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-Interurban T. 223-06.

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

Schönfeld és Paudits
accumulátor és mechanikai üzem
Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerü javitása, valamint autó önindító és világitás javitása
VII., Damjanich ucca 9. szám. Telefon: J 449—25.

MAKOVSKY FERENC
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII. Abonyi-u. 4. TELEFON: J. 381-17

„PALATINUS"
EPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 121-45
Budapest, V., Rudolf tér 6.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

Csődöt mond a VII. kerületi elöljáróság adminisztrációja a zsúfolt székház miatt

Halaszthatatlanul sürgős az új székház megépítése, amely nem várhat a kerület kettéosztásáig — Hamvassy István kerületi előljáró súlyos panaszai

Rákosfalvát a X. kerülettől a VII. kerülethez csatolják

A VII. kerületi elöljáróság épületének kérdése már évek óta foglalkoztatja a főváros vezetőségét. Alig van hét, hogy valamilyen formában szó ne esnék azokról a tűrhetetlen állapotokról, amelyek a bérházból lett elöljárósági épületben vannak. Az épületben ugyanis minden átalakítás nélkül használtak fel kamrákat, fürdőszobákat és előszobákat irodáknak. Egy-egy ablaknélküli, köves padozatú, csempés falú fürdőszobában három-négy tisztviselő szorong. *A 200.000 lakost számláló VII. kerület hivatalait*

a kommün költöztette át a régi székházból a Csengery ucca és Dob ucca sarkán levő épületbe.

ahol azelőtt a Budapesti Betegsegélyzőpénztár hivatala volt. Az épületet, mióta megépült, sohasem tatarozták, minden restaurálás nélkül hurcolkodott be az elöljáróság a már akkor is erősen leromlott épületbe, amelyet azóta se hoztak rendbe. Ma már tehát egészen tűrhetetlenné vált a helyzet, úgy a benne dolgozó tisztviselőkre, mint az ügyes-bajos emberek ezreire, akik ott megfordulnak.

A VII. kerületet közvetlenül érintő székházprobléma dolgában felkerestük

Hamvassy István elöljárót,

aki a következőkben ismertette a *Fővárosi Hirlap* számára az Erzsébetváros keserves panaszait:

Veszedelem a tisztiorvosok előszobájában

— A polgárság kifakadásait és panaszkodását teljesen átérzem és minden tekintetben méltányosnak tartom. A statisztikai adatok és iktatószám szerint, de egyéb tekintetben is az előző évekhez képest *megsokszorozódott az ügyforgalom.* Az újabb belügyminiszteri rendeletek végrehajtása, a választás összeírásával kapcsolatos munkák, úgy a személyzetnek, mint a kézbesítőknek olyan rengeteg munkatöbbletet jelentenek, hogy

a felszaporodott teendőket a személyzet szaporítása nélkül lehetetlen restancia nélkül elvégezni.

De ha a tanács kirendelne is nagyobb személyzetet, *a helyiségek oly szükek, hogy ott több tisztviselőt elhelyezni lehetetlen.*

— A forgalmi- és kereskedelmi adó, általában *az adókezelés fokozottabb intézésére is nagyobb személyzetet kellene alkalmazni, de erre sincs lehetőség helyiséghiány miatt.* Különösen rá kell mutatni azonban a kerületi orvosok lehetetlen hivatali elhelyezésére is. A kerületi tisztiorvosi hivatalban egyetlen szűk előszoba van, ott zsúfolódnak össze a felek. Itt vannak egyrészt,

akik ragályos betegektől jönnek, fertőtlenítést vagy piros cédulát kérve, és azok is, akik csecsemőket hoznak beoltás végett, vagy akik halottat jelentenek be.

Ez egymaga olyan tűrhetetlen állapot, amin sürgősen segíteni kell.

— *Állandó tumultusok vannak a hatósági bizonyítványok kiadásánál is.* A szegénységi, helyhatósági és egyéb bizonyítványokért jelentkezők, a segélykérőkkel együtt egyetlen kis előszobában zsúfolódnak, vagy a nyitott folyosón várakoznak. Naponként legalább 120 az új jelentkező, *a különböző bizonyítványokból naponta közel 200-at adnak ki.* Ez a felszaporodott munka legalább öt új tisztviselő alkalmazását tenné szükségessé, különösen most, mikor

a belügyminiszternek a hatósági bizonyítványok kiadását szabályozó legújabb rendelete a réginél sokkal nagyobb körültekintést ír elő

és elrendeli, hogy a helyhatósági bizonyítvány kiállításához az adóhivatal és a kerületi orvos közbejöttét is igénybe kell venni. Lehetetlen állapot, hogy munkaerőhiány miatt most egy-egy fél egész délelőttjét álldogálással töltse el. Lehetetlen az is, hogy *8 nap teljen el, amig sikerül a kért bizonyítványhoz jutnia.* Mindezt pedig a helyiségek és a munkaerők hiánya idézi elő.

— A *kezelőtisztek* is csak alig tudják a felhalmozódott munkát ellátni. A kerületnek 200.000 lakosa van, az elöljáróságon pedig *összesen csak négy kezelőtiszt*, akiknek fejenként naponta legalább 80—90 aktát kell elintézni.

— A *hagyatéki eljárás* megszigorítása következtében is, amikor a kezelőtisztek fegyelmi felelősséggel is tartoznak érdemi munkájukért és a határidők betartásáért — a késedelmes elintézést ugyanis szigorú pénzbírsággal sújtjuk — *szükséges volna a személyzet kiegészítése és megfelelő elhelyzése.*

Ha majd kettéosztják a kerületet...

— Nem helytálló az a feltevés, hogy a tervezett új kerületi beosztásig, illetve a nagy terjedelmű VII. kerület kettéosztásáig nem lehet megállapítani, hogy mekkora hivatali épület kell. Elsősorban

a kerület szétválasztását nem lehet úgy megoldani, hogy az elöljáróság közigazgatási személyzetét is egyszerűen kettéosztják.

Nem segítenének a panaszokon, nem javítana a helyzeten, ha ugyanaz a személyzet maradna a jövőben is és csupán annyiban változna a helyzet, hogy amíg eddig egy helyen intéződtek a dolgok, a jövőben ez két hivatalban történnék. Az elöljáróság közigazgatási személyzete ma is oly kevés, hogy arra szükség lesz a régi kerületben, *az újonnan alakítandó kerületnek új tisztviselői karral kell majd dolgozni.* A kerület szétválasztásával egyébként nem lesz sokkal kisebb a belőle alakított újabb kerület sem, mert

arról van szó, hogy Rákosfalvát, amely a VII. kerülettel határos s Zugló természetes folytatását teszi, a X. kerületből, ahova most tartozik, a VII. kerülethez, illetve a VII. kerület külső részéből alakítandó úi kerülethez csatolják.

— A határvonal, elképzelésem szerint *az Aréna út, vagy a Stefánia út lenne.* Igy tehát a belső VII. kerület elöljárósági épülete nem lehet másutt, mint azon a környéken, ahol most van, az *új kerület számára pedig a külső területen kell majd új székházat létesíteni.* De ha a szétválasztás folytán az új kerületi székházban akadnának is majd megüresedő helyiségek, nem lesznek feleslegesek, mert felhasználjuk azokat olyan intézmények befogadására, amelyeknek egyébként is szoros kapcsolatban kell lenni a kerületi elöljárósággal. *Azt a tervet, hogy a VII. kerületet a területén levő három kerületi adóhivatal körzetének megfelelően három részre osztanák, képtelenségnek tartom.*

— A kerületi székháznak, méltóképpen reprezentálni kell a székesfőváros adminisztrációját, hiszen köztudomású, hogy a polgársággal való közvetlen érintkezés csaknem teljes egészében a kerületi elöljáróságokon át történik. *Az épületnek tehát monumentálisnak kell lenni.*

— Hogy az új székház melyik helyen épüljön, a most kombinációba vett telkek közül, az teljesen irreleváns, mert mindegyik aránylag kis távolságra van egymástól. Mint tudjuk,

az elöljáróság céljára már 16 éve van fenntartva a Hársfa ucca, Dob ucca és Csengery ucca közötti nagy telekkomplexum.

Szó van továbbá a *Dohány* ucca és *Nyár* ucca sarkán levő épületről, amelyre vonatkozóan a *Magyar Általános Ingatlanbank* tett ajánlatot, a harmadik kombinációba vett hely az *Akácfa* ucca és *Dob* ucca sarkán levő alapítványi épület telke. Ezek közül azonban *a legalkalmasabbnak látszik a mostani elöljárósági épület tőszomszédságában levő elsőnek említett telek*, amelynek fölépítésére *a Stabil részvénytársaság tett ajánlatot olyképen, hogy a fővárosnak befektetési összegről sem kell gondoskodni.*

— A kivitel módja, illetve a financiális kérdések megoldása a tanács és a törvényhatóság feladata, minthogy azonban magánajánlatok is vannak, *a székház létesítése nem látszik kivihetetlennek.* Meg vagyok *győződve arról*, hogy a közgyűlés és a tanács egyaránt megértéssel lesznek a VII. kerület sürgető kívánságával szemben és belátják a mai állapot tarthatatlanságát. Akárhol épül meg az új székház, akármilyen formában, ez másodrendű kérdés. A fontos az, hogy mielőbb elkészüljön, mert a közigazgatási reform végrehajtásáig ezt a kérdést elodázni nem lehet.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

WAGNER LAJOS
építész, építőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépítés.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fűtés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vízvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépműhely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javítása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamók és indítók javítása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

FISCHER HENRIK
épületfakereskedő
Telefon: J. 623—09.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

TÓTH SÁNDOR
autógummi és gummiheveder gőzvulkanizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

PAULUS PÁL UTÓDA
Készít: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javítását és tekercselését
FLEISCHER FERENC elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON J. 325-34.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ — Telefon: L. 914—23
Elvállal mindennemű kovács, kazánkovács, gép és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbíró- és Üteg ucca sarok.

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemű kőiparagó munkát.

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

Magyar Királyi Osztálysorsjáték
80.000 sorsjegy 40.000 nyeremény
Minden második sorsjegy nyer!
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
500.000
azaz egy félmillió pengő
Jutalom és nyeremények készpénzben:
300.000 200.000 100.000
50.000 40.000 30.000
25.000 20.000 15.000
stb. stb. pengő összesen több mint 6 millió pengő, mely összeget készpénzben kifizetik.
Huzás április 14-én kezdődik!
Az I. osztályu sorsjegyek hivatalos árai:
Nyolcad 2 1/2 pengő | Fél . . . 10 pengő
Negyed . 5 pengő | Egész . . 20 pengő
Sorsjegyek az összes árusitóknál!

Kétszázezer vagón szemetet árvereznek el a városházán

Értékesítik a szentlőrinci szeméthegyeket, amelyek negyven hold területet borítanak el — Az árverezők talajjavításra használják fel a harminc év alatt felhalmozódott szemetet

A portalan szemétgyüjtés, a szemétégető-telep létesítése évek óta egyre halasztódik, egyre késik. Ezalatt Budapest határán túl, Pestszentlőrinc és Kispest között, ahol a szemét birodalma van, egyre nőnek a salakhegyek, s vége-láthatatlan vonatok viszik ki napról-napra a milliós nagyváros hulladékát. A rengeteg szeméttömeggel lassankint nem tudnak mit kezdeni és ma már az a helyzet, hogy két fejlődő népes város, Kispest és Pestszentlőrinc haladásának vetnek gátat, sőt azt lehetne mondani, hogy több környékbeli telep és község már

a szeméthegyből nőtt ki és közel 40 katasztrális hold az a terület, amely értéktelenül és felhasználhatatlanul hever a szemét alatt.

Ezenkívül évről-évre *újabb területek válnak használhatatlanná az egyre jobban halmozódó szeméttömeg miatt.*

A főváros vezetőségét évtizedek óta foglalkoztatja a szemét problémája, amely egyben problémája lett az összes európai nagyvárosoknak is. A német nagyvárosok, csaknem kivétel nélkül, berendezkedtek a *szemétégetésre*, s a germán ötletesség aranyat csinál a szemétből. Több izben mi is megírtuk már, hogy nagyszerű téglát, műbazaltot, útburkoló anyagot stb. állítanak elő a hulladékból a szemétégető kohók útján. Nálunk mindez felhasználatlanul halmozódik és *értéktelenné tesz értékes földterületeket.* A pesti szemét tudvalevően feltöltésre sem alkalmas, mert évtizedekig erjed, a szentlőrinci szemétbányák pedig *évek óta állandóan füstölögve égnek a szeméthegyek belsejében támadt gáz öngyulladása miatt.*

A közelmultban érdekes ajánlat érkezett a fővároshoz a szemét-probléma megoldására. Az ajánlat szerint egy vállalkozó

hajlandó a szeméthegyeket elfuvarozni, ha a főváros ehhez segédkezet nyujt.

A vállalkozó a szemetet *szikes talajok megjavítására használná fel.* Időközben a főváros a földmivelésügyi minisztérium laboratóriumában megvizsgáltatta a régi szeméthegyek anyagát és az eredmény az volt, hogy a földszerű, fekete, humuszos anyag *talajjavitásra tényleg alkalmas.* A főváros tekintettel a földmivelésügyi kormány talajjavító akciójára, amellyel közel 1,00.000 hold szikes területet akar termőfölddé átváltoztatni, felajánlotta erre a célra a szeméthegyeket, de

a válasz elutasító volt, mert a felhasználható mennyiség a kormány céljaira kevés.

Ekkor jött az előbb említett magánajánlat, amely szerint vállalják a régebbi szeméthegyek elszállítását, sőt esetleg valami kis összeget is hajlandók megtéríteni a fővárosnak.

Mielőtt a magánajánlat felett megtörtént volna a döntés, a főváros tanácsa *nyilvános pályázatot is hirdetett a szeméthegyek anyagának elszállítására,* amely március 28-án, szerdán, délelőtt 11 órakor jár le.

A köztisztasági ügyosztályban érdeklődtünk az érdekes versenytárgyalási hirdetmény várható eredményei iránt. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa erre vonatkozólag a következő felvilágosítást kapta:

— Az ügyosztálynak az ötletet a versenytárgyalás meghirdetésére kétségtelenül egy magánajánlat adta meg. Azt gondoltuk, hogy ha egy magánvállalkozónak érdemes a szemét elszállítása és felhasználása,

talán akad több hasonló ajánlat is s ez esetben nagyobb területek is felszabadulnának, amelyeket később értékesíteni lehetne.

— A 30 év előtti, vagy még ennél régebb szemétlerakódásból származott szeméthegyekről van szó. Földszerü, 15—20 méter magas dombok ezek, nyáron buja gazzal benőve. Az anyagvizsgáló intézet megállapítása szerint a csaknem humusz-jellegű anyag *kiválóan alkalmas talaj-nemesitésre.* Összesen *200.000 vagón szemét elszállítására szól felhivásunk.* A főváros segédkezet annyiban nyujtana, hogy 2000 folyóméter hosszú vasúti vágányt, a mozdonyokat, illetve a vontatást, az elektromos áramot, vizet pedig önköltségi áron bocsátana rendelkezésre. A szemetet a Soroksárpéteri, illetve a kőbányai pályudvaron át szállítaná el, maguk a vasuti kocsik pedig bejárhatnának egész a szeméthegyekig.

— Ha a hegyeket tényleg elszállítanák, számottevő összeg térülne meg azáltal is, hogy

40 katasztrális hold szabadulna fel, amelyet parcellázás útján lehetne majd értékesiteni

és nagy mértékben elősegítené Kispest, Pestszentlőrinc, illetve Soroksárpéteri kiépülését is, aminek most a szemétdombok határozottan gátat vetnek.

A különös versenytárgyalás iránt *máris van érdeklődés és a szeméthegyek körül az elmult héten szakemberek, vállalkozók egész sora jelent meg.* Megszemlélték az ajánlott „árut", vizsgálták a szemétbánya kincsét, s nem valószínütlen, hogy Budapest, ha nem is oly módon, mint Berlin, vagy Köln, de mégis csak „pénzt csinál a szemétből".

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Szövetkezeti Szemle májusi száma *Pártos* Szilárd szerkesztésében rendkívül gazdag tartalommal megjelent. A lap cikkeit, illetve nyilatkozatait dr. *Borbás* Gáspár ügyvezető igazgató, *Jeszenszky* Pál udv. tanácsos, dr. *Éhn* Kálmán, dr. *Őrffy* Imre és *Frühwirth* Mátyás stb. irták. A lapot még számos cikk és rovat egészíti ki.

A Budapest—Lipótvárosi Takarékpénztár R. T. a napokban tartott rendes közgyülése a 95.899.97 pengőt kitevő tiszta nyereségből 1.40 P — 7% (tavaly 6½%) osztalék kifizetését határozta el. Az esedékes szelvény e hó 24-től kezdve kerül az intézet pénztáránál kifizetésre.

A Magyar Kereskedelmi Hitelbank — Schopper J. G. Rt. e hónap 21-én tartott közgyülése *Schreyer* Endre dr. vezérigazgató előterjesztésére elhatározta, hogy a múlt üzletévi 305.214.13 P tiszta haszonból folyó évi március hónap 22-től kezdődőleg részvényenként 12%, vagyis 6 P (a tavalyi 11 százalékkal szemben) *osztalékot* fizet.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

KOCSNER ANTAL
épület és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfütési berendező
Budapest, II., Retek ucca 2
TELEFON T. 216-76

FISCHER ZSIGMOND
épületfakereskedő
Budapest, Kerepesi-út 23
Telefon: József 310—89
Gyár: X., Asztalos Sándor-u. 5
láda-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára
Bérmunkát vállal

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula
Budapest, III. Bécsi út 85
Telefon: T. 113-44

DÉLBUDAI
ÉPITÉSI ANYAG KERESKEDÉS
Budapest, I. ker., Fehérvári-út 11. Telefon: József 349-23.
Mész — Kátránytermékek — Cement

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 595—53.

FÜRST LAJOS
épület- és díszmübádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező
Budapest, VII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17.

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 913-11
BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

Ellentálló képességénél fogva a magyar viszonyoknak legjobbak a
RÁBA automobilok autobuszok pótkocsik
RÁBA köztisztasági járművek
MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R. T.
V. Deák Ferenc ucca 18.
Telefon; T. 243—00 és L. 979—49.
A legjobb specialis anyagból készült magyar aut.mobil hordóképessége 3 és 5 tonna.

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépitő vállalat építési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret. Épületvasalás. Butorveret.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

HOCHHAUSER ISTVÁN
épület-üveges
Telefon: 294—45
Budapest, II., Fő-ucca 11.

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII, MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Allandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt élaragott lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogéncforrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat BUDAPEST, VIII., BÉKES-UTCA 1. SZ
Omnia Mozgóval szemben) Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

A légzőszervek bántalmainál Asthma Emphisema esetén biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
építőmester, építési vállalkozó Telefon: J. 318-06. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 83.

ILKOVITS J.
központi fűtések és vizvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST VI, ANDRÁSSY ÚT 92,
TELEFON: Teréz 212-07.

LISKA BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 2.
Telefon: József 898—00.

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, X. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Budapest modern központi piacot teremt az ország gyümölcs- és főzelékexportja számára

Vajna Ede tanácsnok nyilatkozata a tranzitókereskedelem fejlesztéséről és a fogyasztásiadó beszedésének új módjáról — Staub Elemér nyugalmazott államtitkár Budapest export törekvéseiről

A *Fővárosi Hirlap* adott hírt elsőnek azokról a nagyszabású tervekről, amelyek megvalósításával *Vajna* Ede tanácsnok *nemcsak a főváros közélelmezési helyzetét akarja* még a békebelinél is magasabb színvonalra emelni, hanem arra is törekszik, hogy tökéletes berendezéseink, mintaszerű alkotásaink segítségével

Budapestet a transitó kereskedelem gócpontjává tegyük

és a nemzetközi élelmiszerkereskedelemben ahhoz az előkelő és vezető pozicióhoz juttassuk, amely szerencsés földrajzi helyzeténél és természetadta előnyeinél, nagyszerű közlekedési lehetőségeinél, s annál a kiváltságos helyzeténél fogva, hogy egy modern agrár-ország fővárosa, megilleti.

Részletesen ismertettük a marha- és sertésközvágóhidak, a sertés- és marhavásárok, valamint a ferencvárosi kereskedelmi kikötő mellé tervezett

élelmiszer-nagyvásár telep

grandiózus terveit, amelyeket mind a tranzitó-kereskedelem és az export szolgálatába kívánnak állítani. *Vajna* tanácsnok tervei a kereskedelem és mezőgazdaság széles rétegeiben élénk visszhangot keltettek és nagy örömmel üdvözölte azokat a *Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara is,* amelynek területét a budapesti piac legközelebbről érdekli.

Az élőállat-, hús-, zsír- és baromfipiac fellendítése mellett különös gonddal foglalkozik a főváros közélelmezési tanácsnoka

a főzelék-, zöldség- és gyümölcs-piac kérdésével

is és a most vidéki városokban, alkalmatlan körülmények között lebonyolódó *gyümölcs- és zöldségexport központjává is Budapestet akarja avatni.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa egyébként arról is értesült, hogy *Vajna* Ede tanácsnok erre vonatkozó hatalmas terveinek nagy elaboratumba való foglalásán dolgozik, amelyet rövidesen az illetékes körök elé fog terjeszteni. Felkerestük a tanácsnokot, hogy terveiről megkérdezzük,

Vajna Ede tanácsnok

a következőket volt szives elmondani a *Fővárosi Hirlap* számára:

Főzelék és gyümölcspiac Budapesten

— A főzelék és gyümölcs exportpiacának Budapestre vonatkozó koncentrálásával tényleg foglalkozom. Erre vonatkozólag részletes előterjesztést fogok készíteni, amelyen most még dolgozom, de azt hiszem rövidesen elkészülök vele. Ebben az előterjesztésben rámutatok azokra a szempontokra, amelyek plauzibilissé teszik, hogy az ország jelentékeny gyümölcs- és főzelékexportjának is

Budapesten kell megfelelő, modern központi piacot teremteni.

Előterjesztésemet az illetékes bizottságok, majd a törvényhatóság elé terjesztem, de nem mulasztom el meghallgatni a mezőgazdasági és kereskedelmi érdekeltségek véleményét sem és nem lehetetlen, hogy e *fontos ügyben több ankétet is tartunk.*

— Ezzel a kérdéssel függ össze természetesen a főváros új élelmiszer-nagyvásár telepének létesítése. Ez sokkal szélesebb bázisra kívánja fektetni a főváros élelmezését, mint amilyen bázison eddigelé mozgott. Ennek az élelmiszer-nagyvásár telepnek a létesítésénél nemcsak arra gondolunk, hogy a főváros élelmezését ellátó kereskedelmi szervezet az eddiginél kényelmesebb, bőségesebb, megfelelőbb elhelyezést és otthont találjon, hanem arra is, hogy az élelmiszer-nagyvásár telepnek

magába kellene foglalnia azt az élelmiszer-nagykereskedelmet is, amely eddig a fővárost elkerülte és amely eddig a vidékről közvetlenül a külföldre exportált.

— Az élelmiszer nagykereskedelmet bekapcsolni kívánjuk, a főváros ellátásába és a főváros gazdasági életébe. Ezzel nemcsak azt biztosítjuk ,hogy a főváros szükséglete mindenkor bőségesen fedezve lesz, hanem azt is, ami még ennél is fontosabb, hogy

a vásári áralakulás. árhullámzás sokkal stabilabb képet fog nyújtani, mint amit eddig nyújtott.

Ez a szempont vezetett az új vásártelep kereteinek megkonstruálásánál.

Miért kerüli Budapestet az export?

— Ez a tervezett nagyvásár azt a célt kívánja szolgálni, hogy egyrészt a főváros élelmezését, élelmiszerfelhozatalát megnöveljük és meggyorsítsuk, másrészt pedig, hogy

az élelmiszer ágazatban a tranzitó kereskedelmet megteremtsük.

Ha ezt sikerül megvalósítani, akkor a főváros élelmezését újabb korszak elé állítottuk, mert akkor

a főváros tényleg az ország mezőgazdasági termelésének export-központja lesz.

amely a főváros élelmezésének egészen új perspektivákat fog nyujtani az eddigi helyzettel szemben.

A fogyasztási adó beszedésének új módja

Az exportvásárok létesítésével kapcsolatban megemlítettük *Vajna* tanácsnok előtt a *kereskedelmi érdekeltségek mozgalmát,* amely szerint a fővárostól azt kívánják, hogy — miután a kormány a húsfogyasztási adó eltörléséhez nem nem járult hozzá, —

az eddigi darabszám helyett súlyszerint szedje be a fogyasztási adót.

s egyidejűen teljesítse azt a kérelmét a húsiparosoknak, hogy az exportált zsír után a fogyasztási adót visszatéríti.

Vajna tanácsnok erre a következőkben válaszolt:

— A magam és a közélelmezési ügyosztály részéről az érdekeltségek mindkét kérését *méltányosnak tartom.* A közélelmezési ügyosztály ilyen értelemben foglalt állást már korábban is és most, hogy a fogyasztásiadó kérdése eldőlt, *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnoknál újból megsürgettem az elintézést, amelyből

a fővárosnak semmiféle anyagi kára nem származhatik.

— Ezzel szemben, hogy a budapesti húsiparos akár vidékre, akár pedig külföldre szállíthassa sertéstermékeit, annak előfeltétele, hogy a termékek, így tehát a sertészsír mentesíttessék a budapesti fogyasztási adó alól, mert az adóteher a drágább árt eredményezi, ez pedig *a budapesti zsír külföldi versenyképességének rovására megy.*

— Köztudomású, hogy a pesti piacon feldolgozásra kerülő sertések sokkal több zsírt szolgáltatnak, mint amennyi a helyi szükséglet. Ha tehát ezt a zsírt nem tudják kellően értékesíteni, ennek vagy az a következménye, hogy kevesebb sertést vágnak, kevesebb hús kerül a piacra, s így

a hús árát terhelik meg az eladatlan és felhalmozott zsír költségeivel.

s így drágítják meg akaratlanul. A közönség és a helyi fogyasztás érdeke is ezek szerint az, hogy *az export zsírt a fogyasztási adótól mentesítsék.*

— A pénzügyi ügyosztály tudomásom szerint szintén hajlandó valamilyen formájú enyhítésre s ez a rendezés valószínűleg rövidesen megtörténik.

Staub Elemér ny. államtitkár, a budapesti élelmiszer-exportpiacról

A budapesti élelmiszer-exportpiac kérdéséről nyilatkozott

Staub Elemér ny. h. államtitkár

az *Egységes Községi Polgári Párt* törvényhatósági bizottsági tagja, a *Duna—Tiszaközi mezőgazdasági kamara* alelnöke is, aki a következő álláspontot képviseli:

— A kérdésnek sarkpontja nemcsak a gazdasági, hanem a szociális, de igen nagy jelentőségű, az egész ország megzőgazdasága és közgazdasága szempontjából is.

Magyarország mezőgazdasága ma kritikus időket él át.

amelyek nem az országnak mai termelési rendszerében leledzenek, — mert az ország mezőgazdasága mindent elkövet az intenzívebb termelés céljából, — de leledzik abban a *lehetetlen politikai konstellációban, amelyet a trianoni béke zúditott ránk,* amelynek következtében valamennyi állam lehetetlen gazdasági helyzetbe kerülvén, arra törekszik, hogy elzárja határait mások előtt, *csak önmagát lássa el és felesleges árait a szomszédos államokra rá tudja tukmálni.*

A saját erőnkből kell kiépítenünk azokat az útakat, amelyekkel a világszintet el tudjuk érni.

— Ezeknek a kérdéseknek kétféle szempontból van szociális vonatkozásuk, részben a lakosság foglalkoztatása, részben a közellátás tekintetében. *Tehát*

nem tisztán a főváros szempontjából kell ezt a kérdést tárgyalni.

hanem messze tekinthető, nagy távlat szemelőtt tartásával. Mert *a fővárosnak nemcsak az a feladata, hogy a maga lakosságát ellássa, de mint nagykereskedelmi és ipari gócpont, feladata az ország közgazdasági irányitását kézbe venni és olyan közgazdasági berendezést létesíteni,* hogy az egész ország mezőgazdasági termelését irányítani tudja.

— *Münchenben*

óriási költséggel hatalmas, nagy, ilyen export céljaira alkalmas piacot rendezett be, ahol naponta ezer vaggont tudnak irányítani

és ahol minden kereskedelmi ágnak meg van a raktára, de nemcsak raktárai, hanem irodák és bankok is vannak ott, úgyhogy az egész exportvásár pénzügyeit, gazdasági lebonyolítását el tudják helyben végezni.

— Már most mi a helyzet minálunk? Amíg állt az osztrák-magyar monarchia, ez egy vámhatár által ideálisan elzárt nagy gazdasági terület volt, amelyben mind az ipar, mind a mezőgazdaság megtalálta a maga kiegyenlítő szerepét, ahol az ipartelepek el tudták helyezni a mezőgazdasági termékeiket, a mezőgazdasági termékeiket felvették Ausztria és a vele kapcsolatos örökös tartományok. Ez a helyzet megváltozott.

Magyarország oda van dobva a szabad piac versenyébe.

Kereskedőink foglalkoztak gyümölcs-, zöldségtermeléssel és hozzá voltak szokva ahhoz az ausztriai piachoz. Most egészen új szituáció állott elő, amennyiben *nem tudták a távol eső külföldi szituációkkal felvenni a kapcsolatot.* A legutóbbi helyzet az volt, hogy Magyarország gyümölcs- és zöldségforgalma Bécsben játszódott le. Utóbb részben javulás történt, mert *Münchennel sikerült zárt csatlakozást létesiteni.*

München ma azt a szerepet tölti be nekünk, amelyet eddig Bécs töltött be.

Nem tudom belátni azt, hogy *ennek a nagykereskedelemnek hasznát, amelyet eddig Bécs, azután később München vágott zsebre, miért kell kiengedni.*

— Nem tudom belátni azt, hogy *ennek a nagykereskedelemnek hasznát, amelyet eddig Bécs, azután később München vágott zsebre, miért kell kiengedni a magyar kereskedők zsebéből.*

Olcsóbb élelmiszer az alsóbb néposztályoknak

— Egészen bizonyos az is, hogy amit Magyarország produkál a gyümölcsben és a zöldségben, de főképpen a gyümölcsben, azt sehol a világon nem tudják utána csinálni, még Olaszország sem. Nem közömbös az, hogyha itt Magyarországon célirányos termelés volna, mint amilyen nem volt eddig a multban, akkor *Magyarország vezetne a világpiacon.* Ezért gondoskodnunk kell arról, hogy

az értékesítés lehetőségét biztosítsuk.

— Ebből a szempontból fontos az, hogy az a piac, amely hivatott ennek a nagy termelésnek az eredményét lebonyolítani, arra az időre, amikorra a termelés már itt lesz, kiépüljön és a rendelkezésre álljon Budapesten.

— Rá kell mutatnom még a szociális szempontra is. Egy ilyen vásár, amelynek feladata az, hogy átrostálja az egész országból befutó árut és átcsomagolja azt az árut, ami tovább utazik, a rengeteg munkaalkalom mellett

a fővárosban levő szegény néprétegeknek olcsóbb ellátást is biztosítana.

Az sem utolsó szempont, ha a szegény gyermekeket el tudjuk majd látni olcsó gyümölccsel s így népegészségügyi szempontból is beláthatatlan következményei volnának az exportvásárnak.

LICSÁJER JÁNOS
budapesti autórugógyártó és javitóüzeme

Budapest, VIII. ker., Óriás ucca 14. sz.
Telefon: József 463-51 Telefon: József 463-51
MINDENFÉLE AUTÓTIPUSHOZ KÉSZ RUGÓK RAKTÁRON

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

Gombos Benő okl. gépészmérnök vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—32.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

Kövező és Útépítő Részvénytársaság
Budapest, VIII., Kisfaludy ucca 40. sz.
Kövez, csatornáz, utat épít és bérhengerlést vállal
Telefon: József 2—66. Tervez és kivitelez speciális építési munkákat Telefon: József 302—66.

Beruházások a főváros erdeiben

Beszámoló a tavalyi munkálatokról, az erdei útak és sétányok jókarbantartásáról, újfásításokról és egyebekről

Az erdő- és mezőgazdasági hivatal hétfőn számolt be tavalyi munkásságáról az erdészeti és kültelki bizottságnak. A jelentés szerint az új gazdasági tervek 3782½ holdban állapították meg a fővárosi erdőbirtokok és a hozzátartozó egyéb területek kiterjedését, amelyből 2692 hold Budapest határában, 1091 hold pedig Budakeszi község területén van. Az erdőbirtokok területe 1925. évben 89 katasztrális holddal szaporodott. Ez a terület a IX. kerületben levő Gubacsi fásítási övezethez csatlakozik, eddig mezőgazdasági bérföld volt, most azonban már befásították. A főváros egyébként állandóan folytatja a fásítást és az erdők tervszerű kihasználását. Főleg tölgyfákat ültetnek, azonkívül nagyszámban fenyőt, kevesebb csert, bükk-, gyertyán-, juhar-, kőris-, szil-, hárs- és akácfákat. Az erdősítéshez a mult esztendőben felhasználtak 8225 kg tölgy- és csermakkot, 80 kg amerikai diómagot, 28.940 db hazai, 46.770 db szlavóniai tölgycsemetét, 5500 db feketefenyőt, 11.500 db kőris-, 3700 db celtis-, 12.570 db szil-, 13.300 db juhar-, 1100 db hárs-, 22.140 db akác-, 280 db vadgesztenye-, 8750 db kanadai nyárfadugványt, összesen tehát közel 8313 kg erdei famagot, 145.810 db facsemetét és 8570 db dugványt. Ezek felhasználásával 142.6 katasztrális hold új erdőt ültettek, 64 holddal többet, mint 1926-ban. Minderre 8494 pengőt költöttek. Folytatták a Normafa és a Szent Anna-kápolna körül elterülő pusztulófélben levő tölgy- és bükkerdők pótlását, azonkívül a Svábhegy környékén különösen sok hársfát ültettek.

Fekete Béla főerdőtanácsos rendkívül érdekes kísérő jelentésének egyes fejezeteiből élénk szinekkel alakul ki a fővárosi erdők életének színes mozaikja. Megtudjuk a jelentésből, hogy

a főváros erdeiben hatalmas vadászterület is van.

Ennek jelentékeny részét, 1932-ig a Budapestvidéki Vadásztársulat bérli, a budakeszi erdőben levő 1091 katasztrális hold pedig „fenntartott vadászterület." A fenntartott vadászterületen *fácános* is van, ahol őzek is élnek. A nemes vadak számára az erdőhivatal tavaly két fácánetetőt létesített, ahol a téi hidege ellen nemcsak a fácánok, hanem más madarak is védelmet és eleséget találtak. Az idén helyreállítják a három régi sózót és a meglévő két itatót szárazság idején vízzel, az etetőket élelemmel fogják ellátni. „A vadállományt veszélyeztető kártékony ragadozók fokozott irtására két leskunyhót fognak építeni.

Fokozott gondot fordítanak a budai erdőket behálózó 79 kilométer hosszú erdei sétautak és padok jókarbantartására.

Tavaly teljesen elkészült a Csúcshegy, Viharhegy, Testvérhegy, Táborhegy és a Remetehegy Duna felé hajló meredek lejtőjén vezető *Guckler* Károly-út, amelyet teljes hosszában kiszélesítettek, az idén pedig kavicsoznak és kűmurvával szórnak be. A Guckler Károly-utat a Farkastorok vülgyben épített 300 méter hosszú sétaúton át összekötötték a Hármashatárhegyi túristaházzal. A Szalonka-út folytatásában, a Glück Frigyes-útját, az Eszter-úttal összekötő félkilométeres ösvényt rendes sétaúttá építették ki, utat építettek továbbá a Gugger-hegytől a Szépvölgybe, a Glück Frigyes-út alsó részétől, a Balázsvendéglő mögött a Páfrány-útig, s egész végig elkészült a Glück Frigyes-út is. Kiépült a Páfrány-út is a vadászkertben, s utat készítettek a hűvösvölgyi villamosvégállomástól a Nagyrétre és Pesthidegkút határáig. Ujra építették a Jánoshegyi-útról a Makkos Mária-telepre vezető, a Normafa—Csillebérc közötti, továbbá a Makkos Mária—Csillebérc közt lévő sétautakat, ugyanígy a Kamaraerdőben lévő utakat is. Helyreállítják a Zúgligeti végállomás és a Disznófő közötti útvonalakat, amelyek a Dreher-birtok területén vonulnak át ugyan, de az örökösöket a hozzájárulás megadására már felszólították. A Hármashatárhegyi túristaházhoz vezető műút első szakasza 1257 méter hosszan elkészült, folytatását pedig az idén készítteti a III. ügyosztály.

A sétautak mentén új jelzőtáblákat helyeztek el,

továbbá 778 padot gondoztak, amelyből negyvenkettőt újjonan állítottak fel. A pihenőpadokat az idén is szaporítják. Ahol a közelben megfelelő anyag van, kettéfűrészelt törzsekből készülnek a padok. *Több helyen fedett padokat fognak felállítani*, hogy a közönség a hirtelen eső ellen is védelmet találjon az erdőben.

A Gugger-hegyen, a mai kilátóterrasz közelében,

fa-kilátótorony építését tervezik,

a Guckler Károly-úton pedig emléktáblát helyeznek el.

A Normafától a Jánoshegy felé vezető sétaút mellé, marienbadi mintára, az idén ősszel tarkavirágú galagonya sorfákat ültet az erdészet. Ugyancsak az idén térképet helyeznek el a hűvösvölgyi villamos végállomásnál, amely a kiránduló közönséget a Budakeszi-út közötti erdők nevezetesebb pontjairól és sétaútról fogja tájékoztatni. A jánoshegyi vendéglőtől a kilátótoronyig vezető út egy részét áthelyezik, mert igen meredek, s egyidejűleg az utat kéregben hagyott faágakból készült korláttal szegik be.

A Svábhegyen — az említetteken kívül — négy új sétaút létesül. És pedig a Disznófő és a Szent Anna-kápolna közötti útból kiágazóan a Normafáig; a hűvösvölgyi Tóasszonyi-úttól a Feketefejen lévő sétaútig, Guckler Károly-úttól a Farkastorok aljáig, amely az óbudai villamos végállomástól a Hármashatárhegyi túristaházhoz kiránduló közönség kényelmét fogja szolgálni.

A turistaházat tavaly 17.725 fizető kiránduló látogatta meg,

akik 2458 pengő belépődíjat fizettek. A *jánoshegyi kilátótoronyban* felszerelt messzelátó és optikai távolságmérő használatáért 401 pengő folyt be. A kilátótorony villamos világítási berendezését az idén fejezik be. *Most 434 villamoslámpa van a tornyon elhelyezve, közöttük 8 darab 5500 wattos reflektor. A tornyot vasárnapokon és ünnepi alkalmakkor állandóan kivilágitják.*

A jánoshegyi vendéglő terraszát másfél méterrel kiszélesítették, mert ezt a helyet a kirándulók igen kedvelik. A kilátó részére egy domborművű térképet szereztek be, amely Budapest területét ábrázolja. A közönség tájékoztatásának elősegítésére az első emelet mellvédjére, a toronyból látható kimagaslóbb pontokról és épületekről, panorámaszerű rajzokat helyeznek el.

Az erős fagyok a fiatal ültetésekben, különösen a pesti fásítási övezet erdeiben, valamint a csemetekertekben, érzékeny károkat okoztak. A friss hajtásokat a fagy tönkretette és a faiskolákban lévő fiatal csemeték nagy része el is pusztult.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek igazgatósága nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Hungária-körút 15. szám alatt létesítendő 30.000 voltos alállomás építésénél szükséges föld-, kőmíves- és elhelyező, vasbeton, vasbeton- és műkőlépcső, talajvízszigetelő- és kátránypapírfedő munkálatokra.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalés) teendők.

A fenti munkacsoportokra együttesen teendő ajánlat.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerűen aláírt s az előírt okmánybélyegekkel ellátott pengőértékű, tanukkal láttamozott ajánlatok felírattal ellátott, lepecsételt borítékban nyújtandók be.

Az ajánlatokat **1928 április 11-én délelött 10 óráig** Budapest székesfőváros tanácsi XII. (világítási és vízvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában, Eller Károly kezelőfőtiszt úr kezeihez (Központi városháza, II. em. 295. ajtó) kell benyújtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XII. ügyosztályba beérkezzék.

A fenti munkákra az ajánlati végösszeg után számított két százaléknak megfelelő összegű bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételek"-ben körülírt módon.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok **ugyanazon napon déli 11 órakor** a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a „Külön kikötések"-ben foglaltatnak szigorúan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati űrlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló űrlapot, a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek építési irodájában (V., Váci-út 74. szám, IV. em. 424. ajtó) hétköznapokon délelőtt 9 és 12 óra között 20 pengő lefizetése ellenében megszerezhetik.

A tervek dr. Bierbauer Virgil építész irodájában (IV., Veres Pálné-utca 7. szám I. emelet) tekinthetők meg délelőtt fél 11-ig, ahol a szükséges műszaki felvilágosítások is megadatnak.

Az Elektromos Művek igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát, vagy a szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, úgy újabb nyilvános, vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatba adása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A szóbanforgó munka kényes természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munka csak oly pályázó cégnek fog odaítéltetni, amely kimerítően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegü munkát, mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaítélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1928 március 16.

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek igazgatósága.

Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Ut- és vasútépítés. Hidépítés. Mindennemü beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbiró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

FAZEKAS és SITERY
okl. gépészmérnökök
vizvezetéki központi fütési, gáz, bádogos, lakatos és villanyszerelő vállalata. „Rekord" redőnyépitő és karbantartási vállalat.
Budapest, VIII, Bérkocsis-ucca 16. Telefon: J. 376—51

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK GRAFIKAI GÉPMÜHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel: T. 254-48
Sokszorosítóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit alakit és átköltöztet

özv. Biberál Józsefné Alapíttatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapíttatott 1878. = Telefon: J. 345—65.

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készítő üzeme
Budapest, IX, Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csónak mótorokat.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

HAZAI FÉNYMÁSOLÓPAPIRGYÁR ES MÜSZAKI VÁLLALAT (QUITTNER LÁSZLÓ)
A Magyar Sociographiai intézet Budapest—Parlament kiadványainak vezérképvisele e. Könyvkiadóvállalat. Vegypapirok gyártása. Villanyfénymásolda. Aluminium. Szab. fénymásolókeretek és fenymásoló cikkek. Speciális épitészeti, mérnöki rajz- és mérőszerek. Paus—Rajzpapir gyári lerakat. **Fénymásolatok minden időben készülnek és megvárhatók.**
Budapest, VII. ker., Péterfy Sándor ucca 19. sz.

MARABU és ORANIER
FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK
Magyar Radiatorgyár R.-T.
Budapest, X, Gyömrői-út 76/78.
Telefon: J. 390—34, J. 350—88.

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A kormányzó előtt Ereky Károly előadást tartott az export-lehetőségekről

Horthy Miklós kormányzó hétfőn délutánra nagyfontosságú értekezletet hívott össze, amelyen jelentős nemzetgazdasági kérdések kerültek megvitatás alá. Az ankétre hivatalosak voltak a kormány tagjai, — akik a távollevő *Bethlen* István miniszterelnök és *Klebelsberg* Kunó miniszter kivételével — teljes számban jelentek meg. Ott voltak továbbá a mezőgazdasági érdekeltségek képviselői, a képviselőház számos tagja, a főispáni kar, a törvényhatósági városok polgármesterei, több földbirtokos, és a mezőgazdasági kamarák elnökei, összesen mintegy ötvenen. Az anketen *Ereky* Károly ny. miniszter tartott nagyfontosságú előadást a *fizetési mérleggel kapcsolatos exportkérdésekről*. Előadása úgy a kormányzóra, mint az összes jelenlevőkre élénk hatást gyakorolt.

Rózsa Károly és Balla Sándort ünnepelték a vegyészek. A napokban tartotta igazgatóválasztmányi ülését a *Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesülete Keleti* Kornél dr. alelnök elnöklésével. Az ülésen résztvevő melegen ünnepelték *Rózsa* Károlyt, a székesfővárosi gázművek igazgatóját és *Balla* Sándort, a Wander r.-t. vezérigazgatóját kormányfőtanácsossá történt kinevezésük alkalmából.

A főváros nyugdíjasainak közgyűlése. A Főváros Nyugdíjas Alkalmazottaknak Szövetsége vasárnap délelőtt tartotta közgyűlését az új városháza közgyűlési termében *Krisztinkovich* Béla elnöklete alatt. Az elnök napirend előtt szóvátette azt a lehetetlen helyzetet, hogy *a fővárosi nyugdíjasok még ma sem kapják meg teljes nyugdíjukat a szanálási levonás miatt*, dacára annak, hogy a főváros költségvetésében ez a tétel immár három év óta szerepel. *Szilágyi* Lajos, *Bossányi* Endre és mások felszólalása után a közgyűlés áttért a napirendre. Először a főtitkár terjesztette elő jelentését, majd a zárszámadást és a költségelőirányzatot tárgyalták, melyeket egyhangulag el is fogadtak. Végül a választások következtek. Eszerint elnökké *Kun* Gyulát, tiszteletbeli elnökké *Krisztinkovich* Bélát, *Almády* Gézát, *Melly* Bélát, igazgatóvá pedig *Schredt* Bélát választották meg.

Külföldi világvárosok csatornázását tanulmányoztatja a főváros. *Folkusházy* Lajos alpolgármester az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetőjének előterjesztésére Buda általános csatornázásának tervezésével megbízott *Farkas* Árpád műszaki főtanácsost és *Reidner* Leodegár mérnököt, *Berlin, Hamburg, London, Párizs* és *München* városok csatornázásának megismerése végett négyheti tanulmányútra küldötte ki. A Buda egész területére kiterjedő általános és egységes csatornázás kérdésében ez a tanulmányút nem a kezdő lépést jelenti, hanem inkább azt, hogy a tervek lezárása előtt az egyes fontosabb részletkérdésekben tájékozódjanak a munka vezetői. A tervek elkészítésével a tervező ügyosztály annyira előrehaladott, hogy azok letárgyalását még az idén elvégzik a bizottságok. Értesülésünk szerint a tervező osztály által választott megoldás és alapul vett elvek tekintetében az illetékes szakfórumok — nevezetesen a fővárosi közmunkák tanácsának és az országos vízépítési igazgatóságnak — elvi hozzájárulását máris biztosították.

Külföldi szállodaigazgatók Budapesten. Két év előtt Budapesten tartotta a *Szállodaigazgatók Nemzetközi Egyesülete* közgyülését, amelyen elhatározták, hogy legközelebbi közgyülésüket, 1928-ban Bécsben rendezik meg. Ez a közgyülés most zajlott le a hajdani császárvárosban. A résztvevők még élénken emlékeztek azokra a bensőséges ünnepségekre, amelyben két év előtt Budapesten volt részük és így örömmel fogadták a Magyar Szállodaigazgatók Egyesületének azt a meghívását, hogy látogassak el újból a magyar fővárosba. A magyar testvéregyesület vezetősége: *Glück* Frigyes, *Marenchich* Ottó, *Palkovits* Ede, valamint *Zilahy* Dezső, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója minden előkészületet megtettek, hogy a külföldi szállodások jól érezzék magukat körünkben. Hétfőn este mintegy százötvenen érkeztek Budapestre. Itt tartózkodásuk alatt felújítják régi összeköttetéseiket, megtekintik a főváros nevezetességeit és pénteken elutaznak. Kedden este a főváros a Gellért-szállóban lakomát rendezett a tiszteletükre. Itt említjük meg, hogy néhány nap mulva a *balneologusok badeni kongresszusának résztvevői*, májusban pedig az olasz ipari kamarák tagjai látogatnak el hozzánk.

Biztosítsuk választójogunkat. Az 1929. évre érvényes országgyülési képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítási munkálatai, a kerületi előljáróságokon és az utcákon közzétett hirdetményeken felsorolt iskolákban (délután 5—8 óra között) most van folyamatban: hogy választói jogosultságuk igazolható legyen, mindenkinek érdeke, hogy amennyiben idéztetnének, avagy kétségeik vannak aziránt, hogy az ez évre érvényes névjegyzékben neveik fel vannak-e véve, avagy abból tudtukkal kihagyattak, esetleg újabban nyerték meg a választói jogosultságot, (férfiak 24, nők 30 éves korban), esetleg költözködés folytán más kerületbe vagy körzetbe tartoznak, úgy okmányaikkal felszerelve haladéktalanul — legkésőbb azonban f. hó 31-ig — jelentkezzenek az összeíró küldöttségeknél. A választói jog csak azok részéről lesz gyakorolható, akik a névjegyzékbe jogérvényesen felvétettek.

Szabad a Svábhegyen lovagolni! A Svábhegyi Egyesület kérelmére a tanács a lovassport előmozdítása érdekében tavaly egyévi próbaidőre megengedte, hogy az Erdészeti Hivatal írásbeli engedélyével ellátott egyének az erre kijelölt erdei utakon lovagolhassanak. A tanács csak azért adott egy évre engedélyt, mert az erdészetnek aggályai voltak aziránt, hogy a lovasok nemcsak a lovaglás céljaira kijelölt dülőutakon, hanem a sétautakon is lovagolni fognak és ezzel nemcsak a sétautakat rongálják meg, hanem a sétáló közönség életbiztonságát is veszélyeztetik. Ezideig még *nem igen volt panasz a svábhegyi lovasokra*, így az április végén lejáró engedélyt a tanács előreláthatóan *meg fogja hosszabbitani*.

A m. kir. osztálysorsjátékot a pénzügyminiszter megbízásából a Pénzintézeti Központ rendezi és bonyolítja le. Április 14-én kezdődik az új osztálysorsjáték. A sorsjegyek mennyisége 80.000, a nyeremények 40.000, tehát minden második sorsjegy nyer! A nyeremények összege több mint 6 millió pengő. A sorsjegyek ára ismét a régi: egész 20 pengő, fél 10 pengő, negyed 5 pengő, nyolcad 2½ pengő az összes budapesti és vidéki főárusítóknál. Jutalom 300.000 pengő, főnyeremény 200.000 pengő, úgy hogy a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 500.000 pengő készpénz. Kisorsolás alá kerülnek továbbá, 100.000, 50.000, 40.000 pengő stb. nyeremények.

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vizgyógyintézet nap- és légfürdő

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök Budapest, VII, Ahonyi-u. 25. Telefon J. 380 80

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Főkk Szilárd ucca 11. szám.

KOLLARIT-BŐRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit-PALA
Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. ■ ■ Telefon: Lipót 912—64.

Ifj. HALÁSZ HUBERT
építési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

CORVIN SZINHÁZ
Március 29-től április 5-ig
TITANIC
dráma 10 felvonásban
ZIGOTO SZERENCSÉJE
slágerburleszk 6 felvonásban

KAMARA MOZGÓ
Z. FIA, KARD ÉS KORBÁCS
Főszerepben: DOUGLAS FAIRBANKS
Jöjjön ide, menjen oda
vigjáték 8 felvonásban.

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a
Spolarich-étterem
sörözö
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyha!
A legszebb kávéház pedig a
Spolarich-kávéház
BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

GUNDEL
éttermei és polgári vendéglője
a Szent Gellért Szállóban
Külön szobák és termek, bankettek, esküvők, házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
GUNDEL
nyári vendéglője az állatkert mellett
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.
E hó 24-től, szombattól ismét nyitva.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

Székesfővárosi Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1.
Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és díszmű bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A köztisztasági hivatal részére szükséges vastaligák szállítására a Nay és Róna cég kapott megbízást 25.706 pengőért.

Ugyanott 46 darab tömörgumi szállítására a Tauril pneumatik r.-t. kapott megbízást 17.756 pengőért.

Ugyanott fogaskerekek szállítására Drabek Ferenc kapott megbízást 1220 pengőért.

Ugyanott fémlemezek szállítására Deutsch Ignác kapott megbízást 620 pengőért.

Ugyanott csapágyfémek szállítására megbízást kapott a Schwartz József és Társa cég 765, a Schütz Testvérek cég 800 pengőért.

A Széchenyi fürdői terrasz föld-, kőmíves- és műkő munkálatait Szilágyi Imre kapta 3146 pengőért.

Ugyanott a Safe-berendezés átalakítására megbízást kapott az Arnheim S. I. cég 2059 pengőért.

A Linzi-lépcső vaskorlátjának átépítési munkálatait Farkas és Társa cég kapta.

35 vagón bazalt kockakő, 26.000 darab trahit és 15.000 darab kötőkockakő szállítására megbízást kapott a Kondor és Feledi cég.

Beérkezett ajánlatok

A Szőllőkert-utca csatornázási munkálataira ajánlatot tettek: Ámon Antal és Fia 21.319, özv. Gravieser Albinné 19.754, Kárász Géza 29.313, Schäffer Antal 27.122, Sándor Ödön 24.148, Biró László 22.521, Kis J. Jenő 21.354, Halász Hubert 22.630, Hajnal Imre 19.775, Gratzl Lajos 20.154, Bier és Wersetz 24.835, Obendorfer Károly 18.158, Általános Burkoló és Cementipari R.-T. 19.808 pengővel.

A Normafa-út csatornázási munkálataira ajánlatot tettek: Ámon Antal és Fia 29.106, Halász Hubert 32.403, Schäffer Antal 33.698, Kis J. Jenő 29.758, Heverdle István 32.727, Komfort építő r.-t. 30.016, Hajnal Imre 32.513, Liska Béla 30.615 pengővel.

Az Alkér-utca csatornázására ajánlatot tettek: Ámon Antal és Fia 4477, Schäffer Antal 5389, Sándor Ödön 5743, Halász Hubert 4125, Hollós Ferenc 4878 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Diósgyőri-utca és Gergely-utca (Cserkész-utca és Petőczy-utca, illetőleg Diósgyőri-utca és Kada-utca között) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg két százaléka.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 április 2-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 április 2-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 14.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. kerület, Üllői-út és Ferenc-körút sarkán levő, a székesfőváros tulajdonát képező „Mária Terézia" gyalogsági laktanyában szükséges homlokzattatarozási munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 4 (négy) pengőért kaphatók 1928 március 23-ától kezdve délelőtt 11—1 óra között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítások megszerezhetők a Központi városháza, III. em. 310. alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 április 17-én (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály, III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 354. ajtószám alatti ülésztermében **10 órakor** fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 március 16.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Welsz József és Társa ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK I., Budaőrsi-út 11. (Saját ház) — Tatarozási munkálatok ¼ évi részletekre. Emeletráépítések eszközöltetnek.

Alapítva: 1896 **KORVIN LAJOS** épületfa kereskedő — BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 86. sz. Telefon: József 319—25 | PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Faosztatelep, Török Flórie mozi

TOMI LAJOS Festő- és mázoló mester — Alapíttatott 1888. évben Budapest, IX., Üllői-út 101. Mühely VIII., Horánszky-ucca 10.

HORVÁTH PÉTER PÁL Érc- és fakoporsó üzeme Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

SZEGŐ TESTVÉREK zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők — Szállít különleges vízhatlan gummi csizmát, munkás keztyűt, kötényt és köpenyt. Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

Szalkay Papp József kötél- és géptömítőanyag-gyár — Budapest, III, (Uj ak) Bokor-u. 27 a Lajos ucca és a Bécsi-út között Telefon: 124-97 — Mindennemű saját gyártmányú gazdasági-, bánya-, gép- és pincekötelek, valamint lajtrángok kötőfékek és kévekötő kötelek, spárgák és zsinórok a legjobb minőségben Törvsz. bejegyzett cég

FISCHER ANTAL szobrász Budapest, VI., Hungária-körút 38/c

WIERDL REZSŐ Szállítóberendezések, szállító eszközök. Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

SPITZER SALAMON nagyiparos — központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz-, vízvezeték- és egészségügyi berendezési munkák, valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe BUDAPEST, V., Visegrádi-utca 29 sz. Telefon: Lipót 904-50

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4. Telefon J. 395-75

POPPER ZSIGMOND és TÁRSA ács- és építőmesteri cég BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRÚT 15. Telefon: Iroda T. 244-73, Telep L. 916-63.

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57 Speciális hegesztések jótállással.

ZSÁK SÁNDOR központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdisz műbádogos. Telefon Lipót 913-00. Budapest, V., Visegrádi ucca 26b szám.

Dunakavicsot és Dunahomokot szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról **Fleischmann Antal** Dunakotrási és gőzhajózási vállalat Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

REINER NÁNDOR hat. eng. villanyszerelő Budapest, Rózsa-u. 33. Tel.: J. 440-86

CORDATIC a tökéletes autópneu — Főelárusítás: Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

VAITS SÁNDOR építőmester, építési-vállalkozó Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

SÓGOR JÓZSEF építőmester, magas és mélyépítő vállalata Budapest, I., Vas Gereben ucca 18 Telefon: T. 121—08

FÖLKEL ISTVÁN LAKATOS-MESTER Alapíttatott 1884 BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30 Telefon: J. 441-18

KALLINA ZDENKO GRAFIKAI SZAKÜZLET Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16. Telefon: J. 314-16. — Telefon: J. 314-16.

SZEIDL KÁROLY ércöntő gyára I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

Stekl Károly részelőgyár Budapest (Angyalföld) VI., Forgách-utca 21. Vállalja használt reszelők újra vágatását. Vasuti szállítmányok: Budapest, V., Lipótváros pályaudvarra bármentve küldendők. Telefon: Lipót 901-08. Alapíttatott 1898. évben.

Papperl János épület- és műbutorasztalos — TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99. Budapest, VII., Telep-ucca 80.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79. Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

EGGENBERGER S. SPECIÁLISTA-ÉPÍTŐMESTER — GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KEMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

MAUTNER és TÁRSA Budapest, X., Liget ucca 37 TELEFON: J. 814-79 — TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fűtés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyvíztisztító-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

Magyar Műkő és Cementárugyár Cégtulajdonos: Szőgyi István okl. építész — Készít a legszakszerűbb elsőrangu kivitelb n: mindenfaj a műkő, szobrász és cementárukat. Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA kövező- és útépítő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25. — Útépítő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasútépítési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépítészeti hivataloknak állandó szállítói. — Alapíttatott 1890 — Telefon József 839-52.

NOVOTNY VILMOS épület- gép- és AUTOGÉNHEGESZTŐ lakatos üzeme Telefon: T. 260-80 Budapest, VI. kerület. Ó ucca 41. szám.

RÁCZ MÁRTON SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER BUDAPEST, X., KŐBÁNYA, ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

Kőbánya: Budakalász **KRÁL GYULA** kőfaragómester, kő- és márványtelepe Budapest III, Lajos-u. 77/79 Telefon: T. 236-27

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme **HARMATVIZ** a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize — Kapható mindenütt! ---- Telefon: Terez 286—76.

Kálter építési vállalata. I, Hirtes u 3/c. J. 456-03.

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 április 4 — 14—15 (962—63) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt csekkszámla 40.424
TELEFONSZÁM: TERÉZ 137-15

Budapest feltámadása

A Fővárosi Hirlap számára irta dr. Ripka Ferencz főpolgármester

A budapesti körútakon, a parkokban, ligetekben ébredezik a tavasz és a polgári lakásokban ünnepre készülődnek. Az idén gyönyörű, biztató szimbólumként egyszerre érünk a Természet és az Eszme feltámadásához. De van ezeknek a napoknak még egy jelentősége is és ez az, hogy a magyar sors feltámadása is mindig biztatóbban csillan meg az egyre fogyó távolságban. Amikor a tavasz életnedvei járják át a magyar földet, a husvét melege önti el a magyar lelkeket, sokkal nagyobb, sokkal makacsabb, sokkal élőbb bizalommal nézünk valamennyien a magyar föltámadás elé. Szerte a világban mindenfelé növekszik barátaink serege, a magyar föltámadásnak a reménység selyméből készült zászlaja alatt egyre lelkesebbek a hadak.

Ha eljön a föltámadás órája, magától hengeredik el a sírról a kőszikla. A szentírás azonban azt is elmondja, hogy amikor Krisztus urunk feltámadott, az őrségből némelyek bementek a városba és megjelentették a főpapoknak, ami a sziklasír körül történt. Azután egybegyűltek a papok a vénekkel, tanácsot tartottak és sok pénzt adtak a vitézeknek, hogy hazudják le a feltámadást és mondják, hogy Krisztus urunk holttestét tanítványai, miközben az őrség aludt, ellopták. *A magyar föltámadás útjában is sok-sok kőszikla áll még, de ráadásul ott van az ellenségnek mérhetetlen praktikája, amely ha kell, még pénzzel és vesztegetéssel is őrt áll a trianoni sír mellett.*

Nem elég tehát csak hinni a feltámadásban. El kell jönnie az igazságnak, amelyhez minden nappal közelebb jutunk, de összetett kézzel várni a feltámadást szörnyű bűne volna a magyarnak. A magyar ellenségei nem akkor mozdulnak majd meg, amikor a sziklasír elől elgördül a kőtömb, a vesztegető vének nem a feltámadás megtörténte után kenik pénzzel a trianoni őrséget. Ez a munka ma is folyik és ezt a munkát a magyarság egész életerejének harcba vitelével lehet megtörni. *A harcban pedig legelől kell járnia Budapestnek, Magyarország székesfővárosának.* Éppen ezért hiszem és vallom, hogy Magyarország feltámadását meg kell előznie Budapest feltámadásának. Ebben a városban rengeteg erő és rengeteg akarás van, ez a város visszavágyik a fejlődésnek arra a csodálatos útjára, amelyet véglegesen a reánk szakadt veszedelmek sem tudtak megtörni. Ennek a városnak lelkes polgársága minden erejével és minden akaratával azon van, hogy Budapest feltámadása gyors, egészséges és diadalmas legyen.

Budapest feltámadása érdekében a város minden polgárának meg kell tennie a maga kötelességét. Elsősorban azonban azokra hárul a nagy feladat, akik Budapestet kormányozzák, akik Budapest sorsáért felelősek. Szándékok, tervek, programok állanak készen, a fejlődés útjai tisztán és nyitottan állanak előttünk, Budapest feltámasztásához azonban mégis hiányzik valami. Ez pedig az, hogy többé soha olyan események elő ne fordulhassanak, mint amilyenekkel a közelmultban kellett birkózni. *Budapest egész adminisztrációját, egész kormányzását új egészséges és a kornak megfelelő alapokra kell tehát helyezni.* A modern élet lüktetése, az amerikai stílusu fejlődés, amelynek útjára rá akarunk lendülni, modern, zökkenéstől mentes, símán, gyorsan, tisztán működő városkormányzást igényel. *A régi és elavult törvény mellett azonban mindez lehetetlenség és Budapest közönsége nagy hálával tartozik Scitovszky Béla belügyminiszternek, akinek íróasztalán immár a megvalósításig érett meg a fővárosi törvény revíziója.*

Nem kell ma arról beszélni, hogy az 1872. XXXVI. t.-c. körül azóta folyik a harc, amióta ez a törvény megszületett. A főváros közgyűlési termében már 1874-ben, mint sürgős szükségességet emlegették a törvény revízióját. 1876-ban már kilences bizottságot küldöttek ki, amely később „szervezési bizottság" lett. A hetvenes évek végén *Steiger* Gyulával és *Busbach* Péterrel már konkrét javaslatot készített a belügyminiszter és azóta is szinte minden esztendőben követelte hol a belügyminiszter, hol a közgyülés, hol mind a ketten egyszerre a fővárosi törvény revízióját. Nem csodálkozhatik tehát senki, ha most, huszonhat esztendő után Budapest feltámadásával lesz egyértelmű ennek a félszázados törekvésnek a megvalósulása.

Most már igazán rövid idő választ el bennünket attól, hogy a belügyminiszter javaslatát megismerjék a közgyűlési pártok és megismerje Budapest közönsége is. A javaslat nagyarányú tanulmányok, mélyrehatóan megfontolások után született meg. Mindennél csak az biztatóbb és reményt keltőbb, hogy *Scitovszky* Béla belügyminiszter, aki a nagy reformot megalkotta, meleg szeretettel viseltetik Budapest iránt, mély tisztelettel tekint a magyar főváros tradicióira, de egyben bölcsen hallgat az új kor szavára is. Az a törvényjavaslat, amely ilyen összetevésből alkotódott, amelyet ilyen eszközökkel fontak, csak javát szolgálhatja a magyar fővárosnak, csak előkészítheti azt a feltámadást, amelyre mindnyájan várunk. A nagy munka hamarosan belekerül a közvélemény érdeklődésének fókuszába. Éppen azért nem időszerűtlen az az óhajtás, hogy Budapest közönsége, de maga a politikai élet is objektivitással, jóindulattal, minden előítélet legyőzésével fogadja azt az alapot, amelyen megszülethetik Budapest reneszánsza. Ha ez így lesz, akkor Budapest feltámadása gyors, egészséges és diadalmas lesz.

A telefonutasításra dolgozó demokrata „vezérek" állandó intézménnyé akarják avatni a városházán az obstrukciót

Herczeg Ferenc szenzációs cikke az obstrukcióról — Politikai célok a közérdek malaclopója alatt — Akik éjjeli menedékhelyet akarnak nyitni a városházán a parlamentből kikopott politikájuk számára

A városházi obstrukció ezidőszerint husvéti szünetet tart. Azt mondják azonban, hogy ha vége lesz az ünnepi pihenésnek, *minden újból kezdődik ott, ahol abbahagyták.* Újra tombolni fog tehát az üres, hiábavaló, lélek nélküli szóáradat, amely imitt-amott majd csak kiváltja megint a maga megszokott botrányait. A baloldalon azelőtt láttunk higgadt, meggondolt fejeket, ma azonban általános a vélemény, hogy

a városházi obstrukciót felelőtlenül, tüzes gyülölettel kívülről füti valaki.

Mégis azt kell mondanunk, hogy azok a régi, higgadt fejek, amelyek már többször tanubizonyságot tettek Budapest érdekei iránt való jószándékukról, az *ünnepi csöndben szálljanak magukba és fontolják meg cselekedeteik várható következményeit.*

Olvassák el mégegyszer a *Fővárosi Hirlap* hasábjain azokat a bölcs intelmeket, amelyeket *Gaár* Vilmos, az *Egységes Községi Polgári Párt* nevében intézett a baloldalhoz a közgyülési teremben. Azután olvassanak el még egy vezércikket is. Ez a vezércikk a *Budapesti Hirlap* vasárnapi számában jelent meg. Ragyogó stílusából, pompás dialektikájából mindenki arra következtet, hogy

maga Herczeg Ferenc, a magyar irodalom világhíres büszkesége, irta.

Ennek a vezércikknek súlyosan megfontolni való részét szószerint való szövegében itt közöljük:

> Most megint rúgják a port a magyar urak, ezúttal *csak* a városházán, a módszerük azonban a régi. Hideg maliciával kieszelt technikai furfangok, amelyeket zsibbasztó unalom közepett gombolyítanak le, azután váratlan dühkitörések, amelyeket nyomon követ a személyes invektívák pergőtüze.
>
> *Mi nem akarunk beleszólni a vitás kérdés lényegébe, amely ezt az elkeseredett viaskodást megindította. Lehet, hogy száz százalékig igaza van a baloldalnak.* Ezúttal azonban nem az igazságról van szó, hanem többről: az *életről.* Közügyekben

nem az árulók csinálják a legnagyobb kárt, hanem azok, akiknek mindig és minden áron igazuk van.

Mi vigasztalannak találjuk a gondolatot, hogy a háború előtti obstrukciós évek szörnyű tanulásai után egyáltalán még lehetséges nálunk balkáni botrány. Körülöttünk, az úgynevezett utódállamok különböző tanácskozótestületeiben, évek óta vad és véget nem érő csatákat vívnak a fölizgatott szenvedélyek. Hogy Magyarország tekintélye némiképpen megint erösödni kezd, hogy újabban mind az öt világrészből felénk áradnak a rokonszenv meleg rádióhullámai, azt elsősorban annak köszönhetjük, hogy a magyarság a világ szemében egy európai szigetet jelent a Kelet zavaros vizein.

Íme,

az özvegyasszony nehezen összekuporgatott kis tőkéjét táncolják most el a városi urak.

Mert bizonyos, hogy mindaz, ami egy hét óta Budapesten történik, *gondolkozóba fogja ejteni nem egy külföldi barátunkat, hogy vajjon az oláh és cseh hatalmi ambiciók háttérbe szoritása a magyarok javára, nem jelent-e annyit, mint kiüzni az ördögöt Belzebúbbal, — a Balkánt a Balkánnal?*

Az urak odabenn, a tanácstermekben gyülölettel, furfanggal és porral telített atmoszférájában, nem tudják, mert nem látják, hogy

a szemét, amit egymásra szórnak, röptében megsokasodik és mindannyiunk fejére hull.

A csákányütések pedig, amelyekkel a pártok meg akarják ingatni egymás tekintélyét, a *népképviseleti elvet ingatják meg, amely beleeresztette alapjait az emberek szivébe.* Tessék végignézni a magyar szíveken: beláthatatlan rommezők. A magyar képviseleti rendszert bölcsek gránitgondolataiból építették föl, amelyeket mar-

tírok vérével ragasztottak össze. Az épület már korhadt és omladozó. Ma nem fog beszakadni, talán holnap sem. De ha egyszer porba dől, akkor sokan lesznek, akik a pusztulást újjongással és tapssal köszöntik, sokan talán meg is fogják siratni, de *senki sem fogja a vérét ontani azért, hogy újból felépítse a be nem váltott reményeknek, a botrányok és izgalmak házát.*

Úgy van, gondolják meg az urak, hogy „a szemét, amit egymásra szórnak, *röptében megsokasodik és mindannyiunk fejére hull*". Gondolják meg, hogy nem az ő szólásszabadságuk, nem a kicsinyes pártpolitikai érdekeik, vagy hiúsági kérdéseik, hanem *maga az autonómia forog veszedelemben.*

*

Gaár Vilmos különben közgyülési nagy beszédében, drámai módon adta elő azokat a hangulatváltozásokat, a furcsa visszatáncolásokat, a folytonosan bővülő, tornyosuló kívánságokat, amelyekkel a baloldali pártok, de elsősorban a „polgári" demokraták operáltak a *Községi Takarékpénztár* ügye körül kifejlődött „harc"-ban.

Negyedóránkint és ötpercenkint változott a demokraták akarata

és kívánsága. Az egész kampány pedig két dolgot mutatott. Először megmutatta azt, hogy *azok a demokrata vezér urak, akik a közgyülési teremben ülnek, vagy a tanácskozó szobában más pártokkal tárgyalnak,*

nem urai a saját akaratuknak, hanem parancsszóra, esetleg telefonon adott parancsszóra engedelmeskednek.

Másodsorban pedig kiderült az, hogy *akár a demokrata urak, akár a parancsokat osztogató távoli kéz cselekszik és határoz, de nem akarnak mást, csak zavart, obstrukciót, a városházi rend, béke és nyugalom céltudatos felboritását.*

*

A városházi idejósok egyébként azt jövendölik, hogy a *Községi Takarékpénztár,* illetve az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* ügyével nem záródnak le az obstrukció és botrányok aktái. Egy szóval, az *obstrukció és a botrányok nem a Községi Takarékpénztár és nem az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár miatt vannak. Ez a kérdés*

csak alkalom arra, hogy obstrukció legyen és botrányokat lehessen rendezni.

A jövendő-mondók szerint a harc — nem tudjuk milyen formában — de *ki fog újulni megint, mihelyt valami komoly, vagy komolytalan, de botrányositható kérdésre kerül a sor.* Máris fenyegetődznek a Talbot-üggyel. Azt mondják, fokozott vehemenciával akarják folytatni a harcot, mihelyt ez a kérdés napirendre kerül. Ha pedig ez így lesz, akkor egészen *világosan kiderül, hogy*

itt nem a város polgárságának érdekeiről, de még csak nem is a közgyülési terem hegemóniájáról van szó, hanem egyszerüen politikai és világnézeti harcról, amelyet a demokrata urak hajánál fogva vonszoltak be a főváros nyugodt és alkotómunkára berendezett életébe.

Az *a világnézeti csoport, amely a parlamentben tehetetlen és jelentéktelen, a városházán akart úrrá lenni és a városházán akarja hirdetni a gyülölködés igéit.*

Ennek a harcnak pedig semmiképpen sem szabad kifejlődnie.

A városházának nem lehet éjjeli menedékhelyet nyitni a parlamentből kikopott politikának.

Lesznek rá módok és eszközök, amelyek a *közérdek malaclopójába bújtatott politikai pártérdekeket ártalmatlanná teszik.*

csak évtizedek mulva jelentkeznek a kamatszolgáltatással, amikor észrevétlenül megelőzték már a társadalmi forrongásokat. *A pauperizmus és a nyomor enyhitésével súlyos, évtizedekre kiható társadalmi zavarokat és nemzeti felfordulásokat lehet megakadályozni.* Ki merné mondani, hogy az ilyen befektetések nem szolgálják a takarékosság legszigorúbban felfogott elveit?

Az improduktív kiadások legnagyobb tétele a *tisztviselők fizetése.* Ezen a téren *a főváros jó példát mutat az állam felé is.* Köztudomású, hogy a főváros jobban dotálja a maga alkalmazottait, mint az állam a köztisztviselőket, ha nem is a törzsfizetések nagysága formájában, hanem más mellékes, de legális jövedelmek révén. Ennek az általam fölötte helyeselt szempontnak a hangsúlyozásával rá kell mutatnom azoknak a megtakarításoknak a nagyságára, amelyeket a rendelkezésre álló tisztviselői munkaerők megfelelő kihasználása révén lehet elérni. Főként bizonyos ágakban lehetséges nagy eredményeket produkálni ezen a téren, *ha a bürokratizmusnak a legkisebb mértékre való visszaszoritásával az egész közigazgatást organikusan átalakitjuk.*

Egy másik tekintélyesen nagy terrénum, ahol szintén jelentős megtakarításokat lehetne elérni: *a főváros különböző intézményei és főként üzemei.* Ugy látom, hogy ezek *ügyszólván teljesen kisiklottak a megfelelő ellenőrzés és irányitás alól.* A különböző fővárosi intézmények és üzemek meglehetősen független és önálló életet élnek és így a helyes ellenőrzés hiányában mindegyik *a maga sorsára hagyatva képtelen megtakarításokat elérni,* ami a dolog természetéből következik. Ha volna egy megfelelő szerv, amelynek révén egyik üzem tudomást szerezne a másik üzem ügyviteléről, mód nyílnék arra, hogy ezek az üzemek egymásnak a kisegítői legyenek; de ilyen alapon mód nyílnék arra is, hogy a közös adminisztráció vezetői a mindenkit egyformán kötelező takarékosság elveinek az egész vonalon érvényt szerezhessenek.

Röviden ezek azok a szempontok, amelyeknek a fővárosi autonómia területén az illetékes tényezőket irányitaniok kell.

Aggodalommal kell nézni a közgyűlés további működése elé – mondja Scitovszky belügyminiszter

„Akik ilyen eszközöket vesznek igénybe, nem tesznek szolgálatot az autonomia gondolatának"

Ripka Ferenc főpolgármester a közelgő husvéti ünnepek miatt felfüggesztett obstruáló közgyülés folytatását április 11-én délután négy órára tűzte ki. A közgyülésnek ez az elhalasztása — mint *Ripka* Ferenec főpolgármester kijelentette — kizárólag azért történt, mert a főpolgármester hem óhajtotta a nagyhéten is együtt tartani a közgyülést, nehogy az obstruálók szenvedélyes magatartása a husvéti ájtatosság hangulatát megzavarja.

A közgyülési ellenzék természetesen nem honorálja ezt a megokolást és a közgyülésnek *Ripka* főpolgármester tiszteletreméltó elhatározásából történt elhalasztását sikernek próbálja beállitani. Mintahogy pedig a baloldalon is tudják, hogy a husvéti ünnepek után tartandó első közgyülésen újra napirenden lesz a *Községi Takarékpénztár* ügye, — az obstrukció további folytatását jelentik be.

A városházi obstrukció ügyéről és az ezzel kapcsolatos kérdésekről alkalmunk volt beszélni

Scitovszky Béla belügyminiszterrel,

aki a következőket jelentette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közgyülésen lábrakapott tárgyalási mód, az ügyrendi viták rendezése és a technikai obstrukció teljes erővel való gyakorlása — megdöbbentett. A közgyülésnek az a feladata, hogy határozatot hozzon az eléje tartozó kérdésekről. Természetesen senki sem akarja kétségbevonni, vagy korlátozni a szólásszabadságot és a napirenden levő kérdés bármilyen alapos megvitatásának jogosultságát, amikor azonban azt kell tapasztalni, hogy a vita szándékos elnyujtásáról, vagyis a határozat meghozatalának technikai eszközökkel való megakadályozásáról van szó, — amit egyébként maguk az érdekeltek sem tagadnak, — aggodalommal kell néznünk a közgyülés további működése elé. Akik ilyen eszközöket vesznek igénybe, nem tesznek szolgálatot az autonómia gondolatának. Helyes és tapintatos eljárás volt a közgyülés folytatásának az ünnepek utáni időkre való elhalasztása, mert a husvéti hangulat megzavarása nem kívánatos.

Takarékossági irányelvek

A Fővárosi Hirlap számára irta dr. UGRON GÁBOR ny. belügyminiszter, a Takarékossági Bizottság elnöke

Kormányprogramban, ellenzéki és nem ellenzéki, pártonkívüli és kormánypárti kritikákban egyaránt erősen aláhúzott és sokat hangoztatott probléma a *takarékosság.* Takarékoskodni kell *nemcsak az államnál, hanem az autonom közületeknél és igy elsősorban a fővárosnál is;* sőt a magángazdaság minden egyes ágazatában, minden egyes családnak őriznie kell a garast.

Ami a főváros takarékosságának kérdését illeti, véleményem szerint a takarékosság elvének követelményeit akkor teljesitjük, ha minden egyes kiadásnál a legszigorúbb kritikával vizsgáljuk meg a kiadás jellegét. A megitélés eredménye elsősorban annak a kérdésnek eldöntésétől függjön, hogy *produktiv-e a kiadás, vagy sem?* Amennyire veszedelmesnek tartom a *helytelenül* alkalmazott takarékoskodást, amikor termékeny és hasznothajtó befektetésektől tartózkodunk, éppen olyan fontos a takarékosság elveinek legszigorúbb alkalmazása mindenütt, ahol a kiadott pénz nem produktív célokat szolgál. Természetesen *nem könnyü feladat eldönteni, mi a produktiv és mi az improduktiv kiadás.* A fővárosnál ugyanis nincs szó közgazdasági befektetésekről, hanem egy hatalmas autonom testületnek különböző életmegnyilvánulásairól. Én például *minden józan kulturális kiadást és minden luxusmentes szociális intézményt produktiv befektetésnek tartok.* Autonom-közület befektetéseinél, tehát Budapest székesfőváros befektetéseinél is nem azt kell produktívnak tekinteni, ami már az első évben meghozza a maga polgári kamatját, hanem produktívnak kell tekinteni azt a befektetést is, amely akkor is fontos kötelezettségeket teljesit, ha egy generációval előre tekintünk. Az ilyen, egy év alatt hasznot nem hajtó befektetések, sokszor életbevágóan jelentősek és ép ezért halaszthatatlanok. Sok olyan befektetést kell végeznie a fővárosnak, amelyek csak 25—30 év mulva hozzák meg kamatjukat. Elég ebben a tekintetben a *kulturális* természetű beruházásokra utalni. Külön ki kell emelni azonban a *szociális* befektetéseket, amelyek szintén

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű Szállodai és kórházi fehérnemű

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízmüveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19

„EMPTIO"
IPARI ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
VI. KERÜLET, BÖTVÖS UCCA 29. SZÁM
Vegyi-, épitő- és burkolóanyagok. Telefon: Teréz 149-84.

CSÁSZÁR IMRE
Linoleum és falikárpit nagy választékban
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11. Telefon: Józs 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készitése.
Szakszerű munka. : : Ajánlatok dijmenteson.

SZEMES JÁNOS
tetőfedő mester
tetők jókarbantartási vállalata
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53. Telefon: J. 349—43

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

NYIRBOGDANYI PETROLEUMGYAR Rt.
Központi iroda: Budapest, VI., Andrássy-út 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN
auto- és traktorolajok
HELIOS
autobenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA
világitó- és traktorpetroleum, gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök,
PORMENTESITŐ OLAJOK

FELD OLY tisztit **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!
Gyár: **VII., Thököly-út 33.** Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

Budapest, a thermális vizek városa

A gellérthegyi forróvíz-kutatásokat a legnagyobb erélyel folytatni kell – Meg kell csinálni a főváros egész határára kiterjedő hydrologiai és geofizikai méréseket – Gyümölcsözteini kell a köz javára ezt a nagy vagyont

Irta BECSEY ANTAL, mérnök, főv. biz. tag

Egy fővárosi várospolitikai hetilap nevemmel kapcsolatban olyértelmű cikket közölt, amely szerint „abba kell hagyni a gellérthegyi forróvíz fúrásokat". Azt állítja, hogy azzal a fúrással, amely javaslatomra a gellérthegyi forrásviszonyok felkutatására készült, „nagy csalódás érte a várost, mert 65 fok hőmérsékletű víz helyett csupán 40 fok hőmérsékletű víz jelentkezett"; hogy az adott viszonyok közt 65 fok hőmérsékletű vízre akadni nem is lehet, stb. Végül megállapítja, hogy az óriási költséggel készült fúrásba több mint 50.000 pengőt temetett a város, anélkül, hogy „csak egy komoly gondolat is" felmerült volna a forrás felhasználásának miként-jére. Hivatkozik végül *Horusitzky* Henrik főgeológus véleményére, aki a „leghatározottabban tiltakozik további fúrások ellen, nehogy *botrányba túljon* ez a vállalkozás."

A cikkel nem kívánok vitába bocsájtkozni. Oly nagyfokú tájékozatlanságot árul el és annyira nyilvánvaló a tendenciája: diszkreditálni a főváros egyik legnagyobb gazdasági problémájára irányuló törekvéseket, — hogy felmentve érzem magam minden további vitatkozás alól. Nem szeretném azonban, ha az ujság olvasó közönsége a nyomtatott betü szuggesztiv befolyása alatt félreismerné a helyzetet és valóban elhinné, hogy akár ez a fúrás, akár bármely később létesítendő fúrás kárbaveszett volna; hogy abba kell hagyni a forróvíz-fúrásokat és hogy akad Magyarországon komolyan vehető hydrologus, aki a „leghatározottabban tiltakozik további fúrások ellen."

Horusitzkyt elég régóta ismerem és tudását nagyrabecsülöm. De épen ezért a leghatározottabban tagadom, hogy *Horusitzky* a neki imputált kijelentéseket, illetve hogy egyébként is súlyos ellentmondásokat tartalmazó nyilatkozatát a közölt formában megtette volna. Nincs és nem lehet geológus ebben az országban, aki nem vallaná velem együtt azt, hogy a fővárosnak hévvizeiben rejlő nagy vagyonának felkutatása körül súlyos mulasztások történtek; hogy a mulasztásokat forszirozott kutatással pótolnunk kell; és hogy minden szondirozó fúrás, mégha laikus előtt negativ eredményűnek is látszik, egy-egy fontos lépéssel visz bennünket közelebb tudományos céljaink és azok gyakorlati megvalósítása felé. *Hibáztattam a legutolsó költségvetési tárgyalások alkalmával is, hogy tehermális forrásaink keletkezésére vonatkozó rendszeres vizsgálatokat nem végzünk; hogy a fővárosnak néhai Machán Ottó halála óta szakértő bányamérnöke, illetve geológusa nincsen; hogy hévvizeink további kutatása, balneológiai osztályozása és energiagazdasági jelentőségének feltárása érdekében költségvetésünkben egy fillérnyi fedezetről sem gondoskodunk. Amióta Zsigmondy Vilmos a városligeti artézi-kutat megfúrta, a thermális vizek felkutatása érdekében újabb lépés a Gellért-fürdői fúrásig nem történt.*

Pedig ennek a Gellért-fürdői fúrásnak létesítése sem ötletszerüleg történt. Ismeretes, hogy a budai természetes fakadású hévvizek a Dunával párhuzamos geologiai fő-törésvonal mentén, nyilván annak résein át törnek elő. Ismeretes az is, hogy a törésvonal mentén fakadó vizek 18°—64° C. hőmérsék határok között, a legkülönbözőbb hőmérsékkel bírnak. Így pl. a Lukács-fürdő tavának vize 23° C., ugyanakkor, amikor a tőle alig 50 m.-nyi távolságban levő Császár-fürdői Szent István-forrás vize több mint 60° C. hőfokú. Az én javaslatomra a Szent Lukács-fürdő dunaparti parkjában készített, összesen 26 m. mély fúrás pedig 65° C. hőfokú vizet tárt fel. Ennek a fúrásnak vize 1921 óta, tehát immár hét fűtési évadon át fűti a Lukács-fürdő összes szállodáit és hivatalos helyiségeit; anélkül, hogy akár a víz hőfokában, mennyiségében, legkisebb változás állott volna be, akár az alkalmazott fűtési rendszer tekintetében bármiféle kifogás merült volna fel.

E megállapítások és tapasztalatok alapján vetettem fel 1926-ban azt a gondolatot, kíséreljük meg, nem lehetne-e a Szent Gellért-fürdő forrásának 46—47°-os vize helyett oly hőmérsékletű, legalább 60° hőfokú vizet találni, amely megfelelő vízbőség mellett a Szent Gellért-szálló fűtését lehetővé tenné. E javaslatom megtételére nemcsak pénzügyi okok késztettek; bár a Gellért-fürdő jövedelmezőségére nem kis befolyással lenne, ha évente több mint 50.000 P. értékű tüzelőanyagot tudnánk megtakarítani; hanem késztetett erre az a meggondolás is, hogy egy ily fúrással ismét közelebb jövünk thermális vizeink eme csoportjának tudományos megismeréséhez. Javaslatom beható diskusszió tárgyát képezte oly szakbizottság előtt, amelyben az ország legelső szaktekintélyei foglaltak helyet. A diskusszió egyfelől azt kívánta megállapítani, hogy várható-e a Szent Gellért-fürdő u. n. szökevény források által megcsapolt forrásainál forróbb és nagyobb mennyiségű vízmennyiség fúrás segélyével? Hol kellene e fúrást telepíteni és nem veszélyezteti-e ily fúrás a szomszédos (Rácfürdőig terjedő) természetes források vízszolgáltatását? Talán elég lesz, ha a meghívott szakbizottság nesztorának; néhai dr. *Schafarzik* Ferenc műegyetemi tanárnak jelentésében foglalt következő kijelentéseket idézem: „Mindenekelőtt megállapítható, hogy a Szent Gellért-fürdő területén és közvetlen szomszédságában több és magasabb hőfokú víz csakis fúrás által termelhető."

Részletes okfejtés alapján mutatja ki azután, hogy a Duna 0 pontja alá mélyítendő fúrás a víz felszállását élénkítheti. A fúrás fokozatos folytatásával úgy a szomszédos fürdők forrásai, valamint a víz hőfokának emelkedése is gondosan megfigyelendők. Véleménye szerint nemcsak a jelenleg Dunába vesző szökevény-források melegvizét lehetne megnyerni, hanem a szomszéd források érdekei sem kerülnének veszélybe. „Egy ily természetű fúrással a Szent Gellért-fürdő forrás-reservoirja bizonyára a jelenleginél több és melegebb vízzel telne meg."

A szakbizottság és a bányakapitányság javaslata, illetve hozzájárulása alapján indult meg a fúrás a Barlag-kápolna tövében, mégpedig kezdettől fogva dolomit-kőzetben, amelynek összetöredezett szerkezetében tárolódik a thermális víz. A víz hőfoka 71 m. mélységig bár lassan, de állandóan emelkedett 48.8° C-ig; innét 142.5 m-ig azonban a hőmérséklet alig emelkedett. E mindenesetre figyelemreméltó jelenségből a szakértők arra következtettek, hogy az adott helyen a fúrás mélyítésével a törésvonal síkjától távolodunk; másszóval, hogy a törésvonal síkja Pest felé dőléssel bír. E megállapításból önként következik, hogy nagyobb hőfokú vizet oly fúrásban lehet remélni, amely a dőlés irányában, vagyis a műegyetem előtti rakparton készülne; és amelynek mélysége 300—400 m.-re becsülhető. Mindez természetesen csak valószinűség; merthiszen elegendő fúrási adat hiányában pontos megállapításról szó sem lehet. Valamennyi szakértő véleménye azonban megegyezett abban, hogy e fúrási tanulmányokat folytatni nemcsak a közvetlenül érdekelt Gellért-fürdőnek, hanem a hévforrások tudományos megismerésének is elsőrendű érdeke. A remélhető siker a Gellért-fürdő üzemében elérhető szén megtakarítás révén 2—3 év alatt fedezné a beruházás költségeit; hévvizeink tudományos anyagát pedig nagy értékkel gazdagítaná.

A most készült fúrás azonban mindettől eltekintve, abszolut értéket képvisel. Vize tudniillik dr. *Emst* Kálmán vegyelemzése szerint 48.8° hőfokú, meleg *lugos, sulfátos, vasas víznek bizonyult;* amely dr. *Benczúr* Gyula orvos-professzor megállapítása szerint főleg hólyag, vese, medence, gyomor- és bélbántalmak stb. gyógyítására igen értékesnek fog bizonyulni. Kénhydrogén tartalma is jelentős, ami ivásra szintén alkalmassá teszi; számottevő vastartalma pedig *főleg vérszegénység ellen és ebből eredő bajok kezelésére* eredményesnek igérkezik. A víz radioaktiv tulajdonságának megvizsgálása még folyamatban van, de a fentemlített bajok ellen *ivókúrára e víz kiválóan alkalmas;* ami annál figyelemreméltóbb, mert a budai thermák között kénhyrogénes és vasas víz nincsen; s így egy *teljesen új gyógytényezővel gazdagítja a fővárost.* Emellett vízbősége is igen jelentékeny, a próbaszivattyúzásnál napi 1000 m³ vizet szolgáltatott, anélkül, hogy a Szent Gellért szomszédos régi forrásainak vízhozamát a legkisebb mérvben befolyásolta volna. Ha ennek a vízmennyiségnek csupán felét, azaz napi 500 m³-t használjuk fel, akár a hullámfürdő, akár a vízben szükölködő Rudas-fürdői uszoda részére és csak a vízvezetéki víz árával számoljuk el e vízmennyiséget (köbméterenként 20 fillér), úgy *a fúrás vize 30—35.000 pengő értéket képvisel egy évben.*

De még az ilymérvű kihasználás mellett is naponta néhány 100 m³ vízfelesleg áll rendelkezésre. És én ezt legszivesebben arra használnám fel, hogy *díjtalanul bocsátanám a főváros vérszegény gyermekeinek, gyomor- és bélbajos betegeinek rendelkezésére;* mert az a meggyőződésem, hogy a pénzbeli bevételekkel szemben sokkal nagyobb és gyümölcsözőbb jövedelmet képvisel a közegészségügy szolgálata és ezek között *elsősorban a budapesti vérszegény gyermekek gyógyulása.*

Joggal állíthatom tehát, hogy az az 50.000 pengő, amelyet ebbe a tudományos célú fúrásba a főváros belefektetett, nemcsak el nem veszett, hanem *a lehető legjobb beruházásnak tekinthető;* dacára annak, hogy eredeti célomat az energiagazdálkodás tekintetében, el nem értük. De igenis közelebb jutottunk ehhez a célhoz is; aminthogy közelebb visz ennek a mérhetetlen nagy thermális vagyonnak okos kihasználásához minden egyes lépés, amelyet a kutatás érdekében megteszünk. És mindebből nem az következik, hogy a forróvíz-kutatásokat abba hagyjuk, hanem éppen ellenkezőleg az, hogy azokat a legnagyobb energiával, céltudatosan folytassuk, sőt azokat a pesti oldalra is kiterjesszük. Mivel pedig tudjuk azt, hogy a thermális víz medencéjét a Pest felé erősebb mélységben hajló összetöredezett főldolomit-réteg alkotja, a már ismert *geofizikai mérések segélyével meg kell állapitanunk az egész város területén e dolomitréteg vetődését,* hogy a fúrásra legalkalmasabb helyeket megállapíthassuk. Végre valahára teljes tudományos készültséggel *meg kell ismernünk* és fel kell tárnunk azt a nagyjából már ismert óriási vagyont, amelyet a lábaink alatt elterülő melegvízkészletek gyógyászati és energiagazdasági szempontból képviselnek és a *megismerés nyomás gondoskodnunk kell arról,* hogy ez a nagy vagyon a köz javára meghozza a maga gyümölcseit.

És nem szabad törődnünk a kishitüekkel, az örökké aggályoskodókkal, a defétistákkal. Ilyenek mindig voltak és lesznek. A városligeti artézi kút zseniális alkotója: *Zsigmondy* Vilmos az artézi kútról irt monografiája zárszavában rámutatott arra, hogy még hat héttel a városligeti hévforrás megnyitása előtt nem kisebb ember, mint dr. Szabó József egyetemi tanár azt vitatta, hogy „Pest közelebbi területén hűvös, sőt langyos víz artézi kutak által nem várható". Hat héttel később, 1877 június havában jelentkezett a thermális víz, amely azóta, tehát immár több mint 50 éven keresztül, csökkenés nélkül szolgáltatja a napi 720 m³-nyi 70° C. hőfokú vizet.

Az a lázas munka, amely a Magyar Hydrológiai Társaság körében thermális vízgazdaságunk közelebbi megismerése és gyakorlati kihasználása tekintetében csendben, de annál nagyobb intenzitással folyik, megérlelte már ezt a problémát. De ezzel egyúttal elérkezett az idő arra, hogy *a főváros törvényhatóságában is új elhatározások érlelődjenek meg.* A fővárosnak nem 50.000 pengős, hanem azt lényegesen meghaladó rendszeres évi budget keretében kell gondoskodnia arról, hogy a tudományosan előkészített vizsgálati anyag nyomán *feltárjuk és a köz szolgálatába állitsuk a fővárosnak ezt a páratlan, úgyszólván egyedülálló nagy kincsét.*

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gaár Vilmos a tisztes munka számára megteremtett ügyrendről, amelyet időlopásra használnak fel

Miért kell felállítani a Községi Takarékpénztárt és miért kell keretnek felhasználni az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárat

Ugron Gábor a takarékpénztár feladatairól

Az obstrukció és szófecsérlés közepette szólalt fel *Gaár* Vilmos, aki a nagy vitában hivatalos szónoka volt az *Egységes Községi Polgári Pártnak*. Ez a felszólalás egyrészt a komoly és tiszteletreméltó argumentumok egész sorát vitte harcba a *Községi Takarékpénztár* felállításáért, másrészt megmagyarázta, hogy egy új Községi Takarékpénztár létesítése sokkal többe kerülne és sokkal nagyobb rizikót jelentene, mint hogyha a főváros az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztárt* használja fel keretnek. Ugyanakkor azonban *Gaár* Vilmos *súlyos kritikát mondott az ellenzék harcmodoráról és az obstrukcióról is.* Ennek a nagyszabású beszédnek, amely számos igen fontos kérdésre adja meg a feleletet, bő kivonatát adjuk az alábbiakban.

Gaár Vilmos az obstrukcióról

— Ebben a teremben sok zivatar zúgott már végig, a néma falak igen sok csatát láttak. A jó küzdött a rosszal, a jó a jobbal, a közérdek a burkolt magánérdekkel, heves támadások voltak az egyik oldalról a másikkal szemben és a másik oldalról az innenső oldal ellen. Az a jelenség azonban, amely most mutatkozik, *ebben a teremben még nem fordult elő*. Ha ezek a falak valamilyen isteni kegyből lelket és emlékezőtehetséget kapnának, csodálkozással telnének el, hogy

a polgári öntudatot, a tisztes munka számára megteremtett ügyrendet miként használják fel időlopásra.

Nem akarok senkit sérteni, csak azt akarom mondani, hogy *feleslegesen történik a sok szóbeszéd*. Az obstrukció két irányban vizsgálható meg. Ha a célszerűségi szempontot veszem, akkor azt kell mondanom, hogy az obstrukció nem célszerű. A végszerűség fegyverét csak akkor szabad alkalmazásba venni, *amikor nagy szabadsági jogok vannak veszedelemben, amikor a főváros szabadsága forog kockán, amikor terrort akar valaki kifejteni*. Mindez nem áll fenn a jelen esetben, mert a tisztelt túloldal minden egyes szónoka azt hangoztatja, hogy *ebben a kérdésben nincs politikum*, ezt a kérdést ők csak gazdasági szempontból teszik vizsgálat tárgyává. Ha az obstrukciót abból a szempontból vizsgáljuk, van-e annak jogossága, akkor figyelembe kell venni, hogy

az obstrukció nem egyéb, mint visszaélés valamely joggal, a joggal való visszaélés pedig önmagában jogtalanság.

A törvény azt mondja, hogy ott, ahol testület határoz, tanácskozás előzi meg a kérdést. A testület határozati joggal van felruházva, mert felszólalás nélkül voltaképpen tanácskozás nincs, mert *különben valamennyien lejbólintó Jánosok lennénk*. Mindenkinek joga van felszólalni, ha a tárgyhoz szólva tárgyi érveket csoportosít abból a szempontból, hogy az ellenkező felfogásúakat meggyőzze, vagy a maga igazát nyilvánítsa azokkal szemben, akik őt ideküldték. De nem lehet a tárgyalás rendje,

nem lehet a szólás joga a tárgyhoz nem tartozó előadások megtartása, ugyanazon tényállítások folytonos ismétlése, könyvekből ide nem tartozó dolgok felolvasása.

— Most a baloldalhoz fordulok. Ezt az *„obstrukció"* szót akár nyolc, akár tíz tárgyalási napon keresztül semmi körülmények között sem említettem volna, ha önök nem csináltak volna technikai obstrukciót, amit maguk is beismertek. Ez a testület nem arra van hivatva, hogy megakadályozza a kérdések végrehajtását, hanem hogy *tanácskozzék és szavazzon*. Azt is méltóztattak említeni, hogy járuljon hozzá a jobboldal az elintézendő ügyeknek a közel jövőben való elintézéséhez. Szemrehányást kaptunk, hogy ehhez nem akarunk hozzájárulni. Ha önök most ilyeténképen akarják megakadályozni a határozathozatalt, akkor

bármikor előfordulhat, hogy majd ismét válogatni fognak az egyes elhatározandó ügyekben.

Majd lesznek ügyek, amelyekre nézve *kegyesek lesznek megengedni, hogy azokat idehozzuk*, a többieket pedig vagy levesszük a napirendről, vagy azok fölött *obstrukciót fognak indítani. Ennek mi nem fogjuk magunkat alávetni*. Mi tárgyilagosan, érvekkel harcolunk, méltóztassék önöknek is érvekkel harcolni és ha ki van merítve az anyag, akkor határozzunk.

Az ellenzék sorozatos kívánságai

— Az ellenzék azonban tárgyilagos érvekkel is előállt és én ezekre tárgyilagos ellenvetéseket akarok felhozni. A tizenkettes albizottságban merült fel először a kifogás, hogyha a város ezt a tranzakciót véghezviszi, a kormány hozzájárulása megfelelő módon biztosítva van-e. Amikor erre a kielégítő választ megkapták, akkor az ellenzéki urak azt kívánták, hogy a tanács ne a saját hatáskörében járjon el, hanem a közgyűlés elé kerüljön az ügy. Bár

a törvénynek ilyen pozitiv rendelkezése nincsen,

mégis idehozták az ügyet. Az a követelés is felmerült, hogy a Pénzintézeti Központ adjon kellő garanciát az ügyek sima és a város érdekének megfelelő módon való lebonyolítására. Ezek a garanciák is megadattak. Most azt a követelést állították fel, hogy ne 52.5 százalékos régi részvények jussanak a városnak, hanem jusson tőkefelemeléssel 82.5 százalék, hogy ne a közgyűlésnek kelljen ezt a tőkefelemelést elvállalnia, illetőleg a pénzt hozzá kiutalnia, hanem csinálja meg ezt a P. K. Elvállalta azután a Pénzintézeti Központ a garanciákat a passzivumoknál, sőt az aktivumoknál is a behajthatóság szempontjából. Amikor mindez megtörtént, akkor

az ellenzék azzal a negativummal állott elő,

hogy olyan nyilatkozat történjék, hogy a kormány nem engedi felállítani a Községi Takarékpénztárt, ha nem ebben a formában állíthatujk fel. Aki a közgazdasági életben csak egy kissé járatos, nagyon jól tudja, hogy a kormánynak leghatározottabb szándéka, hogy a közhitelbiztonság érdekében hitelintézetek felállítását nem engedélyezi. Ha már most ilyen hitelintézetek felállítása nem lehetséges, akkor világos, hogy a Községi Takarékpénztár felállítása kedvéért ilyet nem fog engedélyezni a kormány. Tulajdonképen

ma már azt sem lehet tudni, hogy mi az álláspontja az ellenzéknek.

Vizsgáljuk meg különösen az alapítást. Mert el lehet-e képzelni, hogy egy takarékpénztár felállításánál egyszerű határozattal rábízzák a tanácsra, hogy csináljon valamit. Először szükséges megfelelő helyiség és felszerelés. Az igazgatókat könyvelőket tapasztalt férfiak sorából kell kiválogatnia egy új intézetnek is. Azt képzelik az urak, hogy ennek az új ügynek az érdekében az igazgatók ki fognak válni anyaintézetükből minden ellenszolgáltatás nélkül? Ha tehát mi itt megveszünk egy takarékpénztári keretet és átvesszük a megfelelő személyzetet, akkor

ugyanazt az alapítási összeget kockáztatjuk, amelyet kockáztatunk egy új intézetnél,

de az új alakulásnak még sincs meg az a meggyökerezettsége, az a közönsége, az a tekintélye. Az alapítási költségek tehát így is úgy is felmerülnek ezúttal azonban a kockázattal szemben kockázatmentes berendezést kapunk személyzettel, komitensekkel és vagyonnal.

„Nem akarunk szanálni senkit"

A következő ellenvetés az volt, hogy *önálló alapításra* van szükség. Az önálló alapítás ép úgy belekerül alapítási költségekbe, mint ennek az intézetnek átvétele.

Öt-tíz esztendőn át kell dolgozni, amíg meg lehet szervezni azt, ami most készen van és meg lehet szerezni a komitenseket, amelyek most megvanak.

Egészen világos, hogy az Egyesült Fővárosi Takarék terheiből a fővárosra csak 2,880.000 pengő hárul, ennyit vesz át, ha a részvények többségét megveszi. A nyugdíjalap terhe az alapítás költségei közé tartozik, mert hiszen egy újonnan felállított Községi Takarékpéénztár tisztviselőinek is nyugdíjbiztosításra van szükségük. Ez olyan világos, hogy ez ellen igazán nem lehet semmit mondani. A szanálás a Pénzintézeti Központnak és az államnak feladata.

mi nem akarunk szanálni senkit sem, mi csak egy Községi Takarékpénztárt akarunk felállítani.

— A zálogleveleklről is szó volt. Szó volt arról, hogy a zálogleveleket 1938 után majd valorizálni lehet. A törvényhozás megszavazta már a valorizációs törvényt, amelyben a záloglevelek valorizálása világosan el van utasítva, mert a bekebelezett terhek valorizációját sem engedi meg a törvény. A magyar telekkönyvek hitelét nem lehet megingatni semmiféle későbbi törvénnyel, hiszen nem tételezem fel a törvényhozásról, hogy száz és száz birtokost kívánna ezzel tíz év után agyonütni.

— A tulsó oldalon arra hivatkoztak, hogy lelkiismeretünket akarják felébreszteni. Azt mondották, hallgassuk meg az érveiket, mert ezek nyomása alatt el fog hallgatni a pártfegyelem csengetyűje és megkondul bennünk a lélekharang a javaslattal szemben. Nekünk ilyen intelemre nincs szükségünk. Mi nem teszünk lelkiismeretünk ellenére semmit, s éppen ezért

kötelességünk volt a magunk részéről a komoly érveket és a megfelelő ellenérveket felsorakoztatni.

A mi lelkiismeretünk tiszta, kötelességünket teljesítjük és így a magam részéről a *javaslatot elfogadom*.

Nem ismétlődhetnek meg olyan politikai tendenciák, amilyeneknek a BSzKRT-nál voltunk tanui, — mondja Ugron Gábor

A *Községi Takarékpénztár* vitájában eddig nem vett részt *Ugron* Gábor nyugalmazott belügyminiszter, akinek értékes véleményére kétségkívül kíváncsi a közvélemény. Éppen ezért alkalmat kerestünk és megkértük

dr. Ugron Gábort

fejtse ki a Községi Takarékpénztár létesítéséről való véleményét a *Fővárosi Hirlap* hasábjain. *Ugron* válasza itt következik:

— A *Községi Takarékpénztár* létesítésének kérdése vagyis a létesítés megokoltsága vagy megokolatlansága tisztán azon múlik, hogyan *csináljuk meg ezt az intézményt*. Amennyiben a Községi Takarékpénztár *kizárólagosan takarékpénztár lesz*, igen szép eredményeket érhet el. Én a magam részéről

ebben a formában feltétlenül megalakitandónak tartom a Községi Takarékpénztárt.

Felfogásom szerint ez a Községi Takarékpénztár *semmiféle banküzletet nem folytathat*, ami azt jelenti, hogy *tulajdonképpen csak reservoárja és elosztóhelye lesz a városi pénzeknek*. Ezekből a pénzekből nem városi intézményeknek csak a legszigorúbb kautálék mellett és csak az alapszabályokban meghatározott célokra nyujthat hitelt. Amennyiben a Községi Takarékpénztár ilyen keretek között és ilyen célkitüzéssel dolgozik, áldásdús működést fejthet ki, amint azt a Németországban alakult ilyen intézmények működésének eddigi eredményei bizonyítják. Ha azonban ezek a feltételek nem érvényesülnek és itt én az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár*-ral kapcsolatos megalakítási formától eltekintve nyilatkozom — olyan intézményt létesítünk, amely a városnak csak kárára lesz. Ha az úgynevezett Községi Takarékpénztár úgy fogná föl a hivatását, mint ahogy például a *Vásárpénztár felfogja*, —

a legsúlyosabb veszteségek bekövetkezésével kell számolni.

A Vásárpénztár ugyanis messze eltért eredeti céljától, amidőn még földbérletekbe is belebocsátkozott. A megalakítandó *Községi Takarékpénztárnak nem lehet ilyesmi a hivatása.*

— De rá kell mutatnom arra a szempontra is, hogy a Községi Takarékpénztár igazgatóságában

nem ismétlődhetnek meg olyan politikai tendenciák, amilyeneknek például a BSzKRt-nál voltunk tanui.

Ha ugyanis az igazgatóságba számarányuk szerint küldik ki tagjaikat az egyes pártok, akkor a dolog természeténél fogva a szakszerű tudást és objektív tárgyalási módot megkövetelő igazgatósági ülések *politikai küzdelmek tanyáivá válnak.*

Megengedhetetlen, hogy az ilyen intézmények pártcéloknak, klikkeknek vagy pártszervezetszerű intézményeknek, vagy szövetkezeteknek, egyszóval nem közgazdasági érdekeknek, hanem politikai érdekeknek a figyelembevételével osztogassák a pénzt esetleg sógornak, komának, rokonnak és jóbarátnak.

Annál inkább meg kell fontolni az ilyen szempontokból felmerülő aggodalmakat, mert hiszen — ha ilyen szigorú kautálékat nem állítunk fel — akkor a Községi Takarékpénztár felállításával még *az a biztos és nyugodt pénz-elhelyezési mód is megszünik, amely most a fővárosi pénzeknek betétek alakjában a bankoknál való elhelyezésével rendelkezésre áll.*

— Mindezekből következik, hogy ennek a kérdésnek az elbírálásánál *irreleváns, hogy a Községi Takarékpénztárt, az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár részvénytöbbségének átvételével teremtjük-e meg*. Itt csak az a kérdés fontos, hogy *kell-e a községi takarékpénztár?* Igen, vagy nem? A kérdésre én, mint fővárosi bizottsági tag, aki elsősorban és kizárólagosan a főváros közönségének érdekeit nézem, — nem tudok mást választ adni:

ha szigorúan meghatározott elvek szerint jól csinálják meg, akkor kell.

Isten mentsen egy hanyagul megszervezett, alaposan körül nem bástyázott Községi Takarékpénztártól.

MENDE-MONDÁK
a városháza folyosójáról

Fellélekzés a nyolc nap és nyolc éjjel után — Ripka elnök eibisch-cukorkái — Egy elvesztett hét — A frakkos városatya, az „elfoglalt" városatya és a harmadik, aki ijedten tiltakozik az ellen, hogy ő obstruál — Egy kis statisztika — Mi a következménye a túlőszinte kritikának?

NYOLC NAP ÉS NYOLC ÉJJEL dúlt az obstrukció. Csupa fogadkozás volt kezdetben az obstruálók csoportja és péntek éjjel talán ők örültek a legjobban az elnök bejelentésének: „A közgyülést berekesztem, a tárgyalás folytatásáról majd külön meghívóban értesítem a bizottsági tag urakat". Még egy-egy „éljen" is kiszaladt a baloldal egyik-másik tagjának a száján, ami inkább a belső érzés őszinte kirobbanása volt, mintsem puszta véletlenség. Istenem: naponta 13—15 órát „tanácskozni" azontúl, hogy reggel boltba, hivatalba, bírósági tárgyalóterembe, vagy éppen beteghez szólít a kötelesség, — valljuk be, nem tréfadolog. Elvégre egészen fiatalember, már legalább is olyan, aki még mindig szórakoztatónak tartja az éjszakázást, — nem sok akad közöttük. Még azok is, akik jól bírják az ébrenlétet, *különb passziót* találnak maguknak, mint a közgyülési teremben dúló csatározást. Szép, szép a küzdelem, sőt kötelesség is a közért, de amikor *a reuma és a podagra* kérés nélkül is jelentkezik a túlerőltetett végtagokban, akkor bizony ellenállhatatlanul feltörekszik a vágy a frissen vetett, jól alámatracozott pihenőhely után...

Mintha mindenkiről mázsás kő gördült volna le a közgyülés elnapolásakor. Nyolc nap és nyolc éjjel után ekkor mertek az emberek először üdén, gondtalanul fellélekzeni, anélkül, hogy savanyodottan gondoltak volna a másnap újból kezdődő vitára. Még az sem zavarta az általános megkönnyebbülést, hogy hiszen csak *rövid szünetről* van szó, — amit *a húsvétnak köszönhetnek* — és azután . . . — eh, ki tudja, mi jön azután?

Elhalt az elnöki csengőnek, ennek az érceshangú kis harangnak is a szava. Talán Rómába megy a többi nagy haranggal. És amint visszatérve, ezek hirdetni fogják a Feltámadást, remélhetőleg a közgyülés elnökének kis harangocskája is *a béke, a megértés hirdetője* lesz a sokat vitatott ügyben, mert a főváros iránti szeretet kötelezettségét fogja belezúgatni Budapest parlamentjének fülledt levegőjébe . . .

—

AZ ÁDÁZ OBSTRUKCIÓNAK is voltak üde, emberi momentumai. *Ripka* főpolgármester mindég dicséretes volt jó szívéről, megértő lelkéről. Ezúttal sem tagadta meg önmagát, bár az obstruáló baloldal, de különösen a szélsőbal néha olyan térre vitte át vele szemben a vitát, hogy igazán galambepéjü ember legyen, aki ilyenkor is meg tudja őrizni objektivitását. És *Ripka* főpolgármester mindvégig objektiv, s nobilis volt, még abban is, *ahogyan* a rendreutasításokat osztogatta. Az a kedves epizód, amely ezuttal ismét feltárta a főpolgármester érzelmi világát, az utolsó előtti obstrukciós éjszakán történt. *Weiller* Ernő dr., a demokraták egyik szónoka, már közel *három órán át* beszélt, ami nemcsak a közgyülés figyelmét vette igénybe, hanem az obstruáló — *hangszálait is.* Mikor hangján megérzett az érdesség és egyre több jel mutatott arra, hogy ha ebben a *tenorban* folytatja, feltartóztathatatlanul bekövetkezik a *rekedtség. Ripka* Ferenc dr., aki az elnöki székben ült, magához intette *Halász* Józsefet, a közgyülés háznagyát s vele jóféle *nyálkaoldó cukorkával telt dobozát odaküldte Weillerhez.* A szónok egy pillanatra megállt, annyira meghatotta ez a figyelem, majd néhány szemet kiemelt a skatulyából és *könynyedén meghajolt az elnöki emelvény felé,* ahonnan Ripka elnök enyhe fejbólintást küldött, mintegy ezzel jelezve: „Örömömre szolgált, hogy könnyíthettem ezzel az Ön hangszálainak fáradalmain."

Weiller pedig megértve — vagy éppen félreértve? — az eibisch-cukorkákban rejlő finom célzást — *sietve befejezte beszédét...*

—

SZERDÁN KEZDŐDÖTT a bankíuzió vitája. *Ripka* főpolgármester azt hitte, hogy csütörtök reggel nyugodtan elutazhatik — üdülni. Útlevél, vizum, szóval az összes kellék a zsebében volt. Ekkor még persze szó sem volt obstrukcióról, de még csak jelek sem mutattak a baloldal ilynemű szándékára. A főpolgármester tehát joggal reménykedett abban, hogy ha késő éjjelig húzódik is el a vita, reggel vidám sietséggel megindulhat vele a vonat az azuros kék ég alá. Tévedett. Váratlan vihar kerekedett... — a többit már tudjuk. A főpolgármester *pontosan egy héttel később* utazhatott el. Ennyivel rövidült meg a szabadsága.

Nincsen a teremtésben vesztes, csak ő.

—

HÁROM APRÓSÁG az obstrukciós vitából:

Pakots József valamelyik este frakkban jött be az ülésre. Valahová készült és ezért vette fel előre a frakkot. Amikor *Hegedüs* József dr. meglátta őt, így kiáltott feléje:

— *Pincér, fizetek!*

—

Kiss Jenő dr. szociáldemokrata szónok már vagy két órája beszélt. Úgy látszik, kifogyott a témából, mert egyre inkább személyeskedni kezdett a jobboldal tagjaival. *Lázár* Ferencbe is belekötött, aki egy darabig válasz nélkül hagyta Kiss Jenő megjegyzéseit. Nyugodtan, szinte egészen *elmélyedve beszélgetett a szomszédjával.* Kiss Jenő éppen ezért még kevésbbé hagyta békén. Ezt már a türelmes Lázár sem hagyhatta tovább.

— Ugyan, kérem, — szólt át viharos derültség közben a legnagyobb hidegvérrel Kiss Jenőnek, — *ne zavarjon!* Nem látja, hogy *el vagyok foglalva!?* . . .

Kiss respektálta is a fontos elfoglaltságot és többé nem „háborgatta" Lázár Ferencet.

Fóthy Vilmos a töle megszokott dühvel tiltakozott a fúzió ellen. A jobboldalon, a Wolff-párt helyén *egyetlen* városatya ült ekkor. Fóthy *célpontnak* tekintette az illetőt és folyton *hozzá intézte haragos kitöréseit.*

— Önök azt mondják, — kezdte beszédét, — hogy mi obstruálunk. Dehogy is mi obstruálunk, *önök obstruálnak, önök* az okai mindennek . . .

— Már minthogy mi obstruálunk? — kérdezte ijedten az egész jobboldal nevében az eddig hallgató városatya.

Ekkor derült ki, hogy az illető nem más, mint a szociálista *Lévai* Sándor, aki a baloldalról átment a jobboldalra.

Fóthy őt támadta oly kíméletlenül...

A STATISZTIKA mindég bevilágít a dolgok mélyére, a számok hideg valóságával lehetővé teszi a problémák reális megítélését. Igaz, hogy *nem mindenki kedveli* a statisztikát, a számok egymást követő áradatát. Ezúttal azonban az obstrukciós vita egyik jelentős részletének megvilágításához nem fog ártani *egy kis statisztika,* annál kevésbé, mert ennek átlátása nem lesz nehéz azok számára sem, akik — mint fentebb jeleztük — nem szerelmesei a statisztikának. Tudni kell alábbi rövid kimutatásunkhoz, hogy minden a közgyülésen elhangzott szót hivatalos gyorsírók lejegyeznek és a hivatalos lapban való leközlés útján *az örökkévalóságnak adnak át.* Hogy a nyolcnapos, olykor hajnalig is elnyúló vita mily *beszédmasszát* jelentett, az kiderül az alábbiakból:

6 gyorsíró váltogatta egymást az obstrukciós beszédek jegyzésében.

7 gépírónő kopogtatta teljes odaadással a gyorsírók jegyzeteit, hogy azok így „tisztába téve" nyomdába kerülhessenek.

1350 géppel sürün teleírt „miniszteri" oldalt tett ki végül a gyorsírók és gépírónők munkájának, illetve a szónokok órákig tartó beszédeinek az eredménye, ami nyomtatásban *nem kevesebb 300 oldalnál.*

Egy jókora termet ki lehetne tapétázni ezekkel a beszédekkel.

Egyes szónokokat, úgylátszik még annak a régi strukciót *Gaár* Vilmos dr. ny. kúriai bíró, az Egységtartóztatásra, amely szerint: *Sok beszédnek sok az alja...*

Pedig a *régi* igazságokat az *új* korban sem lehet sutbadobni...

*

IDŐPAZARLÁSNAK minősítette röviden az obstrukciót *Gaár* Vilmos dr. ny. kúriai bíró, az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke közgyülési beszédében. Mást is mondott Gaár, akinek jogi tudásában igazán nehéz volna kételkedni. Ez a megállapítása pedig így hangzik: „Az obstrukció a joggal való visszaélés, tehát — jogtalanság". Nosza, lett erre nagy felzúdulás, csaknem ízekre szedték a jó öreg Gaár Vilmost.

Hát kellett ez neki!?
Mondd meg az igazat . . .

Gyuribandi.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenyt rgyalást hirdet a IX. kerület, Üllői-út és Ferenc-körút sarkán lévő, a székesfőváros tulajdonát képező „Mária Terézia" gyalogsági laktanyában szükséges homlokzattatarozási munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai március 23-ától kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának, IV., Központi városháza, III. em., 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhetők a Központi városháza III. em. 310. alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 április 17-én (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 354. ajtószám alatti üléstermében **10 órakor** fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 március 16.

A székesfőváros tanácsa.

Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Széchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

A legtökéletesebben s le jutányosabban beszerezhető **hézagmentes padozatburkoló a**
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemü átalakitásoknál ajánlattal díjmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZKÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44. szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari gépraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

HENKEL-féle PERFAX HENKEL-féle
AZ IDEÁLIS CEMENTKONZERVÁLO ANYAG
Megakadályozza a kellemetlen porképződést
Megvédazolaj, savak és maró folyadékok okozta károktól
Fokozza a tartósságot, keménységet és áthatlanságot
Vezérképviselet és raktár Magyarország részére:
Voith Gottlieb, Budapest, VI., Kartács-utca 26
TELEFON: LIPÓT 970—65.

FOHN CIPŐÁRUHÁZ
Budapest, VII. ker., Király ucca 9. sz.
ALAPITTATOTT 1898
Dúsan felszerelt raktárt tart: férfi-, női-, gyermek-, luxus- és strapacipőkben. Városi tisztviselőknek kedvezményes árak.

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

TELEFON: J. 395—78 **KLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hídépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

Budapesttől Szegedig érő tehervonatot lehetne megtölteni azzal az iszappal, amelyet három év alatt szedtek ki a csatornákból

Amig békében csak tizenkétezer méter csatornát építettek évenként, addig 1927-ben 17.353 méter hosszu csatorna épült Budapesten

A budapesti csatornákról nem születnek legendák, nem íródnak regények és nem készülnek filmek, mint a bécsi és a párizsi kanálisról, pedig a főváros csatornahálózata is egy egészen különös, nagy titokzatos világ.

Budapest úttestei alatt 460 kilométernél hosszabb csatorna húzódik végig. A dunaparti főgyűjtő *hét* kilométer, a Nagykörút csatornája *négy és egynegyed* kilométer hosszú, a többi főgyűjtők *harmincegy és fél* kilométernél hosszabbak, a kisecsatornák hosszúsága 429 kilométer,

a csatornahálózat teljes hossza pedig 460.674 méter.

A csatornák állandó tisztítása, karbantartása és gondozása igen nagy műszaki feladat, s évente milliókba kerül a fővárosnak, az emberek százainak adva kenyeret.

Kitisztították a főcsatornát

A háború és a háborút követő idők mostoha munkásviszonyai miatt a csatornatisztítás nehéz munkáját nem lehetett kellő erővel folytatni, aminek az lett a következménye, hogy

a csatornahálózat nagymértékben elisza-posodott.

Súlyosbította a helyzetet az is, hogy különösen a hóeltakarítások alkalmával sok kő- és téglatörmelék jutott a csatornákba, ez okozta azután a gyakori eldugulást és csatornarepedéseket.

Három évvel ezelőtt szünt meg ez az áldatlan állapot és néhány héttel ezelőtt érte el nehéz és fáradságos munka után az út- és csatornaépítési ügyosztály csatornafenntartási alosztálya, hogy büszkén jelenthette a nagy munka befejezését.

Erről az érdekes munkáról beszélgettünk

Zaifz László főtanácsossal,

aki a következőkben vázolta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt azt a gigantikus munkát, amely a föld mélyében, az úttestek és pincék alatt folyik szakadatlanul a főváros lakosságának egészsége érdekében.

— A 460 kilométer 674 méter hosszú budapesti csatornahálózat tisztítása, — mondta a főtanácsos — régebben vállalkozóra volt bízva, három évvel ezelőtt azonban

a főváros házikezelésbe vette ezt a munkát is.

1922-ben létesítettük a csatorna fenntartási kirendeltséget, akkor tüntek fel először az uccán a tiszta egyenruhás munkások, a modern, motorostraktorokkal vontatott, pneumatikon gördülő vastartályok, amelyek segítségével úgyszólván feltünés nélkül végezzük a rendkívül fontos, de ugyanolyan nehéz munkát. A mellékcsatornák tisztításán jelenleg 50, a főgyűjtők tisztításán pedig 30 munkás dolgozik. A csatornaiszap elszállítására négy benzinmotoros traktor szolgál, 22 vastartályos pótkocsival. Három év megfeszített munkájával

sikerült a főgyüjtőcsatornákat teljesen kitisztítani

és most iszapkotrócsónakokkal való állandó hajózással akadályozzuk meg az egyes szakaszok eliszaposodását.

Nem érdektelen, ha néhány számot ismertetünk arról, hogy micsoda elképzelhetetlenül sok az az iszap, amelyet a budapesti csatornákból kitisztítottunk.

— 1925-ben a főgyűjtőkből és a központi csatornaszivattyútelep iszapkamrájából kiemeltek 11.673 köbméter iszapot, 1926-ban 11.997 köbmétert, 1927-ben 9034 köbmétert, összesen: 32.704 köbmétert. A mellékcsatornákból 1925-ben kiemeltek 11.281 köbméter iszapot, 1926-ban 15.258 köbmétert, 1927-ben 21.102 köbmétert, összesen: 47.641 köbmétert.

Az iszap-vonat

A három év alatt kiemelt csatornaiszap összes mennyisége 80.345 köbméter volt, *amely 16.000 vagón rakománynak felel meg. 16.000 vagónból összeállított vonat hossza 160 kilométer lenne.* Ha tehát ezt az óriási iszapmennyiséget egy vonattal akarnánk Budapestről elszállítani, ez a vonat olyan hosszú lenne, hogy

az eleje Budapesten lenne, a vége pedig Szegedig érne.

— A csatornatisztítási munkálatokkal kapcsolatban felmértük és nyilvántartásba vettük az összes budapesti csatornákat és *részletes csatornakatasztert készítettünk,* amire annál inkább szükség volt, mert a régi Pest-Buda csatornái egyáltalában nem voltak térképezve és igen sok csatorna létezéséről a legutóbbi ideig tudni sem lehetett.

— A közeljövőben *a csatornatisztítás technikáját is egészen új alapokra akarjuk fektetni* és külföldi példára kézi munkaerő helyett

víznyomással hajtott automatikus tisztítókészülékeket akarunk bevezetni.

Természetes, hogy ezt a módszert csak az új csatornákban lehet alkalmazni, mert a szerkezetek csak tökéletesen símafalú betoncsatornákban alkalmazhatók.

— Talán fantasztikusan hangzik, de úgy van, hogy *a főváros területének jelentékeny része még mindig csatornázatlan.* A meglevő csatornák egyrésze viszont *teljesen elavult, úgy hogy ezek pótlása is szükséges.* A csatornák építése tehát állandóan folyik és a hálózat építésétől függetlenül, már tavaly megkezdődött a budai és az angyalföldi főgyüjtők építése, amely azonban más kategóriába tartozik.

— 1927-ben összesen 17.353 méter hosszúságban épültek közcsatornák, ami

négyszerese az 1926. évi teljesítménynek, sőt messze túlhaladja a béke évek maximális 12.000 méteres évi csatornaépítését is.

Ennek a nagyszabású csatornaépítési programmnak a végrehajtását legelsősorban az tette szükségessé, hogy örvendetesen megindult a magánépítkezés és ezzel egyidőben a székesfőváros lakásakciója. Mindezek miatt a meglévő csatornahálózat jelentékeny fejlesztése vált szükségessé. Minden új útépítést megelőzően is kiépítjük a csatornákat, hogy később az útburkolatok megbolygatása elkerülhető legyen.

— Az idén *újabb 17.810 méter csatorna megépítését tervezzük, amelyre 1,359.465 pengőre lesz szükség.* Folytatjuk az egész csatornahálózat felülvizsgálatát, ezzel kapcsolatban egyrészt új mellékgyüjtőcsatornákat létesítünk, másrészt a már omladozó csatornák átépítését folytatjuk, mert *a nagy arányú autóbuszforgalom biztonsága feltétlenül megköveteli, hogy az útburkolat alatt levő csatornák szilárdak legyenek.*

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbeton-épités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

FAZEKAS és SITERY
okl. gépészmérnökök
vizvezetéki központi fütési, gáz, bádogos, lakatos és villanyszerelő vállalata. „Rekord“ redőnyépitő és karbantartási vállalat.
Budapest, VIII, Bérkocsis-ucca 16. Telefon: J. 376—51

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel: T. 254-48
Sokszorositóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit alakit és átkölttöztet

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben **BUDAPEST,**
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—65.

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX, Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az **ISTROS** rákapcsolható csólnak mótorokat.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és diszmü bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmanlczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

ERDÉLYI udvari fényképész **MŰINTÉZETE** IV., Semmelweis ucca 2. sz

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Epület- és mülakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

Fratrichevich István diszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és másolási munkákat

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon: Teréz 296-51 és 290-78.

Oelschläger Mihály és Társa Utódai
Cégtulajdonos: VÉRTES R. REZSŐ okl. gépészmérnök
Budapest, VI, Váczi út 69. Telefon: Lipót 918—08
MÉRLEGGYÁR. Gyártunk: egyensuly-, tizedes- és tolósulyos mérlegeket, szekérhidmérlegeket. Gyorsmérlegek, önmüködő mérlegek.

Gombos Benő okl. gépészmérnök vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—32
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

iskolák helyes világitására a gazdaságos
„DURAL“ armaturák a legjobbak! :: Képviselet:
FALB NÁNDOR Budapest, V, Városház-u. 6.
TELEFON: 210—05

HUBERT ÉS TSA b. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Müszaki cikkek - Fémgyártás

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

MANGER JÓZSEF ÉPITÉSI VALLALATA
Budapest, VIII., Orczy út 26. Telefon: J. 379-77.

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi Iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-82.
Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

Mindennemü ruházati cikkek, cipők legolcsóbb beszerzési forrása a* »KÉVE« *Ruházati Áruház Szövetkezet
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 20

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

Demokraták görbe éjszakája és egyéb derűs esetek a főváros obstrukciós közgyülésén

Az elszánt baloldal szabadalmazott obstrukciója (magyar szabad. 1213; angol szabad. 777; olasz szabad. 1913; stb.) egész héten dúlt a közgyülésen. Álmosak, gyürötték voltak a városatyák, de legyünk őszinték, hogy akadt olyan demokrata bizottsági tag is, aki igazán nem a fuziós javaslat miatt követelt harsogó hangon kitartást. Ó, egészen másért! *Még pedig a felesége miatt.* Akit ő ugyan kedves nejemnek szólít, de úgy magában per *„házisárkány"* titulálja.

Szegény papucs-férjek, de jól jött nektek az obstrukció. Délutáni fél négykor el lehet búcsúzni önagyságától és ezt mondani neki szenvedő arccal:

— *Drágám, ezek a gyalázatos közügyek elszakítanak téged tőlem. Ott kell poshadni és szónokolni az obstrukcióban.*

És a városatya-férj gondterhelten csókolja meg az asszonyt, de már a lépcsőházban hetykén kihúzza magát és rohan — a borbélyhoz.

— *Mester, valami egészen finom illatot kérek,* — szól frissen és gyönyörködik puderes, üdévé varázsolt arcában.

Délután egy órára benéz a közgyülési terembe is és este is egy órára. *A maradék idejében pedig éljen a szent szabadság!...*

A papucsférj obstrukciós kiruccanása

Egy ilyen papucs-férj demokrata barátunk bediktálta nyomban *egy mulatóhely telefonszámát, hogy ha baj lenne a közgyülésen, ott keressék.*

Ereky Károly megtudta a városatya csintalan szándékát és rászólt:

— *Vigyázz, nehogy úgy járj, mint a Kohn?*

— Hát az hogy járt?

— Elmondom. Kohn szeretett volna görbe éjszakát csinálni, de a felesége tudni sem akart szabad estéről. Ezért egy napon közölte a feleségével, hogy *a részvénytársaságnak fontos tanácskozása van,* amely az éjszakai órákba is belenyúlik, s ezért valószínű, hogy csak éjfél után jöhet haza. A látszat kedvéért aktákat is vett magához, aztán elment hazulról és eltünt az éjszakai lumpok vidám világában.

Hajnali félnégy órakor tért haza. Gyanakvó felesége már várta, éles szemmel fürkészte és nézte a férjét, amint az vetkőzött.

Egyszerre csak megszólal az asszony:

— Hol a selyemzsebkendő a kabátzsebedből?

— Elvesztettem — felelte. — Tudod sokat gesztikuláltam szónoklás közben, biztosan kiesett.

Néhány perc mulva, amikor Kohn egyre több ruhadarabot dobott le magáról, mint a vércse, csapott le rá a felesége:

— Hová lett az alsónadrágod?

Dermedten állott a szoba közepén Kohn, a kényes ruhadarab valóban nem volt sehol. Na most, hogy vágja ki magát? Erre hirtelen rémült arcot vágott és felkiáltott:

— Tudod, anyukám, nem akartalak megrémíteni. *Hazajövet utonállók kezébe kerültem: letepertek és kiraboltak.*

Földvári Béla kvarglija „hervadt"

Költő kellene ide, komor tollú, zengő hangú. *Arany* János, ködös balladák kesergő lantosa jer, hogy méltók legyünk a férfihez, kit megénekelni akarunk, mondván: arma virumque cano... Róla van szó, a bús lovagról, a szent keresztes vitézről, ki már napok óta döngő léptekkel méri lovagterme hideg kőkockáit, szörnyü dühében még a cinterembe se néz be...

Parittyás vitéz, lehúzott rostélyú, alabárdos, félelmetes bajvivó urunk *Földvári* Béla... Igen, rólad van szó, aki rút sebet kaptál az obstrukció vérengzéseiben. Téged siratunk!...

Épp nagy beszédedet akartad megtartani, amikor a gonosz ellenség, mint a várat megrohamozó törökök, lecsokjasázták, illetve lehurrogták a szónoklatodat (ezek se tudják, hogy mi a jó) és rivaltak rád:

— *Üljön le maga hervadt kvárgli!*

És te aléltan hullottál az üvegbura alá... akarom mondani... a közgyülési padba, mert neked is van Achilles sarkad: a kvárgli...

Kétségbeestél, nagy urunk és azóta búsan járod a társalgókat, mint erejétvesztett lenyírt Sámson, sőt még megszokott öt deka parizeredet sem eszed meg a büffében, amiért igazán nehéztel reád jó *Halász* bátyánk.

Ráadásul a demokrácia jóvoltából (látod, látod Béla!...) sajtószabadság is vagyon és azok a irányа ujságok (a liberálisok is, én Bélám!) megírták, hogy ábrázatod olyan, mint a hervadt kvárgli.

Te erre, mint vad Botond a kapunak estél és *Pakots* és *Dumay* íródeákoknak, akik azonban jeles vitézek, mondván, hogy ők csak krónikások valának az kvárgliban.

Engedd meg, hogy igazat adjunk az nagytudományú *Scheuer* Róbertnek, aki, amikor értesült a hüledezésedről, azt mondotta neked, oh jámbor barátom, nyilván vígasztalásodra:

— Nem értem magát, Földvári? Miért búsul? *Hiszen a kvárgli úgy szép, ha — hervadt.*

Mi pedig mondjuk vala néked: ha nem hiszed, kérdezd meg a sajtosokat.

Gál Jenő koplalási világrekordot javít

A pénteki obstrukciós napon a „szükszavú" *Gál* Jenő így szólt egyik ügyrendi felszólalásában:

— Büszkén vallom be, hogy obstruálok, mert a mi obstrukciónk sem egyéb, mint *tiltakozás az éhező Budapest nevében az ellen, hogy jóllakottaknak lássanak.*

Nagy sikere volt ennek a kijelentésnek, tapsban tört ki a baloldal az éhező Budapest megállapítására.

Gál Jenő elégedetten ment be a sikeres szónoklat után — a büffébe és rendelt csekély *tíz deka sonkát, adag vajat, teát, rumot és egy kis üveg ásványvizet.* Hozzá is kezdett jóízüen a falatozáshoz, mint aki jól végezte a dolgát.

— Ez az éhező Budapest? — kérdezte csodálkozva a pompás étvágyú Gáltól *Becsey* Antal.

Gál ügyvéd úr így védekezett:

— Én képviselő vagyok és *éhező kerületem nevében eszem.* Ugy nézd ezt a tíz deka sonkát és vajat, hogy *ez harmincezer választó ozsonnája.*

— *Szegény mártir, te* — mondotta neki elérzékenyülve *Becsey* és szánalmában egy könnycseppet törölt le a szeméről, úgy meghatódott *Gál* Jenőn, aki, ime, *megjavitotta a koplalás világrekordját.*

Melyik dicsőbb, melyik nagyobb

A társalgóban élénk vita volt a felett, vajjon ki a jobb szónok: a demokrata *Hegedüs* József vagy a szocialista *Csillag* Ferenc. Voltak, akik a mellett kardoskodtak, hogy a Csillag az jobb, mások meg azt állították, hogy egyforma az értékük.

— Mégis, melyiket kellemesebb hallgatni: Csillagot vagy Hegedüst? — kérdezte valaki.

— Meg vagytok őrülve — szólt közbe egy ujságíró, — ez épp olyan, mintha azon vitatkoznátok, hogy mi a kellemesebb, *ha a lábát vagy pedig a karját vágja le az embernek a villamos?*

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

„PALATINUS"
EPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 121-45
Budapest, V., Rudolf tér 6.

KOLLARIT-BŐRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogénforrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

Rakovszky Iván a Közmunkatanács elnöki székében

A Budapesti Közlöny vasárnap reggeli számában közölte, hogy *Rakovszky* Iván nyugalmazott belügyminisztert a Közmunka Tanács elnökévé nevezték ki. Ez a méltóság *Zielinszky* Szilárd halála óta üresedésben volt és Budapest közönsége kétségkívül örömmel veszi tudomásul, hogy egy fiatal, friss, de tudásáról, tehetségéről és adminisztrativ erejéről már bőven tanubizonyságot tett erő került a Közmunka Tanács élére. *Rakovszky* Iván előtt *óriási feladatok állanak.* Legelső feladata az, hogy bebizonyítsa a Közmunka Tanács szükségességét és életképességét, mert évtizedek hosszú során át fölösleges, hiábavaló, mindenre alkalmatlan szervnek minősítették ezt az intézményt. A Közmunka Tanács ötvennyolc esztendeje áll fenn, de már ötvenhat esztendővel ezelőtt megtette *Szentkirályi* Móric az első indítványt a Közmunka Tanács eltörlésére. Ezt az indítványt azután sokszor megismételték. Megismételte az a *Polónyi* Géza is, aki később nagytekintélyü elnöke lett a Közmunka Tanácsnak és sokszor megismételte *Vázsonyi* Vilmos is, aki 1906-ban, amikor községi pártját megalakította, a Közmunka Tanács eltörlését programjába vette. *Ezt a sok-sok animozitást leküzdeni, a sok eltörlési indítványt megokolatlanná tenni, ez lesz Rakovszky Iván első és óriási feladata.* A másik nagy feladata, hogy azt a sok és szintén nem lekicsinylendő ellentétet, amely idők során a városháza és a Döbrentei-téri palota között fölmerült, bölcsen eliminálja. Mindezt csak úgy érheti el, ha nagynevü elődjeinek példáját követi és azoknak a páratlan nagy alkotásának folytatását adja, amelyek Budapesten az idősebbik *Andrássy* Gyula, báró *Podmaniczky* Frigyes, *Wekerle* Sándor és mások nevéhez fűződik. Ha *Rakovszky* Iván, a Közmunka Tanács új és kiváló elnöke végigtekint a Közmunka Tanács történetén, meg fogja látni, milyen példátlanul nagy elődök után állott be a sorba és milyen példátlanul nagy alkotások várják a folytatást, amely nyilván ki fog telni az ő fiatalos erejétől és kivételes tehetségétől. *Rakovszky* Iván egyébként valóban nemes, uri gesztussal foglalta el hivatalát, amidőn *Klebelsberg* kultuszminiszternek tudomására adta, hogy *belügyminiszteri nyugdíját fölajánlja az épitendő Nemzeti Színház társadalmi úton gyüjtendő alapja javára.*

MA REGÉNYEI
A MA EMBERÉNEK!
Mauriac: MÉREGKEVERŐ
Ára egészvászon-kötésben . . . P 6.80
Ostenso: Szállnak a vadludak
Ára egészvászon-kötésben . . . P 7.80
RÉVAI KIADÁS

A FANSZ tiltakozása a főjegyzői állásoknak közgyűlési választás útján való betöltése ellen

Leghelyesebbnek tartanák, ha az egységes státusu jegyzői kar tagjait a a tanács választaná életfogytiglan

A *FANSz* vezetősége nagyon méltánylandó memorandummal járul a tanács elé. Kérik a tanácsot, tegye még egyszer megfontolás tárgyává azt a javaslatát, amelynek értelmében szabályrendeletmódosítással a főjegyzői állásokat a jövőben *a közgyülés választása útján* töltenék be. A memorandum ennek a kívánságnak bőséges és igen komoly argumentumokkal szolgál alátámasztásként. A legfontosabb érv azonban mégis az, hogy ezeket a tulajdonképpen nem túlságosan nagy egzisztenciákat az új rend egyszerűen kiszolgáltatná a politikának és kiszolgáltatná a városatyák kénye-kedvének, akik tulajdonképpen nemcsak az illető tisztviselőknek a munkáját, de igen sok esetben a személyét sem ismerik. Mindezek alapján a *FANSz* memoranduma úgy találja, hogy *leghelyesebb lenne, ha a fővárosi törvény reviziója alkalmával arról gondoskodnának, hogy a főjegyzőket és a tanácsjegyzőket egyaránt életfogytiglan tartó mandátummal a tanács válassza.* (Információink szerint ez tényleg így is fog történni. *A Szerk.)*

Az érdekes és megszívlelésre méltó memorandum szószerint való szövegében itt következik:

A székesfőváros közigazgatási és árvaszéki jegyzői kara az 1928. évi március hó 5-én tartott értekezletéből kifolyóan a *FANSz* útján legmélyebb tisztelettel megkéri a tekintetes Tanácsot, méltóztatnék újabb megfontolás tárgyává tenni azon javaslatát, mely szerint —

az eddigi jogszabálytól eltérően — a főjegyzői állások a közgyülés, által e kategoriára szóló külön választások által töltessenek be.

Kérelmünk indokaiként legyen szabad előadnunk a következőket:

A főjegyzői állásoknak az általános jegyzői kartól különállóan, újabb közgyűlési választások útján tervbevett betöltése *visszaesést jelentene a jelenlegi, többé-kevésbbé nyugalmi helyzettel szemben,* amely szerint jelenleg a jegyzői karban a főjegyzői állás elnyerése *automatikus előlépéssel van biztositva.*

Ismerve azt a körülményt, hogy a közgyűlési választások választók és választandók soraiban *mily fokú izgalmakat szoktak kiváltani,*

a választások újabb kiterjesztése a közigazgatás nyugodt menetének megzavarását vonná maga után.

De egyébként is a választási rendszernek a tisztviselői kar hátrányára, in pejus való kiterjesztése sérelmes volna, mert megtörténhetnék az az eset, hogy főiskolai oklevéllel bíró jegyzők az előmenetelben a VI. fizetési osztályban végleg megrekednek, bár eredetileg éppen az volt a cél, hogy a jegyzői kar jogi végzettsége az alacsonyabb képesítésü státusokkal szemben a VI. fizetési osztálynak automatikus úton való elérése által honoráltassék.

De ha még a választásnál gyakorlatilag érvényesülne azon ideális elv, hogy a legmegfelelőbbek, a legjobbak szelektáltassanak ki, akkor a fenti hátrányok és sérelmek kevésbbé esnének latba s figyelmen kivül volnának hagyhatók, de sajnos — a gyakorlat mutatja s ez a körülmény a tekintetes Tanács előtt nagyon is ismeretes, — hogy

ez az ideális cél a nem vezető állásoknak közgyülési választások útján való betöltésénél mily kevéssé van biztosítva.

A több, mint 300 tagú választói testületnek nagy, sőt túlnyomóan nagy része a pályázók személyi képességeit, rátermettségét, szorgalmát, sőt legtöbb esetben személyét magát sem ismeri s így *nincs abban a helyzetben, hogy arravalóság szempontjából az egyén megbirálását lelkiismeretes megvizsgálás tárgyává tehesse s e szerint adja le szavazatát.*

Ez ideális elv helyett a gyakorlatban a föntjelzett állások betöltése valójában *egyszerü politikummá, pártpolitikai nézetek ütköző pontjává vált akkor, amidőn minden komoly tényező a közigazgatás intézéséből a politikum kikapcsolását sürgeti.*

Intő példa gyanánt szolgál e tekintetben az 1926. évi általános tisztújítás, amikor is

kicsibe mult, hogy a jegyzői karnak közel 30 régi, bevált, derék és szorgalmas tagja a párttusák hevében kenyerét nem vesztette el.

Vajjon ennek tanulsága az lenne-e hogy oda, ahol eddig az automatikus előlépés nyugalmat jelentő elve érvényesült, a jövőben az idegölő, bizonytalan párttusakodás és protekcióhajhászás rendszere kerüljön?

Nemcsak a magunk tisztviselői életének és előmenetelének biztosítottsága, hanem *a közigazgatás nyugodt, zavartalan továbbvitelének közérdeke szól belőlünk, amidőn súlyos aggályainknak adunk kifejezést az előljáróban jelzett szabályrendeletmódositás ellen* s legmélyebb tisztelettel *kérjük a tek. Tanácsot, hogy attól eltekinteni méltóztassék.*

Arra az esetleges ellenvetésre pedig, hogy más — pl. műszaki, számviteli — szakon is a tanácsosból, főtanácsosi állásra való előmenetel választás útján történik, legyen szabad emlékeztetnünk arra, hogy a kisszámú és

saját legfőbb előljáróinkból összetett Tanács választási rendszere s annak eredménye sokkal kevésbbé függ a politikumtól, mint a közgyülésé.

Legyen szabad emlékeztetnünk továbbá a közvéleménynek és a sajtó komoly részének a legutolsó tisztújítás utáni azon, szinte *teljesen egyhangú állásfoglalására is, mely a fővárosi nem vezető állások betöltésénél a közgyülési választások rendszerének teljes eltörlése mellett tört lándzsát.* A fönt jelzett terv pedig ennek éppen az ellenkezőjét valósitaná meg.

Leghelyesebb lenne, ha az egységes státusu (fő- és tanács-) jegyzői kar tagjait a tanács választaná életfogytiglan,

amely elvet *a készülő új fővárosi törvényben lehetne megvalósitani.* Az árvaszék jegyzői karára pedig azonos előléptetési szabályok volnának alkalmazandók, mint a közigazgatási jegyzői karra.

SZÓRAKOZÁS

A Városi Színház szombati nagy premierje, a Gyurkovics fiúk, dalosjáték 4 felvonásban és 6 képben. Herceg Ferenc Gyurkovics fiúk c. regényéből írta és zenéjét szerzette: Farkas Imre. A rendkívül mulatságos és megkapóan szép dalosjáték főszerepeit a Városi Színház legkitünőbb tagjai játsszák. A látványos díszletek és ruhák a bravuros táncok külön érdekességei az ujdonságnak. Bemutató: szombaton, április 7-én. Színrekerül: mindkét husvéti ünnep délután és este.

CORVIN · KAMARA

Április 5—12-ig

A külváros gyermeke

filmregény 8 felvonásban

Főszerepben: MARY PICKFORD

BRÓDY SÁNDOR színműve

A szerető

Főszerepben: EDDA V. CROY ÉS HARRY LIEDTKE

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a

Spolarich-étterem

sörözö

BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.

Legjobb magyar konyha!

A legszebb kávéház pedig a

Spolarich-kávéház

BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.

Esténkint zene.

Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ

IV, Deák Ferenc ucca 2

*

VIGADÓ KIOSZK

V. ker., Vigadó tér

TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

„TYPON“

uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:

ALEXANDER B. és Tsa

Váci ucca 58. sz. fldsz. — Telefon: József 422-42.

MEINL

UJTERMÉSŰ TEA

THREE STARS

rendkivül finom illatos Darjeeling jellegü intenziv aromáju indiai keverék: Dobozban körülbelül 1/2 angol font . . . . P **8·30**

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON

WEINGRUBER KÁVÉHÁZA

VÁROSLIGET

HUSVÉT-VASÁRNAPJÁN MEGNYÍLIK

GUNDEL

éttermei és polgári vendéglője

a Szent Gellért Szállóban

Külön szobák és termek, bankettek, esküvők, házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendü cigányzene. Diétás konyha betegek részére.

GUNDEL

nyári vendéglője az állatkert mellett

a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

Márclus 24-től, szombattól ismét nyitva.

Székesfővárosi Vigadó éttermei

V. ker., Vigadó ucca 1.

Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

VILLÁNYI PEZSGŐ

SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince

Csak régi évjáratok.

HAJNAL HENRIK

ÉPITŐMESTER

BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

Fekete esztendőről számol be a Széchényi- és a Gellért-fürdő

A Gellért látogatóinak száma rohamosan csökkent, a Széchenyi-fürdőt pedig az elmult évben féiannyian látogatták, mint 1926-ban

Édes Endre tanácsnok nyilatkozik a Rudas-fürdő reorganizálásáról és a Hungária-forrás nagyarányú fejlesztéséről

A *Szt. Gellért Gyógy-fürdő és szálló*, a *Rudas-fürdő*, valamint a *Széchenyi-gyógyfürdő* mult évi üzleti eredményéről a jövő héten számolnak be a felügyelő bizotságnak. Az igazgatósági jelentésnek adatai *az első évekhez képest minden tekintetben visszaesést mutatnak.*

Úgy a *Gellért*-ben, mint a *Széchenyi*-fürdőben

feltünően csökkent a látogatók száma.

A forgalom megcsappanását az igazgatói jelentések a folyamatos építkezésekkel okolják meg, amelyek következtében a fürdők egy-egy része hosszasan zárva volt. Ez a megokolás kétségtelenül elfogadható, főleg a Széchenyi-fürdőnél, — ahol a két népfürdő csaknem az egész évben zárva volt — de mégsem lehet gondolkodás nélkül napirendre térni például a Gellért-fürdő

személyforgalmának közel 30%-os csökkenése

felett.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

Édes Endre tanácsnokhoz,

a városgazdasági ügyosztály vezetőjéhez fordult felvilágosításért, aki a két fürdő helyzetéről a következő képet festette elöttünk:

A Gellért-fürdő forgalmának rohamos visszaesése

— A bemutatott mérlegek és eredménykimutatások tényleg nem a legkedvezőbbek. Az előző évvel összehasonlítva, *fetünően csökkent a látogatók száma is.* Mindez azonban — szerintem átmeneti jelenség, amit a szerencsétlen véletlennek összejátszása, a nagyszabású építkezések késedelme és bonyodalmai idéztek elő. Az építkezések most már mind a két helyen befejeződtek, s azt remélem, hogy

az üzletmenet jelentős fellendülése hamarosan bekövetkezik.

— A *Gellért Gyógyfürdő- és Szállóban* a nagyszabású építkezésektől az üzletmenet jelentős fellendülését reméltük és csupán ott tévedtünk, hogy a bonyodalmas és nem mindennapi építkezések, különböző akadályok folytán olyan mértékben elhúzódtak, hogy *az építkezésnek a mult évben úgyszólván csak a hátrányait éreztük, anélkül, hogy a várt előnyök már mutatkoztak volna.*

— A fürdő

személyforgalma az 1924—1926. évek rohamos emelkedéséhez viszonyulva visszaesést mutat.

A látogatók számának megcsappanását az év első hónapjaiban az influenza járvány okozta, június és szeptember között pedig a *szokatlan nyári forróság tartotta távol a meleg fürdők látogatóit.* Ezt a csökkenést némileg ellensúlyozta az augusztus 17-én megnyitott hullám-fürdő nagy látogatottsága.

— Augusztus 17-től szeptember végéig *16.383-an* látogatták meg a hullám-fürdőt, amelyről a külföldi vendégek is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak, megállapítva, hogy páratlanul szép fekvésével, artisztikus kiépítésével és üdítő termálvizével

egész Európában úgyszólván versenyen kivül áll.

— *A férfi- és női vízgyógyintézet forgalma is erősen csökkent.* Ezt az okozza, hogy a vízgyógyintézettel kapcsolatos népfürdők a szálló kibővítése miatt az egész idény alatt zárva voltak, ugyanigy hónapokig zárva kellett tartani az inhalatóriumot és a Zanderintézetet is. Végeredményben 1927-ben 351.759-en látogatták meg a fürdőt, az összbevétel pedig 724.605 pengő volt. — A forgalomnál mutatkozó csökkenéssel szemben a bevétel, a költségvetési előirányzat szerint, emelkedett, mert

a remélt 648.300 pengőnél többet, 724.605 pengőt vettünk be.

— A fürdők ára a tavalyi 25%-os áremelés ellenére még mindig nem érte el azt a nívót, amely az üzem létesítésekor irányadó volt. *Lényegesen olcsóbb a Gellért-fürdő a külföldi hasonló berendezésü nagy gyógyfürdőknél is.*

— A *gyógyszálló* forgalma évről-évre fokozódik. Különösen örvendetes fejlödést látunk a külföldi idegenforgalomban. 1924-ben 64.378 vendég volt, ebből 2.287 külföldi, 1925-ben 65.073, ebből 3.515 a külföldi, 1926-ban 73.794, ebből 3.219 külföldi,

1927-ben pedig 76.094, melyből 4154 a külföldi.

A forgalom kedvező alakulása folytán a szálló bevételei az előirányzott 566.880 pengőnél több, 642.732 volt, *23%*-kal kedvezőbb az előző évnél. Az eredményszámla végösszege 1,567.130 pengő volt.

Felére csökkent a Széchenyi-fürdő látogatottsága

— Még a Gellért-fürdő eredményénél is sokkal gyengébb volt a *Széchenyi-fürdő*, amelynek látogatottsága a múlt évben *csaknem felére csökkent.* 1926-ban 694.439-en látogatták meg a termálfürdőket, 1927-ben pedig mindössze 361.550-en. Annál biztatóbb volt a strandfürdő látogatottsága, amelyet a pár nap alatt, — amíg nyitva volt, — harmincezren kerestek fel. Végeredményben tehát

302.882-vel kevesebb látogatója volt a Széchenyi-fürdőnek.

A bevételek az előző évhez viszonyítva a termalfürdőnél 142.438 pengővel csökkentek. Tekintve azonban a sranduszoda 35.142 pengős bevételét és az egyéb bevételeket, a tavalyi összbevétel végeredményben 729.927 pengőre rúg, de még ez is

80.332 pengővel kevesebb az előző évinél.

A szerencsétlen üzleti esztendő következtében a Széchenyi-fürdő tavaly nem is járulhatott hozzá a községi alaphoz.

— A rossz üzleti eredményt azonban kétségkívül az idézte elő, hogy *a két népfürdő ebben az évben állandóan zárva volt, semmit sem jövedelmezett, sőt az állandó és nagyméretü épitkezés a többi látogatók egyrészét is elriasztotta.*

— A főváros két legnagyobb és legmodernebb fürdőjének „fekete" éve azonban korántsem jelenti a végleges visszafejlődést, sőt biztosra vehető, hogy az elmúlt esztendő új létesítményei, építkezései és beruházásai az idei évben fokozottan éreztetik hatásukat, a jelentkező eredmény bőségesen pótolni fogja a tavalyi év hiányait is.

A Rudas-fürdő reorganizálása

— A Gellért- és Széchenyi-fürdők építkezésének befejezésével nem ért véget a főváros fürdőfejlesztési programmja, hanem fokozott igyekezettel arra törekszik a város vezetősége, hogy sorra vegye a harmadik,

a legrégibb, de talán a leghatásosabb fürdőjének, a Rudasnak reorganizálását

is. A Rudas-fürdő modernizálása, kifejlesztése, szállodájának nagyarányú kiépítése régi terve a fővárosnak és csak a szerencsétlen esztendők sora akadályozta meg abban, hogy ezt a régi, híres intézményt, amely a maga speciális forráscsoportjaival páratlan értéket jelent, — európai nívóra emelje, idegenforgalmi szempontból is számottevő tényezővé fejlessze.

— Szoros összefüggésben van ez a terv

a Hungária- forrás fejlesztésével,

mert tudatában vagyunk annak, hogy a fürdőváros gondolata csak akkor ölthet igazán testet, ha a fürdők használata mellett az Európaszerte páratlan, csodálatos hatású forrásokat ivó-kúrák használatára is alkalmassá tesszük. Ezért akarjuk elsősorban a Hungária-forrás ivócsarnokát kibővíteni. Feltétlenül szükségesnek tartjuk, *a fürdő környékének rendezését és intézkedés történt arra nézve is, hogy az ivócsarnok és a Rudas-fürdő között levő kis parkot* — amelynek elhagyatottsága kirívó ellentétben volt a híd túlsó felén lévő Döbrentei-téri park gondozottságával, — sürgősen redbehozzák.

— Megkezdtük a tárgyalásokat a közélelmezési ügyosztállyal aziránt is, hogy a fürdő elé helyezett

heti piacot onnan sürgösen elhelyezzék,

mert lehetetlen még gondolni is arra, hogy egy vásár zsivajában kúrázzanak a gyógyulást keresők.

— A Gellért-szálló és a Hungária-forrás közötti fedettsétány létesítéséhez első lépés a *környéket elcsúfító,*

régi rozoga igazgatósági épület eltávolítása

lesz. A törvényhatóság bizottságai már két évvel ezelőtt erre az álláspontra helyezkedtek és erre való tekintettel zárkóztak el a Gellért-szobor tövében éktelenkedő, kopott tűzfal frontszerű kiképzése elől is. Akkor nem lehetett azonnal az épületet eltávolítani, mert az abban elhelyezett lakásokat és irodákat máshova telepíteni nem tudtuk volna. Ma azonban más a helyzet. A két fürdő igazgatóságát egyesítettük. Feleslegessé vált a külön mosóda és fehérnemü kezelés is, csupán két-három lakás maradt még az épületben, amelyek kitelepítése ma már nem lehetetlen feladat. Amennyiben a törvényhatóság hozzájárul az épület lebontásához, mindenek előtt

megnagyobbítjuk a Hungária-forrás ivócsarnokát,

a fennmaradó területet pedig a környezetnek megfelelően, stílusosan parkírozzuk.

— A Gellért-szállodával kapcsolaban tervezett új építkezésről, a tervbevett reuma-kórházról már előbb beszámoltam a *Fővárosi Hirlap* hasábjain.

Margalit Andor és Ödön
mérnök-építőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 586—45 és József 429—24

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bőrmellénygyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Köz. tisztviselőknek engedmény!

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

Schönfeld és Paudits
accumulator és mechanikai üzem
VII., Damjanich ucca 9. szám.
Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerű javítása, valamint autó öninditó és világitás javítása
Telefon: J 449—25.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő farodonyok, acéllamezrodonyok, boltponyvák, vászon-, szövött- és farodonyok gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapitatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 572-79 és „ 511-51
faszén-, kőszén- és tüzifa nagykereskedők
BUDAPEST, Józsefvárosi tehervp. u. 8. sz. kapu.
Kőbányai-út, Ganz-gyárral szemben.

Zöldy Béla okleveles gépészmérnök
Telefonszám: Lipót 983—52
csiszolóárú különlegességek, gépek, szerszámok.
BUDAPEST, VI., Váci-út 1. szám Westend palota.

GÖTSCH kályhás mester
Telefon: L. 912-87
Budapest, II. ker., Batthyány ucca 13. sz.
Szabadalmazott töltőkályhái utolérhetetlenek
8 kilogramm szénnel egész nap meleget ad

LICSÁJER JÁNOS
budapesti autórugógyártó és javitóüzeme

Budapest, VIII. ker., Óriás ucca 14. sz.
Telefon: József 463-51 *Telefon: József 463-51*
MINDENFÉLE AUTÓTIPUSHOZ KESZ RUGÓK RAKTÁRON

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége **uradalmi építésze**
TELEFON: J. 881-17

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

AEG UNIO magyar villamossági r.-t. Budapest, V., Rudolf tér 5.
Teljes AEG rendszerü villamos berendezések, AEG anyagok raktárról. — Malmok, községek, ipartelepek, uragalmak elektrifikálása. — Speciális javitómühely villamosmotorok, dinamók, transformátorok és készülékek számára

A Kossuth-szobrot elnyeli a MÁK bérkaszárnyája

Elejtették a Kossuth Lajos-tér stilusos parkirozási tervét — Olcsóbb terveket készítettek, amelyeket részletekben hajtanak végre — Hova kerül Tisza István szobra

Mikor a mult év őszén sorozatos ankétezés, hónapokon át tartó tanácskozás, helyszíni szemlézés, sőt többszörös „díszletes főpróba" után a bizottságok és szakértők kijelölték a *Kossuth*-szobor helyét a parlament előtti tér északi sarkán, — mindenki azt hihette, hogy sikerült megtalálni a legjobb és legméltóbb helyet. Egyik tekintély a másik után tett megnyugtató kijelentéseket, míg végre a nagyközönség annak a tudatára ébredt, hogy ez a hely ilyen nagyszabású márványszobor számára a legszerencsétlenebb választás. Hamarosan nyilvánvalóvá vált, hogy lehetetlen a Kossuth-emléket *egyméternyire a kanyarodó villamos vágányok mellé tenni*, odaállítani egy lipótvárosi bérkaszárnya kapuja elé. A szobor leleplezésekor még nem láttuk, hogy milyen lesz a MÁK palotája, csak azt hallottuk, hogy nagyon vigyáznak reá, hogy különösen imponáló legyen, előkelő, nemesen egyszerű külsejével valóban oda fog illeni a kontinens két leggyönyörűbb palotája, az Országház és a Kúria közé.

Ma azonban már ott áll a ház, s előtte a szobor. Nem mi, nem a közönség, hanem a szakemberek állapították meg, hogy

az épület nemcsak a hozzáfűzött várakozásnak nem felelt meg, hanem egyenesen elrontotta a gyönyörű teret.

Laikus szemmel nézve is nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, hogy a Lipótváros újonnan épülő külső részében akárhány sokkal csinosabb, odaillőbb házat láttunk, pedig azokat nem Budapest parádés terére, a Kossuth-szobor hátterének tervezték.

A fehér szobortömeg beleolvad a fehér homlokzat síkjába, amelyet nem élénkít fel kasirozott oszlopsor sem, *az emlékművet elnyeli a sivár bérkaszárnyaszerű front*, amelynek nincs dominálóan kiképzett kapuzata sem. A térség közepéről már alig látni valamit a szoborból, a másik végéről pedig semmit sem. De annál jobban feltűnnek a szemlélő előtt a „háttér" kirívó hibái, a barakszerűen csupasz és kicsinyes tetőzet, s az épület mögül kinyuló szomszédos tűzfal, a mögötte levő palota díszes tetőzetének ornamensei.

Ismételjük: nem mi, hanem szakemberek állítják, hogy

olyan baklövések történtek e palota — kétségtelen jóhiszemű építkezésnél, — amilyeneket még a Tisza Kálmán-téren sem lett volna szabad elkövetni, nemhogy a Kossuth Lajos-téren.

Ami pedig a szobor elhelyezésénél, a palota építésénél történt, *félő, hogy megismétlődik* a térség parkszerű rendezésénél is. Köztudomású ugyanis, hogy a szobor építésével egyidejűen a tér északi felében elpusztították a régi parkot. A növényzetet elvitték, a virágágyakat széthordták, a gyepszőnyeget felásták, hogy elég tágas helyet teremtsenek az ünneplő közönség tömegei számára. Ezzel egyidőben azonban elkészítették a térség új rendezésének művészi terveit is.

Lechner Jenő és *Rerrich* Ferenc műépítészek voltak e terv alkotói. Az új rendezést magasabb növényzet nélkül, úgy képzelték el, hogy az angolkert nagyfelületű pázsit és virágszőnyegekből a maga szépségének teljességében, zavartalanul és az egész tér felett dominálóan emelkedjék ki maga a szobor. A *Lechner—Rerrich*-féle gyönyörű terv azonban többe került volna félmilliárdnál, éppen ezért a tanács *módosította*. Az átdolgozást *Räde* Károly kertészeti igazgató végezte, sajnos azonban nem elég szerencsésen. Feltétlenül elismerjük és értékeljük *Räde* igazgató kiváló képességeit és művészi érzését, de ezt az egyébként is hálátlan feladatot — amire valószínűen maga sem szívesen vállalkozott —

nem sikerült úgy megoldania, hogy sokkal olcsóbb, de ép oly tetszetős legyen, mint az eredeti terv.

A módosított tervezet a foltozás látszatát kelti, ami szerencsétlen dolog, mert még többet ronthatnak vele a tér amúgy sem egészen harmonikus képén. A másik hiba, amibe könnyen beleeshetünk, az, hogy — értesülésünk szerint — a Kossuth Lajos-tér új parkírozását *két részletben* akarják elvégezni. Az idén csak a tér északi részét akarják rendezni, de azt is csak ideiglenesen, amennyiben a fák, bokrok ültetésére csak a jövő tavasszal kerülne a sor, míg most csak a gyepesítés történnék meg, s a virágágyakkal képeznék ki a *Räde*-féle tervek szerint. A *térség déli fele változatlanul maradna.* Arról van ugyanis szó, hogy a parlament képviselőházi szárnya elé kerül majd a *Tisza István*-szobor, s amíg ezt a kérdést el nem döntik, nem háborgatják a növényzetet és a régi parkírozást.

Ez az álláspont annyit jelent, hogy

a Kossuth Lajos-tér felemás képet kap.

Amíg a térség déli fele fás, bokros, dús lombozatú csalit lesz, addig az északi, a Kossuth-szobor körül levő rész egyetlen sima, lapos gyepszőnyeg, néhány virágággyal és a parlament szellőztető berendezésének csupasz kőciszternájával, amit eddig növényzet takart.

Ha ez az elgondolás érvényesül, akkor legszebb, legelőkelőbb s úgyszólván egyetlen reprezentatív terünket évekre elcsúfítjuk s nevetségessé tesszük magunkat azok előtt a külföldiek előtt, akik a parlamentet és Kossuth-szobrot megtekintik.

Kétségtelen, hogy a tér rendezésénél krajcároskodni nem szabad, *s nem engedhető meg, hogy egy rosszul alkalmazott takarékosság többet ártson, mint amennyivel esetleg nagyobb terhet jelent a térség, a szobor környékének végleges és művészi rendezése.*

Egyelőre még nem történik semmi, pedig már erősen benne vagyunk a tavaszban. A földmunkákat már régen el kellett volna kezdeni. Attól lehet tartani ilyenformán, hogy a halogatás miatt

az idén is csupaszon, kopáron marad az elpusztított park helye.

amelynek a pótlását tulajdonképpen már az ősszel, nyomban el kellett volna kezdeni.

Felkerestük

Rumbach Dezső h. tanácsnokot,

a városrendezési ügyosztály vezetőjét, aki a rendezési munkálatokról ezeket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az idén csak a térség *egy részének*, a szobor közvetlen környezetének rendezésére kerül a sor a *Räde*-féle tervek szerint, amely ezen a részen csaknem teljesen egyezik a Lechner—Rerrich-féle tervvel. Egyelőre *megmarad azonban a parlament szellőztető medencéje, s változatlan marad a déli rész.* Ezzel azért várnak, mert még nem tudjuk hova kerül a tervezett Tisza István-szobor, s ennek megfelelően módosítani kell majd a terveket.

— Nemrég helyszíni szemlét tartottam kint a téren *Räde* kertészeti igazgatóval, s arról tanácskoztunk, *nem lehetne-e alkalmas parkirozással javítani a szobor képén is.* Az az elgondolásunk, hogy

magas törzsű fákat ültetünk a szobor mögé, hogy a zöld lombok hátteréből jobban kiemelkedjenek az emlékmű alakjai.

mert most *a fehér szobor teljesen beleolvad a mögötte levő ház fehér homlokzatába.* Később a fal elszínesedik ugyan s elüt majd a fehér márványtól, de ez csak évek mulva következik be. Gondolunk arra is, hogy *a villamosvonalat is át kellene helyezni a szobor közvetlen és bántó közelségéből.*

— Hogy mikor kezdjük el a rendezés munkáját? Egyelőre mindenesetre *megvárjuk, amíg Horvay hazajön Amerikából.*

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Famiták (modellek) fa- esztergályos és műszaki famunkák szakszerű készítése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vízvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépműhely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javítása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamok és indítók javítása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

TÓTH SÁNDOR
autógummi és gummiheveder gőzvulkanizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret. Épületvasalás. Butorveret.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készít: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javítását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKES-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Csúszárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

HAZAI FÉNYMÁSOLÓPAPIRGYÁR ES MŰSZAKI VÁLLALAT (QUITTNER LÁSZLÓ)
A Magyar Sociographiai intézet Budapest—Parlament kiadványainak vezérképviselete. Könyvkiadóvállalat. Vegypapirok gyártása. Villanyfénymásolda. Alumínium. Szab. fénymásolókeretek és fenymásoló cikkek. Speciális építészeti, mérnöki rajz- és mérőszerek. Paus—Rajzpapir gyári lerakat. **Fénymásolatok minden időben készülnek és megvárhatók.**
Budapest, VII. ker., Péterfy Sándor ucca 19. sz.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—59.

WAGNER LAJOS
épitész, épitőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

FAGYOTT LÁBAK ÉS KEZEK
gyors és teljes gyógyulást
Röntgen besugárzással éri el
a külföldi mintára berendezett
Szakorvosi Rendelő
VII, Erzsébet körút I. il. (Rákóczi út sarok)
Rendelés egész nap. Esti betegrendelés.

LISKA BÉLA okl. mérnök, épitőmester
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 3. Telefon: József 398—00.

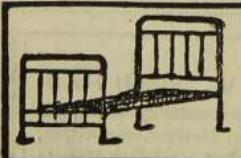

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Isr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—67.

Készületlenül várja a főváros a ferencvárosi kikötő májusi megnyitását

A Kvassay-zsilippel bajok vannak, mert kerekes gőzösök nem mehetnek át rajta — Élelmiszerpiac is lesz a kikötőben

A *ferencvárosi helyi kikötő* problémája egyre erősebben foglalkoztatja a hivatalos és közgazdasági köröket. Néhány héttel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* hasábjain részletesen feltártuk ennek a kérdésnek megoldásra váró feladatait, most pedig az új központi nagyvásártelep egyre határozottabb kontúrokban kialakuló ügye még inkább aktuálissá teszi a kikötő ügyét. A közvélemény és a gazdasági élet mind kíváncsibb, hogy ki gondoskodik a kikötő vezetéséről, hasznosításáról, melyik lesz az a szerv, amely szakszerűen és kellő felkészültséggel kezébe veszi ezt az ügyet, s biztosítja azt, hogy a 20 milliós, hatalmas létesítmény beváltsa a hozzája fűzött nagy reményeket.

Illetékes helyről úgy értesülünk, hogy

a kikötő egyrésze május elsejével megnyitható lesz

és a nagy raktárházat is átadhatják a forgalomnak. Ezzel szemben, tudomásunk szerint, az aktuális kérdések még mindig megoldatlanok és a főváros közgazdasági ügyosztálya, amely hivatva lenne a kikötő ügyeinek intézésére, nemhogy felkészülve várná a május elsejei megnyitást, hanem a közlekedési kérdések torlódása miatt *lényegében nem is foglalkozott az égetően sürgős kikötő-üggyel.* Biztos forrásból tudjuk, hogy a városházán napról-napra máris jelentkeznek nagyvállalkozók, akik raktárterületet, partrészt, raktárt kérnek a kikötőben, de hiába, mert

a kérdések tisztázatlan volta miatt egymásután kell őket elutasítani.

Ezek az elutasítottak most a kereskedelmi kormányhoz akarnak fordulni orvoslásért, mert lehetetlennek tartják, hogy a városi hatóságok tehetetlensége, a magángazdaságot is károsíthassa.

Az elkeseredés érthető, habár meg vagyunk győződve a főváros illetékes köreinek jóhiszeműségéről és igyekezetéről is. Minden elismerésünk mellett igazat kell azonban adnunk a türelmetlenkedő magángazdaságnak, mert a városházán látniok kellene az illetékeseknek a kérdés fontosságát és éjjelt nappallá tevő megfeszített munkával arra kellene törekedni, hogy a Duna hegemóniájáért, a kereskedelmi élet fellendítéséért folytatott küzdelemben egyetlen percet sem veszítsünk el, mert minden óra amellyel a kikötő megnyitása késik, helyrehozhatatlan kárt jelent.

Legutóbbi cikkünkben a tisztázásra váró kérdések között rámutattunk arra az aggodalmunkra is, vajjon a Soroksári Dunaágat lezáró „Kvassay-zsilipen" átmehetnek-e a gőzösök a Nagydunáról a fővárosi helyikikötőbe. Sajnos a körülmények időközben nekünk adtak igazat. — beigazolódott, hogy

a Kvassay-zsilipen kerekes gőzösök egyáltalában nem mehetnek át.

hanem csak kisebb hajókat, dereglyéket és uszályokat lehet a kamarazsilipen áthajózni.

Felkerestük

Rumbach Dezső tanácsnokot,

a kikötő építésével megbízott út- és csatornaépítési ügyosztály vezetőjét, aki az építkezés folyásáról és a májusi megnyitás lehetőségéről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A ferencvárosi helyi kikötő építkezésének befejezésére az idei költségvetésbe 910.000 pengő rendkívüli hitel van beállítva. Ez az összeg belügyminiszterileg jóváhagyottan állott rendelkezésre, az újabb intézkedések értelmében azonban a felhasználásra külön engedélyt kell kérni a közgyűléstől. Az erre vonatkozó előterjesztés felett már a március 7-iki közgyülésnek kellett volna dönteni, majd a március 21-iki közgyülés napirendjére maradt az ügy, de

a váratlan obstrukció miatt, sajnos ennek a letárgyalása is késik.

Pedig feletteb sürgős volna, hogy a pénzt rendelkezésünkre bocsássák és a munkálatot zavartalanul folytathassuk.

— Ebből a pénzből akarjuk megépíteni a kikötőhöz vezető főútat, amely a Soroksári útból fog kiágazni. A költségeket felerészben az állam fedezi, mivel ez az út vezet az állami kikötőhöz is. A csepeli Dunaágon épített új állami híd és hídfőhöz vezető útszakasz ugyanis már teljesen készen van, csak a második szakaszt, illetve a Soroksári-úti kiágazást kell sürgősen elkészítenünk. Ebből a pénzből

váltjuk meg az útvonal építéséhez kisajátított területeket, a HÉV-től és a Rütgers-gyártól, míg a Flóra-gyár ingyen adta át a maga területét.

Ebből a pénzből fedezzük a két vasuti aluljáró fele költségét is, míg a költségek másik felét itt is a kikötő kormánybiztosnság fedezi, végül ebből építjük meg a kikötőt lezáró északi rakpartot és a még szükséges portaldarú vágányzatot, összesen 900 méter hosszúságban.

— A portáldaruk szerelése most folyik. A vágányzat 150 méter hosszúságban már kész, az emeletes vasbeton tárház belső munkálatai és a közművek is e hetekben készülnek el, úgyhogy

május elsejével a kikötőnek ezt a részét meg lehet nyitni

s a tárházat, a parti rakterületekkel együtt átadhatjuk a forgalomnak.

— Jövőre fejezzük be teljesen az építkezést. Ekkor készítjük el a kisebb igazgatósági épületeket, amely előtt az északi zárópartfal mentén egy húsz méter széles aszfaltozott térség lesz. Ezen a térségen *élelmiszer piacot akarunk elhelyezni.* — Ugyancsak jövőre építjük meg a többi, földszintes tárházakat és a tárházak közötti útvonalakat.

— Ami a kérdést illeti, hogy a Kvassay-zsilipen nem kelhetnek át kerekes gőzösök, — sajnos tényleg igaz, erről azonban a főváros nem tehet, mert azt nem mi építettük. A helyi kikötő egyébként minden tekintetben ideálisan jó lesz. A közel 10 kilométer hosszú partfal mentén

az uszályok végtelen sorát lehet majd úgyszólván órák alatt kiüríteni a villamos portáldarúk segítségével.

A kikötő vasuti összeköttetése is minden igényt ki fog elégíteni, víz viszonyai pedig valóban ideálisak.

Felkerestük

Lobmayer Jenő tanácsnokot

is, aki a kitötő megnyitása előkészületeiről a következőket mondotta:

— A parteloszto bizottság legutóbbi ülésén már foglalkozott evvel a kérdéssel és felhívta az ügyosztályt, hogy a Ferencvárosi helyi kikötő hasznosításának módozataira nézve sürgősen készítsen előterjesztést annál is inkább, mert a kikötő igénybevételére nézve már több vállalkozó ajánlatot is tett a fővárosnak. A kikötő ügyében a közeli napokban együttes értekezletet fogunk tartani az építő-, út- és csatornaépítési- és a közvetlenül érdekelt közélelmezési ügyosztályokkal.

— *Vajna* és *Rumbach* tanácsnok urakkal folytatott tanácskozásaink után

ankétet tartunk ebben az ügyben, amelyre meghívjuk az érdekeltségeket

is és egyidejüleg a szükséges kérdések tisztázására érintkezést keresünk az állami kikötő kormánybiztosságával, a vasut és hajózási felügyelőséggel, illetve a kereskedelemügyi minisztériummal is.

Obstrukció a pápua Wá-Rosh házában

Salamon szigetek, március.

(Pápua levelezőnktől.) Pápua honfitársaim azt állítják, hogy ilyesmi csak nálunk, pápuáknál történhetik. Civilizáló és nyájas pesti olvasóimra bízom ennek eldöntését. Tény az, hogy aktuális botrányunk fantasztikus és bizonyos politikai változások következtében gusztustalan is. Fő oka ennek az, hogy a nagy pápua háborút követő időkben egyetlen megmaradt fő-falunkat ellepték a környező dzsungel majmai, akiket egyes külső hasonlóságok folytán asszonyaink és politikusaink összetévesztenek férfiainkkal. Mindezek — tudom, — olyan hihetetlenül hangzó jelenségek, hogy a nyájas kultura és a civilizált béke áldásait élvező Budapest polgárai alig is érthetik meg, annál kevésbbé, miután művelt népeknél példa sem lehetett a pápua-botrányra.

Tudni kell, hogy tenyérnyi szigetünkön lakó 179 ellenséges szomszédunk — valamennyi emberevő törzs, — a nagy pápua háború után megette törzsünk kétharmadát, elkobozta patakainkat, az erdőnk is odaveszett. A törzs meggyengült, ezzel arányosan megerősödtek a majmok, amelyekhez részint hasonlítunk és amelyek részint hasonlítanak hozzánk.

Nemzeti vagyonunk szintén elúszott. Jelesül öt pakli gyufa, amellyel szomszédaink és majmaink felgyújtották országunkat; továbbá hölgyeink 296 színes üveg-gyöngye, amelyekkel ugyancsak kupánparittyáztak minket; végül a Törzs Bank nemes valutája, 6748 satnya ebfog: ezeket elvitték a szellemek.

Látva népünk nyavalyás állapotát, tűztől eredt nagy főnökünk, 137-ik Wá-Rosh, elhatározta, hogy kölcsönöket fog osztogatni a nyelvüket lógató, kiéhezett pápuáknak. Ez azért volt szép gesztus, mert Wá-Rosh, a nagy főnök, maga is kölcsönökből élt.

Minden sovány pápua örült, volt azonban összesen öt nagyhasú pápua: ezek nem örültek. Az öt nagyhasú pápua attól félt, hogy Wá-Rosh, pápua nyelven szólva, megkontreminálja a kamatlábat. Pedig ez rossz lett volna az öt nagyhasú pápuának, mert sok kamat-váró pénzük volt. Tudni való ugyanis, hogy a háború alatt az öt nagyhasú pápuához vitték a törzs vagyonát a szellemek. Mert a szellemek ilyenek.

Volt még egy nagyhasú pápua, az ellenkezők rettegett vezére, Hu Hu Rash, akinek az állandó ellenkezéstől nemcsak a hasa, hanem az étvágya is megnőtt, tehát szintén ellenezte a Wá-Rosh által tervbevett kölcsönosztogatást, mert ő mindent ellenzett. Az ellenkezők rettegett vezérének szava súlyos volt, mert Hu Hu Rashtól iszonyúan félt mindenki — az ellenkezők táborában.

Így aztán a nagyhasú pápuák ügyvédjei elhatározták, hogy a Wá-Rosh házában tartandó közös gyülésen ellenezni fogják a kölcsönosztogatást. Egy követ fújtak velük a dzsungel majmai, akik jogaikban megsértett „ember"-társuknak nevezték a néhány nagyhasú pápuát. Kitünt, hogy részben igazuk is volt: a nagyhasúak nagyrésze asszimilált majom, tehát a társuk volt.

Az ellenkezéssel azonban egy kis baj volt. Az ügyvédeknek ugyanis nem csupán hajuk, hanem homlokuk is hátrafésülték születésükkor a tudós asszonyok, így aztán peches koponya-formájuk következtében a klasszikus pápua nyelv 149 szavából feleannyi gondolatot sem tudtak alkotni, röviden: képtelenek voltak rendesen érvelni.

Ekkor jutott eszébe a ravasz Hu Hu Rashnak az obstrukció gondolata. Elavult és hanyagul kezelt törvény tette ezt lehetővé. Azokban a barbár időkben ugyanis, amikor még elődei vezették Wá-Rosh népét, szokásban volt, hogy a közös gyülés szónokait megették és megemésztették. Hu Hu Rash most felszólította az emészthetetlen ügyvédeket, követeljék a közös gyülésen, hogy Wá-Rosh emésszе meg őket.

Ez az ötlet hallatlanul tetszett a nagyhasúaknak és a majmoknak. Gondolták: a gusztustalan táplálék elveszi Wá-Rosh gusztusát a kölcsönosztogatástól. Vagy legalább is gyomor-rontást kap a végeláthatatlan és elképesztő procedura alatt. Ezt még szívesebben is remélték, mert örültek, ha beteg a szerencsétlen Wá-Rosh.

Ilyen előzmények után vonult fel a szörnyű galéria. A magukat emésztésre kínáló csapotthomlokú ügyvédek közt különösen kínos hatást tett a telhetetlen Ci Te Rash, a jajgató Ki Vo Vi, de Wá-Rosh akkor iszonyodott igazán el, amikor egy elszáradt, Quar-Gli nevű ügyvéd kínálkozott fel, majd egy másik, bizonyos Gál-lam nevű.

Hiába volt azonban az attak, Wá-Rosh rendületlenül undorodta vissza a sok vizenyős táplálékot, végül is a fiskálisok egymástól kaptak tengeri betegséget. Már-már abbahagyták az obstrukciót, amikor Hu Hu Rash egyenkint rájuk ordított:

— Leharaplak!

Tekintve, hogy Hu Hu Rash minden falatot jóízűen tudott bekapni, az ügyvédek rettentően megijedtek: Quar-Gli még jobban elszáradt, a másik pedig, Gá-Lám kifutott, egyenesen a közös gyülésbe.

A habozókra Hu Hu Rash így rivalt:

— Indulj!

Erre ezek is indultak, bár nem is sejtették, hogy Hu Hu Rash tervei szerint, nem a közös gyülésbe, hanem az oszlásnak indulnak. Hu Hu Rash ugyanis szívesen venné, ha szolgái helyett ő maga ellenkezhetne Wá-Rosh-sal. Jelenleg sok a pápua és szegény a Wá-Rosh: Hu Hu Rash a nagy tumultusban hiába eped.

Így hát az obstrukció szakadatlanul folyik tovább. Az elszegényedett és kölcsönt-váró pápua nép bőszülten szemléli a nagyhasúak és a majmok étvágy-vesztő dévajkodását. Mértékadó pápua köröknek az a véleménye, hogy miután Quar-Gli és társai megemészthetetlenek, a közös gyülésbe nem odavaló anyagok, ki kellene anyagcserélni őket.

Lásh-Shuk.

Alapítva 1898 **LUDVIG JÁNOS** mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucza 34. Telefon: J. 302-76

GATTYÁN PÁL KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA Budapest, X. ker. Beöthy-ucca 2. Telefon: József 318—62
Vállal: **útburkolást, kövezést** és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Sürgősen megvalósul az Aréna-uti egységes villamosközlekedés, ahol nem is kell majd átszállni

A Podmaniczky-utcai viadukt felemelése helyett az úttest szintjét süllyesztik le — A víztelenítés problémáját automatikus gyüjtőaknákkal oldják meg

Az *Aréna uti* egységes villamosközlekedés problémája a közeljövőben remélhetőleg véglegesen megoldódik. A Dráva ucca és a Lehel ucca, valamint a Vilma királyné út és a régi „Közuti végállomás" között levő útszakaszokon *már hónapokkal ezelőtt befejezték a vágányfektetési munkálatokat,* a közelmult napokban pedig elvégezték, a fagyos időjárás miatt soká húzódó, útburkolást is, úgy hogy most már csak a vezeték szerelése vár befejezésre, s

megindulhat a Váci-út—Thököly-út, illetve a Nyugati pályaudvar és a Keleti pályaudvar között a közvetlen reláció az Aréna-uton át.

Az új transverzális vonal megindulását különösen az Angyalföld, a külső Lipótváros és a Váci út mentén elterülő gyárvidék lakossága várja türelmetlenül, ahonnan mostanáig a *Keleti pályaudvar környékét és a vele szomszédos területeket csak óriási kerülővel lehetett megközeliteni.* Az Aréna uton át a távolság *több mint felére rövidül* és az említett városrészeken kívül *új forgalmi lehetőség létesül a Dunapart és a Keleti pályaudvar között is.*

Átszállással vagy átszállás nélkül?

Az Aréna uti egységes közlekedés megindulásának — mint azt már többször megirtuk, — egyik leküzdhetetlennek látszó akadálya az úgynevezett *„Podmaniczky utcai aluljáró" volt.* A BESzKRT hosszas tanácskozások után a forgalmat egyelőre átszállással akarta megindítani, de újabban remény van arra, hogy

rövidesen végleg megoldódik az aluljáró sokat vitatott problémája is.

A *MÁV* pályateste alatt elhúzódó aluljáró mai formájában tudvalevően túlalacsony ahhoz, hogy a villamosvasuti kocsik áthaladhassanak alatta, viszont a viadukt felemelése az egész pályatest szintjének megváltoztatását igényelné, ami olyan horribilis kiadással járna, amelyet a BSzKRT nem volna hajlandó vállalni.

Már-már úgy látszott, hogy a BSzKRT belenyugszik a változatlanba és mindaddig megmarad az átszállásos megoldás, amíg a ceglédi vasúti vonal, illetve a halálsorompók kérdésének elintézésével ennek a pályaszakasznak az átépítésére is sor kerül, a viadukttal együtt, úgy hogy a villamosközlekedés szabaddá válik. Az érdekelt lakosság meglehetős lehangoltsággal értesült az átszállás elkerülhetetlen voltáról, sőt olyan hirek is elterjedtek néhány nap előtt, hogy egyáltalán nem indul meg az egységes közlekedés.

Ez a hír kétségkívül *alaptalan,* ellenben tény az, hogy a BSzKRT azért késik az új vonal megnyitásával, mert

időközben harmadik megoldási terv is felmerült,

amelynek megvalósításával lehetővé válik a viadukt oly módon való átalakítása, hogy a közlekedés átszállás nélkül lesz lebonyolítható.

Az út- és csatornaépítési ügyosztállyal folytatott beható tanácskozások és helyszíni vizsgálatok eredménye ugyanis, — értesülésünk szerint, — az lett, hogy a *viaduktot felemelés helyett le lehet süllyeszteni olyan mélyre, hogy alatta a villamoskocsik átjárhassanak.*

Felkerestük

Rumbach Dezső tanácsnokot,

az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetőjét, aki érdeklődésünkre a viadukt átépítési munkálatairól, illetve az egységes közlekedés lehetőségéről a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

Lesüllyesztik az úttestet

— Kezdettől fogva élénken foglalkoztatta az ügyosztályt és a Beszkárt igazgatóságát az Aréna uti aluljáró kérdése, mert *ennek a problémának a megoldása nélkül lehetetlen az egységes közlekedés megvalósitása.* Voltak a MÁV-val is ezirányban tárgyalások, s miután ezek nem jártak a kívánt eredménnyel, a főváros pedig nem vállalhatta a pályatest átépítésével járó viadukt-felemelést, — felmerült az a gondolat, hogy

az aluljáró úttestének szintjét nem lehetne-e lesüllyeszteni megfelelő módon annyira, hogy a villamoskocsik is átférhessenek rajta.

A helyszini vizsgálatok és a műszaki számítások megerősitették ezt a feltevést. A viadukt magassága ezidőszerint 3.20 méter, viszont legalább 4 méter magasnak kell lennie, hogy a villamoskocsik áthaladhassanak. A napokban elkészitett tervek szerint *az úttestet tehát 70 cm.-rel le fogjuk süllyeszteni, a víztelenités problémáját pedig automatikusan működő gyüjtőaknákkal oldjuk meg.* Eleinte ugyanis aggodalmak merültek fel a víztelenítés nehézségei miatt, de most már ezeket is eliminálták. Hogy a viadukt stabilitása kárt ne szenvedjen, *csak az úttest lesüllyesztéséről van szó, maga a gyalogjáró a mostani magasságban marad és azt támfallal biztositják.*

— Az ügyosztály és a Beszkárt között csupán egyetlen kérdésben van még ellentét. A Beszkárt ugyanis azt kívánja, hogy két vágányt vezethessen át az aluljárón, mi pedig a kocsi- és a gépkocsiközlekedés érdekében azt az álláspontot képviseljük, hogy

az aluljárón csak egy vágány menjen át és a pályatest két oldalán kitérőállomás létesüljön.

Hasonló megoldás van az Ujpest és Rákospalota közötti felüljárónál is. Ez a megoldás kézenfekvő és *nem lassitja meg annyira a forgalmat, hogy azt zavartalanul fenn ne lehetne tartani.* A másik kérdés, amit az új reláció megnyitásával kapcsolatban tisztázni kell: a *Podmaniczky uccai bekanyarodás.*

A MÁV-nak az Aréna-út és a Podmaniczky ucca sarkán levő telkét le kellene tompitani,

hogy ez a feladat megoldható legyen. Erre vonatkozóan a tárgyalások még nem fejeződtek be. Az említett munkálatok mintegy *120.000 pengőbe kerülnek és rövidesen megvalósithatók.*

— Ugy tudom azonban, hogy az Aréna uti közlekedés ennek a bevárása nélkül előbb is megindul, legutóbb ugyanis a Beszkárt igazgatósága úgy nyilatkozott, hogy *az aluljáró kérdése most már nem égetően sürgős.*

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-65. BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

GULA R. T. TETŐFEDŐ vállalata
VI., Teréz körút 3
Eternit, cserép, kátránylemez fedések

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

tapéta raktár, menyezetdisz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK,
KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK
GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

MÜZES JÓZSEF ÉS TÁRSA hatóságilag engedélyezett villamossági vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor 3. szám — Telefon: Lipót 973—15.

ifju Cristofoli Vincze
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921-55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18-20. sz.

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vizvezeték
Épület bádogos munkák

Óriási főnyeremények
Magyar Királyi Osztálysorsjáték
Az elérhető legnagyobb nyeremény
pengő 500.000 pengő
Jutalom és nyeremények:
300.000
200.000
100.000
50.000
stb. stb. 40.000 összesen több mint
6 millió pengő készpénzben
80.000 sorsjegy közül 40.000 biztosan nyer
tehát a sorsjegyek fele nyer!
Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos árai:
Egész 20 P | Fél 10 P | Negyed 5 P | Nyolcad 2.50 P
Sorsjegyek az összes árusitóknál!
Huzás április 14-én kezdődik

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

MELOCCO PETER
Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. — Épületasztalosság. — Költségvetés dijtalan

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó épitkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

RIEDER OTTÓ villamosberendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1895.
A. B. C. fogoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Telefon: J. 452-37

A főváros átveszi Brunswick Teréz száz éves óvodáját

Purébl tanácsnok nyilatkozata az első pesti óvoda sorsáról, az idei iskolaépítési programmról és a Mester-uccai iskoláról

Nagy ünnepe van az idén Budapest közoktatásügyének. *Június 1-én lesz száz esztendeje, hogy Budapesten megnyilt az első kisdedóvó, amely egyben Magyarország első óvódája is volt.* Ennek az óvodának megalapítója *Brunswick Teréz* volt, a gyermekvédelem első magyarországi apostola. *Brunswick* Teréz munkálkodása nyomán nemcsak nálunk létesitették egymás után az óvodákat, hanem

az ő agitációja révén ennek az intézménynek a híre eljutott a szomszéd államokba is, igy Ausztriába és Németországba, de egész Európába is.

A száz esztendős pesti óvoda eddig nem részesült a főváros részéről valami dédelgető elbánásban. Csodálatosképpen ennek a kulturtörténelem szempontjából olyan fontos kis intézménynek a fentartásáról még ma is a szerény keretek között mozgó *Józsefvárosi Óvoda Egyesület* gondoskodik. A jubiláló intézmény ma a Kun ucca 3. szám alatt működik és napközi otthonában a Józsefváros szegény nébosztályának gyermekeit gondozzák. Szégyenkezve kell bevallani, hogy

Budapest százesztendős óvodája a legsúlyosabb anyagi helyzetbe került, mert a jószándékú, de szegény kis egyesület, amely fenntartja, nem tud eleget áldozni erre az intézményre.

A fővárosnak lenne tehát kötelessége, hogy a maga kezelésébe vegye Brunswick Teréz óvodáját és a *Fővárosi Hirlapnak* van is olyan értesülése, amely szerint *ebben az irányban komoly mozgalom indult meg.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Purébl Győző tanácsnokot,

aki az első, centennáriumát ünneplő pesti kisdedóvó sorsáról a következőket jelentette ki:

— Az óvoda anyagi nehézségeinek kiküszöbölésére *már megtettük a lépéseket.* Intézkedtünk természetbeni felszerelések, szekrények, játékszerek stb. kiutalása iránt, ezenkívül

rögtöni segítséget fogunk kiadni, a jövő évben pedig már a költségvetésbe veszünk fel e célra megfelelő összeget.

— A legnagyobb elismeréssel és jóindulattal viseltetem az érdemes intézmény iránt. A főváros segítsége azért késett, mert *csak az elmult hetekben kaptuk meg az erre vonatkozó adatokat egy beadvány keretében.* Remélem, hogy

a jubileum idejére minden tekintetben rendbe jönnek a dolgok

és *méltóan ülhetjük meg Brunswick Teréz hires óvodájának száz éves alapitását.*

Kérdést intéztünk egyébként *Purébl* dr. tanácsnokhoz az idei iskolaépítési programról. A következő választ kaptuk:

— Az iskolaépítési program — sajnos — *csak részben valósul meg, mert a költségvetésből az erre szánt összeg legnagyobb részét törölték, mindössze kétmillió pengőt hagytak meg, amiből 1,650.000 pengőt költünk el elemi iskolák, 350.000 pengőt pedig egy kisdedóvóda épitésére.*

Ebből a pénzből három helyen épitkezünk, ott, ahol legnagyobb a szükség: a Lenke uton, a Ceglédi uton és Római fürdőn.

A Lenke uton 8 tanterem, s a szükséges igazgatói helyiségek, iskola, orvosi, napközi otthon stb. helyiségek létesülnek, 4 terem pedig az óvoda befogadására készül, úgy hogy összesen 12 tantermes lesz. Ugyanilyen beosztással, de valamivel nagyobb lesz a Ceglédi uti óvoda, míg a Római fürdőn kisebb, 6 tantermes iskola létesül. Ha a 2,000.000 pengőből sikerül valamit megtakarítani, akkor

a Farkasréten épülne a negyedik iskola.

— A régi terveket csak módosítással, illetve kiegészítéssel tudjuk felhasználni, de az is lehetséges, hogy új terveket készittetünk, éppen azért a 2,000.000 pengőből 32.000 pengőt kérünk a törvényhatóságtól tervezésre, illetőleg az építkezés előkészítésére.

Megkérdeztük a tanácsnokot,

mi igaz a Mester uccai iskoláról kolportált rémhirekből?

Megnyugtató kijelentést kértünk az iskola beomlásáról terjesztett pletykával szemben. Purébl Győző dr. tanácsnok a következőket mondta:

— A *Mester uccai bérházban levő iskolát annak idején kilakoltattuk, mert az épület ménnyezete tényleg megkorhadt* a vastravezek között, s a gyerekeket az Ipar uccai iskolába telepitettük át, ahol váltakozó tanitás volt. De mikor az iskola túlzsúfoltsága ellen a szülők is tiltakoztak, a főváros illetékes szakértői is megállapitották, hogy bizonyos prevenciók betartása mellett

nyugodtan lehet folytatni a tanitást a régi épületben,

úgy intézkedtünk, hogy a kifogásolt második emeletet teljesen kiürítettük, *csupán az első emeleten tanitanak 7 tanteremben.* De itt is csak kisebb leánygyermekeket, míg a nagyobb fiukat, a leventéket és az iparostanoncokat *végleg eltávolitottuk* a gyenge épületből. Az iskolában a mai beosztás mellett az év végig reméljük fentartani a tanitást, míg *a nyári szünet alatt, amennyiben a háztulajdonossal megegyezünk, elvégezzük a szükséges átalakitásokat.* Minden egyéb híresztelés túlzott és alaptalan. Az épületet állandóan figyeljük és minden óvóintézkedés megtörtént a tanulók biztonsága érdekében.

A Hungária-fürdőt népfürdő céljaira bérbe ajánlják a fővárosnak

A gőzfürdővel és zuhanyfürdővel együtt huszonhét nagy helyiség áll rendelkezésre — A Hungária-fürdő még a vizet is olcsóbban akarja szállitani, mint a vizművek

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában ismertettük a főváros nagyszabású szociálpolitikai és szociálhigiéniai programját, amelynek egyik jelentős része az olcsó és modern népfürdők létesítését öleli fel. Beszámoltunk arról is, hogy az első népfürdő a Haller uccai kislakásos bérházcsoport szomszédságában, a második pedig a Józsefvárosban épül fel, ahol az erre alkalmas telket már ki is szemelték. Fürdőt sürget az V. kerület külső része, az úgynevezett Lőportárdülő, az Angyalföld és a VII. kerület is, ahol főleg azért volna megokolt az olcsó népfürdő létesítése, mert ez a főváros egyik legsűrűbben lakott kerülete. A három utóbb említett népfürdő közül — ha a jelekből következtetni lehet — a Haller uccai után a leghamarabb az Erzsébetvárosi nyílik meg, mert a mult héten

olyan ajánlat érkezett a fővároshoz, amely minden különösebb áldozat nélkül lehetővé teszi ennek a népfürdőnek gyors megnyitását.

A *Hungária*-fürdő rt. ugyanis felajánlotta a fővárosnak a Klauzál ucca 8. sz. házában lévő régi népfürdőjét, amelyet már nyolc év óta nem használnak. A tanácshoz intézett beadvány szerint *27 nagyhelyiség áll itt rendelkezésre gőzfürdővel, zuhanyfürdővel, több medencével, vetkőzőhelyiséggel stb.* A tulajdonos hajlandó ezt a fürdőt a főváros kivánságainak megfelelően átalakitani és *kedvezményes évi bérért használatba adni.* Egyidejüleg felajánlotta a népfürdő céljára a Nyár uccai kádfürdőket is, amelyeket vagy egészben, vagy részben hajlandó bérbeadni, illetve a népfürdő rendelkezésére bocsátani. Az ajánlat alternativ. A tulajdonos

átadja a helyiségeket a fővárosnak üresen is, de hajlandó a hideg- és melegvizszolgáltatásról, fütésről és a megfelelő személyzetről is gondoskodni.

Az ajánlathoz csatolt számitások alapján arra hivatkozik a tulajdonos, hogy *a saját kútjából szállitott vizet olcsóbban bocsátja a város rendelkezésére, mint azt a vizművek tennék.*

Az érdekes ajánlat most van átszámitás alatt a városgazdasági ügyosztályban és amennyiben a felsorolt adatok tényleg fedik a reális számításokat, akkor azokat legközelebb az illetékes bizottságok elé terjesztik. A bizottságok döntik el, hogy a főváros, illetve a tanács foglalkozzék-e érdemben az ajánlattal, vagy pedig mellőzze azt, s másképpen valósitsa meg a VII. kerületi népfürdőt. Illetékes helyen az ajánlatot általában *elfogadhatónak mondják,* amely kedvezőnek is látszik.

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST
Horthy Miklós-út 152. szám
Telefonszám: József 381-78

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

Hirmann Ferenc lémöntöde, rózarugyár
Budapest, VII., Csányi-ucca 7-9. Telefon: József 460-49
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök stb. továbbá „Pax" szab. kézi tüzoltó készülék stb.

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korál-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

„VIKTORIA" zászlógyár és diszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95.

CZIGLER JÁNOS
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Telefon: József 368—24
BUDAPEST, VIII. ker., Koszorú ucca 12

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

BUDAPEST VIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 913-11
BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

ÉPITŐANYAG
darabos és oltott mész, tégla, cserép, nád, mák portlandcement, gipsz, kátránypapir stb. vaggon és fuvartételben. Telefon: L. 999-75
LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT
SZABÓ MIHÁLY
VI. BULCSU UCCA 20. SZ.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

MURARO JÁNOS gummijavitó üzem BUDAPEST
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

Zsiros Károly okl. gépészmérnök
Ujj Gyula tanár
fütési és hőtechnikai tervező irodája
Budapest, I. ker., Horthy Miklós út 96. sz.
Telefon: J. 348-83, J. 453-14

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Salgó jubiláris közgyülése

A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat a napokban tartotta dr. *Chorin* Ferenc elnöklete alatt 60-ik rendes évi közgyülését. Az elnök mindenekelőtt utalt arra, hogy a mostani idők nem alkalmasak jubiláris ünneplésekre, mégis a társulat életének ezen újabb határmesgyéjén mélységes hálával kell megemlékeznie azon kiváló férfiakról, kik a társulat alapítása és fejlesztése körül elévülhetetlen érdemeket szereztek maguknak. Különösen megemlékezik grófi *Forgách* Antalról és *Feldmann* G. Károlyról, kik a társulat alapítói voltak, id. dr. *Chorin* Ferencről, ki évtizedeken át állott a vállalat élén és akinek vezetése alatt a kis vállalat a hazai közgazdasági élet egyik erős pillérévé vált, *Reimann* Lázárról és *Frischmann* J. Frigyesről, akik a társulat vezetése körül maradandó érdemeket szereztek maguknak, továbbá a társulat két első bányaigazgatójáról: *Zemlinszky* Rezsőről és *Gerber* Frigyesről, akik a magyar bányászat úttörői voltak és végül a vállalat volt és jelenlegi alkalmazottairól, kiknek szorgalma és kitartó munkássága jelentékeny mértékben járult hozzá a társaság felvirágoztatásához. Az igazgatóság azon lesz, hogy a nagy elődök nemes példáját követve, a társulatot továbbra is az ő szellemükben vezesse. A közgyülés az elnök megemlékezését állva hallgatta végig és egyhangú indítványára a társulat alapítóinak és egykori vezetőinek emlékét jegyzőkönyve iktatta.

A közgyülés ezután elfogadta az 1927. évi zárszámadásokat és elhatározta, hogy az összes üzleti költségeknek levonása és az értékcsökkenési-tartalékalapnak 2.000.000 pengővel és rendes tartalékalapnak 240.000 pengővel való javadalmazása után fenmaradó tiszta nyereségből a tisztviselői nyugdíjalap javára 200.000 pengő, az altiszti segélyalap javára 80.000 pengő, a Chorin Ferenc bányamunkás-szanatórium javára 40.000 pengő, a Chorin Ferenc tisztviselői segélyalap javára 40.000 pengő, közcélokra 24.000 pengő, végül osztalékra részvényekint 3.50 pengő, a forgalomban levő 910.000 darab részvényre összesen 3 millió 185.000 pengő fordíttassék, 84.475.85 pengő pedig az 1928. év számlájára előirassék. Az osztalék f. é. április hó 2. napjától kezdve kerül kifizetésre.

Válasz „Az adókivetés adminisztrációs hibái" című cikkre. Tisztelettel kérem, hogy alábbi soraimnak nagybecsü lapjában helyet adni szíveskedjék: A *Fővárosi Hirlap* 1928 március 7-iki (10.) számában „Az adókivetés adminisztrációs hibái" címen dr. *Farkas* József törvényhatósági bizottsági tag tollából megjelent cikk olyan téves állításokat tartalmaz, amelyeket a székesfővárosi kerületi adófelügyelőségeknél, valamint a székesfővárosi pénzügyigazgatóságnál az elsőfokú adókivetéssel, illetve másodfokon az előadói teendőkkel megbízott tisztviselők joggal kifogásolhatnak. A *Pénzügyi Fogalmazói Kar Országos Egyesületének* megbízásából rá kell mutatnom ezekre a tévedésekre, egyrészt a megtámadott tisztviselők reputációja érdekében, másrészt a *Fővárosi Hirlap* olvasóközönségének tájékoztatása céljából is. Mindenekelőtt tévedés az, mintha a pénzügyi tisztviselőknek (ezek alatt a cikkíró az adófelszólamlási bizottságok előadóit érti) előmenetele attól függne, hogy a másodfokon leszállított adók statisztikája minél kevesebb százalékot mutasson s hogy „az előmenetel után való vágy valójában az alapja annak a sok adminisztrációs hibának, amely a polgárság kárára van és a pénzügyi kormánynak sem hoz hasznot." A pénzügyi fogalmazói karban — fájdalom — a szanálás és a B-csoportok rendszeresítése óta előmenetelről alig lehet beszélni, amit mi sem bizonyít jobban, mint az, hogy ennek a közel ezer tagot számláló karnak magasabb (V—VIII.) fizetési osztályaiban az elmult négy esztendő alatt alig 4—5 tisztviselő lépett elő s az alsóbb (VIIII—X.) fizetési osztályokban is csak átlag 8—10 előlépés volt évenként. Ilyen viszonyok között még oly nagy jelentőségü különleges érdemeket sem honorálhatnak soronkívüli előléptetéssel s bármennyire érthető volna is az a cikkíró által kifogásolt „előmenetel után való vágy", — sem ez, sem az általa emlegetett „kedvező statisztika" nem biztosít senkinek soronkívüli előléptetést, — tehát ilyen állítólagos érdemekre való törekvésnek semmi létalapja nincsen. Téves a cikknek az az állítása, mintha az adózóknak a felszólamlási bizottság előtt kétszer kellene megjelenniök, külön a kereseti- és külön a jövedelmiadó tárgyalásán. Ha u. i. az adózónak csak kereseti adó alá eső jövedelme van s ugyanabban a kerületben lakik, ahol foglalkozását üzi: jövedelemadója nem kerül külön tárgyalásra, mert a kereseti adó alapjának módosításával automatikusan módosul jövedelemadójának alapja is s a kereseti adóval egyidöben helyesbítik jövedelemadóját is; — ha pedig más kerületben lakik, a kereseti adó alapjának helyesbítéséről azonnal értesítik az illetékes adófelügyelőséget. Mindez soronkívül, késedelem nélkül megtörténik. Ha viszont a fél más forrásból származó jövedelmének megállapítását vagy vagyonadóját felebbezi meg: ha ugyanabban a kerületben lakik, ahol kereseti adóját kivetették, kereseti és jövedelemadója egyszerre kerül tárgyalásra, — ha pedig más kerületben lakik, természetesen ott külön kell azt — a másik kerületben illetékes bizottság előtt — letárgyalni. A jövedelemadó helyesbítésének azonban a felszólamlási bizottsági tárgyalások befejezése után és a „statisztika" összeállítása előtt mindenképpen meg kell történnie s erre nem lehet befolyással az, hogy a fél adóit egyszerre vagy két külön napon tárgyalják, — tehát az előadónak nem érdeke az, hogy a felet kétszer is megidézze az adójának tárgyalására. Az ú. n. F-jegyzéknek a másodfokú eljárás során semmi szerepe sincsen, mert azzal az elsőfokú kivetés előtt közlik az idegen kerületben lakó adózóra vonatkozó adatokat. A felszólamlási bizottság határozatáról egyszerü értesítést küldenek az illetékes kerületnek, amelyet a fél kívánságára kezébe adnak, hogy a jövedelemadó helyesbítését az illetékes kerületi adófelügyelőségnél rövid úton kieszközölhesse, — sőt, ha a felszólamlási bizottság határozata előbb jut a fél kezébe, ennek bemutatása alapján is kérheti jövedelemadójának helyesbítését. A 12.000 pengőt el nem érő jövedelemadóalapoknál — tekintettel a felmondásokra — a pénzügyigazgatóság szigorú utasítást adott, hogy az értesítések azonnal kiadassanak az érdekelteknek és tudomásunk szerint e tekintetben nem is merült fel panasz. Tévesek a cikkírónak a házbérjövedelem kiszámítására vonatkozó állításai is. A házadó szabályai szerint u. i. annak alapja az adóévet megelőző utolsó bérnegyedben járó nyers házbérének teljes évre átszámított összege (négyszerese). Itt tehát igenis szorzásról és nem összeadásról van szó. Viszont a jövedelemadó szabályai szerint a házadó alá eső épületeknél az adóévre szóló házadókivetés alapjául szolgáló összeget kell a jövedelem kiszámításánál alapul venni. Itt azonban, „ha az adózó azt pontosan kimutatja", az az összeg is alapul vehető, amelyet a tulajdonos az adóévet megelőző évben házbér fejében tényleg kapott, — tehát kivételesen a négy negyedben kapott különböző összegü házbér összeadásával számítandó az adóalap. Teljes tájékozatlanságot árul el a cikkíró, amikor azt állítja, hogy a főváros a tényleges bért, az adófelügyelőség ellenben a novemberi bér négyszeresét veszi alapul, mert ennek éppen ellenkezője áll: a főváros a házadónál a novemberi bér négyszeresét veszi alapul, míg az adófelügyelőség kivételesen a fél által igazolt tényleges bért — tehát a kisebb összeget — tartozik a jövedelemadónál elfogadni. Mindezek alapján eléggé el nem ítélhetőnek kell minősítenünk a cikkírónak azt a fenti téves állításokra alapított kijelentését, hogy „az adókivető hatóságok tisztviselőit a boldogságnak valami perverz érzése hatja át, ha magasabban számíthatják az adót." A pénzügyi fogalmazói kar tagjai a legnehezebb időkben is lelkiismeretesen, a kincstár és az adózók érdekeinek lehető összhangbahozásával teljesítették kötelességüket s legkevésbé sem szolgáltak rá arra, hogy a cikkíró által beállított kicsinyességgel, sőt perverz erőszakossággal legyenek vádolhatók. Reméljük, az előadottak során ezt elismeri a cikkíró is, aki — úgy tudjuk, — adófelszólamlási bizottsági tag s így módjában lehet állításainak helytelen voltáról közvetlen tapasztalásból is meggyőződést szerezni. Budapest, 1928 március 27. *A Pénzügyi Fogalmazói Kar Országos Egyesülete* megbízásából: *Jaszenovics Géza* ny. pénzügyminiszteri titkár, az Egyesület igazgatója.

A Magyar Jelzálog Hitelbank igazgatósága megállapította az 1927. évi mérleget, mely 402.103 P 31 f tiszta nyereséggel zárul, szemben a tavalyi 243.851 P 96 fillérrel. Az igazgatóság a folyó évi április 16-ára egybehívott közgyülésnek részvényenként *3 P osztalék* kifizetését fogja javasolni, a mult évi 2 P 50 f-rel szemben.

A Magyar Őstermelő Részvénytársaság mult hó 29-én megtartott közgyülése elfogadta az igazgatóság javaslatait és az igazgatóságba új tagokként grófi *Ráday* Gedeon ny. minisztert és *Halom* Imrét, a Magyar Általános Takarékpénztár r.-t. ügyvezető-igazgatóját beválasztotta. A közgyülést követő igazgatósági ülésen *Elek* Gyula ügyvezető-alelnök — aki vezérigazgatói tisztéről már amúgy is régebben leköszönt — megrongált egészségére való tekintettel kérte, hogy az igazgatóság ügyvezetői hatásköre alól mentse fel. Az igazgatóság meghajolva a nyomós érvek alatt, sajnálattal járult hozzá a kérés teljesítéséhez. *Elek* Gyula az igazgatóság felkérésére kijelentette, hogy ha az ügyvezetésben ezentúl nem is vesz részt, mégis megtartja igazgatósági tagságát és az alelnöki tisztet. A társaság érdekkörébe tartozó mezőgazdasági vállalatok irányítását *Stein* Manó, az igazgatóság tagja vállalta magára, míg a társaság ügyeinek vezetését *Salamon* Zsigmond dr. ügyvezető-igazgató a kipróbált tisztikarral karöltve fogja ellátni.

Az Ingatlanbank közgyülése. A Magyar Általános Ingatlanbank f. hó 30-án tartotta báró Madarassy-Beck Marcel elnöklete alatt XX. évi rendes közgyülését. Dr. Halom Dezső vezérigazgató által előterjesztett indítvány szerint a közgyülés elhatározta, hogy a 819.550.32 pengő tiszta nyereségből (tavaly 509.237.27 P.) részvényenként 10.— P., 20% (tavaly 7.— P., 14 százalék) osztalék fizettessék. Az osztalékszelvények f. hó 31-től kezdve az intézet pénztáránál, a Magyar Általános Takarékpénztár R.-T.-nál és a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbanknál váltatnak be.

A Magyar Vasuti Forgalmi R.-T. igazgatósága március 28-án tartotta meg az 1927. évre vonatkozó mérlegmegállapító igazgatósági ülését. Az 1927. évi tiszta nyereség megfelelő leirások után 614.024.64 P, az előző évi 539.577.37 P-vel szemben. Az igazgatóság a közgyülésnek javasolni fogja 10 százalékos osztalék fejében 2 P-nek a kifizetését, a tavalyi 8 százalékos (1.60 P) osztalékkal szemben.

A Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára (Trust) 1927. évi mérlege 1,960.740 P 40 f tiszta nyereséggel zárul (tavaly 1,310.778 P 80 f) és az igazgatóság az április 12-ére egybehivott közgyülésnek javasolja, hogy a 14 millió P-ről 21 millió P-re felemelt alaptőke után a mult évivel egyenlő, vagyis *részvényenként 2 P osztalék* fizettessék.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I., Farkasréti temetőben levő csontfülkés sírboltokba szükséges égetett cserép csonttartó ládika szállítási munkára.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai 50 fillérért kaphatók 1928 március 30-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. emelet 342. számú szobájában.

A mintaládika megtekinthető Hoffer Ferenc székesfővárosi mérnöknél a Központi városháza, III. emelet 313. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 április 17-én (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 354. ajtószám alatti üléstermében **10 órakor** fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 március 23.

A székesfőváros tanácsa.

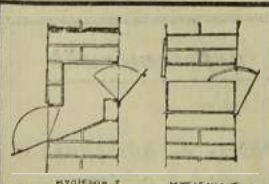

„HYGIENIA"
szemétgyüjtő és kiüritő
Szab. bej.
Nyilt folyosórendszerben épitet uj vagy régi bérházak konyhafalában könnyen elhelyezhető **gyüjtőszekrények.**
A folyosóról bármikor gyorsan kiüríthető.
Kérjen részletes ismertetést!
Gyártja: **FRIM MÓR lakatosüzeme**
VI., Szondy ucca 84. Telefon: Teréz 243-73.

HENGL ANDOR
ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VIII. SZESZGYÁR UCCA 12.
Telefon: József 462—51 Telefon: József 462—51

Dieselmótoros utihengerek,
Benzin-, szívógáz- és kompressor-nélküli Dieselmótorok
MÓTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ
Budapest, VII., Erzsébetkirályné út 85/87

Bíró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat
— Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

Világszabadalom!
Megtakarit 75 százalékot!
A „TÖREKY"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már melegvizet ad és 15 perc alatt 2 KILÓ FA eltüzelésével 180 liter 42° C MELEGVIZ előállitását teszi lehetővé. Ezáltal EGY FÜRDŐ KÉSZITÉSE 9 FILLÉRBE kerül.
SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ.
Legolcsóbb fürdőkályha!
Készíti: Maurer Sándor
Budapest, I., Attila ucca 31

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉS
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
épitőmester, épitési vállalkozó Telefon: J. 818-08. *Budapest, VII. ker., Csobor-u. 83.*

MARABU ÉS ORANIER
FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK
Magyar-Radiatorgyár R.-T.
Budapest, X, Gyömröi-út 76/78.
Telefon: J. 390—34, J. 350—88.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Elutazott a főpolgármester. Dr. Ripka Ferenc főpolgármester szombat este néhány heti üdülésre külföldre utazott. A főpolgármester a husvéti szünet befejeztével, április közepén, érkezik vissza a fővárosba.

A szerkesztőségből. Lapunk felelős szerkesztője, *Dacsó* Emil két hétre külföldre utazott. Távollétében a szerkesztésért *Dunay* Ödön a felelős.

A fővárosi zászló színeit meg akarják változtatni. Néhány héttel ezelőtt *Urmánczy* Nándor v képviselő érdekes mozgalmat indított meg a székesfővárosi lobogó szineinek megváltoztatása érdekében. A főváros zászlaja tudvalevően piros-sárga-kék szinű, tehát azonos a román nemzeti szinekkel. Mivel a főváros színeit mindenkor a magyar nemzeti szinek mellett használják, a zászló alkalmazása, különösen külföldiek előtt, több kínos félreértésre adott alkalmat. *Urmánczy* Nándor mozgalma ilyenformán számotteyő visszhangra talált a városházán is, ahol az illetékeseket erősen foglalkoztatja a fővárosi lobogó kérdése. De foglalkoztatja a zászló-ügy a kormánykörőket is. A miniszterelnökség részéről megkeresték *Gárdonyi* Albert székesfővárosi főlevéltárost, ismertesse a zászló szineinek eredetét. A főváros színeit, a főlevéltáros megállapítása szerint a három testvérváros egyesítésekor, 1873-ban válogatta össze, valószínüen ötletszerűen, az e célra delegált bizottság. Addig *a régi Pestnek kék, Budának pedig ibolyaszinü zászlaja volt.* A mostani zászló színeihez tehát ősi tradiciók nem fűződnek, így megváltoztatásuknak csupán formai feltételei lesznek, amelyet — ha a törvényhatóság a megváltoztatás mellett határozna — a kormánnyal egyetértve esetleg törvényhozási úton kell majd megoldani.

Eljegyzés. Reiter Ferenc székesfővárosi segédhivatali főigazgató, kormánytanácsos leányát, Nusit eljegyezte Rimbás Sándor tud. egy. gazd. tisztviselő.

Három évre akarják felemelni a városi vállalkozók jótállás idejét. A székesfővárosnál érvényben levő rendelkezések szerint mostanáig *a vállalkozók jótállási ideje egy esztendő volt.* A szomorú tapasztalatok azonban arra késztették a főváros műszaki vezetőségét, hogy e határidő kitolását szorgalmazza. A jelenleg érvényes, rendszerint a városi épitkezéseket egy év után véglegesen átvették a vállalkozóktól, de egyre gyakrabban fordult elő, hogy az új létesítményeken *egy éven túl is jelentkeztek olyan hibák, amelyekért a vállalkozó volna felelős.* A műszaki ügyosztályok ezek után azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy a végleges átvételi határidő kitolását javasolják ta tanácsnak, illetve a törvényes rendelkezés olyirányú megváltoztatását, hogy a jótállási idő *egy évről három évre emeltessék fel.*

Megtörtént a hetijegyzékes hivatalnokok átminősítése. A kormányhatóság még tavaly, az idei költségvetés tárgyalása során elhatározta a hetijegyzékes hivatalnokok havidíjasokká való átminősítését. Összesen 229 ilyen hivatalnokról volt szó, akiknek átminősítésére vonatkozó munkálatain heteken át dolgozott az elnöki ügyosztály. Az új minősítés már megtörtént, a tanács, illetve a h. polgármester a szankciót megadta és az új havidíjasok április 1-én már ebben a minőségben kapták a fizetésüket.

Uj rendszerű másoló és sokszorosító eljárás. A „Typon" fotografiai sokszorosító eljárás segitségével, amely visszavert fénnyel való másoláson alapul, mindennemű eredeti levélről, rajzról, nyomtatványról, okmányról, képről stb.-ről a legkisebb részletekig megegyező hű másolat készíthető. Az eljárás szempontjából mindegy, hogy az eredeti milyen papíron és milyen nyomással, illetőleg tintával vagy ceruzával készült. A „Typon" eljáráshoz szükséges berendezést szállítja és a munkák elkészítését vállalja az **Alexander B. és Tsa** cég, Váci u. 58, telefón József 422—42. Az eljárásra már több nagy vállalatunk és közhivatalunk berendezkedett.

A m. kir. osztálysorsjáték főárusítói kérik, hogy akik a postán küldött sorsjegyek árát még nem egyenlítették ki, szíveskedjenek a **megfelelő összeget** azonnal **megfizetni,** mert a **nyereményigény** és minden más jog csak úgy biztosítható, ha a sorsjegyek ára az előírt 30 fillér költséggel együtt a **húzás előtt** kiegyenlíttetett. Ha azonban bármely oknál fogva a sorsjegyeket nem akarják megtartani, **küldjék azonnal vissza** az illetékes helyre, mert a főárusítóknak nagy kárt okoznak, ha azokat postafordultával nem kapják vissza.

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vizgyógyintézet nap- és légfürdő

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Rökk Szilárd ucca 11. szám.

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt éfaragott fában, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ — Telefon: L. 914—23
Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép- és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üteg ucca sarok.

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Máglya ucca 75/77. Telefon: L. 914-46.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemü kőfaragó munkát.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

Ellentálló képességénél fogva a magyar viszonyoknak legjobbak a
RÁBA Raba automobilok autobuszok pótkocsik
RÁBA köztisztasági járművek
MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R. T.
V. Deák Ferenc ucca 18.
Telefon: T. 243—00 és L. 979—49.
A legjobb specialis anyagból készült magyar automobil horóképessége 3 és 5 tonna.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépitő vállalat építési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula
Budapest, III. Bécsi út 85 Telefon: T. 113-44

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

FÜRST LAJOS
épület- és diszműbádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17

ARNÓCZKY ÉS TÁRSA
AUTÓKARROSSZÉRIA GYÁR
Budapest, VIII., Práter-u. 64. Telefon: J. 311-18.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

KOCSNER ANTAL
épület- és diszműbádogos, légszesz, vízvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfütési berendező
Budapest, II., Retek ucca 2
TELEFON T. 216-76

FISCHER ZSIGMOND
épületfakereskedő
Budapest, Kerepesi-út 23
Telefon: József 310—89
Gyár: X., Asztalos Sándor-u. 5
Ládá-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára
Bérmunkát vállal

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70-48.

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—52.

ILKOVITS J.
központi fűtések és vizvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Teréz 212-07.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425.-01

Kövező és Útépitő Részvénytársaság
Budapest, VIII., Kisfaludy ucca 40. sz.
Kövez, csatornáz, utat épit és bérhengerlést vállal
Telefon: József 2—66. Tervez és kivitelez speciális épitési munkákat Telefon: József 302—66.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Szent László-kórház főzőkonyhájának lakatosmunkálatait Sóty Zoltán kapta 2446 pengőért.

Ugyanott az asztalosmunkálatokat Kovács Gábor kapta 4184 pengőért.

A Fehérvári-út és Hengermalom-utca sarkán épülő bérház villámhárító felszerelési munkálatait Kaffka és Wágner kapta 1410 pengőért.

Az Izabella-utcai Szeretetotthon kőmíves tatarozómunkálatait Irsik és Vámos kapta 2863 pengőért.

Műköpadok szállítására megbízást kapott a Melocco Péter Rt. á 12.80 pengős egységáron.

Beérkezett ajánlatok

A Köztisztasági Hivatal részére szükséges olaj szállítására ajánlatot tettek: Magyar olaj- és vegyipar r.-t., Nyirbogdányi olajművek r.-t., Magyar petróleumipari r.-t., Hazai kőolaj r.-t., Schwatz Rudolf és Társa, Budapesti ásványolaj r.-t., Magyar Fantó-művek, Steaua kőolaj r.-t., Kostellán Miksa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Székesfővárosi kátrányozó és bitumenező telepen „Munkáslakóház" építésével kapcsolatosan szükséges föld-, kőműves-, vasbeton- és elhelyezőmunkákra.

E hirdetményben felsorolt munkákra csak együttesen lehet ajánlatot tenni.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 április 10-én (kedden) déli 12 óráig** a Székesfővárosi kátrányozó és bitumenező telepen (X. kerület, Bihari-utca 4. sz., 7. ajtószám alatt) kell benyújtani.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai 1 pengőért 1928 március 26-tól kezdve hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között a kátrányozó és bitumenező telepen (X. ker., Bihari-utca 4. szám, 7. ajtószám alatt) kaphatók.

A rajzok és tervek Antal Dezső tervező műépítésznél (IV., Királyi Pál-utca 11. szám alatt) tekinthetők meg, aki egyúttal a szükséges felvilágosításokat is meg fogja adni 1928 március 26-tól kezdődően hétköznapokon délelőtt 11—12 óra között.

A versenytárgyalást **1928 április 10-én (kedden) délután 4 órakor** tartjuk a Központi városháza, II. em. 279. számú helyiségében és azon az ajánlattevők, vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 19.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Róna ucca 2369. hrsz. alatti telken létesítendő négyemeletes kislakásos bérház építésével kapcsolatosan szükséges alábbi munkálatokra: föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetonmunka, vas-, ács-, tetőfedő-, bádogos-, műkő-, szobrász-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üvegesés burkolómunka.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint és ívenkint 20 fillérért kaphatók 1928 március 25-től kezdve délelőtt 11—1 óra között a középítési ügyosztály III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek, minták Szabolcs Ferenc tervező és művezető műépítésznél, VI. ker., Szondy-utca 91. szám, (telefon: Teréz 288—83.) megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók. A tervek a Központi városháza, III. emelet 333. számú helyiségében is megtekinthetők.

Az ajánlatok **1928 április 12-én délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 350. számú szobájában adandók be.

Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott **11 órakor** fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Budapest, 1928 március 16.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a II. ker., Ördögárok (Júlia- és Ákos-utca közötti 300 folyóméteres szakasz) beboltozási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 április 10-én (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél, vagy annak helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 április hó 10-én (kedden) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 10.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Ifj. HALÁSZ HUBERT
építési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X, HALOM UCCA 30
Alapíttatott 1884 Telefon: J. 441-18

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

Papperl János
épület- és műbutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Győr: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

TELEFON: J. 349-79. ANGYAL KÁROLY TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KEMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fűtés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szennyvíztisztító-berendezéseket, épületbádogos munkákat.
TELEFON: J. 314-79

Magyar Műkő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szögyi István okl. építész
Készít a legszakszerűbb elsőrangu kivitelb n: mindenfaj a műkő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utepitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapíttatott 1890 — Telefon József 839-52.

NOVOTNY VILMOS
épület- gép- és AUTOGÉNHEGESZTŐ
lakatos üzeme Telefon: T. 260-80
Budapest, VI. kerület, Ó ucca 41. szám.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—88.

Kőbánya: KRÁL GYULA Telefon:
Budakalász kőlaragómester, kő- és márványtelepe T. 236-27
Budapest III, Lajos-u. 77/79

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 286—76.

Kálnay építési vállalata.
I. fürtös u. 3/c. J. 456-03.

Welsz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaörsi-út 11. (Sajáthász)
Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletráépitések eszközöltetnek.

Alapitva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Borcsári-út 86. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Faosztatelep, Török Flóris ucca

TOMI LAJOS
Festő- és mázoló mester
Alapittatott 1888. évben
Budapest, IX., Üllői-út 101.
Mühely VIII., Horánszky-ucca 10.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/d

HORVÁTH PÉTER PÁL
Érc- és fakoporsó üzeme
Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás kesztyűt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

WIERDL REZSŐ
Szállitóberendezések, szállitó eszközök.
Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme.
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

SPITZER SALAMON
nagyiparos
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz-, vízvezeték- és egészségügyi berendezési munkák, valamint épület és diszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., Visegrádi-utca 29. sz. Telefon: Lipót 904-50.

SZÉKELY SÁNDOR épület-, butor- és keményfakereskedő
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

POPPER ZSIGMOND és TÁRSA
ács- és épitőmesteri cég
BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRÚT 15.
Telefon: Iroda T. 244-73, Telep L. 916-63.

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

ZSÁK SANDOR
központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdisz műbádogos. Telefon. Lipót 913-00.
Budapest, V., Visegrádi ucca 26b szám.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

REINER NÁNDOR HAT. ENG VILLANYSZERELŐ
Budapest, Rózsa u. 33 Telefon J. 440-86

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 Budapest, VI, Aréna-út 65

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 április 18 — 16 (964) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénztr csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

A solymári rózsalányok

nem lehetnek olyan erkölcsösek, nem viselhetnek olyan patyolatfehér ruhát és nem tűzhetnek a fejükre olyan illatos mirtuszkoszorút, mint azok az urak, akik *a közerkölcs nevében* obstrukciót indítottak a városházán Budapest évtizedes vágyának megvalósítása ellen. Amikor a húsvéti szünet után az ásításos unalom eszközeivel folytatni kezdték az ünnep előtt megkezdett „harcukat", *Ripka* Ferenc főpolgármester böles intő szavára azzal válaszoltak, hogy ők a közpénzek tisztes kezelésének védelmében öltötték magukra Cato togáját. És *Baracs* Marcel meglengette a *Rassay* Cato által rábízott „patyolattógát", szenvedelmesen bús elhatározással bemondta a húsvét előtti refraint: ceterum censeo Carthaginem esse delendam. *El kell pusztítani Budapest régi vágyát, amelyért egykori nagynevű vezérük, Vázsonyi Vilmos is harcolt és amely talán még ma is ott szerepel a bemohosodott pártprogramban.* Különben is érdemes volna ezekben a napokban előhalászni a porlepett sarokból azt a pártprogramot, amelyet az eltelejtett vezér mindig szem előtt tartott és amely az utódok kezében haszontalan, fölösleges kerékkötőként szerepel.

A solymári erkölcsökkel ékes obstruálók egyébként hamarosan és túlságosan csalódni fognak, ha azt hiszik, hogy nem kapják meg a megérdemelt leckét azért a haremodorért, amelyet az egész kampányban tanúsítanak. Nem az obstrukcióról, nem a szószátyárkodásról, nem az időlopásról, nem a szájukból áradó unalomról beszélünk most, hanem beszélünk arról a haremodorról, amellyel *az erkölcsök védelmét a maguk számára akarják kisajátítani és ezzel a demagógiával akarják leplezni szerencsétlen taktikai lépésüket.* Nagyon gyakran kezdjük már észlelni, hogy amennyiben az urak a töméntelen üres szó közé imitt-amott mégis értelmet próbálnak csusztatni, akkor ez az értelem rendszerint telve van gyanusítással. Lesz majd alkalom és mód arra, hogy mindenki meg is védje magát ezekkel a gyanusításokkal szemben, de már most azon melegében *a legerélyesebben tiltakozni kell az ellen, hogy a közgyűlés két nagy vezető pártját is állandóan úgy állítsák oda, mint a korrupció tenyésztőjét. Az obstrukció szónokai tegyenek le egyszer s mindenkorra az olyan beállításokról, mintha a közpénzek tisztes kezelésének ők lennének egyedüli őrei és védelmezői.* Az a másik két nagy párt, az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Keresztény Községi Párt* legalább olyan erkölcsi bázison állanak, mint amilyennel most egyszerre dicsekedni kezdenek a baloldalon. *Ezek a pártok nem tűrhetik tovább a burkolt gyanusításokat, nem tűrhetik, hogy a baloldal a közerkölcsi védelmét a saját pártmonopóliumává tegye.* Ez többé nem technikai obstrukció, amely ki fog múlni magától, hanem ez már olyan harcmodor, amely kiprovokálja a legélesebb visszavágást.

Nem hihetünk mást, mint hogy az obstruáló társaságot az elhibázott taktikai lépésben gyökerező leküzdhetetlen idegesség vitte erre a meg nem engedhető útra. Valószínűen *kezdik érezni már a bukás szelét, de valószínűen tudatára ébredtek annak az erkölcsi kárnak is, amelyet különös és visszataszító harci eszközeik miatt mindnyájunk legiéltettebb kincse, a főváros autonómiája, szenved.* Talán tudatára kezdenek ébredni már, hogy milyen szomorú jelenség, amikor az ország belügyminiszterének kell kijelentenie, hogy „aggodalommal néz a közgyűlés további működése elé és hogy akik ilyen eszközöket vesznek igénybe, nem tesznek szolgálatot az autonómia gondolatának". Ez a véleménye az obstrukcióról annak a belügyminiszternek, aki eddig minden egyes esetben és mindenkivel szemben védelmére kelt a főváros autonómiájának, sőt nem egyszer bizalmát fejezte ki a közgyűlés munkaképességével szemben.

Üdvös lett volna az is, ha az obstruálók kicsit mélyebben megfontolták volna *Ripka* Ferencnek az elnöki székből elhangzott szózatát is. Vagy nem vették volna észre azt a fájdalmas rezignációt, amely a főpolgármester szavait áthatotta, amikor a közgyűlés három éves multjának komoly, tiszteletreméltó emlékeire hivatkozott? Fájdalom, nem volt hatása annak sem, amikor a főpolgármester kérte a közgyűlést, hogy „tegyék lehetővé azt az alkotmányos munkát, amely Budapestnek viharok által felizgatott lelkületét jótékonyan csillapította és a megértést a főváros érdekeinek ápolását elősegítette". Süket fülekre talált ez az emlékeztetés, de érdemes volna utána kutatni, hogy mi az a körülmény és *ki az az egyén, aki ezeket a máskor jó szóra hajló füleket most bedugja, süketté teszi.* A közgyűlési ciklus végefelé jár. Ha visszatekintünk, igazat kell adnunk *Ripka* Ferenc főpolgármesternek, mert *a mostaninál százszor és ezerszer nehezebb helyzetekben sikerült az alkotmányos munkát elvégezni.* Százszor és ezerszer súlyosabb problémákat oldott meg ez a közgyűlés és *ha most a könnyebb problémánál az oktalan makacsság fekszik oda az alkotmányos munka haladó gőzmasinája elé, akkor nincs mód rá tovább, hogy ezt az erőtől duzzadó gőzmasinát tovább lehessen fékezni.*

Az új fővárosi törvényben csökken a bizottsági tagok létszáma, de a választottak szerepe nem szenved csorbát

Huszonkettő-huszonöt tagja lesz a „kis közgyülés"-nek — A választás titkos lesz, de a választókerületek számáról még nincs döntés

Scitovszky Béla belügyminiszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak az új fővárosi törvényről, a községi választásokról, az obstrukcióról és az üzemek sorsáról

A városázán folyik az obstrukció. Budapest kommunális életében példátlanul álló eszközökkel fecsérlik az időt, ugyanakkor pedig Budapest autonómiájának sorsa messze előre került a legsürgősebb aktualitások közé. A városházán áll a bál, vígan vetik kockára az autonómia sorsát: a belügyminisztériumban pedig elkészültek a fővárosi törvényjavaslattal, amely rövidesen az illetékes tényezők elé kerül. A kérdések egész komplexuma forog kockán és *Scitovszky* Béla belügyminiszter teljes odaadással foglalkozik a megoldás nagy problémáival.

Az aktuális kérdésekről alkalmunk volt beszélgetést folytatni *Scitovszky* Béla belügyminiszterrel, akinél mindenekelőtt a fővárosi törvényjavaslat sorsáról érdeklődtünk.

Scitovszky Béla belügyminiszter

a következőket jelentette ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fővárosi törvényjavaslat elkészült — természetesen ma még csak tervezet formájában. A javaslatot

most már rövidesen megismertetem a községi pártok vezetőivel,

akiknek a véleményét meghallgatom. Azok a hírek, amelyek az utóbbi időben a javaslat egyes rendelkezéseiről elterjedtek, *nem egyebek önkényes kombinációknál,* mert én a javaslatot még a legközelebbről érdekelt tényezőkkel sem ismertettem meg és így a nyilvánossággal sincs módomban részleteket közölni. Ezúttal is csak az *alapelveket* illetően tehetek kijelentéseket. A javaslat

tendenciája a bizottsági tagok létszámának csökkentése. Ez a csökkentés azonban természetesen nem jelenti azt, hogy a választott bizottsági tagok szerepének a jelentősége csorbát szenvedne. Ellenkezőleg: a választott bizottsági tagok kategóriája többségben lesz az érdekeltségek, az intézmények és hivatalok kiküldöttei, valamint azok mellett a tagok mellett, akik hivatali állásuknál fogva lesznek tagjai az új törvényhatósági bizottságnak.

— Az adminisztráció egyszerűsítése és főként meggyorsítása szempontjából tervbevettem úgynevezett *kisközgyülés* létesítését. A kisközgyülés tagjainak a száma nincs még véglegesen megállapítva, úgy gondolom, hogy *ezt a számot 22 25 között fogjuk megszabni.* Ugyancsak *nincs még megállapítva a törvényhatósági bizottság tagjainak összlétszáma sem. A választás titkos lesz, de a választás módjáról és a választókerületek számáról csak ezután fogunk dönteni.* Felmerült ugyanis az a kérdés, hogy

a tiz közigazgatási kerületet tartsuk-e meg, vagy készítsünk más választókerületi beosztást.

Arra a kérdésre, hogy a fővárosi törvényjavaslat letárgyalásának időpontja és ennek következményekép *az új községi választások terminusa* megállapítható-e már, *Scitovszky* belügyminiszter a következőket volt szíves válaszolni a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Én a magam részéről szerettem volna, ha a fővárosi törvényjavaslatot a képviselőház még a nyári szünet előtt letárgyalhatta volna. Minthogy azonban az idő most már rendkívül előrehaladt és *a nyári szünet előtt más sürgősebb javaslatokat is le kell tárgyalni,*

a fővárosi reform aligha kerül a nyári szünetig tető alá. A javaslatot én mindenesetre még a nyári szünet előtt beterjesztem a Ház elé, hogy a képviselőház vakációja alatt a rendkívül terjedelmes törvényjavaslatot úgy a törvényhozás tagjai, mint a szakkörök is alaposan áttanulmányozhassák. Összel kerül tehát a parlament napirendjére a fővárosi reform és a törvényerőre emelkedés időpontjától függ, hogy szükség lesz-e az 1928 december 31-én lejáró mandátumok meghosszabbítására, vagy sem.

A *Községi Takarékpénztár* megalkotása ellen indított *obstrukcióról* és ennek következményeiről *Scitovszky* Béla belügyminiszter a következőket jegyezte meg:

— A közgyűlésnek az a feladata, hogy az eléje tartozó kérdésekről *határozatot hozzon.* Azok tehát,

akik az obstrukció eszközének igénybevételével akadályozzák a közgyűlési akarat megnyilvánulását, nem tesznek jó szolgálatot az autonómia gondolatának.

Ezt legutóbb is hangsúlyoztam. Ami a kérdés érdemi részét illeti, ehhez én most a magam részéről nem akarok hozzászólani, mert hiszen ez az ügy a közgyűlés előtt fekszik. *Ha a közgyűlés meghozta a maga határozatát, részletesen ki fogom fejteni álláspontomat.*

Szóvátettük az *üzemek kérdését* is és megemlítettük azokat a híreket, amelyek szerint további üzemmegszüntetésekre kerül a sor. Ebben a kérdésben *Scitovszky* Béla belügyminiszter a következőkben fejtette ki álláspontját, amely bizonyára befolyással lesz a közeljövő eseményeire:

— A közgyűlésnek egyes üzemek megszüntetése tárgyában hozott határozatát — mint ismeretes —

jóváhagytam. Ezzel azonban ezt a kérdést lezárni nem lehet. Éppen a *Fővárosi Hirlap* hasábjain fejtettem ki véleményemet, hogy

mindazokat az üzemeket meg kell a fővárosnak szüntetnie, amelyek nem tömegszükségletet elégítenek ki s amelyek éppen ezért csak arra alkalmasak, hogy fölösleges konkurrenciát csináljanak az adófizető kisiparnak és kiskereskedelemnek.

Azóta, hogy a további üzemmegszüntetésekről tárgyalásokat folytatok, *ez a véleményem csak megerősbödött.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint a város tanácsa a további üzemmegszüntetésekről javsalatot készít, amely ismét a közgyülés elé kerül.

Az Egységes Községi Polgári Párt reméli és kivánja a békét, de ha rákényszerítik hajlandó fölvenni a harcot

Kozma Jenő ünneplése az amerikai út után — Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn délután a közgyülés ülését megelőzően pártértekezletet tartott, melyen a párt bizottsági tagjai teljes számban jelentek meg.

Jelen voltak: *Battenberg* Lajos, *Andréka* Károly, bibithi *Horváth* János, *Glückstahl* Samu, *Dorner* Gyula, *Szilágyi* Lajos, *Császár* Ferenc, *Bayer* Antal, *Sajó* János, *Deményi* Aladár, *Harrer* Ferenc, *Nagy* Andor, *Nessi* Gyula, *Staub* Elemér, *Dinich* Vidor, belvárosi *Horváth* Károly, *Gaár* Vilmos, *Ziegler* Géza, *Gamauf* Géza, *Kozma* Jenő, *Rásó* Lajos, *Farkas* József, *Girardi* Tibor, *Holzer* Nándor, *Stern* Sándor, *Politzer* Géza, *Zsiross* István, *Mosdóssy Gyula,* Németh Béla.

Az ülés elején *Gaár* Vilmos alelnök üdvözölte *Kozma* Jenőt az amerikai zarándok útról való visszatérte alkalmából. Kozma Jenő meleg szavakkal köszönte meg a párt szeretetét és ragaszkodását, ezután üdvözölte pártját és *köszönetet mondott azért a fegyelmezett magatartásért és párthűségért,* melyet a párt bizottsági tagjai az obstrukció során tanusítottak. Ezután beszámolt a hazaérkezése óta folytatott tárgyalásokról. Rámutatott arra, hogy

kívánja és reméli a békés megegyezést, azonban, ha rákényszerítik, úgy hajlandó felvenni a harcot, amely, úgy látszik, ma már nem az Egyesült Fővárosi Takarék ellen folyik, hanem azt messzebbre kiható célok érdekében inditotta meg az ellenzék, mely ebben a kérdésben multját és programmját megtagadta.

Kozma még kijelentette, hogy szigorúan őrködni kíván afelett, miszerint *a létesítendő Községi Takarékpénztár ne legyen a pártoknak kiszolgáltatva és hangsúlyozta, hogy valótlanok azok a híresztelések, mintha a személyi kérdésekben bármilyen irányban is állásfoglalás történt volna.*

A párt egyhangú helyeslléssel vette tudomásul az elnöki bejelentést. Ezután felhatalmazást kapott a *további tárgyalások folytatására.*

Végül *Kozma* hosszasan beszámolt amerikai és londoni útjának tapasztalatairól és azokról az intézményekről, melyeket e tapasztalatok alapján nálunk is meg kell valósitani.

Az amerikai tapasztalatoknak — mondotta — csak egy részét lehet Budapesten felhasználni, mert van sok intézmény amelyet épúgy nem lehet magyar talajba átültetni, mint ahogy a felhőkarcolókat sem bírja el a budapesti talaj. Ellenben föltétlenül utánozandónak tártja a *közlekedési kérdéseket,* melyeknek megoldására úgy Amerikában, mint Londonban és Párizsban megfelelő példákat láttak. Igy

megvalósithatónak tartja a földalatti vasút létesitését, az utcarendészet átszervezését és a pályaudvarok kihelyezésének kérdését. Súlyt kell majd helyeznünk a szálloda kérdésre és ezzel kapcsolatosan az idegenforgalmi problémákra.

Mint érdekességet említette meg, hogy Amerikában az *autóbuszt kevéssé frekventálják* s ott inkább mindenki arra törekszik, hogy saját autója legyen. Városi üzem Amerikában aránylag kevés van. Ott a városok főképpen arra helyeznek súlyt, hogy a rendőrség, a fogház, tűzoltóság, stb. legyen városi kezelésben.

Ami a fogadtatást illeti ez mindenütt páratlanul ünnepélyes volt. A kommunista tüntetésről szóló hírek nem voltak komolyak. A kikötőben több ezer ember várta a magyar zarándokokat s mikor ezek elvonultak, akkor jelent meg körülbelül 40—50 főnyi csoport, akiket azonban a rendőrség minden előzetes felszólítás nélkül botokkal és páncélos motorbiciklikkel vert szét.

Ezután meleg szavakkal emlékezett meg arról a tisztelgő látogatásról, amellyel a főváros küldöttsége lord Rothermeret üdvözölte Londonban. *Kozma* itt köszönetet mondott belvárosi *Horváth* Károlynak hazafias működéséért, mellyel a küldöttségnek *Rothermere* lordnál történt látogatását sikeresen előkészítette. Midőn a *Rothermere* lordnál való látogatását említette, a párt tagjai a lord iránti tiszteletüknek felállással adtak kifejezést. Elmondotta még azt is, hogy egyébként is mindenütt elképzelhetetlen fénnyel és ünnepléssel fogadták a magyarokat és igy sikerült eredményesen agitálni a magyarság érdekében.

Kisebb ügyek letárgyalása után az ülést félbeszakították és este 9 órakor folytatták.

Becsey Antal elnöki jubileuma a Bádogos Ipartestületben

„Takarékosság helyett munkaalkalmak nyujtására van szükség az ország megmentéséhez"

A magyar munka, a magyar tehetség, a magyar érték megbecsülésének színhelye volt szombaton este a Szt. Gellért-szálló díszterme, ahol a *Budapesti Bádogos és Szerelő Ipartestület* ünnepelte díszközgyülés keretében jubiláló elnökét, *Becsey* Antal kormányfőtanácsos, törvényhatósági bizottsági tagot, aki tíz éve vezeti közbecsüléstől, szeretettől és bizalomtól övezve az ipartestület ügyeit. Az ünnepi közgyülésen

ott voltak:

Fodor Jenő kereskedelemügyi államtitkár, *Frühwirth* Mátyás orsz. gyül. képviselő, *Tolnay* Kornél, dr. *Dálnoki Kovács* Benő, a székesfőváros tanácsa képviseletében, dr. *Lobmayer* Jenő tanácsnok, a közgazdasági és ipari ügyosztály főnöke, *Wossala* Géza műszaki főtanácsos, *Bittner* János kormányfőtanácsos, a Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke, *Rózsa* Károly kormányfőtanácsos, a Székesfővárosi Gázművek vezérigazgatója, *Paulovits* Viktor a székesfővárosi vízművek igazgatója, *Bánlaky* Géza a Gellért-fürdő igazgatója, *Bánó* Dezső kormányfőtanácsos, *Balkányi* Kálmán, az OMKE igazgatója, *Mihalkovics* Miklós, *Széll* Jenő, *Bikics* Lóránt és még sokan mások, továbbá az ipartestület tagjai közül több, mint 300-an.

A díszközgyülést

Spitzer Miksa nyitotta meg, majd *Gábor* Gyula alelnök mondott ünnepi beszédet, amelyben közvetlen hangon, szeretettől áthatva, méltatta *Becsey* Antal érdemeit, aki az ipartestület 41 éves működése alatt, az utolsó és legnehezebb tíz esztendőben vezette a testületet.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után leleplezték *Becsey* Antal *életnagyságú arcképét,* amelyet *Szokol* Willibald festőművész alkotott.

Utána a székesfőváros nevében *Lobmayer* Jenő tanácsnok, az Országos Iparegyesület nevében *Tolnay* Cornél, az országgyülési képviselők kézműipari blokkjának részéről *Frühwirth* Mátyás, a Kereskedelmi és Iparkamara megbizásából *Bittner* János, a KÉKOSz képviseletében *Latinák* Jenő méltatták és üdvözölték a jubiláló Becseyt, majd felolvasták a távolmaradását kimentő grófi *Hadik* János sürgönyét.

Az ünnepély után a Gellért-szálló éttermében

300 terítékes bankett

volt. Vacsora közben átnyujtották az ünnepeltnek az ipartestület ajándékát, a róla készített, ezüstkoszorúba font, művészi *bronzplakettet.*

Az ünnepi vacsora lélekemelő aktusa volt annak a díszes ezüstserlegnek a felavatása, amelyet a jubileum emlékére *Becsey* Antalról neveztek el.

Hirmann Ferenc tiszteletbeli elnök nyujtotta át az ünnepeltnek a „Becsey Antal serleget", amellyel maga

Becsey Antal

mondotta az első felköszöntőt.

Meghatva köszönte meg a szeretetteljes meleg ünneplést, majd beszéde további során rámutatott arra, hogy a magyar iparnak a többi szakmával karöltve, nem pedig ujjathúzva kell előre haladni az új magyar élet megteremtésének munkájában, mert egyedül a munka révén lehet talpraállítani — mondotta — az országot. *Az ország megmentését, — hangoztatta Becsey, — nem a takarékossággal* (mert a túlzott takarékosság káros lehet), *hanem munkaalkalmak teremtésével kell kezdeni.* Éppen ezért a takarékossági bizottság felállítása helyett sokkal célszerűbb volna *munkaszervezési bizottság felállítása, amelynek az volna a feladata, hogy munkaalkalmakat nyújtson minden dolgozni akaró magyar kéznek!*

A nagy tetszéssel fogadott és lelkes éljenzéssel jutalmazott beszéd után még számos felszólalás hangzott el az ünnepi vacsora lelkes hangulatában, amely a késő éjjeli órákban oszlott szét.

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű Szállodai és kórházi fehérnemű

Évtizedeken át garantáltan abszolut **vízmentesek maradnak** a 20 éve forgalomban levő
MASTICON
angol asbestes szigetelő masszával
bevont ill. tőleg impregnált kivétel nélkül minden **tetőzet,** valamint **pincék, falak, terraszok** sto.
Vezérképviselet:
LÁNG LASZLÓ Budapest, VI, Lázár ucca 13. Telefon: L. 985-89

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428-77
Háziipari osztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textilosztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J 425-95

NYIRBOGDANYI PETROLEUMGYAR Rt.
Központi iroda: Budapest, VI., Andrássy-út 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN
auto- és traktorolajok
HELIOS
autobenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA
világító- és traktorpetroleum, gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök,
PORMENTESITŐ OLAJOK

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

„EMPTIO"
IPARI ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
VI. KERÜLET, EÖTVÖS UCCA 29. SZÁM
Vegyi-, épitő- és burkolóanyagok. Telefon: Teréz 149-84.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhívásra minden tételért elküldünk!
Gyár: **VII., Thököly-út 33.** Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

A főváros a milánói merényletről

Ripka főpolgármester közgyűlési beszéde — Távirat a milánói polgármesterhez

A milanói bombamerénylet hírét mély megrendüléssel és igaz együttérzéssel fogadta a főváros törvényhatósága is. A legutóbbi közgyülésen *Ripka* Ferenc főpolgármester emlékezett meg az elitélendő eseményről s a következőket mondta:

— Minden emberiesen gondolkozó lélekben mély megilletődést keltett az a gyilkos szándék, mely Viktor Emánuel, Olaszország királya élete ellen irányult. A véres áldozatok nagy száma hirdeti a világnak azt a veszedelmes lelkületet, melyben gyülölet és gyilkosság él a szeretet és segités helyett. Az emberiesség nevében is tiltakozni kellene a bűntény ellen, de mi jobban érezzük megrázó hatását, mert az a baráti viszony, mely minket Olaszországhoz csatol, közelebb hozza hozzánk az esemény jelentőségét. A székesfőváros közönsége megdöbbenve háborodott föl e gyilkos merényleten és mélyen érzett örömmel hallotta, hogy Őfelségét megmentette a Gondviselés.

Az esemény alkalmából a főpolgármester *Folkusházy* Lajos h. polgármesterrel meglátogatta a budapesti olasz követet és szerencsekívánatait fejezte ki.

Folkusházy Lajos helyettes polgármester egyidejüen Milano polgármesterénél táviratban fejezte ki Budapest rokonérzését. — A távirat szövege igy hangzik:

Belloni polgármester. Milano.

Budapest székesfőváros közönsége megrendüléssel vett hirt arról az elvetemült gaz merényletről, amely az olasz király őfelsége élete ellen irányult. A székesfőváros közönsége hálát ad az isteni gondviselésnek azért, hogy az egek ura az olasz nemzet javára megmentette a király életét. Egyúttal mély együttérzésének ad kifejezést abban a gyászban, amely az olasz nemzetet e szörnyü esetből kifolyóan — ártatlan polgárok halálával érte. — Isten óvja és tartsa meg az olasz nemzet javára királyát. Folkusházy h. polgármester.

Dinich Vidort Mussolini dedikált fényképével tüntette ki

A főváros törvényhatósági bizottságának egyik legtevékenyebb és minden párt előtt egyformán rokonszenves tagját, *Dinich* Vidort a napokban a nagymúltú magyar birkozó szövetség is egyhangúan elnökévé választotta meg. *Dinich* Vidort nem kell felfedezni, nem kell bemutatni. Közel 20 törvényhatósági bizottságban és albizottságban foglal helyet Dinich, aki a törvényhatóság bizalmát tanusító kiküldetéseket nem tekinti üres formaságoknak, hanem olyan lelkiismeretesen teljesíti a reá bízott feladatokat, hogy sokszor napokat tölt a városházán a közügyek önzetlen szolgálatában. A főváros polgárságának javát célzó munkájával csak az a szeretet és odaadás vetekedhetik, amellyel a magyar sport és testnevelés minden kérdése, fejlesztése és naggyátétele iránt viseltetik. A magyar nemzet jobb jövője, uj erős társadalom nevelése szempontjából mérhetetlen nagy jelentőségü sportkérdésekben Dinich Vidor nem ismer pártkereteket és társadalmi tagozódásokat. Mindenkivel készségesen egy ösvényen halad és válvetve dolgozik, aki a *fair play elvét* vallja és kitartó komoly munkával, tiszteletet parancsoló teljesítményekkel már eddig is lemérhetetlen távolságokkal vitte előbbre a magyar sport és testnevelés világbabérokkal is övezett ügyét.

Jellemző Dinich páratlan munkabirására és arra a fanatikus hitre, amellyel a nemzetnevelő sport ügyét szolgálja, hogy a legkülönbözőbb sportágazatokban visel egyformán előkelő szerepet s mindenütt egyformán számítanak — és számíthatnak is — az ő aktiv közreműködésére, ha bármilyen feladat elvégzéséről, bármily nehéz kérdés megoldásáról van is szó. *Dinich* Vidort ezen erényeiért nevezték ki a *Testnevelési Tanács* tagjává, ezért választották meg az UTE elnökévé, a *Labdarugó Szövetség* társelnökévé, a *Magyar Vivó Szövetség* elnöki tanács tagjává és legutóbb a *Magyar Birkozó Szövetség* elnökévé is. Dinichet római útján — amikor a magyar válogatott labdarugó csapatot kisérte — *Mussolini is a legnagyobb rokonszenvvel fogadta és dedikált fényképével tüntette ki.*

A Budapestre ránduló olasz képviselők egyik reprezentánsa éppen *Dinich* sportérdemeinek méltánylásaképpen, az Ő vezetése alatt álló Terézvárosi Társaskörben, a Magyar—Olasz sport-barátságról előadást fog tartani, amelyen magyar közéleti előkelőségeken kívül olasz vendégeink is jelen lesznek.

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

Április tizenötödikén

nagyarányú hirdetési kampányt indítottunk a SALAN fertőtlenítő háziszer általános elterjedése érdekében. Bejelentjük ezt a nagyközönségnek, amellyel egészen őszintén és nyíltan akarunk beszélni.

Eddig orvosok, szakemberek körében terjesztettük inkább ezt a szert, akiket megkértünk, hogy próbálják ki és mondjanak róla véleményt. Orvosok rendelőiben, magyar és külföldi klinikák, kórházak, laboratóriumaiban kísérleteztek vele. Kipróbálták s mindenünnen a legkitünőbb vélemények érkeztek vissza hozzánk. Ezeknek birtokában nyugodt lelkiismerettel lépünk most szerünkkel a legnagyobb nyilvánosság elé. Biztosan tudjuk, hogy a SALAN áldás, jobb minden eddigi szernél. Azt akarjuk, hogy minden háznál legyen állandóan SALAN.

Mától kezdve a napilapok, folyóiratok, szaklapok hasábjairól, hirdetőoszlopokról, plakátok ezreiről, világitóoszlopokról, mozik vásznáról ez a szó fog harsogni:

SALAN

és ez a mondat fog figyelmeztetni mindenkit:

Minden más szer — talán.
„Biztos csak a SALAN".

Rossz árút nem érdemes hirdetni. Az abba fektetett pénz tiszta veszteség. Ma kezdődő hirdetési kampányunk rengeteg pénzbe kerül. Ennyi pénzt csak olyan árú hirdetésére szánhatunk, amelyről biztosan tudjuk, hogy kitünő.

A közönséget arra kérjük: olvassa el hirdetéseinket, de ne higyjen nekik vakon. Azt akarjuk, hogy mindenki maga győződjön meg arról, hogy a SALAN a tökéletes háziszer.

A SALAN szagtalan fertőtlenitőszer, minden bacillust megöl, sebet gyógyit, vérzést elállit, izzadást megszüntet, szagtalanit, nem mar, nem mérgez, semmit nem rongál, gazdaságos és olcsó. Egy üveg ára: 1 P 20 fill. Kapható mindenütt.

Kozma Jenő nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak amerikai utjáról és az obstrukcióról

Reformálnunk kell Budapest egész közlekedését, a pályaudvarokat be kell hozni a főváros szivébe és pedig alagutakon keresztül mélyen a föld alá

A székesfőváros amerikai küldöttségének tagjait, akik pénteken éjjel érkeztek vissza Budapestre, váratlanul és meglepetéssel érte az a hir, hogy a városházi baloldal obstrukcióval akadályozza a közgyűlés többségének megnyilatkozását az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* ügyében. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa erről a kérdésről, valamint amerikai tapasztalatairól beszélt

dr. Kozma Jenő
országgyülési képviselővel,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével, aki a következőket mondotta:

— A *Községi Takarékpénztár* ügyében hazaérkezésem után tanácskozásokat indítottam meg, amelyek egészen bizalmas formában folytak, épen ezért ezek részleteiről a nyilvánosságot nem tájékoztathatom. Hazaérkezésem után — minden tanácskozást megelőzően is — az volt az álláspontom, hogy

a leghatározottabban ki kell tartanunk a Községi Takarékpénztár megvalósításának terve mellett. Ha nem elég két nap a vita befejezésére, hát csak tárgyalja a közgyülés akár húsz napon át ezt az ügyet.

Ugy látszik *minden oldalon presztizskérdést csinálnak a Községi Takarékpénztár létesítésének problémájából.* Engem — bevallom — a legnagyobb meglepetéssel érintett az obstrukció, mert hiszen *az amerikai utazásunkat megelőzően minden folyamatban lévő ügyet közmegelégedésre intéztünk el.* Elutazásunk előtt a *Községi Takarékpénztár* ügyében is elhárítottunk az útból minden akadályt és

teljesitettük az ellenzék vezérének minden követelését. Épen ezért — enyhén szólva — csodálkozással láttam, hogy ugyanaz az ellenzéki vezér az obstrukció élén áll.

De ez az ő dolguk. Nekem az a meggyőződésem, hogy a *Községi Takarékpénztárt mindenáron meg kell alkotni és ha másképen nem lehet megcsinálni, mint igy, akkor igy kell megcsinálni.* Meggyőződésem továbbá az is, hogy a belügyminiszter úr engedélyezni fogja a Községi Takarékpénztár létesítését. Ez nem is lehet másként. Én ismerem a kormány felfogását és épen ezért *fel sem tételezhetem, hogy a Községi Takarékpénztár megalkotása ne egyeznék a kormány szándékával.*

A beszélgetés során ezután szóbakerültek az amerikai élmények *Kozma* Jenő amerikai tapasztalatairól a *Fővárosi Hirlap* útján a következőkben számol be Budapest közönségének:

— Nem akarok azokról a lelkes fogadtatásokról beszélni, amelyekben Amerikában részünk volt. Ezekről már elhangzottak különböző nyilatkozatok és én a magam részéről csak annyit mondhatok, hogy

mindenütt felejthetetlenül kedves és meleg fogadtatásban volt részünk.

Az egész idő alatt, amit kint töltöttünk, úgyszólván minden kénykedésünket az a szempont irányította, hogy *tapasztalataink idehaza gyümölcsöztethetők legyenek.* Ebből a szempontból főként az *amerikai közlekedés az, amit legelőször kell fölemlítenem.* Nem akarom fölfedezni, hogy milyen gyors és biztonságos az amerikai közlekedés, csupán ezért említem ezt meg, hogy levonjam számunkra a következő konzekvenciákat:

— **Reformálnunk kell Budapest főváros egész közlekedésügyét. Gondoskodnunk kell az utak javításáról és karbantartásáról. A pályaudvarokat le kell süllyesztenünk a főváros szivében a föld alá.**

— Ez a három tétel — newyorki tartózkodásunk tapasztalatainak eredménye. A két első tétellel nem kell hosszasabban foglalkozni, mert hiszen ezek a városházán is élénk viták tárgyai voltak. Itt azonban nem vitákra, hanem komoly cselekedetekre van szükség. Ami a pályaudvarok kérdését illeti, ezen a téren valóban sürgősen kell cselekedni. Azzal a felfogással szemben, amely szerint a pályaudvarokat ki kell telepíteni épen az amerikai példák alapján azt állítom, hogy ellenkezőleg:

a pályaudvarokat be kell hozni a főváros szívébe és pedig alagutakon keresztül, mélyen a föld alá.

Ennek a megoldásnak az előnyeiről szólva csak azt a nagy hasznot említem fel, ami *a fővárosra a felszabaditott telkek eladásából származik.* Nagy telekértékemelkedés járna e megoldás nyomába, nem is beszélve a városrendezési érdekek fokozott érvényesüléséről.

Sokat tanulhatunk *az amerikai szállodai életből* és az ottani idegenforgalomból. Szállodákat és pedig kitünő szállodákat kell teremteni, ha az idegenforgalmat fejleszteni akarjuk.

Az amerikai épitkezési rendszert nem lehet áttétetni Budapestre,

mert nálunk mások a föltételek. *Newyorkban azért épitenek felhőkarcolókat mert nincs terjeszkedési területük.* Newyork szigeten, valósággal egy nagy bazaltsziklán fekszik.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa megkérdezte *Kozma* Jenőt, hogy miként alakul

a városházi politika legközelebbi programmja.

A következő választ kaptuk:

— Egyelőre a helyzet teljesen tisztázatlan. *Rengeteg égetően sürgős probléma vár a városházán megoldásra.* Az obstrukció hetekkel szorította hátterbe e problémák megoldásának időpontját.

Megállottak az épitkezések és megállott minden olyan munka, amely városházi befektetéssel jár. Ez a megállás természetesen érzékenyen érinti Budapest munkástömegeit.

amelyeknek hivatott képviselőikként tüntetik föl magukat azok, akik *az obstrukció által most valósággal megállitják a munkát a városházán. Hangsúlyoznom kell, hogy a következményekért mi elháritjuk magunkról a felelősséget és reá háritjuk azokra, akik az obstrukciót megrendezték.*

Hatvan millió pengő kell Budapest útjainak modernizálására

Elkerülhetetlen az utburkoló-kölcsön felvétele — Nyolcvanegy millió pengőt költött a főváros az utolsó tizenhét év alatt az úthálózat fenntartására

A *Fővárosi Hirlap* már a mult év elején rámutatott nagyérdekességű és közfeltünést keltő cikksorozatában arra, hogy a főváros úthálózatának elkerülhetetlenül sürgös modernizálását *csak újabb útépitési kölcsön felvételével lehet megoldani.* Annak idején *Solty* Lajos tanácsnok az út- és csatornaépitési ügyosztály akkori vezetője, a főváros eme régi, kiváló szakférfija fejtette ki a *Fővárosi Hirlap* hasábjain ennek a problémának páratlan fontosságát, a kölcsön rendelkezésre bocsájtásának sürgősségét. Rámutatott egyben azokra a megdönthetetlen közlekedési, városrendezési és pénzügyi argumentumokra, amelyek a kölcsön felvételét, illetve az úthálózat általános modernizálását elkerülhetetlenné teszik. A *Fővárosi Hirlap* cikkei annak idején kimutatták, hogy a budapesti úthálózat burkolatainak tartós, modern és a gépkocsiközlekedés igényeinek megfelelő módszerrel való elkészitése, a régi, rossz, gyorsan romló és elavult burkolatok kicserélése

olyan nagyarányú megtakarításokat eredményezne a székesfőváros budgetjében, hogy egyedül ebből a megtakarításból lehetne fedezni az e célra felveendő kölcsön amortizációját.

A várospolitikai helyzet azonban úgy alakult, hogy a kérdés mai napig aludt. A mult héten azonban újra szőnyegre került a fontos probléma abból az alkalomból, hogy a közlekedési bizottság illetékes albizottsága tárgyalni kezdte a száz új autóbusz elkészülésekor megindítandó nagyarányú autóbuszközlekedés útirányait. Az autóbuszközlekedés nagyarányú kiterjesztéséről szóló program egyik alapvető tétele a kültelki közlekedés jelentős megjavitása, azoknak a városrészeknek a bekapcsolása, ahova mostanáig sem villamos, sem egyéb közlekedési eszköz nem vezetett. Ez annál fontosabb, mert az autóbuszhálózat kifejlesztése, az új vonalak újitása *az illető városrészek beláthatatlan fejlődését vonja maga után.* Tudni kell azonban azt is, hogy a főváros útvonalainak burkolata — különösen a kültelkeken — még mindig meglehetősen rossz és elavult állapotban van, igen jelentékeny részében régi, vizes, makadám-burkolatú, autóbuszközlekedésre alkalmatlan. A közlekedési albizottság éppen ezért felkérte az útépitési ügyosztályt, hogy

az útvonalak újjáépitésére készitsen sürgősen tervezetet és költségvetést.

Az autóbuszutak megépitése — kétségtelenül — csak szerves része lehet az általános újraburkolási programnak, mert a műszaki, célszerüségi és pénzügyi szempontok egybehangzóan ezt követelik.

A nagyfontosságú probléma megoldásának lehetőségei, a székesfőváros úthálózatának jövője iránt az út- és csatornaépitési ügyosztályban érdeklődtünk, s alkalmunk volt *Rumbach* Dezső h. tanácsosnak s kiváló munkatársa, *Király* Kálmán műszaki tanácsos együttes véleményét és felvilágositásait meghallgatni.

Rumbach tanácsnok és Király műsz. tanácsos

a következőket mondták el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros területén ezidőszerint közel *nyolcmillió* négyzetméter, különböző anyagokkal burkolt útterület van. Ebből 2,217.360 négyzetméter gyalogjáró, 5,728.838 négyzetméter pedig kocsiútburkolat. A *gyalogjárók* közül 583.743 négyzetméter aszfalt, 807.208 négyzetméter trahit, 17.343 négyzetméter kockakő, 4.140 négyzetméter keramit, 2.069 négyzetméter cementlap, 788.200 négyzetméter kovácsolt, 14.657 négyzetméter pedig kátrányozva van. A *kocsiútburkolatok közül* 500.849 négyzetméter gránit, 548.635 négyzetméter bazalt, 27.150 bazalt kiskocka, 764.138 négyzetméter trahit, 693.903 négyzetméter trahit terméskő, 422.258 négyzetméter keramit, 85.703 négyzetméter fakocka, 674.098 négyzetméter aszfalt, 16.397 négyzetméter kátrányozott makadám és a túlnyomó többség, 1,995.707 négyzetméter régi, vizes makadám burkolat. Az

óriási területü útburkolat értéke nem kevesebb, mint 136,003.334 pengőt reprezentál.

— A burkolat rendszere és anyaga — amint a fenti kimutatásból is látszik — régi, elavult, gyorsan romló, amelynek karbantartása igen sok pénzbe kerül, s rendkívül megterheli a főváros háztartását, de mégsem kielégitő. Az utolsó tizenhét év alatt, 1912-től 1928-ig, amelyből a három legfeketébb esztendő alatt alig volt gond az útépitésre, — kerekszámban *huszonhét és negyed millió* pengőt költött a főváros új utak épitésére, az útburkolatok *karbantartására* pedig csaknem még egyszer ennyit, *53,283.484 pengőt.* Összesen tehát

közel 81 millió pengő volt az az összeg, amit a főváros az utolsó 17 év alatt az úthálózatra elköltött.

— A háború előtti békeévekben átlag 7 millió pengőnek felelt meg mai értékben a főváros útügyi kiadásainak évi összege, a most folyó esztendőre pedig 16,030.190 pengő van erre a célra előirányozva. Látszólag tehát a főváros most még egyszer annyit költ új utak épitésére és a régiek karbantartására, mint a béke éveiben. Ez a dotációemelkedés azonban tényleg *csak látszat,* mert mai pénzünk vásárlóértéke, amint az az útburkolatok egységáraínál is jelentkezik, *csupán fele a háború előtti pénzünk vásárlóerejének.* Valóságban tehát a főváros útfenntartási és útépitési munkáira ma is körülbelül csak ugyanannyi jut, mint a háború előtt, azaz az évi összkiadások 8 százaléka.

— Sajnos, *ez az összeg nem elegendő ahhoz,* hogy a főváros úthálózatát az autóbusz és a gépkocsi parancsoló igényeinek megfelelően, rövid idő alatt modernizálhassuk.

— A székesfőváros területe mindig túlnagy volt a lakosság számához képest, sok igényt kellett tehát kezdettől fogva aránylag kis összegből kielégiteni. Ennek a következménye, hogy úthálózatunk legnagyobb részének olyan az útburkolata, amelyet minduntalan javitani kell és amely az autóközlekedés számára kevésbbé alkalmas.

— A budapesti kocsiútburkolatok területének fele, — kereken hárommillió négyzetméter, — legnagyobbrészben közönséges makadám, vagy egyéb meg nem felelő kövezet. *Ebből az útterületből*

legalább is kétmillió négyzetmétert kellene mielőbb modernizálni. Átlag 15 pengős négyzetméterenkénti egységárat számitva, ez a munka 30 millió pengő kiadást jelent.

— Sürgősen burkolni kellene azonban a Hungária körutat, a Hajtsár utat és még több kültelki főútvonalat is, ami újabb egy millió négyzetmétert jelent, úgy hogy a főváros úthálózatának modernizálására *összesen mintegy 60 millió pengő lenne szükséges.*

— A gépkocsik száma az utolsó esztendő alatt *9200-ról 13.000-re emelkedett Magyarországon,* s optimizmus nélkül megjósolhatjuk, hogy *öt év mulva ötször annyi autó lesz Budapesten, mint ma van.* Feltétlenül szükséges tehát, hogy úthálózatunk fejlesztése e közlekedési igényeknek megfelelő legyen.

— Az említett 60 millió pengős beruházás a legközelebbi öt éven belül szükséges, tehát

évenként 12 millió pengőt kellene fordítani arra, hogy utainkat a kor igényeinek megfelelő módon átalakithassuk.

— Húsz éves amortizációt véve alapul, az első hat évben a burkolási járulékok és a fenntartásnál jelentkező megtakarítások volnának elegendők a tőketörlesztésre, a további 14 év alatt pedig ugyancsak az útfenntartási hitel és az útfenntartási költségekben mutatkozó megtakarítás bőven fedezné az annuitásokat.

— Más szavakkal ez annyit jelent, hogy a főváros a köz külön megterhelése nélkül, *rövid öt év alatt az új kor igényeinek megfelelően átalakithatná úthálózatát, ha erre a célra 60 millió pengős kölcsönt venne fel, vagy ha az útépitő vállalatok hitelbe készitenék el a szükséges munkálatokat.*

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízmüveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

CSASZÁR IMRE
Linoleum és falikárpit nagy választékban
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11. Telefon: Józs 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készitése. Szakszerü munka. :: Ajánlatok dijmenteson.

SZEMES JANOS
tetőfedő mester
tetők jókarbantartási vállalata
Budapest, VII, Nefelejts-u. 53. Telefon: J. 349—43

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető
hézagmentes padozatburkoló a
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemü átalakitásoknál ajánlattal dijmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon József 416—07

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZKAROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44. szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILAGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon: Teréz 296-51 és 290-78.

Gombos Benő okl. gépészmérnok vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—32.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

FOHN CIPŐÁRUHÁZ
Budapest, VII. ker., Király ucca 9. sz.
ALAPITTATOTT 1898
Dúsan felszerelt raktárt tart: férfi-, női-, gyermek-, luxus- és strapacipőkben. Városi tisztviselőknek kedvezményes árak.

SOPRON-GYŐRI TEJ ÉS YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB!
SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI R-T
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Telefon: J. 305-31. és J. 428-01.

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-65.
BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

A BSzKRT megakarja valósítani az „ideális menetrend"-et

Lehetőleg rövid vonalakat létesítenek, sürü és jó közlekedéssel — Megszünik a Károly-köruti halálsarok

A főváros közlekedésének bajairól sorozatos cikkekben számolt be a *Fővárosi Hirlap*. Nem egyszer mutattunk rá azokra a halaszthatatlanul sürgős tennivalókra is, amelyek nélkül a helyzet javulását várni nem lehet. Különösen az egyes vonalak túlterheltsége és az ezeken mutatkozó torlódás, a relációk túl hosszúsága volt a bajok főokozója. Ezek közül is elsősorban a *Rákóczi út* volt a legkritikusabb hely, ahol a helyzet már teljesen tarthatatlanná vált.

A Rákóczi úti közlekedés túlterheltsége és az életveszélyes állapot, amely a Múzeum körút, illetve a Károly körút sarkán mutatkozik

s amely a közelmultban emberéletet is követelt, — arra késztette az közlekedési ügyosztályt, hogy ezeknek az állapotoknak megszüntetésére szólítsa fel a *BSzKRT* igazgatóságát.

A *BSzKRT* néhány nappal ezelőtt el is készítette a Rákóczi út közlekedésének átalakítására vonatkozó előterjesztését, bemutatta a tanácsnak, szombati ülésében pedig foglalkozott az átalakítás kérdésével a közlekedési bizottság illetékes albizottsága is.

A *BSzKRT* tervei *Scheuer* Róbertnek már tavaly hangoztatott álláspontját tették magukévá. Eszerint az útkereszteződéseknél levő kanyarodókat végleg meg kell szüntetni és a forgalmat megfelelő átszállóhelyek létesítésével, a Nagykörút és Rákóczi út sarkán levő szelvény mintájára keresztező vágányokkal kell megoldani.

Ennek megfelelően a BSzKRT terve az, hogy

a Rákóczi úti villamosvágányokat, — amelyek most az ucca két oldalán vannak, — az úttest közepére helyezik át

egymás mellé, közvetlen összeköttetést csak a Kossuth Lajos ucca felé teremtenek, míg a Károly körút a Múzeum körút felé kanyarodó vágányzatot teljesen megszüntetik.

Ennek az állapotnak a létesítése lesz az első lépés külföldi mintára létesítendő úgynevezett *„ideális menetrend"* megvalósításához, amelynek lényege az, hogy

lehetőleg rövid vonalakat létesítenek sürü, jó közlekedéssel, a túlságosan hosszú relációkat pedig, amelyeken sürűn lehet torlódás és nagyobb esélye van a forgalmi akadályoknak, — megszüntetik.

A Rákóczi út tehermentesítését a közlekedési ügyosztály egyébként úgy képzeli, hogy az *Erzsébet királyné út* és *Thököly úti* külső vonalakat csak a Baross térig járatja s az ottani hurokvágányon visszafordítja. Ugyanez okból *rövidesen meg akarják szüntetni a 11-es ujpesti járatot is,* illetve leröviditik úgy, hogy ez is csak a Berlini téri hurokvágányig közlekedik. Hasonlóan megszüntetik a *Népliget* és *Óbuda* között levő túlhosszú relációt is, mert itt is szinte napról-napra fordulnak elő elháríthatatlan közlekedési akadályok.

23-án megindul az Aréna-uti közvetlen villamos forgalom

Az Aréna uti közvetlen átmenő forgalom megteremtése már a háború előtt gyakran hangoztatott kívánsága volt a főváros közönségének. Ez a régi évtizedes óhaj, most végre teljesedésbe megy. A Lipótváros külső részéből, Ujpestről a Keleti pályaudvar felé, vagy visszafelé igyekvő utasok

nem lesznek többé kénytelenek a Nagy körúton át óriási kerülőt tenni.

Jóleső érzéssel állapítjuk meg, hogy a *Fővárosi Hirlap* sokszoros sürgetése nem volt hiábavaló, s a *közvetlen forgalom az Aréna úton, legkésőbb jövő hétfőn, április 23-án hajnalban megindul.*

A munkálatok — amelyekről a *Fővárosi Hirlap* húsvéti számában is megemlékeztünk, teljesen befejeződtek, kedden megvolt a kereskedelmi miniszter és a Vasúti és Hajózási Főfelügyelőség közegeinek jelenlétében a *műtanrendőri bejárás,* úgy hogy a *forgalom — egyelőre átszálló forgalom megindulásának — többé akadálya nincs.*

Az új vonal megnyitása iránt érdeklődtünk a *BSzKRT* igazgatóságánál, ahol

Sztrókay Kálmán h. vezérigazgató

a műtanrendőri szemle alkalmából a következőket mondotta munkatársunknak:

— A közvetlen átmenő forgalom tökéletes megoldása igen súlyos akadályokba ütközött, s ütközik még ma is, mert az Aréna uti Máv. aluljáró a villamosvasúti közlekedés számára — mint tudjuk — nem elég magas, s így

vagy a Máv. pályaszintjét kellene emelni, vagy az aluljáró úttestjének szintjét mélyíteni.

A Máv. azonban újabban elejtette azt a tervét, hogy a Nyugati pályaudvar vágányzatán, illetőleg a pályaudvarból kiinduló vonalakon olyan mérvű pályaszintemelést hajtson végre, mely az Aréna uti aluljáró alatt a villamos-közlekedés számára megfelelő magánjogot biztosítana. Az egyetlen lehető megoldás tehát ezidőszerint — amint ezt már a *Fővárosi Hirlap* megírta — hogy *az aluljárón az úttestet mélyítsék.* A BSKRT törekszik is az adott viszonyok között a legmegfelelőbb megoldásra és a székesfővárossal karöltve

módot fog találni arra, hogy a forgalmat átszállás nélkül bonyolíthassa le.

Ez a megoldás azonban *még hosszabb tárgyalásokat kiván.*

— A BSzKRT éppen a közönség érdekeit tartotta szem előtt, amikor nem várt az Aréna úti átmenő forgalom megindításával addig, amíg ez a kérdés dülőre jut, hanem mindenképpen igyekezett javítani a helyzeten addig is, amíg az aluljárón is lehetővé válik a villamosközlekedés. *A forgalmat egyelőre tehát átszállással bonyolítják le.*

— Belátjuk, hogy ez a megoldás nem végleges és nem tökéletes, de az utazó közönség már így is mentesül a hosszú kerülőúttól, s az átszállás nem jár nagyobb kellemetlenséggel, mert

az aluljáró két oldala közötti megállóhelyek között mindössze alig 150 méter utat kell gyalog megtenni.

— Ami magát a pályaépítési munkát illeti: A Dráva uccai kettős vágányt 1100 méterrel kellett meghosszabbítani a Lehel uccáig. Lehel ucca és az aluljáró közötti szakaszon pedig az évek óta üzemen kívül helyezett régi BUR vasúti vágányokat teljesen fel kellett újítani; a *Szondy* és *Bulyovszky* uccákon át hurokvágányt kellett építeni, továbbá az Aréna úton a Vilma királynő út torkolatánál is teljesen át kellett alakítani a vágányzatot, nemkülönben a Damjanich ucca és Vilma királynő út közötti végállomás vágányzatát is.

— Mivel ezt a nagyszabású munkát az üzem zavarása nélkül kellett elvégezni, s a téli hónapok leszámításával,

mindössze alig három munkahónap állott rendelkezésre.

Ilyen számottevő teljesítményt produkáltunk tehát azzal, hogy az összes építkezésekkel aránylag ily rövid idő alatt elkészültünk.

— Április 17-én volt az új vonal hatósági bejárása. Az üzembe helyezésre a hatósági engedélyt megkaptuk, *így a közvetlen forgalom a legközelebbi napokban megindul az Aréna úton — természetesen átszállással.*

— Az új vonalon a forgalmat a következőképpen bonyolítjuk le:

A 2-es — amelynek eddig a Dráva ucca és Váci út sarkán volt a végállomása, ezentúl a Zsidókórházig halad;

a 8-as pedig a Damjanich uccai végállomásig fog közlekedni.

A 10-es a 8-astól függetlenítve a Bulyovszky uccai hurokvágányon át fog az aluljárótól közlekedni, a régi útvonalon.

Végül ugyancsak a hurokvágányon át egy *új viszonylat létesül,* amely az aluljárótól a Thököly úton, a Baross téren és Fiumei úton, Haller uccán, Soroksári úton át a Közvágóhídig fog közlekedni.

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

REMINGTON

Standard-billentyűzettel világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt
legalkalmasabb.
Felhivásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken
18 havi részletfizetésre is kapható.
Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Teréz 218—09, Lipót 975—20.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Margalit Andor és Ödön
mérnök-épitőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 386—43 és József 429—24.

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉP.TŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bőrmelléknyugyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Kö. tisztviselőknek engedmény!

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorositó gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22. Tel. 230-86.

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllamezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 225-06.

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

Zöldy Béla
okleveles gépészmérnök
Telefonszám: Lipót 985—52
csiszolóárú különlegességek, gépek, szerszámok.
BUDAPEST, VI., Váci-út 1. szám Westend palota.

LICSÁJER JÁNOS
budapesti autórugógyártó és javitóüzeme

Budapest, VIII. ker., Óriás ucca 14. sz.
Telefon: József 463-51 Telefon: József 463-51
MINDENFÉLE AUTÓTIPUSHOZ KÉSZ RUGÓK RAKTÁRON

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

Rendbehozzák a főváros kórházait

A szokásos évi fentartási kiadások mellett tatarozásra 420,000 pengőt, rendkivüli mánkálatokra pedig 528.867 pengőt szántak

A fővárosi közkórházak leromlott állapota ellen elhangzó állandó panaszok eliminálására a főváros törvényhatósága, — mint annakidején a *Fővárosi Hirlap* megírta, — négyszázhúszezer pengőt szavazott meg. Ezt az összeget arra szánták, hogy abból az összes kórházakat alaposan rendbehozzák és ne csak az évente szokásos tatarozásokat végezzék el, hanem alapos renoválással tüntethessék el a háborús esztendők szomorú nyomait. A közgyülésnek ezt a nagyfontosságú határozatát nyomban felterjesztették a népjóléti minisztériumhoz, azzal a kéréssel, hogy a népjóléti tárca a betegápolásról szóló törvény szellemének megfelelően, szintén járuljon hozzá arányos összeggel az általános tatarozás költségeihez.

Néhány nappal ezelőtt végre leérkezett a népjóléti miniszter határozata, amely azonban *a fővárosra nézve kedvezőnek egyáltalán nem mondható.*

A népjóléti minisztérium ugyanis arról értesíti a fővárost, hogy nem ellenzi a nagyarányú, általános tatarozást, nem emel kifogást a 420 ezer pengős összeg ellen sem, de

a népjóléti tárca a maga részéről nem hajlandó ezt az összeget a fővárossal megosztani, illetve pénzügyi okokból nem tud a tatarozás költségeihez a maga részéről is hozzájárulni.

Ezek után a fővárosnak nem marad más választása, hogy *a saját erejéből, a községi alap terhére végezteti el a szükséges munkálatokat.* A kórházi alapot ilyen rendkivüli kiadással megterhelni ugyanis annál kevésbé lehet, mivel a minimumra redukált ápolási díjak — tudvalevően — a napi kiadásokat is alig fedezik.

Addig is azonban, amig ebben a kérdésben a törvényhatóságnak módjában lesz újra állást foglalnia, a kórházak nem várhatnak s a közegészségügyi ügyosztály a tanács hozzájárulásával már

kiválogatta a legégetőbb leendőket, sőt azok elvégzését halaszthatatlan sürgősségükre való tekintettel már el is kezdette.

Ezek a rendkivüli munkálatok, — amelyek az összes kórházcsoportokra kiterjednek, — az általános tatarozásra szánt 420 ezer pengőtől és a szokásos évi fenntartási kiadásoktól függetlenül 528.867 pengőre rúgnak.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának a közegészségügyi és közkórházi ügyosztályban sikerült megszerezni ezeknek a munkálatoknak a pontos jegyzékét, amely a következő:

I. A

Szent Rókus központi kórház-

ban: 1400 pengővel rendbehozzák a *gazdasági épületet*, 3600 pengővel pedig az egész kórházépület *tetőzetét* javítják ki. Az épület egyéb helyreállítási munkálataira 2840 pengőt költenek. Sok panasz hangzott el a Rókus-kórház *fürdője* ellen is. Most minedn emeleten 3—3 új fürdőhelyiséget, összesen 9 fürdőszobát létesítenek 30.320 pengő költséggel; ezzel megszünik a betegeknek az a panasza, hogy férfiak és nők kénytelenek egy helyiségben tisztálkodni és hogy a távoleső fürdőket hideg, fütetlen folyosókon át lehet csak megközelíteni, ahol a betegek sokszor meghűltek. Az új fürdőszobákat régi, alkoszerű, ágyak elhelyezésére alig alkalmas kórtermekből alakitották át. A kórház *autogeyzirjeinek* pótlására 4960, a melegvízkazán kicserélésére 4800, a Rákóczi út 27. sz. alatt lévő gazdasági épület *kéményeinek* kijavítására pedig 140 pengőt költenek. A betegosztályok közül legelőször a *II. sebészeti osztályt, Borszéky* tanár osztályát és az *orr-gépe osztályt, Lénárt* professzor osztályát hozzák rendbe, mert itt van a legtöbb panasz.

— Megszünik a Rókus-kórház ellen elhangzott másik hangos panasz is, 37.520 pengő költséggel teljesen újjáalakítják és modernül felszerelik a *Röntgen-laboratóriumot*, amely most már a legmesszebbmenő igényeket is ki fogja elégíteni, úgyhogy a jövőben az apparátusokkal nemcsak vizsgálatokat végezhetnek, hanem megfelelő készülékek lesznek az összes gyógyító eljárások alkalmaázsára is.

II. A

Kun uccai fiókkórház-

ban megjavítják a kéményeket, helyrehozzák a szélvihar által okozott károkat, kijavítják a sodronykerítést, mindezt 2420 pengő költséggel.

III. A

Gyöngyösi úti női fiókkórház-

ban a kerítést és az udvart alakítják át 435 pengő költséggel.

IV. Az

Új Szent János közkórház-

ban mindenekelőtt kijavítják az összes tetőket, ami 4100 pengőt jelent, a Röntgen-laboratóriumban tönkrement felszerelés pótlására 10.500 pengőt fordítanak, a pavillonokon végzendő kisebb munkálatok 2400 pengőbe kerülnek, a kazánházhoz vezető utat 3744 pengővel rendbehozzák, a 3 tüdőbeteg-pavillon kórtermeinek falait 40.000 pengő költséggel fehér olajfestékkel mázolják be, 3825 pengőért optikai műszereket vásárolnak; 4500 pengő költséggel átalakítják a sebészeti osztályon levő napozót, 1520 pengővel szemétgyüjtő tartályokat épitenek, 7200 pengőért gőzfütéses tálalóasztalokat szereznek be, hogy a betegek meleg állapotban jussanak eledelükhöz; a tüdőbeteg-pavillonok gőzfütési, vízvezetéki és csatornázási munkálataira 16.104 pengőt; önműködő ajtócsukók beszerzésére 1480 pengőt költenek, végül 16.210 pengő költséggel teljesen átépitik és modernizálják az *orthopéd-osztályt*, ahol 10 legújabb rendszerű *Zander-gépet* is beszereznek.

V. A

Régi Szent János kórház-

ban ugyancsak a tetőzet kijavítására kerül a sor, ami 470 pengőbe kerül.

VI. A

Szent Margit fiókkórház-

ban belső berendezéseket vásárolnak 1230 pengőért.

VII. Nagyobb arányú munkálatok készülnek még a

Szent István közkórház-

ban, ahol legelsősorban a *szülészeti és nőgyógyászati* pavillon tatarozására fordítanak nagyobb összeget, 16.000 pengőt, amely második részlete az e célra előirányzott összegnek. A *gyermekosztály* műtőjét és steriljzáló helyiségét 1530 pengővel állitják helyre; a főzőkonyha épületét is alkalmasabbá teszik és erre a célra 10.900 pengőt fordítanak. A szélvihar által megrongált épületek helyreállítása 4020 pengőbe kerül; a lakóépület átalakítására és tatarozására 1500 pengőt költenek; a házitelefón berendezésére 12.000 pengőt; 2300 pengőért új elektromos fővezetéket létesítenek; 16.800 pengőért Permutit készülékeket vásárolnak, végül a *Röntgen-laboratóriumot* itt is teljesen felújitják és alkalmasabb helyiségbe viszik, ami *108.057 pengőbe kerül.*

— A *nőgyógyászati pavillonnál* állandó volt a kifogás amiatt, hogy a leendő- és a fiatal anyák kénytelenek együtt lenni az erkölcsi szempontból más megitélés alá tartozó „puella publika" osztályon élő nőkkel. Ennek az állapotnak most véget vetettek. — A *Röntgen-laboratóriumnál* az volt a panasz, hogy együtt van a vízgyógyintézettel. Ez az állapot tényleg sok bajt is okozott, mert a nedves falak között az érzékeny Röntgen-készülékek könnyen elromlottak. Most a vízgyógyintézetet, a Röntgen-laboratóriumot és a prosecturát is teljesen különválasztják, sőt alkalmasabb helyiséget biztosítanak a szűkösen elhelyezett bakteriológiai intézetnek is, hogy a tudományos munkálkodásnak ne legyen semmi akadálya.

VIII. A

Telepi uccai fiókkórház

rendbehozására 1200 pengőt költenek.

IX. A

Szent László fertözőkórház

is nagyarányú munkálatok színhelye lesz. A járványos betegek kórháza ellen ugyancsak sok kifogás és panasz hangzott el úgy a közgyülés előtt, mint a napisajtóban. Most mindenekelőtt rendbehoznak négy pavillont 1600 pengő költséggel, a Gellért kórház főépületi gondnoki lakást is tatarozzák 2000 pengővel; 4 pavillont új palatetővel látnak el, ami 19.000 pengőbe kerül; a barakkpavillonok kijavítására 6000 pengőt fordítanak; sürgősen elkészitik az új főzőkonyhát, amely már tető alatt is van s most a belső berendezésre kerül a sor, ami 67.800 pengőbe kerül, végezetül itt is új *Röntgen-készüléket* szereznek be 6500 pengő költséggel.

Ezek azok a munkálatok, amelyeket az idén január 1-e óta részben már elvégeztek a kórházaknál, részben most végeznek. Természetesen a leromlott kórházak, elsősorban a *Rókus-* és a *Szent László-kórház* bajait ezekkel sem lehet megszüntetni, de nem is ez a cél, hanem csupán azt akarja elérni a közkórházi ügyosztály és annak agilis vezetője *Némethy* Béla tanácsnok, hogy a legsúlyosabb bajokat orvosolják, addig is, míg megfelelő módon sor kerül a végleges orvoslásra, az

új központi kórház

sürgős megépítésére és a Szent László kórház teljes átépítésére, illetve az ideiglenes barakok végleges épületekkel való pótlására.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

AEG UNIO magyar villamossági r.-t. Budapest, V., Rudolf tér 5.
Teljes AEG rendszerű villamos berendezések, AEG anyagok raktárról. — Malmok, községek, ipartelepek, uragalmak elektrifikálása. — Speciális javítómühely villamosmotorok, dinamók, transformátorok és készülékek számára

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbiró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

FAZEKAS és SITERY
okl. gépészmérnökök
vizvezetéki központi fütési, gáz, bádogos, lakatos és villanyszerelő vállalata. „Rekord" redőnyépitő és karbantartási vállalat.
Budapest, VIII, Bérkocsis-ucca 16. Telefon: J. 376—51

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK
GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel.: T. 254-48
Sokszorositógépi és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit alakit és átkötötöt

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

PAULINI GÉZA Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX, Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csőlnak motorokat.

Transformátorok
Szénkefék Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

MÜZES JÓZSEF ÉS TÁRSA hatóságilag engedélyezett villamossági vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor 3. szám — Telefon: Lipót 973—15.

GULA R. T. TETŐFEDŐ vállalata VI, Teréz körút 3
Eternit, cserép, kátránylemez fedések

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

Széchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

Éjszakai naplopás, a Bremen, a Béla király asztaltársaság és más obstrukciós történetek

Péntek délután újból összeverték a cintányérokat, belecsaptak a nagydobba és hajrá, neki a már többször unalomba posványosodott obstrukciónak!... Hiszen ha még szép beszédeket lehetne hallani, mint amikor Apponyi, Andrássy obstruáltak, de édes Istenem, mindig csak Földváryt, Hegedüs Józsefet és Kollmannt figyelni a rossz mellékmondatok kátyús útjain!... na, ennél akad jobb élvezet is.

Ki is fakadt a társalgóban *Scheuer* Róbert:

— A ti beszédeteket hallgatni *még éjjel is!*

Gál Jenő rendes szokása szerint anekdotával felelt:

— Egy ügyvédnek egy napon két kliensét kellett védeni. *Az egyik nappal lopott, a másik éjjel.* *Második* védőbeszédében ezt mondotta az ügyvéd:

— A mélyen tisztelt ügyész úr első kliensemnél *súlyosbító körülménynek* vette, hogy *fényes nappal* lopott. Most pedig azt veszi súlyosbító körülménynek, hogy ez a kliensem *az éjszakákat* használta fel erre a célra. Kérdem a tekintetes törvényszéket: *hát tulajdonképen mikor lopjon az ember?*

— Nyertél — felelte nevetve Scheuer Róbert, — a történet jó, annyival is inkább, mert a példából kiderül, hogy amit ti itt a közgyűlésen csináltok, olyan mint a lopás. Legjobb esetben is időlopás.

*

A *Bremen* utasai rettenetes tapintatlanságot követtek el. (Hiába, azok a németek!) Ritkán adódik olyan ünnepi alkalom, hogy az ember áhitatos, feszült figyelem közben élvezhesse *Lévai* Sándor ragyogó szónoklatát. Pénteken nagy szerencse ért bennünket: Lévai beszélt. Ő maga, személyesen. Szónoklatát nem olvasta fel. Fejből tudta, erre útmesteri becsületszavunkat adjuk.

Most tessék csak elképzelni mi történt. Javában pergeti ékes szavait Lévai, amikor befutott a közgyűlési terembe *Magyar* Miklós és lihegve szólt:

— *Megérkezett a Bremen!*

Lévai boszúsan nézett Magyarra: ugyan mit zavarja őt ilyen csekélységekkel, amikor ép orsóra hajtogatja beszédének a fonalát. De *Buzáth* bizony felfüggesztette a közgyűlést a jelenlevők üdvrivalgása közben és elmentek a városatyák ünnepelni — a büffébe.

Külön Bremen-ünnep zajlott itt le. Különösen az a városatya volt izgatott, akiről azt a rosszindulatú valótlanságot regéli a fáma, hogy obstrukciós napokon *negyven pohár szilvóriumot önt le a torkán.* (Ennek is *Halász* Józsi bácsi az oka, miért számít fel mindössze négy fillért egy pohár pálinkáért.)

Szeszkedvelő barátunknak hallatlanul tetszett ez a Bremen dolog. Megreszkírozott még négy fillért és diadalmasan felemelve a szilvóriumos poharat, így szólt:

— *Győztünk!*

— *Hogyan?* — kérdezték.

— Hallod! Az egész Bremen-ügynek egy érdekes pontja van csak. *Legyőztük a vizet.*

És felhajtota a szilvóriumot.

*

Két demokrata városatya vitatkozik tüzesen arról, hogy hol „romlott el" a Községi Takarék ügye.

Hallgatja a vitát *Ereky* Károly, majd mosolyogva közbeszól:

— Szerintem ugyan egyáltalában nem romlott el, de ha mindenáron ragaszkodtok ehhez a kifejezéshez, ám legyen, de akkor ti is olyanok vagytok, mint a *Béla király asztaltársaság.*

— Hát ez meg micsoda? — érdeklődtek.

— Tudjátok — felelte Ereky — a Józsefváros egyik kedves kis korcsmájában tanyázik éjszakánként *a Béla király asztaltársaság.* Bús agglegények, elkeseredett férjek koccintgatnak itt esténként, csupa letört, életével elégedetlen ember. Órákon át búsulnak csüggeteg arccal, fájdalmas szemmel. Valaki megkérdezte, hogy miért hívják a borozó kompániát Béla király asztaltársaságnak. Erre ezt felelték: *Marczali* Henrik történelemkönyvének 375-ik oldalán ez a mondat olvasható: *„Ha Béla király nem vesztette volna el a diósgyőri csatát, úgy a dolgok mindenben egész más fordulatot vettek volna".* Mi Béla királynak, a diósgyőri csatának az *áldozatai* vagyunk, mert Marczali szerint, ha ott nem végződik rosszul a csata, akkor *„minden"* másként lett volna. Ott romlott el az életünk, ott történt a hiba, innen a mi szerencsétlenségünk, ezt siratjuk mi borozás közben minden éjjel...

A demokraták felé fordult *Ereky:*

— Látjátok, az egész demokrata párt obstrukciós harca a diósgyőri csatánál romlott el. Ott van a hiba. Kár a gőzért, urak!

*

Igazán nem a mi rossz indulatunkon múlott, hogy Kivovits mester ismét kalamitásba keveredett a közgyűlésen. Felszólalásában ezt mondotta:

— *A Munkásbiztosító Pénztár ma egy dsungel...*

Buzáth itt erélyesen rácsengetett:

— Nem lehet így beszélni egy állami hivatalról. *Vagy nem tudja a bizottsági tag úr, hogy mit jelent ez a szó: dsungel.*

Kivovits kivörösödve, izgatottan felelt:

— Jobban ismerem az idegen szavak értelmét, mint sok diplomás ember ebben a teremben.

Természetesen ezt az esetet is megtárgyalták a társalgóban. *Becsey* Antal a következőt beszélte:

— Mondok egy dsungel-történetet, ha már dsungelnél tartunk. Íme:

Egy Indiában járt utazó magyarázta:

— Rendkívül érdekes dolgot láttam egyszer. Amikor a dsungelben vadásztam, hirtelen egy óriási boa emelkedett fel előttem. Erre a mellettem álló indus szolga elővette furulyáját és elkezdte fújni. Képzeljétek, a boa egyre kisebb és kisebb lett, míg végre teljesen eltűnt.

— Az semmi — mondta erre Kohn, aki hallgatta az indiai utazó elbeszélését — én a multkor bementem a feleségemmel az egyik körúti vendéglőbe és a boát letettük a székre. *Nem is furulyázott senki és a boa egy pillanat alatt eltűnt.*

Modern felkészültséggel veszi fel a küzdelmet a Köztisztasági Hivatal a pesti porral és szeméttel

5000 literes új öntözőkocsik, automatikus uccaseprőgépek, új garázsok, szemétgyüjtő autók a köztisztasági hivatal programjában — Beszélgetés Balló Alfréd köztisztasági igazgatóval

Jóleső érzéssel lehet megállapítani, hogy a pesti ucca lassankint minden tekintetben visszakapja békebeli képét. A „szép" Budapest immár lassanként újra „tiszta" Budapest is lesz s minden túlzás nélkül megállapíthatjuk, hogy köztisztaság dolgában ismét felvehetjük a versenyt Béccsel, Berlinnel, Londonnal s a többi nagy nyugati metropolissal, sőt *megközelítjük a tisztaság dolgában mintaszerű Kölnt is.* Párizst pedig ezen téren máris magunk mögött hagytuk.

A köztisztasági hivatal azonban még mindig nem mulaszt el egyetlen lehetőséget sem, amelylyel Budapest köztisztaságát emelheti.

A köztisztasági hivatal *berendezése lassankint teljesen áttér a gépüzemre,* s a nyugati nagyvárosok mintájára az uccaseprők helyét teljesen elfoglalja a tökéletesen, gyorsan és alaposabban dolgozó mechanizmus.

A főváros köztisztasági problémáiról, a köztisztasági hivatal legközelebbi programjáról és a köztisztasági üzem modernizálásáról hosszasan beszélgettünk

Balló Alfréd igazgatóval,

a Köztisztasági Hivatal főnökével, aki a következőket mondta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

A legközelebbi feladatok

— A Köztisztasági Hivatal mindent elkövet, hogy a főváros uccái és terei tisztaság szempontjából megüssék a nyugateurópai városok színvonalát. Állandóan figyelemmel kíséri a technika haladását és igyekszik azt nyomban szolgálatába állítani. Ha bárhol a világon egy új köztisztasági gépet helyeznek üzembe, ha bárhol egy új útportalanítási eljárást fedeznek fel, a *Köztisztasági Hivatal* összeköttetései révén *erről nyomban értesül és tanulmányozza azt.* Amit aztán a gyakorlatban beváltnak jeleznek, azt mi is kipróbáljuk, s ha a mi speciális viszonyainknak is megfelel, akkor be is vezetjük. Ennek köszönhető, hogy

Budapesten a legmodernebb köztisztasági gépeket láthatjuk üzemben

és ha belőlük nincs is annyi, mint a hányra szükség volna, annak nem a Köztisztasági Hivatal az oka, *a főváros pénzügyi helyzete, mely nem engedi meg, hogy erre a célra többet költsünk.*

— A legfontosabb köztisztasági problémák, amelyek a közel jövőben megoldásra várnak, az automobilokkal való *pormentes háziszemétfuvarozás bevezetése, a lóüzemü locsolókocsik teljes kiküszöbölése* és modern automobillocsoló és öblítőgépekkel való kicserélése, *az automatikus uccaseprőgépek beszerzése, a makadámutak olajjal való portalanitásának* kiterjesztése és végül *a háziszemét feldolgozásának és elégetésének megoldása.*

— Az automobilokkal való

pormentes háziszemétfuvarozás kérdése erősen közeledik a megvalósulás felé.

Már kiválasztottuk a legmegfelelőbbnek látszó *pormentes háziszemétgyüjtő berendezést és a két legjobb speciális szemétfuvarozó autótipust.* Ezeket most előbb kisebb keretben gyakorlatilag akarjuk kipróbálni, s ha beválnak, az egész város területén bevezetjük. Erre vonatkozó előterjesztésünk már a tanács előtt fekszik és most kerül az illetékes bizottságok elé. Reméljük, hogy a próbaberendezést még a nyár előtt a szállítóknál megrendelhetjük, úgy hogy *a próbaüzemet a nyár végén, vagy ősszel megkezdhetjük.* Maga a próba körülbelül *hat hónapig* fog tartani és ezután kerül a sor a végleges berendezkedésre. Hogy a végleges berendezkedés milyen tempóban fog történni, az *pénzkérdés,* tehát attól függ, hogy mennyi hitelt bocsátanak majd e célra rendelkezésünkre.

— A

lóüzemü locsolókocsik kiküszöbölése és azok pótlása modern locsoló és öblítő automobilokkal

már régen aktuális kérdés és hogy eddig nincs teljesen megoldva, az szintén csak az anyagi eszközök hiányán mulott.

Garázs a locsoló autóknak

— Külföldi városokban ma már alig látni lóüzemü locsolókocsikat, nálunk sajnos még *120 darab dolgozik nyaranta.* A főútvonalakról ugyan már kiküszöbölték őket, a mellékuccákban és a hegyi vidékeken azonban még ma is üzemben vannak és éppenséggel nem emelik a főváros világvárosi jellegét. Hogy az összes még használatban levő lóüzemü locsolókocsikat modern locsolóautomobilokkal pótolhassuk, ahhoz elsősorban az kell, hogy

a budai oldalon egy úi, műhelyekkel is felszerelt garázst építsünk.

Ezidőszerint ugyanis csak a pesti oldalon van garázsunk és az is annyira zsúfolt, hogy abba több gépet már be nem állíthattunk. A Budán dolgozó locsoló és seprő autók is a pesti garázsban állanak és innen járnak át Budára. Ha tehát Budán megépül az új garázs, akkor egyrészt *megtakarítjuk a sok holtjáratot,* másrészt helyünk lesz újabban beszerzendő gépek elhelyezésére. Ez a budai garázs a II. ker., Csapláros uccában fog épülni és most van tervezés alatt.

— *Az újonnan beszerzendő locsolóautomobilok* a most használatban levőktől némileg el fognak térni. Ezek erősebb gépek lesznek és

a víztartányuk a mostani 3500 literes helyett 5000 literes lesz.

Azonfelül az öntöző berendezésen kívül még *öblítő-berendezéssel* is felszerelhetjük őket. Az öblítőberendezés egy, a motorról hajtott magasnyomású centrifugál szivattyúból és 5—6 vízszóró szoporkából áll, amelyek nagy nyomással lövelik a vízsugarakat az úttestre és így alaposan megmossák, leöblítik azt. E gépeket tehát tetszés szerint, vagy csupán közönséges locsolásra, vagy mosásra lehet majd felhaználni.

— Az *automatikus utcaseprőgépek* célja az ut-

A HENKEL-FÉLE
ásványi festékkötő anyag
KIESIN
a legolcsóbb és a célnak legjobban megfelelő máz
El nem mázolódik
Vízzel tisztítható
Az időjárásnak ellenáll
Vezérképviselet és raktár Magyarország részére
Szagtalan
Hő- és tűzálló
Előkelő matt fényű
Voith Gottlieb, Budapest, VI., Kartács ucca 26
TELEFON: LIPÓT 970—65

cákat gépi erővel alaposan felsöpörni és a szemetet egyszersmind felszedni és elfuvarozni. Egy ilyen angol gyártmányú seprőgépünk már van, az úgynevezett *Carriere* seprőgép, amely most van kipróbálás alatt és eddig igen jól bevált. Egyelőre azonban nincs szándékunk ebből többet beszerezni, mert

időközben még négy külföldi gyár szerkesztett hasonló célt szolgáló gépeket,

így pl. az esseni Krupp-gyár is.

Folyó év június havában a német birodalmi városok köztisztasági igazgatóinak egyesülete *Breslauban* tart kongresszust, amelyen elsőízben fogják bemutatni a négy új automatikus seprőgépet és azoknak működését. E bemutatás eredményétől tesszük függővé, hogy melyik typust vezetjük majd be.

Az utak és a háziszemét

— Ami *a makadam utak olajjal való pormentesitését* illeti, szerettük volna az eddigi 1,000.000 négyzetméter útterületet legalább 1,500.000 négyzetméterre kiterjeszteni. Sajnos, ez nem sikerült és így

az idén valószínüleg csak az eddigi méretekben fogjuk a makadam utakat olajjal pormentesiteni.

Legjobban szeretnők a makadamot, ezt a silány, erősen porképző és városi uccákba nem való útburkolatot Pesten már nem is látni. Németországban és másutt már a forgalmasabb országutakon sem használnak vízzel kötött makadamburkolatot, nálunk ellenben az újonnan nyitott kültelki utakat még ma is ezzel burkolják.

— Egy fontos kérdés végül, mely bennünket erősen foglalkoztat, hogy mi történjék a jövőben a fővárosban keletkező óriási mennyiségü *háziszeméttel*. Mint köztudomású, a háziszemetet ezidőszerint Pestszentlőrincre visszük és ott hegyekben deponáljuk. Ezt

az eljárást még csak néhány évig gyakorolhatjuk,

egyrészt mert a rendelkezésre álló hely kevés, másrészt, mert a vidék erősen beépült és így a szeméthegyek szomszédsága az ottani lakosság egészségét veszélyezteti.

— *Már több, mint tiz év óta akarunk egy kisérleti szemétégetőtelepet felállitani*, de eddig nem kaptunk rá pénzt. Most bevárjuk a Kölnben felépitett új szemétfeldolgozó és égetőtelep üzemeredményét és ennek alapján jövünk majd új előterjesztéssel a főváros tanácsához. A kölni telep, mely körülbelül 15 millió pengő költségen épült, új eljárás szerint dolgozza fel a háziszemetet, mely eljárás, ha beválik, óriási nemzetgazdasági jelentőségü lesz. A háziszemetet ugyanis részben

házépitésre alkalmas téglákká, részben útburkolásra alkalmas kövekké és részben eletkromos árammá alakitja át.

Az évenként keletkező háziszemétből annyi kitünő minőségü útburkolati követ lehet előállitani, amennyi a város egy évi szükségletét nemcsak fedezi, de erősen meg is haladja. Ez lesz talán az eszköz, amellyel a sok rossz makadamburkolatot ki lehet majd küszöbölni.

— Amint az elmondottakból látjuk, éppen elég gondja és tennivalója van még a Köztisztasági Hivatalnak, de ahhoz a háborúhoz, amelyet a tisztaság és az egészség érdekében folytat, ugyanaz kell, mint minden más háborúhoz: pénz, pénz és pénz!

A székesfővárosi Pedagógiai Filmgyár bemutatása

Dr. *Purébl* Győző tanácsnok, a tanügyi osztály vezetője és *Ágotay* Béla, a *Pedagógiai Filmgyár* vezérigazgatója, bemutatták a sajtó képviselőinek az új Pedagógiai Filmgyárat.

Messze künn a Hungária-körút és Üllői-út sarkán épült fel a hatalmas kulturális vállalat, a boldogult Központi Konyha romjaiból. Igazán romokból, mert ami a Központi Konyhából még volt, hatalmas értékek, romokban hevertek és ezekből a romokból varázsolt életet a tanügyi osztály, hogy azután ez az élet új életet és új kultúrát, magyar kultúrát terjesszen mindenfelé szerte az országban és megbecsülést szerezzen a magyar kultúrának messze az ország határán túl is.

Tudni kell ugyanis, hogy a *Pedagógiai Filmgyár* a maga munkásságában nem szoritkozik az ország lehetetlen szük határaira, hanem Nagymagyarország minden vidékét is fel fogja ölelni tevékenysége körébe és termékeit kiszállítja messze külföldre is, már most *legközelebb Hágába, a Nemzetközi Filmkiállitásra.*

Hat filmet szállít oda ki, speciálisan magyar filmet, mint amilyen például a „Balatoni halászat télen", vagy a népjóléti minisztérium megrendelésére készült *Mezőkövesd-vidéki filmfelvétel.* Gépeinek szakszerü berendezésével elérte azt, hogy szinte legolcsóbb a hasonló vállalatok közt és berendezése képessé teszi olyan munkateljesítményekre, amelyek szinte a lehetetlenséggel határosak. *Süllős* Lajosban az új vállalat olyan emberre akadt, aki egyre-másra új konstrukciójú gépekkel gyarapitja a vállalatot, amely gépek amellett, hogy emelik a teljesitőképességet, egyúttal minden irányban fokozott biztonságot nyújtanak. Hogy egyebet ne mondjunk, *tüzveszély ellen is*, ami különösen a szomorú solti eset óta különösen aktuális. Süllős gépét bármely terembe be lehet állitani, a gép tökéletesen működik és *teljesen kizár minden veszedelmet. Még ha meg is gyülna a film, legfeljebb egy-két filmkocka éghet el, de baj nem támadhat, még a film perforációja is ép marad, úgy, hogy a film gyors reparáctója után az előadást is folytatni lehet.*

A belügyminisztérium országosan akarja a solti eset óta a filmelőadások ügyét rendezni, de Süllős gépének tüzbiztonságára alapitva, *a Pedagógiai Filmgyár már most kérte a minisztériumot, adjon engedélyt a filmgyár termékeinek előadására, mert itt semmi baj nem fenyeget.* Az engedélyt a napokban várják le s a vezetőség biztosan számit rá, hogy meg is fog érkezni.

A Pedagógiai Filmgyár a maga modern konstrukciójával mindent fel tud dolgozni, gondoskodik a felvételről, a leadásról, a sokszorositásról, saját trükkrajzokat készittet s mindezt olcsón, egyszerü, de mindenképpen megbizható gépekkel. A film elraktározása számára is vannak vasbeton pavillonjai *négyszázezer méter téröhellyel s ezek a pavillonok már most is tele vannak.*

Mindezeket a különböző laboratóriumokat, raktárakat, műhelyeket bemutatta *Purébl* tanácsnok, elmagyarázta *Ágotay* főigazgató, aki egyben elmondotta azt a hosszú, küzdelmes utat is, amely a Kinizsi-utcától a Hungária-körutig elvezetett és bizonyos, hogy el fogja vezetni a Pedagógiai Filmgyárat, s vele egy magyar kultúrintézmény termékeit és hirét messze külföldre is. A bemutatón jelen volt *Székely* Sándor mérnök is, a Magyarországi Mozgóképiparosok Országos Egyesületének képviseletében és a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott az új intézmény vezetéséről, felszereléséről és működéséről.

A Böhler-rendszerü

ACÉLHÁZ

ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó épitkezés

A jövő ideális lakóháza!

Magyarországon gyártja:

Márkus Lajos vasszerkezeti gyár

Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

Kapuszta Gusztáv

építőmester

BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.

Telefon: József 393—08.

VIZMENTES PONYVÁK,

zsákok, takarók, kötéláruk

Zsák és Ponyvagyár r.-t.

Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.

HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ

Famintáik (modellek) fa- esztergályos és műszaki famunkák szakszerü készitése

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

STAHLER ÉS POLGÁR

ÉPÜLETBÁDOGOS

Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vizvezeték és villanyberendezési vállalat.

BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

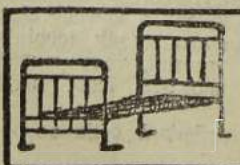

HIKKER GYULA

Rés-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezését

Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.

Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)

Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

WIHART FERENC

ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER

BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.

TELEFON: JÓZSEF 350—97.

Schönfeld és Paudits

accumulátor és mechanikai üzem

VII., Damjanich ucca 9. szám.

Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerü javitása, valamint autó önindító és világitás javitása

Telefon: J 449—25.

Dunakavicsot és Dunahomokot

szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról

Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat

Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465 63

GÖTSCH kályhás mester Telefon: L. 912-87

Budapest, II. ker., Batthyány ucca 13. sz.

Szabadalmazott töltőkályhái utolérhetetlenek 8 kilogramm szénnel egész nap meleget ad

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —

Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

SZENTESSY MIHÁLY Telefon: József 373-92

ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA

BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9

Oelschläger Mihály és Társa Utódai

Cégtulajdonos: VÉRTES R. REZSŐ okl. gépészmérnök

Budapest, VI, Váczi út 69. Telefon: Lipót 918—08

MÉRLEGGYÁR. Gyártunk: egyensuly-, tizedes- és tolósulyos mérlegeket, szekérhídmérlegeket. Gyorsmérlegek, önműködő mérlegek.

Iskolák helyes világitására a gazdaságos „DURAL" armaturák a legjobbak! :: Képviselet:

FALB NÁNDOR Budapest, IV, Városház-u. 6.

TELEFON: 210—03

MOLNÁR ANDRÁS

Bádogos és vizvezeték szerelő

BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.

Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—63.

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogénforrasztó BUDAPEST

VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT

FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR

Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-62.

Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDÖNY

BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek

Acéllemez görredöny és különleges napellenző gyára

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

Fratricsevich István díszitő-festő Budapest

VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.

Kivállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszitő és mázolási munkákat

FRIEDMANN FERENCZ

Épület és diszmű bádogos, légszesz és vizvezeték berendező

Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

VASUTA GUSZTAV

LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR

Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

Ellentálló képességénél fogva a magyar viszonyoknak legjobbak a

RÁBA automobilok autobuszok pótkocsik

RÁBA köztisztasági járművek

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R. T.

V. Deák Ferenc ucca 18.

Telefon: T. 248—00 és L. 979—49.

A legjobb specialis anyagból készült magyar aut.mobil horóképessége 3 és 5 tonna.

TELEFON: J. 395—78 HLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78

OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA

Magasépités, út, vasúi, hidépitás, vasbeton

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17

Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

Események
Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A magyar-olasz barátság ünneplése a Terézvárosi Társas Körben

A *Terézkörúti Társaskör Terézkörúti* olasz nemzeti színekkel díszített nagytermében ünnepi vacsora volt, amelyen *Kállay* Tibor, *Dési* Géza, *Scheuer* Róbert, *Posta* Sándor dr., nagyszámú sportelőkelőség, továbbá *Ozilio* ezredes, olasz katonai attasé, lovag *di Franco*, a budapesti fascio vezetője, valamint az olasz fascio és az olasz kolónia számos tagjának részvételével melegen ünnepelték a két nemzet barátságát. Az olasz és a magyar himnusz után *Steiner* György, a kör ügyvezető-elnöke szívélyesen üdvözölte a magyarság igaz barátait, az olasz vendégeket és arra kérte őket, hogy a mostani ünnep izző hangulatát vigyék magukkal és világosítsák föl honfitársaikat, világszerte elterjedt sajtójukat a magyar nemzetet ért rettenetes igazságtalanságokról.

Dinich Vidor, kormányfőtanácsos, a kör elnöke, a sport nemzetközi jelentőségét fejtegette és rámutatott arra a megbecsülhetetlen értékű propaganda munkára, amelyet a magyar sport reprezentánsai európaszerte folytatnak a magyar ügy szolgálatában hivatalos körök elől elzárt területen is. A római mérkőzésnek rendkívüli jelentőséget adott az a tény, hogy *Mussolini éppen a magyar válogatottak mecscsét választotta ki a stadion fölavatására* és a magyar kiküldöttek fogadásakor olyan lelkes magyarbarátságról tanuskodó nyilatkozatot tett, amellyel az egész világ sajtója foglalkozott.

A hosszantartó tapssal fogadott előadás után *Fischer* Mór MÁV felügyelő *olasz* nyelven beszámolt a magyarok páratlanul lelkes fogadtatásáról egész Olaszországban és a két nemzet barátságát megpecsételő visszaemlékezéseket mondott el.

A fascista himnusz után társasvacsorára gyültek össze az ünnepélyen résztvevők. A vacsorán *Dési* Géza országgyülési képviselő köszöntötte lendületes beszédben az olasz nemzetet és illusztris vezérét, aki *Rothermere* lordnak adott intervjujával meghódította minden magyar szívét.

A lakomán résztvevő olaszok közül lovag *di Franco* követségi titkár, a fascio vezetője és *Marzetti* az olasz sajtó képviseletében az ötvenmilliós olasz nemzet szívélyes üdvözletét tolmácsolták annak hangsúlyozásával, hogy *a két ország közötti sportbarátság most már át fog terjedni gazdasági, kulturális és politikai térre is.*

A kitünően sikerült estélyt *Somogyi* Olga operaénekesnő pompásan előadott olasz áriái fejezték be.

A szerkesztőségből. *Dacsó* Emil felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért *Dunay* Ödön a felelős.

Taft elnök látogatása Kozma Jenőnél. *Kozma* Jenő országgyülési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, aki tudvalevően a magyarországi unitárius egyház vezetőségében is előkelő szerepet tölt be, mint az amerikai Kossuth zarándoklat egyik illusztris tagja Washingtonban is járt. Amikor megérkezéséről értesült *Taft*, az amerikai egyesült államok volt elnöke, az amerikai unitárius egyház egyik világi feje, nyomban fölkereste *Kozma* Jenőt és igen behatóan informáltatta magát általa a magyarországi kérdésről.

A Brehmen és az obstrukció. A husvéti szünet után pénteken tartotta folytatólagos közgyülését Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága. Helyesebben a baloldali ellenzék pénteken folytatta minden unalomig ismert eszközével a technikai obstrukciót. Még ebbe a lelketlen unalomba is életet öntött azonban az a szenzációs híradás, amely pénteken este terjedt el Budapesten és amely szerint a Brehmen és utasai megérkeztek Amerikába. A hír abban a pillanatban még álhír volt, de a lelkesedés, amelyet a közgyülés tagjaiból kiváltott őszinte, meleg és maradandó. A német aviatika óriási diadaláról *Ripka* Ferenc főpolgármester is megemlékezett az elnöki székből, amikor kihirdette a szenzációs eseményt. Az esemény csak másnapra vált valóvá, de a közgyülés tagjai lelkesedéssel járultak hozzá *Ripka* Ferenc főpolgármester indítványához, amely a következőképpen hangzott:

— Most vettem a hivatalos értesítést arról, hogy a *Bremen* repülőgép 3 utasával és pedig *Köhl* kapitány, *Hühnefeld* báró és *Fitzmaurice* léghajózási osztályfőnökkel partot ért és 20 óra 30-kor szerencsésen leszállott Amerika földjére. Megoldódott tehát a nagy probléma, melynek útját sok elszánt lelkü és erős akarattól vezetett oceán-repülők hősi halála jelzi. Az emberi tudás és akarat ismét óriási győzelmet aratott a természet fölött és a távolságok által emelt korlátokon. Az emberiség haladásának ez a nagyszerü ténye a német tudásnak, erőnek és kitartásnak diadalát jelenti, mely diadal a tér korlátainak legyőzése által közelebb fogja egymáshoz hozni az emberiség közös céljaira való törekvésekben a népeket és a nemzeteket.

— Indítványozom, hogy *Budapest, mint a magyar életnek középpontja eme világra szóló kulturesemény alkalmából üdvözölje a német birodalom fővárosát Berlint és küldjön a német főváros polgármesterének üdvözlőiratot.*

Bethlen István gróf válasza egy magyar-olasz estély üdvözlésére. A római stadionavató magyar-olasz labdarúgómérkőzésről és a magyar kiküldötteknek páratlanul lelkes fogadtatásáról a Terézvárosi Társaskörben *Dinich* Vidor elnök és *Fischer* Mór Máv. főfelügyelő előadást tartottak, amelyről a nagy számban megjelent magyar és olasz előkelőségek *Steiner* György indítványára *Bethlen* István grófnak üdvözlő táviratot küldtek. A miniszterelnök most a következő táviratot intézte *Dinich* Vidorhoz.

„Magyar-olasz sportbarátság ünneplése alkalmából kifejezett üdvözlésért fogadja és kérem, tolmácsolja méltóságod őszinte köszönetemet. Gróf Bethlen István magyar királyi miniszterelnök."

Ács Ferenc halála. A főváros egyik legérdemesebb, régi tisztviselője költözött el e héten az élők sorából. *Ács* Ferenc ny. főszámvevő az elmult pénteken virradóra meghalt és a főváros vezetőségének, tisztikarának, szükebb kartársainak igaz részvétele mellett, mint a főváros halottját, vasárnap délután helyezték örök pihenésre a Kerepesi-úti temetőben. *Ács* Ferenc mindössze 64 évet élt és ebből 45-öt a főváros szolgálatában töltött. — 1862 okt. 16-án született Budapesten és 1881 márc. 1-én lépett — középiskolai elvégzése s az érettségi vizsga letétele után — a főváros szolgálatába, mint a Statisztikai hivatal díjnoka. Később megszerezte az államszámviteli államvizsgát s 1888 január 1-én számsegéddé, majd számtisztté, 1902-ben számvizsgálóvá, 1907-ben számtanácsossá, 1910-ben pedig számvevővé léptették elő. — Karrierje azonban csak ezután fejlődött rohamosan. 1911-ben főszámtanácsos, 1919-ben h. főszámvevő lesz, 1920 okt. 26-án pedig a törvényhatóság közgyülése egyhangúan főszámvevővé választotta meg. *Ács* Ferenc már előbb is számtalanszor bebizonyította, hogy Budapest bonyodalmas pénzügyi adminisztrációjának kiváló és kivételesen biztos ismerője, ebben a magas állásában pedig határozottan nélkülözhetetlennek mutatkozott. Hosszú időn át senki úgy mint ő, Budapest budgetjét nem ismerte és a pénzügyi adminiszträció egész irányítása az ő vállán nyugodott. Ez volt az oka, hogy szolgálati idejét több ízben meghosszabbították s csak 1926 decemberével vonult végleg nyugalomba. Azóta a BSzKRT felügyelő-bizottságának volt csupán a tagja s mindvégig jókedvü, friss volt, betegségről nem panaszkodott. Halála váratlanul érte úgy családját, mint a főváros vezetőségét. A pénteki közgyülésen *Ripka* Ferenc főpolgármester kegyeletes szavakkal parentálta el *Ács* Ferencet és a törvényhatóság jegyzőkönyvben örökítette meg a kiváló tisztviselő emlékezetét.

Eljegyzés. *Földes* Lajos székesfőv. igazgató leányát Edith-Amáliát eljegyezte *Pap* László m. kir. honvédfőhadnagy.

Rakovszky Iván a közgyülés tagja. *Rakovszky* Iván mint a Közmunka-Tanács új elnöke tudvalevően hivatalból tagja a székesfőváros közgyülésének is. *Rakovszky* Iván mint új városatya a közgyülés pénteki ülésén jelent meg először, ahol a volt belügyminisztert számosan üdvözölték és a többségi pártok meleg ünneplésben részesítették. *Rakovszkyt* külön üdvözölte az elnöki székből *Ripka* főpolgármester, amikor a következőket mondotta:

— A főváros fejlődését és igazgatását közelről érdeklő ügykörökben olyan urat üdvözölhetünk, aki sokszor kimutatta Budapest iránt való meleg érdeklődését és szeretetét. Tudjuk, hogy ebben az új munkakörében is megértő barátja és mindenben támogatója lesz a székesfőváros építő munkájának.

— Üdvözlöm őt, mint hivatalánál fogva a törvényhatósági bizottság új tagját. Kérem érdeklődését az itt folyó munka iránt. Kiváló munkakészségével csatlakozzék a közös munkához.

— Ezzel a kinevezéssel kapcsolatosan nem lesz többé tagja a törvényhatósági bizottságnak *Czabalay* Kálmán, aki buzgó érdeklődéssel vett részt a törvényhatósági bizottság munkájában. Midőn most ebben a minőségben elbúcsúzom tőle, köszönetet mondok neki azért, hogy tudását és tehetségét rendelkezésünkre bocsátotta és kérem, hogy új munkakörében is tartsa meg a főváros ügyei iránt való szeretetét.

Háromszáz méter magasban épül a budai kilátó út. Rövid idő alatt kellemes meglepetésben lesz része azoknak, akik a budai hegyvidék fejlődését szívükön viselik. Szinte észrevétlenül épül a *Guggerhegy* alatt az az útszakasz, amely egyrészt a *Rózsadomb* és a *Hüvösvölgy* között lesz hivatva összeköttetést teremteni, másrészt a készen lévő *guggerhegyi* szerpentin úton át a *Pasaréti* úttal teremt közvetlen kapcsolatot a *Hadapród* uccáig. Az útépítés nagy fontosságát és óriási horderejét e pillanatban még csak kevesen tudják belátni. A főváros ezzel a hegyi úttal, amely felső szakaszán *300 méter magasan fog haladni a tenger szine felett*, — olyan nagyszerü látványossággal lesz gazdagabb, amelynek *csodájára járnak majd a külföldiek is.* De az idegenforgalmi jelentőségétől eltekintve is, nagyfontosságú az új útvonal azért, mert egy nagyszerü, klimatikus, egészséges területet, a budai hegyvidék egyik legegészségesebb, legszebb részét teszi könnyen megközelíthetővé, ahol hamarosan a családi házak kedves kolóniáinak sora fog megteremtődni s egy *új villa-városrész alapjait veti meg.* — Az új útépítéssel a lelkes, természetbarát, *Glück* Frigyes régen indítványozott terve és sokat sürgetett indítványa a „Budai kilátóút" valósul meg.

Az Országos Közegészségügyi Tanács dönt a Madarász-uccai kórház ügyében. Sok szó esett már a külső Váczi-út mentén levő *Madarász* uccai kórház ügyéről, amelyet — mint köztudomású — még a háború kezdete alatt kezdtek el épiteni, de tényleg soha sem nyitottak meg. A nagy értékü épület ilyenformán most már *közel 14 évé üresen áll.* Tekintettel arra az ágyhiányra, amely a gyermekbetegek elhelyezésénél is mutatkozik, — a főváros közgyülése már a mult évben hozzájárult, hogy *8 milliárd korona költséggel ezeket az épületeket hozzák rendbe és 200 ágyas csecsemőkórházzá rendezzék be.* A részletes terveket már közel egy féléve fölterjesztették a népjóléti minisztériumhoz, amely azonban a jóváhagyásról még ma sem nyilatkozott. A minap azután arról értesült a főváros, hogy a miniszter ebben az ügyben *előbb kikéri a közegészségügyi tanács véleményét.* A kérdés rendkívüli fontosságára való tekintettel *Némethy* Béla tanácsnok, a közegészségügyi osztály vezetője és dr. *Csordás* Elemér tisztifőorvos tegnap dr. *Tauffer* Vilmos professzorhoz, az *Országos Közegészségügyi Tanács* elnökéhez fordultak és arra kérték öt, hogy a gyermekkórház ügyében sürgősen rendkívüli ülésre hívja össze a Közegészségügyi Tanácsot. Előadásuk szerint félő, hogy a főváros kifogy az időből és az idén sem nyithatja meg az új gyógyintézetet, amely a maga nemében az első lesz a fővárosban. A tanács egyébként a megnyitás iránt máris megtette az összes szükséges előkészületeket. A *Madarász* uccai épületet külsőleg rendbehozatta, az Állami Gyermekmenhelyen pedig megkezdte 10 ápolónő szakszerü kiképzését, ami egyedül havi 500 pengőjébe kerül a fővárosnak. A kiképzés a lehető legalaposabb lesz, mert a tanfolyam hat hónapig tart.

Halálozás. *B. Virágh* Géza törvényhatósági bizottsági tagot, a *„Független Budapest"* főszerkesztőjét súlyos csapás érte. Anyósa, özv. *Hoffmann* Jakabné 69 éves korában elhunyt. Kedden délután négy órakor temették nagy részvét mellett az *újpesti* izr. temető halottasházából. — Dr. *Potornyay* László székesfővárosi tanácsjegyző felesége, szül. *Tarczal* Lujza fővárosi tanítónő f. hó 4-én váratlanul elhunyt. Nagypénteken temették el általános részvét mellett a Farkasréti temetőben.

Legmodernebb gyogyintézet
sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye
vizgyógyintézet nap- és légfürdő

SIMON BÉLA Telefon: József 373—84
Autókarosszéria, kocsigyártó és autórugó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Rökk Szilárd ucca 11. szám.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-30

HAZAI FÉNYMÁSOLÓPAPIRGYÁR
ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT (QUITTNER LÁSZLÓ)
A Magyar Sociographiai intézet Budapest—Parlament kiadványainak vezérképviselete. Könyvkiadóvállalat Vegypapirok gyártása. Viliányfénymásolda. Alumínium. Szab. fénymásolókeretek és fénymásoló cikkek Speciális épitészeti, mérnöki rajz- és mérőszerek Paus—Rajzpapir gyári lerakat. **Fénymásolatok minden időben készülnek és megvárhatók.**
Budapest, VII. ker., Péterfy Sándor ucca 19. sz.

LISKA BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 2. Telefon: József 398—00.

MANGER JÓZSEF ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Orczy út 26. Telefon: J 379-77.

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41. Telefon: József 310—15

A Dürer ünnepségek és a Fővárosi Könyvtár. Albrecht Dürer halálának 400 éves fordulóján a *Fővárosi Könyvtár* magyar és német nyelven egy *Dürer-bibliográfiát adott ki*, amelyet a magyar névre is nagy dicsőséget jelentő halhatatlan Mester emlékének szentelt. A kiadvány első részében a 113 címből álló magyar *Dürer-irodalom* található külön csoportosított származási irodalommal, a második részben pedig a Művészre vonatkozó különböző szempontból csoportosított legjelesebb külföldi munkák jegyzéke foglal helyet 75 címmel. A kiadvány különös jelentősége az, hogy a gazdag gyűjtés anyaga majdnem teljes számban a könyvtár gyűjteményeiben feltalálható és a kutatók számára állandóan rendelkezésre áll. A munkából a *Fővárosi Házinyomdában* díszes borítólappal, külön magyar és német példányok készültek, amelyekkel a könyvtár a nürnbergi Dürer-kiállításon is részt vesz.

Az útépítés problémái. Az útépítés, a városrendezés és az útforgalom problémáival foglalkozik az az érdekes új folyóirat, amely *Útügyi Szemle* cím alatt indult meg a napokban. Az új folyóirat műszaki irányítását európai nevű szakemberünk, *Király* Kálmán székesfővárosi műszaki tanácsos vállalta, főszerkesztője *Spiró* Dezső dr., felelős szerkesztője pedig dr. *Székely* Zsigmond. Az első számba *Hermann* Miksa kereskedelemügyi miniszter az Országos úthálózat modernizálásáról, dr. *Temesváry* Imre min. tan., orsz. gyül. képviselő: „Útépítés az állami költségvetésben" címmel, dr. *Őrffy* Imre a „Jövő útjáról", *Forster* Gyula államtitkár az útépítéssel kapcsolatban a községek fejlesztéséről, *Király* Kálmán a budapesti úthálózat jövőjéről írtak cikkeket. Az *Útügyi Szemle* szerkesztősége V., Aulich ucca 8. szám alatt van. Megjelenik havonta; előfizetési díja évi 20 P.

Szinte meddő az orvos küzdelme a nép tudatlansága ellen — mondta nemrég Pest vármegye tiszti főorvosa egy nyilatkozatában. Megdöbbentően alacsony a mai generáció egészségvédelmi tudása, kétszeresen aktuális tehát a füzet, amely dr. *Kaposy* István Károly tollából most hagyta el a sajtót *A hosszú, egészséges élet titka* címmel. Kiadóhivatalunk ezt a rendkívül hasznos munkát megküldi mindenkinek, aki címét egy levelezőlapon beküldi.

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST — Horthy Miklós-út 152. szám Telefonszám: József 381-78

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

Hirmann Ferenc tömöntöde, rézárugyár
Budapest, VII., Csányi-ucca 7-9. Telefon: József 460-49
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rózsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök stb. továbbá „Pax" szab. kézi tűzoltó készülék stb.

Dénes Aladár okl. gépeszmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korálli-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus főpörtyüpréselk!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, díszitések, olmfestő, mázoló és szobafestő munkák.

MURARO JÁNOS gummijavitó üzem **BUDAPEST**
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95.

HENGL ANDOR
ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZO
VIII. SZESZGYÁR UCCA 12.
Telefon: József 462—51 — Telefon: József 462—51

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Václ-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt élaragott fában, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—59.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—23
Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép- és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üteg ucca sarok.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

FÜRST LAJOS
épület- és diszműbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 Budapest, VI, Aréna-út 65

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 913-11
BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

ÉPITŐANYAG
darabos és oltott mész, tégla, cserép, nád, mák portlandcement, gipsz, kátránypapir stb. vaggon és fuvartételben. Telefon: L. 999-75
LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT
SZABÓ MIHÁLY
VI., BULCSU UCCA 20. SZ.

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet és baraltkavicsot.
Vállal mindennemü kőiparagó munkát.

KOCSNER ANTAL
épület- és diszműbádogos, légszesz, vizvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfütési berendező
Budapest, II., Retek ucca 2
TELEFON T. 216-76

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

FISCHER ZSIGMOND
épületfakereskedő
láda-, tömegcikkek- és famegmunkáló gyára
Budapest, Kerepesi-út 23
Telefon: József 310—89
Gyár: X., Asztalos Sándor-u. 5
Bérmunkát vállal

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
épitőmester, épitési vállalkozó Telefon: J. 818-08. *Budapest, VII. ker., Csobor-u. 38.*

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

SZÓRAKOZÁS

Városi Színház. Farkas Imre új dalosjátéka: Gyurkovics fiúk. Hangulat. Kacagás. Derű. Látványos. Táncattrakciók. Zilahy Irén, Körösy Angela, Siró Anna, Balla Mariska, Sziklai József, Fenyves Sándor, D'Arrigo Kornél, Kompóthy Gyula. Legdrágább hely 6 pengő.

CORVIN SZINHÁZ
Április 19—23
A FEKETE SZIRÉN
(Egy tüneményes élet regénye 10 felv.)
Főszerepben a világhirű táncosnő:
JOSEPHINE BAKKER
A BALGA BAKFIS
Dráma 8 felvonásban. Főszerepben:
LOUISE FEZANDA

KAMARA MOZGÓ
Április 19—23
KÉT VILÁG HARCA
Dráma 8 felvonásban. Főszerepben:
AUD EGEDE NISSEN, WLADIMIR GAIDEROW ÉS PAUL RICHTER
PÁRIS ÁLDOZATA
Dráma 8 fejezetben. Főszerepben:
VEREBES ERNŐ ÉS ANDRÉE LA FAYETTE

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a
Spolarich-étterem
sörözö
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyha!
A legszebb kávéház pedig a
Spolarich-kávéház
BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

GUNDEL
éttermei és polgári vendéglője
a Szent Gellért Szállóban
Külön szobák és termek, bankettek, esküvők, házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
GUNDEL
nyári vendéglője az állatkert mellett
a főváros legkedveltebb kerthelyisége
NYITVA.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET
Megnyílt

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

Székesfővárosi Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1. Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Magyar-Cseh Iparbank Rt. dr. Forbáth Frigyes elnöklete alatt megtartott XVII. rendes közgyűlése az igazgatóság javaslata alapján az 1927. évi tiszta nyereséget P. 285,351.23 összegben állapította meg és elhatározta, hogy ezen összegből részvényenként 1 pengőt osztalékul fizettesen, tartalékalapra P 50.000 fordíttasson, míg a fenmaradó P. 35.351.23 új számlára vitessen elő. A szelvények f. hó 14-től kerülnek az intézet, valamint a Böhmische Industrial-Bank központja és összes fiókintézetei pénztárainál beváltásra.

A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat igazgatósága e hó 11-én tartott ülésében elhatározta, hogy ezévi április 28-ára egybehivandó évi rendes közgyülésnek indítványozni fogja a tartalékok és jóléti alapok megfelelő gyarapítása mellett részvényenként harminc pengő osztalék kifizetését.

Az Első Magyar Gyapjúmosó és Bizományi Rt. e hó 12-én tartotta 59-ik rendes közgyűlését, melyen elhatároztatott, hogy az elért 594.966.79 pengő tiszta nyereségből az 1927. üzletévre minden darab 15 pengő névértékű részvényre 1.50 pengő (10%) fizettessék ki osztalék címén e hónap 20-ától kezdve. Az igazgatóság jelentése kiemeli azt, hogy a finomposztógyár üzemképessége a legutóbb keresztülvitt üzemnagyobbítás és az új kikészítőtelep által megkétszereződött, miáltal a vállalat a magyar posztógyárak legelsői közé sorolható és a gyártmányok minősége annyira elsőrangú, hogy úgy a belmint a külföldi fogyasztók között kitűnő márkának van elismerve.

A Wiener Bank-Verein, Wien, igazgatótanácsa megállapította az 1927. üzletév mérlegét, amely 6,132.604.36 schilling tiszta nyereséggel zárult, a tavalyi 4,615.870.81 schillinggel szemben. Az igazgatótanács a folyó évi április 30-iki közgyűlés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy részvényenként — mint a mult évben — 1.80 schilling (9%) osztalék fizettessék.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank *Enyedy* Béni elnöklete alatt megtartott közgyülésében a részvényesek elfogadták az igazgatóság összes javaslatait. Eszerint az 1927. évre minden egyes *A* részvény után *osztalék fejében 3 pengő* fog folyó évi augusztus hó 1-én kifizettetni. A részvényesek nevében *Fináczy* Béla dr. miniszteri tanácsos meleg köszönetet szavazott az igazgatóságnak és a tisztikarnak.

Anglo-International Bank Ltd., London. Az 1927. évi rendes közgyülés az elmult év nyereségét *80.448.5.10 angol font* összegben állapította meg és elhatározta a tiszta nyereségnek új számlára való átvitelét. Az igazgatóság új tagjául *Sir Ottó Niemeyert*, a *Bank of England* igazgatóját választották meg.

A Nova Közlekedési és Ipari Rt. megállapította 1927. évi mérlegét. Az értékcsökkenési tartalék 100.000 P-vel, a nyugdíjalap 40.000 P-vel szerepel a mérlegben, amely az előző évi 1,057.446.10 P-vel szemben 1,565.809.77 P tiszta nyereséget tüntet föl. Az e hó 30-i közgyülésnek az igazgatóság azt javasolja, hogy részvényenként 3 P (az elmult évben 2 P) osztalékot fizessen.

A „Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára" cég (Trust) közgyülése jóváhagyta az 1927. évi mérleget és elhatározta, hogy a részvények 2. számú osztalékszelvénye ezévi április 14-től kezdve 2 pengővel váltassék be a Magyar Általános Hitelbanknál.

Első Dunagőzhajózási Társaság a Budapest—Wien közötti személyhajójáratok és a Wien—Budapest—Giurgiu közötti gyorshajójáratok megnyitása és menetrendje. — 1. *Személyhajóforgalom Wien—Budapest között:* Első menet Wienből Budapestre vasárnap, április hó 15-én. Első menet Budapestről Wienbe kedden, április 17-én. Indulás Wienből Budapestre egyelőre csak hetenként kétszer, szerdán és vasárnap reggel 8 órakor. Indulás Budapestről (Petőfi-tér) Wienbe egyelőre ugyancsak hetenként kétszer, kedden és pénteken 18 órakor. Ezen személyhajók úgy lefelé mint fölfelé csak: Pozsony (Bratislava) Gönyü (Győr), Esztergom és Szob állomásokon kötnek ki. — 2. *Expresshajóforgalom Wien—Pozsony (Bratislava)—Budapest—Belgrád—Lom—Russe—Giurgiu között: Indulás Wien Praterkairól:* Első menet Wienből Budapesten át Giurgiuba április 15-én, vasárnap reggel 8 órakor. Indulás Budapestről Belgrádba és Giurgiuba április 15-én, vasárnap 21.10 órakor. *Indulás Giurgiuból:* Első menet Giurgiuból Belgrádon és Budapesten át Wienbe április 20-án, pénteken 22 órakor. Érkezés Budapestre április 24-én, keden 13.30 órakor. Indulás Budapestről Wienbe április 24-én, kedden 18 órakor. E hajók a fönti kezdőnapoktól fogva és a fönti menetrendszerinti időpontokban: Budapestről Wienbe minden kedden és pénteken, Budapestről Belgrádba és Giurgiuba minden szerdán és vasárnap, Wienből—Budapest—Belgrád—Giurgiuba minden szerdán és vasárnap, Giurgiuból—Belgrád—Budapest—Wienbe minden hétfőn és pénteken indulnak. Részletes menetrendekkel, díjszabási és egyéb fölvilágosításokkal a külföldi szolgálati helyektől eltekintve, a budapesti forgalmi igazgatóság (Budapest, V., Rudolf-rakpart 3. Telefon: T. 272-42) és minden társulati ügynökség készséggel szolgál. Budapest, 1928 április 10-én. *A magyarországi forgalmi igazgatóság.*

WAGNER LAJOS
építész, építőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépítés.

ILKOVITS J.
központi fűtések és vizvezeték berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Teréz 212-07

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készít: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javítását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 326-34.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

Világszabadalom!
Megtakarit 75 százalékot!
A „TÖREKY"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már melegvizet ad és 15 perc alatt 2 KILÓ FA eltüzelésével 180 liter 42° C MELEGVIZ előállítását teszi lehetővé. Ezáltal EGY FÜRDŐ KÉSZÍTÉSE 9 FILLÉRBE kerül.
SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ.
Legolcsóbb fürdőkályha!
Készíti: Maurer Sándor
Budapest, I., Attila ucca 31

„PALATINUS"
EPÍTŐ- ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 121-45
Budapest, V., Rudolf tér 6.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

Dieselmótoros utihengerek,
Benzin-, szívógáz- és kompressor-nélküli Dieselmótorok
MÓTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ
Budapest, VII., Erzsébetkirályné út 85/87

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

SIEGL ALFRÉD építőmester, építési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

SPITZER SALAMON
nagyiparos
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz-, vizvezeték- és egészségügyi berendezési munkák, valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., Visegrádi-utca 29. sz. ● Telefon: Lipót 904-50.

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

RIEDER OTTÓ villamos-
berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Telefon: J. 452-37

WIERDL REZSŐ
Szállitóberendezések, szállító eszközök.
Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme.
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

Steki Károly reszelőgyár Budapest
(Angyalföld) VI., Forgách-utca 21. Vállalja használt reszelők újra vágatását. Vasuti szállítmányok: Budapest, V., Lipótváros pályaudvarra bármentve küldendők.
Telefon: Lipót 901-08. Alapittatott 1898. évben.

Weisz József és Társa Tatarozási munkálatok ¼ évi részletekre. Emeletráépítések eszközölhetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Sajátház)

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépműhely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javítása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamók és indítók javítása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—08.

TÓTH SÁNDOR
autógummi és gummiheveder gőzvulkanizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi ponyvát, munkás kesztyűt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula
Budapest, III. Bécsi út 85 Telefon: T. 113-44

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

MARABU ÉS ORANIER
FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK
Magyar Radiatorgyár R.-T.
Budapest, X, Gyömrői-út 76/78.
Telefon: J. 390—34, J. 350—08.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

Kerámittéglák szállítására megbízást kapott a Magyar Kerámiagyár Rt. és a Kőszénbánya és Téglagyár Társulat 120.000 pengőért.

A köztisztasági hivatal részére szükséges böranyagok szállítására megbízást kaptak: Fried Bernát és Fia r.-t. 13.540 P és a Nemzetközi bőripari és kereskedelmi r.-t. 11.895 pengőért.

A köztisztasági hivatal részére szükséges motorolaj szállítására megbízást kapott a Magyar Fantóművek rt. 3270 pengőért.

Ugyanott 2800 métermázsa szén szállítására megbízást kapott a Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 6496 pengőért.

A Szent László-kórházban szükséges vízvezeték és csatornázási munkákat Pap András kapta 609 pengőért.

Ugyanott a kőmívesmunkákat Volentics Lajos kapta 6093 pengőért.

A Szent István-kórház lakatosmunkálatait Vasutas Gusztáv kapta 3355 pengőért.

A fertőtlenítőintézet részére szükséges melegvíztartály szállítására Dávid és Kertész cég kapott megbízást 6510 pengőért.

A Rudas-fürdő kőmívesmunkálatait Marton és Szalka cég kapta 4627 pengőért.

A Hunor- és Veder-uccák sarkán épülő bérház vízvezeték- és csatornázási munkálatait Fliegl Béla kapta 11.048 pengőért.

A Bécsi-úti bérházcsoport vízvezeték- és csatornázási munkálatait Adler Henrik kapta 13.208 pengőért.

A Rozgonyi uccai bérház sodronykerítési munkálatait Szmuk Lajos kapta 1588 és Stadler Mihály 1712 pengőért.

A Bécsi úti bérházaknál épülő mosókonyhák kőmíves, asztalos, lakatos és mázoló munkálatait Székely és Katona kapta 4660 és Koszoru Imre 958 pengőért.

Az Áldás uccai elemi iskola linoleum padlójavitási munkálatait Plöckl Nándor kapta 2317 pengőért.

A Fehérvári-út és Hengermalom ucca sarkán épülő bérház villanyberendezési munkálatait Hantay és Gallavits cég kapta 4729 pengőért.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X.. Kerepesi-úton levő, a székesfőváros tulajdonát képező Ferenc József lovassági laktanya épületein szükséges homlokzattatarozási munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 2 (kettő) pengőért kaphatók 1928 április 14-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető a Központi városháza, III. em. 310. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1928 **május 8-án (kedden) délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. emelet 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 354. ajtószám alatti üléstermében **délelőtt 10 órakor** fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 április 10.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Budafoki-úti főgyűjtő csatorna (Sárbogárdi-út és Hengermalom-utca közötti 970 folyóméter szakasz) építési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg két százaléka.

A vonatkozó feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **128 április 23-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél, vagy annak helyettesénél, II. em. 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 április 23-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. em. 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók, vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 26-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.** Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

BALÁZS GYULA
ÉPITŐMESTER
Magasépitési vállalat
BUDAPEST, I., Vincellér ucca 41.
TELEFON: J. 305-40.

Csonka Ferenc
volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépitő vállalat
építési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 | BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30 | Telefon: J. 441-18

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — Telefon: J. 314-16.

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

Magyar Mükő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szőgyi István okl. épitész
Készit a legszakszerübb elsőrangu kivitelben: mindenfajta mükő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és Iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 839-52.

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TELEFON: J. 314-79
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fütés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyviztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

Ifj. HALÁSZ HUBERT
építési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

Papperl János
épület- és mübutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KÉMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

NOVOTNY VILMOS
épület- gép- és AUTOGÉNHEGESZTŐ lakatos üzeme
Telefon: T. 260-80
Budapest, VI. kerület, Ó ucca 41. szám.

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMÜ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

Alapitva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Boreksári-út 86. sz. Telefon: József 318—25
PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 123 Papirtelep, Török Flóris ucca

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/d

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

REINER NÁNDOR HAT. ENG VILLANYSZERELŐ
Budapest, Rózsa u. 33 Telefon J. 440-86

HORVÁTH PÉTER PÁL
Érc- és fakopors6 üzeme
Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Köbánya, Nyergesujfalu.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 286—76.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425.-01

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. — Épületasztalosság. — Költségvetés díjtalan

TOMI LAJOS
Festő- és mázoló mester
Alapittatott 1888. évben
Budapest, IX., Üllői-út 101.
Mühely VIII., Horánszky-ucca 10.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: **útburkolást, kövezést** és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 április 25 — 17 (965) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

Bethlen hét esztendeje

a magyar történelem ezerév-tengerében máris olyan gazdag sziget, amelyet évszázadok távolságából is szabad szemmel lát majd a jövendő. Szörnyű tüzek, borzalmas pusztulások, romok és sivárságok folytatása a hét esztendő mindig jobban lombosodó, mindig virágosabb szigete. A kortárs nem lehet objektív szemlélője, nem lehet biztos ítéletű bírája annak a hatalmas munkának, amelyet gróf *Bethlen* István hét esztendő alatt végzett. Mi még saját testünkön, kegyetlen idők fekete korbácsával sebzett lelkünkön éreztük a borzalmakat, amelyek után ez a nagy államférfi mindig és mindig tisztábbá, derűsebbé tette a magyar horizontot. Bennünk a mélységes hála és csodálat érzése kel ennek a férfiúnak minden cselekedete fölött, de a mi hálánk és megbecsülésünk *szegényes jutalom lesz ahhoz képest, ha majd a történelem erős és hideg keze a babért nyujtja Magyarország nagy regenerátora felé.*

Az elmult héten méltóképpen ünnepelte meg a magyar nemzet *Bethlen* István gróf hétesztendős kormányzásának nevezetes évfordulóját. Az ünnepi szónokok és az ünnepi cikkek becsületes igyekezettel iparkodtak képét adni Bethlen István hétesztendős hatalmas munkájának. Nem volt nehéz a feladatuk, mert nem kellett egyebet cselekedniök, mint visszaforgatni a magyar politika hétesztendős történetének lapjait és megállani annál az oldalnál, ahol Bethlen István parlamenti bemutatkozó beszéde van feljegyezve. *Ez a beszéd a maga erejét, a hadszinteret és az ellenséget egyaránt félelmetesen ismerő vezér kemény és határozott haditerve.* Ha elolvassuk a haditervet, élesen látjuk, hogy gróf *Bethlen* István ettől a tervtől egy pillanatig el nem tért és *száz százalékig végrehajtotta azt.* Olyan hatalmas, olyan meglepő és olyan félelmetes ez a pontosság, amilyet csak a világ legnagyobb államférfiainak munkásságában találhatunk. 1921 április 14-én *Bethlen* István gróf négyféle feladatról emlékezett meg. Ez a négy feladat volt: 1. a destrukció meszüntetése, 2. a társadalom meggyógyítása, 3. kultúrpolitikánk és népjóléti intézményeink megalapozása, 4. a külpolitikai irányzat megállapítása. Egyszerű, páthosz nélküli program ez, de ez a három-négy mondat, amelyből áll, *egy egész világot jelentett akkor az elesett Magyarország számára.* Mérhetetlen munka kellett ahhoz, hogy egy ember — bár nagyszerű munkatársakkal — végrehajtsa ezt a páratlan újjáépítést. *A magyar közéletnek ezelőtt hét esztendővel, nem lehetett fantáziája ahhoz, hogy ennek a rövid, kemény haditervnek végrehajtását, beteljesülését, megvalósulását el tudja képzelni abban a mértékben, amint az ma előttünk áll.*

Most, a hetedik évfordulón Bethlen István gróf a hét esztendő előttihez hasonló, egyszerű, természetes szavakkal jelentette be, hogy „a jogrend helyreállt, elmultak a forradalmi és ellenforradalmi idők, a nemzet lelkiegyensúlya helyreállt, pénzügyi és gazdasági téren is értünk el eredményeket és ma már nem állunk izoláltan, egyedül Európában". Az örök történelem számára sem lehet szükszavúbban, rövidebben beszélni, a kortárs káprázó szeme azonban a cselekvés, az alkotások végtelen mezejét látja ebben a néhány szóban. A romok eltakarításának mérhetetlen munkája, a jövendő zsendülő vetésének álomszerűen szép reménysége zeng ki a rideg szavakból.

Büszkén és boldogan hirdetjük, hogy *Bethlen* István hétesztendős történelmi munkájában *részt kért és kapott Budapest népe is.* A főváros társadalma segítségére volt minden erejével Bethlen Istvánnak, hogy helyreálljon a jogrend, hogy kipusztuljanak a forradalmi izgalmak és kiegyensúlyozódjék a nemzeti lélek. Budapest polgársága azonban visszaemlékezik és *őszinte önbeismeréssel vallja, hogy a forradalmi időkből való kigázoláshoz, a társadalmi béke megvalósulásához Budapest számára is Bethlen István nyujtott segítőkezet.* Magyarország nagy miniszterelnökének jubiláris babérkoszorújából *nem hiányozhat az a levél sem, amelyre Budapest polgársága irja mulhatatlan hálaját.* A budapesti városháza még akkor is a gyülölködés, a társadalmi és felekezeti ellentétek forradalmi bagolyvára volt, amikor az ország hangulata már mind jobban kezdett lecsillapodni és megbékélni. A forradalmi és ellenforradalmi idők emez utolsó fészkét is sikerült bevennie *Bethlen* Istvánnak, aki a gyülölködés megostromlásával *Ripka* Ferencet bizta meg. *Bethlen István küldetésében jött Ripka Ferenc a budapesti városházára hirdetni a békét és hirdetni az alkotó tevékenységet.* Szavának, fáradozásának gyors foganatja lett, mert *Budapest népe megértette, hogy nem élhet tovább a gyülölködés, a torzsalkodás, a marakodó henyeség levegőjében.* Emlékezünk a választási harcra, amely a községi mandátumokért még a gyülölködés harci dalaival indult és *hetek mulva már mindenki Bethlen István és Ripka Ferenc szállóigéjét, az alkotó munkát hirdette. A nép követelte és az egymással szemben álló vezérek — akarva, nem akarva szót fogadtak. Budapestnek Bethlen István adta vissza társadalmi békéjét, alkotókedvét és mind termékenyebbé váló tanácskozó testületét.* A hála meleg érzésével kell majd feljegyezni ezeket a páratlan érdemeket Budapest eljövendő történetírójának.

Kozma Jenő bejelenti a húsfogyasztási adó eltörlése érdekében megindított akciójának folytatását

A főváros legkorábban junius közepén veheti át az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárt — Súlyos mulasztások az autóbuszközlekedés megindítása körül

A költségvetés és az Egységes Községi Polgári Párt

A mult héten a belügyi tárca költségvetésének vitájában sokat beszéltek a parlamenti szónokok különböző aktuális kérdésekről. A vita városházi vonatkozásairól beszéltünk dr. *Kozma* Jenő országgyülési képviselővel, az Egységes Községi Polgári Párt elnökével, akit mindenekelőtt a húsfogyasztási adó ügyében elhangzott támadásról kérdeztünk meg.

Dr. Kozma Jenő

a következőket jelentette ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A *húsfogyasztási adó* eltörlésének elhalasztása miatt ellenünk indított támadás teljesen összeomlott. *Scitovszky* Béla belügyminiszter ugyanis a belügyi költségvetés vitájának lezárása után mondott parlamenti beszédében a leghatározottabban kijelentette, hogy a *húsfogyasztási adó eltörlése érdekében megindított akció az ő helyeslésével találkozik,*

ő maga is szükségesnek tartja ennek az adónemnek az eltörlését.

Az ezévi költségvetésben kizárólag azért nem lehetett keresztülvinni a húsfogyasztási adó eltörlése érdekében hozott döntést, mert időközben *esedékessé vált a tisztviselői fizetésemelés, amelyre a tanács nem tudott fedezetet nyujtani.* Igy került junktimba a húsfogyasztási adó eltörlésének terve a tisztviselői fizetésemelés kérdésével annál is inkább, mert a két tétel összege egyformán ötmillió pengőt tett ki. Minthogy pedig a községi háztartások ellenőrzéséről szóló törvény rendelkezése szerint deficites költségvetést jóváhagyni nem lehet, *kényszerüségből* kellett a belügyi kormányzatnak úgy döntenie, hogy a húsfogyasztási adó ebben az évben nem törölhető el, mert az e címen befolyó ötmillió pengőt kell a tisztviselői fizetésrendezésre fordítani. Igy áll a helyzet és én nekem ezidőszerint

minden okom megvan arra, hogy a húsfogyasztási adó eltörlése érdekében megindított akciómat folytassam.

Azt is kijelenthetem, hogy akcióm — remélhetően — sikerülni fog.

A Községi Takarékpénztár

Szóvátettük a *Községi Takarékpénztár* felállításával kapcsolatos támadásokat is. A következő választ kaptuk:

— A *Községi Takarékpénztár* ügyében, — úgy látom, — *megnyugodtak a kedélyek.* Én a történtek után boldog vagyok, hogy a mi közreműködésünkkel és a mi időnkben valósul meg a Községi Takarékpénztár 30 esztendeje szorgalmazott intézménye. E kérdésben tanusított magatartásunkat éppen az a nagy idegesség igazolja, amely a tulsó oldalon tapasztalható. Most már minden törekvésünk arra irányul, hogy

a Községi Takarékpénztár protekciótól mentes intézmény legyen. Protekciós urak részére a Községi Takarékpénztár hitelt nem nyujthat.

mint ahogy hitel senkinek sem nyujtható másképp, mint bankszerű fedezet ellenében. Erélyes igazgatót keresünk a *Községi Takarékpénztár* élére és ebben az irányban már folynak is a puhatolózó tárgyalások. Ami a különböző személyi kérdéseket illeti, ezek most még időszerűtlenek, mert hiszen előbb a szervezeti problémákat kell megoldani. Mindenekelőtt az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztárnak* föl kell emelnie az alaptőkét. Be kell tartani továbbá az alapszabályok megváltoztatása tekintetében a törvényben megszabott határidőt is, igy tehát

a főváros legkorábban csak június hó közepén veheti át az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárt,

illetve *legkorábban június hó végén lehet hozzáfogni a Községi Takarékpénztár üzembehelyezéséhez.* Addig is, amíg a Községi Takarékpénztár intézménye megvalósul, a főváros érdekeinek megóvása szempontjából szükségesnek tartom, hogy *figyelőket küldjünk ki az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárhoz,* amelyet közgyülési határozat értelmében átveszünk. Ugyancsak kívánatos, hogy a kormány is kiküldje a maga figyelőit ugyanilyen szempontokból.

Az autóbuszközlekedés

A beszélgetés során szóbakerült az a vita is, amely a parlamentben az *autóbuszközlekedésről* folyt. *Kozma* Jenő ennek a problémának a megoldásáról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Amikor Amerikából hazaérkeztem, a legnagyobb meglepetéssel értesültem arról, hogy

az autobuszközlekedés fejlesztése érdekében hozott határozatainkat nem hajtották végre az egész vonalon.

Meglepetéssel láttam például, hogy a Rózsadombon nem jár autóbusz annak ellenére, hogy pártkülönbség nélkül minden oldalon a rózsadombi relációt jelöltük meg a legsürgősebbnek. Ugy hallom, azért késik ennek a relációnak az üzembehelyezése, *mert a kocsik fékszerkezete nem jó.* És ennek ellenére azt tartom, hogy a nyári időszakban, amikor az útvonalon csúszós jég nincs, az autóbusz minden akadály nélkül közlekedhet. A téli szezonig azután gondoskodni kell megfelelő fékszerkezettel ellátott kocsikról, amelyek birják a rózsadombi emelkedést. Manapság egy metropolisban nem lehet ilyen könnyedén elsiklani technikai nehézségek fölött. A Rózsadomb egy rendkívül fejlődő, sürün lakott vidék, amely teljesen el van zárva a fővárosi közlekedéstől. Én úgy ennek az útvonalnak a mellőzése miatt, mint általában az autóbuszközlekedés fejlesztése körül mutatkozó más mulasztások miatt

felelőssé teszem az illetékes tényezőket. A főváros kifejezésre juttatott akaratát a legsürgősebben teljesiteni kell.

Megfelelő propozíciókat várunk az érdekelt tényezőktől. Ha nem tudják végrehajtani határozatainkat, akkor *tehetetlenségről tesznek bizonyságot, amely miatt felelősségre kell vonni a mulasztókat.* A kérdés gyors elintézésének egyik előfeltétele a *garázs* fölépítése. Száz autobuszkocsi nagy vagyont képvisel; ezek számára előbb megfelelő garázst kell építeni. A garázs építése is *erősen elhúzódott.* Ugy tudom, hogy még csak most járt le a szükebbkörü pá-

lyázat határideje, pedig már az autóbuszok megrendelése is sürgős volna. Ugy tudom továbbá, hogy *az autóbuszok sincsenek még megrendelve, pedig ez a kérdés átment már minden illetékes fórumon.*

A költségvetés

Szóbakerült *az autótaxi* kérdése is. *Kozma* Jenő kijelentette, hogy már csak legújabb tapasztalatai alapján is sürgeti az új rendszámok kiadását. Ezt a kérdést azonban eléggé alaposan még nem ismeri, mert hazaérkezése óta még nem tárgyalt erről az ügyről az illetékesekkel. *A legközelebbi városházi teendőkről Kozma* Jenő a következőket mondotta:

— A legközelebbi feladat a jövő évi költségvetési előirányzat összeállítása. A városházi ügyosztályok költségvetési előirányzataikat még ebben a hónapban elkészitik. Az egyes ügyosztályok költségvetési előirányzatai a jövő hónapban már a pénzügyi osztály elé kerülnek. Ilyen körülmények között

a legsürgösebben be kell jelentenünk minden igényünket. Pártunk tagjait ezen az úton szólitom fel arra, hogy még április hó folyamán feltétlenül juttassák el a jövő évi költségvetéssel kapcsolatos tárgyi kívánságaikat az illetékes ügyosztályhoz.

Ha ezt a terminust elmulasztjuk, jóvá nem tehető mulasztást követünk el. *Mindenkinek kötelessége tehát még ebben a hónapban bejelenteni költségvetési kívánságait, mert különben a költségvetés realitása szempontjából meglepetések érhetnek bennünket.*

A jövő évi költségvetés összeállításának munkáját a pénzügyi ügyosztály a nyár folyamán végzi el és az ősz folyamán összeülő első közgyűlés már foglalkozni is fog az új költségvetési tervezettel.

Scitovszky belügyminiszter: Támogatok minden olyan pártot, amely elsősorban a főváros és a közönség érdekeit tartja szem előtt

A belügyminiszter nevezetes beszéde a husfogyasztási adó eltörléséről — Új főkapitányság és két rendőrlaktanya épül Budapesten

Scitovszky Béla belügyminiszter a képviselőház költségvetési vitájában a belügyi költségvetés tételénél mondott beszédében hosszabban foglalkozott Budapest székesfőváros ügyeivel is. Foglalkozott pedig egyes képviselők beszédei alapján, amelyek a tényállásnak meg nem felelő módon szőnyegre hozták azt a kérdést, hogy miért nem hagyta jóvá a belügyminiszter a húsfogyasztási adóról hozott közgyűlési határozatot, illetőleg miért állította vissza a költségvetésbe a húsfogyasztási adó jövedelméből befolyó összeget. A belügyminiszter beszédének erre vonatkozó válasza szószerint való szövegében a következő volt:

— Szándékom van május hónapban két, esetleg három törvényjavaslatot benyujtani. Szeretném benyujtani a fővárosi törvényjavaslatot is, hogy azonban az időből telni fog-e, azt ma megmondani még nem tudom. *(Szilágyi* Lajos: Egyáltalán nyilatkozni méltóztassék a székesfővárosról.) A képviselő úr nyilatkozatot szeretne kipréselni a főváros kérdésére vonatkozólag és pedig *pártállás* szempontjából. Én nem vallok színt a képviselő úrnak, mert *az én szinemet mindenki ismeri, én nem vagyok kameleon, amely szinét minduntalan változtatja.* Arra vonatkozóan, hogy én melyik pártot támogatom, vagy melyik pártnak nem állok rendelkezésére, kijelentem, hogy

minden egyes pártnak rendelkezésére állok s amennyiben felügyeleti és ellenőrzési tevékenységem mellett kifejezésre juttathatom, támogatok minden olyan pártot, amely a maga törekvéseiben elsősorban a főváros érdekeit és a közönség érdekeit tartja szem előtt.

Elvégre *kell valakinek lennie ebben az országban, aki a maga objektivitását igyekszik még akkor is megtartani, ha a maga felfogása és jószándéka ellenére kénytelen bizonyos kérdésekben dönteni,* amint ez éppen a húsfogyasztási adó kérdésében történt. Ha nem merült volna fel az a nehézség, hogy a költségvetés bilansza felfordul, másként történt volna, de éppen abban az időben jelent meg az a kormányrendelet, amely a tisztviselőknek tíz-tizenöt százalékos fizetésemelést biztosított. Ezzel a kérdéssel foglalkozni kellett és erre majdnem ugyanannyi összeget kellett beállítani, mint amennyi a húsfogyasztási adó révén elveszett volna. Igy a költségvetés egyensúlya felborult volna.

Ez volt a kizárólagos és reális, objektív oka eljárásomnak, amelyet én magam sajnáltam a legjobban, hogy tudniillik a költségvetés irreálissá vált volna és ezért a felelősséget, — mint aki objektive tartozom ezekben a kérdésekben dönteni, — nem vállalhattam volna.

Nem a pártok egymás közötti villongása és versengése az én célom. Az én főcélom az, hogy *ezek a kérdések úgy biráltassanak el, amint azt a főváros anyagi ereje és a főváros közönségének érdeke megkívánja. (Taps a jobboldalon.) Lehet, hogy ebben a kérdésben nekem talán rigorózusabb álláspontot kell elfoglalnom, mert a felelősség engem terhel és az új törvény megalkotása folytán súlyosabban terhel, éppen ezen felelősségem tudatában lehet, hogy egy-két nüansszal néha tovább megyek.* De ezt el kell viselnie a fővárosnak, mert még mindig jobb, ha költségvetése biztos alapokon nyugszik, mintha labilissá lesz. Ezért a felelősséget sokkal könnyebben vállalom, sokkal könnyebb vállalni a törvényhatósági bizottságnak és könnyebb vállalnia azoknak az intézőköröknek, amelyeknek a főváros autonómiájának sorsa a kezükben van.

— Én pendítettem volt meg sokkal előbb, mint a képviselő urak, egyszer a főpolgármester úr és a főváros intézősége előtt, hogy igyekezzenek ezeket az adózásokat lehetőleg törülni, mert óriási vexációval járnak a közönséggel szemben. *(Ugy van! a jobboldalon.)* De ha egyszerre nem lehet őket eltörölni, *türjük el még egy ideig ezt a vexációt, s előbb teremtsük meg a biztos alapot arra, hogy eltörölhetők legyenek ezek az adók* s vegyünk elő más bevételi forrásokat.

Amikor a belügyminiszter a rendőrség és a csendőrség kérdéséről beszélt, többek között a következő kijelentést tette:

— Ahol javítani való van, idejében javítsunk, hogy utólag ne legyen mit megbánnunk. Ugyanígy kívánom a rendőrség elhelyezését is biztosítani Budapesten és a vidéki városokban is.

Még ebben a hónapban, vagy a jövő hónapban szándékozom letenni Budapesten az első rendőrségi otthon alapkövét

(Élénk helyeslés jobbfelől és a középen) és tárgyalásokat indítottam *egy másik otthon létesitésére,* amely két otthon létesítésével azt hiszem, itt Budapesten a rendőrlegénységi és részben a rendőrtiszti lakások kérdését is megoldottam.

— Még egyszer megemlítem, — talán a tavaly is megemlítettem, — hogy

programmomban van a Budapest székesfővárosi főkapitányság új épületének megépítése is.

Itt felhozzák természetesen azt, hogy ezekben a nyomoruságos időkben ilyen nagy kiadást — mert nagy kiadást igényel — hogyan lehet programba venni? Én nem vettem volna programba, ha nem volna anynyira szoros összefüggésben a jó adminisztrációval, amelynek a mai főkapitánysági épülettel nem lehet eleget tenni. Mihelyt az államkincstár olyan helyzetben lesz, a pénzügyminiszter urat kérni fogom arra, hogy *erre az épületre szükséges összegeket bocsássa rendelkezésemre.* Nagy összeg térül meg az állam részére a régi épületből, amely igen értékes épület és nagyon értékes területen fekszik.

Teherautópótkocsik Teherautokarosszériák Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

„TYPON"
uj rendszerű fényképészeti sokszorosító és másoló eljárás. Minden eredeti képről rajzról, okmányról, könyvlapról élethű és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci ucca 58. sz. fldsz. — Telefon: József 422-42.

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 15.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380 80

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vizműveket, csatornázásokat és deritőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

Évtizedeken át garantáltan abszolut **vizmentesek maradnak** a 20 éve forgalomban levő
MASTICON
angol asbestes szigetelő masszával bevont illetőleg impregnált kivétel nélkül minden **tetőzet,** valamint **pincék, falak, terraszok** stb.
Vezérképviselet:
LÁNG LÁSZLÓ Budapest, VI, Lázár ucca 13. Telefon: L. 985-89

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428-77
Háziipari osztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textilosztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

Alapítva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

CSÁSZÁR IMRE
Linoleum és falikárpit nagy választékban
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11. Telefon: Józs 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készitése.
Szakszerü munka. : : Ajánlatok dijmentesen.

SZEMES JÁNOS
tetőfedő mester
tetők jókarbantartási vállalata
Budapest, VII, Nefelejts-u. 53. Telefon: J. 349—43

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
építőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon Teréz 296-51 és 290-78.

Gombos Benő okl. gépészmérnök vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—52.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 225-06.

HUBERT ÉS TSA b. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Müszaki cikkek - Fémgyártás

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi síremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefon hívó ... 08-48. Elsőrangú referenciák.

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légsz esz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

Rakovszky Iván, a Közmunkatanács új elnöke a telekspekulánsok hasznát városrendezési célokra akarja elhódítani

A Margitszigettel szemben levő park rendezése, parksétány a Palatinus házaknál — „Lesz bátorságom az Erzsébet-sugárut és az Andrássy-út meghosszabbításának ügyét dülőre vinni"

Rakovszky Iván a Gellérthegyet Budapest centrális parkjává akarja fejleszteni

Nagyszabású programon dolgozik *Rakovszky* Iván, a Közmunkatanács most kinevezett elnöke. Naphosszat tárgyalnak a Közmunkatanács Döbrentei-téri palotájában, olyan terveken, amelyekkel évtizedek óta megoldatlan kérdéseket akarnak rendezni.

Ezekből a tervekből

Rakovszky Iván dr.

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Közmunkatanács működésében az utóbbi évtizedben tapasztalt lanyhaságot, amely nem emberek hibájára, hanem a kedvezőtlen körülményekre vezethető vissza, el kell tüntetni s a régi tradicióknak megfelelően kell tevékenykedni, hogy a székesfőváros új képét kialakíthassuk.

A hetvenes években megindult fejlődési tempót kell ismét rohamléptekkel behozni, ha azt akarjuk, hogy Budapest ne maradjon hátra a többi európai világvárosok mögött.

— Természetesen a munkálatok megindítása *pénz nélkül elképzelhetetlen* s ezen a ponton olyan megoldásra van szükség, amely számol a fedezeti források teherbíró képességével. Erre nézve van egy elgondolásom, amely

lehetővé teszi a városrendezési politika megvalósítását tisztára csak forgó tőke beállításával.

Tudvalevően mindenütt, ahol városrendezést, illetve fejlesztést hajtanak végre, *nyomban felüti a fejét a spekuláció, jelentékenyen megdrágulnak a telkek.* Így a városrendezésből származó előny, haszon a magánosok zsebébe vándorol. Én azt akarom, hogy

ez a haszon ne magánosokhoz folyjon be, hanem a városrendezés költségeinek a fedezését szolgálja.

Gyakorlati megvalósulása ennek a gondolatnak úgy történne, hogy *ahol városrendezést hajtanak végre, ott előbb sajátítsák ki a telkeket s a városrendezés megtörténte után a telkek eladásából befolyó haszon fordíttassék a közmunkatanács terveinek megvalósítására, ami biztosítja azt, hogy tisztára forgótőke segítségével nagyszerű eredményekhez juthatunk hozzá.*

— Ami a tervek részleteit illeti, a tennivalók egész serege vár elintézésre. Szükséges a

Margitszigettel szemben levő pesti partrésznek a rendezése,

ahol most cementfeldolgozó telepek, földszintes munkáslakások, viskók, gödrös udvarok vannak. Ha idegen jön hajón Budapestre, úgy a legrosszabb benyomást kapja erről a sivár területről.

A Palatinus házaktól északra tehát egy parksétányt állítunk fel

s egyéb módon is biztosítjuk ennek az elhanyagolt résznek a rendbehozatalát.

— Sor kerül a *Tabán rendezésére,* de természetesen nem úgy, hogy régi rossz magyar szokás szerint leromboljunk valamit, mielőtt még a felépítést biztosítottuk volna. Szükségesnek tartom, hogy

a Gellérthegyet Budapest centrális parkjává fejlesszük ki.

Különösen fogom szorgalmazni *az óbudai és Boráros téri hidak építését.* Nagyon fogok ügyelni arra, hogy a *külső Lipótvárosban* folyó rohamos építkezéseknél nehogy a régi szerencsétlen *„sakktábla-rendszer"* érvényesüljön, ami annyi helyrehozhatatlan hibának az okozója volt. Lesz bátorságom

az Erzsébet sugárút és Andrássy út meghosszabbításának az ügyét is dülőre vinni,

mert ezek a kitünő tervek eddig azért nem nyertek megoldást, mert mindig habozó akarattal nyúltak hozzá.

— Foglalkozni fogok a székesfőváros szabályozási terveinek és építési szabályzatának alapos tanulmányozásával és szorgalmazni fogom

a Közmunkatanács hatáskörének a kibővítését,

hogy a környező községek építési ügyei is a Közmunkatanács hatáskörébe vonassanak.

Ripka Ferenc főpolgármester az olasz-magyar barátság kimélyítése érdekében

A főpolgármester nyilatkozata az „Abbazia e la Riviera Italiana" című lapban

(Abbaziai tudósitónktól.) *Ripka* Ferenc főpolgármester felesége társaságában a husvéti ünnepeket, mint ismeretes, *Abbaziában* töltötte. Ezt az alkalmat ragadta meg az *„Abbazia e la Riviera Italiana"* című abbaziai lap tudósítója, amidőn fölkereste Budapest főpolgármesterét és *tőle nyilatkozatot kért Budapest Fürdővárosról, a budapesti gyógyforrásokról, Abbaziáról, az abbaziai magyar publikum óhajairól, az olasz-magyar barátságról, Fiuméról és Magyarország mai helyzetéről.*

A nyilatkozat, amely közben bejárta a nagy olasz lapokat és amelyet *Ripka* főpolgármester jól sikerült arcképe díszít, itt következik:

Ripka Ferenc, Budapest főpolgármestere, akit felkerestem a Hotel Quarneroban, lekötelező szívélyességgel hosszabb interjut adott. *Első kérdésem, természetesen Budapestre, mint világfürdőre vonatkozott.* Őméltósága a következőképpen válaszolt:

— Budapest székesfővárosnak, fürdővárossá való fejlesztésénél hivatkoznom kell egy neves külföldi geológus kijelentésére, aki mint elfogulatlanul itélő szakember kijelentette, hogy Budapest földalatti kincsei jóval felülmulják a város földfeletti értékeit. E kincsek feltárása most elsőrangú feladatunk. A főváros felelős tényezői, szakemberei egyesült erővel fogtak össze, hogy e gyógyforrásokat kivétel nélkül feltárják és a nagyközönségnek hozzáférhetővé tegyék. Nem könnyű munka, mert a mai igényeket minden tekintetben kielégíteni, nagy tőkét kell beruházásokra fordítanunk. A budai részt a hatalmas gyógyszállodák, penziók és családi házak fogják benépesíteni a nyugati nagy fürdővárosok mintájára. Természetesen ennek a munkának a végrehajtása a magánvállalkozás feladata, mely a városi hatóságok legnagyobb támogatását fogja élvezni. A hivatalos városi tényezők főfeladata e nagyszabású építkezések előfeltételeit biztosítani, mint e városrész szabályozása, a csatornázás és vízvezetéki munkálatok végrehajtása, az utak és sétányok építése. A budai rész predesztinálva van a fürdőváros megteremtésére, mert itt a kitünő ivóvizen és balzsamos levegőn kívül, csodás erdőségek is rendelkezésre állnak. A gyógyforrások értéke fel sem becsülhető s meg vagyunk győződve arról, hogy rövidesen egy hatalmas s elsőrendő fürdővárossal fogjuk meglepni a világot. Hogy mást ne említsek, a reuma és köszvény gyógyítására jobb és értékesebb gyógyforrások sehol a világon nincsenek, kén- és szénsavas gyógyforrásaink, keserűvízforrásaink világhírűek.

— *Mi a véleménye Méltóságodnak a magyar turistáknak Itália felé irányuló forgalmáról?* — hangzott újabb kérdésem a főpolgármesterhez, aki lekötelező szívességgel következőképpen válaszolt:

— A magyar publikum ismét visszatért régi szerelméhez: Fiuméhoz, Abbaziához és Lauranához. Innét amúgyis majdnem mindenki átrándul Veneziába, Rómába s Olaszország egyéb csodás városaiba. *Ma Magyarországban soha nem tapasztalt érdeklődés van Itália iránt* s úgyszólván minden külföldet járó magyar Itália felé veszi az útját.

— Mint Ön is látja, — jegyzi meg mosolyogva a főpolgármester, — *Abbazia idegenforgalmának úgyszólván a háromnegyed része magyar s ez az arányszám csak javulhat Abbazia javára.* Mi, magyarok, itt nagyon jól érezzük magunkat s úgy az árakkal, mint a bánásmóddal s a sokszor tapasztalt előzékenységgel nagyon meg vagyunk elégedve. Vannak azonban egyes óhajaink, melyeket nem ártana publikálni. Ezek között első helyen áll a közvetlen budapesti telefonösszeköttetés (ezt időközben a Kir. Postaigazgatóság átadta a forgalomnak. *A szerk.),* melyen okvetlenül segíteni kell, ha akarják, hogy Budapestről sokan jöjjenek Abbáziába; *fontos volna a hálókocsihiányon is segíteni,* mert igazán kétségbeejtő, hogy hetekkel a visszautazás előtt már nincs egy szabad hálóhely sem a budapesti kocsiban. Legalább a husvéti ünnepekre s mikor egyébként is nagyobb forgalom várható, *nem ártana legalább két hálókocsit járatni ezen a fontos vonalon.*

— A magyar közönség szívesen látná ezenkívül, ha a nyilvános hirdetések, menetrendek, röpcédulák, melyek német nyelven is közkézen forognak, magyar nyelven is publikáltatnának, mert a magyar provinciák közönsége nem mindig beszél németül s így itt elsőrendü érdeke minden vállalkozásnak, hogy közérdekü dolgok magyarul is publikáltassanak.

— Ugy értesülök, — folytatja *Ripka* főpolgármester, — hogy rövidesen el is törlik Itáliában a vizumkényszert a magyar utasokkal szemben. Ez nagyon üdvös dolog lesz s nagyban hozzá fog járulni az idegenforgalom emeléséhez Magyarországból Itália felé. Vajjon nem lehetne-e az olasz határnál sokszor kellemetlen s szigorú vámvizsgálaton is egyszerűsíteni, különösen a magyar utasokkal szemben?

— Az bizonyos, hogy a magyar közönség ide gravitál s sokan, nagyon sokan jönnek az idén Itáliába, különösen, ha megtudja a magyar publikum, hogy itt, a határnál, az út alatt a visszautazáskor az olasz hatóságok részéről minden könnyítést megtalál. Mert higyje meg, kedves Szerkesztő uram, — mondja *Ripka* főpolgármester szeretetreméltó mosollyal, — *a magyarok szeretete az olaszok iránt nem üres frázis, szállóige minden jelentőség nélkül, hanem valójában létező őszinte érzés,* melyet mindenki átérez és kimutat Magyarországon. Ez a barátság őszinte s egy kis intelligens nép lelkesedése egy nagy kulturnemzet iránt, mely neki kritikus időkben segítőkezet nyújtott. Mi, magyarok Fiume iránt ma is azzal a változatlan szeretettel vagyunk, mint voltunk a háború előtt s meg vagyunk győződve arról, hogy rövidesen meg fognak szűnni azok az akadályok, melyek ma még útjában állanak, régi, virágzó exportkereskedelmünk lebonyolításának, kereskedelmi kapcsolatainak kiépítésének Fiumén keresztül.

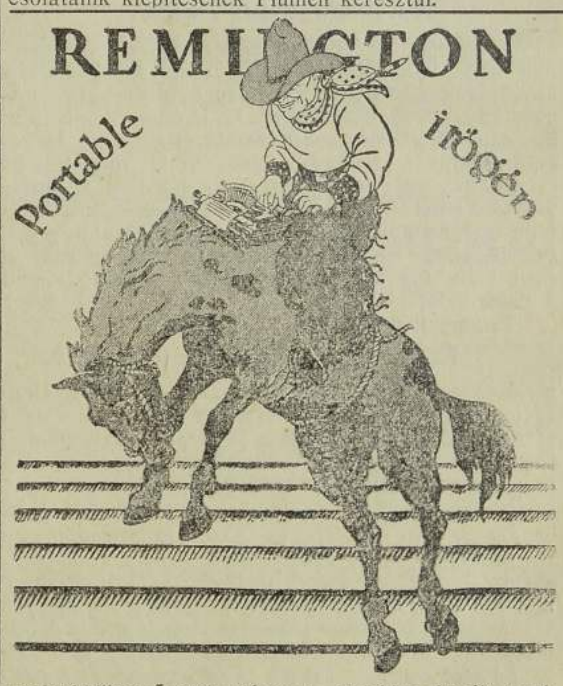

tandard-billentyűzettel világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt

legalkalmasabb.

Felhivásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

18 havi részletfizetésre is kapható.

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Teréz 218-09, Lipót 975-20.

Eltüntetik a Rudas tüzfalát és régi, keleti stilust adnak a fürdőépületnek

A Közmunkatanács és a Képzőművészeti Tanács intervenciójára végre rendbehozzák a Hungária-forrás környékét

„Budapest fürdőváros" nagyszerű gondolatának megvalósításáért folytatott akciónk során nem egyszer tettük már szóvá a *Fővárosi Hirlap* hasábjain a Hungária-forrás, helyesebben a *Rudas*-fürdő környékén uralkodó állapotokat. Rámutattunk arra, hogy az *Erzsébethíd* budai fejénél éktelenkedő ormótlan, csupasz tűzfalat, amely elcsúfítja a *Gellért-szobor* környékének páratlanul szép panorámáját és mintegy agyonnyomja a lassankint világhírre szerttevő és a gyógyulást kereső idegenek által mind sűrűbben látogatott *Hungária-forrás* miniatür ivócsarnokát, le kell bontani.

Nem egyszer elmondottuk, hogy egy füstölgő és szénhalmazokkal, salakhegyekkel övezett, koromtól szennyes kazánház szomszédságában lehetetlen olyan gyógyhelyet kifejleszteni, amelyet az idegenforgalmi propaganda szolgálatába akarunk állítani és amelyet minden joggal

Karlsbad versenytársává

akarunk fejleszteni.

A hatóságok meglehetősen fásultan szemlélik ezeket a törekvéseket. A forrás ivócsarnoka előtt levő tér gondozatlan, sivár. A híd tulsó oldalán színdús és pompázó a kis Döbrentei téri park, de a Hungária-forrás előtt levő kis liget hiába várta ezen a tavaszon is a városi kertészeket. A bürokrácia ezt az idegenforgalmi szempontból egyik legfontosabb térséget egyszerűen

kifelejtette a gondozott parkok jegyzékéből.

Pedig csak egy telefonparancs kellene, hogy a kertészek a Döbrentei parkból ballagjanak át a híd másik oldalára is.

A közvélemény sürgetése ellenére még mindig nem helyezték el a forráscsarnok előtt levő Dunapartról, *a kürázók sétahelyéről a hetipiacot sem,* sőt egyre jobban terjeszkednek az árusok. — eközben *Weszelszky* professzor, a rádium tudósa, akit a főváros karlsbadi tanulmányútra küldött ki, — a tudományos vizsgálatok megdönthetetlen argumentumainak légióit sorakoztatja fel, hogy bebizonyítsa, mennyivel nagyobbértékű kincs a mi budai forráscsoportunk a cseh világfürdőkénél. De mi nem építünk, de még annyit sem teszünk meg, hogy egy otromba tűzfalat, egy roskadozó, csunya, öreg és *használatlan,* félig üres házat lebontsunk, néhány bokrot és virágot ültessünk és távolabbra telepítsük a lármás kofákat a csendet és nyugalmat kívánó gyógyhely tövétől.

A *Fővárosi Hirlap* álláspontját a Hungária-forrás felügyelő bizottsága is minden tekintetben magáévá tette, de a lebontás szükségessége mellett nyilatkozott már tavaly a művészeti és kulturális bizottság is. Eredmény azonban mindazonáltal ma sincs.

Néhány nappal ezelőtt azután egy *felsőbb presszió* folytán

újra aktuálissá lett a kérdés.

A *Közmunkák Tanácsa* és a kultuszminisztériummal kapcsolatos *Országos Képzőművészeti Tanács* úgyszólván egyidejűleg irtak át a főváros tanácsához, hogy a Rudas-fürdőnél levő elhanyagolt régi igazgatósági épület kopott tűzfalával sürgősen tegyenek valamit, frontszerűen képezzék ki, futtassák be repkénnyel, vagy tüntessék el — mondják az átiratok. A városkép és a jóízlés védelmében kelt átiratoknak reméljük, most meglesz a foganatja s ennek legjobban maga az illetékes városgazdasági ügyosztály fog örülni, mert eddig sem rajta mult a dolog.

Felkerestük

Édes Endre tanácsnokot,

a városgazdasági ügyosztály vezetőjét, aki a Hungária-forrás környékének tervezett és sürgősen szükséges rendezéséről hivatalosan nem nyilatkozhatott ugyan, de beszélgetés közben ezeket mondta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A rendezés sürgősségét mi érezzük legjobban, s az ügyosztály már évek óta szorgalmazza ezt az ügyet, amely már többször volt a szakbizottságok előtt is. A tűzfal rendbehozásának kérdését már két évvel ezelőtt felvetettük, s akkor az albizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kifestésre, vagy frontszerű kiképzésre nem érdemes költeni, hiszen *városrendezési okoból az épületet rövidesen úgyis le kell bontani.* A lebontás természetesen késett, mert egyrészt akkor még az épületben működött a Rudas igazgatósága, itt volt a mosoda és néhány lakás is. Most már más a helyzet. A Rudas igazgatása egyesült a Gellérttel, a mosoda feleslegessé vált és *a lakók elhelyezése sem megoldhatalan probléma.*

— Az ügyosztály éppen ezért alternatív javaslatot készített, amelyekben három megoldás van:

— Az egyik terv a tűzfal frontszerű kiképzésével foglalkozik, a második a régi igazgatósági épület lebontásáról szól, a harmadik pedig a radikális, végleges megoldás, amely szerint

lebontanánk a mostani kazánházat is a kéteméletes, régi igazgatósági épülettel együtt,

a kazánházat pedig a fürdőépület és az uszoda között levő kis téren építenénk fel, illetve oda helyeznénk át.

A harmadik terv részlete iránt érdeklődve a tanácsnok nem kívánt az események elébe vágni, jól értesült helyen azonban a következő érdekes dolgokat tudtuk meg a kivitelre váró építkezésről:

— Arról van szó, hogy a kazánházat, ormótlan kéményével együtt szintén lebontják, — mert ez is ép úgy a szabályozási vonalba esik és a létesítendő tervekbe ütközik, mint a másik régi ház. Ez esetben a kazánházat a fürdőépület és az úszócsarnok között levő kis térségre helyezik be. A kérdés a mostani köfürdő feláldozásával könnyen megoldható, az úszócsarnok bejáratát pedig a Dunapartra helyezzük át. Egyidejűen természetesen megtörténne

a Rudas külső és belső átépítése

is, de nem a régi grandiózus tervek szerint, mert az felesleges, de pénzügyi okoból kivihetetlen is. Belül főleg a gőzfürdő átalakítására helyeznék a fősúlyt, ahol sok a panasz a szárazgőz-kamrák elhelyezése, rosszul megközelíthető volta miatt. Áthelyeznék ezeket a szárazgőzfürdőket és az előfürdőt, a mostani oszlopcsarnokos előfürdőből pedig pihenőcsarnok lenne. Kívül, *a fürdő török eredetének illusztrálására*

régi, keleti stílusban képeznénk ki a frontot.

kisebb, szines ablakokkal, a kazánház kéményét pedig úgy kasiroznák, hogy az a most restaurált török fürdő kupolája mellett, *minarettszerűen* hatna és nemhogy rontaná, de fokozná a városkép összhangját.

Az átépítés természetesen komoly áldozatot jelentene a fővárosnak, de öt év alatt amortizálható lenne. Egyébként úgy értesülünk, hogy *a városrendezési érdekekre való tekintettel, a Közmunkák Tanácsa sem zárkózik el bizonyos anyagi hozzájárulástól.*

Kiszélesítik a belváros három uccáját

Mi igaz a Károlyi-palota megvásárlásáról szóló hirekből?

Az elmult héten híre járt s egyes lapok is azt irták, hogy a főváros az Egyetem uccai Károlyi palota megvételéről tárgyal. Utána jártunk a dolognak és megállapitottuk, hogy a hír ebben a formában nem felel meg a valóságnak. Felkerestük

Rumbach Dezső tanácsnokot,

a városrendezési ügyosztály vezetőjét, aki a hozzá intézett kérdésünkre a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* számára:

— A főváros a Károlyi-palota megvásárlásáról *senkivel, semmi formában sem tárgyalt és nem tárgyal ma sem.* Legalább ilyenről nem tudok. Tényleg hallottunk arról, hogy

a Károlyi palota a közel jövőben eladó lesz.

Ez az esetleges eladás annyiban érdekli a főváros vezetőségét, hogy a palota és a park 3900 négyszögöles telkének jelentékeny része a szabályozási vonalba esik, s körülbelül *600 négyszögöl az a terület, amit a fővárosnak ilyen cimen meg kell váltania.* A szabályozási tervek szerint ugyanis

az Egyetem uccát 12 méterről 22-re, a Károlyi uccát 3-ról 6 ölre fogják idővel kiszélesíteni.

sőt megfelelően szélesebb lesz a Magyar ucca is. Természetesen mindez a telek esetleges változása esetén lesz keresztülvihető. *Egyelőre azonban semmi sem történt,* s az ezzel kapcsolatban napvilágot látott hírek nem egyebek puszta kombinációnál.

A hivatalos értesüléssel szemben tény az, hogy a térségben szegény Belváros polgársága már korábban mozgalmat indított

a Károlyi park megnyitása

érdekében és a főváros vezetősége nem mehet el érdektelenül az ügy mellett, ha tényleg szó lesz a palota és a park megszerzésének lehetőségéről.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés, Mindennemü beton- és vasbeton-építés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon,

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett legszesz-, vízvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ucca 8. Tel. T. 36-57.

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korláti-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus főpörlyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbiró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Magyar Mükő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szögyi István okl. épitész
Készit a legszakszerübb elsőrangu kivitelben mindenfaj a mükő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret. Épületvasalás. Butorveret.

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Magyar ucca 75/77. Telefon: L. 914-46.

HAJEK FERENC autokarosszéria és kocsigyártó Budapest, IX., Viola-u. 12—14
SPECIAL AUTORUGÓK
készitése és fesztése Telefon: J. 340-92

Telefon: József 464-57 KOVÁCS OSZKÁR Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER, ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

GONDA és ERDŐS
Hat. eng villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

Mindennemü ruházati cikkek, cipők legolcsóbb beszerzési forrása a »KÉVE« Ruházati Áruház Szövetkezet
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 20

TELEFON: J. 395—78 HLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hidépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

MENDE-MONDÁK
a városháza folyosójáról

Ami napokig tartott és ami 20 perc alatt elintéződött — Búcsúzó a szigeti lóvonattól — A bebiztosított autotaxi-utas

TIZENHÁROM NAP ÉS ÉJJEL dult a harc a főváros közgyülésén a bankfuzió körül. Az utolsóelőtti ülés pláne éjjel-nappal egyfolytában *több mint harminc órán át tartott.* De azután ennek is vége lett, mert hiszen semmi sem tart örökké az életben. Sokkal nagyobb mozzanatok is elmosódnak idővel, mint az obstrukció. A dühös, ádáz hadakozás egyszeriben befejeződött és — óh szabályozható emberi felindulás — amint lezajlott az izgalmas szavazási aktus, a következő fontos és közérdekü ügyek már többé senkit sem érdekeltek. Pedig a bankfuzió után nem kevesebb, mint 138 ügy várt még a közgyülés napirendjén elintézésre. S még azt sem mondhatjuk, hogy csupa jelentéktelenség, mert egynémelyiknek a fontossága, vagy az anyagi kihatása *túlszárnyalta az Egyesült Fővárosi Takarékkal való fuziót.* Igy, hogy mást ne említsünk: sorrakerült az autóbuszközlekedés fejlesztése, a vízmü és az eletromosmü horribilis beruházása, valamint a nagyszabású sportliget-terv is. Komoly, nagy-nagy elképzelések, amelyek befolyással lesznek a főváros jövőjére. A bankfuzióról órákon, napokon és éjjeleken ömlött a szó. Az obtrukciós szónokok *száz meg száz nyomtatott oldalra valót beszéltek össze.* Vihart vetettek és izgalmat arattak. S miként a természet örök törvényei szerint a dagályt nyomon követi az *apály,* úgy hallgattak és szünt meg az érdeklődésük, amikor a bankfuzió után a 138 fontosabbnál-fontosabb dolog napirendre került. *Húsz perc se telt bele,* ledarálódott a 138 előterjesztés, javaslat és terv, míg az az egy, az az egyetlen egy meddig, de meddig húzódott!...

Mégis csak szép dolog a politika!...

„ÉLT 63 ÉVET!" Ezt kell felírni a margitszigeti lóvonat fejfájára. Kimult aggkori gyengeségben, mert elsorvasztotta az autó veszedelmes konkurrenciája. A lóvasút hosszú agóniája és csöndes elmulása a példája annak, hogyan tünik, tünedezik el lassanlassan a régi Pest minden emléke. Az igaz, hogy ez a fejlődés rendje, amellyel haladni kell a magyar fővárosnak is, ha meg akarja állani a helyét a világvárosok versenyében. A régi, lassú járművek sorra letünedeznek, vége a „lófogatú" iparnak, melynek helyét diadalmasan foglalja el a száguldó ördögszekér: az autó, az autóbusz, *a gép,* amely a háború utáni világot teljesen hatalmába keríti. Bizonyos, hogy az óceánrepülés korszakában, sőt a Köhl—Fitzmaurice-féle légiút után kissé túlságosan anakronisztikusan hat a *lóvonat,* de mi azért mégis joggal ejtünk könnyet annak elmulásán. Mert nem is anynyira magát a szigeti lóvasutat siratjuk ezzel, hanem *boldog ifjúságunkat,* azt a háborúelőtti zavartalan békeidőt, amikor a lóvonat fénykorát élte és amikor a nagyobbfajta izgalmaink közé az tartozott, hogy a lóvasuton kocsikázhassunk. Megint egy darab tégla esett ki a régi Pest épületéből, a romanticizmus házából, amelynek helyét a rideg, rohanó, örömöknélküli nagyváros kezdi betölteni.

Mit tudja az, mi volt *nekünk* a lóvonat, aki mindjárt autóra termett? Nekik csak *megszünt* a szigeti lóvonat, amelyet talán eddig is lenéztek, nekünk pedig halálával őszinte fájdalmat okozott, mert a sírjába magával vitte régi emlékeink egész garmadáját! Ők csak tudomásul veszik, mi *meg is siratjuk* a lóvasút elhunytát! Ők diadalmas mosollyal rohannak el *autójukon* a holtteteme mellett, mi pedig *gyalogszerrel* kísérjük ki utolsó útjára...

Kedves lóvasút: számunkra emléked örökké élni fog!...

AZ AUTÓTAXI-SZABÁLYRENDELETBEN, amely rövidesen életbelép, az is benne van, hogy a taxiautóvállalkozó köteles a forgalomban levő kocsijait személyben, vagy idegen vagyonban okozható károk esetére biztosítani. Eléggé tekintélyes az az összeg, amelyet a biztosítás mértékéül a szabályrendelet előír. A biztosítandó vagyoni kár határa 5000 pengő, az egyes utas testi épségét 10.000 pengőig, több személyét pedig 40.000 pengőig kell garantálni. Baleset alkalmával ennek az összegnek megfelelő hányada jár a biztosított autótaxiban utazó személynek, halálos kimenetelü balesetnél pedig az áldozat hozzátartozói teljes egészében megkapják majd ezt az összeget. Igaz ugyan az, hogy ez a biztosítás kissé nyugtalanítja majd az utasokat, ugyanakkor, amikor annak az a célja, hogy megnyugvást szerezzen, hogy *biztosítson.* Amíg ugyanis nem beszéltek arról, hogy a taxi összeütközése esetén az utas kártérítési díjat kap, addig senki sem tekintette ezt a közlekedési eszközt olyannak, amelyben az életbiztonsága is veszedelemben forogbat. Olyan ez, mint a *fehér elefántról* szóló mese, amelynek az a lényege, hogy mindenre szabad gondolni, *csak a fehér elefántra nem.* Ennek persze az lett a vége, hogy a társasjáték résztvevői *semmi egyébre* nem tudtak gondolni, mint éppen *a fehér elefántra,* mert a tilalom folytán ez az állatfajta rendkívül izgatta a fantáziájukat.

Erről a biztosításról eszünkbe jut egy anekdóta is, amely éppen kapcsolatos egy *közlekedési balesettel.* Mondjuk Amerikában történt, ahol a gépjárművek elözönlése folytán gyakoribb az autóbaleset, mint nálunk. Hatalmas tömeg állta körül az autóelgázolás színhelyét. A szerencsétlenül járt áldozat ott kínlódott az ucca kövezetén s várta, hogy az első segély megérkezzék. Rendőr sem volt még ott. Éppen most indult el a posztjáról, hogy megtudja a tömegösszejövetel okát. Ekkor egy apró emberke törtetett keresztül a tömegen.

— Volt már itt rendőr? — kérdezte.

— Nem! — hangzott a felelet.

— *Akkor én is odafekszem az áldozat mellé!*

Ő is baleset ellen volt biztosítva. **Gyuribandi.**

A Vigadó új vendéglősének csak „terítési joga" lesz

Csak olyan vendéglős lehet a bérlő, akinek más üzeme is van — Átalakítási tervek a nagyterem körül

A pesti Vigadó vendéglőjének bérlete május 1-én lejár. A főváros tanácsa azonban a *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint *nem hirdet új versenytárgyalási pályázatot, s mint önálló üzemet többé*

nem is adja bérbe a vendéglőt.

A főváros nem helyez állandó vendéglőst ebbe a kimondottan idényüzletbe, hanem ehelyett az úgynevezett *„terítési jogot"* adja bérbe, ami annyit jelent, hogy az illető vendéglősnek, aki erre szerződik a fővárossal, kötelessége és joga lesz báli alkalmakkor szervirozni és a kiszolgálásról gondoskodni. Értesülésünk szerint a tanács nem is hirdet nyilvános pályázatot, hanem

több előkelő ismertebb vendéglőst szólít fel ajánlattételre.

Egyidejüleg május 1-évei, amikor a mostani vendéglős bérlete lejár, *a földszinti söntést és nyitott vendéglőt megszünteti* és ezeket a helyiségeket üzletek számára adja bérbe, az új vendéglőst pedig arra kötelezi, hogy az emeleti „hideg-konyhát" alakítsa át meleg-konyhává.

Az új megoldás megokolt és előnyös voltát az illetékes városgazdasági ügyosztályban igy ismertették előttünk:

— A Vigadó vendéglője kimondotaan „szezonüzlet", csak a báli idény alatt van forgalma és az év legnagyob részében senuni sincs. Ez annyit jelentett, hogy a vendéglősnek az egész évi bért, rezsit s a maga megélhetését is e pár hónap alatt kellett megkeresni. Ez viszont azt eredményezte, hogy

drágábban szabta meg az árakat.

s nem is nyujthatott annyit és úgy, ahogy ilyen előkelő hely közönsége elvárta volna. Az üzem egyébként még télen is labilis volt, többször megtörtént, hogy sok étel megmaradt, egyik napról a másikra, ami szintén a nagyközönség rovására ment.

— A „terítés jogát" olyan nagyvendéglősnek adjuk bérbe, akinek más állandó üzlete is van. Ennek igen sok előnye jelentkezik, amit felesleges felsorolni. Elég annyit, hogy ennél megoszlik a rezsi, a kiszolgálás, tehát olcsóbb lehet, az ételek pedig állandóan frissek lesznek. Azt ugyanis kikötjük, hogy

mindenkor a Vigadó konyhájában kell főzni,

viszont ha megmarad valami élelmiszer, az nem vész kárba, mert a vendéglősnek lesz a másik üzeme is, ahol fölhasználhatja.

— A konyha átalakítása a bérlő gondja lesz, a főváros viszont a Deák Ferenc uccára néző elsőemeleti helyiségeket akarja onnan áthelyezni a folyosó másik végébe s ezáltal a dohányzó mellett, uccai fronttal egy kisebb termet nyerünk, amelyre annál nagyobb szükség van, mert kisebb helyiségekben a Vigadó épülete igen szegény. Ez

az átalakítás 60.000 pengőbe kerülne,

de ez az összeg az új kisterem hasznosításából rövidesen megtérül. Szeretnénk még a ruhatárak átalakításáról és egyéb kisebb módosításokról is gondoskodni.

— A Vigadó költségvetésének összeállításán már dolgozik a városgazdasági ügyosztály, ennek a keretébe szeretnénk a szükséges összegekből annyit beilleszteni, amennyit lehet.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

„Minden más szer — talán
Biztos csak a SALAN"
Könnyü az öreg Rockefellernek
vígan golfozni 90 éves korában, — mondják — mert mindent megvehet, ami az egészségéhez kell.
De mit csináljon a szegény ember?...
SALAN
Nem is olyan nagyon nehéz ez a kérdés. A szegény ember is biztosíthatja egészségét, ha egy üveg SALANT vásárol, amely megvéd minden fertőző betegségtől, sok bajt gyógyit, kellemetlenséget megszüntet, fertőtlenit.
SALAN
a tökéletes fertőtlenitő háziszer!

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Telefon: J. 452-37

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vízvezeték
Épület bádogos munkák

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bőrmellénygyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Kő. tisztviselőknek engedmény!

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11.
TELEFON: JÓZSEF 4-4—08.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1904 Budapest, I., Böszörményi út 18 Telefon K 510-86

Az Ernst-Muzeum aukciói XXXVIII.
Budapest, VI., Nagymező ucca 8
KIÁLLÍTÁS: Április 22—29-ig délelőtt 9-től délután 5-ig
Különféle hagyatékokból, valamint főuri és más magánbirtokokból származó festmények, műtárgyak, ezüstök, porcellán, szőnyegek és butorok
AUKCIÓ: Április 30-tól naponként délután ½4-től

Hogyan lehet megmenteni az elsorvadástól az Erzsébetvárost

Jeszenszky Sándor előadása az Erzsébetvárosi Kaszinóban, az Erzsébet Sugárutról és a létesítendő új városházáról

„Szép Budapest és az Erzsébetváros" címmel *Jeszenszky* Sándor kultuszminiszteri osztálytanácsos igen érdekes felolvasát tartott az *Erzsébetvárosi Kaszinóban*, amely alkalommal a hatalmas és népes városrész elhagyott, mostoha helyzetével foglalkozott, egyúttal felhívta az illetékesek figyelmét arra, milyen veszedelmes következményei lehetnek annak, ha *ez a városrész továbbra is kikapcsolva és mintegy elszigetelve marad a város egyéb fejlődő részeitől.*

Az illusztris előadó olyan egészségtelen, szűk és szellőzetlen helyiséghez hasonlította az Erzsébetvárost, amely egy modern, szép lakás közepébe van beékelve.

— Így ékelődik be — mondotta — Budapest reprezentatív részébe a belső Erzsébetváros, amely ma is

a 100 év előtti első beépítés képét mutatja,

amely minden terv és szabályozás nélkül ment végbe. Ez az elmaradás, amely ennél a városrésznél mutatkozik, annál inkább megtörténhetett, mert az Erzsébetváros kiesik a város nagy forgalmi vonalaiból és a legélénkebb útvonalak csak mellette haladnak el, de egy sem visz rajta keresztül. Az Erzsébetváros példa arra, hogy *a szűk, szabályzatlan városrészek nem tudnak maguktól megújulni, hanem ahhoz mesterségesen kell őket hozzásegíteni.*

— Az Erzsébetváros belső részének ez a

nagyfokú elavulása igen nagy veszélyt rejt magában,

— fejtegette tovább az előadó. — Ha Budapesten visszatérnek a békebeli lakásviszonyok, mikor a lakók nem lesznek házaikhoz kötve, bizonyos, hogy a jobbmódú, nagyobb igényű elem ki fog költözni e városrész kényelmetlen, egészségtelen lakásaiból. *Amilyen mértékben javulnak a fővárosban majd a lakásviszonyok, olyan mértékben indul meg a kivándorlási mozgalom majd az Erzsébetvárosban és helyükbe legfeljebb csak kisebb igényű, szegényebb emberek fognak letelepedni.* Ez a szelekció egy évtized alatt odavezethet, hogy az Erzsébetváros külvárosi tömegtanyává sülyed, amely körülmény

nemcsak az üzleti életet fogja megbénítani, hanem az ingatlanok beálló értékcsökkenése nagy veszteséget fog jelenteni

a telek- és háztulajdonosoknak, de *veszedelmet fog jelenteni a nemzeti vagyon általának és az adójövedelemnek is.*

— *Az újjáépítési akciót éppen ezért minél előbb meg kell indítani.* Közel két évtizede, hogy az Erzsébet sugárút vajudó terve meghiúsít ebben a városrészben minden építkezést. *A sugárút terve egyébként Jeszenszky szerint elhibázott,* mert azt csak nagyforgalmú pontok között érdemes megcsinálni, már pedig a tervezett Erzsébet sugárút a Károly-körút és a Damjanich ucca között alig kaphat forgalmi jelentőséget, öt párhuzamos ucca a szomszédságában. E céltalan tervvel szemben helyesebbnek tartaná egy másik ucca,

az Erzsébet ucca kiépítését, amely a Károly körútról a Nagy körútra vezetne.

és átvágná a fejlődést gátló nagy tömböket, levegőt vinne a szellőzetlen, szűk városrészbe és lehetővé tenné az újjáépítés megindulását, teret nyitna üzletek nyitására, nyílt uccához juttatná a ma jobbára udvarokban szorongó boltokat és modern lakásokhoz juttatná a városrész lakóit. A tervezett díszes sugárútnyitásnak és az *esetleges új városháza elhelyezési tervének sem szabad megzavarni* ezt a szükséges helyi megoldást, mert minden díszes kiképzés csak kirívóbbá tenné a városrész egyéb hibáit. *A városháza maradjon ott, ahol van. A Károly körúti front kiépítésével és*

a belső udvarok parkirozásával Budapest tulériájává lehetne átvarázsolni a mai városház környékét.

A belső Erzsébetvárosnak még nagyobb fejlődést biztosítana, ha az említett Erzsébet uccán kívül még egy távolabbi nagy tervet is megvalósítanának, ez pedig az, ha *a Rákóczi útról, illetve a Blaha Lujza térről a Deák térre vezetnének át, illetve nyitnának egy átlós utat.* Ez az útvonal a város vérkeringésébe kapcsoná bele ezt a városrészt és nem álmodott fejlődés lehetőségét teremtené meg, egyúttal

leterelné a Rákóczi út aggasztóan növekvő forgalmát is.

Természetesen a mai viszonyok között a tervek megvalósítása egyelőre leküzdhetetlen akadályokba ütközik, de az idő és a szükség meg fogja biztosan érlelni a terveket, amelyekkel az illetékeseknek már is foglalkozni kell.

Végül arról beszélt, hogy Budapest világvárosi kifejlődésénél hiányzott valami nagy fejedelmi akarat, hiányzott a nagy koncepció. Reméli — mondotta befejező szavaiban, — hogy e fejedelmi akaratot, amely városokat, így pl. Bécset naggyá alkotta, nálunk jól informált és érdeklődő közvélemény fogja pótolni és ez fogja elősegíteni Budapest naggyá és széppé tételét.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a fővárosi altiszti létszámhoz tartozó alkalmazottak, a tüzoltólegénység és a javadalmi őrség téli egyenruházatához szükséges posztó, bélés, újjabélés, barchend és kamgarn anyagok szállítására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a főváros gazdasági hivatalában (VIII., Dológház u. 3) megszerezhetők. Ajánlatot lehet tenni valamennyi cikkre, avagy külön-külön az egyes tételekre is.

A kellően felbélyegzett, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. évi május hó 11-én (pénteken) délelőtt 11 óráig** a székesfőváros gazdasági hivatalában (VIII., Dológház-utca 3.) kell benyújtani.

A versenytárgyalás 1928 május 11-én, pénteken délelőtt 11 órakor a főváros gazdasági hivatalában fog megtartatni és azon az ajánlattevők, vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 április 16.

A székesfőváros tanácsa.
A székesfőváros tanácsa.

WAGNER LAJOS
építész, építőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépítés.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKES-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemű kőfaragó munkát.

FAZEKAS és SITERY
okl. gépészmérnökök
vizvezetéki központi fütési, gáz, bádogos, lakatos és villanyszerelő vállalata. „Rekord" redőnyépítő és karbantartási vállalat.
Budapest, VIII, Bérkocsis-ucca 16. Telefon: J. 376—51

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/d

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 Budapest, VI, Aréna-út 65

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 813-11
BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és útépítő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Útépítő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasútépítési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépítészeti hivataloknak állandó szállítói. — Alapíttatott 1890. — Telefon József 839-52.

HORVÁTH PÉTER PÁL
Érc- és fakoporsó üzeme
Budapest, IX., Drégely-u. 17. T.: J. 365-04.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesítőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

tapéta raktár, menyezetdisz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 236—76.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—59.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

MÜZES JÓZSEF ÉS TÁRSA hatóságilag engedélyezett villamossági vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor 3. szám — Telefon: Lipót 973—15.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. **RUMBOLD B. FIAI** Telefon: J. 352-09 Alapíttatott: 1842.
Zászlók, díszítések, címfestő, mázoló és szobafestő munkák.

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9
Telefon: József 373-92

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

Az élelmiszer nagyvásár első berendezése 8.3 millió pengőbe kerül, de máris biztos a hét százalékos jövedelmezőség

A mai 5700 négyzetméteres csarnok helyett 11.600 négyzetméteren épül az élelmiszer-nagyvásár — Vasuti rakodó, három kikötő, fedett-vásár lesznek a legfontosabb részei — Vajna tanácsnok nyilatkozata

Egyszerre 160 vagónt, de később 280, illetve 440 vagónt lehet majd kirakni

Néhány héttel ezelőtt a városházi körökben, de a nagyközönség között is élénk feltűnést keltett a *Fővárosi Hirlap*-nak az a nagyfontosságú híradása és ezzel kapcsolatban cikksorozata, amely az új *központi élelmiszernagyvásár, a budapesti élelmiszer-export* lehetőségek, *a közvágóhidak és vásárok kibővítésének* és újjáépítésének kérdéséről, a befejezéshez közeledő ferencvárosi helyi kikötő problémáiról közöltünk.

A legutóbbi napokban a kérdések egy lépéssel ismét közelebbjutottak a megvalósuláshoz. *Vajna* Ede tanácsnok vezetésével ugyanis a közélelmezési és a vásárcsarnoki bizottság tagjai a meghívott szakértők kíséretében kintjártak

a központi élelmiszer-nagyvásár céljára kiszemelt területen, a Ferencvárosi Helyi Kikötőben.

ahol újból nyilvánvalóvá lett, hogy *Vajna* tanácsnok elgondolása a lehető legjobb és ennél ideálisabb helyet a létesítendő élelmiszer-nagyvásár számára nem lehetne találni. A kérdés megvalósítása szoros összefüggésben van a ferencvárosi helyikikötő sorsával, amelynek most folynak a befejező munkálatai, úgy, hogy

a kikötőt ez év májusában részben, a jövő esztendőre pedig teljes egészében át lehet adni

fontos, a főváros szempontjából korszakot jelentő rendeltetésének.

A keddi helyszíni szemle eredményéről beszélgettünk.

Vajna Ede tanácsnokkal,

aki a készülő tervek új részleteiről a következőket mondotta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

A központi vásárcsarnok csődje

— A harmincegy évvel ezelőtt létesített Központi Vásárcsarnok az élelmiszernagykereskedelem számára már néhány évvel később szűk lett. Az idők folyamán a nagyvásár súlypontja mindjobban a Dunapartra terelődött át, annál inkább, mert a csarnok fedett rakodója — amely csak húsz vagón befogadására épült, — tömegárúk kirakodására elégtelennek bizonyult. Ilyenformán a főváros már 1912-ben kénytelen volt a csarnok mögött úgynevezett „kisperront" létesíteni, ahol további 12 vagónt lehet egyszerre kirakni. Mivel a csarnok vasuti áruforgalma egyre jobban növekedett és

a főszezónban most már napi 150 vagón élelmiszer is befut a Központi Csarnokba.

1925-ben a *Sóház*- és a *Közraktár* uccákban újabb rakodókat kellett létesítenünk, amelyek 36 vagón kirakására alkalmasak. Igy tehát most *összesen 68 vagónt lehet egyszerre kirakni*, ami annyit jelent, hogy az eddigi 3 óra helyett 5 óra áll a kereskedők rendelkezésére.

— De ez a vasuti berendezés is édeskevés az élemiszernagykereskedelem számára, mert a vasuti kocsikat így is ide-oda kell tologatni és sokszor megtörténik, hogy *kirakodás nélkül kénytelenek kitolni a vagónokat*, hogy a *gyors* kirakodásra váró újabb szállítmányoknak helyet adjanak. Ez a legfőbb érv az új nagyvásár létesítése mellett, eltekintve azoktól a panaszoktól, amelyek a Dunapartot immár nemcsak a Ferenc József-híd környékén, hanem az Erzsébet-hídig elcsúfító bódék ellen szépészeti, köztisztasági és közrendészeti szempontokból joggal hangzanak el.

— A kereskedők, termelők, árusok, nemkülönben a vasút vezetősége

a legteljesebb mértékben elégedetlen a mai helyzet miatt.

A kereskedelem ugyanis joggal panaszkodik amiatt, hogy nem tud megfelelő árúhelyhez jutni, hogy árúját nem tudja az idő viszontagságai ellen megvédeni, hogy nincs helye az áruk osztályozására, átcsomagolására. Jogos panasz továbbá, hogy nincs elegendő ideje a vasuti áruk kirakására.

— Mindezek a nehézségek *a kereskedelemnek fölösleges költségeket, sőt helyrehozhatatlan károkat is okoznak*, úgy, hogy a kereskedelem ezzel okolja meg a budapesti élelmiszer-nagyvásár rendszertelenségét, gyakori és feltűnő árhullámzásait és mindazokat a kifogásokat, amelyek a piac drágasága ellen hangzanak el. De

a vásári hatóság sem tudja a mostani körülmények között hivatását teljesíteni.

Nem tud elegendő árúhelyet rendelkezésre bocsátani s emiatt *kénytelen különböző vásárellenes eljárásokat elnézni*, a vásárrendészetet nem tudja végrehajtani, nem képes az árak alakulását kellő figyelemmel kísérni és nyilvántartani, egyszóval *képtelen a korszerű vásár színvonalát és jellegét fentartani, biztosítani.*

— Mindezek a bajok és nehézségek azonban végeredményben nemcsak az érdekelt termelőket és kereskedőket és a hatósági szerveket érintik, hanem

kárt okoznak a főváros egész egyetemének.

a közélelmezésnek és hátrányára vannak az egész közgazdasági életnek.

Milyen lesz a nagyvásár?

— A Központi Vásárcsarnok nagyvásárjánál mutatkozó bajokat s azoknak káros hatását már tizenhét évvel ezelőtt felismerte *Folkusházy* Lajos, aki akkor, mint tanácsnok, a közélelmezési ügyosztályt vezette. Folkusházy már akkor egy olyan nagyszabású tervezetet dolgozott ki, mely hivatva lett volna a kérdést gyökeresen megoldani. Ő a marhaközvágóhíd és marhavásár helyére, az ottani vasuti rakodók lényeges kibővítésével és a meglévő vágóhídi épületek felhasználásával akarta megvalósítani az élelmiszer-nagyvásárt, a vágóhidat pedig az Üllői-út mellé akarta kihelyezni. Ez

a terv 14 millió aranykoronába került volna, amelyre nem volt fedezet.

így nem valósult meg.

Később a Közraktár ucca mentén akartak egy új csarnokot építeni s erre a célra 1913-ban az Imre és Mátyás uccákban három lakóházat meg is szerzett a főváros 750.000 aranykoronáért. A közbejött háború következtében azonban a két-háromemeletes házak lakóit kilakoltatni nem lehetett, így *e terv megvalósítása is megakadt*. A mult évben a Hangya ajánlott fel megvételre nagyobb telket a Közraktár uccai csarnoki rakodóvágány mellett nagyvásár-építés céljára, ezt azonban a közgyűlés nem fogadta el, hanem

felmerült a Közraktárak felhasználásának gondolata.

Meg is indultak a tárgyalások a *Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bankkal*, később azonban kiderült, hogy a 46 évvel ezelőtt emelt közraktári épületek a nagyvásár céljára nem alkalmasak, a terület is kicsiny és a megszerzés is öt-hat millió pengőbe került volna, nem számítva a szükséges átalakításokat.

— A Közraktárak körülbelül 70 méter széles és 400 méter hosszú területsávon fekszenek, a Duna és a Közraktár ucca között. Ez a terület semilyen irányban sem bővíthető, így

az esetleg oda elhelyezett nagyvásár-telep későbbi fejlődése eleve lehetetlen.

Másik akadály, hogy a Közraktárak vasúti rakodóvágányzata mindössze 70 vagón egyidejű kirakására alkalmas, ami kevés. Az épületek aránylag keskenyek, emeleti helyiségei tömegáruk vásári forgalmára kevésbbé alkalmasak, szűk és alacsony pincehelyiségei pedig legfeljebb csak raktározás céljára vehetők számításba.

— A megváltásra nézve a Leszámitolóbank két alternativ ajánlatot tett. Az egyik szerint 3,300.000, a második szerint pedig 3,950.000 pengő kiadással járt volna. Hozzászámítva ehhez azokat a munkálatokat, amelyek nélkül a nagyvásár céljára egyáltalában nem lehetne felhasználni a Közraktárakat, körülbelül

6 millió pengő volna az az összeg, ami ennek a tervnek a megvalósításához szükséges lenne.

— Alig több áldozattal pedig meg lehet csinálni az új központi nagyvásárt, amellyel egyidejűen *megvalósulna a belső Ferencvárosnak az a régi törekvése, hogy ez a városrész a Duna felé megnyittassék.* Lehetetlen a Közraktárak igénybevétele azért is, mert a *Boráros téri híd* közeli felépítése remélhető. Már pedig akkor a Közraktárak területének nagyrészét a hídfő kiképzéséhez veszik igénybe.

Egyedül a csepeli Dunaág szomszédságában és a ferencvárosi helyikikötő mellett elterülő fővárosi terület mondható mindenképen megfelelőnek.

Megbukott a közraktárak felhasználásának terve

— A tulajdonképpeni nagyvásár *nem csarnokszerű épület lenne*, hanem úgynevezett *fedett vásár*, minden monumentális építési mód elkerülésével. A vásári épület

290 méter hosszú és 40 méter széles lesz. 11.600 négyzetméter alapterülettel.

míg a mostani élelmiszernagykereskedelem a Központi Vásárcsarnok környékén *mindössze 5700 négyzetméter területet foglal el.* Az egész épületet 4 méter magas alapsorral pincézzük alá, ahol a kereskedelem raktárait és osztályozó, csomagoló üzemeit rendezheti be.

— A fedett vásár mellé háromemeletes igazgatósági épületet tervezünk, ahol a hivatalos vásárhatósági irodák, továbbá a vasúti, posta, vám, adó stb. hivatalok, a *vásári* bank, nemkülönben a kereskedők külön magánirodái is lesznek.

— A nagyvásártelep legfontosabb berendezése a *vasuti rakodó* lesz. Ez két részből áll: egyik rakodóvágánycsoport, a tervek szerint, a vásári épület keleti hosszában nyúlik, legyezőszerű elágazással, miáltal

egyszerre 160 vagónt lehet kirakni, illetve megtölteni. Idővel a rakodókat 280, illetve 440 vagón számára lehet bővíteni.

A vidéki kocsik számára két külön területet jelölünk ki az új vásári épület közelében, a rakodóvágány mentén. E két terület nemcsak a jelenleg Budapestre érkező, napi 800—1000 kocsi befogadására lesz alkalmas, hanem *akkor is elegendő lesz, ha az élelmiszernagyvásár fejlődésével ezeknek a kocsikrak a száma megsokszorozódnék.*

— A víziuton Budapestre hozott élelmicikkek számára

három kikötőről kell gondoskodni.

A személyszállító hajókon hozott áruk kiradokására a nagy Duna mentén, az úgyneveezett *Csepeli zárgáton* lesz a kikötő, mivel a személyszállító hajókat a Kvassay-zsilipen — sajnos — nem lehet átszállítani a csepeli Dunaágba, illetve az új helyikikötőbe. Ezt a kikötőt, — amely 700 méter távolságra lesz a nagyvásártól, — *drótkötél magaspálya fogja összekötni a nagyvásárral.*

— Az élelmiszereket szállító dereglyéket, uszályokat a kamarazsilipen át közvetlen a kikötőbe viszik, ahol a vásári épülettől kb. 130 méter távolságra

140 méter hosszú kikötőpartot tartunk fenn erre a célra.

Abban az esetben pedig, hogyha a zöldség- és gyümölcsfélék termelése a csepeli Dunaág mentén, vagy a Duna más szakaszán olyan lényegesen megnöveked-

HENKEL-féle **PERFAX** HENKEL-féle

AZ IDEÁLIS CEMENTKONZERVÁLÓ ANYAG

Megakadályozza a kellemetlen porképződést

Megvédazolaj, savak és maró folyadékok okozta károktól

Fokozza a tartósságot, keménységet és áthatlanságot

Vezérképviselet és raktár Magyarország részére:

Voith Gottlieb, Budapest, VI., Kartács-utca 26

TELEFON: LIPÓT 970—65.

nék, hogy a tömeges felhozatal a dereglyekikötőnél lehetetlenné válna, a csepeli zárgát keleti szomszédságában külön, úgynevezett

kofakikötő létesül 350 méter hosszú és 60 méter széles medencével.

— Az egész nagyvásári telep kiépítése *15,527.000 pengőbe, az első berendezés pedig 8,300.000 pengőbe kerülne.* Ez az összeg így oszlana meg:

területek megszerzésére .	593.000 pengő,
földmunkákra	404.000 „
vasuti építményekre . .	703.000 „
útépítésre	1,274.000 „
csatornázásra	117.000 „
vízvezetékre	180.000 „
villanyvilágításra . . .	180.000 „
fedettvásár építésére . .	3,480.000 „
irodaépületre	767.000 „
különfélékre	602.000 „
összesen:	8,300.000 pengő,

amelyre a 20 millió dolláros külföldi kölcsönben van elegendő fedezet.

Ezzel szemben,

a rentabilitási számítások

szerint

a 7000 négyzetmtéer földszinti árúhely bére	409.000 pengőt
a 7000 négyzetméter pincerakhely bére	162.000 „
a vidéki kocsik helypénze	36.000 „
a vasuti és hajórakományi díj . . .	110.000 „
a bizományosi irodák bére	30.000 „
a különféle kisebb bevételek . . .	30.000 „
összesen:	777.000 pengő

jövedelmeznek évenként, ami az adminisztráció költségeinek levonásával *a beruházott tőke 7%-os jövedelmezőségének felel meg.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

1. a II. ker., Lotz Károly ucca Budakeszi út és Pasaréti út közötti szakaszának;

2. a II. ker., Pasaréti út és Névtelen ucca, Névtelen ucca és a 11.510/42. helyrajzi számú ingatlan, illetve a Budakeszi-út és Pasaréti-út között szakaszának;

3. a X. ker., Cserkesz ucca Szlávy ucca és Alkér ucca közötti szakaszának csatornázási munkáira.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és mind a három munkára nézve külön-külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. május 7-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928. május 7-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. április 12-én.

A székesfőváros tanácsa.

SZÓRAKOZÁS

Városi Színház. Csütörtök, szombat és vasárnap: Gyurkovics fiúk. Farkas Imre operettje. Főszereplők: Zilahy Irén, Siró Anna, Lészay Kató, Sziklay, Kompóthy, D'Arrigo, Fenyves. — Péntek, április 27. este fél 8: Titta Ruffo hangversenye. I. Tosca. Scarpia: Titta Ruffo. II. Hangverseny. 1. olasz dalok. 2. Operaáriák. — Hétfő, április 30. este fél 8: A szevillai borbély. Figaro: Titta Ruffo. III. A felvonás hangversenyében Titta Ruffo betétszámokat énekel. Legdrágább hely 20 pengő, legolcsóbb hely 2 pengő.

CORVIN SZINHÁZ

Április 26-tól május 2-ig

Montmartre rózsája

Filmregény 8 felvonásban. Főszerepben: GEORGE O'BRIEN ÉS VIRGINIA VALLY

Király express

Dráma 8 felv. Főszereplő: MONTE BLUE

CORVIN SZINHÁZ

Kamara mozgó

Április 26-tól május 2-ig.

MONTMARTRE RÓZSÁJA

Filmregény 8 felvonásban. Főszerepben: GEORGE O'BRIEN és VIRGINIA VALLY

BOLONDOS ÉJSZAKA

Vigjáték 8 felvonásban. — Főszerepben: HARRY LIEDTKE és OSSI OSWALDA

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a

Spolarich-étterem

sörözö

BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.

Legjobb magyar konyha!

A legszebb kávéház pedig a

Spolarich-kávéház

BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.

Esténkint zene.

Expresso kávé. Saját sütö- és cukrászipari üzem.

GUNDEL

éttermei és polgári vendéglője

a Szent Gellért Szállóban

Külön szobák és termek, bankettek, esküvők, házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.

GUNDEL

nyári vendéglője az állatkert mellett

a főváros legkedveltebb kerthelyisége

NYITVA.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ

IV, Deák Ferenc ucca 2

*

VIGADÓ KIOSZK

V. ker., Vigadó tér

TULAJDONOS: **BABÓCSY LŐRINC**

FAGYOTT LÁBAK ÉS KEZEK

gyors és teljes gyógyulást

Röntgen besugárzással éri el

a külföldi mintára berendezett

Szakorvosi Rendelő

VII, Erzsébet körút I. II. (Rákóczi út sarok)

Rendelés egész nap. Esti betegrendelés.

SIEGL ALFRÉD épitömester, épitési vállalkozó VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON

WEINGRUBER KÁVÉHÁZA

VÁROSLIGET

Megnyílt

Székesfővárosi Vigadó éttermei

V. ker., Vigadó ucca 1. Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

VILLÁNYI PEZSGŐ

SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince

Csak régi évjáratok.

NAGYPÁL IMRE

ÉPITŐMESTER BUDAPEST Horthy Miklós-út 152. szám Telefonszám: József 381-78

SZÁVA SÁNDOR

EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA

Budapest, I., Budafoki-út 73. szám

Telefon: József 416—07

Ifju Cristofoli Vincze

padló és falburkoló vállalata

Telefon: Lipót 921-55.

Budapest, V., Falk Miksa ucca 18-20. sz.

OETL ANTAL

VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.

TELEFON: JÓZSEF 8—31—39.

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ

BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.

Telefon: J. 395—75.

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK GRAFIKAI GÉPMŰHELYE

Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel: T. 254-63

Sokszorositóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit alakit és átkölt

TOMI LAJOS

Festő- és mázoló mester

Alapittatott 1888. évben

Budapest, IX., Üllői-út 101.

Mühely VIII., Horánszky-ucca 10.

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM

Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS

BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

TÓTH SÁNDOR

autógummi és gummiheveder gözvulkanizáló üzeme

Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

„PALATINUS"

EPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon: 121-45

Budapest, V., Rudolf tér 6.

HAZAI FÉNYMÁSOLÓPAPIRGYÁR ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT (QUITTNER LÁSZLÓ)

A Magyar Sociographiai intézet Budapest—Parlament kiadványainak vezérképviselete. Könyvkiadóvállalat. Vegypapirok gyártása. Villanyfénymásolda. Aluminium. Szab. fénymásolókeretek és fénymásoló cikkek. Speciális épitészeti, mérnöki rajz- és mérőszerek. Paus—Rajzpapir gyári lerakat. **Fénymásolatok minden időben készülnek és megvárhatók.**

Budapest, VII. ker., Péterfy Sándor ucca 19. sz.

KOLLARIT BŐRLEMEZ

kizárólagos gyártója

Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak

Kollár Miklós

Ujpest, Viola ucca 30.

Telefon: T. 212—54, 293—45

Fedési munkák és szigetelések

NAGY és FRATRICSEVICS

okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók

Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám

Telefon: József 379—18

GATTYÁN PÁL

KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA

Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.

Telefon: József 318—62

Vállal: **útburkolást, kövezést** és minden e szakmába vágó munkát

Díjmentes költségvetés

A körúti ragyogó gázvilágításnak e héten lesz a premierje

Ezernyi uj lámpa a körúton — A Rákóczi út és a Dunakorzó kerül ezután sorra

A *Fővárosi Hirlap* annakidején részletesen ismertette azt a nagyszabású és minden tekintetben elismerésre méltó programot, amelyet a világítási üzemek készítettek a folyó esztendőre. Az üzemek arra törekedtek, hogy 1929 végéig ne csak békeszínvonalra emeljék a főváros közvilágítását, hanem annál sokkal tökéletesebbé tegyék.

Ez a tavaly megkezdett munka jelentékeny mértékben már meg is valósult. A város belső területének, sőt a külső részek jelentékeny hányadának közvilágítása teljesen kifogástalan, a Kossuth Lajos ucca és az Andrássy út ragyogó világítása pedig nemzetközi vonatkozásban is látványosságszámba megy. Ezek a részek messze meghaladják például Bécs legfényesebb útvonalainak világítását is. A program megvalósításában jelentékeny része van a gázműveknek, amely az

új rendszerű, nagy fényerejű lámpasorok

felszerelésével nemcsak a világítás tökéletességét fokozta szinte összehasonlíthatatlan arányokban, hanem az *üzembiztonságot* is. A főútvonalakon mindenütt megvalósul *a párhuzamos gáz- és villanyvilágítás*, úgyhogy sötétben többé egyetlen forgalmi pont sem maradhat.

A *gázvilágítási* program hátralévő részében legközelebb

a Nagyörút és a Rákóczi út felszerelésére

kerül a sor. A Lipót-körúton, Teréz, Erzsébet, József és Ferenc körutakon végig felszerelték már a sokáig elárvult oszlopokra és kandellaberekre *a nagyfényű vörösrézlámpákat*. Közel ezer új lámpával lettünk gazdagabbak, amelyek mindegyikében *kilenc* „Niederdruck-Starklicht"-rendszerű izzótest ég. A nagykörúti gázvilágítás premiérje e héten lesz, utána megkezdik a Rákóczi-úti világítás montirozását, majd a Vilmos császár útra, a többi főútvonalakra és a budai körutakra kerítik a sort.

Az elektromos-világítás fejlesztése során most készül a Váczi út belső részének, s a Podmaniczky ucca mindkét szakaszának szerelése. Mind a két helyen a bevált módon,

az úttest közepe fölé feszítik a lámpákat.

A József téren most állítják az ívlámpa kandellabereket, az Erzsébet téren pedig már befejezték az új, modern világítás felszerelését. A régi gázvilágítás helyett, ez a népes, parkszerű tér közel száz, csinos vaskandellaberre helyezett, nagyfényű izzólámpát kapott. Sürgősen sorra kerül most már

a Dunapart s főleg a korzó világítása,

amely még ma sem kielégítő, hanem szegényes és gyér egy olyan rész számára, ahol az idegenforgalom centruma van.

Fővárosi levéltárrá akarják átalakítani a Várszínházat

Meg kell menteni a színházat, ahol klasszikus darabokat játszottak — Május 7-én leleplezik a Beethoven-emléktáblát

Az ősi, történelmi *Buda* egyik legeredetibb, legjellegzetesebb és legértékesebb épülete: a *Várszínház* évek óta üres, elhagyatott.

A pálos-barátok hajdani templomából az 1800-as években lett Thália temploma, ahol közel egy évszázadon át hódoltak a nemes drámának és a vidám múzsának.

A néma spinét

A kedves hangulatú, intim, kékdrapériás kis színház sohasem volt a nagy tömegeké, de nem is ez volt a hivatása. Évtizedeken át néha a Nemzeti Színház, egyidőben pedig az Opera vendégszerepelt benne, legutóbb magánvállalkozók próbálkoztak sikertelenül. — három évvel ezelőtt pedig *Sebestyén* Géza nyári állomása, a *Budai Szinkör* kedvéért *leszerelték a színházi berendezést s vasfüggönyöstül együtt lehurcoltak a Krisztinába mindent, ami megmozdítható volt.* Csupán néhány felesleges kellék, többek között egy *régi, néma spinét maradt árván vissza*, amíg aztán ezeket is *átszállították a város raktárházába, a Dologház uccába.* Azóta ott eszi őket a por. *A városgazdasági hivatal nem tudja, mit kezdjen a mastix illatú, öreg holmikkal.*

A színházi jelleg megszüntével a IX., a művészeti és kulturális ügyosztály sem tudott mit kezdeni az ősi templom-színházzal, átadta hát gondozásba a városgazdasági ügyosztálynak, ahova a vámok, a kerületi elöljáróságok, a bérkaszárnyák és a többi profán épületek tartoznak. A dédelgetett kegyenc, a régi pesti épületek híres arszlánja „lecsúszott", akárcsak az emberek egyik-másika, a finánc-kaszárnyák és angyalföldi tömeglakások lajstromába.

A város vezetősége, immár harmadik éve töri a fejét, hogy mi is legyen a Várszínházzal.

Egyidőben egy budai társaság *torna- és vivótermet* akart belőle létesíteni, azután jelentkezett a *római katholikus egyház*, s azt mondta, hogy az ősi falakból nem lehet más újra, mint *Isten háza*, aminek építették. Később a *Fővárosi Múzeum céljára* nézegették, de erről is lemondtak. Közben jelentkezett az *evangélikus egyház* is, *katonai templom* céljára kérve az épületet, majd a *miniszterelnökség* érdeklődött, nem lehetne-e a tőszomszédságban levő épületet úgy átalakítani, hogy a Szentgyörgy téri szűk palotából ide költözködnének a *reprezentációs helyiségek* és a színházteremből *díszterem lett volna.* Mértek, számítottak, de a költségek itt is túlsoknak bizonyultak. Szóba került az is, hogy a *budai emlékek múzeumát* kellene itt megteremteni, majd hogy *könyvtárat* csinálnak a várszínházból, de ezeket a terveket is el kellett ejteni.

Megint egy idea

Néhány nappal ezelőtt újabb ötlet született, s ez a legszomorúbb. Arról beszélnek, hogy a *központi városházáról átköltöztetik a Várszínházba a fővárosi levéltár régi*, úgynevezett *„históriai"* részét. Félő, hogy ez a terv rövidesen meg is valósul, mert a levéltárnak, — amely óriási helyiséget foglal el a városházából, ahol egyébként is igen szűken vannak a hellyel, — új tanyát keresnek. Már pedig levéltárnak — mint mondják — igen alkalmas a Várszínház, s nem kell semmi különös berendezés, vagy átalakítás sem, csak ócska állványok.

Bizony kissé elszomorodva gondolunk arra az eshetőségre, hogy a kedves csarnok, amely valamikor Moliére derüjét visszhangozta s Shakespeare töprengő lelkét szólaltatta meg, végleg az enyészet birodalma lesz... A páholyokban és a földszinten poros aktahalmazok lesznek, a rivalda helyén polcok meredeznek, s a budai asszonyok parfömje nyomát is örökre elkergeti a porszag. A kivénhedt Teátrumban csak néha napján gubbaszt majd egy-egy városi archivárius, lassan kutatva valami régi pátens, vagy kontraktus után. Talán jó lenne, ha meghagynák az épületet annak, ami volt! *Színháznak!* Várszínháznak!

A fővárosnak aligha lesz erre anyagi ereje, de mindezt megteheti az állam.

Május 7-én még egyszer élet lesz a régi falak között. Ekkor leplezik le azt az emléktáblát, amelyet a főváros illeszt a falába annak az emlékére, hogy száz évvel ezelőtt, 1828 május 7-én *Beethoven* dirigált és koncertezett a színpadán. Legyen ez az évforduló sorsfordulása a halálraítélt Várszínháznak is.

A gellérthegyi sikló közigazgatási bejárása

Két hónapja elmult, hogy a törvényhatóság közgyűlése a Budapest Fürdőváros ügyével, illetve a Gellért-hegyre tervezett Nemzetközi Turisztikai Kiállítás rendezésével kapcsolatos kérdéseket és áldozatokat megszavazta. A megszövegezett garancia-szerződést azonban *még mindig nem irta alá senki.*

A *Fürdőváros r.-t.* részéről a közgyülés jóváhagyása óta nem mutatkozik az a sürgető tevékenység, amelyet előbb lehetett tapasztalni. Egyetlen új momentum az, hogy *szerdán megtörtént a Gellérthegyre tervezett sikló útvonalának közigazgatási bejárása és külön értekezleten foglalkozott ezzel a kérdéssel a Közmunkák Tanácsa is.* Az értekezleten jelen volt a közmunkatanács új elnöke, *Rakovszky* Iván is. A fővárost *Wargha* László korm. főtanácsos, városrendezési szakértő, *Pokomándy* László és *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsosok képviselték. Az előbbi az út- és csatornaépítési, az utóbbi a közlekedési ügyosztály részéről volt jelen. A székesfőváros tiszti ügyészsége részéről *Szemethy* Károly vett részt a tanácskozáson. A törvényhatósági bizottság tagjai közül *Becsey* Antal és *Kossalka* János biz. tagok jöttek el a nagyfontosságú értekezletre.

Szikszay Gerő min. tanácsos, a kereskedelmi minisztérium képviselőjének elnöklése mellett ismertették a véglegesen elfogadott tervet, amely a mütanrendőri bejárás alapjául is szolgált. A terv szerint a sikló *az egész úton föld alatt fog haladni.* Az Erzsébet-híd kávéházzal szemben, a Horgony uccából indul ki és a Citadellánál lesz a végállomás. A pálya 45 fokos szög alatt teszi meg az utat. Fele úton kitérő lesz, itt később külön állomás is létesül a hegyoldal lakói számára. A közigazgatási bejárás eredményeit az értekezlet tudomásul vette, *de április 30-án, döntés előtt, még egy mütani bejárás lesz.*

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világítótestek Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagybani és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

Fratrichevich István díszítő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lóposőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszítő és másolási munkákat

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 148. SZÁM. Telefon: L. 913-02.
Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22.

ÉPITŐANYAG
darabos és oltott mész, tégla, cserép, nád, mák portlandcement, gipsz, kátránypapir stb. vaggon és fuvartételben. Telefon: L. 999-75
LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT
SZABÓ MIHÁLY
VI., BULCSU UCCA 20. SZ.

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

REINER NÁNDOR HAT. ENG VILLANYSZERELŐ
Budapest, Rózsa u. 33 Telefon J. 440-86

Schönfeld és Paudits
accumulátor és mechanikai üzem
Vil., Damjanich ucca 9. szám.
Rádió és starter accumulátorok karbantartása, töltése és szakszerű javitása, valamint autó önindító és világitás javitása
Telefon: J. 049—25.

KOCSNER ANTAL
épület és díszműbádogos, légszesz, vizvezeték-, closet-, fürdőberendező és csatornázási vállalkozó, valamint gőzfütési berendező
Budapest, II., Retek ucca 2
TELEFON T. 216-76

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készítő üzeme
Budapest, IX, Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—65.

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari
géprakтára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

Fütés Viz Gáz *Szentgyörgyi és Társa*
Telefon: József 8-97 *Budapest VIII. Baross-u. 88*

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 565—25.

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41. Telefon: József 310—15

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Külföldi notabilitások tömege jön a Budapesti Nemzetközi Vásárra

Köszöntjük a magyar gazdasági élet nagy eseményét: az április 28-án megnyíló *Budapesti Nemzetközi Vásárt*, amely ma már Európa egyik legtekintélyesebb közgazdasági intézménye lett és amely iránt olyan rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg, hogy a jelentkezők nagyrészének nem is tudtak helyetszorítani. Természetesen az idén is a kormányzó fogja megnyitni a vásárt, de a megnyitáson ott lesznek *a külföldi notabilitások is, az olasz képviselőkön kívül a török parlament kiküldöttei, olasz, francia, angol és német notabilitások, a jugoszláv és görög gazdasági élet vezető személyiségeiből álló csoportok.*

Külön érdekessége az idei árumintavásárnak, hogy nemcsak a belföldi, de a szomszédos államok számos *városi és községi előljárója, polgármestere, jegyzője és útépítési szakembere* is eljön, hogy megtekintse a vásár *út- és járdaépítési csoportját*. Diadal lesz ez a magyar útépítési technikának. A mérnök- és építészegylet *külön szakelőadásokat* fog rendezni a kiállításon a mintautakról, sőt május 4-én és 5-én *vidéki úttanulmányi kirándulásokkal* is igyekeznek az előadásokat alátámasztani.

Mutatja a kiállítás nagyszabású voltát az is, hogy az *Iparcsarnokon* és a *Kiscsarnokon* kívül a vásár rendelkezésére bocsátották a *Műcsarnokot* és a *Mezőgazdasági Múzeumot* is. De a sok kiállító még ebben a négy épületben sem tudott elhelyezkedni, mire az iparcsarnok közelében többezer négyszögméter területen *egész sereg új pavillont, új házakat, csarnokokat építettek fel*. Több meglepetés fogja érni a kiállítás látogatóit. Mégpedig kellemes és érdekes meglepetések. Bemutatnak olyan házacskákat, amelynek falai *törhetetlen üvegből valók*, de más eredeti találmányokkal is találkozhatunk majd a gazdag vásáron.

Természetes, hogy az Idegenforgalmi Hivatal és hatóságok is számoltak a Budapestre érkező idegenekkel és már is gondoskodás történt, hogy mindenkit megfelelő módon helyezzenek el.

A vásár vezetősége szerint *az idei kiállításon éri el a legmagasabb nivót a vásár*. Egy évben sem produkáltak még olyan eredményt, mint az idén, mert nemcsak arra törekszenek, hogy a *praktikus szempontoknak* eleget tegyenek, hanem számolnak *a fejlettebb esztétikai igényekkel is.*

250 millió pengő hitelre volna szüksége a kisiparnak és a kiskereskedelemnek

A *Budapesti Kisipari Hitelintézet* vezérigazgatója, *Széll* Jenő, igen érdekes előadást tartott a *Kézműiparosok és Kereskedők Országos Szövetségében* a *kisipari, kiskereskedelmi hitelről és a takarékosságról*. Kifejtette, hogy a kisemberek tőkeereje a háború és a forradalmak következtében erősen lecsökkent. Az általános elszegényedés gátat vetett a fogyasztóközönség vásárlóképességének, miért is lecsökkent a kisiparosság és a kiskereskedők keresete is. Ez eredményezte különben a munkanélküliséget is, ami viszont a meglevő energiák, műhelyek, munkaerők pangását jelentette. *Ezidőszerint a hitelhiány okozza azt, hogy a kisiparosság a meglevő munkaalkalmakat sem tudja felhasználni.* A kormány négymillió, a főváros kereken egymillió pengőt bocsátott a kisiparosság hitelellátására. Ez annyit jelent, hogy — az ország 250.000 önálló kisipari üzemét véve alapul — *egy-egy kisiparosra 20 pengő jutott*, ami a számításba vehető átlagos hitelszükségletnek *mindössze 2%-a*. Egy-egy üzemre átlagosan 1000 pengő hiteligényt számítva, legalább 250 millió pengő hitelkeretre volna szükség, külön-külön a kisiparosok és kiskereskedők részére.

Ezután a *takarékosságról* beszélt. Ha minden ipari üzem átlag csak napi 20 fillért helyezne el a takarékba, akkor kamat nélkül, üzemenkint 73 pengő állana rendelkezésre az első évben, ami 250.000 üzemet számítva, *évi 18 millió* pengőt jelentene. Ez az összeg *közel négyszerese* annak a hitelkeretnek, amely ma rendelkezésre áll. A kisiparosoknak és kiskereskedőknek, az ilymódon való önsegélyre is kellene törekedni és ezt a takarékossági akciót erőteljesen meg kellene kezdeni.

Haverland Antal ünneplése. A Budapesti Egyesült Lakatos stb. Ipartestület tagjai a napokban vacsorát rendeztek az ipartestület alelnökének, *Haverland* Antal felvonógépgyárosnak a tiszteletére amerikai útjáról való visszatérése alkalmából. Az iparosság kiküldöttei meleg ünnepeltetésben részesítették fáradhatatlan alelnöküket, aki közel kétórás előadásban számolt be amerikai útjának tapasztalatairól és benyomásairól. *Sajó* János ipartestületi elnök, törvényhatósági bizottsági tag mondott ünnepi beszédet. A tagok soraból *Teichner* Ádám tolmácsolta az ünnepeltnek a lakatosok őszinte üdvözletét.

A Pénzintézeti Központ tizenegyedik rendes évi közgyűlését folyó hó 23-án tartotta *Elischer* Viktor m. kir. udvari tanácsos elnöklete alatt. A közgyűlésen, amelyen a pénzügyminisztert *Iklódy-Szabó* Ardor dr. h. államtitkár képviselte, a budapesti és vidéki pénzintézetek kiküldöttei nagy számban jelentek meg. Elischer Viktor napirend előtt kegyeletes szavakkal emlékezett meg Windisch Hermannról, az intézet elhúnyt ügyvezető igazgatójáról. Ezután a közgyűlés tudomásul vette az igazgatóságnak *Pásztor* Miksa h. vezérigazgató által előterjesztett évi jelentését és megállapította az 1927. évi december 31-iki mérleget, amely *a nyugdíjalapnak 692.000 pengővel való gyarapításán felül 1,325.800.40 pengő nyereséget tüntet fel*. A közgyűlés a pénzintézeti üzletrészek után hat százalék osztalékot, — az alapszabályszerű maximumot — a kincstári üzletrészek után pedig négy százalék osztalékot állapított meg.

A Ganz-Danubius igazgatósága elhatározta, hogy a közgyűlést május 10-én tartja és részvényenként 6 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.

A Bauxit Trust A.-G. f. hó 21-én tartotta meg Zürichben rendes évi közgyűlését, melyen Vida Jenő úr, a társaság elnöke, m. kir. gazdasági főtanácsos, a felsőház tagja elnökölt. A közgyűlés az igazgatóság által előterjesztett üzleti jelentést és zárszámadásokat egyhangúlag elfogadta és az 1928 január 31-én lejárt üzletévre részvényenként 10 svájci frank (20%) osztalék kifizetését határozta el. Az osztalék f. é. május 1-étől kezdve a 3%-os svájci szelvényadó levonásával a Bankhaus Blankart & Cie., Kommandit A.-G. Zürich cégnél, valamint a Magyar Általános Hitelbanknál, Budapest, a 4. és folytatólagos számú szelvényekkel ellátott és ezen alkalommal új szelvényívekre kicserélendő régi szelvényívek beszolgáltatása ellenében kerül kifizetésre.

Zsiros Károly okl. gépészmérnök
Ujj Gyula tanár
fűtési és hőtechnikai tervező irodája
Budapest, I. ker., Horthy Miklós út 96. sz.
Telefon: J. 348-83, J. 453-14

Alapítva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 90. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSEBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Faosztótelep, Török Flóris ucca

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Faminták (modellek) faesztergályos és műszaki famunkák szakszerű készítése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

ZSÁK SANDOR
központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdísz műbádogos. Telefon Lipót 913-00.
Budapest, V., Visegrádi ucca 26b szám.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készít: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javítását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

POPPER ZSIGMOND és TÁRSA
ács- és építőmesteri cég
BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRÚT 15.
Telefon: Iroda T. 244-73, Telep L. 916-63.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

FÜRST LAJOS
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17

NOVOTNY VILMOS
épület- gép- és AUTOGÉNHEGESZTŐ
lakatos üzeme Telefon: T. 260-80
Budapest, VI. kerület, Ó ucca 41. szám.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fűrészelt élaragntt fában, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

HUTTERER és KÓSA
épület és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 372-79 és 511-31
faszén-, kőszén- és tűzifa nagykereskedők
BUDAPEST, Józsefvárosi teher-p. u. 8. sz. kapu.
Kőbányai-út, Ganz-gyárral szemben.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
építőmester, építési vállalkozó Telefon: J. 818-08. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 88.

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogénforrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

Széchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

ILKOVITS J.
központi fűtések és vizvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST VI, ANDRÁSSY ÚT 92,
TELEFON: Teréz 212-07.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

Homvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
II. kerület, Szász Károly ucca 5. szám

Jany János Gép-, épület- és szerkezetlakatos
Ezelőtt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat
— Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—44.

Weisz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletráépítések eszközöltetnek.
I., Budaőrsi-út 11. (Sajáthász)

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

LISKA BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 2. Telefon: József 896—00.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Kozma Jenő előadása az amerikai zarándokútról. Május 5-én, szombat este *Kozma* Jenő dr., az Egységes Községi Polgári Párt elnöke, a *Terézvárosi Társaskör* terézkörúti helyiségében előadást tart a magyarok amerikai zarándokútjáról. Az előadáson, amelyet tagavató vacsora követ, a politikai és társadalmi közélet számos kitűnősége jelenik meg.

Ugron Gábor az Erzsébetvárosi Kör új elnöke. Hétfőn este tartotta az Erzsébetvárosi Kör rendes évi közgyűlését *Ehrlich* Gusztáv elnöklésével, aki megnyitóbeszédében kiemelte, hogy a kör, amely 55-ik közgyűlését tartja, öt évtizedes munkájával elérte, hogy ma a főváros egyik legtekintélyesebb társasköre. *Katona* Béla társelnök ezután az évi jelentést terjesztette elő, mely szerint a körnek ma több mint 3000 tagja van, majd indítványozta, hogy *Ehrlicht*, aki hajlott korára való tekintettel lemondott az elnökségről, örökös elnöknek válasszák meg. Ezután dr. *Dési* Géza nagyhatású beszédben méltatta *Ehrlich* érdemeit és ajánlotta *Ugron* Gábor elnökké való megválasztását. A közgyűlés elfogadta *Dési* Géza és *Katona* Béla indítványát: *Ehrlich* G. Gusztávot örökös tiszteletbeli elnöknek, *Ugron* Gábort pedig körelnöknek megválasztották. Értesülésünk szerint *Ugron* Gábor még nem nyilatkozott, hogy elfogadja-e a fölajánlott elnöki állást. A kör tisztikarának megválasztására, illetve kiegészítésére rövidesen sor kerül a legközelebb összehivandó közgyűlésen.

Usetty Béla ünneplése. A *Ferencvárosi Egységes Községi Polgári Párt* a héten megragadta az alkalmat, hogy igaz szeretetét, ragaszkodását és nagyrabecsülését fejezze ki a kerület képviselője, *Usetty* Béla dr. fővárosi bizottsági tag iránt, aki a névnap és születésnap kettős ünnepét ülte. A párt Üllői-uti kaszinóhelyiségét zsúfolásig megtöltötte a szó legnemesebb értelmében vett „*városatyának*“ választóközönsége és több közéleti előkelőség, a pompásan feldíszített nagyterem asztalfője szinte roskadt a szeretetet és hűséget kifejező virágadományok alatt. Az ünnepi lakomán elsőnek *Szentessy* József köszöntötte fel *Usetty* Bélát, akit mint igazi népképviselőt, méltán ünnepel a Ferencváros minden társadalmi rétege. Ezután *Kállay* Tibor, a Polgári Egység Klubjának elnöke méltatta *a páratlan lelkességgel és odaadással törvényhozói kötelességeit teljesítő Usetty Bélát, aki ép olyan megbízható, a polgárság érdekeiért mindenütt sikraszálló barátja a választóinak, mint amilyen hűséges fegyvertársa a párt vezéreinek. Moravcsik* és *Lázár* állomásfőnökök a vasutasok üdvözletét tolmácsolták Usettynek, majd a Ferencvárosi Sport Klub és a Vasutas Dalárda szónokai köszöntötték az ünnepeltet, akinek tiszteletére azután szerenádot is adtak. *Bohn* József a józsefvárosi egységes párt gratulációját tolmácsolta és átnyújtotta Usettynek a józsefvárosi pártkör aranyozott babérlevelekből font, nemzeti színű szalagokkal átkötött pompás babérkoszorúját. Meghatottan, a lelkes ünneplést elfogódottan mondott köszönetet *Usetty* Béla a baráti érzés túláradó megnyilatkozásáért, amely őt arra fogja serkenteni, hogy a jövőben még nagyobb buzgalommal álljon polgártársai rendelkezésére és kivívja számukra mindazt, amit az ország mai helyzetében elérni lehet. Végtelenül sajnálja, hogy ferencvárosi képviselő létére egyelőre csupán az Óbuda—Hungária-uti hídnak a közeljövőben való létesítését és a lelkek aranyhídjának megépítését tudja mint törvényhozói működésének egyik jelentős eredményét felmutatni, de reméli, hogy legközelebbi névnapján már arról is beszámolhat, hogy megvalósul a Boráros-tér—Lágymányosi híd is és leomlanak azok az akadályok, amelyek a Ferencváros nagyarányú fejlődését ma még akadályozzák. A többizben lelkes éljenzéstől megszakított beszéd végén Usetty kérte a kerület polgárságát, hogy olyan bizalommal viseltessék iránta, amilyen búzgósággal és önzetlenséggel áll továbbra is szolgálatukra. A társasvacsora Usetty szakadatlan ünneplésével, kitűnő hangulatban a késő éjjeli órákban ért véget.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

Házasság. Kedden délután félhat órakor nagy és előkelő közönség jelenlétében díszes esküvő volt a belvárosi plébánia-templomban. *Katona* Béla szerkesztő és neje, szül. *Weininger* Elza leánya, Mária esküdött örök hűséget *Gerlei* Károly Gedeon szkv. honvédhuszárfőhadnagynak, *Gerlei* Lajos és neje, szül. *Rademacher-Freiwald* Klára fiának. A fiatal pár az esküvő után olaszországi nászútra indult.

Purébl tanácsnok képviseli a fővárost a hágai filmkongresszuson. Május 1—15-e között, mint ismeretes, Hágában nemzetközi filmügyi kongresszus lesz. A nemzetközi kongresszuson és az ezzel kapcsolatos bemutatásokon a fővárost Purébl Győző dr. tanácsnok fogja képviselni.

Az adószámviteli hivatal ünnepe. Kegyeletes és bensőséges ünnepség színhelye volt az elmúlt héten a székesfőváros központi adószámviteli hivatala. Az egybegyűlt tisztikar és a tanács tagjainak jelenlétében az adóhivatal három volt érdemes főnökének: *Pogány* Lajos, *Jámbor* József és *Sebő* Béla volt igazgatóknak művészien megfestett arcképeit leplezték le. A központi adószámviteli hivatal tisztikara nevében *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató mondott ünnepi beszédet, megemlékezve a három kiváló elöd érdemeiről. *Pogány* Lajosnak a hivatal megszervezése körül vannak hervadhatatlan érdemei. Az adószámviteli igazgatást 1900-ban ő vitte előre a fejlődés útján és az adószámviteli igazgatást és kezelést szinte dogmatikus alapossággal konstruálta meg. *Jámbor* József a világháború alatt majd azt követően a közéleti és társadalmi desorganizáció nehéz viszonyai között, a közszellem megromlása idején vezette nagy odaadással és páratlan eréllyel a hivatalt s mikor annyi érték veszendőbe ment, fenn tudta tartani az adóhivatal nivóját. *Sebő* Béla aktivitása és munkássága a jelené. Ő az összeomlás utáni rekonstruálás nehéz munkájában töltött éveket, most pedig a főszámvevői székben dolgozik tovább a fővárosért. A tanács nevében *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok mondott elismerő szavakat és átvette a város nevében a képeket, az ünnepeltek részéről pedig *Sebő* Béla főszámvevő mondott meghatott hangon köszönetet a kartársak elismeréséért.

Nem járt eredménnyel az autobuszkarosszeria-pályázat. A közgyűlésen megszavazott száz autobuszt a tanács titokzatos okokból, hivatalosan még nem rendelte meg ugyan, de az az értesülésünk, hogy a *Mávag* üzemeiben már készülnek az alvázak, sőt augusztusra az első tizes széria ki is fut a gyárból. Az első tizet sűrű egymásutánban követik a többiek, úgy hogy *a tél folyamán a szállítás legnagyobb része lebonyolódik*. Egyidejűleg a tanács most már két pályázatot is hirdetett a *száz* karosszéria szállítására. A második pályázat határideje — a garázs-pályázattal egyidejűleg — a mult héten járt le, a döntés azonban elmaradt, illetve a közlekedési bizottság május 15-ig halasztotta el a határozat kimondását. A döntés kitolásának oka az, hogy ez a *pályázat is eredménytelen maradt*. Megbízható forrásból értesülünk, hogy a rengeteg ajánlat között *egy sem volt olyan, amelyben a teljesen modern kocsiszekrényépítés irányelvei érvényesültek volna*. A közlekedési ügyosztály, illetve az autóbusz-igazgatóság most, — úgy halljuk, — *a két legmegfelelőbb ajánlkozót, a Ganz-Danubius gyárat és a Nay és Róna céget, újabb, módosított tervek bemutatására szólitja fel*, ha pedig szükséges, harmadszor is pályázatot írnak ki a karosszériák elkészítésére. Most már azután igazán kíváncsian várja a publikum, hogy e nehezen születő valamiből, melyik lesz előbb készen: a garázs, az alváz, vagy a karosszéria? Másutt ennyi idő alatt az autóbuszok már elkoptattak volna jónéhány pneumatikot is. Mi még mindig csak a terveknél tartunk, pedig most már második éve folyik a tanácskozás.

Három hét mulva döntenek a második autobusz-garázs-pályázatról. Annakidején megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a *Szabó* József uccai központi autóbusz-garázs első tervpályázata — jóllehet arra 25 pályamű érkezett be, — a zsüri megállapítása szerint *nem járt a kivánt eredménnyel*. A tanács a hat legjobb művet jutalmazta ugyan, de a kivitelre nem adott megbízást, hanem egy szűkebbkörű, második tervpályázatot hirdetett, amelynél az első pályázaton kitünt hat legjobb pályamű szerzőjét hívta fel részvételre. Közben a kiírást is módosították, amennyiben *a garázs telkét megnagyobbitották* és magát a garázst is nagyobb befogadóképességüre méretezték. Ez a második, szűkebb versenypályázat a mult szerdán járt le, a zsüri azonban a folytatólagos közgyűlés miatt csak szombaton ült össze. Ekkor bontották fel az építési albizottság ülésén az újabban beérkezett pályaműveket. Ezúttal hat pályamű érkezett, amelyek alkotói a következő műépítészek és építőmérnökök: *Kommer* József, Almássy *Balogh* Lóránt és *Francsek* Imre, *Kausek* József és *Fechy* László, *Ribári* Alajos, *Körmendy* Nándor és *Sennyei* József, *Kausek* Andor. A tervek átvizsgálása már megkezdődött és a döntés mintegy három hét mulva várható.

Meghosszabbítja az életét, üdíti a szervezetét, hülések ellen megóvja magát, erősíti az idegrendszerét és ellentállóvá teszi az élet küzdelmeiben, ha évente kétszer egy rendszeres vízkúrát használ, egy jól berendezett vízgyógyintézetben. A főváros központjában a Vas uccai *Dr. Pajor Szanatórium* vízgyógyintézete a legtökéletesebben van berendezve és egész éven át nyitva. Férfi és női vízgyógytermei minden gyógytényezővel felszerelve. Az itt végbemenő leggondosabb gyógykezelés szakavatott vezetés alatt mindig meghozza a jó gyógyeredményt.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425.-01

GÖTSCH kályhás mester Telefon: L. 912-87
Budapest, II. ker., Batthyány ucca 13. sz.
Szabadalmazott töltőkályhái utolérhetetlenek 8 kilogramm szénnel egész nap meleget ad

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TERVEZ ÉS KÉSZIT; Központi fütés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyvíztisztító-berendezéseket, épületbádogos munkákat.
TELEFON: J. 314-79

WIERDL REZSŐ
Szállitóberendezések, szállitó eszközök.
Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

BEHRINGER ISTVÁN lakatos mester
BUDAPEST, II., KAPÁS-UCCA 41
Telefon: Lipót 983—28.
Készit mindennemü épület-, mü-, vasszerkezeti és tömegáru lakatos munkákat. Autogén hegesztés.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

skolák helyes világitására a gazdaságos „DURAL“ armaturák a legjobbak! :: Képviselet: FALB NÁNDOR Budapest, V, Városház-u. 6.
TELEFON: 210—03

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—23
Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országhiró- és Üteg ucca sarok.

SHELL petroleum benzin gázolaj
Speciális autóolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, V. Alkotmány ucca 18
Tel.: L. 968—11, 990—71, T. 282—35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és diszmű bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, VI., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

MURARO JÁNOS gumijavító üzem BUDAPEST
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A temetőkertészet részére szükséges 70 métermázsa fűmag szállítására a Magyar magtenyésztési rt. és a Szalay Gyula cég kapott megbízást 9100 pengőért.

A Raktár uccai iskola linoleumú padlóburkoló munkálatait Császár Imre kapta 7440 pengőért.

A Margit uccai támfal építési munkálatait Hajnal Imre kapta 32.362 pengőért.

A Szerdahelyi ucca burkolási munkálatait a Hirsch Mihály rt. kapta 17.525 pengőért.

Az Istenhegyi-út átépítési munkálatait Fábián, Somogyi és György kapták 132.348 pengőért.

A farkasréti temető sírboltjainak kőmíves munkálatait Dreiacker Antal és Fia kapta 25.092 pengőért.

A Rudas-fürdő úszócsarnokának falszigetelési munkálatait Marton és Szalka kapta 6095 pengőért.

Ugyanott a műkőszobrász munkákat Krausz Lajos kapta 3575 pengőért.

A kerepesi temető sírboltjainak kőmíves munkálatait Csimár Károly kapta 6190 pengőért.

A farkasréti temető talajegyengetési munkálatait Ámon Antal kapta 5400 pengőért.

A Szent László-kórház főzőkonyhájának villanyberendezési munkálatait Fust László kapta 4939 pengőért.

A Duna-uszodák felállítására és a szükséges faanyagok szállítására megbízást kaptak: Szücs István 5476, Töke György 6020 és Erdei Lajos 5873 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A Tárogató-út makadámszerű rendezésére ajánlatot tettek: Proczeller Bálint 54.410, Ámon Antal 54.675, Klein Zsigmond 67.500, özv. Gravieser Albinné 58.190, Ámon Antal és Fia 55.525, Urbach és Tafler 64.866, Helfenstein Károly 53.100, Szántó Ferenc 59.800, Obendorfer József 66.525, Hollós Ferenc 65.350, Heverdle István 61.255, Neumann Ferenc 66.505 pengővel.

A Perényi ucca rendezési munkálataira ajánlatot tettek: Heller Viktor 83.406, özv. Gravieser Albinné 55.264, Ámon Antal és Fia 82.705, Urbach és Tafler 84.682, Helfenstein Károly 77.490, Szántó Ferenc 75.115, Hajnal Imre 85.560, Hollós Ferenc 68.347, Somogyi és György 80.745, Détsy Andor 66.081, Tessák Ödön 70.766, Barok Imre 59.693, Fekete István 60.520, Heverdle István 83.335, Komfort építő rt. 66.345 pengővel.

A ferencvárosi kikötő körüli utak rendezésére ajánlatot tettek: Ámon Antal 39.768, Ámon Antal és Fia 41.976, özv. Gravieser Albinné 38.178, Helfenstein Károly 27.649, Halmos István 36.091, Obendorfer József 40.789, Hollós Ferenc 35.868, Fekete István 36.720, Gratzl Lajos 33.677, Hajnal Imre 30.528, Neumann Ferenc 39.846 pengővel.

A Pannónia ucca gyalogútjának aszfaltozására ajánlatot tettek: Korek E. 39.440, Helvey Tivadar 40.800, Magyar aszfalt 42.809, Angol aszfalt 44.860, Biehn János 44.100, Építő rt. 52.120 pengővel.

A Pannónia ucca keramitburkolására ajánlatot tettek: Heller Viktor 118.355, Magyar kerámiai gyár rt. 258.817, Kőszénbánya és téglagyár társulat 265.000, Urbach és Tafler 274.401, Hajnal Imre 259.442, Neumann Ferenc 336.710 pengővel.

A kerepesi temető útjának rendezésére ajánlatot tettek: Halmos I. és Fia 5133, Obendorfer József 4995, Hollós Ferenc 5085, Helfenstein Károly 5327, Proczeller Bálint 5097 pengővel.

A farkasréti temetőben szükséges csonttartó ládikák szállítására ajánlatot tettek: Lloyd kerámiai ipar rt. 19.110, Grübel Károly 26.950, Zsolnay Vilmos 34.300, Kőszné és téglagyár rt. 39.200 pengővel.

A kerepesi temető kertészeti lakóházának kőmíves-tatarozó munkálataira ajánlatot tettek: Kurcsák Gergely 2341, Sógor József 2607, Vincze Lajos 2699, Barok Imre 2380, Mód Lajos 3581, Steinbeisz Károly 4357 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker., Németvölgyi úton és Ferry Oszkár uccában fekvő 12.943/44. hrsz. alatti telken létesítendő háromemeletes 1. sz. kislakásos bérház építésével kapcsolatosan szükséges föld, kőmíves, gipsz, beton, elhelyező, vas, tetőfedő, bádogos, burkoló, parketta, kőfaragó, műkő, asztalos, lakatos, mázoló, üveges munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint és ívenkint 80 fillérért kaphatók 1928. április 23-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályában (IV., Közp. Városháza) III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Medgyaszay István tervező és művezető műépítésznél (I., Ménesi út 59/a. Tel. 410—09) d. e. 9—12 órák között, vagy a központi városháza III. em. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928. május hó 18-án, pénteken d. e. 11 óráig** a tanácsi II. ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 1 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928. április 20.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Róna u. 2369. hrsz. alatti telken létesítendő négyemeletes kislakásos bérház építésével kapcsolatosan szükséges föld, kőmíves, elhelyező, vasbeton, ács, vas, tetőfedő, bádogos, műkő, asztalos, szobrász, mázoló, üveges és burkoló munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint és ívenkint 80 fillérért kaphatók 1928. április 23-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középítési) ügyosztály (IV., Közp. Városháza) III. em. 342. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Szabolcs Ferenc tervező és művezető műépítésznél (VI., Szondy u. 92. Tel. 288—83) d. e. 9—12 órák között, vagy a központi városháza III. em. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928. május 10-én, csütörtök d. e. 11 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 1 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928. április 20.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapítási év: 1910. Telefon: József 334-37.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30
Alapíttatott 1884 Telefon: J. 441-18

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

MELOCCO PÉTER
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51
Elvállal mindennemű betonmunkát, vala mint terazzó-, műkő- és lapburkolatot
Telefon: L. 966—5

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépműhely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javítása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamók és indítók javítása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

Hirmann Ferenc tömöntöde, rézárugyár
Budapest, VII., Csányi-ucca 7-9. Telefon: József 460-49
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök stb. továbbá „Pax" szab. kézi tűzoltó készülék stb.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70-48.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Ifj. HALÁSZ HUBERT
építési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépítő vállalat építési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 201-84

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Telefon J. 138-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KÉMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

Pappert János
épület- és műbutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállít különleges vízhatlan gummi csizmát, munkás kesztyűt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

Kálnai építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/c. J. 456-03.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69

Tudor Akkumulátorgyár R.-T.
BUDAPEST
V., Váczi-út 137-139
Telefon: L. 923-09

Kőbánya: Budakalász **KRÁL GYULA** kőlaragómester, kő- és márványtelepe Telefon: T. 236-27
Budapest III, Lajos-u. 77/79

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

HENGL ANDOR
ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VIII. SZESZGYÁR UCCA 12.
Telefon: József 462—51 Telefon: József 462—51

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 május 2 — 18 (966) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

Május is itt van,

napja hevesen kezd tüzelni: ezek már a tavasznak nyárba hajló napjai. A természet barátja, a munka hadserege újjongva ünnepli meg május első napját, mert érzi mindenki azt a mély szimbólumot, amelyet ez a nap elénk tár. A polgári társadalom egy időben mintha megtorpant volna a májusi ünnep előtt, de lassan újra ráeszmélt, hogy *a május ünnepében nem a vörös poézis megnyilatkozását kell látnia.* Igenis, nemzetközi ünnep május első napja, a természet ébredésének nagy nemzetközi ünnepe, amelyet talán évezredek óta ül meg egységesen, nagy szeretetteljes összeborulással az egész emberiség. A tavaszt meghozza a március, amely megbontja a földbe vetett mag burkát, de a természet életrekeltése a május nagy és szent feladata. A természet nagy életrekelése viszont parancs az ember számára is, mert a természet ébredése munkára üzi a teremtés koronáját is.

Megszabdalt, árvaország számára százszorosan nagy ünnep a természet ébredésének, a munkának ünnepe. A zsendülő vetésnek minden zöld szálát örvendő szeretettel símogatja szemünk tekintete és boldog lelkesedéssel köszöntünk minden kapavágást, minden kalapácsütést, a vakolókanálnak minden lendülését. *Adás a mi számunkra az újjáéledő természet, a megindúló munka, mert ezek és csak ezek visznek közelebb bennünket az integer Magyarországhoz.*

És Budapest hogyan ünnepli a természet és a munka ünnepét? A természet itt is megtette kötelességét, a gondviselés nem feledkezett meg rólunk sem. A nap piritja sápadt arcunkat és minden rank köszönto hajnal megsokszorozza a fák zöld levelét. A munka vágya is megvolna Budapest polgáraiban és munkásaiban. *A gazdasági viszonyok is megjavultak valamennyire, nem általk többé utját Budapest alkotó vagyanak.* És megis akad a májusi napsütésben, a kizöldülő természet árnyékában egy monumentális pesti épület, amelynek ablakai zárva vannak, odabent még az igazak álmát alusszák. Minden élet, minden élő testben friss nedvek keringnek, egy, csak egy lusta van: *eljött a május, a nap is deleiére jár már, a városháza pedig most fordul a másik oldalára.*

A budapesti városháza nem vesz tudomást arról, hogy Budapest népe a munka ünnepét üli. Betegség este meg a városházát, a betegségben legyengült test alszik, izzasztó nyugtalan álmot. A tavasz langyossága helyett éjszakai fagyok jártak a városháza fölött, amelyek lecsípték az alkotások fájának fejlődő bimbóit, mielőtt kipattanhattak volna. Nem panaszkodunk, a kertészek, ahogy tőlük tellett, megtették kötelességüket, de az éjszakai fagy ellen nem tudtak védekezni. *Mert hát mi lett volna a városháza számára az oktalan és ízléstelen obstrukció, ha nem sorvasztó betegség, természontó fagy?* Vajjon meggondolták-e azok, akiknek a politikai láz kezébe adta az obstrukció lovagiatlan fegyverét, meggondolták-e, hogy Budapest népe előtt nemcsak a saját fakó népszerűségüket homályosították el teljesen, de egyben elpocsékolták a rengeteg drága időt, amely soha olyan drága nem lehet, mint ilyenkor, amikor a tavasz belehajlik a munkás nyárba. *Jó lett volna az uraknak arra gondolni, hogy nyolcvan-száz millió pengő értékű munkát akar végeztetni az idén a székesfőváros.* Jó lett volna meggondolni, hogy ezt a munkát *már régen meg kellett volna kezdeni* és jó lett volna saját fontosságukra, a saját felelősségükre eszmélni, hogy ennek a munkának nekik kellene a karmesterének lenni. Ők, ott a közgyülési teremben kezelik a karmesteri pálcát, amely ha egy hónappal ezelőtt meglendült volna, *akkor a májusi napsütésben sok-sok ezer munkás rakhatná már egymásra a téglát,* amely egyúttal az ipart is nagy lendületre serkentette volna. A karmesteri pálca azonban nem lendült meg a levegőben, az urak a közgyülési terem padjainak letört darabjaival verték a taktust. Nem érdekel bennünket, hogy milyen lelkiismerettel állának majd azok elé a munkások elé, akik elküldték őket Budapestet kormányozni és akiknek munka és kenyér helyett obstrukciós szerenádot adtak. *Nekünk fáj, hogy még mindig hatalmas munkástömegek vannak, amelyek már régen dolgozhatnának,* nekünk fáj, hogy tétlen az iparos és gondokkal telt a kereskedő, nekünk fáj, hogy nem futnak az ég felé az új épületek falai és nem büszkélkedhetünk az új alkotások láttán. *Mindezért azonban a felelősség azokat terhli, akik május elsejét, a munka ünnepét a fölösleges obstrukció kongó szavaiból font koszorújával és a henye politikai harc rongyos zászlójával várták.*

Ők hozták a betegséget, amely tétlenné tette a városházát, ők hozták az éjszakai fagyot, amely lemarta Budapest munkájának fakadó életét. Zárják be ablakukat a vidám napfény elől, bújjanak el, hogy ne lássák őket Budapest májusi uccáján, sötét szobában üljenek szembe a lelkiismeretükkel és számoljanak.

Kozma Jenő éles kritikája az útépités körül folyó pénzpocsékolásról

Követeljük a Rókus kitelepítését és a modern központi gyüjtőkórház felépítését — Fölösleges izgalmak a rendőrségi kiadásokhoz való hozzájárulás körül — A kórházi terhek rendkivül súlyos és égető terheket okoznak a fővárosnak

Az ellenzéki obstrukció megakasztotta a városházi munkát. Egész sereg sürgős megoldásra váró probléma megvitatását kellett az obstrukció miatt elhalasztani, úgyhogy az illetékes tényezőknek most emberfeletti erővel kell dolgozniok, hogy a mulasztásokat pótolhassák. Azok között a kérdések között, amelyek sürgős elintézésre várnak, első helyen *a kórházügyet* kell megemlíteni, de nem kevésbé sürgős a *halálsorompóknak, a pályaudvarok elhelyezésének, az utak rendbehozatalának, a Rókus-kórház kitelepitésének* a megoldása is.

Ezekről az aktuális kérdésekről beszéltünk dr. *Kozma* Jenő országgyülési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével, akit mindenekelőtt arról a vitáról kérdeztünk meg, amely a pénzügyi bizottságban a rendőrségi kiadásokhoz való húsz százalékos hozzájárulásról folyt.

Dr. Kozma Jenő

a következőket jelentette ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

A rendőrségi kiadásokhoz való hozzájárulás.

— Ezt a vitát el lehetett volna kerülni, ha valaki a kérdés érdemleges tanulmányozásába bocsátkozott volna. A költségvetés indokolásának harmadik oldalán olvasható, hogy

a rendőrségi kiadásokhoz való húsz százalékos hozzájárulás a vidéki törvényhatóságokra és rendezett tanácsú városokra vonatkozik.

A székesfőváros ebben a kérdésben *csak mint példa* szerepel, amelyre illetékes helyen hivatkoznak. *Szó sincs arról, minthogyha a kormány a fővárostól 20%-os hozzájárulást követelne* a rendőri költségekhez.

Az egész vita teljesen fölösleges volt

és most csak legfeljebb bosszankodni lehet azon, hogy olyan kérdés volt napirenden, amelyet senki elintézendő problémává nem tett.

A kórházak ügye.

Szóvátettük *Kozma* Jenő előtt a főváros tanácsának azt a fölterjesztését, *amely a kormánytól azt kéri, hogy Budapesten vagy az állam, vagy Pest vármegye épitsen közkórházat,* mert a főváros nehéz anyagi viszonyai közt nincs abban a helyzetben, hogy idegen illetőségűeknek nyujtson kórházi ápolást. Dr. *Kozma* Jenő erre vonatkozóan ezeket jegyezte meg:

—Teljes mértékben *helyeslem a tanács fölterjesztését.* A kórházi terhek rendkívül súlyos és égető gondokat okoznak a fővárosnak. *Az ápolási dijaknál állandóan túlkiadások merülnek föl a főváros háztartásának súlyos megterhelésével.* Senki sem veheti tehát rossznéven a fővárostól, hogy

meg akar szabadulni azoktól a terhektől, amelyeket idegen, nem budapesti illetőségü egyének kórházi kiadásai okoznak.

A fedezet kérdésének megoldása állandóan nehézségeket támaszt, *ezektől a nehézségektől meg kell szabaditani a főváros amúgy is erősen megterhelt büdzséjét.* Budapestnek *nem feladata, hogy vidéki betegeket gyógyitson. Ez állami, helyesebben vármegyei feladat.* A fővárosi kulturintézmények nem lehetnek közjótékonysági intézmények akkor, amikor más autonómia keretébe tartozó egyének terhes költségeket rónak rá.

— *Ezzel a kérdéssel kapcsolatos a Rókus-kórház kitelepitésének ügye is.* Attól a követelménytől nem lehet eltekinteni, hogy

Budapesten lennie kell egy központi gyüjtőkórháznak.

Amíg azonban bizonyos, hogy e közszükséglet kielégítése elől nem lehet elzárkózni, addig kétségtelen az is, hogy *a Rókus-kórháznak a kitelepitése indokolt.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* erélyes akciót indít ennek a kérdésnek rendezése érdekében:

követeljük a Rókus-kórház mielőbbi kitelepítését és célszerü helyen, minden modern követelménynek megfelelő központi fővárosi gyüjtőkórháznak a felépítését.

E célra *legalkalmasabb területnek a Tisza Kálmán teret, vagy közvetlen környékét tartom.*

A beszélgetés során megemlítettük, hogy az amerikai tapasztalatok alapján a budapesti útak rendbehozatalának problémája a legaktuálisabb feladatok közé került. *Kozma* Jenő erről a kérdésről így nyilatkozott:

Kapkodás az útépítés körül.

— Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy mennyire *kellemetlenül érint az a kapkodás, amely ezen a téren tapasztalható. Még mindig csak a próbálkozások első lépéseinél tartunk!*

— A külföldön száz és ezer kilométeres utak kitünően, minden elismerésreméltó nagyszerűséggel épültek föl úgy, hogy 15—20 éves használat után is alig van rajtuk valami kopás. Clevelandban láttunk egy 15 esztendős utat, amelyen nincs egyetlen karcolás sem. Nálunk hosszú esztendők telnek el,

óriási pénzpocsékolás folyik az utak épitése körül anélkül, hogy félévre szóló alkotásokat kaphatnánk.

Folytonosan arról hallunk, hogy kitünő mérnökeink vannak, ezt magam is elismerem és *ennek ellenére az útépités terén nálunk még mindig csak próbálkoznak.* Többek között a Hidegkúti úton és a Hüvösvölgyben is láthatók ezek a kísérletezések. Állandóan

megismétlődő próbálkozások váltogatják egymást nagy költségekkel ahelyett, hogy külföldi tanulmányútra küldenénk három-négy szakembert

teljes felelősség mellett. *Elérkezett az utolsó óra.* Én a magam részéről *állandóan napirenden tartom ezt a kérdést.*

— Az útkérdéssel kapcsolatos *a hidkérdés* is. Ebben a tekintetben örömmel állapithatom meg, hogy programmbeszédemnek megfelelően

az Óbuda—Hungária-úti dunai híd megvalósul;

a kisajátítási eljárások befejeződtek, minden előkészület megtörtént.

Pályaudvarok a város belsejében a föld alatt.

Végül megemlítettük *a halálsorompók* megszüntetésének ügyét. A következő választ kaptuk:

— A halálsorompók ügye *szorosan összefügg a pályaudvarok elhelyezésének kérdésével.* Ebben a tekintetben utalhatok a *Fővárosi Hirlap* cikkeire és egyik itt közölt nyilatkozatomra. A kérdésnek

egyetlen helyes megoldása csak úgy képzelhető el, hogy a pályaudvarokat behozzuk a főváros belsejébe és itt mélyen a föld alatt helyezzük el.

Azokkal szemben, akik a pályaudvarok kihelyezését sürgetik, *a leghatározottabban állást foglalok a pályaudvarok behozatala mellett.* Külföldön nevetnek rajtunk, hogy ilyen problémáink vannak, mint amilyen általában a pályaudvarok elhelyezésének ügye és a halálsorompók megszüntetésének kérdése. *Párizsban a Gare Saint Lazare, a Gare d'Orleans, Frankfurtban a hatalmas elosztó pályaudvar a város szívében vannak a föld alatt és New-Yorkban sziklákat kellett robbantani, hogy a pályaudvarokat bevezethessék a föld alá.* Nálunk könnyen kezelhető fövenytalaj van. Ha komolyan hozzáfogunk ennek a kérdésnek a megoldásához, akkor

rövid idő alatt, minden költség nélkül kedvező eredményeket érhetünk el.

Ha ugyanis a pályaudvarokat mélyen bevezetjük a föld alá és behozzuk a város belsejébe, akkor *nemcsak a halálsorompókat tüntetjük el automatikusan, hanem hatalmas területeket szabaditunk föl, amelyeknek árából bőven jut az egész terv keresztülvitelére.* Én a magam részéről ennek a tervnek a megvalósítását erősen szorgalmazni fogom.

Döntő elhatározások előtt a központi kórház megvalósítása

A napokban megalakul a 12-es kórházépítő bizottság — Tizenöt millió pengőbe kerül az új központi kórház, amelynek alapjait még az idén lefektetik

Némethy Béla tanácsnok nyilatkozik az előkészítő munkálatokról

A legközelebbi napokban megalakul az a 12-es ad hoc bizottság, amelyet a törvényhatóság februári közgyűlése azzal a meghatalmazással delegált, hogy a borzalmas hírű és tényleg teljesen elavult Rókus-kórház helyett az új központi kórház felépítésének ügyét előkészítse és ezzel a milliós főváros egyik legtátongóbb sebét, a *kórházmizériát* megszüntesse, vagy legalább sürgősen enyhítse.

Ezzel az aktussal a sokat firtatott kórházkérdés nagy lépéssel jut közelebb a megvalósításhoz és ma már nem utópia, hogy a régi Rókus bagolyvárába hamarosan belevág a bontó csákány és *remélhetőleg még ebben az évben letesszük az új központi kórház alapkövét.* A törvényhatósági bizottság tagjai, pártkülönbség nélkül megegyeztek abban, hogy az új kórháznak mielőbb állni kell. A közvélemény egységes falanxszal áll a főváros mögött és jól értesült helyről szerzett információnk szerint nagy jóindulattal figyeli az akciót a kormány részéről dr. *Vass* József népjóléti miniszter is.

Felkerestük

Némethy Béla tanácsnokot,

a közegészségi, köztisztasági és közkórházi ügyosztály vezetőjét, aki az *aktuális kórházkérdés* újabb fejleményeiről az alábbiakban tájékoztatott bennünket:

— A legközelebbi napokban terjesztjük fel a kormányhoz a főváros közönségének feliratát a *budapesti állami kórház* mielőbbi felépítése iránt. Rámutatunk ebben arra, hogy a székesfőváros közkórházaiban rendelkezésre álló 6815 fekvőhelyből, a legutóbbi évek statisztikája szerint

átlag 2000 ágyat nem budapesti betegek foglalnak el.

A vidéki betegek 66·84 százalékát Pestmegye, 3 százalékát Fejérmegye és Jászkúnszolnokmegye, 26 százalékát pedig a többi megye szállítja. Az a tekintélyes ágyszám, amit a vidékiek állandóan elfoglalva tartanak, *a főváros betegellátását annyira megbénítja, hogy a helyhiányt semmiképen sem tudjuk leküzdeni és különösen képtelenek vagyunk az ijesztő mértékben pusztító tüdővészhalandóságnak elkülönítés útján gátat vetni.*

— A székesfőváros közönségének régi és ismételten megújult panasza, hogy az ország fővárosában nincsen állami kórház, amely a vidékről felözönlő betegeket befogadhatná és ezáltal a helyhiányon segítene. Már a régi Pest szabad királyi város kezdte az instanciázást. 1870 szeptember 27-én tartott közgyűléséből feliratot intézett az országgyűlés képviselőházához és felterjesztéssel fordult az akkori belügyminiszterhez is. Az egyesített főváros 1893-ban, 1894-ben, 1898-ban küldött feliratai ismételten kérte az állami kórházat, de mindezek a felterjesztések eredménytelenek maradtak.

— A székesfőváros anyagi erejét messze meghaladó áldozatot hozott, amikor eddigi kórházait fokozatosan felépítette és erre a célra *30 millió aranykoronát* meghaladó összeget költött.

— A rendkívüli tüdővészhalandóság súlyos helyzet elé állítja a fővárost és mivel mai körülményei között újabb terhet alig vállalhat magára,

az egyedül lehetséges kivezető megoldás az, hogy az állam 2000 ágyas kórház felépítésével a székesfőváros közkórházaiban ugyanannyi betegágyat felszabadit,

amelyeket elsősorban tüdőbajos betegek elhelyezésére fogunk felhasználni. A főváros egy állami vagy megyei közkórház építését a szükséges telek átengedésével segítené elő.

— A vármegyei vagy állami kórház építésétől teljesen független az új központi kórház ügye, mert a régi, alkalmatlan Rókus-kórházat, általános közegészségügyi okokból feltétlenül és mielőbb ki kell teleptíeni.

Az új központi kórház ügyét állandóan napirenden tartjuk és reméljük, hogy rövidesen a megvalósulás stádiumába juttatjuk.

A legközelebbi napokban beérkezik hozzám a kórház-igazgatók testületének elaborátuma, amelyben az új központi kórház létesítésénél érvényesíteni kívánt orvosi szempontokat fogják precizirozni.

— Ugyancsak *a legközelebbi napokban alakítjuk meg, a közgyűlés határozata értelmében, azt a 12-es bizottságot, amelynek az új kórház létesítésének előkészítése lesz a feladata.* Ennek a bizottságnak a feladata lesz a hely kiválasztása, az arányok megállapítása, az általános tervek elkészítése és legfőképen a pénzügyi feltételek megteremtése.

— Az új kórház semmiesetre sem lesz nagyobb, mint a mostani Rókus. Ha a külső területen épül meg, úgy kint lesz a tulajdonképeni központi intézet és a centrumban a kisebb „elsősegély és gyüjtőkórház", ha pedig mégis belső terület mellett döntenének, például a Tisza Kálmán teret szemelnék e célra ki, úgy itt épül meg az egész komplexum.

— Az építési költségek nagyságát, előre pontosan megállapítani természetesen nem lehet. Eddigi kalkulációnk szerint — a telket nem számítva — kerekszámban minden ágyra 10.000 P költség jut, így az 1200 ágyas központi kórház kereken 12 millió pengőbe, a 300 ágyas gyüjtőkórház 3 millióba kerülne, *így összesen 15 millió pengő az az összeg, amelyből az új központi kórházat megteremthetjük.* Erre az összegre egyelőre a régi Rókus nagyértékű telekkomplexuma volna a fedezet.

— *Hivatalosan ugyan nincs értesülésünk, de úgy halljuk, hogy a népjóléti kormány is kívánja a Rókus kihelyezését és hajlandó lesz az új kórház építését megfelelő módon anyagi támogatással is elősegíteni.*

Kereken 756 millió a főváros tiszta vagyona

107 millióból még 57 millió pengő maradt a beruházó programmra

Sebő Béla főszámvevő e napokban készült el az 1927. évi székesfővárosi zárószámadás összeállításával. Az első pillanatra kitűnik, hogy *a zárszámadás a reméltnél sokkal kedvezőbb eredményt mutat.* 1927-ben a bevétel 161.1 millió, a kiadás pedig 158.3 millió volt, tehát *a felesleg 2 millió 800 pengő.* A költségvetési előirányzatnál a bevétel 1.1 millió pengővel több lett, a kiadás pedig 1.7 millióval kevesebb. Az előirányzatnál jelentékenyen nagyobb lett a bevétel a vízműveknél, a kereseti adónál, a gázműveknél, a kislakásos bérházaknál, a forgalmi adóban, a vagyonátruházási illetékben, a helyhatósági, főleg az építési engedélydíjakban.

Feltűnő jelenség ezzel szemben a *községi fogyasztási adónál mutatkozó csökkenés,* ami onnan támadt, mert a fogyasztás nem emelkedett a feltételezett mértékben; hasonló meglepetés volt a sertésközvágóhíd és vásár jövedelmeinek nagy csökkenése, ami szintén a forgalom apadása folytán következett be. Ilyen okokra vezethető vissza a vigalmi adó csökkenése, a vásárdíjak visszaesése, amit ugyancsak a *felhozatal* hanyatlása idézett elő. Az elért jelentékenyebb *megtakarítás részint úgy állott elő,* hogy számos megüresedett állást nem töltöttek be, részint pedig úgy, hogy előirányzott munkák végrehajtása elmaradt.

A zárószámadás beszámol még a tavaly felvett 20 millió dolláros kölcsön felhasználásáról is. A 20 millió dollárból visszafizették az 1926. évi 2 millió dolláros függőkölcsönt, építettek 2030 kislakást és 58 üzlethelyiséget az új bérházcsoportban. Ujabb lakások építésére 65.270 négyszögöl új telket vásároltak, felépítették a Széchenyi-strandfürdőt és a Gellért-hullámuszodát, munkáslakóházat és gazdasági épületeket emeltek az állatkertben, megkezdték a közvágóhidak és az autóbuszüzem fejlesztési programjának végrehajtását, a vízművek kibővítését és újjászerelését, kibővítettek több iskolát és megnagyobbították a Gellért-gyógyszállót.

Ilyenformán *a beruházó program végösszegeként megállapított 107,800.000 pengőből felhasználták eddig már 50,585.899 P 10 fillért és a további beruházásokra rendelkezésre áll 57,214.100 P 90 fillér. A fővárosi háztartás tiszta vagyona kereken 756 millió pengő.*

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

NYIRBOGDANYI PETROLEUMGYAR Rt.
Központi iroda: Budapest, VI., Andrássy-út 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN
auto- és traktorolajok
HELIOS
autobenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA
világító- és traktorpetroleum, gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök,
PORMENTESITŐ OLAJOK

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG Telefon:
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

Legkisebb üzemköltség
Legkisebb évi utadó:
RENAULT „R.A-4"
négyüléses
kiskocsija.
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhívásra minden tételért elküldünk!
Gyár: VII., Thököly-út 33. Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

A Talbot-kölcsön felvételével kapcsolatos összes tárgyalásokat befejezték — mondja Herrmann kereskedelmi miniszter

A kölcsön kibocsátása legkésőbb május 15-ig megtörténik — Végeredményben 3·3 millió angol font felvételében állapodtak meg

Az építkezésnél az angoloknak egy millió, a magyar iparnak kétmillió fontnyi munka jut és 51—55 százalék lesz a magyar gépipar részesedése

A kereskedelmi tárca költségvetésének parlamenti vitájában szóbakerült a *Talbot-ügy* is, amelyet kormánypárti oldalról említettek meg. *Ivády* Béla képviselő hosszabb beszédben sürgette meg az energia gazdaságos felhasználásáról és az országos elektrifikálásról megszövegezés alatt álló törvényjavaslat beterjesztését és ezzel kapcsolatosan *állást foglalt a Talbot-centrálé bánhidai megoldása ellen.* Erre a kormánypárti felszólalásra válasz nem hangzott el. *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter nem nyilvánított véleményt a dunántúli villamoscentrálé problémájának megoldásáról, de e kérdésnek fővárosi vonatkozásairól sem nyilatkozott. Nem hangzott el válasz illetékes helyről azokra a különböző híresztelésekre sem, amelyek arról szólanak, hogy a *Dunántúli Villamossági r.-t.* kiküldöttei és a kormány megbizottai Londonban a kölcsön felvétele dolgában folytatott tárgyalásaik során nehézségekkel találkoztak. Ezeknek a híreknek a terjesztői úgy állítják be a dolgot, minthogyha a Talbot-érdekeltség részéről Londonban amiatt támasztottak volna nehézségeket, hogy a fővárosnak a dunántúli centráléval létesítendő kapcsolata még nincs megállapítva, Talboték pedig a főváros viszonyának pontos megállapítása nélkül nem volnának hajlandók az üzletet megkötni.

Arra a nagy érdeklődésre való tekintettel, amely a Talbot-probléma megoldását kíséri, szükségesnek tartottuk, hogy *Herrmann* Miksa kereskedelmi minisztert erről az egész kérdéskomplexumról megkérdezzük.

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter

a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— *Azok a hirek, amelyek londoni ellentétekről szólanak, teljesen alaptalanok.* A kiküldöttek már hetekkel ezelőtt visszaérkeztek Londonból, ahol

a kérdésnek minden részletét megbeszélték és egyben végleges megállapodást is kötöttek.

A különböző nehézségekről tendenciózusan terjesztett hirek eleven cáfolatainként a *Talbot-érdekeltség Budapesten időző képviselőire hivatkozom,* akikkel *már a kölcsönkibocsátás tebonyolításáról tárgyalunk.* A leghatározottabban kijelenthetem, hogy

a Talbot-kölcsön felvételével kapcsolatos összes tárgyalásokat befejeztük és már csak annak a technikai kérdésnek megbeszélése van hátra, hogy miként történjék a kölcsön kibocsátása.

A beszélgetés során ezután szóvátettük azokat a hireket, amelyek *a kormány és a főváros közötti ellentétekről szólanak.* Erre a kérdésre *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter így válaszolt:

— Itt *nincs és nem is lehet szó semmiféle ellentétről.* Én miniszteri tanácsi felhatalmazás alapján bonyolítom le a Talbot-ügyet és építtetem föl a villamos centrálét, amelynek helyéül *a legkitűnőbb szakemberekből álló bizottság Bánhidát jelölte meg.* A helyzet *tehát leegyszerűsítve a következő: Bánhidán épül* egy villamoscentrálé, amelynek két fő feladata lesz. Az egyik feladat a fővárosi áramszükséglet ellátása, a másik feladat a Máv. elektrifikálási igényeinek kielégítése. Fővárosi vonatkozásban felmerülhet az a kérdés is, hogy nem akarja-e Budapest maga kezelésbe venni a centrálét, tekintettel arra a körülményre, hogy a főváros lesz a legnagyobb áramfogyasztó. A főváros bizottságot küldött ki a centráléval létesítendő viszony megállapítására. Ennek

a bizottságnak javaslatot kell tennie arra vonatkozóan, hogy a főváros maga vegye-e kezelésbe a bánhidai centrálét, vagy pedig annak csak fogyasztója legyen-e

és az utóbbi esetben *milyen feltételek mellett vásárolja az áramot.*

— *A helyzet tehát egészen tiszta* és én csak azt akarom még hangsúlyozni, hogy a villamoscentrálé felépítése országos érdek, a felépítést országos érdekből határoztuk el és

a fővárosról nem is lehet föltételezni, hogy egy ilyen országos érdek megvalósításának kerékkötője akarjon lenni.

akkor, *amidőn ez a centrálé a főváros érdekeit is hatékonyan szolgálja.*

Érdeklődtünk a Talbot-kölcsön kibocsátásának időpontja iránt is. Erre vonatkozóan *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter a következőket mondotta:

— A Talbot-kölcsön felvételével kapcsolatos *összes tárgyalásokat befejeztük és így*

a kölcsön kibocsátása még május 15-e előtt, de legkésőbb 15-ig megtörténik. Eredetileg 2·9 millió angol font felvételéről volt szó, a költségvetési tervezet elkészítése során némileg emeltük a felveendő összeget. Végeredményben 3·3 millió angol font felvételéről állapodtunk meg.

amelynek befizetése a kölcsönjegyzők részéről természetesen részletekben fog történni.

Megemlítettük azokat az aggodalmakat is, amelyek arról szólanak, hogy a magyar ipart a dunántúli centrálé építésénél nem foglalkoztatják eléggé, minthogy — a hirek szerint — a kölcsön tekintélyes részét Talboték gépekben adják. *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter erre a kérdésre is megnyugtató választ adott.

— *Minden tekintetben megóvjuk a magyar ipar érdekeit.*

Az építkezési munka nagyobb része a magyar iparnak fog jutni és pedig olyan arányban, hogy a magyar iparnak a munkából való részesedése kétszer akkora lesz, mint az angol iparé.

Ez összegszerűleg kifejezve azt jelenti, hogy *egymillió angol fontnyi munka jut az angol iparnak és két millió angol font lesz a magyar ipar munkarészesedése.* A gépek szállításánál természetesen másként áll a helyzet és pedig azért, mert *olyan gépekre van szükségünk, amelyek Angliában készülnek.* A gépszállítás arányát egészen pontosan még nem tudom megmondani, de körülbelül úgy fog alakulni a helyzet, hogy

45—49% az angol és 51—55% lesz a magyar gépipar részesedése.

Ennél kedvezőbb megoldás el sem képzelhető.

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter végül kijelentette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy *Bánhidán az építkezés előmunkálatai már meg is kezdődtek.* A főváros viszonyának megállapítása később is megtörténhetik, mert a centrálé és a főváros közötti kapcsolat miként való rendezése egyáltalán nem befolyásolja a bánhidai centrálé felépítésének munkálatait.

Mindennemű ruházati cikkek, cipők legolcsóbb beszerzési forrása a »KÉVE« Ruházati Áruház Szövetkezet
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 20

Még az idén megkezdik a Központi Szeretet-Otthon építését

Néhány nap multva kiirják az uj tervpályázatot
Liber Endre tanácsnok nyilatkozata

A törvényhatóság közgyűlése ismerve azokat az áldatlan állapotokat, melyek Budapesten a szegény ügy terén vannak és látva azt a tarthatatlan helyzetet, ami a közellátásra szoruló elszegényedett és elaggott polgárok elhelyezése körül mutatkozik, átérezve annak lehetetlenségét, hogy súlyos protekció és féléveken át való várakozás kelljen ahoz, hogy valaki szegényházi helyhez juthasson, már tavaly elhatározta egy nagy modern központi *„Szeretet-Otthon"* megépítését. Az elgondolást közelebb segítette a megvalósuláshoz az a körülmény, hogy az építkezéshez nagyobb összegű hozzájárulást igért meg a népjóléti és munkaügyi miniszter is. A közgyülés elgondolása szerint azokkal a tervekkel szemben, amelyek az új szegényházat valamelyik környékbeli községben akarták elhelyezni, a *Központi Szeretet-Otthon* a Maglódi út mentén épül fel, 1600 elaggott polgár befogadására.

A szegényház ügyét mostanáig a kormányjóváhagyás késleltette. *Néhány nappal ezelőtt* azonban megtörtént ez is és most már semmi akadálya nincs az építkezés megkezdésének. Értesülésünk szerint a tanács — miután a műszaki, illetve a középítési ügyosztály a vázlatos terveket és szükséges számításokat elkészítette, — a legközelebbi napokban meghirdeti a *részletes tervpályázatot, amelynek határideje augusztus 1-én jár le.*

A tervpályázat kiírása alkalmából felkerestük

Liber Endre tanácsnokot,

a szociálpolitikai és népjóléti ügyosztály vezetőjét, aki az új *Szeretet-Otthon* létesítéséről a következőkben nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* tudósítója előtt:

— Az új Szeretet-Otthon pavillon-rendszerben épül s a régi szegényházi rendszertől eltérően, lakályos lesz. A kaszárnyaszerű, rideg, hosszú folyosók és a hatalmas termek helyett, kisebb lakosztályok, barátságos nappali-, ebédlő-, olvasó- és hálószobák lesznek, sőt gondoskodunk arról is, hogy azok, akik akarják és — akiknek még testi erejük van, — szórakozásból folytathassák régi mesterségüket, illetve foglalkozásukat is, úgy és ahogyan nekik tetszik. Az új „Szeretet-Otthonban" az odakénszerülő öreg házaspárokat sem fogják többé egymástól szétválasztani, külön-külön osztályon elhelyezni, hanem számukra *önálló pavillon épül,* amelyben *közös lakószobákat kapnak,* ahol folytathatják régi megszokott életüket. Az építkezés ezek szerint még ebben az évben, valószínűleg kora ősszel megkezdődik, de a Szeretet-Otthon megnyitása csak távolabb eső aktus lesz, mert az *építkezés előre láthatóan közel 3 évig fog tartani.*

— Az építési költségek mintegy 8 millió pengőt fognak felemészteni.

— Amint az új Szeretet-Otthon elkészül, a Szegényház téri régi épületet azonnal kilakoltatjuk. A tér rendezése ezzel egyidejüen megtörténik, mert a főváros azt a területet többé nem építteti be, hanem ott parkot létesít.

— A szegényházi ellátásra vonatkozó program a Maglódi-uti Szeretet-Otthon építésével még nem fejeződik be, hanem rövidesen megkezdjük a budai szeretet-otthon előkészítését is, amely az előbbihez hasonló kivitelben *valószinüleg a Lágymányoson fog megépülni.*

REMINGTON

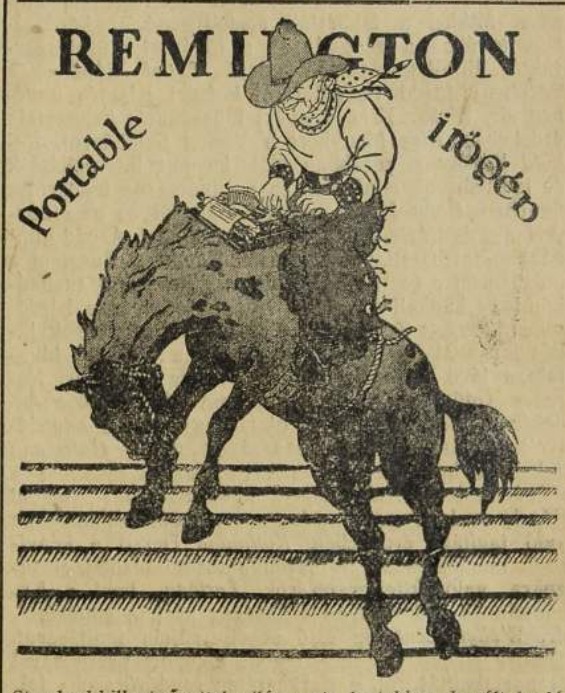

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Teréz 218-09, Lipót 975—20.

Szerdán: közgyülés

Betöltik a bizottságokban a megüresedett tagsági helyeket

Az izgalmaktól fütött, hosszú áprilisi közgyülés után a szerdán kezdődő ülés ellentéte lesz az előbbinek, mert az ötvenhét pontos tárgysorozat kevés izgalmat ígér.

A napirenden lévő tárgyak nagyobb része jelentéktelen folyóügy, alig van néhány, amely nagyobb érdeklődésre tarthat számot. Ezek között az első *Budál* Ede I. kerületi előljáró szolgálatban való visszatartásának kérdése, amelyről a *Fővárosi Hirlap* annakidején már részletesen megemlékezett. A tanács javasolja a népszerű előljáró visszatartását, aki előrehaladott kora ellenére még testi és szellemi frisseségének teljes birtokában van. A közgyülés előreláthatólag a visszatartás mellett fog határozni. Ugyanezen közgyülés feladata lesz a jogügyi, középítési, közrendészeti, közgazdasági, a számvevőséget és központi pénztárt felügyelő, a közoktatási, a közegészségi és köztisztasági, továbbá a világítási üzemi bizottságokban időközben megüresedett tagsági helyek titkos szavazással való betöltése. *A középítési bizottságban Czabalay* Kálmán, az elhalálozott *Grindl* Károly és a lemondott *Tarr* Béla helye kerül betöltésre. A *jogügyi- és katonaügyi* bizottságban, *valamint a közrendészeti bizottságban Marinovich* Jenő, a nyugalomba vonult főkapitány helyeit fogják betölteni, a *közgazdasági bizottságban* pedig az ugyancsak lemondott *Siegescu* József utódáról kell gondoskodni; a számvevőségi és a központi pénztár felügyelő bizottságban ismét *Grindl* Károly helye vár betöltésre, a közoktatási bizottságban pedig *Siegescu* Józsefé. A *közegészségügyi- és köztisztasági* bizottságban szintén *Marinovich* és *Siegescu, míg a világítási üzemi bizottságban Grindl* Károly helyét töltik be.

A napirend további során *a Rudas- és a Gellért-fürdő igazgatásának egyesítéséről, a lelkészek javadalmának újabb megállapításáról, a Rudas-fürdő vendéglőjének bérbeadásáról, a Rudas-fürdőben új pihenő- és várócsarnokának létesítéséről, a Széchenyi-gyógyfürdő építésének elhúzódásáról, az autótaxi szabályrendeletről, a Vigadó előtti rakodópart 1928. évi bérbeadásáról, több egyesületi alapszabály jóváhagyásáról, a Magyar Cserkészleány Szövetség segélyezéséről, a főváros saját építkezésében létesítendő újabb kislakásos bérházainak megépítéséről, s igen sok nyugdíjazásról, kegydíj- és korengedélyügyről lesz szó.* Érdekesebbek az említetteken kívül továbbá *a száz új autóbusz megrendelésének kérdése, a közel kétszáz tanítói, tanári és óvónői állás szervezése,* végezetül kisebb vitára van kilátás *az államrendőrség fenntartásának költségeihez való hozzájárulás kérdésénél,* bár erre vonatkozóan illetékes helyről, mint az *Kozma* Jenő mai nyilatkozatából is nyilvánvaló, már megnyugtató kijelentések hangzottak el. Több interpellációra is válaszol ez alkalommal a tanács, többek között a nemzetközi fürdőügyi- és idegenforgalmi kiállítás és a Wenckheim-palota kérdésében.

Az interpellációk és indítványok jegyzéke a következő:

Peyer Károly a fogyasztási-adó ügyében, *Magyar* Miklós a lakbérleti szabályrendelet kérdésében, továbbá a gázgyár és a fővárosi tüzelőszerraktár állítólagos fúziója miatt, *Lévai* Sándor a Széchenyi-fürdő vizsgálatáról beígért jelentés ügyében, dr. *Weiler* Ernő a nyári időszámítás behozatala érdekében, *Kiss* Menyhért a Városi Színházról, *Repold* Károly a korábban előterjesztett interpellációk és indítványok elintézése és a Lipótváros fejlesztése ügyében, *Bohn* József az iparosság súlyos megadóztatása miatt, *Büchler* József az óbudai Árpád-gimnázium tarthatatlan állapotáról, *Vámbéry* Rusztem a polgármester és *Wolff* Károly egy newyorki szabadkőműves banketten való állítólagos részvétele kérdésében, *Farkas* Zoltán dr. a téglagyári munkások lakásviszonyai miatt, *Repold* Károly a mérnöki hivatalban lévő tarthatatlan állapotok ügyében, dr. *Kerekes* Ödön az autóbuszforgalom kiterjesztése érdekében, *Deák* Lajos az utcai fagylaltárús engedélyek kiadása körüli visszásságok miatt, *Hoffmann* Jakab a boltbéruzsora miatt intéznek kérdést a polgármesterhez. *Indítványt* nyújtottak be: *Repold* Károly a kézügyességnek a napközi otthonokban való tanítása érdekében, *Kollmann* Dezső a képviselői immunitásnak a törvényhatósági bizottsági tagokra való kiterjesztéséről, *Latinák* Jenő a Kőbányán és Rákosfalván szükséges kórház építéséről, dr. *Weiler* Ernő az első segélynyújtás tanításáról, *Stadler* Nándor az utcák, utak fokozott tisztításáról és portalanításáról, a Farkasréten rendőrőrszoba felállításáról, *Bechtler* Péter a kelenvölgyi villamosvasúti vonal kiépítéséről, *Bozóky* Ádám a II., Főutca aszfaltozásáról, *Horváth* Károly a balatoni vasúti összeköttetés meggyorsításáról, végül *Deutsch* Jenő ugyancsak a nyári időszámítás bevezetéséről.

Kihelyezik a harminc év előtti vámvonalakat

A politikai határral esik egybe az új vámvonal — Husvizsgáló állomásokat is állítanak fel

Az érdekelt kerületek, az ipari, valamint a kereskedelmi érdekeltségek állandó panaszának hatása alatt a törvényhatóság közgyülése még a tavaly nyáron elhatározta, hogy *a 30 év előtti régi vámvonalakat, amelyek sok helyen már belterületen vannak és egyes kerületeket valósággal ketté szelnek* és nemcsak a kereskedelmi életet, hanem a normális közlekedést is gátolják, a város határára helyezi ki. A pénzügyi ügyosztály már annakidején elkészítette a vámvonalak kihelyezési tervét is, az ezzel kapcsolatos munkálatok végrehajtása azonban időközben megakadt, a közgyülés ama ismeretes határozata miatt, amellyel az elsőrendü élelmiszerek és hús *fogyasztási adójának* eltörlését mondta ki.

Miután a kormány a már ismertetett okokból, a fogyasztási adó eltörléséhez nem járult hozzá, a lakosság és az érdekeltség pedig tovább sürgették a vámsorompók kihelyezését, a kérdés újra aktuálissá vált és a *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint már annyira meg is érett, hogy

a közeli jövőben megtörténik a vámsorompók végleges kihelyezése.

A pénzügyi ügyosztály javaslata szerint a vámvonalak csaknem mindenütt *egybeesnek a főváros politikai, illetve közigazgatási határával.* E szerint az új vámvonal a pesti oldalon a Rákosi réteket és új Köztemetőt, a budai oldalon pedig a Budakeszi erdőt, a Jánoshegyet, a Hárshegyet, a Csúcshegyet, az Ürömhegyet, az Aranyhegyet és a Péterhegyet kivéve, mindenütt a határvonallal parallel halad. Az új fogyasztási adóhivatalokat ennek megfelelően a pesti oldalon a *Soroksári* útnál, a *Gyáli* útnál, az *Üllői* uton, a *Gyömrői* uton, a *Maglódi* uton, a *Gránát* uccában, a *Külső Jászberényi* uton és a *Palotai* uton, a budai oldalon pedig a *Budafoki* uton, a *Fehérvári* uton, a *Budaörsi* uton, a *Budakeszi* uton, a *Hidegkuti* uton, a *Bécsi* uton, a *Szentendrei* uton és a *Római fürdő* melletti *Dunaparton* fogják felállítani. A többi betorkolló útvonalaknál a szükséghez képest mindenütt őrségeket állítanak fel.

Az új rend szerint mezőgazdasági termékeket mindazokon az útvonalakon lehet beszállítani, ahol adóhivatal vagy őrség van, míg fogyasztási adóköteles cikkeket és ipari termékeket csak azoknál a sorompóknál hozhatnak be, ahol fogyasztási adóhivatal is lesz.

A fogyasztási adóhivatalokat természetesen változatlanul továbbra is fenntartjuk

az összes pályaudvarokon és hajóállomásokon.

A vámvonalak kihelyezésének végrehajtási módja iránt a pénzügyi ügyosztályban tudakozódtunk, ahol

Lindl Zsigmond főjegyző,

a *vámügyek referense* a következőket mondta el tudósítónknak:

— A vámvonalak kihelyezésének ügye *a legközelebbi jövőben a megvalósulás stádiumába jut.* Az új vámállomások helyét külön bizottság állapította meg, helyszíni eljárás alapján. A közigazgatási határ mentén

összesen harminc ilyen vámállomás lesz.

Ezeken a helyeken részben a fogyasztási adóhivatalokat, részben csak vámőrségeket létesítünk. Valamennyi helyen megfelelő új vámépületeket emelünk a hivatalok és a vámőrszemélyzet befogadására. Az új vámépületek sokkal kisebbek lesznek a régieknél és csaknem kivétel nélkül apróbb, földszintes *blokk-házak építéséről van szó,* amelyekben egy hivatali, illetve pénztári szoba és egy őrszoba lesz, a harmadik helyiség pedig a húsvizsgáló állomás elhelyezésére szolgál. Meg kell jegyezni ugyanis, hogy *a vámállomásokon egyúttal mindenütt húsvizsgáló állomás is lesz,* ahol a főváros szakközegei a tengelyen érkező hússzállítmányokat nemcsak adószempontból kezelik, hanem

közegészségügyi szempontból is ellenőrzik.

Az új vámállomásokon az őrszemélyzetnek laktanyája nem lesz, mert mindannyi villamoson, helyiérdekűvel, vasúton vagy hajón könnyen megközelíthető és 24 óránként lesz bennük a váltás. Csupán egy-két hely a kivétel, bent a budai hegyekben, amelyek a nagyobb forgalmú útvonalaktól távol esnek. Ezeken a helyeken az őrállomásokat úgy rendezzük be, hogy két-, esetleg háromnapos időközökben váltják fel őrszemélyzetüket.

— A vámállomások, illetve adóhivatalok céljára kiszemelt telkek legnagyobb részben a főváros tulajdonában vannak, néhány helyen mégis bizonyos magánterületek kisajátítása válik szükségessé. A *kisajátítási bizottság* már a legközelebbi napokban *rendkívüli ülésben* foglalkozik ezzel a kérdéssel és amint a döntés megtörtént,

nyomban kihirdeti a Tanács az épületek létesítésére szóló versenytárgyalási pályázatot.

Mivel azonos kivitelü és azonos méretezésü blokkházak építéséről van szó, megvan a technikai lehetősége annak, hogy az épületeket esetleg háromnégy hét alatt felállítja a vállalkozó és ebben az esetben már a nyáron, de legkésőbb az összel már az új határvonalon kezdődik meg a vámszolgálat, illetve a fogyasztási adó ellenőrzés.

Érdekes újítása lesz az új rendszernek, hogy a *régi vámsorompók eltünnek.* Az új vámállomásokon tényleg sehol sem lesznek sorompók, mert

az útvonalakat éjjel-nappal állandóan nyitva hagyják

és ezzel megszünik a vidéki kocsisok azon panasza is, hogy vámállomásoknál órákon keresztül kell éjszaka ácsorognick, amíg hajnalban beeresztik őket. A régi pátriarchális piros-sárga-kékre festett vámsorompók helyett az állomásokon, illetve őrségeknél mindenütt *terméskőből faragott határoszlopok* fogják jelezni, hogy ott kezdődik a székesfőváros területe, éjjel pedig *színes jelzőlámpákkal világítják meg a határállomásokat.*

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés. Mindennemü beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vízvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Magyar Mükő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szőgyi István okl. épitész
Készit a legszakszerübb elsőrangu kivitelben: mindenfajta mükő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BÁDOGOS-MESTER, ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST
Horthy Miklós-út 152. szám
Telefonszám: József 381-78

Sem az orvosok, sem a fővárosi alkalmazottak nincsenek megelégedve a „Fővárosi Tisztviselők Segélyző Alapja" gyógykezelési tervezetével

22 pengő családonkint az évi honorárium. — Május 1-én egy kálvintéri bérházban megnyilt az új intézmény

Többször beszámoltunk már arról a nagyszabású szociális intézményről, amely a *Fővárosi Tisztviselők Segélyző Alapja* néven közel *tizezer fővárosi tisztviselő és alkalmazott egészségügyi gondozását kívánja ellátni.* Megírta a *Fővárosi Hirlap* azokat a nehézségeket, amelyek az orvosi kérdésnél merültek fel a székesfőváros és az Orvosszövetség közötti tárgyalások alkalmával. A főváros tudvalevően fix javadalmazás, *400—600 pengős havi fizetés* mellett megfelelő számú kezelőorvost akart alkalmazni, akik között *a tagok szabadon választhattak volna*, míg az Orvosszövetség a teljesen szabad orvosválasztás, illetve *a háziorvosi rendszer mellett* kötötte le magát. Többszörös megszakítással hónapokon át húzódtak ezek a tárgyalások, amelyek végül is az *Orvosszövetség álláspontjának diadalra jutásával fejeződtek be a közelmult napokban.*

Az autonómia illetékes fórumai még nem foglaltak ugyan állást ebben a kérdésben, de elvileg már létrejött az előkészítést intéző Elnöki ügyosztály és az Orvosszövetség között a megállapodás, amely szerint az Alap tagjai, illetve a székesfőváros alkalmazottai

bármely olyan budapesti orvost választhatnak háziorvosuknak, aki az Orvosszövetség tagja,

illetve Budapesten székelő gyakorlóorvos. A kijelölt háziorvost bejelentik a Segítőalap igazgatóságának, amely a névsort közli az Orvosszövetséggel. A megállapodás másik érdekes tétele az, hogy az igénybevett orvosok díjazását nem a főváros eszközli közvetlenül, hanem azt az összeget, *cca évi 400.000 pengőt*, amelyet a Segítő alap budgetjében évente orvosi kezelésre szánnak, *átutalja az Orvosszövetséghez s az gondoskodik az arányos szétosztás felől.* Ez is az Orvosszövetség kívánsága szerint történt.

A tervezet szerint minden kiválasztott és bejelentett kezelőorvos

családonkint 22 pengő honoráriumot kap évente

— e rendszer mellett — *a fővárosi Segítő alaptól.* Ez annyit jelent, hogy minden egyes orvosnak legalább *száz családot kell kezelnie, hogy elfogadható és féligmeddig méltányos honoráriumot kaphasson a fővárostól.* Az orvosok átlagának szempontjából tehát nem látszik előnyösnek ez a megoldás, hisz az olyan orvosok, akiknek 20—30 családjuk lesz,

alig kapnak havi 50—60 pengő tiszteletdíjat,

ami oly csekély, hogy ezért komoly szolgálatot, húszharminc család háziorvosi teendőinek ellátását várni alig lehet.

A helyzet tehát az, hogy a tervezett rendszer mellett is csak az orvosok egy igen kis része kap számottevő javadalmat az új szervezettől, azok az orvosok pedig, akik divatosak, 100—200 családot is vállalnak, *akiket bajosan tudnak megfelelően ellátni,* mert valószínűen más foglalkozásuk is lesz, annál is inkább, mert az említett díjazás még a legjobb esetben is kevés ahhoz, hogy abból egyedül egy jónevű fővárosi orvos megélhessen.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója orvosi körökben és az alkalmazottak soraiban is érdeklődött: *mit várnak a szóbanforgó rendszertől?* Az orvosok általánosságban nincsenek elragadtatva a Szövetség döntésétől, sőt *előreláthető, hogy mindazok az orvosok,* akiknél csak kevés városi család fog jelentkezni,

lemondanak a háziorvosi szerep vállalásáról.

A *tisztviselői kar* véleménye sem jobb az orvosokénál.

— Helyeseljük és követeltük a szabad orvosválasztást, — mondotta informátorunk, a fővárosi alkalmazottak szövetségének egyik reprezentánsa, — de *a tervezett rendszer elé nem sok bizodalommal nézünk.* Megnyugtatóbb lett volna sokkal az eredeti elgondolás, 40—50 jól fizetett intézeti orvossal, akik közül szabadon választhattunk volna. Ma az a helyzet, hogy a minimális honorárium esetén — ami a valószínű nagy megoszlás mellett egy-egy orvosra jut —

nem is merjük, resteljük a „háziorvost" felkeresni,

hisz az úgynevezett *„szegényorvosok", a kerületiek, ehhez képest tejedelmi fizetést kapnak,* vagy pedig a ránk eső 22 pengő helyett fizetjük a háziorvosunkat tovább, úgy, mint eddig. Ez esetben pedig mire lesz jó ez az intézmény, miért vonják le havonta fizetésünkből a számottevő járulékot.

Orvosságot sem adnak ingyért, egyéb orvosi eszközökért is fizetni kell,

legfeljebb utólag „térítenek vissza", szakorvost nem nyujtanak, orvosi rendelő nem lesz, hát akkor miért mindez?

— Maradjon minden úgy, ahogy volt, adjon az Alap továbbra is segélyt, amint eddig tette, akkor megtakarítjuk azt a 400.000 pengőt, amit az Orvosszövetség kap kézhez s azt is szét lehet osztani a betegek között, akik így talán még jobban járnak. *Az altiszti személyzetet pedig jól ellathatja a Munkásbiztosító pénztár.*

Felkerestük az ügy referensét

Dulácska Jenő főjegyzőt is.

aki a következőkben tájékoztatott bennünket:

— Az Orvosszövetséggel tényleg létrejött egy elvi megállapodás. *A főváros eredeti tervezete más volt,* de a Szövetség az orvostársadalom összessége érdekében választotta az utóbbi megoldást. *A gyakorlat fogja egyébként kialakitani azt a rendszert, amely legmegfelelőbb lesz.* Tény az is, hogy

szakorvosi rendelés nem lesz,

erről a betegek maguk gondoskodnak szükség esetén, de az Alap utólag visszatéríti így felmerült kiadásaikat is.

— Mi szakorvosi rendelőintézet és laboratorium felállítását terveztük, *de az Orvosszövetség ellenezte ezt,* ugyancsak az orvosok érdekében. *Fogorvosi rendelőintézet azonban továbbra is lesz, sőt megnagyobbitott keretek között.*

— Az intézmény szervezeti és alapszabályai a jövő héten kerülnek a bizottságok, s azután a közgyülés elé s mivel a kormányjóváhagyásra is várni kell, a tényleges megalakulás még eltart néhány hétig. *Valójában azonban máris működünk* s egyelőre a hozzánk fordulókon segélyek nyujtásával segítünk.

— A Segítő Alap elhelyezése is igen nagy gondot okozott a főváros vezetőségének. Először a városházán kerestünk helyet, majd arra gondoltunk, hogy a népjóléti minisztérium kiüríti hamarosan a piaristaházat s ott lesz hely. Egyik megoldás sem sikerült, erre *kénytelenek voltunk*

a Kálvin téren egyik bérházban nagyobb helyiséget bérbevenni.

— *Kálvin tér 3. sz. alatt, a félemeleten lesz a központi iroda, az igazgatóság, a főorvosi hivatal és a fogorvosi rendelő.* Az átalakítások rövidesen megkezdődnek s remélhetően *május 1-re már át is költöz-het az intézmény* célszerű, új otthonába, ahol *18 szoba lesz berendezve e célra.*

— Az Alap működésétől a legjobbat várjuk. Az alkalmazottak orvosi kezelést, kórházi, szanatoriumi ápolást, gyógyfürdőt, üdültetést, orvost és gyógyszert, szülési, anyasági, betegségi és temetési segélyt kapnak, ami olyan nagymértékű támogatás, amelyet eddig a fővárosi alkalmazottak nehezen nélkülöztek.

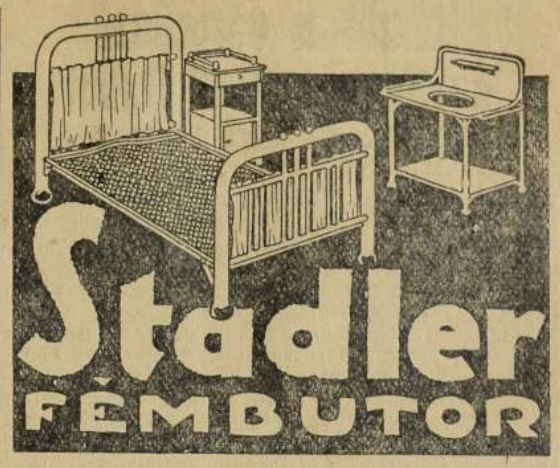

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

„EMPTIO"
IPARI ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
VI. KERÜLET, RÓTVÖS UCCA 20. SZÁM
Vegyi-, épitő- és burkolóanyagok. Telefon: Teréz 149-84.

Évtizedeken át garantáltan abszolut vízmentesek maradnak a 20 éve forgalomban levő
MASTICON
angol asbestes szigetelő masszával
bevont ikátőleg impregnált kivétel nélkül minden tetőzet, valamint pincék, falak, terraszok sto.
Vezérképviselet:
LÁNG LÁSZLÓ Budapest, VI, Lázár ucca 13. Telefon: L. 985-89

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428-77
Háziipari osztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textilosztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J 425-95

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

CSASZÁR IMRE
Linoleum és falikárpit nagy választékban
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U. 11. Telefon: Józs 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készitése.
Szakszerü munka. :: Ajánlatok dijmenteson.

SZEMES JÁNOS
tetőfedő mester
tetők jókarbantartási vállalata
Budapest, VII., Nefelejts-u. 53. Telefon: J. 349—43

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon Teréz 296-51 és 290-78.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38
TELEFON: J. 380—19

A HENKEL-FÉLE
ásványi festékkötő anyag
KIESIN
a legolcsóbb és a célnak legjobban megfelelő máz
El nem mázolód k
Vízzel tisztítható
Az időjárásnak ellenáll
Vezérképviselet és raktár Magyarország részére
Szagtalan
Hő- és tűzálló
Előkelő matt fényü
Voith Gottlieb, Budapest, VI., Kartács ucca 26
TELEFON: LIPÓT 970—65

Készül a városházi automata-telefonközpont

400,000 pengőbe kerül a berendezés

Vasárnaptól kezdve, mint ismeretes, a fővárosi telefonhálózat egyrésze már automatikus központokkal működik. Egyidejűen megkezdték a *főváros hatalmas háziközpontjának újjászerelését is.* A városháza telefonközpontja, amelynek közel négyszáz állállomása volt, mostanáig az első emeleten, az elnöki ügyosztállyal szemben talált elhelyezést Ez a szűk két kis szoba azonban csak rövid ideig marad továbbra is telefonközpont. A városházi telefonhálózat régi központja, — amely ellen az utóbbi időben rengeteg panasz hangzott el, — már nem bírta a közigazgatási apparátus megsokszorozódott igényeit lebonyolítani s ezért sürgősen szükségessé vált az új telefonközpont létesítése, amely teljesen modern berendezéssel létesülő *automatacentrálé lesz.* Az elnöki ügyosztályban, a tanács megbízásából dr. *Rosta* János tanácsjegyző készíti elő az új automatikus városházi telefonközpont ügyét. Az ő nehéz feladata volt az automataközpontnak megfelelő helyet találni. Már-már az volt a látszat, hogy az amúgy is túlzsúfolt épületben megfelelő termeket találni nem tudnak erre a célra és még néhány héttel ezelőtt is az volt a látszat, hogy sürgősen építkezni kell. Az új belvárosi elektromos állomás pavillonja mellett, az I. számú udvarban, a garázs földszintes épületére akartak egy emeletet ráépíteni, ahol a telefonközpont mellett a garázsvezetőség és a garázsmérnöki iroda talált volna otthont. A tanács azonban sokallta az építkezés költségeit, erre új megoldás után néztek, amely a mult napokban eredménnyel is járt. A *városháza földszintjén, a főszámvevőség mellett lesz az új telefonközpont,* azokban a helyiségekben, ahonnan a számvevőség X. ügyosztálya költözködik el a fogyasztási adóhivatal irodájával együtt a Gerlóczy uccában bérelt új helyiségbe. Az új telefonközpont két hatalmas kapcsolóteremből, hozzátartozó irodából és raktárhelyiségből fog állani. Az új központ szerelésének rövidesen megindúló munkálatairól érdeklődve,

Gallina Frigyes h. tanácsnok,

az elnöki ügyosztály vezetője így tájékoztatott bennünket:

— Az új városházi központnak *hatszáz* állomása lesz. Az a célunk, hogy az új központ segítségével ne csak a Városháza, az Ujvárosháza és a BSzKRT igazgatósága kapjanak közvetlen kapcsolatot, hanem az összes elöljárósági, közlekedési, vízvezetéki, világítási üzemi, tűzőrségi, vám, kórházi, közegészségi stb. intézményeket is be akarjuk kapcsoltatni a városházi hálózatba, aminek az az előnye is lesz, hogy a nagy központokat lényeges munkatöbblettől mentesítjük.

— A városházi telefonhálózat egyébként *nem lesz magánhálózat, hanem az állami telefonhálózat szerves része.* A helyzet csupán annyiban speciális, hogy a *központ felszerelése a főváros költségén történik* s a főváros gondoskodik a szükséges személyzetről is. Az erre vonatkozó kérdéseket még a tavalyi év során részletesen megbeszéltük a posta- és távirdaigazgatósággal és ugyanekkor megrendeltük a postáéval teljesen azonos automatikus kapcsoló berendezéseket is, amelyek a budapesti gyárban el is készültek s csak felszerelésre várnak. Az új városházi telefonközpontot az *Egyesült Izzó* szállítja, illetve a szerelést annak telefonosztálya végzi. A szükséges helyiségek átalakítására néhány napon belül már sor kerül. Ez a munka néhány hetet vesz igénybe, mivel a helyiségeket teljesen hézagmentesen csempézett és olajjal festett falakkal, linoleumos padlóval, pormentesen kell elkészíteni, mert a preciziós **műszerek minden porszem iránt érzékenyek.** Azután nyomban megkezdődik a szerelési munka, úgyhogy az *automatikus telefonszolgálat* előreláthatóan *legkésőbb az ősz folyamán általánosan megkezdődik a Központi Városházán, illetve a városi adminisztrációban is.* Az automata-telefon felszerelése közel 400.000 pengőjébe kerül a fővárosnak.

Siófok telket ajánlott fel, ha a főváros ott építi fel a Leányárvaházi Üdülőtelepet

A főváros példaszerű szociális intézményei között is az elsők között foglal helyet a balatonfonyódi *Fiúárvaházi Üdülőtelep,* amelyet *Liber* Endre tanácsnok, az apátlan-anyátlan budapesti árvák melegszívű védelmezője létesített, azzal a céllal, hogy a szülői szeretetet nélkülöző és az otthont nem ismerő szegény kis gyermekeknek is kijusson valami az élet örömeiből és a rideg árvaházi falakon kívül, a szabad természet ölén tölthessék, testi és lelki megerősödésükre az esztendőnek legalább egy rövidke részét. A fonyódi árvaházi üdülőtelep már az első esztendőben olyan nagyszerű eredményeket produkált, hogy a törvényhatóság pártjai örömmel szavazták meg tavaly egy második hasonló üdülőtelep létesítésének költségeit, amelyet a szociálpolitikai ügyosztály ugyancsak *Fonyódon, a leányárvaházak részére akar felállítani.* Már a tavalyi évben kiszemelte a főváros Fonyódon a szükséges területet is, nem messzi a gróf *Széchenyi* Emil által adományozott fiúárvaházi telektől. A fonyódi cementárugyár felhagyott telepét ajánlották fel e célra igen olcsó áron, amely területnek nagy előnye az is, hogy már be van kerítve s a rajtlevő épületek nagyrésze, bizonyos átalakítással üdülőtelepi célokra is felhasználhatók és azonkívül rengeteg építési anyag van ugyanott rendelkezésre.

Az üdülőtelep építési munkálatait már a tavasz folyamán el is akarták kezdeni, amikor váratlanul egy olyan momentum merült fel, amely a munkálatokat egyidőre megakasztotta. Az történt, hogy *Siófok község ajánlatot tett a fővárosnak, hogy ingyen bocsát rendelkezésére megfelelő nagyságú közművel ellátott területet, ha az árvaházi üdülőtelepet nem Fonyódon, hanem ott építteti fel.* A szociálpolitikai ügyosztály az érdekes ajánlatot a tanács elé terjesztette, amely természetesen köszönettel fogadta Siófok ajánlatát és értesítette az ottani elöljáróságot, hogy képviselőjét rövidesen leküldi a felajánlott terület megszemlélésére és a továbbiak megbeszélésére. *Liber* tanácsnok az ügyosztályból *Flaxmayer* Géza tanácsi fogalmazót küldötte le Siófokra, aki az elöljárósággal nyomban megkezdte a tárgyalásokat. A főváros kiküldötte útjáról részletes jelentést tett a tanácsnak, amelyből kitünt, hogy *a felajánlott terület nem közvetlen a Balaton partján van,* mint a fonyódi, hanem a község másik részén, távolabb a víztől. Ez pedig a kívánt célnak nem felel meg, mert a főváros a balatonfonyódi telket is éppen azért választotta, mert az közvetlen a víz partján terül el, ahol az üdülésre szoruló gyermekek egész nap fürdőruhában tartózkodhatnak a szabadban és minden idejüket az erősítő vízben, vagy napsütésben a homokstrandon tölthetik.

A főváros tanácsa néhány nappal ezelőtt, most újból megkereste a siófoki elöljáróságot és megköszönve a község áldozatkészségét, azt kérte, hogy *közvetlenül a parton jelöljön ki megfelelő, elkülönithető területet,* ahol az üdülőtelepet az eredeti terv szerint felépítheti. A főváros átirata kiemeli, hogy a telep nem megfelelő, lehetetlen ugyanis, hogy az ott üdülő árva gyermekek a közös strandfürdőben, vagy bármely más célra használt fürdőterületen fürdőzhessenek, illetve keresztülvihetetlen az, hogy a gyermekek naponta többször, valamely távolabb eső helyről legyenek kénytelenek a tóhoz s onnan hazajárni.

A siófoki ajánlat mindenesetre nagyon elismerésreméltó, mindazonáltal a főváros nem teheti függővé ettől a fonyódi leányárvaházi üdülőtelep sorsát és kívánatos, hogy ez a legújabb szociális intézmény minél rövidebb időn belül átadható legyen rendeltetésének.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

1. a II. ker., Lotz Károly ucca Budakeszi út és Pasaréti út közötti szakaszának;

2. a II. ker., Pasaréti út és Névtelen ucca, Névtelen ucca és a 11.510/42. helyrajzi számú ingatlan, illetve a Budakeszi út és Pasaréti út közötti szakaszának;

3. a X. ker., Cserkesz ucca Szlávy ucca és Alkér ucca közötti szakaszának csatornázási munkáira.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és mind a három munkára nézve külön-külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. május 7-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928. május 7-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségében, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. április 12-én.

A székesfőváros tanácsa.

Margalit Andor és Ödön
mérnök-építőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 586—45 és József 429—24.

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 15.

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető **hézagmentes padozatburkoló a**
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemű átalakításoknál ajánlattal díjmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

Jany János Gép-, épület- és szerkezetlakatos
Ezelőtt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
II. kerület, Szász Károly ucca 5. szám

ILKOVITS J.
központi fűtések és vízvezeték berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Teréz 212-07

SZENTESSY MIHÁLY Telefon: József 373-92
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltpozyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

HUBERT ÉS TSA b. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

Dieselmótoros utihengerek,
Benzin-, szívógáz- és kompressor-nélküli Dieselmótorok
MÓTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ
Budapest, VII., Erzsébetkirályné út 85/87

HAZAI FÉNYMÁSOLÓPAPIRGYÁR ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT (QUITTNER LÁSZLÓ)
A Magyar Sociographiai intézet Budapest—Parlament kiadványainak vezérképviselete. Könyvkiadóvállalat. Vegypapirok gyártása. Villanyfénymásolda. Aluminium Szab. fénymásolókeretek és fénymásoló cikkek. Speciális építészeti, mérnöki rajz- és mérőszerek. Paus—Rajzpapir gyári lerakat. **Fénymásolatok minden időben készülnek és megvárhatók.**
Budapest, VII. ker., Péterfy Sándor ucca 19. sz.

LISKA BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 2. Telefon: József 398—00.

A száz új autóbusz üzembeállítása után huszonnégy végleges vonalunk lesz

Közel három millió pengővel kerül többe az autóbuszüzem fejlesztése, mint amennyit erre a célra előirányoztak

A főváros törvényhatósági bizottságának közgyűlése a 2,000.000 dolláros külföldi kölcsön felvétele, illetve a beruházási program összeállítása során eredetileg tudvalévően 4,800.000 pengőt irányzott elő az autóbuszüzem fejlesztésére, s ez alkalommal csupán ötven új autóbusz beszerzéséről és ennek megfelelő garázsépület létesítéséről volt szó. Később 1927 június hó 20-án a törvényhatóság rendkívüli közgyűlésen újra foglalkozott az autobuszüzem fejlesztésének kérdésével és úgy módosította a határozatát, hogy 50 kocsi helyett mindjárt 100 új autóbuszt rendeljenek meg és ennek a fedezetére 9,400.000 pengő összköltséget szavazott meg.

A belügyminiszter 42.036/1927. IV. számú leiratában hozzájárult a száz új autóbusz beszerzéséhez, egyidejűen a tanács is nyomban kiírta a nyilvános versenytárgyalást a kocsik szállítására. A tanács a törvényhatósági szakbizottságok meghallgatása után 1927. november 28-án 155.276/V. számú határozatával — mint ismeretes — a beérkezett ajánlatok közül a *Magyar Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak* ajánlatát fogadta el az új autóbuszok alvázainak szállítására, illetve ennek az ajánlattevőnek ítélte oda a szállítást és pedig a nagy kocsik alvázára 40.000 P, a középnagyságú kocsik alvázára 32.500 P, a kis kocsik alvázára pedig 31.300 P egységárral.

A végleges megrendelés azonban, amint ezt a *Fővárosi Hirlap* már többször megírta,

tényleg még most sem történt meg, pedig ennek most már semmiféle akadálya nem lehet,

annál kevésbé, mert *az odaítélés kérdésében hozott tanácsi határozatot senki sem felebbezte meg, így az jogerőssé vált.*

Miért késik a megrendelés?

A *Magyar Állami Gépgyárak,* értesülésünk szerint, ennek ellenére teljes felkészültséggel várják a rendelést és *elfogadott ajánlatukban kijelölt határidőn belül készek szállítási kötelezettségüknek eleget tenni,* abban az esetben, ha az alvázakra vonatkozó tényleges megrendelést a fővárostól kellő időben kézhez kapják. A MÁVAG a szükséges előmunkálatokat már minden tekintetben megtette, és havonként 12—15 komplett kocsit tud majd szállítani, úgyhogy

a száz autóbusz jelentékeny részét reménlhetően már ebben az évben üzembe is lehet helyezni.

Az autóbuszmegrendelés késedelmének okairól a közlekedési ügyosztály vezetőjéhez,

Lobmayer Jenő dr. tanácsnokhoz

fordultunk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának erre vonatkozóan a következőket mondotta el:

— A 9,400.000 pengős beruházási program részletezése szerint eredetileg 60 kis típusú autóbusz beszerzésére 2,250.000 P, negyven nagy típusú autóbusz beszerzésére pedig 2,200.000 P, összesen: 4,450.000 P lett előirányozva. Minthogy azonban az így előirányzott összeg és a pályanyertes gépgyárak által 30 kis, 45 közép és 25 nagy kocsi alvázaira megajánlott egységárak figyelembevételével megállapított vállalati főösszeg között *túlkiadás mutatkozott,* a tanács megfelelő fedezet kimutatására szólította fel a közlekedési ügyosztályt, egyidejűleg kijelentette, hogy a szállítási feltételekben biztosított jogával élve

a megrendelendő autobuszok számára és azok megosztására nézve csak a megrendelés tényleges kiadásánál fog nyilatkozni.

— Időközben megtörtént az ismételt versenytárgyalás kiírása a kocsiszekrények szállítására is, amelynek adatai szerint 100 új komplett autóbusz beszerzésének költsége most már a következőképen alakult: 30 kiskocsi alváza és szekrénye (alváz 31.300, szekrény 9500 P) egyenként 40.800 P, összesen 1,224.000P. Negyvenöt középkocsi (alváz 32.500, szekrény 11.500 P, egyenként 44.000 P, összesen: 1,980.000 P. Huszonöt nagy kocsi (alváz 40.500, szekrény 14.200 P) egyenként 54.700, összesen: 1,637.000 P. A 100 kocsi ára tehát 4,571.000 P, vagyis 121.000 pengővel többnek mutatkozott, mint a 9,400.000 pengős program részletezése szerint eredetileg előirányzott összeg.

Túlkiadás helyett fölösleg

— Hivatalos tudomásunk van azonban arról, hogy a pályanyertes MÁVAG a tanácsi határozat meghozatala után újabb beadványt intézett a városhoz. A beadványban

a szállítandó összes alvázak ajánlati egységáraiból önként és saját elhatározásukból lényeges árengedményt tettek.

Még pedig a kis kocsiknál 10%, a közép kocsiknál 7%, a nagy kocsiknál pedig 5%-ot. Ez az árengedmény végeredményben azt jelenti, hogy *a jelentkezett túlkiadás megszünt és az eredetileg előirányzott hitelösszeg nemcsak teljes fedezetet nyujt, hanem még 125.400 pengős megtakarítás is mutatkozik.* Az állami gépgyárak engedménye mellett a 100 kocsi karosszériával együtt *végeredményben tehát 4,450.000 pengő helyett csak 4,321.000 pengőbe kerül.*

— A pénzügyi bizottság ehhez az előterjesztéshez, mint tudjuk, pénteken hozzájárult, a közgyűlés pedig szerdán fog dönteni és előreláthatóan megadja a hozzájárulást, hogy az autóbuszfejlesztési programban fennakadás ne legyen.

A száz új autóbusz elkészítésével az autóbuszprobléma azonban nem oldódik meg, mert mint ismeretes, *még a garázsok ügye is teljesen megoldatlanul áll.* Erre vonatkozóan feltett kérdésünkre a tanácsnok ezeket mondotta:

— A közlekedési bizottság, mint ismeretes, két központi garázs építését vette tervbe, egyiket Pesten, a másikat Budán. A pesti garázsra vonatkozó tervpályázatot ki is írták. Az első pályázat azonban nem kerülhetett kivitelre, mert később különböző módosítások váltak szükségessé, úgyhogy újabb szükebb pályázat történt, amelynek a határideje, mint a *Fővárosi Hirlap* már megírta, a mult héten járt le és

most folyik a pályaművek elbirálása, azután rövidesen megtörténik a döntés.

Ez a késedelem azonban nem okoz komplikációt, mert a kocsik tényleges leszállítása úgyis hosszabb időt vesz igénybe, akkorra pedig a garázs is elkészül. Abban a nemvárt esetben, ha az autóbuszokat előbb szállítanák le, mint a garázs megépülne, az üzembehelyezendő új kocsik garazsírozása nem fog különösebb nehézségekkel járni, mert *az új kocsik elhelyezése magángarázsokban is lehetséges lesz.*

— A szakbizottság véleménye alapján a VII., Szabó József uccában kihasított 2300 négyzetméter területet tudvalevően kicsiségénél és szabálytalan alakjánál fogva alkalmatlannak találták egy nagyobb garázs létesítésére és főleg azt kifogásolták, hogy nincsenek meg a fejlesztés lehetőségei. A tanács erre a területet 8535 négyzetméterre bővítette ki, amelyen az eredetileg tervezett 50 kocsis garázsépület helyett már a megindulásnál egy nagyobb,

120—140 autobusz befogadására alkalmas csarnokot lehet létesíteni.

A nagyobb garázs természetesen *nagyobb építési költséget is jelent,* úgy hogy a 9,400.000 pengő helyett *végeredményben 12,200.000 P* az az összeg, amit a 100 autóbusz vásárlására, illetve a központi garázs megépítésére fordítani kell. *2,800.000 pengő tehát az az összeg, amelynek fedezetéről még pótlólag gondoskodni kell.*

— Ez azonban egy különálló feladat. Egyelőre arra van szükség, hogy a közgyűlés a rendelkezésre álló hitelösszeg keretében a *100 autóbuszt, alvázat és kocsiszekrényt rendelje meg,* hogy a szállítás, illetve a gyártás tekintetében semmiféle fennakadás ne legyen.

Az új vonalak útiránya

Egyidejűen érdeklődtünk a tanácsnoknál *az autóbuszfejlesztési program egyéb részleteiről,* illetve *a létesitendő új vonalak útirányáról is,* amelyre vonatkozóan a következő információt kaptuk:

— Az autobuszüzem a mostani kocsipark mellett 10 rendes és 4 rendkívüli járatot tart fenn. A rendes járatok, mint ismeretes, az Aréna út — Fővám téri 1-es, a Teréz körút — Krisztina téri 3-as, a Krisztina téri — Vöröskereszt közötti 4-es, a Vörösmarty tér — Retek uccai 5-ös, a Koháry ucca — Margitsziget közötti 6-os, a Bécsi út — óbudai temetői 7-es, a Krisztina tér — Új Szent János közötti 9-es, a Gellért tér — Hengermalom uccai 10-es, a Dohány ucca — Aréna út — Wesselényi uccai 12-es, a Csanádi ucca — Haller uccai 15-ös. A sportoló közönség érdekében létesítettünk azonkívül máris több rendkívüli járatot, amelyek az Apponyi térről a Lóverseny térre (A), a Baross térről az MTK. pályára (H), a Kálvin térről az FTC. pályára (Ü) járnak versenynapokon, illetve mérkőzések idején. A nyár folyamán változatlanul járatni fogjuk a Hermina út — Vilmos császár út, illetve Hermina út — Krisztina közötti kocsikat is.

— A 100 autobusz üzembe helyezésével

összesen 24 vonalunk lesz. Ezeknek az útiránya még pontosan nincs megállapitva

és amint ismeretes, a közlekedési ügyosztály az útépítési ügyosztállyal közösen most dolgozik a kiszemelt útvonalak kiépítésére, illetve rendbehozására vonatkozó terveken. Ezek a tervek rövidesen elkészülnek és azután dől el, hogy melyek lesznek a végleges vonalak.

— Az eddigi elgondolás szerint az új autobuszhálózat így fog festeni: 1-es lesz a Széchényi-fürdő — Andrássy út — Gellért-fürdő közötti vonal, 3-as a Teréz körút — Déli vasút között, a 4-es a Ferenc József tér — Vöröskereszt kórház útvonalon, az 5-ös az Aréna úttól a Retek uccáig, a 6-os a Margitszigetre, a 7-es változatlanul az óbudai temetőhöz fog közlekedni, a 8-as a Marcibányi térig fut, a 9-es marad a Krisztina tér — Déli vasút — Új Szent János között, hasonlóképen a 10-es is megtartja a régi útvonalat, a 11-es a Rózsadombra fog közlekedni, a 12-es pedig a várba. — 13-as babonából nem lesz, a 14-es az Aréna útról a Szt. László útra megy, a 15-ös marad a régi útvonalon, a 16-os az Üllői úton át az ú. n. Józsefvárosi vonal lesz a Szt. István kórházig, vagy a Ludovikáig, esetleg a Tisztviselő telepre, a 17-es a Gyáli útra fog közlekedni, a 18-as az Aréna útat köti majd össze Rákosfalvával, a 19-es a Gyömröi útról Rákosfalvára fog közlekedni, a 20-as az Aréna útról az Öv uccáig halad, az Angyalföldnek biztosítva gyors közlekedést, a 22-es a Hungária körúton jár majd a Bodor uccáig, a 23-as pedig a Miklós térről a Római fürdőbe, végül a 24-es egy diagonális vonal lesz az Állatkert és a Calvin tér között.

— Természetesen mindez egyelőre csak nyers elgondolás és

a végleges útvonalakat a részletes tárgyalások során, a helyi igények kielégítésére törekedve, fogjuk megvalósitani.

Ezzel remélhetően már a *jövő év derekán lezáródik az autobuszfejlesztési program első része, amelyet azonban rövidesen követni fog a második etape, amelynek megvalósításához újabb 100 kocsira lesz legalább szükség.*

— Ez az a szám, amellyel a főváros közlekedési igényeit már eléggé jól ki fogjuk elégíteni s *belekapcsolhatjuk a főváros vérkeringésébe azokat a területeket is, amelyek fejlődésükben mostanáig igen nagy mértékben akadályozva voltak a közlekedési eszközök hiánya miatt.*

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1895.
A. B. C. fagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Telefon: J. 452-37

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉP.TŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 — TELEFON: 968—92 — SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bőrmellénygyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Kő. tisztviselőknek engedmény!

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Müterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhivó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

KULICSKA ANTAL
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÉS ŐRELLENŐRZŐ ÓRAGYÁR
Telefon 527-09 PRÄCISIOS MECHANIKAI GYÁR Alapitva 1877
BUDAPEST, II., ISKOLA UCCA 6. SZÁM

Gombos Benő okl. gépészmérnök vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—32.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

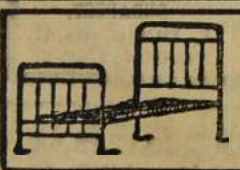
HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és pensió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Isr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

TELEFON: J. 395—76 **HLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—76
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hidépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Budapesti Kisipari Hitelintézet r. t. saját tőkéjét 1,300.000 pengőre emeli és Magyarországon a legelső takarékautomatákat állítja fel

A *Budapesti Kisipari Hitelintézet* május 1-én tartott 10. jubiláris közgyűlése, amelyen *Lobmayer* Jenő tanácsnok elnökölt, az intézet részvénytőkéjét *25.000 drb 10 P n. é. részvény kibocsátásával 850.000 P-re emelte, ugyanakkor az intézet tartaléktőkéi 439.000 P-re emelkedtek.* Az összes részvények átvétele biztosítva van. *Szél* Jenő vezérigazgató beszámolt az elmult esztendőről. A mérleg szerint mutatkozó tiszta nyereség 69.708.16 P, *amiből 60.000 pengőt osztalékra fordítottak,* úgyhogy a *10 P n. é. részvényre 1 P osztalék jut.* Ez a részvények névértékének 10%-a, a tényleges befizetésnek 6%-a. Az intézetnél a főváros 93.86% majorításal rendelkezik és minthogy az altruisztikus intézetnél elhelyezett tőke megfelelően kamatozik, így a kisipari hitelellátás már nem esik a köz terhére.

A közgyülésen dr. *Lobmayer* Jenő tanácsnok, az intézet elnöke meleg szavakkal méltatta az intézet első elnökének, dr. *Vita* Emil nyug. tanácsnoknak érdemeit és megemlékezett közvetlen elődjéről, dr. *Purebl* Győző tanácsnokról is, akiknek arcképét a közgyülésen leleplezték.

Az intézet a jubileum alkalmából *nagyarányú takarékossági propagandát inditott meg és eddig máris 15.000 1 pengős ajándék takarékbetéti könyvet osztott ki az iparosok gyermekei és az iparostanoncok között.* Ezenfelül pedig minden betevőnek, aki legalább 1 pengőt helyez el, takarékperselyt ad. Ugyancsak a közgyülésen helyezték üzembe az országban elsőízben alkalmazott *takarékautomatákat,* amelyek 20 fillér bedobása ellenében 20 filléres betétnyugtát adnak. Ezek az automaták tanonciskolákban lesznek felállítva.

A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat április 28-án tartotta Berzeviczy Albert dr. b. t. t., felsőházi tag elnöklésével XXXVI. rendes évi közgyűlését, amelyen 135.028 részvény képviseletében 55 részvényes jelent meg. Az igazgatóság évi jelentése szerint a vállalat üzemei az 1927. év folyamán jól voltak foglalkoztatva és különösen a cement- és mésztermékek iránt mutatkozott — az építkezési tevékenység élénkülése folytán — nagyobb kereslet. Az évi jelentést Vida Jenő alelnök-vezérigazgató azzal egészítette ki, hogy a Felsőgalán épült bauxitcementgyár, amely az első ily rendszerű gyár Európában, ez év május havában üzembe jön és hogy a Citodur néven forgalomba jövő tatai bauxitcement iránt úgy a belföldről, mint a külföldről, sőt a tengerentúlról máris élénk érdeklődés mutatkozik. A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság jelentését, jóváhagyta az évi zárószámadást és a nyereség felosztására vonatkozó javaslatot, amelynek értelmében az 1927. évre osztalékként harminc pengő fog a pengőértékre szóló részvény 36. számú szelvénye ellenében a szokásos beváltási helyeken folyó évi május 1-től fizettetni. A közgyűlést követő igazgatósági ülésben elnökké Berzeviczy Albert dr. b. t. t., felsőházi tag, alelnökké Bisteghi Rudolf és Vida Jenő felsőházi tag, vezérigazgató, újból megválasztattak.

Az Urikány Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság április hó 28-án tartott közgyülése az 1927. üzletévi osztalékot részvényenként 10 pengőben állapította meg. A 100 pengő névértékü részvények 37. számú szelvénye 1928 május 1-től kezdve a társaság pénztáránál és a Magyar Általános Hitelbanknál kerül beváltásra. Gattein István dr. igazgatóhelyettessé és Antal Lajos cégvezetővé neveztetett ki.

WAGNER LAJOS
építész, építőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, díszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

Dénes Aladár okl. gépeszmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korláli-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus tőpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

GULA R. T. TETŐFEDŐ vállalata
VI, Teréz körút 3
Eternit, cserép, kátránylemez fedések

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

FÜRST LAJOS
épület- és diszműbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

TÓTH SÁNDOR
autógummi és gummiheveder gözvulkanizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

RADIATOROKAT
ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

Weisz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletráépitések eszközöltetnek.
I., Budaőrsi-út 11. (Sajátház)

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 593—08.

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

NOVOTNY VILMOS
épület- gép- és AUTOGÉNHEGESZTŐ
lakatos üzeme Telefon: T. 260-80
Budapest, VI. kerület, Ó ucca 41. szám.

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

GARZO GYULA épület-, gépiakatos és autogéuforraszló BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

TELEFON: J. 349-79. ANGYAL KÁROLY TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és diszmü bádogos, légszesz és vizvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZKÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44. szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

GONDA és ERDŐS
Hat. eng villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Allandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt élaragnlt lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

iskolák helyes világitására a gazdaságos „DURAL" armaturák a legjobbak: :: Képviselet:
FALB NÁNDOR Budapest, V, Városház-u. 6.
TELEFON: 210—05

Hirmann Ferenc ékmöntőde, rézárugyár
Budapest, VII., Csányi-ucca 7-9. Telefon: József 460-49
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök stb. továbbá „Pax" szab. kézi tüzoltó készülék stb.

MÜZES JÓZSEF ÉS TÁRSA hatóságilag engedélyezett villamossági vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor 3. szám — Telefon: Lipót 973—15.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

BALÁZS GYULA
ÉPITŐMESTER
Magasépitési vállalat
BUDAPEST, I., Vincellér ucca 41.
TELEFON: J. 805-40.

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYAR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-86

MURARO JÁNOS gummijavitó üzem BUDAPEST
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Faminták (modellek) fa-esztergályos és műszaki famunkák szakszerü készitése
BUDAPEST, VI., FRANCIPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11.
TELEFON: JÓZSEF 4-4—08.

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41. Telefon: József 310—15

A Nemzetközi Árumintavásár nagy sikere

A magyar ipar diadalmas felvonulása

A magyar kereskedelem, a magyar ipar, a magyar munka ünnepévé emelkedett a mesebeli pompában ragyogó *Budapesti Nemzetközi Vásár*, amelynek épületein a magyar trikolór és a főváros színei mellett ott lengett a japán, svájci, görög, angol, francia és jugoszláv zászló is.

A megnyitásra érkező *Horthy* Miklós kormányzót *Belatiny* Arthur, a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* elnöke üdvözölte. A kormányzó ünnepi beszédében hangsúlyozta, hogy nincs ok a jövőt illetően csüggedésre, mert Nyugattól egészen távol Keletig szép számmal jelentkeztek részvételre a külföldi kiállító cégek, ami azon törekvésünk jogosultsága mellett szól, amely a Duna medencéjében elfoglalt előnyös helyzetünk kihasználásával Kelet és Nyugat árúcseréjének színhelyévé a mi piacunkat igyekszik megtenni.

A kormányzó tóvárosi *Fischer* Emil vezetésével a megjelent notabilitások élén megtekintette az árúmintavásárt. Először az indiai kormány hivatalos pavillonjához ment, majd a görögöket látogatta meg, azután az *útépítési csoportnál* időzött hosszasabban a kormányzó, ahol nagy érdeklődéssel szemlélte meg az egyes útszakaszokat, amelyeket különféle útépítőanyagokkal a következő cégek készítettek: Szobi Kőbánya rt., Magyar aszfalt rt., Egyesült építőipari és hajózási rt., Magyar keramiai gyár rt., Kőszénbánya és téglagyár társulat, Acélbeton (dr. Kleinogel rt.), Kraszner József rt., Hirsch Mihály rt., Budapesti kövezőiparosok ipartestülete, Biehn János, Vialid művek, Építőipari rt., Magyar olaj- és vegyipári rt., Kiton útépítőanyag rt., Egyesült újpesti vegyészeti gyár (Kollár cég), Kardos Iván, Palatinus építő rt., Magyar Wayss és Freytag rt., Antal László, Helvey Tivadar, Gedeon Tihamér, Lukács Sándor és Schäffer Károly.

Harmincezer idegen érkezett Budapestre az impozáns, rendkívüli gazdag anyagú vásár megtekintésére, amelyen nemzetközi méretekben is jelentős kiállítási anyag tárul az érdeklődők elé. Egy bizonyos, hogy a magyar kereskedelem, a magyar ipar és a magyar munka győzedelmes állomását jelenti a negyedik Budapesti Nemzetközi Vásár.

Séta a vásáron

Glogowszky és Társa cég (Budapest, Klotild-ucca 22) az árumintavásáron bemutatta az irodai gépek speciális tipusait, amelyek könyvelés, bérszámfejtés és különösen a számlázási munkálatok elvégzésére kiválóan alkalmasak. *Burroughs-rendszerű* gépek számos állami, városi hivatalnál, pénzintézeteknél, ipari és kereskedelmi vállalatoknál már eddig is a legnagyobb megelégedésre állnak működésben. A gépet az érdeklődőknek bármikor szívesen mutatja be és költségmentesen kipróbálásra rendelkezésre bocsátja. *Rosinger* igazgató és *Haffner* urak a legnagyobb agilitással fáradoznak azon, hogy ezt a pótolhatatlan gépet minél szélesebb körben bevezessék és népszerűsítsék. A gép az árumintavásáron működésben is látható.

Kálmán S. (Aggteleki ucca 9.) a Gebr. Gutbrod, G. m. b. H. frankfurti vegyigyár és a Heil-Beringer, düsseldorfi, Berlin charlottenburgi és andernachi festékgyárak képviselője az árumintavásár egyik legizlésesebb pavillonjában állította ki a két gyár híres termékeit. Igy az immár világhírűvé lett *reliefestéket*, melynek, mint ismeretes, az a tulajdonsága, hogy *selyemre, bársonyra, tüllre, posztóra, üvegre, bőrre, papirra lehet festeni s a selyem, posztó és egyéb anyaog és festékkel együtt mosható, vasalható.* A relief-festék használata új művészeti ágakat fog produkálni. Érdekes még a *Kálmán* S. pavillon cement-, festék- és egyéb ipari festék-kollekciója is. E gyárak képviseletében *Kálmán* vezérképviselő fogadta Őfőméltóságát, aki a világhíres gyárak produktumairól nagy elismeréssel nyilatkozott.

A kiállítás gépcsaronka mögött **Kunstädter Vilmos** (József körút 7.) hatalmas méretű és igazán feltűnő világhírű képviseletének, a *Bicella ultraviolette sugarakat átbocsátó, törhetetlen, hajlitható drótüvegből készült pavillont mutat be*, melynek anyaga a mezőgazdaságban óriási jelentőségű. A pavillonban a cég szabadalmai az *Ozalid száraz útoni fénymásolás*, mely igazán szenzációs, valamint a minden szakember előtt kedvelt *kézi rotációs*, mely a drága villanyrotációs gépeket teljesen pótolja, nagy feltűnést keltettek és általános érdeklődést váltottak ki.

Weiss András és Társa speciális húsipari gépgyárának (VIII., Futó ucca 25) kiállítása megérdemelt feltűnést keltett. A gyárat 1892-ben alapították és Wienben, valamint Budapesten saját gyártelepekkel rendelkezik. Speciális gyártmányai: *töltő és zúzógépei*, továbbá legújabb modellű, golyóscsapágyakkal ellátott *húsvágógépei* a húsipari szakmában a legkeresettebbek és a legcélszerűbbeknek bizonyultak. A budapesti gyártelep kizárólag magyar munkásokat foglalkoztat és gépeit hazai anyagból gyártja. A gyár exporttevékenysége is számottevő.

Hille Werke A.-G., Dresden. Diesel-motorok gyára. Vezérképviselő Magyarország, Jugoszlávia és Csehország részére *Kalmár* Károly (Ujpest, Liszt Ferenc ucca 25.) gyönyörű expoziturában mutatja be a világhírű gyár kompresszor és szelepnélküli Diesel-motorjait. A kiállításnál, mely közfeltünést keltett, a kormányzó úr őfőméltósága hosszasan időzött és figyelemmel hallgatta *Kalmár* Károly szakszerű magyarázatait és örömének adott kifejezést, hogy e világhírű gyár gyártmányai hazánkban oly nagy elterjedtségnek örvendenek. Rendkívüli örömmel kell üdvözölnünk a Diesel-motorok e képviseletének magyarországi munkáját s csak a hála és elismerés hangján lehet beszámolni arról a szolgálatkészségről, melyet régi és egyre fejlődő vevőkörük érdekében kifejtenek.

Szlezák László harangöntő (Budapest, VI., Frangepán ucca 77. szám) újból beigazolta kiválóságát, mert az általa kiállított és a Budapest belvárosi ferencrendi templom részére készített 3000, 1700, 820 és 350 kg.-os és a tokodi r. kat. egyház részére készített 410, 250 és 130 kg.-os harangok remekművei a magyar harangöntőiparnak. A kormányzó úr őfőméltósága harangzúgás közben távozott és nagy elismerését fejezte ki a jelenlevő *Szlezák* László előtt.

A **„Lucida"** mosó-, szárító-, mángorló- és háztartási gépek az állandó érdeklődés központjába kerültek. A gépek elektromos, vagy kézihajtásra működnek. Ugyanitt feltűnést keltett az *Elektra* mosó- és facsarógép, amely golyóscsapágyas kerekeken fut és alapzata könnyen tolható. Az említett gépeket a *Fekete és Szalay* cég (V., Falk Miksa ucca 12) állítja ki, de az érdeklődőknek fenti cím alatt állandó bemutatóterem is rendelkezésre áll.

A Vulkán gépgyár rt. az idei vásáron bemutatja elsőrendű szerszámgépeit, valamint famegmunkálógépeit, melyek közül néhány speciális gép szakkörökben feltünést keltett. A gyár bemutat egy legújabb szerkezetű rúgóskalapácsot, amely preciz munkájával, szabatos ütéseivel különösen feltünt. Bádogipari gépei a legjobbak és minden hasonló gyártmányú gépekkel vetekednek.

Az Egyesült Építőipari és Hajózási Részvénytársaság (Központi iroda: V., Vilmos császár út 28.) bemutatja a Nemzetközi Vásáron a minőségben páratlanul álló műkő-gyártmányait: műkő-lépcsőket, lábazatokat, mellvédeket, műkő-kerítéseket, műkő-padokat, — cementlapokat, mozaik-lapokat stb., stb. továbbá bemutatja az Árumintavásár jobboldali bejáratánál, a Gerbeaud-kioszk átellenében levő pavillonjánál és az Utügyi Kiállításon az utólérhetetlen szilárdságú *Duromit-betonból készült járdát.*

Klose V. F. felvonógyár, VI., Gömb ucca 44., telefon L. 960—24, felvonófülkéket, villamos átkapcsolókészülékeket állít ki a legmodernebb kivitelben. Különösen érdekes a cég kiállításán *egy teljes felvonókészülék bemutatása egy épület keresztmetszetében.*

A Dreher-gyártmányok impozáns kiállítása megállásra készteti a szemlélőt. A népszerű *Dréher Baksör*, a *Dréher-Maut* csokoládétáblákból készített hatalmas vázák, a híres *Dréher-Fockink*-likőrök, a gourmandok kedvelt *Dréhér-Brandy*-je, a pompás *Dréher-rumok* gazdag csoportosításban váltakoznak a kiállítás területén.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme rendkívül ízléses pavillonban csinált reklámot a *Harmatviznek* és a *Hungária-forrásnak*, amelynek gyógyító hatása már világszerte közismert.

A Magyar Radiatorgyár rt. külön pavillonban állította ki az országszerte elismert hírű *„Marabu"* radiatorjait és kazánjait, az egylakásos központi fűtésberendezéseit, mosógépeit, *Oranier* folytonégő kályháit és a *Feyer* államtitkár szabadalmai szerint készült *Ichor* barna tüzelésű kályháit. A kormányzó őfőméltósága a kiállítást megtekintve, a látottak felett teljes megelégedését fejezte ki.

A vásár egyik legelőkelőbb kiállítását a **Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likör- és rumgyár rt.** díszes pavillonja képviseli. A gyár likőrkészítményei a hazai iparban előkelő helyet vívtak ki maguknak és a külföldön is jó hírnévnek örvendenek. Különösen megemlítendő az *„Aqua Vitae"*-likőr, mely méltán vetekedik a hollandi és francia *Curacaokkal*. A gyárnak Nagykörösön, valamint Zala- és Szatmármegyében modern felszerelésü központi főzdéi vannak, ahol a legkiválóbb gyümölcspálinkákat, ú. m.: barack, szilva-, törkölypálinkát és borpárlatot állítja elő. A Gschwindt-féle gyár rt. a legutóbbi években termelési ágazatai közé felvette a *gyümölcs- és főzelékkonzervek* gyártását, melyek minősége a hazai piac meghódításán kívül a külföldi piacon is igen jó hírnévre tett szert. A konzervgyár Nagykörösön, a magyar gyümölcstermés centrumában működik. A kiállítást megnyitó előkelőségek a Gschwindt-gyár pavillonja előtt hosszasan időztek és a díszes kiállítás felett teljes elismerésüket fejezték ki.

Ahogy a Meinl-cég mintaszerüen vezetett üzleteivel és elsőrangú áruival az üzletvilágban az első helyre küzdötte fel magát és a Meinl név ma már fogalommá vált, éppúgy a tavaszi árumintavásáron is ez a világcég művészies, ízléses és amellett praktikus üzletérdekeket szem előtt tartó rendezményével az idén is, mint minden évben, a kiállítás egyik fénypontja. Örülünk, hogy ezt az elismerten elsőrangú céget a megszokott helyén találjuk és ott világhírű kávé- és teakeverékeit, valamint kakaó-, csokoládé- és pralenée-gyártmányait megtekinthetjük és megízlelhetjük.

Az
EGYESÜLT ÉPÍTŐIPARI ÉS HAJÓZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
bemutatja a **NEMZETKÖZI VÁSÁRON** a minőségben páratlanul álló

MŰKŐ-GYÁRTMÁNYAIT:

műkő-lépcsőket, lábazatokat, mellvédeket, műkő-kerítéseket, műkő-padokat, CEMENTLAPOKAT, MOZAIK-LAPOKAT stb. továbbá bemutatja az Árumintavásár jobboldali bejáratánál, a Gerbeaud-kioszk átellenében levő pavillonjánál és az Utügyi Kiállításon az utólérhetetlen szilárdságú

DUROMIT-BETONBÓL
készült **JÁRDÁT**

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

Zöldy Béla okleveles gépészmérnök
Telefonszám: Lipót 983—52
csiszolóárú különlegességek, gépek, szerszámok.
BUDAPEST, VI., Váci-út 1. szám Westend palota.

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904 — **Budapest, I., Bösörményi út 18** — Telefon K 510-86

Magyar Lovaregylet

A Magyar Lovaregylet május hó 6, 8, 10, 12, 13, 15, 17, 19, 20-án versenyt tart. Versenyek kezdete 3 ó. 30 p. Belépőjegyek ára: I. hely uraknak 6.— P (V. 13-án 10 P), hölgyeknek 4.— P (V. 13-án 6.— P). Páholyülés 8.— P (V. 13-án 15.— P). Ring-jegy 10.— P, II. hely 2.50 P, III. hely 80 fillér. Közlekedés az I. és II. helyhez: 29, 36. sz., III. helyhez 24, 38. sz. villamos kocsikkal, és a HÉV. különvonataival. — Autóbuszjárat Apponyi térről. — Blaha Lujza tér és a Baross-téri megállással. — Indulás oda: 2—¼4 óra, vissza 6—½7 óra között. — Díj 1 P.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-30

MARABU ÉS ORANIER
FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK
Magyar Radiatorgyár R.-T.
Budapest, X, Gyömrői-út 76/78.
Telefon: J. 390—34, J. 350—88.

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A lenkeuccai bérházcsoport kertiés építésével kapcsolatos lakatos munkákat Péter Artur kapta 6208 pengőért.

Ugyanott a kőműves munkálatokat az Iparosok Vállalkozói Szövetkezete kapta 14.733 pengőért.

A vezéruccai bérház kerítésének építésére megbízást kapott Hähn József és Társa 3791 pengőért.

A csatornaszivattyútelep kezelő és műhelyépületének építési munkálatait Gratzl Lajos kapta 74.884 pengőért.

A Rákóczi út egyrészének aszfaltjavitási munkálatait a Magyar aszfalt r. t. kapta 2000 pengőért.

A kátrányozó és bitumenező telep részére szükséges 80 q benzin szállitására megbízást kapott a Steaua kőolaj kereskedelmi r. t. 3700 pengőért.

A Diósgyöri ucca csatornázási munkálatait ifj. Halász Hubert kapta 18.663 pengőért.

A Vihar ucca csatornázási munkálatait ifj. Halász Hubert kapta 7665 pengőért.

A Maglódi út rendezési munkálatait Hollós Ferenc kapta 26.340 pengőért.

A Vezér ucca rendezési munkálatait Urbach és Tafler kapta 44.165 pengőért.

Szegélykövek szállitására megbízást kaptak: Pecskői bazaltbánya r. t., Nógrádvármegyei kőbánya és épitő r. t., Zinner Manó, Kondor és Feledi, Solymosi és farkasmályi kőbánya r. t., Szobi kőbánya r. t., összesen 265.000 pengő értékben.

Dunakavics szállitására megbízást kapott Fleischmann Antal 55.000 pengőért.

A Zugligeti út makadámburkolatának építési munkálatait Kondor és Feledi kapta 2700 pengőért.

Az Ördögárok beboltozási munkálatait Kárász Géza kapta 129.190 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A budafokiúti főgyüjtőcsatorna építési munkálataira ajánlatot tettek: Hajnal Imre 695.112, Fábián és György 680.112, Szentgáli és Langer 678.703, Schäffer Antal 624.549, Palatinus épitő r. t. és Erdélyi és Vajda 680.476, Bier és Wersetz 679.565, Tessák Ödön 818.555, Steiner és Társa 691.307, László és Blum 653.121, Hacker Emil 665.860, Zsigmondy Béla 678.876, Magyar épitő r. t. 649.617, Hollós Ferenc 605.701, Szarvas és Waldmann 677.679 pengővel.

Az istenhegyiúti csatorna építésére ajánlatot tettek: Ámon Antal és Fia 14.954, Klauber és Vajda 15.905, Liszka Béla 16.901, Hajnal Imre 16.612, Kis J. Jenő 15.966, Széchy Endre 16.447, Farkas Lajos 12.946, Gratzl Lajos 16.301, Halász Hubert 15861 pengővel.

A Petrőczy ucca csatornázására ajánlatot tettek: Heverdle István 13.497, Miklós és Blau 14.867, Ámon Antal és Fia 15.104, Általános burkoló és cementipari r. t. 18.702, Obendorfer József 15301, Schäffer Antal 14.406, Farkas Lajos 18.468, Csányi Pál 13.871, Halász Hubert 11.741 pengővel.

A Szlávy ucca csatornázására ajánlatot tettek: Ámon Antal és Fia 16.070, Miklós és Blau 15.570, Gratzl Lajos 15.753, Általános burkoló és cementipari r. t. 19.903, Obendorfer József 16.631, Schäffer Antal 15.271, Farkas Lajos 21.609, Halász Hubert 13.395, Heverdle István 14.255 pengővel.

A viharuccai kocsiút keramit burkolására ajánlatot tettek: Magyar kerámiai gyár 207.068, Neumann Ferenc 210.008, Köszénbánya és téglagyár társulat 200.680 pengővel.

27.000 négyzetméter szigetelőlemez szállitására ajánlatot tettek: Ipartermék értékesitő r. t., Posnansky és Strelitz, Biehn János Grizot, Helvey Tivadar.

A kórházuccai kocsiút keramit burkolására ajánlatot tettek: Kőszénbánya és téglagyár társulat 87.712, Obendorfer Károly 100.505, Magyar kerámiai gyár 94.493, Neumann Ferenc 94.850, Fekete István 90.851 pengővel.

SZÓRAKOZÁS

Városi Színház. Gyurkovics fiúk. Farkas Imre új operettje, legnagyobb siker minden este. Pénteken, május 4-én 25-ödször.

CORVIN KAMARA

Május 3-tól 10-ig

Ne légy babonás

vigjáték 8 felvonásban

Főszerepben: DOUGLAS FAIRBANKS

Vidám férjek klubja

vigjáték 8 felvonásban

Főszerepben: LOUISE FAZEMDA ÉS FARELL MC DONALD

CORVIN KAMARA

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a

Spolarich-étterem

sörözö

BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.

Legjobb magyar konyha!

A legszebb kávéház pedig a

Spolarich-kávéház

BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.

Esténkint zene.

Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

GUNDEL

éttermei és polgári vendéglője

a Szent Gellért Szállóban

Külön szobák és termek, bankettek, esküvők, házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.

GUNDEL

nyári vendéglője az állatkert mellett a főváros legkedveltebb kerthelyisége

NYITVA.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ

IV, Deák Ferenc ucca 2

*

VIGADÓ KIOSZK

V. ker., Vigadó tér

TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

Székesfővárosi Vigadó éttermei

V. ker., Vigadó ucca 1.

Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

VAITS SÁNDOR

épitőmester, épitési-vállalkozó

Budapest, VIII., Baross ucca 77, Telefon: J. 425-01

PALÁGYI GYULA RT.

fa-, vas- és rézbutorgyár

Budapest, VII., Angol ucca 33

Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. — Épületasztalosság. — Költségvetés dijtalan

»STEAUA«

Kőolajkereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám

»REX«-BENZIN

Császárolaj

Auto-, motor- és kenőolajok

Aszfalt

SOPRON-GYŐRI TEJ ÉS YOGHURT

A LEGMEGBIZHATÓBB!

SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI R-T

Központi üzem és irodák:

I., Fehérvári út 33-35. Telefon: J. 305-31. és J. 428-01.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON

WEINGRUBER KÁVÉHÁZA

VÁROSLIGET

Megnyílt

VILLÁNYI PEZSGŐ

SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince

Csak régi évjáratok.

Böhm Károly és Kállay Géza

Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók

Telep — Iroda:

Budapest, X., Kőbányai-út 43/E

Telefon: József 365—25.

FAZEKAS és SITERY

okl. gépészmérnökök

vizvezetéki központi fütési, gáz, bádogos, lakatos és villanyszerelő vállalata. „Rekord" redőnyépitő és karbantartási vállalat.

Budapest, VIII, Bérkocsis-ucca 16, Telefon: J. 376—51

FISCHER ANTAL szobrász

Budapest, VI., Hungária-körút 38/d

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.

Telefon: L. 813-11

BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA

kövező- és utépitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.

Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés dijtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890. — Telefon József 339-62.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.

KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca I. szám.

Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cim: Dunmész.

Szállit: Meszet, mészkövet és bazaltkaviczot.

Vállal mindennemű kőiparagó munkát.

Bauer János, ácsmester

BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.

TELEFON: LIPÓT 968—95.

REINER NÁNDOR HAT. ENG VILLANYSZERELŐ

Budapest, Rózsa u. 33 Telefon J. 440-86

PAULINI GÉZA Autójavitó és alkatrész készitő üzeme

Budapest, IX., Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93

Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK GRAFIKAI GÉPMŰHELYE

Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel.: T. 254-48

Sokszorositóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit alakit és átkölt!szt

SZEGŐ TESTVÉREK

zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők

Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás keztyűt, kötényt és köpenyt.

Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

„PALATINUS"

EPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon: 121-45

Budapest, V., Rudolf tér 6.

ESEMÉNYEK

FŐVÁROSI HÍRLAP

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Alpár Ignác halála

Budapest egész társadalmát, de legfőként a művészköröket és mindazokat, akik Budapest széppé és naggyá tételén fáradoznak, mélységesen megrázta az a gyászhír, amely pénteken este érkezett Zürichből. A távirat bejelentette, hogy *Alpár* Ignác az egyik zürichi szanatóriumban meghalt. *Budapest egyik legnagyobbnevü és legtevékenyebb építője mult el benne.* *Alpár* Ignác részt vett az amerikai Kossuth-zarándoklatban, hazajövet azonban Zürichben meghült, tüdőgyulladást kapott és néhány napi szenvedés után meghalt.

Budapest külön és mindeneknél mélyebben gyászolja az elhúnyt művészt, aki *a főváros területét számos gyönyörü alkotással ékesitette.* Egyéb az országban és az országhatáron kívül teremtett alkotásai mellett ő építette Budapesten a milleneumi kiállítás alkalmával a történelmi főcsoportot, az úgynevezett *Vajdahunyad várát*, amely ma *a Mezőgazdasági Múzeum* céljait szolgálja. Az ő alkotásai a legszebb, legmonumentálisabb budapesti bankpalotáták is. Így ő építette a *Pesti Hazai Takarékpénztár*, a *Magyar Általános Hitelbank*, a *Kereskedelmi Bank* és a *Magyar Nemzeti Bank* székházát, valamint a *tőzsdepalotát* is.

Fájdalmas veszteség azonban *Alpár* Ignác halála azért is, mert a magyar közéletnek, Budapest társadalmának egyik legmarkánsabb egyénisége távozott el közülünk. Bátor, szókimondó, temperamentumos, de rendkívül jószívű, érzésekben gazdag ember volt.

A városházán többször került be a közgyűlésbe és most legutóbb is tagja volt a főváros törvényhatósági bizottságának, ahol az *Egységes Községi Polgári Párt* programiát vallotta magáénak. A pártnak is szorgalmas, lelkes, buzgó tagja volt, ott láttuk minden pártértekezleten, ahol gazdag tudásával, páratlan szakképzettségével szolgálta Budapest nagy érdekeit.

A hétfői pártértekezleten *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselő, a párt elnöke, meleg szavakkal parentálta el és vázolta a mérhetetlen veszteséget, amely Budapestet érte *Alpár* Ignác halálával.

Érdekes körülmény, hogy *Alpár* Ignác törvényhatósági bizottsági helye *póttag hiányában betöltetlen marad és igy a jelenlegi törvényhatósági bizottság hátralevő része csonka lesz.*

Társasvacsora Kozma Jenő tiszteletére. A *Terézvárosi Társaskör* terézkörúti kaszinóhelyiségében szombaton, május 5-én *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt elnökének tiszteletére több száz terítékü vacsorát rendez. Az estélyen való részvételét már eddig is számos közéleti előkelőség jelentette be, köztük *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *Lukács* György és *Kállay* Tibor volt miniszterek, *Skerlecz* Iván báró volt horvát bán, *Désí* Géza és *Bessenyei* Zenó országgyülési képviselők és több fővárosi bizottsági tag.

Megnyilt az új Tejivócsarnok a Városligetben. Szombaton délben csendes ünnep zajlott le a Városligetben. A *Budapesti Központi Általános Tejcsarnok* nyitotta meg újonnan épült üdülő-pavillonját. A régi fasátor helyén hatalmas, nagyarányú modern épület várja eztán a fővárosnak a Városligetbe ránduló közönségét. Van ott zenekari pavillon, van modern nagyarányú konyha, gyönyörüen felszerelt hütőhelyiség, minden berendezés új, modern és ragyogó. A közönség számára szép, szellős, tágas terrasz létesült harmadfélezer férőhellyel, mely — ha kell — megóvja a szél, a forró nap és eső ellen. Mindenre gondoltak itt s mindig és mindenben a közönségre gondoltak. A megnyitásra megjelentek a tanács részéről *Édes* Endre és *Berczel* Jenő tanácsnokok, *Bucsánszky* Bertalan főjegyző, az elöljárók közül *Emőd*, *Hamvassy* és *Wigh* kerületi elöljárók és *Spannberger* elöljáróhelyettes. Megjelent továbbá *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester és számos törvényhatósági bizottsági tag is. *Gerley* Lajos vezérigazgató fogadta a vendégeket s bemutatta az új létesítményt, majd szives, magyaros vendégszeretettel vendégül látta a megjelenteket. A fehér asztalnál újra üdvözölte a vendégeket és köszönetet mondott a főváros tanácsának, azért, hogy a vállalatnak lehetővé tette, hogy ezzel az új intézménnyel szolgálhassa a ligeti közönséget. A tanács nevében *Édes* Endre válaszolt, kiemelte a tej közélelmezési fontosságát s egyben az új intézet jelentőségét. *Berczel* Jenő hangsúlyozta, hogy a vállalat, mely ezt az intézményt vezeti, nem altruista, de megértő vállalat s megértés vezette most is, az új alkotás létrehozásában. Sikert kíván az új vállalkozáshoz. Beszélt még *Emőd* kerületi elöljáró és B. *Virágh* Géza törvényhatósági bizottsági tag is.

Júniusban lesznek a tanügyi választások. A székesfővárosi iskoláknál szükségesnek mutatkozó tanítói, tanári és óvónői állások megszervezése dolgában a szerdai közgyülés mondja ki a döntést. Miután a tanügyi bizottság az erre vonatkozó tanácsi előterjesztést már elfogadta és a pártok is egyhangúan szükségesnek tartják az új állások szervezését, — befejezett tény, hogy a közeljövőben 32 óvónői, 152 elemi iskolai, 8 elemi iskola énektanítói, 7 iparostanonc igazgatói, 28 iparostanonciskolai tanítói, 3 polgári iskola igazgatói, 20 felsőkereskedelmi iskolai tanári, 1 tanszerkészítő műhely-igazgatói, 1 helyettes igazgatói, 1 gyüjteménykészítő, 1 preparátori és 1 műszerészi állás szervezésére kerül a sor, 1 főreáliskolai és 8 polgári iskolai tanszéket pedig átszerveznek. Az új tanügyi állások szervezése és betöltése ügyében felkerestük

dr. Purébl Győző tanácsnokot,

a közoktatási osztály vezetőjét, aki a következőkben tájékoztatott bennünket:

— Tulajdonképen nem új állásokról van szó, mert hiszen csaknem kivétel nélkül valamennyi már régebben be van töltve, helyettesítés, vagy ideiglenes megbízás útján. Csupán arról van szó, hogy ezeket az állásokat a törvényhatóság most véglegesen is megszervezi. Éppen ezért ne reméljie senki, hogy itt most bőséges elhelyezkedési alkalom nyílik, mert sajnos új beválasztásról alig lesz szó, hiszen, mint említettem, az állások ideiglenesen már úgyszólván kivétel nélkül be vannak töltve. Mindazonáltal *a pályázatok kiírása annak rendje és módja szerint már a legközelebbi napokban megtörténik* és az erre vonatkozó előkészületeken máris dolgozik a tanügyi osztály. A választások előreláthatóan még az idei tanév lezárása előtt meglesznek, hogy az esetleges változás a jövő tanév elején ne okozzon akár a legkisebb zavart is. Ugy remélem, hogy a választások legkésőbb júniusban meglesznek és ezzel elérjük azt, hogy az 1928—29. iskolaévet már végleges tanszemélyzettel nyithatjuk meg.

A Terézvárosi Kör ingyen ebédakciója főiskolai hallgatók számára. A *Terézvárosi Társaskör*, mint ismeretes, pályázatot hirdetett főiskolai hallgatók ingyenes ebédellátására. A pályázatra rendkívül sok kérvény érkezett be, amelyekből a Kör vezetősége egyelőre tizennégy egyetemi hallgató kérelmét teljesítette. Az első ebédet a Kör kedden délben adta és ez alkalommal *Dinich* Vidor, a Kör elnöke, meleg szeretettel üdvözölte a megjelent egyetemi hallgatókat.

A hírneves magyar kocsigyártás egyik úttörője: a *Kölber-gyár* az utóbbi időben autó-karosszéria gyártásra rendezkedett be és e téren is valóságos büszkeségévé vált a magyar iparnak. Különösen városi és állami szállításaival arat állandóan nagy sikereket. A főváros részére jelenleg nyolc tűzoltó autó-karosszériát készit, elsőrangú kivitelben és kiválóan megbizható kidolgozásban. A kiváló munka, amely rövidesen elkészül, általános feltünést fog kelteni és nagyban emelni fogja a budapesti tűzoltóság autó-parkjának magas színvonalát.

Mielőtt fürdőszobáját berendezi, okvetlen tekintse meg a *Töreky-féle szabadalmazott, gyors melegvizfejlesztő fürdőkályhát*, amely a begyújtás pillanatában meleg vizet ad. Fa- és széntüzelésre alkalmas és 75 százalékos idő- és tüzelőmegtakarítással jár. Kapható minden szaküzletben. Gyártja: *Maurer* Sándor, Budapest, I., Attila-utca 31.

Gyermekek és felnőttek egyaránt egészségük fentartására hetenként háromszor a legjobb eredménnyel használják a Zander, gyógygymnastika és orthopädgyakorlatokat a Vas uccai *dr. Pajor Szanatórium* legtökéletesebben berendezett Zander és orthopäd gyógyintézetében. Speciális gyógytorna a világhirű Schultes-gépeken, hibás testtartás és hátgerincferdülések gyógyítására. A Zander-termekben elhelyezett gépek, hőlégkészülékek, villanyos gyógyeszközök stb. rendszeres okszerű használata, petyhüdt szervezetét üdíti, rheumáját gyógyítja, bélrenyheségét megszünteti és általában jó segítőtársa lesz egészségének fentartására és betegségek elleni megóvására. Túlságosan elhizottak soványítása, természetes úton, üdítően megy végbe.

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-66. BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

AEG UNIO magyar villamossági r.-t. Budapest, V., Rudolf tér 5.
Teljes AEG rendszerű villamos berendezések, AEG anyagok raktárról. — Malmok, községek, ipartelepek, uragalmak elektrifikálása. — Speciális javitómühely villamosmotorok, dinamók, transformátorok és készülékek számára

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vizgyógyintézet nap- és légfürdő

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

LICSÁJER JÁNOS
budapesti autórugógyártó és javitóüzeme

Budapest, VIII. ker., Óriás ucca 14. sz.
Telefon: József 463-51 Telefon: József 463-51
MINDENFÉLE AUTÓTIPUSHOZ KÉSZ RUGÓK RAKTÁRON

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
építőmester, építési vállalkozó Telefon: J. 318-08. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 83.

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-02.
Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

RÁBA
Gyorsteherautók
Autobuszok
Pótkocsik
Üzembiztos. Négykerékfék. Tartós szerkezet. Gazdaságos üzem. Könnyü kezelés. Legmodernebb kivitel. Minden speciális célra is alkalmasak
Magyar Waggon- és Gépgyár Részv.-Társ. Automobilgyára, Győr.
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javitóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Teréz 243-00, Lipót 979-49 és József 389-47.

ÉPITŐANYAG
darabos és oltott mész, tégla, cserép, nád, mák portlandcement, gipsz, kátránypapir stb. vaggon és fuvartételben. Telefon: L. 999-75
LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT
SZABÓ MIHÁLY
VI., BULCSÚ UCCA 20. SZ.

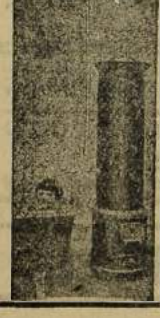
Világszabadalom!
Megtakarit 75 százalékot!
A „TÖREKY"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már melegvizet ad és 15 perc alatt 2 KILÓ FA eltüzelésével 180 liter 42° C MELEGVIZ előállitását teszi lehetővé. Ezáltal EGY FÜRDŐ KÉSZITÉSE 9 FILLÉRBE kerül.
SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ.
Legolcsóbb fürdőkályha!
Készíti: Maurer Sándor
Budapest, I., Attila ucca 31

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VI., Szív u. 19—21. sz. székesfővárosi elemi iskola épületében szükséges központi gőzfűtőberendezési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenként 4 P-ért kaphatók 1928. április 18-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának (IV., Közp. Városháza) III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető a Központi Városháza III. emelet 329. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928. május 8-án (kedden)** d. e. fél 10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 354. ajtószám alatti üléstermében d. e. 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928. április.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VI., Lovag ucca 9. sz. székesfővárosi elemi iskola épületében szükséges központi gőzfűtőberendezési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenként4 P-ért kaphatók 1928. április 18-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának (IV., Közp. Városháza) III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető a Központi Városháza III. emelet 329. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928. május 8-án (kedden)** d. e. fél 10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 354. ajtószám alatti üléstermében d. e. 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928. április.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

Széchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest,
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

Alapitva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST, IX. ker., Boroskári-út 26. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET, Szabóielep, Kapy Sándor-u. 123. Pacsirtatelep, Török Flórie posta

Oelschläger Mihály és Társa Utódai
Cégtulajdonos: VÉRTES R. REZSŐ okl. gépészmérnök
Budapest, VI, Váczi út 69. Telefon: Lipót 918—08
MÉRLEGGYÁR. Gyártunk: egyensuly-, tizedes- és tolósulyos mérlegeket, szekérhídmérlegeket. Gyorsmérlegek, önműködő mérlegek.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOMUCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—65.

HENGL ANDOR
ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VIII. SZESZGYÁR UCCA 12.
Telefon: József 462—51 Telefon: József 462—51

Ifj. HALÁSZ HUBERT
épitési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

Kirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszériák, sorozatos caroszériák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

GIPSZET ARUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi gipszgyár képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70-48.

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TERVEZ ÉS KÉSZIT; Központi fütés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyvíztisztító-berendezéseket, épületbádogos munkákat.
TELEFON: J. 314-79

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-kőrút 17. Telefon: J. 465-62 és 465 63

Fratrichevich István díszitő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszitő és mázolási munkákat

POPPER ZSIGMOND és TÁRSA
ács- és épitőmesteri cég
BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRÚT 15.
Telefon: Iroda T. 244-73, Telep L. 916-63.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készit: Elektromotorok és Dynamók szakszerü javitását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelitheto.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépmühely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javitása. Orvosi villamos müszerek és készülékek gyártása. Autódinamok és inditók javitása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépitő vállalat
épitési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KEMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

Papperl János
épület- és mübutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

WIERDL REZSŐ
Szállitóberendezések, szállitó eszközök.
Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme.
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és mülakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! .... Telefon: Teréz 236—76.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: **útburkolást, kövezést** és minden e szakmába vágó munkát
Dijmentes költségvetés

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 május 9 — 19 (967) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

A nagy gazdasági program,

amelynek elkészítését elhatározta és megkezdte az *Egységes Községi Polgári Párt*, olyan szükségesség ma ebben a nagyvárosban, mint az, hogy az élelmiszervonatok, amelyek az egymillió lelket táplálják, minden hajnalban befussanak a pályaudvarokra. Régen rájöttek már annak a felfogásnak a haszontalan és léha voltára, hogy a programokból nem lehet kenyeret szelni. Kiderült már régen az államok és városok kormányzása körül egyaránt, hogy *csak rendszeres munkával lehet a polgárság életérdekeit szolgálni, csak meghatározott és kitűzött célok irányában lehet előrehaladni.* Az összevisszaság, a rendszertelenség, a céltalanság nem haladást, de még csak megállást sem jelent, hanem a rombolást és az összeomlást segíti hatalomra. Budapest nagy gazdasági programjának meghatározását, kialakítását és munkába vételét már régesrégen sürgeti és követeli a közvélemény. Ma nem teszünk szemrehányást azért, hogy ez a program *nem a városháza hivatalos szobáiban készül,* mert boldogan és örömmel kell üdvözölni magát a tényt, hogy *a nagy gazdasági program mégis csak megszületik.* Az *Egységes Községi Polgári Párt mulhatatlan érdeme lesz ennek a programnak a megteremtése és kivitele.*

Az a néhány esztendő, amely óta az *Egységes Községi Polgári Párt* tevékeny részt vesz a városházi munkában, eddig is komoly bizonyítéka nemcsak a párt életrevalóságának, de annak is, hogy *a városházán minden kezdeményező lépés ettől a pártól származik.* Akadtak a multban súlyos hibák, voltak pártok, amelyek a munka megakadályozásában látták hivatásukat, viszont voltak nemes célkitűzésű pártok, amelyek komoly igyekezettel támogattak minden akciót, amely az alkotómunka érdekében fejlődött; de *egyedül csak az Egységes Községi Polgári Párt volt az, amely sűrűn termelte a gondolatokat Budapest fejlesztése és a polgárság jólétének emelése körül.* Minden eddig való érdemét felülmulja azonban a pártnak az az elhatározása, hogy most — miután a községi háztartás rendbejött — *a magángazdaság rendbehozása érdekében megalkotja a nagy gazdasági programot,* amely végre hivatva lesz Budapest életét visszavezetni a fejlődésnek abba a medrébe, amelyből a háború és forradalmak olyan kegyetlenül kilendítették.

Hogy milyen óriási perspektiva, milyen rengeteg tennivaló van ezen a téren, hogy milyen mérhetetlen anyagot kell a programkészítőknek rendszerbe foglalni, arra csak egyetlen példát említünk. Csak rá kell mutatnunk *Kozma Jenő* dr.-nak a *Fővárosi Hirlap* mai számában megjelent nyilatkozatára, amely csak úgy „kapásból" a teendők, a tervek egész légióját sorolja fel. Mindezeknek a terveknek megvalósításához azonban meg kell teremteni *a munka előfeltételeit.* Statisztikai adatokkal felszerelve, a legrészletesebben kidolgozott programmal kezünkben kell megkezdeni a nagy munkát, amely *Budapest fejlesztését, a gazdasági élet talpraállítását, a polgárság és munkásság jólétének visszaállítását* írta fel lobogójára. Nagy feladatok ezek, meleg szívet és önfeláldozó munkakészséget követelnek, nem állhatnak meg terveknél és szándékoknál, hanem a teljes lelkezesdés és a teljes odaadás segítségével bele kel lendülniök a nagy alkotások extázisába. Aki — mondja *Kozma* Jenő mai nyilatkozatában — állandóan biztosítani tudja a munka lehetőségét, az megoldotta a magángazdaságok válságának súlyos problémáját. Ezt pedig másként, mint nagy és egységes program alapján megvalósítani nem lehet.

Felmerül azonban az a szükségesség is, hogy a főváros *a maga kétségenkivül impozáns ereje mellé hatalmas segitő kezeket biztositson a maga számára.* Nem kicsinyeljük le a magunk erejét, de ismerjük a feladatok monumentális voltát és éppen ezért örömmel látjuk, hogy a főváros hatalmas terveinek megvalósításánál *olyan barátokra számithat, mint amilyen Vass József népjóléti miniszter,* aki éppen a *Fővárosi Hirlap* mai számában jelenti be a budapesti magánépítkezések újabb fellendítésére vonatkozó nagyszerű tervét. Büszkén emlékezünk vissza azokra az időkre, amikor *csaknem egy évtizeddel ezelőtt a politikai gyülölet sűrű és fojtó ködén átfúródó tekintettel éppen a Fővárosi Hirlap mutatott rá a népjóléti miniszter nemes egyéniségére, akiben már akkor megéreztük a Budapest ügyei iránt való tiszta és jószándékú hajlandóságot. Vass* József azóta az ország egyik legnagyobb államférfiává lett, de szeretettel gondol és cselekszik minden alkalommal Budapest érdekében is. Mai megnyilatkozása egyik nagyszerű tanújele ennek és az ő példájából is látjuk, hogy *Budapestnek milyen rendkivüli szüksége van a kormány támogató kezére.* Megcsinálhatjuk és megcsináljuk a nagy gazdasági programot, amelynek azonban olyan monumentálisnak kell lennie, hogy a magunk ereje csekély lesz annak megvalósításához. Hatalmas barátokat kell szereznünk, mert csak így tudjuk talpraállítani Budapestet és Budapest magángazdaságát. Hogy pedig ez sikerülhessen, annak egyetlen biztos útja van és ez az, hogy *Budapest kommunális életének messze-messze el kell kanyarodnia a politikai harcok nyaktörő útjától.* Meg kell szívlelnie mindenkinek, milyen óriási érdekek forognak kockán és ez a megszívlelés nem vezethet más eredményre, csak annak belátására, hogy *a városházán meg kell kezdődnie végre a politikamentes alkotómunkának.*

Egy angol szobor felirata jelenik meg ebben a pillanatban szemünk előtt. *Peel* miniszterelnöknek emelték a szobrot és a felirása mindössze ennyi: *„Olcsó kenyeret szerzett hazájának".* Bár Budapest mai törvényhatósági bizottságának is szobrot lehetne emelni egykoron ezzel a felírással: *„Munkát szerzett városának".*

Vass József népjóléti miniszter

a Fővárosi Hirlap útján bejelenti új tervét, amely meghozza a magánépítkezés újabb fellendülését

„Meg vagyok győződve arról, hogy az én kiáltó szavamnak visszhangja támad és sikerülni fog legalább egy, de esetleg két nagyarányú, egészségvédő és betegség-gyógyító intézményt teremteni a fővárosban"

Kozma Jenő nyilatkozata, amelyet Budapest kórházügyéről a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában közöltünk, rendkívüli visszhangot keltett. A népjóléti minisztérium 1928—1929. évi költségvetésének tárgyalása során a képviselőházban több oldalról tették szóvá — épen *Kozma* Jenőnek a *Fővárosi Hirlap* hasábjain közölt nyilatkozata alapján — azt a tarthatatlan állapotot, hogy a főváros kénytelen kórházaiban a nem budapesti illetőségű betegek ezreit ápolni, aminek költségei immár elviselhetetlenné növelik a főváros amúgy is súlyos terheit. *Kozma* Jenő nyilatkozata komoly megfontolásra késztette az illetékes tényezőket is, úgyhogy az erélyes akció következtében most már ennek a kérdésnek a megoldása végleg napirendre került.

Vass József népjóléti miniszter az elhangzott felszólalásokra adott válaszában érintette ugyan ezt a kérdést, anélkül azonban, hogy a megoldást illetően konkrét kijelentést tett volna. Épen ezért szükségesnek tartottuk, hogy *Vass* József népjóléti minisztert megkérdezzük, mi a véleménye a fővárosnak erről az indokolatlan megterheléséről és miben látja e sérelem orvoslásának módját.

Vass József népjóléti miniszter

érdeklődésünkre a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Mindenekelőtt meg kell állapitanom, hogy a székesfőváros közönsége *óriási áldozatokat hozott és hoz ma is, hogy hatalmas és mintaszerűen vezetett kórházait óriási költséggel fentarthassa.* Kétségtelen, hogy a főváros nemcsak saját polgárait részesíti ápolásban és gyógykezelésben, hanem — úgy tudom —

majdnem felerészben vagy legfőljebb valamivel kisebb arányban az egész ország közegészségügyét is szolgálja.

A magam részéről épen ezért szükségesnek tartottam, hogy a képviselőház nyilvánossága előtt *az elismerés szavát hallassam a székesfőváros közönsége felé,* amely nemcsak a saját egészségügyét gondozza a maga megeröltetésével, hanem *az egész nemzet közegészségügyi szükségleteinek az ellátásában is részt vesz.* Ezen a kijelentésen túlmenően *kifejezést adok kivánságomnak, amely odairányul,* hogy

az állam vagy a vármegye, amelynek területén Budapest székesfőváros fekszik, alkosson megfelelő egészségügyi intézményt vagy intézményeket, amelyek hivatottak lesznek arra, hogy megszüntessék vagy legalább is lényegesen csökkentsék azokat a terheket, amelyeket nem budapesti illetőségű egyének ápolása ró a főváros közönségére.

Meg vagyok győződve arról, hogy az én kiáltó szavamnak visszhangja fog támadni és ha a tárgyilagos belátás érvényesül, akkor

sikerülni fog legalább egy, de esetleg két nagyarányú egészségvédő és betegség-gyógyító intézményt teremteni itt a fővárosban, amely intézményekkel évtizedekre megoldottnak fogjuk tekinthetni a székesfőváros közegészségügyi problémáit.

Arra a kérdésre, hogy mikorra várható ennek az állami vagy vármegyei közkórháznak a felépítése Budapesten, — *Vass* József népjóléti miniszter ezeket válaszolta:

— *Jóslásba nem bocsátkozhatom.* Egyelőre csak annyit jelenthetek ki, hogy

a főváros kívánságát méltányosnak tartom, ez a kérdés napirendre került és most a fedezetet kell keresnünk. Mihelyt a pénzügyi megoldás lehetőségét biztosítjuk, nem lesz akadálya a kérdés gyors rendezésének.

Megemlítettük a népjóléti miniszter előtt azt az akciót is, amelyet az *Egységes Községi Polgári Párt* indított a magángazdaságok fellendítése érdekében. Erről a kérdésről lapunk más helyén nyilatkozik *Kozma* Jenő, a párt elnöke, aki *az épitkezések megindításának lehetővétételét sürgeti.* A képviselőházban viszont az állami lakásépítési akció folytatását sürgették meg. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának ezekre a kérdéseire *Vass* József népjóléti miniszter a következőket jelentette ki:

— Nagyon sokszor hangzik fel az az állítás, hogy a lakásépítés tulajdonképen a kommunitás feladata. Ki kell jelentenem, hogy

az államnak és általában a kommunitásnak nem lehet feladata az, hogy a polgárok lakásszükségletét kielégítő lakásépítkezést lefolytassa.

Ez arra vezetne, hogy az állam, a főváros vagy más kommunitás — mint ahogy Bécsben történt — *lassan-lassan, vagy elég gyors tempóban kisajátitaná egyrészt magát a háztulajdont, tehát azt köz-*

tulajdonná tenné, másrészt pedig az állam a gondoskodás feladatát vonná magára. A lakásszükségletek kielégítésére szolgáló építkezés kétségkívül *a magángazdaság körébe tartozik.* A másik kérdés az, hogy vajjon rendkívüli körülmények között van-e ilyen irányban az államnak valamelyes kötelezettsége? Erre a kérdésre én azt felelem, hogy *igen, de az előbbi elvi megállapitás sérelme nélkül.* Még *Kállay* Tibor pénzügyminisztersége idején kaptam 2 milliárd papírkoronát abból a célból, hogy azt legnagyobbrészt tisztviselőknek és kisebb egzisztenciáknak adjam ki kölcsön 16 éves terminusra, hogy ezzel a pénzzel a kölcsönvevők kis házaikat fel tudják építeni. Ezen az összegen kívül, amely az utolsó fillérig elfogyott, a későbbi pénzügyminisztertől kaptam évenként 2—3 millió pengőt. Ezt a pénzt erősebb gazdasági kezek kapták. Ilyen címen

összesen 18 millió pengőt adtunk 10—16 éves visszafizetési időre. Ebből az összegből 1927-ben 27 nagy 4—5—6 emeletes bérpalota épült Budapesten.

Azok az erősebb kezek, amelyek ezt a 18 millió pengőt igénybevették, igyekeznek ettől a tehertől megszabadulni. Korábban is visszafogják fizetni, mint azt a rendes 10—16 éves periódus előírja, én tehát azzal a kérelemmel fordultam a pénzügyminiszter úrhoz, hogy

a kihitelezett összegekből évenként visszafolyó pénzeket bocsássa rendelkezésemre. Ilyen módon ismét dotálni tudnám hitelek alakjában a magángazdaságot és ezzel bizonyos lendületet tudnék adni az építkezésnek.

Erről a kérdésről *csak a költségvetés letárgyalása után folytathatok majd konkrét tárgyalásokat,* de én remélem, hogy az említett módon *sikerül hatékonyan előmozditanom az épitkezések újabb fellendítését.* Ennél többet ebben az ügyben nem tehetek.

Várospolitikai körökben mindenesetre nagy megelégedéssel fogják tudomásul venni *Vass* József népjóléti miniszternek ezt a tervét, amely valóban hivatva van arra, hogy a nagy lendülettel megindult, de néhány hónap óta stagnáló építkezéseket újra fellendítse. A helyzet kulcsa most mindenesetre *Bud* János pénzügyminiszter kezében van, aki bizonyára sietni fog, hogy a minden oldalon nagy tekintélynek örvendő és a rendkívül népszerű népjóléti minisztert szép és bölcs tervének keresztülviteléhez segítse.

Kozma Jenő a Községi Polgári Párt készülő nagy gazdasági programjáról

Akció indúl az adómentességről szóló törvényes rendelkezés megváltoztatása és a csepeli kikötő területének Budapest székesfővároshoz való csatolása érdekében — „Mindenekelőtt az Erzsébet-sugárutat és környékét akarjuk megépíteni" — Szerves összefüggést kell teremteni a HÉV és a BSzKRT vonalai között

Az egyes minisztériumok költségvetéseinek parlamenti tárgyalása során sokat foglalkoznak a szónokok fővárosi vonatkozású kérdésekkel. Igy a népjóléti tárca költségvetésének tárgyalása során a kórházügy és a budapesti építkezések problémája került szőnyegre. A parlamentnek ez az élénk érdeklődése azoknak az erélyes akcióknak következménye, amelyeket az *Egységes Községi Polgári Párt* indított meg és amely akciónak *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a *Fővárosi Hirlap* hasábjain adott hangot.

Ebből az alkalomból a *Fővárosi Hirlap* munkatársa beszélgetést folytatott dr. *Kozma* Jenővel, akit a legközelebbi jövő feladatairól kérdeztünk meg.

Dr. Kozma Jenő

arra a kérdésre, hogy a *Községi Polgári Párt* vezetősége milyen községpolitikai problémákat tart a legaktuálisabbaknak, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ma kétségkívül *a gazdasági problémák* állanak az aktuálitások előterében, a magángazdaságok szanálása okozza a legtöbb gondot az illetékes tényezőknek s minthogy ez a kérdés gazdasági vezető poziciójánál fogva legközelebbről Budapest székesfővárost érinti,

az Egységes Községi Polgári Párt elhatározta, hogy szerves programmot dolgoz ki, amelynek megvalósítása érdekében a párt valamennyi tagját csatasorba állítja.

Hatalmas gazdasági harcot inditunk meg. Ennek a harcnak a zászlajára

a munkaalkalmak teremtését és azoknak állandó biztosítását

irtuk fel. Kétségtelen ugyanis, hogy állandóan őrködnünk kell a fölött: *van-e elég munkaalkalom Budapest közönsége számára. Aki ugyanis állandóan biztositani tudja a munka lehetőségét, az megoldotta a magángazdaságok válságának súlyos problémáját.* Itt azonban nem elég a szimptomák felismerése. Komoly, minden részletkérdésre kiterjedő, minden lehetőséget felölelő és mindn nehézséggel számoló *szerves programmot* kell kidolgozni, amely kiterjed a főváros egész területére. Az *épitkezések fellendítésének* problémája kétségkívül a legsürgősebben megoldandó problémák közé tartozik. Az épitkezési munka negyvenhárom különböző foglalkozási ágnak ad kenyeret. Épen ezért elsősorban ezt a kérdést kell alaposan és közelről megtekintenünk. Át kell vizsgálnunk minden irányban ezt a kérdést abból a célból, hogy minden nehézséget elháríthassunk az útból. Addig is, amíg pártunknak ez a programmja elkészül, én csak egyetlenegy dologra akarom felhívni a figyelmet. *Törvényes rendelkezés szól az adómentességről.* Ez a rendelkezés úgy szól, hogy harminc éves adómentességben részesül minden olyan régi házhelyen épült új ház, amely legalább négyszer akkora, mint amilyen nagy az előző épület volt. Nézetem szerint *ezen a rendelkezésen azonnal változtatni kell.* Mi ugyanis

az Erzsébet sugárutat és környékét akarjuk mindenekelőtt megépiteni. El akarjuk tüntetni az ó-várost. itt azonban főleg háromemeletes házak vannak, tehát helyükön legalább tizenkétemeletes házaknak kell épülniök, ha az épittető adómentességet akar magának biztositani.

Ez a példa világosan illusztrálja, hogy *ezt a nehézséget azonnal el kell hárítani,* mert elhárítása közérdek és akadályokba nem is ütközik.

— Fontos probléma *a csepeli kikötő* problémája is. Én a magam részéről

fontosnak tartom, hogy a csepeli kikötő területe Budapest székesfővároshoz kapcsoltassék.

Elképzelhetetlen ugyanis, hogy megfelelő fővárosi kereskedelmi politikát csináljunk akkor, amikor *a csepeli kikötő területének kilenctized része más törvényhatóság területén fekszik.* Erélyes akciót indítunk aziránt, hogy

a csepeli kikötő egész területét Budapest székesfővároshoz csatoljuk, a kikötőt megépítsük és rendeltetésének mielőbb átadjuk.

Szóvátettük azt a különös helyzetet, amely *Alpár* Ignác halálával állott elő. Városházi körökben ugyanis élénk vita folyik arról a kérdésről, hogy lesz-e *Alpár* Ignácnak utódja a főváros törvényhatósági bizottságában. A következő választ kaptuk:

— A rendelkezések kétségtelenül hiányosak. A negyedik választókerületben pártunk listáján csak egy póttag szerepelt. *Alpár* Ignác, a póttag *Kollár* Lajos halála folytán rendes taggá lépett elő, most azután nincs több póttag, holott a listának van folytatása. Mi

ezt a kérdést az igazoló választmány elé visszük

és én *remélem, hogy az igazoló választmány a soron következő Bárány Oszkárt hivja be.* Ha az igazoló választmánynak ilyen irányú döntését megfellebbeznék, akkor ez a fellebbezés birtokon belül kerül a közigazgatási bírósághoz.

Ilyen értelmű precedens már volt.

mert hiszen a lemondott *Tolnay* Lajos helyére ugyanezen az alapon delegálta póttagnak az igazoló választmány *Bánó* Dezsőt.

A beszélgetés során szóba került *a fővdros közlekedésügyének fejlesztése. Kozma* Jenő erre a kérdésre a következőket felelte:

— Külföldi tapasztalataim alapján

szükségesnek tartom egységes közlekedésügyi programm kidolgozását.

Ennek a programmnak a megalkotása érdekében *ankétezést sürgetek.* Elsősorban a *Hév* viszonyát kell rendezni a *BSzKRT*-tal.

Szerves összefüggést kell teremteni a HÉV vonalai és a BSzKRT vonalai között.

mert kétségtelen, hogy a Hév jelenlegi állapotai a legkevésbbé sem kedvezőek a főváros dolgozó polgárságának.

— Sürgősen

meg kell indítani a statisztikai adatgyüjtést a gyorsvasút ügyében

is. Statisztikai adatok alapján kell ugyanis megállapítani, hogy *van-e lehetősége a földalatti gyorsvasút megépitésének.* Sürgősen be kell szereznünk a népmozgalmi adatok statisztikáját, mert ezeknek az adatoknak az ismerete nélkül sötétben tapogatódzunk.

A gyorsvasút vonalainak megállapitása és az irány kijelölése egyúttal a főváros további fejlődésének is utat mutat.

Már csak ebből a szempontból is *komoly tanulmányokat kell végezni, mielőtt elvileg is döntésre kerül a sor.*

Kozma Jenő végül kijelentette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy

a párt vezetősége már készíti is a szerves nagy gazdasági programmot.

Épen e programm előkészítő munkálatai miatt maradt el a hétfői pártértekezlet.

Az e heti pártértekezletet a hét végén tartják meg és azon előreláthatóan már *kimerítő vita tárgya lesz a párt új gazdasági programmja.*

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízmüveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Hanvay Viktor
V., Perczel Mór ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyfém stb.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V., Sziget ucca 9. szám

Zajtalan járású **VENTILATOROK** és elektromotorok az ipar összes igényeinek megfelelően
G. MEIDINGER & CIE., BASEL
Képviseli: VIDOR I. okl. gépészmérnök, II., Margit körút 48. Telefon: L. 988-51. Ajánlat és mérnöki látogatás díjmentes.

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG — Telefon:
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK — J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428-77
Háziipari osz álya: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textilosztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

ÉPITŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Gazdasági válság előtt!

Irta: Becsey Antal, az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke

Legutolsó pártértekezletünkön nyomatékosan felhívtam pártom figyelmét arra a szemhatáron jelentkező nagy munkanélküliségre, amely a székesfőváros gazdasági életét fenyegeti és amely katasztrófára vezethet, ha kellő időben a legnagyobb erélyvel nem gondoskodunk a bajok megelőzéséről. Nem vagyok pesszimista, viszont ha ölbetett kézzel nézem a készülő veszedelmek nyugtalanító szimptomáit, az nem optimizmus, hanem könnyelműség lenne.

Az utolsó két esztendőben kétségtelenül nagy erővel indult meg a gazdasági tevékenység, különösen az építő tevékenység vonalán. Az állam és a főváros részben a nyomasztó lakásinség miatt, részben gazdasági érdekeink helyes felismerésétől vezetve, vállvetve álltak neki közhatósági építkezéseknek. Az eredmény: közel 4000 lakás létesítése kb. 40—50 millió pengő értékű beruházás keretében. Amellett a magánépítkezés is örvendetesen megindult, amit nagy mértékben mozdított elő az 1925. XVIII. és 1926. XI. törvénycikkeknek az építkezési kedvet előmozdító befolyása. Tudvalevő dolog, hogy a törvények az úi épületekre és épületrészekre, a szabad rendelkezési jog biztosítása mellett, adómentességet, illetve adókedvezményeket biztosítottak; ez az adómérséklés tatarozási munkákra is kiterjeszkedett. Hozzájárult végül a magánépítkezés fellendüléséhez az a körülmény is, hogy a bankok ismét felvették a jelzálog-kölcsönök intenzívebb folyósítását.

Mindezeknek az intézkedéseknek együttes eredményét abban foglalhatom össze, hogy a rendkívül nyomasztó lakásinség megenyhült, az intenzív építő tevékenység a kereseti lehetőségeket fokozta, a munkanélküliség lényegesen csökkent, ezzel szemben a közönség vásárló képessége növekedett. Szóval gazdasági életünk minden vonatkozásában érezhető fellendülés jelentkezett.

Az építkezés pangása és annak okai

Ha az elmúlt évek ebbeli gazdasági tevékenységével szembeállítiuk a folyó év kilátásait, úgy megdöbbenéssel kell megállapítanunk, hogy a folyó évben az egész vonalon éppen az ellenkezője történik mindannak, amit tenni kellene. Röviden összefoglalom a lényeget:

Az állam és a székesfőváros építő tevékenysége a minimumra csökkent és súlyosbítia a helyzetet az, hogy az előirányzott építőmunkák vállalatbaadása körül is késedelmek merülnek fel. Már pedig, *amely építkezés az év derekáig meg nem indulhat, az a folyó évi kereseti lehetőségek szempontjából jelentőségét elveszítette.*

A magánépítkezési tevékenység is lényegesen megcsökkent; *a gazdasági életben jelentkező hitelkrizis a bankokat fokozottabb óvatosságra késztette,* így a jelzálog üzletben is erős visszaesés állott be.

A 30 éves adómentesség a folyó évben megindult építkezésekre nézve megszünt; a tatarozási adókedvezmények szintén hatályukat vesztették.

Kétségtelen, hogy gazdasági tevékenységünk fokmérője az építő tevékenység mértéke. Ma is, azelőtt is életet, fellendülést jelentett az építési tevékenységben beállott lendület és depressziót e tevékenység csökkenése. Mindent el kell követnünk, hogy a fenyegető depressziót elhárítsuk. Mert erre minden előfeltétel megvan.

Hatósági averzió a társasházak ellen

Mindenekelőtt fennáll ma is a lakáshiány, főleg a 2 és 3 szobás lakások tekintetében. Becslésem szerint még legalább 3—4.000 lakásra van szükség, ha csak a két év előtt készült statisztikai anyagot vesszük figyelembe. Ez a szám azonban az igények természetes növekedésével évről-évre emelkedik és nem túlzok, ha ezt az évi automatikusan jelentkező szükségletet 2—3.000 lakásra becsülöm. Figyelembe kell vennünk azt is, hogy a budapesti házak 30—40 %-a elavult, régi építmény; nemcsak a szó formai értelmében, hanem közegészségügyi és közbiztonsági szempontból is. Elvégre a házak sem örökéletűek. Spekulatív építkezéseknek tehát ebből a szempontból kétségtelenül van létjogosultsága. A spekulatív szempontok mellett azonban hatalmas, eddig alig kihasznált motorikus erőt képvisel a lakástulajdon utáni vágy, amely *családi vagy társasházak építése útján lenne levezethető.* A város szociálpolitikai ügyosztálya több, mint másfél évvel ezelőtt hatalmas előterjesztésben foglalta össze az e tekintetben kínálkozó lehetőségeket, tárgyalván azokat a hatósági intézkedéseket is, amelyek ezirányban szükségesek lennének. Az 1924. évi társasház-törvényben a törvényhozás is módot kíván adni az efajta építkezésekre. Teljességgel érthetetlen, hogy a főváros vezetői közömbösen, sőt mondhatnám averzióval viselkedtek az erre vonatkozó előterjesztések és társadalmi akciók irányában. *Csupán a honvédelmi miniszterium gondoskodott a Böszörményi-úti öröklakások útján a maga tisztviselőiről;* ezenfelül néhány vállalkozószellemű építészünk kockáztatta meg, hogy megbirkózva minden hatósági közömbösséggel, szövetkezeti házakat termeljen. Pedig nem győzöm hangsúlyozni, hogy az ilyfajta építkezés szociális hátterében nagy gazdasági gondolatok is húzódnak meg. A középosztálybeliek ezrei vannak abban a helyzetben, hogy öröklakások építéséhez szükséges tőke 25—50%-ával hozzájáruljanak. Ezt a pénzt megfogni és közgazdasági életünkbe bekapcsolni, a mai pénzszük világban eminens közgazdasági érdek.

Meg kell hosszabbítani az adómentességet

Az elmult év építési tevékenységét nagy mértékben segítették kiváltani a 30 éves adómentességet biztosító kedvezmények, amelyeket az 1925. évi XVIII. t.-c. 3—8. §-ai állapítanak meg. Nagy baj az, hogy a törvény hatálya f. é. junius végével lejár. Úgy tudom, hogy az építési érdekképviseleteken kívül *a Fővárosi Közmunkák Tanácsa is szorgalmazta az adómentességnek további kiterjesztését* és végtelen nagy kár, hogy a spekulatív építési tevékenységnek ez a hatalmas rugója még mindig hiányzik. Pedig aki építési ügyekhez ért, tisztában van azzal, hogy az adómentesség meghosszabbításának hatása a folyó évre nézve csak abban az esetben jelentkezik, ha az építkezés legkésőbb a nyár folyamán megkezdődhetik. A székesfőváros hatóságának mindent el kell követnie abban az irányban, hogy ez az adómentesség mielőbb meghosszabbíttassék már a folyó évi építkezésekre nézve is. Ugyanez áll a fenthivatkozott törvény 9—14. §-aiban, nemkülönben az 1926. évi XI. t.-c.-ben körülírt tatarozási adómérséklésekre nézve is.

Nagy fogyatkozása a fenthivatkozott adómentességi törvénynek az is, hogy az *adómentesség régi, lebontott épületek helyén épülő házakra csak erős korlátozás mellett volt érvényes.* A 3. §., d) pontja ugyanis megkívánja, hogy az új épület térfogata a *lebontott épület térfogatának négyszerese* legyen. Ez a korlátozás teljesen illuzórikussá teszi az ócska, régi, többemeletes bérházak lebontását, illetve átépítését; pedig ez úgy *közegészségügyi és közbiztonsági* szempontból, mint *munkalehetőség* tekintetében is rendkívül nagy mértékben szükséges lenne.

A belterületi építkezések támogatása

Sürgős megfontolás tárgyává kellene tenni azokat a *városszabályozási és közforgalmi szempontból is fontos intézkedéseket,* amelyek a város belterületén lévő és jelentős számú régi, sokszor rozoga és emellett a végleges uccavonalból kiugró épületek átépítésére kényszerítenék a passzív érdekeltséget. Ám adjon meg az állam és a főváros minden lehető kedvezményt az ily építkezésekhez, de viszont gondoskodjék kényszerítő eszközökről is, amelyekkel a köz szempontjainak érvényt szerezhet..

A bankok jelzáloghiteleket ma is folyósítanak, de óvatosabban. Nem minden objektum egyformán alkalmas jelzálog-fedezetnek. Tudjuk, hogy belsőségeken épülő házak fedezet szempontjából több biztonságot jelentenek, mint a perifériális építkezések. Ez a bankszempont egyébként kongruens a város érdekeivel is; mert semmiképen sem előnyös a városra a túlzásba vitt külterjes építkezés, amely tudvalevőleg óriási költségeket ró a városra a közművek kiterjesztése révén. *Teljesen elhibázott dolognak tartom pl. a Maglódi út végén lévő városi szőlőtelepnek családiházakkal való beépítését mindaddig, amíg a város belsőbb területein kilométerszámra vannak beépítetlen telkek,* amelyek mentén a közművek is rendelkezésre állanak. Finanszírozás szempontjából csak az a baj, hogy a pénzintézetek az építési tőkének legfeljebb 40%-a erejéig nyújtanak *jelzáloghitelt.* Ez a körülmény bénítólag hat a fentebb érintett és mindenféle szempontból kívánatos *öröklakások* építésére is. Megítélésem szerint azt a hiányt, amely a 40%-os jelzáloghitel és a 30—40%-os készpénz hozzájárulása között jelentkezik, *a székesfőváros hatóságának kell megfelelő garanciavállalással áthidalnia.* A legsürgősebb tanulmányozás tárgyává kell tenni e garanciavállalás feltételeit és módozatait. Az elv: hogy a közhatóságok ily eszközökkel mozdítsák elő az építési tevékenységet, a külföldön már évekkel ezelőtt, mégpedig sokkal terhesebb formában jutott kifejezésre. A város szempontjából minimális kockázatot jelentene oly garancia (Ausfallgarancia) vállalása, amelyet az öröklakást építők 30—40%-os készpénz hozzájárulása esetén vállalnia kellene. Egy *ily szabatosan körülhatárolt garancia-vállalás, amely záros határidő alatt készülő öröklakásokra biztosíttatnék,* meggyőződésem szerint *ugyanoly lendületet adna az építési kedvnek, mint az állam által biztosított adómentesség, illetve adókedvezmények.* Szabályozni kellene végre a főváros *örökbérletbe* adható telkeinek bérbeadási módozatait is. Mindezek a kérdések ismételten képezték az illetékes szakbizottságok és tanácsi ügyosztályok tárgyalási anyagát. Végtelenül sajnálatos, hogy *ezek a nagy horderejű kérdések a bürokrácia útvesztőjében megfeneklettek.*

A főváros törvényhatóságának erőteljes és egyöntetű fellépése van hivatva arra, hogy mindezekben a végtelenül sürgős kérdésekben rendet teremtsen. Ezek a kérdések a „ma" legégetőbb problémái, mert *kenyeret jelentenek*; amely azonban hamarosan elfogy, ha pótlásáról nem gondoskodunk. Azután pedig sorra kell venni a távolabbi teendők előkészítését is, amelyek *a jövőre szóló munkaalkalmak* szempontjából bírnak jelentőséggel. *A Tabán kiépítése, a pályaudvarok rendezése, a kikötő ügye, a városszabályozás problémái,* bőséges és méltó anyagot képviselnek a törvényhatóság alkotó készsége számára.

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhivásra dijmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Teréz 218-09, Lipót 975—20.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

Fekete Ödön mérnök
Vízművek vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

A magyar dal és a jazz

Kiss Menyhért interpellációja a szerdai közgyűlésen

A főváros szerdai közgyűlésének egyik legérdekesebb és legkiemelkedőbb pontja volt *Kiss* Menyhért dr. törvényhatósági bizottsági tag interpellációja, amelyben lelkes, szép költői szavakkal emlékezett meg a magyar dalról és arról a veszedelemről, amelybe *a magyar dal művelőit a néger dal sodorta.* Rendkívül megfontolásra méltó volt *Kiss* Menyhért felszólalásának az a része is, amelyben a színházak szívtelen és üzleti számításon alapuló „irredenta" ízléstelenségeit ostorozta. *Kiss* Menyhért interpellációjának, amelyet az összes pártok meleg rokonérzéssel hallgattak végig, legszebb részeit itt közöljük:

— A magyar dal — mondotta *Kiss* Menyhért — a magyar kultúra legtündöklőbb gyöngye, a magyar história legnagyobb értéke és ékessége, amely végigkísérte ezt a nemzetet ezer esztendős életén keresztül. Rákóczi Ferencnek épen úgy megvolt a maga muzsikája és a magyar dal iránti hallhatatlan szerelme, mint ahogy megvolt Kossuth Lajosnak és minden nagy magyar államférfiának is. Jogunk van hát Budapest törvényhatóságának termében a színigazgatóknak, a nagyközönségnek, a színészeknek, a zenészeknek, az íróknak, a művészeknek a figyelmét felhívni erre a témára és beszélni erről, amikor megtörtént az a hallatlan botrány, hogy a világháború kétségbeejtő és embertelen őrülete idesodorta Afrikából a fekete hordát és mikor vége volt ennek a mészárlásnak, amely a mi tragédiánknak az okozója volt,

itt maradt minden betegség után a jazz, amely elsősorban a mi legszebb, viruló magyar népdalunkat kezdte ki.

— Jogunk van állást foglalni ennek a drága virágnak, ennek az aranyos, mesebeli hamupipőkének a megvédése érdekében. Ma nem lehet bemenni színházba, ahol a jazz a maga uralmát át ne vette volna. Az a véleményem, hogy a magánszínházak kísérletezése valamilyen zenei irányban megengedhető és tiszteletben tartandó. Hadd próbálja meg a magyar közönség azt a zenét, amit Afrikából hoztak ide, de *különbséget kell tenni a magánszínházak és a főváros, vagy az állam által súlyos adópénzekkel támogatott színházak között* (Élénk helyeslés), mert, ha valahol kell támogatni a magyar dalt, akkor elsősorban azokban a színházakban, amelyeket a mi súlyos adófillérjeinkkel támogatunk.

— Igenis magyar kultúrkérdés, hogy szeressük a mienket és ne hagyjuk a magunkét. Mi tiszteljük és becsüljük a négereket, a saxofónt, azonban most arról van szó, hogy a magunk nótáját, a magunk szellemének szülöttjét kell védelmezni, táplálni, felvirágoztatni és arról van szó — most a szociálistákhoz szólok —

3—4 ezer emberről, akiknek a kenyerét akarjuk védeni, a cigányokról.

Arról van szó, hogy a magyar írók rongyos kabátokban járnak a szerkesztőségbe, hogy egy-egy sorukat kiadják, az igazgatói irodákban megjelennek olyan Csepreghy-ek, Tóth Edék, mint Harsányi Kálmán esetében történt, hogy tíz éven keresztül nem volt képes az *Ellák*-ot előadatni, amikor pedig előadták, akkor megállapították, hogy egyik legremekebb drámai alkotásunk. Hogyan fejlődjék a magyar dráma, a magyar zene, hogy szülessen egy második *János vitéz*, hogyan tudjanak új alakban feltámadni *Jacobi* Viktor és mások, akik világdicsőséget szereztek. Például *Kálmán* Imre legszebb operettjének motivumát a magyar dalból merítette. Önálló és eredeti volt a darab, azonban

az ősforrás mindig a magyar népdal mérhetetlen és kimeríthetetlen kincses tengere volt.

Hogyan tudjanak újat és nagy dolgokat alkotni, amikor a színház-igazgatóságok elzárkóznak előlük és *kizárólag csak olyan embereket és szerzőket bocsátanak be, akik néger ritmust, idegen tárgyat, idegen mesét hoznak be a magyar színpadra.* (Élénk helyeslés.)

— Fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy *jobban kell szeretnünk magunkat és jobban kell becsülnünk magunkat, mint amennyire megtesszük.* Ne hivatkozzanak arra, hogy Párizsban mi tetszik az éjszakai lokálokban, hogy Hágában, vagy pedig Berlin vagy Bécs egyes részeiben mi népszerű és mi kell a pénzfizető közönségnek, ne feledjék el azt, hogy mivel tartoznak a magyar nyelvnek, a magyar zenének, a magyar színészetnek és a magyar kultúrának.

— Még egy más dolgot is a színházigazgatóságok figyelmébe kell ajánlanom. Aki a legutóbbi darabokat végignézte, látta, hogy a szerzőnek egyetlen füttyszavára megjelennek a színpadon a gyermekek, minden indok nélkül *hozzák a nemzeti zászlót és elkezdenek irredentát csinálni. Ha irredentát akarnak csinálni, csinálják azt megfelelő komoly, irodalmi eszközökkel.* (Úgy van!) Az az irredentizmus, amely belülről jön,

nem erőszakolt, nem csinált, nem papirmaséból való, hanem a magyar lélekből fakad

és beszél magától és nem kell nemzeti színű szalagokkal felcicomázni. *(Élénk helyeslés.)*

— Amikor 1870-ben megtörtént a francia tragédia, akkor azt mondották: Nem kiabálni és ordítani kell, hanem *rágondolni.* A gondolatnak ezt a fenséges irredentizmusát, amely cselekedetekben, tettekben és mélységes hangulatban tükröződik, nem pedig zászlókban és a Kossuth-notának, vagy a Himnusznak únos-untalan való elénekelésében kell keresni.

— A magyar dallal és a színpadi művészettel és költészettel szemben *a magyar színházaknak kötelezettségeik vannak.* A magánszínházakat ebből az obligóból kiemelem, azonban az állam által fenntartott *Nemzeti Színház* és *Kamara-színházzal*, valamint a főváros által gazdagon segélyezett *Városi Színház* műsorával szemben óvást kell emelnem és fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy mivel tartoznak ezek a színházak a magyar dalnak, a magyar léleknek és a magyar szellemnek. Számolni kell azzal, hogy *áldozatot kell hozni a kultúra részére* és nem kell mindenáron hajszolni a pénzt, még akkor is, ha az emberek ezreinek és ezreinek existenciáját dönti az által veszedelembe. Számokat hozhatnék fel a birtokomban levő adatokból, amelyek arra vonatkoznak, hogy a külföldi szerzők és művészek mennyi pénzt visznek ki. Igen megrendítő nagy számok ezek. Mascagni, aki elég nagy tekintély Olaszországban, javaslatot tett, mire a hatóságok eljártak a jazz-szel szemben. Ők rájöttek, a jazz nagy veszedelmére és el is jártak vele szemben. Nálunk azoknak a fiatalembereknek, akik éjszaka a mulatókba mennek, hogy a bortól megmámorosodva narkotikus izgalmak közepette lelkesedjenek a jazz-ért, *nincs joguk azt kívánni, hogy mi is leboruljunk a jazz kultusza előtt.*

Az előadássorozat eredményeit *Ugron* Gábor foglalta össze.

— Két irányban folytatjuk a megkezdett akciót — mondotta. — Egyrészt kiszélesítjük a közvélemény tájékoztatására megindított propagandát, másrészt megtesszük a szükséges lépéseket az illetékes hatóságoknál, hogy *háritsák el végre azokat az akadályokat, amelyek mindezideig meggátolták az Erzsébetváros újjáépitését.*

Budapest Szent Márk tere

A halott-mozdulatlan Károly-körút akadályozza meg az új Erzsébetváros felépítését

A *Fővárosi Hirlap* mai számában *Kozma* Jenő rámutat a belső Erzsébetváros szégyenletes épületviszonyaira és új munkaalkalmak teremtésével kapcsolatosan sürgeti az építkezések haladéktalan megkezdését. Hogy ez mennyire elsőrangú fontosságú feladat, arra igen jellemzően világítottak rá az *Erzsébetvárosi Kaszinóban* megtartott előadások, amelyeket *Jeszenszky* Sándornak, a *Szép Budapest* írójának bevezető előadása után az Erzsébetváros újjáépítése érdekében indítottak meg.

A csütörtökesti befejező előadássorozaton *Padányi Gulyás* Jenő építész kifejtette, hogy a belső Erzsébetváros újjáépítése csak

a halott-mozdulatlanságra ítélt Károly körút

felől kezdhető meg.

Rakovszky István kormányfőtanácsos még nyomatékosabban mutatott rá arra a városfejlődési szempontból mérhetetlen kárra, amelyet az jelent, hogy a főváros a helyzet tisztázatlanságára hivatkozva, nem ad építési engedélyt a Károly körúti fronton.

— Éppen olyan visszamaradást látunk itt — mondotta, — mint amilyen a Suhajda-telepen volt éveken át. A belső Erzsébetváros valójában ma egy

nagy és szégyenletes Suhajda-telep.

Jakab Dezső és *Ligeti* Pál építészek a nagybudapesti *Átlós út* fontosságát hangoztatták, egyben pedig ajánlották az új központi városháza építésének olyan megoldását, amely szerint az árkádos átjárókkal a forgalom részére hozzáférhetővé tett monumentális épület udvara legyen

Budapest Szent Márk tere.

Jeszenszky Sándor osztálytanácsos megrázó színekben mutatta be a nagyváros egészségtelen zugaiban élő, a kulturától teljesen elmaradt embertípust: *a nagyvárosi barlanglakót.*

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 593—08.

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari
gépraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

MÜZES JÓZSEF ÉS TÁRSA hatóságilag engedélyezett villamossági vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor 3. szám — Telefon: Lipót 973—15.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/d

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és OLEPOYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—59.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 595—53.

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

FÜRST LAJOS
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 522-17

TÓTH SÁNDOR
autógummi és gummiheveder gőzvulkanizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszériák, sorozatos caroszériák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

MURARO JÁNOS gummijavító üzem **BUDAPEST**
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK
GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u. 8 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel.: T. 254-48
Sokszorosítóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javít alakít és átkölttöztet

Fűtés Víz Gáz **Szentgyörgyi és Társa**
Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

NÉMETH FERENC ÁCSMESTER
BUDAPEST, I., CSŐRSZ UCCA 12
Székesfehérvári 1927. évi orsz. kiállításon elismerő oklevéllel kitüntetve. — A szabad. „VASFA" tetőszerkezet feltalálója

TELEFON: J. 395—78 **HLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 895—78

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

MENDE-MONDÁK
a városháza folyosójáról

Cigányszerelem és kooperáció — A galiciai polgártárs üzleti érzéke — Az ezerpengős közbeszólás

SZÜNET KÖZBEN a legutóbbi közgyűlésen a pipázóban szórakoztak a városatyák. Az egyik csoportban különböző pártállású urak diskuráltak. Voltak közöttük a Községi Polgári Pártból, Wolff-pártiak, demokraták, szocialisták és dolgozók. Tréfálkozva mindenről beszélgettek: régi dolgokról, a kommünről, a kurzusról, majd aktuális esetekről. Szóbakerültek a „dolgozók" is, akik *Klár* Zoltán szerint elhagyták régi politikájukat és beléptek a Községi Polgári Pártba. Itt *Kozma* Jenő megjegyezte, hogy a Dolgozók nem léptek be az elnöklete alatt álló pártba, *csak politikamentes kérdésekben kooperálnak* a Községi Polgári Párttal. Egyébként teljesen megtartották önállóságukat és függetlenségüket.

Közbevágott *Klár* Zoltán:

— Én erre nem volnék kapható. Mint régi függetlenségi ember, *sohasem kooperálnák a kormány pártjával.*

Szeliden mosolyogva jegyezte meg erre *Kozma* Jenő:

— Te is úgy vagy ezzel, Zoltán, *mint a cigány a grófné szerelmével.* A földesúr, a gróf fiatal aszszonyt hozott a kastélyba. A helybeli notabilitások ebéd előtti sörözgetés közben dícsérték a fiatal grófnét. Csupa jót mondtak róla: milyen ragyogóan szép, mennyire jámbor, templombajáró és főként, hogy milyen erényes.

A szomszédos asztalnál toprongyos, ragyásképü cigány hallgatta az urak beszélgetését, majd egyszerre csak sunyi módon közbeszólt:

— Mind igaz, amit az urak mondanak, de én mégis *akkor ölelném meg a grófnét, amikor akarnám.*

Általános elszörnyüködés kísérte a kéretlen közbeszólást.

— *Hazudsz, cigány!* Hogyan mersz te a grófnéról ilyent mondani?

— Már pedig, akár hiszik a tekintetes urak, akár nem, úgy van, ahogy mondtam: akkor ölelem meg a drágalátos grófnét, amikor akarom. *Félig-meddig* már rendben is van. *Én* már akarom...

— Hát, édes egy Zoltánom, — fejezte be általános derültség közben az adomáját *Kozma* Jenő, — körülbelül *te is így állhatsz azzal a bizonyos kooperációval.*

BÜNTETNI akarják az uccán szemetelőket Budapesten éppúgy, mint büntetik már Münchenben, vagy Bécsben. A köztisztasági hivatal érdemes igazgatója szerint most már *ez az egyedüli módja a védekezésnek,* mert a magyar fővárosban nagyon elszaporodott azoknak a száma, akik vétenek nemcsak a köztisztaság, hanem a jóízlés ellen is. A rendőrséget akarják felkérni a közbelépésre, hogy tegyenek úgy, mint például a bécsi kollegáik, akik minden aktázás és feljelentgetés helyett *nyomban a helyszinen* lefizettetik a bírság-shillingeket a szemetelőkkel. Meg is gondolják most már az osztrák főváros lakói, vagy vendégei, vajjon „kihágjanak"-e, vagy sem? Mivel pedig „üzletileg" az nem kifizetődő többé, hát nem teszik. Gyakarlott mozdulattal *a zsebükbe sülyesztik* a feleslegessé vált papírdarabkát, vagy más apróságot és csak otthon igyekeznek megszabadulni tőle. Így tehát a kecske is jóllakik és a káposzta is megmarad. *Tiszta lesz az ucca és nem kell büntetéspénzt fizetni.* Nem úgy, mint nálunk, ahol újabban hiába hadakoznak a Köztisztasági Hivatal alkalmazottai. Ha reggel tisztára söprik az uccát, délre újra telve van eldobált szemetekkel. Ha ebédután ragyog a rendtől, estére újból kezdhetik. Igaz ugyan, hogy ez nem csoda, hiszen a Köztisztasági Hivatal igazgatójának megfigyelése szerint manapság már az olyan emberek is szemetelnek gondolkodás nélkül az uccán, akik „odahaza semmiesetre sem engednék meg, hogy valaki az ebédlőasztal alá dobálja a csontokat." Hát ez jellemző. Különben ma már *a dal* is rendetlenkedésre tanítja az embereket. Az „Oly jól csuszik ez a banánhéj" kezdetű és költői szépségekben gazdag charleston-dal ezt tanácsolja a *banánhéjra* vonatkozóan: „...dobd el valahova..."

És az emberek engedve az „okos" tanácsnak, *ezt dudolják s közben eldobják valahova...*

A szemetelési tilalomról különben eszünkbe jut a bécsiek kedves humora, amely kifigurázza az életbeléptett rendeletet. Így történt. Egy *galiciai polgártárs* sétált az osztrák főváros egyik főútvonalán, ahol hazai szokása szerint nagyot köpött, pont a rendőr orra alá. A rendőrnek, minthogy a bécsi ucca rendje a köpködést is tilalmazza, egyéb sem kellett, lefülelte a polisit és nyomban lebírságolta két shillingre. Mialatt a büntetésről szóló nyugtát kiállította, a következő párbeszéd keletkezett közte és a kaftános galiciai között:

— Két shilling bírságot fizet — mondta a rendőr.

— Két shillinget, miért? — kérdezte tágranyílt szemekkel a galiciáner.

— Mert tilos az uccán köpködni.

Mikor a galiciai látta, hogy a dolog nem tréfa és fizetni kell, mialatt előkotorászta a két shillinget, bizalmaskodva odaszólt a rendőrnek:

— *Ez nagyszerü egy üzlet, mondja kérem, nem adhatná át nekem a vezérképviseletet Lembergre?...*

EGYETLEN KÖZBESZÓLÁST kockáztatott meg egy régebbi közgyülésen *Klár* Zoltán bizottsági tag és most „hivatalból üldözendő rágalmazás vétsége" címen *kerek ezer pengős* pénzbüntetéssel sujtották. Az egyik kerületi elöljáróra támadt rá Klár szokott temperamentumával. Ennek a hirtelen felbuzdulásnak lett a következménye azután az a per, amely az említett ítélettel végződött. Nem akarjuk reprodukálni Klár egyetlen közbeszólását, de, hogy az cseppet sem volt tréfás, legjobban bizonyítja maga Klár Zoltán, aki a tárgyaláson a „túlfütött hangulatra" és „felindultságra" hivatkozott. Már pedig túlfütötten és felindultan még a legszelidebb, galamblelkü emberek, sőt a gyakorlott diplomaták sem képesek a leggyöngédebb kifejezést megtalálni.

Szó, ami szó, Klár bele is nyugodott az ezer pengőbe.

Mi azonban mégis megkérdezzük, — teljes tisztelettel a bíróság ítélete iránt — hogy ha 1000 pengős büntetést kap az a városatya, aki *egyet,* egyetlenegyet *közbeszól,* mit érdemel az, aki *órákig szónokol?...*

Gyuribandi.

Főiskolai hallgatók lovasünnepsége a Tattersalban

Az ujraéledő lovassport a nemzeti eszme szolgálatában

Az újraéledő magyar lovaséletnek ismét újabb zászlóvivői akadtak. A főiskolai hallgatók és hallgatónők karolták fel a lovassportokat. Egyelőre még kicsiny a táboruk, mindössze negyvenkét főből áll, amelyben azonban ott találjuk a tudományegyetem, a műegyetem, a közgazdasági egyetem, az állatorvosi és a testnevelési főiskolák fiatal, törekvő és lelkes képviselőit. Ők lesznek majdan annak a pezsdülő lovasvilágnak úttörői, aminőhöz hasonlót napjainkban különösen a németországi főiskolákon találunk. München, Berlin, Königsberg és a többi városok diáklovaséletének ragyogó képe lebeg előttünk, amelyet nálunk *Bakonyi* János, a Budapesti Lovasegyesületnek és a Tattersallnak fáradságot nem ismerő és a lovassportokat erélyesen felkaroló igazgatója népszerüsít a főiskolai hallgatók között. A legmagasabb nemzeti célok szolgálatába állított akciója azonban nemcsak a diákok körében talált követőkre, hanem *Bakonyi* János ideális törekvéseit magáévá tette elsősorban is a székesfőváros kultúrális érzékü vezetősége, a földmivelésügyi minisztérium lótenyésztési főosztálya, a honvédelemügyi minisztérium és az államrendőrség. Ennek az általános megértésnek köszönhető, hogy a Budapesti Lovasegyesület, amelynek elnöke *Kállay* Tibor ny. miniszter, aránylag rövid idő alatt leküzdhette a terv elé gördülő tagadhatatlanul nagy nehézségeket s rövid öt hónap alatt a főiskolai ifjúságból olyan lovasgárdát nevelt, amely vasárnap délután *Horthy* Miklós kormányzó, *Albrecht* kir. herceg, *Ripka* Ferenc főpolgármester s a főváros, valamint az állam előkelő képviselőinek és hatalmas közönségnek jelenlétében lovaskészségének nagyszerü tanujelét adta.

Még javában zuhogott az áldást hozó jó májusi eső, amidőn a Tattersall fellobogózott tribünje előtt megjelent *Bakonyi* János igazgató, mint oktatónak vezetésével a főiskolai hallgatóknak első tizes csoportja. A tavaszi üdezöld színekben ragyogó és virágdíszbe öltöztetett pályán elhalkul a zene visszhangja s *Bakonyi* János erélyes, katonás vezényszavára megkezdődik a négyszögön való iskolalovaglás. Az olyan lovaseseménynél, mint aminő a vasárnapi volt, természetesen a nézőknek nagyobbik része csupa hozzáértő emberből állott, akik sok-sok jóakarattal és elnézéssel jöttek el a diákok első próbatételére. A jóakarat és elnézés azonban feleslegesnek bizonyult. A fiatalok a legkeményebb kritikát is kiállották, ami a karusszel bemutatása alkalmával jutott kifejezésre.

A műsoron következő számot az ősz *Kutschenbach* Róbert lovag tanította be. A porondon nyolc főiskolai hallgatónő és nyolc főiskolai hallgató jelentek meg. Bonyolult, de szebbnél-szebb figurákat mutattak be.

A lovasjátékok közül a legérdekesebb és legizgalmasabb a tizenkét akadályon át futott ezerkétszázméteres gátverseny volt, amely a főiskolások lovaskészségét ugyancsak próbára tette. A lovaknak, mintha szárnyaik nőttek volna, vitte, magával ragadta őket gazdáik ifjúi lelkesedése. Az akadályokon csak úgy repültek át. Az egyik lovas leesik, de lova a versenyzés hevében tovább iramodott és majdnem végig vetekszik a többivel. A közönséget mind erősebb izgalom fogja el. Egyszer az, másszor másik lovas tör az élre, míg végre egy festői finisben nyer befejezést a nagyszerü mérkőzés.

A szép lovasünnepséget az összes lovasok és lovasnők gyönyörü díszmenete fejezte be. Az élén *Bakonyi* János és *Kutschenbacher* Róbert lovag lovagoltak. Mögöttük vitte a díszes lovaszászlót nagyajtai ifj. *Kozma* Jenő, akit két oldalon farkasfalvi *Wieland* Lenke és ábrahámfalusi ifj. *Ugron* Gábor kísértek lóháton. Gyönyörü látvány volt, amikor a festői lovascsapat délcegen elvonult a kormányzó előtt. Most felharsan a himnusz, a kormányzó feleségével és kíséretével távozik és oszlik már a közönség is. De mindenkinek arcán ott lebeg a szívből fakadó megelégedettség.

Úgy a lovastársadalom, mint a főváros közönsége csak hálás köszönettel adózhat a Budapesti Lovasegyesületnek és annak vezetőségének, főként pedig *Kállay* Tibor elnöknek és *Bakonyi* Jánosnak, az ifjúsági lovasmozgalom kiváló vezérének. Reméljük, hogy a látottak után az illetékes tényezők ezt a mozgalmat még az eddiginél is hathatósabb pártfogásukba veszik.

RENAULT
mezőgazdasági
és
vontató-traktorok
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

HENKEL-féle PERFAX HENKEL-féle
AZ IDEÁLIS CEMENTKONZERVÁLÓ ANYAG
Megakadályozza a kellemetlen porképződést
Megvédazolaj,savak és maró folyadékok okozta károktól
Fokozza a tartósságot, keménységet és áthatlanságot
Vezérképviselet és raktár Magyarország részére:
Voith Gottlieb, Budapest, VI., Kartács-utca 26
TELEFON: LIPÓT 970—65.

Május 5-én
nyilt meg
Felsőszigeti
éttermünk
Két zenekar játszik felváltva
Eric Borchardt
világhirű jazz- és tangó-zenekara
és
Pertis Pali
cigányzenekara
Ugyanekkor nyilt meg új nyári bárunk is
A NEW-YORK rt.
igazgatósága és személyzete

Telekháború a főváros és a Munkásbiztosító között

A főváros méltányosságból csak költségei felerészének megtérítését kéri és hajlandó átadni a Munkásbiztosítónak a kivánt telket

A kellemetlen emlékü obstrukciós közgyülés egyik estéjén élénk feltünést keltett az új városházán *Huszár* Károly volt miniszterelnöknek, a Munkásbiztosító Intézet elnökének a megjelenése. *Huszár* Károly sokáig beszélgetett a társalgóban *Ripka* Ferenc főpolgármesterrel, *Sipőcz* polgármesterrel és egyes pártvezérekkel is. Akkoriban sokféleképen kommentálták ezt az érdekes látogatást, de különösebb jelentőséget senki sem tulajdonított annak.

Utólag azonban kiderült, hogy ez a látogatás szoros összefüggésben volt azzal

a telekigényléssel, amelyet a Munkásbiztosító központi palotája szomszédságában levő fővárosi terület iránt táplál, amelyen terjeszkedni, épitkezni akar.

Néhány héttel ezelőtt ugyanis a fővároshoz a Munkásbiztosító igazgatósága megkeresést intézett, hogy a székháza szomszédságában levő városi területen a városgazdasági hivatal céljaira megkezdett építkezést azonnal szüntessék be. Egyidejüen kérte az igazgatóság, hogy a városgazdasági telep 1100 öles területéből 740 ölet engedjen át a főváros, amiért cserébe felajánlott egy *200 négyszögöles telket a Mária Terézia-téren.* Az átirat utalt arra, hogy az intézet már 1913-ban elhatározta *a székház kibővítését* és elkészittette a terveket is. Ezt az építkezést — amelyet csupán a háború odázott el — most végre akarják hajtani, ehhez viszont okvetlenül szüksége van a kiszemelt telekre.

Tudni kell még azt is, hogy az említett telken ezidőszerint emeletráépítés folyik. Az építkezést korábban engedélyezték s a városi raktárak kibővítése már csak azért is halaszthatatlanul sürgös volt, mert itt akarják elhelyezni a Hungária-forrás, illetve a *Harmitviz-üzem* régi helyén már felmondott üvegraktárát és teherautógarázsát.

Ilyen előzmények után foglalkozott a tanács legutóbbi ülésén is a Munkásbiztosító kérelmével, amelyet egyelőre teljesiteni természetesen nem tudott, de nem is utasította el azt, hanem feltételeket szabott meg. E feltételek között az egyik legfontosabb pont az, hogy

a Munkásbiztosító térítsen meg 500.000 pengőt a fővárosnak, azokból a kiadásokból, amelyek a mostani épületek lebontásával, illetve az építkezéssel másutt való folytatása révén felmerülnek.

Ebben az esetben a kért telket a főváros fenntartás nélkül átengedi a Munkásbiztosítónak.

A bonyodalmas ügyben felkerestük

Édes Endre tanácsnokot,

az illetékes városgazdasági ügyosztály vezetőjét, aki a következőket mondta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Mindenekelőtt meg kell állapitanom, hogy hamis egyes lapok híradásának az a beállitása, hogy a főváros akkor kezdett el hirtelen építkezni a városgazdasági hivatal telepén, amikor a telekkérdésről beszélni kezdtek. A valóság az, hogy a Munkásbiztosító igazgatósági székházával szomszédos földszintes raktárházra, helyszüke miatt, egy emeletet kell építenünk. Meg kell állapitanom azt is, hogyha a *Munkásbiztosító szándékáról tudtunk* volna, nem fogtunk volna hozzá a telep ilyképen való fejlesztéséhez. Lehet, hogy a Munkásbiztosító a terveket már 1913-ban elkészittette, sőt biztosan igy is van, de *bennünket erről nem értesitett és nem közölte a telek igénybevételére vonatkozó szándékát vagy kivánságát sem.*

— A Munkásbiztosító megkeresésére most azt feleltük, hogy átadjuk a telket, csak időt kérünk a lebontandó raktárak újból való felépitésére és megfelelő pénzt a főváros költségeihez való hozzájárulásra. 500.000 pengőben állapitotta meg a tanács ezt az összeget, amely igen méltányos, mert

a telek átengedésével, illetve úi raktárak építésével a főváros igen jelentékeny, minimum egy millió pengős áldozatot hoz.

— A tanács *a legmesszebbmenő méltányossággal kezeli a kérdést.* Egyrészt hajlandó a régi gázgyár telkén, a Tisza Kálmán-téren megfelelő területet felajánlani a Munkásbiztosító új székháza számára, másrészt hajlandó bizonyos anyagi rekompenzáció ellenében a szomszédos telket is bizonyos idő mulva átengedni.

— Ha a főváros nem számit fel egyebet, mint a szükséges új építkezés költségeinek felét, 430.000 P-t, a megkezdett új építkezés kárbamenő költségeit 57.000 pengőt, valamint az igényelt telek és a felajánlott Mária Terézia-téri telek értékkülönbözetét, 48.000 P-t, akkor is minimum 635.000 pengőt kellene a főváros számára megtéríteni s 430.000 pengő lenne még igy is az áldozat, amit a cél érdekében vállalna a főváros.

Úgy értesülünk más oldalról, hogy

a Munkásbiztosító és a főváros között a tárgyalások még most is folynak.

A napokban helyszini szemle volt a szóbanforgó telkeken, ahol *Huszár* Károly és *Édes* Endre tanácsnok is megjelentek. A Munkásbiztosító azonban a Tisza Kálmán-téren felajánlott telket nem tartja alkalmasnak, hanem ragaszkodik eredeti kéréséhez, mert az intézeti székház kibővítése, a régi tervek keresztülvitele csak a szomszédos városi telek megszerzésével lehetséges.

Az érdekes kérdéssel legközelebb foglalkoznak a törvényhatóság bizottságai is, sőt interpellációt is készülnek bejegyezni ebben az ügyben.

SZÓRAKOZÁS

Városi Színház. Május 10, 12, 13 este fél nyolc órakor „Gyurkovics fiúk" Farkas Imre dalosjátéka. — Május 9, este fél nyolc órakor a Wiener Sängerknaben kórus vendégjátéka: „Der Vierjährige Posten" Schubert egyfelvonásos kamaraoperája. Május 11, este fé lnyolc órakor „Bastien und Bastienne" W. A. Mozart operája. Helyárak 1 pengőtől 9.44 pengőig.

CORVIN SZINHÁZ

Május 10-től 17-ig

AUTÓKIRÁLYNŐ

Filmregény 8 felvonásban, Főszerepben: MADGE BELLAMY.

A BŰVÖS TALIZMÁN

Vigjáték 8 felvonásban. Főszerepben: MAY MC AVOY.

CORVIN SZINHÁZ

KAMARA MOZGÓ

Május 10-től május 17-ig.

KI AZ UR A HÁZNÁL

Filmjáték 8 felvonásban. Főszerepben: LIANE HAID.

A BŰVÖS TALIZMÁN

Vigjáték 8 felvonásban. Főszerepben: MAY MC AVOY.

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a

Spolarich-étterem

sörözö

BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.

Legjobb magyar konyha!

A legszebb kávéház pedig a

Spolarich-kávéház

BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.

Esténkint zene.

Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

GUNDEL

éttermei és polgári vendéglője

a Szent Gellért Szállóban

Külön szobák és termek, bankettek, esküvők, házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.

GUNDEL

nyári vendéglője az állatkert mellett a főváros legkedveltebb kerthelyisége

NYITVA.

Székesfővárosi Vigadó éttermei

V. ker., Vigadó ucca 1.

Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON

GEINGRUBER KÁVÉHÁZA

VÁROSLIGET

Megnyílt

VILLÁNYI PEZSGŐ

SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince

Csak régi évjáratok.

„TYPON"

uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:

ALEXANDER B. és Tsa

Váci ucca 58. sz. fldsz. — Telefon: József 422-42.

Zsiros Károly okl. gépészmérnök

Ujj Gyula tanár

fütési és hőtechnikai tervező irodája

Budapest, I. ker., Horthy Miklós út 96. sz.

Telefon: J. 348-83, J. 453-14

FÖLKEL ISTVÁN

LAKATOS-MESTER

BUDAPEST, X, HALOM UCCA 30

Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

RÁCZ MÁRTON

SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER

BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,

ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat

BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. **RUMBOLD B. FIAI** Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.

Zászlók, díszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

GÖTSCH kályhás mester Telefon: L. 912-87

Budapest, II. ker., Batthyány ucca 13. sz.

Szabadalmazott töltőkályhái utolérhetetlenek 8 kilogramm szénnel egész nap meleget ad

Kőbánya: **KRÁL GYULA** Telefon:

Budakalász kőlaragómester, kő- és márványtelepe T. 236-27

Budapest III, Lajos-u. 77/79

Alapitva: 1896

KORVIN LAJOS

épületfa kereskedő

BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 95. sz. Telefon: József 310—23

PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Papsirtatelep, Török Flórie mell.

SZÁVA SÁNDOR

EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA

Budapest, I., Budafoki-út 73. szám

Telefon: József 416—07

NAGY és FRATRICSEVICS

okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók

Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám

Telefon: József 379—18

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT

központi fütésekhez gyárt a

MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.

Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.

Telefon J. 390-34 és 350-88

Kozma Jenő az amerikai zarándokútról

Rothermere és Mussolini ünneplése a Terézvárosi Társaskör Kozma-vacsoráján

A *Terézvárosi Társaskör* szombaton este ünnepi vacsorát rendezett *Kozma* Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke tiszteletére abból az alkalomból, hogy az amerikai nemzeti zarándokútról visszaérkezett. Ugyancsak e vacsora keretében avatta fel a kör elnöke, *Dinich* Vidor az újonnan belépett tagokat. A vacsorának különös érdekességet kölcsönzött, hogy *Kozma* Jenő ez alkalommal számolt be amerikai útjának gazdag tapasztalatairól. A vacsorán mintegy háromszázan vettek részt, akiknek soraiban ott láttuk a többek között: *Kozma* Jenőt, *Lukács* György nyug. minisztert, dr. *Usetty* Béla és dr. *Désі* Géza országgyűlési képviselőket, *Erősdy* Sándor és *Morvay* Zsigmond ny. főispánokat, *Harrer* Ferenc ny. alpolgármestert, *Berczel* Jenő, *Lamotte* Károly, *Vajna* Ede székesfővárosi tanácsnokokat, *B. Horváth* János, *Deményi* Aladár törvényhatósági bizottsági tagokat, *Reich* Samu vezérigazgatót, *Dárday* Ede kormányfőtanácsost, *Rétlaky* Ferenc főállatorvost, dr. *Márkus* Jenő, a Beszkárt h. vezérigazgatóját, *Spannberger* Alajos h. előljárót stb. A budapesti olaszkolónia részéről lovag di *Franco*, a budapesti fascio delegátusa és *Marsetti*, a katonai attasé titkára voltak jelen.

Az első felköszöntőt *Steiner* Ferenc ügyvezető elnök mondta, üdvözölve *Kozma* Jenőt és a megjelent vendégeket, majd

Kozma Jenő

tartotta meg előadását, amelynek során többek között megemlékezett a sokat hangoztatott amerikai demokrácia furcsaságairól. Példákkal illusztrálta, hogy az amerikai demokrácia sem olyan ideális és abszolut értékű, amilyennek általában hiszik és mondják. Amerre jártak, folyton a grófokat és arisztokratákat keresték a delegáció tagjai között, viszont Amerikában a születési arisztokrácia helyett ott van a pénz arisztokráciája, amely még élesebb határvonalakat húz az egyes társadalmi osztályok közé. Ezután az amerikai vallási kérdésről, majd az Unió politikai életéről mondott el érdekes apróságokat. Utalt arra, hogy Amerikában tulajdonképpen politikai kérdések nincsenek. Elmondotta, hogy a pártok érvényesülése mennyire ki van fejlődve Amerikában és hogy egy-egy választás, valamely irányzat diadalrajutása vagy bukása az összes tisztviselők kicserélésével jár együtt. Beszélt még az amerikai szocializmusról is és megállapította, hogy odakünn a szociáldemokráciának talaja egyáltalában nincsen. Majd az amerikai Kossuth-kultuszra tért át és hangoztatta, hogy Magyarországon a Kossuth név soha nem ragyogott úgy, mint ahogy Amerikában tündöklik. Kossuth neve és tanításai be vannak írva az amerikai históriába és éppen azért olyan nagy és általános odakünt Kossuth Lajos emlékének és eszméinek tisztelete, mert Kossuth 1852. évi közszereplése nagymértékben járult hozzá az Unió kialakulásához. Megemlékezett ezután az állítólagos kommunista tüntetésekről és megállapította, hogy ezeket a jelentéktelen kísérleteket valószínűleg nem a kommunisták, hanem „jószándékú szomszédaink" inscenálták. Általános éljenzés és taps közepette említette meg ezután lord *Rothermere* nevét és megemlékezve a londoni látogatás lélekbemarkoló jeleneteiről, annak a reményének adott kifejezést, hogy a világ legnagyobb sajtóhatalmasságának, a nagy angol publicistának spontán barátsága sokkal közelebb hozta a magyar feltámadást, mint azt sokan remélni merik. Beszédét lord *Rothermere* éltetésével fejezte be. Majd

Dinich Vidor,

a kör elnöke üdvözölte *Kozmát* és a megjelent olasz vendégeket, és indítványára a kör táviratilag üdvözölte a távollévő *Gaár* Vilmost, az Egységes Községi Párt alelnökét hatvanhatodik születésnapja alkalmából. *Dinich* Vidor többek között ezeket mondotta:

— Három évvel ezelőtt azért alakult meg ez a párt, hogy a magyar nemzeti gondolatot, a polgári erkölcsöket istápolja és megteremtse azt a polgári mentalitást, amely nélkül nincs feltámadás. Nem a szélsőségek jegyében születtünk meg és nem akartuk kisajátítani a patentirozott demokráciát, vagy a meghamisított krisztusi gondolatot, hanem a krisztusi értelemben vett nemes, keresztény, nemzeti gondolat letéteményesei akarunk lenni. A szociális gondolat megvalósításában azonban szívesen versenyzünk bármilyen párttal, de nem az ábrándozók, nem a licitálók mentalitásával, hanem a józan, okos, hazáját szerető, az állam és a főváros teherbírásával számoló polgár fejével.

Lukács György az amerikai út jelentőségét fejtegette, majd *Désy* Géza szólalt föl, aki összetartásra buzdított.

Rétlaky Ferenc indítványára a társasvacsoráról üdvözlő sürgönyt küldtek *Bethlen* István gróf miniszterelnöknek, *Rothermere* lordnak, *Mussolininek* és *Ripka* Ferenc főpolgármesternek, aki éppen úgy, mint *Rakovszky* Iván, szívélyes hangú levélben kimentette távolmaradását.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-90

Beszámolnak a világítási üzemek a tavalyi év fényes eredményéről

A főváros uccáit 15.247 villany- és 7.649 gázlámpa világítja — A Talbot-centrálétól függetlenül továbbfejlesztik a kelenföldi villamos-telepet

A székesfőváros elektromos műveinek zárószámadása elkészült. *Deutsch* Lajos vezérigazgató már beterjesztette az igazgatóság jelentését is, amelyet a zárószámadással együtt a jövő héten tárgyalnak le a világítási üzemi bizottságban. A jelentések az üzem számottevő gyarapodásáról számolnak be és kerekszámban

ötmillió pengős felesleget tüntetnek fel.

— Természetesen nem szerepel a zárószámadásban az újévvel életbe léptetett új tarifarendszer, amelynek titokzatos labirintusában egyébként még ma sem ismeri ki magát senki. Azzal vigasztalódik azonban a közönség, hogy a rendszer „előnyeit" majd csak az év végével lehet érzékelni. Egyelőre sejtelme sincs a közönségnek arról, hogy tarifaleszállítás történt, de az is bizonyos, hogy az új tarifa gyakorlati eredményei ebben a pillanatban még *legalább is problematikusak.*

Magáról a zárószámadásról az alábbiakban tájékoztatott bennünket a *világítási ügyosztály:*

A 26.000 kilovattos turbogenerator katasztrófája

— Az elektromos művek 1927. évi menetét örvendetes fejlődés jellemzi. *A fogyasztók szaporodása és az igénybevett árammennyiség nagysága ugyancsak próbára tette telepeinket,* mivel a fokozott termelést a régi gépberendezésekkel voltunk kénytelenek tavaly is ellátni. Az 1925-ben megrendelt

26.000 kilovattos turbogeneratort ugyanis még mindig nem lehetett üzembe helyezni,

mert a szerelés alatt levő gép egyik forgó alkatrésze, *a külföldi gyár hibájából, 1926 augusztusában egy próba alatt szétrepült.* A súlyos helyzet ellenére mégis sikerült az áramszolgáltatás folytonosságát biztosítani.

— Az elektromos művek fejlődését egyébként legbeszédesebben igazolják az alábbi számok: A fogyasztók száma 1926-ban 176.656 volt, 1927-ben 186.717, a növekedés 5:7%. A termelt kilowattórák száma 1926-ban 167,864.770, 1927-ben pedig már 186,661.665 volt. A növekedés itt 11:20%. A bekapcsolt motorikus kilowattok mennyisége 1926-ban 97.128, 1927-ben 101.230, a százalékos emelkedés 4:22. A bekapcsolt világítási kilowattok a magánháztartásokban 1926-ban 101.581, 1927-ben 109.383 volt, a közvilágítás pedig 1926-ban 1676, 1927-ben 1976 kilowattot emésztett fel. A maximális terhelés 1926-ban 58.840 kw., 1927-ben viszont 61,710 kilowatt volt. A motorikus áramfogyasztás 1926-ban 60,526.915 kw., 1927-ben 69,145.981 kilowatt volt. A mult évben összesen

19.164 ipari motort táplált árammal az Elektromos-művek.

Az összes lóerők száma *101.230:5 volt.*

A közvilágítás fejlesztése

— Igen jelentékeny mértékben javult a mult évben a közvilágítás is. 1927-ben felszereltek *433 új* falikaros lámpát, az 1926-ban szerelt *1099 darab* mellé.

— Erőteljesen folytattuk *az út tengelye felett* elhelyezett lámpák szerelését is azokon az útvonalakon, amelyeket elég magas házak szegélyeznek e lámpák elhelyezésére. Ilymódon most már *63 kilométer útvonal* van világítva. A lámpák részben 200, részben 300 wattosok.

— A forgalmasabb részeken

149 újabb kandellabert állítottunk fel.

Ezek közül 9 méter magas vasoszlopokon 6 darabot a *Boráros*-téren, 2 darabot a *pesti Lánchidfő*nél, 8-at a *Szent István*-téren, 8-at a *Liszt Ferenc*-téren, 4-et a *Jókai*-téren, 11-et a *Hunyadi János* uton és 6-ot a *Clark Ádám*-téren. A *Disz*-téren 8, a Szentháromságtéren 6, a Hunyadi János uton 6 drb hét méter magas kandellábert állítottunk. A Városmajori parkba, a Horváth-kertbe és az Erzsébet-térre, valamint a Bástya-sétányra és a Hunyadi-út felső szerpentinjére pedig 3:5 méter magas kandelláberek kerültek. És pedig a Városmajorba 10, a Horváth-kertbe 11, az Erzsébet-térre 32, a Hunyadi János útra 10 és a Bástya-sétányra is 20-at állítottunk. Összesen 868 darab kandelláber-lámpa van. Ebből 163 darab 1000 wattos, 162 drb 750 wattos, 360 drb 500 wattos, 37 drb 300 wattos, 90 drb 200 wattos, 56 drb 100 wattos fényerejű. Régi gázkandelláberekre is elhelyeztek 28 lámpát, a Beszkárt és a Hév. áramvezető oszlopain 1841 drb lámpa van elhelyezve, a Váci-út külső részét pedig 107 drb nagy fényerejű körte, amelyek ugyancsak a Beszkárt oszlopai között vannak kifeszítve, az úttest közepe felett. Végeredményben tehát

15.247 lámpa szolgálja a közvilágitást, ami annyit jelent, hogy egy év alatt közel két ezerrel szaporodott az uccai lámpák száma.

(1926-ban 13.461 drb volt.)

— Petróleumlámpa az év végén mindössze már csak 263 volt, azokon a helyeken, ahova még nem ért ki az elektromos vezeték.

— *A közvilágitás az elmult évben 1,146.933 P 25 fillérbe* került a fővárosnak, nem számítva a gázvilágitást és azt a *66.457 pengőt, amennyit a petróleumlámpák emésztettek fel.*

A kelenföldi centrálé fejlesztése

— Az elmult esztendőben is teljes erővel folyt és folyik ma is — *a Talbot-tervektől teljesen függetlenül* — a kelenföldi centrálé fejlesztése, amelynek új, 26.000 kilowattos turbogenerátora már ez évben üzembe kerül s ezt követi a többi hasonló egységek szerelése is.

Készül az új kazánház, az új szivattyútelep, derítő medence is

a kelenföldi telepen. Az új áramtermelő egység, amelyet a *Láng-gyár* szállít, két turbinából és két generátorból áll. Ezek közül az egyik az úgynevezett *előturbina,* amely a nagynyomású gőzt dolgozza fel.

— Egyidejüen folytattuk az alállomások és transzformáló állomások létesítését és az új kábelfektetést. A városháza udvarán épült belvárosi alállomás 2 drb 1500 kilowattos motorgenerátorral van felszerelve s a Berzenczey uccai telepet fogja tehermentesíteni. Az újonnan fektetett kábelek hossza 30.361 méter.

Új kábeleket fektettek

az Erzsébet királyné uton, a Hungária köruton, a Reiter Ferenc uccában, a Rudas-fürdőnél, az Erzsébet-hidon, a Ferenc József rakparton, a Rudolf rak-

(Folytatás a 8. oldalon.)

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vízvezeték Központi fűtés

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 13. Telefon: József 415—98.

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

Évtizedeken át garantáltan abszolut vízmentesek maradnak a 20 éve forgalomban levő
MASTICON
angol asbestes szigetelő masszával
bevont illetőleg impregnált kivétel nélkül minden tetőzet, valamint pincék, falak, terraszok stb
Vezérképviselet:
LÁNG LÁSZLÓ Budapest, VI, Lázár ucca 13. Telefon: L. 985-89

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

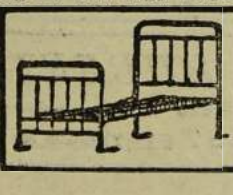

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

parton, a Kossuth Lajos téren, a Markó, Jókai, Klotild, Podmaniczky uccában, az Állatkerti Erzsébet királyné és Hermina utakon, a Budafoki uton, Gellért rakparton, Kossuth Lajos uccán, Rákóczi uton, Dohány uccán, Városház uccán, Gerlóczy uccán stb. Ezek a kábelek 30.000 voltos áram továbbítására alkalmasak.

— Az *elektromos művek*

bevételei

a mult évben *összesen 43,696.860 P 27 fillérre* rúgtak, amelyből *41,866.926 P 50 fillér áramdíj fejében folyt be.*

A kiadások

összege 39,241.405 P 52 fillér volt, ebből 10,852.129 P 47 fillérre rúgott az áramtermelési költség, 5,493.915 P 22 fillérbe került az áramelosztás, 2,295.708 P 73 fillért fordítottak közvilágításra és annak fejlesztésére, 8,301.987 P 06 fillérrel pedig a megújítási alapot dotálták. Tiszta nyereség ilyenformán 4,490.885 pengő 06 fillér.

A Gázművek a mult évben nyolc és fél millió pengőt juttattak a fővárosnak

A főváros másik nagy világítási üzeme, a *Gázművek* zárószámadása nem kevésbbé kedvező, mint az Elektromos műveké.

A *Gázművek vagyona* az 1927. évi státus szerint *87,099.284 P 92 fillér*, terhe 86,668.763 P 94 fillér, *feleslege tehát 430.520 P 98 fillér*. A *bevételek* főösszege a mult esztendőben 24,119.685 P 06 fillérre, a *kiadásoké* pedig 23,689.164 P 08 fillérre rúgott.

A nyereség ilyenformán 430.520 P 98 f volt.

Ez azonban csak a *netto* nyereség, mert a brutto nyereség főösszege tényleg 1,550.520 P 98 fillér, amelynek a terhére a tanács, illetve a közgyűlés jóváhagyása reményében 600.000 pengővel az újítási alapot dotálta, 100.000 P-vel az önbiztosítási alapot növelte az igazgatóság, 420.000 pengőt pedig az alkalmazottak remunerációjára használtak fel.

A Gázművek *a fővárosnak készpénzben, szolgáltatásban és vagyonszaporulatban 5.025.278 P 91 fillért juttattak* az elmult évben, ezenfelül annuitás címén beszolgáltattak 3,518.305 P 29 fillért, az összes szolgáltatás tehát *8,543.584 P 20 fillér volt.*

A zárszámadást kísérő részletes jelentésben

Rózsa Károly vezérigazgató

nagy alapossággal számol be a mult esztendő minden mozzanatáról.

— A gáztermelés — mondja — az egész éven át zavartalanul folyt. A szénkészlet — melyet minden eshetőségre készen állandóan raktáron kell tartani — az elmult évben is 30.000 tonnánál több volt. A gáz fűtőértéke a mult év novembere óta 3500 kaloriáról 4000 kaloriára emelkedett s ettől kezdve

állandóan a magasabb fűtőértékű gázt szolgáltatjuk.

A fűtőérték növekedése természetesen a termelési költség emelkedésével járt. A 3500 kaloriás gáz előállítása köbméterenkint 6:58 fillér, csupán a szenet és koxot számítva, míg a 4000 kaloriásnál ugyanez köbméterenkint 7.96 fillérbe kerül.

— Az elmult évben 90,099.700 köbméter gázt termeltünk, vagyis 1,993.800 köbméterrel többet, mint 1926-ban. Működésben kizárólag az óbudai telep volt.

— A gáztermeléshez felhasznált szén és kox az 1926. évi 6,169.616 P-vel szemben 6,235.567 P 86 fillérbe került.

— Minden mázsa kőszénből 35·9 köbméter gázt és 76·47 kg. kokszot termeltek a művek. A szénkészlet 1926 december 31-én 303.687 mmázsa volt, ehhez érkezett 1927-ben 1,789.206 mmázsa. Ebből a 2,092.893 métermázsából *a gáztermeléshez felhasználtak 1,592.338* q-t, eladtak 1644 mázsát, *összesen felhasználtak 1,878.431 métermázsát.*

— *Az összes termelési költség 10,286.497 P 56 f. volt, amelyből a melléktermékek értékesítésével megtérült 6,166.532 P 39 fillér*, így

a termelési költség tényleg csak 4,119.965 P volt.

— Az eladott gáz mennyisége 1927-ben 90,042.700 m³. volt, 1,825.800 köbméterrel több, mint 1926-ban.

— A közvilágítást a gázművek 1.038 drb új lámpával, összesen 2.832 lánggal szaporították. A gázlámpák száma az elmult évben 7.649-re emelkedett.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés. Mindennemű beton- és vasbeton-építés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon,

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készit épület-, díszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

BÁNCY ZSIGMOND
bőrkabát-, bőrnadrág- és bőrmellénygyártó üzeme
Budapest, VIII. kerület, Festetich ucca 4
Kő. tisztviselőknek engedmény!

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—65.

FAZEKAS és SITERY
okl. gépészmérnökök
vizvezetéki központi fütési, gáz, bádogos, lakatos és villanyszerelő vállalata. „Rekord" redőnyépitő és karbantartási vállalat.
Budapest, VIII, Bérkocsis-ucca 16. Telefon: J. 376—51

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-62
Telepek; VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

ELEKTRO-FORRASZTÓ ÉS MŰSZAKI TÁRSASÁG
Budapest, V, Dráva-u 5. Telefon: L. 971—57
Speciális hegesztések jótállással.

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhivó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 913-11
BUDAPEST V, VÁCZI ÚT 170.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás keztyűt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

GYÖRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

ILKOVITS J.
központi fűtések és vizvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Teréz 212-07.

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

Kovács János elektr otechnikai és mechanikai gépmühely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javitása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamok és indítók javitása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

skolák helyes világitására a gazdaságos
„DURAL" armaturák a legjobbak! :: Képviselet:
FALB NÁNDOR Budapest, IV, Városház-u. 6
TELEFON: 210—03

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemű kőfaragó munkát.

REINER NÁNDOR HAT. ENG VILLANYSZERELŐ
Budapest, Rózsa u. 33 Telefon J. 440 86

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak mótorokat.

WIERDL REZSŐ
Szállitóberendezések, szállitó eszközök.
Vasszerkezetek, lemez munkák üzeme.
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel. L. 989-45

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KEMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

Vilész HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—59.

Ifj. HALÁSZ HUBERT
épitési vállalkozó
Tel.: J. 990-50 BUDAPEST VII, Telep-u. 31

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

„PALATINUS"
EPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 121-45
Budapest, V., Rudolf tér 6.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Magyar ucca 75/77. Telefon: L. 914-46.

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904 Budapest, I., Böszörményi út 18 Telefon K 510-86

Halálsorompók helyett kinai fal

Lesz magas-vasút, vagy mély-vasút, de megmaradnak a halálsorompók — Újabb nehézségek merültek fel a ceglédi vasútvonal programja körül

A *Fővárosi Hirlap* vezetett abban a nagyarányú mozgalomban, amely a VI., VII., IX. és X. kerületek lakosságának sürgető panaszaira az *Egységes Községi Polgári Pártból* indult ki, az említett kerületeket kettészelő és a város belső részét abroncsként szorító, a természetes fejlődést erősen gátló ceglédi vasuti vonalrész megváltoztatása, illetve a vonal mentén levő életveszélyes útkeresztezések, az úgynevezett „halálsorompók" megszüntetése érdekében.

A MÁV a magas-vasút mellett

A főváros és a kereskedelmi kormány kiküldötteinek legutóbb tartott tanácskozásán — mint ismeretes — olyan megállapodás jött létre, hogy a MÁV igazgatósága a három megoldási lehetőség terveit kidolgoztatja s leküldi a fővárosnak állásfoglalás céljából. Ennek megfelelően a mult héten úgy a mélyvasúti, mint a magasvasúti megoldásra, illetve a forgalomnak a körvasútra való eltorelésére és a vonalrész felhagyására vonatkozó

összes rajzok és számítások beérkeztek a városházára.

ahol *Rumbach* Dezső h. tanácsnok, az út-csatornaépítési és városrendezési ügyosztály vezetője és *Wargha* László műszaki főtanácsos, a székesfőváros városrendezési szakértője tanulmányozták át a legalaposabban a vaskos kötetet megtöltő anyagot.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt a megoldási tervekbe betekinteni, amelyekből az tűnik ki, hogy a kereskedelmi kormány, illetve

a Máv. nyilvánvalóan a magasvasút létesítése mellett van.

A főváros közönsége azonban erről az „orvoslásról" hallani sem akar. A magasvasút ugyanis tényleg megszüntetné a halálsorompókat, zavartalanná tenné a közuti forgalmat, de nem szüntetné meg, sőt fokozná a panasz másik részét, *még élesebb határvonalat húzna az összetartozó városrészek között, valóságos kinai fallal éktelenítené a főváros legkellemesebb, legcsinosabb villanegyedeit is.*

Mi lesz a pályaudvarokkal?

Pénteken délben a városháza tanácstermében

újabb ankét volt a „halálsorompók" dolgában.

Az ankéten, melyen *Sipőcz* Jenő polgármester elnökölt, jelen volt *Samarjay* Lajos, a Máv. elnökigazgatója és *Görög* Sándor Máv. főfelügyelő. A tanács részéről ott voltak *Rumbach* Dezső városrendezési, *Lobmayer* Jenő közlekedési tanácsnokok, *Wargha* László műsz. főtanácsos, városrendezési szakértő, *Karkas* Rezső műsz. tanácsos és a mozgalomban résztvevő törvényhatósági bizottsági tagok: *Scheuer* Róbert, *Battenberg* Lajos, *Magyar* Miklós, *Bródy* Ernő, *Petrovácz* Gyula, *Révész* Mihály, *Seemann* Mihály és mások.

Az éretkezleten a Máv. elnökigazgató, *Samarjay* Lajos ismertette a megoldási lehetőséget és az előadottakból nyilvánvaló lett, hogy a Máv. a *ceglédi vonalnak a körvasútra való kiterjesztéséhez egyrészt pénzügyi, másrészt vasútpolitikai okokból nem járul hozzá, illetve az említett szempontokból*

a meglévő régi vonal felhagyását határozottan ellenzi.

A *kereskedelmi kormány* álláspontja, értesülésünk szerint az, hogy a ceglédi vonalrész kérdését nem lehet az általános budapesti közlekedési problémáktól elválasztva megoldani. *Szorosan összefügg ez a kérdés a pályaudvarok kihelyezésének, illetve új elhelyezésének problémájával.* Amíg nincs eldöntve, hogy a pályaudvarokkal mi lesz, ha lesznek új pályaudvarok, hol lesznek, milyenek lesznek az újak, homlokpályaházak vagy átmenőek, föladalattiak vagy magasvasutiak, mi lesz a régiekkel, — addig a kereskedelmi kormány szerint *könnyelműség volna egy meglévő vonalrészt megszüntetni.* A modern nyugati nagyvárosok példája szerint az általános törekvés az, hogy

a pályaudvarok minél közelebb. a város szívében legyenek.

A közhangulat azonban úgy a nagyközönségben, mint a pénteki ankéten — azt lehet mondani — egyhangúan *a ceglédi vonalrész megszüntetése, a kihelyezés mellett nyilvánult meg.* Határozathozatal természetesen semmiféle irányban nem történt. A legközelebbi jövőben egyrészt a törvényhatóság illetékes bizottságai, másrészt az *Országos Középítési Tanács* elé kerül az ügy, amelynek megbízásából *Zelovich* Kornél műegyetemi professzor, a világhírű vasútépítési szakértő fogja a terveket felülbírálni, esetleg ő fog kidolgozni egy negyedik megoldást, amilyet egyébként *Scheuer* Róbert is felvetett.

Nem lehet eltüntetni a halálsorompókat?

— A legutóbbi ankét után felkerestük

Rumbach Dezső

városrendezési tanácsnokot.

aki az ügy mostani stádiumáról az alábbiakban tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A Máv. elvi és anyagi okokból ellenzi a körvasútra való kihelyezést, illetve a ceglédi belső vonalrész felhagyását. Ők *a legalkalmasabb megoldást a pálya felemelésében látják,* amit úgy oldanának meg, hogy

a töltést végig megmagasítanák. az útkeresztezéseknél pedig viaduktokat építenének

a vasút számára. A székesfőváros szakértője, *Wargha* László városrendezési és általános szépészeti szempontokból *inkább a mélyvasúti megoldás felé hajlik,* ennek a tanács szerint azonban az lenne a feltétele, hogy *a vonalrészt villamosítsák.* Abban az esetben ugyanis, ha a mélyvasútban gőzmozdonnyal vontatott vonatok járnak, *a környéket állandóan olyan füstfelhő fogja elboritani, hogy ott lakni nem lehet.* A Máv. viszont ahhoz köti a mélyvasúti megoldást, hogy

a főváros vállalja az anyagi és erkölcsi garanciát a pálya állandó víztelenítéséért.

— Az elektrifikált mélyvasúti megoldásba — ettől a garanciától eltekintve — szerintem belemehetünk. A csatornahálózatot ezen a részen egyébként is át akarjuk építeni, mert erre mindenképen szükség van s számításaink szerint csak 1 millió pengővel kerül többe ez a munka, ha a csatornákat a hét méterre mélyített bevágás alatt vezetjük át, megfelelő technikai berendezés segítségével. Van azonban súlyosabb probléma is és pedig az, hogy az, amit az egészre célzunk.

a halálsorompók eltüntetését sem a magasvasút, sem a mélyvasút nem tudja teljesen megoldani.

A Kerepesi úttól a Nyugati pályaudvarig haladó szakaszon ugyanis a mélyvasútat fokozatosan emelni, a magasvasútat pedig arányosan süllyeszteni kell, hogy a pályaudvar szintjét elérhesse. Ez annyit jelent, hogy a Hungária úti, a meghosszabbított Andrássy út, illetve a mai Borostyán uccai, az Erzsébetkirályné úti, István úti *„halálsorompók" tulajdonképpen megmaradnának és megmaradna a kőbányai alsó pályaudvar is,* amelyhez az ipari érdekeltségek ragaszkodnak. Az összes halálsorompókat tehát csak úgy lehet eltüntetni, ha nemcsak a ceglédi vonalrészt építik át mély, illetve magasvasúttá, hanem ennek megfelelően kellő szintüre alakítják át a Nyugati pályaudvar csarnokát is, — amint ezt *Kozma* Jenő is hangoztatta — vagy pedig megtörténik mégis a körvasútra való kihelyezés, amely ellen az az egyik legfőbb kifogás, hogy *aránytalanul meghosszabbitaná a ceglédi vonal távolságát, illetve menetidejét.*

A vasútvonal mentén levő kerületek lakossága — értesülésünk szerint —

teljes erővel folytatja e mozgalmát a halálsorompók ellen

s nem akarja megengedni, hogy a Városligetnél levő erősen fejlődő, egészséges városrészeket kínaifalszerű vasúti töltéssel bástyázzák körül.

Széchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest. VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világítótestek Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

ÉPITŐANYAG
darabos és oltott mész, tégla, cserép, nád, mák portlandcement, gipsz, kátránypapir stb. vaggon és fuvartételben. Telefon: L. 999-75
LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT
SZABÓ MIHÁLY
VI., BULCSU UCCA 20. SZ.

NEKOLNY és EIBENSTEIN vasüzeme
Telefon: Lipót 999-26 Budapest, VI, Aréna-út 65

tapéta raktár, menyezetdisz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

ZSÁK SÁNDOR
központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdisz műbádogos. Telefon: Lipót 913-00.
Budapest, V., Visegrádi ucca 26b szám.

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fűtés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyvíztisztító-berendezéseket, épületbádogos munkákat.
TELEFON: J. 314-79

Ifju Crisfofoli Vincze
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921-55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18-20. sz.

POPPER ZSIGMOND és TÁRSA
ács- és épitőmesteri cég
BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRÚT 15.
Telefon: Iroda T. 244-73, Telep L. 916-63.

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

Gombos Benő okl. gépészmérnök vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—32.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

PREDMERSZKY GÉZA
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 19.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmanitzky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

HENGL ANDOR
ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VIII. SZESZGYÁR UCCA 12.
Telefon: József 462—51 Telefon: József 462—51

RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6-hengeres automobilja.
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

KOLLARIT-BŐRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

FAGYOTT LÁBAK ÉS KEZEK
gyors és teljes gyógyulást
Röntgen besugárzással éri el
a külföldi mintára berendezett
Szakorvosi Rendelő
VII, Erzsébet körút I. II. (Rákóczi út sarok)
Rendelés egész nap. Esti betegrendelés.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

„Az ország sorsa az úthálózatnál dől el"

Az útügyi kongresszus jelentősége és eredménye

A magyar közgazdasági élet egyik legnagyobb problémáját, úthálózatunk kiépítésének és újjáépítésének kérdését tárgyalták meg a kétnapos útügyi kongresszus résztvevői. A nagyarányú érdeklődés, amely a szakkörök és a nagyközönség részéről egyaránt megnyilvánult, bizonyítja leginkább e példátlan horderejű kérdés égető fontosságát. A legnagyobb országos érdek fűződik a nagy útépítő akció minél gyorsabb megindításához és a kereskedelemügyi miniszter nyilvánosságra jutott programjából kitűnik, hogy a kormányban megvan a hajlandóság. Sajnos, *a miniszteri ígéret dacára a nagy útépítési program valóra váltása alighanem kitolódik egy évvel,* miután az anyagi fedezet kérdésében, mindjárt a kezdetben, fennakadtak a tárgyalások, amelyek a minisztériumok és az útépítő érdekeltségek közt indultak meg. *Nem tudták ugyanis eddig eldönteni, hogy a munka megindításához szükséges 30 millió pengőt külföldi, vagy belföldi kölcsön útján szerezzék-e meg.* Tény az, hogy valamennyi bank és érdekeltség más-más propozicióval jött, úgyhogy végül is aggályosnak találták a szakreferensek a különböző megoldásokat.

Az útügyi kongresszuson előadottakból pedig kitűnik, hogy a halogatás minden perce mérhetetlen kárt jelent az országnak.

A kongresszust megnyitó *Michailich* Győző dr. műegyetemi tanár mondta:

— *Gyilkos harcban állunk, amelyben a legbiztosabb út a béke felé a magyar úthálózat kiépítése.*

Förster Gyula helyettes államtitkár még inkább kiemelte a probléma hatalmas jelentőségét, mondván:

— *Az ország sorsa az úthálózatnál dől el.* Magyarországon a tanyavilágon kívül 560 községnek nincs még semmiféle kiépített közútja.

A kongresszus második napján *Ujhelyi* István ismertette a különböző útépítési módozatok előnyeit és hátrányait és pártatlan kritikája bizony sok ábrándot oszlatott szét, de józan biztatást is kaptunk, főleg pedig megismertük az egyes úttípusok előnyeit és hátrányait.

A kongresszus eredményei azt mutatják, hogy nem hiába jött fel Budapestre az ország majdnem valamennyi polgármestere, akik nem csupán elméleti ismereteiket gyarapították, hanem egyben tapasztalat útján is meggyőződhettek az útépítési típusok előnyeiről és módozatairól. Így elsősorban megtekintették az Áruminta Vásáron a *Kollár vegyészeti gyár* által készített *Kollmix-rendszerű* műutat, majd pedig a budapest—bécsi állami uton tett autókirándulás alkalmával meghallgatták *Kossalka* János műegyetemi tanár és *Sámy* Sándor miniszteri tanácsos szakszerű előadását a *kitonos*, majd a *Shell-féle spramex-szel bevont, végül a tiszta cement-makadámos útról.* A 70 kocsiból álló autótábor utasai kirándultak az *Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.* lábatlani üzemébe is, ahol *Eisler* Béla vezérigazgató látta vendégül a kirándulókat, akik a direktor szakszerű felvilágosításai alapján tanulmányozták a gyár üzemét.

Végül szombaton délután a kongresszus résztvevői: *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter, *Dezsőffy* Aurél, *Förster* Gyula, *Buday* Béla h. államtitkárok, a főváros képviseletében *Király* Kálmán szf. műszaki tanácsos, *Rumbach* Dezső h. tanácsnok, *Zetovich* Kornél, *Czakó* Adolf, *Bresztovszky* Béla műegyetemi tanárok, *Vida* Jenő, a Magyar Általános Kőszénbánya alelnök-igazgatója, *Justh* Ferenc Máv. igazgató, *Sármezey* Endre vezérigazgató, *Koltai* Mátyás, a Magyar Asphalt vezérigazgatója, *Rauch* Árpád, a Badacsonyi Bazaltbánya vezérigazgatója, *Eisler* Béla, a Tégla- és Cementgyár vezérigazgatója, dr. *Stéger* György, a Steaua vezérigazgatója, dr. *Bálint* Imre, a Move vezérigazgatója, *Hegedüs* Izsó, a Fanto-művek igazgatója, *Salgó* Kornél főkonzul és még nagyon sok polgármester, csaknem valamennyi fővárosi útépítési vállalat vezetője és többszáz fővárosi és állami mérnök megtekintették a fővárosi és környéki bazalt-, a különböző rendszerű aszfalt-, makadám- és betonutakat.

A terveket tehát megbeszélték, a pénzügyminiszter hozzájárult a programhoz, ilymódon minél hamarabb át kell hidalni azokat a nehézségeket, amelyek a 30 millió pengő előteremtése körül felmerültek, mert kár minden perecnyi késedelemért: „az ország sorsa az úthálózatnál dől el".

Sikeres fővárosi parcellázásról számol be a Földhitelbank mérlege

A gazdatársadalom jogosult panaszával illetékes tényezők a legkomolyabban foglalkoznak. Elismerik, hogy a sürgős segítés elodázhatatlan nemzeti kötelességgé vált. És íme, amikor így kiütközik a mezőgazdasági helyzet szomorú perspektivája, éppen akkor jelenik meg a *Földhitelbank R. T.* beszámolója az elmult esztendőről. Csodálatos kontraszt. Ennek a mezőgazdasági intézménynek adatai csupa kedvező eredményről számolnak be. *A nyereség, megfelelő tartalékolások után, 20%-kal haladja meg az előző évit, az osztalék 5 pengőről 6 pengőre emelkedik.* Vajjon mi ennek a kivételes sikernek a titka? Az intézetnek az a példátnyujtó vezetése, amely dr. *Paupera* Ferenc vezérigazgató zsenialitásában gyökeredzik. De *Paupera* nagy érdeme, hogy nemcsak a saját intézetét szolgálja, hanem az egész országot, amidőn *parcellázó-akciójának áldásaiban részesíti azt a földmives gazdatársadalmat, amely az elszakított területekről ideözönlik.* Nagyjelentőségű országos földbirtokpolitikája mellett *Paupera* elnök-vezérigazgató *a főváros területén végzett parcellázásaival is jelentékeny sikereket ért el.*

A mérlegközléssel kapcsolatosan az igazgatóság egyébként az alábbi hivatalos jelentést adta ki:

A *Földhitelbank Rt.* hétfőn tartotta mérlegmegállapító igazgatósági ülését dr. *Paupera* Ferenc elnöklete alatt, amelyen megállapította az 1927. évi üzleti eredményt, amely 1,029.286.43 pengő tiszta hasznot mutat ki. Ez a kedvező üzleti eredmény teszi lehetővé, hogy az igazgatóság a közgyülésnek javasolni fogja, hogy az 1927. évi szelvény beváltására, a tavalyi 5 pengővel szemben, *az idén szelvényenként 6 pengőt fordítson.*

Az intézet kedvező üzleti eredményeit elsősorban *a földbirtok- és telekparcellázás terén kifejtett munkásságának köszönheti.* A bank nemcsak meglevő birtokait parcellázta, hanem birtokállományát az elmult évben még nagy, 6 uradalom megvásárlásával is gyarapította. Ugyancsak *a telepítés* terén is hatékonyan szolgálta a bank a magyar gazdasági érdekeket, mert módot adott arra, hogy számos magyar gazda tulajdonhoz jusson, illetve visszatelepülhessen. *Értékes eredményeket tud felmutatni az intézet a fővárosi parcellázások terén is, amelyekkel lényegesen előmozditotta a fővárosi építkezési lehetőségeket és nagyban hozzájárult a főváros fejlesztéséhez,* végül ugyancsak fokozatos fejlődést mutat ki a *banküzlet* minden ágában.

Tiltakozás a banánőrület ellen. Minden állam megvédi a maga terményeit és természetesnek kellene tartani, ha nálunk is így lenne. Olaszországba például nem szabad bevinni banánt, mert az olaszok okos reálpolitikájukkal így védik meg narancstermelésüket. Ezzel szemben *a pompás magyar gyümölcs védelem nélkül kénytelen tűrni azt a merényletet, amelyet a banánfogyasztással követnek el ellene.* Most már komoly fórumok is belátják, hogy lehetetlen továbbra is tétlenül nézni azt, hogy a banánimporttal teljesen háttérbe szorítsák fajgyümölcseinket. *Vámossy* Zoltán dr. egyetemi tanár a balneológiai kongresszuson hatásos szavakkal mutatott rá arra, hogy *tűrhetetlen a banánőrület.* Mozduljanak meg az illetékes körök, — mondotta — mert ez már súlyos nemzeti kötelesség s *a gátló intézkedések elmulasztása vétek a magyarság gazdasági ereje ellen.* Igaza van *Vámossy* professzornak, hogy akkor, amikor *három millió pengő értékű banánt importálnak Magyarországnak,* amikor ez a horribilis tétel *lényegesen rontja kereskedelmi mérlegünket,* gátat kell vetni a banánőrületnek s az olaszok okos politikáját követve, visszaállítani a magyar gyümölcsöt arra a piaci helyére, ahol azelőtt volt.

Új igazgató az Elektromosipar rt.-nál. *Kármán* Dezső vasuti főfelügyelőt, a Magyar Vasutforgalmi rt. igazgatóját a nevezett társaság az Elektromos Ipar rt.-hoz igazgatói minőségben delegálta. Kármán igazgató legközelebb megkezdi működését az említett társaságnál.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság május hó 5-én tartotta 1928. évi rendes közgyülését, amely az 1927. évi nyereséget 207.633:50 pengőben, *az osztalékot pedig 15 pengőben* állapította meg.

A Magyar Asphalt Rt. jubiláris közgyülése. A Magyar Asphalt Részvénytársaság 50 éves fennállása alkalmával május 7-én megtartott évi közgyülése az osztalékot 1.80 pengőben állapította meg.

A Nova Közlekedési és Ipari Részvénytársaság *Krausz* Simon elnöklete alatt megtartott közgyülése jóváhagyta az igazgatóság által előterjesztett 1927. üzletévi jelentést, mérleget és zárszámadást és részvényenként *3 pengő osztalék* fizetését határozta el. Az 5. számú osztalékszelvények május 1-től kezdve a társaság pénztáránál fognak beváltatni.

A Magyar Vasúti Forgalmi Részvénytársaság közgyülése elhatározta, hogy az 1927. évre szóló 31. sz. részvényszelvény folyó évi május hó 3-tól kezdve *P 2-vel* (10%) váltassék be, a Wiener Bankverein magyarországi fióktelepénél, Budapest, V., Nádor ucca 4. sz. a. és a Wiener Bankverein wieni főintézeténé.

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fűtés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vízvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Óucca 8. Tel. T. 36-57.

SZEMES JANOS
tetőfedő mester
tetők jókarbantartási vállalata
Budapest, VII, Nefelejts-u. 53. Telefon: J 349—43

CSASZÁR IMRE
Linoleum és falikárpit nagy választékban
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U 11. Telefon: Józs 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestajazatok készítése. Szakszerű munka. : : Ajánlatok díjmenteson.

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
építőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon Teréz 296-51 és 290-78.

KULICSKA ANTAL
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÉS ŐRELLENŐRZŐ ÓRAGYÁR
Telefon 527-09 PRÄCISIOS MECHANIKAI GYÁR Alapitva 1877
BUDAPEST, II., ISKOLA UCCA 6. SZÁM

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KARPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9
Telefon: József 373-92

Jany János Gép-, épület- és szerkezetlakatos
Ezelőtt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
II. kerület, Szász Károly ucca 5. szám

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 15.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon; Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPÍTŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

HUBERT ÉS TSA b. t. Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4 TELEFON: T. 222-67
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Márkus Jenő, a BSzKRT. helyettes vezérigazgatója. A *BSzKRt.* igazgatósága leszámitolta azt a pártközi megegyezést, amelynek értelmében az üzem helyettes vezérigazgatói székébe *Márkus* Jenő miniszteri tanácsos kerül. Budapest egész közvéleménye nagy reménységgel tekint a kiváló *Márkus* Jenő működése elé, akinek ritka adminisztráló tehetségét már akkor méltányolta az egész város közönsége, amikor a főváros tanácsában foglalt el előkelő helyet. Szinte fölöslegesnek érezzük, hogy felsoroljuk mindazt az alkotást, amely *Márkus* Jenő nevéhez és városházi működéséhez fűződik. *Olyan maradandó alkotások ezek, amelyeket mindenki ismer és mindenki tiszteletben tart.* Hiszen ő vetette meg *Budapest fürdőváros* igazi alapjait, amikor mint tanácsnok a városgazdasági ügyosztály élén állt és fölépítette Európa egyik legszebb fürdőjét, a *Szent Gellért-fürdőt és befejezte a Széchenyi-fürdő épitését. Márkus* Jenő nevéhez fűződik az *Állatkert megteremtése* és sok-sok más kiváló alkotás. Emlékezetes az a szereplése is, amelyet a közegészségügyi ügyosztály élén folytatott. Amikor az ügyosztály ellen erős panaszok emelkedtek, Bárczy István Márkus Jenőt küldte rendcsinálás céljából az ügyosztály élére. Valósággal *hetek alatt teremtett rendet Márkus Jenő és megindította Budapest közegészségügyének fejlődését* azon az úton, amelyen közben ugyan megakadt, de most újra reményteljesen és nagy erővel indul meg. A BSzKRT élén örömmel lát Budapest közönsége ilyen tehetséges, tevékeny, kiváló adminisztrátort, és *Márkus* Jenőnek a BSzKRT-hoz való bevonulásában újra éled a reménység, hogy rövidesen és radikálisan meg fog javulni Budapest közúti közlekedése.

Ereky Károly Rómában. Az olasz földmívelési kormány meghívására *Ereky* Károly, volt közélelmezési miniszter, törvényhatósági bizottsági tag, a napokban *Rómába* utazott, ahol a hivatalos körök megkeresésére a racionális állattenyésztésről, valamint a többtermelés tudományos fejlődéséről fog szakelőadásokat tartani. *Ereky* az angol kormány megbízásából ugyanilyen tevékenységet fejtett ki az elmult évben *Londonban*, ahol fél évig tartózkodott.

Házasság. Szombaton délután díszes esküvő színhelye volt a Szegényház-téri római katholikus templom, ahol előkelő közönség jelenlétében házasságot kötött *Nervetti* Viktor vezérigazgatónak és nejének *Tóth* Mariskának leánya, Margit, *Wekerle* Imrével. Az esküvőn tanuként szerepeltek: *Gáldy* Marcel kormányfőtanácsos és újlaki *Müller* Pál dr. vezérigazgatók. Az esküvő után a fiatal pár nászútra indult.

Panaszkodnak a Kárpát uccai városi házak lakói. Mi voltunk azok, akik kezdettől fogva a banképítkezések mellett szólaltunk fel. Tettük pedig ezt abban a reményben és meggyőződésben, hogy *a banképítkezések és egyéb hatósági intézkedések biztositani fogják a közérdekű szempontokat az új városi házak körül.* Annyival is inkább meglepő, hogy most a Kárpát uccai egyik városi ház lakóitól a következő levelet kaptuk:

Tekintetes szerkesztőség! 1927. decemberében kaptuk meg, mintegy *kétszázötven lakó*, a beköltözési engedélyt a Kárpát ucca 13-as és 15-ös számú házba. *Azóta akár beköltözött valaki, akár nem, a horribilis lakbért fizetni kell.* Négy és fél hónap telt el a beköltözési engedélyek kiállítása óta, *de a városi házak még ma is megközelithetetlenek.* A körülbelül másfél kilométeres útvonalon, amely a házakhoz vezet, négy hónap óta két-három munkás ténfereg, a munka nem halad, hol szétbontják a dolgokat, hol összeállítják. *Esős időben térdig érő sár és tenger pocsolya van, világitás még mindig nincs.* Ha valaki a Váci útról a Zápolya uccán át a házak felé vezető egyetlen járdán halad, úgy *egyméteres kőhalmazokba ütközik, amelyeket kikerülve, a világitás hiánya miatt, a koromsötétben a gyalogjáró mellett elterülő két méter mély gödörbe bukik és bizony a nyakát is törheti.* A legkisebb szél fölveri az udvarokon elterülő port, még az ablakot sem lehet kinyitni. *A lakások még mindig vizesek, lassankint tönkremegy az egészségünk.* Négy és fél hónapig türelmesen vártuk, hogy talán eltakarítják a szemetet, a port, rendezik az uccákat, de semmi nem történt. Tisztelettel kérjük, szerkesztő úr, tegye szóvá panaszunkat, mert *kétszázötven ember rettenetes körülmények között él itt*, jó lenne, ha a hatóság kijönne és látná a Kárpát uccai városi házak lakóinak rémséges életét. Tisztelettel: *Több Kárpát uccai lakó.*

WAGNER LAJOS
építész, építőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

Eljegyzés. Galgóczi *Heteés* Félix, volt ulánus hadnagy, a Bettelheim Miksa és Társa rt. igazgatója, jegyet váltott *Reiman* Erzsivel, *Reiman* Gyula m. kir. kormányfőtanácsos és neje, szül. pusztapéteri *Auspitz* Margit leányával.

Megalakult az Egységes Községi Polgári Párt Népszínház uccai helyi szervezete. Vasárnap délelőtt tartotta alakuló közgyűlését nagyszámú választópolgár lelkes részvételével a *Józsefvárosi Polgári Egységes Párt Köre.* A gyűlésen, amely a kör ideiglenes helyiségében, a Népszínház u. 28. sz. alatti kávéház külön termében folyt le, a Józsefváros minden társadalmi rétege képviselve volt. A gyűlést az egybehivók nevében dr. *Faith* Jaques orvos nyitotta meg. A párt célját és alakulásának szükségességét a párt központi főtitkára ismertette. A közgyülés az alapszabálytervezet elfogadása után megválasztotta a tisztikart és a választmányt, majd egyhangú lelkesedéssel sürgönyileg üdvözölte *Kállay* Tibort, *Kozma* Jenőt és *Ripka* Ferenc főpolgármestert.

Az új fővárosi javaslat és a polgárság. Az *Egységes Községi Polgári Párt Terézvárosi Központja* VI., Andrássy út 47. sz. a. helyiségében *Bayer* Antal törvényhatósági bizottsági tag elnöklete alatt nagyszabású értekezletet tartott az új fővárosi törvényjavaslat tervezetéről. Az értekezleten a Terézváros kereskedelmi, ipari és lateiner osztályának számos tekintélyes tagja jelent meg. Az értekezleten megállapitást nyert, hogy a készülő fővárosi törvényjavaslatról forgalomba került hirek a polgárság széles rétegeiben nyugtalanságot keltettek, mert a javaslatnak tervezett rendelkezései, amelyek a bizottsági tagok létszámának nagymérvű csökkentésével a tanács és a hivatalos tagok szavazatainak döntő szerepet biztositanának, sérelmesek a főváros autonómiájára és aggodalomra adnak okot aziránt, hogy az adófizető polgárság érdekei nem nyernek kellő képviseletet. Az értekezleten felszólaltak: dr. *Faragó* Sámuel, *Pallai* Miksa, dr. *Halász Miklós*, dr. *Mészöly* Imre, *Quitt* Lipót, dr. *Groag* László és mások. Ezután az értekezlet egyhangúan elfogadta a határozati javaslatot, amely szerint a pártértekezlet a választó közönség akaratának megfelelően kimondja, hogy a főváros autonómiájának csorbitatlan fenntartását kívánja és tiltakozik minden olyan módositás ellen, mely a bizottsági tagok csökkentését célozza. Szükségesnek tartja, hogy az új törvénybe olyan intézkedést vegyenek be, mely szerint a közgyűlésen a tanács tagjai szavazati jogot nem gyakorolhatnak. Az értekezlet elhatározta, hogy ezt a javaslatot az összes Egységes Községi Polgári Pártszervezeteknek hasonló állásfoglalás és csatlakozás végett megküldi.

Hangverseny a Terézvárosi Polgári Kaszinóban. A *Terézvárosi Polgári Kaszinó* 12-én, *szombaton*, este 9 órakor VI., Andrássy út 47. sz. a. helyiségében hangversennyel egybekötött társasvacsorát rendez. A hangversenyen *Mária Cornelly*, a kairói opera hírneves művésznője és *Fehér* Ilonka hegedűművésznő lépnek fel.

Agitátor-élmények. *Kondor* Bernát, aki a szociáldemokrata pártnak egyik legrégibb és legnépszerűbb vezető egyénisége, ezzel a címmel érdekes és irodalmi nívójú könyvet irt, amely most jelent meg második kiadásban. A csonkamagyarországi olvasóközönség elé csak ez a második kiadás kerül, mert az *Agitátor-élmények* első kiadása arra az időre esik, amikor *Kondor* Bernát emigrációban élt és így csak a megszállott területek munkásságához juthatott el könyvének első kiadása. A könyvnek természetesen erősen szociálista tendenciája van, de polgárember is kellemesen elszórakozik olvasása közben, mert *Kondor* Bernát apró humoros karcolatainak nincsen bántó éle. Mulatságos, kedves epizódokat mond el a szocialista agitátor életéből és pedig még abból az időből, amikor elveit az egész Nagymagyarországban hirdethette. A szocialista humornak kellemes megnyilatkozása ennek a könyvnek minden kis anekdótája, amelyeket a szerző ügyes tollal, tiszta irodalmi törekvésekkel vetett papírra. Az *Agitátor-élmények* a *Népszava* könyvkereskedésének kiadásában jelent meg.

Budapest székesfőváros kölcsönei. Dr. *Páczner* Jenő ügyvéd ezzel a címmel röpiratot irt, amely kétségkívül komoly figyelmet érdemel annál is inkább, mert a füzetet a *Fővárosi Kölcsönkötvénytulajdonosok Szervező Bizottsága* adta ki. A füzethez *Zala* Zsigmond székesfővárosi bizottsági tag, gyárigazgató irt előszót. Ez az előszó igen világosan elmondja a röpirat célját. A háborút követő infláció Budapest gazdasági életébe óriási változást hozott. A főváros megszünette kölcsöneinek törlesztési és kamatszolgálatát. Ez a szünetelés a fővárosnak korona-névértékű kölcsöneire ma is folytatódik, úgynevezett külföldi kölcsöneit azonban a főváros újból honorálni volt kénytelen. Ezek szerint ma a főváros hitelezői között aszerint, amint külföldi vagy belföldi hitelezőről van szó, óriási diszparitás áll fenn. Dr. *Páczner* János munkájának tehát az a célja, hogy ennek a diszparitásnak bemutatásával elősegítse, hogy a fővárosi kötvények kérdése az adós és a hitelezők megegyezésével nyugvópontra jusson.

Szív- és érbetegállomás létesült a Vas uccai dr. Pajor Szanatóriumban a legmodernebb vizsgálókészülékekkel. (Electrocardiograph, stb.) Ugyanitt szívbetegek részére pihenő- és erősítőkúrák, szénsavas- és fenyőfürdők, vízkúrák, Zander- és gyógygymnastika stb. benlakók és bejárók részére. A vizsgálat és gyógykezelések szakorvosi felügyelet alatt a legprecizebben végeztetnek.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intéze-, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1895.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV., Irányi u. 20. Telefon: J. 452-37

LISKA BÉLA okl. mérnök, épitőmester
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 2. Telefon: József 398—00.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acélilamoxredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapitatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készit: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javitását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON J. 325-34.

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11.
TELEFON: JÓZSEF 4 4—08

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Faminták (modellek) faesztergályos és műszaki famunkák szakszerű készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
épitőmester, épitési vállalkozó Telefon: J. 818-08. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 33.

SHELL petroleum benzin gázolaj
Speciális autóolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, V. Alkotmány ucca 18
Tel.: L. 968—11, 990—71, T. 282—35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit
PALA

Kárász Géza okl. mérnök épitőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A kerepesi temető rendezési munkálatait Obendorfer József és Fia kapták 4985 pengőért.

A Tárogató ucca rendezési munkálatait Helfenstein Károly kapta 83.150 pengőért.

A Perényi ucca rendezési munkálatait a Komfort építő r. t. kapta 66.325 pengőért.

A Pannonia ucca gyalogútjának aszfaltozási munkálatait Helvey Tivadar kapta 40.800 pengőért.

A kátrányozó és bitumenező telep munkáslakóházának föld-, kőműves-, elhelyező és vasbeton munkálatait Moór Géza kapta 29.703 pengőért.

Három utihengerlőgép szállítására megbízást kaptak John Fowler, Magy. kir. áll. vas-, acél- és gépgyár és a Ganz-Danubius gyárak.

Az iskolatéri leánygimnázium fagerenda-menynyezet munkálatait a Vasgerendákat árusító r. t. kapta 7579 pengőért.

A Lenke-úti népjóléti intézmény melegvízfűtési berendezési munkálatait Knuth Károly kapta 4750 pengőért.

Ugyanott a szellőztető berendezési munkálatokat Fekete Ödön kapta 5025 pengőért.

Ugyanott a gázberendezési munkálatokat a fővárosi Gázművek kapták 5270 pengőért.

A Németvölgyi úton létesítendő bérház földmunkálatait Ámon Antal és Fia kapták 4800 pengőért.

A raktáruccai bérház keritésének kőműves munkálatait Szeili és Lengyel kapták 8173 pengőért.

Ugyanott a lakatos munkákat Kolerits Pál kapta 4409 pengőért.

A Haller-uccai bérház keritésének kőműves munkálatait Belintzky János kapta 7215 pengőért.

A Lenke-úti bérház keritésének kőműves munkálatait Mihályi Lajos kapta 15.254 pengőért.

A farkasréti temető sírboltjainak födémmegerősítésével kapcsolatos lakatos munkálatokat Rada Kálmán kapta 2304 pengőért.

Ugyanott a csonttartó ládikák szállítására a Lloyd kerámiai ipari r. t. kapott megbízást 19.110 pengőért.

A kerepesi temető kőműves tatarozó munkálatait Kurcsák Gergely kapta 2341 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A Hidegkuti út Topeka rendszerü burkolására ajánlatot tettek: Bitumen építő r. t. 304.617, Hirsch Mihály 268.562, Skerkes és Társa 233.922, Magyar aszfalt r. t. 277.633, Útépítő és aszfalt vállalat 268.934, Építőipari r. t. 278.589 pengővel.

A Balaton ucca csatornázására ajánlatot tettek: Ámon Antal és Fia 6568, Klauber és Vajda 7467, Schäffer Antal 6432, Hajnal Imre 8064, Halász Hubert 7000, Obendorfer József 6369 pengővel.

A Magyar ucca csatornázására ajánlatot tettek: Halász Hubert 24.912, Hajnal Imre 20.980, Schäffer Antal 28.828, Farkas Lajos 25.130, Klauber és Vajda 24.585, Ámon Antal és Fia 28.952, Miklós és Blau 19.561, Gratzl Lajos 21.752 pengővel.

A Murányi ucca csatornázására ajánlatot tettek: Hajnal mre 7269, Halász Hubert 6209, Ámon Antal és Fia 5890, Csányi Pál 5642, Gratzl Lajos 6639, Széchy Endre 7410 pengővel.

A Batthyány ucca csatornázására ajánlatot tettek: Liska Béla 3201, Hajnal Imre 3642, Ámon Antal és Fia 2791, Csányi Pál 2168, Gratzl Lajos 2869, Széchy Endre 3051 pengővel.

A Besnyő ucca csatornázására ajánlatot tettek: Heverdle István 14.565, Hajnal Imre 20.670, Halász Hubert 13.724, Gratzl Lajos 13.811, Ámon Antal és Fia 15.095, Klauber és Vajda 15.749, Farkas Lajos 19.791, Schäffer Antal 15.067, Mikós és Blau 14.323, Obendorfer József 14.942 pengővel.

A Hungária körút egy részének csatornázására ajánlatot tettek: Heverdle István 11.949, Farkas Lajos 16.758, Schäffer Antal 32.653, Klauber és Vajda 13.232, Miklós és Blau 11.795, Hajnal Imre 14.937, Halász Hubert 11.107, Gratzl Lajos 11.383 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az Angyalföldi főgyüjtőcsatorna Tomori út és Béke ucca közötti 770 fm. hosszú, 2·30 m belméretü szakaszának építési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegezett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. május 29-én. kedden déli** 12 óráig kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928. május 29-én. kedden délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. szám (ülésterem) alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. április 27.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

NAGYPÁL IMRE
ÉPITŐMESTER BUDAPEST — Horthy Miklós-út 152. szám Telefonszám: József 381-78

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 6-29

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz. Telefon: LIPÓT 965-18.

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4. Telefon: J. 395—75.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és díszmű bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

Hirmann Ferenc fémöntöde, rézárugyár
Budapest, VII., Csányi-ucca 7-9. Telefon: József 460-49
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök stb. továbbá „Pax" szab. kézi tüzoltó készülék stb.

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-86

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — Telefon: J. 314-16.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korláti-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lezap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Welsz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Sajáthaz)
Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletráépitések eszközöltetnek.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Csonka Ferenc
volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépitő vállalat építési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt élaragnlt lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 572-79 és 511-51
faszén-, kőszén- és tüzifa nagykereskedők
BUDAPEST, Józsefvárosi teherp. u. 8. sz. kapu.
Kőbányai-út, Ganz-gyárral szemben.

NOVOTNY VILMOS
épület- gép- és lakatos üzeme
AUTOGÉNHEGESZTŐ
Telefon: T. 260-80
Budapest, VI. kerület, Ó ucca 41. szám.

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogénforrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

Magyar Mükő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szőgyi István okl. épitész
Készit a legszakszerübb elsőrangu kivitelben: mindenfajta mükő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és Iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépítő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépítő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890. — Telefon József 339-62.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

Papperl János
épület- és mübutoraszialos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95.

Fratricsevich István diszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Kivállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és mázolási munkákat

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! — Telefon: Teréz 286—76.

HUTTERER és KÓSA
épület és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 május 16 — 20 (968) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

JÓZSEF FERENC KIR. HERCEG,

Vass József, Bud János, Scitovszky Béla, Rakovszky Iván és Ripka Ferenc nyilatkozik

A GELLÉRTHEGYI TERVEKRŐL

Egy igen nagy, igen szép és igen hasznos tervnek ütött — úgy érezzük — a döntő órája. Nem akarjuk félreverni a harangokat, mert nem látunk veszedelmet, mégis elérkezettnek látjuk a pillanatot, amikor minden tényezőt, akinek ebben az ügyben szava van, a gyors és eredményes cselekvésre kell felhívni. A mai magyarság egyik legnagyobb ügyéről, Budapest és az ország idegenforgalmának óriási lendülettel való kiépítéséről és — nem mondunk sokat — ennek a révén a trianoni magyar szerencsétlenség reparálásának reményéről van szó. Meggyőződésünk ugyanis, hogy minden idegen, aki ezt az országot és fővárosát megismeri, aki itt tényekben és tettekben látja megnyilvánulni a magyarságnak a szomszéd bitorlók fölött való példátlan szellemi és erkölcsi fölényét, az az idegen agitátorává és apostolává avatódik a magyar revizió ügyének.

Ez az oka annak, hogy egészen kivételes buzgalommal és lelkesedéssel állottak oda Budapest nagynevű vezérei az idegenforgalom ügyének fellendítése mellé. Érzi ezt Budapest egész közönsége is, amely a meglepődés örömével vette tudomásul annakidején azokat a hatalmas terveket, *amelyeket József Ferenc királyi herceggel az élén Budapest Fürdőváros Egyesület tárt a magyar közönség elé az 1929-ben megtartandó fürdőügyi és idegenforgalmi világkiállításról és ezzel összefüggésben a Gellérthegy pompás kialakításáról.* Érezni kellett, hogy a magyar idegenforgalom ügyét és mindent, amit ettől remélünk, ritka hathatósággal viheti előre ez a gondolat. Százszorosan érezte ezt Budapest népe, amely még élénken emlékszik úgy az 1885-iki, mint a millennáris esztendőben rendezett nagyszabású budapesti kiállításokra. Ezek nem is voltak nemzetközi világkiállítások, mégis példátlan eredményeket hoztak, fényes ünnepségek, díszes vendégjárások színhelyévé tették a magyar fővárost, amely azóta sem ragyogott olyan fényben, megelégedettségben és a fejlődésnek, az erőrekapásnak olyan tökéletes reménységében. *Budapest népe nagyon jól tudja, mit jelentene a jövő évi fürdőügyi és idegenforgalmi világkiállítás és az azzal összefüggésben Budapesten megtartandó számos kongresszus.*

Mindezt valamennyien tudjuk és mégis arra a pontra jutottunk, hogy a nagy gondolat és a nagy tervek megvalósítása érdekében idehaza, önmagunk között, a magunk illetékes tényezői előtt kell agitálni. *Eddig József Ferenc királyi herceg páratlanul lelkes toborzása révén tizenegy állam jelentette be a világkiállításon való részvételét és ma már hat, a kiállítással összefüggő nemzetközi kongresszus megtartását is kilátásba helyezték.* Az egész világsajtó tud már ezekről a tervekről és mindenütt rendívüli nemzetközi érdeklődés nyilatkozott meg, úgyhogy — amit elképzelni is szégyelnénk — *ha meghiusulna a terv, az egész magyar nemzetre hárulna a felelősség és a nemzeti becsület forogna kockán.*

A közvélemény tisztában van vele, hogy milyen nagyszerű és az idegenforgalmat messze a jövőn át szolgáló intézmények létesítéséről van szó. A tervek közismertek, azt is tudja mindenki, hogy *a magánvállalkozás visszavonult és a Budapest Fürdőváros Egyesület az akciót az államnak és a székesfővárosnak ajánlotta fel.* A nagyszabású tervek kivitelére körülbelül három millió pengő szükséges és meggyőződéssel mondhatjuk, hogy ennek az összegnek az előteremtésére úgy a kormányban, mint a fővárosban megvan a teljes jóakarat. A *Fővárosi Hirlap* az alábbiakban megszólaltatja mindazokat a tényezőket, akiknek szava ebben a kérdésben döntő lehet. A nyilatkozatok egészen világos perspektivát nyujtanak és megnyugtatóan hatnak. Kétségtelen azonban, hogy ebben a pillanatban még nincs minden egyenes vonalban. A kormány és a főváros között még nincsen összegszerű megállapodás és talán ez az, ami a döntést némileg késlelteti. *Elérkeztünk azonban az utolsó órához, amikor a jövő esztendei világkiállitás ügyét sima és gördülékeny vágányra kell terelni.* Az alább következő nyilatkozatok ennek is megadják a lehetőségét, mert hiszen *József Ferenc* királyi herceg lelkes felszólítása mellett ott látjuk *Vass* József népjóléti minisztert, aki nyomatékosan rámutat arra, hogy a kínálkozó kedvező alkalmat nem szabad elszalasztani, *Scitovszky* Béla belügyminiszter nyilatkozatában a teljes jóindulatot, *Bud* János pénzügyminiszter szavaiban pedig a komoly megfontoltság mellett is a lehetőség kapujának feltárását tapasztaljuk. A nyilatkozók sorában ott van *Rakovszky* Iván, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának minden szépért lelkesedő elnöke is, aki elragadtatással szól a tervről, amely a Gellérthegyet végre valósággal Budapest népének ajándékozza. *Ripka* Ferenc főpolgármester ugyanakkor az annyira szívéhez nőtt idegenforgalom ügyét látja hathatósan fellendülni, a lap más helyén pedig *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke fejti ki azokat a feltételeket, amelyek alapján a főváros részt kíván venni a hatalmas tervek megvalósításában. Szóljanak azonban maguk a dolgoknak nagytekintélyű és nagynevű intézői:

Dr. József Ferenc főherceg:

Örömmel és lelkesedéssel működöm közre a Gellértheggyel, valamint a nemzetközi fürdőügyi és idegenforgalmi kiállítással kapcsolatban felmerült tervek megvalósításában. Különös örömömre szolgál, hogy ebben a munkámban a magyar közélet minden tényezőjében, de főként a magyar sajtóban igen nagy megértésre találtam. A jelenlegi magyar szegénység mellett súlyosak az áldozatok, amelyeket a gyönyörű tervek kivitele megkövetel, de a mai magyar megalázottságból viszont csak akkor tudunk diadalmasan felemelkedni, ha nagyszabású alkotásokkal, a magyar életerő hatalmas megnyilatkozásaival magunkra tudjuk irányitani az egész müvelt világ figyelmét és érdeklődését. A gellérthegyi tervek megvalósítása pedig nem egyetlen kiállítás sikerét jelenti, hanem jelenti egyben Budapestnek gyönyörű intézményekkel való gazdagodását: Budapest fürdőváros első nagy, világraszóló propagandáját, a budapesti és a magyar idegenforgalom eddig nem látott föllendítését. A magyar állam és Budapest közönsége ezeknek a hatalmas céloknak a szolgálatába áll akkor, amikor késedelem nélkül meghozza a maga áldozatait.

Budapest, 1928. május hó 15-én.

Dr. József Ferenc főherceg

Vass József népjóléti miniszter:

— Kétségtelen, hogy a gellérthegyi problémák megoldása nagy anyagi áldozatot követel a főváros közönségétől, miután az 1,200.000 pengős hozzájáruláson kivül körülbelül ugyanekkora összeget kell fordítania a fővárosnak közmüvek létesítésére és körülbelül 1,000.000 külön költséget jelent a sikló megépítése is. Amikor azonban mindezeket megállapitom, nem mulaszthatom el hangsúlyozni, hogy

nem tartanám okos és helyesen megfontolt cselekedetnek, ha a főváros elmulasztaná a kedvező alkalmat.

Nyilánvaló ugyanis, hogy a fővárosnak egyszer — és pedig rövidesen — rendeznie kell a Gellérthegggyel kapcsolatosan felmerülő és kétségkivül sürgős megoldást követelő problémákat, erre pedig kedvező alkalom nyilik azáltal, hogy az állam a maga részéről 1,200.000 pengőt hajlandó a fővárosnak rendelkezésre bocsátani. Az épitkezés költségeit még nem fixirozták ugyan, de

ezt a kedvező alkalmat már csak azért sem szabad a fővárosnak elmulasztania, mert 1929. májusában itt lehetne már megrendezni a nemzetközi balneológiai kongresszust és a fürdőügyi kiállitást, amelynek bevételei és az idegenforgalom emelkedése révén származó egyéb jövedelmek máris meghoznák az első esztendő kamatait.

— Ez az én véleményem a gellérthegyi problémák megoldásáról. Ismétlem, a főváros helyesen cselekszik, ha ezeknek a kérdéseknek rendezése elől most nem tér ki.

Bud János pénzügyminiszter:

— Ezidőszerint még *nem vagyok abban a helyzetben, hogy a gellérthegyi citadella átalakitása ügyében, valamint az ezzel kapcsolatos kérdésekben végleges döntésről számolhassak be.* Annyi

bizonyos, hogy a gellérthegyi sikló megépítése, valamint a citadella területének kiállítások, különösen pedig a jövő évben rendezendő balneológiai nemzetközi kiállitás céljaira való megfelelő átalakitása közérdek, de elsősorban fővárosi érdek volna.

Az is bizonyos, hogy a citadella területét kiállítások befogadására hiába teszi bárki is alkal-

massá, ha ezzel kapcsolatosan ugyanakkor nem épül meg a gellérthegyi sikló.

Az állam mindenesetre hajlandó áldozatokat is hozni ennek a kérdésnek kedvező megoldása érdekében. A kérdés megoldása azonban nem állami feladat,

tehát *nem is lehet az állammal szemben ilyen körülmények között aránytalanul nagy követelésekkel föllépni. A kérdés megoldásáról egyébként tárgyalások vannak folyamatban, amelyeket még nem zártunk le.* A tárgyalások befejezését sürgeti az a körülmény, hogy *közeledik a fürdőügyi kiállítás terminusa.*

Scitovszky Béla belügyminiszter:

— A gellérthegyi citadella területének kiállítási célokra való átalakítása fontos fővárosi érdek. Én ennek a tervnek a megvalósítását a magam részéről helyeslem, nemcsak azért, mert nézetem szerint Budapest idegenforgalmának fejlesztésére üdvös hatást gyakorolna, hanem főként azért, mert

olyan területet hasznosíthatnánk, ahonnan gyönyörű kilátás nyílik a fővárosra, — ami szintén nagyban hozzájárulna idegenforgalmunk fejlesztéséhez.

De hasznos beruházás volna ennek a tervnek a megvalósítása azért is, mert a Gellérthegyen, mint állandó kiállítási területen, nemcsak ideiglenes, hanem hosszabb időre szóló, köből létesített épületek is emelkedhetnének. A kiállítási terület állandósága örmagában is bázist nyujtana további kiállítások létesítéséhez, amelyeknek sikerét ez a körülmény erősen fokozná. Az ügy maga különben főként pénzügyi kérdés, és igy a döntés elsősorban

a pénzügyminiszter úr hatáskörébe tartozik. Ugy tudom, hogy a pénzügyi megoldásról tárgyalások vannak folyamatban.

Elém ez a kérdés akkor kerül, ha a főváros a maga érdekeltsége és belekapcsolódása tekintetében már határozatot hozott.

Rakovszky Iván,
a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke:

— *Mindenki, aki szereti ezt várost és mindenki, aki ennek a városnak a fejlődésével törődik, kétségtelenül örömmel veszi tudomásul a Gellérthegygyel kapcsolatban felmerült nagy terveket. Hiszen Budapest gyönyörű panorámája sehonnan sem élvezhető olyan tökéletesen, mint a Gellérthegy messzire előreugró fokairól. Ezt a hegyet a jó Isten is arra teremtette, hogy a székesfőváros kellős közepétől, az Apponyi tértől alig néhány száz méternyi távolságban a poros város legsűrűbben felkeresett és legtöbb gyönyörűséget nyujtó üdülőhelye legyen. Ha a kiállítással kapcsolatban megépül a hegyre vezető sikló, elkészülnek a kényelmes és enyhe esésű autóutak, a Citadella környékén park létesül és a közönség szórakoztatására vendéglők és mulatóhelyek épülnek, akkor a székesfőváros egy nagy közkerttel és a város lakossága egy nagykiterjedésű sétahellyel gazdagszik. Mindaz, amit a kiállítás a Gellérthegy rendezésében és ennek a pontnak a nagyközönség részére való feltárásában megszünte után is örökül hagy a fővárosra, olyan érték, amelyet csak a rövidlátás becsülhet alá.*

Ripka Ferenc főpolgármester:

— Amióta hivatalomat elfoglaltam, talán nem volt egyetlen napom sem, amely a Budapest idegenforgalmának fellendítését célzó törekvések vizsgálása és támogatása nélkül telt volna el. Egészen természetes tehát, hogy *örömmel látom az olyan nagyszabású mozgalmakat, mint amilyennek az 1929. évi nemzetközi fürdőügyi és idegenforgalmi kiállítás és a vele kapcsolatos kongresszusok sorozata igérkezik.* Teljesen méltányolom azokat a szép terveket is, amelyek a Gellérthegygyel vonatkozásban felmerültek. Természetesen, nagy dolgok megvalósításához a nagy költségek is hozzá tartoznak, remélhető azonban, hogy a kormány, a főváros és a gazdasági élet áldozatkészsége ezeket az akadályokat is hamarosan eltávolítja.

Abból indulok tehát ki, hogy a jövő esztendőben tényleg megvalósul Budapesten ez a nagyszabású és világraszóló kiállítás és megindul egy olyan páratlan idegenáramlás Budapest felé, amilyet eddig még nem láttunk.

A nagy áldozatok, amelyeket a szegény Magyarország és a szegény főváros ennek a nagyszabású tervnek a megvalósításáért hozni fog, remélhetően bőven meghozza a maga kamatait azáltal, hogy a külföld megismeri és megszereti ezt a várost és ezt az országot. Hinnünk kell, hogy a csábító program és a kifejtendő páratlanul széles propaganda nemcsak erre az egy alkalomra lendíti fel Budapest és az ország idegenforgalmát, hanem megveti alapjait egy állandó fejlett, nagy Budapest felé irányuló idegenforgalomnak. A legfontosabbnak tehát azt tartom, hogy a tervezett nagyszabású létesítmények mellett rendkívüli programmal is csábítóvá tudjuk tenni 1929 májusát, amikorra a fürdőügyi és idegenforgalmi kiállítást tervezik. Az 1929-ik esztendőnek, szerintem, különben is a budapesti és a magyar idegenforgalom nagy, sorsdöntő esztendejének kell lennie.

A fürdőügyi és idegenforgalmi kiállításon kívül ebben az esztendőben nagyobb méreteket kell ölteni a Szent István-heti ünnepségeknek is, a folyton fejlődő nemzetközi vásárnak, de meg kell valósítani egyben a magyar idegenforgalom érdekében felmerülő minden új tervet, mint például azt, amellyel legutóbb találkoztunk a főváros közgyülésén: a magyar zenei és színházi hetet.

Ötleteket kell garmadával termelni, odaadó és lelkes munkával kell a magyar idegenforgalom gyönyörüen lendülő ügyének szolgálatába állani. Ezt követeli tőlünk a magyar jövő, amelynek kifejlesztése számára nagyszerűbb eszközünk nem is igen lehet, mint hogy a külfölddel alaposan megismertetjük Budapestet és a magyar föld szépségeit.

Kártérítési pört indított a főváros a Diana-úti iskola épitője ellen, akinek iparengedélye sem volt

A félbenmaradt iskola épitését uj vállalkozóknak adják ki

Rendkívül érdekes és a maga nemében egyedül álló építkezési eset foglalkoztatja már hónapok óta a főváros tanácsát és az illetékes tanügyi, illetve a középítési ügyosztályokat. A dolog annál kellemetlenebb, mert egy újabb „hiteltúllépés" fenyeget, amelyben tragikomikus az, hogy a hiteltúllépéstől való félelmet a túlzott takarékosság idézte elő. Az történt ugyanis, hogy az egyik iskola emeletráépítését a vállalatbaadás alkalmával a legolcsóbb ajánlattevőnek adták ki, anélkül, hogy a realitást kellően mérlegelték volna és csak később derült ki, hogy az „olcsó húsnak" a jelen esetben is „híg a leve". A vállalkozó nem tudott eleget tenni a kötelességének, amit még fokozott az a véletlen szerencsétlenség, elemi csapás is, amely rombadöntötte az elkezdett és félbenhagyott munkát. A Svábhegyen levő *Diana-úti* elemi iskola nagyobbításáról van szó, ahol a vállalkozó olyan lassan végezte a reábízott munkát, hogy meglepte a tél és

a felemelt tetőszerkezet alátalazatlanul, hosszú időn át szabadon állott, amig egy szép napon felkapta a szél és lesodorta.

A főváros természetesen a vállalkozót tette felelőssé, a vállalkozó viszont vis majorra hivatkozott, a továbbépítés munkája pedig közben már a negyedik hónapja áll. Valami elfogadható megegyezésre nincs is kilátás és igy a főváros abba a kényszerhelyzetbe jutott, hogy kénytelen volt új versenytárgyalást hirdetni és új vállalkozóval befejeztetni a szerencsétlen építkezést.

Az érdekes építési ügy iránt, amely már a közoktatásügyi és a pénzügyi bizottságokat is foglalkoztatta, tudósítónk kérdést intézett

Solty Lajos középítési tanácsnokhoz,

aki az ügyet a következőkben volt szives ismertetni:

— A főváros törvényhatósága, mint köztudomású, még a tavaly nyáron hozzájárult ahhoz, hogy az egyre jobban népesedő Svábhegy iskolaköteles gyermekeinek befogadására a *Diana-úti* iskolát emeletráépítéssel megnagyobbítsák. Annak rendje és módja szerint meghirdették a versenytárgyalást, kiadták egy társas vállalkozónak a munkát, amely a mult év őszén hozzá is fogott az építkezéshez. A munka azonban igen lassan haladt, úgyhogy a téli hideg miatt féligkészen abbahagyni kellett. Ennek tulajdonítható, hogy a szabadonálló és alánemfalazott tetőszerkezetet a vihar egy szép napon felkapta, összetörte, úgyhogy az iskola félig lebontott állapotban most már közel egy fél éve áll elhagyottan. A vállalkozó és a főváros között ugyanis diferenciák merültek fel, amelyeket békésen eliminálni nem sikerült és igy perre került a sor.

— A főváros tanácsa méltányosságból felajánlott ugyan a vállalkozónak a szélviharokozta károkért 1300 pengőt, abban az esetben, ha folytatja és befejezi az építkezést, de a vállalkozó az ajánlatot nem fogadta el. Erre a főváros tanácsa a tiszti-ügyészségnek adta át a vállalkozó szerződését és ellene a kártérítési pert már meg is indították, a Diana-úti iskola építésének befejezésére pedig új versenytárgyalást irtunk ki, amelyre már be is érkeztek az ajánlatok. Akárhogyan dől is el a főváros és a régi vállalkozó között megindult per, annyi bizonyos, hogy a késedelmes építkezés máris jelentékeny károkat okozott a fővárosnak, az újbóli vállalatbaadás pedig a költségeket még jobban fokozni fogja.

A *Fővárosi Hirlap* ma megjelent számának *Vállalkozás* rovatában egyébként közöljük azokat az ajánlatokat, amelyek a *Diana-úti* iskola félbenmaradt építkezésének kömives-, üveges- és kéményépítési munkáira a fővároshoz beérkeztek.

tandard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Teréz 218-09, Lipót 975—20.

Nyirbogdányi Petróleumgyár Rt
Központi iroda: Budapest, VI., Andrássy-út 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY

BERTOLIN
autó- és traktorolajok
HELIOS
autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA
világító- és traktorpetróleum, gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
PORMENTESITŐ OLAJOK

„EMPTIO"
IPARI ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST,
VI. KERÜLET, RÓTVÖS UCCA 29. SZÁM
Vegyi-, épitő- és burkolóanyagok. Telefon: Teréz 140-84.

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

Esmond Harmsworth

pár órával azután, hogy ezek a sorok napvilágot látnak, Budapest székesfőváros területére lép. Benne nem *Harmsworth* lord, az angol alsóház kiváló és tekintélyes tagja, hanem *Rothermere lord fia látogat el magyar földre.* Nagynevű atyját, a magyar szomorúság csititóját, a magyar könnyek letörlőjét, a magyar nemzet reménységét képviseli közöttünk. Tudjuk, érezzük, hogy a nemes lordban benne fog élni a meggyőződés, amikor autója megáll a Szent Gellért-fürdő előtt, hogy *hazajött közénk.*

Alig egy esztendeje szólalt meg először a magyar fájdalom *Rothermere* lord tollán, amikor a *Daily Mail* hasábjain odakiáltotta az egész világnak: *Magyarországnak helye van a nap alatt, az Igazság és a Béke követelik Trianon revízióját.* Ezalatt az egy esztendő alatt azután meg kellett éreznie *Rothermere* lordnak és vele fiának, *Harmsworth* lordnak is, hogy nem pazarolták méltatlanokra és hálátlanokra azt a mérhetetlen erőt, amely politikai tekintélyükből sugárzik és amelyet százszorosra fokoz az a páratlan publicitás, amelyet *Rothermere* lord szavai a világsajtóban kaptak.

A hozzánk érkező *Harmsworth* lord tudja és látta azt a hatalmas múzeumot, amelyben nagynevű atyja összegyűjtötte a *reszkető magyar kezek leveleit, a könnyes magyar szivek legszebb ajándékait, a magyar fájdalom, a magyar agyontiportság feltörő jajszavait.* A magyar szeretetnek és a magyar jajszónak ez a keresetlen, kúsza múzeuma, amelybe minden fölkelő nap elszállítja a maga küldeményét, *tanusága a magyar hálának és a magyar érdemességnek.* Most közénk jött *Harmsworth* lord, akit nemcsak diadalkapuk, az ünneplőbe öltözött népnek százezrei, a lelkesedésnek kitörései várnak, de *várnak a reménységért, a biztató szóért, a feltámadásért reszkető magyar szivek millió is.*

Egy esztendő alatt *Rothermere* lord többet ért el a magyar ügy érdekében, mint amennyit remélhettünk. *A magyar jajkiáltás egy esztendővel ezelőtt még csak a trianoni börtönfalakig jutott el és onnan verődött vissza, onnan hullott halálrasebzetten a porba. Az ellenség szuronyai között még a sóhajtásunk sem jutott el a nagyvilágba.* A magyar igazságban csak mi hittünk magunk és nem volt módunk, nem volt lehetőségünk arra, hogy barátokat szerezzünk a magunk árvasága, a magunk gyötrelmes sorsa számára. Akkor jött *Rothermere* lord. A magyar lélek, a magyar legenda mindörökké azt fogja állítani, hogy egyenesen a Jóisten küldte hozzánk. Hatalmas szavát az egész világ meghallotta és a *börtönbe zárt magyar jaj helyett táruló mellének éles harsonája zengte be a világot.* Egy év alatt megtudta az egész világ, hogy Trianonban agyonsújtottak egy egész nemzetet, agyoncsonkítottak egy egész országot. A barátok légióját szervezte meg máris és apostoli munkájával egyre toborozza a magyar fájdalom számára a résztvevő lelkeket.

Ez azonban csak egyik fele *Rothermere* lord munkája eredményének. Másrészt ugyanez idő alatt, ugyanilyen értékeket szerzett a magyarság számára akkor, amikor *fennhéjázó, gyáván kegyetlen szomszédaink és megrablóink kevélységét lelohasztotta. Rothermere* lord szavára megtorpant a cseh, román és szerb hatalmaskodás, *hetek alatt tudatára ébredtek, hogy agyaglábon álló hatalmuk számára meglendült az a szellő, amelyből viharok szoktak születni.* Igy szerzett a magyar ügy számára *Rothermere* lord lelkes barátokat és teremtett szepegő, félénk ellenségeket.

Ennek a nagy embernek a fia jött most közénk, hogy elhozza a magyar nép számára atyja megváltó üzeneteit. Az egész ország mérhetetlen lelkesedéssel és szeretettel várja *Harmsworth* lordot, de ebben az órában talán legmelegebben és leggyorsabban mégis Budapest szíve dobog. A lelkesedés mámorával fogadja Budapest népe a magyar Megváltás hirnökét, mert ez az a város, amelynek lelkében legfájdalmasabban ütött tanyát a megcsonkítottság szégyenletes és gyötrő érzése. Budapest székesfőváros vendége lesz *Harmsworth* lord és Budapest székesfőváros közgyűlése ünnepi ülést tart tiszteletére. Érezni fogja szeretetünk melegségét, hallani fogja a nép lelkesedésének avatott tolmácsait, de nincs kétségünk benne, hogy a lelkesedés mámora fogja eldönteni a budapesti uccát is.

Ha majd *Harmsworth* lord beszámol budapesti útjáról atyjának, megmondhatja, hogy mindaz, amit eddig tudtak a magyar népről, csak halvány árnyéka annak, amit most személyesen tapasztalt. Megmondhatja, *hogy ez a nép példátlan lelkesedéssel várja magát Rothermere lordot is, hogy háláját róhassa le azért, amit eddig cselekedett és a maga fegyvertelenségében lelkének leghatalmasabb, legyőzhetetlen legyvereit nyujthassa át a megvivandó óriási küzdelem számára.*

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

Már megkapta a kormányhatósági jóváhagyást a Községi Takarékpénztár

Bud János pénzügyminiszter: Garanciákat követelek, hogy a Községi Takarékpénztár spekulációkba nem bocsátkozik

A belügyminiszter sürgősen elküldi döntését a fővárosnak

A *Községi Takarékpénztár* létesítésének kérdésével kapcsolatosan az utóbbi időben különböző híresztelések jelentek meg. Ezek a híresztelések úgy állították be a helyzetet, mintha a *Községi Takarékpénztár* megszervezésének egyes fontos részletkérdéseiben ellentétek merültek volna föl a főváros és a kormány között. Azon az oldalon, ahol előszeretettel termelnek ellentéteket a döntésre hivatott tényezők között, azt a hírt kolportálták, hogy a Községi Takarékpénztár megalkotása ügyében hozott közgyűlési határozat belügyminiszteri jóváhagyása azért késik, mert a kormány előbb ismerni óhajtja a létesítendő intézmény alapszabályait.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezekről a híresztelésekről beszélt *Scitovszky* Béla belügyminiszterrel, akit megkérdeztünk: történt-e döntés a *Községi Takarékpénztár* megalkotására vonatkozó közgyülési határozat jóváhagyása tárgyában.

Scitovszky Béla belügyminiszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A *Községi Takarékpénztár* létesítése ügyében hozott közgyűlési határozatot mindjárt a közgyűlés döntése után felterjesztették hozzám. Én ezt a felterjesztést, minthogy itt pénzügyi problémáról van szó, *előbb átküldtem előzetes áttanulmányozás és véleményes hozzászólás céljából a pénzügyminiszter úrhoz.*

A pénzügyminiszter úr a maga részéről már döntött ebben az ügyben.

és döntését már közölte is velem. Néhány nappal ezelőtt érkezett hozzám a pénzügyminisztérium átirata, én tehát

a legközelebbi napokban fogok határozni.

Késésről ebben az ügyben beszélni sem lehet, mert hiszen még 4 hét sem telt el azóta, hogy a közgyülés a maga határozatát meghozta. Szó sincs tehát a döntés elhúzódásáról. Néhány napon belül elküldöm a főváros vezetőségéhez leiratomat.

Beszéltünk ebben az ügyben *Bud* János pénzügyminiszterrel is, aki már *érdemleges nyilatkozatot tett előttünk a Községi Takarékpénztár megalkotása tárgyában hozott közgyülési határozat jóváhagyásáról.*

Bud János pénzügyminiszter

ugyanis a következőket jelentette ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A képviselőházban a *Községi Takarékpénztár* ügyében hetekkel ezelőtt interpelláció hangzott el. Én erre az interpellációra adott válaszomban kijelentettem, hogy nem lelkesedem a *Községi Takarékpénztár* intézményéért. A jelen esetben azonban,

minthogy az autonóm főváros úgy határozott, hogy Községi Takarékpénztárat állít föl, én a főváros autonóm testületének ezt a határozatát jóváhagyóan veszem tudomásul.

Amidőn azonban a jóváhagyást illetően a magam részéről kimondom a döntő szót,

szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy garanciákat követelek arra vonatkozóan, hogy a Községi Takarékpénztár spekulációkba nem fog bocsátkozni. A Községi Takarékpénztár kereteit feltétlenül szükíteni kell.

Nem titkolom azt a véleményemet, hogy *a székesfővárosi Községi Takarékpénztárat a német községi takarékpénztárakhoz hasonlóan kell megszervezni. Arra kell törekedni, hogy a Községi Takarékpénztár százszázalékig puritán intézmény legyen.*

MAGYAR ÁLTALÁNOS
GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

MESTER és KISS
OKL. ÉPÍTÉSZ ÉS ÉPÍTŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

Biro Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

A HENKEL-FÉLE
ásványi festékkötő anyag
KIESIN
a legolcsóbb és a célnak legjobban megfelelő máz
El nem mázolód.k
Vízzel tisztítható
Az időjárásnak ellenáll
Vezérképviselet és raktár Magyarország részére
Szagtalan
Hő- és tűzálló
Előkelő matt fényű
Voith Gottlieb, Budapest, VI., Kartács ucca 26
TELEFON: LIPÓT 970—65

Hőszigetelő aknán keresztül gőzt és gyógyvizet szállítanak a Gellértből a Rudasba

Elűnik a Rudas ócska igazgatósági épülete, a tűzfal és a kazánház — Nem építenek új kazánházat — Az idén az összes munkálatokat befejezik

A Gellért-szobor és az Erzsébethíd környékét elcsufító tűzfal, a Rudas-fürdő ócska igazgatósági épülete és a kormos kazánház mielőbb való eltávolítását, a Hungária-gyógyforrás környékének sürgős rendezését néhány héttel ezelőtt irott cikkünkben még sürgetnünk kellett. Ma már jóleső örömmel arról számolhatunk be, hogy

a csúnya épülettömb eltüntetése befejezett tény.

A legutóbbi közgyűlés — mint ismeretes — egyhangúan kimondotta, hogy ezeket az épületeket le kell bontani és a kazánháznak más, alkalmasabb elhelyezést kell keresni.

A gyógyfürdők ügyeit intéző városgazdasági ügyosztály a középítési ügyosztállyal együttesen már dolgozik a részletes megoldási terveken, amelyeknek segítségével a kazánház, illetve a Rudas fűtésének kérdését megoldhatják.

Érdeklődtünk

Édes Endre tanácsnoknál,

aki a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Kétféle megoldási lehetőség van a kazánházra nézve. Az egyik, amelyre már a *Fővárosi Hirlap* is utalt, az, hogy a kazánházat a Rudas régi, elavult és alig használt, ablaknélküli köfürdőinek feláldozásával a főépület és az úszócsarnok közé helyezzük be, illetve itt építjük fel, stilusosan, a kéményt minarettszerűen kasirozva. Ebben az esetben az a tervünk, hogy a kazánokat *koksz*-fűtésre rendezzük be, amely esetben füst alig fejlődik s a kéményt jóval kisebbre lehet méretezni. A kazánok kizárólag a fürdő fűtésére szolgálnának, az összes gépeket pedig elektromos árammal hajtatnánk. Újabban merült fel azonban egy másik megoldási terv is, amelynek az az előnye, hogy feleslegessé tenné a Rudas külön kazánházát. Ennek a tervnek a lényege az, hogy

a szükséges gőzt megfelelő csőhálózaton a Gellért-fürdő kazánházából vezetik át,

úgyhogy a fűtést és a gőzkamrákat is elláthassa. Ennek a megoldásnak ugyan vannak bizonyos nehézségei, de ezek *technikailag nem megoldahatatlanok*. Egyszerűen szigetelt csöveket ugyanis nem helyezhetünk a földbe, mert az úttest alatt igen sűrűn vannak elhelyezve a közművek. A Gellérthegy és a Duna között levő keskeny úttest alatt, egymás mellett húzódik ugyanis a telefon kábelje, az elektromos művek nagyfeszültségű távvezetéke, a vízcső és a gázvezeték, amelyeket a forróvízzel telt csővezetéktől felhevített talaj károsan befolyásolná. A gázvezeték csövei pl. valami olajos masszával vannak gyömöszölve, amely anyag a meleg talajban felolvadhat s a gáz elillanását eredményezné. A forró vizet vezető csövet tehát *külön, alagútszerű aknában kell vezetni, ami a teljes hőszigetelést biztositja.*

— Amennyiben a tanács és a törvényhatóság ehhez a megoldáshoz hozzájárul, a csőfektetést rövidesen elkezdjük és mivel a szakemberek szerint

az egész munka három hónap alatt elvégezhető, az őszre már megtörténik a régi kazánház és igazgatósági épület lebontása is.

— A Gellért- és a Rudas-fürdők között egyidejüen létesül egy másik csővezeték is. Azt tervezzük ugyanis, hogy a Gellért-szálló előtt feltárt új gyógyforrás 47° meleg vizét szigetelt csővezetéken a Rudashoz szállítjuk és *ezt a thermális vizet használjuk a fürdők és az uszoda táplálására*, míg a Hungária forráscsoport vizeit *kizárólag* gyógyvízként ivókúra céljára, illetve palackozásra használjuk fel. A terv megvalósulása esetén a gyógyvíz- és a gőzvezetőcsöveket közös hőszigetelő aknában fogjuk a Rudashoz vezetni.

— A két alternativ megoldást tartalmazó előterjesztés a műszaki tervekkel együtt rövidesen elkészül. Egyidejüen gondoskodni kell az igazgatósági régi épület kiürítéséről, illetve a benne lakók elhelyezéséről is. A házban még *Halász* Elemér V. ker. előljáró, a vendéglős és a volt fürdőorvos családtagjai laknak. Az egész kérdés, remélhetően már a nyári szünet előtt elintéződik s az összel elkészül a munkálat is, hogy

jövő tavasszal megkezdhessük a Hungária-forrás fejlesztésére vonatkozó sürgős és fontos tervek megvalósítását.

Még az idén meg akarjuk építeni az újonnan feltárt forrás felett, a Gellért-fürdő bejáratánál *a karlsbadi mintára készülő új tyúcsarnokot is.*

Tervpályázati hirdetmény

1. Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános névaláírásos tervpályázatot hirdet a *X. ker., Maglódy úton* a ((8295—6, (8310—11) hrsz. telken építendő új szeretetotthon (szegényház) terveire.

2. A tervpályázaton résztvehet minden magyar honos építészmérnök, aki a Mérnöki Kamara tagja.

3. A pályázatra vonatkozó helyszínrajz, tervezési tájékoztató és tervezési programm 1928 május hó 7-től (hétfő) kezdve a tanácsi II. (középítési) ügyosztály kezelőhivatalában (IV. ker., Központi városház, III. em. 342. ajtószám) d. e. 11—1 óráig névaláírás ellenében díjtalanul átvehető.

4. Készítendő: 1 : 200 léptékben *a)* az eltérő emeletsorokról 1—1 alaprajz, *b)* annyi homlokzat és *c)* annyi metszet, amennyi a terv megértéséhez szükséges, *d)* telek beépítését feltüntető helyszínrajz 1 : 500 léptékben, *e)* rövid műleírás és köbtartalomkimutatás, a számítás módját feltüntető vázlatokkal, melynél a beépített térfogat a pince (alagsor) padlótól a homlokzat felső éléig számítandó.

5. Pályamunkák a legegyszerűbb módon állítandók ki, keretezés, üvegezés stb. és távlati kép mellőzésével; azok minden lapja, illetve darabja névaláírással és lakáscímmel látandó el, összecsomagolva és lepecsételve „Tervpályázat a szöv. által a X., Maglódi úton építendő szeretetotthon építésére" jelirattal legkésőbb 1928 augusztus hó 31-én (péntek) déli 12 óráig elismervény ellenében a tanácsi II. ügyosztály kezelőhivatalában (IV. ker., Központi városháza, III. em. 342. ajtó) személyesen vagy megbízott útján adandó be.

6. Postán beküldött terveknél a postai bélyegzőre vonatkozik a határidő.

7. Az elkésett, a nem kívánt rajzot tartalmazó, vagy hiányos pályaművek a bírálatból kizáratnak.

8. A bírálóbizottság elnöke dr. Buzáth János, Budapest székesfőváros alpolgármestere, illetőleg helyettese, tagjai:

a) a tanácsi II., III. és IX. ügyosztályok tanácsnokai vagy helyettesei,

b) a középítési bizottság 3 építésztagja,

c) a Magyar Mérnök- és Építészegylet, a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége, a Magyar Mérnöki Kamara egy-egy építésztagja és a Magyar kir. kereskedelmi minisztérium építési osztályának egy építésztisztviselője,

d) a szőv. Erzsébet-szegényház igazgató-gondnoka és igazgató-főorvosa,

e) a szociálpolitikai és közjótékonysági bizottság két tagja.

9. A kitűzött pályadíjak a következők:

I. díj	12.000 P
II. „	8.000 „
III. „	6.000 „
és legfeljebb 12 megvétel á	1.500 „

amennyiben a bizottság erre érdemes terveket javaslatba hoz.

10. A bírálóbizottság, melynek határozata végérvényes, a beérkezett pályaművek megbírálását azonnal elkezdi, a legrövidebb idő alatt befejezi, az eredményt a döntés után azonnal kihirdeti és a pályadíjakat 8 nap alatt jelentkezésre kifizeti.

11. A beérkezett pályaművek a bírálat befejezése után a bírálati jegyzőkönyv másolatával együtt 2 hétig nyilvánosan a Központi városháza, III. emelet 354. sz. üléstermében kiállíttatnak.

12. A díjazott és megvásárolt pályatervek a főváros tulajdonába mennek át, de csakis ennél az építkezésnél használhatók fel.

13. A nem díjazott és meg nem vásárolt pályaművek a kiállítás után 30 napon belül a tanácsi II. ügyosztály tervtárában (III. em. 321. a.) a bírálati jegyzőkönyv egy példányával együtt átveendők. Ezen időn túl a főváros tanácsa a tervekért felelősséget nem vállal és azokat megsemmisítteti.

14. Jelen pályázattal járó kötelezettségen túl a tanács a pályázókkal szemben semmiféle kötelezettséget nem vállal, sőt fentartja magának a jogot, hogy a kivitelre nézve ezen pályázattól teljesen függetlenül is intézkedhessék.

15. Pályatervének beadásával pályázó ezen hirdetésnek pontjait magára nézve kötelezőnek elismeri.

16. Egyéb fel nem sorolt vonatkozásban ezen pályázatra nézve a m. kir. kereskedelmi miniszter 79.049/1908. szám alatt kiadott tervpályázati szabályzata érvényes.

Budapest, 1928 ápr. 26.

A székesfőváros tanácsa.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon,

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intéze-, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Telefon: J. 452-37

CSASZÁR IMRE
Linoleum és falikárpit nagy választékban
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-U 11. Telefon: Józs 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbestaljazatok készitése. Szakszerü munka. :: Ajánlatok dijmenteson.

GULA R. T. TETŐFEDŐ vállalata VI, Teréz körút 3
Eternit, cserép, kátránylemez fedések

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

Telefon: József 464-57 KOVÁCS OSZKÁR Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Tapéta raktár, menyezetdisz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11.
TELEFON: JÓZSEF 4 4—08.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Köbánya, Nyergesújfalu.

Moor Géza épitőmester
Budapest, VI, Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

LICSÁJER JÁNOS
budapesti autórugógyártó és javitóüzeme

Budapest, VIII. ker., Óriás ucca 14. sz.
Telefon: József 463-51 Telefon: József 463-51
MINDENFÉLE AUTÓTIPUSHOZ KESZ RUGÓK RAKTARON

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425.-01

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RESZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41. Telefon: József 310—15

Kozma Jenő dr. a gellérthegyi tervekről, a Községi Takarékpénztárról és lord Harmsworth budapesti látogatásáról

A kormánynak hozzá kell járulnia a gellérthegyi sikló költségeihez is, vagy kamatmentes kölcsönt kell nyujtani a fővárosnak — A Községi Takarékpénztár vezérigazgatójának már jelen kell lennie az intézmény megszületésénél

Az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökének, dr. *Kozma* Jenő országgyűlési képviselőnek a *Fővárosi* Hirlap legutóbbi számában közölt nyilatkozata, amely nagy koncepciójú gazdasági akció megindítását jelentette be, politikai körökben nagy feltünést, a főváros közönségének széles rétegeiben pedig élénk megelégedést keltett. Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan a legutóbbi napokban előtérbe került a *Gellért-hegyen* létesítendő állandó kiállítási terület problémája is. Az aktuálitások között szerepel a *Községi Takarékpénztár* ügye is, amelynek most már véglegesen meg kell oldódnia.

Ezekről a kérdésekről, valamint a legközelebbi jövő községi feladatairól beszéltünk

dr. Kozma Jenő

országgyűlési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A legaktuálisabb kérdés ezidőszerint *a jövő év májusában rendezendő fürdőügyi kiállítás* problémája. A fürdőügyi kiállításra vonatkozóan a kormány tett egy propoziciót, amely szerint 1,200.000 pengővel hozzájárul a kiállítással kapcsolatos gellérthegyi munkálatok költségeihez, ha a főváros ugyanekkora összeget áldoz ezekre a célokra. Erről a kérdésről *beható tárgyalások vannak folyamatban.* Nekem az az álláspontom, hogy

nem elégedhetünk meg az állam által felajánlott összeggel, mert nem vállalhatjuk az esetleges többletkiadások rizikóját.

Az én véleményem szerint a kormánynak hozzá kell járulnia a sikló költségeihez is. A gellérthegyi siklónak, amelynek fölépítése mindenféle kiállítástól függetlenül is rendkivül fontos feladat, — előreláthatóan 1,500.000 pengőbe fog kerülni. *Ennek az összegnek a felét szintén az államnak kell vállalnia, a főváros fizeti az összeg másik felét.* Ugyancsak — ismét a kiállítás rendezésétől teljesen függetlenül — fontos kérdés a közművek létesítésének kérdése is. A közművek létesítése, valamint az utak rendezése *1,100.000 pengőt fog felemészteni.* Ha másként nem lehet a siklót felépíteni,

tegyen a kormány olyan koncessziót, hogy a sikló felépítésére kamatmentes kölcsönt ad a fővárosnak.

Ismétlem, itt az egész kérdéskomplexum még beható tanácskozást igényel, *a döntés azonban rendkivül sürgős, mert hiszen 1929 májusában balneológiai nemzetközi kongresszus és ezzel kapcsolatosan fürdőügyi világkiállitás lesz Budapesten, amelynek sikerét nem veszélyeztethetjük, annál kevésbé, mert hiszen már eddig is tizenegy külföldi állam jelentette be részvételét.*

— Ami a *Községi Takarékpénztár* létesítésével kapcsolatos problémákat illeti, *a leghatározottabban meg kell cáfolnom azokat a híreket, amelyek arról szólanak, hogy a Községi Takarékpénztár vezetőpozicióiról, a személyi kérdésekről már megtörtént volna a döntés.* Ezekből a hírekből egyetlen szó sem igaz:

a személyi kérdések a pártok közös elhatározása alapján lesznek csak elintézhetők.

Én a magam részéről szükségesnek tartom, hogy *a vezérigazgatói állást, minden más állásnál előbb és pedig már most, a közeli jövőben betöltsük,* mert a *Községi Takarékpénztár vezérigazgatójának* már az intézmény megszületésénél jelen kell lennie. A vezérigazgatónak haladéktalanul és fokozott mértékben kell érdeklődnie az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* egész gesztiója iránt. Én továbbá a magam részéről azt tartom, hogy

mielőbb végre kell hajtani a főváros 12-es bizottságának azt a határozatát, amely szerint két bizottsági tagot ki kell küldeni figyelőnek az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár felszámolásához.

A 12-es bizottság a megfigyelői tisztségre *Ereky* Károlyt és *Friedrich* Istvánt küldte ki. Kívánatos volna, hogy mielőbb működésbe lépjenek és feltétlenül szükséges, hogy a kormány is elküldje oda a maga pénzügyi szakértőjét.

Szóvátettük *Rothermere* lord fiának, Esmond *Harmsworth* lord angol képviselőnek budapesti látogatását. Erre vonatkozóan *Kozma* Jenő a következőket mondotta:

— Nagy örömmel várjuk Rothermere lord fiának Budapestre érkezését. Esmond *Harmsworth* lord angol képviselő

nekünk kedves ismerősünk, akit határtalan szeretettel és nagy lelkesedéssel várunk Budapestre.

Reméljük, hogy a látogatás és ittidőzés széles programjában nekünk is jut időnk és alkalmunk arra, hogy a magyar igazság hatalmas bajnokának fiával érintkezhessünk. A *főváros törvényhatósági bizottsága* — mint ismeretes — *Rothermere lord fiát diszközgyülésen fogja üdvözölni.*

Kozma Jenő végül közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* gazdasági programját most készítik. A párt rövidesen abba helyzetbe kerül, hogy ezt a programot tárgyalás alá veheti.

Mindenütt kapható! Ára 1·20 P
Kérje mindenütt az új dobozos csomagolást

Rákospalotát bekapcsolják a megyeri vízművekbe

A főváros ötven százalékos engedménnyel szállítja a vizet. — Sikertelen tárgyalások Pestszentlőrinc gázellátásáról

Borvendég Ferenc tanácsnok nyilatkozata

Bárczy István álma, a méreteiben London gigantikus arányaival kacérkodó „Nagy-Budapest" egyelőre, talán hosszú időre Trianon fekete ködébe merült, de amit szervezetileg és törvényhozással csak később, sokára lehet majd megalkotni, azt valójában már most megvalósította a parancsoló élet. Budapest és a környék élete a valóságban máris egybeforrtak. A környező városok, községek szeme akaratlanul is a hatalmas centrum felé fordul, Budapesttől várnak minden nagy dolgot és az élet legfontosabb szükségletei tekintetében, amilyenek a közlekedés, a villamos, a gáz, a villany, máris Budapesttől függenek. A környező városok élete a közművek folytán egyre szorosabbra kapcsolódik a fővároshoz, ami végeredményben természetes folyamat is.

Ebből a szempontból nagyon *figyelemreméltó az a tárgyalás, amely most már hónapok óta folyik Rákospalota és a főváros tanácsa között a vízellátás kérdésében.* Ezek a megbeszélések az utóbbi napokban döntő stádiumba jutottak: a *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint ugyanis

a székesfőváros tanácsa és Cserba Elemér dr., Rákospalota polgármestere között létrejött a vízellátásra vonatkozó elvi megállapodás.

Már készül a szerződés szövegezése is és most már csak a két város hozzájárulása, illetve a kormány szankciója van hátra. Miután elsőrendű közérdek teljesítéséről van szó, amelyből a székesfővárosnak még anyagi haszna is származik, előreláthatóan semmi akadálya sem lesz a fontos paktum megkötésének.

A rákospalotai vízellátás kérdésében érdeklődtünk

Borvendég Ferenc tanácsnoknál,

a vízvezetéki és vízellátási ügyosztály vezetőjénél, aki a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Rákospalotának már évtizedes problémája a vízellátás. A rohamosan fejlődő, 40.000 lelket számláló rendezett tanácsú városban alig van kút, amelynek iható vize volna, de minden tekintetben nagy a vízinség. Ilyenformán közegészségi, közbiztonsági és higiéniai szempontok sürgették a probléma megoldását. Rákospalota képviselőtestülete többféle megoldással próbálkozott. Önálló vízművek létesítésének tervével foglalkozott, majd hosszú időn át az ikervárossal, Ujpesttel tárgyaltak. A magánkézben levő ujpesti vízművek bajai, az ujpesti víz elleni általános és közismert panaszok azonban ettől a megoldástól is visszatartották a várost. A sokféle egyéb kisérletezés után következett aztán a budapesti megoldás. A megyeri vízművek, amelyek modernizálása és kibővítése — amint ismeretes — most van folyamatban, bőséges készletekkel rendelkeznek, sőt a víz minőségének szinte javára lesz a fokozott fogyasztás.

— Rákospalota vízszükségletének kielégítése a fővárosnak semmiféle áldozattal, vagy beruházással nem jár.

Arról van szó, hogy a főváros ab Megyer adja el Rákospalotának a szükségelt vizet.

Semmi más feladatunk nincs. Rákospalota építi meg a maga költségén a főcsövet, a hálózatot, az esetleg szükséges nyomásfokozó berendezést, vagy víztornyot.

— Természetes, hogy a víz szállításánál megfelelő kedvezményt biztosítanánk árban a nagy fogyasztónak. *Rákospalota mérőórán át kapná a vizet 50 százalékos engedménnyel, vagyis az egységár 18 fillér helyett 9 fillér lenne.* Hogy Rákospalota mennyiért adja tovább ezt polgárainak, az bennünket nem érdekel.

— *A szóbeli megállapodás a rákospalotai polgármesterrel már létrejött* és — véleményem szerint — a főváros részéről nem lesz semmi akadálya a szerződés perfektuálásának sem.

Megkérdeztük a tanácsnokot, igaz-e, hogy *Kispest-Pestszentlőrinc a budapesti gázművekkel tárgyalnak községeiknek gázellátása dolgában.*

— Erre vonatkozóan — mondotta Borvendég tanácsnok — szintén *folytak tárgyalások egy vállalkozóval, aki Pestszentlőrinc gázellátását közvetitette volna.* Részünkről nem is hiányzott a hajlandóság. A kivitelnek azonban olyan kézenfekvő technikai és pénzügyi nehézségei vannak, amelyekkel a vállalkozó alig tud megküzdeni. A vezeték építése rendkívül költséges és ez túlságosan megdrágítaná a gázszolgáltatást. Igy a tárgyalások abbanmaradtak.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

WAGNER LAJOS
építész, építőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

Városban és vidéken
egyaránt jól és olcsón
transzportálhat
RENAULT „PR"
2-tonnás
könnyü teherautójával
REIMAN
Vörösmarty tér 3.

FELDOLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!
Gyár: VII., Thököly-út 33. Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

Csöndes nyugalomban a 48-as honvédek és a világháború halott légiói egymás mellé kerülnek

A főváros rendezi a rákoskeresztúri Hősi temetőt — Düledezik a Hősi emlék: újat készítenek — 20.000 hősi halott várja a kegyeletes gondoskodást

Jövő vasárnap, május 20-án, üli meg tizedszer a főváros közönsége a világháború tragikus befejezése óta a *Hősök Emléknapját.* Ezt a jubiláris gyászünnepet az idén, az előző évektől eltérően *nem a rákoskeresztúri katonatemetőben tartják meg, hanem a Honvéd Ludovika Akadémia* előtt levő téren, a *„Névtelen Hősök"* emlékszobra előtt. Értesülésünk szerint a gyászünnepség megszokott szinhelyét azért változtatták meg, mert a rákoskeresztuti katonatemetőben emelt ideiglenes *„Hősi emlék"* annyira rossz állapotban van, hogy többé *nem tekinthető megfelelő keretnek egy ilyen kegyeletes és amellett díszes aktus számára.*

A rákoskereszturi temető *Hősi emlékének* elgondolása — amint tudjuk — rendkívül megkapó: földből előtörő, óriási istenkardja, *Hadur gigászi pallosa,* amelyet oroszlánfejek őriznek.

A grandiózus koncepcióval azonban nem volt arányban *a primitiv kivitel.* Bronz és márvány helyett fából, bádogból és habarcsból készült az emlék, amely nemhogy az örökkévalósággal dacolt volna, de tíz esztendő alatt valósággal elpusztult. De nemcsak az emlékmű van méltatlan állapotban, hanem még mindig rendezetlen és elhagyott a szomorúan népes hősi temető legnagyobb része is.

Megfelelő eszközök hiján, tisztán társadalmi adományokra támaszkodva,

mai napig sem sikerült a temető megfelelő és méltó rendezése,

ezért most — amint látjuk — a főváros veszi kezébe az ügyet és a háborútviselt *nyugati országok kegyeletes temetőkultuszához hasonlóan rendezteti a budapesti katonák hősi temetőjét is.*

Illetékes helyre fordultunk felvilágosításért, ahol a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* tudósítója:

— A rákoskereszturi katonatemetőben a világháborúnak

18.000-nél több hősi áldozata alussza örök pihenőjét.

A regimentekre menő sírlégiók *legnagyobb része magyar.* Volt szövetségeseink közül *a németek pihennek nagyobb számban.* Ezeknek külön parcellájuk van, példásan rendezett állapotban, amelyről a *német követség és a német kolónia gondoskodik.* — Vannak még szép számmal bolgárok és törökök is.

— A volt hadifoglyoktól különválasztva

rövidesen megtörténik az olasz hősi temető felavatása.

A Budapesten pihenő és az ország különböző részeiben eltemetett olasz katonák sírjait, — a kormányok között létrejött megállapodás és a főváros beleegyezése szerint, — *külön* parcellában temetik el újra. Ugyanitt rövidesen felállítják *az olasz katonák hősi emlékét is.*

— A mi katonáink sírjainak gondozásáról külön hivatal gondoskodik. Ez, bár minden emberileg lehetőt elkövetett, *anyagi eszközök hiányában nem sokat érhetett el.* A társadalmi akcióba bevonták az iskolás gyermekeket is s bármilyen megható volt is a kicsikék kegyeletes gondoskodása, amellyel a rájuk bízott hantokat ápolták, *ez sem kielégítő,* mert hiszen

igen sok sírt még fejfa sem jelöl.

Márpedig az a cél, hogy *minden sírhalom, katonásan egyforma, fehér márványlapot kapjon.*

— A főváros tanácsa már a háború alatt, 1917. évben elhatározta a *Hősi Temető* megfelelő rendezését, *a forradalmak és Trianon azonban ezt is lehetetlenné tették, illetve elhalasztották.*

— Remélhetően most rövidesen

megtörténik a végleges rendezés, amely méltó lesz ahhoz az áldozathoz, amit ezek a hősök hazájuknak hoztak.

A rendezéssel *egyidejüen kerül sor a végleges hősi emlékmű megalkotására is.*

— A most készülő rendezési tervek szerint *szükségessé válik legalább 2000 sír exhumálása is.* Egyrészt ugyanis ki kell üríteni a *Hősi Emlék* körül levő parcellák egy részét, — hogy ezt a nagy térséget parkszerűen lehessen kiképezni, — másrészt különböző szempontok szerint *csoportositani fogjuk, a lehetőség szerint a sirhalmokat.*

— Az elgondolás az, hogy egy sorba kerüljenek például *a budapesti ezredek halottai,* amelyek azután

a parcella közepén külön emlékeket kapnak.

— Arról is esett szó, hogy *a nevezetesebb csataterek szerint* csoportosítják a sírokat s ennek megfelelően közös síremléket kapnának például az *uzsoki,* a *doberdói,* a *kárpáti,* a *gorlicei* a *prsemysli* és a *limanovai* hősök.

Külön parcellába és külön síremlék alá helyezik az ismeretlen, a névtelen katonákat s a hősi temető egy hadoszlopába helyezik,

közel az új Hősi-emlékhez, díszhelyre, a 48-as szabadságharc hőseinek, a legendás öreg honvédeknek összegyüjtött sírjait.

— A kegyeletes terv rövidesen elkészül s valószínüen még a nyári szünet előtt a közgyülés elé kerül, hogy mielőbb meg lehessen kezdeni a nagy fáradságot és jelentékeny anyagi áldozatot igénylő munkálatokat, hogy

jövőre már méltó keretek között ülhesse meg

az ország fővárosa a *Hősi Halottak emlékünnepét.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Róna ucca 2369. hrsz. alatti telken létesítendő négyemeletes kislakásos bérház építésével kapcsolatosan szükséges parketta-, szobafestő-, kárpitos-, vaskályha-, cserépkályha-, tűzhely-, vízvezeték- és csatorna-, villanyszerelő-munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint és ívenkint 0.80 P-ért kaphatók 1928 május 11-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Szabolcs Ferenc tervező és müvezető-müépítésznél (VI. ker., Szondy ucca 92. szám, telefon T. 288-83.) d. e. 9—12 órák közt, vagy a Központi városháza III. em. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok *1928 június 1-én (péntek) délelőtt fél 10 óráig* a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 354. ajtószám alatti üléstermében délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928. május 3-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az Angyalföldi fögyüjtőcsatorna Tomori-út és Béke ucca közötti 770 fm hosszú, 2.30 m belméretü szakaszának építési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 1 (egy) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegezett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat *1928 május 29-én, kedden déli 12 óráig* kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás *1928. május 29-én, kedden délután 5 órakor* lesz a III. emelet 351—352. szám (ülésterem) alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 április 27.

A székesfőváros tanácsa.

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vizvezeték
Épület bádogos munkák

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

ÉPITŐANYAG
darabos és oltott mész, tégla, cserép, nád, mák portlandcement, gipsz, kátránypapir stb. vaggon és fuvartételben. Telefon: L. 999-75
LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT
SZABÓ MIHÁLY
VI. BULCSU UCCA 20. SZ.

MURARO JÁNOS gummijavító üzem BUDAPEST
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDÖNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készítő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és diszmű bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépmühely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javitása. Orvosi villamos müszerek és készülékek gyártása. Autódinamok és indítók javitása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás keztyüt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

Fratricsevich István díszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Kivállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszitő és mázolási munkákat

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
építőmester, építési vállalkozó Telefon: J. 818-08. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 83.

„PALATINUS"
EPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 121-45
Budapest, V., Rudolf tér 6.

ÉPITŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

SOPRON-GYŐRI TEJ ÉS YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB!
SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI R-T
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Telefon: J. 305-31. és J. 428-01.

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904
Budapest, I., Böszörményi út 18
Telefon K. 510-86

A legnagyobbfokú takarékosság és gazdaságosság jegyében készül az 1929. évi költségvetés, — mondja Lamotte tanácsnok

Senki nem kap nyári szabadságot addig, amíg az új költségvetés adatai és jelentései el nem készülnek

A tanács néhány hét előtt rendeletet adott ki, hogy a jövő évi fővárosi költségvetést *május 31-ig össze kell állítani.* Ennek megfelelőleg az ügyosztályokban, üzemekben már javában folyik a lázas munka, hogy *az adatgyűjtés e hó végéig megtörténjék,* annál is inkább, mert a tanács *szigorúan kimondta azt is, hogy*

mindaddig, amíg a hivatalok a költségvetési adatokat és jelentéseket a pénzügyi osztálynak át nem adták, a nyári szabadságot senki nem kezdheti meg.

Az ügyosztályok kivétel nélkül nagy igyekezettel dolgoznak azon, hogy a megszabott határidőt betartsák, sőt *vannak olyan osztályok is, ahol már készen van a költségvetéstervezet.*

A jövő évi költségelőirányzat előkészületei iránt *érdeklődtünk*

dr. Lamotte Károly
tanácsnoknál,

a pénzügyi osztály vezetőjénél, aki a következő érdekes részleteket mondta el erről a nagyszabású munkáról, amely különös figyelmet érdemel azért is, mert *ez az első költségvetés, amely a helyhatóságok hatályosabb ellenőrzéséről szóló új törvény szellemében készül el.*

— A tanács *minden tekintetben érvényt kíván szerezni a költségvetés összeállítására vonatkozó törvényes rendelkezésnek,* ezért tűzte ki a május 31-iki előzetes terminust az ügyosztályok és üzemek számára.

— A nyári hónapok alatt a pénzügyi osztály *elvégzi az összeállítást,* s az őszi ülésszak megindulásakor, lehetőleg

a nyári szünet utáni első rendes közgyűlésen a törvényhatósági bizottság elé fogjuk terjeszteni

letárgyalás végett.

Ellenőrzik a munkabeosztást

— A jövő évi költségvetés összeállításánál fokozott figyelemmel leszünk arra, hogy a költségvetési egyensúlyt az 1929. évben is biztosítsuk. *Minthogy pedig a közszolgáltatásokból folyó bevételek további fokozására nincs mód, új adókkal pedig a tanács a polgárság áldozatkészségét igénybevenni nem hajlandó*

lehetőleg az 1928. évi keretekhez kell alkalmazkodnunk,

illetve az esetleges újabb kiadások, vagy kiadási többletek fedezhetése érdekében *az előző évi szükségleteket fogjuk szigorúan felülvizsgálni és*

kellő mértékre mérsékelni.

A rendkívüli előirányzatoknál pedig csakis a feltétlenül szükséges és nem halasztható tételeket engedjük a költségvetésbe beállítani.

— Minden egyes tételt szigorúan elbírálunk: vajjon feltétlenül a fővárost terhelik-e és a költségvetési évben *tényleg és teljes összegükben szükségesek-e.* A személyzeti kiadásoknál figyelemmel leszünk arra, vajjon

a munka megfelelőbb beosztásával, vagy egyszerűsítésével nem csökkenthetők-e ezek,

illetőleg a többletmunkák költségeit a meglevő személyzet munkaerejének jobb kihasználásával *nem lehet-e megtakaritani?*

— A fentartási munkák közül csak a feltétlenül szükségeseket és gazdaságosakat végezzük el, fogyasztási anyagokat pedig csak akkor rendelünk, ha *az évi szükséglet a meglevő készletekből nem fedezhető.* Ilymódon

minden téren és minden tételnél a legnagyobb fokú takarékosság és gazdaságosság irányítja a költségvetés összeállítását.

— Azok az intézmények, amelyeknek van bevételük, ha a kiadások emelése semmi módon sem kerülhető el, *maguk tartoznak a bevételek megfelelő fokozásáról gondoskodni.*

— Az önkormányzati testületek hatályosabb ellenőrzéséről szóló törvény, az 1927. V. t.-c. rendelkezései

a költségvetés eddigi rendszerének gyökeres megváltoztatását tették szükségessé.

— Az 1929. évi költségelőirányzat lesz *az első, amely teljesen ennek a törvénynek a szellemében készül.* Tekintve, hogy a főváros központi igazgatása ügyosztályok útján történik, másrészt mert a hitelkezelés célszerűsége is így kívánja, *a költségvetés részletezése ezentúl nem csoportok, hanem ügyosztályok* szerint történik. A három főrész azért változatlanul megmarad és a költségvetés ezentúl így tagozódik: *1. községi háztartás; 2. különálló alapok; 3. önálló vagyonkezelési intézmények.*

A változásokat világosan meg kell okolni

— A költségvetést a *brutto rendszer* szerint készítjük el. Ennélfogva mindhárom költségvetési csoportnál az összes várható kiadást és bevételt fel kell tüntetni, illetve

minden remélhető bevételt és kiadást teljes összeggel kell felvenni.

Sem a bevételek, sem a kiadások előirányzásánál *betudásoknak, kompenzációknak helye nincsen,* vagyis semmiféle bevételt *nem lehet közvetlenül* — a költségvetésben való előirányzás nélkül — kiadásokra fordítani.

— Az új költségvetésben az egyes rendkívüli tételeket, vagy az előző évvel szemben bekövetkezett változásokat világosan és részletesen kell megokolni.

— Rendkívüli alapossággal és részletességgel készülnek el *az üzemek költségvetései.* Ezekre vonatkozóan *a tanács egészen speciális intézkedéseket léptetett most életbe.*

Megszünnek az előre nem látott kiadások

— Minden üzemnél

fel kell tüntetni, hogy a létesítéskor mekkora tőkét kapott a községi háztartásból.

— A visszatérítésekre és háztartási hozzájárulásokra nézve elvként állapította meg a tanács, hogy

az üzemek elsősorban a befektetett tőke törlesztését és kamatait tartoznak a községi háztartásnak megállapított terv szerint visszafizetni

s ennek, valamint egyéb kölcsönök törlesztő összegének fedezéséről kötelesek költségvetésükben elsősorban gondoskodni.

— További elvként állapította meg a tanács, hogy a tartozások és az újítási alap reális figyelembevétele után jelentkező

tiszta jövedelmet, illetve felesleget a községi háztartáshoz való hozzájárulásként kell az üzemek költségvetésében előirányozni.

— Egyébként az üzemek költségvgetései is *ugyanazon rendszer és elv szerint készülnek, mint a közigazgatásé.*

— Mindezeket egybefoglalva: az új költségvetés a 42.200-as belügyminiszteri rendeletnek megfelelően szerkesztett minta szerint történik. A már említett három főrész szemelőtttartásával a községi háztartás költségvetése ezentúl *az ügyosztályok számozásának megfelelő fejezetekre oszlik.* E fejezeti beosztáson belül az ügyosztály költségvetése az igazgatási ágaknak, illetve intézményeknek megfelelően *címekre tagozódik.* A bevételi és kiadási rovatok ismét alrovatokra oszlanak, mindenütt szigorúan elkülönítve a személyi és dologi tételeket.

— Érdekes és figyelemreméltó fontos újítás, hogy a költségvetésbe ezentúl

„előre nem látott kiadások" címén nem lehet összegeket beállítani.

viszont külön tételt kell beilleszteni „kisebb kiadások"-ra, mivel az eddig érvényben volt előtegrendszer megváltozik. Ujítás az is, hogy *az egyenes adók bevételeit a jövőben központilag fogják kezelni.*

— Az ügyosztályokban, úgy tudom, *mindenütt serényen folyik az előkészítő munka,* és semmi kétség sem fér ahhoz, hogy

a kitűzött időre, május végére együtt lesz a jövő évi költségvetés.

— Ami a mult évi zárószámadást illeti, erre vonatkozóan kijelenthetem, hogy azt lehetőleg még májusban, *de a nyári szünet előtt minden körülmények között le fogja tárgyalni a közgyűlés.*

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. — Épületasztalosság. — Költségvetés díjtalan

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

Évtizedeken át garantáltan abszolut vízmentesek maradnak a 20 éve forgalomban levő
MASTICON
angol asbestes szigetelő masszával
bevont illetőleg impregnált kivétel nélkül minden tetőzet, valamint pincék, falak, terraszok stb
Vezérképviselet:
LÁNG LÁSZLÓ Budapest, VI, Lázár ucca 13. Telefon: L. 985-89.

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
épitőlpari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon Teréz 296-51 és 290-78.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V., Sziget ucca 9. szám

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emele
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428-77
Háziipari osztálya: IV, Kecskeméti u. 13 Tel.: J. 448-30
Textilosztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Famintáik (modellek) faesztergályos és műszaki famunkák szakszerű készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

Hanvay Viktor
V., Perczel Mór ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-műszaki cikkek,
BONDRAT csapágyiém stb.

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbusszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

MARABU ÉS ORANIER
FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK
Magyar Radiatorgyár R.-T.
Budapest, X, Gyömrői-út 76/78.
Telefon: J. 390—34, J. 350—88.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A ferencvárosi kikötő daruépítkezésével kapcsolatos villanyberendezési és vasszerkezeti munkákat a Ganz-Danubius r. t. kapta 36.134 pengőért.

Az Istenhegyi úti csatorna építési munkálatait Farkas Lajos kapta 12.946 pengőért.

A Pannonia ucca keramitburkolási munkálatait a Magyar Kerámiai Gyár r. t. kapta 258.817 pengőért.

A ferencvárosi kikötő körüli utak rendezési munkálatait Fekete István kapta 36.720 pengőért.

A viharuccai bérház körüli utak rendezési munkálatait a Köszénbánya és Téglagyár Társulat r. t. kapta 200.680 pengőért.

A kórházuccai bérházak körüli utak rendezési munkálatait a Köszénbánya és Téglagyár Társulat r. t. kapta 87.712 pengőért.

A kátrányozó és bitumenező telep munkáslakóházának ács munkálatait Szivós László kapta 6723 pengőért.

Különféle burkoló anyagok szállítására megbízást kaptak: Papházy Iván, Antal László és Bichn János cégek.

A Hidegkuti út Topeka-rendszerű burkolási munkálatait Hirsch Mihály kapta 268.562 pengőért.

A kerepesi temető felvételi épületéhez szükséges cserépkályha szállítására Gotsch M. Mihály kapott megbízást 2563 pengőért.

Az Uj Szt. János-kórház útjavító munkálatait Ámon Antal és Fia kapták 2278 pengőért.

A Szent István-kórház kőműves tatarozó munkálatait Lukovitzky Emil kapta 3150 pengőért.

Az Erzsébet-híd melletti uszodák mázoló munkálatait Brenner Miksa kapta 2798 pengőért.

A Mayer Ferenc fiúárvaház kőműves tatarozó munkálatait Kiss Aladár kapta 2458 pengőért.

Az Erzsébet szeretetház kőműves tatarozó munkálatait Szvetits József kapta 5526 pengőért.

A Gellért-szálló új szobái részére szükséges szőnyegek szállítására a Haas Fülöp és Fia cég kapott megbízást 3365 pengőért.

A lenkeúti bérházban levő népjóléti intézmény részére szükséges mosógép szállítására a Magyar mosó és fertőtlenítő gépgyár r. t. kapott megbízást 4240 pengőért.

Ugyanott a vízvezeték és csatorna berendezési munkálatokat Kulcsár Kálmán kapta 7915 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A pasaréti-úti csatorna építésére ajánlatot tettek: Klauber és Vajda 19.324, Ámon Antal és Fia 14.980, Tessák Ödön 16.461, Farkas Lajos 24.347, Rella N. és unokaöccse 24.115, Hajnal Imre 23.875, Halász Hubert 17.226, Bier és Wersetz 18.754, Schäffer Antal 14.777 pengővel.

A Lotz Károly-uccai csatorna építésére ajánlatot tettek: Klauber és Vajda 16.753, Ámon Antal és Fia 15.450, Tessák Ödön 15.381, Farkas Lajos 22.069, Rella N. és unokaöccse 23.380, Hajnal Imre 11.009, Halász Hubert 15.228, Heverdle István 14.000, Bier és Wersetz 18.112, Schäffer Antal 13.827 pengővel.

A cserkeszuccai csatorna építésére ajánlatot tettek: Klauber és Vajda 6646, Obendorfer József és Fia 6319, Hajnal Imre 8897, Halász Hubert 5530, Heverdle István 5601, Schäffer Antal 5836 pengővel.

A Raktár ucca rendezésére ajánlatot tettek: Fekete István 27.400, özv. Gravieser Albinné 35.213, Schäffer György 37.113, Komfort építő r. t. 27.875, Ámon Antal és Fia 26.789, Heverdle István 34.009, Helfenstein Károly 34.317, Spányi Ernő 28.289 pengővel.

A Bécsi út rendezési munkálataira ajánlatot tettek: Komfort építő r. t. 19.665, Ámon Antal és Fia 18.720, özv. Gravieser Albinné 24.300, Helfenstein Károly 26.360, Hajnal Imre 18.695, Heverdle István 20.175, Obendorfer József 27.455 pengővel.

A dunajobbparti temetőkben szükséges műkő víztartók szállítására ajánlatot tettek: Egyesült építőipari és hajózási r.-t. 6460, Melocco Péter r.-t. 6650, Melocco Péter 7220, Budapesti kőgyár 8435, Maurer és Társa 17.100 pengővel.

A Diana-úti iskola kőmives munkálataira ajánlatot tettek: Általános burkoló és cementipari r.-t. 130.960, Biró Ernő 139.578, Szerencsi Géza 142.298, Bier és Wersetz 148.802, Bihari Benő 155.004, Berényi Ignác 155.649, Mód Lajos 173.069, Kende és Mikle 175.538, Vaits Sándor 178.396, Steiner József 213.597 pengővel.

Ugyanott az üveges munkákra ajánlatot tettek: Droppa Sándor 2960, Bielek Károly 2999, Seiler Ármin 2999, Bukova Lajos 3178, Braun Ferenc 3213, Czikornyai Gyula 3311, Klein Dávid 3407, Herling Antal 3534, Glatz András 4239, Lusztig Miklós 5955 pengővel.

Ugyanott a kéményépítési munkákra ajánlatot tettek: Custodis Alfonz 96.790, Heinecke H. R. 10.825, Eggenberger Silveszter 10.962, Schulz építő r.-t. 11.175 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az 1928. évi felruházási akció textilanyag- és cipőszükségletének beszerzése céljából.

Beszerzésre kerül kb. 15.000 méter molino, 1500 méter ruhaszövet — 140 cm. szélességnek megfelelő — 1000 méter télikabátszövet — 140 cm. szélességnek megfelelő — 3000 méter ruhabarchend — 70 cm. szélességnek megfelelően — 700 darab szvetter különböző nagyságokban, 12.000 méter télikabátba való bélés (300 méter clott, 600 méter újjabélés), 2500 pár cipő 25—43 sz. nagyságban, 2500 pár harisnya az előbbi nagyságoknak megfelelő nagyságokban.

A szabályszerűen kiállított, valamint lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat és a cipők kivételével a többi áruknak a Fővárosi Anyagvizsgáló Állomás (IX., Soroksári-út 31. sz.) által már előzetesen megvizsgált mintákat *1928 május hó 21-én d. e. 10 óráig* kell a tanácsi IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztálynál (Központi Városháza I. pavillon, I. emelet 36. sz.) benyujtani. A megajánlott cipőket a székesfőváros tanácsa fogja megvizsgálni, éppen ezért egy párat egészen szétszedve kell beküldeni.

A versenytárgyalás 1928 május 21-én d. e. 11 órakor fog megtartatni a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztályban.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy a kimutatásban felsorolt árukból kevesebbet, vagy egyáltalán nem rendel, valamint, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

A szállítandó áru hazai eredetét kívánatra igazolni kell.

Az ajánlati ár olyképpen adandó meg, hogy abban mindennemű költség, úgymint a II., III. fokozatnak megfelelő bélyegilleték, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető 1 ezrelék részesedés és netán egyéb költségek benfoglaltassanak.

Amennyiben valamely ajánlatnyertes szállítási kötelezettségének eleget nem tenne, úgy az áru az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszer s mindenkorra ki fog záratni.

Szállítási határidőt az ajánlatban kell megjelölni s tekintettel a sürgősségre, azt rövid időben kell megállapítani.

Budapest, 1928 május 7.

A székesfőváros tanácsa.

Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Sséchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

BRÜNDL JANOS
Udvari szállító -: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítotelepeket. — TELEFON: József 315—19.

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRUK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 886—02
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 15.

SZEMES JANOS
tetőfedő mester
tetők jókarbantartási vállalata
Budapest, VII, Nefelejts-u. 53. Telefon: J. 349—43

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető **hézagmentes padozatburkoló a**
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemü átalakitásoknál ajánlattal dijmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

KOMFORT ÉPITŐ R.-T Magas, mély és útépitési vállalat
Budapest, II., Zárda-utca 26. szám
TELEFON: AUT. 628—59.

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉP.TŐ
Kerteszeti telepei:
BUDAPEST II. PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

Zöldy Béla csiszolóárú különleges gépek, gépek, szerszámok.
okleveles gépészmérnök
Telefonszám: Lipót 985—52
BUDAPEST, VI., Váci-út 1. szám Westend palota.

Jany János *Gép-, épület- és szerkezetlakatos*
Ezelőtt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZKÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44. szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépműhelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korál-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett lömegcikkek.

FÜRST LAJOS
épület- és diszműbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 122-17

GARZO GYULA épület-, gépiakatos és autogéuforrasztó **BUDAPEST**
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Allandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt élaragatt fában, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

REINER NÁNDOR HAT. ENG VILLANYSZERELŐ
Budapest, Rózsa u. 33 Telefon J. 440-86

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vízvezeték Központi fütés

MAKOVSKY FERENC
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII. Abonyi-u. 4. TELEFON: J. 881-17

GATTYÁN PÁL KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Dijmentes költségvetés

MENDE-MONDÁK
a városháza folyosójáról

A jugoszlávok lelkesedése a pesti hidakért — Bajt csinált az elnökigazgatói kombináció — Amire nincs „befolyással" az eső — Egy kis „kontroll" sohsem árt

TÍZTAGÚ jugoszláv küldöttség járt a minap Budapesten. A kiküldöttek tulajdonképpen az Árumintavásárra jöttek, de annyira megtetszett nekik a magyar főváros, hogy néhánynapos reaadást engedélyeztek maguknak és alaposan körülnéztek Budapest látnivalói között. A főváros vacsorával is kedveskedett nekik, amelyen a küldöttség vezetője: *Mitsits* Rajkó, Belgrád város h. polgármestere lelkes felköszöntőt mondott. A többi között megemlékezett a vendéglátó magyar főváros szépségeiről. Elmondotta, hogy általában minden tetszett neki, amit a város életéből és fejlettségéből látott, de hát mindez édeskevés ahhoz, ahogyan *Budapest hidjai tetszettek.* A hidaktól a belgrádi polgármesterhelyettes el volt bűvölve. Úgy *sóhajtozott,* amikor a Lánchídról, az Erzsébet-hídról és a Ferenc József-hídról beszélt, mintha legalább is *a sóhajok hidjáról* emlékezett volna meg. Szinte nosztalgikus volt már ez az értekezés a pesti hidakról, mintha csak szeretett volna magával vinni egyet a saját hazájának fővárosába.

Erről jut eszünkbe az a régi adoma, amely a Lánchíddal kapcsolatos. Két vidéki atyafi beszélget:

— Mit gondol, mire jó ez az Alagút? — kérdezi az egyik a másiktól.

— Hát: ezen járnak a pestiek Budára!

— Dehogyis! *Ez egy tok!*

— Miféle tok!

— A Lánchíd tokja!

— Az eszedé!...

— De bezzeg a Lánchíd tokja az! Hát nem hallotta még, hogy *éjszakára ide szokták betolni a Lánchidat!?*

Egy pillanatig elcsodálkozott a tapasztalatlanabb vidéki, de azután, amikor észrevette, hogy a társa be akarja csapni, maga is jót nevetett a tréfán.

Ha ez igaz lett volna, akkor a belgrádi küldöttség vezetője nem csodálhatta volna meg a pesti hidakat, elsősorban a Lánchidat nem, amelyre magunk is büszkék vagyunk. Hisz különben meg sem születhetett volna ez az adoma, amelynek a magja mégis csak az, hogy az embereket egy időben — ha tréfásan is — foglalkoztatta az a gondolat, miként lehetne hosszú-hosszú időre *megóvni ezt a becses értéket.* Ha másként nem, hát azzal, hogy mint az ékszert, behelyezik a tokjába, a Lánchidat is betolják az alagútba...

MEGINDULT a találgatás városházi körökben az új Községi Takarékpénztár *személyi ügyeire* vonatkozóan. Hiába, az úgynevezett „nagy elvi kérdések" után mégis csak ez izgatja legjobban az embereket. S érthető is: hiszen már eltelt körülbelül három hét a közgyülésnek sok vihar után létrejött döntése óta. Ennyi pedig talán már több is, mint a köteles „kiméleti idő", most már megkezdődhetik a nagy társasjáték, amit úgy neveznek, hogy „kombináció". Egy lapban már meg is jelent a híre annak, hogy az egyik elnöki pozicióra állítólag *Buzáth* János alpolgármestert szemelték ki. Buzáth, aki különben is kedélyes ember, nem vette túl „tragikusan" ezt a híradást. Tréfásan beszélgetett a híresztelésről egy társaságban.

— Nekem *a legnagyobb bajt* okozta ennek a kombinációnak a lapokban való szellőztetése! — jelentette ki határozottan.

— Ne mondj ilyeneket, János! — válaszolt egy barátja. — Csak nem akarod elhitetni, hogy téged kellemetlenül érint az ilyen „legyezgetés", amire mindenki büszke volna!?...

— Már pedig úgy van, ahogy mondom! — hangsúlyozta újból Buzáth. — Amióta ez a hír megjelent, azóta *otthon nem hagynak békét.* A feleségem mindjárt *több kosztpénzt kért,* a gyerekek is bejelentették *különböző igényüket.* „Hát hogyne! — mondották — *egy elnökigazgatónak* csak több jövedelme van, mint egy alpolgármesternek. Ha pedig több a jövedelem, akkor többet kell hazaadni."

— Látjátok, így áll a dolog. Hát kellett ez nekem!?

„Harsogó derü" volt a válasz erre az okfejtésre.

PANASZKODNAK a főváros Lehel ucca 14. sz. alatti bérházának a lakói. Azaz most már csak megismétlik a panaszt, amelyet *egy esztendővel ezelőtt* indítottak útnak első alkalommal. A kesergés legfőbb oka az, hogy rossz a tető. A ház tetőzete annyira tönkrement, hogy egyik-másik lakásba már *az eső is befolyik.* Az esővíz átszivárog, pocsékká teszi a lakások mennyezetét, ahonnan még a bútorokra is küld néhány áldáscseppet . . . Bizony, ez egyáltalán nem kellemes állapot. Bárki el tudja képzelni, ha arra gondol, milyen érzések dúlnának benne, ha hasonlóképpen átázna a plafond. Mégsem megnyugtató az, ha az ember a lakásában *bévül* ily közel kerül a természet jelenségeihez és *bent* is ennyire *ki* van téve az időjárás viszontagságainak. A deputációzás ilyenkor nagyon is indokoltnak látszik. Elvégre, ha *az eső befolyik*...

Sajnos, azonban ez az eső egyáltalán *nincs befolyással* az ilyen ügyek adminisztrálásának gyorsaságára...

LEIRATOT kapott a főváros nemrégiben a belügyminisztériumból. A „leirat" az mindég valami határozott intelmet tartalmaz. A leirat olyasmi, mint amikor az erélyes apa levelet ir a távolban élő diákfiához, aki már ismételten fordult haza segélyért pillanatnyi pénzzavarában. A diákfiú sem örül az ilyenféle leiratoknak, amely a sóvárgott pénz helyett legtöbbször csak atyai tanácsokkal van bélelve. De a főváros sem szereti a belügyminiszter apai intelmeit. Nem jó az, nem kellemes az, mert bizonyos, hogy vagy a jövőre nézve rendel el valamit, vagy pedig a multra vonatkozóan mond olyan kritikát, amely az érzékenyebb pontokat kerülgeti.

A mostani leiratban is ilyesmi van. A miniszter azt követeli, jelentse be a főváros, hogy *bármilyele cimen* mennyit fizetett *a villamosvasút* az utóbbi három évben az igazgatósági és a felügyelőbizottsági tagoknak, valamint az igazgatóknak. Erre a kimutatásra azzal a problémával kapcsolatban van szüksége a miniszternek, vajjon a BSzKRT továbbra is *részvénytársaságként* működjék-e, vagy sem?

Nekünk az a gyanunk, hogy a miniszter *pontosan tudja* ezeket az adatokat. Csak azért kéri a részletes kimutatást, mert látni akarja, hogy az a „rossz gyerek", a főváros, *igazat — mond-e?* Mert úgy-e, egy kis „kontroll" sohsem árt . . .

Az iszákos állatkerti tó

Alig hihetné valaki, hogy az állatkertet ékesítő kis tó, amely hajdanában egy test volt a Vajdahunyad vára alatt csillogó „nagy tóval", menynyi gondot okoz a tekintetes tanácsnak, a főváros műszaki apparátusának. A hajdani városerdő egykor vadvizes, Rákosig elkalandozó tavának ez a megrendszabályozott kései utóda, amelynek csendes tükrében titokzatos indiai fekete hattyuk, mélázó gémek, büszke kócsagok és afrikai messzeségek után epedező gólyák, lármás vadkacsák tetszelegnek és nyáridőn álmos aligátorok hevernek a partján, arról nevezetes, hogy olyan iszákos, mint akár a leghiresebb franstadti kocsmakerülő. A különbség az, hogy a tó csak vizet iszik, de ez aztán *annyiba kerül a fővárosnak, hogy annak árából akár bort is eleget fogyaszthatna.* A városligeti tó titokzatos módon annyi vizet nyel el, hogy *a szivattyúzás naponta 41 pengőbe kerül.* Megállapították ezzel szemben, hogy normálisan csupán napi öt pengő ára víz illetné meg. Az Állatkert kérésére tehát a tanács elhatározta, hogy *betonnal vonatja be a tófenéket* és így zárja el az elszökő víz útját. Időközben azonban a tudósok megállapították, hogy *a beton biológiai szempontból a vizi madaraknak nem jó,* másrészt a mérnökök kiszámították, hogy a betonozás igen sokba, 55.000 pengőbe kerül. Elejtették hát a tervet és azt határozták el, hogy *beton* helyett *agyaggal* döngöltetik le a tó fenekét, amibe a lakók is megnyugszanak és olcsóbb is, csak 18.000 pengőt emészt fel. A tanács legutóbbi ülésén meg is adta a szankciót az agyagolásra, amely a szivattyúk kijavításával összesen 24.000 pengővel terheli meg az Állatkert büdzséjét.

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 493—08.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

Alapitva: 1896
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Soroksári-út 86. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Pacsirtatelep, Török Flórta ucca

özv. Biberál Józsefné Alapíttatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorositó gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95.

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonh vó ... 508-48. Elsőrangu referenciák.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllamexredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

MÜZES JÓZSEF ÉS TÁRSA hatóságilag engedélyezett villamossági vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor 3. szám — Telefon: Lipót 973—15.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

skolák helyes világitására a gazdaságos „DURAL" armaturák a legjobbak: :: Képviselet:
FALB NÁNDOR Budapest, IV, Városház-u. 6
TELEFON: 210—03

TÓTH SÁNDOR
autógummi és gummiheveder gőzvulkanizáló üzeme
Budapest, II., Fő-u. 20. Telefon: L. 979-42

FAZEKAS és SITERY
okl. gépészmérnökök
vizvezetéki központi fütési, gáz, bádogos, lakatos és villanyszerelő vállalata. „Rekord" redőnyépitő és karbantartási vállalat.
Budapest, VIII, Bérkocsis-ucca 16. Telefon: J. 376—51

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készit: Elektromotorok és Dynamók szakszerü ... vitását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 326-34.

»MINIMAX«
a legtökéletesebb kézi tűzoltó készülék
Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási
Mindenkor használatra készen áll s bárki által könnyen kezelhető
Telefon: T. 287-51
Prospektussal és felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Rózsa u. 85

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KARPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MARTON-U. 9
Telefon: József 373-92

AEG UNIO magyar villamossági r.-t. Budapest, V., Rudolf tér 5.
Teljes AEG rendszerü villamos berendezések, AEG anyagok raktárról. — Malmok, községek, ipartelepek, uragalmak elektrifikálása. — Speciális javitómühely villamosmotorok, dinamók, transformátorok és készülékek számára

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Bizalommal, optimizmussal nézhetünk a jövő elé – mondja Paupera Ferenc

Vasárnap délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését a *Magyar Tőzsde Klub Paupera* Ferenc dr. elnöklete alatt. Nagyszámú klubtag és a közgazdasági élet számos vezetője jelenlétében vázolta *Paupera* Ferenc dr. a mai magyar közgazdasági helyzetet, amelynek eminens problémája ma is *a magángazdaság talpraállítása.* Előadásában *a tények és a számok cáfolhatatlan logikájával bizonyította be a magángazdaság örvendetes fejlődését, amelyben jelentős részt tulajdonít a kormányzat öt esztendőre tervezett invesztíciós politikájának.* Sokoldalú éleslátással bírálva a jelenségeket, arra a megnyugtató konzekvenciára jutott, hogy

bizalommal, optimizmussal nézhetünk a jövő elé, nincs szükség olyan pesszimizmusra, amely egyes körökben uralkodik.

bár szerinte valóban mutatkoznak kedvezőtlen jelenségek is, amelyek azonban igen jelentékeny részben a túlságosan drága hitelre vezethetők vissza. Megállapításai szerint a magyar gazdasági élet egyetlen tényezője sem tud megállani a 9%-os hitel igénybevétele mellett.

Paupera értékes fejtegetéseit a közgyűlés nagy tetszéssel fogadta és hosszantartó tapssal honorálta.

A Földhitelbank rt. közgyűlése. A *Földhitelbank rt.* hétfőn délelőtt tartotta ezidei, XVII. évi rendes közgyűlését dr. *Paupera* Ferenc elnöklete alatt. A közgyűlés elfogadta az igazgatóság által előterjesztett mérleget, amely *1,029.286.43 pengő tiszta nyereséget* mutat ki és elhatározta, hogy az 1927. évi szelvényt a tavalyi 5.— pengővel szemben, 6.— pengővel váltja be Budapesten, az intézet központi pénztáránál (V., Hold ucca 1.), Bécsben pedig az Österreichische Creditanstaltnál, a közgyűlést követő naptól kezdve. Ezután a közgyűlés Admiral Sir Victor *Stanleyt* választotta be az igazgatóságba, a felügyelőbizottságot dr. *Temple* Rudolf ny. államtitkár, országgy. képviselővel egészítette ki, végül pedig vágvecsei *Wellisch* Andor a maga és a részvényesek nevében dr. *Paupera* Ferenc elnöknek és az igazgatóságnak meleg köszönetet mondott az elmult évben kifejtett érdemes és eredményes munkásságáért.

A Gizella Gőzmalom Részvénytársaság a malomipar közismert kedvezőtlen helyzete folytán csak 36.670.27 P tiszta nyereséget mutat ki, mely összegből az idén osztalékot nem is fizet. A vállalat 1927. év őszén telepére beépített egy rizshántógyárat, mely remélhetőleg hozzá fog járulni a társaság prosperitásának elömozdításához. Az így előállott nagyobb tőkeszükséglet fedezésére *az alaptőkét 1½ milló pengő n. é. elsőbbségi részvény kibocsátával felemelik.*

A Kereskedelmi Bank új részvényei. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* az eddig forgalomban volt részvényeit bevonja s helyettük újnyomású pengő névértékre kiállított részvényeket bocsát ki. A régi részvényeket új részvényekre f. hó 15-től kezdődőleg 1928 november 15-ig díjmentesen cseréli be a bank értékpénztára.

A Cukoripar 10 pengős osztaléka. A *Magyar Cukoripar Rt.* e hó 12-én tartott közgyűlésén elhatározták, hogy az elmult üzletévre *részvényenként 10 pengő osztalékot fizetnek május 14-től kezdődőleg.*

A Generali 150 lira osztalékot fizet. Az *Assicurazione Generali* április 25-én tartotta évi rendes közgyűlését, melyen bemutatták a társaság kitűnő mérlegét és elhatározták, hogy *1927-re részvényenkint 150 lira osztalékot fizet a vállalat.* A Generali igazgatósági jelentése megemlékszik arról a nagy fejlődésről, melyet a jónak nem mondható gazdasági viszonyok mellett is minden, a vállalat által üzött üzletágban tapasztalni lehetett. *Elsőrangú eredménnyel dolgoztak a társaság külföldi házai is, nem utolsósorban a magyarországi ház,* melynek céltudatos és respektabilis eredményeket felmutató munkáját úgyszólván napról-napra tapasztalhatjuk.

A Ganz és Társa—Danubius Gép-, Vagon- és Hajógyár R.-T. május 1-én tartott közgyűlése elfogadta az igazgatóság összes javaslatait, megállapította az 1927. évre vonatkozó mérleget és egyúttal *részvényenként 6 pengő osztalék* kifizetését határozta el. A szelvényeket május 12-től kezdve Budapesten a Magyar Általános Hitelbank és a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank és Wienben az Oesterreichische Creditanstalt für Handel und Gewerbe főpénztárai váltják be.

A budapesti sajt- és vajnagykereskedők közgyűlése. A budapesti sajt- és vajnagykereskedők egyesülete vasárnap tartotta közgyűlését *Rottersmann* Leó elnöklete alatt. Az állami tejtermék igazgatója, *Löcherer* Béla ismertette az új intézmény jelentőségét. Elnökül *Rottersmann* Leót, társelnökül *Bien* Mihályt, főtitkárul *Blam* Ármint és ügyésszé dr. *Palotai* Ignácot választották meg. A közgyűlésen melegen ünnepelték *Tolnay* Pált, a földmivelésügyi minisztérium tejgazdasági vezetőjét.

SZÓRAKOZÁS

Városi Színház. A párisi Opera-Comique együttesének vendégjátéka. Pénteken, május 18-án este fél 8 órakor: *Faust.* Marguerite: Julienne Marchal; Faust: René Lapelletrie; Mephistofeles: Jules Baldous. Vezényli: Marcel Fischelet. — Hétfőn, május 21-én este fél 8 órakor: *Carmen.* Carmen: Ninon Vallin; Don José: René Lapelletrie; Escamillo: Jules Baldous. Vezényli: Georges Razigade. Legdrágább hely 15 P, legolcsóbb hely 1.62 P.

CORVIN SZINHÁZ

Május 17-től 24-ig
SZOKNYÁS KAPITÁNY
Vigjáték 8 felvonásban. Főszerepben: DOLORES COSTELLO.
MI TÖRTÉNT A PAPÁVAL?
Vigjáték 8 felvonásban. Főszerepben: FLOBELLE FAIRBANKS.
CORVIN SZINHÁZ

KAMARA MOZGÓ
Május 17-től május 24-ig.
CSÁKÓ ÉS KALAP
Vigjáték 8 felvonásban. Főszerepben: OLGA CSEHOVA. HARRY LIEDTKE és HANS JUNKERMANN.
HEGYEK BESTIÁJA
Filmregény 8 felvonásban.

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a
Spolarich-étterem
sörözö
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyha!
A legszebb kávéház pedig a
Spolarich-kávéház
BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

GUNDEL
éttermei és polgári vendéglője
a Szent Gellért Szállóban
Külön szobák és termek, bankettek, esküvők, házi bálok és mulatságok céljára. Délutáni tea jazz band mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
GUNDEL
nyári vendéglője az állatkert mellett
a főváros legkedveltebb kerthelyisége
NYITVA.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon J. 380-30

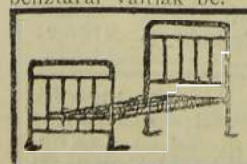
HIKKER GYULA
Rác-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezését
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET
Megnyílt

Szekesfővárosi Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1.
Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

SZAVA SANDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon József 416—07

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

Dieselmótoros utihengerek,
Benzin-, szívógáz- és kompressor-nélküli Dieselmótorok
MÓTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ
Budapest, VII., Erzsébetkirályné út 85/87

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fűtésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

TELEFON: J. 395—78 **HLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 895—78

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Ankét lesz Budapest trikolorjának új szineiről

Néhány héttel ezelőtt megemlékeztünk arról a mozgalomról, amelyet *Urmánczy* Nándor volt képviselő indított a székesfővárosi lobogó szineinek megváltoztatása érdekében. A mozgalom véget akar vetni annak a fatális hasonlatosságnak, amely a főváros zászlaja és az oláh nemzeti zászló között van.

Érdeklődtünk

Gallina Frigyes h. tanácsnoknál,

az elnöki ügyosztály vezetőjénél a zászlóügy fejleményei iránt és a következőket tudtuk meg:

— *A lobogó megváltoztatásának kérdésével érdemben még nem foglalkozott a tanács, de Urmánczy mozgalmát teljesen átérezve, magáévá teszi.* A legközelebbi napokban referálok ebben az ügyben a polgármester úrnak s ennek a tanácskozásnak az eredményétől függnek a további lépések.

A zászló színeinek megváltoztatása vagy felcserélése természetesen a törvényhatóság akaratától függ és csak törvényhozási úton történhetik meg.

A hivatalos nyilatkozat mellett, úgy értesülünk, hogy a Fővárosi Múzeum, a Nemzeti Múzeum, a fővárosi főlevéltáros, az Országos Levéltár képviselője és néhány történettudós, valamint több művészember bevonásával *a zászlóügyben rövidesen ankét lesz* és már vannak kombinációk az új fővárosi zászló színeire nézve is. — Ezek szerint

az új budapesti lobogó Pestmegye, Buda és Óbuda színeiből kombinálva, kék-sárga-lila, illetve kék-arany-lila lenne.

Egy másik kombináció szerint kék, fehér, lila lesz az új fővárosi trikolor. Újítás lesz az is, hogy bármilyen legyen is a színek összetétele, *az új fővárosi zászlót feltétlenül nemzeti szinü, háromszöges girlandok fogják övezni* s egymás mellé helyezik el rajta a nemzeti és a fővárosi címerpajzsot.

Lord Rothermere levele Ripka főpolgármesterhez. *Ripka* Ferenc főpolgármester a mult hónap 26-án meleghangú levélben üdvözölte *Rothermere* lordot születésnapja alkalmából és a főváros közönsége nevében Isten áldását kérte életére. A jókívánságokat a lord a következő sorokban köszönte meg:

„Kedves Főpolgármester Uram! Fogadja kérem hálás köszönetemet születésnapom alkalmával küldött nagyon kedves leveléért. A levelek és sürgönyök óriási tömegével árasztottak el ebből az alkalomból és én valóban nagyon hálás vagyok Magyarország népének jóakaratuk e kedves kifejezéséért, valamint a mindennapi imádságokért, amelyekbe önök közül annyian belefoglalnak. Bízom benne, hogy minden hű magyar reménysége a közel jövőben meg fog valósulni és az Önök nagy hazája békés és fejlődésképes jövendőnek nézhet elébe. Nagyon készséges híve *Lord Rothermere.*"

Fáklyás ember-kígyó a Gellérthegy oldalán Esmond Harmsworth tiszteletére. A magyar ügy lelkes szószólójának, a Trianonban legázolt magyar igazság nemes harcosának, népünk önzetlen barátjának, Lord Rothermerenek fia, Esmond *Harmsworth* lord e héten néhány napra vendégünk lesz. Ismeretesek azok a pompás és méltó külsőségek, amelyek közt a főváros fogadja a fiatal Esmond *Harmsworth*-ot. A programban szerepel többek közt a pénteki ünnepies rendkívüli díszközgyülés, amelynek egyetlen tárgya lord Rothermere fiának üdvözlése. Ezt követi majd a főváros gellértszállóbeli díszvacsorája, amely után páratlan és felejthetetlen látványosságban lesz része a fiatal lordnak. A *Ripka* Ferenc dr. főpolgármesternél szombaton megtartott programankétnek, lehet mondani, ez a legötletesebb és legpazarabb száma: *a vacsora után kivonulnak a Gellért-szálló kivilágított terraszára, ahonnan megtekinthetik a hegyoldal szerpentinjén égő fáklyákkal kigyó-szerüen a Citadella felé vonuló tűzoltókat, vámőröket és városi altiszteket.* A sötét májusi éjszakának ez a lobogó-fáklyás, fölfelé gyürűző ember-kígyója minden bizonnyal páratlan élmény lesz. Itt említjük meg, hogy a polgármester a székesfőváros részéről *Harmsworth* lord mellé állandó szolgálattételre *Huszka* Viktor tanácsost, az Idegenforgalmi Hivatal főtisztviselőjét rendelte ki.

Rendezik a Blaha Lujza teret. Részletesen beszámoltunk a városrendezési ügyosztálynak arról a nagyfontosságú programjáról, amellyel a legforgalmasabb tereket és gócpontokat, járdaszigetek és egyéb biztonsági berendezések segítségével úgy átépíttetni fogja, hogy az egyre növekedő gépkocsi forgalomban a gyalogosok testi épsége biztosítva legyen. Megemlékeztünk a Berlini tér további rendezéséről, az *Andrássy* útra tervezett járdaszigetekről, a körúti keresztezések szabályozásáról, most pedig a Nemzeti Színház környékének közeli rendezéséről számolhatunk be. A Blaha Lujza tér József-körúti részén a gyalogjárót közel két méterrel kiszélesítik, a gépkocsi forgalmat erről a pontról elterelik, úgyhogy a forgalmas átszállóhelyen veszélytelenül várakozhat a színházból tömegesen távozó és a villamosra váró publikum. A Nemzeti Színház körüli gyalogjáróknak nemcsak a mérete, hanem az alakja is megváltozik és ezzel az egész Blaha Lujza tér új képet kap. A munkálatokat rövidesen megkezdik, az új villamos ívlámpa kandelláberet pedig máris felállították a téren.

Panasz az elhanyagolt gyalogjárdák miatt. Vettük az alábbi sorokat, amelyeket közérdekü voltánál fogva a Tanácsi III. (városrendezési) ügyosztály figyelmébe ajánlunk: A tek. Szerkesztőség fáradhatatlan buzgalommal foglalkozik a főváros szépítési kérdéseivel és helyet ad minden hozzászólásnak. Felhívni bátorkodunk nagybecsü figyelmüket azon egészen sajátságos körülményre, hogy az utóbbi időben épülni kezdő uccákban (Katona József, Pannónia, Tátra, Hollán stb. uccákban) nagyszerü aszfaltjárdák készülnek részben üres telkek mellett, ellenben az egyik főforgalmi úttá vált Falk Miksa uccában, valamint a nagyforgalmú Csáky és Visegrádi uccákban vidéki városokat is megszégyenítő gyalogjárdák vannak. Ezekben az uccákban a kocsiutak is részben oly rossz állapotban vannak, mintha még a világháború kellős közepében lennénk most is. A Lipót körút mögött elterülő városrész amúgyis meglehetős mostoha kezelésben részesül, talán ha a tek. Szerkesztőség felhivná az illetékes körök figyelmét, lehetne ezen a helyzeten segíteni. Mély tisztelettel: *Több adófizető lipótvárosi.*

A dolgozó nők társadalma. A *Dolgozó Polgárok Pártja* előadássorozatban kíván foglalkozni a főváros dolgozó népét érintő aktuális kérdésekkel és elhatározta, hogy minden szerdán este társasvacsora keretében a közélet más és más jeleseit kéri fel egy-egy aktuális városi, szociálpolitikai, avagy társadalmi kérdés ismertetésére. Az előadást minden esetben vita követi. Az első előadást szerdán, május hó 16-án este 8 órakor dr. *Pósta* Sándor föv. biz. tag tartja *„A dolgozó nők társadalma"* címmel.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38
TELEFON: J. 380—19

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vizgyógyintézet nap- és légfürdő

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

FAL és PADLÓBURKOLAT

URBACH és TAFLER R.T. BUDAPEST
VI. LISZT FERENC TÉR 9. TELEFON: I. 208-08

Margalit Andor és Ödön
mérnök-építőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 586—43 és József 429—24

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Teréz 212-07

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

FUST LASZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKES-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vizvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

Gombos Benő okl. gépészmérnök vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—32.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

RÁBA
Üzembiztos. Négykerékfék. Tartós szerkezet.
Gyorsteherautók Gazdaságos üzem.
Autobusszok Könnyű kezelés. Legmodernebb kivitel.
Pótkocsik Minden speciális célra is alkalmasak
Magyar Waggon- és Gépgyár Részv.-Társ
Automobilgyára, Győr.
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javítóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Teréz 243-00, Lipót 979-49 és József 389-47.

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó épitkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

Fekete Ödön mérnök
Vízművek vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal és a fuvartelep altiszti és munkásszemélyzete részére szükséges téli ruhák szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást tog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1 P 60 fillér állami és 1 P 60 fillér fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknk megfelelő írásbeli ajánlataikat **1928 június 12-én d. e. 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun ucca 8.) nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten bejegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Csak szabályszerűen kiállított és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők. A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati űrlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint d. e. 10—12 óra között díjtalanul kaphatók és ugyanott megtekinthetők a lepecsételt hivatalos minták.

Budapest, 1928 május 1[illegible]

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal és a fuvartelep altiszti és munkásszemélyzete részére szükséges téli sapkák szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1 P 60 fill. állami és 1 P 60 fill. fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő írásbeli ajánlataikat **1928 június 12-én d. e. 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun ucca 8) nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten bejegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Csak szabályszerűen kiállított és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők. A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati űrlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint d. e. 10—12 óra között díjtalanul kaphatók és ugyanott megtekinthetők a lepecsételt hivatalos minták.

Budapest, 1928 május 12.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. kerület, Németvölgyi úton és a Fery Oszkár uccában fekvő 12.943—44. helyrajzi szám alatti telken létesítendő háromemeletes 1. számú kislakásos bérház építésével kapcsolatosan szükséges szobafestő-, kályhás-, vízvezetékcsatornagáz- és villanyszerelő-munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint és ívenkint 0.80 P-ért kaphatók 1928 május 11-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Medgyaszay István tervező és művezető-műépítésznél (I. ker., Ménesi-út 59/a. szám, telefon J. 410-09.) délelőtt 10 és 12 órák közt, vagy a Központi városháza III. emelet 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok *1928 június 6-án (szerda) délelőtt fél 10 óráig* a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 május 3-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914-25
Elvállal mindennemű kovács, kazánkovács, gép és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üteg ucca sarok.

SIEGL ALFRÉD építőmester, építési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépítő vállalat építési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-34

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

BUDAPESTVIDÉKI FAKERESKEDELMI R.T.
Telefon: L. 913-11
BUDAPEST V., VÁCZI ÚT 170.

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

Hirmann Ferenc fémöntöde, rézárugyár
Budapest, VII., Csányi-ucca 7-9. Telefon: József 460-49
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök stb. továbbá „Pax" szab. kézi tüzoltó készülék stb.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X., HALOM UCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V, Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel: T. 254-48
Sokszorositóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit alakit és átkölttöztet

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

Magyar Mükő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szögyi István okl. épitész
Készit a legszakszerübb elsőrangu kivitelben: mindenfajta mükő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemü kőfarago munkát.

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 140. SZÁM. Telefon: L. 913-82.
Telepek; VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 339-52.

GONDA és ERDŐS
Hat. eng villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/d

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 136—76.

GYÖRFI ELEK
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

Welsz József és Társa Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletráépitések eszközlitetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaörsi-út 11. (Sajáthász)

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és MŰszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KÉMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

NOVOTNY VILMOS
épület- gép- és AUTOGÉNHEGESZTŐ
lakatos üzeme Telefon: T. 260-80
Budapest, VI. kerület, Ó ucca 41. szám.

SZEIDL KÁROLY
érczöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TELEFON; J. 314-79
TERVEZ ÉS KÉSZIT; Központi fütés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyviztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

GIPSZET ARUSITÓ RESZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi gipszgyár képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70-48.

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 545—65.

Papperl János
épület- és műbutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

Oelschläger Mihály és Társa Utódai
Cégtulajdonos: VÉRIES R. REZSŐ okl. gépészmérnök
Budapest, VI, Váczi út 69. Telefon: Lipót 918—08
MÉRLEGGYÁR. Gyártunk: egyensuly-, tizedes- és tolósulyos mérlegeket, szekérhidmérlegeket Gyorsmérlegek, önmüködő mérlegek.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Mirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

HENGL ANDOR
ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VIII. SZESZGYÁR UCCA 12.
Telefon: József 462—51 Telefon: József 462—51

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 május 23 — 21 (969) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

Nagy problémák előtt

Irta dr. Ripka Ferenc főpolgármester

Dereka felé járunk az esztendőnek, amelyet megindulásakor kivételes fontosságú esztendőnek mondottam. Ez a szerény jóslatom, — úgylátszik, — minden tekintetben be fog válni. Budapest tényleg nagy esztendejét éli, amint hogy nagy esztendő ez az ország számára is, hiszen most jutottunk el oda, hogy az állam és a főváros háztartásának óriási erőfeszítéssel történt rendbehozása után elérkezettnek láthatjuk az alkotások idejét. Eljutottunk ahhoz a ponthoz, ahol Magyarország pénzügyminisztere nyugodt lélekkel hivatkozhatik optimizmusára és kijelentheti: „Meg kell mutatni erőnket és akaratunkat, hogy képesek vagyunk rendbehozni gazdasági viszonyainkat." Ugyanez a helyzet a budapesti városházán is és most, amikor a kivételes fontosságú esztendő közepe táján járunk, mi is nyugodt optimizmussal tekinthetünk a fejlemények elé.

A főváros számára is rendkívül fontosságú *Bud* János pénzügyminiszternek imént idézett kijelentése, mert az utóbbi esztendők — mégha eddig nem tudtuk, vagy nem akartuk volna is tudni — erősen beigazolták azt a tökéletes egymásra utaltságot, amely az ország és a főváros között fennáll. Be kell vallani azt is, hogy ebben az egymásra utaltságban a főváros a gyengébbik fél, amelynek szinte minden életmegnyilvánulásánál, minden fejlődési mozzanatánál szüksége van az ország kormányának támogató, gyámolító kezére. Nem azt mondjuk ezzel, hogy a főváros az ország kegyelméből él, mert hiszen a fővárosnak is bele kell kapcsolódnia a maga nagyszerű erejével az ország mindinkább fellendülő fejlődésébe. Az ország, az állam sem létesíthet intézményeket anélkül, hogy a főváros hatalmas erejét igénybe ne vegye. Hogy másokat ne említsünk, csak leginkább az aktuálitás előterében álló kérdésekről szólunk. *Ott van a most napirendre kerülő Talbot-centrálé ügye, amelyet megalkot a kereskedelmi kormány, de szüksége van a fővárosra, mint nagyfogyasztóra. Ott vannak a kultuszminiszter úr ragyogó tervei, amelyekért hálás lesz az egész nemzet, de amelyeknek létesítéséhez örömmel viszi segedelmét Budapest székesfőváros, mint azt a lágymányosi egyetemi város megvalósításánál látjuk és látni fogjuk akkor is, amikor az új Nemzeti Szinház megteremtése eleven valósággá érik.*

Ebben a reciprocitásban azonban még mindig a főváros az, amely jobban rá van szorulva az állam, a kormány támogató kezére. A kivételes fontosságú esztendő telve van a nagy alkotások tervével. *Itt van mindenekelőtt a nagy beruházó program,* amelynek végrehajtásához a szükséges nagy külföldi kölcsönt lehetővé tette ugyan Budapest tökéletes hitele, de amelynek megszerzésében mégis erőteljes segítséget nyújtott a pénzügyi kormány. A legutóbbi nagy harcok eredményeként *megvalósul végre a Községi Takarékpénztár* is. A főváros gazdasági autonómiáját fogja hatalmasan megerősíteni ez a szerv, amelynek megvalósítása terén ismét rendkívül sokat köszönhet a főváros a kormány jóindulatának. Azután sorra következnek mindazok az alkotások, amelyeknek a nagy esztendő nevéhez kell fűződniök, vagy legalább is megvalósításuk irányában ennek az esztendőnek rendkívüli fontosságú lépéseket kell meghoznia. Csak néhány nagy problémát említek, mint amilyen *Budapest közlekedésének rendezése, a közélelmezési kérdések páratlan fontosságú megoldása, az idegenforgalom fellendítése, a magángazdaság szanálása és a magánépitkezések tovább folytatásának lehetővé tétele.*

Vajjon elképzelhető-e, hogy a budapesti közlekedés ezer betegségét meg lehet szüntetni, az új intézmények egész sorát meg lehet teremteni a magyar állam és a magyar kormány segedelme nélkül? *A forgalomból eddig kizárt útvonalakon rövidesen az autóbuszok seregének kell közlekednie, a város életébe mind erősebben bekapcsolódó külterekről gyorsvasútnak kell szállitania a lakosságot a város belsejébe, a túlzsúfolt villamosforgalmat lassankint vagy a föld alá, vagy a magasba kell átplántálni. A közélelmezést egész terjedelmében át kell szervezni, a felhozatalt, a szétosztást szervezett adminisztrációval tökéletessé kell tenni, vásárcsarnokokat kell épiteni, nagyvásár-telepet létesiteni, hogy Budapest lakossága mindig friss és egészséges élelmiszerhez jusson, lehetőleg minél olcsóbb áron.* Azután *itt vannak a közegészségügy nagy veszedelmei, amelyeket mind el kell háritani.* Budapest ezen a téren rengeteg áldozatot hozott már és pedig olyan áldozatokat, amelyeknek hasznát nemcsak a budapesti polgárság, de az egész ország látja. *A régi kórházak rendbehozatala, a felszerelések megújitása, az új központi kórház megteremtése rengeteg új terhet ró a fővárosra.* És ez még mindig nem elég, még mindig kórházra van szüksége, kórházra, amelyet már nem a főváros, de az ország, vagy a legjobban érdekelt Pest vármegye készitsen. *Budapest idegenforgalmának fellendítése is nagyban országos érdek,* hasonlóképpen az ország életébe kapcsolódva lehet csak remélni Budapest magángazdaságainak szanálását és a magánépítkezések újabb fellendülését.

Íme, mennyi feladat, mennyi megoldandó probléma, mennyi munka, mennyi fáradság, mennyi tennivaló, amelyeknél valamennyinél érezzük, látjuk, szükségünk van a kormányzat gyámolító kezére. Mindenkinek, aki objektiven szemléli az eseményeket, el kell ismernie, hogy gróf *Bethlen* István kormánya jóindulattal és szeretettel foglalkozik állandóan a főváros ügyeivel és még sohasem tagadta meg támogató kezét akkor, amikor a főváros vitális érdekeiről volt szó. Ezután is reménykedünk abban, hogy a kormány minden alkalommal segítségünkre lesz, a fővárost a nagy esztendő nagy problémáinak megoldásában támogatja. A fővárosnak csak egy kötelessége van és ez az, hogy példát adjon az országnak abban, hogy komolyan, bölcsen intézze saját ügyeit és tanácskozó termét nem teszi a politikai harcok és személyes torzsalkodások csataterévé.

Herrmann Miksa miniszter

kijelenti a Fővárosi Hirlap-nak, hogy

a dunántúli centrálé felépítése előtt a legkisebb akadály sem áll

A kelenföldi telep fejlesztése a főváros autonom joga

Május 15-én járt le a Talbot-kölcsön kibocsátásának határideje. A jegyzési felhívások — az eddig beérkezett jelentések szerint — *teljes eredménnyel jártak.* Amíg egyrészről a dunántúli villamoscentrálé létesítésének problémája pénzügyileg elintézettnek tekinthető, addig a másik oldalon: a fővárosnak a dunántúli villamoscentráléba való bekapcsolódásának ügyében *még több fontos kérdés vár elintézésre.* Bizonyos oldalról úgy állítják be a helyzetet, mintha kiküszöbölhetetlen ellentétekről volna szó a főváros és a kormány között és ezekből az ellentétekből szóló hírekből azt a következtetést vonják le, hogy a főváros oldaláról még súlyos komplikációk fognak felmerülni. Ezekkel az állítólagos ellentétekkel hozzák kapcsolatba a főváros világítási bizottságának a kelenföldi telep fejlesztéséről hozott határozatát is.

Ezekről a hiresztelt ellentétekről megkérdeztük *Herrmann* Miksa kereskedelmi minisztert, akinél érdeklődtünk a Talbot-kölcsön kibocsátásának eredménye és a legközelebbi teendők ügyében is.

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Talbot-kölcsön kibocsátása megtörtént, a jegyzések befejeződtek. *A legnagyobb megelégedéssel és örömmel közölhetem,* hogy

a jegyzések eredménye legmesszebbmenő várakozásunkat is felülmúlta. E kitűnő eredmény révén a dunántúli villamoscentrálé ügyét pénzügyi szempontból a legteljesebb mértékben megalapoztuk.

Most már a bánhidai centrálé felépítésére vonatkozó tervek végrehajtása következik. Ebben a tekintetben *a legkisebb akadály sem áll előttünk. A centrálé felépitése a fővárostól teljesen függetlenül történik.* Kijelenthetem azonban, hogy azok

a hirek, amelyek a főváros és a kormány közötti ellentétekről szólanak, alaptalanok.

Mint már — épen a *Fővárosi Hirlap* hasábjain — megállapítottam, valóban *vannak még elintézendő kérdések a főváros irányában, ez azonban még nem jelenti azt, hogy kiküszöbölhetetlen ellentétek akadályoznák a békés megegyezést.* Ellenkezőleg

én bizom abban, hogy az országos közérdek szemelőtt tartása mellett sikerül elintézni a fővárossal az úgynevezett Talbot-ügyet.

Szóvátettük a miniszter előtt a kelenföldi telep fejlesztésének ügyét is. Erre vonatkozóan *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter a következő kijelentésekre szorítkozott:

— *A kelenföldi telep fejlesztésének ügye a főváros autonómiájának a hatáskörébe tartozik.* Az autonómiának módjában áll állást foglalni és határozatot hozni. Ez a határozat — minthogy pénzügyi előfeltételei vannak —

jóváhagyás céljából a pénzügyminiszter és a belügyminiszter elé kerül. Ők hivatottak arra, hogy a közgyülésnek e tárgyban hozandó határozatáról véleményt mondjanak.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint *a kelenföldi telep fejlesztése a kormány részéről különösebb akadályokba ütközni nem fog.* Ez a mű ugyanis kiegészítő része lesz a dunántúli centrálénak. Erről a kérdésről egyébként lapunk más helyén *Kozma* Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke is nyilatkozik.

Vass József népjóléti miniszter

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a budapesti kórház-mizériák megoldásáról.

Budapesten még legalább két nagy kórházat kell felállítani

A főváros közigazgatási bizottságának május havi ülésén *Csordás* Elemér dr. tisztifőorvos elszomorító képet festett Budapest székesfőváros közegészségügyi állapotáról. Megdöbbentő adatokat sorakoztatott fel előadásában annak bizonyítására, hogy *a főváros kórházai képtelenek eleget tenni a közegészségügyi követelményeknek*, mert *a kórházi helyeket nem budapesti illetőségű egyének foglalják el.* A tisztifőorvos rámutatott a bajok orvoslásának egyetlen módjára:

Pestvármegyének teljesítenie kell a törvényben reárótt kötelezettséget és mielőbb föl kell állítania Budapesten a pestvármegyei kórházat.

Ugyanez a feladat vár az államra is. Csordás Elemér tisztifőorvos előterjesztése alapján a közigazgatási bizottság egyhangú határozatban kérte föl *Sipőcz* Jenő polgármestert, hogy Budapest kórházi adatait memorandumban terjessze *Vass* József népjóléti miniszter elé.

Ebben az ügyben beszéltünk

Vass József népjóléti miniszterrel,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Még nem kaptam meg a főváros fölterjesztését. Teljes mértékben tudatában vagyok annak, hogy *a főváros kórházai túlzsúfoltak és emiatt nem tudják ellátni az egészségügyi szükségletet.* Ebből a szempontból a népjóléti tárca költségvetésének parlamenti tárgyalása során elvi kijelentéseket tettem, amidőn

egyrészről teljes elismerésemet fejeztem ki a fővárosnak, másrészről erélyes fölhívással fordultam Pestvármegye és az egész ország közönségéhez.

Egyelőre *a társadalmi akció megindításának a kezdetén vagyunk.* Kétségtelen, hogy

Budapesten még legalább két kórházat kell fölállítani, az egyik kórház fölállításának költségei feltétlenül a vármegyét terhelik.

Ezen túlmenően még csak annyit jelenthetek ki, hogy *behatóan tanulmányozom a fedezet kérdését...*

A kelenföldi telep és a bánhidai centrálé nem csinálhatnak egymásnak konkurrenciát — mondja Kozma Jenő

A „Gellérthegyi tervek dolgában a kormány részéről még számíthatunk engedményekre" — A Községi Takarékpénztár alapszabályaiban biztosítani kell a törvényhatóság befolyását

Az elmult hét lord Rothermere *fiának*, Esmond *Harmsworth* angol képviselő budapesti ünneplésének jegyében folyt le. Ez a látogatás és a fiatal angol képviselő hatalmas ünneplése felénk terelte a közvélemény érdeklődését, amelynek központjában a vendéglátó Budapest áll.

Dr. Kozma Jenő
országgyülési képviselő,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, *Rothermere* fiának, Esmond *Harmsworth* képviselő budapesti látogatásának jelentőségéről a következőket állapította meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A legnagyobb örömmel állapíthatom meg, hogy pártkülönbség nélkül minden oldalon kitörő lelkesedés és spontán megnyilatkozott hódolatteljes ünneplés fogadta legnagyobb barátunk, lord *Rothermere* fiát. Amikor Budapest székesfőváros nagy lelkesedéssel fogadta és vendégül látta őt,

csak viszonozta azt a kitüntető szívélyességet, amelyben nekünk, mint a főváros küldöttségének volt részünk Londonban,

ahol lord Rothermere vendégei voltunk. Ennek a látogatásnak és ünneplésnek országos jelentőségén kívül rá kell mutatnom Budapest székesfőváros külön előnyeire is, amelyek Esmond *Harmsworth* látogatása nyomán fakadnak. A világ egyik legnagyobb és legelterjedtebb lapja, a *Daily Mail* reáterelte az egész világ figyelmét a mi szépséges fővárosunkra, *másfélmillió példányszámból az egész világ olvashat most Budapestről. Nincs az az idegenforgalmi propaganda, amely ennél nagyobb eredményeket tudna elérni a budapesti idegenforgalom fejlesztése körül.* Ez természetesen csak a mi külön önző örömünk, amely a magyar igazság kimunkálása mellett csak mellékesen jöhet számításba.

Szóvátettük dr. *Kozma* Jenő előtt az aktuális fővárosi problémákat. Elsősorban a *gellérthegyi tervek* megvalósításának stádiuma iránt érdeklődtünk. A következő választ kaptuk:

— A legutóbbi értekezleten, amelyet a gellérthegyi problémák ügyében *József Ferenc* főhercegnél tartottunk és amely értekezleten *Bud* János pénzügyminiszter is megjelent,

nem került döntésre a sor.

Az értekezleten én is felszólaltam és kifejtettem a főváros álláspontját. Megállapodásra azért nem jutottunk, mert *még nem érett meg az ügy a döntésre.* Én úgy látom, hogy

a kormány részéről még számíthatunk engedményekre. Sajnos, az idő rendkívül sürget, mert hiszen a jövő tavasszal meg kell rendezni a balneológiai nemzetközi kongresszust és a fürdőügyi kiállítást.

amelynek területéül a Gellérthegy van kiszemelve. *A sok tárgyalásnak, — attól tartok — az lesz a vége, hogy elkésünk és a kongresszust kénytelenek leszünk másutt megrendezni.* Természetesen csak az Iparcsarnok jöhet számításba. Én különösen abból a szempontból fájlalnám a gellérthegyi tervek elhúzódását, hogy máskép a Gellérthegyen közműveket nem létesíthetünk.

— A *Községi Takarékpénztár* ügyében az alapszabályok megalkotásának munkájára kerül most a sor. Úgy tudom, hogy az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* módosítani akarja alapszabályait és ezek az alapszabályok egyúttal a Községi Takarékpénztár alapszabályai is lehetnének. Az

a kérdés azonban, hogy az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár alapszabálymódosítása kielégít-e bennünket.

Már jeleztem, hogy sürgősnek tartanám a vezérigazgatói állás betöltését a mielőbbi ellenőrző munka megkezdése céljából. Szükségesnek tartom továbbá azt is hansúlyozni, hogy az én véleményem szerint szükség volna a főváros vezetőségének és a takarékpénztárnak intézményes összekapcsolására, vagyis

az alapszabályokban olyan rendelkezések fölvételére, amelyek szerint a Községi Takarékpénztár ne működjék önálló részvénytársaságként.

Én ugyanis arra az álláspontra helyezkedem, hogy *bizonyos vonásokban a közgyülésnek befolyást kell biztositani a Községi Takarék üzletvitelére.*

Végül a *Talbot-ügy* került szóba. A dunántúli centrálé megépítésének fővárosi vonatkozásairól *Kozma* Jenő a következőket mondotta:

— A Talbot-ügyben *a főváros álláspontjának érvényesülnie kell.*

A fővárosnak feltétlenül át kell vennie az üzemet, mert hiszen a Talbot-centrálé és a kelenföldi telep nem csinálhat egymásnak konkurrenciát.

A két üzemnek teljes egymásra utaltságában, egymás kiegészitésében és egymás pótlásában kell együtt dolgoznia, épen ezért a kelenföldi üzem bővitését és fejlesztését feltétlenül szükségesnek tartom. Csak *igy érhetjük el valóban azt a célt, amelyet a kormány a Talbot-centrálé létesitésének elhatározásával maga elé tüzött.*

Az üzem biztonsága és olcsósága tekintetében csak a két üzem együttmüködése hozhat kielégitő eredményt.

A főváros szakértőinek és a kormányszakértőknek együttesen kell résztvenniök a bánhidai centrálé létesítésének gyakorlati munkájában. A legközelebbi teendő a kormány részéről nem lehet más, mint *a centrálé átvétele ügyében fölvenni a tárgyalás fonalát a fővárossal.*

Kozma Jenő kijelentette még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy *a legerélyesebben fogja követelni a vármegyei és az állami kórháznak Budapesten való fölépitését.* Ebben az irányban már a legközelebbi jövőben konkrét tárgyalások megindítása várható.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

REMINGTON
Portable
irógép

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.
18 havi részletfizetésre is kapható.
Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken
Remington Irógép Rt
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Teréz 218-09, Lipót 975—20.

SZENTGÁLI ANTAL és LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913 57.
okl. mérnökök, épitési vállalkozók
Iroda és anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán Telefon: J. 513—56.

KÖZPONTI FÜTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-80

RENAULT
RENAULT-VIVASIX
az ideális 6-hengeres
3.2 literes
TURAAUTÓ
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

Sürgős teendők a gazdasági helyzet feljavítása érdekében

Irta: Becsey Antal, az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke

Közismert dolog, hogy a békeszerződésben kikötött zálogjogok felfüggesztése óta, a sokat ócsárolt szanálási akció eredményeképen államháztartásunk rendbe jött; sőt talán túlságosan is rendbe jött, hiszen a zárszámadások tanúsága szerint az előirányzatot meghaladó bevételi feleslegek jelentkeznek. Ennek a többé-kevésbé megnyugtató megállapításnak azonban kesernyés ízt ad az a körülmény, hogy *külkereskedelmi mérlegünk, amely 1925-ben kereken 46.000 pengő passzivumot tüntetett fel, azóta rohamosan leromlott. E passzivum 1927 végén 346.000 pengőre szökött fel,* ami kétségtelenül indokolt nyugtalanságot kelt gazdasági életünk belső és külső relációinak megítélése tekintetében.

A székesfőváros most megjelent 1927. évi zárszámadása szerint a tényleges bevételek kb. 5.5 millió pengővel haladták meg az előirányzatot és bár a tényleges kiadások is túllépték az előirányzott keretet, a zárszámadás *1,725.000 pengő* feleslegge zárult. Bár az előző évek feleslegeivel szemben tehát lényeges csökkenés állott elő, mégis kétségtelen, hogy a főváros háztartása reális bázison áll mindaddig, míg azok az erőforrások, amelyek a főváros budgetjét táplálják, el nem apadnak. A zárszámadási feleslegre vonatkozó megállapítás annál megnyugtatóbb, mert köztudomású dolog, hogy a székesfőváros zárszámadásai az 1919. évig állandóan, mégpedig erősen emelkedő hiánnyal zárultak. Ezzel szemben 1920-tól kezdve állandóan zárszámadási feleslegeink jelentkeztek.

Mérsékeljük az optimizmust

Vannak azonban körülmények, amelyek az optimizmus mérséklésére és óvatos előrelátásra figyelmeztetnek. Maga az a tény, hogy 1924-ben 23 millió pengőt meghaladó zárszámadási felesleg az 1926. évben 12.6 millióra, 1927-ben pedig 1.7 millió pengőre csökkent, arra vall, hogy költségvetésünk kerete egyre veszít rugalmasságából. Az a körülmény pedig, hogy míg 1926-ban az adóbevételeknél 10.4 millió pengőnyi többlet jelentkezett az előirányzattal szemben, addig 1927-ben a többlet csupán 92 ezer pengőt tesz ki, ez azt jelenti, hogy a gazdasági élet teherviselő képessége elérte azt a határt, amelyet túllépni nem lehet; sőt fenforog az a lehetőség is, hogy mihelyt gazdasági viszonyaink leromlásával ez az erőforrás elapad, úgy a székesfőváros háztartásának nagy közködések árán biztosított egyensúlya is felborul.

De vannak a gazdasági életnek egyéb nyugtalanságot keltő szimptomái is. Lényegesen megnőttek a mult évhez képest a késedelmesen befizetett adók késedelmi kamatai és különösen azok behajtási illetékei. A késedelmi kamat a folyó év első negyedében 620.000 pengőt tett ki, 40%-al többet, mint az előző évben; az adóbehajtási illetékek a folyó év első három hónapjában kereken 116.000 pengőre rúgtak, vagyis az előző év hasonló időszakának eredményét több mint 70%-kal lépték túl. Figyelmeztető jelek mindezek, amelyek fokozott mértékben kell hogy ráterejlék a közfigyelmet gazdasági életünkre; amelynek legérzékenyebb seizmografjai: *az ipar és kereskedelem, napról-napra fokozódó nyugtalanságot jeleznek a jövő szempontjából.*

Kétségtelen, hogy ez a fokozódó nyugtalanság sok tekintetben indokolt. A tavalyi biztató konjunktúra megszűnt; gazdasági életünk ábrázatát tagadhatatlanul a depresszió sápadtsága önti el. A mezőgazdaság, ipar és kereskedelem hitelválságról és fogyasztási (piac) válságról panaszkodik, amely gyökerében támadja meg a termelést. A mult év végén és ez év elején kilátásba helyezett nagy beruházási programm az egész vonalon összezsugorodik; így pl. *az útépítés problémái is még mindig vajúdnak.* A vidéki városok beruházó programmja tőkehiány következtében megakadt; *a főváros építési tevékenysége, beleértve a szükséglakásokat és a magántevékenységet is, 600—700 lakás termelésére zsugorodott össze; a munkanélküliek száma évről-évre nő; aminek visszahatása felfokozott krizisben kell hogy jelentkezzék.*

Hogy a helyzetkép teljes legyen, rá kell mutatnom a bank-jelentésekre, amelyekből megállapítható, hogy *bizonyos fokú pénzbőségről beszélhetünk, ami egyébként velejárója a gazdasági tevékenység ellanyhulásának;* a belföldi tőkeképződés bár lassú, de mégis emelkedő tendenciát mutat; külföldi kínálatban sincs épen hiány, dacára az amerikai pénzpiacon bekövetkezett kamatlábemelésnek, amely végső fokon inkább a tomboló tőzsdekonjunktúrát akarja lefékezni, semmint az aranynak külföldi kölcsönök formájában való kiáramlását megakadályozni. Az angol pénzpiac kínálatai is arról tanúskodnak, hogy emissziókra a lehetőség megvan; amivel egyébként pénzügyi kormányunk úgy az ipari, mint a mezőgazdasági záloglevelek kihelyezése tekintetében számol is.

Gátat kell vetni a depressziónak

Nyilvánvaló érdeke tehát az államnak, fővárosnak és termelőgazdaságnak egyaránt, hogy a fenyegető depressziónak egyesült erővel gátat vessenek és ahelyett, hogy a kereskedelem, nagyipar, kézműipar, mezőgazdaság, egymást vámpolitikai kérdésekben kölcsönös szemrehányásokkal bombázzák és gyengítsék, vagy hogy pénzügyi kormányzatunk az emissziókkal szemben elfoglalt túlzott aggályoskodása révén termelésünk mebénulásával fizesse meg fizetési mérlegünk kímélését, és ahelyett, hogy *a székesfőváros meddő vitatkozásokkal és panaszkodással töltse az időt,* — meg kell ragadni az államnak, fővárosnak és termelőgazdaságunk minden tényezőjének minden lehetőt arra, hogy ennek a fenyegető depressziónak hullámaiban el ne merüljünk.

A székesfőváros szemszögéből nézve a teendőket, kétségtelen, hogy *a legközvetlenebb és leggyorsabb eredmény az építésügy erőteljes felkarolásával érhető el. Sürgős szükség van arra, hogy az idei programmba felvett összes magas- és mélyépítkezések legkésőbb a nyár folyamán kivétel nélkül megindulhanak.* Az a munka, amit e tekintetben egyes ügyosztályok kifejtenek, minden dicséretet megérdemel; *de vannak egyes akciók, amelyeket határozottan gyorsítanunk kell. Áll ez különösen azokra a beruházásokra, amelyek a 20 millió dolláros kölcsön terhére lennének végzendők. De különösen vonatkozik ez azokra a közhatósági teendőkre, amelyek a lakástermelés előmozdítására alkalmasak.*

A lakástermelés elősegítése

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában már részben rámutattam e feladatokra, amelyekkel a legutóbbi lakásépítési bizottság szintén foglalkozott és amelyek előkészítésére albizottságot küldött ki azzal az utasítással, hogy azokat még a nyári szünet előtt terjessze be megfelelő javaslatok kíséretében a tanács és közgyülés elé. Nézetem szerint a teendők két kategóriába sorolhatók, ú. m.:

a) *sürgős felterjesztéssel a legrövidebb idő alatt ki kellene eszközölni, hogy a kormány az 1925. évi XVIII. tc. 3. §-ában megállapított 30 éves adómentesség határidejét legalább egy esztendővel hosszabbitsa meg; és hogy e törvény 3. d) pontjában teljesen lebontott, régi épületekre vonatkozó rendelkezését, mely szerint adómentesség csak a lebontott épület térfogatának négyszeresét meghaladó új épületekre vonatkozik, vegye revizió alá.*

Az 1926. évi XI. tc.-ben biztositott tatarozási adómérséklés adókedvezményét további két évre terjessze ki; sőt oly esetekben, midőn a tatarozás közegészségügyi szempontból mélyrehatóbb épületrekonstrukciókkal jár, e tatarozási kedvezményeket a felhasznált költségösszeg arányában több évi adókedvezményben részesitse.

Az 1881. évi XLI. tc. 4., illetve 22. §-ában biztositott kisajátitási jogot a főváros javára oly értelemben szélesbitse ki, hogy a nagykörúton belül fekvő és városépitési szempontból szükséges ingatlanokat kisajátithassa.

Azokat a lakásépitésre adott kölcsönöket, amelyek a törlesztés arányában felszabadulnak, lakástermelés céljaira megfelelő feltételek mellett a főváros rendelkezésére bocsássa.

b) *Gondoskodjék a főváros arról, hogy a szövetkezeti-, családi- és társasházak építése oly esetekben, amidőn az építtetők legalább a szükséges tőke 30—50%-ával rendelkeznek, a szükséges kölcsönt garancia vállalással szerzi meg, dolgoztassa ki részletesen e garanciavállalás feltételeit.*

Vegye fel újból sürgősen azokat a tárgyalásokat, amelyek a Tabán kiépítésére vonatkoznak és tegyen sürgős javaslatot az e célból szükséges pénzügyi megoldásokra.

Készitsen javaslatokat arra nézve, hogy nagyobbszabású városrendezésekből, illetve nagyobbszabású közművekből előálló telekértékemelkedésből a közt megillető haszonrészesedés intézményesen biztosittassék (Betterment).

Lesujtó gazdasági válság és munkanélküliség

Becsey Antal nagyszabású előadása az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este 7 órakor az Akadémia uccai helyiségeiben *Kozma* Jenő elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a párt törvényhatósági bizottsági és póttagjai vettek részt. Ott voltak: *Kozma* Jenő, *Becsey* Anal, *Gaár* Vilmos, *Holtzer* Nándor, *Body* Tivadar, *Glücksthal* Samu, *Dorner* Gyula, *Pompéry* Elemér, *Bohn* József, *Girardi* Tibor, *Sajó* János, *Nagy* Andor, *Deményi* Aladár, *Farkas* József, *Csécsi Nagy* Miklós, *Stern* Sándor, *Scheuer* Róbert, *Glück* Frigyes, *Szabó* László, *Rásó* Lajos, *Balkányi* Kálmán, *Ereky* Károly, *Martin* János, *Wellisch* Andor, *Huberth* Vilmos, *Sümeghy* László, *Bánó* Dezső, *Horti* József, *Somogyi* Aladár, *Neményi* Imre, *Usetty* Béla, *Bacsinszky* Vladimir, *Dési* Géza és még mások.

Napirend előtt az elnök elparentálta a párt érdemes tagját, a budapesti polgári társadalom egyik köztiszteletben álló egyéniségét: *Holzspach* Nándort, majd *Bohn* József kért szót, aki a VIII. kerületi városbírói állás betöltésével foglalkozott. *Farkas* József dr. ugyancsak napirend előtti felszólalásában az adókivetések módszerét kifogásolta, rámutatott arra, hogy a legképtelenebb adókat vetik ki. Általánosan ismert dolog, hogy a tavalyival szemben 35%-os adóemelések vannak, de előfordulnak 400%-os emelések is. Emiatt általános és nagy a felzúdulás, a párt közbenjárását kéri a tarthatatlan helyzet megváltoztatására. *Holtzer* Nándor ugyancsak ilyen értelemben szólalt fel és adatokkal igazolta állításait. Egy nagy cég a tavalyi 1100 pengővel szemben 4000 pengő kereseti adóval lett megterhelve. Egy másik, amelynek 4000 pengő volt az adója, az idén 16.500 pengős adókirovást kapott. Kéri a pártvezetőséget, hogy interveniáljanak a pénzügyminiszternél. *Kozma* Jenő reflektált a felszólalásokra és azt kérte, hogy a konkrét eseteket és adatokat bocsássák rendelkezésére, hogy felkereshessék vele a pénzügyminisztert. *Csilléry* Béla pénzügyigazgató szintén kéri, bocsássák rendelkezésére az ilyen kirívó eseteket, hogy segíthessen.

Becsey Antal tartotta meg ezután nagy érdekességü előadását, amelyben kiváló szaktudásával és széles látókörrel szólott *a gazdasági helyzetben mutatkozó válságról, különös tekintettel a munkanélküliségre.* Előadásának lényegéről *Becsey* Antal a *Fővárosi Hirlap* mai számában külön cikkben számol be.

Kozma Jenő elnök köszönetet mondott az érdekes előadásért és szükségesnek tartja, hogy a felvetett kérdésekben minél előbb feliratot intézzenek a kormányhoz. Mindenekelőtt a városnál kell megfogni a termelés lehetőségét. A párt nevében kéri *Becseyt,* hogy a gazdasági válság kibontakozására irányuló előadásait ismételje meg.

Ezután a szerdai közgyűlés napirendjével foglalkozott az értekezlet és örömmel vette tudomásul, hogy az óbudai piac után rövidesen újjáépítik a Garai téri piacot is. Majd a vásárpénztár tőkeemelésével foglalkoztak. Végül *Kozma* Jenő elnök arra mutatott rá, hogy sürgősen tisztázni kell a kormánynál a létesítendő *községi takarékpénztár* üzletvitelének kérdését, mert a leirat állítólagos korlátozásai általános aggodalmat keltettek. Ha a községi takarékpénztár működése csak arra szorítkozhatik, hogy a községi pénzkészletet kezelje, nem tudja a rezsit sem behozni.

Kisebb ügyek után az értekezlet 9 óra után ért végett.

HENKEL-féle **PERFAX** HENKEL-féle

AZ IDEÁLIS CEMENTKONZERVÁLÓ ANYAG

Megakadályozza a kellemetlen porképződést

Megvédazolaj,savak és maró folyadékok okozta károktól

Fokozza a tartósságot, keménységet és áthatlanságot

Vezérképviselet és raktár Magyarország részére:

Voith Gottlieb, Budapest, VI., Kartács-utca 26

TELEFON: LIPÓT 970—65.

Elektromos hűtők, üvegtetős-uccák a zárt piacokon

A főváros szakít a „vásárcsarnok" rendszerrel — Berlini mintára épülnek az uj piacok

Őszinte örömmel töltheti el *Budapest* minden lakosát az a hír, hogy a legégetőbb problémává fejlődött *piackérdés végleges és általános megoldása döntő lépéssel haladt előre.*

A *Fővárosi Hirlap* hasábjain nem egyszer tettük szóvá

a lehetetlen állapotokat, amelyek egyes kerületek piacain uralkodnak

a közegészség, a közélelmezés, a köztisztaság és a kereskedelmi érdekek rovására.

Vajna Ede közélelmezési tanácsnok eközben zajtalan, de kitartó szívós munkájával elérte, hogy ugyanakkor, amikor már szinte biztosra vehető a ferencvárosi új, nagyszabású élelmiszervásár közeli létesítése

döntő stádiumba jutott a kerületi piacok rendezésének ügye is.

Amint tudjuk, az *óbudai „mintapiac"* már épül s a *legközelebbi napokban kiírják a versenytárgyalást a Garay-piac újjáépítésére és az áthelyezett Krisztina-körúti új piac felépítésére is.*

Miután az említett piacok tervei szolgálnak mintául a többi piactér rendezésénél is, nem kétséges, hogy *még*

a nyár folyamán sor kerül

a ma szinte *botrányos állapotban levő, patkányhadtól ellepett, büzös, csatornázatlan,*

közegészségi és közbiztonsági tekintetben egyaránt aggályos Ferdinánd-téri piac és a kezdetleges, de igen nagy forgalmú kőbányai piactér újjáépítésére és rendezésére is.

Ami a rendezés módját illeti, erre vonatkozóan ma már az a kialakult, elfogadott szempont, hogy

a főváros szakít a csarnokrendszerrel,

amelynek építkezése igen drága és *előnyei nincsenek arányban a velejáró költségekkel,* különösen pedig egyes kerületekben sem a publikum, sem az árusok *nem tudnak vele megbarátkozni.*

Vásárcsarnokok helyett tehát a főváros berlini mintára készült

zárt piacokat építtet,

amelyek *csinosak, tiszták, könnyen rendbentarthatók,* kényelmesek lesznek, s emellett *aránytalanul kevesebbe kerülnek, mint a semmivel sem előnyösebb vásárcsarnokok.*

A folyamatban levő piacrendezési tervek iránt

Vajna Ede tanácsosnál,

a közélelmezési osztály vezetőjénél érdeklődtünk, aki a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A kerületi piacok rendezésénél külföldön is az a tapasztalat alakult ki, hogy *a csarnokrendszer helyett jobban beválik a gyakorlatban a modern zártpiacok intézménye.* Berlin városa például az utóbbi időben

több kerületi vásárcsarnokot megszüntetett,

illetve más célra használt fel, *s helyükbe zártpiacokat állitott fel.* Ezzel teljesen egyezők a mi tapasztalataink is, éppen ezért *úgy praktikus, mint financiális szempontból szakitottunk a kerületi vásárcsarnokok rendszerével,* s e helyett *hygienikus, tetszetős zárt piacokat létesitünk,* amelyek Berinben igen jól beváltak, s remélhetően

nálunk is hamarosan igen népszerüek lesznek.

Zárt piacokat fentartani természetesen *csak ott lehet,* ahol erre *hely van,*

a belvárosokban ilymódon a jövőben is ragaszkodni kell a csarnokmegoldáshoz.

— Az úgynevezett zárt piacok építkezése *jelentékenyen olcsóbb,* mint a csarnokoké, így *olcsóbbak lesznek a helypénzek és a fülkebérek is,* ami viszont

az élelmiszerárak kialakulására lesz kedvező hatással.

— A zárt piacokon *egységes tipusú,* csinos külsejű, szilárd, tégla vagy vasbeton szerkezetű árufülkék lesznek, *zárt uccasorokban.* A

húsárusfülkéknek egytől-egyig külön, elektromos hütőfülkéje lesz,

hogy ott a húsárut kényelmesen és a megromlástól mentesen lehessen elhelyezni.

Az üvegtetős utcák

— *A fülkesorok közötti piaci uccákat üvegtetővel fogjuk befedni,* hogy a vevőközönséget is megvédjük az eső és hó ellen. Ugy a fülkéket, mint a piaci uccákat mosható kőburkolat fogja majd fedni, ami által *a patkányok és egerek elszaporodását is megelőzzük.* Az élelmipiacokat megfelelő villamosvilágítással, vízvezetékkel és csatornázással látjuk el. Külön fedett rész lesz *a falusi árusok részére,* hogy az ott vásárló közönséget is megvédjük az időjárás kellemetlenségeitől. A fülkesorok és a falusi árusok fedett helye *zárt egységet alkot,* amelyet éjjelre teljesen el lehet zárni, s amely így

köz- és vagyonbiztonság szempontjából is megnyugtató megoldás.

Minden piacon *külön hivatali helyiségek lesznek a vásárfelügyelőség számára.* Lesz ezenkívül nyilvános hatósági mérleg, lesznek közutak és W. C.-ék, úgyhogy ezek a piacok minden tekintetben a legmodernebbek lesznek.

Legközelebb a Garay-piacra kerül a sor,

ahol a mgoldással hármas célt érünk el: megőrizzük a szabad-tér jelleget, ott marad a piac *és takaritunk is.* A Garay-piacon és a környező útvonalakon ezidőszerint van 500 állandó, 100—500 napi, 20—80 kocsiárus és 300—600 iparcikkereskedő a hetipiacokon. Ezeknek az elhelyezésére kb. 10—15.000 négyzetméter terület kellene, míg az egész Garay-tér területe csak 7540 négyzetméter. Ez az arány egy kerületi piac kereteit és jellegét *messze túlhaladja,* így

sokszorosan nehéz volt e probléma megoldása,

annál is inkább, mert *a piacnak máshova való kihelyezése nem volt kivánatos.*

— Szó volt emeletes csarnok építéséről is, de ide csak alig tudták volna beszorítani az árusokat, míg *a vidéki kocsik továbbra is az uccán tanyáztak volna,* másrészt a 25 méter magas csarnoképület *teljesen elvette volna a hely szabadtér jellegét,* ami a városrész képének megrontása miatt is *ellenszenves volt.* A csarnok ellen egyéb kifogások is hangzottak el. Gondoltunk a *Régi-Lóverseny*-térre való áthelyezésre és amely ellen azonban *úgy a nagyközönség, mint az árusok tiltakoztak,* sőt városrendezési szempontból is vitás volt a kérdés, miután a lóversenyteret pályaudvar céljára szemelték már ki.

Milyen lesz a Garai-piac?

— Felmerült az a megoldási terv is, hogy a Garay-tér mellett, a *Cserhát és Sajó uccák* közötti telektömbön építsünk vásárcsarnokot, a Garay-tér pedig park lesz. Az említett részen, amely a *Garay-tér* északi felén van, 5000 négyzetméter területen lett volna a csarnok és 2000 négyzetméter maradt volna a falusiaknak és az iparcikk-kereskedőknek. A csarnok egyik bejárata a térre nézett volna, a másik pedig az Aréna-útra. Ennél a megoldásnál azonban *nyolc ingatlant* kellene kisajátítani és pedig egy 3 emeletes, két 1 emeletes és 5 földszintes házat, összesen 85 lakással. A kisajátítás maga 1.5 millió pengőbe került volna, az összes építkezés 4 millió pengőbe, *ezenkivül 86 lakásról is kellene gondoskodni.*

— Marad tehát az említett *zártpiaci* megoldás, ami 1,100.000 pengőbe kerül. A piacon lesz 456 zárt fülke. A tér egy részét 1377 négyzetméteren alá fogják pincézni, itt helyezik el a falusi árusokat. *A kocsik és a hetivásáros kereskedők a szomszéd uccákban maradnak.*

Egyéb piacterek rendezése

— Az új *krisztinai piac* a Krisztina-körút 111. szám alatt lesz. A Koronaőr ucca és a Krisztina-körút közötti 1637 öles telken. Itt 130 fülke lesz és *külön hely a falusiaknak.* Ennek a piacnak az építése 650.000 pengőbe kerül.

— Még

a nyáron el akarjuk kezdeni a Ferdinánd-téri piac rendezését is,

de gondunk lesz a zsúfolt és közlekedési szempontból kedvezőtlen *szénatéri* és a *kőbányai* piacokra is.

— Az egységes ellenőrzés és irányítás érdekében módosítani fogjuk a hetivásárokról szóló szabályrendeletet és az új zárt piacokat a *kerületi elöljáróságok hatásköréből* kivonva, *közvetlen a közélelmezési ügyosztály, a vásárcsarnokok igazgatósága, illetve a tanács felügyelete alá helyezzük.*

Meinl kávé
Three Stars
illatos keverék, a legnemesebb középamerikai fajtákból összeállítva, hozzáértők számára
¼ kg P 3.20

MAKOVSKY FERENC
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
Budapest, VII. Abonyi-u. 4. TELEFON: J. 381-17

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

MÜZES JÓZSEF ÉS TÁRSA hatóságilag engedélyezett villamossági vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor 3. szám — Telefon: Lipót 973—15.

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati díszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi síremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhívó L. 508-48. Elsőrangu referenciák.

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépműhelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Koráll-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javítása. Általános gépjavítás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogéuforrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fűrészelt éfaragott lában, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPÍTŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
épitőmester, épitési vállalkozó Telefon: J. 318.08. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 83.

TELEFON: J. 895—78 HLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 895—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hídépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 895—78

Még az idén 420.000 négyzetméter bitumen-útat építenek

Öt év alatt több mint egymillió négyzetméter kerül bevonásra — Rumbach Dezső tanácsnok nyilatkozik az útépítési programról

Kozma Jenő dr. kritikája az aggodalmas útépítési rendszerről

A főváros tanácsa, mint ismeretes, már tavaly elhatározta és ehhez a közgyűlés jóváhagyását is megszerezte, hogy a belterületen levő összes makadám-utakat fokozatosan *bitumenes* burkolatra cseréli ki. Az elhatározás *kettős* célt szolgál: egyrészt a modern közlekedési következményeket elégítik ki vele, másrészt

azokat az óriási összegeket akarják megtakaritani, amibe a fővárosnak a könnyen romló és amellett igen költséges makadámburkolatok fentartása kerül.

De van egy harmadik szempont is: *a köztisztaság és közegészség érdeke.* A makadám-utak ugyanis igen nehezen tisztíthatók, türhetetlenül porosak és sárosak is.

Az első esztendőben a különböző burkoló-eljárások kipróbálása történt tulajdonképpen, de így is tekintélyes hosszúságú útvonalat borítottak bitumenes makadámmal, főleg a villanegyedekben, a Városliget környékén és elvégezték a Kerepesi út egyes szakaszainak bitumenezését is, nemkülönben újra burkolták a Hunyady János utat.

Az idén

újabb 420.000 négyzetméter burkolására kerül a sor, összesen pedig több mint egymillió négyzetméter kerül bevonásra, amit fokozatosan öt év alatt végeznek el.

A folyó évre tervezett bitumenezési program iránt érdeklődtünk az út- és csatornaépítési ügyosztályban, ahol

Rumbach Dezső tanácsnoktól

a következőket tudtuk meg:

— Az idei program során készül el a *Hungária* körút egy része, a *Kerepesi* út következő szakasza a *Tomcsányi* uccáig, a *Vörösvári* út, a *Szabolcs* ucca, a Tisztviselő-telep uccái: a *Szapáry* ucca, *Család* ucca, a *Telepi* ucca a *Gergely* ucca, *Budán* a *Ferry Oszkár* ucca, a *Mészáros* ucca, *Csend* ucca, *Palota* út, *Horthy Miklós* út egy szakasza, a *Zsolt* ucca, a *Jolán* ucca, az *Aladár* ucca, *Bártfai* ucca, *Hegyalja* út, Győry u., Biró u., Alkotás ucca, Somlói út, Rezeda ucca, Verpeléti út, Győző ucca, Erőd ucca, Szász Károly ucca, Fény u., Kisrókus ucca, Tégla ucca, Rupp ucca, Tél u., Galagonya út, Kenyeres u., Kiscelli út, Szöllő u., Lelkész u., Raktár u., majd ismét a pesti oldalon az Ilka u., Peterdy u., Murányi u., Elemér u., Amerikai út, Vendel ucca, Remete u., Ernő u., Bihari u., Szapáry u., Ceglédy u., Gergely u., Szt. László tér, Liget tér, Nyitra u., Szörényi u., Juranics u., Hős ucca, Malom ucca, Parádi u., Vérmező u. stb. stb.

— A jövő esztendei költségvetésben

az ideinél is nagyobb összeget akarunk kérni a bitumenburkolások elvégzésére,

amivel fokozatosan redukáljuk a drága és csak *rövid időre hatásos olajozási kiadásokat is,* ami pedig igen jelentékeny, mert

az idén még egymillió négyzetméternél több útterület olajozása vált szükségessé.

A bitumenezés során nagy gondunk lesz a Budahegyvidéki utak rendbehozására, hogy

a közönség részéről sürün látogatott páratlan szépségü üdülőhelyeket minél előbb mentesitsük a kellemetlen portól,

amely a fokozódó autóforgalom nyomán *már-már elviselhetetlenül ellepi az erdőségeket és a villarayonokat is.*

Kozma Jenő dr.: Egész útépítési rendszerünkkel szakítani kell

Rumbach Dezső tanácsnok nagyértékű nyilatkozatához hozzá kell fűzni azokat az aggodalmakat, amelyeknek a főváros pénzügyi bizottságának e heti ülésében *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke adott hangot. *Kozma* Jenő dr. már a *Fővárosi Hirlap* hasábjain is éles kritika tárgyává tette a budapesti útépítés módszereit, ezúttal azonban sokkal részletekbemenőbb módon tárta fel aggodalmait. A nagyfontosságú beszédet bő kivonatban a következőkben adjuk:

— Az útügyekkel kapcsolatban remélem, még lesz szerencsém olyan előadást tartani, amely meggyőzheti a törvényhatóságot arról, hogy

egész útépítési rendszerünkkel egyszer és mindenkorra szakítani kell.

Ha átmegyünk a határon, ha Németország felé megyünk — még Ausztriát sem veszem számításba — azt látjuk, hogy ott *egészen más rendszerrel építenek utat, mint mi,* egészen másképpen takarékoskodnak,

nem a momentán pénzkiadást hárítják el, hanem az utakat megcsinálják húsz esztendőre.

Egészen bizonyos, hogy az az út, amelyet húsz esztendőre csinálnak, *egyötödébe kerül, mint az, amelyet évenkint kétszer kell megcsinálni.* A mi útépítésünknek rettenetesen nagy hibája van.

Hiába tesznek a mi útjainkra bitument vagy bármiféle úgynevezett nemes fedőanyagot, ha az alépítményt nem csinálják meg tiszteségesen.

Németországban, vagy Clevelandban huszonöt esztendős bitumenutak vannak, amelyeket javítani sem kell, csak minden évben kissé átmázolják ott, ahol megkopik. Úgy csinálják ezt meg, hogy a bazaltot egymás mellé teszik, mégpedig kézzel, minden egyes darabot úgy megnéznek, mint ahogy nálunk a kövezők szokták, amikor utat burkolnak, azután erre az alapra nem zúzott követ raknak, hanem valamilyen gyenge, jó kötőanyagot, kvarcszerű dolgot és csak azután jön a zúzott kő. A zúzott kőre kötőanyag kerül. A henger pedig

legalább háromszorannyit jár a friss úton, mint nálunk, ahol sebtében végzik a hengerelést, mert a Zugligetben dolgozó hengert esetleg már várják Kőbányára.

Ne razziázzunk tehát a legolcsóbb ajánlatra és ne fogadjuk ez az ajánlatát olyan embernek, aki életében sohasem foglalkozott kövezési munkával, hanem régi iparosokkal kell dolgoztatni, akik garanciát is vállalnak. A jól megcsinált út, ha valamivel drágább is, legyen drágább, ne legyünk azonban kénytelenek minden esztendőben az utat újra, meg újra építeni.

— *Aggódom a bitumenezés miatt is,* mert a mi alapépítményeink mellett ott van az a rettenetesen drága út, amely — mint mondják, — négyszögméterenkint drágább, mint a vizes makadám utak. Végeredményben semmi *eredményt elérni nem tudnak.*

— Másik nagy hibája az útépítésnek, hogy **az ügyosztálynak nincs elegendő munkaereje. Az útépítés és szabályozási osztály lehetetlen helyzetben van.**

Budapesten összesen három kitüző mérnök van. Hogyan építsen az ügyosztály, ha csak három kitüző mérnök van, amikor békében nyolc volt. Nem az ügyosztályvezető a hibás. Nem adnak elegendő munkaerőt, pedig megfelelő munkaerő nélkül ezt a feladatot nem lehet ellátni. *A munkaerő hiánya a felügyelet hiányát is jelenti,* mert ha nincs munkaerő, nem tudnak felügyelni.

A vállalkozó olyan utat csinál, amilyen neki tetszik, még próbafúrásokat sem ejtetnek, a főváros végig átveszi az utakat

és abba helyzetbe kerül, hogy azokat újra és újra kell csinálni. Szeretném, ha a pénzügyi bizottság felkérné a polgármestert, hogy lássa el a műszaki osztályokat megfelelő munkaerőkkel, mert *amig ez meg nem történik, útépitésről és szabályozásról nem lehet beszélni.*

— Az útburkolással kapcsolatban arról volt szó, hogy a *portalanitás* kérdését is keresztülvigyék. Véleményem szerint

a portalanitással mindig elkésnek. Ezt a munkát május előtt kell megkezdeni,

akkor, amikor a publikum megkezdi a kirándulásokat, mert *amikor az őszi esőzések beállanak, akkor már nincs értelme a portalanitásnak.* Kérem az illetékes tényezőket, vigyék keresztül ezt a kérdést minél előbb, hogy eltűnjenek az uccákról a porfelhők.

Scheuer Róbert felszólalása

A pénzügyi bizottság ülésén ugyancsak hozzászólott az útépítés kérdéséhez *Scheuer* Róbert bizottsági tag is, aki szintén annak az aggodalmának adott kifejezést, hogy *a bitumen-utak rosszaknak fognak bizonyulni, mert rossz az alépitmény.*

— *Igen nagy harc folyik* — mondotta — *a cement- és bitumenutak jósága körül..* A cementutak vállalkozói azt mondják: ime, a bitumenutak rosszak. Most jártam külföldön, ahol háromezerötszáz kilométer utat tettem meg. *Mindenütt a bitumen különböző vállfajait láttam és sehol sem cementet. Kétszeresen kell vigyázni, hogy a jó bitumenutak helyett, miután rossznak fognak bizonyulni az alapépitmények, nálunk rossz utakat épitsenek.*

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Teréz 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

Magyar Fantó Művek rt.
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 42
Ásványolajgyárak:
S.-A.-UJHELY, PESTERZSÉBET
Növényolaj-, kence-, lakk- és festékgyár
BUDAPEST-ANGYALFÖLD.

Legjobb,
Legszebb,
Legolcsóbb
CSERÉPKÁLYHÁK
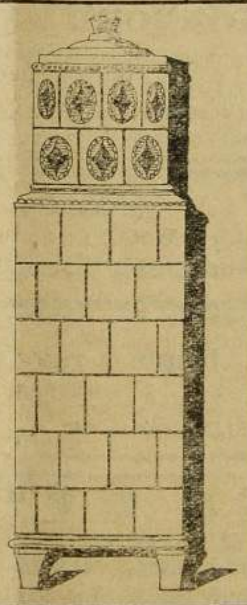
LLOYD KERÁMIAIPAR R.-T.-nál
Budapest, V. kerület, Mária Valéria-utca 10. szám

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

MURARÓ JÁNOS gumijavító üzem BUDAPEST
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

Megfékezik az ucca porát

A Köztisztasági Hivatal uj öntöző-autókat szerez — Ezer szemétgyüjtő kosarat állitanak föl — Megkezdik a portalan szemétgyüjtést

A májusi telet néhány nappal ezelőtt hirtelen ismét derüs, langyos tavasz váltotta fel. Hátborzongató novembernek beillő hetes esők után meleg napsugár csókolta végig a várost. Verőfényben, tisztára mosakodva tetszelegnek a pesti palotasorok s csillogó ablakszemekkel kacérkodnak a buja zöld ruhába öltözött budai hegyekkel.

A tavaszi örömök Pesten, sajnos, nem tartanak sokáig. Egy-két száraz nap és a kövek repedéseiből, az aszfalt alól is feltör a magyar főváros ősi ellensége: a por. A leigázott bucka még most is lázadozik és hatalmas szövetségese az a nagyalföldi rónák pora, a rákosi homok a legkisebb szellőre felkerekedik és végignyargal a fényes uccákon, a széles körutakon épp úgy, mint a legkeskenyebb sikátoron. *Harmsworth* képviselő érkezése napján például már a szapora öntözés ellenére is olyan por volt a gépkocsiktól népes útvonalakon, akár kánikulában.

A közeledő nyár figyelmeztetésére

a főváros köztisztasági hivatala újult erővel veszi fel a harcot a pesti tüdők halálos ellensége, a por és a piszok ellen.

Alkalmunk volt beszélgetni a Köztisztasági Hivatal agilis igazgatójával, *Balló* Alfréddel, akitől a por tavaszi premiérjének kellemetlen aktualitása alkalmából megkérdeztük, hogy milyen módon történt gondoskodás a megfelelő portalanitásról.

Balló Alfréd

igazgató az aktuális köztisztasági problémákról az alábbiakban tájékoztatott bennünket:

— *Némethy* Béla tanácsnok úr, a köztisztasági ügyosztály élén minden lehetőt elkövet, hogy a helyzet kielégítő legyen. Mi a magunk részéről ugyancsak minden erőnkkel és igyekezetünkkel azon fáradozunk, hogy a budapesti köztisztaság legfőbb őrének intencióit megvalósíthassuk. Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy ez nem kis mértékben sikerült már ezideig is.

Budapest uccái köztisztaság tekintetében bátran állják a versenyt bármely nyugati metropolissal, még a mintaszerüen gondozott Köln várossal is.

Ami baj van, annak forrása a régi rossz kövezet, amely nem alkalmas az óriási mértékben megnövekedett gépkocsi közlekedésre. A homokba ágyazott kockakövek réseiből a pneumatik mintegy kiszivatytyúzza és azután a levegőbe csapja a port. *Ott, ahol aszfaltburkolat van, ideális az állapot, példa erre a Városliget, a Szabadság tér környéke stb.* Végleges sikerrel csak akkor számolhatunk, ha a belső területen mindenütt aszfalt, illetve hézagmentes burkolat lesz.

— Minden erővel arra törekszünk, természetesen, hogy *már most is kielégitő állapotot teremthessünk.* Mint a *Fővárosi Hirlap* már megírta,

az idén egy millió négyzetméter makadám kocsiutat portalanitunk olajozással.

Ezt a munkát *nyolcvan kiselejtezett régi, kistipusú öntözőkocsival végezzük.* Az utak legnagyobb részénél elegendő az egyszeri olajozás, egy kisebb részét azonban *kétszer kell olajjal megöntözni,* hogy a por lekötése egész nyárra hatásos legyen.

— *A vizzel való portalanitást 30 automobil-öntözőkocsival, 120 lófogatú kocsival, két automobil aszfaltmosóval és két lófogatú uccamosógéppel végezzük.*

— A pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén

megszavazott 148.000 pengőt négy újabb öntözö-autó beszerzésére.

Eredetileg egy Krupp-rendszerű locsoló-autót és két benzines aszfaltmosó-gépet akartunk vásárolni, 10 locsoló-autót pedig úgy akartunk átalakitani, hogy erős nyomással löveljék az úttestre a vizet. E helyett most a tanács és a közgyülés engedelmével

5000 liter ürtartalmú öntözö- és uccamosóautókat vásárolunk,

amely tipust Magyarországon is gyártanak. Ezek az új köztisztasági gépek nemcsak megnedvesitik és otthagyják az út porát, hanem erős vízsugárral valósággal lemossák a port. A jövőben csak ily szerkezetű kocsikat fogunk beszerezni, mert *ezek a gépek sokkal tökéletesebben szolgálják a köztisztaságot, mint a régiek.* Például az új autók víztankja 1500 literrel lesz nagyobb, mint az eddig szolgált öntözö-autóké.

— Nagyon nagyjelentőségü, mondhatni korszakalkotó tény, hogy

az idén összel előreláthatóan megkezdhetjük a portalan szemétgyüjtést.

Természetesen egyelőre csak bizonyos kerületekben kíséreletezünk a kiválasztott készülékek kipróbálására. Egyelőre *5 drb kombinált kiürítő-szerkezetet és 400 drb 80 liter ürtartalmú, automatikusan záródó szemétgyüjtő tartályt rendelt a főváros a Weiss Manfréd cégtől, egy darab „Kuka"-rendszerü szemétgyüjtő-gépet Benz-Mercedes alvázzal és motorral a Magyar Állami Gépgyártól, végül egy Neuy-féle szemétfuvarozó-gépet, egy Faun-rendszerü kombinált benzin-villamos motor-alvázat a Fenyves Leon cégtől, összesen 125.000 pengő vételáron.*

— Örömmel közölhetem azt is, hogy

a tanács 20.000 pengőt szavazott meg uccai szemétgyüjtőkosarak beszerzésére.

Egyelőre *ezer darab uccai szeméttartályt rendelünk és jövőre újabb ezret.* Az a célunk, hogy ezek a tartályok — amelyeket a gázlámpa- és villanyoszlopokra szerelünk fel — feltétlen csinosak és ízlésesek legyenek és nem olyanok, mint a tavaly próbaképpen felszerelt és döbbenetesen ízléstelen, reklámcélokat szolgáló minták. A külföldieknél is csinosabb, praktikusabb, újabb és ötletesebb megoldást keresünk és várunk a magyar ipartól. A főváros

nyilvános versenytárgyalást hirdet a legközelebbi napokban az uccai szemétgyüjtő kosarakra

és azokat már az összel fel is akarjuk állitani.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönyczim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

Jany János Gép-, épület- és szerkezetlakatos
Ezelőtt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

Iskolák helyes világitására a gazdaságos
„DURAL" armaturák a legjobbak. :: Képviselet:
FALB NÁNDOR Budapest, V, Városház-u. 6.
TELEFON: 210—03

REINER NÁNDOR HAT. ENG. VILLANYSZERELŐ
Budapest, Rózsa u. 33 Telefon J. 440-86

MAGYAR FAÁRÚ és FAKERESKEDELMI VÁLLALAT
FAKERESKEDÉS SCHUSDEK ÉS VAJDA LÁDAGYÁR
Központi iroda: BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 148. SZÁM. Telefon: L. 913-62.
Telepek: VI, Frangepán ucca 16 és VI, Lomb ucca 22

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

Tóth Sándor
gummivulkanizáló üzeme
II., Fő ucca 20. sz.
Telefon automata 521—79

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállitó :-: Egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon Teréz 296-51 és 290-78.

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428-77
Háziipari osztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textilosztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V., Sziget ucca 9. szám

POPPER ZSIGMOND ÉS TÁRSA
ÉPITÉSI VÁLLALAT
V., Lipót-körút 15. I. 8. Telefon: Teréz 244—73.

Vegyenek
állami sorsjegyet
Az 50-ik jubileumi jótékonycélu m. kir. állami sorsjátéknál
a főnyeremény **30.000** pengővel több a nyeremények összege
az előbbi sorsjátékhoz képest **25.000**
a jubileumi nyeremény **15.000** további nyeremények **10.000** P
a felemelt nyeremények száma **14.001** **5.000** stb
A nyeremények mind készpénzben fizettetnek ki
Egy sorsjegy ára csak 2 pengő
Húzás június 9-én
Sorsjegyek kaphatók minden dohánytőzsdében, sorsjegy árusitóknál, közhivatalokban és a Székesfővárosi m. kir. Pénzügyigazgatóságnál, Budapest, V., Szalay ucca 10—14.

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci ucca 58. sz. fidsz. — Telefon: József 422-42.

»MINIMAX«
a legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék
Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási
Mindenkor használatra készen áll s bárki által könnyen kezelhető
Telefon: T. 237-51
Prospektussal és felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Rózsa u. 85

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

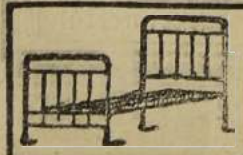

HIKKER GYULA
Rács-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—97.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

Angol úr beszél a közgyűlésen...

Budapest törvényhatóságának krónikásai sem emlékeznek vissza, hogy csak egyetlen egyszer is lángolt volna fel olyan ünnepi tűz, amilyen Esmond *Harmsworth*-ot vette körül a főváros alkotmányos életének a termében.

Hihetetlen és fenségesen szép a kép: egy idegen angol úr áll Budapest székesfőváros közgyülési termének közepén és angol nyelven beszél a törvényhatósági bizottságban, amelynek nem tagja és amelyben nem ismerik az angol nyelvű szónoklatok lehetőségét...

Nem az ügyrendi szabályok, sem a paragrafusok előírt rendje segítette felszólaláshoz Esmond *Harmsworthot*, nem, ennél sokkal több: egy magyar város magyar szívének lelkes dobbanása, amely áttörte a városháza jogéletének hétköznapi korlátjait.

Komoly Ferenc József-kabátok, sötét ruhák, ünnepélyességbe emelkedett tekintetek jelezték a rendkívüli ülés ritka hangulatát, az uccai fronton az új városházán pedig angol zászlót lengetett a langyos tavaszi szél és amit nem rendezett meg senki: a zsúfolásig megtelt karzaton hölgyek és urak színes koszorúja övezte a termet.

A szőnyeges dobogón elhelyezett karosszékben ott ült a magyar nemzet barátja, akire *Ripka* Ferenc főpolgármester a jó Isten áldását kérte. Nem nézett sem jobbra, sem balra *Harmsworth* viscount, tekintete a polgármesterekre szegeződött, átérezte a megtiszteltetés kivételes jelentőségét, amelynél többet város nem adhat senkinek. A felviharzó tapsorkánt sem a politikai számítások és érdekek robbantották ki, túl az apró kérdések ellentétein, olyan magasságba emelkedett a törvényhatósági bizottság ülése, amely a magyar lélek tisztultabb gondolkodását, a nagy célok emelkedett átértését tükrözte.

Kell-e ennél közvetlenebb, a szív legelemibb mélyéből jövő hang, mint az, amikor *Ripka* főpolgármester ezt mondotta lord *Rothermere* fiának: „hogy miért vagyunk hálásak és mit köszönünk a lordnak, azt mi mind mélyen érezzük és tudja az Ön édesatyja és tudja Ön is. Áldja meg érte a jó Isten őt is, Önt is."

A polgármester kristályos tiszta összefoglalással méltatta a közgyűlést, amely „megadja a tiszteletkifejezésnek legnagyobb mértékét."

És ha beszélhetünk a díszközgyűlés rendkívüli perceiről, úgy mindjárt az a kép ragadta meg a figyelmet, amelyben a virágos karzat közönsége tapsolt és éljenzett a bizottsági tagokkal, amit szintén csak a legkivételesebb alkalmakkor néz el az elnök fegyelmező és rendtartó hatalma, hiszen a karzat némaságra van kényszerítve a legviharosabb pillanatban is.

Feszült csendben emelkedett szólásra a szőnyeges dobogón *Harmsworth*. Mindenki érezte, hogy felejthetetlen jelenet ez, amire nem volt még példa a törvényhatóság életében és ami bizonyára egyedülálló lesz évtizedeken át. Régi városházi emberek is megilletődve beszélnek arról a könnyes, szívet melegítő képről, amikor az idegen angol úr ezt mondotta őszinte melegséggel: *Budapestet második hazámnak fogom tekinteni.*

Úgy érezzük, ez volt az a mondat, amely immár teljesen hozzánk tartozóvá tette a britt alsóház tagját, a magyar ügy harcosát és ezért különös örömet jelent nekünk, akik figyeljük a budapesti városháza életét, hogy a törvényhatóság ülésén tárta ki nehezen lelkesedő angol szívét Esmond *Harmsworth*.

Ami már utána következett: a főváros lelkes lakomája és a Gellérthegy tündéri szépségű kivilágítása, mintegy természetes folytatása volt annak a melegségnek, amely a közgyülési teremből indult el. A káprázatos kivilágítás, amelynek rendezésében *Halász* József főigazgató járt elől, a lampionos dalárdisták, a fényözönt árasztó fáklyaerdő, a hullámfürdő vizijátékai olyan szórakoztatást jelentett, hogy az angol urak álmélkodását is kiváltotta. Jól mondotta egy magyar író a csodálatos látványosságra: a vörös görögtűzbe borult citadella, az ég felé gomolygó füstfelhő, tűzhányóhoz tette hasonlatossá a Gellérthegyet. *Karkas* Rezső műszaki tanácsos, a közlekedésügyi osztály főtisztviselője, akit kitünő angolnyelvtudása miatt Harmsworth mellé osztottak be, kedvesen mondotta a fényesen sikerült, pompás estén:

— *Látjátok, milyen nagyszerű a közlekedésügyi osztálya a fővárosnak: Harmsworth tiszteletére ide-rendeltük a Göncöl-szekeret is.*

Csakugyan: a Göncöl-szekér az ünneplők feje felett ragyogott. Még az ég is segített, hogy minél szebb legyen Budapest ünnepe és háládatos figyelme.

Hat jelölt pályázik két plébánosi állásra

Megérkezett a városházára a hercegprimás jelölő leirata — Három új helyi lelkészséget állitanak fel

A *Fővárosi Hirlap* már hónapokkal ezelőtt megemlékezett azokról az aspirációkról, amelyek az üresedésben levő két plebánosi stallum, *Shvoy* püspök és *Tihanyi* prépost örökének betöltése körül mutatkoznak. Ugyanakkor megírtuk azt is, hogy a választás terminusa mindaddig elhúzódik, amíg a hercegprimási trónust betöltik és az új egyházfejedelem ebben a kérdésben a szokásos előterjesztést leküldi a kegyúr szerepét betöltő székesfővároshoz.

Néhány nappal ezelőtt érkezett le azután a városhoz a primásnak, *Serédy* Justinián biborosnak a leirata, amelyben közli, hogy

az üresedésben levő városligeti Regnum Marianum és a Rókus plébániákra pályázatot hirdetett, amelyeknek határideje lejárt és hat pályázó jelentkezett.

Mindegyik plébániára három.

A *Regnum Marianum*-ra, *Shvoy* püspök örökébe *Halász* Pál dr., a mostani adminisztrátor, *Ortvay* Rezső, a terézvárosi káplán és dr. *Károlyi* Károly, krisztinai segédlelkész pályáznak. *Ortvay* és *Halász* Pál tagjai a főváros törvényhatósági bizottságának is. A *Budapest-Rókusi* plebániának ugyancsak három jelöltje van: *Vezér* Lajos tb. szentszéki tanácsos, mostani helyettes plébános, *Krizs* Árpád, a főváros közgyülésének tagja, az Uj Szent János-kórház lelkésze és *Pulai* István, a Rókus segédlelkésze.

A plebános-választás alkalmával ismét felmerül a kérdés, vajjon a törvényhatósági bizottság nem római katolikus vallású tagjai is szavazzanak-e a választáson, miután a székesfőváros egyetemesen és nem vallási tagozódás szerint kegyúr. Az érvényben levő rendelkezés szerint ilyen esetekben kizáróan csak a katholikus vallású bizottsági tagok vehetnek részt a választásban, mégis úgy értesülünk, hogy egyes baloldali felszólalók ragaszkodni fognak ahhoz, hogy a választást a törvényhatóság közgyülése *egyetemesen* eszközölje.

Felkerestük

Berczel Jenő tanácsnokot,

a kegyúri kérdésekben illetékes jogügyi osztály vezetőjét, aki a következőkben tájékoztatott bennünket:

— A plébánosválasztás, mint tudjuk, szintén titkos szavazással történik. A választáshoz csak viszonylagos többség szükséges. Az ügyrend 23. §-a szerint a főváros kegyuraságához tartozó egyházi javadalmazások bemutatására vonatkozó választásokban *csak a törvényhatóság katholikus vallású tagjai szavazhatnak.* A szavazás a törvényhatósági bizottság katholikus tagjairól külön összeállított és esetről-esetre kiigazított névjegyzék alapján történik. A kiigazítást, illetve összeállítást ez esetben az *igazoló választmány és nem a központi választmány végzi.*

— A jelöltek közül megválasztott plebánosokat, ősi szokás szerint úgynevezett *Bemutatási oklevéllel* terjesztik fel a hercegprimáshoz, az egyházi jóváhagyás és beiktatás céljából.

Megkérdeztük *Berczel* tanácsnoktól azt is, mi igaz a *három új plebánia* felállításáról terjesztett hirekből:

— Új plebániákról szó sincs — hangzott a válasz. — Csupán az történt, hogy néhány héttel ezelőtt

a hercegprimás leiratot intézett a fővároshoz s rámutatva három új helyi lelkészség szükségességére, ahhoz a kegyúr főváros kifejezett hozzájárulását kérte.

— A leirat szerint a helyi lelkészségek így alakulnának: az egyik a *Soroksári* út környékén, a Duna, a Pesterzsébeti határ, Mester ucca, Ferencvárosi rendező pályaudvar és a Máv. kelenföldi vágányzata közötti területen, amelynek kápolnája a Kén uccai fővárosi iskolában van. A másik a *törökőri* helyi lelkészség lenne, amelynek területe a kőbányai, zuglói és a Szt. Domonkos-rendi plebániák területéből tevődne össze, a Kerepesi út, Asztalos Sándor u., Juranics ucca, Hungária körút, Hős ucca, Pongrác út, Kerepesi út, Róna u., Besnyői út, Verseny u. közötti területen. *A harmadik filiale* az Üllői út, Száva ucca, kispesti Máv. keresztezés, Apafiy ucca, Sörgyár ucca, Ujhegyi út, Harmat ucca, szentlőrinci és kispesti határ, Üllői út határolta területre terjedne ki.

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

FAZEKAS és SITERY
okl. gépészmérnökök
vizvezetéki központi fütési, gáz, bádogos, lakatos és villanyszerelő vállalata. „Rekord" redőnyépitő és karbantartási vállalat.
Budapest, VIII, Bérkocsis-ucca 16. Telefon: J. 376—51

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER, ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Fütés Viz Gáz **Szentgyörgyi és Társa**
Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11.
TELEFON: JÓZSEF 4-4—08

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX, Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

Évtizedeken át garantáltan abszolut **vízmentesek maradnak** a 20 éve forgalomban levő
MASTICON
angol asbestes szigetelő masszával
bevont illetőleg impregnált kivétel nélkül minden **tetőzet,** valamint **pincék, falak, terraszok** stb
Vezérképviselet:
LÁNG LASZLÓ Budapest, VI, Lázár ucca 13. Telefon: L. 985-89.

CSÁSZÁR IMRE LINOLEUM-, GUMMI- ÉS PARAFA-PADLÓK SZAKSZERŰ KÉSZITÉSE
Budapest, IX., Lónyay-ucca 11. Tel.: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbest-aljzatok.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intéze, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Telefon: J. 452-37

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

VILLÁNYI PEZSGŐ
SCHAUMBURG-LIPPE HG. udvari pince
Csak régi évjáratok.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vízvezeték Központi fütés

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Budafoki-úti főgyüjtőcsatorna építési munkáit Hollós Ferenc kapta 604,761 pengőért.

A Maglódi-úti kövező előmunkákat Hollós Ferenc kapta 2755 pengőért.

A Petróczy ucca csatornázási munkálatait Csányi Pál kapta 13.871 pengőért.

A Bécsi-út rendezési munkálatait Ámon Antal és Fia kapták 26.789 pengőért.

A Szlávi ucca csatornázási munkálatait Heverdle István kapta 14.256 pengőért.

A fővárosi altisztek, tüzoltók és javadalmi örök részére szükséges téli ruhaanyag szállítására megbízást kaptak: Storer Viktor 60.692, Goldberger S. és Fia 1836, Richárds Richárd Győri Finomposztógyár 17.071, Magyar posztógyár, Csepel 37.324, Első magyar gyapjúmosó rt. 37.884, Budakalász textilművek, Klinger Henrik rt. 1622 pengővel.

A Szegényház téri plébánia ács munkálatait Kurtán Gyula kapta 6783 pengővel.

Ugyanott a föld. kőmives munkálatokat Hudetz János kapta 64.000 pengővel.

A tabáni plébánia belső festési munkálatait Makovszky Ferenc és Adorján kapták 3500 pengővel.

A fertőtlenitő intézet benzintárolóinak építésére Dávid és Kertész kaptak megbízást 3900 pengőért.

A Szent László kórház konyhájának üst és üsthász szállítására Godra Sándor kapott megbízást 4463 pengővel.

Ugyanott a gázberendezési munkálatokat Knuth Károly kapta 5578 pengővel.

A jobbparti temető működ víztartóinak szállítására az Egyesült építőipari és hajózási rt. kapott megbízást 6460 pengővel.

A Diana uccai elemi iskola kőmives munkálatait az Általános burkoló és cementipari rt. kapta 130.960 pengőért.

Ugyanott a kéményépitési munkálatokat Custotis Alfonz kapta 9679 pengőért.

Ugyanott az üvegezési munkálatokat Droppa Sándor kapta 2960 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A Szirtes út csatornázására ajánlatot tettek: Gratzl Lajos 15.224, Klauber és Vajda 11.227, Schäffer Antal 9281, Heverdle István 6440, König és Társa 8710, Halász Hubert 9006, Ámon Antal és Fia 9935, Farkas Lajos 11.373 pengővel.

Az Egressy út csatornázására ajánlatot tettek: Klauber és Vajda 4578, Hainal Imre 5173, Széchy Endre 7334, Ámon Antal és Fia 4360, Farkas Lajos 5221 pengővel.

A Rottenbiller ucca gyalogútjának aszfaltozására ajánlatot tettek: Angol aszfalt rt. 82.160, Posnanszky és Strelitz 82.540, Helvey Tivadar 67.300, Építőipari rt. 92.200, Magyar aszfalt rt. 77.700 pengővel.

A Lovag uccai elemi iskola központi fütőberendezési munkálataira ajánlatot tettek: Szepesi Gyula 39.951, Törzs és Ormai 40.628, Gerő N. Nándor 41.556, Halász Ernő 42.613, Rohonczi Húgó 42.649, Egri és Fia 42.861, Fried Zsigmond 42.914, Riemer Miksa 44.073, Neumann Lajos 44.299, Szentgyörgyi és Társa 44.517, Stern és Rosenthál 44.526, Bogdány és Társa 44.571, Farkas Izor 44.587, Tóth Imre és Társa 47.504, Ábrahám és Gürtler 47.882, Bründl János 48.004, Knuth Károly 49.823, Cross Charles 50.280, Janisch János és Fia 50.533 pengővel.

A Szív uccai elemi iskola gőzfütőberendezési munkálataira ajánlatot tettek: Törzs és Ormai 47.314, Szepesi Gyula 47.622, Gerő N. Nándor 48.940, Halász Ernő 49.591, Rufián István 49.918, Rohonczi Húgó 50.110, Egri és Fia 50.240, Szentgyörgyi és Társa 50.701, Farkas Izor 51.057, Riemer Miksa 51.098, Neumann Lajos 51.894, Stern és Rosenthál 52.157, Bogdány és Társa 52.496, Fried Zsigmond 52.604, Bründl János 55.709, Ábrahám és Gürtler 55.993, Knuth Károly 58.556, Janisch J. és Fia 59.057 Cross Charles 59.148 pengővel.

Az Erzsébet Szeretetotthon II. fiókjának fürdőberendezési munkálataira ajánlatot tettek: Rohonczi Húgó 7060, Bründl János 7060, Kovács A. Ödön 7304, Tóth Imre és Társa 7310, Cross Charles 7742, Fekete Ödön 7749, Fort Oszkár és Társa 8315 pengővel.

A Diana úti elemi iskola linoleum munkálataira ajánlatot tettek: Corvin-árúház 20.664, Magyar asbestit padlógyár 21.984, Koch és Szilágyi 22.478, Elsinger M. I. és Fia 22.595, Schraub I. István 23.121, Moskovits Emil 23.235, Császár Imre 23.452, Neumayer Lipót utódai 24.294, Ungár Fülöp 24.945 pengővel.

Ugyanott a tetőjavitási munkákra ajánlatot tettek: Tóth Lajos 3056, Glasz Károly 3073, Sporits Ferenc 3535, Farkas József 3386, Dobai János 3965, Kirschenbaum Gusztáv 4681, özv. Györffy Istvánné 4945, Krisch Fekete János 5800 pengővel.

A Ferenc József lovassági laktanya homlokzattatarozási munkálataira ajánlatot tettek: Katona Imre, 10.393, Hahn I. és Társa 18.880, Makovszky Ferenc 19.494, Neu és Társa 19.874, Iparosok vállalkozói szövetkezete 20.130, Spitzer és Társa 20.130, Erős Sándor 23.309, Mihályi Lajos 24.289, Paulheim Lénárd 27.750, Littke és Tóth 42.804 pengővel.

SZÓRAKOZÁS

Városi Színház. Lehár-premier! Lehár-jubileum! Lehár-ünneplés! A Cárevics budapesti bemutatója péntek, május hó 25. Társadalmi és művészi esemény színhelye lesz pénteken, 25-én a Városi Színház. Lehár Ferencet, a nagy magyar mestert ünnepli 25 éves zeneszerzői jubileumán Budapest színházi közönsége, nyílt színpadon üdvözlik a hatóságok és irodalmi testületek. Az üdvözlések pontosan fél 8 órakor kezdődnek, utána bemutatásra kerül Lehár Ferenc új operettje, a Cárevics, amely bécsi premierjén is igazolta, hogy a legszebb Lehár-operett. A Városi Színház Lehárhoz méltóan ragyogó kiállításban, tökéletes előadásban hozza színre a nagyszerű ujdonságot, melynek első három előadására már árusít jegyeket a színház pénztára és a jegyirodák.

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a
Spolarich-étterem
sörözö
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyha!
A legszebb kávéház pedig a
Spolarich-kávéház
BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

CORVIN-KAMARA
Május 24-től 31-ig bezárólag
MILLIÓK A HOLDBAN
Vigjáték 8 felv. Főszerepben:
OLIVE BORDEN
DIVATKIRÁLYNŐ
Filmregény 8 felv. Főszerepben:
VIRGINIA VALLY

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET
Megnyílt

Székesfővárosi
Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1.
Bérlő:
özv. Mucsnyák Károlyné

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

72.563/1928.—III.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az óbudai csatornaszivattyútelepen (III., Zsigmond tér 1.) felszerelendő 1 drb elektromotorból és 2 drb egyenként 2.5 m³/mp. teljesítményü centrifugálszivattyúból álló gépegység szállítására.

A vonatkozó ajánlati feltételek, tervek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, Központi Városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók.

Az ajánlatokat 1928 május 29-én déli 12 óráig kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél, vagy annak megbizottjánál, II. emelet 287. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás 1928 május 29-én, kedden d. u. 5 órakor lesz a Központi Városháza III. emelet 350—51. szám alatti üléstermében, ahol a vállalkozók, vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 május 15.

A székesfőváros tanácsa.

„PALATINUS"
EPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 121-45
Budapest, V., Rudolf tér 6.

ÉPITŐIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

RADIATOROKAT
ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

KOLLARIT-
BÓRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Teréz 212-07.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Asztali

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

MENDE-MONDÁK
a városháza folyosójáról

Esmond Harmsworth dicsérete a fővárosról — Rothermere = Raotemer — Miért zsufolták a pesti kórházak? — Akiket már a pénz sem izgat — Mindenki szegénységi bizonyítvánnyal dicsekszik — A toronyőr téli kikötője

„MÁSODIK HAZÁJÁNAK" nevezte Esmond *Harmsworth,* lord Rothermere fia Budapestet. Megtisztelő a magyar fővárosra nézve ez a kijelentés, mert tudni kell, hogy Harmsworth angol képviselő, a mi neves vendégünk mennyire szereti hazáját. Ha tehát Budapestet második hazájának tekinti, akkor bennünket is épp úgy fog szeretni. Ez pedig sokat jelent. Mert az ország mellett Budapestnek is szüksége van az ilyen barátokra. Bizonyos, hogy az ilyen kijelentés felér száz idegenforgalmi propagandával, mert olyasvalaki szájából hangzott el, aki ezt a hitét szerte a világon terjesztheti és híveket szerezhet a nagy magyar ügy kíséretében Budapestnek is.

Kiegészítője a fent idézett mondatnak az a másik, amely így szólt: „Nem tudom befejezni beszédemet anélkül, hogy ki ne fejezzem *elragadtatásomat* az önök pompás városa iránt." Hát ez mindenesetre komoly dicséret és Esmond Harmsworth-t tekintve, őszinte is. Igaz ugyan, hogy a főváros is épp ily őszinteséggel ünnepelte nagy barátunk, jóakarónk fiát, aki egyénileg is végtelen kedves, csupa jóakarat és ha nem tudnánk, hogy tetőtől-talpig férfi, igazi gentleman, akkor azt mondanánk, hogy *leányosan bájos is.*

A díszközgyűlés, amit a főváros az édesatyja és az ő tiszteletére összehívott, olyan nagy esemény a város életében, amire még nem is volt példa. Csupa lelkesedés volt mindenki és amikor *Ripka* főpolgármester „feltette" a kérdést, hozzájárul-e a közgyűlés Rothermere lord érdemeinek az ülés jegyzőkönyvébe való beiktatásához, *páratlan egyöntetűséggel* zúgott fel az „igen". Itt nem volt (aminthogy természetesen nem is lehetett) obstrukció, pártszempont, különvélemény, ami más alkalmakkor oly sokszor megbénítja a közgyűlés munkáját.

Nem lehetne ezt az *egyetértést átmenteni a normális szerdai napokra,* amikor nem „rendkívüli", hanem csak „rendes" a közgyűlés? „Rendes", mert vihar, zaj, izgalom és ellentét uralja. Ha mindez nem így történne, az volna *rendes* napokon a „*rendkívüli*...

ROSZMIR... Rademer... Rodemir... Raszmer, vagy Rotermer?... Ez a kérdés, válasszatok! Mióta a nemes lord kiirthatatlanul belevéste nevét a magyar szivekbe, azóta folyik a vita, hogyan kell helyesen a *Rothermere* szót kiejteni. Ebbe a vitába most perdöntően szólott bele Esmond *Harmsworth,* a lord tulajdon fia. Mikor a főváros pénteki díszközgyűlésén felszólalt, többizben megemlékezett atyjáról, akit állandóan *Raotemer*-nek mondott.

Nálánál illetékesebben pedig senki sem dönthet. Tehát: *Raotemer.*

Ebbe mindnyájan belenyugodhatunk.

MEGDÖBBENTŐ adatokat mondott el Budapest közházi viszonyairól a minap *Csordás* Elmér dr. tisztifőorvos. Eddig is sok kesergést hallottunk már arról, hogy *mily kevés az ágy a pesti kórházakban* és éppen ezért a betegségek egyre nagyobb áradatával mily nehéz megküzdeni, de így hivatalos szájból, a legilletékesebb tényező regisztrálásában hallva mégis elképesztő. Hallottuk, hogy a mentők egy elvérzéssel fenyegető betegség esetén *két és fél órát voltak kénytelenek kocsikázni* az autójukban szenvedő beteggel, míg számára helyet szorítottak az egyik kórházban. Egy koponyarepedéses gyermek sem jutott azonnal kórházi ágyba, egy súlyos szerencsétlenség áldozatát pedig, akit *éppen a Rókus-kórház előtt* ért a baleset, tovább kellett a Rókus közvetlen közeléből szállítani, mert az összes férőhelyek foglaltak voltak, annyira, hogy akár a „Megtelt" táblát is kitehették volna.

Hát ebben, mindentől eltekintve, van a sorsnak valami furcsa iróniája! Egy beteg, akit a szerencsétlenség „szerencsére" kórház, tehát gyors orvosi segítség közelében ér és akkor nincs számára hely! Ez olyan rikító és kiáltó példa, hogy ha többet nem is mondott volna el Csordás Elemér dr., akkor már *egyedül elég volna arra, hogy a kórházakban férőhelyeket teremtsenek.* Vagy, ha egyebet nem is, hát néhány üres ágyat, amely örök készenlétben az ilyen súlyos és hirtelen esetek alkalmára volna felszerelve! Ez azonban legfeljebb csak átmeneti, ideig-óráig elegendő segítség volna, mert köztudomású, hogy *Budapest kórházai már rég kiszükültek,* már régen nem elegendők annak a borzasztóan nagy keresletnek a kielégítésére, amelyet a milliós város lakossága támaszt vele szemben. Új, hatalmas, modern kórházakra van szükség. Talán egy-kettő nemsokára meg is épül, hiszen annyit ankéteznek erről mostanában.

Mindemellett mégis érdekes a tisztifőorvosnak az a megállapítása, hogy *mi teszi oly elviselhetetlenül zsúfolttá a pesti kórházakat?* Ez a megállapítás pedig igen meglepő és nem egyéb, minthogy *a vidékiek* szaporodtak el túlságosan a fővárosi kórházakban. Sok a vidéki beteg, szemben a pestiekkel, akiknek mind kevesebb hely jut ilyenformán. A vidékiek kiszorítják a budapestieket. Ez ellen pedig tenni kell valamit! — állapította meg a tisztifőorvos. A vármegyék kötelesek kórházakat fenntartani és ott elhelyezni a megyéjük területéről való betegeket.

Mert ami most van, az tovább már tarthatatlan. A pesti kórház nem tudja befogadni a beteg pestieket, mert ott vidékiek gyógykezeltetik magukat.

Hogy is van az a közmondás!?

Ereszd be a tótot...

A LEGRITKÁBB esetek közé tartozik manapság, amikor mindenki hajszolja a gurulva rohanó pengőket, hogy a neki kiutalt pénzt otthagyja valahol. Sajnos, inkább az a helyzet, hogy *nem utalnak ki sehol annyit, mint amennyit az ember használhatna.* A főváros mégis az a csoda — nem csak ebben, hanem egyebekben is —, ahol bizony sokan nem vesznek fel bizonyos járandóságokat. A városháza kasszájában a mult év végére *egész tömeg olyan utalvány gyült össze, amely beváltatlan maradt.* Nyugdíjakat, előfizetési díjakat, tanulmányi költségeket, elővételi jog gyakorlására kiutalt pénzeket hevertettek egész esztendőn keresztül. És még mondják, hogy oly nagy a pénztelenség! Akadnak emberek, akiket már a pénz sem izgat! Nem kevesebb, mint *nyolcvannégyezer pengőnyi* az így „ottfelejtett" összeg. Pedig hát mindenki gondolhatta, hogy az odabenn nem neki, hanem a városnak kamatozik. És képzeljék — ó, mily könyörtelenség — a tanács most elrendelte ezeknek az igénybe nem vett kiutalásoknak *a megsemmisítését.* Elévült, — nincs tovább!

Mégis csak hallatlan! Hát nem akadt senki, aki ezeket a kiutalt összegeket *szivességből* felvette volna?!... Mért nem szólnak ilyenkor?...

VISSZAÉLNEK már nemcsak a türelemmel, hanem a szegénységi bizonyítvánnyal is. Egyáltalán a visszaélési skála naponta bővül. Erre a legújabb visszaélési divatra egy városatya hívta fel a figyelmet a közigazgatási bizottságban. Nagyobb óvatosságot ajánlott a szegénységi bizonyítványok kiadása körül, mert szerinte újabban sokan vannak olyanok, akik *a szegényjogon való pereskedés előnyeit az ellenfél valóságos megszarolására használják fel.* Sipőcz polgármester pedig nagyban helyeselt ennek a megállapításnak, ami számára nem volt felfedezés, mivel — úgymond — neki is „tudomása van" az ilyen esetekről.

Káprázatos. Mindenki szegénységi bizonyítványért rohan. Azok is, akik csakugyan szegények és azok is, akik ezt csak elhitetni szeretnék. Egyszóval konjunktúra állt be a szegénységi bizonyítvány-piacon. Az „irányzat" emelkedő... A legtöbb ember hord magánál egy ilyen bizonylatot. Elvégre: „sohasem lehet tudni..." Jó, ha „véletlenül" kéznél van.

Furcsa világ.

Szegénységi bizonyítványokkal *dicsekszenek.*

Vagy *csakugyan panaszkodnak?*

Záli, te becsapod a világot. A te panaszod már csakugyan panasz, nem pedig dicsekvés.

A JÓL FÖLSZERELT TORONYŐRNEK sok mindenre van szüksége. A pénzügyi bizottság szombati ülésén tudtuk meg, hogy többek között *istállóra* is. A városgazdasági ügyosztály ugyanis az Erzsébet-kilátó toronyőre részére egy istálló építésének engedélyezését kérte.

A megértő városatyák úgyszólván egyhangúlag hozzájárultak a méltányos kérelem teljesítéséhez, csak az egyik szocialista aggályoskodott. Szerinte a notre-dame-i toronyőrnek sincs istállója, mégis jól ellátja a hivatalát.

Egy másik szocialista, *Bresztovszky* viszont túllicitálni igyekezett a bőkezűségben kollégáját. Úgy véleményezte, hogy az Erzsébet-kilátónak ezidőszerint még nincs *téli kikötője* és ha már az istállót megszavazták, annak a szegény toronyőrnek téli kikötőt is berendezhetnének.

Mert mit lehet tudni, egy toronyőrnek tán még arra is szüksége lehet?...

Gyuribandi.

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világítótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllamezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fűtés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vízvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

NÉMETH FERENC ÁCSMESTER
BUDAPEST, I., CSŐRSZ UCCA 12
Székesfehérvári 1927. évi orsz. kiállításon elismerő oklevéllel kitüntetve. — A szabad. „VASFA" tetőszerkezet feltalálója

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papíripari gépraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
II. kerület, Szász Károly ucca 5. szám

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Famínták (modellek) fa- esztergályos és műszaki famunkák szakszerű készítése
BUDAPEST, VI., FRANCIPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 914-99

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

Tudor Akkumulátorgyár R.-T.
BUDAPEST V., Váczi-út 137-139 Telefon: L. 923-09

GÖTSCH kályhás mester Telefon: L. 912-87
Budapest, II. ker., Batthyány ucca 13. sz.
Szabadalmazott töltőkályhái utolérhetetlenek
8 kilogramm szénnel egész nap meleget ad

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 521—17

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készít: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javítását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓINTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 15.

Gombos Benő okl. gépészmérnök vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—52.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

Sséchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

Moor Géza építőmester
Budapest, VI, Reitter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Megalakul a Községi Takarékpénztár

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában közölte *Bud* János pénzügyminiszter nyilatkozatát a *Községi Takarékpénztár* engedélyezésére vonatkozólag és így ezt a sokat vitatott kérdést a sajtóban elsőnek hozta nyilvánosságra. A pénzügyminiszter nagy általánosságban szól ebben a nyilatkozatában és kifejezést adott annak a kívánságának, hogy *a Községi Takrékpénztár üzleti gestiójának olyannak kell lennie, amely a spekulativ üzletkötéseket teljesen mellőzi. Scitovszky* Béla belügyminiszter ugyancsak multheti számunkban kijelentette, hogy a takarékpénztárra vonatkozó döntését rövidesen leküldi a városházára.

Ennek megfelelően *Scitovszky* belügyminiszter szombaton délben küldte le *Ripka* Ferenc főpolgármesterhez leiratát. A leirat hozzájárult ahhoz, hogy a főváros a Községi Takarékpénztár megvalósítása céljából *az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár részvénytöbbségét megvásárolja a Vásárpénztár útján.* A fővárosnak át kell venni az Egyesült Fővárosi által kibocsátandó 3,168.900 pengő névértékű új részvényből 2,737.000 pengő árát. Ezenkívül átveszi a főváros azt a mennyiséget, amennyire a régi részvényesek nem gyakorolják elővételi jogukat. Terheli a fővárost az átmeneti idő alatt esetleg felmerülő üzemi veszteség és a tartozások bizonyos része kétszázezer pengő erejéig. A megállapítások szerint a főváros megkapja az Egyesült Fővárosi egész szervezetét a főintézettel, nyolc fiókintézettel és felszereléssel együtt. *Ezután a belügyminiszter közli a feltételeket, melyek szerint a pénztárnak működnie kell.* Elrendeli a miniszter, hogy megfelelő alapszabályokat és üzletszabályokat kell készíteni, amelyek az egész bank működésére kiterjednek. *Az átmeneti idő alatt a főpolgármester, illetve annak megbizottja ellenőrzi az átszervezés munkálatait.*

Az Általános Takarék megduplázza az alaptőkéjét. Dr. *Horváth* Lipót, a Magyar Általános Takarékpénztár elnök-vezérigazgatója többheti távollét után a napokban hazaérkezett Amerikából, ahol intézete részére nagyszabású pénzügyi tranzakciót készített elő, azzal a rutinirozott üzleti gestioval, amely Horváth Lipót minden üzleti tevékenységét a legelőnyösebben jellemzi. Összeköttetést létesített a nagytekintélyű *J. W. Seligmann and Comp.* newyorki bankárcéggel, amely *a takarékpénztár rövidesen kibocsátandó 160.000 darab új részvényéből, amellyel az eddigi alaptőke megduplázódik, 80.000 darab részvényt, az intézetre igen kedvező feltételek mellett, vesz át.* A tőkeemelő közgyülést e hó 31-én tartják meg.

Az Egyesült Fővárosi Takarék utolsó közgyűlése. Az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* e hó 29-ére kitűzött rendes évi közgyülése egyrészt letárgyalja az 1927. év üzleti eredményeit, másrészt végrehajtja azokat a sorozatos tranzakciókat, amelyek az intézetnek a Vásárpénztárba, illetve a most már kormányhatóságilag engedélyezett *Községi Takarékpénztárba való beolvasztása következtében szükségessé váltak.* A tranzakció síma menetének lebonyolítását hathatósan előmozdította *Lamotte* Károly tanácsnok közreműködése, akinek széleskörű tudása a zökkenőmentes elintézést igen előnyösen elősegítette. *Kozma* Jenő országgyülési képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke a *Fővárosi Hirlap*-ban ismételten szóvátette, hogy a Községi Takarékpénztár felelős vezérigazgatójának már az intézet szervezkedési munkálataiban is részt kell vennie. A vezérigazgató személyére nézve még végleges döntés nem történt, de információnk szerint az állás betöltésénél az egyetlen számbavehető jelölt: dr. *Reményi-Schneller* Lajos, akit az összes városi pártok akceptálnak és így kinevezése rövidesen megtörténik.

A Belvárosi Takarékpénztár tőkeemelése. A *Belvárosi Takarékpénztár Rt.* igazgatósága keddi ülésén *elhatározta az intézet alaptőkéjének felemelését.* A tőkeszaporitást a takarékpénztár üzletágainak nagyarányú emelkedése teszi szükségessé.

A Vásárpénztár tőkeemelése. Előbb a *Budapesti Takarék- és Vásárpénztár* felügyelőbizottsága, majd a tanács, végül a szombati pénzügyi bizottság tárgyalta az intézet jelenlegi 500.000 pengős alaptőkéjének nagyarányú felemelését. A tanács *Vajna* Ede tanácsnok előterjesztése alapján kimondotta, hogy bár szükséges volna az intézet alaptőkéjének négymillió pengőre való felemelése, a főváros mai pénzügyi viszonyai mellett *csupán két és félmillió pengőre való tőkeemeléshez járul hozzá.* A pénzügyi bizottság *elvileg* hozzájárult a tőkeemeléshez és erre a célra 2,000.000 pengőt leköt, de a tranzakció keresztülvitelét csak akkor engedélyezi, ha a Vásárpénztár kapcsolatát a Községi takarékpénztárral már rendezték.

A Foncière tartalékolásokra fordítja az elért nyereséget. A Foncière Általános Biztosító Intézet igazgatósága május 11-én tartott ülésében elhatározta, hogy az intézet közgyülésének azon javaslatot fogja előterjeszteni, miszerint az új valorizációs törvény következtében a közel jövőben a biztosító intézetekre háruló nagyobb terhekre való tekintettel, az intézet rendelkezésére álló minden eszköz a biztosítási tartalékok megerősítésére fordíttassék és ezeknek bőséges dotálása után mutatkozó 21.026 pengő tiszta nyereség új számlára vitessék át.

Koncentráció a vegyiparban. A *„Hungária" műtrágya, kénsav és vegyi ipar r.-t.,* valamint az *Első pesti spódium- és enyvgyár r.-t.* igazgatóságai az elmult napokban ülést tartottak, melynek tárgya a két régi, a magyar vegyészeti iparban vezetőszerepet betöltő vállalat egyesülése volt. Mindkét vállalatnak már korábban is voltak közös érdekeltségei és az ezekben való harmonikus együttműködés érlelte meg azt az eszmét, hogy a társaságok fúziója útján a fejlődésnek új, az eddiginél sokkal nagyobb arányú lehetőségei nyílnak meg. Úgy a Hungária, mint a Spódiumgyár igazgatóságai egyértelműen elhatározták, hogy *e hónap végén megtartandó rendkivüli közgyüléseik elé azt a javaslatot terjesztik, hogy a két vállalat fuzionáljon.* A fúzió alkalmából — az igazgatóságok javaslatai szerint — *minden 2 darab Spódium-részvény egy darab 1928. évre osztalékjogosult Hungária-részvényre fog kicserélteini.* A Hungária jelenlegi 3,480.000 pengő összegű alaptőkéjét 127.000 darab, egyenként 20 pengő névértékű részvény kibocsátása útján 6,020.000 pengőre fogja felemelni. Az új kibocsátású részvényekből 87.000 darab, a közgyülés által megállapítandó árfolyamon 2 : 1 arányban a régi részvényeseknek fog átvételre felajánltatni, míg a további 40.000 részvény a forgalomban levő 80.000 darab Spódium-részvény bevonásával ezek átcserélésére fog fordíttatni. E tranzakció lebonyolítása után a Hungária 10 millió pengőt meghaladó saját tőkével fog rendelkezni, mellyel még az eddiginél is sokkal nagyobb mértékben lesz képes a többtermelés céljainak szolgálatára állani. A részvénytőkefelemelés sikerét az egyesitett vállalatot patronizáló Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Angol-Magyar Bank r.-t. és az Allgemeine Österr. Boden-Kredit Anstalt fogják garantálni, az intézetek az igazgatóságban képviseltetni fogják magukat.

A Magyar kender-, len- és jutaipar rt. hétfőn tartotta ezévi rendes közgyülését, amely az előző évi *négy pengő osztalékkal szemben öt pengős osztalék kifizetését határozta el.* A vállalat nyilvánosságra hozott mérlege 797.100 pengő tiszta nyereséget mutat ki, az előző évi 661.911 pengővel szemben.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

Hanvay Viktor
V., Perczel Mór ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

KULICSKA ANTAL
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÉS ŐRELLENŐRZŐ ÓRAGYÁR
Telefon 527-09 PRÄCISIOS MECHANIKAI GYÁR Alapitva 1877
BUDAPEST, II., ISKOLA UCCA 6. SZÁM

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9
Telefon: József 373-92

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 852-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, díszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépítő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, asszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 839-52.

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készit épület-, díszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berende ését.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95.

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Magyar ucca 75/77. Telefon: L. 914-46.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon: Teréz 130—14.

ifju Cristofoli Vincze
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921-55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18-20. sz.

Zsiros Károly okl. gépészmérnök
Ujj Gyula tanár
fütési és hőtechnikai tervező irodája
Budapest, I. ker., Horthy Miklós út 96. sz.
Telefon: J. 348-83, J. 453-14

Hirmann Ferenc tömöntöde, rózarugyár
Budapest, VII., Csányi-ucca 7-9. Telefon: József 460-49
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök stb. továbbá „Pax" szab. kézi tüzoltó készülék stb.

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904 Budapest, I., Böszörményiut 18 Telefon K. 510-86

HENGL ANDOR
ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VIII. SZESZGYÁR UCCA 12.
Telefon: József 462—51 Telefon: József 462—51

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon; Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőmüvek (Transmissió) Vasörtvények, Marási (Fräser) munkák

CILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG Telefon:
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

Világszabadalom!
Megtakarit 75 százalékot!
A „TÖREKY"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már melegvizet ad és 15 perc alatt 2 KILÓ FA eltüzelésével 180 liter 42° C MELEGVIZ előállitását teszi lehetővé. Ezáltal EGY FÜRDŐ KÉSZITÉSE 9 FILLÉRBE kerül.
SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ.
Legolcsóbb fürdőkályha!
Készíti: Maurer Sándor
Budapest, I., Attila ucca 31

Zajtalan járású VENTILATOROK és elektromotorok az ipar összes igényeinek megfelelően
G. MEIDINGER & CIE., BASEL
Képviseli: VIDOR I. okl. gépészmérnök, II., Margit körút 48. Telefon: L. 988-51. Ajánlat és mérnöki látogatás díjmentes.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A szerdai közgyűlés. Csendes közgyűlés ígérkezik szerdára, bár nem kevesebb, mint ötvenkét pont szerepel a tárgysorozaton. Egyik sem olyan azonban ezek közül a pontok közül, amely nagyobb vihart váltana ki, hiszen a bizottságok rostáján már valamennyi keresztül ment. A legnagyobb érdeklődést talán mégis majd az *államrendőrségi hozzájárulás* ügye vált ki, amelyet *Lamotte* Károly tanácsnok referál. Nem valószínű, hogy újabb komplikációk merülnének fel a Vásárpénztár alaptőkeemelése körül, de hasonlóképpen símán intézik el a Gázgyár és az Elektromos művek 1927. évi zárszámadását, valamint magának a fővárosnak ugyanezévi zárszámadását is. A két plébánosi állás betöltéséről, valamint az új helyi lelkészségek felállításáról a *Fővárosi Hirlap* más helyén számolunk be. Ezenkívül a közgyűlés napirendjén szerepel a Krisztina körúti új élelmiszerpiac berendezése, valamint Budapest közegészségének sama fontos kérdése, amely *egy állami közkórháznak Budapesten való létesítéséhez fűződik*. Egész sereg előterjesztést visz ezenkívül is a közgyűlés elé *Némethy* Béla tanácsnok, amely előterjesztések valamennyien a kórházi állapotok rendezését célozzák. A közgyűlés ezenkívül több apró ügy elintézése mellett a tisztviselők, a nyugdíjasok, az özvegyek és árvák számos szociális kérdésével foglalkozik majd.

Scheuer Róbert a Lipóvárosi Társaskör új alelnöke. A Lipóvárosi Társaskör május 16-án tartotta ezidei közgyűlését *Ugron* Gábor elnöklete alatt. A nagy számban megjelent tagok elfogadták *Markovich* főtitkár évi jelentését, majd az egyik új alelnöki állásra *Scheuer* Róbert fővárosi bizottsági tagot, az *Egységes Községi Polgári Párt* igazgatóját választották meg. A közgyűlést követő vacsorán *Ugron* Gábor az egész nemzet vendégeként tisztelt E. *Harmsworth* személyével kapcsolatban a trianoni békeszerződés revíziójáról tartott beszédet, majd az új alelnököt, *Scheuer* Róbertot üdvözölte. A megjelent vendégek közül még *Usetty* Béla országgyűlési képviselő és *Dinich* Vidor üdvözölték *Scheuer Róbertot*, aki hosszabb beszédben köszönte meg a bizalmat és *kijelentette, hogy közéleti munkájában mindenkor az egységes és öntudatos polgári társadalom megteremtésének gondolata fogja vezérelni.*

Mussolini köszönete a Terézvárosi Társaskör üdvözléséért. A *Terézvárosi Társaskörnek* a magyar-olasz barátság fejlesztésére rendezett és kitünően sikerült ünnepélyéről üdvözlő sürgönyt küldtek *Mussolini* miniszterelnöknek. A kör elnöke, *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos, fővárosi bizottsági tag most a budapesti olasz követségtől az alábbi értesítést kapta: Méltóságos Uram! Hivatkozással a mult hó 12-én kelt Benito *Mussolini* miniszterelnök úr őkegyelmességéhez címzett üdvözlő levelükre és *Dési* Géza őméltóságának csatolt cikkére, van szerencsém tolmácsolni méltóságos uramnak, a nagytekintetű elnökségnek, valamint a Terézvárosi Társaskör összes tagjainak a miniszterelnök úr szívélyes köszönetét és szívélyes üdvözleteit e kedves megemlékezésükért. Megragadom az alkalmat, hogy méltóságos uramat őszinte nagyrabecsülésemről biztosítsam. — *Durini di Monza* olasz kir. követ.

A községi választások előkészítése. Az igazoló-választmány *Gaár* Vilmos dr. elnöklésével pénteken, 25-én délután fél 6 órakor tartja legközelebbi ülését, amelyen Müller József Leó Wolff-párti bizottsági tag összeférhetetlenségi ügyét tárgyalják. Ezt megelőzően azonban sokkal fontosabb szerepe lesz az igazolóválasztmánynak, a *községi választások* előkészítése. A törvényhatósági bizottság 250 választott tagjának felét, 125-öt, a törvény szellemében, tudvalevően már 1925-ben kisorsolták, ezeknek mandátuma az idén lejár és pótlásukról kell gondoskodni, ha ugyan az év végén még a jelenlegi fővárosi törvény lesz érvényben.

Eljegyzés. Vértes Ernő és neje leányát, Nusit eljegyezte kiváló kollégánknak, *Schwét* Henriknek, a Pester Lloyd fővárosi rovatvezetőjének fia, Jenő.

Trianoni nyakkendő. Meglepően kedves és a hazafias érzés ébrentartására rendkívül alkalmas gondolat volt az uri-divat keretén belül forgalomba hozni a trianoni jelvényt, nemzeti tragédiánk szimbolumát. A divat kötelez és így szinte automatikusan kötelezővé vált e szomorú szimbolum viselése. *Kertész* Pál udvari szállító érdeme ez a dicséretreméltó gondolat: *a trianoni jelvényt motivumnak beleszőni a legelegánsabb szinpompás selyemnyakkendőkbe.* A gondolat mély erkölcsi sikerét leginkább jellemzi az a körülmény, hogy *Kertész* Pál meleg elismerő sorokat kapott a kormányzótól, továbbá *Bethlen* István gróf miniszterelnöktől, *Rinka* Ferenc dr. főpolgármester pedig a következő levelet intézte hozzá: „Igen tisztelt uram! Szép és hazafias gondolata, amelyet új stílű nyakkendőjével fejezett ki, teljesen megérdemli az elismerést és hogy nekem is megküldte, ezt a figyelmet igen köszönöm. Öntudatos magyar iparunknak nem szabad a népies motivumok utánzásában kimerülni, hanem azokat a megujuló izlés szerint átalakítva, a kor hazafias érzelmeinek is szolgálatába kell állítani. Igy dolgozzunk valamennyien, mindenki a maga pályáján, a nagy közös cél érdekében. Maradok szíves üdvözlettel: *Dr. Ripka Ferenc.*

Az erkölcsi siker mellett természetesen szép üzleti sikere is van ennek a meglepő divat-kreációnak, amely máris megnyerte a publikum előtt a népszerűséget: a Teréz körút 12. számú házban levő uridivat üzlet kirakatában ugyanis Esmond *Harmsworth* Budapestre érkezése óta láthatók ezek az újszerű divatcikkek, amelyket nagy előszeretettel vásárol a közönség.

Őszre maradnak a tanügyi választások. A törvényhatóság legutóbbi közgyűlése, amint a *Fővárosi Hirlap* megírta, hozzájárult 200-nál több óvónői, tanítói és tanári állás szervezéséhez, illetve átszervezéséhez. A tanügyi ügyosztálynak az volt a szándéka, hogy még a törvényhatóság nyári szünete előtt megtartja a választást és ilyen értelemben nyilatkozott munkatársunk előtt *Purébl* Győző tanügyi tanácsnok is hágai elutazása előtt. A legutóbbi napokig változatlan volt a helyzet, most azonban már egyre valószínűbbé válik, hogy a *választás az őszre marad.* A közgyűlési határozat kormányhatósági jóváhagyása ugyanis — a jelek szerint — még hetekig késhet, pedig már május vége van. De ha a jóváhagyás a legközelebbi napokban le is érkeznék a kultuszminisztériumból s a pályázatot nyomban ki is írnák, akkor is június közepe lenne mire a jelentkezést lezárhatnák. Az előreláthatóan tömeges ostromra való tekintettel, hetekbe kerülne a pályázati kérvények feldolgozása, csoportosítása, a jelölések megejtése is, már pedig kétséges, hogy a törvényhatóság július 1-el kezdődő nyári szünetét, egyedül a tanügyi választások miatt, el lehet-e halasztani. Purébl tanácsnok a nemzetközi filmoktatási kogresszusról hazaérkezve, nyomban referáltatott magának az ügyről és most már ő maga is *kétségesnek látja a júniusi választások lehetőségét.* Ilyenformán egészen biztosra vehető, hogy a tanügyi választás csak a nyári szünet után következő első őszi közgyűlésen fog megtörténni.

Kőbánya a halálsorompók ellen. A ceglédi MÁV-vonal áthelyezésének ügye, amióta *Herrmann* Miksa kereskedelemügyi miniszter személyesen vette kezébe a dolgot, az érdeklődés homlokterébe került. Ebben az ügyben legutóbb Kőbányán népes értekezletet tartottak. Az értekezletet *Halter* Károly biz. tag hívta össze. Rajta kívül a pártok képviseletében megjelentek *Sajó* János, *Seemann* Mihály és *Farkas* Zoltán dr. biz. tagok. De ott voltak a X. ker. gyárainak, iparos és kereskedői köreinek vezetői is és a polgárság köréből számosan. A többi érdekelt kerületet *Pál* L. Leó építész képviselte. *Halter* Károly elnöki megnyitójában ismertette a vámsorompók kérdésének régóta húzódó ügyét, majd állást foglalt a MÁV által készített és nyilvánosságra jutott megoldási módozatok ellen. Előadásából a jelenvoltak megdöbbenéssel értesültek arról, hogy a MÁV a kőbányai vonalszakaszt mai állapotában akarja meghagyni. E megoldás felett *Pál* L. Leó építész és *Kemény* Ignác mérnök műszaki szempontból mondtak kemény kritikát, a lakosság és vállalatok sérelmeire pedig a jelenlevő bizottsági tagok mutattak rá. Fejtegetéseikbe kapcsolódtak bele felszólalásaikkal *Beretzky* Zoltán dr., *Kutassy* Jenő és *Székely* Soma dr. és valamennyien erélyesen követelték az egész vonalszakasz rendezését. Az alapos és komoly vita eredményeit Halter Károly elnök így foglalta össze: 1. a halálsorompók kérdésében az érdekelt kerületek között nincsen érdekellentét, ezért vállvetett egyetértéssel támogatják egymást; 2. Kőbánya kihagyása félmegoldás volna, ezen terv ellen a legélesebb harcot indítják; 3. a legkielégítőbb és legolcsóbb megoldási mód a forgalomnak a jelenlegi vonalról való elhelyezése volna, úgy azonban, hogy Kőbánya—Alsóállomás megmaradjon; 4. egyöntetű álláspontjukat újabb memorandumban fogják kifejteni az illetékes fórumok előtt; 5. a MÁV tervezetekkel szemben, melyek nem a közérdeket szolgálják, szükséges volna, ha a főváros maga hirdetne a megoldásra tervpályázatot; 6. a közvélemény tájékoztatása céljából rövid időn belül újabb értekezletet tartanak. A kőbányai értekezleten elhangzottakból megállapítható, amit a *Fővárosi Hirlap* már többször leszögezett, hogy a ceglédi vonal rendezésének ügye többé nem kerülhet le a napirendről és csak az a megoldás tekinthető véglegesnek, amely a Budapest politikai határáig húzódó egész vonalszakaszt egyöntetűen és egyszerre rendezi.

Latinák Jenő előadása. A „Dolgozó Polgárok Pártja" előadássorozatában e hó 23-án, szerdán este 8 órakor társasvacsora keretében, *Latinák* Jenő törv. hat. biz. tag „A Dolgozó Polgárok Pártjának ipari és kereskedelmi célkitűzése" címmel tart előadást. Az előadást vita követi.

Országos Balatoni Kultúrnap. A Balatonmenti fürdőegyesületek elnökei, a yachtsportolók, valamint a Budapesten lakó balatonmenti villatulajdonosok e hó 22-én, kedden délután 6½ órakor a régi képviselőház üléstermében, a f. évi augusztus 5-én megtartandó *Országos Balatoni Kultúr-nap* ügyében *Ripka* Ferenc főpolgármester elnöklete alatt értekezletet tartottak. Az értekezleten beható tárgyalás alá került az ünnepség közlekedési, felvonulási, fürdőtechnikai, valamint sportprogramja.

Az 50-ik jubileumi jótékonycélú állami sorsjáték nyereményeinek számát és összegét lényegesen felemelték. Főnyeremény 30.000 pengő, külön jubileumi nyeremény 15.000 pengő készpénz. Azután 10.000 5000, 2500 és 2000 pengő stb. nyereményeket sorsolnak ki. Egy sorsjegy ára csak 2 pengő. Kapható bank és sorsjátéküzletekben, dohánytőzsdékben, postahivatalokban.

WAGNER LAJOS
építész, építőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépítés.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30
Alapittatott 1884 | Telefon: J. 441-18

Papperl János
épület- és műbutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

Fratricsevich István díszítő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Kivállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszítő és másolási munkákat

FÜRST LAJOS
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17

SZÉKELY SÁNDOR épület-, bútor- és keményfakereskedő
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK,
KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK
GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V. SÓLYOM UCCA 15 SZ.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépműhely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javítása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamok és indítók javítása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

SZEITZ RICHÁRD Építész, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-65. BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

BALÁZS GYULA
ÉPITŐMESTER
Magasépítési vállalat
BUDAPEST, I., Vincellér ucca 41.
TELEFON: J. 305-40.

67.736/1928.—XI.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker. népligeti nagyvendéglő bérletére.

A vállalati feltételek értelmében a hivatalos ajánlati mintán szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, borítékban elhelyezett ajánlatokat 1928 június 2-ig délelőtt 9—11 óra között kell a tanácsi XI. (városgazdasági) ügyosztály vezetője, vagy megbízottja kezéhez (Központi Városháza, II. em. 240. ajtószám alatt) közvetlenül beadni. Elkésve érkező ajánlatok, vagy olyanok, amelyek az előírt feltételeknek meg nem felelnek, figyelembe nem vehetők.

Bánatpénz gyanánt ennek a hirdetésnek az ügyszámára való hivatkozással 1000.— P., azaz egyezer pengőt kell letenni a vállalati feltételekben körülírt módon. A versenytárgyalás 1928 június 2-án délelőtt 12 órakor a IV. ker., Központi Városháza, II. em. 235. ajtószámú helyiségében lesz és azon az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlati űrlapokat, valamint a vállalati feltételeket és a szerződés tervezetét a vállalkozni szándékozók a városgazdasági ügyosztályban (dr. Dévény Andor tanácsi s. fogalmazótól, Közp. Városháza, II. em. 240.) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között szerezhetik meg.

A versenytárgyaláson csak magyar állampolgárok vehetnek részt. A székesfőváros tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül a megajánlott bérre, szabadon választhasson, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, újabb nyilvános versenytárgyalást hirdethessen, esetleg a bérlemény hasznosítása tekintetében tetszés szerint bármilyen más módon intézkedhessék. A székesfőváros a pályázóknak ajánlata felett tetszése szerint dönt, anélkül, hogy ebbeli döntése az ajánlattevők részéről vita tárgyává volna tehető.

Budapest, 1928 május 16.

A székesfőváros tanácsa.

75.418/928.—XI.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a pesti Vigadó vendéglőhelyiségeinek bérletére.

A vállalati feltételek értelmében a hivatalos ajánlati mintán szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt borítékban elhelyezett ajánlatokat 1928. évi június hó 2-ig délelőtt 9—11 óra között kell a tanácsi XI. (városgazdasági) ügyosztály vezetője, vagy megbízottja kezéhez (Közp. Városháza II. em. 240. ajtószám alatt) közvetlenül beadni. Elkésve érkező ajánlatok, vagy olyanok, amelyek az előírt feltételeknek meg nem felelnek, figyelembe nem vehetők.

Bánatpénz gyanánt ennek a hirdetésnek az ügyszámára való hivatkozással P 1250.—, azaz egyezerkettőszázötven pengőt kell letenni a vállalati feltételekben körülírt módon. A versenytárgyalás 1928. évi június hó 2-án d. e. 12 órakor a IV. ker. Közp. Városháza II. em. 235. ajtószámú helyiségében lesz és azon az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlati űrlapokat, valamint a vállalati feltételeket és a szerződés tervezetét a vállalkozni szándékozók a városgazdasági ügyosztályban (dr. Dévény Andor tanácsi s.-fogalmazótól, Közp. Városháza II. em. 240. ajtó) hétköznapokon d. e. 9—12 óra között szerezhetik meg.

A versenytárgyaláson csak magyar állampolgárok és a vendéglőipart Budapesten jelenleg is gyakorló egyének vehetnek részt. A székesfőváros tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül a megajánlott bérre, szabadon választhasson, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, újabb nyilvános versenytárgyalást hirdethessen, esetleg a bérlemények hasznosítása tekintetében tetszés szerint, bármilyen módon intézkedhessék. A székesfőváros a pályázók ajánlata felett tetszése szerint dönt anélkül, hogy ebbeli döntése az ajánlattevők részéről vita tárgyává volna tehető.

Budapest, 1928 május 16.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapítási év: 1910. Telefon: József 334-37.

özv. Biberál Józsefné Alapíttatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cseréptedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

MESTER és KISS
OKL. ÉPÍTÉSZ ÉS ÉPÍTŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

Weisz József és Társa Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletráépítések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Sajáthász)

SZEMES JÁNOS
tetőfedő mester
tetők jókarbantartási vállalata
Budapest, VII, Nefelejts-u. 53. Telefon: J 349—43

Alapítva: 1868
KORVIN LAJOS
épületfa kereskedő
BUDAPEST IX. ker., Boroskári-út 26. sz. Telefon: József 319—25
PESTERZSÉBET Szabótelep, Nagy Sándor-u. 122 Pacsirtatelep, Török Flória uccá

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VI., Hungária-körút 38/c

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 372-79 és 511-51
faszén-, kőszén- és tűzifa nagykereskedők
BUDAPEST, Józsefvárosi tehervp. u. 8. sz. kapu.
Kőbányai-út, Ganz-gyárral szemben.

NOVOTNY VILMOS
épület- gép- és lakatos üzeme
AUTOGÉNHEGESZTŐ
Telefon: T. 260-80
Budapest, VI. kerület, Ó ucca 41. szám.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállít különleges vízhatlan gummi csizmát, munkás kesztyűt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. —: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

Transformátorok
Szénkefék Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kiv. tele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

ÉPITŐANYAG
darabos és oltott mész, tégla, cserép, nád, mák portlandcement, gipsz, kátránypapír stb. vaggon és fuvartételben. Telefon: L. 999-75
LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT
SZABÓ MIHÁLY
VI., BULCSU UCCA 20. SZ.

RÓNA JÓZSEF GÉPÉSZMÉRNÖK GRAFIKAI GÉPMŰHELYE
Budapest, V., Visegrádi-u. 3 (Bejárat: Kádár-u. 12) Tel.: T. 264-48
Sokszorositóipari és könyvkötészeti mindenfajta gépet javit alakit és átkötöztet

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és díszmű bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

EGGENBERGER S.
SPECIÁLISTA-ÉPITŐMESTER
GYÁRKÉMÉNYEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE, GŐZKAZÁN BEFALAZÁSOK ÉS MINDENFÉLE KEMENCÉK ÉPITÉSE, MAGAS ÉPITÉS
BUDAPEST II, ZSIGMOND-U. 14. TELEFON: 147-54

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vízvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—63.

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret. Épületvasalás. Butorveret.

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TELEFON: J. 814-79
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fűtés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyvíztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—31—32.

Magyar Műkő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szőgyi István okl. épitész
Készit a legszakszerűbb elsőrangu kivitelb n: mindenfaj a műkő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemű kőiparagó munkát.

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

tapéta raktár, menyezetdisz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286—76.

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépitő vállalat
épitési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-77 és J. 391-84

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 május 30 — 22 (970) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

Elmélkedésre,

töprengésre, a dolgok meghányására-vetésére, a lehetőségek kiszámítására, a szükségességek fölismerésére éppen elegendő időnk volt. Elérkezett az óra, amikor többé töprengeni nem szabad, hanem nekivágva a nyár munkás birodalmának *meg kell indulnia végre a teremtő, az alkotó tevékenységnek. Esztendők készülődésének cselekvéssel kell végződnie és a papiros-programokból, amelyek eddig írott malasztnak látszottak, köpületeknek kell emelkedniök.*

Hogy mennyire elérkeztünk a tervek megvalósításának küszöbére, semmi nem bizonyítja jobban, mint az a gazdag munkaprogram, amelyet a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számába írott vezércikkében *Ripka* Ferenc főpolgármester jelölt ki Budapest számára. Hatalmas perspektivát nyit meg ebben a programadó cikkben a főpolgármester, akinek szava a város ügyeit intéző körökben — mint mindig — ezúttal is mély hatást keltett. Szinte *végeláthatatlan feladatok sorakoznak előttünk*, amelyek bizvást keltik azt a reményt, hogy Budapest iparát, polgárságát és munkásságát bőven el lehet látni munkával és így egyben kenyérrel is. Hogy pedig a törvényhatósági bizottságban szintén meg van az akarat az alkotó tevékenység megindítására, annak bizonyítéka az *Egységes Községi Polgári Párt most készülő, nagyarányú gazdasági munkaprogramja* és az a kiváló előadás, amelyet legutóbb az *Egységes Községi Polgári Pártban Becsey* Antal, a párt munkaprogramjának tervezője, a gazdasági helyzet feljavítása érdekében elvégzendő sürgős teendőkről tartott. Mindezekből dúsan virágzik ki a reménység, hogy *van akarat, vannak tervek és vannak lehetőségek.*

Előttünk áll annak a nagy munkaprogramnak a végrehajtása, amelyre a pénzügyi alapot a főváros húszmillió dolláros kölcsöne adja meg. Ennek a programnak a végrehajtása előtt nem szabad akadályokat találni és akadályokat ismerni. Ennek *simán, gyorsan és gazdaságosan kell leperegnie, hogy minél előbb és minél több vért ömlesszen gazdasági életünk vérkeringésébe.* Ugyanakkor azonban módot és lehetőséget kell adni *a magántevékenység fejlesztésére* is. Annak a gazdasági programnak, amelyet az *Egységes Községi Polgári Párt* készít és *nemcsak a közgyűlési teremben akar képviselni, hanem az élet minden vonatkozásában is*, ez a legfőbb és legelsőrendű célja. A főváros beruházásai mellett óriási hivatása van a magántevékenységnek is, amit semmi sem illusztrál jobban, mint azok a megdöbbentő adatok, amelyeket előadásában *Becsey* Antal hozott nyilvánosságra. Ennek a magántevékenységnek azonban ma még súlyos korszakok betegségei után *erőteljes támasztékokra van szüksége*, egyben pedig *el kell háritani az útjában álló terhek és akadályok igen tekintélyes részét.* Ezeknek a terheknek és akadályoknak könnyítését célozza az *Egységes Községi Polgári Párt* legújabb nagy akciója, amely azzal a reménységgel kecsegtet, hogy életrekelti Budapest életének eddig legjobban elalélt részét, a magánvállalkozást.

Mindezek mellett meg kell említenünk még *Becsey* Antalnak azt a megállapítását is, hogy a főváros építkezési tevékenysége, beleértve a szükséglakásokat és a magántevékenységet is, 600—700 lakás termelésére zsugorodott össze. Ez a technikus megállapítása, ami mellett azonban ott van a szociológusé is, aki viszont szintén keserűen konstatálja, hogy *a budapesti lakásproblémát még mindig nem sikerült megoldani.* A főváros tehát nem szüntetheti be ezen a téren sem tevékenységét. Biztos tudomásunk van róla, hogy ez nem is szándéka a városházának, mert a tanács éppen úgy, mint a közgyűlés igen jelentős többsége a hatósági lakástermelés tovább folytatása mellett foglal állást. Ennek a gondolatnak legfőbb mozgatója *Liber* Endre tanácsnok, aki legjobban ismeri azt a lehetetlen helyzetet, amelyet Budapesten a lakásprobléma teremtett. *Liber* tanácsnok *folytatni akarja a lakásépitést*, mert tudatában van annak, hogy *Budapesten még többezer lakás termelésére van szükség, mielőtt a lakások felszabadulhatnak.* Előterjesztését, amely reménysége az építőiparnak és reménysége a legkomolyabb szociális törekvéseknek, *úgy a főpolgármester, mint a polgármester, kedvezően fogadták.* A terveknek és szándékoknak azonban egyelőre még akadályaik vannak, mert nincs meg a szükséges pénzügyi fedezet. Ezt az akadályt azonban el kell és el lehet hárítani, mert meg lehet találni a fedezetet akkor, amikor a szociállis bajok egyik legsúlyosabbikát kell kiküszöbölni és amikor a szociális bajok elhárítása egyben munkaalkalmat, az építő tevékenység megindítását és így a gazdasági fellendülés egy bizonyos lehetőségét is jelenti.

Ilyen kilátásokkal és ilyen lehetőségekkel indulunk neki a nyárnak. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy *a nyár már itt is van és fenyegetően sürgeti, hogy siessünk a munka megindításával.* Gondolkodtunk, elmélkedtünk, terveztünk eleget, az elhatározásunknak többé akadályai nincsenek, egyedül csak a jóindulatnak, a helyzet megértésének szabad most már diktálnia azt az iramot, amellyel megindítjuk a közmunkákat és amellyel hóna alá nyúlunk a magánvállalkozásnak.

Kozma Jenő: Tovább dolgozunk a közszolgáltatások árának leszállításáért

„Én, a jogász, készítek útépítési programot" — Julius előtt nem kerülhet sor a Községi Takarékpénztár megalakulására — A Talbot centrálét a fővárosnak kell kezelésbe venni

Bár közeledik a nyár, a főváros nagy elánnal készülődik az új és nagy munkálatokra, amelyek a jövő fejlődés útját egyengetik. Előljár a kezdeményezésben, a munka iramának megszabásában, a gazdag ötletek termelésében az *Egységes Községi Polgári Párt*, amelynek elnöke, *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselő a következőkben volt szíves a *Fővárosi Hirlap* számára a legaktuálisabb kommunális kérdésekről nyilatkozni:

— A pénzügyi bizottságban legutóbb a villany árának a leszállítása foglalkoztatott bennünket. Kötelességemnek tartom, hogy rámutassak arra a körülményre, hogy a villany árának további leszállításáról csak akkor lehet véglegesen dönteni, amikor elkészül a zárszámadás és ennek eredményeként megkezdődnek a jövő évi költségvetés megszerkesztésének előmunkálatai. Erről a kérdésről ebben a pillanatban csak az csinál korteseszközt, aki reális meggondolás nélkül beszél. A sötétbe nem ugorhatunk. A reálisan gondolkodó ember csak addig nyújtózkodik, ameddig a takarója ér. *A villany árának a leszállitásáról tehát csak akkor dönthetünk, ha a jövő évi költségvetés elénk kerül.* Amidőn ezt megállapítom, egyben hangsúlyozom, hogy

pártunk programjának megfelelően tovább dolgozunk a közszolgáltatások árának leszállitásáért. Ebben a tekintetben a villany árának a leszállítása is a legsürgősebben megoldandó problémák között szerepel.

Megkérdeztük *Kozma* Jenő dr.-t, mikor kerül a sor azoknak az *üzemeknek a végleges beszüntetésére*, amelyek fölött a közgyűlési határozat jóváhagyásával már a belügyminiszter is kimondotta a halálos ítéletet. A következő választ kaptuk:

— Ezeket az üzemeket kétségkívül *rövidesen likvidálni kell.* A megszüntető határozat azonban

nem jelentheti azt, hogy a megszüntetésre ítélt üzemek anyagát el kell pocsékolni.

Az üzemek gazdaságos likvidálása, valamint az üzemek nyersanyagának és gyártmányainak megfelelő értékesítése érdekében hosszabb időre van szükség ahhoz, hogy ezeknek az üzemeknek a kapuit végleg bezárhassuk.

A főváros közlekedésügyének fejlesztéséről dr. *Kozma* Jenő ezeket mondotta:

— Az *autóbuszközlekedés* fejlesztése egyike legfőbb követeléseinknek. Ebben az irányban megtörtént az első lépés azzal, hogy *megrendeltük a 100 új autóbuszt.* Az autóbuszközlekedés fejlesztését megelőzően azonban meg kell javítanunk az utakat. Az útépítésre vonatkozóan nagy elaborátumot dolgoztam ki, amelyben

ki fogom mutatni, hogyan lehet — külföldi szakértők véleménye alapján — a legkitűnőbb utakat építeni.

Clevelandban 20—25 éves bitumenutakat láttunk, amelyekhez megépítésük óta soha hozzá nem nyúltak. Nálunk még a bitumenutakat is évenként kétszer javítják. *Én, a jogász, fogok most útépitési programot készíteni.*

— Természetesen rendkívül fontos kérdés itt *a pénzügyi fedezet.* Én garantálom, hogy programom betartása mellett

három esztendő alatt meg lehet javítani a főváros összes útjait, úgyhogy 25 esztendeig nem kell hozzányulni egyetlen úthoz sem.

Ezek az utak természetesen valamivel drágábbak lesznek, mert az alapozást a nálunk divatos rendszertől eltérően, másként kell megalkotni. Ha a budai márgához alulról víz ér, az út összerogy és szétmálik. A felső burkolat a legerősebb anyagból készülhet, az út mégis tönkremegy. Kétségtelen tehát, ha 20—25 évig tartó kitűnő utakat akarunk csinálni, *nagyobb befektetésekre van szükség.* A befektetések fedezetének kérdését a főváros költségvetésén belül, három évre elosztva lehet elintézni. *Itt takarékoskodni nem szabad.* Terveimet ismertettem *Scitovszky* Béla belügyminiszter urral, aki azokat *nagy megértéssel fogadta.* Megvan tehát

minden reményem arra, hogy három év alatt ezt a fontos kérdést közmegelégésre, hosszú időre szólóan intézhetjük el.

A *Községi Takarékpénztár* létesítésével kapcsolatos kérdésekről *Kozma* Jenő így nyilatkozott:

— A legközelebbi esemény az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* közgyülése, amely felemeli az alaptőkét. Ezután újabb közgyűlést tartanak, amelyen a régi igazgatóság megállapítja az alapszabályokat. Ezeket az alapszabályokat *módositani fogjuk*, illetve a szükséghez képest állapítjuk meg a Községi Takarékpénztár alapszabályait. Ha ezek az alapszabályok jogerőre emelkednek és ha cégbíróság is hozzájárul az előfeltételekhez, — *végre megkezdheti működését a Községi Takarékpénztár, a főváros polgárságának 30 esztendős álma, amelynek megvalósitásáért kemény harcokat kellett folytatnunk.* Mint már a *Fővárosi Hirlapban* is kinyilatkoztattam, *elengedhetetlenül kivánatosnak tartom, hogy már az előkészítő munkálatokban úgy a törvényhatóság megfigyelői, akiket egyébként delegáltunk is, valamint a főpolgármester ellenőrző közege, sőt már a községi takarékpénztárnak a vezérigazgatója is résztvegyenek.* Nézetem szerint egyébként

július eleje előtt nem kerülhet sor a Községi Takarékpénztár megalakulására.

Azok a hírek, amelyek arról szóltak, hogy a *Községi Takarékpénztár* idegen betéteket nem fogadhat el, *teljesen alaptalanok.* (Ezt egyébként lapunk más helyén *Scitovszky* belügyminiszter is megerősíti. *A szerk.)* Önkényes híreszteléseknek van itt szó, amelyeket sikereink gyöngítése céljából terjesztettek el. A belügyminiszteri leirat *csak a kockázatos üzletekkel való foglalkozástól tiltja el a Községi Takarékpénztárt, — igen helyesen.* Aggodalomra semmi ok sincs. Ellenkezőleg,

a legnagyobb reménységekkel tekinthetünk a Községi Takarékpénztár működése elé.

Szóvátettük végül a *Talbot-centrálé* építésének problémáját. Erre vonatkozóan a következő felvilágosításokat kaptunk dr. *Kozma* Jenőtől:

— A Talbot-centrálét már építik. A fővárossal való kapcsolat körülményeinek és feltételeinek a megállapítása előreláthatóan *az őszre marad. Addig dolgoznak a centrálén.* Az állam a saját felelősségére és saját számlájára végezteti Bánhidán a munkálatokat. Én a magam részéről

aggodalommal nézek a jövő elé, mert szükségesnek tartanám, hogy mielőbb megállapittassanak a főváros bekapcsolódásának módozatai.

Véleményem az, hogy a centrálét a fővárosnak kezelésbe kell vennie, már csak azért is, hogy a bánhidai centrálé és a kelenföldi üzem között biztositsuk az eredményes együttmüködés feltételeit.

SCITOVSZKY BÉLA BELÜGYMINISZTER
a Községi Takarékpénztárról szóló leiratáról

„Leiratomban szó sincs arról, hogy a Községi Takarékpénztár nem fogadhat el idegen betéteket"

Szándékosan-e, vagy jóhiszeműen-e, tény azonban az, hogy *Scitovszky* Béla belügyminiszternek a *Községi Takarékpénztár* ügyében a fővároshoz intézett leiratát nem is egy esetben erősen félremagyarázták. Főként — nem minden tendencia nélkül — azt híresztelték, hogy a belügyminiszter a Községi Takarékpénztár alapszabályaiban gátat akarna vetni annak a lehetőségnek, hogy a főváros bankja magánfelektől betéteket fogadhasson el. Átlátszóan tendenciózus volt ez a híresztelés, mégis több illetékes fórum sietett azt megcáfolni. A *Fővárosi Hirlap* azonban szükségesnek tartotta, hogy a legilletékesebb forráshoz forduljon

Scitovszky Béla belügyminiszter

készségesen állott rendelkezésre és a következő nyilatkozatban a *Fővárosi Hirlap* útján oszlat el minden kétséget és tör le minden néven nevezendő illetéktelen és hamis magyarázatot:

— Leiratomban *szó sincs arról, hogy a Községi Takarékpénztár nem fogadhat el idegen betéteket. Távolról sem áll szándékomban a Községi Takarékpénztár működését kizárólag a főváros pénzének kezelésére korlátozni.* Leiratomban egyszerűen azért tartottam szükségesnek megadni a direktivákat, hogy az alapszabályok elkészítését megkönnyítsem és ezzel lehetővé tegyem, hogy

a Községi Takarékpénztárnak alapszabályai olyan módon statuáltassanak, hogy azok jóváhagyása akadályokba ne ütközzék.

Ezzel meg akartam gyorsítani a kérdés sima lebonyolítását. Az természetes, hogy — éppen a főváros közönségének jól felfogott érdekében — *távol akarok tartani a Községi Takarékpénztártól mindenféle spekulációt. Ezzel tulajdonképen ki is merült a korlátozás szükségessége.*

Scitovszky belügyminiszternek ez a nyilatkozata véget vet minden vitának és teljes mértékben alkalmas arra, hogy a felmerült aggodalmakat eloszlassa.

Érdeklődtünk a belügyminiszternél a *fővárosi üzemi alkalmazottak nyugbérrendezése* ügyében is. A belügyminiszter ugyanis leiratot intézett a főváros tanácsához, amelyben megsürgette az összes üzemek nyugbérszabályrendeletének elkészítését. A következő választ kaptuk, amely megfelelő direktivát nyujt a nyugbértervezetre vonatkozóan:

— A főváros tanácsának a szabályrendelet elkészítésére utasítania kell mindazoknak a vállalatoknak az igazgatóságát, amelyek részvénytársasági formák közt működnek. Ezek a szabályrendeletek

a közgyülés elé kerülnek, amelyeknek határozatát természetesen föl kell hozzám terjeszteni.

A közgyülés még ezzel a kérdéssel nem foglalkozott, ennélfogva föl kell tételeznem, hogy az érdekeltek ezt a kérdést még nem tárgyalták le. Ezúttal tehát újra megsürgetem a nyugbérszabályrendeletek elkészítését.

Szóvátettük végül *Sipőcz* Jenő polgármesternek azt a rendeletét, amely utasította az elöljáróságokat *a kozmetikusok, masszőrök és fodrászok* helyiségeinek szigorú megvizsgálására.

— Ezt a kérdést a polgármester úr saját hatáskörében intézi el. Ehhez a kérdéshez tehát nem lehet hozzászólanom.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint

már a legközelebbi napokban razziákat tartanak a borbély-, kozmetikus- és masszőrhelyiségekben.

Ezeket a razziákat a kerületi tisztiorvosok fogják végezni. *A razziák eredményéről részletes jelentés készül és az adatokhoz képest történik majd döntés arról, hogy milyen kormányhatósági intézkedés válik szükségessé.*

A „JÓ LEVEGŐ" ÉVENKÉNT 437·000 PENGŐJÉBE KERÜL A FŐVÁROSNAK

Vizet kapnak a jánoshegyi kirándulók — Pesti turisták vandalizmusai a budai hegyekben

A kiránduló publikumnak régi és jogos panasza, hogy a leggyönyörübb budai részen, *a János-hegy tetején, az Erzsébet-kilátótoronynál nincs rendes ivóvíz, mert nem ér fel odáig a vízvezeték csőhálózata.* Ez a hiány azonban nem csupán kényelmi, de hygienikus és biztonsági szempontból is kifogás alá esett. Éppen ezért a főváros pénzügyi bizottsága már 1927 október 4-én, az 1928. évi költségvetés tárgyalása során felhívta a városgazdasági bizottság figyelmét arra, hogy

intézkedjék a Jánoshegyi vízvezeték elkészítése iránt

és annak *költségeit* három évre elosztva, *irányozza elő.* A vízművek számítása szerint ez a munkálat 150.000 pengőbe kerül, amelynek első harmadát, 50 ezer pengőt, az *Erdészeti és Mezőgazdasági Hivatal* most elkészült 1929. évi költségvetésének rendkívüli tételei között találtuk meg. A vízvezetés azonban *nem fog három évig tartani,* hanem, a vízművek ismeretes fejlesztési programja során, *még ebben az évben elkészül.*

Nagy gondot fordít az *Erdészeti Hivatal* a budai erdők parkszerűségének további kiképzésére is. Az idei 5000 pengővel szemben, a jövő évi költségelőirányzatba 20.000 pengőt vettek fel, amelyből

teljesen rendbehozzák a 80 kilométer hosszúságú sétaúthálozatot,

sőt új utakat létesítenek és rengeteg új pihenőpadot is állítanak fel.

Elismerésre méltó az *Erdészeti Hivatal* figyelme és gondoskodása a kirándulók védelméről az idő viszontagságaival szemben. 100.000 pengőt vettek be az új költségelőirányzatba arra a célra, hogy e pénzből

különböző helyeken apróbb menházakat építenek.

Nagyobb sportházat terveznek a *jánoshegyi siugrósánc* közelében, míg a hegyvidék többi pontjain *kisebb turista kalyibák készülnek.* Ezek a menedékházikók mind fából készült, illetve favázas, stílszerű kisebb épületek lesznek, padokkal, asztalokkal, és pihenőhelyekkel, amelyek

épségbentartását a nagyközönség gondjába ajánlják majd.

Sajnos, a budapesti kiránduló publikum ellen még mindig sok panasz van, hogy vandál módon viselkedik az erdőkben és pusztítja, rongálja az ültetvényeket, a növényzetet. Elpanaszolja jelentésében *Fekete* Béla erdőfőtanácsos, hogy míg a budakeszi 4221 kat. holdnyi kincstári erdő őrzésére elegendő 6 erdőőr, addig az összesen 3791 holdnyi, vagyis 429 katasztrális holddal kisebb budai, illetve pesti erdőterület megóvására *12 erdőőr és 4 erdővédő is kevés, — oly sok az erdőtűz és a kirándulók egyéb kártevése.*

Az Erdészeti Hivatal 1929. évi költségvetése szerint egyébként jövöre *az erdészeti kiadások összesen 383.312 pengőre rúgnak,* 182.658 pengővel többre, mint az idén, *a bevétel pedig 96.742 pengő lesz.* A *mezőrendészet* kiadásai is emelkednek és pedig 164.282 pengőre, míg a várható bevétel itt is csak 13.184 P lesz. *Az erdő- és mezőgazdaságra tehát végeredményben 437.668 pengőt fizet rá a főváros.* A „jó levegő" ilyenformán meglehetősen drága Budapesten.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. — Épületasztalosság. — Költségvetés díjtalan

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ KERTÉSZET
Cégtulajdonos TAX JULIA
Budapest, VII., István-út 50.
Telefon: József 391—51.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—90.

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: BUDAPEST Főraktár:
VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24. VII, Thököly ut 145

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

Alapitva 1898 LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

CSÁSZÁR IMRE
LINOLEUM-, GUMMI- ÉS PARAFAPADLÓK SZAKSZERŰ KÉSZITÉSE
Budapest, IX., Lónyay-ucca 11. Tel.: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbest-aljzatok.

Nyirbogdányi Petróleumgyár Rt
Központi iroda: Budapest, VI., Andrássy-út 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN
autó- és traktorolajok
HELIOS
autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA
világitó- és traktorpetróleum, gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
PORMENTESITŐ OLAJOK

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!
Gyár: VII., Thököly-út 33. Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

Herrmann Miksa miniszter szerint a főváros nem térhet ki újabb autóbuszok rendelése elől

Rosszul informálták Peyer Károlyt — A villamos hovatovább teljesen és mindenütt a föld alá kerül

Peyer Károly úgy a főváros egyik bizottsági ülésén, mint a parlament plénumában is a leghatározottabb formában vádat emelt a főváros vezetősége és a kormány ellen azért, mert — állítása szerint — a főváros által az Állami gépgyárban megrendelt 100 autóbusz egy részét, illetve az alvázat külföldről szerzik be. Peyer Károlynak ezt a kijelentését — mindjárt annak elhangzása után — hivatalosan is megcáfolták, a *Fővárosi Hirlap* munkatársa azonban szükségesnek tartotta, hogy ebben az ügyben magához *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszterhez forduljon felvilágosításért.

Herrmann kereskedelmi miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Hivatalba lépésem első napjától fogva állandóan hangsúlyozom, hogy importra a legkivételesebb esetben szabad magunkat elhatároznunk. Ez a legkivételesebb eset úgy értelmezendő, hogy

csakis akkor szabad külföldi gyártmányt megrendelnünk, ha az idehaza nem állítható elő.

Ilyen értelemben többízben tettem erélyes kijelentéseket a képviselőházban is, sőt *felszólítást intéztem az ország egész társadalmához, hogy a magyar ipart minden körülmények között is elsősorban támogassa.* Éppen ezért — már ennél a közismert elvi álláspontomnál fogva is —

kétségtelennek kellett tartania mindenkinek, hogy Peyer Károly adatai tévesek.

Őt bizonyára *helytelenül informálták.* A helytelen információ onnan származhatik, hogy a főváros 100 autóbuszának elkészítéséhez mintára volt szüksége. Minthogy pedig ilyen autóbuszokat Magyarországon még nem készítettek, *két mintapéldányt külföldről kellett hozatni.* Ismétlem, kizárólag két mintapéldányt rendeltek meg, *ezek alapján fogja a Máv. gépgyár a többi 98 kocsit elkészíteni.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa megkérdezte a kereskedelmi minisztert, hogy mi a véleménye a *budapesti autóbuszkölcsönös fejlesztésének szükségességéről. Herrmann* miniszter a főváros közlekedésügyének nagyfontosságú kérdéséről a következőket jelentette ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Teljes mértékben átérzem az autóbuszközlekedés fejlesztésének szükségességét.* Külföldi példák bizonyítják, hogy az európai metropolisokban

mindenütt az autóbusz veszi át a villamos szerepét, amely hovatovább teljesen és mindenütt a föld alá kerül.

Ha a főváros által megrendelt 100 új autóbuszkocsi elkészül, *teljesen meg fog változni Budapest uccai képe.* Annyi bizonyos, hogy

ennek a 100 új autóbusznak a forgalomba való beállításával még nem teszünk teljes mértékben eleget a követelményeknek. A főváros nem térhet ki további autóbuszkocsik megrendelése elől.

Megemlítettük a kereskedelmi miniszter előtt azt a hivatalos részről felmerült tervet, hogy a *fővárosi építkezések kérdéséről* törvényjavaslatot akarnak a Ház elé vinni. A következő választ kaptuk:

— Valóban felmerült ez a terv. A törvényjavaslattal az volt a célunk, hogy

az építkezés fellendítésével kapcsolatos technikai problémákat rendezzük.

Úgy látom azonban, hogy *ezek a problémák más úton is megoldhatók. Egyelőre ez a javaslat lekerül a napirendről.*

Herrmann miniszter valószínűleg az 1925. XVIII. t. c. *d)* pontjára gondol, amely 30 éves adómentességet csak az esetben engedélyez, ha a lebontott objektum helyén a négyszeres terjedelmet meghaladó új épületet emelnek. Ezt a súlyos kikötést már *Kozma* Jenő dr., országgyűlési képviselő is kifogásolta a *Fővárosi Hirlap*-ban és legutóbb az *Egységes Községi Polgári Párt* értekezletén *Becsey* Antal is sürgette e törvénynek a megfelelő revizióját, mert *nagyobbszabású lakástermelésre a magánosok részéről gondolni sem lehet, amíg a korlátozó intézkedés meg nem szünik. Herrmann* miniszter tehát bizonyára arra céloz, hogy ezt a törvényt esetleg átmenetileg rendeleti úton is lehet hatálytalanítani.

Bizalom Kállay Tibornak

A Polgári Egység Klubjának tisztujító közgyűlése

A *Kállay* Tibor elnöklete alatt működő *Polgári Egység Klubja* csütörtökön, május 31-én délután 6 órakor tartja második évi rendes közgyűlését, amelyen a szokásos évi jelentések letárgyalása után a tiszújításra is sor kerül. A közgyűlés napirendje a következő: *Kállay* Tibor elnöki megnyitója után a klub mult évi működéséről szóló évi jelentést, majd a számvizsgálóbizottság jelentését fogják ismertetni és azután határozatot hoznak a felmentvények megadására vonatkozólag. A jövő évi költségvetés előterjesztése után a tagsági díjak újabb megállapításáról határoznak, végül a választmány részéről kiküldött tizes bizottság javaslata alapján a megüresedett tisztségeket töltik be.

A közgyűlést megelőzően az intézőbizottság és a választmány az elmult szerdán együttes értekezletet tartott, amelyen *Kállay* Tibor szóvátette, hogy *a Polgári Egység Klubjának megalapításánál az a cél vezette, hogy gróf Bethlen István politikájának, az Egységes Párt programjának minél számosabb hivet szerezzen a fővosban.* Ugy látja, hogy a törvényhatóságok újjáalakítása során most a községi politika kerül az érdeklődés homlokterébe és ezért a maga részéről szeretné, ha olyanok vennék át a vezetést, akik a községi politikában már eddig is tevékenykedtek. *Kállay* Tibor beszédét, amikor a várható személyi változásokról szólott, percekig tartó éljenzéssel és tapssal szakították félbe és *egyhangúan a mellett foglaltak állást, hogy még tárgyalni sem engedik azt a kérdést, hogy ő a Polgári Egység Klubja vezetésétől visszalépjen.* A többi felszólalók is arra mutattak rá, hogy *Kállay* Tibor személye az egyhangú bizalom és szeretet tárgya, hajoljon meg tehát ennek a megnyilvánulása előtt.

Az intézőbizottsági ülés végül is *Kállay* javaslatára *Bacsinszky* Vladimir, *Becsey* Antal, *Bódy* Tivadar, *Gaár* Vilmos, *Dési* Géza, *Kozma* Jenő, *Schmidt* Richard, *Szilágyi* Lajos, *Ugron* Gábor és *Usetty* Béla részvételével tíztagú bizottságot küldött ki, hogy a megüresedett tisztségekre és helyekre a jelölést megejtsék.

Általános az a vélemény, hogy *Kállay* Tibort sikerülni fog szándékától eltéríteni, különösen ha látni fogja, hogy a közgyűlés bizalma egyhangúlag mellette fog megnyilvánulni.

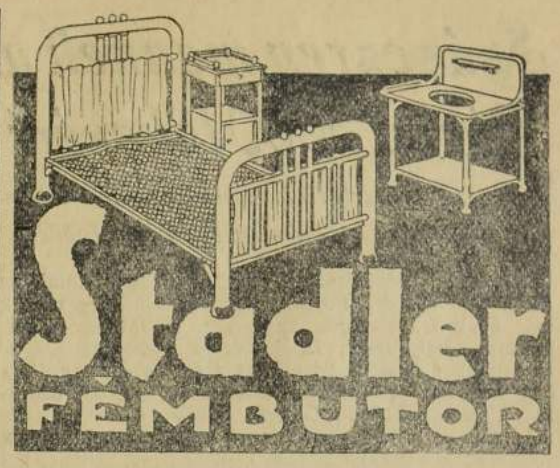

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Teréz 218-09, Lipót 975—20.

Schöndorfer Jenő mérnök

központi fűtési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata

Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.

Telefon szám: József 431—72

VASUTA GUSZTÁV

LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR

Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

Fischer Ernő festő és mázoló

Telefon: J. 371—08.

Budapest. VII., Rottenbiller-u. 29|a.

SCHÄFFER KÁROLY

okleveles mérnök

Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester

Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

A HENKEL-FÉLE

ásványi festékkötő anyag

KIESIN

a legolcsóbb és a célnak legjobban megfelelő máz

El nem mázolódik
Vízzel tisztítható
Az időjárásnak ellenáll

Vezérképviselet és raktár Magyarország részére

Szagtalan
Hő- és tűzálló
Előkelő matt fényű

Voith Gottlieb, Budapest, VI., Kartács ucca 26

TELEFON: LIPÓT 970—65

Százezren mennek a Várba 5000 lakosért

Az első kerületiek Budavárát ostromolják az elöljáróság székhelyéért

A budai érdekeltségek nevében *Becsey* Antal, az *Egységes Községi Polgári Párt* alelnöke és mások már évek óta sürgetik az I. ker. elöljáróság alkalmasabb elhelyezését. Az I. kerület székháza tudvalevően *az ősi budai városháza helyiségeiben, a Várban van.* Ide kell, minden közlekedési eszközt nélkülözve, az ügyes-bajos dolgát intéző polgárnak felmásznia, az óriási terjedelmű kerület legtávolabbi részeiből is. Ez az állapot nemcsak inpraktikus, kényelmetlen, hanem *igazságtalan is.*

Az első kerület lakóinak száma összesen *101.533* Ebből a szorosan vett *Várban mindössze 5437-en laknak,* míg a Krisztinaváros—Tabán lakóinak száma *43.255,* a Lágymányos—Kelenföld belterületén *25.033-an,* külterületén *15.947-en,* a lipótmezei részen pedig 11.833-an laknak. Nyilvánvaló ebből, hogy

a közigazgatási kerületnek csak egyhuszad része lakik a Várban és 95.000 ember kénytelen 5000 ember miatt minden ügyes-bajos dolgában a Várba felmászni.

A völgyben élő budaiak elkeseredése olyan nagy, hogy már a belügyminiszterhez készülnek panaszra, viszont a Várbeliek mereven ragaszkodnak a meglévő helyzethez és *nem hajlandók leereszkedni.* A kérdés tehát igen nehéz s valószínűen végleges megoldás nem is lesz addig, míg az új kerületi beosztás — amelyről a *Fővárosi Hirlap* más helyén írunk — ezt is el nem intézi.

A tanács, illetve a városi épületekre ügyelő városgazdasági ügyosztály azonban méltányolva a helyzetet,

nem idegenkedik valami ideiglenes megoldástól,

s erre nézve már többféle lehetőségre is gondoltak.

Felmerült a terv: nem lehetne-e valahol lent a völgyben,

megközelíthető helyen fiók-elöljáróságot létesíteni,

ahova azokat a hivatalokat telepítenék, amelyekben legtömegesebben fordul meg a publikum. De szó esett arról is, hogy az egész elöljáróságot a Tabánba helyezik. Ezzel kapcsolatban két épület került kombinációba: az egyik a régi Nyúl-kaszárnya épülete a Fő uccában, — ahonnan tudvalevően most költözik ki az állami Statisztikai Hivatal népszámlálási osztálya, — a másik a Döbrentei, illetve Szarvas térre néző régi budai városi épület, ahol most különféle társadalmi és szociális intézmények vannak. A budaiak

bármelyik megoldást örömmel fogadják,

mert mind a két hely villamossal és autobusszal egyaránt jól és könnyen megközelíthető.

Készül az üzemi munkások nyugbértervezete

Borvendég tanácsnok még a nyári szünet előtt letárgyaltatja

A fővárosi munkások nyugbér ellátásának kérdése *már évek óta húzódó probléma.* Az országgyűlés előtt fekvő rokkantság és öregség esetére szóló biztosítási törvénytervezet most újra előtérbe hozta a kérdést és *remélhetően rövidesen a megvalósulás stádiumába jut ez a nagyfontosságú szociális rendelkezés,* amely

több, mint húszezer munkáscsalád exisztenciájának megszilárdítására hivatott.

Ezideig egyedül a *Gázművek* munkásainak van elfogadott nyugbér szabályrendelete, amelyet később analóg módon igyekeztek alkalmazni az *Elektromos Művek* munkásaira is, azonban véglegesen ez a kérdés sincs tisztázva, mert a *jogügyi bizottság,* mint ismeretes, arra az álláspontra helyezkedett, hogy *a szabályrendeletet egységes módon kell elkészíteni az összes üzemek munkásaira kiterjedő érvénnyel.*

Néhány nappal ezelőtt az üzemi nyugbér ügy rendezését *megsürgette maga a belügyminiszter is,* aki a következő leiratot intézte a főváros tanácsához:

„Az intézet üzemi és vállalati nyugbér szabályrendelet ügyében felhívom a tanácsot, hogy az összes intézmények, üzemek és vállalatok nyugbér szabályrendeletét mielőbb készíttesse el, illetve azon vállalatok igazgatóságát, amelyek részvénytársasági alapon működnek, ennek elkészítésére hívja fel.

Megállapítom, hogy eddig mindössze a Gázműveknek van ilyen szabályrendelete, amelyről később kimondották, hogy az Elektromos Művekre is irányadó."

Kérdést intéztünk

Borvendég Ferenc tanácsnokhoz,

az üzemi ügyek irányítójához, aki erre vonatkozóan a következő nyilatkozatot adta:

— Az üzemi munkások nyugbér ellátásának kérdése *a főváros tanácsának teljes mértékben a szívén fekszik* és már jóval a belügyminiszteri leirat leérkezése előtt megkezdtük ennek a kérdésnek végleges elintézését. Nem jelentéktelen feladatról van azonban szó, mert a húszezer főnyi munkásság nyugbér kérdése olyan komplexum, amely *hónapokig tartó gondos, körültekintő, alapos és igen nagy számadásokat kívánó feladat.* Mindazonáltal *a tervezet már csaknem teljesen készen van és*

rövidesen a bizottságok elé kerül.

Arra a kérdésünkre, hogy az üzemi nyugbérkérdést mikor tűzik napirendre, a tanácsnok a következőt felelte:

— Pontos terminust adni e pillanatban *még nem tudok,* csak annyit mondhatok, hogy *a nyári szünet előtt feltétlenül letárgyaljuk az üzemi munkások nyugbér ügyét.*

Pályázati hirdetmény

a Ferenc József koronázási alapitvány festőművészeti díjára.

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános pályázatot hirdet a „Ferencz József koronázási jubileumi díj" alapitvány rendelkezésére álló

1928. évi festőművészeti díjára.

A 794/1903. kgy. számú alapító okirat rendelkezései szerint a székesfőváros az alapitványi jutalomdíjjal nem a bevégzett tehetségeket akarja megkoszorúzni, hanem támogatni kívánja azokat, akik a magyar festőművészet terén rátermettségüknek már nyilvánvaló jelét adták, akikről méltán feltehető, hogy ezzel az anyagi támogatással tehetségüket, képességeiket és ismereteiket még inkább kifogják fejleszteni s ezáltal a magyar művészet felvirágoztatását fogják elősegíteni.

Az alapító okiratnak a festődíjra vonatkozó rendelkezései a következők:

1. Az alaptványi díj minden öt év második, harmadik, negyedik és ötödik esztendejében (tehát évenként, minden ötödik év kihagyásával) kerül odaítélés alá.

2. Ez a díj 40 évesnél fiatalabb, olyan festőművészek jutalmazására való, kik művészi képességüknek, önálló becsű alkotásokra való hivatottságuknak már kétségtelen jeleit adták és művészi tanulmányaikat külföldön akarják kiegészíteni.

3. A díjat ugyanaz a művész csak egy évre kaphatja meg. A jubileumi díj élvezetében levő művész a bírálóbizottságnak az általa bemutatott s a főváros tulajdonába átmenő kész mű alapján hozandó újabb határozatával a díjat kivételesen elnyerheti.

4. A székesfőváros tanácsához benyujtandó pályaművek lehetnek kész festmények és vázlatok. A pályázók tárgyukat szabadon választják.

Folyamodásukkal a pályázók tartoznak bemutatni születési bizonyítványukat, az addig való kiképzésükről szóló okiratot, részletes írásbeli előadását jövendő tanulmányaik, céljaik, szándékuk, terveiknek.

5. A díjat a jutalmazott félévi előleges részletekben a képzőművészeti bizottság elnöke által láttamozott nyugtára kapja meg.

Az év végén tartozik a pályanyertes művész valamely vázlat ,avagy műtárgy bemutatásával munkásságát igazolni, amely vázlat a főváros tulajdonában megmarad.

A pályázat alá bocsátott alapítványi díjakat a főváros törvényhatósági bizottságának közgyülése által alapítandó bírálóbizottságok ítélik oda.

Az alapítványi díjakban csak magyar állampolgárok részesíthetők.

A bírálóbizottságnak jogában áll határozathozatal előtt bármely szaktestület vagy szakegyesület véleményét meghallgatni.

A bírálóbizottság határozata végérvényes és a törvényhatósági bizottság közgyülésének bejelentendő. Ha a bírálóbizottság határozata az alapító okirat azon rendelkezéseinek, amelyek a pályázat kirására a bizottság megalakítására és eljárására, a magyar állampolgárságra és az előírt korhatárra vonatkoznak, meg nem felelne, a közgyülésnek jogában áll a bizottság határozatát megsemmisíteni s a bizottságot az alapító okiratnak megfelelő javaslattételére utasítani. A közgyülés idevonatkozó határozata ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz felebbezésnek van helye.

Ha a pályázók között a bírálóbizottság a díjra érdemest nem talál, a ki nem adott díjra a következő évben újabb külön pályázat hirdetendő.

A tanács ezeknek a díjaknak összegét 3000 pengőben állapitja meg.

Az alapító oklevél közölt 2. pontja alapján a bírálóbizottság csak olyan pályázók pályázatát fogja tekintetbe venni, akik az 1927. év óta nyilvános művészeti kiállításon már résztvettek.

Nyilvános kiállításnak tekintendők elsősorban a Műcsarnok, a Nemzeti Szalon, az Ernszt-Múzeum és a főiskolák kiállításai, minden más kiállítás felől — abból a szempontból, hogy az a pályázat feltételeinek megfelel-e — a tanács dönt esetről-esetre. A kiállításon való részvétel hivatalos katalógussal, vagy a rendezőség okmányával igazolandó.

A tanács a pályázati hirdetést a Fővárosi Közlöny egymásután következő három számába közzététeti. A pályázati hirdetés egyes példányait a pályázni kívánók a tanácsi IX. ügyosztályban (IV., Központi Városháza, I. pav. I. em. 41.) díjmentesen megkaphatják.

Akik a felsorolt alapítványi díjakra igényt tartanak, erre vonatkozó kérvényüket az alapító okiratban kikötött feltételeket igazoló hiteles okmányaikkal felszerelve, legkésőbb *1928 június 2-án déli 12 óráig* nyujtsák be a tanács segédhivatalához (Központi városháza, I. em. 114.).

A megjelölt határidőn túl beérkező kérvényeket a tanács minden további tárgyalás nélkül hivatalból visszaadja.

A pályázók, kiknek pályázatait a tanács a pályázati feltételek fennforgásának hiánya miatt nem utasította vissza, műveiket (legfeljebb hármat) tartoznak a Műcsarnok titkári hivatalába június hó 4-én délelőtt beküldeni, ahol azok nyilvános kiállításra kerülnek. A pályázati kérelmek elbírálása a beküldött művek alapján történik.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928. évi május hó 16. napján tartott tanácsülésében.

A székesfőváros tanácsa.

RENAULT
mezőgazdasági és vontató-traktorok
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

MAKOVSKY FERENC
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
Budapest, VII. Abonyi-u. 4. TELEFON: J. 381-17

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonh vó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korái-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus löpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, mard- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-uccz 34. — Telefon: J. 873—69.

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vízvezeték Központi fütés

TELEFON: J. 395—78 HLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasut, hidépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

SOPRON-GYŐRI TEJ ÉS YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB!
SOPRON-, GYŐR- ÉS VAS MEGYEI TEJGAZDASÁGI RT.
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Tel.: J. 305-31., J. 428-01

Harmadik alpolgármesteri állásról tárgyal csütörtökön az „ad hoc" bizottság

Aktuális lett a tisztviselők létszámának növelése és az ügyosztályok számának szaporítása — Meghirdetett új állások — Rumbach Dezső tanácsnok lesz

Egyre több panasz hangzik el a városházán és a városházán kívül a közigazgatás túlterheltsége, *a vele járó lassuság és egyéb hibák ellen.* Egyre sürgetőbb ugyanesak az a követelés is, hogy *a közigazgatást haladéktalanul át kell szervezni;* a régi ügyosztályokat vissza kell állítani a harmadik alpolgármesteri állással együtt, s természetesen azonnal szaporítani kell a hivatalnoki létszámot is, mind a műszaki, mind a többi ügyosztályban.

A törvényhatóság és a közvélemény egyhangú sürgetésére a tanácsnokok és vezető tisztviselők hosszas utánjárására eljutott a dolog végre odáig, hogy most már előreláthatóan *néhány napon belül elkészül a végleges előterjesztés, a központi igazgatás szervezetének revíziójáról,* amelyet azután sürgősen a törvényhatóság plénuma elé visznek, esetleg rendkívüli közgyűlést is hívnak össze.

Illetékes helyről kapott értesülésünk szerint a *szervezés előkészítésével megbízott 12-es bizottság már csütörtökön összeül tanácskozásra és letárgyalja a javaslatot,* amely — részleteiben máris elkészült.

Egyszerüsítés helyett bonyodalmak

A *Fővárosi Hirlap* tudósítójának alkalma volt hosszabban beszélgetni erről a fontos problémáról a közgyűlés egyik — a szervezés munkájára kiszemelt — előkelő tagjával, aki a következőkben tájékoztatott bennünket:

— A létszámcsökkentést a fővárosnál annak idején *minden vonatkozásban végrehajtották.* A közigazgatási feladatok ezzel szemben lényeges mértékben *emelkedtek.*

— A létszámcsökkentés óta eltelt három esztendő tapasztalatai azt is bebizonyították, hogy

a tervezett egyszerüsítés helyett az ügymenet sokszorosan megnövekedett, s a tisztviselőhiánnyal egyszersmind bonyolultabb lett.

— Ez természetes is, mert hiszen a háború óta eltelt két közgyűlési ciklus óta *a főváros nagy fejlődésen ment át, ez pedig számottevő munkatöbbletet is jelent.*

— Az ügyosztályokban összetorlódott munkatömegek így aztán lehetetlenné teszik hogy a vezetők áttekinthessék az ügyeket, *vagy éppen vezessék az ellenőrzést.*

— A két alpolgármester sem elegendő *az ügyosztályok munkájának ellenőrzésére,* mert hiszen tudvalevően

a törvényhatóság kebeléből kiküldött 57 bizottságban elnököl nek,

nem is beszélve egyéb elfoglaltságukról. Elképzelhetetlen, hogy ebben az athmoszférában komoly, alkotó és irányító munkára legyenek képesek az alpolgármesterek. Mindezek után egyöntetűen megállapítható, hogy a városháza mai viszonyai az összevont ügyosztályok munkatorlódása folytán — teljesen *tarthatatlanok s azokon segíteni kell.*

Még a nyári szünet előtt kiírják a pályázatokat

Felkerestük

Gallina Frigyes h. tanácsnokot,

az illetékes elnöki ügyosztály vezetőjét is, aki a kérdésről a következőket mondotta munkatársunknak:

— Az *ad hoc* bizottság már *a legközelebbi napokban összeül* és

javaslata előreláthatóan lényegében egyezni fog az ügyosztályi előterjesztéssel,

amely így hangzik:

„Határozza el a közgyűlés, hogy egy műszaki és két közigazgatási ügyosztályt újra felállít (városrendezési, külön közlekedési és közművelődési ügyosztályok), ezzel kapcsolatban egy II. fizetési osztályba sorozott, alpolgármesteri címmel és jelleggel felruházott jogi minősítésű tanácsnoki állást, továbbá a tanácsi fogalmazói szaklétszámba 2, a mérnöki szaklétszámba pedig egy tanácsnoki állást szervez, s ezekre az állásokra a III. fizetési osztály illetményeit állapítja meg. Szervez továbbá a mérnöki szakon tizenkét IV. fizetési fokozatú műszaki főtanácsosi, tíz V. fizetési fokozatba beosztott műszaki tanácsosi, tizennyolc főmérnöki, huszonhárom segédmérnöki, egy statisztikai titkári, egy segédtitkári, 1 fogalmazói, két segédfogalmazói 1 statisztikai felügyelői, egy főtiszti, egy tiszti, 3 kezelőfőtiszti, 1 kezelőtiszti, 1 helyettes főszámvevői, 1 főszámtanácsosi, 14 másodosztályú számtiszti állást. Ezzel szemben megszüntet a közgyűlés 31 hetijegyzékes és 13 havidíjas hivatalnoki állást."

Örömhír a tisztviselőknek

Sipőc polgármester egyébként be sem várta az ad hoc bizottság döntését és a legsürgősebb állások betöltésére, *1928 junius 6-iki lejárattal,* máris pályázatot hirdetett. Megpályázható egy műszaki főtanácsosi, egy műszaki tanácsosi, két főmérnöki, egy műszaki főtiszti, két műszaki tiszti, egy bakteriológiai intézeti osztályvezetői, egy számvevőségi főszámtanácsosi, két adóhivatali főszámtanácsosi, egy adóhivatali tiszti, három pénztári tiszti, egy kezelő főtiszti, négy kezelőtiszti, egy kezelőnői, egy nyomdai főtiszti, egy nyomdai tiszti, egy gépészi, egy kerületi szülésznői és két kórházi tiszti állás. A B-listás tisztviselőket, ha az illető állás betöltésére, előképzettségük és korábbi szolgálatuk alapján alkalmasak és érdemesek, más pályázókkal szemben a tanács előnyben részesíti.

Rumbach Dezső — tanácsnok

Ripka főpolgármester pályázatot hirdetett június 8-iki lejárattal *a harmadik műszaki tanácsnoki állásra,* amelyet ezidőszerint helyettesi minőségben *Rumbach* Dezső tölt be. Mint ismeretes, *Rumbach* annakidején *Solty* Lajos tanácsnok helyébe került, aki viszont a középítési ügyosztály vezetését vette át. Az út- és csatornaépítés súlyos feladatai mellett *Rumbach* a magánépítkezést és a városrendezési ügyeket is vezeti, amely munkakörben kitűnő segítőtársai: *Csármán* Ferenc, *Király* Kálmán, *Pokomándy, Zaitz* Ferenc és más kiváló műszaki tisztviselők állnak rendelkezésére. Megállapíthatjuk, hogy *Rumbach* nagy szakértelemmel, igazi rátermettséggel és széleskörü tudással vezeti munkakörét. *Mégis nagy hiányossága volt az ügyosztálynak, hogy kevés munkaerő állt rendelkezésére.* Erre a sajnálatos körülményre *Kozma* Jenő és *Becsey* Antal ismételten rámutattak a *Fővárosi Hirlap* hasábjain, de mindig kiemelték *Rumbach* Dezső érdemeit és minden alkalommal sürgették a műszaki személyzet megfelelő szaporítását. És az is furcsa volt, hogy az ügyosztály ilyen felelősségteljes pozícióját eddig csak helyettes tanácsnok töltötte be. Most végre erre az állásra is tanácsnokot választanak. Kétség sem férhet hozzá, hogy az összes városi pártok az ügyosztály élére *Rumbach* Dezsőt kívánják állítani, akit ilyenformán *egyhangulag* fognak megválasztani.

A kerületek szaporítása és új beosztása

Kérdést intéztünk *Gallina* helyettes tanácsnokhoz a kerületi beosztás revíziójára nézve is, szerinte azonban erre vonatkozóan *még nem alakult ki álláspont.*

Más oldalról kapott információnk szerint azonban az *ad hoc* bizottság előtt feltétlenül felvetődik a kerületi kérdés is, miután ezzel aligha lehet várni az új fővárosi törvény végrehajtásáig.

A mostani kerületi elöljáróságok felállítása idején ugyanis Budapest mai lakosságának *még a fele sem volt meg.* Akkor elegendő volt a csekélyebb hivatalnoki létszám is a jóval kisebb kerületekhez. Ma azonban egészen más a helyzet. Erre legjellemzőbb a *belügyminiszter* egyik közelmultban tett nyilatkozata, amely az országgyülésben hangzott el: *„Ma — mondta a belügyminiszter — fordítva áll a dolog. A kerületi elöljáróságok legnagyobb részének akkora területre és akkora népességre terjed ki a hatásköre, s ennek következtében természetesen, bürokratikus berendezése is annyira komplikált, hogy ezek a kerületi elöljáróságok többé nem elsőfokú, községi jellegü közigazgatást látnak el, hanem egészen külön, nagy hivatalokká váltak, amelyek a lakossággal való szorosabb összeköttetést elveszítették."*

A szorgalmazott új közigazgatási beosztás mellett — információnk szerint, —

tizenöt kerület lenne a fővárosban.

Budán kettővel szaporodna a szám és pedig: az I. kerület szétválasztásával keletkezne *a Kelenföld—lágymányosi új közigazgatási egység,* amelyhez természetesen csatlakozna a *Horthy Miklós út* környéke és a Gellérthegy is, a másik új körzet pedig a mai II. és III. ker. kültelkeinek elválasztásával, illetve összevonásával alakulna, mint *Buda—hegyvidéki kerület.*

Ennek

a Svábhegy lenne a centruma.

Hozzá tartozna a Hüvösvölgy, Zugliget stb. Szóval az egész üdülő vidék.

A *pesti* oldalon az V., VII., IX. és X. kerület szétosztásával keletkezne *a két új kerület.* Új egység lenne a *külső Lipótváros,* amely esetleg *magába olvasztaná a külső Terézváros egy részét is.* Uj kerület lenne az Erzsébetváros külső része, végül *új kerület alakulna a külső Ferencváros és Rákosfalva területeiből is.*

Moor Géza építőmester
Budapest, VI, Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezetők. — Csatornázási- és gázberendezések. — **Berendez városoknak vízmüveket,** csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
építőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon: Teréz 296-51 és 290-78.

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428-77
Háziipari osztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textilosztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető
hézagmentes padozatburkoló a
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemü átalakitásoknál ajánlattal díjmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPÍT
Kertészeti telepei:
BUDAPEST, II., PASARÉTI-ÚT 129 — TELEFON: 968—92 — SOLTSZENTIMRE, PEST-MEGYE

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 893—08.

Legjobb,
Legszebb,
Legolcsóbb
CSERÉPKÁLYHÁK
LLOYD KERÁMIAIPAR R.-T.-nál
Budapest, V. kerület, Mária Valéria-utca 10. szám
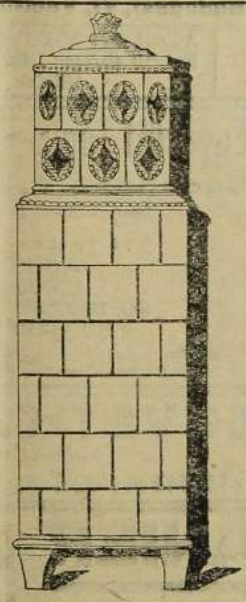

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa a múlt héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkák szállításával és készítésével az alábbi cégeket bízta meg:

Csatorna-építkezések:

Batthyányi uccai csatorna készítésével Csányi Pál vállalkozót 6369.

Lotz Károly uccai csatorna készítésével Schaffer Ármin vállalkozót 13.874.

Jurányi uccai csatorna készítésével Csányi Pál vállalkozót 5642.

Besnyő uccai csatorna készítésével Gratzl Lajos céget 14.311.

Magyar uccai csatorna készítésével Farkas Lajos vállalkozót 20.187.

Cserkesz uccai csatorna építésével ifjabb Halász Hubert vállalkozót 6130.

Pasaréti úti csatorna készítésével Schäffer Ármin céget 14.777.

Balaton uccai csatorna készítésével Obendorfer József és Fia céget 6369.

Főgyüjtő csatorna építésénél használt keramit téglák szállítására Magyar Kerámiai Gyár Rt. 25.370.

Hungária úti bitumenező munkával Spányi Ernő céget.

Szigetelő lemezek és anyagok készítésével Burghardt Emil, Posnansky és Strelitz és Shell Kőolajkereskedelmi rt. cégeket 20.620 és 19.483 pengő értékben.

A Németvölgyi-úton és a Róna uccában építendő fővárosi kislakásos bérház egyes ipari munkálatait a versenytárgyalás alapján a tanácsülés a következő vállalkozóknak ítélte oda:

Vasgerenda: Vasgerendákat árusító részvénytársaság 84.818;

Föld- és kőmives: Berényi Ignác 346.540, Makovszky Ferenc és Wjhart Ferenc 479.881;

Ács: Hellebrand János 22.807, Töke György 35.867;

Tetőfedő: Budapesti Tetőfedő Mesterek Szövetkezete 13.104;

Bádogos: Ábrahám és Gürtler 5718, Fliegl Béla 8491;

Műkő: Andrea Cementgyár 23.835;

Lakatos: Pick Ede utóda 37.959;

Asztalos: Brichta József 79.776;

Burkoló: Schillinger Zs. 46.860;

Mázoló: Környei Lajos 16.625 pengő vállalati összegért.

A Ceglédi-, Madarász-, Bécsi-, Haller-úti, illetve uccai népjóléti intézetek különféle munkálatait ezek a cégek végzik:

Melegvízberendezés: Rohonczi Húgó 4734, Tholt István 4539, Bründl János 5590;

Gáz: a Fővárosi Gázművek 24.841;

Fertőtlenítőgép: Magyar Mosó- és Fertőtlenítő Gépgyár 4240;

Vízvezeték csatorna: Czier Gusztávné 7282 pengő áron.

A Szív uccai és Lovag uccai iskolák fűtőkészülékeit a következő cégek szerelik fel:

Szív ucca: Törs és Ormai 47.314;

Lovag ucca: Szepesi Gyula 39.955 pengős összegért.

A Kerepesi úti laktanya javitását a tanács Katona Imre vállalkozóra bízta 10.393 és Tóth Lajos cégre 3056 pengőért.

A Szegényházban Bründl János épít fürdőt 7060 pengő vállalati összegért.

Linoleumpadló burkolási munkát végez a Magyar Asbestit Padlógyár Rt. 21.984 pengő áron.

Kőmives munkát kapott a Széchenyi-fürdőben Remsei Elemér 2200 pengőért.

A Kisfaludy uccában építendő városi ház helyén levő épület bontására Temesvári Károly cég kapott a tanácstól megbízást 4150 pengőért.

Bazalt kockakő, fejkő és kiskő szállítására a főváros tanácsa a beadott ajánlatokat mind elfogadta és pedig *bazalt kockakőre:* Laufer Sándor 10.000 drb à 1.18; Hofbauer Jakab 65.000 drb à 1.20; Zalahalápi bazaltkőbánya rt. 50.000 drb à 1.20; Somoskői bazaltbánya rt. 60.000 drb à 1.20; Badacsonyi bazaltbánya rt. 25.000 drb à 1.20 P-vel. — ¾-es *bazalt kockakőre:* Laufer Sándor 10.000 drb à 0.94; Hofbauer Jakab 45.000 drb à 0.95; Zalahalápi bazaltbánya rt. 50.000 drb à 0.95; Nemesgulácsi bazaltbánya rt. 50.000 drb à 0.95; Somoskői bazaltbánya rt. 65.000 drb à 0.95; Badacsonyi bazaltbánya rt. 40.000 drb à 0.95 P-vel. — *Bazalt fejkőre:* Laufer Sándor 30.000 drb à 0.64; Hofbauer Jakab 30.000 drb à 0.65; Zalahalápi bazaltkőbánya rt. 50.000 drb à 0.65; Nemesgulácsi bazaltbánya rt. 50.000 drb à 0.65; Somoskői bazaltbánya rt. 30.000 drb à 0.65; Badacsonyi bazaltbánya rt. 40.000 drb à 0.65; Dunántuli mész-, tégla- és kőipar rt. (sümegi kőből) 10.000 drb à 0.63 pengővel. — *Bazalt kiskőre:* Laufer Sándor 250 tonnát à 47.50; Hofbauer Jakab 300 tonnát à 50.50; Nemesgulácsi bazaltbánya rt. 200 tonnát à 50.50; Somoskői bazaltbánya rt. 300 tonnát 50.50 P ár mellett.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott fővárosi nyilvános és szükkörű versenytárgyalásokon a következő cégek pályáztak:

Autóbusz-karosszériák készítésére: Ganz-Danubius gyár 15.150, 16.660, 19.200, Misura Mihály 14.800, 17.020, 19.500, Ney és Róna 14.700, 16.970, 19.580, Arnóczy cég 10.850, Uhry Imre 14.840, Kölber Testvérek 14.750, 17.050, Schillinger Vilmos 17.660, 13.850, Zupka Lajos 11.800 pengő egységáron.

Udvarrendezésre a Lenke-úti új városi bérháznál: Schäffer Ármin 16.850, Krausz Ferenc 14.222, Ámon Antal 12.780, Proczeller Bálint 14.000, Hajnal Imre 10.586, Szánthó Ferenc 12.919, Schäffer György 17.390, Teszák Ödön 14.034 pengő vállalati összeggel.

Ugyancsak udvarrendezésre pályáztak a Kárpát uccai városi bérháznál: Obendorfer József és Fia 11.263, ifj. Helfenstein Károly 10.559, Proczeller Bálint 10.479, Szántó Ferenc 9047, Teszák Ödön 10.303, Ámon Antal és Fia cég 7645, Hajnal Imre 6586 pengő vállalati áron.

Dunakavics eladására pályáztak: Klauber és Vajda cég 7.90, Kavicstermelő és Betonárú Vállalat Rt. 8.60, Dittrich Nándor 8.80 pengő egységáron köbméterenkint.

A Hidegkúti-út burkolására: Magyar Aszfalt Rt. 244.935, Smereker és Társa cég 234.462, Útépítő és Aszfalt Vállalat Rt. 236.949, Hirsch M. Rt. 221.197 pengő ajánlati összeggel.

SZÓRAKOZÁS

Városi Színház. Lehár legszebb operettje, a Cárevics. A legszebb Lehár-zene. Látványos díszletek. 150 pompás Berkovits-kreáció. Tökéletes előadás. Látványos balettek és táncattrakciók. Minden este. Legdrágább hely 6 pengő.

KORVIN SZINHÁZ

Május 31-től június 7-ig

VARIETÉ

Dupon mesterműve 9 felvonásban

Főszereplők EMIL JANINGS es PUTTI LIA

MONTECARLO ASSZONYA

Főszerepben ERNA MORENA és HARRY LIEDTKE

KAMARA SZINHÁZ

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a

Spolarich-étterem

sörözö

BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.

Legjobb magyar konyha!

A legszebb kávéház pedig a

Spolarich-kávéház

BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.

Estónkint zene.

Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ

IV, Deák Ferenc ucca 2

*

VIGADÓ KIOSZK

V ker., Vigadó tér

TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON WEINGRUBER KÁVÉHÁZA

VÁROSLIGET

Székesfővárosi Vigadó éttermei

V. ker., Vigadó ucca 1. Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készítő üzeme

Budapest, IX., Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93

Gyártja az **ISTROS** rákapcsolható csólnak motorokat.

HUBERT ÉS TSA b. t. TELEFON: T. 222-67

Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4

Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás é vízvezeték szerelési vállalata.

BUDAPEST. V. SÓLYOM UCCA 15 SZ.

Margalit Andor és Ödön

mérnök-építőmester, vállalkozók

Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.

Telefonszámok: József 586—43 és József 429—24.

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök

MAGAS ÉS MÉLYÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ

Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

HOLLÓS FERENC

okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó

Budapest, V., Sziget ucca 9. szám

FISCHER ANTAL szobrász

Budapest, VI., Hungária-körút 38/d

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**

PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA

Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.

Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28

Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fűrészelt élaragatt lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

KOMFORT ÉPITŐ R.-T Magas, mély és útépítési vállalat

Budapest, II., Zárda-utca 26. szám

TELEFON: AUT. 628—59.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.

Budapest, V., Sas ucca 25. szám

Telefon: 230—71, 108—58, 141—52

Évi teljesítőképesség:

12,000 vagón cement

5,000 „ mész

80.000,000 darab tégla

8.000,000 „ cserép

Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.

Téglagyárak: Buda, Köbánya, Nyergesújfalu.

Aszfalt-útépítő, szigetelő és tetőfedővállalat

Korek E. Budapest

VIII. ker., József-körút 64.

Telefonszám: J. 449-21.

SZVETICS JÓZSEF

építési vállalkozó

BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

MARABU ÉS ORANIER

FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK

Magyar Radiatorgyár R.-T.

Budapest, X, Gyömrői-út 76/78.

Telefon: J. 390—34, J. 350—88.

A KOPLALÓ LIGET és a mammuth-konkurrencia

A FŐVÁROS DEFICITES AUTÓBUSZJÁRATOKKAL JUTALMAZZA A KÜLFÖLDI VÁLLALKOZÓT

Az utóbbi napokban kirobbant az az elkeseredett, de eddig néma harc, amely már régóta ott lappangott a városliget vidámnak tetsző, de a valóságban szomorú élete mögött. A ligeti mutatványosok végre *megelégelték azt a gazdasági lenyomottságot, amelyet esztendők hosszú sora óta egy idegen vállalkozó miatt tűrnek és szenvednek.* A mutatványosok

panaszos beadványt intéztek a fővároshoz az Angolpark ellen.

Ez a beadvány elmondja, hogy a fővárosnak az Angolparkkal kötött és 1933 végéig érvényes megállapodása szerint az *Angolpark* tulajdonosai semmiféle üzleti, vagy mutatványos helyiséget nem létesíthetnek *uccai bejárattal.* Az Angolpark igazgatósága azonban az idén a bejárat mellett, az *uccai fronton* árkádos üzletházat épített, ahol egy sereg élelmiszerüzlet és cukrászda nyílt meg. Az Alpesi falu helyett pedig a Hermina úti oldalon *uccai bejárattal* hatalmas mulatóhelyet létesítettek. Elpanaszolják még a mutatványosok, hogy a park területén levő *Scala* színházban abesszíniai néger falut létesítettek, pedig erre *a tanácstól előzetes írásbeli engedélyük sem volt.*

A főváros tanácsa azután a mutatványosok panaszára élt szerződésadta jogával, sürgős határozatot kézbsítettek az Angolpark igazgatóságának, amelyet a főváros felszólított, hogy

nyolc napon belül bontassa le a Hermina-uti fronton épült üzletházat, az Alpesi falut, továbbá szüntesse be a Scala színházban játszó néger falu vendégiátékát.

Egészen mellékes, hogy az Angolpark idegen tulajdonosa milyen jótékony célokra hivatkozik és milyen jótékony célokra kíván hamarosan percenteket adni. *A tanács kétségkívül a legteljesebb mértékben érvényt fog szerezni elhatározásának.* Erre a tanácsnak nagyon sok és nagyon fontos oka van, mert hiszen nem egyedül arról van itt szó, hogy az Angolpark külföldi tulajdonosa az idén a fővárossal való megegyezésébe ütköző dolgokat követett el. Magának az egész Angolparknak *léte és elhelyezése* is régi és nagyon súlyos sérelmet jelent igen derék budapesti adófizető polgárok számára, akik már Budapest történetében is jelentős szerepet követelhetnek maguknak. Ezek a mutatványosok

hosszú évtizedeken át adófizető polgárai voltak már a fővárosnak, amikor egy külföldi ember a nyakukra telepítette ezt a nyomasztó és szinte kibírhatatlan konkurrenciát.

A cirkuszok, az egyéb mutatványosok, élelmiszerkereskedők, vendéglősök stb. eddig azonban küzködve bár, de verekedtek a hatalmas tőkével rájuk fekvő konkurrenciával.

Ma azonban *nagyon súlyos időket él a szegény liget.* A gazdasági válság, *elsősorban az ő közönségüket sújtja* és ez a szegény közönség *legelőször apró, szerény kis szórakozásáról mond le,* hogy megmenthesse a maga számára a betevő falatot. Ráadásul még *az időjárás is ellenük fordult,* a május ragyogó konjunktúrája az idén teljesen elmaradt.

Joggal követelhetik tehát ezek az apró, de tiszteletreméltó egzisztenciák, hogy a főváros végre-valahára mellékük álljon

és megvédje szerény kenyerüket a nagyvállalkozóval szemben. Ha már tűrniök kell a mammut-konkurrenciát, legalább nem szabad engednie a fővárosnak, hogy a vele kötött megállapodásokat is felborítsák és pedig olyan módon, hogy a mutatványosoknak újabb és kibírhatatlan konkurrenciát támasszanak. Eleget fáj a mutatványosoknak az, hogy *az idegen vállalkozó milyen előnyöket szerzett eddig* hogy közönségük nagyrészét elhódítja és mindehhez

a főváros még ráfizetéses éjszakai autóbuszjáratokat is szolgáltat.

Most már végének kell szakadnia annak a rendszernek, amely mostoha gyermekeinek tekintette és kiszolgáltatta a konkurrenciának ezeket a derék adófizető polgárokat.

Az uj autóbuszok októberben már az utcán lesznek

A harmadik karosszéria pályázatra 100 kocsiszekrény szállítására nyolc ajánlat érkezett — Felülvizsgálják a kisiparos-ajánlkozók üzemeit

Többször és részletesen foglalkozott már a *Fővárosi Hirlap* azokkal a bonyodalmakkal, amelyek a megrendelt 100 új autóbusz-karosszéria pályázata körül keletkeztek, s amelyek *mind az első, mind a második versenytárgyalást eredménytelenné tették,* úgy, hogy *Lobmayer* tanácsnok végre is kénytelen volt külföldi szakértőt bevonni a zsűribe. *Kwerg* dr., a berlini városi autóbuszüzem igazgatója állapította meg a korábbi ajánlatokról, illetve tervekről, hogy azok rosszak és ő volt az, aki a közlekedési ügyosztály és az autóbuszüzem mérnökeivel együtt közösen elkészítette *azt a műszaki előírást, amelynek szigorú szemelőtt tartásával lehetett csak az érdeklődő üzemeknek és iparosoknak az újabb versenytárgyaláson résztvenni.*

Ez a versenytárgyalási pályázat szombaton járt le s arra

összesen nyolc ajánlat érkezett.

Az ajánlattevő cégek a következők: *Arnóczky és Tsa* karosszériagyár, *Kölber testvérek* kocsigyár, *Misura és Tsa, Zupka László és fia,* a *Ganz és tsa Danubius r.-t., Schillinger Gyula, Nay és Róna, Uhry* Imre.

Arnóczkyék tíz kis típusú kocsiszekrényre pályáznak 10.850 P egységáron. A *Kölber testvérek* 30 kis- és középtípusú karosszériát készítenének. A kicsi darabját 14.750, a középnagyságúét 17.050 P-ért. A *Misura* cég bármilyent és bármennyit hajlandó gyártani, 14.800, 17.020, illetve 19.500 P egységáron, a *Zupka László és fia* gyár 15 drb kistípusú karosszériára ajánlkozik 11.800 pengős egységáron, a *Ganz*-gyár a kistípus karosszériáját 15.150, a középnagyot 16.600, a nagyot 19.200 pengős egységáron ajánlja. *Schillinger* Gyula 20 kicsi és 20 középnagy kocsiszekrényre ajánlkozik, 13.850, illetve 17.660 pengős egységáron, a *Nay és Róna* 14.700 P-ben szabta meg a kiskocsik, 16.970 P-ben a középkocsik és 19.580 pengőben a nagykocsik karosszériájának árát. Végül *Uhry* Imre 20 kiskocsit vállalna darabonként 14.840 pengőért.

Amint látjuk, az ajánlati összegek közt nincs nagy differencia, mindazonáltal

legalább két hétig tart, amíg az üzem elvégzi az ellenőrző számításokat.

A döntés természetesen azután lesz. De ettől függetlenül sem óhajtana a bizottság, illetve a tanács az odaítélés kérdésében addig határozni, amíg *Folkusházy* Lajos alpolgármester szabadságáról haza nem érkezik. Tudvalevően *Folkusházy* az, aki az első perctől kezdve az autóbusz kérdésekkel foglalkozik.

Az új autóbuszok karosszériái értesülésünk szerint

a legmodernebb kocsiépítési elvek szerint készülnek el.

A karosszériák stabilitását és biztonságát nagy mértékben fokozza az, hogy *ugyanolyan rendszer szerint és ugyanolyan fából készülnek el, mint a hajótestek.*

A pályázat szigorúan előírta, hogy a tartó bordáknak egyetlen hajlított darabból kell készülniök, éspedig európai kőrisfából. Ugyancsak egy hajlított darabból készülnek a szekrényoszlopok is, amelyeket semmiféle *csapolással és kivágással gyengiteni nem szabad.* A karosszériákat a legtökéletesebb szilárdsággal erősítik az alvázhoz, kitűnő rugózással.

A kiskocsikon 25 ülő, 8 perronálló és 6 belsőállóhely lesz; a középnagyságún 31 ülőhely, 7 állóhely a kocsiban és 8 a perronon, a nagytípusú autóbusz pedig 37 ülő és 15 álló utast fog befogadni. Ebből 7 állóhely a kocsi belsejében lesz.

Az ajánlattevők általában 4 hónapos terminusokat kötöttek ki a szállítás megkezdésére, úgyhogy közeli döntés esetén

a karosszériák egyidőben készülhetnek el az alvázakkal s az első új kocsik október végére, november elejére az uccán lehetnek.

Az illetékeseknek, igen helyesen, az a szándéka, hogy *a rendelésből megfelelően jusson az ajánlkozó kisebb iparosoknak is,* döntés előtt azonban, köteles elővigyázatosságból a kisebb üzemekben szakértői szemlék lesznek, *hogy az előírt karosszériák gyártására megfelelően felkészültek-e.*

Vegyen részt a SALAN-Művek R.-t. pünkösdi plakátpályázatán

A plakáttervnek lényege az, hogy a salan ezen legtökéletesebb házi fertőtlenítőszer sokoldalúságát és előnyeit kiemelje

Feltételek megtudhatók:

BENES TESTVÉREK
Vegyészetigyár Részvénytársaság
Budapest, V, Akadémia u. 11

Fekete Ödön mérnök
Vízművek vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fűtés
Vízvezeték
Épület bádogos munkák

ÉPÍTŐANYAG
darabos és oltott mész, tégla, cserép, nád, márk portlandcement, gipsz, kátránypapír stb. vaggon és furvartételben. Telefon: L. 999-75
LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT
SZABÓ MIHÁLY
VI., BULCSU UCCA 20. SZ.

GULA R. T. TETŐFEDŐ vállalata
VI, Teréz körút 3
Eternit, cserép, kátránylemez fedések

özv. Biberál Józsefné Alapíttatott 1871. évben
BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépműhely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javítása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamók és indítók javítása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

Utolajozást, portalanítást
legmodernebb alapon vállal,
porolajat szállít
Magyar Fanto Művek Rt.
Budapest, VI., Eötvös-utca 42.

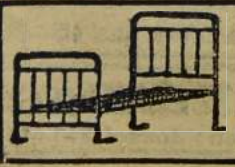
HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1901 Budapest, I., Bőszörményiút 18 Telefon K. 510-86

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Az Általános Takarék saját tőkéi 33 millió pengőre emelkednek

Horváth Lipót dr. elnök nagysikerű amerikai tranzakciója

A *Magyar Általános Takarékpénztár Rt.* — amint a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában már megírtuk — elhatározta, hogy e hó 31-én rendkívüli közgyűlést tart, amelyen az intézet alaptőkéjének fölemelését fogja javasolni. A javaslat szerint *kibocsátásra kerül 160.000 darab új részvény, amelyből 80.000 darabot felajánlanak a régi részvényeseknek* olykép, hogy

3 darab régi részvény egy új részvény átvételére jogosít.

Az új részvények kibocsátási ára 88 pengő 50 fillér és mivel csak 1929. évi osztalékjogosultsággal fog bírni, megfelelő kamattérítésben részesül. *Az elővételi jogot június 2—11-ig bezárólag* lehet majd gyakorolni. A további 80.000 darab részvényt, úgyszintén azon részvényeket, amelyeket a régi részvényesek nem vesznek át, előzetes megállapodás alapján,

New-York egyik legelőkelőbb bankcége, a J. & W. Seligman & Co. cég veszi át

a következő feltételek mellett: Az új részvények vételára csupán 1929 január 1-től kezdődő osztalékjogosultsággal, részvényenként 88.50 pengő, vagyis a részvényeseknek felajánlott árral azonos.

Az átveendő részvények öt évig nem kerülhetnek forgalomba.

Ennek biztosítására a részvények a „Central Union Trust Co. of New-York"-nál, New-York egyik legnagyobb trust-társaságánál kerülnek letétbe, amely trust-társaság ezen magyar részvényekre „American share"-ket bocsát ki. Ezek 1933. július 1-ig magyar részvényekre nem cserélhetők ki. A magyar részvények alapján kiállított American share-ket a J. & W. Seligman & Co. cég New-Yorkban nyilvánosan kibocsátja és amint lehetséges, a new-yorki tőzsdén jegyezteti. A részvények szavazati joga tekintetében a magyar érdekek hatályos védelemben részesülnek. A J. & W. Seligman & Co. cég *Hohenlohe* Alfred herceg útján, aki a cég európai képviselője, képviseltetni magát a takarékpénztár igazgatóságában. Az alaptőkefelemelés keresztülvitele után, előzetesen létesített megállapodások alapján, még egyéb, a takarékpénztár üzleti erejét fokozó és jövő fejlődését biztosító tranzakciók lépnek életbe.

A tőkeemelés javasolt megvalósítása után a takarékpénztárnak 20 millió pengő alaptőkéje és több mint 13 millió pengő nyílt tartalékalapja, vagyis *összesen saját tőkéje több mint 33 millió pengő lesz.*

A fentjelzett tranzakció pénzügyi körökben kellően méltatott feltűnést keltett és általánosan elismerik dr. *Horváth* Lipót elnök érdemeit, aki pénzügyi műveletével nemcsak intézete érdekeit szolgálta, de valósággal új irányt szabott a vállalati részvények tartós és biztos külföldi elhelyezésére.

A Hangya sikere

A *Hangya-központ* május 23-án tartotta XXIX. évi rendes közgyűlését, amelyen a kötelékébe tartozó szövetkezetek kiküldöttei igen nagy számmal jelentek meg. A közgyűlést *Zichy* Aladár gróf elnök nyitotta meg, aki rámutatott a gazdasági élet nehézségeire és kiemelte, hogy a szövetkezetek legfőbb törekvése legyen az idegen tőkétől való függetlenségük megszerzése. Éppen ezért a szövetkezeti alaptőkét kell növelni.

Ezután *Balogh* Elemér dr. vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság jelentését, amely rámutat a Hangya fejlődésére, ami annál örvendetesebb jelenség, mert hiszen a gazdasági élet még ma is válsággal küzd. *A Hangya az elmult évben 68 és fél millió pengő értékű áruforgalmat bonyolitott le.* A közgyűlés az igazgatóság jelentése alapján a befizetett *üzletrészek osztalékára a tiszta haszonnak alapszabályszerű altruista 5 százalékát forditotta.*

A közgyűlés úgy az igazgatósági, mint a felügyelőbizottsági jelentést egyhangúlag elfogadta és a felmentvényt megadta. A Horánszky Dezső elhúnytával megüresedett igazgatósági tagsági helyre a közgyűlés *Schandl* Károly dr.-t, az OKH alelnök-vezérigazgatóját választotta meg.

A napirend letárgyalása után a vidéki kiküldöttek és a központ igazgatósága több aktuális szövetkezeti kérdést tárgyalt meg, majd *Meskó* Pál ügyvezető-igazgató javaslatára kimondta a közgyűlés, hogy *legsürgősebb teendőnek tartja a Hangya szövetkezetek alaptőkéjének megerősitését s ennek elérése érdekében elhatározza, hogy nagyarányú országos propagandát fog inditani új üzletrészek jegyzése céljából.*

Szükségesnek mondja ki a közgyűlés ezt az akciót azért, mert a szövetkezeti alaptőkeemelés legmegfelelőbb válasz lesz a támadásokra, mert ezzel bizonyítja földmívelő népünk az agrárszövetkezetekhez való ragaszkodását s mert az alaptőkeemelésre a szövetkezeti áruhitel olcsóbbátétele miatt is szükség van.

A közgyűlés elhatározta végül, hogy *Mayer* János földmívelésügyi és *Bud* János pénzügyminiszter uraknak a Hangya szövetkezetekben tömörült egymillió földmívescsalád köszönetét tolmácsolja a képviselőházban és a felsőházban a szövetkezetek védelmében elmondott beszédeiért s az agrárszövetkezetek iránt mindenkor tanúsított jóindulatukért.

A Belvárosi Takarékpénztár igazgatósága, mint a *Fővárosi Hirlap* multheti számában már jelezte, a napokban megtartott ülésében elhatározta, hogy a június 2-ára egybehivott rendkívüli közgyülésnek javaslatot fog előterjeszteni a takarékpénztár alaptőkéjének felemelése tárgyában. Az igazgatóság javaslata szerint 120.000 darab új részvény kerül kibocsátásra, amelyből a takarékpénztár 40.000 darabot felajánl a régi részvényeseknek 3:1 arányban, míg a további 80.000 darab részvénynek átvétele a takarékpénztár külföldi üzletbarátai részéről szerződésszerüleg biztosítva van. Az alaptőkeemelés közelebbi módozatait a közgyülés fogja megállapitani. A takarékpénztár alaptőkéjének felemelését megokolttá teszi az igazgatóságnak az a törekvése, hogy az intézet saját tőkéjét összhangba hozza a takarékpénztár megnövekedett üzletkörével és jelentékenyen meggyarapodott idegen tőkéivel.

A Szövetkezeti Szemlének dr. *Pártos* Szilárd szerkesztésében megjelent gazdag tartalmú és érdekes májusi száma dr. *Schandl* Károly vezércikkén kívül *Popovics* Sándor, a Nemzeti Bank elnöke, dr. *Rauscher* Aurél, az OKH kormánybiztosa stb. értékes cikkeit közli, amelyeket még a különböző rovatok sokoldalú anyaga egészit ki. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII., Gizella út 47.

A Hungária közgyülése. A *Hungária Műtrágya Kénsav és Vegyipar Részvénytársaság* május 25-én tartott rendkívüli közgyülésén elhatározta alaptőkéjének 87.000 darab új részvény kibocsátása útján 3,480.000 pengőről 5,220.000 pengőre való fölemelését. Ezek a részvények teljes egészükben a régi részvényeseknek ajánltatnak fel az igazgatóság által közzéteendő feltételek mellett. Kimondotta a közgyülés továbbá a fuziót az *Első Pesti Spódium- és Enyvgyár Részvénytársulattal, amely a Hungáriába beolvad.* E célra a Hungária alaptőkéjét további 40.000 darab részvény kibocsátásával 6,020.000 pengőre emeli fel olykép, hogy minden két spódiumgyári részvény ellenében egy darab Hungária-részvény fog kiadatni. Ezen fuzióra vonatkozólag az Első Pesti Spódium- és Enyvgyár Részvénytársulat ugyancsak május 25-én tartott rendkívüli közgyülésén teljesen hasonló értelmü határozatot hozott.

A Magyar Kender-, Len- és Jutaipar Rt. az 1927. évre P 5.— osztalékot fizet. A szelvényeket május 22-től kezdődően a társaság pénztáránál és a Magyar-Olasz Bank R.-T. főpénztáránál váltják be

A Dr. Wander Gyógyszer- és Tápszergyár Részvénytársaság május 22-én megtartott XIV. évi rendes közgyülésén az igazgatóság javaslatára 8 százalékos osztalék kifizetését határozta el. Az 1927. üzletévre vonatkozó osztalékszelvényeket 0.80 pengővel május 26-tól kezdődően a *Wiener Bankverein magyarországi fióktelepe* (V., Nádor ucca 4.) váltja be.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbeton-épités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

SZAVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budaíoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

VIZMENTES PONYVÁK
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

Jany János Gép-, épület- és szerkezetlakatos
Kezelőt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

skolák helyes világitására a gazdaságos „DURAL" armaturák a legjobbak! :: Képviselet: FALB NÁNDOR Budapest, IV, Városház-u. 6.
TELEFON: 210—03

KERYLAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

Tóth Sándor
gummivulkanizáló üzeme
II., Fő ucca 20. sz.
Telefon automata 521—79

MÜZES JÓZSEF ÉS TÁRSA hatóságilag engedélyezett villamossági vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor 3. szám — Telefon: Lipót 973—15.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon: Teréz 212—48 Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZKÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44. szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES OÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

»MINIMAX«
a legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék
Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási
Mindenkor használatra készen áll s bárki által könnyen kezelhető
Telefon: T. 237-31
Prospektussal és felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Rózsa u. 85

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

MAGYAR KŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41. Telefon: József 310—15

MENDE-MONDÁK a városháza folyosójáról

Kő kövön ne maradjon... — Rájár a rúd az álkozmetikusokra — „Barátságos arcot kérek" — A Széchenyi-strandon — Lábzsákkal a cirkuszban

„MEG KELL VÁLTOZNI a mai útépítő rendszernek" — állapítja meg *Kozma* Jenő dr. Mi viszont örömmel állapítjuk meg, hogy ezt a régi bajt, ezt a régóta türhetetlen állapotot éppen az *Egységes Községi Polgári Párt* vezére akarja megszüntetni. Hát csakugyan itt az ideje, hogy történjék valami rendszerváltozás, illetve végre megtörténjék a mai *rendszertelenségnek* kiküszöbölése, rendszerré való átformálása.

Mert, ami manapság divik az utak építése, burkolása, kövezése és javítása körül, az még a higgadtabb természetű embereknek a hajszálait is égnek emelgeti! Ha valaki figyelő szemmel jár-kel az uccán, konstatálhatja, hogy bizonyos útvonalak szinte állandóan *feldultak* és *kőbarrikádok* teszik itt lehetetlenné a közlekedést.

Még jóformán be sem heged az egyik seb az ucca arculatán, már jön az újabb operáció. Csákánynyal esnek neki ismét és amit tegnap betömtek, az ma újból tátongó űr, „folytonossági hiány" az útburkolaton.

A legfájdalmasabb azonban, hogy évek óta nem tudnak ezen változtatni. Pedig csak egy kis jóakarat, egy kis rendszerető munka kell hozzá. Mert azt senki sem fogja elhitetni, hogy az egyedüli módja a dolognak az: előbb fel kell tépni az uccakövezetet *a villamos sinek*, majd másnap *a kábelvezeték*, harmadnap pedig a *vizcső miatt*... Mi csak laikusak vagyunk, de a józan eszünk mégis azt diktálja, hogy ezt a három műveletet el lehet végezni *egyszerre is*, de mindenesetre gyors egymásutánban, anélkül azonban, hogy az utat vissza burkolták volna és a csákánynak szinte órák multán újra és újra kelljen kezdeni romboló munkáját.

Az a kövező *vessen reánk követ* aki belülről maga is nem így látja a dolgot helyénvalónak. De hát ha választani kell, vajjon ezt az elvet *kövesse*, vagy az uccát inkább négyszer is *kövezze*, akkor az elhatározása nem lehet kétséges.

Kozma Jenő változást igért. Ha pedig ezt ő megígérte, akkor bizonyos, hogy a feldúlt útvonalakon sorakozó halomban *kő kövön sokáig nem marad*... Nem marad, mert betömik vele a feneketlenül tátongó gödröket...

REÁJÁR A RÚD újabban a kuruzslókra. Vagy még precízebben: „Az illetéktelen *gyógybeavatkozásokat hirdető* masszőrökre, fodrászokra és orvosi oklevéllel nem rendelkező kozmetikusokra." A polgármester most újabb szigorú vizsgálatot rendelt el ezek ellen a „szépészek ellen, akik már annyian vannak, mint hajdanában — danában, nem is olyan rég — a tőzsdés-irodák. A pénzkonjunktúra idején minden uccasarkon ilyen iroda és apró „bank és pénzváltó" nyílt, most viszont az ilyen „kozmetikusoknak" van konjunktúrájuk. Akkoriban mindenki inkább a jövedelemmel törődött, de annál kevesebbet a szépséggel, ami akkoriban nem is volt túlságosan fontos, ma pedig, mivel jövedelem úgysincs, sőt foglalkozása sem mindenkinek akad, — van lehetőség *a szépítőintézetben való időtöltésre*. Persze nem a komoly, orvosi felügyelet mellett, vagy egyenesen orvos által vezetett üzletekről van szó. Ellenkezőleg: azokról, akik *az orvosi tudomány területére rándulnak ki illetéktelenül* és akik orvosi feladatkört arrogálnak maguknak.

Az ilyenekről a polgármester legújabb felhívásában, amelyben ismételt hadjáratot rendel el, megállapítja, hogy „az eddigi vizsgálatok *súlyosabb elbirálás alá vonható cselekményeket is beigazoltnak találtak*." Hát tessék! Ezért a polgármester most már olyan utasítást ad ki, hogy indítsák meg a szabályszerű *eljárást* „az orvosi beavatkozást, gyógykezelést orvosi felügyelet nélkül végző masszörök, fodrászok és kozmetikusok ellen." A polgármester azt is megjegyzi, hogy mivel ezek az „iparágak", a hiúság kiuzsorázói túlságosan elszaporodtak, *korlátozásuk iránt* a kormánynál előterjesztést tesz.

Sipőcz Jenő dr. megállapításaihoz nehéz volna bármit is hozzátenni. Minden *szépítés nélkül* beszélnek azok az ál-kozmetikusokról és szépítőintézetekről. Ezeknek a masszőröknek az alakot deformáló *hájtömegek*, a kozmetikusoknak az üde, hamvas teint-et elcsúfító *szemölcsök*, a fodrászoknak pedig a fölös *hajszálak* helyett rövidesen — *önmagukat* kell majd eltüntetni...

ÖRÖMHÍR az amatőrfényképészeknek, akik az újabbi időben egyre szaporodnak, hogy *szabad fotografálni a Széchenyi strandfürdőben*. Ez a kegy, amelyet a főváros tanácsa most gyakorol, mindenesetre megörvendezteti az amatőr fotografusok és a profistrandolók raját, de azért mintha volna ebben az intézkedésben némi *önzés*, vagy mondjuk enyhébben: némi *üzleti érzék* is. Már a városnak önmagával szembeni önzése. Mert nem volt nehéz felfedezni, hogy mindazok, akik *fotografálnak*, a jövőben szívesebben áldoznak másik kedvtelésüknek, a strandolásnak is. Így azután összekötődik a hasznos a kellemessel.

Kis engedmény ez a közönség javára, mégis örülni kell ennek a csekélységnek is, mert manapság nem kényeztetik el túlságosan az embereket a hatóságok. Itt van mindjárt a példa: Amíg most már szabad az amatőr-fotografusoknak „támadó" pózba helyezkedniök a Széchenyi-strandon és szabad felvételt készíteni a vidáman lubickolókról, addig *az Állatkertben a legszigorúbban tilos az ilyen „merénylet."* Az állatokat senki sem fotografálhatja. Miért? Az állatok talán érzékenyebbek a strandoló embereknél és tiltakoznának az ellen, hogy őket — mondjuk — reggeli pongyolában örökítse meg a fényképész lencséje? Mindenesetre szép az állatok érzékenységének az ily fokozott védelme. De miért nem szabad újabban a Margit-szigeten sem az amatőröknek fotografálni? Itt *a fákat és növényeket* védik a leleplezéstől? Lehet olyan korai pillanat, amikor még mosdatlanul találja valaki az évszázados fákat... De hiszen akkor egészen el kellene zárni a szigetet a kíváncsi pillantások elől, mert *a szem*, az emberek két lencséje különbül fotografál, mint bármely értékes fényképező-masina.

Ne keressük most a hibákat. Vágjunk mindehhez *„barátságos arcot"*, hátha egy amatőr le akar fotografálni...

TÉLI CIRKUSZRÓL tárgyalnak a városházán. Legyen-e télen is cirkuszi előadás, vagy sem? Vannak az ötletnek pártolói és ellenzői, mint minden más elgondolásnak a városházán. Eddig tudvalevően a város cirkuszát (no *nem a közgyűlésről* van szó!) ott kinn a Városligetben az ősz első fagyos lehelletére be kellett csukni. A hidegben bizony senkit sem vonz még a *legtülfütöttebb temperamentumú* artisták mutatványa sem. Lábzsákokkal és úti-ködmönökkel felszerelten elvégre mégsem szokás cirkuszi előadásra menni. Ilyenkor már a köszínházak jólfütött terme csalogatja a közönséget és az bizony — mi tagadás — szívesebben marad bent a városban, mintsem kirándulást tegyen a zord, kietlen Városligetbe. Most azt tervezik, hogy a cirkusz szellős nyári épületét át-téliesítik, azaz kissé fagyállóbbá teszik, belülről pedig *fűtőkészülékekkel* szerelik fel.

Így azután mindenesetre könnyebben *olvadna fel* a közönség *fagyos közönye* a téli cirkusszal szemben s *melegen* ünnepelné az *égőszívű* artisták és a *tüzes* lovak produkcióját...

Gyuribandi

Ne vigye pénzét külföldre!
Merán és más külföldi fürdő helyett itt van
a Svábhegyi Szanatórium

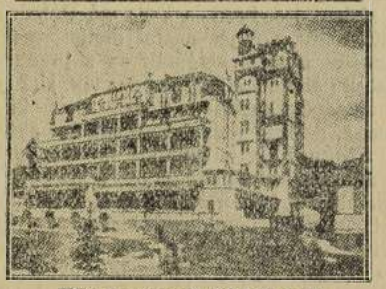

Magaslati (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire
Ajánlják
idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szívbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére

SZENTGALI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Iroda és anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán Telefon: J. 313—36.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllamezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 225-06.

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fűtés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vízvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓINTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 886—02
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 15.

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
építőmester, építési vállalkozó Telefon: J. 818-08. *Budapest, VII. ker., Csobor-u. 83.*

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készít: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javitását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyás-tér 2
TELEFON: J. 325-34.

Gombos Benő okl. gépészmérnök vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—32.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

Széchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. *Telefon: T. 269-65.*

SÖRÖK KIRÁLYA

Dreher BAK SÖR

HIREK A PÁRTKÖRÖKBŐL

Az adósérelmek orvoslását sürgette az Egységes Községi Polgári Párt küldöttsége a pénzügyigazgatónál. Az *Egységes Községi Polgári Párt* VI. kerületi szervezetébe tömörült kereskedők és iparosok értekezletet tartottak, amelyen azokat az egyre égetőbb sérelmeket és panaszokat tárgyalták, amelyek az adókivetések kapcsán különösen a kereskedő- és iparososztályt érték. Az értekezlet határozata alapján *Farkas* József dr. törvényhatósági bizottsági tag küldöttséget vezetett *Csilléry* pénzügyigazgatóhoz. A pénzügyigazgató az előadott panaszok meghallgatása után a polgárság megnyugtatására kijelentette, hogy *általános revizió ugyan nem lesz, de a pénzügyminiszter elrendelte, hogy minden megfellebbezett adóügyet külön-külön kell revidiálni.* Az adófelügyelőségek minden lekötöttség nélkül tárgyilagosan fogják az adókat a féllel együtt elbírálni és újból megállapítani. Az adózó polgároknak változatlanul fennmarad az a joga is, hogy *újonnan megállapított adójukat is a felszólamlási bizottságok elé vihessék.* A kereskedőknek azt a kívánságát, hogy szabályszerüen vezetett könyveiket az adóalap elbírálásánál alapul elfogadják, a pénzügyigazgató *magáévá tette,* de felvilágosította a küldöttséget arról, hogy a mérlegegyenleget minden vizsgálat nélkül az adó alapjául elfogadni nem lehet, mert sok olyan tétel szerepelhet a nyereség-veszteség számlán, amelyeket a törvény értelmében adó alá kell vonni. A küldöttség nagy megnyugvással vette tudomásul a pénzügyigazgató válaszát, amely természetesen *egyaránt vonatkozik a főváros összes polgáraira.*

Előadás a Dolgozó Polgárok Pártjában. Az aktuális városi, szociálpolitikai és társadalmi kérdések ismertetését célzó előadássorozat második estéjét tartotta ma este a *Dolgozó Polgárok Pártja.* B. *Virágh* Géza törv. hat. bizottsági tag üdvözölte a jelenlevőket és bejelentette, hogy a Dolgozó Polgárok Pártja céljául tűzte ki: a fehér asztal mellett megvitatni a társadalom aktuális problémáit és a jövőben hétről-hétre hasonló előadóestéket rendeznek. Utána *Latinák* Jenő emelkedett szólásra. Részletesen kifejtette a mezőgazdák, az ipar és a kereskedelem aktuális problémáit. *Ereky* Károly külföldi tapasztalatairól beszélt, az angol-szász nemzetek nagy közgazdasági fejlődéséről, ahol egész országokat elektrifikálnak, hajtanak a termelés, a munka nagy szolgálatába. A gazdasági életet a nagy néptömegek fogyasztására kell alapozni. *Becsey* Antal emelkedett ezután szólásra. Károsnak tart minden kényszergazdasági eszközt, mert ezek korrumpálják a gazdasági életet. Az ipari termelő erőket a zseb alapján kell megszervezni, mert az érdekek harcában csak az érdekek ereje győzhet. Bejelentette, hogy rövid időn belül megépítik a kézműiparosok országos házát és talán az új otthon megteremti a békét is a különböző ipari szakmák között.

RADIATOR OKAT
ÉS KAZÁNOKAT
központi fűtésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

RÁBA
Üzembiztos. Négykerékfék. Tartós szerkezet. Gazdaságos üzem. Könnyü kezelés. Legmodernebb kivitel. Minden speciális célra is alkalmasak
Gyorsteherautók
Autobuszok
Pótkocsik
Magyar Waggon- és Gépgyár Rész.-Társ
Automobilgyára, Győr.
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javítóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Teréz 243-00, Lipót 979-49 és József 389-47.

Dieselmótoros utihengerek,
Benzin-, szívógáz- és kompressor-nélküli Dieselmótorok
MÓTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ
Budapest, VII., Erzsébetkirályné út 85/87

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-30

„PALATINUS"
EPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 121-45
Budapest, V., Rudolf tér 6.

ÉPITŐIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

GYÖRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1895.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Telefon: J. 452-37

Telefon: József 464-57 KOVÁCS OSZKÁR Telefon: József 464-57
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11.
TELEFON: JÓZSEF 4 4—08.

Homoas Erwin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

FABÓ LAJOS MINTAKESZITŐ
Famintáik (modellek) fa-esztergályos és műszaki famunkáik szakszerű készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépitő vállalat épitési anyagkereskedés
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

KLOSE V. F. FELVONOGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártás.

BALÁZS GYULA
ÉPITŐMESTER
Magasépitési vállalat
BUDAPEST, I., Vincellér ucca 41.
TELEFON: J. 805-40.

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Teréz 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék épitése és tervezése

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-ucca 8. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318-62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Vészi József és a Pester Lloyd

Egyszerre jubilál Magyarország egyik legtekintélyesebb ujságja és Magyarország egyik legnagyobb ujságírója. A *Pester Lloyd* hetvenöt éven át teljesítette nemes feladatát, *Vészi* József pedig, a *Pester* Lloyd főszerkesztője, ötven esztendőn át ejtette ámulatba a magyar ujságírást és a magyar közönséget ragyogó cikkeivel, szerkesztői talentumával, kollegiális szeretetével, példátlan munkabírásával és párját ritkító hű magyarságával. A *Pester Lloyd* hetvenöt esztendője azt jelenti, hogy háromnegyed évszázad óta van Magyarországnak egy ritka tekintélyü orgánuma, amely *legmesszibbre tudja továbbitani a magyarság hangját, amely döntő politikai tényező ideháza, az országban és a legnagyobb, a legbecsesebb irányitója a magyar gazdasági életnek.* *Vészi* József nemes, végtelenül tiszteletreméltó félszázados pályafutása nagyobbik részében magyar nyelven hirdette a magyarság vágyait, nevelte közönségét, emelte az ország szellemi színvonalát. Azóta viszont német nyelven *hirdeti mindazt, ami díszét, dicsőségét szolgálhatja a magyar névnek*, szinte azt mondhatnánk, még nagyobb szolgálatokat tesz hazájának és nemzetének. Ez a kettős jubileum méltó arra, hogy az ország egész lakossága hálás legyen évtizedek kemény és eredményes munkájáért, *a magyar sajtó és a magyar ujságiró társadalom pedig meghatottan, hódolattal hajtsa meg zászlóját a Pester Lloyd hetvenötéves multja és Vészi József ötven éves ragyogó munkája előtt.*

Az ünneplésből kivette a maga részét *a hivatalos Magyarország is* és ez alkalomból elévülhetetlen érdemei elismeréséül *felsőházi taggá nevezték ki Vészi Józsefet.*

Ugyanakkor a miniszterelnök előterjesztésére a kormányzó *a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta Friedrich* Tivadar dr.-nak, a *Pester Lloyd* felelős szerkesztőjének. Ez a legmagasabb kitüntetés azokat a kiváló érényeket honorálja, amelyek *Friedrich* Tivadart *több évtizedes ujságirói munkája alatt, mindenkor közhasznú tevékenységében állandóan vezették.*

*

A *Pester Lloyd* jubileumán elhangzott ünnepi beszédek elismerő melege, továbbá a főszerkesztő és felelős szerkesztő kitüntetése valójában az egész magyar ujságírótársadalom ünnepe és dicsősége. A kitüntetetteket örömmel és őszinte szerencsekivánattal köszönti a *Fővárosi Hirlap* szerkesztősége.

Harmsworth levele a főpolgármesterhez. *Rothermere* lord fia, Esmond *Harmsworth* képviselő hatalmas, húszszemélyes *Imperial* gépén elröpült a magyar fővárosból s ezzel a multheti ünnepségek káprázatos sora is elszállt, mint valami álom. A reménység maradt csupán vissza, hogy ez a látogatás nemsokára egy szebb magyar jövendő virágában fog kiszinesedni. A budapesti látogatás azonban, úgy látszik, angol vendégeink lelkében is mély nyomokat hagyott. Erről tanuskodik az a levél, amelyet *Rothermere* fia *Ripka* Ferenc főpolgármesterhez intézett:

„Kedves dr. Ripka!

Külön levélben óhajtok köszönetet mondani Önnek azért a szívességért, amellyel az én budapesti látogatásomat a maga részéről is olyan élvezetessé tette. Itt tartózkodásom programját az összes hatósági személyeknek és különösen Önnek, mint a város főpolgármesterének közreműködésével lehetett eredményesen megvalósitani. Fogadtatásomnál való tényleges részvételét őszintén méltányolom és nagyra értékelem azon érzelmeit, amelyeket a város ebédjén tartott beszédében juttatott kifejezésre. Fogadja, kérem, minden jóakaratom és nagy tiszteletem kifejezését. Őszinte híve: Esmond *Harmsworth.*"

Meghalt Rajháty Ferenc X. kerületi elöljáró. Mint lapunk zártakor részvéttel értesülünk, *Rajháty* Ferenc X. kerületi elöljáró meghalt. *Rajháty* 1869-ben született, 1891 óta állt a főváros szolgálatában, ahol a ranglétra minden fokozatán áthaladt, míg *1923 december havában a X. kerületi elöljáróság élére a törvényhatóság elöljárónak választotta meg.* Minthogy szolgálati éveit már betöltötte, közvetlen nyugdíjazás előtt állott, amit most váratlan halála megelőzött. *Rajháty* mintaszerű tisztviselő volt, humánus főnök, akit beosztott tisztviselői nagy szeretettel vettek körül. Élénken résztvett a kőbányai társas életben is. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a Kerepesi-úti temető halottasházából.

Érdekes ajánlat a székesfővárosi házinyomda megvételére. A mesterségesen szitott üzemellenes hangulat termelte ki azt az eszmét, hogy a *Székesfővárosi Házinyomda megvételére is ajánlatot tettek* Ez a terv igen komoly oldalról érkezett a városhoz és a beadvány most *Gallina* Frigyes h. tanácsnoknál, az elnöki ügyosztály vezetőjénél fekszik. A házinyomda ugyanis az elnöki ügyosztály hatásköre alá tartozik. Az ajánlat arról szól, hogy a *Fővárosi Nyomda Részvénytársaság* hajlandó megvenni a házinyomdát. Átveszi leltári áron, amelynek felét készpénzben kifizeti, a másik feléért részvénytársulatának részvényeit adja. *Igy tehát 50%-ban a házinyomda továbbra is a város tulajdonában maradna.* Hajlandó a házinyomda összes alkalmazottait jelenlegi minőgükben és járandóságaikkal átvenni és kötelezi magát, hogy a főváros nyomtatványait a jelenleginél mérsékeltebb áron szállítja. Főbb vonásaiban ez az ajánlat lényege, amellyel azonban az ügyosztály érdemlegesen még nem foglalkozott.

Alpár Ignác örökébe Bárány Oszkár lépett. Az igazoló választmány péntek délután ülést tartott, amelyen az *Alpár* Ignác halálával megüresedett törvényhatósági bizottsági tagságnak a betöltése szerepelt. Mint ismeretes, *Alpár* Ignác az Egységes Községi Polgári Párt listáján mint póttag került be a törvényhatóságba, utána következő póttag pedig már nem volt. *Kozma* Jenő hivakozott arra, hogy az igazoló választmány már több esetben hozott olyan elvi döntést, amely esetekben eltekintettek attól, hogy a megüresedett helyre behívott bizottsági tagot nem deklarálták előzöen póttagnak. Ezért azt javasolta, hogy Alpár Ignác helyére *Bárány* Oszkárt hívják be. Az indítvány ellen a Woff-párt tiltakozott. *Gaár* elnök kijelentette, hogy erről a kérdésről zárt tárgyaláson fognak dönteni. Félórai zárt tárgyalás után kihirdették a határozatot, amely szerint Alpár Ignác helyébe *Bárány* Oszkárt hívják be.

Művészi plakátpályázatot irt ki egy magyar vegyigyár. A magyar festőművészeknek és iparművészeknek ritkán van alkalmuk arra, hogy bebizonyitsák, hogy *a plakátrajzolás terén is fel tudják venni a versenyt a külfölddel.* Kitünő művészeink vannak és nagyon rossz plakátjaink az uccákon. Most a *Salan* nyilvános pályázaton kér plakátot a magyar művészektől. A pályázat feltételei, a zsüri összeállítása és a tekintélyes díjak *biztositják a pályázat komolyságát és nivóját.* A kiváló szakértőkből álló zsürinek komoly anyagból lehet majd kiválogatni a legjobb terveket s a pályázat eredményeként előreláthatólag egy jó plakáttal fog szépülni a pesti ucca képe.

Legkisebb üzemköltség
Legkisebb évi utadó:
RENAULT „R.A-4"
négyüléses
kiskocsija.
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

Legmodernebb gyogyintézet
sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye
vizgyógyintézet nap- és légfürdő

FAL és PADLÓBURKOLAT
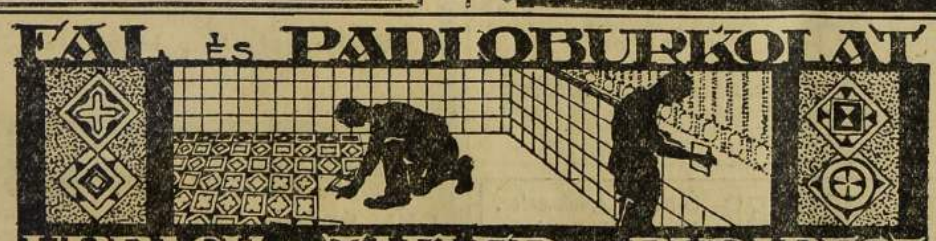
URBACH és TAFLER R.T. BUDAPEST
VI LISZT FERENC TÉR 9. TELEFON: I. 208-08

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 565—25.

Hanvay Viktor
V., Perczel Mór ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-műszaki cikkek,
BONDRAT csapágylém stb.

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9
Telefon: József 373-92

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorositó gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, díszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

Bauer János, ácsmester
BUDAPEST, V., KÁRPÁT UCCA 3.
TELEFON: LIPÓT 968—95.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, építési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

Hirmann Ferenc lémöntöde, rézárugyár
Budapest, VII., Csányi-ucca 7-9. Telefon: József 460-49
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök stb. továbbá „Pax" szab. kézi tüzoltó készülék stb.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 839-52.

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Teréz 212-07

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit

HENGL ANDOR
ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VIII. SZESZGYÁR UCCA 12.
Telefon: József 462—51 Telefon: József 462—51

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VIII. ker., Kisfaludy uccában a 6893. hrsz. alatti telken létesítendő III. emeletes kislakásos bérház építésével kapcsolatosan szükséges: 1. föld-, kőműves-, elhelyező-, válaszfal-, szigetelő-, vasbeton-, 2. vas-, 3. szobrász-, 4. műkő-kőfaragó-, 5. ács-, 6. tetőfedő-, 7. bádogos-, 8. asztalos-, lakatos-, mázoló-, 9. üveges-, 10. padozat-, 11. burkoló-, 12. szobafestő-, 13. esslingeni redőny-, 14. víz-, csatorna-, gázszerelő-, 15. villanyszerelő- és csengő-, 16. takaréktűzhelyek-, 17. vaskályha-, 18. cserépkályha munkákra.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Schömer Ferenc tervező és művezető műépítésznél (II. ker., Corvin-tér 5. sz. Tel.: A/517—72. délelőtt 10—12 órák között, vagy a Központi városháza III. em. 332. sz. alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 június 18-án (hétfőn) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály, III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. sz. alatti ülésteremben délelőtt 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 május 19-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker., Németvölgyi-út és Fery Oszkár uccában fekvő 12.943—44. hrsz. alatti telken létesítendő háromemeletes kislakásos II. sz. bérház építésével kapcsolatosan szükséges 1. föld-, kőműves-, vasbeton-elhelyező és válaszfal, 2. vas-, 3. ács-, 4. tetőfedő-, 5. bádogos-, 6. burkoló-, 7. parketta-, 8. kőfaragó-, 9. műkő-, 10. asztalos, lakatos-, mázoló-, 11. üveges-, 12. vászonredőny-, 13. szobafestő-, 14. kályhás-, 15. takaréktűzhely-, 16. vízvezeték-, csatorna-, gázszerelő-, 17. villanyszerelő-munkákra.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Medgyaszay István tervező és műépítésznél (I. ker., Ménesi-út 59a. sz., telefon J. 410—09.) délelőtt 10—12 órák között, vagy a Központi városháza III. em. 332. sz. alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok**1928 június 25-én (hétfőn) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály, III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. sz. alatti ülésteremben délelőtt 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 május 19-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Harmat-utca és Mádi-út, Ujhegyi-út melletti szakaszai, valamint a köztük lévő „A" jelű Névtelen ucca csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és mind a három munkára nézve külön-külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 június 4-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt, benyújtani. A versenytárgyalás **1928 június 4-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók, vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 május 15-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Úgynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Oelschläger Mihály és Társa Utódai
Cégtulajdonos: VÉRTES R. REZSŐ okl. gépészmérnök
Budapest, VI, Váczi út 69. Telefon: Lipót 918—08
MÉRLEGGYÁR. Gyártunk: egyensuly-, tizedes- és tolósulyos mérlegeket, szekérhídmérlegeket. Gyorsmérlegek, önműködő mérlegek.

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogéuforrasztó **BUDAPEST**
VI., Podmaniczky-ucca 33. Telefon: 263—21.

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

WAGNER LAJOS
építész, építőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

SZEMES JANOS
tetőfedő mester
tetők jókarbantartási vállalata
Budapest, VII, Nefelejts-u. 53. Telefon: J. 349—43

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 | BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30 | Telefon: J. 441-16

Papperl János
épület- és műbutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. Gyár: TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

MATUSEK JANOS FESTOVÁLLALATA
Festés Mazolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemű kőfaragó munkát.

NOVOTNY VILMOS
épület- gép- és AUTOGÉNHEGESZTŐ
lakatos üzeme Telefon: T. 260-80
Budapest, VI. kerület, Ó ucca 41. szám.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

ZSÁK SANDOR
központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdisz műbádogos. Telefon: Lipót 913-00.
Budapest, V., Visegrádi ucca 26b szám.

SZÉKELY SÁNDOR EPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon J. 395—75.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 256—76.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállít különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás kéztyűt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat
— Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

Welsz József és Társa Tatarozási munkálatok és részletekre. Emeletre-ráépítések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaörsi-út 11. (Sajáthász)

Fratricevich István díszítő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szobafestő, díszítő és másolási munkákat

FÜRST LAJOS
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 822-17

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TERVEZ ÉS KÉSZIT; Központi fütés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyvíztisztító-berendezéseket, épületbádogos munkákat.
TELEFON; J. 314-79

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—65.

Magyar Műkő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szőgyi István okl. épitész
Készit a legszakszerűbb kivitelben: mindenfaj a műkő, szobrász és cementáru ukat
Gyártelep és iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és díszmű bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—25
Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbíró- és Üteg ucca sarok.

MURARÓ JÁNOS gummijavító üzem **BUDAPEST**
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 572-79 és 511-51
laszén-, kőszén- és tüzifa nagykereskedők
BUDAPEST, Józsefvárosi teherp. u. 8. sz. kapu.
Kőbányai-út, Ganz-gyárral szemben.

GIPSZET ARUSITÓ RESZVENYTÁRSASAG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi gipszgyár képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70-48.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

MESTER és KISS
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 junius 6. — 23 (971) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

Európa Hamupipőkéje

volt hosszú ideig a mi csodálatos Budapestünk. Idehaza tudta róla mindenki, hogy ő a világszép királykisasszony, akinek lábához hódolni járhatna nemcsak egész Európa, de az egész nagyvilág gyönyörüséget kereső népe. Volt a dologban nagy darab magyar nemtörődömség is, no meg része volt a mulasztásban annak is, hogy vakon bíztunk a „jó bornak nem kell cégér" elvében. Ma nem firtatjuk a hibákat, a mulasztások gyökereit, mert végzetes baj nem történt, hiszen Budapest olyan világszép királykisasszony, hogy minél tovább megyünk a békés haladás útjain, annál szebb, annál üdébb, annál virulóbb leszen.

El kell következnie az időnek, amikor a budapesti polgár városa szeretetét egyenlőrangú fenséges érzésnek tartja a hazaszeretettel. Akkor azután eljutunk oda, hogy mindenki, aki ennek a városnak levegőjét szívja, egyszersmind apostola is lesz Budapestnek, amelynek szépségét lelkesen, teljes ékesszólással hirdeti a világnak. Tegye a kezét a szívére mindenki és győnja meg őszintén, hogy mit cselekedett ennek a városnak virulóbbá, szebbé tétele érdekében és mit cselekedett abban az irányban, hogy az eldugott, az elfelejtett szegény kis ország Hamupipőkéjéből világszép királykisasszony legyen? Ha valaki okosat, bölcset, eredményeset kezdett, vagy cselekedett városa érdekében, ezt a cselekedetét joggal tűzheti oda a saját mellére, mint élete legszebb medáliáját.

A *Fővárosi Hirlap* hasábjai mindig nyitva állnak az ilyen tervek, az ilyen gondolatok számára. Boldog örömmel állapítjuk meg, hogy a mi jószándékainkat Budapest legtiszteltebb, legkimagaslóbb egyéniségei honorálják, ezek a nagy nevek a *Fővárosi Hirlap* oldalain gazdag terveik egész tárházát fedik fel. Maga a *Fővárosi Hirlap* is jóleső érzéssel állapíthatja meg, hogy hétről-hétre termel életrevaló gondolatokat és segít eredményre becsületes terveket. Most csak egyetlen nagy eredményre hivatkozunk. Arra az ankétra, amelyet a *Fővárosi Hirlap* körül csoportosult kiváló ujságíró-gárda nagyszerü munkával, szinte órák alatt rendezett meg és amelynek eredménye, hogy a Gellérthegyre vonatkozó pompás tervek most már a megvalósulás útjára jutottak. *Hosszú, hónapokon át tartó huzavona után a Fővárosi Hirlapnak az az ötlete támadt, hogy megszólaltatja mindazokat a kimagasló egyéniségeket, akiknek döntő súlyú szava lehet a tervek megvalósítása, vagy azoknak elejtése körül. Az ankét pompásan sikerült: József Ferenc királyi herceg, Vass József népjóléti miniszter, Scitovszky Béla belügyminiszter, Bud János pénzügyminiszter, Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszter, Rakovszky Iván, a Közmunkatanács elnöke, Ripka Ferenc főpolgármester és Kozma Jenő országgyűlési képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke ennek az ankétnek a során a gellérthegyi tervek megvalósitása mellé állottak.* Hónapokig folytak a különböző tárgyalások és tanácskozások, hónapokig tartott a nagy hadjárat egy hatalmas terv megvalósítása érdekében, amikor végre azután az ujságírói ötlet és az ujságírói lelkes munka órák alatt kiderítette, hogy nincs szükség semmiféle hadjáratra, mert nincs sehol látható ellenség, mindenki egyetért. Nem akarunk hímet varrni a sikerből a magunk szerény munkakabátjára, de álszemérmesek sem vagyunk és azzal az öntudattal, amellyel Budapest minden polgárának rendelkeznie kell a jövőben, írjuk le itt, hogy a *legilletékesebb helyen állapitották meg a Fővárosi Hirlap ankétjának nagy sikerét. Ennek az ankétnak döntő befolyása volt a gellérthegyi tervek sorsára, amelyeknek keresztülviteléhez még ennek a hónapnak a során hozzáfogmak.*

Nem egyszer méltattuk már a gellérthegyi tervek óriási jelentőségét, nem egyszer mondtuk el, hogy azok a létesítmények, amelyeket a Gellérthegyre terveznek, évtizedeken át fellendítői lesznek Budapest idegenforgalmának. De maga, a jövő esztendei balneológiai kiállítás és kongresszus is egészen kivételes jelentőségű lesz abban a tekintetben, hogy Budapestet megismerje a külföld és hogy Budapest gyógyító forrásairól, fürdőiről, egészségben gazdag vidékéről, pompás egészségügyi intézményeiről tudomást szerezzen a nagyvilág. Ezeknek az eredményeknek azonban nem szabad sem egyedül maradniok, sem pedig kihasználatlanul elmulniok. A Gellérthegy fölékesítése, a balneológiai kiállítás még mindig csak egyetlen eszköz Budapest világhíressé tételének szolgálatában és az idegenforgalomnak fokozásában. Ennek a nagy és szent ügynek érdekében az akciók egész sorozatát kell megindítani, megvalósítani és állandóan ébren tartani.

Ma már egyébként ott tartunk, hogy egymást érik az ötletek és gondolatok. Igy a legnagyobb *örömmel kell üdvözölni Auer Pál törvényhatósági bizottsági tag gondolatát, aki a magyar zenei hét érdekében indított lelkes és mindenütt szeretettel fogadott propagandát.* Jólesik megállapítani, hogy a magyar zenei élet egyik legelőkelőbb pozicióban levő előkelősége, *Radnay Miklós, az Operaház igazgatója, a maga nagy ismereteivel és őszinte lelkesedésével csatlakozott a mozgalomhoz* és rámutatott a kivitel módjaira és részleteire. Minden nemzetnek, minden világvárosnak meg van a maga nagy zenei kultusza, de ezek sorában is igen előkelő helyet foglalhat el az a Budapest, amely *a zenei kultusz gigászi versenyében Liszt Ferenc nevével és halhatatlan alkotásaival indulhat el.*

Mindezek nem hiú reménységek, hanem az eredmények, a sikerek biztos reményével kecsegtető komoly, szép és méltóságos tervek. Soha nem élt bennünk olyan szilárdan és olyan mélyen a hit, mint most, hogy útban vagyunk a magyar idegenforgalom megvalósulása felé. Évtizedek multak el becsületes törekvéssel és igen csekély eredménnyel, most azonban tág és biztos perspektíva nyílik meg előttünk. Talán legnagyobb része van ebben annak az erős, férfias akaratnak, amely a magyar idegenforgalmi törekvések reneszanszát megindította. *Ripka Ferenc főpolgármester erős és férfias akarata, nagyszerü energiája volt az, amely lelket öntött ezekbe a csüggedt, szegényes törekvésekbe. Ripka Ferenc álma valósul meg akkor, ha majd a most kijegecesedőben levő tervek és gondolatok megvalósulnak* és ha majd minden budapesti polgár egyszersmind ügynöke is lesz városának, amint hogy ügynöke a maga városának a müncheni, a svájci, a bécsi, az olasz, meg a többi nagy, idegenforgalommal rendelkező állam és város polgára is. *A magyar idegenforgalom kerete és szimbóluma pedig, úgy érezzük, mindörökké a Szent István-hét marad, amelynek nagyszerüen nemzeti, színtiszta magyar, kifelé pedig hóditóan szép gondolatát szintén Ripka Ferenc főpolgármester vetette fel és épitette ki.*

A siker biztosítása érdekében pedig oda kell állnia a polgárság élére annak a testületnek, amelyet ez a polgárság a város ügyeinek kormányzására küldött ki. Példaadó lelkesedéssel és áldozatkészséggel kell felkarolnia a budapesti és a magyar idegenforgalom ügyét Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának. *Ennek a küzdelemnek kezdeményezése és vezetése, mint az utóbbi idők minden akciójáé, szintén az Egységes Községi Polgári Pártra hárul, amely lelkes energiával inditja meg a harcot.* Elsőrendü hivatása ez annak a pártnak, amelynek soraiban ott látjuk Budapest széppé és naggyá tételének olyan régi és pompázó nevü harcosait, mint *Bárczy* István, *Dorner* Gyula, *Glück* Frigyes, *Bódy* Tivadar, meg a többiek és amelynek soraiban olyan világlátott praktikus emberek foglalnak helyet, mint *Kozma* Jenő, *Becsey* Antal, vagy *Ereky* Károly. Az a párt, amely ilyen katonákat vonultathat fel a budapesti idegenforgalom világhódító harcában, csak nagyszerü eredményeket adhat a hálás utókornak.

A jó Isten megáldotta Budapestet a természet minden szépségével és minden kincsével. A budai hegyek ékes koszorúja, a források áldott vize és a Duna ezüst szalagja azonban mégis meghagyta Budapestet Európa Hamupipőkéjének, mert a külföld minderről nem értesült. A ma ideges és mindig új, mindig szebb, mindig nagyszerűbb után szaladó embere azonban már nem elégszik meg egyedül a természet szépségeivel sem, hanem szükség van arra is, hogy az Isten alkotását az emberi elme, a művészet és a technika csodái egészítsék ki. Ha majd a rohanó idegen a Gellérthegyen siklón száguldhat fel, ha a Gellértfürdő pazar szépségeire a művészi plakátok ezrei hívják fel a figyelmet, ha majd a Szent István-hét keretében a magyar művészek mérhetetlen gazdagsága tárul a csodálkozó szem elé, akkor majd eljutottunk Budapest igazi jövőjének útjára. A Gellérthegy szebb a Hohen Salzburgnál, de a salzburgi Festspielenél is diadalmasabb és magasztosabb lesz, ha Szent Margit szigetének évszázados vén fái alól Liszt Ferenc kórusai törnek az ég felé.

SCITOVSZKY BELÜGYMINISZTER: A kerületek szaporításának szándékát elvben nem ellenzem

A terv megvalósításánál szigoruan kell ügyelni a takarékosság szempontjára — Csak ősszel döntenek a fővárosi ügyosztályok szaporításáról

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában részletesen kifejtettük azokat az okokat, amelyek újból aktuálissá tették a főváros kerületeinek szaporítását. Városházi körökben természetesen élénk érdeklődéssel várják *Scitovszky* Béla belügyminiszter véleményét e kérdésben. Kétségtelen ugyanis, hogy *a kerületek számának szaporitása anyagi áldozatokat fog követelni* és igy ebben az ügyben *Scitovszky* Béla belügyminiszter mondja ki *az utolsó szót.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a kérdés jelentőségére való tekintettel szükségesnek tartotta, hogy érdeklődjék a belügyi kormány álláspontja iránt.

Scitovszky Béla belügyminiszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Annyi bizonyos, hogy Budapest területe erősen kiszélesedett és igy

a jelenlegi kerületi beosztás megváltoztatásának kérdése aktuális problémává vált.

Az is kétségtelen, hogy az idők folyamán *megszaporodtak a községi feladatok is,* miután nagy mértékben bővült a fővárosi adminisztráció területe. Ilyen körülmények között *érthetőnek találom, hogy a kerületek számának szaporitását tervbe vették.* A terv megvalósítása tekintetében *érdemi nyilatkozatot most még nem tehetek.* Mielőtt ugyanis ebben a kérdésben *véglegesen* állást foglalnék, ismernem kell *a részleteket és a pénzügyi megoldás gondolatát is.* Annyit azonban máris kijelenthetek, hogy

a kerületek szaporításának szándékát elvben nem ellenzem.

Ismétlem: ez a kijelentés *nem jelent döntést,* csak annak a felfogásomnak a kifejezését, hogy a terv felmerülését érthetőnek találom és nem tartom kivihetetlennek. Hangsúlyozni kívánom azonban, hogy *a terv megvalósításánál szigorúan kell ügyelni a takarékosság minden kötelező szempontjaira.*

A *Fővárosi Hirlap* mutkatársa beszélt *Scitovszky* Béla belügyminiszterrel több más aktuális fővárosi kérdésről is, a belügyminiszter azonban kijelentette, hogy

a nyári szünet előtt érdemleges döntésre most már egyetlen fővárosi kérdésben sem kerül sor.

Befejezett tény ugyanis, hogy *a fővárosi reform őszre marad* és csak ősszel történik elhatározás *a fővárosi ügyosztályok szaporitása és a harmadik alpolgármesteri állás megszervezése ügyében is.*

Rassay Károly és Sándor Pál elhagyják a demokratákat és szabadelvű pártot alapítanak

Mit jelent az erzsébetvárosi „betörés" — Mozgalom a Keresztény Községi Pártban

A budapesti községi politikában az utóbbi hónapokban meglehetősen éles és erős harcok játszódtak le, amelyeknek gerincében a baloldalnak a Községi Takarékpénztár ügyében indított akciója szerepelt. A közgyülési terem tehát meglehetősen mozgalmas volt, de a pártok berkeiben csönd honolt. Most azután kiderült, hogy ez csak vihar előtti csend lehetett, mert

a kulisszák mögött lezajló újabb események a városházi pártkeretek újabb megbomlását tükrözik.

Egyelőre ezek az események teljesen a kulisszák mögött játszódnak le és ezideig csak apró jelenségekben mutatkoztak a közvélemény előtt. Ilyen apró, de *erősen figyelemreméltó jelenség volt Rassayéknak a mult héten az Erzsébetvárosi Körbe történt úgynevezett „betörése".*

Az *Erzsébetvárosi Körben* kitört ellentétek tulajdonképpen nem is jelentősek és nem is érdekesek. Annál érdekesebbek azonban azok a mozgató erők, amelyek egyelőre a háttér titkai.

Tény az, hogy az Erzsébetvárosi Kör egy csoportja, amely Ehrlich G. Gusztávot vallja vezérének, Rassay Károllyal és Sándor Pállal kivánt politikai frigyre lépni.

Ehrlichék azonban nem csinálnak titkot abból sem, hogy politikai nézeteiket nem változtatják meg, nem csatlakoznak a demokratapárthoz és tudni sem akarnak arról, hogy ők budapesti értelemben vett demokratákká vedlenének. Ehrlichék szigorúan azon az állásponton állnak, hogy az ő politikai meggyőződésük és irányuk változatlan és *nem Ehrlich G. Gusztáv csatlakozik Rassay Károlyhoz és Sándor Pálhoz, hanem Rassay Károly és Sándor Pál vállalják Ehrlich G. Gusztáv asztaltársaságának vezérségét.* Ugy is formulázzák ezt az alakulást, hogy

nem Ehrlich G. Gusztávból lesz demokrata, hanem Rassay Károly és Sándor Pál huzzák rá régi politikájukat a liberális kaptafára.

A legegyszerübb logikával lehet azonban arra is következtetni, hogy *a régi, Vázsonyi Vilmos alapította demokratapárt nem fogja elhagyni terézvárosi fellegvárát, amikor új és rövidlejáratú vezére, Rassay Károly Ehrlich G. Gusztáv erzsébetvárosi asztalához helyezi át főhadiszállását.* A logika hipotéziseit azonban erőteljesen alátámasztják a politikai világban immár szárnyra kelt hirek is. Ezek szerint *a hirek szerint azok a régi és lappangó ellentétek, amelyek Rassay Károly vezérré avatása óta közte és a demokratapárt között egy pillanatra sem szüntek meg, hanem mindig élesebbé váltak, ma már odáig fejlődtek, hogy vezér és párt megindították egymás ellen a válópert.*

A párt nincs megelégedve és túlzottnak tartja azt az erélyt, amelyet Rassay Károly a vezéri székben kifejt, Rassay Károly pedig a párt fegyelmezetlensége miatt panaszkodik.

Elháríthatatlan akadályok ezek és a hirek szerint *Rassay* Károly úgy döntött, hogy nem várja meg, amíg súlyosabb komplikációk támadnak a pártéletben. Elhagyja hát a kiöregedett pártot, amely nem tudott elég mély fejet hajtani az ifjú vezér, nyilván tiszteletreméltó törekvései előtt. *A demokrata jelzőt és címet azonban — fájdalom — egy Vázsonyi Vilmos nevü fiatal ügyvéd 1897 november 7-én lefoglalta annak a pártnak a számára, amely ma is őt vallja vezérének és a jövőben esetleg az ifjú Vázsonyi Jánost kivánja apja örökébe ültetni.*

Rassay Károly azonban keményakaratú férfiú és mindenáron be akar lovagolni a várospolitikába. Most, hogy a demokratapárt kiugrani készül alóla — mint a hirek mondják,

visszatér régi paripájához, a Fővárosi Szabadelvű Párthoz.

Ez a paripa ugyan a községi választások előtt egyszer már hűtlenül kivetette *Rassay* Károlyt a nyeregből, de *Rassay* Károly úgy véli, hogy nincs az a paripa, amely az idők során meg ne szelidülne. Egyszóval

Rassay Károly, úgy mint a községi választások előtt, ismét szabadelvű pártot alakit,

amelynek egyelőre a vezéren kívül egy tagja volna, *Sándor* Pál személyében. Hogy azután az *Ehrlich* G. Gusztáv asztaltársaságának hajlandóságát sikerül-e megnyernie, ez egészen a jövő titka. Ha sikerül is azonban *Rassaynak* és *Sándor* Pálnak *Ehrlich* G. Gusztávval megnövekednie, az objektív szemlélő mégis kétségesnek látja, hogy ez *a triász meg tudja-e hóditani Budapest szabadelvű polgárságát, amellyel időközben az a kalamitás is megesett, hogy régen csatlakozott az Egységes Községi Polgári Párthoz,* amelyet hosszú idő óta lelkesen és hüen támogat.

Hogy Vázsonyi demokratáival mi lesz, ezzel Rassay Károly aligha törődik ma már sokat. A községi politika számára mindenesetre megnyugtató jelenség lesz, hogy *ezt a méreteiben ugyan nagyon lecsökkent pártot a jövőben legalább nem telefonon irányitják.*

*

A demokratapárt válsága mellett figyelmet érdemel az a mozgalom is, amely az utóbbi időben a *Keresztény Községi Pártban* fejlődött ki. Ez a párt *Wolff* Károly vezérlete alatt erőteljes guvernamentális érzéket árul el a községi politikában.

a párt kebelében azonban, amilyen tiszteletben tartják Wolff Károly személyét és törekvéseit, ép olyan elégedetlenek azokkal, akik ma a hangadó szerepet játszák.

Az elégedetlenek csoportja igen akcióképes, szimpatikus, tehetséges, nagyrészt fiatalokból álló gárda, amely természetesen igen ambiciózus is. Ennek a csoportnak tagjait mindig ott lehet látni, ahol Budapest közügyeit komoly és életrevaló ötletekkel támogathatják és talán éppen ez az aktivitásuk adja meg nekik a jogot arra, hogy a pártéletben is nagyobb szerepet kívánnak a maguk számára. A gárda tagjai között a közgyülés régi tiszteletreméltó alakján, *Szigethy* Jánoson kívül ott lehet látni *Friedrich* Istvánt, *Eckhardt* Tibort, *Milotay* Istvánt, *Lipthay* Lajost és másokat.

A mozgalom, amelyet a párt keretein belül megindítottak, ma még korántsem fajult el palotaforradalommá és legkevésbé sem irányul Wolff Károly személye ellen,

de a vezérkar felfrissitését, a tehetséges elemek érvényesülését igen komolyan követelik. *Wolff* Károly, aki nemcsak kiváló községpolitikus, de okos pártvezér is, aligha tud majd elzárkózni a fiatalok kívánságai elől és igy minden valószinüsége meg van annak, hogy a *Keresztény Községi Párt életében a közeljövőben jelentős változások lesznek.*

A Polgári Egység Klubjának közgyülése

Egyhangú lelkesedéssel újból Kállay Tibort választották elnökké

A *Polgári Egység Klubja* csütörtökön délután 6 órakor tartotta második évi rendes közgyülését Akadémia uccai helyiségének dísztermében. A közgyülésen a tagok oly nagy számban jelentek meg, hogy a hatalmas termet zsúfolásig megtöltötték. A közgyülést *Kozma* Jenő társelnök vezette.

Kozma Jenő elnöki megnyitójában visszaemlékezett a klub alakulásának körülményeire és kifejtette, hogy ez a tömörülés, amely a polgári egység gondolatát tüzte ki lobogójára, ez a program, ez az elgondolás, amely a klubot vezeti,

sokkal jobban és gyorsabban érvényesült a fővárosban, mintsem azt a megalakuláskor gondolni lehetett volna.

Ma már a főváros közönsége megértette annak a szükségességét és fontosságát, hogy *a jelszavas politika helyett a komoly munka politikáját kell követni.*

— Ma már — mondotta — a főváros közönsége nem idegenkedik attól, hogy politikánk vezérmotivumaként a munkát állitsuk oda. *Mindenki irtózik a jelszavas politikától.* Örömmel látja, hogy egyrészt a tagok agitációja, másrészt az elért eredmények folytán minden egyes kerületben tömegesen csatlakoznak a mi zászlónkhoz. Ennek

az eredménynek az elérése oroszlánrészben Kállay Tibor és a klub tisztikarának, választmányának az érdeme.

Ezért erről a helyről *köszönetet mondok a klub nevében Kállay Tibor elnöknek,* aki munkájával, fáradságot nem ismerve, nap-nap után talpon volt, dolgozott a klub érdekében és annak olyan irányt szabott, amely tömegesen vonzotta a főváros lakosságát. Ügyeltünk arra, — mondotta, — hogy társadalmi uton is propagáljuk irányító eszméinket, e célból rendeztük nagysikerü vitaestünket is. Azt hiszi, hogy valamennyi tag érzéseit tolmácsolja, mikor megállapitja, hogy a *Polgári Egység Klubja* eddigi működésével nagyon meg lehetnek elégedve és ezt lehet megállapitani az évi jelentésből is.

Gerlóczy Lajos titkár olvasta fel ezután az évi jelentést, amelyet a közgyülés egyhangúan elfogadott, ugyanúgy a számvizsgáló bizottság jelentését és az 1929. évre szóló költségvetéstervezetet is, amelyeket *Benczur* Valdemár ismertetett.

Ezután *Bacsinszky* Vladimir a delegált tizes bizottság jelentését terjesztette elő a tisztújításra vonatkozó jelölésekről. Ennek alapján

a közgyülés egyhangú lelkesedéssel és percekig tartó viharos ováció közepette a klub elnökévé újból Kállay Tibort választotta meg.

Társelnökök lettek: *Kozma* Jenő, *Tolnay* Kornél és *Ugron* Gábor; alelnökök: *Becsey* Antal, *Bódy* Tivadar, *Chorin* Ferenc, *Dési* Géza, *Éber* Antal, *Ereky* Károly, *Gaár* Vilmos és *Szilágyi* Lajos. Igazgatók: *Görgey* István, *Scheuer* Róbert, *Bacsinszky* Vladimir; háznagyok: *Dárday* Ede, *Fejér* Ottó, *Morvay* Zsigmond ny. főispán, *Battenberg* Lajos, *Usetty* Béla. Ügyészek: *Gerlóczy* Endre, dr. *Medvigy* Gábor; pénztárnos: *Holtzer* Nándor; ellenőrök: *Bittner* János és *Erdei* Henrik. Számvizsgálók: *Benczur* Valdemár, *Galambos* Jenő, *Rossányi* Antal és *Pirkner* Konrád. Az intézőbizottság tagjai: *Andréka* Károly, *Bayer* Antal, *Biró* Ármin, *Bohn* József, *Bánó* Dezső, *Bittner* János, *Csécsi-Nagy* Miklós, *Dinich* Vidor, *Hoór-Tempis* Mór, *Hubert* Vilmos, *Merky* Jenő, *Molnár* Lajos, *Németh* Béla, *Orova* Zsigmond, *Popelka* Benő, *Rakovszky* István, *Sajó* János, *Szalay* József, *Szamek* Emil, dr. *Szilágyi* Sándor, *Schmidt* Richárd, *Thury* Zoltán és *Ziegler* Géza lettek. Választottak azonkívül kétszáz tagú választmányt.

A tisztújitás befejeztével a közgyülés *Bethlen* István, *Kállay* Tibor és *Kozma* Jenő éltetésével ért véget.

Fővárosi Hírlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Hudetz János
okl. épitészmérnök, épitőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapitatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest VII. Rotenbiller ucca 6 b.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905 75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telef n: József 455—89.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

REMINGTON
Portable
irógép

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhivásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Teréz 218 09, Lipót 975—20.

Elrekvirált iskoláit csak most kapta vissza a főváros

A kényszerlakók teljesen tönkretették az épületeket — A Hernád uccai iskola restaurálása egymaga 800.000 pengőbe kerül

A világháború során és az utána következő zavaros időkben a főváros iskoláinak legnagyobb részét katonai célokra, beszállásolásokra és kórházak részére foglalták le. Később menekülteket telepítettek ezekbe az épületekbe és majdnem *tíz esztendő mult el, amig az utolsó városi iskolaépület is felszabadult eredeti rendeltetése számára.*

A fővárosi iskolák kiürítése tulajdonképpen legnagyobb részben már 1924-ben megtörtént, de

a Hernád uccai és Lajos uccai iskolákban a legutóbbi napokig menekültek laktak,

akiknek kitelepítése körülményes huza-vona után végre az elmult héten sikerült.

Teljesen ujjá kell építeni az iskolákat

Csak a kényszerű lakók távozása után derült ki, hogy az átmeneti idő alatt milyen óriási károkat szenvedett a főváros. Kint jártunk a Hernád uccai iskolában, amely kifosztottságában, feldultságában úgy fest, *mintha megszálló sereg távozott volna belőle, vagy földrengés pusztította volna el.* Egyetlen ép ajtó, ablak nincs az épületben. Hiányoznak a vízvezetéki kagylók, a fali mosdóedények, a vízcsapok, a lámpák, a gázcsövek,

hiányzik az egész tornaterem berendezése, amelyet a lakók állítólag feltüzeltek.

hiányzik minden, ami elmozdítható volt. Hivatalosan a főváros még nem vette át az épületet a népjóléti minisztériumtól, de a felületesen lefolytatott helyszini szemle során máris megállapították a főváros hivatalos közegei, hogy

az épület belsejében végzett pusztítás olyan nagyarányú, hogy azt teljesen újjá kell építeni,

mert a belső vakolatot is le kell verni egészen a tégláig, *annyira elférgesedtek a helyiségek a tíz esztendő alatt.* De új berendezést is kell készíteni, mert a betelepítettek *az iskolai bútorokat is részben tönkretették, részben ismeretlen helyre szállitották el.* Felületes számítás szerint

800.000 pengő az az összeg, amibe ez a restaurálás kerül,

vagyis annyi, amennyiből új iskolaépületet lehetne építeni. Teljesen tönkretették a gázkályhákat, az iskolaszekrényeket, íróasztalokat, a napközi otthonok konyhaberendezését, székeket, eltűntek a konyhaedények s a diákszálló felszereléseiből az ágyak, ami pedig megmaradt matrac, lepedő, párna, pokróc, — az *nagyrészben használhatatlanná vált.* A nem gondozott vízvezetéki csövek befagytak, csőrepedések történtek, a gyakori vízömlések átáztatták a falakat, a lefolyó csövek sűrűn eldugultak. A gázvezetéket szerteszéjjel vezették és

a gázt nyilt csövön fogyasztották főzésre,

sütésre. Leszedték az ablakokat a folyosón *s azok üvegjeit a szobák ablakainak pótlására használták fel.* Az ablakrámák részben a szabadban hevernek, legtöbbjét feltüzelték. Egyébként *teljesen hasonló a helyzet a Lajos uccai iskolában is.*

A főváros tanácsa legutóbbi ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és úgy határozott, hogy a népjóléti minisztériumtól *vegyes bizottság kiküldését kérik.* A felterjesztést három nappal ezelőtt el is küldték a népjóléti minisztériumba s most türelmetlenül várják a döntést, mert

amíg a vegyes bizottság helyszíni szemléjén a károk felbecslése meg nem történik, addig a főváros nem foghat hozzá a rendbehozáshoz,

már pedig égetően szükség volna már arra, *hogy az őszi tanévnyitásra az iskolákat teljesen helyreállitsák és megkezdhessék bennük a rendes tanitást.* A főváros természetesen *a népjóléti kormánytól kéri a károk megtérítését is,* annál is inkább, mert ennek az óriási összegnek *nincsen fedezete a költségvetésben, viszont az iskola rendbehozásával várni nem lehet.*

A főváros szerzett lakást az iskolák lakóinak

Érdeklődtünk a közoktatási ügyosztályban, ahol erről az ügyről a következő érdekes adatokat bocsátották munkatársunk rendelkezésére:

— 1925 június 30-án a menekültügyi hivatal feloszlott és az egész menekült ügyet az állami lakások főgondnokságának adta át. Megindult a likvidálás *s a főváros átengedte a menekült ügy céljára a Zita-telepet.* Erre 1925 augusztusában kiürítették a *Peterdi* uccai iskolát is. A *Lajos* uccai, az *Elemér* uccai, a *Dembinszky* uccai és a *Hernád* uccai iskolákban azonban *a legutóbbi napokig bennmaradtak a menekültek.* A kitelepítési kísérletek *már 1921-ben megindultak.* Több izben a szülők keresték föl deputációval a népjóléti minisztert. A főváros tanácsa 1924-ben, 25-ben, 26-ban és 27-ben többízben intézett felterjesztést ugyancsak a népjóléti miniszterhez, de *minden eredmény nélkül.* Most végre sikerült a szükséglakók kitelepítése azon az áron, hogy

a főváros mindenkinek megfelelő lakást szerzett, összesen mintegy 60 lakásról gondoskodott.

Nem érdektelen néhány adatnak a felsorolása arra, hogy milyen áldozatba került a fővárosnak a kiürített épületek helyreállítása, ebből következtetni lehet arra is, hogy mibe kerül a most szóbanforgó két épület restaurálása is. A Baross uccai iskola tatarozását 1924-ben végezték és ez *összesen 1.365,000.000 koronába került,* a *Telepi* uccai épület tatarozása *1.278,258.000 K-ba került,* a Szegényház uccai iskolát 1925-ben tatarozták, amely *83,743.399 koronába került a népjóléti tárca terhére, a kultusztárca terhére 125,623.373 korona esett, mig a honvédelmi tárca részét 1,468.914 koronában állapitották meg.* A Peterdi uccai iskola helyreállítása 780,000.000 koronába került. *A helyreállitási költségek legnagyobb részét a főváros közönségének kellett fizetni.* A tatarozásokból egyedül a kultuszminisztérium térítette vissza az előírt összegeket, míg a többiek ezidőszerint, *mint ideiglenes kiadások szerepelnek a főváros számadásaiban.*

Kétségtelen, hogy a népjóléti minisztérium állásfoglalásától függetlenül, a fővárosnak ez alkalommal sem szabad késlekednie, mert a közérdek kívánja, hogy a III. kerületi Lajos ucca 34. és a VII., Hernád ucca 46. számú házban levő elemi iskolák *már a jövő tanévben, tizéves szünet után újra megnyiljanak.*

EURÓPA EGYIK LEGMODERNEBB SPORTTELEPE LETT AZ OMLADOZÓ MILLENÁRIS PÁLYA

Itt dől el az idén a kerékpáros világbajnokság

Megkapó és szinte családias ünnepség színhelye volt hétfőn délután *az újjáépitett Millenáris pálya: Purébl* Győző tanácsnok, a *Budapesti Sport Egyesület* agilis elnöke, ekkor mutatta be a *B. S. E.* modern sporttelepét a sajtó képviselőinek, akik *nagyrészt a napilapok fővárosi rovatvezetőiből kerültek ki.*

A régi, omladozó *Millenáris* pályából *a főváros garanciális kölcsöne segitségével*

Európa egyik legmodernebb sporttelepe lett,

amely méltó és *alkalmas lesz a kerékpár világbajnokság eldöntésére,* amelynek elnyeréséért az idén tudvalevően nálunk, *Budapesten fognak megmérközni a világ legjobb kerékpárosai.*

A két világhírű magyar sport-pálya építő mérnök, *Hajós* Alfréd és *Matyó* Kálmán építette át a *Millenáris pályát,* mégpedig egészen meglepő és új elvek alkalmazásával. Elsősorban 170 centiméterrel lessülyesztették a belső pályát, ami által *ott helyben 24.000 köbméter földet nyertek.* Igy aztán

ugyszólván költség nélkül jutottak az övező tribüntöltések anyagához,

nemkülönben ahhoz *a szilárd fundamentumhoz,* amely a fordulóknál a vízszintes *38 fok alatt hajló, ijesztően meredek kerékpár betonpályát alátámassza.*

Ezenkívül a befutó és kifutó lankákat úgy képezték ki, hogy az, bár

ellentmond a mérnöki elveknek,

ugyszólván *minimumra redukálja a szerencsétlenségeket.* Ezt egyébként, *maga Matyó Kálmán állapitotta meg.*

Kovácsházy Vilmos székesfővárosi főjegyző, a *B. S. E.* alelnöke szerint, bár a pálya befogadó képessége *20.000 fő,* a nagy érdeklődést kiváltó kerékpáros világbajnokság idején *40.000 ember is el fog férni,* mert

a hatalmas földalatti alagúton át a belső futballpályára is beengedik majd a közönséget.

A *B. S. E.,* nagyrészt fővárosi alkalmazottakból rekrutálódott kiváló atlétái a sajtó-premieren mindjárt be is mutatták a pálya használatát és különösen *Kovács* Sándor, *Magyarország motorkerékpár-pályabajnoka* és *Deli* Lajos motorbicikli-bajnok kapott sok tapsot lélekzetelállító, merész, szép mutatványáért. A poros pálya meredélyén *pontosan vizszintesen suhantak a szédítő iramu motorbiciklik; Purébl* Győző, az elnökük, aggódó büszkeséggel figyelte bátor produkciójukat.

A premiert követő uzsonnabanketten számos ünnepi felszólalás hangzott el és a szónokok egytől-egyig

a hála és elismerés hangján emlékeztek meg a közgyülés tagjairól, Folkusházy Lajos alpolgármesterről és Purébl Győző tanácsnokról,

akiknek lelkes sport-szeretete és áldozatkészsége tette lehetővé *a magyar sport ez új és nagyszerű várának felépitését.*

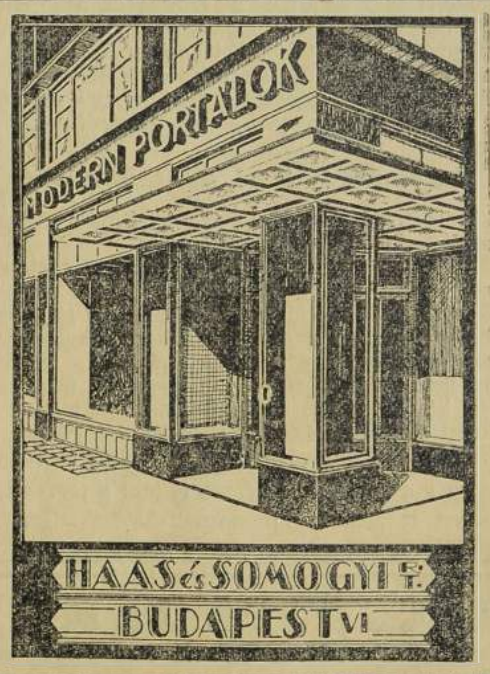

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

HENKEL-féle **PERFAX** HENKEL-féle
AZ IDEÁLIS CEMENTKONZERVÁLO ANYAG
Megakadályozza a kellemetlen porképződést
Megvédazolaj, savak és maró folyadékok okozta károktól
Fokozza a tartósságot, keménységet és áthatlanságot
Vezérképviselet és raktár Magyarország részére:
Voith Gottlieb, Budapest, VI., Kartács-utca 26
TELEFON: LIPÓT 970—65.

MEGKORRIGÁLTA ARANY JÁNOST
egy 82 éves szegényházi ápolt

MEGHATÓ ÜNNEPSÉG KERETÉBEN LELEPLEZTÉK A SZEGÉNYHÁZ HŐSI HALOTTAINAK EMLÉKMŰVÉT

Megható és kedves ünnepség színhelye volt szombaton délután a főváros egyik legnagyobb közjótékonysági intézete, az *Erzsébet-szeretetház*, vagy közismert nevén: *a szegényház*. Közel ezer főnyi közönség, nagyrészt a szegényház ápoltjai, jelenlétében leplezték le az intézet *hősi halottainak díszes emlékművét*.

— 1914-ben, — mondotta az ünnepségen *Pálos* Ödön intézeti igazgató, — az intézet majdnem valamennyi alkalmozottja és tisztviselője bevonult. *Négyet közülük hiába vártunk vissza... Ott maradtak...* Az ő emlékük dicsőségére emeltük ezt a művet.

Végre kőfaragó kerül a szegényházba

A szombati ünnepség *Pálos* Ödön évtizedes délelőtt tervét valósította valóra. Mert hát a szegényháznak *nemcsak lakói szegények*, maga az intézet is kimért költségvetés keretében, *szűkös anyagi viszonyok közt van*, így aztán nem tellett *kőfaragómesterre*, aki formát adhatott volna az *1916-ban* lebontott kerítés *féltve őrzött fedő-kőkockáinak*, amelyeket

már kezdetben a hősök emlékművének szánt az igazgató.

Végre három hónap előtt a sors behozott a szeretetházba egy 72 éves, elszegényedett kőfaragómestert, az öreg *Messinger* bácsit, aki aztán *elvállalta a mű elkészítését*. A terveket háromtagú zsüri bírálta felül: *Pálos* Ödön igazgató és az intézet két főtisztviselője, *Minzinger* Károly festőművész és *Kiss* Endre.

Végre is elérkezett a nagy nap, amelyet ünneppé akart varázsolni az igazgató, hogy *egy kis színt vigyen bele öreg szegényeinek egyhangú életébe*. Éppen ezért felkérte *Radics* Bélát, az ősz cigányprimást, hogy zenekarával játszon el néhány híres *Bihary*-nótát ezen a felemelő ünnepségen. *Radics* annál inkább vállalta a kérés teljesítését, miután 30 éve fűzi már meleg barátság *Pálos* Ödönhöz, emellett *mindketten tagjai a Bihary-bizottságnak*.

A jól és az ünnepséghez méltóan összeválogatott

műsor keretében felléptek a szegényház ápoltjai is.

Az igazgató megállapította, hogy ezek *a 60—80 esztendős működvelő színészek és színésznők nem kevésbbé hiúk és szeszélyesek, mint ifjú és professzionista kollégáik*. A hölgyek például az utolsó pillanatban kijelentették, hogy *csak akkor énekelnek*, ha hangjuk megjavítása érdekében *fejenkint négy tojássárgáját kapnak. Teljesíteni kellett kívánságukat.*

A 82 éves *Hubertus* Simon bácsi viszont

nehézményezte Arany János ismert költeményének címét,

amely így hangzik: *„A koldus éneke."* Nem tartotta magához méltónak, hogy ilyen című verset szavaljon el. Végül is követelésére megkorrigálták *Arany* Jánost, a költeménynek ezt a címet adták: *„A koldus honvéd"*, sőt,

az öreg úr meg nem változtatható óhajára ezt a címet kellett belenyomtatni a programba is.

Az ünnepség azonban gyönyörűen sikerült és az élet ezer öreg hajótöröttje könnyes megindultsággal szemlélte, amikor *Liber* Endre tanácsnok megköszönve az öreg *Messinger* bácsinak művészi munkáját, a következő szavak kíséretében helyezte a főváros koszorúját az emlékműre:

Liber tanácsnok elismerő szavai

— Külön ki kell emelnem, hogy

a főváros intézetei közt az Erzsébet Szeretetotthon az első, amely hősi halottainak emléket állított

és ebben a kegyeletes formában rótta le *háláját a meghalt hősök iránt*.

A megható ünnepség után, rögtönzött büffében megvendégelték az öreg művészeket és művésznőket. Szendvics volt és bor. A szegényház konyháján azonban *nem igen szoktak szendvicseket készíteni*, ennek tulajdonítható, hogy az igazgató meglepetésére

kissé szokatlan formában kerültek ezek az asztalra.

A konyhalányok ugyanis kettévágták a zsemlyéket, bekenték vajjal, összeragaztották, majd pedig *a tetejébe rakták a sonkaszeleteket*. Azt lehetne mondani: *„megsonkázták"* a zsemlyéket.

A művészeknek mindezáltal nagyon ízlett. *Boldogan mosolyogtak...*

UJJÁ SZERVEZIK
az Idegenforgalmi Hivatalt
A film és a rádió Budapest Idegenforgalmának szolgálatában

Feltűnést keltő rendelkezést adott ki szombaton délben a polgármester. A 83.816/928. eln. számú és június 1-én kelt rendelet felhívja a tanácsot, hogy az *Idegenorgalmi Hivatal* működésére vonatkozó szervezeti szabályzatot mielőbb készítsék el és mutassák be a közgyűlésnek, illetve a belügyminisztériumnak.

Mivel ez a határozat a legmesszebbmenő kombinációknak adott tápot, felkerestük *Lobmayer* Jenő tanácsnokot, hogy tőle felvilágosítást kérjünk a polgármesteri intézkedés eredetére és indító okaira vonatkozólag. Megkérdeztük a tanácsnoktól azt is, mi a valóság *a személyi változásokról* szállongó hírekről.

Lobmayer Jenő dr. tanácsnok

a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az *Idegenforgalmi Hivatalnak* mai napig szervezeti szabályzata tudvalevően nem volt. 1916-ban, mikor a hivatal megalakítását a kormány jóváhagyta, a belügyminiszter úr úgy rendelkezett, hogy a végleges szervezeti szabályzatot később, a gyakorlati tapasztalatok, ismeretek és eredmények felhasználásával készítsék el és mutassák be. Ez az idő most elérkezett. Az Idegenforgalmi Hivatallal együttesen fogjuk ezt a szabályrendeletet elkészíteni és valószínűleg

már a kora őszre készen is lesz a tervezet,

amelyet az illetékes fórumoknak haladéktalanul bemutatunk.

— *Semmi más nem történt.* Minden egyéb kombináció önkényes. Természetesen nem felel meg a tényeknek az a hír sem, hogy az Idegenforgalmi Hivatalban bármilyen nagyobb változás készülne. Legfeljebb arról lehet szó, hogy

az intézet működését a tapasztalatok nyomán még intenzívebbé tesszük, még jobban kiterjesztjük.

Itt említjük meg, hogy az Idegenforgalmi Hivatal jövő évi költségelőirányzatát e napokban tárgyalta le az Idegenforgalmi Hivatal felügyelő-bizottsága. Az idegenforgalmi kiadások e tervezet szerint a jövő esztendőben 770.950 pengőre rúgnak. A bizottság azonban, *Glück* Frigyes javaslatára, az eddig elért idegenforgalmi sikerek és várakozást felülmúló eredmények után

a 440.000 pengős idegenforgalmi propaganda-összeg felemelését javasolta.

Az idegenforgalmi propaganda fokozására nagyszabású tervezete van a hivatalnak. Rövidesen elkészítik *a budapesti propagandafilmet* is, amelyre hárman pályáznak: *Lenkey* Zsigmond, a Székesfőváros Pedagógiai Filmgyára és a *M. T. I.* filmirodája, a Magyar Filmhíradó.

Akármelyik készíti is el a filmet, — mondotta informátorunk, — hangsúlyozni kell, hogy nem elég a pesti uccákat, a Dunát, a várat és budai hegyeket sablonosan lefotografálni. Művészi érzékkel és filmtechnikai tudással *meg kell rendezni ezt a filmet*, hogy tényleg azt nyujtsa, amit akarunk. Híven és szinte kacérkodva tárja a nagyvilág elé, amely még mindig szívesen téveszt össze bennünket Bukaresttel, íme: Ez Budapest! Nagyszerű filmrendezőre, briliáns riporterre kell bízni a film elkészítését, nem is szólva az operatőrről.

Mint érdekes újdonságot említhetjük meg, hogy rövidesen a külföldi *rádiót* is a budapesti, illetve a magyar idegenforgalmi propaganda szolgálatába állítják.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon,

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

Gombos Benő okl. gépészmérnök vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—52.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

GARZO GYULA épület-, gépiakatos és autogénforrasztó **BUDAPEST**
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

BURSCH MIKLÓS festő- és mázoló-vállalkozó
BUDAPEST, I., Krisztina-körut 101.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és díszmű bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, VI., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—03.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

Tóth Sándor
gummivulkanizáló üzeme
II., Fő ucca 20. sz.
Telefon automata 521—79

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428-77
Háziipari osztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textilosztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ
Omnia Mozgóval szemben) Telefon: J. 350-18.
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari
g é p r a k t á r a
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

NÉMETH FERENC ÁCSMESTER
BUDAPEST, I., CSŐRSZ UCCA 12
Székesfehérvári 1927. évi orsz. kiállításon elismerő oklevéllel kitüntetve. — A szabad. „VASFA" tetőszerkezet feltalálója

Magyar Fantó Művek rt.
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 42
Ásványolajgyárak:
S.-A.-UJHELY, PESTERZSÉBET
Növényolaj-, kence-, lakk- és festékgyár
BUDAPEST-ANGYALFÖLD.

Hanvay Viktor
V., Perczel Mór ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

TELEFON: J. 395—78 **HLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

LICSÁJER JÁNOS
budapesti autórugógyártó és javitóüzeme

Budapest, VIII. ker., Óriás ucca 14. sz.
Telefon: József 463-51 Telefon: József 463-51
MINDENFÉLE AUTÓTIPUSHOZ KÉSZ RUGÓK RAKTÁRON

HOGYAN LETT A PESTI LÓVONATBÓL villamos-vasút és a „Zöld-udvar"-ból vásárcsarnok

A „törzsfőnök" győzelmes kampánya a 30 év előtti Városháza ellen — Kik adták az első pénzt a jánoshegyi kilátóhoz

A 70 ÉVES GLÜCK FRIGYES HARCOS EMLÉKEI

Iram-vezető volt negyven éven át, a főváros szédületes fejlődésének *majdnem minden jelentős mozzanata egybeforrt a nevével* és ebben a szakadatlan, pillanatig sem szünő, alkotó agilitásban frissen, fiatalosan őrizte meg tettrekész rugékonyságát a *Pannonia-szálló* tulajdonosa, *Glück* Frigyes, aki *most töltötte be 70-ik életévét.* Mint a főváros törvényhatósági bizottságának tagja, évtizedeken át serénykedett, buzgólkodott, hogy szépítse, fejlessze ezt a várost, amelynek *rengeteg ma már meglevő fontos intézménye eredetileg az ő fantáziájában született meg.* Munkakedvét és a főváros iránt érzett olthatatlan szeretetét azonban nem lanyhították el e munkás évtizedek: a főváros törvényhozásában, mint az *Egységes Községi Polgári Párt* köztiszteletben álló tagja, ma is élénken részt vesz.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Glück Frigyes kormányfőtanácsost,

aki emlékeinek színesen gazdag tárházából válogatta ki az alábbi, multba-veszett epizódokat:

— A *Józsefváros* az én pátriám — kezdte emlékeit. — *a Józsefvároson keresztül forrt egybe életem Budapest utolsó négy évtizedének történetével.* A *Rémi-párt* tagjaként választottak be

a közgyülésbe, amelynek a háború kitöréséig 21 éven át voltam egyfolytában tagja.

A háborút követő zürzavaros időkben *egy cikluson visszavonultam a főváros politikai életétől,* majd az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjaként ismét megválasztottak és így megint csak belekerültem a közgyűlésbe.

A lóvonat és a villamos harca

— Első nagy várospolitikai kampányom *a villamosvasút érdekében folyt le.* Én, aki *láttam az első lóvasút indulását* a Károly-kaszárnyától Kőbánya felé, nem estem azoknak az embereknek hibájába, akik ifjúságuk forradalmi eseményeit az idők végéig akarják *konzerválni.* Bármily újszerű volt is annakidején a lóvonat, *az elsők közt voltam, akik felismerték a villamosvasút jelentőségét.* Minden erőmmel

Hüvös József mellé álltam, aki akkoriban pártvezérünk: a Józsefváros „törzsfőnöke" volt.

Nehéz dolgunk volt, mert a lóvasút vezérigazgatója, *Jellinek* Henrik mellett állt *a városi tanács és a közgyülés nagyrésze, nemkülönben a bankok, amelyek valamennyien erősen érdekelve voltak a lóvasútnál.* De végre kiverekedtünk egy próbavonalat a *Terézkörúton, a Nyugati pályaudvartól a Király uccáig,* nem sokkal később pedig megkaptuk a *Baross uccára* a koncessziót, végül aztán a lóvasút koncessziójának meghosszabbításánál *a városi tanács kötelezte Jellinekéket vonalaik elektrifikálására.* Hosszú harcok után és árán

így született meg Budapesten a villamosvasút.

A harcos emlékekre felcsillan *Glück* Frigyes szeme. Így folytatja:

A »Zöld-udvar« a Vásárcsarnok ellen

— Ugyanilyen elkeseredett küzdelmek révén tudtuk csak *kiverekedni a vásárcsarnokok létesítését.* Amikor *Matuska* közélelmezési tanácsnokkal megkezdtem a kampányt,

felzúdult az egész belvárosi kofa- és kereskedőtársadalom.

A *„Zöld-udvar"* és a *Hal-tér* árusai a mai *Erzsébet-híd* környékén exisztenciájukat féltették a magasabb helybérű vásárcsarnoktól, a mellett az egész főváros ide járt akkoriban vásárolni: attól tartottak, elszokik tőlük a közönség. Fölösleges elmondanom az ellenünk támadt felzúdulás valószínűtlenül hangzó részleteit, elég az hozzá, hogy végre mégis mi kerekedtünk felül és

egy szép napon átadták a forgalomnak az első budapesti vásárcsarnokot, a központit.

amelyet aztán sorra követtek *a kerületiek.*

— Ezeknél jóval könnyebben sikerült rekonstruáltatni a *Vágóhidat* és felépíttetni a *Sertésvágóhidat.* Szép nagy munka volt *az előljáróságok reorganizálása,* főleg pedig a népjóléti intézmények létesítése. Büszke vagyok rá, hogy a mi kerületünknek,

a Józsefvárosnak volt először foglalkoztatómühelye, napközi otthona, népkonyhája, olvasóterme és diák-menzája.

Hamvai Sándor előljáró, *Havas* Rezső és én létesítettük ezeket az intézményeket, majd mi propagáltuk teljes erőnkből, úgyhogy *végre is a többi fővárosi kerületben is létesültek hasonló intézmények.*

A gellérthegyi Pantheon

Iratai közt keresgél *Glück* Frigyes. Elsárgult, 30 év előtti újságcikkek kerülnek elő: *Glück Frigyes pendítette meg először a jánoshegyi kilátótorony építkezésének eszméjét.* Gyakorlati ember létére mindjárt nagyobb összeget is szerzett: *a vendéglősök nemzetközi kongresszusát felvillanyozta a budai hegyek szépségéről tartott előadásával,* úgyhogy

a 25 év előtti kongresszus résztvevői azon nyomban jelentékeny összeggel járultak hozzá

a *Jánoshegyen* építendő monumentális kilátótorony *felépítéséhez.*

A *Gellérthegy* most aktuálissá vált kiépítése különös értéket kölcsönöz *Glück* Frigyes *30 év előtti tervének.* Azt ajánlotta, hogy

a Gellérthegyen építsék fel a nemzet Pantheonját.

E célra legalkalmasabbnak gondolta *Mátyás király hajdani, pompás budai várának rekonstruálását.*

De nem lehet felsorolni azt a számtalan érintkezési felületet, ahol *Glück* Frigyes egyéni élete belekapcsolódik a főváros utóbbi 40 esztendős, hatalmas iramú fejlődésének meseszerű történetébe.

Glück Frigyes most 70 éves. *Reggeltől késő estig* azért dolgozik, amit „közügynek" szokás nevezni. *Ezt* teszi *ilyen* hetven év után...

Németh Károly

Ezután *a királyi herceg* a kiállítás vezetőségének háláját tolmácsolta *Bethlen István gróf* miniszterelnöknek, *aki mellett lelkesen tüntettek az ülés résztvevői.*

A tanács javasolni fogja a kívánt pénzbeli hozzájárulást

Itt említjük meg, hogy időközben *Vass* József népjóléti miniszter tanácskozott a fővárosi pártok vezéreivel, hogy járuljanak hozzá, hogy *a főváros a már beigért 400.000 pengős hozzájárulását emelje föl az állami hozzájárulás magasságára: 1,200.000 pengőre.* Így körülbelül 3 millió pengő állna rendelkezésre, amely összeg elegendő volna a gellérthegyi építkezések fedezésére. Minthogy a pártvezérek hajlandóságát *Vass* miniszternek sikerült kieszközölni, a tanács még e héten foglalkozik a kérdéssel, amely a pénzügyi bizottság legközelebbi ülése elé kerül és végső fokon e hó 13-án a közgyűlés is hozzájárulhat a financiális rész kívánt megoldásához.

Így aztán végre hozzá lehet fogni a nagy tervek megvalósításához, amely végeredményben Budapest soha el nem képzelt föllendüléséhez fog vezetni.

A gellérthegyi világkiállítás előkészületei

A pénzügyi hozzájárulásról a tanács még e héten határoz

A napokban tartotta választmányi ülését *József Ferenc* királyi herceg elnöklésével a *Budapest Fürdő város Egyesület.* Az ülésen a többi között megjelentek: *Némethy* Károly dr. v. b. t. t., ny. államtitkár, *Drasche-Lázár* Alfréd ny. miniszter, *Benczur* Gyula dr. egyetemi tanár, *Vámossy* Zoltán dr., a Balneológiai Egyesület elnöke, *Matkovits* Béla ny. főispán, *Vargha* László kormányfőtanácsos, *Gerlóczy* Zsigmond dr., az Orvosszövetség elnöke, *Leidenfrost* Aurél miniszteri tanácsos, *Gerevich* Zoltán miniszteri osztálytanácsos, *Szesztay* Sándor műegyetemi tanár, *Bánlaky* Géza vezérigazgató, a Balneológiai Egyesület alelnöke és még számosan.

József Ferenc főherceg elnöki megnyitó beszéde után *Szviezsényi* Zoltán nyugalmazott miniszteri tanácsos, a Fürdőváros Egyesület ügyvezető igazgatója beszámolt a *Gellérthegyre* tervezett nemzetközi fürdőügyi és idegenforgalmi kiállítás jelenlegi stádiumáról és jelentőségéről.

— *Bethlen* István gróf miniszterelnök — mondotta — a kiállítási tervek alapos tanulmányozása után a *legmesszebbmenő jóakaratáról biztosította a kiállítás vezetőségét* és kijelentette, hogy a Gellérthegyen rendezendő kiállítás magyar szempontból oly nagyjelentőségű, hogy úgy országos, mint fővárosi érdekekből *mindent el kell követni annak megvalósítására.*

— A kiállítás költségeinek fedezését a következőképp állapították meg: *a kormány* részéről *1,200.000* pengő, a *főváros* hozzájárulása eddig 400.000 pengő, a *bankok* részéről 300.000 pengő, az *Államvasút* hozzájárulása 160.000 pengő, összesen: *2,160.000* pengő. A főváros hajlandóságot mutat a sikló megépítésére. Ha a főváros *nem szerzi meg most a Citadellát, akkor száz évig nem vásárolhatja meg.* Ujabban azonban a tanács *jóakaratúan foglalkozik az üggyel.* Ha június 15-ig nem kezdhetik meg a munkát, *akkor a felelőséget az egyesület elhárítja magáról.*

Beszámolója végén *József Ferenc* királyi herceg munkásságát emelte ki.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

Ne vigye pénzét külföldre!
Merán és más külföldi fürdő helyett itt van
a Svábhegyi Szanatórium

Magaslati (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire
Ajánlják
idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szívbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és épitési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17 Telefon: J 431-88
Mindennemű padozat készítése egyszerű és diszes kivitelben. Javitások jutányos áron.

GODRA SÁNDOR és FIA RÉZMŰVES ÜZEME
Szesz- és vegyészeti gyárberendező vállalat
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 4
Telefon: József 37-43.

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG Telefon:
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

RENAULT-VIVASIX
az ideális 6-hengeres
3.2 literes
TÚRAAUTÓ
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904 Budapest, I., Böszörményiút 18 Telefon K. 510-86

MURARÓ JÁNOS gummijavító üzem **BUDAPEST**
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-80

Budapest Louvre-kerthez, múzeuma pedig méltó hajlékhoz jutna,

ha a főváros megvásárolná a Károlyi palotát és parkját, amelyet megvételre ajánlottak

Történelmünk emlékeinek megőrzése, megbecsülése, sajnos, sohasem volt nagy erénye fővárosunknak. Így például ami a külföldi idegenforgalmi góc pontokat, a német és az olasz városokat annyira vonzóvá teszi, a nagyszabású, érdekes és kulturhistóriai szempontból mindennél beszédesebb *városi múzeum nálunk úgyszólván hiányzik.* Van ugyan városi múzeumunk, amelynek gyűjteménye annyira gazdag, sokoldalú, érdekes, értékes és becsülni való, hogy vetekszik sok külföldi városéval is, a benne felhalmozott kincsek elhelyezése azonban annyira alkalmatlan, hogy ott egyáltalában nem érvényesülhetnek. A régi milleniumi kiállítás idejéből való ideiglenes pavillon, künn a Városligetben, elsősorban nehezen közelíthető meg. Annyira eldugott helyen van, hogy akad nagyon sok intelligens, érdeklődő budapesti ember, aki még nem látta a gyűjteményt, nem is tud a létezéséről. De alkalmatlan helyétől eltekintve, az épület annyira szűk és túltömött, hogy benne

az összegyűjtött kincs egyáltalában nem áttekinthető, az újabb szerzemények jelentékeny része ládákba csomagoltan hever a padlásokon, a további fejlődés lehetősége pedig teljesen ki van zárva.

A főváros múzeumi bizottsága már többízben foglalkozott ezzel a problémával és az egyik utóbbi ülésen az a vélemény alakult ki, hogy *a múzeum számára feltétlenül új épületet kell keresni.*

Öt millió pengőt kérnek

Különböző tervek elejtése után végre néhány héttel ezelőtt új megoldási lehetőség adódott. Az igazságügyminisztérium, illetve az elkobzott *Károlyi*-vagyon ügygondnoksága, a fővárosnak megvételre ajánlotta az Egyetem uccai gróf Károlyi-palotát a parkkal együtt. A főváros tanácsa ugyan még nem foglalkozott ezzel a kérdéssel, az illetékes bizottságok sem tárgyalták az ajánlatot, de egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy *az ajánlatot nem szabad egyszerűen visszautasítani,* hanem

alaposan megfontolandó, nem kell-e megszerezni a Károlyi-palotát a fővárosi múzeum céljára.

Az 1832-ben épült, nemesen egyszerű, klasszikus épület a mult század közepén élt, az utókor számára is nagybecsű alkotásairól emlékezetes *Pollack* Mihály, mások szerint *Kofrichter* egykori híres pesti építőmester alkotása, *maga is műemlék.* Belső kiképzése, pompás termei, nagyszerű lépcsőháza: látványosság, nem is szólva a hatalmas parkról, ahol kis fáradsággal és a meglévő művészeti anyag felhasználásával *valóságos Louvre-kertet lehetne varázsolni a terekben amúgyis szegény főváros kellős közepébe.*

A Károlyi-palota terve ellen az egyik kifogás az, hogy nem múzeumi célra épült és nincs felső világítása. Ez a kifogás azonban nem helytálló, mert hiszen a párizsi, nápolyi, a lipcsei, a magdeburgi híres városi múzeumok is mind régi épületekben vannak, sőt Rómában is csaknem kivétel nélkül nem kimondottan múzeumi célra épült, hanem műemlékszámba menő régi palotákban kaptak helyet a múzeumok. Az ügygondnokság

a Károlyi-palotáért 5,000.000 pengőt kér,

ennek a becsértéknek azonban *nagyobbik része a parkterületre esik, maga az épület nem kerülne többe, mint amennyibe a városligeti épület tervezett átépítése.* Természetesen, a Károlyi-parktól elkülönítve a vételkérdést nem szabad perfektuálni, annál kevésbbé, mert városrendezési szempontból sem megengedhető, hogy *a Károlyi-palota kertje spekulációs kezekbe kerüljön és beépítsék.* Ez ellen esztétikai és közegészségügyi szempontból is tiltakozni kellene, annál is inkább, mert hiszen

a belvárosi polgárság már évek óta sürgeti, hogy a Károlyi-parkot nyissák meg,

ez azonban mostanáig a fővároson kivül álló okokból lehetetlen volt.

A Belvárosnak nincs parkja

Minden nagyváros büszke a parkjaira, de mi, budapestiek, akik fürdővárosi babérokra és idegenforgalmi sikerekre pályázunk, *ebben vagyunk a legszegényebbek.* Alig van zöld pázsitunk, nem nagyon örvendezhetünk a fák virágzásának. A főváros statisztikai hivatalának megállapítása szerint Budapest legnagyobb parkja, *a Városliget is mindössze 972.838 négyzetméter, a Margitsziget* 621.387 négyzetméter, utána az *Orczy-kert* következik, amely azonban *csak 231.006 négyzetméter.* Ezzel a nagyobb parkok száma ki is merül. A *Kossuth Lajos-tér* a legnagyobb a parkok közül, *65.063 négyzetméterrel*, a *Szabadság-tér* 42.860, az *Erzsébet-tér* 30.991, a *Vörösmarty-tér* 8460, a *Tisza Kálmán-tér* 84.442. Végül

a legsűrűbben lakott Belvárosban egyetlen tér vagy park sincs,

mert a Fővám-tér parkjellegét *teljesen tönkretette a piaci bódék tömege.* Föltétlenül meg kell ragadni tehát az alkalmat a fővárosnak, hogy ha kell, áldozatok árán is, *megszerezze a Károlyi-palotát a fővárosi múzeumnak s a Károlyi-parkot a Belváros sétaterének.* Minden valószínűség szerint a kormány részéről is megfelelő engedményekkel fogják kezelni ezt a kérdést, úgy, hogy valószínűleg sikerül is megoldani a problémát. Mindenesetre kíváncsian várja a fejleményeket a főváros közönsége, elsősorban a Belváros és remélhetően rövidesen konkretizálják is az ügyet, amellyel egy csapásra *méltó otthont kaphat a fővárosi múzeum és üdülő kertet a Belváros friss levegő után vágyakozó lakossága és játszó gyermekei.*

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

BRÜNDL JANOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

ÉPITŐANYAG
darabos és oltott mész, tégla, cserép, nád, mák portlandcement, gipsz, kátránypapir stb. vaggon és fuvartételben. Telefon: L. 999-75
LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT
SZABÓ MIHÁLY
VI., BULCSU UCCA 20. SZ.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő taredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 225-06.

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorositó gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon Teréz 296-51 és 290-78.

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

Zajtalan járású **VENTILATOROK** és elektromotorok az ipar összes igényeinek megfelelően
G. MEIDINGER & CIE., BASEL
Képviseli: VIDOR I. okl. gépészmérnök, II., Margit körút 48. Telefon: L. 988-51. Ajánlat és mérnöki látogatás díjmentes.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

HUBERT ÉS TSA b. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vizvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Óucca 8. Tel. T. 36-57.

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MARTON-U. 9
Telefon: József 373-92

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓINTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 15.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—59.

POPPER ZSIGMOND ÉS TÁRSA
ÉPITÉSI VÁLLALAT
V., Lipót-körút 15. I. 8. * Telefon: Teréz 244—73.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vízvezeték Központi fütés

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ KERTÉSZET
Cégtulajdonos TAX JULIA
Budapest, VII., István-út 50.
Telefon: József 391—51.

CSÁSZÁR IMRE
LINOLEUM-, GUMMI- ÉS PARAFAPADLÓK SZAKSZERŰ KÉSZITÉSE
Budapest, IX., Lónyay-ucca 11. Tel.: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbest-aljzatok.

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II. PASARÉTI-ÚT 129 — TELEFON: 968—92 — SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonh vó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

Alapitva 1898 **LUDVIG JÁNOS**
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚCYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

»MINIMAX«
a legtökéletesebb kézi tűzoltó készülék Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási Mindenkor használatra készen áll s bárki által könnyen kezelhető
Telefon: T. 237-31
Prospektussal és felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Rózsa u. 85

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38
TELEFON: J. 380—19

Húszmilliós kölcsönt vesz fel a főváros iskolaépítések céljára

Iskolahiány a kültelkeken, düledező iskolák a belső részeken — A mai állapot tarthatatlan — mondja Purébl tanácsnok

Közel évtizedes, de egyre hangosabb a panasz a fővárosban mutatkozó *iskolahiány* miatt. Tanerők és szülők egyaránt hangoztatják, hogy a mai helyzet tarthatatlan, legalább is méltatlan egy kultúrváros viszonyaihoz. A legtöbb iskola túlzsúfolt, egyes iskolák olyan rossz állapotban vannak, hogy egészben vagy részben ki kellett őket lakoltatni, mert összedüléssel fenyegettek, más iskolákban pedig az a helyzet, hogy lassanként a manzardhelyiségekbe és a padlásra kell menni tanítani, már csak úgy tudják a jelentkező tanulókat elhelyezni. Különösen nagy az iskolahiány az elemi oktatás terén.

Szinte hihetetlenül hangzik, hogy

Budapest területén még mindig 32 barakiskola van.

Ez azonban még a jobbik eset, mert *a kültelkek nagyrészén egyáltalában nincs iskola* és apró, 8—10 éves gyerekeknek kilométeres utakat kell tenni télben, hóban, esőben, fagyban, hogy hazulról az iskolába jussanak. A barakokat annakidején rövid időre, átmeneti használatra építtette a főváros, élettartamukat maximum tíz évre szabták, s ma már az a helyzet, hogy

egyes barakiskolák húsz éve is állanak és legnagyobb részük összeomlással fenyeget

és annyira korhadtak, hogy kijavítani sem érdemes őket. Különösen az Óhegyi és a Hunor uccai barakkiskolák azok, amelyekre ez a megállapítás elsősorban illik.

A főváros törvényhatósága ugyan évről-évre állított be összegeket iskolaépítésre, így az 1928. évben is egymillió pengőn felüli volt az összeg, amit erre a célra előirányoztak, de az egyeztetés során a tanügyi költségeket a háztartási egyensúly kedvéért *szerencsétlen módon, szinte megismétlődően nagyrészben törölték,* viszont a megmaradó összeg olyan csekély volt, hogy abból komoly építkezést elkezdeni nem lehetett. A tanügyi bizottság

az idén három kültelki iskola építését határozta el, de legalább ötre volna sürgősen szükség.

iskolát sürget magának a Farkasrét, az Angyalföld, a külső Tripolisz, az óbudai hegyvidék és Kőbánya lakossága, de égetően kell az iskola a Kelenföldnek is, nem is szólva a város belső területén lévő zsúfolt iskolákról s azokról, amelyek rozoga bérházakban vannak lehetetlen körülmények között elhelyezve.

Mivel az eddigi tapasztalatokból nyilvánvaló lett, hogy *a normális költségvetési keretek között soha nem lehet az iskolaépítési problémát radikálisan megoldani* és a kérdés vagy évről-évre tovább húzódik, vagy örökös toldozgatásnál marad a főváros, most

arról tárgyalnak, hogy egy nagyobb kölcsönt vesz fel a főváros, amelyből megépítik az összes sürgősen szükséges iskolaépületeket.

Felkerestük dr. *Purébl* Győző tanácsnokot, a közoktatási ügyosztály vezetőjét, és megkérdeztük, hogy mi a valóság a szóbanforgó iskolaépítési megoldásról.

Purébl Győző dr. tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Az iskolaprobléma annyira égetővé vált, hogy haladéktalanul szükséges valamilyen radikális és végleges megoldást találni.* A közoktatási bizottság, de a törvényhatóság minden tagja átérzi annak a szükségességét, hogy iskola kell s érzi, hogy *a mai állapot tarthatatlan.* Mivel a folyó bevételekből, a költségvetési keretek között sohasem tudunk megfelelő összeget erre a célra előirányozni s mivel a húszmillió dolláros külföldi kölcsön felételei is lehetetlenné tették a külföldi kölcsönpénzen való építést, lévén az iskola nem „lukratív beruházás", most

azon tanácskozunk, hogy a főváros vegyen fel egy huszmillió pengős belföldi kölcsönt iskolaépítés céljára.

Ennek a kölcsönnek a fedezetét azokban a 2—3 millió pengős összegekben találnánk meg, amelyeket a törvényhatóság évenként be szokott állítani iskolaépítésre. Ezeknek az összegeknek a felhasználásával *6—10 év alatt amortizálhatjuk a kölcsönt, viszont az összes szükséges iskolaépületeket egy-két éven belül rendelkezésre bocsáthatjuk.*

— Természetesen *elsősorban elemi iskolák, főleg kültelki elemi iskolák építése sürgős, de a belterületen is vannak olyan iskolák, amelyeknek pótlásáról gondoskodni kell.* Nem szólva az egészen rossz karban lévő és egyszer már mérnökileg kilakoltatott Mester uccai iskoláról, elég ha rámutatok a bérházban elhelyezett Üllői uti polgári iskolára, amelynek a háztulajdonosa, mint ismeretes, felmondott, továbbá a Várban lévő leánygimnáziumra, amelynek olyan rozzant, közel száz éves az épülete, hogy a menyezetét vastraverzekkel kell alátámasztani. Természetesen

ezeknek az iskoláknak is új otthont kell teremteni.

Ami a várbeli leánygimnázium jövőjét illeti, ennek természetesen nem a Várban építenénk új hajlékot, hanem legjobban szeretnénk a Koronaőr és Mészáros ucca sarkán, a krisztinavárosi templom szomszédságában lévő telket megszerezni, amelyet a főváros eredetileg piacnak szánt, de később erre a célra alkalmatlannak bizonyult s most már régebb idő óta üresen áll.

Az iskolaépítési kölcsön ügyével a legközelebbi közgyűlés foglalkozik és *lehetőleg még a nyári szünet előtt a közgyűlésnek is lesz alkalma ebben a nagyfontosságú kérdésben véleményt mondani.*

A LAKÁSPROBLÉMA A KÖZGYŰLÉS ELŐTT

A nyári szünet előtt még két közgyűlés lesz

A törvényhatóság nyári szünete előtt már csak mindössze két közgyűlést tart a főváros. Értesülésünk szerint a legközelebbi közgyűlés 13-án, a következő rá kéthétre, 27-én lesz. Ilyenformán az úgynevezett „nagy problémák" csaknem kivétel nélkül az őszre maradnak. A tanácsnak egyrésze is megkezdi nyári szabadságát és e hó közepétől kezdve már csak fél tanács inspekciózik, az ügyvitel a halaszthatatlan folyó ügyekre szorítkozik és a két utolsó közgyűlés napirendjét is ezek fogják természetszerűen kitölteni.

Egy nagyon fontos kérdés azonban mégis a nyári szünet előtt kerül a közgyűlés elé és ez a *lakásprobléma.* A lakásügyi bizottság legutóbbi ülésén *Becsey* Antal ajánlatára ugyanis szűkebb albizottságot küldtek ki *Becsey* Antal és *Harrer* Ferenc részvételével a vitális fontosságú és a milliós főváros minden rétegét egyaránt érintő kérdés megvitatására, előkészítésére és azzal az utasítással, hogy még a nyári szünet előtt tegyenek konkrét javaslatot a közgyűlésnek.

A bizottság, melynek tagjai pártkülönbség nékül átérezték, hogy a lakáskérdés egyúttal életkérdés is, mert az otthon, a család léte, az existencia és az egészség problémáival függ szorosan össze, a legnagyobb odaadással feküdt neki a munkának és *Liber* Endre tanácsnokkal együtt csaknem permanensen tárgyalnak. Így előterjesztésük hamarosan el is készül és azt a június 27-i közgyűlés fogja tárgyalás alá venni.

Felkerestük

Becsey Antalt,

a lakáskérdés egyik legalaposabb ismerőjét, az Egységes Községi Polgári Párt szociális érzéssel átfűtött alelnökét, aki erről a kérdésről így nyilatkozott munkatársunk előtt:

— Az albizottság állásfoglalásának lényege az, hogy *szabad forgalomról, általános felszabadításról mindaddig szó sem lehet, amíg bizonyos mennyiségű újabb lakás el nem készül,* amíg a normális fejlődéssel arányos, állandó, rendszeres lakástermelés meg nem indul, *amíg el nem érjük a békebeli állapotot a lakáspiacon, vagyis azt, hogy a kínálat arányban lesz a kereslettel, a lakásbér a keresettel, amíg a lakások összességének legalább 2%-a üresen,* rendelkezésre nem áll. Ehhez körülbelül még 12—15.000 lakás építésére van szükség. Ez a háztulajdonos és bérlő közös érdeke.

Úgy értesülünk, hogy a kérdés közgyűlési tárgyalása során *Becsey* nagy beszédet fog mondani, rámutatva a lakásépítés gazdasági, szociális, morális és pénzügyi fontosságára, azokra a lehetőségekre, miképen siethet a hivatalos hatalom a magánépítési tevékenység segítségére, különös tekintettel a szövetkezeti, illetve a társasházépítkezésekre is.

Meinl kávé

Three Stars

illatos keverék, a legnemesebb középamerikai fajtákból összeállítva, hozzáértők számára
¼ kg P 3.20

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Teréz 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

A
VADÁSZKÜRT SZÁLLODA
átalakított kertje
Eső és szél ellen teljesen védve
CIGÁNYZENE
a legkellemesebb vacsorázóhely

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Miért maradnak őszre a tanügyi választások?

Megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a fővárosnál betöltésre váró kétszáz tanítói és tanári állás választásait az eredeti kilátásoktól eltérően *valószínüleg csak az ősszel fogják megtartani* és nem *júniusban*, ahogy a tanügyi tanácsnok eredetileg tervezte.

A pályázatot mindazonáltal már előreláthatóan a jövő héten ki fogják irni,

hogy a tanügyi osztály a nyári szünet alatt legalább a beérkező pályázatokat feldolgozhassa.

Van azonban a választások őszre való elhalasztásának másik oka is. Tudvalevő, hogy az egyik legutóbbi közgyülésen olyan indítványt fogadott el a törvényhatóság, amely kimondotta, hogy *a B-listások elsősorban és minden körülmények között megválasztandók.* Ez az indítvány természetesen késlelteti a választás megtartását, sőt a pályázat kiírását is. A népoktatási törvénnyel is ellenkezik ez a határozat, mert hiszen akadályozza a közoktatásügyi bizottság jelölő bizottságának szabad jelölési jogát, a szabad választás lehetőségét. Tudvalevő ugyanis, hogy

a B-listás tanárok száma jóval nagyobb, mint amennyi a betöltendő állás.

Már pedig ha kétszáz állásra kétszáz B-listást jelölnek, akkor minden további mérlegelés, vagy egyéb körülmény elbírálása nélkül kellene őket megválasztani.

Ezt a körülményt az ügyosztály hivatalból bejelentette a belügyminisztériumnak és a tiszti főügyész közbejöttével megtette erre vonatkozó észrevételeit. Mindaddig tehát,

amíg a belügyminiszter erre vonatkozó észrevételeit az ügyosztállyal nem közli, nem kerülhet sor a választások kiírására.

Mivel *Purébl* Győző dr. tanácsnok, illetve a tanács a belügyminiszteri döntést minden lehetőség szerint sürgeti, remélhető, hogy az rövidesen leérkezik és akkor rögtön kiírják a választásokat.

Világszabadalom!
Megtakarít 75 százalékot!

A „TÖREKY"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már melegvizet ad és 15 perc alatt 2 KILÓ FA eltüzelésével 180 liter 42° C MELEGVIZ előállítását teszi lehetővé. Ezáltal EGY FÜRDŐ KÉSZITÉSE 9 FILLÉRBE kerül.

SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ.

Legolcsóbb fürdőkályha!

Készíti: Maurer Sándor
Budapest, I., Attila ucca 31

„TYPON"

uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:

ALEXANDER B. és Tsa
Váci ucca 58. sz. fldsz. — Telefon: József 422-42.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—90.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor ucca 2. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

Fütés Viz Gáz *Szentgyörgyi és Társa*
Telefon: József 8-97 *Budapest VIII, Baross-u. 88*

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa a mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkák szállításával és készítésével az alábbi cégeket bízta meg:

Akkumulátorok jókarbahelyezésével a köztisztasági hivatalnál a Tudor Akkumulátorgyár Rt.-ot 5040 pengő vállalati összegért.

Dunakavics szállításával a fővárosi kertészet részére a Klauber és Varga vállalkozó céget 7.90 pengős egységáron köbméterenkint.

Fogaskerekek szállításával a köztisztasági hivatal számára a következő cégeket: Serényi utóda 4943, Wörner és Társa Gépgyár Rt. 2475, Schütz Testvérek 2160, Meiszner József 1512 pengő vállalati összegért.

Útrendezési munkával a Hidegkúti-úton a Hönsch M. r. t. 270.000 pengő összegért.

Széna, szalma és egyéb takarmány szállításával a fuvartelep részére Schreiber Béla 4980, Gláz Béla 25.000 és 10.420, Natura erőtakarmány gyár r. t. 8940 pengő értékben.

20 vagón autóbenzin a fertőtlenítő intézet részére Hazai Kőolajipar Rt. 11.680 pengő vállalati összegért.

Különféle munkákra a Németvölgyi-úton épülő városi kislakásos I. számú bérháznál: Üveges: Braun Ferenc 5824; burkoló: Kraszner József cementipari rt. 32.680; mázoló: Jóföldi Tibor 10.152; parketta: özv. Nagy Kálmánné és Társa 50.400; kőfaragó: Král Gyula 13.800; lakatos: Nagy Gyula 18.988 pengő vállalati összegért.

Föld- és kőmives munkát az Egressy-úti fővárosi kertészeti iskola virágházánál: Wellner László 10.433 pengő vállalati áron.

Kályhaszállitást a Szent László-kórháznál: Biró Béla 3920 pengőért.

Elektromos kábelfektetési munkát és ködtelenitő berendezés szállítását a Szent István-kórházban Essö és Társa 5383, illetve Körting r. t. 6580 pengő áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott fővárosi nyilvános és szükkörü versenytárgyalásokon a következő cégek pályáztak:

Útépitési munkára a Lenke-úton: Kövezőelőmunkára: Obendorfer József és Fia 35.190, Szántó Ferenc 41.511, Hirsch Mihály r. t. 42.420, Fekete István 38.717, Ámon Antal 38.858, Ámon Antal és Fia 37.710, Heller Viktor 42.776, Klein Zsigmond 43.390, Delmár Béla 50.917, Neumann Ferenc 48.361, Heverdle István 36.629; aszfaltozási munka: Magyar Aszfalt Részvénytársaság 55.230, The Neusatell Co. 57.650, Poznánsky és Strelitz 59.230, Hirsch Mihály részvénytársaság 51.700, Építőipari Rt. 48.780; Keramitburkolómunka: Magyar Kerámiai Gyár Rt. 72.400, Kőszénbánya és Téglagyár Társulat Pesten 73.720, Meloccó Péter rt. 67.450, Kraszner József Cementárúgyár Rt. 73.440, Hirsch Mihály Rt. 72.154, Urbach és Tafler 67.470 pengő vállalati összegért.

Útrendezési munkára a Somlói-úton: Országos Központi Hitelszövetkezet 143.150, Ámon Antal és Fia 83.295, Engelhardt Ferenc 74.170, Neumann Ferenc 93.545, Delmár Béla 74.100, Heverdle István 81.095, Obendorfer József és Fia 66.570, Szánthó Ferenc 70.730, Fekete István 55.665, Hajnal Imre 82665, Heller Viktor 72.696, Urbach és Tafler 76.780, Fried Sándor 94.767 pengő áron.

Főgyüjtőcsatorna építésére: Weisz Mihály 294.676, Hacker Emil 318.244, László és Blum 330.171, Schäffer Antal 320.000, Klauber és Varga 291.815, Kis Jenő 307.688, Rela N. 272.996, Hollós Ferenc 256.780, Komfort Rt. 270.480, Farkas Lajos 307.790, Halász Hubert 291.324, König és Társa 271.261, Bier és Wersetz 299.920, Havas Lajos 285.737, Mann József 308.862, Somogy és György 284.150, Magyar Wayss és Freitag Rt. 288.211, Palatinus Rt. 303.780 pengő vállalati áron.

Föld, kőmives és elhelyező munkára a Svábhegyen épitendő köztisztasági és tüzőrségi pavilonnál: Rella N. és unokaöccse r.-t. 108.575, Mód Lajos 114.648, Berényi Ignác 92.995, Tömpe Károly 123.536, Szerencsi Géza 108.691, Palatinus r.-t. 106.641, Bier és Wersetz 109.775, Vaits Sándor 121.701, Szalai Gyula és Weisz Mihály 103.069, Biró Ernő 101.841, Steiner József 121.173, P ár mellett.

Palafedési munkára a Szt. László-kórház III. és V. pavillonjánál: Krumpholtz F. 7480, Sporik Ferenc 6375, Mayer Lajos 6800, Kirschenbaum G. 7140, Győrffy Imréné 6545, Urbancsek J. János 6426 P vállalati összeg mellett.

Kőmives munkára a Szt. László-kórház IV. pavillonjánál: Hajnal Henrik 10.300, Nagypál Imre 7474, Führer Miklós 6450, Kolény és Balázs 6649, Koncz Lajos 8100, Németh Zoltán 7102, Katzer József 6577 pengőért.

Kőmives és elhelyező munkára a Vár—Iskolatéri leánygimnáziumnál: Bajnóczi Gábor 8890, Bier és Wersetz 7559, Spitzer és Társa 4603, Schaffer Ferenc 3580, Wagner Lajos 11.921, Réhling Alajos 4801, Sándor Ödön dr. 15.665 P ár mellett.

SZÓRAKOZÁS

A Milanoi Scala előadásaira már árusítja a jegyeket a Városi Szinház pénztára és az összes jegyirodák. Előadások sorrendje: Június 11.: *Rigoletto.* Június 13.: *Bohémélet.* Június 15.: *Aida.* Június 16.: *A szevillai borbély.* Minden egyes szerepet a milanoi Scala legkiválóbb tagjai énekelnek. A zenekart Antonio Votto, a kitünő Scala-karmester vezényli.

CORVIN SZINHÁZ
Junius 7-től 14-ig
Üzlet és szerelem
vigjáték 8 felv. Főszereplők Madge Bellamy és Games Hall
A hetedik menyország
filmregény 12 felvonásban
Főszereplők JANET GAYNOR és CHARLES FARREL
A Bremen startja
eredeti felvételek

KAMARA MOZGÓ
Junius 7-től 14-ig
A nyomorultak
VICTOR HUGO regénye 2 részbe, 16 felvonásban
Főszereplők:
Gabriel Gabrio és **Sandra Milowanoff**
A Bremen startja
eredeti felvételek

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a
Spolarich-étterem
sörözö
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyha!

A legszebb kávéház pedig a
Spolarich-kávéház
BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

Székesfővárosi
Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1. Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

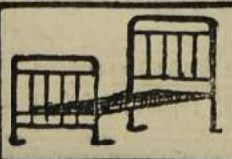

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és pensió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Isz. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

MENDE-MONDÁK a városháza folyosójáról

Üres padok, üres büffé a közgyülésen — Győztek a cigányok — Csöbörből vödörbe jutott a pezsgő — Szellőztetik az állatkerti oroszlánokat

KINT még mindig a téliesen hidegleheletü időjárás járta, de bent a főváros közgyülésén már *kánikulai hangulat* terjengett a mult szerdán. Sorra tünedeztek el a városatyák, úgy, hogy az esti órákban már közel volt az a veszély, hogy az elnök egyedül marad a gyorsírókkal. A padsorok üresen ásítottak és bármerre is tekintett a kíváncsi szem, alig tudott többet felfedezni egy-egy oldalon hét-nyolc személynél. Tehát csak az „inspekciósok" üldögéltek kitartóan. Azok, akiknek vagy a pártfegyelem parancsolt kitartást, vagy pedig, akiknek még egy beszéd volt a gyomrukban. Az ülésteremben mindenki szentül meg volt győződve arról, hogy a tartalékcsapatok a büffében ütötték fel a tanyájukat és az elnöki csengő hívására bármikor betódulhatnak. De mily nagy volt a csodálkozás, amikor kiderült — amire különben még alig volt példa — hogy *a büffé is teljesen,* de a szó legteljesebb értelmében, — *teljesen üres.* Éjjel tizenegyig tartott a közgyülés, de már fél kilenckor egyetlen fialélek sem tartózkodott a büffében. A urak elpárologtak. Nyilván ezuttal a házikoszt kecsegtetőbb volt számukra, mint a büffé-eledelek és hazasiettek vacsorázni. Volt egy pillanat, amikor majdnem a leszavazás veszélye kerülgette a tekintetes Tanácsot, oly kevesen voltak a bizottsági tagok.

Szóval teljes volt a kánikulai- és uborkaszezonhangulat.

Még érthető volna, hogy oly kevesen vesznek részt az ülésen, ha a képviselőházról volna szó. A képviselő urak *fizetést* „élveznek", tehát nekik *érdemes* bliccelni. De mi hasznuk van ebből a városatya uraknak, hiszen *a távolmaradásért épp úgy nem kapnak semmit, mintha jelen volnának...*

⌀

A JAZZ *nem zene, hanem zörej,* — állapította meg e héten a magyar muzsika, a cigányzene melletti érvelésében *Kiss* Menyhért, aki már jóideje hadakozik e „zenei destrukció" ellen. A jazz nem zene, de inkább zörej — ismételjük az ő, azóta már szinte szállóigévé vált kijelentését, — ámiből persze még nem következik, hogy mondjuk például egy lakatosműhelybeli zaj, kopácsolás és zörej *jazz-zene* volna. Amióta a jazz bevonult, áll a harc az egyéb muzsika és a jazz-zene között. Vannak elragadtatott hívei és vannak dühös ellenségei. A közönség nagyrésze azonban nem vitatkozik, hanem hallgatja.

Lehet, hogy a jazz csak egy divatőrület, amely néhány év multán belevész a semmiségbe, lehet azonban, hogy idővel megtisztul, kikristályosodik és kialakul belőle az új kor modern zenéje, amely akkor már mentes lesz a nyugtalan motivumoktól és szépen fog hangzani. *Kiss* Menyhért ezt az egész bolondságot a világháború következményeinek, illetve e következmények következményeinek tekinti. Szerinte ugyanis a háború befejezése után *az entente szines csapatai hurcolták szerte a világon ezt a zenei bacillust:* a jazzt. Igy jutott el hozzánk, Magyarországra is. Mindenesetre ezzel a haragos beállítással sikert ért el *Kiss* Menyhért, aki azt kívánta, hogy a főváros üldözze ki a fennhatósága alá tartozó szállókból, kioszkokból és vendéglőkből a jazz-zenét. A kívánság teljesedni fog, mert a szinügyi bizottság beleegyezett ebbe. Vissza a cigányzenéhez! — adták ki a jelszót, ami derék cigányaink számára mindenesetre örvendetes. (Ha ugyan nagyrészük már maga is át nem tért a jazz-bandre.)

Zokogjon a banjo, zúgjon a saxophon a lesujtó megállapítások hallatára? Dehogy. Hiszen ha a jazz bűnös, mert nem egyéb, mint zörej, nem más, mint egy zörgő valami, akkor a magyar példabeszéd révén oly gyakran emlegetett *haraszt* ellen is akciót kell indítani.

Mert *az is zörög.*

Zörgésével pedig *zörejt* produkál.

⌀

NINCS TÖBBÉ PEZSGŐADÓ! Ez remélhetőleg olyan örömujjongást vált ki a pesti háztartásokban, amilyenre még nem volt példa. Olcsóbb lesz a pezsgő! Hát kell ennél több? Lehet még valami egyébre is szükségük az embereknek? Ezentúl már *nem a tejbe fognak apritani, hanem a pezsgőbe.* Miért ne? Ha olcsó az a pezsgő... Nemcsak az italunk lesz pezsgő, hanem az életünk is, a reggelink, az ebédünk, a vacsoránk, sőt habzó pezsgőborban fürdetjük meg fáradt tagjainkat is. Ha az az új krumpli és az idei rántani való csirke olyan drága, akkor mégis csak kénytelenek vagyunk pezsgőre fanyalodni... Már a csecsemők sem fognak a cuclijukba mást kapni, mint ezt a gyöngyöző italt. Igen ám, de nézzük csak hogyan is áll az az adóeltörlés? Eddig a pezsgő eladási ára után 25 *százalékos fogyasztási és 10 százalékos fényüzési adót* kellett fizetni. A fogyasztási adó a főváros zsebébe vándorolt, a luxusadó pedig az államéba. Most a korszakalkotó rendelkezés következtében megváltozik a helyzet. A jövőben nem kell ugyan pezsgőfogyasztási adót fizetni, de ennek ellenében az eddigi *10 százalékos* fényüzésiadó helyett *20 százalékos luxusadót* kell leróni a pezsgő üvegje után (a gyártás helyén, tehát itt mindjárt bele is kalkulálják az árba ezt a pluszt!), továbbá fizetni kell nem pezsgő-, hanem *borfogyasztási adót.* Mi történt tehát? Megváltozott mindenekelőtt a pezsgőt terhelő *adók elnevezése* (ami mindenesetre nagy eredmény) és megcserélődött azoknak *a zsebeknek a szerepe,* amelyekbe eddig a pezsgőélvezet megadóztatásából származó jövedelmek bevándoroltak. Régebben a nagyobb részt a főváros kapta, a kisebbet az állam. Most fordítva. Az állam jut a többjövedelemhez, a főváros a kisebbhez. Számítási technika dolga csak az egész. Bizony így van ez, mert a fővárosnak az állítólag kisebb adótételek, illetve *a pezsgőadó teljes „eltörlése" mellett sem lesz kevesebb jövedelme, mint eddig.* Amit kiad a balzsebéből, azt szépen visszakapja a jobb zsebén keresztül. Az állam ugyanis már előre kötelezően megigérte, hogy a pezsgő 20 százalékos fényüzési adójából *évente 300.000 pengő kártérítést juttat a fővárosnak,* ami körülbelül pontosan megfelel az eddigi jövedelemnek. A logikus gondolkodás már most azt mondja: ha valaki háromszázezret csak úgy könnyedén át tud „engedni", akkor ott még ezenfelül mindig marad valami. Ha pedig bejön az a 300.000 (sőt nyilván még több is) ugyancsak a pezsgő fogyasztása után, úgy mint eddig, amikor még nem „törölték el" a pezsgőadót, akkor *hogyan lehet olcsóbb* az a pezsgő? És hát akkor, miért olyan *pezsgő a kedvünk* és miért örülünk ennek a furcsa adómegszüntetési technikának?

Nem veszik észre, hogy itt *csöbörből vödörbe* jutottunk?

Még pedig jéggel telített *pezsgősvödörbe...*

⌀

SZÁZTÍZEZER pengőért „szellős" oroszlánház fog épülni a budapesti Állatkertben. Most határoztak így az illetékesek. Szép is legyen, jó is legyen, — még hozzá szellős is legyen — ez volt a kívánság. Szellős, nem annyira a sivatag bömbölő urainál vizitelő közönség finnyás érzékére való tekintettel, hanem maguknak az oroszlánoknak a kedvéért. Szük már a régi lakás, még hozzá levegőtlen is, épüljön meg tehát a „modern kor követelményeinek megfelelő", világos és egészséges oroszlánpalota, ahol pesti fogságát viszonylag kellemesen eltöltheti Oroszlán úr, neje és gyermekei. Hát ez szép és nemes cselekedet s mindenesetre dicsérendő szociális érzékre vall. Már mint az oroszlánok szociális helyzete iránti érzékre. Az oroszlánok iránt telve vagyunk megindultsággal. Az oroszlánok iránt igen. Modern, komfortos, minden kényelemmel ellátott, hallos, sőt aranybéres lakást nekik!

De vajjon a sivár pusztasághoz szokott oroszlán nem fogja-e ezt a száztízezres palotácskát túlzott *luxusnak* tekinteni és nem fogja-e magát a ragyogó mümárvány falak között kényelmetlenül érezni?

Vagy talán nem is való ilyen drága épület ezeknek a fenevadaknak, amelyeknek *nem volt gyermekszobájuk* és hiába az értékes berendezkedés, az antik bútorok, nem tudják azokat megbecsülni és megkímélni?

Vigyázat: túlszép ne legyen az oroszlántanya, vagy barlang, vagy oroszlánszanatorium, (minek is nevezzem?), mert igen sok pesti ember könnyen megirígyelheti és sietve otthont cserél Oroszlán Richarddal. A *régi lóversenytér odulakóinak mindenesetre igen vonzó hely lesz az új szellős oroszlánház.* (Bár a szellőt elengedik, mert ez az egyetlen, amiben bővelkednek most is!)

De ha nem is csereképpen, mert az oroszlánoknak esetleg nem felelne meg a felkínált cserelakás, sokan mégis szívesen behúzódnának az oroszlánok otthonába.

Mert lassan az egyetlen *nyugalmas, derüs és békés* otthon — ez az oroszlánbarlang lesz Budapesten...

Gyuribandi

MESTER és KISS
OKL. ÉPÍTÉSZ ÉS ÉPÍTŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

ILKOVITS J.
központi fűtések és vizvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Teréz 212-07.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. BUDAPEST Főraktár: VII, Thököly ut 145
Tel: J. 310-23 és 394-24.

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11.
TELEFON: JÓZSEF 4-4—08.

KULICSKA ANTAL
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÉS ŐRELLENŐRZŐ ÓRAGYÁR
Telefon 527-09 PRÄCISIOS MECHANIKAI GYÁR Alapitva 1877
BUDAPEST, II., ISKOLA UCCA 6. SZÁM

Jany János Gép-, épület- és szerkezetlakatos
Ezelőtt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

SCHIFFERER JÓZSEF épülethádogos, csatornázás é vizvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZKÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44, szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

özv. Biberál Józsefné Alapíttatott 1871. évben
BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

Kovács János elektr otechnikai és mechanikai gépműhely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javítása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamok és indítók javítása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜVEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—23
Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üveg ucca sarok.

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 256—76.

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártás.

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

Vegyen mindenki jótékonycélu állami sorsjegyet! Ára csak 2 P

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Az OKH. közgyűlése és jubiláris ünnepsége

Az *Országos Központi Hitelszövetkezet* kedden délelőtt tartotta meg *Szabóky* Aladár államtitkár elnöklete alatt a 30 éves fennállását ünneplő jubiláris közgyülést, a régi hagyományokhoz híven Pest vármegye közgyülési termében, rendkívül impozáns külsőségek között. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentéseit a közgyülés vita nélkül tudomásul vette, majd több felszólaló nagy elismeréssel méltatta a szövetkezet munkáját, amelyet mezőgazdaságunk és az ország gazdasági újjáépítése érdekében 30 éves működése alatt a leghatékonyabban kifejtett.

Az OKH közgyülését megelőzte június 4-én, az újvárosháza közgyülési termében tartott *országos kongresszus*, amelyet az OKH. kötelékébe tartozó 1087 községi és körzeti hitelszövetkezet tartott. Ez a kongresszus egyrészt alkalmat nyujtott központjuk, az *Országos Központi Hitelszövetkezet 30 éves fennállásának megünneplésére*, másrészt kiindulópontja volt egy nagyarányú szövetkezeti propagandának, melynek célja a szövetkezeti élet újjászervezése és főkép a szövetkezeti tőkék társadalmi úton való felfrissítése. A megjelent előkelőségek között volt *Czettler* Jenő képviselőházi alelnök, *Darányi* Kálmán, *Dréhr* Imre, *Gally* Kálmán államtitkárok, *Meskó* Pál és *Papp* Géza báró felsőházi tagok, *Zichy* Aladár gróf, *Balogh* Elemér, *Popovics* Sándor, a Nemzeti Bank elnöke, *Koós* Mihály ny. államtitkár, *Agorasztó* Tivadar. Pontban 5 órakor érkezett meg *Bethlen* István gróf miniszterelnök, *Mayer* János fölmivelési miniszter és *Bud* János pénzügyminiszter. A kongresszust *Szabóky* Alajos pénzügyi államtitkár, az OKH elnöke, nyitotta meg. Megállapította, hogy az OKH és a kötelékébe tartozó hitelszövetkezeti hálózat az elmult három évtized alatt gazdasági és szociális irányu tevékenységével mérhetetlenül nagy szolgálatokat tett a magyar mezőgazdaságnak és a falu népének anyagi és kulturális jóléte érdekében és hogy a hitelszövetkezeti kongresszusok is évről-évre egyre nagyobbfontosságu hivatást töltenek be a szövetkezeti eszmék terén.

A kongresszus napirendjének keretében három értékes, nagyszabásu előadás hangzott el. Az első bevezetőelőadást *Majláth* József gróf, a nagy szövetkezeti apostol, *Károlyi* Sándor gróf egyik legmeghittebb barátja és munkatársa, az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósági tagja tartotta az OKH 30 éves multjáról és jövő feladatairól. A második előadás keretében *Schandl* Károly dr. ny. földmívelésügyi államtitkár, az OKH alelnök-vezérigazgatója, a szövetkezeti tőkegyűjtés jelentőségét és megoldandó problémáit ismertette a kongresszus közönsége előtt. A harmadik előadást *Petrovics* György dr. kormányfőtanácsos, országgyülési képviselő, a Mezőgazdasági Termelők Szövetkezetének vezérigazgatója, tartotta a szövetkezeti terményértékesítés kérdéséről.

A kongresszust hétfőn este 8 órakor ezer terítékes társasvacsora követte a Gellért-szállóban. A vacsorán a közélet vezető tényezői, a szövetkezeti és mezőgazdasági intézmények képviselői és a vidéki szövetkezeti kiküldöttek vettek részt.

A Magyar Általános Takarékpénztár közgyülése. *A Magyar Általános Takarékpénztár Rt.* rendkívüli közgyülését 1928 május 31-én tartotta meg dr. *Horváth* Lipót elnök-vezérigazgató elnöklete alatt. A közgyülés elhatározta, hogy a társaság alaptőkéjét 160.000 darab új 50 pengő névértékü részvény kibocsátása útján felemeli. Az új részvényekből 80.000 darabot a régi részvényeseknek ajánlanak fel olykép, hogy minden *3 darab régi 50 P névértékü részvény 1 darab új 50 P névértékü részvény átvételére jogosit. Az új részvények kibocsátási ára* 88 *pengő 50 fillér* és minthogy csak 1929 január 1-től részesednek a társaság hasznaiban, kamattérités fejében minden új részvény után fizetnek 1929 március 15-én 3 pengő 25 fillért, vagy a részvényes kívánsága szerint 3 pengőt — ezen összegnek leszámitolt ellenértékét — azonnal, olykép, hogy ez az utóbbi összeg az új részvény vételárából mindjárt le is vonható. Az elővételi jog 1928 június 2-től 11-ig bezárólag gyakorolható Budapesten, a Magyar Általános Takarékpénztár rt. főpénztáránál (V., Grófi Tisza István ucca 8.) délután 3—5 között. A további 80.000 darab részvényt, amelyeket a régi részvényesek nem vesznek át, a *J. & W. Seligman & Co.* newyorki bankcég veszi meg ugyanolyan áron és feltételek mellett, mint ahogy az új részvényeket a régi részvényesek kapják, mégis azzal a különbséggel, hogy a Seligman-céggel létesített megállapodás biztositja, hogy a megvett magyar részvények *öt évi forgalomba nem kerülhetnek*, hanem azok alapján New-Yorkban ú. n. „American share"-ek bocsáttatnak ki.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár május 29-én tartotta meg 81-ik rendes közgyülését, amely megállapította a takarékpénztár 1927. évi mérlegét és ennek alapján elhatározta, hogy a jelenleg forgalomban levő 30 pengő névértékü részvényeknek névértékét 10 pengőre leszállitja s a 10 pengőre leszállitott névértékü részvényeket tizével 100 pengő névértékü részvényekre vonja össze és cseréli át. A kicserélés végett be nem mutatott részvények egytized részvényenként maradnak forgalomban. Elhatározta továbbá a közgyülés, hogy az ily értelemben történő névértékleszállitás és részvényösszevonás folytán keletkező alaptőkét 3,600.000 pengőre emeli fel. A régi részvényesek a nekik biztositott elővételi jog alapján a kibocsátásra kerülő új részvényekből minden összevont 100 pengő névértékü részvényük után egy darab új 100 pengő névértékü részvényt vehetnek át darabonként 100 pengő áron és 1 P 53 fillér illeték megtérítése ellenében. Az elővételi jog az egytized hányadrészvények minden darabja után egytized új kibocsátásu hányadrészvény vehető át darabonként 10 pengő áron és 15 fillér illeték megtérítése ellenében. Az elővételi jog a kibocsátási árnak és illetéknek egyszerre való lefizetése mellett június hó 2-től 14-ig bezárólag az intézet központi pénztáránál (V., Dorottya ucca 4. sz.) gyakorolható.

A Belvárosi Takarékpénztár r.-t.-nak szombaton *Székely* Ferenc udvari tanácsos elnöklete alatt megtartott rendkívüli közgyülése elhatározta az intézet alaptőkéjének 6 millióról 12 millió pengőre való felemelését. E célból 120.000 darab az 1928. üzletév teljes osztalékára jogositó új részvény kerül kibocsátásra, amelyekből az intézet 40.000 darabot 3:1 arányban felajánl a régi részvényeseknek, mégpedig darabonkint 70 pengős árfolyamon, amihez még hozzászámittatik 6 százalék kamat ez év január 1-től a befizetés napjáig és a részvénybélyegilleték. Az elővételi jog június 4. és 15. között gyakorolható az intézet pénztáránál. A fenmaradó 80.000 darab részvényre nézve a közgyülés felhatalmazta az igazgatóságot arra, hogy e részvényeket szabadkézből, de nem a régi részvényesek számára megállapított árfolyamon alul értékesithesse. Ez utóbbi 80.000 darab részvény értékesitésére az igazgatóság egy elsőrangú newyorki bankárokból álló csoporttal már előzőleg megállapodást létesitett.

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő- és Értékesitő Szövetkezete május 31-én tartotta meg *Perényi* Zsigmond báró v. b. t. t., nyugalmazott belügyminiszter elnöklete alatt évi rendes közgyülését, amely egyúttal a szövetkezet harmincöt esztendős fennállásának jubileumi ünnepe is volt *Perényi* Zsigmond báró elnöki megnyitó beszédében kiemelte a szövetkezet multesztendei forgalomemelkedését és jó üzleteredményét, valamint rámutatott az önsegély alapján való belső tőkeerőnövelése fontosságára. *Miklauzics* Adolf dr. miniszteri tanácsos, alelnök-vezérigazgató nagyszabásu és koncepciós beszédben fejtette ki a kartelkérdés lényegét s azt, hogy a kartelleknek legjobb ellenőrzője és szabályozója a fogyasztóknak szövetkezetben való tömörülése. A közgyülés egyhangúlag elfogadta az igazgatóság összes javaslatait, amelyek szerint az 1927. évi 31.2 millió pengő forgalom alapján mutatkozott 513.215.49 P feleslegből 405.000 pengőt fordit a szövetkezet a tagok háromszázalékos vásárlási visszatérítésére. A közgyülés elhatározta továbbá a szövetkezeti üzletrészek névértékének 70 pengőre való felemelését is.

Az Angol-Magyar Bank érdekkörébe tartozó szénbánya és épitőipari vállalatok fuziója. A *Nagybátonyi Szénbánya R.-T.*, az *Ujlaki Tégla- és Mészégető Rt.*, valamint az *Egyesült Épitőipari és Hajózási Rt.* igazgatóságai az elmult napokban ülést tartottak és elhatározták, hogy a június 20-ra egybehivandó közgyüléseiknek azt a javaslatot fogják tenni, hogy *„Nagybátony-Ujlaki" Egyesült Iparmüvek Rt.* cég alatt egyesüljenek. Az új vállalat 8 millió pengőt meghaladó saját tőkével fog rendelkezni és a beolvadó vállalatok részvényei ezen új társaság részvényeire — amelyek már az 1928. üzletév eredményében is részesednek — lesznek átcserélendők. Ezen átcserélés azon az alapon fog megtörténni, hogy *5 darab Ujlaki Téglarészvény, 6 darab Nagybátonyi és 3 darab Egyesült Épitő-iirészvény 4 darab Nagybátonyi-részvénynek felel meg.* Ezek a vállalatok már eddig is a legszorosabb együttmüködést fejtették ki és formális egyesülésükre irányuló javaslataikat az igazgatóságok abban a meggyőződésben terjesztik a közgyülés elé, hogy ezzel az egyesített vállalat számára nagyarányú fejlődésnek és az eddigi tevékenységi körök jelentős kiszélesbitésének alapját vetik meg. A fuzionált vállalat elnöke: *Kállay* Tibor dr., társelnöke: *Fleissig* Sándor, alelnökei: *Magyar* Pál és *Müller* József, vezérigazgatója: *Lantos* Ernő, helyettes vezérigazgatói: *Müller* Pál és *Lukács* Emil lesznek.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, müszaki intéze', elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Telefon: J. 452-37

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornazás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berende ését.

SZEMES JANOS
tetőfedő mester
tetők jókarbantartási vállalata
Budapest, VII, Nefelejts-u. 53. Telefon: J. 349—43

„VIKTORIA" zászlógyár és diszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. **RUMBOLD B. FIAI** Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
épitőmester, épitési vállalkozó Telefon: J. 318-08. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 88.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ERCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőmüvek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

„PALATINUS"
EPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 121-45
Budapest, V., Rudolf tér 6.

ÉPITŐIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V., Sziget ucca 9. szám

GATTYÁN PÁL KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Dijmentes költségvetés

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

BEETHOVEN
és a 100 éves pesti „Angyalkert"

Vasárnap ünnepelték az *Urániában* a budapesti kisdedóvók fennállásának *centennáriumát:* pontosan 100 évvel ezelőtt, 1828 június 1-én nyitotta meg az első óvodát Mikó uccai palotájában *Brunswick* Teréz grófnő, aki gyengéd bájjal *„Angyalkert"*-nek nevezte el intézetét, amely valóban az angyalok kertje volt. A cetennáriumon egyúttal az ő emlékét is ünnepelték és így most megint sokat beszélnek a *Brunswick* névről, amelyet *száz év előtt Beethoven szerelme tett halhatatlanná.*

A legenda szerint, amelyet a százéves *Angyalkert* mai gondozói, a *Mi Asszonyunkról* elnevezett kalocsai iskolanővérek is ismernek, *Brunswick* Teréz grófnőt nem adták szülei *Beethovenhez*, mire megfogadta, hogy *soha nem megy férjhez.* Nővére gyermekeit kezdte gondozni, *e közben megszerette a kisdedeket és így született meg az Angyalkert és az a 14 óvoda, amelyet szintén ő alapított.*

A legenda-fosztó tudomány legutóbb kideritette, hogy *Beethoven* valójában *Brunswick* Teréz *nővérébe, Jozefinbe volt szerelmes.* de végre ez nem is fontos. Tény az, hogy *Brunswick* Teréz levelezésében *gyakran fordul elő Beethoven neve,* ami mindenesetre megerősíti a legendát.

A főváros mindezideig *magára hagyta az Angyalkertet,* amely az 50-es évek óta a *Kún* ucca 3. sz. házban van, s amelyről a *Józsefvárosi Ovoda Egyesület gondoskodott.* Most azonban felkarolta a magyar kultura e régi kis várának ügyét, amint ez kitűnik *Purébl* Győző tanácsnoknak a centennáriumi ünnepségen nagy tetszéssel fogadott *megnyitó beszédéből.*

A főváros megértő áldozatkészsége révén *most indul renesszanszának a 100 éves pesti Angyalkert.*

Becsey Antal külföldi tanulmányútra ment. Az útépítési kérdések beható tanulmányozása céljából *Becsey* Antal kormányfőtanácsos, az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke, szerdán *Salzburgba* utazik, ahol résztvesz az *Oesterreichische Strassentag* e hét végén tartandó kongresszusán. *Becsey* Salzburgból *Münchenbe* megy, ahol *város-higieniai kongresszust tartanak.* Jövő hét elején érkezik haza és tapasztalatairól az Egységes Községi Polgári Párt legközelebbi értekezletén fog beszámolni.

Usetty Béla orsz. képviselő beszámolója. Szombaton, június 9-én este *Usetty* Béla dr., Budapest déli választókerületének egyik országgyülési képviselője *a Ferencvárosi Egységes Párt Üllői út 115. sz. alatti körhelyiségében beszámolót tart.* A Ferencváros népszerű képviselőjének beszámolóján megjelenik és beszédet mond *Kállay* Tibor nyugalmazott pénzügyminiszter, a Polgári Egység Klubjának elnöke és *Kozma* Jenő dr., az Egységes Községi Polgári Párt elnöke, akiket Usetty Bélával együtt társasvacsorán fog ünnepelni a ferencvárosi egységespárti polgárság hatalmas tábora.

A külföldön tanulmányozzák a gyógyfürdőket és a fürdőkórházakat. A *Fővárosi Hirlap* néhány hét előtt részletesen ismertette azokat a feltűnést keltő terveket, amelyek *a Gellért gyógyfürdővel kapcsolatosan tervezett reuma-kórházra vonatkoznak.* Az elgondolás szerint a *Szent Gellért*-szálló és gyógyfürdő *Horthy Miklós* úti telkének *belső részén épülne meg az egyemeletes szanatórium-szerű reuma-kórház,* amelyet *földalatti folyosó kötne össze a Gellért iszapfürdőjével, Zander*-osztályával és egyéb gyógyberendezéseivel. A főváros vezetősége olyan intenziven foglalkozik a terv megvalósításával, amelyet az orvosi társadalom is nagy örömmel üdvözöl, hogy *Édes* Endre tanácsnokot, a gyógyfürdő ügyekben illetékes városgazdasági osztály vezetőjét és *Bánlaky* Gézát, a *Szent Gellért-fürdő* igazgatóját, *külföldi tanulmányútra küldi ki.* A legutóbbi tanácsülés foglalkozott ezzel a kérdéssel és *2000 pengőt szavazott meg a tanulmányút céljára,* amelynek során *Nauheim, Wiesbaden, Achen, Badgastein, Baden bei Wien, Wöslau* fürdőit fogják megtekinteni, azonkívül a nagy, modern francia tengeri fürdőt, *Deauvillet* is, ahol a strandfürdő berendezéseket tanulmányozzák. A főváros kiküldöttei, a fürdő és fürdőkórház berendezések mellett, *a modern szállodai üzemeket és az ivócsarnok-berendezéseket is tanulmányozni fogják.*

A Kőbányai Kaszinó közgyülése. A *Kőbányai Kaszinó,* mely a X. kerület legrégibb és legtekintélyesebb társadalmi központja, vasárnap tartotta 39-ik évi közgyülését. A népes közgyülés *Halter* Károly bankigazgató, kaszinói elnök lendületes megnyitó beszédével kezdődött. Utána *Dongó* Orbán főtitkár számolt be a kaszinó évi működéséről, amely magában foglalta mindazon mozgalmakat, melyek Kőbánya köz- és társadalmi életét a legutóbbi év folyamán foglalkoztatták. A zárszámadások és jövő évi költségelőirányzat jóváhagyása után következett a választmány kiegészítése. Ujból választmányi tagok lettek: *Biró* Ede, *Boschán* Arthur, *Haon* Henrik, *Majba* Vilmos, *Nagy* Aladár, *Novák* Sándor dr., *Szepessy* Rezső dr., *Tasner* János dr., *Tóth* György és *Valnicsek* Béla dr. A közgyülést a Kaszinó éttermében barátságos társasvacsora követte.

A Spolarich-név Budapesten ma már fogalommá lett. Jelenti az üzleti szolidságot, az üzleti tisztességet és áldozatkészséget, amely elsősorban a vendégek minden kívánalmának megfelelő figyelmes kiszolgálásában nyilvánul. A Spolarichék megszerezték az Alsó-Margitszigeten levő volt Sziget-Club palotáját és annak épületében, s gyönyörű Dunára nyíló parkjában Budapesten eddig még sohasem látott eleganciájú és pazar kényelemmel berendezett éttermi, kávéházi és bárhelyiségeket rendeztek be és helyeztek üzembe. Spolarichék neve mindenesetre garancia arra, hogy ez a legújabb vállakozás is méltóképen fog sorakozni a régebbiek mellé, amelyek őket híressé és a vendéglői és kávéházi szakmában nagyrabecsültté tették. A Spolarich-palota — és ez a főelőnye — nem luxushely, hanem szolíd, polgári szórakozóhely. Spolarichek városi üzemeinek szolid és méltányos árait számítják.

27.500 pengőt jövedelmez együtt a két városi vigadó. Most készült el a *Pesti* és a *Budai Vigadó* költségvetése a jövő esztendőre. E szerint a Pesti Vigadó kiadásai 110.450 pengőre, bevételei 130.450 pengőre rúgnak, a mutatkozó *üzemi felesleg e szerint 20.000 pengő.* A kiadási tételek között egyike a lgnagyobbaknak a *világitás,* amely évi 13.258 pengőbe kerül, míg a fűtés 7240 pengőt emészt fel. A *Budai Vigadó* kiadásai 34.150 pengőre, bevételei 41.650 pengőre rúgnak, *a mutatkozó felesleg pedig 7500 pengő.*

A székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság ez úton is figyelmezteti t. olvasóinkat, hogy a m. kir. állami sorsjegyeknek is csak akkor van nyeremény igényük, ha azok húzás előtt kifizettettek. Azon esetben, ha tehát bármilyen okból a sorsjegyre nem reflektál, az rögtön, de okvetlen június 7-ig visszaküldendő.

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57. | okl. mérnökök, építési vállalkozók | Iroda és anyagtelep V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán Telefon: J. 313—36.

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépítő vállalat építési anyagkereskedő
Saját lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

BARTA DEZSŐ elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készítő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

skolák helyes világitására a gazdaságos „DURAL" armaturák a legjobbak: :: Képviselet: FALB NÁNDOR Budapest, IV, Városház-u. 6. TELEFON: 210—03

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 545—65.

Fratricevich István díszitő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Kivállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszitő és mázolási munkákat

Weisz József és Társa Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletráépitések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaörsi-út 11. (Saját ház)

ZSÁK SÁNDOR
központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdisz műbádogos. Telefon: Lipót 913-00.
Budapest, V., Visegrádi ucca 20b szám.

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Faminták (modellek) fa- esztergályos és műszaki famunkák szakszerű készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 934-99

Tudor Akkumulátorgyár R.-T.
BUDAPEST | V., Váczi-út 137-139 Telefon: L. 923-09

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 | BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30 | Telefon: J. 441-18

FÜRST LAJOS
épület- és diszműbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 822-17

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korláll-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus főpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerű javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

GYÖRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

Széchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világitótestek Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 328-21

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemű kőfaragó munkát.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 595—53.

Magyar Mükő és Cementárugyár
Cégtulajdonos: Szőgyi István okl. épitész
Készit a legszakszerűbb elsőrangu kivitelben: mindenfajta mükő, szobrász és cementárukat.
Gyártelep és Iroda: Budapest, VI., Petneházy-u. 35. Tel. L. 984-54.

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz.
Telefon: LIPÓT 965-18.

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
II. kerület, Szász Károly ucca 5. szám

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester, épitési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

Versenytárgyalási hirdetés

A székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 10 (tíz) vagón autóbenzin szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1.60 P állami és 1.60 P fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő írásbeli ajánlataikat **1928 június 12-én délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kún utca 8. sz.) nyújtsák be, az ajánlat borítékára rá kell írni „Ajánlat benzinre." Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Csak szabályszerűen kiállított és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők figyelmbe, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa. Az ajánlati és szerződési feltételek, amelyek egyúttal ajánlati űrlapok is a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 május 27.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a ferencvárosi helyiikikötőben építendő 400 fm darúvágány vasbeton alépítményének munkálataira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 június 11-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 június 11-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 május 18.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fűtésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

KOLLARIT-BÓRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

SZVETICS JÓZSEF
épitési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

Zsiros Károly okl. gépészmérnök
Ujj Gyula tanár
fűtési és hőtechnikai tervező irodája
Budapest, I. ker., Horthy Miklós út 96. sz.
Telefon: J. 348-83, J. 453-14

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret. Épületvasalás. Butorveret.

ifju Cristofoli Vincze
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921-55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18-20. sz.

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 385—86.

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—52.

tapéta raktár, menyezetdisz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépítő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépítő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépítési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépítészeti hivataloknak állandó szállítói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 339-62.

MÜZES JÓZSEF ÉS TÁRSA hatóságilag engedélyezett villamossági vállalata
Budapest, VI, Felsőerdősor 3. szám — Telefon: Lipót 973—15.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fűrészelt élaragott fában, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Magyar ucca 75/77. Telefon: L. 914-65.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

NOVOTNY VILMOS
épület- gép- és AUTOGÉNHEGESZTŐ lakatos üzeme Telefon: T. 260-80
Budapest, VI. kerület, Ó ucca 41. szám.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készit: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javitását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 372-79 és 511-31
laszén-, kőszén- és tűzifa nagykereskedők
BUDAPEST, Józsefvárosi teherp. u. 8. sz. kapu.
Kőbányai-út, Ganz-gyárral szemben.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás kesztyűt, kötenyt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TELEFON: J. 314-79
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fütés és szellőztetés, központi melegvizkermelő-, vizvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyviztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

Papperl János
épület- és műbutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. *Gyár:* TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

Hirmann Ferenc fémöntőde, rézárugyár
Budapest, VII., Csányi-ucca 7-9. Telefon: József 460-49
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habűstök stb. továbbá „Pax" szab. kézi tűzoltó készülék stb.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz Telefon: Terézia 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

WAGNER LAJOS
épitész, épitőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 junius 13. — 24 (972) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

Két közgyülés

van még hátra a nyári szünetig. A két tanácskozás után szerte-széllednek a városatyák és megáll a malom vitorlája, amelyet majd csak az őszi szelek lendítenek munkára. Bevalljuk, *nem minden aggodalom nélkül irjuk le ezt a hiradást,* mert bármilyen munkaképes legyen is a törvényhatósági bizottság, két közgyűlés mégis *csak két közgyülés marad, amelyen a feladatok óriási tömegét megoldani aligha lehet.* De elvégre akárhogy daráljon is a malom, örölnivaló nélkül a szél csak a vitorlát hajtja. Máris előttünk van az egyik, a most szerdán összeülő közgyűlés napirendje és bármily megnyugtató, hogy a Regnum Marianum és a Rókusi egyház tiszteletreméltó lelki pásztorhoz jut, ennél a napirendi pontnál fontosabbat nem igen találunk. *Mint az egész esztendőben most is a halogatás jelszavait halljuk* és ismét csak mindenre az a stereotip válasz, hogy majd a szünet előtt való utolsó közgyűlés mindent elvégez, mindent megemészt, mindent ledarál.

Ezek után ne is igen beszéljünk arról, hogy még két közgyűlés lesz a nyári szünetig, mert hiszen az egyik, a most szerdai, aligha nyom valamit a latban, A kérdésünket tehát úgy kell megformuláznunk, hogy vajjon olyan kevés elintéznivalónk van-e, *olyan gyéren vannak-e megoldandó problémáink, hogy egyetlen közgyülés mindennel végezhet és a nyár mégis olyan munkás, olyan termékeny, olyan alkotó lesz, mint amilyennek Budapest népe elképzelte?* Mert ne tessék elfelejteni az igéreteket, a nagy programadásokat, amelyekből valamennyiből azt éreztük, hogy Budapestnek már évtizedek óta, vagy legalább egy évtizede nem volt olyan munkás és gazdag nyara, mint az idei lesz. Hát, kérdezzük mi, *hol van az a töméntelen tennivaló, az a sok munkaalkalom, amelyről nap-nap után beszéltünk és amellyel egy esztendőn át büszkélkedtünk?* Bizony nem látjuk sehol. *Nem látunk mást, csak szükségességeket, csak hiányokat, csak megoldandó problémákat, csak a munka vágyát, amelyeken túl üres az alkotások egész horizontja.*

Itt van a húsz millió dolláros kölcsön és az arra épített *beruházási program.* Édeskevés az, amit ennek keretében a nyáron akarnak elvégezni. Csak röviddel ezelőtt hallottuk *Becsey* Antal érdekes előadását a *lakástermelés elősegitéséről.* Hát mikor akarják már a lakásproblémát megoldani, hát nem érzik-e vajjon a lakásfelszabadulás mindinkább közeledő rémét, amely abban a pillanatban szelíd báránykává változnék, amikor az intenziv lakástermelés megindulna. *Történtek-e már lépések a főváros részéről abban az irányban, hogy a kormány elősegitse a magánépitkezést és vajjon sietett-e a főváros tanácsa Vass József népjóléti miniszterhez, aki legutóbb a Fővárosi Hirlap hasábjain üzente meg a mélyen tisztelt tanácsnak, hogy vannak tervei és vannak eszközei a magánosok lakástermelésének elősegitésére?* Nem hallotunk róla, hogy a városháza részéről csak egyetlen lépés történt volna, pedig a népjóléti miniszter jószándéka, előzékenysége talán *megérdemelte volna, hogy a városháza elébe siessen.* Vagy hát mikor várják az urak hogy a magántőke építkezésre vállalkozik, ha nem az építkezések istenadta évszakában, a nyárban?

Olvashatták azonkívül a főváros urai *Ripka* Ferenc főpolgármesternek ugyancsak a *Fővárosi Hirlap* hasábjain megjelent *nagyfontosságú, figyelmeztető cikkét, amely szeretettel és jóindulattal sorolta fel a feladatok egész tömegét.* Ezek a feladatok végesvégig mind olyanok, amelyekről Budapest polgársága joggal hihette, hogy még ezen a nyáron, ennek a főváros számára nagynak igérkezett esztendőnek legmunkásabb időszakában megoldást nyernek. *A legeslegsürgősebb feladatok is a pihenő akták rengetegében hüsülnek.* Olyan kérdésben, mint például a *gellérthegyi tervek,* amelyeknek kivitelére már egy egész esztendő sem áll rendelkezésre, a főváros még mindig halogatja a válasz megadását. Vagy szóljunk-e *a ferencvárosi kikötő* sorsáról, amelynek megépítésével csaknem egy évtizeddel megelőztek az ellenséges utódállamok, nálunk pedig *éppen most készül az ügyosztályok bábái között elveszni a gyerek.* Az állam már megkezdte építeni a *Talbot-centrálét,* a főváros akaratnyilvánulását azonban még mindig nem hallottuk, *a közlekedési kérdések* nagy komplexumából mindössze annyi valósul meg az idei nyáron, hogy kétszázzal szaporítják az autótaxik számát, *a közélelmezés problémájának* megoldása, *a vásárcsarnokok építése, a nagy élelmiszervásár létesitése ma még mindig csak papiros, meg papiros. Uj kórházak építéséről* csak a tárgyalások távoli reménye kecsegtet, *a köztisztaság kérdéseinek* megoldása, a portalan szemétgyüjtés, az uj öntözőkocsik, a szemétégetés ma még mind csak délibábszerüen jelennek meg a városháza egén.

Nem tudunk semmi vigasztalót mondani, ha csak azt nem, hogy *egy esztendei, nem túlságosan megfeszitett munka után teljes és zavartalan lesz a városháza nyári pihenője.* Mi elismerjük azt, hogy azoknak az uraknak, akik a várost kormányozzák és akik a város újjáépítéséhez az ötleteket volnának kötelesek adni, nyári pihenőre van szükségük; de tudjuk, hogy a kőmüves keze alatt nyáron szökik legirissebben az ég felé a fal, nyáron dolgozik legvigabban az ács és a cserepes. *A nyár a munkás, az iparos és a vállalkozó egész esztendeje.* A város urai pihenhetnek, — sajnos, azonban az az érzésünk, — hogy *az idei nyáron a munkáskezek is pihenni fognak és bevalljuk, ezt mi Budapest rettenetes szerencsétlenségének tartjuk.*

A KORMÁNY JÓVÁHAGYTA a Wenckheim palota megvásárlását és a Fővárosi Könyvtár berendezését

A kultuszminisztériumból hétfőn délben értesítették *Liber* Endre tanácsnokot, a szociálpolitikai és közművelődési ügyosztály vezetőjét, hogy

a kormány a Wenckheim-palota megvásárlására és a palotának a Fővárosi Központi Könyvtár elhelyezésére vonatkozó felterjesztését jóváhagyta.

Ez az aktus a *Wenckheim-palota régóta húzódó ügyét végleg lezárta,* de egyúttal eklatánsan megcáfolta azokat a híreszteléseket is, amelyek bizonyos körökben arról szóltak, hogy *a kormány a palota felhasználását nemcsak ellenzi, hanem kereken visszautasitotta a Fővárosi Könyvtárnak a palotában való elhelyezésére vonatkozó terveket.*

Mint ismeretes, a kultuszminiszter, illetve a belügyminiszter néhány hónappal ezelőtt az erre vonatkozó közgyülési határozat felterjesztése után leiratot intézett a fővároshoz, amelyben *pontos adatokat kért az átalakitás költségeire vonatkozólag.* Ezt a kiegészitő jelentést akkor sürgősen felküldték a kormányhoz, amely az alapos áttanulmányozás és elbirálás után, *most meghozta a határozatot,* ami által immár

semmi akadálya nincs annak, hogy a belső berendezés és átalakitás munkáját haladéktalanul megkezdjék.

Az átalakitás és a szükséges állványzat, az olvasótermek és irodák berendezése *összesen 693.878 pengőbe kerül,* amelynek első részletét, nevezetesen felét, a könyvtári bizottság hozzájárulásával

már be is állitották a jövő évi költségvetésbe.

Itt említjük meg, hogy a főváros 1929. évi költségvetésében *a könyvtárra 1,207.817 pengőt irányzott elő,* de ebből a pénzből a *Fehérvári* úton és a *Róna* uccában *egy-egy uj fiókkönyvtárat is létesitenek.*

Kozma Jenő: Csak életképes, protekciómentes Községi Takarékpénztárat szabad alkotni

A nyár folyamán fixirozzák a fővárosi törvény alapelveit — A jövő hónaptól kezdve 1000 autótaxi jár Budapesten

A városházán — mintha fontosabb kérdések nem is volnának — a kombinációk áradata indult meg a nyugalombavonuló két alpolgármester állásának betöltéséről. Nem érdemes ezeket a kombinációkat még csak felsorolni sem, hiszen — hogy csak mást ne mondjunk — például *Folkusházy* Lajos alpolgármester csak az ősszel foglalja el alelnöki állását a BSzKRT-nál, a főváros 1929 .évi költségvetését pedig még ő akarja letárgyaltatni a közgyűléssel.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a nyári szünet küszöbén beszélt az aktuális kérdésekről

dr. Kozma Jenő

országgyülési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével, aki a következőket mondotta:

— Az alpolgármesteri állások betöltéséről *még csak tárgyalások sem indultak meg. A döntés minden körülmények között őszre marad.* Azt természetesen nem lehet megakadályozni, hogy önkényes kombinációk merüljenek föl, ezek azonban *nyári kacsáknál egyebeknek nem tekinthetők.* Ezeknek az önkényes kombinációknak az elhelyezői nyilvánvalóan ki akarják ugratni a nyulat a bokorból, *erre azonban az idő még nem alkalmas.*

Megemlítettük a *Községi Takarékpénztár* megalakításának ügyét is, tekintettel arra, hogy junius vége, a megalakitás végső terminusaként bejelentett időpont erősen közeledik. Erre vonatkozóan *Kozma* Jenő a következőket jelentette ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *A Községi Takarékpénztár ügyében már konkrét tárgyalások vannak folyamatban.* Ezek a megbeszélések ezidőszerint *az igazgatói állás* betöltésére irányulnak. A személyekről, — az eredeti közös megállapodásnak megfelelően, — *pártközi konferencián fogunk dönteni.* Én a magam részéről erősen sürgetem ennek a pártközi konferenciának az összehivását. Általános

az a nézet, hogy a Községi Takarékpénztár igazgatóságának elnöke a mindenkori polgármester legyen,

mert csak igy lehet a főváros és a *Községi Takarék* között biztositani a megfelelő kapcsolatot. Minthogy azonban a főváros polgármestere a legelfoglaltabb emberek közé tartozik, gondoskodni kell egy *ügyvezető alelnökről.* Az ezzel összefüggő más kérdések is nagyon sürgős megoldást igényelnek. Véleményem szerint ezt az egész kérdéskomplexumot *még ebben a hónapban meg kell oldani és még e hónapban dülőre kell juttatni az igazgatóság személyi kérdéseit is,* mert a takarékpénztár vezetőségének készen kell állani akkor, amikor az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* likvidálása bekövetkezik. A pártok vezetőségei között folynak a megbeszélések, ezek azonban egyelőre a legdiszkrétebb formában bonyolódnak le és igy a személyi kérdésekről a nyilvánosságot ezidőszerint még nem tájékoztathatom. Hangsúlyozni kívánom azonban, hogy mindnyájan el vagyunk határozva a legerősebb küzdelemre abban a tekintetben, hogy

csak teljes mértékben életképes, protekciótól mentes és minden tekintetben puritán Községi Takarékpénztárat szabad megalkotni és ennek az élére erőskezü, szakszerü vezetőséget kell helyezni.

A beszélgetés során ezután szóba került az *autótaxi-probléma* is. Budapest nagyarányú fejlődése szükségessé teszi, hogy az autótaxik számát szapo-

rítsák. Az új rendszámok iránt meglehetősen nagy az érdeklődés. *Kozma* Jenő ennek a problémának a megoldásáról a következőket mondja:

— Az autótaxi-probléma megoldása valóban *egyike a legsürgősebb városházi feladatoknak.* Éppen e kérdés sürgősségére való tekintettel határozta el *Folkusházy* Lajos alpolgármester, hogy a közlekedési bizottság tagjaival még ezen a hétten előzetes megbeszélésre ül össze. Elhatározott dolog ugyanis, hogy

a rendszámokat még ebben a hónapban, de legkésőbb a nyári szünet beállta előtt feltétlenül fölemeli a főváros.

Az új szabályrendelet szerint 1200-ra lehet fölemelni az autótaxik számát, a tanács azonban, — amelynek kezében van a végleges döntés joga, — *egyelőre csak 200-al hajlandó emelni a jelenlegi autótaxi-rendszámokat,* ami azt jelenti, hogy

a jelenlegi 800 autotaxi helyett a jövő hónaptól kezdve már 1000 autótaxi fogja a közlekedést lebonyolítani

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a további 200 rendszámot nem fogják kiosztani. Egyszerűen arról van szó, hogy erről a *további 200 rendszámról az ősz folyamán, vagy a jövő év elején. történik döntés.* Annyit máris le lehet szögezni, hogy

magánosok nem fognak rendszámot kapni,

aminek oka abban a közismert tényben található meg, hogy *a magános autótaxitulajdonosok nem nyujthatnak kellő garanciát a közönségnek.* Kivételt e téren csak a bérkocsisok alkotnak, akik jogosítva vannak arra, hogy bizonyos feltételek betartása mellett autótaxi rendszámot kapjanak.

Kozma Jenő végül megemlékezett a *fővárosi törvény* körül tapasztalható jelenségekről is.

— *Egyetlen törvényjavaslattal kapcsolatban sem terjedt el annyi téves és egymásnak ellentmondó híresztelés, mint a fővárosi törvényjavaslattal kapcsolatosan.* Meg kell állapítanom, hogy

csak a nyár folyamán fogjuk véglegesen fixirozni az alapelveket.

A törvény leglényegesebb alapelveiről sincs még döntő elhatározás. Ezért kellett ezt az egész ügyet félretenni. *A fővárosi törvény a legjobb esetben az ősz végén kerülhet a képviselőház elé, az új községi választásokra pedig csak a jövő év májusában kerülhet sor.*

az új fővárosi törvény semmiféleképen sem tangálhatja ez a szükségszerű intézkedést.

— Egyrészt egyszerű létszámszaporításról van szó, — mondotta, — amelyről a törvény nem intézkedhetik. De egyébként is a törvény állandó szankció, míg a tisztviselői létszám az életkörülmények változásától függő dolog.

— Nem rögzítheti le — véleményem szerint — az új fővárosi törvény az ügyosztályok számát sem, mert hiszen ez sem változtathatatlan, állandó, hanem *szükségszerű változtatásoknak lehet kitéve, amely változtatásokat a törvényen belül lehet elintézni.* Egyszerű adminisztrációs kérdések ezek, amelyek, mondom,

semmiféle szoros nexusba nem hozhatók az új fővárosi törvénnyel, nem időelőttiek és nem is ellentétesek.

— Az adminisztráció leegyszerűsítése más kérdés, amely a mostani problémával nem azonos. A közigazgatás egyébként — jegyezte meg derűsen *Folkusházy* alpolgármester — *ma is egyszerű, csak bonyolulttá lehet tenni, vagy bonyolulttá teszik azok, akik kezelik.* A rétegeződés a kulturélet függvénye, amit természetesen a közigazgatásból sem lehet kiküszöbölni.

A beszélgetést annak a reményének hangoztatásával fejezte be az alpolgármester, hogy a belügyi kormány hozzájárulása a nyár folyamán megérkezik és nyári szünet után rövidesen hozzá lehet látni az újjászervezéshez.

*

Itt említjük meg, hogy a korábban hirdetett tisztviselői állások pályázata és a második műszaki állás betöltése semmi összefüggésben nincs az ügyosztályok átszervezésével.

A második műszaki tanácsnoki állás pályázata 8-án járt le és arra

tizennégy reflektáns jelentkezett.

Az első természetesen a mostani h. tanácsnok és ügyosztályvezető: *Rumbach* Dezső, de pályáznak csaknem az összes műszaki főtanácsosok is: *Csármann* Ferenc, *Zboray* József, *Pokomándy* István, *Molnár* László, *Farkas* Árpád, *Wossala* Sándor, *Eperjessy* Béla, sőt a műszaki tanácsnokok közül is pályáznak néhányan: *Király* Kálmán, *Lavotta* Gyula, *Liptay* Gyula, *Friedrich* Lajos. Tanácsnok akar lenni dr. *Viola* Rezső főmérnök is, sőt a reflektánsok sorába lépett *Ivántso* Imre nyug. műszaki tanácsos is, aki tudvalevően a Gellért-fürdő—Hullám-fürdő építkezésének hiteltúllépése kapcsán vonult nyugállományba.

A műszaki tanácsnok-választás ugyancsak a következő közgyülés feladata lesz, s felesleges hangsúlyozni, hogy

az egyetlen posszibilis, sőt mondhatjuk biztos jelölt Rumbach Dezső.

Az üresedésben levő többi műszaki főtanácsosi, műszaki tanácsosi, főmérnöki, műszaki főtiszti, m. tiszti, bakteriológusi, főszámtanácsosi, adófőtanácsosi, adótiszti, pénztárnoki, kezelőtiszti, szülésnői stb. állásokra hirdetett pályázat 6-án járt le. A 34 állásra

több mint 400 kérvény érkezett be.

Felkay tanácsjegyző vezetésével Csanády és Hanzély fogalmazók úgyszólván éjjel-nappal dolgoznak az óriási anyag feldolgozásán, hogy a jelöléseket mielőbb meglehessen ejteni, mert a tanácsnak az a szándéka, hogy még nyári szünet előtt megtartja ezeket a választásokat is.

Csak kettővel szaporodik az ügyosztályok száma

Nem lesz külön közgazdasági ügyosztály, ezt a reszortot Vajna tanácsnok ügyköréhez csatolják — Folkusházy alpolgármester és Gallina tanácsnok nyilatkozata

A nyári szünet előtti utolsó közgyülés tárgyalja az ügyosztályok revizióját, a harmadik alpolgármesteri állás megszervezését és a tisztviselői létszámszaporítást

A *Fővárosi Hirlap* utolsóelőtti számában részletesen ismertettük azt a tervezetet, amelyet a főváros elnöki ügyosztálya készített az új ügyosztályi beosztásról, a harmadik alpolgármesteri állásról, a tisztviselői létszám szaporításáról stb.

A 12-es bizottságnak ebben az ügyben folytatott tárgyalásai szombaton fejeződtek be és ezzel az aktussal oly jelentékeny lépéssel jutott közelebb a megvalósuláshoz a kérdés, hogy most

már csak napok kérdése a központi igazgatás átszervezésére vonatkozó végleges javaslat elkészülése

és *ma már bizonyos, hogy a reviziót még a nyári szünet előtt és pedig az e hó 27-i utolsó közgyülésen okvetlen letárgyalja a törvényhatóság.*

A szombati tanácskozás, — amelyen már a pihenéséről hazaérkezett *Folkusházy* alpolgármester elnökölt, — értesülésünk szerint — általánosságban magáévá tette *Gallina* Frigyes h. tanácsnok előterjesztését és csak egyetlen *lényeges módositást eszközölt.*

Az elnöki ügyosztály előterjesztése ugyanis — mint ismeretes — úgy szólt, hogy a törvényhatóság egy műszaki és két jogi képesítéshez kötött új tanácsnoki szék szervezésével állítson fel 12 jogi-közigazgatási és 3 műszaki-közigazgatási ügyosztályt, illetve állítsa vissza — a katonai ügyosztály kivételével — az összes régi osztályokat. A javaslat szerint a régi tizenhat helyett ilyenformán tizenöt ügyosztály lett volna. A 12-es ad hoc bizottság *Glücksthal* Samu, *Wolff* Károly, *Friedrich* István, *Platthy* György és *Büchler* József felszólalása után úgy határozott, hogy

külön közgazdasági ügyosztály felállítását nem tartja szükségesnek,

hanem a közgazdasági, kereskedelmi, ipari ügyek intézését a VIII. ügyosztályhoz csatolják, amelynek ügyköre a nem közmű jellegű községi üzemek fokozatos leépítésével rövidesen úgy is jelentékenyen redukálódik.

Az ügyosztályi új beosztás e szerint a jövőben így festene:

Lesz I. elnöki, II. középítési, III. út- és csatornaépítési, IV. jogügyi-illetőségi és katonai, V. közlekedési, VI. pénzügyi, VII. tanügyi, VIII. közélelmezési és közgazdasági, IX. szociálpolitikai és közjótékonysági, X. közegészségi, közkórházi és köztisztasági, XI. városgazdasági, XII. világítási és vízvezetéki, XIII. építkezési és városrendezési, XIV. közművelődési ügyosztály.

Felkerestük

Gallina Frigyes

h. tanácsnokot, az elnöki ügyosztály vezetőjét, aki a közigazgatási, illetve ügyosztályi reformról a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Az előkészítő 12-es bizottság a három új tanácsnoki állás szervezésére, a harmadik alpolgármesteri állás visszaállítására, a műszaki, a számvevőségi, statisztikai és kezelői-hivatalnoki létszám szaporítására vonatkozó javaslatunkat *lényeges változtatás nélkül elfogadta.* Magáévá tette a III., V. és IX. ügyosztályok munkakörének szétválasztására vonatkozó előterjesztésünket is, csupán annyit változtatott, hogy a szétválasztott V. ügyosztályból nem kíván külön közlekedési és külön közgazdasági ügyosztályt létesíteni, hanem

az V. ügyosztály marad az önálló közlekedési szekció, a közgazdasági részt pedig a VIII. ügyosztályhoz csatolja.

Ennek a megoldásnak a bizottság szerint az az előnye, hogy egyrészt *megtakarítunk egy külön ügyosztályt,* másrészt elérjük azt, hogy *a közélelmezés és a közgazdaság sok helyen teljesen érintkező és azonos kérdései egy kézbe, közös vezetés alá kerülnek.* Különösen nagyjelentőségű ez olyan kérdésekben, amilyen például a tervezett élelmiszer nagyvásártelep és a helyi kikötő.

— A 12-es bizottság állásfoglalása szerint módosított végleges előterjesztés már a legközelebbi napokban a tanács, illetve a szakbizottságok, majd a pénzügyi bizottság elé kerül s ha csak lehet, *még a nyári szünet előtt, tehát június 27-én letárgyalja a közgyülés is. A törvényhatóság határozatát nyomban felterjesztjük a kormányhoz, hogy őszre megkaphassuk a belügyminiszter döntését.*

— Ami a revizió pénzügyi részét illeti, ahogy azt már egyízben kifejtettem,

az úi állások szervezésével járó kiadás nem haladja meg az évi 500.000 pengőt.

Alkalmunk volt ebben a kérdésben kikérni

Folkusházy Lajos

alpolgármester véleményét is, akitől azt kérdeztük, nem keresztezi-e ez a megoldás a készülő fővárosi törvény várható intézkedéseit, illetve nem időelőtti-e a mostani állásfoglalás addig, amíg az új fővárosi törvény intenciói ismeretessé nem válnak.

A helyettes polgármester úr *hivatalosan nem nyilatkozhatott,* de beszélgetve erről a kérdésről, annak a nézetének adott kifejezést, hogy

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester építési vállalkozó e,
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

FORT OSZKÁR és TÁRSA Tel.: J. 303-35
műszaki iroda és vállalat
Központi fűtés, vízvezeték stb. berendezések részére
Budapest, IX., Angyal-utca 38

WELLNER LÁSZLÓ
építési vállalkozó Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

FELD OLY tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhívásra minden tételért elküldünk!
Gyár: VII., Thököly-út 33. Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

Vass József népjóléti miniszter nyilatkozik Budapest egészségügyében megvalósítandó terveiről

Tanácskozások Pestmegye vezetőivel a Budapesten építendő új közkórházról — „A Rókus kitelepítésén túlmenően legalább még egy új egészségügyi intézménynek kell Budapesten létesülnie"

A főváros törvényhatóságának illetékes szervei már több ízben behatóan foglalkoztak Budapest székesfőváros közegészségügyi viszonyaival. *Csordás* Elemér dr. tisztifőorvos nagy agilitással kezeli ezt a kérdést és minden alkalmat megragad arra, hogy egyrészt a főváros kórházi terhein könnyítsen, másrészt pedig a fővárosi egészségügyi viszonyok javításának szükségességére hívja föl a figyelmet. *Vass* József népjóléti miniszter a kébviselőházban két ízben is foglalkozott ezzel a kérdéssel s amíg egyrészről elismerését fejezte ki a fővárosnak a kórházügy terén hozott áldozataiért, másfelől maga is rámutatott egy Budapesten építendő új közkórház szükségességére. Ebben a tekintetben utalt Pest vármegye kötelezettségére. Amióta a népjóléti miniszter parlamenti beszédei elhangzottak ,semmiféle konkrét lépés sem történt ezen a téren. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért szükségesnek tartotta, hogy magához *Vass* József népjóléti miniszterhez forduljon felvilágosításért. Megkérdeztük a népjóléti minisztert, történt-e konkrét lépés az új budapesti állami vagy vármegyei közkórház felépítése érdekében és általában érdeklődtünk a népjóléti minisztérium tervei iránt a főváros egészségügyi viszonyainak fejlesztését illetően.

Vass József népjóléti miniszter

a következő nagybecsű nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Tárgyaltam már néhányszor Pest vármegye igen érdemes és előkelő gondolkodású főispánjával erről a kérdésről. Ezekbe a tanácskozásokba bevontam Pest vármegye alispánját is, aki nagy megértéssel viseltetik Pest megye kulturális és egészségügyi fejlesztése iránt. E tárgyalások során az a vélemény alakult ki bennük, hogy

az ország első vármegyéjének közegészségügyi viszonyait nem lehet abban a helyzetben hagyni, amelyben — sajnos — ma van és éppen ezért Preszly Elemér főispán úr a megye területére vállalta az adatgyűjtést.

Ennek az adatgyűjtésnek az a feladata, hogy összeiratják az egészségügyi szükségleteket. A minisztériumokban az ebben a tárgykörben mozgó előterjesztés már elkészült. Nekem most az a tervem, hogy ennek a két elaborátumnak az alapján megállapítsam a tényleg mutatkozó közegészségügyi igényeket és szükségleteket. Azonnal hozzáfogok ehhez a nagy munkához, mihelyt a parlamenti munka befejezése ezt számomra lehetővé teszi. Most erősen elfoglal az öregségi, rokkantsági, özvegységi és árvasági biztosításról szóló törvényjavaslat parlamenti tárgyalása. Mihelyt ez a javaslat tető alá kerül és megkezdődik a képviselőház nyári szünete, azonnal

ankétet hívok össze, amelynek az lesz a feladata, hogy a közegészségügyi igényeket és kórházi szükségleteket pontosan megállapítsa, azokat sorrendbe szedje és a fedezet kérdéséről — az összes illetékes erők összefogásával — gondoskodjék.

— Mindezt azért mondtam el, hogy rávilágítsak tervem legfőbb céljára. A pestmegyei közegészségügyi szükségletek és igények megállapításának, ezt követően pedig ezek kielégítésének közvetett célja az, hogy *Budapest székesfővárost a közegészségügyi kiadások tekintetében némileg tehermentesítse.*

— Ez a megoldás egyik módja és első része. Amennyiben ez a terv valóra válik, ez sem teszi feleslegessé azt a gondolatot, hogy

a Rókus-kórház kitelepítésén túlmenően legalább még egy új egészségügyi intézménynek kell Budapesten létesülnie.

Ennek az új egészségügyi intézménynek a megalakítása szintén szerepel tanácskozásainkban. Ezek a tanácskozások azonban konkretizáló jelleget csak akkor fognak ölteni, ha a most bejelentett adatgyűjtés befejeződik és a még júliusban összehivandó ankét az igényeket és szükségleteket pontosan megállapítja.

Vass József népjóléti miniszter nyilatkozata általános érdeklődésre és bizalomra tarthat számot mindazoknál, akik Budapest egészségügyének megoldásátszívükön viselik.

A VÁLASZTÓI NÉVJEGYZÉKBŐL kihagyottak segítségére siet az Egységes Községi Polgári Párt

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este 7 órai kezdettel ülést tartott, amelyen a párt törvényhatósági bizottsági és póttagjai közül megjelentek: *Kozma* Jenő, *Deményi* Aladár, *Usetty* Béla, *Girardi* Tibor, dr. *Dorner* Gyula, *Horváth* (IV.) Károly, *Dinich* Vidor, *Csécsi-Nagy* Miklós, bibithi *Horváth* János, *Csilléry* Béla, *Németh* Béla, *Bohn* József, *Szabó* László, *Stern* Sándor, *Pollitzer* Gusztáv, *Scheuer* Róbert, *Farkas* József, *Ereky* Károly, *Staub* Elemér, *Bittner* János, *Bánó* Dezső, *Martin* János, *Emődy* Aladár, *Huberth* Vilmos, *Sümeghy* László, *Bakonyi* János, *Dósa* Ottó, *Neményi* Imre, *Bacsinszky* Vladimir, *Treiber* Márton és még mások. Az értekezleten résztvettek a *Dolgozó Polgárok Pártjának* bizottsági tagjai is.

Napirend előtt *Farkas* József dr. bejelentette, hogy a kiskereskedők hitelellátásának intézményes biztosítása érdekében — a *Kisipari Hitelintézet bevonásával* — akciót indított, amelynek során néhány napon belül memorandummal keresik fel *Ripka* Ferenc főpolgármestert, *Sipőcz* Jenő polgármestert, és *Kozma* Jenő pártelnököt. A párt a bejelentést *általános helyesléssel vette tudomásul. Latinák* Jenő, a KÉKOSZ-nak hasonló irányban kifejtett akcióját ismertette, amit az értekezlet ugyancsak tudomásul vett. Majd a napirendre került a sor, amelynek során elsőnek a megüresedett kerületi elöljárói állások betöltésének kérdésével foglalkoztak.

Kozma Jenő ezután a választói névjegyzék reviziójáról szólva, felhívta a bizottsági tagok és a kerületi vezetők figyelmét *az 1928. évi községi ideiglenes választói névjegyzék összeírása körül előfordult sürű sérelmekre.* A pártértekezlet az elnöki bejelentés alapján elhatározta, hogy

a kerületi pártszervezetek mindenkinek, aki zöld levelezőlapon értesítést kapott arról, hogy a névjegyzékből kihagyták, készséggel állnak rendelkezésre,

illetve felhívták a kerületi szervezeteket, hogy mindazokat, akik a kihagyásról értesítést kaptak, szólítsák fel arra, hogy *június hó 14-ig ennek korrigálása végett a pártszervezeteknél jelentkezzenek.*

Folytatólag a szerdai közgyülésen napirendre kitűzött *plébánosválasztás kérdése* került sorra. Az elnök ezzel kapcsolatban bejelentette, hogy a legutóbbi választás alkalmával *a párt katholikus bizottsági tagjai bizonyos megállapodásra jutottak,* amelyet most az illető bizottsági tagok figyelmébe ajánl. Hangsúlyozta, hogy ezt

a választást egyébként nem a párt, hanem annak csak katholikus bizottsági tagjai fogják eldönteni.

akik ez ügyben külön értekezleten határoznak.

Ezután *Németh* Béla szólalt fel, aki a lakáskérdés problémájával foglalkozott és *a magánépítési tevékenység egyedüli helyes voltát hangoztatta.* A kérdéshez *Bánó* Dezső, *Pósta* Sándor és *Kollmann* Dezső szólaltak fel. Majd a *Tabán* rendezésének problémája és az *Erzsébet sugárút* létesítéséről készült tervezet került szóba.

Végül az *új központi kórház* előkészítésére *kiküldött bizottságba delegáltak három tagot* és kisebb ügyek elintézése után az értekezlet 9 óra után ért véget.

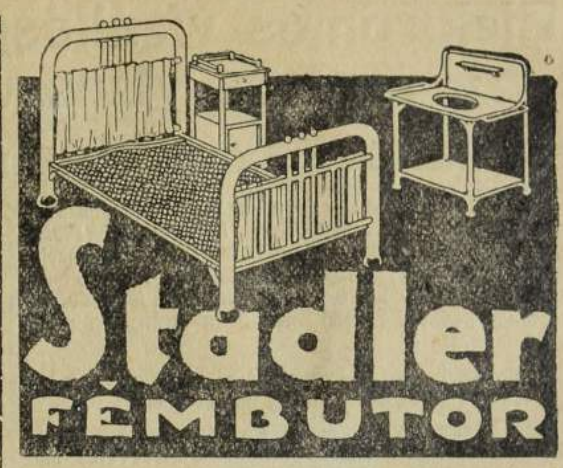

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

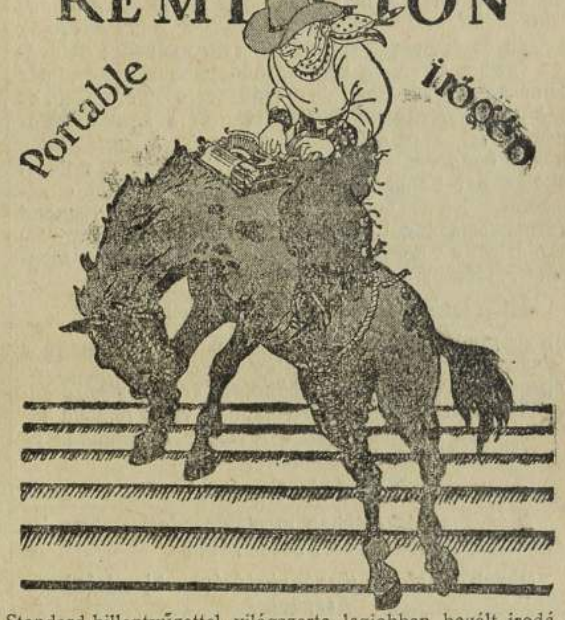

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Teréz 218—09, Lipót 975—20.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA

A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében

Mérsékelt árak!

A HENKEL-FÉLE

ásványi festékkötő anyag

KIESIN

a legolcsóbb és a célnak legjobban megfelelő máz

El nem mázolódik
Vízzel tisztítható
Az időjárásnak ellenáll

Vezérképviselet és raktár Magyarország részére

Szagtalan
Hő- és tűzálló
Előkelő matt fényű

Voith Gottlieb, Budapest, VI., Kartács ucca 26

TELEFON: LIPÓT 970—65

Elektromos vízállásjelzőket szereltetnek a főváros vízművei a medencékre

EGY MILLIÓ PENGŐVEL EMELKEDETT A VIZVEZETÉKI KIADÁS

A vízművek jövő évre szóló költségelőirányzata az ideivel szemben *igen lényeges eltéréseket mutat.* Az 1927. évi kiadások a zárszámadás szerint összesen *8,443.266 pengőre* rúgtak, az idei költségvetés összes kiadása 8,568.823 pengő, *a jövő évi kiadásokat* pedig 9,444.125 pengőben irányozták elő. A következetesen

emelkedő kiadások mellett a bevételek az 1927-es zárszámadással szemben visszaestek.

A bevétel az 1927-es zárszámadás szerint tavaly 11,877.457 pengőre rúgott, az idei költségvetés már csak 9,475.379 pengőt irányzott elő, míg jövőre 9,564.735 pengő, tehát az ideinél valamivel több várható.

Az 1929-re előirányzott bevétel az ideivel szemben összesen *89.356 pengővel több,* amely főleg

vízdíjakból származik.

A kiadásoknál 1,005.302 P többlet mutatkozik, amelyből személyi kiadásokra esik *136.450 P.* Dologi kiadásoknál 868.852 P a többlet, amelyből 215.111 P a 10%-os munkabér emelkedéssel áll elő. A fennmaradó összegből

a budaujlaki medencénél kettő, a krisztinai átemelőnél három elektromos vízállásjelző berendezést szereltetnek.

12.000 P költséggel kijavítják a *krisztinavárosi* medencét, *Káposztásmegyeren* a csőkutat és gépházat, *Kőbányán pedig a víztornyot tatarozzák.* Gépek javítása vált szükségessé, mind a krisztinai, mind a gellértrakparti telepen. A többi kiadás szén, olaj és áramszükséglet fedezésére, szénfuvarozásra stb. oszlik meg.

A költségvetés természetesen *nem* tartalmazza a negyven milliós új beruházást, illetve bővítést és rekonstrukciót, amely *az elektrifikálás költségeivel együtt a 20 milliós dollárkölcsön terhére történik.*

Táncolni, vívni és úszni tanítják a gyermekeket a főváros iskoláiban

„JÁTÉKOS TESTNEVELÉS" A NAPKÖZI OTTHONOKBAN

A főváros ifjúságának testnevelési ügye hatalmas lendülettel tör utat magának, hogy elérje *azt a magas színvonalat, melyen ma már a magyar sport áll.* Azok a szép és elismerésreméltó sikerek, melyeket a főváros ezen a téren az utolsó hónapokban elért, már nemcsak a fővárosban és országszerte ismeretesek, *de a kiváló teljesítmények híre eljutott a külföldi államokba is,* ahol a lapok is *elismeréssel emlékeznek meg a budapesti iskolák testneveléséről.* A polgári iskolák páratlanul szép tornaünnepélyén, mint emlékezetes, jelen volt *Rothermere* lord fia, Esmond *Harmsworth* angol képviselő is, aki végignézte a 3000 iskolásleány pompás gyakorlatait és annyira meglepte a látvány nagyszerűsége, hogy

külön levelet irt Purébl Győző tanácsnoknak,

a legnagyobb elragadtatás hangján szólva a magyar kisleányok gyönyörű teljesítményéről. Ugyanezt az ünnepséget végignézték *a külföldi cserkészleánycsapatok vezetői,* mintegy hatvanan, a világ minden tájáról. Ezek *mind elvitték a főváros ifjúságának és vezetőinek jóhirét hazájukba.*

A játék tanárai

A fővárosi iskolákban meghonosodott testnevelés nagyszerű fellendüléséről beszélgettünk

Dinich Vidor törvényhatósági bizottsági taggal,

az ifjúsági sport lelkes propagátorával, aki a következőket mondta munkatársunknak:

— A közoktatási ügyosztály testnevelési osztálya *Purébl* Győző dr. lelkes irányítása mellett, rövid néhány hónappal ezelőtt *óriási munkát végzett.* A testnevelési osztály fiatal, agilis vezetője, *Hodászy* Miklós testnevelési igazgató mindössze féléve foglalta el mostani helyét s máris jelentőségteljes munkát produkált.

Felkerestük

Hodászy testnevelési igazgatót

is, aki a további programról így tájékoztatott bennünket.

— Elkészült *az elemi iskolai napközi otthonok*

játékos foglalkoztatásának

tervezete, amit a közoktatási bizottság *egyhangú elismeréssel fogadott.*

— A játékvezetők részére március hónapban háromhetes tanfolyamokat tartottunk. Öt párhuzamos tanfolyam volt, amelynek előadói *Quint* József tanítóképezdei igazgató, báró *Proff* Kocsárdné és *Horváth* Sándor testnevelési szakfelügyelők. *Noszlopy* Aba Tihamér testnevelési szakelőadó, *Bexheft* Ármin dr. orvos, egészségtanár, *Bárczi* Gusztáv dr., *Szarvas* Jenő dr., *Baka* Jenő dr. fővárosi iskolaorvosok és a fővárosi testnevelési tanári kar legjobbjai voltak.

— E tanfolyamon több mint 300 tanítót és tanítónőt képeztünk ki a napközi otthonokban való játékvezetésre, úgy, hogy

a játékfoglalkoztatás ma már minden napközi otthonban nagy sikerrel folyik.

— A télen megszerveztük *a téli sportokat.* Szakszerű vezetés és tanári felügyelet mellett ezt *az idén is folytatjuk.*

Iskolásgyermekek tánc-matinéja

— Tovább fejlesztettük az *iskolai úszótanfolyamokat* és itt

hatalmas eredmény a leányok úszóoktatásának bevezetése.

Az oktatás a *Rudas*-uszodában folyik.

— A testnevelési szakfelügyelők bevonásával szakadatlan élénk munka folyik ma is a *testnevelési* osztályban, ahol most csináljuk a jövő tanév munkaprogramját. Az idén figyelemreméltó sikerrel lefolyt *céllövő* tanfolyamot *a jövő évben tovább fejlesztjük.*

— Új *tánctanfolyamokat* állítunk fel a testnevelés és a ritmusérzék fejlesztése érdekében.

— A tanfolyam után valamennyi növendék részvételével

táncmatinét rendezünk,

annak demonstrálására, hogy *a tánctanitás terén is vezető helyen áll a főváros.* A tanfolyamokon nemcsak tánctanítók, hanem *testnevelési tanárok is foglalkoznak a tanulókkal.*

— Az úszótanfolyamokat tovább fejlesztjük s *versenyeket is rendezünk.* Nagy súlyt helyezünk a középiskolákban a *vivóoktatásra is.* Szakszerű felkészültséggel indul neki a testnevelési osztály a jövő tanévnek; az eddigi eredmények és a külföldi tanulmányút leszűrt eredményeit értékesítve halad iskolai testnevelésünk abban az irányban, amely felé hazafias és lelkes vezetés mellett *már ebben az évben oly nagyszerű lendülettel indult meg.*

Ötvenegy millió pengő közoktatásra

47 millió pengő a közoktatási deficit

Most készült el a főváros 1929. évi közoktatási költségvetése. A tanügyi költségvetés szerint a főváros a jövő évben 51,368.954 pengőt költ a közoktatásra. Ezzel szemben a tanügyi bevételek mindössze 4,444.792 pengőre rúgnak. A tanügyi költségvetés

látszólagos „deficitje" tehát 46,924.162 pengő,

tényleg azonban ez a hiány *nem deficit,* mert hiszen az iskolaügy nem üzleti vállalkozás, amit nem szabad ilyen szemüvegen át bírálni sem. A jövő évi tanügyi budget *11,808.751 pengővel emelkedett az ideivel szemben.* A különbözet nagy részét az illetmények és lakpénzek, szóval a személyi kiadások emelkedése idézte elő. A dologi kiadás alig több az ideinél és csak az iskolafentartásra szorítkozik. A *költségvetésben*

új iskolák építéséről egyáltalán nem esik szó.

Letöbbet, közel 15 millió pengőt költ a főváros az elemi iskolákra. A polgári iskolák fentartása kereken 8 millió pengőbe kerül, az iparostanonc iskolák 1,879.897 pengőbe, a kisdedóvók 2,365.953 pengőbe, az ismétlőiskolák 334.000-be, a kereskedőtanonc iskolák pedig 143.000 pengőbe kerülnek.

Törvényes kötelezettség nélkül fentartott iskolákra 6,604.554 pengőt költ a főváros.

Egyedül a felsőkereskedelmi iskolák kiadása 2,352.060 pengőre rúg. Egyéb közoktatásügyi intézmények és szükségletek céljára 17,083.779 pengőt irányoztak elő. A tanügyi költségvetés „Vegyes" kiadásai 5,393.694 pengőt emésztenek fel. A tanszemélyzet vasuti igazolványai például egyedül 131.350 pengőbe kerülnek. A törvényhatósági testnevelési alaphoz 526.000 pengővel járul hozzá a főváros, az úszás oktatása 30.000 pengőbe kerül, a téli szánkópályák és játszóterek fentartására 20.000 pengőt irányoztak elő. A községi iskolák

cserkészcsapatait 18.000 P-vel támogatják.

A Budapesti Sport Egyesület 30.000 pengő segélyt kap, versenydíjakra pedig külön 95.000 pengőt vettek be a költségvetésbe. Három templom ének- és zenekarát is a főváros fizeti: a belvárosi főplébánia templomét, a várbeli Koronázó-dómét és a Szt. István bazilikáét. A három ének- és zenekar fentartása 131.576 pengőbe kerül a jövő esztendőben.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszítmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi síremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhivó l. 908-48. Elsőrangu referenciák.

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

Oelschläger Mihály és Társa Utódai
Cégtulajdonos: VÉRTES R. REZSŐ okl. gépészmérnök
Budapest, VI, Váczi út 69. Telefon: Lipót 918—08
MÉRLEGGYÁR. Gyártunk: egyensuly-, tizedes- és tolósulyos mérlegeket, szekérhídmérlegeket. Gyorsmérlegek, önműködő mérlegek.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

Tóth Sándor
gummivulkanizáló üzeme
II., Fő ucca 20. sz.
Telefon automata 521—79

GULA R. T. **TETŐFEDŐ vállalata**
VI, Teréz körút 3
Eternit, cserép, kátránylemez fedések

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető
hézagmentes padozatburkoló a
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemű átalakitásoknál ajánlattal dijmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

Fekete Ödön mérnök
Vízművek vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

KOZMA JENŐ ELMONDJA,
hogyan kell jó utakat építeni Budapesten
Amikor a jogász útépítő programmot ad — Irányító hivatalt kell felállítani és repülő útjavító csoportot kell szervezni

Kozma Jenő dr. országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke volt az, aki a budapesti útépítés hibáira felhívta a figyelmet. *Kozma* Jenő rendkívüli bajokra mutatott rá ,éles kritikát alkalmazott, de egyben védelmébe vette azokat is, akik nem hibásak és — ami legfontosabb — *igyekezett rámutatni azokra a módokra, amelyekkel Budapest a világvárosokhoz hasonló módon tartós, kitűnő és olcsó utakat építhet.* Az első kritika a *Fővárosi Hirlap* hasábjain jelent meg és már ez alkalommal bejelentette *Kozma* Jenő, hogy ő, a *jogász képes is és hajlandó is Budapest számára új útépítési programot adni.* A *Fővárosi Hirlap*-ban megjelent nyilatkozat után az útépítés kérdésével még részletesebben foglalkozott az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a pénzügyi bizottságban, ahol kijelentette, hogy *egész útépítési rendszerünkkel egyszer és mindenkorra szakítani kell.* Ismertette külföldi tapasztalatait, ahol egészen másképpen takarékoskodnak, nem a momentán pénzkiadást hárítják el, hanem *évtizedekre építenek utakat.* És ezek az évtizedekre épülő utak csak *egyötödébe kerülnek annak az összegnek, amit mi évenkint kétszer javítandó utainkra költünk.* Mindennek oka pedig az, hogy az alépítményt nem csinálják meg nálunk tisztességesen, hanem az olcsó ajánlatokra vadásznak és olyan embereket bíznak meg útépítéssel, akik életükben sem foglalkoztak azzal. Az útépítés másik nagy hibájaként jelölte meg *Kozma* Jenő azt, hogy az illetékes ügyosztálynak nincsen elegendő munkaereje. A munkaerő hiánya pedig a felügyelet hiányát is jelenti, mert felügyelet nélkül aztán a vállalkozó olyan utat csinál, amilyen neki tetszik.

Amint azt bejelentette, *Kozma* Jenő el is készítette az útépítési tervet, amelyet alkalma volt már bemutatni *Scitovszky* Béla belügyminiszternek is, akinek az nagyon tetszett. A *Fővárosi Hirlap* abban a helyzetben van, hogy a nagyra hivatott tervet, amely a kérdés minden részletét kimerítően felöleli, elsőként hozhatja nyilvánosságra.

Ennek a nagyszabású tervnek kiegészítéseként még csak *Kozma* Jenőnek egy másik nyilatkozatára kell emlékeztetnünk, amely a *pénzügyi fedezet* kérdését tisztázta. Rámutatott arra, hogy programja betartása mellett *három esztendő alatt meg lehet javítani a főváros összes útjait* úgyhogy egy negyed századig hozzá sem kell azokhoz nyulni. Ezek az utak természetesen valamivel drágábbak lesznek, mert az alapozást becsületesen kell megcsinálni. A befektetések fedezésének kérdését a főváros költségvetésén belül három évre elosztva lehet elintézni.

Kozma Jenő dr. egyébként a következőkben volt szives nagy tervét a *Fővárosi Hirlap* számára ismertetni:

Milyen legyen a jó út?

— Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy milyen a jól elkészített út. Minden út, tehát a *nem* városi utak számára is van három alapfeltétel. Az egyik, hogy az útnak elegendő ellenálló képessége legyen, a forgalom terheléseivel szemben, tehát legyen kemény felülete és jó teherelosztása az alaptalajra, amihez nagy alapfelületű ,jóminőségű, ágyazati kő alkalmazása szükséges. A másik, hogy az útnak a különböző időjárások alkalmával is megfelelő forgalombiztonsága legyen, azaz elegendő érdes felülettel rendelkezzék (a kocsik megcsúszása miatt, kapaszkodási lehetőség, stb.). A harmadik, hogy az utak számára a forgalmi terhelésnek és emelkedési viszonyoknak megfelelő útburkolatokat választunk azzal a céllal, hogy a vontató állatokat és motorokat kímélni lehessen (aszfaltozott út például nem használható nagy emelkedőben stb.). A *városi* utak számára *még három* alapfeltételt állíthatunk fel. Az első követelmény az út zajtalansága, mert például a nagykockakő burkolat lófogatú járműveknél nagyon zajos. Fontos tehát a ruganyos lehetőségű sík út kiképzése. A városi utak második követelménye a pormentesség és az, hogy a burkoló anyagok ne legyenek kellemetlen szagúak. (A közönséges kőolajkátránnyal portalanított makadám utak például hetekig erős kátrányszagot terjesztenek.) A harmadik követelmény, hogy a szükséges útjavítási (karbantartási) munkáknál a forgalom akadályozását a minimumra csökkentsük, illetve olyan utakat állítsunk elő, amelyeknél csak nagy időközökben válnak szükségessé javítási munkálatok. Budapesten ezzel szemben minden évben minden utat, még a kövezetteket is folyton javítják.

— Az összes modern utaknak — a beton és vasbeton utak kivételével — alapja a jó, „vízzel kötött" eljárással épített úgynevezett makadám út. Ezen nem változtat az sem, ha akár már az útépítésnél, akár később bármilyen modern útburkoló anyag (kátrány, bitumen, aszfalt, cement ,stb.) kerül is rá. Éppen ezt az útépítési eljárást kívánom részletesen ismertetni, hiszen a helyesen megépített makadám út a kiindulási alapja minden modern útfajtának és annak becsületes elkészítésétől függ később az egész út életének sorsa.

— Még az elsőrangú, legdrágább költséggel és legjobb felső burkolattal (bitumen, aszfalt, stb. takaró) sem ér semmit, ha rossz az alap, vagyis az alap nem fagyálló, nem teherbíró (kis törő szilárdságú, márga, mészkő, stb.) anyagból, nem kellő nagyságú darabokból van csinálva. Ha az út alapjában használt anyag ezeknek a követelményeknek nem felel meg, akkor az utat többé semmiféle elsőrendű felső burkolóanyaggal jóvátenni nem lehet. Az ilyen út örökké süllyedni fog, rengeteg kátyu és sárképződés mellett tömegesen nyeli el a zúzott követ és minden évben nagyarányú fentartási munkát igényel. Ilyenek például az összes rózsadombi makadám utak, amelyek közül egyiket-másikat minden évben kétszer is javítanak és kétszer is terítenek rá új zúzott köréteget.

A vonalvezetés

— A rendkívül megnövekedett autóforgalom miatt kezd igen nagy szerepet játszani a helyes vonalvezetés (trass). A forgalom biztonsága érdekében fontos a városi utaknál az útkereszteződéseknek olyan kiképzése, hogy az egyik irányból jövet minél előbb lehessen a másik útra átlátni. Kívánatos a járdavonalnak megfelelő, lehetőleg erősen köríves letompítása is. A túléles irányváltoztatások szintén nagyon veszedelmesek, tehát kerülendők. Az emelkedési viszonyoknak mindig az illető vidék, vagy város forgalmi viszonyaihoz kell alkalmazkodniok és természetesen tekintetbe kell venni azt is, hogy első-, másod-, vagy harmadrendű útról van-e szó. Lehetőleg ne törjük meg az úttest irányát azért, hogy a járda szegélyvonala mindenütt párhuzamos lehessen a házakkal. Ha csak kis eltérésekről van szó, inkább a járda szélesedjék, vagy keskenyedjék egy keveset, úgyis nehezebben látjuk meg, ha a szegélykő és úttest iránya egyenes, mintha fölösleges lapos és csunya törések vannak az úttest és szegélyvonal irányában.

Az utak alapozása

— Az utak alapozása során a földmunkánál ügyelni kell, hogyha töltésbe kerül az új út, a töltés anyaga megfelelő legyen, a töltés képzése pedig rétegenkint történjék és pedig az egyes rétegeknek alapos lejárásával, esetleg döngöléssel, vagy könnyű hengerléssel. Az úgynevezett „tükröt" (Auskofferung) csak akkor emeljük ki, ha a töltés, vagy bevágás már teljesen kész. A tükörnek úgy hossz-, mint keresztirányban esést kell adni, megfelelő szivárgók kiképzésével pedig a vízlevezetésről kell gondoskodni. A tükröt könnyű hengerrel gondosan símára le kell hengerelni.

— A kőalapozásnál az ágyazati kövezetnek egymásnak feszülő, boltozatszerűen működő alapot kell képezni. Az ágyazáshoz használt kőanyagnak elsőrendű, tehát fagyálló, nagy törőszilárdságú kőnek kell lennie (gránit, ami hazánkban nincs, bazalt, andezit, trachit, stb.). Mérete lehetőleg 15×25 centiméter és magassága 15—20 centiméter legyen, kövenkint körülbelül 200 négyzetcentiméter alapterülettel. A nagykövek *kézzel* szorosan egymás mellé állítandók, kiékelendők, majd az első reája jövő (6—8 centiméter) zúzottköréteggel együtt könnyű (három tonnás) hengerrel lehengerlendő.

A borítás

— A nagy „ágyazati" kövekre úgynevezett zúzottköréteg kerül 8—16—20 centiméter vastagságig, aszerint, hogy milyen útról van szó. 12 centiméternél nagyobb vastagság esetén azonban ajánlatos két rétegben teríteni és külön-külön hengerelni.

— Nagyon fontos, amit nálunk teljesen el szoktak felejteni, hogy nem elegendő csak a 3—6 centiméteres nagy zúzottköréteg egyedül, hanem közbe kötőanyagként 0.3-tól 0.8 centiméter nagyságú apró éles zúzalékot is el kell szórni. A nagy zúzottköréteg behengerelése enélkül a kötött zúzalék nélkül nem elegendő, mert a nagykövek nem helyezkednek el kellőképpen, hiszen nincs is, ami összetartsa és kitöltse a hézagokat. Rendkívül fontos a rétegeknek gondos és szakszerű hengerelése, és pedig úgy, hogy minél felsőbb rétegről van szó, annál nehezebb (3—15 tonnás) hengerrel történjék. A hengerelés az úttest szélétől befelé haladva eszközlendő, mindig úgy, hogy körülbelül 20—30 centiméter átfödés legyen. Gondoskodni kell elegendő és állandó öntözésről is, ami az apró zúzalékot beiszapolja. A kis zúzalék addig szórandó és éles drótseprükkel addig söprendők be a rétegbe, és pedig állandó öntözés és hengerelés mellett, amíg a zúzottköréteg elnyeli. A hengerlési menetek száma a gép súlyától, a zúzottkő minőségétől, az alapozástól és az időjárástól is függ. Tíztonnás gépet véve alapul, a városonkívüli utaknál általában a hengerelési menetek száma 30—50-ig számítható, városon belül, nagyforgalmú útnál, kemény kőzetnél 110—1150 menet is szükséges. Egyegy réteg hengerelése rendesen akkor tekinthető befejezettnek, ha a hengergép elé dobott zúzottkő már nem nyomódik be az úttestbe, hanem teljesen széjjelmálik.

— Végül legfelsőbb fedőrétegül öntözésközben erősen behengerelve szintén apró, 0.5—1.5 centimé-

(Folytatás a 6. oldalon.)

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Telefon: J. 452-37

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17 Telefon: J 431-88
Mindennemű padozat készítése egyszerű és díszes kivitelben. Javítások jutányos áron.

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T. Telefon:
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8. L. 908-62

KÖSZEGI ISTVÁN bádogos, légszesz, vizvezeték, központi fűtés és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, III., Lajos-u. 36 Telefonhivó: Aut. 625-10.

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V., Sziget ucca 9. szám

SZEMES JANOS
tetőfedő mester
tetők jókarbantartási vállalata
Budapest, VII, Nefelejts-u. 53. Telefon: J. 349—43

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Teréz 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék épitése és tervezése

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

A
VADÁSZKÜRT SZÁLLODA
átalakított kertje
Eső és szél ellen teljesen védve CIGÁNYZENE
a legkellemesebb vacsorázóhely

ter nagyságú zúzalék terítendő 2—3 centiméter vastagságban. Nem ajánlatos az úgynevezett budai „sóder", mert hamar porrá és sárrá válik és előkerül az alsó kőréteg.

A legjobb utak

— Az elmondott módon készülnek a külföldön legnagyobbrészt az úgynevezett makadám-utak. Csak vízzel kötött makadámutaknak az a hátrányuk, hogy könnyen porosakká válnak, a nehéz forgalom alatt hamar elkopik a felső rétegük. Autóforgalomnál, különösen esős időben az autópneu mintegy kitépi és kilugozza a nagy kövek közül a kötőanyagot. A nagy zúzottkövek meglazulnak, kátyussá teszik az utat, a csapadékvizek könnyen behatolnak az alapba, azt feláztatják és meggyöngítik a teherbirását. Ezért azután a modern útépítésnél áttértek a különböző, vízben nem oldódó kötőanyagra és felső fedő útburkolatra. Ilyenformán sikerült a makadámutak említett hátrányait kiküszöbölni és azokúat nagy teherbirókká, tartósakká és pormentesekké tenni. A legjobban eddig a különböző bitumenekkel, aszfaltokkal való útmegerősítések váltak be.

— Bármelyik kötőanyag vagy burkolat kerüljön is azonban alkalmazásra, mindegyiknek alapja a makadámút, vagyis a nagy ágyazati kőréteg egy, vagy két zúzottkőréteggel. Lehet ,hogy a második réteget, sőt esetleg új útépítésnél már az elsőt is valamely kötőanyaggal építik be. Lehet, hogy a már régi, kész makadámútnak adunk vízmentes búrkolóréteget, mindegyiknél a leendő új út jósága, a régi makadámút alapozásától, illetve az egész út becsületes elkészítettségétől függ. Rosszak például a márga-, vagy gyenge mész-, vagy homokkő-ágyazatú makadámutak. Ezek nem lehetnek soha jó alapjai elsőrendű burkolórétegeknek, a forgalom alatt rövidesen elmállanak, agyaggá, homokká lesznek. Így azután előáll az az eset, hogy az eredetileg második réteg, a kisfelületű éles zúzottkőréteg kerül a földdel érintkezésbe. Ez a réteg pedig nyomófelület hijján nemcsak, hogy nem tudja a ráható nyomást átadni az altalajnak, hanem egyszerűen elsüllyed a földben. Innen van, hogy az ilyen rosszminőségű kövekkel alapozott utak rövid idő alatt süllyedni kezdenek és az állandó fentartás, valamint a folytonos zúzottkőréteg ráhordás ellenére is rövidesen tönkremennek és elnyelik az újabb rákerülő rétegeket is. Ez persze horribilis karbantartási költségeket jelent és állandó forgalmi akadályozásokat okoz.

A rossz pesti utak

— Lássuk azonban, hogyan okulhatunk a saját kárunkon. Lássuk, hogy Budapesten hol és hogyan követnek el hibákat. Budán, a Pasarét fölött a Törökvészdűlőre vezető Ákos utca építésénél hibás a vonalvezetés. Az Ákos utca 24. szám fölött az erős lejtőjű úton egy hirtelen (körülbelül negyvenöt fokos) irányváltozás van minden ív közbeiktatása nélkül. Azon a helyen van ez az irányváltozás, ahol még egy leendő másik út is be fog torkollani. Ilyenformán a lefelé haladó járművek kénytelenek lesznek vagy jobb oldalon hajtani, vagy baloldali hajtásnál a járdára felugrani. Pedig az éles forduló alkalmazására semmi szükség sem volt, mert egy szép 30—50 méter sugarú kanyarulat még a város saját területén is elfért volna. Lefelé haladva az úton, rögtön szemünkbe tűnik egy csunya, lapos törés az út vonalvezetésén. Ez a törés szintén minden további nélkül elkerülhető lett volna, csak a 34. számú ház előtt levő járda szélesedett volna meg lényegtelenül.

De hibák vannak a kivitelnél is. A földmunka tükrét túlnehéz (tíztonnás) hengerrel hengerelték le. Így azután ahelyett, hogy egyenletes, símán tömörített földfelület állott volna elő, csupa egyenlőtlenség keletkezett. A legnagyobb hiba azonban az volt, hogy ágyazati anyagul rosszminőségű mészkövet és márkát használtak. A bitumenes út összes költségére 125.000 pengőt irányoztak elő. Ha a rossz alapanyag helyett jóminőségű kőanyagot helyeztek volna el, az út költsége maximum 10—14.000 pengővel (körülbelül tíz százalék) növekedett volna. Ezzel azonban egyszer és mindenkorra nagyszerűen alapozott utat lehetett volna előállítani. Az ilyen jóalapú útnak csak a felső (forgalmi) rétege megy lassan kopás által tönkre és így igen kevés költséggel fentartható. Nem válik tehát szükségessé az út kőanyagának évenkint drága pénzen való pótlása.

Miért javítják Budapesten örökké az utakat?

— Mi az oka annak, hogy a főváros területén örökké javítják az utakat? A makadam-utaknál már elmondtuk az okokat, de a kőkockás utaknál is ugyanez a helyzet. Pedig Németországban egy jól elkészített nagy kocka-útburkolatot tizenöt év alatt egyszer köveznek át és ezt is csak a kőkocka kopása folytán előállott meglazulás miatt kell tenni. Hogy az utak felbontására ilyen ritkán kerül a sor, annak csak egyik oka technikai, a másik oka — bármilyen különösen hangzik — adminisztracionális.

— Hogy előbb a technikai okot említsük, a jó kőkocka létesítésénél fontos 1. a jó alap, 2. hogy kevés, fél-egy centiméteres homokterítékre kerüljön a kő, 3. hogy amennyire csak lehet, az egyes kövek között csak kis hézagot hagyjunk. Kis hézag esetén a kocsikerék könnyen át tud gördülni, ami a kőkocka élettartamát lényegesen megnöveli. A keskeny hézagokat pedig vékony fémcsövégű bitumenező készülékkel kell kiönteni, úgy hogy a fémcsövet a hézagsorban lassan továbbhúzzuk, mialatt a bitumen befolyik és kitölti a hézagokat.

— Az adminisztrációs hiba az nálunk, hogy ma sincs olyan összekötő és főirányító szervünk, (elég egy két-három emberből álló iroda), ahol nyilvántartják, hogy mikor és hol fog egy-egy út javításra, vagy építésre kerülni. Ennek a szervnek kellene az egyidejűségre, a sorrendre ügyelni, azt meghatározni és irányítani. Erre a szervre kellene bízni a rendes évi útfenntartás munkáinak időbeli sorrendjének megállapítását és irányítását is. Ezáltal meg lehetne könnyíteni az utcai közműjavításokkal való időbeli helyes kooperálást is. Ez lenne az *Irányító Hivatal*, amely alá be kellene osztani egy úgynevezett „repülő útjavító" csoportot is.

A repülő útjavító

— Ennek a repülő útjavító csoportnak a felszerelése volna: egy pár könnyű teherautó, rajta talicskák, füllesztett kátrányos közuzalék, vagy aszfalt és egyéb anyag, kis kézihenger és kézivasdöngölők. Minden autó más-más útfai javításához szükséges anyagokkal és szerszámokkal volna ellátva és melléje kirendelve megfelelő és megbízható szakmunkások. A csoport feladata volna, hogy minden olyan helyen megjelenjék, ahol vagy kisebb javítások válnak szükségessé (a forgalomra veszedelmes kátyuk, stb. befödése), vagy ahol például a közművek az útlestet, vagy járdát kisebb helyen felbontották. Ezeknek azonnal és szakszerű helyreállítása, tartoznék a csoportra. Magánfeleknek is joguk lenne telefonon bejelenteni a hiányokat és a repülőcsapatnak kötelessége volna már másnap megjelenni és a járdát, vagy az utat tökéletesen helyreállítani. A cirkáló rendőrőrjáratoknak is meg kell hagyni, hogyha észlelnek forgalmat akadályozó kátyukat, vagy veszedelmes helyeket, azokat azonnal jelentsék be.

Usetty Béla beszámolója

Budapest déli kerülete szeretettel ragaszkodik képviselőjéhez

A *Ferencvárosi Egységes Párt* Üllői úti kaszinóhelyiséget zsúfolásig megtöltötte a budapesti-déli választókerület polgársága, hogy meghallgassa *Usetty* Béla dr. képviselő, fővárosi bizottsági tag beszámoló beszédét. A népszerű képviselőt hosszantartó, lelkes éljenzés fogadta, amikor a kerületbeli előkelőségek társaságában az elnöki emelvényen megjelent és beszéde során megismétlődtek a kerület és képviselője közötti tökéletes harmóniát, az együttérzést és a különösnös megbecsülést tanusító zajos tetszésnyilvánítások.

Usetty Béla külpolitikai fejtegetésekkel kezdte beszámolóját és örömmel állapította meg, hogy Magyarországnak nemcsak az olasz nemzet barátságát, hanem a nagy súllyal bíró angol politikusok és publicisták rokonszenvét is meg kell szerezni. Ma már nem csupán a kisantant rosszindulata informálja a külföldi közvéleményt, hanem két barátságos európai nagyhatalom sajtója, sőt az Egyesült Államok figyelmét is ráirányítottuk már Trianon tűrhetetlen igazságtalanságaira. Ezután a törvényhozás szociális és gazdasági alkotásait vázolta *Usetty*, majd képviselői tevékenységét és a főváros közgyűlésén és bizottságaiban kifejtett működését ismertette.

— Budapest képviselőinek, — folytatta Usetty, — ma a kerületeik érdekeiben sokkal többet kell elintézniök és intenzivebb munkát végezni a városházán, mint a parlamentben. Nyolc éve ülök megszakítás nélkül a közgyülési teremben és ott is csak egy kötelezettséget ismerek: a főváros és kerületem érdekeinek önzetlen szolgálatát, minden gyűlölködés kiküszöbölését és az országos politika kikapcsolását, mert a városházán nem az a kötelességünk, hogy irányt szabjunk az országos politikának, hanem az, hogy a súlyos helyzetben levő fővárosi polgárság javát előmozdító szociális és gazdasági kérdéseket oldjunk meg. Budapestet naggyá és széppé tegyük és abban vetélkedjünk, ki tud jobb ötletekkel és tervekkel iparosaink, kereskedőink és szabadfoglalkozású polgártársaink segítségére lenni.

Végül több különleges ferencvárosi kérdés ismertetése után Usetty kérte a választópolgárságot, hogy csak addig ajándékozza meg bizalmával, amíg ő munkásságával erre méltónak bizonyul.

A beszámolót percekig tartó éljenzés és taps követte, majd *Kállay* Tibor mondott beszédet, amelyben követendő például állította oda nemcsak a városi kerületekben és az országos politikában, hanem a külpolitikában is azt a szeretetteljes érzést és baráti érzületet, amely itt a Ferencvárosban a polgárság és képviselője között fönnáll és amely szinte családias kapcsolatot teremtett meg közöttük.

Salzmann Aurél indítványára a nagygyülés több száz főnyi közönsége bizalmat szavazott Usetty Bélának és szeretetéről s ragaszkodásáról biztosította. A beszámolót társasvacsora követte, amelyen a kerület polgársága lelkesen ünnepelte képviselőjét.

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

Nyirbogdányi Petróleumgyár Rt
Központi iroda: Budapest, VI., Andrássy-út 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN
autó- és traktorolajok
HELIOS
autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA
világító- és traktorpetróleum, gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
PORMENTESITŐ OLAJOK

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII., Aréna-ut 68. - Telefon: J. 462-22

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

Utolajozást, portalanítást
legmodernebb alapon vállal,
porolajat szállít
Magyar Fanto Müvek Rt.
Budapest, VI., Eötvös-utca 42.

Hudetz János
okl. épitészmérnök, épitőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapitatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41. Telefon: József 310—15

Bajok a ferencvárosi kikötő körül

Két éve egyetlen egyszer sem hívták össze az állandó kikötő bizottságot — Ki felelős a nemtörődömségért

BECSEY ANTAL ERÉLYES MOZGALMAT INDIT

Nem egyszer foglalkoztunk már a ferencvárosi helyi kikötő kérdésével, amelynek aggasztó káosza egyre jobban foglalkoztatja a hivatalos és közgazdasági köröket egyaránt.

Néhány héttel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* hasábjain feltártuk ennek a nagyfontosságú és Budapest egész jövő fejlődésére, a tranzitó- és exportkereskedelem kialakulására kiható kérdésnek összes megoldásra váró feladatait.

Azóta két teljes hónap telt el, a kikötő építkezése precizen és mintaszerűen közeledik a befejezéshez. Egyre rohamosabban

közeledik a nap, amikor a kikötőt meg kell nyitni, de a hivatalos apparátus még mindig nem mozdult meg.

Semmiféle nyomát sem látjuk a tanács intézkedésének. *Rumbach* tanácsnok dolga pusztán az építkezés, de a megnyitás, a hasznosítás már nem az ő munkaköre. *Lobmayer* tanácsnok viszont, akihez a közgazdasági és közlekedési ügyek, így a kikötő is tartozik, *nem tud konkrétumokról.*

Még ma sincs gazdája a kikötőnek

Itt van a sok millió pengővel létesített alkotás, de *nincs gazdája*, hiába keressük azt a szervet, amelynek az lenne a feladata, hogy megindítsa a gépezetet, hogy életet vigyen a ma még holt anyagba.

Szinte hajmeresztő elgondolni, hogy

az államnak még mindig nem kezdték meg a tárgyalásokat a Kvassay-zsilip használatára nézve sem.

Pedig ez az egyetlen út a kikötőhöz. Ha az állam nem engedi meg az átkelést, — ami elképzelhetetlen, — *hasznavhetetlenné válik az egész kikötő.* Tisztában kell lenni a díjszabással, a zsiliphasználat feltételeivel, mert e nélkül kalkulálni sem lehet.

Megoldásra vár a vámmentesség, a vasuti szállítás kérdése és még ezer más probléma. De semmi sem történik ezeknek a kérdéseknek tisztázása érdekében. Lényegében még

semmiféle fórum nem foglalkozott az egész égetően fontos kikötőüggyel.

Megnyugvással halljuk, hogy most végre *Becsey* Antal bizottsági tag, az *Egységes Községi Polgári Párt alelnöke*, a kiváló technikus és nemzetgazdász veszi kezébe a kérdést és a legközelebbi közgyülések egyikén önálló indítványt terjeszt elő a *probléma haladéktalan megoldására.*

Hol a kikötő-bizottság?

Felkerestük

Becsey Antait,

aki a következőket mondta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közvélemény és a gazdasági élet mindegyike nagyon kíváncsi, hogy ki gondoskodik a kikötő vezetéséről, hasznosításáról, melyik lesz az a szerv, amely szakszerűen, kellő felkészültséggel kezébe veszi ezt az ügyet s biztosítja, hogy *a 20 milliós áldozattal létesitett mü beváltja a hozzája füzött reményeket.*

— Éppen ezért sürgősen indítványozni fogom, hogy

az 1925-ben delegált, de azóta érthetetlenül egyetlen egyszer össze nem hivott állandó kikötőbizottságot haladéktalanul hivják össze.

— Állapítsák meg, melyik lesz az illetékes ügyosztály, a kikötő gazdája? Intézkedjék a tanács az állammal kötendő szerződések dolgában. Intézkedjék a költségek amortizációját illetően és a jövedelmezőség, a hasznosítás kérdésében, egyezzék meg a Máv.-val. Tisztázza a helyzetet a *Közraktárakat bérlő Leszámitolóbankkal, amely valóságos monopóliumot élvez.*

— Ezek komprimálva azok a kérdések, amelyeket sürgősen tisztázni kell, mert

máskép botrányba fulladhat a kikötőépités is,

amelytől — joggal — oly sok szépet és jót vár a főváros közönsége.

A bizottság meg sem alakult

Eddig *Becsey* Antal nyilatkozata. Magunk is utánajártunk a dolognak és megállapítottuk, hogy a törvényhatóság 118483/925. számú határozattal kimondotta, hogy állandó kikötőbizottságot kell létesíteni, a középitési, közgazdasági, közraktári, közélelmezési és partbeosztó bizottság tagjaiból. A bizottság tagjai: *Becsey* Antal, *Buday* Dezső, dr. *Harrer* Ferenc, *Kossalka* János, *Wilheim* Adolf, *Bittner* János, *Hegedüs* József, *Halász* Alfréd, *Karch* Kristóf dr., *Tauffer* Gábor dr., *Darvas* Gyula, *Deutsch* Jenő, *Ereky* Károly, *Joanovich* Pál, *Pakányi* Ferenc, hivatalból: *Solty, Lobmayer* és *Vajna* tanácsnokok, *Sebő Béla* főszámvevő és *Szabó* Imre dr. tiszti főügyész. Elnöke a bizottságnak *Folkusházy* Lajos h. polgármester.

Érthetetlen és hihetetlen, hogy

ezt a bizottságot azóta egyetlen egyszer sem hívták össze.

tehát *lényegében még meg sem alakitották.*

A határozat szerint a bizottság előadóját és elnökeit az elnök jelöli ki. *Az előadó és a jegyzők kijelölése sem történt meg a mai napig sem.*

A Leszámitoló-bank monopoliuma

1927 március 7-én egy újabb bizottságot küldtek ki *Sipőcz* Jenő *polgármester személyes elnöklésével az állami kikötő és a főváros között szükséges egyezmények letárgyalására.*

Ez a bizottság sem tárgyalt még egyetlen egyszer sem,

sőt *olyanok szerepelnek a tagok között, akik már nyugdijban vannak, vagy egészen más ügyosztályt vezetnek, mint vezettek a bizottság kiküldésekor.*

Senki sem gondol a Leszámitolóbankkal kötött szerződésre sem. Ebben a szerződésben, amely a Közraktárak bérletére vonatkozik, van egy pont, amely szerint a főváros a fennálló egyezség értelmében

mindennemű támogatást, valóságos monopóliumot biztosit a banknak más hasonló vállalatokkal szemben.

Van-e már garancia arra, hogy a bank nem mond vétót a kikötő közraktárainak megnyitása miatt?

Csupa égető és fontos probléma. De a városházán mindezt nem érzik... Az akták porosodnak és csendesen pihennek az irodasztalok fiókjaiban.

Rövidesen elkészül az első 100 ágyas erdei iskola a Svábhegyen

30 új iskola-szakorvosi rendelő

A főváros törvényhatósága a legmesszebbmenő áldozatkészséggel folytatja az iskolaorvosi intézmény nagyszabású kiépítését.

A már meglevő, mintegy 47 iskolaorvosi rendelő mellé most

újabb huszonkilenc rendelőintézetet létesítenek

a különböző iskolaépületekben, a Papnevelde uccai iskolában pedig egy újabb *fogorvosi rendelőt* is állítanak fel. A meglevő fogorvosi rendelőintézeteket ugyanis oly tömegesen keresik fel a tanulók, hogy még egynek a felállítása vált szükségessé. Az új intézetek létesítésével revizió alá veszik az iskolaszakorvosi *körzetek beosztását is.* A Nyár uccai iskolában levő Röntgen-apparátus mostanáig csak a fogorvosi rendelés céljára volt alkalmas. Ezt az iskolaorvosi Röntgen-intézetet most szintén átalakítják s a felszerelést megfelelő módon úgy egészítik ki, hogy ott ezentúl

mindenféle Röntgen-vizsgálatot és kezelést végezhetnek

majd.

Rövidesen átadják rendeltetésének a svábhegyi Léderer-telepen tervezett *első Erdei iskolát is*, amelynek előzményeit és elgondolását a *Fővárosi Hirlap* már részletesen ismertette.

— A telepen élő lakókat sikerült másutt elhelyezni — mondotta munkatársunknak *Purébl* Győző dr. tanácsnok — s az egész komplexum végre felszabadult. Most nyomban hozzáfogunk az átalakításhoz, kibővítéshez és berendezéshez, hogy

ezt a nagyfontosságú intézetet még ebben az évben meg is nyithassuk.

— A megfelelően átalakított két régi épületben lesz az internátus s a gazdasági berendezés. E mellé építünk egy új pavillont, amelyben három tantermet, tanítói szobát, az étkezőtermet és a konyhát helyezzük el. Ugyanitt lesz, de természetesen megfelelően reparálva a *betegszoba és egy iskolaorvosi rendelőintézet.*

— Természetesen lesz egy nagy nyitott veranda is, ahol a tanítás legnagyobb része folyik télen-nyáron. A gyermekek hygienikusan úgy élnek ebben az iskolában, hogy

csaknem szakadatlanul éjjel-nappal szabad levegőn tartózkodnak.

Rövidesen megcsináljuk a második erdei iskolát is és pedig a Zugligetben, ahol egy régebbi barakk-iskola felhasználásával létesítjük az intézetet.

— A Léderer-telepi erdei iskolában 100—120 ágy lesz. Minden hálóterem fürdőszobával lesz kapcsolatos.

— Az erdei iskola

összesen 370.000 pengőbe kerül a fővárosnak,

beleértve az új pavillon építési költségeit is. Az új iskolaorvosi rendelőintézetek helyiségeinek rendbehozásához 70.660 pengő szükséges, az új fogorvosi rendelő 4786 pengőbe, a nyáruccai Röntgen-intézet kibővítése pedig 960 pengőbe kerül.

Városban és vidéken egyaránt jól és olcsón transzportálhat RENAULT „PR" 2-tonnás könnyü teherautójával REIMAN Vörösmarty tér 3.

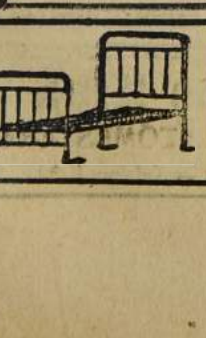

SCHÄFFER KÁROLY okleveles mérnök Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester Budapest VIII., Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

Ne vigye pénzét külföldre! Merán és más külföldi fürdő helyett itt van a Svábhegyi Szanatórium

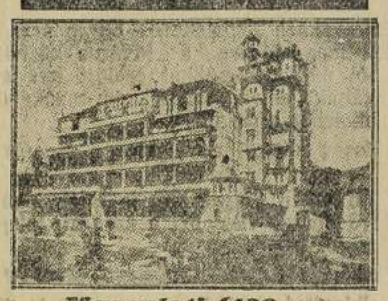

Magaslati (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire

Üdülők idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szivbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére

KNUTH K. mérnök és gyáros Budapest, VII., Garay ucca 10. sz. Telefon: József 510-75 Vízvezeték Központi fütés

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és comentlapokból a legjutányosabban kivitelez KOCH ÉS SZILÁGYI épitőipari vállalat Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b. Telefon: Teréz 296-51 és 290-78.

HIKKER GYULA Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések Budapest, VII. ker., Holló ucca 3. Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.) Telefon: Gyár: József 124—12, Mintaraktár: József 361—07.

TELEFON: J. 395—78 KLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78 OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17 Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

LÉNYEGESEN OLCSÓBB TARIFÁT, új kocsikat, tizperces vonalakat és nagyszabású közlekedési javításokat IGÉRT A HÉV A VÁROSHÁZÁN

Közvetlen tárgyalások indulnak a HÉV-vel — Miért nem egyezett meg a HÉV a BESZKRT-tal a főváros határán belül levő vonalrészek átadására?

A környékbeli közlekedés problémája évek óta foglalkoztatja a *nagyközönséget, a sajtót és az illetékes hatóságokat.* A kérdés megoldása kétségtelenül nem egyszerű feladat, mert hiszen a főváros és egy sereg környező város és község gyűrűjének jogos igényeit és megokolt követeléseit kell *összeegyeztetni.* Nehéz a dolog azért is, mert a *főváros pénzén* nem lehet azoknak a polgároknak közlekedést teremteni, akiknek a *fővárossal* semmiféle közigazgatási kapcsolatuk nincs, *nem is itt adóznak.* Nyilvánvaló tehát, hogy idegen városok és községek közlekedési kötelezettségeit és teendőit *a főváros közönségével elvállaltatni nem lehet és nem is szabad.*

A probléma másik oldala ezzel szemben az, hogy a főváros élete a környékkel valóban *szervesen összeforrt.* Ha törvényileg, közigazgatásilag még nincs is *„Nagy-Budapest"* egysége megszervezve és elismerve, a valóság az, hogy *a lakosság élete egységes e területen.* A rossz lakás- és keresetviszonyok a fővárosi polgárság százezreit kényszerítette ki a perifériákra, százezrek utaznak a nap különböző szakaiban ide-oda. A környékbeliek nagyrésze Budapesten keresi meg kenyerét,

rengeteg budapesti lakosnak pedig a környékbeli ipartelepeken van foglalkozása.

A környék közlekedését tehát nehéz *a fővárosi közlekedéstől elválasztani.* Igen nehéz a környékbeli érdekeket *idegennek* minősíteni és a fővárostól *szeparálni.*

Egy tekintetben azonban okvetlenül disztingválni kell. Nevezetesen

a Beszkárt és a Hév. környékbeli közlekedési apparátusa között választalat kell vonni.

A *Beszkárt*-vonalaival összekötött városok panaszai ugyanis *elenyészőek* a *Hév*-vel szemben felmerült kifogások mellett. Itt ugyanis nemcsak a környékbeliek panasza esik a latba, hanem ennél sokkal súlyosabban kell elbírálni azoknak a — fővároshoz tartozó — városrészeknek panaszait, amelyek *kizárólagos közlekedési eszköze és összekötő kapcsa a Hév.-vonal.* Ez

a közlekedés pedig ritka, nehézkes, körülményes és főleg drága.

Hihetetlenül hangzik, hogy ugyanakkor, amikor Rákospalotáról Ujpesten át, a fővárost keresztül-kasul utazva, Kispestet átszelve valaki 24 fillérért jut el Pestszentlőrincre, vagy Pesterzsébetre, ugyanakkor az említett óriási út kis hányadán, például a Gellért-térről a Budafoki útig, a Baross tértől a Ferenc József laktanyáig, a Kerepesi útra vagy X. kerületi Rákosfalvára

csak 28—32 fillérért utazhatunk, időhöz kötötten.

A környékbeli közlekedés egyre égetőbb problémájának megoldására a főváros közlekedési bizottságából már hónapokkal ezelőtt egy albizottságot delegáltak, amely szüntelenül munkában van s reményünk lehet arra, hogy

rövidesen sikerül enyhítenie a mostani panaszokat,

sőt, sikerül olyan plattformot is találni, amely végleg nyugvó pontra viszi ezt a kérdést, főleg a *Hév.*-vonalai tekintetében.

Vállaljon garanciát a környék

Az albizottság néhány nap előtt is ülésezett s igen nagyjelentőségű tanácskozást folytatott, sőt

már elért eredményekről is beszámolt.

Munkatársunk éppen ezért érdeklődött az akció eddigi eredményei, a jelenlegi helyzet és a jövő kilátásai iránt s *illetékes helyről* az alábbi tájékoztatást kapta:

— Az albizottság egyik fő szempontja, — mint tudjuk — az, hogy *a főváros határain belül minden pontot megközelíthessünk városi villamossal* s az a cél, hogy a *Hév.* vonalai *csak a politikai határig közlekedjenek.*

— A kérdés tisztázására a két vasút között indultak is közvetlen tárgyalások, de *eredményre nem vezettek* és pedig — úgy tudjuk — azért, mert

a Hév. követelései túlzottak és teljesíthetetlenek voltak.

Ugyancsak meddő maradt az Erzsébet királyné úti vonal meghosszabbításával tervezett pestújhelyi vonallal kapcsolatban a Rákosszentmihály—Rákospalotai szárny átvételéről megkezdett tárgyalás is. Az említett szárnyvonalon kívül ugyanis szó volt még a Pálffy tér—Óbudai; Keleti pályaudvar—Rákosfalvai; Gellért tér—Budafoki úti vonalak *egészben, illetve részben való átvételéről is.*

— A környékbeli közlekedés kérdésével megbízott bizottság *Scheuer* Róbert intenciói szerint most közvetlenül próbálja újból felvenni a *Hév.*-vel a tárgyalás fonalát *s konkrétumokat akar látni, bármennyire elfogadhatatlanok is e pillanatban a Hév. feltételei.* Másrészt ugyancsak *Scheuer* Róbert javaslatára

megkezdi a tárgyalásokat a bizottság a környékbeli községekkel is.

Scheuer Róbert e kérdésben *Nürnberg* példájára utal, ahol a környékbeli közlekedés helyzete sok tekintetben azonos a miénkkel. Ott úgy oldották meg a kérdést, hogy *a környező helyiségek bizonyos garanciákat vállaltak, amelyek biztositása után a nürnbergi villamosvasút vállalta a szükséges beruházásokat.* Ilyen

érdekközösséget kellene vállalni a pestkörnyéki városoknak is.

Mert igaz ugyan, hogy a *Beszkárt* üzleti érdeke a sűrűbb környékbeli közlekedés és új vonalak létesítése, de végeredményben mégis idegen érdekekről lévén szó, *ha a terhekben nem is osztoznak, legalább az amortizációt, a rentabilitást garantálják a környékbeliek.*

A HÉV nagyszabású tervei

— A Hév egyébként *nagy készséget mutat a bajok orvoslására.* Szombaton délben *Széll,* a *Hév.* igazgatója bejelentette a városházán, hogy az *utasok kényelmére 20 nyári kocsit szereztek be, amelyek mindegyikében 40 ülőhely és 60 állóhely van. Az új kocsik közül* 6 darabot a *Budafok nagytétényi-* illetve törökbálinti; 7 darabot a *gödöllői* vonalon járatnak, a legközelebb forgalomba kerülő 17 kocsi pedig a *szentendrei* vonalra kerül. Mivel az eddigi bajok nagyrészét a kocsipark hiányossága okozta,

rendelt a Hév. 60 darab új, négytengelyes normális személyvagónt

is. Ezek most vannak gyártás alatt és még az év vége előtt üzembe kerülnek.

— *Ugyanezen időben* akarja életbe léptetni a Hév. a már előkészítés alatt álló új tarifát, amely

általánosságban 15—20%-os viteldíjmérséklést

fog jelenteni a mostanihoz képest.

— De valamit *máris javult a helyzet.* Például a budafoki vonalon az *ősz óta 40-nel több járat van forgalomban,* úgy hogy 10 percenkint járnak a vonatok. A környékbeli helységek több speciális kívánságát néhány napon belül, *-e hó közepéig szintén orvosolja a Hév.,* szeptember 1-től pedig a *Beszkárt* mintájára *kedvezményes* tanonc-jegyeket ad ki.

A megindúló új tárgyalások — értesülésünk szerint —

eredményesnek igérkeznek.

A helyzet ugyanis a közelmultban lényegesen megváltozott. Egyre jobban kialakulnak és konkretizálódnak a *Hév.* expanziós törekvései, amelyek főleg Pestmegye déli része felé tendálnak. Beszélnek Kunszentmiklósnak a hálózatba való bekapcsolásáról sőt, szó van egy a Dunával párhuzamosan futó *Budapest—Kalocsa—Baja*-i vonal kiépítéséről is, a szentenderei vonalat pedig most már tényleg meg akarják hosszabbítani *Dömösig, illetve Esztergomig.*

Ilyen nagyszabású tervek mellett a Hév.-re nézve csak előnyös lehet, ha két-három belső budapesti vonalrésze *adminisztrálásának terhei alól felszabadul.*

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

CSÁSZÁR IMRE
LINOLEUM-, GUMMI- ÉS PARAFAPADLÓK SZAKSZERŰ KÉSZITÉSE
Budapest, IX., Lónyay-ucca 11. Tel.: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbest-aljzatok.

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKŐLCSÖNZŐ KERTÉSZET
Cégtulajdonos TAX JULIA
Budapest, VII., István-út 50.
Telefon: József 391—51.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905 75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVARI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

ÉPITŐANYAG
darabos és oltott mész, tégla, cserép, nád, mák portlandcement, gipsz, kátránypapir stb. vaggon és fuvartételben. Telefon: L. 999-75
LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT
SZABÓ MIHÁLY
VI., BULCSU UCCA 20. SZ.

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9
Telefon: József 373-92

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428-77
Háziipari osz álya: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textilosztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett legszesz-, vízvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyfém stb.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. — Épületasztalosság. — Költségvetés díjtalan

KÖZPONTI FÜTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-80

SOPRON-GYŐRI TEJ ÉS YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB!
SOPRON-, GYŐR- ÉS VAS MEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Tel.: J. 305-31., J. 428-01

MESTER és KISS
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

MENDE-MONDÁK a városháza folyosójáról

Ha hoztok, esztek... — Szokatlan interpelláció aziránt, hogyan szolgál Halász főigazgató úr egésszége — Sorbanállás a Harmsworth-segélyért — Kézimunkákat kapott a népszerű Purébl — Orvosi rendeletre megjött a nyár

IDEGENFORGALMI események színhelye lett újra Budapest. Mint minden évben a nyári évszakban, úgy az idén is ellátogatnak hozzánk a külföld legkiválóbb testületeinek kiküldöttei és delegációi. Most júniusban és júliusban szinte egymást fogják érni a külföldi vendégek. Ennek a nagy mozgalmasságnak máris mutatkoznak a csalhatatlan előjelei, amelyek után ítélve az elkövetkező idők idegenforgalmi szempontból csakugyan rendkívül értékesek lesznek. Már itt vannak a finnországi parlamenti képviselők, megjöttek a keresztény leányegyesületek világszövetségének kiküldöttei, szinte ugyanebben az időben pedig megérkeztek azok a finn- és esztországi vendégek, akik a magyar fővárosban tartandó finn-ugor közművelődési kongresszuson képviselik nemzetüket.

A nagyszerű vendégsereg nemcsak érdeklődéssel szemléli Budapestet és az ország egyes részeit, ahová szintén lerándulnak, hanem közelebbről is megismervén helyzetünket, nyilván lelkes szószólói lesznek a magyar ügynek.

A főváros őszinte vendégszeretettel fogadja az érkezőket és valamennyi csoportot külön banketten is ünnepli. *Gundel* mester a szakácsművészet remekeit tálalja fel az ilyen idegenforgalmi ebédeken és vacsorákon, ahol a fehér asztal mellett még szorosabbra fűződnek a baráti kapcsolatok.

Az *esztek* ideérkezésével és megvendégelésével kapcsolatban valaki már megkockáztatta azt a régi, tréfás szólásmondást, amely így szól:

— Ha jösztök lesztek, ha hoztok *esztek*...

A szójáték még ebben az aktuális applikálásban sem rossz, csupán annyiban nem fedi a tényeket, hogy ők — már mint északi vendégeink — ha nem „hoztok", illetve nem hoztak, akkor is — *esztek*.

*

A VÁROSGAZDASÁGI bizottság legutóbbi ülésén *Horváth* Károly türelmetlenül reklamálta a derék *Halász* Józsefet, a városháza kedvelt „Józsi bácsi"-ját, akinek mint gondnoknak okvetlen jelen kellett lenni a tárgyalásoknál. Annál is inkább, mert az őt közvetlenül érdeklő és érintő fővárosi intézmények jövő évi költségvetését akarták megvitatni. Igen ám, csakhogy Józsi bácsi nem lehetett pontos, ami akkora elfoglaltság mellett, mint az övé, nem is csoda. Halász főigazgató úrért percenkint csilingel a telefon, küldöncök raja keresi különböző kívánalmakkal, szinte szünet nélkül járnia kell a városháza hivatalait, úgy hogy maga sem tudja, mihez fogjon előbb. Így történt azután az a kis késedelem is, amit Horváth Károly mindent megfigyelő árgus szeme észrevett és mindjárt egy kis ízes tréfára is alkalmasnak talált.

— Mégis csak hallatlan — fakadt ki látszólag komoly haraggal Horváth Károly — hogy már mióta tárgyalunk és még mindég nem látjuk itt Halász József főigazgató urat. Holott *felvilágosításokat akarunk tőle kapni!*...

Szinte végszóra, rohanva és izzadságcseppektől verejtékezve érkezett meg Józsi bácsi. „Szerencséje" volt: tulajdon fülével hallhatta, hogy mit beszélnek róla — a háta mögött. Kissé zavarba jött a dörgedelem hallatára, mert a Horváth Károly által beavatott egy-két személyen kívül, sem a bizottság többi tagja, sem pedig ő még csak nem is sejthette, hogy valójában *tréfáról, ugratásról van szó.* (Pedig nem is lett volna nehéz kitalálni, hiszen mindenki tudja, hogy Horváth egyetlen ilyen alkalmat sem mulaszt el!)

— Bocsánat, mélyen tisztelt bizottság — kezdte védekezését Halász Józsi bácsi — *hivatalos elfoglaltság tartott távol.* Ezért a késedelem. De most már itt vagyok és *készséggel megadok minden szükséges felvilgosítást!*...

— Hát akkor arról *adjon felvilágosítást* a tisztelt főigazgató úr — tette fel most már általános érdeklődés közben a kérdést Horváth Károly:

— *Hogyan szolgál a becses egészsége?*...

Nosza lett erre „általános derültség" a bizottság tagjai közt. Persze Halász főigazgató úr is elmosolyodott a hamiskás interpelláció hallatára. Szinte kő esett le a szívéről, mert elvégre ha a legkomolyabb tárgyalás közepette az ő „becses egészsége" és nem valami egyéb, nemlétező bűnei iránt érdeklődnek, akkor még nincs baj. De nem is lesz, mert ez a kérdés mutatja, hogy a derék Józsi bácsi mennyire *népszerű ember a városházán.*

*

MEGKEZDTE a főváros a Harmsworth-segélyek kiosztását. A tiszteletreméltó Esmond Harmsworth már messzi Angliában jár, de mindazok, akiknek nem volt szerencséjük őt személyesen látni, most kezdenek vele megismerkedni jótékonysága révén. Harmsworth bár ittléte alatt jórészt csak a jólétet volt alkalma megismerni, mégis igen helyes érzékkel ítélte meg a helyzetet, amikor a különböző nagyösszegű adományokon kívül a polgármester, illetve a kerületi előljárók kezéhez 100.000 pengőt juttatott el. Budapestnek, sajnos, annyi szegénye van, hogy a város maga nem győzi a segélyezést. De hát mit is jelent minden jószándék és igyekezet mellett, az évenkénti egyszeri munkanélküli segély, vagy a többi kisebb-nagyobb akció? *Egy csöpp a nyomor tengerébe!* Ezért jött jól Harmsworth kegyes adománya, amelyért már napok óta *ezrével állanak sort a kerületi előljáróságok előtt* az emberek. Férfiak és nők vegyesen. Fiatalok és idősebbek felváltva. Teljesen lerongyoltak és olyanok, akik most pusztítják a multakból maradt utolsó ruhadarabjaikat. És sorban állnak és várják türelemmel a tíz, tizenkét és a tizenhat pengőket. Hosszú kígyóvonalban gyülekeznek a segélykiosztó hely előtt, mint hajdanában, abban a szomorú emlékezetű időben, amikor *enniválóért* kellett sorban ácsorogni.

A különbség azonban az, hogy akkor *átkozták* ennek a keserves sorbanállásnak az okozóját, most pedig *áldják* és imádságba foglalják a nevét...

*

KÉZIMUNKÁKKAL lepték meg a népszerű *Purébl* Győző tanügyi tanácsnokot az iskolai év befejezése alkalmából a Fonóka-egyesület és az iskolauccai leányiparostanonc-iskola növendékei. Remekszép csipkék, varrottasok, takarók, diványpárnák és miegyebek sokakoznak egymás mellé az ajándékcsomagban. A sok elismerő- és díszoklevelet most kiegészíti ez a kedves figyelem. A leányiparostanonc-iskola növendékei nem küldhetnek jóakarójuknak és a tanügy legfőbb intézőjének oklevelet, hanem igen stílusosan azzal kedveskednek neki, ami szívük szerint való és ami kezük nyomán csodás ügyességgel megterem: női kézimunkával. Ez legalább olyan jól, vagy még jobban megörvendezteti, mint valami berámázott hálaokirat, amellett kedvesebb figyelem is. A csipke *díszt jelent,* ennek elkészítése pedig *a kezek munkáját* követeli. *Disz és munka,* — ez lehet a leghizelgőbb és a legmegtisztelőbb *egy keveset ceremoniázó és sokat dolgozó* ember számára. A kézimunka szebb is mint egy díszes papírlap és amellett bizonyít, hogy készítőik nem sajnálták a fáradtságot, egyben pedig annyira megbecsülik a tanácsnok munkáját, iránt uk való fáradozását, hogy csak a legbecsesebbel, életelemük igazi kifejezőjével: *munkával* merték megajándékozni.

Emellett van még egy másik és szintén nem lebecsülendő szempont is. Akinek kézimunkát ajándékoznak, az csak *nagyon* kedvelt ember lehet.

Mindég tudtuk, hogy Purébl tanácsnok úr mily népszerű *a nők körében is.*

Mi tudtuk. Csak *otthon meg ne tudják*...

*

MEGELŐZTE a nyarat a nyárral kapcsolatos egészségügyi intézkedés. Még javában kellemetlenkedett a mult hetekben az enyhe téli időjárás, amikor *Csordás* Elemér dr. tisztifőorvos dicséretreméltó pontossággal kiadta rendelkezését azokról a teendőkről, amelyek az egészség megóvása érdekében nyáron fokozottabban szükségesek, mint bármely más évszakban. Meg kell dicsérni Csordás főorvos urat, hogy nem hagyta magát befolyásoltatni a zord időjárástól, hanem tekintettel arra, hogy *naptár szerint* elkövetkezett a nyár ideje, kiadta utasítását a romló gyümölcsök stb. által okozott fertőző veszedelmek meggátlására.

A nyár pedig, látván, hogy a *rendelet megvan* és úgysem érdemes már tovább bliccelni, — méltóságteljesen *bevonult Budapestre,* ezzel egyrészt igazolván a tisztifőorvos előrelátását, másrészt pedig a közönség meleg utáni vágyakozását...

Orvosi, sőt főorvosi rendeletre jött meg az idén a nyár. Tehát úgy is kell vele bánnunk, mint az orvossággal, nehogy megártson. *Félóránként egy evőkanállal*...

Gyuribandi.

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57. | okl. mérnökök, építési vállalkozók | Iroda és anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpartsarkán Telefon: J. 313—36.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fűtés
Vízvezeték
Épület bádogos munkák

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-utca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapíttatott: 1842.
Zászlók, díszítések, címfestő, mázoló és szobafestő munkák.

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK. ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 15.

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11.
TELEFON: JÓZSEF 4-4—08.

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

Fischer Ernő festő és mázoló Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készít: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javítását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat Budapest VIII Mátyástér 2 TELEFON: J. 325-34.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesítőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Hamvas Ervin MŰSZAKI CÉG
Iroda: BUDAPEST V., Csáky-ucca 34. sz. Telefon: LIPÓT 965-18.

Gombos Benő okl. gépészmérnök vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—52.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

»MINIMAX«
a legtökéletesebb kézi tűzoltó készülék Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási Mindenkor használatra készen áll s bárki által könnyen kezelhető
Telefon: T. 237-51
Prospektussal és felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Rózsa u. 85

MARABU ÉS ORANIER
FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK
Magyar Radiatorgyár R.-T.
Budapest, X, Gyömrői-út 76/78.
Telefon: J. 390—34, J. 350—88.

Székesfővárosi Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1.
Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Kereskedelmi Bank a nyugdíj-arányszámot 65 százalékra emelte föl. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* igazgatósága *Weiss* Fülöp elnök előterjesztésére elhatározta, hogy a mult évi június 14-én 60 százalékra fölemelt nyugdíj kiszámítási arányszámot *visszamenőleg 1928 január 1-től kezdődő érvényességgel további intézkedésig 65 százalékra emeli föl.* Az arányszám fölemelésével a Kereskedelmi Bank a nyugdíjas alkalmazottak helyzetét lényegesen javította.

A Pátria Általános Biztosító R.-t. most közzétett mérlegében az elmult évről kerekszámban 44.000 pengő tiszta nyereséget mutat ki. Az intézet *Dárday Ede* kormányfőtanácsos, vezérigazgató szakszerű vezetése alatt állandóan fejlődik. Legutóbb közvetlen összeköttetésbe jutott a székesfővárossal is, amidőn a városi autópark biztosítását elnyerte.

A Mercur tőkeemelése. A *Mercur Váltóüzleti Részvénytársaság* 58.817.98 pengő nyereséggel zárta az 1927. üzletévét, amelyből az alaptőke 5 százalékának megfelelő osztalék kerül kifizetésre. Az igazgatóság elhatározta, hogy az üzlet emelkedő méreteinek arányában *az alaptőkét 1,000.000 pengőről 2 millió pengőre emeli fel.* Az új részvények 1 : 1 arányban 20 pengős árfolyamon ajánltatnak fel a régi részvényeseknek. Az alaptőkeemelés keresztülvitelét a Mercurbank, Bécs, garantálta.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

RÁBA
Üzembiztos.
Négykerékfék.
Tartós szerkezet.
Gyorsteherautók Gazdaságos üzem.
Autobuszok Könnyű kezelés.
Pótkocsik Legmodernebb kivitel.
Minden speciális célra is alkalmasak
Magyar Waggon- és Gépgyár Rész.-Társ
Automobilgyára, Győr.
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javítóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Teréz 243-00, Lipót 979 49 és József 389-47.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa a mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkák szállításával és készítésével az alábbi cégeket bízta meg:

Kőműves és elhelyező munkát **a Vár—Iskolatéri leánygimnáziumnál:** Bier és Wersetz 7559 pengő összegért.

Föld, kőműves munkára a **Kamaraerdei szeretet-otthon szennyvíztartó berendezéséhez szükséges új akna építésénél:** vitéz Márton Ferenc 4990 pengő áron.

Kőműves és átalakítási munkára a **Szt. László-kórház** IV. pavillonjánál: ifj. Führer Miklós 6450 pengő mellett.

Palatetővel való átfedési munkálatokra a **Szt. László-kórház** III. és V. **pavillonjánál:** Sporik Ferenc 6375 pengő vállalati áron.

Az A. rész középfütési munkálatokat a Cegléditi népjóléti intézményeknél: Fort Oszkár és Társa 6177 pengő összegért.

A B. rész középfütési munkát: Cross Charles E. L. utóda 6937 pengőért.

Föld, kőműves és elhelyező munkálatokat a **svábhegyi tűzőrségi laktanya és garage építésével kapcsolatosan:** Szallai Gyula és Weisz Mihály 45.423 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott fővárosi nyilvános és szükkörű versenytárgyalásokon a következő cégek pályáztak:

Csatornázási munkára a Cséri uti építkezésnél: Ámon Antal és Fia 20.715, Kaluber és Varga 24.935, Obendorfer József és Fia 20.427, König és Társa 20.409, ifj. Halász Hubert 15.886, Schäfer Antal 20.468, Heverdle István 17.164, Farkas Lajos 25.859, Liska Béla 27.461, Bier és Wersetz 23.389 pengő ajánlati összeggel.

Ördögárok kitorkolás kapuzata felett építendő védőkorlát lakatos munkáira a Ganz Danubius r.-t. 5434 pengő ajánlati összeggel.

Kőfaragó munkára: Seenger Béla 8910, Polhaumer József 6604, Král Gyula 6612, Müller Rezső 7020 pengő vállalati áron.

Topeka-rendszerű burkolási munkára a Pasaréti uton: Ámon Antal és Fia 150.000, Bitumen Útépítő r.-t. 104.440, Építőipari r.-t. 108.928, Útépítő és Aszfalt Vállalat r.-t. 105.793, Magyar Aszfalt r.-t. pengő ajánlati összeggel.

Csatornázási munkára a Harmat uccánál: Kaluber és Varga 40.302, Bíró László 39.881, König és Társa 38.616, Obendorfer József és Fia 33.981, Schäffer Antal 34.295, ifj. Halász Hubert 33.924, Heverdle István 34.869, Liska Béla 47.040, Farkas Lajos 47.855 pengő vállalati áron.

Csatornázási munkákra a Tövis uccánál Ámon Antal és Fia 9580, Kaluber és Varga 10.770, Obendorfer József és Fia 8054, König és Társa 7959, Schäfer J. 8890, ifj. Halász Hubert 8334, Heverdle István 8077, Liska Béla 8543, Farkas Lajos 12.153 pengő ajánlati összeggel.

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1904 Budapest, I., Böszörményiút 18 Telefon K. 510-86

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

BALÁZS GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Magasépítési vállalat
BUDAPEST, I., Vincellér ucca 41.
TELEFON: J. 805-40.

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fűtési, szellőztetési, vízvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

SZÓRAKOZÁS

A Milanói Scala elsőrendű együttesének vendégjátéka a *Városi Szinházban* Antonio Votto, a Scala karnagyának vezetésével. Június 13, szerda és vasárnap délután: *Bohémélet.* Június 15, péntek: *Sevillai borbély.* Június 16, szombat: *Aida.* Jegyek válthatók a Városi Szinház pénztáránál és az összes jegyirodákban.

KAMARA MOZGÓ
junius 14-től 21-ig
A NAGY SZÜRET
Dráma 12 felvonásban
Főszerepben: DOLORES DEL RIO és VICTOR MC LAGLEN
A IV. PARANCSOLAT
Filmregény 8 felvonásban
Főszereplő MARY CARR, HENRY VICTOR, BELLE BENNET
Előadások naponta 6, 8 és 10 órakor

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a
Spolarich-étterem
söröző
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyha!
A legszebb kávéház pedig a
Spolarich-kávéház
BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LÖRINC

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

KOMFORT ÉPITŐ R.-T Magas, mély és útépítési vállalat
Budapest, II., Zárda-utca 26. szám
TELEFON: AUT. 628—59.

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor ucca 2. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 13. Telefon: József 415—98.

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

TÉRZENE LESZ

junius közepétől kezdve a városligeti Iparcsarnok előtt

Régi óhajtás, hogy a különböző sétatereken legalább ünnepnapokon ingyenes zenekar hangversenyeket tartson a főváros és ezzel hozzáférhetővé tegye a komolyabb zene élvezetét a legszegényebb néposztályoknak is, hatásosan szórakoztató formában terjesztve a zenei kulturát.

A béke boldog, derűs esztendeiben a vidéki kis városok életében és a fővárosban is a katonai zenekarok „Platzmusik"-jai végezték ezt a feladatot. A háborús ágyúszó elnémította a „platzmuzikok" idilljét és a lengőszakállas *Tamburmajorok* eltüntek a vérzivataros fergetegben. Azóta nincs térzene. Egyedül a rendőrzenekar áll ki néha a Dunakorzóra és ünnepnapokon a Várudvaron játszik néhány dalt a katonazenekar.

A főváros most *intézményessé akarja tenni a térzenét* s már az idén nyáron feleleveníti ezt a kedves szokást. A nyári hónapokban, szeptember elejéig a Városligeti Iparcsarnok előtt levő zenepavillonban *hetenkint háromszor délután*, vasárnap pedig délelőtt lesz *térzene*. Minden alkalommal a *Székesfővárosi Zenekar 45 tagú együttese fog játszani. Tavaly* kísérletképpen az *Iskolánkivüli Testnevelési Bizottság* rendezett néhány vasárnapi koncertet a ligetben. Ezeknek nagy sikere, hatalmas látogatottsága, az iránt egyre növekvő érdeklődés tanuságot tett arról, hogy valóban kulturszükséglet az ilyen ingyenes hangversenyek tartása s ezek rendszeresítése feltétlenül nagy közkedveltségre számíthat.

Később azután a főváros nemcsak a Városligetben, hanem más helyeken is óhajt térzenét rendezni, egyelőre azonban még nem választották ki az alkalmas helyeket és megfelelő zenepavillonjaink sincsenek.

Nyilván helyes volna, ha a főváros közművelődési ügyosztálya e kérdésben felkeresné a honvédfőparancsnokságot és felkérné, hogy úgy mint hajdan, a polgárság szórakoztatására szintén rendezzenek bizonyos napokon térzenét. Alkalmas volna erre az *Erzsébet tér*, ahol van is kisebb zenepavillon. Térzenét kellene *naponta* rendezni a *Hungária-forrás* mellett, ahol a Döbrentei-parkban lehetne intim „Kurmusik" a kúrázó betegek szórakoztatására. Bizonyos alkalmakkor térzenét lehetne rendezni a Kossuth-szobornál a parlament előtt, vagy bizonyos hazafias — irredenta jelleggel — az újonnan létesített Országzászlótartó-árboc előtt a Szabadság téren. A várbeli Bástyasétány térzenéit is érdemes lenne feléleszteni, mint idegenforgalmi attrakciót is.

Természetesen nem ártana, ha olcsóbb megoldást lehetne találni a mostaninál, mert az a 48 hangverseny, amelyet az Iparcsarnok előtt tartanak az idén, 12.000 pengőjébe kerül a fővárosnak.

Dinich Vidor kinevezése. *Klebelsberg* Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos, fővárosi bizottsági tagot kinevezte az iskolán kívüli népművelési bizottság tagjává. A tanács most értesítette Dinichet kinevezéséről és fölkérte, hogy a tőle megszokott buzgósággal lássa el tagsági tisztét.

Házasság. Ifj. *Pakots* György, Az Est-lapok városházi munkatársa vasárnap házasságra lép *Braun* Edithel.

Az Egységes Községi Polgári Párt zászlóbontása az Angyalföldön. Több száz főnyi közönség előtt folyt le vasárnap délelőtt a VI., Hungária-körúti Borpalota kerthelyiségében dr. *Treiber* Márton elnöklete alatt a *Községi Polgári Párt* nagygyűlése. Dr. *Treiber* Márton elnöki megnyitójában és határozati javaslatában 1. az 1908. XLVIII. t. c.-ben szentesített Óbuda—angyalföldi dunahíd földmunkáinak még ez évben való megkezdését; 2. a halálsorompók mielőbbi megszüntetését és addig is a kettős angyalföldi halálsorompó egyesítését; 3. a Rókus-kórháznak az angyalföldi Krausz-Mayer telkekre való kihelyezését; 4. a Hungária-körúti autóbuszjárat sürgős megindítását; 5. az angyalföldi uccáknak terv- és programszerű kiépítését és közművekkel való ellátását, és végül 6. a kultuszkormányzattól az Angyalföld 40.000 lakójának egy középfokú fiú- és leányiskola létesítését sürgette. A határozati javaslathoz nagy tetszés mellett dr. *Gaár* Vilmos, a Községi Polgári Párt alelnöke, felsőházi tag, dr. *Usetty* Béla és dr. *Désí* Géza országgyülési képviselők szólottak hozzá. A gyülés egyhangulag a következő tisztikart választotta meg: díszelnökök: dr. *Kállay* Tibor, dr. *Kozma* Jenő, dr. *Gaár* Vilmos és dr. *Désí* Géza. Ügyvezető elnök: dr. *Treiber* Márton sütőmester. Társelnökök: dr. *Bischitz* Miksa főorvos, dr. *Fischer* Arnold orvos, *Haffner* Andor gyárigazgató, *Hámán* Antal malomasztalos munkás, *Helfenstein* Károly kövezővállalkozó, dr. *Kalmár* Lipót vegyész, *Rétlaky* Ferenc főállatorvos. Titkárok: *Semler* Vilmos és *Klein* Dezső, valamint 24 tagú választmány. A gyülés cigányzene kísérete mellett a himnusz és Kossuth-induló eléneklésével fejeződött be.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

ILKOVITS J.
központi fűtések és vizvezetéki berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Teréz 212-07

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24. BUDAPEST Főraktár: VII, Thököly ut 145

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Wilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
építőmester, építési vállalkozó Telefon: J. 818-08. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 88.

Dieselmótoros utihengerek,
Benzin-, szívógáz- és kompressor-nélküli Dieselmótorok
MÓTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ
Budapest, VII., Erzsébetkirályné út 85/87

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vizgyógyintézet nap- és légfürdő

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

Széchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

GIPSZET ARUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi gipszgyár képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70-48.

Jany János Gép-, épület- és szerkezetlakatos
Ezelőtt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogénforrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. Telefon: 263—21.

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Faminták (modellek) faesztergályos és műszaki famunkák szakszerű készítése
BUDAPEST, VI., FRANCIPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 914-99

Iskolák helyes világitására a gazdaságos **„DURAL"** armaturák a legjobbak: :: Képviselet: **FALB NÁNDOR** Budapest, IV, Városház-u. 6.
TELEFON: 210—05

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

FÜRST LAJOS
épület- és diszműbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vizvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

Weisz József és Társa Tatarozási munkálatok 1/3 évi részletekre. Emeletráépitések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Sajátház)

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit
PALA
GYÁRI FIÓKVEVŐKHÁZ/CHEKLAJOS KÖZPONTIIRODA: BUDAPEST ÉTAVÁRALLJ ÚT 11 CYÁR 0722 1-6 (A...

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

ÉPITŐIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az 1928. évben szükséges, összesen mintegy 100.000 kg. súlyú különféle csatornázási vasszerelvényekre, úgymint víznyelőrácsokra, aknakeretekre, vasfedőlapokra stb.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 július 2-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél, vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani.

A versenytárgyalás **1928 július 2-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségében, ahol a vállalkozók, vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 június 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet

az I. ker., Vas Gereben ucca (Lejtő út és Sashegyi út köztöti szakasz) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlatok benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 június 18-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928 június 18-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 május 24-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Fratrichevich István díszítő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszitő és mázolási munkákat

REDŐNY- ÉS LAKATOSÁRÚ ÜZEM
Gulyás György ezelőtt NAGY és GULYÁS
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 18. - TELEFON J. 458-90.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fürészelt élaragnit lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

NOVOTNY VILMOS
épület- gép- és AUTOGÉNHEGESZTŐ
lakatos üzeme Telefon: T. 260-80
Budapest, VI. kerület, Ó ucca 41. szám.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 **BUDAPEST, X, HALOMUCCA 30** Telefon: J. 441-18

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fütés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyvíztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat.
TELEFON: J. 314-79

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

WAGNER LAJOS
épitész, épitőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-kőrút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

Csonka Ferenc volt királyi mérnök magas-, mély- és vízépítő vállalat építési anyagkereskedő
Saját
lakatos, bádogos, asztalos és vízvezetékszerelő üzem
Budapest, I., Baranyai-u. 29
Telefon: J. 458-17 és J. 391-84

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cím: Dunamész.
Szállit: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemű kőfaragó munkát.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

SZEIDL KÁROLY
ércöntő gyára
I., Alkotás ucca 9. (Déli vasútnál)

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépműhely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javitása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamok és indítók javitása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

Papperl János
épület- és műbutorasztalos
TELEFON: J. 359-99. *Gyár:* TELEFON: J. 359-99.
Budapest, VII., Telep-ucca 80.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425.-01

Margalit Andor és Ödön
mérnök-épitőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 386—43 és József 429—24.

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben **BUDAPEST,**
pala- és cseréptedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon: Terés 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—63.

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az **ISTROS** rákapcsolható csólnak mótorokat.

MURARÓ JÁNOS gummijavító üzem **BUDAPEST**
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—23
Elvállal mindennemű kovács, kazánkovács, gép- és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üteg ucca sarok.

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZKÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44. szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

NÉMETH FERENC ÁCSMESTER
BUDAPEST, I., CSORSZ UCCA 12
Székesfehérvári 1927. évi orsz. kiállításon elismerő oklevéllel kitüntetve. — A szabad. „VASFA" tetőszerkezet feltalálója

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Koráll-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág téljára, minden nagyságban.
Hydraullkus főpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890. — Telefon József 889-52.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás kesztyüt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmanlczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 286—76.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és diszmű bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, VI., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-85. **BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.**

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 junius 20. — 25 (973) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

A csöndes győzelmek,

amelyeket harci rialók és csatakiáltások nélkül szerezhetők meg, meleg és jóleső örömet keltenek a győztes hadseregben. Az *Egységes Községi Polgári Párt* a héten két ilyen csöndes, becsületes, szép és eredményes győzelemről számolhat be.

Az egyik győzelem eredménye a nagyfontosságú *közgazdasági ügyosztály visszaállítása.* A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi száma adta hírül, hogy a városházán, amikor a régi ügyosztályokat vissza akarják állítani, igen könnyű szívvel próbáltak lemondani a közgazdasági ügyosztály életre-keltéséről. Az első pillanatban látható volt, hogy túlságosan sánták az argumentumok, amelyeket ennek az ügyosztálynak a szükségessége ellen felhoztak. Mégis megkondították a halálharangot a ma nemlétező, de mulhatatlanul szükséges ügyosztály fölött. Nyilván megfeledkeztek arról az igen súlyosan latba eső körülményről, hogy *Budapest lakosságának közel hetven százaléka iparosokból és kereskedőkből áll, akik ennek a városnak legjobb adófizetői és akiknek érdekeit ilyenformán a fővárosnak a legnagyobb odaadással kell ápolnia.* Azután megfeledkeztek arról is, hogy mi minden tartoznék ennek az ügyosztálynak a hatáskörébe és munkálkodásának területére. Csak úgy kapásból elmondjuk, hogy a közgazdasági ügyosztálynak kellene irányítania az egész ipari közigazgatást, ide tartoznék az ipartestületeknek hatósági felügyelet alatt való tartása. Elfeledkeztek arról, hogy a tanács, amely mint másodfokú iparhatóság intézi a konkrét iparügyeket, ennek az ügyosztálynak a szakvéleményére van utalva. Ennek az ügyosztálynak kellene megalkotni a közgazdasági vonatkozású szabályrendeleteket. Ipari kihágásokban *a békebeli kétezer ügydarab az elmult évben kilencezer darabra emelkedett,* aminek elintézésére egyedül és külön ügyosztály kellene. A Dunapartok felügyelete és bérlete szintén ennek az ügyosztálynak a dolga volna. Vagy utaljunk-e a *Fővárosi Hirlap*-nak arra az akciójára, amellyel ki akarja vívni, hogy *végre-valahára legyen gazdája már a megnyitandó ferencvárosi helyi kikötőnek.* Ennek a kikötőnek az ügyei valósággal szintén külön ügyosztályt kellene, hogy foglalkoztassanak, de ha már ez nem lehetséges, akkor *csak a létesítendő közgazdasági ügyosztály lehet hivatott, hogy gazdája legyen ennek a nagy intézménynek.* A közgazdasági ügyosztály munkakörébe tartoznának még a címerhasználati engedélyek, a közszolgálati szabályzat reformjának előkészítése, az üzleti záróra ügye, az idegenforgalom fejlesztése, ide tartoznának az uccai árusítás, a telekitéri zsibárus telep, a kéménysepről ipar, az árumintavásár, a köraktárak, a mezőgazdasági bizottság és *egy olyan mérhetetlen fontosságu ügy, mint a kisiparosságnak hitellel való ellátása.* Mindezt más és más ügyosztályok között parcellázni merő lehetetlenség. *Becsey* Antalé az érdem, hogy a kezébe vette ezt az ügyet, maga mellé toborozta a törvényhatóság közgazdasági kérdésekkel foglalkozó tagjait *és rövid, csöndes harc után meggyőztek mindenkit arról, hogy a közgazdasági ügyosztályt vissza kell állitani. Ne érhesse többé a fővárost az a vád, hogy legkevesebbet legjobb adófizetőivel, az iparosokkal és a kereskedőkkel törődik.*

Az *Egységes Községi Polgári Párthoz* méltó a másik szép csöndes győzelem is. Itt tulajdonképpen ma még annyi sem történt, mint amennyi harcot a közgazdasági ügyosztály visszaállításáért vívtak meg a nemes gondolat barátai. Itt mindössze a *Fővárosi Hirlap* mai számának hasábjain jelenik meg *Kozma* Jenő dr.-nak, a párt elnökének egy nagyfontosságú nyilatkozata. Hogy azonban *Kozma* Jenő dr. ezt a nyilatkozatot megtehette, *maga ez a jelenség kész győzelmet jelent.*

— Az én felfogásom szerint, — mondja *Kozma* Jenő dr., — *pártunk törvényhatósági bizottsági tagjai a Községi Takarékpénztár igazgatóságában tagságot nem vállalhatnak.* Kimondtuk ugyanis, hogy a bizottsági tagság és a Községi Takarékpénztár igazgatósági tagsága összeférhetetlenek egymással.

Nem lehet benne kétség, hogy *Kozma* Jenőnek ezt a nyilatkozatát nemcsak az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjai fogadják lelkes helyesléssel, de a nemes példát követni fogják a többi pártok is. Igaza van ugyanis *Kozma* Jenőnek abban, amit nyilatkozata további során mond, hogy aki ambicionálja, hogy Budapest székesfőváros parlamentjének tagja legyen, az *ne vágyakozzék a Községi Takarék igazgatósági tagságára, amely kétségkivül inkompatibilis.* Eddig csak ellenzéki öblös hangokat hallottunk, amelyek purifikációt követeltek a városházán. Az első nagy és jelentős, *tettekkel példát adó tény az Egységes Községi Polgári Párttól származik. Szavak és egyéb demagóg eszközök fölött a puritánság tényének nagy győzelme ez.*

Két csöndesen, szinte hangtalanul elintézett nagy ügy ez, amelyet itt most elmondottunk. Budapest polgársága könnyen értékelheti mi a becsesebb, az-e, ha valaki demagóg beszédekből és botrányos jelenetekből varr hímet magának, vagy az-e, ha valaki *csöndben, szinte észrevétlenül viszi előbbre a köz ügyeit.*

SCITOVSZKY BELÜGYMINISZTER:
Az új közgyülésnek kizárólag választott tagjai lesznek
„Nem áll szándékomban az autonomia legkisebb méretü megnyirbálása sem“

Azok a tárgyalások, amelyek legutóbb a fővárosi reformmal kapcsolatban folytak, — mint ismeretes, — azzal a megállapodással zárultak le, hogy a reformról szóló törvényjavaslat *őszre marad.* Ezzel kapcsolatosan — mint már oly sokszor — *Scitovszky* belügyminiszter terveiből ismét különböző hirek terjedtek el. Igy például a kormány tagjainak a legutóbbi bélatelepi weekendje alkalmából — az ott folytatott megbeszélések állítólagos eredménye gyanánt — az a hír terjedt el, hogy a nyári szünet alatt a belügyminisztérium egészen új törvényjavaslatot fog készíteni, amely lényegesen megnyirbálja a főváros autonómiáját és a választott tagok mellett aránytalanul nagy számot állapit meg a kinevezett tagok részére. Ezeket a hireket bizonyos jól ismert oldalról erősen kiélezték és szorgalmasan kolportálták. *Scitovszky* Béla belügyminiszterhez fordultunk tehát felvilágositásért.

Scitovszky Béla belügyminiszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A leghatározottabban ki kell jelentenem, hogy

nem áll szándékomban az autonomia legkisebb méretü megnyirbálása sem.

Magam is vármegyei ember vagyok, aki *az autonómia tiszteletében nőttem fel, nem is lehet rólam feltételezni, hogy én az autonómia ellensége volnék és a főváros autonómiáját el akarnám „kobozni“.* Ma már bizonyos, hogy a fővárosi törvényjavaslat *az őszi kampányra marad,* amelynek kimagasló parlamenti eseménye lesz. A reform az autonómia jogkörének érintését illetően nem lépi túl azokat a kereteket, amelyeket e tekintetben az 1926. évi úgynevezett adómérséklési törvényjavaslatban állapitottunk meg. Ennek a törvénynek III. fejezete ugyanis a községek háztartásának ellenőrzéséről intézkedik.

— Ezek után még csak annyit akarok hangsúlyozni, hogy az a hír sem felel meg a valóságnak, mintha a törvényhatóság autonómiáját azzal akarnám megnyirbálni, hogy aránytalanul nagyszámú kinevezett tagokat akarnék oda beültetni. Máris kijelenthetem, hogy

egyetlen kinevezett tagja sem lesz a főváros új törvényhatósági bizottságának. Kizárólag választott tagok lesznek tagjai az új közgyülésnek.

Természetesen kisebb számban lesznek olyan választott tagok, akiket intézmények és érdekeltségek delegálnak.

Kozma Jenő dr. bejelenti hogy sikerült a közgazdasági ügyosztályt megmenteni
„Pártunk törvényhatósági bizottsági tagjai a Községi Takarékpénztár igazgatóságában tagságot nem vállalhatnak“
Akció a havidijas tisztviselők érdekében

Az elmult hét nyugalmát erősen megzavarták azok a hullámok, amelyek a Regnum Marianum megüresedett plébánosi állásának betöltése körül keletkeztek. Megkértük *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét, nyilatkozzék úgy a plébánosválasztás kérdéséről, mint mindazokról a problémákról, amelyek még a törvényhatóság nyári szünete előtt oldandók meg.

Dr. Kozma Jenő

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ami a plébánosválasztás körül keletkezett zavarokat illeti, ezekre vonatkozóan utalnom kell arra, hogy *a szavazás titkos volt és ebben kizáróan a katholikus bizottsági tagok vettek részt.* Ezt

a szavazást pártkérdéssé tenni nem lehetett, mert hiszen itt lelki kérdésekről volt szó.

Én éppen ezért *minden rekriminációt a magam részéről elháritok azzal a megállapitással, hogy az Egységes Községi Polgári Párt vezetőségét a titkos szavazás eredménye miatt gáncs nem érheti.*

Az autóbuszok ügye

— Ami a nyári szünet előtt még feltétlenül elintézendő kérdéseket illeti, ezek között első helyen kell megemlíteni *az autobuszok* ügyét és az *autotaxi* problémát, a kettő ugyanis *szorosan összefügg egymással.* Most, hogy végre az autobuszkarosszériák megrendelésének ügye már elintézést nyert, mi a magunk részéről csak azt tehetjük, hogy *a kész auto-*

buszkocsik leszállítását állandóan sürgetjük. Ugy tudom, hogy a megrendelt autobuszkocsikat fokozatosan fogják leszállítani novemberre és decemberre. Ez *alatt az idő alatt természetesen rendbe kell hozni az utakat.* Előbb

végleg meg kell állapitani az új autóbuszrelációkat és e megállapitás következményeként alkalmasakká kell tenni a kijelölt útvonalakat az autóbuszközlekedés lebonyolitására.

Az új autobuszrelációk megállapításánál sokféle igénnyel kell számolni, ha azonban tekintetbe veszszük, hogy ma mindössze 40 autobuszkocsi szalad Budapesten, akkor máris meg lehet állapitani, hogy az autobuszparknak további 100 új kocsival való kibővítése *olyan kedvező helyzetet teremt, amelyben minden méltányos kérést közmegelégedésre teljesiteni lehet.*

A Községi Takarékpénztár

— A nyári szünet előtt kell megalakulnia a *Községi Takarékpénztárnak* is. Mindenekelőtt jogerőre kell emelkednie a cégjegyzésnek, mert csak akkor lehet átvenni a részvénypaketet. Amíg ez megtörténik, le kell bonyolítani az aktív statusnak a felülvizsgálását, mert csak e felülvizsgálat lebonyolítása után dönt tulajdonképen a főváros arról, hogy átveszi-e a részvénypaketet, vagy sem. Amíg tehát a felülvizsgálaton nem esünk át, még figyelőket sem lehet kiküldeni, mert ha ezt tennők, illetéktelen beavatkozással vádolhatnának meg. Tudomásom szerint *a státus-felvétel folyamatban van, ezt a munkát a Vásárpénztár végzi.* A felvételi munkálatokba, mint általában a felülvizsgálat munkakörébe be kell vonni a pénzügyi tanácsnokot, a főszámvevőt és a Vásárpénztár felügyeletére kiküldött bizottságot, amelynek tagjai ex asse alkalmasak a munkálatok elvégzésére. E hónap végéig mindezeknek a munkálatoknak be kell fejeződniök. Liquidálni kell az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztárat* és addigra, amíg a részvényeket átvehetjük, *az új igazgatóságnak készen kell állania az ügyek átvételére.* Az igazgatóság összeállítását illetően már most hangsúlyoznom kell, hogy

az én felfogásom szerint pártunk törvényhatósági bizottsági tagjai a Községi Takarékpénztár igazgatóságában tagságot nem vállalhatnak. Kimondtuk ugyanis, hogy a bizottsági tagság és a Községi Takarék igazgatósági tagsága összeférhetetlen egymással.

Én hiszem, hogy városatya-kollégáim, akik pártunk tagjai, a maguk részéről is *természetesnek fogják találni ezt a felfogást. Aki ambicionálja, hogy Budapest székesfőváros parlamentjének tagja legyen, az ne vágyakozzék a Községi Takarék igazgatósági tagságára, amely kétségkivül inkompatibilis.*

A kórház-ügy

— Itt említem meg — bár ennek a kérdésnek végleges megoldása az összel, vagy a tél folyamán lesz aktuális —, a főváros *kórházügyét.* Nagy örömmel olvastam *Vass* József népjóléti miniszternek a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt tett nyilatkozatát, amelyből kitünt, hogy a népjóléti miniszter úr *atyai gondossággal foglalkozik fővárosunk közegészségügyi viszonyaival.* Amidőn ezt megállapítom, föl akarom hívni egyben a főváros közönségének a figyelmét arra a tényre, hogy

1,900.000 ápolási napból 1,200.000 ápolási nap nem budapesti illetőségüekre esik.

Ez az adat mindennél többet mond, mert azt bizonyitja, hogy *a helyzet tarthatatlan.* A népjóléti miniszter úr nyilatkozata után részletesebben nem akarok foglalkozni a kórházüggyel, mert *bizonyosra veszem, hogy a népjóléti miniszter úrnak a Fővárosi Hirlapban bejelentett akciója sikerrel fog járni.*

A közgazdasági ügyosztály

Megemlítettük *Kozma* Jenő előtt azokat az aggodalmakat, amelyek a főváros közönségében *a közgazdasági ügyosztály* megszüntetése miatt támadtak. A főváros lakosságának 67 százaléka iparosokból és kereskedőkből áll. Ezeknek az ügyeit intézi a főváros közgazdasági ügyosztálya, amelynek megszüntetése azt jelentené, hogy *a főváros lakosságának 67 százaléka legfontosabb központi adminisztrációs szervét veszitené el,* amelynek hiányában bajainak orvoslása elháríthatatlan akadályokba ütköznék. *Kozma* Jenő erre a kérdésre a következőket jegyezte meg:

— Teljes mértékben osztom ezeket az aggodalmakat. Örömmel közlöm tehát, hogy

a közgazdasági ügyosztály megszüntetésének tervét ejtették.

Pártunk megbízásából ugyanis mindjárt e terv megismerése után akcióba lépett *Becsey* Antal bizottsági tagtársunk, aki erélyes agitációt fejtett ki a közgazdasági ügyosztály megmentése érdekében. *Ez az akció sikerrel járt.*

A havidijasok

Szóvátettük azt a tarthatatlan helyzetet is, hogy a városházán még mindig *200 körül jár az úgynevezett havidijas tisztviselőknek a száma.* E havidijas tisztviselők között vannak *10—15 éve dolgozó hivatalnokok is.* A következő választ kaptuk:

— *Ez a helyzet valóban tarthatatlan,* az ilyen ideiglenes tisztviselőkkel való operálásnak a korszakát *végre teljesen meg kell szüntetni.* A városházán dolgoznak ideiglenes *hetibéres mérnökök* is, akikkel szemben még a fegyelmi eljárás garanciája sincs meg. Természetes, hogy ilyen mérnökökkel azután *nem lehet komoly munkát végezni például az útépités terén.* Ugyanez a helyzet a közigazgatási tisztviselőket illetően is.

Pártunk a leghatározottabban állást foglal az ilyen ideiglenes és bármikor elbocsátható hivatalnokok alkalmazása ellen

már csak azért is, mert mint említettem, ezek fegyelmi eljárás során felelősségre nem vonhatók. Azoknak a közigazgatási, vagy műszaki hatáskörben dolgozó tisztviselőknek a véglegesítése pedig, akik hosszú idő óta — egyesek 10, sőt több év óta is — havidijas minőségben teljesitenek szolgálatot, *mulhatatlanul szükséges.* Ezeknek az érdekében, — már csak emberi szociális szempontból is, — *pártunk a legmelegebb rokonszenvvel fog kedvező döntést provokálni.*

Kozma Jenő végül közölte még a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* bejelentett, nagykoncepciójú gazdasági programja elkészítés alatt áll. Ezt a munkát *Becsey* Antal végzi. A nyár folyamán a programot alaposan kidolgozza a párt, úgy hogy *ősszel szerves program alapján kezdi meg az Egységes Községi Polgári Párt a városházán a munkát.*

Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

Nemzeti nagyságunk hirdetője lesz a Szent István Hét

Megállapitották az ünnepségek részletes programját

Ripka Ferenc főpolgármester szombaton délután ankétra hívta meg magához mindazokat, akiknek valami szerep jut az egyre jobban kialakuló és nagyszerű arányokat öltő *Szent István-Hét* előkészítésében. A főpolgármester fáradságot nem ismerő igyekezettel mindent elkövet, hogy a *Szent István-Hét* gondolata, amelynek ő volt megteremtője, évről-évre hatalmasabb arányokban kiépíttessék, annak az eszmének a szolgálatában, amelyet ezzel az akcióval szolgálni akar a főváros és az egész ország társadalma.

A Szent István napjából *Szent István-Hétté* fejlődött ünnepség már az idén is jóval túlhaladja külső pompájában és méreteiben az előző esztendők méreteit és biztosra vehetjük, hogy fokozott mértékben nyilvánul meg a külföld érdeklődése is. Ma már szinte biztos az amerikai magyarok tömeges részvétele, de ezenkívül Európa különböző országaiból is egyre többen jelentkeznek a Budapestre indulni szándékozók az Idegenforgalmi Hivatalnál.

A szombati ankéten csak nagy körvonalaiban alakult ki a *Szent István-Hét* ünnepi programmja, de máris hatalmas arányokat öltött. Ezek az ünnepségek nemcsak idegenforgalmi szempontból válnak nagyfontosságuvá, hanem egyúttal demonstrálják, *kifejezik a magyar erőnek, a magyar értékeknek, a magyar kultúrának Nagy-Magyarország feltámadásába vetett, egyre jobban erősödő és kiolthatatlan hitét.*

Felkerestük *Zilahy* Dezsőt, a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal igazgatóját, aki az idei *Szent István-Heti* ünnepségek terveiről az alábbiakat mondta el a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— Ami az egyházi részt illeti, ezt az idén is *Zsembery* István rendezi a Katholikus Népszövetséggel. A Szent István-napi országos körmenet azonban összehasonlíthatatlanul nagyobb és pompásabb lesz minden eddiginél és egyedül ez a felvonulás a maga páratlanul vonzó, festői tarkaságában, pompájában és méreteiben felejthetetlen látványosságává válik mindazoknak, akik akár a külföldről, akár az országból ide jönnek. Dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester kezdeményezésére és a Falu Szövetséggel karöltve, megtaláltuk a lehetőségét annak, hogy a körmenetben nemcsak a katholikus vallású vidéki csoportok vonulnak fel, hanem az ország etnografiailag érdekes vidékeinek tömegei minden helyről a maguk ősi, pompás nemzeti viseletében jönnek el. Az országgyülés mindkét házának tagjai csaknem teljes számban vonulnak fel *festői diszmagyar ruhákban,* ugyanúgy a törvényhatósági bizottság tagjai is. A Kormányzó úr Őfőméltósága, valamint a kormány tagjai szintén résztvesznek a felvonulásban.

— Az ünnepi hét programmja egyébként három irányban csoportosul: *kulturális, sport* és *gazdasági* téren. A *múzeumok* Szent István hetében összes tárlataikkal, gyüjteményeikkel korlátlanul nyitva lesznek, ugyanúgy a képtárlatok is. A főpolgármester úr megkeresésére kinyitnak erre a hétre az *összes színházak, kabarék, mozik, mulatóhelyek;* mindenütt ünnepi műsort mutatnak be, lehetőleg magyar tárgyú darabokat. Sajnos az Opera az idén még nem állhatott az ünnepi hét szolgálatába, mert már februárban megállapították az Operaház zenekari tagjaiból alakult Filharmónikus Zenekar külföldi turnéjának programmját, amelyet megváltoztatni már nem lehetett.

— A *sportünnepségek,* versenyek egész sora egészíti ki a látványosságokat. A nemzet ifjúsága felvonul, hogy bemutassa a maga erejét, tudását, tehetségét. Atlétikai versenyek mellett nemzetközi sportünnepségek lesznek. Elsősorban kell itt megemlíteni a kerékpár világbajnokság versenyét, amely a székesfőváros újonnan létesített Millenáris sportpályáján fog lefolyni. Ezzel egyidejüen lesz motorkerékpár verseny is. A világbajnoksággal kapcsolatban itt tartják meg a nemzetközi kerékpáros, illetve motorkerékpáros kongresszust is. A sporteseményeket nemzetközi úszóverseny egészíti ki *Arne* Borg és *Bárány* László, a két világsampion részvételével. Természetesen a lóversenyek rendezősége is e héten szolgál a legérdekesebb attrakciókkal, amelynek fénypontja a *Szent István-díj* lefuttatása lesz.

— Nagy mértékben veszi ki részét az ünnepségből a *magyar mezőgazdaság is.* A Vigadó összes termeiben *mezőgazdasági kiállitás lesz,* egészen újszerű rendezéssel, ahol főleg *az export lehetőségekre és annak technikai lebonyolitására* különös figyelemmel lesznek. Nagyjelentőségű újitás, hogy a kiállitás tartama alatt külön *információs iroda* létesül, ahol az ország legkiválóbb mezőgazdasági szakemberei adnak felvilágositást a hozzájuk forduló gazdáknak mindazon kérdésekben, ami a a falusi embert csak érdekelheti. Kioktatják őket a növénybetegségek elleni védekezésre, az állattenyésztés szempontjaira, a többtermelés irányelveire. *Felöleli ez a kiállitás mindazokat az újitásokat és alkotásokat, amiket a kormány a legutóbbi esztendőkben a többtermelés érdekében alkotott.*

— A *magyar ipar* az Országos Iparegyesület nagyszabású kézműipari tárlatával kapcsolódik be az ünnepi hétbe. A *kereskedelem* ugyancsak mindent elkövet a *Szent István-Hét* sikerének érdekében. Nagyszabású kirakatversenye egymaga páratlan látványosság lesz. A kirakatok csaknem 100 százalékig a magyar ipar és termelés produktumait fogják hirdetni.

— A főváros tanácsa, elsősorban *Vajna* Ede tanácsnok felújítja a *régi hires pesti nagyvásárt,* ahol a világon minden kapható lesz. Lesz kirakodó- és állatvásár.

— A látványosságok sorában első helyen kell említeni a nagyszabású *ünnepélyt,* amely *Márkus* László rendezésével *a Tattersall területén* lesz. *Tarnay* László és *Dalnoky* Viktor rendezik a nagyszabású szigeti ünnepséget. A *Stefánia úton történelmi felvonulást* tartanak, amely az *Iparcsarnok* előtt nagy *zenei ünneppel* végződik. A margitszigeti MAC pályán *két napos lovas ünnepséget* rendez a *Nemzeti Lovarda.*

— Augusztus 20-án vonják fel nagy ünnep keretében először a Szabadság-téren felállított *zászlótartóárbócra Nagy-Magyarország zászlaját.*

— Szent István napján este *óriási kivilágitás lesz,* amely méreteiben és látványosságában messze túlhaladja a tavalyit. A tüzijáték négy helyen folyik egyidőben, a Duna partjain, a Dunán, a Gellért-hegy középső terraszán a szobor fölött, végül fent a Citadellánál. A MFTR kivilágított hajókat sétáltat a Dunán ez este.

Szóval minden irányban lázasan folyik a munka, hogy a Szent István-Hét valóban olyan legyen, amilyennek azt *Ripka* Ferenc főpolgármester elgondolta és ahogy ezt nemzeti érdekeink kívánatossá teszik.

YOGHURT

készitményünk
5% zsirtartalommal

Tápláló
Üditő
Gyógyhatású

Kapható fióküzleteinkben és elárusitóhelyeinken
BUDAPESTI KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUD ÉS KLEBELSBERG MINISZTEREK
nyilatkoznak a főváros iskolaépítő kölcsönéről

A pénzügyminiszter szerint belföldi kölcsön felvételének nincsen elvi akadálya — A kultuszminiszter kijelenti, hogy a főváros terveit a legmelegebben támogatja

A *Fővárosi Hirlap* ismertette először a főváros közoktatásügyi ügyosztályának azt a tervét, hogy *20 millió pengős belföldi kölcsönt akar felvenni iskolaépítés céljaira.* Rámutattunk azokra a célokra is, amelyeknek megvalósítására ezt az összeget fel akarják használni. Budapest területén *még mindig 32 barakkiskola van.* Ezeket a barakkiskolákat eredetileg legfeljebb tíz évi időtartamra állították fel és ma már az a helyzet, hogy a barakkiskolák közül nem egy immár 25 esztendeje fogadja magába a kültelkek gyermekeit. Legtöbbjük düledező, rozoga épület, amelyek közül kettő tényleg már össze is dült. De számolni kell azzal a követeléssel is, hogy a kültelkeken végre iskolákat kell építeni és meg kell menteni az apró 8—10 éves gyermekeket attól, hogy télvíz idején kilométeres utak megtétele után jussanak el az iskolába. Ennek

az iskolaépítési kölcsönnek az ügyét még a nyári szünet előtt tető alá akarják hozni,

éppen ezért szükségesnek tartottuk, hogy e kölcsön felvételének lehetőségeiről kikérjük *Bud* János pénzügyminiszter véleményét, minthogy minden kölcsön felvétele — természetes pénzügyi okokból — a kormány előzetes jóváhagyásától függ.

Bud János pénzügyminiszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kormány tudvalevően még a mult évben arra az álláspontra helyezkedett, hogy legalább is egyelőre külföldi kölcsön felvételét nem engedélyezi. Én ezt akkoriban a leghatározottabban kijelentettem és azzal indokoltam meg, hogy államhiteli szempontból kell a negáció álláspontjára helyezkednünk. Ez

az álláspont természetesen nem érinti a belföldi kölcsönöket, ami azt jelenti, hogy az autonomiáknak megvan a lehetőségük arra, hogy mulhatatlan beruházások céljaira esetleg belföldi kölcsönöket vegyenek fel.

természetesen akkor, ha e kölcsönök felvétele minden tekintetben szükséges és megokolt. Ezúttal *ebből a szempontból* kell a kérdést megvizsgálnunk. Én a főváros közoktatási ügyosztályának arról a tervéről, hogy 20 millió pengős belföldi kölcsönt akar felvenni iskolaépítési célokra, eddig *csak általánosságban hallottam.* Addig,

amíg a kölcsön felvételének részleteit, tehát a kölcsön feltételeit és a beruházás céljait részletekbemenő alapossággal meg nem vizsgáltam, végleges választ nem adhatok.

Belföldi kölcsön felvételének azonban elvileg nincs akadálya...

A főváros közoktatásügyi ügyosztályának kölcsönfelvételi terveiről megkérdeztük

Klebelsberg Kunó grófot

kultuszminisztert is, aki a következő kijelentéseket tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Hallottam már a fővárosnak arról a tervéről, hogy kulturpolitikai beruházások céljaira húszmillió pengő belföldi kölcsönt akar felvenni. Én, mint kultuszminiszter, természetesen *minden kulturpolitikai befektetést helyeslek, mert azt tartom, hogy a kulturszükségletek kielégítésére hozott áldozatok kamatostul megtérülnek.* Ebből a felfogásomból következik, hogy

nemcsak helyeslem a főváros kulturpolitikai beruházásokat célzó terveit, hanem azokat a legmelegebben támogatni is fogom.

A főváros kulturpolitikája nincs ugyan minden részletében összhangban az én országos kulturpolitikámmal, de

én azt nem nehézményezem.

Nem baj ugyanis, ha egy országban bizonyos területeken két akarat érvényesül, *csak az a fontos, hogy szeretettel, megértéssel és jó igyekezettel szolgálja mindkét akarat ugyanazt a célt.* Ebből a szempontból pedig nem emelhetek kifogást a főváros kulturpolitikájának vezetői ellen, ellenkezőleg *nagyon méltányolom törekvéseiket.*

Mi történt a plébánosválasztáson?
A hivek Halász Pál mellé sorakoztak

Kevés plébánosválasztás váltott ki annyi érdeklődést a választás előtt és annyi izgalmat a választás után, mint amelyinekkel a napokban találkoztunk, amikor a főváros közgyűlésének többsége, *Shwoy* Lajos székesfehérvári püspök örökébe a Regnum Marianum pébánosává *Ortvay* Rezső terézvárosi káplánt választotta meg.

Nem beszélünk most arról a kortéziáról, amely a választás előtt fejlődött ki, annál inkább megfontolásra méltó jelenség azonban az az oppozició, amelyet a Regnum Marianum egyházközség a törvényhatóság választásával szemben kifejt. Nem lehet szemet húnyni az előtt, hogy *a hivek ezrei szinte naponta gyűléseznek, tüntetnek Ortvay ellen és Halász Pál mellett.* Ugyanakkor elhatározták, hogy minden lehetőt elkövetnek annak érdekében, hogy *Halász* Pál, aki hosszú időn át összeforrott az egyházközséggel, megmaradjon hívei között, mint a Regnum Marianum plébánosa. Határozatot fogadtak el az egyházközségben arra vonatkozóan, hogy küldöttséget menesztenek egyrészt a hercegprimáshoz, másrészt *Ripka* Ferenc főpolgármesterhez és *Sipőcz* Jenő polgármesterhez, végül pedig *Ortvay* Rezső törvényesen megválasztott plébánoshoz, akit *a törvényhatóság által adott mandátum visszaadására akarnak rábirni.* Szombaton már meg is történt az első felvonulás, amikor többezer hívő megjelent a Várban és *Leopold* Antal kanonokot kérte meg a hercegprimásnál való közbenjárásra.

A választást követő súlyos jelenségek természetesen élénken foglalkoztatják a főváros törvényhatósági életét is. Éppen ezért nem érdektelen egy pillantást vetni a választás előzményeire. A pártoknak a választás előtt történt állásfoglalása ma már *körülbelül egészen tisztán áll a közvélemény előtt.* A *Keresztény Községi Párt* értekezletén próbaszavazást rendeztek, amelynek eredménye az volt, hogy *Halász* Pál dr.-ra mindössze *huszonhét szavazat esett,* a többi szavazatok megoszlottak a másik két jelölt között, de a többség *Ortvay* mellett vallott szint. Az *Egységes Községi Polgári Párt* állásfoglalása nyiltan kitűnik abból a nyilatkozatból, amelyet a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt *Kozma* Jenő dr., a párt elnöke tett és amelyet lapunk mai számában más helyen közlünk. A párt bölcs tapintattal *nem tette pártkérdéssé a plébánosválasztást,* hanem az elnöklő *Kozma* Jenő dr. az érdekelt katholikus vallású bizottsági tagok *lelki meggyőződésére bizta a szavazást.* Mindazonáltal *a párttagok figyelmébe ajánlotta a hercegprimás intencióját, amellyel első helyen Halász Pál adminisztrátort jelölte és nyomatékosan hangsúlyozta az elnök azt az értesülést is, hogy az egyházközség rokonszenve nagy erővel Halász dr. mellett nyilatkozik meg.*

Kétségtelen az is, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt tagjainak nagyrésze valóban Halász Pál dr. mellett adta le szavazatát.* Ez nyilvánvaló a szavazatok számából is. *Halász* Pál dr.-ra ugyanis negyvennyolc szavazat esett, amiből a keresztény-párti próbaszavazás tanusága szerint huszonkét szavazat származott a kereszténypárttól. *Halász Pál további huszonhat szavazata kétségkivül az Egységes Községi Polgári Párt tagjaitól származott, mert hiszen köztudomású, hogy a szociáldemokraták és demokraták en bloc Ortvay Rezső mellett döntöttek.*

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

TŐKE GYÖRGY
ÁCSMESTER — TELEFON: L. 975-62
Iroda és ipartelep: Budapest V., Hungária-k. 78

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.
18 havi részletfizetésre is kapható.
Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken
Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám
Telefon: Teréz 218—09, Lipót 975—20.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

A Balaton ékessége a fővárosi tisztviselők kenesei üdülőtelepe

Vasárnap nagy ünnepséggel megnyitották a telep minden komfforttal berendezett második szállodáját

Nagy társaság utazott vasárnap reggel azokban a különkocsikban, amelyek a tapolcai vonathoz csatolva *Balatonkenesére* igyekeztek. Kenesén, még közelebbről a fővárosi alkalmazottak üdülőtelepén nagy esemény készült. *Ekkor avatták fel azt a kétemeletes és a legmesszebbmenő igényeket is kielégítő hotelt,* amely bármelyik tengerparti fürdőnek is ékessége lehetne és amely igazi kulturát varázsol a Balaton itt-ott még elhagyatott partjára.

A megnyitó ünnepség

A vonat ezúttal kivételesen az üdülőtelep előtti őrháznál állott meg, ahol a telep vezetői és a nyaralók fogadták a budapesti vendégeket, valamint az élükön érkező *Folkusházy* Lajos helyettes polgármestert. Az öt külön kocsiból mintegy 160-an szálltak ki, akiknek egy része autóbuszon, másik része pedig a rövid sétaúton gyalog indult el a fellobogózott üdülőtelep felé.

A megérkezés után nyomban megkezdődött a házi ünnepség. A pompás új szállóépület főbejáratánál *Lamotte* Károly tanácsnok ismertette a telep keletkezésének történetét, méltatta *Vajna* Ede és *Lobmayer* Jenő tanácsnokok érdemeit, akik az intézmény létrehozásában közreműködtek, elismerte a törvényhatóság nagy áldozatkészségét és felkérte *Folkusházy* h. polgármestert az új épület átvételére, illetve megnyitására. *Folkusházy* h. polgármester rövid ünnepi beszédében a már említetteken kívül nagy elismeréssel szólott *Lamotte* Károly munkájáról, utána *Wurmb* Elemér árvaszéki elnökhelyettes a fővárosi alkalmazottak nevében mondott köszönetet. A közönség egyrésze a telep személyzeti épületében elhelyezett kis kápolnába ment, ahol dr. *Valnicsek* Béla törv. hat. biz. tag, kőbányai esperesplébános szentmisét mondott.

A közönség, a tanácstagok, a törvényhatósági bizottság tagjai, a sajtó képviselői ezután megtekintették az üdülőtelepet, amely három év óta óriási mértékben fejlődött. A két szállodán és a vendéglő épületen kívül az igazgatósági épület, az emeletes személyzeti lakóház, a gépház, az elektromosmű, a vízmű, a csatornaszivattyútelep, külön játékház és egy kisebb pavillon, — ahol a tanácsnokok számára van hely, — egészítik ki a főváros balatonparti kolóniáját, amely a maga tökéletes berendezéseivel nemcsak a magyar tenger partján áll páratlanul, hanem külföldi vonatkozásban is a legelsők közé tartozik.

Az összes épületek egységes stílusban, magyar ízlés szerint készültek. A park, amely az épületeket körülveszi, harmónikusan simul és szépen egészíti ki ezt a művészi hatást. Részleteiben is figyelemreméltók az új szállodaépület levegős terrasszai, erkélyei, loggiái, amelyek mind a tó felé néznek. Az étterem, a társalgó, a női szalón, a legjobb ízlésről tesznek tanuságot. A szobák egyrésze fürdőszobás, az 1 és 2 ágyas szobák egyszerűen, de ízlésesen vannak bebútorozva. Minden szobában hideg és meleg víz szolgáltatás van, minden helyiségben természetesen központi fűtés, amely a téli-nyári tartózkodást egyaránt lehetővé teszi. A telep lakóinak szórakoztatására szolgál a *játékház*, ahol tekepálya is van. Külön meg kell említeni a vendéglő-épület hatalmas arányú éttermét, amely előadásokra is felhasználható. A part mentén 600 méter hosszú betonmóló készült. A strand csak részben van készen, ennek a feltöltési munkái még körülbelül két évig tartanak, akkor alakul csak ki a maga teljességében az egész telep, amelynek terveit *Lavotta* Gyula műszaki tanácsos készítette el.

A megnyitó ünnepség lakomával fejeződött be, amelyen a kormány, Veszprém vármegye, a járás és Kenese község is képviseltették magukat. A kormány részéről *Janda* Kálmán miniszteri tanácsos jött el, Veszprém vármegyét *Körmendi Ékes* Lajos főispán, a Balatoni Intéző Bizottság elnöke képviselte, a járás részéről *Kenessey* Pongrác szolgabíró volt ott, eljött Kenese község elöljárósága is. A főváros részéről *Folkusházy* alpolgármesteren kívül ott voltak: *Csupor* József, *Liber* Endre, *Purébl* Győző, *Lobmayer* Jenő, *Solty* Lajos, *Lamotte* Károly tanácsnokok, *Gallina* Frigyes tanácsnok-főjegyző, *Márkus* József, *Bucsánszky* Bertalan, *Muzsikó* István, *Tatár* Béla, *Michál* Jenő főjegyzők, *Szente*, *Wigh* János, *Halász* Elemér, *Szalay* Sándor, *Unger* Béla elöljárók, *Wurmb* Elemér árvaszéki elnökhelyettes, *Budó* Jusztin levéltáros, a Fansz főtitkára, *Illyefalvi* I. Lajos statisztikai hivatali igazgató, *Papanek* Ernő miniszteri tanácsos, a főpolgármester mellé rendelt pénzügyi szakértő, *Véssei* Ede gázgyári igazgató, *Halász* József főigazgató, *Reich* Samu kormányfőtanácsos, vezérigazgató, *Huck*, az Élelmiszerüzem igazgatója, *Badál* Ede ny. elöljáró, *Bánó* Dezső kormányfőtanácsos, *Bittner* János, *Ehrlich* G. Gusztáv, *Horváth* Károly, *Bibithi Horváth* János, *Szigeti* János törvényhatósági bizottsági tagok, *Erődy* Kálmán főreáliskolai igazgató, *Gerlóczy* Zsigmond közp. kórházigazgató, *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató, *Papp* Géza államtitkár, *Zilahy* Dezső idegenforgalmi hivatali igazgató és rajtuk kívül még igen sokan.

Ebéd alatt a vármegye nevében *Körmendy* főispán, a főváros részéről *Folkusházy* alpolgármester és *Lamotte* tanácsnok, a törvényhatóság tagjai közül pedig *Szigeti* János mondtak felköszöntőket.

Pillanatfelvételek

A vonaton, illetve a vonatnak azokon a kocsijain, amelyeken ez a sárga cédula virított: „A székesfőváros külön kocsija Balatonkenesére" — tombolt a jókedv. A városatyák közelebb férkőzhettek a város vezető urainak: *Folkusházy* alpolgármesternek és a tanácsnokoknak a szívéhez, a tisztviselők pedig ügyes kézzel tárták ki a városatyák elzárkózottságainak a kapuját, hogy azon keresztül a kegyeikbe sétálhassanak.

Büffé is volt. Az Élelmiszerüzem két fülkét tálalóhelyiséggé alakított át és innen árasztotta el a különkocsik utasait a maga lövedékeivel: sonkás-, sajtos- és tojásos zsemlyékkel. A friss péksütményekhez *a legfrissebb sütetű újságokat* is felszolgáltatta a figyelmes útimarsall: *Zilahy* Dezső, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója. A szorgalmas pincérek tömegével verték „csapra" a sörösüvegeket, ami természetesen csak emelkedettebbé tette az amúgysem túlalacsony hangulatot.

Az atmoszféra igen engesztelékeny volt. A legnagyobb politikai ellentétek is hajlandók voltak *fegyverszünetet* kötni egy *kártyacsata* érdekében.

*

— Jónapot *Erlich tata!* — fedezte fel a nyolcvanesztendős Erlich G. G. bácsit az egyik fülkében *Büchler* József.

— Erlich-Hata! — javította ki Büchlert Bibithi Horváth János.

*

Erlich Guszti bácsi se maradt adós Bibithinek. Már előbb is figyelte Bibithi Horváth furcsa panamakalapját, amely különben is nagy feltűnést keltett a vonaton. Nem lehet reáfogni erre a kalapra, hogy lehajló szélével és *lila szalagjával* éppen a *legutolsó* divatot képviselné. Sokan ugratták is miatta Horváth Jánost. Erlich G. G.-nek fel is derült az arca, amikor a kalapot meglátta.

— Te János, ez a kalap *büzlik!* — szólt nevetve Bibithinek.

— Miért?

— Mert panama!

*

Ugyancsak Bibithi Horváth kalapját figurázta ki az a baloldali városatya is, aki azt mondta:

— János! *Összeférhetetlenségi bejelentést teszek ellened, mert panamakalapot viselsz!*

*

Így jutott el a vonat Kenesére, ahol ezzel a kedves üdvözlőbeszéddel támadtak reánk:

— *Maguk hozták a rossz időt!...*

Több leány és fiatalasszony olyan *fagyos tekintettel* nézett reánk, hogy ettől *egész napra lehült a levegő.*

*

Kinn volt a vendégek érkezésénél *Joannovich* Pál is, aki egy nappal hamarabb rándult le az avatóünnepségre. „Pali bácsi" — ahogy a népszerű Joannovich-ot becézik — újabban lelkes amatőrfényképész. A vasútnál is ott volt vele a fényképezőgépje.

Az egyik oldalán lógott a fotografáló-masina, a másikon *Sárika*, teljes néven *Klein* Sári a városházi titkárnők gyöngye...

*

A tésztok során, amikor *Körmendy-Ékes* Lajos veszprémi főispán felszólítást intézett a főváros vezetőségéhez, hogy most már a *Bakonyban* is létesítsen üdülőtelepet, egy ujságíró így kiáltott fel:

— *Honnan vesszük hozzá a betyárokat?*

*

Visszafelé jövet a kenesei „pályaudvaron" *Szvoboda* K. Endre tanácsjegyző vezetésével dalárda alakult. *Klár* Zoltán és *Nagy* Ferenc bizottsági tagokon kívül még *Liber* Endre tanácsnok is résztvett benne. Mi tagadás: több igyekezettel, mint énektudással daloltak. (Ilyenkor mondják, azt, hogy *éppen csak a hangjuk miatt* nem szerződtették őket az Operához.) De azért ez is egyike volt a kirándulást kellemessé tevő epizódoknak. Amikor a legbánatosabban búgott a *Szvoboda* Endre (aki a választók ügyét intézi a városházán) hangja, valaki ezt a megjegyzést tette:

— *Mi az, talán a kihagyott 24.000 választót siratja!?...*

Gy. E.

BUDAPEST-SVÁBHEGYI SZANATORIUM

Magaslati (430 m) klimatikus diétás gyógyintézet

*

Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma **belbetegek, idegbetegek és üdülők** részére

Központi fűtés, meleg-hideg víz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire. 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségű kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyitója a beteg testnek és fáradt léleknek.

GOLF * TENNISZ * LOVAGLÁS

NAPIDÍJ (az új főépületben)beleértve ötszöri diétás étkezést, fűtést vizkürákat 22 pengőtől

a depandanceokban 20 pengőtől

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-utca 34. — Telefon: J. 873—59.

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

ÉPITŐANYAG
darabos és oltott mész, tégla, cserép, nád, mák portlandcement, gipsz, kátránypapir stb. vaggon és fuvartételben. Telefon: L. 999-75
LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT
SZABÓ MIHÁLY
VI., BULCSU UCCA 20. SZ.

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17 Telefon: J 431-88
Mindennemű padozat készítése egyszerű és diszes kivitelben. Javitások jutányos áron.

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és épitési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚCYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készit: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javitását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
II. kerület, Szász Károly ucca 5. szám

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11.
TELEFON: JÓZSEF 4 4—08.

tapéta raktár, menyezetdisz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készit épület-, díszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berende ését.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

Huszonnégy millió pengő közegészségügyi és köztisztasági intézményekre

A jövő évi költségvetésben az új Rókus építési költségeinek első részlete fejében három millió pengő szerepel

A közegészségügyi és köztisztasági ügyosztály, amely a főváros milliós lakosságának egészsége fölött őrködik, céltudatos és eredményes, rendszeres munkája mellett, csendben, de annál szorgalmasabban dolgozott az 1929. évi költségvetés összeállításán is, amely immár elkészült.

Némethy Béla, az ügyosztályvezető tanácsnok *Salamon* Géza tanácsjegyző és *Adámy* István temetkezési intézeti igazgató társaságában ezidőszerint a nagyobb német városok higieniai berendezéseit tanulmányozza,

Szendy Károly főjegyzőhöz,

a X. ügyosztály helyettes vezetőjéhez fordultunk tehát, hogy tájékoztasson bennünket a jövő évi büdzsé részleteiről. Megtudtuk tőle, hogy *a kórházi kiadásokat nem számítva 24,113.822 pengő lesz a főváros jövő évi közegészségi és köztisztasági kiadása, 7,269.017 pengővel több, mint az idén.*

— A költségvetés — mondotta informátorunk — a felénél nagyobb kiadással zárul, mint az idei. Ennek a magyarázata azonban az, hogy a jövő évben egész sor olyan újítást és pótlást akarunk létesíteni, amelyekkel várni tovább már nem lehet.

— A közegészségi és bakteorológiai intézetre 409.602 pengőt, 302.733 pengővel többet költ a főváros, mint az idén. A fertőtlenítő intézet kiadása is 767.466 pengő, tehát 50.864 pengővel haladja meg az 1928. évi kiadásokat. Tüdőbeteggondozóra 128.602 pengővel többet, 766.105 pengőt irányoztunk elő. A temetők büdzséje 1,954.892 pengőt emészt fel, 320.440 pengővel többet az ideinél. Az uccák és terek tisztogatása 8,750.144 pengőbe kerül. Itt 2,051.291 pengős a többlet. A fuvartelep kiadásai 3,019.658 pengőre rúgnak, 298.655 pengővel lépik át az idei keretet. A háziszemét elszállítása és kifuvarozása 3,462.989 pengőt emészt fel, itt 967.641 pengő a többkiadás. A szeméttelep kiadásainak összege 1,018.766 pengő, 203.137 pengővel haladva meg az ideit. A helybeli szegény betegek ápolási költsége 150.000 pengőre rúg, míg a vegyes kiadások összege 3,814.200 P, 2,946.344 pengővel több mint az idén.

— E 24 milliót meghaladó szükségletből 2,159.238 P a személyi, 14,989.284 P a dologi, illetve 6,965.300 pengő a rendkívüli kiadás. Mivel a közegészségi és köztisztasági intézményekből várható bevételek összege nem több mint 6,655.155 pengő, nyilvánvalóan

a mutatkozó deficit 17,644.119 pengő.

— Érdekes, hogy a közegészségi intézmények között *a legjövedelmezőbb „üzlet" a temető.* A pesti és budai temetők összes várható bevétele 2,031.800 P. A fuvartelep jövedelmez 3,128.202 pengőt, a szeméttelep pedig 1,018.766 pengőt.

— A jövőre tervezett új létesítmények között első helyen kell említeni az új *Közegészségi és Bakteriológiai Intézetet,* amelyet az István-kórházban levő mostani alkalmatlan, a boncteremmel közös helyiségeiből modern, tudományos kutatásra is alkalmas épületbe telepítünk át. Az új intézet 300.000 pengőbe kerül.

— Nagyobb összeget szánunk a tüdőbeteggondozó intézetek hálózatának kiterjesztésére is. 360.000 pengő van felvéve e célra a költségvetésbe, amelyből elsősorban a VII. kerületi, majd a III. kerületi és kelenföldi intézeteket valósítjuk meg.

— A Kerepesi temetőben munkáslaktanya épül, a Batthyány mauzoleumot 26.000 pengős költséggel restauráltatjuk, az utakat bitumenburkolattal látjuk el. A Farkasréti temetőben a gyászoló közönség részére, fedett csarnok és virágház épül, 60.000 pengő költséggel, ezenkívül folytatjuk a sírkert bekerítését is. Az óbudai temetőben, kápolna, növényház, több kút készül, ami 104.000 pengőbe kerül.

— *A köztisztasági telepen* munkás-lakóház, kerületi raktár, iroda és laktanya épül 450.000 pengő költséggel. A költségvetésbe beállítottuk a budai köztisztasági garázs és műhely létesítéséhez szükséges összeg harmadik részletét, 440.000 pengőt is.

— Remélhetően

végre jövőre megvalósul a pormentes házi szemétgyűjtés,

amely célra az idei költségvetésben már szerepelt 328.800 pengőn kívül 1,200.000 pengőt irányoztunk elő.

— Egyidejűleg

szeretnénk megvalósítani a kísérleti szemétégetőtelepet is,

hogy megoldjuk a budapesti szeméthegyek valóban *„égető"* problémáját. E célra az idén 10.000 pengő volt előirányozva, ezt az összeget jövőre 160.000 pengővel toldottuk meg.

— Folytatni akarjuk az összes kórházi épületek alapos tatarozását és restaurálását is, amelynek eddig elvégzett részéről és további feladatairól már részletesen megemlékezett a *Fővárosi Hirlap.* Erre a célra 580.000 pengőt irányoztunk elő.

— A jövő évi költségvetésben már gondoskodás történt *a tervezett új központi kórház építési költségeiről is.* A Rókus helyett létesítendő új közkórház az eddigi számítások szerint — mint ismeretes — körülbelül 12 millió pengőbe kerülne. Miután a költségeket kölcsönből fedezni aligha lehet, lévén a kórház nem „lukratív" beruházás, a szükséges fedezetről a költségvetés keretében kívánunk gondoskodni, 4 évre osztva fel a szükségletet. Ennek

első részleteként 3 millió pengőt már be is állítottunk a költségelőirányzatba,

annak a reményében, hogy *az építés előkészítése még az idén megkezdődik.*

ELBOCSÁTOTTÁK a 600 szellemi szükségmunkást

A főváros törvényhatósága a mult esztendő végén — mint ismeretes — az általános munkanélküliségre való tekintettel, főleg a keresetnélküli intellektuellek nyomoruságának enyhítésére másodízben határozta el a „szellemi szükségmunka" végeztetését, amely februárban kezdődött el és amelynek időtartamát öt hónapra tervezték. A kérvényezők, illetve jelentkezők légiójából kiválogatott 600 „igényjogosult" nagyrészt statisztikai adatgyűjtést végzett, többen pedig egyéb hivatalokban, vagy a kerületi elöljáróságokon teljesítettek szolgálatot.

Az a havi 80 pengő, amivel ezt a munkát honorálták, kenyérre is alig elég, mégis rengeteg családtól tartotta távol a legrettenetesebb inség rémét. A szellemi szükségmunkások legnagyobb része tudvalevően olyan családfentartó volt, akinek e 80 pengőn kívül semmi egyéb keresete nincs. Azaz csak volt, mert a polgármester 90.180/928. I. sz. rendeletével

június 15-ével a szellemi szükségmunkát hirtelen megszüntette.

Általában az volt az elgondolás, hogy a munka június végéig tart, ebben a hitben ringatták magukat a szalmaszálhoz görcsösen ragaszkodó szerencsétlenek is, mikor számításukat hirtelen áthúzta a polgármesteri rendelet. Erre a hirtelen elhatározásra kifejezetten az adott okot, hogy a *„közgyülés által e célra megszavazott költségösszeg teljesen kimerült* és a további fizetésükre költségvetési fedezet nem áll."

Az elbocsátásra ítéltek érdekében természetesen

megindult a mentőakciók lavinája.

Gallina Frigyes h. tanácsnok kilincsét az elnöki ügyosztályban egymásnak adják át a protektorok. De minden hiába, mert a polgármester ukáza igen szigorú, nem enged semmiféle kibuvót, s utasítja a hivatalvezetőket, hogy a szükségmunkára alkalmazott munkaerőket a megszabott határidővel a hivatali szolgálat alól *feltétlenül és személyes felelősség terhe alatt* mentsék fel. Június 15-én túl

senkit sem szabad semmiféle címen a szolgálatban visszatartani.

Az újból állástalanná vált 600 ember kétségtelenül nagyban szaporítja a kenyértelen, munkanélküliek ijesztő tömegét. Az egészben azonban az a legszomorúbb, hogy semmiféle remény sincs a helyzet javulására, viszont a főváros ezévben hasonló akciót már nem rendez.

Érdeklődtünk

Liber Endre tanácsnoknál

a szociálpolitikai és közjótékonysági osztály vezetőjénél, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket jelentette ki:

— Ismerjük a szellemi szükségmunkások szomorú helyzetét, sajnos azonban ebben a pillanatban *segíteni, változtatni a helyzeten nem tudunk.* Egyébként is a szellemi szükségmunka technikai lebonyolítása nem a mi, hanem az elnöki ügyosztály hatáskörébe tartozik.

— A jövő évi költségvetésbe újabb jelentős összeget állítottunk be erre a célra, s a helyzet változatlanul kilátástalan voltára való tekintettel

az akciót feltétlenül meg akarom indítani a jövő évben is.

Ami az időpontot illeti, erre vonatkozólag ma még igen nehéz volna határozott választ adni. Amennyiben a közgyülés elfogadja az előterjesztést és a szellemi szükségmunka költségeit ezidén is megszavazza, — *az akció semmiesetre sem kezdődik el a jövő év első hónapjainál előbb.*

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1895. A. B. C. fagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Telefon: J. 452-37

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG — Telefon:
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK — J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

AUER IGNAC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 15.

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon: Teréz 296-51 és 290-78.

VIZMENTES PONYVÁK, zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

Hudetz János
okl. epitészmérnök, épitomester
ervező- és vállalkozó irodája
Alapittatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

HENKEL-féle PERFAX HENKEL-féle
AZ IDEÁLIS CEMENTKONZERVÁLÓ ANYAG
Megakadályozza a kellemetlen porképződést
Megvédazolaj, savak és maró folyadékok okozta károktól
Fokozza a tartósságot, keménységet és áthatlanságot
Vezérképviselet és raktár Magyarország részére:
Voith Gottlieb, Budapest, VI., Kartács-utca 26
TELEFON: LIPÓT 970—65.

Amikor a Vadászkürt „Mayer" volt...

A mérges német — Az izgága kávés
Emerling Károlytól Kommer Ferencig

Ezernyolcszáznegyvenkettő májusában történt. A „Vadászkürt" szálloda előtt veszteglő bérkocsiban egy dühös osztrák úr szitkozódott, amíg csomagjait felrakták a kocsis mellé. Borravalót sem adott a szolgának, hanem gyorsan elhajtatott. Másnap pedig a „Pesther Tageblatt" hasábjain egy rövidke értesítés jelent meg, melyben a dühös utas gúnyos hangon figyelmeztette a külföldieket a *Vadászkürt* nyujtotta előnyökre. Gúnyosan tessékelte őket a szállodába, hol a legrosszabb kiszolgálás és a legdrágább árak állanak a Pestre utazók rendelkezésére.

A szálloda bérlője, Emmerling Károly a cikk megjelenése után kétségbeesetten rohant a nemes magistrátushoz és „erkölcsi" bizonyítványért könyörgött, hogy az aljas rágalom ellen tanácsilag is védekezhessen vendégei előtt. A tanács kiállította a bizonyítványt, melyben igazolta Emmerling jóindulatát, hozzáértését és szolgálatkészségét és így a dühös osztrák által ütött csorbát kiköszörülték.

Ez a kis epizód — bár kellemetlen lehetett pillanatnyilag az akkori bérlőre — nem hagyott mélyebb nyomot a Vadászkürt életében. Továbbra is megmaradt annak, ami eddig volt, az előkelőbb és csendesebb külföldiek kedvelt szállodájának. Fővárosunk szállodái között az egyetlen, mely épületének és nevének eredetiségét hűen megőrizve a felépülte napjától állandóan és megszakítás nélkül működik. Legrégibbnek nem mondhatjuk, mert keletkezési ideje csak a XIX. század második évtizedére esik.

*

A telket, melyen a szálloda felépült, a dunaparti régi hajóhivatal telektömbjéből hasították ki és 1810 június 1-én adta el a város Szlatiny Ferencnek. A régi Híd utca, ma Türr István utca és az Aranykéz utca, kezdetben Vadászkürt, később Kéz, majd Aranykéz utca sarkán fekvő telek igen alkalmasnak látszott egy gazdagon gyümölcsöztethető épület számára. Azonban a telek első tulajdonosa nem sokat törődött a telek kitűnő fekvésével, hanem busás haszonnal, 28.000 forintért 1814-ben eladta Kovásznai Kovács Mózesnek, aki Erdélyből jött Pestre és 1803-ban nyert itt polgárjogot. Kovács Mózes nem hevertette parlagon a telket, hanem 1815-ben megbízást adott Pollack Mihálynak, az empire építészet neves mesterének a ház megtervezésére és felépítésére. Pollack rövidesen elkészült a tervekkel és megkezdődött az építkezés.

A Vadászkürt-épület nem a legjelentősebb alkotása Pollack Mihálynak, de művészete első korszakának majdnem minden szépségét, finomságát és ismertetőjelét megtaláljuk az épületen. Az erősen hangsúlyozott tetőpárkány, a kapu és ablakok díszei jellemzik Pollack művészetének első idejét. Különösen szép az épület széles kapualja és az előcsarnok, mely köralakú és párosan álló oszlopok díszítik. A későbbi külső és belső átalakítások, különösen a 38-as árvíz erős rongálása után, sok helyen megzavarták ugyan Pollack egységes stílusát, de az átalakításokat végző építészek mindenkor igyekeztek tiszteletben tartani a nagy építész szellemét.

1822-ben a házat Kovács Mózes fia, Zsigmond táblabíró örökölte, aki egészen az 1852-ben bekövetkezett haláláig intézte az épület sorsát. Halála után leánya és ennek férje Jankovich György császári és királyi kapitány örökölték és 1861-ben eladták a híres Weisz Bernát Ferencnek. Weisz B. Ferenc 1873-ban vált meg a háztól és Kammer Ernő lett az új tulajdonos.

*

A házat a felépülése napjától „Vadászkürt"-nek nevezték. Általános szokás volt, hogy a házakat cégérrel látták el, melyek vagy a kapu felett lógtak, vagy a falba voltak beépítve. Nem a házszám volt a fontos, hanem a cégér. Erről ismerték a polgárok a házakat, sőt a legtöbb ucca is cégéres házakról, boltokról kapta a nevét Pesten. Ez a szokás még ma sem halt ki, mert számos olyan ház van, melynek házszámát nem is említjük és nem is tudjuk, csak a nevét. Sőt egy kis merészséggel azt is állíthatom, hogy nagyon sokan még az uccát sem tudják, hol a jellegzetes névvel nevezett ház fekszik.

Mi adott okot a régi híduccai ház elnevezésére, azt ma csak következtetéssel lehet megmagyarázni, mert a cégér engedélyezésére semmi nyomot nem lehet találni. Valószínű, hogy teljesen ötletszerüen függesztették a kapu fölé a finoman kidolgozott kis vadászkürtöt, mely egészen a legutóbbi időkig ott díszelgett.

A Vadászkürt-höz címzett épület nem lakóház, hanem vendégfogadó céljaira épült. Első tulajdonosai azonban nem rendelkeztek szállodai jogosítvánnyal, hanem állandóan bérbeadták. A bérlők, egyetlen kivételével mindig megtartották a Vadászkürt címet. Az egyetlen, ki nem használta Mayer Vince volt 1835—1839 évek között. Ő a saját nevével jelölte meg a szállodát. Pest szállodái ebben az időben három osztályba voltak sorozva, a katonai beszállásolások napidíjainak szempontjából. A Vadászkürt az elsők között volt. Első bérlője a vendégfogadónak valószínűleg Wagner János volt, ki praktikus üzleti tudásával közkedvelté tette, különösen a külföldi vendégek, illetőleg utasok előtt. A pompás üzletekben bővelkedő Váci ucca, a szomszédságában fekvő Vigadó és német színház, előnyös helyzetet biztosítottak a vendégfogadónak. Használhatóságát növelte a földszinti helyiségekben elhelyezett vendéglő és kávéház.

*

A kávéházi ipar egyike volt a legféltettebb polgári foglalkozásoknak. Egészen érthető ez, mert a kávéházak már a mult században is fontos szerepet játszottak a pesti polgár életében. Buda visszafoglalása után a kávéházak száma még igen kevés volt, de később, amint igyekeztek a polgárok klltúrszükségleteit kielégíteni ez a kevés szám rohamosan emelkedett és pl. 1792-ben már tizennyolc kávéház állott a polgárok kényelmére. Tulajdonosaik és bérlőik mindent elkövettek, hogy a kényes igényű vendégeik jól érezzék magukat és bizony ebben a nagy igyekvésben a legtöbbje belebukott. Fontos körülmény az, hogy a kávésipar gyakorlása háromféle joghoz volt kötve. Volt házhoz kapcsolt és attól el nem választható kávéházi jog, továbbá személyhez kötött és végül szabadon eladható jogosítvány. A leglazább jog volt ez az utóbbi. Egy-egy ilyen szabadon eladható jog -adásvevési fonalán haladva tíz-tizenöt jogutóddal is találkozunk és a szükséghez mérten hol drágább, hol olcsóbb volt a jog ára.

A Vadászkürt kávéház nem bírt jogosítvánnyal, tehát a szabadon eladható jogok tulajdonosai bérelték időről-időre. A komolyabb polgári elemek kedvelt találkozó helye volt, zajos mulatozások, verekedések, tiltott és hamis játékok, sőt még politikai viták heve sem zavarta a feketéző polgárokat. Verekedésről, csak egyről tudunk, de ezt sem a vendégek rendezték, hanem maga a bérlő. A harmincnyolcas árvíz erősen megrongálta az alacsonyan fekvő kávéházi helyiséget és a középen emelkedő pilléroszlopot. A ház tulajdonosa a szerződésre hivatkozva felszólította a bérlőt, Mayer Vincét, hogy gondoskodjék a rongálás helyreállításáról. Természetesen ez hallani sem akart erről. A tulajdonos maga gondoskodott tehát a renoválásról és megjelent a kőművesekkel a helyiségben. Mayer Vince ellenben „számos Kellnerjeit és egyébb Hauszknektjeit előszólítván, azokkal az Építő Mesteremberek munkálkodását via facti akadálozni merészelte", sőt a szegény „Házi Tulajdonos Urat" verésel is megfenyegette. Ez az egyetlen kilengés nem zavarta meg a kávéház további nyugodt fejlődését, mert az izgága Mayer Vince nemsokára megvált e bérlettől és az utána következő bérlők mindenben eleget tettek kötelességüknek. Különösen az ujságolvasó polgárok kereséték fel szívesen a kávéházat ,mert egy-egy ebédutáni fekete mellett üldögélve elolvashatták az összes belföldi lapokat, sőt a külföldieket is. Nyáron az aranykézuccai oldalon kirakták a járdára az asztalokat és székeket és ott kényelmeskedhettek a vendégek. Hossú lenne felsorolni a bérlőket, itt csak annyit, hogy mindegyik tagja volt a kávéstestületnek, ami bizonyos előkelőséget és megbecsülést adott. Szigorúan megválogatták a „Bekebelezendőket" és hosszas tanácsi vizsgálat előzte meg a felvételt.

*

A vendéglő összekapcsolt bérlet volt a szállodával és a „vendégfogadós" vezette a kettőt. 1850/51. évi italmérési könyv egy különös adatot tartalmaz, amennyiben a vendéglő bérlete mellett felemlít egy sörmérőt is. Valószínűleg ez a külön sörmérés a később a kávéházhoz csatolt kis üzlethelyiségben létezhetett és csak időleges üzlet volt.

1874-ben a ház, vendéglő, szálloda és kávéház együttesen Kammer Ernő Bérletébe, majd tulajdonába ment át. Az egységes vezetés jótékony hatása megerősítette a Vadászkürt hírnevét, melyet jelenlegi tulajdonosa Kommer Ferenc úr még inkább öregbített.

A Vadászkürt-ház megérdemelte ezt a rövid kis cikket, mert az egyre pusztuló empire építészetnek ez az alkotása — remélhetjük — még hosszú ideig díszíteni fogja a fővárost. Sajnos a régi házak egyre pusztulnak és a modern paloták, bérkaszárnyák és beton-óriások stílustalansága felejteti velünk a régi Pestet.

Romhányi István.

MESTER és KISS
OKL. ÉPÍTÉSZ ÉS ÉPÍTŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vízvezeték Központi fütés

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: BUDAPEST Főraktár:
VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24. VII., Thököly ut 145

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

Zajtalan járású **VENTILATOROK** és elektromotorok az ipar összes igényeinek megfelelően
G. MEIDINGER & CIE., BASEL
Képviseli: VIDOR I. okl. gépészmérnök, II., Margit körút 48. Telefon: L. 988-51. Ajánlat és mérnöki látogatás díjmentes.

KULICSKA ANTAL
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÉS ŐRELLENŐRZŐ ÓRAGYÁR
Telefon 527-09 PRÄCISIOS MECHANIKAI GYÁR Alapitva 1877
BUDAPEST, II., ISKOLA UCCA 6. SZÁM

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V., Sziget ucca 9. szám

„TYPON"
uj rendszerű fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről rajzról, okmányról, könyvlapról élethű és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci ucca 58. sz. fldsz. — Telefon: József 422-42.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kiviteiben való gyártás.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII., Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Huszonhárom kilométer új szenyvízlevezető csatornát építenek jövőre

Az első lépés Buda általános csatornázásához — Magában a Várban tizenkét kilométer csatornát építenek

A *Fővárosi Hirlap* husvéti számában *Zaitz* László műszaki tanácsossal, a csatornaépítési alosztály kitűnő vezetőjével folytatott beszélgetésünk után részletesen megemlékeztünk arról a nagyszerű, de szinte láthatatlan munkáról, amely a *460 kilométeres* budapesti csatornahálózat fenntartása és fejlesztése körül éjjel-nappal szakadatlanul folyik. Ugyanakkor foglalkoztunk a csatornahálózat kiterjesztésének szükségességével is, mert köztudomás szerint nemcsak a külterlek nagyrésze nélkülözi a közműveket, hanem — szinte hihetetlenül — vannak számottevő csatornázatlan lakott területek a város belterületén is.

1927-ben 17.353 méter hosszúságban épült új kanális, az idén valamivel több,

a jövő esztendőre pedig további 23.535 méter csatornahálózat építését vették tervbe.

Ennek a huszonhárom kilométernél hosszabb kanalizációnak *több mint a fele, 16 kilométer, a budai oldalon létesül* és pedig főleg a csatornázatlan I. kerületben, ahol egyedül 12·045 kilométert építenek.

Ezzel az aktussal történik meg *az első lépés Buda általános csatornázásának elkészítéséhez.* Sajnos, még a jövő évben sem kerül a sor a budai dunaparti főgyűjtő létesítésére, amely több átemelő állomás beiktatásával a Filatori-gáttól Kelenföldig fogja majd levezetni a szennyvizet, hogy az új lágymányosi szivattyútelep szűrőberendezésén át — a város alatt eressze a Dunába. Ez lesz hivatott megszüntetni a mai állapotot, amikor az egyes uccák kanálisai egyenesen a Dunába torkollnak, magukkal hordozva az árvíz állandó veszedelmét is.

A jövő évben —

a most elkészített program, illetve költségvetés szerint a mellékcsatornák kiépítésére kerül

sor, amelyből az I. kerületben 30 helyen 12.045, a II. kerületben 9 helyen 3440, a III. kerületben 3 helyen 1000, a IV. kerületben 1 helyen 300, az V. kerületben 3 helyen 750, a VI. kerületben 4 helyen 15.550, a VII. kerületben 5 helyen 1720, a IX. kerületben 3 helyen 1950, a X. kerületben 3 helyen 780 folyóméter csatorna épül, amely *összesen 1,648.000 pengőbe kerül.*

Jövőre csatornázzák

az *I. kerületben:* a Sziher, Magyarádi, Kelenhegyi és Sárbogárdi utakat, a Halmi, Szentpéteri, Bornemissza, Mohai, Ecsed, Albert, Diósárok, Költő, Tündér és Kakuk uccákat, a Somogyi, Badacsonyi és Tétényi utakat, a Tárnok uccát, Fortuna uccát, Budakeszi utat, Bogár uccát, Szépkilátás uccát, Fadrusz uccát, Ferry Oszkár utat, a Böszörményi, Róka, Parádi, Somlói utakat, a Tóth Lőrinc és Szamos uccát; — *a II. kerületben:* a Biai utat, a Pasaréti szerpentint, a Lévai, Fillér, Bimbó, Csalogány, Ganz, Lotz Károly és Vadrózsa uccákat; a *III. kerületben:* a Pusztaszeri út II. részét, az Áfonya és Kerék uccát; a *IV. kerületben:* a Magyar uccát; az *V. kerületben:* a Hollán, Csanády és Szemere uccákat; a *VI. kerületben:* a Frangepán és Röppentyű uccákat, az Aréna és Gyöngyösi utat; a *VII. kerületben:* a Columbus uccát, Hungária körutat, a fővárosi autóbuszgarázs melletti utakat, a Bácskai uccát, a Péterfi Sándor uccát; a *IX. kerületben:* a Gubacsi, Soroksári és Pápai István utakat; a *X. kerületben:* a Gergely, Álmos és Zách uccákat.

Az árvízveszedelem elhárítására

157.000 pengőt irányoznak elő. A központi csatornaszivattyútelep modernizálásának folytatására, illetve 2 drb egyenkint 3.3 m³/sec. centrifugálszivattyú beszerzésére 330.000 pengőt szánnak, 70.000 pengőért pedig egy 340 lóerős elektromotort és két centrifugálszivattyut szereznek be.

Folytatják a jövő évben

a főcsatornák kiépítését

és pedig a Budafoki uti főgyűjtőét, amely a jövő évben 550.000 pengőt emészt fel, az *Angyalföld—Rákosvölgy* általános csatornázását, a főgyűjtő fektetését egész az Erzsébet királyné útig és a Rákospatak torkolatánál a Dunaparton egy ideiglenes szivattyútelepet létesítenek, mindez 650.000 pengőbe kerül. A főcsatornák összes jövő évi építési költsége 1,340.000 pengő.

A hegyi vizek és az úgynevezett „vadvizek" rendezése

is közeledik a befejezéshez. Folytatják az *Ördögárok,* a *Zugligeti árok* és a *Szépvölgyi árok* beboltozását, rendezik a Budenz-árkot, az Istenhegyi- és az Orbánhegyi, illetve a Tamás úti árkokat, új vízlevezetőket, zsilipeket, iszapfogókat és egyéb műveket létesítenek, amire összesen 602.000 pengő lett előirányozva.

Örvendetesen folytatják

az uccák fásítását

is. Fasort ültetnek a II. kerületben a *Felvinczi, Ákos* és *Héjja* uccákba, a *Szent Endrei*-útra, a *Pozsonyi*-út, a *Faludi* ucca mentén, végig a *Hungária* körúton, *a Fiumei* uton, a *Lenkey* uton, a Cserkész uccában, az Albertirsai uton, valamint fasorral szegik be a szabályozott *Rákospatak mindkét partját is, amely a kültelek igen kellemes sétahelye lesz.*

Összevetve az erdészeti és kertészti kiadásokat, összesen

3.026.610 pengőbe

kerül a budapestieknek a „jó levegő", az a kevés fű-fa, virág, ami a szemünket gyönyörködteti.

Három millió pengőjébe kerül a fővárosnak a „jó levegő"

RENDBEHOZZÁK A SZÖKŐKUTAKAT, MŰKŐPADOKAT ÁLLITANAK FEL, GYERMEKJÁTSZÓTEREKET LÉTESITENEK ÉS FOLYTATJÁK AZ UCCÁK FÁSITÁSÁT

Néhány héttel ezelőtt feltünést keltő számadatokat közölt a *Fővárosi Hirlap* arról, hogy mily sok pénzébe kerül a fővárosnak a jó levegőt biztosító, illetve a levegőt javító budai és pesti erdőségek fenntartása. Annál a 437.000 pengőnél azonban, amibe az erdők gondozása kerül, lényegesen több az az összeg, amit a tanács ligetek, sétányok és fasorok fentartására költ el.

Pontosan

2,589.610 pengő

az a pénz, amennyibe az a néhány zöld folt, pár virágos ágy és gyér fasor kerül, amely a pesti kőrengeteg között valódi oázis a tikkadt, fáradt nagyvárosi ember felüdítésére. A 107.361 pengőnyi személyi kiadást nem számítva, a *Városliget* fenntartása 478.289 pengőbe, a *Népliget* 324.001 pengőbe, a *sétányok* 936.777 P-be, az *uccai fasorok* 291.370 P-be, a *központi kertészeti telep* 247.385 pengőbe, a *faiskolák* 124.427 pengőbe kerülnek.

Nagyobb gondot fordítanak jövőre a várost kedvesen díszítő

szökőkutak

rendbehozására, *egyedül* a városligeti *fontaine lumineuse* restaurálása 75.000 pengőbe kerül s rövidesen újra üzembehelyezik ezt a pompás látványosságot nyujtó, este száz színben szikrázó, világító szökőkutat, amely egész Európában egyike a legszebb hasonló alkotás.

Jelentékenyen szaporítják a ligetekben

a pihenőhelyek

számát is, még pedig a régi csunya fapadok helyébe ízléses *műkő padokat* állítanak. *Gyermekjátszóterek* létesítésére 2000 pengőt szánnak, folytatják a Városmajor és a Gellérthegy további parkozását, ami 48.000 pengőbe kerül. A Svábhegyen kertészek rendezik a Diana uti templom és iskola előtti teret is, nemkülönben a Retek uccában a fogaskerekű vasút töltése és a villamosvasúti hurokvágány közötti részt. A vár alatt a régi híres *Ellyps*-sétány kerül rendezés alá, nemkülönben a Marcibányi tér, a Rózsadomb és a Hattyu ucca—Csalogány ucca találkozásánál levő háromszög. Park lesz a régi Draschetelkek egy része is.

A most sivataggá kopasztott

Kossuth Lajos tér,

a parlament környékének új parkirozása 80.000 pengőbe kerül. A Főherceg Sándor téri kis parkot újra rendezik, sőt parkot kap Rákosfalva is, ahol a templom teret virágozzák fel a kertészek.

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

FORT OSZKÁR és TÁRSA műszaki iroda és vállalat Tel.: J. 303-35
Központi fütés, vízvezeték stb. berendezések részére
Budapest, IX., Angyal-ucca 33

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Teréz 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor ucca 2. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

MURARO JÁNOS gummijavító üzem BUDAPEST
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

Biro Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat
Rádió cikkek
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968-92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

TELEFON: J. 395—78 HLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6-hengeres automobilja.
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

Tizenkét millió pengővel többet költünk jövőre az utakra, mint az idén

„A jó út a kultura fokmérője" — Közel száz budapesti ucca kap új burkolatot

A főváros műszaki adminisztrációja a jövő esztendőben fokozott erővel kívánja folytatni azt a nagy szabású programot, amelyet már tavaly megkezdett, az idén folytatott s amelynek a során a budapesti úthálózatot a modern közlekedés kívánalmainak megfelelővé és nemzetközi viszonylatban is elsőrendűvé akarja átváltoztatni.

Az ügyosztály most készült el a programot tartalmazó 1929. évi költségelőirányzattal, amely szerint

27 és millió pengőnél többre rúg a főváros jövő esztendei útépítési és útfentartási budgetje.

Egész pontosan 27,673.304 pengő ez az összeg, amelyből 10,603.524 pengő jut majd az utak karbantartására és *17,69.790 pengő új utak építésére.*

Közel tizenkét millió pengővel (11,643.113 P-vel) nagyobb ez az összeg az idei előirányzatnál, amire feltétlenül és csonkítás nélkül szükség is lesz, s reméljük, hogy nem ismétlődik meg az, ami már megtörtént az elmult években, amikor a pénzügyi osztály kíméletlen piros ceruzája a legnagyobb zavarokat idézte elő fontos műszaki alkotások megvalósításánál.

Felkerestük

Rumbach Dezső tanácsnokot,

az egyesített út-, csatornaépítési és városrendezési ügyosztály vezetőjét, aki az alábbiakban ismertette előttünk a sokoldalú programot:

— Az úthálózat modernizálása, a szükséges új útvonalak megépítése *igen nagyszabású és évekre terjedő program*, amely bizony jelentékeny áldozatot jelent a főváros közönségének. Mindannyian tisztában vagyunk azonban annak a forradalomszerű átalakulásnak a jelentőségével, amely az egész világon mutatkozik az útépítés terén. Igen érdekes jelenség ez s mindinkább kialakul az a helyzet, hogy a gépkocsiközlekedés rohamos előretörésével a jól megépített és konzervált közuti vonalak egyenlő fontosságúvá válnak a vasutakkal, sőt ennél több történik:

a vasutak forgalmának egy része átterelődik a közutakra.

Nálunk a háborús és forradalmi esztendők évtizedes mulasztását kell behozni, tehát igen sok a tennivaló. Az állam és a főváros egyaránt átérzi az útépítés fontosságát, ami nemcsak műszaki, hanem gazdasági és szociális szempontból is nagyjelentőségű, mert igen sok vállalkozási és munkaalkalom nyujtásának lehetőségével jár. Nem frázis az a megállapítás, hogy *„a jó út a kultura fokmérője"*.

— A makadám utak karbantartására, valamint a kő, aszfalt és egyéb burkolatok gondozására 10,603.514 pengőt költünk jövőre, ebből a pénzből

kibővítjük azonban a Villányi uti vasuti aluljárót.

amire a Villányi uti villamosvonal kiépítése szempontjából van szükség.

— *Új utak építésére* 17,069.790 pengőt irányoztunk elő, közel tizmillió pengővel többet, mint az idén. Rendkívüli kiadásképen szerepel ebben az összegben a *ceglédi vonal halálsorompóinak megszüntetésére 1,800.000 pengő, amelyet hozzájárulásnak szánunk a Máv. részére.*

— Új

makadámburkolatot kap

az I. ker. *Vas Gereben* ucca, a *Róka* ucca, a *Sziher* ucca, a *Csörsz* ucca, a *Tarcali* út a *Parádi* ucca, a *Kovács*-lépcső, a *Bornemissza* ucca, *a Diósárok* ucca, a *Hengermalom* ucca, a *kelenföldi* plébánia környéke, a *Szamóca* ucca, a *Tóth* Lőrinc ucca, a *Magyarádi* ucca, a *Lisznyai* ucca, a *Maros* ucca, a *Naphegy* ucca, a *Lejtő*-út, a *Szentpéteri* ucca; a II. ker. *Ruszti*-út, a Drasche-ingatlanokat átszelő útvonal, a *Biai*-út, az *Áfonya* ucca, a *Pasarét*- és *Debrői* utat összekötő szerpentin, a *Vadrózsa* ucca, az *Eszter* ucca; a III. ker. a Szépvölgyi útból kiágazó Névtelen-út a Kiscelli kastélyig, a *Pusztaszeri*-út első szakasza a Cimbalom uccáig, a *Berend* ucca; az V. ker. *Hollán* ucca a Sziget ucca és Wahrmann ucca között, a Csanády ucca *Pannonia ucca és Pozsonyi-út között most megnyitandó új szakasza*; a VI. ker. *Tüzér* ucca, a *Levente* ucca, a *Frangepán* ucca, a *Mohács* ucca is kiépül, a *Szentlászló-út folytatása a Máv.-tól egész a főváros határáig*; a VII. ker. *Columbus* ucca, a *Róna* uccai városi házak környéke, az *Öv ucca*; a X. ker. *Cserkész* ucca, a *Mádi*-út, a *Rákosfalvai templom*-tér, a *Diósgyőri* ucca, a *Gergely* ucca, a *Noszlopi* ucca, a *Kada* ucca és a *Zách* ucca, összesen 4,301.500 pengő költséggel.

— Ezenkívül

rendezzük a Gellért teret,

amelyet ¾-es bazaltkockakővel burkolunk és aszfaltgyalogjáróval látunk el, az *Alkotás* ucca bazalt fejkő kocsiutat és bitumen trotoárt kap, bazalttal burkoljuk a *Márvány* uccát is, míg a *Fehérvári* uton a mostani vámtól a Bikszádi uccáig bitumen gyalogút épül, a *Horthy Miklós* uti gyalogjárót a Ballagi Mór uccától a kelenföldi iskoláig kővel burkoljuk.

— A II. ker. Sikló uccát a *Lánchidköz* és a *Clark* Ádám-tér között keramittal borítjuk, az *Ujlaki rakpart* pedig a Margit-körút és Üstökös ucca között bazaltkockával lesz burkolva, ugyanígy a Báró *Lipthay* ucca is.

Bazalttal burkoljuk

a III. *Szentendrei* utat is a Filatori gáttól a vámig, nemkülönben a *Bécsi*-utat, a *Pacsirtamező* uccát és *Határ* uccát is. A IV. *Molnár* uccát öntött aszfalttal vonjuk be. Az V. kerületben a *Visegrádi* ucca kap új bazalt-kocsiutat és aszfaltjárdát, a *Személynök* ucca pedig a Kossuth Lajos-térig aszfaltozva lesz, ugyanígy a *Balaton* ucca is.

— A VI. kerületben a *Nagymező* ucca az Andrássy utig aszfaltozva lesz, az *Országbiró* ucca, a Széchenyi strandfürdőhöz vezető főút és a *Hungária*-körút Üteg ucca és Váci-út közötti szakasza pedig bazaltkocka burkolatot kap. Folytatják a Hungária-körút VII. és X. kerületekhez tartozó szakaszának bazaltos borítását is és pedig az Egressy-út és Stefánia-út, valamint a Simor ucca és Kőbányai-út közötti szakaszon. — Ugyancsak bazaltburkolatot kap a VII. ker. *Alpár* ucca, a IX. *Gubacsi*-út, a *ferencvárosi* kikötő főútja, míg a VIII. *Kemény Zsigmond* ucca, *a Kisfuvaros* ucca, a Szeszgyár ucca, a *Kalvária*-tér, *a Remete* ucca, a *Kinizsi* ucca, a *Mester* ucca pedig aszfaltozva lesz. A *Bakács*-teret rendezik, a Haller uccában pedig aszfaltjárda készül.

— Több

úi mentősziget és átjáró is létesül.

e célra 30.000 pengőt irányoztunk elő.

— Ez a sok kilométert kitevő útvonal azonban még mindig *csak egy része a reánk váró munkának*, amit gyorsan és gazdaságosan, *a már sokat hangoztatott útépítési kölcsön felvételével lehetne elvégeztetni.*

WELLNER LÁSZLÓ
építési vállalkozó — Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllamezredőnyök, boltpozyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 225-06.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

FÜRST LAJOS
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 822-17

ifju Cristofoli Vincze
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921-55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18-20. sz

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Allandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt élaragatt lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

Jany János Gép-, épület- és szerkezetlakatos
Ezelőtt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhivó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER, ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904 Budapest, I., Böszörményiút 18 Telefon K. 510-86

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

GARZO GYULA épület-, géplakatos és autogénforrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913 57.
okl. mérnökök, épitési vállalkozók
Iroda és anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán Telefon: J. 513—36.

Magyar Fantó Művek rt.
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 42
Ásványolajgyárak:
S.-A.-UJHELY, PESTERZSÉBET
Növényolaj-, kence-, lakk- és festékgyár
BUDAPEST-ANGYALFÖLD.

TÖMPE KÁROLY
ÁCSTELEP, ÉPITÉSI ANYAGKERESKEDÉSE
ÉPITÉSI ANYAGOK GYÁRI ÁRON KAPHATÓK
építőmester, épitési vállalkozó Telefon: J. 318-06. Budapest, VII. ker., Csobor-u. 33.

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vizvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

»MINIMAX«
a legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék
Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási
Mindenkor használatra készen áll s bárki által könnyen kezelhető
Telefon: T. 237-51
Prospektussal és felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Rózsa u. 85

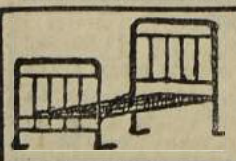

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—97.

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-65. BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

MENDE-MONDÁK a városháza folyosójáról

Ha csecsemők születnek, miért nem születnek óvónők is? — A svédek négyszeres „urrá"-ja — Gumibot, vagy kard? — A szegényházi husosfazékban hatszor fő hetenként hus — Hátborzongató előadás a „vándorló" hallottakról

A SVÉDEK tiszteletére, akik a XII. Károly svéd király emlékezetét hirdető dombormű leleplezése alkalmából jártak Budapesten, a főváros vendégszerető szokásához híven bankettet adott. Nagyszerű vacsorát szervirozott ezuttal is Gundel mester a Gellért szállóbeli éttermében. Minden együtt volt, ami egy ízletes vacsorának a kelléke. Sőt utána még szivarral és cigarettával is kedveskedtek a vendégeknek. Mindenki egy, a főváros szineivel átkötött csomagocskát kapott, amelyben jónéhány cigaretta és szivar simult egymáshoz. A stilusosság kedvéért *svéd gyufa* is (amiről most olyan sokat beszélnek) került a dohányfélék mellé. A svédek érthető módon el voltak bűvölve a vendégszeretet messzemenő megnyilatkozásától. Nem csoda tehát, hogy a szónokuk, egy fehérszakállas, frakkos bácsi, akinek a mellén a kitüntetések és érdemrendek egész sora díszlett, Budapestet röviden „erste Kongresstadt"-nak nevezte. Ez lefordítva annyit jelent, hogy a *magyar főváros a legelső az egész világon*, amely a kongresszusokat, a vendégfogadásokat *így* tudja megrendezni.

A szónok megállapítását, illetve ezt az aranyigazságot a svéd vendégek négyszeres „Urrá"-val pecsételték meg. Igen érdekes volt a jelenet. A vendégek adott jelre egyszerre felpattantak a helyükről és folyton erősbödő hanglejtéssel elkiáltották:

— *Urrá! Urrá!! Urrá!!! Urrá!!!!*

A Gellért-szálló *eléggé stabil* épülete is *megrengett belé*. Mikor így szépen kiéljenezték magukat, koccintottak és ittak az egészségünkre.

A magyarok *háromszor* éljeneznek, a svédek pedig négyszer urráztak.

„Három a magyar igazság!" szokás mondani. A svéd igazság úgy látszik négy.

▫

AZ ÓVÓNŐK száma mindig kevesebb lesz Budapesten. Ezt olvassuk ki egy jelentésből. Egyre fogy a derék óvónők száma, azoké a kedves, barátságos hölgyeké, akik az első versikére tanítják meg az apró gyermekeket és akik a játékos kedvet nevelik belé jük. Ha a mai sivár életet és a gyermekek korai öregedését tekintjük, akkor azt kellene mondanunk, hogy adjon az Isten ezekből a kedves kisasszonykákból és jóságos nénékből *minél többet*, mert most van igazán szükség reájuk. Békében, amikor mindenkinek aranylott a kedélye a nyugodt élet napsugarától, nem volt annyira fontos az óvónének munkája, mint manapság. Most a kicsinyek élete is kedélytelen, éppen azért, mert a felnőtteké az. A gyermek korán megismerkedik a gondokkal, a nélkülözésekkel, mert sajnos hiába is takargatják a szülők, nem képesek mindent annyira beburkolni az önczalás szivárványos színeibe, hogy azokból a féltett és dédelgetett kicsiny valamit meg ne tudjon. Ezért kell csodálkozni azon, hogy az illetékesek — akik egyre-másra szerveznek és létesítenek mindenféle furcsa pozíciókat — ezzel az óvónő-csökkenési jelenséggel nem törődnek. A statisztika szerint 9300 apróság jár óvodába, akikre a helyettesekkel együtt összesen 230 óvónő ügyel. A helyettesek nélkül 210 a létszám. Bizony édeskevés. Kevés annál is inkább, mert fordított arányban történik a csökkenés. *Minél több a gyermek, annál kevesebb az óvónő.* Ebben pedig nincs logika. Hat évvel ezelőtt, 1922-ben 6454 gyermek mellett 304 óvónéne működött, most pedig, amikor közel háromezerrel *több* a gyermek, majdnem százzal *kevesebb*, aki reájuk felügyel.

Ez pedig nem lehet másképp, mint hogy újabban már *csak csecsemők* születnek, *de óvónők* nem...

▫

GUMIBOTOT kíván *Auer* Pál a közlekedési rendőröknek a kard helyébe. Az indokolás az, hogy a „K" betüs rendőröknek nagyon megnehezíti a szolgálatát a hosszú kard. Ott áll a közlekedési rendőr a legforgalmasabb forgalom közepette és irányítja Budapest uccáinak áramlását. Szinte félpercenként kell jobbraát-ot, balraát-ot csinálnia, közben pedig a hosszú kard veri a földet és akadályozza a könnyed mozgást.

Ez nyilván respektálandó szempont. De azért a magyar virtus megkívánja a kardforgatást. A kard sokkal inkább a bátorság szimbóluma, mint a gumibot, s ha már mindenáron el kell viselni a rendőr szigorúságát, akkor százszor inkább kardlap formájában jelentkezzék az, mint annak a buta, érzéketlen és vaskos gumidorongnak a képében.

Hiába mondja Auer, hogy Amerikában és másutt is *gumibot* a rendőr fegyvere. Ha gumibotról van szó, akkor nem az amerikai rendőr jut az eszünkbe.

Ne kísértsenek azzal a gumibottal...

▫

„BÉKEBELI" kosztot kapnak ezentúl a szegényházak ápoltjai. Igazi békebelit, egyszóval háború előttit. Öröm sikong a szívünkben. De bocsánat, mi is az a békebeli koszt, mert *mi már elfeledtettük*. *Liber* tanácsnok úr megmagyarázta. A békebeli koszt... a békebeli koszt... *az hetenkint hat húsosnapot* jelent. Hét ebéd közül hat alkalommal tehát hús is lesz a leves és az eddig üres főzelék mellé. A szegényházakban megszűnik a „hústalan nap" szomorú emlékű intézménye.

A hajdani „gazdag házakban" most kezdik bevezetni.

A polgárcsaládok, amelyek valaha büszkén dicsekedtek a „jó polgári koszt"-tal, a hat húsosnap visszaállítása helyett éppen újabban határozták el, hogy már *a hetedik napon sem esznek húst*...

Ezek után olvasni fogunk apróhirdetéseket, amelyek így szólnak: *„Szegényházi ápoltnak* levelezőlaphívásra házhoz megyek. *Hat húsosnapot* szívesen végigeszem, szegényházi *húsosfazék* mellett készséggel elhelyezkedem. Jelige: „Hét szük esztendő..."

▫

FURCSA dolgot mesélt el *Kiss* Menyhért bizottsági tag a főváros legutóbbi közgyűlésén. Szinte hátborzongató volt, amint előadta, hogy a *farkasréti temetőben a halottak valósággal „vándorolnak"*. Csak az idegizgató ponyvaregényekben lehet ilyesmit olvasni. Éjféli harangszóra a halottak kikelnek a sírjukból és fehér lepelben kísértetként megindulnak a város felé... Idegzetünk a háború viszontagságos esztendeinek ellenére is eléggé teherbíró, de hát ez azért mégis több annál, amit egy ember lefekvés előtt elbír. Azon az éjjelen, amikor Kiss Menyus a farkasréti temető, úgy látszik, csak általa ismert titkairól előadást tartott a közgyűlésen, *a legnyomasztóbb álmok gyötörtek*. Hát hogyne, amikor ilyenekről hall az ember, hogy a temető talaja folyton süpped, aminek következtében a koporsók is változtatnak helyzetükön és odább csúsznak. A fel nem tartóztatható és szinte állandó talajsüllyedés következtében megtörtént már az is, hogy *exhumálás alkalmával a kiemelendő koporsót és hamvakat a harmadik, sőt negyedik sírkő alá csúszva találták meg*. Mintha csak az elhúnyt, megunván az „örök" nyugalmat, vándorútra indult volna. Elment *vizitelni* a szomszédhoz, vagy ahhoz a régi jó ismeröshöz, akivel annyi kellemes órát töltött együtt az életben.

Hát már a halottak is *lecsúsznak?*
Mert az élők...
Jobb arról nem beszélni.

Gyuribandi.

Mindez természetesen *önkényes kombináció*, mert *még mindig nincs tisztázva, hogy melyik ügyosztály lesz a kikötő gazdája*, nemhogy arról kalkulálhatna valaki, hogy mekkora lesz a befolyó bevétel, annál kevésbbé, mert még a díjtételek megszabásával sem foglalkozott senki. A műszaki részen kívül hiányoznak mindazok az előfeltételek, amelyek a kikötő megnyitásához okvetlen szükségesek, illetve amelyek nélkül *a kikötő megnyitása elképzelhetetlen.*

1,024.600 pengő a ferencvárosi kikötő befejezésére

50.000 pengő bevételt remélnek az első évben

A gyakran emlegetett és sok viszontagságon átesett ferencvárosi helyi kikötő építkezése *rohamosan közeledik a teljes befejezéshez*. Egymillió pengőnél valamivel több az az összeg, amire a további munkálatok elvégzéséhez szükség van. Most készül a *felső, záró-rakpart*, egy kisebb, 50.000 pengős *üzemi épület, a központi igazgatóság emeletes pavillonja* és egy 130 méter hosszú, 25 méter széles, *földszintes tárház*. A központi irodaépület 220.000 pengőbe, a földszintes raktár 320.000 pengőbe kerül. A készülő kikötői főút a vasuti aluljárók létesítésével együtt már készül s az ehhez szükséges fedezet már az idén rendelkezésre állott.

Most készült el az 1929. évre, vagyis a *megnyitás első évére* vonatkozó költségelőirányzat is, amely az előbb említett építkezéseket beleértve, 1,024.600 pengős kiadási főösszeggel záródik, míg a várható *bevételeket* 50.000 pengőben kontemplálja az előirányzat. Ez a bevétel úgy rekrutálódik, hogy 10.000 pengőt partbérekből, 15.000 pengőt a tárház bérletéért összesen, 25.000 pengőt pedig az emelődaruk használatáért remélnek beszedni.

LICSÁJER JÁNOS
Budapesti autórugógyártó és javítóüzeme

Budapest, VIII., Thék Endre ucca 14
(Óriás ucca 14) *Telefon: József 463-51*
Mindenféle autótípushoz kész rugók raktáron

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

CSÁSZÁR IMRE
LINOLEUM-, GUMMI- ÉS PARAFAPADLÓK SZAKSZERŰ KÉSZÍTÉSE
Budapest, IX., Lónyay-ucca 11. Tel.: J. 325-58.
Beton-, Estrich- és Asbest-aljzatok.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

TAX KERTÉPÍTŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ KERTÉSZET
Cégtulajdonos TAX JULIA
Budapest, VII., István-út 50.
Telefon: József 391—51.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905 75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9
Telefon: József 373-92

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428-77
Háziipari osz álya: IV, Kecskeméti u. 13 Tel.: J 448-30
Textilosztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J 425-95

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

GODRA SÁNDOR és FIA RÉZMŰVES ÜZEME
Szesz- és vegyészeti gyárberendező vállalat
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 4
Telefon: József 378-43.

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

Fűtés Víz Gáz *Szentgyörgyi és Társa*
Telefon: József 8-97 *Budapest VIII, Baross-u. 88*

Hanvey Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

Sséchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. *Telefon: T. 269-65.*

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Budapesti Iparbank Rt. pénteken megtartott rendkívüli közgyülésén elhatározta, hogy eddigi 100.000 pengős alaptőkéjét 200.000 pengőre emeli fel. A kibocsátásra kerülő 8000 darab 12.50 P névértékű új részvényt teljes egészében a régi részvényeseknek ajánlják fel 1:1 arányban nettó 18 P árfolyamon. A joggyakorlás június 16-tól 26-ig az intézet pénztáránál (IV., Eskü-tér 8.) eszközölhető.

Négy pengő osztalékot fizet a Magyar-Francia. A *Magyar-Francia Biztosító Rt.* ormódi *Ormódy* Vilmos elnöklete alatt tartotta 48-ik rendes közgyülését. Az évi tiszta nyereség 83.617.41 pengő, melyből osztalék gyanánt, a tartalékalapok bőséges dotálása után, részvényenként *4% = 4 pengő* (mint tavaly) kerül a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank főintézeténél kifizetésre.

A DGT. hajóira hálóhelyek a menetjegyirodában válthatók. Folyó évi június 15-től kezdődőleg az Első Dunagőzhajózási Társaság összes személyhajójáratokra, nevezetesen a *Budapest—Wien—Passau* között közlekedő személyszállítóhajókra a *Wien—Budapest—Beograd—Orsova—Giurgiu* között közlekedő expresshajókra és a *Budapest—Mohács* között közlekedő helyihajókra, mindkét viszonylatban, hálófülkék (hálóhelyek), nem, mint eddig a Dunagőzhajózási Társaság forgalmi igazgatóságánál, hanem *kizárólag* a MÁV. hivatalos menetjegyirodájánál (IBUSZ., V., Vigadó-tér 2.) válthatók. Ugyanitt, valamint a menetjegyiroda összes fiókjainál kaphatók a fenti összes viszonylatokra érvényes menet, illetve szelvényjegyek.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Teréz 212-07.

SHELL petroleum benzin gázolaj
speciális autóolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, V. Alkotmány ucca 18
Tel.: L. 968—II, 990—71, T. 2-2—35. Közp. telep: Csepel-Petroleumk kötő. Lerakatok és telepek az egész országban

KOLLARIT-BÓRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

ÉPITŐIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa a mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkák szállításával és készítésével az alábbi cégeket bízta meg:

A Kolozsvár uccai vízvezeték és csatorna készítésével Farkas Izor céget 7005 pengő áron.

Vászonredőny készítésével a Németvölgyi fővárosi bérháznál: Rosenberg Emil 2517 pengő vállalati áron.

Központi fütés és melegvízberendezési munkáira a **Madarász uccai Népjóléti Intézet A) részében:** Kolbányi és Pákozdynak 4.542 P vállalati áron.

A B) rész meglegviz fütőberedezési mukát: Rietschel és Heneberg rt. 4990 P vállalati áron.

A C) rész melegvíz fütőberendezési munkákat: Tóth Imre és Társa 4.749 pengőért.

Kerítés, föld, kőműves és elhelyező munkát a Gyarmat uccánál: Hengl Andornak 1.849 P áron.

A Róma uccában épitendő kislakásos bérház egyes ipari munkálatait a versenytárgyalás alapján a tanácsülés a következő cégeknek itélte oda:

Szobafestő: Schuller József 7065,

Vízvezeték, csatornázás és gázberendezési Gábler J. 65.885,

Fa- és széntüzhely: Munkácsy Gyula 3475,

Vaskályha-berendezési: Magyar Radiátor gyár 7700 P,

Villanyszerelési Fust László 19.266,

Gáztüzhely szállitási Berkes Jenő 4840 pengő vállalati összegért.

Vízvezetéki munkát a Madarász uccai bérházcsoport B) épületében létesitendő Népjóléti Intézmény részére: Janisch János és Fia 8030 pengő vállalati áron.

Kövező előmunkálatokat a Lenkei-útnál: Obendorfer József és Fiai 24.931 pengőért.

Kemáritburkoló munkára a Lenkei-útnál: Melocco rt. 67.450 P vállalati áron.

Ördögárok kitorkolása feletti védőkorlát kőfaragó munkáira: Král Gyula 6612 pengőért.

A Róna uccai fővárosi bérház épitkezésénél szükséges vászonredőny munkát Lizsinszky Rezső kapta 4636 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott fővárosi nyilvános és szükkörü versenytárgyalásokon a következő cégek pályáztak:

Bitumen-átépitési munkára az Atilla-úti épitkezésnél: Útépitő és Aszfalt Vállalat Rt. 142.665, Épitőipar Rt. 143.312, Magyar Aszfalt Rt. 135.673, Bitumen Útépitő Rt 143.082 pengő ajánlati összeggel.

Udvarrendezési munkára a Gyarmat uccánál: ifj. Helfenstein Károly 6902, Neumann Ferenc 5793, Obendorfer József 6600, Halmos István 5780, Bernát és Biró 41.612 pengő vállalati áron.

Daruvágány alépitkezési munkára a **helyi kikötőnél:** Biró László 38.848, Farkas Lajos 54.682, dr. Sándor Ödön 39.781, Schiffer Miksa 42.570, Szarvas és Waldmann 48.356, Hollós Ferenc 37.129, Gabos Oszkár 49.955, Weisz Mihály 41.987, László és Blum 42.100 pengő vállalati áron.

Makadám-rendezési munkára a Küküllő-úti épitkezésnél: Obendorfer József és Fia 23.087, König és Társa 27.717, Engelhardt Ferenc 20.356, Tessák Ödön 19.861, Ámon Antal és Fia 20.379, Urbach és Tafler 24.218, Schaffer Antal 24.522, Fried Sándor 24.865, Heverdle István 21.704, Neumann Ferenc 20.670 P ajánlati összeggel.

Daruvágány alépitmény a fővárosi kikötő épitkezésénél: Gratzl Lajos 39.778, Schäffer A. 44.624, P vállalati áron.

A Szegényház-téri gör. kath. plébánia épület egyes ipari munkáira a következő cégek tettek ajánlatot.

Mázoló munkára: Jóföldy Tibor 1703, Máthé István 1531, Furlingr János 1897, Kurber Bálint 1769, Steiner és Sz. 1944, Pásztor Henrik 1858, Zuzán Béla 1993, Fischer és H. 1956 pengővel.

Asztalos munkára: Müller Rezső 6190, Polacsek János 6008, Gara Lajos 6612, Kiss József 7808 P vállalati áron.

Lakatos munkára: Kajtár Lajos 5364, Skrikay Mátyás 4145, Ledniczky és Társa 6279, Solty Zoltán 6241, Jabloniszky János 7453, Sallay Nándor 6481, Polgár Károly 7678 pengő összeggel.

Műpalafedési munkára: Farkas József 2519, Kirschenbaum G. 2508, Tóth Lajos 2554 pengővel.

Bádogos munkára: Fliegl Béla 2248, Vasas János 2880, Szabó Árpád 3000, Botos Gyula 2394, Mayer Ottó 2747 pengővel.

Parafakőpadolat munkálataira a Városmajor uccai elemi iskola tornatermében: Moskovics Emil 8140, Parafakőgyár Rt. 7800, Helvey Tivadar 8270, Épitő és Faipari Rt. 8170 pengővel.

Kőműves munkálatokra az Új Szent János-kórháznál: Volentics Lajos 3121, Méhn Antal 2659, Katzer József 3426, Markó Elek 4383, Havass József 3223, Hainal Henrik 5945, Egry Bálint 4590 pengő összeggel.

Kőműves munkálatokra a Halászbástya északi torony emlékmű belső műzeumi résznél: Hauer József 3390, Kurcsák Gergely 3751, Vincze Lajos 2960, Kleiser József 5480, vitéz Márton Ferenc 4076, Szilágyi Imre 5900, Kaiser Hugó 5930, Havass József 5665, Granolics Gyula 7400 pengő összeggel.

Vízvezeték és csatornázási munkálatokra a Szent László-kórház IV. és VI. pavillonjánál: Ripavy Béla 6370, Croes Charles utódai 6755, Fort Oszkár 7658, Tóth Imre és Társa 6784, Körting B. E. 8552, Kovács A. Ödön 7675, Thierfärtner és Stöhr 9367 pengővel.

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

POPPER ZSIGMOND ÉS TÁRSA
ÉPITÉSI VÁLLALAT
V., Lipót-körút 15. I. 8. Telefon: Teréz 244—75.

SZÓRAKOZÁS

A Milanoi Scala együttese vendégjátékának sorrendje a Városi Színházban: Szerda: A Szevillai borbély és hangverseny. Csütörtök: Aida. Péntek Bohémélet. Szombat: Galeffi búcsúestje, I. Bajazzók, II. Galeffi hangversenye. Vasárnap: Tosca. Vezényel: Maestro Votto, a milanói Scala karmestere.

KAMARA MOZGÓ
junius 21-től 28-ig
DICK TURPIN
a gáláns bandita—Romantikus filmregény 8 felv.
Főszerepben: TOM MIX
A PÁRISI FRUSKA
vigjáték 8 felv. Főszereplő
NORMA SHEARER

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a
Spolarich-étterem
sörözö
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyha!
A legszebb kávéház pedig a
Spolarich-kávéház
BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

Székesfővárosi Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1.
Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38
TELEFON: J. 380—19

Események

...

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A tanács fele szabadságra ment. A tekintetes tanács hétfőn megkezdte a nyári szünetet. A tanácstagoknak azonban csak a fele ment el szabadságra, mert a polgármester szigorúan ügyel arra, hogy a határozatképesség állandóan biztosítva legyen a nyári hónapok alatt is. A hétfői nappal *Lobmayer* Jenő *Purébl* Győző, *Borvendég* Ferenc, *Némethy* Béla és *Solty* Lajos kezdték meg hathetes, vagyis augusztus 1-ig terjedő pihenésüket. *Némethy* tanácsnok tulajdonképen már hetek óta nincs is itthon, hanem a német városokat járja *Salamon* tanácsjegyző kíséretében, ahol főleg a temetői és temetkezési ügyek hatósági berendezéseit tanulmányozza, sőt megtekinti a hírneves *krematóriumokat* is. Némethy tanácsnok e tanulmányútról — amelynek tapasztalatait a községi temetkezések intézésénél fogják érvényesíteni. — nem is tér vissza már hivatalába, hanem nyomban szabadságra megy. A tanácsnokok távollétében a közlekedési és közgazdasági ügyosztályt *Gömöry* Albert főjegyző, a tanügyit *Mihál* főjegyző, a világítási és vízvezetékit *Sara* főjegyző, a közegészségit *Szendy* Károly főjegyző, a középítésit *Wossala* Sándor műszaki főtanácsos vezetik.

A Klotild Szeretetház közgyűlése. A *Klotild Szeretetház Egyesület* vasárnap tartotta a budakeszi úton levő Szeretetház épületében 51-ik évi rendes közgyűlését, amelyen *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester elnökölt. Az elnök megnyitóbeszédében utalt arra, hogy az Egyesület értékpapírokban fundált vagyona és alapítványai a háború folytán elértéktelenedtek és a Szeretetház immár félszázadot meghaladó működését az árva- és elhagyott gyermekek érdekében csak úgy tudja folytatni, hogy a hatóságok, elsősorban a *Népjóléti Minisztérium* és a *Székesfőváros Tanácsa*, valamint a nemesszívű emberbarátok a Szeretetház segítségére siettek. A választmány évi jelentését *Szabó* Árpád dr. egyesülei titkár mutatta be a közgyűlésnek, amelynek előkelő közönsége nagy tetszéssel fogadta az évi jelentést. A népjóléti miniszter nevében *Szandtner* Aladár államtitkár, az egyesületi tagok nevében *Raffy* Pál dr. nyug. államtitkár fejezték ki elismerésüket és köszönetüket *Ripka* Ferenc dr. egyesületi elnöknek és a tisztikarnak. A közgyűlés után a Klotild Szeretetház növendékeiből alakult *Szondy-cserkészcsapat* ujoncainak eskütétele és felavatása következett, amely alkalommal *Böhm* Gusztáv nyug. tábornok intézett buzdító beszédet a cserkészfiúkhoz.

Tanulmányozzák az amszterdami olimpiászt. A főváros tanácsa legutóbbi ülésén elhatározta, hogy az iskolai testnevelés vezetőit tanulmányútra küldi ki az amsterdami olimpiászra. *Hodászy* Miklós testnevelési igazgató lesz a tanulmányút vezetője, kívüle *Horváth* Sándor szakfelügyelő, *Záborszky* Sándor, *Komlós* Ferencné és *Brunnel* Éva testnevelési tanárok, illetve tanárnők utaznak ki az olimpiai játékokra, akik e mellett természetesen tanulmányozzák az egész dán sportéletet és főképpen az iskolai testnevelés módszereit.

Döntöttek az autóbusz-karosszéria pályázat felett. A száz új autóbuszhoz szükséges kocsiszekrények szállítására hirdetett versenytárgyalási pályázat sorsát a csütörtöki tanácsülés döntötte el. A tanács a 70 nagytípusú kocsikarosszériából 25 nagy és 45 középtípusú karosszéria szállításával a *Ganz-Danubius* gyárat bízta meg, a 30 kistípusú kocsiból 15 karosszéria szállításával a *Nay és Róna* céget, 5 darab szállításával a *Zubka* céget és ugyancsak 5 darab elkészítésével a *Kölber kocsigyárat* bízta meg.

36 filléres átszállójegy, 28 filléres szakaszjegy. A Buda-Alsóvárosi Egyesület *Becsey* Antal kormányfőtanácsos elnökletével pénteken tartotta közgyűlését. *Szigethy* Lajos vásárpénztári igazgató, egyesületi titkár ismertette az elmúlt év eseményeit. Az egyesület fáradozásának köszönhető: a Fehérvári-úti járda feltöltése és kemény burkolása, a Bártfai utca kocsiúttestének újra építése és a környékbeli összes uccák járdáinak bitumennel való burkolása. A Halmi-, az Ecsed- és a Szentpéteri uccák rendezésére szükséges fedezeti költséget a város már beállította a költségvetésbe. A napirend során *Gömöri* Győző igazgató, ügyvezető elnök tett jelentést arról, hogy a Fehérvári-úton közlekedő budafoki villamosvasút még mindig nem szállította le a viteldíjat. Ma is az a helyzet, hogy amíg például Ujpestről Budapesten át, egészen Pesterzsébetig csak 24 fillér a viteldíj, addig a Fehérvári-úton a legkisebb szakasz 28 fillér, az átszállójegy pedig a Fehérvári-útról az Erzsébet-hídig, avagy a Ferenc József-híd pesti hídfőjéig 36 fillér. A közgyülés nem tudta beérni azzal, hogy a HÉV. hat darab új nyári kocsit hozott forgalomba a Fehérvári-úton, sem azzal, hogy nappal 10 perces a forgalom, sem pedig a kilátásba helyezett 15—20 százalékos viteldíj mérsékléssel, mert a Fehérvári-út és környéke ma már Budapest belterülete, tehát ugyanazokat a jogokat igényli, mint amilyeneket a város más területén lakók élveznek. Éppen ezért a 10 perces forgalmat már csak a BESzKÁRT vonalairól való átszállási lehetőség szempontjából legalább éjjel 12 óráig fenn kell tartani, ezenkívül pedig a szakaszjegy és az átszállójegy díját a BESzKÁRT mindenkori viteldíjának határáig le kell szállítani. *Becsey* Antal kormányfőtanácsos, elnök, minden oldalról megvilágította ezt a kérdést, melynek kedvező megoldása a BESzKÁRT vezérigazgatói állásának betöltésével szeptemberre várható. A közgyülés a HÉV. esti menetrendjének módosítása és a viteldíjak leszállítása ügyében tervbevett további eljárásnak szeptemberig való elhalasztása mellett döntött, köszönetet mondott *Becsey* Antalnak nagyarányú egyesületi tevékenységéért.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapíttatott 1889. Sürgönycím: Építő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

SZAVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon · József 416—07

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

Tóth Sándor
gummivulkanizáló üzeme
II., Fő ucca 20. sz.
Telefon automata 521—79

FISCHER HENRIK
épületfakereskedő
Telefon: J. 623—09.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari gépraktára
Kertész ucca 48. elefon J. 405—70.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

PAULAY LASZLO
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és dísznű bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, VI., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

KÖSZEGI ISTVAN bádogos, légszesz,
vízvezeték, központi fütés és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, III., Lajos-u. 36 Telefonhivó: Aut. 625-10

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

Gombos Benő okl. gépészmérnök vas és fémipari üzeme :-: Tel. J. 458—82.
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 92-96. SZ.

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vízvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb.
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

KÖZPONTI FÜTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-80

Zsiros Károly okl. gépészmérnök
Ujj Gyula tanár
fütési és hőtechnikai tervező irodája
Budapest, I. ker., Horthy Miklós út 96. sz.
Telefon: J. 348-83, J. 453-14

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret. Épületvasalás. Butorveret.

SCHIFFERER JOZSEF épületoádogos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

skolák helyes világitására a gazdaságos „DURAL“ armaturák a legjobbak: :: Képviselet:
FALB NÁNDOR Budapest, IV, Városház-u. 6.
TELEFON: 210—03

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Faminták (modellek) faesztergályos és műszaki famunkák szakszerű készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

Dénes Aladár okl. gépeszmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korál-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerű javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

MATUSEK JANOS FESTOVALLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

ZSÁK SÁNDOR
központi fütés, szellőztetés, vízvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdisz műbádogos. Telefon: Lipót 913-00.
Budapest, V., Visegrádi ucca 26b szám.

Welsz József és Társa Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletráépitések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaörsi-út 11. (Sajáthaz)

GONDA és ERDŐS
Hat. eng villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

Tudor Akkumulátorgyár R.-T.
BUDAPEST
V., Váczi-út 137-139
Telefon: L. 923-09

WEISZ és VIDOR
Telefon: József 372-79 és 311-31
faszén-, kőszén- és tűzifa nagykereskedők
BUDAPEST, Józsefvárosi teher-p. u. 8. sz. kapu.
Kőbányai-út, Ganz-gyárral szemben.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Alexi és Uhlyarik müszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

Moor Géza épitőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker., Diana úti elemi iskola emeletráépítése és átalakításával kapcsolatosan szükséges központi gőzfűtő, valamint vízvezeték, csatornázás és gázberendezési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 80 fillérért kaphatók 1928. június 18-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Orbán Jenő tervező műépítésznél (VI. ker., Podmaniczky ucca 9. szám), d. u. 4—6-ig, vagy a Központi városháza III. emelet 328. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928. július 3-án (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi III. emelet 354. ajtószám alatti üléstermében délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. A munkálatok elrendelésére csak akkor fog sor kerülni, ha a szükséges hitelösszegre vonatkozó belügyminiszteri jóváhagyás megtörténik.

Budapest, 1928. június 22-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Somlói út (Bakator ucca és Hegyalja út közötti szakasz) makadámszerű útrendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felszerelt és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. július 2-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. em. 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgylás **1928. július 2-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállakozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. június 13-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa 1000 darab uccai papír- és hulladékgyűtőkosár szállítására 1928. évi július hó 24-én (kedden) délelőtt 10 órakor nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivia tehát mindazokat, akik ezen szállításra vállalkozni akarnak, hogy szabályszerű bélyeges és a szállítási feltételekeben körülírt bánatpénz letételét igazoló nyugtatvánnyal ellátott és pecséttel lezárt irásbeli ajánlataikat, melynek boritékán feltünően kell kiírni, hogy „ajánlat papir- és hulladékgyüjtőkosárra" a köztisztasági hivatalban (VIII., Kun ucca 8. sz.) nyujtsák be.

A beadott ajánlatok az ugyanakkor és e helyütt megtartandó versenytárgyalás során fognak felbontatni. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Csak szabályszerüen kiállított, pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Budapesti vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Elkésve érkezett, vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat a tanács figyelembe nem vesz.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 2 (kettő) %-át kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárába a szállítás megnevezése nélkül e hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlatokhoz kell csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A tanács fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül választhasson, a szállítást két vagy több részre oszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

A szállítási, illetve szerződési feltételek, melyek egyúttal ajánlati űrlapok is, a köztisztasági hivatalban hétköznapokon délelőtt 10—12 órák között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928. június 9.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

WAGNER LAJOS
építész, épitőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

Fratricsevich István díszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel.: J. 872-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszitő és mázolási munkákat

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca 1. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cim: Dunamész.
Szállit: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemü kőfaragó munkát.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TELEFON: J. 314-79
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fütés és szellőztetés, központi melegviztermelő-, vizvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyviztisztitó-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

NOVOTNY VILMOS
épület- gép- és AUTOGÉNHEGESZTŐ
lakatos üzeme Telefon: T. 260-80
Budapest, VI. kerület, Ó ucca 41. szám.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—66.

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépmühely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javitása. Orvosi villamos müszerek és készülékek gyártása. Autódinamók és indítók javitása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és müzlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

PAULINI GÉZA Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a külömböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZ KÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44. szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben
BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—63.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 389-62.

SZEGŐ TESTVÉREK
zsák-, ponyva- és zsinegkereskedők
Szállit különleges vizhatlan gummi csizmát, munkás kesztyűt, kötényt és köpenyt.
Budapest, V., Akadémia-u. 11. Telefon: T. 135—57

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Magyar ucca 75/77. Telefon: L. 914-46.

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—52.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286—76.

GYÖRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 junius 27. — 26 (974) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

Naftalinszag árad

— már tudniillik csak úgy szimbolikusan — a közgyűlési teremből, ahol a városatyák nyári vakációra csomagolnak. A szerdai kezdettel kitűzött közgyülés után a törvényhatósági bizottság tagjai úgynevezett „megérdemelt" pihenőre mennek, hogy az ősszel azután megújult erővel kezdjenek hozzá a felgyülemlett, rendkívül sürgősnek bizonyult feladatok egész seregének megoldásához. Furcsa könyvelése van a mélyen tisztelt közgyűlésnek, mert az a szokás alakult ki körülötte, hogy nem egyszer, de kétszer esztendőnkint csinál működéséről zárószámadást és mérleget a szigorú kritika. Ha beköszönt az újesztendő, természetszerűen visszanéz az ember a multba, hogy mit végzett, mit cselekedett egy esztendő lepergése alatt; de hasonlóképen mérlegre teszi a közgyűlési eredményeket és a közgyülési munkát akkor is, amikor a nyár ránk köszönt és pihenőre mennek a városi ügyek intézői.

Bevalljuk, az újesztendei mérleg *sokkal jobb volt, mindenekfölött pedig sokkal többet igért, mint amennyi újesztendőtől a nyári szabadságig bekövetkezett.* Programok és tervek egész áradata tárult a tisztelt közgyülés elé, amikor belépett az új esztendőbe. Anélkül azonban, hogy szemrehányást kellene, vagy lehetne tenni, meg kell állapitani, hogy *a tervek és programok igen nagy hányadát kell a nyári szünet előtt gondosan naftalinba csomagolni,* hogy az ősszel frissen, épen kerüljenek újra a kommunális élet érdeklődésének gyujtópontjába. A közgyülés munkájáról áradozással, boldog lelkesedéssel beszélni több volna, mint amennyit az objektív igazság megenged. Ha azonban magasztalni nem is lehet a törvényhatósági bizottság felesztendei tevékenységét, mégis meg kell állapitani, hogy *pártok és egyének becsülettel megtették kötelességüket és a közgyülés maga elvégzett, elért annyit, amennyi az adott körülmények között lehetséges volt.*

Az eredmények és sikerek szegényesebb voltát nem akarjuk egyedül és kizáróan az igaz ok nélkül megindult és erősen hátráltató ellenzéki akciók rovására irni, mert számot kell vetni azzal is, hogy a nagy tervek kivitelének sokszor pénzügyi akadályok vetettek gátat, másrészt pedig, — valljuk be őszintén — *a városházi munka egykori iniciáló ereje és friss lendülete hosszú idő óta lelohadt.* Oknak talán ennyi is elegendő volna annak bizonyitására, hogy miért maradtak el a várt, sőt biztosra vett komoly sikerek. De nem szabad megállnunk ezen a ponton, mert az elvégzendő feladatok és megoldandó problémák olyan serege áll az őszi szezón előtt, hogy szinte azt kell mondanunk, félesztendei munkával nem kevesbedett meg a tennivalók tömege semmivel. Olyanná lett a városháza, mint az elátkozott leányzó, aki hajnaltól napestig dolgozik és éjszakánkint láthatatlan boszorkányos kezek fölforgatják a guzsalyát. Feladatok, amelyek estig megfogyatkoznak, hajnalra kétszeresre sokasodnak. Nem szabad elfelejteni azonban, hogy milliós város vagyunk és jogosan aspirálunk a világvárosi címre, amihez azután óriási feltételek, rendkívüli feladatok fűződnek. A világvárosi élet önmagában hordja a mérhetetlen energiát, a páratlan lökőerőt, amely a fejlődés útján tovább viszi. *Mérhetetlen szerencsétlenség volna, ha a város kormányzása, adminisztrációja, irányokat szabó közgyülése nem tudna lépést tartani a természetes fejlődés iramával.* A vakációs mérleg összeállításánál mégis azt látjuk, hogy *a hivatalos apparátus kénytelen-kelletlen, talán önmaga hibáján kivül el-elmaradozik és nem tudja a tempót tartani az élettel.*

A leggondosabb mérlegelés és a legobjektivebb szemlélet sem tud tehát más diagnózist megállapitani, csak azt, hogy *a betegség csirái a városkormányzás módszereinek félszázaddal való elmaradottságából táplálkoznak.* Az orvoslás pedig nem lehet más, csak *ennek az adminisztrációnak, ennek a városkormányzásnak új, modern alapokra való helyezése.* Akármilyen izgalmakat kelt is a gondolat, a *nagy operációra megérett a mai városkormányzás.* Mihelyt nyilvánosságra kerül a belügyminiszter reformjának hiteles szövege, ki fognak pusztulni a hamis hireknek azok a miazmái, amelyek eddig egyes pártok mindenáron való ellenzékieskedését csak táplálták. Ki fog alakulni az egységes közvélemény, amely sürgősnek és eredményesnek ítéli majd a nagy reformot, amely *megváltja Budapestet az anomáliától, hogy a város adminisztrációja maródiként vánszorogjon mérföldekkel a gyors tempóban masirozó élet háta mögött.*

A kormány, a főváros vezetősége, a közgyülés, a pártok, de egyénenkint mindenki is bizonyára tisztában van azzal, hogy mik a betegségei Budapest ma kommunális életének. Az illetékes helyeken pedig azt is tudják, hogy sürgősen, az őszi munka megkezdésekor milyen orvoslásokra van szükség. Vakáció előtt nincs tehát értelme annak, hogy az őszi nagy teendők fenyegető rémével bolygassuk meg a városatyák pihenését. Tiszteletreméltó és komoly munka után megérdemli a közgyülés a nyári szünetet, amelyet mindenkinek abban a tudatban kell kiélveznie, hogy megépült egészséggel, felfrissült lélekkel, megszaporodott munkára és megnövekedett feladatokra felkészülve kell visszatérnie.

SCITOVSZKY BELÜGYMINISZTER
kijelenti, hogy az üzemek kérdése közmegelégedésre simán fog elintéződni
„Semmi szükség sincs arra, hogy a Gyöngyösvidéki Lignitbánya a főváros érdekeltségével működjék tovább" — A főváros álláspontja a belügyminiszternek az üzemek kérdésében küldött leiratára vonatkozólag

Scitovszky Béla belügyminiszter április hó 4-én a fővároshoz az üzemek dolgában újabb leiratot intézett és ebben a leiratban felszólította a fővárost, hogy sürgősen döntsön abban a kérdésben, hogy *a részvénytársasági formában működő üzemeket és vállalatokat ebben az alakban kivánja-e fenntartani, vagy sem.* A belügyminiszter leiratával a héten foglalkozott a főváros tizenkettes bizottsága, majd a pénzügyi bizottság is. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt az üzemi kérdés aktuális problémáiról

Scitovszky Béla belügyminiszterrel

beszélni, aki a következőket volt szíves mondani:

— Elvi álláspontomat a fővároshoz intézett leiratomban juttattam kifejezésre. Közöltem, hogy felfogásom szerint

meg kell szüntetni mindazokat a fővárosi üzemeket, amelyek nem tömegszükségleti cikkeket termelnek.

vagy árusitanak. Ennek a felfogásnak az érvényesitésénél

nem lehet akadály az, hogy valamely üzem részvénytársasági formában működik-e.

Egyedül az a szempont irányadó, hogy az üzem, akár részvénytársaság, akár közüzem, tömegszükségletet elégít-e ki és *nem csinál-e fölösleges, szükségtelen konkurrenciát a kisiparnak, vagy a kiskereskedelemnek.*

— A főváros tanácsának fölterjesztése, amely a részvénytársasági üzemek sorsára vonatkozóan tesz jelentést, még nem került elém. Az üzemi kérdésben

a főváros illetékes tényezőivel tanácskozásokat folytattam és ezek alapján máris megállapithatom, hogy a kérdés közmegelégedésre, simán fog elintéződni.

A nyári vakáció alatt likvidálódnak az összes megszüntetésre itélt üzemek, úgyhogy ősszel a probléma nem fog már gondokat okozni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa kérdést intézett *Scitovszky* Béla belügyminiszterhez a

Gyöngyösvidéki lignitbánya

megszüntetése ügyében is. A belügyminiszter kijelentette, hogy ez a kérdés is szóbakerült a lefolytatott tárgyalások során. A belügyminiszter úgy látja, hogy *ezt az üzemet, illetve a fővárosnak ezt az érdekeltségét pillanatnyi szükségszerűség, az akkori széninség, tette indokolttá, ez azonban most már megszünt.* Véleménye szerint éppen ezért

semmi szükség sincs arra, hogy ez az üzem továbbra is a főváros érdekeltségével működjék tovább.

E nyilatkozat természetes következménye az lesz, hogy *a belügyminiszter a bányavállalati részvénytársulat tervezett tőkeemeléséhez nem járul hozzá,* illetve

nem fogja engedélyezni, hogy a főváros résztvegyen a tőkeemelési tranzakcióban.

A főváros álláspontja

A belügyminiszter kötelességévé tette a fővárosnak, hogy *július hó 11-ik napjáig* terjessze eléje a részvénytársasági forma fenntartására irányuló kérelmét. A törvényhatóság, mielőtt ez a legújabb belügyminiszteri rendelet leérkezett volna, arra az álláspontra helyezkedett, hogy *megvárja a fővárosi törvény reformját,* amely ebben a vonatkozásban is kétségkívül fontos intézkedéseket fog tartalmazni. A belügyminiszter sürgető és fix dátumot meghatározó leirata azonban határozatra készteti a törvényhatósági bizottságot. A tanács elrendelte, hogy az ügyosztályok és maguk a részvénytársasági formában működő üzemek tegyenek jelentést és e jelentések beérkezése után az elmult héten

a tanács, a tizenkettes bizottság és a pénzügyi bizottság letárgyalták a részvénytársasági formában működő üzemek kérdését.

Mindezek a fórumok egyforma álláspontra helyezkedtek. Valamennyien úgy tartják, hogy *a részvénytársasági forma is nyujtja mindazokat a biztositékokat, amelyek úgy az irányitás, a felügyelet, mint az igazgatás és ellenőrzés tekintetében a törvényhatóság akaratának érvényesitéséhez szükségesek.* Sőt egyes részvénytársaságoknál, mint a *Vásárpénztárnál* és a *BESzKART*-nál az ellenőrzés gyakorlására még egyéb szervek is rendelkezésre állanak. Minthogy pedig az üzem- és üzletvitel tekintetében az összes kívánható garanciák a részvénytársasági forma mellett is nyújthatók és az önkormányzati testületnek az egyes üzemekre és vállalatokra való befolyása részvénytársasági forma mellett is biztositható,

nem volna a székesfőváros érdekében való.

ha a részvénytársaságokat szervezeti változtatásoknak vetnék alá.

Mindezek alapján a tanács az üzemszervező bizottság és a pénzügyi bizottság támogató határozata mellett tesz javaslatot a közgyűlésnek. A javaslat azt kívánja: mondja ki a közgyűlés, hogy *az eddig részvénytársaságiformában működött üzemek munkásságát továbbra is ebben a szervezeti alakban kívánja folytatni.*

A szóbanforgó részvénytársaságok, mint ismeretes, a következők: *Budapest székesfővárosi közlekedési r.-t., Budapesti takarék- és vásárpénztár r.-t., Budapesti Kisipari Hitelintézet, Budapesti húskereskedelmi r.-t., Székesfővárosi déligyümölcsakciók r.-t., Pedagógiai filmgyár r.-t. és Budapest—Gyöngyösvárosi szénbánya r.-t.*

A belügyminiszter legutóbbi rendeletében a *Budapesti Húskereskedelmi rt. megszüntetését kifejezetten kívánta.* A főváros most arra hivatkozik, hogy

ennek a részvénytársaságnak a megszüntetése következtében az általa üzemben tartott bérgazdaságokat is meg kellene szüntetni,

ami *a székesfővárosnak tetemes anyagi károsodásával járna.* A közgyűlés tehát a tanács előterjesztése értelmében felterjesztésben arra fogja kérni a belügyminisztert, hogy *amíg a bérgazdaságok, illetve a bérleti viszony megszüntetése, vagy átruházása a székesfőváros károsodása nélkül keresztülvihető nem lesz, ennek a vállalatnak a fenntartását engedélyezze.*

PÁRTPOLITIKÁTÓL MENTES szakemberek kerülnek a Községi Takarékpénztár élére

Kozma Jenő dr. nyilatkozik a Községi Takarékpénztárról, a Tabán ujjáépítéséről, az óbudai híd építéséről és a városháza nyári szünetének munkarendjéről

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke nagyontosságú nyilatkozatot tett, amelyben kifejezésre juttatta azt az álláspontját, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt bizottsági tagjai a Községi Takarékpénztár igazgatóságában tagságot nem vállalhatnak.* Hangoztatta, hogy aki ambicionálja, hogy Budapest székesfőváros parlamentjének tagja legyen, az ne vágyakozzék a *Községi Takarék* igazgatósági tagságára, amely kétségkívül inkompatibilis. *Kozma* Jenőnek ez a nyilatkozata várospolitikai körökben általános feltűnést keltett és

minden oldalról a legnagyobb elismeréssel honorálták ezt a purifikáló törekvést, amely immár tettekben nyilatkozik meg.

Most ismét alkalmunk volt *Kozma* Jenő dr.-al ebben a kérdésben beszélgetést folytatni és az *Egységes Közégi Polgári Párt* elnöke újból hangsúlyozottan kijelentette, hogy *multheti nyilatkozatát egész terjedelmében ma is állja.* Ennek a következménye az, hogy *Kozma Jenő ma már határozottan bizik abban, hogy a pártok között folyó megbeszélések alapján a Községi Takarékpénztár élére sikerül pártpolitikától mentes szakembereket állítani.*

dr. Kozma Jenőnek

a *Községi Takarékpénztárra* és egyéb aktuális kérdésekre vonatkozó nyilatkozata, amelyekkel a *Fővárosi Hirlapot* megtisztelte, itt következik:

— *A nyári szünet előtt már csak egy fontos kérdés vár végleges elintézésre; ez a Községi Takarékpénztár ügye.* A *Községi Takarék* igazgatóságának végleges megalakítása *már e héten megtörténik.* Ebben a tárgyban komoly megbeszélések vannak folyamatban és minden remény megvan arra, hogy

sikerül pártpolitikától mentes szakembereket az intézet élére állítani.

Azt az igéretet, amit a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában tettem, hogy t. i. *pártunk bizottsági tagjai közül senkit sem fogunk delegálni az igazgatóság tagjai közé, — ma is állom.* Mi a magunk részéről *összeférhetetlennek tartjuk a bizottsági tagságot az igazgatósági tagsággal. Még abban a formában is* aggályaink vannak, hogy törvényhatósági bizottsági *tag a mandátumról való lemondás árán vállaljon igazgatósági tagságot.* Június végéig feltétlenül likvidáljuk ezt az egész ügyet. A részvénypaketet át kell vennünk, mihelyt a cégbíróság a bejegyzést jóváhagyta. Az alaptőke, 3,600.000 pengő, már ki van fizetve, a cégjegyzés iránt való kérés be van adva, ma már csak a jogerős végzést várjuk.

Július első hetében feltétlenül megkezdi működését Budapest új intézménye: a Községi Takarékpénztár.

Szóbahoztuk a *Tabán újjáépítésének* régóta húzódó ügyét is. Megkérdeztük, történt-e konkrét lépés a Tabán újjáépítése érdekében. Erre a kérdésre *Kozma* Jenő a következőket válaszolta:

— A Tabán újjáépítésére vonatkozóan *igen életrevaló megoldási ajánlataink vannak, legnagyobbrészt külföldi tőkével.* Ebben a tekintetben azonban éppen a legutóbbi időben *súlyos aggodalmaink merültek fel, egyrészt általában a külföldi tőkével való szabályozást, másrészt az uniformizált házépítést illetően.* A Tabánban művészi és esztétikai szempontból egyaránt értékes építkezésnek kell megindulnia,

szép villatelepeknek kell itt kifejlődniök és mi éppen ezért habozunk, hogy a beérkezett ajánlatokról komolyan tárgyaljunk-e.

Ezen az uton tudnánk lakásokat termelni, de így *egészen bizonyosan elrontanánk a Tabán minden szépségét.* A nyári szünet előtt már semmiesetre sem történhetik döntés a Tabán újjáépítése tekintetében. Ez is, mint a többi más fontosabb fővárosi kérdés is, *őszre marad.*

Megemlítettük azokat a hireket is, amelyek arról szólanak, hogy *az óbudai hidat megelőzően a borárostéri hidat fogják felépíteni. Kozma* Jenő erről a kérdésről ezeket mondotta:

— *Erről én nem tudok. Teljes lehetetlenségnek tartom, hogy a borárostéri hidat előbb építenék meg, mint az óbudait.* A borárostéri híd megépítése nem lehet aktuális addig, amíg nem kerül sor a dunaparti pályaudvar kitelepítésére. Ez a kérdés összefügg a vásárcsarnoki probléma megoldásával. Én úgy tudom ma is, hogy

az óbudai híd megépítése feltétlenül megelőzi a borárostéri híd létesítését.

Az óbudai híd mielőbbi felépítését sürgeti az a körülmény, hogy *a Margithidat tehermentesíteni kell, mert különben komoly komplikációk következhetnek be.* A tervek teljesen elkészültek, ami még hátra van, az kizárólag *pénzkérdés.* Már megtörténtek a megrendelések is, sőt a kisajátítási eljárások is folyamatban vannak. A kisajátítási jog az ingatlanokra már be is van kebelezve, amivel a spekuláció érvényesülését akartuk megakadályozni.

Arra a kérdésre, hogy a nyári szünet alatt az *Egységes Községi Polgári Párt* a városházi munkát miként fogja ellenőrizni, *Kozma* Jenő a következőket mondotta:

— A nyári szünet alatt bizonyos sorrendben és bizonyos időtartamra

figyelőket bizunk meg azzal, hogy a városházi munkát ellenőrizzék

és az ottani eseményeket figyelemmel kísérjék. Én a magam részéről csak július hónapban leszek távol, augusztus elsejétől kezdve már könnyen elérhető távolságban leszek. Különben ennek a kérdésnek nincs különösebb jelentősége, mert hiszen pártközi konferenciát tartottunk a városháza nyári programjáról és ezen a pártközi konferencián minden párt hozzájárult ahhoz, hogy *szeptember elejéig ne legyen közgyűlés.* Ez a pártközi konferencia egyébként abban is megállapodott, hogy

a nyári szünet alatt semmiféle komolyabb elhatározás a városházán történni nem fog.

Egyébként kedden este tartandó évadzáró pártértekezletünkön a még függőben levő összes várospolitikai kérdések megvitatásra kerülnek. De ugyanakkor visszapillantást vetünk az elmult közgyülési év munkájára, eredményeire és azokra az akciókra, amelyeket a párt a főváros közönsége, az autonómia, a főváros összességének érdekében megkezdett és eredményesen befejezett.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

REMINGTON

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.
18 havi részletfizetésre is kapható.
Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken
Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Teréz 218-09, Lipót 975—20.

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62

Lizsinszky Rezső kárpitos és díszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhívó Aut. 510-54

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon atómata 608-23

Horvát Lajos GRAFIKAI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, III., Fényes Elek-utca 4. sz.
Telefon: Autom. 624—68.

Nyirbogdányi Petróleumgyár RT
Központi iroda: Budapest, VI., Andrássy-út 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN
autó- és traktorolajok
HELIOS
autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA
világító- és traktorpetróleum, gázolaj, henger- és gépolajok gép- és kocsikenőcsök.
PORMENTESITŐ OLAJOK

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű Szállodai és kórházi fehérnemű

Hudetz János
okl. épitészmérnök, épitőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapittatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

Legkisebb üzemköltség
Legkisebb évi utadó:
RENAULT „R.A-4"
négyüléses
kiskocsija.
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.
RENAULT

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhívásra minden tételért elküldünk!
Gyár: **VII., Thököly-út 33.** Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

MIND A 100 ÚJ AUTOBUSZ üzemben lesz már jövő március 15-én

Előbb készülnek el a kocsik, mint a garázs — Miért nem vették fel az amortizációs részletet a költségelőirányzatba

A főváros közlekedési bizottsága kedden tárgyalta le az autóbuszüzem jövő esztendei költségelőirányzatát és azt a programot, amelyet ezzel egyidejűen az igazgatóság a törvényhatóság plénuma elé terjesztett. *Százharminc* üzemben lévő kocsit számítva, a jövő esztendei költségvetés 8,624.000 pengő bevétellel és 8,604.000 pengő kiadással záródik. A *Békeffy*-féle bérelt autóbuszokat illető tételeket levonva 6,730.000 pengő marad, amelyből személyi kiadásokra 35.71%, dologi kiadásokra 42.76%, míg vegyes kiadásokra 21.53% esik.

Az előterjesztett költségtervezet egyik legfeltűnőbb eredetisége, hogy

a beruházási kölcsöntőke törlesztésére ebben a költségvetésben egyáltalában nem szerepel összeg.

jól lehet a belügyminiszteri szempontok szerint a külföldi kölcsönt csak olyan vállalkozásokra szabad felhasználni, *amelyeknél az amortizáció és a kamat az első évtől kezdve biztosítva van.*

Másik érdekessége a kísérő jelentésnek az, hogy a sok vitát előidézett *cseh kocsit, a Laurin-Klement gyártmányú autóbuszt, — miután az három esztendő alatt teljesen tönkrement,* — kénytelen volt az igazgatóság kiselejtezni. Emlékezetes, hogy milyen nagy ellenállást fejtett ki a törvényhatósági bizottság e kocsi megvásárlása ellen, végül *mégis a főváros nyakába szakadt,* mert

olyan sokáig fizették utána a bérösszeget, hogy ezzel amortizálódott az egész furcsaformájú kocsi, amely ilyen feltűnően rövid idő alatt ment tönkre.

A jövő esztendőben *kiselejtezik a Bécsből vásárolt régi elektromos autóbuszokat is,* amelyeknek túlnagy volt az üzemköltsége, viszont továbbra is üzemben tartják a régi típusú benzinmotoros kocsikat, amelyeknek szekrényeit *nagyrészben már át is építették.* Ezeket a régi kocsikat különben főleg mint tartalékot, vagy mint különjáratokat fogják felhasználni. A jövő esztendei költségvetés általában 130 autóbusz üzemi bevételeivel számol, amelynél 104 lesz állandóan forgalomban és 26 mint tartalék szerepel.

Nem kevésbé érdekes az sem, hogy a központi *garázsépítés körül mutatkozó huza-vona — amint az előrelátható volt — azt eredményezte, hogy*

a száz új autóbusz előbb készül el, mint a garázs.

Ez annyit jelent, hogy a fővárosnak *több mint 51.660 pengőjébe kerül a kocsik idegen helyiségben való garázsiroztatása.*

Az autóbuszüzem igazgatósága *optimisztikusan* számítva a jövő év *július 1-ére reméli az új garázs elkészülését, viszont az új kocsik üzembehelyezését március 15-ére gondolja,* úgyhogy *három és fél hónap az az idő,* ameddig a főváros kénytelen lesz idegen garázsokat igénybevenni. Az üzem legszimpatkusabb ígérete az, hogy

1929 március 15-én leszállítja a viteldíjat

és pedig a szakaszjegy árát 24-ről 20 fillérre.

Az autóbuszüzem jövő esztendejéről beszélgettünk

Lobmayer Jenő közlekedési tanácsnokkal és Till Antallal.

az autóbuszüzem igazgatójával, akik az üzem jövő programját illetőleg az alábbiakban tájékoztattak bennünket:

Mikor kerülnek ki a kocsik az uccára?

Előirányzatunk összeállításánál *tekintettel voltunk a most készülő 100 új és a kiselejtezendő 7 régi autóbuszra,* úgyhogy összesen 130 kocsit vettünk számításba.

A leszállítandó új autóbuszok üzembehelyezése az *Állami Gépgyáraktól* kapott ígéretet véve alapul, már a jövő márciusban megkezdődik. Eszerint szeptember 1-ére leszállít az *Állami Gépgyár* 20 kistipusú kocsit, november 1-ére 45 kistípusú kocsit, 1929 január 1-ére a hátralévő kocsik alvázát és február 1-én kezdi meg a nagytípusú kocsik szállítását.

— A karosszériák szállítása az idén október 15-én kezdődik meg. Okt. 15-ére elkészül két kis kocsiszekrény, november 15-ére *nyolc,* dec. 15-ére *nyolc* kocsi és *tíz* középnagyságú, január 15-ére *egy* kicsi, *huszonöt* középnagyságú, február 15-ére *tíz* kicsi és *tíz* közép, végül március 15-ére *egy* kicsi és *huszonöt* középnagyságú szekrény. A fentiek alapján reméljük, hogy *1929 január 1-ével üzembe helyezhetjük az első huszonnyolc új kocsit,* ebből tizennyolc kicsit és tíz középnagyot. *A további huszonhatot január 15-én* adjuk át a forgalomnak. Ezek, egy kivételével, középnagyságú kocsik lesznek. Február 15-én további tíz kocsi és tíz közép kocsi kerül forgalomba.

végül március 15-én az utolsó huszonhat kocsit adjuk át a rendeltetésének,

úgy, hogy ekkorra harminc kis, negyvenöt közép, huszonöt nagy: összesen száz új autóbusz kerül ki a pesti uccára.

A rentabilitás csak évek mulva mutatkozik

A jövő évi költségvetésbe *a beruházási tőkének semmiféle törlesztési összegét nem vettük fel.* Az 1928. év végéig igénybe vett hitelösszegeket lehetne és kellene amortizálni, mivel azonban különböző közlekedési vállalatok egyöntetű évtizedes tapasztalatai szerint

a megnyílt vonalak csak a berendezésüket követő harmadik-negyedik esztendőben lesznek rendszerint rentabilisak.

úgy véljük, hogy köteles óvatossággal és előrelátással járunk el akkor, ha az autóbuszforgalom elsőízben történő nagyobb mértékű kiterjesztése alkalmával számolunk ezekkel a körülményekkel *és az első kétévre eső amortizációs törlesztéseket az előirányzatnál figyelmen kivül hagyjuk, annál is inkább,* mert azokra *megfelelő fedezettel nem is rendelkezünk.* A költségelőirányzatot nem tehetjük irreálissá azzal, hogy az 1929-es első teljes üzletévben már cca 860 ezer pengős amortizációs részlet mindenképpen való fedezésére törekedve, a bevételek *fiktív* és előreláthatólag el nem érhető emelésével teremtettünk volna alapot.

A belügyminiszternek a külföldi kölcsön felvételekor elfoglalt álláspontja szerint a kölcsön törlesztéses kamatait mindenképpen biztosítani kellene ugyan, mégis úgy véljük, hogy azokat csak a harmadik évtől kezdve lehet a mindenkori költségvetésbe már beállítani és tényleg törleszteni oly módon, hogy

a harmadik évtől a rendes évi amortizációs összegen felül még a két első évről elmaradt amortizációs összeget is törlesztjük 20 évre felosztva.

Mivel a középítkezési ügyosztály az új központi garázs elkészülését 1929 július 1-ével jelölte meg, *megfelelő összeget kellene garázsbér címén, ami kocsinként és havonkint 105 pengő, vagyis összesen 105 ezer pengő lesz.*

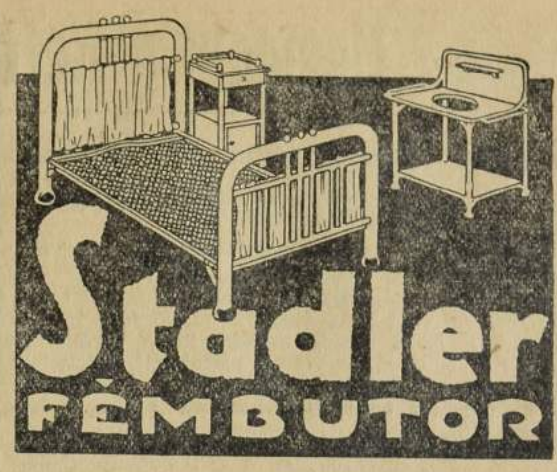

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

AZ UTOLSÓ KÖZGYŰLÉS

Nyári szünet előtt szerdán tartja a főváros utolsó közgyűlését, amelynek hetvenkét programpontja között számos nagyon érdekes is akad. Mindenekelőtt a *műszaki tanácsnokválasztás* foglalja le a városatyák érdeklődését, akik ugyanakkor az I. és VIII. kerületi *városbirói* állásokra is leadják voksukat.

Legérdekesebb tárgyai azonban a szerdai közgyűlésnek *Vajna* tanácsnok előterjesztése az *új élelmiszernagyvásártelep* létesítéséről, *Lobmayr* tanácsnoké az *autóbuszközlekedés fejlesztéséről, Borvendég* tanácsnoké a *részvénytársasági alakban működő üzemek szervezeti formájáról* és *Gallina* főjegyzőjé *a központi igazgatás szervezetének módosításáról és újabb állások szervezéséről.* Az új élelmiszernagyvásártelep terveit a *Fővárosi Hirlap* többízben is kimerítően ismertette, mai számunkban pedig foglalkozunk a részvénytársasági alakban működő üzemek kérdésével is. Az autóbuszközlekedés fejlesztésére vonatkozó előterjesztésben *Lobmayer* tanácsnok a beruházó kölcsön tehére *újabb 492.000 pengő engedélyezését kéri,* amelyet részben az új garázs közműveinek létesítésére, részben a garázs telkén volt ipari és konyhakerti bérlők kártalanítására szánnak.

Egyéb érdekes tárgyak sorából kiemeljük a *pesti Vigadó vendéglőjének, a gellérthegyi Kioszknak, az Erzsébetféri Kioszknak és a népligeti nagyvendéglőnek bérletét.* A pesti Vigadó bérletére négy ajánlat érkezett, amelyek közül a vigadói bizottság *Kutasy* Lajos ajánlatát, a városgazdasági bizottság és városgazdasági ügyosztály pedig *Mucsnyik* Károlyné ajánlatát hozza javaslatba. A gellérthegyi Kioszk bérlője *Mittl* Szerafin Ferenc vendéglős, húszéves szerződésmeghosszabbítást kér, amivel szemben százezer pengő értékű beruházást ajánl. Az ügyosztály a bérleti szerződés meghosszabbítását javasolja, de úgy, hogy a kétezer aranykorona helyett a főváros ezentúl kétezerötszáz aranykoronát kapjon. Az Erzsébet téri kioszk bérletére egyedül az eddigi bérlő a *Budapesti Központi Általános Tejcsarnok r.-t.* adott be ajánlatot. Ha a közgyűlés elfogadja az ajánlatot, akkor a bérlő tizenöt évi bérleti időt kap, amivel szemben tartozik 230.000 pengőt beruházni és a brutto bevételek öt százalékát, minimálisan évi 20.000 pengőt fizetni. A népligeti nagyvendéglő bérletére az ügyosztály *Wrabetz* Gusztáv eddigi bérlő ajánlatával szemben *Szücs* József főpincér ajánlatát tartja elfogadhatónak, aki a brutto bevételek nyolc százalékát ígéri és felajánlotta a régi bérlő bér- és adóhátralékának maximálisan tizenötezer pengőig terjedő megtérítését.

A szerdai közgyűlés elé kerül ezeken kívül a *rendes járati időhöz kötött gépkocsikról, a fuvarozó gépkocsikról és a tüzelőanyag árusításáról* szóló szabályrendelet *Lobmayer* tanácsnok előadásában. *Liber* tanácsnok a *Károlyi-palota megvásárlására* tesz előterjesztést és ugyancsak az ő előadásában lesz módja dönteni a közgyűlésnek *a lakásszükség enyhítése* dolgában. Ha megemlítjük még a *Munkásbiztosítóval való telekcserének* sok vizet zavart ügyét, valamint a *VII. kerületi tüdőbeteggondozó intézet hosszan vajudó teleküygyét,* amelyeket szintén ez a közgyűlés tárgyal, akkor felsoroltuk a szerdai nap legfontosabb eldöntendő kérdéseit.

A szerdai közgyűlés a tárgysorozattal bajosan készül el, amely esetben a *közgyűlést július 2-án, hétfőn folytatják.*

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

A HENKEL-FÉLE
ásványi festékkötő anyag
KIESIN
a legolcsóbb és a célnak legjobban megfelelő máz
El nem mázolódik
Vízzel tisztítható
Az időjárásnak ellenáll
Vezérképviselet és raktár Magyarország részére
Szagtalan
Hő- és fűzálló
Előkelő matt fényű
Voith Gottlieb, Budapest, VI., Kartács ucca 26
TELEFON: LIPÓT 970—65

YOGHURT
készítményünk
5% zsirtartalommal
Tápláló
Üdítő
Gyógyhatású
Kapható fióküzleteinkben és elárusítóhelyeinken
BUDAPESTI KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Megindul a Kertváros építkezése

Megtörtént az első lépés a magánépítkezés előmozdítására — Nyugvópontra jutott végre a Kertváros ügye

Közel három esztendei huzavona után most már előreláthatóan rövidesen nyugvópontra jut az a sokat vitatott probléma, amely az alsórákosi réteken házhelyhez juttatott *Kertváros Szövetség* és a főváros között folyik. A földbirtokreform során tudvalevően az *OFB* több száz budapesti igénylőt is házhelyhez juttatott a székesfőváros ingatlanjainak igénybevételével, ezeket a területeket azonban egész a legutóbbi időkig nem adták át, mert a főváros és az igénylőket képviselő *„Kertváros Szövetség"* között bizonyos differenciák támadtak és elvi okok is voltak, amelyeket tisztázni kellett. A halasztás oka nagyrészt az volt, hogy

a főváros ezt a területet egyéb célra óhajtotta fenntartani.

ezzel szemben hajlandónak mutatkozott *a megitélt ingatlanoknak belterületi ingatlanokkal való elcserélésére.* A városrendezési ügyosztály erre vonatkozó előterjesztését a napokban tárgyalta le a kisajátítási bizottság, úgyhogy végre tisztázták azokat a feltételeket, amelyek mellett a szóbanforgó csere rövidesen és véglegesen perfektuálódik.

Illetékes helyen érdeklődtünk a *Kertváros Szövetség* ügye iránt, ahol a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* tudósítóját:

A főváros feltételei

— A *Kertváros Szövetség* ügyére vonatkozó tárgyalási anyagot a kisajátítási bizottság részleteiben is megismervén, akkép határozott, még január 18-án megtartott ülésében, hogy az *OFB* ítélete folytán teremtett súlyos kényszerhelyzet hatása alatt s a főváros vagyoni érdekeinek lehető megóvását tartva szemelőtt, *az ügyosztálynak az 1926 május havában, illetve 1927 március havában készitett*

előterjesztéséhez hozzájárul.

Az évi telekért az ügyosztály részéről bejelentett telekértékek *5%-ában javasolja megállapitani.*

— A *Kertváros Szövetség* megjelent képviselőivel közölték a cserére vonatkozó feltételeket, amelyeket ezek megnyugvással vettek tudomásul. Az ügyosztály a csere feltételeit az alábbiakban állapította meg:

— A főváros részéről történő hozzájárulás csak abban az esetben hatályos a cserére vonatkozólag, ha a feltételeket együtt és egyidejüleg fogadtatják el, akár a fővárostól megváltani szándékolt területnek más ingatlanokkal való elcserélésére, akár az egyéb területen tervezett társasházak, vagy családi házak létesítésére vonatkozzanak azok.

A Kertváros Szövetség választmánya magára vállalja, hogy az alábbi kikötéseket az OFB-vel teljes egészében elfogadtatja.

Kimondotta a főváros azt is, hogy a házhelyhez jutottak közül visszalépők helyére újabb külső jelentkezőt *többé felvenni nem lehet.*

— A cserét képező ingatlanok a következők: az I. kerületben a *Budaíoki út és Bertalan ucca* sarkán lévő 590 öles telek, ahol *40 lakást,* az I. kerület *Lenke út, Diószegi út és Vincellér ucca* között lévő 3000 öles telek, ahol *200 lakást* lehet felépíteni, az I. ker. *Ferry Oszkár* uccában lévő telek, ahol 1500 ölön *100 lakás számára* van hely, a X. kerületben, a *Népligettel* szemben a *Hungária* körút, *Család* ucca és *Szabóky* ucca között lévő 1850 öl, amelyen *96 lakást* lehet elhelyezni.

— Nem zárkózik el azonban a főváros azelől, hogy amennyiben az építési akció lebonyolítása alatt akár vétel folytán, akár a közművek kiépítése következtében itt fel nem sorolt és társasházak építésére alkalmas területek fognak rendelkezésre állani, ezeket a most felajánlott területeket — amennyiben azokra egyéb célra szükség nincsen — *az érdekeltség kérelmére esetleg elcserélje.*

— A főváros kifejezetten fentartja magának azt a jogot, hogy

a Németvölgyben levő ingatlan helyett más alkalmas területet jelöljön ki.

— Ezeken az ingatlnokon az igényjogosultak kötelesek *legkésőbb 1931-ig olyan kizárólag öröklakásokat tartalmazó épületeket emeltetni,* amelyek a hatóság által előirandó beépitési módnak megfelelnek és

a teljes építési tömbökre megállapított lakásszámmal arányos számú lakást tartalmaznak.

Ettől eltérő épületek engedélyezésére a kérelmezők *igényt nem tarthatnak.* A társasházak megépítése esetén a főváros az építtetőkkel

90 esztendei érvénnyel bíró szerződést köt,

amelynek főbb alapelvei a következők:

Mikor lehet építeni?

— A bérösszeg a teleknek hatóságilag nyilvántartott *mindenkori értéke után számitandó 5%.* Az építkezésnek az elfogadott építési terveknek megfelelő befejezéséért *a főváros pénzintézeti garanciát kiván.* Ha tehát a kitűzött határidő alatt megkezdett építkezés megfelelő befejezést nem nyerne, úgy a fővárosnak joga lesz a szavatos pénzintézet terhére a még hiányzó munkálatokat egészben, vagy részben befejeztetni. *Amely telken az építkezést*

a kitűzött határidő alatt nem kezdik meg, arra nézve a főváros szabad rendelkezési joga a határidő leteltével minden külön intézkedés nélkül helyreáll.

A fővárosi ingatlanokon létesítendő társasházépítésben csak olyanok vehetnek részt, akik annakidején az *OFB* részéről házhelyet kaptak.

A többi ingatlanokra vonatkozólag a főváros feltételei így hangzanak:

— A főváros családi házak építésére hajlandó a megváltás alól mentesítendő ingatlanai közül a *Róna* ucca mentén lévő telkeit, összesen 38.918 négyzetölet, továbbá a *Kerepesi*-út déli oldalán a Kerepesi-úttal párhuzamos Névtelen ucca által körülzárt 3000 négyszögöles területét 1933-ig lekötni azzal, hogy

beépítés esetén ezekre vonatkozólag is 90 éves bérleti szerződést köt.

— A fővárosnak a *Tihamér* uccában lévő 680 négyszögöles telkeit, amelyek a megváltott terület közepén, a fővárostól elszigetelten és távol fekszenek, a főváros a folyamodóknak az *OFB* megállapított egységárán, vagyis 8.40 pengőért négyszögölenként, azaz összesen 5129 pengőért eladja, ezzel szemben hajlandó a főváros az igényjogosultak választmányától ugyancsak az *OFB* megállapított egységárán, vagyis négyszögölenként 2 pengő 80 fillérért az *Építészeti és Kertészeti r.-t.* telkéből megváltott 1940 négyszögölet 15.132 pengőért megvenni, hogy így a Róna ucca melletti terület megfelelően megnyittassék, illetve a *Róna ucca felől homlokzatot kapjon.* Ez a bérlet is *90 évre szól.*

— Ugy ezek a fővárosi ingatlanok, mint a földbirtokrendező bíróság ítélete szerint megváltandó nem fővárosi ingatlanok területe

csakis a városrendezési tervek szerint, vagy a szabályozó hatóságok által jóváhagyott módositásoknak megfelelően alakithatók

ki építési telektömbökké, s csakis a szabályozási tervben foglalt parcellázási tervnek megfelelő nagyságú telkekre oszthatók. Külön helyet kell fentartani *közintézmények céljára is, amelyeket természetesen parcellázni nem szabad.*

— *Az építkezést csak akkor szabad megkezdeni, ha az ott megnyiló uccákat már ellátták burkolattal, vizvezetékkel, csatornával és világitással.* Ezekről a közművekről és a fásításról a szavatos bank tartozik ugyancsak gondoskodni, vagy a főváros az ő költségükre készítteti el a közműveket.

SZÉP UJ KIOSZKKAL gazdagodik Budapest

Teljesen átépitik az Erzsébet-téri kioszkot

Most foglalkozott a közgyűlés az *Erzsébet*-téri Kioszk, valamint a Gellérthegyi Kioszk további hasznosítása kérdésével. Az *Erzsébet* téri kioszk bérlete tudvalevően április 30-án lejárt. Az eddigi bérlő, a *Budapesti Központi Általános Tejcsarnok r.-t.* mostanáig 15.000 pengő bért fizetett és viselte a közterheket is. A megtartott versenypályázatra

csak a mostani bérlő adott be ajánlatot.

Ez az ajánlat *kettős volt.* Az egyik szerint a bruttó bevétel 5%-át ajánlotta, *minimum 16.000 pengőt,* a másik ajánlatban nagyobb összegű beruházásokat helyezett kilátásba és *évi 20.000 pengős minimumot ajánlott meg, ha a szerződést 15 évre kötné meg vele a főváros.* A városgazdasági bizottság *az utóbbi megoldást tette magáévá.* Eszerint

az épületet külsőleg stílusosan átépitik.

belsőleg pedig célszerűbben, higiénikusan alakítják át. Ezáltal az *Erzsébet* téren egy modern berendezésű, higiéniai szempontból kifogástalan, *a közönség részére kényelmes, szép és olcsó szórakozóhely létesül.* A bérlő kötelezi magát, hogy

az építésre és átalakításra összesen 230.000 pengőt költ

és 20.000 pengő minimális összeget fizet az évi 5% bruttórészesedés fejében. A szerződés szerint *1929 május 1-éig az építkezést teljesen be kell fejezni* és a kioszkot rendeltetésének minden vonatkozásban kifogástalan állapotban át kell adni. Az építést rövidesen megkezdik és

a városligeti tejivócsarnokhoz hasonló modern, esztétikus kioszkkal lesz rövidesen gazdagabb a főváros.

Ugyancsak átépítik a *gellérthegyi kioszkot* is, amely a nagyközönség egyre kedveltebb kirándulóhelyévé válik, különös tekintettel arra a páratlanul szép panorámára, amely *a kioszk terraszairól nyilik a Dunára és a fővárosra.* A mostani bérlő kötelezte magát, hogy

a főváros műszaki közegeinek ellenőrzése mellett 100.000 pengő költséggel átalakítja az épületet.

új feljárót létesít, az épület környékét *parkiroztatja,* s mindezt a munkát még czév december 31-ig elvégeztetik. A bérösszeg az eddigi évi 2000 pengő helyett 2500 lesz, viszont a főváros a szerződést *húsz esztendőre* hosszabbítja meg.

»MINIMAX«
a legtökéletesebb kézi tűzoltó készülék
Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási
Mindenkor használatra készen áll s bárki által könnyen kezelhető
Telefon: T. 237-31
Prospektussal és felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Rózsa u. 85

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest. VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

BUDAPEST-SVÁBHEGYI SZANATORIUM
Magaslati (430 m) klimatikus diétás gyógyintézet
*
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma belbetegek, idegbetegek és üdülők részére
Központi fütés, meleg-hideg viz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire, 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségű kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyitója a beteg testnek és fáradt léleknek.
GOLF • TENNISZ • LOVAGLÁS
NAPIDÍJ (az új főépületben)beleértve ötszöri diétás étkezest. fütést vizkúrákat 22 pengőtől
a depandanceokban 20 pengőtől

MAGYAR ALTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

Biró Jenő és Társa hat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. ■ ■ Telefon: Lipót 912—64.

KOMFORT ÉPITŐ R.-T Magas, mély és útépitési vállalat
Budapest, II., Zárda-utca 26. szám
TELEFON: AUT. 628—59.

FAL- és PADLÓBURKOLAT

URBACH és TAFLER R.T. BUDAPEST
VI LISZT FERENC TÉR 9. TELEFON: T. 208-08

Amikor a budai biró tárgyalt a királlyal és pénzt váltott a városnak...

Egykor négy német ős kellett a városbirónak kimutatni — A városbiró ma sem hivatalnok, hanem „szabad polgár"

A főváros szerdai közgyülése választja meg mint ismeretes, az I kerület és a VIII. kerület *uj városbiráit.* Az I. kerületi városbirói állásra *Flesch* Imre operaénekes, *Géczy* Ferenc vadkereskedő, *Huszár* Ferenc dr. ny. pénzügyi fogalmazó, *Ostián* Antal ny. osztálytanácsos, *Vörös* István ny. belügyminiszteri segédhivatali igazgató, a VIII. kerületire *Borbán* Oktáv ny. polgármester, *Bogenfürst* György kocsigyáros, *Domonkos* Miklós tb. főszolgabíró, *Kapus* Sámuel pénzügyi főtanácsos, *Kovács* Pál lakatosmester, *Molnár* Aladár kereskedő, *Schober* Ferenc központi fütésberendező, *Szovik* Ferenc aranykoszorús szabómester, *Tóth* Árpád ny. miniszteri titkár és *Kemény* Lajos igazgató pályázik.

Tudott dolog, hogy a városbirói tisztség manapság inkább csak szimbólum és hatásköre egészen jelentéktelen *„békebirói"* funkcióra szelídült. Nem érdektelen talán mégsem, ha a mostani városbíróválasztás alkalmával visszapillantunk a régi időkre és néhány vonással vázoljuk, *milyen nagy hatalom, milyen tekintélyes úr volt valaha a kerületi városbirák legendás elöde, a budai biró.*

A városbiró tárgyalt a királlyal

Rendkívül érdekes adatokat hallottunk a régi városbirák, különösen a *budai biró* funkciójára vonatkozóan

Purébl Győző dr. székesfővárosi tanácsnoktól.

aki úgyis, mint egyetemi tanár, figyelemreméltó tanulmányt készített Magyarország városainak történeti feliegyzéseiről, különös tekintettel a városok keletkezésére és a középkori fejlődésre.

— A város *legelső tisztviselője a biró volt.* A bíró vezette *a közigazgatást és a bíráskodást,* felügyelt a többi tisztviselőkre és

közvetítette a város érintkezését a királlyal és a tárnokmesterrel.

A bírót *Budán* egyideig a király nevezte ki, ez a joga azonban 1329-ben megszűnt. A kiváltságlevelek alapján a bíró csak akkor foglalhatta el állását, *ha a király ebben megerősítette.* Ez a megerősítés a későbbi időkben lassan elmaradt, mert a királyok ehhez nem ragaszkodtak. A bírónak minden évben le kellett mondani tisztségéről, azonban újból meg lehetett választani. A történelem adata szerint találunk olyan eseteket is, ahol *a birót élethossziglan választották meg.* A bíró gyakorolta a piaci, vásári és ipari rendészetet is, ebben segítségére voltak az esküdtek, akik közül egy-kettő állandóan ezzel volt megbízva. A közigazgatást társasan intézték:

a várost kifelé a biró az esküdtekkel együtt képviselte.

azonban a király meghívójára *csak a biró jelenhetett meg.* Ha bármely más polgárt idéztek is meg, *akkor is a biró jelent meg helyette, mint annak képviselője.* A hivatalos kiadványokat a bíró és az esküdtek adták ki az egész város nevében. Ő eszközölte *a pénzváltást is, ha a város ebben a kedvezményben részesült.* Az esküdteket az összpolgárság választotta. A bíró, a polgármester és az esküdtek *fizetést nem kaptak.* A külvárosoknak és a városhoz tartozó falvaknak külön bírájuk volt.

Budán megkivánták, hogy a biró hat éven át, vagy annál tovább is a tanács tagja legyen, továbbá, hogy német származását négy ősére ki tudja mutatni.

vagy a város területén ingatlannal kellett bírnia. Az új bírót be kellett mutatni a királynak, hogy hivatalában megerősítse. Az új bíró megválasztása és a király megerősítése után bemutatta magát a városnak és *egy ünnepnapon bejárta a várost. Minden polgár háza előtt megállt, ahol az illető civis fogadta és lakásáig kisérte.*

A bíróválasztás napja Budán mindig Szent György napra esett. Ez a nap a város ünnepnapja volt. A választást a *Nagyboldogasszony templomában szent mise előzte meg.* Utána a polgárság a városháza előtti téren gyülekezett. *Ez alkalommal*

fegyvert viselni nem volt szabad,

nyilván a vérmes budai polgárok temperamentumára való tekintettel volt kivánatos ez az óvóintézkedés. Az előző évi hivatalnokok letették tisztüket, az újonnan megválasztott bíró és többi tisztviselő azután feleskedött.

— A *budai* bíró tehát igen nagy úr volt, de *voltak mégis olyan perek, amelyek nem az ő hatáskörébe tartoztak.* Ilyen kivétel volt a felségsértési eset, a pénzverő polgároknak a kamarát és pénzt illető pere, és a házassági per. Felségsértési esetekben *a király itélt,* pénzbeli perekben pedig *a kamaragról.* Házassági perekben *az egyházi biró volt illetékes.*

Hogyan lett az üzletből bolt?

— Lényegében hasonló volt a helyzet Buda testvér városában, *Pesten* is, amely a legrégibb időtől szabadváros volt. Privilégiuma 1244-ből való. Ekkor azonban a régi város nagyrészt elhagyatott volt. A tulajdonképpeni város akkor is Buda, Ó-Pest pedig külváros volt. Az új város hivatalos neve *Pestújvár* volt, de Budának is hívták. A lakosság Pesten nagyrészben magyar, német, kismértékben olasz és bolgár volt. A

pesti biró eleinte csak külteki, falusi biró volt.

jogai később a kereskedelem élénkülésével, a város fejlődésével, alakult ki önállóvá, annál is inkább, mert *Pest mint természetes kikötőhely, Budának csakhamar erős versenytársa lett,* ahol egymásután telepedtek le a külföldi kereskedőházak is. A *Bécsikapu* volt a legforgalmasabb a három kapu között, *itt tartották a hetivásárokat is.* A kereskedők már a középkorban többnyire külön épületeket állítottak, ahol áruikat elhelyezték. Az üzletek a legnagyobb rendben sorakoztak és élelmicikktől kezdve az aranyművességig. Az egynemű áruk egymás mellett és állandóan ugyanazon a helyen álltak. A kereskedők a helyiség elé az uccára köboltívet építettek, amely elfödte az uccai járdát. Ezek az oszlopos boltivek egész uccahosszan végigvonultak.

innen kapták a kereskedőhelyiségek a bolt nevet.

Volt ezenkívül egy közös árucsarnok is, ahol a kiskereskedő és iparos rakta ki áruját. Ebben az épületben az egyes boltot kamarának (Krám) nevezték, a kiskereskedőt pedig kamarás úrnak *(Krámerherrnek).*

— Pest kereskedő jellegénél fogva *a városbirók is többnyire a kereskedők és iparosok sorából kerültek ki.*

Mindezekből látni, hogy a régi budai bírótól a mai kerületi városbíróig igen nagy volt az út. A hagyományok azonban még ma is élnek, annyiban, hogy a városbíró ma is a polgárság bizalmának letéteményese, *nem hivatalnok,* hanem „szabad polgár", akinek csak egy képesítés kell: *a feddhetetlen erköles, a polgári bizalom és a helybenlakás.* Mivel ezek a feltételek a mostani tizennégy pályázó mindegyikénél teljes mértékben megvannak, a kijelölő választmány minősítette is valamennyit a választásra, kettőt kivéve, akik a VIII. kerületi bírói székre pályáztak, *de nem laknak a kerület területén.*

Tüzoltók a perifériákon

Végleg eltünnek a lófogatu fecskendők

A székesfőváros tüzoltósága már ma is Európa egyik legkiválóbb tüzoltóintézménye. Nemcsak felszerelésének minősége és gazdagsága teszi azzá, hanem *tisztikarának és legénységének képzettsége, vakmerősége;* az az emberanyag, amelyhez hasonlót nem lehet találni egyetlen más országban sem. Budapest kékzubbonyos, fekete sisakos vitézei olyan éberséggel vigyáznak a milliós város vagyona és életbiztonsága felett, hogy nyugodtan hajthatja le fejét minden pesti polgár.

A főváros tanácsa azonban *még mindig továbbfejleszti ezt a nagyszerű intézményt* és évről-évre tökéletesíti a tüzoltók felszerelését, amely lassanként teljesen gépüzemüvé válik, *s a rohanó paripákat az összes örsökről kiszoritja a száguldó automobil.* A *Kun* uccai központi őrség mellett a főváros területén ezidőszerint kilenc kerületi őrség van. Ezek az őrségek azonban mind az úgynevezett belső övezetben vannak, míg

a külső övezetben, ahol nagyobbrészt a gyártelepek terülnek el, mostanáig tüzőrség nem volt.

Ezt a hiányt akarják *pótolni* az idén, amikor a tanács határozata szerint

a második övezetben is felállítják az első őrséget,

amelyet azután fokozatosan követnek majd a többiek is. A második övezet első tüzőrsége a külső V—VI. kerület őrsége lesz. A *Váci* út, *Hungária* körút és Teve ucca közötti részen épül meg ez a laktanya, amelynek

főleg az lesz a feladata, hogy a gyártelepeken keletkező tüzveszedelemnél legyen a közelben.

Mostanáig ugyanis ezekhez a tüzesetekhez is mindig *távolról, a belső őrségeket kellett riasztani.*

A harmadik övezet első őrsége, mint ismeretes, a *Svábhegyen* létesül és pedig a *Diana* úton, ahol *már épül is az uj laktanya.* Ez az őrség lesz az egyetlen a III. kerületi mellett, ahol még *lófogatú tüzoltószerek lesznek.* A

többi őrségről már eltüntek a paripák,

vagy *csak tartalékban vannak,* amint azonban a most megrendelt új motoros fecskendők elkészülnek, valamennyi őrségen kizárólag gépek lesznek és *a lóvasúttal együtt múzeumba kerül az utolsó lófogatú fecskendő is.*

Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

CSÁSZÁR IMRE
LINOLEUM-, GUMMI- ÉS PARAFAPADLÓK SZAKSZERŰ KÉSZITÉSE
Budapest, IX., Lónyay-ucca 11. Tel.: Aut. 887-49
Beton-, Estrich- és Asbest-aljzatok.

FORT OSZKÁR és TÁRSA Tel.: J. 303-35
műszaki iroda és vállalat
Központi fütés, vízvezeték stb. berendezések részére
Budapest, IX., Angyal-ucca 33

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

Jany János Gép-, épület- és szerkezetlakatos
Ezelőtt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92
SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. BUDAPEST, Telefon: K. 507—19.

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Teréz 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék épitése és tervezése

SOPRON-GYŐRI TEJ ÉS YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB!
SOPRON-, GYŐR- ÉS VAS MEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Tel.: J. 305-31., J. 428-01

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

A választókerületek új beosztása

Irta: dr. Molnár Béla

Scitovszky Béla belügyminiszter a készülő székesfővárosi reformjavaslatról elmondotta már, hogy a választás jövőben is titkos lesz, de a választás módjáról és a választókerületek számáról még nem történt végleges döntés. Megemlítette továbbá, miszerint felmerült a kérdés, vajjon a tíz közigazgatási kerületet tartsák-e meg, vagy más kerületi beosztást készítsenek. Ugyanis a székesfőváros még az új törvény végrehajtása előtt szaporítani akarja a kerületek számát, úgy, hogy ezentúl tizenöt közigazgatási kerülete lenne Budapestnek, amit a belügyminiszter sem ellenez a pénzügyi szempontok kellő figyelembe vétele mellett.

A választó és közigazgatási kerületek ezen tervbevett új beosztása alkalmával az alábbi sorokban teljes tárgyilagossággal kívánunk rámutatni *a kettő közötti összefüggés jelentőségére,* amelyen a székesfőváros törvényhatósági bizottságának újjászervezéséről szóló 1924. évi XXVI. tc. könnyedén átsiklott. Innen az a fonák helyzet, mely most a választó kerületek beosztása tekintetében fennáll. Ezen törvény egy olyan beosztást vett át, mely eredetileg nem a törvényhatósági választások céljából és más választási rendszer idejében készült. A mai 22 választókerületet az országgyűlési választókerületek számának szabályozását célzó 1914. évi XV. tc. állapította meg avégből, hogy *megszüntesse azt a nagy szélsőséget,* mely a választók száma tekintetében addig az országgyűlési választókerületek között létezett. Hogy csak néhány példát említsek erre nézve: a székesfőváros VII-ik kerületében 168-szor több volt a választó, mint a bereckiben, melynek mindössze 108 választója volt. És míg Budapesten egy kerületre átlag 14 ezer választó jutott, addig 38 olyan kerülete volt az országnak, hol a választók száma az ezret sem érte el. Ezért osztotta föl az említett törvénycikk a fővárost az addigi 9 választókerület helyett huszonkettőre. És amikor ez történt, még a többségi képviseleti rendszer divott, minden kerület egy-egy országgyűlési képviselőt választott és a választók számabeli szélsőségek megszüntetésére más mód nem kínálkozott, mint maguknak a kerületeknek arányosabb beosztása.

De ez a beosztás az országgyűlési választásoknál is elvesztette értékét akkor, midőn a többségi elv szerint való választás helyett Budapesten *az arányos képviseleti rendszerre tértek át* lajstromos, titkos szavazással. Mivel a betöltendő mandátumok száma 25-ben állapíttatott meg és mert az új rendszer kevés képviselőt küldő kisebb kerületekben ugyanolyan hátránnyal járt volna, mint az előbbi rendszer, ezért egy miniszterelnöki rendelet a székesfőváros 22 választókerületét összevonva, azokból I—III nagyobb kerületet alkotott úgy, hogy egy-egy kerületre átlag 8 megbízás jutott. Ezen kerületi beosztás mellett választatott meg 1922. évben a II-ik nemzetgyűlés, valamint az 1926. évre összehívott országgyűlés is. Tehát a huszonkettes beosztás, noha az országgyűlési választókerületek megállapítása céljából készült, egyiken sem nyert alkalmazást.

A budapesti *törvényhatósági választások körül* is az 1920. évi még közigazgatási kerületenként történt. És akkor még minden kerület egyenlő számban 24 rendes és 6 póttagot választott. De már az 1925. évi választásra az erről rendelkező törvény, az arányos képviseleti rendszer fentartásával két lényeges változást hozott be: a közigazgatási kerületek helyett a huszonkettes választókerületi beosztást fogadta el és ezen kerületek közt a bizottsági tagsági helyeket nem egyenlően, hanem kerületenként változó számban osztotta szét.

Ami az utóbbi újítást illeti, az nemcsak megfelel az arányos választási rendszer szellemének, de annak helyes irányban való továbbfejlesztését jelenti. Az arányos rendszer követelménye nemcsak abból áll, hogy az egy kerületre jutó mandátumokban a pártok a jelöltjeikre leadott szavazatok arányában részesedjenek, hanem hogy az illető kerületre eső megbízások száma is lehetőleg arányban álljon annak népességével. Hiszen az arányosság elvét kiforgathatja mivoltából az, ha a kisebb népességű kerületre ugyanannyi vagy még több mandátum jut, mint a nagyobb lakosságúra.

Kevésbé indokolható azonban a *huszonkettes választókerületi beosztásra* való átmenetel. Arányos képviseleti rendszer mellett úgyszólván közömbös az, hogy több vagy kevesebb kerületenként történik a választás, mert e rendszer mellett úgy a kisebb, mint a nagyobb népességű kerületben egyenlő hatállyal érvényesül a leadott szavazatok aránya. Legfeljebb a kisebb pártokra származik némi előny abból, ha több a választókerület, mert akkor esetleg többször nyerhet rájuk alkalmazást a törvény azon rendelkezése, melyszerint a választási eredmény kiszámításánál egyenlő osztási maradék esetében az a párt kapja a legközelebbi megbízást, amelyikre addig még nem jutott mandátum. Arányos, lajstromos választás mellett a kerületek szaporításánál fontosabb az a kívánalom, hogy minden kerületre *elegendő számú megbízás jusson.* S ezen előfeltétel kielégítőbb mértékben lett volna meg a tíz közigazgatási kerület megtartása mellett, mint a mai beosztás esetében.

Előnye tehát nem, de *annál több hátránya volt* a huszonkettes beosztásnak a törvényhatósági választáson. Szövevényesebbé tette a *választás mechanizmusát.* Tíz választási bizottság helyett huszonkettőt kellett alakítani. És ha a szavazó körzetekben leadott szavazatok eredményének megállapítására — ami a választási bizottságok munkájának a legnehezebb része — az országgyűlési választáson három vál. bizottság elegendő, akkor ennek a teendőnek elvégzésére a törvényhatósági választáson is, ahol pedig a választói jogosultság szigorúbb feltételei következtében kevesebb a választó, tíz választási bizottság bőven elég lett volna.

De még ezek a technikai szempontok is eltörpülnek azon következmények mellett, miket a mesterséges választókerületi beosztás *a községi politikai életre* hozott. Tagadhatatlan tény, hogy Budapest székesfőváros egész községi közélete a közigazgatási kerületek tagozatán épült fel. A város egyes területeinek helyi érdekei szolgáltattak okot a közigazgatási szervezet kerületi felosztására. Ezt a tagozódásukat, később tovább fejlesztette a kerületi választmányok létesítése, mellyel a törvényhozás a kerületek népességének az autonómia elve szerint való közvetlenebb részesítését akarta érvényre juttatni a kerületi törvényhatósági igazgatásban. A közigazgatási kerületeknek ezen fejlődési irányával párhuzamosan alakult azután a községi politikai élet is. A kerületek partikuláris igényei adták meg a természetes alapot ahhoz, hogy a *községi pártszervezetek is hozzásimultak a közigazgatási kerületi tagokhoz.* Legpregnánsabban az a választáson jutott kifejezésre, hol a pártok aktivitása mintegy kicsúcsosodik. Kerületenként történt a jelölés, a szavazás úgy a választott törvényhatósági, mint a kerületi választmányi tagokat illetően, ugyanazon időtartamra is választattak mindkét testület tagjai.

A huszonkettes választókerületi beosztás azonban nemcsak a választásoknak ezt a kerületi egységét, harmoniáját bontotta meg, hanem a községi politikai élet *tradicionális fejlődésének is kerékkötője lett.* A kerületeknek választás céljából való felaprózásával gomba módra szaporodtak el a pártkörök, melegágyai a legkülönbözőbb kotériáknak, melyek az *egységes, akcióképes pártszervezés munkáját fogják előbb-utóbb megnehezíteni.*

Minden gyakorlati érv tehát amellett szól, hogy a *közigazgatási kerületek reaktiváltassanak választókerületekként.* Még akkor is, ha a székesfőváros a kerületek számát felfogja emelni. Mert azok a tényezők, amelyek a közigazgatási kerületeket a multban a legmegfelelőbb választási egységekké avatták, ily irányban fognak érvényesülni rövidesen az új kerületekben is.

Az egyetlen körülmény, mely látszólag — az arányos képviseleti rendszer fentartása esetén komplikálja a kérdést, az, hogy a közigazgatási kerület szaporításának jóváhagyásával egyidejűleg a reformtervezet a bizottsági tagok számát lényegesen leszállítani szándékozik, 250-ről 80—120-ra, úgy hogy új kerületre átlag csak 3—5 megbízás jutna. Oly csekély szám ez, mely ennek a rendszernek értékét leszállítja a többségi elv szerinti választás szintjére. De még kevés számú megbízatás esetén is *van mód a megoldásra a kerületi elv sérelme nélkül.* Azonban ennek kifejtése csak akkor kerülhet sorra, midőn a javaslatnak a választásokra vonatkozó további részletei is ismeretesekké válnak. E sorok célja volt addig is felhívni a figyelmet a közigazgatási és választókerületek közti összefüggés jelentőségére székesfővárosunkban, arra a hagyományos kapcsolatra, melynek ápolása épségbentartása volt hosszú időn át egyik, nem is utolsó biztosítéka Budapest zavartalan fejlődésének.

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

WELLNER LÁSZLÓ
építési vállalkozó Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő taredőnyök, acéllemezredőnyök, boltpanyvák, vászon-, szövött- és taredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapíttatott: 1842.
Zászlók, díszítések, címfestő, mázoló és szobafestő munkák.

MURARO JÁNOS gumnljavító üzem BUDAPEST
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati díszítmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és faimunkák. — Művészi síremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhívó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

FÜRST LAJOS
épület- és díszmúbádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

Telefon: József 464-57 KOVÁCS OSZKÁR Telefon: József 464-57
BÁDOGOS-MESTER, ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fűrészelt élaragatt lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

LIFT! HAVERLAND ANTAL
Budapest VIII, Nap ucca 22. T.: J. 329-66

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesítőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

Utolajozást, portalanítást
legmodernebb alapon vállal,
porolajat szállít
Magyar Fanto Művek Rt.
Budapest, VI., Eötvös-utca 42.

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fűtés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vízvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Óucca 8. Tel. T. 36-57.

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Iroda és anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Újpesti rakpart sarkán Telefon: J. 313—36.

NEM LEHET RESTAURÁLNI a történelmi multú városi kutakat

HOVÁ KERÜL A BRONZBA-ÖNTÖTT TOLDY MIKLÓS?

A *Fővárosi Hirlapban* részletesen megemlékeztünk annakidején arról a kedves tervről, mely szerint a főváros tanácsa *restaurálttatni akarta a régi városkutakat*, hogy azokat a belváros jellegzetes terein felállítsa és üzembehelyezze, ami által nemcsak a város képét szépítenék, hanem Budapest régi karakterét is inkább kidomborítanák, amit az előző évtizedek minden kegyeletet nélkülöző és a szép formákat nem nagyon kereső építőrendszere *amúgy is eléggé elpusztított.*

Ezeknek a városkutaknak egyrésze a Népligetbe került ki, egy pedig Kőbányán van. Az volt a terv, hogy ezeket a kutakat a *Vármegyeháza és a Központi Városháza közötti kis téren*, a *Gerlóczy* ucca és a *Dalmady Győző* ucca torkolatánál, a másikat a *Ferenciek* terén, a harmadikat pedig a *Városháza másik* oldalán, a *Hajó* ucca és a *Kammermayer Károly* ucca találkozásánál állítják fel.

A napokban jártak kint a szakértők a *Népligetben.* Sajnos azonban azt állapították meg, hogy a *fagy* a régi klasszikus szépségű városkutakat annyira tönkretette, hogy

azokat sem elszállítani, sem mai formájukban újra felállítani nem lehet.

hanem valamennyi szoborfigurát *újra kellene faragni.* Mivel erre a fővárosnak momentán kellő fedezete nincs, *a régi kutak felállítása egyidőre eltolódott.*

Ezzel szemben azonban megint aktuálissá vált *„a Petz Samu emlékkút"* felállítása. Ezt a díszes kiállítású figurális kutat, amelyet a régi érdemes polgár emlékére állítanak fel, a *Fővám-térre szánták* és pedig a hajdani *Nádor* szálló épületének végében, az ottani gyalogjáró folytatásának tengelyében óhajtották felállítani, ott ahol most a virágpiac van.

A kút felállításának azonban hatalmas ellenzője akadt.

a vásárcsarnok igazgatóságában, illetve a közélelme-zési ügyosztályban, amely „vásárrendészeti" okokból ellenzi a kút itten való felállítását. Ilyenformán valószínűleg *ez az emlékmű is Budára kerül* és pedig a *Szilágyi Dezső* térre, a református templom elé.

Közeli terv egy másik díszkút felállítása is. Az *Omnia* mozgószínházat bérlő részvénytársaság ugyanis *Szentgyörgyi* István szobrászművésszel elkészíttette az *„Igazság kútját"*. Ez a klasszikus felfogásban készült alkotás a mitológiai *Igazság* istennőjét ábrázolja, a hozzája forduló magyar Igazsággal, amelyet a művész ugyancsak egy diadalmas szépségű fiatal nőben allegorizált. A bronzbaöntött két szoboralak mészkőből faragott kettős kútmedence felett áll. A díszkutat a fővárosnak ajánlották fel s azt még a nyár folyamán *a Reviczky ucca és a Baross ucca találkozásánál* lévő kis térségen, a *Wenckheim* palota, illetve *az új székesfővárosi könyvtár palotája előtt állítják fel.*

Két új szobor is díszíti rövidesen Budapest városképét. Egyik a *Jókai* szoborral szemben, a *Liszt Ferenc* téren lesz. *Stróbl* Alajos alkotása ez a szobor, a neve *„Olvasó leány"*. Ez a bronzba öntött mű eredetileg a *Jókai* szobor mellékalakjának készült és a nagy mesemondó *„Kárpáthy Zoltán"* című regényét olvasó fiatal leányt ábrázol. Most a tér másik oldalán lesz *Jókai* szobrával szemközt, így hangsúlyozzák a két szobor közötti szellemi kapcsolatot.

Holló Barnabás

2 és félméter magas Toldi szobrát is most öntette bronzba

a főváros. Az öntés kitűnően sikerült. Ezt a gyönyörű alkotást vagy a városligeti rózsa-rondellán állítják fel, vagy a Margitszigetre kerül, amelynek — mint tudjuk — *a hagyományok szerint bizonyos történelmi kapcsolata van Toldi Miklós személyével.* Állítólag itt, a szigeten verekedett meg a cseh *Holubár*-ral. Valószínűbb azonban, hogy a szobor mégis Pesten marad, miután a sziget *nem a főváros tulajdona.*

Uj tervek az Aréna-uti egységes közlekedés megvalósítására

Ujjá épitik a Podmaniczky uccai vasuti aluljárót — Lohmayer Jenő tanácsnok nyilatkozata

Az Aréna-úti villamosforgalom a Podmaniczky uccai aluljárónál történő átszállásos megoldással, mint köztudomású, már hónapokkal ezelőtt megindult. A gyakorlat azonban egyre jobban azt bizonyítja, hogy ez a megoldás csak félmegoldás és a közönség panaszai egyre hangosabbak az ezzel járó kellemetlenségek miatt. A BESzKÁRT igazgatóságában ugyan nem hiányzott a jóindulat az átszállás nélküli egységes közlekedés megvalósításához, de ennek elháríthatatlan akadályát, a Podmaniczky uccai Máv. aluljárót az államvasutak egyrészt nem akarták, másrészt nem tudták a kellő időre úgy átépíteni, hogy ott villamoskocsik is átjárhassanak. A főváros közlekedési ügyosztálya és a villamosvasutak igazgatósága mindazonáltal nem ejtették el az egységes közlekedés lehetőségét és tovább foglalkozik ezzel a kérdéssel, amelynek megoldása most már több reménnyel kecsegtet, minthogy a Máv.-nak a ceglédi vasút átépítésével kapcsolatosan olyan tervei vannak, amelyek lehetővé teszik a viaduktnak valamilyen formában való átépítését.

Néhány nappal ezelőtt újabb ankét volt ebben az ügyben, amelyet *Lobmayer* Jenő dr. tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője hívott össze. Az értekezleten ott volt a BESzKÁRT műszaki igazgatója, *Sztrókay* István h. vezérigazgató, *Róhrmann* István vasúti és hajózási főfelügyelő, a Máv. igazgatósága részéről *Görög* Sándor felügyelő. Képviseltették magukat ezenkívül az Elektromosművek, a Gázművek, a Vízművek, valamint az út- és csatornaépítési ügyosztály *Farkas* Árpád műszaki főtanácsos által. Mivel a közvélemény a ceglédi vonal kihelyezését kívánja és a Máv. részéről tervezett pályaszint felemelés ellen van, ez alkalommal a *másik megoldás* lehetőségét, vagyis az úttestnek az aluljáró alatt leendő lesüllyesztését tárgyalták meg. Ennek a tervnek az ellenzői mostanáig azt az aggodalmukat hangoztatták, hogy technikailag igen nehéz lesz az aluljárót víztelenníteni, az esetleges csapadékot onnan távoltartani s valóban szinte megoldhatatlannak látszott a szennyvízcsatornának az aluljárón való átvezetése is, mivel a csatornacsövek általában magasabban feküsznek a talajban, mint ahogyan az aluljáró új szintje lenne. *Farkas* Árpád műszaki főtanácsos most kidolgozta ennek a megoldásnak a terveit is és nyilvánvalóvá tette, hogy az aggodalmakra semmi ok nincs, mert ezeket a problémákat technikailag igen egyszerűen meg lehet oldani.

Érdeklődtünk

Lobmayer Jenő dr. közlekedési tanácsnoknál,

aki az ankéten felvetett megoldási lehetőségekről a következőkben tájékoztatott bennünket:

— Kétféle megoldásról volt szó. Az egyik az, hogy megmarad a mostani híd, csupán a kocsiút szintjét szállítanánk le 90 cm.-rel és a régi pilléreket, illetve a gyalogjárókat támfalakkal erősítenénk meg. Az aluljárón csak egy vágány lenne kitérőkkel, ami a forgalmat némileg lassítaná ugyan, mert a szembejövő kocsiknak a kitérésnél várakozni kellene, viszont elkerülhető lenne az átszállás. A teknőszerű mélyedésben fegyülemlett vizet egy külön tároló medencében gyűjtenénk össze, ahonnan egy 60—90 cm.-es csatornán vezetnénk le a csatornahálózatba.

— A másik megoldás az, hogy *teljesen új híd épülne a Podmaniczky ucca felett*, amely alatt az úttest 90 cm.-rel mélyítve lesz. Ez a viadukt a mainál sokkal szélesebbre van tervezve és pedig a Podmaniczky ucca egész szélességében, 22 méterre.

— Az ankét végeredményben azzal végződött, hogy *a Máv. igazgatósága és a főváros útcsatornázási építési ügyosztálya közösen készíti el az alternatív terveket, amelyeket rövidesen az illetékes fórumok elé terjesztünk.* A magunk részéről mindent elkövetünk, hogy valamelyik megoldás minél előbb létrejöjjön, mert tudjuk, hogy a mostani átszállásos rendszer tényleg sok kellemetlenséggel és zavarral jár.

Fiume meghívta Budapestet az Adriai Nemzetközi Vásáron való résztvételre. A *Fővárosi Hirlap* két évvel ezelőtt külön tudósításokban számolt be arról a rendkívüli sikerről, amelyet a székesfőváros csoportja vívott ki magának az 1926 augusztusában rendezett fiumei nemzetközi vásáron. Közöltük annakidején az olasz sajtó áradozó dícséretét is, amely különösen a székesfőváros iparrajziskola nagyszerű kollekciójának szólott. Fiume város polgármestere ilyen előzmények után most azzal a kéréssel fordult a székesfővárosi tanácshoz, hogy Budapest újra vegyen részt az idei, augusztus 18—26. között rendezendő fiumei Nemzetközi Árúmintavásáron. A fiumei polgármester átiratában többek között a következőket írta:

— *Az olasz-magyar baráti szerződés mélyebb gyökeret akkor ver a két nemzet lelkében, ha köztük minél több gazdasági és kulturális kapcsolat létesül. Erre nyújt alkalmat a fiumei árúmintavásár is, amelyen résztvéve a magyar nemzet újabb tanubizonyságot tehet az ipar terén elért haladásról és a haladásban megnyilvánuló életképességéről.*

A tanács figyelemmel arra, hogy a fiumei nemzetközi vásáron való résztvétel egyrészt módot nyújt az iparrajziskolának, hogy ismét a nemzetközi nyilvánosság elé léphessen és készítményeivel a székesfőváros ipari szakoktatásának és általában a magyar iparművészet fejlettségének magas színvonalát érzékeltethesse, másrészt *hozzájárul a magyar-olasz barátság kimélyítéséhez*, művészi bútorokkal, kéziszőttes perzsa, szmirna szőnyegekkel, gobelinokkal, festett üvegekkel, kerámiákkal, ötvösmunkákkal és egyéb iparművészeti tárgyakkal és propaganda anyaggal vesz részt a kiállításon. A kiállítás anyaga kivétel nélkül mind az iparrajziskola műhelyeiben készül. Az anyag gyüjtését a legközelebbi napokban megkezdik augusztus első napjaiban szállítják le Fiumébe.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbeton-épités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízmüveket, csatornázásokat és derítótelepeket. — TELEFON: József 315—19.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1895. A. B. C. fagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Telefon: J. 452-37

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRUK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 15.

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILAGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon: Teréz 296-51 és 290-78.

VIZMENTES PONYVÁK, zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorositó gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserep és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

HIKKER GYULA
Rác-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezései
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Isz. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

Margalit Andor és Ödön
mérnök-épitőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 386—45 és József 429—24.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Beszkár beszámolója az 1927. évről

Uj igazgatósági tag: dr. Bacsinszky Vladimir — Összbevétel kereken 60 millió pengő

A Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság június 23-án tartotta V. üzletévi rendes közgyülését dr. *Sipőcz* Jenő polgármester, társasági elnök elnöklésével. A közgyülés elfogadta az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak az 1927. üzleti évre vonatkozó jelentését és zárószámadását s mind az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta a felmentést. Elfogadta a közgyülés az igazgatóságnak a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatát is. Emberbaráti és közművelődési célokra az idén is összesen 20.000 pengőt adományozott a Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság és pedig a Természettudományi Társulatnak 2400 pengőt, a Szent István Akadémiának 2000 pengőt, a Budapesti Önkéntes Mentőegyesületnek 2400 pengőt, a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetének 2400 pengőt, az Anya- és Csecsemővédő Egyesületnek 2400 pengőt, a fonyódi és kenesei székesfővárosi üdülőtelepnek 2400 pengőt, a Pro Juventute intézménynek 1200 pengőt, a Stella Csillagászati Egyesületnek 1400 pengőt, a Magyar Nyelvtudományi Társaságnak 1400 pengőt és a BESzKÁRt közművelődési és sportegyesületei részére 2000 pengőt.

A közgyülés dr. *Bacsinszky* Vladimir volt államvasuti üzletvezetőt az igazgatóság tagjává, *Sebő* Béla székesfővárosi főszámvevőt pedig a felügyelőbizottság tagjává megválasztotta.

Rekonstrukcios munkálatok

Az igazgatóság jelentéséből a következőket emeljük ki: A BESzKÁRt törekedett lépést tartani a közforgalom fejlődésével s az 1927. évben az üzem teljesítőképességét nagy mértékben növelte: az 1926. évben teljesített 74.231.539 kocsikilométerrel szemben az elmult évben 84.410.609 kocsikilométert teljesített, bár e több teljesítmény elérése érdekében jelentékeny anyagi áldozatokat kellett hoznia.

Beszámol a jelentés a rekonstrukciós program lebonyolításáról. Az 1927. évben 27.308 méter pálya felújítását végezte el a társaság, úgy hogy az eredeti programból már csak 17.100 méter pálya rekonstrukciója maradt hátra. A pályafelújítási munkákkal kapcsolatban az 1927. évben is folytatta a BSzKRt a forgalom javítását és az egységes hálózat kifejlesztését szolgáló uj építkezéseit, amelyek közül megemlítjük az Aréna uti egységes forgalom megteremtése érdekében végzett nagyobbarányú pályaépítéseket. Az áramtermelés és elosztás terén is jelentékeny munkálatokat végzett a társaság. Befejezte a Révész uccai áramfejlesztő telep 15.000 lóerős uj turbogenerátorának felállítását és az ezzel összefüggő uj vízmű építését. Az uj gép üzeme igen gazdaságos, amennyiben naponta kereken 1000 pengő értékű szénmegtakarítást jelent. Nagy körültekintéssel intézte az igazgatóság a szénbeszerzést s az üzem szükségletét kedvező feltételek mellett biztosította. Befejezték az uj motorkocsik tervezését és 40 uj kocsit megrendeltek, melyek a folyó évben üzembe kerülnek. Az uj kocsik kettesével összekapcsolva fognak közlekedni, az egy lépcsőfokkal elérhető bejárat a kocsik közepén lesz s az uj kocsikat fel fogják szerelni a külföldi vasutakon bevált mindazon uj berendezésekkel, amelyek a közönség kényelmét minél jobban szolgálják és az üzembiztonságot emelik.

A *svábhegyi fogaskerekü vasút* villamosításának előmunkálatait befejezték. A villamos üzemet előreláthatóan még az idén megnyitják.

Pénzügyi eredmény

Beszámol a jelentés az 1927. év pénzügyi eredményeiről. 60,392.263 pengő volt a társaság bevétele, a kiadások pedig a BSzKRt kezelésében álló BUR. földalatti és szentlőrinci vasutak részesedésével együtt 60,218.032 pengőt tettek ki, a tiszta nyereség tehát 171.902 pengő volt. A kiadások között jelentékeny összeggel szerepel a közlekedési adó, amely közel ötmillió pengőt tett ki, valamint a székesfőváros által birtokba vett vasutak megváltásával járó teher, amely 4,315.847 pengő kiadást jelentett. Jelentékenyen gyarapította a BSzKRt a nyugdíjalapot is. A nyereség felosztására nézve javasolta az igazgatóság, hogy az 1926. évi nyereségmaradvánnyal együtt 174.231 pengő 23 fillért kitevő nyereségből az alapszabályok értelmében a 12.50, egyenkint 100 pengő névértékü részvény 5%-os osztalékára 62.500 pengő fordíttassék, 5586 pengő 56 fillér az alapszabályszerü tartalékalapba helyeztessék, a részvények után felülosztalékul részvényenkint 5 pengőt, összesen 62.500 pengőt fizessen a társaság, a fennmaradó 43.644 P 67 fillérből pedig emberbaráti és közművelődési célokra úgy, mint az elmult évben, 20.000 pengőt juttasson, végül az igazgatóság tiszteletdíjára 19.250, a felügyelőbizottság tiszteletdíjára 2400 pengő fordíttassék, a még fennmaradó 1994 pengő 67 fillér pedig az 1928. évi uj számlára vitessék át.

A Pátria Általános Biztositó Részvénytársaság e hó 22-én tartotta meg VII. évi rendes közgyülését. Az 1927. üzleti évről szóló jelentést *Dárdai* Ede vezérigazgató, kormányfőtanácsos terjesztette elő, amit a közgyülés helyesléssel tudomásul vett és a föl mentvényt megadta. A jelentés beszámol az összes biztosítási ágazatok jelentős emelkedéséről és arról a tekintélyes térhódításról, amely az intézet szakszerü vezetésének az eredménye. A mérlegben kimutatott tiszta nyereség 44.054.50 pengő, amelyből osztalékul részvényenkint 2.50 pengőt fizetnek.

A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R.-T. 1928 június 20-án tartotta XXXIII. évi rendes közgyülését *Popovics* Sándor belső titkos tanácsos elnöklésével és *Wimmersperg* Frigyes dr. báró miniszteri biztos jelenlétében. A közgyülés helyesléssel tudomásul vette az 1927. évről szóló jelentést és elhatározta a 656.988 pengő 92 fillért tevő nyereségből az 1927. évre részvényenként 1.— pengő osztaléknak ezévi június 21-től való kifizetését. A közgyülés az igazgatóságba uj tagul *Szarvasy* Sándort (London) választotta meg.

MESTER és KISS
OKL. ÉPÍTÉSZ ÉS ÉPÍTŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető hézagmentes padozatburkoló a
LINOLEUM
Uj építkezéseknél, mindennemü átalakitásoknál ajánlattal dijmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vízvezeték Központi fütés

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99.

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: BUDAPEST Főraktár:
VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel.: J. 310-23 és 394-24. VII, Thököly ut 145

PÉTER ARTHUR
Épület-, mü- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜVEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—23
Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép- és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üveg ucca sarok.

FRIEDMANN FERENCZ
Épület és dísznü bádogos, légszesz és vízvezeték berendező
Budapest, V., Nagymező-u. 48. Tel. T. 267-85.

SZEITZ RICHARD Épitész, épitőmester épitési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11.
TELEFON: JÓZSEF 4-4—08.

Dieselmótoros utihengerek,
Benzin-, szívógáz- és kompressor-nélküli Dieselmótorok
MÓTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ
Budapest, VII., Erzsébetkirályné út 85/87

Volentics Lajos
okl. kömüvesmester és épitési vállalkozó
VI. Népfelen ucca 1959-1963/a. c.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-ucca 8.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vízvezeték
Épület bádogos munkák

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és müszaki vállalata
Budapest, VII., Aréna-ut 68. - Telefon: J. 462-22

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

SZAVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budaíoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

ASTRA facsillár-mühely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

Tóth Sándor
gummivulkanizáló üzeme
II., Fő ucca 20. sz.
Telefon automata 521—79

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON: JÓZSEF 401-76.

KÖSZEGI ISTVÁN bádogos, légszesz, vizvezeték, központi fütés és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, III., Lajos-u. 36 Telefonhivó: Aut. 625-10

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

Vitéz Márton Ferenc épitési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb.
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor ucca 2. szám
»REX« - BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Dijmentes költségvetés

MENDE-MONDÁK a városháza folyosójáról

Film készül Budapestről — A koporsóüzemhez már csak a taxiauto-üzem hiányzik — Részvénytársaság, vagy nem részvénytársaság, ez itt a kérdés — „Hőn szeretett" kórházi edényünk Tiltakozó kukorékolás a kakasviadalok ellen

FURCSA IDEÁK teremnek olykor a városházán. Ujabban valakinek az jutott eszébe, hogy helyes volna, ha *a taxiautó-fuvarozást a főváros maga venné a kezébe.* Mi a csudát? Már soffőrnek is felcsapjon a város? Nem elég széles a skála a lóhús-szafaládégyártástól egészen a koporsókészitésig? Nem eléggé a kezében tartja a város az élet minden megnyilvánulását a születés pillanatától egészen a koporsókészítésig? Bizarr ez a taxivállalkozási gondolat, hiába. Bár minden különlegessége és fonáksága mellett sem jutott el a községesítési politikának ama magaslatáig, ahová Debrecen városa már eljutott. Éppen most került nyilvánosságra, hogy az alföld fővárosa: Debrecen már *hatósági virágüzletet* is nyitott. Hát ez a csimborasszója a községi üzemek tultengésének!

De maradjunk csak meg amellett a kedves ötlet mellett, hogy a város tartsa meg a saját kezében az autótaxirendszámokat és a saját taxijaival (amely se nem szürke, se nem vörös, hanem nyilván piros-sárgakék volna) menjen ki a pályaudvarok és más forgalmas „standok" elé utast fogni. Üditő látvány volna a város mint vállalkozó ezen a téren is. A taxiautóüzemnek is volna persze takaros igazgatósága, hatalmas üzemi székháza, több al- és felbizottsága, amely folyton ülésezne és vitatkozna. A hatósági taxikon pedig *a privilegizált szabadjegytulajdonosok* száguldoznának.

Végre egy *olyan üzem*, amely *kifizetődne.*

▫

FILMET akarnak készíteni Budapestről, a magyar főváros szépségeiről. Meg akarják örökiteni azt a estői panorámát, amit a dunamenti metropólis kinál a szemlélőnek. Helyes. Alarmirozni kell a külföld érdeklődését ez iránt a város iránt, amely oly szépen, oly ingerlően nyujtózik itt el a hatalmas folyam mellett. Az idegenforgalom ugyan az utóbbi esztendőkben örvendetesen növekszik, mind több és több külföldit üdvözölhetünk Budapest falai között, de nem fog ártani, ha az ittjártak áradozása mellé segítségül vesszük a mozi, a film hatalmas propagativ erejét. A mozi csodákra képes, éppen azért, mert tömegeket tud kiszolgálni és lelkesiteni Honolulúban éppugy, mint Shangaiban. Ne hagyjuk hát ki ezt a lehetőséget a számításunkból. Nagyszerű ugyanis az a perspektiva, ami ezáltal kinálkozik. Valaki unottan ül a világ másik felének egy eldugott helyén a moziban. Egyszerre csak a világhiradó filmkockái révén megelevenednek előtte Budapest káprázatos konturjai. Az idegennek, aki talán még egyetlen fotográfiát sem látott a mi szép fővárosunkról, tágulnak a szempillái. A propaganda-film hatása alatt annyira fellelkesedik, hogy ott nyomban elhatározza: neki muszáj ezt a várost közelebbről is megismerni.

Elepedőn vágyakozik hozzánk, amióta megismerte Budapestet a lepedőn . . .

▫

MEGKÉRDEZTÉK a fővárost illetékes helyről, hogy a hét részvénytársasági üzem közül hányat akar részvénytársasági formában továbbra is fenntartani? A pénzügyekkel foglalkozó bizottság is letárgyalta már ezt az ügyet. Volt, aki azt mondta: *helyes*, hogy továbbra is részvénytársaságként működnek ezek az üzemek, mert a kereskedelmi szellem megkönnyiti a vezetést és az eredményt. Másvalaki pedig ugy vélekedett: *nem helyes* a részvénytársaság éppen emiatt a könnyebb kereskedelmi szellem miatt, mert ez viszont lehetetlenné teszi, hogy a főváros autonóm szervei beletekinthessenek az üzemek fökönyvébe.

A vélemények ilyen különbözők.

Fogadják *részvényemet.*

▫

HŐÁLLÓ edények beszerzését határozta el a főváros a kórházak számára. Esztendők óta tárgyalnak már erről az elemi szükségletről, ami most végre ugylátszik teljesül. De vajjon tudja-e mindenki, miért kell a hőálló edény és mi is az valójában? Nem egyéb az, mint valami hatalmas Thermos-fazék. Hasonló ahoz a kirándulások alkalmával használt és *srapnell-alaku palackokhoz*, amelyek a hideget hidegen, a meleget melegen tartják. Gyermekek számára nagyszerű az ilyesmi, mert a kicsinyek a maguk kis tejecskéjét abban a hőfokban kaphatják meg a szabadban, órákkal a hazulról való eltávozás után, mint odahaza közvetlenül a sparherd közelében. Ez után áhitoznak régóta a városi kórházak betegei is. A legtöbb pesti kórházban ugyanis *olyan távolságokra van a konyha a kórtermektől*, hogy mire az étel — aminek a hőfoka nagyon fontos bizonyos betegeknél — eljut a betegszobákba, a legtöbbször faggyuvirágok ülnek ki rajta a kihülés következtében. Hát ez bizony még az egészséges embernek sem egészséges, nem még a betegnek! Kórházaink nagy kiterjedtsége, a pavillonrendszerü épitkezés, ami a természeténél fogva szétszórtan helyezi el az egyes épületeket, lehetetlenné teszi, hogy ezt a bajt és panaszt *a konyha közelebbhozásával* kiküszöbölhessék. Elvégre minden egyes épületcsoport mellé *nem lehet épiteni külön konyhát is*, hiszen köztudomásu, hogy az ellátás csak ugy oldható meg gazdaságosan, ha az központilag történik. Ezért tehát úgy segítenek a nehézségeken, hogy *megfelelő számú hőálló edényt szereznek be*, amit most végre kimondott a közegészségügyi bizottság. Ha a konyha nem mehet közelebb a kórtermekhez, akkor legalább az általa kisugárzott meleget kell az ételekben konzerválni! Mindenesetre örömet szerez ez a rnedelkezés a kórházakban, ahol a betegek a „hőn szeretett" képviselő urak helyett inkább ilyen „hőn szeretett" edényekért lelkesednek.

A hőálló edények beszerzése helves és kivánatos. De miért éppen most, *a harmincfokos hőségben*, amikor senki sem állja a hőt . . . Ha csak arra nem gondolnak, hogy *jó lesz bennük* a pompás *nyári melegből* egy adagot *télire elraktározni* . . . .

▫

TILTAKOZÓ interpelláció fog elhangzani a szerdai közgyülésen *a kakasviadalok rendezésének terve ellen.* Nem kell Budapestnek ilyen vérengző játék, nem alkalmas ez a mai idők hangulatához. Ezt fogja kifejteni az interpelláló, aki nyilván lelkes állatvédő, mert sajnálja a porondra kiálló és megtépázandó kakasokat. Igaz az, hogy annakidején nem engedélyezték a bikaviadalokat sem, mert nem akarták ezekhez a véres szórakozásokhoz Budapest népét az üllői-uti sportpályára tervezett arénába felvonultatni. Kérdés milyen lesz a közhangulat a közgyülésen. Többségben lesznek-e a kakaspártiak, vagy pedig a viadal-pártiak?

Esetleg *a kakasviadal miatt ugy összekülönböznek*, hogy ott nyomban a helyszinen *rögtönöznek egy kis kakasviadalt* . . .

A szivárvány-pisztráng,

a pesti horgászok, a kelenföldi feneketlen tó és a szívtelen városi tanács

Néhány héttel ezelőtt alig hitte volna valaki a városi urak közül, hogy az a kis nádassal szegett tó a Horthy Miklós út és Villányi út között, amelyet a derék kelenföldi polgárok „feneketlen tónak" nevezneK, hivatalos eljárások, viták, tudományos észlelések és megállapitások tárgya lesz.

Az alig néhány négyzetméter területü tavacskára, amely iránt eddig legfeljebb néhány vadcsónakázó és fürdőző, környékbeli suhanc érdeklődött,

rávetette szemét a vállalkozás.

A városgazdasági ügyosztály őszinte meglepetésére a mult héten *egyszerre két ajánlat érkezett a „tó" bérletére.* Az egyik „vállalkozó" S. Ferencné, egy halászmester felesége, aki *a halászati jogot* kéri és ezért hajlandó évi 160 pengőt fizetni. A városi urak ámulata annál nagyobb volt, mert eddig senkinek sejtelme sem volt arról, hogy ebben a tóban hal is él, hacsak nem béka vagy ebihal. De hát a „vállalkozó" S.-né csak erősködött, hogy van, vagy ha nincs, hát majd ő tenyészt süllőt, pontyot, harcsát, miegymást.

A halászmester sokat igérő vállalkozási szándékának, úgy látszik, híre futott, sőt kézenfekvő, hogy meg is irigyelték, mert néhány nappal később

jelentkezett a konkurrens: egy horgászó társaság.

W. Árpád és társai, túllicitálva a másik ajánlattevő által beigért pontyokat és kecsegéket, *egyenesen pisztráng-tenyésztésre* kérték az engedélyt és e célra 10 évre akarták kibérelni a tavat.

Mikor a városgazdasági ügyosztály megjegyezte, hogy az állóvízben képtelenségnek látszik a pisztrángtenyésztés, hiszen ez a remek hal-fajta a rohanó, hidegvizü hegyipatakok legsebesebb helyeit kedveli, a vállalkozni akarók elrohantak a halbiológiai intézetbe és hozták a szakvéleményt, amely szerint *a tó pisztrángtenyésztésre nem ideális ugyan, de ha szivárvány-pisztráng nem is él meg benne,*

fehérpisztráng tenyésztésére alkalmas lehet.

De nem maradt a konkurrens sem tétlen. A halászmester egy *másik* tudományos szakvéleménnyel azt bizonyította, hogy a kérdéses vízben való pisztráng-tenyésztés — *ábrándozás.*

Az érdekes perben a főváros tanácsa Salamoni ítéletet hozott:

— S. Ferencné csak közönséges állóvizi halat akar tenyészteni és 3 évre kéri a tavat, fizet is évi 160 pengőt, tehát *az övé a feneketlen tó „halászati joga"* — míg a horgászok 10 évre akarják az engedélyt, remélve, hogy ezalatt majd csak megterem a vízben a horgásznivaló pisztráng is. A tanácsnak, úgy látszik, nincs érzéke a horgászsport nemes izgalmai iránt, de azért

nem zárkózik el attól, hogy három év mulva a horgásztársaság újra ne pályázhasson,

s ha addig kiderül, hogy a kelenföldi tóban megél a pisztráng, meg is kaphatják a jogot a horogvetésre.

Most izgatottan „drukkolnak" a kelenföldi pisztrángok életéért a pesti horgászok. A feneketlen tó fenekén pedig „drukkolnak" a halak — ha vannak — mert rövidesen megkezdődik a nagy „halászat".

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész
IV., Semmelweis ucca 2. sz

HUBERT ÉS TSA b. t.
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
TELEFON: T. 222-67
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ KERTÉSZET
Cégtulajdonos TAX JULIA
Budapest, VII., István-út 50.
Telefon: József 391—51.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVARI-ÚT 4.
Telef n: József 455—89.

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9
Telefon: József 373-92

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428-77
Háziipari osztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textilosztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

HUTTERER és KÓSA
épület és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar ucca 42-44
Telefon: József 452—23. Telefon: József 452—23.

Sséchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12.
Telefon: T. 269-65.

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RESZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41. Telefon: József 310—15

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa a mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkák szállításával és végzésével az alábbi cégeket bízta meg:

Fögyüitőcsatorna építésével az Angyalföldön a Magyar Építőipari R.-T.-t 360.000,

udvarburkolási munkával a Kolozsvári úti bérházcsoportnál ifjabb Halmos István és Fia céget,

ködtelenítő és gőzfürdőberendezés szállításával a központi csatornaszivattyútelep iszapfogó épülete részére Marton Ernő és Tóth Jenő vállalkozókat 32.165,

útrendezési munkával a Pázsit uccában Ámon Antal és Fia céget 22.960,

útrendezési munkával a Lenke uccában a Melocco Péter r.-t.-t 146.000 pengő vállalati áron.

Textilanyagok és ruhanemüek szállítását a Köztisztasági Hivatalánál az alábi vállalkozók és gyárak kapták: Szabóiparosok Hitel- és Termelőszövetkezete 1950, Kelenföldi Ruhagyár Rt. 7800, Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet 18.104, Storer Viktor Utóda 54.860, Ruhakonfekció, Kereskedelmi és Ipari Rt. 16.944 pengő vállalati áron.

Vízvezetéki és csatornázási munkát a Szent László-kórház IV. és VI. pavillonjánál Risavy Béla 6370 P.

Kőmives munkát a Halászbástya északi sarok tornyában Vincze Lajos 2960 P.

Tetőfedő és bádogos munkát a Diana úti iskolánál Risavy Béla, özv. Biberál Józsefné és Tóth Lajos 4935 P.

Szobafestő munkát a Németvölgyi út I. sz. bérháznál Schöffer Ernő 5020 P.

Boltkapuzati munkát ugyanott Hegedüs és Nagy 12.083 P.

Parafakő padozati munkát a Városmajor uccai elemi iskola tornatermében a Parafakőgyár r.-t. 7800 P.

Kőmives munkát az Uj Szent János-kórháznál Málnai Antal 2059 P.

Parketta munkát a Róna uccai városi bérháznál a Nasici Tanningyár és Gőzfürész r.-t. 64.727 P.

Lakatos munkát a Szegényház téri róm. kath. plébánia templomnál Skolkay Mátyás 4145 P.

Mázoló munkát ugyanott ifj. Máté István 1531 P.

Műpalafedési munkát ugyanott Kirschenbaum Gusztáv 2508 P.

Asztalos munkát ugyanott Polacsek János 6008 P.

Bádogos munkát ugyanott Fliegl Béla 2248 P.

Benzin és olaj szállítást a Köztisztasági Hivatal részére: Hazai Kőolaj r.-t. 20.750, Magyar Petróleumipar r.-t. 20.825, Magyar Fantóművek 2695 P.

Szerszám és fúrógép szállítást a Köztisztasági Hivatal részére Vulkán gépgyár 3334 P.

Körcsiszológép szállítást a Köztisztasági Hivatal részére a Fegyver és Gépgyár r.-t. 6700 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalásokon a következő cégek pályáztak:

Csatornázási munkára a Vas Gereben uccában: Mann József és Fia 23.907, Havas Lajos 13.073, Obendorfer József és Fia 11.136, Nagy Árpád Béla 14.164, Farkas Lajos 15.875, König és Társa 17.841, Heverdle István 15.130, Ámon Antal és Fia 17.551, Kis J. Jenő 12.657, Schäffer Ármin 13.423, ifjabb Halász Hubert 15.317, Kaluber és Vajda 16.625, Teszák Ödön 13.728 pengő vállalati áron.

Gyalogút aszfaltozási munkára a Visegrádi uccában The Neuchatel Asfalt Co. Ltd. 25.400, Biehn János 26.980, dr. Helvey Tivadar r.-t. 21.800, Korek Ede 23.600, Építőipari r.-t. 21.640 pengő vállalati összeggel.

Makadámszerü útrendezési munkára a Kende uccában: Heverdle István 20.430, Urbach és Tafler 21.457, Szántó Ferenc 18.640, Komfort építő r.-t. 19.790, Klein Zsigmond 22.355, König és Társa 22.447, Ámon Antal és Fia 19.110, Neumann Ferenc 22.637 pengő vállalati áron.

Műkő parvellaoszlopok szállítására pályázott a Kerepesi-úti temetőnél: Melocco Péter 4080, Seenger Béla Rt. 2640, Egyesült Építőipari Rt. 4320, Melocco Péter Rt. 3600, Budapesti Kögyár Rt. 3480 P áron.

Bádogos munkára ugyancsak a Kkerepesi-úti temetőnél: Botos és Társa 11.485, Kalocsai András 12.698, Farkas Izor 11.528, Tollár Lajos 10.139, Müller D. Dezső 14.467, Papp J. és Fia 11.565, Fliegl Béla 12.720 P áron.

Bádogos munkára a Rudas-fürdőben: Alpár Géza 6051, vitéz Horváth Nándor 5008, Botos Gyula és Társa 4752, Lorenz Mihály 5045, Margittai Gyula 4896, Farkas Izor 6151, Csizli Mihály 7868, Böhm J. Géza 5504 P áron.

Gőzfütő-berendezési munkára a II. vizivárosi Szent Anna-templomnál: Knuth Károly 31.371, Bründl János 25.127, Körting B. és E. rt. 29.972, Thiergärtner és Stöhr 28.910, Rietschel és Henneberg rt. 31.564, Gross Charles és E. L. utódai 26.134, Tholt István 19.713 P áron.

Kályha szállításra a Gyáli-úti házak részére: Unitas lakatos ipari vállalat 3900, Lepter János 3720, Lednitzky és Társa 3600, Herman János 4200, Kada Márton 4680, Geittner és Rausch 3672, Berkes Jenő 2910, Lakos Lajos 3720 pengő áron.

Villanyszerelési munkára a belvárosi róm. kath. plébánia templomnál: Orschowszky István 8718, Vozári Pál 7498, Kafka és Wágner 7739, Dénes Béla 8597, Paulai László 8121, vitéz Hantai és Galavits 8015, Csépai Jenő 7733, Téglási Géza 8703 P áron.

Ciszterna készítésére a tüzoltóság részére: Benedek Dezső 6540, Kurscák Gergely 3727, Hoffer Gyula 4720, Waits Sándor 4843, Csernek és Reich 4206, Heverdle István 2142, Böhm és Kállay 3008, Kapuszta Gusztáv 2776 pengő áron.

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reitter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

GULA R. T. TETŐFEDŐ vállalata
VI, Teréz körút 3
Eternit, cserép, kátránylemez fedések

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

ZSÁK SÁNDOR
központi fütés, szellőztetés, vízvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdísz műbádogos. Telefon: Lipót 918-00.
Budapest, V., Visegrádi ucca 20b szám.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

GONDA és ERDŐS
Hat. eng villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

GIPSZET ARUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi gipszgyár képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70-48.

NÉMETH FERENC ÁCSMESTER
BUDAPEST, I., CSORSZ UCCA 12
Székesfehérvári 1927. évi orsz. kiállításon elismerő oklevéllel kitüntetve. — A szabad. „VASFA" tetőszerkezet feltalálója

Welsz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Sajáthász)
Tatarozási munkálatok ¼ évi részletekre. Emeletráépitések eszközöltetnek.

GARZO GYULA épület-, épületlakatos és autogénforrasztó BUDAPEST
VI., Podmaniczky-ucca 33. :-: Telefon: 263—21.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Fekete Ödön mérnök
Vízművek vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

ÉPITŐIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 54.
Telefonszám: J. 449-21.

SZÓRAKOZÁS

A Milánói Scala utolsó hete a Városi Színház évadzáró előadásai. Csütörtök: Traviata, Gilda Della Rizza. Péntek: Parasztbecsület, Bajazzók, Iva Pacetti, Tullio Verona. Szombat: Pillangókisasszony. Búcsúest. Gilda Della Rizza.

A művészet, technika és magyar munkáskezek gyönyörű alkotása a
Spolarich-étterem
sörözö
BUDAPEST, IV. KER., FERENCIEK-TERE 7. SZ.
Legjobb magyar konyhat

A legszebb kávéház pedig a
Spolarich-kávéház
BUDAPEST, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRÚT 37—39.
Esténkint zene.
Expresso kávé. Saját sütő- és cukrászipari üzem.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

Székesfővárosi Vigadó éttermei
D. ker., Vigadó ucca 1.
Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

RÁBA
Üzembiztos.
Négykerékfék.
Tartós szerkezet.
Gyorsteherautók Gazdaságos üzem.
Könnyű kezelés.
Autobuszok Legmodernebb kivitel.
Pótkocsik Minden speciális célra is alkalmasak
Magyar Waggon- és Gépgyár Részv.-Társ
Automobilgyára, Győr
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javitóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Teréz 243-00, Lipót 979 4) és József 389-47

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38
TELEFON: J. 380—19

Események

• • •

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . 24 pengő.

Becsey Antal indítványa
a ferencvárosi helyikikötő ügyében

A *Fővárosi Hirlap* két hét előtt feltűnést keltő cikket közölt, melyben *Becsey* Antal szóvátette, hogy *a Ferencvárosi helyikikötő körül a legnagyobb zavarok uralkodnak,* holott a kikötő építkezése annyira előrehaladt, hogy jövőre már átadható lesz a közhasználatnak. A nagyfontosságú probléma elintézése a legsürgősebben elintézendő teendők közé tartozik és annak érdekében *Becsey* Antal kormányfőtanácsos a szerdai közgyűlésen az alábbi indítványt fogja megtenni:

Mondja ki a közgyűlés, hogy *a Ferencvárosi helyikikötő ügyével a legintenzivebben kíván* foglalkozni és ebből a célból a kikötővel kapcsolatos öszszes közgazdasági és technikai kérdéseket egységes koncepcióban kívánja megoldani. Ennek megfelelően *öt tagú kikötőügyi bizottságot létesit,* és megbízza a tanácsot, hogy azt a törvényhatóság tagjaiból haladéktalanul alakítsa meg. E bizottság feladatává teszi, hogy *az összes kérdéseket tegye vizsgálat tárgyává, tisztázza az állammal, a kikötőkormánybiztossággal, a közraktárakkal, a hajózási vállalatokkal összefüggő összes kérdéseket, tanulmányozza a vámügyi és a tarifális problémákat, a létesitendő alkotások sorrendjét és azok pénzügyi kereteit,* végül pedig *a kereskedelmi és ipari érdekképviseletek bevonásával is folytasson tárgyalásokat.*

Márkus Jenő ünneplése. Abból az alkalomból, hogy *Márkus* Jenő, a BSzKRT vezérigazgatóhelyettese lett, a *Liget-Klub* meleg ünneplésben kívánja részesíteni népszerű és közszeretetben álló elnökét. Kedden este ünnepi vacsorát rendeznek tehát *Márkus* Jenő miniszteri tanácsos tiszteletére. A vacsorán megjelenik *Ripka* Ferenc főpolgármester, valamint *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselő vezetésével az *Egységes Községi Polgári Párt* számos nagytekintélyű tagja.

Uj helyettes elöljárók. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester az üresedésben lévő kerületi elöljárói állásokra *Rajháthy* és *Emőd* elöljárók helyébe *Spannberger* Alajos és *Guth* Ferenc főjegyzőket helyettesítette. A beosztás iránt *Sipőcz* Jenő dr. polgármester intézkedik.

Bittner János a felsőház tagja. Budapest községi életében, de egyben gazdasági körökben is általános megelégedést és örömet keltett a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának* az a szerencsés választása, amellyel a felsőházi tagsági helyeinek egyikére *Bittner* Jánost, a kamara kiváló alelnökét, választotta meg. *Bittner* János kormányfőtanácsos komoly és nemes törekvései, sikerekben és eredményekben gazdag közéleti multja garantálják, hogy ennek a nagytekintélyű testületnek méltó és megbecsült tagja lesz.

Miniszteri bársonyszéket kapnak a tanácsnokok és rúgós üléseket a városatyák. A tanács már két évvel ezelőtt tervbevette a közgyűlési terem és a hozzácsatlakozó mellékhelyiségek megfelelőbb átalakítását. A buffet és a társalgók, illetve tanácskozószobák kibővítése és átépítése már megtörtént, a közgyűlési terem átalakítására azonban csak most kerül sor, mivel ez a munka olyan természetű, amelyet csak a törvényhatóság nyári szünete alatt lehet elvégezni. A közgyűlési teremben a bizottsági tagok ülőhelyeinek, illetve a terem félkörben futó padsorainak átalakítására és a padsorokat mezőnyökre osztó sugárutaknak az áthelyezésére, az előtér megnagyítására, az újságírók és tisztviselők padjainak átalakítására kerül a sor. A bizottsági tagok padjai kényelmesebbek lesznek. Jövőben nemcsak az asztalkát lehet lehajtani, hanem az ülőhelyek is úgy készülnek, hogy az ülőkék rúgóra járnak és automatikusan felcsapódnak. Igy a felszólalásra felálló városatyáknak több és szabadabb helyük lesz. Érdekes újítása lesz a közgyűlési teremnek, hogy a tanácsnokok a miniszteri bársonyszékekhez hasonló *külön ülőhelyeket kapnak.* Mostanáig a tanácsnokok a városatyai padsorok közül az első sort foglalták el. A teremben történő átalakítások 69.579 pengőbe kerülnek, úgy, hogy a büffével együtt összesen 120.000 pengőbe kerül a város parlamenti átalakítása. A terem, illetve az új városháza központi fütőberendezésének újjászerelése ezenkívül 60.000 pengőt igényel.

Országos tanügyi kiállítás és kongresszus. Dr. *Klebelsberg* Kunó gróf kultuszminiszter e hó 29-én, pénteken délelőtt 11 órakor nyitja meg az országos tanügyi kiállítást a Fővárosi Pedagógiai Szemináriumban (VIII., Mária Terézia-tér 8.). A kiállítással kapcsolatosan tartják meg a III. Egyetemes Tanügyi kongresszust is. A kiállítás megnyitása ünnepies külsőségek között történik. Az ünnepi beszédet dr. *Purébl* Győző tanügyi tanácsnok tartja.

Házasság. *Kertész* Klára, Kertész Miklós, a Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r. t. igazgatójának leánya és *Gábor* Zoltán okl. gépészmérnök, Gábor Bertalan, a Magyar Általános Kőszénbánya r. t. vezérigazgatójának fia e hónap 24-én, vasárnap déli 12 órakor tartották esküvőjüket a dohányuccai templomban nagy és előkelő közönség jelenlétében.

A budapesti gazdálkodók kiállítása. A Budapesti Gazdálkodók Egyesülete fennállásának ötödik esztendeje alkalmából dr. *Purébl* Győző tanácsnok, egyesületi elnök hatékony közremüködésével az idén több turnusban rózsa, cseresznye, meggy, szamóca, málna és korai zöldségtermesztményekből a Mezőgazdasági Múzeum helyiségében kiállításokat rendez. A kiállítások védnöki tisztségét dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, dr. *Sipőcz* Jenő polgármester és *Purgly* Emil, a Duna-Tiszaközi mezőgazdasági kamara elnöke vállalták. Az első kiállítást e hó 28-án, csütörtökön délután 5 órakor *Ripka* főpolgármester fogja megnyitni.

Eredménytelen a második autóbuszgarázs-pályázat is. A tanács az Aréna-út mellett létesülő központi autóbuszgarázs terveinek elkészítésére, mint ismeretes, már két pályázatot is hirdetett. Az első tervpályázat után, amely eredménytelen volt, szűkebbkörű tervpályázatot hirdetett a VII. kerületi Szabó József uccában létesülő autóbuszgarázs és kezelési épületek építésére. E célra zsürit alakítottak, amely a mult héten bírálta el a beérkezett pályamunkákat. A bírálóbizottság alapos megfontolás után úgy döntött, hogy mivel olyan pályaterv ezúttal sem érkezett be, amely kivitelre alkalmas lenne, *a tervpályázatot eredménytelennek tekinti.* A tanács szombati folytatólagos ülésében foglalkozott ezzel az ügygyel és a zsüri döntését tudomásul vette. Egyúttal felhívta a középítési és közlekedési ügyosztályokat, hogy újabb tervpályázat hirdetésére tegyen előterjesztést az eddig szerzett tapasztalatok figyelembevételével. Ilyen formán most már harmadszor is pályázatot hirdetnek a garázstervek elkészítésére.

A rózsadombi autóbuszjárat. *Alpár Ignác emlékének* áldoztak tegnap a rózsadombiak. Vasárnap tartotta ugyanis a „Rózsadombi Egyesület", amelynek a nagy építőmester több, mint egy évtizeden át elnöke volt, első ülését a gyászeset óta. Dr. *Vály* Ernő egészségügyi főtanácsos, alelnök megható, szép beszéd kíséretében parentálta el az egyesület nagy halottját. Jellemezte Alpárt, mint világhírü építészt, mint melegszívű embert, de különösen, mint a Rózsadomb nagy patronusát és pótolhatatlannak mondta a Rózsadomb veszteségét elköltözésével. Az egyesület elhatározta, hogy elnökük emlékét jegyzőkönyvben örökítik meg és felírnak a Közmunkatanácshoz, hogy a Levél-ucca, amely az Alpár-villához vezet, *„Alpár Ignác uccának"* neveztessék el. Az ülésnek még csak egyetlen tárgya volt: *a rózsadombi autóbusz járat ügye.* Dr. *Nádas* Béla főtitkár, egyesületi ügyész referált ugyanis ama tárgyalásairól, amelyeket a tervezett Békeffy-féle rózsadombi járat meghiúsulása óta az egyesület nevében *Lobmayer* Jenő tanácsnokkal, *Till* és *Köpesdy* vezérigazgatókkal folytatott, valamint ez ügyben *Sipőcz* Jenő polgármesternél, dr. *Ripka* Ferenc főpolgármesternél és *Kozma* Jenő országgyűlési képviselőnél, az Egységes Községi Polgári Párt elnökénél tett a támogatásukat kérő látogatásairól. Noha utóbbiak legmeszszebbmenő támogatásukat kilátásba helyezték, mégis ki kellett fejeznie az ülésen megjelentek előtt ama aggodalmát, hogy a közlekedési ügyosztályban és az autóbusz-üzemben beszerzett adatai és felvilágosítások szerint a rózsadombi autóbuszjárat megindítása ismét előre meg nem határozható halasztást szenved. Holott ez elkerülhető volna, ha a szükséges öt darab kifejezetten hegyi típusú kocsi *egészben* a Mavágnál rendeltetnék meg, azaz nemcsak az alvázak, *hanem a karosszériák is* és pedig *kiemelve a 100-as szériából soronkivül,* hogy ekként a minden közlekedési eszköz hiányában szenvedő Rózsadomb kapja meg az első szállítmányt és pedig még a nyár folyamán. Az ülésen résztvevők elhatározták, hogy az egyesület elnöksége és válaszmánya a rózsadombi autóbusz-járat ügyét ezentúl állandóan napirenden tartja és minden eszközt megragad ahhoz, hogy e közérdekű ügy a lehető legrövidebb idő alatt a rózsadombi lakosság megnyugvására és közmegelégedésére mindenben az egyesület előterjesztése szerint megoldassék.

Budapest rákhalandósága. A székesfőváros statisztikai hivatala *Illyefalvi* I. Lajos dr. kitűnő vezetése alatt nagy aktivitásra buzdult. És nemcsak abban jelentkezik a hivatal élénk tevékenysége, hogy immár a begyüjtött statisztikai anyag nem konzerválódik esztendőkig a bürók polcain, de gyors publikációra kerül, hanem abban is, hogy az értékes tanulmányok egész sorai jelennek meg a hivatal kiadásában: a „Városi Szemle" és a „Statisztikai Közlemények" hasábjain. A „Statisztikai Közlemények" 55. kötetének 1. száma most jelent meg, mely *Melly* József dr. egyetemi magántanár terjedelmes munkáját hozza a „Budapesti rákhalandósága" címmel. Szerző munkája átfogó gyüjteménye a kérdés minden oldalról való megvilágításának, melynek áttanulmányozása teljes és hű képét adja az idevágó megismeréseknek. Történeti adatokra támaszkodva, bemutatja azokat a hallatlan erőfeszítéseket, melyeket a tudományos világ a rák kórlényegének kifürkészése és a baj okszerű gyógyítása érdekében tett, majd a székesfővárosi, valamint nemzetközi jellegű statisztikai adatgyüjtésekre támaszkodva, igazolja, hogy a rákbetegség terjedése nem járványszerű, hanem a népesség idősebb egyéneket összefogó korcsoportjainak számszerű növekedésével összefüggő.

Legmodernebb gyogyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vizgyógyintézet nap- és légfürdő

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-80

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

TELEFON: J. 395—78 HLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 5.
Telefon: József 393—08.

ILKOVITS J.
központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Teréz 212-07

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17 Telefon: J 431-88
Mindennemű padozat készítése egyszerű és disszes kivitelben.
Javítások jutányos áron.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TELEFON: T. 217—64

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. — Épületasztalosság. — Költségvetés díjtalan

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készít: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javítását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

Tapéta raktár, menyezetdísz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

Magyar Lovaregylet
június 29, július 1, 7, 8, 14, 15, 21, 22, 28, 29-én versenyt tart. Versenyek kezdete 3 ó. 30 perc. Belépőjegyek árai: I. hely uraknak 6 P, hölgyeknek 4 P. Páholyülés 8 P. Ringjegy 10 P. II. hely 2.50 P. III. hely 80 fillér. Közlekedés villamoson I—II. helyhez 29, 36 kocsikkal, III. helyhez 24, 38 kocsikkal és a HÉV különvonataival. Autóbuszjárat Apponyi térről, Blaha Lujza téri és Baross téri megállással. Oda 2—¼4 óra, vissza 6—½7 óra között. Egyszeri menet 1 P.

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1904 Budapest, I., Böszörményiút 18 Telefon K. 510-86

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros központi tüzelőszerraktára írásbeli versenytárgyalást hirdet a székesfőváros részére szükséges és a folyó évi augusztus 1-től december végéig leszállításra kerülő 14.000 tonna kemény hasáb- és dorong tüzifa szállítására.

A szabályszerűen kiállított, lepecsételt borítékban elhelyezett bélyeges és a szállítási feltételekben részletesen körülírt ajánlatokat **1928 július 7. napján (szombaton) délelőtt 10 óráig** kell a központi tüzelőszerraktárnál (X., Ceglédi-út 1—3. sz.) benyújtani. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott délelőtt fél 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A szállításra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételek hétköznapokon délelőtt 9—1 óra között a központi tüzelőszerraktárnál tudhatók meg.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A székesfőváros fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budapest, 1928 június 16.

Budapest székesfőváros központi tüzelőszerraktára.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Simor ucca 43—45. számú fővárosi bérház udvarának keramittal való burkolására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg két százaléka.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 július 2-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 július 2-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 június 19.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a III. kerület, Kerék ucca (Raktár ucca és Veder ucca közötti szakasz) osatornaépítési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz az ajánlati összeg két százaléka.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 július 9-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 július 9-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 június 19.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-út 2b.
Alapítási év: 1910. Telefon: József 334-37.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—65.

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T. Telefon:
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8. L. 908-62

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

WAGNER LAJOS
építész, építőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépítés.

Fratricevich István díszítő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépesőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszítő és másolási munkákat

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.-T.
KÖZPONT: Budapest, IV., Mária Valéria ucca I. szám.
Telefon: Lipót 985—07. Sürgöny cím: Dunamész.
Szállít: Meszet, mészkövet és bazaltkavicsot.
Vállal mindennemű kőiparagó munkát.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X.
HALOM UCCA 30
Alapíttatott 1884 Telefon: J. 441-18

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TELEFON: J. 314-79
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fűtés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyvíztisztító-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszériák, sorozatos caroszériák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépműhely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javítása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamók és indítók javítása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDONY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vízvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapíttatott 1878. = Telefon: J. 345—65.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készítő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazac, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZ KÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44, szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépítő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépítő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépítési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépítészeti hivataloknak állandó szállítói. — Alapíttatott 1890 — Telefon József 389-52.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Famintáknak (modellek) fa- esztergályos és műszaki famunkák szakszerű készítése
BUDAPEST, VI., FRANCIAPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 964-99

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmanlczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

Dénes Aladár okl. gépeszmérnök gépműhelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korall-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerű javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és begesztett tömegcikkek.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! ---- Telefon: Teréz 286—76.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 521—17

Oelschläger Mihály és Társa Utódai
Cégtulajdonos: VÉRTES R. REZSŐ okl. gépészmérnök
Budapest, VI, Váczi út 69. Telefon: Lipót 918—08
MÉRLEGGYÁR. Gyártunk: egyensuly-, tizedes- és toló-sulyos mérlegeket, szekérhídmérlegeket. Gyorsmérlegek, önműködő mérlegek.

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

Ara 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 julius 4. — 27 (975) szám

FŐVÁROSI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

Budapest szivéről

mondott nagyszerü, mulhatatlanul hálára kötelező beszédet *Ripka* Ferenc főpolgármester a magyar közélet legtekintélyesebb fórumán, az országgyülés felsőházában. Ezerszer láttuk annak a szeretetnek a megnyilvánulását, amellyel *Ripka* Ferenc a magyar fővárost dédelgeti és istápolja, ezerszer láttuk segítő kezének, gazdag munkájának eredményeit; az a nagyszerü hitvallás azonban, amelyet hétfőn a méltóságos Ház szine előtt Budapestről tett, a város minden polgárának szivét megremegtette. A meleg és őszinte érzések, amelyekkel a főpolgármester városa iránt viseltetik, nem egyedül a magasrangu hivatalos funkcionárius rokonszenvére engednek következtetni, hanem ennél sokkal többre. Nemcsak a főpolgármester nyilatkozott meg a hétfői nagyszerü beszédben, hanem *Ripka* Ferenc, Budapest mintapolgára, akit a kormányzat bölcsesége éppen kivételes polgári erényei révén választott ki a magas méltóság betöltésére. Ezuttal ismételten bebizonyosodott, hogy szerencsés volt ez a választás, mert melegebb szeretettel, tisztább érzéssel erről a városról nem lehet beszélni, mint ahogyan *Ripka* Ferencet hallottuk.

Nem kertelünk, kimondjuk őszintén, hogy Budapestet tíz esztendő óta kemény és méltatlan támadások érték, olyan támadások, amelyeket még jóakaratu emberek is állandóan ismételtek. Akadtak már védőbeszédek, de a nagy perben, az igazi védőbeszédet mégis *Ripka* Ferenc mondotta el. Budapest szivéről beszélt, megható és mélyen átérzett szavakkal, amelyek élesen tükrözték Budapest igazságait. Ennek a beszédnek a hatása alatt szárnyaszegetten hullottak le a szörnyü vádak, amelyeket Budapest ellen emeltek. Nem tagadta *Ripka* Ferenc — nincs is rajta szégyelnivaló, — hogy a magyar világváros a nyugat eszméinek nagy hangfogója lett az idők során. A nyugati eszmeáramlatok megfogták egész Budapestet, *a vörös május kánkánjában azonban Budapesti igazi értékei nem vettek részt. Azok — mondotta a főpolgármester — akkor fogházban ültek, vagy elmenekültek. Budapest minden jóravaló lakósa szenvedett akkor, mert ismeretlen mélységből feltört iszap boritotta el Budapestet. Nem érdemli meg hát ez a város, hogy ezzel az iszappal azonositsák. Helyre kell tehát állnia a harmóniának a magyar főváros és a magyar vidék között, mert Budapest a nemzet nélkül, a nemzet pedig Budapest nélkül nem élhet meg.*

A kiengesztelődésnek pedig két nagy támasztéka van: Budapest jóságos szive és a nemzet jóságos szive. Budapestnek a szivéről *Ripka* Ferenc főpolgármester felejthetetlen jellemzést adott. Elmondta, hogy Budapest nem a kövek halmaza, nem a gépek, a raktárak és üzleti könyvek nagy telepe, hanem kulturáltságával természetes vezetője a magyar életnek és jó szivével példát ad arra, hogy ilyen müvelt, nagy magyar közületnek még nehéz időkben is hogyan kell cselekednie. *„A magyar fővárosnak* — mondotta — *nemesen érző nagy szive van, amelynek érzékeny antennája felfog minden hullámrezgést, melyet a magyar szenvedések, vagy örömök leadóállomásai bocsátanak feléje."*

De Budapest szive nemcsak önmagáért dobog, hiszen a háború után, a nagy földomlás után „a nagy árviz menekültjei, mint valami szigetre, dültek Budapestre." Ez a szegény Budapest megosztotta velük a kenyerét és a lakását, amely magának is alig volt. Magához ölelte a testvéreket, akiknek megjelenése kétszeresre fokozta a nyomoruságot. Segitett azonban mindenen Budapest szive, amely olyan intézményeket teremtett a jótékonyság szolgálatára, amely intézmények kiállják a versenyt a legbüszkébb külfölddel is. Mondhatott volna-e jellemzőbbet a főpolgármester Budapest szivére, mint hogy ez a város évi büdzséjének tíz százalékát, 20.5 millió pengőt áldoz, — bele nem számítva a közegészségügyi kiadásokat — emberbaráti célokra.

Az ilyen város, amely nem nézi, ő szülte-e a nyomorgót, a beteget, hanem hóna alá nyul, ápolja és eteti a magyar föld minden szülöttjét, aki kenyérért, vagy orvosságért kiált hozzá, megérdemli, hogy a nemzet is gondoskodjék róla. *A nagy nemzeti gondoskodás ragyogó példáját adta Vass József népjóléti miniszter, aki az öregség és rokkantság biztositásáról szóló törvényjavaslatával Budapest népéről is óriási arányokban gondoskodott.* Természetesnek tartjuk, hogy Budapest főpolgármesterének meg kellett ragadni az alkalmat, hogy a felsőházban Budapest mélységes és őszinte háláját tolmácsolja a miniszter előtt. Ezért a törvényjavaslatért legelsősorban a fővárosnak kell hálásnak lennie, mert amint a főpolgármester fájdalmas adataiból kiderül, félmilliót meghaladó ember nem tud Budapesten negyvenöt pengős havi életstandardból se tőkét gyüjteni, se önerejéből semmiféle aggkori ellátást biztosítani magának. Gondoskodni kellene ezeknek az embereknek az öregségéről, mert „a semmi, a nincstelenség elkábítja a fejeket és ha valahol meggyöngül a kazán fala, kikerülhetetlen a robbanás". Ez a javaslat és az ehhez hasonló javaslatok majd meghozzák azt a békét és nyugalmat az ország fővárosának népe számára, amely a leghatásosabb széruma lesz minden lelketlen izgatásnak és minden felforgatásnak.

Éppen ezért *Ripka Ferenc felsőházi nagy beszédének kétszeres rendkivüli jelentőséget tulajdonitunk. Az egyik az, hogy mindenkinél hatásosabban megvédte ezt a megvádolt várost, amely ezzel a bizonyitvánnyal, amelyet most kapott, emelt fővel állhat a müvelt világ és a magyar nemzet előtt egyaránt. A másik nagy jelentősége ennek a főpolgármesteri beszédnek, hogy rámutatott azokra az eszközökre, amelyekkel meg lehet óvni ezt a nagyszerüen fejlődő várost, úgyhogy Budapest a jövőben böles vezetője és makulátlan büszkesége lehet az országnak.*

RIPKA FERENC A FELSŐHÁZBAN
nagy beszédet mondott Budapestről és a „lex Vass II-"ről
„A magyar fővárosnak nemesen érző, nagy szive van, amelynek érzékeny antennája felfog minden hullámrezgést, amelyet a magyar szenvedések, vagy örömök leadó állomásai bocsátanak feléje"

Ripka Ferenc főpolgármester hétfőn délben hatalmas, mindenkit megkapó beszédet mondott a felsőházban az öregség és rokkantság biztosításáról szóló törvényjavaslat, az úgynevezett *lex Vass II.* tárgyalása alkalmából. Méltó volt ez a beszéd ahhoz a magas nívóhoz, amely néhány hónap alatt a nemzet büszkeségévé tette a felsőházat, de méltó volt Budapesthez is, amelynek érdekében nagyon kevés olyan hatásos, őszinte szimpátiákat keltő beszéd hangzott el, mint amilyen a főpolgármester ajkát most hagyta el. A nagyszabású beszéd közben és után, amelyet a *Fővárosi Hirlap* mai vezércikkében méltatunk, az egész felsőház egyöntetü melegséggel ünnepelte *Ripka* Ferencet.

Magát a beszédet, amely Budapest lakosságát méltán kötelezi hálára a főpolgármesterrel szemben, szószerint való szövegében itt közöljük:

— *Nagyméltóságú Elnök Ur! Mélyen tisztelt Felsőház!* Az előttünk fekvő és az öregség és rokkantság biztosításáról szóló törvényjavaslatot választom *az első felsőházi felszólalásom tárgyául, mivel úgy hivatásos életpályámon, mint pedig társadalmi munkámban is mindenkor a tevékeny alkotó emberbaráti szeretet nagy gondolatát igyekeztem szolgálni s minden ilyen törekvést élénk figyelemmel kisértem.*

— Nagy figyelemmel és megilletődéssel hallgattam az előttem felszólalt Királyi Fenségnek és a Biboros Hercegprimás úr Őeminenciájának eme javaslattal kapcsolatosan elhangzott méltató szavait.

Minden magyar emberre nagy lelki megnyugvást jelent az, hogy az ország első méltóságai így beszélnek

és hogy *az ő nagy hatalmukat ilyen elvek kormányozzák.*

A javaslat fontossága Budapestre nézve

— Engedje meg a mélyen tisztelt Felsőház, hogy én ezzel a javaslattal hivatali állásomból folyólag, *Budapest főváros szempontjából foglalkozhassam, mert ez a javaslat elsősorban Budapest számára bir nagy fontossággal.* Nemcsak azért, mert a főváros már lakosainak számánál fogva is nagy százalékban van érdekelve minden intézkedésnél, mely az egész magyar nemzetre vonatkozik, hanem mert

ez a javaslat Budapest nagyszámú ipari és kereskedelmi munkásait vonja gondoskodása körébe.

— A főváros lakossága egyébként is hathatósabb támogatásra szorul, mert *társadalmilag kedvezőtlenebb helyzetben van, mint a vidék.* Vidéken a családi kötelékek, az ismeretség, általában *a közvetlenebb együttélés könnyebbé teszi a megsegitést.* A kínálkozó munkaalkalmakat is könnyebben el lehet osztani.

— *A fővárosban idegenül élnek az emberek egymás mellett.* Legtöbbször még ugyanannak a háznak lakói se ismerik egymást. Aki pedig vidékről vándorolt ide, *a második nemzedéknél már rendesen megszünik minden kapcsolata a vidékkel.* Különösen, ha szegény ember az illető.

A semmiféle emberi kötelék által nem biztositott életek száma itt rengeteg.

— Pedig ez az élet, melynek semmi anyagi biztosítéka nincs, *az erkölcsi alapok iránt is elveszti érzékét.* A nagy nyomor ugyan megbénítja a tömegeket és *feltünés nélkül hullanak el a nyomor áldozatai,* de a feszültség nő, *a semmi, a nincstelenség elkábitja a fejeket* és *ha valahol meggyengül a kazán fala, kikerülhetetlen a robbanás. Aki tehát*

az anyagilag tehetetlenek életviszonyait megjavitja, a társadalmat erősíti meg.

— Budapest lakosságának nagy tömegeire vonatkozik ez a javaslat. Műhelyek, gyárak, raktárak, irodák sok ezer dolgozó embere nehéz munkával keresi meg kenyerét. Néhány számadattal rá fogok világítani Budapest lakosságának ama részére, melynek sorsát ez a javaslat érinteni fogja.

Félmillió ember nem tud aggságáról gondoskodni

— Budapest lakossága ezidőszerint 960.000 lélek. Ebből a keresők sorában *60.000 magántisztviselő és 194.000 munkás és egyéb segédszemélyzet él.* Eme keresők száma tehát *összesen 254.000 ember.* Az eltartottak száma az első kategóriában 51.000, míg a másodikban 170.000, *összesen tehát 221.000.*

A keresők és eltartottak száma a két kategóriánál összesen 475.000.

Ebbe a számba belevettem 53.000 háztartási alkalmazottat is, noha ezekre egyelőre nem terjed ki a kötelező biztosítás. Az önálló iparosok száma Budapesten 27.400, míg a kereskedőké 25.000. Az állandó közsegélyben részesülők pedig 11.500-an vannak. Ez utóbbi három kategória a családtagok számával együtt kereken 180.000, míg az előbbi két kategóriával együtt 655.000 embert számlál. *Ennek a tömegnek a megélhetési viszonyaira vonatkozólag a következő számok nyújtanak igen szomorú képet:*

— A magántisztviselők, munkások és egyéb segédszemélyzet 254.000 kereső főt számláló kontingenséből

31 százaléknak a havi keresete alul marad a 80 pengőn, 55 százaléka alul marad a havi 120 pengőn,

72 százaléka alul marad a havi 160 pengőn és *csak 28 százalékának van havi 160 pengőnél magasabb keresete.* Ez annyit jelent, hogy *e nagy tömegnek 72 százaléka, ha a keresőkre eső eltartottakat számítom, családtagonként legfeljebb 54 pengőt tud havonta lakásra, élelemre, ruhára és minden egyéb életszükségletre fordítani.*

— Ilyen viszonyok között

nem lehet szó arról, hogy ez a tömeg tőkét gyűjtsön, vagy hogy önerejéből bármiféle aggkori ellátást biztosítson magának.

Budapest lakosságának a nagyobbik feléről van itt szó, tehát *félmilliót meghaladó embernek a kétséges helyzete változik át nyugalommá és reménnyé.*

— *Félmillió embernek a lelkületéből csapódik ki a mindenre kapható gyűlölet, melynek helyét az a felemelő tudat foglalja el, hogy a Haza gondoskodik gyermekeiről.*

Budapest szive

— A háborút követő világválság Magyarországot rettenetesen megtámadta. A nagy vérveszteség, az erkölcsi összeomlás, a borzasztó területi veszteség, mind végzetes csapást jelentettek hazánkra és ebben a katasztrófában

a nagy árvíz menekültjei, mint valami szigetre, úgy gyültek össze Budapestre.

A fővárosnak amúgy is súlyos helyzete ezzel még súlyosabb lett, de azért még sem fordult el sohasem ridegen a nagy nemzeti szerencsétlenségtől. Már a háború menekültjeit is testvéri szeretettel fogadta, a nagy összeomlás után pedig, mikor megindult a menekülés nagy áradata, *Budapest mindent megtett, hogy segítsen.*

— Sohasem nehezítette meg a menekültek idejövetelét, noha ez úgy a lakásinséget, mint pedig *az általános nyomort megdöbbentő módon növelte* és ennek folyományaként

a betegségek, lelkiválságok s egyéb veszedelmes tünetek nyugtalanították városunk életét.

A főváros ekkor is szívével gondolkozott és *szeretettel nyújtotta segítőkezét azoknak, akik rá voltak szorulva.*

— Budapest főváros *óriási feladatot teljesít az emberbaráti munka terén. Nincs a jótékonyságnak, a nyomorenyhítésnek, a gyermek és embermentésnek olyan cselekvési köre, melyet ki ne használna a népjólét emelése érdekében.* A csecsemő- és gyermekvédelemtől fogva az öregség részére felállított szeretet-otthonokig,

minden intézménye olyan, amely bátran kiállja az összehasonlítást még a legkultúráltabb külföld hasonló intézményeivel szemben is.

— Budapest főváros emberbaráti munkájának jellemzésére meg kell említenem, hogy a folyó 1928. évi költségvetésében a 201 millió pengőt kitevő összes kiadásaiból *20.5 millió pengőt költ emberbaráti célokra.* A költségvetés kiadásai részének tehát 10 százalékot meghaladó összeget áldoz a humanitás oltárán. Ebbe az összegbe *nincsenek belevéve a közegészségügyi célt szolgáló kiadások, amelyek szintén hatalmas összeggel terhelik a székesfőváros budgetjét.*

— Igen nagy összeg ez mélyen tisztelt Felsőház s *büszkék lehetünk a fővárosnak erre a nagyarányú áldozatkészségére.* Nagyon sajnálom, hogy a fővárosnak eme kiadási tételeit nem tudom összehasonlítani az állami budget hasonló tételeivel, mert azok oly szerteágazók, hogy csak hosszabb tanulmány alapján lehetne a kívánt számadatot megállapítani. Azt hiszem azonban, hogy

az állami költségvetésnek ez az arányszáma lényegesen kisebb a 10 százaléknál.

— Ez a néhány adat azt mutatja, hogy *Budapest nem a kövek halmaza, nem gépek, raktárak és üzleti könyvek nagy telepe, hanem*

kultúráltságával természetes vezetője a magyar életnek és jó szívével példát ad arra, hogy egy ilyen művelt nagy magyar közületnek, még nehéz időkben is, hogyan kell cselekednie.

— Rendkívül örvendek annak, hogy felszólalásom kapcsán módomban állott ezeket elmondani, mert Budapest szívéről sokszor és sokat beszélnek és *sokszor nem úgy beszélnek, mint ahogy azt megérdemelné. A magyar fővárosnak nemesen érző nagy szíve van, melynek érzékeny antennája felfog minden hullámrezgést, melyet a magyar szenvedések vagy örömök leadó állomásai bocsátanak feléje.*

Budapest a nemzet életében

— Ez a javaslat, mely Budapest félmilliót meghaladó lakosához szól, a főváros életére mély hatást fog gyakorolni és *hatása meglátszik majd a lelkületek megnyugvásán.*

— Budapest lelkülete pedig

igen fontos tényező Magyarország sorsának alakulásában.

A nemzet nagy életében a különféle szervek közös és harmónikus működése szükséges.

— Minél jobban nő a fa, annál több lesz az ága és az ágakon annál több gally fejlődik. A nemzet életében is így szaporítja a fejlődés az élet elágazását. Azért nem lehet egyetlen szempontból megítélni az egész nemzet életét, amint *nem volna észszerű a fát arra késztyeriteni, hogy minden ága, minden galyja egy irányban nőjön.* Nemcsak hogy kóros fa lenne az ilyen, de

semmi se védené a vihar támadása ellen azokon az oldalakon, amerre nem fejlődtek ágai.

— Azért a városok életét is csak akkor érthetjük meg, ha természetük és jelentőségük szerint nézzük őket.

— A városi életnek jellemző sajátsága, hogy *nem a hatalomra, hanem a törvényre támaszkodik.* Mert *a középosztály életét a hatalom akkor biztosítja, ha törvényes alapon áll.*

— A hagyományok tisztelete és a haladásra való törekvés mindig egyesült a városok életében, ha korszakok szerint e kettőnek egymáshoz való viszonya meg is változott.

— Az ipar és a kereskedelem, a városi életnek ez a két fontos tényezője, egészen más lelkületet nevel az emberekbe, mint az őstermelés, mely sokban ki van szolgáltatva a természet változásainak és *a természet meg nem változtatható rendje konzervatívabbá teszi.*

— A városi ember a természet meghódítására indult kezdettől fogva és hogy ma a természeti erők egész sora szolgálja az emberiséget, azt a városok munkájának, a városok kultúrájának köszönhetjük. A magyar városok történetében is benne van az ország kultúrájának története.

Buda és Pest a királyi udvar fényében lett az ország ékessége és a nemzeti királyság megsemmisülésével semmisültek meg. A magyar alkotmányos élet újraéledésével aztán feltámadtak megint.

— Ez pedig nem véletlen, hanem *nemzeti életünkben nagyon fontos jelenség.*

A nyugat eszméinek nagy hangfogója

— Magyarország Európában a legkeletebbre fekvő nemzet, mely Európa kultúrélétét ezer év óta éli át. Európa szellemi története ezer év óta Magyarország keleti határainál végződött és a *haladás minden riadóját itt meghallották, de nem tovább.*

— Természetes, hogy

Budapest, a hirtelen kifejlődött világváros, nyugat eszméinek nagy hangfogója lett

és a nemzetet, mely a szabadságharc összeomlása után a tétlenségbe belefáradt, gyorsított menetben akarta előre vinni a haladás útján, hogy pótolja azt, amit két évtizeden át elmulasztott.

— A nemzet a multba nézett és a szabadságharc szépségein ábrándozott,

a fiatal főváros pedig előre rohant és ezzel kezdődött a végzetes elszakadás.

— Az a történet ismétlődött, amit *Arany* János *A sárkány* című költeményében mond el. Amikor feleresztik a sárkányt a magasba, mindig magasabbra akar emelkedni, de nem lehet, mivel a zsineg a földhöz köti. Nagyot ránt a papirossárkány, elszakítja a zsineget és most már akadálytalanul repülhet a legnagyobb magasságokba. De nem úgy lesz, mert az a zsineg eresztette mindig magasabbra a sárkányt és *mikor elszakadt, a sárkány lezuhant a mocsárba.*

— Budapest is így járt. *Arról a kötelékről, mely a magyar élethez fűzte, azt hitte, hogy akadályozza a repülésben, az emelkedésben. És amikor elszakadt a kötelék, megjött rá a lezuhanás.*

— De talán nem is szabad azt mondani, hogy Budapest. *Mert akik Budapestet jelentik, nem azok követték el azt, ami történt.*

Budapest értékei akkor fogházban ültek, vagy elmenekültek. Budapest minden jóravaló lakosa szenvedett akkor.

Akik Budapestet világvárossá emelték, akkor nem voltak ők a vezetők. Akik Budapesten a magyar tudomány, művészet, nemzeti eszme képviselői voltak, azokat megalázták és sanyargatták. Földrengéskor előfordul, hogy ismeretlen mélységből fekete iszap tör elő és megfojtja az életet. Ilyen

ismeretlen mélységből feltört iszap borította el akkor Budapestet.

Csak a házak voltak akkor Budapest, de nem az emberek.

— Budapest ma minden erejével arra törekszik, hogy kapcsolatait a nemzet életével megszilárdítsa és ennek a törekvésnek *igen örvendetes eredményei vannak.* A város vezetősége és polgársága mindent meg fog tenni, hogy

a főváros és a vidék között teljes lelki harmóniát teremtsen

és testvéri együttérzésben szolgálja a nemzet törekvéseit és ideáljait, mert tudja azt, hogy *Budapest a nemzet nélkül és a nemzet Budapest nélkül, nem élhet meg.*

A lex Vass II

— Ez a javaslat hatékonyan előfogja segíteni ily irányú törekvéseinket, mert ez a javaslat az élet legmélyebb ismeretéből: a szeretetből fakad, s szilárd meggyőződésem, hogy *az ismeri legjobban az életet, aki szeretni tudja az embereket. Mert az élet törvénye: az erkölcs és az erkölcs a szeretet.* És ennek a szeretetnek kell majd meghozni azokat a rendelkezéseket is, melyek

a most tárgyalás alatt lévő törvényjavaslatot tökéletes egésszé, a magyar szociális gondoskodás erős várává fogják kiépíteni.

Ezek közé tartozik a törvényjavaslatban önkéntes biztosításra utalt iparosok, kereskedők és háztartási alkalmazottaknak *kötelező biztosítása s az általános népbiztosítás nagyszerű gondolatának a megvalósítása.*

— Gondoskodni kell *a szegényügynek új alapokon,* akár a községi törvény reformjával kapcsolatos, akár pedig *egy külön szegényügyi törvény útján való megoldásáról, azután pedig a munkanélküliség esetére szóló biztosításról.*

— Jól tudom, hogy mindezt csak a gazdasági erők óvatos mérlegelésével, fokozatosan lehet megvalósítani, mert

nem lehet és nem szabad a termelésre olyan terheket róni, melyeket az elviselni képtelen volna.

Már ez a javaslat is 1%-al fogja a termelés költségeit emelni, ami Budapestre vonatkoztatva kb. 17 millió pengőt jelent, s az előbb érintett kiegészítés lényegesen meg fogja sokszorozni ezt a terhet.

— Végül pedig még egy körülményre bátorkodom a magas kormány figyelmét felhívni s ez a törvényjavaslattal tervezett biztosítás kontinuitásának a kérdése.

— A javaslat igen humánusan úgy intézkedik, hogy a munkanélküli biztosított egyén, ha az egész rendes hetijárulék fizetésére képtelen, havi 50 fillér elismerési járulékkal, ha azt 13 hétre fizeti, 1 évre biztosíthatja a kontinuitást, de az így eltelt hetek nem számíttatnak be a biztosítás idejébe, úgyhogy ez,

rossz munkaviszonyok mellett esztendőkkel rövidítheti meg a munkanélküliséggel küzködő munkást.

— Módot kell tehát találnunk arra, hogy *az önhibájukon kívül munkanélküli sorba jutott munkások, akik nem képesek a rendes hetijárulékokat fizetni, — ne viseljék életük végéig ennek a következményeit.* Meg vagyok róla győződve, hogy a kormány és a helyhatóságok megértő összefogása rövid időn belül lehetővé fogja tenni ennek a fájdalmas eshetőségnek az elhárítását.

— Sokat vesztettünk és sok csapás érte ezt a nemzetet. De a történelem azt tanítja, hogy

egészséges nemzetek könnyebben heverik ki a vereségeket, mint a nagy győzelmeket.

— A testi és lelki egészség a nemzet legnagyobb ereje. *Egy nemzet egészségének pedig legbiztosabb jele, ha a hatalom szereti a népet és a nép meg van győződve a hatalom tehetségéről és jóakaratáról.* Mert az önkényuralom jelszavát *Madách Ember tragédiájában* mondja ki a haldokló rabszolga: *Milliók egy miatt!* Milliók élete csak arra való, hogy egy emberért áldozzák föl.

— Itt megfordítva áll a dolog. Ebben

a javaslatban egy kormány, illetőleg egy ember szól milliókért.

A zsarnokság milliókat dönt szenvedésbe, ez a javaslat milliókat akar a szenvedéstől megváltani. Egy nagy szabadságtörvény ez, mely a nyomor és tengődés béklyóit oldja le milliók kezéről. A javaslatot örömmel elfogadom!

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Herrmann kereskedelmi miniszter

a Fővárosi Hirlap utján felszólítja a fővárost a magyar ipar védelmére

KIK A FŐVÁROS KÜLFÖLDI SZÁLLITÓI? — IZGALMAK KABAKOVITS JÓZSEF INTERPELLÁCIÓJA UTÁN

A főváros mult szerdai közgyülésén igen fontos interpelláció hangzott el, amely sürgősen megszüntetendő anomáliákra hívta fel a figyelmet. Az interpelláló *Kabakovits* József megkérdezte a polgármestert, van-e tudomása arról, hogy

a fővárosnál nem a legjobb kezekben van a magyar ipar védelme.

Ez a kérdés arra vonatkozott, hogy *a főváros sok olyan szükségletét fedezi külföldön, számtalan iparcikket vásárol az országon kivül, amely iparcikkek gyártására a magyar ipar kitünően be van rendezve.* Ez annál lehetetlenebb és veszedelmesebb, mert egyrészt rengeteg magyar pénzt visznek ki oknélkül az országból, másrészt pedig *elvonják a termelési alkalmat az amúgyis nehéz viszonyok között élő magyar ipartól és a munkát a magyar munkásságtól.*

A beigért vizsgálat

Az interpelláló utalt a magyar törvénytárnak 1907. évi III. törvénycikkére, amely elrendeli, hogy közhatóságok, köztestületek szükségleteiket, amennyiben a magyar ipar megfelelő árban megfelelő gyártmányt termel, *kötelesek azt a magyar ipar révén beszerezni.* Ezt

a törvényes rendelkezést a kereskedelemügyi miniszter számtalan későbbi rendeletében megismételte.

Ennek ellenére — folytatta általános figyelem között az interpelláló — ugyanakkor, *amikor a főváros blankettáira rányomatja ezt a törvényt és feltünteti a kereskedelmi miniszter idevonatkozó rendeleteit, mégis állandóan és következetesen rendel külföldi gyáraknál iparcikkeket, olyanokat, amelyeket a magyar gyárakban is termelnek.*

Nem először esett szó erről a furcsaságról a törvényhatóság közgyülésén, mert 1927 július elején egyizben már interpelláltak ebben a kérdésben. Ezután az interpelláció után *Folkusházy* Lajos alpolgármester *konkrétumokat kért,* hogy megindíthassa a vizsgálatot.

Hol vannak a konkrétumok?

Az állapotok — ismételjük — azóta sem változtak meg, pedig a magyar ipar éppen úgy rászorult a támogatásra ma is, mint akkor, amikor a főváros közgyülésén az első interpelláció hangzott el és amikor *Folkusházy* alpolgármester konkrétumokat kívánt. Nem a mi hivatásunk ezeknek a konrétumoknak a feltárása, sőt még az interpelláló törvényhatósági bizottsági tagok sem kötelesek erre, hanem

kötelessége volna a főváros hatóságainak, hogy igen egyszerüen a megrendelésekről szóló nyilvántartásokból maga deritse ki ezeket az anomáliákat.

Amúgy kapásból azonban, pusztán a hatóságok munkájának megkönnyítése céljából, felsorolunk itt néhány esetet, amelyekről a megdöbbent magyar ipar körében sokat beszélnek.

Mindenekelőtt konstatáljuk, hogy sűrűn történtek olyan megrendelések is, amelyek egyenesen a külföldnek szólottak és amelyekről a magyar ipar nincs meggyőződve, hogy *nem lehetett volna-e ezeket a megrendeléseket idehaza eszközölni.* Köztudomású például, hogy tüzoltógépeket, köztisztasági masinákat, teherautókat igen nagy számban szerez be a főváros külföldről. Pedig kétségtelen, hogy ezeknél a külföldről származó gépeknél olcsóbbak és jobbak akár a *MÁV. gépgyár,* akár a *Ganz-Danubius gyár,* akár a *Teudloff és Dittrich gyár* gyártmányai.

Ipari körökben elpanaszolták például azt is, hogy a főváros köztisztasági hivatala száz kilogram cinkfehér szállítására írt ki pályázatot és állítólag kikötötte, hogy *elsősorban cseh árut kell ajánlani* és csak esetlegesen fogadják el a magyar gyártmányt. Általában nagy a panasz abban a tekintetben, hogy

a főváros a festékárut a legtöbb esetben külföldi lerakatokból szerzi be.

pedig a magyar *Fémkereskedelmi r.-t.,* a *Kun Sándor* cég és mások gyártmányai ezeknél jobbak és olcsóbbak.

A magyar ipar támogatását elmulasztja a főváros *az irószerek* beszerzésénél is. Pedig ezen a téren sem maradtunk el a külföld mellett és a főváros mississiót teljesíthetne ennek az iparágnak a fejlesztése körül, ha lemondana a külföldi gyárakkal való összeköttetéséről.

Az ál-magyar cégek

Külön kategóriába tartoznak *az ál-magyar cégek,* amelyek szintén élénk összeköttetésben állanak a fővárossal. *Különösen osztrák és cseh cégek ezek,* amelyek azt a ravasz formát eszelték ki, hogy *részvénytársasági formát öltenek, irodát tartanak Budapesten és igy bitorolják a hazai vállalkozói minőséget.* Ezek a cégek azután teljesen mellőzve a magyar iparost és a magyar munkást, gépeiket, berendezéseiket, továbbá szállítandó áruikat külföldről hozzák be. Mérnökeiket, müvezetőiket és szakmunkásaikat

ugyancsak külföldről importálják akkor, amikor a mieink valósággal kenyér nélkül állanak.

Nem tudjuk, de lehetségesnek tartjuk, hogy a főváros nem ismeri ezeket a praktikákat és jóhiszeműen jár el, amikor magyar cégeknek vélvén, megrendeléssel látja el ezeket. *Ez a jóhiszeműség azonban nem lehet mentség,*

a fővárosnak minden eszközzel tudomást kell szerezni arról, hogy az a pénz, amelyet beruházási célokra kiad, az ország határain túlra ki ne vándorolhasson.

Nem kellene például nagy utánjárás annak megállapitására, hogy a *Pittel és Brausvetter r.-t.* cégnek, amely a csepeli kikötőt építi, törzsháza Pozsonyban van, *a magyar részvénytársaság csak formai, hogy ezen a réven résztvehessen a magyarországi közszállitásokban.* Köztudomású például az is, hogy a *Rella N. és unokaöccse r.-t.* épitkezési vállalkozók szintén külföldi, *bécsi cég.*

Vagy ki nem volna tisztában a városházán azzal, hogy

a Nasici Taningyár is kiviszi az országból azt a sok pénzt,

amelynek ellenértékeképpen a fővárosnak parkettmunkákat végez. Ők maguk nyiltan hirdetik, hogy *őket Union des Usines et des Exploitations Forestiéres de Nasic, S. A.-nak* hívják és székhelyük *Gent, VI. Rue de Hollande.* A vállalatnak a telepei Jugoszláviában vannak és *Budapesten csak irodákat tartanak. Rosenberg* Herman, a vezérigazgató pedig csak látogatóba jön Budapestre. A vezérigazgató egyébként — ha a városházán nem tudnának róla — *csak nemrégiben kapott előkelő szerb kitüntetést, valószinüleg nem azért, mert szivvel-lélekkel a magyar érdekeket propagálja. Közben pedig a magyar parkettipar tönkremegy.*

Vagy azt sem tudnák a városházán, hogy

egy hannoveri céget támogatnak, amikor Continental gumit használnak

akkor, amikor *a magyar gumigyár gyártmányai világhirüek.* Hiszen a magyar gumit ma már Angliában, Amerikában, Ausztráliában, Kínában és Japánban is használják, a gumigyártást pedig az egész világ szakemberei Magyarországon a *Magyar Ruggyantaipar Részvénytársulatnál* tanulmányozzák.

Van azután egy harmadik kategória is, amikor a főváros azt mondhatja, hogy a szóbanforgó árut Magyarországon nem tudják előállítani. Igy van ez például *az aszfaltnál.* De vegyük szemügyre közelebbről ezt a helyzetet is. A főváros sok százezer pengőt hagy évenkint a *Burghardt Emil* aszfalt cégnél, amely *Trinidad-aszfaltozást* végez. Tényleg igaz az, hogy magyar aszfalt nincsen, de

itt vannak a régi, ötven év óta hazánkban működő aszfaltcégek, amilyen a Magyar Aszfalt r.-t., a Newchateli aszfaltcég, Helvey Tivadar, az ujpesti Kollár gyár és mások.

Ezek állandóan *több száz munkást foglalkoztatnak, magyar mérnökökkel és magyar hivatalnokokkal dolgoznak.* Ha már elkerülni itt a külföldi áru behozatalát nem lehet, de legalább módjában volna és méltányos volna, ha a főváros az előbb említett szempontok szerint *némiképpen osztályozná a cégeket és előnyben részesitené azokat, amelyek évtizedek hosszú során gyökeret vertek a magyar gazdasági életben.*

Kazántelepek villamos centrálék részére;
Jéggyári és hütőberendezések,
Mótoros aggregátumok világitási célokra,
Szivattyuk,
Mótoros utihengerlők,
Aprító és kőhasító gépek,
Mindennemü vasszerkezetek,

GANZ-DANUBIUS

az ország legrégibb és legnevesebb gépgyáránál

GANZ-DANUBIUS
Budapest, X., Kőbányai-út 31.
Telefon: József 401-19.

Sürgönycim: GANZCOM BUDAPEST.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL ÉS GÉPGYÁRAK

Igazgatóság: **Budapest, X., Kőbányai-út 19-23.**
Tel.: Igazgatóság: J. 343-08. Eladási oszt.: J 311-39.

GYÁRAK:
Budapesten és Diósgyőrött.

KÉPVISELET:
Mezőgazdasági gépek részére: M. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Telefon: Teréz 73—43.
Egyéb gyártmányaink részére: Magyar kir. állami vasgyárak kereskedelmi képviselete r.-t., Telefon: Lipót 921—27.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 22. SZÁM.

GYÁRTMÁNYOK:

GÉPEK.
Rendes nyomtávú gőzmozdonyok. Keskenyvágányú mozdonyok gőz- és benzinüzemre. Lokomobilok (stabil és félstabil), valamint mótorok és úthengerlők, gőz, benzin-, szivógáz és nyersolajüzemre. Uccaseprógépek, lakókocsik, vízhordó- és öntözőkocsik. Ekemozdonyok gőz- és szivógázüzemre. Traktorok benzin-, petroleum-, szivógáz- és nyersolajüzemre. Teherautomobilok, tüzoltóautók, autóbuszok, automobilöntöző- és pókocsik. Golyóscsapágyas normális és szalmaaprítós cséplőgépek, lóherefejtők, kukoricamorzsolók, szalmakazalozók és egyéb mezőgazdasági gépek.

GÉP- ÉS KOCSIALKATRÉSZEK.
HIDAK ÉS VASSZERKEZETEK.
FÉLTERMÉNYEK
HENGERELŐ ÁRUK
Kereskedelmi rúdvasak, vastartók. Szerkezeti- és idomvasak stb.
FELÉPITMÉNYI ANYAGOK.
ÖNTVÉNYEK.
Kereskedelmi öntvények, öntöttvas karikáskályhák és tüzhelyek, Jobbágy-féle szab. töltőkályhák.
APRÓBB ANYAGOK.
Gazdasági- és egyéb acélszerszámok.

Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszter nyilatkozata

Természetes, hogy a magyar ipar körében élénken tárgyalják a *Kabakovits*-féle interpellációt és a várakozás álláspontjára helyezkednek, hogy mit fog végre-valahára cselekedni a magyar ipar védelmében a székesfőváros. A *Fővárosi Hirlap* éppen ezért *Herrmann* Miksa kereskedelemügyi miniszterhez, a magyar ipar legfőbb védelmezőjéhez fordult, aki a főváros külföldi megrendeléseiről a következőket volt szíves mondani a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

—*Egyetemes nemzeti érdek a magyar ipar hatható támogatása.* A magyar ipart sokféleképen lehet támogatni, de legeredményesebb úgy, hogy

külföldről kizáróan olyan nélkülözhetetlen cikkeket hozatunk, amelyeket a magyar ipar nem állit elő.

Én ilyen értelmű felfogásomat többizben fejtettem ki már a képviselőház nyilvánossága előtt is és *egyenesen felszólitást intéztem a magyar társadalomhoz aziránt, hogy a magyar ipar védelme érdekében külföldi megrendeléseket ne eszközöljön.* Gazdasági helyzetünkben legsúlyosabb tehertételünk a kereskedelmi mérleg passzivitása. Ezen enyhíteni csak úgy lehet.

ha lemondunk luxusigények kielégítéséről és ezzel kapcsolatosan, valamint ezen túlmenően is eltekintünk külföldi gyártmányok használatától.

Ez az elv teljes mértékben érvényesül minden állami vonatkozásban. Ennek bizonyságául elég annyit elmondanom, hogy *minden reszortminiszter, aki tárcája részére valamit külföldről akar rendelni, igényét miniszteriumi elé tartozik terjeszteni.* A minisztertanács minden egyes esetet szigoruan megvizsgál és

csak abban az esetben engedélyezi a külföldi gyártmány megrendelését, ha azt Magyarországon nem lehet előállítani.

— Ezzel kifejtettem véleményemet a hozzámintézett kérdésről. *A főváros autonomiája eszközli a megrendeléseket s minthogy törvényes tilalom nincs, én nem avatkozhatom bele ezeknek a külföldi megrendeléseknek az ügyébe, ha csak ezek a megrendelések valamely törvényes okból előzetes jóváhagyásom alá nem tartoznak.* Ezekben az esetekben én természetesen

a legszigorúbb vizsgálatot folytatom le és csak abban az esetben adom meg a szükséges jóváhagyást, ha az igényelt cikk idehaza nem kapható. Mindenesetre ezúttal is megragadom az alkalmat arra, hogy a magyar ipar védelme érdekében újabb felszólítást intézzek úgy a magyar társadalom összességéhez, mint a hivatalos testületekhez és intézményekhez is.

Utolsóelőtti lett az „utolsó“ közgyülésből

Megeshetik azonban, hogy a „legeslegutolsó“ sem lesz az utolsó

A június 27-ére összehívott közgyűlésről a városházán és a törvényhatósági életben mindenki azt hitte, hogy valóban a szezon utolsó közgyűlése lesz. Annál nagyobb meglepetést keltett *Ripka* Ferenc főpolgármester közlése, amikor rögtön a megnyitás után bejelentette, hogy a körülmények alakulása folytán

még egy ülés válik szükségessé.

amelyet július 4-én, szerdán délután tartanak meg.

A szerdai közgyülés egyrészt a napirendről lemaradt ügyeket fogja elintézni, de megszaporodott a napirend 24 új tárggyal is, amelyek között elsősorban fontos és érdeklődésre számottartó ügy

a Kertváros Szövetség régóta húzódó problémája.

amellyel újabb jelentékeny lépés történik a magánépítési tevékenység megindítása felé is. A szerdai közgyülésen választják meg az állandó szakbizottságokban megüresedett tagsági helyeket, ugyanakkor kerül a sor a városbíró pótválasztásra is. A mult ülésen egyszer már szavaztak a két megüresedő városbírói állásra, de a városbíróválasztáshoz abszolut többség kell, amit egyik jelölt sem nyert el, így azután

a két legtöbb szavazatot nyert aspiráns között pótválasztás lesz.

Ugyancsak új ügy *a tisztviselők és nyugdijasok lakáspénzeinek* szabályozása, a tihanyi IV. Károly király emlékmű ügye, a közmunkákkal kötött egyezmény meghosszabbítása is. A visszamaradt ügyek között megemlítjük *az autóbusz-, a teherautó-, a tüzelőszerárusító szabályrendeletet*, az autóbusz fejlesztésének előzetes költségeit, az egyfázisú forgalmiadórendszer bevezetése érdekében való állásfoglalást,

a Károlyi-palota megvásárlását.

a lakásszükség enyhítésével összefüggő kérdéseket, *a részvénytársasági formában működő üzemek további fentartását, a közgyülési terem átalakitását*, a fővárosi *alkalmazottak segitőalapjának szabályrendeletét, stb.*

Ilyenformán összesen

86 napirendi tárgya lesz a szerdai „utolsó“ közgyülésnek.

amelyről azonban *szintén nem biztos, hogy valóban az utolsó lesz-e. Az üzemi kérdés, a forgalmi adókérdés és a lakáskérdés körül — nem is szólva a Kertváros kérdéséről* — előrelátható*an élénk vita lesz.* Ilyenformán nincs kizárva, hogy *ez az ülés átnyulik péntekre, sőt a jövő szerdára is*, amely esetben csak

július 6-án, illetve 11-én

oszolhat szét nyári pihenésre a főváros parlamentje abban a reményben, hogy az egyes pártok állni fogják a pártközi konferencián fogadott ígéretüket és nem hivatnak össze a kánikulában rendkívüli közgyülést.

GAZDAGABB LESZ 3 ATTRAKCIÓVAL az idegenek szempontjából a főváros, ha átveszi a Károlyi-palotát és parkot

A Fővárosi Muzeum, a város képtára és a gróf Zichy Jenő muzeum jut hajlékhoz a műtörténelmi jelentőségű palotában — Uj homlokzat az Egyetem tér felé — A Belváros legnagyobb parkja

A *Fővárosi Hirlapban* részletesen ismertettük azokat az okokat és aggályokat, amelyek, a Károlyi vagyon zárgondnoksága által, a fővárosnak felajánlott Károlyi-palota és a hozzátartozó park megvétele körül annakidején felmerültek. Megírtuk, hogy a szociálpolitikai és közművelődési ügyosztály tervei szerint

a parkot az átvétel után nyomban megnyitják a nagyközönség számára.

az épület 120 helyiségében pedig a *Fővárosi Múzeum*, a *Gróf Zichy Jenő Múzeum* és egyéb közgyűjtemények, elsősorban a főváros többezer darabból álló, *páratlanul nagyértékü és művészi szempontból is nagyszerű képgyüjteménye kap hajlékot.*

A *„Fővárosi Hirlap* tudósítója előtt

Liber Endre tanácsnok

a következőkben ismertette azokat az irányelveket, amelyek a Károlyi-palota és kert megszerzését indokolttá tették:

— A Károlyi-palota kertjének közhasználatba való adása, amelyet *Posta* bizottsági tag indítványozott, ezuton valósul meg. A térben szegény főváros éppen *legsürübben beépitett* és legkevésbé szabályozható részén nyer majd egy hatalmas, 3000 ölnél nagyobb, terebélyes fákban gazdag parkterületet, mely így

a Belváros legnagyobb sétánya lesz.

— Az 1832-ben épült, műemlékszámba menő palota építési modora és alaprajzi elrendezése *lehetetlenné teszi a sétánynak a palotától való függetlenitését.* Az *Egyetem* uccai dísztermek

a mult század építési modorának legszebb alkotásai.

Pest fejlődésének egyik legérdekesebb korára jellemző helyiségek, amelyek *reprezentativ és múzeumi célokra is alkalmasak.*

— A *Fővárosi Múzeum* gyüjteményének értéke különösen a város multjának, fejlődésének megismertetésében áll, ezt a hivatását csak kellő teret engedő instruktiv elhelyezésben, valamint a látogatást előmozdító kedvező helyen tudja betölteni. A mostani szük és alkalmatlan helyiséget mielőbb ott kell hagyni, mert

az értékes és érdekes anyag ott nem érvényesül, míg a Károlyi-palota nemcsak a jelen helyzeten segitene, hanem a továbbfejlődésre is lehetőséget biztosit.

— Az épület megszerzése, illetve városi múzeummá való alakítása után a palota Kaplony uccára, illetve az Egyetem térre néző

kopár tűzfalát frontszerüen, stilusosan képeznénk ki,

amivel szintén *régi közóhaj teljesednék.* Erről az új homlokzatról nyílna a múzeum *főbejárata.*

Más forrásból szerzett értesülésünk szerint az épületnek ezt a sarkát *belülről is átépitenék* és úgy alakítanák át, hogy itt

az uj lépcsőházból nyiló termekben lenne a fővárosi képtár,

amely főleg *a magyar piktura modern alkotásaiban* igen figyelemreméltó és rendkívül értékes gyüjtemény.

Miután a kérdéssel a pártközi konferencia már foglalkozott és a pénzügyi bizottság többsége is megszavazta a vételt, — bizonyosra vehető, hogy *a törvényhatósági bizottság is igy határoz* és rövid időn belül gazdagabb lesz a főváros egy gyönyörű parkkal, ahol *valóságos kis „Tuilleriák kertje“ alakul ki hamarosan.* A palotában pedig méltó környezetben, megfelelő otthonhoz jut a Fővárosi Múzeum, a Zichy Jenő Múzeum, megnyílik a Fővárosi Képtár, s *ezzel idegenforgalmi szempontból is három attrakcióval lesz vonzóbb a magyar főváros.*

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904 Budapest, I., Böszörményiut 18 Telefon K. 510-86

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ KERTÉSZET
Cégtulajdonos **TAX JULIA**
Budapest, VII., István-út 50.
Telefon: József 391—51.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltpenyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapitatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 235-06.

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17 Telefon: J 431-88
Mindennemü padozat készitése egyszerü és diszes kivitelben. Javitások jutányos áron.

KRAUSZ LAJOS szobrászmüvész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Müvészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, mükőanyagból. —
Müterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhivó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

FÜRST LAJOS
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és müszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKES-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramü berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

PAULINI GÉZA Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csőinak mótorokat.

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Magyar ucca 75/77. Telefon: L. 914-46.

„VIKTORIA“ zászlógyár és diszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. **RUMBOLD B. FIAI** Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telef n: József 455—89.

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari gépraktára
Kertész ucca 48. elefon J. 405—70.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 103—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Köbánya, Nyorgosujfalu.

KULICSKA ANTAL
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÉS ŐRELLENŐRZŐ ÓRAGYÁR
Telefon 527-09 PRÄCISIOS MECHANIKAI GYÁR Alapitva 1877
BUDAPEST, II., ISKOLA UCCA 6. SZÁM

STAHLER ÉS POLGÁR
ÉPÜLETBÁDOGOS
Központi fütés és csatornázás. — Hat. engedélyezett légszesz-, vizvezeték és villanyberendezési vállalat.
BUDAPEST VI., Ó ucca 8. Tel. T. 36-57.

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 3. Telefon: L. 913-57.
okl. mérnökök, épitési vállalkozók
Iroda és anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán Telefon: J. 513—36.

»MINIMAX«
a legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék
Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási
Mindenkor használatra készen áll s bárki által könnyen kezelhető
Telefon: T. 237-31
Prospektussal és felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Rózsa u. 85

POPPER ZSIGMOND ÉS TÁRSA
ÉPITÉSI VÁLLALAT
V., Lipót-körút 15. I. 8. Telefon: Teréz 244—75.

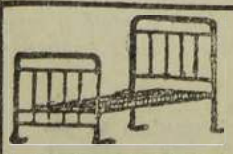

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Isr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—67.

SORSDÖNTŐ BEFOLYÁST gyakorol a városházi eseményekre az Egységes Községi Polgári Párt

„A mi akaratunk és hozzájárulásunk nélkül semmi sem történik a városházán" — Kozma Jenő dr. beszámolója az Egységes Községi Polgári Párt egy esztendős tevékenységeiről és sikereiről

JULIUS 12-ÉN MEGALAKUL A KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR

Az *Egységes Községi Polgári Párt Kozma* Jenő elnöklésével az elmult kedden tartotta meg évadzáró értekezletét, amelyen a párthoz tartozó bizottsági tagok és póttagok teljes számban megjelentek. Az elnök ez alkalommal jelentette be három új tag *Kiss* Menyhért és *Lédermann* Mór bizottsági tagok, továbbá *Gazdy* Jenő, az északi kerület országgyűlési pótképviselőjének a pártba való belépését, majd a szerdai közgyűlésen történt műszaki tanácsnoki állás betöltésével foglalkozva, *Rumbach* Dezsőt jelölték, amely akció teljes sikerrel is járt, mert a közgyülés egyhangúan a párt jelöltjét választotta meg. Hosszas és beható szakvita volt a *ferencvárosi kikötő mellé tervezett élelmiszer nagyvásár kérdésében.* — amelynek *Becsey* Antal volt kezdettől fogva leglelkesebb propagálója, s hogy nem eredmény nélkül, annak beszédes bizonyítéka, hogy a közgyülésen ebben a kérdésben is egyhangúan az *Egységes Községi Polgári Párt* álláspontja mellett történt állásfoglalás.

A különböző folyó ügyek és aktualitások letárgyalása után befejezésül

Kozma Jenő Bittner Jánost üdvözölte

abból az örvendetes alkalomból, hogy a felsőház tagja lett és arra kérte, hogy új méltóságában is tartson ki oly hűséggel a párt mellett, mint eddig tette és legyen szószólója a felsőházban is minden érdemes és méltó közügynek. Majd visszapillantott az elnök *az elmúlt esztendőre* és megemlékezett a párt eredményes munkásságáról, hangoztatta, hogy az az út, amit egy esztendő alatt a párt tett, mindenképpen nagy távolságot jelent, mert ma már az egy évvel ezelőtt kis keretü párt *olyan hatamas tényezőjévé nőtt a törvényhatósági életnek, amely nélkül semmit eldönteni nem lehet.*

Az értekezlet után a *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt a pártelnökkel beszélgetni, amelynek során a következőkben nyilatkozott

Kozma Jenő

az elmult esztendő tedjesítményeiről és eredményeiről:

Tíz hónap munkája

— Most, amikor a közgyülési évad végén, a nyári szünet előtti utolsó alkalommal jött össze a párt, lehetetlen, hogy vissza ne tekintsünk az elmult esztendő eseményeire, küzdelmeire, sikereire, de kudarcaira is.

— Most már bevallhatjuk, hogy amidőn tavaly szeptemberben, a közgyülési szezon elején először találkoztunk a Gellért-szállóban, nem is sejtettük milyen

küzdelmes és nehéz év

áll előttünk.

— De elmondhatjuk azt is: az elhatározás, hogy a küzdelmekből és a munkából — bármilyen nehéz legyen is az — kivesszük a részünket, erős maradt bennünk az egész éven át.

— Ha visszatekintünk az elmult év történetére, megállapíthatjuk, hogy szeptemberben kitűzött terveinkből, szándékeinkból egyelőre még csak az valósult meg, hogy

dolgoztunk tíz hosszú hónapon át

fáradhatatlanul s legjobb tudásunk szerint a köz és a főváros érdekében.

— Egyéb tervünk és alkotó vágyunk sajnos nem teljesedett száz százalékig. Nem sikerült tető alá hoznunk idáig a fővárosi törvény revizióját, amelytől nemcsak a városi politika átalakulását, hanem *a főváros egész társadalmi és gazdasági megujhodását is várjuk.*

— Nem sikerült ugyan teljes mértékben a főváros vezetését és irányítását sem átvenni, ez azonban egyáltalában nem elcsüggesztő jelenség, ha végignézünk pártunk sorain és látjuk,

a tábort, amely egy év alatt ilyen hatalmassá növekedett

s amely ha eddig még nem is lett az abszolut többség pártja, de mindenesetre máris *olyan tényező, amellyel a várospolitika intézőinek mindenkor és minden körülmények között számolni kell és amelynek ma már döntő befolyása van minden közügy intézésében.*

A párt kiépítése

— Ma már a *közgyülés második, legnagyobb pártja vagyunk,* amelyet alig 10—12 szavazat-egység választ el a *Községi Kereszténypárttól.*

— De *gyarapodtunk tekintélyben és hatalomban is.* Ma

már nem a mérleg nyelvének szerepét játszuk

a városházán, *hanem perdöntő és sorsdöntő befolyásunk, van az eredményekre.*

— És ha ma még nem egyedül tőlünk függ a főváros irányítása, — azért senki se meri tagadni azt, hogy *nélkülünk, a mi akaratunk, elhatározásunk és hozzájárulásunk nélkül, semmi sem történik a városházán.*

— A pártépítés munkája olyan mint a téglahordás. Egyenként, apránként kell a téglákat összehordani, hogy nagy és díszes épület alakuljon belőle.

— Az elmult évben

téglákat hordtunk

s nem rajtunk mult, hogy az épület — amelyet emelni akarunk — még nem készült el. Hogy munkánknak csak egyes fejezeteit vázoljam, — nagy vonalakban akarok reámutatni néhány etappra:

— A legutóbbi *költségvetési* vitában a párt szónokai, elsősorban *Éber* Antal és *Glücksthal* Samu tartalmas, nivós, tanulmánynak beillő beszédeikkel, az egész költségvetési vitában dominéltak.

Közlekedés, építkezés

— Tagadhatatlan sikereket értünk el a *közlekedési politika* terén, ami elsősorban *Scheuer* Róbert és *Szilágyi* Lajos érdeme. Scheuer Róbert a párt megbízásából kidolgozta

a villamostarifa reviziót,

egységes tarifa alapján. Ugyancsak az ő tervei alapján szorgalmaztuk a 100 új autóbusz megrendelését. Pártunk foglalt állást a piros autóbuszokkal kötendő szerződés mellett akkor, amidőn ezt a tervezetet úgy a tanács, mint a többi pártok már elvetették. Ezáltal lehetővé tettük, hogy a fővárosban már az idén rendes auóbuszközlekedés indult meg.

— *Harcoltunk és harcolunk a halálsorompók eltöréséért és*

az építkezések fellendítése

érdekében. Vannak kerületek, ahol az általunk iniciált uccanyitások, és közmüvek, egész városrészek megteremtését tették lehetővé. Mint különös sikert könyvelhetjük el a tavalyi

tanügyi választásokat,

ahol a megválasztott tanerők ötven százaléka a mi párthíveink sorából kerültek ki. Általában elmondhatjuk, hogy *mind a tanügyek, mind a sport terén, Dinich* Vidor révén, sikerrel tudtuk képviselni intencióinkat. Különös köszönettel tartozunk

Gaár Vilmos és Becsey Antal

társelnököknek, akik nemcsak a párt vezetésében segítettek, hanem szakkérdésekben is rendkívüli munkát produkáltak. *Gaár* Vilmos a közigazgatási bizottságban elmondott beszédeivel és a lapokban megjelent tanulmányaival emelte a párt tekintélyét, *Becsey* Antal pedig gazdasági téren, főleg az iparosok megszervezésével növelte népszerűségünket.

Az obstrukció

— De a pártnak *minden egyes tagja* — akiket itt nem is tudok felsorolni — jó munkát és különösen hálával kell megemlékeznem azokról, akik nemcsak a közgyülési teremben, de künn a kerületekben is dolgoztak, szerveztek és foglalkoztak a párt ügyével.

— Legnagyobb erőpróbánk kétségenkívül a *Községi Takarék körül* folyó

obstrukciós harc

volt, amely *összekovácsolta, egységessé, erőssé és öntudatossá tette pártunkat.* Ez alkalommal pártunk minden tagja *olyan párthűségről, fegyelemről és áldozatkészségről tett tanuságot, amelyről az összes többi pártok elismeréssel emlékeztek meg.*

— Mindent összevéve: a felmerült nehézségek, kudarcok, küzdelmek ellenére is meg lehetünk elégedve téglahordásunk eredményével, és megállapíthatjuk, hogy akkor, amidőn a többi pártokat válságok és belső lázak gyötrik, — nálunk

egészséges fejlődést, szaporodást

és élniakarást láthat mindenki. Pedig a többi pártot évtizedes organizáció, vagy egyéb tényezők segítik törekvéseikben, — míg *minket csak a közös eszme és tagjaink egyéni értéke és szorgalma visz utunkon előre.*

— Ilyen előzmények után bizton nézek

uj munka, uj harcok, uj sikerek

elé, amelyek az őszi ülésekkel várnak az *Egységes Községi Polgári Pártra.*

Julius 12-én megalakul a Községi Takarék

— Még csak azt kívánom megjegyezni, hogy a párt — *puritán felfogásunknak megfelelően* — valamint azt a *Fővárosi Hirlap* multheti számában kifejtettem, egyhangúlag elhatározta, hogy egyetlen tagja sem lehet a *Községi Takarékpénztár* igazgatósági tagja, miután ennek

olyan színezete lenne, mintha a bizottsági tagságot állások elnyerésére használnák fel.

— A *Községi Takarék* megalakulása egyébként a vakáció előtti idő egyetlen fontos kérdése, ennek időpontját is fixirozták már:

julius 12-én lesz az alakuló közgyülés.

Kozma Jenő dr. végül közölte még a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy a *Községi Takarékpénztár* működésbe lépése után, tehát július közepén kezdi meg nyári szabadságát. *Kozma* Jenő ezt a nyári vakációt is tanulmányútra használja föl. Hosszabb külföldi autóutat tesz, amelynek során tanulmányozni fogja *a külföldi utakat, a külföldi közlekedést, a külföldi városok kommunális életét.* Nyári vakációjának tapasztalatait azután összel kívánja idehaza Budapest életében gyümölcsöztetni.

REMINGTON

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Teréz 218-09, Lipót 975—20.

HENKEL-féle **PERFAX** HENKEL-féle

AZ IDEALIS CEMENTKONZERVÁLO ANYAG

Megakadályozza a kellemetlen porképződést

Megvédazolaj, savak és maró folyadékok okozta károktól

Fokozza a tartósságot, keménységet és áthatlanságot

Vezérképviselet és raktár Magyarország részére:

Voith Gottlieb, Budapest, VI., Kartács-utca 26

TELEFON: LIPÓT 970—65.

Budapesti leventék ünnepe

Nagyszabású és gyönyörű tornaünnep színhelye volt néhány nap előtt a *Ferencvárosi Tornaklub* hatalmas pályája. A fővárosi *Levente Egyesületek* tartották záróünnepségüket, amikor is *30.000 főnyi közönség jelenlétében mutatták be a tiz kerület levente alakulatai pompásan fegyelmezett gyakorlataikat.* A tribünön helyet foglaló előkelőségek soraiban ott volt *József* főherceg, a tábornoki kar, a *kultuszminiszter* képviseletében *Petri* Pál államtitkár, *Sipőcz* Jenő polgármester a főváros nevében, vitéz *Pávay* Mátyás és *Kalándy* tábornokok, a testnevelési tanács részéről *Felicides* Román, a törvényhatóság testnevelési bizottságától *Dinich* Vidor, vitéz *Sallay* István, Budapest testnevelési felügyelője és még igen sokan. Vitéz *Luby* Pál kerületi testnevelési felügyelő, *Dinich* Gyula és *Tasnádi* kerületi vezetőkkel az élükön egymásután érkeztek meg a csapatok fehér magyarcímeres tornaingben, sastollas sapkával.

Festőien szép és tökéletesen fegyelmezett felvonulással kezdődött az ünnepség, majd szabadgyakorlatok következtek, amelyet atlétikai versenyek követtek.

A stafétafutásban csaknem országos rekordot jelentő időn belül futottak leventéink.

A verseny végén *Dinich* Vidor lelkesítő beszédet intézett a leventékhez, hazafiasságra, istenfélelemre, tisztességre és becsületre buzdítva őket. Hangoztatta, hogy

csak a fegyelmezett, edzett ember állja meg a helyét a családban, a műhelyben, a közéletben egyaránt.

A mesterember a szerszámjával, a munkás a munkájával, mindenki a maga helyén szolgálhat a hazának, és dolgozhat azon, *hogy itt jobblét legyen,* amelynek alapfeltétele a magyar integritás. Ennek az eléréséhez viszont *nemcsak kulturfölényre, hanem erős, edzett karokra, bátor és elszánt szivekre van szükség.*

— Az én érzésem szerint — mondotta — a kulturfölény mellé magyar ököl is kell. Magyar akarásra van szükség a magyar erő és magyar hit mellé, mert *enélkül nincs jobb jövő.* Isten áldását kérte a leventékre és harsogva kiáltotta feléjük a levente köszöntést: *Szebb jövőt!* — amire ezrek száján támadt a visszhang: *Adjon Isten!*

A díjak kiosztására került ezután a sor, majd a *Himnusz* eléneklése után *diszmenettel ért véget a lélekemelő ünnepség.*

Pályázati hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa az 1926—27. iskolaév folyamán a III. ker., Kiskorona ucca 10. sz. alatt Községi Felsőmezőgazdasági Iskolát nyitott.

Ezen iskola célja atyjuk foglalkozásához visszatérő kert- és mezőgazda ifjakat nevelni, miért is az iskola gazdatiszti minősítést nem ad, hanem végzett növendékeit érettségi bizonyítvánnyal bocsátja az életbe.

A felsőmezőgazdasági iskolába elsősorban a székesfővárosban lakó szülők gyermekei vétetnek fel, vidékiek csak akkor, ha a fővárosi lakók gyermekeinek felvétele után még hely van.

Pályázhatnak olyan 14. életévüket betöltött tanulók, akik a polgári, vagy középiskola negyedik osztályát jeles, legalább jó eredménnyel elvégezték.

A pályázati kérvényekhez a következő okmányokat kell csatolni:

1. Születési anyakönyvi kivonatot;
2. A polgári vagy középiskola IV. oszt. bizonyítványát;
3. Hatósági orvosi bizonyítványt;
4. Hatósági bizonyítványt arról, hogy a szülő vagy gyám is gazdálkodással foglalkozik;
5. Szülői (gyámi) nyilatkozat arról, hogy az iskolát sikerrel elvégzett növendék szülei birtokán gazdálkodással fog foglalkozni.

A felvételi és tandíjakra, továbbá tandíjmentességre vonatkozólag az iskola igazgatósága ad bővebb felvilágosítást.

Felhívjuk mindazokat, akik ezen iskolába kívánnak felvétetni, hogy a fent felsorolt bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket a székesfőváros tanácsához címezve, augusztus 15-ig a III. ker., Kiskorona ucca 10. sz. Községi Felsőmezőgazdasági Iskola igazgatóságánál nyújtsák be.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928. évi június hó 14. napján tartott üléséből.

Folkusházy s. k.
h. polgármester.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbusszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-80

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: eréz 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1895.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 15.

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, VIImos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

Magyar Fantó Művek rt.
BUDAPEST, VI., FŐTVÖS-U. 42
Ásványolajgyárak:
S.-A.-UJHELY, PESTERZSÉBET
Növényolaj-, kence-, lakk- és festékgyár
BUDAPEST-ANGYALFÖLD.

KOLLARIT
BŐRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

RADIATOROKAT
ÉS KAZÁNOKAT
központi fűtésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

Tóth Sándor
gummivulkanizáló üzeme
II., Fő ucca 20. sz.
Telefon automata 521—79

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 881-17

MESTER és KISS
OKL. ÉPÍTÉSZ ÉS ÉPÍTŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

PAULAY LASZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

SCHIFFERER JOZSEF épületbádogos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
II. kerület, Szász Károly ucca 5. szám

SZÉKELY SÁNDOR ÉPÜLET-, BUTOR- ÉS KEMÉNYFAKERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., PÁPAY ISTVÁN-UT 4.
Telefon: J. 395—75.

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és OLÉPOYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—39.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépítő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépítő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépítési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Mav-nak és az Államépítészeti hivataloknak állandó szállítói. — Alapíttatott 1890. — Telefon József 839-52.

MATUSEK JANOS FESTOVALLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fűtőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-ucca 8.

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszériák, sorozatos caroszériák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt — Telefon: Autom. 530—03

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor ucca 2. szám
»REX« - BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZ KÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44, szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG — Telefon:
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK — J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

Megindult a pesti gyerekek népvándorlása az erő, egészség és az élet felé

Hat év alatt 250-ről 15000-re emelkedett a főváros által ingyenes üdülésre küldött gyermekek száma — Nyaraltatási akció iskolaszanatoriumokkal és üdülőtelepekkel

A *Prohászka Ottokár*-uccai fővárosi iskola hatalmas palotája néhány hét óta olyan, mint egy *főhadiszállás*. A félemelet egyik ajtaján nyomtatott tábla van ezzel a felirattal: *„Sorozás."* Az első emeleten egész teremsor tele tisztviselőkkel, akik *„az eligazítás"* munkáját végzik. A második emeleten *Petik* igazgató szobájában és a vele szomszédos irodákban egyszerre három telefon is szól.

Az egyiken éppen *Parádfürdő* főorvosa közli, hogy a *Turista Szálló készen várja a budapesti gyermekcsoportot*, a másodikon egyik főispán közli, hogy *százzal több gyermeket vállal a vármegye*, a harmadikon valamelyik budai iskolában elhelyezett üdülőtelep vezetője jelentkezik, hogy az élelmiszerraktár állapotáról tegyen jelentést. A negyediken egy már működő üdülőtelep arról panaszkodik, hogy *sok a tej, amit kaptak*. Ez mindenesetre jobb, mintha az ellenkezője volna a panasz.

A gyermeknyaraltatási akció központi irodája ez, ahol

nem kevesebb, mint 15.000 vérszegény, sápadt pesti gyerek nyári üdültetését intézik

nagy buzgalommal és precizitással. A gyermekek beosztása már a mult hét elején teljesen befejeződött, *tizenhét*, valósággal szanatóriummá varázsolt kültelki iskola várja a gyermeksereget. Egymásután érkeznek be a vidéki városok és községek jelentései is, hogy indulhatnak a különböző telepekre és a gyermekek ellátására vállalkozó magánosokhoz a fővárosi iskolák friss levegőre, napfényre és erősebb táplálékra szoruló növendékei.

A nyaraltatási akció *csütörtökön, jún. 28-án* valójában meg is kezdődött,

a vidéki transzportok indítása pedig tegnap, kedden kezdődött el.

Felkerestük a „hadiszálláson" *Petik* Kálmán igazgatót, az akció központi vezetőjét, aki a most folyó lázas munkáról az alábbiakban tájékoztatta tudósítónkat:

„Kisérleti" és „ellenőrző" telep

— A nyaraltatást 28-ikán, csütörtökön délután megkezdtük. E napon háromezer gyermek ment ki a főváros egészséges levegőjü iskoláiban létesített üdülőtelepekre.

— Tizenhat iskolát varázsoltunk át aránylag szegényes eszközökkel, de sok szeretettel üdülőteleppé, még pedig úgy, hogy a legtöbb közülük valóságos szanatóriummá lett, ahol nemcsak gyógyulnak, erősödnek, hanem *otthonosan és jól is érzik magukat a gyerekek*. A hálótermekben most már mindenütt vaságyak vannak, megfelelő ágyneművel. Külön nappali és étkező helyiségeket rendeztünk be, mindenütt gondoskodtunk elkülönítő, illetve betegszobáról az esetleges gyengélkedőknek. A gyermekek természetesen

a nap legnagyobb részét a szabadban töltik és éjszaka is nyitott ablaknál alusznak.

— Az I. kerületi *Váli*-úti, a *Horthy Miklós*-úti, a *városmajoruccai*, a *zugligetiúti, hidegkútiúti, Marcibányi-téri*, a III. ker. *Átlós-uccai, az üröm-úti, kiscelliúti, raktáruccai, hunoruccai, szentendreiúti*, a *Hungária* körút 24. szám alatti, az *Egressy-úti*, a X. *maglódiúti* és *templomtéri* iskolaépületekben rendeztünk be ilyen üdülőket, az I. kerületi *tabáncúti* iskolát pedig

valóságos erdei iskolává változtattuk, ahol elsősorban klimatikus éghajlatra szoruló gyermekeket gondozunk.

— Ezeket az üdülőtelepeket iparkodtunk *specializálni*, illetve úgy helyeztük el az üdülő gyermekeket, hogy egy-egy intézetben *azonos szervi defektusban*, illetve bántalomban szenvedő gyermekek kerüljenek. Így például

külön vannak az idegbeteg, a vérszegény és a tüdőbeteg gyermekek.

Érdekes újítás az idén, hogy létesítettünk egy *kisérleti* telepet, és pedig a *Zugligetben*, ahol élelmezés és étrend tekintetében *azt a rendszert vezettük be, amelyet a közel jövőben megnyiló svábhegyi erdei iskolában akarunk alkalmazni*. Figyelemmel leszünk itt különösen arra, hogy *a speciális táplálás milyen hatással lesz a klimatikus környezetben élő beteg gyermek testi gyarapodására, erösödésére és gyógyulására*. Természetesen ezen a telepen csak olyan gyermekek vannak, akik majd az erdei iskolába kerülnek. Ezen a telepen állandó orvosi felügyelet van.

A Labanc úton pedig mondhatnám hogy „ellenőrző telep" létesült. Itt a gyermekek hasonló klimatikus viszonyok között élnek, azzal a különbséggel, hogy az utóbbi telepen nincsen speciális étrend és „beteg koszt", hanem ugyanazt az élelmezést kapják, amit a többi telepeken. Most azután állandóan

összehasonlítjuk, hogy az egyformán gyenge és az egyformán beteg gyermekek milyen javulást mutatnak az egyik telepen és a másikon.

Talán sokan feleslegesnek tartják ezeket a kisérleteket, holott nekünk az erdei-iskolai ellátásról még nincsenek tapasztalataink, viszont a Németországból beszerzett adatokon és tabellákon nem indulhatunk el, mert a mi éghajlatunk és a mi viszonyaink mellett a németországiakat abszolut jónak elfogadni nem lehet s valószinüleg nem is válnának be.

Lesz megint csere-gyerek

— A másik

érdekes újítás a magyar-német csereakció,

amelyet a két kormány előzékenysége tett lehetővé, s amelyet *Purébl* tanácsnok úr, illetve a főváros tanácsának utasítására én közvetítettem. Néhány nap mulva *ötven* pesti kis fiú utazik *Missdroiba*, a *stettini* öbölbe, ahol egész nyáron át tartózkodhatnak. A németországi üdültetésre nemcsak egészségi állapot szerint válogattuk ki a tanulókat, hanem tekintettel voltunk a gyermekek előmenetelére is, mert

ezzel az úttal a szegény, de jóviseletü és jótanuló gyermekeket mintegy jutalmazni akartuk.

A gyermekek ugyanis megtekintik *Berlint*, megmutatják nekik *Hamburgot, Stettint* és még egy csomó német városba elviszik őket, úgy hogy *az üdültetés egyuttal tanulmányút számba is mehet*.

— A Magyarországra érkező cserefiúkat a *balatonfüredi polgári iskola* internátusában helyezzük el. Viszonzásul *ezek számára is összeállitottunk egy kis tanulmányút programmját*. Megmutatjuk természetesen és elsősorban a főváros nevezetességeit, azután a Balaton vidékét, elvisszük őket Kisbérre, Visegrádra, a *Nagyalföldre*, hogy ezek is számos érdekes impresszióval gazdagodva térhessenek vissza hazájukba. Megjegyzem, hogy mindez csak kezdet, mert a német illetékes körök kijelentése szerint, ha az idei akció sikerült,

a jövő évben már 200 gyermekkel bonyolitjuk le a csereakciót.

Elismeréssel kell megemlékeznünk a *vasutak* előzékenységéről. Nemcsak a *MÁV*, biztosított a gyermekeknek teljesen ingyenes gyorsvonati III. osztályú menetjegyet, hanem *hasonló áldozatot hoztak az osztrák és a német vasutak is*. Ilyenformán úgy a pesti, mint a német gyermekek mindkét úton teljesen *ingyen* utazhatnak. Hogy a gyermekek táplálása minél zavartalanabb legyen és hogy a gyermekeknek ne kelljen megszokni idegen ételeket,

külön szakácsnőt küldtünk a csoporttal, de szakácsnőt hoznak magukkal a német gyermekek is.

— Örömmel állapithatjuk meg, hogy az idén *a vidék áldozatkészsége és megértése is jelentékenyen fokozódott*.

— Elsősorban hála és köszönet illeti meg ezért a *Kormányzóné Őfőméltóságát* aki a legnagyobb szeretettel karolta fel a gyermeknyaraltatás ügyét és ebben segitségére sietett *az ország egész főispáni kara. Valamennyi vármegye* igyekezett kivenni a részét a jövő nemzedék megmentését célzó akcióból. *280—300-ra szaporodott azoknak a községeknek és városoknak a száma, ahol az idén már pesti gyermekeket üdültetnek*.

— A legnagyobb áldozatkészséget *Pest* megye tanusította, amely 700 gyermeket vállalt, utána *Tolna* megye következik 400 gyermekkel, *Fejér* vármegye 350 gyermekről gondoskodik, a csonka *Esztergom-Komárom* vármegye is az elsők sorában van, *Veszprém* vármegye 150 gyermeket fogad be, a csonka *Gömör* és *Borsod* vármegye 240 gyermeket helyez el, *Nógrád* vármegye 150 gyermeket. A balatonparti vármegyék között *Somogy* és *Zala* is kiveszik a részüket a nyaraltatásból. Itt *Keszthely, Badacsonytomaj, Balatonlelle* és *Balatonaracson* létesültek telepek, nem számítva a *balatonüredit*, ahol a német cseregyerekek lesznek.

A kenderesi kastély mellett...

— *A kormányzóné* azonban nemcsak a szervezés munkájában vette ki példaadóan részét, hanem példát mutat az áldozatkészségben is.

A kenderesi kastély közvetlen szomszédságában, az iskola épületében rendezett be egy külön üdülőtelepet a Főméltóságú Asszony, ahol egész nyáron át állandóan 20—20 gyermek üdülhet a legbőségesebb gondoskodás mellett.

— Az idén kezdjük meg először a *csereakciót a vidéki városokkal is*. Egyelőre *Nyiregyháza, Gyula és Kecskemét* városokkal léptünk összeköttetésbe olyanformán, hogy az Alföld három nagy városa bizonyos számú pesti gyermeket nyaraltat, ezzel szemben *mi ugyanannyi gyermeket látunk vendégül Nyiregyházáról, Gyuláról és Kecskemétről*.

— Visszatekintve arra a hét esztendőre, amióta a főváros az akciót folytatja, örömmel kell megállapitanunk, hogy *a fejlődés útja óriási volt*.

1922-ben még csak 250 gyermeket küldhettünk el, tavaly már 11.000 gyermek üdült, az idén pedig 15.000 gyermek élvezi már a nyaralás örömeit.

— A főváros áldozatkészségét külön hangsúlyozni felesleges. A törvényhatóság *292.000 pengőt szavazott meg erre a célra*, később *a népjóléti miniszter 50.000 pengőt juttatott*, amit a főváros közönsége *100.000 pengőre egészitett ki*, úgy hogy *kereken 400.000 pengő* a rendelkezésre álló összeg.

Alig marad itthon rászoruló

— Az idei akció során már elértük azt, hogy

alig marad itthon olyan gyermek, akinek testi és lelki épsége megkivánja az üdülést.

Mindazonáltal még most sem szabad megállni a megkezdett úton, hanem a törvényhatóság áldozatkészségével *tovább kell folytatni a munkát*, különös tekintettel arra a szomorú statisztikára, amely az iskolaorvosi jelentés során került a nagy nyilvánosság elé s amelyből kiderül, hogy a rossz gazdasági és szociális viszonyok következményeképen

az iskolaköteles budapesti gyermekek legnagyobb része beteg vagy betegségre hajlamos.

Ezt a célt szolgálják az erdei iskolák, ahol egész esztendőn át végezhetjük a legjobban reászoruló gyermekek üdültetését. A főváros áldozatkészsége az egész kontinensen szinte *páratlanul nagy és példaadó lehet*, mert például Németországban megvan ugyan az üdültetés, de *a szülőknek bizonyos összeget fizetnie kell érte, mig nálunk minden teljesen ingyenes*.

RENAULT-VIVASIX
az ideális 6-hengeres
3.2 literes
TURAAUTÓ
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

Lapunk május 30-iki számában a versenytárgyalási döntések között tévesen közölt hírünket ezúttal azzal helyesbítjük, hogy Szepessy Sándor utóda *Szepessy* Gyula okleveles mérnök nyerte el a Lovag uccai iskola fűtőberendezését 39.955 pengő összegben.

Udvarrendezési munkát a Maglódy uti városi bérházaknál Mihályi Lajos 4410;

Kályhaszállítást a Németvölgyi úton épülő I. sz. városi kislakásos bérháznál: Zolnicer kerámiai gyár r.-t. 16.225, Munkácsi Gyula 2112, Magyar radiátorgyár r.-t. 2882;

Kályhaszállítást a Gyáli úti városi bérháznál: Ledniczky és Társa 3600;

Kőmives munkát a Rudas-fürdőnél Marton és Szalka 6241;

Bádogos munkát a Kisfaludy uccában épülő városi bérháznál Botos Gyula és Társa 6092;

Föld, kőmives, elhelyező, vasbeton munkát ugyanott Holman Pál 252.326;

Vasgerenda szállítást ugyanott Holman Pál 27.600;

Bádogos munkát a Rudas fürdőnél Botos Gyula és Társa 4752;

Kőmives munkát a tüzoltóparancsnokságon épülő ciszternánál Heverdle István 2142;

Lakatos munkát a Kárpát ucca városi bérház sodronykerítésénél Polgár Ignác 3830;

Bútorszállítást a Ferenc József laktanyánál Hegedüs és Nagy 2492;

Gőzfűtőberendezési munkát a budai Szent Annatemplomnál Tholt István 19.713;

Oszlopok szállítására a Kerepesi temetőben Seenger Béla 2640;

Villanyberendezési munkára a belvárosi templomnál Vozári Pál 7498;

Tetőfedő munkát a Kerepesi temető árkádos sírboltjainál Tollár János 10.138;

Belső festési munkát a tabáni templomnál Sándor Béla és Steiner és Szimpert cég 12.800 pengő ajánlati áron;

A főváros tanácsa a mult héten tartott nyilvános és zártkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkák szállításával és végzésével az alábbi cégeket bízta meg:

Udvarrendezési munkával a Gyarmat ucca városi kislakásos bérháznál a Neumann Ferenc céget 5793;

Utrendezési munkával a Kükülló uccában az Ámon Antal és fia céget 20.379;

Csatornaépítési munkával a Csévi uccában a Heverdle István céget 20.294, a Harmat uccában az ifjabb Halász Hubert céget 33.924, a Tövis uccában az Obendorfer József és Fia céget 7784.

Daruvágány építési munkával a ferencvárosi helyi kikötőben a Bier és Wersetz céget 38.570 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

Kőfaragó munkára a farkasréti temetőnél csak Král Gyula tett ajánlatot 14.500 pengő vállalati áron.

Ács munkára a lágymányosi téli kikötőben levő strand favázas öltözőinél: Wolleszák György 16.064, Endei Lajos 14.217, Dengler Lajos 15.545, Kelmrich János 18.069, Sokhegyi és Dénes 12.700, Tőke György 14.574, Ertl József és Fia 15.091, Vladár Pál 17.214, Kohlbach Emil és Társa 11.839 pengő vállalati áron.

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalásokon a következő cégek pályáztak:

Csatornaépítési munkára a Raktár uccában: Schäffer Ármin 24.007, Tessák Ödön 21.144, Ámon Antal és Fia 22.430, ifjabb Halász Hubert 16.713, Kis Jenő 22.015, Nagy Árpád 16.021, Sándor Ödön 28.094, Csányi Pál 22.065, Havas Lajos 26.104, Obendorfer József és Fia 22.247, Liska Béla 19.939, Mann József és Fia 28.116, Miklós és Társa 22.247, Heverdle István 20.732, Farkas Lajos 26.054 pengő vállalati áron.

Udvarrendezési munkára a Váci-úti kislakásos városi bérház csoportnál: Hollós Ferenc 13.194, Ámon Antal és Fia 14.218, ifjabb Helfenstein Károly 14.352, Hajnal Imre 14.015, Spányi Ernő 14.464 pengő áron.

Csatornaépítési munkára a Szabó József uccában épülő autóbuszgarázs körüli uccáknál: Havas Lajos 21.443, Kaluber és Vajda 20.046, Farkas Lajos 19.301, Hajnal Imre 17.141, Kőnig és Társa 16.672, Nagy Árpád 15.382, Miklós Béla és Társa 17.487, Schäffer Ármin 16.878, ifjabb Halász Hubert 14.441, Obendorfer József és Fia 17.468, Heverdle István 16.670, Mann József és Fia 23.237 pengő vállalati összegért.

Bádogos munkára a csatornatelepnél: Mayer Ottó 3157, Ott Gyula 3771, Fliegl Béla 2541 pengő áron.

Ács munkára ugyanott Helmrich János 9765, Tőke György 9005, Gratzl Lajos 9102, Ertl József és Fia 10.033 pengő áron.

Tetőfedő munkára ugyanott Urbancsek József 2739, Krisch Fekete János 2989, Bukovári Jenő 3019 pengő vállalati áron.

Útrendezési munkára a Pusztaszeri-úton: ifjabb Helfenstein Károly 100.635, Urbach és Tafler 78.595, Fekete István 95.878, Hollós Ferenc 79.401, Komfort építő 80.932, Singer és Fried 99.404, Hirsch Mihály rt. 100.272, Szánthó Ferenc 90.834, Ámon Antal és Fia 69.773, Engelhardt Ferenc 99.221, Magyar, Wayss és Freitag 146.538, Schäffer Antal 93.878, Heverdle István 93.082, Kőnig és Társa 118.018, Klauber és Vajda 144.997, Schaffer György 65.184 pengő vállalati összegért.

Sséchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

ILKOVITS J.
központi fűtések és vizvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST VI, ANDRÁSSY ÚT 92,
TELEFON: Teréz 212-07.

Kanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

WELLNER LÁSZLÓ
építési vállalkozó Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

VASUTA GUSZTAV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VI'l., József-u. 79. Telefon: József 324-56

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fűtés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

Jany János Gép-, épület- és szerkezetlakatos
Ezelőtt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

özv. Biberál Józsefné Alapíttatott 1871. évben
BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPÍTŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II. PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

Fűtés Víz Gáz Szentgyörgyi és Társa
Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MARTON-U. 9
Telefon: József 373-92

Alapítva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

FISCHER HENRIK
épülettakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.
Telefon: J. 623—09.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

Világszabadalom!
Megtakarít 75 százalékot!
A „TÖREKY"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már melegvizet ad és 15 perc alatt 2 KILÓ FA eltüzelésével 180 liter 42° C MELEGVIZ előállítását teszi lehetővé. Ezáltal EGY FÜRDŐ KÉSZÍTÉSE 9 FILLÉRBE kerül.
SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ.
Legolcsóbb fürdőkályha!
Készíti: Maurer Sándor
Budapest, I., Attila ucca 31

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA
REDŐNYGYAR
Budapest, V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Teréz 106—3

DUNÁNTÚLI MÉSZ-, TÉGLA és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Teréz 218—06. Sürgönycím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb.
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

Lizsinszky Rezső kárpitos és díszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhívó Aut. 510-54

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

MENDE-MONDÁK a városháza folyosójáról

Strand készült nyáron a téli kikötőben — Helyén van-e az autobusz-soffőrök szive? — Hangos felkiáltás az utca csendje érdekében — Aki tizennyolcat „ugrik" — Tanácsnokok a bársonyszékben

KÁNIKULAI hőség kerülgeti az embert, mindenkinek *izzad a nyelve* és hápogva áhitozik egy kis üdülés után. Itt a nyár és a legforróbb csókjával kelleti magát. És mit gondolnak, hogy amikor a nyár napja millió sugárban ontja hevét, a főváros mivel foglalkozik? A *téli* kikötőben *strandfürdőt* akar épiteni. Tessék pontosan ügyelni a szóra: nem a *nyári* kikötőben, hanem a *téliben*. Hát azt már hallottuk, hogy valaki léket vág a téli kikötő jegén és a februári fagyban is hódol kedvenc szórakozásának: a lábmosásnak, de téli strandolás, minusz öt fokos vízben való fürdőzés és hó-plageon való henyélés lehetőségéről ezideig nem volt fogalmunk. Ezt is az örökké leleményes főváros találta ki. Nagyszerű ötlet, eltekintve a tüdőgyulladás veszedelmétől!

Volna azonban egy szerény kérdésünk: Ha a *téli kikötőben* strand lesz, mit terveznek *a nyári kikötőbe?* Nemde: *korcsolyapályát!?*...

◘

AZ UTÓBBI autóbuszbalesetek minden elszomorító és kétségbeejtő voltuk mellett is egyre jók voltak. Arra, hogy végre felébresszék az illetékeseket, akiknek ezek az esetek intő jelül szolgáltak a jövendőre nézve. Igaz ugyan, hogy ez csak *eső után köpönyeg*, de lehet, hogy a jövőbeli esők elől ez a köpönyeg mégis csak megvéd. Mindenekelőtt elrendelték, hogy kanyarulatoknál az autóbuszoknak nem szabad oly élesen fordulni, mint eddig. A vaktában való rohanás és hirtelen kifordulás az egyik szük uccából a másik még szükebbe okozta eddig is az autóbuszbaleseteket. A másik rendszabály pedig az, hogy a jövőben szigorú vizsgálatnak vetik alá *az autóbusz-soffőrök szivét* és idegrendszerét. Főként a *szivet* fogják behatóan tanulmányozni.

Pedig van egy sokkal egyszerűbb megfigyelési lehetőség is.

Aki *ezekre* az autóbuszokra *fel mer ülni*, annak *helyén van a szive.*

◘

AZ UCCA CSENDJE érdekében emelt *hangos* szót az egyik városatya a legutóbbi közgyülésen. „Van-e tudomása a polgármester úrnak" — kérdezte a szokott sablon szerint — arról, hogy Budapest milyen lármás? Biztos, hogy van tudomása. Hogyne volna. Nincsen olyan ember a fővárosban, legyen az akár polgármester is, aki ne „élvezte" volna már az autótülkök fülsiketítő lármáját, a villamosok néha oknélküli bősz csengetését, vagy azt az édes zenét, amit az uccakövezők túlzott kalapálása jelent? (Engem évek óta az uccakövezők riasztanak fel legüdítőbb álmomból. Nem is kell nekem vekker, ama néhány esztendeje, amióta a kövezetet javítják a ház előtt!) Az interpelláló bizottsági tag azt is elmondotta, hogy *Budapest a leghangosabb város a világon*, mert például London sokkal nagyobb forgalom és nagyobb kiterjedés mellett, jelentékenyen csöndesebb. Mintha itt mindenki arra szövetkezett volna, hogy pusztítsa embertársai idegeit. Másik érdekes megállapítása pedig az volt, hogy a villamosvezetők néha azért csöngetnek minden látszólagos ok, illetve forgalmi akadály nélkül, mert *alibit* akarnak igazolni. Sohsem lehet tudni ebben a nagy tolongásban, hogy mikor történik baleset. Hát ő önigazolásul mindenesetre csönget. Ez is egészen *új mentalitás.*

Még valami érdekeset tudtunk meg ebből az interpellációból. Azt, hogy *Budán rengeteg sok a kutya.* És ez a hatalmas kutyatömeg annyit ugat, hogy a leglelkesebb állatbarátok is megcsömörlöttek már *a kutyaugatástól, amely, ha nem is hallatszik az égbe,* budai polgártársainkat nem hagyja aludni. Igaz az a mondás: *azért kutya, hogy ugasson,* sőt az is igaz, hogy bár *a budai kutya sokat ugat, a karaván mégis halad,* azért bosszantó lehet a sok kutyaugatás. Minden részvétünk tehát a budaiakkal, akiknek a megvédését követelte a hangos *kutyaszó ellen* az interpelláló városatya.

A kutya elleni küzdelemből az látszik, hogy mégsem „fedi" a tényeket az a mondás, amely szerint: *Egyszer volt Budán kutyavásár*...

Mert most *másodszor* is van.

◘

ÉLÉNK felszólalások hangzottak el a tisztviselői behelyettesítések ellen a közgyűlésen. Többen arról panaszkodtak, hogy az egyik kiválasztott előljáróhelyettes 18 kollégáját átugrotta és igy jutott előbbre.

Aki ilyen jól ugrik, az nyilván *műugróbajnok.*

A sportbeli ügyesség pedig *érdem*, amit honorálni kell.

◘

VÉGRE teljesül a vágyuk a tanácsnok uraknak: *bársonyszéket* kapnak a közgyülésen. Egy kis fantáziával *miniszteréknek képzelhetik magukat.* Hiába: a bársonyszék vonzó valami és igen sok embernek az álma.

De miért kell voltaképpen a *puha* (bársony)szék. Az eddigi talán *kemény* volt!?...

Gyuribandi.

KÍNRIMKRÓNIKA

arról, hogy a szesónban mit dolgoztak a városatyák?

Zárják a közgyülési termet,
Hol a város lelke zengett
Kinrimkrónikásunk gondja:
Mit dolgoztál városatya?!
Kedvenc szónokunk volt... na, ki?
Reméljük, nem találja ki,
Nem is számoljuk, hogy hány volt,
Mert kedvencünk csak egy volt: Hamsworth.
Kár, hogy szükszavú a Repold,
Rászavazott vón' a kobold.
Énekeljük bősz Földváryt,
Ki nem szerette a kvárglit.
Révész mondta: Szakáll csunya,
Ettől lett a Szakáll hulla.
Paulheim szólt: „slukceszive"
„Satatöbbi" Széman nyögte.
S a borotvaeszü arszlán:
Hab fehérlett Kivovics arcán.
(Noha itt az a hir járja,
Amerikás Magyar Miklós
Viszi őt Amerikába
Hoover támogatására.)
Köpenyt fordita az Ehrlich,
Ettől lett Rassay nebich.
Horovitznak műharagja
Sem segithet most már rajta.
Vigaszunk a két műszaki
Scheuer Róbert és Becsey,
Kiket megkért bátyánk Stadler:
Tervezzenek egy olyan nőt,
Aki ruha nélkül sem hoz
Stadler homlokára felhőt.
Nevet ezen jó Ereky,
Mert a zöldséget szereti.
Gyengék Kollman beszédei,
Jövőre majd Dinich edzi.
Lédermannak nincsen pénze,
Neki is dolgozni kéne,
A dolgozók pártjába lép,
Munkát csak ott talál a nép.
A Pantheonból kikacagja
Ezt a viccet Dorner papa,
Budapest atyáit áldjuk,
Jó nyaralást, hőn kivánjuk,
Bort, búzát és egészséget,
Asztalukra eleséget,
Soha semmi vereséget.
Pihenjen a hirlapiró,
Cikkét éjjel-nappal iró,
Aki obstrukció közben
Büffében élt borban, sörben.
S ha e versünk rimje beteg,
Néha sántit, néha remeg,
Egyszerű a kérdés nyitja:
Bayer Tóni meggyógyitja.

LICSÁJER JÁNOS
Budapesti autórugógyártó és javitóüzeme

Budapest, VIII., Thék Endre ucca 14
(Óriás ucca 14) *Telefon: József 463-51*
Mindenféle autótipushoz kész rugók raktáron

„TYPON"
uj rendszerű fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci ucca 58. sz. fidsz. — Telefon: József 422-42.

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemű vizépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemű beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428-77
Háziipari osztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textilosztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

Zajtalan járású **VENTILATOROK** és elektromotorok az ipar összes igényeinek megfelelően
G. MEIDINGER & CIE., BASEL
Képviseli: VIDOR I. okl. gépészmérnök, II., Margit körút 48. Telefon: L. 988-51. Ajánlat és mérnöki látogatás díjmentes.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

Fratricevich István diszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és másolási munkákat

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TELEFON: T. 217—64

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel.: J. 310-23 és 394-24.
BUDAPEST
Főraktár: VII, Thököly ut 145

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon; Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILAGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon: Teréz 296-51 és 290-78.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész
IV., Semmelweis ucca 2. sz

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna ut 68. • Telefon: J. 462-22

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Július 12-én megalakul a Községi Takarék. Már kitűzték a *Községi Takarékpénztár alakuló közgyűlését, július 12-én hivatalosan is megszűnik az Egyesült Fővárosi* és az intézet összehívott rendkívüli közgyűlésén megalakul a *„Budapest Székesfőváros Községi Takarékpénztára Rt.“*. Ez lesz az új pénzintézet hivatalos elnevezése. A közgyűlésen bejelentik az Egyesült Fővárosi egész igazgatóságának és felügyelőbizottságának lemondását és megválasztják helyettük a főváros delegáltjait.

A BESzKÁRT üzemkezelésében álló vasutak közgyűlése. A BESzKÁRT üzemkezelésében álló vasutak, a *Budapest—Ujpest—Rákospalotai Villamos Közúti Vasút Rt., a Ferenc József Földalatti Villamos Vasút Rt.* és a *Budapest—Szentlőrinci Helyiérdekű Villamos Vasút Rt.* június 25-én tartották meg évi rendes közgyűlésüket. Mind a három vasútvállalat közgyűlése elfogadta az igazgatósági előterjesztéseket, megállapította a mérleget és zárószámadást s az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak egyhangú határozattal megadta a felmentést. A Ferenc József Földalatti Vasút Rt. és a Budapest—Szentlőrinci Helyiérdekű Villamos Vasút Rt. e vasutak engedély idejének lejártáig a BESzKÁRT-tal üzemviteli szerződést kötöttek.

A Magyar—Német Mezőgazdasági Rt. a mult héten tartott XI. évi rendes közgyűlésén *2 pengő osztalék* kifizetését határozta el. A vállalatnál a *Mercator Rt. zürichi cég* érdekeltséget vállalt és a jövő irányításban befolyást fog gyakorolni.

Megjelent a Kallós Kompasz I. része két kötetben, 500 oldal terjedelemben. A *Pesti Tőzsde* kiadásában és *Kallós* János szerkesztésében most jelent meg az 1928—29. évre szóló *Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz* első része két kötetben. Ez a kétkötetes munka magában foglalja az összes budapesti és vidéki bankok és takarékpénztárak, bankárok és tőzsdei cégek, a Tébe és a Magyar Tőzsde Club, a budapesti szövetkezetek, a székesfőváros és az összes vidéki városok tiszti névsorának és vagyoni viszonyaira vonatkozó legújabb adatait, több mint 500 oldal terjedelemben. Az első rész szerkesztési zárlata 1928 június 20 és így a legújabb adatokat közli a negyedik éve megjelenő, máris nagy népszerűségre szert tett *Kallós Kompasz*. Ezen bankkötetet rövidesen követni fogja a Kallós Kompasz második része, szintén két kötetben, mely az összes magyarországi kereskedelmi és ipari vállalatok, biztosító intézetek stb. legújabb és legpontosabb adatait fogja tartalmazni. Megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, IV., Városház utca 6. szám alatt, mind a négy kötet együtt 50 pengőért.

Hudetz János
okl. építészmérnök, építőmester
Tervező- és vállalkozó irodája
Alapíttatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller utca 6/b.

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH
Margitszigeti Palota
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház József körút 37/9
Esténként cigányzene
Saját sütő- és cukrászipari üzem

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

Székesfővárosi Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó utca 1.
Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

FORT OSZKÁR és TÁRSA *Tel.: J. 303-35*
műszaki iroda és vállalat
Központi fűtés vízvezeték stb. berendezések részére
Budapest, IX., Angyal-utca 33

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas utca 7. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99.

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

Weisz József és Társa Tatarozási munkálatok ¼ évi részletekre. Emeletráépítések eszközöltetnek.
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Saját ház)

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Nevelen utca 1959-1963/a. c.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki utca 17. Telefon József: 325-88

SÁNDOR BÉLA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi utca 54. sz.

ÉPÍTŐIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross utca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Teréz aut. 607—55.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos,
egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

KÖSZEGI ISTVÁN bádogos, légszesz, vízvezeték, központi fűtés és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, III., Lajos-u. 36 Telefonhívó: Aut. 625-10

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22. Tel. 230-86.

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon atómata 608-23

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975-62

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

RENAULT
mezőgazdasági
és
vontató-traktorok
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII. Tömő utca 26 Telefon: J. 414-91

TELEFON: J. 395—78 **HLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

BUDAPEST-SVÁBHEGYI SZANATORIUM
Magaslati (430 m) klimatikus diétás gyógyintézet
*
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma **belbetegek, idegbetegek és üdülők** részére
Központi fűtés, meleg-hideg víz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire, 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségű kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyítója a beteg testnek és fáradt léleknek.
GOLF • TENNISZ • LOVAGLÁS
NAPIDIJ (az új főépületben)beleértve ötszöri diétás étkezést, fűtést vízkúrákat **22 pengőtől**
a depandanceokban **20 pengőtől**

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 873—59.

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fűtési, szellőztetési, vízvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

MARABU és ORANIER
FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK
Magyar Radiatorgyár R.-T.
Budapest, X, Gyömrői-út 76/78.
Telefon: J. 390—34, J. 350—88.

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPÍTÉSZ ÉS ÉPÍTŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-65. BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Sipőcz Jenő dr. polgármester kinevezte az új elöljáróhelyetteseket. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester elutazása előtt beosztotta a két új behelyettesített elöljárót, mégpedig *Spannberger* Lajost a X. kerület és *Guth* Ferencet a IX. kerület élére. Egyúttal kinevezte a polgármester az új elöljárók helyetteseit is. *Holtzspach* Ödönt a IX. kerületi elöljáróságtól a II. kerülethez, *Haidekker* Jánost a VI. kerületből a IX. kerületbe. *Tatár* Béla főjegyzőt pedig a központi városháza illetőségi ügyosztályától a VI. kerületi elöljáróságához helyezte át és megbízta a főjegyzőket az elöljárók helyettesítésével.

Rumbach Dezső — tanácsnok. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának legutóbbi ülésén egyhangúan tanácsnokká választották *Rumbach* Dezsőt, aki az utóbbi időben mint helyettes tanácsnok állott az egyik legfontosabb tanácsi ügyosztály élén. Ez a jelenség, hogy harmincötéves szolgálat után egyhangú bizalommal fordult feléje a közgyűlés, egymagában is kellőképpen méltatja az új tanácsnok nagy értékeit és érdemeit. A *Fővárosi Hirlap*-nak, amikor tiszteletadással fordul az új tanácsnok felé, csak arra kell rámutatnia, hogy szinte hétről-hétre ismerteti és méltatja azokat a nemes törekvéseket és nagykaliberű munkákat, amelyeket Rumbach tanácsnok végez. *Rumbach* Dezső nagyszerű iniciáló ereje, tehetsége és szorgalma bőségesen mutatkozik meg azokban az alkotásokban, amelyeket azóta végzett, amióta vezető állásba került. A pénzügyi akadályok súlyos gátakat emelnek ugyan a kiváló technikus tervei és szándékai elé. Budapest közönségének azonban sokkal élesebb a szeme, semhogy meg ne látná a törekvések szépségét és nagyságát.

Dinich Vidor az amsterdami olimpiászon. Dinich Vidor fővárosi törvényhatósági bizottsági tag, a magyar ifjúság testi nevelésének fáradhatatlan harcosa, nemcsak az iskolánkívüli testnevelés, a levente-ügy terén s nemcsak az *Országos Testnevelési Tanács* vezetőségében fejt ki páratlanul értékes és elismerésreméltó tevékenységet, hanem mint az *Országos Birkózó Szövetség* elnöke is erősen tevékenykedik a magyar sport hírnevének fejlesztésén. *Most válogatta ki a birkózók javát*, azt a csapatot, amely *a magyar színekkel áll ki a porondra az amsterdami olimpiászon.* A magyar olympiai birkozócsapatot *a jövő héten maga Dinich Vidor kiséri Amsterdamba.*

Öt ország temetőin át. A közegészségi és közkórházi ügyosztály több vezetőtisztviselője *Némethy* Béla tanácsnok vezetésével többhetes tanulmányuton járt a nyugati országok modern közegészségi intézményeinek megismerése céljából. *Némethy* tanácsnok a közkórházi intézményeket és a betegápolással kapcsolatos adminisztratív kérdéseket tanulmányozta, *Salamon* Géza tanácsjegyző pedig vitéz *Bárány* László tanácsi fogalmazóval öt ország temetőit és temetkezési berendezéseit tanulmányozta. Jártak Bécs, München, Regensburg, Lipcse, Berlin, Hamburg, Köln, Kuxhawen, Páris, Bern, Luzern, Interlacken, Zürich és Salzburg városokban és főleg a temetés-biztositásra szereztek anyagot, amelyet az ősz folyamán előterjesztésre kerülő temetésbiztositási szabályrendelet elkészitésénél használnak föl. A tisztviselők sok érdekes és új dolgot láttak, sokat tanultak, de azt is megállapitották, hogy fővárosunknak intézményei a nyugati városokéval bátran felvehetik a versenyt. Talán a müncheni Waldfriedhof erdőszerüen rendezett sirkertje és a Hamburgi olsdorfi temetősirkert, amelynek alig van sirkert jellege, pompás park az egész, ahol a sirokat virágágyak takarják el, szóval csak e két temető mulja felül a budapestieket. A községi temetés-biztositás egyedül Bécsben van megszervezve, de itt már fennállott az intézmény 1914 előtt is, mig a többi nagy városokban csak a hatósági ellenőrzés van meg, s az intézmény maga szövetkezeti, illetve társadalmi, főleg vallási alapon működik. A székesfővárosihoz hasonló községi temetkezési intézet, illetve kizárólagos hatósági temetkezési monopólium csak nálunk létezik és e tekintetben uttörők vagyunk. Humánus, higiénikus és a gazdasági szempontból mintaszerünek ismert fővárosi intézményeink mintájára a külföldi nagyvárosok temetkezési intézményei most vannak csak átszervezés alatt.

Ellentét Friedrich István és a Keresztény Községi Párt között

A *Fővárosi Hirlap* pár héttel ezelőtt a budapesti sajtóban legelsőként adott hírt arról, hogy a *Keresztény Községi Pártban Friedrich* István vezetésével a fiatalabb erők elégedetlenkednek és a párt vezetésében a maguk számára hatékonyabb részt követelnek. A *Keresztény Községi Párt* belső villongásairól azóta több hír jelent meg, amelyek mind megerősítették a *Fővárosi Hirlap* hiradásának igazát. A pártban — mint kiderült — tényleg komoly egyenetlenségek ütötték fel fejüket és pedig azzal a megokolással, hogy *Wolff* Károly, a párt köztiszteletben álló elnöke filozófiai és világnézeti magaslatból nézi az eseményeket, amelyeknek gyakorlati megvilágítása a mai pártveeztés mellett teljesen háttérbe szorul.

A fiatalok megmozdulása — úgy látszik — gondolkodóba ejtette a pártot, amely igyekszik az ambiciókat kielégiteni. Valószinűleg ebből az intencióból született meg az a gondolat is, hogy a Vásárpénztár szombati közgyülésén a tanács képviselőjének ajánlására, a főváros több mint 80%-os részvénybirtoka révén *Friedrich Istvánt a Vásárpénztár igazgatósági tagjává választották, nyilván azzal a célzattal, hogy később a Vásárpénztár elnöke legyen, majd pedig a Községi Takarékpénztár igazgatóságába is, mint a párt képviselője, foglaljon helyet.*

A jószándéku akció azonban igen könnyen felborulhat és a pártban még inkább kiélesedhetnek az ellentétek, mert *Friedrich* István ebben a pillanatban arra az álláspontra helyezkedik, hogy nem hajlandó fizetéses állást vállalni már csak azért sem, mert *a törvényhatósági életből nem kiván kikapcsolódni.* Ha *Friedrich* ezt az álláspontját nem adja fel, akkor a pártban tovább folyik a küzdelem és pedig valószínűleg kiélesedett formában.

Tizenötezer pengő „fülrepesztő" gépre. Néhány hét óta uj szörnyeteg dolgozik a budapesti uccákon: a telefon-igazgatóság *aszfaltvágó gépe.* Zug, zakatol, dübörög, hasítja dobhártyáinkat, hogy szinte félelmetes a közelében tartózkodni. A kábelfektetéseknél használják, felturják vele az aszfaltot, amit azelőtt munkáskezek acélvésőkkel kopácsoltak ki. Most a főváros is beszerez egy ilyen gépet. A *Teudloff és Dietrich* cég szállítja és 15.453 pengőbe fog kerülni a kéthengeres, 20 lóerejű, 7 atmoszféra nyomással dolgozó benzinmotoros kompresszor, amely autóra lesz felszerelve. Vizcsőfektetéseknél és javításoknál fogják használni főleg ott, ahol csőrepedés fenyeget és gyors segitségre van szükség.

A budapesti gazdák kiállitása. A budapesti mezőgazdák az idén mutatták be először a nagy nyilvánosságnak azt a szinte hihetetlenül hangzó és valószinütlen valóságot, hogy milyen intenziv mező- és kertgazdálkodás folyik a főváros határában. Budapest területén nemcsak modern és virágzó konyha- és virágkertészet, hanem igen számottevő gyümölcskertészet és számos tehenészet és baromfi-farm van. Az állattenyésztés, tojástermelés és tejgazdaság oly jelentékeny, hogy ma már a fővárosi szükséglet jelentékeny részét fedezni tudja. Mindemellett pedig nem hiányzik a külterjes gazdálkodás sem, hatalmas buza- és rozsvetéseivel, ahol a napokban pendült meg éppen az aratók kaszája, akárcsak a tiszaháti rónaságokon. A budapesti mezőgazdák vezére és lelkes irányitója, *Purébl* Győző székesfővárosi tanácsnok hívta életre a *Budapesti Gazdálkodók Egyesületét,* amelyben igen élénk élet folyik. Egész télen át oktató tanfolyamokat rendeznek, ezenkivül vetőmaggal, facsemetékkel, takarmánnyal, mütrágyával támogatják a pesti gazdákat, akik nem „aszfalt-gazdák" hanem igen komolyan veszik a hivatásukat. Ennek a bizonyitéka az a pompás kis kiállitás, amelyet Péter-Pál napján a Mezőgazdasági Muzeumban dr. *Ripka* Ferenc lelkesitő beszéd kiséretében nyitott meg és amely hétfőn záródott be a legteljesebb erkölcsi sikerek jegyében. Volt ott káprázatos tarkaságban virág, gyümölcs, zöldség, méz, burgonya, kerti vetemény, minden, ami csak egy gazda keze alól kikerül. A kiállitás célja részben az volt, hogy a főváros területén gazdálkodók és kertészkedők figyelmét felhivja a budapesti határban leginkább termeszthető fajtákra és módokra, hogy igy ujra életrekeltse a hajdan hires-neves budai bor- és gyümölcsfa-kulturát.

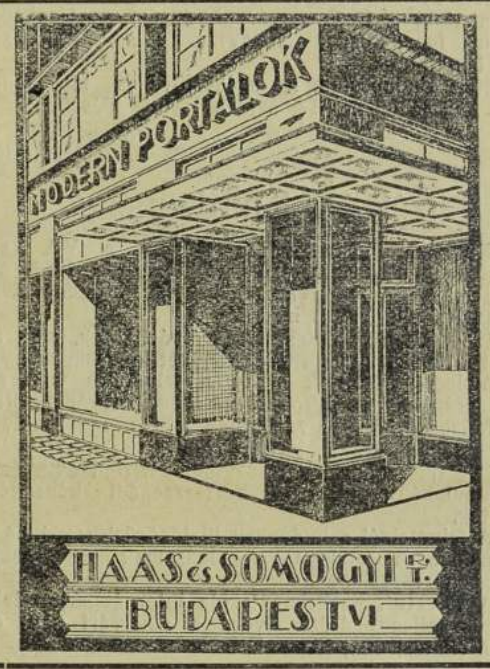

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 — TELEFON: J. 380—19

KISSEBESI és KORLÁTI KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL MINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉP-LAKATOS BÉRMUNKÁKAT IS — TELEFON: AUTOMATA 624—68

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vízvezeték — Központi fütés

Holman Pál épitőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

CSÁSZÁR IMRE
LINOLEUM-, GUMMI- ÉS PARAFAPADLÓK SZAKSZERŰ KÉSZITÉSE
Budapest, IX., Lónyay-ucca 11. Tel.: Aut. 887-49
Beton-, Estrich- és Asbest-aljzatok.

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 — Telefon: L. 966—52

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

Pályázati hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa a VII., Egressy-úti Községi Kertészképző Iskola 1928. évi szeptember 1-én kezdődő első éves **gyakornoki tanfolyamára** pályázatot hirdet.

Felvételre pályázhatnak olyan 14—16 éves ifjak, akik a 4 középiskolát, vagy a középiskolával egyenjogosított intézetet sikerrel elvégezték.

A felvételnél előnyben részesülnek a budapesti illetőségűek, továbbá a székesfőváros adófizető polgárainak gyermekei.

A felvett gyakornok az iskola internátusában laknak és teljes ellátást élveznek, amelyért havi 60 pengő ellátási díjat fizetnek.

Ha közalkalmazott gyermeke:
Beíratási díj egy évre 9.— P.
Tandíj egy évre 36.— P.
Ha más foglalkozásúnak a gyermeke:
Beíratási díj egy évre 18.— P
Tandíj egy évre 72.— P

Az igazoltan szegénysorsú és jó előmenetelű gyakornokok kedvezményes ellátásban részesülhetnek.

A pályázati kérvényekhez a következő okmányokat kell csatolni:

1. Születési anyakönyvi kivonatot;
2. Iskolai bizonyítványt;
3. Erkölcsi bizonyítványt;
4. Hatósági orvosi bizonyítványt;
5. Szülői beleegyező nyilatkozatot, hogy a pályázót tanulmányai ideje alatt a szülők anyagi támogatásban részesítik.
6. A kedvezmény elnyeréséhez szegénységi bizonyítványt.

A folyamodóknak a székesfőváros tanácsához címzett és szabályszerűen felszerelt kérvényeit 1928 július 15-ig a Székesfőváros Községi Kertészképző Iskola igazgatóságához (VII., Egressy-út 73. sz.) kell benyújtani.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928. évi június hó 14. napján tartott üléséből.

Folkusházy s. k.
h. polgármester.

Pályázati hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a VII. ker., Egressy-úti Községi Kertészképző Iskola 1928. évi szeptember hó 15-én kezdődő kétéves tanulói tanfolyamára pályázatot hirdet.

Elsősorban azok az ifjak pályázhatnak, akik az előírt kétéves gyakornoki idejüket az iskola gyakorlótelepén töltötték el és a felvételre való alkalmasságukat az iskola vezetősége megállapította.

Másodsorban pályázhatnak olyan 16—18 éves kertészsegédek, akik a négy középiskola elvégzése után valamely hazai kertészetben három évig kertésztanulóként működve, kertészsegédi képesítést nyertek.

A felvételnél a budapesti illetőségűek, továbbá a székesfőváros adófizető polgárainak gyermekei előnyben részesülnek.

A felvett tanulók az iskola internátusában laknak és teljes ellátást élveznek, amelyért havi 60 pengő ellátási díjat fizetnek.

Ha közalkalmazott gyermeke:
Beírási díj egy évre 11.— P
Tandíj egy évre 44.— P
Ha más foglalkozásúnak a gyermeke:
Beírási díj egy évre 22.— P
Tandíj egy évre 88.— P

Az igazoltan szegénysorsú és jó előmenetelű tanulók kedvezményes ellátásben részesülnek.

A pályázati kérvényekhez a következő okmányokat kell csatolni:

1. Születési anyakönyvi kivonatot;
2. Iskolai bizonyítványt;
3. Kertészsegédi képesítő bizonyítványt;
4. Erkölcsi bizonyítványt;
5. Hatósági orvosi bizonyítványt;
6. Szülői beleegyező nyilatkozatot arról, hogy a pályázót tanulmányi ideje alatt a szülők anyagi támogatásban részesítik.
7. A kedvezmények elnyeréséhez szegénységi bizonyítványt.

A folyamodóknak a székesfőváros tanácsához címzett és szabályszerűen felszerelt kérvényeit 1928 július 15-ig a Székesfővárosi Községi Kertészképző Iskola igazgatóságához (VII., Egressy-út 73. sz.) kell benyújtani.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928. évi június hó 14. napján tartott üléséből.

Folkusházy s. k.
h. polgármester.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az ördögárok kitorkolása felett létesítendő védőkorlát lakatosmunkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. június 23-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. em. 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928. július 23-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. június 26-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapítási év: 1910. Telefon: József 334-37.

WAGNER LAJOS
építész, építőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépítés.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret. Épületvasalás. Butorveret.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

MAUTNER és TÁRSA
Budapest, X., Liget ucca 37
TELEFON: J. 814-79
TERVEZ ÉS KÉSZIT: Központi fűtés és szellőztetés, központi melegvíztermelő-, vízvezeték-, fürdőszoba-, klozet-, csatornázási- és egészségügyi berendezéseket, szivattyú-, szenyvíztisztító-berendezéseket, épületbádogos munkákat.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Faminták (modellek) faesztergályos és műszaki famunkák szakszerű készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 964-99

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fűrészelt élaragnit lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

MURARO JANOS gummijavító üzem **BUDAPEST**
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 565—25.

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11.
TELEFON: JÓZSEF 424—08.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚCYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korái-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon; Teréz 130—14.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépmühely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javitása. Orvosi villamos müszerek és készülékek gyártása. Autódinamók és indítók javitása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

GODRA SÁNDOR és FIA RÉZMÜVES ÜZEME
Szesz- és vegyészeti gyárberendezo vállalat
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 4
Telefon: József 378-43.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készit: Elektromotorok és Dynamók szakszerü javitását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—65.

ZSÁK SÁNDOR
központi fütés, szellőztetés, vízvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdisz mübádogos. Telefon: Lipót 913-00.
Budapest, V., Visegrádi ucca 20D szám.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és mülakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30 Telefon: J. 441-18

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK,
KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK
GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

Biró Jenő és Társa kat. engedélyezett villanyszerelési vállalat — Rádió cikkek —
Budapest, II., Ostrom ucca 12. Telefon: Lipót 912—64.

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 julius 11. — 28 (976) szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFONSZAM: TERÉZ 137-15

Elbucsuztunk

már egyszer annak rendje és módja szerint abban a hitben, hogy a tisztelt közgyűlés megkezdi nyári vakációját. Ez vagy két héttel ezelőtt történt, de a tisztelt közgyűlés olyannak bizonyult, mint a vidéki nénémasszony, aki hiába búcsúzik el a szobában, az ajtófélfánál újra kezdi a beszédet, vagy — hogy teljes legyen a hasonlat, — *a veszekedést.* A búcsúzás nyájasnak és derűsnek igérkezett, végeredményben azonban olyan perpatvar csattant ki barátságos kézszorítás helyett, hogy az esztendő legcsinosabb közgyűlési botrányai is megirígyelhették volna. *Szégyenleni való volt az egész, ami szerdán történt* és hogy ez csakugyan úgy is van, bebizonyították a közgyűlés tagjai pénteken, amikor a baloldal *úgy hallgatott a szerdai botrányról, mint a kacenjammeres ember a tegnapi lumpolásról.*

Magával a botránnyal foglalkozni túlságosan nem igen érdemes, mert a betegségnek csak a régi tűnetei ütköztek ki a beteg testen. *A diagnózis tehát a régi és a régi marad a terápia is.* Pedig már-már azt hitte volna az ember, hogy a gyógyulás útján van a betegség, a szerdai események azonban azt mutatják, hogy *a közgyűlésre nagyon, de nagyon ráfér még egy kis utókúra.*

Mielőtt tehát utókúrára mennének az urak, érdemes mégegyszer rekapitulálni a közgyűlés betegségének feltűnő jelenségeit. Amikor a betegágynál orvosként először jelent meg *Ripka* Ferenc, azonnal és a legnagyobb biztonsággal állapította meg, hogy itt *a morbus politicum igen súlyos esete forog fenn.* Egyetlen pillantás a szerdai közgyűlésre és mindenki meggyőződhetik, hogy ez az esztendők előtt született diagnózis tökéletes volt, de a betegség olyan makacs, hogy még mindig nem lehetett teljesen és tökéletesen kiirtani. A szerdai közgyűlés eseményeit — hogy a kórképet annál jobban lássuk — három részre osztjuk fel. Az egyik rész, a betegség egyik tünete az volt, amikor a baloldal egy gyönyörű objektum megvásárlásának kérdésénél *hiábavaló és káros politikai fantazmagóriákba merült.* A bukott és tehetetlennek bizonyult forradalom hősét, Károlyi Mihályt álmodta vissza és *a jövő kiépítése helyett a mult romboláson kéjelgett.* A jobboldal sem nézte ezt a politikai lázálmot hangtalanul és ilyenformán természetesen óriási zenebona keletkezet a tárgyalóteremben. Ez az első jelenség tehát komoly bizonyítéka annak, hogy a közgyűlés még mindig vissza-visszaesik régi betegségébe.

Azután jöttek *a személyes éllű csetepaték.* Nem követjük a baloldali urakat a személyeskedés terére, csak éppen konstatálni akarjuk, hogy a baloldalon súlyos vádakkal illettek és izlésteleníl szidalmaztak olyan városatyákat, akiket — ha (amit fel sem merünk tételezni) a szemükre hányt vádak igazak volnának, — *ugyanezekkel az állitólagos hibákkal terhelten ezelőtt pár hónappal még a mélyen tisztelt baloldal ölelt szerelmesen a keblére.* Világos tehát egészen, hogy itt kizáróan politikai hajtóvadászatról van szó, mert hiszen, ha tényleg erkölcsi felháborodás szülte volna a szerdai szörnyű hajrát, akkor az urak pár hónap előtt még a „bűnösöket" *odahaza, a saját portájukon, a maguk törvényei szerint, házilag végezhették volna ki.*

Ez a két jelenség *kétségtelenül tisztán a morbus politicum jelenlétét bizonyitja.* A harmadik jelenséget aligha lehet már ennek a számlájára irni. *Ez már új tünet, amely új nyavalyát jelent.* Éspedig súlyos erkölcsi betegséget. Ez a harmadik tünet azt mutatja, hogy egyes pártok túlzottan könnyű lelkiismerettel teszik túl magukat bizonyos pártközi megállapodásokon. Ezzel a betegséggel, sajnos, már másodszor találkozunk igen súlyos formában. Először a *Községi Takarékpénztár* ügyénél, most pedig a *Károlyi-palota* megvásárlásánál tapasztaltuk. Egészen nyiltan kell a dologról beszélni, mert máskép gyógyulásra nem számíthatunk. *Ripka* Ferenc egyik legnagyobb érdeme volt, hogy a pártvezérekkel való bizalmas megbeszéléseken óriási sikereket ért el és *a legnagyobb kérdésekben pártközi megegyezéseket hozott létre. Nagyszerű és csalhatatlan formáját találta meg a szétágazó politikai törekvések között is az egységes, simán gördülő városkormányzásnak.* Igenis, a bizalmas megbeszéléseken minden kérdésben egészséges, jótékony paktumok születtek. A beteg tehát gyógyult, amig a medicinát pontosan bevette. Egyszer azután — emlékezzünk csak vissza — egy éjszakán, a Községi Takarékpénztár ügyének tárgyalásánál, *valahonnan az orvos ellen izgatták a beteget.* A beteg eldobta az orvosságot és a helyzet felborult. Két eklatáns példáját látjuk már annak, hogy pártközi megegyezéssel elintézések születtek, *amelyek alól később az egyik fél, mindkét esetben ugyanaz a fél, kibujt.* Nem akarunk más pártok ügyeibe beleavatkozni, csak éppen a közgyűlés betegségeit kutatjuk, amikor Budapest közönsége nevében arra az álláspontra kell helyezkednünk, hogy *a jövőben a pártok csak olyan megbizottakkal ülhetnek le egymás között tárgyalni, akiknek a kérdések eldöntésére teljes puvoárjuk van és akiknek hozzájárulását nem lehet egyetlen autokratikus kézmozdulattal keresztülhúzni.*

Egyszóval a lábbadozó beteg a közgyűlési szezón utolsó hetében súlyosan visszaesett. Pedig az orvosszerek, amelyeket használtak, kitűnően beváltak. A betegnek kell tehát a nyári utókúra alatt megábaszállania és eltökélnie, hogy a főváros érdekében megszabadul súlyos nyavalyájától. Mert — ezt üzenjük utravalónak — *a gyógyulás ma már egyedül és kizáróan a betegtől függ.*

SCITOVSZKY BELÜGYMINISZTER nem akar jövőre két választást

„Ha a jövő év elején nem lesz törvény a fővárosi reformból, akkor nincs más lehetőség, mint a választások kiirása az év végén lejáró mandátumokra"

A képviselőház a mult héten megszavazta a vidéki törvényhatóságok mandátumának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat 4. paragrafusa kimondja, hogy *a mandátumhosszabbitás a főváros közgyűlésére nem vonatkozik.* Ennek ellenére a képviselőházi vitában szóbakerült az a kérdés is, miként alakul a főváros törvényhaósági bizottságának sorsa, tekintettel arra a körülményre, hogy

a bizottsági tagok felének mandátuma december 31-ikén lejár.

Ellenzéki oldalról arra kérték a belügyminisztert, tegyen konkrét nyilatkozatot a fővárosra vonatkozó terveiről és tegyen igéretet arra, hogy *szükségrendelettel nem fog operálni. Scitovszky* Béla belügyminiszter a hozzá intézett kérdésre azzal válaszolt, hogy *szükségrendelettel élni nem fog,* a közgyűlés további sorsára vonatkozóan feltett kérdésekre azonban részletesen nem válaszolt. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért szükségesnek tartotta, hogy érdeklődjék a főváros közgyülését érintő problémák megoldása iránt, már csak azért is, mert a *képviselőház nyári szünetének bekövetkeztével most már legalább három hónappal eltolódik a törvényhozás munkája.*

Scitovszky Béla belügyminiszter

érdeklődésünkre a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fővárost érintő problémák megoldása *kizárólag időkérdés.* A törvényjavaslat — minden ellenkező híresztelés ellenére — *teljesen elkészült* és legföljebb már csak arról lehet szó, hogy *egy-egy részletkérdésben történhetik megokolt módositás. Nagy kérdés azonban, hogy a képviselőház mikor kerül abba a helyzetbe, hogy a fővárosi reformról szóló törvényjavaslatot letárgyalhassa.* Az elmult héten ugyanis — mint ismeretes — benyujtottam a közigazgatási reformot, amely az őszi parlamenti kampányban előrelátható an élénk és beható vita tárgya lesz. Ezidőszerint

még csak jóslásokba sem lehet bocsátkozni abban a tekintetben, hogy a fővárosi törvényjavaslat mikor kerül a képviselőházban letárgyalásra.

A beszélgetés során itt közbevetően megkérdeztük, mi történik abban az esetben, *ha a képviselőház december 31-ikéig nem jut abba a helyzetbe, hogy a fővárosi törvényjavaslatot tető alá hozza.* 1928 december 31-ikén lejár a választott törvényhatósági bizottsági tagok felének a mandátuma, *újévig tehát feltétlenül törvényhozási intézkedésnek kell történnie, nehogy a közgyülési munkában fennakadás álljon be.* Erre a kérdésre *Scitovszky* Béla belügyminiszter a következő rendkívül érdekes kijelentéseket tette:

— Én *nem hiszem, hogy a képviselőház bármelyik pártja helyeselné, ha a jövő évben kétszer egymásután kellene a főváros közönségének tövényhatósági bizottsági tagokat választania.* Egyik pártnak sem lehet érdeke, hogy egy esztendőben kétszer vigye választóit az urnák elé.

Nem hiszem tehát, hogy az ellenzék akadályokat gördítene olyan irányú megoldás ellen, amely egy ilyen kétizbeni választás elhárítását célozza.

Ez természetesen *csak arra az esetre vonatkozik, ha az év végéig úgy alakul a helyzet, hogy legkésőbb a jövő év első hónapjaiban tető alá kerülhet a fővárosi reform.* Ellenkező esetben, vagyis akkor,

ha nincs remény arra, hogy a jövő év elején a fővárosi reformból törvény legyen, akkor nincs más lehetőség, mint a választások kiirása azokra a törvényhatósági bizottsági mandátumokra, amelyek 1928 dec. 31-én lejárnak.

Ennek az időközi választásnak a kiirása tehát *attól függ, hogy a jövő év tavaszáig törvény lesz-e a fővárosi reformból vagy sem.*

Megemlítettük a belügyminiszter előtt *az üzemek kérdését* is. *Scitovszky* Béla belügyminiszter már többizben nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap*ban az üzemekre vonatkozó felfogásáról. A tanács a belügyminiszter intenciőinak és a közgyűlés határozatának megfelelően megtette a szükséges lépéseket a megszüntetésre ítélt üzemek likvidálására. Fenmarad azonban továbbra is az a kérdés, hogy *mi történik a közgyűlés pénteki határozata után azokkal az üzemekkel, amelyek részvénytársasági formában működnek.* Erről a kérdésről *Scitovszky* Béla belügyminiszter a következőket mondotta:

— Az üzemekről kialakult általános felfogásomnak megfelelően természetesen szükségesnek tartom a részvénytársasági formában működő *üzemek üzletmenetének alapos áttanulmányozását.* Mihelyt nyári szabadságomról visszatérek, — tehát legkésőbb szeptember hó folyamán, —

átvizsgálom a főváros üzemi részvénytársaságainak működését.

Elsősorban a BSzKRT ügyvitelét óhajtom megismerni.

Herrmann Miksa miniszter az érdekeltségek részéről megfellebbezett autótaxi szabályrendeletet eredeti formájában jóváhagyta

„Helyeslem Kozma Jenőnek azt a széleskörű akcióját, amely az utak rendbehozatalára irányul"

Sok szó esett az utóbbi időben az autótaxi-probléma megoldásáról. A budapesti idegenforgalom fejlesztése kétségkívül azt követeli, hogy *az autótaxi rendszámokat a főváros mielőbb szaporítsa.* Ez azonban nem történhetik meg addig, *amíg a kereskedelmi minisztériumból nem érkezik le az autótaxi szabályrendelet jóváhagyása.* Tekintettel a nagy érdeklődésre, amely ennek a problémának a megoldását kíséri, magához *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszterhez fordultunk felvilágosításért. Előadtuk, hogy a főváros közönsége erősen sürgeti az új autótaxi engedélyek kiadását és a főváros illetékes ügyosztályában a késedelmet azzal okolják meg, hogy *az autótaxi szabályrendelet jóváhagyása még nem történt meg.* Erről a kérdésről, valamint a főváros általános közlekedésügyének fejlesztéséről

Hermann Miksa kereskedelmi miniszter

a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fővárosi autótaxi szabályrendeletet

jóváhagyásommal még a nyári szünet alatt visszajuttatom a főváros vezetőségéhez.

A szabályrendelettel kapcsolatosan Budapest közlekedésügyét illetően *egész sereg mellék-kérdés tisztázása vált szükségessé.* Innen magyarázható, hogy a szabályrendelet *jóváhagyása egy-két nap alatt nem történhetett meg.* Én a magam részéről

feltétlenül helyeslek minden olyan intézkedést, amely Budapest közlekedésügyének fejlesztését van hivatva szolgálni.

Magam is azt vallom, hogy Budapest a közlekedési eszközök tekintetében még nincs világvárosi színvonalon, éppen ezért *készséggel nyújtok támogatást minden olyan akcióhoz, amelynek az a célja, hogy a közlekedésügy problémáit megoldja.* Ebből az általános véleményemből kifolyóan támogattam a fővárosnak az autóbuszforgalom fejlesztése érdekében alkotott programjának megvalósítását, sőt ezúttal is szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy

a főváros autobuszközlekedésének fejlesztése tekintetében nem szabad megállni a megrendelt 100 új autobuszkocsi forgalomba állításánál.

A jövő évben *ki kell szélesíteni ezt a tervet és újabb autóbuszkocsik üzembe helyezésével kell segítségére sietni a főváros kissé elmaradt közlekedésügyének.* Ma már kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy a közlekedési eszközöket illetően

feltétlenül az autobusz a jövő.

Mindenütt a világon az autóbusz veszi át a villamos szerepét, amely hovatovább már csak a hosszú távolságok legyőzésére szolgál és éppen *e cél könnyebb elérése érdekében leginkább a föld alá kerül.* Természetesen a fedezet kérdése gondokat okoz, főleg *a mellékesen jelentkező főproblémának, az útkérdésnek megoldása miatt is.* Nyilvánvaló ugyanis, hogy *az autóbuszközlekedés fejlesztése megköveteli az utak rendbehozatalát.* Fölötte *helyeslem az Egységes Községi Polgári Párt elnökének, Kozma Jenőnek azt a széleskörű akcióját, amely az utak rendbehozatalára irányul. Jó utak nélkül lehetetlen a főváros közlekedésügyét fejleszteni.*

A beszélgetés ezután a fővárosi *közlekedés ügyére terelődött.* Szóvátettük az *Egységes Községi Polgári Párt* akcióját, amelyet a főváros közlekedésügyének megjavítása és ezzel kapcsolatosan az autobuszközlekedés fejlesztése, valamint az utak rendbehozatala érdekében indított meg. Megkérdeztük, hogy a budapesti utak rendbehozatalához, vagyis az autobuszközlekedés céljaira való alkalmassá tételéhez szükséges összeget milyen formában tartja a miniszter megszerezhetőnek? Felvetettük ugyanis azt a kérdést, hogy a szükséges fedezetet nem lehetne-e kölcsönképen megszerezni és ennek az útburkolási kölcsönnek a felvétele a kormány részéről nem ütközné-e akadályokba. A következő választ kaptuk:

— *Ez pénzügyi kérdés, amelyre a pénzügyminiszter úr adhat érdemleges választ.* Én úgy látom *a helyzetet, hogy*

a főváros útjainak megjavítása költségvetési úton is elintézhető, ami mindenesetre helyesebb megoldás volna, mint egy külföldi kölcsön felvétele.

A szükséges összeget *fel kell osztani 3—4 költségvetési évre,* ami viszont annál kevésbé okozhat nehézségeket, mert hiszen *az utak rendbehozatala egy esztendő alatt úgy sem történhetnék meg.* Több esztendő fokozatos munkájáról van itt szó és ezeknek a munkálatoknak a költségeit — mint állandó, folyó kiadásokat — a költségvetések keretében lehet legmegfelelőbben elhelyezni.

Scitovszky Béla belügyminiszter végül közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy *e hét végén kezdi meg nyári szabadságát.* Előbb családjával hosszabb autoturát tesz a csehországi hegyekben Brünn és Prága érintésével, majd Marienbadba utazik, ahol huszonegy napos kúrának veti alá magát. A szabadságidejéből még fenmaradó napokat gombai birtokán fogja tölteni.

ÁRPÁDHÁZI BÉLA-KIRÁLYFI TETEMÉT *Szent Margit királykisasszony szigetén díszes emlékmű alatt helyezik örök nyugalomra*

A főváros művészeti és közművelődési bizottságának legutóbbi ülésén *Kertész K.* Róbert államtitkár igen megkapó gondolatot vetett fel. Megemlékezett arról, hogy Béla árpádházi királyi herceg, a hajdani *macsói bán* síri nyugalmát *néhány évvel ezelőtt megzavarták.* Véletlenül lelték meg az egykori királyfi sírját, s miután

a tudósok pontosan agnoskálták, nem temették el újból, hanem múzeumba helyezték hamvait.

Akárcsak a székesfővárosi királysírok lakói — amelyek tudvalevően *éveken át hevertek ládába csomagoltan a városháza padlásán,* — amíg méltó helyükre kerültek, — a macsói bán maradványai is *ide-oda vándoroltak, s ezidőszerint a néprajzi múzeumban vannak.*

Mivel pedig a néprajzi múzeum mégsem a legstílszerűbb hely királysírok őrzésére, meg egyébként is a magyar história nagyjainak sírjait, tetemeit ügyis csekély kivétellel eltüntették a zivataros évszázadok, s árpádházi emlékünk éppenséggel alig maradt valami, — méltónak és stílusosnak tartaná, ha

a királyfi földi maradványainak a Margitszigeten állítanánk stílusos örök pihenő helyet,

annál inkább, mert *csontjait annak idején a szigeti ásatások során találták meg.*

A főváros illetékes körei nagy megértéssel fogadták a propoziciót, s a tárgyalások már minden irányban meg is indúltak, úgyhogy remélhetően *rövid időn belül kegyeletes történeti emlékkel lesz gazdagabb fővárosunk.*

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.
18 havi részletfizetésre is kapható.
Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken
Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Teréz 218 09, Lipót 975—40.

BUDAPESTI
MECHANIKAI KEFEGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 06—68

Elektromotorok újak, használtak
Tekercselések
Adás-vétel, csere
Villanyszerelés
RIMORZ LAJOS
V. VISEGRÁDI UCCA 8
TELEFON. TERÉZ 275—05

CSÁSZÁR IMRE
LINOLEUM-, GUMMI- ÉS PARAFAPADLÓK SZAKSZERŰ KÉSZÍTÉSE
Budapest, IX., Lónyay-ucca 11. Tel.: Aut. 887-49
Beton-, Estrich- és Asbest-aljzatok.

Nyirbogdányi Petróleumgyár RT
Központi iroda: Budapest, VI., Andrássy-út 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN
autó- és traktorolajok
HELIOS
autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA
világító- és traktorpetróleum, gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
PORMENTESITŐ OLAJOK

Hudetz János
okl. építészmérnök, építőmester
orvező- és vállalkozó irodája
Alapíttatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest VII. Rot enbiller ucca 6 b.

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tiszviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!
Gyár: VII., Thököly-út 33. Telefon: J 394-40 és J. 446-72.

Rakovszky Iván káprázatos terve:

az óbudai villasorra és az Uj-Lipótváros palotáira néző, tündérkertté varázsolt Margitsziget

Tündérkert volt kezdettől a *Nyulak-szigete:* itt élt és halt meg tündérek szépséges szent királykisasszonya, Árpádházi Margit. Ám a természet és az ember szeszélye tökéletes műveken talán *többet ronthat,* mint amennyit *javíthat* a rendszerező elme. A *Nyulak-szigetét* is alaposan kikezdte ez a két kiszámíthatatlan barát: a sziget valahogy lemaradt a tündérkertek versenyében. Most aztán forduló állott be: *Rakovszky* Iván, a közmunkatanács új elnöke elhatározta, hogy életét a sziget szépítésének szenteli:

a Margitszigetet Európa tündérkertjévé varázsolja.

Óriási, évtizedekbe vesző munka ez, amelynek hatalmas arányai a minap bontakoztak ki, amikor a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

Rakovszky Iván

társaságában végigjárta az elvarázsolt sziget egész birodalmát.

A természet rejtekén

— Küzdelmes feladat előtt állok, — kezdte, — mert távoli cél és rengeteg sok a közvetlen akadály. De nem engedem veszendőbe menni ezt a páratlan szépséget, arra törekszem, hogy *ez a hatalmas park csak park legyen* és testét ne éktelenítsék méltatlan sebek.

— Itt van elsősorban a *MAC* pálya, amely a belépés pillanatában elcsúfítja a szigetet. *Ez* rövidesen *nem lesz itt,* hátrább vonul, a *Palatinus* fürdő elé, ahol

árnyas fák, sűrű bokrok közt úgy eltüntetjük, hogy észre sem lehet venni.

Bár ez a terv nem váltott ki nagy lelkesedést a *MAC*-nál, meg vagyok róla győződve, hogy a végén ép úgy meg lesznek elégedve, mint a *Tennisz Klub,* amely kezdetben szintén nem örült pályái eltávolításának, *most pedig hálás a nekik is oly kedvező megoldásért.*

Rakovszky Iván ekkor megmutatta az új pályákat, amelyek nem csoportosan, hanem

egyenként, bokrok és fák árnyékos övébe rejtetten húzódnak meg

az alkonyba néző nyugati part mentén. A kertészművészet finom érzékkel egymásra-borúlt lombú allékkal veszi körül a pályákat: ezek az utak mintegy invitálják azokat, akik szeretik az intim egyedüllétet, az esti sétákat.

— A *MAC* pálya helyén — folytatja — az út másik oldalához *szimmetrikus park fog elterülni* és

itt lesz majd az óriási gyermekjátszótér

is, ahol fedett sétány lesz a gouvernantok részére. A mostanit lebontják, amint lejár a szerződés a hirdetőkkel, akiknek a reklámjai ezen a faoszlop csarnokon vannak.

Felépül Szent Margit klastroma

— Feljebb, az elhordott kavicstenger helyén épül fel — alighanem már jövőre —

az új hatalmas strandfürdő, amely valóságos kis fürdőváros lesz.

Nagy medencéje a mostaninál *legalább négyszer nagyobb lesz,* a kabinok száma is erősen növekedni fog és természetesen *ezt is fák, bokrok rejtik majd el,* nehogy ízléstelen fatornyok és hosszú kabinsorok bontsák meg a park harmonikus szépségét.

Ahogy az alsó vendéglő elé érünk, *Rakovszky* Iván ezt mondja:

— *Szó sincs róla, hogy Ybl Miklósnak ezt a pompás kis épületcsoportját lebontassam egy itt épülő szállodakolosszus kedvéért.* Ha majd elkerülnek innen a vendéglői hozzáépítések, bontakozik ki ennek az épületnek klasszikus szépsége, aminthogy

festői benyomást kelt a restaurált rommelletti épület is,

amelyet egy cukrászdának adtunk bérbe. Általában, *új építkezések helyett, a sziget nyönyörű és stílusos épületeinek restaurálását tartom szem előtt:* elsősorban a Minorita kápolnára gondolok, amelyet majd egyszer, kedvezőbb gazdasági időkben, *Szent Margit* klastromának rekonstrukciója követhet.

Ezek természetesen későbbi tervek, jelenleg elég szép eredmény, hogy

az eddigi egy helyett öt párhuzamos érvényes út vezet végig a szigeten,

nem is beszélve a partmenti allékról, amelyek kiépültek s különösen a nyugatéról, amely

nyírfa- és fenyősorával húsz év mulva világ csodája lesz.

Uj, nagy szállodára nincs szükség, *ez nem is lenne rentabilis,* miután ilyen üzem elsősorban külföldiekre bazírozhat, már pedig ezek az évnek *legfeljebb 3—4 hónapjában tartózkodhatnak a szigeten.* Nem kell azonban attól tartani, hogy szálloda híjján elkerülik az előkelő külföldiek a szigetet:

ott van a sokat kárpált póló-pálya,

amelynek *jelentőségét csak az tudja mérlegelni, aki már bejárta azokat a metropolisokat, ahol előkelő, nagyvilági élet folyik.*

Ha majd a város eleven ereje eltünteti...

— Nagy tervek előtt állok és a természetes nehézségeken túl ott van a laikusok nagy tömege, amely hozzáértés nélkül *kritizál és főleg gáncsol.* Igy például elhangzott az a vád is, hogy *kivágattuk a nyugati part fáit* és most egyszerre látszik a kopár óbudai part. Mondani sem kell talán, hogy ebből szó sem igaz,

egyetlen fát nem vágattunk ki,

csak éppen *sétálhatóvá parkíroztuk a kavicstengert,* amely miatt *nem lehetett megközelíteni a vizet és így nem lehetett átlátni a túlsó partra.* Ehez hasonló megokolatlan vádaskodás hangzott, amiért *későn készült el a makadám-autóút.* Itt az történt, hogy márciusban adtuk ki a munkát, amelyet a vállalkozónak szerződés szerint *52 nap alatt kellett volna befejezni.* Sajnos azonban, fagyott és természetesen

nem kényszeríthettük a munkásokat, hogy csákánnyal repesszék a kövé dermedt homokot.

A felelőtlen kritizálók végül *kifogásolják,* hogy a *kifogásolt* partmenti allé *egy rövid szakasza* még nem kész; hogy az *ellenzett* rózsaliget *idén plántált* tízezer ingyen-szedett csemetéje *még nem terebélyesedett erdővé:* általában mindent kifogásolnak.

— De, valamint munkám minden etapját siker és elismerés koronázza, remélem, hogy

ha húsz év mulva élek, Európa tündérkertjét látom majd itt a szigeten.

És bizonyára addigra *eltünik a pesti és budai part szomorú, sivár látványa is.* A csepeli kikötő minden valószínűség szerint *elszippantja a város elől a raktárakat, elevátorokat, uszályhajókat és*

a fejlődő város dinamikája alighanem kiszorítja majd innen a gyártelepeket

is. Ősi, szinte azt mondhatnám, természeti törvény, hogy folyómenti városok *a víz folyásával ellenkező irányban terjednek és Budapest is ezt a törvényt látszik követni:* szemünk láttára épül, keletkezik a főváros legszebb és legmodernebb negyede, *az Uj-Lipótváros,* amely *máris barátságosabbá varázsolta a kopár partot.* Tekintve, hogy a *Közmunkatanácsnak* jelentékeny telkei vannak ott, a fejlődést szabályozni tudjuk:

gyönyörű, hatalmas partmenti parkot tervezek az új Lipótvárosban.

Itt esetleg felépülhet egy hatalmas, komfortos szálloda: a sziget közelsége, az új városrész szépsége és gazdagsága ezt *valaha még megokolttá is teheti*

A virág-amfiteátrum

— A fejlődő város eleven ereje, kell, hogy kiszorítsa a gyárakat, amelyek *füstje megmételyezi a főváros levegőjét.* Tekintetbe kell ugyanis venni, hogy Budapesten a szél iránya 90—95 százalékban észak-déli,

a füstöt tehát az emberi tüdő emészti el.

— Az óbudai parton viszont *felépülhet az az előkelő villasor, amellyel egyes tervek a Margitsziget nyugati partját akarták elcsúfítani.* Igy aztán lassan-lassan megvan a remény arra, hogy Budapest végre hozzájusson *ahhoz a páratlan szépséghez, amelyre a természet predesztinálta.*

Sétaközben elérkeztünk a sziget most zsendülő új csodájához,

a virág-amfiteátrumhoz.

— Ez lesz *Európa legnagyobb virág-kirakata* mondja *Rakovszky* Iván, — akinek itt, a természet elbájoló keretében megtetszik egy virág, vagy akár egy virágtábla, az *másnap már villája kertjében gyönyörködhetik szépségében.* Az igazgatóságnál azon nyomban meg lehet mindent vásárolni.

És még ezer apró-nagy terv merül fel. *Rakovszky Iván most érkezett el élete múlhatatlan szépségü művéhez.*

Németh Károly.

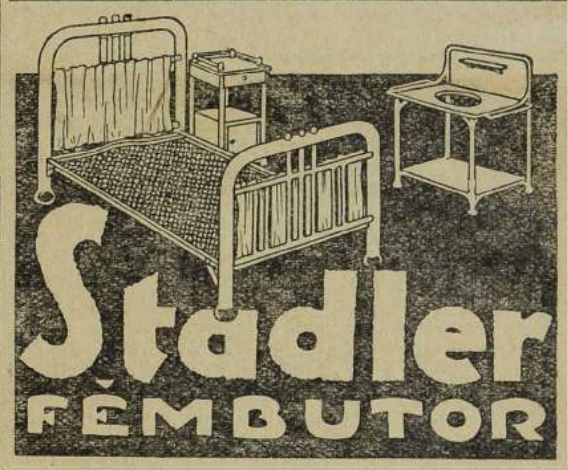

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17 Telefon: J 431-88
Mindennemű padozat készítése egyszerű és díszes kivitelben. Javítások jutányos áron.

TAX KERTÉPÍTŐ ÉS NÖVÉNYKŐLCSÖNZŐ KERTÉSZET
Cégtulajdonos TAX JULIA
Budapest, VII., István-út 50.
Telefon: József 391—51.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-utca 34. — Telefon: J. 373—59.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

A HENKEL FÉLE
ásványi festékkötő anyag
KIESIN
a legolcsóbb és a célnak legjobban megfelelő máz
El nem mázolódik
Vízzel tisztítható
Az időjárásnak ellenáll
Vezérképviselet és raktár Magyarország részére
zagtalan
Hő- és tűzálló
Előkelő matt fényű
Voith Gottlieb, Budapest, VI., Kartács ucca 26
TELEFON: LIPÓT 970—65

Mit végzett és mit nem végzett
egy év alatt a főváros közgyűlése
A PESTER LLOYD ÉRDEKES VISSZATEKINTÉSE AZ 1927-28. ÉVI KÖZGYŰLÉSI SZEZONRA

A nagytekintélyű *Pester Lloyd* keddi számában rendkívül érdekes cikkben foglalkozik a főváros közgyűlésének egy esztendős munkájával. Felsorolja a cikk azokat az alkotásokat, amelyeket becsületes akarattal és törekvéssel elvégzett a főváros törvényhatósági bizottsága. Fájdalom, *az elvégzetteknél sokkal hosszabb az el nem végzettek felsorolása*, mert, ahogy a cikk maga is megállapítja, *a legfontosabb problémák még mindig nincsenek megoldva.* A kritika, amelyet a városházi események legéberebb és legszorgalmasabb őre, *Schwét* Henrik, a *Pester Lloyd* fővárosi rovatvezetője írt, a legteljesebb objektivitással és a javítás nemes törekvéseivel száll síkra a törvényhatósági bizottság jövőbeli munkájának eredményességéért. A nagyhatású cikk legkiemelkedőbb részeit a következőkben ismertetjük:

Ha a törvényhatóság működésének elmult évi mérlegét állítjuk fel, úgy sajnálattal kell megállapítanunk, hogy *ez az autonóm testület ugyan szorgalmasan dolgozott, de nagyon kevés lényegeset alkotott.* Az elért eredmények nem állnak kellő arányban a rájuk fordított munkával. Vajmi kevés problémát oldott meg a közgyűlés. *A legfontosabbak megoldatlanul maradtak. A mérlegben a passzivák nagyobbak, mint az aktivák.* Ez a mérleg az objektiv bírálót feljogosítja annak a megállapítására, hogy *a fővárosi autonómia erkölcsileg csődöt mondott.* Az aktiv tételek közül kiemelhetjük a *Községi Takarékpénztár* alapítását, amely — épp úgy, mint a néhány nappal ezelőtt elhatározott Károlyi palotavétel — tulajdonképpen szintén a passzivák közé volna sorolható, mert a főváros ezért az intézményért magas árat fizetett. *Az aktiv tételek közé volna még sorolandó közlekedési ügyünk számos hiányának némi kiküszöbölése, az autóbuszüzem kibővítése és az Elektromos Műveknél új tarifarendszer bevezetése.*

Sokkal bővebb a meg nem oldott kérdések listája. Az elmult évben *elhatározták néhány fölösleges üzemnek a megszüntetését.* Ezt a határozatot még mindig nem hajtották végre. *Rövid idővel ezelőtt a belügyminiszter megsürgette ezeknek az üzemeknek a leépítését* és ennél az alkalomnál követelte más üzemek megszüntetését is, nevezetesen olyanokét, amelyek a legális kereskedelemnek érzékeny versenyt okoznak. *Az üzemek üzletvezetésének rendezése, amely annyira szükséges, szintén még nem történt meg* és a tanács ennek a kérdésnek elintézését legszivesebben sohanapjára tolná ki.

A községi üzemek tarifáit, a villanyáramét kivéve, *nem szállitották le.* Tehetetlenül vergődik a lakosság a nyomasztó terhek alatt, de a főváros kíméletlenül ragaszkodik a magas áraihoz, annak ellenére, hogy *több üzeme óriási haszonnal dolgozik.*

Már többször rámutattunk azokra a körülményekre, amelyek *a törvényhatóság csekély teljesítőképességét vonják maguk után.* Ez alkalommal is arra a sajnálatos körülményre kell rámutatnunk, hogy az *összes fontos kérdéseket az önző pártpolitika korlátolt szempontjai szerint kezelik.* Az egymással ütköző pártérdekek azután befolyással vannak a pártok taktikájára és azok harcmodorára is. *Még mindig ellenségesen állnak szemben a baloldali pártok a keresztény községi párttal.* A mérleg nyelve, *az Egységes Községi Polgári Párt, amely az utóbbi időben nagyon megerősödött és a törvényhatóság legjelentékenyebb tagjai közül sokat számithat hivei közé. Dehát ennek a komoly, mérsékelt pártnak a befolyása sem képes mindig a szakadékot a két szélsőséges tábor között áthidalni. Mérsékelt politikája miatt, amely a baloldaltól már sok párttagot átvonzott, talán ezen az oldalon még jobban gyűlölik, mint Wolfféknál.* Hogy ilyen körülmények között a pártok gyakran heves harcban állnak egymással szemben, az érthető, sajnos azonban, azok a harcok nagyon sokszor a legvadabb tombolásig fajulnak el. Az utolsó hónapokban a közgyűlés terme ismételten volt visszataszító jelenetek színhelye, amelyek külvárosi korcsmában sem lehettek volna rosszabbak. Olyan kitételek: gazember, csirkefogó, paraszt, közönséges hazug, aljas briganti, fűszerezik a karzat látogatóinak nagy örömére ezeket a skandalumokat, amelyek természetesen kevéssé alkalmasak arra, hogy a polgárságban tiszteletet keltsen megválasztott képviselői iránt. *Az utóbbi időben egészen személyes és magántermészetű ügyeket szellőztettek nyilvánosan, olyan ügyeket, amelyek a bíróság elé, de nem a közgyülés elé tartoznak.*

Az említett botrányok és kisiklások azok, amelyek leginkább *aláássák az autonómiát. Nem a kormány veszélyezteti az önkormányzatot, hanem egyes városatyák féktelen magatartása,* akik elfelejtik, hogy mivel tartoznak választóiknak és önmaguknak.

> **Ezekkel az elemekkel szemben az elnöknek nincsen hatalma. Hiába fárad dr. Ripka azon, hogy ezeknek a durva jeleneteknek elejét vegye, az elavult és a mai visszonyoknak egyáltalán meg nem felelő közgyülési ügyrend nem nyújt neki módot arra, hogy ezeken a bajokon segitsen. Sőt a fontos kérdések és problémák békés elintézése érdekében Ripka Ferenc által rendszeresített pártközi konferenciák is eredményteleneknek bizonyultak, mert ezeknek a határozatait nem tartották be. Ripka Ferenc becsületes törekvései, amelyekkel a pártokat eredményes és harmonikus összmüködésre akarja birni és a városházán a produktiv munka útjait akarja egyengetni, nemcsak a baloldali pártok és a Wolfpárt ellenséges magatartásán szenvednek hajótörést, hanem azon a megmagyarázhatatlan ellenálláson is, amellyel az ő legtöbb, a főváros javát célzó akciói a központi városházán találkoznak. Ripka Ferenc, aki hivatalát nemcsak szinekurának tekinti, hanem dolgozik is, mint még soha főpolgármester ő előtte nem dolgozott, kénytelen a legnagyobb nehézségekkel küzdeni, mert nagyon sok intézkedését a központi városházán passziv ellenállással kezelik.**

Előre látható, hogy az új fővárosi törvény azoknál a városatyáknál, akik nem szenvednek a tapintatosság gátlásaitól, makacs ellenállást fog kiváltani. A közönség azonban, amely torkig van a közgyülés állandó botrányaival, örömmel fogja üdvözölni. Olyan törvény, amely megkönnyíti a községi ügyek elintézését és amely a városházán normális állapotokat teremt, nem fogja az önkormányzatot veszélyeztetni. A visszásságokat a legsürgősebben ki kell küszöbölni, mert nagyon sok fontos kérdés vár elintézésre, ami a jelen körülmények között vagy egyáltalán nem, vagy csak a leglassúbb tempóban fog bekövetkezni. Ezekhez a problémákhoz tartoznak *az épitkezési tevékenység folytatása, új lakbérszabályzat megalkotása, új autóbuszvonalak rendszeresitése, az autótaxiforgalom fejlesztése, az üzem és tarifakérdés rendezése, a közigazgatás megjavitása, a közházkérdés megoldása stb.*

Attól tartunk, hogy az új fővárosi törvénytervezet a pártok szenvedélyeit újból lángra fogja lobbantani, a pártpolitikát újból működésbe hozza és a javaslat elleni küzdelem mindezeket a problémákat háttérbe fogja szorítani. *A pártpolitika különben már a legközelebbi alpolgármesterválasztásnál ki fogja mutatni méregfogait: Folkusházy Lajos ugyanis összel elhagyja helyét, hogy véglegesen átvegye a Beszkárt vezetését.* Ennek a kiváló tisztviselőnek a távozása súlyos veszteséget jelent a tanácsnak.

Az új esztendőig a törvényhatóság, a költségvetés kivételével, a felsorolt kérdések közül aligha fog valamit elintézni. Azután pedig a kétségtelenül bekövetkező választási mozgalom teljesen érzéketlenné teszi majd a városatyákat mindennemű kommunális problémával szemben. *Nagyon kivánatos volna, ha a pártok jelölőlistáikat gondosabban állitanák össze, mint 1925-ben és csak minden tekintetben méltó egyéneket vennének fel a listákra.* Ebben az esetben a főváros javára jobb szellem költözne be az új közgyülésbe, amely könnyedén és gyors tempóban intézhetné el a reá váró feladatokat.

BUDAPEST–SVÁBHEGYI SZANATORIUM

Magaslati (430 m) klimatikus diétás gyógyintézet

Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma **belbetegek, idegbetegek és üdülők** részére

Központi fütés, meleg-hideg viz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire, 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségü kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyitója a beteg testnek és fáradt léleknek.

GOLF • TENNISZ • LOVAGLÁS

NAPIDIJ (az uj főépületben)beleértve ötszöri diétás étkezést, fütést vizkürákat 22 pengőtől

a depandanceokban 20 pengőtől

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-80.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités, Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Teréz 212-07

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9
Telefon: József 373-92

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11.
TELEFON: JÓZSEF 424—08

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbiró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

HUBERT ÉS TSA h. t.
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
TELEFON: T. 222-67
Egészségügyi berendezések - Csövek - Müszaki cikkek - Fémgyártás

özv. Biberál Józsefné
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14.
Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
Telefon: K. 507—19.

Jany János Gép-, épület- és szerkezetlakatos
Ezelőtt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Teréz aut. 607—55.

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, asszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890. — Telefon József 839-52.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-müszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

Sséchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, VI., Bulyovszky ucca 12.
Telefon: T. 289-65.

Ujszülöttek foglalták le a mostanában épült lakások nagyrészét

Évi 3000 új lakás csak a főváros örvendetes szaporodásának szükségét elégítené ki — A lakosság számának növekedése folytán az építkezések alig javítottak valamit a lakásinségen

A főváros törvényhatósági bizottsága a milliós lakosság érdekeinek állandó szem előtt tartását hangsúlyozandó, nyári szünet előtt utolsó közgyülésén a lakásproblémával foglalkozott és elhatározta, hogy feliratot intéz a kormányhoz, amelyben egyelőre *az általános felszabadítás, a lakások szabad forgalma ellen foglal állást.*

A felirat végleges szövegezésén most dolgozik a szociálpolitikai ügyosztály és *Liber* Endre tanácsnok még e hét valamelyik napján felterjeszti azt *Vass* József dr. népjóléti minszterhez. A felirat lényege abban a megállapításban domborodik ki, hogy

mindaddig, amig a lakástermelés rendes folyamata nem áll helyre, a lakásforgalmat felszabaditani nem lehet.

A normális lakástermelés pedig akkor következik be, ha *az építkezés rentabilitása a lakosság zömének tizetőképességével egyensúlyba jut.* Az egyensúlyt egy általános *bérszint juttatja* kifejezésre. Ezt az általános és lehetően olcsó bérszint — mondja a felirat — úgy érhetjük el, ha egyfelől *a lakástermelési költségeket lehetőleg leszoritjuk* és az ennek megfelelően adódó béreket, legalább egyidőre, megrögzitjük, másfelől a régi házak béreit fokozatosan és csak oly mértékben engedjük magasabbra, hogy ezek *legfeljebb közel jussanak az emlitett szinthez.*

Kölcsön a visszakapott kölcsönből

A törvényhatóság úgy véli, hogy a népjóléti minisztérium a lakásépitési kölcsönökből visszafolyó tőkét és kamatokat bocsáthatná a lakástermelés céljára, vagy valamely adóforrást vehetne e célra igénybe.

Az olcsóbb építkezés biztosítása céljából a főváros törvényhatósága

olcsó kölcsönök nyujtását tarja szükségesnek,

amelyet az *állam* adna ki a főváros közvetítésével, ezenfelül az adómentességi kedvezménynek *legalább két évvel* való meghosszabbítását kívánja.

E megoldás keretében — mondja tovább a felirat — minden valószínűség szerint arra is mód kínálkoznék, hogy a korábban felvett drágább kölcsönök konvertálásával azok a háztulajdonosok is leszállíthatnák a szintnél magasabb béreket, akik korábban, drágább kölcsönből építettek.

A törvényhatóság nagy guvernementális érzékére való határozat kialakulásában az érdem oroszlánrésze kétségtelenül az *Egységes Községi Polgári Pártot* illeti meg. Ez a párt volt az, amely a helyzet és a körülmények komoly mérlegelésével, de felelőssége tudatában, *minden demagógia távoltartásával foglalkozott a nagyfontosságú problémával.*

Elsősorban *Becsey* Antalt kell itt felemlítenünk, aki nagy gazdasági koncepcióját, mérnöki szaktudását és mélységes szociális érzését egybevetve fáradozott egy olyan plattform megalkotásán, amely *a problémát előbbre viszi és a pártok egyhangú állásfoglalását biztositani tudja.*

Becsey Antal megokolja az építkezés szükségességét

Hogy ez a fáradozása minden tekintetben sikerült, annak beszédes

bizonyitéka a legutóbbi közgyülési határozat, amely csaknem száz százalékban az Egységes Községi Polgári Párt, illetve Becsey Antal felfogását tette magáévá.

A törvényhatóság ismeretes állásfoglalása után felkerestük

Becsey Antal kormányfőtanácsost,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nagy érdeklődéssel hallgattam az okfejtéseket, amelyeket a közgyülésen a különböző társadalmi osztályok képviselői elmondottak és becsületére legyen mondva valamennyi félnek, a legnagyobb tárgyilagossággal, magasabb szempontból tekintve kezelték a kérdést. Nem szeretném és sohasem szerettem volna, hogy

ez a kérdés a háztulajdonosok és lakók béka—egér harcává váljék.

Ezért van szükség *a hatósági közvetitésre, beavatkozásra.* Ezt a kérdést magasabb színvonalról, az egész probléma szempontjából és *az összes érdekeltségek szempontjából kell áttekinteni.*

— Elhangzott olyan vélemény is, amely kételkedik, vajjon kell-e itt egyáltalán épiteni, s *hallottuk azt az állitást, hogy nem rosszabbak ma a lakásviszonyok a békebeli állapotnál.*

A lakoság is állandóan szaporodik

— Én, mint közgazdasággal foglalkozó gyakorlati ember, azt mondom, hogy

épitkeznünk kell

és ezt mondanám akkor is, ha nem tudnánk bizonyitékokkal szolgálni — mint ahogy *tudunk* — ahhoz, hogy

lakásra igenis szükség van.

Épitkezni kell, mert az épitkezésnek van egy másik nagy szociális vonatkozása:

nemcsak lakásokra van szükség, hanem az ipar foglalkoztatására, munkaalkalmakra is szükség van.

Tehát kettős vonatkozású is e kérdés! Tény az, hogy javult a helyzet annyiban, hogy 1926-ban épült, kereken 3400, 1927-ben pedig 6470, vagyis összesen — mondjuk *10.000 lakás Budapesten.* De — hála Isten —

szoporodott a lakosság is.

A statisztika megállapitása szerint *két év mulva elérjük a milliós lélekszámot,* tehát *évi 2—3 százalék között mozog a szaporulat.* Ezzel linkarisan *emelkedik* természetesen *a lakásszükséglet* is, hacsak nem akarjuk fentartani azt a szociális és közegészségi szempontból lehetetlen állapotot, amely a lakások sürüsége tekintetében ma fenn áll. A statisztika szerint 2.92.

kereken 3 ember jut átlagban egy szobára.

Ez igen nagy sürüség, márpedig ez csak átlagszám, s *vannak sokkal zsúfoltabb lakások is.*

— Ha összehasonlitom a mi viszonyainkat más országok lakásviszonyaival, bizony *hátul vagyunk a sorban.* A 2—3 százalékos évi szaporulattal számolva, kereken egy millió lakost véve alapul,

évenkint körülbelül 3000 lakás az a minimum, amely a szükségletet kielégitheti.

Ha összevetem tehát, hogy két év alatt épitettünk 10.000 lakást, de a természetes szaporulat folytán ugyanezen idő alatt 8000-el szaporodott a lakosság száma, — akkor *aligha lehet javultnak mondani a helyzetet.*

— Lakásszükséglet tehát van és *lesz is.* Ez csak arról tanuskodik, hogy számbelileg növekedik a főváros s hogy munkaalkalmak szempontjából is kedvezőbbek a kilátások. Biztosra veszem, hogy a kormány komolyan megfontolja a törvényhatóság feliratát és *megtalálja a helyes megoldás útját.*

Margalit Andor és Ödön
mérnök-épitőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 586—45 és József 429—24.

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon Teréz 296-51 és 290-78.

FORT OSZKÁR és TÁRSA Tel.: J. 303-35
műszaki iroda és vállalat
Központi fütés, vízvezeték stb berendezések részére
Budapest, IX., Angyal-ucca 33

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII. Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T. Telefon:
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8. L. 408-62

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető **hézagmentes padozatburkoló a**
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemü átalakitásoknál ajánlattal dijmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL MINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉPLAKATOS MUNKÁKAT IS. TELEFON: AUTOMATA 624—33

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

«SCHA—CO»
a legujabb és legolcsóbb sokszorositó gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428-77
Háziipari osztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textilosztálya: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

Havas Lajos
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

SOPRON-GYŐRI TEJ ÉS YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB!
SOPRON-, GYŐR- ÉS VAS MEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Tel.: J. 305-31., J. 428-01

HAJNAL HENRIK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., GALAGONYA-UCCA 2.

Teljesen komfortosok lesznek az új 2-3 szobás városi lakások

Hatalmas tempóban indult meg az idei kislakásos építés — Májusra a lakásokba beköltözni lehet

A székesfőváros idei lakásépítkezése, mint ismeretes, külső vállalkozók, bankok kikapcsolásával, *házi kezelésben történik.* A három helyen történő házépítés összesen 5,161.618 pengőbe kerül, s vele

összesen 234 új kislakás keletkezik.

Abból az alkalomból, hogy az építés munkája teljes erővel megindult, a *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Liber Endre tanácsnokot,

a lakásügyeket intéző szociálpolitikai ügyosztály vezetőjét, aki az aktuális kérdésekről a következőket mondotta:

— Három helyen folyik az építkezés. A VIII. ker. *Kisfaludy* uccában háromemeletes bérház lesz

9 egyszobás, 12 kétszobás és 15 háromszobás lakással.

Az építés költségét itt *685.082* pengőre kalkuláltuk. Az I. ker. *Németvölgyi úton két* épület készül, mind a kettő *három emeletes.* Az első épületben *25 háromlakás épül;* ez a ház *1,056.558 pengőbe kerül.* A második épületben *46 egyszobás, 7 kétszobás, és 16 háromszobás* lakás létesül. Ez az építkezés *3,031.800 pengőt fog felemészteni.* A *rónauccai* házban *17 egyszobás, 35 kétszobás és 29 háromszobás* lakást kapunk. Ez a ház *1,434.128 pengőbe kerül.*

— A középítési ügyosztály *gyors tempóban látott hozzá a kisfaludyuccai, a rónauccai és németvölgyi-úti telepek megépítéséhez. A*

föld- és kőmívesmunkát már mindenütt elkezdték,

s a lakások a jövő év májusában már teljesen kiszárítva várják a beköltözőket. Forszirozott építkezéssel még ez évben, esetleg a tél elejére is elkészülhetnénk a lakásokkal, de ezt készakarva nem teszszük, hogy *elkerüljük azokat a kellemetlenségeket és panaszokat, amelyeket a télviz idején készült nedves lakásoknál a tavalyi évben tapasztaltunk.* A tanács elhatározása szerint

valamennyi új bérházban csak parkettás lakások lesznek.

Az egyszobás lakásoknak nem lesz fürdőszobája, de *a két-három szobások teljes komforttal készülnek.*

— Az előirányzat szerint az építkezés légköbmétere *ugyanannyiba kerül, mint amennyit a Bécsi-úti építkezésnél fizettünk.* Ennek következtében a Rózsa uccai, Kisfaludy uccai és Németvölgyi-úti lakások

bérei is ugyanolyanok lesznek, mint amilyenek ma a Bécsi úti háztömbben vannak.

Megkérdeztük *Liber* Endre tanácsnokot, van-e kilátás arra, hogy a lakbéreket — mint azt bizonyos oldalról sürgették — *leszállítaná a főváros?*

— A lakbéreket — hangzott a válasz — oly módon kalkuláltuk, hogy *azok egész pontosan csak az amortizációs költségeket fedezik.* A jövő évi költségvetésben is — mondhatnám — annyira fillérre számítottunk, hogy

a banképtikezések lakbérösszegéből összesen csak negyven pengő haszna marad a fővárosnak.

Ez is csak azért, mert ezt a negyven pengőt *nem lehetett a lakbérek között arányosan szétosztani.*

Fejenként a legtöbb áramot fogyasztó középeurópai nagyvárosok egyike — Budapest

Százezer kilowatt lesz a főváros áramfogyasztása 1930 telén — Hogyan használják fel az Elektromos Művek beruházási kölcsönét?

A fővárosi világítási üzemek jövő évi költségvetésének letárgyalására csak az ősszel kerül sor a szakbizottságokban, a nyilvánosság tehát csak ekkor ismerheti meg a jövő esztendőre szóló programmot is, amely a költségvetésből tűnik ki. Tekintettel azonban arra az állandó és nagyfokú érdeklődésre, ami a világítási kérdések iránt a főváros közönsége körében megnyilvánul, — felkerestük

Deutsch Lajos kormányfőtanácsost,

a székesfővárosi Elektromos Művek vezérigazgatóját,

aki a következő, nagy érdeklődésre számot tartható nyilatkozatban vázolta a kérdést:

Egyre fokozódik az áramfogyasztás?

— A főváros lakosságának, iparának, kereskedelmének elektromos energia iránti igénye több év óta szakadatlanul fokozódott. Évenként 10—12%-ra tehető a növekedés. Ez az örvendetes fejlődés egyenlő mértékű Középeurópa nagy városainak hasonló fejlődésével és Budapest azok közé a városok közé tartozik, ahol a lakosság fejenként való áramhasználata a legnagyobb. Már 1922-ben láttuk, hogy ez a fejlődés 1922. óta szakadatlanul tart és megfelelő bővítésről már akkor gondoskodtunk: megrendeltünk egy nagy gépegységet és a hozzávaló műszaki berendezést. Ennek teljesítőképessége 26.000 kilowatt, *maximálisan 32.000 KW.*, tehát

640.000 drb 50 Wattos lámpa egyidejű világítására elegendő.

— Amidőn az illetékes tényezők azt a kívánságukat fejezték ki, hogy az *Elektromos Művek* befektetéseit kölcsön útján fedezzük, programot dolgoztunk ki e befektetésekre vonatkozóan. Ennek lényege, hogy fedezni tudjuk az 1930 teléig fokozódó áramszükségletet és hogy az új befektetések gazdaságosabbá tegyék a mult század utolsó évtizedében épült régi telepek inökonomikus termelését.

— Feltételezzük azt, hogy *1930 telén Budapest belső területének energiaszükséglete 100.000 KW. lesz* és ehhez képest a kölcsönprogrammot úgy állapítottuk meg, hogy

4 drb 26.000 KW teljesítményű gépegységet állítanánk fel, amelyek fokozatosan jönnének üzembe és 1930 telén valamennyien üzemképesek lennének.

— *A kölcsönprogramm kereken 64 millió pengő összegű befektetést ölel fel, amelyből* 1927. év végéig 16 millió pengőt máris befektettünk.

— A már fentebb említett gépegységen kívül megrendeltünk *egy második gépegységet is* és felhatalmazásunk van *egy harmadik gépegység* megrendelésére is.

— Örvendetes dolog, hogy

hazai iparunk annyira teljesítőképes, hogy e nagy befektetéseknek úgy az elektromos része, mint a gőzturbinák és gőzkazánok a hazai ipar gyártmányai lesznek.

— Nagy befektetéseket igényel a régi berendezések megújítása is, *amivel késlekednünk nem szabad, mert a termelésnek és az áramelosztásnak eszközeit a kor színvonalán kell tartanunk.*

Mennyivel olcsóbb a villany mint békében?

— Statisztikai példákkal igazolhatnám, hogy a rendkívüli áramú fejlődést, amelyet az elektromos áram termelésében és elosztásában a modern technika elért, a kelenföldi elektromos művek nagyarányú invesztícióinak tulajdoníthatjuk. E célra feleslegeinket használjuk fel, miután

a technika folytonos haladását újabb és újabb kölcsönök felvételével nem követhetjük anélkül, hogy műveink rentabilitását ne veszélyeztetnénk.

— Eddig fővárosunk elektromos művei is követni tudták ezt a rendszert, ha nem is oly mértékben, amint azt a külföldi példák mutatják, viszont figyelembe kell venni, hogy *a német városokban nem mentek az elektromosáram egységárával oly mélyen a békebeli egységár alá, mint Budapesten.*

— A főváros lakossága hektowattóránként *6 aranyfillért* fizetett békében, ma az évi fogyasztás első 2400 hektowattóráját *3.5 pengő fillérrel* fizeti, ami

50%-al alacsonyabb, mint a békebeli egységár.

Az általános világítási ár békében hektowattóránként *6 aranyfillér volt,* ma *5.4 pengő fillér,*

ami 22%-al alacsonyabb.

Az általános motorikus egységár békében hektowattóránként *3 aranyfillér volt,* ma pedig 2.5 pengő fillér,

ami 28%-al olcsóbb.

— *Kevés olyan közszükségleti cikk van, amely békebeli árához képest akkora olcsóbbodást mutatna fel, mint az elektromos áram ára.*

— Arra kell törekednünk, hogy műveinket a külföldi művek példájára műszakilag a kor nivóján tartsuk, emellett pedig azok *gazdaságossága a város érdekében ne maradjon a külföldi művek rentabilitása mögött.*

WELLNER LÁSZLÓ
építési vállalkozó — Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905 75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

Lizsinszky Rezső kárpitos és díszítő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhivó Aut. 510-54

tapéta raktár, menyezetdisz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

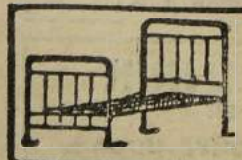

HIKKER GYULA
Rác-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Isz. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

GYŐRFI EDE
okl. mérnök
Budapest, IV., Múzeum-körút 21. Telefon: József 381-99
Ács- és fatelep

MODERN JÁRVÁNYKÓRHÁZ
lesz egy esztendő mulva a gyáli-úti „szőrös barakkok" helyén

Közel egy millió pengős költségen ujjáépitik a Szent László kórházat — Eltünnek a kórtermek, 42 pavillon lesz beteg-szobákkal

A „járványok réme" az európai kultúra orvosi frontjával már nem igen tudja felvenni a harcot. A háború azonban áll, s az orvosi készenlét csendőrei ébren vannak éjjel-nappal, őrzik a milliós várost, mert a fantóm apró sakálljai: *a diftiritisz, a vörheny, a bárányhimlő, a tifusz állandóan itt ólálkodnak a paloták között.* Budapesten a járványok elleni hadjáratnak két erőssége van. Az egyik a Váci úti *Központi Fertőtlenitő Intézet*, a másik a Gyáli úti *Szent László közkórház*. Az előbbi egészen modern, mondhatni tökéletes intézmény és mintaszerű apparátus, amit az utóbbiról — sajnos — *nem igen lehet elmondani*. A *Szent László-kórház* élén európai hírű tudós, *Gerlóczy* professzor áll ugyan, orvosi kara kitűnő, ápolószemélyzete odaadó, fegyelmezett; a kórház épülete azonban sok kívánnivalót hagy. Csak *részben szilárd építkezésű pavillonjait* már erősen kikezdte az idő, míg

az épitmények legnagyobb része hevenyészett alkotás.

fából tákolt, papirfedelű, *a „szőrös barakkok" pedig egyenesen szomorú hirességre tettek szert.* Mindezt összevetve: *a Szt. László-kórház semmiképen sem elégíti ki az igényeket és nem illik egy milliós metropolis egészségügyi apparátusába.*

Eltünnek a „szőrös barakkok"

A főváros vezetősége elismerésre méltó igyekezettel mindent elkövet, hogy ez az állapot is minél hamarább kedvezően változzék meg. A fertőző kórház átépítése már január óta folyik, s biztos ígéretet kaptunk arra, hogy

egy éven belül, amikorra a munkálatokat befejezik, a sokat kifogásolt intézményre nem lehet majd ráismerni, s egy egészen modern, tökéletes felszerelésü fertőző kórház lesz készen a Gyáli-uton.

A *Szent László-kórház* újjáépítéséről a *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt beszélgetni

Németh Béla tanácsnokkal,

a főváros közegészségi és közkórházi ügyosztályának vezetőjével és segítőtársával.

Salamon Géza tanácsjegyzővel

a kórházi ügyek referensével, ilymódon tehát a legilletékesebb forrásból tudtuk meg a nagyfontosságú akció érdekes részleteit:

— A *Szent László-kórház* fokozatos átépítését a törvényhatóság tulajdonképen már tavaly elhatározta. A munka január óta megszakitás nélkül folyamatban is van. Az első etap: hogy

a 32 régi pavillont fokozatosan átépitjük,

az úgynevezett *„szőrös barakkokat"* pedig, amelyeket a háborús szükségben hevenyésztünk s amelynek minden tekintetben tarthatatlanok, *eltüntetjük.* Ilyen módon a kórház összes épületei *szilárd, illetve félstabil építésüek s teljesen modern berendezésüek lesznek.*

— A 40—60 ágyas kórtermekből kisebb, *4—6—8 ágyas betegszobákat csinálunk*, ami nemcsak a betegek nyugalma, hanem az orvosi ápolás szempontjából is

sokkal előnyösebb, különösen fertőző kórházban

Az átépített pavillonokat egyébként is a legtökéletesebben szereljük fel a szükséges orvosi, ápolói helyiségekkel, fürdőszobákkal, tálalókkal stb. *Nyolc új pavillon már készen van*, most kerül sor *a további négyre.*

Elszállitható kórház

— A „szőrös barakkok" helyett emelendő új pavillonok tervein most dolgozik a középitési ügyosztály, s az *épitési módszer kérdésében szombaton délben volt* szükebbkörű tanácskozás a középitési és közegészségi ügyosztály között. Két megoldási lehetőség áll ugyanis előttünk. Azt kell eldönteni, hogy az új pavillonok

szilárd köépitmények legyenek-e, vagy mi is azt az új „fél stabil" rendszert alkalmazzuk, amely külföldön is jól bevált.

Ez a megoldás azért jöhet figyelembe, mert *az épületek elszállitását teszi lehetővé*, abban az esetben például, ha a fertőző kórház környékét egészen beépitenék, s ezért ki kellene telepiteni. Nálunk az úgynevezett *Arami* rendszer alkalmazásáról lehet szó, amelynél

az egész épületváza vasszerkezet, mig a falak és a tető asbest lapokból készül.

Az egész természetesen betonalapzaton emelkedik és mosható zománcfesték fedi. A középitési ügyosztály most alternativ javaslatot készit mindkét épitési megoldásra, *különös tekintettel a költségekre is.*

— A teljesen új központi konyhaépület, amelyet a tavaly leégett barakk helyébe emelünk, közel 2 milliárd korona költséggel, *teljesen készen van.* Mintaszerűen tökéletes lesz a most készülő *új orvosi, illetve bakteorológiai laboratórium* nemkülönben a kórház új *Röntgen-laboratóriuma.*

— Ezideig már mintegy

250.000 pengőt költöttünk a kórház átépitésére és még 600.000 pengőre lesz szükség,

az *Uj Szent László-kórház felépitésére.* Egy esztendőn belül készen leszünk az egész munkával, eltűnnek a hirhedt „szőrös barakkok", helyettük csinos, higienikus, modern új épületek egész sora fog emelkedni. Összesen

42 pavillonos lesz az „új" Szent László kórház,

amelyben senki sem fog ráismerni a mostani telepre.

Talán feltámad még a virágpiac, amely elvérzett a fővámtéri „virághábortban"
Vajna tanácsnok megvilágítja a harc hátterét

Ilyen is régen volt Pesten. Ha ugyan volt egyáltalán. *Virágháború.* Ez dúl elkeseredetten a Nagycsarnok táján már több mint egy hete. *Jámbor rózsakertészek vészes rendőrkordonnal néznek farkasszemet.* Parlamenter tárgyalások folynak a háborút felidéző vásárcsarnok-igazgatósággal. Elkeseredett csoportok állanak a fővámtéren, sötétarcú csapatok sorakoznak a Városháza homályos folyosóin, deputációk kopognak a főpolgármester és *Vajna* tanácsnok ajtaján s igazságukat kérik... Szidják a konyhakertészeket, a „bolgárokat", akiknek kedvéért mindez megtörtént, akiket most rendőrök őriznek a szúróstekintetű rózsakertészek haragja elől...

Megszünik a virágpiac?

Kinek van igaza? Nagyon nehéz eltalálni. *A „bolgár kertészek" elfoglalták a virágkertészek állásait,* muskátlik, rózsák, tarka szegfűk, begóniák és hortenziák helyett friss hagyma, kalarábé, burgonya, uborka és salátahalmok emelkednek a tér közepén. Már

nyolcadik napja nincs virágpiac,

mert a virágkertészeknek *nem kell a Só-ucca, sem a Park előtt húzódó kis járda.* A vértelen csata áldozatai a virágok százai, amelyek öntözetlenül, napfényt nélkülözve *fonnyadnak a Nagycsarnok pincéiben.*

Felkerestük

Vajna Ede tanácsnokot,

a közélelmezési ügyosztály vezetőjét, hogy legilletékesebb helyről tudjuk meg, hol az igazság ebben a furcsa háborúságban, ahol virágok marakodnak a csatamezőn. A tanácsnok a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

Történt-e jogsérelem?

— Sem szerzett jogok sérelméről, sem új helyzet statuálásáról *nincs szó.* Ellenkezőleg:

a régi rendet állitottuk vissza, mert arra közélelmezési okokból szükség volt.

— A vitában szereplő helyen évtizedeken át konyhakertészek zöldségfélét árultak. Rajtuk kívül a virágkertészeknek tavasszal és ősszel szabad volt *palántát* árusitani. Az idők során

a virágkertészek mindinkább terjeszkedtek,

főleg a háború óta. A felhozatal redukciója folytán a konyhakertészeknek *nem kellett a hely*, így nem is háborgatta őket senki. A *felhozatal azonban* — hála Isten — *napról-napra örvendetesen emelkedik*, úgy hogy az amúgy is szűk területen kellett minden talpalattnyi hely. A tanács azonban — éppen —

méltányosságból nem tiltja el a virágárusitást,

hanem ellenkezőleg: *új helyet jelölt ki számukra, sőt kettőt is.* Ezt azonban a virágkertészek — *tisztán önző okokból* — nem akarják elfoglalni. Megjegyzem még, hogy

a hivatalos virágpiac sohasem volt a fővámtéren, hanem a Központi Vásárcsarnok karzatán

van, s csak később szállingóztak egyes árúsok a fővámtérre. Nincsenek tehát — ismétlem — szerzett jogok, *nem történt jogsérelem.* Elhangzottak olyan kifogások is, hogy a virágpiac esztétikus, szép: *szebb mint a bolgárkertészek zöldséggarmadái..* Ez igaz. Viszont igaz az is, hogy

a szebb piaci képnél fontosabb, ha a háziaszony 8—10 fillérrel olcsóbban kapja a főzelékfélét.

— Egyébként az egész csak *átmeneti állapot.* Amint *az új élelmiszer-nagyvásár elkészül* — remélem *egy év alatt* — úgyis megváltozik az egész helyzet, s a bódék, *a zöldségesek is kikerülnek a térről,* s akkor —

ha lesz hely — esetleg visszajöhetnek a virágosok.

— Az ujonnan kijelölt árusitóhelyek egyébként *pár lépésre vannak a régitől,* semmivel sem roszszabbak, remélem ezt az érdekeltek hamarosan be is látják s megnyugosznak.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1901 — Budapest, I., Böszörményiut 18 — Telefon K. 510-86

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vizvezeték
Épület bádogos munkák

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllamezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapitatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 225-06.

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, mükőanyagbol. —
Müterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonh vő L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVARI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY,
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.
okl. mérnökök, épitési vállalkozók
Iroda és anyagtelep V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán Telefon: J. 315—36.

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 — Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41. — Telefon: József 310—15

Meg kell indítani az árvák valorizációs pöreit egy éven belül

Az új valorizációs törvény, mint ismeretes, az idén április 1-én lépett életbe. Mivel a törvény rendelkezései a kiskorúakat és gondnokoltakat is érintik, — a *Fővárosi Hirlap* tudósítója szükségesnek tartotta felkeresni a *székesfőváros árvaszékét*, hogy *illetékes helyről* szerezzen felvilágosítást e nagyfontosságú kérdésről. Informátorunk a következőket mondotta:

— A belügyminiszter rendelete folytán szükségesnek tartjuk a szülőket, gyámokat és gondnokokat figyelmeztetni, hogy *a felügyeletük alatt álló kiskorúak valorizálandó és*

régi koronaértékben kifejezett pénzköveteléseit a bíróság előtt kellő időben értékesítsék, mert aki a perindítás határidejét elmulasztja, elveszti a valorizációs igényét.

— A törvény ennek az igénynek érvényesítésére, illetve a keresetek megindítására *általában egy évet állapított meg*, amely határidő *a jövő év március 31-én jár le.* De vannak rövidebb határidők is. Így bizonyos követelésekre nézve *három hónap, amely június 30-án járt le.* A családi és öröklési jogon alapuló és megszünt pénztartozásokra, valamint baleseti járadékokra pedig *hat hónap a perindítási határidő*, amely szeptember 30-án jár le.

— Arra is figyelmezteti az árvaszék az érdekelteket, hogy

előreláthatóan eredménytelen pereket ne indítsanak.

és a valorizációs igények rendezése tekintetében *igyekezzenek az adósokkal egyezséget kötni.*

Sajnos, a törvény valorizációs rendelkezései *csak a magánjogi követelésekre vonatkoznak, míg a hadikölcsön és egyéb kötvényekbe fektetett árvapénzekre nem.* Az árvaszék reméli azonban, hogy a kormány e méltányos esetekre is *rövidesen megtalálja a kártalanítás módját.*

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

Dieselmótoros utihengerek,
Benzin-, szívógáz- és kompressor-nélküli Dieselmótorok
MÓTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ
Budapest, VII., Erzsébetkirályné út 85/87

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon atómata 608-23

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b
Telefon: L. 960—34

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER, ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

KOMFORT ÉPITŐ R.-T Magas, mély és útépítés vállalat
Budapest, II., Zárda-utca 26. szám
TELEFON: AUT. 628—59.

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa a mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján, a különböző közmunkák szállításával és végzésével az alábbi cégeket bízta meg:

Ács munkákkal Aschenbrenner. János 19.167, Kohlbach Emil 11.839;

Fertőtlenítőgépek szállításával és mosógépek berendezésével az egyes városi kislakásos házaknál a Magyar Mosó- és Fertőtlenítő Gépgyárat 16.960;

Kőfaragó munkával a jobbparti temetőben Král Gyulát 14.500 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott fővárosi nyilvános és szükkörü versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalkozók pályáztak:

Különböző munkákra a Pongrácz uccai városi altiszti ház építésénél: Hegedüs és Társa 7163, Katona és Székely 6170, Koncz János 6823, Teleki és Katona 5488, Mód Lajos 7473, Apor és Szattler 6809;

Parafakőlap burkolására a Vörösvári úti óvoda két termében: Moskovics Emil 4363, Parafakőgyár rt. 4220, Helvey Tivadar 4233, Wippler és Társai rt. 4182;

Kőmives munkára a Szent László-kórház VI. pavillonjánál: Hajnal Henrik 9442, Haraszti Samu 6387, Volentics Lajos 5565, Kolány és Balázs 6727, Nagypál Béla 6516, Katzer József 5921, Nagy Károly 8575;

Vasszerkezeti munkára a balparti temető kertészetében építendő növényháznál: Oetl Antal rt. 3751, Ganz és Társa-Danubius rt. 4495, Ledniczky és Társa 2635, Fölkel István 4185, Skolkay Mátyás 4030;

Föld és kőmives munkára ugyanennél az építkezésnél Faragó R. Sándor 7399, Hengl Andor 6842, Szivós László 12.598, Pink Béla 7252, Szerencsi Géza 7912, Dreiacker A. és Fia 9214;

Mázoló javitási munkára ugyanennél a munkánál: Kiszely Géza 2636, Zimmermann és Lovász 3161, Mattyásy János 2700, Steinhauser és Kölber 3108, Kovács A. Pál 5971, Richter István 4084, Rácz Márton 2230, Galbavi Antal 2832;

Mázoló munkára a Szent László-kórház B. pavillonjánál: ifjabb Máthé István 7429, Zafurek Ferenc 6907, Gera és Társa 6739, Steiner és Szimper 9212, Leisen Adolf 7041, Galbavi Antal 8522, Benedek János 6243, Grünwald Béla 6334;

Föld és elhelyező munkára az I. kerületben épülő menedékháznál: Scheuer János 10.154, Mód Lajos 10.601, Gabos Oszkár 7403, Böhm Károly 8177;

Kőmives munkálatokra a Szent Rókus-kórház sebészeti osztályán: Nagypál Imre 8535, Benedek Dezső 7493, Markó Elek 7756, Csermek Pál 8603, Lengyel Jenő 7560, Hoffer Gyula 6202, Stern Béla 6651, Novák István 8341;

Palafedési munkára a Szent Gellért kórházban: ifjabb Háber Sándor 5280, Kirschenbaum G. 4920, Galsz Károlyné 4800, Krumpholz Ferenc 6120, Zimmermann Vilmos 5148, Ö. Györffy I.-né 4800 pengő vállalati áron.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

SZAVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor ucca 2. szám
»REX«-BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

MESTER és KISS
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON: JÓZSEF 401-76.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, V., Ostrom-utca 8.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autókarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

LUDOVIKA AUTÓCARROSZERIA-ÜZEM
BUDAPEST, IX., REMETE-UTCA 34.
A legelegánsabb luxuscaroszeriák, sorozatos caroszeriák és autóbuszok. — TELEFON: József 365—86.

PROCKL A. GYULA
Speciális autó-elektromechanikai üzeme
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-TÉR 15. Tel. J. 325-21.

FÜRST LAJOS
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 822-17

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TELEFON: T. 217—64

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

MATUSEK JÁNOS FESTŐVALLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készítő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak mótorokat.

Weisz József és Társa Tatarozási munkálatok ¼ évi részletekre. Emeletráépítések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Sajáthász)

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

Budapest Székesfővárosi Ásványvíz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt — *Telefon: Autom. 530—03*

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret. Épületvasalás. Butorveret.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit
PALA
ALMÁSI-NÜVEKHATSCHEK LAJOS, KÖZPONTIIRODA: BUDAPEST V., ANDRÁSSY ÚT 111. GYÁR: NYERGESÚJFALU

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és épitési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

MENDE-MONDÁK a városháza folyosójáról

A viszontlátásra, bizottsági tag urak! — Gyalogosok az Andrássy-uti lovasuton — Csend legyen, mert az asszfaltvágógép kért szót!

ELHANGZOTT a szokásos jókívánság a közgyűlésen: „Kellemes nyaralást bizottsági tag urak!" s ezzel az elnök pontot tett az egész esztendei közgyűlési viharok végére. Előző nap még nagyon be volt borulva a közgyűlés ege, sűrűn cikáztak a dühvillámok és dübörgött a méreg-mennydörgés. De másnapra elvonultak a haragos felhők, újra mosolygott az égbolt és mint minden vihar után, csakhamar *megjelent a szivárvány* is. A szivárvány, amely egyesek szerint Isten haragjának megbékélését jelenti, itt *a nyári szünet* jelképeként bontakozott ki a felhőkből. A nyári szünet szivárványa volt az, amely a haragvó kedélyeket lecsendesítette, amely feloldotta még a legádázabb gyűlölködést és a legelvadultabb személyeskedést is. Akik előző nap még élesen hadakoztak egymással, most megbékélten fogtak kezet, hogy az elnök jószokását utánozva, maguk is „kellemes nyaralást" kívánjanak. Az a felszabadító érzés, hogy most *közel két és fél hónapig* nem kell a főváros váci uccai parlamentjében megjelenni, hogy nem kell jódarabig egyeseket viszontlátni; hogy a közéleti férfiú erre az időre visszavonulhat a családja körébe és élheti a családapa szerepét; s végül, hogy a „jól végzett" munka után eljöhet az édes pihenés, annyira megenyhítette a városatya urak kedélyét, hogy akár *egeret is lehetett volna velük fogatni örömükben.* Búcsúzkodás zsongása töltötte meg a közgyűlés termét az elnök zárószavai után. Sűrűn hallatszott a kívánság a kifelé tóduló városatyák körében:

— *A viszontlátásra! A viszontlátásra!*

. . . És e röpke szóban mennyi — *nosztalgia.* Mennyi vágyakozás, mennyi sóhaj. Mert ez a kívánság nem volt csupán az a stereotip óhaj, mint máskor. Ez ezúttal sokkal többet jelentett. Jelentette azt, hogy az illető *nemcsak találkozni szeretne* a nyár végén városatyatársával, hanem *ott* szeretne újra találkozni a közgyűlésen. Ebben azután az is benne van, hogy *ne csak a másik* jöjjön vissza, *hanem ő maga is.* Mert bizony közeleg az új fővárosi törvény és őszig még sok minden történhetik. Senkinek sincs az élete biztonságban . . . Mert ha a 310 városatyából 120 lesz csak a jövő közgyűlésen, vajjon *ki az, aki megmarad*? . . .

Hasonlatos ez az eset ahhoz, amikor két hitsorsos veszekszik egymással.

— Hallod-e, Náci, — mondta az egyik a másiknak, — ha *kettőnk közül egyikünknek meg kell halni,* akkor — *te már készítheted* is a koporsót...

▫

VALAKINEK AZ AZ ÖTLETE támadt, hogy követelni fogja: az Andrássy-útnak lovasok részére fenntartott részét nyissák meg a gyalogosok előtt. Nem tudom, csakugyan úgy van-e még most is, mint a hamisitatlan békevilágban, hogy a lovaglósport rajongóinak külön útjuk volt az Andrássy-út hosszában. Nem azért, hogy *ők le ne gázolják a gyalogjárókat.* Hanem nyilván azért, hogy a *gyalogjárók, a nép egyszerű gyermekei ne kerüljenek túlságos közelségbe a lovaglókkal.* Mert bizony azok az előkelő lovak könnyen megsértődhettek volna! Hát egyszóval egy városatya most — évtizedek multán — azt követeli, hogy a lovasok útján is csak gyalogosok járhassanak. Helyes. De talán nincs is szükség erre az indítványra. Én legalább évek óta nem láttam lovaglót az Andrássy-út fái között.

Talán az az oka ennek, hogy az utóbbi időben *sokan kénytelenek voltak leszállni a magas lóról . . .*

▫

AZT OLVASOM éppen a *Fővárosi Hirlap*-ban, hogy a főváros is beszerez egy olyan furcsa aszfaltvágó gépet, amilyenhez hasonló hetek óta zavarja egyes városatyák csendjét és nyugalmát. Furcsa gépszörny, az bizonyos! De manapság a gépek biztos előretörésének időszakában, amikor külföldön például már gép-gépész is van egy vízműtelepen, nem szabad csodálkozni azon, hogy az aszfaltot is géppel vágják. Elvégre, ha *a kenyeret és a sonkát* lehet géppel szeletelni, hogy egyebet ne is említsek, akkor miért ne lehetne az aszfaltot is!?... Legfeljebb csak *élesebb kés kell hozzá.* Más kérdés persze, hogy a sonka szeletelése semmiféle zajjal nem jár, s az a lassú percegés is, ahogyan a gép működése nyomán sorra hullanak le egymásután a sonkaszeletek, *édes zene a fülnek.* De az aszfaltvágógép! Ember legyen, aki ezt a zajt öt kilométeres körzetben kibírja! Persze ennek a pneumatikus aszfaltvágónak az üzembe helyezése is olyan, mint sok minden egyéb a fővárosnál. Amikor mindenki úgyis *sokalja az ucca zaját, lármáját,* akkor beállitanak egy ilyen csendes kis aszfaltharapdálót. (Hát az biztos, hogy *a fübe harapás,* éppen a fű puhaságánál és finomságánál fogva *kevesebb zajjal jár,* mint a jóval keményebb aszfaltba való harapás.) A múltkoriban egy éles interpelláció is elhangzott a közgyülésen az ucca csendje érdekében. Az interpelláló sürgős intézkedést követelt a vadul csilingelő villamosok, a még vadabbul ugató kutyák és a legeslegvadabbul tülkölő autók ellen. Az interpelláció akkor — minden interpellációnak ez a sorsa — „kiadatott a polgármesternek". A polgármester kis ideig gondolkodott és *válaszul az interpellációra* — megrendelt egy aszfaltvágót, amely az aszfaltot *vágja,* de a dobhártya *reped* meg tőle...

Gyuribandi.

MODERN SZINPADTECHNIKAI

elvek szerint alakitják át a régi Népszinházat

Az új *Nemzeti Szinház* építésének terve megint elaludt, úgyhogy a *Nemzeti Szinház* minden bizonnyal *még igen sokáig lesz vendége a régi Népszinház épületének.*

A klasszikus régi épület azonban lassankint, kívül-belül *egyre több tatarozásra szorúl.* A homlokzat és a külső falazat megjavitása a nyár folyamán történik, ezt

a főváros végezteti el,

ugyanúgy a József-körút alatt átvonuló és a színházat a Csokonai-uccai gazdasági épülettel összekötő alaputat és a benne elhelyezett csővezetékeket is a főváros javittatja ki. A belső színházi átalakításokat viszont a *Nemzeti Szinház igazgatósága végezteti el* azzal a föltétellel, hogy

a költségeket a Népszinházi Bizottmány, illetve a főváros három éven át, egyenlő részletben visszafizeti.

Elsősorban is főleg *a szinpadi berendezéseket ujitják meg,* igy kiváltképpen *a világitási felszereléseket,* amelyek *egészen elavultak.*

Most a régi, alsó rivalda-lámpasor és a szufitalámpák mellé, illetve helyett

teljesen modern világitástechnikai berendezést kap a szinpad,

nagyfényerejű reflektorokkal és egyéb berendezésekkel, amelyekkel a modern szinpadtechnikában oly nagy szerepet játszó *nagyvonalú fényeffektusok alkalmazása válik majd lehetővé.* Egyéb átalakitások is történnek, amelyek révén a tradíciókhoz híven ragaszkodó színházban is *modernebb megoldásokra lesz alkama a rendezőnek.*

Pest 1928-ban

Igen nagy érdeklődésre tarthat számot az a könyv, amely a székesfővárosi helytörténeti kiadványok sorában az ősszel hagyja el a sajtót. Nemrégiben a *Tudományos Akadémia* könyvtárában megtalálták *Kazinczy* Ferenc *1828. évi pesti útleirásának kéziratát.* A nagy tudós és nyelvújító ezidőben *állandóan Pesten tartózkodott* és naplójában *nagy részletességgel irja le a száz év előtti Pest életét.* Nemcsak egyszerű regiszráló modorban, nem is riportszerüen készült ez az irás, hanem több ennél, mert *Kazinczy kritikus is,* akinek mindenre megvan a maga észrevétele és ezért *szinte egyedülálló és páratlanul becses mű.* A szöveget 60 egykorú reprodukció teszi színessé. A főváros a nagybecsű kéziratot nyomda alá rendezteti, magyarázatokkal egészitteti ki, úgy adja a közönség kezébe.

»MINIMAX«

a legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék
Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási
Mindenkor használatra készen áll s bárki által könnyen kezelhető

Telefon: T. 237-51

Prospektussal és felvilágositással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Rózsa u. 85

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

Hollman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: eröz 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 15.

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—03.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

Utolajozást, portalanitást
legmodernebb alapon vállal,
porolajat szállit
Magyar Fanto Müvek Rt.
Budapest, VI., Eötvös-utca 42.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

Tóth Sándor
gummivulkanizáló üzeme
II., Fő ucca 20. sz.
Telefon automata 521—79

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Teréz 218—06. Sürgönycim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

MURARO JÁNOS gummijavitó üzem **BUDAPEST**
VI., Benczúr-ucca 3. (Felsőerdősor sarok) Telefon: T. 263-56.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

MAKOVSKY FERENC
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
TELEFON: J. 881-17

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Van-e különbség az aszfalt és az aszfaltozás között? A főváros utolsó előtti közgyülésén interpelláció alakjában szóvátették, hogy a fővárosnál nem a legjobb kezekben van a magyar ipar védelme. Ezzel az interpellációval a *Fővárosi Hirlap* a dolog érdeméhez méltóan behatóan foglalkozott. Nagyjelentőségű kijelentést tett lapunk hasábjain a magyar ipar legfőbb patronusa, maga *Herrmann* Miksa kereskedelemügyi miniszter is. Többek között fölhatalmazta a *Fővárosi Hirlapot* a következő nyilatkozatának a közlésére: *„Ezuttal is megragadom az alkalmat arra, hogy a magyar ipar védelme érdekében újabb fölszólítást intézzek úgy a magyar társadalom összességéhez, mint a hivatalos testületekhez és intézményekhez is."* Ez tehát a legmagasabb forumtól elhangzott komoly intelem mindazokhoz, akik a nehéz gazdasági viszonyok között fokozott mértékben kötelesek a magyar ipart támogatni. A *Fővárosi Hirlap* ilyen körülmények között a kötelességét teljesítette, amikor a főváros vezetőségét arra buzdította, hogy tartsa elsőrangú feladatának a magyar ipar támogatását. Hogy hol követett el szembetünő mulasztást a főváros, azt néhány eset fölsorolásával be is mutattuk. Többek között szóvátettük az aszfaltozásnál előfordult sérelmeket és megemlítettük, hogy a főváros a legtöbb esetben mellőzi a nagy magyar aszfaltozó vállalatokat, és sok százezer pengőt hagy évenkint a *Burghardt* Emil aszfalt-cégnél, amely Trinidad-aszfaltozást végez. Ezt a megállapításunkat a Burghardt Emil cég szerkesztőségünkhöz intézett levelében kifogásolja. Azt mondja, hogy ő nem külföldi, hanem magyar és hazafi. Örömmel vesszük ezt tudomásul, *bár Burghardt személyére vonatkozólag mi nem is állitottuk az ellenkezőt.* De... Most idézünk a hozzánk intézett levélből: „Cégem *aszfaltmunkálatokkal* sohasem foglalkozott, tehát *ezen a címen* a fővárostól egy fillért sem kapott. *Tény az, hogy képviselője vagyok a világhirü Mexican Petroleum Corporation által termelt elismert kiváló minőségü mexikói „Ebano" bitumennek."* A levélnek ebben a tekintetben nincs több mondanivalója. Azt nem teszi szóvá, hogy ebből a bizonyos Ebanoból milyen horribilis összegekért vásárol a főváros. Hát akkor Burghardt úr 100%-os hazafi létére az Ebanoért mégis csak Mexikóba küldi a pengőket. De nem vitatkozunk tovább, mert amit vonatkozó cikkünkben sérelmeztünk, azt a Burghardt-cég a saját levelében is *elismeri*, azzal a nüanszbeli különbséggel, hogy *nem aszfaltozásért, hanem aszfaltért kap óriási összegeket a fővárostól.*

A textilgyárosok közgyülése. A *Magyar Textilgyárosok Országos Egyesülete* a napokban tartotta *Weiss* Fülöp elnöklete alatt folyó évi rendes közgyülését, melyen újból ügyvezető alelnökké választották szurdai *Szurday* Róbertet, igazgatósági tagokká: Drucker Gézát, Haggenmacher Ottót, dr. Havas Bélát, Heitmann Miksát, Jolesch Gyulát, Jossua Richárdot, Kallós Bertalant, Kammer Siegfriedet, dr. Maly Ferencet, vágfalvi Quittner Lóránt és Szántó Jenőt. A közgyülés egyébként egyhangulag tudomásulvette az igazgatóság évi jelentését, amelyet nagy gonddal dr. *Schiller* Ottó főtitkár készített és egyben úgy az elnöknek, mint az igazgatóságnak és titkárságnak köszönetét fejezte ki az elmult évben kifejtett eredményes tevékenységükért.

A Fowler-gépek az útépitésnél. *Fowler-féle szabadalmazott bitumenépitő berendezés* a Fowler-féle gőzutihengerlőből áll, melyre egy tartány, szivattyú és megfelelő számú szórócsap van szerelve azon célból, hogy kátrány, bitumen, illetve ezek megfelelő keveréke az útra terített kövek közé magas nyomás alatt befecskendeztessék, vagy az út felületére szórassék. A berendezés kiegészitéséül szolgál a szabadalmazott *Fowler-féle zuzalékszóró kocsi*, amelyet a gőzutihengerlő vontat azon célból, hogy a kőzúzalék, kődara vagy egyéb fedőanyag a köveket takaró kátrány, bitumen, illetve ezek keverékéből álló kötőanyagra közvetlenül reászórassék, amig ezen anyag még meleg állapotban van. *A Fowler-féle útépitő berendezés előnyei:* 1) a teljesen egyenletes szórás illetve fecskendezés, 2) a kötőanyagok fecskendezése az útfelületre illetve kövek közé magas nyomás alatt (15 atm-ig), úgy hogy az az összes hézagokba behatol és azokat teljesen kitölti, 3) a zuzaléknak vagy más fedőanyagnak szórása akkor, amidőn a kötőanyag még nagyon meleg, 4) úgy a kötőanyagnak, mint a zuzaléknak egyidejü szórása úgy, hogy az úttest mindég szabad a forgalom részére, 5) a henger azonnal használható a kötőanyaggal és fedőanyaggal beszórt úttesten való visszamenetelésre és hengerli, illetve tömiti mindjárt a zuzalékot, azaz a fedőanyagot a kötőanyaggal, egy tartós, záró- és burkolófelületté, 6) ugyanezen berendezés használható nemcsak bitumenes utaknak penetrációs rendszerrel való építéshez, hanem meglevő kopott utak felületének kezeléséhez, illetve ezen útfelületek megújításához, továbbá hengerlésre és útfelszakitásra. Ezen sokoldalú használhatósága teszi alkalmassá mindennemü útépitési és karbantartási munkák részére.

A Teudloff-Dittrich Budapesti Armatura, Szivattyú- és Gépgyár Rt. 70 százalékkal nagyobb tiszta nyereséggel zárta üzletévét, mint az előző évben, amennyiben 682.405 pengő nyers üzemi jövedelem mellett 609.571 pengőt költött üzleti költségekre és fizetésekre és igy a tiszta nyereség 47.128 pengőre rúg, amelyből a tavalyi 50 fillérrel szemben 80 fillérrel váltja be osztalékszelvényét. A gyár produktumai elsőrangúak és ma már olyan kitünő hirnévnek örvendenek, hogy *tüzoltó-, köztisztasági- és útépitési gépekben maholnap teljesen kiszoritják a külföldről importált gépeket.*

A Hutter és Schrantz Rt. budapesti telepének mérlege az elmult évben 45.280 P nyereséggel zárult.

A Fémkereskedelmi Rt. — az *Angol-Magyar Bank* érdekeltsége — július 4-én tartotta közgyülését. A mérleg 1,200.000 P alaptőke mellett 201.623 P nyereséggel zárult, ami a vállalat szakszerü és kitünő vezetésének a jele.

Megjelent Hirmann Ferenc rézárugyáros új árjegyzéke. *Hirmann* Ferenc rézárúgyárának a napokban új árjegyzék-füzetei jelentek meg, amelyek kiegészitői a gyár már régebben megjelent nagy árjegyzékének. A most megjelent füzetek felölelik *az egészségügyi berendezési tárgyakat, a háztartási rézárukat és a permetezőket*, továbbá a legdiszesebb *armaturákat is, amelyek a szanatóriumok és kastélyok fürdőszobáit diszitik.* Mint ismeretes, a rézmüipar terén a gyár a legtökéletesebbet nyujtja, de kiváló gyártmányai párosulnak az előzékeny kiszolgálással is, amit az üzletfelei kényelmét szolgáló árjegyzékeivel is tanúsit.

A Magyar Radiátorgyár Rt. mérlege az elmult évre 900.000 P alaptőke mellett 71.974 pengő nyereséget mutat ki. A gyár kitünően van foglalkoztatva és amint arról a *Fővárosi Hirlap* már megemlékezett, főleg a Balkán-Államokba nagy export-tevékenységet fejt ki.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vízvezeték Központi fütés

PÉTER ARTHUR
Épület-, mü- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 852-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesujfalu.

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: BUDAPEST Főraktár:
VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310 23 és 304 24. VII, Thököly ut 145

RÁBA
Üzembiztos. Négykerékfék. Tartós szerkezet.
Gyorsteherautók Gazdaságos üzem. Könnyü kezelés.
Autobusszok Legmodernebb kivitel.
Pótkocsik Minden speciális célra is alkalmasak
Magyar Waggon- és Gépgyár Részv.-Társ
Automobilgyára, Győr
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javitóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Teréz 243-00, Lipót 979 40 és József 389-47

Kazántelepek villamos centrálék részére;
Jéggyári és hütőberendezések,
Mótoros aggregátumok világitási célokra,
Szivattyuk,
Mótoros utihengerlők,
Aprító és kőhasitó gépek,
Mindennemü vasszerkezetek,
GANZ-DANUBIUS
az ország legrégibb és legnevesebb gépgyaránál
GANZ-DANUBIU
Budapest, X., Kőbányai-út 31.
Telefon: József 461-10.
Sürgönycim: GANZCOM BUDAPEST.

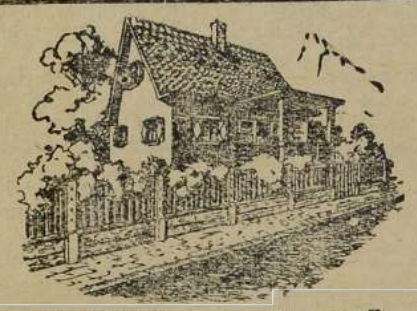
A Böhler-rendszerü
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó épitkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

Legkisebb üzemköltség
Legkisebb évi utadó:
RENAULT „R.A-4"
négyüléses
kiskocsija.
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártás.

Vitéz Márton Ferenc épitési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

Események

...

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Ripka Ferenc főpolgármester elutazott a fővárosból. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester szombaton reggel üdülés céljából néhány hétre külföldre utazott. A főpolgármester augusztus közepén félbeszakítja szabadságát, néhány napra visszajön a fővárosba, *résztvesz a Szent István heti ünnepségeken*, majd újra elutazik és a törvényhatósági élet megkezdéséig fonyód-bélatelepi villájában fog tartózkodni.

Tatár Béla dr. elöljáróhelyettes ünneplése. A *Fővárosi Hirlap* multheti számában jelentette, hogy *Sipőcz* Jenő polgármester *Tatár* Béla dr. főjegyzőt, a közjogi és illetőségi ügyosztály eddigi helyettes vezetőjét kinevezte a VI. kerület helyettes-elöljárójává. Az ügyosztály tisztikara megható ünnepléssel búcsúztatta el a távozó főjegyzőt. *Berczel* Jenő tanácsnok meleghangú beszédben méltatta *Tatár* Béla 25 éves példás munkásságát. *Czebe* Jenő tanácsjegyző pedig az ügyosztály személyzete nevében értékes ezüstkazettát nyújtott át az ünnepeltnek.

Unger és Vigyázó tanácsjegyzők főjegyzővé léptek elő. *Spannberger* Alajos és *Guth* Ferenc főjegyzőket elöljáró-helyettesekké történt kinevezésük révén, a főjegyzők csoportjában két hely üresedett meg. A főjegyzői rang tudvalevően nem külön státus, hanem a megüresedő helyekre minden esetben a rangban legidősebb tanácsjegyzők kerülnek. A polgármester távollétében *Folkusházy* Lajos h. polgármester intézkedett az előléptetésről. Spannberger Alajos helyébe első osztályú főjegyzővé lépett elő *Szendy* Károly, a közegészségi ügyosztály h. vezetője, a legöregebb II. osztályú főjegyző. Egyidejüen másodosztályú főjegyzővé léptek elő *Unger* Ferenc és *Vigyázó* Géza, a legrangidősebb tanácsjegyzők.

Dinich Vidor selyemzászlót kapott a szegediektől. *Dinich* Vidor tudvalevően nemcsak a székesfővárosi testnevelés és leventeintézmény agilis harcosa, hanem elnöke a *Magyar Birkozó Szövetségnek* is, s ebben a minőségében látogatott el minap az alföldi metropolisba. A szegediek nagy örömmel és tisztelettel fogadták a magyar nemzeti sport kiváló vezéralakját s a szegedi birkozókerület vezetősége ebből az alkalomból egy Szeged város színeit hordozó, *remekbe készült miniatür selyemlobogóval lepte meg.* Itt említjük meg, hogy *Dinich* Vidor július 26-án indúl a magyar birkozógárdával az amsterdami Olympiászra, s vele mennek a *török* testvérek olimpikonjai is, akiket *Dinich* fogadott a múlt télen Budapesten, s akik *együtt treniroznak a magyar atlétákkal.*

Dr. Herman József — műegyetemi magántanár. A hivatalos lap legutóbb közölte dr. *Herman* Józsefnek, a Székesfővárosi Elektromos Művek műszaki igazgatójának műegyetemi magántanárrá való kinevezését. Dr. *Herman* József tudományos munkásságának szóló elismerés igen méltó szakembert ért, aki nemcsak elméletben, hanem gyakorlatban is a legkiválóbb művelője az elektromos szakmának. Diplomáját a József Műegyetemen nyerte, ahol később, mint tanársegéd fejtett ki működést. A modern elektromos telepek gyakorlatban való fejlődését már az Egyesült-Államokban tanulmányozhatta, ahol közel 3 évig, mint a General Electric Company és a Western Electric Compagny mérnöke fejtett ki tevékenységet. Igen értékes munkásságot fejtett ki eddig is a műszaki irodalom terén és „Az elektromos telep kezelése" című három kötetes könyve egyike a legértékesebb műszaki szakművknek.

Helyreigazítás. Budapest, 1928 július 6-iki keltetel az alábbi helyreigazító sorokat vettük: *„Fővárosi Hirlap"* tekintetes szerkesztőségének, Budapest. „Az 1914. évi XIV. t.-c. 20. §-a értelmében ezennel felkérjük Önöket, hogy lapjuk legközelebbi számában a következő helyreigazító sorokat közzétenni szíveskedjenek: A *„Herrmann kereskedelmi miniszter a Fővárosi Hirlap útján felszólítja a fővárost a magyar ipar védelmére"* cím alatt vállalatunkat érdeklő közlemény tekintetében kijelentjük a következőket: Nem igaz az, hogy a *„Nasici Tanningyár* is kiviszi az országból azt a sok pénzt, aminek ellenértékeképen a városnak parkettmunkákat végez." A Nasici Tanningyár Magyarországon kizárólag a Barcson (Magyarországon) üzemben levő parkettgyárában gyártott parkettákat helyezi el, amelyeket kizárólag magyar munkások magyar tisztviselők vezetése alatt állítanak elő és a befolyó összegeket magyarországi üzemeiben helyezi el. Nem igaz az, hogy a vállalatnak a telepei Jugoszláviában vannak és hogy Budapesten csak irodákat tartanak, mert a vállalatnak gyárai, ipartelepei és erdőségei Magyarországon vannak. Nem igaz az, hogy *Rosenberg* Hermann vezérigazgató csak látogatóba jön Budapestre, mert Rosenberg Hermann (aki ügyvezető elnök) évtizedek óta állandóan Budapesten lakik. Végül a cikkben említett szerb kitüntetésre vonatkozólag kijelentjük, hogy gi. *Rosenberg* Hermann az Union des Usines et des Exploitations Forestiéres de Nasic S. A.-nak is ügyvezető elnöke és az annak érdekkörébe tartozó jugoszláv Nasici vállalatnak kiváló fejlődésére és eredményeire való tekintettel adományoztatott neki a szerb kitüntetés. Hogy pedig ennek viselése a magyar érdekekkel mennyire nincs ellentétben, ezt a kitüntetés viselését engedélyező 1246/1928. sz. magyar kormányzói leirat már megállapította. Teljes tisztelettel: *Nasici Tanningyár és Gőzfürész Részvénytársaság.* Dr. *Hódossy* s. k., *Déri* s. k.

Harmadszor is kiirják a garázspályázatot. A minapában illetékes helyről komoly nyilatkozatot hallottunk, hogy a száz új autóbusz szállítását az állami gépgyárak már az összel megkezdik és a jövő év március 15-ére az összes kocsik üzembe helyezhetők. Ezzel szemben a központi garázsnak, amely a kocsik befogadására készül, *még a tervei sincsenek készen.* Érthetetlenül, szinte titokzatosan húzódik ez a garázs-ügy. Amint tudjuk, hosszú húza-vona és tanácskozás után a tavasszal meghirdették a tervpályázatot, de ezt a zsüri eredménytelennek találta, illetve *nem talált a pályamunkák között elfogadható tervet.* Erre kiválogatták az első pályázat legjobbjait és ezek részvételével tartottak szükebb versenypályázatot. Ez sem járt azonban különösebb eredménnyel, mint az első. A bíráló bizottság ez alkalommal sem talált elfogadható pályamunkát, a tanács pedig utasította a közlekedési ügyosztályt, hogy az „eddig szerzett tapasztalatok" figyelembevételével tegyen előterjesztést újabb tervpályázat hirdetésére. Az ügyosztály most dolgozik a *harmadik* tervpályázat előkészítésén, amelyet talán még a nyári szünet alatt, de az sincs kizárva, hogy csak az összel hirdetnek meg. Sőt még a hely sem egészen biztos. De biztos az, hogy építkezés mostmár ebben az évben aligha lesz, és biztos az is, hogy márciusra nem lesz a még meg sem született tervekből garázs.

A Józsefvárosi Kör reneszánsza. A *Józsefvárosi Kör*, mint ismeretes, a minap tartotta évi közgyülését. A kerület polgársága ezt az alkalmat felhasználta arra, hogy nagyobbszabású tüntetéssel üdvözölje *botfai Hüvös* Ivánt, aki a forradalom óta nem vett részt a kerület társadalmi és politikai életében, s akit most újra a választmány tagjává választottak. Hüvös Iván nem járult hozzá a jelöléshez, a kör tagjai azonban nem vették tudomásul elhatározását és bár neve a szavazólapon nem szerepelt, mégis megválasztották. Az eredményt *Csécsy-Nagy* Miklós szűnni nem akaró taps között hirdette ki és meleg szavakkal emlékezett meg a kör régi életéről és hagyományairól, majd arra mutatott rá, hogy a mostani hangulattól a régi világ visszatérését reméli. *Hüvös* Ivánt nevének említésekor olyan ünneplésben részesítették, amelyre a körben régóta nem volt példa. *Hüvös* Iván meghatottan köszönte meg az elnök üdvözlőszavait és a megválasztást, majd arra kérte a tagokat, hogy munkálkodjanak vele együtt a kör, a kerület és a főváros felvirágoztatására. *Bodó* Adolf *Csécsy Nagy* Miklóst üdvözölte, aki a legnehezebb időkben vette át a kör vezetését és arra kérte, legyen továbbra is a kör irányítója a barátság, összetartás és békesség jegyében. Végül megválasztották a választmányt, majd vacsorára gyűltek össze a kör tagjai, amelyen a többi között Képessy József dr., Varga Gábor dr., Földes Árpád dr., Grünfeld Ignác, Zollner Béla dr., Nagy Zsigmond választmányi tagok mondtak felköszöntőt.

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH
Margitszigeti Palota
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház József körút 37/9
Esténként cigányzene
Saját sütő- és cukrászipari üzem

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

Székesfővárosi
Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1.
Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. — Épületasztalosság. — Költségvetés díjtalan

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

TELEFON: J. 895—78 HLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 895—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 895—78

Legmodernebb gyogyintézet
sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye
vizgyógyintézet nap- és légfürdő

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozo, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az ördögárok kitorkolása felett létesítendő védőkorlát lakatosmunkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. június 23-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928. július 23-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. június 26-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X., Ceglédi, Bihari és Balkán uccák által körülzárt telektömbön létesítendő szükséglakások építésével kapcsolatosan szükséges összes (generál) munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 12 pengőért kaphatók 1928 július 9-től kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában. Az ajánlatokat **1928 július 26-án (csütörtökön) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 254. ajtószám alatti üléstermében d. e. 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 július 4-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I., Diana úti elemi iskola átalakitási toldalék és ráépitésével kapcsolatosan szükséges villanyszerelési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 3 pengőért kaphatók 1928 július 9-től kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középitési) ügyosztályának, IV., Központi Városháza III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Orbán Jenő tervező-műépitésnél (VI., Podmaniczky u. 9., Tel. 245-66.) vagy a Központi Városháza III. em. 325. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 július 24-én (kedden) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében d. e. 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 július 4-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.

Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

ÉPITŐIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Moor Géza épitőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

Fratricsevich István diszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel. : J. 872-08.
Kivállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és másolási munkákat

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 | BUDAPEST, X, HALOM UCCA 30 | Telefon: J. 441-18

ZSÁK SÁNDOR
központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, gáz, csatornázás berendező, épületdisz műbádogos. Telefon: Lipót 913-00.
Budapest, V., Visegrádi ucca 20b szám.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, lürészelt élaragott lában, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—63.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Revlczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépmühely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javitása. Orvosi villamos müszerek és készülékek gyártása. Autódinamok és indítók javitása.
Budapest, VIII., Hofánszky-ucca 27. szám.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—96.

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

GULA R. T. TETŐFEDŐ vállalata
VI, Teréz körút 3
Eternit, cserép, kátránylemez fedések

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

WAGNER LAJOS
épitész, épitőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

BALÁZS GYULA
ÉPITŐMESTER
Magasépitési vállalat
BUDAPEST, L, Vincellér ucca 41.
TELEFON; J. 805-40.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készit: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javitását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — *Telefon: J. 314-16.*

Oelschläger Mihály és Társa Utódai
Cégtulajdonos: VÉRTES R. REZSŐ okl. gépészmérnök
Budapest, VI, Váczi út 69. Telefon: Lipót 918—08
MÉRLEGGYÁR. Gyártunk: egyensuly-, tizedes- és tolósulyos mérlegeket, szekérhidmérlegeket. Gyorsmérlegek, önmüködő mérlegek.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korál-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

NÉMETH FERENC ÁCSMESTER
BUDAPEST, I., CSŐRSZ UCCA 12
Székesfehérvári 1927. évi orsz. kiállitáson elismerő oklevéllel kitüntetve. — A szabad. „VASFA" tetőszerkezet feltalálója

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Famiták (modellek) faesztergályos és müszaki famunkák szakszerü készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 964-99

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASAG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi gipszgyár képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70-48.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala müpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon; L. 914—28
Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép- és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üteg ucca sarok.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

POPPER ZSIGMOND ÉS TÁRSA
ÉPITÉSI VÁLLALAT
V., Lipót-körút 15. I. 8. Telefon: Teréz 244—75.

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Ara 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 julius 18. — 29 szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Az elátkozott fürdő

A nyári szenzációkat általában lekicsinyléssel szokták fogadni. Ezúttal azonban a városháza még sem szűköldödik igazi szenzációk nélkül. Itt van mindjárt a Széchényi-fürdő esete, amelyet a nyári szenzációk tagadóinak is komolyan kell venniök, mert a Széchényi-fürdő körül felburjánzott botrányoknak már *régi és mélyre eresztett gyökere van Budapest kommunális életében.* Ez nem olyan palánta, amit csak úgy véletlenül csalt ki a földből a nyári meleg, itt a botránynak kiterebélyesedett fájával állunk szemben. A jó öreg Zsigmondy mérnök, aki a ligeti hév-vizeket fölfedezte, sírjában biztosan nyugtalanítóan vesz tudomást róla, hogy nagy felfedezése egy *elátkozott fürdő* medencéit táplálja. Az elátkozott fürdő épült, épült, mint a Luca széke. Azután mégis elkészült végre-valahára, nagynehezen, de alig örülhetett neki Budapest közönsége és *meginf be kellett zárni.*

Az építkező *Walla-cég* ugyan biztosít róla bennünket, hogy „a Széchényi-fürdő épülete *minden* részében intakt és kifogástalan, sem bedőlt fal, sem leomlott mennyezet, sem ledőlt ablakok sehol sincsenek", a főváros tanácsa azonban, úgy látszik, mégis túlságosan óvatos, mert azokban a napokban záratta be a fürdőt, amikor *minden hasonló intézmény elől naponta ezrével fordulnak vissza dühöngve és káromkodva az emberek a „megtelt" tábla elől.* A Széchényi-fürdő — leszámítva a régi épületeket — a mult esztendőben *ötvenöt milliárdjába került a fővárosnak, amiből huszonhat milliárd esik a most bezárt népfürdők építésére.* Walláék szerint tehát valósínüleg vétkesen könnyelmű lehet a főváros tanácsa, amely *akkor zárja be a népfürdőket, amikor azok valamit törleszthetnének ennek a szörnyű összegnek a kamataiból.* Még inkább súlyosbbítja a fürdő bezárásáért a tanács felelősségét az a körülmény, hogy éppen most akarják keresztül erőszakolni a strand belépődíjának ötven százalékos felemelését. Egészen kétségtelen tehát, hogy *az elátkozott fürdő még ebben a rekkenő hőségben sem hozza meg a befektetett tőke kamatait. Emelni kell a strandárakat és mégis becsukják a népfürdőket,* amelyeket az utolérhetetlen, a magasztalt Walláék építettek.

Egyelőre nem vádolunk senkit. De *jöjjön a kemény és könyörtelen vizsgálat és jöjjön a könyörtelen elbánás mindazokkal szemben, akik a hibákat elkövették és akik a hibákat, a bűnöket elnézték.* A kánikula hőségének, ha már itt van a botrány, nem szabad jogot adni a lustaságra, a kényelemre, *hetek és napok alatt rendet kell csapni az elátkozott fürdő körül.* Ennek a nagyszerű intézménynek nem szabad a nyári hőségben Budapest botrányfészkévé kövesednie.

•

Az sem *nyári* szenzáció, hogy egy kitűnő tudós a számok és a szociológia segítő eszközeivel rátapintott Budapest egyik nagy betegségének okaira. A *Statisztikai hivatal* kiadásában a napokban jelent meg dr. *Melly* József kitűnő tanulmánya, a budapesti öngyilkosságokról. Amit megír, *nem nagyon vigasztaló, de olyan, ami kétségbe se ejt. Melly* József dr. egyet a legelső pillanatban elért és ez az, hogy a szenzációhajhászó sajtó megkapja a kánikulában olyan előnyös vizeslepedőt. *Bebizonyosodott, hogy Budapesten nincsen olyan öngyilkos-járvány,* amilyet — nem merjük nevén nevezni, miért — olyan fennhangon hirdettek. A nyolcvanas években — mint a tudós könyv kimutatja — *több öngyilkosság történt Budapesten, mint mostanában.* Igaz ugyan, hogy Berlin és Drezda kivételével az európai nagyvárosokban az öngyilkosságok arányszáma lényegesen kedvezőbb, mint a Budapestieké. Berlin, Drezda, Budapest azonban *tökéletesen mind a három nagy város olyan területen fekszik, ahol a világháborúban levert és kizsákmányolt nép lakik. Budapestet pedig még Berlinnél és Drezdánál is sokkal mélyebben sújtotta a trianoni szörnyűség.*

Védekezni azonban sürgősen és erőteljesen kell. Minden eszközt fel kell használni, — mondja a tanulmány, — mert nagyon kívánatos, hogy a társadalom energetikai értékét megóvjuk. Igenis, meg kell menteni az öngyilkosokat a produktív élet számára. *Budapest, amelynek életében az utóbbi esztendőkben hatalmasan kifejlődött az emberszeretet érzése és a szociális gondolkodás, fokozatosan köteles az élet szerencsétleneit megmenteni.* El kell hárítani Budapest lakossága fölül a veszedelmet, hogy úrrá legyen fölötte az életösztön negativuma: az öngyilkosság. Egészséges nevelés, a test istápolása, a lélek művelése, a társadalmi jólét kifejlesztése azok az eszközök, amelyek a veszedelmet elhárítják Budapest feje fölül. A szociális lelkiismeret felébredt azokban, akik Budapest ügyeit intézik, *most már csak a cselekvésnek kell megindulnia.*

•

Kultúrszenzációja is van azonban Budapestnek. Nem, óh nem az új Nemzeti Színház felépítését határozták el a városházán. Sokkal többet cselekedtek ennél. Eltökélték a város urai, hogy *kibékülnek Kurt Meinhardttal, az Angolpark tulajdonosával.* Létrejött a nagyszerű egyezség-okmány, amely szerint *az Angolparkban minden marad a régiben.* Marad a régiben, miután a tanács nagyszerű egyezség okirata maga jegyzi föl, hogy *„megállapította azokat a szabálytalanságokat és megállapodásellenes magatartást, amelyet az Angolpark r. t. követett el."* Tehát *természetes,* hogy ezek után a tanács kibékült Meinhardt úrral. No, azért azt is megígéri a tanács, hogy vigyázni fog Meinhardt úr körmére, de a fontos az, hogy a nyár nyugalmát, pihenését és lomhaságát ez a nagyfontosságú kultúrügy tovább nem fogja zavarni. Budapest szellemi életének, világvárosi jellegének érdekében tovább is működnek az Angolparkban a körhinta, a lövöldék, a fényképészeti üzemek és egyéb csodák. Uraim, tessék betétálni . . .

Munkaalkalmak teremtése, az antiszociális terhek könnyítése, új jövedelmi források nyitása
— az Egységes Községi Polgári Párt gazdasági programmja

Becsey Antal nyilatkozata a főváros nyári munkáiról és őszi előkészületeiről

A törvényhatósági bizottság tagjai legnagyobbrészt már megkezdték nyári üdülésüket és szabadságon van a főtisztviselők fele is. Ez azonban távolról sem jelenti azt, hogy a városházán nem folyik a munka. Ellenkezően: éppen ezekben a nyári hónapokban bontakoznak ki teljes egészükben azok a tervek, amelyeknek megvalósítása az őszi közgyűlési kampány feladata. Ezekről a kérdésekről alkalmunk volt hosszabb beszélgetést folytatni *Becsey* Antal törvényhatósági bizottsági taggal, az Egységes Községi Polgári Párt alelnökével, a párt egyik legkitűnőbb gazdasági szakértőjével. Mindenekelőtt az iránt érdeklődtünk, hogy melyek azok a nagyobbszabású tervek, amelyeknek előkészítése most, a nyári szünetben fog megtörténni.

Becsey Antal kormányfőtanácsos,
az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

A csepeli kikötő

— A székesfőváros közgyűlése elfogadta azt az indítványomat, hogy öttagú bizottságot küldjön ki *a csepeli kikötő létesítésével összefüggő összes kérdések letárgyalására.* Ez a bizottság a nyári szünet alatt teljesíteni fogja feladatát és már a legközelebbi napokban megkezdi a konkrét tárgyalásokat mindazokkal a kereskedelmi és ipari érdekeltségekkel, amelyeket a csepeli kikötő létesítése érint. Minthogy *Vajna* Ede tanácsnok tervezete a csepeli kikötő körzetében akarja fölállítani a budapesti élelmiszer nagyvásár telepet, *az elintézendő problémák egész serege vetődik fel.* Az eszme mindenesetre kitűnő, mert ezzel

megtörténik az első döntő lépés a csepeli kikötő gyakorlati kihasználása felé.

Meg kell említenem, hogy a *Kereskedelmi és Iparkamara* brosurát adott ki, amelyben aggodalmainak ad kifejezést. Kifogásolja, hogy a főváros sem a kereskedelmi, sem az ipari érdekképviseletet nem kapcsolta bele ennek a kérdésnek a megvitatásába. Sokan voltak amellett, hogy *halasszuk őszre* ennek a kérdésnek a tárgyalását. Nekem azonban az volt a véleményem, hogy a kiküldött öttagú bizottságnak feltétlenül foglalkozni kell a kikötőt érintő összes problémákkal, ha azt akarjuk, hogy ősszel ezek a tervek a komoly megvalósulás stádiumába kerüljenek. A fővárosnak a soroksári Dunaág mellett van egy kikötője, de kofakikötőt is akarunk csinálni. Tárházak is fekszenek ezen a területen, nagy vágányzat fekszik itt és itt van az állami kikötő is. Mindezeknek a problémáknak az elintézését, valamint a tárgyalás során még felmerülő számtalan más helyi jelentőségű *kérdésnek a tisztázását én a magam részéről erősen szorgalmazom* már csak azért is, mert hiszen az állam felé nem kisebb jelentőségű ügyeket kell dülőre juttatni, mint többek között *a vámkérdés.*

— Szerintem

a kövezetvámot el kell törölni. Tisztázni kell a hajózási vállalatokhoz való reláció kérdését.

Mindezekből látható, hogy csak úgy első felsorolásra is milyen *rengeteg elintézendő kérdés függ össze a csepeli kikötő nagy kérdéskomplexumával.* Ha azt akarjuk, hogy a csepeli kikötő *nagy nemzetközi vásárrá* legyen kifejezhető akkor *az egész nyári szünet alatt erősen kell dolgoznunk.* A bizottságnak ugyanis ezekben a hetekben feltétlenül el kell készülnie az egész anyaggal, hogy ősszel javaslatot tehessen a tanácsnak.

Az üzemi kérdés likvidálása

— Ugyancsak *a nyári szünetben kell végleg likvidálni az üzemi kérdést* is. Az üzemek dolgában nyugvópontra jutott a helyzet. *A belügyminiszter úr ugyanis kijelentette, hogy nem szereti a részvénytársasági formákat.* Az üzemszervező bizottságnak annakidején az volt az álláspontja, hogy meg kell tartani a most így működő részvénytársaságok jelenlegi formáját, ezt az álláspontot a közgyűlés is elfogadta.

gondoskodni kell azonban arról, hogy a főváros autonómiájának ezekre az üzemekre az eddiginél nagyobb ingerenciája legyen.

A *BSzKÁRT*-nál éppen az a hiba, hogy *kisiklott az autonómia hatásköréből.* Nagyon helyesen hangsúlyozta ezt a helyzetet *Glückstahl* Samu. Nekünk most mindenesetre arra kell törekednünk, hogy *összhangot teremtsünk a főváros és a belügyminiszter álláspontja között.* A belügyminiszter úr — amint ezt a *Fővárosi Hirlap*-ban megjelent nyilatkozatában olvastam — a nyári szünet végén tanulmányozni akarja a részvénytársasági formában működő üzemeket, mi tehát a magunk részéről *egyelőre a várakozás álláspontjára helyezkedünk.* Ősszel mindenesetre érdemleges döntés lesz a fővárosi üzemek ügyében is.

A tabán újjáépítése

— Ugyancsak a nyári szünetben kell foglalkoznunk a *Tabán újjáépítésének* problémájával is. A törvényhatóság a Tabán kérdésével való foglalkozás céljából bizottságot választott, amelynek az a feladata, hogy a szociálpolitikai ügyosztállyal karöltve ötleteket termeljen és komoly javaslatot tegyen. Ennek a bizottságnak a tevékenységétől mi mindenesetre sokat várunk. Abban mindenki megegyezik, hogy

a Tabán úgy ahogy most van, nem maradhat.

Ennek a kérdésnek a megpiszkálása és egy újjáépítési tervnek az elkészítése kétségkívül *alkalmas volna arra, hogy felkeltse a tőke érdeklődését.* A tőke már régebben érdeklődik a Tabán iránt és már tett is komoly ajánlatokat. A régebbi német és belföldi ajánlatokat visszavonták, most azután, hogy ez a kérdés újra előtérbe került, *újabb érdeklődés nyilvánul meg.* Megállapíthatom, hogy mihelyt komolyan foglalkoznak az illetékes tényezők a Tabán ügyével,

mindjárt van komoly jelentkező, aki hajlandó rendelkezésre bocsátani a szükséges összeget.

— Ugyancsak az építkezés kérdésével függ összeg *a kertváros ügye is.* Itt az a baj, hogy a kertváros túlszigorúaknak tartja a főváros feltételeit. A legszigorúbb feltétel az a kikötés, hogy a főváros csak úgy engedi át a telkeket a kertváros céljaira, ha

garanciát kap arra, hogy a kertváros egy éven belül megkezdi az építkezést.

Ezt a feltételt a kertváros nem tudja betartani, tehát enyhítéseket kér. A közgyűlés hozzájárult a kertvárossal kötendő megállapodáshoz, most a kertvároson a sor, hogy nyilatkozzék. Az én felfogásom szerint a kertvárosnak azt a kinyilvánított óhajtását, hogy a szigorú feltételeken enyhíteni kell, *az illetékes szerveknek honorálniok kell, különben felborul az egész akció,* aminek pedig éppen a főváros közönsége vallaná kárát.

A gazdasági programm

Megkérdeztük, hogy a nyár folyamán elkészül-e az *Egységes Községi Polgári Párt gazdasági programmja.* Erre vonatkozóan *Becsey* Antal a következőket mondotta:

— A gazdasági programot a nyári szünet alatt *feltétlenül el kell készítenünk,* mert ezzel meg kell előznünk a főváros költségvetésének tárgyalását. Gazdasági programunk legfőbb szempontjai a következők:

munkaalkalmakat kell teremtenünk, könnyítenünk kell az antiszociális terheken és meg kell nyitnunk új racionális jövedelmi forrásokat a főváros számára.

Ezek a szempontok irányítanak bennünket gazdasági programunk elkészítésénél és ennek a programnak megfelelően fogunk dolgozni, amikor a jövő évi fővárosi költségvetés összeállítására kerül a sor.

Szóvátettük végül *a* fővárosi *útproblémát* is, a következő választ kaptuk:

— A főváros útépítési bizottsága azt az elvet tette magáévá, hogy

módot kell adni a különböző számbavehető útburkolási nemek kipróbálására.

A bizottság a legutóbbi ülésen is engedélyt adott különböző útburkolási módszereknek kísérletképpen való alkalmazására. Kísérletképpen *beton-út* is készült, vagyis olyan út, amilyen Esztergom és Tát között létesült, ahol az autóversenyeket szokták lebonyolítani. A cementgyárak meg akarták mutatni, hogy betonból is lehet jó utat csinálni. A másik mód *a hideg asztalt,* vagy *a kátrányozott és kátránnyal kevert bitumen* eljárások különböző válfajai. Az ilyen utak egy-kétévi próbaidőre készülnek. A város engedélyt ad ilyen utak készítésére, de

ezeket az utakat csak akkor veszi át limitált ár mellett, ha megfelelőeknek bizonyulnak.

Ez a kérdés kétségkívül egyike a legsürgősebben megoldandó problémáknak, tekintettel *az autóbuszforgalom nagyarányú fejlődésére.* A nyári hónapok alatt hatalmas útburkolási programnak kell megvalósulnia.

selnie, mindenféle mellékes tekintetek nélkül, a második szempont pedig azt jelenti, hogy *a Községi Takarékpénztár nem bocsátkozhatik semmiféle spekulativ műveletbe.* Minthogy törvény szól arról, hogy a kormány a főváros pénzügyeinek ellenőrzésére köteles,

mi fokozott, éber figyelemmel fogjuk kísérni ennek az intézménynek a működését.

— Ami viszont az alapszabályok jóváhagyását illeti, *ez még a nyári szünet alatt, tehát legkésőbb szeptemberben megtörténik.*

*

A községi pártok a személyi kérdések tekintetében történt megállapodásokon túl az ügyvitel módjairól is részletesen tárgyaltak. Igy kimondották, hogy

a legmesszebbmenően kívánják érvényesíteni a takarékosság elvét.

A pártok vezetői a pártok tagjainak erősen hangoztatott kívánságát szögezték le, amikor kimondották, hogy *a Községi Takarékpénztárnál nem lehetnek úgynevezett mammutfizetések* és igen nyomatékosan felmerült az a kívánság, hogy a Községi Takarékpénztár altruisztikus jellegének megőrzése végett

el fogják törölni a többi pénzintézeteknél szokásos jutalék-rendszert.

Összel fogják rendezni *Reményi-Schneller* vezérigazgató szerződésének ügyét is. *Reményi-Schneller* és helyettese *Zlinszky* László szerződését már most előkészíti *Szabó* Imre tiszti-főügyész és szeptember közepén tárgyalják le az első pártközi konferencián. Ugyancsak befejezett dolog már *Zechmeister* Frigyes igazgató szerződtetése is, aki szintén egyik erőssége lesz az új intézménynek. *Zechmeister* a legválságosabb időkben vezette az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztárat* és így a *Községi Takarékpénztár* vezetésében is méltó helyre kell állítani.

EGY HÉTTEL MEGHOSSZABITJA az iskolák vakációját a kultuszminiszter

A főváros közönsége nagy érdeklődéssel várja *Klebelsberg* Kunó gróf kultuszminiszter döntését *az iskolák nyári vakációjának* tekintetében. Erre vonatkozóan a képviselőházban interpellációt is bejegyeztek, amelynek előterjesztésére azonban nem került sor, mert időközben a képviselőház is megkezdte nyári vakációját. Ilyen körülmények között még mindig ismeretlen a kultuszminiszter álláspontja. A budapesti szülőknek általános az az óhajtása, hogy

az iskolák nyári szünete ezúttal minél hosszabb legyen.

hiszen ebben az esztendőben úgyszólván nem is volt tavasz, hanem a télből minden átmenet nélkül jutottunk bele a kánikulába. Ennek a kedvezőtlen időjárásnak a következtében kitolódott minden családban a nyaralás időpontja és a gyermekek szokatlanul későn jutottak abba a helyzetbe, hogy üdülésüket megkezdhessék. Megokoltnak látszik tehát az a kívánság, hogy a nyári vakáció ebben az esztendőben később fejeződjék be.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ebben az ügyben magához

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszterhez

fordult felvilágosításért. A miniszter a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Magam is *teljes mértékben méltányolom a szülők kívánságát,* mert valóban ebben az esztendőben abnormis időjárással állunk szemközt. Ez azonban

nem jelenti azt, hogy hozzájárulhatnék az őszi tanítási kezdetnek erősebb kitolásához, mert ezzel a tanítás sikerét veszélyeztetnénk.

A nyári szünet majdnem valamennyi iskolában *normális időben fejeződött be.* A nyári vakáció időtartama tehát nem rövidülne meg akkor sem, ha a rendes időben, tehát már szeptember 4-én, vagy 5-én megkezdődnék a tanítás. Én azonban

komoly megfontolás után némi koncessziót akarok tenni és éppen ezért úgy fogok intézkedni, hogy szeptemberben az új tanév néhány nappal később, de legkésőbb szeptember 10-én vegye kezdetét.

A kultuszminiszternek ez a nyilatkozata azt jelenti, hogy vagy *egy héttel hosszabbodik meg a tanulóifjúság nyári vakációja.*

BUD JÁNOS PÉNZÜGYMINISZTER a Községi Takarékpénztárról

A *Községi Takarékpénztár* július 12-én tartotta alakuló közgyűlését, amelyen megállapították az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjait, valamint megválasztották az új intézmény főtisztviselőit. Ezzel meg is kezdte működését az új fővárosi intézmény, — annak ellenére, hogy jóváhagyott alapszabályai még nincsenek. A tiszti főügyészi hivatalban tulajdonképen már elkészültek a Községi Takarékpénztár alapszabályai, amelyek azonban jogerőre csak akkor emelkednek, ha azokat a belügyminiszter — a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulása után — jóváhagyta. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt

Bud János dr. pénzügyminisztert

megkérdezni, hogy az alapszabályokba milyen különösebb rendelkezések fölvételét óhajtja és megkérdeztük egyben azt is, hogy a jóváhagyás késlekedése nem gördít-e akadályokat a Községi Takarékpénztár működése elé. A pénzügyminiszter a következőket jelentette ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az alapszabályok jóváhagyásának elhúzódása

nem jelent semmiféle akadályt, mert a Községi Takarékpénztár addig is, amíg az alapszabályok jóváhagyása meg nem történik, zavartalanul folytathatja működését.

Ami az alapszabályok megalkotásának elvi szempontját illeti, ezeket már lefektettük abban a leiratban, amelyet *Scitovszky* Béla belügyminiszter intézett a fővároshoz abból az alkalomból, hogy a Községi Takarékpénztár megalkotására vonatkozó közgyűlési határozatot jóváhagyóan vette tudomásul. Két főszempontnak kell érvényesülnie:

a Községi Takarék működéséből ki kell zárni minden politikát, másodszor vigyázni kell arra, hogy a Községi Takarék, a fővárosnak ez az új intézménye igazán puritán intézmény legyen.

Az első szempont azt jelenti, hogy a Községi Takarékpénztárnak *kizárólag a főváros egyetemes gazdasági és pénzügyi érdekeit kell képvi-*

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

REMINGTON

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.
18 havi részletfizetésre is kapható.
Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken
Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Teréz 182-09, Lipót 975—40.

BUDAPESTI
MECHANIKAI KEFEÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 306—63

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízművekat, csatornázásokat és deritőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

MIÉRT NYÚLSZIVŰ A TANÁCS és miért bolondítja a főügyész a FŐVÁROSI HIRLAPOT?...

Sajtóhelyreigazító nyilatkozatokat legelőnyösebben építenek: ifj. Walla József cementárugyár r. t., mint a Széchényi strand- és népfürdő föld-, kőmüves- és vasbeton munkáinak vállalkozói

Három hónapon át, de mindössze *csak* három hónapon át hallgatott a krónika a Széchenyi-fürdőről. Az országra szóló botrány, amely a fővárosnak eme nagyrahivatott intézménye körül kavarodott, lassankint elcsöndesedett. A botrány gerincét tevő nagy építkezési hiteltúllépés után persze még böven akadtak *botrány-utózöngék*, egy kis sztrájk, egy kis vállalkozói megsértődöttség, egy kis amerikázás, egy kis per a főváros ellen és hasonlók. Három hónap óta azonban csönd volt a Széchenyi-fürdő körül, míg most újra a botrány szellője lengi körül. Ebben a pillanatban még csak annyit szabad konstatálni, hogy

a Széchényi-fürdő körül bai van, botrány van,

hogy azonban a bajt és a botrányt ki okozta, azt a máris nagy erővel megindult vizsgálat fogja tökéletesen kideríteni. Idő éppen elegendő lesz akkor is arra, hogy a tanulságokat levonjuk és a bűnösök, *akárkik legyenek azok*, megtalálják büntetésüket, *akár fegyelmi úton kell eljárni ellenük, akár pedig olyan formában, hogy a fővárosnak minden néven nevezendő kára megtérüljön.*

Bizonyos ma még csak az, hogy a Széchenyi-fürdő népfürdőjét, a férfi- és a női osztályt egyaránt, amelyek három hónappal ezelőtt nyíltak meg, *sürgősen be kellett zárni*, mert olyan jelenségek merültek fel, amelyek

a két fürdőosztályt a látogatóközönség számára életveszedelmessé tették.

Hogy a vakolathulláson kívül milyen hibák történtek és hogy ezekért a hibákért, valamint az egész Széchenyi-botrány koronáját tevő mulasztásokért kit terhel a felelősség, hamarosan meg fogjuk tudni. Erre vall az a nyilatkozat is, amelyet

Szabó Imre tiszti főügyész

tett a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt és amely nyilatkozatból élénken érezhető a főváros eme kiváló főtisztviselőjének ritka erélye és határozottsága. *Szabó* főügyész nyilatkozata a következő:

— Legelőször is *elrendeljük a házi vizsgálatot*, amely egyrészt megállapítja a keletkezett károkat, másrészt azt, hogy a károkért *milyen mértékben terheli a felelősség a vállalkozót, az építkezést végző Walla céget.* Ezután bírói szemlét kérünk, amikor is azon nyomban kitűnik, hogy összegszerűen mennyit tesz ki az a kár, amelyért a vállalkozó felelős. Ha

a Walla cég a bírói szemlén meghatározott összeg fizetésére hajlandó, akkor minden rendben van, ha nem, akkor bepereljük.

Mindezt természetesen legfeljebb két héten belül tisztázzuk.

Ez a nyilatkozat, *amilyen preciz és kemény, éppen olyan megnyugtató Budapest közönsége számára*, amely látni fogja, hogy a főváros érdekei ellen cselekednie senkinek sem lehet.

A főügyész nyilakozata után nem érdektelen olvasmány azonban az *a helyreigazító nyilatkozat* sem, amelyet *Walláék* ebben az ügyben az egyik estilapnak küldtek, de *gondoskodtak arról is, hogy a sajtó többi organumai is értesüljenek védekezésükről.* A vizsgálat fogja kideríteni, hogy *Walláék* csakugyan olyan szűzfehérek-e ebben az ügyben, mint amilyennek nyilatkozatukban feltűntetik magukat. Minden sajtóhelyreigazításban járatlan halandó tájékoztatására azonban álljon itt Walláéknak, *a helyreigazítások nagymestereinek* néhány bravuros ötlete. Mi, akik a vizsgálat adatainak ismerete nélkül sem vádolni nem akarunk, sem erkölcsi bizonyítványt nem adhatunk Walláéknak,

a legnagyobb lelkiismereti nyugalommal írjuk alá azt, amit Walláék ebben a helyreigazító nyilatkozatban közzétenni óhajtanának.

— Istenem, ha lehet a sértő cikket közlő lapban, de még jobb lenne, ha lehetne ingyen és bérmentve a magyar sajtó *összes, halálraijedt orgánumaiban.* Nézzük csak, mit is mondanak a helyreigazítások atyamesterei?

I. Nem fedi a valóságot a cikknek az az állítása, hogy *„teljesen* összeomlott *mindkét* fürdőépület".

Aláírjuk: nem omlott össze *mind a két* fürdőépület.

Vagy egy másik pont:

III. Nem felel meg a valóságnak, hogy „a nagy ablakok rámái, amik díszes párkányzattal voltak ellátva, *mind* leszakadtak és pusztán meredeznek a téglák".

Ezt is aláírjuk. Sőt valószínűen a leleplező cikk szerzője sem gondolta úgy, hogy a két népfürdő teljesen rombadőlt volna.

A bravuros helyreigazító szakértő kezére vall a következő passzus is:

IV. Nem felel meg a valóságnak a cikknek azon állítása: *„annyira félt* már maga a vállalkozó, hogy itt komoly szerencsétlenség történik, hogy állványokkal támasztotta alá a falakat".

Ezt a mondatát is tökéletesen és teljességében aláírjuk a helyreigazító nyilatkozatnak: Nem, valóban *a vállalkozó nem félt.*

Azután konkrétumokat is mond a vállalkozó:

„A Széchenyi-fürdő épülete *minden részében intakt és kifogástalan.* Sem bedőlt fal, sem leomlott mennyezet, sem leszakadt ablakok sehol nincsenek."

Tisztelettel kérdezzük *Bucsánszky* Bertalan főjegyző urat, a városgazdasági ügyosztály helyettes vezetőjét, de kérdezzük a főváros tanácsát, kérdezzük *Zombory* igazgató urat,

miért olyan nyúlszívüek és miért zárták be a Széchényi-fürdőt, mikor az épület egészen intakt és még csak vakolat sem hullik?

No meg még egy:

„Nem felel meg a valóságnak, — írják Walláék, — hogy *megindult* az eljárás a Walla cég ellen. Ellenünk a mai napig semmiféle kártérítési eljárás nem indult meg."

Mi is állítjuk, hogy a *Walla* cég ellen *a mai napig* semmiféle eljárás nem indult meg. Tisztelettel kérdezzük azonban *Szabó* Imre tisztifőügyész urat, aki iránt unk mindig jóindulattal volt, *miért tartja éppen most az egyszer bolonddá a Fővárosi Hirlapot*, és miért tételezi föl a Walla cégről, hogy netán mégis esetleg valami hiba van — *a vakolat körül?*

Leirer kilakoltatási pörét megnyerte a főváros

Élénken emlékezetes még az a furcsa és érdekes *felmondási per*, amelyet *Leirer* Lőrinc háztulajdonos indított a főváros közönsége ellen. A főváros tudvalevően évek óta bérli *Leirer* Lőrinctől Üllői uti házát, amelyben egyik polgári iskolája nyert elhelyezést. *Leirer* ezt a bérletet május 1-ével az új lakbérrendeletre való hivatkozással felmondta, mondván, hogy *neki magának van szüksége a helyiségekre, s*

az iskola ellenértékéül felajánlotta mostani egyszoba-konyhás lakását.

A felmondás *teljesen komolytalannak látszott az első pillanatban*, mert maga *Leirer* Lőrinc sem hihette komolyan, hogy *egy soktantermes iskolát befogadhasson az ő egyszobás lakása.* A főváros természetesen *nem fogadta el a felmondást*, erre megindult a per.

Az elsőfokú bíróságon rosszul állt a főváros ügye, sőt a járásbíróság helyt adva a felmondásnak, el is marasztalta a székesfővárost: *kötelezve a bérlemény kiürítésére.*

Az ítélet a tanügyi osztályon és a tanácsban meglehetős konsternációt keltett, mert problematikussá vált, *hol keressenek otthont az iskolának, ha ez az ítélet tényleg jogerőssé válik.*

Felebbezés folytán a királyi törvényszék a mult csütörtökön foglalkozott újból ezzel az üggyel és *szombaton hirdette ki az ítéletet.*

A törvényszék *Fertsek* Jenő dr. székesfővárosi tiszti ügyész magas színvonalú jogi előadása után teljes egészében magáévá tette a főváros álláspontját és

a járásbíróság ítéletét megváltoztava, Leirer felmondását teljes egészében elutasította

megállapítván, hogy *egységes bérleményről lévén szó, a jelen esetben felmondásnak helye nincs.*

A törvényszéknek ez a döntése nemcsak ebben az esetben nagyfontosságú, hanem *valószínűleg precedens lesz a jövőre nézve is*, hasonló pereknél. A *Leirer*-féle példán felbuzdulva ugyanis *még néhány háziúr próbálkozott felmondással.* Ezek a perek részben szünetelnek, *részben most kerülnek tárgyalás alá.*

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 825—78 SZ

CSÁSZÁR IMRE
LINOLEUM-, GUMMI- ÉS PARAFAPADLÓK SZAKSZERŰ KÉSZITÉSE
Budapest, IX., Lónyay-ucca 11. Tel.: Aut. 887-49
Beton-, Estrich- és Asbest-aljzatok.

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ KERTÉSZET
Cégtulajdonos TAX JULIA
Budapest, VII., István-út 50.
Telefon: József 391—51.

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMITŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623—41. sz.

Épület,- mü és vasszerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon: József 413—01

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9
Telefon: József 373-92

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL M NDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉPLAKATOS BERMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

Iskola-szanatoriumban tanulnak majd a tüdőbeteg fővárosi gyermekek

Nagyarányú mozgalom a jövő generáció megmentése érdekében. A főváros is létesít iskolaszanatoriumokat

Néhány héttel ezelőtt feltűnést keltett a *Fővárosi Hirlapnak* az a tudósítása, amely döbenetes adatokkal tárta fel a tisztifőorvos nyomán *a székesfővárosi iskolák tanulóinak egészségi állapotát.* Rámutattunk arra, hogy az iskolákban megvizsgált

80 ezer tanuló közül 22 ezer volt gyengélkedő, rosszul táplált, minden betegségre hajlamos, hétezernél több bizonyult tüdőbetegnek, ezek közül 134 fertőző nyílt tuberkulózisban szenved.

Szembajos volt 6.800, *egyéb fertőzőbeteg* 2.150, *fülbajos* 7.700, *orr-, torok-* illetőleg *gégebajos* volt 1.700, *szívbeteg* 2.200 és *idegbajos* 3.300 gyermek. Az iskolaorvosi intézmény azonban ezeknek a gyermekeknek a gyógyításával és ápolásával *nem tud foglalkozni,* hanem csupán a betegség megállapítása s a gyermek gyógyíttatásának ellenőrzése a feladata, jóllehet a székesfőváros *a különféle iskola-szakorvosi rendelőket is felállította,* sőt Röntgen-intézetet is létesített, ahol a gyermekek egy bizonyos százaléka kezelésben is részesül.

A nemzeti veszedelem már az iskolákban is fenyeget

A gyermekvédelem iránti érdeklődés fentartása céljából a tanács közoktatási osztálya az idei iskolaévben előadásokat tartott az oktatószemélyzet részére. *Németh* Péter törvényszéki tanácselnök, *Geguss* Dániel ny. rendőrkapitány-helyettes, *Rottenbiller* Fülöp dr. igazságügyi államtitkár voltak az előadók. A megindult nagyfontosságú mozgalomról

Purébl Győző dr. tanügyi tanácsnok

a következőket mondta el tudósítónk előtt:

— A tüdőgümőkór, ez a legnagyobb nemzeti veszedelem, mint az iskolaorvosok jelentése igazolja,

már az iskolában fenyegeti legdrágább kincsünket, a magyar jövendőt, a gyermeket.

A fővárosi iskolák tanulói közül több, *mint hétezer, a gümőkórral fertőzött.* A rettenetes betegség leküzdésére külföldi tapasztalatok szerint *az iskolaszanatorium bizonyult a legalkalmasabbnak.* Az iskolaszanatoriumok a tüdővésszel fertőzött gyermeknek a nyilvános iskolától való elvonására és arra hivatottak, hogy *szanatoriumi ápolás mellett történő oktatást is nyujtsanak.*

— *Grosch* Károly népjóléti államtitkár ismertette előttünk ezt a kérdést és a külföldi védekezés módjait. Nálunk nemrégiben indult meg az iskolaszanatoriumoknak létesítésére irányuló mozgalom *Zichy* János gróf elnöklése alatt, az *iskolaszanatorium egyesület megalakulásával.*

— A főváros a maga részéről minden erejével részt akar venni ebben a küzdelemben, és az iskola- és gyermekegészségügyért már eddig is hatalmas áldozatot hozott. Évi *10 milliárd koronát költünk csak az iskolaorvosi intézmény fentartására.*

— A gyermeknyaraltatási akció, amelyet 1925-ben kezdtünk meg, hatalmas lendületet vett. A gyermek étkeztetését is *teljesen kiépítettük s*

minden arra szoruló szegény gyermek tápláló ebédben részesülhet az arra berendezett iskolákban.

— A főváros tanácsa mindent megtesz, hogy a gümőkór terjedése ellen *a profilaxis fegyvereivel küzdjön.* Ezért

a hiányosan táplált gyermekek testi állapotát feljavítva, a pihenésre szorulókat nyaraltatja.

az iskola évfolyamán pedig a játszóterek használatával a friss levegő áldásaiban részesíti.

Megindul a harc a tébécé ellen

— Természetesen a legnagyobb örömmel ödvözlöm *az iskolaszanatorium létesítésének gondolatát,* mint olyan eszmét, amely a legnagyobb mérvű támogatást érdemli meg, annál is inkább, mert *ismeretes a fővárosi kórházak siralmas állapota* s az a nagy ágyhiány, amelynek következtében

azokat a gyerekeket sem tudjuk kórházi ápolásban részesíteni, akiknél ezt az iskolaorvosok sürgősen kívánatosnak mondják.

— A *diszpanzer*-rendszer sokat ér, de nem alkalmas minden tekintetben, egyedül *Dánia* az, ahol tökéletesnek mondható a gümőkórral szemben folytatott szervezett harc. *Dániában* az igazságszolgáltatás rendszeréhez hasonlóan lépnek fel a diszpanzerek a pusztító kórral szemben.

a diszpanzer kötelessége a tüdővészesek kinyomozása és szigorú elkülönítése az egészséges családtagoktól.

A diszpanzerbeli elkülönítés *a vizsgálati fogságnak felel meg,* amelyet követ a kórházi, a szanatoriumi, illetőleg más intézménybeli elhelyezés, vagyis a fogság. A beteg az állam és a társadalom létesítette intézményektől *a legteljesebb támogatásban részesül,* sőt a többek között *olyan bérházak is állanak rendelkezésre, amelyek a legcélszerűbben vannak berendezve a megtámadott szervezet reorganizálására.* Ezekben a bérházakban a fertőzött családtagok a többiektől elkülönített helyiségben laknak, *oly körülmények között, mintha szanatoriumban lennének.* A lakbérekhez *az állam hozzájárul.* Más bérházakban tüdővésszel fertőzött család nem lakhat. Gümőkóros óvónőt vagy tanítónőt a törvény értelmében nyugdíjaznak és részükre olyan nyugdíjat állapítanak meg, amely legalább kétharmadrésze a régi fizetésnek. Sok más hathatós intézkedés mellett

a kórházi viszonyok annyira kedvezőek, hogy száz tüdővészes halálesetre százhét betegágy jut.

Ezzel sikerült is elérni, hogy a *TBC* arányszámot *százezer lakosnál 190-ről 90-re redukálták.*

— Mi ettől az eredménytől természetesen még messzi vagyunk, de reméljük, hogy *áldozatkész intézményekkel sikerül a nagy veszedelmet legyőzni és legalább az iskolákból kiküszöbölni.*

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készit épület-, díszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légcsész, víz-, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők be ende ését.

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

Zajtalan járású **VENTILATOROK** és elektromotorok az ipar összes igényeinek megfelelően
G. MEIDINGER & CIE., BASEL
Képviseli: VIDOR I. okl. gépészmérnök, II., Margit körút 48. Telefon: L. 988-51. Ajánlat és mérnöki látogatás díjmentes.

tapéta raktár, menyezetdisz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TELEFON: T. 217—64

Lizsinszky Rezső kárpitos és diszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhívó Aut. 510-54

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor ucca 2. szám
»REX« - BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vizvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

PAULINI GÉZA Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚCYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 838-52.

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Teréz 212-07

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17 Telefon: J 431-88
Mindennemü padozat készitése egyszerü és diszes kivitelben. Javitások jutányos áron.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

KULICSKA ANTAL
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÉS ŐRELLENŐRZŐ ÓRAGYÁR
Telefon 527-00 PRÄCISIOS MECHANIKAI GYÁR Alapitva 1877
BUDAPEST, II., ISKOLA UCCA 6. SZÁM

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt Telefon: Autom. 530—03

TELEFON: J. 395—78 **KLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hidépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

WELLNER LÁSZLÓ
épitési vállalkozó Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

MARABU ÉS ORANIER
FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK
Magyar Radiatorgyár R.-T.
Budapest, X, Gyömrői-út 76/78.
Telefon: J. 390—34, J. 350—88.

Ferenc József fogadalmi templomát pénz hijján nem lehet felépíteni

Hárommillió pengőbe kerülne, de csak 50,000-et hozott a gyűjtés — A főváros 800,000 pengővel járult hozzá, a kultuszkormány 500.000-el

PÉLDÁTLAN BONYADALOM A BAZILIKA ÉPITÉSE KÖRÜL

Ferenc József király uralkodói jubileuma idejében vetődött fell először a főváros közönségénél a gondolat, hogy *a történelmi dátum emlékére fogadalmi templomot építsenek.* A terv azóta, közel három évtizeden át, csak *terv maradt* és már-már egészen elszunnyadni látszott, amikor 1924-ben *Csernoch* János biboros-hercegprímás félszázados papi jubileuma, arany miséje alkalmával rendezett ünnepségek előkészítése során *a főváros tanácsa újból elővette a fogadalmi templom tervét* s junktimba hozta a primási jubileummal olyanformán, hogy a *templom alapkőletételének ünnepét az aranymise ünnepi keretébe óhajtotta iktatni.* A közgyülés

tiz milliárd koronát szavazott meg az épités céljára,

azzal a kikötéssel, hogy ezt az összeget a szükséghez képest, részletekben, *csak akkor szabad folyósítani,* ha majd a templom építésére engedélyezendő gyüjtésből befolyó összeg akkora lesz, hogy *a főváros részéről megszavazott tiz milliárddal együtt biztositani fogja a templom felépitését.*

Eredménytelen gyüjtés

A főváros 1924-ben csak a templom egy oly részének megépítésére gondolt, amely intentiszteletek részére is alkalmas és

pótolhatja az ideiglenes Simor-uccai barakktemplomot.

Tudni kell, hogy az emléktemplomot a kezdeményezők *a tisztviselőtelepre, a Rezső-térre tervelték.*

Izabella főhercegasszony védnöksége alatt azután meg is indult az országos propaganda. A gyüjtés azonban olyan gyászos eredménnyel végződött, hogy

az egész országban alig 50—60.000 pengő gyült össze.

A helyzetet a *kultuszkormány mentette meg, amikor 500.000 pengőt utalványozott ki az épitkezés céljára.* A főváros törvényhatósága ezzel egyidejüen az 1927. és 1928. évi költségvetésbe a kegyúri költségek terhére *beállitotta a tiz milliárd koronának megfelelő 800.000 pengőt.* Végeredményben tehát

rendelkezésre állana 1,350.000 pengő,

amiből azt lehetne hinni, hogy az építkezést meg lehet kezdeni. De nem így van a dolog. Ellenkezőleg: olyan nehézségek és bonyodalmak támadtak, amelyek felett még sok vita keletkezhetik és nem lehetetlen, hogy *foglalkoztatni fogja még a főváros törvényhatóságát is.*

Időközben ugyanis kiderült, hogy

az épités legalább három millió pengőbe kerül,

egyedül a tervezés költségei meghaladják a 40.000 pengőt. A hiányzó pénzre pedig *nincs fedezet,* illetve a fedezetet *a fővárostól reméli az épitő bizottság.* A főváros tényezői azonban

lehetetlennek tartják a főváros ilyen nagy összeggel való újabb megterhelését

és ennek hangot adtak az illetékes körök előtt is. Ilymódon jelenleg a templomépitő bizottság *sürgeti az épitkezés megkezdését.* A tervező müépitész szaladgál a pénze után, a főváros viszont ragaszkodik a közgyülésen megszabott keretekhez,

további terheket nem vállalhat, annál kevésbé, mert a tervek elkészítésére sem adott senkinek sem megbizást.

A bonyodalmas ügy részletei iránt jól értesült helyen érdeklődtünk, ahol a *Fővárosi Hirlap* tudósítója, közvetlen forrásból a következőket tudta meg:

Helyes-e Bazilikát épiteni a Tisztviselőtelepen?

— A közgyülés a fogadalmi templom egy részének megépítésére gondolt csupán s e célra szavazta meg a tízmilliárd koronát, amely később a csekély eredményü gyüjtéssel és a kultuszminiszter adományával *1,350.000 pengőre szaporodott.* Ez az összeg rendelkezésre is áll, csakhogy kevés.

— Az épület megtervezésére *Lechner* Jenő müépitész, egyetemi tanár kapta a megbizást. *Nem a fővárostól.* Az építőbizottság nevében *Izabella* főhercegasszony bízta meg *Lechnert* a templom tervezéssel, aki *természetesen nagy örömmel vállalta a kitüntető megbizást* s nyomban hozzáfogott a munkához. Rövidesen el is készült nemcsak a részletes tervekkel, hanem

megalkotta a pompás ógörög románstílu bazilika gipszmodelljét is.

— A terveket bemutatta az építőbizottságnak, amely azt általános tetszéssel elfogadta. Az építőbizottság a terveket ezután átküldte a főváros tanácsához végrehajtás céljából s *itt kezdődik a bonyodalom:*

A három milliót igénylő pompás terv megdöbbentette az illetékeseket

s *a végrehajtással járó felelősséget nem meri vállalni senki,* másrészt igen logikusan felmerült a kritika a kiszemelt *hely* ellen is. Önkéntelenül felvetődött az a kérdés, okszerű és

helyes volna, szabad-e egy ilyen hatalmas alkotást, mint a tervezett bazilika, a fővárosnak egy olyan fejlődésre képtelen, minden központtól és fő forgalmi útvonaltól távol eső helyén felállitani, mint a tisztviselőtelep Rezső-tere.

— Miután a főváros részéről nem mutatkozott hajlandóság a másfél milliós plusz vállalására, *az építőbizottságban foglalkoztak a terv módositásának gondolatával.* Arról tanácskoznak, hogy *elhagynak mindent, ami elhagyható.* Igy elmaradna az oszlopcsarnok, a belső, művészi kiképzés, a külső faragott kőburkolat, szóval mindaz, ami az alkotás művészi teljességét biztosítaná.

A fővárosnak nincs több pénze

— A terv-vetköztetés során kiderült azonban az, hogy a *megcsonkitott* kivitel mellett is *legalább 1,800.000—2 millió pengőbe kerülne az épitkezés,* másrészt nagyon megfontolandó, hogy egy ilyen *vakolatlan, disztelen templom-kolosszus méltó volna-e, diszére válna-e a fővárosnak, megérné-e a hozott áldozatot.*

— Föltéve azonban azt a lehetőséget, hogy a társadalom, vagy az állam gondoskodik a templom összes költségeiről, sokan megfontolandónak tartják a városházán, hogy ilyen nagy áldozattal készülő grandiozus alkotás a tisztviselőtelepen maradhat-e. Nem volna-e helyesebb a Rezső térre egy megfelelő szerénységü plébánia-templomot emelni,

a fogadalmi templomot pedig ott felállitani, ahol a város élete lüktet, ahol új fejlődési lehetőségek vannak,

például a *Ferdinánd* térre, ahol viszont a külső lipótvárosiak készülnek templomot építeni.

A bizottság optimista

Érdeklődtünk a fogadalami templomépitő bizottságnál is. Itt természetesen *egészen ellentétes a hangulat.* A bizottság bízik abban, hogy a főváros illetékes tényezői jobb belátásra jutnak és sürgetik az építés megkezdését.

— Az építőbizottságnak azon az ülésén, amelyen a terveket bemutatták, jelen volt *Sipőcz* Jenő dr. polgármester is. A tervekhez *hozzájárult ő is, illetve nem emelt kifogást.* Ez pedig szerintünk

egyenlő a főváros hozzájárulásával,

— *mondotta informátorunk.*

Végül felkerestük *Berczel* Jenő tanácsnokot, az illetékes közjogi ügyosztály vezetőjét, aki a fogadalmi templom dolgában tudomásunk szerint már *Izabella* főhercegasszony előtt is feltárta a helyzet valódi képét. A tanácsnok nem kívánt nyilatkozni és *nem tartotta időszerünek a kérdéssel való foglalkozását.*

— A fogadalmi templom ügye — mondotta —

a közgyülés ismeretes határozatának szellemében előkészités alatt áll,

s *nem alkalmas arra, hogy vele most foglalkozzunk.* Remélem, hogy őszre az ügy az autonómia illetékes szervei, illetve a közgyülés elé kerül. *A törvényhatóságot illeti a döntő szó.*

HAVAS JÓZSEF
EPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER.,
KEMENES UCCA 6

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fütési vállalkozó
II. kerület, Szász Károly ucca 5. szám
Telefon: Automata 539—59

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1856-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari
g é p r a k t á r a
Kertész ucca 48. elefon J. 405—70.

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII. Tömő ucca 26 Telefon: J. 414-91

Utolajozást, portalanitást
legmodernebb alapon vállal,
porolajat szállit
Magyar Fanto Müvek Rt.
Budapest, VI., Eötvös-utca 42.

KISSEBESI és KORLÁTI
KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-müszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MÜSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG Telefon:
MÜSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

Fekete Ödön mérnök
Vizmüvek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

BUDAPEST-SVÁBHEGYI
SZANATORIUM
Magaslati (430 m) klimatikus diétás gyógyintézet
*
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma belbetegek, idegbetegek és üdülők részére

Központi fütés, meleg-hideg viz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire, 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségü kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyitója a beteg testnek és fáradt léleknek.

GOLF * TENNISZ * LOVAGLÁS

NAPIDIJ (az új főépületben) beleértve ötszöri diétás étkezést, fütést vizkúrákat 22 pengőtől
a depandanceokban 20 pengőtől

KÖZPONTI FÜTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-80

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Hogyan lesz arany az ultraviolett-sugarakkal növesztett életből?

Két fiatal magyar tudós korszakalkotó felfedezése — Bepillantás a teremtés és a német nagyipar misztériumába

Előkelő magyar és német orvosi folyóiratok, valamint a magyar és német napisajtó legtekintélyesebb orgánumai foglalkoznak hosszabb idő óta *két Berlinben élő kiváló fiatal magyar tudós korszakalkotó felfedezésével, az úgynevezett 334-es sugárral.* Ez az a rejtelmes, most felfedezett ibolyántúli rezgés, amelynek nyomán az élet fakad:

a 334-es sugár kényszeríti oszlásra a sejteket.

A teremtés nagy misztériumába enged bepillantani ez az újabb felfedezés, mely egyúttal *új irányt szab az egész orvosi gyógyításnak* és már most is

lehetővé teszi néhány, eddig többnyire gyógyíthatatlan betegség, mint a rák, a bőrdaganatok és a tuberkulotikus sebek gyógyítását.

A két fiatal magyar tudós: *Reiter* Tibor dr. orvos és *Gábor* Dénes dr. elektromérnök, *Gábor* Bertalannak, *a Magyar Általános Kőszénbánya r. t.* vezérigazgató-helyettesének a fia.

Két esztendei hallatlanul fáradságos munkával, éjjelenként, a napi elfoglaltság után, hullakamrák tőszomszédságában, egy kis klinikai szobában kutatta az élet nagy titkait a két fiatal tudós. A frappáns eredmény

mérhetetlen gyakorlati lehetőségekre nyújt kilátást.

E frappáns eredmény elérésében azonban *jelentős része van a tipikus német társadalmi és közgazdasági viszonyoknak is,* amelyek mintegy arra vannak berendezve, hogy lelkesedéssel és főleg *csalhatatlan szimattal* karoljanak föl minden olyan — *látszólag* — tisztán kultúrális munkát, amelyből aztán

később az adminisztráció préseli a csengő aranyat.

Ez történt itt is.

Azt a bizonyos kis szobát a hullakamrák szomszédságában a berlini *Charité*-klinika bonctani intézetének vezetője, *Lubarsch* professzor bocsátotta a magyar fiúk rendelkezésére. *Természetesen ingyen.*

Ami azonban magyar viszonyok közt szinte elképzelhetetlen,

a drága, preciziós, tudományos készülékeket egy magánvállalat, a Siemens-cég ajándékozta

a fiatal tudósoknak.

Nem kell ám azt gondolni, hogy ez *valami bonyolult, hosszadalmas, kérvényezésekkel spékelt adminisztrációs úton történt.* A fiúk egyszerűen előadták óhajukat, mire a nagy világcég *azonnal kiküldött hozzájuk egy tudóst, Hauser* dr.-t, aki csupán annyit állapított meg, hogy a fiatalemberek célkitűzése *reális-e,* van-e kilátás arra, hogy *bármiféle eredményre jussanak.*

Nem lehetett előre látni, lesz-e siker, vagy sem, csak az volt bizonyos, hogy *komoly, fiatal tudósok, komoly munkájáról van szó.* Igy aztán

teljesen ingyen hozzájutottak a műszerekhez.

A *Siemens*-vállalat *nem kért semmi ellenértéket,* kötelességének érezte, hogy — mint számtalan esetben — *most is hozzájáruljon a kultúra esetleges gyarapításához.* A nagy töke ideálisabb kötelességérzetét el sem lehet képzelni.

Még akkor is tisztán kulturális szempontok vezették ezt a hatalmas vállalatot, amikor a kísérletek előrehaladott stádiumában *kiemelte a fiatal embereket egyetemi munkakörükből* és

magas fizetéssel alkalmazta őket tudományos intézetében, mint kutatókat.

Itt azonban már olyan korlátlan kísérleti lehetőségek nyíltak, hogy *Gábor* Dénesnek és *Reiter* Tibornak *sikerült rövidesen megszerkeszteni azt a lámpát,* amely a titokzatos *334-es sugarak* segítségével a rák, a sarkoma és a tuberkulótikus sebek gyógyítására alkalmasnak látszik.

Ezzel aztán el is érkeztek ahhoz a stádiumhoz, ahol már *gyakorlatilag is értékesíthető eredménye lett* a két évig tartó küzdelmes és finánciális szempontból teljesen kilátástalan tudományos kutató munkának. A *Siemens*-gyárban

már el is készült az első ezüstívlámpa.

amely valószínűleg *nemsokára nélkülözhetetlen műszere lesz a klinikának és ambulatóriumoknak.*

Ez a regényesen hangzó történet egyáltalában *nem szórványos jelenség Németországban,* sőt: ez a regény a gyakorlat. És akik ismerik az ottani viszonyokat, *nem utolsó sorban* ennek a bőkezű, skrupulus-mentes, kulturális *áldozatkészségnek tulajdonítják a német közgazdasági élet hatalmas fellendülését, szédületes iramait.* A kicsinyes, feltaláló-zsarolások kora lejárt. Amikor egy gyári-laboratórium mérnöke előtt *ezerannyi konkrét perspektiva áll, mint amennyit a leginvenciózusabb, de anyagiak hiján szűkölködő zseni ki tud fantáziálni,* akkor a kulturális fejlődést és vállalatok financiális terjeszkedését *csakis az ilyen nagyvonalú, önzetlen támogatás biztosíthatja.*

Megalakult a Községi Takarékpénztár. *Budapest székesfőváros községi takarékpénztára* e hó 12-én tartotta meg alakuló közgyűlését. Az új igazgatóság tagjaivá választattak: *Sipőcz* Jenő dr., *Bárczy* Dezső dr., *Ascher* István, *Almási Balogh* Lóránd, *Buzáth* János dr., *Csupor* József dr., *Fáber* Fülöp, *Gündisch* Guidó, *Haller* István, *Kondor* Bernát, *Lamotte* Károly dr., *Müller* József Leó, *Rassay* Károly, *Rausch* Aladár, *Sándor* Pál és *Szigethy* János dr. Az új felügyelőbizottság tagjaivá megválasztattak: *Andrássy* Béla, *Erősdy* Sándor, *Neuschloss Knüsly* Kornél, *Pető* Ernő dr. és *Taubner* Vilmos. A közgyűlést követő igazgatósági ülés elnökké *Sipőcz* dr-t, alelnökké *Bárczy* Dezső dr-t választotta meg, míg vezérigazgatóvá dr. *Reményi-Schneller* Lajos neveztetett ki. Az igazgatósági ülés ezenkívül a szervezéssel kapcsolatos folyó ügyeket intézte el. Ezzel az 1846-ban alapított *Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár községi Takarékpénztárrá való átalakítása megtörtént és az intézet megkezdte működését.*

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapíttatott 1889. Sürgönycím: Építő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbeton-építés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vízvezeték Központi fűtés

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapíttatott: 1842.
Zászlók, díszítések, címfestő, mázoló és szobafestő munkák.

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: BUDAPEST Főraktár:
VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 894-24. VII, Thököly ut 145

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99.

Jany János Gép-, épület- és szerkezetlakatos
Ezelőtt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

SHELL petroleum benzin gázolaj
speciális autóolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, V. Alkotmány ucca 18
Tel.: L. 968—11, 990—71, T. 262—35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Szíjlőművek (Transmissió) Vasórtvények, Marási (Fräser) munkák

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lezap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRUK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 15.

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világítótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

Kazántelepek villamos centrálék részére;
Jéggyári és hütőberendezések,
Mótoros aggregátumok világítási célokra,
Szivattyuk,
Mótoros utihengerlők,
Aprító és köhasító gépek,
Mindennemű vasszerkezetek,
GANZ-DANUBIUS
az ország legrégibb és legnevesebb gépgyáránál
GANZ-DANUBIUS
Budapest, X., Köbányai-út 31.
Telefon: József 461-19.
Sürgönycím: GANZCOM BUDAPEST.

Városban és vidéken egyaránt jól és olcsón transzportálhat
RENAULT „PR"
2-tonnás könnyü teherautójával
REIMAN
Vörösmarty tér 3.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

MENDE-MONDÁK a városháza folyosójáról

Sír a kisleány a hullámfürdő partján — Akit kihagytak a Községi Takarék vezetőposicióinak betöltésénél — Két szójáték — Négyóránként kint lesz a közönség a vízből — a Széchenyi strandfürdőben — Jégre kell tenni a bizottsági üléseket

SVÁJCI VENDÉGEK jártak most itt Budapesten. Igen otthonosan, igen kellemesen érezték magukat a kedves svájciak a mi körünkben. A főváros is kitett magáért és talán még a szokottnál is bőségesebben vendégelte meg a svájciakat. A Gellért-étteremben remek menü várta őket a minap. Az ebéden *Folkusházy* Lajos h. polgármester mondott *ékes német köszöntőt*, amire a vendégek közül *egy svájci képviselő* válaszolt szinte *magyaros hévvel* és érzéssel. Mondhatni igazán összeölelkezett a kis Svájc és a kicsivé zsugorított Magyarország ezen a banketten, ahol őszinte melegséggel szabadultak fel az érzelmek. A derék svájciak többször hangoztatták, hogy akár ételnapjáig is ittmaradnának a mi szép hazánkban és fővárosunkban. Több elökelőség volt köztük. Néhányan magukkal hozták a családjukat is. Igy az egyik svájci notabilitással eljött a *leánya* is, aki a néhánynapos itt-tartózkodás alatt bejárta egész Budapestet és annyira megismerte minden zegét-zugát, akár a saját hazájának fővárosáét. A bankett után valaki megkérdezte ettől a mosolygósszemű kedves leánytól, hogy hát *mi is tetszett neki legjobban a magyar fővárosban?* A világlátott leány erre könnyekkel a szemében, pityeregve ezt mondta:

— *A Gellért-hullámfürdőt úgy sajnálom itthagyni!...*

Sírt, sírt keservesen, alig lehetett lecsitítani. Megkönnyezte a hullámfürdőt.

Egészen elszomorító látvány volt, amint *sírt a kisleány a hullámfürdő partján...*

Hiába: változnak az idők és változnak — a népdalok.

A modern kisleány már *nem a Balaton partján* sír.

◘

VAN a polgármesteri hivatalban egy nagyon jókedélyű, szolgálatkész altiszt. Mielőtt a polgármesteri hivatalba került volna, *tüzoltó volt* a fővárosnál. Talán az előbbi „életéből", a tüzoltóidőkből hozta olthatatlan jókedélyét, az biztos: nem lehet olyan borus nap a városházán, hogy az ő humora ne ragyogjon. *Bukovicsnak* hívják őt. Az biztos, hogy nagyon eredeti ember. Állítólag hibátlanul tud *még héberül is*, amivel mindenesetre igen kevés városi aliszt dicsekedhetik. (Bár nem tudjuk, hogy Bukovics dicsekszik-e ezzel a tudományával.) A héber tudományokon felül *zsargonban* képes visszaadni a legjobb hitsorosvicceket is. Bukovics bácsi a minap komor képpel közeledett felénk. Igen ügyesen adta a felháborodottat.

— Mit tetszik szólni! — mondta. — Engem *már megint kihagytak az összes állásokból!*

Bevalljuk, hogy az első pillanatban nem értettük, miféle sérelemről beszél, mert nem volt tudomásunk róla, hogy aznap *altiszti állásokat* töltöttek volna be és őt mellőzték volna az előléptetésnél.

— *Miféle állásokból hagyták ki, Bukovics bácsi?* — kérdeztük tőle.

— Nem tetszik tudni? *Ma töltötték be a Községi Takarékpénztár vezető pozicióit!* — felelte angyali nyugalommal.

Az fájt tehát neki, hogy *nem őt választották* — mondjuk — *vezérigazgatónak*... Vagy legalábbis *a vezér helyettesének*...

◘

HA MÁR a Községi Takarékról beszélünk, akkor elmondunk *két kis viccet*, amelyet a városházán hallottunk:

— Igaz az, hogy *Reményi*-Schneller lett a Községi Takarék vezérigazgatója?

— Igaz!

— Miért éppen ő?

— Mert *neki voltak a legtöbb Reményi!* . . .

—

— Miért *Schneller* Lajos lett a vezérigazgató?

— Denn er war *Schneller*, als die Andern!...

◘

EMELNI AKARJÁK a Széchenyi-strandfürdő árát, azaz pontosabban a vetközőszekrények egypengős díját. A terv szerint *egy pengő helyett 1.50 pengőbe* kerülne a jövőben a vetközőszekrény a strandbelépővel együtt. Ez még önmagában nem volna érdekes, legfeljebb csak elszomorító. Elszomorító még pedig azért, mert alig nyílt meg ez a fürdő, alig van nyitva két-három hónapja, máris emelnek. Érdekes azonban az áremelés indokolása. Azt, hogy az üzem nem rentabilis, annyiszor hallottuk már, hogy el sem hiszszük. Az azonban egészen újszerű valami, hogy *a publikumot az emelés révén akarják megrendszabályozni*. Mi tagadás a Széchényi-strand közönségének nagyrésze eléggé renitens. Nem akarja betartani azt az elemi rendszabályt, hogy a fürdés hétköznapokon 4, vasárnap pedig 3 óráig tart. Ezután vagy elhagyják a „termet", azaz a strandfürdőt, vagy pedig új jegyet váltanak. A fürdőszemélyzetnek ilyirányú felszólítása pedig mindig *süket fülekre* talál. Azaz, ha a „süket fülek" meg is hallják a figyelmeztetést, nem hajlandók azt megszívlelni. *Nyugodtan tovább lubickolnak* az artézi vízzel telt medencékben, vagy áztatják magukat a zuhanyok bőséges sugarai alatt. Sőt, mint illetékes helyen elmondották, *harsány nevetéssel és füttyszóval* fogadják a távozásra vonatkozó felszólítást. Magyarán: *fütyülnek rá*. Hát ez már azután nemcsak a hatósági fürdőszemélyzet tekintélyének, hanem a fürdő zsebének is megárt. Mert nem cserélődvén föl három, illetve négy óránként a publikum, jóval kevesebb jövedelem vándorol be a strand kasszájába, mint amennyit a turnusok rendszeres váltakozása hozna.

Jön tehát az ötvenszázalékos áremelés és akkor a fürdőző-közönség pontosan négy óránként *kint lesz a vízből*, akarom mondani, az uszodából . . .

◘

HÁRMAN valának együtt . . . az üzemszervező bizottság keddi ülésén. Tizenkét tag közül *csak három* jelentkeztek. Nem is lehetett ülést tartani. A Széchényi-fürdő *hattagú bizottságából* is mindössze *egy úr jelent meg az ülésen*. A többiek már valahol külföldön üdülnek. A bizottsági tag urak a tengerbe, a tavakba, a Balatonba és a strandok tenyérnyi vizébe mártogatják fáradt tagjukat. És a városházán *még mindig hívogatják össze* a bizottsági üléseket, holott a főpolgármester már közel két hete nyári szünetre küldte a közgyülés tagjait és éppen ezért minden ülésezési szándék a legteljesebb közönybe fúl. A városatya urak nem is kötelesek többé rendelkezésre állani, ha már egyszer elhangzott az a barátságos elnöki szó, hogy: „Kellemes nyaralást, bizottsági tag urak!" Miért zavarják hát a bizottsági tagok pihenőjét? Hiszen nem képesek egyet se szundítani a zöldzsalus nyaralók lesötétített szobájában, az ebédutáni gutakerülgető forróságban.

Jégre kell tenni végre ebben a nagy melegben — nemcsak a rántott csibét és az aludttejet — hanem *a bizottsági üléseket is* . . .

Gyuribandi.

Havas Lajos
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. III—79

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

FORT OSZKÁR és TÁRSA Tel.: J. 303-35
műszaki iroda és vállalat
Központi fütés vízvezeték stb berendezések részére
Budapest, IX., Angyal-ucca 33

«SCHA—CO»
a legújabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-u. 22 Tel. 230-86.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készit: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javitását és tekercselését
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületlakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrel-út 8189.

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

Elektromotorok újak, használtak Tekercselések Adás-vétel, csere Villanyszerelés
RIMORZ LAJOS
V. VISEGRÁDI UCCA 8
TELEFON: TERÉZ 275—05

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

FUST LASZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKES-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905 75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

LICSÁJER JÁNOS
Budapesti autórugógyártó és javitóüzeme

Budapest, VIII., Thék Endre ucca 14
(Óriás ucca 14) Telefon: József 463-51
Mindenféle autót pushoz kész rugók raktáron

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Teréz 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék épitése és tervezése

Fütés Viz Gáz Szentgyörgyi és Társa
Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

MESTER és KISS
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

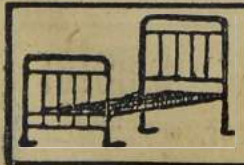
HIKKER GYULA
Rác-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Isr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

Hudetz János
okl. épitészmérnök, épitomester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapitatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa a mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján, a különböző közmunkák szállításával és végzésével az alábbi cégeket bízta meg:

Udvarrendezési munkával: A Madarász uccai bérházcsoportnál Hollós Ferencet, a Simor uccai bérháznál: ifj. Halmos István és Fia céget, a Ceglédi úti bérházaknál: az Általános Cementipari és Burkolási r. t.-ot;

Útrendezési munkával: a Pusztaszeri úton: Ámon Antal és Fia céget 75.253 pengő vállalati összeggel, a Kender uccánál: Szántó Ferencet;

Csatornaépítési munkával: Halász Hubertet a Raktár uccai munkánál;

Aszfaltozási munkával: a Visegrádi uccánál Helvey Tivadar r. t.-ot;

Palafedő munkával a Szt. Gellért kórháznál Olasz Károlyt 4500;

Föld, kőműves, elhelyező, vasbeton válaszfal és szigetelő munkval: Herczeg Ernőt 335.425 pengő vállalati áron a Németvölgyi úti II. bérháznál;

Vasszerelvények készítésével a Teudloff-Dittrich r. t.-ot;

Bádogos munkával a Kerepesi úti csatornatelepnél Fliegl Bélát 2541;

Lakatos munkával ugyanitt Agulr Viktor és Társa **céget 5958;**

Asztalos munkával ugyanitt Brichta Józsefet 3927;

Tetőfedő munkával ugyanitt Urbancsek Józsefet 2738;

Ács munkával ugyanitt Tőke Györgyöt 9590;

Szobrász munkával a Szegényház téri templomnál Van Beck Károlyt 3730;

Aranyozó festési munkával a budai templomnál Nagy Ferencet 3130;

Kőmives munkálatokat a Szt. Rókus kórháznál Hoffer Gyulát 6200;

Mázoló munkát a Szent László kórháznál Benedek János 6243;

Kőmives munkát a vroskúti réten épülő menedékháznál Gabos Oszkár 7400;

Kőmives munkát a balparti temetőben Reschring és Dudus 6166;

Mázoló munkát a Szent László kórháznál Bene-

Vasmunkát ugyanitt Ledniczky és Társa 2636;

Kőmives munkát a Szent László kórháznál Volantits Lajos 5565;

Kőmives munkát a városkúti réten épülő menedékháznál Gabos Oszkár 7400;

Kőmives munkát a balparti temetőben Reschring és Dudus 6166;

Mázoló munkát a Szent László kórháznál Bene-

Vasmunkát ugyanitt Ledniczky és Társa 2636;

Kőmives munkát a Szent László kórháznál Volantits Lajos 5565;

Kőmives munkát a városkúti réten épülő menedékháznál Gabos Oszkár 7400;

Víz- és csatornaberendezési munkát a Bécsi úti városi kislakásos bérháznál: Adler Henrik 8053, a Haller uccai városi bérházaknál Gerő Nándor 8956;

Parafapadló munkálatokat a Vörösvári úti iskolában Wippler és Társa 4182;

Melegvíz berendezési munkálatokat a Kolozsvári úti bérházaknál Riemmer Miksa 10324;

Tetőfedő munkát a Németvölgyi úti I. bérháznál Krisch Fekete János 9975;

Vízlágyító berendezés szállítására Barcza Lajos 15.477;

Redőny munkákra a Kisfaludy uccában épülő bérháznál Pick E. utóda 2748;

Szobrász munkára ugyanitt Kovács József 2020;

Burkoló munkára ugyanitt Berényi Béla 27.023;

Tetőfedő munkára a Hatvani Asbestgyár r. t. 4959;

Kőfaragó munkára Christofoli Vince 16.469;

Parketta munkára a Pestszentlőrinczi parkettagyár r. t. 35.516;

Szobafestő munkára Schuller József 4550;

Lakatos munkára Wittál András 22.240;

Mázoló munkára ugyanitt Obermayer István 9419 pengő vállalati összegért.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott fővárosi nyilvános és szükkörü versenytárgyaláson az alábbi cégek és vállalatok pályáztak:

Csatornaépítésr ea Fodor uccában: Schäffer Ármin 23.667, Miklós és Társa 23.482, Obendorfer József és Fia 22.340, Ámon Antal és Fia 32.452, ifj. Halász Hubert 25.227, özv. Gravieser Albinné 26.459, Tessák Ödön 18.863, König és Társa 32.341, Heverdle István 24.100, Farkas Lajos 26.638, Nagy Árpád 24.275;

Csatornaépítésre a Fodor uccában: Schäffer Ödön 7722, Miklós és Társa 6361, ifjabb Halász Hubert 6042, Obendorfer József és Fia 6393, özv. Graveiser Albinné 6109, Nagy Árpád 6467, Heverdle István 5963, Farkas Lajos 7921, Lsika Béla 6089, Sándor Ödön 7526;

Kövező munkára a Kinizsi uccában: Zech Károv 3506, Fekete István 13.883, Obendorfer József és Fia 14.167, Ámon Antal és Fia 5050, Spányi Ernő 16.010, Hamos I. és Fia 13.192, özv. Gravieser Albinné 12.964, Schäffer Károly 13.347, Helfenstein Károly 14.228;

Utrendezési munkára a Fodor uccában: Fried és Singer 117.022, Szarvas és Waldmann 104.380, Hirsch Mihály r.-t. 80.434, Schäffer A. 76.463, Ámon Antal és Fia 89.215, Neumann Ferenc 86.800, Urbach és Tafler 98.722, Hollós Ferenc 80.500, Komfort r.-t. 77.900, Szántó Ferenc 85.841, Krausz Ferenc 133.405, Hajnal Imre 79.700, Heverdle István 80.996, Obendorfer József és Fia 88.847.

Utrendezési munkára a Somlói úton: Hlatki József 114.616, Szántó Ferenc 76.045, Hajnal Imre 67.225, Kis J. Jenő 117.711, Urbach és Tafler 69.175, Mindszenti Földmüvesek Szövetkezete 93.315, Engelhardt Ferenc 79.420, Hirsch Mihály r.-t. 70.470, Halmos I. és Fia 65.555, Fekete István 70.180, Komfort r.-t. 67.500, Helfenstein József 66.620, Heverdle István 66.405, Obendorfer József és Fia 64.970.

Aszfaltozási munkára a Kinizsi uccában: Biehn János 27.000, Korek Ede 24.480, Posnanszky és Strelitz 21.960.

Bádogos munkára a Kun uccai tüzoltófőparancsnokság épületén: Margittay Gy. 3553, Farkas Izor 3406, Csizly Mihály 3869, Böhm J. Géza 3382.

Ács munkára a városkuti réten épülő menedékháznál: Horváth József 4728, Hellebrand János 4370, Bucsanyec József 5876, Szivós László 3880, Sramó Lajos 5300, Ertl József és Fia 4326.

Szobafestő munkára a Diana úti elemi iskola építkezésénél: Kőszeghy és Sohár 3779, Kovács A. Pál 4324, Zuzán Béla 3754, Lendvay Ferenc 3411, Brenner Miksa 5705, Grünwald Miksa 4375, Galbavy Gyula 4182, Bálint és Társa 4194, Szobafestők, címfestők stb. társ. és gazd. szöv. 4037, Krammer Adolf 2559.

Ablakponyva és redőny szállítására ugyanitt: Korányi és Fröhlich 5579, Hérmán Ödön 4513, Magaziner Lajos 4694, Justus Sándor és Fia 5055, Kondor Rezső 5761, Ledniczky és Társa 5315, Rónai Kristóf 4593.

Központi gőzfűtőberendezési munkára ugyanitt: Egri és Fia, dr. Egri I. 56.469, Rohonci Hugó 51.302, Gerő N. Nándor 56.783, Farkas Izor 53.037, Riemer Miksa 56.441, Bogdány és Társa 58.279.

Csatorna- és gázberendezési munkára ugyanitt: Egri és Fia, dr. Egri I. 32.700, Szepessy Sándor 38.168, Riemer Miksa 29.988, Farkas Izor 29.335, Rohonci Hugó 31.176, Schwartz és Geiger 30.293, Bogdány és Társa 30723, Lichtmann Adolf 32.750, Gerő N. Nándor 29.454.

Burkoló és kőmives munkára a Váci úti fertőtlenítő intézetnél: Herceg Ernő 6327, Ketzer József 5219, Egri Bálint 5725, Steinbeisz Károly 6700.

Kőmives munkára a Szt. Rókus kórháznál: Kolény és Balázs 7425, Igó Tihamér 6727, Gyenes István 7336, Hoffbauer Gyula 7710, Egri Bálint 6978, Németh Vilmos 6707, Kaiser Hugó 7180, Paulheim és Weninger 9737, Hochauser Ferenc 7479.

Homlokzattatarozási munkára a Mária Terézia lovassági laktanyánál: Székely és Katona János 93.674, Pink Béla 74.798, Seif Gyula 68.148, Graff, Beregszászi és Társa 96.784, Kemény Sándor 81.108, Réhling és Dududs 76.774, Hlavay Kálmán 68.808, Neu Dezső 56.944, Gabos Oszkár 69.627, Kapuszta Gusztáv 87.869, Steiner József 89.614, Reisenleitner Lajos 100.762, Marton és Szalka 94.189, Bier és Wesetz 74.416, Spitzer és Társa 67.312, Pehakker Ferenc 79.000, Hengl Andor 79.628, Csonka Ferenc 89.280, Iparosok vállalkozói szövetkezete 59.322 pengő vállalati összeggel.

BALÁZS GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Magasépítési vállalat
BUDAPEST, I., Vincellér ucca 41.
TELEFON: J. 305-40.

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és OÉPOVÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—33.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. BUDAPEST, Telefon: K. 507—18.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

Világszabadalom!
Megtakarit 75 százalékot!
A „TÖREKY"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már melegvizet ad és 15 perc alatt 2 KILÓ FA eltüzelésével 180 liter 42° C MELEGVIZ előállítását teszi lehetővé. Ezáltal EGY FÜRDŐ KÉSZÍTÉSE 9 FILLÉRBE kerül.
SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ.
Legolcsóbb fürdőkályha!
Készíti: Maurer Sándor
Budapest, I., Attila ucca 31

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. épitészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 24. — Telefon: J. 373—59.

Welsz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaörsi-út 11. (Sajáthász)
Tatarozási munkálatok ½ évi részletekre. Emeletráépitések eszközöltetnek.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

»MINIMAX«
a legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék
Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási
Mindenkor használatra készen áll és bárki által könnyen kezelhető
Telefon: T. 237-51
Prospektussal és felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Rózsa u. 85.

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904
Budapest, I., Böszörményiút 18
Telefon K. 510-86

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

Holman Pál épitőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

Események

...

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Nürnberg főpolgármestere Ripka főpolgármesterhez. *Nürnberg* város főpolgármestere a következő levelet intézte *Ripka* Ferenc főpolgármesterhez:

— Igen tisztelt Főpolgármester úr! Otthonomba való visszatérésem után úgy érzem, hogy ismételten bensőséges köszönetet kell mondanom úgy önnek, mint munkatársainak azért a rendkívül szíves vendéglátásért, melyben a budapesti Dürer-ünnepség alkalmával részesítettek. Oly rendkívül kedvező benyomásokat hoztam magammal nem csupán Budapest szépségéről, de a város vezetőségének eredményes munkájáról is, hogy remélem, hogy ez a látogatás újabb és szoros kapcsolatok megteremtésére lesz alkalmas Magyarország és Németország, különösen pedig Budapest és Nürnberg között. Igen nagy örömömre szolgálna, ha mélyen tisztelt Főpolgármester urat belátható időn belül itt üdvözölhetném. Kiváló tiszteletem kifejezése mellett vagyok készséges híve: *Luppo*, főpolgármester.

Kozma Jenő tanulmányútja. Nagy feltűnést keltettek a *Fővárosi Hirlap*-nak azok a cikkei, amelyekben *Kozma* Jenő dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke az útépítés körül szerzett tapasztalatairól számolt be. *Kozma* Jenő kijelentette, hogy ügyvéd létére ő fogja megjelölni azokat a módokat, ahogyan a budapesti utakat kell majd építeni, egyben pedig a *Fővárosi Hirlap* hasábjain közölte *elsőizben* azt a nagyszabású programot, amelyet *Scitovszky* Béla belügyminiszter is örömmel tanulmányozott át és amelynek alapján a budapesti útépítés hamarosan ki fog alakulni. *Kozma* Jenő dr. nyári szabadságát is arra használja fel, hogy a nyugati államokban tanulmányozza az útépítés kérdését. Automobillal indult útnak, hogy ez a tanulmányozás minél eredményesebb lehessen. Tapasztalatairól *elsőizben* szintén a *Fővárosi Hirlap*-ban fog beszámolni.

A magyar tanügyi kiállítás Londonban. A közoktatásügyi kormány elhatározta, hogy a budapesti tanügyi kiállítás anyagát, amely a nemrég lezajlott harmadik egyetemes tanügyi kongresszus keretében volt látható s úgy a szakköröknél, mint a nagyközönségnél osztatlan nagy tetszésre talált, *kiviszi Londonba is.* A terv végrehajtását a közoktatásügyi kormány a fővárossal karöltve készíti elő. A tanügyi kiállítás a *Székesfővárosi Pedagógiai Szemináriumban* volt s a kiállítás vezetője *Erődi* Kálmán dr. székesfővárosi reáliskolai igazgató. A kormány *vele tárgyal a tanügyi kiállítás anyagának Londonba való szállítása, illetőleg a szállítás elkészítése ügyében.* A kiállítás ugyanis hatalmas, gazdag anyagot ölelt föl: hetvenkét terem kellett a befogadására. Az egészet fölösleges lenne kivinni Londonba, éppen ezért *Erődi* igazgatóra vár a feladat, *ebből az anyagból azt és annyit kiválogatni, ami és amennyi a célt szolgálja.* E mellett ez a tanügyi kiállítás csak része lesz egy általánosabb irányú londoni magyar kiállításnak, amely maga is csak része egy londoni nemzetközi kiállításnak. Az itt kiállított magyar pavillonban kell elférnie úgy a tanügyi, mint az egész magyar kiállításnak. A válogatás ennek megfelelően csak akkor veheti kezdetét, ha majd a londoni követségről megérkezik a pontos információ: mennyi hely áll rendelkezésre. Illetékes körökben egyébként Angliában is nagy sikert várnak a magyar tanügyi kiállítástól.

Az öngyilkosságok problémája. Annak a rendkívüli aktiv tevékenységnek, melyet a székesfőváros statisztikai hivatala *Illyefalvi* I. Lajos dr. igazgató vezetése alatt folytat, újabb fényes dokumentuma, hogy a csak az utóbbi hetekben erősebb aktualitást nyert öngyilkossági problémáról máris terjedelmes közleményt publikált. A közlemény szövegét *Melly* József dr. egyetemi magántanár írta, ki egyik legszorgalmasabb tudományosan képzett munkatársa a statisztikai hivatalnak. A közlemény három fejezetből áll. Az első az öngyilkosságokkal, mint szociálpathológiai jelenséggel foglalkozik, a második az öngyilkosságok számszerű viselkedésével Budapestre vonatkozólag foglalkozik és pedig 1874-től napjainkig és végül a harmadik az öngyilkosságok problémáját nemzetközi megvilágításban mutatja be. A szerző széleskörű adatgyűjtése alapján arra a következtetésre jut, hogy az öngyilkosságok száma a székesfővárosban a háborút megelőző évekhez viszonyítva, nem emelkedett lényegesebben, azonban nemzetközi adataira támaszkodva, kimutatja, hogy negyven európai város között majdnem minden esztendőben a budapesti öngyilkossági indexek a legmagasabbak. Ez a tapasztalás indokolja az erélyes hatósági beavatkozást.

A Fővárosi Könyvtár és az Olimpiász. A Fővárosi Könyvtár az amszterdami IX. olimpiász alkalmából *„Sport és testnevelés"* címmel aktuális bibliografiát adott ki, amelyben a könyvtárnak a sportügyre vonatkozó válogatott anyagát szakszerű csoportosításban foglalta össze. Az összefoglalás első része az általános munkák címeit adja; a szakcsoportok keretében különösen kiemelkednek gazdag anyagukkal „A sport és a lelki kultura", „A sport és a testi kultura" és „A sport egészségtana" c. fejezetek. E mű a könyvtár helyiségeiben mindenki részére könnyen hozzáférhető és a sport-, testnevelés irodalmában — amely rendszeresen nincs még összefoglalva — a művelt közönség tájékozódását nagyban elősegíti.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH

Margitszigeti Palota
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene
Saját sütő- és cukrászipari üzem

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
OEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

Székesfővárosi
Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1.
Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

BALAJTI JENŐ Bádogos, fűtőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fűtési, szellőztetési, vízvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

„TYPON"
uj rendszerű fényképészeti sokszorosító és másoló eljárás. Minden eredeti képről rajzról, okmányról, könyvlapról élethű és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállítja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci ucca 58. sz. fidsz. — Telefon: József 422-42.

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb.
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

MARTON ES SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és tényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mosaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon: Teréz 296-81 és 290-78.

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPÍTŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Teréz aut. 607—55.

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhivó L. 208-48. Elsőrangu referenciák.

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

WAGNER LAJOS
épitész, épitőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

SZEITZ RICHARD Épitész, épitőmester épitési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-65. BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.
okl. mérnökök, épitési vállalkozók
Iroda és anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán Telefon: J. 515—36.

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Városmarty ucca 18. Telefon: József 415—98.

Széchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 828—55

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a VIII., ker., Baross ucca (Mária Terézia-tér és Baross ucca 114—116. szám közötti szakasz) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1928. július 23-án (hétfőn) déli 12 óráig kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás 1928. július 23-án (hétfőn) délután 5 órakor lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. július 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a III. ker., Majláth ucca (Flórián-tér és Szentendrei-út közötti szakasz) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. július 23-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928. július 23-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. július 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.

Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

ÉPÍTŐIPARI RÉSZVÉNYTARSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és épitési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

Fratricevich István díszitő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszitő és mázolási munkákat

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret. Épületvasalás. Butorveret.

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK,
KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK
GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — *Telefon: J. 314-16.*

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—63.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Famiták (modellek) fa- esztergályos és műszaki famunkák szakszerű készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

Dénes Aladár okl. gépeszmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korái-u.) Telefon: L. 930—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus löpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Moor Géza *épitőmester*
Budapest, VI., Reitter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

Kárász Géza okl. mérnök épitőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZKÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44. szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala müpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

FÜRST LAJOS
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendező.
Budapest, VIII., Berzsenyi u. 3. Telefon: József 322-17

GODRA SÁNDOR és FIA RÉZMŰVES ÜZEME
Szesz- és vegyészeti gyárberendező vállalat
BUDAPES, IX., GRÓF HALLER UCCA 4
Telefon: József 378-43.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11.
TELEFON: JÓZSEF 474—08.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt élaragott lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépmühely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javitása. Orvosi villamos müszerek és készülékek gyártása. Autódinamók és indítók javitása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Magyar ucca 75/77. Telefon: L. 914-48.

MATUSEK JÁNOS FESTŐVÁLLALATA
Festés Mázolás Tapétázás
Budapest, VIII., Szerdahelyi-ucca 1. Üzlet: VII., Dob-ucca 69.
TELEFON: József 395—53.

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

DUNÁNTULI MESZ-, TÉGLA és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

GATTYÁN PÁL KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: **útburkolást, kövezést** és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 julius 25. — 30 szám.

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST I.

A vakáció

a törvényhatósági szünet nem jelentheti és nem jelenti a város életének megakadását. A megcsappant aktualitások inkább arra adnának módot, hogy a jövő tervei annál nagyobb elánnal készüljenek. Szeretnénk a városházának példaként odaállítani a kormányt, amely — hogy tovább ne menjünk — a főváros igen fontos kérdéseinek megoldásával is éppen most, a kánikulában foglalkozik. Csak e héten alakította meg a kereskedelmi miniszter az idegenforgalmi tanácsot és a *Fővárosi Hirlap* mai számában jelenti be *Vass* József népjóléti miniszter, hogy őszre meg akarja oldani a főváros kórházügyét.

*

A városházán pedig? Nos igen, a városházán mint egy örökké visszajáró rossz szellem, ott kísért *a Széchenyi-fürdő ügye*. Egyik nap az emberi életet veszélyeztető vakolathullás és falomlás kerül napirendre, a másik napon pedig a fürdő áremelése körül hullámzik a hangulat. Ez az utóbbi az aktuálisabb, mert a másik a főügyésznél erős kézben van. Az áremelésnek és a körülötte zajló eseményeknek azonban nagyon súlyos tanulságait kell levonnunk. Maga az áremelés antiszociális intézkedés, amely arra vall, hogy *az a szociális szellem, amely a közgyűlést áthatja, nem ejtette túlságosan rabul a tekintetes tanácsot*. Vagy *valljak be őszintén, hogy még mindig nem ért véget a Széchenyi-fürdő botránya* és még mindig akadnak számítási hibák, amelyek most sülnek ki, amikor kiderül, hogy négy-ötezer strandlátogató mellett sem rentabilis ez a fürdő.

Helyes tehát a harc az áremelés ellen. De ha egyszer már pártközi megállapodás történt, ha meg van a paktum, akkor a városkormányzás lehetőségét ingatják meg azok, akik bármilyen tiszteletreméltó megokolással, de *felrúgják ezt a maguk kötötte paktumot*. A szocialistákról van szó, akik miután megegyeztek, most mégis pénzügyi bizottságot, vagy netán rendkívüli közgyűlést emlegetnek. *Veszedelme, megölője az ilyesmi a békés, a normális városvezetésnek*. A pártközi megállapodások eddig is többször forogtak már veszedelemben, de éppen a szocialisták voltak azok, akik ellen ebben a tekintetben nem lehetett panasz. Kár, hogy éppen most iratkoznak be — *a demokraták politikai iskolájába*.

*

Bécs városát elöntötték a héten a német dalosok tízezrei. Velencében Mascagni mester a Szent Márk téren az Isten szabad ege alatt négyszer tízezer ember előtt dirigálja világhírű operáját. És mindenhol, az öreg Európa minden nagy városában óriási megmozdulások vannak *az idegenforgalom soha nem látott fokozása érdekében*. Európa nem akar kiöregedni és az országok egymás kulturközönségének kicserélésével, *a kulturközönség nagy népvándorlásával akarják felfrissíteni vérkeringésüket*. Soha aktuálisabb nem lehetett tehát, hogy a kereskedelemügyi miniszter megvetette alapját a magyar idegenforgalmi tanácsnak is. Nálunk évtizedekig pislákoló tűz volt csak az idegenforgalom iránt való vágyakozás. Amikor *Ripka* Ferenc átvette a főváros vezetését, *akkor kezdett az ő nagyszerű agitációja révén testet ölteni az addig csak halkan suttogott ige*. Ma már egész Magyarország és elsősorban Budapest követeli az idegenforgalom fejlesztését és *annak a mérlegnek a megjavítását, amely a kulturközönségnek ki- és be-áramlásából származik és amely van olyan fontos majdnem, mint egy országnak külkereskedelmi mérlege*. Végre *hivatalos állami szerv* veszi kezébe ennek az ügynek irányítását és mi ezt a legnagyobb örömmel üdvözöljük, mert éppen ezeken a hasábokon követeltük a legerélyesebben, hogy az országnak és a fővárosnak ez az életérdeke ne legyen örökké Csáki szalmája.

*

Megint csak nem a fővárosi adminisztráció agyveleje és munkás keze, hanem a kormányzat termékeny munkája. Éppen mai számában jelenti a *Fővárosi Hirlap*, hogy *Vass* József népjóléti miniszter hozzáfogott az adatgyűjtéshez és *még a nyár folyamán rendbehozza a főváros kórházügyét, megcsökkenti a terheket*, amelyek eddig Budapest lakosságának vállát nyomták, mert ez a jószívű város *kétszer annyi vidéki beteget gyógyít, mint amennyit a maga polgárai közül ápol az ispotályban*. Nem akarunk a multért rekriminálni, de mégis tollunkra tolul a kérdés, miért nem gondoltak erre eddig is, miért éppen *Vass* József az, aki elsőnek látja be, hogy *ezt a kézenfekvő igazságtalanságot meg kell szüntetni*. Már pedig *Vass* Józsefet olyan embernek ismerjük, aki szavának áll és ha azt mondja, hogy elintézi Budapest kórházügyét, akkor erre biztosan számíthat Budapest közönsége. Évtizedeken át tartó és mindjobban Budapest kárára alakuló vita és küzdelem folyt e kérdés körül, amely most végre nyugovóponthoz jut.

Vass József népjóléti miniszter — már ami a maga személyét illeti — úgylátszik nagy ellensége a nyári szabadságnak. Ezek a feláldozott nyári vakációk azonban mindig hasznára vannak a fővárosnak, mert *Vass József pihenés helyett Budapest érdekében dolgozik*. Tavaly a közélelmezés betegségét kutatta ki nagy odaadással és adta a kezébe a városnak a megoldás bölcs módszereit. Az idén a kórházügyet fogja megoldani. *Vass József feláldozott nyári szabadságai több munkát és több eredményt jelentenek Budapest számára, mint sokaknak egész esztendős tevékenysége.*

ŐSSZEL KITÖR A HARC a demokratapárt vezérségéért

Rassay Károly, vagy Vázsonyi János? — Mozgalom az ügyvédek hegemóniája ellen — Az öreg demokraták mellőzése a Községi Takarékpénztárnál

A demokrata pártban nem egy fogas probléma vár még megoldásra. Ezek a kérdések azonban teljesen a párt belső ügyei, amelyekhez másnak nem igen van beleszólása. A demokrata párt, mint minden párt, maga veti meg az alapját annak, hogy milyen súlyt biztosíthat magának a törvényhatósági bizottságban és hogy milyen figyelemben részesülnek kívánságai a pártok együttesében. Most azonban olyan jelenség merült fel a demokrata pártban, amelynek helyes megoldása iránt természetszerűen az egész törvényhatósági bizottság érdeklődik. Általános elvnek kellene lenni ugyanis, hogy

a főváros bizottságaiban és házi bizottságaiban ne csak politikai tekintély és érdem szerint helyeződjenek el az egyes bizottsági tagok, hanem a szakértelem szerint is.

Arra kellene törekednie minden pártnak, hogy az egyes szakbizottságokban a maguk kitűnő szakértői foglaljanak helyet. Az egyes nagyfontosságú kérdések letárgyalásánál ennek az elhelyezkedésnek igen fontos szerep jutna.

Természetes, hogy a legtöbb párt a lehetőség határai között eleget is tesz ennek a követelménynek. A demokrata párt bizottsági tagságainál azonban olyan elvek érvényesültek, amelyek ellen *maguknak a párttagoknak is kifogásuk van*. Elsősorban vonatkozik ez

a demokrata párt iparos és kereskedő tagjaira, akik nincsenek megelégedve a bizottsági tagságoknak mai elosztásával.

Éppen ezért a demokrata párt kereskedő és iparos tagjai között *már hetek óta tanácskozások folynak egy olyan akció megindítása érdekében, amely azt eredményezné, hogy az egyes szakbizottságokban a demokrata párt szakértő tagjai erősebb mértékben legyenek képviselve*. Eddig ugyanis

vagy nagyon gyönge, vagy egyáltalán semmi hely nem jutott a szakembereknek és éppedig elsősorban a kereskedőknek és az iparosoknak.

Ezeken az értekezleteken, amelyeket az *Erzsébetvárosi Demokrata Kör* helyiségeiben szoktak megtartani a kereskedő és iparos demokraták, mint elsőrendű sérelmet szokták említeni, hogy

a pártot a pénzügyi bizottságban négy, a közlekedési bizottságban pedig öt demokrata ügyvéd képviseli.

A pénzügyi bizottságban *Bródy* Ernő, *Bedő* Mór, *Baracs* Marcel és *Láng* Lajos ügyvédek, a közlekedési bizottságban pedig *Bedő* Mór, *Láng* Lajos, *Fábián* Béla, *Hajdu* Marcel és *Kabakovits* József ügyvédek ülnek bent. *Viszont a kereskedők és az iparosok, a közlekedési szakemberek és gazdasági tekintélyek legnagyobb részt kiszorultak ezekből a bizottságokból.* Erőteljes

mozgalom indult meg tehát a demokrata pártban ez ellen az ügyvéd-hegemónia ellen

és annak érdekében, hogy a kereskedők, az iparosok és egyéb szakemberek méltó helyeket kapjanak a bizottságokban. Elhatározták tehát, hogy ezentúl minden kereskedelmi és ipari kérdést ők fognak letárgyalni és *ennek megfelelően munkát kérnek a bizottságokban*. Ismerve azonban azt az erélyt és hajthatatlanságot, amely a demokrata párt legfőbb vezetőségében uralkodik, valószínű, hogy ez az egészséges akció is csődöt fog mondani.

Egyelőre azonban nyári pihenőre ment a politika és a demokrata pártban is elültek azok az izgalmas kérdések, amelyek ott már hónapok óta kísértenek és amelyek most *megnövekedtek az ügyvédek hegemóniája ellen indított küzdelemmel*.

Pihen tehát most *a demokrata párt vezérségének nagyon fogas kérdése is*, amelyet a pártkör helyiségein kívül még önmaguk előtt is szeretnek letagadni a demokrata tábor tagjai. Annál élesebb a helyzet azonban a párt kebelén belül, ahol

óriási tábora van annak a gondolatnak, hogy Vázsonyi Vilmos halála után is csak a Vázsonyi név tudja megszervezni és tudja együttartani a budapesti demokrata tábort.

Rassay Károly, a párt új vezére nem tudott a maga számára olyan népszerűséget biztosítani, amely a *Vázsonyi-kultuszt* helyettesíteni tudná. Az „öreg demokraták" — ahogy magukat a Vázsonyi-kultusz leglelkesebb ápolói nevezik — éppen ezért *Vázsonyi* Vilmos halála óta sem adták fel a gondolatot, hogy *a párt élére olyan személynek kell kerülnie, aki vére és nevének viselője Vázsonyi Vilmosnak*. Nem adták fel a gondolatot, hogy

a demokrata pártot a fiatal és tehetséges Vázsonyi János vezérlete alá kell állítani,

aki leginkább hivatott atyja tradicióit átvenni. *Rassay* Károly szűkebb tábora természetesen a legélesebben küzd ez ellen a gondolat ellen, mert arra az álláspontra helyezkednek, hogy *egy párt vezérségét hosszú és kemény politikai küzdelmek árán lehet csak bárkinek is vállalnia és kiérdemelnie*.

Az ifjú *Vázsonyi* János tényleg nem vett részt eddig politikában, visszavonultan él és maga nem is folyik be abba a küzdelembe, amely az ő vezérréütését követeli. Annál lelkesebbek és hajlíthatatlanabbak azonban hívei, akik

abból a gárdából származnak még, amelyet Vázsonyi Vilmos politikai pályáinak elején gyűjtött maga köré.

Olyan tábor ez, amely *egyedül tudja megmenteni a*

demokrata párt még megmaradt töredékeit. Vázsonyi János pártja tehát csak az őszre vár, amikor újra megkezdődik a politikai és városházi kampány, hogy ismét és most már a döntést is kiharcolva, *sikra szálljon a fiatal Vázsonyi vezérsége érdekében.*

Aligha lehet tévedés, amikor a politikusok az ügyvédi hegemónia ellen való küzdelmet és számos más ilyen szétbontó jelenséget a demokrata párt vezérségéért folyó küzdelem harci mozdulatainak tekintik. A mai vezérséggel való elégedetlenség és az új vezér, illetve a régi vezér fia érdekében kifejtett küzdelem a táplálója *a demokrata pártban minduntalan megismétlődő bomlási jelenségeknek.* Ilyen például

az az elégedetlenség is, amelyet a Községi Takarékpénztár igazgatósági tagságainak betöltése keltett.

Tudvalevő, hogy *Rassay* Károly a *Községi Takarékpénztár* egyik igazgatósági tagságát *önmagának tartotta fenn,* a másikat pedig *Sándor* Pálnak, aki *sohasem tartozott a demokrata párt kebelébe,* ajánlotta fel. A demokrata pártban *nagy visszatetszést keltett a Községi Takarékpénztár igazgatósági állásainak ilyetén elosztása,* annál inkább, mert

a pártnak meg voltak a maga jelöltjei. Az egyik Gáspár Fülöp, a másik pedig Nobel Árpád lett volna.

Mind a kettő régi, odaadó híve volt Vázsonyi Vilmosnak, akik egyszersmind a pártnak legáldozatkészebb tagjai is voltak mindenkor. Szakértelmük is meg lett volna a *Községi Takarékpénztár* igazgatósági tagságához és még annak a követelménynek is megfeleltek volna, hogy egyikük sem törvényhatósági bizottsági tag. Mélységes és elkeseredett csalódás érte tehát a demokrata párt régi tagjait, amikor

Rassay Károly mellőzte a párt jelöltjeit, akik egyszersmind Vázsonyi Vilmosnak leghívebb hívei voltak.

Ez az incidens minden eddiginél sokkal súlyosabban esik latba a demokrata párt régi tagjainak hangulatában. Maga ez az egyetlen incidens elegendő arra, hogy a fölgyülemlett elégedetlenséget erőteljesen kirobbantsa. Minden jel arra mutat tehát, hogy az ősszel a demokrata párt kebelében — természetesen ma még bizonytalan eredménnyel — az egyes frakciók leszámolnak egymással.

VASS NÉPJÓLÉTI MINISZTER kijelenti, hogy még a nyáron csökkenti a főváros kórházi terheit

Az ősszel kész program vár megoldásra és a fedezet kérdése is dülőre jut

A főváros még januárban, az idei költségvetés tárgyalásakor kérte a népjóléti minisztert, hogy *a kórházi ápolási díjakat* erre az évre 6 pengőben állapítsa meg. A fölterjesztésre mind ez ideig nem érkezett válasz a népjóléti minisztériumtól. Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan egyes napilapokban olyan hírek is jelentek meg, hogy *Vass* József népjóléti miniszter leiratot intézett a fővároshoz és leiratában *elutasító álláspontra helyezkedett* volna annak a körülbelül 5½ millió pengőnek a megfizetése tekintetében, amely összeget a főváros az elmult években áldozott az államkincstár helyett. Ebben az ügyben a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a népjóléti minisztériumban *a legilletékesebb helyről* azt a felvilágosítást kapta, hogy *a népjóléti miniszter leirata még nem érkezett meg a városházára, egyszerűen azért, mert még nem készült el.* Minden olyan hír tehát, amely ebben a tekintetben döntésről számolna be, önkényes kombináció. A népjóléti miniszter leirata a nyári szünet alatt fog elkészülni, úgy hogy azt szeptemberben fogja kézhezvenni a főváros közegészségügyi ügyosztálya. Ez sem késedelmet, sem anyagi károsodást nem okoz a fővárosnak. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa úgy értesült, hogy a népjóléti miniszter a főváros előterjesztését

a kórházi ápolási díjnak 6 pengőben való megállapítását illetően előreláthatóan jóváhagyja.

Ebben az ügyben döntés még nincs ugyan, de a népjóléti miniszter méltányolja a főváros áldozatkészségét és azokat a terheket, amelyeket Budapestnek viselnie kellett. Legfeljebb egy 20—30 filléres leszállításról lehet szó.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan a népjóléti minisztériumban hatalmas munka folyik, amely a főváros közönségét közelről érdekli. Arról van szó ugyanis, hogy

Vass József népjóléti miniszter a nyári szünetben nagyszabású kórházi programot dolgoz ki,

amely program a legközvetlenebbül érinti Budapestet. Erről a kérdésről alkalmunk volt beszélni

Vass József dr.

népjóléti miniszterrel, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényhozási tanácskozások igénybevették minden időmet. Most, hogy a képviselőházi és felsőházi tanácskozások befejeződtek, megkezdem nyári miniszteriális munkámat, amely törvények előkészítésére és különböző programok kidolgozására vonatkozik. Ezek között a kimunkálandó kérdések között szerepel elsősorban a főváros közegészségügye, vagyis az a kérdés,

miként lehet a fővárosi kórházi állapotokat megjavítani és ezzel kapcsolatosan miképpen lehetne a főváros által viselt terheken könnyíteni.

Éppen a *Fővárosi Hirlap* egyik legutóbbi számában jelentettem ki, hogy *a kérdés megoldásához adatgyűjtéssel fogok hozzákezdeni.* Ezt az adatgyűjtő munkát máris megindítottuk, éspedig két irányban. Egyrészt a vármegye gyüjti az adatokat, ami azt jelenti, hogy összeírják Pest vármegye egészségügyi szükségleteit. Másrészt adatgyüjtő munka folyik a népjóléti minisztériumban is, ahol egyben előterjesztés készül a megoldás módozatairól. Egyelőre ez a tervem:

a nyár folyamán elvégezzük az adatgyüjtés munkáját és az egészségügyi szükségletek megismerése, valamint a rendelkezésre álló eszközök figyelembevétele alapján konkrét tervet és programot dolgozunk ki a megoldást illetően.

A népjóléti miniszter nyilatkozata nagy megnyugvást kelt mindazokban a körökben, amelyek a főváros közegészségügyi állapotainak javítását szívükön viselik. A miniszter személyes munkája minden bizonnyal közel viszi ezt a kérdést a megoldáshoz. Mint beavatott körökben mondják,

összel kész program vár majd megvalósulásra, sőt a nyár folyamán a népjóléti miniszter még a pénzügyi fedezet kérdésének a megoldását is szorgalmazni fogja.

Ezen az alapon bizonyosra vehető, hogy a jövő esztendőben, éspedig már kora tavasszal megkezdődnek az új budapesti közkórház építésének munkálatai.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-80

AUTÓBUSZ-KONKURRENCIÁVAL akarja a főváros kényszeríteni a HÉV-et a tarifa mérséklésre

A száz új autóbusz elkészülése után indul meg az offenziva — Gyors és olcsó közlekedést remél biztosítani a főváros a környékkel

Az utóbbi hetekben rendkivül elmérgesedett az a régi küzdelem, amely *a főváros és a helyiérdekü vasutak között folyik.* Ennek mindezideig semmi pozitiv eredménye nem volt sem az egyik, sem a másik oldalon. Most azután a Városházán döntő csatára készülnek a helyiérdekü vasút makacs frontjával szemben. Hatóság és közönség fogott össze és ennek tulajdonítható, hogy a nyári szünet alatt *Folkusházy* Lajos alpolgármester vezetésével vitatják meg azokat a módokat,

miként lehetne a Hév-et egyenesen a főváros ellenőrzése alá helyezni.

Olyanértelmü szerződés-módosításra gondolnak, amelynek alapján a menetrend és a viteldijak megállapításának joga *a főváros hatáskörébe tartozzék,* vagy legalább is

a fővárosnak döntő befolyása legyen a helyiérdekü vasutak tarifa- és menetrend megállapításánál.

Tekintve, hogy a *Hév,* vezetői önszántukból bizonyára nem sietnének alávetni a vállalatot a főváros felügyeletének, a Városházán gondoskodtak olyan eszközről is, *amelynek segitségével a Hév, mégis kénytelen lesz elfogadni a főváros ellenőrzését.* Felmerült ugyanis a gondolat, hogy amint elkészül a 100 új autóbusz, a helyiérdekü vasutak vonalaival párhuzamosan *sürün közlekedő autóbuszjáratokat helyeznek üzembe.* Ezzel a hatalmas konkurrenciával bizonyára *nemcsak a járatok sürítése, hanem a jegyárak leszállítása terén is versenyre kényszeritené* a főváros a *Hév.*-et. A szomszédos községekkel való forgalmat persze nem a főváros új autóbuszaival bonyolítanák le, mert *ezekre a város belterületén lesz szükség,* ellenben szó van arról, hogy

a Békeffy-féle kocsikat indítanák a helyiérdekü vasutak sínei mellett versenyfutásra.

A *Békeffy*-féle autóbuszok amúgyis csak addig közlekedhetnek Budapest útvonalain, *amig a főváros 100 autóbusza el nem készül.* Ennek megtörténte után *a kölcsön autóbuszokat ki kell vonni a forgalomból.* Úgy gondolják tehát ezt a problémát megoldani, hogy a *Békeffy*-társaság nemcsak erre a 24 kocsira, hanem nagyobbszámú autóbuszjáratra kapna koncessziót *a Hév. vonalakkal párhuzamos* útvonalakon.

Városházi körökben nagy eredményt várnak ettől a tervtől és egész biztosra veszik, hogy *a helyiérdekü vasutak vezetősége a legrövidebb időn belül késznek nyilatkozik a fővárosi közönség jogos kivánságainak teljesitésére.* Azt sem tartják kizártnak, hogy a régóta húzódó harc ez újabb fordulata *ismét felszinre hozza a Hév. megváltásának szintén nem mai keletü gondolatát:*

a BSZKRT minden pillanatban kész átvenni a helyiérdekü vasutakat,

de eddig olyan óriási anyagi ellentétek akadályozták a terv keresztülvitelét, amelyekkel *a főváros nem tudott megbirkózni.* A helyzet mostani változása azonban remélhetőleg *nagy és üdvös változásokat eredményez majd a sokat vitatott Hév.-ügyben.*

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhívásra minden tételért elküldünk!
Gyár: **VII., Thököly-út 33.** Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

HERRMANN MINISZTER:

„Nagy reménységgel tekintek az Idegenforgalmi Tanács működése elé"

Nemcsak Budapest idegenforgalmának fejlesztéséről, hanem országos akcióról van szó

A magyar idegenforgalom, de főként Budapest idegenforgalma érdekében senki nem cselekedett még annyit, mint *Ripka* Ferenc, aki már kormánybiztosi programjában is igen erős hangsúlyozással vette pártfogásába ezt az ügyet. Azóta nem volt olyan, az idegenforgalom érdekében kifejtett akció, amelynek élén ne láttuk volna ott *Ripka* Ferenc főpolgármestert. Maga a *Szent István Hét* gondolata, amely minden esztendőben tökéletesebb és tökéletesebb eredményeket produkál,

olyan jelentőségűnek bizonyult, amilyennel évtizedek óta nem dicsekedhetett a magyar idegenforgalom ügye.

Szükség volt azonban arra, hogy hivatalos testület vegye kezébe ennek az évtizedeken át hamupipőkeként tartott nagy ügynek fellendítését. A *Fővárosi Hirlap* két esztendő óta harcolt azért, hogy a magyar idegenforgalom ügyét, — beleértve Budapest idegenforgalmát is, —

egységes központi vezetés alá vonják.

Sőt éppen a *Fővárosi Hirlap* hasábjain látott napvilágot *Scitovszky* Béla belügyminiszternek az a híres, azóta

szállóigévé lett nyilatkozata, amely szerint „fürdőkádban nem lehet idegenforgalmat csinálni."

Meg kell szünni tehát annak a kicsinyességnek, annak a szegényes módszernek, amely ezt a fürdőkádban csinált idegenforgalmat jellemezte. Ugy érezzük, hogy *Herrmann* Miksa kereskedelemügyi miniszter fordulóponthoz juttatta a magyar idegenforgalom ügyét, amelyet azáltal igyekszik nagyvonalúvá és jelentőségteljessé tenni, hogy a héten felállította az Idegenforgalmi Tanácsot, amelynek célja *az idegenforgalom egységes megszervezése, irányitása, felügyelete, az idegenforgalom fejlesztésével foglalkozó szervezetek és alakulatok együttműködésének biztositása.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa az *Idegenforgalmi Tanács* megalapításának céljairól és a kormány ezzel kapcsolatos terveiről beszélt

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszterrel,

a rendelet kibocsátójával, aki a következőket mondotta:

— Ennek az intézménynek a létesítését komoly megfontolás után határoztuk el. A nagyközönség nem szereti az ilyen Tanácsokat. A közvéleményben ugyanis bizonyos oldalról aggodalmakat szoktak támasztani az ilyen hivatalos szervek működésével szemben. Én azonban kijelenthetem, hogy ezt az intézményt a legjobb szándékkal létesítettük és megalkotásakor gondoskodunk arról, hogy

ebben a szervezetben mindenki helyet kapjon, akinek az idegenforgalom fejlesztéséhez tapasztalata, hozzáértése és szaktudása van.

Az utóbbi időben általános volt a panasz minden oldalon, hogy *a fővárosi idegenforgalom nem üti meg az elvárható mértéket.* Ennek okát abban látták, hogy *nincs egységes szerv, amely az idegenforgalmat irányitaná* s amely gondoskodna azokról az eszközökről, amelyekkel az idegenforgalmat fejleszteni lehet. A főváros az idegenforgalmi hivatal révén a maga részéről igyekezett a nehézségeket elhárítani és megfelelő propagandát kifejteni a külföldön. Nyilvánvaló azonban, hogy itt

nemcsak Budapest idegenforgalmának a fejlesztéséről van szó, hanem általános országos akcióról, amely az egész ország természeti, kulturális és gazdasági értékeinek megfelelő kihasználására van hivatva.

Az is bizonyos, hogy egy ilyen irányú országos akció minden egyes vonatkozásban *közelről érinti a fővárost.* Azt lehetne ugyanis mondani, hogy *az országos idegenforgalom fejlesztése egyben a főváros idegenforgalmának a fejlesztését is jelenti,* ami megfordítva nem áll, mert a Budapesten megforduló idegenek nem minden esetben látogatnak el az ország más vidékére. Én a magam részéről

a legnagyobb reménységekkel tekintek az idegenforgalmi tanács működése elé

és bizonyosra veszem, hogy *ez az új intézmény a fővárosnak nagy szolgálatokat fog teljesiteni.*

Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszter a most szervezett *Országos Magyar Idegenforgalmi Tanács* alelnökeivé három évre *Némethy* Károly belső titkos tanácsost, *Rakovszky* Ivánt, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnökét és *Tasnády-Szücs* Andrást, az Idegenforgalmi, Beszerzési, Utazási és Szállítási R.-T. ügyvezető alelnökét nevezte ki. Kinevezte továbbá a Tanács tagjaivá: a miniszterelnök kijelölése alapján *Kazy* Károly báró miniszteri tanácsost, a külügyminiszter kijelölése alapján *Gerevich* Zoltán dr. miniszteri osztálytanácsost, a belügyminiszter kijelölése alapján *Tomcsányi* Kálmán dr. miniszteri tanácsost, a pénzügyminiszter kijelölése alapján *Jakabb* Oszkár dr. h. államtitkárt, a földmívelésügyi miniszter kijelölése alapján *Tomcsányi* Gyula miniszteri osztálytanácsost, a kereskedelemügyi miniszter kijelölése alapján *Tormay* Géza dr. h. államtitkárt, a honvédelmi miniszter kijelölése alapján *Chistels* Károly főtanácsnokot, az igazságügyminiszter kijelölése alapján *Ghyczy* Dénes dr. miniszteri tanácsost, a vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelölése alapján *Huszka* Jenő dr. miniszteri tanácsost, a népjóléti és munkaügyi miniszter kijelölése alapján *Győry* Tibor dr. h. államtitkárt, Budapest tanácsának kijelölése alapján *Sipőcz* Jenő dr. polgármestert.

A miniszter kinevezte továbbá három évre az Idegenforgalmi Tanács tagjaivá: *Apponyi* Antal Lajos grófot, *Bánlaky* Andrást, a Duna Szövetség ügyvezető-igazgatóját, *Bánó* Dezső kormányfőtanácsos vezérigazgatót, *Bársony* Oszkár vezérigazgatót, *Belatiny-Braun* Gézát, *Bethlen* András grófot, *Domony* Móric miniszteri tanácsost, vezérigazgatót, *Eöttevényi* Olivér ny. főispánt, a Külügyi Társaság alelnökét, *Folkusházy* Lajost, a BSzKRT ügyvezető-alelnökét, *Forster* Jenő bárót, a Nemzetközi Hálókocsi Társaság igazgatóját, *Gáldy* Nándor Máv. főfelügyelőt, *Glück* Frigyes, kormányfőtanácsost, *Gordon* Róbert miniszteri tanácsos, vezérigazgatót, *Gömöry-Laiml* László miniszteri tanácsost, *Haich* Károly udvari tanácsos, vezérigazgatót, *Lobmayer* Jenő székesfővárosi tanácsnokot, *Marencich* Ottó vezérigazgatót, *Nendtvich* Andor pécsi polgármestert, *Óvári* Ferenc udvari tanácsost, a Balatoni Szövetség ügyvezető-alelnökét, *Pogány* Sándort, a Duna-Száva-Adria Vasút h. vezérigazgatóját, *Prém* Loránt miniszteri titkárt, a Magyar Turista Szövetség és a Magyar Síszövetség alelnökét, *Ripka* Ferenc főpolgármestert, *Samarjay* Lajost, a MÁV elnökét, *Szalay* Gábor bárót, a posta vezérigazgatóját, *Szigethy* János felsőházi tagot, *Szukováthy* Imrét, az Országos Testnevelési Tanács főtitkárát, *Szviezsényi* Zoltán miniszteri tanácsos, igazgatót, *Tausz* Béla drt, az Idegenforgalmi Érdekeltségek Országos Szövetségének ügyvezető alelnökét, *Válkay* Bertalan miniszteri osztálytanácsost, *Vámossy* Zoltán dr. egyetemi tanárt, *Wild* József vezérigazgatót, *Wittich* Andor miskolci kereskedelmi és iparkamarai főtitkárt, *Zilahy* Dezsőt, a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal vezetőjét.

A tanács ügyvezető-főtitkárává a miniszter három évre *Miklós* Elemért, a Magyar Légiforgalmi Rt. ügyvezető-igazgatóját nevezte ki.

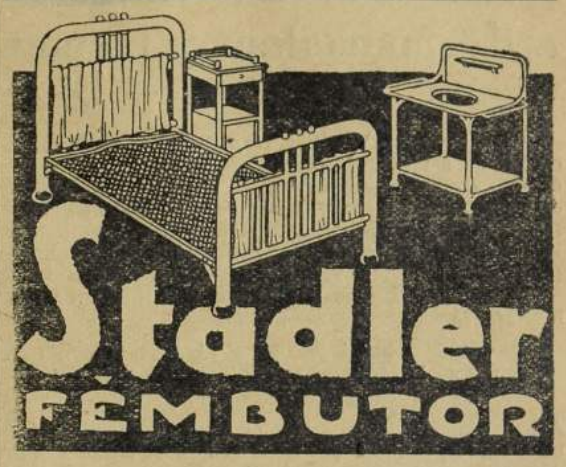

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

EGRI BÁLINT
ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Salétrom ucca 6
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 309—75

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZITÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

STEINER ÁKOS
MECHANIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI ÜZEME
Készit és raktáron tart:
emeltyűs kapcsolókat, lamellás biztositókat, olvadóbetéteket
BUDAPEST, VII. KMETTY UCCA 17.
Telefon: Lipót 902—40

CHISTOFOLI VINCE ALAPITÁSI ÉV: 1868.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT, MŰKŐ VÁLLALAT
TELEFON: J. 381-47 BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31 (EZELŐTT ILKA UCCA 34)

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

Nyirbogdányi Petróleumgyár RT
Központi iroda: Budapest, VI., Andrássy-út 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN
autó- és traktorolajok
HELIOS
autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA
világitó- és traktorpetróleum, gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
PORMENTESITŐ OLAJOK

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.
18 havi részletfizetésre is kapható.
Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken
Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Teréz 182-09, Lipót 975—20.

Legalább egy évvel eltolódott a Rákóczi-úti villamosforgalom rendezése

A Közmunkatanács plénuma ellenzi a belvárosi hurokvágány létesítését — Uj terveket dolgoz ki a BSzKRt

Őszinte örömet keltett városszerte néhány héttel ezelőtt az a hír, hogy a *BSzKRt* a közlekedés rendje és gyorsasága érdekében *az úttest közepére helyezi át a villamosvágányokat* s ezzel egyidejüen *megszünteti* a Múzeum körút, illetve Károly körút sarkán a *veszedelmes kanyarodókat*, amelyek már több végzetes baleset előidézői voltak.

A pályaáthelyezés feltétele az volt, hogy a villamostársaság

megépiti a belvárosi hurokvágányt, amely lehetővé teszi, hogy a Rákóczi úti kocsik ott megfordulhassanak.

A belső körút és a Rákóczi út, illetve Kossuth Lajos ucca sarkán pedig *csak keresztező sinek lettek volna*, úgy, mint most a Nagykörútnál.

Az elutasítás magyarázata

A főváros közlekedési bizottsága nagy helyesléssel hozzájárult az új megoldáshoz, csupán egy-két belvárosi bizottsági tag féltette a hurokvágánytól a IV. kerület nyugalmát. Az új tervek mellett foglalt állást a *Közmunkák Tanácsának* mérnöki bizottsága is, úgyhogy *az épitést még a nyáron meg akarták kezdeni.*

Annál nagyobb volt a meglepetés, mikor a minap nyilvánosságra jutott a *közmunkatanács* plénumának az a döntése, hogy

a belvárosi hurok megépitéséhez nem járul hozzá.

A döntés következtében az épitkezés megkezdéséről egyelőre *szó sem lehet.* A tervet ugyan nem ejtették el véglegesen, mert hisz a közmunkatanács állásfoglalása sem végérvényes, hanem *csak a bemutatott tervek ellen szól,* — s az összel újra foglalkoznak a bizottságok az üggyel. Bármiképen alakul ki azonban a dolog, az bizonyos, hogy

a pályaáthelyezés, s a Rákóczi úti forgalom rendjének reformja legalább egy évvel késik.

Felkerestük a közlekedési ügyosztályban *Kempelen* Dezső műszaki főtanácsost, a közuti vasuti ügyek referensét, s kérdést intéztünk hozzá, mi történik e meglepő döntés után.

Csak a hurokvágányt kifogásolják

Kempelen főtanácsos a következőket mondta el a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— *A közmunkatanács döntése meglepetésszerüen ért bennünket. Elképzelhetetlennek tartottuk,* hogy a közlekedési bizottság, a közmunkák mérnöki bizottsága és a közlekedési rendőrség hozzájárulásával szemben a *Tanács* plénuma *ellenezze a szóban forgó megoldást.* A kanyarodók megszüntetését és a vágányok középrehelyezését ugyanis kívánatosnak tartja a Közmunkák Tanácsa, *csak a hurokvágányt ellenzi.* Enélkül pedig az előbbiekről sem lehet szó.

— A hurokvágány ellenzői attól félnek, hogy ott

szünet nélkül torlódnak a villamosok és megakadályoznak minden más forgalmat.

A másik felfogás pedig az, hogy a belvárost inkább teljesen mentesíteni kell a villamosvágányoktól, ahelyett, hogy ott új vágányokat épitenének.

— *Az előbbi aggodalom egészen felesleges,* mert hiszen nem tereltük volna úgy sem a belvárosi hurokra *az összes Rákóczi úti kocsikat,* hanem azoknak csak egy részét, s lehetőséget akartunk teremteni arra, hogy *ott a kocsik megfordulhassanak.* Végeredményben pedig nem is új vágány épitéséről, hanem inkább csak *vágányáthelyezésről lett volna szó.*

Újabb megoldási lehetőségek

— A terveket a *Beszkárt* most átdolgozza és

az ősz folyamán ujra a Közlekedési Bizottság elé terjeszti,

amikor esetleg alternativ tervek készülnek, amelyek *eltérnek a mostanitól.*

— Mi is azt valljuk végeredményben, hogy a belvárosi villamoshálózatot, amely a maga fogyatékosságaival tényleg a hajdani két villamostársaság konkurrenciájának eredménye volt, *meg kell szüntetni.* Az a tervünk, hogy egyes vonalakat, amelyeknek nem szükséges ma már a szük belvárosi uccákat átszelni, *onnan áttereljünk,* — de ezt nem lehet egyik napról a másikra elérni, viszont

a hurokvágányos megoldást sem szántuk hosszabbnak 8—10 évesnél.

Megkérdeztük a főtanácsost, milyen megoldást gondol arra az esetre, ha a hurokvágányt *a közmunkatanács semmiképen se hagyná jóvá.*

— Ebben az esetben nehezebben menne a dolog — hangzott a válasz — *de nem megoldhatatlan.*

— Szó van arról, hogy a kocsik egy részét a *Horthy Miklós* uti körönd hurokvágányáig, más részét a most használaton kívül levő *Ráctürdő végállomásig vezetjük az Erzsébethidon át,* de gondol a *BSzKRt arra* is, hogy

a hurokvágányt esetleg a Dunaparton épiti meg,

más uccák bekapcsolásával.

— Ismétlem, — a mostani tervezett hurokvágánnyal szemben táplált aggodalom is teljesen felesleges, mert

maximum 2 percenként lenne ott forduló kocsi.

Reméljük, hogy sikerül a *közmunkatanács* álláspontját ezzel a megfontolással *megváltoztatni,* s ez esetben természetesen *előbb indulhat meg a munka az egész vonalon.*

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönyeim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbeton-épités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 15.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99.

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár Vasöntőde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

Oelschläger Mihály és Társa Utódai
Cégtulajdonos: VÉRTES R. REZSŐ okl. gépészmérnök
Budapest, VI, Váczi út 69. Telefon: Lipót 918—08
MÉRLEGGYÁR. Gyártunk: egyensuly-, tizedes- és toldsulyos mérlegeket, szekérhidmérlegeket. Gyorsmérlegek, önmüködő mérlegek.

ASTRA facsillár-mühely
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
NÁDOR LAJOS TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

HUBERT ÉS TSA b. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

Magyar Fantó Művek rt.
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 42
Ásványolajgyárak:
S.-A.-UJHELY, PESTERZSÉBET
Növényolaj-, kence-, lakk- és festékgyár
BUDAPEST-ANGYALFÖLD.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vizvezeték
Épület bádogos munkák

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Teréz 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék épitése és tervezése

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

Kapuszta Gusztáv
épitőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllamezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 225-06.

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon: Teréz 296-51 és 290-78.

Weisz József és Társa ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Tatarozási munkálatok ½ évi részletekre. Emeletráépitések eszközöltetnek.
I., Budaörsi-út 11. (Sajátház)

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER., KEMENES UCCA 6

Meinl kávé
Three Stars
illatos keverék, a legnemesebb középamerikai fajtákból összeállitva, hozzáértők számára
¼ kg P 3.20

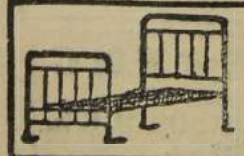

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12, Mintaraktár: József 361—07.

HA MAJD „A SZOBROK VÁROSA" lesz az egykor „virágos" Budapest...

Helyet kereső szobrok, vizet kérő szökőkutak, kevély világító reklámok — A Gellért vizesés annyi vizet fogyaszt, mint Kassa városa

Volt idő, amikor *„virágos Budapest"* volt a jelszó. Boldog béke volt, a legvadabb fantaszták sem álmodtak a későbbi borzalmakról, polgárok és a magisztrátus azon versengtek: ki tudja szebben felcicomázni virággal, magyar muskátlikkal az *ablakokat, a házak homlokát, az ivlámpák oszlopát.*

Változott a világ, az új jelszó *„szobros Budapestet"*. Sok szobrot, csobogó, szép kutat a házak közé, az uccákra, a terekre! Ez a törekvés többé-kevésbé *sikerül is.* Persze nem mindig zökkenő nélkül. Mert megesett, hogy a „kofa stand" győzött a díszkút felett...

Megemlékezett a *Fővárosi Hirlap* azokról a tervekről, amelyek *az uccák, terek műemlékekkel, szobrokkal való feldiszitését, az általános városkép szépitését célozzák.* Mint annak idején mgirtuk — az elgondolás az volt, hogy több régi, művészi és históriai értékü *kutat,* amelyek most a periferián sinylődnek, — *restaurálnak s a belterületen állitanak fel,* ezenkívül több olyan modern szobrot állítanak fel közterületen, amely a főváros tulajdonában van, s méreteinél fogva is *alkalmas arra, hogy terek, vagy parkok ékesitésére használják fel.*

A reklámoszlop megbuktatja a szobrot

Elsősorban említettük meg Stróbl *„Olvasó leányok" cimü szobrát,* amely *a Liszt Ferenc térre került volna,* szembe a *Jókai* szoborral. Ez a megoldás nemcsak azért volt szimpatikus, mert az Andrássy út lett volna gazdagabb egy művészi alkotással, hanem azért is, mert

az új szobrot eredetileg a Jókai-szobor melléalakjának szánták s igy bizonyos kapcsolat van a két alkotás között.

A főváros művészeti ügyosztályának elgondolása az volt, hogy az új szobor már az ősszel a helyére kerül, s már a talapzat elkészitéséről tanácskoztak, amikor *a műemlékek állandó bizottsága váratlanul kersztülhúzta az egész tervet.*

A minap a bizottság kisétált a *Liszt Ferenc* térre, hogy kiszemelje a szobor helyét, s *helyet keressen a ma ott álló szökőkútnak,* — amelyet viszont *az Almássy térre szánt az ügyosztály.*

A műemlékek kitünő őrei, művészek és műbarátok, sokat tanakodtak, szemlélődtek, de *sokat boszszankodtak is.* A gyönyörü *Jókai* szobor kritikán aluli háttere ugyanis *még mindig a régi.* Nyomban el is határozták, hogy sürgősen megkeresik az illetékes ügyosztályt, intézkedjék, miután a háttér izléstelenségét

nem sikerült a kertészeknek bokrokkal elrejteni,

ahogyan azt eleinte gondolták. Bosszankodtak *a világitó hirdető oszlop miatt is,* amely a szoborral szemben, a túlsó járda közepéből emelkedik kevélyen néhány más hasonló reklám objektummal együtt.

A szobrot egyébként *tulajdonképen ez a reklámoszlop buktatta meg.*

A bizottság tagjainak többsége ugyanis arra az álláspontra helyezkedik, hogy

az „Olvasó leányok" allegórikus alakiát — a szobormü szépségének sérelme nélkül csak akkor lehet a térre felállitani, ha nemcsak a szökőkutat viszik el onnan, hanem a hirdetőoszlopokat is.

A bizottság kivánta továbbá a Liszt Ferenc szobor hátrább helyezését és *a térség olymódon való átgruppirozását, hogy a Stróbl-szobor teljes szépségében érvényesülljön.*

Szoborgaléria a rózsa ligetben

Mivel az ügyosztály a kivánságok teljesitését, a térség újbóli rendezését *garantálni nem tudta,* —

a bizottság el is ejtette ezt a megoldási tervet.

Ilyenformán most *új helyet keresnek az „Olvasó lányoknak".* Még nem tudják, hogy hol találnak megfelelőt, de legvalószinűbb, hogy

a Városligetben állitják fel az Iparcsarnok előtti rózsaligetben,

ahol talán *művészi szempontból előnyösebb a környezet,* viszont nem az a hely, ahol a járó-kelők gyönyörködhetnek benne, miután *távol esik a forgalomtól.* Különben is ezáltal *a város belseje esik el egy újabb disztől,* amire pedig nagyon is rászorulna, hisz Budapest régi épitőmestereinek, sajnos oly kevés érzéke volt a város szépitéséhez. Ezzel a rózsakörönddel egyébként a művészi ügyek intézőinek *nagy tervei vannak.* Valóságos

Louvre-kertté akariák varázsolni ezt a szép barokk-kertet, ahol a modern szobormüvek egész galériáját akarják felállitani.

Ezek közül *Erdey* Dezső „Vízhordó" és *Beszédes* László „Pányvavető" cimü szobrai lesznek *az elsők.* A cél az, hogy *minden magyar szobrászmüvész képviselve legyen ebben a galériában.*

Élénk vita van az új *Liszt* szobor helyének kérdésében is. Tudvalevő, hogy az alkotó szobrászmüvész felajánlotta a fővárosnak hatalmas erejü Liszt portréját. A szobor *csak a nagy zeneszerző fejét ábrázolja,* s egyike a mester legsikerültebb alkotásainak. Egyesek

a Városi Színház előcsarnokában szeretnék a szobrot felállitani,

de ennek a tervnek — igen helyesen — *nagyon erős ellenzéke van.* A *Liszt*-fej stílusánál fogva ugyanis nem egy szabályos talapzatra kerül, hanem a művész elgondolása szerint *nyers, ki sem faragott kőtömbből fog kiemelkedni.* Már pedig ezt *zárt helyen felállitani nem lehet.* A színház előtti felállitással nemcsak a környék szépsége emelkedne, de a szobor is teljes szépségében érvényesülne a stílusos háttér előtt. Ennek a tervnek annál kevésbé lehet akadálya, mert a megoldás *mellett foglalt állást* a városrendezési és útépitési ügyosztály, a kertészet és közlekedési tekintetben a rendőrhatóság is.

Krisztus sirba-tétele

Az *Irredenta kút* most már biztosan az új Fővárosi könyvtár-palota előtti kis teret fogja diszíteni és már a nyáron felállítják.

Ugyancsak az ősszel helyezik el a *Terézvárosi templom* falában a Király ucca és Nagymező ucca sarkán *Ligeti* Miklós nagyszerü alkotását, a *Krisztus sirbatételét ábrázoló hatalmas domborművet is.*

A közeljövőben

megkezdik a helytörténeti emléktábla-sorozat elhelyezését

és ezzel a régi Pest emlékei tárulnak fel művészi formában az utókor előtt.

Erősen foglalkoztatja az illetékeseket a már évek óta tervbevett monumentális *„Város kútja"* előkészitése is, amelyet a *Deák* téren szeretnének felállítani. Természetesen *előbb rendezni kell a Deák teret,* ahol a budapesti evangélikusok

Luther Márton szobrát akarják a templom előtt felállitani.

A legközelebbi szépitészeti programmról szóló beszámolónkat azzal fejezhetjük be, hogy lehetőleg már

az idén működésbe hozzák az összes szökőkutakat,

amivel a város képe aránytalanul kedvesebbé, szinesebbé válik.

A Cálvin-téri hatalmas kút restaurálásával már *elkészültek,* s a medencékben vígan csobog a viz. Kész a városligeti rózsaliget nagy szökőkútja is a Vilma királyné út tengelyében, s a milléniumi emlék előtti két kúttal együtt *állandóan üzemben is van.* A *Gellért* szobor vízesése, a *Döbrentei* tér csobogója szintén üzemben van, a többi kúton pedig *most dolgoznak.* Néhány nap mulva üzembe helyezik *Holló* Barnabás alkotását, a *Corvin* kutat a *Budai Vigadó* előtti kedves téren, s nagy apparátussal kezdenek hozzá az Iparcsarnok előtti *Fontain lumineuse* helyrehozásához, amely mint tudjuk *Mátray* költői elgondolása — s jövő tavaszra már ez is páratlanul szép látványossággal gazdagítja a budapesti estéket, *szivárványszinü vizsugaraival.*

Müködő szökőkút, amely nem fogyaszt vizet

Sajnálatosan

elhanyagolt állapotban vannak a Királyi Várpalota és a Várkert csodálatos szépségü kútjai,

ezek azonban *nem a város, hanem a várkapitányság hatáskörébe tartoznak.* A főváros tanácsa — úgy tudjuk — át is ir a *Várkapitánysághoz,* s arra kéri, *hozza működésbe ezeket a kutakat is,* annál is inkább, mert olyan

exponált helyeken vannak, ahol igen sok idegen vendég megfordul.

A főváros a maga, meglévő apparátusával *esetleg segitségére lehetne ebben a Várkapitányságnak.*

A szökőkutak kedves csobogásában, fürge szökelésében mindenki gyönyörködik, *talán egyedül a Vizművek kiváló igazgatója:* kivétel.

A szökőkutak tudvalevően *rengeteg vizet pocsékolnak el* s eresztenek le a csatornába, ami különösen nyáron érzékeny veszteség, amikor amúgy is takarékosan kell a vízzel bánni.

a Gellért-szobor vízesése például egymaga többet fogyaszt, mint amennyi Kassa város egynapi vízszükséglete volt.

Ezen a hibán most *igen elmés szerkezettel akarnak segiteni.* A szökőkutak belsejében kicsi elektromotoros szivattyút helyeznek el, *s ezzel cirkuláltatják egész nap a medencék vizét,* ami által *a minimumra fog apadni a vizfogyasztás.*

BUDAPEST-SVÁBHEGYI
SZANATORIUM
Magaslati (430 m) klimatikus diétás gyógyintézet
*
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma belbetegek, idegbetegek és üdülők részére
Központi fütés, meleg-hideg viz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire, 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségü kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyitója a beteg testnek és fáradt léleknek.
GOLF · TENNISZ · LOVAGLÁS
NAPIDIJ (az uj főépületben)beleértve ötszöri diétás étkezést, fütést vizkúrákat 22 pengőtől
a depandanceokban 20 pengőtől

Németh Vilmos
épitési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

RENAULT
mezőgazdasági és vontató-traktorok
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

WELLNER LÁSZLÓ
épitési vállalkozó Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41. Telefon: József 310—15

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa a mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján, a különböző közmunkák szállításával és végzésével az alábbi cégeket és vállalatokat bízta meg:

A Németvölgyi úton épülő I számú városi kislakásos bérháznál:

Villanyszerelési munkával: Vozáry Pál 12.779,

A Németvölgyi úton épülő II. számú városi kislakásos bérháznál:

Mázoló munkával: Tomi Lajos 7972,
Kőfaragó munkával: Müller Lajos 18.235,
Asztalos munkával: Fischer András 42.224,
Parketta munkával: Fried és Benedek 48.430,
Villanyszerelési munkával: Gruber Lajos 15.968,
Lakatos munkával: Sóti Zoltán 17.911,
Burkoló munkával: Neuhauser és Társa 28.954,
Vas szállítással: Herceg Ernő 35.760,
Szobafestő munkával: Bakos és Baráth 4590,
Műkő munkával: Kraszner József rt. 15.968,
Vászonredőny készítésével: Korányi és Fröhlich 1972,
Kályhák szállításával: Munkácsy Gyula 2859, Molnár Lajos 4488, Magyar Radiatorgyár rt. 4004, Grübel Károly 8820,
Ács munkával: Fritz József 23.618,
Bádogos munkával: Oláh József 5068,

A Diana uccában épülő elemi iskola emeletráépítésénél:

Víz-, gáz- és csatornaberendezéssel: Farkas Izor 29.335,
Szobafestő munkával: Lendvai Ferenc 3411,
Ablakredőnyök készítésével: Hérmán Ödön 4513,
Gőzfűtőberendezéssel: Rohonczi Hugó 51302,
Kőmíves tatarozó munkával a Mária Terézia laktanyánál: az Iparosok Vállakozói Szövetkezete 59.322,
Kőmíves tatarozó munkával a Rókus-kórház szemészeti osztályán: Németh Vilmos 6707,
Asztalos munkával a lágymányosi strandfürdőnél: Brichta József 4240,

A Kisfaludy uccában épülő városi kislakásos bérháznál:

Kályhák szállításával: Lloyd Kerámia-Ipar Rt. 8710, Munkácsy Gyula 1552, Berkes Jenő 2304, Magyar Radiátorgyár Rt. 8021,
Asztalos munkával: Nyitray és Társai 33.086, 38.285,
Üvegezési munkával: Hochhauser István 4438,
Villanyszerelési munkával: Alexy és Uhlyarik 8091,
Tetőjavítási munkával az Iskola téri iskolánál: Bier és Wersetz 2641,
Ács munkával a városkúti réten létesülő menedékháznál: Ertl József és Fia 4326,
Burkoló munkával a fertőtlenítő intézet fürdőépületénél: Katzer József 5219,

A Róna uccában épülő városi kislakásos bérháznál:

Szobafestő munkával: Mátyás János 7019,
Bádogos munkával a Kun uccai tűzoltósági épületben: Böhm J. Géza 3382,
Útrendezési munkával a Pasaréti úton: Útépítő és Aszfalt Vállalat Rt. 105.793,
Csatornázási munkával a Vas Gereben uccában: Obendorfer József és Fia 11.130,
Udvarrendezési munkával a Haller uccai városi kislakásos bérháznál: ifj. Halmos I. és Fia 31.968 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű fővárosi versenytárgyalásokon az alábbi cégek és vállalatok pályáztak:

A Palota úti kislakásos telep kerítésépítési munkálatainál:

Kőmíves munkára: Weisz Mihály és Szalai Gyula 39.430, Miklós és Társa 25.300, Réhling és Dudus 50.750, Volentics Lajos 37.050, Mihályi Lajos 54.015;

Lakatos munkára: Zöld József 33.954, Heizer Frigyes 24.760, Beke Lajos 23.749, Polgár Ignác 20.272, Vitál András 37.200, Vasuta Gusztáv 24.170, Haidekker Sándor 22.570, Berényi és Lengyel 31.320, Munkácsy Gyula 22.060, Hutter és Schrantz r. t. 21.800;

A Bakács téri r. k. templom tatarozási munkálatainál:

Kőfaragó munkára: Müller Ernő 59.850, Müller Rezső 29.930, Král Gyula 35.150, Seenger Béla 32.680, Weisinger György 31.230;

Állványozó munkára: Hudetz János 5250, Tőke György 3750, Makovszky Adorján és Ferenc 5000;

Lapburkoló munkára a József főúrvaház épületén: Cristofoli Vince 4388, ifj. Cristofoli Vince 4685, Melocco r. t. 4097, ifj. Walla József r. t. 4178, Gerber József 5253, Schillinger Vilmos;

Mázoló munkára a Pozsonyi úti kislakásos telepen: Zafourek Ferenc 3939, Szarvas István 3260, Galbavi Antal 4174, Führlinger János 3863, Fock Géza 2244, Kurbel Bálint 1787, Pásztor Hermann 2994;

Állványozó munkára a Koronázó Mátyás templomnál: Hegedüs Ferenc 3250, Makovszky Adorján és Ferenc 2500 pengő vállalati áron.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH

Margitszigeti Palota
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene
Saját sütő- és cukrászipari üzem

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

MEGJELENT A
KALLÓS-KOMPASZ
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1928/1929. évi évfolyamának első része két kötetben. Több mint 500 oldal terjedelemben
Tartalmazza: az összes budapesti és vidéki bankok és takarékpénztárak, bankárok és tőzsdei cégek, a Tőke és a Magyar Tőzsdei Klub, a budapesti szövetkezetek és az összes vidéki városok legújabb adatait. * Rövidesen követi ezt a kompasz második része, szintén két kötetben, mely tartalmazni fogja az összes magyarországi ipari és kereskedelmi vállalatok, biztositó intézetek stb. legújabb adatait. — Mind a négy kötet ára — több mint 2000 oldal terjedelemben 50 pengő!
Megrendelhető: a PESTI TŐZSDE kiadóhivatalában, Budapest, IV. ker., Városház ucca 6 Tel.: Aut. 896-96.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

KOMFORT ÉPITŐ R.-T Magas, mély és útépítési vállalat
Budapest, II., Zárda-utca 26. szám
TELEFON: AUT. 628—59.

Székesfővárosi Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1. Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29|a.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon: Teréz 130—14.

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

Margalit Andor és Ödön
mérnök-épitőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 586—45 és József 429—24.

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

MENDE-MONDÁK a városháza folyosójáról

Az Óceánrepülők az ál-Óceán hullámaiban — Védik a kakasokat — „Költséget nem kímélve" mindössze 2000 pengőt adnak gyermekjátszóterekre

ÁTREPÜLTÉK az Óceánt, szerencsésen vissza is tértek, de fürödni mégsem az Óceán habjaiban fürödtek, hanem a pesti ál-Óceánban: a hullámfürdőben. Büszke lehet ez a pesti tenger, ez a négy csempefal között hánykolódó, vad Óceán, ez a vihar egy pohár vízben, hogy *Köhl kapitány* és *Hühnefeld báró* is megtisztelte látogatásával. Háborgott, csapdosott is vadul a pesti tenger örömében, hadd lássa az a két derék óceánrepülő, hogy a mi kis tengerünk ott a Gellért-hegy lábánál nem amolyan vidéki tengerféle, hanem „echt" fővárosi.

Köhlnek és Hühnefeldnek tetszett is a játék, s ők, az igazi viharokhoz szokott tengeri és légi rókák, vidáman himbáltatták magukat a műhabokon. Ez mindenesetre *veszélytelenebb is*, mintha hirtelen kényszerleszállás következtében az igazi tengerben kellett volna repülőgépestől, mindenestől hideg fürdőt venni. A hullámfürdőben pedig, ahol bár *igen sok levegőből élő ember* megfordul, mégis *nagy feltűnést keltett* a két óceánrepülő. Figyelték minden mozdulatukat, megbámulták, amint nekivetették hátukat a vad bömböléssel közelgő mesterséges hullámoknak és megszemlélték, amint csuromvizesen kifeküdtek a partra. Bár mindebben semmi rendkívüli nem volt, mert a két óceánutas éppúgy viselkedett a tengert mímelő strandon, mint azok a derék pestiek, akik *tengert* legfeljebb csak a *hullámfürdőben* láttak ezideig. Talán csak szerényebbek, csendesebbek és kevésbbé feltűnőek voltak, tekintettel arra, hogy *ők csupán egy világra szóló teljesítmény hősei*, csak a kifürkészhetetlen elemek legyőzői, s semmi okuk sincs arra, hogy ezt különösebben fitogtassák. Az a pesti textiles, aki nem az Óceánt, hanem a hitelezőit hódította meg, az egészen más... Neki *joga van arra, hogy hangos legyen* a strandürdőben és hogy Köhl kapitányról, valamint Hühnefeld báróról a figyelmet elterelve, a kíváncsi szemeket magára vonja.

Az Óceán és a levegő hősei azonban ezzel sem törődtek. Átadták magukat az önfeledt szórakozásnak, amit csak a hullámok megindulásának *szirénahangja* zavart meg negyedóránként. Amikor ugyanis a gépek megindulnak és elkezdik kavarni a hullámfürdő vizét, *vad trombitaszó* jelzi, hogy „most kezdődik!" Ez szemmelláthatóan zavarta Köhl kapitányt és társát, mert számukra legalább is szokatlan volt, hogy *a tenger előre bemondja, mikor fog megvadulni, mikor kezdi dühösen tarajozni a hullámait.*

Ez az óvatos figyelmeztetés olyanféle technikai újítás, mint amit egyik-másik kisebb *külvárosi moziban* már megszokott, sőt egyenesen megkövetel a publikum: Mielőtt kigyulnának a csillárok és vakító világosság árasztaná el a sötét nézőteret, az udvarias gépész *élesen csenget*... Vigyázat: *jönnek a hullámok* . . .

A moziban a *fényhullámok*, a Gellért-fürdőben a *vízhullámok*...

▫

ELMARAD hát a kakasviadal. Nem engedélyezte a főváros tanácsa ezt a véres színjátékot s így azok, akik már előre fenték a fogukat erre a csemegére, le kell, hogy mondjanak különleges gyönyörükről. Új színben mutatkozott be a tiltó határozattal a tanács. Még pedig úgy, mint *lelkes állatbarát*. Hát az bizonyos, hogy erről az oldaláról ezideig nem volt szerencsénk ismerni. Láthattuk már évek óta, mint hiteltúllépőt, mint adóbehajtót, mint a közterhek lelkes emelőjét, mint háztulajdonost... egyszóval sok oldaláról tárta elénk képességeit, csak ezt az egyetlent nem fitogtatta eddig. A főváros tanácsa, mint állatkedvelő és állatvédő. És tudj' Isten *ezeket a kakasokat még talán más állatoknál is jobban védi*. A kakast nem hagyja viaskodni, a kakast nem engedi éles kakastollaitól megfosztottan vérében fetrengeni a porondon. A kakasra vigyáz. A kakast félti. A rossz nyelvek ilyenkor megállapítanák, hogy a tanácsnak csupa férfitagja van. Ebből következőleg pedig hozzátenné, hogy az a nagy szeretet a kakasok iránt *merő szolidaritásból* jelentkezik. Igaz-e, nem igaz-e, nem tudjuk. Egy bizonyos, hogy a tanács kimondotta: nem engedi megrendezni a kakasviadalokat, mert ezek a vérengző látványok nem alkalmasak a közönség esztétikai érzékének fokozására, sőt inkább olyan ösztönöket ébreszthetnek egyesekben, amelyek nem kívánatosak. Helyes. Megszánták a szegény kakasokat és nem hagyják a tollukat szálanként kitépni. Megvédik a kakasokat attól, hogy a porondra kiállva erejükön felül mérkőzzenek. De hát ez az *állatvédelmi érzelem* mikor alakul már át *humanitássá* és mikor fogja a tanács *Budapest polgárait, az embereket* megvédelmezni attól, hogy legeslegutolsó tollát is kicibálják: hogy husában, vérében vájkáljanak!?...

Talán *az élettel viaskodó pesti ember* is van olyan értékes, mint az a nekidühödt kis *kakas-viador*...

▫

ANNYIT szónokolnak gyermekvédelemről, egészségvédelemről, hogy a laikus szemlélő csakugyan azt hihetné: itt történik is valami. Sajnos, a legtöbben megmaradnak a szónoklatnál és egy üres beszéd elmondása után nyugodtan hajtják álomra a fejüket abban a hitben, hogy elvégezték kötelességüket. Most már minden magától megy majd tovább. Itt van a *gyermekjátszóterek* problémája, amiről már annyi szó esett, mint ahány csillag van az égen. Mindenki „kifejtette", sőt „kidomborította" már, hogy egészséges, új nemzedéket kell felnevelni, ez pedig csak úgy érhető el, ha szabad tereket, szabad mozgási lehetőséget, friss levegőt biztosítunk a gyermekeknek, főként a pesti csemetéknek, akik hatalmas körengetegekben élik le gyermekéveik javát. Általános helyeslés szokta kísérni az ilyen felszólalásokat és mindenki „pártkülönbség nélkül" megegyezik abban, hogy most már annyi esztendei ígérgetés után *csakugyan cselekedni kell*. „Egy percnyi késedelem nélkül" — szokták megállapítani a szónokok, akik még azt is hozzá teszik, hogy „költséget és fáradtságot nem szabad kímélni" az illetékeseknek e probléma megvalósításánál.

Ez idáig a beszéd, a színes szórakéta, amely elvillan és utána még nagyobb a sötétség, még kevesebb történik, mint azelőtt. Mert a beszédet, sajnos, nem követi cselekedet. Itt van mindjárt az 1929. évi fővárosi költségvetés. Ebben mindössze *2000 pengőt* irányoznak elő *gyermekjátszóterek létesítésére*. Tessék elképzelni: összesen 2000 pengőt! Mondd, írdd és olvasd: kétezret! Hát mit lehet ebből csinálni? Millió és millió pengők mennek el mindenféle beszerzésekre, túllépésekre, ballépésekre és csak 2000 telik a gyermekek testét-lelkét üdítő játszóterületekre. Mi ez a kétezer pengő? Egy középfajta családnak alig elegendő nyaralásra. És amiből legfeljebb négyen-öten üdülhetnek, abból kell Budapest összes gyermekeinek üdülőhelyet teremteni. Hát nem kómikus? Az ez bizony, különösen akkor, ha a költségvetésnek ugyanazt a fejezetét, amely a gyermekjátszótereket tartalmazza, tovább tanulmányozzuk. Itt nem kevesebb, mint *75.000 pengőt* irányoznak elő a városligeti „fontaine lumineuse", az Iparcsarnok előtti *színes szökőkút* helyrehozására. És amikor szökőkút javításra van 75.000 pengő, akkor gyermekjátszótérre csak 2000 akad. Nem fordítva kellene ezt csinálni?

Hogy a kút *szökjön*, ahhoz elég lenne 2000 pengő, de, hogy a gyereksereg *megmaradjon*, ahhoz a 75.000 pengő is kevés volna . . .

Gyuribandi.

Kazántelepek villamos centrálék részére;
Jéggyári és hütőberendezések,
Mótoros aggregátumok világítási célokra,
Szivattyuk,
Mótoros utihengerlők,
Aprító és kőhasító gépek,
Mindennemü vasszerkezetek,

GANZ-DANUBIUS

az ország legrégibb és legnevesebb gépgyáránál

GANZ-DANUBIUS
Budapest, X., Kőbányai-út 31.
Telefon: József 461-19.
Sürgönycim: GANZCOM BUDAPEST.

Dieselmótoros utihengerek,
Benzin-, szívógáz- és kompressor-nélküli Dieselmótorok
MÓTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ
Budapest, VII., Erzsébetkirályné út 85/87

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELÉFON: JÓZSEF 424—69

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

FORT OSZKÁR és TÁRSA Tel.: J. 303-35
műszaki iroda és vállalat
Központi fűtés vízvezeték stb berendezések részére
Budapest, IX., Angyal-ucca 33

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ KERTÉSZET
Cégtulajdonos TAX JUHA
Budapest, VII., István-út 50.
Telefon: József 391—51.

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Teréz aut. 607—55.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

GULA R. T. TETŐFEDŐ vállalata
VI, Teréz körút 3
Eternit, cserép, kátránylemez fedések

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON: JÓZSEF 401-76.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fűtésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

RÁBA Üzembiztos. Négykerékfék. Tartós szerkezet.
Gyorsteherautók Gazdaságos üzem. Könnyű kezelés.
Autobuszok Legmodernebb kivitel.
Pótkocsik Minden speciális célra is alkalmasak
Magyar Waggon- és Gépgyár Részv.-Társ
Automobilgyára, Győr.
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javítóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Teréz 243-00, Lipót 979-49 és József 389-47

Havas Lajos
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Húsz millió pengös új betét a Községi Takaréknál. A 20 millió dolláros fővárosi kölcsön még eddig föl nem használt részét a *Nemzeti Bank*, amely az összeg gyümölcsöztetéséről gondoskodik, a newyorki *National City Banknál* helyezte el. Ebből a dolárkölcsönből még körülbelül *20 millió pengő tekszik* az említett newyorki banknál, amely összeget a Nemzeti Bank most hazadirigálta. A pénzt a *Községi Takarékpénztárnál* helyezik el, úgy hogy a város bankja ezzel a hatalmas betéttel kezdi meg működését.

A Kereskedelemei Bank félévi mérlege. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* 1928 június 30-ával lezárt *félévi mérlege az 1927. évi nyereségáthozat nélkül 2,903.016.74 pengő nyereséggel zárult*, szemben az 1927 első félévben elért 2,651.261.78 pengő nyereséggel, míg az egész 1927-es üzletév kimutatott nyeresége összesen 5,066.365 pengő volt. Több, már lebonyolított üzlet nyereségének elszámolása későbbi időpontra tartatott fenn. Az idei első félév mérlegadatai összehasonlítva az 1927 június 30-i félévi mérleg adataival, a következőképpen alakultak: A váltótárca 67,736.060 pengőről 85,350.945 pengőre, az adósok 84,150.884 pengőről 99,733.681 pengőre, a záloglevél és községi kölcsönüzletben kihelyezett tőkék 25,306.747 pengőről 49,032.527 pengőre, a takarék- és folyószámlabetétek összege pedig 171,996.446 pengőről 213.380.655 pengőre emelkedett. Az elért eredmény megítélésénél figyelembe veendő az is, hogy míg az 1927 első félévben csupán 699.338 pengő adót és illetéket fizetett a bank, addig az 1928. első félévben e címen 1,133.679 pengő kiadás merült fel.

A „Szikra" Magyar Gyujtógyárak R.-t. igazgatósága július 20-án tartott ülésében megállapította az *1927. évi mérleget*. A zárószámadások 28.660.60 pengő tiszta nyereséget mutatnak ki, mely nyereségegyenleg *a következő év számlájára* fog átvezettetni. A folyó évi július hó 31-ére egybehívott rendes közgyülés napirendjén *az alaptőkének 1,400.000 pengőről 1,920.000 pengőre leendő felemelése szerepel*, az alaptőkeemelési művelet részletes feltételit a közgyülés fogja megállapitani.

„Nagybátony-Ujlaki" Egyesült Iparmüvek Részvénytársaság. A folyó év junius 23-án tartott fuziós közgyülések határozatai folytán az *Ujlaki Tégla- és Mészégető R. T.*, valamint az *Egyesült Épitőipari és Hajózási R. T.* részvényeinek a fenti társaság részvényeire való átcserélése az *Angol-Magyar Bank R. T.* pénztáránál, (V., Vilmos császár út 32.) folyó hó 21-én szombaton vette kezdetét. Az Ujlaki részvények 5 : 6 arányban, az Egyesült Épitőipari részvények pedig 3 : 4 arányban kerülnek átcserélésre.

Megjelent a Kallós kompasz I. része. A *Pesti Tőzsde* kiadásában és *Kallós* János szerkesztésében most jelent meg az 1928/29. évre szóló *Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz* első része két kötetben. Ez a két kötetes munka magában foglalja *az összes budapesti és vidéki bankok és takarékpénztárak*, bankárok és tőzsdei cégek, a Tébe és a Magyar Tőzsdeklub, a budapesti szövetkezetek, a *székesfőváros és az összes vidéki városok tiszti névsorának* és vagyoni viszonyaira vonatkozó legújabb adatait, több mint 500 oldal terjedelemben. Ezen bankkötetet rövidesen követni fogja a *Kallós-Kompasz második része*, szintén két kötetben, mely az összes magyarországi kereskedelmi és ipari vállalatok, biztosítóintézetek stb. legújabb és legpontosabb adatait fogja tartalmazni. Megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában IV., Városház utca 6. szám alatt, mind a négy kötet együtt 50 pengőért.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

ÉPITŐIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

VOZÁRY PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J 374-31
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készitését. Dynamók és motorok javitását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat

TELEFON: J. 395—78 **KLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hidépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

Hudetz János
okl. épitészmérnök, épitomester
orvező- és vállalkozó irodája
Alapittatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rotenbiller ucca 6 b.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállitó :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vizmüveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

BUDAPESTI
MECHANIKAI KEFEÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 306—63

Elektromótorok újak, használtak Tekercselések Adás-vétel, csere Villanyszerelés
RIMORZ LAJOS
V. VISEGRÁDI UCCA 8
TELEFON TERÉZ 275—05

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T. Telefon: L. 908-62
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8.

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor ucca 2. szám
»REX« - BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKES-UTCA 1. SZ Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árában, fürészelt élaragatt fában, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

PAULINI GÉZA Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak mótorokat.

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

HUTTERER és KÓSA
épület- és dísszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913 57.
okl. mérnökök, épitési vállalkozók
Iroda és anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpartsarkán Telefon: J. 513—36.

Sséchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vízvezeték Központi fütés

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMITŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623-41. sz.

SZENTESSY MIHÁLY Telefon: József 373-92
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

Épület,- mű és vasszerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon: József 413—01

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC elektrótechnikai vállalat
Készit: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javitásai és tekercselését
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLALMINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉP-LAKATOS BERMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

KOLLARIT-BŐRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezeték berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Automata 212-07

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. — Épületasztalosság. — Költségvetés díjtalan

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

WAGNER LAJOS
épitész, épitőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

Események

...

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Budapest számokban. A főváros statisztikai hivatala, amely az utóbbi időben különös gonddal figyeli Budapest gazdasági életének megnyilvánulásait: most adta ki legfrissebb jelentését, amely az év első öt hónapjának népesedési, gazdasági és szociális jelenségeiről számol be. Ebből a jelentésből kitetszik, hogy *a születések száma emelkedő, a halálozások száma pedig csökkenő tendenciát mutat.* Viszont sajnálattal kell konstatálni, hogy *a halálozások száma még mindig meghaladja a születések számát;* bár az emberdeficit az idén az év első öt hónapjában sokkal kisebb volt, mint a mult esztendő öt hónapjában. A gazdasági életre vonatkozó statisztikai adatok azt mutatják, hogy nagy erőfeszítés folyik ebben a milliós nagyvárosban a mindennapi kenyérért és a jobb életstandardért. Az év első öt hónapjában 292 cégjegyzést könyveltek el és ezzel szemben 515-re rúgott a cégtörlések száma. Az inzolvenciák száma szintén emelkedő tendenciát mutat. Az áruforgalom emelkedik. Az idén az év első öt hónapjában 19.6 millió q árut hoztak be Budapestre és 4.8 millió q-t szállítottak el innen. Javuló tendenciát mutat az idegenforgalmi statisztika. A közúti vasutakon az idén az év első öt hónapjában több mint 11 millió emberrel több utast szállítottak, mint a mult esztendőben. Ugyanezen idő alatt naponta 76.000 emberrel utazik több a BSzKRt vonalain, mint tavaly. Szállodába szálló idegen nem sokkal több fordult meg Budapesten az idén az év első öt hónapjában, mint tavaly, de 32 és fél ezerrel több éjszakát töltöttek itt az idegenek.

Halló, 03 . . . Hibabejelentő? Harminc évvel ezelőtt, 1897-ben a tatai nagy hadgyakorlatok alatt történt, amelyen Ferenc József király a németek hatalmas uralkodóját, II. Vilmos császárt is vendégül látta. A császár már nyolc napja élvezte a „Kaisermanöver" izgalmait, Európa legnagyobb gavallérja pedig azontúl is gondoskodott róla, hogy baráti vendége minden elképzelhető jóban dusálkodjék. Vilmos császár azonban egyben mégis hiányt szenvedett, gondos családapa létére nem beszélhetett a családjával. Telefonálni ugyanis csak Budapestről lehetett Berlinbe. De hát egy császárnak ez sem akadály. Udvarmesterének kiadta a rendeletet, hogy gondoskodjék másnap hajnalban különvonatról, Budapestre utazik, hogy Berlinbe telefonálhasson. Hajnalban fel is kelt, már utrakészen állt, amikor megjelent előtte udvarmestere és alázatosan jelentette:

— Felséges Uram, szükségtelen Budapestre utazni. Kegyeskedjék beföradni a szomszéd szobába, onnét már lehet beszélni Potsdammal, a császári család várja Felséges Uram hívását.

Egy éjszakán keresztül elkészítették a telefonösszeköttetést a tatai gróf palota és Potsdam között. Ez történt harminc év előtt. Tíz nap előtt a Máv. igazgatósági épületének tüzénél elégtek a környező telefonállomások vezetékei. *Kereskedők, iparosok, orvosok és miegyebek tíz nap óta várják, hogy a keletkezett telefonforgalmi zavart megszüntetik.* Tíz nap óta némák ezek a telefonok és ki tudja, meddig maradnak még süketek? Felmerül itt a kérdés, hogy 30 év óta a technika tudománya annyira visszafejlődött, hogy ne lehetne a Tata—potsdami telefonkapcsolásnál sokkal jelentéktelenebb műszaki feladatot tíz nap alatt megoldani? Ennek a huza-vonának, azt hisszük, nem a technika az okozója, hanem inkább az előfizetőkkel való nemtörődömség.

Kecskemét motoros tüzoltófecskendőt szerzett be. Lassankint a vidéki városok is modern alapra helyezik tüzoltóságuk felszerelését. Legújabban *Kecskemét* városa egy 11 lóerős motoros fecskendőt szerzett be. A gépet a *Mátray Antal és Társa Rt.* cég szállította. Az új gépet a napokban próbálták ki. A próba kitűnően sikerült.

A Klein szappangyár kitüntetése. A szalonikii nemzetközi kiállításon a magyar ipart ismét kitüntetés érte. Akik Szalonikiben jártak, mindannyian egyhangúlag megállapították, hogy *a Klein és Fia Finom Pipereszappan és Illatszergyár Rt.* pipereszappanai az összes kiállított szappanokat úgy minőség, mint illatosítás szempontjából felülmúlták. Mint értesülünk, nemrégen a kiállítás igazgatósága elküldötte a gyárnak a zsüri által megítélt díszoklevelet, amely ismét bizonyítéka annak, hogy pipereszappanokért kár nekünk a külföldre mennünk, hiszen hazai iparunk a legkényesebb ízlést is ki tudja elégíteni.

40 milliós építési program megindítása előtt áll a főváros

A lakásakció után most megkezdődik a szociális és egészségügyi intézmények nagyszabású építése — Az új központi kórház egymaga 20 millió pengőbe kerül

A folyamatban levő városi lakásépítkezések befejezése után a főváros *egyelőre visszavonul* a lakásépítési tevékenységtől s ezt a működési teret *átengedi a magánvállalkozásnak.* Ez azonban *nem jelenti azt,* mintha a főváros a jövőben *teljesen visszavonulna minden építési mozgalomtól.* A következő években is hatalmas alkotások megvalósítása vár Budapest vezetőire s ha nem is a lakásépítés terén, de *más irányban indul fokozott építkezés a főváros számára.* Leg-

először a szociális és egészségügyi intézmények körül mutatkozó hiányokat igyekeznek pótolni

s az ilyen intézmények egész sorát építik az elkövetkező évben. A lakásépítkezés miatt, amely feleméstette a főváros minden felesleges pénzét, *nem tellett a régen tervezett kerületi népfürdők építésére.* Ezt a programot most már rövid időn belül *megvalósítják* és

hat új népfürdőt építenek

a különböző kerületekben. A Haller-uccai fürdő építése *máris küszöbön* áll, de sorra kerül gyors egymásutánban a nagyfuvarosuccai, a kőbányai, a külső lipótvárosi és a többi kerületi-fürdő megépítése is. A szociális építési program keretében

kezdik meg jövő év tavaszán a Maglódi uti új szeretetház építését.

amelynek *munkálatai két évig tartanak.* De a legkiemelkedőbb, leghatalmasabb építkezés lesz

az új központi kórház létesítése.

Ebbe legalább 20 millió pengőt faktet a főváros, tehát ez az építkezés csaknem olyan értéket fog képviselni, *mint az egész kislakásépítkezési akció.*

Több tüdőbeteggondozó intézet létesítése is szerepel ebben a programban. Legelsőnek

a Dohány uccai közegészségügyi intézmény palotája épül fel.

A Kazinczy és Dohány ucca sarkán *már meg is kezdték annak a régi háznak a lebontását, amelynek helyén* emelkedik majd a nagy egészségügyi palota.

Hozzávetőlegesen számítva

mintegy 40 millió pengős építési program megindítása előtt áll a főváros.

Ez a hatalmas összeg — az utolsó fillérig *szociális és közegészségügyi célokat fog szolgálni,* de természetesen

óriási hatással lesz az egész iparra és kereskedelemre is,

miután az építő tevékenység folytán a gazdasági élet minden ága fellélegzik. Nemcsak Budapesten, *vidéken is építeni fog jövő évben a főváros.* A Balaton mellett *megépítik a leányárva üdülőtelepet,* amelynek céljaira néhány hét előtt vásároltak alkalmas telket. Szó van arról is, hogy *egy újabb árvaház létesül Budapesten,* de ennek költségeit *nem tudják beleszoritani a most elkészült programba.*

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető hézagmentes padozatburkoló a
LINOLEUM
Uj építkezéseknél, mindennemű átalakításoknál ajánlattal díjmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen.

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. BUDAPEST Főraktár: VII, Thököly ut 145
Tel: J. 310-23 és 394-24.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

A JELENKOR LEGJOBBTELJESÍTŐDŐ ANYAGA
Eternit
PALA

SIEGL ALFRÉD építőmester, építési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1904 Budapest, I., Böszörményiút 18 Telefon Aut. 510-86

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vízgyógyintézet nap- és légfürdő

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT. 217—64

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapíttatott: 1842.
Zászlók, díszítések, címfestő, mázoló és szobafestő munkák.

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

MESTER és KISS
OKL. ÉPÍTÉSZ ÉS ÉPÍTŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

SOPRON-GYŐRI TEJ ÉS YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB!
SOPRON-, GYŐR- ÉS VAS MEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. el.: J. 305-31., J. 428-01

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Zugligeti-árok középső (250 fm hosszú és 115/136 cm belső átmérőjű) szakasz beboltozási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. augusztus 6-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928. augusztus 6-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. július 9.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.

Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest.
V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Aszfalt-útépítő, szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 499-21.

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11
TELEFON: JÓZSEF 4-4—08.

Fratricevich István díszítő-festő Budapest
VIII., Dobinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Kivállal templomok épületek, lőcsőházak, kávéházak, szoba-festő, díszítő és mázolási munkákat

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javítását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X., HALOM UCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—63.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakutrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépítő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépítő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépítészeti hivataloknak állandó szállítói. — Alapittatott 1890. — Telefon József 839-02.

MAKOVSKY FERENC
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII. Abonyi-u. 4. TELEFON: J. 881-17

POPPER ZSIGMOND ÉS TÁRSA
ÉPITÉSI VÁLLALAT
V., Lipót-körút 15. I. 8. * Telefon: Teréz 244—75.

DUNÁNTÚLI MÉSZ-, TÉGLA és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycim: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

Lizsinszky Rezső kárpitos és díszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhivó Aut. 510-54

GIPSZET ARUSITÓ RESZVENYTÁRSASAG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi gipszgyár képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70-48.

FABÓ LAJOS MINTAKÉS ZIÖ
Famiták (modellek) fa-esztergályos és műszaki famunkák szakszerü készitése
BUDAPEST, VI., FRANCEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korál-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépmühely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javitása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamók és indítók javitása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—23
Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép- és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üteg ucca sarok.

MELOCCO PÉTER Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. —— *Telefon: J. 314-16.*

NÉMETH FERENC ÁCSMESTER
BUDAPEST, I., CSÖRSZ UCCA 12
Székesfehérvári 1927. évi orsz. kiállításon elismerő oklevéllel kitüntetve. — A szabad. „VASFA" tetőszerkezet feltalálója

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, V., Mozsá-u. 9.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi síremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyaghol. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonh vó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

SCHIFFERER JÓZSEF épületasdoços, csatornázás és vizvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

Jany János *Gép-, épület- és szerkezetlakatos*
Ezelőtt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ERCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

Tóth Sándor
gummivulkanizáló üzeme
11., Fő ucca 20. sz.
Telefon automata 521—79

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMI ED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—48. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt = *Telefon: Autom. 530—03*

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII. Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

Holman Pál épitőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

252

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 augusztus 1. — 31 szám.

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Az előszoba ellen

kellene vádat emelni és mi nem tudjuk, merjünk-e még csak idáig is elmenni, amikor szegény öreg Steinhardt Antal kegyetlen tragédiájának okait kutatjuk. A városházi hivatalok előszobájáról mi nem tudunk semmi jót mondani és ha tényleg vádlottak padjára kellene ültetni ezt az intézményt, bizony nem tudnánk védőbeszédet mondani mellette. Legföllebb azt hangoztatnánk, hogy az előszoba, a szükséges rossz, mert végre is nem lehet akárkinek ajtóstul berohanni a tanácsnok úr gondterhes szobájába. Kiabálhatnánk tehát torkunk szakadtából Steinhardt Antal frissen hantolt sírja mellett, hogy töröljenek el a föld színéről minden előszobát és minden, az előszobához hasonlatos intézményt. Talán akadnának is tömegek, amelyek tapsolnának ennek a demagógiának. Üvegbura alatt működő közigazgatást azonban mi nem tudnánk elképzelni, mert a halott akták mellett valami kapcsolatot mégis csak kell tartani az élettel.

Steinhardt Antal tragédiájához különben sem sok köze volt az előszobának, épen csak hogy a tanácsnok előszobája volt a színhelye a fájdalmas eseménynek. Különben is Steinhardt Antal multja, a városházán való kivételes tekintélye biztosítottak számára annyi befolyást, annyi tiszteletet és annyi jóindulatot, amennyi bőségesen elegendő volt jelentéktelenül kicsiny és becsületes ügyének gyors, igazságos és méltányos elintézéséhez. E körül nem lehetett hiba, amint hogy a tények, amelyeket Steinhardt Antal nem akart és nem tudott bevárni, ezt teljességgel be is igazolták. Steinhardt Antal tragédiája tömegtragédia volt — bármilyen kiemelkedő életet juttatott is néki a Gondviselés pályatársainak szürke életével szemben. A gazdasági összeomlás, egy irgalmat nem ismerő kor kemény csatái fölemésztették a hetvenéves öregúr energiáját és idegeit.

A hetven esztendejét sem lehet okolni, hiszen épen most csodálják Angliában a magyar életerőt, amely a kilencven felé ballagó aggastyánoknak is ad változatlanul lucidus elmét, törhetetlen munkabírást. Csak az elmult hetekben folyt le egyik előkelő folyóiratunk hasábjain egy érdekes vita, amely a magyar közélet vezető egyéniségeiről szólott. Kiderült, hogy a magyar közéletet az *öregek* és a *fiatalok* vezetik. A középkorúak nincsenek sehol, azoknak nem jut szerep, azok elvesznek a szürkeségben, nem látszanak ki a hétköznapiság homályából. Ne vádolja tehát senki az öregséget, se az előszobát: a tragédiát egyéni okok termelték ki, egyéni okok, amelyek főként a rossz viszonyokban gyökereznek.

Tanulságokkal azonban a városháza számára is bőségesen szolgálhat a tragikus eset. Egészen véletlenül egy nagy városházi multat a háta mögött tudó férfiúról volt szó, tehát bizonyos, hogy késedelem, méltánytalanság nem történhetett, aminthogy nem is történt. De vajjon mindenkinek az ügyét olyan pontosan, olyan gyorsan, olyan méltányosan intézik-e el a városházán, mint a szegény Steinhardt Antalét intézték? Pedig mikor az adminisztráció legszebb, legtökéletesebb arculatját mutatja, akkor is tragédiák történnek. Hány ezren vannak, akik nem jutnak el még a tanácsnok úrnak amaz előszobájáig sem, amely az egykori tekintélyes városatya számára mégis purgatóriumnak, a sóhajok hídjának bizonyult. Fontolják meg ezt azok, akiket illet, képzeljék el magukat azoknak az ezreknek a helyzetében, akik a tanácsnoki előszobát a menyországnak képzelik és akik végtelen szánalommal tekintenek az eltávozott Steinhardt Antal után, aki, íme, eljutott az igéret földjére, az előszobába és mégis . . . Hát már azok se tudnák gyorsan és méltányosan elintézni apró és igazságos ügyeiket, akiket a jósors a hatalom közelébe sodort?

A fájdalmas tragédia döbbenetes tanulságának végig kell járnia a városháza minden hivatalszobáját. Érezze meg minden kéz, amely aktákat intéz, hogy mi megy végbe a polgárság lelkében, amikor a hivatalos ajtókon kopogtatnak.

Ha átérzik ezeket a tanulságokat, akkor bizonyára nemcsak az előszobájukat, de a szívüket is meg fogják nyitni.

MILYEN FELTÉTELEK VANNAK a főváros most elkészült új vállalkozási szabályzatában?

Augusztus 15-én már az új feltételek szerint adják ki a városi közmunkákat — Erősen megnövekedett a vállalkozók felelőssége

A FŐVÁROSI HIRLAP ELSŐNEK KÖZLI A HITELES SZÖVEG BŐ KIVONATÁT

A közmunkák végzésével foglalkozó vállalatok és cégek körében nagy érdeklődést keltett az a hír, hogy *a főváros tanácsa a városi versenytárgyalásokra vonatkozóan új vállalati feltételeket állapított meg.* Az új szabályzat részleteiről eddig vajmi kevés hír szivárgott ki, miután a tervezet még nem volt végleges, az illetékes körök tehát nem óhajtották azt nyilvánosságra hozni. Most azonban

elkészült a végleges szabályzati szöveg s az új rendelkezések augusztus 15-én érvénybe is lépnek.

A Fővárosi Hirlap közli elsőnek a hiteles szöveg bő kivonatát, amely a vállalkozók fokozott érdeklődésére tarthat számot.

Az úi vállalati feltételeket 28 sűrűn nyomtatott oldalon 34 paragrafusban foglalták össze. A rendelet újra szabályozza *a bánatpénzek összegét*, még pedig oly módon, hogy

az eddigi 2 százalék helyett 250.000 pengős munkáig 5 százalékot kell letenni,

de ha a vállalt munka végössze 250.000 pengőnél nagyobb,

a 250.000 pengőn felüli rész után már csak 2 százalék bánatpénzt kell letétbe helyezni.

Társvállalkozók ajánlatukért *egyetemlegesen is felelősek.* Az ajánlattevő tartozik megnevezni, hogy a szállítandó árút *melyik hazai gyárból, vagy ipartelepről szállítja.* A munkát *magyar* műszaki és egyéb munkaerőkkel kell végeztetnie. A vállalkozó kötelezettségei szerződésszerű teljesítéséért *egész vagyonával felelős.*

Az építkezés színhelyén levő teljes anyagkészlete, állványai, gépei, eszközei, kezelési és raktári építményei, valamint minden egyéb, a munka elvégzése céljából az építkezés színhelyére szállított, segédeszközei

az odaszállítással, mint kézizálogtárgyak, a főváros birtokába mennek át.

A főváros a munka, vagy szállítás teljesítésére szükséges valamennyi tárgyat az általa kijelölt megbizott, *mint zálogtartó*, által *állandóan a birtokában tartja* s amennyiben a vállalkozótól a munkát elvonnák, vagy az az építkezést abbahagyná,

a fővárosnak jogában áll minden más igény kizárásával bírói közbenjárás nélkül akár szabad kézből is eladni a tárgyakat

és a befolyó összegből magát kártalanítani.

Ha a vállalkozó 8 napon belül nem teszi le a kikötött biztosítékot, akkor úgy tekintik, mintha *a pályázattól visszalépett volna.* Ez esetben

bánatpénzét a főváros megtartja

s ha másnak drágábban kénytelen kiadni a munkát, úgy *a vállalkozó köteles a kárt megtéríteni.* A biztosítékért és a bánatpénzért *kamat nem jár.*

Eltiltják az új szabályzatok a közmunkák *alvállalatba való adását vagy átruházását.*

Az építést vezető mérnök teendőjéről is intézkedik a rendelet. Ha a vezető mérnök helyettest állít maga mellé, *ennek cselekedeteiért is ő viseli a felelősséget.* Megszigorították a munka *pontos megkezdésére és végzésére* vonatkozó pontokat is. Ezentúl kétszeres késedelem esetén nemcsak kötbért vetnek ki a vállalkozóra és a károkért teszik felelőssé, hanem *a munkát el is veszik tőle.*

Ha a vállalkozó a munkát akár méretben, akár minőségben, akár pedig mennyiségben *az eredeti tervektől eltérően végzi*, vagy meg nem rendelt munkát készít,

tartozik a kifogásolt részeket záros határidőn belül helyreigazítani, illetőleg eltávolítani,

anélkül, hogy kártérítést, vagy felülfizetést igényelhetne. Viszont a fővárosnak jogában van a munka folyamata alatt a terveket *megváltoztatni*, már *elkészült részek lebontását elrendelni.* A tanács által elrendelt többletmunkáért, ha az az eredeti munka 20 százalékánál nem nagyobb, új egységárat kérni nem lehet és ez a munka elkészülésének *határidejére sem lehet kihatással.*

20 százaléknál nagyobb többlet munkánál új egységárakat lehet megállapítani.

A tanács már a versenytárgyalás kiírása alkalmával bekéri a vállalkozó árajánlatát arra az esetre, ha a munka az eredetileg tervezettnél 20 százalékkal többet tenne ki. Ha a vállalkozó a munka folyamata alatt *nem jelenti, hogy a 20 százalékos többletet elérte s nem kéri új egységárak megállapítását, úgy a többletet is tartozik bármily mennyiségben az eredeti áron elvégezni.*

Munkacsökkentés esetén, ha az elmaradt teljesítmény értéke az egész vállalati összeg 20 százalékát meghaladja, *az ezenfelüli teljesítmény 10 százaléka erejéig kártérítésre van a vállalkozónak igénye.* Oly munkáért, vagy a munka színhelyére

szállított oly anyagokért, amelyek utólagos rendelkezés folytán a vállalkozó hibáján kívül feleslegessé váltak.

a vállalkozónak kártérítésre van igénye.

Ha a vállalatba adott munkák keretén belül a főváros házikezelésben is óhajt bizonyos munkákat elvégeztetni, a vállalkozó tartozik a szükséges munkásokat, anyagokat, szerszámokat rendelkezésre bocsátani. Ez esetben a tényleges költségeken kívül a szerszámok használatáért és felügyelet címén *az anyagárak 5—10 százaléka és a munkabérek 10—30 százaléka jár kárpótlásként a vállalkozónak.* Utólagos egységár felemelésbe *a főváros nem egyezik bele.*

Gondoskodnia kell a vállalkozónak az építkezés tartama alatt a foglalkoztatott személyek élet- és vagyonbiztonságáról, a közlekedés zavartalanságáról, a növények és fák sértetlenségéről. Mindezekért *a vállalkozó személyesen és egész vagyonával felelős.* Ha nagyobb építkezésről van szó és

a munkások a közelben nem kapnának olcsó lakást, tartozik a vállalkozó saját költségén barakokat építeni

a munkások elhelyezésére és *saját költségén olcsó élelmezési telepet kell létesítenie.*

A munkások bérét kizárólag készpénzzel szabad kiegyenlíteni, *tilos utalványokkal, vagy élelmiszerekkel fizetni.* Mindennemű kárért a vállalkozó felelős,

kivétel, ha valamilyen elemi csapás az építkezésben olyan nagy kárt okozna, amelynek helyreállítása a vállalkozó teljes anyagi tönkrejutását eredményezné.

Ez esetben a főváros méltányosságból *hozzájárulhat a kár helyreállításához.*

Sztrájk, bojkott, vagy áremelés miatt *nem kérhet* a vállalkozó kártérítést, sem a kötelezettségek alól való felmentést, legfeljebb *a teljesítési határidő meghosszabbítását.* Éjszakai munka szüksége esetén a többletköltségekre nézve *külön megállapodást kötnek.*

Azt a vállalkozót, aki kötelezettségeit nem teljesíti pontosan, a fentebb említett retorziókon kívül *egyszersmindenkorra kizárják a fővárosi versenytárgyalásokból.* Jogában van a fővárosnak az odaítélést visszavonni, a munka kiadásától elállani, minden *kártérítés nélkül.* Ha a vállalkozót büntettért, vagy vétségért jogerősen szabadságvesztésre *ítélték, a fővárosnak joga van úgy eljárni, mintha az illető csődbe, vagy gondnokság alá került volna.*

A továbbiakban a vállalkozók járandóságainak kifizetéséről, a számlák kellékeiről, a jótállásról intézkedik a szabályzat.

Ankét-sorozaton vitatják meg ősszel az új fővárosi törvényjavaslatot

Scitovszky belügyminiszter a BSzKRt-nál kezdi meg a fővárosi üzemek revizióját

Nemrég érkezett a városházára a belügyminiszter leirata, amelyben felszólítja a fővárost, hogy *készítsen pontos kimutatást a fővárosi üzemek egyes vezetőinek jövedelmeiről.* Ez a kimutatás *elkészült,* sőt megérkezett a fővároshoz a belügyminiszter válaszleirata is, amely *a személyi kérdések felülvizsgálását rendeli el.* Az érdekeltek körében élénken pertraktálják a belügyminiszteri leiratot már csak abból a szempontból is, hogy *Scitovszky* Béla belügyminiszter — éppen a *Fővárosi Hirlap* egyik legutóbbi számában jelentette ki — *a főváros üzemi kérdését revizió alá akarja venni.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa most ezzel a kérdéssel kapcsolatosan a legbeavatottabb miniszteriális körökből azt az értesülést szerezte, hogy

Scitovszky Béla belügyminiszter hazaérkezése után haladéktalanul megkezdi a fővárosi üzemek legtüzetesebb tanulmányozását,

valamint az üzletmenet és ügyvitel egész területének pontos kivizsgálását. A belügyminiszter ezt a nagy munkát a *BSzKRt*-nál kezdi el, amelyet a legalaposabban akar átvizsgálni. *E vizsgálatok eredményétől* függ azután annak a kérdésnek a megoldása, hogy

a részvénytársasági formában működő üzemek fennmaradhatnak-e a jövőben is

és milyen formában.

— Nem lehetetlen, — mondták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának igen jól informált körökben — hogy *Scitovszky* Béla belügyminiszter *a fővárosi közlekedési vállalatok egyesítése mellett foglal majd állást.* Az egyesítés ötletét maga a belügyminiszter vetette fel elsőnek és ebben az irányban az illetékes tényezők között *már folytak is bizonyos puhatolódzó tárgyalások.*

Scitovszky Béla belügyminiszter, aki ezidő szerint *Marienbadban* 21 napos kúrát tart, augusztus harmadik hetében érkezik vissza Budapestre. A belügyminiszter azonban csak szeptember elején foglalja el hivatalát, mert közben még pihenni akar dombai birtokán. A belügyi tárca vezetésének átvétele után, tehát a képviselőház megnyitásáig terjedő

négy-öt héten át a belügyminiszter a folyó ügyeken kívül ügyszólván kizáróan fővárosi problémákkal foglalkozik.

A belügyminiszternek ugyanis ezidő szerint két nagy törvényalkotása került napirendre. Az egyik *a vármegyei reform,* amelyet már beterjesztett a képviselőháznak, most következik soron a fővárosi törvényjavaslat. A javaslatot *a belügyminiszter mindjárt az őszi kampány elején be akarja terjeszteni a képviselőháznak,* hogy a törvényhozás tagjainak legyen idejük ezt a nagy reformjavaslatot alaposan áttanulmányozni az alatt az idő alatt, amíg a Ház az őszi kampány elején sorra kerülő javaslatokat tárgyalja. Szeptemberben és október elején tehát *a belügyminisztériumban hatalmas kodifikációs munka fog folyni,* amely a főváros jövőjét lesz hivatva megalapozni:

a fővárosi reform ugyanis a fővárosi adminisztráció egész területére kiterjeszkedő nagyszabású törvényalkotás lesz.

Az elavult fővárosi törvényt új, modern szellemű törvény fogja felváltani, amely *úgy a községpolitikai, mint a városigazgatási kérdésekben egészen új helyzetet fog teremteni.* A reform körül természetesen élénk vita indul meg, de a belügyminiszter nem is akar elzárkózni a kritika meghallgatása elől. Beavatott informátorunk ugyanis közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy

Scitovszky Béla belügyminiszter a fővárosi reformot október elején sorozatos ankétek elé fogja terjeszteni

és úgy a községi pártok, mint más érdekeltek véleményét meghallgatja.

Bizonyos oldalról ezekkel a kodifikációs előkészületekkel kapcsolatosan már bedobták a közvéleménybe *az új választások kérdését is.* Mint velünk hivatalos helyről közlik,

a választásokról szóló hírek önkényes, igen korai kombinációk.

Még maga a belügyminiszter sem tudna felelni arra a kérdésre, hogy *mikor lesznek az új fővárosi választások.* Előreláthatóan azonban a jövő év májusában kerül majd sor az új fővárosi parlament megválasztására, *addig az újévkor lejáró mandátumokat meghosszabbítják.*

Sséchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VI'I., József-u. 79. Telefon: József 324-56

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. **RUMBOLD B. FIAI** Telefon: J. 352-09 Alapíttatott: 1842.
Zászlók, díszítések, címfestő, mázoló és szobafestő munkák.

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL M NDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉP- LAKATOS BÉRMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Baross ucca 80. szám.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

VOZÁRY PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J 374-31
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készitését. Dynamók és motorok javitását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat

STEINER ÁKOS
MECHANIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI ÜZEME
Készit és raktáron tart:
emeltyüs kapcsolókat, lamellás biztositókat, olvadóbetéteket
BUDAPEST, VII. KMETTY UCCA 17.
Telefon: Lipót 902—40

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMITŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623-41. sz.

BUDAPESTI MECHANIKAI KEFEÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 306—63

Nanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágylém stb.

Fayence falburkolást és padlóburkolást keramit, mozaik és cementlapokból a legjutányosabban kivitelez
KOCH ÉS SZILÁGYI
épitőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-u. 2/b.
Telefon Teréz 296-51 és 290-78.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbiró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos,
egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

Holman Pál épitőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

KAISER HUGÓ
ÉPITŐMESTER Budapest, VI, Podmanicky ucca 5. III/18.
Telefon: Automata 215-51 szám

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

WALKÓ LAJOS MINISZTER: „Rövidesen dülőre juttatom az autótaxi szabályrendelet kérdését"

Herrmann Miksa utasítást adott, hogy távolléte alatt szóbelileg intézzék el az ügyet

A fővárosi idegenforgalom emelkedése, amit az utóbbi napokban örvendetesen tapasztalhattunk, *teljes mértékben igazolja a fővárosnak az autótaxik szaporítására vonatkozó döntését.* Az új fővárosi autótaxi szabályrendeletet, amely 505-tel emeli fel az autótaxi engedélyek számát, még június havában felterjesztették *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszterhez, aki mindjárt a képviselőház utolsó érdemleges *ülése után megkezdte nyári szabadságidejét, amelyet* nagyrészt a svájci *Arosában* tölt, közben azonban alkalmat keresett arra, hogy *Londonban* a *Talbot*-ügy lebonyolítása céljából tárgyalásokat folytathasson.

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter még elutazása előtt nyilatkozott az autótaxi szabályrendelet ügyében a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt és ebben a nyilakozatban közölte a nyilvánossággal, hogy *az új autótaxi szabályrendelet jóváhagyásának nincs semmi akadálya.* Mint a kereskedelmi miniszter kijelentette, a jóváhagyás *pusztán azért késik, mert a közlekedés új rendjével kapcsolatos kisebb jelentőségű problémákat kell előbb elintézni.* Közben a kereskedelmi miniszter elutazott a fővárosból és a kereskedelmi tárca vezetését ideiglenesen *Pesthy* Pál igazságügyminiszter vette át. Az igazságügyminiszter helyettesítése mindössze augusztus elsejéig tartott, amikor is a kereskedelmi tárca ideiglenes vezetése a volt kereskedelemügyi miniszter, *Walkó* Lajos külügyminiszter kezébe került át.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a kereskedelmi tárca helyettesítésének átvétele alkalmából magával *Walkó* Lajos volt kereskedelmi miniszterrel beszélt *az autótaxi szabályrendelet jóváhagyásáról.*

Walkó Lajos miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Tudomásom szerint még bizonyos tárgyalások vannak folyamatban a kereskedelmi és belügyminisztérium között. Magam is

helyeslem az autótaxi-engedélyek számának szaporítását,

sőt magam is meg vagyok győződve arról, hogy *ezt a kérdést a lehető legrövidebb időn belül meg kell oldani.* Még csak ma vettem át a kereskedelmi tárca vezetését, éppen ezért csak a legközelebbi napokban kerülök abba a helyzetbe, hogy erről a kérdésről részletesen tájékozódjam. Annyit azonban máris kijelenthetek, hogy

rövidesen dülőre juttatom ezt a kérdést.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa beszélt ebben az ügyben a kereskedelmi minisztérium illetékes ügyosztályának vezetőjével is.

Fritz dr. miniszteri tanácsos

a következő felvilágosításokat adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fővárosi autótaxi szabályrendeletet csak bizonyos törvényes feltételek és formaságok mellett lehet jóváhagyni. A kereskedelmi miniszter úr, mielőtt szabadságra utazott volna,

utasítást adott olyan értelemben, hogy a szokásos aktaszerű formaságok mellőzésével, lehetőleg szóbeli tárgyalások alapján intézzük el ezt az ügyet.

Az a körülmény, hogy a kereskedelmi miniszter úr ez idő szerint szabadságon van, *semmi esetre sem lehet akadálya annak, hogy a jóváhagyás kérdésében döntsünk.* Magunk is tudjuk, hogy kevés a bérautó Budapesten és már csak azért is igyekszünk ezt az ügyet sürgősen likvidálni, *mert a forgalmi érdekek is követelik az engedélyek kiadását.*

Mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a legilletékesebb helyről értesült, *a fővárosi autótaxi szabályrendelet jóváhagyása még augusztusban leérkezik a városházára.* A jóváhagyó leiratot, — ha addig *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter nem érkeznék vissza, — *Walkó* Lajos külügyminiszter, *mint a távollevő kereskedelmi miniszter helyettese fogja aláírni.*

Az érdekeltek körében bizonyos aggodalmak merültek fel arra vonatkozóan, hogy az új engedélyek kiadása miként fog megtörténni. Az a hír járja ugyanis, hogy kizárólag azok jutnak csak engedélyhez, akik valamely érdekcsoport kötelékébe tartoznak. A bérautótulajdonosok egy része viszont azt is kifogásolja, hogy az új 505 engedélyt *nem egyszerre fogják, szeptemberben, kisztani az igénylők között.* Ezekről a kérdésekről beszéltünk

Kovácsházy főjegyzővel,

a főváros közlekedésügyi ügyosztályának helyettes vezetőjével, aki most a szabadságon levő *Lobmayer* Jenő tanácsnokot helyettesíti. A következő felvilágosításokat kaptuk:

— Értesüléseink szerint még ebben a hónapban megkapjuk a jóváhagyást. Ami azt a kifogást illeti, hogy nem osztjuk ki az összes rendszámokat, erre vonatkozóan utalnom kell arra a tényre, hogy

nincs annyi alkalmas autó, hogy valamennyi engedélyt kiadhassuk.

A magyar ipar ez idő szerint ilyen rövid idő alatt ennyi autót nem tud termelni, minthogy pedig *külföldről autót nem akarunk hozni,*

meg kell várni, amíg a magyar ipar a szükséges mennyiségben előállítja az autókat.

Ez a legfőbb oka annak, hogy *szeptemberben nem osztjuk ki az összes engedélyeket.*

Egy épületben kellene elhelyezni az üzemi igazgatóságokat

Érdekes terv a Városháza nyári szünetében

A *Városháza* nyári szünetében figyelemreméltó ötlet vetődött felszínre. Eszerint, aminthogy megteremtik az Egészség házát, ahol centralizálják a különféle egészségügyi intézményeket, megépítik az elő[illegible]járóságot, ahol összpontosul a kerület minden közhivatala, ép úgy

meg kellene teremteni a különféle üzemek központi székházát.

ahol minden *üzem igazgatósága elhelyezést nyerne.*

A tervnek az volt az indítója, hogy a *Gázgyár* most készül felépíteni a Rákóczi-úton létesítendő 6 emeletes palotában *igazgatósági székházát,* de a hivatalok az épületnek csak egy emeletét foglalnák el. Azt indítványozzák most, hogy

ezt a palotát ne építsék bérháznak, hanem itt helyezzék el a város egész területén szétszórt közüzemi igazgatóságokat.

Tudvalevő, hogy ahány üzeme van a fővárosnak, valamennyi nemcsak műhellyel, üzlettel, teleppel rendelkezik, hanem *a legtöbb üzem igazgatósága és hivatala a teleptől távol van* és vagy egy teljes épületet foglal el, *vagy drága bért fizet magánépületekben.* Itt van például a vásárcsarnokok igazgatósága, a temetkezési intézet, a gyógyszerüzem, a műszerüzem, a tanszerkészítő műhely, a köztisztasági hivatal, a gazdasági hivatal s még számos üzem, amely hivatalát néhány szobában tudná elhelyezni, de ehelyett ma nagy épületeket foglal el, vagy súlyos házbéreket fizet.

Ha a Rákóczi-úton épülő palotában centralizálnák az üzemek igazgatóságait, jelentékeny könnyebbség lenne, mert

felszabadulna egy sereg ház és telek,

amelyeket a főváros más célokra tudna felhasználni. Sok üzem megtakarítaná az idegenbe fizetett házbért, de emellett *könnyebbséget jelentene a közönség valamint az üzemek egymás közötti érintkezésében,* ha az ügyes-bajos dolgokat *egy helyen tudnák elintézni.* Ma az egyes üzemek hosszú iratváltásokkal érintkeznek egymással, legtöbbször az ügyosztályok közvetítésével. Mennyivel könnyebb volna, ha

az információkat, vagy az intézkedéseket egyszerűen házitelefon útján bonyolíthatnák le.

Az érdekes ötlet bizonyára nem múlik el a kánikulával, miután valóban érdemesnek látszik arra, hogy *komoly körök ezzel a gondolattal figyelmesen foglalkozzanak.*

Hochhauser
Ferenc építési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári út 38. Tel.: J. 459-81

BUCSANYECZ JÓZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

LENDVAI FERENC
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VII., Nefelejts ucca 50.

TELEFON: AUTOMATA 517-08
RIEMER MIKSA
KÖZPONTI FŰTÉS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK
Budapest II., Batthyány ucca 18 sz.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34 — Telefon: J. 873—59.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZAR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen

CHISTOFOLI VINCE ALAPÍTÁS ÉV: 1868.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT, MŰKŐ VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 51
TELEFON: J. 381-47 (EZELŐTT ILKA UCCA 34)

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZÍTÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vízvezeték **Központi fűtés**

EGRY BÁLINT
ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Salét om ucca 6
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 390—75

REMINGTON
Portable
irógép

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.
18 havi részletfizetésre is kapható.
Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken
Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Teréz 182—09, Lipót 975—20.

ELNÉMULNAK A BÚGÓ SZIRÉNÁK, dübörgő kipuffogók, szemetes csengők és más éktelen zajok a pesti uccán

Szabályrendelet készül az uccák csendjének megóvása érdekében — A régi rendelet alkotói még csak „az éjszakai csendháborítást" ismerték

Nálunk járt külföldiek állapították meg, hogy *Budapest a világ egyik leglármásabb városa.* Lármásabb mint London, pedig hol van még a budapesti ucca forgalma a szigetország fővárosának gigantikus mozgalmasságától. A magyar főváros azóta szerezte ezt a kétes értékű hírességet, amióta diadalmasan meghódította az uccát az autó, amióta sűrűsödik a villamos- és az autóbuszforgalom. A lárma és a zaj növekedése azonban *egyáltalában nincsen arányban a forgalom növekedésével,* hanem csak

a soffőrök, kocsivezetők és más lármaokozók túlzásának az eredménye,

ami nemcsak a polgárság nyugalma és épsége miatt tűrhetetlen, hanem a magyar főváros jóhírneve is azt kívánja, hogy mielőbb rendet teremtsenek.

A budapesti uccák csendjének, illetve lármáinak kérdése szóba került nemrégiben a főváros közgyűlésén is, a mult hetekben pedig a tanácsülés foglalkozott az üggyel, egyhangúan elfogadva *Berczel* Jenő tanácsnok erre vonatkozó előterjesztését, amely

az uccai csend megóvását célzó úi szabályrendeletről szólott.

Az uccai csend megóvásáról ugyanis ezideig *nincs szabályrendelete a székesfővárosnak,* illetve az 1883-ban készült, elavult régi szabályrendelet csupán *„az éjjeli csendháborításról"* rendelkezik, a nappaliról azonban nem esik benne szó.

Az új szabályrendelet az államrendőrség főkapitányságával egyetértésben készül és az őszi ülésszak elején már a közgyűlés elé is kerül, úgyhogy

még ebben az évben életbe is léptetik minden pesti polgár nagy örömére és megnyugvására.

Felkerestük

Berczel Jenő dr. tanácsnokot,

a közjogi ügyosztály vezetőjét, aki a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának kérdésére az alábbiakban ismertette a nagyfontosságú szabályrendelet irányelveit:

Ki és mi zajong legerősebben?

— A főváros tanácsa két közgyűlési interpelláció és a közigazgatási bizottságban elhangzott felszólalások után elhatározta, hogy megteszi mindazokat az intézkedéseket, amelyek a *közcsend megóvása* érdekében szükségesnek mutatkoznak.

— Tekintettel arra, hogy *az uccai zaj előidézésében a modern közlekedési eszközök viszik a főszerepet,* — a tanács elsősorban oly irányú intézkedéseket kíván tenni, amelyek

a közlekedési eszközök indokolatlan lármáját csillapitani alkalmasak.

— Elsősorban *a villamosvasutat kell megemliteni a csendháborítók között.* A villamos kocsivezetők köztudomás szerint gyakran *akkor is használják a csengőt, amikor arra szükség nincs,* s így éjjel-nappal egyaránt felesleges zaj mellett bonyolítják le a forgalmat. A túlzott és felesleges csengetés nemcsak azért ítélendő el, mert lármát okoz, hanem azért is, mert a járó-kelő közönség előtt

annyira megszokottá válik, hogy akkor sem ügyel a csengetyű-jelzésre, amikor arra szükség van.

Ezáltal azután könnyebben történhet elgázolás. A jövőben a csengők használatát korlátozzuk, a kültelki kocsikra szerelt légfékes csengőket pedig a belső területen egyáltalán tilos lesz a kocsivezetőknek használni.

Az ébresztő soffőr

— A gépkocsik közlekedése is sok olyan kifogás alá esik, amelyet feltétlenül orvosolni kell. Legelsősorban

a túlerős, éleshangú és túlzottan használt szirénák és tülkök ellen van kifogás.

Az autók vezetői a város belsejében is olyan erőshangú jelzőkészülékeket használnak, amelyek alkalmazása *csak vidéken, vagy a szabad országutakon* megengedett.

— A jövőben megállapítjuk, hogy *a városban milyen erősségű jelzőkészülékeket szabad használni,* s az oknélkül tülkölőket megbüntetik.

— Véget vetünk annak a tarthatatlan és *speciálisan pesti szokásnak is,* hogy

a kapu előtt a soffőr éjjel-nappal éles tülkölléssel ad jelt az utasának,

vagy hajnalban így ébreszti az uraságát, a környék lakóinak elviselhetetlen boszuságára.

— Megrendszabályozzuk a féktelenkedő motorosokat, a fővárosi uccák rendjének ezeket a sokat szidott *„falurosszáit"* is. Kétségtelen, hogy

a motorkerékpár nem való belterületen való közlekedésre,

mert nehezen fékezhető, amellett olyan zajjal jár, ami ugyancsak próbára teszi a nagyvárosi ember idegeit. A pergőtűzszerű kipuffogók használatát egészen eltiltjuk.

Éjjel a BSzKRt . . .

— A lármás teherautók megrendszabályozása mellett gondoskodunk a hajnali órák két másik háborítójának:

a csengető szemétgyüjtőkocsik és a tejesjegeskocsik megfékezéséről

is. Nem hagyhatjuk szó nélkül azokat a panaszokat sem, amelyek *a villamosvágányok éjjeli javitásával járó kiméletlen csendháborítás miatt hangzanak el.* A vasuti

sinek szállitását és kicserélését, a burkoló kövek lerakását mennydörgésszerű lármával végzik a munkások,

s minden óvatosságot mellőző eljárásukkal *egész városrészek pihenést kivánó lakosságának nyugalmát zavarják meg.*

— Szó lesz a postakincstár és a vízművek tulajdonában levő, fülrepesztően lármás *„asztaltvágó"* gépek használatáról is.

— A tanács felhívta az illetékes jogügyi ügyosztályt, hogy az uccai csend biztosításáról *szabályrendelet tervezetet készitsen,* mert a régi, még 1883-ban készült szabályrendelet alapján, amely csak az „éjjeli csendháborításokról" intézkedik, — *nem lehet az összes panaszokat eredményesen megszüntetni.* Ez az *új szabályrendelet előreláthatóan még ez évben életbelép* s ennek a keretében igyekszik majd a tanács az összes rendellenességeknek elejét venni.

— Addig is átír a tanács a *BSzKRt* igazgatóságához, s nyomatékosan felhívja arra, hogy *az előbb ismertetett szempontok betartására utasitsa a kocsivezetőket és a pályafentartási közegeket;* megkeresi az államrendőrség főkapitányságát is, hogy

a tülkölő soffőrök, lármázó motorosok kiméletlen kérdőrevonására utasitsa közegeit.

— A rendőrfőkapitány idevonatkozó tiltó rendelete rövidesen meg is jelenik.

□

A fejlődő, pezsgő élet zajjal jár, a némaság a halál kísérője. *A lárma azonban nem feltétlen szükséges valami.* Ha a villamosvezetők, a soffőrök, a motorosok, a kocsisok, kövezők, szemetesek, tejesek, jegesek és villamosvágányt rakó munkások a szükséghez képest *mérséklik temperamentumukat,* még mindig marad elég lárma, *amit el kell szenvedni a nagyváros ideges robotosainak.*

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mútárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

RIEDER OTTÓ villamosberendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

SZENTESSY MIHÁLY ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9 Telefon: József 373-92

Wörner J. és Társa Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II. PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968-92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

Elektromotorok újak, használtak. Teke cselések. Adás-vétel, csere. Villanyszerelés
RIMORZ LAJOS V. VISEGRÁDI UCCA 8
TELEFON TERÉZ 275-05

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441-99.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

Ó R A G Y Á R
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII. Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllamoredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

KISSEBESI és KORLÁTI KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 881-17

BUDAPEST-SVÁBHEGYI SZANATORIUM
Magaslati (430 m) klimatikus diétás gyógyintézet
*
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma **belbetegek, idegbetegek és üdülők** részére
Központi fütés, meleg-hideg viz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire, 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségű kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyitója a beteg testnek és fáradt léleknek.
*GOLF * TENNISZ * LOVAGLÁS*
NAPIDIJ (az új főépületben) beleértve őtszöri diétás étkezést, fütést vizkürákat 22 pengőtől
a depandanceokban 20 pengőtől

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 18. Telefon: József 415—98.

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

Közép-perrónos ikervonat, tíz millióval több utas, földalatti gyorsvasut a BSzKRt programjában

A légféket felváltja a villany-szolenoid — Élet mentő kosarak — A közlekedés meglepő ujításai

Az elmult héten nagy feltűnést keltett a *Fővárosi Hirlap*nak az a tudósítása, amely a belvárosi hurokvágány építési tervének és ezzel kapcsolatban a Rákóczi úti villamosközlekedés rendezésének *meghiusulásáról* számolt be.

Azóta alkalmunk volt beszélgetni

Márkus Jenő min. tanácsossal

a *BSzKRT* igazgatójával az aktuális közlekedési problémákról, amelynek során felvetettük előtte a hurokvágány kérdését és mindazt, ami a nagyközönséget közelről érdekli. *Márkus* Jenő kitért a nyilatkozat adása elől, beszélgetés közben mondta el a következőket:

— A hurokvágány építkezése a *közmunkatanács* állásfoglalása miatt *késik, de nem marad el.* A terveket most *módositjuk,* s az összel újra az illetékes fórumok elé terjesztjük azzal a reménységgel, hogy most már nem lesz akadálya a munkának, ami annál sürgősebb, mert a Rákóczi úti közlekedést mihamarabb rendezni kell, *s a Múzeum körút—Károly körúti kanyarokat véglegesen meg kell szüntetni közlekedésbiztonsági okokból.*

Az elektrifikált fogaskerekü

— Ami a továbbiakat illeti, talán nem érdektelen, ha rámutatok arra, hogy

még az idén elkezdjük a Villányi úti és az Alkotás uccai új vonalak megépítését.

Az idei építési programban szerepel a *pestszentlőrinci* második vágány megépítése és a vonal meghosszabbítása a Lőrinci temetőig, amivel a *környékbeli közlekedés megjavulását szolgáljuk.* Régi panaszt szüntet meg és a kültelki közlekedést fogja tökéletesíteni a *Jászberényi* úti villamos vonal *meghosszabbitása,* amellyel egyidejüen *új végállomást* épitünk a kőbányai *Liget téren.* Második vágányt fektetünk Óbuda több uccájában is.

— A fogaskerekü vasút *elektrifikálása erőteljesen halad a befejezés felé.* Épül a Városmajor állomás melletti új *nagy, modern remiz* is a villamos szerelvények számára. Az állomásépületeket egyelőre csak átalakítottuk, jövőre azonban, ha csak lehet,

stílusos, új pályaudvarok, állomások épülnek a Széchenyi-hegyen, Svábhegyen, a Városmajorban

és a közbeeső helyeken egyaránt. A hasonló svájci vasutak szolgálják erre is a példát, akárcsak a villamosmozdonyoknál és kocsiknál, amelyek már készülnek és *remélhetően még az idén üzembehelyezhetők is lesznek.* Az a tervünk, hogy

egyelőre gőz- és villamos üzemü vegyes forgalmat tartunk fenn,

rövidesen azonban egészen kiküszöböljük a füstokádó régi, muzeális gőzmozdonyokat és *kizárólag elektromos forgalom lesz, amivel füstmentessé válik a Svábhegy vidéke.*

Az új ikervonatok

— A közuti vonalakon azt hiszem, már

a jövő hónapban üzembehelyezhetjük a negyven új tipusú villamos kocsit.

Az új szerelvények *iker-kocsik,* amelyek előnye az, hogy olyan vonalakon is kettős kocsival közlekedhetünk, *ahol nincs hurokvágány.* Az új kocsiknak

közepén lesz az utasperronja, tehát ugyanitt történik a fel- és leszállás is.

A feljárók kényelmesek, az egész alváz jóval alacsonyabb, mint a régi kocsikon. A közepen való le- és felszállás — úgy hisszük, — *csökkenteni fogja a mozgó kocsikról és kocsikra való ugrálással járó baleseteket is.*

Az új járműveken kísérletképen

mellőzzük a légféket,

s helyette rövidzáró villamos és *szolenoid-féket,* továbbá *elektromágneses sinféket* alkalmazunk, amelylyel

a kocsikat úgyszólván pillanatok alatt lehet megállitani.

A közeljövőben *még több új kocsit rendelünk meg.* Ezidőszerint összesen 975 személyszállító motorkocsi és 598 pótkocsi, továbbá öt benzinmotoros sínautó közlekedik, tehát összesen 1578 kocsink van. Ebből a legforgalmasabb órákban naponta átlag 1259 van üzemben, vagyis a kocsipark 80%-a. Ebből is látszik, hogy

a kocsik számát szaporitani kell.

— 481 kocsira körülfutó életmentő szerkezetet szereltünk, egyidejüen a kereskedelmi miniszter utasitására

megkezdtük a billenőráccsal működésbe jutó kosaras életmentő szerkezetek 80 pótkocsira való felszerelését.

Ezket a szerkezeteket külföldi példák nyomán, saját terveink szerint, *házilag állitottuk elő.*

— *Technikai* berendezéseinket minden vonalon tökéletesitjük. Folytatjuk az elektromágneses *automatikus váltók* szerelését és legközelebb *ötven ilyen új készüléket helyezünk üzembe.* Egy

új áramátalakító állomást épitünk a Kelenföldön.

A *Baross* telepen új kocsiszin, a *délivasuti huroknál* pedig új várócsarnok épül.

Megnövekedett forgalom

— Pályaépitési osztályunk erősen foglalkozik további új vonalak tervezésével, *különös tekintettel a környékbeli közlekedésre* és nagyfontosságú tárgyalások vannak folyamatban erre vonatkozóan *a HÉV. igazgatóságával is.*

— Mint nagyfontosságú szociálpolitikai eredményt kell megemlítenem, hogy az igazgatóság a *közelmult napokban terjesztette be*

jóváhagyás végett a tanácshoz a BSzKRt alkalmazottak nyugdijszabályzatát,

amely 12.000 alkalmazott aggkori ellátásáról lesz hivatva gondoskodni. A jövőben a vasut valamennyi véglegesített alkalmazottja, munkása rendes nyugellátást élvez. *A korhatár 60 év, a szolgálati idő 35 esztendő lesz.*

— Utolsónak említem meg, de talán elsősorban kellett volna rámutatni arra, hogy

elkészült a BSzKRt 1929. évi költségelőirányzata.

— A tervezet az 1928. évben volt 87.7 millió kocsikilométer teljesítménnyel szemben 90 millió kocsikilométer teljesítményre számít, ami a forgalom nagyarányú fejlődését jelenti,

az idei 313 millió utas helyett pedig 10 millióval többre, 323 millióra számit.

— A költségvetés nagyobb összegeket irányoz elő a szükséges járműszaporításra és egyéb beruházásokra is, s végeredményben *64,565.000 P* főösszeggel záródik az idei 60,200.000 pengővel szemben.

Érdeklődtünk még a sokat emlegetett és a *Fővárosi Hirlap*ban annak idején részletesen ismertetett *nagy beruházási program* sorsa iránt, különös tekintettel a földalatti gyorsvasútra. A válasz igy hangzik:

A földalatti gyorsvasút

— A tervezet még nagy változásokon megy át, amíg a megvalósulás stádiumába jut. Az átdolgozás már folyamatban van:

a gyorsvasút a mi elgondolásunk szerint nem lesz kizárólag földalatti,

hanem ott, ahol lehet és alkalmas, a föld felett fut majd. Igy például *nagyon felesleges kiadás lenne a Duna alatt két alagútat épiteni óriási áldozatokkal,* ha a majdani Hungária körúti és Boráros téri hidakat már előre úgy lehet megkonstruálni, hogy *rajtuk a gyorsvasútnak külön pályatest épüljön.*

— Mindez azonban a későbbi jövő feladata a Duna-korzón futó vonal áthelyezésével és a többi problémával együtt, amelyek megvalósítása *mind az új igazgatóság feladata lesz.*

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

PAULAY LASZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZKÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44, szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚCYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11
TELEFON: JÓZSEF 4 4—08.

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17 Telefon: J 431-88
Mindennemü padozat készitése egyszerü és diszes kivitelben. Javitások jutányos áron.

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

Alapitva 1898 **LUDVIG JÁNOS**
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: BUDAPEST Főraktár:
VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 894-24. VII, Thököly ut 145

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG Telefon:
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

Lizsinszky Rezső kárpitos és diszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhivó Aut. 510-54

Fütés Viz Gáz *Szentgyörgyi és Társa*
Telefon: József 8-97 *Budapest VIII, Baross-u. 88*

LICSÁJER JÁNOS
Budapesti autórugógyártó és javitóüzeme

Budapest, VIII., Thék Endre ucca 14
(Óriás ucca 14) Telefon: József 463-51
Mindenféle autótipushoz kész rugók raktáron

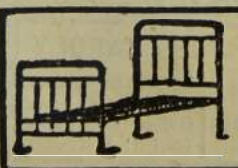
HIKKER GYULA
Rác-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és pensió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Isr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 434—12, Mintaraktár: József 361—07.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Pesti Hazai félévi mérlege. A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* igazgatósága legutóbbi ülésén foglalkozott az intézet *félévi mérlegével*, amely minden üzletág fokozatos fejlődéséről tesz tanubizonyságot. A folyó első félév eredménye a tavalyi, 1,512.300 P-vel szemben, *1,781.165 P-t tesz*, amely a tiszta nyereségnek cca 18%-os emelkedését jelenti, ezenfelül azonban egyes elért nyereségek későbbi elszámolásra tartattak fenn.

Az egyes üzletágak álladéka a következő képet tünteti fel: A betéti könyvecskékre elhelyezett tőkék álladéka az 1927. év június hó 30-iki 57.7 millió pengőről *76 millió pengőre*, a folyószámlabetétek és hitelezőké pedig 71.3 millió pengőről *89 millió pengőre*, úgyhogy az intézetnél elhelyezett összes tőkék álladéka 129.1 millió pengőről *165.1 millió pengőre emelkedett*. A váltótárca ugyanez időszakban 84.7 millió pengővel szemben 95.1 millió pengő álladékot mutat, leszámítolásra kerülvén 1927. év első felében 131.8 millió pengő, a folyó év első felében pedig 156,1 millió pengő értékü váltó.

Az adósok, beleértve a pénzintézeteknél és bankcégeknél fennálló követeléseket és az értékpapirokra adott előlegeket, 67.6 millió álladékról *14 millió emelkedést mutatnak* az 1927 június 30-hoz képest. Folyósításra került a folyó év első felében *17.4 millió pengő dollár záloglevélkölcsön*, a tavalyi 2.9 millió pengővel szemben és 2.5 millió pengő dollárkötvénykölcsön, úgyhogy a dollár jelzálogkölcsönök álladéka a mult év június 30-iki 16.1 millió pengőről *41.7 millió pengőre*, a dollár kötvénykölcsönök álladéka pedig 350.000 pengőről *3.8 millió pengőre*, ezzel szemben az engedmény útján továbbadott záloglevélkölcsönök álladéka 7.5 millió pengőről 26.5 millió pengőre, a forgalomban levő saját kibocsájtású dollár záloglevelek összege pedig 3.8 millió pengőről 9.2 millió pengőre emelkedett.

Különösen említésre érdemes, hogy a fenti eredményt az intézet *az adóknak számottevő, mintegy 20%-os emelkedése ellenére* érte el, viszont a személyi és tárgyi kiadások összege a tiszta nyereség százalékszerű emelkedésén lényegesen alul marad, úgyhogy mindezt összevetve, az 1928. évi üzleteredmény és az osztaléknak mikénti alakulása tekintetében bizakodó véleménynek van helye.

Angol-Magyar Bank félévi nyeresége. Az Angol-Magyar Bank Rt. igazgatóságának f. évi jún. 27-én tartott ülése foglalkozott az 1928 június 30-án lezárt félévi mérleggel, amely a bank üzleteinek minden irányú továbbfejlődéséről tesz tanuságot. Az 1927. év első felében, amikor az intézet alaptőkéje 240.000 darab osztalékjogosultsággal biró részvényből állott, a tiszta nyereség (áthozat nélkül) 916.459.91 pengő volt, ezzel szemben a most lefolyt félév 360.000 drb osztalékra jogosult részvényből álló alaptőkével *1,505.878.68 pengő tiszta nyereséget eredményezett*, a tavalyi 146 ezer 190.80 pengő nyereségáthozat figyelembe vétele nélkül és anélkül, hogy több már lebonyolított üzlet nyeresége a kimutatott eredményben bennfoglaltatnék.

Az idei *első félév mérlegének fontosabb számadatai*, összehasonlítva az 1927 június 31-iki félévi mérleg adataival, a következők:

	1928	1297
	ezer pengőben	
Pénztári készletek	6.838	8.291
Váltótárca	50.676	26.493
Adósok	53.798	54.818
Jelzálogkölcsönök	15.064	—.—
Betét takarékkönyvekre és folyószámlában	60.075	45.644
Hitelezők	45.251	34.446

Az intézetre bízott idegen tőkék összege — a fentiek szerint — a tavalyi 80 millió pengővel szemben mintegy *106 millió pengőre emelkedett*. A bank összes üzleteinek fejlődése *a forgalom jelentékeny emelkedésében is kifejezésre jut*.

A számszerűen kedvezőbb üzleteredmény mellett a tavalyinál *nagyobb összegü osztalék fizetése* az általános gazdasági viszonyok további fejlődésétől is függ.

A Duna—Száva—Adria Vasút új igazgatói. A *Duna—Száva—Adria Vasútnál* a közelmúlt napokban érdekes személyi változás történt, amennyiben dr. *Hiesz* Károlyt, a forgalmi osztály igazgatóját a Mavart. vezérigazgatójává nevezték ki. Ezzel a kinevezéssel a vasút egyik legfontosabb vezető poziciója üresedett meg. *Pogány* Sándor vezérigazgató előterjesztésére a *DSzAV.* forgalmi osztályának igazgatójává *Kousz* Nándor főfelügyelőt nevezték ki. *Kousz* egyike a legképzettebb vasutasoknak és a kinevezéssel az igazgatóság az ő eredményes munkásságát honorálta. Ugyancsak igazgatóvá nevezték ki *Tscheik* Gusztáv főfelügyelőt, a tarifaosztály főnökét, aki a vasút kiválóan megszervezett tarifaosztályát eddig is önálló hatáskörrel vezette.

Hudetz János
okl. építészmérnök, építőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapittatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

FORT OSZKÁR és TÁRSA Tel.: J. 303-35
műszaki iroda és vállalat
Központi fütés vízvezeték stb. berendezések részére
Budapest, IX., Angyal-ucca 33

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhivó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — Telefon: J. 314-16.

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Teréz aut. 607—55.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT. 217—64

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

Zajtalan járású **VENTILATOROK** és elektromotorok az ipar összes igényeinek megfelelően
G. MEIDINGER & CIE., BASEL
Képviseli: VIDOR I. okl. gépészmérnök, II., Margit körút 48. elefon: L. 988-51. Ajánlat és mérnöki látogatás díjmentes.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER., KEMENES UCCA 6

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Teréz 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKES-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18,
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ KERTÉSZET
Cégtulajdonos TAX JULIA
Budapest, VII., István-út 50.
Telefon: József 391—51.

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

Épület,- mü és vasszerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon: József 413—01

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—03.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci ucca 58. sz. fidsz. — Telefon: József 422-42.

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
okl. mérnökök, épitési vállalkozók
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.
Iroda és anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán Telefon: J. 515—36.

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

MŰEMLÉKKÉ NYILVÁNITJÁK a Városháza 200 esztendős frontját

Restaurálni kell Európa legszebb romantikus épületét — Lechner Jenő dr. nyilatkozata

Pest ezer esztendős, Buda sem sokkal fiatalabb, a város hosszú és gazdag multjának azonban *vajmi kevés emléke maradt fenn.* Ezek nagyrészt is ebek harmincadjára jutott, ami még megvan: *omladozik,* vagy ami még rosszabb, idegen rendeltetése van, úgy, hogy a folytonos modernizálás, átalakítás, hozzá- és ráépítés folytán *jobban és biztosabban pusztul eredeti szépsége és karaktere, mintha csak az idővel viaskodna.* Épen ezért Budapest müemlékeinek rajongó szerelmesei, tudósok, művészek, műtörténészek napról-napra újabb és újabb elgondolásokkal és tervekkel igyekszenek megmenteni, ami még menthető.

Műemlék lesz a Városháza

Így legutóbb is figyelemreméltó mozgalom indult meg a *Műemlékek Országos Bizottságában*

a Városházának, mint műemléknek, megmentése

érdekében. Ugyanekkor aktuálissá vált egyéb értékes müemlékek restaurálása is, amelyek megmentése szintén *a főváros feladata.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa épen ezért felkereste e mozgalom spiritus rectorát,

Lechner Jenő dr.-t,

a kiváló műépitészt, aki *„Budapest Müemlékei"* című művével egyszersmindenkorra bebizonyította hatalmas felkészültségét, finom művészi érzékét és a főváros veszendőbe menő multja iránt érzett olthatatlan szeretetét. *Lechner* Jenő dr. a következőket mondotta:

Iktató hivatal a kápolnában

— A mindinkább megvalósuláshoz közeledő városrendezési tervek *aktuálissá tették a Városháza megmentésének problémáját.* Ezen a környéken csupa vén, lebontásra váró ház van, ezeket a közelmultban épített stilustalan ócskaságokat előbb-utóbb eltakarítják és ekkor *megindul a szisztematikus munka.*

Budapest belső területén most már csak itt lehet szó tényleges városrendezésről.

A tervek már készülnek, ezért szükségesnek tartom, hogy a *Műemlékek Országos Bizottsága,* amelynek tagja vagyok, mihamarább

müemlékké deklarálja a Városházának Városház uccai frontját.

Valószínüleg rövidesen meg is történik ez, mert *sietni kell, nehogy a tervek megelőzzenek bennünket.* Semmi szín alatt *nem szabad engedni,* hogy az *invalidusok* kétszáz év előtt épített palotájának

gyönyörü barokk homlokzata a városrendezés áldozatául essék.

Ugyanekkor *restaurálni kell majd az invalidusok kápolnáját is,* amelynek pompás, hatalmas templomterét *emeletekre osztották és elhelyezték benne a főváros iktató hivatalát.*

— Ennél a kérdésnél csak a műmlékké nyilvánítás aktuális,

a köbányai 200 esztendős kápolnánál azonban maga a restaurálás aktuális.

Ezt a finom művü kis kápolnát mindezideig a budapesti lengyelek használták, most azonban *felépült új templomuk,* úgy, hogy *rendbe lehet hozni.* A főváros már ki is írta *az árlejtést* a kápolna kibővítését célzó és az eltávolított oromfal elé épített pajtaszerü faépitmény *lebontására.* Miután egyelőre nincs fedezet

egyszerü, sima fallal takariák be

egyelőre az előtérnél tátongó nyilást: *az eredetinek megfelelő díszes oromfal csak később készül el.*

Több világosságot a Vigadóba!

— Végre ugyancsak aktuálissá vált *a Vigadó restaurálása.* Szerintem,

a Vigadó a 60-as évek romantikus ízlésében készült épületek sorában szépség tekintetében páratlanul áll

egész Európában. Kissé elavult, éppen ezért: *több világosságot* és építészi értelemben vett *több tisztaságot* kellene belevinni. Ezt természetesen *nem lehet elérni egyszerü renoválással:* hozzáértő művészre kellene bízni ezt a pompás és hálás feladatot.

— Ezzel a három sürgősen aktuális kérdéssel persze egyáltalán nincs befejezve a város multjának megmentése. A következő etap kell, hogy legyen

a Fővárosi Múzeum méltó elhelyezése:

itt lehet majd összegyüjteni az 1000 éves Pest csodaszép emlékeit és *rekonstruktiv* képekben bemutatni a millenáris város *folyton változó, fejlődő és szépülő arculatát.* (n. k.)

GÁZFÉNYES LESZ A KÖRUT és dunaparti reflektor fénycsóvájától világos a Gellérthegy

Hová tüntek a pesti éjszaka vakitó ivlámpái? — Még mindig 150 petroleumlámpa ég a főváros uccáin

Sokat foglalkoznak mostanában Budapest világításának a kérdésével. Egyre-másra halljuk, hogy *a Dunapart erőteljesebb kivilágitásáról* kellene gondoskodni az idegenforgalom emelkedése miatt, másrészt pedig fel kellene állítani *a szénpálcikás ivlámpákat,* amelyek békében pazar fényt árasztottak a fontosabb útvonalakon.

Voltak, akik szóvátették, hogy *a királyi palotát, a Gellérthegyet,* továbbá *a Gellért-szobrot* este reflektorral ki kellene világítani, ugyancsak az idegenforgalom elősegítése céljából.

Ezekre a kérdésekre vonatkozólag felkerestük a főváros világítási ügyosztályában

Schara Béla főjegyzőt,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap munkatársának:*

— Valóban történnek intézkedések, hogy a *Dunapartot egyes helyeken jobban kivilágitsuk,* a korzónál levő részen már kandellábers lámpák vannak és erőteljesebb világítása van a partnak. Most

az Akadémiától a Parlamentig eső részen gondoskodunk intenzivebb világításról.

majd pedig *a budai oldalon, a Szilágyi Dezső-tér környékén.* Meg kell jegyeznem, hogy nemcsak a villanyvilágítást használjuk, hanem terveink szerint *a gázvilágitást is újból alkalmazzuk.* Kísérletképpen az Andrássy-úton már égnek az úgynevezett *gombaégős gázlámpák,* amelyek nemcsak azt a célt szolgálják, hogy ezáltal erősebb fény áradjon az Andrássy-úton, hanem azt is, hogy ha világítási zavarok történnek az *Elektromos Müveknél,* úgy *a pompás gombaégős gázvilágitás biztositsa az esti órákban a fényt.* Ilyen

gázlámpákat fogunk felállitani a körutakon is,

mert nagyszerüen beváltak.

Megkérdeztük *Schara* főjegyzőt, hogy miért nem állítanak fel szénpálcikás ivlámpákat?

Ezt felelte:

— Folytonosan hallom ezt a kívánságot: újságcikkekben, felszólalásokban egyre-másra követelik, hogy a békebeli szénpálcikás ivlámpákat állítsuk fel. *Erről pedig szó sem lehet.* Nagyon egyszerű a magyarázata. Az ilyen

szénpálcikás ivlámpák előállitását ugyanis beszüntették az összes gyárak,

egyáltalán nem is gyártanak. sőt ma már az a tendencia külföldön, hogy *ivlámpák helyett tökéletes szálas égőket használjanak.* A szénpálcikás ivlámpák kezelése ugyanis nagyon nehézkes. Ma már az a helyzet, hogy nemcsak a városok és közintézmények mondottak le az ivlámpákról, hanem *a magáncégek is,* mert ők is belátták, hogy az ivlámpák nem váltak be.

— Egyébként Budapest kivilágítása egyre erősebb lesz. Az elmult évben például *1786 darab lámpával szaporodott a közvilágitási lámpák száma.* Ebben a pillanatban *15,247 villanylámpája van Budapest uccáinak és tereinek, amellett 7649 gázlámpánk van.* Ebből 246 úgynevezett gombaégős nagyfényü gázlámpa az Andrássy-úton van. Érdekes, hogy *ma már mindössze csak 150 petróleumlámpa ég Budapesten,* de természetesen csak a külső perifériákon. Ezeknek a száma néha apad, *néha azonban szaporodik.* Megtörténik például, hogy valahol egy kisebb városrész keletkezik a külső területen. Akkor a környék lakói hozzánk jönnek, hogy adjunk világítást. *Átmenetileg* kénytelenek vagyunk *petróleumlámpákat felállitani* és így biztosítani ezeknek az új részeknek a világítását mindaddig, amíg azután villanyfényről tudunk gondoskodni. Nem felel meg tehát a valóságnak az, hogy Budapest világítását nem fejlesztik. Számos helyen történik nagy átalakítás, így például

most éppen a Horthy Miklós-úton, amelyet egészen a Verpeléti-útig még erősebben kivilágitunk.

Az *Elektromos Művektől* a következő felvilágosítást kaptuk a királyi palotának és a Gellérthegynek az esti órákban reflektorral történő megvilágításáról:

— Tény az, hogy az *Idegenforgalmi Hivatal* valóban megkereste a fővárost ezzel a kéréssel és csakugyan szó van arról, hogy az ügynek illetékes fórum elé való terjesztése után

este kilenc órától tizenegy óráig fényben fog úszni a királyi palota és a Gellérthegy.

Külföldi városokban, így például Salzburgban szintén ilyen módon emelik az esti órákban a város szépségét. Most mindössze annyi történt, hogy *reflektorral fogják megvilágitani a Gellért-szobrot,* még pedig úgy, hogy a szobor megvilágítva, plasztikusan emelkedik ki a háttérből. *Ez a világitókészülék Szent István hetében már működni is fog.* Már helyszíni szemlét is tartottak az ügyben, bizottság jelent meg a szobornál. *Liber* Endre tanácsnok és *Kertész* K. Róbert államtitkár vezetésével.

— Egyébként az *Idegenforgalmi Hivatal* továbbra is szorgalmazza a Gellérthegynek partmenti reflektorokkal való megvilágítását. Ennek a kérdésnek technikai megoldására azonban csak *Borvendég* tanácsnok hazaérkezése után kerülhet sor.

A Salgó-Tarjáni Kőszénbánya Részvény-Társulat igazgatósága, felügyelő-bizottsága és tisztviselői kara mélységes megilletődéssel jelentik, hogy a társulatnak jogtanácsosa és hosszú évtizedeken át igazgatósági tagja

Dr. Reiner Ede ur

folyó évi július 25-én elhunyt.

Az elköltözött közel 40 évig működött társulatunknál. Kiváló képességeit, ritka emberi tulajdonságait az egész idő alatt a társulat szolgálatába állította. A társulat minden egyes alkalmazottjának hűséges tanácsadója, igaz barátja volt. Rendkívüli egyénisége, melyet a legtisztultabb jogi tudás és legmagasabb etikai szempontok irányítottak, mindenkinél, aki őt ismerte, maradandó emléket fog részére biztosítani.

Társulatunk, melynek fáradhatatlan munkásságát elsősorban szentelte, tisztelettel és kegyeletes hálával fogja emlékét megőrizni.

Budapest, 1928. július hó 25-én.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa a mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján, a különböző közmunkák szállításával és végzésével az alábbi cégeket és vállalatokat bízta meg:

Állványozó munkával a Bakáts téri és a Mátyás templomnál: Makovszky Ferenc 2500, Tőke György 3750,

Mázoló munkával a Pozsonyi úti kislakásos épületnél: Kurbel Bálint 1787,

Útrendezési munkával a balparti temetőben: ifj. Halmos I. és Fia 25.010, a Gergely uccában: Neumann Ferenc 35.336, a Fodor uccában: Szántó Ferenc 76.041, a Somlói uton: Obendorfer József és Fia 64.970, a Kinizsi uccában: Zech Károly 3506, a Lotz Károly uccában: Engelhardt Ferenc 20.063,

Lakatos munkával a Palota úti kislakásos háznál: Polgár Ignác 20.272,

Kőfaragó munkával a Bakáts téri templomnál: Müller Rezső 29.930,

Aszfaltozási munkával a Kinizsi uccában: Poznanszky és Srelitz 21.960,

Vasbeton munkával a Palota úti bérháznál: Miklós és Társa 25.300,

Villanyszerelési munkával a Ceglédi úti bérháznál6 Kainrath Antal 4888.,

Burko'ó munkával a József árvaháznál: Melocco Péter Rt. 4097,

Gőzfűtőberendezési munkával a Bécsi úti kislakásos háznál: Bogdány és Társa 5230,

Gáz- és csatornaberendezési munkával a Kolozsvári úti háznál: Fried Zsigmond 2960,

Melegvízfütési munkával a Bécsi úti háznál: Bogdány és Társa 6192 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü fővárosi versenytárgyalásokon az alábbi cégek és vállalatok pályáztak:

Csatornázási munkára a Majláth uccában: Gravieser Albinné 14.815, Klauber és Vajda 16.147, Schäffer Á. 18.604, Hlatky József 18.824, Nagy Árpád 17.651, Farkas Lajos 16.274, König és Társa 14.975, Miklós és Társa 14.576, ifi. Halász Hubert 16.759, Obendorfer József és Fia 17.724, Heverdle István 12.215, a **Baross uccában:** Farkas Lajos 116.565, Tessák Ödön, 90.115,

Vasmunkára az Ördögárok korlátépítésénél: Ganz-Danubius gyár 5815, Skolkay Mátyás 4145, Oetl Antal 2556,

Útrendezésre a Bécsi úton: Fekete István 82.984, Ifj. Helfenstein Károly 71.707, Urbach és Tafler 71.388, Hlatky József 97.769, Heverdle István 51.570, Ámon Antal és Fia 65.162, Hollós Ferenc 72.170, Komfort Építő Rt. 59.224, Hajnal Imre 49.145, Gravieser Albinné 42.219, Obendorfer József és Fia 79.720, Schaffer György 69.185, **a Kolumbusz uccában:** Fekete István 27.936, Halmos I. és Fia 17.514, Neumann Ferenc 19.545, Hollós Ferenc 20.079, Schweiger és Kulás 27.328, Urbach és Tafler 20.623, Spányi Ernő 19.544, Hlatky József 27.936 pengő vállalati összegért.

Linoleum padlóburkoló munkára a Lónyai uccai elemi iskolában: Császár Imre 4977, Wippler és Társa 4796, Urbán Ferenc 5216, Elsinger és Fia 4800, Padimentum r.-t. 4794.

Kőmíves munkára a III. ker. temetőben: Hauer József 3472, Mód Lajos 3663, Graff, Beregszászy és Társa 2814, Csimár Károly 2190, Kleiser József 3672.

Kőmíves és javító munkára a Szív uccai iskola kazánházában: Mód Lajos 7574, Hegyi Ferenc 5495, Apor és Sattler 8671, Lakos Villmos 5175, Goldman és Antal 7915, Varjas Gyula 5879, vitéz Könyves Kálmán 5539, Böhm Károly 5610, **a Lovag uccai elemi iskolánál:** Hegedüs István 2664, Bier és Wersetz 4170, Szalai Gyula 1980, Egry Bálint 2807, König György 2668, Böhm Károly 2205, Szif Gyula 2547.

Föld munkára a jobbparti temetőben: Szüts Ferenc 13070, König és Társa 17510, Komfort építő r.-t. 35300, Ámon Antal 14050, Ámon Antal és Fia 12300, Hipszky István 15500, Fekete István 13000, Kis Jenő 211800, Mindszenti földmunkások vállalkozó szövetkezete 14900.

Villanyberendezési munkára a Szegényház-téri gör. kath. plébánián: Rammer Sándor 2975, Molnár János 2583, Marx Ferenc 4544, Téglási Géza 3342, Bene és Wein 2151, Kafka és Wágner 2332, Orsovszky István 2823, Uhareczky Ferenc 3449.

Lapburkoló munkára a Kazinczy u. 23. sz. iskola folyosóján: Melocco Péter 3382, Gerber József 3635, Gabos Oszkár 3887, Melocco Péter r.-t. 3350, Krszner József r.-t. 3275, Schillinger Vilmos 3446, Urbach és Tafler 3175, Refle Miklós 3600, Strasser Vilmos 3448.

Különböző ipari munkákra a Ceglédi úton épülő 120 szükséglakásnál: Gabos Oszkár 158.000, 158.000, 158.000, Stabil építő r.-t. 124.500, 124.500, 124.500, Neuschlossz Ödön és Marcel 156.300, 156.300, 156.300, Pink Béla 138.300, 138.300, 138.300, Biró és Moor 126.000, Kurscák és Szalay 154.000, 154.000, 156.000, vitéz Takács László 165.000, Schulek Béla 159.960, 161.960, 161.960, Belinszky János 90.000, Marton és Szalka 160.000, 160.000, 160.000, Lukács Lipót 143.000, 143.000, 143.000, Mattyasovszky László 166.000, 169.200, 169.200.

Bútorszállítási munkára a Diana úti elemi iskolánál: Hegedüs és Nagy 22227, Lopos Gyula 19509.

Villanyszerelési munkára az Uj Szent János kórház urologiai pavillonján: Paulay László 2978, Hungler István 2841, Juhász és Drechsler 3041, Rammer Sándor 2972, Alexi és Uhlyarik 2679, vitéz Hantay és Gallavits 3099, Bene és Wein 2833.

Gőzfütő berendezési munkára ugyanitt: Janisch János 29133, Adler Henrik 27471, Schwarz és Geiger 31033, Farkas Izor 28969, Risavi Béla 27685 pengő vállalati áron.

MESTER és KISS
OKL. ÉPÍTÉSZ ÉS ÉPÍTŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készit épület-, díszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légs esz, vi/, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozettek és eg sséggügyi fürdők be ende ését.

Fratricevich István díszítő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Kivállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szobafestő, díszítő és másolási munkákat

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMI ED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telef n L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Transformátorok
Szénkefék Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árában, fürészelt élaragnti lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utepitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés dijtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890 — Telefon József 839-62.

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T. Telefon: L. 908-62
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8.

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 4.3-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

ILKOVITS J.
központi fűtések és vizvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST VI, ANDRÁSSY ÚT 92,
TELEFON: Teréz 212-07.

TELEFON: J. 395—78 **HLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hidépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

WELLNER LÁSZLÓ
épitési vállalkozó Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

SZAVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

PAULINI GÉZA Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10. Telefon: J. 312-93
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vizvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Welsz József és Társa Tatarozási munkálatok évi részletekre. Emeletráépitések eszközölhetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaörsi-út 11. (Sajáthász)

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okovees mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fütési vállalkozó
I. kerület, Szász Károly ucca 5. szám
Telefon: Automata 539—59

SHELL petroleum benzin gázolaj
Speciális autóolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, V. Alkotmány ucca 18
Tel.: L. 968—11, 990—71, l. 2 2—35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egesz országban

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMÜ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VALLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Dijmentes költségvetés

Események

• • •

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A szerkesztőségből. *Dacsó* Emil, lapunk felelős szerkesztője megkezdte nyári szabadságát és külföldre utazott. Távollétében a szerkesztésért *Pogány* Béla szerkesztő a felelős.

„Helyreigazítás"

Gáspár Fülöp, a demokrata párt *régi*, lelkes és kiváló vezető tagja levelet intézett a *Fővárosi Hirlaphoz*. Levelében „helyreigazítás"-t kér azzal a legutóbb megjelent cikkünkkel szemben, amelyekben — mondjuk ki nyíltan — *a demokrata párt kebelében akuttá lett válsággal* foglalkoztunk. *Gáspár* Fülöp személyét és politikai szereplését igen nagyra becsüljük és örömmel adnánk helyet minden néven nevezendő megjegyzésnek, ha azt nem deklarálná *helyreigazításnak*. A helyreigazításoknál azonban mi is éppen úgy, mint a „helyreigazító fél", *szigorúan tartjuk magunkat a sajtótörvény betűjéhez*. Nem vállalkozhatunk azonban még *Gáspár* Fülöp nagyrabecsült személyéért sem arra a feladatra, hogy — *becsületes meggyőződésünk ellenére* — magasztaljuk azt a demokrata városi politikát, amely csak kudarcot, csak összevisszaságot és bajokat termel a kommunális ügyekben. Ami pedig Gáspár Fülöp lírai megállapításain túl terjed, szívesen konstatáljuk, hogy „pillanatig sem jutott eszébe" frontot csinálni *Rassay* Károly és *Sándor* Pál Községi Takarékpénztári igazgatósági tagsága ellen. Ahogy mi *Gáspár* Fülöpöt ismerjük, ezt el is hisszük, mert tudjuk, hogy őt mindig az önzetlenség irányította. Fentartjuk azonban azt a *cáfolhatatlan értesülésünket*, hogy a demokrata párt tagjainak igen nagy hányada ebben az esetben *nemcsak önzetlenséget* várt Gáspár Fülöptől, hanem azt is, hogy kiváló szakértelmét a *Községi Takarékpénztár* igazgatóságában kamatoztatta volna a főváros polgárságának javára. Irja Gáspár Fülöp azt is, hogy a demokrata pártban nincsen széthúzás. Erre vonatkozólag igaz tisztelettel csak *Gáspár* Fülöp türelmét kérhetjük. Konstatáljuk, hogy *ma* ő nem lát se széthúzást, se ellentétet. A jövő fogja bebizonyítani, hogy a demokrata párt *régi* tagjainak, *Vázsonyi eszméi hü őrzőinek* mit kell cselekedniök, ha csakugyan az a cél, hogy „összetartsanak nagy alapítóinak eszméi és hagyományai szerint".

Az építkezési albizottság kedden tartotta 100-ik ülését. Július 24-én megtartott ülésén az építkezési albizottság *Gajáry* György dr. tanácsi fogalmazó bejelentésére, hogy a bizottság 1925. évi június 26-án tartott alakuló ülése óta *legközelebb 100-ik ülését fogja megtartani*, kimondotta, hogy *ez alkalommal a július hó 31-én tartandó 100. ülését ünnepélyes formában tartja meg*. Felhívta a bizottsági jegyzőt, hogy ez alkalomra készítsen oly kimutatást, amelyből kitűnik a bizottság tagjainak megjelenési száma. A bizottság elnökei voltak: *Orczy* Gyula tanácsnok, néhai *Kabdebó* Gyula tanácsnok, *Mihályik* István ny. műszaki főtanácsos, *Végh* Gyula műsz. főtanácsos, akitől a bizottság állandó elnöklését a mostani elnök, *Solty* Lajos tanácsnok, a középítési ügyosztály jelenlegi vezetője, 1927. évi március hó 22-én vette át. A bizottság állandó elnökhelyettese *Lavotta* Gyula műsz. tanácsos, a II. ügyosztály műszaki tanácsnok helyettese. A bizottság a székesfőváros tulajdonát képező összes épületek műszaki kezelésén kívül 6 bérházcsoport építésében és sok más új építkezésben adott *mindenkor szakvéleményt és javaslatot.*

Ez is jogcím. Egyik fővárosi tanácsnok elhagyatott kis fürdőhelyen pihenni ki az év fáradalmait. Örvendett, hogy nem találkozott ismerősökkel, hivatali aktákkal sem és a jól megérdemelt üdülésnek szentelheti a kánikulai napokat. Nagy lett a boszúsága, amikor egyszerre csak betoppan hozzá egy úr és elmondotta, hogy a tanácsnok ügyosztályán levő kérvényében szeretne döntést.

A tanácsnok nem állhatta meg, hogy néhány méltatlankodó szót ne mondjon:

— *De uram, nem gondolja, hogy nem illendő dolog itt pihenésemben engem hivatalos ügyekkel zavarni.*

Majd, amikor a tolakodó úr nem tágított, így fakadt ki:

— De milyen jogcímen veszi ön magának a bátorságot, hogy itt zavar engem.

Erre ezt a meglepő választ adta:

— Tanácsnok úr, kérem, *itt idegenben jól esik, ha az ember földivel találkozik.*

— Milyen címen vagyok én földije önnek?

— Tetszik tudni, *én is budapesti vagyok, a tanácsnok úr is. És földieknek illik öszetartani!*

Igy virágzott ki a lokalpatriotizmus kissé széles alapon a külföldi kis fürdőhelyen. És még azt mondják, hogy Budapesten nincs egységes közszellem...

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1904 — Budapest, I., Böszörményiút 18 — Telefon Aut. 510-86

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH

Margitszigeti Palota
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene
Saját sütő- és cukrászipari üzem

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
OEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

Székesfővárosi Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1. — Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester
építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb.
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 — TELEFON: J. 380—19

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

WAGNER LAJOS
építész, építőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

Németh Vilmos
építési vállalkozo
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

ÉPITŐIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető
hézagmentes padozatburkoló a
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemü átalakitásoknál ajánlattal díjmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

»STEAUA«
Kőolajkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor ucca 2. szám
»REX« - BENZIN
Császárolaj
Auto-, motor- és kenőolajok
Aszfalt

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. — Épületasztalosság. — Költségvetés díjtalan

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜVEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—25
Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép- és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üveg ucca sarok.

Világszabadalom!
Megtakarit 75 százalékot!
A „TÖREKY"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már melegvizet ad és 15 perc alatt 2 KILÓ FA eltüzelésével 180 liter 42° C MELEGVIZ előállitását teszi lehetővé. Ezáltal EGY FÜRDŐ KÉSZITÉSE 9 FILLÉRBE kerül.
SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ.
Legolcsóbb fürdőkályha!
Készíti: Maurer Sándor
Budapest, I., Attila ucca 31

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

Kapuszta Gusztáv
épitőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök. Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 390 80

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 286-85. — BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VI. ker., Váci- és Gyöngyösi úti kislakásos bérházak kerítés építésével kapcsolatosan szükséges föld-, vasbeton és elhelyező munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 0·80 pengőért kaphatók 1928 július 21-től kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának, IV. ker., Központi városháza, III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Scultéty János mérnöknél a Központi városháza III. emelet 336. számú ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928. augusztus 7-én (kedden) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály, III. emelet 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 350. ajtószám alatti üléstermében d. e. 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928. július 17.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Zugligeti-árok középső (250 fm hosszú és 115/136 cm belső átmérőjü) szakasz beboltozási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. augusztus 6-án (hétfőn) déli 12 óráig kell** a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928. augusztus 6-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségében, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. július 9.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.** Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.

Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártás.

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenezö hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépmühely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javitása. Orvosi villamos müszerek és készülékek gyártása. Autódinamók és indítók javitása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körut 64.
Telefonszámi: J. 449-21.

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

Havas Lajos
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

DUNAMELLÉKI MESZ-, TEGLA és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GIZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycim: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

PÉTER ARTHUR
Épület-, mü- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPITTATOTT 1904-BEN

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75/77. Telefon: L. 914-46.

HELIOS FÉMÁRUGYÁR R. T.
X., Mázsa-ucca 5. Telefon: J. 352—41.
Öntött és sajtolt sárgaréz épületveret. Épületvasalás. Butorveret.

GODRA SÁNDOR és FIA RÉZMŰVES ÜZEME
Szesz- és vegyészeti gyárberendező vállalat
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 4
Telefon: József 378-48.

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korál-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörtyüpréselk!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—39.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BALOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 879—18

GONDA és ERDŐS
Hat. eng villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt — *Telefon: Autom. 530—03*

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Fekete Ödön mérnök
Vizművek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Kamocsy-ucca 33/b

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari
géprakтára
Kertész ucca 48. elefon J. 405—70.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK és POGÁNY Épület- és műlakatos mesterek
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyára
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 69.

MOLNÁR ANDRÁS
Bádogos és vizvezeték szerelő
BUDAPEST, VIII., KÁLVÁRIA-TÉR 11.
Alapittatott 1878. = Telefon: J. 345—65.

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

KULICSKA ANTAL
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÉS ŐRELLENŐRZŐ ÓRAGYÁR
Telefon 527-09 PRÄCISIOS MECHANIKAI GYÁR Alapitva 1877
BUDAPEST, II., ISKOLA UCCA 6. SZÁM

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

Tapéta raktár, menyezetdisz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZIŐ
Faminták (modellek) faesztergályos és müszaki famunkák szakszerü készitése
BUDAPEST, VI., FRANCIPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

Jany János *Gép-, épület- és szerkezetlakatos*
Ezelőtt: Fischer és Jany
Budapest, II., Török ucca 4. Telefon: T. 157-54

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készit: Elektromotorok és Dynamók szakszerü javitását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON J. 32-34.

Alexi és Uhlyarik müszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: I. 9-92 és I. 9-93
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemü villamossági szerelést

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

BALÁZS GYULA
ÉPITŐMESTER
Magasépitési vállalat
BUDAPEST, I., Vincellér ucca 41.
TELEFON: J. 805-40.

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 augusztus 8. — 32 szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre .... 24 pengő
Félévre .... 12 pengő
Allandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137–15

Hermann Luppe

nevét jó lesz melegen a szívünkbe zárni, jó lesz a barátságát, amely olyan nemesen és talán várakozáson fölül öszinte megértéssel tör felénk, hálásan fogadni és megtartani. Hermann Luppe dr., a bűbájos Nürnberg főpolgármestere, a Dürer-centennárium alkalmával látogatott el hozzánk és csodálatosan nagyszerű baráti érzésekkel telítve hagyta el a magyar fővárost. A szavaiból, nyilatkozataiból, amelyeket itt közöttünk tett, máris áradt az irántunk való rokonszenv, de mindezt messze fölülmulja az a tevékenysége, amelyet most odahaza fejt ki a magyarság, de legeslegelső sorban a magyarság nagyszerű fővárosa, Budapest érdekében. Ennek a munkának látható része az a nagyszerű vezércikk, amely a héten jelent meg kiváló barátunk tollából a *Nürnberg-Fürther Morgenpresse* című lapban. Ez a vezércikk olyan meleg, olyan lelkes hangon foglalkozik velünk, hogy becsületére, dicsőségére vált volna, ha Budapest szülötte írta volna. Nem áll meg azonban Nürnberg nagynevű főpolgármesterének tevékenysége ennél az egy vezércikknél. Nagyszerű agitációval készíti elő máris a jövő évben tartandó nürnbergi magyar hetet, amelynek ma még szinte kiszámíthatatlanok a magyar kultúra, a magyar igazság érdekében majdan kifejlődő hatalmas előnyei. Nyilván Hermann Luppének köszönhetjük azt a másik cikket is, amely a napokban jelent meg a *Fränkischer Kurier*-ben, Észak-Bajorország legnagyobb napilapjában. Ez a lap, amely nyilván közeláll a nürnbergi főpolgármesterhez, terjedelmes cikkben foglalkozik a Budapesten járt német énekesek meleg ünneplésével. Egyebek között szóról-szóra közli *Liber* Endre tanácsnok beszédét, valamint a többi, a békerevízió mellett pálcát törő nyilatkozatot, amelyeket ez alkalommal részint magyarok, részint külföldiek tettek.

Íme, milyen eredményeket érünk el, csak egy, egyetlen egy jóbarát révén, aki komolyan és mélyen a szívébe zár bennünket. Sürgősen le kell azonban vonnunk a következtetéseket ebből az esetből, hogy minél előbb megsokszorozhassuk Budapest *ilyen* barátainak a számát. A utolsó esztendőkben jöttek itt böven közöttünk idegenek. Sajnos, nagyrészben nem maguktól jöttek, hanem vendégekként mi hoztuk ide őket. Bevalljuk, igen sok az olyan idegen, akik a gavalléros vendéglátást, amelyben itt nálunk részük van, nem hálálják meg még csak jóindulattal sem. Épen azért mélységes és öszinte hálára vagyunk kötelezve az olyan kedves és megbecsülhetetlen vendégek iránt, mint amilyen Luppe dr., akinek ittjárt nyomán több, mint kétezer német dalos látogatott át hozzánk a bécsi nagy Anschluss-napok után. Ez már friss és kiváló eredménye volt Luppe dr. érdekünkben kifejtett tevékenységének.

Ne felejtsük el azonban azt se, hogy az idegenforgalom fejlesztésének nemcsak gazdasági, hanem jótékony, hasznos *politikai* eredményei is szoktak lenni. Kétszeresen fontos tehát, hogy megnöveljük és lelkessé tegyük Budapest küföldi barátainak táborát. Hogyan érhetjük el azonban ezt? Természeti kincseink, városunk szépsége úgy is megfogja, lebilincseli az idegent, de mindez nem elegendő, ha különböző okok *miatt nem érzi jól itt magát.* Mindent el kell tehát követni, hogy a Budapesten megforduló idegen zavartalanul kellemes impressziókkal távozzék Budapestről. Teremtsünk végre rendet, de igazán és komolyan ezen a területen: ne akadjon senki, aki meg akarja zsarolni az idegent, füleljünk le mindenkit, aki nem bánik még jobban, előzékenyebben a külföldivel, mint ahogy bánik velünk budapesti polgárokkal.

Vannak azután még igen fontos tennivalók, amelyek kiváló tényezői lehetnek a budapesti idegenforgalom naggyá fejlődésének. Fájdalom, ezeket a feltételeket nem lehet máról holnapra megteremteni, de *egyszer* mégis meg kell kezdeni a munkát.

Az *egyszer* pedig ezúttal *még má*-t jelent, hogy ma meg kell kezdeni annak megvalósítását, hogy *Budapest minden lakosa tanuljon meg egy-két nyelvet,* mert a budapesti idegenforgalom fejlődésének egyik legnagyobb akadálya, hogy az idevetődő idegen nem tudja megértetni magát, még a rendőr, a villamoskalauz és pincér sem tud vele beszélni. Nagyarányú agitációt, ha kell pedig akár kényszert kell kifejteni annak érdekében, hogy a budapesti polgárság feküdjék neki a nyelvtanoknak és szótáraknak.

A másik, amit ebből az alkalomból szintén el kell mondanunk, az, hogy fordítsunk nagyobb gondot Budapest reklámozására. A propaganda iratok és plakátok, amelyek Budapestre hivatottak csábítani az idegent, *nyelvi, művészi és praktikus szempontból* legyenek ideálisan jók. Sem testünknek, sem lelkünknek nem kell a cenzura, de ebben az esetben mégis azt mondjuk, ne juthasson ki az ország határán egyetlen *tökéletes* nyelvtudás nélkül megírt propaganda füzet és egyetlen ízléstelen plakát. Tűzre kell dobni az ilyeneket és — kerüljön bármibe — az írótoll mestereit, a rajzoló ceruza és ecset igaz művészeit, söt a fordítás bravuros művelőit kell végre csatasorba állítani Budapest idegenforgalmának propagandája érdekében. Ne sajnáljunk semmi pénzt, mert most a Luppe-esetből bebizonyult, hogy *kitűnő eszközökkel igenis lehet rendkivüli idegenforgalmat biztositani a magyar főváros számára.*

Van azonban a Luppe-esetnek még egy nagyszerű tanulsága, amelyet sietünk a most alakult *Idegenforgalmi Tanács* szíves figyelmébe ajánlani. Hogy jutott el Budapestre Hermann Luppe dr. és hogy lehet az, hogy már amikor idejött, telve volt a magyar főváros iránt való rokonérzéssel és barátsággal. Igen egyszerű: van neki egy magyar barátja, aki imádott szülővárosáról, a nagyszerű Budapestről hosszú időn át végtelen szeretettel beszélt a nürnbergi főpolgármesternek. Ez a férfiú a Nürnbergben lakó *Körmendy Frim* Ervin, a kiváló magyar festőművész. Hát nekünk a Luppékon kívül minél több *Körmendy Frim* Ervinre is szükségünk van. Pedig hány, de hány lelkes jó magyar él a külföldön. Jó magyarok, akik örök szerelemmel szeretik Budapestet és akik odakint jelentős társadalmi állást töltenek be, új hazájukban tekintélyes, nagynevű barátokat szereztek. Csináltasson, de azonnal az Idegenforgalmi Tanács teljes *katasztert* Budapest idegenben élő hű és lelkes fiairól. Ennek a kataszternek az alapján azután tartsanak fenn ezekkel az urakkal állandó érintkezést, adjanak nekik gyakorlati utasítást a magyar fővárosnak külföldön való népszerűsítése érdekében. Meg vagyunk róla győződve, hogy ezek valamennyien készséggel állanak rendelkezésre és *szülővárosuknak, Budapestnek kérése parancs lesz a számukra.* Ezer és ezer *Körmendy Frim* Ervin állhat akkor a nagy ügy szolgálatába, akik ezrével tudják majd megnyerni a Hermann Luppe-féle nagyszerű barátok jóindulatát Budapest számára.

Ezer és ezer lelkes, önzetlen nagykövete lesz akkor a külföldön a magyar fővárosnak és a nagykövetek ezrei fogják hirdetni Luppe szavait, hogy Budapest a világ legszebb városa és hogy Budapest lesz a világ legelőkelőbb fürdővárosa.

Pogány Béla.

Megvalósul Budapest közlekedésének nagy reformja

Az Egységes Községi Polgári Párt azt kivánja, hogy a főváros és a BSzKRT. a budapesti villamosforgalom fejlesztésének lehetőségeit a földalatti és gyorsvasuti kombinált megoldásokban keressék

BECSEY ANTAL NYILATKOZATA

Az *Egységes Községi Polgári Párt* évadzáró értekezletén *Kozma* Jenő dr. pártelnök részletes jelentést terjesztett elő, amelyben egyrészt visszapillantást vetett a párt multévi működésére, másrészt megjelölte azokat az utakat, amelyeket a párt bizottsági tagjainak az öszi kampányban követniök kell és egyben fixirozta azokat a célokat is, amelyeket a párt a legközelebbi jövőben meg akar valósítani. A *Fővárosi Hirlap* ezzel kapcsolatosan *Kozma* Jenő dr. nyilatkozatát közölte, amelyben a párt elnöke nagyarányú gazdasági program előkészítését jelenti be. Most, hogy *Kozma* Jenő dr. nyári szabadságidejét külöldön tölti, a gazdasági program előkészítésének munkáját *Becsey* Antal, a párt kiváló közgazdasági szakértője végzi. A bejelentés során utalás történt arra vonatkozóan, hogy a párt legközelebbi és legfontosabb feladatának a főváros közlekedésügyeinek rendezését tartja. Az a gazdasági program tehát, amelyet az Egységes Községi Polgári Párt a nyár folyamán megszövegez, egyúttal a budapesti közlekedésügy fejlesztésének programját is magában foglalja.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa erről a kérdésről beszélt

Becsey Antal

kormányfőtanácsossal, aki éppen mostanában készült el a gazdasági program közlekedésügyi részének tanulmányozásával és aki a következő nyilatkozatot tette:

A Belváros villanyos vágányok nélkül

— A *Fővárosi Közmunkák Tanácsa* elutasította a *BSzKRt*-nak azt a propozícióját, hogy a belvárosban az Apponyi tér, Veres Pálné ucca, Irányi ucca, Váci ucca útvonalon hurokvágány készüljön és a tervet újabb megfontolás céljából a tanácsnak adta vissza. Ezt a határozatot a Közmunkák Tanácsa egyhangúan hozta meg, annak ellenére, hogy ez a javaslat a főváros közlekedésügyi bizottságában is keresztül ment. Kétségtelen, hogy ennek a hurokvágánynak hasznos rendeltetése volna, amennyiben módot nyujtana arra, hogy

a Rákóczi útról, Kelenföldről, Baross uccából és Budáról jövő relációk megrövidüljenek.

A *BSzKRt*-nak e kérdés megoldására volt egy másik terve is. Ez a terv az *Egyetem uccát* vette kombinációba. Két rossz közül kellett választania a közlekedési bizottságnak, ezért fogadta el a hurokvágányjavaslatot.

— Amennyire megokolt ennek a hurokvágánynak a létesítése általános közlekedési szempontból, *rendkivül aggodalmas — minden más tekintetben. Mi a Belváros területéről egyszersmindenkorra ki akarjuk küszöbölni a villamosvágányokat.* Ez *általános elv,* amit minden oldalon helyeselnek. A Közmunkák Tanácsa éppen erre való tekintettel utalta vissza a tanácshoz ezt a javaslatot. Én a magam részéről egészen új koncepciót várok a BSzKRt-tól. Bármilyen terveket eszeljünk is ki, *végleges megoldást nem hozhatunk anélkül, hogy ne lépne előtérbe a földalatti vasútnak és gyorsvasútnak a gondolata.*

— Ebben a tekintetben utalnom kell arra, hogy

a kereskedelmi miniszter igen éles szemrehányással küldte vissza a fővárosnak azt az elömunkálati engedélyt, amit a Schiffer Miksa cégnek adott.

A miniszter ugyanis hivatkozik az 1887. évi rendeletre, amely szerint elömunkálati engedélyt csak a kereskedelmi miniszter jóváhagyása mellett lehet adni. Ez most jogi kérdés, amit a főváros főügyésze fog majd elintézni. Én csak arra a széleskörű érdeklődésre utalok, amely a földalatti vasút és a gyorsvasút terve iránt nemcsak idehaza, hanem a külföl-

dön is megnyilvánul. A *Schiffer*-kombinációt a mi pártunk dobta bele a köztudatba, nem a cég miatt, hanem azért, *hogy plauzibilissá tegyük a földalatti forgalom gondolatát.* A mi ötletünket azzal ütötték el, hogy az még nem érett meg a megoldásra, hiszen nem fog akadni vállalkozó. Most azután dokumentálódott, hogy

már a gondolat felvetése is alkalmas arra, hogy a töke egész serege jelentkezzék.

Az én álláspontom az, hogy elsősorban a *BSzKRt-nak kell kezébe venni ezt a kérdést.* Aki hurokvágányokkal és ehhez hasonló fél megoldásokkal kísérletezik, az nem látja a fáktól az erdőt. A Közmunkák Tanácsa és a kereskedelmi miniszter állásfoglalása után oda kell hatni — *és ezt pártunk programá teszi,* — hogy

a BSzKRt és a főváros vezetősége a villamosforgalom fejlesztésének lehetőségeit a földalatti és a gyorsvasúti kombinált megoldásokban keresse.

A villamosvasút jelenlegi formájának a fejlesztése csak *a külső perifériákon volna megindokolt:* a Villányi úton, a Bécsi úton, a Hajtsár úton Kőbánya felé és általában ezeken a külterületi főútvonalakon, ahol a kocsiforgalom még nem fejlődött ki eléggé. Ezeknek a villamos útvonalaknak a megépítése már évek óta aktuális, annak idején azonban azt mondották, hogy előbb a rekonstrukciós munkálatokat kell elvégezni, addig nincs pénz más egyébre. Most lejárt ez a terminus és a mi

pártunk elvárja, hogy ezek a külterületi utak végre villamosközlekedéshez jussanak, a főváros belsejében pedig a földalatti vasútra, a gyorsvonatra és az autobuszra tereltessék át a közlekedés.

Nekünk bele kell vinnünk a köztudatba az amerikai-angol mondást: „Az idő pénz!" Meg kell már szűnnie annak az állapotnak, hogy dolgozó emberek órákig legyenek kénytelenek villamosozni, amikor *ezt az utat 10 perc alatt is megtehetik.*

A Hév. megváltása

— Halaszthatatlanul megoldásra vár a *BSzKRt* és a *HÉV* viszonyának végleges rendezése. A közlekedési bizottság legutóbbi ülésén napirend előtt szóvátettem ezeket az anomáliákat. Örömmel állapíthatom meg, hogy pártkülönbség nélkül, minden oldalon egyértelmű felfogás alakult ki. Eszerint

a HÉV tarifális viszonylatait a főváros közlekedési területén belül egységesíteni kell a BSzKRt viszonylataival.

Ha Kispestre és Ujpestre 24 fillérért lehet átszállással eljutni, akkor a főváros belső területén, a Fehérvári-útra a közlekedés nem kerülhet bele 36 fillérbe. Ha a HÉV akadályokat gördítene ennek a követelésnek a teljesítése elé, akkor *a fővárosnak forsziroznia kell a HÉV megváltásának gondolatát.* A főváros közönsége teljes joggal szorgalmazza a HÉV-jegyeknek a főváros területén való mielőbbi olcsóbbá tételét s ha másként nem lehet, *nekünk bele kell vinnünk a köztudatba, hogy a HÉV-et a főváros közönsége érdekében meg kell váltanunk.*

— Az ősz folyamán fokozatosan elkészülnek *az új autóbuszkocsik.* Ha a megrendelt 100 új autóbuszkocsit üzembe helyezzük, egyszerre meg fog változni a főváros képe. Rendkívül sajnálatos, hogy az autóbuszgarázs ügye — amelyet nem a legszerencsésebb helyre terveztek — lassan halad a megvalósulás felé. A Zugló környékén lévő villanegyedben nehéz probléma egy ilyen nagy autógarázs megépítése. Két tervpályázatot is hirdetett a főváros, de mindkettő meddő maradt, nem azért, mint hogyha építészeink nem tudnának nehezebb problémákat is megoldani, hanem azért, mert

ez nem építészi, hanem üzemi probléma. Nem pályázatot kellett volna kiírni építészek számára, hanem elsőrendű külföldi szakértőket, a berlini, a párizsi üzemvezetőket kellett volna meghallgatni.

Itt még hosszú idő telik el, amíg az autóbuszforgalom rendes kerékvágásba kerül.

Olcsóbb autótaxit

— Már ennek a szükségszerű késedelemnek a következtében is egyre aktuálisabbá válik *az autótaxik* számának szaporítása. A főváros szabályrendelete már megjárta a belügyminisztériumot és jelenleg a kereskedelmi minisztériumban várja a döntést. Kétségtelen, hogy nehéz kérdések várnak itt elintézésre és innét magyarázható, hogy a szabályrendelet jóváhagyása még nem érkezett le a városházára. Komplikációt okoz például az a körülmény, hogy az 1922. évi ipartörvényünk, amely az ipar gyakorlásának módjairól intézkedik,

az elöljáróságokat jelöli meg elsőfokú iparhatóságnak, viszont a szabályrendeletben a tanács magának tartotta fenn a taxi-engedélyek szétosztásának jogát.

Akárhogy áll is a dolog, *a közönség nem várhat tovább,* mert hiszen itt vagyunk Szent István napja előtt. *A jelenlegi autótaxikkal még a normális forgalmat sem tudjuk rendesen lebonyolitani. Mi lesz Szent István hetében?* Úgy a pirostaxisok, mint a Márta is tettek ajánlatot arra, hogy *már Szent István napjára megfelelő számú kocsikat helyeznek üzembe,* amennyiben kapnak rendszámokat. Mi tehát a magunk részéről, a főváros közönsége érdekében, a legfontosabb feladatnak tartjuk a jóváhagyás kisürgetését. Ha az említett okoknál fogva a jóváhagyás nem történhetik meg Szent István napja előtt, akkor legalább azt kérjük, hogy a miniszter az autótaxik számának a szaporítására vonatkozó részt hagyja jóvá, illetve ne állja útját a rendszámok szaporításának.

— Ugyanitt kell megemlíteni, hogy

gondoskodnunk kell az autótaxitarifa leszállításáról is.

Legutóbb úgy a pirostaxisok, mint a Márta 20%-kal szállíttották le a tarifát. *Még további 20 %-kal lehetne olcsóbbá tenni az autótaxi közlekedést, ha a benzin kincstári részesedését és a gummi vámját a kormány redukálná.* Az autó ma már nem luxuseszköz, nem helyes tehát, ha a gummit az ár egyharmadrészének erejéig vámmal sujtjuk. Az autótaxiknak nincs okuk aggodalomra az autóbuszok szaporodása miatt. *Ha olcsóbb lesz az autótaxi, a közönség egyre szélesebb rétegei fogják majd igénybe venni.*

Tanoncképzés és távfűtés

Becsey Antal ezután megemlített még néhány problémát azok közül, amelyeknek megoldását felvették az *Egységes Községi Polgári Párt* őszi gazdasági programjába. Ezuttal csak

a tanoncoktatás és a távfűtés

kérdését említette föl. A kövekezőket mondotta:

— *A tanoncoktatás és a tanoncképzés* ügye ma rendkívül fontos, mert a háború következtében 10 esztendős ciklusban hiányzik a képzett iparos. A föld népe küldi most leginkább iparos pályára a gyermekeit, akik ki vannak téve a züllésnek. Mi tehát a magunk részéről módot akarunk találni a költségvetés tárgyalásánál arra, hogy

a főváros iparostanonciskolákat létesíthessen.

A tanszemélyzet buzgósága és rátermettsége sok akadályt gördít el az útból, a felszerelés hiányosságának súlyos bajain azonban ők sem segíthetnek. Az iparoktatási bizottság tagjai pártkülönbség nélkül arra az álláspontra helyezkednek, hogy az iparostanoncoknak tanszerekkel való felszerelése *községi feladat.*

— Egész sereg külföldi nagy város: Drezda, Berlin, Hamburg és mások arra rendezkednek be, hogy

nagy központokból lássák el fűtéssel a lakosságot.

Ilyen értelemben a fővároshoz is érkezett több előmunkálati megkeresés. A fővárosnak jelenleg 8—9000 vagón kokszot kell behoznia a központi fűtés ellátására, ami a külkereskedelmi mérleg passzivitásában hatalmas tételt jelent. Már csak ebből a szempontból is figyelemmel kell kisérnünk *a távfűtési terveket,* mert hiszen ezekben a távfűtési centrálékban

a legrosszabb minőségű magyar szenet is értékesíteni lehet.

Ez a kérdés természetesen egészen kezdetleges stádiumban van, én azonban azt tartom, hogy élénk figyelemmel kell kisérnünk ennek a problémának az alakulását.

Sséchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest,
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

HUBERT ÉS TSA. R. T. TELEFON: T. 222-47
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMÍTŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623-41. sz.

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRUK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Baross ucca 80. szám.

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

STEINER ÁKOS
MECHANIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI ÜZEME
Készit és raktáron tart:
emeltyüs kapcsolókat, lamellás biztositókat, olvadóbetéteket
BUDAPEST, VII. KMETTY UCCA 17.
Telefon: Lipót 902—40

BUDAPESTI
MECHANIKAI KEFEÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 306—63

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL M NDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉPLAKATOS BÉRMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vizvezeték Központi fütés

Nyirbogdányi Petróleumgyár Rt.
Központi iroda: Budapest, VI., Andrássy-út 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN
autó- és traktorolajok
HELIOS
autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA
világitó- és traktorpetróleum, gázolaj, henger- és gépolajok, gép- és kocsikenőcsök.
PORMENTESITŐ OLAJOK

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 18. Telefon: József 415—98.

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST
VII, Rottenbiller u. 29.
Telep: IX, Lónyai ucca 48. szám.

Holman Pál épitőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhívásra minden tételért elküldünk!
Gyár: VII., Thököly-út 33. Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

Budapestnek van a legnagyobb jövője Európa nagyvárosai közt mondta a nürnbergi főpolgármester

Beszélgetés Luppe Hermann dr.-ral a magyar főváros páratlan kincseiről és a jövő lehetőségeiről

Körülbelül egy hónappal ezelőtt nevezetes vendége volt Budapestnek. Nem rendeztek számára nagyszabású fogadtatást, díszebédeket sem adtak tiszteletére, szerény vendég volt, akinek *ez a szinte észrevétlen látogatása nagyobb propagandát jelent Budapest számára a külföldön, mint ezernyi prospektus és egy tucat országos ünnepség. Luppe* Hermann dr. volt ez a nevezetes látogató. *Nürnberg város főpolgármestere*, aki most, néhány nappal ezelőtt, vá.osának egyik legelőkelőbb lapjában, a *Nürnberg-Fürther Morgenpresse*-ben vezércikket írt Budapestről.

A vezércikk valóságos rajongással van telve a magyar főváros iránt és kellemes impresszióinak közlésével, tiszta judiciumu mondataival el akar helyezni a német köztudatban valamit, ami eddig nem volt benne: annak a tudatát, hogy

a világ legszebb városa Budapest.

Részletesen ismerteti a cikk Budapest szépségeit, Buda festői képét a Duna csillogó tükre felett, a partok sétányszerű kiképzését, a pompás középületeket, *elsősorban a parlamentet*, a tündéri *Margitszigetet*, a hegyek szegélyét a város körül, az üde nyaralókat a zöld dombokon, a Várhegy csodás kincseit,

az egész „páratlanul festői, változatos képet, amely éjszaka is ragyogóan hat világítása özönében."

Úgy írja ezeket le *Luppe* főpolgármester, ahogyan csak egy külföldről idevetődött, soha itt nem járt ember láthatja igazán a dolgokat, *a meglepetés valóságos mámorában, a felfedezés ujjongásával.*

Budapestnek ez a kitünő új barátja azonban cikkének legnagyobb fejezetét nem is a fent említett külső szépségeknek szenteli, hanem

a fürdőknek, amelyek — véleménye szerint — a főváros megkülönböztető és elhatározó jelentőségét adják.

A természetnek itt jelentkező csodáin kívül, amelyek *Luppe* dr. szerint, már maguk is arra predesztinálják Budapestet, hogy *a világ legelső fürdőhelye legyen*, a legnagyobb elismerés illeti azt a törekvést, amely ezeket a csodákat a higiénia, technika és művészet eszközeivel *gyakorlati téren értékesiteni, fokozni és közkinccsé fejleszteni igyekszik.*

Hasonló megbecsüléssel említi a cikk ezután Budapest többi értékét, példás egészségügyi berendezéseit és amiket talán egy kissé elhanyagol a magyar köztudat — *speciális jellegü, sok tekintetben egészen páratlan múzeumainkat.*

Hogy Nürnberg főpolgármestere tapasztalatait Budapest érdekében széles körben terjeszteni fogja, ez már bizonyos volt akkor, amikor itt járt. Ekkor ugyanis

alkalmam volt vele hosszabb beszélgetést folytatni

és közvetlen benyomást szerezni azokról az impressziókról, amelyeket benne Budapest megtekintése keltett.

— Nürnberg a világ legszebb és legjellegzetesebb városai közé tartozik — mondotta e beszélgetés alkalmával Luppe dr. — és szépségét, jellegzetességét éppen azért tudta és tudja évszázadokon keresztül változatlan erejében megtartani, mert *felismerte azoknak rugóit.*

Nürnberg különálló szépsége a páratlan családi kulturán alapszik,

amelynek művészi bélyegét ráütötték *a szobák belső bútorzatától kezdve a kapufaragásokig és színes ablaktáblákig*, az uccák kiképzéséig és a középületek stílusáig. Nürnberg kézműves város és ebből akar profitálni. Én, aki ebből a városból jövök, *élesen látom azt a másik atmoszférát, másik jellegzetességet, amely Budapestet a világ másik legszebb városává teszi.* És Budapest is tudna profitálni jellegzetes szépségéből, ha ráhelyezkednék azokra az alapokra, amelyekre Nürnberg a maga szempontjából helyezkedett.

Budapest kincsei ugyanis a fürdők.

Nyugodtan mondhatom, *sehol a világon nincsen ehez fogható gazdagsága a gyógyforrásoknak* és nincsen ehhez fogható környezet, amilyet Budapest nyújt a forrásoknak. Olyan kincsek ezek, amelyek *helyes idegenforgalmi politikával*

Budapestet Európa legnevezetesebb fővárosává tehetik,

ahol a világ legkiválóbb egyéniségei adnak majd egymásnak találkozót.

Budapestnek van a legnagyobb jövője

Európa nagyvárosai között.

Luppe dr. Németország egyik legnevesebb műbarátja, aki nemcsak a művészeti eseményeket kiséri élénk figyelemmel, hanem a tudományos kutatásokat is, elsősorban a régészeti kérdéseket. Ezzel magyarázható, hogy rövid, alig két napos itt tartózkodása és néhány múzeum futólagos megtekintése elegendő volt neki ahhoz, hogy *fogalmat alkosson a budapesti múzeumok gazdagságáról.*

— Az aquincumi múzeum — mondotta, — az olaszországi hasonló tartalmú múzeumok után *a legkülönb az egész világon* római maradványokban,

a Nemzeti Múzeum régiségtára pedig egyszerűen páratlan a népvándorlást felölelő anyagban.

Alkalmas ez a múzeum arra, hogy európai tudósok és művelt emberek *tömegesen felkeressék*, mert hiszen nincs izgatóbb probléma, mint azoknak a nyomoknak a követése, amelyek a ködös multba vezetnek, a mai európai viszonyok izgalmas előidejébe. Olyan

kincstár ez a múzeum, amelyet végre fel kell fedezni

a minél nagyobb nyilvánosság előtt. *Ez a magyar nép Louvréja.*

Luppe dr. szavaiból nemcsak a jó szemű szakértő tudása, hanem a meleg rokonérzés és barátság is kicsendült. Ezt bizonyítja az az elhatározása, hogy

1929 elején magyar művészi hetet rendez Nürnbergben

magyar drámákkal, operákkal, zenekarokkal, színészekkel, énekesekkel és *képzőművészeti kiállitással.* Ezt bizonyítja, hogy még itttartózkodásakor megteremtette *a nürnberg-budapesti diákcsere akciót.* És ezt bizonyítja végül az a lendületes, propagandisztikus erejü cikk, amely a minap látott napvilágot a *Nürnberg-Fürther Morgenpresse* vezetőhelyén.

Márer György.

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

Hochhauser
Ferenc építési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

TELEFON: AUTOMATA 517-08
RIEMER MIKSA
KÖZPONTI FŰTÉS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK
Budapest, II., Batthyány ucca 18 sz.

LENDVAI FERENC
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VII., Nefelejts ucca 50.

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen.

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZÍTÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

CHISTOFOLI VINCE ALAPÍTÁSI ÉV: 1868.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT, MŰKŐ VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31
TELEFON: J. 381-47 (EZELŐTT ILKA UCCA 34)

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vizműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

BUCSANYECZ JÓZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII, Rottenbiller ucca 4/b.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester BUDAPEST, V,
Pozsonyi út 4/d,
Telefon: 293-27.

RÁBA
Üzembiztos. Négykerékfék. Tartós szerkezet. Gazdaságos üzem. Könnyű kezelés. Legmodernebb kivitel.
Gyorsteherautók
Autobuszok
Pótkocsik
Minden speciális célra is alkalmasak
Magyar Waggon- és Gépgyár Részv.-Társ
Automobilgyára, Győr.
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javítóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Aut. 818-50 és József 453-84.

Margalit Andor és Ödön
mérnök-épitőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 386—45 és József 429—24.

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.
18 havi részletfizetésre is kapható.
Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken
Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Teréz 182-09, Lipót 975—20.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű Szállodai és kórházi fehérnemű

Körséta Pest-Buda aranykorában,

amikor a konstantinápolyi portékát egészen Amsterdamig vontatták a pesti révészek

A *Fővárosi Hirlapban* néhány héttel ezelőtt, a legutóbbi kerületi városbíróválasztások alkalmával érdekes kortörténeti adatokkal ismertettük a hajdani *Budai Bíró* hatalmát, az egykori bíróválasztást, amely valaha országos jelentőségű esemény volt, s amely jelentőségében messze felülmulta a modern polgármesterválasztás sablónos külsőségeit.

Most ismét egy kis történelmi sétára indulunk a hajdani Pest-Budán, amelynek *ugyanazok voltak az érdekei, életfeltételei, problémái, mint a mai Budapestnek.*

Régi pest-budai sétánkon most is

Purébl Győző dr.

a cicerónénk, aki tudvalevően nemcsak kiváló tanügyi tanácsnoka a fővárosnak, hanem *egyetemi magántanár és nagyszerű historikus is.*

— Mint minden városban, Budán és Pesten is az iparosok alkották a városi polgárság zömét, s

az ipar, a kereskedelem volt a lakosság főfoglalkozása.

A kereskedelmi és ipari élet a legrégibb évszázadok óta igen *fejlett és élénk volt.* Az iparűzés elömozdítására és az iparosok közös érdekeinek támogatására alakultak meg a városokban, elsősorban Budán és Pesten

az iparoscéhek, amelyek szinte beleolvadtak a városi közigazgatási életbe

is. A város élén álló tanács tagjai *túlnyomórészben az iparosok soraiból kerültek ki.* A céhtagság úgyszólván egy volt a polgári joggal. A céhmesterség *a városi igazgatás előiskolája volt,* a tanácsban való részvétel és a bírói tisztség szintén *ilyen előfeltételekkel járt.* A céhek tisztújítását *egyidőben* tartották a városi tisztújítással, ebből is látszik, *mennyire összeforrt a céhek élete a városok életével.* A céhek tagjainak befolyása igen nagy volt a budai és pesti közéletben. A céhek zártkörű társaságot alkottak, s a felvételt igen megnehezítették. Egyidőben szinte *kasztrendszer fejlődött ki,* s így történt, hogy

valósággal „tanácsképes nemzetségek" fejlődtek ki.

A *városi tanácsnak* olyan szociális jellege volt, hogy *csak az tudott valamihez jutni, csak az tudta valamire vinni, aki valamely előkelő* polgárcsalád tagja volt, vagy ilyennek a védelme alatt állott! A kisebb iparosok kénytelenek voltak a városi arisztokráciát tevő iparosokkal, kereskedőkkel, céhbeliekkel valóságos függőviszonyban lenni s közülük *„Mundmannokat"*, pártfogókat választottak a maguk számára.

A budaiak 58 mestersége

— A *legjelentősebb ipari város a középkorban Buda volt.* A budai törvénykönyv 58 mestersége tartalmaz szabályokat. A kereskedők és iparosok sokféleségéből kitűnik, hogy

Buda igazi nagyváros volt.

Volt Budán tarka összevisszaságban: zsibárus, gyógyszerész, gabona- és abrakkereskedő, olajárus, italmérő, kofa, mészáros, hentes, húsfüstölő, hajvágó, vadhús-árus, pék, süteménysütő, cukrász, mézeskalácsos, legfinomabb és kevésbbé finom süteménykészítő, közepes pék és feketekenyeret sütő, halárus, halász, pénzverő, ötvös, aranynyujtó, páncélgyártó, kardkészítő, harang- és önöntő, kerékgyártó, bádogos, lakatos, sarkantyúkészítő, vasnyujtó, tűkészítő, íjjgyártó, üstös, nyeregkészítő, szíjgyártó, csiszár, gyapjúverő, vászonfestő, takács, posztónyíró, halinaposztógyártó (kallós), fehérítő, kocsigyártó, bognár, pintér, esztergályozó, kötélverő, posztószövő, kesztyűs, tarisznyakészítő, böröndös, övkészítő, nadrágszíj csináló, szűcs, irhacsináló, talpszabó, molnár, kovács, festő, asztalos, kőfaragó, téglavető, kövező, ács, kőműves, cserepes, nőiszabó, subakészítő, molnár, sörfőző és még egy sereg másfoglalkozású ember, mint seborvos, borbély, fördős, vincellér, hajós, vízhordó, akik *a régi Pest-Buda életében kivétel nélkül igen fontos szerepet játszottak.*

— A régi Magyarországon

a kereskedelem eleinte vándorkereskedelem volt,

amely *az országos vásárokon bonyolódott le.* Szent László rendelte el, hogy másutt, mint *nyilvános vásárokon,* piacokon venni, vagy eladni semmit *nem szabad.* Amennyiben nagyobbértékü áruról volt szó, úgy még itt is a városbíró és a vámszedő jelenléte volt szükséges. *Ünnep- és vasárnapokon a kereskedést szigorúan tiltották.* Aki templom helyett vásárra ment, lovát vesztete, ha a kereskedő bódét állított, le kellett bontani, s a papnak, aki észrevette, köteles volt külön 55 penzát fizetni.

Bécs kereskedelmi centruma — Pest

— Kálmán király alatt

a tengermelléki kereskedelem a magyarok kezébe jutott.

Ebben az időben a külkereskedelem nálunk igen nagyméretü volt. *Ugy szárazon, mint vizen igen nagyarányú tranzitóforgalmat* bonyolítottak le; a *pesti és kerepesi* kikötők voltak e forgalom centrumai, amelyről 1148-ból való hajózási okmányok tanuskodnak.

— II. Endre alatt

a pesti kikötő a bécsi kereskedelem nagy központjává fejlődött.

Nagy Lajos alatt még nagyobb lendületet kap a kereskedelem. Különösen borban, nyersbőrben és terményekben volt nagy exportunk, amelyek centruma természetesen *Pest* és *Buda.* Igen híresek voltak a pesti bor-, gyapjú- és marhaexportvásárok, amelyeket bár *most lehetne életretámasztani.* Mátyás király a pesti és budai kereskedőknek az áruszállításoknál *vámmentességet adományozott,* úgy Horvátország, mint Lengyelország felé, ami főleg a borszállítmányoknál volt nagyjelentőségű.

— *A kereskedelem fő centruma Buda.* Minden út ide vezetett, amit árumegállítási jogánál fogva ki is használt. *A budai polgárok egyik fő kiváltsága a vásártartási jog volt, amelyet 1287-ben* nyertek el, s *e tekintetben a nyulak szigetének apácáival voltak kemény vitatkozások,* akik 1255-ben szerzett jogokra hivatkoztak. Ennek alapján

a helypénzszedési jogot egyideig tényleg az apácák is élvezték.

— Az országos vásárokon kívül voltak, természetesen, *hetivásárok* is, amelyeket a tanács igen keményen *megrendszabályozott.* A tanács szabta meg, hogy mivel, hányan foglalkozhatnak, hol árusíthatnak és mennyiért. *Az árakra nézve*

megvolt a hatósági árszabás.

A mészárosoké volt a piac főhelye. Mögöttük volt a vadárusok helye, akiknek nem volt szabad közönséges húst kimérni.

„Tisztességes ügyben" letartóztatottak

— *Vasárnapokon és ünnepeken* a Nagyboldogasszony templomában mondott mise után *kezdődhetett meg a borvásár.* Később Buda és Pest piacain legélénkebb volt a forgalom vasárnapokon. A *főpiac Budán* volt, s ilyenkor sok nép gyült össze különböző vidékekről. Budán volt rendes heti- és *országos-vásár is.*

Országos vásár

volt *Kisasszony* napja (szeptember 8.) nyolcadában, úgy a Várban, mint a külvárosokban, s ez

15 napig tartott.

Szentjános fejvétele napján (augusztus 29-én) és *pünkösdkor* a mai *bécsi*-lépcsőnél és a *király*-lépcsőnél volt a vásár, a kapuk előtt *II. Ulászló* korában szintén *két országos vásár* volt Budán. *Mária-Magdolna* napján a *Várban* és *Péter-Pál* napján az *Alsóvárosban,* a mostani Batthyány ucca és *Kapás* ucca torkolatánál, a hajdani *Szent Péter Martir-templom* előtt. *Zsigmond* idejében a rendes hetivásárt szerdán és pénteken tartották, de szombaton is volt vásár. A *szerdai a németek nagyvásárja* volt a Nagyboldogasszony- (a mostani Mátyás)-templom előtti téren; *pénteken* volt a *magyarok vásárja,* a Szent Mária-Magdolna-, illetve a mostani Kapisztrán-templom előtt. A *szombati* vásárt a bécsi-kapunál tartották. Hetenként

egyszer a zsidók is tartottak külön vásárt a maguk uccájában.

— A hetivásároknál sokkal fontosabbak voltak az előbb említett *országos vásárok. Az évi vásár ünnepszámba ment.* Az időt, amikor a szabadkereskedelem megkezdődhetett *harangszóval jelezték.* Ilyen napokon

a „tisztességes ügyben" letartóztatott foglyok szabadságot élveztek,

amíg a harang a vásár végét nem jelezte. *Az országos vásár alatt elkövetett vétségeket — viszont — kétszeres birsággal büntették.*

Buda az európai kereskedelem kapuja

— Az országos vásárokon főleg a belföldi kereskedelem bonyolódot le, de ezentúl, csaknem szakadatlanul egy másik igen élénk kereskedelem színhelye is volt Buda, és pedig a *külföldi kereskedelemé. A keleti cikkek* tetemes mennyisége *előbb érintette Budát, mint Bécset,* így

Buda az egész európai kereskedelem kapuja volt.

— A keleti cikkeket *Konstantinápolyból genuaiak* szállították a Duna torkolatához és onnan szárazon, *Brassón* keresztül hozták Buda felé. Óriási terjedelmü, s valóságos kis ménesekkel vontatott járművek voltak ezek a híres *brassói szekerek,* amelyeket azután

a budai és pesti révészek hajóra raktak lovaikkal együtt és vízen vontattak felfelé, Bécsnek, Nyugatnak, fel egészen Amsterdamig.

— A külföldi kereskedelem hathatós támogatása mellett a hatóságok nem mulasztották el azonban *a belföldi kereskedelem hathatós védelmét sem.*

Az egyetlen versenytárs

— *Budának csak egy versenytársa akadt és ez testvérvárosa, Pest volt, amelynek természeti előnyei a kiváltságokra alkalmasabbak voltak.* A Duna folyásának ezen a pontján ugyanis *nem Buda volt a természetes kikötőhely, hanem Pest.* A hajóknak Pest nemcsak kényelmesebb kikötő volt, hanem olyan hely is, ahonnan közvetlenül több mint a fél ország messze vidékeire vezettek az utak, míg Buda csak egy kis megye területének volt bajosan megközelíthető kereskedelmi központja. A téli hónapokban, midőn a Duna sem hajózható, sem a jégen át járható nem volt, — Budán rekedtek a fél ország árucikkei. Szükségképpen a nagykereskedőknek nemcsak Budán, hanem Pesten is voltak raktárai. A pesti kereskedelmi élet központja a Bécsi-kapu környéke volt.

— A városi hatóságok nagyon ügyeltek a kereskedelem „szolidságára" is. A hatóság jogköre arra is kiterjedt, hogy az eladásra kerülő áru *minimális mennyiségét és árát megszabja és azok minőségét is ellenőrizze.* A mértékek ellenőrzése is a hatóság feladata volt. A hamis mérték használatát igen szigorúan büntették. Budán és Pesten az úgynevezett *budai mérték* használata volt a kötelező.

Buda és Pest tehát a legrégibb idők óta Európa egyik legfontosabb kerekesdelmi gócpontja volt, ami természetadta előnyeinek következménye. A trianoni békeparancs, a reánk erőszakolt határok bilincsei a ma helyzetét *igen megnehezitették,* de a természet és a történelem tanulságaiból arra kell következtetnünk, hogy Budapest egész bizonyosan rövidesen elfoglalja az európai kereskedelem és gazdasági élet vérkeringésében azt a centrális, vezető helyet, *amelyet már kilencszáz évvel ezelőtt elfoglalt,* s amely öt a Duna völgyének hegemóniájával együtt *ma is, változatlanul megilleti.*

BUDAPEST-SVÁBHEGYI
SZANATORIUM
Magaslati (430 m) klimatikus diétás gyógyintézet
*
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma belbetegek, idegbetegek és üdülők részére
Központi fütés, meleg-hideg viz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire. 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségü kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyitója a beteg testnek és fáradt léleknek.
GOLF * TENNISZ * LOVAGLÁS
NAPIDIJ (az új főépületben) beleértve ötszöri diétás étkezést, fütést vizkürákat 22 pengőtől
a depandanceokban 20 pengőtől
Kapuszta Gusztáv
épitőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

CSÖKKENT AZ ANALFABÉTÁK SZÁMA

mert a felnőttek megszerették az iskolánkívüli népoktatási tanfolyamokat és előadásokat

64.000 hallgató a népszerü hangversenyeken — 333 tanfolyam és 12.500 előadás — A főváros Népmüvelési Bizottságának eredményei és programja

A főváros közgyülése a kultuszminiszter leiratára még 1924-ben elhatározta az *Iskolánkivüli Népmüvelési Bizottság* megalakítását, hogy ezzel centrális intézménybe tömörítse a régebben különböző címeken és formákban müködő hasonló célzatú társadalmi szerveket. A *Népmüvelési Bizottság* ilyen formán létre is jött, de *valóságban csak néhány héttel ezelőtt alakult meg.* Az alakuló ülésen egyúttal beszámolt az ideiglenes vezetőség az eddig elért eredményekről is.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a legilletékesebb helyen érdeklődött a nagyfontosságú intézmény elért eredményei és jövő programja iránt, amelyek lényegükben a következők:

— A *Népmüvelési Bizottság* munkájának úttörője *Mosdóssy Imre* tanfelügyelő volt, aki a keletkezés pillanatában a kultuszkormány megbízásából az ideiglenes vezetést átvette, s *Novágh* Gyula népmüvelési titkárral hat éven át eredményesen vezette. Az intézmény programja *nemcsak az analfabetizmus kiirtása,* hanem

egyrészt a háború alatt elmaradt iskolai oktatás pótlása, másrészt a felnőtt lakosság ismereteinek állandó kiegeszítése,

gazdagítása és felfrissítése. Erre igen nagy szükség van, hisz a technika révén oly közel jutottak egymáshoz Európa népei és nemzetei, hogy egymás tudományproduktumairól mindenkinek tudomást kell szerezni, az együttmaradás érdekében. Az irás-olvasás tanítása mellett tehát ismeretterjesztő tanfolyamokat rendezünk, a könyvtárakban pedig megtanítjuk a népet a nyomtatott betü, az ismeretek szeretetére. Nagy szerepet juttatunk *a szemléltető oktatásnak is.* Idekapcsolódik a mozgókép és a vetített képes előadások sorozata.

— A nép széles rétegei eleinte bizonyos *idegenkedéssel* fogadták a tanfolyamokat és

a felnőttek — javarészt álszeremből — nem igen akartak újra iskolába járni.

az idők folyamán azonban egyre jobban megszerették az előadásokat. Erről tanuskodnak az alábbi adatok.

Beszél a statisztika

— A legutóbbi hat esztendő alatt az iskolánkívüli népmüvelés elősegítésére Budapesten összesen

106 analfabéta tanfolyamot rendeztek, amelyeken 13.442 órán át 2766-an tanultak.

Az *elemi ismeretterjesztő tanfolyamok száma* 57 volt, 1446 hallgatóval, akiket 4988 órán át oktattak. *Általános ismeretterjesztő tanfolyam* 170 volt, 21.430 órával és 5088 hallgatóval. Háromszázharminchárom *tanfolyam* volt tehát összesen, 39.960 órával és 9300 hallgatóval. 12.562 *ismeretterjesztő előadás volt* ezenkívül 102.000 hallgatóval, végül tartottunk *a zenei kultúra* terjesztésére *61 téli és 5 nyári hangversenyt* 64.268 hallgató előtt.

— Az analfabéta tanfolyamokra például az 1923/24. tanévben mindössze 27-en iratkoztak be. 1924/25-ben már 352 hallgató volt, 1925/26-ban 886, 1926/27-ben 768, 1927/28-ban pedig 533. A beiratkozottak

legnagyobb része eredményesen le is vizsgázott.

de *csaknem valamennyi megtanult irni, olvasni azok közül is, akik nem vizsgáztak.* A tanfolyamok eredményességét bizonyítja, hogy *a legutóbbi évben már jelentékenyen csökkent a hallgatók száma.*

— Az *Iskolánkivüli Népmüvelési Bizottság* jövő programját illetőleg nem mondhatunk egyebet, mint azt, hogy a megkezdett úton tovább haladva mindent elkövetünk, hogy hatása minél szélesebb körre terjedjen ki és *minél nagyobb tömegeket részesitsünk a tudás áldásaiban.* A *Népmüvelési Bizottságot* e téren a régi úttörő elődök nemes példája vezeti.

— A széles néprétegek iskolánkívüli oktatásának, azok kultúrális gondozásának kérdése hosszú évtizedek óta foglalkoztatja a magyar kultúrpolitikusokat, paedagógusokat és a társadalmat.

Az elődök munkája

— 1867-ben *Eötvös* József báró, *Türr* István tábornok és *Irányi* Dániel kezdeményezésére indult meg Budapesten a népoktatási körök megszervezése, amit hamarosan követett az egész ország. A *„Pesti Népmüvelési Kör"* volt az első, majd 1874-ben megalakult a *„Budai Népszerü Felolvasásokat Rendező Társulat"*, utána a *„Fővárosi Iparosok Köre"*, végül a *„Természettudományi Társulat"* folytatott figyelemreméltó munkásságot. A társadalomnak és az államnak a népmüvelés iránt tanusított közönye miatt azonban ezeknek az egyesületeknek a müködése *egyre szükebb körre zsugorodott,* annál is inkább, mert

a népmüvelésre szánt összegeket törölték az állami költségvetésből is.

— A mult századvégi nemzeti mozgalmak adtak újabb lendületet a népmüvelésnek. Sorra alakultak a különböző közmüvelődési egyesületek, amelyek létrehozták az Országos Közmüvelődési Tanácsot. Ezidőben alakult meg a kereskedelmi kormány támogatásával a *„Vasárnapi Munkásképző Országos Bizottság"*. 1893-ban alakul meg a Szabad Lyceum, 1897-ben az *„Uránia Magyar Tudományos Egyesület"*, s vele az *„Uránia Tudományos Szinház"*. 1902-ben alakul meg az *„Erzsébet Népakadémia"*, s ugyanez évben kormányrendelettel alakultak meg a budapesti és kolozsvári egyetemmel kapcsolatban a *„Népszerü Főiskolai Tanfolyamok"*. Egyre intenzivebben veszik ki a részt a munkából a többi egyesületek is. A földmüvesnép iskolántúli oktatásával a *„Magyar Gazdaszövetség"*, az ipari munkások továbbképzésével pedig a *Magyar Mérnök és Épitész Egylet Munkástovábbképző Bizottsága* foglalkozik. Ezeknek a szerveknek a központi irányítására szervezte meg az állam 1911-ben az *Országos Szabadoktatási Tanácsot* és 1917-ben annak budapesti törvényhatósági bizottságát is. Ezt

a szépen fejlődő munkát a Szovjet-köztársaság pünkösdi királysága szakította meg.

1922-ben a kultuszkormány megszüntette a *Szabadoktatási Tanácsot* és a közoktatási minisztérium kebelében felállította a *„Népmüvelési Központot"* ugyanakkor hívta fel a fővárost az iskolánkívüli népmüvelési bizottság felállítására, amely *hat év óta ideiglenes formában müködött, mignem most véglegesen is megalakult.*

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

FORT OSZKÁR és TÁRSA Tel.: J. 303-35
műszaki iroda és vállalat
Központi fütés vízvezeték stb. berendezések részére
Budapest, IX., Angyal-ucca 33

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVARI-ÚT 4.
Telef n: József 455—89.

Telefon: József 464-57 KOVÁCS OSZKÁR Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYOLCSÖNZŐ MÜKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 51. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RESZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Teréz 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 521—17

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

MESTER és KISS
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

WAGNER LAJOS
épitész, épitőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

ÁBRAHÁM ÉS GURTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és díszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fütés.

CSONZADLAK ES FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József-körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904
Budapest, I., Böszörményiút 18
Telefon Aut. 510-86

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—02
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Számbelileg százszorosára, arányban tizszeresére emelkedett a főváros idegenforgalma 80 év alatt

Tanulságos idegenforgalmi statisztika Pesten 1848-ban

A nagyvárosi jelleget mindig a várost felkereső idegenek száma és foglalkozása adja meg. Az idegenforgalom jelentős tényezője a helyi ipar és kereskedelem fejlődésének, a polgárok vagyonosodásának és a kultúrális élet emelkedésének. Tényezője azonban a a *bűnözésnek* is, mert a bűnözés együtt fejlődik az előbbiekkel. Az elmult idők idegenforgalma érdekes adatokat nyujt a kutatónak arra, hogy következtetéseket vonjon le a korabeli állapotokra.

A fővárossá fejlődő Pest idegenforgalma az 1848—49-es esztendőkben, bátran mondhatjuk, *meglehetősen fejlett volt.* Különösen, ha a nehézkes közlekedési viszonyokat is tekintjük. A szárazföldi közlekedés jóformán még csak *a gyorskocsikon bonyolódott le,* mert vasut kevés volt és ez a kevés is drága. A folyók mentén kellemesebb lehetett az utazás, viszont *a viziútnak szükebb volt a hatósugara.* Ezekhez járult még a forradalmi idők bizonytalansága, amely csupán *a kiváncsibb utazóknak lehetett érdekes* és tanulságos, nem pedig a szépségek után vágyódóknak. Ezek ellenére a véletlenül megmaradt statisztikai adatok arról tesznek bizonyságot, hogy

az idegenek szivesen keresték fel Pestet.

Az idegenek ellenőrzése és nyilvántartása *a városi rendőrség feladata volt.* A szabályzatok értelmében úgy a szállodák, mint a magánosok kötelesek voltak bejelenteni a megszálló idegeneket. Egy ilyen nyilvántartási könyv maradt meg, amely városrészek, házak és napok szerint lajstromozta a városba érkezőket. Azonban ez a jegyzék, illetőleg nyilvántartási könyv *nem teljes,* mert a bejelentők alapján írták át és az átírásnál sok adatot kihagytak a gyorsabb munka kedvéért. A legtöbb név mellől hiányzik a keresztnév. Az elindulás helye pedig vagy a megye, vagy csak az ország megjelölésével szerepel. A legnagyobb fogyatékossága pedig az, hogy nem az egész évről, hanem *csak 22 napról szóló bejegyzéseket tartalmaz.* Mégis nagy értéket képvisel, mert

ebből a kevés adatból is képet alkothatunk

arról, hogy milyen mértékben keresték fel a bel- és külföldi utasok, az idegenek Pestet.

Idegenforgalom 80 év előtt és most

Az említett 22 napból álló nyilvántartási könyv 409 utas nevét jegyezte fel és ha kiszámítjuk, hogy ez az évnek csupán 16 egész 5 tized része, nem következtetünk merészen, ha azt mondjuk, hogy

az évi átlagos idegenforgalom 6750—7000 személy körüli lehetett.

Ez a szám pedig 1848—49-ben nem volt megvetendő, amikor *az összes lakosság száma sem haladta túl a 105.000 lélekszámot.* Ha a mai lélekszámot tekintjük, akkor ezen az alapon az 1920-as népszámlálás adatainak összevetésével pl.

1928-ban 62.000—65.000 idegennek kellett volna megfordulni Pesten.

A statisztikai adatok viszont a bel- és külföldi utazók számát már az 1927. évben *600.000-en felülinek mutatják.*

A fenmaradt adatokból a következőket közölhetjük:

Ágens 2, alispán 2, bankár 1, birtokos 41, építész 2, festő 2, főispán 5, földesúr 11, förend 22, gépművész (mérnök) 3, iparos 2, jogtudor 1, kamarás 5, katonatiszt 70, kereskedő 92, képviselő 3, követ 17, magánzó 30, orvos 14, pap 2, színigazgató 2, szolgabíró 5, tanár 6, tanító 4, tanuló 1, tisztviselő 13, ügyész 2, ügyvéd 10 és ügyviselő 1. Összesen a foglakozás megjelölése nélküliekkel (40) 409 idegen. Igy oszlott meg az utasok száma foglalkozások szerint. A

legnagyobb szám a kereskedőké, utána a katonatisztek száma következik,

míg a többiek kisebb-nagyobb ingadozással következnek. A birtokosok számában *8 asszony neve szerepel,* akik férjeik nélkül keresték fel a fővárost.

Országok szerint következő az elosztás: Anglia 4, Ausztria (kizárólag Bécs) 80, Bajorország 2, Bosznia 1, Bukovina 2, Csehország 6, Franciaország 2, Galicia 2, Görögország 1, Horvátország 9, Lengyelország 6, Moldva 2, Németország 20, Olaszország 9, Oroszország 2, Románia 2, Szilézia 1, Szmirna 1. Összesen 152. A

külföld tehát 152 utazóval emelte a 22 nap alatt Pest idegenforgalmát.

míg belföldi 257 jött fel a fővárosba. Az arányszám így is *nagyon kedvező a külföldiek javára.* Igaz ugyan, hogy a külfödi látogatók számának nagyobb részét Bécs szolgáltatta, de ha figyelembe vesszük, hogy

még Szmirnából is felkeresték a fővárost,

nem lehetett ok a panaszra. A legtöbb külföldi foglalkozásra *kereskedő* volt, kik vagy azért jöttek, hogy a kormánynak felajánlják terményeiket és árucikkeiket, vagy pedig azért, hogy *olcsón összevásárolják a zavaros időkben feleslegesnek vélt értékeket.* Angliából és Olaszországból egy kereskedőről sem találunk említést, ellenben a katonatisztek, gépművészek és festők e két államból jöttek. Angliából 2 katonatiszt és 2 mérnök; Olaszországból 6 katonatiszt, 1 mérnök és 2 festő. Azt, hogy meddig maradtak Pesten, a bejegyzési könyvből sajnos, *nem lehet megállapitani,* pedig ez is fontos lenne.

Hiányosak a feljegyzések

Még a korabeli szállodák látogatottságára és minőségére vonatkozóan lehet következtetni a feljegyzésekből. A külföldi vendégek

főleg a belvárosi „Vadászkürt" szállodát keresték fel,

amely az erdélyi közönségnek is kedvelt szállója volt. Utána a „Tigris", a „Nádor", „István főherceg", „Magyar király" és a „Fehér hajó" szállodák következtek. Ezeket *mind 1-sö osztályunak minősitették,* és főleg a bécsiek keresték fel nagyobb számban, meg a magyar főnemesek. A polgári elemek a „Griff", „Fehér hattyú", a belvárosi „Arany Sas", „Mátyás Király" és „Vörös Ökör" szobáiban kerestek pihenést, *különösen az ügyvédek, színeszek és tisztviselők.*

Pestnek kisebb szállodáiban az idegenek valószínüleg nem foglaltak szállást, mert

a jegyzékben egyetlen kisebb szálloda sincs megemlitve.

Az úgynevezett beszálló vendégfogadók pedig a kocsin érkező parasztságnak és kisebb gazdáknak nyujtottak menedéket, ahol nem kellett bejelentést eszközölni, mert *a beszállók nem foglaltak szobát, hanem a kocsikon aludtak a vendégfogadó udvarán.*

Sajnos, a magánházak idegen vendégeiről még ennyi hivatalos adatunk sem maradt s így még következtetni sem lehet a családoknál megszállott előkelő és külföldi vendégek számára. Ezeket *a korabeli hirlapok sem publikálták.* Huszonkét nap feljegyzései szegényes adatok arra, hogy tökéletes képet nyujtsanak egy mozgalmas vagy csendes időszak idegenforgalmáról, de amennyire lehetett, *igyekeztünk minden lényegtelen és lényeges feljegyzést felhasználni.*

Romhányi István.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A „Szikra" Magyar Gyujtógyárak R.-T. 1928 július 31-én tartotta 18. évi rendes közgyűlését. A mérleg 28.660.60 pengő nyereséget tüntet fel, melyet az 1928. üzletév számlájára visznek át. E kedvezőtlen üzleteredményt — amint az igazgatóság jelentéséből kitünik — a magyar gyárak között közel másfél évig tartott árverseny idézte elő, melynek csak a most megszavazott új gyufaadótörvény vetett véget. A közgyülés elhatározta, hogy a társaság alaptőkéjét 1,440.000 pengőről 8000 darab, az 1928. évre osztalékjogosult új részvény kibocsátása útján 1,920.000 pengőre emeli fel. A kibocsátandó részvényekből 4800 darab részvényt a régi részvényeseknek 5:1 arányban, darabonkint 100 pengő árfolyamon ajánlanak fel átvételre; az elővételi jog ez év augusztus hó 4-től augusztus hó 14-ig bezáróan az Angol-Magyar Bank budapesti főpénztáránál gyakorolható. A fenmaradó 3200 darab új részvényt a közgyülés a gyulai gyufagyár átvétele alkalmával létesített szerződés értelmében a gyár régi tulajdonosainak engedte át, a fenti feltételek mellett. Az igazgatóság mandátuma lejárván, a közgyülés az igazgatóságot újra megalakította és ez alkalommal az igazgatóságot a Svenska Tändsticks A. B. Stockholm (STAB) képviselőivel kiegészítette. Az újraalakult igazgatóság névsora a következő: Fürth Ernő dr. a „Solo" A. G. vezérigazgatója (elnök), Fleissig Sándor kincstári főtanácsos, az Angol-Magyar Bank alelnök-vezérigazgatója (alelnök), Ahlström Walter szk. svéd kir. főkonzul, a STAB igazgatója, a Swedish American Investment Corporation elnöke (alelnök), Brandin Axel igazgató-mérnök, Carlberg Stellan mérnök, a STAB igazgatója, Czerweny Róbert kereskedelmi tanácsos, Fürth Bernard az „Ignis" igazgatója, Heller Róbert a „Solo" A. G. központi igazgatója, Hugo Ake igazgató, Kun Gyula, Radó Gyula dr. az Angol-Magyar Bank Rt. aligazgatója, Reisner Artur ügyvezető-igazgató. jegyeztetnek.

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank első félévi mérlege 1,189.776.24 P nyereséggel zárult. Az 1927. első félév nyeresége 1,006.076.46 P-öt tett ki. Ez közel 20%-os emelkedésnek felel meg. A 20%-os többletnyereséget az intézet újabb tőkeemlés nélkül érte el. Az intézetet az előző évivel szemben 50%-kal több adó terheli. Készpénzkészlet 1928 június 30-án 3,009.826.41 P volt. Váltótárca 30,185.954.69 P-ről 38,251.120.51 P-re; adósok 47,567.631.36 P-ről 62,092.216.11 P-re; jelzálogkölcsönök 18,191.146.18 P-ről 32,796.839.44 P-re emelkedtek. Takarék- és folyószámlabetétek 64,665.256.12 pengőre, hitelezők 22,740.853.12 P-ről 33,068.952.22 P-re szaporodtak. Nem szerepel a kibocsátványok között a június folyamán létrejött községi kölcsön, amely közel 20 millió P új tőkeimportot jelent. A Leszámitoló Bank e félévben is erőteljes haladásról tesz bizonyságot.

A Magyar-Olasz Bank félévi mérlege. A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság igazgatósága a folyó évi augusztus hó 6-án megtartott ülésén megállapította az 1928 június 30-án lezárt félévi mérleget. Ez a félévi mérleg a nyereségáthozat figyelembevétele nélkül 1,254.404.59 P tiszta nyereséggel zárul, amely tiszta nyereség — még a folyó év második negyedében alaptőkefelemelés folytán befizetett 184.000 darab új részvény figyelembevétele mellett is — az 1927. év első felére 787.365.90 P összegben megállapított tiszta nyereség megfelelő emelkedését jelenti. Bizonyos korábbi tranzakciók lebonyolításából származó nyereségek későbbi elszámolás részére tartattak fenn. A takarékbetétkönyvekre és folyószámlákon elhelyezett betétek állománya az 1927 június 30-i állománnyal szemben 47,514.092.80 pengőről 60,579.908.84 pengőre szaporodott, míg a hitelezők tétele 44,022.397.30 pengőről 42,053.575.71 pengőre csökkent. A váltótárca 51,422.070 pengőről 62,581.354.73 pengőre, az adósok tétele 41,986.411.44 pengőről 45,777.899.12 pengőre és az intézet által folyósított jelzálogos kölcsönök állománya 14,188.662.51 pengőről 29,816.579.33 pengőre emelkedett.

Belvárosi Takarékpénztár félévi mérlege 855.648.12 P nyereséggel zárul az előző esztendő 969.459.47 P-vel szemben. Takarék- és folyószámlabetétek 20,179.025.23 P-ről 27,263.267.69 P-re, váltótárca 20,763.354.72 P-ről 23,078.460.12 P-re, záloglevelek és községi kötvények 13,895.118.70 P-ről 25,153.201.99 P-re emelkedtek. A takarékpénztár részvényei a newyorki Curb Market-en hivatalosan is jegyeztetnek.

A Chinoin közgyülése. A Chinoin gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára rt. folyó évi julius hó 30-án tartott rendes évi közgyülésének határozata értelmében az elmult 1927-es üzletévre is — úgy mint tavaly — 3 pengő osztalékot fizet. A szelvények augusztus hó 1-től kezdődőleg a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és az Angol-Magyar Bank rt.-nál kerülnek beváltásra.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés, Mindennemü beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

GULA R. T. TETŐFEDŐ vállalata VI, Teréz körút 3
Eternit, cserép, kátránylemez fedések

SZAVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon - József 416—07

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975-62

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Teréz aut. 607—55.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL: AUT 217—64

SOPRON-GYŐRI TEJ ÉS YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB!
SOPRON-, GYŐR- ÉS VAS-MEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Tel.: J. 305-31., J. 428-01

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

Leslier tanár úr összehasonlítja Budapestet Párizzsal és A FŐVÁROSI HIRLAPBAN KALKULUST OSZT

Jean *Leslier* urat három napon át kalauzoltam Budapesten, ami annyival is inkább kötelességem volt, mert Leslier úr, akivel a párizsi magyar követség útján ismerkedtem meg, viszont az én idegenvezetőm volt, amikor a Szajna partján kóboroltam.

Leslier-nek Bécsben volt dolga, mire lerándult hozzánk is. Vidáman toppant be a lakásomba:

— Kedves barátom. Ugy-e nem remélte, hogy szaván fogom? Váltsa be ígéretét és mutassa meg nekem a magyar fővárost.

Boldogan tettem eleget ennek a váratlan feladatnak, főleg azért is, mert Leslier, aki gimnáziumi tanár, jó szemü ember, aki mélyen be tud látni abba a mindig izgalmasan érdekes emberáradásba, amelyet egy város élete jelent. Ezenkívül *összehasonlító elme*, amint ezt nem is titkolta:

— *Most lemérhetjük Párizst és Budapestet.*

Taxiba akartam vele szállni a körútnál. Nem engedte. Embereket akarok látni— mondotta — és *felugrottunk egy nagy piros autóbuszba.*

Budapest — nyert

Szemét gyorsan végigsétáltatta a kocsiban és már „diagnozist" csinált:

— Anélkül, hogy túlzottan udvariaskodni akarnék, — ezt ne is kívánja tőlem —, *ennél a pontnál Budapest nyert. Már mint az autóbuszoknál.* Ép figyeltem reggel: sokféle típusú és színű autóbusz fut, ami nagyon okos dolog, szemben a mi fővárosunk egyszínű és típusú, unalmasan egyforma kocsijaival. Talán ki fog nevetni, hogy ilyen kicsiségeken nagyképüsködöm, de higyje el igazam van, *az ideges, kényszerüségből sokat utazó városi ember idegeinek jótékony cirógatás, ha napi öt-hat autóbuszútját nem ugyanazon a kocsin teszi meg. A milliőváltozás felfrissitő hatása ilyen parányi dolgokban is él.* Ha én beszélnék Budapest polgármesterével, meg is mondanám neki, nehogy rátérjenek az egytipusú rendszerre . . .

Természetesen városunk szivenütő látványosságához vezettem, a Dunaparthoz, amelyre egyszer azt mondotta nekem egy hivatásos idegenvezető: „A Dunánál ziccerre dolgozom. Itt nincs rizikó. Biztos a hatás."

Igaza volt. Leslier előrehajolva bámulta a panorámát és mikor szünetet tartott a lelkes jelzők pergőtüzében, megkérdeztem:

— Hogyan látja a Dunát a Szajna partjához hasonlítva?

A Duna a Szajnával — holtversenyben

Élénken felelt:

— Egész más... két különböző dolog. Kár is összehasonlítani. Valahogy olyanféle, mintha azt mondanám *egészséges szépség* és *dekadens szépség*. Ez a hasonlat sántit, de valamit mégis mond. Először is a budapesti Dunapart *festői, anélkül, hogy romantikus lenne* ebben a képben, ami most a szemünk előtt van. Tisztaság, egészséges nyugalom, bárhová is tekintek. *Nemes homlokzatú házak, méltóságosan ivelő vonal.* Nem akarom megbántani az érzékenységét, de olyan ez a part, amely a *külső szépségével* hat, de hirtelen pillantásra *nem mutatja meg a lelkét.* A Szajnapart az más. *A Szajna megközelitően sem olyan szép ugyan, mint a Duna*, de viszont nappal épúgy, mint este, *kitárja a lelkét, romantikát, költészetet, hangulatot lehet.* Várjon csak, hogy egy példát mondjak: a *keskeny* patinás partú Szajna szinte kívánja, hogy a partról *szomorúfüzek hajoljanak a vizbe*, de ugy-e a Duna monumentalitásánál fogva elnyelné semmitmondóan az ilyen szomorúfüzes partrészletet... A Szajna meghitt, közvetlen, kicsit fáradt, a Duna előkelő, zárkózottan ünnepélyes... Hasonlít *Salzburgra*, annak romantikája nélkül... Hanem tudja mit, eljövünk ide este is.

Elhatároztam, hogy este kiviszem *propelleren a szigetre.* A várkert kioszknál akartuk megkezdeni a hajókázást. Lesétáltam az alsó partra és elindultam megkeresni a *propellerállomást.* Bizony zavarbajöttem, mert öt éve nem ültem propelleren és nem tudtam, hol van az állomás. Végre láttam valami állomásszerü kikötőt híddal, de már ötven lépésnyire zavartan megálltam:

— *Ez nem lehet az, hiszen teljesen sötét. Egy lámpája sem ég!*

Leslier nevetve bólintott. Ugy van, másutt kell, hogy legyen. De hol? Mert én végignéztem a budai oldalt a Lánchíd és Erzsébethíd között, *de egyetlen kivilágitott bódét nem láttam, amelyre ráfoghattam volna, hogy propellerállomás.*

Tanácstalanul járkáltunk vagy öt percig fel s alá, amikor a francia úr izgatottan felkiáltott:

— *Ott jön a hajó.*

Roppant kiváncsiság fogott el: ugyan hol a pokolban köthet ez ki. *Nagy meglepetésemre a sötét házikó felé tartott.* Loholva siettünk abban az irányban s mire odaértünk, egyszerre kigyulladtak a lámpák a bódén. Csakugyan ez volt a propellerállomás.

— *Csak akkor ég a lámpa, ha kiköt a propeller* — közölte érdeklődésemre egy életunt arcú hajós, akiről nem tudtam megállapitani, hogy honnan bújhatott elő.

A Városliget — vesztett

Resteltem tájékozatlanságomat francia vendégem előtt, mire azt mondottam, hogy valahogy kimagyarázzam a dolgot:

— *Szegény nép vagyunk uram, spórolunk még a villannyal is.*

— *Azt látom a sötét Dunapartról* — felelte Leslier — de vigasztalódjunk: a Szajnapart sem sokkal világosabb.

Viszont hallatlanul örült, hogy a Margitszigetet este sem zárják be. Hogy „nyitva van" éjjel-nappal.

— Tudja, mennyit boszankodtam én Párizsban, hogy a *Luxembourgot* és *Nonceont* este bezárják.

A Stefánia úton sem volt szerencsénk. Leslier a Gerbeaud-pavillon közelében, ahol *a kényelmes kerti karosszékek* sorakoznak, igy szólt hozzám:

— Ugy is sokat jártunk, ezen a kellemes helyen tartunk egy kis pihenőt. Leülünk és beszélgetünk. *Maga is kapjon fel egy karosszéket és én is ezt teszem*, aztán behúzódunk oda a *fehér nyirfák közé.* Imádom a nyirfákat, gyermekkoromban mindig nagyapámnál nyaraltam, nyirerdő volt az udvar... Tudja, hogy Pestnek egyik legszebb része ez a nyirfás táj, figyelje csak ezt a remegő, muzsikásan sejtelmes hangulatot . . .

Gyorsan felkapta a karosszéket és már indult is kezében a székkel a „muzsikás hangulat" felé...

Ijedten rohantam utána annyival is inkább, mert a karszalagos asszony is igyekezett, még pedig dühösen villámló szemekkel felénk.

— Monsieur Leslier! Hová viszi azt a széket?

Nem lehet elfelejteni a tanár úr bübájosan csodálkozó arcát, ahogyan a karosszéket tartva nézett reám.

— Nem vagyunk a *Luxembourgban* és a *Champs Elysée*-n sem. Ott ha tetszik, *beviheti a gyepágy közepére is a széket*, vagy kiválaszthat egy árnyékos fát és odatelepedhetik a székkel, akár meghitt kettesben is. Nem kell a parkban sorban ülni a közönségnek, mint az iskolában a gyermekeknek. Mindenki odateszi a széket, ahová akarja, de most Budapesten vagyunk. Itt „rend" van. Tegye csak le gyorsan azt a karosszéket, mert baj lesz.

A „baj" a karszalagos asszony szemében meg is jelent. Alig tudtam megnyugtatni a mérges asszonyságot, hogy eszünk ágában sem volt ellopni a karosszékeket a Stefániáról és hogy csak annyi történt, hogy Leslier úr összetévesztette Budapestet Párizzsal.

Eredményhirdetés

Második nap este ezt mondottam neki:

— Most jön a sláger.

És kivittem autón a Jánoshegyi kilátónál levő vendéglőhöz. Bámultuk a csillagos Budapestet. Nyelte a levegőt Leslier és úgy rajongott, hogy önérzetesen húztam ki magam. De egyszerre csak megszólalt:

— *Mondja, ragályos betegség van itt?*

— Hogyan?

— Hol vannak a vendégek?

Megszámoltam: *nyolcan ültünk az isteni teraszon.* Kénytelen voltam kipakolni:

— Tetszik tudni, ide *csak azok járhatnak, akiknek autójuk van.* Mert akinek nincs: vagy villamoson jön ki Zugligetbe, de akkor kénytelen *több mint félórát gyalogolni a sötét erdőben.* (Már ha van hozzá bátorsága.) Vagy a Svábhegyen át jön ki, *ekkor kétszer félórát utazik fogaskerekün meglehetős drágán s aztán autón jön át.*

Kicsit méregbe jött Leslier:

— Nem értem. Párizsnak volt egy kopár, sziklás vidéke. Nem ilyen gyönyörü hely, mint ez. Sziklás, fanélküli sivár rész. A *Buttes-Chaunorts. Három év alatt vadregényes parkká alakitottuk át.* Mégpedig *nagyszerü közlekedéssel.* Hogy itt miért nincs közvetlen hegyi vasút?...

Végül megkértem, hogy mivel úgyis tanár, osztogasson kalkulust Budapestről. Ime a tanár úr notesze:

Budapest	*1*
Az emberek	*2*
Közlekedés	*2*
Pincérek	*1*
Dunapart nappal	*1*
„ este	*2*
Széchenyi népfürdő	*3*

— *És a pesti nők, mester?* — kérdeztem.

Öröm gyulladt ki a szemében s igy szólt:

— *Nincs reá kalkulus. Imádnivalóan szépek.*

Dr. Diószeghy Miklós.

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II. PASARÉTI-ÚT 129 — TELEFON: 968—92 — SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi síremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagbol. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonh vó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

SZENTESSY MIHÁLY Telefon: József 373-92
ASZTALOS ÉS KARPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MARTON-U. 9

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

„VIKTORIA" zászlógyár és diszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. **RUMBOLD B. FIAI** Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

Elektromotorok újak, használtak
Teke-cselések
Adás-vétel, csere
Villanyszerelés
RIMORZ LAJOS
V. VISEGRÁDI UCCA 8
TELEFON TERÉZ 275—05

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24.
BUDAPEST
Főraktár: VII, Thökölyut 145

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

TELEFON: J. 395—78 **KLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hídépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395—78

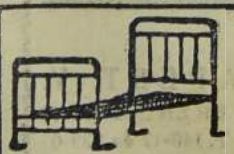

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és pensió teljes berendezései
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Isr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 434—12, Mintaraktár: József 361—97.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa a mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján, a különböző közmunkák szállításával és végzésével az alábbi cégeket és vállalatokat bízta meg:

Villanyszerelési munkával: a Haller-uccai házaknál: General Műszaki R. T. 2141, az Uj Szent János-kórháznál: Bene és Wein 2833, a szegényházteri plébániánál: Bene és Wein 2151, a Lenke uccai háznál: Kafka és Wagner 2192, a Diana-úti elemi iskolánál: Csonredlák Károly 9245.

Kőműves munkával: a szivuccai elemi iskola kazánházánál: Lakos Vilmos 5175, a lovaguccai elemi iskolánál: Szalay Gyula 1980.

Csatornaépítési munkával: a Fodor uccában: Tessák Ödön 18.863, a Lelkész uccában és a Daru uccában: özvegy Gravieser Albinné 15.879.

Kályhaszállítással a rónauccai városi bérháznál: vitéz Kocsárd Ferenc 15.225.

Bútorszállítással a Diana-uccai elemi iskolánál: Lopos Gyula 19.509.

Linoleumpadló burkolással a Lónyai-uccai elemi iskolánál: Padimentum r. t. (Moskovits E.) 4794.

Központi fűtőberendezési munkával az Uj Szent János-kórházban: Fekete Ödön 27.340.

Talajegyengetési munkával a jobbparti temetőben: Ámon Antal és Fia 12.300.

Gáz- és vízvezeték berendezési munkával a németvölgyi-úti II. bérháznál: Ábrahám és Gürtler 47.181.

Kőműves munkával a jobbparti temetőben: Csimár Károly 2190.

Vasgerendák szállításával a németvölgyi-úti II. bérháznál: Herczeg Ernő 35.109 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalatok pályáztak:

Linoleum fektetési munkára az ürömuccai iskolánál: Koch és Szilágyi 12.660, Padimentum r. t. 12.179, Corvin Árúház 12.599, Bihari Pál 13.747, Császár Imre 11.778, Fónagy és társai 12.286, Magyar ruggyantaárúgyár 13.566, Schrank J. István 12.262, Elsinger M. I. és Fia 12.221, Raditz Samu 12.051, a Krisztina-téri iskolánál: Bihari Pál 11.766, Plökl Nándor 10.485, Corvin áruház 10.812, Koch és Szilágyi 10.678, Raditz Samu 10.466, Moskovits Emil 10.444, Elsinger és Fia 10.506, Rácz József 10.786, Magyar Ruggyantaárúgyár 11.570, Császár Imre 10.077, a Lajos-uccai iskolánál: Elsinger és Fia 11,640, Császár Imre 10.654, Raditz Samu 11.278, Corvin Áruház 11.060, Fónagy és Társa 11.458, Koch és Szilágyi 11.937, Schraub István 11.267, Moskovits E. 10.752, Kippler és Társa 10.490.

Mázolási munkára az iskolatéri iskolánál: Környei Lajos 3408, Mátyás János 2533, Bálint és Társa 2456, Kramer Adolf 2591, Kollár József 4084, Schuller János 2386, Fock Géza 3699, Klement István 2510, a Szt. László-kórháznál: Kiszelyi Géza 9047, Leisen Adolf 6880, Bálint és Társa 6032, Vásárhelyi Jánosné 4982, Sarkadi és Társa 6406, Fischer Ernő 6965, Hurm József 9286, Lerchner és Török 9309, Zafourek Ferenc 6028.

Kőmives munkára a Szt. István-kórházban: Castelli Adolf 28.062, Pehakker Ferenc 19.147, Rehling és Dudus 19.565, Kolény és Balázs 19.334, Szendrő és Bajor 29.696, Nagypál Imre 24.548, Tausz Alfréd 20.475, Schloffer Gyula 18.398, Littke és Tóth 16212, Volentics Lajos 15.977, Mihályi Lajos 18.232, Nagy Sándor 16.076, Nagy Lajos 23.943, Kohlbach Emil 24.006.

Villanyszerelési munkára a Marcibányi-téri iskolánál: Dubovits Emil 8806, Führer László 8211, Bálint Imre 7767, Csépai Jenő 7956, Dénes Béla 8834, Tóth István 8775, Paulay László 8522, Nedelkovits és Társa 7935.

Palafedési munkára a Szt. László-kórháznál: Győrffy Istvánné 6720, Gúla r. t. 5952, Krisch Fekete János 6400, Krumpholtz Ferenc 14.160, Kuszenda János 7200, Keppich József 5952, Biberál Józsefné 5888, Urbancsek József 5984.

Padozati munkára a Török Pál-uccai iskolánál: Varga Antal 3231, Horváth József 3724, Kozma Pál 3171, Erdei Lajos 3069, Szivós Lászlóné 3303, Bucsanyecz József 5049, Kurtán Gyula 3355 pengő vállalati áron.

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a Székesfővárosi Fertőtlenítő Intézetnél feleslegessé vált 1 darab gőzgép és egyenáramú elektromos berendezések megvételére nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

Az eladásra kerülő felszerelések a következők:

1 darab Röck-gépgyári 20—25 lóerős gőzgép.
1 „ Ganz-féle 20 kilowattos dynamó.
2 „ Engel-gyártmányú áramszámláló készülék.
1 „ teljesen felszerelt kapcsolótábla.
1 „ teljes 60 cellából álló Tudor-gyári accumulatortelep.
1 „ kapcsolótábla accumulatorok töltéséhez.
9 „ különböző gyártmányú és lóerejű 110 Voltos egyenáramú motor.

Az eladásra kerülő felszerelések és tartozékaik a Székesfővárosi Fertőtlenítő Intézet telepén (V. ker., Váci út 174. sz.) naponta délelőtt 8—12 óráig megtekinthetők.

A felszerelések jelenlegi állapotukban kerülnek eladásra s azok üzemképes voltáért vagy hibáiért a főváros semmiféle szavatosságot vagy felelősséget nem vállal.

A felszerelések megvételére a fenti csoportosítás szerint külön-külön is lehet pályázni, de a teljes berendezésre pályázók ajánlatai fognak elsősorban figyelembe vétetni.

Pályázni csak zárt, sajátkezűleg aláírt, pecséttel lezárt írásbeli ajánlattal lehet, melyet 1 P 60 f állami és 1 P 60 f városi bélyeggel ellátva, szabályszerűen lezárt borítékban, „Ajánlat a Székesfővárosi Fertőtlenítő Intézetnél eladásra kerülő gépberendezések megvételére" felírással **1928. augusztus 14-én (kedden) délelőtt ½10 óráig** kell a székesfővárosi tanácsi II. ügyosztályban (Központi városháza, III. emelet 350.) benyujtani.

A Budapesten lakó, vagy itt cégjegyzett pályázók ajánlatukat postán nem nyujthatják be.

A pályázatban résztvenni szándékozók ajánlataik biztosítására az ajánlat benyujtására kitüzött időpontig a felajánlott vételár 5%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a Fertőtlenítő Intézet pénztáránál (V. ker., Váci út 174. sz.) bánatpénz címén letétbe helyezni s a letéti nyugtát ajánlatukhoz mellékelni tartoznak.

A beérkezett ajánlatok ugyanaznap délelőtt 11 órakor fognak ugyanazon ügyosztály üléstermében nyilvánosan felbontatni, amidőn is ajánlattevők, vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek.

A pályázók a székesfőváros tanácsának végleges döntéséig ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

A berendezés teljes vételára az odaítélésről szóló értesítés kézhezvételétől számított 3 nap alatt a Fertőtlenítő Intézet pénztáránál lefizetendő, a megvett felszerelések pedig az értesítés vételétől számított 14 nap alatt vevő saját költségén elszállítandók.

A vételár után esedékes II., III. fokozatú bélyegilleték a vevőt terheli.

A tanács fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, az eladást megoszthassa, vagy az összes ajánlatok visszautasításával a berendezés értékesítése tekintetében más úton intézkedhessék.

Budapest, 1928 július 23.

A székesfőváros tanácsa.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártás.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltpozyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 225-06.

EGRY BÁLINT
ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Salétrom ucca 6
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 390—75

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ
Omnia Mozgóval szemben) Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

Épület-, mü és vas-szerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VI. Telep ucca 33
Telefon: József 413—01

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99.

PAULAY LASZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

Vitéz Márton Ferenc épitési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A szerkesztőségből. *Dacsó* Emil, lapunk felelős szerkesztője néhány heti tartózkodásra külföldre utazott. Távollétében a szerkesztésért *Pogány Béla* szerkesztő a felelős.

Góliát Ida halálán van. Szomorú és tragikus gyász előtt áll az Állatkert: a tudós professzorok lemondtak Góliát Ida életéről. A távoli dzsungel fejedelemnője elunta a rabságot, amely másfél esztendő előtt keseredett életébe. Pompás, ruganyos izmai, amelyek őserdők szédítő magas lombkoronái fölött röpítették, nem tudták megszokni a trópust kasirozó fűtött ketrec szűkreszabott egyhangúságát. Szívós szervezete, amely harminc esztendőn át keményen és győzedelmesen állta a harcot a természettel, az elemekkel, a vadállatokkal és a furfangos ember ravasz csapdáival, pár hónap alatt pusztulásba romlott a vígasztalan és életfogytiglannak látszó pesti rabságban. Góliát Ida: a nemrég Budapestre hozott orangután család anyja, akire nemcsak azért vigyáztak féltő szeretettel, mert férjével és gyermekével együtt nem kevesebb, mint 16.000 pengőbe került, hanem mert épen most nézett anyai örömök elé. Az állatkertben nagy volt az öröm: azt remélték, hogy ez az európai menazsériában oly nehezen meghonosítható állatfajta szaporodni fog. Góliát Ida azonban makacs életuntságában kersztülhúzta ezeket a szép reményeket: megbetegedett és nem engedi az orvosokat magához. Ha közelébe jönnek, pusztulásában is haragra gerjed és rejtelmes dzsungel nyelven dühre ingerli férjét is, aki vészes fogcsattogtatással és ijesztő grimaszokkal fenyegeti a segíteni akaró orvosokat. Lemondtak életéről. Az állatkert vezetősége kedden már be is jelentette a főváros tanácsának a várható katasztrófát. Góliát Ida halálán van...

Chikagó vízgondjai. A Michigan-tó vize az utóbbi időben aggasztóan fogy, ami jórészt Chikagó városának tulajdonítható A város ugyanis ebből a tóból fedezi vízszükségletét. Hatalmas vízgyűjtőcsatornái másodpercenként 300 köbméter vizet csapolnak le a tó medréből. A mindinkább süllyedő víznívó miatt Chikagót az a veszedelem fenyegeti, hogy az állam megtiltja a tó vizének további fogyasztását. Chikagó jelenleg naponta 4 millió köbméter vizet használ el, amely fogyasztást most minden körülmények között csökkenteni akarják. Ebből a célból új vízgyűjtő és víztisztító rendszert építenek, mely takarékosabban dolgozik, mint a jelenlegi és csak körülbelül félannyi vizet fogyaszt. A munkálatok már esztendők óta folynak, az építési költségeket 88 millió dollárra becsülik. Valószínű azonban, hogy jóval többe fog kerülni a berendezés, mert 1923. évi január hó 1-ig már 21 millió dollárt emésztett fel. Az építés előreláthatólag 1945-ben fejeződik be. Az új víztisztító-telepen a vízből kiválasztott szennyet — melyet eddig felhasználatlanul eltakarítottak — erős szellőztetéssel oxidáltatják és trágya gyanánt fogják értékesíteni. Ezzel és még sok más aktuális problémával foglalkozik a dr. *Lamotte* Károly és dr. *Illyefalvi* I. Lajos kiváló szerkesztésében megjelenő *Városi Szemlének* most megjelent száma. Nagyobb eredeti tanulmányokat írtak a *Városi Szemle* részére: *Liber* Endre a főváros küldöttségének amerikai útjáról, *Weigel* Pál az idegenforgalmi statisztikáról, *Mayer* Ferenc a háztartási számadásokról, dr. *Melly* József a székesfőváros csecsemőhalandóságáról, dr. *Vas* Bernát a közegészségügyi és bakteriológiai intézet működéséről, dr. *Csorna* Kálmán a székesfővárosi gyermekvédelmi tevékenységről, dr. *Czebe* Jenő az 1886. XXII. községi (illetőségi) törvény módosításáról. Dr. *Wildner* Ödön *Tavasz ébredése a pesti és budai városházán* című történelmi tanulmánya, melyben az 1848. év március—júniusi eseményeivel foglalkozik, a *Városi Szemle* e számában nyer befejezést.

Egy fiatal iparművész vitézzé avatása. Nemrégiben vitézzé avatta a kormányzó *Kapuszta* Gusztáv építőmestert, a fiatal iparművészt, aki érdemes munkájával és szorgalmával eddig is megbecsülést szerzett nevének, három év előtt pedig, a pestszentlőrinci templom építése alkalmával a *Pro Ecclesia* rendjellel tüntette ki a pápa. Hazafias erényeit jutalmazta most a kormányzó, amikor *Kapuszta* Gusztávot *vitéz Kapuváry Gusztávvá ütötte.*

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH
Margitszigeti Palota
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene
Saját sütő- és cukrászipari üzem

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

Székesfővárosi
Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1.
Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

Welsz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 1. (Sajáthá
Ajtarozási munkálatok 1/2 vi részletekre. Emeletre-építések eszközöltetnek.

Legmodernebb gyógyintézet
sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye
vízgyógyintézet nap- és légfürdő

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SANDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök Budapest, VII, Abonyi-u. 25. Telefon: J. 380-80

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Iroda és anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Újpesti rakpart sarkán Telefon: J. 513—36.

VOZÁRY PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J 374-31
VÁLLAL: Villamosvilágítási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világítási berendezések tervezését és készítését. Dynamók és motorok javítását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER.,
KEMENES UCCA 6

Németh Vilmos
építési vállalkozo
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

KAISER HUGÓ
ÉPITŐMESTER Budapest, VI, Podmanicky ucca 5. III/18.
Telefon: Automata 215-51 szám

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—52.

RADIATOROKAT
ÉS KAZÁNOKAT
központi fűtésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

KOLLARIT-BŐRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

WELLNER LÁSZLÓ
építési vállalkozó Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41. Telefon: József 310—15

Versenytárgyalási hirdetmény

A székesfőváros tanácsa versenytárgyalást hirdet a közvágóhidak és állatvásárok részére szükséges széna, szalma és zab szállítására.

Az egész évi takarmányszükséglet 104 vagón széna, 55 vagón szalma és 41 vagón zab. Azonban ajánlat tehető vagy az egész mennyiségnek, vagy pedig 10 vagón szénának, 6 vagón szalmának és 4 vagón zabnak szállítására.

Az ajánlatot az előírt ajánlati űrlapon kell megteni és azt zárt borítékban folyó évi **augusztus 17-én (péntek) déli 12 óráig** kell a tanácsi VIII. ügyosztályban (Központi városháza, II. emelet 214. ajtószám alatt) benyujtani, ahol a részletes szállítási feltételeket tartalmazó ajánlati felhívás és az előírt ajánlati űrlap is díjmentesen kaphatók.

Budapest, 1928. július 26-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet

3600 m³ trahit zúzottkő
4640 „ bazalt „ „
600 „ zúzott mészkő és
1970 „ trahit zuzalék szállítására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. augusztus 21-én (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928. augusztus 21-én (kedden) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. július 30.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Kútvölgyi útnak a 69. számú háztól 800 folyóméter hosszban való makadámszerű rendezésére.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. augusztus 21-én (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt, benyujtani. A versenytárgyalás **1928. augusztus 21-én (kedden) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. augusztus 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapítási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-utca 34. — Telefon: J. 873—50.

Havas Lajos
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fűtés
Vízvezeték
Épület bádogos munkák

Fratricevich István díszítő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-88.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszítő és mázolási munkákat

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépműhely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javítása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autóalkatrészek és indítók javítása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPET, VII., KIRÁLY UCCA 11
TELEFON: JÓZSEF 4-4—08.

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fűrészelt élaragult fában, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

Budapest Székesfővárosi Ásványvíz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt — *Telefon: Autom. 530—03*

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

SIEGL ALFRÉD építőmester, építési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

Hudetz János
okl. építészmérnök, építőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapittatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

NÉMETH FERENC ÁCSMESTER
BUDAPEST, I., CSÖRSZ UCCA 12
Székesfehérvári 1927. évi orsz. kiállításon elismerő oklevéllel kitüntetve. — A szabad. „VASFA" tetőszerkezet feltalálója

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépítő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépítő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépítészeti hivataloknak állandó szállítói. — Alapíttatott 1890 — Telefon József 339-62.

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—03.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapíttatott 1884 | **BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30** | Telefon: J. 441-18

FABÓ LAJOS MINTAKÉS ZIÖ
Faminták (modellek) fa- esztergályos és műszaki famunkák szakszerű készítése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L 914-99

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokaroszséria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készit: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javitását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
B. BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 438-72

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépműhelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korláli-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus föpörtyüpréselk!
Nyomdai gépek szakszerű javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—23
Elvállal mindennemű kovács, kazánkovács, gép- és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üteg ucca sarok.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Lizsinszky Rezső kárpitos és díszítő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhívó Aut. 510-54

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — *Telefon: J. 314-16.*

POPPER ZSIGMOND ÉS TÁRSA
ÉPITÉSI VÁLLALAT
V., Lipót-körút 15. I. 8. Telefon: Teréz 244—75.

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 augusztus 15. — 33 szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénztl. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Szent István Heténck

vendégei már gyülekeznek a magyar fővárosban és Budapest népe meleg szeretettel öleli keblére az idegenből, az ország tépett testének leszakított darabjairól és messze Amerikából is ez alkalomra hazajövő véreit. Két esztendővel ezelőtt hagyta el *Ripka* Ferenc főpolgármester tollát az ünnepélyes mondat: *„Budapest székesfőváros Szent István ünnepére meghívja a magyar nemzet minden tagját."* Két esztendő óta nagyot emelkedett az ünnep jelentőségében és megindult a főpolgármester gondolata azon a hódító úton, amely együvé hivatott vezetni az egész magyar nemzetet. Szent István Heténck küszöbén meg kell állapítanunk, egyet és mást. Mindenekelőtt örömmel kell konstatálnunk, hogy mind szélesebb és szélesebb körök kapcsolódnak bele ennek az ünnepnek a megrendezésébe és jelentőségének növelésébe. Ez feltétlenül nagy és őszinte örömöt vált ki belőlünk, de közben különös jelenségeket is tapasztalunk. Mintha bizonyos kisajátításszerű eljárás indult volna meg, amivel szemben mi nem akarunk hadakozni, csak egyszerűen és ridegen konstatáljuk, hogy a nagysikerű gondolat fölvetője és tovább táplálója Ripka Ferenc dr. főpolgármester volt és Szent István Heténck nagy magyar ünneppé való magasztosítása a budapesti városházán kezdődött meg.

A másik, amit sietve le kell szögezni, az, hogy a főpolgármester két esztendő előtt való célkitűzése teljesen és tökéletesen sikerült. Ripka Ferenc abból indult ki, hogy Szent István egyesítette lélekben a magyart. Az ő emlékének kell tehát bennünket újra egyesíteni. Szent István teremtett egy középponti vezetőerőt a nemzeti élet számára. Középponti vezetőszerepet visz a nemzet életében Budapest székesfőváros, azért méltó ez a hely Szent István emlékének és eszméjének ünneplésére. Szent István óta minden nagy és vezető emberünk a nemzeti egységre törekedett. Akik ellenséges táborokra bontották az országot, azok mindig a haza vesztére törtek. Szent István emléke parancsolja, hogy egyek legyünk és barátságos kézadással közelediink egymáshoz.

Szimbólikus jelentősége ez Szent István Heténck és be kell vallani, hogy két esztendő alatt a Szent István Hét szimbólikus ereje áthatotta a nemzet fiainak lelkét. Az ország népe minden esztendőben eljön Budapestre és megnézi, milyen büszkesége neki ez a város, amely mérföldes léptekkel halad a Szent István által kijelölt irányban, a nyugati civilizáció diadalmas útján. Szent István Hetében megmutatja ez a város, hogy hű őrzői vagyunk minden magyar ideálnak, a magyar államiságnak, a magyar jognak és magyar törvénynek, a magyar erkölcsnek és a magyar becsületnek, amelyek megvalósítói a nagy magyar nemzeti egységnek.

Mindezek mellett pedig még egy nyílt célját látta Ripka Ferenc annak, hogy Szent István Hetéből nagy magyar nemzeti ünnep legyen és hogy ez az ünnep az ország szívében, Budapesten menjen végbe. Azt akarta a főpolgármester, ami sikerült is, hogy Szent István Hete legyen olyan periódusa Budapestnek és az országnak, amely periódus megsokszorozza az idegenforgalmat Budapesten. A Szent István Hét a nemzeti ünnepen kívül Budapest ünnepe is lett, mert a vidéki magyarságot, az elszakított területek magyar lakosságát, de az amerikai véreinket is ezrével szólítja a maradék Magyarország fővárosába, amely meleg vendégszeretettel fogadja őket, egyben pedig első nagy, szilárd alapkövét teszi le Budapest elérendő tekintélyes idegenforgalmának. Az első esztendőkben talán még történtek hibák, láttunk még gikszereket, éreztük a hasonló dolgokban való járatlanságunk hátrányait. Az idén már jó előre megelégedéssel kell tapasztalni, hogy az ünneprendezés gyerekbetegségei nagyrészt elmúltak. De azért még mindig messze-messze vagyunk a cél tökéletes elérésétől. Az idén talán már színesebb, vonzóbb, nagyszerűbb, monumentálisabb lesz az ünnep, de még mindig nem olyan kolosszális, olyan grandiózus, olyan az egész művelt világot ide csábító, amilyennek azt Ripka Ferenc elképzelte és amilyennek azt Budapest minden polgára látni szeretné. Még mindig érezzük azt az alapvető hibát, amelyet éppen a „Fővárosi Hirlap" hasábjain minden esztendőben említettünk. Ez az alapvető hiba pedig az, hogy a Szent István Hét előkészítését mindössze hetekre zsugorítják össze. Mi úgy képzeljük, hogy a Szent István Hetet minden esztendőben egy esztendőn át kell rendezni. A teljes esztendőnek minden napját, minden óráját ki kell használni arra, hogy ennek az ünnepnek híre, neve, jelentősége, fénye és monumentalitása ismertté legyen az egész világon. Nem lehet hetek alatt meggyőzni a külföldet arról, hogy érdemes eljönni Szent István Hetére Budapestre, ahol szépet, nagyszerűt, a magyar kulturát intenziven képviselő alkotásokat lehet látni. A végső célnak mindenesetre annak kell lenni, hogy Magyarországnak és Budapestnek is meg legyen minden esztendőben az az egy hete, amelyen nemcsak a magyar vidék, nemcsak külföldre szakadt testvéreink haza, de legyen ez a hét olyan, amely ellenállhatatlan erővel, a szépnek, nagynak hódító erejével az idegenek tömegeit is ide csábítsa. Ha ez így lesz, akkor és csak akkor valósult meg teljesen Ripka Ferenc főpolgármester nagyszerű gondolata.

Addig is azonban örömmel és boldogan látjuk, hogy tízezrével jönnek Budapestre a magyar vendégek. Jöjjenek, hogy Szent István grandiózus államférfiúi nagyságából sugározzék rájuk a nemzeti egység megteremtésének dicső gondolata. Ünnepeljük együtt minden magyarok annak a nagy államférfinak emlékezetét, aki a kereszténység átvételével a magyar kultúra alapjait vetette meg, aki nagyvonalú külpolitikájával a magyarságot bekapcsolta a nyugat kulturnemzetei közé, aki nemzetiségi politikájával a legtökéletesebb társadalmi egyenlőséget teremtette meg. Maradjon ez a nagy uralkodó örök ideálja a kulturájáért szomjazó, a társadalmi és felekezeti békét áhító magyarságnak.

SCITOVSZKY BELÜGYMINISZTER: ... kénytelen lennék Budapestre nézve is mandátumhosszabbító törvénnyel jönni az országgyülés elé...

Ez akkor következik be, ha a miniszter úgy látja, hogy a kisorsolt mandátumok lejárta előtt a fővárosi törvény nem hozható tető alá — Semmi akadálya annak, hogy az autótaxi rendszámok fölemelésének tervét végrehajtsák

Scitovszky Béla belügyminiszter marienbadi kúrájáról szombaton reggel visszaérkezett Budapestre. A belügyminiszter megérkezése után azonnal hivatalába sietett, ahol érdeklődött a fontosabb aktuális kérdések megoldása iránt. Itt volt alkalma vele beszélni a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, aki érdeklődött a *belügyminisztérium törvényelőkészítő munkálatai és ezekkel kapcsolatosan a fővárosi törvényjavaslat sorsa iránt. Scitovszky* Béla belügyminiszter a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Csak egy napot töltök Budapesten, még ma utazom gombai birtokomra, ahol még három hetet fogok pihenni. *Szeptember első hetében térek vissza Budapestre és ekkor veszem át újra hivatalom vezetését.* Különösebb újságot tehát nem igen tudnék mondani . . . .

Közbevetően megkérdeztük a minisztert azokról a hírekről, amelyek *a fővárosi törvényjavaslatról, az új községi választások kiírásáról* terjedtek el. Megemlítjük, hogy egyes híresztelések szerint, amelyek napilapokban is megjelentek, — *ősszel előlről kezdik a fővárosi törvényjavaslat megszövegezését.* E hírek szerint ugyanis komplikációk merültek volna föl, amelyeket csak úgy lehetne kiküszöbölni, ha a keretként elfogadott alapelvek tekintetében is lényeges módosításokat eszközölnének. Erre nézve a következőket mondotta

Scitovszky Béla belügyminiszter:

— A törvényjavaslat minden ellenkező híresztelés ellenére teljesen elkészült és legfeljebb már csak arról lehet szó, hogy egy-egy részletkérdésben történhetik módosítás. Mihelyt átveszem hivatalom vezetését, módot keresek arra, hogy a javaslatot megmutassam mindazoknak a tényezőknek, akiket a fővárosi reform kérdése akár politikai tekintetben, akár hivatalból érdekel. Ugyanazt a rendszert követem, amit a vármegyei törvényjavaslat megalkotásánál tartottam szem előtt. Meghallgatom minden érdekeltnek a véleményét s a hasznos tanácsokat köszönettel veszem és meghallgatom, ha azok az alapelvek sérelme nélkül megvalósíthatók.

— Más kérdés azonban, hogy a fővárosi reform javaslata mikor emelkedik törvényerőre. Az őszi parlamenti kampány munkarendjének megállapítása még egy egészen távoli probléma s minthogy a vármegyei reform kétségkivül az első sorra kerülő javaslatok között szerepel, esetleg több mint félév is eltelhetik addig, amig a fővárosi reformból törvény lesz. Ugyanez a válaszom arra a kérdésre is, hogy mikor lesznek Budapesten a községi választások. Mindenesetre gondot okoz az a körülmény, hogy ez év végén lejár a bizottsági tagok felének mandátuma. Itt tehát csak törvényhozási intézkedéssel lehet segíteni. A képviselőház hozott egy törvényt a lejáró törvényhatósági mandátumok meghosszabbításáról, ez azonban nem vonatkozik a fővárosra. Ha tehát úgy látnám, hogy a kisorsolt mandátumok lejárta előtt a fővárosi törvény nem hozható tető alá, akkor kénytelen lennék Budapestre nézve is ugyanolyan mandátum hosszabbító törvénnyel jönni a Ház elé, mint a vidéki törvényhatóságok esetében történt.

Megemlítettük a belügyminiszter előtt a főváros közönségét ezidőszerint legközelebbről érdeklő kérdés

a fővárosi autotaxi szabályrendelet

jóváhagyásának ügyét. Szóvátettük, hogy hivatalos és nemhivatalos tényezők, budapestiek, vidékiek és idegenek egyaránt állandóan panaszkodnak az autótaxik számának csekélysége miatt. Hivatalos helyről panaszolják, hogy a budapesti idegenforgalom fejlődésének egyik legnagyobb akadálya az az elmaradottság, amit az autótaxik számának elégtelensége jelent. Megkérdeztük, hogy *remélhető-e a fővárosi autótaxi szabályrendeletnek még Szent István napja előtt való jóváhagyása? Scitovszky* belügyminiszter ezeket mondotta:

— Én a magam részéről nem habozom kijelenteni, hogy

az autótaxik számának mielőbbi szaporítását általános közérdeknek tartom.

Úgy a közlekedési szempontok, mint az idegenfor-

galmi, sőt szociális szempontok is azt követelik, hogy

az autotaxik száma mielőbb lényegesen fölemeltessék.

— Én éppen ebből a felfogásomból kiindulva *járultam hozzá a fővárosi autótaxi szabályrendelet megalkotásához.* A szabályrendelet minisztériumomból már hetekkel ezelőtt.

még szabadságra utazásom előtt lement a kereskedelmi miniszteriumba. Úgy tudom, hogy a kereskedelmi miniszteriumban technikai nehézségek késleltetik a végleges jóvá-[illegible]ást.

Az 1922. évi törv[illegible] ipar gyakorlásának módjairól intéz[illegible]at jelöli meg elsőfokú ipar[illegible]bályrendeletben *a tanács* magának tartotta fenn a taxiengedélyek szétosztásának jogát.

Ezt a kérdést, amely jogi és hatásköri kérdés, feltétlenül el kell intézni, különben a szabályrendelet véglegesen nem hagyható jóvá. Nincs azonban akadálya annak, hogy az autótaxi rendszámok felemelésének terve végrehajtassék. Erre annál is inkább szükség van és pedig mielőbb, mert hiszen közeledünk Szent István hetéhez, amikor pedig nagyobb arányú idegenforgalmat kell lebonyolítani.

Már csak a jövő szempontjából is felkészülve kell lennünk a nagyobbmértékű forgalom lebonyolítására, mert hiszen *rossz közlekedéssel elriasztjuk külföldi vendégeinket s azok máskor nem fogják Budapestet fölkeresni.*

Nove[illegible] alasztották a szegényház tervpályázatának terminusát

Csak jövő májusban lehet beköltözni a most épülő kislakásokba — Liber Endre tanácsnok nyilatkozata

A Városházán — látszólag — tetőfokára ért a kánikulai csend. Ez a csend azonban *nem jelent semmittevést.* Az ügyosztályokban, mindenütt szorgalmasan dolgoznak egyrészt a folyó ügyek intézésén, másrészt az őszi ülésszak elé kerülő feladatok előkészítésén.

Egyike a legszorgalmasabbaknak *a szocálpolitikai és népjóléti ügyosztály*, ahol az egész vonalon szorgos munka folyik a lakosság nagy tömegeinek, *főleg pedig a legszegényebb néposztálynak érdekében.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa erről a hatalmas nyári munkáról a következő információt kapta

Liber Endre

tanácsnoktól:

— Az új bérházak építése minden bizonnyal *még ebben az esztendőben befejeződik.*

a lakásokat mindazáltal a jövő év májusa előtt semmiesetre sem költöztetjük be,

hogy elkerüljük azokat a kellemetlenségeket, amelyeket az előző években, főleg ezidén a friss vakolású, át nem száradt lakások okoztak. *Az új lakásokkal kapcsolatban szükségesnek tartom arra felhívni a figyelmet, hogy*

további lakáskérelmek és igénylések benyújtása teljesen céltalan,

mert a jelentkezési határidő már régen lejárt, másrészt a beérkezett kérvények olyan tömege vár elintézésre, hogy a rendelkezésre álló kisszámú lakás mellett azoknak is *csak egy kis töredékét tudjuk — sajnos — kielégíteni.*

— További hatósági lakástermelésről egyelőre nincsen szó, csupán a már régebben elhatározott szükséglakások közül építünk fel még az ősz folyamán 120-at a Czeglédi-úti telep kiegészítése képen, amelyekben *a régi Lóversenytérről kilakoltatott családokat fogjuk elhelyezni.*

— A *Maglódi-útra* tervezett új *központi szegényház* tervezésére hirdetett pályázat *határideje augusztus 31-én járna le.* A feladat megoldása azonban

építési körökben olyan szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg, hogy a tanács a tervpályázat határidejét november 15-re tolta ki.

— Az ujonnan épült kislakás bérháztelepeken, a főváros különböző pontjain már legközelebb,

valószínűleg szeptember havában megnyitjuk az új anya- és csecsemővédelmi intézeteket.

— A *Wenckheim* palota megvásárlásához, illetve székesfővárosi könyvtár ottan való elhelyezéséhez *hozzájárult a kultuszminiszter.* Azt híresztelték egyidőben, hogy a kormány elutasította a jóváhagyási kérelmet, ez a hír azonban mindössze azon alapult, hogy *a miniszter előre látni akarta a részletes berendezési terveket is.* Most már mi is örülünk, hogy így történt.

legalább egyszerre megtörtént az általános szankció.

A munkálatok *részben már folynak*, s hamarosan teljes erővel megindulnak *Enyvári* igazgató vezetésével. Nem akarok a dolgok elébe vágni, csak annyit mondok, hogy *olyan szép és — mondhatni — tökéletes nyilvános könyvtára lesz Budapestnek, hogy büszke lehet rá az egész törvényhatóság.*

— A Károlyi palota megvételére vonatkozó közgyülési határozat most van jóváhagyás alatt a belügyminiszternél. Amint megtörténik, *első dolgunk lesz a park megnyitása*, hogy minden halogatás nélkül élvezhesse a belváros lakossága ezt a gyönyörü parkot, amely nemcsak a IV. kerületnek, *hanem az egész székesfővárosnak ékessége, s hamarosan legkedveltebb sétánya lesz*

Alig akadt felebbezés a most elkészült választói névjegyzék ellen

Ma, *szerdán jár le az utolsó határidő a választói* névjegyzék elleni *fellebbezésre.* A kerületi elöljáróságoktól csak a hét vége felé érkeznek be a felszólamlásokra szolgáló adatok, de az eddigi jelentésekből is megállapítható, hogy ez alkalommal *csak igen gyér számban emeltek panaszt a névjegyzék ellen*, ami annak a jele, hogy *a választói lista úgyszólván hibátlan*, s

alig történt jogosulatlan kihagyás.

Ez elsősorban *Ripka* Ferenc főpolgármester érdeme, aki *erélyesen vette kezébe a névjegyzék ellen felhozott sérelmek orvoslását* és

felszólalására legutóbb közel 5000 kihagyottnak adták vissza a választójogát.

A jövő évi névjegyzék ezzel elérkezett utolsóelőtti stációjához. *Most már csak a közigazgatási bírósághoz lehet fellebbezni*, de épp a felszólalók gyér számára való tekintettel

a választói listán alig lesz számbavehető változás.

Az országgyülési választók száma most *305.700*, a községi választók száma *285.600.*

A közigazgatási bíróság októberben foglalkozik újra a választási listával, illetve az esetleges fellebbezésekkel. Hosszú idők után *ez az első eset*, hogy **a választói lista összeállítását pártkülönbség nélkül általános megelégedéssel fogadták.**

Annál jelentőségteljesebb ez a tény, mert *a jövőévi választásokat a most kiigazított névjegyzék alapján tartják meg* és így egyik párt sem kockáztathatja meg azt az állítást, hogy *a névjegyzékből kihagyták híveinek egy részét.*

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Teréz 182-09, Lipót 975—20.

Sséchy Endre

okl. mérnök, építési vállalkozó

Budapest.

VI., Bulyovszky ucca 12. *Telefon: T. 269-65.*

ERDÉLYI MŰINTÉZETE

udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

KAISER HUGÓ

ÉPITŐMESTER Budapest, VI, Podmanicky ucca 5. III/18.

Telefon: Automata 215-51 szám

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67

Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4

Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

AUER IGNÁC

PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓINTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02

Budapest, VIII., Baross ucca 80. szám.

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI

GÉPTÖMÍTŐ-ANYAG GYÁR

BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz.

Telefon: Automata 623—41. sz.

BENEDEK JÁNOS

SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER

BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

STEINER ÁKOS

MECHANIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI ÜZEME

Készit és raktáron tart:

emeltyűs kapcsolókat, lamellás biztosítókat, olvadóbetéteket

BUDAPEST, VII. KMETTY UCCA 17.

Telefon: Lipót 902—40

ÓRÁKAT gyárak, iskolák, kórházak és intézetek részére gyárt

ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÓRAGYÁR

Alapittatott: 1877. **KULICSKA ANTAL** BUDAPEST, II., ISKOLA-U. 6. Telefon: Aut. 507-09.

HOLLÓS FERENC

okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó

Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.

Telefon: L. 960—34

DROPPA SÁNDOR

ÜVEGESMESTER **VII, Rottenbiller u. 29.**

BUDAPEST Telep: IX, Lónyai ucca 48. szám.

KNUTH K. mérnök és gyáros

Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.

Telefon: József 510-75

Vízvezeték **Központi fütés**

Hanvay Viktor

V., Perczel Mó ucca 4.

Telefon: TERÉZ 104-69

Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

Wörner J. és Társa

Gépgyár Részvénytársaság

Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár Vasöntöde

Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

MAKOVSKY FERENC

Budapest, VII. Abonyi-u. 4.

Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze

TELEFON: J. 881-17

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK

Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések

Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

Albrecht főherceg a felsőházban beszédet mond az olimpiai Stadion lóversenytéri megépítéséről

Dinich Vidor a sportnak, mint a leghatásosabb magyar propaganda eszköznek erőteljes felkarolását követeli a főváros közgyülésén — Keresztes Lajost, a világbajnok mészárost álláshoz kell juttatni az egyik községi üzemben

Az amszterdámi Stadion főárbocáról bevonták az olimpiai lobogót, véget ért a negyvenkét nemzet gigászi mérkőzése, de a magyar közvéleményben még hatalmas lánggal lobog a fiaink győzelme felett érzett határtalan öröm és lelkesedés. Évek óta nem volt olyan bennünket is érintő világesemény, amelynek fordulatai, sikerei és kudarcai annyira felkeltették volna az egész magyarság izgalmas és szeretetteljes érdeklődését, mint az amszterdámi olimpiász, amelynek során válogatott reprezentánsainknak *meg kellett mutatniok a magyar nép hősi erőfeszítéseit, életrehivatottságát, az ésszel párosult testi ügyesség fölényét azoknak az államoknak a kiküldöttjeivel szemben, amelyeknek Trianon egész országrészeket juttatott a mi ezeréves hazánkból.*

A magyar kérdés, a magyar igazság propagandája szempontjából is mérhetetlen jelentőségü olimpiai mérkőzés megszívlelendő tanulságai még soká foglalkoztatni fogják nemcsak sporttársadalmunk köreit, hanem közoktatásügyi kormányunkat és a főváros törvényhatóságát is. A törvényhatósági bizottság tagjai közül csak *Rakovszky* Iván, a fővárosi közmunkák tanácsának elnöke, mint a vívószövetség elnöke és *Dinich* Vidor, mint a birkózószövetség elnöke vett részt vezető kísérőként az olimpiászon. *Dinich*, aki eddig is lelkes szószólója volt a sportérdekek felkarolásának a főváros részéről, már az első őszi közgyülésen rendkívül érdekes

indítványt terjeszt elő az Amszterdámban derekasan szerepelt magyar sport messzemenő támogatása

és ezzel igaz nemzeti érdekek hathatós szolgálata ügyében.

Értesülésünk szerint *Dinich* elsősorban

a Nemzeti Stadion építésének kérdését fogja felvetni,

hogy ennek a hosszú évtizedekre szóló hatalmas építménynek a létesítése *mielőbb a megvalósulás stádiumába jusson.* Noha a legközelebbi két olimpiász helye már le van kötve, mégis a magyar testi kultúra fejlesztése, új versenyzőgárda nevelése, *már most megokolttá teszi az évekig tartó előmunkálatok megkezdését* legalább a grandiózus tervet megérlelő tanácskozások alakjában.

A *Stadion* ügye egyébként igen előkelő, melegszívű pártfogóra talált *Albrecht* főherceg személyében is, aki az általa a vezető szövetségi elnökök tiszteletére Amszterdámban adott vacsorán kijelentette, hogy

a felsőházban beszédet mond a magyar olimpiai Stadion felépítése érdekében és ő a maga részéről a legmegfelelőbbnek azt a megoldást tartja, amely a régi lóversenytérre tervezi a Stadiont.

Dinich Vidor a fővárosnál egyéb lépéseket is fog tenni, hogy a magyar sport világhírnevet szerzett kitünőségeit a székesfőváros megfelelően támogassa. Elsősorban ki akarja vívni, hogy *Keresztes* Lajos világbajnok birkózónk, aki foglalkozására nézve, az egész szakmában elismert szorgalmas, mészáros és hentes, *a főváros valamelyik üzemében, a községi élelmiszerüzemben, vagy a közvágóhidon, érdemének megfelelő állást kapjon,* hogy anyagi gondoktól mentesen szentelhesse magánideiét a magyar sport fejlesztésének és újabb dicsőség szerzésének. Ugyanilyen szeretettel kell felkarolni a főváros adminisztrációjánál és a Beszkártnál szolgálatot teljesítő többi olimpikon — *Vértessi*, a két *Keserü* fivér, a vízipólósok stb. — *megérdemelt előmentelének ügyét.* Anyagi ellenszolgáltatások tekintetében természetesen nem tudunk versenyezni a 80—120 milliós gazdag és hatalmas nemzetekkel, de annyira nem vagyunk szegények, és annyira szükmarkúaknak és szűklátkörüeknek sem szabad lennünk, hogy igaz magyar tehetségeket elsorvadni, vagy elkallódni engedjünk *nemcsak a magyar sport, hanem a magyar propaganda mérhetetlen kárára.*

VASS JÓZSEF NÉPJÓLÉTI MINISZTER: A főváros 400,000 pengős hozzájárulásától függ a Citadella átalakítása

A jövő évi fürdőügyi kongresszust már nem lehet a Gellérthegyen megtartani

A gellérthegyi sikló megépítése és a Citadella átalakítása ügyében hosszas tárgyalások folytak az illetékes tényezők között. A tárgyalások *a nyári szünet bekövetkeztével megszakadtak.* Tekintettel arra a körülményre, hogy *erősen közeledik a balneológiai nemzetközi kongresszus* és az ezzel kapcsolatos fürdőügyi kiállítás megrendezésének terminusa, a *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött a tárgyalások eredménye iránt.

Teljesen megbízható helyről azt az információt kaptuk, hogy *maga Bethlen István gróf miniszterelnök is interveniált a kedvező megoldás érdekében.*

Vass József népjóléti miniszter,

aki ezidőszerint *Bethlen* István gróf miniszterelnököt helyettesíti, érdeklődésünkre a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A gellérthegyi sikló megépítésének régóta húzódó problémája előreláthatóan *kedvező megoldást nyer.* A gellérthegyi sikló megépítésének és a Citadella átalakításának céljára eddig a következő összegek vannak biztosítva: az *állam* hozzájárulása 1,200.000 pengő, a *bankok* hozzájárulása 300.000 pengő, a Máv. hozzájárulása 160.000 pengő. A tárgyalások során az illetékesek azzal a kéréssel fordultak a fővároshoz, hogy a maga részéről *szintén járuljon hozzá 400.000 pengővel az építéshez.* A főváros hozzájárulásának kérdése *még nem intéződött* el. Amennyiben

a főváros ezt a hozzájárulást megadná, a Citadella átalakításának tervét is végre lehetne hajtani.

A főváros e hozzájárulása nélkül egyelőre meg kellene elégedni a gellérthegyi sikló megépítésével, ami tudomásom szerint *az eddigi felajánlott összegekből biztositottnak látszik.*

Ezidőszerint tehát az a helyzet, hogy a gellérthegyi sikló meg fog épülni, de *a Citadella átalakítására csak akkor kerülhet majd a sor, ha a további szükséges összegek befolynak.*

Ami a jövő év tavaszán rendezendő fürdőügyi kongresszust és kiállítást illeti, ezt már

semmi szín alatt sem lehet a Gellérthegyen megrendezni,

mert addig a Citadella átalakítása *el nem készülhet.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa beszélt ebben az ügyben *Szviezsényi* Zsolt dr. miniszteri tanácsossal, a *Budapest Fürdőváros Egyesület* igazgatójával, aki a következőket mondotta:

— A sikló megépítéséhez szükséges összeg rendelkezésünkre áll, tehát

ezt a tervet végre megvalósíthatjuk.

Költségvetési tervezetünk 1,100.000 pengőt irányoz elő erre a célra. A Citadella átalakítása 1,200.000 pengőt igényel és minthogy csupán 1,660.000 pengő gyült össze, *ezzel még várnunk kell.* Már értesítettük is az összes külföldi államokat, hogy

a fürdőügyi kiállítást bizonytalan időre elhalasztottuk.

A kiállítás *új terminusa a további pénzügyi tárgyalások eredményétől függ.* Lehet, hogy

1930-ban már megrendezhetjük a Gellérthegyen a nemzetközi balneológiai kongresszust.

amelytől Budapest idegenforgalmának fejlesztése tekintetében *nagy eredményeket várunk.*

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

STADLER MIHÁLY R.T.

DISZ ÉS PRAKTIKUS KERITÉSEK GYÁRA
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRÚT 43 SZ.
Eladási osztály: VI, Teréz körut 43. szám

Holman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—10.

CHISTOFOLI VINCE ALAPITÁSI ÉV: 1868.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT, MŰKŐ VÁLLALAT
TELEFON: J. 381-47 BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 51 (EZELŐTT ILKA UCCA 34)

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZITÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZAR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint száritó berendezéseket és bádogos munkákat.

LENDVAI FERENC
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VII., Nefelejts ucca 50.

BUDAPESTI MECHANIKAI KEFEÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 306—63

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISFEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

BUCSANYECZ JÓZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII, Rottenbiller ucca 4/b.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VII., Erzsony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

TELEFON: AUTOMATA 517-08
RIEMER MIKSA
KÖZPONTI FŰTÉS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK
Budapest, II., Batthyány ucca 18 sz.

Hochhauser
Ferenc épitési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

Éjszaka is utat épít a főváros, úgy összezsúfolódott a munka

A városházán még mindig csak az útépítési kölcsön felvétele révén látják elintézettnek az útépítés problémáját — Király Kálmán műszaki tanácsos nyilatkozata a Fővárosi Hirlapnak

Az *Egységes Községi Polgári Párt* gazdasági programjának a budapesti közlekedés rendezésére vonatkozó tervei, amelyeket a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában *Becsey* Antal ismertetett a nyilvánosság számára, — a főváros közönsége körében nagy megértéssel és helyesléssel találkoztak. A budapesti közlekedésügy fejlesztését elsőnek *Kozma* Jenő, a párt elnöke állította az érdeklődés homlokterébe. *Kozma* Jenő annakidején a *Fővárosi Hirlap* hasábjain adott nyilatkozataiban megjelölte azokat a módokat is, ahogyan a főváros közlekedési viszonyait világvárosi nívóra lehet emelni. A fejlesztés előfeltételéül *Kozma* Jenő a budapesti utak rendbehozatalát jelölte meg. *Kozma* Jenő számtalanszor adott hangot azoknak a panaszoknak, amelyek a fővárosi utak járhatatlanságáról szólnak. Ugyanakkor számtalan esetben szóvá tette azt az anomáliát is, amellyel a világ egyetlen nagy városában sem találkozunk Budapesten kívül. Budapest uccáin folytonosan felszedik a kövezetet: itt is, ott is kő- és törmelékbarrikádok akadályozzák a közlekedést és ha ma elkészül végre egy út, rövidesen újra felszedik az egész burkolatot. *Kozma* Jenő azt a tervet is ismertette a *Fővárosi Hirlapban* Budapest közönségével, amelynek alapján végre hosszabb ideig tartó jó utakhoz juthat a főváros lakossága.

Ezeket a panaszokat tettük szóvá a főváros városrendezési és útépítési ügyosztályában. *Király* Kálmán műszaki tanácsos, a főváros útépítési munkálatainak vezetője kétségkívül kitünő szakértő, nem egyízben kérték ki szakvéleményét külföldi államok is, legutóbb például a belgrádi útépítéseknél, mint meghívott külföldi szakértő szerepelt.

Király Kálmán műszaki tanácsos

mindenekelőtt azokra a panaszokra válaszolt, amelyek szerint túlságosan gyakran szedik fel a belvárosi uccákban is az úttestet. A következőket mondja:

— Minden év elején, mielőtt az útépítési munkálatok megkezdődnek, kimutatásokat kérünk a földalatti művek vezetőségeitől, hogy abban az esztendőben milyen munkálatokat kívánnak végrehajtani. Ezután velük összhangban programot állapítunk meg, hogy a földalatti műveknél eszközlendő javítások az útburkolási munkálatok megkezdése előtt végeztessenek el. Ennek ellenére

gyakran előfordul, hogy az útburkolatot fel kell bontani közvetlenül azután is, hogy az úttest elkészült.

Ez kizárólag csakis olyan esetekben történik meg, amidőn a közelben valahol egy beépítetlen telken nagy gyár, nagyobb ház épül, amelynek *különleges kábelekre, gáz- és vízcsövekre van szüksége.* Ezek közé a kizárólagos esetek közé tartoznak természetesen azok az esetek is, amikor valahol a föld alatt *csőrepedés, vagy kábelzavar áll elő.* Technikailag nem lehet másként megoldani a kérdést, minthogy előbb az egyik közmű helyezi el a maga vezetékét és betemeti a maga árkát, azután jön a másik közmű és elvégzi ugyanezeket a műveleteket. Ez természetesen hosszú időt vesz igénybe, mi azonban

igyekszünk olyan nagy sávot hagyni, amelyen a forgalmat, ha nehezen is, de zavartalanul le lehet bonyolítani.

Arra a kérdésre, hogy mi a magyarázata a folytonos útépítéseknek és mi az oka annak, hogy *az állandó javítási munkálatok ellenére is rosszak a fővárosi utak.* *Király* műszaki tanácsos a következőkben válaszolt:

10 éven át semmit sem csináltunk...

— Ezeknek a bajoknak egyetlen oka az, hogy *tiz éven keresztül semmit se csináltunk.* Az egész háború alatt és az azt követő néhány esztendőn keresztül is

elmaradtak az útépítések, sőt szüneteltek az út-karbantartási munkálatok is.

Ezzel szemben útburkolatainkat a vaskerekű teherautók, — különösen a keramitutakat, — erősen megrongálták. Hozzájárul ezekhez a bajokhoz az a körülmény is, hogy különösen a kültelkeken erősen fellendült a családi házak építésének akciója, tehát ennek folytán *igen sok szükséglet merült fel.* Valósággal kibirhatatlanul *összezsúfolódott az útépítés munkája a város egész területén.* Tíz esztendő kényszerű mulasztásait kell pótolni. Átmenetileg ez kellemetlenségekkel jár a közönségre nézve, de utakat máról-holnapra megépíteni nem lehet. Mi a munkát mindenesetre gyorsítani fogjuk és máris bejelentem, hogy abban az esetben,

ha sürgősen nem tudunk segíteni az átmeneti bajokon, — akkor még az éjszakai munkától sem riadunk vissza.

Nehézségeket okozott az a körülmény is, hogy *a kormány nem engedélyezte az általunk tervezett útburkolási kölcsön felvételét.* 1904-ben a főváros húszmillió koronás útburkolási kölcsönt vett fel, ebből készült a Váci út, a Thököly út, a Belváros több uccájának aszfaltburkolata. *Ha annak idején ezt a kölcsönt fel nem vesszük, ma balkáni állapotok uralkodnának a belvárosi uccákon.* Természetes tehát, hogy most, amikor ennyire összezsúfolódott a fővárosi útépítési problémák serege, szinte lehetetlenség az igényeket mindig csak az egyes évi költségvetések keretei között kielégíteni. A főváros vezetősége éppúgy, mint a különböző pártok, egyértelműen felismerték az útépítés nagy fontosságát és ezért a költségvetésekben az útépítési tételeket erősen felemelték. Így például 1925-ben a főváros még csak 5 és félmillió pengőt fordított útépítésre és útfenntartásra, ez az összeg 1926-ban majdnem 11 millióra emelkedett, 1927-ben 12 és egynegyedmillió pengőt,

1928-ban már 16 millió pengőt fordítunk ezeknek a problémáknak a megoldására. Sajnos azonban ez sem elegendő.

Az anyagárak, a békebeliek kétszeresére emelkedtek és megdrágultak a munkabérek is. Kívánatos volna tehát, ha minél előbb felvehetnők ezt az útburkolási kölcsönt, mert csak így lehet a nagy útépítési problémákat sikeresen és gyorsan megoldani.

A közönség türelmét kéri a főváros

Szóvátettük azokat a panaszokat is, amelyek *az utak portalanitása* körül mutatkozó hiányosságra vonatkoznak.

— Ami az utak portalanítását illeti, a főváros már a háború előtt megkezdte a makadám utaknak olajjal való locsolását. A vízzel való öntözés csak pillanatnyilag segít a bajon, mert hamar megszárad. Az olajozás csak a vízzel való locsolást pótolja, de nem javítja meg gyökeresen a makadám utat. Erre a célra szolgál a kátrányozás és a bitumenezés. Addig, amíg ezt az aszfaltszerű bevonást az összes utak megkapják, átmenetileg olajozással segítünk a bajokon. A modern útépítés technikája most van kiforrás alatt. A főváros a maga részéről is igyekszik előmozdítani a modern utak építését. Éppen ezért

több vállalatnak adott engedélyt úgynevezett próbautak megépítésére. Mindig kiköti a főváros, hogy az illető vállalat a készített burkolatot ingyen tartozik gondozni

és *a főváros csak az egyévi megfigyelési idő lejárta után fizeti ki a költségeket.* A Hüvösvölgyben a Budakeszi úton három vállalat készített tavaly kocsiútburkolatot hengerelt aszfaltból. Ezek közül az egyik, és pedig az, amely a Belvároshoz legközelebb esik, *nem sikerült kifogástalanul.* Ez az oka annak, hogy a Hüvösvölgyben erősen elhúzódnak az útépítési munkálatok.

Király Kálmán műszaki tanácsos végül a *Fővárosi Hirlap* útján felhívást intéz a főváros közönségéhez. Arra kéri Budapest lakosságát, hogy egy *kis ideig legyen még türelemmel, mert belátható időn belül meg tudnak felelni a követelményeknek.* Az autóközlekedés rohamos fejlődése az útépítéseknél is új módszerek alkalmazását követeli, tehát most éppen

az átmeneti időben vagyunk, amikor türelemmel kell várnunk az útprobléma megoldási formáinak kialakulását.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *Király* Kálmán szakvéleményét illetékes helyen is szóvátette. A kereskedelmi miniszter közvetlen környezetéből azt a felvilágosítást kaptuk, hogy az útkérdés mielőbb való megoldása érdekében

a kormány kivételes elbánásban fogja a fővárost részesíteni.

Mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt teljesen beavatott kormánykörökben kijelentették

esetleg szó lehet mégis egy útburkolási kölcsön felvételéről;

vagy, ha ez országos pénzügyi okokból nehézségekbe ütköznék, *a belügyminisztérium nem kifogásolná, ha a jövő évi költségvetésbe az eddiginél lényegesebben nagyobb tételt vennének föl erre a célra.*

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

FORT OSZKÁR és TÁRSA Tel.: J. 303-35
műszaki iroda és vállalat
Központi fütés, vízvezeték stb. berendezések részére
Budapest, IX., Angyal-ucca 33

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

Magyar Mosó- és Fertőtlenítő-Gépgyár Részvénytársaság
Telefon aut. 625—23.
Budapest, III, Lajos-utca 115. sz.
Mosóda berendezések — Fertőtlenítő berendezések — Gőzfőzőkonyhák
Eddig 2000-nél több berendezés üzemben

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RESZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Teréz 120-07
ALAPITASI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VALLALATI IRODÁJA
Alapítva 1901
Budapest, I., Böszörmény-út 18
Telefon Aut. 510-86

BUDAPEST—SVÁBHEGYI SZANATORIUM
Magaslati (430 m) klimatikus diétás gyógyintézet
*
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma belbetegek, idegbetegek és üdülők részére

Központi fütés, meleg-hideg viz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire, 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségű kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyitója a beteg testnek és fáradt léleknek.

*GOLF * TENNISZ * LOVAGLÁS*

NAPIDIJ (az új főépületben) beleértve ötszöri diétás étkezést, fütést vizkúrákat **22 pengőtől**
a depandanceokban **20 pengőtől**

ISTVÁN KIRÁLY ELLENZÉKE a budapesti Városházán

Mandátum meghosszabbítás, ébredő-mozgolódás és mindenféle más, ami a Városházát izgatja

István királyra persze hazajön mindenki. A körmenetben részt fognak venni az ország és a főváros legelőkelőbb funkcionáriusai is. Amerikai magyar testvéreinket, a külföldieket, a megszállott területről érkezőket, de meg a jó vidéket is a pesti bennszülötteknek kell illő reverenciával fogadniok. Ahogy a készülődésből látszik, amilyen lelkes a hangulat, egészen bizonyosra lehet venni, hogy minden szépen rendben, simán megy majd végbe, azonkívül pedig *Szent István Hetének is meg lesz végre az a nagy áttogó sikere, amely Ripka Ferenc főpolgármester szeme előtt lebegett, amikor pár esztendő előtt ezt a nagyszerű gondolatot beledobta a magyar közvéleménybe.*

Az idén rendezi Budapest *a harmadik Szent István Hetet* és

az idén a külföldieknek már sokkal jelentősebb tömegét várjuk a magyar főváros falai közé.

mint amilyen mértékben ezt a nagyszerű ünnepi hetet az előző két esztendőben látogatták. Egészen természetes tehát, hogy mindenkinek, Budapest sorsáért lelkesedő és aggódó minden léleknek *egész lelkesedéssel együtt kell dolgoznia azokkal, akik a Szent István Hetet rendezik.*

De *nemcsak* Budapest idegenforgalmáról van itt szó. Nemcsak arról, hogy Budapest polgársága egy esztendőben egyszer hozzájusson egy olyan idegenvándorláshoz, amely bizonyos mértékig fellendíti a város gazdasági erejét. *Sokkal többről van itt szó.* Szent István ünnepe és a Szent István heti ünnepségek

az egységes magyar nemzeti akarat megnyilvánulását kell, hogy jelentsék mindenkoron.

A magyar államiság, a magyar egység és — igenis, ezt is nyiltan valljuk — *a magyar irredenta nagy ünnepe a Szent István Hét.* Éppen ezért kissé meghökkenve látjuk, hogy *az a városházi ellenzék*, amely kritikáiban olyan tüzesvérű és olyan szorgalmas, amely nem ismer korlátokat és akadályokat,

a szentistván napi nagy szervezkedés idején sem nem látható, sem nem hallható.

Ezzel a nagy nemzeti ünneppel szemben, amely az egész, a trianoni határokon túl lévő magyarságot is szimbólikusan egyesíti, *a városházi baloldal az elképzelhető legnagyobb közömbösséget tanusítja.* A világért sem mernénk feltételezni annyi rövidlátást a városházi politikus uraktól, hogy *meg ne értenék ennek a magyar ünnepnek a jelentőségét.* Nem tételezzük fel róluk, akik mindenben politikát keresnek, hogy az első nagy, államalapító magyar király ünnepét politikai szemmel tekintenék. Mert hiszen, ha ebben az ünnepben van is politika, akkor

ennek a politikának kell lennie annak az összekötő kapocsnak, amely az egész magyarságot társadalmi, faji és felekezeti különbség nélkül határokon innen és határokon túl egyesíteni tudja.

Akik ezt be nem látják, azokról nagyon enyhén, nagyon szelíden, nagyon jámboran csak annyit tudunk mondani, hogy nemcsak a kormánynak, nemcsak a városi adminisztrációnak, nemcsak a törvényhatóság sima és konszolidált vezetésének, *de magának a magyar történelem büszkeségének, István királynak is ellenzéke.*

▫

Mert ők azután *mindenáron ellenzékiek.* Az ellenzékiségük azonban nemcsak kritikában, nemcsak a közgyűlési voksok ilyen vagy olyan leadásában nyilatkozik meg, nekik egészen más eszközeik is vannak az ellenzékiség terén. Ők például *elkeseredett kemény harcot szoktak folytatni hirlapi kacsák* — mellett is. Elég nekik egy nyomtatott mondat, amelynek igazsága mellett mindössze csak az szól, hogy nyomtatásban jelent meg. Szavahihetetlen botránylapocskák lehetetlen híreit kapják föl, mint szél a polyvát és sodorják tovább, *de most már a maguk tekintélyével, a maguk szavahihetőségével súlyosbítva.* Egész mellel állnak ki egy-egy röpke hazugság mellé, amelyet a nyári hőségben kínjában szül az ujságírói agy. A röpke hazugságokat állig fegyverben védik és *odatűzik ezeket a naiv hazugságokat harci lobogójukra jelmonatnak.* A

jámbor hazugságok olyan tombolást azonban még sohasem vittek véghez, mint amilyennel a fővárosi törvény revizióját körül találkozunk.

Ezekben a rosszindulatú koholmányokban azonban *még csak változatosságra sem törekszik* a *politikai kulisszák mögött láthatatlanul és kikutathatatlanul működő hazugsággyár.*

Nem vagyunk olyan naivak, hogy *újra leírnánk az e hétre esedékes hazugságsorozatot*, de jóelőre védekezünk az újabb ferdítésekkel szemben. *Scitovszky* Béla belügyminiszter egy napra Budapesten járt és ez alkalommal fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát. Amiket mondott a miniszter, — pedig nagyon fontos kijelentések történtek, — mindenki elolvashatja a *Fővárosi Hirlap* mai számában. Mi úgy érezzük, hogy a miniszter nyilatkozata annyira határozott és annyira kemény, hogy *a ferditőknek nagyon nehéz munkájuk volna, ha megpróbálnának a valóban lehetetlenre vállalkozni.* Ennél

precizebben már nem lehet cáfolni a híreket, amelyek minden héten úgy kezdődnek, hogy „baj van a fővárosi törvény revizíójával".

Hát *nincs baj vele*, hacsak bajnak nem tartják a baloldalon, hogy

a javaslat teljesen és véglegesen elkészült.

A javaslaton *már csak részletkérdésekben történhetik változtatás, a kormány ragaszkodik a javaslat alapelveihez.* A részletekhez azonban *mindenki hozzászólhat*, akinek a főváros ügyeibe beleszólása van, vagy pedig, aki szeretettel, komolyan és szaktudással foglalkozik a főváros dolgaival.

Ennél talán még jobban izgatja majd a városházi kedélyeket a miniszternek az a kijelentése, amely szerint *előfordulhat egy olyan szituáció, hogy a miniszter kénytelen lenne Budapestre nézve is ugyanolyan mandátumhosszabbító törvényjavaslatot terjeszteni a parlament elé, mint amilyeneket a vidéki törvényhatóságokról a Ház elé terjesztett annakidején.* Ez abban az esetben történik meg, ha a kisorsolt mandátumok lejárta előtt a fővárosi törvényt — hangsúlyozzuk, technikai, időbeli okok miatt, — *nem lehet tető alá hozni.* Igazán

semmi értelme nem volna, hogy egy esztendőben kétszer is válasszon a főváros közönsége

akkor, amikor *egy kis hosszabbitással el lehet érni ugyanazt a célt, amit egyébként csak két választással érnénk el.* Nagyon jól tudjuk azt: mi izgatja majd ekörül *a baloldali kedélyeket.* Hiszen azok, akik a baloldalon bent ülnek a törvényhatósági bizottság közgyűlési termében,

aligha fogják nagyon rossz néven venni a mandátummeghosszabbitást.

Végre is, *ami biztos, az biztos.* Rossz néven majd azok veszik, akik nem ülnek benn a közgyűlési teremben *és úgy vélik, hogy náluknál senkinek a világon jobban nem kellene bent ülni.* Ezek majd haragudni fognak a mandátummeghosszabbításért, bár sohasem lehet tudni, hogy az ilyen harag is nem hiábavaló-e. Majd *kiderül a választásoknál.*

▫

Sokkal kisebbrendű már az az izgalom, amely az elmúlt napokban bizonyos és *állitólagos ébredőmegmozdulások körül keletkezett.* Az egyik napilap ugyanis hatalmas cikkben mondta el, hogy az ébredők megrohamozzák a főváros intézményeit és hogy *Buday* Dezsőék „furcsa eszközökkel akarnak tagokat toborozni az ÉME-nek". Annyi bizonyos, hogy az illető organum *ezt az apró és sanyarú kis oroszhalat úgy garnirozta, mintha legalább is balatoni fogas lenne.* Végeredményben az ébredők, miután jóváhagyott alapszabályaik vannak, olyan módon szervezkedhetnek, amely mód *nem ütközik bele az ország törvényeibe.* Írhatnak egymásnak és másoknak is olyan agitáló levelet, amilyen nekik tetszik,

ha az agitáció módja nem ütközik törvénybe.

Megtehetik azt is, amit olyan rossz néven vesznek nekik, hogy *ujságból kivágott betükből ragasztják össze a mondanivalójukat.* Nem tartjuk túlságosan egyenes dolognak, nem látunk benne magyaros őszinteséget, dehát az egész gusztus dolga. Sokkal szebb és sokkal egyszerűbb lenne, ha ébredőék nyiltan, saját tisztességes kézirásukkal invitálnák maguk közé azokat, akikre szemet vetettek.

Az sem lehetetlen, amit az illető ujság szintén hangsúlyoz, hogy

a csatornatisztitók között ébredők is vannak.

Vannak ott szocialisták is, vannak ott másfajták is, de hát végre is demokratikus világot élünk, ahol *a csatornatisztitónak is meg lehet a maga politikai véleménye.* Más kérdés volna azután az, ha valaki, bárki legyen az, politikai érdemeket akarna jutalmazni akár egy-egy csatornatisztítói stallum betöltése, vagy egy csatornatisztítói napibér felemelése révén. Egészen

más lenne az, ha az üzemekben politika próbálná felütni a fejét.

ha a hivatalokban *a közgyülési terem hangulata kezdene uralkodni.* Akkor azután *másoknak is lenne szava*, és pedig erőteljes és komoly szava a dologhoz. Amíg azonban ujságból kivágott betükkel leveleznek, *addig sem ni, sem más komoly elem ügyet sem vet az egészre.*

Budapest legszebb helyén, a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában a 83-as végállomástól megközelíthető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhelyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A végleges jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Épülő mintaházak a helyszinen megtekinthetők. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig. **Kertváros Épitő R.-T. IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut 866—79.**

Vitéz Kapuváry Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—68.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllamezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 225-06.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—96.

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Magyar ucca 75/77. Telefon: L. 914-40.

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

„Éppen úgy kell kezelni a felnőtteket, mint az iskolás gyermekeket“

Csordás Elemér dr. tisztifőorvos nyilatkozata a nagyváros veszedelmei ellen való harc eszközeiről

Csordás Elemér tiszti főorvos hétfőn előterjesztett jelentésében ismertette a főváros egészségügyi életének statisztikai adatait, amelyekből kitünik, hogy *a főváros egészségügyi élete örvendetesen megjavult, a fertőző betegségek száma közel a felére esett.* Megkérdeztük

Csordás Elemér tiszti főorvost,

hogy a már közzétett és ismertetett adatok örvendetes arányszámát mivel magyarázza és hogy *melyek azok a szempontok, amelyekre ügyelni kell a fővárosi embernek, hogy egészségét megőrizze a nagyváros gyakran egészségtelen támadásaival szemben:*

— Az, hogy én kedvező adatokat terjeszthettem elő — mondotta *Csordás* dr. — különösen a fertőző hüléses betegségek csökkenéséről, érthető, mert *összefüggésben van mindez a nyári időjárással,* amikor tudvalevően sokkal kevesebb hüléses betegség van, mint a többi hüvös, esős hónapokban. Ezzel szemben kénytelen vagyok megállapitani, hogy

a hastifusz, amely most szintén csökken, augusztus második felében egészen biztosan emelkedni fog.

Így volt ez minden évben és így lesz az idén is. Az a magyarázata, illetve speciális oka ennek az általunk megszokottnak tekintett jelenségnek, hogy *a főváros lakossága a nyári hónapokban elhagyja Budapestet, vidékre megy, ahol gyakran nem ellenőrzött kútvizet, forralatlan tejet iszik és mire visszajön a fővárosba, a fertőzés következtében hastifuszban megbetegedik.* Ezért van tehát, hogy szabályszerüen minden évben erősen emelkedik augusztus közepétől szeptember közepéig a tifusz.

Az eredményes harc eszközei

— Egyébként sokkal nagyobbnak kellene lenni a főváros egészségügyi javulásának, mint amelyet tapasztalunk, hiszen az általános ellátási viszonyok, életkörülmények javultak, *ennek ellenére ezzel a szociális fejlődéssel nem tart lépést a tuberkulózis,* mert

most is minden hónapban 270—300 tuberkulozisban meghalt embert temetnek el Budapesten.

Másrészt csak akkor lehetne megjavítani ezt a katasztrófális arányszámot, ha a lakásviszonyok annyira javulnának, hogy *a tuberkulotikus embereknek nem kellene együtt lakniok az egy-, kétszobás lakásokban a többiekkel és igy nem fertőznék meg az egészségeseket.* Mindenesetre javítunk azzal a helyzeten, ha megvalósítjuk tervünket, hogy

minden évben két-hárommal emeljük a tüdőbeteg gondozó intézetek számát.

Nem kicsinyelhetjük le azt sem, hogy *nem rég nyilt meg a Szent János-kórházban ötvennégy ágyas gyermektuberkulotikus osztály.* Ha arra a kérdésre kell felelni, hogy mit tegyen a budapesti ember, ha életét védeni akarja a betegségek támadásaitól, akkor elsősorban azt kell hangsúlyoznom, — és ez az igazi propaganda, — hogy *mihelyst a legkisebb betegségi tünetet is tapasztalja magán, nyomban siessen orvoshoz, vizsgáltassa meg magát,* mert igy kezdeti stádiumban felismerheti betegségét és a korai gyógykezeltetéssel elfojthatják azt teljesen és visszaadhatják az egészséges életnek. Ma már ennek megvannak a lehetőségei is, mert mióta *Vass* József társadalom biztositó intézetei működnek, a Munkásbiztositó és a többi intézetek, alkalom és mód adatik azoknak is erre, akik kevés pénzzel rendelkeznek. Régen, ha valakinek a gyomra fájt, vagy apróbb tüneteket vett észre magán, nem ment orvoshoz, ha kevéspénzü ember volt, csak amikor súlyos tünetek jelentkeztek, szánta rá magát, ami nagymértékben hátráltatta a gyógyulás lehetőségét. Hogy ez menynyire igy van, arra nézve *fényes példát mondhatok, hivatkozhatom a főváros nagyszerü iskolaorvosi intézményére,* amelynek megbecsülhetetlen jelentősége van:

a főváros iskola orvosai ugyanis nyolcvankétezer gyermeket vizsgálnak meg és ellenőriznek evente

és ennek az ellenőrzésnek meglepő eredményei vannak. *Arról a gyerekről, akiről azt mondották, hogy nincs kedve tanulni, mert vérszegény, az ellenőrző orvosi vizsgálat után kiderült,* hogy rövidlátó, tehát szemüveg kell neki, és ezért nem tudott tanulni.

160 elmebeteg egy hónap alatt

— Gyakran megtörtént, hogy a gyermekek idegességének is ilyen magyarázata volt. Egy szemüvegrendelés után megállapitottuk, hogy nincs vérszegénység és nincs idegesség a gyermeknél. Számos esetben gerinc- és csipőfájdalmaknál Dollinger tanárhoz küldtük a gyermekeket és segitettünk rajtuk. Vagy, hogy még egy fényes példát említsek,

minden első elemista gyereknek Budapesten megvizsgáltatjuk a fogait,

úgy, hogy mire a negyedik elemiből kikerül, már ép fogai vannak. Azt, amit a gyermekekkel csinálunk a főváros iskolaorvosi intézménye révén, ugyanazt kell csinálni a főváros egész lakosságával. Ellenőrző orvosi vizsgálatokra van szükség és akkor sikeresen tudunk küzdeni azok ellen az egészségügyi veszedelmek ellen, amelyek a nagyvárosi életben leselkednek mindenkire. Ez az igazi propaganda, amelyet hangoztatnunk kell. Meg kell még említsem azt is, hogy a szociális viszonyok javulásának eredményei, ha nem is mutatkoznak mostani statisztikai adatainkban, ez azért van, mert, ha a szociális viszonyok egyikét év alatt javultak is, ennek az eredményei csak később mutatkoznak. A mostani megbetegedések ugyanis még a régebbi évek áldatlan viszonyaival magyarázhatók.

— Meg kell emlékeznem egy szomorú momentumról és ez az, hogy rengeteg ember roppan össze idegileg a mindennapi élet keserves küzdelmében. Bizonyítja ezt az, hogy például júliusban *160 elmebeteget szállitottak be ideggyógyintézetbe Budapesten.* Még pedig olyan-esetek ezek, amikor *Budapest területéről* beszállított emberek kaptak elhelyezést az ideggyógyintézetekben.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Fényes Artur 25 éves jubileuma. Csöndes és finom, ünnepségen vettek részt a minap az *Angol-Magyar-Bank* vezetői és tisztviselői: *Fényes* Artúr igazgató ünnepelte a vállalat kötelékében eltöltött szolgálatának 25 éves jubileumát. *Fényes* Artúr nemcsak a közgazdasági, hanem az előkelő társadalmi életben is mindig kiváló szerepet töltött be. Mint titkár, főtitkár, majd igazgató, 25 éven át legmeghittebb, legbizalmasabb munkatársa volt *Elek* Pál, *Krausz* Simon és *Fleissig* Sándor vezérigazgatóknak, akik a legnagyobb mértékben méltányolták *Fényes* Artúr közgazdasági rátermettségét, amely széles látókörrel, egy ragyogó kultúra kimeríthetetlen müveltségének kincsesházával és az internacionális kapcsolatok ápolásához szükséges kifinomodott jóizléssel párosult. Szerénységével és szeretetreméltóságával *barátokat szerzett csak* e 25 év alatt, amelynek fordulóján *ezek az őszinte barátok halmozták el szeretetükkel és jókivánságaikkal.*

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága f. hó 10-én tartott ülésén megállapította az 1928. első félévi mérlegét, mely 3,443.011 P 78 f tiszta nyereséggel zárul az 1927. év első felében elért 3,077.010 P 72 f-rel szemben. A jövedelmek elszámolásánál a társasüzleti realizálásokból eredő nyereségek és a külföldi fiókok hozama ezuttal sem vétettek tekintetbe. A bank folyóüzletének növekvő méreteiről tanuságot tesz a forgalmi adatokon kivül a mérlegszámla tételeinek alakulása is, igy m. é. december 31-e óta a váltótárca 89 millió P-ről 95 millió P-re, az adósok tétele 184 millió P-ről 192 millió P-re, továbbá a takarék- és folyószámlabetétek és a hitelezők együttes összege 296 millió P-ről 311 millió P-re emelkedett.

WELLNER LÁSZLÓ
építési vállalkozó — Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fütési vállalkozó
I. kerület, Szász Károly ucca 5. szám
Telefon: Automata 539—59

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL MINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉPLAKATOS BERMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — Telefon: J. 314-16.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII. Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

Telefon: József 464-57 KOVÁCS OSZKÁR Telefon: József 464-57
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚCYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

Havas Lajos
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. III—79

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

EGRY BÁLINT
ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Salétrom ucca 6
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 390—75

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari géppraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17 Telefon: J 431-88
Mindennemű padozat készitése egyszerű és diszes kivitelben. Javitások jutányos áron.

Lizsinszky Rezső kárpitos és diszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhivó Aut. 510-54

LICSÁJER JÁNOS
Budapesti autórugógyártó és javitóüzeme

Budapest, VIII., Thék Endre ucca 14
(Óriás ucca 14) Telefon: József 463-51
Mindenféle autótipushoz kész rugók raktáron

Kohn építési vállalata.
I, Hirtes u. 3/c. J. 456-03.

Gőz és motor utihengerlők
bitumenező hengerek zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

FRANK EMIL
okl. mérnök és épitőmester BUDAPEST, V,
Pozsonyi út 4/d,
Telefon: 293-27.

Szent István Hete világhires lesz,

mint a firenzei virágos pünkösd, a párisi szabadságünnep, vagy a nizzai karnevál

Ripka Ferenc grandiózus gondolatának három esztendős fejlődése — Zilahy Dezső nyilatkozata

Az ezeresztendős nemzet ősi történetének legnagyobb horderejű eseménye nyilván Szent István királyunk megjelenése: *puszulásra szánt nomád népünket ő illesztette szervesen, elpusztithatatlan örök időkre az európai kultúrába.* A nemzet spontán megérezte már a legrégibb időkben a nagy király páratlan jelentőségét és ennek tulajdonítható, hogy *az augusztus 20-i körmenettel századok óta róija kegyeletes háláját szentéletü megalkotójának.* Augusztus 20-a: legnagyobb nemzeti ünnepünk, ez a nap egész multunk, jövőnk és fajtánk grandiózus szimbóluma, ez az a nagy nemzeti megmozdulásunk, amellyel a legdicsőségesebben állhatunk a világ nemzetei elé.

Ripka Ferenc főpolgármester bukkant rá a Szent István gondolat fejlesztésének fontosságára.

nemzeti, gazdasági és kulturális jelentőségének továbbfejlesztésére. Három év előtt jelölte meg az előbbutóbb világraszóló jelentőségü ünnepségek keretét, amelynek betöltését a jószándék, jóízlés és találékonyság hármas szövetségére bizta. *Az egész nemzeti társadalom müve tehát a Szent István heti ünnepségek sorozata,* amely Magyarországot napokon át egy hatalmas nemzet-család otthonává, Budapestet pedig találkozóhelyévé teszi.

Ripka Ferenc grandiózus gondolatát mindinkább megközelíti az egyre terebélyesedő valóság, amely a nemzeti társadalom legjobb erőinek becsületes és agilis együttműködéséből keletkezik. A szálak és tervek, amelyek évről-évre a Szent István-ünnepségek sorozatát adják, a főváros *Idegenforgalmi Hivatalában* futnak össze. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért felkereste

Zilahy Dezső igazgató,

az *Idegenforgalmi Hivatal* vezetőjét, aki a következőkben vázolta a Szent István Hét jelentőségét és várható eredményét:

A nemzet keresztmetszete lesz egykor a Szent István Hét

— A világ legelfogultabb emberéhez fordult — kezdte *Zilahy* Dezső. — így hát tárgyilagos véleményt alig hallhat tőlem. Én Budapestet tartom a világ legszebb városának, a Duna a leggyönyörűbb folyó és nekem a csillagos égboltozat sem olyan szép másutt, mint a főváros fölött. Így hát az a véleményem, hogy ha az a külföldi Szent István Hetében itt lesz, máris nyert ügyünk van: *Budapestnek csak óriási sikere lehet.*

— Más kérdés az, hogy ez az átütő siker

világraszóló tömegsiker is lesz-e

egyben? Tény az, hogy hatalmas külföldi idegenforgalomra van az idén kilátásunk, de ez természetszerűen *még nem az igazi.* Szent István hete előbbutóbb, kell, hogy

éppen olyan világhíres és egész világrészeket vonzó csoda legyen, mint a firenzei virágos pünkösd, a párizsi szabadságünnep, a müncheni „Oktoberfest", a nizzai karnevál.

Ha majd egyszer egész pregnánsan karakterisztikussá válik a Szent István Hét gondolata, akkor ezek az ünnepségek épp oly szublimáltan és sűrítetten tükrözik a nemzet lelkét és minden izgató, érdekes, csábító specialitását, mint az előbb említett világhirű ünnepségek. Az idegent ugyanis főként ez vonzza: *egyetlen grandiózus panorámában egyszerre, egy pillantásra átfogva meglátni és megismerni egy egész népet.* Az ilyen panoráma azonban nem alakulhat ki egész rövid idő alatt, miután minden kitalált programon túl *leglényegesebb alkotó eleme az illető nép lelke.* Az említett ünnepségek sem márólholnapra lettek világhíresek:

évtizedek, sőt évszázadok csiszolták tökéletesre,

formálták minden mástól különbözővé, nagyszerű és mélyértelmü látványossággá.

Megindult a nagy lelki átalakulás

— Nálunk három esztendő alatt *óriási fejlődésen ment át a Szent István heti ünnepségek formája* és ha ez a nagyszerű és *par excellence* nemzeti gondolat majd mindenkit *úgy át hat, mint Ripka Ferencet,* akkor egész bizonyosan lázas és valószinűtlen gyorsasággal valósul meg mindaz, amihez külföldön hosszú évtizedek kellettek.

— Ez a lelki átalakulás pedig a jelek szerint *máris megindult a legnagyobb mértékben:*

az idegenforgalom páratlan jelentőségét a hivatalos adminisztrációtól kezdve a kereskedőkön át a polgárokig szemmel láthatóan mindenki átérzi.

A nemrégiben ittjárt német dalosok elragadtatással beszéltek *a pesti polgárok szolgálatkészségéről, jómodoráról* és szívük mélyéig meghatódtak, amikor egy pohár sörre betérve valamelyik *fényes, luxus étterembe, a sörrel együtt kis német zászlócskát hozott asztaluk a pincér.* Ez az igazi idegenforgalmi propaganda, klasszikus példája ennek *a lipcsei vásárok óriási sikere.*

— Mindezt a jót elmondhatom a hivatalos adminisztrációról, amely szintén a legnagyobb megértéssel segíti elő a Szent István Hét sikerét. Így például *lobogódiszben lesznek az összes állami hivatalok,* ami még sohasem történt meg. Vagy egy apróság: a *Tattersalban* sok lévén a munka, szükségessé vált, hogy vasárnap is dolgozzanak. A kereskedelmi minisztérium *egy félóra alatt felfüggesztette* az illető ácsmester részére *a vasárnapi munkaszünetet.*

Tündéri panoráma — magánvállalatok áldozatkészségéből

— Bámulatra méltó a magánvállalatok megértése. Látva a nagysikerű frankfurti *„Lichtfest"* prospektusát, érintkezésbe léptem *Pfeifer* professzorral és *Pillitz* Dezső mérnökkel, a nagy elektrotechnikai vállalatok által fenntartott *Világitástechnikai Állomás* vezetőjével. Szinte órák alatt elintéződött, hogy ezek

a nagy vállalatok teljesen önként, saját költségükön Szent István hetében effektus világitással emelik ki esténként a sötét háttérből a Halászbástyát, a koronázó templomot

és Szent Gellért szobrát. De már arról is tárgyalunk, hogy *állandóan,* áprilistól szeptemberig *esténként megvilágitunk néhány dunamenti monumentalitást,* ami által esténkint *az érkező bécsi hajó külföldi utasai olyan tündéri panorámában gyönyörködhetnek,* amelyet soha el nem felejtenek és amelynek hírét viszik szerte a világba. Ezért örökre hálásak lesznek nekünk, mert hiszen tudhatják majd, hogy *mindez az ő kedvükért, az ő gyönyörködtetésükért van.*

Margit legenda a szigeten

— Az egyre impozánsabb Szent István heti ünnepségeknek jövőre már *újabb kiemelkedő és speciálisan magyar* számai lesznek. A jövő évben ugyanis már

előadjuk a szigeten nyilt színpadon Herczeg Ferenc csodálatos és páratlan hatású, egyenesen erre a célra irt Szent Margit legendáját,

de *ugyanesak jövőre kezdjük meg a pompás lovasleventé ünnepségeket is.*

—A jövő káprázatos lehetőségeitől eltekintve, már az idei Szent István hét is olyan pazar ünnepségeket foglal magában, *amilyenek ebben az országban még nem voltak.* A jelek szerint pedig nemcsak óriási sikert remélhetünk, hanem *olyan páratlanul nagyszabású idegenforgalmat is,* ami néhány év előtt még *elképzelhetetlen* volt.

Eddig szól a nyilatkozat. A jószándék, jóízlés és találékonyság hármas szövetsége minden bizonnyal sikerre viszi *Ripka* Ferenc hatalmas gondolatát, amelynek megvalósításán *az egész nemzeti társadalom fáradozik.* *(n. k.)*

Meinl kávé

Three Stars

állatos keverék, a legnemesebb középamerikai fajtákból összeállítva, hozzáértők számára

¼ kg P. 3.20

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

RIEDER OTTÓ villamos-
berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA
REDŐNYGYÁR
Budapest, V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—45

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhivó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KARPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9
Telefon: József 373-92

„VIKTORIA" zászlógyár és díszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. **RÜMBOLD B. FIAI** Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, díszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

ÁBRAHÁM ÉS GURTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és díszműbádogos munkák. Vizvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fütés.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24. **BUDAPEST** Főraktár: VII, Thököly ut 145

KISSEBESI és KORLÁTI
KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa a mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkák szállításával és végzésével az alábbi cégeket és vállalatokat bízta meg:

Linoleum burkoló munkákkal a különböző iskolákban: Wippler és Társa 10.490, Magyar Ruggyantaárúgyár 5477, Császár Imre 11.779, Plöckl Nándor 5308 P.

Takarmány szállítással a fővárosi fuvartelep részére: Rotter Zsigmond 115.125, Gláz Béla 177.650 P.

Festő és mázoló munkával az Iskola-téri leánygimnáziumnál: Schuller János 2366, a zúglói templomnál: Lohr Ferenc 5550, a Szent László-kórháznál: Zafourek Ferenc 6028 P.

Lakatos munkával az Üllői-út 120. sz. háznál: Haidecker Sándor 2615, az Ördögárok korlátjánál: Oetl Antal 2656, az Erzsébet-tér kerítésénél: Csery Gábor, Bálint és Társa.

Kőműves munkával: a Szent István-kórháznál: Volentics Lajos 15.977, az Erzsébet-tér kerítésénél: Král Gyula, a Németvölgyi-út I. bérháznál: Kovács József 22.214, a Széchenyi-fürdőnél: Vaits Sándor 29.974 P.

Villanyszerelési munkával a Marczibányi-téri iskolánál: Bálint Imre 7767 P.

Csatornaépítési munkával a Majláth uccában: Heverdle István 14.332, a Kerék uccában Heverdle István 6087 P.

Útrendezési munkával a Sziget uccában: Magyar kerámiai gyár rt. és Korek E. 15.643 P.

Mentőszigetek építésével a Berlini-téren: Posnansky és Strelitz 3600 P.

Burkoló munkával a Szegényház-téri templomnál: Urbach és Tafler 3258 P.

Palafedő munkával a Szent László-kórháznál: özv. Biebéral Józsefné 5888 P.

Parketta munkával a Szegényház-téri templomnál: Szivós László 4200 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalatok pályáztak:

Csatornázási munkára a Berenc uccában: Heverdle István 7495, Liska Béla 7364, Farkas Lajos 7433, Ámon Antal és Fia 7433, ifj. Halász Hubert 7474, özv. Gravieser Albinné 6989 P.

Árokboltozási munkára a Zúgligetben: Kaluber és Vajda 24.112, Szarvas és Waldmann 21.437, Tessák Ödön 38.880, Komfort Építő rt. 32.671, Illatky József 33.585, Csányi Pál 23.395, König és Társa 35.258, Farkas Lajos 25.582, Heverdle István 20.869, Schäffer Ármin 19.200, Biró László 23.574, Götzl Lajos 19.940, Somogyi és György 25.132, Risavy János 20.506, Kárász Géza 25.505 P.

Aszfaltozási munkára a Fiumei-úton: Magyar Aszfalt rt. 33.320, The Neusathel Lim. 36.230, Biehn János 29.360, Kis Jenő 37.976, Helvei Tivadar 34.976, Korek Ede 34.709, Építőipari rt. 33.397 pengő vállalati áron.

Villanyberendezésre a Szív uccai iskolánál: Reisinger Aurél 7921, Ramer Sándor 5661, Paulai László 6938, Erőátviteli rt. 6973, Miklós Dezső 5462, Kolbányi és Pákozdy 8033, Molnár János 5800, Hoffer és Sommer 5774, Komlós és Kertész 5895 P.

Tetőfedési munkára a balparti temetőben: Eternit rt. 2975, Glasz Károly 3145, Ujlaki téglagyár 2905, Urbanek József 3162, Szemes János 3128 P.

Lakatos munkára a Váci—Gyöngyösi-úti házaknál: Hutter és Schrantz 5750, Kollerich Pál és Fia 5274, Zöld József 5635, Beke Lajos 5863, Heizer Frigyes 4912, Stadler Mihály 5989, Munkácsi Ernő 5256, Haidekker Sándor 5292 P.

Kőműves munkákra a Babér uccai kislakásoknál: Bihari Benő 2243, Egri Bálint 4020, Szabó Mihály 1066, Szalkai Jenő 3823, Steinbetz Károly 6557, Ertl József 2910, Nagy Sándor 2420, a Váczi—Gyöngyösi-úti kislakásoknál: Építőiparosok szövetkezete 9440, Szalay Gyula 9589, Hengl Andor 8527 pengő vállalati áron.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKES-UTCA 1. SZ
Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

Épület-, mű és vas-szerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VI. Telep ucca 33
Telefon József 413—01

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktor-olajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Au'. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 411—99.

PAULAY LASZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

TELEFON: J 395—78 HLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

Zajtalan járású VENTILATOROK és elektromotorok az ipar összes igényeinek megfelelően
G. MEIDINGER & CIE., BASEL
Képviseli: VIDOR I. okl. gépészmérnök, II., Margit körút 48. Telefon: L. 988-51. Ajánlat és mérnöki látogatás díjmentes.

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

SZEITZ RICHARD Épitész, építőmester építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

Weisz József és Társa Tatarozási munkálatok ¼ évi részletekre. Emeletráépitések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaörsi-út 11. (Sajáthász)

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
B BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

Fűtés Viz Gáz Szentgyörgyi és Társa
Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

SCHÄFFER KÁROLY
okleves mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 286-06. BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

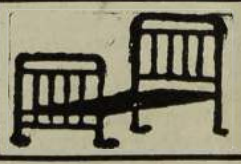

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 361—07.

Események

...

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A szerkesztőségből. *Dacsó* Emil, lapunk felelős szerkesztője néhány heti tartózkodásra külföldre utazott. Távollétében a szerkesztésért *Pogány Béla* szerkesztő a felelős.

Ripka főpolgármester Budapesten. *Ripka* Ferenc főpolgármester — tudvalevően — hazaérkezett külföldi üdüléséről s szabadsága háralevő részét Fonyódbélatelepi villájában tölti családja körében. A *főpolgármester* szeptember közepéig marad távol, de hétfőn máris megszakította szabadságát. A főpolgármester a kora reggeli vonattal érkezett meg, nyomban az Ujvárosházára hajtatott, ahol titkára, dr. *Günther* Tivadar tan. fogalmazó jelentését hallgatta meg, majd a tanácskozó terembe ment s a *közigazgatási bizottság* ülésén elnökölt. Ülés után a főpolgármester újból hivatalába ment s néhány fontos ügy elintézése után lakására ment, majd a délutáni vonattal visszautazott a Balatonra, ahonnan legközelebb Szent István napjára jön Budapestre.

Vajna Ede tanácsnok lányának tragikus halála. Megrázón tragikus hír döbbent ma egy hete a Városházára: *meghalt Vajna* Ede tanácsnok szép fiatal leánya. *Vajna* Lilit 21 éves korában, ragyogó fiatalságában ragadta el a halál és e csapás tragikumát csak fokozza a körülmények megdöbbentő volta: *a fiatal ürileány orvosi tévedés áldozata. Vajna* Lilinek ugyanis tavaly mandulagyulladása volt, amelyből izületi gyulladás származott, úgy, hogy lassanként teljesen legyengült, mígnem hosszas és kínos szenvedés után sírba szállt. Halála általános részvétet keltett és a családot számosan keresték fel részvétnyilatkozatukkal.

A salzburgi pályaudvaron . . . Ez a bűbájos apróság a maga kedves egyszerűségében *jelentősebb* kötetnyi propagandánál, amely *a főváros érdekében készül.* Spontán megnyilatkozás ez, amely híven tükrözi Budapest és Budapest népének tüneményes és átütő *sikerét a külföldiek előtt.* A salzburgi pályaudvaron történt . . . Ott vesztegelt a hazatérő *német dalosok* vonata. Egyszerre csak szembejövő vasút robogott be a pályaudvarra. Rövidesen kiderült, hogy ezen utazik *Ripka* Ferenc főpolgármester, aki *Reichenhallból jött hazafelé.* A német dalosok erre *valósággal megrohanták a vonatot,* mindenki látni akarta *Ripka* Ferencet, hogy *tolmácsolhassa a magyar főváros iránt érzett szeretetét és elragadtatását.* Végül is, belátva, hogy ekkora tömeget nem fogadhat a főpolgármester úgy határoztak, hogy *csak a vezetők tisztelegnek Ripka Ferenc előtt.* Megható jelenet következett most. Ennyi őszinte, spontán dicséretet, lelkes magasztalást, elragadtatott jelzőt *aligha mondtak még németek magyarokról,* mintahogyan *Ripka* Ferencnek dicsérték a német professzorok Budapestet és azt a szíves és kedves vendéglátást, amelyben a magyar főváros népe részesítette őket. A főpolgármester meghatott szavakban köszönte meg a szeretetnek ezt a viharos és nem várt megnyilatkozását, amelynek apropója puszta *véletlen* volt: *két vonat találkozása a salzburgi pályaudvaron.*

Felvétel a fővárosi árvaházakba. A székesfőváros árvaházaiban a jövő tanévre több hely üresedett meg, amelyek elnyerésére a tanács már korábban pályázatot hirdetett. A nagyszámban beérkezett kérvények feldolgozását a napokban fejezi be a szociálpolitikai ügyosztály, az *Árvaházi Bizottság* pedig kedden délután dönt a felvétel felől. Összesen 68 új árva kerül *Liber* tanácsnok jóságos gondozása alá, akik természetesen fővárosi illetőségű elhalt polgárok hátrahagyott gyermekei.

Szórakozás

Szent István-heti ünnepi előadások a Városi Színházban. Szombaton, augusztus hó 18-án, vasárnap, augusztus 19-én és hétfőn, augusztus 20-án este 8 órakor Farkas Imre diadalmas operettje, a Gyurkovics fiúk kerül színre a Városi Színházban, amely a pompás operettnek 76—78. előadássorozata lesz. A Szent István-heti ünnepi előadásokra jegyeket szerdától, 15-étől kezdve árusít a Városi Színház pénztára és az összes jegyirodák.

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH
Margitszigeti Palota
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene
Saját sütő- és cukrászipari üzem

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

Székesfővárosi
Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1.
Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913 57.
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Iroda és anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán Telefon: J. 515—56.

VOZÁRY PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J 374-31
VÁLLAL: Villamosvilágítási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világítási berendezések tervezését és készítését. Dynamók és motorok javítását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat

RADIATOROKAT
ÉS KAZÁNOKAT
központi fűtésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

KOMFORT ÉPITŐ R.-T
Magas, mély és útépítési vállalat
Budapest, II., Zárda-utca 26. szám
TELEFON: AUT. 628—59.

WAGNER LAJOS
építész, építőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépítés.

Németh Vilmos
építési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol ucca 33
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. — Épületasztalosság. — Költségvetés díjtalan

Világszabadalom!
Megtakarít 75 százalékot!
A „TÖRÉRY"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már melegvizet ad és 15 perc alatt 2 KILÓ FA eltüzelésével 180 liter 42° C MELEGVIZ előállítását teszi lehetővé. Ezáltal EGY FÜRDŐ KÉSZÍTÉSE 9 FILLÉRBE kerül.
SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ.
Legolcsóbb fürdőkályha!
Készíti: Maurer Sándor
Budapest, I., Attila ucca 31

MAGYAR ÁLTALÁNOS
GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártás.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 61. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

MÜLLER D.
ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT. 217—64

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

HAVAS JÓZSEF
EPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER., KEMENES UCCA 6

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Budaörsi-úti fővárosi bérházcsoport udvarrendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 augusztus 21-én (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. em. 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 augusztus 21-én (kedden) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 augusztus 4.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker., Budaörsi-úti és Csend uccai kislakásos bérházcsoport kerítés építésével kapcsolatosan szükséges kőműves és vasbetón munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenként 3.20 P-ért kaphatók 1928 augusztus 10-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Herczegh János székesfővárosi segédmérnöknél, Központi városháza III. em. 309. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok 1928 augusztus hó 27-én (kedd) d. e. fél 10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350 sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 augusztus 8.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

SZÉKELY és MOTT
OKL. MÉRNÖK ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890. — Telefon József 330-52.

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—03.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 | BUDAPEST, X, HALOM UCCA 30 | Telefon: J. 441-18

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Faminták (modellek) fa-esztergályos és műszaki famunkák szakszerü készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készit: Elektromotorok és Dynamók szakszerü javitását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

Böhm Károly és Kállay Géza
Epitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

Fratricsevich István díszitő-festő Budapest
VIII., Dombinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Kivülai templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszitő és másolási munkákat

PÉTER ARTHUR
Épület-, mü- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPITTATOTT 1904-BEN

GIPSZET ARUSITÓ RESZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi gipszgyár képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70-48.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépmühely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javitása. Orvosi villamos müszerek és készülékek gyártása. Autódinamók és indítók javitása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPET, VII., KIRÁLY UCCA 11
TELEFON: JÓZSEF 4 4—08.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt élaragott lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

Budapest Szekesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt — *Telefon: Autom. 530—03*

GONDA és ERDŐS
Hat. eng villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK,
KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK
GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

MESTER és KISS
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 485-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készit épület-, dísszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berende ését.

Elektromotorok ujak, használtak Tekercselések Adás-vétel, csere Villanyszerelés
RYMORZ LAJOS
V. VISEGRÁDI UCCA 8
TELEFON TERÉZ 275—05

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T. Telefon:
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8. L. 408-62

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Teréz aut. 607—55.

Tőke György ácsmester és te ő-emelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62

Dénes Aladár okl. gépészmérnök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korálli-u.) Telefon: L. 980—98
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

GODRA SÁNDOR és FIA RÉZMŰVES ÜZEME
Szesz- és vegyészeti gyárberendező vállalat
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 4
Telefon: József 378-43.

TEUDLOFF—DITTRICH
ÁRMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 4 3-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZKÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44. szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG Telefon:
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

Hudetz János
okl. épitészmérnök, épitőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapittatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 augusztus 22. — 34 szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

István király vendégei

még csak most csomagolnak, még csak most rántják majd elő fehér zsebkendőjüket, hogy Istenhozzádot és köszönetet mondjanak azért a néhány napi nagyon kellemes, nagyon üde, nagyon jó szórakozásért, amelyet a magyar főváros nyujtott nekik. Ebben a pillanatban még nem volna ildomos, de nem is lehetséges fölállítani a mérleget, még lehetetlen kiosztani a polgári dicséret érdemrendjeit, viszont még az is korai volna, hogy megnyomjuk a kritikus tollát. Mégis, a megelégedettség első boldog pillanatában sietve kell konstatálni, hogy *Szent István Hetének sikere az idén messze felülmulta az eddigieket.* Nem voltak goromba, nyaktörő hibák, nem történtek olyan gikszerek, amelyek a külföldi és a hazai vendéget egyaránt elriasztanák attól, hogy máskor is felkeressék Budapestet. Amit nyujtottunk, talán még nem közelíti meg azt a magas, művészi és nemzeti színvonalat, amelyet ezen a héten, majd a következő esztendőkben szeretnénk elérni, de a Szent István Hetének igenis, volt nagy és szép közönsége, voltak látványosságai, voltak szórakozásai, *kellemesen szép, becsületesen jóakaratú vendéglátást produkáltunk.*

A szép vendéglátó napok multával két igen örvendetes dolgot kell nagy általánosságban konstatálnunk. Az egyik az, hogy *Ripka Ferenc főpolgármester nagyszerű gondolata most már komoly lendülettel indult meg a megvalósulás útján.* A másik pedig az, amit a legnagyobb örömmel láttunk ezekben a zajos, tarka és mégis emelkedett szellemű napokban, hogy tudniillik *Budapest hosszú, egy évtizedesnél nagyobb aléltságából kezd föleszmélni.* Ujra kezdi megmutatni világvárosi arculatát, amelyet hol a szenvedések, hol a gyötrelmek, hol a nélkülözések, hol az indulatok torzítottak el. Amióta a háború fellángolt, Budapest megállt, fejlődése bilincsek alatt nyögött, jókedve, életszeretete elhomályosodott, de most, mintha végre kezdene felszabadulni az egymást nyomon követő, sokféle átok alól.

Most végre a réginek láttuk a magyar fővárost, kitört megint a jókedve, *a gesztusai megint egy fiatal világvárosra vallottak, amely ötletekkel, életkedvvel, ifjúi virágzással indul a jövendő felé.* Melyikünknek nem fáj, hogy megakadtunk a nagy úton, hogy fanyar lett a kedve ennek a városnak és hogy makacsul, csökönyösen állt az előhaladás poros országútján. Vad és zivataros események, a történelem rossz játékai, az élet átkosan verő keze nagyon meglátogatta ezt a várost. Mégis azt hisszük, hogy előbb életre lehetett volna kelteni. A szomorúság, az élettelenség szürke álarcát, a gyász fekete fátylát *sokkal előbb el lehetett* volna vele dobatni. Hiszen annyi pezsgő erő van ebben a városban, annyi életkedv és annyi életerő buzog benne, hogy sokkal hamarabb vissza lehetett volna téríteni a fejlődés útjára. *ha lettek volna bátor és energikus ébresztő kezek, bánatot, agyongyötrött-séget felejtető nagy akaratok.* Mintha azonban *mesterségesen* akasztották volna meg Budapestet abban, hogy feledje a gyászt, feledje a megtiprottságot. Azokra a kezekre gondolunk, amelyek fölös óvatosságból eloltották éjszakánkint az ucca lámpáit, amelyek krejzleros takarékossággal nem ültették be új fákkal a kipusztult tereket és ligeteket. Aki a most lezajlott napokban látta a Halászbástya tűzpalotáját, a Gellérthegy égbeszökő tűzijátékát, az gondoljon az egy-két év előtti sötét pesti uccák és a mostani ragyogó kivilágítás különbségére. *A nehéz és fájdalmas esztendőket meg kellett koplalni, tudja ezt Budapest minden polgára, de a gyász és a foghoz vert garas politikáját örök életig üzni még sem lehet.* Ha valakit orvul leütnek a sötétben, első pillanatban véresen bukik a földre, de nem fekszik ott aléltan, hogy rászáradjon a vér, hanem, ha van benne életenergia, talpraáll, bekötözi sebeit és erejét összegyűjtve várja, hogy visszaadja a kölcsönt. *Budapestet, sajnos, rászáradt vérrel a testén hosszú esztendőkön át aléltan hagyták a földön fetrengeni.* A mostani Szent István Hét mutatta meg igazán hogy *milyen hibás, milyen energiátlan, milyen anyámasszony-politika volt ez.*

Valahogy így kell megfogni a dolgokat, ahogyan most próbálkoztunk vele. Nem az elragadtatás hangján beszélünk még erről a Szent István Hétről, de a kitörő örömet nem akarjuk elfojtani, mert hiszen hosszú, nagy betegségnek az orvosságát találtuk meg. Amit mi mindig sejtettünk, most azután teljes tökéletes bizonyossággal megállapítottuk és ez az, hogy a földresujtott Budapest igenis, tele van életerővel, amelyet csak fokozni kell, *nagy munkával, nagy energiával, nagy áldozatkészséggel, nagy szeretettel vissza kell emelni a világvárosias fejlődés diadalmas útjára.* Legyen vége a sopánkodásnak és a vacillálásnak, amely mikor világvárosias ötletek megvalósításáról van szó, mindig a szociális haladás krokodilus-könynyeit hullatja. Ahányszor az utóbbi időben a főváros olyan intézményt akart csinálni, amelyet az egész világ megcsodálna, az akadékoskodók, a töprengők mindig azt vetették oda, hogy előbb építsünk lakóházat és építsünk kórházat, egyszóval a mindennapi szükségleteket elégítsük ki. Semmi sem áll távolabb tőlünk, minthogy a jogos és természetes szociális követelések elé gátat akarnánk vetni. Meg is kell valósítani mindazt, amire a budapesti polgárság mindennapi életének szüksége van. De ezeknél megállani, a világvárosi fejlődést feláldozni, halálos vétek lenne. Egy hétre lélegzett fel csak most Budapest és aki nem jár vakon az uccákon, az igenis be fogja látni, hogy *a régi, békebeli sokat és oktalanul korholt, bohémnek és könnyelműnek nevezett, valójában pedig nagyvonalú, évtizedekre előrelátó városi politikának újra felderült a napja.* Ez az egy hét megmutatta, hogy Budapest tud ismét jókedvű, életerős lenni. Tud olyat produkálni, amely idecsábítja az egész, egységes magyarságot, de idecsábítja a külföldet is. Budapest ismét meg tud indulni a világvárosi fejlődés útján, de csak akkor, ha skartba teszi a fölös óvatosságot és *a világvárosi fejlődést világvárosi koncepcióval akarja elérni.*

(D. B.)

RIPKA FERENC FŐPOLGÁRMESTER a Szent István Hét és a Szent Istváni gondolat nagy nemzeti jelentőségéről

A jövő esztendőben kulminál a Szent István heti ünnepségek pompája és nagyszerűsége

Az idei *Szent István Hét* óriási tömegeivel valóban az volt, aminek *Ripka Ferenc főpolgármester nagyszerű gondolata szánta:* „nemzeti mozgósítás". De túl is nőtt a csonka ország határain, s nemcsak Szent István birodalma: Nagymagyarország minden magyarjának lelkét koncentrálta Budapesten, hanem nagy tömegekben mozgatta meg az amerikai magyarságot is s új világba szakadt olyan véreink százait vonzotta ide, akik *már évtizedek óta nem jártak idehaza.* Sőt ennél többet tett: nagy számmal jött „haza" az amerikai magyarságnak az a generációja, amely ismeri ugyan még az anyanyelvet, *de már az újvilágban született és soha nem látta eddig az óhaza földjét.* Ez egyedül olyan siker, amiért magáért érdemes volt a Szent István Hetet megrendezni. Ezért

az idei Szent István Hét valóban a magyar szivek és lelkek találkozóia.

az érzelmek és erők egyesítője volt és újabb lépés a magyarság egysége, *Nagymagyarország felé.*

A nagyszerű ünnepi napok lezajlása után felkerestük

Ripka Ferenc főpolgármestert

aki a nagyszabású Szent István Hét jelentőségéről az alábbiakban vázolta gondolatait a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Nagy örömmel és jóleső érzéssel láttam, hogy a *Szent István Hét* idei kibontakozásában

mindinkább megközeliti azt, amit én az eszme felvetésekor elgondoltam.

Összehozza ez az eszme itt az ország szívében, *egy helyen, egyszerre* a nagyokat, kicsinyeket, *az egész magyar népet,* osztály- és valláskülönbség nélkül, mint ahogy Szent István gondolata is az egész országé, mindenkié, aki azt szívébe fogadja.

— Az idei *Szent István Hét,* amint azt már megállapíthatjuk, a hozzáfűzött várakozást *valóra váltotta.* Az egyes testületek, csoportok, amelyek az idesereglett idegeneknek kedves szórakoztató programmot állítottak össze, olyan szerencsés kézzel dolgoztak, hogy *az idei programmhoz már nem tapadt oly kellemetlen sallang, amely miatt restelkednünk kellene.* Az ünnep

egyházi része hétfőn olv lélekemelő pompával és a közönség olv óriási részvétele mellett történt, hogy arra még a háború előtti időkben sem találunk példát.

Még nem tudjuk pontosan megállapítani a vidékről és a külföldről ide sereglettek számát, de azt hiszem, hogy *ezek a számok minden várakozást felülmulnak.*

— Ami az egyes látványosságokat illeti, *ki kell emelnem a Stefánia-úton rendezett jelmezes történelmi felvonulást.* Hétfőn délelőtt alkalmam volt beszélgetni *József* királyi herceggel, aki *ugyancsak elragadtatással nyilatkozott a felvonulásról,* s azt családjával együtt végignézte; *különösen a „Trianont" és a „Magyar feltámadás"-t* szimbolizáló jelenetek megkapó momentumai nyerték el a királyi hercegi család elismerését. — Nagyon szép és magas nívójú a mezőgazdasági kiállítás is. Az

ünnepi sportesemények között a kerékpáros világbajnokság és a jubiláris uszóverseny érdemel meg minden elismerést,

mint az eszmények két legkiválóbbika. Nem hagyhatom említés nélkül az ünnepi hét egyik legmegkapóbb látnivalóját, *a pompás kivilágitást és a tűzijátékot.* A koronázó-templom és a Halász-bástya a reflektorok fényében, a budai gyönyörű panoráma előterében

úgy tündöklött, minha valami mesebeli tündérpalota lenne,

s aki látta ezt a megkapó képet, kivétel nélkül azért sóhajtozott, hogy *miért nem tudjuk az egész budai várat ilymódon megvilágitani.* Reméljük, hogy *jövőre már ezt a közkivánságot is sikerül megvalósitani,* mert

olv pompás látványosság ez, amelyet a világ egyetlen városa sem produkálhat.

— A *Szent István Hét* idei szép sikere igazolja, hogy mennyire helyes volt az az eddig tanusított körültekintő óvatosság, amellyel négy évvel ezelőtt felvetett eszmémet fokozatosan visszük közelebb a tökéletes megvalósításhoz.

— *Bizton remélem, hogy a jövő évi Szent István Hét — amelynek nagyszabású és az eddigieket messze felülmuló programmján az arra illetékesek már is serényen dolgoznak —, már ilyen lesz és*

egyes attrakcióiban a Szent István heti ünnepi tervek kulminációját fogja elérni.

— A jövő évi Szent István Hét során kerül bemutatásra *Herczeg* Ferenc „Szent Margit" legendája. A grandiózus színjáték a szabad ég alatt, a Margitszigeten lesz

az Operaház és a Nemzeti Szinház művészeinek együttes részvételével és rendezésében.

A szereplők százai működnek közre a legenda tö-

megjeleneteiben, amely a reinhardti rendezés minden művészetével és tökéletességével

a salzburgi játékok levegőjét hozza el a magyar fővárosba.

— Talán először kellett volna rámutatnom a nagy számmal hazaérkezett

amerikai magyarok látogatásának fontosságára,

úgy nemzeti, mint külpolitikai tekintetben.

—*Szent István emléke int, hogy egyek legyünk. Azt parancsolja, hogy barátságos kézadással közeledjünk egymáshoz.*

— Szent István teremtette meg a központi vezető erőt a nemzet számára. *A központi vezető szerep a nemzet életében ma Budapest székesfővárosé.*

— Ezért

legméltóbb hely Szent István emlékének és eszméinek minél nagyszerűbb, bensőbb megünneplésére székesfővárosunk.

amely jövőre is szeretettel vár és hív falai közé *minden itthoni, vagy a határokon túl élő, akár tengerentúlra szakadt magyart.* (d. ö.)

JELENTŐS TESTNEVELÉSI REFORM KÉSZÜL
a fővárosi iskolákban és gyermek-játszóterein az amszterdámi olimpiász tanulságai nyomán

Annak idején, amikor a főváros ifjúsági testnevelési programját ismertettük, megemlékeztünk arról is, hogy a tanács *Hodászy* Miklós testnevelési igazgató vezetésével hattagú csoportot küldött ki tanulmányútra Hollandiába és Németországba, hogy *egyrészt az amszterdami olimpiászt, másrészt a csodálatosan tökéletes német testnevelést tanulmányozzák.*

Szombaton érkezett haza

Hodászy Miklós testnevelési igazgató

társaival együtt a háromhetes tanulmányútról, amelynek eredményeiről a következőket mondotta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A tanács rajtam kívül *Horváth* Sándor és báró *Proff* Kocsárdné testnevelési szakfelügyelőket, *Jávorszky* Sándor főreáliskolai, *Endrődy* Imre felsőkereskedelmi iskolai, továbbá *Brunner* Éva és *Koszel* Ferenc testnevelési tanárokat küldötte ki tanulmányútra. Feladatunk az volt, hogy az olimpiászon kívül a nagy német metropolisokat keressük föl és az ott látottakat magunkévá téve, *tapasztalatainkat a fővárosi ifjúsági testnevelés fokozott kiépítésénél és tökéletesítésénél felhasználhassuk.* Ennek során

megtekintettük a nagy német városok új modern stadionjait is, rengeteg tervet, ismertetést hoztunk magunkkal,

amelyeket, úgy hiszem, kitünően lehet majd felhasználni *a magyar nemzeti stadion közeli megvalósításánál.* Utunk első állomása *Frankfurt am Main* volt, ahol

különösen a gyógytornaoktatást tanulmányoztuk.

Igen fontos megbeszéléseket folytattunk itt *Echternach* dr. orvosprofesszorral, aki úgyszólván egész Európában egyedülálló szaktekintély a gyógytorna oktatás terén. Tanulmányoztuk a frankfurti *Stadiont* is, mely mind szépségben, mind praktikusságában az egész világon páratlanul áll. A következő város *Köln* volt, ahol

résztvettünk a gigántikus méretü német nemzeti tornaünnepen.

Nyolcvanezer aktiv szereplő és mintegy hatszázezer néző vett részt ezen a grandiózus ünnepségen, amelynek célja a testnevelés szolgálása mellett *a német nemzeti egység demonstrációja volt.* Az egész világ németsége képviseltette magát az ünnepségen, amely *bennünk is múlhatatlan emlékeket hagyott.* A kölni *Stadiont* is megtekintettük, az kétszer akkora, mint a frankfurti és különös érdekessége, hogy magában foglalja az óriási „Jahn Wiese"-t, amely mégegyszer akkora, mint a mi Vérmezőnk. *Itt rendezik az összes nagy német tornaünnepeket.*

— Amsterdamban 13 napot töltöttünk. Ez alatt pontosan megfigyeltük és tanulmányoztuk *az olimpiai játékok adminisztrációjának és lebonyolításának minden kis részletét.* Különös figyelemmel kísértük a férfi és női torna olimpiászt,

főkép a berlini német testnevelési főiskola 100 férfi és 100 női tornászból összeállított csoportjának minden képzeletet felülmulón tökéletes produkcióit, amelyeket szintén igyekszünk majd idehaza megvalósitani.

— Münchenben az *iskolai testnevelés* magas nívóját tanulmányoztuk. Testnevelése *mintaképe lehet Európa bármely városának.* Különösen megleptek bennünket a város különböző részeiben lévő óriási *ifjúsági játszóterek,* amelyek mindegyikét pompás pázsitszőnyeg borítja. Mindenütt külön fiú és leány öltöző-pavillonok, fürdők és mosdó helyiségek vannak. Körülbelül *20 ilyen játszótér van Münchenben és mindegyik 24—30.000 négyzetméter területü.* — A játszóterekre a tanuló ifjúságot a nap meghatározott időszakában csoportosan viszik ki felügyelet alatt. A

müncheni villamos vasút teljesen ingyen szállitja ki a gyerekeket naponta többször, sőt uzsonnát is kapnak a játszótereken.

A testnevelési igazgató szombaton jelentkezett *Purcbl* tanácsnoknál és beszámolt tanulmányútja eredményéről. A közeljövőben pedig nyilvános előadáson mondja el külföldi tapasztalatait, sőt arról külön füzetben be is számol. A tanulmányút leszürt tanulságait *már a legközelebbi jövőben felhasználják a gyermekjászóterek létesitésénél.*

Elsimulnak a Regnum Marianum plébános-választási bonyodalmai

Közel két hónapja, hogy megtörtént a *Regnum Marianum* egyházközségben a plébánosválasztás, de *Shvoy* püspök örökét *valójában még ma sem töltötték be. A Regnum Marianum*

hivei ugyanis még mindig változatlanul ragaszkodnak Halász Pál adminisztrátor személyéhez,

viszont még mindig nem történt meg *Ortvay* Dezső, az új plébános ünnepélyes installációja.

Valnicsek kőbányai esperes-plébános váratlan halála és a plébániák körül várható több más változás némileg enyhítette a helyzetet, s azt remélik a *Regnum Marianum*-beliek, hogy *Ortvayt valamelyik másik plébániára viszik át, akkor semmi akadálya sem lesz Halász Pál megválasztásának.* A fővárosban ugyanis a közeljövőben számos újabb plébános választásra kerül a sor. Ezek lehetőséget adnak a most fennálló ellentétek eliminálására. Illetékes helyen érdeklődtünk az egyházközségek jelenlegi helyzetéről és a következő információt kaptuk:

— *A közeljövőben tényleg több plébánosválasztásra* kerül sor. Ezek között első helyen van a Lipótváros lőportárdülői, amely régi stallum ugyan, de *véglegesen még mindig nincs betöltve,* hanem *Zaymusz* Gyula adminisztrátor vezeti. Hasonló a helyzet a *Raviczky téren* levő

belső József városi plébánián is, amely szintén betöltetlen.

A kőbányai plébánia, amely *Valnicsek* apátplébános hirtelen halálával üresedett meg, szintén mielőbbi betöltésre vár. Ha ehhez hozzávesszük a *Madarász* lipótvárosi apátplébános távozásáról keringő híreket, akkor négy olyan plébániát találunk a fővárosban, ahol választás lesz rövidesen.

— Az hírlik ugyanis, hogy

Breuer István pápai prelátus, kultuszminiszteri államtitkár, Kóhl Medárd utódjaként esztergomi helyettes püspök lesz,

s utódjául *Madarász* István dr. lipótvárosi apátplébánost emlegetik, aki egyelőre miniszteri tanácsosi címmel vonulna be a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba, de állítólag *hamarosan ő is államtitkár lesz.*

— A kőbányai plébániára egyébként *Károlyi* Gyula krisztinavárosi segédlelkész is pályázik, mig a lőportárdülői jelöltek között *Vezér* Lajos szentszéki tanácsost, a mostani *új Szent János kórházi* lelkészt emlegetik.

Az új plébánosok ügyével *az őszi első közgyülések egyikén foglalkozik a törvényhatóság.*

Sséchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

HOLLÓS FERENC
okl mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Baross ucca 80. szám.

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMITŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz.
Telefon: Automata 623—41. sz.

STEINER ÁKOS
MECHANIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI ÜZEME
Készit és raktáron tart:
emeltyüs kapcsolókat, lamellás biztositókat, olvadóbetéteket
BUDAPEST, VII. KMETTY UCCA 17.
Telefon: Lipót 902—40

KAISER HUGÓ
ÉPITŐMESTER Budapest, VI, Podmanicky ucca 5. III/18.
Telefon: Automata 215-51 szám

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905 75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vízvezeték Központi fütés

Nyirbogdányi Petróleumgyár Rt.
Központi iroda: Budapest, VI., Andrássy-út 2
Gyár: NYIRBOGDÁNY
BERTOLIN
autó- és traktorolajok
HELIOS
autóbenzin, mindenfajta motorbenzin
ALFA
világitó- és traktorpetróleum, gázolaj, henger- és gépolajok
gép- és kocsikenőcsök.
PORMENTESITŐ OLAJOK

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: I. 373—59.

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 881-17

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tiszviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!
Gyár: VII., Thököly-út 33. Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

Művészet lesz megcsinálni a költségvetést — mondja Kozma Jenő

Nincs ellentmondás Scitovszky belügyminiszternek a parlamentben mondott beszéde és a „Fővárosi Hirlapban" tett nyilatkozata között — Az ügyosztályok erősen tuljegyezték a költségvetés kereteit

A fővárosi törvényjavaslat sorsa — a kánikulai hangulat ellenére is — élénken foglalkoztatja a politikusokat, elsősorban azokat, akik mindenáron új választás mielőbbi kifrását szeretnék, hogy egyéni ambicióikat kielégíthessék. Bizonyos körökben kizárólag ebből a szempontból kritizálták *Scitovszky* Béla belügyminiszter nyilatkozatát, amelyet a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi száma közölt. Ezzel a nyilatkozattal foglalkozik egy interju keretében *Ernszt* Sándor is, aki ellenmondást vél felfedezni a belügyminiszter egyik parlamenti beszéde és a *Fővárosi Hirlap*-ban megjelent nyilatkozat között. *Ernszt* Sándor megállapítása nyilvánvaló tévedésen alapszik, mert — mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt *a legilletékesebb helyen* újból hangsúlyozták, —

a belügyminiszter véleményében és állásfoglalásában változás nem állott be.

Scitovszky Béla belügyminiszter abból a feltétlenül helyes álláspontból indult ki, hogy el akarja kerülni két egymásután való választás bekövetkezését. Éppen ezért abban az esetben — *és kizárólag abban az esetben*, — ha újévig, vagy újév után belátható rövid időn belül nem lesz törvény a fővárosi reformból, arra a pár hónapra, ameddig az új törvényt tető alá lehet hozni,

törvényhozási intézkedéssel meg fogja hosszabbittatni a budapesti községi mandátumokat.

Ugyanezt a felfogást vallja *Kozma* Jenő dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke is.

Kozma Jenő dr. hathetes szabadságáról, amely legnagyobbrészt tanulmányúton telt el, *most érkezett haza Budapestre.*

Kozma Jenő dr.

a fővárosi törvényjavaslat körül támadt csatározásról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Konstatálom, hogy

a belügyminiszter úrnak a Fővárosi Hirlapban közölt nyilatkozata és parlamenti beszéde között a legkisebb ellentmondás sincs.

A belügyminiszter úr kijelentéseit a fővárosra vonatkozóan csak úgy értette, mint ahogy az a vármegyei törvénynél történt. Ha meg is lesz idejekorán a fővárosi törvény, a választást mindenképpen elő kell készíteni, ehhez tehát *időre van szükség*. Nem tudhatjuk még, hogy milyen intézkedéseket fog tartalmazni az új törvény a választói jogosultságot illetően. Most csak a régi törvény alapján történhetnek a választások előkészítése, azt az időt tehát, ami a választásig eltelik, mindenképpen át kell hidalni. Meggyőződésem, hogy

a legszélsőbb ellenzéki pártpolitikus sem akarhat a jövő évben kétszer választatni Budapesten.

A leghatározottabban kijelenthetem tehát, hogy a belügyminiszter álláspontja, amit a Fővárosi Hirlapban kifejezésre juttatott az egyedül helyes, jóltelfogott reális álláspont.

A múlt esztendő összes problémái felvonulnak

Érdeklődtünk ezekután az *Egységes Községi Polgári Párt* őszi programmja iránt.

— Mindennél fontosabb most *a jövő évi költségvetés előkészítése* — válaszolt *Kozma* Jenő dr. — Rendkívül nehéz feladatot ró reánk a költségvetés összeállítása, mert mint hallom,

az egyes ügyosztályok erősen túliegyezték kereteiket. Olyasmit hallottam, hogy az egyes ügyosztályok igényei összesen ötven millió pengővel haladják meg azt a végösszeget, amelyet fedezetként a legoptimisztikusabb alapon is el tudunk képzelni.

Művészet lesz megcsinálni a költségvetést. A költségvetés előterjesztése és összeállítása során *föl fognak vonulni előttünk mindazok a problémák, amelyek bennünket az elmult esztendő folyamán foglalkoztattak. Érik a gyümölcs és most válik el, hogy elég érett-e már arra, hogy leszedhessük . . .*

Szóvátettük azokat a hireket, amelyek szerint nem lesz fedezet *a Rókus-kórház kitelepítésére* és *az új központi gyüjtőkórház felállítására. Kozma* Jenő ezeket mondotta:

Az autótaxi ügy helyes megoldása

— Az aggodalmakat alaptalanoknak tartom. Annyi bizonyos, hogy a fővárosnak súlyos áldozatokba kerül az egészségügyi szükségletek kielégítése. Nem lehet a főváros feladata, hogy idegen illetőségüeket, legnagyobbrészt pestmegyei illetőségüeket ápoljon. A kórházügyet tehát

érdemlegesen és véglegesen csak úgy lehet megoldani, ha Pestmegye végre teljesiti törvényes kötelezettségét és felállitja Budapesten a maga közkórházát.

A Rókus-kórház kitelepítése lényeges programmpontunk és én bizonyosra veszem, hogy *azt a hárommillió pengőt, amire szükségünk van, elő tudjuk teremteni és költségvetésileg tudjuk biztositani.*

Megemlítettük azokat a bonyodalmakat is, amelyek *az autótaxi-rendszámok* szaporítása körül támadtak.

— *Az autótaxik számának a szaporitása immár halaszthatatlan.* Nézetem szerint az autótaxi-szabályrendelet

helyesen intézkedik akkor, amidőn az engedélyek kiadásának jogát a tanács kezébe teszi le.

Nem szolgálnók a főváros közönségének érdekeit akkor, ha a kerületi elöljáróságokat jogositanánk fel a rendszámok kiadására. Nem volna célszerű, hogy *tiz különböző helyen intézkedjenek egy ilyen fontos kérdésben.* Hogy hasonlattal éljek, hivatkozom a vendéglő-ipar gyakorlásának jogosultsága tekintetében kifejlődött eljárásra. Az iparengedélyt a kerületi elöljáróság adja ki, de ezzel még senkisem nyithat sem kocsmát, sem vendéglőt, mert még ezenkívül meg kell szerezni a pénzügyi hatóságtól az italmérési engedélyt. Én a magam részéről csak arra akarom még felhívni a figyelmet, hogy

rendkivüli óvatosságot kell tanusitani a rendszámok kiadásánál.

Ellenzem az egyéni rendszámok kiadását és azt tartom, hogy *csak testületekbe tömörült szakembereknek, tehát érdekeltségeknek szabad kiadni az új rendszámokat.* Egyesek nem nyujthatnak elég garanciát a taxikat igénybe vevő közönség számára. Tehát *csak a szakszerűség, az erkölcsi megbizhatóság és a pénzügyi garancia lehetnek kizárólagosan irányadó szempontok az új engedélyek szétosztásánál.* Én egyébként remélem, hogy a főváros közlekedésügyének nagy reformja most már egészen rövid időn belül megoldást nyer. Csak azon csodálkozom, hogy *a rózsadombi autóbuszjárat beállitásánál még mindig nehézségeket támasztanak.* Hivatkozom külföldi példákra, így a Cortina—Velence közti autóbuszjáratra, ahol 26—30 százalékos emelkedéseket kell többszörösen kanyarodó szerpentinutakon legyőzni. Minden aggodalom nélkül és

minden veszély nélkül közlekednek ezek a hegyi autóbuszok, ezekután nevetséges dolog a rózsadombi emelkedés nehézségeire hivatkozni.

Kozma Jenő dr. végül kijelentette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy egyelőre még nem kapcsolódik bele a fővárosi politikába. Az *Egységes Községi Polgári Párt* csak szeptember elején tartja első értekezletét, addigra elkészül a gazdasági programm és megkezdődik a bizottsági tagok komoly munkája. A párt tagjai a személyeskedő harcok és a pártpolitikai tusakodások helyett *legfontosabb feladatuknak a városházi költségvetési munkálatok irányitását tartják a legközelebbi hetekben.*

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Holman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen

CHISTOFOLI VINCE ALAPÍTÁSI ÉV: 1868.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT, MŰKŐ VÁLLALAT
TELEFON: J. 361-47 BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31 (EZELŐTT ILKA UCCA 34)

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZITÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.
18 havi részletfizetésre is kapható.
Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken
Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Teréz 182-09, Lipót 975—20.

NÉGY PESTMEGYEI VÁROS VERSENG a közkórházért, amely egyszerre megszüntetné Budapest kórház-krízisét

Némethy Béla tanácsnok optimista nyilatkozata a kórházmizériák várható enyhüléséről

Tagadhatatlanul a megoldás felé közeledik végre a budapesti kórházi krizis. Ennek nemcsak az a dokumentuma, hogy a megvalósulás stádiumába jutott az új központi kórház felállítása és a Rókus kórház kitelepítése, hanem

Pestvármegye is segítségére siet ennek a régóta vajudó problémának elintézésére,

amennyiben a legkomolyabban foglalkoznak *egy olyan pestmegyei közkórház felállításával, ami tehermentesitené a budapesti kórházakat.*

Ezekről a most tárgyalás alatt levő égető kérdésekről

Némethy Béla tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Valóban közeledünk a megoldáshoz* és reméljük, hogy sikerülni is fog. Az első lépés az volt, amikor előterjesztést tettünk *egy állami közkórháznak Budapesten való létesitése ügyében,* másrészt pedig, amikor *átirtunk Pestvármegyéhez egy vármegyei közkórház felépitésére.* Tudvalevő, hogy a székesfőváros közkórházaiban a rendelkezésre álló *hatezernyolcszáztizenöt fekvőhelyből a legutóbbi évek statisztikája szerint átlag kétezer fekvőhelyet nem budapesti betegek foglalnak el.* Pestmegye szolgáltatja

a vidéki betegek 66.84 százalékát,

3.54 százalékát Fehérmegye és Jászkunszolnokmegye, a fennmaradó 26.08 százalékot pedig a többi megye. Ezzel magyarázható, hogy a vidékiek által elfoglalt 2000 ágy a főváros lakosságának betegállását annyira megbénítja, hogy a helyhiányt semmiképpen sem tudják leküzdeni és különösen képtelenek vagyunk arra, hogy az ijesztő mértékben pusztító gümőkór halandóságnak elkülönítés útján gátat tudjunk vetni. *Régen és ismételten megujuló panasz az, hogy Magyarország fővárosában nincsen állami kórház.* Elég, ha annyit mondok, hogy *már a szabad királyi Pest városa 1870. szept 27-én tartott közgyülésén feliratot intézet az országgyülés képviselőházához* és felterjesztéssel fordult a belügyminisztériumhoz. Ezt a kérelmet megismételte az egyesített főváros is, még pedig 1893-ban, 1894-ben, 1898-ban, 1903-ban, azonban

az állami közkórház felállitására irányuló kérelmek mindig eredménytelenek maradtak.

Tagadhatatlanul nagy anyagi áldozatot hozott a főváros, amikor fokozatosan épitette közkórházait, hiszen

erre a célra több, mint harmincmillió aranykoronát meghaladó összeget fordított.

A budapestiek rendelkezésére álló 6815 betegágy *teljesen elég lenne* a fővárosban lakó betegek elhelyezésére, ha *fel tudnánk szabaditani a vidékiek által elfoglalt 2000 betegágyat.* Meg akarom jegyezni, hogy

az állami közkórház felállításával felszabaduló 2000 ágyon gümőkóros betegeket helyeznénk el.

De teljesen megoldaná ezt a kérdést az is, ha nem az állam, hanem Pestvármegye állitana fel közkórházat, mert a főváros közkórházait igénybe vevő betegek 66.84 százaléka Pestvármegye betegeiből kerül ki.

Hol épül fel az új központi kórház ?

— Ez a magyarázata annak, hogy átiratot küldtünk Pestvármegyéhez, és kértük, hogy működjék közre a kérdés megoldásánál. Akár az állam, akár Pestvármegye állit fel közkórházat,

a főváros hajlandó átengedni telket e célra

és ezzel, úgy hisszük, hogy újabb jelentős áldozatot hozunk a vidék érdekében.

— Az új központi kórház felállítására vonatkozó munkánk annyira előrehaladt, hogy *már előterjesztést tettünk a központi kórház telkének a kijelölésére vonatkozóan is.* Az úgynevezett *gázgyári telken* szeretnők felállítani a közkórházat, amely a Tisza Kálmán tér és Fiumei út közötti részen van. *Ezerhatszáz ágyas kórház lesz ez,*

amelynek a felállítása mintegy húsz-huszonkétmillió pengőbe kerülne.

Ebből is látható, hogy *a főváros nem riad vissza semmiféle anyagi áldozattól sem.* Ami a Rókus kórházat illeti, ez lebontásra kerülne és

a telket eladás útján értékesitenénk.

Tervünk szerint *kibővitjük a Margit kórházat is,* ami szintén nagyfokú enyhítését jelenti a mostani ágyhiánynak.

Pestvármegyénél érdeklődtünk az ügyben és megtudtuk, hogy *a vármegyei közkórház felállításáról most folynak a tanácskozások.* Noha még nem válaszoltak hivatalosan a főváros átiratára, rövidesen befejezik a tárgyalásokat és *akkor sor kerül erre is.* Egyelőre zárt ajtók mögött tanácskoznak.

Pestvármegye részéről illetékes helyen

a következőket közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— Budapest székesfőváros átiratát alaposan áttanulmányoztuk és kerestük a megoldási lehetőségeket, amelyeknek segítségével kedvezően lehetne nyugvópontra juttatni ezt a nehéz problémát. Hivatalosan ugyan még nem tárgyaltuk le, de az ügyben behatóan tanácskoztunk.

— Mi sem mutatja jobban ennek az eredményét, mint az, hogy

valóságos versengés indult meg a vármegye területén levő városok között,

hogy melyik városban állitsák fel a megyei közkórházat. Nem fontos ugyanis, hogy Budapest belső vagy külső területén álljon ez a kórház, *szó van arról is, hogy valamelyik pestmegyei városban állitanánk fel,* ha lehetségessé válik a nagy anyagi áldozatokat kivánó terv megvalósítása. Igy

például Cegléd, Kalocsa, Vác, Nagykőrös is szeretné,

ha a megyei közkórházat ott állitanák fel, ami érthető is a városok részéről, hiszen tagadhatatlanul nagyban fellendítené gazdaságilag a kórház azt a várost, amelyben a vármegyei kórház állana.

A vármegyei döntés nem lesz elutasító

— Megszaporodna az idegenforgalom, tehát kétségtelenül rendkívül gazdasági előny származna ebből a kiválasztott városra. Hangsúlyozom, hogy nem történt döntés semmiféle irányban sem, de

a városoknak ezt a versengését a vármegyei közkórházért nem szabad lebecsülni, sőt nagyon kedvező jelnek kell tekinteni.

Amennyiben mégis Budapestre esik a választás, úgy itt számolni kell azzal, hogy ingyen telekhez jutnánk, de viszont ezt az előnyt bármelyik más város is boldogan nyujtaná. Mindenesetre a terv megvalósulását nem lenne szabad egyedül a vármegye anyagi áldozatára bízni. *Annyi máris kialakult a vármegyénél folyó bizalmas jellegü tanácskozásoknál, hogy Pest vármegye előterjesztést tenne az államnak, hogy az állam és a vármegye közösen vállalják a terheket, ami, úgy hisszük, eléggé megokolt kivánság.* Rövid időn belül nyilvánosan fogja tárgyalni Pest vármegye ezt a kérdést, amikor is a nyilvánosság előtt ismertethetjük az összes felmerült szempontokat. A nyilvános tárgyalás a döntést is jelenti, amely

az eddigi tárgyalások alapján reméljük, hogy semmiesetre sem lesz elutasító Budapest székesfőváros átiratával szemben.

Tekintettel arra, hogy Budapest nemcsak hozzánk, hanem az államhoz is fordult hasonló kéréssel, tehát valószinü, hogy sikerülni fog esetleg Budapestnek, Pestvármegyének és az államnak együttesen felállítani az új közkórházat.

A Pestvármegye részéről kapott nyilatkozatot közöltük *Némethy* Béla tanácsnokkal, aki a következő megjegyzést fűzte hozzá:

— Amig hivatalos döntés nincs, addig bővebbet nem mondhatok. Egy azonban bizonyos, hogy vagy az állam vagy Pestmegye kezében van az ügy. *Budapest már minden áldozatot meghozott — a vidékiekért is.*

BUDAPEST–SVÁBHEGYI SZANATORIUM
Magaslati (430 m) klimatikus diétás gyógyintézet
*
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma belbetegek, idegbetegek és üdülők részére
Központi fütés, meleg-hideg viz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire, 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségü kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyitója a beteg testnek és fáradt léleknek.
GOLF * TENNISZ * LOVAGLÁS
NAPIDIJ (az új főépületben) beleértve ötszöri diétás étkezést, fütést vizkurákat 22 pengőtől
a dependanceokban 20 pengőtől

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.
okl. mérnökök, épitési vállalkozók
Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 315—36.

FORT OSZKÁR és TÁRSA Tel.: J. 303-35
müszaki iroda és vállalat
Központi fütés, vízvezeték stb. berendezések részére
Budapest, IX., Angyal-ucca 33

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

„LUKRÉCIA“
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállitja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelepe
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

Magyar Mosó- és Fertőtlenítő-Gépgyár Részvénytársaság
Telefon aut. 625—23. Budapest, III, Lajos-utca 115. sz.
Mosóda berendezések — Fertőtlenitő berendezések — Gőzfőzőkonyhák
Eddig 2000-nél több berendezés üzemben

Elektromotorok újak, használtak
Tekercselések
Adás-vétel, csere
Villanyszerelés
RYMORZ LAJOS
V. VISEGRÁDI UCCA 8
TELEFON TERÉZ 275—05

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RESZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Teréz 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék épitése és tervezése

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

SOPRON-GYŐRI TEJ ES YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB!
SOPRON-, GYŐR- ÉS VAS-MEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodák: ., Fehérvári út 33-35. el.: J. 305-31., J. 428-01

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904
Budapest, I., Böszörményiút 18
Telefon Aut. 510-86

Legyetek a magyarság apostolai

mondta üdvözlőbeszédében Ripka Ferenc főpolgármester az amerikai magyaroknak

KEDDEN VOLT AZ ÜNNEPIES FOGADTATÁS

A Kossuth-zarándoklatban résztvevő fővárosi küldöttség *newyorki* látogatásának viszonzására hazaérkezett amerikai magyarokat a főváros közönsége meleg szeretettel, ünnepies külsőségek között köszöntötte a törvényhatóság közgyűlési termében, amelyet erre az alkalomra nemzeti színű, amerikai és fővárosi zászlókkal és címerekkel díszítettek fel.

Az ünnepség kedden délelőtt folyt le nagy és előkelő közönség jelenlétében. Az amerikai magyarok a terem padsoraiban foglaltak helyet, az emelvényen pedig a vezetők: *Cserna* ezredes, a clevelandi „Szabadság" főszerkesztője, ujfalusi *Losonczy* István főmérnök és mások.

A főváros tanácsát *Lobmayer* Jenő tanácsnok képviselte, a törvényhatóságot *Kozma* Jenő, *Becsey* Antal és mások. Az emelvényre érkező főpolgármestert az egybegyültek lelkesen megéljenezték.

A főpolgármester az amerikai vendégekhez a következő beszédet intézte.

— Magyar Testvérek! Bensőséges örömmel és megilletődött lélekkel köszöntelek benneteket itt, a magyar főváros törvényhatóságának tanácsházában. A szívetek hozott ide és itt szerető szívvel üdvözlünk titeket.

Magyarország szive Budapest. Ide futnak össze a magyar élet csatornái, miként a szivbe az élet erei.

Ez a magyar szív üdvözöl általam titeket, akik eljöttetek, hogy lássátok Budapestet, lássátok a régi magyar hazát. Eljöttetek, hogy megfürösszétek lelketeket a mi nagy nemzeti ünnepünk, Szent István király ünnepének hagyományokkal telített balzsamos légkörében.

— A magyarszív szóval beszél, de ezt a magyar szót kevesen értik a világon. Ti megértitek. Hozott Isten kedves magyar testvérek. Itthon vagytok, mint a gyermek, ha megnő, úi családot alapít s elkerül a szülői háztól, de évek mulva, ha újra visszatér, otthon érzi magát megint a régi házban, ti is úgy vagytok most.

— Ez az a régi ház, amely visszavár. Boldog öröm teliti annak minden zúgát, hogy ismét viszontlát benneteket. S ennek a viszontlátásnak örömében

elfeledjük egy pillanatra, azt a borzasztó sorscsapást, amely ezt a mi imádott öreg házunkat, ezeréves hazánkat érte, azóta, hogy ti leszakadtatok kebeléről.

Rettenetes megcsonkításunkat idegen uralom alatt sinylődő testvéreink borzalmas sorsát, gazdasági leromlottságunkat és a szenvedések kálváriájának minden egyes stációját elfeledjük egy pillanatra.

— *És én zokszó helyett bizakodó szóval szólok hozzátok, mert rendületlenül hiszek a magyar igazság feltámadásában.* Volt ez az ország már kisebb is, volt szegényebb is, de népünk ösereje *mindenkor biztositotta jövendőjét.* A mi

jövőnk is attól függ, hogy ezt az öserőt minden magyar összefogásával Szent István birodalmának feltámasztására fordítsuk

s törekvésünkkel *a külföld rokonszenvét megszerezzük.* Kedves magyar testvéreink! Nézzetek jól körül az ősi házban, a csonka ó-hazában és vigyétek el hirül annak a hirét, amit láttatok. *Ti legyetek azok az apostolok, akik elmondjátok rólunk a jót,* a tiszteletreméltót, a megbecsülni valót, mert azzal készititek elő a szebb és boldogabb magyar jövendőt. De mondjátok el azt is tengeren túl élő százezernyi testvéreinknek, hogy

jöjjenek minél többször és minél többen az ó-hazába.

amely tárt karokkal várja idegenben fészketrakott gyermekeit. Jöjietek, hogy megvigasztaljátok és jövőbevetett hitében megerősítsétek szomorú édesanyánkat, *a gyászoló Hungáriát.* Érezzétek magatokat jól, ti, akik eljöttetek. Érezzétek magatokat jól a mi körünkben. *Isten hozott!*

Fővárosi mintára szervezi meg a földmüvelésügyi miniszterium az uj gazdasági leányiskolákat

A székesfőváros sokféle intézménye között, mint köztudomású, több mezőgazdasági irányú intézményt is tart fenn. Többek között *két gazdasági iskolát.* A fiúiskola az *Egressy* úton van, a leányoké pedig a *Maglódi* úton. A két iskolában, ugyanúgy, mint a kertészeti intézetekben és a gazdasági középiskolában példás munka folyik, amiről azonban nem igen szerez tudomást a nagy nyilvánosság. Annál nagyobb volt a meglepetés, amikor

szombaton délelőtt váratlanul megjelent a maglódi-úti leány-gazdasági iskolában Tellmann földmüvelésügyi miniszteriumi tanácsos,

hogy megtekintse az intézetet. A földmüvelésügyi kormány képviselője bejárta az egész telepet s a *legnagyobb elismerését fejezte ki a látottak felett Vecsey* tanácsjegyzőnek, aki a tanügyi osztály nevében, *Purébl* tanácsnok helyett kalauzolta.

Illetékes helyen érdeklődtünk a látogatás célja felől s a következőt tudtuk meg:

— Az állam maga is több leány gazdasági iskolát kíván felállitani. Miután a főváros ilyen irányú iskolája minden tekintetben példásan van megszervezve,

a földmüvelésügyi kormány terve az, hogy az állami iskolákat a fővárosi gazdasági iskola tananyaga és tanterve szerint fogja megszervezni.

— *Tellmann* miniszteri tanácsos kijelentette azt is, hogy az új állami iskolákban *az itt kiképzett leánynövendékeket fogja mint oktatókat alkalmazni.*

— A földmüvelésügyi miniszter képviselőjének dicsérete a legnagyobb elismerés a főváros e kiváló intézményének, amelyet szerinte is feltétlenül fejleszteni és bővíteni kell.

— A kormány képviselője *köszönetét fejezte ki a fővárosnak,* hogy ilyen mintaszerű intézményt tart fent nagy áldozatkészséggel, ahol a mostani nehéz megélhetési viszonyok közepette sok szegény leánynak ad megélhetési eszközt a kezébe és ezzel *megmenti őket a társadalom számára.*

Elkészült a Berlini-téri második járdasziget

A főváros legforgalmasabb pontja kétségtelenül a Berlini tér, amelynek modern közlekedési elvek szerint való rendezése nem kis gondot okoz a hatóságoknak. A gyalogjárók életbiztonságának megóvása érdekében már tavaly építettek a térség közepén egy járdaszigetet, amely egyúttal szabályozza a kocsiközlekedést is. Később nyilvánvalóvá lett, hogy a tér északi részén egy második járdasziget építése szükséges, mert másképen a forgalmat szabályozni nem lehet. A közlekedési ügyosztály sürgetésére az útépítési ügyosztály a mult héten megkezdte a sziget építését, amely már el is készült. Az új járdasziget a villamos végállomással szemben, a most eltávolított összekötő-vágány helyén van, de rövidesen sor kerül egy harmadik létesítésére is, amely a pályaudvar előtti részen lesz. Ezzel végleg megvalósul a keresztező forgalom a Berlini téren is. A Berlini tér után még egy sor járdaszigetet építenek a városban mindazokon a helyeken, ahol útkeresztezések vannak, elsősorban a körutak találkozási pontjain.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszitő vállalat
BUDAPEST, IX., Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 852-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, díszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

BUDAPESTI MECHANIKAI KEFEÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 306—63

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat.

BUCSANYECZ JÓZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budape t, VII, Rottenbiller ucca 4/b.

DÖREN HENRIK és TÁRSA
asztalosmunkák gyára, Budapest
VI., Hegedüs Sándor ucca 26. ✻ Telefon: Teréz 97—77

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4 SZÁM

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA REDŐNYGYÁR
Budapest, V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

LENDVAI FERENC
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VII., Nefelejts ucca 50.

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrel-út 8189.

TELEFON: AUTOMATA 517-08
RIEMER MIKSA
KÖZPONTI FŰTÉS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK
Budapest II., Batthyány ucca 18 sz.

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: TERÉZ 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

Hochhauser
Ferenc épitési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

Kárász Géza okl. mérnök épitőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 3617,0—

BALÁZS GYULA
ÉPITŐMESTER
Magasépitési vállalat
BUDAPEST, I., Vincellér ucca 41.
TELEFON: J. 305-40.

BEFEJEZTÉK AZ UJ DUNAHID előmunkálatait és most tárgyalják a tervezés ujrafölvételét

Nagyjelentőségű kormányleirat érkezett a főváros közigazgatási bizottságához

A főváros közigazgatási bizottságának mult félévi jelentésében több nagyfontosságú kérdésre hívta fel a kormány figyelmét. Többek között rámutatott a jelentés a kelenföldi pályaudvaron uralkodó állapotokra, a pályaudvari podgyászvizsgálat vexaturáira, a Beszkárt mizériákra, az autótaxi kérdésre és a Margit-híd túlterhelt voltára.

A kormányelnök a jelentésnek a kereskedelmi kormányzatot érintő részeire vonatkozóan kérdést intézett *a kereskedelmi miniszterhez*, aki az említett kérdésekre adott válaszát most érkezett leiratában közölte a közigazgatási bizottsággal.

A kelenföldi pályaudvar felvételi épületének átépítését, illetve a mai forgalmi viszonyoknak megfelelő új felvételi épület létesítését, mondja a leirat, már *tervbe vette a Máv. igazgatósága*, s amennyiben beruházási célokra a vasútnak kellő hitelfedezet áll rendelkezésre, kilátás van arra, hogy

az épités, — amely egyike a legsürgősebb magasépitési beruházásoknak, — a legközelebbi jövőben végrehajtható lesz.

— *A podgyászvizsgálatok módját*, — mondja tovább a leirat — a pályaudvarokon *ellenőriztetem, de oly körülményt, amely jogos panaszra adna okot, nem állapitottam meg.* A külföldi utasok podgyászát egyáltalán nem vizsgálják meg, a belföldi utasok kézi és feladott podgyászát fogyasztási adó szempontjából megvizsgálják ugyan, s a pályaudvarok érkezési előcsarnokának az uccára nyiló oldalán van egy fogyasztási-adó közeg, aki a kézipodgyászt ellenőrzi, de semmi akadálya nincs annak, hogy a feladott podgyászt a kézipodgyásszal egyidőben vizsgálják meg. Tény azonban az, hogy

a kelenföldi pályaudvarra érkező utasoknak a villamosokon való zavartalan elszállitása ma már tényleg nincs kellően biztositva.

Ezen csak úgy lehetne segiteni, ha a villamos társaság kellő számú tartalékvonatot tartana készenlétben a kelenföldi végállomáson. A bajon azonban a Beszkárt egyrészt a kocsihiány, másrészt a nagy költségtöbblet miatt egyelőre javitani nem tud

A leirat harmadik pontjában, amely az *autótaxi viteldijakra* vonatkozik, megállapitja a miniszter, hogy

a taxi drágasága nincs okozati összefüggésben a benzin vámjával,

mint ezt egyesek állitják, mert *egy teljesen kihasznált teljesitményü bérautó napi üzemét terhelő benzinvám nem tesz ki többet egy pengőnél*, ami nem számottevő összeg.

Legérdekesebb és legfontosabb része a leiratnak, amely a *margithid túlterhelt voltával foglalkozik és megigéri*

az Óbuda—Hungária-körúti új Dunahid sürgős felépitését.

— A Margithid kocsi pályájának szélessége 11:06 méter, s minthogy rajta két villanyosvasúti sinpár is vezet, a híd maga tulajdonképen két járatú, mert a sinektől elfoglalt részen legfeljebb a gyorsabb járatú járművek előzhetnek. Emellett nem szabad szem elől téveszteni, hogy a *Margithid Budapest leghosszabb hidja, amely már régóta nem felel meg a megnövekedett forgalom igényeinek.* Ez az oka, hogy már az 1908. évi negyvennyolcadik t.-c. elrendelte az Óbuda—Hungária-körút között egy új Dunahíd épitését. Ennek

a hidnak előmunkálatai már nagyrészt befejeződtek s a tervezés újrafelvétele most van tárgyalás alatt. E célra az 1928/29. évi költségvetésben jelentékeny összeget irányoztak elő.

A kormányzatban mindenesetre meg van a törekvés, hogy a hetedik Dunahid ügye mielőbb a megvalósulás útjára jusson.

— *Megtörténtek a Boráros-téri hid felvételei is. E híd is a jövő tiz éven belül megvalósuló hid-építések programmjába van felvéve*, de természetesen csak az óbudai híd után kerülhet sorra.

— A laikusoknak az az aggodalma, hogy a Margithíd anyaga a folytonos rázkódtatás folytán kikristályosodik és a híd leszakad, — *alaptalan.* Igaz ugyan, hogy a folytonos igénybevétel változásának kitett vasanyag jóval a szakadási határon alul is törik, de a változások nem oly nagymértékűek, hogy ezek magukban veszélyt rejtenének.

— *A Margithid megerösitését egészen más szerkezeti okokból ugyan már tervbevették* s a gyalogjárók deszkaburkolatának vasbetonra, illetve aszfaltra való kicserélése meg is történt, de kiszélesítése csak az óbudai Dunahíd elkészítése után kerülhet csak szóba, ha erre egyáltalán szükség lesz.

Az érdekes kormányleirat igéreteit mindenesetre jólesően fogadja a főváros közönsége s reméli, hogy az új Dunahíd munkálatait már a jövő tavasszal el is kezdik.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A pénzintézetek egységes félévi mérlegei. A Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének kötelékébe tartozó budapesti pénzintézetek ez év elején elhatározták, hogy mérlegeiket a jövőben egységes alapelvek szerint fogják elkészíteni és az igy egységes elvek szerint fölállított mérlegeket nemcsak az évi közgyülésekkor, hanem félévenként is közzéteszik. A táblázat, amely nemcsak a belföldi közönség előtt, de a külföld részéről is messzemenő érdeklődésre tarthat számot, a következő nagyfontosságú és gazdasági életünkre igen kedvező adatokat tartalmazza: A Tébe kötelékébe tartozó budapesti pénzintézetek egységes félvi mérlege (1928 július 30) szerint a budapesti pénzintézeteknél a könyvecskékre, folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek és egyéb hitelezők követeléseinek végösszege 1 milliárd 549.747,000 pengő. Az értékpapirokra, árúkra és adósok egyéb fedezete alapján adott hitelek végösszege: 772.236,000 pengő. Az államadósságok és egyéb közkölcsönök összege: 53.332,000 pengőt teszi ki. A záloglevelek alapján kibocsátott jelzálogkölcsönök végösszege pedig 371.418,000 pengő. A pénzintézeteket e nagyjelentőségü és örvendetes elhatározásukban fontos bankpolitikai szempontok vezették. Mindenekelőtt az egységesség elve, annyival is inkább, mert az egyes külföldi államokban is egységesség látható a mérlegekben és különösen Németországban az összes pénzintézetek egységes minta szerint állitják föl mérlegeiket.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár 1928 első félévi mérlegtételei a mult évi június 30-i állományokkal összehasonlítva, az intézet üzletének számottevő fejlődését mutatják. Könyvecskékre és pénztárjegyekre elhelyezett takarékbetétek 58.6 százalékkal 32.3 millió P-re, a folyó- és csekkszámlán elhelyezett tőkék 46.21 százalékkal 43.5 millió P-re, vagyis az állandó jellegü összes betétek 51.24 százalékkal emelkedtek, míg a hitelezők tétele 18.8 százalékkal csökkent. Idegen tőkék a 100 millió P-t meghaladják. A takarékpénztár vállalatai, élükön a söripari konszernnel, az elmult félévben is gyarapodtak.

WAGNER LAJOS
építész, épitőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

WELLNER LÁSZLÓ
épitési vállalkozó — Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

VOZÁRY PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J 374-31
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készitését. Dynamók és motorok javitását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat

Fekete Ödön mérnök
Vizművek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

Volentics Lajos
okl. kőmüvesmester és épitési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

POPPER ZSIGMOND ÉS TÁRSA
ÉPITÉSI VÁLLALAT
V., Lipót-körút 15. I. 8. Telefon: Teréz 244—75.

Vitéz Márton Ferenc épitési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

SZEITZ RICHARD Építész, épitőmester
épitési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

Welsz József és Társa Tatarozási munkálatok ½ évi részletekre. Emeletrerá épitések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaörsi-út 11. (Sajátház)

FRANK EMIL
okl. mérnök és épitőmester BUDAPEST, V,
Pozsonyi út 4/d.
Telefon: 293-27.

Margalit Andor és Ödön
mérnök-épitőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 386—43 és József 429—24.

MESTER és KISS
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

Németh Vilmos
épitési vállalkozo
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425.-01

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER.,
KEMENES UCCA 6

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

A legtökéletesebben s legolcsóbban beszerezhető
hézagmentes padozatburkoló a
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemü átalakitásoknál ajánlattal dijmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VALLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: **útburkolást, kövezést** és minden e szakmába vágó munkát
Dijmentes költségvetés

LEGENDÁK A KENDERESI ÜDÜLŐ jóságos Nagyasszonyáról, aki szegény beteg pesti gyermekeknek adta vissza az egészséget

Átlag három kilót hiztak a nyaraló iskolásgyermekek — A főváros gyermeknyaraltatási akciójának óriási sikere

A nyár elején részletesen beszámoltunk — a *Fővárosi Hirlap*-ban — a székesfőváros ezidei nagyszabású gyermeknyaraltatási akciójáról, amely méreteiben hatalmasan felülmulva az eddigieket, — *tizenötezer szegény beteges gyermeknek tette lehetővé*, hogy szabad levegőn, jóltáplálkozva, a napsugár jótékony áldását élvezve, visszaszerezze egészségét. A *gyermeknyaraltatási akció befejezéséhez közeledik, a vidéki turnusok legnagyobb része már hazaérkezett*, véget ért a belföldi és külföldi csereakció is, ezért elérkezettnek láttuk az időt, hogy illetékes helyen érdeklődjünk a nyaraltatás eredményei iránt.

Purébl Győző tanácsnok, a tanügyi osztály vezetője a következőkben tájékoztatott bennünket.

— *A gyermeknyaraltatási akció minden reményen felül sikerült.* Kilencezer gyermek vidéken üdült, hatezret pedig a főváros környékén lévő iskolákban nyaraltattunk. A

gyermekek átlag három kilogrammot hiztak,

de van számos hat kilós gyarapodás is, sőt vannak olyanok is, akik *tiz-tizenkét kilóval lettek nehezebbek.* Az iskolaorvosok most mindenütt *ellenőrző-vizsgálatokat* tartanak és ezek eredményeiből már is megállapíthatjuk, hogy *az akció eredménye a legmesszebbmenően kielégítő*, mert a gyermekek ellenállóképességének fokozódása, *általános javulása kivétel nélkül megállapítható.* Örömmel konstatálhatjuk, hogy

a vidék az előző évekkel szemben igen nagy szeretettel karolta fel a főváros akcióját.

Reméljük, hogy a jövőben ez még inkább fokozódik, mert mindenütt belátták a főváros törekvéseinek nemes és üdvös voltát. Nem egy helyen már kijelentették most, hogy

jövőre mégegyszerannyi gyermeket fogadnak be, mint az idén.

— Kedden érkeztek haza a *Kormányzóné Őfőméltósága kenderesi* üdülőtelepén elhelyezett gyermekek. A Főméltóságú asszony állandóan negyven gyermeket nyaraltatott és

legendákat mesélnek végtelen gondosságáról, anyai szeretetéről, amellyel a társadalom minden osztályából odaküldött gyermekeket dédelgette.

A kormányzóné nagy szeretettel búcsúzott el a kicsinyektől, s *most tömegesen érkeznek mindenhonnan a hálalevelek.*

— Az idén megkezdett *csereakció* úgy vidéki, mint külföldi vonatkozásban ugyancsak kitünően sikerült. Ennek a célja egyrészt az volt, hogy a *vidéki gyermekek megismerhessék a magyar fővárost*, s viszonzásul vidéken helyet kapjunk a mi gyermekeinknek, másrészt *a külföldi barátságos országokkal való kapcsolatokat próbáltuk a gyermekek útján is szorosabbá tenni.*

— Vidéken *Békéscsabával és Nyiregyházával* voltunk csereviszonyban, külföldről pedig *Németországból* voltak nálunk *magdeburgi* gyermekek ötvenen. Mi viszont

Stettinbe küldtünk ki ötven magyar diákot.

A *magdeburgiak* a legnagyobb boldogsággal eltelve töltötték itt a nyarat és felejthetetlen élményekkel, *a magyar föld szeretetével eltelve távoztak hazájukba.* Érdekes, hogy a német fiúk óvatosságból szakácsnőt hoztak magukkal. Használ azonban alig vették, mert hamarosan *annyira megszerették a magyar kosztot, hogy állandóan azt kérték.* A gulyás, a paprikáscsirke, a magyaros főtt- és sült-tészták annyira megnyerték tetszésüket, hogy *mást nem is fogyasztottak többé.* A nyaralás végefelé, miután *elragadtatta őket a Balaton szépsége, Budapestet mutattuk meg nekik. Utolsó este a János-hegyen* adtunk nekik búcsúvacsorát, ahol a főváros nevében köszöntöttem őket. A fiúk nem győztek betelni a főváros esti panorámájával, a lámpafényben tündöklő Dunával, a lámpák millióival, amelyek mint messze csillagok ragyogtak fel az éjszakában. A Keleti pályaudvaron ugyancsak megható volt a búcsúzkodás. Itt is jómagam és *Petik* igazgató voltunk kint. A kis németek apró zászlókat lobogtatva, a német Himnuszt énekelve búcsúztak el s magyarul kiáltották: *A viszont látásra!*

— A magyar gyermekek tegnapelőtt érkeztek haza Németországból, ahol ugyancsak nagy szeretettel bántak velük és *Stettinen* kívül *megmutatták nekik a német tengerpartot, Hamburgot, Berlint és a többi nevezetességeket.*

— Alig készülünk el most az akció mérlegével,

már is megkezdődik az új munka,

azt akarjuk, hogy *jövőre még nagyobb eredményekről, még szebb sikerekről számolhassunk be.*

Megszünnek az ideiglenes alkalmazások a főváros oktató testületében

Még mindig bizonytalan, mikor lesznek a tanügyi választások — A kormányjóváhagyás és a B listások elsőbbsége

A főváros törvényhatósága, — mint ismeretes, — még jóval a nyári szünet előtt hozájárult ahhoz, hogy az üresedésben lévő összes, illetve ideiglenesen betöltött tanügyi állásokra *pályázatot irjanak ki.* A tanügyi-osztály megállapítása szerint kerekszámban

összesen kétszáz állásról volt szó,

amelyek betöltésével a mai ideiglenes állapot csaknem véglegesen megszünt volna.

A tanügyi osztály úgy tervezte, hogy még a nyári szünet előtt kiírja a pályázatot, sőt lehetőség szerint megtartja a választásokat is, ez azonban bizonyos okok miatt nem volt keresztülvihető, úgyhogy most, augusztus végén

még mindig bizonytalan, mi lesz a választásokkal.

jóllehet *Purébl* tanácsnok a választások sürgetésével azt akarta elérni, hogy *az új tanév végleges személyzettel induljon el.*

Felkerestük

Purébl Győző tanácsnokot

érdeklődve nála a tanügyi választások felől. A tanácsnok a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Az volt a törekvés, hogy a közgyűlési határozat után nyomban kihirdessük a pályázatot, s így *a vakáció alatt az ügyosztály legalább feldolgozhassa a beérkező kérvényeket.* Tekintettel azonban arra, hogy az egyik bizottsági tag indítványa folytán egy olyan kitétel került a közgyűlési határozatba, hogy *„elsősorban, s minden körülmények között B-listásokat kell megválasztani"*, — a pályázat kiírása halasztást szenvedett. Ezt a kikötést, tudniillik azt, hogy „B-listást kell elsősorban minden körülmények között választani",

sem a törvény, sem a mai kijelölési rendszer alapján keresztülvinni nem lehet.

Ezért a tanács a belügyminiszter figyelmét kénytelen volt felhívni a közgyűlési határozatnak erre a részére és mivel elvi kérdésről van szó, *a jóváhagyás előtt nem lehet kiirni a pályázatot sem.*

— Reméljük azonban, hogy a belügyminiszter jóváhagyó leirata mielőbb leérkezik s akkor nyomban

legrövidebb határidővel kiirjuk a választásokat,

amiket lehetőleg még az ősz folyamán meg is tartunk. A kétszáz állás végleges betöltésével az összes szakokon a *legnagyobbrészt megszünik az ideiglenes állapot, az óvódánál* pedig *kettő kivételével az összes ovónők véglegesek lesznek.* A tanítóknál még csak egy turnus van vissza s akkor *ott is megtörténik az általános véglegesités.* A többi szakokon átszervezéssel próbálunk segiteni.

— Ami a tanügyi osztály *egyéb programját* illeti, erre vonatkozólag még közölhetem, hogy

most dolgozunk a fővárosi tanitói nyugdijszabályzat módositásán.

Erre azért van sürgősen szükség, mert ma igen sok esetben csak kegy útján tudunk a közgyűléssel régi érdemes tanerőket kielégiteni, illetve nyugelláttásban részesiteni. Éppen ezért még az ősz folyamán közgyűlés elé akarjuk vinni az új szabályzatot, *amelyhez*

a kormány már eleve is hozzájárult.

Folyamatban van az *önálló iparostanonc iskolák* szervezésének munkája is. A pályázatok kiírásánál már tekintettel leszünk erre az átszervezésre, amely az első őszi tanácsülések egyikének lesz tárgya. Ugyancsak az ősszel kerül sorra a nagy sikereket produkáló *Iparrajziskola* végleges szervezetének megállapítása. Az ügyosztályban már csaknem készen van az errevonatkozó tervezet.

— Különös gonddal foglalkozik az ügyosztály

az iskolaorvosi és iskolanővéri intézmény továbbfejlesztésével,

az *erdei iskolák* ügyével, nemkülönben a *nyolcosztályú elemi iskolák* előkészitésével, amelyek tervezetét a *Fővárosi Hirlap* annakidején már részletesen ismertette.

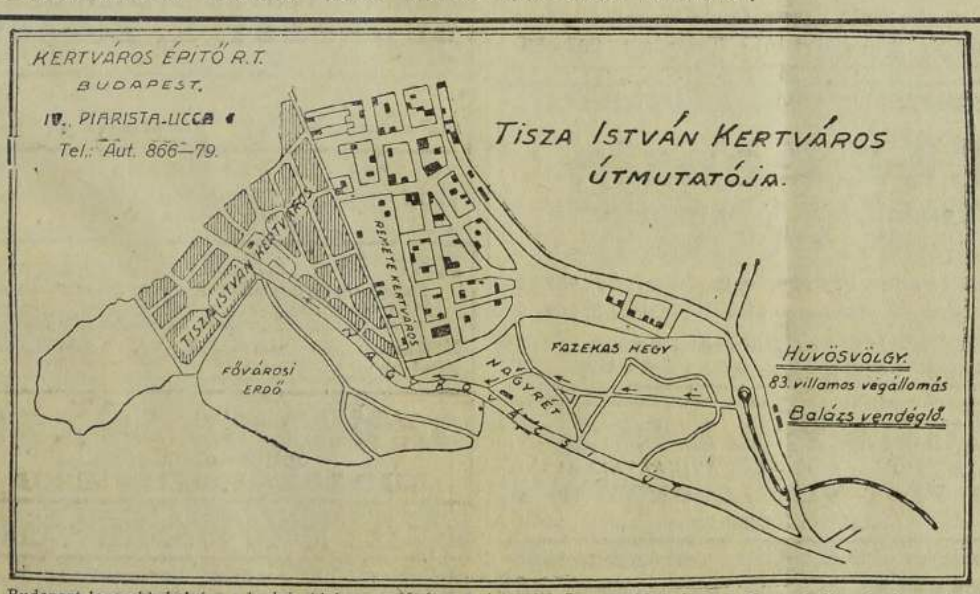

Budapest legszebb helyén, a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában a 83-as végállomástól megközelíthető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A végleges jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Épülő mintaházak a helyszinen megtekinthetők. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig. **Kertváros Épitő R.-T. IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.**

„TYPON"

uj rendszerű fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:

ALEXANDER B. és Tsa

Váci ucca 58. sz. fldsz. — Telefon: József 422-42.

BIHARI BENŐ

ÉPITŐMESTER

IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.

Telefon: Aut. 856—83.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

Az elmult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalásokon a különböző közmunkák végzésével és szállításával a tanács a következő vállalkozókat és cégeket bizta meg:

Kömives munkával a Babér uccai szükséglakástelepen: Bihari Benő 2243.

Vasbeton munkával: Hengel Andor 8527.

Köszállítással: Badacsonyi Bazaltbánya rt. és a Szobi Köbánya rt. 2957.

Lakatos munkával: Heiser Frigyes 4912 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

Az elmult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalatok pályáztak:

Linoleumburkolásra különböző iskoláknál: Raditz Samu 16.557, Ungár Fülöp 14.734, Magyar ruggyantaárugyár 17.192, Schraub István 14639, Elsinger és Fia 14.887, Bihari Pál 15.609, Fónagy és Társa 16.236, Padimentum 4255, Rácz József 3645, Plöckl Nándor 3968, Császár Imre 3434, Elsinger és Fia 3746, Koch és Szilágyi 3936, Bihari Pál 3928.

Redöny munkákra: Magaziner és Társa 2259, Paschka és Társa 2117, Rónai Kristóf 2195, Keresztes Béla 1994, Justus és Fia 2425, Stelzel Adolf 2176.

Mázoló munkára a Szt. László kórháznál: Fischer Ernő 6621, Sarkadi és Társa 6350, Gara és Társa 6834, Kovács István 6421, Leisen Adolf 6271, Kiszelyi Géza 6668, Grünvald Béla 5988 pengő vállalati áron.

MARTON és SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vízvezeték
Épület bádogos munkák

FUST LASZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
BUDAPEST, VIII., BÉKES-UTCA 1. SZ
Omnia Mozgóval szemben) Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: BUDAPEST Főraktár:
VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 894-24. VII, Thököly ut 145

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ tapéta raktár, menyezetdisz-gyar
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99.

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

RÁBA
Gyorsteherautók
Autobuszok
Pótkocsik
Üzembiztos. Négykerékfék. Tartós szerkezet. Gazdaságos üzem. Könnyü kezelés. Legmodernebb kivitel.
Minden speciális célra is alkalmasak
Magyar Waggon- és Gépgyár Részv.-Társ. Automobilgyára, Győr.
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javitóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Aut. 818-50 és József 453-84.

Havas Lajos
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

Toke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975-62

RIEDER OTTÓ villamosberendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

ÁBRAHÁM ÉS GURTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és diszműbádogos munkák. Vizvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fütés.

Épület,-mü és vas-szerkezeti gyár
AGULAR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon: József 413—01

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST VII. Rottenbiller u. 29.

özv. Biberáf Józsefné Alapittatott 1871. évben
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. BUDAPEST, Telefon: K. 507—19.

ASTRA facsiliár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbiró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

Denes Aladár okl. gepeszmernök gépmühelye
Budapest, V, Váczi-út 28. (Bejárat Korál-u.) Telefon: L. 980—93
Présgépek minden iparág céljára, minden nagyságban.
Hydraulikus töpörtyüprések!
Nyomdai gépek szakszerü javitása. Általános gépjavitás. Precisiós eszterga-, gyalus-, maró- és csiszolási munkák. Préselt és hegesztett tömegcikkek.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT 217—64

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Teréz aut. 607—55.

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

PAULAY LASZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON: JÓZSEF 401-76.

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

Vitéz Kapuvary Gusztáv
épitőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 593—08.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllamezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FENYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL MINDENNEMÜ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉPLAKATOS BERMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

SOLTY LASZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

VASUTA GUSZTAV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYAR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-86

ŞPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala múpala, cserep és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

SZENTESSY MIHÁLY Telefon: József 373-92
ASZTALOS ÉS KARPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MARTON-U. 9

VILMENTES PONYVA-,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 91. sz. Telefon: Lipót 915—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

Alapitva 1898 **LUDVIG JANOS**
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVAN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

Alexi es Unyarik müszaki es villamossagi vallalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemü villamossági szerelést

RACZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. TELEFON: JÓZSEF 444—85.

SZAVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyaghol. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonh vó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

SZVETICS JÓZSEF
épitési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A szerkesztőségből. *Dacsó* Emil, lapunk felelős szerkesztője néhány heti tartózkodásra külföldre utazott. Távollétében a szerkesztésért *Pogány* Béla szerkesztő a felelős.

A professzor ur jubileuma és az államtitkár kitüntetése

Most ünnepelték a professzor urat. De nem a fakultás szük keretei között, ahol ékesszólón, és fáradhatatlan buzgalommal adta elő a metafórák és allegóriák természetét és használatuk sajátosságait. Az ékesen szólás professzorának életében valóság lett egy önállósított hasonlat: országgá, nemzetté terebélyesedett a tanterem és élő, termő cselekedetté vált az ékesen fogalmazott Ige. Az exkluzív ünneplésen át valójában az ország ünnepelte Vass József professzor urat, aki tudós katedrájából a népek közé vegyült, hogy immár kilenc esztendeje buzgólkodjék testi mivoltuk, kultúrájuk és jólétük felvirágoztatásán.

Krisztus szolgája úgy állta meg helyét a siralmasra fordult élet kétségbeejtő fordulataiban, mint amikor a katedra elvonatkoztatott magasságában az Üdvözítő igaz tudományát közvetítette. Az utolsó kilenc esztendő kissé hosszúra nyúlt: világtörténelemmé avanzsált; korok, vagy legalábbis korszakok tűntek el ezalatt és főleg visszatért az élet reménye egy halálra marcangolt, agóniás letargiába kényszerített nemzet lelkébe.

És ebben a gigantikus metamorfózisban épen Vass József professzor úr gigantikus munkájának volt eminens része. Bizonyítja ezt az a kilenc esztendő, amely alatt hiába várta őt vissza a piros bársonyszékből a puritán katedra. A kilenc esztendő viharos változásai legfeljebb egyik minisztériumból a másikba költöztették, de az ország egységes akarata következetesen távoltartotta tudós és csöndes hajlékától, az egyetemtől.

Szinte páratlan és a szó legigazibb értelmében vett nemzetmentő munkát végzett, anélkül, hogy figyelemreméltó küzdelmei lettek volna. Fáradozásainak papi tisztasága, átlátszó jószándéka és munkájának Isten kegyelméből eredt konstans és maradandó nagy sikere valahogy távoltartották tőle a támadásokat, amelyekbe pedig elég gyakran belelzgult a nemzet multba tűnt agóniájának egy-egy lázrohama. Vass József professzor úr meghódította az ellenséges életet: segítségére szegődött és csodálatosképen nem talált ellenfelet.

Kétségtelen, hogy ebben méltó része volt munkatársainak is, akiket ő maga választott ki. És nem lehet puszta véletlen, hogy a miniszter meleg jubileumán érte államtitkárját, egyik legkiválóbb munkatársát, Dréhr Imrét magas és elismerő kitüntetés. Szinte azt lehetne mondani, hogy Vass József országraszóló életmentésében Dréhr Imre volt az élő és érző kontaktus a hűvös és magas minisztérium és az alant forrongó élet között. Az államtitkár napsugaras szobájába bátran és bízón nyúltak mindenkor az élet szálai, amelyeket soha nem sorvasztott a feledés, megnemértés és nemtörődömség halálába a bürokrácia szelleme. Dréhr Imre mindenkor az élet általános szeretetének, az átfogó humánumnak meleg vidámságával figyelte azokat a bajokat és betegségeket, amelyek ellen az irtó hadjáratra hagyta ott katedráját Vass József. Nagyvonalú és maradandó emlékeket hagyó munkatársi tevékenységének legszebb és legstílusosabb elismerése az, hogy épen minisztere jubileumán érte őt a nagy megbecsülést jelentő kitüntetés.

330.000 pengőbe kerül az új vámépületek építése. A főváros törvényhatóságának közgyűlése, mint annak idején a Fővárosi Hirlapban részletesen megírtuk, még tavaly elhatározta a vámvonalak *kihelyezését*, hogy ezzel véget vessen a mai lehetetlen állapotoknak, amikor *a város belterületén állanak* a sorompók, a vámvonalak pedig kerületeket szelnek ketté s ezzel mind a termelőknek, mind a kereskedőknek, iparosoknak és fogyasztóknak rengeteg kellemetlenséget okoznak. A főváros pénzügyi osztálya most már véglegesen megállapította az új vámvonal irányát, amely csaknem teljes egészében egybe esik a közigazgatási határral. Az új helyzetnek megfelelően természetszerűen új vámépületekre lesz szükség és pedig összesen 33 új vámállomást kell felállítani. A tanács a legutóbbi ülésen hirdette ki a versenytárgyalást az új vámépületek elkészítésére. A Budafoki-úton már áll egy ilyen őrház, amelyet a Márkus Lajos-cég készített és amely — a pénzügyi ügyosztály elgondolása szerint — mintája lesz az összes többinek is. A főváros azt akarja, hogy az építkezés minél olcsóbb és minél praktikusabb legyen. A Budadfoki-úton lévő új őrház vasból készült, s igen praktikus beosztású és kereken 10.000 pengőbe került. 33 épületet számítva és 10.000 pengőt véve alapul, 330.000 pengőbe kerülne tehát valamennyi új blokkház. Az új vámépületek építését már az ősszel elkezdik és legkésőbb a jövő tavasszal megtörténnek az összes vámsorompók kihelyezése.

CORVIN
Augusztus 28-tól 30-ig.
AZ ÓCEAN DON JUANJA
Főszerepben VICTOR Mc LAG LAGLEN, a Carmen torreadorja.
••
ISTEN VELED SZINPAD!
Főszerepben BARBARA BEDFORD.
KAMARA

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH
Margitszigeti Palota
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene
Saját sütő- és cukrászipari üzem

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV. Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

Székesfővárosi Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1.
Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vízgyógyintézet nap- és légfürdő

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

Lizsinszky Rezső kárpitos és díszítő
Budapest, I., Márvány ucca 46. Telefonhívó Aut. 510-54

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártás.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesítőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

EGRY BÁLINT
ÉPÍTŐMESTER ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Salétrom ucca 6
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 390—75

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

TELEFON: J 395—78 HLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a vámvonal kihelyezésével kapcsolatosan szükséges **21 drb kút fúrási és szerelési munkálataira.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai épületenkint 1 P-ért kaphatók 1928 augusztus 16-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középítési) ügyosztálynak IV. Közp. Városháza, III. em. 342. sz. szobájában. A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Feszely Sándor műszaki felügyelőnél (telefon: Aut. 697-60) vagy a Közp. Városháza III. em. 310. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928 szeptember 10-én (hétfőn) d. e. 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandó be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. sz. alatti üléstermében fél 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. **A munka odaítélése csak a fedezet jóváhagyása után történik.**

Budapest, 1928 augusztus 7.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet **a VIII. ker.. Kun uccai központi tűzőrség épületében szükséges gőzfűtőberendezési** munkálatokra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai darabonkint 2.40 P-ért kaphatók augusztus 25-től kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (Középítési) ügyosztálynak IV. Központi Városháza, III. em. 342. sz. szobájában. A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnöknél, a Közp. Városháza III. em. 329. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928 szeptember 11-én (kedden) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. sz. alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 augusztus.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a vámvonal kihelyezésével kapcsolatosan szükséges **33 drb váműépületnek föld, kőmíves, elhelyező, műkő, vasbeton, ács, tetőfedő, bádogos, asztalos, lakatos, mázoló, üveges, burkoló és redőny** munkálataira.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai épületenkint 1 P-ért kaphatók 1928 augusztus 16-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középítési) ügyosztálynak IV. Közp. Városháza, III. em. 342. sz. szobájában. A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Feszely Sándor műszaki felügyelőnél (telefon: Aut. 697-60) vagy a Közp. Városháza III. em. 310. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928 szeptember 10-én (hétfőn) d. e. 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandó be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. sz. alatti üléstermében fél 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. **A munka odaítélése csak a fedezet jóváhagyása után történik.**

Budapest, 1928 augusztus 7.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapítási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Aszfalt-útépítő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

Moor Géza **építőmester**
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

SIEGL ALFRÉD építőmester, építési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

DUNÁNTULI MESZ-, TEGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és útépítő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Útépítő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasútépítési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépítészeti hivataloknak állandó szállítói. — Alapíttatott 1890 — Telefon József 389-52.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
B. BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Famiták (modellek) fa-esztergályos és műszaki famunkák szakszerű készítése
BUDAPEST, VI., FRANCEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

NÉMETH FERENC ÁCSMESTER
BUDAPEST, I., CSŐRSZ UCCA 12
Székesfehérvári 1927. évi orsz. kiállításon elismerő oklevéllel kitüntetve. — A szabad. „VASFA" tetőszerkezet feltalálója

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC
Készít: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javítását és tekercselését
elektrótechnikai vállalat
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

FŐLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapíttatott 1834 | BUDAPEST, X., HALOM UCCA 30 | Telefon: J. 441-18

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépműhely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javítása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamók és indítók javítása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 39. SZ. — Telefon: L. 914—23
Elvállal mindennemű kovács, kazánkovács, gép- és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztési és vágást.
Telep: VI., Országbíró- és Üteg ucca sarok.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

Fratricsevich István díszítő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Kivállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszítő és mázolási munkákat

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árában, fűrészelt élaragatt lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPET, VII., KIRÁLY UCCA 11
TELEFON: JÓZSEF 4-4—08.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—32.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fűtőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. —— Telefon: J. 314-16.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Budapest Székesfővárosi Ásványvíz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt *Telefon: Autom. 530—03*

GONDA és ERDŐS
Hat. eng. villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

Hudetz János
okl. építészmérnök, építőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapíttatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 augusztus 29. — 35 szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

A kortestollat

szeretnék bizonyos oldalon sürgősen a kalapjuk mellé tűzni. Erre vall az a nagy kavarodás, az a szörnyű hühó, amely *Scitovszki* Béla belügyminiszternek két héttel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap*ban megjelent nyilatkozata körül támadt. Ebben a nyilatkozatban a belügyminiszter a világ legtermészetesebb dolgaként jelentette ki, hogy amennyiben a fővárosi törvény reviziójának letárgyalása más, *még sürgősebb* javaslatok miatt késedelmet szenved, akkor igazán nem állhat más mód rendelkezésre, mint hogy az *egy esztendőben kétszer való választást elkerülendő*, rövid időre törvényhozási úton meghosszabbítják a budapesti községi mandátumokat. A belügyminiszternek ezt a kijelentését játékos kedvvel, mint egy labdát, kapták el és dobálták jobbrabalra két héten át. Ellentmondást véltek felfedezni a belügyminiszternek a parlamentben elhangzott beszéde és a *Fővárosi Hirlap*ban megjelent nyilatkozata között. Egész általánosságban olyan szenvedelmesen kezelték ezt az átlátszóan egyszerű és természetes kérdést, mintha legalább az ország alkotmányának formáját akarta volna valaki megváltoztatni. Közben Budapesten járt a belügyminiszter és talán ő maga csodálkozott legjobban, amikor a szörnyű hühót látta, de természetesen egy szelíd és gúnyos mosolyon kívül nem tehetett egyebet, mint *autorizálta a Fővárosi Hirlapban megjelent nyilatkozatát.*

Ezzel most már legalább egészen tiszta a helyzet, a belügyminiszter minden vitatkozás és minden ellentmondás szimatolása alól kiméletlenül kirántotta a gyékényt. A *találgatások és vitatkozások* helyét tehát a *támadások* foglalják el. A mandátummeghosszabbítás szóra a baloldali vezérek olyan halálhörgést hallatnak, mint a klasszikus darabok hősei a harmadik felvonás végén. Mindez vajjon miért? Tisztán és kizáróan azért, mert akadnak elrejtett erők és *a választók által félreértett nagyságok*, akiknek nem jutott mandátum a legutóbbi községi választásokon. Ezeknek és *csak* ezeknek sürgős, türhetetlenül fontos a választásoknak akár azonnal való megejtése. Pedig *Kozma* Jenő dr.-nak van igaza, aki éppen a *Fővárosi Hirlap* mai számában mondja, hogy *nincs olyan párt Budapesten, amely egy esztendőben kétszer akarna választatni* és így nyilvánvaló, hogy a mandátummeghosszabbítás terve ellen megindított támadások nem egyebek üres taktikázásoknál. Megmondja azt is *Kozma* Jenő dr., hogy *a jövő esztendőben egész biztosan lesz választás Budapesten*, ami természetes is. Egy esztendőben két választást rendezni azonban azért, hogy bármilyen klasszikus nagyságai a magyar politikának a város parlamentjében máról-holnapra helyet kapjanak, talán mégis *egy kicsit nagy ár volna.* A belügyminiszter elhatározása különben is szilárd és megmásíthatatlan és így azok az urak, akiknek várospolitikai hivatottságát a választóközönség a közelmultban elfelejtette méltányolni és akik ezt a méltánytalanságot most sürgősen korrigálni szeretnék, gondosan csillapítsák az idegeiket és *konzerválják a választókra gyakorlandó ellenállhatatlan csábjukat arra az időre, amikor a választások tényleg elkövetkeznek.* Egy esztendő igazán nem olyan sok, hogy azt világraszóló és az örökkévalóságnak dolgozó zsenik ki ne tudnák várni.

Természetes, hogy türelmetlen hevületükben ezek az urak nem gondolnak arra, hogy akárhányszor igen kis összegű városi kiadások miatt a könnyelmű költekezés vádjával állanak elő, most azonban *nem sajnálnák azt az igen jelentős összeget sem, amit a két választás költségei jelentenek.* Egy kis ferdítésért sem mennek persze a szomszédba és a belügyminiszter most már többször is megerősített kijelentését úgy ferdítik, hogy „nincs idő a fővárosi törvényjavaslat megalkotására". A „kormányzati tehetetlenség bevallásának" nevezik ezt, pedig ha olvasni szoktak volna, akkor tudnák, hogy a belügyminiszter legutóbbi nyilatkozatában sem azzal okolta meg a mandátummeghosszabbítást, mintha a fővárosi törvényjavaslat elkészülése volna erre kényszerítő hatással. Ellenkezően, a belügyminiszter határozottan kijelentette, hogy *még ennél is fontosabb* javaslatok szorítják hátrább a fővárosi törvény letárgyalásának idejét. Igaz, hogy a javaslaton talán még lehet csiszolni, még a belügyminiszternek módjában lesz a városi kérdésekkel foglalkozó politikusokat, türelmeseket és türelmetleneket egyaránt meghallgatni és *egészséges* — de csak egészséges — javaslataikat akceptálni. Ám erre idő is van, mert hiszen előbb más javaslatokat kell letágyalnia a parlamentnek. Ha pedig vannak politikusok, akiknek sürgős a községi választások megejtése, igen jelentős módon segítségére siethetnek a belügyminiszternek azáltal, hogy *a parlamentben elősegítik azoknak a javaslatoknak a gyors letárgyalását, amelyek időrendben a fővárosi törvény útjában állanak.*

Különben igazán kár az egész dolgot olyan tragikusan venni. Megértenénk a nagy sürgetést, ha nem volna Budapestnek *törvényesen megválasztott* törvényhatósági bizottsága, amelyben *a türelmetlenek képviselői és helytállói is ott ülnek és pedig olyan számmal, amilyennel a következő választásokon aligha fogjuk viszontlátni őket.* Budapest polgársága egyetlen tiltakozó szót sem fog hallatni, ha a törvényhozás bölcsessége egy pár hónapra, vagy félesztendőre, vagy akár egy esztendőre meghosszabbítja a fővárosi mandátumokat. Budapest népe csak azt kívánja, hogy azok, akik ma a közgyűlési teremben ülnek, *becsületes, bölcs, eredményes és áldásos munkát végezzenek*, mert Budapest népének még egy esztendő mulva is *éppen elég ideje lesz kritikát és ítéletet mondani* azoknak sáfárkodásáról, akiket ügyeinek intézésére a főváros törvényhatósági bizottságába küldött. Ez a kritika, ez az ítélet majd utólag, amikor már elhangzott, aligha lesz olyan kedves azoknak, akik ma alig tudják kivárni.

VASS NÉPJÓLÉTI MINISZTER: A vármegyei közkórház létesítése ügyében a főváros mellé állok

Budapest kórházi viszonyainak megjavulását és közönségének tehermentesítését hozza meg a megindult gyorsütemű akció

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában a főváros kórházi állapotairól közölt tudósításunk az elmult hét folyamán úgy politikai körökben, mint hivatalos helyeken is szóbakerült. Az *új vármegyei kórház* létesítése körül támadt versengés ugyanis erősen foglalkoztatja azokat a tényezőket, amelyek döntésétől függ: *hol épüljön meg Pestvármegye közkórháza?* Cegléd, Vác, Nagykőrös és Kalocsa versenyeznek a pestvármegyei közkórház elnyeréséért és mindegyik városnak van is támogatója. Ilyen körülmények között nem közömbös, hogy milyen álláspontra helyezkedik a pestvármegyei közkórház elhelyezését illetően a kérdés eldöntésére leghivatottabb illetékes tényező: *Vass* József népjóléti és munkaügyi miniszter. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa azzal a kérdéssel fordult a népjóléti miniszterhez, hogy *ebben a versengésben melyik városnak nyujtja a pálmát.*

Vass József dr. népjóléti miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Én a magam részéről

mindenesetre Budapest mellett foglalok állást és azt hiszem, hogy vitatkozni is alig lehet e kérdés fölött.

Egy modern nagy kórház felépítése és eredményes működése szoros kapcsolatban áll más egészségügyi intézmények és főként a tudományos intézmények munkájával.

Az orvostudomány állandó és rohamos fejlődése a központban tud igazán komoly eredményeket felmutatni.

Az elméleti orvostudomány fejlődésének eredményeit a fővárosban lehet legközvetlenebbül átvinni a gyakorlatba. De különben is

ennek a kérdésnek annyi függvénye van, amelyek mind a Budapesten való elhelyezés mellett szólanak, hogy én a magam részéről a főváros mellé állok.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött a kórházprobléma egyéb vonatkozása iránt is. *Vass* József dr. népjóléti miniszter kijelentette, hogy *gyorsütemű akció van folyamatban*, amelynek eredményétől

a főváros kórházi viszonyainak gyökeres megjavulása, Budapest közönségének tehermentesítése várható.

A népjóléti miniszter nagy hálával és köszönettel figyeli a sajtó egyértelmű munkálkodását, amellyel a kórházkérdést állandóan napirenden tartja és a megoldás sürgetésével a népjóléti kormányzat munkáját alátámasztja.

Három millió pengő az új központi kórház költségeinek első részletére

Lapunk más helyén foglalkozunk a költségvetés előkészületeivel és annak jelentősebb tételeivel. E tételek közt szerepelt az új központi kórház létesítéséhez szükséges első részlet: 3 millió pengő, amelylyel kapcsolatban olyan kombinációk merültek fel, hogy a rendőrségi hozzájárulás miatt erre nem lesz fedezet. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *illetékes helyen* érdeklődött az új központi kórház felépítésének kilátásai iránt és a következő felvilágosítást kapta:

— Reméljük, hogy az adott nehéz viszonyok között is *sikerül* a legégetőbb kívánságokat kielégíteni a jövő költségvetés keretében. Így

minden valószinűség szerint módot találunk arra is, hogy a közegészségi ügyosztály előterjesztése alapján az építési költségek első részletét, 3 millió pengőt

beállithassuk a költségvetésbe.

Elkészült a főváros jövő évi költségvetésének első, nyers vázlata

Gondoskodtak már az államrendőrségi hozzájárulás fedezetéről — Nincsenek új bevételek

A helyhatóságok hatályosabb ellenőrzéséről szóló új törvény egyik legfontosabb és legszigorúbb intézkedése tudvalevően az volt, amely kimondotta, hogy

a következő évi törvényhatósági költségvetésnek legkésőbb a folyó év november elsejéig készen kell lennie,

mert ha nem, joga van a kormánynak a főváros terhére *pénzügyi ellenőrt állítani az adminisztráció élére.*

Az új törvény már az idei költségvetés előkészítésénél is éreztette jó hatását, s egyszersmindenkorra megszüntette azt a lehetetlen állapotot — ami mondhatni szokássá vált —, hogy a *költségvetés éveken át utólag készült el,* s ezzel teljesen illuzióssá vált a pénzügyi adminisztráció ellenőrzése.

A jövő évi költségvetés előkészítése már teljesen az új törvény szellemében történt. A polgármester már a kora tavasszal utasította az összes ügyosztályt, hogy a költségvetési adatgyüjtést nyomban kezdjék meg és május 1-ig fejezzék be. A rendeletnek annál inkább meg volt a hatása, mert *addig az ügyosztályokban és egyebütt nem kezdhették meg a nyári szabadságokat, amig a munkával nem végeztek.*

Az ügyosztályok költségvetéstervezeteiket már a nyár elején benyujtották a pénzügyi osztályhoz, sőt igen sok albizottság is letárgyalta.

a pénzügyi osztály viszont a nyári szünet csendjét használta fel az anyag feldolgozására, a nyers költségvetés összeállítására.

A nagy gondosságot igénylő munka *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok irányításával részben már be is fejeződött.

A költségvetés első, nyers tervezete már készen van

A nyers tervezetet az ügyosztály a legközelebbi tanácsülések elé terjeszti, s a tanács esetleges észrevételeinek, kívánságainak szellemében veszik újabb revizió, csiszolás alá, hogy az őszi ülésszak elejére készen legyen az egész mű, s a pénzügyi bizottság megkezdhesse a részletes letárgyalást.

Illetékes helyen érdeklődtünk az új költségvetés előkészítő munkálatai iránt, ahol a következő tájékoztatást kapta a *„Fővárosi Hirlap"* tudósítója:

— A költségvetés előkészítő munkálatait *befejezte a pénzügyi ügyosztály.* A nyers tervezet már készen is van, s azt *Lamotte* tanácsnok

a legközelebbi napokban már be is mutatja Sipőcz Jenő polgármesternek,

aki tudvalevően szombaton átvette hivatalát. A költségvetés természetesen az új rend szerint, az *ügyosztályoknak megfelelően van csoportosítva,* s így tizenkét részre oszlik.

— Ami a terjedelmet illeti, az 1929. évi budget tervezet általában az idei keretek között mozog. *A bevételi oldal alig változott valamit,* s maximum pár százezer pengős többlet mutatkozik, miután

új bevételi források nem szerepelnek,

a költségvetésben. A kiadási oldalon — szokás szerint — *rengeteg lefaragni való lesz,* mert az ügyosztályok bőkezűek voltak az előirányzásban, noha a polgármester annak idején figyelmeztette őket, hogy a költségvetési adatokat kizárólag az évi kereteknek megfelelően alkalmazzák. Ennek ellenére

nem volt ügyosztály, amely az idei kereteket igen nagy mértékben túl ne lépte volna.

— Az ügyosztályok tiszteletreméltó, de keresztülvihetetlen beruházási kedvét maga a tanács fogja elsősorban összhangba hozni a bevételi rovat reális lehetőségeivel. A tanács szürőjén átment tervezet *már a módositott formában* kerül az illetékes szakbizottságok, majd a pénzügyi bizottság, illetve a közgyűlés elé.

A rendőrségi hozzájárulás kérdése

— A bizottsági tárgyalás minden valószínűség szerint szeptember második felében kezdődik. Az október hónapot a pénzügyi bizottság és a közgyűlés budget vitája foglalja le és

minden remény meg van arra, hogy november elsejére, a megszabott időre, úgy mint tavaly, az idén is készen lesz

a szankcionált költségvetés.

Érdeklődtünk aziránt, hogy a hatalmas összegü államrendőrségi hozzájárulás nem okoz-e bonyodalmakat a költségvetésben, amire a következő választ kaptuk:

— Az államrendőrségi hozzájárulás kérdésével az ősszel *még foglalkozik a törvényhatóság,* de

a megfelelő összeg fedezetéről máris gondoskodni kell a költségvetésben.

Kétségtelen, hogy a váratlanul nagy kiadási tétel felbukkanása *igen sok más tétel redukcióját eredményezi,*

de súlyosabb komplikációt előidézni nem fog.

A hivatalos helyről elhangzott információ *nem említette meg az iskolaépitések kérdéséről,* holott e körül valószínűleg fokozott energiával újul ki a harc, mert

a tervbe vett három új iskola építése a szükségletnek csak egy jelentéktelen töredékét tudja kielégiteni.

Nyilt kérdés, hogy milyen álláspontra helyezkedik az idei budget-vitában a közgyűlés a *hús és az elsőrendü élelmiszerek fogyasztási adója* kérdésében, amelynek eltörlését tudvalevően az *Egységes Községi Polgári Párt* kezdeményezésére tavaly elhatározta a közgyűlés, de *a határozat a kormány vétójával találkozott.*

A költségvetés problemáival behatóan foglalkozik a jövő hónap végén az *Egységes Községi Polgári Párt* is, *éberen őrködve a székesfőváros háztartásának biztonsága felett.*

Két új plébánia létesítését kéri a hercegprímás a fővárostól

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában részletesen beszámoltunk a kegyurasági plébániák körül várható személyi változásokról, ez alkalommal pedig a plébániák számában várható változásról adunk hírt, megbízható forrásból most értesültünk arról, hogy *Serédy* Jusztinián bíboros hercegprimás a közel multban 1869/1928. sz. alatt érdekes leiratot intézett a fővároshoz, mint a kegyúri jogok birtokosához és *három új plebánia* létesítésének szükséges voltára hívta fel a figyelmet. A hercegprimás elsősorban a *külső Váci úti* (a tripoliszi) plebánia felállítását tartja szükségesnek, mert az említett területen működő *Szentmihály-egyházközség kötelékében 10.000 hivő él,* s mert a munkáslakta periférián, amilyen a Tripolisz, *intenziv lelkipásztori tevékenység szükséges.*

— A másik plebánia a *Dalnok* uccában lenne, amelyhez a hatodik kerületnek a *Szent Család* egyházközségben tömörült katolikus lakossága tartozna. Ennek az egyházközségnek 20.000 tagja van.

A primási leirat szerint az említett új plébániák felállításának annál kevésbbé lehet akadálya, mert *mindkét helyen már megszervezett helyi lelkészség működik.* A főegyházmegyei hatóság tehát csak azt kéri a kegyúr fővárostól, hogy *a helyi lelkészségek önálló plebániákká való alakulásához járulion hozzá,* illetve nyilatkozzék, hogy vállalja a vele járó terheket és kötelességeket. Az új plebániák kérdésével *az első közgyülések egyikén foglalkozik a közgyülés.* — A tervezett két stallumon kívül ezidőszerint 32 plebánia van Budapest területén, amelyek közül 28 a főváros kegyuraságához tartozik az önállóan működő *hét* helyilelkészséggel együtt. A helyilelkészségek közül *hármat az idén szervezett a főváros.* A Várplebánia állami, a kapucinusoké, az alsóviziváros és az országúti pedig önálló kegyuraságot alkotnak.

Sséchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK. ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓINTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Baross ucca 80. szám.

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMÍTŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623—41. sz.

STEINER ÁKOS
MECHANIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI ÜZEME
Készit és raktáron tart:
emeltyüs kapcsolókat, lamzilás biztositókat, olvadóbetéteket
BUDAPEST, VII. KMETTY UCCA 17.
Telefon: Lipót 902—40

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905 75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen.

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZITÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

VILLAMOS ÓRAKAT
gyárak, iskolák, kórházak és intézetek részére gyárt
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÓRAGYÁR
Alapittatott: 1877. KULICSKA ANTAL BUDAPEST, II., ISKOLA-U. 6. Telefon: Aut. 507-09.

„VIKTORIA" zászlógyár és diszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

Kecse Nagy Sándor
ácsmester
Budapest,
X, Kerepesi-út 69. Telefon: József 424-97

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 31. — Telefon: I. 373—59.

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vízvezeték Központi fütés

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Ahonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 881-17

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904 Budapest, I., Böszörményiút 18 Telefon Aut. 510-86

Gőz és motor utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

MESTER és KISS
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

Egész bizonyosan lesz választás a jövő évben Budapesten, — mondja: KOZMA JENŐ

„A költségvetési vita során az utak rosszasága miatt a felelősség kérdésének felvetését és végső konzekvenciák levonását fogom követelni"

Scitovszky Béla belügyminiszter a mult héten egy napra megszakította nyaralását és résztvett a pénteki minisztertanácson. A belügyminiszter ebből az alkalomból *részletesen nyilatkozott a készülő fővárosi törvényről.* Ez a nyilatkozat teljes mértékben igazolta a *Fővárosi Hirlap* közlését, sőt

Scitovszky Béla belügyminiszter szükségesnek tartotta a napilapokban is kinyilatkoztatni, hogy a Fővárosi Hirlapban a fővárosi mandátumok várható meghosszabbításáról közölt autentikus nyilatkozatát a maga egészében fenntartja, hiszen a nyilatkozatban foglalt kijelentések semmiképen sincsenek ellentmondásban a parlamentben elhangzott beszédével.

Kétségtelen, hogy jól ismert oldalon *rendkivüli idegességgel kisérik a fővárosi törvény sorsát.*

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akivel ezekről a kérdésekről beszélgetést folytattunk, a helyzetről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Egyes politikai tényezők részéről nagy nyugtalanság nyilvánul meg minden olyan kérdés feszegetésénél, amely a fővárosi törvény megalkotásával van kapcsolatban. *Roppant nagy az idegesség a fővárosi törvény körül,* pedig kár izgulni:

a jövő évben egészen bizonyosan lesz választás Budapesten. Most csak arról van szó, hogy ki kell kerülnünk két egymásután való választás eshetőségét.

Nem tudom elképzelni, hogy bármelyik fővárosi községi párt helyeselné két választásnak egy esztendőben való lebonyolitását. Egészen bizonyosan tudom, hogy *nincs olyan párt Budapesten, amelyik kétszer akarna választani,* nyilvánvaló tehát, hogy

a mandátummeghosszabbitás terve ellen megindított támadások nem egyebek üres taktikázásoknál.

Szóvátettük a főváros jövő évi költségvetésének összeállítása körül keletkezett bonyodalmakat is. *Kozma* Jenő ezeket mondotta:

Halaszthatatlan kiadások

— Azt tapasztalom, hogy *egyes tanácsnokok bizonyos tételeknél abnormálisan magas összegeket állitottak be a jövő évi költségvetési előirányzatba. Ha mindezeket a követeléseket teljesitenők, 50 millió pengőn felüli hiány mutatkoznék.* A rendőrségi hozzájárulástól megszabadulni nem tudunk, ezt a három millió pengős tételt tehát feltétlenül be kell állitani. Ugyancsak

be kell állitani a Rókus-kórház kitelepitéséhez és az uj központi gyüjtőkórház felállításához szükséges összeget is.

Épen azért, mert ilyen *halaszthatatlan kiadások* merülnek föl többletként, *a szokványos tételeket legalább is a tavalyi költségvetési keretek közé kell visszaszoritani.*

Külföldi szakértők az utépitéshez

Megkértük *Kozma* Jenöt, hogy a jövő évi költségvetési munkálatokkal kapcsolatosan mondja el a külföldön szerzett tapasztalatait, főként azokat, amelyek az útprobléma megoldására vonatkoznak.

— Külföldi tapasztalataim alapján megállapithatom, hogy minden erőlködésünk,

minden anyagi áldozatunk hiábavalónak fog bizonyulni, ha nem lesz egységes adminisztráció és nem lesznek külföldi tapasztalatokkal rendelkező szakembereink.

Minden megye egy országhatár — az útépités tekintetében. Minden megye csak a maga határáig épiti meg útjait, tehát hiába hozza meg Budapest és Pestvármegye a legnagyobb áldozatokat is az utak rendbehozatalára, ha — például — Fejérmegye nem építi meg útjait. Külföldön ilyesmi nem történhetik meg. Elvégre

az autonómiával még sem lehet ennyire visszaélni.

Az útépitésnél rendkivül lényeges szempont a *tartósság* is. *A jó út csak akkor jó, ha sokáig jó* és ha ennek híre megy. A hidegkúti utat *egy esztendő alatt háromszor kellett felbontani, ez olyan példátlan eset, ami sehol a világon meg nem történhetik.* Ötven-hatvan kilométeres sebességet sem bir meg ez az út, mert egyszerűen *kidobja az utast a kocsiból.* Nem habozom elmondani, hogy erre jártunk egy izben Folkusházy Lajos alpolgármester úrral és a *megbotránkozás tört ki belőlünk.* Az olyan

vállalkozókat, akik másodszorra sem tudnak jó utat épiteni, ki kell zárni a pályázatokból.

El kell szánnunk magunkat arra is, hogy *külföldi szakértőket hivjunk meg és egyszersmindenkorra véget vessünk a költséges és időt pazarló próbálkozásoknak.*

— Gondosabban kell készíteni az utakat. *Az utak alapépitményei rosszak.* A budai márga, ha víz jut hozzá, szétmálik, összeroskad és akármilyen nemes burkolat van rajta, az út végső romlását ez meg nem akadályozhatja.

Lehet, hogy drágábbak lesznek az útjaink, de legalább jobbak lesznek és tovább fognak tartani.

Nem vagyok barátja a *bitumenes* utaknak. Legalább Budapesten nem olyanok a bitumenes utak, mint külföldön. Talán spórolnak az anyaggal. Én *a keramitot tartom a legjobb anyagnak.* A keramit magyar tőke, magyar anyag és magyar munkás alkotása. A bitumen ezzel szemben mexikói anyag, amely *erősen terheli külkereskedelmi mérlegünket.* Én a magam részéről

harcolni fogok az ellen, hogy vizes makadámmal kezdjék Budapesten az útépitést.

A vizes makadám négyzetméterenként 10 pengőbe kerül. Nem is beszélve a fentartási költségekről. A bitumen, ami a makadámra jön 20 pengőt jelent négyzetméterenként. Az ilyen út tehát *legalább 30 pengőbe kerül* és a makadám már *két év mulva elkezd romlani.* Ha kerámittal burkoljuk rögtön az utakat, ennek *a négyzetmétere 25 pengőbe kerül és eltart 40 esztendeig.* Annyi bizonyos, hogy

a költségvetés tárgyalása során az útkérdés körül nagy viták lesznek. A vita során én a budapesti utak rosszasága miatt a felelősség kérdésének a fölvetését és a végső konzekvenciáknak levonását fogom követelni.

A Községi Takarékpénztár

Megkérdeztük ezután Kozma Jenőtől, hogy a *Községi Takarékpénztár* működésével meg van-e elégedve? *Kozma* Jenő a következőket mondotta:

— Egyelőre nehéz véleményt mondani, ami természetes, mert hiszen *még csak a megindulás kezdetén vagyunk.* Hosszabb időnek kell eltelnie addig, amig a vezérigazgató megismeri munkatársait. A vezérigazgatónak számolnia kell két intézet meglévő stokjával. Csak ha ezeket megismerte s ha a munkatársak egyéniségével és képességeivel tisztában van, akkor tudja megállapitani, hogy szükség van-e valamilyen felfrissítésre. A személyi kérdések végleges rendezésével kapcsolatban kell a további munka útját kiépiteni. Ma még nincs kiépitve a *záloglevélfrontunk.* Idegen tőke még nem állhat rendelkezésünkre. Záloglevél kiváltást amerikai relációk nélkül elképzelni nem lehet. Ezen az oldalon is

úttörő munkát kell tehát végezni, aminek megkezdésére most a nyári szezón alatt még nem kerülhetett sor.

A *Községi Takarékpénztár* ezek szerint *ma még nem működhetik úgy — mint ahogy egészen bizonyosan — a jövőben fog működni.* Teljes anyagi megbizhatóság és hatalmas erő jellemzi a *Községi Takarékpénztárt,* tehát *minden reményünk meg van a sikeres működésre.* Máris meg lehet állapitani, hogy a *főváros közönsége páratlanul nagy bizalommal fordul a Községi Takarékpénztár intézménye felé.*

A modern Karlsbad

Kozma Jenő ezután szóbahozta

a lágymányosi strandfürdő

ügyét is. Elmondta, hogy tárgyalt *Dréhr* Imre népjóléti államtitkárral és megállapitották, hogy

a kiállitási terület előtt fekvő holt Dunaág minden tekintetben megfelel egy tömegstrand igényeinek.

A lágymányosi strandfürdő megvalósitásának tervét a *Községi Polgári Párt minden eszközzel támogatni fogja már csak azért is, mert a párt programmjának jelentős részét teszi Budapest fürdő-világvárossá fejlesztése.*

— Budapest fürdőváros-problémának — mondotta *Kozma* Jenő — két része van. Az egyik

a modern Karlsbad — problémája,

vagyis az a törekvésünk, hogy *a gyógyulni akaró idegeneknek megfelelő intézményeket nyujthassunk,* a másik része ennek a kérdésnek a budapesti közönség fürdőzési igényeinek a kielégitése. Minden tekintetben

szükség van tehát erre a tömegstrandfürdőre, ami előreláthatóan a jövő esztendőben a Lágymányosson már meg is lesz valósitható.

Kozma Jenő végül közölte még a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy e héten végre megkezdi nyári szabadságát. Legutóbb távol volt ugyan három hétig a fővárostól, de ezt az időt külföldi tanulmányúton töltötte. Az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke szeptember második hetében tér vissza Budapestre.

Eladási osztály: VI, eréz körut 43. szám

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhivásra dijmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Aut. 212—85, 218-09.

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok

Gyártja:

NAY és RÓNA

gép- és szállitóeszközgyár

Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

Szeptember végén döntenek az új autótaxi rendszámokról

Van-e autótaxi hiány? — Ha esik az eső, Európa egy városában sem lehet autótaxit kapni

A legellentétesebb hírek terjedtek el az autótaxi-rendszámok körül. Olyan közlemények jelentek meg ugyanis, amelyek szerint néhány napon belül kiosztják az új rendszámokat. A kereskedelemügyi minisztériumban legutóbb tartott ankét eredményét úgy értelmezték, hogy a kereskedelmi minisztérium szabad kezet ád a fővárosnak. Ennek természetesen az lett az eredménye, hogy *a legkülönbözőbb vállalatok és személyek intéztek rohamot az új autótaxi-rendszámok megszerzéséért. A főváros közlekedésügyi ügyosztályában valósággal megbénult a munka,* a protektorok annyira megrohanták *Lobmayer* Jenő tanácsnokot kérelmeikkel.

Az egymásnak ellentmondó hírekre vonatkozóan felkerestük

Lobmayer Jenő tanácsnokot,

a közlekedésügyi ügyosztály vezetőjét, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Elég kellemetlen, hogy a valóságnak meg nem felelő hírek terjedtek el és sokan terjesztették azt a „biztos" értesülést, hogy még augusztus hónapban kiosztják az autótaxi-rendszámokat. Ennek az lett az eredménye, hogy mindenki sürgősnek tartotta az ügyet s *szinte szünet nélkül csengett a közlekedési ügyosztály hivatali szobáiban a telefon,* amelyen a rendszám iránt beadott kérvényük azonnali és kedvező elintézését kérték: nemcsak magánosok, hanem ismert üzleti cégek, ezenkívül különböző társadalmi egyesületek is. A megbízhatatlan és sok nyugtalanságot okozó hírek ellensúlyozásaként kénytelen vagyok a hiteles tényállást megállapítani és határozottan leszögezni, hogy

csak szeptember vége felé kerülhet sor az autótaxi-rendszámok kérdésének a megoldására.

Minden korábbi terminusra épített kombinációra kár számítani az érdekelteknek. Ennek a késedelemnek az a magyarázata, hogy Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszter úr *csak szeptemberben érkezik vissza szabadságáról, de ugyanez a helyzet Folkusházy Lajos alpolgármesternél is, aki szintén szabadságon van.*

— A kereskedelemügyi miniszter úr fenntartotta magának, hogy az összehívandó úgynevezett döntő jellegű ankétet nélküle *nem tarthatjuk meg.* Ennek a nagyfontosságú ankétnak az összehívására csak szeptember végén kerülhet sor, amikor is

végleges megállapodás történik a kereskedelemügyi miniszter úr részvételével

arra nézve, hogy *a fővárosnak, vagy pedig a kereskedelemügyi minisztériumnak a hatáskörébe tartozik-e a rendszámok kiosztásának, illetve elintézésének a kérdése.* A napok óta forgalomban levő kósza híreknek tehát semmi alapjuk nincsen. Amikről tud „az egész város", nem egyéb, mint kombináció, mert a leghatározottabban kijelenthetem, hogy *semmi konkrétum nem történt.* Igaz ugyan, hogy tartottak egy ankétot, de *ezen még ideiglenes jellegű határozatot sem hozhattak,* mint ahogy ezt eovos napilapok híradásai jelentették, mert *Herrmann* Miksa kereskedelemügyi miniszter nélkül döntés itt nem történhetik. *Szó sem lehet tehát arról, hogy az autótaxi-rendszámok iránt beadott kérvények terminusa lejárt volna* és hogy, aki nem siet most hamarjában megostromolni a közlekedésügyi ügyosztályt, az pórul jár.

Kit nyugtalanit a taxi-kérdés?

— Annyi bizonyos, hogy az én véleményem szerint *az egész taxikérdés csak azokat nyugtalanitja és azok tartják felszinen, akik mindenáron rendszámot akarnak, még pedig minél előbb.* Ki merem mondani, mert a való tényállásnak megfelelően beszélek, hogy

a közönség szempontjából egyáltalán nem játszik szerepet az, ha egy hónappal eltolódik a kérdés megoldása.

Állandóan hangoztatják, hogy rettenetes autótaxihiány van Budapesten, hogy alig lehet az állomásokon kocsit kapni. Ezzel szemben megállapitom, hogy

nincs olyan nagyfokú taxihiány, amint ezt szétkürtölik azok, akik rendszámot akarnak.

Nemcsak, hogy akkor nincs nagyfokú taxihiány, amikor úgynevezett hétköznapi forgalom van, de *még ünnepnapi torlódás esetén is jórészt ki tudják elégiteni a közönség szükségleteit.* Hogy csak egy nagyon jellegzetes példát említsek, *magam, személyesen győződtem meg Szent István napján, hogy például a Lipót körúti állomáson, de a többi állomásokon is voltak kocsik,* amelyek utasra vártak, pedig Szent Istvánkor valóban rendkívüli forgalommal kellett számolni.

— Hangoztatják a taxi-rendszám sürgetők, hogy esőben nem lehet taxihoz jutni: egy pillanat alatt eltünnek az állomásokról, az uccán szaladó kocsik pedig foglaltak. Ez igaz is. Csakhogy ne feledkezzünk meg arról, amikor ezt hangoztatjuk, hogy

az egész világon minden nagyobb városban taxihiány áll elő, ha esik az eső.

Ezen nem szabad csodálkozni, ez természetes nemcsak nálunk, hanem mindenütt. *Én például, amikor legutóbb Londonban jártam, háromnegyed órát voltam kénytelen várakozni autótaxira, amikor esett az eső.* Nem lehet azt kivánni, hogy a taxiforgalom állandóan esőre rendezkedjék be.

Magánosok csak korlátolt számban kapnak engedélyt?

Ezután megkérdeztük *Lobmayer* tanácsnokot arra vonatkozóan, hogy a tömegesen beadott autótaxi-rendszámok iránti kérvények elintézésénél milyen szempontok szerint történik a döntés.

Lobmayer tanácsnok ezt felelte:

— Bármiféle megállapodás is lesz a főváros és a kereskedelemügyi minisztérium között a szeptember végén tartandó ankéten, *abban máris meg van az egyetértés, hogy*

a beadott kérvényezők közül magánszemélyek csak igen korlátolt számban kapnak autótaxi-rendszámokat.

A döntésnél ugyanis tekintettel lesznek arra, hogy főleg azok kapjanak rendszámokat, akik *megfelelő tőkével rendelkeznek és ez az intézkedés kétségtelenül biztositani fogja a közönség érdekeit, mert*

biztositják a közlekedés biztonságát és mindenki által annyira óhajtott olcsóságát is.

Annyi bizonyos, hogy akár a kereskedelemügyi miniszter, akár pedig a főváros intézné el ezt a kérdést, a rendszámok kiadását lelkiismeretesen megfontolva, közmegelégedésre fogják elintézni.

Megemlítettük *Lobmayer* tanácsnok előtt, hogy olyan hírek is láttak napvilágot, hogy a közeljövőben ismét ankétet tartanak, még pedig a főváros és kereskedelemügyi minisztérium kiküldöttei együttesen.

— Ezek ismét csak olyan nyugtalanító hírek, mint a többiek, — felelte *Lobmayer* tanácsnok, — mert szeptember végénél korábban ankétot nem tartanak ez ügyben, *addig semmiféle tárgyalás sem lesz.* Ezen az uton is kérek mindenkit, hogy tömeges érdeklődéssel ne zavarják a közlekedési ügyosztály munkáját, mert a rövid időn belül való döntésről megjelent hírek nem felelnek meg a valóságnak és csak felesleges izgalmat okoznak.

Ezután megkérdeztük *Lobmayer* tanácsnokot arra vonatkozóan, hogy a Rákóczi-úti forgalom rendezésének a terve hír szerint elkészült volna és az illetékes fórumok elé kerül.

— A Rákóczi-úti közlekedés kérdése még mindig a *BSzKRT*-nál van, — felelte *Lobmayer* tanácsnok, — de *a kérdés csak a tanulmányozás stádiumában van, kész tervekről tehát korai beszélni.*

BUDAPEST-SVÁBHEGYI
SZANATORIUM
Magaslati (430 m) klimatikus diétás gyógyintézet
*
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma belbetegek, idegbetegek és üdülők részére
Központi fütés, meleg-hideg viz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire, 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségű kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyitója a beteg testnek és fáradt léleknek.
GOLF * TENNISZ * LOVAGLÁS
NAPIDIJ (az új főépületben) beleértve ötszöri diétás étkezést, fütést vizkürákat 22 pengőtől
a depandanceokban 20 pengőtől
KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: Vl., Berlini-tér 3. Telefon: L. 913 57.
okl. mérnökök, épitési vállalkozók
Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 315—36.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és deritőtelepeket. — TELEFON: József 315—19

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllamezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapitatott 1856-ban. Telefon-interurban T. 225-06.

FORT OSZKÁR és TÁRSA Tel.: J. 303-35
műszaki iroda és vállalat
Központi fütés, vízvezeték stb. berendezések részére
Budapest, IX., Angyal-ucca 33

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

Magyar Mosó- és Fertőtlenítő-Gépgyár Részvénytársaság
Telefon aut. 625—23. Budapest, III, Lajos-utca 115. sz.
Mosóda berendezések — Fertőtlenitő berendezések — Gőzfőzőkonyhák
Eddig 2000-nél több berendezés üzemben

Elektromotorok újak, használtak
Tekercselések
Adás-vétel, csere
Villanyszerelés
RYMORZ LAJOS
V. VISEGRÁDI UCCA 8
TELEFON: AUT. 275—05

BUDAPESTI MECHANIKAI KEFEÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 306—63

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST VII, Rottenbiller u. 29.

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

DÖREN HENRIK és TÁRSA
asztalosmunkák gyára, Budapest
VI., Hegedüs Sándor ucca 26. * Telefon: Aut. 297—77

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA
REDŐNYGYÁR
Budapest. V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállitja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

Vitéz Kapuváry Gusztáv
épitőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

DÖNTŐ FELADATOK KÜSZÖBÉN

Irta: BECSEY ANTAL,
az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke

A törvényhatóság új munka-évadjának küszöbén joggal merül fel a kérdés: vajjon mit hoz a jövő? Komoly, eredményes munkát, avagy meddő vitákat. Céltudatos alkotások, avagy pártszenvedélyektől fűtött harcok színhelye lesz-e a közgyűlés viharvert terme?

Sok valószínűség szól mind az egyik, mind a másik eshetőség mellett. Sohasem volt alkotásokra nagyobb szükség, mint ma, de régen volt feszültebb a közgyűlés politikai atmoszférája is, mint most. Soron van a *jövő évi budget* tárgyalása, amelyről ma már annyit tudunk, hogy az ügyosztályok által bejelentett igények messze túlhaladják a remélhető fedezetet. Valóban művészet lesz a mérleget egyensúlyba hozni anélkül, hogy az a közérdek rovására menne. Pedig vannak a rendes budgetális kereteken túl is égetően sürgős problémák, amelyek felett napirendre térni nem lehet.

Ott vannak például a *kultúrális feladatok*. Hiába állapítjuk meg újra és újra, hogy a közgazdasági megfontolás csak oly beruházásokat enged meg, amelyek a befektetett tőke lukrativitását biztosítják, — azért iskolaügyünk fejlesztését feladnunk öngyilkosság lenne. *Iskoláink túlzsufoltak, elégtelenek.* De a szorosan vett pedagogiai szempontokon túl a gyermekvédelmi intézmények, napközi otthonok, tanonc-otthonok, stb. létesítése *mindmegannyi nemzetvédelmi probléma.* És mindez annál inkább közfeladat, minél szegényebb a társadalom.

Az égető kérdések

Ott vannak a *közegészségügy* égető problémái. Kevés a kórház! Avagy ha úgy tetszik, *sok a beteg.* A tiszti főorvos igen talpraesett megoldással akarja az egyensúlyt megteremteni. Azt mondja, *csináljuk meg az Egészség Házát,* s azzal alapozzuk meg intézményesen a közegészségügy modern irányelvét: *a prevenciót.* Én is azt mondom, hogy nem a kórházak és a kórházakban ápolt betegek minél nagyobb száma közegészségügyi kulturánk fokmérője, hanem az az előrelátás, amellyel a népbetegségeknek preveniálunk és ezzel a megbetegedések számát csökkentjük. E célra intézmények kellenek. Fejlesztenünk kell a *népfürdőket s általában a köztisztaság* problémáit. Meg kell szüntetnünk a népbetegségek még mindig nagy számban dísztelenkedő melegágyait: *a lakásoknak csúfolt odukat.*

Vagy ott vannak *a közlekedési problémák.* Ezek közt elsősorban az *uccák burkolásának* sürgető kérdését. Az illetékes ügyosztály messzemenő erőfeszítésének ellenére, e téren még rengeteg sok a tennivaló. Fő-útvonalaink egy része (pl. a kelenföldi pályaudvartól a városba vezető utak) képtelen állapotban van. Az *autobusz-közlekedés* nagyarányú kifejlesztése küszöbön áll, anélkül, hogy ezt megelőzően a szükséges burkoló-programm pénzügyi megoldásáról gondoskodtunk volna. *Villamos közlekedésünk* szerves reformját sem lehet tovább halasztani. Amint a *Közmunkák Tanácsának* legutóbbi állásfoglalása is bizonyítja, belvárosi hurokvágányokkal és egyéb beteg fél-rendszabályokkal a közlekedésügy nagy reformját sem megoldani, sem elodázni nem lehet többé. De minek is folytassam tovább!

Az egyik oldalon a kultúrális, közegészségügyi, városfejlesztési problémák egyre fokozódó terhtételei, — a másik oldalon a pénztelenség, a végletekig megfeszített teherviselő képesség! Hol van hát ebből a labirintusból a kivezető út?

Van. Két irányban látom a lehetőségeket. Egyfelől az *államnak kell bizonyos terheket átvállalnia,* másfelől *új belső erőforrásokról kell gondoskodnunk.*

A kibontakozás módja

Az egyik irány: a tehermentesítés oly közszolgáltatások területén, amelyek amugy is meghaladják az önkormányzat kötelezettségeit. Ilyen elsősorban a *közkórházak ügye,* amelynél jórészben illetéktelen terhek lefékezik a főváros alkotó készségét. Köztudomású, hogy a *főváros közkórházainak létszáma több mint egyharmad részben nem fővárosi illetékességű betegekből adódik.* Ugy tudom, hogy a népjóléti miniszter úr nagy megértéssel foglalkozik ennek a régi, a fővárosra nézve végzetesen súlyos problémának megoldásával. A törvényhatóság feladata az erre vonatkozó döntő elhatározások szorgalmazása. Megvallom, *hasonló megértést szeretnénk látni a közoktatásügyi problémák* elbírálásánál is, annál is inkább, mert az iskolához fűződő feladatok ma már messze túlhaladják a szorosan vett népnevelési feladatokat, hiszen közismerten messzemenő szociális, embervédelmi feladatok terhei is hárulnak már e tekintetben a fővárosra.

De vannak az államnak ezen túlmenően is feladatai a várossal szemben. Vannak tagadhatatlanul *oly jövedelemforrások, amelyek karakterüknél fogva arra lennének hivatva, hogy községi feladatokat alimentáljanak. Ilyen a házadó.* Régi törekvése a kommunalitásoknak, hogy ezt a jövedelmet a városoknak engedjék át, hiszen e jövedelem forrása a ház, a városiasságnak ez az alkotó eleme, a városba tömörült polgári társadalom *legsajátabb vagyontétele.* Szabadítsa fel a kormányzat ezt a tipikus városi közszolgáltatást a község javára, hogy az ilyképen természetes hivatását: *a város fejlesztésének ügyét szolgálhassa.*

A másik irány, amely a kibontakozás felé vezet: *saját belső erőforrásaink felismerése és fejlesztése.* Nem új adókra gondolok, hiszen abszolut meggyőződésem, hogy a teherviselés húrját tovább feszíteni nem szabad. *De vannak kiaknázható lehetőségeink. Üzemeink fejlesztése,* modernizálása, az eddig *elhanyagolt kikötőügy,* mint országos, sőt *nemzetközi vásárok bázisa,* az *idegenforgalom* céltudatos továbbfejlesztése le nem kicsnyelhető erőforrások. És szemébe kell néznünk végre *az értékemelkedésben jelentkező, s a közt megillető jövedelmek problémájának is. Az a hatalmas lendület,* amelynek tempóját a főváros anyagi és kulturális ereje diktálja, nem lehet csak az élelmes spekuláció *jövedelemforrása.*

A kényelmes, de ócska recept

Hallom az aggályoskodók ellenvetéseit, akik szerint csak egy orvosság van: *takarékoskodni a végletekig.* Hát én fenntartás nélkül perhorreszkálom ezt a *kényelmes, de ócska receptet,* ezt a közgazdasági negativumot, amely lefékez minden tevékenységet, minden haladást, s amelynek nyomán *nem nő fűszál.* Takarékoskodni igenis kell. Ám mindaddig, amíg a közalkalmazottak jövedelme mélyen alatta van a békebeli paritásnak, ameddig az ipar és kereskedelem válságos időket él, addig örökké a takarékosságot hirdetni hipokrizis, mert az csak további nyomoruságot, újabb B-listásokat, tehát csupa negativumot termel. *Pártom és én a minél több ember, minél több munkaalkalom és kereset, minél több új erőforrás elvi álláspontján állok.* E törekvések valóraválásával állunk, vagy bukunk. Az államnak és fővárosnak kötelessége együttes erővel, vállvetve cselekedni, ezért meddő viták, szenvedélyektől ízzó hangulat, nem alkalmasak e problémák megérlelésére.

Igaz, hogy a községi élet horizontján ott sötétlik a *Talbot*-kérdés, a közigazgatási reform stb. ügye, mindmegannyi viharfelhő. Ugy tudom azonban, hogy *a Talbot-ügy sokat vesztett aktualitásából,* mert a kormány aligha fogja forszírozni a főváros bekapcsolódását. Hiszem, hogy az új centráléra az ország energiagazdálkodásának feltétlenül szüksége van, sőt nem is erre az egyre, hanem minél többre, hiszen az ország fejenkénti energiafogyasztása alig fele, vagy harmada haladottabb országok hasonló szükségletének. Ha azonban arról van szó, hogy az új centrálénak bizonyos mérvű alapterhelésre van szüksége, úgy a főváros bekapcsolódásán kívül vannak egyéb lehetőségek is. Rámutattam én is arra, hogy *olcsó energiaforrással hazai aluminiumtermelésünket nagy arányúvá fejleszthetnők.* Eddig csak bauxit-ércet, vagy legjobb esetben félgyártmányt vittünk külföldre aluminiumtermelés céljából a nagy hidroelektromos telepekhez. Az újabb eljárások már több, mint felére csökkentették az aluminiumtermelés áramszükségletét. Ez a tény és a bauxit-telepeknek a centráléhoz való közelsége új perspektivát nyitott meg az alapterhelés biztosítása szempontjából. Mindamellett fenntartás nélkül állom, hogy *végzetesen súlyos hiba lenne, ha a főváros nem kapcsolódnék bele az országos elektrifikálás akciójába,* amelyben a fővárosnak a maga nagyobb ipari készültségével, látókörével, vezető szerepet kell vállalnia.

A *fővárosi törvény sorsa* nem a közgyűlés termében, hanem a parlamentben fog végeredményben eldőlni. Indokoltnak látszik tehát az az optimista felfogás, amely a közgyűlés horizontján az oszladozó viharfehőkön át a napot keresi. A napot, amely a maga világosságával és melegségével termőbbé teszi a közélet talaját.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

SZENTESSY MIHÁLY Telefon: József 373-92
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9

CHISTOFOLI VINCE ALAPITÁSI ÉV: 1868.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT, MŰKŐ VÁLLALAT
TELEFON: J. 381-47 BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31 (EZELŐTT ILKA UCCA 34)

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 21. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhivó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

SZMOLEN PÁL ALAPITÁSI ÉV 1897
lakatos mester és szerszám készitő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerübben és legolcsóbban készit uj szerszámokat a kőfaragó, szobrász, műkő, burkoló, parkettázó, kövező, kőműves stb. ipar részére

Alapitva 1898 **LUDVIG JÁNOS**
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RESZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék épitése és tervezése

WEISZ MIHÁLY OKL. MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, V, BALATON UCCA 2.
TELEFON: T. 257—66.

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

Holman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 3617.0—

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

Jubilál a fővárosi zenekar

Néhány héttel ezelőtt az iskolán kivüli népművelési bizottság hatalmas kulturmunkáját méltatva rámutattunk arra a misszióra is, amelyet a *Székesfővárosi Zenekar* teljesít ingyenes és igen olcsó hangversenysorozataival.

A Vigadóban közkedveltté vált hangversenyek mellett azóta megkezdődtek a városligeti zenepavillonban az ingyenes térzenék, melyek pár hét alatt hihetetlenül nagy népszerűségre tettek szert. Hetenkint háromszor ezrek és ezrek veszik körül az Iparcsarnok előtti pódiumot, úgyhogy *a hatalmas térség nem egyszer szűknek bizonyul,* ilyenkor kiszorulnak a tiszta zene szomjuzói a sétautakra, s a *Fontaine lumineuse* mögé is.

Maholnap lesz az első jubileum.

Ebből az alkalomból kerestük fel dr. *Haslin* Károlyt, a *Székesfővárosi Zenekar* agilis ügyvezetőjét, hogy mondjon el egyet-mást a szépjövőjü fővárosi zenekar eddigi életéből, s készülő nagy programjáról:

— Öt évvel ezelőtt toborozták össze *Bor* Dezső karnaggyal, *s a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének* pártfogása mellett a zenét kedvelő és művelő kartársakat, s megteremtettük a *Fővárosi Zenekart.* Öt év alatt ez a zenekar a főváros és a *FANSz* anyagi és erkölcsi támogatása mellett olyan együttessé fejlődött, amelynek felszerelése és tudása a legkényesebb zenei igényeket és fokozott követelményeket is kielégíti.

— Budapesten ennek előtte *hangversenyzenekar egyáltalán nem volt.* A Székesfővárosi Zenekar és a Székesfővárosi Iskolánkivüli Népművelési Bizottság egymással karöltve, s a szociálpolitikai ügyosztály minden művészet iránt lelkesedő vezetője, *Liber* tanácsnok támogatásával teremtette meg a *vasárnap délutáni vigadói hangversenyeket,* amelyek népszerűségére jellemző, hogy *legutóbb már 1000 hallgatója volt egy-egy hangversenynek.* A nyári ingyenes hangversenyek *látogatottságának szédületes arányokban való növekedése* pedig arra mutat, hogy itt *egyenesen világvárosi fejlődésünk egyik pillérét vetettük meg.*

— De minden erkölcsi érték mellett *anyagi* előnyökkel is jár a zenei kultura intenziv fejlesztése és művelése. Nézzük a legutóbbi *wieni dalosünnepet, a németországi ünnepi játékokat, a zenei centennáriumok* óriási jelentőségét, s azt látjuk, hogy kellően megszervezve, az erkölcsi haszon és népművelés mellett, nagy anyagi eredménnyel is járnak.

— A főváros rengeteg etablissementje (az állatkert, a fürdők, Vigadó) vállakozása, ünnepségei, s egyéb alkalmai már maguk is szükségessé tennék egy *hivatásos városi zenekar felállitását,* ha emellett figyelembe vesszük mindazon értékeket, amelyek az előadottak alapján leszürhetők, — megállapithatjuk, hogy *a zene oly értelemben közügynek tekinthető,* melynek fejlesztése és terjesztése, de *különösen céltudatos irányitása közérdekü.*

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

ORION MINIUM

Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

Kálmán épitési vállalata.
I Szirtes u. 3/b. J. 456-03.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások során a különböző közmunkákat és közszállításokat a tanács a következő cégeknek és vállalkozóknak itélte oda:

Mázoló munkákat a Szent László-kórház E. pavillonjánál: Grünwald Béla 5988.

Redőny munkával az Aréna út 25. sz. polgári iskolánál: Keresztes Béla 1994.

Kőszállitással a kátrányozó és bitumenező telep részére Szobi Kőbánya r.t., Sághegyi Bazaltbánya r. t., Badacsonyi Bazaltbánya r.t., Inóci Kőbánya r. t., Nemesgulácsi Bazaltbánya r. t., Zalahalápi Bazaltbánya r. t., Somoskői bazaltbánya r. t.

Útépitési munkával az Istenhegyi úton: Fábián, Somogyi és György 37.000.

Szigetelési munkával: Gabos Oszkár 6216.

Linoleumburkoló munkával a Kertész-utcai kereskedelmi iskolánál: Schraub István 14.639.

Aszfaltozási munkával a Prohászka Ottokár uicában: Magyar Aszfalt r. t. 12.000.

Boltozási munkával a zugligeti ároknál: Schäffer Á. 19.200.

Lakatos munkával a bécsi-úti 88. sz. városi háznál: Kada Márton 7191 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalkozók pályáztak:

Csatornaépitésre a Baross uccában: ifjabb Halász Hubert 144.582, Komfort épitő r. t. 148.356, Hlatky József 142.640, Schaffer Ármin 141.923, Farkas Lajos 134.430, Ámon Antal és Fia 141.380, Kőnig és Társa 145.103.

Kőműves munkára a Petőfi-háznál: Novák István 3489, Varjas Gyula 2946, Mátolay László 2845, Apor József 4249, Hegedüs István 3041, Kovács József 3573, Könyves Kálmán 3046, a Felsőerdősori leányiskolánál: Alföldi Béla 5371, Belinszky János 3238, Egri Bálint 6590, Németh Vilmos 2333, Böhm Károly 3885, Madari László 3245, Krizsán Sándor 6321.

Útrendezési munkára a Bécsi úton: Schweiger és Kulás 70.586, Helfenstein Károly 67.363, Ámon Antal és Fia 70.282, Fekete Sándor 59.752, özv. Gravieser Albinné 58.414, Obendorfer József 63.899, Hajnal Imre 59.292, Komfort épitő r. t. 55.604, a Kútvölgyi úton: Komfort épitő r. t. 102.355, Hlatky József 176.490, Hollós Ferenc 116.550, Heverdle István 100.560, Országos Központi Hitelszövetkezet 153.788, Schaffer A. 133.510, Urbach és Tafler 125.420, Fekete István 107.025, Hajnal Imre 112.917, özv. Gravieser Albinné 154.710, Ámon Antal és Fia 151.240, Neumann Ferenc 124.750, Helfenstein Károly 110.224, Engelhardt Ferenc 131.690.

Gőzfütőberendezési munkára a Szt. István kórházban: Hutterer és Kósa 22.090, Morzsányi Herman 20.963, Wolf Márk 23.194, Farkas Izor 23.511, Dávid és Deutsch 21.780, Risavy Béla 18.072, Rohonczi Hugó 23.235, Janisch János 20.069, Adler Henrik 16.971, Gál István 22.298, Fekete Ödön 21.996, Egri és Fia 20.568, Ruffián János 22.532, Stern és Rosenthal 22.250.

Udvarrendezési munkára a budaörsi-úti bérházaknál: Schweiger és Kulás 8048, Hollós Ferenc 9414, Hajnal Imre 12.892, Tessák Ödön 10.774, özv. Gravieser Albinné 13.240, Hlatky József 10.396, Heverdle István 10.608, Tessák Ödön 10.774.

Asztalos munkára a Szt. István-kórháznál: Csurgai István 4800, Schramm József 4011, Jauernik Ferenc 4684, Koszoru Imre 3480, Kleckner László 4117, Ranyák József 4142.

Árokboltozási munkára a Diósároknál: ifj. Halász Hubert 47.068, Tessák Ödön 50.883, Szarvas és Waldmann 61.677, özv. Gravieser Albinné 63.238, Csengery és Pallay 59.536, Farkas Lajos 53.990, Schäffer Ármin 50.801, Weisz Mihály 64.238, Bier és Wersetz 59.903, Risavy Béla 45.920, Kőnig és Társa 41.634.

Szobafestő munkára a Szt. István-kórháznál: Márton Ferenc 15.478, Máté István 12.553, Bálint és Társa 11.723, Czeizler és Elischer 20.648, Diera Ignác 15.207, Schuller János 12.552, Tóth Ferenc 19.612, Beszédes Otttó 17.729 pengő vállalati áron.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VIII. ker., Kun uccai tüzörségi épületben létesitendő központi fütőberendezés épitésével kapcsolatosan szükséges **kazánház, pincék és kémény épitésének föld-, kőmives- és elhelyező** munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenként 1 P-ért kaphatók 1928. augusztus 23-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középitési) ügyosztályának IV. Közp. Városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Feszely Sándor müszaki felügyelőnél (telefon: Aut. 897-60) a Közp. Városháza III. em. 310. ajtó alatti hivatalos helyiségében. Az ajánlatok **1928. szeptember 11-én (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 augusztus 21.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a vámvonal kihelyezésével kapcsolatosan szükséges **20 drb hidmérlegre és mellékmunkálataira.**

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai mérlegenkint 0·50 pengőért kaphatók 1928 augusztus 23-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV. Közp. Városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Feszely Sándor müszaki felügyelőnél (telefon: Aut. 897-60) a Közp. Városháza III. em. 310. ajtó alatti helyiségében.

Az ajánlatok **1928. szeptember 10-én (hétfőn) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében d. e. 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A munka odaitélése csak a fedezet jóváhagyása után történik.

Budapest, 1928. augusztus 21-én.

A székesfőváros tanácsa.

Havas Lajos
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐ-MESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL ÉS GÉPGYÁRAK
Igazgatóság: **Budapest, X., Kőbányai-út 19-23.**
Tel.: Igazgatóság: J. 460-29. Eladási oszt.: J. 311-39.
GYÁRAK:
Budapesten és Diósgyőrött.
KÉPVISELET:
Mezőgazdasági gépek részére: M. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Telefon: Teréz 273—43.
Egyéb gyártmányaink részére: Magyar kir. állami vasgyárak kereskedelmi képviselete r.-t., Telefon: Lipót 921—27.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 32. SZÁM.
GYÁRTMÁNYOK:
GÉPEK.
Rendes nyomtávú gőzmozdonyok. Keskenyvágányú mozdonyok gőz- és benzinüzemre. Lokomobilok (stabil és félstabil), valamint mótorok és úthengerlők, gőz, benzin-, szívógáz és nyersolajüzemre. Uccaseprőgépek, lakókocsik, vizhordó- és öntözők stb. Ekemozdonyok gőz- és szívógázüzemre. Traktorok benzin-, petroleum-, szívógáz- és nyersolajüzemre. Teherautomobilok, tüzoltóautók, autóbuszok, automobilöntöző- és pótkocsik. Golyóscsapágyas normális és szalmaaprítós cséplőgépek, lóherefejtők, kukoricamorzsolók, szalmakazalozók és egyéb mezőgazdasági gépek.
GÉP- ÉS KOCSIALKATRÉSZEK.
HIDAK ÉS VASSZERKEZETEK.
FÉLTERMÉNYEK
HENGERELT ÁRUK
Kereskedelmi rúdvasak, vastartók. Szerkezeti- és idomvasak stb.
FELÉPITMÉNYI ANYAGOK.
ÖNTVÉNYEK.
Kereskedelmi öntvények, öntöttvas karikáskályhák és tüzhelyek.
Jobbagy-féle szab. töltőkályhák
APRÓBB ANYAGOK.
Gazdasági- és egyéb acélszerszámok.

LENDVAI FERENC
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VII., Nefelejts ucca 50.

EGRY BÁLINT
ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Salétrom ucca 6
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 390—75

FULÁNKOK

A FŐPOLGÁRMESTERI ÁLLÁS

körül való csatarivalgás régi harcokat idéz az emlékezetünkbe. A belügyminiszter kijelentette, hogy a jövőben Budapestnek nem lesz főpolgármestere és polgármestere, hanem csak főpolgármestere. Azt kellett volna hinnünk, hogy éppen a baloldalon arat majd ezekkel a kijelentésekkel tapsokat a belügyminiszter. Hiszen ott követelik leghangosabban a közigazgatás egyszerüsitését és az egész várossal együtt a főváros egységes vezetését. Ők verik a legjobban a mellüket, amikor takarékossági lehetőségekről van szó. Most itt az alkalom, a belügyminiszter két állásból egyet csinál, két fizetés helyett egyet akar adni. Ők azonban háborognak és az autonómia sérelmét emlegetik. Mi nem féltjük az autonómiát attól a Scitovszky belügyminisztertől, aki minden megnyilatkozásában olyan becsületes erővel és akarattal nyilatkozik az autonómia jogai mellett. Mi nem féltjük az autonómiát Scitovszky Bélától, aki a Széchenyi-fürdő botrányát úgy intézte el, hogy a főváros autonómiájára még csak árnyék sem eshetett. De eszünkbe jutnak — ismételjük — a régi harcok, amelyeket még Vázsonyi Vilmos és társai vivtak a főpolgármesteri állás megszüntetéséért. Mert tulajdonképpen Scitovszky Béla ezt a régi kivánságot honorálja. Mellékes, hogy a jövő polgármesterét polgármesternek, vagy főpolgármesternek hivják-e. Egy, egyetlen ember fog állani a város élén: ez a lényeg, ez a fontos. Amikor pedig Scitovszky Béla teljesitette Vázsonyi Vilmosnak és társainak kivánságát, azok, akik magukról azt állitják, hogy Vázsonyi eszméinek örökösei, kétségbeesetten lamentálnak. Amit már annyiszor láttunk, megint megtörtént: győzött a halott vezér és megbuktak az epigonok.

AZ AUTÓTAXI

mintha kiment volna a divatból. Az ember jár Pest uccáin és ennek a közlekedési eszköznek irmagját sem találja. Kevés a kocsi, nagy a közönség. Annál nagyobb divatba jött azonban az autótaxi-rendszám. Ma már szinte csodálkozunk azon, hogy a rendszámokért a Magyar Tudományos Akadémia, a Kisfaludy Társaság és a Petőfi Társaság nem inditottak ostromot. Abból a névsorból, amely a pályázók egészen fantasztikus tömegét mutatja, megokolatlanul hiányzik a Barcsay uccai gimnázium II. B. osztálya. Ha a MOVE és a NyUKOSz, ha a jótékony asztaltársaságok és a jó Isten tudja ki mindenki fogot formál autótaxi-rendszámra és azt hiszi, hogy hivatott Budapest közlekedési ügyét fellendíteni, akkor a Barcsay uccai gimnázium II. B. osztályának is vitathatatlan jogai vannak rá. Annyi bizonyos, hogy a döntés nem lesz könnyü és a rendszámok kiosztása Budapesten nagyobb érdeklődést fog kiváltani, mint a polgármesterválasztás. Azután még egy mumus leskelődik az ajtó mögött: az, hogy majd a politika is bele akar szólni a rendszámok ügyébe. Pedig ebben a kérdésben a politikának éppen úgy nem szabad érvényesülnie, mint annak az idétlen gondolatnak, hogy társadalmi egyesületeket és jóviseletü iskolásfiukat autótaxi-rendszámokkal kell felsegélyezni és megjutalmazni. Más elvnek itt érvényesülnie nem szabad, csak egyedül és kizáróan a közlekedés javitásának, a közönség érdekeinek. Egy bizonyos, hogy az autótaxi kiment a divatból és akinek sietős útja van ma Budapesten, az gyalog jár. Akik dönteni hivatottak, ne azoknak az érdekeit képviseljék, akik a bakra akarnak ülni, hanem azokét, akik az autó taxiba ülve, sürgős és fontos ügyeiket akarják elintézni.

POLITIKAMENTES VÁROSHÁZÁT teremt az új fővárosi törvény

Műfelháborodás a baloldalon a polgármester kérdés körül — Sérti-e az autonómiát, hogy a jövőben csak főpolgármestere lesz Budapestnek

Két hét óta kavarog a városházának pihenőre tért politikai élete. A várospolitikusok nincsenek idehaza, legfeljebb, ha egy-két napra hazanéznek, ilyenkor azután beleszólnak az eseményekbe és mennek tovább nyaralni. Egy-egy ilyen nyilatkozat, mint kő hull bele a sajtó uborkaszezonjának sima tükrébe, amely azután hetekig veri a hullámokat. Előbb a városi mandátumok meghosszabbitása, most pedig a készülő fővárosi törvény egyik intézkedése körül zajlik az élet. A mandátummeghosszabbítás kérdésével a *Fővárosi Hirlap* mai vezércikkében foglalkozunk és remélhetőleg

el is temetjük ezzel azokat a furcsa és megokolatlan izgalmakat, amelyek körülötte keletkeztek.

A belügyminiszter két héttel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt kijelentette, hogy amennyiben a fővárosi törvénynél *még fontosabb* javaslatok kellő időre letárgyalhatók nem lesznek, akkor törvényhozási úton meg kell hosszabbitani rövid időre a fővárosi mandátumokat, *nehogy egy esztendőben két választás legyen esedékes.* A mandátummeghosszabbítás gondolata tehát *esetleg* természetes szükségesség lesz. Igy tartják ezt az összes pártok is *a demokraták kivételével,* akiknek vezére, *Rassay* Károly ezidőszerint kivülről szemléli, kritizálja és igen sok esetben felborítja elvbarátainak városházi munkáját. Érthető tehát a felháborodás, amely demokrata oldalról érkezik, amikor mindenki tudja, hogy

a demokrata vezérnek már nagyon sürgős volna, hogy a közgyülési teremben elfoglalja helyét.

A demokraták legközelebbi barátai, a *szociálisták,* már közel sincsenek ennyire felháborodva. Ők többen ülnek a törvényhatósági bizottságban, mint amennyire valaha számitottak. *Nekik nem sürgős az új választás, mert nyilván reálisabban számitanak, mint a demokraták, akik alighanem mélységesen csalódni fognak az elkövetkezendő választások eredményében.* A szociálisták tehát politikai becsületből lanyhán felháborodnak ugyan, amikor a mandátummeghosszabbításról van szó, *letörvényjavaslatocskázzák* azt a javaslatot, amely majd a mandátummeghosszbbításra lesz hivatott és ezzel a maguk részéről el is intézték az ügyet.

Rassayék viszont annyira el vannak foglalva a vezér mandátumának kisürgetésével, hogy elfelejtenek segiteni a szocialistáknak,

amikor azok viszont az úgynevezett *polgármesterkérdésben* rendeznek nagyszabású műfelháborodást.

Az történt ugyanis, hogy a héten a napisajtóban megjelent *Scitovszky* Béla belügyminiszternek egy nyilatkozata, amelyben többek között a készülő fővárosi törvény egyik intézkedését is nyilvánosságra hozza. A belügyminiszter nyilatkozatának ez a része igy hangzik:

— Az új fővárosi törvény szerint

a polgármester szerepét a főpolgármester veszi át. Igy azután a főpolgármester autónómikus szerv lesz, amennyiben az autonómia választja és ennek a választásnak alapján nevezi ki a kormány a főpolgármestert, aki a kormány által lesz elmozditható. Éppen ezért rendezni fogjuk a törvényben a főpolgármesterrel szemben is a fegyelmi eljárás módozatait.

Kétségtelen, hogy a készülő fővárosi törvénynek ez az intézkedése *igen nagyfontosságú lesz.* Ugy a belügyminiszter, mint mindazok a tényezők, akik ehhez az intézkedéshez máris hozzájárultak, bizonyára alaposan mérlegelték és alaposan megfontolták a dolgot. A belügyminiszter kilátásba helyezett tárgyalásai során, de a törvényjavaslat parlamenti tárgyalása alkalmával is *módjukban lesz a pártoknak ezt a nagyfontosságú kérdést még alaposan*

(Folytatás a 8. oldalon.)

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: Automata 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágylém stb.

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készit épület-, díszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT 217—64

Fratricevich István díszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel.: J. 372-08.
Kivállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szobafestő, díszitő és másolási munkákat

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árában, fürészelt tiaragnti lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszmübádogos,
egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

Moor Géza épitőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

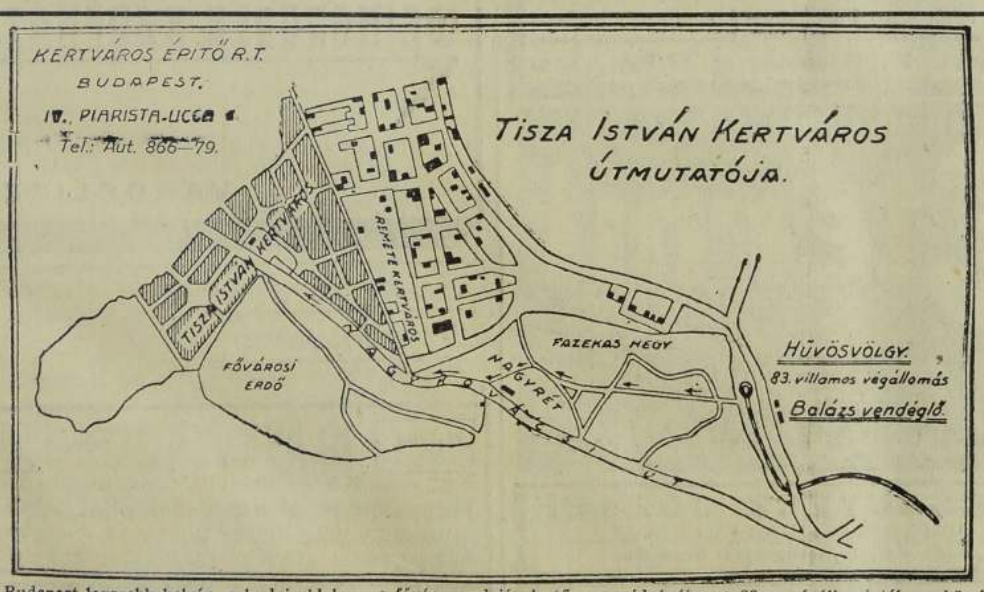

Budapest legszebb helyén, a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában a 83-as végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A végleges jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Épülő mintaházak a helyszinen megtekinthetők. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig. **Kertváros Épitő R.-T. IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.**

megvitatni. Annál inkább érthetetlen tehát a szociálisták sürgős és nyilván elhamarkodott fellángolása, amikor a törvényjavaslatnak ezt a készülő intézkedését a *főváros autonóm jogai elkobzásának nevezik.* A belügyminiszter nyilatkozata teljesen világos és teljesen érthető és annak tanusága szerint

aligha lehet mást látni ebben az intézkedésben, mint a főváros egységes vezetése felé való törekvést. Főpolgármester és polgármester helyett a jövőben tehát csak főpolgármestere lesz a fővárosnak, két magas állás helyett egy magas állást fognak kreálni.

Nem látjuk azonban az autonómia sérelmét, hiszen a belügyminiszter nyiltan mondja, hogy *a főpolgármester autonómikus szerv lesz, a főpolgármestert az autonómia választja, a kormány pedig csak kinevezi az autonómia által megválasztott főpolgármestert.* A polgármester megválasztását *eddig is meg kellett erősitenie a kormánynak,* a főpolgármester választása pedig úgy történt, hogy az államfő által jelölt három férfiú közül a törvényhatóság választott. Vagy amiatt aggódnak-e a baloldalon, hogy a *főpolgármestert a kormány elmozdithatja?* Hiszen

ott van a belügyminiszter nyilatkozatában, hogy éppen ezért rendezni fogják a törvényben a főpolgármesterrel szemben is a fegyelmi eljárás módozatait.

Volt-e már a világon olyan polgármester, vagy főpolgármester, *akivel szemben a kormány nem gyakorolhatná fegyelmi jogát.*

A szocialisták mindenesetre elárulják felháborodásuk mesterséges voltát és azt, hogy aggodalmaik a mindenáron való ellenzékieskedésből táplálkoznak, amikor pártlapjukban igy irnak: „Ez még elszántabb, még kevésbbé szemérmes módja az autonómia elkobzásának, mintha a kormány nyiltan és őszintén kinevezéssel egyszerűen ráoktrojálná a főpolgármestert a fővárosra". Egyszóval

a szocialisták nem látnák az autonómia sérelmét abban, ha a kormány kinevezné a polgármestert, vagy főpolgármestert, de kétségbeesetten hördülnek fel akkor, amikor a kormány az autonómia által választott főpolgármestert kinevezi, de egyben természetszerűen fentartja vele szemben a multban is érvényben volt fegyelmi jogát.

Mi azonban megértjük ezt a baloldali felháborodást, mert a belügyminiszter nyilatkozatában az is ott volt, hogy *„általában a fővárosi törvény legfőbb célja a főváros életében a politikát a minimumra redukálni".* Ez nem tetszik a baloldalon, ahol az országos politikában való tehetetlenségük ellensúlyozására mindenáron a közgyülési termet akarják a politika fórumává avatni. Budapest közönségének pedig az a kivánsága, hogy

a közgyülési teremből igenis számüzzék a politikát és ne legyen lehetséges, hogy a legegyszerűbb, legkisebb kérdésben is hajánál fogva odarángigálják a porondra a politikát.

Természetes a baloldali felháborodás, amikor a belügyminiszter végül kijelenti:

— Szemelőtt fogjuk tartani a törvényjavaslat elkészítésénél annak a lehetőségnek a megadását, hogy

a városi kérdésekben ne a pártpolitika legyen az irányadó, hanem kizáróan a főváros polgárság érdekeinek megvédését állitsuk minden irányban előtérbe.

Ez bizony fájdalmas lehet azoknak, akik a főváros közgyülésében nem dolgozni akarnak, hanem *politikai jelszavakkal és demagógiával akarnak a tömegekre hatni.*

Tizenhárom cég ajánlkozott az uccai szemétgyüjtő kosarak szállitására

A székesfővárosi uccai szemét- és hulladékgyüjtő kosarak felállításának régóta húzódó ügye a hétfői nappal döntő stádiumba jutott. Megtörtént a beérkezett ajánlatok elbirálása és a bizottság *Némethy* Béla tanácsnok vezetésével megtekintette a beküldött mintákat is. Összesen tizenhárom cég küldött be ajánlatot és pedig: *Stadler* Mihály, *Rothmüller* Sándor, *Haidekker* Sándor, *Kollerich* Pál és Fia, *Magyar Fémlemez Ipar Rt.*, a *Fémsajtoló és Vasárúgyár, Madary* László és *Vasata* G., *Hutter és Schrantz rt., Hubert és Tsa, Vozáry* Pál, *Arnheim* S. J., a *Magyar Szellőzőművek rt., Jónás* Vilmos és *Weiner* F. Érdekes, hogy külföldi cég egy sem ajánlkozott. Az elbirálásra illetékes bizottság *Kollerich* Pál modelljét találta a legmegfelelőbbnek és 15 pengös egységáron ezt ajánlja beszerzendőnek. A szemétgyüjtő kosarak vasbádogból készülnek, igen csinos külsejüek lesznek és a gázlámpaoszlopokra szerelhetők. Az urnaformáju tartályokban a hulladék bedobására oldalt lesz nyilás, a kiürítés pedig egy kulccsal záródó, alsó csapóajtón át történik. Az uj szemétgyüjtő kosarak felső része fémlap, az alsó lyukacsos. Kék zománcozásuak lesznek, *reklámfeliratok nélkül!* Mivel a törvényhatóság 20.000 pengőt szavazott meg az uccai hulladék-kosarakra, 15 pengőt véve alapul, egyelőre cca. 1200 tartályt rendelnek. A helyek kijelölése az útépitési és városrendezési ügyosztály, a rendőrség és a közmunkatanács közbenjöttével a közeljövőben történik meg és *még ebben az évben* felállitják a kosarakat.

WAGNER LAJOS
építész, épitőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

VOZÁRY PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J 374-31
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készitését. Dynamók és motorok javitását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbiró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL MINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉPLAKATOS BÉRMUNKÁKAT IS. TELEFON: AUTOMATA 624—68

Lizsinszky Rezső kárpitos és diszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhivó Aut. 510-54

VASUTA GUSZTÁV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYÁR
Budapest VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

Épület-, mü és vas szerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon József 413—01

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-ucca 8.

KISSEBESI és KORLÁTI
KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
BUDAPEST, VIII., BÉKÉS-UTCA 1. SZ
Omnia Mozgóval szemben) Telefon: J. 350-18.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és müszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

WELLNER LÁSZLÓ
épitési vállalkozó — Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

A JELENKOR LEGJOBBTETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit

BUCSANYECZ JÓZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

Hochhauser
Ferenc épitési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

SZÓRAKOZÁS

Évadnyitó előadás a Városi Szinházban

Szeptember 1. — Honthy Hanna — A régi nyár
Szeptember 14-én 100-ik előadás

A régi nyár utolsó hat előadása a Budai Szinkörben augusztus 31-ig bezárólag

Szombaton, szeptember 1-én kezdi meg idei évadját a *Városi Szinház.* Az évadnyitó előadás a Budai Szinkör kivételes operettsikere: *A régi nyár* folytatja diadalútját, melynek városi szinházi előadásai a nagyszerű operett újabb sorozatát jelentik. A főszerepeket ezúttal is a premier kitűnő szereplői: *Honthy* Hanna, *Zilahy* Irén, *Sziklay* József, *Simon* Marcsa, *Gallay* Nándor játsszák; uj szereplő lesz *D'Arrigo* Kornél és *Ferenczy* Károly. Jegyet A régi nyár első négy városi szinházi előadására mától árusit a Városi Szinház pénztára és a jegyirodák. — Szeptember 14-én 100-ik előadás.

CORVIN SZINHÁZ
HIRADÓK OLIMPIÁSZ
Aug. 30-tól, szept. 6-ig
SENORITA
(filmjáték 8 felv.) Főszerepben: BEBE DANIELS
A VILÁG SZEME
(egy riporter vidám kalandjai szárazon, vizen és földalatt 8 felvonásban.) Főszerepben: NICK STUART

KAMARA
MOZGÓ
Aug. 30-tól, szept. 6
A világ szeme
(egy riporter kalandjai szárazon, vizen, földalatt és a levegőben.) Főszerepben: NICK STUART
Az elvarázsolt sziget
(filmdráma 8 felv.) Főszereplő: CHARLOTTE STEVENS
HIRADÓK OLIMPIÁSZ

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH
Margitszigeti Palota
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene
Saját sütő- és cukrászipari üzem

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

Székesfővárosi Vigadó éttermei
V. ker., Vigadó ucca 1. Bérlő: özv. Mucsnyák Károlyné

TELEFON: J. 395—78 **KLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hidépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

Események ... Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Harmsworth levele Dinich Vidorhoz

Az amszterdami olimpiász után *Dinich* Vidor m. kir. kormányfőtanácsos, a *Magyar Birkozó Szövetség* elnökének megbízásából *Pillitz* Nándor, a *MBSz* háznagya Londonba utazott és a szövetség selyemzászlaját és jelvényét Esmond *Harmsworth* képviselőnek ajánlotta fel abból az alkalomból, hogy a magyar birkozók oly fényes sikerrel szerepeltek az olimpiászon. *Harmsworth*, sajnos, ezidőben nem tartózkodott Londonban, így titkára vette át, illetve továbbította Lord Rothermere fiának a szövetségi trofeákat. Esmond *Harmsworth* augusztus hó 21-iki kelettel most a következő *magyar nyelvű* levelet intézte Dinich Vidor törvényhatósági bizottsági taghoz:

„*Dinich Vidor* elnök úrnak, Budapest.

Mélyen tisztelt Elnök Úr!

Igen sajnálom, hogy nem vehettem át személyesen szövetségük gyönyörű zászlaját, amelyet a hála és ragaszkodás szimbolumaként küldtek nekem. A magyarok olimpiai szereplését nagy érdeklődéssel kisértem figyelemmel *és valahányszor Amsterdamból magyar győzelemről számoltak be nekem, mindannyiszor nagy örömömre volt és büszkén gondoltam a magyarokra.* Az Ön szövetségének egyik tagja ügyességével és erejével világbajnokságot szerzett Magyarország részére. Engedje meg, hogy őszinte gratulációmat fejezzem ki Önnek a magyar színek győzelméhez. *Azokban a küzdelmekben amelyeket Magyarországért folytatunk, az ilyen győzelem, mint az amsterdami, csak elősegítheti a végső sikert!* Fogadja hálás köszönetemet értékes ajándékukért. Tisztelettel őszinte híve:

Esmond Harmsworth, s. k."

Közel három millió pengőt jövedelmeznek a fővárosnak a vásárcsarnokok. Most került nyilvánosságra a vásárcsarnokok jövő évi költségelőirányzata, amelyet a vásárigazgatóság adatai alapján állított össze a közélelmezési ügyosztály. Az érdekes előirányzatból megtudjuk, hogy *a vásárcsarnokokból közel három milliót, pontosan 2,750.258 pengőt vesz be a főváros.* Megtudjuk a számokból azt is, hogy *a vásárcsarnokok bevétele fokozatos emelkedést mutat.* 1927-ben *2.562,931 P;* 1928-ban *2.493,733 P* volt a bevétel, jövőre pedig *még 256.000 pengővel többet remélnek az ideinél.* Az 1,345.000 pengőre rugó rendes bevételen kívül a pinceraktárak 60,000 pengőt, a hűtőrekeszek helypénzei 45.000 pengőt jövedelmeznek. Mérlegdíjakból 25.000 P, vasúti és hajózási rakományi díjakból 100.000 P folyik be, míg húsvizsgálati díjakból 460.000 pengő. — Az óriási bevétellel *arányosak* azonban *a kiadások* is. A vásárcsarnokok fenntartása és adminisztrálása összesen 1.749,175 pengőt emészt fel. Ebből a személyzeti kiadás, illetve az igazgatás 524.411 pengő, míg a dologi kiadások főösszege 1.269,734 P. A vásárcsarnokok adminisztrációjának *összesen 107 alkalmazottja van.* Ezek közül 4 közélelmezési tanácsos, 2 főfelügyelő, 5 felügyelő, 13 első osztályú tiszt. 4 segédtiszt. 1 számtanácsos, 2 számvevőségi főtiszt, 1 állategészségügyi tanácsos, 3 főállatorvos, 1 állatorvos, 2 gépész, 2 ideiglenes hivatalnok, 10 havidíjas és 58 altiszt. Ebben a tekintélyes számban azonban nincs benn a piacok személyzete, amint a költségvetés sem terjeszkedik a különböző piacterek szükségleteire.

Megdrágul az ápolási díj. A népjóléti miniszter az év elején tudvalevően úgy rendelkezett, hogy a kórházi költségvetéseket ezentúl a naptári év szerint, s *a községi háztartás általános költségvetésének terminusára készítsék el.* A költségvetést a népjóléti minisztérium és főváros szakközegei által tavaly megállapított alapelvek és reformok szerint építették fel. A keretek *általában a tavalyiak*, de a betegápolási díj a tavalyi 6 P 04 fillérrel szemben *még 6 P 30 fillér körül lesz*, amely emelkedés *az élelmiszerek általános drágulásának a következménye.*

Házasság. Előkelő násznép és kiterjedt rokonság volt jelen vasárnap délben a dohány uccai templomban azon a fényes esküvőn, amelyen házasságra léptek *Schwét* Jenő, a Községi Élelmiszerüzem tisztviselője, kitűnő kollégánknak, *Schwét* Henriknek, a *Pester Lloyd* városházi rovata szerkesztőjének a fia és *Vértes* Nusi, *Vértes* Ernő kereskedőnek a leánya. Esküvő után a fiatal pár nászútra ment.

Lord Rothermere fia és a budapesti leányiskolák tornaversenye. Lord Rothermere fia, *Harmsworth* képviselő budapesti látogatása alatt megtekintette a székesfővárosi polgári leányiskolák évzáró tornaünnepélyét is. A Hungária-úti pályán rendezett tornadélután nagyszerűsége annyira elragadta a fiatal angol képviselőt, hogy *élete egyik legszebb élményének nevezte azt a délutánt. Harmsworth* képviselő úgylátszik még mindig nem feledte el a budapesti diáklányok ügyességét és most *meleghangon dedikált arcképét küldte* el *Hodászi* Miklós szőv. testnevelési igazgatónak, elismerését és gratulációját hangoztatva a tornaünnep szépsége felett.

Halálozás. *Papp* Jenő ujságíró kollegánk édesapja, *Papp* Jenő ny. csécskei (erdélyi) igazgatótanító, váratlanul elhunyt. A 60 éves öregúr fiát látogatta meg Budapesten és hazafelé utaztában, Okányban érte utol a halál. *Papp* Jenőn kivül másik fia, dr. *Papp* Gusztáv, az Új Szent János kórház s. orvosa és az erdélyi magyarság széles rétege gyászolja a a 40 évnél régebben szolgáló érdemes tanítót.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 — TELEFON: J. 380—19

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG — Telefon: J. 441-44
MŰSZAKI ANYAGOK, CLAJOK, GÉPEK
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310 23 és 394 24. — BUDAPEST — Főraktár: VII, Thököly ut 145

özv. Biberáf Józsefné Alapíttatott 1871. évben
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. — BUDAPEST, Telefon: K. 507—19.

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4 SZÁM

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesítőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

SZAVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon József 416—07

Németh Vilmos
építési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester — BUDAPEST, V, Pozsonyi út 4/d. Telefon: 293-27.

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

KAISER HUGÓ
ÉPITŐMESTER — Budapest, VI., Podmanicky ucca 5 III/18. Telefon: Automata 215-51 szám.

SIEGL ALFRÉD építőmester, építési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS- ÉS MÉLYÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. — Telefon: 661-45

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425.-01

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

Weisz József és Társa Tatarozási munkálatok ½ és 1 évi részletekre. Emeletráépítések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaörsi-út 11. (Saját ház)

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

TELEFON: AUTOMATA 517-08
RIEMER MIKSA
KÖZPONTI FŰTÉS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK
Budapest, II., Batthyány ucca 18 sz.

KOLLARIT-BŐRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: T. 212—54, 293—45
Fedési munkák és szigetelések

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

KOMFORT ÉPITO R.-T Magas, mély és útépítési vállalat
Budapest, II., Zárda-utca 26. szám
TELEFON: AUT. 628—59.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. — Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártás.

Fűtés Víz Gáz *Szentgyörgyi és Társa*
Telefon: József 8-97 *Budapest VIII, Baross-u. 88*

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

GATTYÁN PÁL KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—52
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 100.000 kg. autóbenzin szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1 P 60 f. állami és 1 P 60 f. fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő írásbeli ajánlataikat **1928 szeptember hó 18-án d. e. 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (Kun utca 8.) nyujtsák be. Az ajánlat borítékára rá kell írni: „Ajánlat benzinre." Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Csak szabályszerűen kiállított és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők. A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati űrlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint d. e. 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 augusztus 21.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MERNÖK ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

DUNÁNTULI MESZ-, TEGLA és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépítő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépítő és kövezőmunkák, beton-, asszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépítészeti hivataloknak állandó szállítói. — Alapittatott 1890. — Telefon József 839-52.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
B. BAK SANDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépműhely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javitása. Orvosi villamos műszerek és készülékek gyártása. Autódinamók és indítók javitása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

GIPSZET ARUSITÓ RESZVÉNYTÁRSASAG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi gipszgyár képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70-48.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC elektrótechnikai vállalat
Készit: Elektromotorok és Dynamók szakszerű javitását és tekercselését
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

Zajtalan járású **VENTILATOROK** és elektromotorok az ipar összes igényeinek megfelelően
G. MEIDINGER & CIE., BASEL
épviseli: VIDOR I. okl. gépészmérnök, II., Margit körút 48. Telefon: L. 988-51. Ajánlat és mérnöki látogatás díjmentes.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 4.3-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. TELEFON: JÓZSEF 444—98.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

Dávid és Kertész
Kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Máglya ucca 75/77. Telefon: L. 914-66.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Faminták (modellek) fa- esztergályos és műszaki famunkák szakszerű készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L 964-99

Budapest Székesfővárosi Ásványvíz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt Telefon: Autom. 530—03

GONDA és ERDŐS
Hat. eng villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

ÁBRAHÁM ÉS GURTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és díszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fűtés.

Hudetz János
okl. épitészmérnök, épitőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapitatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
I. kerület, Szász Károly ucca 5. szám
Telefon: Automata 539—59

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
V., Deák Ferenc-ucca és Bécsi u. sarok. — Telefon: 216—63
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPITTATOTT 1904-BEN

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55.

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII. Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

CSIKOS LASZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11
TELEFON: JÓZSEF 4-4—08.

PAULAY LASZLO
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON: JÓZSEF 401-76.

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

HAVAS JÓZSEF
EPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER., KEMENES UCCA 6

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 szeptember 5. — 36 szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Az őszi munka

megkezdése előtt sohasem árt seregszemlét tartani a teendők fölött. Ezúttal annyi a pótolni és újítani való, hogy a seregszemle, amelyet a város urainak meg kell ejteniök, nem a tennivalók *sokaságára*, hanem azoknak *sorrendjére* vonatkozik. Hogy az építeni, az alkotni, a teremteni valóknak milyen mérhetetlen tömege előtt állunk, *semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy a főváros óvatos tanácsa, amely eddig alkotásvágyával sohasem számított a könnyelmű bohémek közé, ezuttal messze, túlgaloppozta magát a költségvetés lehető határain.* Nem hinnénk, hogy a tanács tevékenysége, ötletgazdagsága buzogna egyszerre mélyebb és öblösebb forrásokból, inkább az a meggyőződésünk, hogy *a szükségletek növekedtek meg horribilis módon.* És ez valóban így van. Megerősödhetünk ebben a hitünkben akkor, ha végigtekintünk a városigazgatás egyes ágazatain. Ha nem említünk mást, csak a leromlott utakat, amelyeket amugyis a közlekedés új formái számára kell tökéletesen átalakítani, a tanulni vágyó ifjuság számára kicsire zsugorodott iskolák számát, a közegészségügy megoldásához szükséges kórházépítkezéseket, a lakosság érdekében teendő preventiv közegészségügyi intézmények megalkotását, a városfejlesztés számos nagy problemáját: akkor azt kell mondanunk, hogy az őszi munka egyes programpontjainak csak a felsorolása is végeláthatatlan feladatokat nyit meg.

Súlyos korszak az, amelyben élünk. Ez a nemzedék irgalmatlan terheket visel a vállán, mert *nemcsak a jövő számára kell teremtenie*, hanem még mindig azzal kell foglalkoznia, hogy a háborús veszedelemmel és az ezt követő viharos időkkel terhes *mult minden mulasztását pótolja.* Mi nemcsak magunkról gondoskodunk, hanem a jövőről is, amely ismét kényelmesen és nyugodtan áldozhat majd az alkotások oltárán, amelyet ez a korszak, ez a nemzedék hivatott ismét romjaiból felépíteni.

Nem csodálkozunk tehát akkor, amikor a feladatok és az áldozatok rendkívüli módon megnövekszenek. Még nem is ez az óra az, amelyben a jövő közgyülési szezón feladatait részletezzük, de máris illik rámutatni azokra az életlehetőségekre, amelyek ezt a sok gonddal és munkával terhelt nemzedéket előbbre viszik keserves útján. Azoknak, akik ma a város ügyeivel foglalkoznak, minden órában számolniok kell a lelkiismeretükkel. A lelkiismeret szava pedig azt mondatja velünk, hogy *ez a porig sujtott város és annak agyonterhelt lakossága egyedül, egymagában képtelen feladatainak elvégzésére és áldozatainak meghozására.* Segítségünkre kell hívnunk tehát *a kormányt* csak úgy, mint *az ország népét*, de közvetett úton a budapesti idegenforgalom fejlesztésével *a külföldet* is.

Minden lépésünket annak a gondolatnak kell irányítania, hogy a kormány, az ország és a külföld Budapestet méltónak találja arra, hogy segítségére siessen akkor, amikor *ez a város régi boldogságát, régi nyugalmát felülmuló módon hatalmas világvárossá akar fejlődni.* Békés, odaadó, nyugodt munkát, a jövőre való predesztináltságot, ritka kvalitásokat kell ennek a városnak mutatnia, hogy mindezek a tényezők melléje álljanak és segítségére legyenek. *Eddig soha nem tapasztalt jóviszonyt kell inaugurálni a kormánnyal, testvéri ölelkezést az ország népével és egyben megbecsülést kell biztositanunk a külföld részéről.* Hogy pedig mindehhez hozzájussunk, ennek legeslegelső feltételét, példaadását a főváros törvényhatósági bizottságának kell nyujtania. Eredményes, minden erőt összefogó munkát kell produkálnia a közgyülésnek, amelynek ma *a város szeretete és a hazafiság kemény parancsként diktálja a politikai handabandázással való teljes és tökéletes szakitást.*

Csak ez az út az, amely a minden oldalról való megbecsülést, a munden oldalról való segítést biztosíthatja. Ha pedig mindez megvan, akkor legfeljebb a fejlődés lehetőségeit biztosítottuk, de még mindig páratlan energiát, odaadást és minden tehetségnek felhasználását kell harcba vinni. Ismételjük, az őszi munka nem egy korszak, nem egy nemzedék ügyét szolgálja. Multat reparál és jövőt alapoz. A háború által megszakított nagyságunkat akarjuk visszakövetelni a ránk következő időtől, tovább akarunk haladni a világváros felé való fejlődés útján, mert *a kicsiny Magyarország, a csonka haza százszorosan megköveteti Budapesttől, hogy a kultura és a haladás fényében ragyogjon az egész világ előtt, a kultura és haladás fényével bizonyitsa, hogy a történelem számára Budapest mindörökké Nagymagyarország fővárosa maradt.*

Ezt pedig *kicsinyes eszközökkel, szegényes ötletekkel elérni nem lehet.* Mindenkinek össze kell tehát fognia, a tehetségeseknek legragyogóbb ötleteikkel kell harcba állaniok, a közlegényeknek pedig minden erejüket oda kell adniok. Nem lehet tovább kicsinyes várospolitikát üzni, nem lehet a takarékosság szegényes, máról-holnapra való segítségével élni, *nagyvonalú, évtizedekre előrelátó, gazdag programmal kell nekiindulni a várospolitika új évszakának.* Mert mi nemcsak a mának és nemcsak magunknak dolgozunk. *A jövő nemzedék, az egész nemzet, a visszavágyott Nagymagyarország követeléseit, parancsait kell teljesitenünk: Budapestet irigyelt, fényes, tökéletes világvárossá kell fejlesztenünk.*

HERRMANN MIKSA MINISZTER bizik benne, hogy a Talbot ügyben megegyezik a fővárossal

A kereskedelemügyi miniszter a legközelebbi napokban ujra tárgyal a fővárossal — Haladéktalanul dülőre akarja vinni az autótaxi szabályrendelet jóváhagyásának ügyét

Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszter, aki hosszabb szabadságáról váratlanul visszaérkezett Budapestre, hétfőn vette át hivatala vezetését. A kereskedelmi miniszter hazaérkezése két fontosabb fővárosi problemát visz közelebb a megoldáshoz. Az egyik a *Talbot-centrálé* ügye, amelynek fővárosi vonatkozásai még mindig tisztázatlanok, a másik ügy az *autótaxi-szabályrendelet* jóváhagyásának kérdése, amit úgy az érdekeltek, mint a politikai tényezők egyaránt erősen sürgetnek.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt a külföldről hazaérkezett kereskedelmi miniszterrel a a fővárost érintő kérdésekről beszélni. Mindenekelőtt aziránt érdeklődtünk, hogy londoni tartózkodása alatt folytatott-e az országot érintő megbeszéléseket?

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Londoni utam kizárólag *magántermészetü volt* és így annak nem lehet sem közvetlen, sem közvetett formában hivatalos jelleget tulajdonítani. Nyári szabadságidőm alatt ellátogattam Londonba is, ahol — ha már ott voltam — *felhasználtam az alkalmat arra, hogy tárcám körébe eső néhány fontosabb kérdés iránt érdeklődjem.* Ebből a szempontból a fővárost legfeljebb az érdekelheti, hogy

megtekintettem azokat a gyárakat, amelyekben a Talbot-féle villamossági művekhez szükséges gépeket készítik. Örömmel állapitottam meg, hogy a muka kielégitően halad előre. Azt a benyomást meritettem, hogy a leszállitásra készülő gépek és alkatrészek minden tekintetben meg fognak felelni a követelményeknek.

Arra a kérdésre, hogy a Talbot-centrálé ügyében *történt-e közeledés a kormány és a főváros között* a konkrét megállapodásra vonatkozóan. *Herrmann* Miksa, kereskedelmi miniszter ezeket mondotta:

— A fővárossal

már a legközelebbi napokban újra felveszem a tárgyalások fonalát. Ezeknek a tárgyalásoknak az eredményétől függ a megállapodás formája. Én mindenesetre bizom abban, hogy sikerül olyan megegyezést létesitenünk,

amely egyfelől megfelel a főváros speciális érdekeinek, másfelől hasznára lesz az általános országos érdeknek is.

Szóvátettük ezután az *autótaxi* probléma megoldása körül támadt bonyodalmakat. Megemlítettük, hogy politikai körökben nehézményezik a szabályrendelet jóváhagyásának elhúzódását tekintettel arra a körülményre, hogy a taxik jelenlegi számával a közlekedési igényeket nem lehet kielégiteni. A következő választ kaptuk:

— *A taxirendszámok szaporitásának nincs akadálya.* Magam voltam az első, aki a fővárosi közlekedés fejlesztését sürgettem és ezzel kapcsolatban *az autótaxik számának felemelése mellett foglaltam állást.* A fővárosi szabályrendelet jóváhagyásánál azonban

tisztázni kell fontos hatásköri kérdéseket. Ez az oka a késedelemnek. Kijelenthetem azonban, hogy most már haladéktalanul dülőre viszem ezt a kérdést.

Még ezen a héten *érintkezésbe lépek az illetékes városházi tényezőkkel és rövidesen döntök a jóváhagyásról.*

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter nyilatkozata után minden remény megvan arra, hogy most már *legfeljebb két-három héten belül kiosztásra kerülnek az új rendszámok.*

A kereskedelmi miniszter egyébként elmondotta még, hogy a Talbot-centrálé építkezési munkálatai rendkívül előrehaladtak *és a jövő esztendőben a Dunántúli Villamoscentrálé már működésbe is léphet.*

Tovább küzd a huszfilléres egytipusu villamostarifáért az Egységes Községi Polgári Párt

A viteldíj leszállítása mellett biztosítani kell, hogy be lehessen szedni az emelkedő bevételeket — Scheuer Róbert nyilatkozata

Kozma Jenő dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában közölt nyilatkozatában a főváros jövő évi költségvetéséről szólva *újabb harcot jelentett be a fővárosi közszolgáltatások árának leszállítása érdekében.* Azoknak a tárgyalásoknak a során, — mondotta Kozma Jenő —, amelyek a főváros jövő évi költségvetésének megalkotása tárgyában fognak megindulni,

az Egységes Községi Polgári Párt tagjai minden befolyásukat latba vetik, hogy a közszolgáltatásoknál a lehetőség szerint minél nagyobb ármérséklést érjenek el.

Az Egységes Községi Polgári Párt ezt az akciót már tavaly megindította, nem kortes célokat szolgáló taktikázásról van tehát szó, amelyet a választások közeledése vetett föl. A párt erélyes megmozdulása már az akció megindításakor azzal a sikerrel járt, hogy *a villany árát sikerült 10 százalékkal mérsékelni.* Sikerrel járt a *húsfogyasztási adó eltörlését* célzó akció is, amennyiben a költségvetés tárgyalása során minden fórum megszavazta az Egységes Községi Polgári Párt javaslatát, az eredmény gyakorlati érvényesítése azonban a belügyi kormányzatnál magasabb szempontok miatt akadályokba ütközött. Ezek a felmerült nehézségek azonban rövidesen kiküszöbölhetők lesznek. Alapos ugyanis a remény, hogy a húsfogyasztási adó eltörlése nemcsak papiros-eredmény marad, hanem a *jövő költségvetési esztendőben gyakorlati hasznát is látni fogja a főváros közönsége.*

Az új költségvetés tárgyalásával kapcsolatosan aktuálissá vált a villamosviteldíjak leszállítása is.

A villamosviteldíjak leszállítását is az Egységes Községi Polgári Párt szorgalmazta elsőnek

és pedig ugyancsak a mult évi költségvetési tárgyalások során. Ezt az akciót a párt tagjai az új költségvetés tárgyalásánál is a legerélyesebb eszközökkel folytatni készülnek. Ennek az akciónak várható eredményéről beszéltünk

Scheuer Róbert

törvényhatósági bizottsági taggal, az Egységes Községi Polgári Párt közlekedési szakértőjével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az *Egységes Községi Polgári Párt* elsőnek tett komoly javaslatot a Bszkrt. tarifájának revíziója. Az évi költségvetés tárgyalásának már a kezdetén határozott

javaslatot nyujtottunk be a tarifa leszállítására a 20 filléres egységes jegyrendszer bevezetésének formájában.

Ma is azon a nézeten vagyunk, hogy *ez az egyedül helyes megoldás.* Hiába tesszük ugyanis egészen olcsóvá a villamosjegyet, mert ezzel viszont olyan hatalmas rönnek tesszük ki a kocsikat, hogy *a kalauzok számára lehetetlenséggé válik a viteldíj beszedése.* Ma is tömve vannak a villamosok. A legnagyobb veszteséget az ingyen utazók, a bliccelők okozzák a Bszkrt-nak. Nekünk *nemcsak arra kell törekednünk, hogy a villamos viteldíjat leszállítsuk, hanem arra is, hogy a forgalom megnövekedésével az emelkedő bevétel beszedésének a lehetőségét is biztosítsuk.* Nem azokat kell védenünk, akik az egyik ucca sarkon felszállnak és a másik uccasarokig utaznak, hanem azokat kell védelmünkbe vennünk, akik messziről sietnek munkahelyükre. Azon a nézeten vagyok tehát, hogy ha ér is sérelem egyeseket a szakaszjegy eltörlésével,

a nagy tömegeknek óriási előnyt fog jelenteni a 20 filléres egységes jegyrendszer bevezetése.

Az én elgondolásom szerint a 20 filléres egységes jegy érvényes minden korlátozás nélkül egy órán belül bármilyen irányban való utazásra többször való átszállással is. Ezzel *olcsóbbá tesszük az utazást, emeljük az utasok számát, de megkönnyítjük a kalauz dolgát is,* akinek *nem kell majd fillérek visszaadásával és a jegy négyszeri lyukasztásával bajlódnia.* A kalauz pillanatok alatt fogja elvégezni azt, amire most percek kellenek. Ott, ahol a villamos elhagyja a főváros területét, már nem tartom helyesnek a 20 filléres jegyet,

Budapest székesfőváros nem adhat kedvezményt azoknak, akik másutt fizetik az adót.

— Ami terveink megvalósítását illeti, *az akciót a Bszkrt igazgatóságában kell elkezdenünk.* Tavaly ugyanis a főváros vezetősége azzal utasította el javaslatainkat, hogy a Bszkrt igazgatóságában terjesszük elő terveinket. *Az Egységes Községi Polgári Pártnak* a Bszkrt igazgatóságában helyet foglaló tagjai

minden más párt javaslatától függetlenül a 20 filléres egységes jegyrendszer tervét fogják forszirozni.

Arra törekszünk, hogy minél előbb konkrét javaslatot nyujthassunk be és ez a javaslat a Bszkrt igazgatóságán keresztül végre a döntésre hivatott közlekedésügyi bizottság elé kerülhessen.

Scheuer Róbert nyilatkozatából kitünik tehát, hogy *az Egységes Községi Polgári Párt tagjai a jövő évi költségvetés vitájában megújítják tavalyi akciójukat.* A 20 filléres egységes jegyrendszer tervét a szakértők körében általános helyesléssel fogadják. A terv elfogadásának előreláthatóan nem lesznek különösebb akadályai.

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-68. BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár Vasöntöde
Telefon L. 905-74, 905 75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 341-68

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen.

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKITÓK, MOTORDINAMOK ÉS GENERÁTOROK

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZITÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

KÉRY LAJOS vizsgázott tetőfedő-mester
Budapest, VII., Dob-ucca 3. Telefon: J. 350-11.

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53.

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

Kanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: Automata 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágylém stb.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMITŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623-41. sz.

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL M NDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉPLAKATOS BÉRMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

Németh Vilmos
építési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 881-17

Széchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

STEINER ÁKOS
MECHANIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI ÜZEME
Készit és raktáron tart:
emeltvüs kapcsolókat, lamellás biztositókat, olvadóbetéteket
BUDAPEST, VII. KMETTY UCCA 17.
Telefon: Lipót 902—40

AUER IGNÁC
PAPIRCSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓINTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Baross ucca 80. szám.

FELD OLY
tisztít szárazon kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest minta szerint mindenféle ruhaneműt.
Tiszviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!
Gyár: VII., Thököly-út 33. Telefon: J 394-41 és J. 440-72.

MESÉS KINCSEKET TALÁLTAK

az Aranyárok-menti ősi római temetőben

Nagy sikerrel és meglepő eredménnyel folytatja a főváros az aquincumi ásatásokat — Kibővitik a muzeumot

A sors keze — amely hajdan olyan tékozló bőkezűséggel ontotta gazdagságát, kincseit, ajándékait a magyar földre —, úgy akarta, hogy a letünt ezredek ritka emlékeiből nekünk is maradjon egy rész. *Aquincumot* juttatta nekünk, s ezáltal olyan kincset kaptunk, amely megsokszorozza a természeti szépségekben amúgy is gazdag magyar főváros vonzó érdekességét. Az *Ister* mellett őrtálló büszke légiók hajdani városának kiásott kincseit, ritkaságait beszédes köveit nem igen ismerik a bedekkerek, nem látogatják a világjáró idegenek, ahogy érdemes volna, hanem nagyon sokan vannak autochton budapestiek is, akik még soha nem szánták magukat a fáradságra, hogy kiutazzanak Óbudára a klasszikus Róma itthagyott maradványainak meglátogatására.

Talán sokan mit sem tudnak arról, hogy az aquincumi ásatások anyaga, a múzeum gyüjteményei *sok tekintetben érdekesebbek a pompei-nél is, hogy az aquincumi amfiteátrum egyike a legépebb ilynemü emléknek*, s még kevesebbet tudunk arról, hogy

az Aranyárok mentén folyó ásatások a Krisztus utáni első század legritkább leletei hozzák felszinre,

sőt akadtak olyan darabokra is, amelyek *páratlanok az egész kontinensen.*

Nem akarunk szemrehányást tenni senkinek az aquincumi kincsek véka alá rejtéséért, mégis lehetetlen rá nem mutatni annak a módszernek *a helytelenségére, amellyel a főváros illetékes tényezői az aquincumi múzeum gyüjteményeit kezelik.* Elismerjük, hogy múzeális és tudományos tekintetben az ásatási terület *jó kezekben van*, de

helytelen kizárólag archeológiai szempontok szerint és tudományos elzárkózottsággal intézni a kérdést.

amikor kis áldozatokkal Budapest világraszóló atrakciójává varázsolhatnánk Aquincumot és a sokat hangoztatott idegenforgalmi propaganda *egyik leghatásosabb tényezőjévé lehetne beállitani.*

Reméljük, hamarosan rájönnek ennek a felfogásnak a helyességére a székesfőváros *illetékes* körei is, legalább erre vall mindaz, amit *illetékes helyről*, a kérdéssel kapcsolatban a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt elmondottak.

A *Múzeumi Bizottság* nemrégiben megtartott ülése után alkalma volt munkatársunknak *a kérdés legalaposabb ismerőjével* beszélgetni, amelynek során a következőket hallottuk:

Nyolcvan sirt tártak fel

— A múzeumi bizottság most állapitottta meg a székesfővárosi múzeumok 1929. évre szóló költségvetését. A költségelőirányzat általánosságban *az idei keretek között mozog*, csupán a múzeumok fejlesztése és elsősorban

a folyó évben megkezdett ásatásaink terén elért nagy eredmények fokozása érdekében hailandó nagyobb támogatásra.

Az idén ugyanis megkezdtük újból az aquincumi feltáró munkálatokat, amelyek máris oly nagysikerüek, hogy

szinte páratlanok eddigi kutatásaink terén.

Az ásatások az Aranyárok mentén folynak, s egy Krisztus utáni I. századból való temetőt tártak fel, ahol az aquincumi letelepülés legelső korszakából való *legrégibb emlékek egész halmazát hozták napvilágra.* Eddig körülbelül

nyolcvan sírt tártak fel.

amelyekben nagyszámban leltek ékszereket, használati tárgyakat és pénzérmeket. Ezeknek különösen a temetkezés időpontjának meghatározásánál vették hasznát. Az újabb leletek között van *egy félméteres átmérőjü, gyönyörü művü üvegtál*, amely nagyságánál, méreteinél és anyagánál fogva *unikum számba megy.*

— Az ásatásoknak tehát nemcsak *Aquincum* történetének feltárása, a múzeum anyagának gazdagitása tekintetében nagy a jelentősége, hanem *általános kultúrhistóriai vonatkozásban is.* A múzeumi bizottság erre való tekintettel

ujból javasolja az Aquincumi Muzeum kibővítését.

A toldaléképitkezés a múzeum mostani klasszikus stílusának szigorú megőrzése mellett fog történni. A kibővítéssel lehetővé válik egyrészt a jelenleg szabad ég alatt álló kőemlékek múzeális elhelyezése, másrészt a termek részben felszabadulnának az újjabb, nagyértékü, sokszor egészen páratlan sírleletek elhelyezésére.

Mondain élet 2000 év előtt

— Van egy másik *igen érdekes és igen figyelemreméltó terv is*, amely a római fürdő újjáépitésére vonatkozik. A mai „Római fürdő"-telek helyén tudvalevően *a rómaiak idején pompás fürdő állott* az ottani melegvízforrások természetes thermal vizének felhasználásával. Az aquincumi

katonaváros szép asszonyainak, daliás katonatisztjeinek, gazdag kereskedőinek ez a fürdőhely volt a mondain-mulatója,

ez volt az akkori Margit-sziget, vagy mondjuk „Gellért-hullám" fürdő.

— A hajdani fürdő rekonstrukciója *Jeszenszky* Sándor elgondolása szerint a klaszikus Róma építési stílusában történne, s megvalósulása esetén *kétségtelenül olyan látványossággal gazdagitaná Budapestet, amely nagyon nagy mértékben járulna hozzá az idegenek idevonzásához.*

— Mindez azonban csak a jövő zenéje, s a törvényhatósági bizottság áldozatkészségétől függ, lesz-e, s mikor lesz a szép tervekből valóság. Mindenesetre évek telnek el odáig, már pedig kár addig is, nem jobban poentirozni idegenforgalmi propagandánk során az aquincumi ásatásokat. Ha rajtunk mulna, külön könyvecskét iratnánk róla, úgy hivnánk fel rá a külföld érdeklődését művésziesen megfestett plakátokkal csalogatnánk ide az óceánjáró gőzösök szalonjaiból, a Cook-irodákból a kuriózumokat kereső globetrottereket.

Tudósítunk ebben az irányban érdeklődött az *Idegenforgalmi Hivatalban* is, ahol

Zilahy Dezső igazgató

a következő választ adta:

Aquincum és a külföldiek

— Tökéletesen igaz, hogy az idegeneknek nyujtott látnivalók sorában alig jut szerep az aquincumi múzeumnak és az ásatásoknak, jóllehet *mi is tisztában vagyunk a hely páratlan érdekességével és látnivalóival.* Hogy ez mégis igy van, hogy alig merjük oda kivinni vendégeinket, annak az az oka, hogy — sajnos — *hiányoznak ott a legelemibb követelmények is, amelyek az idegenforgalomnál elengedhetetlenek.*

— Elsősorban nehezen lehet megközelíteni. Villamossal sehogy, helyiérdekűvel *igen körülményesen.* Ha hajóval akarunk kijutni, akkor is

járatlan utakon, homokbuckákon kell áttörtetni,

amig megtaláljuk. Még gépkocsival sem egyszerű a dolog, s éppen nem vonzó, rozoga palánkokkal szegett, zegzugos sikátorokon kocsiztatni azokat az idegeneket, akiket megszédített a Duna, vagy a Jánoshegy panorámája. Attól félünk, hogy ez az út a Római fürdőig — bármily páratlan is Aquincum kollekciója — kissé kiábrándító lenne. Nincs az ásatás közelében egyetlen európai nívójú vendéglő, vagy kávéház sem, ami szintén fontos követelmény.

Az Idegenforgalmi Hivatalnak tökéletesen igaza van. Amit kíván, nem elérhetetlen, s nemcsak idegenforgalmi, hanem általános érdek is. Jó autó-útat, közvetlen villamosvonalat, végig a Dunaparton, utat a hajóállomáshoz, s egy jól vezetett modern pavillont, amelyet akár házikezelésben is vezethet a főváros valamelyik vendéglő, vagy hotel-üzeme! Ez az egész, ami sürgősen kell, hogy *Aquincumot* megmutathassuk a nagyvilág előtt, s mielőbb meg kell valósitani a Múzeum kibővitését, a „Római-fürdő" rekonstrukcióját is, — ha komolyan akarjuk „Budapest fürdővárost". *s nem üres jelszó az idegenforgalmi propaganda.* (d.)

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A központi melegvízellátás gázkészülékekkel

a legkényelmesebb és legtakarékosabb

Prof. JUNKERS

önműködő átfolyóvízmelegitői

(autogeizer) ilyen célra a **legmegbizhatóbb és legmegfelelőbb** legelsőrendű minőségű készülékek

Minden szerelőnél kaphatók.

Gyár:

JUNKERS E Co. DESSAU

Felvilágositással szolgál a vezérképviselet:
Ungár László, Bpest VII, Damjanich-u. 26/b.
Telefon: József 419-92.

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Aut. 212—85, 218-09.

Összerakható könyvszekrények

rekeszenként minden irányban nagyobbithatók és pótolhatók.

PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ!

Lingel Károly és Fiai

Első Magyar Faáru- és Butorgyár

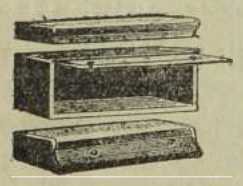

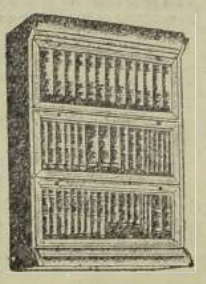

BUDAPEST,

VII, Rózsa ucca 4—6

Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését!

Kapuszta Gusztáv

épitőmester

BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.

Telefon: József 193-08.

Kórház, szegényház, garázs és iskola-építés a középítési ügyosztály őszi programjában

Szeptemberben készül el a Közszállítási Szabályrendelet revíziója — Solty Lajos tanácsnok nyilatkozata

A főváros adminisztrációs tevékenységének központja ma kétségtelenül a középítési ügyosztály, tekintettel azokra a nagyfontosságú problémákra, amelyek megvalósítása ennek az ügyosztálynak a feladatába tartozik. A nyári szünet vége felé közeledve felkerestük *Solty* Lajos tanácsnokot, a középítési ügyosztály vezetőjét, akinél érdeklődtünk az őszi középítési programm fontosabb részei iránt, egyúttal pedig felemlítettük azokat a panaszokat, amelyek még ma is elhangzanak a műszaki adminisztráció munkája ellen.

Solty Lajos tanácsnok

a következőket mondotta:

— Tagadhatatlan, hogy *a műszaki adminisztráció ellen elhangzó kifogások közül nagyon sok megokolt.* A hibákat azonban nem a rosszindulat, hanem *főleg a munkatorlódás, a rendszer és a személyzet hiánya okozza.* A törvényhatósági bizottság több tekintélyes tagja is elismerte, hogy

a műszaki adminisztrációt alapos revizió alá kell venni

és a középítési ügyosztálynak *teljes önállóságot és egyenjogúságot kell biztositani a többi ügyosztályok mellett.*

Magánmérnökök készítik a részletterveket

— Ami a munkaprogrammot illeti, azzal kezdhetem, hogy *az ősz az ügyosztálynak nem jelent egyelőre új feladatokat,* mert hiszen most még a többi ügyosztályokban vannak előkészítés alatt különböző ügyek, amelyek *csak a pénzügyi letárgyalás után kerülnek át a műszaki ügyosztályba.* Fő dolgunk egyébként ezidőszerint az új iskolaépületek, a Dandár uccai népfürdő, a központi autóbuszgarázs, az új *Központi Szeretet Otthon,* a létesítendő egészségháza, illetve a VII. kerületi tüdőgondozó építésének előkészítése. Ezek közül

az iskolák tervezését befejeztük, nemkülönben a Dandár uccai népfürdőét is, a garázstervekre vonatkozóan csak az általános irányelveket szabtuk meg, a szeretet-otthon tervezése pedig most van folyamatban.

— Egyrészt a munkatorlódásra és a személyzethiányra való tekintettel, másrészt a törvényhatósági bizottságban megnyilvánuló bizonyos felfogásnak igazat adva, a részlettervek kidolgozását *valószinüleg* magánmérnökökre bízzuk s alighanem *ez történik már az iskola- és a népfürdő-épitkezésnél is.* A tervek általánosságban készen vannak a költségvetéssel együtt, úgy, hogy legközelebb a tanácsülés elé fogjuk azokat terjeszteni és nem lesz semmi akadálya az építési engedély kiadásának sem, viszont a részletterveket majd a magánmérnökök fogják elkészíteni a kivitelezés előtt.

— Folyamatban van *a Szent László-kórház régi barakkjainak modern higénikus épitkezése is.* Ugyancsak készülnek a kitolt vámhatáron az új *vámépületek.*

A bánatpénzek ügye

— A magam részéről

most dolgozom a Közszállítási Szabályrendelet módosításán,

amely a főváros szempontjából szintén nem kis jelentőségű. A munkát az *Országos Középítési* tanács megbízásából végzem, ahol az előadói tisztet vállaltam. Az adatgyűjtéssel és az érdekeltségek véleményének meghallgatásával nagyrészt már végeztem s oly módon próbálkozom a módosítást végrehajtani, hogy

a vállalkozók és a munkáltatók érdekét összegyeztessem.

— Különös tekintettel kívánok lenni a gazdasági viszonyokra s ezért

bizonyos könnyítések engedélyezését tartom szükségesnek.

Nagyon fontosnak tartom, hogy a „legolcsóbb" ajánlat elfogadásának rendszerét valamilyen módon kiküszöböljük, mert ezek a legolcsóbb ajánlatok, — mint sokszor bebizonyosodott, — nagyon gyakran irreálisak és később nem egyszer drágábbak lesznek, mint a többi „drágább" ajánlat. De

revizió alá kivánom venni a bánatpénzek és a kauciók ügyét is, amelyek ma nagyon sujtják a forgótőkében szegény vállalkozókat.

Ugy a „legolcsóbb" ajánlatra, mint a bánatpénzre vonatkozóan alternativ javaslatokat dolgoztam ki. Az utóbbira nézve egyik elgondolás az, hogy

a bánatpénzt csak a munka elnyerése után legyen köteles letenni a vállalkozó.

záros határidőn, mondjuk huszonnégy órán belül, s ha elmulasztja, akkor *hosszabb időre kizárják az összes vállalkozásokból. Nagyobb* munkáknál azonban változatlanul szükség lesz az előzetes bánatpénzre.

BUDAPEST
SVÁBHEGYI
SZANATORIUM
Az ideális őszi gyógyhely
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma belbetegek, idegbetegek és üdülők részére
*
Központi fütés, meleg-hideg víz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire. 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségű kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyitója a beteg testnek és fáradt léleknek.
*
NAPIDIJ (az új főépületben)beleértve ötszöri diétás étkezést, fütést vizkurákat 22 pengőtől

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
IV., Szervita tér 4. — Telefon: Aut 827-09
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

CRISTOFOLI VINCE ALAPITÁSI ÉV: 1868.
KÖPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT
TELEFON: J. 381-47. BUDAPEST, VII., GIZELLA U. 31 ezelőtt ILKA U. 34

MAGYAR ÁLTALÁNOS
GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vizvezeték Központi fütés

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER., KEMENES UCCA 6

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 3317.0—

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 3. Telefon: L. 913 57.
okl. mérnökök, épitési vállalkozók
Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 313—36

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapitatott 1886-ban. Telefon-interurban T. 223-06.

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

Magyar Mosó- és Fertőtlenítő-Gépgyár Részvénytársaság
Telefon aut. 825—23.
Budapest, III, Lajos-utca 115. sz.
Mosóda berendezések — Fertőtlenitő berendezések — Gőzfőzőkonyhák
Eddig 2000-nél több berendezés üzemben

Elektromotorok újak, használtak Tekercselések Adás-vétel, csere Villanyszerelés
RYMORZ LAJOS
V. VISEGRÁDI UCCA 8
TELEFON AUT. 275—05

BUDAPESTI MECHANIKAI KEFEÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 306—63

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST VII, Rottenbiller u. 29.

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA
REDŐNYGYÁR
Budapest, V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—45

VÖGERL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1898. TELEFON: Aut. 502-31.
Épület, szobrász és mükömunkák készitése

LÁNYI EMIL
bádogos és szerelőmester, egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST IX, LILIOM UCCA 7
Telefon: József, 415-28.

Fratrichevich István diszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u 33. Tel.: J. 372-98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és másolási munkákat

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbiró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

BUDAPEST KÖZLEKEDÉSI FEJLŐDÉSÉNEK IGAZI AKADÁLYAI

Irta: EREKY KÁROLY v. miniszter

A nyár folyamán elterjedt hírek szerint a kereskedelmi miniszter kifogásolta, hogy a polgármester a gyorsvasút ügyében előmunkálati engedélyt adott. Hihetetlennek tetszett ez a hír és azt hiszem, hogy csak a forró nyár keltette ki ezt a kacsát. Legnagyobb meglepetésemre azonban, valóban átirat érkezett a fővároshoz. Az átiratban a miniszter számonkéri a polgármestertől, hogy milyen jogcímen adott engedélyt a földalatti vasút előmunkálatainak lefolytatására. Risum teneatis! A Baross-féle törvény világosan a polgármesterre ruházza a jogot, hogy előmunkálati engedélyt adjon a főváros területén építendő vasutakhoz. A polgármester hosszas megfontolás és az összes körülmények mérlegelésével él ezzel a jogával, a vállalkozó pedig az előmunkálati engedély biztokában hozzá fog a tervek végrehajtásához. Ekkor jön a kereskedelmi miniszter és azt kérdezi, hogy miért kapott egy új cég is előmunkálati engedélyt, amikor a BSzKRT már kapott ilyet.

Kedves naivitás ez a kereskedelmi minisztérium urai részéről. Az ember szinte mosolyogna rajta, ha nem volna a dolog olyan keserüen komoly. Budapesten nemcsak egy uccában lehet földalatti vasutat építeni, hanem egyszerre akár tizenöt helyen is, semmi akadálya sem lehet tehát annak, hogy *több vállalkozó több helyen egy időben tanulmányozhassa a földalatti vasútépítés műszaki és közgazdasági lehetőségeit.* Hiszen nem arról van szó, hogy a BSzKRT, vagy Schiffer, vagy Darvas, vagy Halász vállalkozók építsenek-e földalatti vasutat, hanem *a polgármesternek arról a törvényes jogáról, hogy akár ötven vállalkozónak is adhat előmunkálati engedélyt.* Amint a tények mutatják, a vállalkozók nem igen sietnek az ilyen előmunkálati engedélyek kiváltásával. A BSzKRT-nak évek óta van többszörösen prolongált előmunkálati engedélye és mindmáig nem csinált még semmit. A kereskedelmi minisztérium logikája szerint tehát ha egy 200 négyzetkilométeres területen, — mint amekkora a főváros területe, — már egyszer adtak egy vállalkozónak előmunkálati engedélyt, hogy valahol földalatti vasutat építsen és az a vállalkozó éveken át nem csinál semmit, akkor ezen a 200 négyzetkilométeres területen többé semmiféle más vállalkozónak előmunkálati engedélyt adni nem lehet. A legérthetetlenebb a kereskedelmi minisztérium eljárásában az, hogy megzavarja a vállalkozóknak azt a munkáját, amely nekik még csak hasznot sem hoz, de amiből a fővárosnak csak előnye származhatik. Hiszen az előmunkálatok azzal az eredménnyel is végződhetnek, hogy a földalatti vasutat nem lehet megépíteni. Eben az esetben a vállalkozó csak költségekbe verte magát anélkül, hogy hogy bármi előnyt remélhetne. Nagy kár a vállalkozók munkáját ilyesmivel hátráltatni és megakadályozni.

Az élet halad a maga útján előre . . . A főváros közlekedési problémái tombolva kiáltanak megoldásért. A BSzKRT túlterhelt vonalai és túlzsúfolt kocsijai azt mutatják hogy *a közlekedés kérdései nincsenek rendben.* A BSzKRT háromszáz millió utast szállít évenként, illetve ennyitől szed be viteldíjat. A nap legforgalmasabb óráiban a közönségnek legalább tíz százaléka ingyen utazik, úgyhogy a kocsik a forgalmas órákban annyira túl vannak zsúfolva, hogy minden túlzás nélkül megállapíthatjuk: *Budapest közlekedésügye a csőd felé közeledik.* Szociálpolitikai szempontból meg lehet motiválni a viteldíjak leszállítását, hiszen azoknak megállapítása elsősorban szociális kérdés. Szociálpolitikai és gazdasági szempontból lehet arra az álláspontra helyezkedini, hogy a viteldíjakat szállítsuk le. A főváros szempontjából azonban a viteldíjak leszállítása azt jelenti, hogy a főváros bevételei csökkenni fognak. Ezt a bevételi hiányt valamilyen más úton pótolni kell! A legegyszerűbb természetesen az a megoldás volna, hogy a luxusautomobilokra kell akkora adót kivetni, hogy az a BSzKRT tarifa-leszállítása következtében beálló hiányokat ebből fedezni lehessen. Természetesen vannak más egyéb kellemes módok is, például: a kereseti adó felemelése, új adók behozatala. Nyilvánvaló tehát, hogy *a főváros szempontjából nem olyan egyszerű kérdés a viteldíj leszállítása.*

Nézzük most már a BSzKRT szempontjait. Ha a BSzKRT magánvállalkozó kezében volna, mondjuk, hogy még mindig néhai Jellinek Henrik dirigálná annak a sorsát, — semmiesetre sem lenne 12 ezer alkalmazottja, hanem legfeljebb 8000. Komoly és méltányolni való szociálpolitikai okok szólnak azonban az ellen, hogy a BSzKRT az alkalmazottak százait és ezreit elbocsássa, most amikor a munkanélküliek száma amugy is túlságosan nagy. A BSzKRT szociálpolitikai okokból tehát sokkal több alkalmazottat tart, mint amennyire rideg üzleti szempont szerint szüksége volna. Másrészről nem szabad megfeledkezni arról a körülményről, hogy a BSzKRT elhanyagolta a kocsiparkjának a megnövelését. Jelenleg *hiányzik néhány száz kocsi a forgalomból.* Ha most a mai magas viteldíjak mellett a kocsik túl vannak terhelve és pedig annyira, hogy a kalauz képtelen a viteldíjakat beszedni; nem nehéz elképzelni, mi lesz akkor, ha a viteldíjakat leszállítjuk és így a kocsik még zsúfoltabbak lesznek. A kisebb viteldíjat még nagyobb nehézséggel fogja beszedni a kalauz, mert hiszen sokkal többen fogják igénybe venni a villamosokat. A jelenlegi megterhelésnél kb. 5—600 utas veszi naponta igénybe a BSzKRT minden kocsiját. Ha a viteldíjakat leszállítjuk, ez a szám felmegy 7—800-ra és ezzel *teljesen lehetetlenné válik a forgalom normális lebonyolítása.* Azok, akik a leszállítás mellett érvelnek, nagyon jószívű emberek és tökéletesen igazuk van, ha azt állítják, hogy szociálpolitikai szempontból szükséges volna az egységes, olcsóbb viteldíj bevezetése. Az én meggyőződésem szerint azonban *a viteldíjakat le lehet szállítani, de előbb annyi kocsit kell beállítani, hogy a viteldíjat a kalauz beszedhesse.*

Az *autóbuszforgalmat* illetően alig lehet újat mondani. Annyi bizonyos, hogy az autóbusz a jövő, ehhez azonban elsőrendű utak kellenek, amelyeken az autóbuszokat nem fenyegeti a tengely elgörbülésének és egyéb gyors leromlásnak a veszedelme. Helyes volna az autóbuszmegállóhelyeket ugyanolyan fémből készült számcédulákkal ellátni, mint amilyenek a BSzKRT megállóhelyein láthatók. Az autóbuszjáratokkal a közönség még nem ismerős, hozzá kell tehát szoktatni a közönséget az autóbusz relációk számának és az útvonalaknak a megismeréséhez.

Az *autótaxi* ügye szintén érdekes porondja a miniszteriális atrocitásoknak. Angliában a közigazgatási tisztviselő fizetésének nagysága és emelkedése attól függ, hogy a kezén átmenő aktákat pontosan és rendesen intézte-e. Az alapfizetést minden tisztviselő pontosan megkapja, de az ezenfelül járó százalékos jutalmat csak akkor élvezheti, ha egyetlen aktával sincsen hátralékban. Az angol-szászoknál principium, hogy a szorgalmas, dolgozó polgárokat a köztisztviselő kényelmessége nem akadályozhatja meg célkitüzéseikben. Ebből a szemszögből bírálom el azt, ami az autótaxi ügyében történik. *Budapestnek minimálisan kétszer annyi, de merem állitani háromszor annyi taxira van szüksége, mint amennyi jelenleg van forgalomban.* És mi történik? A kereskedelmi minisztérium egyik magasrangú tisztviselője — állítólag — azt a kijelentést tette, hogy hathetes restanciák vannak az asztalán és így ő Szent István-napja előtt nem foglalkozhatik az autótaxik ügyével. Hathetes restancia? . . . ez angol-szász mentalitásban azt jelenti, hogy *két esztendeig nincs jutalom és nincs előléptetés.* Micsoda cirkusz lenne a hivatalokban, ha nálunk is bevezetnék ezt a rendszert. Minthogy azonban nálunk ilyen rendszer nincs, el lehetünk készülve arra, hogy az autótaxik ügyében még várhatunk a döntésre.

Budapest közelekedésügyének fejlődésre volna szüksége. A főváros közönsége és annak képviselői meg is akarják valósítani ezt a fejlesztést, de a munkát végző kezeket az egyik oldalon a hatóságak, a másik oldalon az élet úgynevezett tehetetlenségi törvényei fogják le.

Hudetz János
okl. épitészmérnök, épitomester
ervező- és vállalkozó irodája
Alapitiatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest. VII. Rottenbiller ucca 6/b.

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T. Telefon:
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8. L. 908-62

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

LENDVAI FERENC
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VII., Nefeleits ucca 50.

„LUKRÉCIA“
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállitja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

VOZÁRY PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J 374-31
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátvitli és világitási berendezések tervezését és készitését. Dynamók és motorok javitását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

ÁBRAHÁM ÉS GURTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 480—13.
Épület- és diszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fütés.

„VIKTORIA“ zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszlitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

„STEAUA“ MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Au'. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

Budapest legszebb helyén, a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában a 83-as végállomástól megközelíthető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS“,

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A végleges jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Épülő mintaházak a helyszinen megtekinthetők. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig. **Kertváros Épitő R.-T. IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.**

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A napokban megkezdi müködését az Ipari Jelzálog Intézet

A *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének* tervezete alapján és *Bud* János pénzügyminiszter hozzájárulásával a mult hó végén, augusztus 29-én megalakult az *Országos Magyar Ipari Jelzálog-intézet*, amely ipari záloglevelek kibocsátása után hosszú lejáratú hiteleket fog a reászoruló gyáriparnak rendelkezésére bocsájtani. Az intézmény megalakulásának előzményeiről ismeretes, hogy *Bud* pénzügyminiszter a nyár elején az ipari záloglevelek kibocsátásáról törvényjavaslatot nyujtott be a parlamenthez, amely azt elfogadta és evvel párhuzamosan a legutóbbi beruházási program *három millió pengőt irányzott elő a záloglevélkibocsátó-intézet alapitási céljaira.*

Az új intézmény alakuló üléséről a következőkben számolunk be: Az alakuló ülésen nyolc részvényes jelent meg 10.000 darab, összesen tízmillió pengőt jelentő részvény képviseletében és pedig a Pénzintézeti Központ részéről *Elischer* Viktor elnök és *Vajda* Ákos dr. igazgató, a magyar kir. kincstár megbízásából jegyzett 8000 részvény képviseletében, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége és a szakegyesületek együttvéve 2000 részvénnyel. Megjelent az ülésen *Zsigmondy* Kálmán dr. miniszteri tanácsos, a pénzügyminiszter által az intézethez kinevezett kormánybiztos-helyettes. — *Elischer* Viktor udvari tanácsos, mint az alapító Pénzintézeti Központ elnöke, nyitotta meg az alakuló közgyülést, aki a formaságok elintézése után felolvasta az alapitók által kibocsátott alapitási tervezetet és aláirási ivet, amely szerint *az alaptőke 10 millió pengő*, mely 10.000, egyenként 1000 pengő névértékü, névre szóló részvényre oszlik és bejelenti, hogy az alaptőke 30 százalékát, 3 millió pengőt a részvényesek befizették. Ezután a közgyülés egyhangúan elfogadta az alapszabályokat, mire *az elnök az Országos Magyar Ipari Jelzálogintézetet megalakultnak mondotta ki.* A közgyülés ezután tudomásul vette, hogy az alapító által az igazgatóság tagjaiul a következők neveztettek ki: *Beck* Lajos dr., *Biró* Pál dr., *Chorin* Ferenc dr., *Fenyő* Miksa dr., *Friedmann* Ernő dr., *Kenéz* Béla dr., *Koós* Zoltán dr., *Kühne* Loránt, *Picker* Frigyes, *Prager* Pál, *Tory* Gergely, *Zichy* János gróf, és a felügyelő-bizottság tagjaiul megválasztotta *Parnitzky* Ede drt, *Koffler* Károly drt és *Schiller* Ottó drt.

A közgyülést követő ülésen *Zichy* János grófot elnöknek és *Friedmann* Ernő dr. müegyetemi tanárt, aki az intézet felállítása körül kiváló érdemeket szerzett, *administrateur délégnének* választották meg. Az ügyvezetőséget az igazgatóság értesülésünk szerint, csütörtökön fogja megválasztani.

Ifj. Horthy Miklós — az Angol—Magyar Bank aligazgatója. Az Angol—Magyar Bank igazgatósága ifj. *Horthy* Miklóst *aligazgatónak* nevezte ki. Az uj aligazgató, mint ismeretes, a bank elnökének, gróf *Károlyi* Imrének a veje és már szeptemberben elfoglalja az állását. Az igazgatóság egyelőre még nem döntött arról, melyik reszortban fog ifj. Horthy Miklós tevékenykedni. Előbb sorjában meg fogja majd ismerni a bank különböző osztályait és csak azután történik intézkedés végleges beosztásáról.

A „Szikra" Magyar Gyujtógyárak Részvénytársaság aug. 25-én *Fleissig* Sándor alelnök elnöklete alatt alaptőke-emelő rendkivüli közgyülést tartott. A *Svenska Tandsticks Aktiebolaget* (STAB) ugyanis a magyar kormánnyal kötött ismeretes szerződése értelmében kötelezettséget vállalt, hogy az egész magyar gyufaipart egy társaságban egyesíti. Ennélfogva a STAB apportként bevitte a „Szikra"-ba az *albertfalvai, kecskeméti, tokaji, kiskunfélegyházi, szombathelyi és pesterzsébeti gyufagyárakat*, továbbá ezek nyersanyag, kész- és félgyártmánykészletét; a rendkivüli közgyülés pedig kibocsátott 168,000 darab, egyenként 60.— pengő, összesen 10,080,000.— pengő névértékü, „B" sorozatú uj részvényt, melyek a STAB-nak e gyárak és egyéb értékek ellenében kiadatnak. A *„Szikra" alaptőkéje ezáltal 12 millió pengőre emelkedett.* A fent felsorolt gyárak megszerzése folytán az egész magyar gyufaipar a *„Szikra" Magyar Gyujtógyárak R.-t.* keretében egyesittetett, mely hivatva lesz az ország egész gyufaszükségletét kielégiteni.

Részvénycsere. *A „Hungária" Műtrágya, Kénsav és Vegyi Ipar Részvénytársaság* és az *Első Pesti Spódium és Enyvgyár Részvénytársaság* közötti fuzió jogerőssé válván, a részvények f. é. szeptember hó 5-től kezdve becseréltetnek. Ezen időponttól kezdve a „Hungária" Műtrágya, Kénsav és Vegyi Ipar Részvénytársaság pénztára (V., Árpád ucca 8. sz.) délelőtt 10—12-ig két „Spódium" részvény ellenében egy „Hungária" részvényt fog kiszolgáltatni.

MOKTÁR-részvények a genfi tőzsdén. Genfből arról értesitenek, hogy a Comptoir d'Escompte de Genève a *Magyar Országos Központi Takarékpénztár* (MOKTÁR) részvényeit augusztus 27-én az ottani tőzsdén bevezette.

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904 — Budapest, I., Böszörményi út 18 — Telefon Aut. 510-86

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

FISCHER HENRIK — Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

özv. Biberáf Józsefné — Alapittatott 1871. évben — BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. — Telefon: K. 507—19.

GODRA SÁNDOR és FIA RÉZMŰVES ÜZEME
Szesz- és vegyészeti gyárberendező vállalat
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 4
Telefon: József 378-48.

Kovács János elektrotechnikai és mechanikai gépmühely. Telefonh. J. 313-01
Elektromos gépek és készülékek javitása. Orvosi villamos müszerek és készülékek gyártása. Autódinamok és indítók javitása.
Budapest, VIII., Horánszky-ucca 27. szám.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT. 217—64

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-55
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

Lizsinszky Rezső kárpitos és diszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. — Telefonhivó Aut. 510-54

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

Havas Lajos
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—70

TELEFON: AUTOMATA 517-08
RIEMER MIKSA
KÖZPONTI FŰTÉS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK
Budapest, II., Batthyány ucca 18 sz.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel.: J. 310-23 és 394-24. — BUDAPEST — Főraktár: VII, Thököly ut 145

Épület-, mü és vasszerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon: József 413—01

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

Alexi és Uhlyarik müszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemü villamossági szerelést

SZAVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

WELLNER LÁSZLÓ
épitési vállalkozó — Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

LICSÁJER JÁNOS
Budapesti autórugógyártó és javitóüzeme

Budapest, VIII., Thék Endre ucca 14
(Óriás ucca 14) — Telefon: József 463-51
Mindenféle autótipushoz kész rugók raktáron

POPPER ZSIGMOND ÉS TÁRSA
ÉPITÉSI VÁLLALAT
V., Lipót-körút 15. I. 8. — Telefon: Aut. 244-75

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőfedővállalat
Korek G. Budapest
VIII. ker., József-Körut 64.
Telefonszám: J. 549-21.

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

Margalit Andor és Ödön
mérnök-épitőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 386—43 és József 429—24

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

FULÁNKOK

AZ APASÁGÉRT,

bizonyos népszerű reformok apaságáért meginl kiujultak a harcok. Akiknk megkésve jutott eszébe, hogy le kell szállitani a villany árát, hogy el kell törölni a hústorgalmi adót, hogy olcsóbbá kell tenni a villamost, azok abban a boldog hitben ringatják magukat, hogy hangos szóval, mellveréssel mégis csak a maguk számára biztositják a feltétlenül népszerű apaságot. Szinte szerencse, hogy eleven dokumentumok vannak arról, hogy ezek az akciók az Egységes Községi Polgári Pártból indultak el. De végeredményben nem is ez a fontos, hanem az, hogy Budapest polgársága mégis csak hozzájut ezekhez a kedvezésekhez. Pedig az apaság után futók meglehetősen sok és súlyos akadályt gördítenek az eredmények elé. Ha már a törvényes apaságot nem tudják a maguk számára biztositani, legalább könnyü lelkiismerettel reálicitálnak arra a pártra, amely komolyan és reálisan, ráadásul még elsőként is teszi meg propozicióit. Nekik nem elég a húsz filléres egységes tarifa, ők akár addig is elmennének, hogy ingyen utazzék a közönség a villamoson, a BSzKRT óriási kiadásait pedig fedezze az, aki a mezők liliomait felruházza. Jó taktika ez, mert verhetik a mellüket, hogy ők ingyen közlekedést akartak Budapesten, de a mamelukok szégyenszemre leszavazták őket. Hogy a húsz filléres egységes villamostarifát ki csinálja meg? Ugyan kérem, hát már ez is vivmány?

RENDELETET ADOTT KI

a héten a polgármester a „természetbeni figyelmesség" ellen. Az anyatejjel együtt szivtuk magunkba a magyar nyelvet és gyakoroljuk is azt néhány évtizede, de szégyenszemre be kell vallanunk, hogy első pillantásra nem igen értettük meg ezt a furcsa terminus-technikust. De azután olvasva a polgármester rendeletét, rájöttünk, hogy mit jelent. Sőt egyébre is rájöttünk. A jelentősége a „természetbeni figyelmesség"-nek az, hogy külső eljárások alkalmával a fővárosi tisztviselőknek a felek különböző kedveskedésekkel szolgálnak. „Sokan — mondja a polgármester rendelete — külön kocsit, vagy autót ajánlanak fel részükre a helyszini eljárások alkalmával, mások tizórai-uzsonnával, ebéddel, vagy vacsorával kinálják meg az eljáró alkalmazottakat". Szeretjük megtanulni a magyar nyelv új szépségeit és igy hálásak vagyunk a Kazinczy nyelvújitási korszakának is dicsőségére váló „természetbeni figyelmesség" kifejezésért. Hálásak vagyunk ezért, de épp annyira szomorúsággal tölt el bennünket és bizonyára a város minden polgárát, hogy ezt a rendeletet ki kellett adni. Hát csakugyan akadtak tisztviselők, akik ilyen „természetbeni figyelmesség"-ekkel traktáltatják magukat? Hát polgármesteri rendelet kellett ahhoz, hogy ez az erkölcstelenség megszünjék? Szégyenkezve veszünk tudomást erről a rendeletről, mert azt hittük, hogyha előbb nem is, de a Széchenyi-fürdő épitkezésekor felbukkant „újévi ajándékkosarak" és az ezt követő botrány után az ilyen rendeletre már nem lett volna szükség.

A POLGÁRMESTERNEK

bizonyosan igaza van abban, hogy a lakásügyi kérdéseket a kormány nélkül tisztázni nem lehet. Abban is van valami igazság, hogy amig a lakástermelés rendes folyamata helyre nem áll, nehéz a lakásforgalmat felszabaditani. A lakástermelés fokozásában azonban részt kell vennie a fővárosnak is. Nem a hatósági lakásépitésre gondolunk ebben a pillanatban, hanem arra, hogy a néma gyereknek az anyja sem érti a szavát. Ha a polgármester azt mondja, hogy a lakásépités fokozásának ügyében nagyon sürgősen szükség van a kormányhatóság intézkedéseire, akkor legalább azt várnánk, hogy a főváros, ez a néma gyermek, valahogy mégis tudomására hozza a kormánynak, hogy mi mindenre van szüksége. Arról tudunk is, hogy a pártok körében bőven esik szó az ilyen megmozdulásról, dehát istenem, hol van a tanács, amelynek szintén szavának kellene lenni a dologban? Hát miért nem sürgetik ők a kormányintézkedéseket és miért engedik a polgármestert olyan keservesen panaszkodni? Nem a polgárság a néma gyermek, akinek szavát az anyja sem érti, hanem úgylátszik, a tekintetes tanács.

ELKÉSZÜLT AZ UJ-RÓKUS végleges épitkezési tervezete

A Fővárosi Hirlap elsőnek közli az ügyosztályi javaslat részletes kivonatát — Nem épitenek gyüjtőkórházat

A Rókus helyett épülő új Központi-kórház ügye olyan érett stádiumba jutott, hogy a *napirendről többé levenni nem lehet.* A szeptember közepén megindúló törvényhatósági élet egyik *legelső és legsürgősebb feladata lesz a kórház-kérdés,* s miután e tekintetben az összes pártok között teljes az összhang, de biztositva van a kormány jóindulatú támogatása is, biztosra vehető, hogy

a jövő tavasszal megtörténik az új 1600 ágyas kórház alapkő letétele.

Némethy Béla tanácsnok, a közegészségi és közkórházi ügyosztály agilis vezetője, miután megkapta a kórházigazgató orvosok javaslatát, néhány munkatársával, köztük *Salamon* Géza tanácsjegyzővel külföldi tanulmányútra ment, hogy közvetlenül ismerhesse meg a nagy nyugateurópai metropolisok legújabb és legmodernebb közegészségügyi intézményeit. A tanácsnok a mult héten érkezett haza s az összes adatokat egybevetve, feldolgozva, *Szendy* Károly főjegyző társaságában

elkészitette az új központi kórház létesitésének végleges tervezetét.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt a tervezet hiteles és eredeti szövegét áttanulmányozni s azt elsőnek részletesen ismertetni.

Végleges hely: a Tisza Kálmán-tér

Az ügyosztályi javaslat végleg *elejti a Külsőkerepesi útmenti, vagy Angyalföldi megoldást* s

a Tisza Kálmán térre, a régi gázgyár telkére tervezi az új központi kórházat.

amiáltal feleslegessé válik a város belső területén tervezett *külön gyüjtő-kórház.* Ez a megoldási terv nemcsak gyakorlatilag nagy jelentőségü, hanem anyagilag is számottevő megtakarítást jelent.

Az előterjesztés első része a *helykiválasztás* kérdésével foglalkozik. Utal arra, hogy három területet szemeltek ki már évtizedek előtt kórház céljára. A kerepesi-út mentén 48,000 négyszögöl, az Angyalföldön 39,200 négyszögöl, a Tisza Kálmán-téren 9700 négyszögöl. Ujabban szóba került még a Gyáli-úton és a Maglódi-úton egy-egy telek, s a kis gyüjtő-kórház helyéül a Stáhly ucca 1466 négyszögöles telke.

A továbbiakban magával a *kórházproblémával* foglalkozik az előterjesztés.

17 osztály az Uj-Rókusban

A tervezet részletei a következők:

Az új központi kórház 1600 ággyal a Tisza Kálmán-téri, régi gázgyári telken épül fel. Egyidejüen kibővitik a Margit-kórházat 500 beteg befogadására. Az

Uj Rókusnak összesen tizenhét osztálya lesz.

És pedig: *4 belosztály,* egyenkint 120 ággyal, *egy tüdőbeteg* osztály 100 ággyal, *egy idegbeteg* osztály 100 ággyal, *2 sebészeti* osztály egyenkint 120 ággyal, *egy fertőző sebészeti* osztály 100 beteg számára, *2 szülészeti nőbeteg* osztály egyenkint 120 ággyal, *egy urologiai* osztály 100 betegnek, *egy bőrosztály* 70 beteg számára, *egy szem-osztály 50 betegnek, egy fülészeti* osztály 50 ággyal, egy *orr-, gége* osztály 50 ággyal, *egy fogászati stomatológiai* osztály 20, összesen 1600 ággyal.

Nem hiányzik az új kórházból a modern fizikoterepiás-osztály, a Röntgen-laboratórium sem, s

mindezt kiegészíti a tudományos kutatás és az orvosképzés szolgálatára a modern prosektura, s egy nagy előadóterem 100 hallgató számára,

ahol a klinikai előadások lesznek. Külön helyiségeket kapnak természetesen az *orvosi könyvtár, olvasó terem* stb. is.

(Folytatás a 8. oldalon.)

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

RIEDER OTTÓ villamos-
berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG — Telefon:
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK — J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

SZENTESSY MIHÁLY Telefon: József 373-92
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

VIZMENTES PONYVÁK,
zsákok, takarók, kötéláruk
Zsák és Ponyvagyár r.-t.
Budapest, Vilmos császár út 51. sz. Telefon: Lipót 916—35. sz.
HASZNÁLT ZSÁKOK vétele és eladása

SZMOLEN PÁL ALAPITÁSI ÉV 1897
lakatos mester és szerszám készitő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerübben és legolcsóbban készit uj szerszámokat a kőfaragó, szobrász, mükő, burkoló, parkettázó, kövező, kőmüves stb. ipar részére

Alapitva 1898 **LUDVIG JÁNOS**
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 — TELEFON: 968—92 — SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék épitése és tervezése

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbusszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

Hochhauser
Ferenc épitési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

Holman Pál épitőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

HERZ TESTVÉREK Telefon: J. 429-06
linoleum burkolási szakvállalat
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
FIÓKÜZLET: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

Mivel ez esetben a külön gyüjtő-kórház terve elesik, a Tisza Kálmán-téri kórházban lesz az *ágynyilvántartó és a központi felvételi iroda* is.

300 ágy a szaporulat

Az *újjáépített Margit közkórháznak öt osztálya lesz.* És pedig: egy belgyógyászati osztály 120, egy sebészeti osztály 80, egy szülészeti-nőbeteg-osztály 60 és egy gyermek-osztály 60; a régi Jánosból áttelepített venereás-osztály cca 180, összesen 500 ággyal. Ily módon

a két kórházban együtt 2100 beteg számára lesz hely.

A régi állapottal szemben ez igen jelentékeny javulást jelent. Ma van a *Rókusban* 700, a *Kun* uccai fiókban 320, a *Telepi* uccai szükség kórházban pedig 287 ágy, összesen 1307 beteg számára. A szaporulat itt egyedül 293 ágy, a Margit kórházban pedig 194 lesz. Ezzel szemben

megszünik a Kun uccai kórház, amelyből szegényház lesz,

nemkülönben a Telepi uccai, amely eredetileg is iskola volt, végül a régi *Szent János* kórház, amely a Margit kórházba olvad bele.

Végeredményben tehát

az ágyszám alig szaporodik többel háromszáznál,

ami annyit jelent, hogy a *vármegyei, vagy állami nagy közkórház szükségességét nem szünteti meg az új Központi Kórház létesítése.*

Az előterjesztés vázlatosan foglalkozik az új kórház *építési költségeivel is.* A Tisza Kálmán-téri új közkórház

építési költségeit az ügyosztály ágyankint 11.000 pengőben kontemplálja,

úgyhogy végeredményben *22.000,000 pengő az az összeg, amelyet e célra kell szánni.*

Mivel a kórházlétesítés céljára kölcsönt aligha lehet felvenni, *az építési kölségekre a rendes költségvetés keretei között kell fedezetet teremteni. Némethy* tanácsnok javaslata szerint a költségeket négy évre osztanák fel, vagyis:

az 1929. évi költségvetésben 3, az 1930, 1931. és 1932. évi költségvetésekben pedig 6.5—6.5 millió pengőt fognak e célra beállítani,

amihez a hozzájárulást minden bizonnyal *egyhangúan fogja megadni a közgyülés.*

Ujabb negyedmillió kórháztatarozásra

A főváros közgyülése a mult évben tudvalevően erélyes határozatot hozott, elrendelve a háborús és forradalmi évtized alatt elhanyagolt, s már-már botrányos állapotba jutott kórházépületek tatarozását. Ennek megfelelően

január elsejétől a mai napig 800.000 pengőt fordítottak a kórházak rendbehozására

és rengeteg munkát végeztek, amelyről annak idején részletesen be is számoltunk a *Fővárosi Hirlapban.* Az összel kezdődik meg *a restaurációs munka második szakasza.* A kórházi ügyosztály a középítési ügyosztállyal karöltve elökészítette a munkaprogrammot és a költségvetést, amely szerint

újabb 245.000 pengő szükséges a kórházak helyreállítására.

A tervezetet *a tanácsülés* elé terjesztik, s remélhetően *hamarosan megkezdődik a munka,* amely ezúttal

az összes fiókkórházakra is kiterjed

és újabb 50,000 pengőt fordítanak belőle a *Szent László*-kórház folytatólagos rendbehozására és modernizálására is.

Mivel az új központi kórház megépítése, a legjobb esetben is eltart 4—5 évig,

jövőre is folytatják helyreállítási munkálatokat.

A harmadik rész elvégzéséhez *700—800.000 pengőre lesz szükség, de ebből a pénzből befejezik a Szent László-kórház teljes átépítését.*

Itt említjük meg, hogy a *Rókus-kórház* rendbehozása teljes erővel folyik. Uj lesz a Röntgen-laboratórium, a fürdő, a konyha. Restaurálják a B. sebészetet, a belgyógyászatot, az orr-, gége stb. osztályokat. A munka azért halad lassabban, mert a felvételt és az osztályok munkáját *nem akarják megbénítani* s igy *teremről teremre haladhatnak csupán.*

SZÓRAKOZÁS

Miért előnyös a Városi Színház olcsó opera-bérlete?
1. A bérleti árak a napi áraknál 30%-al olcsóbbak.
2. A bérleti árak 10 részletben fizethetők.
3. *Az opera-bérlők a Városi Színház összes operett-előadásait is 30% engedménnyel tekinthetik meg.*
4. *Külföldi világhires vendégjátékokra a bérlő helyét fentartjuk és a vendéghelyárból 25% kedvezményben részesül.*
5. *A páholybérlő a bérleti előadásokon az 5 személyes páholyba egy pótszéket díjmentesen igénybe vehet.*
Bérletek egész napon át válthatók a Városi Színház gazdasági hivatalában (II. em. 32.)

CORVIN és KAMARA

Szeptember 6-án jelenik meg ZORO és HURU legújabb nagysikerü filmje
ERŐ ÉS SZÉPSÉG
ZORO
HURU
ezenkivül
HAM
EGGS
RUMMY
VILÁGHÁBORU
a szezon kitünő vigjátékslágere.
Főszerepben: HAM és EGGS

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH
Margitszigeti Palota
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene
Saját sütő- és cukrászipari üzem

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

WAGNER LAJOS
épitész, épitőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest. VII, Kolumbus-utca 11/a. Telefon: J. 396-78.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készit épület-, díszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légcsész, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berende ését.

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari
gépraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

DŐREN HENRIK és TÁRSA
asztalosmunkák gyára, Budapest
VI., Hegedüs Sándor ucca 26. * Telefon: Aut. 297—77

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975-62

tapéta raktár, menyezetdisz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

FORT OSZKÁR és TÁRSA Tel.: J. 303-35
müszaki iroda és vállalat
Központi fütés, vízvezeték stb. berendezések részére
Budapest, IX., Angyal-ucca 33

Telefon: József 464-57 KOVÁCS OSZKÁR Telefon: József 464-57
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árában, fürészelt élaragatt lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

VASUTA GUSZTAV
LAKATOSÁRU ÉS MÉRLEGGYAR
Budapest, VIII., József-u. 79. Telefon: József 324-56

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17 Telefon: J 431-88
Mindennemü padozat készitése egyszerü és diszes kivitelben. Javitások jutányos áron.

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Müszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József körút 19. Tel.: Aut. 300-47
TELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

KRAUSZ LAJOS szobrászmüvész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Müveszi siremlékek márvány, gránit, mészkő, müköanyagból. —
Müterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhivó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: I. 373-59.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

TELEFON: J 395—78 KLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hidépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

SOPRON-GYŐRI TEJ ES YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB!
SOPRON-, GYŐR- ÉS VAS-MEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Tel: J. 305-31., J. 428-01

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

József kir. herceg meglátogatta Fonyódon Ripka főpolgármestert

A mult hét folyamán magas vendége volt *Ripka* Ferenc dr. főpolgármesternek *fonyódbélatelepi nyaralójában. József* királyi herceg ránduit át a fonyódi villába, hogy az előző évekhez hasonlóan látogatásával tisztelje meg a főváros főpolgármesterét. A királyi herceg motoros hajóján érkezett Fonyódra, ahol *a kikötőben Ripka főpolgármester fogadta* a helybeli előkelőségek élén. A fenséges vendég a főpolgármester kíséretében a *Ripka-villába*

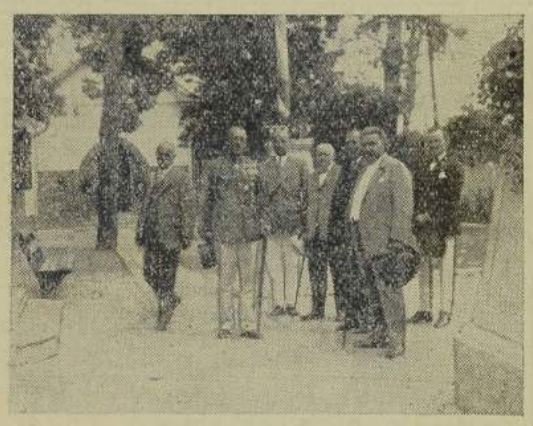

Balról jobbra: Buzáth János alpolgármester, József főherceg, Törley Dezső gyáros, Gally Kálmán államtitkár, Kurucz Kálmán igazgató, Ripka Ferenc főpolgármester, Begedy Péter főszolgabíró.

hajtatott és ott szállt meg. Délelőtt a főherceg a fonyódi fürdőt tekintette meg, majd *Ripka* főpolgármester, *Buzáth* János alpolgármester, *Gallay* Kálmán államtitkár, *Begedy* Péter főszolgabíró és *Törley* Dezső kíséretében a főváros árvaházi üdülőtelepét kereste fel.

Itt *Kurucz* Kálmán igazgató és a tantestület fogadta a főhercegi vendéget, aki nagy érdeklődéssel tekintette meg a szép intézményt és örömmel szemlélte a gyermeksereg jókedvű fürdőzését. Végül elismeréssel nyilatkozott a főváros jóléti intézményeiről és *az üdülő-telep példás, célszerű berendezéséről.* A telepről a királyi herceg visszatért a főpolgármester hajlékába, majd a délutáni órákban hajóján visszatért tihanyi kastélyába.

Nevet a névteleneknek. Be kell vallani, hogy sok névtelen ismerősünk van. Nem a polgárság és munkásság milliónyi szerény tömegéről beszélünk, még csak azokról a névtelenekről sem, akiket a névtelenek tömege nagy számban küldött be a törvényhatósági bizottságba. A *névtelen uccákról* van ezuttal szó, amelyekkel szemben az összes tisztelet-adás az, hogy nagy *N*-nel írják a nevüket. Nem tudjuk, hogy hány ilyen ucca van, de bizonyosan éppen elegendő. Még az sem volna baj, hogyha minden kerületben akadna egy, de *minden kerület többel dicsekedhetik.* Hiszen, ha csak a telekkönyvvezetőnek volna dolga ezekkel a névtelen uccákkal, az még nem volna baj. De polgárok és munkások laknak bennük és a házakat, amelyek ma már otthonokat nyujtanak, meglehetős lebecsülő módon *puszta helyrajzi számokkal jelzik.* Most azután tessék elképzelni annak a polgárnak a helyzetét, aki az ilyen névtelen uccába szorul. Még súlyosabb az eset, ha valaki arra szánta magát, hogy a névtelen uccában ipartelepet, kereskedelmi vállalatot létesítsen. Az ilyen szerencsétlent még a híres, a pontosságáról és találékonyságáról ismert magyar királyi posta is alig találja meg. *Hát el lehet képzelni egy ipari vállalatot, egy kereskedő céget posta nélkül?* A jóhiszemü levélíró ugyanis fölírja a borítékra a kerületet, meg a *Névtelen uccát,* meg a helyrajzi számot és azt hiszi, hogy ezzel minden rendben van. Egy-egy kerületben azonban, ismételjük, több Névtelen ucca is van, *a postásnak tehát, ha hivatását akarja teljesiteni, minden ilyen levél kikézbesitése előtt a telekkönyvi hivatalba kellene szaladni,* hogy megtudja, melyik névtelen uccában van a levélen jelzett helyrajzi szám. Vajjon nem gondolt-e még senki arra, hogy *az ilyen névtelen uccába való számüzöttség az emberiséggel való érintkezés megszakadását, ipari és kereskedelmi vállalatok levegő nélkül való hagyását jelenti?* Adjanak hát nevet a névteleneknek, mi bizony nem bánjuk, ha Pityi-Palkó uccának nevezik is el ideiglenesen a Névtelen uccát, majd, ha megnő, ha kialakul, úgyis méltó nevet fog kapni. De addig is adjanak valami nevet, vagy legalább számozzák meg azokat minden kerületben. A nagy Newyorkban, a felhőkarcolókkal ékes, hatalmas uccákat is csak számmal jelzik, miért ne lehetne a budapesti néhány névtelen uccát is megszámozni?

Ujjászervezik az árvaszéket. A gyermekvédelem terén nálunk országszerte meglehetősen *zavaros és bizonytalan a helyzet.* Öt-hat minisztérium osztozkodik a gyermekvédelemhez tartozó kérdések felett. A belügy, külügy, népjóléti, kereskedelmi és pénzügyminiszterek ügykörében *egyaránt van egy-egy rész a gyermekvédelem feladataiból.* Az országos állapotokhoz igazodik e tekintetben a *főváros* is, ahol a szociálpolitikai, tanügyi osztályok és az árvaszék egyaránt hatáskörükhöz tartozónak mondhatják ennek a fontos szociális problémának egyes részeit. Ennek az állapotnak megváltoztatását célozza a budapesti árvaszék akciója, amely *az árvaszék mai intézményének nagyarányú reorganizálására és hatáskörének kibővitésére vonatkozik.* Hosszú tanulmányozás után *Ágoston* Géza dr., árvaszéki elnök fogott hozzá az új szabályrendelet megalkotásához, amely tervszerűen és rendszeresen oldja meg a gyermekvédelem nemzet-, szociális és társadalmi szempontból fontos kérdését és gondoskodik a törvénytelen, árva és dajkaságba adott gyermekek életéről és neveléséről, és valószínüleg felöleli az elmebetegek bizonyos mértékü gondnokságát is. A *főváros szocidlpolitikai* ügyosztályának szintén nagy szerepe lesz a rendszeres gyermekvédelemről szóló szabályrendelet elökészitésében.

Házasság. Dr. *Radványi* Lászlónak, *Az Üzlet* szerkesztőjének fogadott lánya, *Olly,* szeptember 8-án, délben 12 órakor a fasori református templomban tartja esküvőjét dr. *Offra* Sándorral (Békéscsaba).

Megkezdték a tanitást a főváros iskoláiban. Szerdán a főváros összes iskoláiban *megkezdék a rendes tanitást.* Elsején és 3-án voltak a pótbeírások, kedden istentiszteleteket tartottak, majd megnyitó ünnepségek voltak, a szerdai nappal pedig megkezdődött a komoly munka. A tanulók számát pontosan megállapitani e pillanatban nem lehet, de a *közoktatási ügyosztály* véleménye szerint *alig lesz számottevő változás a tavalyi statisztikával szemben.* Az ismétlő- és tanonciskolákban *e hó közepén kezdenek el tanitani.*

Magyar Lovaregylet szeptember 1, 2, 8, 9, 15, 16, 22, 23, 29, 30-án versenyt tart. Versenyek kezdete d. u. 3 óra. Belépő jegyek ára: I. hely uraknak 6.— P, hölgyeknek 4.— P. Páholyülés 8.— P. Ringjegy 10.— P. II. hely 2.50 P. III. hely 80 fill. Közlekedés villamoson I., II. helyhez 29, 36-os kocsikkal, III. helyhez 24, 38-as kocsikkal. Hév. különvonatain az I., II., III. helyhez. Autóbusz járat Apponyi térről Blaha Lujza téri és Baross téri megállással. Oda ½2—¾3 óra, vissza ½6—6 óra között. Egyszeri menet 1.— P.

Legmodernebb gyogyintezet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vizgyógyintézet nap- és légfürdő

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

Világszabadalom!
Megtakarit 75 százalékot!
A „TÖRÉKY"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már melegvizet ad és 15 perc alatt 2 KILÓ FA eltüzelésével 180 liter 42° C MELEGVIZ előállitását teszi lehetővé. Ezáltal EGY FÜRDŐ KÉSZITÉSE 9 FILLÉRBE kerül.
SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ.
Legolcsóbb fürdőkályha!
Készíti: Maurer Sándor
Budapest, I., Attila ucca 31

Gerber József
BUDAPEST II, SZÁSZKÁROLY U. 4
Telefon: Lipót 981—44, szám
Fayence falburkolat, keramit-, cement-, márvány-, mozaik- és terazzó-padló-burkolat.

MESTER és KISS
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02

BALÁZS GYULA
ÉPITŐMESTER
Magasépitési vállalat
BUDAPEST, I., Vincellér ucca 41.
TELEFON: J. 805-40.

KOMFORT ÉPITŐ R.-T
Magas, mély és útépitési vállalat
Budapest, II., Zárda-utca 26. szám
TELEFON: AUT. 628—59.

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fütési vállalkozó
I. kerület, Szász Károly ucca 5. szám
Telefon: Automata 539—59

SZVETICS JÓZSEF
épitési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

Weisz József és Társa
Tatarozási munkálatok ¼ évi részletekre. Emeletre-ráépitések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Sajáthász)

Kárász Géza okl. mérnök épitőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

KAISER HUGÓ
ÉPITŐMESTER
Budapest, VI., Podmanicky ucca 5 III/18.
Telefon: Automata 215-51 szám.

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és épitési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

Vitéz Márton Ferenc épitési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

SCHULEK BÉLA JENŐ okl. mérnök
MAGAS ÉS MÉLYÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Baross-u. 87/b. — Telefon: J. 409-40

BUCSANYECZ JÓZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

SZEITZ RICHARD
Épitész, épitőmester épitési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

FRANK EMIL
okl. mérnök és épitőmester
BUDAPEST, V, Pozsonyi út 4/d. Telefon: 293-27.

EGRY BÁLINT
ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Salétrom ucca 6
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 390—75

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalásokra beadott ajánlatok alapján a tanács a különböző közmunkák végzésével a következő cégeket és vállalkozókat bizta meg:

Útrendezéssel a Budaörsi kislakásos városi házak udvarán: Schweigel és Kulás 8048, a Kútvölgyi útnál: Heverdle István 100.540, a Bécsi útnál: Komfort építő r. t. 55.604.

Aszfaltozási munkával a Fiumei úton: Biehn János 29.360.

Mázoló munkával az Uj Szent János-kórháznál: Bálint és Társa 11.723.

Csatorna építési munkával a Baross uccában: Farkas Lajos 134.450.

Kömives munkával a Felsőerdősor 20. sz. polgári iskolánál: Belinszky János 3238, a Bajza-uccai Petőfi-háznál: Madary László 2845.

Vasbeton és föld munkával a palotaúti városi házaknál: Szalai és Weisz 39.430.

Asztalos munkával a Szent István-kórháznál: Koszoru Imre 3480.

Tetőfedő munkával a németvölgyiúti II. városi bérháznál: Adler Ernő 9408.

Gőzfütőberendezési munkával a Szent István-kórháznál: Adler Henrik 16.971 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalatok pályáztak:

Burkoló munkára az Uj Szent János-kórháznál: Emptio rt. 6094, Koch és Szilágyi 8350, Melocco rt. 7771, Melocco Péter 8896, Neuhauser és Tsa 7711, Schillinger Vilmos 8066, Urbach és Tafler 6242, Kraszner József 8565, Strasser Vilmos 8066, Christofoli Vince 8083. Az Aréna uti népszállónál: Melocco rt. 19.360, Melocco Péter 17.732, Gerber József 17.500, Schillinger Vilmos 18.000, Kraszner József 17.160, ifj. Christofoli Vince 18.360, Strasser Vilmos 17.580, Cristofoli Vince 18.100.

Kályha munkálatokra a Gyáli uti városi házaknál: Munkácsi Ernő 3078, Sallay Nándor 4320, Kajtár Lajos 3078, Földesi Henrik 2970, Beke Lajos 3164, Dobos András 3780.

Kerítés munkára a Budaörsi uti városi házaknál: Kovács József 17.288, Szalai és Weisz 15.647, Mihályi Lajos 23.976, Faragó Rudolf 12.652, Hengl Andor 16.025, Hoffer Gyula 14.144.

Mázolási munkára a népszállónál: Hahn József 6768, Szarvas István 8400, Várnai Alajos 9000, Márton Ferenc 8400, Margittai Ignác 3000, Biró Ernő 9000, Fock Géza 7500, Grandits Gyula 4200 pengő vállalati áron.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MERNÖK EPITÖMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

DUNÁNTULI MESZ-, TÉGLA és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terez 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

PAULUS PÁL UTÓDA FLEISCHER FERENC elektrótechnikai vállalat
Készit: Elektromotorok és Dynamók szakszerü javitását és tekercselését
Budapest VIII Mátyástér 2
TELEFON: J. 325-34.

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

Böhm Károly és Kállay Géza
Epitömester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

Zajtalan járású **VENTILATOROK** és elektromotorok az ipar összes igényeinek megfelelően
G. MEIDINGER & CIE., BASEL
Képviseli: VIDOR I. okl. gépészmérnök, II., Margit körút 48. Telefon: L. 988-51. Ajánlat és mérnöki látogatás díjmentes.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 | BUDAPEST, X, HALOM UCCA 30 | Telefon: J. 441-18

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és utépitő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Utépitő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói. — Alapittatott 1890. — Telefon József 339-52.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vizvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—52.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Famiták (modellek) fa esztergályos és műszaki famunkák szakszerü készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autókarosszéria és gépjavitó üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

GONDA és ERDŐS
Hat. eng villanyszerelési és mechanikai vállalat
Budapest VII, Rombach-u. 11. Tel. J. 423-06
Szerelési cikkek és izzólámpák nagy raktára

SIEGL ALFRÉD épitőmester, épitési vállalkozó
VII. ker., Komócsy-ucca 33/b

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vizvezeték
Épület bádogos munkák

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚCYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55.

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPITTATOTT 1904-BEN

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—25
Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép- és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üteg ucca sarok.

Transformátorok
Szénkefék **Mótorok**
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

NÉMETH FERENC ÁCSMESTER
BUDAPEST, I., CSÖRSZ UCCA 12
Székesfehérvári 1927. évi orsz. kiállitáson elismerő oklevéllel kitüntetve. — A szabad. „VASFA" tetőszerkezet feltalálója

NAGY és FRATRICSEVICS
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozók
Budapest, VIII., Reviczky ucca 1. szám
Telefon: József 379—18

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11
TELEFON: JÓZSEF 424—08.

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt — *Telefon: Autom. 530—03*

RACZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. — TELEFON: JÓZSEF 444—98.

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII. Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — *Telefon: J. 314-16.*

WEISZ MIHÁLY O. L. MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, V, BALATON UCCA 2.
TELEFON: T. 257—66.

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 szeptember 12. — 37 szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Wekerle Sándor,

az új pénzügyminiszter nagy feladatra vállakozott, amikor átvette az ország pénzügyeinek vezetését. Az egész ország bizalma fordult feléje nemcsak azért, mert édesatyjának nagy emléke a magyar pénzügyek terén fogalommá tette a Wekerle nevet, de azért is, mert *kivételes tehetsége, tudós mivolta egyenesen predesztinálják erre a helyre és erre a munkára. Még az ország bizalmánál is melegebb szeretettel fordul azonban Wekerle Sándor felé Budapest polgársága,* mert ennek a városnak életében *a Wekerle név* az egyik legelső helyet foglalja el. Budapest az ifjabb Wekerle kormányrakerülésekor újra és mélységesen átérzi *azokat a nagyszerű emlékeket, amelyek ezt a várost az idősebb Wekerléhez fűzik.* Szeretettel köszönti Budapest az ifjabb Wekerlét és azt kívánja neki, hogy necsak az ország pénzügyeinek intézésében, de Budapest szeretetében is érje el édesapja nagyságát.

Régi pesti embernek megható és fölemelő ez az óra, mikor *a nagynevű apa tudós fia kerül abba a helyzetbe, hogy a családnak tradiciójává vált szeretetet a magyar főváros iránt tovább fejlessze.* Ez a nagyszerű óra csak úgy lehet teljes, ha megemlékezünk az idősebb Wekerle Sándor hatalmas munkájáról, amelyet Budapest érdekében végzett. Az emlékek fölrajzásában meg kell állapítani, hogy *az idősebb Andrássyn kívül senki a magyar kormányférfiak közül annyit nem tett Budapestért, mint Wekerle Sándor.* Az ifjabb Wekerle, az új pénzügyminiszter pedig, ha majd rákerül a sor — aminthogy hamar rá fog kerülni, — hogy Budapest ügyeivel is foglalkozzék, tegye az asztalára az 1894. évi XX. törvénycikket és az 1908. évi XLVIII. törvénycikket, amelyek édesatyjának Budapest fejlesztéséről szóló halhatatlan alkotásai.

A Wekerle név, amióta Budapest Budapestté lett, állandó szerepet játszott ennek a városnak az életében. Hiszen Wekerle Sándor neve Budapest annaleseiben akkor szerepel először, amikor az egyesítést kimondó közgyűlésen 1873-ban *mint ferencvárosi póttag jelent meg.* Akkor indult, amikor Széchenyi rettenetesnek mondta „Buda-Pesten a szőke Dunát, a szennyes Dunapartokat, kivégzett budai szőlőket, kert nélküli házakat, minden fátul eltiltott utcák és tereket, szóval az egész láthatárt mindig s mindent hamuszínű köntösben nézni s a természet sok színű bájai helyett örökleg a homok bajaival küzködni". *Ezekből a szennyes Dunapartokból a hamuszínű köntösből és az örök homokból Wekerle Sándor hatalmas segítségével lett a mai Budapest.* Az ő segítő keze sohasem nyugodott, amikor Budapest szükséget szenvedett. Az ő gazdag fantáziája száz ötlettel segítette ezt a várost és a segedelemhez mindig megnyitotta az állam kasszáját is. Ezúttal azonban csak a két nagy feledhetetlen örökletű alkotására, két hatalmas törvényére és a két törvényből kinőtt palotasorokra és közintézményekre emlékezünk vissza.

Az egyik törvényhez érzelmi kötelékek is fűzik ezt a várost. Ez a törvény, *az 1894. évi XX. törvénycikk tüntette el a föld színéről a magyarság egyik legszörnyűbb emlékét, a Neugebaudét,* amelynek kapuja mögül fülbedugva is a keresztrefeszített magyarság véres jajait hallotta a pesti ember. *A magyarság megalázásának ez a szörnyű épülete Wekerle törvényének parancsszavára tűnt el.* És fölépültek helyette a külvárosi kaszárnyák, amelyek ezrek és ezrek számára adtak új életlehetőséget és amelyek közül ilyenformán rövid esztendők alatt *a magyar fővárosnak új külvárosai nőttek ki a földből.* De nemcsak új külvárosokat teremtett Budapesten Wekerle Sándor, hanem megteremtette *a nagyszerű, az éltrevalóságában és ifjúságában ma virágzó Lipótvárost, a budapesti Cytit.* Az a hatalmas fejlődés, amely a három város egyesítését megelőző időben megindult, de amely később ismét lehanyatlott, Wekerle törvényével, Wekerle alkotásával új életre kelt. Az ő emlékét dícséri *az újjáéledt magánépítkezés, a gyönyörű Szabadság-tér, két Dunahíd és az immár lassan Budapest testévé közeledő Wekerle-telep.*

Budapestet a gazdasági bajok hínárjából mentette meg *Wekerle második hatalmas alkotása, a főváros fejlesztéséről szóló törvény (1908—XLVIII. tc.).* Ez a törvény egy csapásra rendbehozta Budapestet és ismét beállította a fejlődés egyenes útjába. Régi ígéretét váltotta be Wekerle ezzel a törvénnyel, de nemcsak az alkotásért illeti őt hála, hanem azért a nemes, kitartó és lelkes harcért is, amellyel Budapest ellenségeit a törvényjavaslat körül folyó harcban legyőzte. *Egy álló esztendeig tűrte és verte vissza a támadásokat, de törvény lett a törvényjavaslatból, amely nemcsak a Margitszigettel ajándékozta meg Budapestet, hanem egyébként is rendkívüli előnyöket juttatott a magyar fővárosnak.* A főváros *úgyszólván ellenszolgáltatás nélkül kapott mintegy öt millió koronát,* részben készpénzben, részben pedig súlyos terhek átvállalásában. Ez a törvény alapozta meg az *Attila-körút* szabályozását, ez szerezte meg a fővárosnak a *Sáros-fürdőt* és a *Rudas-fürdőt* és ez hatalmazta föl a kormányt, hogy a Hungária-körút és Óbuda között Dunahidat létesítsen, végül pedig tizenötéves adómentességet biztosított az épülő Budapestnek.

Mivel tudja mindezt meghálálni az idősebb Wekerle Sánor emlékének Budapest polgársága? A hála legcsekélyebb jele az volt hogy az egyházpolitikai harc idején Budapest közgyűlése a város díszpolgárává választotta. Hálájának lerovására azonban most elérkezett a második alkalom, szeretettel öleli szívére a nagy ember fiát, aki nehéz körülmények között vállalkozott arra, hogy az ország kormányzásában részt vegyen. Wekerle Sándor fiától pedig csak azt az egyet kéri ez az örökkön hálás polgárság: *szeresse úgy ezt a várost, mint ahogy feledhetetlen atyja szerette.* Böven lesz rá alkalma, hogy ezt a szeretetét megmutassa, mert Budapest ma sokkal jobban rászorul a támogató kézre, mint bármikor és alkalma lesz, mert olyan kormányban foglal helyet, amelyben *Bethlen* István grófi, *Vass* József, *Scitovszky* Béla, *Klebelsberg* Kunó grófi, Budapest igaz és nagyszerű barátai ülnek.

SCITOVSZKY BELÜGYMINISZTER a deficites költségvetés hírére takarékosságra inti a fővárost

Az Egységes Községi Polgári Párt és a költségvetés — Felhivás a kerületi szervekhez

A főváros jövő évi költségvetésén most végzik az utolsó simításokat. Az egyes ügyosztályok még júliusban elkészítették költségvetésük előirányzatát. Ezek az előirányzatok a főváros pénzügyi ügyosztálya elé kerültek, amely most dolgozza fel a hatalmas anyagot. Az összesítési munkálatok során kiderült, hogy — amint a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában közöltük — az ügyosztályok költségvetési előirányzatai végösszegükben

ötvenmillió pengővel lépik túl az 1928. évi költségvetés kiadási oldalát.

Tekintettel arra a körülményre, hogy a főváros bevételei az előirányzat szerint ugyanazok maradnak, mint amekkorák a tavalyiak voltak, *Kozma* Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke a *Fővárosi Hirlap* munkatársának adott nyilakozatában épen e körülményre célozva állapította meg, hogy *művészet lesz megcsinálni a jövő évi költségvetést.* Az adókat és a fővárosi közszolgáltatások árát emelni nem lehet, sőt az *Egységes Községi Polgári Párt* arra törekszik, hogy a villany, a gáz árában további mérsékléseket érjen el, a villamosviteldíjat leszállíttassa és a húsfogyasztási adókat eltöröltesse.

Ilyen körülmények között már is meg lehet állapítani, hogy

a főváros jövő évi költségvetésének megállapításánál rendkívül súlyos nehézségeket kell a megoldás útjából elhárítani.

Az ügyosztályok követeléseit az egész vonalon a tavalyi mederbe kell visszaszorítani, különben valóban a deficites költségvetés rémének feléledésével kell számolni.

A deficites költségvetés bekövetkezésének lehetőségét megemlítettük *Scitovszky* Béla belügyminiszter előtt, aki a főváros gazdálkodásának hivatott ellenőre. A községi háztartások ellenőrzéséről szóló törvény nemcsak jogot ad a belügyminiszternek az ellenőrzésre, hanem kötelességévé is teszi a költségvetés felülvizsgálását és bizonyos esetekben a jóváhagyás megtagadását.

Scitovszky Béla belügyminiszter

érdeklődésünkre, hogy mi a véleménye a deficitesköltségvetésről szóló hírekről, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nekem csak az elkészült és készen felterjesztett költségvetésről lehet véleményem. A készülő költségvetésről szóló hírek egyelőre hivatalosan nem érdekelhetnek. Annyit azonban máris kijelenthetek, hogy a

legmesszebbmenő takarékossági elvek alapján állok és ezt a felfogásomat a főváros jövő évi költségvetésével szemben is érvényesíteni fogom.

Scitovszky belügyminiszter rövid, de annál határozottabb nyilatkazata nem hagy kétséget afelől, hogy milyen szempontoknak kell érvényesülniök azokon a tárgyalásokon, amelyeknek a jövő évi költségvetés megállapítása lesz a feladatuk. Mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

a legbeavatottabb helyről

értesül,

a belügyi kormányzat deficites költségvetéshez nem adja meg a jóváhagyást.

A jövő évi költségvetés erősen foglalkoztatja az *Egységes Községi Polgári Párt*ot, amely nyári szünet előtti utolsó értekezletén felhívást intézett a kerületi szervekhez aziránt, hogy a főváros jövő évi költségvetésével kapcsolatosan igényeiket jelentsék be az elnökségnek. Ezt a felhívást most a *Fővárosi Hirlap* útján megismétli a párt vezetősége annál is inkább, mert egyik legközelebbi értekezletén a részletekbemenően fog a költségvetés problémájával foglalkozni. Az egyes kerületi szervek tehát minél előbb jelentsék be igényeiket és szükségleteiket az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökségének, hogy a párt bizottsági tagjai ezeknek a bejelentéseknek a tárgyalások során érvényt szerezhessenek.

Külön bizottsággal ellenőrizteti

a főváros az új autóbuszok gyártásának menetét

Ellentmondó hírek az autóbusz-garázs létesítése körül — Gömöry Albert főjegyző nyilatkozata

Közeledik a dátum, amikorra a főváros közlekedési ügyosztálya kilátásba helyezte az *első új autóbuszok üzembehelyezését.* Az új kocsik megjelenését *érthető türelmetlenséggel* várja a főváros közönsége, mert az autóbuszjáratok szaporításától, a hálózat sűrítésétől várja a mostani közlekedési bajok enyhítését.

Különösn a *Vár*, a *Rózsadomb*, a *Józsefváros*, továbbá *Rákosfalva* és *Kőbánya* közönsége várja türelmetlenül az autóbuszokat, mert e városrészeknek ma közlekedésük egyáltalában nincs.

De kíváncsian várja a főváros érdeklődő közönsége azt is, hogy *mi történik végre a már-már egy éve húzódó központi autóbuszgarázs* pályázattal. Ennek a hatalmas építkezésnek már *készen kellene várnia* a *MÁVAG*-gyárból kifutó új kocsikat, e helyett azonban

a központi garázs még papíroson sincs meg.

Nem építenek garázst?

A pesti központi garázs körül most *furcsa* hírek keringenek. Az autóbuszüzem szakértőinek bevonásával a középítési ügyosztály tudvalevően elkészítette a közelmultban a garázs általános terveit, s úgy volt, hogy a csütörtöki tanácsülés után kihirdetik a *harmadik*, ezúttal *országos* tervpályázatot is. Előzőleg több napon át folytatólagosan tárgyalt a garázs ügyében az autóbuszüzem felügyelőbizottsága is. A csütörtöki tanácsülésen meglepetésszerüen nem került szóba a garázs, sőt úgy hírlik, hogy

egyelőre el is halasztják a pályázat kiírását, sőt esetleg arra soha nem is kerül sor.

A fordulat oka — mint jól értesült helyről megtudtuk — az, hogy időközben

két magánajánlat érkezett a fővároshoz, garazsirozás céljára alkalmas épületek bérbevételére.

Az egyik egy budai garázsépületre vonatkozik. Ez a Ganz uccában van, nem messze a *Békefi*-féle piros autótaxigarázstól. A másik ajánlat egy Váci úti nagy gyár üresen álló óriási csarnokára szól, ahol az összes kocsikat el lehetne helyezni megfelelő átalakítás után, mert a nagy gépcsarnok 120 méter hosszú és 30 méter széles üvegezett tetejű épület. A tárgyalásokat cáfolták ugyan, ezzel szemben tény az, hogy *a megbeszélések igen komoly stádiumban vannak.* A budai ajánlat valószínüleg elesik, mert túldrága, de a másik e tekintetben elfogadható, csupán attól függ a megállapodás, hogy visszalép-e egy harmadik, ugyancsak hatósági jellegü érdeklődő fél, amely *szintén reflektál a Váci uti épületre.*

Lobmayer tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője szabadságon van, távollétében

Gömöry Albert főjegyző

vezeti az ügyosztályt. Hozzá fordultunk felvilágosításért, s a következő választ kaptuk:

— A garázsügy ezidőszerint a középítési ügyosztályban van. Mi a kérdést az albizottságban alaposan megvitattuk, most *a magasépítési ügyosztály feladata a műszaki rész megoldása.* A

pályázat kiírása, úgy tudom, rövidesen megtörténik.

Egyéb ajánlatokról és tárgyalásokról *nem tudok, s erről nincs módomban nyilatkozni.*

A többi aktuális kérdés iránt érdeklődve, az új autóbuszok és az új autóbuszvonalak ügyére vonatkozóan a következőket tudtuk meg:

24 reláció lesz

— A száz új autóbusz előállításán serényen dolgoznak a *MÁVAG* műhelyeiben. A munka igen előrehaladt és program szerint folyik, így *minden reményünk megvan arra, hogy a kijelöl időpontra el is készülnek az első kocsik.*

— A tanács igen nagy gondossággal figyeli a gyártás menetét, olyannyira, hogy

külön ellenőrző bizottságot alakított, amely a gyárban, a helyszinen figyeli a munka menetét.

A bizottságban helyet foglal az autóbusz üzem öt vezetője, a közlekedési ügyosztályból *Karkas* Rezső műszaki főtanácsos, valamint az autóbuszüzem felügyelő bizottságának tagjai. A tanács külön

felkérte Scheuer Róbertet, a bizottság mérnök tagját, hogy szaktudásával legyen az ellenőrző bizottság segitségére.

— Az autóbusz útvonalak végleges hálózatát *a közel jövőben állapitja meg a közlekedési bizottság.* Elgondolásunk szerint

egyelőre összesen 24 reláció lesz, a meglevőket is számitva.

Az üzemi felügyelő bizottság már a mult szerdán akart foglalkozni e kérdéssel, de a tárgyalást az üzem kérésére elhalasztották addig, amíg *Till* vezérigazgató szabadságáról visszaérkezik.

— Az új, illetve módosított relációk *a legközelebbi hetekben megindulnak*, s mivel egyelőre több kocsi nincs, a szükséges autóbuszokat *a Margitszigetről vonjuk el, ahol az ősz beálltával fokozatosan csökken a forgalom.*

Nyelveket tanulnak a főváros tisztviselői

A főváros tanácsa, igen helyesen, különös gondot fordít a fővárosi tisztviselők továbbképzésére. Ez a cél vezette, amikor tavaly rendszeresítette és *kötelezővé tette a kezelőszemélyzetnek a gyorsirás tanulását*, s elrendelte a kötelező szakvizsgák letételét, mindezeken kívül pedig *különböző nyelvtanfolyamokat rendezett.* Ezek a kurzusok most újra megkezdődnek s ezidén *angol, francia és olasz nyelvismeretekre tanitják a hivatalnokokat.* Angol és francia nyelvből 2—2 párhuzamos tanfolyam lesz, olasz nyelvből pedig egy tanfolyam lesz kezdők és haladók számára. A városi tisztviselők francia tanára Armand *Mantenau* és Albert *Prince* lesz, az olasz tanfolyamot Gollekani A. *Bonaventura* vezeti, az angol nyelvkurzusok oktatói peding Leonard E. *Bressey* és Charles *Biddle* tanárok. Az összes tanfolyamokon *szombaton kezdődik meg az oktatás* és június 15-ig tart, hetenkint kétszer 1½—1½ órán át. A tanítás csoportos, de *egy kurzusra az oktatás eredményessége érdekében legfeljebb 12 jelentkezőt vesznek fel.* A tanfolyamok ingyenesek, az elnöki ügyosztály azonban előre figyelmeztet minden tisztviselőt, hogy *csak abban az esetben vegyenek részt, ha eltökélt szándékuk az előadások pontos és szorgalmas látogatása. Három igazolatlan mulasztás a tanfolyamról való azonnali törlést vonja maga után. A nyelveket beszélő, stenografáló, tág ismeretkörrel rendelkező tisztviselői kar minden bizonnyal nagymértékben emeli majd a székesfővárosi közigazgatási színvonalát.*

Sséchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

KÖZPONTI FÜTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető
hézagmentes padozatburkoló a
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemü átalakításoknál ajánlattal díjmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904 Budapest, I., Böszörményiut 18 Telefon Aut. 510-86

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR R.T.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905 75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZAR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKITÓK, MOTORDINAMOK ÉS GENERÁTOROK

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZITÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53.

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: Automata 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyém stb.

SCHWEIGER REZSŐ ÉS KULÁS JÁNOS kövezőmesterek és útépitési vállalkozók
Budapest, III, Ürömi ucca 41

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMITŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623—41. sz.

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL MINDENNEMÜ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉP-LAKATOS BÉRMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon; Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőmüvek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

Moor Géza épitőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

BUD JÁNOS VILÁGHÍRT AKAR szerezni a Hungária gyógyforrásnak

Rövidesen megkezdi a tárgyalásokat Ripka Ferenc dr. főpolgármesterrel

Bud János páratlan munkát végzett a pénzügyminiszteri székben, rendbehozta Magyarország pénzügyeit, megteremtette a gazdasági konszolidációt és most, hogy eddigi posztjáról eltávozott, még nagyobb terhet, még nagyobb gondot vesz a vállára. Címe, rangja, méltósága: *közgazdasági miniszter* lesz, tulajdonképpen azonban az ő hivatása, hogy végre-valahára *egységes irányt létesítsen a magyar gazdaság-politikában.* Az a páratlan érzék, amellyel *Bethlen* István grófi miniszterelnök a megfelelő helyre ki tudja választani a megfelelő embereket, ebben az esetben is érvényesült. *Bud* János párját ritkító elméleti tudása és az államgépezetnek, a társadalmi és szociális életnek ritka ismerete predesztinálja őt erre a hivatásra. Hogy hogyan és mint kívánja a magyar gazdaságpolitika egységének létrehozását megvalósítani, nagyszabású nyilatkozatban mondta el a *Budapesti Hirlap* szombati számában. Ha eddig nem ismertük volna, ez a nyilatkozat megmutatja, milyen hallatlan széles látókörű, minden világjelenséget ismerő és minden világjelenségből tanulságokat levonó férfiú került a közgazdasági miniszteri székbe. De még egy megnyugtató jelenséget találunk *Bud* miniszter nyilatkozatában. Ez a jelenség pedig az, hogy

az új közgazdasági miniszter, aki telve van ötletekkel és tervekkel, száműzni kívánja tevékenységéből a bürokráciát és a legteljesebb módon, gyakorlati alapon kívánja tevékenységét kifejteni.

Bud János pénzügyminisztersége idején számtalanszor bebizonyította, hogy — amennyire rigorózus takarékossági elvei engedték — *jóindulattal és szeretettel viseltetett Budapest székesfőváros érdekei iránt.* Vastag és szigorú volt a pénzügyminiszter cenzori ceruzája, amellyel a főváros terveit és szándékait felülbírálta, de soha, egyetlen esetben sem cselekedett a főváros ellen. Az ő bölcsessége tette lehetővé, hogy mint az ország, Budapest is lassan visszatér a békebeli munka kereteibe és a haladás, a fejlődés útjára. Örömmel kell látni, hogy most, amikor egy egész kiváltságos hivatást ruházott rá a kormány feje, *nem feledkezik meg az első pillanatban sem Budapest érdekeiről.* Akik ismerik szándékait, akik előtt kifejtette programját, tudják, hogy

Bud János számol azzal a hatalmas erkölcsi és gazdasági erővel, amelyet az ország újjáépítésében Budapest jelent.

Mi rendkívül sokat tulajdonítunk annak, hogy *már legelső megnyilatkozásában is találkozunk olyan tervvel, amely Budapestnek nagy hasznára lehet.* A közgazdasági miniszter ezúttal csak egy pár szóban jelzi ezt a tervet, de akik átérzik ennek a néhány szónak jelentőségét, tisztában vannak vele, hogy *Bud János komolyan foglalkozik Budapest idegenforgalmának megnövelésével, fürdővárossá fejlesztésével.* A közgazdasági miniszter ugyanis a következő nyilatkozatot tette:

— Budapesten

van egy világhírre érdemes gyógyforrás, amiről jóformán nem is beszélnek. Az Erzsébet-híd alatt lévő Hungária-forrásra gondolok, amely lithium- és rádium-tartalmával fölveszi a versenyt a külföld híres gyógyító forrásaival, úgy hogy nagy vétek volna elmulasztani ennek a kiépítését és kifejlesztését. Rövidesen erre is sor kerülhet s a főpolgármesterrel megkezdem majd az erre vonatkozó tárgyalásokat.

A *Fővárosi Hirlap* olvasói előtt nem kell külön fejtegetni, hogy mit jelent a közgazdasági miniszternek ez a megnyilatkozása. A városházán, sajnos, egy kicsit lanyhán kezelik a Hungária-forrás vizét, de a közgazdasági miniszter már tudja, hogy a magyar orvostudomány mérhetetlenül büszke erre a Hungária-forrásra és *csodálatos módon megérzi a közgazdasági miniszter azt is, hogy mit jelent ez a ma még nagyon szerény keretbe foglalt forrás Budapest világhire szempontjából.* Budapest közönsége kétségkívül a legnagyobb bizalommal és reménnyel tekint a tárgyalás felé, amelyet *Bud* János akar folytatni *Ripka* Ferenc főpolgármesterrel, mert bizonyos, hogy ez a tanácskozás *megalapozza a Hungária-forrás jövőjét és Budapestet egy nagyszerű inézménnyel teszi gazdagabbá.*

Eladási osztály: VI, Teréz körut 43. szám

Nagy felkészültséggel indul meg a munka az Egységes Községi Polgári Pártban

Hétfőn pártértekezlet — Kozma Jenő nyilatkozata

Kozma Jenő dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, hétfőn érkezett vissza szabadságáról és nyomban foglalkozni kezdett a párt ügyeivel. *Kozma* Jenő dr. hétfőn délelőtt már megjelent a főváros közigazgatási bizottságának ülésén is, ahol többízben felszólalt. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa hazaérkezése alkalmából beszélt *Kozma* Jenő dr.-ral, aki a következőket mondotta:

— Most érkeztem haza és mindjárt igyekszem is belekapcsolódni a városházi politikába. Ezt a hetet használom fel a tájékozódásra: *főként az új költségvetés részletei felől akarok alapos felvilágosításokat kapni.* A jövő héten azután már a legintenzivebben megkezdjük a pártéletet is. Maga

az őszi kampány hétfőn, szeptember 17-én kezdődik, amikor az Egységes Községi Párt első értekezletét fogja tartani.

Ezen az értekezleten elsősorban az e hó 19-ére kitűzött közgyűlés napirendjének tárgyait, továbbá az őszi munkaprogramot és ezzel kapcsolatosan

a párt gazdasági programját beszéljük meg.

E megbeszélés során természetesen a jövő évi költségvetés lesz a vita tengelye. A párt tagjai ugyanis

most írják össze kerületeik kívánságait,

amelyeknek *lehetőség szerint érvényt igyekszünk szerezni.*

Kozma Jenő dr. kijelentette még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy a városházát érdeklő összes aktuális porblémákról a legközelebbi hetekben, amikor az új költségvetést áttanulmányozta, már módja lesz érdemleges nyilatkozatot tenni. A költségvetés vitájában az *Egységes Községi Polgári Párt tagjai teljes számban résztvesznek.* A párt a költségvetési tárgyalások során egyetlen célt óhajt szolgálni, ez a cél *a fővárosi közönség terheinek csökkentése.*

Itt említjük meg, hogy *Kozma* Jenő *Ripka* Ferenc főpolgármester társaságában a legközelebbi napokban *bejárja az utóbbi időben készült, valamint a most épülő útszakaszokat,* hogy

személyesen is meggyőződjék a fővárosi útépítés helyzetéről

és hogy *gyakorlati tapasztalataik alapján irányíthassák a jövőben a főváros útépítését.*

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

elhivásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Aut. 212—85, 218—09.

Összerakható könyvszekrények

rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ!

Lingel Károly és Fiai

Első Magyar Faáru- és Butorgyár

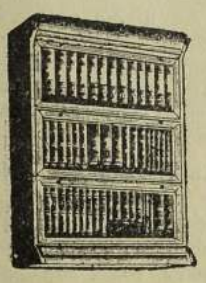

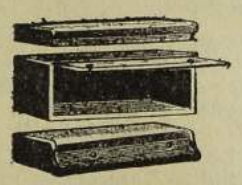

BUDAPEST,
VII, Rózsa ucca 4—6

Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését!

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

JUNKERS

JUNKERS

A központi melegvízellátás gázkészülékekkel

a legkényelmesebb és legtakarékosabb

Prof. JUNKERS

önműködő átfolyóvízmelegítői

(autogeizer) ilyen célra a **legmegbizhatóbb és legmegfelelőbb** legelsőrendű minőségű készülékek

Minden szerelőnél kaphatók.

Gyár:

JUNKERS E Co. DESSAU

Felvilágosítással szolgál a vezérképviselet:
Ungár László, *Bpest VII, Damjanich-u. 26/b*
Telefon: József 419-92.

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

Budapesten szabad csak felépíteni

a vármegyei közkórházat, mert a főváros és a vidék érdeke egyaránt ezt kívánja

Irta: PARASSIN JÓZSEF dr.
egészségügyi főtanácsos, igazgató-főorvos

Az év elején a *Fővárosi Hirlap* hasábjain foglalkoztam a székesfővárosi kórházi ágyinséggel. A megoldást egy Budapesten létesítendő vármegyei, nagy, 2000 ágyas, közkórház létesítésében jelöltem meg. E közlésem erős visszhangra talált és *végtelen örömömre szolgál, hogy ma már a vármegyei kórház ügye, mint tovább el nem odázható feladat a közegészségügyi program homlokterébe került.*

Az utóbbi időben azonban véleményeltérések mutatkoznak abban az irányban, hogy a vármegyei közkórházat a székesfőváros területén létesítsék vagy sem. Vidéki városok versengenek a nagy jelentőségű intézmény elnyeréséért. Már pedig említett cikkem egész gondolatmenete abban csúcsosodott ki, hogy

a mai siralmas helyzetet csakis az javíthatja meg eredményesen, ha Pest-vármegye Budapesten alkotja meg ezt a legelsőrendű egészségügyi intézményét.

A székesfővárosi kórházi ágyinségen csakis az segít, s a vármegye lakosságának egészségügyi érdekeit is csak az szolgálja teljes mértékben, ha Budapesten épül meg a vármegye nagy közkórháza. E megoldás nélkül a főváros kórházi állapotai nem javulhatnak jelentősen még akkor sem, ha a székesfőváros óriási áldozatkészséggel új kórházat építene is.

Hogy a vármegye és a főváros szempontjából miért egyedül helyes a budapesti megoldás, annak oka kézenfekvő. Aki csak egy pillantást vet Pest vármegye térképére, szükségszerűen szemébe ötlik az, hogy a vármegye első, északi negyedének minden közlekedési útvonala, a vasutak csak úgy, mint az országutak sűrű sugárzatban *Budapestre torkollanak.* Ennek a terület-testnek Budapest a szíve. A környék egész vérkeringése erre áramlik a gazdaság-társadalmi okok törvényszerű hatásainál fogva.

Az aszódi, biai, gödöllői, gyömrői, központi, pomázi, ráckevei és váci, sőt részben még a monori járások népességének is minden életere Budapestre fut, annyira, hogy e terület lakosságának életviszonyaiban döntő szerepet játszik. Ez

a terület a vármegye testének alig negyedrésze, mégis a megye 1,161.325 lakosának több mint fele ezen a területen lakik.

Világos tehát, hogy a vármegye hatalmas többi területeihez képest ez a kisebb hányad az összehasonlíthatatlanul sűrűbben lakott. Ennek a területnek a lakosságát, amelyet kulturális és gazdasági okok százai kötnek a vármegye székvárosához, az *egészségügyi okok sem irányíthatják másfelé.* Annál kevésbbé, mert e tekintetben még

a megye távolabbi helyeinek lakossága is inkább a főváros intézetei felé törekszik, nagyon sokszor épen orvosai tanácsára.

Az kétségtelen, hogy Pest vármegye szűkölködik kórházakban, és a megye egyéb területeinek kisebb gócpontjain *ugyancsak égető szükség mutatkozik kórházépítésben.* Szükséges is, hogy az Alföld városai inkább előbb, mint utóbb kórházakhoz jussanak, amelyek körzetük betegeit azután felszívhatják. Ámde

a vármegye déli, nagyobb területén létesített vármegyei közkórház mit sem változtatna a főváros-környéki lakosság kórházinségén.

s a fővárost sem tudná tehermentesíteni. Márpedig ezek a legsürgetőbb szempontok.

A vármegye déli nagyobb felében egyébként sem volna célirányos egy nagyméretű körkórház alkotása. Itt a népesebb gócpontokban kisebb kórházak létesítése helyénvalóbb, mert a helyi és területi viszonyoknál fogva ezeket könnyebben lehetne igénybe venni. Ezen a száraz, homokos területen a lakosság természetszerüen szerteszórt, a területek gyéren lakottak, a közlekedési utak hálózata hiányos, maguk az utak nehezen járhatók s tökéletes kiépítésük belátható időn belül nem is lehetséges. Ilyen viszonyok között

ezen a területen egy centrális nagy kórház feladatait meg sem tudná oldani.

Mindezeken felül pedig döntő súllyal esnek még más szempontok is a kérdés mérlegének serpenyőjében, amelyeket *Vass* József népjóléti miniszter bölcsesége a következő formában öntött szavakba épp a *Fővárosi Hirlap* hasábjain:

„Egy modern nagy kórház felépítése és eredményes működése szoros kapcsolatban áll más egészségügyi intézmények és főként a tudományos intézmények munkájával. Az orvostudomány állandó és rohamos fejlődése a központban tud igazán komoly eredményeket felmutatni. Az elméleti orvostudomány fejlődésének eredményeit a fővárosban lehet legközvetlenebbül átvinni a gyakorlatba."

Mit jelent az autóbusz-konkurrencia a villamos forgalmában?

A *BSzKRt* érdekes statisztikát állított össze arról, *hány ember utazik évente Budapesten.* Megállapítható hogy

az utasok száma évről-évre jelentékenyen szaporodik.

Három év alatt az emelkedés *több, mint 12 százalék volt.* 1926-ban 281,319.918 volt, 1927-ben 298,512.499, *az idén,* az eddigi eredményből következtetve, *már 313,000.000 utas lesz,* míg

jövőre előreláthatóan 322 millióra rúg a villamoson utazók száma.

Az utasszám emelkedésével arányos a kocsikilométerek száma is, bár az idén már bizonyos visszaesés látszik a tavalyival szemben.

Az eddigi eredményeket véve alapul, 1929. évben már 328,181.000 millió utasra kellene számítani. A jövő évben azonban

már számolni kell az autóbusz nagyobb arányú versenyével.

mert az autóbusz a villamos vasút utasainak, vagy legalább is a várható utas szaporulatnak *egy részét el fogja ragadni.* Ennek folytán a *328,181.000 utas helyett csak 322,000.000 utasra számít a BSzKRt* igazgatósága, ezzel a számmal kalkulál az új költségelőirányzatban is. Ez a szám *az idei 4.89 százalék emelkedés helyett csak 2.87 százalékos szaporulatot mutat,* ami azonban nem végleges, de nem is fedi a valóságos helyzetet, mert a fővárosban utazó publikum száma lényegesen nagyobb s az utasok száma *egyre nagyobb lenne,* ha a villamos vasút pótolni tudná azokat a hiányokat, amelyek a kocsipark hiányossága és a vonalak szaporítása terén *már régen mutatkoznak.*

BUDAPEST
SVÁBHEGYI
SZANATORIUM
Az ideális őszi gyógyhely
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma
belbetegek, idegbetegek és üdülők részére
*
Központi fűtés, meleg-hideg víz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire, 430—480 m. magasan fekszik, eiragadó szépségű kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyítója a beteg testnek és fáradt léleknek.
*
NAPIDIJ (az új főépületben)beleértve ötszöri diétás étkezést, fűtést vízkúrákat 22 pengőtől

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalalat
Budapest, VIII., Szigony-uccа 34. — Telefon: I. 373—59.

Holman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 513—56.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.
Alapittatott 1886 ban. Telefon-interurban: Automata 223-06. szám.

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — Telefon: J. 314-16.

Magyar Mosó- és Fertőtlenítő-Gépgyár Részvénytársaság
Telefon aut. 625—23. Budapest, III, Lajos-utca 115. sz.
Mosóda berendezések — Fertőtlenítő berendezések — Gőzfőzőkonyhák
Eddig 2000-nél több berendezés üzemben

Elektromotorok újak, használtak
Tekercselések
Adás-vétel, csere
Villanyszerelés
RYMORZ LAJOS
V. VISEGRÁDI UCCA 8
TELEFON AUT. 275—05

BUDAPESTI
MECHANIKAI KEFEÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 306—63

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST VII. Rottenbiller u. 29.

TÓTH LAJOS
eternit-, cseréptedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA
REDŐNYGYÁR
Budapest. V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

VÖGERL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Aut. 502-51.
Épület, szobrász és műkőmunkák készítése

Fratrichevich István diszitő-festő
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98. VII, Dembinszky-u 38
Budapest

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kiviteliben való gyártása.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38
TELEFON: J. 380—19

Még az Andrássy út sincs rajta a főváros műszaki ügyosztályában nagy gonddal őrzött „üveg-szelvényeken"

Hiányzik a főváros pontos térképe és egyáltalán nincs meg a földalatti Budapest térképe — A polgármesteri jelentés a műszaki kihágások felelősségéről

BECSEY ANTAL A MŰSZAKI ADMINISZTRÁCIÓ HIBÁIRÓL

A városháza valamennyi ügyosztályán serényen dolgoznak az őszi, illetve a jövő esztendei munkaprogram összeállításán, amely tudvalevően szorosan összefügg a költségvetés tárgyalásával, illetve az új budget összeállításával.

A bizottsági tárgyalások során hír szerint

újabb, keményen bíráló szavak hangzanak majd el a műszaki adminisztráció ellen.

amelynek bajai az összes faktorok előtt ismeretesek ugyan, de *az orvoslás folyamata mégis egyre késik.*

Az *Egységes Községi Polgári Párt* részéről *Becsey* Antal szorgalmazza tovább és változatlan energiával a reform sürgős végrehajtását, annál is inkább, mert

egyre határozottabban mutatkoznak a teljes zűrzavar tünetei.

A polgármester félévi jelentésében erre vonatkozóan igen érdekes adatok vannak. A jelentés megállapítja például, hogy

rohamosan emelkedik a fővárosban az építkezési kihágások száma.

de ugyanakkor őszintén bevallja azt is, hogy a kihágásokban nemcsak az elkövetők hibásak, hanem *a műszaki adminisztráció is,* mert a városrendezési-építkezési ügyosztály *csak igen lassan tudja elintézni az építési-engedély ügyeket s a felek nem* tudják bevárni a kérelem elintézését, a hely kijelölést. Így keletkeznek a kihágások, a kellemetlenségek.

A fővárosi törvény reformja s a törvényhatóságnak a tizenhat ügyosztály visszaállítására vonatkozó akciója

minden bizonnyal orvosolni fogja a bajokat.

de sürgősebb cselekvésre volna szükség, mert ha a közeljövőben, a költségvetés összeállításáig nem történik valami intézkedés, úgy minden bizonnyal *legalább egy évvel ismét eltolódnak a nagy feladatok.* Az 1929. évi költségvetéstervezetbe beállítottak ugyan 500,000 pengőt *városrendezési célokra,* de ez az összeg igen kevés, másrészt nem bizonyos, hogy az egyeztetés során nem redukálják-e ezt is erősen?

A kérdés egyik legalaposabb és legkiválóbb ismerőjéhez,

Becsey Antalhoz

fordultunk felvilágosításért, aki néhány példával illusztrálta előttünk, miért halaszthatatlanul szükséges a városrendezési munkák intenziv megkezdése:

— Azzal kezdem, hogy

mielőbb meg kell kezdeni Budapest területének új, alapos felmérését.

A székesfővárosnak *hiteles, a mai állapotokat feltüntető térképei nincsenek.* A nagy gonddal őrzött „üvegszelvényeken" a város fejlődésével beállott változások nincsenek keresztül vezetve. Nemcsak külső uccák, *sőt városrészek hiányoznak* e térképekről, hanem

még az Andrássy-út sincs rajta feltüntetve.

Az utolsó felmérés Pesten 1867-ben kezdődött s azóta sem volt. A legkisebb városrendezési vagy szabályozási problémánál *vagy ki kell menni a helyszínre, vagy szemmérték szerint kénytelenek dolgozni a mérnökök.*

A közművek legnagyobb része *lekerült a föld alá.* Telefon-, villany-

kábelek, gáz- és vízcsövek, csatornahálózatok futnak az úttest alatt, de erről egységes, pontos térképe nincs a műszaki ügyosztálynak.

Jóformán senki sem tudja pontosan, *mi van a föld alatt, pedig közbiztonsági és technikai okokból erre okvetlen szükség lenne,* szinte elképzelhetetlen nélküle a modern műszaki közigazgatás, hisz *ezekre a szelvényekre minden kis földszintes ház, vagy kerítés építési kérvényének elbírálásánál szükség van.*

— A főváros programszerű fejlődésének alapfeltétele a városrendezési tervek egységes megkonstruálása. E tekintetben, sajnos, *megállott minden tevékenység,* amit eléggé hibáztatni nem lehet.

Reverzálist vesznek az építkezőktől?

— Nem lévén perifériákra kiterjedő jóváhagyott, egységes szabályozási terv, az építési engedélyek kiadásánál az a szokás kapott lábra, hogy

az építkezőktől reverzálist vesznek, amelyben nem kevesebbre kötelezik, mint arra, hogy ha az esetleges szabályozás később úgy kívánja, — kötelesek a házukat a hatóság kívánságára lebontani.

Hogy az ilyen intézkedések nem alkalmasak az építési kedv fokozására, azt *bizonyítani, azt hiszem, felesleges.*

— De azért is fontosak e rendezési tervek, mert ezek segítségével a mostani rapszodikus, külterjes építkezés helyett bizonyos kívánatos irányba tudná terelni az építkezést, a város fejlődését a műszaki adminisztráció.

— Nem kevésbé fontos és sürgős *a belső szabályozási és rendezési tervek elkészítése és végrehajtása is.* Ez a feladat ma szorosan összefügg a közlekedés problémájával és a *legfrekventáltabb útvonalak szükségszerű tehermentesítésével.* A belterületi szabályozás végrehajtása kétségtelenül pénzáldozatokkal járna, mert

ingatlanok kisajátítása válna szükségessé.

ezt az áldozatot azonban hamarosan kiegyenlítené a megszerzett telkek megmaradt részének értékemelkedése, amit a szabályozás révén érnének el.

Amiről senki sem tud

— A városgazdasági ügyosztály feladata a telekkönyvezés állandó ellenőrzése és a szükséges adatok pontos nyilvántartása. A

telekkönyvek régebbi feljegyzéseit, a főváros javára bejegyzett különböző korlátozásokat, átháramlásokat és egyéb bekebelezéseket nem ismeri jóformán senki.

Könnyen lehet, hogy ilymódon *nagyobb vagyontételei vannak a fővárosnak, amelyek idegen kézen vannak, s amelyekről nem tud senki.* Értem ezt azokra a telkekre, és egyéb ingatlanokra, amelyeket a főváros különböző célokra adott közületeknek és magánosoknak, háramlási jog vagy egyéb járadékok kikötésével a régebbi évtizedekben, vagy épen az egyesítés idején. *A telekkönyvek tanulmányozása külön nagy és alapos munka lenne.*

— Végül ennek az ügyoszálynak volna a feladata az általam sokat hangoztatott *betterment* kiszabása és a helyes, okos telekpolitika irányítása, amelyre nemcsak a most, vagy közeljövőben aktuális építkezések miatt van szükség, hanem a későbbi városrendezési szempontok miatt is. Szerintem a fővárosnak az összes úgynevezett „külsőtelkeket" meg kellene szereznie s ezzel

elejét lehetne venni az esetleges telekspekulációnak is.

A telekvásárlásoknak a városszabályozási és városrendezési tervek előrehaladásával párhuzamosan kell történnie. Már most gondoskodni kell a jövőben létesülő vagy szabályozásra váró városrészek utai, uccái, terei, parkjai, középületei, közüzemei számára szükséges telkekről.

— Csak ezt a néhány példát ragadtam ki a városrendezési feladatok közül, de már

ez is olyan program, amelynek gondos és alapos elvégzéséhez tíz esztendő is kell.

ami nagy idő, különösen akkor, mikor csupa régen szükséges teendőről, tulajdonképen mulasztások pótlásáról van szó.

DRÓTFONAT
A LEGJOBB KERITÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
BUDAPEST. IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.

Hudetz János
okl. építészmérnök, építőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapíttatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6. b.

VOZÁRY PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J 374-31
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készitését. Dynamók és motorok javitását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐ-MESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat

LENDVAI FERENC
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VII., Nefeleits ucca 50.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

Budapest legszebb helyén, a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában a 83-as végállomástól megközelíthető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A végleges jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételek kel kaphatók. Épülő mintaházak a helyszínen megtekinthetők. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig. **Kertváros Épitő R.-T. IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.**

Miért nem magánmérnökök tervezik a főváros középületeit?

Ellentmondás Solty tanácsnok programja és az ügyosztály tehermentesítésére vonatkozó kívánsága között — Wellisch Andor műépítész a középítési ügyosztály új munkaköréről

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában nyilatkozatot közöltünk, amelyben *Solty* Lajos tanácsnok, a főváros középítési ügyosztályának vezetője a többek közt kijelentette, hogy a vezetése alatt álló ügyosztály ellen elhangzott panaszok egyrésze megokolt: *növelni kellene a személyzet létszámát, egyben pedig tehermentesíteni az ügyosztályt*, amely a felgyülemlett restanciák miatt *képtelen lépést tartani az aktuális problémákkal.* A tanácsnok nyilatkozata további részében az ügyosztály munkaprogramját ismerteti, ámde a program egyes pontjai

határozott ellentmondásban vannak azzal a fentidézett elvvel,

amelynek keresztülvitelét ép maga a tanácsnok tartja halaszthatatlanul sürgősnek.

Erre az ellentmondásra s a helyes megoldás kézenfekvő lehetőségére hívja fel a figyelmet

vágvecsel Wellisch Andor műépítész,

aki az alábbiakat mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Valahányszor a főváros adminisztrációjának bajairól van szó, a közfigyelem mindig a középítési ügyosztály felé fordul, mert tényleg itt találjuk a legtöbb bajt és itt akad legtöbb orvosolni való. Ha valamilyen helyszínrajz beszerzése hetekig tart, vagy egy építési engedélyre hónapokig kell várni, amíg igen gyakran az építési szezón is elmúlik, nem kevésbbé ha valamilyen fővárosi építkezés horribilis túllépéssel végződik csak azért, mert a kiírásnál nem volt meg az idő és a lehetőség a pontos előmunkák elkészítésére, mindig ugyanazt a kifogást halljuk: az építési ügyosztály műszaki személyzete nem elegendő, az ügyosztály túl van halmozva munkálatokkal és nem tudja behozni az állandó restanciákat.

— De legjobban bizonyítja a helyzet tarthatatlanságát magának az ügyosztály vezetőjének, *Solty* Lajos tanácsnoknak a *Fővárosi Hirlap* szeptember 5-i számában közölt ama nyilatkozata is: *„Tagadhatatlan, hogy a műszaki adminisztráció ellen elhangzó kifogások közül nagyon sok megokolt.* A hibákat azonban nem a rosszindulat, hanem főleg a munkatorlódás, a rendszer és a személyzet hiánya okozza. A törvényhatósági bizottság több tekintélyes tagja is elismerte, hogy a műszaki adminisztrációt alapos revizió alá kell venni, stb. stb."

— Amikor tehát állandóan azt halljuk, hogy a főváros műszaki személyzetét szaporítani és az ügyosztályt sürgősen tehermentesíteni kell, annál élénkebb csodálkozást kelt mindenkiben, hogy ezzel teljesen ellentétben

egy új munkakört ruháztak az építési ügyosztályra: a városi középületeknek a hivatalban való tervezését.

— Azt olvassuk ugyanis a tanácsnok úr fentidézett nyilatkozatában, hogy *a főváros a közeljövőben építendő 3 iskolát házilag tervezteti.* Évtizedek óta, amióta a főváros építkezik, bérházait, iskoláit, középületeit mindig magánépítészekkel terveztette meg és *az ügyosztály csak az építkezések ellenőrzésével foglalkozott.* A tervek beszerzésének legideálisabb módja természetesen a nyilvános tervpályázat hirdetése, de azt is be kell látnunk, hogy ez gyakran sok időbe és felesleges költségbe kerül és *egyszerűbb feladatoknál, mint amilyenek közé az iskolaépítkezések is sorozhatók, a tervpályázat elkerülhető.* De

lehetetlennek tartjuk azt, hogy a főváros, mint hatóság, a tervező építészeket az amúgyis gyéren előforduló munkaalkalmaktól megfossza.

— A közelmultban tárgyalások folytak arról, hogy a városi üzemek nagyrészét le kell építeni, sőt azok közül hét üzem beszüntetését már el is határozták, épp azért, hogy a kereskedők, iparosok, szóval az adófizető polgárok *munkaalkalomhoz jussanak és a fővárossal ne, mint konkurrenssel álljanak szemben.* Ugyanez a szempont áll

az építészekkel szemben is, akiknek munkával való ellátása nagyrészt a főváros feladatai közé tartozik.

— A főváros műszaki karának csak az a hivatása, hogy az adminisztrációt bonyolítsa le, ellenben *a művészi kérdések és feladatok megoldása nem tartozhatik hozzájuk.* Egyébiránt is teljes mértékben

inkompatibilisnek találjuk, hogy ugyanaz a műszaki kar, amely az ellenőrzést gyakorolja, maga tervezzen is,

vagyis ilyképen sajátmagának az ellenőrzője legyen.

— Reméljük, hogy a főváros vezetői az építészeknek ezt az exisztenciális ügyét felkarolja és nemcsak a jövőben fogja követelni a tanácstól, hogy a középületek tervezését akár pályázat-, akár megbízás útján magánépítészekre ruházza, de visszahatólag még a szóbanforgó három iskolaépítkezésnél is érvényesíteni fogja ezt az elvet. Ezt nemcsak mint építészek, de mint adófizető polgárok is kérjük és elvárjuk a fővárostól.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest, I., Budafoki-út 4047. hrsz. (új) alatti kelenföldi telepen létesítendő 33 méteres gépházbővítés: föld-, kőműves-, vasbeton- és elhelyező munkálataira.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerűen aláírt s az előírt okmánybélyegekkel ellátott, pengőértékű, tanukkal láttamozott ajánlatok felírattal ellátott, lepecsételt borítékban nyújtandók be.

Az ajánlatokat **1928. szeptember 24-én délelőtt 10 óráig** Budapest székesfőváros tanácsa XII. (Világítási és vízvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában, a kezelőfőtiszt kezeihez (Központi városháza, II. em. 295) kell benyújtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XII. ügyosztályhoz beérkezzék.

A fenti munkákra az ajánlati végösszeg után számított 5%-nak megfelelő összegű bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételek"-ben körülírt módon.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon a napon déli 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a „Külön kikötések"-ben foglaltaknak szigorúan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati űrlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló űrlapot a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek építési irodájában (V., Váci-út 74. sz., IV. em. 424) hétköznapokon d. e. 9 és 12 óra között 20 pengő lefizetése ellenében megszerezhetik.

A tervek dr. Bierbauer Virgil építész irodájában (IV., Veres Pálné u. 7. sz. I. em.) tekinthetők meg d. e. ½9-től ½11-ig, ahol a szükséges műszaki felvilágosítások is megadatnak.

Az Elektromos Művek igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, úgy újabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A szóbanforgó munka kényes természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munka csak oly pályázó cégnek fog odaítéltetni, amely kimerítően és hitelt érdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegű munkát, mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaítélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1928. szeptember 4.

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek igazgatósága.

SZÓRAKOZÁS

A régi nyár a Városi Szinházban. Honthy Hanna. Minden este fél 8 órakor. Szeptember 14-én 100-adszor. Legdrágább hely 6 pengő!

A Városi Szinház olcsó opera-bérlete a napi áraknál 30%-kal olcsóbb és 10 részletben fizethető. A tervezetben a legkiválóbb külföldi művészek szerepelnek, akiknek fellépésére a szinház külön 25% kedvezményt biztosít a bérlőknek. A bérletek kiadását egész napon át megszakítás nélkül eszközli a gazdasági hivatal (II. em. 32.) szeptember 12-ig bezárólag.

CORVIN SZINHÁZ
szeptember 13-tól 19-ig
SAXOFON ZSUZSI
látványos filmjáték 8 felv.
főszerepben Anny Ondra
A POKOL ÖNKÉNTESE
dráma 8 felvonásban
főszereplők Estelle Taylor és Georg O'Brien

SZEPTEMBER 13-TOL 16-IG
SZOMBATOK SZOMBATJA
KAMARA MOZGÓ
A JAZZ ÉNEKES
Film történet a newyorki gettóból. — Főszerepben:
AL JOLSON
Ezen kivül a fényes kisérő műsor

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH

Margitszigeti Palota
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene
Saját sütő- és cukrászipari üzem

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

WAGNER LAJOS
épitész, épitőmester
Budapest, VII., Nagydiófa ucca 16.
Tervezés, magas- és mélyépités.

A SZÉKESFŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA rendeletének megfelelően
FÜSTMENTES a tüzelés NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL
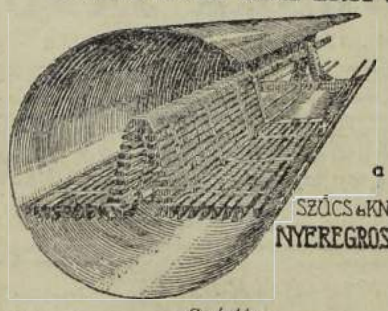

Gyártja:
RÓCK ISTVÁN ÉS ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.
Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

FULÁNKOK

A DRÁGASÁGRÓL

megint ankéteztek és ezzel azután, azt hisszük, minden be is fejeződött. Természetesen megint kísérletezni fognak régen be nem vált eszközökkel és a drágaság, amely immár igen erőteljesen ostromolja az amúgyis szegényes zsebeket, korlátlan úr marad. Pedig hát nincs ennek a városnak még egy olyan állandó járványa, leküzdhetetlen nyavalyája, mint a drágaság. Igazán megtalálhattuk volna már az ellenszerét. 1904. óta tanulmányozzuk, próbáljuk kiirtani, minden siker nélkül. Az első nagy offenzivát 1910-ben vezette a főváros a drágaság ellen. Már akkor voltak „szaktanácskozmányok" és már akkor megállapították, hogy „a baj nem helyi, hanem egyetemleges jellegű és orvoslása messzemenő bavatkozást követel." A háború alatt a parlament egyik ülésén Vázsonyi Vilmos jelentette ki, hogy „az abnormis drágaság már a háború ideje előtt is szelid háziállattá vált". A szelid háziállat pedig nyugodtan megöregszik közöttünk és minden esztendőben egyszer-kétszer nekivadul, fölforgat mindent, aztán kérődzik megint tovább, amíg újra nem kezdheti rendbontó munkáját. Egy másik híres Vázsonyi-beszédben hallottuk, hogy „a drágaság ellen való küzdelemben nem lehet guerilla-harccal ötletszerüleg, itt-ott harcolva az ellenség ellen, sikert elérni, hanem csakis rendszeres tervvel, csakis teljes koncepcióval". Hát ezeket a rendszeres terveket és teljes koncepciót 1904. tehát egy negyed század alatt igazán meg lehetett volna teremteni. De hát még csak patronokat sem csináltak, amivel a szobafestők dolgoznak, csak minden esztendőben a régi cukrosviz-medicinát írják elő. Huszonöt év óta összesen két komoly és jelentős ötlet merült föl. A két orvosság közül az elsőnek adagolását 1911 december 2-án kezdték meg, amikor a Községi Élelmiszerüzem megnyílt. Azok is, akik ennek az intézménynek ellenségei, kénytelenek beismerni, hogy negyed század alatt más komoly fegyvert a drágaság mellének szegezni nem lehetett. A másik orvosság, sajnos, még csak a jövő zenéje. Az elmult esztendőben Vass József népjóléti miniszter vette kezébe a drágaság ellen való küzdelmet és akkor kiderült valami egészen különös dolog, amiről tulajdonképpen régen és mindenkinek kellett volna már tudni. Kiderült, hogy nincsen elegendő vásárcsarnokunk, nincs megszervezve az élelmiszer felhozatal, nincsenek raktáraink, egyszóval hiányzik Budapest élelmiszerellátásának a fundamentuma. Ezt a fundamentumot kell sürgősen megépíteni, mert különben másik negyed századig is hába és fölöslegesen küzdünk a drágaság ellen. Szinte jó, hogy minden huszonöt esztendőben akad egy-egy egészséges ötletünk.

BEDŐ MÓR CIMÉRE,

aki pénteken beszédet mondott a fürdőügyi bizottság ülésén, levelet kaptunk egy olvasónktól. A levél a következőket mondja:

Nagy figyelemmel olvastam, mélyen tisztelt bizottsági tag úr, beszédét és engedje meg, hogy bár nem tartozunk egy párthoz, melegen üdvözöljem önt a budapesti adófizető polgárság eredményes felvilágositásáért. Mi ugyanis azt hittük, hogy az ön korszakalkotó indítványai régen idejétmult ötletek. Olvassuk például az ön követelései között, hogy a fürdőügyi bizottság „a jövőben rendszeresen tartsa meg üléseit", hogy ez a bizottság „a köz szempontjait tartsa állandóan szem előtt". A felvilágosodás érzésének gyönyörüsége fut át rajtunk, amikor azt a tanácsát olvassuk, hogy „komoly költségvetést kell előzően készíteni és ehhez mérten megállapitani a fürdő-árakat". Igen tisztelt bizottsági tag úr, vagy igaza van önnek és akkor mi pesti polgárok szégyeljük magunkat, vagy nincs igaza önnek és akkor a főváros tanácsának és a fürdőügyi bizottságnak elégtételt kell öntől követelnie. Hát csakugyan ilyen állapotok volnának a városházán, mint amilyenekről az ön beszédéből értesülünk? Hát csakugyan figyelmeztetni kell a főváros tanácsát arra, hogy „a fürdőügyi propagandára vonatkozólag tervezetet dolgozzon ki?" Hát ennyire van még csak Budapest fürdőváros gondolata? Köszönjük a szives felvilágositást, mert bizony mi azt hittük, hogy ilyen kérdések nem Budapestet, de Turkevét sem foglalkoztatják.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

AISER HUGÓ
ÉPITÓMESTER Budapest, VI., Podmanicky ucca 5 III/18.
Telefon: Automata 215-51 szám.

Ultratej

az

ANGOLKÓR

(Rachitis)

megelőzése és gyógyítása ultraviolett sugarakkal besugárzott

tejjel

A fejlődő gyermeki szervezet legnagyobb ellenségeinek egyikét, az **angolkórt** az orvosi tudomány legújabb kutatásai szerint ultraviolett sugarakkal telített tejjel lehet megelőzni, illetve gyógyítani. Ilyen tejet **folyó hó közepétől kezdve**

Ultratej

elnevezéssel fogunk forgalomba hozni.

Ultratejünket, a világhírű **hanaui kvarclámpagyár kvarclámpáival,** szakértők által sokszorosan megvizsgált, bevált módszer szerint készítjük. Gyógyító hatását hírneves orvostanárok állapították meg.

Az **Ultratej** kitünő minőségű, kiméletesen pasztőrözött természetes vitamindús tej, amely különleges **kék palackokban,** mindenkinek hozzáférhető olcsó árban valamennyi fióküzletünkben, ivócsarnokainkban és egyéb elárusítóhelyeinken lesz naponta kapható. Megrendeléseket ugyanott és központi telepünkön már most elfogadunk.

BUDAPESTI KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK R. T.

Budapest a kontinens egyik legtisztább és legápoltabb városa

Szemetel a berlini lófogatu szemétgyüjtőkocsi, a holland boltos az uccára szórja a papirhulladékot és egyéb furcsaságok a külföld tisztaságról hires városaiban

Némethy Béla tanácsnok a közegészségi és köztisztasági-ügyosztály vezetője *Balló* Elemér köztisztasági hivatali igazgató kíséretében — mint ismeretes — arra használta fel nyári szabadsága egy részét, hogy beutazta Németországot, Hollandiát és az ottani köztisztasági berendezéseket, viszonyokat tanulmányozta. A többhetes tanulmányút most ért véget. *Némethy* tanácsnok hazaérkezve átvette hivatalát és most dolgazza fel az útközben gyüjtött érdekes tapasztalatokat. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa beszélt

Némethy Béla tanácsnokkal

a tanulmányútról:

— A tanulmányút során — mondotta a tanácsnok — végig Németországon és Hollandián, legelőször is arra a megállapításra jutottunk, hogy mind berendezéseink, mind köztisztasági viszonyaink tekintetében, a külfölddel szemben, *nincs okunk szégyenkezésre.* Minden önhittség és sovén elfogultság nélkül állapithatjuk meg, hogy

Budapest Európa egyik legtisztább és legápoltabb városa.

Nagyon sokat vártunk Hollandiától s talán éppen ezért *bizonyos fokú csalódásban is volt részünk,* mert Budapest tisztaság dolgában *legalább is vezet annyira, mint a pedantériájáról hires Amsterdam.*

Uccai porszivók

— Utazásunk során legelőször a *breszlaui* köztisztasági kongresszuson vettünk részt, ahol különösen a köztisztasági technikai berendezések kiállítása volt érdemes a megtekintésre. A német technika ontja a meglepetéseket s szinte naprólnapra állítja elő gyáraiban a legraffináltabb köztisztasági gépeket. Ezért kell *nekünk is különös óvatossággal eljárni a pormentes szemétgyüjtő gépek beszerzésénél, nehogy a ma még legmodernebbnek látszó készülék* „elavult szerkezetté" váljék az alkalmazásig.

— Különösen bámulatba ejtettek a kombinált seprő és szemétgyüjtő gépek, amelyek

valóságos uccai porszivók, szinte azonosak a parkettokon használt kis gépekkel.

— *A pormentes szemétgyüjtést* különösen *Hamburgban* láttuk olyan niveón, amelyet *tökéletesnek mondhatunk.* A pormentes szemétgyüjtés különösen érdekel bennünket s alig várom, hogy az idei próba eredményei nyilvánvalók legyenek, hogy azok alapján *jövőre megkezdhessük a végleges berendezkedést.*

— Több helyen tanulmányoztuk a *szemétégető* telepeket is, bár ez nálunk csak a későbbi évek programjába tartozik. *Amsterdamban*

láttunk például egy szemétégetőt, amely nagyszerű útburkoló téglát állit elő.

A legtökéletesebb szemétégető berendezés a *kölni,* de ez csak most épült és még nincs egészen üzemben. Itt is útburkoló anyagot készitenek a szemétből. Remélem

jövőre Budapesten is sikerül egy kisebb kísérleti telepet létesiteni.

hogy tanulmányozhassuk, miként égethető és hasznositható a budapesti háziszemét. Tudni kell ugyanis, hogy *a világvárosok háziszemete igen különböző összetételü* és más-más elbánást igényel.

Hulladékkal teli hollandi uccák

— Igen meglepett bennünket a *berlini* háziszemétgyüjtés elavult rendszere. Itt ezt a munkát egy vállalkozó végzi, aki a mult évben ajánlatot tett nekünk is a budapesti háziszemétgyüjtés elvégzésére. Tulajdon szememmel láttam az *Unter den Linden,* sarkán, az egyik legforgalmasabb helyen, egy úgynevezett „pormentes" szemétgyüjtő kocsit kora reggel munkaközben, de bizony az a mód pormentesnek egyáltalában nem mondható. Berlinben amellett *még lófogatuak a kocsik,* sőt a házak előtt ácsorgó szemétgyüjtő fogatok lovait ott az utcán etetik. A szemét, amit a szemétgyüjtőkocsik hagytak maguk után, legalább egyelőre, ott maradt az utcán. De meglepetéssel szolgáltak a hollandus városok is. Hága egyik főutcáján, ahol a legszebb üzletek vannak, láttam amikor egy igen előkelő virágüzlet tulajdonosa kinyitotta a boltajtót és kényelmesen a széles járdára tólt ki a lábával rengeteg gyürött csomagolópapirost, amely a járó-kelők lábára csavarodott, amig szét nem tépték, szét nem hurcolták a rátaposó cipők. *Általában meglepő, hogy milyen*

sok papirhulladék van a tisztaságukról hires hollandi uccákon.

Igaz, hogy a város centruma igen tiszta, de ott viszont *alig van forgalom,* s nagy ritkán halad át egy-egy autó. Ott egyáltalában nem végzik azt a permanens szolgálatot, amit a mi úgynevezett cirkáló utcasepröink látnak el, akik rögtön eltávolitják a kövezetről a hulladékot.

— *Nürnbergben* a burkolatnak *erős vizsugárral való esti lemosását* tanulmányoztuk. Igen ötletesen, este, illetve éjjel, vagy kora reggel mossák bőséges vízzel, uccai csapokról, a burkolatot s igy nem akadályozzák a közlekedést sem. Viszont összehasonlithatatlanul nagyobb tisztaságot érnek el a házagmentes burkolatokon, mint a seprőgépekkel. Mi is szeretnénk ezt a régi módszert, uj formában megint, mielőbb alkalmazni, ha a vízszolgáltatás erre módot ad.

— Megfigyeltük külföldön a különböző uccai szemétgyüjtő kosártipusokat is. Errevonatkozóan is megállapithatom ma már, hogy

a mi uccai hulladékkosaraink modernebbek, praktikusabbak és csinosabbak lesznek.

Remélem, hogy még ebben az évben fel tudjuk állitani az első ezer—ezerkétszáz darabot.

— Befejezésül ugyanazt mondhatom, amivel kezdtem, hogy Budapest *nem marad el tisztaság dolgában a német és a hollandi városok mögött,* sőt hangsúlyozhatom, hogy a *hollandi városok között olyan tisztát sem találtam, mint amilyen ma már Budapest.*

A legjobb magyar folytonégő kályha
KALOR PERPETUUM
Óvakodjunk az utánzatoktól!

Óvakodjunk az utánzatoktól!
Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntö Rt.
(HIRSCH ÉS FRANK)
Budapest. Aréna-út 128. Tel.: Aut. 100-20, 100-28, 100-29
Városi raktár:
V., Kálmán ucca 15. — Telefon: L 983—25.
Házszámra ügyelni!
Kapható minden jobb vaskereskedésben is.

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER.,
KEMENES UCCA 6

Havas Lajos
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

TELEFON: AUTOMATA 517-08.
RIEMER MIKSA
KÖZPONTI FŰTÉS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK
Budapest II., Batthyány ucca 18 sz.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállítja: VAD és TAKACS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

LIPNER ES TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: BUDAPEST Főraktár:
VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24. VII, Thököly ut 145

Épület-, mű és vas-szerkezeti gyár
AGULAR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon. József 413—01

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNELKÜLI FAREDŐNY
BAK SANDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

Fűtés Viz Gáz **Szentgyörgyi és Társa**
Telefon: József 8-97 Budapest VIII. Baross-u. 88

Lizsinszky Rezső kárpitos és diszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhivó Aut. 510-54

ÁBRAHÁM ÉS GURTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és diszműbádogos munkák. Vizvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fűtés.

ÓR-ELLENŐRZŐ ÓRAKAT
gyárak, iskolák, kórházak és intézetek részére gyárt
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÓRAGYÁR
Alapittatott: 1877. KULICSKA ANTAL BUDAPEST, II., ISKOLA-U. 6. Telefon: Aut 507-09

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

SZAVA SANDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon József 416—07

WELLNER LÁSZLÓ
épitési vállalkozó Telefon: J 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 3317,0—

EURÓPA LEGMODERNEBB KÓRHÁZA lesz a Madarász uccai gyermekgyógyintézet, amely még az idén télen elkészül

Tizenöt esztendő előtt kezdték építeni a balszerencsés üldözte kórházat — Némethy tanácsnok nyilatkozata

Talán még soha nem készült Budapesten olyan szerencsétlen lassúsággal közintézmény, mint a *Madarász* uccai csecsemőkórház. Ismeretes ennek a példátlan balszerencsétől üldözött épületnek története. 1913-ban kezdte el a kórház építését a főváros, de a munkát félbeszakította a háború. Később az állam vette át az épületet és a háború alatt, háborús építőanyaggal, háborús eszközökkel tető alá is hozta. Rövid időre beteg katonák találtak benne pihenést, azután éveken át üresen állott, míg hosszú huza-vona és különböző kombinációk után

újra visszavette a főváros az államtól, sőt a népjóléti tárca 700 millió koronát is felajánlott a helyreállítás költségeire.

A főváros törvényhatósága az átvétel után nyomban elhatározta, hogy az épületben eredeti rendeltetésének megfelelően *gyermekkórházat létesít*, bár az első pillanatban nyilvánvaló volt, hogy az elhanyagolt objektumok alapos rendbehozása, a telekrendezés és a felszerelés a 700 millión felül még igen nagy áldozatokat ró a fővárosra.

A középítési ügyosztály készítette el a közkórházi osztály intencióinak megfelelő terveket, amelyeket azután felterjesztettek a belügyminiszterhez jóváhagyás végett. A

napokban érkezett le a jóváhagyó leirat, s ezzel az építés utolsó akadálya is elhárult.

A szükséges bontási munkák már teljes erővel megkezdődtek, a legközelebbi napokban megtörténik az összes munkák vállalatba adása s nyomban ezt követőn elkezdik a barokkszerű oldalpavillonok rendes téglafalakkal való átépítését és az egyéb átalakításokat, valamint a kazánház építését és a központi fűtés szerelését.

A kissé talajvizes terület csatornázása már megtörtént, s nemcsak a kórház udvarát parkírozták, hanem azt a kietlen hepe-hupás hatalmas teret is, amely a kórház főépülete előtt terül el és a Váci útig húzódik. A legújabb parkban gyermekjátszótér is lesz és általában

az a törekvés, hogy a mintaintézménynek tervezett csecsemő-kórház derűs, kellemes környezetben, üde pázsit-szőnyegek, fák, lombok, virágok között legyen.

A szükséges fedezet már rendelkezésre áll s így az építésnek akadálya nem lesz.

Némethy Béla tanácsnok

a közegészségi és közkórházi ügyosztály vezetője az új egészségügyi intézményről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Örömmel közölhetem, hogy a Madarász uccai csecsemő-kórház

minden reménység szerint még ebben az évben teljesen készen megnyílik.

— A munkálatok részben már folynak, e héten pedig teljes erővel megindulnak minden irányban.

— Terveink szerint *a kórház a legmodernebb, minta intézet lesz, ahol 250—300 gyermeket gyógyíthatunk.* Elsősorban 3 éven aluli csecsemők gyógykezelésére rendezkedünk be, de lehetőség szerint felveszünk majd nagyobbakat is.

— Úgy hiszem, hogy a hideg idő beálltáig a kőműves munkával készen leszünk, *a belső szerelést pedig nem zavarja a tél*, úgyhogy

decemberre, remélem, megtörténik az első székesfővárosi önálló gyermekkórház megnyitása.

— Csupa kisebb betegszobát tervezünk, mert *csecsemőket nagyobb termekben összezsúfolni nem szabad.* Az egyes betegszobákat úgy rendezzük be, hogy *a beteg csecsemővel az édesanyja is a kórházban tartózkodhassék.* Az egyéb berendezések is

a legmodernebb terápiai elvek szerint készülnek.

Röntgen és egyéb laboratóriumok, kvarcfénykezelő, műtő stb. egész sora áll majd rendelkezésére az orvosoknak. A szobák közvetlen szomszédságában lesznek csecsemő-fürdők, a tea- és tejkonyhák, ahol orvosi felügyelet mellett készülnek a különböző csecsemőtápszerek.

— Az a törekvésünk, hogy mielőbb, minél tökéletesebb intézménnyel legyen gazdagabb a főváros, annál is inkább, mert erre *a kórházra a periférián égetően nagy szükség van.* Remélem, hogy a Madarász uccai kórház *nemcsak a főváros, de egész Európa legmodernebb gyermekgyógyító intézete lesz.*

Meinl kávé

Three Stars

illatos keverék, a legnemesebb középamerikai fajtákból összeállítva, hozzáértők számára
¼ kg P 3.20

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 881-17

Elemi iskola VII. osztálya nyílik meg az idén három helyen

Hónapokkal ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* számolt be elsőnek arról a nagyszabású úttörő reformról, amelyet a székesfőváros tanügyi osztálya dolgozott ki *az elemi iskolai oktatás megjavítására.* A főváros az állami, általános tanügyi reformot megelőzve óhajtja

a nyolc osztályú elemi iskolákat rendszeresíteni

s az erre vonatkozó tervezetet a tavasszal felterjesztette a kultuszkormányhoz jóváhagyás végett.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a belügyminiszter útján

a mult héten küldte le jóváhagyó leiratát a fővároshoz,

ennek alapján *a tanács nyomban intézkedett az új iskolák próbaképen való megnyitása iránt.* Egyelőre a nyolcosztályú elemi iskolák első osztálya, illetve

az elemi iskola hetedik osztálya nyílik meg

és pedig három helyen, a város különböző részein: a VIII. ker., *Mária Terézia téri mintaiskolában,* a II. ker., *Csalogány* uccában, a tanítóképző-intézetnél, a harmadik pedig a VI. kerület külső részén, a *Lehel* ucca és *Aréna-út* sarkán.

Az új iskolatípus látogatása egyelőre *nem kötelező,* hanem önként jelentkező gyermekeket írnak be a VII. osztályba,

rövidesen azonban kötelezővé válik a nyolc osztály elvégzése.

Ennek az elrendelésére vonatkozóan *döntő jelentőségűek lesznek az idei első év tapasztalatai.*

Az illetékes iskolaigazgatók jelentése szerint *az érdeklődés mind a három helyen oly nagy, hogy a létszám nemcsak hogy betelt, hanem tölösleg is mutatkozik.*

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

Németh Vilmos
építési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. - Telefon: J. 462-22

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14

Weisz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Tatarozási munkálatok ½ évi részletekre. Emeletráépítések eszközöltetnek.
I., Budaörsi-út 11. (Sajáthász)

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

EGRY BÁLINT
ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Salétrom ucca 6
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 390—75

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V,
Pozsonyi út 4/d.
Telefon: 293-27.

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épít családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vízvezeték Központi fűtés

BEKE PÉTER PÁL
BUDAPEST, VIII, DOBOZI UCCA 31
SAJÁT HÁZÁBAN. HANGSZER ÜZEM
Hegedűk, lantok, gitárok, gordonkák, nagybőgők. — Speciális műterem művészi kidolgozású és luxus-hangszerekben. — Eladás nagyban és kicsinyben

Hochhauser
Ferenc építési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Gordon Róbert halála

Gordon Róbert miniszteri tanácsos, az Első Dunagőzhajózási Társaság magyarországi képviselője és a budapesti forgalmi igazgatója, a Mohács—Pécsi Vasut üzletigazgatója, a Duna—Száva—Adria Vasuttársaság volt vezérigazgatója, hosszas betegség után 51 éves korában szeptember 8-án meghalt. *Gordon* Róbert mint gépészmérnök a MÁV-nál kezdte működését, majd a *Vasuti és Hajózási Főfelügyelőséghez* került. A világháború kitörésekor mint a kereskedelemügyi miniszter képviselője a hadügyminisztériumban működő központi szállításvezetőségnél dolgozott. Amikor a Délivasut budapesti igazgatói széke megürült, *erre az állásra Gordont nevezték ki.* Az összeomlás után rövidesen sikerült reorganizálnia a vasutat, majd megszervezte a forgalmat Olaszország felé. Életrekeltette a sínautóközlekedést a Balaton mellett és általában élénk tevékenységet fejtett ki a Balaton-kultusz fejlesztésében.

Annak idején, mint az *Egységes Községi Polgári Párt* tagját, fővárosi bizottsági taggá választották, de másirányú nagy elfoglaltsága miatt kénytelen volt bizottsági tagságáról lemondani.

Hétfőn délután félöt órakor temették el *Gordon* Róbert miniszteri tanácsost az egész magyar kereskedelmi, közgazdasági és társadalmi élet reprezentánsainak részvételével. A temetésen megjelent József Ferenc kir. herceg képviseletében vitéz Tanító Béla vezérkari őrnagy, *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter, *Ripka* Ferenc főpolgármester.

A sírnál az egyházi szertartás befejeztével *Gordon* Róbert pályatársai, tisztelői és barátai nevében *Dormándy Géza vezérigazgatóhelyettes utolsó istenhozzádot mondott.*

Új kormányfőtanácsos. A kormányzó a miniszterelnöki teendők ideiglenes ellátásával megbízott népjóléti és munkaügyi miniszter előterjesztésére *Gergely* Vilmosnak, a Magyar Vasúti Forgalmi Részvénytársaság ügyvezető igazgatójának közhasznú, érdemes tevékenysége elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Az Országos Magyar Ipari Jelzálogintézet megkezdte működését. Az ipar köréből máris számos kölcsönkérelem érkezett be, amelyeknek tárgyilagos elbírálása rövidesen megkezdődik. Esetleges felvilágosításokat az ügyvezetőség (Béla ucca 2.) ad, amelyhez a kölcsönkérő felek közvetlenül — minden képviselet kizárásával — forduljanak beadványaikkal. Minthogy az ügyvezetőségnek tudomása van arról, hogy a gyárakat közvetítők keresik fel, szolgálataikat felajánlván, az intézet nyomatékkal hangoztatja, hogy ezek igénybevétele felesleges és az ügyek szakszerű elintézését hátráltathatja.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges **6 (hat) darab automobil elé szerelhető hóeke** szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1·60 P állami és 1·60 P fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő írásbeli ajánlataikat **1928. október 2-án délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun ucca 8.) nyújtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerűen kiállított és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok nem vétetnek tárgyalás alá.

A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa. Az ajánlati és szállítási feltételek és az ajánlati űrlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 szeptember 3.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges **300.000 (háromszázezer) kg. nyirfavessző** szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1·60 P állami és 1·60 P fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő írásbeli ajánlataikat **1928. október 2-án, délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun ucca 8.) nyújtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerűen kiállított és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok nem vétetnek tárgyalás alá.

A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatot visszautasíthassa. Az ajánlati és szállítási feltételek és az ajánlati űrlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 szeptember 3.

A székesfőváros tanácsa.

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VI, Váci-út 13. :: Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fürészelt tölgyfa lábban, londina, léc, zárlécben és állvány anyagokban.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

KISSEBESI és KORLÁTI
KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII, Kolombus-utca 11/a. Telefon: J. 396-78.

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. **RUMBOLD B. FIAI** Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, díszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

STEINER ÁKOS
MECHANIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI ÜZEME
Készit és raktáron tart:
emeltyüs kapcsolókat, lamellás biztositókat, olvadóbetéteket
BUDAPEST, VII. KMETTY UCCA 17.
Telefon: Lip. 902—40

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG Telefon:
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

SZENTESSY MIHÁLY Telefon József 373-92
ASZTALOS ÉS KARPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

SZMOLEN PÁL ALAPITÁSI ÉV 1897
lakatos mester és szerszám készitő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerűbben és legolcsóbban készit uj szerszámokat a kőfaragó, szobrász, műkő, burkoló, parkettázó, kövező, kőműves stb. ipar részére

Alapitva 1898 **LUDVIG JÁNOS**
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 6-29

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

CRISTOFOLI VINCE ALAPITÁSI ÉV: 1868.
KŐPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT
TELEFON: J. 381-47. BUDAPEST, VII., GIZELLA U 31 szelött ILKA U. 34

KOLLARIT-BŐRLEMEZ
kizárólagos gyártója
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
Kollár Miklós
Ujpest, Viola ucca 30.
Telefon: L. 920—56, L. 913—43, U. 35.
Fedési munkák és szigetelések

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRUK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Baross ucca 80. szám.

RIEDER OTTÓ villamos-
Alapittatott: 1895.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
berendezési vállalat, müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

MESTER és KISS
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: **útburkolást, kövezést** és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Események

Fővárosi Hírlap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . 24 pengő.

AZ ELSŐ KÖZGYŰLÉS

Ripka Ferenc főpolgármester hazaérkezve szabadságáról, szombaton végleg átvette hivatala vezetését és *egyik legelső ténykedése a szeptemberi közgyűlés összehívása volt.* A főpolgármester a törvényhatósági ülésszak kezdetét szeptember 19-ére tűzte ki, amikorra azok a bizottsági tagok is hazaérkeznek Budapestre, akik most még távol vannak és szabadságuk idejét töltik.

Az első közgyűlés „*rendes*" lesz s ezzel *elesnek a demokratapárttól szorgalmazott rendkívüli közgyűléshez fűzött összes kombinációk.* A főpolgármester azonban akalmat ad a demokrata bizottsági tagoknak arra, hogy *az első közgyűlésen szóvá tegyék az egyetemi beiratások ügyét is.*

A napirenden egyébként csupa kisebb ügy lesz, amelyek összegyűjtésén most dolgozik az elnöki ügyosztály. A nagy problémákra csak a későbbi közgyűléseken, a bizottsági tárgyalások befejezése után kerül sor. Nem lehetetlen azonban, hogy *a drágaság kérdését és a vele kapcsolatos intézkedéseket kivételesen már az első közgyűlés napirendjére* kitűzik, tekintettel a probléma sürgősségére. Ebben az esetben *rendkívüli ülésre* hívják össze a jövő héten a *pénzügyi bizottságot* is.

Finom kedveskedés az orvoskongresszus külföldi vendégeinek a főváros bankettjén. Csütörtök este vendégelte meg a főváros a nemzetközi baleset védelmi kongresszus résztvevőit, amikor is ezerterítékes bankettet rendezett tiszteletükre a Gellértszálló előcsarnokában. Az ünnepi estén *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester figyelmessége finom kedveskedéssel lepte meg a vacsora résztvevőit. Minden egyes teríték mellett ízléses könyvecske feküdt, amelyben öt nyelven, nevezetesen *magyarul, németül, franciául, angolul és olaszul nyomatták ki a főpolgármester üdvözlő beszédét.* Minden bizonnyal ennek tulajdonítható az az őszinte, a sablontól elementáris erejével eltérő taps és éljenzés, amely *Ripka* Ferenc dr. frappáns tömörségű beszédének hatásos befejező mondatait követte:

. . . az életnek erős küzdelme folyik itt — mondotta a főpolgármester — és mi áldani fogjuk a tudományt, amely megmenti számunkra a dolgozó magyart! . . .

A banketten *Huszár* Károly a kormány nevében üdvözölte a kongresszus tagjait, akik közül az olasz *Bonardi*, a hollandus *Gravestein*, *Imbert* marseilléi professzor és *Eden* berlini egyetemi tanár szólalt föl.

Dorner Aurélt miniszteri tanácsossá nevezte ki a földmívelésügyi miniszter. Most nevezte ki a földmívelésügyi miniszter *miniszteri tanácsossá Dorner* Aurél miniszteri osztálytanácsost, aki éveken át *Bud* János pénzügyminiszter titkára volt. Az agilis és fáradhatatlan miniszteri titkár előléptetése mindenfelé örömet okozott, mert *Dorner* Aurél tudása és felkészültsége lekötelező *jóindulattal, szolgálatkészséggel és megértéssel párosult, ami egyéniségét is rendkívül vonzóvá tette. Dorner* Aurél egyébként magasabb rangban is követi eddigi főnökét, *Bud* Jánost, *a közgazdasági minisztériumba,* ahol minden bizonnyal alkalma nyílik majd széles tudását és kiváló közgazdasági képességeit *a megfelelő téren kifejteni.*

Dinich Vidor-vándordíjat alapított a Terézvárosi Társaskör. A Magyar Birkozó Szövetség a Terézvárosi Társaskörben rendezett vacsorán ünnepelte az olimpiászon kitűnően szerepelt birkozóinkat. *Dinich* Vidor, a Szövetség elnöke, majd *Karafiáth* Jenő, az OTT elnöke és *Molnár* Dezső altábornagy a MASz nevében köszöntötte az olimpikonokat, akik közül *Keresztes* Lajos világbajnok, *Papp* László második helyezett, arany érmet, a többi helyezett ezüst érmet kapott a szövetségtől. *Steiner* György, a Terézvárosi Társaskör ügyvezető elnöke nagyhatású beszédben bejelentette, hogy a kör elnökének, *Dinich* Vidornak tiszteletére és az amszterdami olimpiász emlékére *Dinich Vidor-vándordíjat,* egy pompás mívű aranyozott ezüst serleget adományoz a Birkózó Szövetségnek. *Dukai Takách* Géza orszgy. képviselő, *Földessy* János, *Kiss* Gyula és mások felköszöntőivel véget ért az ünnepi vacsora.

Nürnberg magyar hetének előkészületei Budapesten. A kiváló, magyar-barát nürnbergi főpolgármester: dr. Herrmann *Luppe* megbízásából a minap érkezett Budapestre dr. Traugott *Schulze,* a nürnbergi világhírű *Germanisches Museum* főigazgatója és a *Dürer* egyesület elnöke, továbbá dr. *Maurach,* a nürnbergi városi színházak főintendánsa, hogy *itt Budapesten megkezdjék a nürnbergi magyar hét és a két hónapig tartó reprezentatív magyar kiállítás előkészítő munkálatait.* Az illusztris vendégeket *Körmendy* Ervin, a szintén Nürnbergben élő kiváló magyar festőművész fogadta, akit Nürnberg városa *felkért a kiállítás előkészítésére.* Mint ismeretes, a magyar héten *magyar operákat és magyar darabokat játszanak* a nürnbergi városi színházak, a reprezentatív kiállításon pedig *nemcsak a magyar klasszikusok, hanem a modern képzőművészek is szerepelni fognak.* A probléma nagy fontosságára való tekintettel napról-napra jelentős tanácskozások folynak *Kertész* K. Róbert kultuszminisztériumi államtitkárnál, aki a két illusztris nürnbergi vendégen és *Körmendy* Ervinen kívül meghívta az értekezletre *Márkus* Lászlót, az opera főrendezőjét, *Rónay* Zoltán miniszteri tanácsost, *Csávojszky* Vincét, az állami színházak gazdasági vezetőjét és *Bálint* Lajost, a *Nemzeti Színház* dramaturg-főtitkárát.

Védekezés az angolkór ellen kvarcfénnyel besugárzott tejjel. A szédítő tempóban haladó orvostudomány egyik újabb jelentős étapja, *a kvarcfénnyel besugárzott tejjel való védekezés az angolkór ellen.* Erről a gyakorlatilag bevált és Németországban már hatóságilag alkalmazott módszerről figyelemreméltó tudományos cikket írt *Bach* Húgó dr. egészségügyi főtanácsos a *Tejgazdasági Szemlébe.* A cikk ismerteti a frankfurti gyermekklinika vezetőjének, *Scheer* professzornak meglepő eredményeit, amelyek azt mutatják, hogy a kvarcfénnyel besugárzott tej *nemcsak gyógyítja az angolkórt, de meg is akadályozza annak keletkezését,* amint ezt a koponyasorvadás jeleit mutató koraszülött csecsemőkön végzett kísérletek mutatják. Hangsúlyozza azonban *Bach* dr., hogy fennáll az a veszély, hogy a besugárzott tej hírneve csorbát szenved, *ha nem megfelelő rendszer szerint történik a besugárzás.* Erre viszont útmutatást nyujtanak *Peemöller* professzor klasszikus vizsgálatai, amelyek megállapították, hogy egyelőre csak az ú. n. *hanaui lámpával* történt besugárzás hatásos, amelyet a klinikailag eddig egyetlen kipróbált és bevált rendszer: *Scholl* dr. eljárása is követ.

A Studium előadásai. *Abonyi* Margit Mária jóhírnevű *Studiumában* (Falk Miksa ucca 30) megkezdődtek a beiratások a német, angol és francia társalgásra, amely az esti órákban szakavatott tanárok és tanárnők vezetése mellett történik. Előadó tanárok: *Altai* Rezső, Nicolas *Chripounoff*, *Dénes* Lajos dr., *Erdős* Lajos dr., Philippe de *Haas* dr., *Jankovich* Adél dr., *Kóla* Margit dr., *Ligeti* Pál, *Komlós* Aladár dr., *Puglia* Vincenzo, *Szilágyi* Ágota dr., *Fedák* Ágota, *Weigerth* Aladár.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975-62

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17 Telefon: J 431-88
Mindennemű padozat készítése egyszerű és díszes kivitelben. Javítások jutányos áron.

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József-körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati díszítmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi síremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhívó L. 908-48. Elsőrangú referenciák.

A légzőszervek bántalmainál Asthma Emphisema esetén biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésű inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

TELEFON: J. 395—78 HLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON: JÓZSEF 401-76.

FISCHER HENRIK épületfakereskedő Telefon: J. 623—09.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

özv. Biberáf Józsefné Alapíttatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fűtőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT. 217—64

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

DÖREN HENRIK és TÁRSA
asztalosmunkák gyára, Budapest
VI., Hegedüs Sándor ucca 26. Telefon: Aut. 297—77

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesítőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fűtésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

Kállai építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/b. J. 456-03.

HERZ TESTVÉREK linoleum burkolási szakvállalat
Telefon: J. 429-06
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
Fióküzlet: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a főváros tanácsa a különböző közmunkák szállításával és végzésével a következő cégeket bízta meg:

Burkoló munkával a Népszállónál: Kraszner József Rt. 17.160, Új Szent János kórház szemészeti osztályánál: Urbach és Tafler 6242;

Palafedő munkával a balparti temetőnél: Ujlaki Tégla és Mészégető Rt. 2805;

Gáz-, csatorna- és vízvezetéki munkával a Szegényház-téri templomnál: Kocsner Antal 8337;

Árokboltozási munkával a Diósároknál: Gratzl Lajos 31.378;

Útrendezési munkával a Budaörsi-úti kislakásos házaknál: Hoffer Gyula 14.144;

Mázolási munkával a Népszállónál: Grandits Gyula 4200;

Takaréktűzhely munkálatoknál a Gyáli-úti városi házaknál: Földesi Henrik 2790;

Csatornaépítési munkával a Berend uccában: özv. Gravieser Albinné 6989 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalatok vettek részt:

Ács munkára a Madarász uccai kórháznál: Horváth József 7398, Kurtán Gyula 6051, Sramó Lajos 12.806, Kozma Pál 3205, Ridl Bertalan 6629;

Burkoló munkára a Szt István kórháznál: Schillinger Zsigmond 6599, Gerber József 6497, Kraszner József 6730, Melocco Péter 5980, Cristofoli Vince 6480, Schillinger Vilmos 6660.

Tetőfedő munkára a Madarász uccai kórháznál: Győrfi Istvánné 1950, Tóth Lajos 1053, Biberál Józsefné 1635, Adler Ernő 2730, Urbancsek Jenő 1350, Kuszenda János 1535, Pospischl János 2100;

Bontási munkára ugyanott: Hahn József 2360, Hegyi Ferenc 4087, Kovács József 1560, Mód Lajos 2888, Egri Bálint 4430, Buchwald Lajos 2580 pengő vállalati áron.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a ferencvárosi helyi-kikötőben létesítendő vasúti vágányépítkezés munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. szeptember 17-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. em. 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928. szeptember 17-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. em. 351—352. sz. (ülésterem), helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 augusztus 31.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a ferencvárosi helyi-kikötő csapadékvizeinek csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. szeptember 17-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. em. 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928. szeptember 17-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. em. 351—352. sz. (ülésterem), helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 augusztus 31.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapítási év: 1910. Telefon: Józsi 334-37.

BUCSANYECZ JOZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA
kövező- és útépítő vállalkozók, Budapest, X., Halom u. 25.
Útépítő és kövezőmunkák, beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasútépítési munkák. — Költségvetés díjtalan! — Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépítészeti hivataloknak állandó szállítói. — Alapíttatott 1890. — Telefon József 839-52.

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javítását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30
Alapíttatott 1884 Telefon: J. 441-13

SCHIFFERER JOZSEF épületbádogos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—31—52.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Famináták (modellek) fa-esztergályos és műszaki famunkák szakszerű készítése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 9[illegible]4-99

TELEFON: J. 349-79. **ANGYAL KÁROLY** TELEFON: J. 349-79.
Autokarosszéria és gépjavító üzeme. Speciális Autogénhegesztés
Budapest, VIII. ker., Szigony ucca 12. szám.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11
TELEFON: JÓZSEF 424—08.

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75/77. Telefon: L. 914-46.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapíttatott 1889. Sürgönycim: Építő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés. Mindennemű beton- és vasbeton-építés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55.

GIPSZET ARUSITÓ RESZVENYTÁRSASAG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi gipszgyár képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70-48.

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—06.

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK,
KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK
GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt *Telefon: Autom. 530—03*

ILKOVITS J.
központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Automata 212-07

RÁBA
Üzembiztos. Négykerékfék. Tartós szerkezet. Gazdaságos üzem. Könnyű kezelés. Legmodernebb kivitel.
Gyorsteherautók
Autobuszok
Pótkocsik
Minden speciális célra is alkalmasa
Magyar Waggon- és Gépgyár Részv.-Társ
Automobilgyára, Győr.
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
javítóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Aut. 818-50 és József 453-84.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

WEISZ MIHÁLY OKL. MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, V, BALATON UCCA 2.
TELEFON: T. 257—66.

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 szeptember 19. — 38 szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Az utak sorsa

— most már biztosan reméljük, — végre valahára dülőre jut. *Ripka* Ferenc főpolgármester napokon át száguldja be autóján a főváros területén lévő utakat, amelyek lassankint a főváros legújabb botrányának tárgyai kezdtek már lenni. Ma még biztosan nem tudjuk, hogy mi van az utak körül, terhel-e valakit, vagy valakiket mulasztás, történtek-e vállalkozók részéről viszaélések, vagy sem, azt azonban *máris nyiltan lehet állitani, hogy jobb, tartósabb és relative olcsóbb utakat is lehet épiteni, mint ahogy ezt eddig Budapesten cselekedték.* Valószínűleg becsületesen és száz százalékig le fogják vonni a főpolgármester vizsgálatának tanulságait és akkor nyugodtan állíthatjuk, hogy célt értünk. Mindenesetre jobb és hosszabb életű, egyben pedig gazdaságosabban kezelhető utakat fognak a jövőben épiteni. Ez az eredmény megnyugtató, *annál szomorúbb azonban, hogy milyen hosszú és kanyargós úton jutottunk el a segitség küszöbéig.*

Az ember azt hinné, hogy az ilyen hibákra és bajokra, igen természetes úton-módon, azok jönnek rá, akiknek gondjaira vannak bízva az utak és akik nyilván minden nap, vagy legalább minden héten szemtől-szembe látják a rájuk bízott úttesteket. Azt hinné az ember, hogy a mérnök is észreveszi, ha beteg az út, amint a huszár meghallja, hogy a lova megkehesedett. Ám nem ez történt, hanem az, hogy a törvényhatósági bizottság egyik legtekintélyesebb *jogász* tagja, *Kozma* Jenő dr. csapott az asztalra és jelentette ki, hogy tűrhetetlen állapotban vannak a budapesti utak és lehetetlen az, ahogyan ezeket az utakat épitik és kezelik. Ezóta bizony meglehetősen szép idő telt el. Most megint arra kell gondolni, hogy *Kozma* Jenő felszólalása óta biztosan a mérnökök raja rohamozta meg a bizottsági teremben megtámadott utakat, hogy az útkaparók százai, az aszfaltos kocsik ütegei vonultak ki a helyszínére és boszorkányos gyorsasággal rendbehoztak mindent. Azt hinné az ember, hogy a mérnökök vad és viharos viták során a kritika elhangzása után azonnal tisztázták a kérdéseket, hogy milyen anyagból, milyen módszerek szerint, a takarékosságnak és az állandóságnak milyen biztosításával kell a jövőben a budapesti utakat épiteni. Hát nem ez történt. Mindössze az történt, hogy a tanács előtt az illetékes tanácsnok teljes megelégedését fejezte ki az utak fölött és a polgármester a tanácsnok működése fölött.

Hát Budapest polgárságának ez kevés. Ez az eredmény nem az, amit vártunk. Elhisszük és látjuk, hogy *Kozma* Jenő kritikája egy kis mozgalmat mégis csak indított a városháza álmos falai között, mert hiszen az is mozgalom, hogy a tanácsnok dícséri az utakat, a polgármester pedig a tanácsnokot. Sokkal többet jelent azonban ennél, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármester erélyes, hivatalos vizsgálatot indított és személyes tapasztalatai alapján fogja leszögezni megállapításait. A mi véleményünk szerint a dolognak nem lett volna szabad idáig jutnia, mert szerintünk a főpolgármester vizsgálata az ultima ratio. Ott, ahol a közigazgatás tökéletesen rendben van, ott, ahol invenciózus, leleményes, az idők szavát megértő emberek ülnek felelősségteljes állásokban, ott *nem szabad a dolgoknak annyira fejlődni, hogy a főpolgármesternek kelljen beavatkoznia.* Szerencse, hogy *Rinka* Ferenc főpolgármester annyira gyakorlati ember és annyira a kor gyermeke, mint amilyennek mostani gyors és erélyes cselekedetével is bizonyult, mert ha ez nem így lenne, a budapesti városházán nagyon szomorú állapotok elé nézhetnénk.

A főpolgármester megint olyasmit cselekedett, amire bizvást mondhatjuk, hogy *Budapest polgársága helyett lépett akcióba. Mi azt szeretnénk, hogyha nem egyedül a főpolgármesterben élne a budapesti polgárság lelkiismerete, hanem a városi adminisztráció legnagyobbjától kezdve a legkisebbjéig mindenki azzal a szeretettel és azzal az agilitással látná és csinálná a dolgokat, amilyen szeretetet és agilitást a polgárság jogosan megkövetel.* Ez a polgárság mélyen a szívébe gyökerezetten tisztelője a törvénynek. De úgy érzi ez a polgárság, hogy a *városi adminisztrációnak ma nem lehet megállania a törvény rideg betüjénél.* Budapest kommunitása ma egy óriási üzem, az ország legnagyobb üzeme, amelynek eleven testét élő és tápláló nedveknek kell áthatnia. A törvény regulázza Budapest életét, de *az eleven testnek a törvényen túl is vannak követelései.* Ezeket a követeléseket csak a józan észnek, a becsületességnek, a teremtés vágyának, a munka szeretetének eleven törvényei elégíthetik ki, amelyek az életből és a korszellemből táplálkoznak. Az utak nagy problémáját szintén nem lehet úgy megoldani, hogy ugyanazt csináljuk, amit az őseink csináltak, vagy hogy a minőség és a tartósság rovására alkalmazzuk a takarékosság elvét. Az út-problémát nem lehet aktákkal elintézni, mert akkor megtörténik az, hogy a vállalkozó, aki még csak nem is magyar és akinek útját félesztendő alatt háromszor bontották fel, újabb nagy összegre rugó megbízatást kap a fővárostól. Nem ütközik ez törvénybe, csak egyedül *a jól látás* törvényébe, mert nem láthat jól az, aki csak a törvényt silabizálja és nem veszi észre, hogy a verekedő, marcangoló élet nagyversenyében nemcsak az egyén, de egy olyan nagy üzem, mint Budapest székesfőváros, sem lehet élhetetlen.

Az olyan példaadás, mint amilyennel most ismételten szolgált *Ripka* Ferenc főpolgármester, talán majd egyszer meghozza az eredményt, hogy a városházán is ráeszmélnek a gyakorlatiságra és észreveszik, hogy a kommunitásnak, ennek a hatalmas és mozgalmas üzemnek szintén élet-szaga van.

KÓRHÁZPROBLÉMÁNK MEGOLDÁSA miatt nem lehet leszállitani a villanyáram és a gáz egységárát

KOZMA JENŐ DR. NYILATKOZATA A KÖLTSÉGVETÉSRŐL ÉS KÁLLAY TIBOR KILÉPÉSÉRÖL

Deficites költségvetés veszedelme fenyegeti a fővárost. *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke mindjárt a költségvetési előirányzatok összeállításánál megállapította, hogy az egyes ügyosztályok felfokozott igényei mellett „művészet lesz megcsinálni az új költségvetést". Megindultak tehát a tárgyalások minden irányban, hogy az igényeket az egész vonalon visszaszorítsák és az új költségvetést lehetőleg az idei költségvetés keretei közé illesszék be. A tanács több izben is kénytelen volt összeülni, hogy elfogadható formába öltöztesse az előirányzatot. Az elterjedt hirek szerint kevés eredményt hoztak ezek a tárgyalások, nem kétséges tehát, hogy

a költségvetés bizottsági vitája szokatlanul viharos lesz.

A költségvetés körül támadt bonyodalmakról megkérdeztük *Kozma* Jenő dr., az Egységes Községi Polgári Párt elnökének véleményét.

Kozma Jenő dr.

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Annyi bizonyos, hogy *súlyos gondjaink vannak a jövő évi költségvetés összeállításánál.* Az eddigi tárgyalásokból ugyanis kiderült, hogy *a rendes keretek közé aligha lehet a költségvetést visszaszoritani.* Főként a *tanügyi* költségvetésnél kell számolni szinte legyőzhetetlen akadályokkal. Ha a tanügyi tanácsnok igényeit nem tudjuk normális mederbe terelni,

nem marad más hátra, mint a bevételi tételek megfelelő felemelése.

Én a magam részéről nem habozom kijelenteni, hogy *a tanügyi költségvetést a legalaposabb revizió alá kell venni. Minden fölösleges, kevésbé időszerű és nem égetően sürgős problémát ki kell küszöbölni, vagy jobb időkre halasztani.* Minden takarékossági eszközt igénybe kell venni,

csak egyet nem lehet megtenni és ez a tanerők létszámának csökkentése.

Egyes tanerők elbocsátásának eszközéhez semmi szin alatt sem szabad nyúlni. Ha csak a tavalyi közoktatási költségvetés kereteit tartjuk is meg, akkor is kell fedezetnek lennie a tanerők fizetésére, illetve a tavalyi létszám változatlan fenntartására. *Purébl* tanácsnok 16 millió pengővel kér többet a jövő évi költségvetés céljaira. Ebből a többletből *feltétlenül le kell faragni egy jelentősebb összeget* annál is inkább, mert

a kórház-probléma megoldására is kell fedezetet találnunk.

Úgy hallom, hogy *a költségvetési előirányzatból már ki is hagyták a kórházépités céljaira szánt első részletet.*

Pártunk minden rendelkezésre álló eszközzel segitségére siet a közegészségügyi ügyosztálynak, hogy a Rókus-kórház kitelepitése és az új gyüjtőkórház felállitása céljából megfelelő összeg állittassék be a költségvetésbe.

Ennél a kérdésnél ki kell térnem *a gáz és a villany árának* alakulására. Hangsúlyoznom kell, hogy a gáz és a villany árának megállapításánál *nem szabad kortescélokat szolgálni.* Egy guvernamentálisan gondolkodó politikusnak a népszerűségi és kortescélokból könnyen exponálható szempontokon felül kell emelkednie. *Sehol a világon nincs egyetlen ország, ahol olcsóbb volna a villany és a gáz.* Ha a mai árak mellett feleslegek gyűlnek össze, amelyek alapján egyesek az árleszállítás lehetőségét vetik fel, akkor egy guvernamentális pártnak a költségvetés általános és egyetemes szempontjából kell állást foglalnia. Abból, hogy egy-egy fogyasztó havonként néhány fillérrel kevesebbet fizet villanyért és gázért, a közre nagyobb haszon nem származik. Ellenben abban az esetben,

ha az esetleges felesleget költségvetési célokra fordítjuk, fontos közérdekű célt szolgálhatunk.

Itt függ össze a gáz és villany árleszállításának kérdése a kórház-probléma megoldásával. Itt keresem én az elintézés módját és remélem is, hogy *sikerülni fog olyan megoldási módot találni, amely mellett a kórházépités első részletét már beállithatjuk az 1929. évi költségvetésbe.*

A beszélgetés során szóvátettük *Kállay* Tibor kilépését. Megkérdeztük, hogy *Kállay* Tibor kilépése hoz-e különösebb változást az *Egységes Községi Polgári Párt* életében. *Kozma* Jenő dr. ezeket mondotta:

— *A pártot egyáltalán nem érinti Kállay Tibor kilépése.*

Elképzelhetetlen ugyanis, hogy a községi politikában a kormánypártból kilépett Kállay Tibor ellentétes álláspontot képviseljen azzal a Kállay Tiborral, aki az Egységes Községi Polgári Pártnak tagja volt.

Nézetem szerint *a további együttműködés lehetőségének nincs semmiféle akadálya. A közös fővárosi célok érdekében továbbra is a legnagyobb egyetértéssel küzdhetünk. Kállay* Tibor egyébként is kevéssé volt érdekelve az *Egységes Községi Polgári Párt* életében, az ő kilépése tehát pártunkat egyáltalán nem érinti.

Megemlítettük *a husfogyasztási adó eltörlésének* kérdését is. A következő választ kaptuk:

— Egyelőre *nem tudom még, hogy lesz-e mód a husfogyasztási adó eltörlésére.* Ezt az akciót pártunk indította meg és pedig eredményesen. Az idei költségvetésben nem lehetett végrehajtani az eltör-

lést, mert a belügyminiszter költségvetési okokból nem tartotta keresztülvihetőnek. Annyit azonban mindenesetre máris elértünk, hogy

a közönség zaklatása a fővárosi vámvonalaknál és a pályaudvarokon megszűnt.

A beszélgetés további során *Kozma* Jenő néhány megjegyzést tett a *Községi Takarékpénztár* működéséről.

— A *Községi Takarékpénztár* — mondotta — még nem fejtheti ki azt a működést, amit mi tőle várunk. Még csak most történt meg egybeolvasztása a Vásárpénztár bankosztályával és a berendezkedés munkája még mindig tart. Eredményes munkálkodás csak akkor kezdődhetik, ha majd záloglevelek kibocsátásával megkezdheti a hosszú lejáratú hitelek folyósítását. Eddig a főváros által nyújtott anyagi erővel teljesíti hivatását: szigorú felételek mellett olcsó kamatú kölcsönöket ad. Addig is, amíg túl lesz a kezdet nehézségein, a legnagyobb reménységgel tekinthetünk fejlődése elé.

Kozma Jenő dr. végül kijelentette, hogy a Párt tagjai teljes számban, a legteljesebb erővel és felkészültséggel vesznek részt a költségvetés bizottsági és plenáris vitájában.

Elkészült a Gellért-kolonád

és a gyógycsarnok terve, de az építkezéshez nincs meg a megfelelő anyagi fedezet

A Halászbástya analogonját tervezik a hegy lábához — A Közmunkatanács adja valószínüleg a kölcsönt

A Szent Gellért-fürdő és gyógyszálló felügyelőbizottsága — mint emlékezetes — 1922 április 21-én elfogadta *Becsey* Antalnak azt az indítványát, hogy geológusok meghallgatása után végezzenek tanulmányokat a Gellért-fürdő gyógyforrásainak kímélyítésére, hogy az így nyerhető magasabb hőmérsékletű forrásvizet az intézmény fűtésére használhassák fel.

A bányakapitányság hozzájárulása után, 1926-ban a tanács 100 millió koronát jelölt ki a fúrás céljára és a maximális mélypontot, ameddig haladhatnak, 150 méterben állapította meg. Röviddel utána *Mazalán* Pál bányamérnök, hivatalos szakértő felügyelete mellett meg is kezdődött a munka, amelyet 1927 április 21-ig folytattak. E napon 142 és fél méter mélységben a munkát beszüntették. Ilyen aránylag kis mélységben forróvizet nem találtak ugyan, de nagy bőségben fakadt 48—50 fokos víz, úgyhogy *az új terma napi vízszolgáltatása 600—1000 köbméterre rúg.*

Mostanában készült el a *víz vegyvizsgálata: Ernst* Kálmán dr. fővegyész analizise szerint

az új forrás vizének összetétele nagyjában megegyezik a többi Gellért-forrásával, de vastartalma nagyobb

Itt áll tehát most

egy újabb nagyértékű forrás, amelynek vizével nem tudnak mit kezdeni.

Bánlaky Géza, a Szt. Gellért igazgatója, az intézmény főorvosával, *Benczur* professzorral már régóta sürgeti a gyógyszálló és fürdő gyógytényezőinek kiegészítésére és gyógyhely jellegének kidomborítására *egy stílusos ivócsarnok létesítését.* A régi szándék most remélhetően hamarosan megvalósul és

az új forrás vizét ivókúrára, esetleg palackozásra fogják felhasználni.

Mint értesülünk, az ivócsarnok létesítését egybekapcsolják *a Gellérthegy déli lejtőjének végleges rendezésével* is, olyanformán, hogy a bástyaszerűen tervezett építmény megfelelően keretezze a hegyoldalban levő barlangkápolnát is.

Illetékes helyen érdeklődtünk az érdekes tervek részletei iránt s a következőket tudtuk meg:

— A forrás fölé művészi kiképzésű csarnokot akarunk építeni, amely állandóan csobogó, meleg termális vizével a Szt. Gellért-fürdő gyógyjellegét kifejezésre juttatná és *szuggesztiv hatását is nagyban fokozná.* A forráscsarnokkal kapcsolatosan megoldható volna a barlangkápolna feljárója, s a villamosvasút váró csarnoka.

Az épületben s a vele kapcsolatos kolonádon még több fülke lenne, különböző árusok s a forráskezelő részére.

Az építkezésre nincs fedezet

A kiviteli tervek már elkészültek. *Lux* Kálmán műépítész-tanár nagy művészi készséggel, kiváló stilusérzékkel *két alternatív tervet készített.* Az ivócsarnok, s a vele kapcsolatosan tervezett bástyaszerű építmény toronnyal ékesített tiszta román-stilusban faragott kőből készülne, s

nagyjában a Halász-bástyával lenne összehasonlítható.

Ezenkívül a fürdőigazgatóság készített egy leegyszerüsített harmadik tervet is, amely kisebb anyagi áldozattal volna megvalósítható. Az építkezésre, egyelőre sajnos

nincsen fedezet.

pedig igen kívánatos volna, s *tökéletessé szépítené a gyógyszálló környékének ma még meglehetősen zilált városképét.* Az új ivócsarnok építésével egyidejüen *meg kellene kezdeni a Gellért-fürdő és a Rudas közötti Dunapart rendezését,* olyanformán, ahogy már tavaly elhatározta a fürdőügyi bizottság *Weszelszky* professzor indítványára. A hegy mentén zárt kolonád lenne, hogy

a betegek esős időben is átsétálhassanak a szállóból a Hungária-forráshoz.

— Általában a szálló és fürdő környékét mentesíteni kell minden nem odavaló látványtól, és

a gyógyhely-jelleget kell érvényrejuttatni.

A későbbi fejlesztés lehetőségei között legszimpatikusabb az a tervünk, hogy

a Gellérthegy déli lejtőjén magaslati, gyógyhely-jellegü depandanceot, szanatóriumot épít a főváros.

ahova — mintegy 400 méteres vezetéken át — *ugyancsak fel lehet szivattyúzni az új gyógyforrás vizét, hogy a szanatórium lakói helyben élvezhessék, használhassák.*

Az érdekes tervekkel az ősz folyamán foglalkoznak az illetékes bizottságok. Az anyagi fedezet előteremtése *kétségtelenül nagy probléma.* Jól értesült forrásból azonban tudomást szereztünk arról is, hogy a *Közmunkák Tanácsa,* illetve a *Fővárosi Pénzalap nem zárkózna el nagyobb összegü hozzájárulástól, ha a főváros ilyen irányban megkeresné.*

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1904 — Budapest, I., Böszörményiút 18 — Telefon Aut. 510-86

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: Automata 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

DUNÁNTULI MESZ-, TÉGLA és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycim: Dunmész.
szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905 75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL MINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉP-LAKATOS BÉRMUNKÁKAT IS — TELEFON: AUTOMATA 624—68

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53.

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKÍTÓK, MOTORDINAMÓK ÉS GENERÁTOROK

„PRÄCISIOS"
elektrotechnikai és tudományos műszer laboratorium
Budapest, IX. ker. Mester-utca 22.

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: BUDAPEST Főraktár:
VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24. VII, Thököly ut 145

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

SCHWEIGER REZSŐ ÉS KULÁS JÁNOS kövezőmesterek és útépítési vállalkozók
Budapest, III, Ürömi ucca 41

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

VOZÁRY PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J 374-31
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készítését. Dynamók és motorok javítását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

LUXFER ÜVEGBETON

HAAS és SOMOGYI R.T.
BUDAPEST-VI. FRANGEPÁN-U. 7.

Hochhauser
Ferenc építési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!
Gyár: VII., Thököly-út 33. Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

Ötven milliós kölcsönt akar

felvenni a világítási ügyosztály a vízművek és az elektromos-művek részére

A termelés olcsóbbodása folytán öt-hat év alatt amortizálni lehetne az ujabb nagyarányu befektetést

Gazdaságosság a végletekig: ez nyilvánvalóan a modern technikának és az egész gazdasági életnek is sarkalatos tétele. Minden jel arra mutat, hogy ezzel a nagyfontosságú elvvel *tisztában van a főváros vezetősége is, amely leginkább üzemeiben igyekszik keresztülvinni ezt a megfontolást.* A főváros leghatalmasabb üzemei közé tartozik az *Elektromos-művek* és a *Vízművek,* amelyek modernizálása és üzemük gazdaságosabbá való tétele a főváros közönségének eminens érdeke.

Lapunk más helyén foglalkozunk a lágymányosi centrálé 20 millió pengős inveszticiójának eddigi eredményével, amely azonban korántsem tekinthető lezártnak és véglegesnek, amint *ez kitünik abból a hatalmas koncepcióból, amelyet Borvendég Ferenc tanácsnok, a világitási és vízvezetéki ügyosztály vezetője maga elé tüzött.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársának

a legilletékesebb helyről szerzett információi szerint minden eddiginél nagyobb szabású tervekkel foglalkozik az ügyosztály.

A termelés *ökonomiájának* fokozása érdekében, — egész megbízható értesülésünk szerint, — *az ügyosztály a költségvetés letárgyalása után azonnal*

javaslatot tesz, hogy 30 millió pengő kölcsönt folyósitsanak az elektromosművek modernizálására és kibővítésére, a vízművek részére pedig ugyanezekre a célokra 20 millió pengőt.

Az ügyosztály elgondolása szerint ezzel a hatalmas inveszticióval annyira gazdaságossá tennék a termelést, hogy *az egységárak megváltoztatása nélkül is, pusztán az üzemköltségek redukciójából 5—6 év alatt le tudnák törleszteni az 50 millió pengőt.* Ez nyilván azt jelentené, hogy

az amortizáció befejezése után nyomban jelentékenyen mérsékelni lehetne a tarifát.

Az ügyosztály természetesen tisztában van a kölcsön-fölvétel *nehézségeivel.* Így például számol azzal a lehetőséggel, hogy *a kormány nem enged külföldi kölcsönt fölvenni* erre a célra, sőt azt sem tartja lehetetlennek, hogy *a közgyülés egyáltalán nem járul hozzá, akár külföldi, akár belföldi kölcsön fölvételéhez.*

Éppen ezért — értesülésünk szerint — *alternativ* javaslattal áll majd elő annak idején az ügyosztály. Az első kisegítő propozició az lenne, hogy

a fővárostól függetlenül, maguk az üzemek vennék föl a szükséges kölcsönt.

A hitelezők részéről ennek annál kevésbé lehetne akadálya, miután az üzemek *garantálni tudják az amortizációt.*

Az ügyosztály számol azonban azzal is, hogy a kölcsönt ilyen formában sem engedélyezi a közgyűlés. Ebben az esetben

kölcsön nélkül, tisztán bevétel-fölöslegekből óhajtaná a modernizálást és a kibővítést végrehajtani.

Ez a megoldás annyiban lenne *kedvezőtlenebb* a főváros közönségére nézve, mert *ilymódon tovább kellene fentartani a mai egységárakat.*

Hatalmas tervek ezek, amelyek megvalósítása égető szükség. Az elektromosműveknél elsősorban nagy megtakarítást jelentene, ami természetesen *elsősorban a közönséget érinti.* A vízműveknél azonban *még ennél is sülyosabb* okok szólnak a mielőbbi rekonstrukció mellett. A budapesti vízművek ugyanis, közismerten, már hosszabb idő óta *nem állanak hivatásuk magaslatán,* a város fejlődésének újabb tempója pedig valószinüvé teszi, hogy

ha hamarosan nem bővítik és nem modernizálják a vízműveket, katasztrófától lehet tartani.

Éppen ezért elismerésre méltó az ügyosztály előrelátó gondoskodása, *amely minden bizonnyal elejét venné mindenféle meglepetésnek.*

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

közvetlenül érintkezésbe lépnek az illető külföldi érdekeltséggel

a lebonyolítás lehetőségeinek megbeszélésére.

Érdeklődtünk a városgazdasági ügyosztályban, ahol az érdekes ügyről — érthetően — egyelőre a legnagyobb rezerváltsággal nyilatkoznak:

— Az ügy még egészen embrionális stádiumban van — mondotta informátorunk. — Tényleg érkezett hozzánk érdeklődés, hogy a főváros *Hungária*-forrása hajlandó volna-e és tudna-e nagyobb mennyi-

(Folytatás a 4. oldalon.)

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

ELINDUL A VILÁGHÍR ÚTJÁN a Hungária-forrás „Harmat-víz"-e

Nagyarányú „Harmat-víz" exportról tárgyal diplomáciai uton a főváros egy távoli déli országgal

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában közöltük az új közgazdasági miniszter, *Bud* János nagyjelentőségű nyilatkozatát, amelyet a budai *Hungária-forrás* felvirágoztatásának szükségességéről tett. A közgazdasági miniszter rámutatott arra, milyen nagy vétek ezt a világhírre érdemes lithiumos-rádiumos forrást mostani kezdetleges állapotában meghagyni, s mennyire kivánatos, hogy mielőbb kiépítsék arra a nívóra, ameylen a külföldi, talán kevésbé hatásos, de jobban reklámozott gyógyhelyekkel is felveheti a versenyt.

Alig három nappal a miniszter kijelentése után a gyógyforrás hasznosításával kapcsolatban olyan esemény történt, amely *eseleg döntő jelentőségü lesz a Hungária-viz hirnevére és jövőjére.*

Szombaton délben magastermetü, előkelő úr jelent meg *Vigyázó* főjegyző hivatalában a városgazdasági ügyosztályban, ahol tudvalevően a gyógyfürdő és forrás ügyeket intézik és a Hungária-forrás s az Ásványvíz üzem kapacitása iránt érdeklődött, majd igen nagy fontosságú propozíciót terjesztett elő.

Az ismeretlen úr a diplomáciai testület egyik előkelő tagja, s egy nagy déli államban követ, ahol *a talajviszonyok következtében az ivóviz ellátás állandó nehézségekkel jár* és így

óriási mennyiségü külföldi ásványvizet fogyasztanak.

Elmondotta azt is, hogy az országban az óriási távolság ellenére *nagy mennyiségü drága francia ásványvizet fogyasztanak,* s

a hivatalos hatóságok és kereskedelmi körök igen melegen érdeklődnek a magyar ásványvizek, elsősorban a külföldön is hirneves Hungária-forrás terméke, a Harmatvíz iránt,

abban a reményben, hogy állandóan frissebb árút kaphatnának, lényegesen *olcsóbb áron.* Naponta *több tizezer üveg fogyasztásáról van szó,* úgyhogy

állandóan hatalmas vízszállitmányok indulnának délfelé,

jelentékeny jövedelmet biztosítva a fővárosnak, javítva a külkereskedelmi mérleget, arannyá varázsolva azt a természeti kincset, amely *most ezerliter számra ömlik értéktelenül a Dunába.*

Vigyázó főjegyző a nagyfontosságú látogatásról nyomban jelentést tett *Édes* tanácsnoknak, aki a legközelebbi tanácsülésen már referál is, egyúttal rögtön ismerteti az ügyosztály idevonatkozó javaslatát is. Ezután rövidesen összehívják a *Hungária*-forrás felügyelő bizottságát *véleményadás és állásfoglalás céljából.*

Édes tanácsnok a hétfői napon magához hivatta *Ébner* főmérnököt, az *Ásványviz-üzem* igazgatóját, hogy a technikai megoldás részleteiről tanácskozzanak, majd

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhivásra dijmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Aut. 212—85, 218—09.

Összerakható könyvszekrények

rekeszenként minden irányban nagyobbithatók és pótolhatók.

PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ!

Lingel Károly és Fiai

Első Magyar Faáru- és Butorgyár

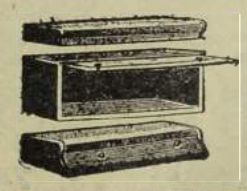

BUDAPEST,
VII, Rózsa ucca 4—6

Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését

PARKETTA

szállítása, mindennemü padozat kéázítése és javítása.

FRIED és BENEDEK

parkettgyár és gőzfürész

Budapest, VII., Rákóczi-út 82.

Telefon: József 133—43 és József 131—17.

ségű ásványvizet külföldre szállítani. Mindenesetre igen komolyan és alaposan foglalkozunk a kérdéssel, s hamarosan konkrét választ adunk. Annyi

már is biztos, hogy a technikai lehetőség meg van.

Csupán a szállítás kérdéses, miután *nem szomszédos, távolabbi országról van szó.* Megfontolás tárgyává kell tenni *a vasuti, tengeri, esetleg a folyami szállítás lehetőségeit,* s azt kell választanunk, amelyen leggyorsabban és legolcsóbban exportálhatunk.

Felvetettük a kérdést, hogy a *Hungária-víz* bírja-e vajjon a hosszabb szállítást, s nem bomlik-e az úton. Informátorunk erre így válaszolt:

— Erre vonatkozóan már megnyugtató bizonyítékaink vannak, s

megbizonyosodtunk arról, hogy a Hungária-víz bírja a leghosszabb tengeri- és vasúti utat is.

— Amerikába, Ausztráliába és a föld egyéb pontjaira küldtünk még a múlt évben *próba* palackokat, s a válasz mindenünnen az volt, hogy *a víz frissen, kifogástalan állapotban érkezett meg, s*

a vegyi vizsgálat az eredeti, bomlásmentes összetételt igazolta.

Mikor nálunk járt, s a Gellért-szállóban pihent *Rabindranath Tagore,* az ő kíséretével is elküldtünk néhány palackot, s megtudtuk, hogy

a Hungária-forrás vize az indiai utat is friss állapotban tette meg.

— Ha a szállítási és egyéb nehézségeket legyőzzük, *remélhetően létrejön a megállapodás,* s a magyar *Harmat*-vízzel enyhítik a déli nap szomját messze vidékeken, s *a Hungária-forrás elindul a világhír felé . . .*

Két év alatt hetven százalékkal emelkedett a főváros könyvtárának forgalma

460.000 pengővel több az idei költségelőirányzat — 347,000 pengőbe kerül a Wenkheim-palota átalakítása

A főváros 1929. évi költségvetése körül támadt bonyodalmak rendkívül nehéz helyzet elé állították a Fővárosi Könyvtárat.

Tekintettel arra a nagy és állandóan növekvő érdeklődésre, amellyel a közönség a Fővárosi Könyvtár népszerű intézményének sorsát kíséri, ezekről a feltornyosuló akadályokról megkérdeztük

Enyváry Jenő dr. igazgatót,

aki a következő érdekes felvilágosításokat adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Fővárosi Könyvtár jövő évi költségvetési előirányzatát erősen megduzzasztja a Wenckheim-palota átalakítási költségeinek első részlete. E célra 347.000 pengőt vettünk fel, az átalakítás költségei összesen 694.000 pengőt tesznek ki, a következő esztendőre tehát ugyanekkora összeg marad. Az átköltözés immár halaszthatatlan, ha csak nem akarjuk végveszedelemnek kitenni milliós értékeinket. Értékes és halaszthatatlan beruházást jelent

két új fiókkönyvtárnak a felállítása is, ami 32.000 pengőbe kerül.

Ezek a fiókkönyvtárak, amelyeket a Róna uccában és a Fehérvári úton helyezünk el, a jövő év végén nyílnak meg. Ugyancsak értékes beruházást képviselnek azok az átalakítási és újjárendezési munkálatok is, amelyeket a Királyi Pál uccai, I. számú fiókkönyvtárunkban végeztünk a nyár folyamán. Mindezeket egybefoglalva a *Fővárosi Könyvtár* költségvetése 1929-re

1,228.779 pengőt tesz ki, a tavalyi 768.556 pengős költségvetéssel szemben.

Az emelkedés tehát *460 ezer pengő,* amiből 347 ezer pengő a Wenckheim-palota átalakítására esik, így tehát a természetes és szükségszerű fejlesztésre mindössze 113.000 pengő marad.

— Könyvbeszerzésre 1929-ben 240.000 pengőt fogunk fordítani. Annak bizonyítására, hogy ez mennyire csekély összeg, elég, ha azt állapítom meg, hogy az 1929. évi költségvetéssel csak az 1926. évi állapotot tudom biztosítani magamnak. Pedig a főváros közönsége óriási igényeket támaszt a könyvtárral szemben.

Örvendetes tényként és a főváros kulturális fejlődésének eklatáns bizonyítékaként állapíthatom meg, hogy a fővárosi könyvtár forgalma a legutóbbi 2 év alatt 70 százalékkal emelkedett.

— *Ez az óriási emelkedés szinte példátlanul áll.* Valóságos ostromnak vagyunk kitéve, de mi örömmel teljesítjük nehéz feladatunkat annál is inkább, mert könyvtárunk a legmagasabb igényeket is ki tudja elégíteni. A fejlődés követelményeivel azonban számolnunk kell. Ha csak egyetlen esztendőben is lanyhulni engedjük a könyvbeszerzés iramát, *pótolhatatlan károkat okozunk.* A döntésre hivatott tényezőknek tudomásul kell venniök, hogy

Budapest közönsége részéről egy szinte olthatatlan könyvéhséggel állunk szemben,

ami épúgy magyarázható a kulturális fejlődéssel, mint a középosztály sanyarú helyzetével, amelyben nem jut pénz könyvek vásárlására.

A Fővárosi Könyvtár kitünő igazgatójának méltánylást érdemlő szempontjai remélhetően érvényesülni fognak a költségvetési tárgyalások során.

BUDAPEST
SVÁBHEGYI
SZANATORIUM
Az ideális őszi gyógyhely
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma belbetegek, idegbetegek és üdülők részére
*
Központi fűtés, meleg-hideg víz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire, 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségű kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyítója a beteg testnek és fáradt léleknek.
*
NAPIDIJ (az új főépületben) beleértve ötszöri diétás étkezést, fűtést vízkúrákat 22 pengőtől

BEKE PÉTER PÁL
BUDAPEST, VIII, DOBOZI UCCA 31
SAJÁT HÁZÁBAN HANGSZER ÜZEM
Hegedűk, lantok, gitárok, gordonkák, nagybőgők. Speciális műterem művészi kidolgozású és luxus-hangszerekben. Eladás nagyban és kicsinyben.

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

LICSÁJER JÁNOS
Budapesti autórugógyártó és javítóüzeme
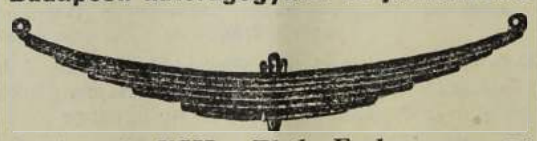
Budapest, VIII., Thék Endre ucca 14
(Óriás ucca 14) *Telefon: József 463-51*
Mindenféle autótipushoz kész rugók raktáron

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
IV., Szervita tér 4. — Telefon: Aut 827-09
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 3. Telefon: L. 913-57.
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 513—36.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.
Alapittatott 1886 ban. Telefon-interurban: Automata 223-06. szám.

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

Magyar Mosó- és Fertőtlenítő-Gépgyár Részvénytársaság
Telefon aut. 625—23. Budapest, III, Lajos-utca 115. sz.
Mosóda berendezések — Fertőtlenitő berendezések — Gőzfőzőkonyhák
Eddig 2000-nél több berendezés üzemben

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST VII, Rottenbiller u. 29.

VÖGERL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Aut. 502-31.
Épület, szobrász és mükömunkák készitése

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Fratrichevich István diszitő-festő
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98. Budapest VII, Dembinszky-u 33

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

Elektromótorok újak, használtak Tekercselések Adás-vétel, csere Villanyszerelés
RYMORZ LAJOS
V. VISEGRÁDI UCCA 8
TELEFON AUT. 275—05

BUDAPESTI MECHANIKAI KEFEÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 306—63

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Au'. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

30.000 lóerős turbogenerátorok kazánóriások és automata-emberek az átalakított lágymányosi centrálében

A 20 milliós invesztició eddigi eredményeit bemutatták a fővárosi bizottsági tagoknak és a sajtónak

A jövő héten kezdi meg a főváros világítási bizottsága az elektromos művek költségvetésének tárgyalását. Mint ismeretes, a kelenföldi telep modernizálására *ezideig 20 millió pengőt fordítottak,* ennek megfelelően hatalmas munka indult meg, amely már a befejezéshez közeledik. Hogy a munka haladásáról és a valóra vált tervek helyességéről tiszta képet alkothassanak:

a főváros vezetősége hétfőn délelőtt bemutatta a 20 milliós invesztició eredményeit a világítási és pénzügyi bizottság tagjainak,

nemkülönben a sajtó képviselőinek. A bemutató vezetői *Sipőcz* Jenő polgármester, *Buzáth* János alpolgármester, *Borvendég* Ferenc tanácsnok, a világítási ügyosztály vezetője és *Deutsch* Lajos az *Elektromos Művek* vezérigazgatója volt. A nagyszabású bemutatón szép számmal jelentek meg a fővárosi törvényhatósági bizottsági tagok, a többek közt: *Becsey* Antal, *Scheuer* Róbert, *Zala* Zsigmond, *Bródy* Ernő, *Harrer* Ferenc, *Déri* Ferenc, *Bresztovszky* Ede, *Szigeti* János, *Ehrlich* G. Gusztáv és mások.

Délelőtt fél 11-kor mutatták be a városháza épületében levő belvárosi *forgó transzformátort,* ahol a Kelenföldről kapott magasfeszültségű, 10.000 voltos forgóáramot *motorgenerátorok segítségével alakítják át* a belváros részére, a világítási hálózatnak megfelelő *110 voltos egyenárammá.* A bizottság tagjai nagy elismeréssel adóztak a modern technika legújabb vívmányaival felszerelt apparátusnak, amely valósággal *megközelíti a gépember utópiáját.* Néhány kapcsoló segítségével mozgásba lehet itt hozni a legbravúrosabb automatákat, amelyek halálos biztonsággal figyelik a nagyváros vérkeringésének lüktetését: *a világítás és az erőátvitel minden változását és természetesen nyomban működésbe lépnek, amint valahol baj mutatkozik.*

A tulajdonképeni meglepetés azonban a lágymányosi hatalmas centrálében érte a bizottság tagjait. Itt most *javában folyik az építkezés:* a telep egyik sarkában már készen áll a hatalmas új derítő medence, fölötte pedig már épül a központi kapcsolóház, amely *messze felülmulja a majdan teljesen modernül átalakított centrálé maximális szükségletét.* Ebbe

a kapcsolóházba futnak ugyanis majd be az ország áramszükségletének nagyrészét fedező Talbot-centrálé fővezetékei, innen történik majd az egész országra szóló áramelosztás.

Odább salakhegyek közt óriási méretű betonmedence fehérlik: *itt épül majd fel az új kazánház.*

Általában az egész munkán és építkezésen látszik a jövőbelátás, a nagy koncepció: itt semmi sem készül a *ma* szükségletének. A technikai és adminisztrációs tudás *nagy leleményességgel párosul.* Így például a bizottság tagjait fölöttébb meglepte a régi derítő medence falán olvasható felírás: *„Tilos a halászat".* Ennek — a gyártelepen szokatlan — fölszólításnak az a magyarázata, hogy a fűtésre felszívott és a derítőben ülepítés végett cirkulált vízben *sok a csiga és a kagyló, amely eltömítette a szivattyúberendezéseket.* A leleményes vezetőség úgy segített a bajon, hogy a sok ezer köbméter űrtartalmú betonmedencébe belehajíttatott néhány métermázsa halat: ezek *megeszik a csigákat és kagylókat,* vagyis — bármilyen hihetetlenül hangzik —

az elektromos centrálé hütővizét a vizek halai tisztítják.

Az udvarról két, meredeken a magasba húzó, lejtő áll: az iparvágány vagónjainak szenét ruganyos gummiszalag vontatja föl ezeken a lejtőkön az automatikus adagoló készülékekbe, amelyek *megfelelő időközökben 200 kilogrammos adagokkal táplálják a kazán rostélyát.*

Óriási emeletes épületek a kazánok, amelyek *nagyrésze rövidesen kimegy az üzemből.* Már majdnem készen vannak a modern 40 atmoszférás kazánok, amelyek a hőtechnika legújabb elméleteinek megfelelően páratlan gazdaságossággal termelik a gőzt, úgyhogy

a modernizált lágymányosi centrálé Európa egyik leggazdaságosabb üzeme lesz.

A *Schlick-Nicholson-gyár,* a *Ganz-gyár* és a *Láng-gépgyár* építették ezeket a magas feszültségű kazánokat, amelyek működésére jellemző, hogy

egy kilowatt órának megfelelő energiát 65 deka barnaszénből állítanak elő, ugyanakkor, amikor a meglévő 15 atmoszférás kazánok ugyanezt az energiát éppen a duplájából: 1 kiló 20 deka szénből produkálják.

Még inkább kitűnik ezeknek az új kazánoknak ökonómiája, ha tekintetbe vesszük ,hogy

egyes vidéki centrálék 10—12 kiló szénből tudnak csak előállítani 1 kilowatt

áramot. Ezek a számadatok *minden érvelésnél jobban bizonyítják a nagy központi művek létesítésének szükségességét.* Ugyancsak a *Láng-gyárban* készült a 36.000 lóerős gőzturbina, amely a magyar gépgyártás minden versenyt felülmuló, páratlan fejlettségét tanusítja. Ennek a gépóriásnak speciális szilárdságú nyersöntvényeit az esseni *Krupp-gyár* szállította. Most készül a *Láng-gyárban* ennek a mammuth-gépnek a párja, amelynek befogadására az óriási gépház beágyazott vasbetontalapzataival már készen áll.

Ez a nagyvonalúság és ökonómia jellemzi egyébként az egész építkezést, amelynek vezetői és tervezői a lágymányosi centrálé vezetősége, nevezetesen *Szikla* Géza igazgató, *Schuster* Oswald és *Beretzky* Ödön műszaki főtanácsos, továbbá *Vágó* Pál és *Zsoldos* László főmérnök. Az ő irányításuk mellett végzik ezeket a hatalmas koncepciójú munkálatokat a legkiválóbb és valóban világhírű cégek, mint például a németországi *A. E. G.* szabadalmainak és speciális gyártmányainak fölhasználásával a *Ganz-villamossági,* aztán a *Magyar Brown-Bovery Művek,* a *Teudloff-Dittrich*-gyár és mások. Az épületek megalapozásának nehéz föladatát *Zsigmondy* Béla főmérnök végezte, az építkezéseket *Margalit Ödön* és *Andor* műépítész, míg a kotrási munkálatokat a *Fleischmann* Antal cég végzi.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a bemutatón megkérte

Deutsch Lajos

vezérigazgatót, hogy ismertesse a modernizált centrálé jelentőségét és műszaki berendezését. A vezérigazgató a következőket mondotta:

— Az új gépházat a szédületes tempóban haladó elektrotechnikai tudomány vívmányaival szereltük föl. A 40 atmoszférás kazán forró gőze egy *6700 lóerős turbinát hajt,* de miközben ezt a munkát végzi, a nyomása leesik 15 atmoszférára. Ez

a 15 atmoszférás gőz aztán hajtja a hatalmas 30 ezer lóerős turbinát,

amelyet ilymódon *üzemzavar esetén egyedül is rákapcsolhatunk a régi kazánokra.* Ezzel az elrendezéssel azt hiszem,

sikerült a minimumra redukálni a lehetséges üzemzavarokat,

miután *az új gépházban többféle kombináció lehetséges,* úgyhogy bármelyik apparátus mondja fel a szolgálatot, *azon nyomban üzembe helyezhetjük a többit.* Most még csak az alapozása van meg, de

(Folytatás a 6. oldalon.)

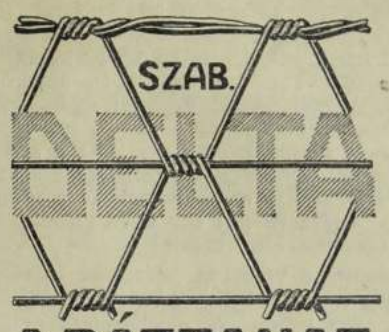

Hudetz János
Okl. építészmérnök, építőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapíttatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐ-MESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat.

LENDVAI FERENC
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VII., Nefeleits ucca 50.

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

SZENTESSY MIHÁLY Telefon József 373-92
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9

özv. Biberáf Józsefné Alapíttatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—18.

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMÍTŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623-41. sz.

Világszabadalom!
Megtakarít 75 százalékot!
A „TÖREKY"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már melegvizet ad és 15 perc alatt 2 KILÓ FA eltüzelésével 180 liter 42° C MELEGVIZ előállítását teszi lehetővé. Ezáltal EGY FÜRDŐ KÉSZÍTÉSE 9 FILLÉRBE kerül.
SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ.
Legolcsóbb fürdőkályha!
Készíti: Maurer Sándor
Budapest, I., Attila ucca 31

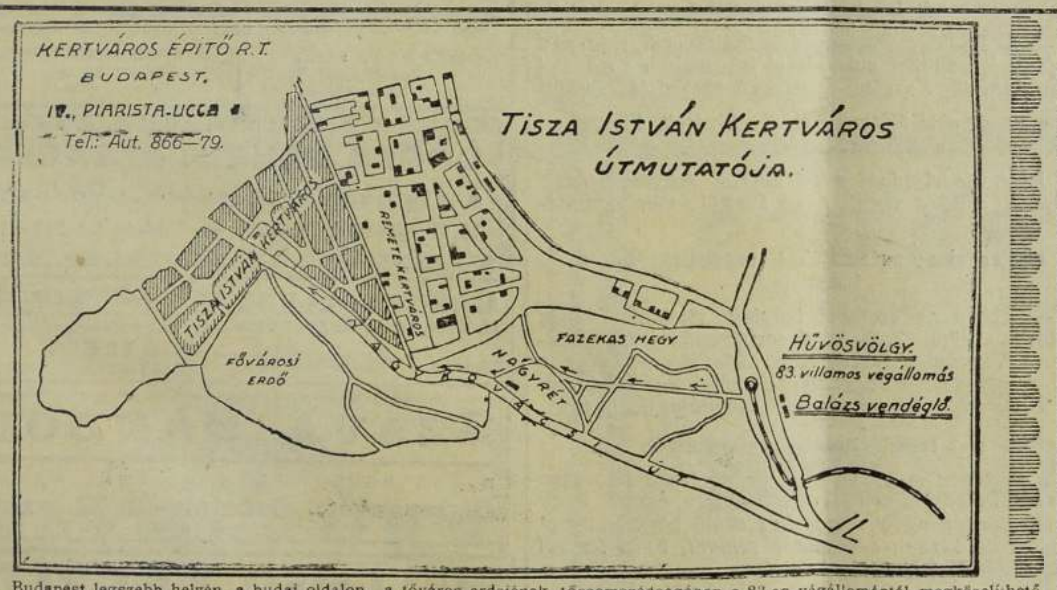

Budapest legszebb helyén, a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában a 83-as végállomástól megközelíthető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A végleges jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Épülő mintaházak a helyszinen megtekinthetők. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig. **Kertváros Épitő R.-T. IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.**

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

nemsokára már *felállítjuk a második ilyen kombinált berendezést is:* egy újabb 40 atmoszférás kisteljesítményű és egy 15 atmoszférás mamut turbinát. Ezeknek a gépeknek minden fantáziát felülmúló montstruózitását jellemzi, hogy 30.000 lóerőt kitevő erejük mellett a hatalmas, több méter átmérőjű forgórészek *percenként 1500 fordulatot tesznek.* E nagy fordulatszám ellenére is oly simán és zajtalanul gördülnek, hogy *a csapágyak élettartama a szó szoros értelmében végtelen:* azok kicserélésére soha nincs szükség. Mindazáltal olyan borzalmas erejű rezgést idéz elő az egész telepen egy ilyen szédületes iramban forgó turbina, hogy ennek

lekötéséhez a vasbeton alapzatba 14 vagón vasat kellett ágyazni.

— A telep méretei és a teljesítményét jellemző adatok minden tekintetben *grandiózusak.* Így például

a régi szivattyútelepi teljesítmény éppen kétszerese Budapest egész vízfogyasztásának.

De már épül a kibővített centrálé új szivattyúberendezése, amely *a milliós főváros napi vízszükségletének éppen a háromszorosát szolgáltatja.* Ilymódon, ha a két szivattyútelep kombináltan működik, akkor *nem teljes* megterhelés esetén is

hat óra alatt annyi vizet fogyaszt majd a centrálé, mint amennyi a főváros egész napi vízszükséglete.

— A gazdaságosság terén a legmesszebbmenő gondoskodások történtek. Így például az elhasznált és a légüres térrel egyenlő nyomású vízgőzt a derítőkben szürt vízzel lecsapjuk és *az így keletkezett melegvízzel tápláljuk a kazánokat.* Ilymódon tehát *hidegvíz, vagy frissvíz nem is kerül a kazánokba,* a vízveszteség *alig három százalék,* úgy hogy hőveszteség tulajdonképen csak a kondenzátorban áll elő. Ugyanígy

kihasználjuk a kazánok füstgázait is,

amelyeket nem engedünk a levegőben elkallódni, hanem részint *fölmelegítjük vele a kazánvizet,* részint pedig *120 fokra hevítjük azt a levegőt,* amellyel a rostélyon égő szén tökéletes oxidációját biztosítjuk. Az új kazánoknál egyébként szénmalmokat építettünk be, úgyhogy

ha a darabos széntüzelést a malmokban őrölt szénpor fűtéssel kombináljuk, akkor óránként egy-egy kazán 50 ezer kilogram gőzt fog termelni.

Eddig szól a nyilatkozat, amelyet a vezérigazgató az építkezésben levő üzem megragadó képével demonstrált. A bizottsági tagok a legnagyobb elismeréssel szemlélték a készülő hatalmas művet, amely rövidesen *Európa egyik legmodernebb és mindenesetre leggazdaságosabb elektromos centráléjával gazdagítja a magyar fővárost.*

Viteldíj-arányosításról lehet szó, de semmiesetre leszállításról — mondják a BSzKRt igazgatóságában

Az igazgatóság az Egységes Községi Polgári Párt javaslata felé hajlik — 10 millió pengős bevételcsökkenést jelentene a demokraták indítványa

A főváros közönsége fokozott reménységgel néz az *Egységes Községi Polgári Pártnak* a villamostarifa leszállítását célzó akciója elé, annál is inkább, mert *Scheuer* Róbert javaslatának minden pontja a realitás határán marad, míg a *Bedő*-féle tervezet keresztülvihetősége felett valószínűleg maguk a demokraták is gondolkozóba esnek, mert *megvalósítása 10 millió pengő bevételtől fosztaná meg a fővárost.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt a *BSzKRt igazgatóságához igen közel álló helyen* érdeklődni, hogyan vélekednek a viteldíjrevizió kérdéséről, s mi az igazság azokból a híresztelésekből, hogy a villamosvasút olcsóbb, egyes vonalakra szóló bérletjegyek kiadásának gondolatával foglalkozik. Előkelő informátorunk válasza így hangzott:

— Az igazgatóság mind a két ajánlatot igen alaposan ismeri, de *lényegében még egyikkel sem foglalkozott,* s addig

nem is lehet szó tényleges tárgyalásokról, amíg az új vezérigazgató, Folkusházy Lajos a helyét el nem foglalja.

— Annyit azonban máris mondhatok, hogy *az igazgatóság a Scheuer-féle Egységes Községi Polgári Párti tervezethez hajlik,* mert

ez a megoldás a vasút budgetjének megrázkódtatása nélkül keresztülvihetőnek látszik.

A *Bedő*-féle radikális, túlzott viteldíjleszállítás *tízmillió pengőnél több minuszt jelentene* a vasut bevételeiben, amit a *BSzKRt* nem bírna el. A *Scheuer*-féle tervezet csak részben leszállítás,

inkább viteldíj-arányosítás.

Egyféle jegy lévén, mindenki 20 fillérért utazna. Nem szabad azonban feledniink, hogy a statisztikai kimutatások szerint

az utasok legnagyobbrésze átszállójegyet vált.

Szegényebb ember ugyanis legritkább esetben ül villamosra egy szakasznyi útra.

— A lakosság széles rétegeit tehát a 16 filléres szakaszjegy megszüntetése *nem érinti,* de igen nagymértékben érinti a 20 filléres univerzális jegytípus, amelynek, — amellett, hogy 4 fillérrel olcsóbb lesz, — egyéb előnyei is lesznek. Ugy képzelem el ugyanis, hogy

az egységes jeggyel egy órán belül akárhányszor át lehet majd szállni,

bármely irányban, *akár visszafelé is. Megszűnik a körzeti beosztás is.* Ettől az újítástól

az utazók számának nagyarányú növekedését joggal lehet remélni.

— A *BSzKRt* igazgatósága foglalkozik még egy másfajta leszállítási módszerrel is, amely az elővétel elvén alapszik. Az erre vonatkozó elgondolás szerint

a vasút újra életbelépteti a elővételt, illetve a jegyfüzetek árusítását.

Tíz jegy vásárlásánál *a 24 filléres jegyeket húsz fillérjével adná a vasut,* s az árusítás megkönnyítésére

esetleg jegy-automatákat szerelünk fel a kocsikon.

— Ebben az esetben tényleg viteldíjleszállítás történne, anélkül, hogy rendszerváltozás lenne szükséges. Végeredményben így foglalhatom össze a kérdés lényegét: a vasút nem tartja keresztülvihetőnek a nagyobb arányú viteldíjleszállítást, de igenis

szó lehet viteldíj-arányosításról.

ami lényegében megegyezik a Scheuer-féle Egységes Községi Polgári Párti propozicióval. Arról, hogy az igazgatóság egyes vonalakra szóló bérletjegyeket szándékozik kiadni, *nem tudok semmit, ilyen tervről eddig hivatalosan szó nem volt.*

Havas Lajos
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

TELEFON: AUTOMATA 517-08
RIEMER MIKSA
KÖZPONTI FŰTÉS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK
Budapest, II., Batthyány ucca 18 sz.

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII. Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

ÁBRAHÁM ÉS GÜRTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és díszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fűtés.

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállítja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

Épület-, mű és vasszerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon: József 413—01

Lizsinszky Rezső kárpitos és díszítő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhívó Aut. 510-54

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 411—99

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

DŐREN HENRIK és TÁRSA
asztalosmunkák gyára, Budapest
VI., Hegedüs Sándor ucca 26. Telefon: Aut. 297—77

CRISTOFOLI VINCE ALAPÍTÁSI ÉV: 1868.
KŐPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT
TELEFON: J. 381-47. BUDAPEST, VII., GIZELLA U. 31 ezelőtt ILKA U. 34

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

WELLNER LASZLÓ
építési vállalkozó *Telefon: J. 409-14*
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

WAGNER LAJOS
ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VII., Nagydiófa u. 16
Tervezés, magas- és mélyépítés.

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 18. Telefon: József 415—93.

HERZ TESTVÉREK
linoleum burkolási szakvállalat
Telefon: J. 429-06
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
Fióküzlet: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

FULÁNKOK

AZ ÖTVENEDIK ESZTENDŐ

bizonyára a férfikor zenitje. Az ember el se hinné, hogy az az üde, szőke fiatalember, akit a héten is a pénzügyi bizottság ülésén láttunk elnökölni, már az ötödik X-et írja. Ötven éves lett Sipőcz Jenő, Budapest polgármestere és ötven éves fiatalságát ma már őszinte tisztelettel és ragaszkodással köszönti Budapest egész polgársága. Azok az utolsó esztendők, amelyek pályáját Budapest életének legszebb, legtiszteletreméltóbb méltóságába ivelték, nagyon nehéz, munkás és viaskodásos esztendők voltak. Sipőcz Jenő a politika szárnyán emelkedett a magasba, de a legszebb, a legőszintébb és legtisztább dicséret, amit élete nagy dátumánál róla mondhatunk, hogy magasabbra szállt a politikánál, amelyet messze-messze hagyott el magától. Sipőcz Jenő nemes és tiszta karaktere győzedelmeskedett és megszerezte az egész polgárság becsülését, azokét is, akik — valljuk be — engesztelhetetlennek látszó ellenszenvvel fogadták, amikor a polgármesteri székben először helyet foglalt. Ha kritikával illeti is a polgárság és illetjük mi is hivatalos működését, de egyéni kiválóságait ma már őszinte népszerűség koszorúzza. Velünk együtt Budapest egész polgársága meleg szeretettel — és pedig tulánk nélkül — köszönti az ötvenéves ifjú polgármestert.

WALLÁÉK,

na persze a Széchenyi-fürdő-Walláék, a helyreigazítások nagymesterei, okos, ügyes, élelmes emberek. Valami ellentétük akadt — ha jól emlékszünk elég komoly ellentét volt — a székesfővárossal. Hát ők el akarták intézni, aminthogy ők a dolgok elintézésétől sohasem riadnak vissza. Ez a makacs, csökönyös főváros azonban megint akadékoskodott. Walláék azonban olyan praktikusan, mintha egy Rosenberg fejével gondolkoznának, rájöttek arra az egyszerű igazságra, hogy csökönyös emberekkel, akiket nem lehet okos szóval meggyőzni, nem érdemes vitatkozni. Ugy gondolkoztak, hogy a városházának van még egy fölöttes hatósága is és a polgármesternél még mindig nagyobb úr a belügyminiszter. Azután meg az sem következik, hogy a belügyminisztérium is megbicsaklanék akkor, amikor a főváros megbicsaklik a maga álláspontja mellett. Ha a belügyminiszter utasítja a fővárost, hogy egyezzék meg Walláékkal, akkor ez a városházi makacsság is enged majd a negyvennyolcból. Hát a belügyminisztérium nem is makacskodott, csak egyszerűen fogta a Walláék beadványát és leküldte minden megjegyzés nélkül az illetékes fórumhoz: a fővároshoz. Eszünk ágában sincs Széchenyi-Walláéknak szemrehányást tenni, amiért a „retten, was man retten kann" elve alapján mindent megkísérelnek. De dicsérni kell a belügyminisztériumot, amely nagyon bölcsen járt el és amely ismét tanúságot tett arról, hogy tiszteletben tartja a főváros autonómiáját. Hogy pedig Walláék szívesen ejtettek volna egy kis csorbát a fővárosnak az autonómiáján, ezt még igazán ki lehet bírni.

A DRÁGASÁGRÓL

jó előre megjósoltuk, hogy a főváros ismét csak a hüszendős fringiákat, karabélyokat és hátultöltő puskákat veszi elő fegyver gyanánt. Hát persze, hogy előszedte a dohos és rozsdát lehelő arzenál minden öreg rekvizitumát. És felvonultatták az öreg ágyut is. Az aggastyán „Bertát" valamennyien nagyon jól ismerjük. Találkoztunk már vele tíz évvel ezelőtt, húsz évvel ezelőtt is és rozsdás torkát mindannyiszor a várhegy felé irányították, ahol a kormány székelt. Egyszóval megint elhatározták a városházán, hogy majd a kormány segítsen a drágaság miatt bajbajutott fogyasztókon. Szerettünk volna új ötleteket hallani, de bizony egy pár józan és egy pár kótyagos felszólaláson kívül a vitából megint csak az dudorodott ki, hogy a drágaság nem városi ügy, hanem állami. Hát ez meglehetősen kényelmes álláspont, aminél csak egy kényelmesebbet eszelhettek volna ki és ez az lett volna, hogy Dobzse László módjára fejbólintással tudomásul vették volna a kormány intézkedéseit, amelyek már megtörténtek és amelyekről a napokban utólag úgy vitatkoztak a városházán, mintha előre vitatkoztak volna.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

BUCSANYECZ JÓZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budape t, VII, Rottenbiller ucca 4/b.

Kállay kilépése és a főváros tanácsának felelőssége a drágaságért az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén

A párt tovább harcol a kiskereskedők hitelszükségletének megfelelő kielégitéséért

Hétfőn este tartotta meg nyári szünet után első értekezletét az *Egységes Községi Polgári Párt*. Az értekezleten, amelyen *Kozma* Jenő dr. elnökölt, megjelentek: *Becsey* Antal, *Bibiti Horváth* János, *Bóhn* József, *Bayer* Antal, *Bódy* Tivadar, *Bárczy* István, *Bittner* János, *Balkányi* Kálmán, *Battenberg* Lajos, *Csilléry* Béla, *Csécsy Nagy* Miklós, *Dinich* Vidor, *Dósa* Ottó, *Éber* Antal, *Ereky* Károly, *Farkas* József, *Gaár* Vilmos, *Glückstahl* Samu, *Girardi* Tibor, *Gaylhoffer* István, *Grosch* Károly, *Holtzer* Simon, *Harrer* Ferenc, *Halter* Károly, *Kállay* Tamás, *Nagy* Andor, *Nagy* Antal, *Nessi* Gyula, *Németh* Béla, *Popelka* Béla, *Politzer* Gusztáv, *Rásó* Lajos, *Szilágyi* Lajos, *Staub* Elemér, *Stern* Sándor, *Sajó* János, *Spett* Ferenc, *Scheuer* Róbert, *Usetty* Béla, *Ziegler* Géza, *Schmiedt* Richárd, *Szentirmay* Imréné. Ott voltak továbbá *Márkus* Jenő, *Gündisch* Guidó, *Hoór Tempis* Mór, *Bacsinszky* Vladimir, *Erősdy* Sándor, *Sümeghy* László, *Martin* János, *Hubert* Vilmos, *Wellisch* Andor, *Szamek* Emil, *Vodicska* Sándor, *Faber* Fülöp, *Günther* Tivadar, *Bakonyi* János, *Treiber* Márton, *Erdey* Henrik, *Dongó* Orbán és mások.

Kozma Jenő elnök üdvözölte a megjelenteket, majd külön *Márkus* Jenőt és *Gündisch* Guidót, akik hétfőn este jelentek meg először a pártértekezleten. Ezután megemlékezett arról a nagy veszteségről, amely *Gordon* Róbert halálával nem csupán a pártot, hanem az egész magyar közgazdasági életet érte.

Kozma Jenő

beszédében a következőket mondotta:

— Legutolsó szezonzáró pártértekezletünkön rámutattam arra, hogy a magunkra vállalt feladatoknak *csak egy kis részét tudtuk az elmult évadban elvégezni.* Azóta megszaporodtak a feladatok. *Kezdjük az országos politikával.* Tagadhatatlan, hogy a közvéleményben bizonyos nyugtalanság észlelhető. Ennek oka részben a drágaság, amiről a napirend során fogunk beszélni, — részben pedig az a körülmény, hogy

a nyár folyamán felgyülemlett bajoknak, keserűségeknek hónapokon át nem volt levezető villámhárítójuk.

Minden nyári szünet után így szokott ez lenni. Most azonban megindul a politikai élet és ezzel tisztázódni fognak azok az okok, melyek a nyugtalanságot előidézték.

— Mi *kimondottan városi párt vagyunk*, csak városi problémákkal foglalkozunk olyképen, hogy

iparkodunk összeegyeztetni a kormányzati szempontokat a főváros polgárságának érdekeivel.

— Arra, hogy az országos politikára s a kormányzatra döntő befolyást gyakoroljunk, csak akkor gondolhatunk, ha a saját talajunkon kellőkép megerősödtünk, ha a városi hegemónia kérdését javunkra eldöntöttük, és a polgárság legszélesebb rétegeit is meggyőztük arról, hogy a

a megé hetéshez szükséges mindennapi problémákat sikeresen csak a mi frázismentes politikánk segitségével tudja megoldani.

— Mi *hiszünk* a mi politikánkban és bár lassú, *de céltudatos munkánk eredményességében.* Mi hiszünk abban, hogy a kormány táborában, a „falakon belül" jobban tudjuk képviselni a polgárság kívánságait, mintha kívülről, ellenzéki oldalról állanánk elő olyan követelésekkel, melyek csak a kedélyek izgatását eredményezik.

— Ez az álláspontunk a legutóbbi napok politikai szenzációjával, *Kállay* Tibor kilépésével szemben is. *Kállay* Tibor tisztelt barátunk egyénisége iránt mindig a legnagyobb elismeréssel viseltettünk. Elismertük nagyszerű képességeit, — szónoki készségét, tisztult világnézetét és nobilis politikáját, — hisz *azért választottuk meg őt klubunk elnökévé is.* De

nem feleitettük el Kállay Tibornak elnöki megnyitó beszédét sem, amelyben ép ő bontott zászlót amellett a politika mellett, amely arra törekszik, hogy minél több olyan férfiút állitson a kormány mellé, akik nem ellenzéki handa-bandázással, hanem csendes, zajtalan és meg nem szünő munkával iparkodnak a városi polgárság érdekeit a kormányzati hatalom keretein belül érvényre juttatni.

— És ha *Kállay* Tibor most az *Egységes Pártból* való kilépésével azt akarja bizonyítani, hogy ez a törekvése kudarcot vallott, — úgy mi csak azt a kérdést vetjük fel, vajjon *valóban felhasznált-e Kállay Tibor minden eszközt arra, hogy politikai elveit az általa hirdetett módon, tehát intra-muros, érvényesitse a kormányzat körében?* Vajjon igénybe vette-e a gyakorlati politika módjait és eszközeit szép és magas szárnyalású elméletei érdekében? Attól félünk, hogy: *nem.* Mi, a magunk részéről legalább *még korán sem látjuk ezeket az eszközöket kimeritettnek* s azért folytatni kívánjuk munkánkat a lassú, de biztos fejlődésnek *azon az útján, amelyen eddig haladtunk,* s amelyen eddig is, ha nem is 100%-os, de

tagadhatatlan eredményeket értünk el a főváros polgárságának javára.

— Remélem, hogy *Kállay* az *Egységes Pártból* való kilépése ellenére sem fog pártunktól eltávolodni, annál kevésbé, miután minket egyelőre nem is érdekel: milyen utakon szándékozik ő járni az országos politikában?

— Ami a legközelebbi jövő feladatait illeti:

fel kell készülnünk a költségvetési vitára,

amely az október hó 1-én kezdődő pénzügyi bizottsági üléseken indul meg. Tény ugyan az, hogy *a költségelőirányzat egyelőre 50 millió pengős túljegyzést mutat, reméljük azonban, hogy a lefaragott budget módot nyujt minden jogos kívánság és igény kielégitésére.*

A drágaságért a tanács is felelős

Az értekezlet ezután a szerdai közgyűlés napirendjével foglalkozott. Először *a drágaság kérdése került szóba.* A párt erre vonatkozó álláspontját a pénzügyi bizottság első ülésén *Éber* Antal *már kifejtette,* s a párt kérésére *ő fogja a szerdai közgyülésen is a párt erre vonatkozó felfogását ismertetni.*

Bittner János az ipari érdekeltségek nevében szólott, rámutatott a külföldi zsírexport felesleges voltára és bizonyította, hogy

az amerikai zsír behozatala veszélyezteti a hazai hiztalást.

Staub Elemér a gazdaérdekeltség álláspontját és azokat a tárgyalásokat ismertette, amelyeket a drágaság problémájának megoldása érdekében a kormánnyal folytattak. Rámutatott a zsírimport feles-

(Folytatás a 8. oldalon.)

ÉTTERMÜNKET
SZEPTEMBER HÓ 18-ÁN (KEDDEN) NYITJUK
A
MŰVÉSZ-SZOBÁBAN
BRO DOL GUT
LSZKY LY TENBERG
JÁTSZIK
A NEW-YORK RT
IGAZGATÓSÁGA ÉS SZEMÉLYZETE

leges voltára, a burgonya-export betiltásának hátrányaira és arra, hogy

felesleges a külföldi burgonya behozatala is,

mert a terméskilátások szerint a lakosság összszükségletén felül még számottevő felesleg is lesz.

Rásó Lajos után *Éber* Antal, majd *Becsey* Antal szólaltak fel.

Becsey Antal erős szavakkal kritizálta a szociáldemokratáknak a legutóbbi pénzügyi bizottságban tanusított defetista magatartását,

amelyet a drágaság kérdésével kapcsolatban tanusítottak és a magyar valuta elleni inszinuációra használtak fel. Szükségesnek tartja, hogy *a főváros vezetősége intézményesen foglalkozzék a drágaság megelőzésének lehetőségével.* Helyes lenne, ha a főváros *aktivan beleavatkozna a termelés organizálásába,* hogy a milliós főváros ne legyen kiszolgáltatva a spekulációnak. Szerinte

a zsírral tőzsde-játék folyik.

Balkányi Kálmán a drágaság kérdésében *a tanács felelősségének megállapítását kívánja.* Lehetetlen állapot, hogy

a tanács nem teszi meg a drágaság ellen, amit saját hatáskörében megtehetne, hanem elkésetten, rendszertelenül odadob egy csokor kívánságot a kormány elé,

amivel semmit se használ a fogyasztóknak. A külforgalmi értekezlet tanusága szerint *a főváros által szedett illetékek sokkal jobban drágítják az árut, mint például a fuvartételek.*

Éber Antal felszólalása után *Kállay* Tamás rámutat arra, hogy a *Vásárpénztár* a Deutsch-féle birtokbérleten sokat veszített. Hír szerint

a bérletet most oly módon fogják tovább adni, hogy a Vásárpénztár ismét veszít.

Éber Antal követeli, hogy a drágaság letörésére *elsősorban a főváros* alkalmazza a rendelkezésére álló lehetőségeket. Utalt itt *az élelmiszerek forgalmi adójának eltörlésére,* amit a párt már tavaly szorgalmazott *és a kormány is akceptált elvben, csak a gyakorlati végrehajtás idejét halasztotta el.* Szerinte ezt az akciót *meg kellene ismételni.*

Kozma Jenő elnök szintén leszögezte, hogy

a párt a fogyasztási adó eltörlését követeli

s hogy ahhoz elvben a belügyminiszter is hozzájárult. Az adó eltörlésének időpontját azonban csak akkor lehet megállapítani, ha a főváros költségvetése ezt lehetővé teszi. Ami a *Vásárpénztár* elleni panaszokat illeti, *ezekre nézve a párt kívánságára informáltatni fogja magát.*

Ezután

a Balassáné-féle csipkegyűjtemény megvételét a párt helytelenítette és kimondotta, hogy az erre vonatkozó javaslatot nem szavazza meg.

A kiskereskedői olcsó hitelakcióval kapcsolatban a pártelnök rámutatott arra, hogy ezt az akciót a párt indította meg *Farkas* József és *Huber* Vilmos révén. Ugyancsak a pártvezetőség és *a főpolgármester intervenciójának köszönhető, hogy a pénzügyminiszter az egymillió pengőt rendelkezésre bocsájtotta.*

Éber Antal helyteleníti, hogy a főváros a *Községi Takarékpénztár* útján bocsájtja a pénzt a *Kisipari Hitelintézet* rendelkezésére. Ennek a közvetítő szervnek a beiktatását annál inkább fölöslegesnek tartja, miután

a Kisipari Hitelintézet vezetése mintaszerű.

A felesleges közvetítés folytán egyébként *egy százalékkal drágul a kereskedőknek adandó kölcsön.*

Kozma Jenő felvilágosításként közölte, hogy a főváros a *Községi Takarék* útján kívánja *ellenőrizni* a *Kisipari Hitelintézetnél* az egy millió kezelését, miután

a Vásárpénztárnál nem tudott betekintést kapni a Vásárpénztárhoz kihelyezett fővárosi pénzek kezelésébe.

Gündisch Gidó rámutat arra, hogy az állam a *P. K.* útján gyakorol ellenőrzést s *ezután is egy százalék kamatot számít.*

Balkányi Kálmán az egy százalék kamat megtakarítását *fontosnak tartja,* de még ennél is fontosabb, hogy *a kiskereskedőknek nyújtott hitel effektive érvényesüljön.* Erre pedig 1 vagy 1 és fél millió nem elég. Eredményt csak akkor látna a kiskereskedelem ebből, ha a megszavazandó összeg nem az egész hitelkeretet jelentené, hanem a *veszteségrizikót.* Mert ez esetben nyugodt lélekkel folyósíthatna a kiskereskedelmi hitelintézet akár tízszerannyit is, mint a veszteségi tartalék.

Farkas József követeli, hogy a *Kisipari Hitelintézet* igazgatóságába a kereskedők az iparosokkal egyenlő arányszámmal kerüljenek be. *Nagy Antal* és *Hubert* Vilmos tájékoztató felszólalása után *Kozma* Jenő rámutat arra, hogy

a Kisipari Hitelintézetet példaszerűen vezetik, s reméli, hogy ez a jövőben is így marad.

Dinich Vidor köszönetet mond *Kozma* Jenőnek, a sportnak szóló elismerő szavaiért. Hangoztatta a sport nemzeti, propagandisztikus és *országos jelentőségét,* s arra kérte a pártot, hogy száz százalékosan

támogassák őt minden akciójában, amelyet a magyar nemzeti sport felvirágoztatása érdekében folytat.

Föleg kéri ezt a támogatást az olimpiászon eredményesen szereplő magyar bajnokok számára, hogy *depressziótól mentesen készülhessenek az újabb győzelmekre.*

Végül *Scheuer* Róbert

megdöbbenésének adott kifejezést, hogy hivatalos jellegű folyóiratban olyan közlemény jelenhetett meg a közelmultban, amely valósággal ellenpropagandája annak, amit Budapest fürdőváros eszméje érdekében a főváros és a kormány nagy áldozatok árán eddig kifejtett.

Az értekezlet után pártvacsora volt, amelyen *közel százan vettek részt.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest, I., Budafoki-út 4047. hrsz. (új) alatti kelenföldi telepen létesítendő 33 méteres gépházbővítés: föld-, kőműves-, vasbeton- és elhelyező munkálataira.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerűen aláírt s az előírt okmánybélyegekkel ellátott, pengőértékű, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban nyújtandók be.

Az ajánlatokat **1928. szeptember 24-én délelőtt 10 óráig** Budapest székesfőváros tanácsa XII. (Világítási és vízvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában, a kezelőfőtiszt kezéhez (Központi városháza, II. em. 295) kell benyújtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XII. ügyosztályhoz beérkezzék.

A fenti munkákra az ajánlati végösszeg után számított 5%-nak megfelelő összegű bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételek"-ben körülírt módon.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon a napon déli 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a „Külön kikötések"-ben foglaltaknak szigorúan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati űrlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló űrlapot a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek építési irodájában (V., Váci-út 74. sz., IV. em. 424) hétköznapokon d. e. 9 és 12 óra között 20 pengő lefizetése ellenében megszerezhetik.

A tervek dr. Bierbauer Virgil építész irodájában (IV., Veres Pálné u. 7. sz. I. em.) tekinthetők meg d. e. ½9-től ½11-ig, ahol a szükséges műszaki felvilágosítások is megadatnak.

Az Elektromos Művek igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, úgy újabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A szóbanforgó munka kényes természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munka csak oly pályázó cégnek fog odaítéltetni, amely kimerítően és hitelt érdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegű munkát, mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaítélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1928. szeptember 4.

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek igazgatósága.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

Alapitva 1898 **LUDVIG JÁNOS**
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

SZMOLEN PÁL ALAPITÁSI ÉV 1897
lakatos mester és szerszám készitő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerübben és legolcsóbban készit uj szerszámokat a kőfaragó, szobrász, mükő, burkoló, parkettázó, kövező, kőmüves stb. ipar részére

KRAUSZ LAJOS szobrászmüvész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagbol. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhivó L. 908-43. Elsőrangu referenciák.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 908—92
SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZITÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BÁDOGOS-MESTER, ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszitő vállalat
BUDAPEST, IX., Páva-ucca 7. **RUMBOLD B. FIAI** Telefon: J. 352-08 Alapittatott: 1842.
Zászlók, díszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON: JÓZSEF 401-76.

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓINTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Baross ucca 80. szám.

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG Telefon:
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

STEINER ÁKOS
MECHANIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI ÜZEME
Készit és raktáron tart:
emeltyüs kapcsolókat, lamellás biztositókat, olvadóbetéteket
BUDAPEST, VII. KMETTY UCCA 17.
Telefon: Lipót 902—40

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

TELEFON: J. 395—78 **KLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hidépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 3317.0—

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII, Kolombus-utca 11/a. Telefon: J. 396-78.

Nincs gazdája a ferencvárosi új kikötőnek,

amelyet az adminisztráció bonyodalmai és lassusága miatt még soká nem lehet megnyitni

November 1-én már az állami nemzetközi kikötő is megnyilik — A közélelmezési ügyosztályban hever Becsey sürgősségi inditványa

A kereskedelmi kormány a napokban közölte az érdekeltekkel, hogy *a csepeli állami kikötő elkészült, s a nagyfontosságú hajózási intézményt november 1-én megnyitja a kereskedelem számára.* Egyidejüen elkészült a minisztériumban a kikötő szervezeti szabályzata és tarifája is, s ezzel az aktussal

Magyarország Európa legmodernebb folyami kikötőjével lett gazdagabb.

Készen van a 200 méter hosszú rakodópart, a 466 méteres, 10 emeletes gabonatárház, 54 méteres elevátortornyával. Készen állnak a darúk, a többi raktárházak s valamivel odább gigászi ciszterna erdejével a petróleumkikötő. A nagy tárház befogadóképessége 35.000 tonna, vagyis 3500 vagón. Alkalmas emelőszerkezetekkel *óránként 200 tonnát tudnak ide beraktározni.* A tárház épitése 23 millió pengőbe, a gépberendezés egyedül 13 millió pengőbe került.

A kereskedelmi kormány gondoskodott már közlekedési eszközről is, amennyiben megkeresésére

a főváros autóbusz-üzeme a legközelebbi napokban megindítja a járatokat a Boráros-tér és a csepeli Templom-tér között,

az új Dunahídon át a kikötő érintésével.

Nincs gazdája a kikötőnek

Amennyire örvendetes tény, hogy a nagy állami kikötőben, remélhetően, nagy lendülettel megindul a nemzetközi hajózási, kereskedelmi élet, — épen olyan szomorú, sőt *döbbenetes az a mélységes köd és hallgatás, az a kiáltó semmittevés, amely a székesfővárosi helyikikötő ügyét körülveszi.*

Ugyanaz a kaosz, fejetlenség uralkodik a helyikikötő ügye körül ma is, mint amiket hónapokkal ezelőtt tárt fel a *Fővárosi Hirlap* felünéstkeltő cikkeiben. Ennek

a kikötőnek nincs gazdája.

Az épitést a III. ügyosztály *kikötőépitési különitménye* végzi. A tulajdonképeni irányítás viszont reszszortszerűen a *közgazdasági és közlekedési* ügyosztályba tartoznék, de *a „gazda"-ügyosztállyal a kikötőügyben senki szóba sem áll,* a III. ügyosztály teljesen önállóan dolgozik és

egyetlen egyszer sem kérdezte meg még azt sem, hogy van-e valami megjegyzése kereskedelmi, gazdasági tekintetben.

Sőt a közgazdasági ügyosztály *jóformán azt sem tudja, mi van, s mi lesz a helyikikötőben,* mert

sem a terveket, sem az előterjesztéseket nem közlik vele.

előzőleg semmit közösen meg nem beszélnek, legfeljebb csak arról tudnak, amit az ügy referense *„magánszorgalomból"*, az ügy iránti lelkesedésből egyéb nileg megtudott. Növeli a kaoszt a közélelmezési ügyosztály belekapcsolódása. Ez a nexus tudvalevően a helyikikötővel kapcsolatosan tervezett *élelmiszernagyvásár telek előkészületei révén jött létre.*

Gazda, szuverén intéző, ismételjük, nincs; a három ügyosztály labirintusaiban viszont elsekélyesedik, elaprózódik a végtelen fontosságú ügy lényege. Legutóbb, a törvényhatóság június 27-i közgyülésén szóbakerült a helyikikötő *Becsey* Antal inditványa kapcsán, amikoris az *Egységes Községi Polgári Párt* ezirányú állásfoglalását is ismertette, s a közgazdász, a technikus súlyos érveivel mutatott rá az ügy életbevágó komolyságára s a hosszú huzavona kárhozatos voltára.

Becsey inditványa

Becsey inditványa, amelyet a közgyülés egyhangúan magáévá tett, igy hangzik:

„Mondja ki a közgyülés, hogy a ferencvárosi helyikikötő ügyeivel a legintenzivebben kiván foglalkozni és ebből a célból a kikötővel kapcsolatos összes gazdasági és technikai kérdéseket egységes koncepcióban kivánja irányitani. Ezen elhatározásából kifolyóan kimondja, hogy:

Öttagú kikötőügyi bizottságot létesit és megbizza a tanácsot, hogy azt a törvényhatóság tagjaiból haladéktalanul alakitsa meg. A bizottság elnöke az egyik alpolgármester, helyettese a közgazdasági ügyosztály tanácsnoka, előadói pedig a III. és V. ügyosztály referensei.

A közgyülés e bizottság feladatává teszi, hogy a kikötővel kapcsolatos mindennemü közigazgatási, közgazdasági és technikai kérdést tegyen vizsgálat tárgyává. *Tisztázza az államal,* illetve a kikötőépitő kormánybiztossággal, a vasúttal, közraktárakkal, hajózási vállalatokkal stb. összefüggő kérdéseket; tanulmányozza a kikötővel kapcsolatos *vámügyi és tarifális kérdéseket,* a további technikai létesitmények sorrendjét és azok pénzügyi kereteit is állapitsa meg.

A közgyülés felhatalmazza a bizottságot, hogy a szükséghez képest a kereskedelmi és ipari érdekképviseletek bevonásával is folytathasson tárgyalásokat. *Utasitja a közgyülés a tanácsot,* hogy a bizottság munkájának eredményéről *mielőbb tegyen jelentést* és terjessze elő javaslatait."

A közgyülés állásfogallása után mindenki *biztosra vette,* hogy a tanács a sürgős és fontos ügyben *nyomban intézkedni fog,* s a bizottság a nyári szünet előtt legalább is megalakul, s direktivákat ad az ügyosztálynak, hogy a nyári hónapok alatt is dolgozhasson az előkészületeken.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezzel szemben illetékes helyről a következő választ kapta:

— Nem történt semmi, mert

a bizottság még meg sem alakult.

A *Becsey*-féle indítvány *a közélelmezési ügyosztályban fekszik Vajna tanácsnoknál, a közigazgatási ügyosztály még nem is kapta kézhez.*

Miért késik a megnyitás

Pedig minden óra *milliós kárral jár,* ha állnak a daruk, rozsdásodnak a sínek és üresen tátong a raktár. Már pedig az épités vezetőségétől úgy tudjuk, hogy

a kikötő épitésének első szakasza tényleg befejeződött,

s a megnyitásnak semmi technikai akadálya nem lesz, ha a kikötői főut kiépül. Az útépitést — ha érthetetlenül megkésve is — *már megkezdték és reméljük, még az ősszel készen is lesz.* Ezzel minden akadály elhárul, de

a kikötőt még sem adhatják át rendeltetésének, mert a tisztázandó problémák egész sora van hátra.

Hogy melyek ezek, erre vonatkozóan informátorunk csak néhány főbb szempontot említett meg a sok közül:

— Meg kell állapitani a kikötő szervezetét, szabályrendelet, vagy egyéb formában. A vezetés, fentartás, a technikai adminisztráció nagy kérdéseit is tisztázni kell, végül *itt van a tarifa, a használati és kikötési dij kérdése,* amelyet, a legfontosabb lévén, talán *először kellett volna említenem.*

Szükségesnek tartottuk megkérdezni ebben a kérdésben

Becsey Antalt,

az indítványozót, aki a következő álláspontot fejtette ki:

— Nagyon sajnálatosnak tartom a halogatást, mert a problémák egész sorával állunk szemben. Itt vannak a vámkérdés, a tarifaproblémák és a hajózási érdekek. Itt van: *rendezetlenül* a főváros és az állam viszonya. Az állam is csinált a városi kikötő dolgában több mindent, mi is csináltunk, de hogy

milyen közöttünk a viszony, milyen az elszámolási viszony és hol végződnek a hatáskörök, ez teljesen a levegőben lóg.

Az állam eddig is óriási pénzeket ruháztott be a kikötőbe. Épült egy 35.000 tonnás gabonasilos, *amikor malmaink itt állanak sokkal nagyobb befogadóképességgel.* Síneket raktak le, de *kizöldel közöttük a fü,* mert senki sem használja. *A tőzsde nem vett tudomást az új silosról,* mert nem tartja teljesitőhelynek. A hajózási vállalatok érdekeivel sem törődünk. Külső érdekeltségeknek helyet adunk a petróleum-kikötő medencéjében. Én azt mondom, hogy

ha én a petróleum-kikötőt bérbeadom, nemcsak pénzt kérek érte, hanem kikötöm a viszonosságot üzleti alapon az angol és egyéb érdekeltségeknél,

amit a békeszerződés a hajózás dolgában egyébként megtagadott. Ne felejtsük el, hogy a kikötő *nem teljesitheti a maga gazdasági hivatását, ha Brailában, vagy másutt nem kapunk fix pontokat bekapcsolódásunk lehetőségére.* Bérbeadni széleskörü gazdasági koncepció nélkül épitményeket és intézményeket, *helytelen volna.*

— A tranzitóforgalom kérdését is tisztázni kell, mert ma igen nagy akadályok vannak. Ha ma valaki Budapesten keresztül be akar kapcsolódni a tranzitóforgalomba, akkor háromszorosát fizeti annak a hajótarifának, mintha *Regensburgtól—Brailáig megszakitás nélkül szállitja az árut.* Ma, ha bejön a budapesti kitérőállomásra az áru, amelyet át kell küldeni a vámmentes kikötőbe, rögtön

jelentkezik a főváros vámközege, követeli a kövezet-vámot, pedig az árú nem is érinti a fővárost.

Ilyen akadályai vannak annak, hogy nálunk a tranzitókereskedelembe és az európai viziforgalomba a bekapcsolódás megtörténhessék.

— Minden vitán felül áll, hogy a kikötőkérdést *sürgősen napirendre kell tüzni és dülőre kell vinni.* Mert ez a nagyfontosságú probléma életbevágóan fontos a főváros jövőjére nézve. Egyébként a kikötőüggyel rövidesen foglalkozik az *Egységes Községi Polgári Párt* értekezlete is, amely először ismerte fel a probléma fontosságát, s mutatott rá a kérdés halaszthatatlan voltára.

A SZÉKESFŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA rendeletének megfelelően
FÜSTMENTES a tüzelés NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL

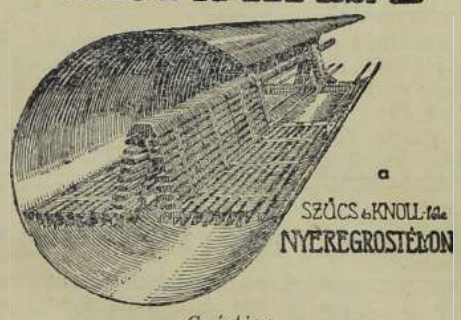

Gyártja:
RÖCK ISTVÁN ÉS ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.
Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

Széchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

DOBOS ANDRAS
Épület- és redőny lakatos vállalata
Budapest, IX. ker. Lónyai-utca 58.
Telefon: Automata 874—38.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék épitése és tervezése

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA REDŐNYGYÁR
Budapest, V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vízvezeték Központi fütés

SOPRON-GYŐRI TEJ ÉS YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB!
SOPRON-, GYŐR- ÉS VAS-MEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Tel: J. 305-31., J. 428-01

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Géthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 881-17

Kertészeti és vámgazdasági apróbb intézményeket kell létesíteni Budapest közélelmezésének megjavítása érdekében

Ereky Károly válaszol Éber Antalnak

A főváros pénzügyi bizottságának pénteki ülésén *Ereky* Károly érdekes ötlettel gazdagította a drágaságról és a közélelmezés bajairól szóló vitát. Mezőgazdasági üzem létesítéséről beszélt *Ereky* Károly és többen helyeslően fogadták fejtegetéseit. Az ülésen felszólalt *Éber* Antal is, aki azonban nem helyeselte *Ereky* Károly tervét.

Ereky Károly,

akinek az ülésen nem volt módja válaszolni *Éber* Antalnak, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A pénzügyi bizottságban politikamentesen akartam felszólalni, nem azért, mintha én a drágaság kérdését nem tartanám politikai kérdésnek *is*, hanem azért, mert én

a drágaság problémáját a műszaki oldaláról, a termelés és a kereskedelem oldaláról akartam megvilágítani.

Friedrich István az én felszólalásomat arra használta föl, hogy a kormány ellen kirohanást intézzen. Ez megzavarta ugyan tervezett beszédem tökéletes, elgondolásom szerint való előadását, mert abban a forró hangulatban nem lehetett a statisztikai adatokat föltárni, az igazságot azonban nem dönthette meg. Ami a politikát illeti, tökéletesen tisztában vagyok azzal, hogy a szárazságon kívül, ami pillanatnyilag erősebb áremelkedést okozott, más nehézségeket is figyelembe kell venni. *Magyarország mezőgazdasága nincs azon a magaslaton, amilyen szükséges volna ahhoz, hogy Budapest élelmezésének bázisa legyen. Éber* Antal tévedésben van, amikor azt állítja, hogy a mezőgazdaságnak ezt a hibáját el kell hallgatni. Hiába hallgatjuk el, ha a szomszéd országokból megérkeznek a koloniális mezőgazdasági termékek. Sőt,

abszurdum az, hogy Magyarországon vámvédelemben részesítsük a zsírt és a tejtermeket, — ha export-ország akarunk lenni.

Export-országnak nincs szüksége vámvédelemre. Teljes joggal mondtam azt, hogy a magyar mezőgazdaság nem állja meg a helyét a mai versenyben. Nekem *épen az a célom, hogy a magyar mezőgazdaságot kimozditsam mai letargiájából.* Hangsúlyozni kívánom, hogy nem kizárólagosan egy új nagy fővárosi vállalatra gondolok, bár ettől sem félnék, mert abban az esetben, ha a fővárosnak volna a *berlini Riesenfelderhez* hasonló válalata, ez tényleg kiegyenlítő erő volna a közélelmezési árak kilengéseinél. Ha a tanács és az autonómia nem helyezkednék arra az álláspontra, hogy ilyen kiegyenlítő üzemet állítson fel, hanem csak ahhoz járulna hozzá, hogy

kertészeti és városgazdasági apróbb intézmények létesülhessenek,

ezzel is biztosabb alapokra lehetne helyezni Budapest közélelmezését. Nem abban látom a lényeget, hogy Budapest nagy új üzemet létesítsen, hanem abban, hogy *valami módon biztositsa a főváros lakosságának élelmezését és egyben az árak méltányos alakulását.* A jövő esztendőben megnyílik már az új nagy vásártér, ami szintén óriási lépéssel fogja előbbre vinni a közélelmezés biztonságát. Amikor *Éber* Antal azt állítja, hogy a fővárosnak nem feladata konkurrenciát csinálni a mezőgazdaságnak — nem abban a malomban őröl, amelyben én. Én ugyanis a magyar mezőgazdaság jelenlegi rendszerében nem találom meg a termelésnek azt az ágcsoportozatát, amely a főváros élelmezését biztosítani tudná. A kertészet például teljesen elavult rendszerre van felépítve.

A Budapest környékén dolgozó bolgár kertészek ókori berendezéssel dolgoznak — fajárgányokkal, amiket elcsigázott lovak húznak.

A bolgár kertésznek ilyen eszközök mellett egy köbméter víz kiemelése 30—40 fillérbe kerül, holott elektromotorral 2—3 fillérért is elvégezhetné. Ide tartozik a szállítóeszközök primitivsége is. Itt tehát nem az országos mezőgazdaságról van szó, amire *Éber* Antal céloz, amikor Budapest élelmezésének biztosításáról tárgyalunk, hanem arról az elhanyagolt gazdálkodásról, amit a bolgár kertészek űznek.

—

Ereky Károly javaslatai egyébként konkrét formában fogják foglalkoztatni az illetékes fórumokat. *Friedrich* István indítványára ugyanis határozatként mondta ki a pénzügyi bizottság, hogy *Ereky* Károly javaslatát vita tárgyává teszi.

SZÓRAKOZÁS

Honthy Hanna utolsó négy fellépése A régi nyár előadásain a Városi Szinházban.

Honthy Hanna, a kiváló primadonna még 3 estén játssza híres szerepét A régi nyárban. A gyönyörű operett a 100-ik előadás után is folytatja diadalmas pályáját a Városi Szinházban. 103—106. előadássorozat: ma, kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap este. Legdrágább hely 6 pengő.

Anne Roselle, a newyorki Metropolitain világhirű énekesnőjének vendégjátéka a Városi Szinházban.

Szerdán este: Tosca (B. bérlet 1. sz.). Anne Roselle partnerei: Szedő, Welser, Pajor, Vermes.

Pénteken, 21-én: Pillangókisasszony (C. bérlet 1. sz.).

Jegyek a nem bérlő közönség részére a Városi Szinház pénztáránál, továbbá Bárd, Aurora, Harmónia és Rózsavölgyi jegyirodákban kaphatók mérsékelten felemelt árban. Legdrágább hely 9 pengő, legolcsóbb hely 1 pengő.

CORVIN SZINHÁZ
szeptember 20-tól 26-ig
ADOLPH MENJOU nagy vigjátéka
A SZÁLLODÁK ÓRANGYALA
W. D. GRIFFITH rendezése
A KOMÉDIÁS LEÁNY

SZEPTEMBER 20-TOL 26-IG
a nagysikerre való tekintettel prolongálva
SZOMBATOK SZOMBATJA
KAMARA MOZGÓ
Film történet a newyorki gettóból. — Főszerepben: AL JOLSON
Ezen kivül a fényes kisérő műsor

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH
Margitszigeti Palota
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene
Saját sütő- és cukrászipari üzem

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a tanács a különböző közmunkák végzésével és szállításával a következő vállalkozókat és cégeket bízta meg:

Útrendezési munkával a Bécsi-úton: Komfort Épitő Rt. 55.604, a Százados-úton: Ámon Antal és Fia 7432 pengő vállalati áron.

Ács munkát a Madarász-u.-i kórháznál: Kozma Pál 3205.

Gőzfűtőberendezési munkát az Izabella-uccai iskolánál: Fekete Ödön 7944.

Burkoló munkát a Szt. István-kórháznál: Melocco Péter 5980.

Víz, gáz és csatorna berendezési munkát a Diana-uccai iskolánál: Farkas Izor 29.335.

Tetőfedő munkát a Madarász-uccai kórháznál: Tóth Lajos 1053.

Bontási munkát ugyanott Kovács József 1560 pengő vállalati áron.

Beerkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalatok pályáztak:

Útrendezési munkára a Labanc uccában: Hlatky József 40.947, Hollós Ferenc 33.545, Engelhardt Ferenc 30.900, Ámon Antal és fia 26.650, Helfenstein Károly 33.210, özv. Gravieser Albinné 28.930, Ámon Antal 31.836, Somogyi és György 31.620, Szánthó Ferenc 20.875, Urbach és Tafler 34.030, Hajnal Imre 20.662, Tessák Ödön 24.515 pengő vállalati áron.

Bádogos munkákra a Lehel uccai műhelyháznál: Vasas János 12.557, Fliegl Béla 14.632, Turi Antal 11.792, Papp és Fia 10.704, Kovács Oszkár 17.296, Gál István 12.233, Farkas Izor 12.656, Dávid és Deutsch 15.928, Hutterer és Kósa 12.419, Janisch és Fia 11.227, Lakos Jenő 12.168, Ábrahám és Gürtler 13.130, Rufián István 12.986, Risavy Béla 11.918, Botos és Társa 14.587, Müller D. 11.802;

Ács munkára ugyanott: Sági Gyula 13.691, Hellebrand János 11.114, Hegedüs Ferenc 11.114, Erdei Lajos 12.997, Töke György 9028, Szívós János 11.640, Kozma Pál 10.508, Kurtán Gyula 11.900;

Tetőfedő munkára a Mázsa-téri tűzőrségi épületnél: Györfi Istvánné 2520, Sporik Ferenc 2220, Tomsai József 2520, Bukovári Jenő 2298, Mayer Lajos 2160, Krumpholtz Ferenc 2370; a Simor uccai bérháznál: Aszfalt és Kátrányipari Rt. 11.862, Gruber János 5540, Biehn János 9680, Posnanszky és Strelitz 12.144, Helvey Tivadar 7568, Grosit 7480;

Gőzfütési munkára az Uj Szent János-kórháznál: Tóth Imre és Társa 8017, Schöndorfer Jenő 5544, Jancsurák Gusztáv 4259, Bründl János 6547, Cross Charles 7338, Tiergärtner és Stöhr 3645, Kovács Ödön 4304.

Fertőtlenitőgép szállításával a Szt. László-kórháznál: Teudloff-Ditrich gépgyár r. t. 4883, Bründl János 4500, Fort Oszkár 5775, Watzer Ferenc 4872.

Kőműves munkával a tűzoltófőparancsnokság épületénél: Gabos Oszkár 28.264, Risavy János 26.488, Böhm Károly 27.430, a Kun-uccai tűzoltóságnál: Riemer Miksa 39.469, Farkas Izor 39.887, Schuller József 41.872, Rohonczi Hugó 39.430, Stern és Rosenthal 42.175, Szepesi Gyula 39.956, Cross Charles 52.621, Biró M. 46.353, Körting r. t. 54.984, Harsányi Testvérek 42.697, Fekete Ödön 45.140, Jarisch János 39.764, Szentgyörgyi és Társa 41.856, Adler Henrik 42.591, Törs és Ormai 41.679, Halász Ernő 49.938, Rietschl és Henneberg 40.510.

Műkő munkára a budaörsiúti házaknál: Melocco Péter 12.220, Alapkő 10.960, Král Gyula 8040, Schillinger Vilmos 12.915, Nagybátony-Ujlaki Egyesült Iparművek 8188.

Kazánház munkára a pesti Vigadónál: Kovács Ödön 26.314, Szentgyörgyi és Társa 24.324, Tiergärtner és Töhr 26.827, Rietschl és Henneberg 22.480, Halász Ernő 25.885, Körting r. t. 24.165, Fort Oszkár 26.827, Kulcsár Kálmán 24.326, Cross Charles 26.135, Bründl János 25.855 pengő vállalati áron.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

MOZGALMAS LESZ-E AZ ELSŐ KÖZGYŰLÉS?

A szerdai első közgyülés napirendjére *mindössze 37 ügyet tűztek ki.* A tárgysorozatról ítélve a közgyülés *nem igérkezik mozgalmasnak,* hacsak a napirend előtti felszólalások nem teszik azzá. A tárgysorozat harminchét pontja közül *alig négy* fontosabb, említésre méltó, míg a többi csupa apró, jelentéktelen folyó ügy. Az első közgyülésen fogják titkos szavazással megválasztani az *adófelszólalási bizottságok új tagjait,* az időközben megüresedett helyekre.

A napirend első pontja a *drágaság* kérdése, illetve a túlmagas élelmiszerárak csökkentését célzó hatósági intézkedések megvitatása lesz. Valószínű, hogy e pontnál sem időzik hosszabban a közgyülés, miután *a pénzügyi bizottság ülésén a pártok szónokai már kifejtették álláspontjukat és a tanácsi előterjesztést egyhangúan elfogadták.* A második nagyjelentőségű ügy a kiskereskedelem hitelkielégítésére szánt *egy millió pengő megszavazása lesz,* amely összeget a főváros a *Községi Takarékpénztár,* illetve a *Kisipari Hitelintézet* útján óhajtja a kiskereskedők rendelkezésére bocsájtani. A törvényhatóság álláspontját figyelembe véve, előrelátható, hogy a határozathozatal *e tekintetben is egyhangú lesz.*

Minden valószínűség szerint behatóbb eszmecsere és több felszólalás lesz a *kórháztatarozás* kérdésénél, amely célra újabb 274.000 P megszavazását kérik a törvényhatóságtól. Az összeget megszavazza a közgyülés, de a pártok képviselői fel fogják használni az alkalmat *a kórházépitési program megsürgetésére, a kórházi deficit szóvátételére, s a változatlanul fennálló ágyhiány hangoztatására.* Hogy ezt a 274.000 pengőt hogyan használják fel, arra vonatkozóan már részletes jelentést közöltünk a *Fővárosi Hirlap*-ban.

Az egyetlen pont, amelynél nézeteltérések lehetnek, a *csipkevásárlási ügy lesz.* A tanács ugyanis a művészeti és közművelődési bizottság előterjesztésére egy közel kétezer darabból álló, művészi értékű és elsősorban néprajzi vonatkozású csipke és szőttes gyüjtemény megvásárlását javasolja a közgyülésnek, muzeális felhasználásra. A *Balassa*-féle gyüjteményt *70.000 pengőért ajánlották fel a fővárosnak,* amit három részletben fizetnének ki. Az első 24.000 pengőt az 1929. évi költségvetésbe illesztenék. Most ennek a megszavazásáról lesz szó. A vásárnak *előreláthatóan ellenzői lesznek, tekintettel a kormány takarékossági figyelmeztetésére és a főváros pénzügyi helyzetére,* amely sok sürgős szociális és higieniai szükséglet megvalósítását is megakadályozza.

Az első közgyülésről természetesen nem fognak hiányozni sem az interpellációk, sem az indítványok. A nagyobb érdeklődésre számot tarthatók közül megemlíthetjük, hogy *Wenczel* Árpád dr. az adó és értékbizonylatok kiszolgáltatásának egyöntetűsége és a tapasztalt rendellenességek megszüntetése érdekében szólal fel, *Mihalovits* Zsigmond az alsórákosi rétek vízhiánya miatt, *Latinák* Jenő a főváros füsttelenítése és portalanítása, a főváros iskoláiban a táplálkozástan bevezetése és a torna órák szaporítása, az összes fővárosi munkák sürgős kiadása, Kőbánya és Rákosfalva villamos forgalmának fejlesztése, továbbá Kőbánya és Rákosfalva közműveinek fejlesztése érdekében beszél. *Lévai* Sándor az egészségre veszélyes üzemek és ipartelepek fokozottabb ellenőrzését sürgeti és *általában az iparfelügyeletről szól. Magyar* Miklós az autótaxi rendszámok kiadása körüli mulasztások és az uccák burkolatának rendszertelen felszakítása miatt interpellál végül *Vörösváry* Miklós a *külső bécsi úti* közlekedés rendezésének késedelmes voltát sérelmezi.

Nem történt semmi. Igaz, hogy fürdőügyekben igen lázas állapot uralkodott akkoriban a városházán, de igaz az is, hogy ebben a lázas állapotban, különösen a baloldali urak *számtalanszor és alaposan túlőttek a célon.* Valahogy úgy kezelték a dolgot, mintha mindenki, akinek Budapest székesfőváros gyönyörű és kitünően vezetett fürdőihez valami köze van, régen megérett volna a fegyházra. Számos fulmináns beszédből visított ki a rosszindulat. Csendesebb időknek kellett elkövetkezniök, komoly, alapos vizsgálatoknak kellett lecsapolnia az indulatokat, hogy a dolgokat az emberek megint helyes megvilágításban lássák. A sok súlyos kritika között nagyon súlyos és nagyon méltatlan volt az, amelyet *Bedő Mór,* nyilván meggyőződésből, *Bánlaky* Gézával, a Gellért-fürdő kiváló igazgatójával szemben alkalmazott. Nem akarjuk most föltépni a régi sebeket, csak konstatáljuk, hogy *Bedő Mór férfiasan belátta tévedését és ugyanilyen férfiasan szép és tiszteletreméltó elégtételt szolgáltatott Bánlaky Gézának.* Az állandó gyógyfürdő bizottság szeptember 7-én tartott ülésén ugyanis *Bedő* Mór kijelentette, hogy a „Gellért hullámfürdőről a legnagyobb tisztelettel kell megemlékeznie". Személyesen kint járt és megnézte a fürdőt, amelynek *mintaszerű vezetésére igazán büszke lehet a főváros.* Felszólalásában hangsúlyozta, hogy „különösen hivatottnak tartja magát arra, hogy ennek a véleményének kifejezést adjon azért, mert annakidején ennek a fürdőnek és a szállodának igazgatóját a főváros bizottsági ülésein többször támadta. Amilyen őszinte volt a meggyőződése akkor, amikor támadta, annyira *erkölcsi kötelességének tartja, az elismerést, abszolute nyilvános tónusban és modorban, annak minden teljes atributumával megadni,* mert látja, valóban menynyire jól van megcsinálva, milyen kitünően van adminisztrálva és vezetve, mert ha nem volna így adminisztrálva, akkor különösen a budapesti kényes publikum panaszainak az özöne zúdult volna mindenkinek a fejére, aki a dologhoz közel, vagy távol áll." Őszintén örülni kell ennek a férfias elégtételadásnak, de egyben reméljük azt is, hogy *Bedő* Mór számos hasonló esetéből levonja a konzekvenciát és nyilván jóhiszemű, de mindig heves támadásait a jövőben csak akkor indítja meg, ha már „személyesen kint járt a helyszínen és megnézte a mintaszerű vezetést, amelyre büszke lehet a főváros."

A közélelmezési üzemek alkalmazottainak drágasági pótléka. Mint ismeretes, a főváros közigazgatási tisztviselői és alkalmazottai, valamint az üzemek alkalmazottai az állami alkalmazottakkal egyidőben, már a tavasszal megkapták *a drágasági pótlékot.* A közélelmezési ügyosztály alá tartozó üzemek alkalmazottai azonban, *érthetetlen okokból, mindezideig nem kapták meg ezt a pótlékot.* Hétfőn aztán végre az élelmezési üzemek, tehát a Községi Élelmiszerüzem, vásárcsarnokok, lóhúsüzem, stb. alkalmazottainak is *kiutalták a 15 százalékos drágasági pótlékot.* Az ügyosztály abban is reparálta a késedelmet, hogy *január 1-ig visszamenően utalta ki az összegeket.*

Szobrászművészet a város-szépítésben. A városok esztétikai fejlődése azt mutatja, hogy a divat efemér hatású díszítő motivumait mindinkább kiszorítják a maradandó szobrászművészeti alkotások. Egy-egy invenciózus szobrász alkotásai egész sereg szépséggel ékesíthetnek egy várost és szerencsére ezt a törekvést látjuk a főváros vezetőségében is. Éppen most fejezték be a kerepesi temető igazgatósági épületének homlokzatán a szobrászati díszítéseket, a Rudas-fürdő timpanonját mű-kőből képezték ki, az elektromos művek igazgatósági termeit stukkóval díszítették és most van befejezés alatt a Róna-uccai bérház homlokzatának szobrászművészeti díszítése. Mindezek a díszes és maradandó emlékű faragványok *Krausz* Lajos, az ismert szobrászművész izlését dicsérik. A művész mögött már tiszteletreméltó artisztikus mult áll: állami munkái már régebben megnyerték a művészi és hivatalos körök osztatlan tetszését.

Házasság. Ifj. *Györgyi* Kálmán, szf. adóhivatali főtiszt és *Weichhart* Emilia házasságot kötöttek.

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

Holman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

Németh Vilmos
építési vállalkozo
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
I. kerüet, Szász Károy ucca 5. szám
Telefon: Automata 539—59

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester
építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

EGRY BÁLINT
ÉPÍTŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Salétrom ucca 6
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 390—75

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester BUDAPEST, V,
Pozsonyi út 4/d,
Telefon: 293-27.

KAISER HUGÓ
ÉPITŐMESTER Budapest, VI., Podmanicky ucca 5 III/18.
Telefon: Automata 215-51 szám.

Welsz József és Társa Tatarozási munkálatok évi részletekre. Emeletráépitések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Sajáthász)

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425.-01

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER.,
KEMENES UCCA 6

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna ut 68. - Telefon: J. 462-22

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye
vizgyógyintézet nap- és légfürdő

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

MESTER és KISS
OKL. ÉPÍTÉSZ ÉS ÉPÍTŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: I. 373—59.

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Szirtes-út (Béke utca és gellérthegyi erőd közötti szakasz) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 szeptember 24-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. em. 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 szeptember 24-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. em. 351—352. számú (ülsterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 szeptember 11.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a ferencvárosi helyikikötőben létesítendő föút földmunkáia és támfal építkezési munkáira.

Ezen munkára, valamint a 123.571/1928—III. és a 123.570/1928—III. szám alatt meghirdetett munkákra vonatkozó tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágosítások kaphatók a frencvárosi helyikikötő építésvezetőségénél, IX. ker., Beöthy-út 1. szám alatt.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 szeptember 24-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. em. 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 szeptember 24-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. em. 351—352. számú (ülsterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 szeptember 11.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-út 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVARI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

ANGYAL KÁROLY
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme.
Specialis Autogénhegesztés.
Budapest, VIII., Szigony u. 12.
Telefon: József 349—70.

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

KOMFORT ÉPITŐ R.-T Magas, mély és útépitési vállalat
Budapest, II., Zárda-utca 26. szám
TELEFON: AUT. 628—59.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönyolm: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

ICKOVITS J.
Központi fütések és vízvezetéki berendezések vállalata
Budapest, VI., Andrássy út 92
TELEF. AUTOMATA 212—07

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—66.

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 | BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30 | Telefon: J. 446-18

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SCHIFFERER JOZSEF épületbádogos, csatornázás és vizvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT 217—64

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—23
Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üteg ucca sarok.

MELOCCO PÉTER Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt — *Telefon: Autom. 530—03*

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI. Váci-út 13. Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt és faragott fában, londina léc, zárlécben és állvány anyagokban.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

WEISZ MIHÁLY OKL. MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, V, BALATON UCCA 2.
TELEFON: T. 257—66.

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

SÁNDOR BÉLA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11
TELEFON: JÓZSEF 424—08.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA kövező- és útépitő vállalkozók.
BUDAPEST, X., KERÜLET, HALOM-UTCA 25. SZÁM
Útépitő és kövezőmunkák, beton, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasútépitési munkák. — Költségvetés díjtalan. Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.
Alapittatott 1890. Telefon: József 339—52.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Faminták (modellek) fa- esztergályos és műszaki famunkák szakszerű készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T. Telefon:
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8. L. 408-62

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — *Telefon: J. 314-16.*

Moor Géza **épitőmester**
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 szeptember 26. — 39 szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

A népszerűséggel

és a hatalommal játszani tulságosan veszedelmes játék. A népszerűség is, meg a hatalom is katasztrófát hoz, ha nincs mellette a kellő felelősségérzés. Az utóbbi hetek tanulságai mondatják ezt velünk, de hozzá kell tennünk azt is, hogy a népszerűséggel és a hatalommal való játék *nemcsak a játékosokra hoz katasztrófát, de főként azokra a tömegekre, amelyeknek jólétét, nyugodt életét ez a könnyelmű politika kockára teszi.*

Az események egész sorozata bizonyította az elmult napokban ezeket a régi igazságokat. Legelőször azt az esetet igyekszünk megvizsgálni, amely példája a hatalommal való élni tudásnak, a komoly reálpolitikának. Ez az eset az egyetemi fölvételek tárgyában előterjesztett indítvány körül történt szavazás. A keresztény-párt oldaláról bizonyos erőtlen szemrehányások szálltak az *Egységes Községi Polgári Párt* felé. A pártot ezek a szemrehányások nem érhetik, hiszen *önállóan, minden viszonylattól függetlenül halad a maga egyenes útján.* Számolni tehát senkinek sem tartozik. Bizonyítéka azonban ez a szavazás annak, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt erejével viszont a közgyűlési terem mindegyik oldalának komolyan számolni kell.* A Keresztény Községi Párt a maga tiszteletreméltó törekvéseit az Egységes Községi Polgári Párt támogatása nélkül sohasem valósíthatja meg. Viszont ez nem jelenti azt, hogy az Egységes Községi Polgári Párt minden kérdésben lekösse magát, mert ha az elveinek, törekvéseinek és politikájának megfelelő álláspontot történetesen a baloldalon foglalnak el, akkor az Egységes Községi Polgári Párt semmi akadályát sem láthatja annak, hogy a baloldal segítségével vigye győzelemre a *maga* akaratát.

Ami most már az egyetemi fölvételek tárgyában előterjesztett indítványt illeti, erre vonatkozólag *Kozma* Jenő dr., az Egységes Községi Polgári Párt elnöke éppen a *Fővárosi Hirlap* mai számában jelenti ki, hogy *szelid és tárgyilagos kérelemről volt szó, amelynek megszavazása elől nem kellett elzárkózni.* Ezt a szavazást *Kozma* szerint, mivel budapesti szülők gyerekeinek az egyetemre való fölvételét tűzte ki céljául, pártkérdéssé tenni nem lehetett. Mindenki oda szavazott tehát, ahova meggyőződése vitte. Ebben a szavazásban *megint csak az az álláspont győzött, amely mellé az Egységes Községi Polgári Párt tagjainak többsége odaállott.* Erről a szavazásról szólva tanulságként, példaadásként meg kell még említeni *a tanács korrekt eljárását is, amikor tartózkodott a szavazástól.* A tanács Budapest egész polgárságát, minden pártját képviseli és szolgálja. *Nem lett volna tehát illomos most sem és lenne illomos a jövőben sem, ha a tanács politikai természetű kérdésekben akár a jobboldalt, akár a baloldalt támogatná szavazataival.*

Ugyanazt a felelősségérzetet azonban, amelyet hatalma, helyesebben döntő súlya tudatában az *Egységes Községi Polgári Párt* gyakorol, éppenséggel *nem látjuk a baloldali pártoknál.* Nem látjuk pedig olyan kérdésekben, amelyek Budapest polgárságának életérdekeit érintik. A demagokratákat például egész sereg olyan kívánsággal látjuk fölvonulni, amelyek talán népszerűek, de amelyeknek már az egyszerű hangoztatása is rendkívül felelősséggel jár. Hogy ezeknek a kívánságoknak megvalósítása úgy sem áll hatalmukban: ez azután *igazán nem lehet sem mentség, sem védekezés.* A villamostarifa olyan leszállítása, hogy az üzem működésében zavarok álljanak elő, a villany és gáz árának leszorítása olyanformán, hogy a főváros lakosságát másfajta adóval sujtsuk, mindezek *nem tartoznak a reális kívánságok és a felelősségteljes cselekedetek sorába.* Nem szólunk most arról, hogy az autótaxi rendszámok fölemelésének követelése, a villamostarifa mérséklése, a gáz- és villanytarifa leszállításának mérlegelése tulajdonképpen mind az *Egységes Községi Polgári Párt* programpontja és kezdeményezése volt, amit a baloldal csak kisajátított. Az *Egységes Községi Polgári Párt* azonban abban a pillanatban eláll a követeléstől, vagy mérsékli a követelését, amikor kiderül, hogy azoknak teljesítése komoly akadályokba ütközik, vagy kiderül, hogy *az egyik megterheltetés megszüntetése más, talán súlyosabb megterhelés születését idézi föl.* Nincs könnyebb dolog a világon, mint népszerű ötletekkel előállni, hiszen nem kell egyebet cselekedni, csak a terhek könnyítését követelni. *Léhaság és demagógia azonban követelni akármit is anélkül, hogy a pénzügyi lehetőségekkel és a főváros gazdasági egyensúlyával számolnánk.*

Hasonló harcmodort fejtettek ki a héten a szociáldemokraták is a *drágaság* kérdésében. Azok a beszédek, amelyek a szocialisták oldalán a drágaság ügyében elhangzottak, tipikus kortesbeszédek voltak. Mert nem nehéz a munkásság helyzetét sötét színekkel, a valódinál is sötétebbekkel festeni. Nem nehéz a drágaságért a kormányt, a fővárost felelőssé tenni, bár a szocialista urak éppen úgy tisztában vannak vele, mint mi, hogy a drágaság nem pusztán és nem kizáróan *magyar*, hanem *világjelenség*, amelyből talán nekünk — hála Istennek — nem is jutott olyan súlyos kereszt, mint más országoknak. A felelősségteljes politikát az gyakorolja, aki, mint *Éber* Antal, vagy *Ereky* Károly, a bajok igazi okaira mutatnak rá és segítőeszközöket, segítőgondolatokat kívánnak a kormánynak és a főváros vezetőségének kezébe adni.

Tudjuk nagyon jól, hogy sem a polgárság, sem a munkásság nem ül föl többé a demagóg követeléseknek. Mégsem ismerhetjük el azt a jogot, hogy annak, akinek nincs hatalma megvalósítani követeléseit, az ilyen irreális követelésekkel mégis hangos kulisszahasogatást végezzen. A felelősségérzetre nemcsak azoknak van szükségük, akik a hatalom birtokában adni hivatottak, hanem azoknak is, akik a megvalósítandó dolgok végeláthatatlan mezején csak követelésekkel lépnek föl.

VASS NÉPJÓLÉTI MINISZTER
reméli, hogy mégis csak sikerül fedezetet találni a fővárosi gyüjtőkórház megépítésére
Még a tél beállta előtt dönteni lehet a pestmegyei nagy közkórház felállításáról

A főváros közönsége nagy meglepetéssel értesült arról, hogy a tanács az 1929. évi költségvetés tervezetében mindössze kétvanezer pengőt irányozott elő a kórház-probléma megoldására. Ezt a csekély összeget csak „előkészítés" címén vették föl, kétségtelen tehát, hogy a Rókus-kórház kitelepítésének és a Tisza Kálmán-téri új gyüjtőkórház felépítésének terve legjobb esetben is csak 1930-ban kerülhet a megvalósítás stádiumába. Hátra van még természetesen a döntésre hivatott fórumok állásfoglalása. A pénzügyi bizottságban kétségkívül nagy csatározások lesznek ebben a kérdésben, annál is inkább, mert hiszen

a főváros törvényhatósági bizottságában pártkülönbség nélkül mindenki megsürgette a kórházprobléma megoldását.

Azokra az éles vitákra való tekintettel, amelyek e kérdés körül a pénzügyi bizottságban és a közgyülésen fognak lezajlani, — kérdést intéztünk *Vass* József népjóléti miniszterhez, a kórház-problémák leghivatottabb és legilletékesebbb ellenőréhez. Mindenekelőtt az iránt érdeklődtünk, hogy mi a véleménye a tanácsnak arról a döntéséről, amely a kórházépítés címén felveendő három millió pengős tételt törölte.

Vass József népjóléti miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros tanácsának döntéséhez nincs hozzászólni valóm. Nekem nem lehet feladatom, hogy véleményt nyilvánítsak — egy javaslatról, amely még nem jelent végleges döntést. Én csak annyit mondhatok, hogy

nagy örömmel és megelégedéssel figyeltem azt az érdeklődést, amellyel a községi politika irányító tényezői a közegészségügyi viszonyok alakulását kisérik.

Nagy örömmel láttam, hogy *minden politikum félretételével kizárólag a közérdek szempontjából bírálták el minden oldalról a kórházi problémákat*, sőt versenyezve szálltak síkra a megoldás kisürgetése tekintetében is. Ebből a megállapításomból kiindulva

nem adom fel a reményt, hogy a további tárgyalások során a költségvetésben sikerül mégis fedezetet találni ennek a valóban közérdekü célnak: a Rókus-kórház kitelepítését és az uj gyüjtőkórház felállítását tartalmazó tervnek a végrehajtására.

Szóvátettük, hogy a tanács bizonyos junktimot állított fel a fővárosi kórház felállítása és a pestmegyei közkórház létesítése között. A következő választ kaptuk:

— A pestmegyei közkórház megalkotása ügyében az illetékes tényezők között folynak a tárgyalások. Épen a *Fővárosi Hirlap* hasábjain jelentettem ki, hogy a kórház-probléma teljes feltárása és alapos megvitatása érdekében adatgyüjtést rendeltem el. Az adatgyüjtés munkája befejezés elé került. Egyrészt a vármegye, másrészt a népjóléti minisztérium gyüjtötte az anyagot. Az adatgyüjtésnek az volt a tulajdonképeni célja, hogy

pontos képet nyerjünk Budapest és Pestvármegye egészségügyi szükségleteiről.

Az anyag feldolgozása a legközelebbi napok feladata. Úgy gondolom, hogy

október hó folyamán már konkrét megbeszélések indulhatnak meg a megoldás módozatairól és még a tél bekövetkezte előtt döntésre kerülhet a sor a pestmegyei közkórház felállításáról.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött ezután a *budapesti házak tatarozása* érdekében megindított akció ügyében is. A népjóléti miniszter ezeket mondotta:

— Úgy látszik, hogy a fővárosi házak tatarozása érdekében Budapest tanácsa már *megtette a szükséges intézkedéseket.* Az ellenőrzés a kerületi elöljáróságok feladata. Mindenesetre

helyeslem, ha ezt a kérdést állandóan napirenden tartják és az arra hivatott tényezők hatékonyan ellenőrzik a rendelkezések végrehajtását.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a házak tatarozása ügyében érdeklődött a főváros szociálpolitikai ügyosztályában is, ahol a következő felvilágosításokat kaptuk:

— A főváros tanácsa 105.366/III. szám alatt rendeletet adott ki, amelyben utasította a kerületi elöljáróságokat, hogy a hatáskörükbe eső területen ellenőrizzék, *eleget tesznek-e a házurak törvényes kötelezettségüknek*, amely házaik jókarbantartására és tatarozására vonatkozik. Számításaink szerint

mintegy tizezer ház szorul sürgős tatarozásra a fővárosban.

A tatarozási munkálatok elrendelése *nemcsak városszépészeti érdek, hanem szociális érdek is.*

A főváros tanácsának ez a rendelete általános helyeslésével találkozik. Tizezer ház tatarozása legalább negyvenezer munkaalkalmat jelent, ami kétségtelenül jótékony hatást fog gyakorolni a munkaviszonyok alakulására.

KÜLÖN FÜRDŐ-ÜGYOSZTÁLY LÉTESITÉSÉT TERVEZIK A BUDAPESTI VÁROSHÁZÁN

Nemcsak idehaza, hanem külföldi vonatkozásban is egyre hatásosabban bontakozik ki az a propaganda, amelyet a főváros indított a kormánykörök jóindulatú támogatásával Budapest idegenforgalmának és gyógyfürdőinek felvirágoztatása érdekében. Beszédes bizonyítéka az eredményeknek az idei esztendő, amelynek folyamán

Budapest valóban a kongresszusok és kiállítások városa lett

és csak a legutóbbi hetekben három olyan világraszóló esemény színhelye volt, mint amilyen a balesetvédelmi kongresszus, a muzeum-igazgatók nemzetközi gyülése és a világ uti marsaljainak, a hivatalos idegenforgalmi szervezetek vezetőinek nemzetközi kongresszusa.

A főváros vezetősége, nemkülönben a törvényhatóság minden egyes tagja *átérzi ennek a kezdeti sikernek a jelentőségét.* De tudatában van annak is, hogy *propaganda önmagában nem elég:* szükséges, hogy világhírű gyógytényezőink: a budai és pesti források megfelelő intézményekkel kiegészítve, necsak idevonzzák, hanem itt is tartsák a vendégeket. A kitünő gyógyhatású fürdők mellett nagyszerű egészségügyi intézmények, minden kényelmet kielégítő gyógyszállók, sétányok és változatos szórakozások kellenek.

Első sorban tehát a megfelelő anyagi lehetőségekről kell gondoskodni, de még ennél is fontosabb és

előbbrevaló az egységes, nagykoncepciójú fürdőpolitika kidolgozása és az egész fürdőügy egy kézbe való centralizálása.

Ma ugyanis az a helyzet, hogy *„Budapest fürdővárosban" a fürdőügyek intézésében nincsen rendszer.* A városházán is kezdik már belátni, hogy ezt az állapotot fenntartani nem lehet. Jól értesült forrásból tudtuk meg, hogy *egészen komolyan foglalkoznak a kérdés sürgős orvoslásával és*

a törvényhatóság több tagja egy külön fürdő-ügyosztály felállítását tartja szükségesnek.

Illetékes helyen érdeklődtünk az egyelőre még fantasztikusan hangzó terv lehetőségei iránt s a következő információt kaptuk:

— Kétségtelenül igaz és fontos, hogy a gyógyfürdő és az idegenforgalmi propaganda ügyeket szükséges és legcélszerűbb lenne *egy kézben összpontositani.* A vérmesebbek Karlsbadra és Drezdára hivatkoznak. Karlsbadra, ahol az egész városi adminisztráció fő gondja a források, a szállodák és az idegen vendégek körül összpontosul, ahol minden csak az idegenforgalom érdekében történik. Hivatkoznak Drezdára, ahol a *Lahman* kedvéért megalakult egy egész speciális szervezetű fürdőközség, Drezda szerves, de mégis autonom része: a *Weisserhirsch.* Nálunk idáig menni természetesen nem lehet, mert hiszen *Budapest mégsem kizárólag fürdőváros.* Egy

milliós metropólist nem lehet kizárólag a gyógyfürdő és az idegenforgalom szempontjából elbirálni, vagy irányitani.

De valamit mégis kel tenni. *Már a fürdőügyi tör-* De valamit tenni mégis kell. *Már a fürdőügyi törvényjavaslat előkészitése idején rámutattunk arra,* hogy nagyon

helyes és szükséges volna a fővárosnak egy részét fürdőváros-szerűen, a gyógyhely minden jellegével kifejezetten ellátva, kihasitani

és mint fürdővárost, mint gyógyhelyet kezelni. A Margitszigetről nem szólunk, mert nem a székesfővárosé, de a *budai Dunapart forrás-zónáját tartjuk erre a célra alkalmasnak,* a Római fürdőtől egész le a kelenföldi keserüsós forrásokig. Tudni kell, hogy *ezen a területen*

sokkal több gyógyforrásunk van, mint amennyi Karlsbadnak és Marienbadnak, vagy Franzensbadnak együttvéve van.

Az öt különböző forráscsoport vizeivel *világhirben messze felülmúlhatná Karlsbadot* is ez a képzeletbeli fürdőváros. A budai források vize ugyanis *épen olyan összetételü,* sőt

hatásában sokkal erősebb, mint a világhirű badgasteini életforrásoké.

ahol az ifjúság varázsszerét keresik. Arra felesleges külön rámutatni, hogy a máris világhíres kelenföldi keserűvizes, sós források milyen szédületes arányban fejlődhetnének, ha az egyéb gyógytényezők is olyan színvonalon volnának, amelyek a messze országok gyógyulást keresői, az amerikai világjárók igényeit is kielégíthetnék.

Kinek az érdeke, hogy a Rudas-épület ormotlan tüzfala helyén maradjon?

A főváros különböző bizottságaiban, a közgyülésen és a sajtóban igen sok kifogás hangzott már el az Erzsébet-híd környékét elcsúfító ormótlan tüzfal ellen, amely *nemcsak a gyönyörüen fejlődő Hungária-forrás ivócsarnokát nyomja agyon, hanem az egész városképet megbontja a Gellért-hegy környékén.* Egyidőben rikító reklám-hirdetések voltak ezen a tüzfalon, amely tulajdonképpen *csonka maradványa annak az épülettömbnek, amelyet az Erzsébet-híd épitésekor lebontottak.* Újabban azonban még meszelve sincs ez a tüzfal, mert a főváros évek óta készül a lebontásra. Az öreg épületmaradvány eltávolitásának már semmi akadálya nincs: a Rudas-fürdő önálló igazgatása megszünt, beszüntették a mosóda-üzemet is s amióta a lakásinségben is bizonyos fokú enyhülés mutatkozik, az épületben lakó fővárosi alkalmazottakat is el lehetne helyezni. Az illetékes bizottságok tavaly behatóan foglalkoztak ezzel a kérdéssel és megállapitották azt is, hogy

nemcsak a kétemeletes igazgatósági épület vált feleslegessé, hanem a füstös kazánház is,

miután a Rudas főépülete és az uszoda közé be lehet építeni egy kisebb, kox-fütéses kazánházat. Ebben az esetben eltünne a fürdő mostani csúnya gyárkéménye is. A törvényhatóság ugyanakkor kimondotta, hogy az épületek lebontását és eltávolitását annál inkább sürgősnek tartja, mert minél hamarabb meg akarja valósitani a Gellért-rakpart olyképpen való rendezését, hogy *a Hungária-gyógyforrás ivópavillonját fedett-sétány kösse össze a Gellért-gyógyszállóval.* Később ebben a Döbrentei-parktól a Gellért-térig húzódó díszkertben lennének a többi megnyitandó, s a nagyközönség előtt ma még ugyszólván ismeretlen források ivócsarnokai is. Itt bontakozna ki mostani *Hamupipőke* voltából *a majdani grandiózus magyar Karlsbad.*

A törvényhatóság állásfoglalása óta közel egy esztendő telt el és annak ellenére, hogy néhány hónappal ezelőtt a *Képzőművészeti Tanács,* majd maga *Klebelsberg* Kunó gróf kultuszminiszter is átirt a fővároshoz, sürgetve ennek az otromba, csúfító tüzfalnak az eltüntetését, továbbá sürgető lépéseket tett *a Közmunkák Tanácsának* elnöke is, *mégsem történt semmi.*

Érdeklődtünk a városgazdasági ügyosztályon, mi az oka ennek a halogatásnak. Kiderült, hogy

egyik demokrata-párti törvényhatósági bizottsági tag, aki véletlenül a régi igazgatósági épület egyik lakójának rokona is,

megfellebbezte a lebontást kimondó fővárosi határozatot. Ez a határozat még mindig elintézés alatt van, *a fellebbezést még nem birálták el* és igy a jóváhagyás késik, addig pedig a lebontáshoz hozzákezdeni nem lehet.

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 3. Telefon: L. 913-57.
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 313—36.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.
Alapittatott 1886 ban. Telefon-interurban: Automata 223-06. szám.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL MINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉP-LAKATOS BERMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
BUDAPEST
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 594-24.
Főraktár: VII, Thököly ut 145

„PRÄCISIOS"
elektrotechnikai és tudományos müszer laboratorium
Budapest, IX. ker. Mester-utca 22.

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

ASTRA facsillár-műhely
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
NÁDOR LAJOS
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

BUDAPESTI MECHANIKAI KEFEÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 806—63

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17. Telefon: J 431-88
Mindennemű padozat készitése egyszerű és diszes kivitelben. Javitások jutányos áron.

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Au'. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

BEKE PÉTER PÁL
BUDAPEST, VIII, DOBOZI UCCA 31
SAJÁT HÁZÁBAN HANGSZER ÜZEM
Hegedük, lantok, gitárok, gordonkák, nagybögök. Speciális műterem művészi kidolgozású és luxus-hangszerekben. Eladás nagyban és kicsinyben.

VOZÁRY PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J 374-31
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készitését. Dynamók és motorok javitását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

SCHWEIGER REZSŐ ÉS KULÁS JÁNOS kövezőmesterek és útépitési vállalkozók
Budapest, III, Ürömi ucca 41

KAISER HUGÓ ÉPITŐMESTER
Budapest, VI., Podmanicky ucca 5 III/18.
Telefon: Automata 215-51 szám.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbithatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ!
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár

BUDAPEST, VII, Rózsa ucca 4—6
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállitásunk megtekintését

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és müszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. - Telefon: J. 462-22

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKITÓK, MOTORDINAMÓK ÉS GENERÁTOROK

Moor Géza épitőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

„Ha a Károlyi palotát később is megvásárolhatjuk, a felszabaduló összeget kórházépítésre kell fordítani"

Kozma Jenő nyilatkozik a villanyárak leszállítása körül való taktikázásról, az útépítési készség hiányáról és a numerus clausus körül történt szavazásról

A közönség érdeklődésének középpontjában az 1929. évi költségvetés áll, amelynek sommázata most került nyilvánosságra. Mint a sommázatból kitünik, a főváros tanácsának sikerült a kiadási és bevételi oldalt egyensúlyba hozni, amiben nem kis része van *Scitovszky* belügyminiszter nyilatkozatának, amelyet a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában közöltünk. *Scitovszky* Béla belügyminiszter a deficites költségvetés hírére ugyanis a *Fővárosi Hirlap* útján *takarékosságra intette a fővárost.* Ennek az intelemnek megnyilvánult a hatása legalább is abban, hogy

a tanács igyekezett a deficitet eltüntetni a főváros jövő évi költségvetésének előirányzatából.

Általános feltünést keltett azonban, hogy a tanács *nem vette fel a költségvetésbe azt a 3 millió pengős tételt, amit a közegészségügyi ügyosztály javasolt a Rókus-kórház kitelepítése és az új gyüjtőkórház felállítása céljából.* Ebben az ügyben

Jenő Kozma dr.

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A költségvetési vita alaptétele:

a fedezetet minden kritizáló hozzászólónak igyekeznie kell megjelölni.

Ebből az következik, hogy a költségvetés bizottsági vitájában csak az a felszólaló tarthat igényt komoly meghallgatásra, *aki nemcsak követeléseket állit föl, hanem rámutat a fedezet előteremtésének módjára is.* Attól az alapelvtől ugyanis, hogy túlkiadásnak, deficitnek lennie nem szabad, — *nem térhetünk el. Az egyetlen kérdés, amelynél magam is a követelők sorába állok, a kórház-probléma megoldása.* Ki kell jelentenem, hogy a fővárosi gyüjtőkórház megépítését elsőrendű szükségnek tartom. Kijelentem továbbá, hogy

hajlandó vagyok bármiféle kiadási tétel elejtésére, ha ezzel módot nyujtok a kórházépítési költségek előteremtésére.

Sőt tovább megyek. Abban az esetben, *ha a Károlyi-palotát később is megvásárolhatjuk, szivesen belemegyek abba, hogy ezt a tételt az idei költségvetésből töröljük és a felszabaduló összeget a kórházépítkezés megkezdésére fordítsuk.*

— Ami a villany árának a leszállítása körül tapasztalható taktikázást illeti, hangsúlyozni kívánom, hogy én a magam részéről

a villanyárak leszállítását csak akkor tudnám megszavazni, ha az összes szükségletek fedezve vannak.

Olcsóbbá kell tenni az üzemet, hogy minél több bevételt szerezzünk a fővárosnak, — ez a reális felfogás. Azzal, hogy a publikum néhány fillérrel kevesebbet fizet a villany egységára fejében, nem szolgálom a közérdeket, mert *az e cimen befolyt összeg erősen hiányozni fog a költségvetésből.* Addig, amíg Berlinben, Párizsban, Londonban és Bécsben drágább a villany és a gáz, mint Budapesten, — meg kell elégednünk a mai helyzettel. Nekünk az a feladatunk, hogy minél több jövedelmet dolgozzunk ki az adó leszállítása érdekében. Az

aki túllicitálja a választópolgárok kivánságait, csak annak a polgárságnak a jövőjét nehezíti meg, amelynek képviselőjéül tünteti föl magát.

— Nagy vita lesz az *útépítési ügyosztály* költségvetésének a tárgyalásánál is. Én úgy látom a helyzetet, hogy *a fővárosi útépítési készség nem nagy.* Sok olyan út, aminek megépítésére már tavaly megszavaztuk a költségeket, még mindig nem készült el, sőt *többhöz még hozzá sem fogtak.* Felmerült tehát a kérdés: *lehetetlenségekbe ütközik-e az útépítés, vagy csak az építési készség lassú? Vagy talán nincs elég ember a városházán?* Annak nincs semmi értelme, hogy a jövő évi költségvetésbe nagyobb összegeket vegyünk fel útépítési célokra, amikor

a tavaly elhatározott utak építése sem volt megkezdhető, annak ellenére, hogy már a szükséges pénzt is megszavaztuk.

Szóvátettük *Kozma* Jenő dr. előtt azt a szavazást, amely az egyetemi felvétel ügyében előterjesztett indítványnál a közgyülésen lezajlott. Az *Egységes Községi Polgári Párt* valamennyi tagja, három kivételével, a sürgősség kimondása mellett szavazott. *Kozma* Jenő dr. erről a kérdésről a következőket jegyezte meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az egyetemi felvételek tárgyában előterjesztett indítvány, egy szelíd és tárgyilagos kérelem volt, amelynek megszavazása elől nem zárkózhattunk el. Én a magam részéről arra az álláspontra helyezkedtem, hogy

ezt a szavazást, mivel itt budapesti szülők gyermekeinek az egyetemre való felvételéről van szó, pártkérdéssé tenni nem lehet.

Mindenki szavazott a meggyőződése szerint, én tartózkodtam a szavazástól azért, mert — mint a párt elnöke — *nem akartam semmiféle irányban befolyást gyakorolni.*

Kozma Jenő végül megemlítette az autótaxirendszámok kiosztásának súlyos problémáját. Kijelentette, hogy *a kért szám redukálását helyteleníti.* A főváros idegenforgalma erősen megnövekedett, de a közlekedés is fejlődött.

az ötszáz új rendszám kiadása tehát mindenképen megokolt volna.

Budapest mai erősen fejlődő helyzetében feltétlenül elbírna 500 új autótaxit is. A kiosztás feltételeit illetően *Kozma* Jenőnek az az álláspontja, hogy elsősorban természetesen a bérkocsisokat kell kielégíteni, a fentmaradó rendszámokat pedig tőkeerős, hozzáértő vállalkozásoknak kell kiadni.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

STADLER MIHÁLY R.-T.

DISZ ÉS PRAKTIKUS KERITÉSEK GYARA
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRÚT 43 SZ
Eladási osztály: VI, Teréz körut 43. szám

JUNKERS

JUNKERS
A központi melegvízellátás gázkészülékekkel
a legkényelmesebb és legtakarékosabb
Prof. JUNKERS
önműködő átfolyóvízmelegítői
(autogeizer) ilyen célra a legmegbizhatóbb és legmegfelelőbb legelsőrendű minőségü készülékek
Minden szerelőnél kaphatók.
Gyár:
JUNKERS E Cº. DESSAU
Felvilágosítással szolgál a vezérképviselet:
Ungár László, Bpest VII, Domjanich-u. 26/b
Telefon: József 419-92.

REMINGTON
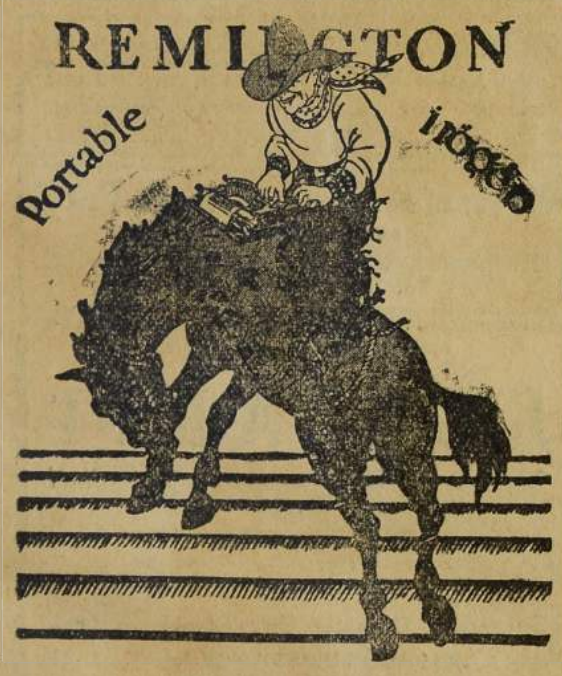
Portable
irógép
Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.
18 havi részletfizetésre is kapható.
Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken
Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Aut. 212—85, 218-09.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

Magyar Mosó- és Fertőtlenítő-Gépgyár Részvénytársaság
Telefon aut. 625—23. Budapest, III, Lajos-utca 115. sz.
Mosóda berendezések — Fertőtlenítő berendezések — Gőzfőzőkonyhák
Eddig 2000-nél több berendezés üzemben

GABOS OSZKÁR
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
TELEFON: Teréz 289-85. BUDAPEST, V., UJPESTI RAKPART 4.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

VÖGEL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Aut. 502-51.
Épület, szobrász és mükömunkák készitése

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon I.. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

KVARCLÁMPAFÉNYBEN SÜTKÉREZNEK a csecsemők naphosszat a főváros most megnyiló új minta gyermekvédő intézeteiben

A Lenke-úti telepen szombaton a kormányzóné és a kormány jelenlétében nyitják meg az első intézetet

Szeptember 29-én, szombaton délben fél 12 órakor nyitják meg ünnepélyes külsőségek között, a kormányzóné őfőméltósága, *Vass* József miniszter, *Ripka* Ferenc főpolgármester, az *Országos Stefánia Szövetség* elnöksége, az országgyűlés több tagja s a törvényhatósági pártok jelenlétében *a Lenke-úti új gyermekvédelmi intézetet*, az elsőt a hat közül, amelyet az új kislakásos bérház telepekkel kapcsolatban létesített ezidén a főváros. Az első intézet után, néhány héten belül, megnyílik a másik öt intézet is s ezzel

a székesfőváros hat olyan modern, mintaszerű intézménnyel lesz gazdagabb, amely a gyermekvédelem tekintetében az elsők közé helyezi Európa nagyvárosai között.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa künn járt a *Lenke-úti kislakásos telepen* és megnézte a megnyitásra váró csecsemő- és gyermekvédő intézményt, ahol

Flaxmayer Géza dr.

tanácsi fogalmazó, a szociálpolitikai ügyek referense kalauzolta. Az intézet az épületcsoport B. pavillonjában van és derűs környezetben ablakaival a Gellérthegy oldalára néz.

Flaxmayer dr. elmondotta, hogy a *Stéfánia Szövetségnek* van ugyan Budapesten húsz körzeti védőintézete, de *ilyen mindent magába foglaló tökéletes anya- és csecsemővédelmi intézmény* még ezideig Magyarországon nem volt. *A főváros hat ilyen intézetet állított föl* egyszerre, amelynek megnyitása az ősz folyamán sorozatosan megtörténik. Az intézeteket a főváros tartja fenn s az *Országos Stefánia Szövetséggel közösen adminisztrálja.* Az intézmények az anya- és csecsemővédő intézet mellett bölcsődét és napközi otthont foglalnak magukba. Úgy a bölcsődében, mint a napközi otthonban 25—25, tehát ötven gyermek számára van hely,

a hat intézetben tehát összesen háromszáz gyermekről gondoskodnak naponta.

A hófehér termek, amelyek néhány hét mulva gyerekzsivajtól lesznek hangosak, *két méter magasan csempézettek, úgyhogy minden a legtökéletesebben tisztítható, a leghygiénikusabb.* A bútor, a berendezés,

minden hófehér.

A padlókon linóleum. Különös figyelmet érdemel az intézet berendezése, amelyet a legnagyobb körültekintéssel terveztek és készítettek szakemberek.

Érdekes például, hogy *a szekrények teteje nem lapos, hanem ferdén álló,* hogy minden porszem meglássék rajta és egy nap sem kerülhesse el a törlőruhát. A helyiségekben sehol sem látni bútort, amelynek *éle* vagy *sarka* volna. Minden hajlított, tompított, legömbölyített, hogy *az apró emberek meg ne üthessék magukat.* Az egyik szobában a fal mellett összecsukva sok apró kis heverő, amelyeket külön az intézetek számára terveztek, az egyik budapesti vasárúgyárban. Külön látványosság a fürdőszoba, ahol a napközi otthon gyermekei számára rengeteg tuss, csobogó van, hogy

a kicsikék a fürdést ne csak tisztálkodásnak, hanem kedves játéknak is tekintsék és így nélkülözhetetlen megszokássá váljék számukra a tisztálkodás.

A gyermekeken, az orvosokon, ápolókon és védőnőkön kívül

idegen sehova be nem teheti a lábát.

Mesterséges napfény a mennyezeten

Mind a bölcsődéhez, mind a napközi otthonhoz külön betegszoba tartozik, de van még egy másik elkülönített helyiség is, ahová a fertőző beteggyanús gyermekeket helyezik. Ebéd után a „hálószobában" ágyba kerülnek a napközi otthon kis gondozottjai is, hogy hízzanak, pihenjenek. Este a gyermek az öltöztető helyiségben megkapja a maga ruháját s a várószobán keresztül kerül vissza az édesanyjához.

Mind a két intézménnyel szoros kapcsolatban van az orvosi rendelő, illetve a védő intézet,

nyári időre tökéletesen megépített játszótér áll majd a gyermekek rendelkezésére, a bölcsőde gondozottjait pedig napos terraszon helyezik el.

Gondoskodott a főváros arról is, hogy a *serdülő emberkék télen se nélkülözzék az éltető napsugarat. A mennyezeteken*

rendes lámpák helyett egészen újszerű, kvarclámpák függnek, amelyeket mindennap bizonyos időn át égve tartanak,

hogy a gyermekek borús időben élvezhessék a mesterséges napfény áldását. Ebben a tekintetben

a főváros úttörő a nyugati városok előtt,

ahol még csak most folynak a kísérletek arra vonatkozóan, amit a főváros már meg is valósított. Szó van arról is, hogy az intézeti szobák ablakain közönséges ablaküveg helyett speciális üveget alkalmaznak, amely *átbocsátja az ultraviolett sugarakat is.*

Ötezer gyermekruha a raktárban

Külön látványosság az intézet gazdag ruhatára is ahol

több mint ötezer darab ruha és ágynemű van felhalmozva, nem számítva az apró cipőcskéket és szandálokat.

Tudni kell, hogy intézeti cipőt is kapnak a gyermekek, sőt intézeti ruhában és cipőben kötelesek járni az alkalmazottak, a védőnők, gondozónők és ápolónők is. Annyira elővigyázatosak lesznek az intézetben, hogy külön e célra készített *ruhát tartoznak felölteni a táplálás tartamára a szoptató dajkák is.*

A hat intézet létesítése meglepően kevés pénzébe került a fővárosnak, ami beszédes bizonyítéka annak, hogy *Liber* tanácsnok és *Flaxmayer* dr. milyen nagy szeretettel és körültekintéssel intézték a beszerzés dolgait. *A hat intézet belső kiképzése és felszerelése mindössze 450.000 pengőbe, vagyis egy-egy intézet 75.000 pengőbe került.*

A megnyitás előtt felkerestük

Liber Endre tanácsnokot

is, aki az új intézményről a következőkben nyilatkozott:

— Őszinte örömünk telik az új intézetekben, nemcsak azért, mert a főváros mintaszerű szociális intézetekkel gazdagodott, hanem azért is, mert a Lenke-úti intézet megnyitásával

megvalósulva látom az első pontját annak a nagy szociálpolitikai programnak, amelyet már négy évvel ezelőtt kidolgoztunk

és amely szervesen akarja a fővárost belekapcsolni az anya- és csecsemővédelem intézésébe és végeredményben azt célozza, hogy a hatóság a születés percétől kezdve legalább 16 éves korig állandóan gondviselésben tartsa az arra szoruló fiatal nemzedéket. Ennek a programmnak a kidolgozásában természetesen nem hagyhatjuk figyelmen kívül az *Országos Stefánia Szövetség* kitűnően bevált intézményét, amely *a gyermekvédelem terén eléggé nem dicsérhető nagyszerű munkát végez.* Az ilyen mintaszerű intézetekkel, amelyeknek egész hálózatát akarjuk kiépíteni, *az anya- és csecsemő védelem egész célját betöltötték,* mert nem csak ideálisan egyesítjük bennük a védő intézeteket, a napközi otthont és a bölcsődét, hanem gazdaságilag is előnyösebbek ezek az intézmények. Nem kétlem,

a törvényhatóság nagy áldozatkészséggel karolja föl továbbra is ezt a kérdést

és megadja a szankciót, az anyagi lehetőséget ennek a nemzeti és szociális szempontból egyaránt fontos munkának az elvégzéséhez.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11
TELEFON: JÓZSEF 494—08.

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—03.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—31—52.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. · Telefon: J. 465-62 és 465-63

GODRA SÁNDOR és FIA RÉZMŰVES ÜZEME
Szesz- és vegyészeti gyárberendező vállalat
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 4
Telefon: József 378-43.

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Nedves falak szárazzá tételére kizárólag
KOLLARIT
folyékony szigetelő anyagot használjon, mert ma ez a legolcsóbb és legjobban bevált szigetelő anyag.
Hidegen lesz használva.
Gyártja:
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
KOLLÁR MIKLÓS UJPEST, VIOLA-UTCA 30-32.
TELEFON: 913—48. LIPÓT 920—56.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: I. 373—59.

MESTER és KISS
OKL. ÉPÍTÉSZ ÉS ÉPÍTŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

BUDAPEST SVÁBHEGYI SZANATORIUM
Az ideális őszi gyógyhely
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma belbetegek, idegbetegek és üdülők részére
*
Központi fűtés, meleg-hideg víz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire, 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségű kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyítója a beteg testnek és fáradt lelkeknek.
*
NAPIDIJ (az új főépületben) beleértve ötszöri diétás étkezést, fűtést vízkúrákat 22 pengőtől

JANCSURÁK GUSZTÁV
rézműves-mester
Budapest, IX., Ferenc-utca 39.
Telefon: József 8—47, 308—47.

PADLÁSOKON, FOLYOSÓKON TANITANAK a főváros rozoga iskoláiban, amelyek rekonstrukciójáról egyelőre szó sem lehet

Katasztrofálissá romlottak a főváros iskolaviszonyai — Fiuk, lányok vegyesen a túlzsufolt osztályokban

PURÉBL GYŐZŐ TANÁCSNOK NYILATKOZATA

Az október 5-én kezdődő költségvetési vita a jelekből következtetve, meglehetősen *izgalmasnak igérkezik.* Különösen a közoktatásügyi ügyosztály költségvetése körül várható nagy vihar, tekintettel a budget nagy mértékű redukciójára, amit a főváros háztartásának egyensúlya érdekében a pénzügyi ügyosztály, illetve a tanács volt kénytelen eszközölni.

A közvélemény már eddig is a tanügyi osztály igazsága mellett foglalt állást, mert az a vélemény, hogy

a tanügyi, a közegészségügyi és szociális igényeknek minden egyebet meg kell előznie a költségvetésben.

Különösen nem szabad takarékoskodni iskolák rovására, tudva azt, hogy *az iskolák padjaiból várjuk a jövendő Nagymagyarország kivirágzását.* Budapesten, mint ismeretes, speciálisan súlyos helyzetben van az iskola-ügy. A főváros iskola-viszonyainak meglehetősen siralmas állapotát híven tükrözi

Purébl Győző

tanügyi tanácsnoknak a *Fővárosi Hirlap* részére adott alábbi nyilatkozata:

— A fővárosi iskolákban mutatkozó tanteremhiány már az előző években is éreztette a hatását, de *az idén ez a szükség még inkább fokozódott,* mert

a háború utáni gyermekhiány lassanként megszünt.

— *Nincs egyetlen iskola Budapesten, ahol váltakozó tanitás ne volna;*

van olyan iskola is, amelyben nyolc tanterem 24 osztályt fogad be, ami annyit jelent, hogy egy-egy teremben naponta fölváltva három osztály tanul.

A Százados uti iskolában a padláson tanitanak, a Hidegkuti uti iskolában a folyosón rendeztek be osztályt, a Czakó utcai iskolában egy-egy osztályba hatvan tanuló jut, úgy, hogy a tanitó katedrájára is kerültek gyerekek. A barakk-iskolák egymásután mondják fel a szolgálatot, mert kivénültek. A szülők természetesen teli vannak panasszal a váltakozó tanitás s a gyermekeknek a lakóhelytől távol eső szétosztása miatt, *segiteni azonban nem tudunk.*

Ahol egyáltalában nincs iskola

— A meglévő iskolák is igen rossz állapotban vannak. Az iskoláknál szükséges tatarozásokról szóló előterjesztés *egymaga száz gépirásos oldalra terjed.* Aggályainkat teljesen osztja a középitési ügyosztály is, s nem egy iskolaépületnek *már az állaga forog veszedelemben, annyira elhasznált állapotban van.* Súlyosbítja a helyzetet az is, hogy a *bérházakban elhelyezett iskolák tulajdonosai egymásután mondják fel a bérleteket.* Egyelőre a kilakoltatásokat *különböző peres eljárásokkal sikerül elodázni,* ez azonban nem tekinthető megoldásnak és sürgősen gondoskodni kell megfelelő új helyiségekről.

— Vannak olyan területek is, főleg a perifériákon és a főváros új kislakásos bérháztelepein, ahol

egyáltalában nincs iskola, pedig százszámra jelentkeznek új tanulók,

akiknek iskoláztatása egyelőre a legnagyobb bizonytalanságban van. A perifériákon félórás utakat kénytelenek megtenni a gyerekek, amíg az iskolához jutnak, ami természetesen a gyermekek egészsége és a tanitás eredményességének rovására megy. *Ilyen például a helyzet Kőbányán, Kelenföldön, Óbudán, a Farkasréten s a főváros különböző részein.* Az iskolahiány miatt és a tanulók szétosztásának súlyos nehézségei következtében

kényszerültek az iskolaigazgatók egyes helyeken fiú és leány vegyes osztályok felállítására,

ami ellen már hangzottak is éles kifogások, bár a magam részéről *semmi veszedelmet nem látok ebben, — sőt évtizedes gyakorlat van erre.*

Nem lehet megvalósitani a nyolc osztályos elemit

— *A polgári iskoláknál* egyelőre tűrhetőbb a helyzet; itt ugyanis most érkezett el az a mélypont a tanuló diákok számában, amely az elemi iskolákban mutatkozott a háború után. Itt ilyenformán az idén 34 osztályt megszüntethettünk, illetve összevontunk. A nélkülözhető véglegesített taneröket viszont az újonnan létesitett napközi otthonokba osztottuk be és ezzel lehetővé tettük a fővárosnak, hogy a napközi otthonokhoz szükséges tanerők külön pénzbe ne kerüljenek.

— A fővárosi iskolák, főleg az elemi iskolák súlyos helyzetét ezek után feleslegesnek tartjuk még külön ecsetelni. Bármint nézzük is a dolgot,

legalább még tíz iskola épitésére van szükség.

Mivel egy nagyarányú épitkezésnek a megvalósitása sem a beruházó kölcsönből, sem a költségvetés keretei között meg nem valósitható, véleményem szerint az iskolaprobléma *csak belföldi kölcsön felvételével oldható meg.* A költségvetésbe beállított *évi kétmillió pengőt,* mint amortizációs összeget lehetne felhasználni és igy húszmillió pengőt vehetne kölcsön a főváros, *amelyet tiz év alatt fizethetne* ilymódon vissza.

— Tisztában vagyunk a kormánynak azzal az álláspontjával, amely a kölcsönök felvételét ellenzi, nem hiszem azonban, hogy a kényszerhelyzet hatása alatt ennek a kölcsönnek a felvétele előbb vagy utóbb mégis be ne következzék. Tekintettel kell lenni a *nyolcosztályú elemi iskolákra* is. Tudvalevő, hogy a kultuszminiszter az idén jóváhagyta a fővárosnak a nyolcosztályú elemi iskolákra vonatkozó tantervét s igy három helyen próbaképpen megnyitottuk a hetedik osztályt. Jóllehet a beiratkozás egyelőre nem kötelező, mégis *oly tömegesen jelentkeztek a tanulók, hogy a három osztály nem tudja őket befogadni,* újabb osztályok nyitása volna szükséges. Amennyiben pedig a nyolcosztályos elemi oktatás általánossá válik, *egész sereg új tanterem lesz a közel jövőben szükséges.*

Arra a kérdésünkre, hogy a költségvetés redukálása tényleg tanerők elbocsátását eredményezi-e, a következő volt a válasz:

Lesznek-e elbocsátások?

— Figyelemmel arra, hogy 1929-re a helyettesítések fedezésére szánt összeget is erősen csökkentették, tényleg

számolnunk kell azzal, hogy kevesebb ideiglenes tanerőt alkalmazunk.

s ezért kénytelenek voltunk *fokozott létszámú osztályokat alakitani,* úgy, hogy egy-egy osztályban, nem egy helyen 40—50—60 tanuló lesz, ami kétségtelenül a pedagógia és a hygiénia rovására megy.

— A tanügyi költségvetés — mondotta befejezésül *Purébl* tanácsnok — 45,639.430 pengős főösszege látszólag 7,259.970 pengővel több a tavalyinál, ez a többlet azonban a tanszemélyzet fizetésemelésére, lakbérre és egyéb személyi kiadásokra kell, míg épitési célokra az előirányzott három millió pengő helyett csak *kétmillió pengő* maradt, amiből komoly épitkezéshez hozzákezdeni nem lehet. Törölték, mint ismeretes, a *Nemzeti Stadion* épitésére szánt első részletet is, le kell mondanunk a fedett uszodáról és mindössze 300.000 pengő az az összeg, amit különböző tornatermek átalakitására, bérelt épületek visszaalakitására, a gazdasági telep épitésének befejezésére felhasználhatunk.

Purébl tanácsnok objektiv előadásából nem láthatjuk valami biztatónak a fővárosi iskola-ügy nehéz helyzetét s reméljük, hogy a törvényhatóság a háztartás egyensúlyának veszélyeztetése nélkül is megtalálja majd azt az utat, amelyen az orvoslás minél hamarabb bekövetkezik.

WEISZ MIHÁLY OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, V, BALATON UCCA 2.
TELEFON: T. 257—66.

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fűtési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

RÁBA
Üzembiztos. Négykerékfék. Tartós szerkezet. Gazdaságos üzem. Könnyű kezelés. Legmodernebb kivitel.
Gyorsteherautók
Autobuszok
Pótkocsik
Minden speciális célra is alkalmasa
Magyar Waggon- és Gépgyár Részv.-Társ Automobilgyára, Győr.
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javitóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Aut. 818-50 és József 453-84.

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

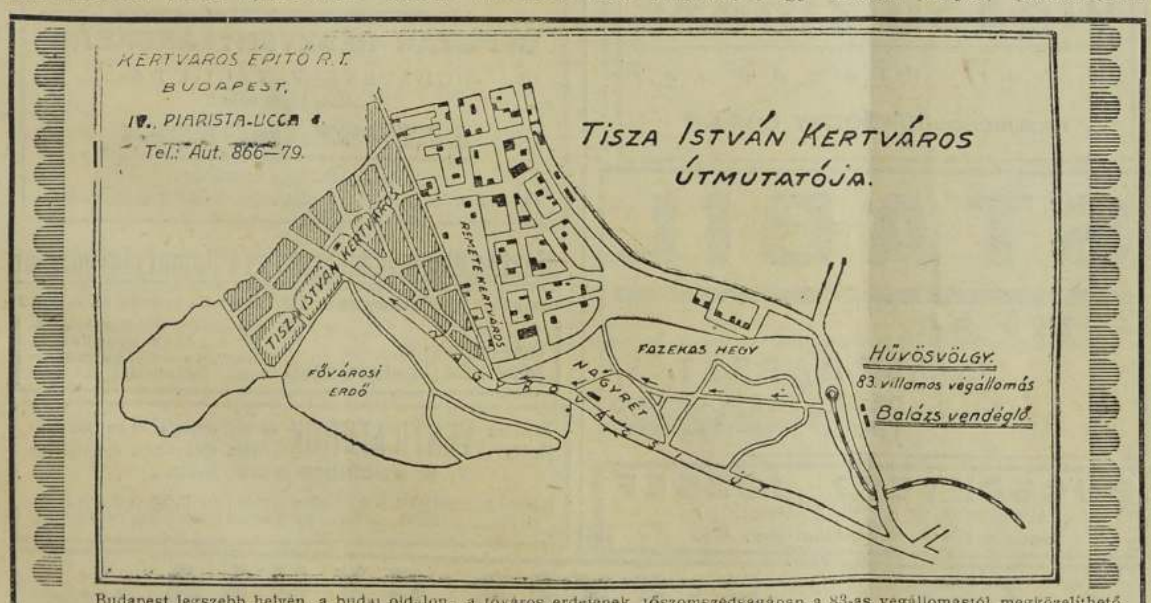

Budapest legszebb helyén, a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában a 83-as végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS“,

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A végleges jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Épülő mintaházak a helyszinen megtekinthetők. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig. **Kertváros Épitő R.-T. IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.**

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Dormándy Géza a Dunagőzhajózási Társaság magyarországi vezetője. Az *Első Dunagőzhajózási Társaság* igazgató tanácsa a társaság magyarországi képviselőjének, budapesti forgalmi igazgatójának és a Mohács-Pécsi Vasut üzletigazgatójának nevezte ki *Dormándy* Géza igazgatót, akinek kiváló képességei *a legteljesebb mértékben érvényesültek Gordon* Róbert nyolc hónapos betegsége alatt, úgyhogy a vezetéssel való megbizatása *nem is történt meglepetésszerűen.* Az új vezető 1921-ben vált meg a hadseregtől, mint *vezérkari ezredes* és az azóta eltelt néhány év alatt *szokatlanul fényes karriert futott be* a magyar közgazdasági életben. Még futólagos ismerősei sem tartják azonban *meglepőnek* pályájának ezt a meredek ívelését, miután *erélye, kivételes szervezőképessége és mind szélesebb gazdasági látóköre* nemcsak a *Dunagőzhajózási* igazgatótanácsának bizalmát szerezte meg, hanem *egyre növekvő tekintélyt biztositott számára a magyar gazdasági életben.* Igy aztán szinte természetes volt, hogy egyre terebélyesedő hatásköre végül is a DGT ügyeinek egyetemes irányításához vezetett.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Tárnok- és Fortuna ucca (Dísz-tér és Szentháromság-tér közötti szakasz) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. október 1-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőinél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928. október 1-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 szeptember 19.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az útihengerelők üzemi részére szükséges egy darab 2:5 tonna üzemsúlyú benzinmotoros, tandemelrendezésü útihengerre.

A vonatkozó kifrás ajánlati nyomtatványai a tanácsi III. ügyosztály II. emelet 283. számú szobájában kaphatók.

A szükséges felvilágositás megszerezhető a Központi városház II. emelet 264. szám alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928. október 8-án (hétfőn) déli 12 óráig** a tanácsi III. ügyosztály II. emelet 279. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon délután 5 órakor a III. emelet 354. szám alatti ülésteremben fognak nyilvánosan felbontatni, amikor is az ajánlattevők, vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 szeptember 15-én.

A székesfőváros tanácsa.

SZÓRAKOZÁS

A régi nyár 112—125. előadássorozata a Városiszínházban. E heti előadások: csütörtök, szombat, vasárnap délután és este. Legdrágább hely 6 pengő.

SZEPTEMBER 27-ÉN
csütörtökön jelenik meg
a szezon leggyönyörűbb filmje
A NÉGY FIVÉR
(FOX FILM)
Epizód a népek háborujából 10 fejezetben
FŐSZEREPLŐK:
MARGARET MANN, JAMES HALL
és JUNE COLLYER
Bemutatja a
CORVIN
KAMARA
és CAPITOL

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH

Margitszigeti Palota
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene
Saját sütő- és cukrászipari üzem

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

BUCSANYECZ JÓZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII, Rottenbiller ucca 4/b.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI
VAS-, ACÉL ÉS GÉPGYÁRAK
Igazgatóság: Budapest, X., Kőbányai-út 19-23.
Tel.: Igazgatóság: J. 460-29. Eladási oszt.: J 311-39
GYÁRAK:
Budapesten és Diósgyőrött.
KÉPVISELET:
Mezőgazdasági gépek részére: M. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Telefon: Teréz 273—43.
Egyéb gyártmányaink részére: Magyar kir. állami vasgyárak kereskedelmi képviselete r.-t., Telefon: Lipót 921—27.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 32. SZÁM.
GYÁRTMÁNYOK:
GÉPEK.
Rendes nyomtávú gőzmozdonyok. Keskenyvágányú mozdonyok gőz- és benzinüzemre. Lokomobilok (stabil és félstabil), valamint motorok és úthengerlők, gőz, benzin-, szívógáz és nyersolajüzemre. Uccaseprőgépek, lakókocsik, vízhordó- és öntözőkocsik. Ekemozdonyok gőz- és szívógázüzemre. Traktorok benzin-, petroleum-, szívógáz- és nyersolajüzemre. Teherautomobilok, tüzoltóautók, autóbuszok, automobilöntöző- és pótkocsik. Golyóscsapágyas normális és szalmaaprítós cséplőgépek, lóherefejtők, kukoricamorzsolók, szalmakazalozók és egyéb mezőgazdasági gépek.
GÉP- ÉS KOCSIALKATRÉSZEK.
HIDAK ÉS VASSZERKEZETEK.
FÉLTERMÉNYEK
HENGERELT ÁRUK
Kereskedelmi rúdvasak, vastartók. Szerkezeti- és idomvasak stb.
FELÉPITMÉNYI ANYAGOK.
ÖNTVÉNYEK.
Kereskedelmi öntvények, öntöttvas karikáskályhák és tüzhelyek.
Jobbágy-féle szab. töltőkályhák
PRÓBBA ANYAGOK.
Gazdasági- és egyéb acélszerszámok.

Havas Lajos
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

Elektromotorok újak, használtak Tekercselések Adás-vétel, csere Villanyszerelés
RYMORZ LAJOS
V. VISEGRÁDI UCCA 8
TELEFON AUT. 275—05

Munkás ellenőrző órákat gyárak és intézetek részére gyárt
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÓRAGYÁR
Alapittatott: 1877. KULICSKA ANTAL Budapest II., Iskola-utca 6. Telefon. Aut. 507—09

Fratrichevich István díszitő-festő
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszitő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98.
Budapest VII, Dembinszky-u 38

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST VII, Rottenbiller u. 29.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚCYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

DOBOS ANDRAS
Épület- és redőny lakatos vállalata
Budapest, IX. ker. Lónyai-utca 58.
Telefon: Automata 874—38.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL: AUT 217—64

DŐREN HENRIK és TÁRSA
asztalosmunkák gyára, Budapest
VI., Hegedüs Sándor ucca 26. Telefon: Aut. 297—77

FISCHER HENRIK
épületfakereskedő
Telefon: J. 623—09.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55.

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőmüvek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világitótestek Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemü villamossági szerelést

Zajtalan járású VENTILATOROK és elektromotorok az ipar összes igényeinek megfelelően
G. MEIDINGER & CIE., BASEL
Képviseli: VIDOR I. okl. gépészmérnök, II., Margit körút 48. elefon: L. 988-51. Ajánlat és mérnöki látogatás díjmentes.

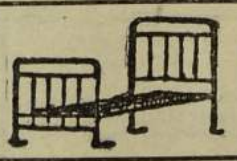

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 3317.0—

TIZ ESZTENDŐS A SZENT GELLÉRT-FÜRDŐ

Egy decennium alatt Európa legelőkelőbb hoteljei és fürdői közé emelkedett — A Sáros-fürdő földszintes viskójától a világhirű hotelig

Szerdán, szeptember 26-án nevezetes dátuma van Budapest székesfővárosnak: ezen a napon van *tizedik évfordulója annak, hogy a háborúhoz mért ünnepi keretek között megnyitották a Szent Gellért-fürdőt.* Nagy és jóleső föllélegzés volt ez az esemény, mert a tizenhét esztendő, amely a Gellért-fürdő gondolatának felmerülésétől a megnyitásig eltelt, *rengeteg izgalmat, sok lelki kétséget okozott a főváros vezetőinek.* Nagy koncepciójú férfiak voltak azok, akik eltökélték ennek az intézménynek a megalkotását, de hasonlóan kiválóak és bátrak azok, akik az építkezés számos akadályát legyőzték és megküzdve a kicsinyességgel, vagy óvatossággal, nem egy egyszerű sablonfürdőt, egy kisebb jelentőségű egészségügyi intézményt, hanem egy *hatalmas, diadalmasan szép világhirű fürdőt és hotelt hoztak létre.* A mai nap százszorosan igazolja ezeket a kiváló férfiakat, de el kell ismerni, hogy már ma tíz esztendeje tisztán és világosan lehetett látni, hogy *azoknak volt igazuk, akik nem fukar kezekkel mértek, hanem céltudatosan grandiózus intézményt akartak létesíteni.* Igaza volt *Bárczy* Istvánnak, aki a megnyitás ünnepén ezeket a sorokat írta a *Fővárosi Hirlapba:*

— *A Gellért-fürdő örök emléke lesz annak a sokat ócsárolt korszaknak, amikor mertünk beruházásokra pazarolni.*

Ugyancsak jólesik ma olvasni *Bódy* Tivadarnak, aki a megnyitáskor Budapest polgármestere volt, szintén a *Fővárosi Hirlap*-ban megjelent nyilatkozatát, amely már a sajtó elragadtatására vonatkozott:

— *Nagy elégtétellel olvasom és hallom a Szent Gellért-gyógyfürdőről zengő elismerést. Tündérpalotának, ezeregyéjszakai álomnak, csoda alkotásnak, Budapest gyöngyének hirdetik most, holott röviddel ezelőtt még gáncsnak lidércnyomását éreztük, ha a Gellért-fürdőt emlegették. Előbb szidták és most himnuszokat zengenek róla. Megforditva bizonyára rosszabb lett volna. Az idő meghozta az elégtételt és meg fogja hozni a sikert is. — Budapestnek, mint fürdővárosnak világsikerét.*

Valóban, 1918 szeptember 26-án már joggal mondhatta *Bódy* Tivadar, hogy az idő meghozta az *elégtételt.* Hiszen olyan áradó elismeréssel írt a sajtó már akkor erről a tündérpalotáról,, amelyet *Rákosi* Jenő magasröptü ünnepi beszédével nyitottak meg, hogy a megnyitás napja elfelejtetett minden küzdelmet és minden huzavonát, amely a fürdőépítések körül tizenhét esztendőn át egymást érte. Ma, 1928 szeptember 28-án a Gellért-fürdő tízéves jubileumán beteljesedett *Bódy* Tivadar jóslatának másik része is: az idő meghozta a *sikert,* mert a Gellért-fürdő máris fundamentuma Budapest fürdőváros világsikerének. Ez az ünnep igenis azoknak az ünnepe, akik „mertek beruházásokra pazarolni" és megadón viselték a felelősséget a méltatlan támadásokkal szemben, amelyek *a végelszámolásban feltüntetett 9,679.000 aranykorona miatt érték őket.*

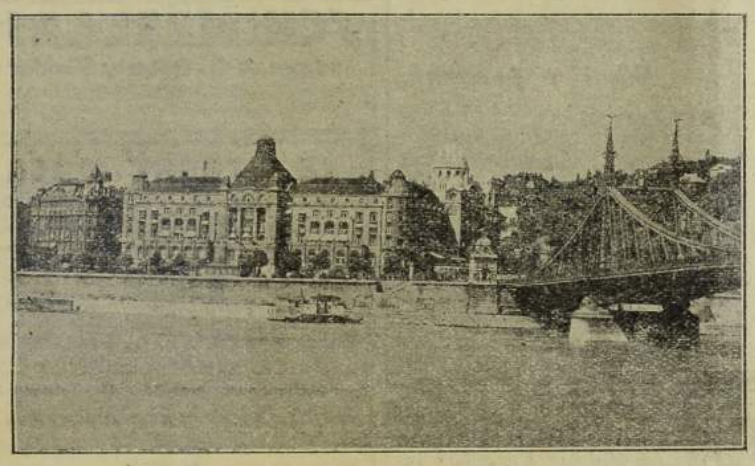

A Gellért-szálló látképe.

Az öreg Sáros

Bizony irgalmatlanul nagy, fárasztó, de diadalmas volt az út az *öreg Sáros*-tól a tízesztendős *Szent Gellért-fürdőig,* amely a benne végbement történelmi eseményeken kívül ma már a világ legelőkelőbbjeinek megszokott, kedves szállóhelye.

Az öreg *Sáros* dísztelen, szerény épület volt, inkább kis vidéki csárda, mint fővárosi fürdő. Híre neve azonban nagy volt, az egész országban mondák keringtek a Sáros csodáiról, ahol csúzosok, köszvényesek, sánták és mankósok légiója gyógyult meg. Arról azonban az öreg Sáros igazán nem tehetett, hogy az orvostudomány közben kiderítette — *szélhámosságát.* Kitünt, hogy *a Sáros hires iszapja nem is iszap, hanem csak fölgyülemlett sár volt,* haszontalan, értéktelen sár. A csúzt, reumát, a százféle nyavalyát nem az *iszap,* hanem az áldott *víz* űzte ki a rokkant emberi tagokból. Az eredmény azonban mégis csak mindegy volt: az emberek *hittek az iszapban és meggyógyultak a — víztől.* Szent István napja után kocsikon, szekereken özönével áradt a beteg ember, úr és parasztfajta egyaránt, az öreg Sáros elé, ahol a féderes és lőcsös közlekedési alkalmatosságok naphosszat táboroztak.

Azután eltünt az öreg Sáros. Ma, az öt vendégszoba helyett fejedelmi lakosztályok várják a vendéget, a három kő- és nyolc kádfürdő helyett pedig hatalmas bazinok és csodálatos eszközök gyógyítják a betegeket. Az ácsorgó lőcsöskocsik helyére előkelő autók száguldanak, a köpölyözés helyett pedig Zander mókás gépein egyengetik a gémberedett tagokat.

A 794/1901. számu kgy. határozat

A Szent Gellért-fürdő alapító okmánya tulajdonképpen a 794/1901. kgy. számú határozat, amelyet 1901. évi junius 26-án hozott Budapest székesfőváros közgyűlése. E határozat alapján a főváros a régi Sáros-fürdő forrását, valamint a hozzátartozó 4178.50 négyszögöl kiterjedésü területet 1,050.795 korona 23 fillérért megvette az államkincstártól. Még ugyanebben az esztendőben kelt a fővárosnak az a határozata is, hogy a források nyújtotta természetes gyógykincs értékesítésére gyógyfürdőt és gyógyszállót épit. Ekkor még *Halmos* János volt a polgármester, aki azonban nem is álmodott arról, hogy valaha világhírű csodapalota épül az öreg Sáros helyén. Erre mutat az is, hogy a telek és forrás megszerzésének költségével együtt az építkezésre és mindenre 2,710.795 korona 25 fillért irányoztak elő. Esztendők során azután a *Bárczy*-rezsim alatt mindig jobban és mindig jobban kiszélesitették a terveket és a hétköznapinak szánt fürdő és hotel helyett *egy világintézmény kontúrjai bontakoztak ki.* Természetesen volt izgalom a bizottságokban és a közgyűlésen elegendő, amikor egy-egy darabbal, jónéhány millióval *meg-megtoldották a költségvetést.* A Gellért-fürdő költségvetésének lavinaszerű emelkedéséről, a hatalmas hiteltúllépésekről legendák keringtek a városban. Ezek a hirek természetesen túlzottak, sokszor fantasztikusak voltak. Sajnos, ez az építkezés még ma is úgy él a köztudatban, mint a hiteltúllépések Csimborasszója. Még legutóbb is a Széchenyi-fürdő botrányánál egészen lehetetlen összegeket emlegettek a tényekkel nem ismerős városatyák. Éppen ezért érdemes megállapitani, hogy tulajdonképpen mibe is került a Szent Gellért-fürdő. Az 1925. évi költségvetés adatai szerint „1924. évi december hó 31-ig 19,769.406.32 K, folyó év október 30-ig pedig összesen 156,324.406.32 K került kifizetésre. Ez a nagymérvü hiteltúllépés azonban csak látszólagos, mert az inflációs években kifizetett összegeknek aranykoronára való átszámítása mellett a telekszerzésre, építkezésre és berendezésekre kifizetett összes kiadások csupán 9,679.899.65 koronát tettek ki, tehát a telekszerzésre, építkezésre és berendezésre összesen engedélyezett 10,317.712 koronával szemben *637.812.35 aranykorona megtakaritás jelentkezik.*" A Gellért-fürdő tehát mindössze csak jó háromszorosába került annak az összegnek, amit

WAGNER LAJOS
ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER
Budapest, VII., Nagydiófa u. 16
Tervezés, magas- és mélyépités.

TELEFON: AUTOMATA 517-08.
RIEMER MIKSA
KÖZPONTI FŰTÉS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK
Budapest, II., Batthyány ucca 18 sz.

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki é- elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

ÁBRAHÁM ÉS GÜRTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHANY-U. 29.
TELEFON: J. 130—13.
Épület- és diszmübádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fütés.

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53.

CRISTOFOLI VINCE ALAPITÁSI ÉV: 1868.
KÖPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT
TELEFON: J. 381-47. BUDAPEST, VII. GIZELLA U 31 ezelőtt ILKA U. 34.

Épület,-mü és vasszerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon József 413—01

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállítja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RESZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

AGYAGCSÖVEK
és csatornázási cikkek
Hubert és Társa b. t.
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 4.
Telefon: Automata 222—67.

WELLNER LASZLÓ
épitési vállalkozó
Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóoszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

Halmos János polgármestersége idején egy igen szerény, jelentéktelen kis fürdőre irányoztak elő.

A főváros az építkezésre *nyilvános, titkos* tervpályázatot hirdetett.

Az első tervpályázat programja nagyon szerény volt. Két 25—25 kabinos társasfürdőt, 2 szalonfürdőt, kád- és kőfürdőket, 2 kis népfürdőt és 80 lakószobás szállodát kívántak. Hová jutottunk az idők és az építés folyamán ettől a kezdetleges programtól? Ebben az első programban *nem volt szó iszapkezelésről, gyógytornáról, vízgyógyintézetről, inhalatóriumról, elektromos gyógytényezőkről és számos miegymásról, ami a mostani Gellértet tökéletessé teszi.* De hol volt főként a szálloda akkori programja attól a világhírű hoteltől, amely végeredményben kialakult?

Hegedüs, Sebestyén és Sterk építésszek megbizatása

Ezen az első tervpályázaton húsz terv érkezett be és négy egyforma első díjat nyertek: *Alpár* Ignác, *Pecz* Samu műegy. tanár, *Sterk* Izidor és *Hegedüs* Ármin—*Sebestyén* Arturral. Nagy művészi harcok indúltak ezután. Még *három szűkebbkörű tervpályázat után*, amelyek alatt a program mindinkább bővült és kialakult, végre a tanács és közgyűlés úgy határozott, hogy *a Sterk és a Hegedüs—Sebestyén-féle terveket egyesítve*, a kivitellel *Hegedüs Ármin, Sebestyén Artur és Sterk Izidor építészeket bízza meg*, akik a részletes kiviteli terveket 1909 decemberében be is mutatták.

Ekkor az egész építésre és berendezésre 5,150.000 korona volt előirányozva. A terveknek és a költségelőirányzatnak különböző szakbizottságokban való letárgyalása során felmerült a Gellért-tér újabb szabályozásának terve. Ez az építési telek alakját is lényegesen megváltoztatta, úgy hogy az építési terveket — természetesen az alapeszme tiszteletben tartásával — át kellett dolgozni. Így azután az előirányzott összeg 5,650.000 koronára emelkedett.

1911 áprilisában került a sor az építési főmunkák kiírására és még 1911 júniusában megindult az építés is.

Beszélgetés Hegedüs Arminnal

Fölkerestük *Hegedüs* Ármin műszaki főtanácsos, műépítészt, aki ennek az izgalmas, nagyszerű indulásnak gyönyörű élményéről és magáról a grandiózus építkezésről a következőkben mondta el emlékeit a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az idén májusban mult húsz esztendeje, hogy a Rudas-fürdő akkori fürdőmesterének kíséretében kettesben nagy rozsdás kulccsal nyitottuk ki annak a lépcsős alagútnak még rozsdásabb ajtaját, amely a Gellért-téri mély, üres, bozóttal benőtt telekről vezetett le a 14 m. mélyen a tér alatt lévő boltozott csarnokba. Az ajtó vasrácsán át éjjel-nappal áradt fel ebből a földalatti csarnokból a kénes szagú forró pára, jelezvén, hogy ott a mélyben rejtőznek a hajdani János-fürdő csodatévő forrásai. A bokrok között magunkra öltött fürdőruhában óvatosan lépkedtünk a nyálkás iszappal 4—5 cm. magasan telerakódott lépcsőkön lefelé s odalent a páratelt levegőben alig pislogó lámpafénynél szemléltük, hogy a 46°-os melegvíz mikép csobog a pincemélyedésből, szivárog a lépcsők között, bugyog a kőfalakon át a nagy nyolcszögletű medencébe.

— Emlékszem: megható és felemelő érzés volt: *megépíteni a házat, amelyben a természet eme csodás ajándékát az emberiség javára lehet fordítani.*

— Ezt a medencecsarnokot a Rudas-fürdőéhez hasonlóan a törökhódoltság idején építették s ez maradt meg a hajdani János-fürdő régi épületéből, amely a Ferenc József-híd megépítése, a tér és rakpart rendezése előtt ott húzódott meg sárgára meszelt igénytelen emeletes épületével a Gellérthegy szikláinak a Duna medrébe nyíló lábánál. 1894. évben kezdték meg a híd építését, a tér és rakpart feltöltését. Ekkor eltűnt a régi János-fürdő háza, csak a medencéje maradt meg 14 m-rel a mostani Gellért-tér alatt. Az új fürdő építése közben még egy lejtős alagutat fúrtunk a medencéhez a Gellérthegynek földalatti sziklái között, amelyekből *a repesztések alatt állandóan zuhogott a meleg forrásvíz a meztelenül dolgozó sapeur katonák és munkások nyakába.*

— A hajdani fürdőmedencéből azután a forrásokat gyűjtő medence lett. A mi derék, kiváló szakértő kartársunk, az Istenben megboldogult *Machán* Ottó műszaki tanácsos tisztogatta, mélyítette ki és foglalta újra a forrásokat, zárta el a beszivárgó Dunavizet, s ennek eredménye lett, hogy az addig csak 1000—1200 köbméteres melegvízmennyiség — ma 24 óránként 2600 köbméterre, vagyis 2,600.000 literre szaporodott.

Az építési irodában

Elmondta azután *Hegedüs* Ármin a tervpályázat történetét, majd így folytatta:

— Az alapozási munkák közben rég eltemetett mély pincékre bukkantunk, a hegyoldal sziklás talaját robbantással kellett eltávolítani, felfakadó talajvizeket, hideg forrásokat kellett felfogni és elvezetni, a Kelenhegyi-út mentén lévő éttermi terasz alatt például 12 méter mélységig kellett lemenni az alapokkal és az úttest nyomása ellen vasbetontámfalat kellett emelnünk.

— Hármunk közös, ez alkalomra megszervezett építési irodáját az építkezés színhelyén tartottuk. Állandóan 5—6 építészi szakemberünk működött ebben az irodában s mi magunk annyi éven keresztül, napról-napra sokszor a késő éjjeli órákig tervezgettünk, rajzoltunk, számoltunk, tanácskoztunk, nem egyszer összekaptunk, amíg az építkezés haladt, nőtt. Ezekben a tanácskozásokban és az építkezés vezetésében ellenőrként előbb a mi drága, megértő és nagy tapasztalatokkal rendelkezett jó öreg barátunk, *Hofbauer* János műszaki tanácsos vett részt, akit betegsége alatt azután az agilis *Bánlaky* Géza, akkor még főmérnök váltott föl, akiről buzgalmából, tanulniakarásából és lelkes munkája révén nyomban kitűnt, hogy társolvában elhozta magával az igazgatói marsal-botot. Ez a jóslatom nemcsak bekövetkezett, de örömmel lehet megállapítani, a legjobb értelemben be is vált.

— Tanácskozásaim egyik főfaktora a tragikus módon elhunyt *Bosányi* Béla dr. igazgató főorvos volt. Féltő gonddal, sokszor túlzottan igyekezett megóvni az új intézmény komoly gyógyintézeti jellegét. Együtt járta velünk a külföld gyógyfürdőit és boldog volt ha látta, hogy sok elgondolásban, berendezésben mi megelőztük a külföld legmodernebb intézeteit. Türelmetlenül várta szegény Bosányi dr. az igéret földjét, amelybe sajnos alig-alig telepedhetett meg.

Bővül a program

— Szóval *folytak a tanácskozások és nőttek a költségek.* Az időközben felmerült célszerű kívánságok folytán *az építési program mindig bővült és fejlődött.* A fürdők száma, a gyógymódok különbözősége folyton szaporodott.

— A tervbe vett néhány manzard szoba helyett *egész új negyedik emelet megépítését határozták el. Az eredetileg tervbe vett 80 szállodai szoba helyett 176 szoba épült.* (Hála Istennek ma már ez is kevésnek bizonyult, hiszen a mult esztendőben megépült és pedig olcsón épült 60 új szoba állandóan tele van.)

— A főváros gondos előrelátásból hatalmas telkeket vásárolt meg a Fehérvári, most Horthy Miklós úton, a Kemenes uccában, az Orlai uccában. Persze mindezeknek az ingatlanvásárlásoknak költségei mindig a *„Gellért-fürdő építési költségei"* címen szerepeltek. A kazánházat és tisztviselő-lakóházat az Orlai uccai telken építettük meg. Innét a főépülethez nyolc méter mélységben a Kemenes ucca alatt is elvonuló 180 m. hosszúságú kétágú alagútat építettünk. Ebben vannak elhelyezve az épület fűtésének, gőzellátásának stb. fővezetékei; ezen át hozzák-viszik az intézeti fehérneműt a Horthy Miklós uti házban lévő gőzmosodába.

— A Gellért-fürdő földalatti berendezéseit a nagyközönség alig ismeri, pedig ez igen érdekes, tanulságos, és egyben az építési költségeket is szemléltető része a fürdőnek.

A háboru

— Haladt a munka — de *kitört a háború.* A munkaerő tömeges bevonulása, a fontos építési és szerelési anyagok elvonása az építési művezetőséget leküzdhetetlennek látszó akadályok elé állította. Számos nagy állami és magánépítkezés teljesen megállt a háborús nehézségek miatt. Nekünk nem lehetett megállanunk. Rendkívüli küzdelem volt ez.

— A már teljesen megérett, kidolgozott tervek számos részét a hiányzó vagy szertelenül megdrágult anyagok miatt újra és újra át kellett dolgoznunk, új tárgyalásokat folytatni, úi anyagok után kutatni, úi megrendeléseket készíteni. Még nagyobb küzdelmet kellett kifejteni a gépészeti berendezésekért, amelyekért velünk együtt *Zboray* János és *Schön* Győző műszaki tanácsos kollégák küzdöttek. S ha mégis sikerült megóvnunk az épület szilárd, nemes anyagú, előkelő és artisztikus jellegét, ezt azoknak kell megköszönni, akik megértést mutattak a mi törekvéseinkkel szemben.

A „forrás-eltünés"

— Az építkezés közben a már említetteken kívül is voltak válságos epizódok. Egyet elmondok, mert ebből annak idején sok értelmetlen és alaptalan pletyka keletkezett. Ez a *„forráseltünés"* legendája. A Kelenhegyi-út felőli éttermirész alapozása közben a sziklás talajból kis talajvíz hidegforrás fakadt, amelynek nem igen tulajdonítottunk jelentőséget; csak kértük, hogy alagcsővezéssel vezessék a csatornába.

— Ez az épületrész felépült, a pincében erős, a négy emeletet tartó vasbetonpillérekkel. A kis forrás meg folydogált csendesen és lassanként megtöltötte vagy 1 méter magasságig azt az épületrészt, amelybe később a vízgyűjtőmedencéket kellett beépítenünk. Kértük többször a forrás elvezetését, de ez nem látszott sürgősnek.

— Mikor a vízgyűjtőmedencék beépítésére került a sor, kiszivattyuztuk a forrás összegyülemlett vizét és *rémülten tapasztaltuk, hogy a vízben állott vasbetonpillérek és falak abban a vonalban, amelyben a forrásvíz megállott, 10—15 cm. mélységig megpuhultak.* Nosza volt nagy riadalom! A víz vegyi vizsgálata kénes tartalmat igazolt. Az álló vízfelület töményebb vegytartalma gipsszé változtatta át a vasbeton külső felületének portlandcementjét. A műegyetem kiváló tanárainak bevonásával folytatott tanácskozások megállapították, hogy *nagy baj nincsen.* A puha részeket óvatosan traszcementtel pótoltuk és sziklaszilárdan állanak a pillérek és falak. A talajvízforrást azután foglalták és automatikus szivattyú viszi a vizet állandóan a csatornába.

— A kiszivárgott tanácskozásokból, meg nem értett magyarázatokból keletkezett annak idején az eltűnt gyógyforrások nevetséges pletykája.

— Sokat lehetne még beszélni ezekről az emlékekről, amelyeknek keserves küzdelmeiről ma már lefoszlottak a fájdalmas érzések. Az épület áll, s nagyon jól esik, ha sokféle *idegen nyelven* hallom a magyar munka, magyar törekvés és magyar kultúra dícséretét.

— Sok anyagi áldozatába került ez az épület a főváros polgárságának. De azt hiszem nincs panaszra oka, mert *végeredményben ez az épület olcsó volt. Ma talán egyáltalában nem, de bizonyára legalább kétszeres költséggel lehetne csak előállítani.*

(Folytatás a 10. oldalon.)

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat kéázítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
Budapest, VII., Rákóczi-út 82.
Telefon: József 133—43 és József 131—17.

Hudetz János
okl. épitészmérnök, épitőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapittatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat.

SZENTESSY MIHÁLY Telefon József 373-92
ASZTALOS ÉS KARPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMÍTŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623-41. sz.

LENDVAI FERENC
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VII., Nefelejts ucca 50.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99

Fütés Viz Gáz *Szentgyörgyi és Társa*
Telefon: József 8-97 Budapest VIII. Baross-u. 83

MAYER LAJOS
TETŐFEDŐMESTER
TETŐFEDŐ és TETŐ KARBANTARTÓ VÁLLALATA
IV., FERENC J. RAKPART 18.
TELEFON: AUTOMATA 836—28.

SHELL petroleum benzin gázolaj
Speciális autóolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, V. Alkotmány ucca 18
Tel.: L. 968—11, 990—71, f. 2/2—35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető
hézagmentes padozatburkoló a
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemű átalakitásoknál ajánlattal díjmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393-08.

RESZKESS ANGLIA:

haragszik rád az abaujszántói kántortanitó

Fenőgyerek a közgyülésen — Parasszti tanácsok arról, hogyan lehet a drágaság ellen védekezni

Lezajlott hát a közgyűlési premier kissé határozottan gyenge „szezonnyitó" műsorral, de vigaszunk, hogy a komoly kérdések mellett ismét láthattuk *Kivovicsot* és a büffében a községi virslit, amely állítólag még Kivovics mesternél is jobb. (Viszont, ha a virslit párosával adják, miért nem szolgálják a demokraták is duplán Kivovicsot. *Mit csinálunk, ha a meglevő egy példány elvész?)*

Bocsánatot kérünk, hogy mindjárt vele kezdjük a beszámolót, de ő volt az első közgyűlési nap hőse és nekünk mint krónikásoknak tartanunk kell magunkat az eseményekhez. A mester ugyanis a numerus clausus vitánál kivette az oroszlánrészt a harcból. Szónokolni ugyan nem szónokolt. Sokkal barátságosabb politikai mesterkedésbe kezdett. Kivovics ugyanis *fent*. Nem a fogát, dehogy is. A vita izgalmasabb perceiben felágaskodott a padban és az egyik tenyerét kinevezte a szíjnak és a másik tenyerét sűrűn ehhez csapta, majd villámgyorsan végighúzta, ahogy ez egy derék fenegyerekhez, akarjuk mondani *fenőgyerekhez* illik.

A demagokratáknál tehát nem az éles észt, hanem az éles tenyeret képviseli a habzó szájú mester.

Az éles ész az *Friedrichnél* van, aki ugyan nem a demokrata pártban, de egy liberális reggeli lapnál demokrata. Akarjuk mondani: demagokrata. Úgylátszik, neki ez is elég. Elméjének élessége abban nyilvánul meg, hogy minden bajnak tudja az okát. Aszongya, hogy: mindennek a kormány az oka. Egy utas a villamoson elvesztette a pénztárcáját, egy angolnak sem sikerült az óceánrepülés, az idén nem elég kék a rézgálic, egyszerű a magyarázat, persze a kormány...

Friedrich úgylátszik csak a papiron demagokratáskodik, mert amikor a numerus clausus ellen kellett volna írásai után ítélve szavaznia, bizony ép az ellenkezőjét csinálta. Hogy is énekelte boldogult *Máhr* Nándor a kabaréban:

„Ejnye, ejnye, ejnye, ejnye Pisti
Jaj, de furcsa népek vagytok is ti"

*

Ha már versnél tartunk: ezer menykő és kénköves láng, itt van újra *Repold* apánk... Felszólalt, már hogyne szólalt volna fel. Most a pékek és a kereskedők gondja fájt neki. Bizony nagyon örült, hogy újból megkezdődtek a közgyűlések, *legalább van egy hely, ahol kibeszélheti magát.*

Ha jól csalódunk, a napokban írásos kérvényt fog benyújtani *Halász* főigazgatóhoz, aki elé különös kérelmet terjeszt. Azt kívánja ugyanis, hogy ne csak a közgyűlési elnök előtt legyen megafon, hanem *az ő helye előtt is állítsanak fel hangerősítő készüléket*, hogy egy fikarcnyi hang se vesszen el beszédeiből. (Kár minden mássalhangzóért.)

Meghallotta ezt egy városatya, aki így fordult *Halasi-Fischer* Ödönhöz:

— Ödön, a te helyed elé telefonkagylót fogunk felállítani.

— Miért? — kérdezte Fischer.

— *Hogy legyen valami, amibe végre te is beleszólhatsz.*

*

Most volt a kuruzslás elleni kiállítás és ennek ellenére a második közgyűlési nap tele volt csodadoktorokkal. Jöttek a banyák a csodaszerrel, titkos kenőcsökkel, ráolvasásokkal, hogy ők megszüntetik a drágaságot. Megjelent a budai csodafüves asszony is jó *Buday* Dezső uram személyében.

Hát bizony az első ráolvasás nagy riadalmat keltett. Valami olyanfélét pendített meg a beszédében, hogy leküzdhető ez a szívós drágaság, de csak úgy, *ha rendben fognak folyni a dolgok — a chikágói tőzsdén.* Ezért olyasmit indítványozott, hogy küldjenek ki egy háromtagú bizottságot, amely *ellenőrzi és kordában tartja azt a rakoncátlan chikágói tőzsdét.*

Drága jó Buday csodadoktor uram, hallotta-e hírét az *Abaujszántói Hiradónak?* Nos, hát ennek az ujságocskának volt egyszer egy nagyképű szerkesztője, — egyébként kántortanító — aki hétről-hétre kioktatta Angliát, hogy külpolitikájában mihez is igazodjék a britt világbirodalom. Hogy-hogy nem, Anglia nem fogadott szót az abaujszántói kántortanítónak, aki erre dörgedelmes vezércikket irt, amely a következő fenyegetéssel kezdődött:

„Mégegyszer és *utoljára* figyelmeztetjük Angliát..."

Mondja kedves Buday Dezső, *nem lehetne-e az ön által proponált hármas bizottságba beválogatni az abaujszántói kántortanitót is?* . . .

Viszont érdeméül kell betudni Buday úrnak, hogy nemcsak kuruzslással, hanem *jóslással is foglalkozik.* Vagy legalább is szeretné, ha a főváros tanácsa hivatalosan jóslással is foglalkozna. Közgyűlési beszédében ugyanis felhányta, hogy a tanács májusban miért nem a várható nyári időjárás szerint teszi meg élelmezési intézkedéseit, belekalkulálva a majd elkövetkező szárazságot. Tehát a tanácsnak időjóslási prognózist kell felállítani és e szerint eljárni. (Aki jósolni nem tud, nem lehet tanácsnok.)

Már pedig a tanácstól sem lehet ilyesmit kívánni, amikor az összes időjóslási készülékek közül eddig még mindig a *Ferenc Józsefé* bizonyult a legmegbízhatóbbnak.

Ferenc József ugyanis egyik kis hercegnő előtt egy spárgát kötött ki az ablak külső fájára és azt mondotta tréfásan:

— Látod, ez a legbiztosabb időjelzőgép. Ha a spárga száraz, derüs idő van, ha vizes, akkor esik az eső, ha pedig mozog, akkor fú a szél.

*

Üdülés volt ezek után *Éber* Antal hatalmas beszéde, amelyben lehengerelte *Buday* Dezsőt, de legjobban odalapított *Peyer* Károlynak, akinek az adatai egyszerre megbetegedtek Éber pergőtüzében. Peyer kénytelen volt felállni és behódolni az érveknek, ami egy szocialistától igazán nagy áldozat.

Éber, aki mindig városi kulturember hírében áll, *paraszti* módszereket ajánlott most a drágaság letörésére. Először is javasolta, hogy a főváros vásároljon gabonát, őröltesse meg a vámos rendszerrel valamelyik malomban, ezáltal nemcsak olcsó liszthez jutunk, hanem olcsó korpához is és lehetővé válik, hogy a gazdák útján hizlaltasson sertéseket, mint ez a háború alatt történt, amikor a főváros húszezer sertést hizlaltatott. Rámutatott arra, hogy noha a gabona ára tavasz óta 25 százalékkal csökkent, ennek ellenére a korpa és a lisztárak mindössze 10—15 százalékos csökkenést mutatnak. Tehát míg Buday időjóslással kívánt segíteni, addig Éber okos preventiv intézkedésekkel, amelyek valóban radikális megoldású *paraszti* módszert jelentenek. Igy győzött a fővárosban a paraszti ész.

Szegény *Peyer* Károly, akinek az adatairól *Éber* kiderítette, hogy tévesek, még úgy sem védekezhetett, mint *Eötvös* Károly, aki egy bírósági tárgyaláson nem létező paragrafusokat citált. Amikor a bíró a vajdát erre figyelmeztette, fölényesen azt vágta ki, hogyha nincs is ilyen paragrafus, de kellene hogy legyen. Peyer igazán nem mondhatja, hogy ilyen adatoknak kellene lenni...

A SZÉKESFŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA rendeletének megfelelően
FÜSTMENTES a tüzelés
NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL

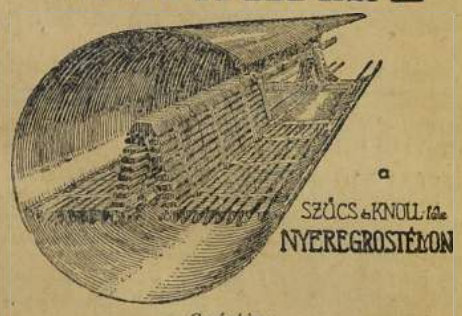

Gyártja:
RÖCK ISTVÁN ÉS ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.
Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

TELEFON: J. 395—78 — KLATKY JÓZSEF — TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi síremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagbol. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhivó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

SZMOLEN PÁL — ALAPITÁSI ÉV 1897
lakatos mester és szerszám készitő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerűbben és legolcsóbban készit uj szerszámokat a kőfaragó, szobrász, műkő, burkoló, parkettázó, kövező, kőmüves stb. ipar részére

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPÍTŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 124 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZITÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

Telefon: József 464-57 — KOVÁCS OSZKÁR — Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

STEINER ÁKOS
MECHANIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI ÜZEME
Készit és raktáron tart: emeltyüs kavesolókat, lamellás biztositókat, olvadóbetéteket
BUDAPEST, VII. KMETTY UCCA 17.
Telefon: Lipót 902—40

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 521—17

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. szám
Telefon: József 416—07

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Baross ucca 80. szám.

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII, Kolombus-utca 11/a. Telefon: J. 396-78.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Városmarty ucca 13. Telefon: József 415—98.

Akiknek kössönhetjük . . .

(Folytatás a 8. oldalról.)

A jubileum alkalmával a legelemibb illendőség, hogy megemlékezzünk azokról, akiknek ezt a világszép intézményt köszönhetjük és akiknek esztendők során át *annyi kritikában, gáncsban, de akárhányszor gyanusításban is részük volt.* A legelső helyen természetesen *Bárczy* Istvánt kell említeni, akinek nemcsak rezsimjéhez fűződik a Gellért-fürdő megalkotása, de személyes érdemei is elsőrendűek, mert *az építkezést ő kezdeményezte.* Neki volták a legerősebb küzdelmei, mert az ő szívében élt a vágy, hogy ez a fürdő szebb és még szebb legyen. Neki köszönhetjük, hogy ma a művelt Nyugat is megbámulja a mi Gellért-fürdőnket és neki köszönhetjük, hogy a sok támadás ellenére is, a sok hiteltúllépés örökös fölhánytorgatása mellett is — valóban *olcsón jutottunk a nagyszerű épülethez.* És *Bárczy* István minden támadásnak a saját mellét feszítette oda, vállalta az egész felelősséget, megilleti tehát az érdemnek is legalább a nagyobbik része. *Bárczy* István az ostromok egész sorát állotta ki — különösen, amikor új meg új beruházási összegeket kellett kérni a szebbnél-szebb tervek megvalósítására. Nem kedvetlenítették el a kifogások és *nem kedvetlenítette el még az sem, hogy a főpolgármesteri székből is támadásban volt része.* Még emlékezetes, hogy *Hegedüs* Ármint, a Gellért-fürdő egyik építőjét *Heltai* Ferenc főpolgármesterrel szemben *Bárczy* milyen erélyesen védte meg, amikor a főpolgármester fölvetette az inkompatibilitás kérdését, hogy Hegedüs mint városi tisztviselő lehet-e a Gellért-fürdő építésének vállalkozója. Az izgalmas vitában *Vázsonyi* Vilmos is *Bárczy* István oldalára állott, *a közgyülés pedig leszavazta a főpolgármester indítványát.*

A fürdő megnyitása már *Bódy* Tivadar polgármesterségének idejére esik. *Bódy* Tivadarnak is nagy érdemei vannak akörül, hogy a háború anyag- és munkaerőhiányával szemben gondoskodni tudott a fürdő fölépítéséről.

Bárczy István gondjaiban osztozott és erőteljesen küzdött a fürdő minél tökéletesebbé tétele érdekében *Márkus* Jenő dr. is, aki annakidején huzamosabban vezette a városgazdasági ügyoszályt. Amikor újabb és újabb pénzeket kellett kérni, Bárczy István mellett Márkus Jenőnek is éles kritikákban volt része. Még *tulajdon édesatyja, Márkus József nyugalmazott főpolgármester is erős kritikában részesítette fiának ezt a tevékenységét.* Amikor az építési költségnek 5.6 millióról 11 millióra való fölemelését kérte *Márkus* Jenő tanácsnok, fölállott *Márkus* József és kijelentette, hogy *„ilyen százszázalékos hiteltúllépésre még a fővárosi építkezések történetében sincs példa."* Az idők beigazolták, hogy *az apával szemben a fiúnak lett igaza.*

A háború alatt való építkezés lehetőségéért, a munkálatok befejezéséért és a fürdőnek európai nívóra való emeléséért, folytonos tökéletesítéséért a legteljesebb elismerés koszorúját érdemelte ki *Berczel* Jenő dr. tanácsnok, a városgazdasági ügyosztály akkori vezetője. Amit *Bárczy* és *Márkus* Jenő kezdtek, azt méltóan fejezte be *Berczel* Jenő, sőt *olyan virágzást, olyan lendületet tudott a fürdő és a szálloda életébe belevinni, amilyennel Budapesten még soha hasonló intézmény nem dicsekedhetett.* Mulhatatlan érdeme *Berczel* Jenőnek az is, hogy *ő bővítette ki a szállodát és főként, hogy megteremtette a hullámfürdőt, amelynél divatosabb intézmény aligha van Budapesten és amely már ma is ragyogóan jövedelmez.*

Rengeteg munkával, tudással, odaadással és lelkesedéssel szolgálta a Gellért-fürdő megteremtésének ügyét *Kemény* Géza, a későbbi tanácsnok-főjegyző is, aki az építkezés egész ideje alatt a városgazdasági ügyosztály helyettes vezetője volt. Megérte még a megnyitás fölemelő óráját, de tragikus halála megfosztotta a lehetőségtől, hogy a fürdő fölvirágoztatásában a mostani jubileumig részt vegyen.

Az építési bizottság tagjai közül élénken részt vettek és tanácsaikkal támogatták az építő művészeket *Neuschloss* Kornél dr., *Alpár* Ignác, *Wellisch* Alfréd, *Quittner* Zsigmond építészek, valamint *Glück* Frigyes, az üzemek kiváló szakértője, egyben az iparművészetek elismert és hozzáértő pártfogója. Különös érdemei vannak az építkezés körül *Benedek* Dezső építésznek, aki a tanács megbízásából töltött be missziót az építésvezetőség mellett.

Azok közül, akik a Gellért-fürdőt megteremtették, nem kell sok szóval méltatni a három építészt: *Hegedüs* Ármint, *Sebestyén* Artur és *Sterk* Izidort, akiket legjobban dicsér a nagy mű, amelyre Budapest minden polgára önérzetesen büszke. Meg kell említeni azonban a képzőművészeket: *Rónát, Lányit, Ligetit, Telcset, Jávor* Pált, *Gárdost* és az üvegfestményeivel kiváló *Hende* Vincét, akik művészi alkotásaikkal ékesítették a Gellért-fürdőt.

De nagy dicsősége a Gellért-fürdő a magyar iparnak és azoknak az iparosoknak is, akik nagyszerű munkájukkal hozzájárultak a remekbe készült építezéshez.

Ezeknek az iparosoknak, kereskedőknek és szállítóknak nagyvonalú munkája, amellyel a háború okozta ezernyi nehézséget leküzdve, ezt a monumentális palotát megalkották: — olyan érdem, amelynek felsorakoztatásával és méltatásával legközelebb külön cikk keretében foglalkozunk.

Akiké az érdem a felvirágoztatásért

És itt végül meg kell emékeznünk azokról, akiknek tudása és lelkesedése *ma* irányítja ezt a világhírű üzemet, egyben pedig *garantálja a jövő páratlan lehetőségeinek teljesülését.* Mert a tíz esztendő felemelő sikereire visszatekintő Gellért-gyógyszálló korántsem befejezett mű, ez az örökifjú alkotás egyre fejlődik és ép a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában számoltunk be azokról a káprázatos tervekről, amelyek *megvalósítása ennek a fejlődésnek legközelebbi étapját jelenti:*

a budai forrásvidék kiépítéséről, a Gellért-kolonádról, a szálló előtti parkról és általában a gyógyhely- és világvárosi jelleg összeegyeztetéséről.

Ezek a tervek és majdani megvalósításuk pedig *szorosan egybeforrtak azok nevével, akiknek a kezében ma fut össze a szálló irányításának ezerféle problémája.* Köztudomású az a szeretettel párosult agilitás és hozzáértés, amellyel *Édes* Endre tanácsnok, a városgazdasági ügyosztály vezetője, *Bucsánszky* Bertalan dr. főjegyző, az ügyosztály helyettes vezetője, *Vigyázó* dr. főjegyző, a fürdőügyek referense a kiváló vezetőkkel, *Bánlaky* Géza vezérigazgatóval és *Kurtz* Géza szállóigazgatóval karöltve vezeti és irányítja ennek a páratlan világjelentőségre predesztinált gyógytényezőnek *jelen sorsát és jövőjét.*

De minden dicséret és elismerés kevés a Gellért *kiváló műszaki és adminisztrációs tisztikarának,* amely átérezve az idegenforgalmat szinte elsősorban befolyásoló intézmény nemzeti jelentőségét.

a multban csakúgy mint a jelenben, nemcsak hozzáértéssel és lelkiismeretesen, hanem nagy és buzgó lelkesedéssel végzi feladatát.

A szálló gyógyjellegének elismertetésében pedig eminens része van *az orvosi rendelőnek,* amely *Benczur* Gyula dr. egyetemi m. tanár vezetése alatt, kiváló szakorvosaival *valóban komoly gyógytényezővé avatta a Gellértet.*

Végül szerencsésnek kell tartanunk a választást, amely

Gundel Károlyra

esett akkor, amikor *a konyha* vezetését rábízták. Mert a jó konyha *még egy szanatóriumban is sikert jelent,* hát még ott, ahol állandóan illusztris nemzetközi vendégsereg szerzi fehér asztalnál *az első impressziót az országról . . .*

A szálló előkelő vendégei

A megnyitás óta eltelt tíz esztendő alatt a Gellért-fürdő céltudatos, komoly és európai látókörű vezetés alatt *Budapest és Magyarország idegenforgalmának egyik leghatalmasabb tényezőjévé fejlődött.* Elsősorban *Bánlaky* Géza igazgatónak kell ezt érdemül róni, aki olyan színvonalra tudta emelni a szállodát és fürdőt, hogy a legkényesebb nyugati igényeket és ízléseket is minden tekintetben kielégíti. A vezetésnek ez a kiválósága tette világhírűvé a Gellért-fürdőt, ahol Budapest legelőkelőbb vendégei, a *Rothschild'ok,* a *Rabindranath* Tagorék szállnak meg.

Érdekesnek találjuk a jubiláris alkalomból fölsorolni azokat a többi neves és érdekes vendégeket, akik tíz esztendő alatt a Gellért-szállóban megfordultak.

A Szent Gellért-szálló tíz esztendejét legjobban az a *vendégkönyv* tükrözi vissza, amelyet

Kurtz Béla, a szálló kitünő, széleslátókörű igazgatója vezet

a megnyitás napja óta.

Lapozzuk a könyvet: 1918 a szálló megnyitásának napja. Ott van *tout Budapest,* a városi tanács teljes számban, élén *Bódy* polgármesterrel. A vendégek között előkelő *külföldi ujságíró: dr. Fulda* Berlinből, Anton *Piper* Hamburgból, Paul *Lassker* Berlinből és mások. Alig néhány nappal a megnyitás után kitör a forradalom, majd néhány hónap mulva a kommün. Ennek *a véres, sötét időnek nincsenek nyomai a könyvben, de az utána következő oláh megszállásnak, a szovjet összeomlása utáni korszaknak már igen.* Sőt *a szálló az események középpontjában áll.* Itt van az oláh főhadiszállás, a legszebb appartmánban *Mossoin* generális, a megszálló csapatok főparancsnoka, vele *Mardarescu* és *Panatescu* tábornokok. Ugyanekkor a szálló lakója *Diamandi* román meghatalmazott miniszter és a magyar ügy egyik nagy barátja, a nemzeti múzeum megmentője: *Bandholtz* amerikai tábornok.

Néhány héttel később a nemzeti hadsereg bevonulásának történelmi eseménye ismét a legszorosabban összeforr a szállodáéval. A könyv 6. lapján fent, középen, imponáló, markáns betük:

Horthy. 1919. XI. 16. — 1920. III.

A fővezérség szállása a szálló lesz, itt lakik maga a fővezér csaknem öt hónapon át, *innen indul ki a szétroncsolt ország talpraállításának, gyógyításának gigászi munkája.*

A további lapokon ismét csupa történelmi név: *Soós* tábornok, *Berzviczy* Béla, *Hamelen* francia generális, a francia katonai misszió feje... 1922. nov. 11-től dec. 12-ig *Apponyi* Albert piheni ki fáradalmait a szálló falai között. Hosszú időn át volt a szálló egyszerű vendége *Galicin* herceg, a cár rokona, a hajdani orosz hatalmasság. *Fraknói* püspök, a nagy történelmi tudós itt pihen, itt dolgozik élete végéig... A későbbi nopokban: Georg *Mahabelli* olasz herceg, John L. *Mott, Bernadotte* svéd kir. herceg, Fridrich Sigismund porosz herceg, *Souruf* Egyiptom képviselője, *Booth* angol tábornok, Evan *Smitt,* John *Garlsworthy, Vilmos* főherceg. 1926 tavaszán érkezik meg a világhírű hindu poéta:

Rabindranath Tagore, aki betegen érkezik és gyógyultan távozik a Gellért forrásaitól.

Claude Farrère, majd az oceánrepülők *Clarence Chamberlain* és *Levine.* 1927 augusztusában a világhírű excentrikus zoológus, *Rotschild* lord a Gellért vendége. Az amerikaiak közül Emile *Bodrero,* Nino *Enriko.* 1927. novemberében *Saljapin,* az ének koronázatlan fejedelme, az idén tavasszal *Rabindranat* Tagore fia, *Türr* Stefánia, *Cornelio Roswelt,* az óceán legyőzői: *Hühnefeld* báró és *Köhl* kapitány, *Marchesa* Guido Mattini őrgróf, *Rintelen* osztrák miniszter stb. stb.

A szálloda elé érkezik és itt veszi magához az első frissitőt Harmsworth képviselő, Rothermere lord fia.

Bizton állíthatjuk: az utolsó tíz évben *nem volt esemény, kongresszus,* amely ne a szállóban, vagy a szállóval kapcsolatban történt volna. Itt voltak az összes nemzetközi kongresszusok, a sejtkutatók, a gyermekorvosok, a barlangkutatóké, a gyógynövénytudósoké, itt voltak a finnek, az amerikai magyarok, s megállapíthatjuk, hogy

mindegyik alkalommal becsületet vallottunk

a Szt. Gellért-szállóval.

Sséchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA REDŐNYGYÁR
Budapest. V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vízvezeték Központi fütés

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06, Sürgönycim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904 Budapest, I., Böszörményiút 18 Telefon Aut. 510-86

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: Automata 104-69
Elektromos-müszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 350—97.

HERZ TESTVÉREK linoleum burkolási szakvállalat
Telefon: J. 429-06
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
Fióküzlet: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

Eseményeink

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Szélhámosok és zsarolók fővárosi tisztviselőknek adták ki magukat

Az utóbbi időben magukat fővárosi tisztviselőknek nevező egyének állítólagos hivatalos kiadványokkal keresték fel a budapesti iparosokat és kereskedőket, akiket olykor fenyegetéssel előfizetésre kényszerítettek. A szélhámosoknak és zsarolóknak ez a felháborító manővere tudomására jutott a főváros tanácsának, amely a közönség felvilágosítása céljából a következő hivatalos kommünikét adta ki:

„Az utóbbi időben iparosok és kereskedők köréből többen fordultak panasszal a székesfőváros tanácsához amiatt, hogy ügynökök keresik fel őket, *akik fővárosi tisztviselők és hivatalok nevével visszaélve útmutató és tájékoztató könyvekre gyűjtenek előfizetéseket és hirdetéseket.* Ezek az ügynökök sokszor arra hivatkoznak, hogy megbízójuk székesfővárosi tisztviselő, sőt előfordult az is, hogy

az ügynökök fővárosi alkalmazottaknak adták ki magukat

és megzsarolták a tájékozatlan iparost vagy kereskedőt.

A további visszaélések elkerülése céljából felhívja a tanács a közönségnek, különösen az iparosoknak és kereskedőknek figyelmét arra, hogy *a fővárosi alkalmazottaknak előfizetések és hirdetések szerzésével foglalkozniok nem szabad* és hogy

A főváros szerkesztésében csak egy hivatalos kézikönyv jelenik meg évenként: a „Fővárosi Évkönyv", melyet a székesfővárosi tanács elnöki ügyosztálya szerkeszt.

Minden más kiadvány, bármilyen megtévesztő székesfővárosi közhivatali címmel jelenik is meg,

nem hivatalos kiadvány,

a székesfővárosnak azzal semmiféle kapcsolata nincs, aki tehát erre hivatkozik, az nyilván *visszaélést akar elkövetni és ezért a rendőrségnek kell őt átadni.*"

Ripka főpolgármester névnapja. A főváros közönsége az idén is hagyományos keretek között üli meg a főpolgármester névnapját. A *Budai Társaskör* október 3-án, Ferenc-nap előestéjén többszáz terítékű vacsorát rendez *Ripka* Ferenc tiszteletére a *Szent Gellért*-szálló különtermében. Az este 8 órakor kezdődő lakomán a polgárság széles rétegein kívül *megjelennek a politikai és társadalmi élet előkelőségei is.*

A „világ utimarsal"-jai Budapesten. Budapest és az ország idegenforgalmának kétségkívül *legjelentősebb idei eseménye* a nemzetközi idegenforgalmi szervezetek vezetőinek, a „világ utimarsal"-jainak budapesti kongresszusa volt. A főváros átérezve ezt a kivételes jelentőséget, a közgyűlés termét, a város parlamentjének otthonát ajánlotta fel a megalakuló díszülésre, amelyen *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, a magyar idegenforgalmi propaganda lelkes és fáradhatatlan irányítója meleg és közvetlen szavakkal üdvözölte a kongresszus résztvevőit, kérve őket, hogy adjanak szívükben egy kis helyet Budapestnek is. A világ utimarsaljai minden bizonnyal meg is teszik ezt és a világ forgalmát irányítva, minden valószínűség szerint ide kalauzolják majd a gyógyulást, vagy a különös természeti szépségeket kereső idegent. Erre vall az a meleg és őszinte hangú nyilatkozat, amelyben M. *Junod*, a kongresszus elnöke, a magyar főváros szépségei iránt érzett elragadtatásának és szimpátiájának kifejezést adott.

Mit kérnek a főváros tisztviselői? *A Nyugdíjas Fővárosi Tisztviselők Egyesülete* szeptember 15-én tartotta szokásos havi igazgatótanácsi ülését *Krisztinkovich* Béla műszaki főtanácsos elnöklete alatt. *Szilágyi* F. Lajos műszaki főtanácsos az egyesület ügyvezető elnöke, *Gruber* Nándor reáliskolai igazgató társelnök, *Schrott* Béla egyesületi igazgató-titkár, *Bossányi-Havass* Rezső igazgatótanácsi tag, *Perényi* Lajos középiskolai igazgató, egyesületi főpénztáros és mások felszólalására határozatilag kimondották, hogy az egyesület a főváros tanácsa útján azzal a kéréssel fordul a törvényhatósági bizottsághoz: autonóm jogánál fogva hasson oda, hogy *a főváros nyugdíjasai, özvegyei és árvái végre megkaphassák azt az összeget, amely őket a törvény szerint megilleti.* Szó volt még a rohamosan emelkedő drágaság enyhítésére egyhavi járandóságnak, mint *drágasági gyorssegélynek* kiutalásáról.

Herman József ünneplése. *Herman* József dr. az *Elektromos Művek* igazgatóját ünnepelték folyó hó 17-én *müegyetemi magántanári kinevezése alkalmával a Gellért-szálló márványcsarnokában.* Az ünnepeltet *Káldor* Gyula műszaki főtanácsos, *Deutsch* Lajos vezérigazgató, *Fekete* József államtitkár, *Vigh* Bertalan, az *Állami Elektromos Ipari Szakiskola* igazgatója, *Tuboly* János igazgató és *Hagymássy* Dénes dr. jogtanácsos üdvözölte. *Herman* József dr. meghatva mondott köszönetet és azt a kívánságát fejezte ki, hogy *minél több alkalma legyen dolgozni a főváros és a haza javára.*

Özv. Rácz Albertné temetése. Megrendítő gyász sujtotta *Rácz* Gézát, a kiváló közgazdasági ujságírót édes anyja halálával, amely általános mély részvétet keltett. Ez az igaz és fájdalmas részvét kísérte utolsó útjára özv. *Rácz* Albertnét, akit vasárnap délelőtt temettek el. A gyászbeszédet *Grossmann* Simon főrabbi mondotta. Az énekkar, élén Abrahamson főkántorral, gyászdalokat adott elő.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

SÁNDOR BÉLA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER.,
KEMENES UCCA 6

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos,
egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

Tapéta raktár, menyezetdisz-gyár
ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
FESTŐK ÉS DISZITŐK
Telefon: József 424—81. Budapest, VII., Almássy-tér 16.

Hochhauser
Ferenc építési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

Margalit Andor és Ödön
mérnök-építőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 386—45 és József 429—24.

Németh Vilmos
építési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

EGRY BÁLINT
ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Salétrom ucca 6
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 390—75

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

SZEITZ RICHARD Épitész, építőmester
építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V,
Pozsonyi út 4/d.
Telefon: 293-27.

POPPER ZSIGMOND ÉS TÁRSA
ÉPITÉSI VÁLLALAT
V., Lipót-körút 15. I. 8. * Telefon: Aut. 244—73.

Welsz József és Társa
Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletráépítések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Saját ház)

Özv. Biberáf Józsefné
Alapíttatott 1871. évben
BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—18.

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vizvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit

Káldor építési vállalata.
I. Fürtös u. 3/b. J. 456-03.

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a tanács a különböző közmunkák készítésével és szállításával a következő cégeket és vállalatokat bízta meg:

Gőzfütőberendezés készítésével a Szent János-kórháznál: Jancsurák Gusztáv 4259, a Kun uccai tüzoltófőparancsnokságnál: Rohonci Hugó 39.469;

Tetőfedő munkával a Mázsa-téri tüzoltósági épületnél: Mayer Lajos 2160;

Kazánház építésével a Vigadónál: Szentgyörgyi és Társa 24.324;

Műkő munkával a Budaörsi-úti városi kislakásos bérháznál: Kral Gyula: 8040;

Útrendezési munkával a Labanc uccában: Hajnal Imre 20.662;

Kazánház építési munkával a Kun uccai tüzoltófőparancsnokságnál: Böhm Károly és Kállay Géza 27.430;

Bádogos munkával a Lehel uccai városi háznál: Janisch János és Fia 11.227;

Szivattyú szállítással: Teudloff-Dittrich Rt. 77.478;

Támfal építésével a Kelenhegyi-út 21. számnál: Schaffer Antal;

Villanyszerelési munkával a Szív uccai elemi iskolánál: Miklós Dezső 5432;

Ács munkával a Lehel uccai városi háznál: Kozma Pál 10.508 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü fővárosi versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalatok pályáztak:

Föld munkára a kertészeti hivatalnál: Dudus Ernő 31.734, Szirtes Béla 28.202, Auguszt József 25.554, Volentics Lajos 33.961, Böhm és Kállay 25.543, Gabos Oszkár 27.030, Csengeri Leon Gyula 24.248, Székely és Katona 29.163, Gyenes István 26.135.

Csatornaépítési munkára a ferencvárosi kikötőben: Mindszenti földmunkások vállalkozói szövetkezete 32.760, Schäffer A. 29.989, Sándor Ödön 29.437, Farkas Lajos 38.183, Klauber és Vajda 29.770, Bier és Wersetz 28.375, Heverdle István 34.689, Szarvas és Waldmann 34.809, Hajnal Imre 25.443, Hlatky József 36.011, Havas Lajos 26.087.

Tetőfedési munkára a Népszállónál: Posnanszky és Strelitz 5160, Aszfalt és fedéllemezipar 5760, Helvey Tivadar 4680, Biehn János 7596, Grozit r. t. 5976, Korek E. 7344.

Vasuti vágányépítési munkára a ferencvárosi kikötőnél: Bermann és Singer 47.384, Klauber és Vajda 46.342, Szarvas és Waldmann 47.288, Nemes Sándor 48.537, Schäffer Károly 49.712, Máté Ferenc 47.962, Havas Lajos 50.850, Kis J. Jenő 37.827.

Útépítési munkára a Rókus-kórháznál: Hlatky József 4193, özv. Gravieser Albinné 3365, Spányi Ernő 4070, Obendorfer József 2910, Halmos István 3905 pengő vállalati áron.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vizvezeték
Épület bádogos munkák

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vízépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbeton-építés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezeték berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Automata 212-07

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 16/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—66.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
elefon: Lipot 914—46.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Faminták (modellek) faesztergályos és műszaki famunkák szakszerü készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

GIPSZET ARUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi gipszgyár képviselete
Telefon: Teréz 70-48. Telefon: Teréz 70-48.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmanlczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari
g é p r a k t á r a
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt *Telefon: Autom. 530—03*

Lizsinszky Rezső kárpitos és diszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhivó Aut. 510-54

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Holman Pál épitőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 565—25.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. —— *Telefon: J. 314-16.*

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 BUDAPEST, X, HALOM UCCA 30 Telefon: J. 443-28

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI. Váci-út 13. Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt és faragott fában, londina léc, zárlécben és állvány anyagokban.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

ANGYAL KÁROLY
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme.
Specialis Autogénhegesztés.
Budapest, VIII., Szigony u. 12.
Telefon: József 340—79.

NÉMETH FERENC ÁCSMESTER
BUDAPEST, I., CSŐRSZ UCCA 12
Székesfehérvári 1927. évi orsz. kiállitáson elismerő oklevéllel kitüntetve. — A szabad. „VASFA" tetőszerkezet feltalálója

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA kövező- és útépitő vállalkozók.
BUDAPEST, X., KERÜLET, HALOM-UTCA 25. SZÁM
Útépitő és kövezőmunkák, beton, aszfaltburkolás- és föld-munkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan. Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivatalóknak állandó szállitói.
Alapittatott 1890. *Telefon: József 339—52.*

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitőképesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesújfalu.

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK EPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 október 3. — 40 szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Hol kezdjük meg,

hol fogjunk hozzá? Úgy nézegeti az ember ezt a költségvetést, mint egy nagy kerek sajtot, amely minden oldalról egyforma. Ez a költségvetés is egyforma mindenfelől, mert mindenünnen nagy problémák válaszra váró kérdőjelei meredtek felénk. Csupa kérdőjel, amelyekre — sajnos — a tanács nem tudott feleletet adni, de bizonyos, hogy a tornyosodó, követelődző kérdések megoldása magának a törvényhatósági bizottságnak is nagy fejtörésbe fog kerülni.

Ebben a pillanatban bizony megoldatlan minden. Pedig égető, fájdalmasan húsunkba markoló dolgokról van szó, mint amilyen *a kórházépítés, az utak rendbehozása, az iskolai szükségletek,* meg a többi sok minden a végeérhetetlen sorban. Ahogy ma van ez a költségvetés, bizony az kétségbeejtően vigasztalan, de a pénzügyi bizottságnak, amely a napokban kezdi tárgyalni, valósággal üres keretnek, vagy nyers felsorolásnak kell tekintenie. A törvényhatósági bizottság számára durva, alaktalan fatuskó ez, amelyből valamit faragni kell.

Becsületes, nehéz, fáradságos munkát végzett a tanács és elsősorban a pénzügyi tanácsnok, de mégis meg kell mondanunk, hogy a jövőben nem szabad legalább a vezető-problémáknak ilyen nyers, ilyen kialakulatlan formában a közgyűlés, illetve a bizottságok elé kerülniök. Mi a hiba vajjon? Azt hisszük, hogy *az egység hiánya, a problémák között való egyensúly szomorú bukása.* Mintha a kicsiny, a jelentéktelen problémák leverték volna a nagyokat, mintha — bocsánat a kifejezésért — a sok lúd disznót győz elve győzedelmeskedett volna. Valahogy a leglehetetlenebb egyenlőség elve alapján osztoztak volna meg az egyes ügyosztályok a szükségletek kielégítésén. Mintha a városházi tárcák versengésében éppen a nélkülözhetetlen dolgok buktak volna el.

Csak példaképpen mondjuk — nem mintha a jelentőségét kicsinyelnénk, — de tény, hogy ebben a költségvetésben vannak sintér-automobilok, de nincs kórház, nincs iskola és igen szerényen van útépítés. El vagyunk készülve az ellenvetésre és éppen azért inkább mi magunk tesszük meg azt: hogy lehetne a sintér-autók árából gyüjtőkórházat építeni? Sehogy, de aki végigbogarássza ezt a költségvetést, meg fogja látni, hogy egész légiója van benne a sintér-autónál nem fontosabb, nem jelentősebb tételeknek. A hatalmas, a halaszthatatlan megoldanivalókat — úgy látszik — erősen megcsorbította az ügyosztály-közi verseny és a jószándékú, de káros önérzettúitengés.

Szerintünk már a tanácsnak kellett volna megcselekednie, amit majd most a törvényhatóság hajt végre: az alkotás gerincébe azokat a kérdéseket kellett volna állítani, amelyek nélkül már sem élni, sem lélekzeni nem tud Budapest. Ezeket szilárdan, lealkudhatatlanul kellett volna kezelni és ezeknek érdekében minden más területen arányosan meg kellett volna hozni az áldozatot. Ezzel szemben éppen az élethez, a lélekzetvételhez szükséges beruházások maradtak el és — mi tűrés-tagadás — virulnak a különben tiszteletreméltó sintér-autók.

Ezeket a szarvas-hibákat el kell intézni, ki kell küszöbölnie a törvényhatóságnak. Kemény munkát ad ez a korrektura, de éppen azért nem győzzük hangoztatni most a bizottsági tárgyalások küszöbén, hogy *nagyon lelkiismeretes, nagyon önzetlen és — ha kell — nagyon népszerűtlen munkára van szükség.* Méltatlannak tartanánk, ha ebben a komoly órában a baráti szívességek és kerületi érdekek leszerelésére figyelmeztetnénk bárkit is. Sokkal tovább megyünk: Budapest népe ma azt kívánja a törvényhatósági bizottság minden tagjától, hogy a legtiszteletreméltóbb érzelmeiket is hagyják ki ebből az életre-halálra menő játékból, amelyben nem szabad másnak, csak a salus rei publicae-nak érvényesülnie. Tudjuk, hogy vannak és tiszteljük ha vannak, minden városatyának kedvenc ötletei, dédelgetett gondolatai, pártfogásbavett intézményei; de ezeknek az igényeknek a kielégítését hagyjuk most jövőre.

Meg kell ezt értenie mindenkinek, de még inkább lelkiismereti kérdés az, hogy ezúttal ne vágyódjék senki a népszerűség babérjaira, a költségvetés véresen komoly számjegyeit ne akarja senki felhasználni a demagógia hazárdjátékánál. Most nem lehet, nem szabad sikereket aratni senkinek, mert a sikerek ezúttal csak betegeink pusztulását és gyermekeink tudatlanságban maradását jelenthetik.

SCITOVSZKY BELÜGYMINISZTER
a nyilvánossággal eddig még sehol nem közölt részleteket mond el az új fővárosi törvény parlamenti tárgyalásának időpontjáról, a lejáró mandátumok sorsáról és a jövő év őszén megtartandó egyszeri választásról

A fővárosi törvény revíziója ismét a politikai érdeklődés előterébe került. Az időközi választások kiírására törvényben megállapított terminusnak közeledése mozgásba hozta nemcsak a községpolitikai életet, hanem az országos politika irányadó tényezőit is. *Scitovszky* Béla belügyminiszter a fővárosi időközi választások kiírásának kérdéséről a legutóbbi minisztertanács alkalmából rövid nyilatkozatban mondotta el véleményét, amennyiben kijelentette, hogy november 15.-éig teljesen tisztázódni fog a helyzet, eddig a törvényben megjelölt terminusig ugyanis eldől, hogy az egyszakaszos mandátummeghosszabbító törvényjavaslat letárgyalására rá kerül-e a sor vagy sem.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezeken a kijelentéseken túlmenően információkat kért a várospolitikai helyzet várható alakulásáról.

Scitovszky Béla belügyminiszter

fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát és a fővárosi törvényjavaslat sorsáról, a mandátummeghosszabbítás eshetőségeiről, valamint általában a fővárost érdeklő problémákról a következőket mondotta:

„Elkészülök mind a két eshetőségre"

— A helyzet alakulása a képviselőház munkarendjének megállapításától függ. A képviselőház október 16-án kezdi meg őszi ülésezését, a parlamenti munkaprogram megállapítására tehát csak október közepén kerül a sor. Ezek szerint ma még senki sem tudja, hogy a törvényhozás milyen javaslatokat milyen sorrendben fog tárgyalás alá venni. Én a magam részéről

az őszi ülésszakban két javaslattal szándékozom a képviselőház elé lépni. Az egyik a vármegyei törvényjavaslat, amely komoly előkészítés alatt áll, a másik a fővárosi reform.

Tekintettel arra a körülményre, hogy az 1924. évi XXVI. törvénycikk végrehajtásáról intézkedő 7600. számú rendeletem előírja, hogy november 15-ig meg kell állapítani az időközi választás napját, *a képviselőház összeülésétől számított egy hónapon belül tisztázódnia kell a helyzetnek.* November 15-ig eldől, hogy van-e kilátás a fővárosi törvényjavaslatnak még november 31-e előtt való letárgyalására. *Ebben az esetben nem lesz szükség a mandátumok meghosszabbítására.* Én

mindenesetre elkészülök mind a két eshetőségre.

— *Téves volna azonban azt hinni, hogy november 15-éig feltétlenül tető alá kell hozni a mandátumhosszabbító törvényjavaslatot.* Az a körülmény ugyanis,

hogy a főváros igazoló választmánya november 15-éig kitűzi az időközi választás napját, még nem jelent végleges elintézést. A képviselőháznak módja van később is végeznie ezzel a javaslattal,

csak az a fontos, hogy a kitűzött választási terminus előtt tető alatt legyen az új törvény, amely a fővárosi törvényhatóság lejáró mandátumainak meghosszabbításáról rendelkezik, mert *így azután a választás kitűzése tárgytalanná válik.*

Egy éven belül feltétlenül választás lesz Budapesten

Arra a kérdésre, hogy mikorra reméli az új fővárosi törvény életbeléptetését, *Scitovszky* belügyminiszter így felelt:

— Kezdetben a vármegyei törvényjavaslatnak adtam elsőbbséget. Ma azonban már

nem tartom lehetetlennek, hogy a fővárosi törvényjavaslat tárgyalása meg fogja előzni a vármegyei törvényjavaslat parlamenti vitáját.

A fővárosi törvényjavaslat tervezete most már rövidesen elkészül. A törvényelőkészítő munkálatok előrehaladott stádiumban vannak, úgyhogy *néhány héten belül sor kerülhet a végleges megszövegezésre.* Annyi bizonyos, hogy

legkésőbb a jövő év legelején már törvény lesz a fővárosi reformjavaslatból.

Épen azért, mert rövid időről van szó, amelynek tartamára nem volna megokolt új törvényhatósági bizottsági tagokat választani és e választás során a kedélyeket felizgatni, arra az álláspontra helyezkedtem, hogy

minden körülmények között megakadályozom két egymásután való választás bekövetkezését.

Annyit azonban máris a leghatározottabban kijelenthetek, hogy

egy éven belül feltétlenül választás lesz Budapesten.

Minthogy elöbb el kell készíteni az 1929-re érvényes névjegyzéket, azt hiszem

nem csalódom, ha úgy látom a helyzetet, hogy a választások 1929 szeptemberében lesznek megtarthatók.

A névjegyzék végleges megállapításánál ugyanis be kell tartani a törvényes terminusokat s ha bármennyire rövid határnapokat számítunk is, *legjobb esetben is csak a nyár elejére készülhet el a végleges 1929. évi névjegyzék.* A nyár folyamán nem lehet választani, mert sokan távol vannak Budapesttől, *valószínű tehát, hogy 1929. őszén lesznek a választások.* Ez természetesen csak tapogatódzás, amelynek érvénye az idő folyamán válik el.

Scitovszky Béla belügyminiszter végül kijelentette még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy változatlanul tartja magát azokhoz a kijelentésekhez, amelyeket a képviselőházban tett. A belügyminiszter ugyanis a vidéki törvényhatóságok mandátumának meghosszabbításánál határozott igéretet tett arra, hogy fait accompli elé nem fogja állítani az érdekelteket és bármilyen sürgős intézkedés foganatosítása váljék is szükségessé, kizárólag törvényhozási úton fogja felfogását érvényesíteni.

HERRMANNKERESKEDELMIMINISZTER
az energia és villamos-törvényt még ebben az évben a képviselőház elé terjeszti

A közgyülés öszi kampányának megindulásával kapcsolatosan sokat beszélnek várospolitikai körökben arról a kérdésről, hogy *miként alakul a főváros és az állam viszonya az épités alatt álló dunántúli villamoscentrálét illetően.* A főváros és a Talbot-centrálé kapcsolatának megállapítására külön bizottságot delegált a kormány és a főváros. Mindkét bizottság elkészítette a maga jelentését. E két jelentés között *ellentétek merültek föl,* amennyiben a főváros szakbizottsága úgy a centrálé felállításának helyét, mint az áram előreláthatő árát kifogásolta. Egyéb technikai kívánságok is fölmerültek a főváros részéről. Májusban megszakadtak a kormány és a főváros között folyt tárgyalások azzal, hogy majd szeptemberben folytatódnak. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa épen ezért *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszterhez fordult felvilágosításért.

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Szó sincs a kormány és a főváros közt való tárgyalások megszakitásáról.* A tárgyalások egyszerüen és kizárólag csak azért szakadtak félbe, mert a nyári szünet alatt a bizottság tagjai nem voltak Budapesten. Most az egyeztető bizottság folytat tárgyalásokat és

én remélem, hogy ezek a tárgyalások eredményesek lesznek. Az építkezés munkája folyik, úgy itthon, mint Londonban készülnek a gépek és igy nincs ok semmiféle aggodalomra

a dunántúli villamoscentrálé fölállítását illetően.

Politikai körökben a fővárosi állítólagos ellentéttel kapcsolatba hozzák a kereskedelmi miniszternek azt a régebbi kijelentését, amely szerint programjába vette *az energia gazdaságosabb felhasználásáról szóló törvényjavaslat* elkészítését. Erre vonatkozóan *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter csupán a következő kijelentés megtételére szorítkozott:

— A vezetésem alatt álló miniszteriumban

készül az új energiatörvény. Ezt az energia-, vagy villamostörvényt még ebben az évben a képviselőház elé terjesztem.

Herrmann kereskedelmi miniszternek ez a bejelentése általános feltünést fog kelteni. Arról, hogy az energiatörvényt még ebben az évben tető alá hozza-e a képviselőház, természetesen nincs döntés. Minden attól függ, miként alakul a képviselőház munkarendje.

TIFUSZ ÉS DIFTÉRIA FERTŐZÉST
kap a bakteriologiai intézet személyzetének 66 százaléka

Néhány nap mulva kerül sor a főváros jövő évi költségvetésének tárgyalására. Az összegek közt szerepel egy *300.000 pengős tétel,* amelyet az *új bakteriológiai intézet* felépítésére szán az előirányzat. Hogy mennyire halaszthatatlan és a főváros lakosságának mily eminens érdeke e probléma sürgős megoldása, azt karakterisztikusan világítják meg azok *a meglepő adatok,* amelyeket a jelenlegi intézet kiváló vezetője, *Vas* Bernát dr. egyetemi tanár sorakoztatott fel egyik nemrég megjelent cikkében.

A fővárosnak a *Szent István*-kórházban elhelyezett ez az intézete *közel negyven esztendős* és bár e négy évtized alatt az intézetre háramló feladatok pontosan megtízszereződtek, *maga az intézet mit sem változott.* Csak az utolsó tíz esztendő statisztikáját tekintve, az évenkinti vizsgálatok száma *18 ezerről 51 ezerre szaporodott.* Ezzel szemben az intézet — külföldön is elismert tudományos munkát végző — tanárai

kénytelenek a laboratórium alatt levő hullakamrák fertőzést terjesztő atmoszférájában dolgozni,

ami arra a szomorú eredményre vezet, hogy *a kényes, felelősségteljes és veszedelmes vizsgálatok közben*

a személyzet 66 százaléka kapja meg „házifertőzés képen" a tifuszt és a difteritiszt.

A szük helyiségekben higiénáról és csalhatatlan óvóintézkedésekről *még csak beszélni sem lehet,* úgy hogy *Vas* Bernát professzor — bármily paradoxul hangzik is — tudós létére mindössze

szerencsés véletlennek tulajdonitja, hogy például a háború alatt az intézet személyzete nem kapta meg a kolerát,

holott évenkint körülbelül 4000 ilyen rendkivül veszedelmes vizsgálatot kellett végrehajtaniuk.

Ugyanebben a szük, alkalmatlan helyiségben vészik évenkint a körülbelül 8000 *vízvizsgálatot,* amely azt az örvendetes jelenséget mutatja, hogy *1907 óta*

a főváros ivóvize bakteriológiai szempontból kifogástalannak mondható.

Látnivaló tehát, hogy valójában *jelentéktelen* összegért meg lehetne menteni önzetlen kiváló tudósokat *az állandó életveszedelemtől,* amely különben is *a főváros egész lakosságának egészségügyére van kihatással.* A kérdéses 300.000 pengőt egyébként *már kétszer megszavazta a bizottság,* a tanács is hozzájárult, be is állították már az 1928-as költségvetésbe, amelyből a főváros rossz pénzügyi viszonyai szorították ki.

Most felvették a 300.000 pengőt az 1929. évi költségvetésbe. *Életveszedelemben forgó tudósok figyelik a sorsát.*

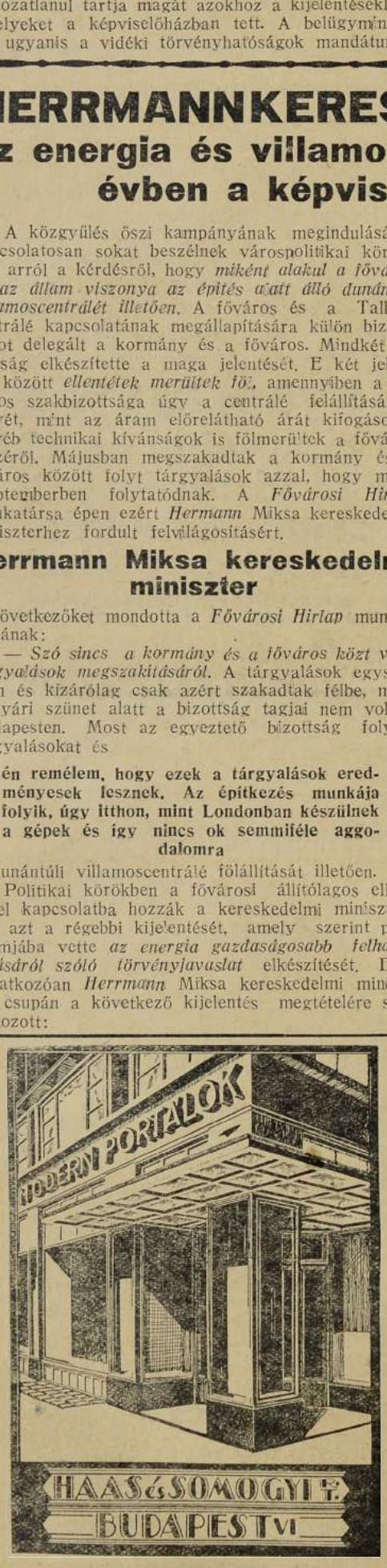

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.
Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 513—36.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.
Alapittatott 1886 ban. Telefon-interurban: Automata 223-06. szám.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u 8. Tel: J. 310-23 és 594-24
BUDAPEST
Főraktár: VII, Thököly ut 145

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL MINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉP-LAKATOS BÉRMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

BUDAPESTI MECHANIKAI KEFEÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 306—63

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
IV., Szervita tér 4. — Telefon: Aut 827-09
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

Bádogosmunkák Vízvezeték
FARKASIZOR
Budapest, VIII. ker., Nap ucca 10
Telefon: József 36—51.

WALSER FERENC
Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde
közfertőtelenítő, köztisztasági szerek.
Budapest, VI., Lomb-u. 34-36.
TELEFON SZ.: LIPÓT 913—46.

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhívásra minden tételért elküldünk!
Gyár: VII., Thököly-út 33. Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

A budai szüret

az őszi, ábrándos álmodásba szédült városra áldott édes mustszagot áraszt. Így Assisi Szent Ferenc napja tájékán a drága mult emlékei szállnak le derűs, lila köd képében a bóbiskoló hegyekből és kószálnak szabadon a budai sikátorokban.

A szelíd budai alkonyatban, mintha üres szőlőkádak, munkára váró kármentők, kiszolgált üstök, melyekben a szüreti birkagulyást főzték, konganának. Százados pincékben mintha nyitott torkú, telibendős, tizhektósok erjesztenék az újbort.

Régi nagy szüretek pompája, ünnepi jókedve, mint a hangulatok öreg uzsorása, torkon fogja a koldus mát, amely mezítelen földön álmodik szépet, gyönyörűt, a káprázatosnak tűnő multról.

A régi, nagy budai szüretek... Amikor még az Assisi Szent Ferenc nevével induló októberben muzsikától voltak hangosak és rakétától voltak fényesek a budai hegyek gigászi szintalai, a szinen pedig Kalmárffy Ignác városbiró ezeregyéjszakás szüreti fölvonulása kigyózott el Ferenc király és császár felséges vendégei, Sándor cár és Frigyes Vilmos porosz király előtt...

Így lett Assisi Szent Ferenc napja a diadalmas termékenységnek, a vidám szüret-végnek ünnepévé. Ezért köszöntik a magyar élet szorgos vincellérjei ezen a napon szüreti jókedvvel, szeretettel és hálával a magyar főváros szőlőjének érdemekben gazdag, munkában fáradhatatlan, alkotó erőben utolérhetetlen hegymesterét, RIPKA Ferencet.

Nem egyszerű névnap ez, amikor tósztot mond a jóbarát és tust húz a cigány, hanem ünnepe a városnak, amelyet a gyűlölködés pusztító filokszerájától szabaditottak meg a hegymester és vincellérjei. Az egész város szüreti ünnepe ez, amelyen már megint érzik a munka jókedve és a termelő erő derűs nyugalma.

Tizenegy esztendő óta tradicióvá lett, hogy a budai polgárság megünnepli a polgári erények krőzusának, RIPKA Ferencnek névnapját. Időközben a budai polgárok mintaképe nagy feladat teljesítésére hivatott el. Négy esztendő óta kapálja, metszi, gyomlálja, termékenyíti az egész város szőlőjét. Amióta ő lett Budapest hegymestere, azóta Assisi Szent Ferenc napja az egész Budapest szüreti ünnepévé lett. És ma már nemcsak a budai polgárok ünneplik ezen a napon a maguk mintaképét, hanem az egész város, amelynek RIPKA Ferenc visszahozta békéjét, munkáját, jókedvét.

Ma már megint gazdagon terem a pusztulásnak indult, beteg szőlő, telnek a hordók és vidám, jókedvű ünnep kezd lenni a szüret. Budapest gyógyuló szőlőjének vincellérjei jogosan köszöntik rakoncátlan újborral telt poharukat a fáradhatatlan hegymesterre.

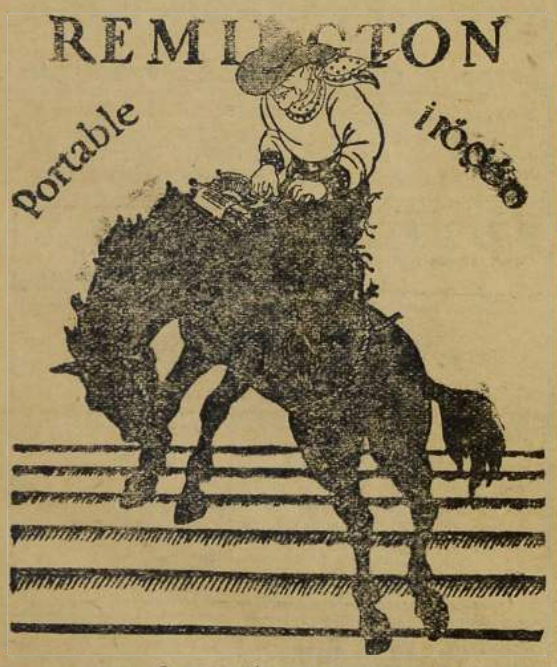

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Aut. 212—85, 218—09.

A FŐPOLGÁRMESTER ÚT-RAZZIÁJÁNAK EREDMÉNYE

Két héten belül megszünnek a legkiáltóbb fővárosi utmizériák

Miért törette fel az Elektromos Müvek a Bécsi ucca új aszfaltburkolatát? — Rumbach Dezső tanácsnok nyilatkozata a gőzerővel megindult útépítkezésről

A *Fővárosi Hirlap* hasábjain számtalanszor adtunk hangot azoknak a panaszoknak és kifakadásoknak, amelyek most már éveken át — szinte szakadatlanul hangzanak — a főváros úthálózata ellen. Feltünéstkeltő cikkekben ismertettük a legkiválóbb szaktekintélyek észrevételeit és tanácsait, szoros kapcsolatban azzal az erélyes akcióval, amelyet az *Egységes Községi Polgári Párt* indított az egységesen összeállított, koncentrikus úthálózati program érdekében.

Az elkeseredés és panasz legutóbb a közigazgatási bizottság szeptemberi ülésén robbant ki, amikor azonban közmegnyugvást keltett *Ripka* Ferenc főpolgármester határozott ígérete, hogy az útmizériákat személyesen fogja *kivizsgálni*.

A főpolgármester azóta *Rumbach* tanácsnok kíséretében nemcsak az úthálózatot járta be, hanem szemléi során megtekintette az útépítési anyagvizsgáló intézetet, a kátrányozó és bitumenező telepet, a kertészetet, a folyamatban levő csatornázási, kertészeti és rendezési munkálatokat és a központi csatornaszivattyú telepen folyó építkezéseket is. Szemléje, látogatásai nemcsak azt eredményezték, hogy az egész, nagyfontosságú kérdéskomplexumról tiszta képet alkotott magának, hanem

máris szemmelláthatóan jó hatással volt a dolgok további kialakulására nézve.

A legfontosabb és a leginkább kifogásolt utak építkezései *máris teljes erővel, naponta a késő éjjeli órákba nyúlóan folynak*, ilyenformán az illetékesek

biztosra veszik, hogy tizennégy napon belül be is fejeződnek.

Legelsősorban a sokat kifogásolt *budai útvonalak kiépítése van soron*, egyúttal erélyes intézkedések történtek, hogy *az úttestek többször egymásután való, különböző okból történő felszaggatásának véget vessenek.*

Ennek az intézkedésnek kétségtelenül eredménye lesz, egyelőre azonban *még nem igen látjuk a hatását.*

Ismeretes, hogy a főváros néhány héttel ezelőtt a Bécsi ucca és a Deák Ferenc ucca régi kockakőburkolatát kidobatta és tükörsima, *pompás aszfaltra cserélte ki.* Mindenki örült és élvezte a tiszta, zajtalan uccát, de nem sokáig tartott az öröm. *A szigorú körrendelet ellenére, alig egy héttel az aszfaltozási munkák befejezése után* egy reggel munkások jelentek meg, csákányokkal, vésőkkel és

elkezdték törni az alig kihült, vadonatúj burkolatot.

Kiderült, hogy *ezúttal az Elektromos-müvek vendégszerepeltek*, nekik lett az ujraburkolás után pontosan hat nappal égetően sürgős egy új kábel lefektetése. Az úttest felbontásáról a városházán mit sem tudtak, mert *azt az ügyosztálynak be sem jelentették.*

A bosszantó esetről nyomban tudomást szerzett *Ripka* Ferenc főpolgármester is, aki ragaszkodva a közigazgatási bizottságnak tett ígéretéhez, tüstént, erélyesen intézkedett is. Pénteken délelőtt sürgősen magához kérette *Rumbach* Dezső tanácsnokot, az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetőjét és magyarázatot kért a történtek felől.

Rumbach tanácsnok előadta, hogy az útépítési ügyosztály szabályszerűen, kellő körültekintéssel járt el, semmi mulasztás nem terheli. Az ügyosztály

még februárban köriratban értesitette az összes közüzemeket és a postakincstárt, hogy az utat átépitik,

egyúttal felhívták őket arra is, hogy *az esetleg szükséges munkálatokat addig végezzék el.* Ezenkívül még négy héttel ezelőtt újabb avizó ment át, újból figyelmeztetve a munka elkezdésére. Az *Elektromos Müvek* azzal védekeznek, hogy *előre nem látható,* rendkívül sürgős kábelfektetési munka vált szükségessé, *amelyre még napokkal előbb sem számitottak.*

A szigorú vizsgálat mindazonáltal megindult, s az Elektromos Műveket részletes és indokolt *igazoló jelentéstételre utasitották.* A főpolgármester — mint értesülünk — felügyeleti jogkörében *kérlelhetetlen szigorral kiván eljárni* és nem fogja türni a rendeletek semmibevevését, az úttestek szeszélyes, ötletszerű felszaggatását, *már csak pénzügyi okokból sem.*

Alkalmunk volt beszélgetni

Rumbach Dezső tanácsnokkal,

az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetőjével, aki az aktuális kérdésekről, az elhangzó panaszokról így nyilatkozott:

— Az út- és csatornaépítési ügyosztály ellen elhangzó sok panasz és kifakadás a nagyközönség részéről teljesen érthető, de a műszaki adminisztrációval szemben, *mégsem mondható egészen megokoltnak s igazságosnak*, mert mi minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy a főváros úthálózatát a legrövidebb időn belül kifogástalan állapotba hozzuk és a törvényhatóság által megszabott programot minden késedelem nélkül, *a legjobban haitsuk végre.*

— Egyébként közölhetem, hogy az összes aktuális és fontos útépítési munkák már olyan stádiumban vannak, hogy

legkésőbb tizennégy napon belül valamennyivel készen leszünk.

Meggyőződött erről személyesen a főpolgármester úr is, aki a mult héten nemcsak az útépítési munkát tekintette meg, hanem bejárta az ezzel kapcsolatos intézményeket is. A sokat panaszlott Istenhegyi úton, amely egyike a legszebb útépítési teljesítményeknek, *két héten belül készen leszünk az építkezéssel.* Végig bitumenes makadámmal vontuk be az utat, szegély-

Eladási osztály: VI, Teréz körut 43. szám

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELÉFON: JÓZSEF 424—69

GRÜNHUT ÖDÖN
Saját készitményű hentes, bonc- és munkaruha készitő.
Budapest, VIII., József-körut 22—24.
TELEFON: JÓZSEF 460—69.

LAMMEL FERENC
BÁDOGOS, VIZVEZETÉK ÉS KÖZPONTI FŰTÉS
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF U. 17.
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 441—51.

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbithatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ!
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár

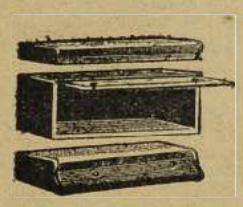

BUDAPEST,
VII, Rózsa ucca 4—6

Kérjük 120 szobából álló állandó kiállitásunk megtekintését

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

kövekkel, útjelzőkkel láttuk el, a veszedelmes kanyarodókat megfelelő telkek kisajátításával *letompítottuk*, úgy hogy

ez az új hegyiút igazán mintaszerü lesz.

— Elkészült a *Hidegkuti-út* is, egészen a határig. Ez is *hatalmas munka volt.* Az úttestet

hat méterről tiz méterre szélesitettük ki,

szegélykövekkel láttuk el, csatornáztuk, egyidejüen az úttestet szelő és egy darabban vele párhuzamosan haladó *Budenz-árkot is beboltoztuk*, mintegy 1200 méter hosszú szakaszon.

Szóbahoztuk a sokat emlegetett és szinte hírhedtté vált Budakeszi-utat is, ahol egy szakaszon, *egy éven belül háromszor kellett megépiteni az utat*, s még most sem jó. A tanácsnok válasza erre vonatkozóan igy hangzott:

— A Budakeszi-úton *úgynevezett próbaburkolást végeztünk.* Három cég három különböző módszert próbált ki: a *Magyar Aszfalt*, a *Hirsch* Mihály és *Biehn* János cégek. Tisztában vagyunk azzal, hogy mind a három cég a legjobbat akarta nyujtani. Közülök kettőé tényleg be is vált, a harmadiké, *a Bien cégé, sajnos, nem sikerült.* Nem azért, mintha a vállalkozó valamely anyaggal takarékoskodott volna, vagy nem lettek volna szakemberei, hanem egészen más ok miatt. A cég különös elővigyázatosságból Németországból hozatott olyan útépitő mérnököt, akinek a bitumenes burkolásokban már igen nagy gyakorlata van. Ennek a mérnöknek az utasitására *10—12% bitumen helyett 14%-ot használtak a keveréshez,*

ez az összetétel a mi éghajlatunk mellett úgy látszik, túl lágynak bizonyult.

Már kétszer vonták be új anyaggal az úttestet, de harmadszor is hullámos maradt, úgy, hogy most

mégegyszer újjá kell épiteni.

Hangsulyozom, hogy *próbaburkolatról van szó, tehát a fővárost egyetlen fillér károsodás nem éri.* A vállalkozó cég a megkötött szerződés szerint csak egy év után kap pénzt és *még azután is négy évi jótállással tartozik.*

— Az úthálózat rekonstrukciója terén — folytatta a tanácsnok, — még óriási munka vár az ügyosztályra, amelynek végrehajtása *évekig eltart.* 1,700.000 négyzetméter vízzel kötött makadám út volt Budapesten, *amit fokozatosan mind bitumenes makadám útra, vagy egyéb burkolatra akarunk kicserélni.* Az idén 400.000 négyzetméter területet épitettünk, részben egészen újat, részben régit épitettünk újjá. De *még mindig 1,600.000 négyzetméter vár átépitésre.*

Végezetül érdeklődtünk a ferencvárosi helyi kikötő épitkezésének állapotá iránt. Az erre vonatkozó információ a következő:

— Az idén ősszel

elérkeztünk a ferencvárosi fővárosi helyi-kikötő épitésének utolsó szakaszához.

Az idén az eredeti épitési programot — az emeletes igazgatósági épület kivételével, amelyre jövőre kerül a sor, — *teljesen befejezzük*, úgy hogy

legkésőbb a jövő tavaszra a kikötő teljes üzemmel megnyitható lesz.

Későbbi program a rakodópart meghosszabbitása, további hét tárház épitése. Hogy ez a munka mikor kezdődik meg, az a közgyüléstől és a dolgok további alakulásától függ.

„DENGUE-LÁZ" TANULMÁNYÚTRA
küldte a főváros Görögországba a Szent Lálszó-kórház főorvosát

Az egész kultúrvilág, de főleg Európa népei feszült figyelemmel és megdöbbenéssel olvassák már hetek óta azokat a híradásokat, amelyeket a *görög félszigeten* dühöngő szokatlan *betegség*, a „dengueláz" pusztításairól röpit szerte a távíró. A legújabb keleti rém hadiszintere ugyan jó messze van tőlünk, *a főváros vezetősége azonban elismerésreméltó óvatosságból nem hagyja figyelmen kivül a kérdést, hanem résen áll, nehogy a kiterpeszkedett Balkán határán, akármiféle meglepetés érhessen bennünket.* Erre a körültekintő gondosságra vall a tanácsnak az az intézkedése, amely minden bizonnyal nagy megnyugvást kelt a főváros, sőt az egész ország lakosságában. A főváros tanácsa ugyanis *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos javaslatára sürgősen kiküldte

Furka Sándor dr. főorvost, az epidemikus betegségek egyik legkiválóbb ismerőjét, a Szent László fertőző kórház h. igazgatóját Görögországba, hogy a helyszinen tanulmányozza az új epidémiát, a védekezés, a megelőzés lehetőségeit és tapasztalatairól 14 napon belül tegyen kimerítő és részletes jelentést.

A tanács elővigyázatossága annál is inkább indokolt, mert az Athénben már enyhülő járvány — még Görögországban ugyan — de északi irányban terjed, viszont szomszédainktól, úgy mint sok esetben a múltban, *ezúttal sem várhatunk sokat.*

Furka főorvos már útban van Görögország felé, épen ezért a *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvost, aki a következőket mondotta:

— Azzal a tőlem megszokott nyiltsággal és határozottsággal, amit eddig tapasztalhattak, mindenek előtt hangsúlyozom, hogy

a legparányibb aggodalomra sincs ok ezidőszerint.

Biztosra veszem, hogy *nem is lesz.* A tanácsot intézkedésében *a kötelés óvatosság vezette*, mert egy eddig közelebbről nem ismert és *nálunk még soha elő nem fordult betegséggel állunk szemben.* Kijelentem azt is, hogy trópusi láz-eset *kizárólag görög területen fordult elő* s

még a szomszédos országokat sem érintette.

Annál kevésbé tételezhető tehát fel, hogy hozzánk eljusson. A „dengue"-láz egyébként *kifejezetten trópusi betegség*, amely a melegebb éghajlat alatt szokott előfordulni. A betegség tüneteit és lefolyását az orvostudomány *nagyon jól ismeri.*

— Miután a betegség még nem szünt meg, sőt északi irányban tovább terjed — bár mindeddig *csak Görögország területén* — mindenképen figyelemmel kell kisérni a betegség természetét.

Tekintettel arra, hogy ez a betegség eddig még soha a déli Balkán államok és Délspanyolország határain túl nem terjedt,

nem valószinü, hogy ez alkalommal felénk jönne.

— Emlékezve azonban arra is, hogy a háború alatt és után a fertőző betegségek terén milyen meglepetések érték a közegészségügyet — elég ha utalok az 1918. és 1919. évi úgynevezett spanyoljárványokra — *szükségesnek tartottam, hogy ennek a betegségnek a természetével, terjedési módjával és az ellene teendő szükséges és hatásos intézkedésekkel a legbehatóbban és a helyszinen ismerkedjünk meg.*

Más oldalról arról értesültünk, hogy a főváros kiküldöttével együtt az állam is küldött egy kiváló bakteriológust Athénbe, úgyhogy ilyenformán *két magyar tudós utazik le a veszedelmes betegség megismerésére.*

Sséchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

FISCHER HENRIK épületfakereskedő Telefon: J. 623—09.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TÉL.: AUT 217—64

Elektromotorok újak, használtak. Tekercselések. Adás-vétel, csere. Villanyszerelés
RYMORZ LAJOS V. VISEGRÁDI UCCA 8 TELEFON AUT. 275—05

DROPPA SÁNDOR ÜVEGESMESTER
BUDAPEST VII, Rottenbiller u. 29.

Fratrichevich István diszitő-festő Budapest
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98. VII, Dembinszky-u 38

DÖREN HENRIK és TÁRSA
asztalosmunkák gyára, Budapest
VI., Hegedüs Sándor ucca 26. ✻ Telefon: Aut. 297—77

DOBOS ANDRAS
Épület- és redöny lakatos vállalata
Budapest, IX. ker. Lónyai-utca 58.
Telefon: Automata 874—38.

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállitja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

Aziparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Orsz. Közp. Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428—77
Háziipari oszt.: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textiloszt.: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Szöfömüvek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

Zajtalan járású **VENTILATOROK** és elektromotorok az ipar összes igényeinek megfelelően
G. MEIDINGER & CIE., BASEL
Képviseli: VIDOR I. okl. gépészmérnök, II., Margit körút 48. Telefon: L. 988-51. Ajánlat és mérnöki látogatás díjmentes.

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER., KEMENES UCCA 6

BUDAPEST SVÁBHEGYI SZANATORIUM
Az ideális őszi gyógyhely
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma **belbetegek, idegbetegek és üdülők** részére
✻
Központi fütés, meleg-hideg viz minden szobában, 84 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A **Svábhegy** Budapest centrumától 20 percnyire, 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségü kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyitója a beteg testnek és fáradt léleknek.
✻
NAPIDIJ (az új főépületben) beleértve ötszöri diétás étkezést, fütést vizkürákat 22 pengőtől

Kertészetek figyelmébe!
Permetezzük gyümölcsfáinkat télen
DENDRIN-nel
a kártevők ellen.
KRAUSZ—MOSKOVITS RT.
Budapest, VIII. ker. Örömvölgy ucca 8. sz.

HERZ TESTVÉREK
linoleum burkolási szakvállalat
Telefon: J. 429-06
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
Fióküzlet: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

„Eldurvult politikai viszonyok közt sem szokásos törvénytelenséget feltételezni az ellenfélről"

Kozma Jenő dr. nyilatkozata az „erélyes" ellenzéki akcióról, amely kortescélokat takar

A várospolitikai élet alakulása iránt általános figyelem mutatkozik minden oldalról. Ez a szokatlanul nagy érdeklődés egyrészt a *költségvetésnek* szól, amelyet pénteken kezd tárgyalni a főváros pénzügyi bizottsága, a másik körülmény pedig, amely szintén a várospolitikai élet felé tereli a figyelmet, — annak a terminusnak a közeledése, amelyet a fővárosi választásról szóló törvény az igazoló választmány számára határnapul tűz ki. A baloldal nyilvánvalóan taktikai okokból és nem palástolható kortesfogásból egyszerre a törvény védelmezőjeként jelentkezik, mintha a hivatalos szervek és a törvényben megjelölt illetékes tényezők kioktatásra szorulnának.

Kozma Jenő dr.

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akihez ebben az ügyben kérdést intéztünk erről a szokatlan akcióról, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

Választási hangulatkeltés

— *A legélesebben, a legönérzetesebben és a leghatározottabban tiltakozom az ellen, hogy egyes pártok törvényben megjelölt illetékességekre figyelmeztessék az igazoló választmányt,* amelynek úgy az elnöke, mint városházi szervei, mint maga a bizottság egyeteme is a hivatása magaslatán áll. Nem kétséges, hogy

ez a kitűnően beharangozott „erélyes akció" kortescélokat takar és nem egyéb választási hangulatkeltésnél.

Az igazoló választmány elnöke jól ismeri a törvényben megjelölt terminusokat, tudja, hogy mi a feladata, ismeri jogait és kötelességeit. Azt azonban mindenesetre meg kell állapítanom, hogy *még a politikai élet mai, sokszor eldurvult viszonyai közben sem szokásos törvénytelenséget feltételezni az ellentétről. Törvénytelenséget mi nem akarunk!* A helyzet ezidőszerint még tisztázatlan. Tény az, hogy fővárosi törvény a mai napig nincsen. Az is bizonyos, hogy a fővárosi törvényjavaslat előkészítés alatt van, egy-két hónapon belül feltétlenü elkészül. Úgy gondolom, hogy legkésőbb november közepén a képviselőház elé kerülhet a fővárosi törvényjavaslat, további kérdés azután az, hogy a képviselőház munkarendjébe az ősz folyamán a fővárosi törvényjavaslat beilleszthető lesz-e. Közben jön a karácsonyi és az újévi szünet,

valószínű tehát, hogy januárban tető alá kerülhet a fővárosi reform, januárnál előbb azonban ilyesmiről aligha lehet szó.

Mihelyt a fővárosi reformból törvény lesz, megindulnak a választást előkészítő munkálatok. E munkálatok közt legjelentősebb az új, 1929. évi választói névjegyzék összeállítása. A névjegyzéket végig kell vinni a felebbezési és egyéb eljárásokkal az összes fórumokon, föl egészen a közigazgatási bíróságig. *A legjobb esetben júniusban lesz véglegesen érvényes névjegyzékünk, a választás tehát szeptemberben lesz megtartható.*

A magyar Dahlem

A beszélgetés ezután a *költségvetéssel* kapcsolatos problémákra terelődött. Mindenekelőtt aziránt érdeklődtünk, hogy miért maradt ki a tanácsi javaslatból *a lágymányosi holtdunaág feltöltésének* céljaira a kultuszminiszter által kért összeg, amely tavaly is kimaradt a költségvetésből. *Kozma* Jenő ezeket mondotta:

— *A kihagyás okait nem ismerem.* A tanács bizonyára azért mellőzte ezt a tételt, mert ezzel is megtakarítást akart elérni a felduzzadt költségvetésben. Az *Egységes Községi Polgári Párt* azonban a pénzügyi bizottság ülésén, a kultuszminiszter intencióit honorálva, valamelyik bizottsági tagja által

indítványt nyújt be a tavaly kontemplált négyszázezer és az idei újabb négyszázezer, összesen nyolcszázezer pengőnek a költségvetésbe való felvételére.

A költségvetéssel kapcsolatos egyéb problémákról *Kozma* Jenő így nyilatkozott:

— A *kórházügyben* továbbra is fentartom a *Fővárosi Hirlap*-ban kifejtett felfogásomat.

Feltétlenül szükségesnek tartom, hogy az 1929. évi költségvetésbe nagyobb tételt vegyünk föl.

legalább is annyit, amennyiből az új gyűjtőkórház építkezési munkálatai megkezdhetők. Sürgősen likvidálandónak tartom az *autótaxi* problémát, amelynek helyes megoldása közérdek. Természetesen *a bérkocsisokat előnyben kell részesíteni.* Egyébként nekem az az elvem, hogy *tőkeerős pályázókat kell főként figyelembe venni* és pedig azért, mert csak ezek tudnak anyagi garanciát nyujtani. Előnyben részesítendők természetesen főként azok, akiknek hivatásuk az autófuvarozás.

Az útkérdés és a Községi Takarék

— A költségvetés vitája során az *útproblémát* is részletesen megvitatjuk. Meg kell állapítanom, hogy *a főváros útépítési ügyosztálya szorgalmasan és lelkiismeretesen dolgozik.* Amidőn ezt lojálisan elismerem, tartozom rámutatni azokra a nehézségekre, amelyek az útépítés terén jelentkeznek.

A tavaly tervbevett útépítések egyrészét meg sem kezdhette a főváros, annak ellenére, hogy a szükséges fedezet rendelkezésre állott. Azt a konzekvenciát kell tehát levonnom, hogy kevés az ügyoszály személyzete.

Az ügyosztály munkája elvégzésén becsületesen iparkodik, de úgylátszik ennek még sincs foganatja, mert *a létszám kicsiny.* Hangsúlyozom tehát, hogy az útépítésre vonatkozó szigorú kritikáim nem az ügyosztály személyzetére és annak komoly törekvésére vonatkoznak.

Kozma Jenő végül a *Községi Takarékpénztár* működéséről tett néhány megjegyzést:

— A *Községi Takarékpénztárnál* most már elérkezett végre a program-alkotás ideje. A fővárosnak

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 380—19

IFJU CRISTOFOLI VINCE
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921—55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18—20.

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKÍTÓK, MOTORDINAMÓK ÉS GENERÁTOROK

VÖGEL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Aut. 502-31.
Épület, szobrász és műkőmunkák készítése

SCHWEIGER REZSŐ
ÉS KULÁS JÁNOS kövezőmesterek és útépítési vállalkozók
Budapest, III, Ürömi ucca 41

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

Magyar Mosó- és Fertőtlenítő-Gépgyár Részvénytársaság
Telefon aut. 625—23. Budapest, III, Lajos-utca 115. sz.
Mosóda berendezések — Fertőtlenítő berendezések — Gőzfőzőkonyhák
Eddig 2000-nél több berendezés üzemben

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA
REDŐNYGYÁR
Budapest. V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

RADIATOROKAT
ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

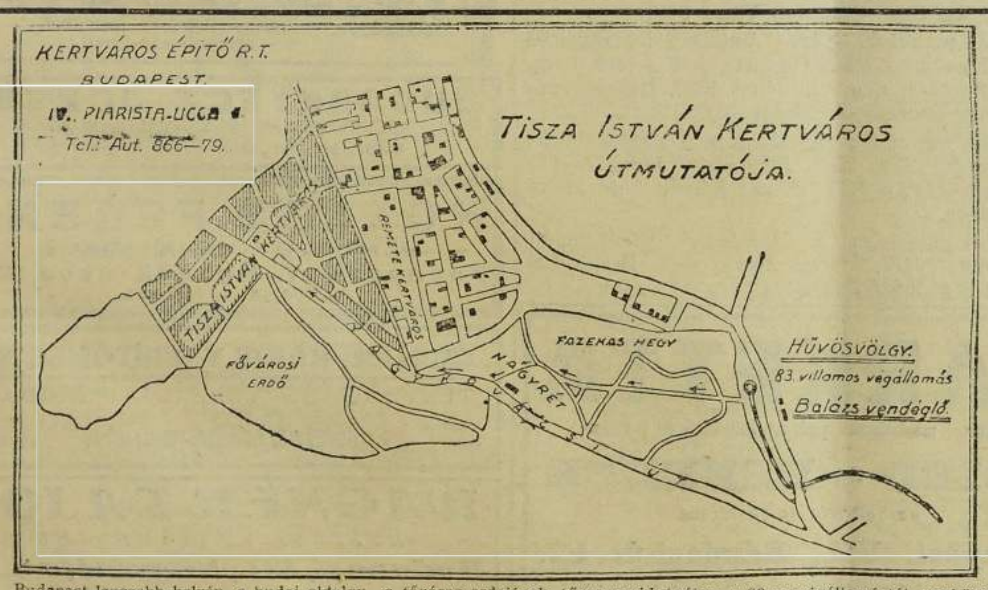

Budapest legszebb helyén, a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában a 83-as végállomástól megközelíthető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A végleges jóváhagyott parcellázási terv alapján utcákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Épülő mintaházak a helyszínen megtekinthetők. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig. **Kertváros Épitő R.-T. IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.**

ennél az új és kétségkívül nagyjelentőségű intézményénél

olyan programot szeretnék látni, amely kidomborítja Budapest szociális követelményeit.

A Községi Takarékpénztárnak nem lehet az a kizárólagos feladata, hogy kisebb hitelügyleteket bonyolítson le. *A Községi Takarékpénztárnak az a hivatása, hogy a főváros szociálpolitikai és közgazdasági elgondolásait alátámassza.*

Arra a közbevetett kérdésünkre, hogy törvényhatósági bizottsági tag lehet-e a Községi Takarékpénztár igazgatósági tagja, *Kozma* Jenő ezeket állapította meg:

— Tény az, hogy a *Községi Takarékpénztár* megalkotását megelőző tárgyalások során

megállapodtunk abban, hogy törvényhatósági bizottsági tagok, amennyiben igazgatósági taggá választatnak, lemondanak községi mandátumukról.

Most az igazgatóságban két törvényhatósági igazgatósági tag van, Szigethy János és Müller József Leó. E két igazgatósági tag *még nem mondott le törvényhatósági bizottsági tagságáról, sőt Szigethy János legutóbb szavazott is a közgyülésen. Én nem hiszem, hogy ezek a lemondások elmaradnának.*

Októberben jönnek ki az új villamoskocsik,

amelyeken nem lesz lógás

A villamos vasutak igazgatósága már tavaly ilyenkor, a téli menetrend tárgyalása idején kilátásba helyezte, hogy a nagyfokú kocsihiány enyhítésére *szaporítani fogja a járóművek számát.* A főváros közlekedési bizottságának ülésén bejelentették azt is, hogy ezek az újtípusú kocsik *legkésőbb az idei év őszéig készen lesznek.* A kitűzött idő elmúlt,

a kocsihiány enyhülésének jelei még mindig nem mutatkoznak.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa épen ezért felkereste

Sztrokay Kálmánt

a *BSzKRt* h. vezérigazgatóját, aki a következőket mondotta:

— A napokban jártam künn a Ganz-gyárban és megtekintettem az új villamoskocsik gyártását. Állandóan sürgetem a munkát, és bár határozott választ nem kaptam, remélem, hogy

az első új kocsikat október hó folyamán üzembe helyezhetjük.

— Érdekes újítása lesz ezeknek a kocsiknak, hogy menetközben *zárt ajtókkal futnak.* Az ajtóknak olyan automatikus biztosító szerkezetük lesz, hogy

a kocsit addig nem lehet elindítani, amíg az ajtók zárva nincsenek.

Az új kocsiknál tehát nem lesz „lépcsőnlógás" és menetközben való fel- és leszállás. Ezeket a kocsikat felszereljük *az újrendszerű önműködő életmentő szerkezettel, amely kizárja, hogy a baleset áldozata a kerekek alá kerülhessen.*

Meinl kávé

Three Stars

illatos keverék, a legnemesebb középamerikai fajtákból összeállítva, hozzáértők számára
¼ kg P 3.20

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: I. 373—59.

VÁLLALKOZÁS

Beérkezett ajánlatok

Tetőjavítási munkákat a Népszállónál: Helvey Tivadar 4680, a Simor uccában: Grosit vegyészeti gyár 7480;

Föld munkát a Vágány uccai kertészetnél: Böhm és Kállay 25.543;

Gázvezeték szerelési munkát a Ceglédi úti szükséglakásoknál: Székesfővárosi Gázművek 7762;

Kövezési munkát a Rókus-kórházban: Obendorfer J. 2910 pengő vállalati áron.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és szállításokat a következő cégek és vállalatok kapták:

Gőzfütő berendezési munkát a kátrányozó és bitumenező telepen: Lammel Ferenc 10.289;

Vágány építési munkát a csepeli kikötőben: Kiss J. Jenő 37.828;

Útrendezési munkát a Böszörményi úton: Ámon Antal és Fia 37.784;

Csatornaépítési munkát a csepeli kikötőben: Hajnal Imre 25.443 pengő vállalati áron.

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalatok pályáztak:

Csatornázási munkára a Kecske uccában: Ámon Antal és Fia 6971, Heverdle István 6864, Klauber és Vajda 8131, Liska Béla 8450, ifj. Halász Hubert 8693, Gratzl Lajos 9830, Farkas Lajos 7747, Csányi Pál 7462.

Útépítési munkára a csepeli kikötőben: Szarvas és Waldmann 90.700, Szücs és Társa 74.235, Pink Béla 106.985, Fekete István 72.370, Mindszenti földmívesek vállalkozói szövetkezete 77.899, Farkas Lajos 84.655, Klauber és Vajda 80.676, Hollós Ferenc 70.225, Obendorfer József és Fia 120.385, Müller József 86.620, Schäffer A. 64.530, Kalós Mihály 73.399, Hirsch Mihály Rt 67.385, Hlatky József 78.470, Hajnal Imre 83.900; a Szirtes uccánál: Schäffer A. 26.271, Ámon Antal és Fia 27.107, Obendorfer József és Fia 25.659, Liska Béla 29.223, Klauber és Vajda 28.203, König József 25.415, ifj. Halász Hubert 24.552, Farkas Lajos 29.401, Heverdle István 30.728 pengő vállalati áron.

Kőmives munkára a Madarász uccai kórháznál: Delmár Béla 41.997, Pink Béla 43.116, Mód Lajos 43.900, Mihályi Lajos 45.579, Reisenleitner Lajos 52.150, Kovács József 34.482, Gyenes István 35.309, Gabos Oszkár (Nándor P.) 35.583, Neuschloss Ö. és M. 36.267, Volentics Lajos 37.376, Vaits Sándor 38.428, Kapuszta Gusztáv 39.819; a gróf Szapáry laktanyánál: Bihari Benő 11.959, Steinbeisz Károly 12.691, Marton és Szalka 15.646, vitéz Lukóy Emil 17.196, Réhling Alajos 6521, Robelly Aladár 6561, Seif Gyula 6976, Paulheim Lénárd 7750, Czipauer János 9891.

Asztalos munkára a jánoshegyi vendéglőnél: Tóth Lajos 8433, Thék Endre Rt. 9490, Terlanday és Társa 9630, Tomancsik György 6440, Gera Lajos 7601, Ranyák József 8035, Madary Gyula 8150.;

Burkoló munkára a Ferenc József laktanyánál: Schillinger Zsigmond 2240, Schillinger Vilmos 2465, ifj. Cristofoli Vince 2615, Balog Ferenc és Társa 1925, Strasser Vilmos Rt. 1950, Melocco Péter Rt. 2130, Gerber József 2135, Erdei Lajos 4307, Sramó Lajos 5282, Hegedüs Ferenc 5282, Helmrich János 5858, Kurtán Gyula 6146, Horváth József 9470;

Műkő munkára a Ferenc József laktanyánál: Marton és Szalka 3993, Melocco Péter Rt. 5014, Melocco Péter 5214, Kraszner József 2333, Egyesült Építőipari Rt. 3006, Cristofoli Vince 3466;

Kerítés munkánál a gróf Andrássy laktanyánál: Marinka Imre 4350, Riedl Bertalan és Fia 4419, Lemmer Ferenc 5285, Czipauer János 5386, Hellenbrandt János 6649, Bucsanyetz József 7590;

Lakatos munkára a jánoshegyi vendéglőnél: Ledniczky és Társa 2200, Jablonszky János és Fia 2553, Gruiz Károly 2122, Polgár Károly 2144 pengő vállalati áron.

Üveges munkára a jánoshegyi vendéglőnél: Herling Antal 3737, Jandos Zoltán 4935, Braun Ferenc 3250, Bukova Lajos 3410;

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat kéázítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
Budapest, VII., Rákóczi-út 82.
Telefon: József 133—43 és József 131—17.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna ut 68. - Telefon: J. 462-22

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

Fischer Ernő tető és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII, Rottenbiller-u. 29/a.

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438 53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: Automata 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágylém stb.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javítását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

JANCSURÁK GUSZTÁV
rézműves-mester
Budapest, IX., Ferenc-utca 39.
Telefon: József 8—47, 308—47.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos,
egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

BUCSANYECZ JÓZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII, Rottenbiller ucca 4/b.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1904 — Budapest, I., Böszörményiút 18 — Telefon Aut. 510-86

WAGNER LAJOS
ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER
Budapest, VII., Nagydiófa u. 16
Tervezés, magas- és mélyépítés.

GATTYÁN PÁL KÖVEZŐMESTER ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: **útburkolást, kövezést** és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Tiz emelet magas gejzirt zudítanak

a főváros tüzoltóságának új Niagara-fecskendői

Mit tudnak Newyorkban a budapesti tüzoltókról? — Budapesten nem történhetik katasztrofális szinházégés

A főváros tűzoltósága, amely eddig is a világ legkitünőbb ilynemű testületei közé tartozott, néhány nap előtt kapta meg az új bravúros apparátusokat, amelyek most már véglegesen biztosítják neki azt az elökelő helyet, amelyet a nagy metropolisok tűzoltó-intézményei között elfoglalt. A múlt hét péntekjén vette át a tanács az új automobilos szereket, amelyeket a tűzoltóság fejlesztésére megszavazott 779.840 pengőből vásárolt a főváros. Hat darab nagyerejű „Niagara"-autófecskendőt, egy kisebb tipusú „Niagara"-fecskendőt, egy automobils mentőszerkocsit, egy tömlő és legénységszállító teherautót, egy tiszti autószerkocsit, egy *porral oltó automobilos fecskendőt* és két nagy automobilos torony tolólétrát kapott a fővárosi tűzoltóság. Ezeket a központ és a különböző kerületek között osztották szét olyformán, hogy ma már

valamennyi körleti őrségnek van Niagara-fecskendője és az óbudai kivételével valamennyi őrség automobilos.

Az új *Niagara*-fecskendők percenként 1200 liter vizet zúdítanak, a kisebb pedig percenként 1000 litert, a gépek nyomóereje olyan hatalmas, hogy

a föld szinétől 50 méter magasra lövelő vízsugarat bocsátanak ki.

s igy magasabbra hordanak, mint például az Erzsébet-hid lánctartó tornya.

Az *új nagy mentőszerkocsi* villamosszerencsétlenségek, vasuti összeütközések, beomlások és árvízkatasztrófákhoz valók. Fel vannak szerelve különböző emelőszerkezetekkel, padlókkal és gerendákkal. A Szilvay-féle porral oltó fecskendő kitünő kvalitásait már mindenki ismeri. A két új tolólétra a már meglévő hatalmas alkotmányoknál is nagyobb. Forgótorony rendszerü *Magirus*-létrák ezek, amelyek csak Münchenben kaphatók, de részben szintén a magyar állami gépgyárakban készültek, ahol a többi fecskendőt és szerkocsit gyártották.

Az átvétel alkalmából a *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkeresett *Csárman* Ferenc műszaki tanácsost, a városrendészeti ügyosztály h. vezetőjét, aki egyúttal a tanács részéről a fővárosi tűzoltóság felügyelő hatósága.

Csárman főtanácsos

kérdéseinkre a fővárosi tűzoltóság nagyarányú fejlődéséről a következőket mondta el:

— A főváros az utóbbi években óriási összegeket áldozott a tűzoltóság fejlesztésére. 1925-ben 59.840 pengőt, 1926-ban 320.000 pengőt, majd 64.000 pengőt, 1927-ben 160.000 pengőt, 1928-ban pedig 177.000 pengőt fordítottak erre a célra. Tűzoltóságunk azonban teljes mértékben ki is érdemelte a fővárosnak ezt az áldozatkészségét, s hogy világhíre mennyire terjedt, annak az illusztrálására elég, ha elmondom, hogy a földkerekség egyik legnagyobbszerü tűzoltóságán,

a newyorki tüzoltófőparancsnokságon annyira ismerik a budapesti tüzoltóság szervezetét, hogy a főparancsnoktól kezdve bármely tüzoltótisztig mindenkit nemcsak névszerint ismernek, hanem tudják a beosztását is.

Állandóan figyelemmel kisérik a budapesti tűzoltóság fejlődését, *kiképzését és teljesitményeit, s alig van évszak, hogy külföldi nagy városok tűzoltóságai ne küldjék ide tanulmányútra vezetőiket.*

— A főváros tanácsa nemcsak az egyes őrségek felszerelésére gondolt, *hanem új őrségek létesitésének tervével is foglalkozik.* A *Svábhegyre* tervezett Diana uti őrség előkészítése már ismeretes. A másik új őrség a pesti oldal külterkén lesz, a *Hungária* körút mellett, a *Teve* ucca sarkán. Ennek az új őrségnek nemcsak a gyárvidék megvédelmezése lesz célja, hanem *messzebbmenő* hivatása és lesz. A *Hungária körúti híd* épitése minden bizonnyal egy-két éven belül elkezdődik, és

ha az új híd megnyilik, a fejlődés hihetetlen perspektivája nyilik meg a Hungária-körúton.

— Az új őrség létesítésével egyidejüen azonban megszüntetjük a VIII., *Stáhly utcai* őrséget, amely túlélte önmagát. Nemcsak azért felesleges ez az őrség, mert a központ is a VIII. kerületben van, hanem azért is mert *automobilos szereinkkel bármelyik környező őrségről egy-két perc alatt odaroboghatunk.*

A beszélgetés során szóbakerültek a *főváros egyéb tüzvédelmi berendezései is*, amelyek lehetővé teszik, hogy olyan hatalmas városban, mint Budapest, a külföldhöz hasonlítva *aránytalanúl kevés tüzeset fordul elő:*

— Sokan kifogásolják és túlszigorúnak tartják — mondotta — tüzrendészeti berendezéseinket. Pedig számtalanszor bebizonyosodott,

mennyire helyes a főváros álláspontja, amikor talán túlzott óvatossággal olyan rendszabályokat tart életben, amelyek a legjobb fecskendőnél is többet érnek,

mert azok csak eloltják, emezek viszont megakadályozzák a tüzet.

Megemlítettük a *madridi tüzkatasztrófát*, a *Novedade* színház borzalmas égését is, s megkérdeztük, hogy van-e eshetősége annak, hogy Budapesten is előforduljon hasonló katasztrófa:

— Nálunk olyan tüz — hangzott a főtanácsos válasza, — mint a madridi, elképzelhetetlen, sőt abszolut biztossággal mondhatom, lehetetlen.

A nézőtér kigyulladásáról soha szó sem lehet. A szinpadon támadhat tüz, de hogy az kiterjedjen a nézőtérre, arra *emberi számitás szerint lehetőség nincs.* Minden színházban vasfüggönyünk van, tüzmentes proscénium, amely *hermetikusan két részre osztja az épületet*, elválasztja a nézőteret a szinpadtól. Színpadi tüzvédelmi berendezésünk is olyan, hogy nagyobb baj előadás alatt, amikor emberek vannak a színházban, alig keletkezhet. A nagyobb színházakban a színpad négy sarkán mindenütt egy-egy tüzoltó áll, mindegyik mellett hidráns, melyet bármely pillanatban egy csavar elfordításával üzembe hozhat. Minden színháznak állandó vasfüggönykezelője van, aki *pillanatra sem mozdulhat el a helyéről, mellette a záporkészülék emelytüje, úgy, hogy mind a két készüléket egyszerre indithatja el.* Színházvizsgálataink során kronométerrel mértük le, hogy a vasfüggöny milyen idő alatt gördül le. A maximális idő az Operában, ahol tudvalevően óriási a magasság, 40 másodperc volt, *a többi színházakban fél perc*, ami annyit jelent, hogy

veszedelem esetén negyedperc alatt lent van a vas, amely gátat vet minden veszedelemnek.

A vasfüggönyök hermetikusan zárnak, gumilapokkal,

A legjobb magyar folytonégő kályha
KALOR és PERPETUUM
Kalor és Perpetuum elismerten a legjobb magyar folytonégő kályhák
Óvakodjunk az utánzatoktól!

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntö Rt.
(HIRSCH ÉS FRANK)
Budapest. Aréna-út 128. Tel.: Aut. 100-20, 100-28, 100-29
Városi raktár:
V, Kálmán ucca 15. — Telefon: L 983—25.
Házszámra ügyeni!
Kapható minden jobb vaskereskedésben is.

BEKE PÉTER PÁL
BUDAPEST, VIII, DOBOZI UCCA 31
SAJÁT HÁZÁBAN HANGSZER ÜZEM
Hegedük, lantok, gitárok, gordonkák, nagybőgők. Speciális műterem művészi kidolgozású és luxus-hangszerekben. Eladás nagyban és kicsinyben.

MESTER és KISS
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vízvezeték Központi fütés

WEISZ MIHÁLY OKL. MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, V, BALATON UCCA 2.
TELEFON: T. 257—66.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9
Telefon József 373-92

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütést valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat.

LENDVAI FERENC
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VII., Nefelejts ucca 50.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99

MAYER LAJOS
TETŐFEDŐMESTER
TETŐFEDŐ és TETŐ KARBANTARTÓ VÁLLALATA
IV., FERENC J. RAKPART 18.
TELEFON: AUTOMATA 836—28.

STEINER ÁKOS
MECHANIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI ÜZEME
Készit és raktáron tart:
emeltyüs kapcsolókat, lamellás biztositókat, olvadóbetét eket
BUDAPEST, VII. KMETTY UCCA 17.
Telefon: Lipót 902—40

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, díszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK. ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓINTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Baross ucca 80. szám.

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest. VII, Kolombus-utca 11/a. Telefon: J. 396-76.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

úgy, hogy *a füstöt nem engedik át.* A vasfüggöny deformálódásának elkerülésére minden színházban *külön függönylocsolókészülék van.* Az említetteken kívül

az összes színpadokon ott van a záporkészülék,

amelynek az a feladata, hogy addig is, amíg a tűzoltóság megérkezik, segítsen. A záporkészülékeket *nemcsak a színpadról lehet megindítani, hanem kívülről, a folyosóról is.* Nálunk tehát szinte kizárt dolog, hogy akár a színpadon, akár a nézőtéren komolyabb baj legyen.

— Tűzveszedelemtől tehát nem kell tartani. Ezt megakadályozzuk. Más kérdés azonban a *pánik,* amely bárhol kitörhet és rendesen nagyobb veszedelmet okoz, mint az, ami sokszor ok nélkül előidézi. *Kérem, írják meg, figyelmeztessék a publikumot:*

ha valaha mégis előfordulna, hogy a nyílt színpadon tüzet vagy füstöt látnak, maradjon mindenki nyugodtan a helyén. Még csak sietnie sem kell a kijárat felé.

Negyed perc alatt legördül a vas s elzárja a tűz útját, *sétálva hagyhatja el a nézőteret mindenki,* nyugodtan kivehető a ruhatárból az öltözékét, s mire kisétál az uccára, akkorra a tűzoltók már el is fojtották az esetleges tüzet.

— A budapesti közönségnek, ismétlem, *nincs oka félni,* s nyugodtan ülhet be bármely színház nézőterére, a fővárosi tűzoltóság ébren őrködik élete és biztonsága felett. Ebben a tekintetben nemcsak Madridtól vagyunk lemérhetetlen magasságban, hanem tűzbiztonságunk messze túlhaladja a párisi, az amerikai, *sőt a német városokét is.*

Ujjá építik a millenáris hidat

amelyre villamossineket is fektetnek

A törvényhatóság az év elején engedélyt adott a tanácsnak arra, hogy a városligeti tó felett ívelő, úgynevezett „Millenáris-hidat" a forgalmi igényeknek megfelelően *átépítse.* Tudni kell, hogy a kecses, dekoratív külsejű híd az 1896-os nagy kiállítás idején *inkább csak a szemnek épült* és semmi esetre sem arra, hogy nehéz, géperejű közlekedési eszközök hordozója legyen. Tavaly, amikor az *Andrássy-út* meghosszabbításának műszaki előkészületei történtek, megvizsgálták a hidat s megállapították, hogy

a régi vasszerkezetet alaposan meg kell erősíteni, a pályaszerkezetet pedig vasbetonra kell kicserélni.

A terveket *Demeter* Dezső, az útépítési osztály főmérnöke, a ferencvárosi helyi kikötő építője készítette el, s ahhoz már az illetékes szakbizottság is *hozzájárult,* rövidesen beérkezik a munka végrehajtására vonatkozó árajánlat is, s

még az ősz folyamán hozzá is fognak a rekonstrukcióhoz.

A munkát *a híd leszerelése nélkül, a helyszínen fogják elvégezni* és pedig úgy, hogy először a híd egyik felét építik újjá, s miután az elkészült, akkor kerül sor a másik felére. A munkát a téli hónapokon át szakadatlanul akarják folytatni, hogy

tavaszra, mire felélénkül a ligeti forgalom, az új híd már készen legyen.

Beszélgettünk a rekonstrukciót irányító

Demeter Dezső főmérnökkel

a munkálatokról s a következőket tudtuk meg:

— Nagy gonddal voltunk arra, hogy az újjáépítés következtében *a híd képe a legkevesebbet se változzék.* A pillérek, a konstrukció, minden változalanul maradnak, csupán

a vasszerkezetet erősítjük meg új részek rászögecselésével.

A megerősítő munkát az állami gépgyárak fogják elvégezni, amelyeknek e téren a legnagyobb gyakorlatuk van. A pályaszerkezet *teljesen új lesz.* A régi vaslemezekre fektetett kockaköburkolat helyett

vasbeton pályát építünk, aszfaltburkolattal.

A munkát az ősszel akarják elkezdeni, hogy tavaszra készen legyen *az újjáépített híd, amely*

elbírja a legnehezebb autobuszokat, a legnagyobb forgalmat, esetleg a villamos vágányokat is.

— Egyelőre a Korcsolya Egylettel folynak tárgyalások, mert az újjáépítés tartamára *a tónak a híd alatti részét természetszerűen el kell zárni.* Ennek azonban semmiféle akadálya nem lehet, annál kevésbé, mert *a tónak ezt a részét egyébként is alig használják a korcsolyázók,* másrészt a sportolásnál is fontosabb a közlekedés érdeke.

Fizetés- és lakbéremelést, olcsó építési kölcsönt kérnek a fővárosi tisztviselők

A fővárosi alkalmazottak nemzeti szövetsége mozgalmat indított a drágaság miatt súlyos helyzetben levő tisztviselői tanítói kar és egyéb fővárosi kategóriák körülményeinek megkönnyítése érdekében. Az akció egyik megnyilvánulása volt az az ülés, amelyet a *Fansz szövetségtanácsa* tartott *Wurmb* Elemér árvaszéki elnökhelyettes elnöklése alatt a tisztviselő, oktató és altiszti osztály nevében. Többek felszólalása után elhatározta a szövetségtanács, hogy kérni fogja a tanácstól, a drágaságra való tekintettel kormánynyilatkozattal is *megígért és már esedékes fizetésemelést, vagy egyelőre ennek pótlására drágasági segély kiutalását.* Kérni fogja továbbá a *családi pótlék és a lakbér méltányos és a szükségletnek megfelelő felemelését,* valamint azt, hogy a fővárosi bérházakban lakást elsősorban fővárosi alkalmazottaknak adjanak, gondnoki és házfelügyelői állásokat pedig csak fővárosi alkalmazottak kaphassanak. *Wurmb* Elemér elnök indítványára elhatározta a szövetségtanács azt is, hogy felkeresik a tanácsot, hogy tegye lehetővé a fővárosi alkalmazottaknak *családi és társas házak építését* telek és olcsó kölcsön nyújtásával.

Megint a műjég.

A székesfőváros közélelmezési, majd közegészségi ügyosztályának javaslatára már kétszer is szerepelt a bizottságok előtt a műjég monopóliumának kérdése, de az autonómia szervei eddig minden alkalommal visszautasították azzal, hogy egyrészt megfelelő óvatossággal természetes jeget is lehet minden fertőzés veszélye nélkül az élelmiszerek hűtésénél alkalmazni, másrészt abból az elvből kiindulva, hogy nem szabad a főváros közönségét a jéggyárosoknak, illetve egy keletkező kartellnek kiszolgáltatni. A bizottságok szerint jogosan lehet ugyanis attól tartani, hogy a tilalom, illetve a szabályrendelet életbelépte után a gyárak emelik és diktálják a jégárakat, a fogyasztók rovására. Néhány hónapos szünet után szerdán újból a közegészségi bizottság elé kerül az ügy. A tiszti főorvosi hivatal szakvéleményére hivatkozva a közegészségi ügyosztály azt javasolta, hogy a természetes jég használatát oly esetekben, amikor az élelmiszerekkel közvetlen érintkezésbe juthat, — rendeletileg tiltsák el. Az ügyosztály hivatkozik arra, hogy a gyáraktól biztosítékot ajánlottak fel arra, hogy a természetes jég használatának korlátozását jogosulatlan áremelésre senki sem használhatja fel. A műjég monopóliumának ügye még a közgyűlés elé is kerül és előre láthatóan ezúttal is régi álláspontja mellett dönt a törvényhatóság: *elveti a műjég kötelező használatát.*

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11
TELEFON: JÓZSEF 424—08.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZÍTÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPÍTŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati díszítmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi síremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhívó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktor-olajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

VOZÁRY PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J 374-31
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készítését. Dynamók és motorok javítását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

Margalit Andor és Ödön
mérnök-épitőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 386—43 és József 429—24.

Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

SOPRON-GYŐRI TEJ ES YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB!
SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Tel: J. 305-31., J. 428-01

Elkészült a budapesti vámmentes kikötő üzlet- és díjszabályzata

A fővárosi helyikikötő megnyitására még mindig késnek az előkészületi munkák

A *Fővárosi Hirlap* néhány héttel ezelőtt elsőnek adott hírt a csepeli állami kikötő megnyitásának előkészületeiről. Azóta elkészült a vámmentes kikötő tárházainak üzletszabályzata és díjtáblázata is, amelyet a minap küldtek le ismertetés végett a főváros tanácsához. Nem hagyhatjuk szó nélkül most sem, hogy amíg az állami kikötő kormánybiztossága egyik oldalon nagy körültekintéssel és lázas sietséggel dolgozik, hogy a hatalmas értéket reprezentáló kikötőt minélőbb átadhassák a hajózásnak, a kereskedelemnek, ugyanakkor a *Városházán* még mindig nem történt semmi komoly megmozdulás a kikötő hasznosításának előkészítésére. *Az állandó kikötő-bizottságot még mindig nem hívták össze,*

még mindig bizonytalan, hogy melyik ügyosztály hatáskörébe utalják véglegesen,

nem készül üzletszabályzat, senki sem dolgozik a díjak kalkulációján, nem tudja senki hogyan, vagy ki fogja intézni, irányítani a kikötő ügyeit.

Lapunk más helyén közöljük az építést vezető *Rumbach* tanácsnok nyilatkozatát, amelyből nyilvánvaló, hogy az építkezés még ebben az évben feltétlenül befejeződik, ami annyit jelent, hogy legkésőbb a tavasszal meg lehet nyitni a kikötőt. Ennek az előfeltétele azonban az volna, hogy — ha ugyan máris nem késő — *nyomban kezdjék meg az organizáció, a gazdasági előkészítés munkáját,* ami nem kis feladat, s valóban szükség van a hátralevő hónapok minden napjára, ha kellő időre komolyan készen akarnak vele lenni.

Érdeklődtünk a közgazdasági ügyosztályban, miért nem dolgoznak máris. A válasz *meglepő* volt:

— Lehetetlen bármihez hozzáfogni — mondotta informátorunk — mert *nem állanak rendelkezésünkre az alap adatok.* Legelsősorban

nem tudjuk pontosan, hogy mennyibe került az építkezés, mennyi a kamat, mennyi az annuitás, mit kell jövedelmezni az intézménynek?

Hogy számítsuk ki például az emelődarúk használati díját, amikor *sejtelmünk sincs arról, mennyi az üzemköltség?* Nem tudjuk mennyi hely áll rendelkezésre, mit akarnak még létesíteni. Az építést végző ügyosztály *semmit sem kérdez tőlünk és semmiről nem is értesít.* Mi tisztában vagyunk a kérdés komolyságával, szívesen dolgoznánk, sőt magunk szorgalmazzuk a dolgot, de meg van kötve a kezünk. *Az állandó kikötő-bizottság összehívásáról sem tudunk gondoskodni,* mert az erre vonatkozó közgyűlési határozat *Vajna* tanácsnok úr, illetve az élelmiszernagyvásár előkészítését intéző VIII. ügyosztály keze között van.

Az állami vámmentes kikötő üzletszabályzatának és díjtételének érdekesebb részeit az alábbiakban ismertetjük: A kikötő üzletkörébe tartozik — a szabályzat szerint — a hajón, vasúton, vagy más fuvarral érkező árúk átvétele, kirakása, átrakása, megőrzése, továbbítása és mindazon teendők elvégzése, amelyek az árúk átvételével, tárolás alatti kezelésével és elszállításával kapcsolatosak. Ugyanezen műveleteket végzi a vámszabadraktárral — a nyilvános vámraktárral — kapcsolatosan, továbbá átviteli (tranzito) kezelésben, akár hajóból történő közvetlen átrakással, akár átmenő vasuti forgalommal és közbenső tárolással. A kikötő

foglalkozni fog letett áruk bizományi eladásával és szállítmányozással,

közraktári jegyek kibocsájtásával. Erre tároló *helyiségeket különleges üzemek* céljára bérbe is ad, a betárolt gabona és egyéb árúk számára *reexpediciós kedvezményeket* eszközöl ki, végül

terhelt hajók átteleltetését is vállalja.

A nyers petróleum, az ásványolaj-ipar minden készítményének, kő- és barnaszéntermékeknek és minden hasonnemű anyagnak tárolása, feldolgozása, átrakása és szállítmányozása *a külön petroleum kikötőben történik.* A kikötő

igazgatósága mindenkor szabadon határoz afelett, hogy valamely árut elfogad-e, vagy visszautasít.

Az árukra adott előlegek után mindenkor *fél százalék előlegezési járulékot kell fizetni.* Az árúk fel- és leadása hétköznapokon *reggel 7 órától 12-ig és délután 1-től 4 óráig* történik. Az irodák délelőtt 8-tól 1 óráig és délután 3-tól 6 óráig tartanak szolgálatot, szombat kivételével, amikor *délután hivatali szünet van.* Vasárnap és ünnepnapon délelőtt 9-től 12 óráig tart a hivatalos idő.

Idegenek csak írásbeli engedéllyel, vagy a raktárjegyek felmutatása mellett léphetnek a kikötő tárházaiba. A tárházak

alkalmazottainak szigorúan tilos borravalót elfogadni és idegeneknek a kikötő raktáraiban fekvő árukról bármilyen felvilágosítást adni.

A be- vagy kirakás díja, minden megkezdett 100 kilogram után, vasútról vagy más kocsiról 5—9 fillér, hajóról pedig 12—16 fillér. A kezelésért mérlegelés nélkül, mázsánkint 7—30 fillér az illeték.

A tranzitóforgalomban: továbbítás eredeti vagonban, métermázsánkint 5 fillér, átrakva más vagonba 11 fillér, zsákárú átrakása vagonból hajóra 8—15 fillér, hajón érkezett zsákárú átrakása vagonba, métermázsánként 11—16, kocsira 12 fillér, közúti kocsira (villamosra) rakva 16 fillér, egyik hajóról másikra mázsánkint 16 fillér.

Az állami kikötő üzletszabályzata *általában azonos a régi dunaparti közraktárakéval.*

A ferencvárosi polgárság a novemberi lakbéremelés ellen

A *Ferencvárosi Egységes Párt Usetty* Béla dr. országgyűlési képviselő elnöklésével csütörtökön este nagygyűlést tartott *a novemberi lakbéremelés és a fenyegető lakásfelszabadítás kérdésében.* Usetty képviselő megnyitó beszédében elmondotta, hogy magánjogi szempontból a kormány sem híve a lakásforgalom korlátozásának, de az adott viszonyok között ehhez az eszközhöz kell ragaszkodni, mert az államnak meg kell védenie minden egyes polgárát. Ma, *az óriási drágaság közepette, katasztrófális lenne egy általános lakásfelszabadulás.* Lássák be ezt a háztulajdonosok is, legyenek meggyőződve róla, hogy amint a helyzet javul, a kellő idő elérkezik, a kormány ezen a téren is megszünteti a kivételes intézkedéseket. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Scheuer* Róbert törvényhatósági bizottsági tag tartott előadást a lakásfelszabadítás nehézségeiről, a közlekedési kérdésekkel kapcsolatban. A fővárosnak mindenekelőtt elegendő közlekedési eszközről kell gondoskodni, meg kell teremteni az átszállási lehetőséget a villamos- és az autóbuszvonalak között s a város terjedését, új városrészek keletkezését megfelelő utak, közlekedési eszközök és közművek létesítésével kell elősegíteni. *Bohn* József a lakástermelés problémájáról beszélt és arra utalt, hogy a magánépítkezést kell előmozdítani a kartellek megrendszabályozása, az építési anyagok olcsóbbátétele útján. *Usetty* Béla képviselő indítványára a nagygyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben *kéri a kormányt, tekintsen el a novemberre esedékes 10 százalékos lakbéremeléstől és a lakások felszabadításának határidejét további egy esztendőre tolja ki.*

A SZÉKESFŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA rendeletének megfelelően
FÜSTMENTES a tüzelés NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL

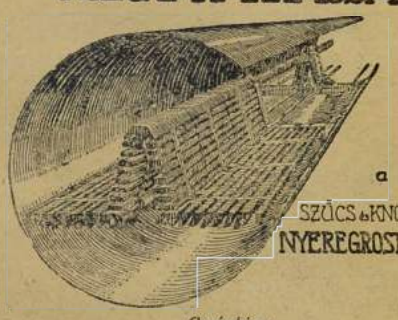

Gyártja:
RÖCK ISTVÁN ÉS ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.
Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

Hudetz János
okl. építészmérnök, építőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapíttatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

TELEFON: AUTOMATA 517-08.
RIEMER MIKSA
KÖZPONTI FŰTÉS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK
Budapest, II., Batthyány ucca 18 sz.

Özv. Biberáf Józsefné Alapíttatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 16. Telefon: K. 507—19.

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53.

ÁBRAHÁM ÉS GÜRTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és díszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fűtés.

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

Telefon: József 464-57 KOVÁCS OSZKÁR Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

épület,-mű és vaszerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon: József 413—01

SÁNDOR BÉLA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

CRISTOFOLI VINCE ALAPÍTÁSI ÉV: 1868.
KÖPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT
TELEFON: J. 381-47. BUDAPEST, VII. GIZELLA U. 31 előtt ILKA U. 34

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

„PRÄCISIOS"
elektrotechnikai és tudományos műszer laboratorium
Budapest, IX. ker. Mester-utca 22.

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 3317.0—

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

Megalakult
az Idegenforgalmi Tanács

Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszter, az *Országos Idegenforgalmi Tanács* elnöke hétfőn délelőtt a kereskedelemügyi minisztériumban alakuló ülésre hívta össze az *Idegenforgalmi Tanács* tagjait.

A kereskedelemügyi miniszter hosszabb beszédben ismertette az idegenforgalom jelentőségét magyar szempontból. A kérdésnek kereskedelmi mérlegünk passzivitása következtében *különösen nálunk van nagy gazdasági jelentősége.* Az idegenforgalom terén eddig nálunk nem volt meg az egységes irányítás és *a különféle idegenforgalmi szervek sok esetben egymással párhuzamosan működtek.* Itt távolról sincs szó az idegenforgalom bármily irányú államosításáról, hanem csak arról, hogy a tanács felállításával *a kormány a helyes irányítást és az erők egybefoglalását akarja biztosítani.*

A miniszter a Tanácsban állandó helyetteséül *Dezsőffy* Aurél kereskedelmi államtitkárt kérte fel s ezután a vonatkozó kormányrendelet intézkedéseinek megfelelően, a Tanács végrehajtó bizottságának tagjaiul kijelölte *Ripka* Ferencet, *Tormay* Bélát és *Glück* Frigyest, a Tanács végrehajtó bizottságába választották továbbá *Apponyi* Antal grófi, *Bársony* Oszkár, *Lobmayer* Jenő, *Tausz* Béla, *Szviezsényi* Zoltán és *Zilahy* Dezső tanácstagokat. A bizottság elnöke *Ripka* Ferenc főpolgármester, alelnöke *Tasnády-Szücs* András lett.

Ripka Ferenc főpolgármester a főváros köszönetét fejezte ki azért, hogy a miniszter e nagyjelentőségű intézményt útjára bocsátotta és hangoztatta, hogy a főváros a maga szeretetével és bő tapasztalataival rendelkezésre fog állani, hogy az Idegenforgalmi Tanács működéséhez fűzött remények valóra válhassanak.

A kereskedelemügyi miniszter egyébként *Rákosi* Jenő írót és hirlapírót, *Vészi* József felsőházi tagot, *Csajthay* Ferenc főszerkesztőt, *Ottlik* Györgyöt, a *Times* budapesti tudósítóját, *Fischer* Emil kormányfőtanácsost és *Gyulay* Tibor dr.-t az Országos Magyar Idegenforgalmi Tanács tagjaivá kinevezte. A miniszterelnök megkeresése alapján a kereskedelmügyi miniszter *Kazy* Károly báró miniszteri tanácsost a Tanácsban viselt tagsága alól felmentette és a miniszterelnök kijelölése alapján a Tanács tagjává *Bárczy* István dr. államtitkárt egyidejűleg kinevezte.

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
. kerület, Szász Károly ucca 5. szám
Telefon: Automata 539—59

KAISER HUGÓ
ÉPÍTŐMESTER Budapest, VI., Podmanicky ucca 5 III/18.
Telefon: Automata 215-51 szám.

EGRY BÁLINT
ÉPÍTŐMESTER ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Salétrom ucca 6
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 390—75

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

Welsz József és Társa Tatarozási munkálatok ½ és 1 részletekre. Emeletráépítések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Saját ház)

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

WELLNER LASZLÓ
építési vállalkozó *Telefon: J. 409-14*
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Hét százalékra emelték a kamatlábat

A *Magyar Nemzeti Jegybank* főtanácsa hétfőn tartott ülésében elhatározta, hogy *a leszámitoló kamatlábat 6-ról 7 százalékra emeli föl.* A pénzügyi világban ez az elhatározás nem keltett meglepetést, mert mérvadó financiális körökben már napok óta tudnak a Jegybank rátaemelő szándékáról. A hivatalos bankráta ezidőszerint Ausztriában 6½, Németországban 7, Angliában 4½ és Amerikában 5 százalék.

A jegybank rátaemelő főtanácsüléséről az alábbi hivatalos közleményt adták ki:

A *Magyar Nemzeti Bank* főtanácsa 1928. október 1-én tartott ülésében elhatározta, hogy október 2-án kezdődő hatállyal a bank által váltók, közraktári záloglevelek és értékpapirok leszámítolásánál alkalmazott kamatlábat 6 százalékról 7 százalékra, a népszövetségi kölcsön kötvényeire adott kölcsönöknél alkalmazott kamatlábat pedig 6 és fél százalékról 7 és fél százalékra emeli fel.

A főtanácsot az elhatározásra a banknak mind váltóleszámítolás, mind devizaigénylés útján való állandó erős igénybevétele, főleg azonban a nemzetközi pénzpiac kamatfeltételeiben bekövetkezett lényeges eltolódások indították.

Korányi Frigyes bárót beiktatták a Pénzintézeti Központ elnöki székébe. A Pénzintézeti Központ igazgatósága szombat délben rendkívüli igazgatósági ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya *Korányi* Frigyes báró elnöki beiktatása volt. A beiktatási ünnepség igen meleg hangulatban folyt le. A szónokok kiemelték azokat a nagy érdemeket, amelyeket Korányi Frigyes az ország számára eddig is kivívott.

Új gyorsvonat Budapest és Balatonfüred között. A MÁV-nál október 7-én lép életbe a téli menetrend, amelynek lényegesebb változásai, hogy a Budapest—Kelebia közötti vonalon 11 óra 10 perckor Kúnszentmiklós—Tasra induló és az onnan a Keleti-pályaudvarra 17 óra 20 perckor érkező, továbbá a Budapest—hatvani vonalon 11 óra 10 perckor Gödöllőre induló és onnan a Keleti-pályaudvarra 13 óra 40 perckor érkező vonatok megszünnek. Megszűnik a 22 óra 10 perckor Szobra induló és az ellenirányból Budapest Nyugati-pályaudvarra 23 órakor érkező vonat is, míg ar 16 óra 20 perckor Vácra induló és onnan a Nyugati-pályaudvarra 5 óra 47 perckor érkező vonat vasárnap és ünnepnapokon nem fog közlekedni. A Budapest—tapolcai vonalon megszüntették a Keleti-pályaudvarról 12 óra 30 perckor Alsóörsre csak vasár- és ünnepnap előtti köznapokon induló, az ellenirányban az Alsóörsről 11 óra 8 perckor induló, csak vasár- és ünnepnap utáni köznapokon közlekedő vonatokat. Budapest-Délivasút és Balatonfüred között Székesfehérváron át egy új gyors motorvonat-pár közlekedik, amely naponta 8 óra 10 perckor indul és 10 óra 21 perckor érkezik Balatonfüredre. Az ellenirányban Balatonfüredről 17 óra 12 perckor indul és a Délivasútra 19 óra 19 perckor érkezik. A felsorolt vonatokon kívül még több vonatpárt szüntettek meg.

Miért tanácsos most osztálysorsjegyet venni vagy rendelni?

Mert most még lehet számokat *választani*, sőt több helyen lehet kivá asztott *szerencseszámokat* rendelni; most még 1/1 és 1/2 sorsjegyek is vannak raktáron. A készlet azonban napról-napra fogy, tehát *sürgős a „kivánt"* választott sorsjegyek megrendelése, mert a *húzás előtt* már nagyon *kicsiny a számválaszték.*

De legfontosabb ok az, hogy a sorsjegyeknek egy későbbi osztályhoz való vásárlásnál az *előbbi lejátszott osztályok* betétjeit is *meg kell fizetni.* Tehát nagyon tanácsos a sorsjegyeket *már az első osztály huzása előtt megvenni,* hogy a nyerési esélyeket *teljes mértékben* kihasználhassa és hogy egyetlenegy osztály nyereményeire való *jogát se veszítse el!*

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

SZÓRAKOZÁS

Nizzai éjszaka a Városi Színházban. Amerikai operett 3 felvonásban. Bemutató előadás október 6, szombat.

A Városi Színház operabérlői az október havi második részletet október 5-ig fizethetik be egész napon át megszakítás nélkül a Városi Színház gazdasági hivatalában. (II. em. 32.)

A régi nyár utolsó esti előadása a Városi Színházban: csütörtökön este. Legdrágább hely 6 pengő.

CORVIN és KAMARA
OKTÓBER 4-TŐL 11-IG
a minden eddigi filmsikert felülmuló
NÉGYFIVÉR-t
prolongáltuk

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH
Margitszigeti Palota
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene
Saját sütő- és cukrászipari üzem

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET

TELEFON: J 395—78 **HLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVENYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41 Telefon: József 310—15

Események
Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

FERENC-NAP a várospolitikában

Hagyományos szokás szerint, mint minden évben, úgy az idén is fényes keretek közt ünnepli meg a Budai Társaskör *Ripka* Ferenc főpolgármester nevenapját. Ferenc nap vigiliáján, szerdán este gyülnek össze a Gellért-szállóbeli ünnepségre, amely impozáns jelentőségével már esztendők óta messze kiemelkedik a névnapi összejövetelek szokásos kereteiből.

Ez érthető is, mert hiszen a Ferenc-napi meleg ünnepség összeesik a városházi évad kezdetével, amikor munkára és megvalósulásra érettek a nyár teremtő csendjében fogant nagy tervek és elgondolások. Mindez pedig még fokozottabban érvényes az idén, amikor a főváros életét talán soha nem tapasztalt mértékben érintő problémák várnak megoldásra és elintézésre.

Ezeknek a súlyos és életbevágón fontos kérdéseknek valójában premierje a Ferenc-napi ünnepség, amelyen — már esztendők óta — felelős és illetékes ajkakról hangzanak el azok a nagyjelentőségű nyilatkozatok, amelyek egyrészt mintegy beharangozzák az elkövetkezendő munkálatokat, másrészt kijelölik az elvégzésre váró teendőket.

A szerda esti ünnepségre csaknem ezer résztvevő jegyezte elő megjelenését: a politikai és kommunális élet legkiválóbb és legelőkelőbb vezéregyéniségei, továbbá Pest és Buda polgárai gyülnek össze, hogy meleg ünneplésben részesítsék a fővárosnak azt a kiváló vezéralakját, akinek sikerült lecsapolnia a különböző politikai felfogásokat szétfogoló ellentétes indulatokat.

Külön jelentősége ennek a meleg és őszinte ünnepségnek, hogy párt, felekezeti és társadalmi különbségre való tekintet nélkül forrasztja egybe a két testvérváros minden polgárát az a mélységes és mindenek előtt álló szeretet, amely valójában *Ripka* Ferenc szíveszerint-való programja.

A választások kiírását szorgalmazza az Egységes Községi Polgári Párt is

Mint ismeretes, a demokraták a mult héten indítványt terjesztettek elő, amelyben a december végén lejáró mandátumokra vonatkozó új választások kiírását követelik. Ez a gondolat azonban *egyáltalán nem a demokratáktól ered*, miután az *Egységes Községi Polgári Párt már régebben memorandumot intézett a főpolgármesterhez és ebben a választások kiírása mellett foglalt állást.* A pártnak egyébként ez annyira határozott és kijegecesedett álláspontja, hogy az ennek érdekében követendő politikai magatartás *megbeszélésére már a legközelebbi pártülésen sor kerül.*

Meddig tart a budget-vita? A jövő évi költségvetés hatalmas kötetet megtöltő nyomtatott példányait szombaton küldték szét a pénzügyi bizottság tagjainak tanulmányozás céljából. Október 5-én, *pénteken délelőtt kezdődik meg a bizottságban a budget vita,* amely erőreláthatóan tíz-tizenkét napon át tart majd. A polgármester a szétküldött meghívó szerint csak hat napot szán ugyan a költségvetés letárgyalására, ez az idő azonban *előreláthatóan kevés lesz* s nincs kizárva, hogy még öt-hat nappal meg kell toldani. Az első ülés 5-én délelőtt 11 órakor lesz, de ez alkalommal az elvi jelentőségű indítványok, a napirend előtti felszólalások és a *polgármester szokásos expozéja* annyira kitöltik a tanácskozásra szánt időt, hogy *érdemi tárgyalásra, egész biztosan nem kerül a sor.* A következő ülés hétfőn délelőtt 10 órakor lesz, ezen már előreláthatóan a közkórházi alap zárszámadásának és 1929. évi költségvetésének tárgyalására kerül a sor. Tekintve, hogy a kórház problémák száma rendkívül nagy, oly sok felszólaló lesz, hogy *hétfőn valószínűleg nem is végeznek e két ügy letárgyalásával,* hanem a kedd délutáni ülésbe is átnyúlik a vita. Ilyenformán a tulajdonképeni költségvetés tárgyalását, a jelek szerint, csak szerdán délelőtt, a negyedik ülésen kezdik majd meg, miért is valószínűtlen, hogy *csütörtökön* és *pénteken* végezzenek is vele. Az ülések, úgy mint az idei költségvetés előkészítésekor, a városháza tanácstermében lesznek s a délelőtti tárgyalások reggel 8-tól 2 óráig, a délutániak pedig 4 órától 8 óráig tartank. Az *Egységes Községi Polgári Párt* pénzügyi bizottságbeli tagjai egyébként *kedden este bizalmas értekezletet tartanak,* amelyen a pártnak *a költségvetési vitában kifejezésre jutó álláspontját beszélik meg. Ripka* Ferenc főpolgármester pedig csütörtök délre magához kérette a pártok vezetőit, hogy *megállapodjanak a budget-vita általános szempontjaira és időtartamára vonatkozóan.*

Évadnyitás a Polgári Egység Klubjában. A *Polgári Egység Klubjában* a nyári szünet után újból megkezdődik az intenziv klubélet, miután a vezetőség alkalmat kíván adni a tagoknak arra, hogy az *aktuális politikai, fővárosi, közgazdasági* és más kérdésekről esetről-esetre beható tájékoztatást kapjanak. Ezenfelül a társadalmi érintkezés és a baráti érzés ápolása érdekében a klub ezévben is rendszeresíti a heti társasvacsorákat. A szünet utáni *évadnyitó társasvacsora pénteken, október* 5-én este 8 órakor lesz az Akadémia u. 3. szám alatti párthelyiség nagytermében. Az összejövetelen a politikai és törvényhatósági élet számos reprezentánsa lesz je'en és szólal fel.

Új orvosi állások a fővárosi közkórházaknál. A közeljövőben egész sor új orvosi állást szerveznek *a fővárosi közkórházaknál.* Az igazgató főorvosok értekezletének javaslatára az adjunktusok számát *10-ről 15-re emelik.* Adjunktussá a hosszabb idő óta működő al- és segédorvosokat nevezik ki érdemeik elismerésére és ambiciójuk ébrentartására. A *Szent István-* és a *Rókus*-kórházban 1—1 boncoló segédorvosi állás létesül, a *Margit-kórházban* levő *sebészeti* segédorvosi állást pedig alorvosivá szervezik át. Az *Új Szent János-kórház* tüdőbeteg osztályán egy Röntgen szakorvosi állás létesül, úgy hogy *összesen kilenc orvosi állásra irják ki rövidesen a pályázatot.*

Emőd József elöljáró ünneplése. A Ferencváros polgársága meleg ünneplésben részesítette *Emőd* Józsefet, a kerület volt elöljáróját, aki hivatali ideje lejártával most nyugalombavonult. A nyugalombavonult elöljárót *Ereky* Károly üdvözölte elsőnek. *Usetty* Béla dr. országgyűlési képviselő arra kéri Emődöt, ha vissza is vonul a hivatali élettől, annál többet vegyen részt ezentúl a kerület társadalmi életében. Több felszólalás után *Emőd* József előljáró hálás köszönetet mondott az ünneplésért.

Eljegyzés. *Király* Kálmán székesfővárosi műszaki tanácsos leányát *Babucit* eljegyezte *Just* Gyula okleveles mérnök.

Moser Ernő Bethlen István politikájának támogatására hívta fel az Erzsébetváros polgárságát. Az *Erzsébetvárosi Egységes Polgári Kör* Erzsébet-körúti kaszinó helyiségében tartott évadnyitó vacsoráján *Doros* György dr. üdvözölte *Moser* Ernő dr. országgyűlési képviselőt, a kör új elnökét és *Battenberg* Lajos ny. államtitkárt, majd Moser nagy tetszéssel fogadott beszédében kifejtette, hogy a mai súlyos gazdasági, pénzügyi és ki nem forrott külpolitikai helyzetben az országnak békére és nyugalomra van szüksége és a próbálkozások ideje elmúlt. *Lelkes hive Bethlen István gróf politikájának,* amelynek követésében leomolhatnak a polgárok közötti társadalmi, foglalkozási és felekezeti válaszfalak. *Battenberg* Lajos *Moser* Ernőt, *Klein* Ignác volt városbíró az egységespárt elveit és irányát követő körtagokat köszöntötte föl.

A Remington írógép térhódítása a fővárosnál. Nemrég került forgalomba a *Remington*-írógép legújabb típusa, amely praktikus elrendezésével még inkább érvényre juttatja ennek a közismerten kitűnő írógépnek azokat az előnyeit, amelyek már a multban is a legelsőbbrendű márkává avatták a *Remingtont.* Ennek tulajdonítható az a nagyarányú térhódítás, amelyre a mind népszerűbb *Remington* az utóbbi időben az állami és fővárosi hivatalokban szert tett. A főváros kereskedelmi iskoláiban szintén nagy előszeretettel használják tanításhoz a Remingtont, amelynek jóhírneve kiválóságán kívül elsősorban *Schäffer* Vilmos igazgató agilitásának és szaktudásának tulajdonítható.

Világítástechnikai előadás Szegeden. A budapesti Világítástechnikai Állomás hasznos működését ez évben is ki akarja terjeszteni a vidéki városokra. A legközelebbi előadássorozatok Szegeden lesznek, amelyeket a Szegedi Iparosegyesület elnöksége az ottani Elektromosművek vezetőségével együttesen rendez. Az első előadást Pillitz Dezső főmérnök okt. hó 5-én este 8 órakor tartja „Kirakat és reklámvilágítás" címmel az iparkamara helyiségében. Az előadás iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik.

Népművelési hangversenyakció. A Székesfőváros Népművelési Bizottsága a pesti Vigadóban október hó 7-én, vasárnap délután 5 órakor népművelési hangversenyakciót indít meg. A hangversenyeken a Székesfővárosi Zenekar és a kiváló művészek működnek közre. A főváros ezen hangversenyeinek nagy szociális és kulturális jelentősége van, mivel lehetővé teszi az anyagiakban szűkölködő társadalmi osztályoknak (köztisztviselőknek, magántisztviselőknek, iparosoknak, munkásoknak, stb.) e legnemesebb szórakozást és a zenei műveltség megszerzését és mélyítését. A hangversenyek látogatásának megkönnyítése érdekében a Népművelési Bizottság a köztisztviselőknek, népművelési egyesületeknek, szervezeteknek 30% kedvezményt nyújtó jegyeket ad ki. A hangversenyeket a bizottság három (A, B, C) bérleti sorozatba osztotta be. Minden sorozat 10—10 hangversenyből áll. A bérletek 50%-os kedvezményt nyújtanak. Egy-egy sorozatra szóló bérletek ára 6.—, 8.—, 10.—, 15.— pengő. Bérletjegyek és jegyek a Népművelési Bizottság hivatali helyiségében (IV., Váci utca 62. fl. 1. Tel. Aut. 845—29) hétköznapokon délelőtt 9—2 között és pénteken délután 5—7 óra között válthatók.

A Belváros meggazdagodott egy szép új üzlettel. A napokban készült el az immár 127 éve fennálló *Kunz József és Társa* vászon- és fehérnemű cég új üzlethelyisége a Szervita téren. Általánosan kellemes feltünést keltett az üzlet elegáns, divatos portálja. A helyiséget meglátogatva megtaláljuk a cég régi személyzetét, amely továbbra is a cég régi szolid és megbízhatóságot garantáló elvei mellett sokkal melegebb és intimebb keretek közt szolgálja ki a megbízható fehérnemüt mindig a cégnél vásárló közönséget.

A gazdasági élet nagyon nehéz, de azért majdnem minden ember vesz most osztálysorsjegyet, mert nyerni szeretne és *reménye* biztosan van, hogy egy kis szerencsével ha nem is 100.000, 200.000, 300.000 pengős főnyereményt, de 50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 10.000, 5000, 4000 stb. kisebb készpénzösszeget nyer, mivel aztán megkönnyíti életét.

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére

Dr. Pajor-szanatorium

Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám

Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.

Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vizgyógyintézet nap- és légfürdő

Havas Lajos
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V,
Pozsonyi út 4/d.
Telefon: 293-27.

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

Németh Vilmos
építési vállalkozo
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X., Százados-úti kislakásos telepen szükséges 300 drb vaskályha szállítására.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai 1928 okt. 2-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a fővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., közp. városháza, III. em. 342. sz. szobájában kaphatók.

A szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnöknél a központi városháza III. em. 328/b. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 október hó 23-án (kedden) délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 okt. 1.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X., Százados-úti kislakásos telepen szükséges 250 drb csikótűzhely szállítására.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai 1928 okt. 2-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a fővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., közp. városháza, III. em. 342. sz. szobájában kaphatók.

A szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnöknél a központi városháza III. em. 328/b. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 október hó 23-án (kedden) délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 okt. 1.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.** Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-út 2b.
Alapítási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Aszfalt-útépítő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 469-21.

Lizsinszky Rezső kárpitos és díszítő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhívó Aut. 510-54

SZMOLEN PÁL ALAPITÁSI ÉV 1897
lakatos mester és szerszám készítő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerűbben és legolcsóbban készít uj szerszámokat a kőfaragó, szobrász, mükő, burkoló, parkettázó, kövező, kőmüves stb. ipar részére

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG Telefon:
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMÍTŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623-41. sz.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZV. TÁRS.
BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 15,
az Egeresi Gipsz- és Műtrágyagyár Részv. Társ. Aghires és Kramer J. Első Egeresi Gipsz- és Műtrágyagyár, Aghires képviselete
Telefon szám: 805-25.

Hochhauser
Ferenc építési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári út 38. Tel.: J. 459-81

KOMFORT ÉPITŐ R.-T Magas, mély és útépítési vállalat
Budapest, II., Zárda-utca 26. szám
TELEFON: AUT. 628—59.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés. Mindennemű beton- és vasbeton-építés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. —— Telefon: J. 314-16.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜVEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—23
Elvállal mindennemű kovács, kazánkovács, gép- és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üveg ucca sarok.

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—98.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Famiták (modellek) fa-esztergályos és műszaki famunkák szakszerű készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 964-99

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

MELOCCO PÉTER Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

Budapest Szekesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt Telefon: Autom. 530—03

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Holman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

ICKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
Budapest, VI., Andrássy út 92
TELEF. AUTOMATA 12—07

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

NÉMETH FERENC ÁCSMESTER
BUDAPEST, I., CSŐRSZ UCCA 12
Székesfehérvári 1927. évi orsz. kiállításon elismerő oklevéllel kitüntetve. — A szabad. „VASFA" tetőszerkezet feltalálója

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját fparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI. Váci-út 13. Tel. L. 984-23
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, füreszelt és faragott fában, londina léc, zárlécben és állvány anyagokban.

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA kövező- és útépitő vállalkozók,
BUDAPEST, X., KERÜLET, HALOM-UTCA 25. SZÁM
Útépítő és kövezőmunkák, beton, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés dijtalan. Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.
Alapittatott 1890. Telefon: József 339—52.

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

ANGYAL KÁROLY
Autokarosszéria és gépjavító üzeme.
Specialis Autogénhegesztés.
Budapest, VIII., Szigony u. 12.
Telefon: József 349—79.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30 Telefon: J. 441-18

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII. Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T. Telefon:
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8. L. 908-62

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK EPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 október 10. — 41 szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénztl. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

A november

egyre közeledőbb ábrázata mintha derüsebbé, nyugodalmasabbá szelidülne a távolságon át. Nem arról a pár pengőről van szó, amennyivel több marad a pesti polgár zsebében majd elsején, amikor a lakásbért kifizeti. Nem erről a pár pengőről van szó, hanem arról, hogy a pesti polgár végre érezni kezdi, hogy nem kell följajdulnia, nem kell siránkoznia, nem kell gyüléseket rendezni és fölvonulásokon tüntetni az élet legelemibb jogaiért. Arról van szó, hogy a budapesti polgár ma már érzi a támogató kezeket és a helyette is gondolkodó agyvelőket. Jóleső tudat az, ha az ember érzi a gondját viselő jószándékot és látja ennek a jószándéknak tettekben való megnyilatkozását.

Hogy a házbér nem növekedik, ez a tény nem is azért jelentőségteljes, mert egy bizonyos összeg megmarad a zsebünkben, hanem azért, mert ezt az összeget a budapesti polgár már nem tudta volna, vagy csak nagyon nehezen tudta volna előkeríteni. Hiszen a terhek nem csökkentek, ellenben a nyár folyamán megnövekedett a magunk hibáján kívül a drágaság, amely világjelenségként köszöntött be és ezzel arányban nem emelkedtek sem a kereseti viszonyok, sem az érvényesülési lehetőségek. Meg kell állapítani, hogy Budapest polgársága soha ilyen türelmesen, soha ilyen nyugodtan nem viselte az egyre súlyosbodó keresztet. Ennek a nyugalomnak kétségkívül az az oka, hogy érzi azt a gondoskodó kezet, amelyet nem kell cselekvésre buzdítani, mert cselekszik magától. Látjuk, hogy vannak, akik a házbérgondok megszelidítéséből hímet szeretnének varrni a saját politikai habitusukra. Ezek az urak azonban talán egy kicsit szerénytelenül intézik a náluk megszokott lelkes önadminisztrálást, mert bárhogy keresünk, bárhogy kutatunk utána, úgynevezett ellenzéki akció sikerét fölfedezni nem tudjuk. Hiszen olyan egyszerűen ment itt minden, olyan simán intéződött el a novemberi meg az azt követő házbérek kérdése, hogy minden *előbb* megszületett és valósággá lett, mint az ellenzéki csatasorok, akárcsak fölfejlődni is tudtak volna. Mindössze az történt, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármester föltárta a polgárság bajait *Vass* József népjóléti és *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter előtt, akik látva és méltányolva a helyzetet, gyorsan és bölcsen cselekedtek.

Az ellenzéki rajvonal, amelynek kifejlődését ez a gyors cselekvés megakadályozta, már csak azon álmélkodhatott, hogy a kormány többet cselekedett, mint amiről ők álmodni mertek. Mert nemcsak a novemberi házbér ügye intéződött el, hanem a kormány stabilizálta a mostani házbért, kárpótolta a háztulajdonosokat, megszabadított bennünket a lakásfelszabadítás folyton fenyegető rémétől mindaddig, amíg a lakáskérdés végleges megoldást nem nyer. Vajjon hitték-e ezt azok, akik közgyülési és parlamenti harcokra készültek és akik előtt tágasabb kapu nyílt meg, mint amilyet ők maguk betörni akartak?

Kiderült tehát, hogy jóakarattal, bölcs meggondolással mindig lehet mindenkit kielégítő megoldásokat találni. Megnyugvás ez a pesti polgárnak, aki ezer bajával küzd és aki előtt, mikor pihenőre tér, ezrével rajzanak a gondok. Tudjuk nagyon jól, hogy a fővárosnak ma nincsenek anyagi eszközei ahhoz, hogy a polgárságnak ezt az ezer gondját elsimítsa. Láttuk azokat a küzdelmeket, amelyek a tanács kulisszái mögött a költségvetés körül lezajlottak. Nincs pénz, nincs anyagi segítség, nem lehet a dolgokat a legkönnyebb végén megfogni, nem lehet egyszerűen azt mondani, hogy kitárjuk a pénztárajtókat, majd csak elmulnak a polgárság gondjai. Ma csak olyan eszközökkel lehet dolgozni, amihez nem kell pénz. És bebizonyosodott, hogy vannak ilyen eszközök. Bebizonyosodott például a lakáskérdésnél, ahol *Vass* József népjóléti miniszter, *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter és *Ripka* Ferenc főpolgármester megtalálták azt a megoldást, amely senkit sem terhel és senkit sem károsít.

Vannak azonban más területek is, ahol ha a megoldásokhoz pénz kell is, de nem kell több pénz, mint eddig és nem kell több pénz, mint amennyi rendelkezésre áll. *Ripka* Ferenc főpolgármester most a városkormányzás két ilyen ágára vetette tekintetét. A budapesti polgárság két óriási problémáját vette kezébe és meg vagyunk róla győződve, hogy mind a két probléma megoldásánál meg fogja találni a szükséges eszközöket. Az egyik kérdés az *utak ügye*, a másik pedig a *kórházak* immár mindig több botrányt földidéző nagy kérdése. Olyan dolog ez mind a kettő, ahol a főváros igen nagy áldozatokat hozott, de valahogy a bajok gyökerét, a betegségek bacillusait nem látták, nem tudták kiírtani. Mi hiszünk benne, hogy van mód a betegségek kiírtására. *Ripka* Ferenc főpolgármester végigtanulmányozta már az útkérdést, most pedig a kórházak felülvizsgálásával foglalkozik. Nem hisszük, hogy csalódnánk, ha azt mondjuk, hogy meg fogja találni az eszközöket és módokat arra, hogy ugyanazért a pénzért, amelyért eddig rossz utat építettek, a jövőben jó utat fognak lérehozni. A kórházi mizériáknál valószínüen már nehezebb a helyzet, élesebb szemre és gazdagabb szívre van szükség, hogy minden rendbe jöjjön. *Ripka* Ferencben mind a kettőt érezzük: éles szeme meg fogja látni, ha valaki nincs a helyén, ha valaki önös érdekeit ápolja a betegek helyett és gazdag lelke megmutatja majd az irányokat, hogy milyen szellemnek kell életrekapnia Budapest könyörületességének e megszentelt hajlékaiban.

Két gond, három gond esik le így egymásután majd a budapesti polgár válláról. Azután akkor újra kezdheti a főpolgármester, csinálhatja egymásután a legkülönbözőbb razziákat, mert sok még, nagyon sok a megmaradó gond. Fáradhatatlan munkára, mérhetetlen akaraterőre van szükség, de ha ez meg van, aminthogy megvan a főpolgármesterben, akkor lassan, de mindig örvendetesebben közeledünk ahhoz, hogy Budapestnek ismét boldog, nyugodtlelkű polgárai legyünk.

MIÉRT NEM BESZÉL KOZMA JENŐ a költségvetés pénzügyi vitájában?

Közgyűlési beszédét megelőzően a Fővárosi Hirlapban nyilatkozik a költségvetésről

A városházi élet rendkívül megélénkült. A pénzügyi bizottság megkezdte a költségvetés tárgyalását és hamarosan beköszöntött az első vihar is. A vihar nem a költségvetés, hanem a *Halász-ügy* körül keletkezett azzal a hírrel kapcsolatosan, hogy a veszteségben érdekeltek listáján a *Községi Takarékpénztár* is szerepel. A vitában, amely már három napja tart, felvonultak mindazok a kérdések, amelyek a főváros közönségét leginkább foglalkoztatják. Városházi körökben feltünt, hogy *Kozma* Jenő dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke mindezideig nem szólalt föl. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa megkérdezte *Kozma* Jenőt, mi az oka annak, hogy tartózkodik a vitában való részvételtől?

Kozma Jenő dr.

a következőket mondotta:

— Azért nem szólalok föl a pénzügyi bizottságban a költségvetéshez, mert *nem akarok hozzájárulni a vita elhúzódásához*. A közgyülésen nagyobb beszédet szándékozom mondani a költségvetésről. Beszédemben

ki fogok térni minden olyan problémára, amely manapság Budapest lakosságát bármilyen vonatkozásban érinti.

Fölöslegesnek tartom, hogy kétszer mondjak véleményt ugyanarról a témáról. Eléggé helytelen, hogy egyesek részéről ilyen gyakorlat fejlődött ki, ami *csak arra alkalmas, hogy növelje azoknak a számát, akik az autonómia szükitésére keresnek okokat.*

A Halász-ügy

— A vita megindulása előtt szóba került a *Községi Takarékpénztár* szerepe a *Halász-ügyben*. Az olyan ügy, mint a Halász Lajos tőzsdei afférja,

a Községi Takarékpénztár működését a legminimálisabb mértékben sem érintheti.

A Községi Takarék nem azért alakult, hogy üzleteket bonyolítson le *a saját számlájára*. A megalakítás óta egy pillanatra sem szűntünk meg hangsúlyozni, hogy *puritán, altruista, minden kockázatos spekulációtól távol álló intézményt akarunk létetsiteni*. Olyan takarékpénztárat akarunk, amely lehetőségeket nyújt a törvényhatóság szociális elgondolásainak érvényesítésére. Épen azért, mert mi ilyen szigorú feltételeket kötöttünk ki, *nem tételezem föl, hogy fedezetlenül bárkinek legcsekélyebb összeget is adtak volna*. Ha a Községi Takaréknál ilyen természetű ügyleteket bonyolítanak le, akkor ott teljes fedezetnek kell biztosítva lennie. Én a magam részéről

a legnagyobb erélyel fogom követelni a helyzet teljes tisztázását.

A legintenzivebb figyelemmel kísérem egyébként is a *Községi Takarékpénztár* működését, nyilvánvaló tehát, hogy az elsők közt vagyok, akik teljes szigorúsággal óhajtják a Községi Takarék és a Halász-ügy kivizsgálását. Bizonyosra veszem azonban, hogy itt különösebb veszteség nem érheti a fővárost.

A röntgen-botrány

A beszélgetés során szóvátettük az *Uj Szent János-kórház röntgenosztályának botrányát*. *Kozma* Jenő ezeket mondotta:

— Ha bármely kórházban a legcsekélyebb panasz merül föl, azt alaposan meg kell vizsgálni. Mindenütt teljes rendet kell teremteni — személyekre való tekintet nélkül. Nem akarok elébe vágni a megindított vizsgálatnak, várom tehát az eredményt, nem habozom azonban kijelenteni, hogy

a kórházak orvosi vezetése és adminisztráció kezelése tekintetében a drákói szigor álláspontjára helyezkedem,

ha bármily csekély szabálytalanságot állapít meg a vizsgálat. *Ezen a téren nincs helye a tréfának...*

Árleszállítás és reálpolitika

A költségvetésről *Kozma* Jenő így nyilatkozott:

— Sipőcz polgármester expozéja komoly munka eredménye volt. Meg kell állapítanom, hogy a költségvetés összeállítása a feltornyosuló akadályok példátlanul nagy tömege ellenére is *sikerültnek mondható*. A pénzügyi ügyosztály és annak vezetője kétségtelenül szép és értékes munkát végzett. A költségvetés számol a főváros teljesítő képességével. Számol a bevételi lehetőségekkel és számbaveszi a kielégítésre feltétlen igényt tartó szükségleteket. Épen azért, mert ennyire figyelmes körültekintéssel készült az uj költségvetés, én

nem hiszem, hogy azon különösebb változtatást lehetne keresztülhajtani a részletes tárgyalás során.

Én a magam részéről azon az álláspontón vagyok, hogy *az üzemeknek tehermentesitő szerepünknek kell lenniök a főváros költségvetésében. Ez a szerep nincs eléggé kihasználva.* Bizonyos oldalról állandóan *nyereségekről* beszélnek és úgy állítják be a dolgot, minthogyha ezek a mutatkozó nyereségek alapul szolgálhatnának a közszolgáltatások árának nagyobbarányú leszállítására. Akik a következményekkel való nemtörődömséggel ezeket a „nyereségeket" állítják előtérbe, hogy az árleszállítás népszerű követeléseit hangoztathassák, azoknak jó lesz a figyelmébe ajánlani azt a tényt, hogy

sehol a világon nincs ilyen olcsó gáz és ilyen olcsó villany.

De különben is ezek a „feleslegek" vagy egyáltalán nem feleslegek, vagy csak kis részben feleslegek, hiszen az üzemek hatalmas tőkét reprezen-

tálnak. *Az üzemeknek a beléjük fektetett tőkéhez mérten meg kell hozniok előbb a szokásos kamatokat és csak ezeken felül beszélhetünk „nyereség"-ről.* Ezekből az okokból, valamint a költségvetési helyzet súlyosságára és a megoldást követelő problémák nagy számára való tekintettel is,

nem tartom célszerű eljárásnak a közszolgáltatások árának leszállítására vonatkozó követelődzést.

Ez lehet népszerűséghajhászás, vagy kortesfogás, de semmi esetre sem reálpolitika, amit guvernamentális pártnak képviselnie kell.

A számításban hibának kell lennie

— Ami a *tanügyi* költségvetés körül támadt bonyodalmakat illeti, én *nem tudom megérteni azokat a felvilágosításokat, amelyeket a tanügyi osztálytól kaptunk.* Mindenfelől hallom a panaszokat, hogy *egymásután bocsátja el a közoktatásügyi ügyosztály a helyettes, óradíjas és ideiglenes tanerőket.* Nekem az a felfogásom, hogy

a tanszemélyzetet nem szabad redukálni, de miként történhetik meg ez a redukálás akkor, amikor az új költségvetésben hétmillió pengővel nagyobb a közoktatásügyi resszort dotációja?

A tanácsnok úr azt mondotta, hogy ezt a többletet *kizárólag személyi kiadásokra fordítja.* Ebből az következnék, hogy *fejenként legalább ezer pengővel emelte a tanerők fizetését.* Ha ugyanis a nyugdíjasokkal együtt hétezerben állapítom meg a tanerők számát, egyenként ezer pengős fizetésjavítás hozza csak ki ezt a hétmilliót. Itt *a számításban valami hibának kell lennie...*

A fővárosi törvény

Kozma Jenő végül közölte még a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy

megtörtént a döntés a fővárosi törvényjavaslat sorsát illetően.

A belügyminiszter ugyanis sürgősen elkészíti az egyszakaszos törvényjavaslat végleges szövegét, amely az 1928. december 31-én lejáró mandátumok meghosszabbításáról intézkedik. A fővárosi törvényjavaslat, amely évtizedekre szóló kodifikációs munka eredménye lesz, későbbi időpontban kerül a Ház elé, nem kétséges azonban, hogy

a fővárosi reform a jövő év elején, még az 1929—30. évi állami költségvetés tárgyalása előtt tető alá kerül.

A törvény alapján megkezdődik majd a választói névjegyzékek összeállítása, ami előreláthatóan júliusban lesz jogerős. *Az új választások terminusa: 1929. szeptember.* Úgy, amint a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában *Scitovszky* belügyminiszter megállapította.

Uj feladat elé állítja a városigazgatást a költségvetés egyensúlya

Az Egységes Községi Polgári Párt hétfői értekezletén megvitatták a költségvetés során felmerült összes aktuális kérdéseket

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este pártértekezletet tartott, amely a szőnyegen lévő fővárosi költségvetéssel foglalkozott és a *Községi Takarék* sokat szereplő ügyletét tárgyalta. Az értekezleten jelen voltak: *Becsey* Antal, *Bohn* József, *bibiti Horváth* János, *Bittner* János, *Bayer* Antal, *Csécsy* Miklós, *Csilléry* Béla, *Deményi* Aladár, *Dinich* Vidor, *Ereky* Károly, *Éber* Antal, *Farkas* József, *Girardi* Tibor, *Glücksthal* Samu, *Gaár* Vilmos, *Holtzer* Nándor, *Harrer* Ferenc, *Horváth* Károly (belvárosi), *Kozma* Jenő, *Kiss* Menyhért, *Kállay* Tamás, *Lackenbacher* György, *Lédermann* Mór, *Nessi* Gyula, *Nagy* Antal, *Németh* Béla, *Politzer* Gusztáv, *Sajó* János, *Scheuer* Róbert, *Schmidt* Richárd, *Szentirmay* Imréné, *Bánó* Dezső, *Bakonyi* Pál, *Dósa* Ottó, *Erdei* Henrik, *Jaczó* Pál, *Fáber* Fülöp, *Gündisch* Guidó, *Hubert* Vilmos, *Martin* János, *Neményi* Imre, *Pásztélyi* Vilmos, *Szamek* Emil, *Sümeghy* László, *Tartár* Béla, *Wellisch* Ottó és mások.

Az ülést *Becsey* Antal alelnök nyitotta meg *Kozma* Jenő helyett, aki a belügyminiszternél összehívott pártközi konferencián volt ebben az időben. A napirend első pontja *az 1929. évi fővárosi költségvetés megvitatása volt,* amelynek során meghallgatták a különböző kerületek idevonatkozó kívánságait is. *Kiss* Menyhért a párt intervencióját kérte, hogy *a nagymértékben szubvencionált Városi Színház nagyobb súlyt helyezzen magyar színművek előadására,* redukálja a külföldi vendégszerepléseket, lehetőleg igyekezzék felvirágoztatni a népszínművek pusztuló műfaját és *ebben a tekintetben kövesse a régi Népszínház tradicióit. Holtzer* Nándor a *Községi Takarékpénztár* ügyében kérte a párt informálását. *Gündisch* Guidó igazgatósági tag válaszában rámutatott arra, hogy

a Községi Takarék helyesen ragaszkodik a Halász-féle ügylet szabályszerű lebonyolításához.

Van-e veszteség vagy nincs, azt *e pillanatban még mérlegelni nem lehet,* mert nincs véglegesen megállapítva, illetve lezárva az ügylet. A lebonyolításban keresi az összhangot a többi pénzintézettel is, de *természetesen elsősorban a közpénzek megóvására van tekintettel.*

Éber Antal azzal kezdte felszólalását, hogy *Gündisch* megállapításaiból esetleg arra következtethetne valaki, mintha a többi pénzintézet érdeke az volna, hogy a Halász-féle ügyletet valamilyen *kényszeregyezségi úton bonyolítsák le.* Hangsúlyozza, hogy

a többi pénzintézet érdeke egyáltalában nem különbözik a Községi Takarékétól,

ám a magán-pénzintézetek abban a felfogásban voltak, hogy *egy esetleges inzolvencia kis-egzisztenciák egész sorát ránthatja magával, ami a tőzsdére is rossz fényt vet.* Közérdekből, az inzolvencia láncolat elkerülésére, mutatnak tehát hajlandóságot bizonyos áldozatokra is. *Sok pénzintézet*

minden külön érdekeltség nélkül, kizárólag a közhitel és az általános gazdasági élet érdekében interveniál és vesz részt a szanálási akcióban.

Azt hangoztatják egyesek, hogy itt grófok megmentése történik. Hangsúlyozza, hogy *nem Khuen-Héderváry grófról van most szó, hanem tucatszámra érdekelt kisemberekről és a budapesti tőzsde intaktságáról, sőt az ország hiteléről, amit nem szabad kockáztatni. Fáber* Fülöp felvilágosításai után *Becsey* Antal kívánatosnak tartja, ha a párt annak a kívánságának adna kifejezést, hogy *minél előbb készítsék el a Községi Takarék üzletszabályzatát.*

Becsey Antal ezután ismertette az értekezlettel az út- és csatornaépítési szabályrendelet revízióját és azokat az intézkedéseket, amellyel a jövőben

az út- és csatornaépítési, valamint útburkolási költségeket a főváros — legalább részben, — az érdekelt ingatlantulajdonosokra akarja áthárítani.

A párt egyébként *a legközelebb újra megvitatás alá veszi ezt a kérdést a háztulajdonosok szempontjából.*

Bánó Dezső idegenforgalmi kérdésekkel foglalkozott: ezeket a párt hathatós pártfogásába ajánlja. Kéri a pártot, hasson oda, hogy *az idegenforgalmi propaganda támogatására szánt összeget felemeljék.*

Sajó János arra hívta fel a párt figyelmét, hogy a rövidesen szőnyegre kerülő belsőerzsébetvárosi rendezési terveket *vétesse revizió alá* a legjobb megoldás érvényesülése végett.

Kozma Jenő időközben visszaérkezett a belügyminiszternél tartott pártközi konferenciáról, átvette az elnöklést és beszámolt a belügyminiszternél tartott ankét lefolyásáról. Bejelentette, hogy *a belügyminiszter ez év folymán beterjeszti a fővárosi törvény revizióját,* ezt megelőzőleg azonban

egyszakaszos törvényben felhatalmazást fog kérni arra, hogy a folyó év végén lejáró bizottsági mandátumokat egy évvel meghosszabbítsák.

Foglalkozott a költségvetési vitával és megállapította, hogy a házbérstabilizálás folytán előálló költségvetési deficit és az előirányzott bevételek további esetleges csökkenésének fedezésére *a párt kétirányú akciót kezdeményez:*

követelni fogja egy olyan bizottság delegálását, amely tételenként fogja a költségvetést revizió alá venni.

Csak így véli elérhetőnek a párt régi kívánságát: *a fogyasztási adók eltörlésének keresztülvitelét,* ha a törvényhatóságnak módot adnak arra, hogy külön bizottság dolgozza ki a bevételek fokozásának lehetőségeit, miután ezt a rendes üléseken elvégezni nem lehet. De

követelni fogja a párt a gazdálkodás átszervezését is.

azon az alapon, hogy az üzemek a befektetett és leltári alapon újonnan megállapítandó tőkéjük után legyenek kötelesek a fővárosnak *kamatot fizetni.*

Végül közölte, hogy a

a kormány a főpolgármester intervenciójára stabilizálta a házbéreket

és a háztulajdonosokat más módon fogja rekompenzálni.

Gaár Vilmos még bejelentette, hogy a főpolgármester a nála deputációban járt és általa vezetett küldöttséggel közölte, hogy

a pénzügyminiszterben meg van a hajlandóság a fényűzési adó csökkentésére,

a forgalmi adónak *egyfázisu rendszerre való átalakítására, a jövedelmi adó leszállítására, továbbá az adóbehajtás módjának enyhítésére.*

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Aut. 212—85, 218—09.

Eladási osztály: VI., Teréz körut 43. szám

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
okl. mérnökök, építési vállalkozó
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.
Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 515—56.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.
Alapíttatott 1886 ban. Telefon-interurban: Automata 223-06. szám.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen

WALSER FERENC
Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntöde, közfertőtlenitő, köztisztasági szerek
BUDAPEST, VI, LOMB-U. 34-36
TELEFONSZÁM: LIPÓT 913—46.

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 893—08.

Glosszák a glosszákról

*

Remélik, hogy nem

Ők azt remélik, hogy nem... Remélni végre is joguk van... És ha véletlenül egyszer beteljesedik a reménységük, akkor ez azt fogja jelenteni, hogy *Kállay* Tibor a községi politikában nem fog együtt haladni a régi pártjával.

Azt azonban már ők sem remélik, hogy igen... Még ők sem merik remélni, hogy *Kállay* Tibor a községi politikában *velük* fog egy követ fújni. Ilyen vérmes reményeik nincsenek. Szóval csak azt remélik, hogy nem...

Már csak negativumokat remélnek, pozitivumokat nem. És nekik van igazuk.

Mert:

Eddig minden pozitív reményükben megcsalatkoztak.

Biztosan remélték, hogy kenterben győznek a választásokon, beülnek a hatalomba a városházán, lekopirozzák szőröstül-bőröstül, Breitnerestül a bécsi községi politikát. Mélységesen csalatkoztak, mert csak az ellenzékiség demagógiával édesített kenyere jutott nekik. Pedig remélték, hogy igen...

Utolsó szalmaszálként most az a reménységük, hogy *Kállay* Tibor is velük fog politizálni és nem azokkal halad egy úton, akik a városi ügyekből kikapcsolják a politikát. Meleg, öndicsőítő sorok kíséretében ajánlják magukat *Kállay* Tibor szíves figyelmébe, aki valószínűleg meglepetve fog értesülni róla, hogy a városházán minden szépet és jót, minden komoly és becsületes szociális intézkedést ők csináltak.

Kállay Tibor valószínűleg csodálkozni fog ezen, mert esztendőkön át igen közelről láthatta, hogy közvetlen környezetéből indultak ki mindazok az ideák, amelyeknek érdemeit most a glosszák koszorúzottjai maguknak vindikálják. Nagyon jól láthatta azonban *Kállay* Tibor azt is, hogy *akkori* politikai barátainak ideáit hogyan sajátították ki, vagy legalább is igyekeztek kisajátítani neves és névtelen baloldali lesipuskások. *Kállay* Tibor esztendőkön át látta, hogy egy-egy mozgalomba, amely az Egységes Községi Polgári Pártból indult ki, hogyan sodródtak bele azok, akik később az eredményeket, mint saját vadásztrofeáikat diadalmenetben hordták körül. *Kállay* Tibor akkor igenis, ott volt az ideák forrásánál és most valószínűleg nem lesz kedve ahhoz, hogy beüljön a kalózhajóba, amely vígan himbálódzik a baloldali argonauták számára idegen forrásból származó, gazdag eredményekké dagadt vízen.

Erre aligha lesz gusztusa *Kállay* Tibornak. Reméljük, hogy nem...

*

Eredmény

Elképed az ember, hogy egyszerre milyen objektívek lettek. Még *Ripka* Ferenc számára is akad egy vállveregető mondatuk. Hogy: „nem akarjuk kisebbíteni a szolgálatot, amit *Ripka* Ferenc tett az ügynek, amikor a maga befolyását *is* latba vetette a házbéremelés elhalasztásáért." Igen: *is*. Ripka *is*. Hát még ki?

Hát igen, a szegény Bródy Ernő. Jaj, hogy sajnáljuk ezt a derék, jóravaló, jobb sorsra érdemes Bródy Ernőt. Olvassuk a lapjukból, hogy milyen szörnyű sors érte. Már egészen elaggott, tönkre ment, roncsá lett. A saját árnyéka már szegény. Az ősz szakálla a térdéig nőtt. És sápadt az istenadta, olyan sápadt, hogy még a Vezér is megsajnálja.

Ne tessék azt hinni, hogy túlozunk. Igenis, szószerint írják róla, hogy tönkrement a házbérküzdelemben. Igenis: „éjjele nyugtalan polgártestvéreinek gondjától, s évnegyedkor sápadtan verekszik, mintha minden házbérnyugta lidércként súlyosodna mellére."

Igen, hát ez az eredmény.

Hát érdemes harcolni? Hát érdemes becsületesen verekedni a *polgártestvérek* jólétéért. Itt az eredmény. Szegény Bródy. Éjszakánkint házbérnyugták légiója jár kísérteni hozzá és a *Házúr* mint egy nagy fekete kandur, minden éjszaka ráül a mellére.

Igen, ez az eredmény.

Pedig szegény Bródy Ernőnek milyen szépen indult a pályája. Komoly, tiszteletreméltó tekintély volt nemcsak a saját pártjában, de a közgyűlési teremben is. Igenis, becsületesen verekedett, becsületesen dolgozott, voltak ideái, amelyeket — mert értékesek voltak — mások is szívesen támogattak. Sőt megérte azt is Bródy Ernő, hogy a saját pártjában is próféta lett. Fölküzdötte magát egészen a városházi vezérségig. Rendben tartotta szépen a pártját és ha más pártok leültek vele tárgyalni, tudták, hogy el lehet indulni a szaván.

Hát érdemes verekedni? Egy harcos, tiszteletreméltó, küzdelmes, a vezérségig ívelt mult után megteszik szegény Bródy Ernőt — *házbérszakértőnek*.

No és kap egy glosszát.

Tarde venientibus — *glossza*.

Igen, ez az eredmény.

Kertészetek figyelmébe!
Permetezzük gyümölcsfáinkat télen
DENDRIN-nel
a kártevők ellen.
KRAUSZ—MOSKOVITS RT.
Budapest, VIII. ker. Örömvölgy utca 8. sz

SCITOVSZKY BELÜGYMINISZTER: „Egy évvel meghosszabbítom a decemberben lejáró mandátumokat"

Kozma Jenő: Az új választás az Egységes Községi Polgári Pártot igazolná, de két választást egy évben senki nem akarhat

A fővárosi politikai helyzet alakulása dolgában jelentős lépés történt. *Scitovszky* Béla belügyminiszter hétfőn délután 5 órára magához kérette a községi pártok vezetőit, hogy megismertesse velük azokat az intencióit, amelyek őt az 1928. évi december hó 31-én lejáró mandátumok meghosszabbítására késztették. A belügyminiszteri ankét eredménye elé *nemcsak várospolitikai, hanem országos politikai körökben is általános érdeklődés nyilvánult meg.*

Hétfőn délután 5 órakor *Scitovszky* Béla belügyminiszter hivatali szobájában a négy nagy községi párt részéről két-két képviselő jelent meg. Az *Egységes Községi Polgári Pártot Kozma* Jenő és *Gaár* Vilmos, a *Független Nemzeti Demokrata Pártot Bródy* Ernő és *Baracs* Marcel, a *Keresztény Községi Pártot Wolff* Károly és *Ernszt* Sándor, a *Szociáldemokrata Pártot Büchler* József és *Peyer* Károly képviselték.

Scitovszky Béla belügyminiszter mellett a belügyminisztérium részéről megjelent *Ladik* Gusztáv, *Tatits* Árpád és *Blaha* Sándor államtitkár, a székesfővárost *Ripka* Ferenc főpolgármester és *Sipőcz* Jenő polgármester képviselte.

A pártközi konferenciáról alkalmunk volt beszélni

Scitovszky Béla belügyminiszterrel

aki a fővárosi mandátumok meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat beterjesztését a következőkben okolta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Törvényjavaslatomban *egy esztendővel kérem meghosszabbítani az 1928 december hó 31-én lejáró budapesti törvényhatósági mandátumokat*, mert

számolnom kell azzal, hogy a fővárosi törvény megalkotása elhúzódik

és az ennek következtében szükségessé váló választás előkészítése, nevezetesen a jövő évre érvényes választói névjegyzékek végleges megállapítása *csak 1929 őszén történhetik meg*. Egyébként

a Fővárosi Hirlapnak adott nyilatkozataimban részletesen megokoltam, miért kell a kisorsolt mandátumokat meghosszabbítani

— A fővárosi reformból ugyanis *belátható időn belül feltétlenül törvény lesz*, tehát — ha az időközi választásokat lefolytatnánk, — *ezeknek az érvénye a jövő évnek mindössze néhány hónapjára terjedne ki* és a jövő esztendő őszén ismét csak új törvényhatósági bizottságot kellene Budapest közönségének választani. A

két egymásutáni választás izgalmaitól akarom megkímélni Budapest lakosságát

és én *nem hiszem*, hogy a pártok érdeke lehetne egymásután, rövid időn belül két választás lebonyolítása. Remélem, hogy

legkésőbb december 15-ig a képviselőház elé terjeszthetem a fővárosi törvényjavaslatot.

amely végleges formában még nem készült el. A törvényjavaslat két részből áll: az első rész *az adminisztrációra* vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza; a második rész *a politikai rész*. Ha ez a törvényjavaslat elkészül, *módot fogok adni a pártoknak, hogy ehhez az egész kérdéskomplexumhoz hozzászólhassanak.*

Az értekezlet lefolyásáról

Kozma Jenő dr.

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a következő részletes nyilatkozatban számol be a *Fővárosi Hirlap* olvasóinak:

— A belügyminiszter úr előttünk, mint a községi pártok vezetői előtt, alaposan megokolta, *miért van szükség az 1928. évi december hó 31-én* lejáró mandátumok meghosszabbítására. Kész törvényjavaslatot erre vonatkozóan nem tudott nekünk bemutatni, mert *a javaslat tervezetének végleges szövege még nem készült el.* A fővárosi mandátumok meghosszabbításáról intézkedő

törvénytervezete előbb a pénteki minisztertanács elé kerül és csak azután válhat publikussá.

— A javaslat érdemi részét a belügyminiszter úr ismertette velünk: *egy esztendőre fogja kérni a mandátumok meghosszabbítását*, mert számolnia kell azzal az eshetőséggel, hogy a fővárosi törvény megalkotása elhúzódik.

— A belügyminiszter úr ismertetéséhez és részletesen megokolt tervéhez *a pártok megjelent képviselői mindnyájan hozzászóltak.* A baloldali bizottsági tagok az azonnali választások kiírását sürgették, azzal a megokolással hogy a pártok számaránya az 1925. évi választás óta erősen megváltozott. A magam részéről felszólalásomban válaszoltam ezekre a kitételekre. A leghatározottabban kijelentettem, hogy *magam is szívesen látnám, ha a választást még ez év decemberében meg lehetne tartani.* Sőt hangsúlyoztam, hogy pártom egyáltalán nem húzódozik a választások kiírásától. Az *Egységes Községi Polgári Párt* bizottsági tagjainak *nincs okuk tartani a választóközönség megnyilatkozásától.* Kijelentettem, hogy

meg vagyok győződve a kiírandó választás olyan eredményéről, amely a legteljesebb mértékben igazolná azt az Egységes Községi Polgári Párt javára történt változást, ami a számarány tekintetében bekövetkezett.

— A legteljesebb mértékben hiszem ugyanis, hogy *az új választás az egész vonalon igazolná azokat a bizottsági tagokat, akik a maguk meggyőződésének parancsszavára hallgatva pártunkhoz csatlakoztak.* Ezeknek a bizottsági tagoknak pártunkhoz való csatlakozása, meggyőződésem szerint, *annak a hangulatváltozásnak a bizonyítéka, amely a választóközönségben a mi javunkra könyvelhető el.* Tény azonban, hogy

két egymásutáni választás eshetőségét én is kikerülendőnek tartom.

Semmi értelme sem volna, hogy egy éven belül *kétszer vigyük a főváros közönségét az urnák* elé. Meg kell azonban állapítani, hogy *valóban nincs-e kilátás*

JUNKERS

JUNKERS
A központi melegvízellátás gázkészülékekkel
a legkényelmesebb és legtakarékosabb
Prof. JUNKERS
önműködő átfolyóvízmelegítői
(autogeizer) ilyen célra a **legmegbizhatóbb** és **legmegfelelőbb** legelsőrendű minőségű készülékek
Minden szerelőnél kaphatók.
Gyár:
JUNKERS & Co. DESSAU
Felvilágosítással szolgál a vezérképviselet:
UngárLászló, *Bpest VII, Damjanich-u. 26/b*
Telefon: József 419-72.

a fővárosi törvény gyors letárgyalására. Ha ugyanis van kilátás arra, hogy a fővárosi törvény még ebben az évben tető alá kerül, *nem szabad elhalasztani a választást,* illetve — ami ezt megelőzi — *nem szabad meghosszabbítani a lejáró mandátumokat.*

— A belügyminiszter úr ismertetése felett a jelenvoltak részéről hosszabb vita indult meg, amely benyult a késő esti órákba. *Döntésről* természetesen *nem lehet szó,* mert hiszen pártközi konferenciának ez nem is lehet a feladata. A belügyminiszter úr meg akarta tudni a községi pártok véleményét és most, hogy ezeket meghallgatta, *elkészíti a mandátumhosszabító javaslat szövegét:*

a meghosszabbítás terminusa előreláthatóan egy év lesz.

nem lehetetlen azonban, hogy a terminus tekintetében a későbbi tárgyalások során bizonyos, *de legfeljebb egy-két hónapos csökkentés következik be.*

Kozma Jenő dr. közölte még a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy az ankéten felmerült a fővárosi törvényjavaslat két nagy fejezete:

az adminisztrációs és a politikai fejezet különválasztásának a lehetősége.

A belügyminiszter azonban kijelentette, hogy *a két részt egymástól nem lehet elválasztani,*

a multban éppen az volt a hiba, hogy folyton politikai természetű törvényeket hoztak anélkül, hogy a régi fővárosi törvénynek az adminisztrációra vonatkozó rendelkezéseivel összeegyeztették volna.

— A belügyminiszter közölte továbbá a pártközi konferencia résztvevőivel, hogy az október hó 16-án összeülő képviselőház *elsőnek ezt a rövid, legfeljebb egy vagy két szakaszból álló mandátumhosszabbító törvényjavaslatot fogja tárgyalni.* Ezt a házszabályrevizió tárgylása követi. A házszabályrevizió után a *vármegyei reform kerül* a képviselőház elé. Közben kisebb, nagyrészt kereskedelemügyi és népjóléti javaslatokat iktatnak be a parlament munkaprogramjába. A fővárosi törvényjavaslatra, amelyet legkésőbb december 15-ig a belügyminiszter a képviselőház elé terjeszt, a karácsonyi szünet után, tehát *1929 januárjába kerül sor.*

MÁSFÉL ÉVTIZEDE KENYERES PAJTÁSOM . . .

*

Másfél évtizede kenyeres pajtásom: mondta *Ripka* Ferencről az ékesszólás ékesen szóló professzora, *Vass* József azon a banketten, amelyhez fogható impozáns keretek közt Budapesten még soha nem ünnepeltek magunk közül való polgárt. Nem a miniszter mondta ezt a főpolgármesternek, hanem Krisztus szolgája a vakmerőnek, aki az élet mai, sátáni komédiájában érthetetlen bátorsággal állja a legvigasztalanabb küzdelmet: mer szeretni. Nem a hatalmasokat, a kiválasztottakat, hanem a sátáni komédia nyomorult statisztáit, akiknek a gond szántja arcát, szomorúság sápasztja hamvát és korgó gyomor gyújtja kísérteties fényesre tekintetét.

Ehhez kell a legnagyobb bátorság és ennek a bátorságnak volt lankaszthatatlan örök-szép hőse a boldogságos Szent Ferenc, akinek életéhez asszonánsnak találta *Ripka* Ferenc cselekedeteit az asszonanciák és analógiák tudós professzora, *Vass* József.

A hasonlatok utólérhetetlen mestere állapította meg ezt a hasonlatot, amelyet eddig is valamennyien éreztünk, csak szavakba fogalmazni nem tudtunk. És nyilván ez a grandiózus hasonlat rejti magában azt az általános és mélységes emberszeretettől fűtött és dobbantott szivet, amely *Ripka* Ferencet Krisztus szolgájának, a pap-miniszternek kenyerespajtásává tette.

Nagy, meleg szivük, a cselekvő és élő Krisztusi szeretet hozta őket egymáshoz: a szenvedők istápolásában talált egymásra a két kenyerespajtás. És ennek a ritka és csodálatos eredetű barátságnak deklarálása Assisi Szent Ferenc napjának vigiliáján volt a főpolgármester legméltóbb ünneplése, egyben pedig ünneplésének fénypontja.

Nem puszta véletlen, hogy *Ripka* Ferenc cselekedetei méltóknak bizonyultak az Angyali Doktor életével való összehasonlításra. Valójában nemes és tiszta-szándékú készülődés és életfelfogás előzte meg ezt a nagy dícséretnek számító eredményt. *Ripka* Ferenc maga mondta:

— Az ember könnyen eltévesztheti az élet útját, ha nem látja maga előtt a célt . . . Az élet vezére csak egy másik élet lehet . . . Én nevemmel együtt kaptam egész életemre ezt a példaképet, akinek névünnepére jöttünk össze ma mindnyájan: Assisi Szent Ferencet . . . Hozzá ragaszkodom egész lelkemmel, mert ő a lélek igazi örömét hirdeti . . .

A szó legigazabb értelmében vett krisztusi szeretetnek apoteozisa ez az önvallomás: gyámolítja az esetteket, barátja a „gonddal barázdált arcúaknak," mert a lélek igaz örömét keresi, amelyet a Boldogságos Szent meghirdetett. . . .

Nagyszerű, szokatlan és az emberi lélek legnemesebb indulatait megrázó megismerések ragyogó sorozata volt ez az ünnepség, amelyet a baráti szeretet és főként Budapest polgárainak minden kicsinyes szemponton fölül való nagy és őszinte elismerése emelt ilyen páratlanul impozáns demonstrációvá. Politikai, felekezeti és pártkülönbség nélkül gyültek össze a közélet kiválóságai és a főváros polgárai *Ripka* Ferenc múlhatatlan érdemeinek ünneplésére: ezren emelték poharukat ezen az estén a főpolgármesterre, de még ennél is többen voltak azok, akik egyszerűen — nem jöhettek el, mert nem volt hely. Szent Gellérttől kértek szállást az ünnepségre és Szent Gellért hatalmas márványcsarnoka nem bizonyult elég terjedelmesnek annak a hatalmas szeretetnek befogadására, amelyet a főváros polgársága nem csupán érez, de egy tömegben kifejezésre is óhajtott juttatni *Ripka* Ferenc iránt.

*

Az ünnepség impozáns kereteit egyébként minden kommentárnál jobban jellemzi az alábbi díszes névsor:

Az ünnepelt főpolgármestern kívül megjelent a vacsorán: *Vass* József népjóléti miniszter, *Pesthy* Pál igazságügyminiszter, *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter, *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter pedig kimentette távolmaradását s így levélben üdvözölte a főpolgármestert. *Scitovszky* Béla belügyminiszter távolmaradását családi gyászával indokolta. Megjelent a vacsorán *Sipőcz* Jenő polgármester is. Ott voltak továbbá: *Tolnay* Kornél, *Pettkó-Szandtner* Aladár államtitkárok, *Issekutz* Aurél belügyi államtitkár, *Homonnay* Tivadar, *Usetty* Béla, *Mátéffy* Viktor kanonok, *Ugron* Gábor országgyülési képviselők, *Bezegh-Huszágh* Miklós főkapitány, *Vészi* József felsőházi tag, főszerkesztő, *Andréka* Károly főkapitányhelyettes, *Hoór-Tempis* Mór egyetemi tanár, *Horváth* István miniszteri tanácsos, *Óváry* Ferenc felsőházi tag, *Papanek* Ernő pénzügyminiszteri tanácsos, *Schober* Béla, a *Nemzeti Bank* igazgatója, *Czabalay* Kálmán, a közmunkatanács h. elnöke, *Ereky* Károly, *Bódy* Tivadar, *Csilléry* András, *Józan* Miklós unitárius püspök, *Pap* József felsőházi tag, *Csilléry* Béla pénzügyigazgató. A tanács tagjai közül: *Lobmayer* Jenő, *Lamotte* Károly, *Csupor* József, *Berczel* Jenő, *Édes* Endre, *Solty* Lajos tanácsnokok, az előljárói és főjegyzői kar teljes számban. Ott voltak még *Ziegler* Géza, *Pompéry* Elemér, *Glückstahl* Samu, *Gaár* Vilmos, *Lázár* Ferenc, *Becsey* Antal, *Glück* Frigyes, *Halter* Károly és *Lengyel* Endre igazgatók, *Staub* Elemér, *Törley* Aladár, *Erősdy* főispán, *Mayer* Antal, *Márkus* Jenő, a *Beszkárt* h. vezérigazgatója, *Battenberg* Alajos ny. államtitkár, *Gündisch* Guidó dr., *Dési* Géza országgyülési képviselő, *Fejér* Ottó ny. államtitkár, országgyülési képviselő, *Rózsa* Károly, a *Gázgyár* vezérigazgatója, *Székely* Wladimir rendőrfőtanácsos, *Dinich* Vidor, *Harrer* Ferenc, *Szabó* Imre, t. főügyész, *Pakányi* Ferenc, *Spett* Ferenc bizottsági tagok, *Balkányi* Kálmán az *OMKE* igazgatója, *Illyefalvy* I. Lajos, *Frühwirth* Mátyás országgyülési képviselő, *Baránszky* Gyula, *Bibiti-Horváth* János, *Bohn* József, *Bánó* Dezső, *Mosdóssy* Imre tanfelügyelő, *Pósta* Sándor, *Dósa* Ottó, *Bayer* Antal, *Dárdai* Ede, *Dongó* Orbán, *Erdélyi* Mór, *Farkas* József, *Gamauf* Géza, *Girardi* Tibor, *Günther* Tivadar, *Horváth* Károly, *Ilovszky* János, *Neuschloss-Knüsli* Kornél, *Rónay* Károly, *Sümegi* László, *Stern* Sándor, *Latinák* Jenő bizottsági tagok, *Végh* János ny. tisztifőorvos, *Tabódy* Tibor, *Bozóky* Ádám, *Bakonyi* János, *Holzspach* Aurél. *Szabó* Árpád, *Schön* Győző, *Bernauer* gázgyári igazgatók, *Ullmann* Dezső, *Müller* József Leó, *Széll* Jenő, a *Kisipari Hitelintézet* igazgatója, *Böhm* Gusztáv tábornok, *Szviezsényi* Zoltán, *Zilahy* Dezső, *Némethy* Károly főjegyző, *Bársony* Oszkár, az *Idegenforgalmi Menetjegyiroda* igazgatója, *Miklós* Elemér, a *Légiforgalmi r. t.* vezérigazgatója, *Reich* Samu kormányfőtanácsos, az *Élelmiszerüzem* vezérigazgatója, *Martin* János főmérnök, *Alapy* Béla főorvos, *Steiner* Sándor, *Sajó* János és még nagyon sokan mások. Az Egységes Községi Polgári Párt különböző kerületi szervezetei testületileg jöttek el elnökeik vezetésével, teljes számban ott voltak a *Budai Társaskör* tagjai és igen sokan a budai *Katolikus Körből* is, s rajtuk kívül a különböző társadalmi egyesületek csaknem kivétel nélkül képviseltették magukat.

BUDAPEST SVÁBHEGYI SZANATORIUM

Az ideális őszi gyógyhely

Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma belbetegek, idegbetegek és üdülők részére

*

Központi fűtés, meleg-hideg víz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A **Svábhegy** Budapest centrumától 20 percnyire, 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségű kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyítója a beteg testnek és fáradt léleknek.

*

NAPIDIJ (az új főépületben) beleértve ötszöri diétás étkezést, fűtést vízkúrákat **22 pengőtől**

Budapesti Jégárusító r. t.

Budapest, VII. kerület, Nagydiófa ucca 3.

Szállít műjeget Budapestre és vidékre minden mennyiségben

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1904 — **Budapest, I., Böszörménylút 18** — Telefon Aut. 510-86

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: Automata 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyfém stb.

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975-62

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓINTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Baross ucca 80. szám.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

MAGASVASUTAT ÉPÍT A M.Á.V. a halálsorompók eltüntetésére

Véglegesen döntött a kereskedelmi miniszter — Tavasszal már megkezdik a munkálatokat

A halálsorompók állandóan aktuális kérdésének és ezzel kapcsolatban a ceglédi vasut ügyének megoldása — a legilletékesebb helyről nyert értesülésünk szerint, — a kereskedelmi minisztériumban annyira előrehaladott stádiumban van, hogy előreláthatóan *már a legközelebbi hetekben megtörténik a kivitelre vonatkozó végleges döntés*, megtörténik a megállapodás a főváros és a kincstár között a költségek megosztására nézve, s

a jövő tavasszal meg is kezdik a több évre terjedő hatalmas vasútépitési munkát.

amely nemcsak városrendezési szempontból nagyjelentőségű, hanem gazdasági tekintetben is, amennyiben egész munkáslégióknak biztosítja hosszabb időre a kenyeret.

Mint ismeretes, néhány hét előtt az érdekeltségek meghallgatása után a kormány az *Országos Középtési Tanácsnak* adta ki véleményezésre a kérdést, hogy a szóbanforgó három megoldás: a kihelyezés, a mély vasuti megoldás, vagy a magas vasut építés közül *melyiket válasszák*. Az *Országos Középitési Tanács* a főváros bevonásával hosszabb időn át ankétezett, meghallgatta a különböző felfogásokat, végeredményben azonban *Zelovich* Kornél műegyetemi tanár, a vasutépitési tanszék professzora mégis *a* magas *vasuti megoldás mellett foglalt állást és ezt ajánlotta kivitelre.*

A ceglédi vasutvonalon kívül elterülő városrészek lakói s a közvélemény ugyan *még ma is a kihelyezés mellett agitálnak*, sőt október 14-én, vasárnap délelőttre újabb népgyűlést is hívtak össze, mindazáltal ma már biztosra vehető, hogy a *magas vasuti megoldást alkalmazzák*, vagyis

a halálsorompók helyett kinal falat emelnek a kettészelt városrészek között.

ami vontatási és vasutpolitikai szempontból helyes lehet, de *városrendezési szempontból nem a legkedvezőbb megoldás.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ebben a Budapest közönségét igen közelről érintő vasutépitési kérdésben felkereste

Rumbach Dezső tanácsnokot

aki a következőkben ismertette a rövidesen megvalósuló terveket:

— A közforgalmat akadályozó és sok végzetes szerencsétlenséget előidéző halálsorompók elleni panaszok megszüntetése a kereskedelmi kormánynak *ma már elhatározott szándéka.* Befejezett tény, hogy

a halálsorompók rövidesen eltünnek.

A *MÁV* is belátta a panaszok jogos voltát és a kereskedelmi miniszter utasítására *megkezdte az előkészületeket az útszintes keresztezések eltüntetésére.* A főváros lakossága, mint ismeretes, a pálya teljes kihelyezése mellett kardoskodott és *a ceglédi vasút belső szakaszának forgalmát a körvasútra szerette volna átteréltetni*, s tényleg

ez lett volna városrendezési szempontból a leghelyesebb megoldás.

A *MÁV* szerint azonban igen súlyos közlekedési okok argumentáltak ez ellen, így ezt a megoldást *a kereskedelmi miniszter végleg elejtette.* A másik két megoldás közül a középitési tanács javaslatára gazdasági és praktikussági szempontból

a feltöltést választotta,

mert *a bevágásban* való vonalvezetés egyrészt *a csatornázás és a viztelenités* miatt járt volna bizonyos nehézségekkel, másrészt *hófuvás* idején is zavarokat okozhatott volna. A kereskedelmi miniszter ezért utasította a *MÁV*-ot, hogy a legegyszerűbb megoldásra, a feltöltésre vonatkozóan dolgozzon ki terveket. A munkához hozzá is fogtak, de szükségesnek látszott, hogy néhány mérnök külföldön, a helyszínen tanulmányozza a magasvasút építésénél alkalmazott megoldásokat. Kívánatosnak mutatkozott, hogy a *MÁV* mérnökeivel együtt *a főváros műszaki tisztikaráből is kiutazzék valaki erre a tanulmányútra.* Javaslatomra a polgármester

Király Kálmán műszaki főtanácsost delegálta ebbe a szakbizottságba.

A bizottság tagjai szeptember 8-án utaztak ki Németországba, ahonnan a napokban érkeztek haza és rövidesen részletes jelentésben számolnak be a kint látottakról.

— A magas vasúti megoldás kivitelére vonatkozó végleges tervek még ismeretlenek, annyit tudok, hogy *a MÁV hajlik a kombinált megoldás felé, ami annyit* jelent, hogy

a város felé néző oldalon a töltésnek támfala lesz, vagyis izlésesen kiépitik, mig a kifelé néző oldalon rézsutos töltés marad.

Ennek a megoldásnak az az oka, hogy *a MÁV ezt a vonalat idővel fejleszteni akarja*, úgy hogy a pályán a mostani két vágány helyett *öt, illetve tiz sinpár futhasson végig*, ami csak úgy lehetséges, hogy helyet hagy a magas pálya szélesítésére. Éppen ezért a *MÁV* nem is hajlandó átadni a mostani pálya két oldalán futó bekerített földsávot, hanem azt továbbra is vasuti célra akarja fentartani. Természetes, hogy az uccakeresztezéseknél a töltést izlésesen, architektonikusan, faragott terméskőből, vagy mészkőből viadukt-szerűen képezik ki. Azon leszünk, hogy

az ezidőszerint kettészelt, illetve csonkán végződő összes merőlegesen futó uccákat megnyissuk az átépités során.

hogy a két városrész között *a közlekedés cirkulációja minél élénkebb és minél zavartalanabb legyen.* Ugy tudom, a *MÁV* minden tekintetben honorálni kívánja a főváros kívánságait és arra törekszik, hogy az új pályatest csin dolgában is minél harmónikusabbban illeszkedhessék az általános városképbe. Ennek érdekében hajlik arra a megoldásra is, hogy

a tulajdonában levő földszalagon a pályatest két oldalán parksávot létesitsen,

amelynek gondozását és fentartását *esetleg a város vállalná.* A konkrét tárgyalások remélem, hamarosan elkezdődnek. A pénzügyi fedezet kérdése *egyelőre még bizonytalan*, amennyiben

az e célra előirányzott 1,800.000 pengőt törölték a költségvetésből.

Hazaérkezése után nyomban felkereste

Király Kálmán főtanácsost

is a *Fővárosi Hirlap* munkatársa. A külföldi tanulmányútról, illetve a magasvasuti megoldásról a következőket mondta el a műszaki főtanácsos:

— Szeptember 8-án indultunk el a tanulmányútra. A *MÁV Korányi* Imre dr. főmérnököt és *Vass* László mérnököt delegálta. Különösen Drezdában, Berlinben és Hamburgban tanulmányoztuk a *Reichsbahn* szóbanforgó építményeit, valamint a berlini és hamburgi *Hochbahn* töltésen épült szakaszait. Az ottani vasuti

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

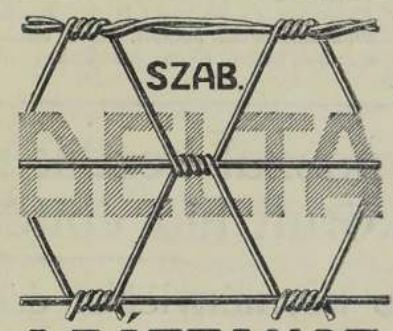

DRÓTFONAT
A LEGJOBB KERITÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
BUDAPEST. IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.

MARTON ÉS SZALKA
ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII., Damjanich ucca 38 TELEFON: J. 880—19

JEGYUD GYULA
IRODABUTOR KÜLÖNLEGESSÉGI GYÁRA
BUDAPEST,
II., FŐ UCCA 68. és GYORSKOCSI UCCA 23.
Telefon szám: Automata 530—23.

Magyar Mosó- és Fertőtlenítő-Gépgyár Részvénytársaság
Telefon aut. 625—23. Budapest, III, Lajos-utca 115. sz.
Mosóda berendezések — Fertőtlenitő berendezések — Gőzfőzőkonyhák
Eddig 2000-nél több berendezés üzemben

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKITÓK, MOTORDINAMÓK ÉS GENERÁTOROK

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA REDŐNYGYÁR
Budapest. V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

SCHWEIGER REZSŐ ÉS KULÁS JÁNOS kövezőmesterek és útépitési vállalkozók
Budapest, III, Ürömi ucca 41

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

Budapest legszebb helyén, a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában a 83-as végállomástól megközelíthető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a
„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",
mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A végleges jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Épülő mintaházak a helyszinen megtekinthetők. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig. **Kertváros Épitő R.-T. V., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.**

vezetőségek a szakbizottságot nagyon szívélyesen fogadták és a legelőzékenyebben kalauzolták, sőt tervrajzokat is bocsátottak rendelkezésünkre, így

a tanulmányút igen eredményesen végződött.

Mindent megismertünk és megtudtunk, amit e téren megismerni és megtudni számunkra előnyösnek mutatkozott. A látottakról számos jólsikerült fényképfelvételt is készítettünk, amelyet a bizottság tagjai a legközelebbi jövőben fognak vetített képes előadás során a *Mérnök és Építész Egyletben* bemutatni. A magasvasút külföldön aránylag elég szépen illeszkedik be a város képébe, amennyiben

a németek igyekszenek a töltést parksávba helyezni.

a rézsüt lehetőleg igen menedékesen, enyhe emelkedéssel képezik ki és *a terde sikot is szépen parkirozzák.* Ott, ahol a töltés 4—5 emeletes házak között halad, már csak területnyerés kedvéért is *a támfalas megoldást alkalmazzák részü helyett.* Itt a töltésbe helyenként üzlethelyiségeket és raktárakat illesztettek be.

— Ami a ceglédi vasutvonal átépítését illeti, arról csak annyit mondhatok, hogy az erre vonatkozó terveket a *MÁV* a székesfőváros illetékes ügyosztályának előadóival együttesen most dolgozza ki. Amint ezek elkészülnek, rögtön megindulnak a tárgyalások a *MÁV* és a *főváros* között a költségek elosztására és a tervek jóváhagyására vonatkozóan. Az áthidalás a Kerepesi-út fölött *az útvonal egész szélességében lesz, de*

az összes kisebb uccáknál is minimum nyolc méter széles kocsiúttal történik a keresztezés.

A magasvasutat a Hungária-körúttól Kőbányáig építik ki. A töltés általában 5 és fél méter magas lesz, *a viadukt szabad nyilása pedig 5 méter,* úgy hogy nemcsak a villamosok, hanem *magasabb közlekedési eszközök,* így például *imperiálos* autóbuszok is áthaladhatnak alatta. Mivel a kereskedelmi kormány és a *MÁV* a legkomolyabban, a legnagyobb erélyel kezeli a kérdést, kézenfekvőnek látszik, hogy *a legalább 2—3 évre szóló építési munka a jövő tavasszal megkezdődik.*

Tavasszal kezdik meg az Óbuda-Hungária-körúti hid építésének földmunkálatait

Ujabb kormányleirat érkezett a Városházára — Díszes, hatalmas teret terveznek a pesti hidfőhöz

Néhány hét előtt a *Fővárosi Hirlap* adott először hírt arról a miniszterelnöki leiratról, amely a főváros közigazgatási bizottságának felterjesztésére vonatkozó kormányválaszt tartalmazta. Ez a leirat — mint annak idején megírtuk — az új Dunahidak kérdésével is foglalkozott és a kormány pozitiv ígéretét is közölte arra nézve, hogy az *Óbuda—Hungária*-körúti híd építésének megkezdése *befejezett tény,* s az erre vonatkozó tervezési és előkészítési munkák *már megkezdődtek.*

Azóta újabb illetékes kijelentések is megerősítették a *Fővárosi Hirlap* értesülését, s szinte biztosra vehető, hogy ez a nagyszabású és Budapest jövő fejlődése tekintetében szinte sorsdöntő jelentőségű alkotás *a legközelebbi jövőben valósággá válik,* sőt

már tavasszal el is kezdik a földmunkálatokat.

Miután a kérdés városrendezési és egyéb tekintetben a főváros adminisztrációját is a legközelebbről érinti, szükségesnek tartottuk az arra legilletékesebbeket, *Rumbach* Dezső tanácsnokot és *Wargha* László műszaki főtanácsos, városrendezési szakértőt megkérdezni, történik-e a tanács, illetve a törvényhatóság részéről ebben az irányban valami számottevő intézkedés.

Rumbach tanácsnok információja így hangzott:

— A Hungária-körúti híd ügyében egyelőre semmi újat nem mondhatok. A közelmult napokban érdeklődtem ezügyben *Novák* miniszteri tanácsos úrnál a kereskedelmi minisztériumban, ahol azt az információt kaptam, hogy

a tervezés elkezdődött.

de az építés, a megvalósítás dolga *még nagyon embrionális stádiumban van.* A fővárost a kérdés közelebbről nem is igen érinti, mert a hídfők környékének kiképzése valószínűen úgy mint a multban a Ferenc József- és Erzsébet-hidak építésénél, *ezúttal is a közmunkatanács gondja lesz.* Ugy tudom, hogy már történtek is e tekintetben lépések, *főleg Óbudán.*

Felkerestük *Wargha* László városrendező műszaki főtanácsost is, akitől az alábbiakat tudtuk meg:

— Én csak annyit mondhatok, hogy a híddal kapcsolatos városrendezési tervek *már régen, a háború előtt elkészültek,* s azokat a közmunkatanács is régen ismeri. A nagyobb feladat Óbudán van, mert ott régi, *beépített városrésszel állunk szemben.* A pesti oldalon könnyebb a dolog, mert *szabad területen operálhatunk.* A pesti hídfőnél a Váci-úttól tovább nyitandó Hungária-körút nem fog tompán végződni, hanem

a híd elé nagyobb teret terveztem, ahova három útvonal fog betorkolni.

Egy impozáns, nagyvonalú új városrész szivének szánják a Hungária-híd előtti teret, amely hatalmas méreteivel majdan „Nagy-Budapest" egyik legimpozánsabb fokuszává fog kifejlődni.

A két nyilatkozatból az tünik ki, hogy a városházán a híd létesítésével kapcsolatban még semmi sem történt s informálva is kevéssé vannak a dologról. Más helyen szerzett értesülésünk szerint azonban

épen szombaton érkezett le a városházára a kereskedelmi miniszter leirata, amelyben értesíti a fővárost az előmunkálatok megkezdéséről

és amely azokat a feltételeket tartalmazza, amelyek *az állammal való kooperálás módozataira vonatkoznak.*

A hatodik Dunahíd — jól értesült forrásból származó információnk szerint —

az összes meglevőknél nagyobb és erősebb szerkezetü lesz.

Nemcsak egy nagyarányú közúti kocsiforgalom lebonyolítására lesznek tekintettel a megkonstruálásnál, hanem *erős villamos és autóbusz közlekedésre is,* sőt

valószinüleg egészen külön pálya épül a hídon a leendő gyorsvasútnak.

amely a *BSzKRT* tervei szerint *nem lesz teljesen földalatti jellegü,* hanem helyenként az adott viszonyoknak megfelelően *földszinti, illetve magas vasút is lesz.* Az új híd építésénél nagy gondot fordítanak a hatalmas gáz- és vízvezető csövek elhelyezésére, amelyek most az újpesti vasúti híd alatt húzódnak.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vizvezeték
Épület bádogos munkák

JANCSURÁK GUSZTÁV
rézmüves-mester
Budapest, IX., Ferenc-utca 39.
Telefon: József 8—47, 308—47.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53.

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

STEINER ÁKOS
MECHANIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI ÜZEME
Készit és raktáron tart:
emeltyüs kapcsolókat, lamellás biztositókat, olvadóbetéteket
BUDAPEST, VII. KMETTY UCCA 17.
Telefon: Lipót 902—40

TELEFON: AUTOMATA 517-08.
RIEMER MIKSA
KÖZPONTI FŰTÉS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK
Budapest, II., Batthyány ucca 18 sz.

PARKETTA
szállitása, mindennemü padozat kéázítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
Budapest, VII., Rákóczi-út 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vízvezeték Központi fütés

LENDVAI FERENC
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VII., Nefelejts ucca 50.

Épület,- mü és vas-szerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon: József 413—01

VÖGEL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Aut. 502-31.
Épület, szobrász és mükömunkák készitése

MARINKA IMRE
ÁCSMESTER
Budapest, VII, Czobor-utca 63. sz.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

EGRY BÁLINT
ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Salétrom ucca 6
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 390—75

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER.,
KEMENES UCCA 6

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető
hézagmentes padozatburkoló a
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemü átalakitásoknál ajánlattal dijmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

Magyar Kir. Osztálysorsjáték
Egyetlenegy sorsjeggyel nyerhető szerencsés esetben
500.000
pengő és pedig a jutalom
300.000
pengő a főnyeremény
200.000
pengő,
összesen 40.000 nyereményt több mint 6 millió pengő készpénzben sorsolnak ki az uj sorsjátékban
A sorsjegyek hivatalos ára osztályonként
Egész 20 P | Fél 10 P | Negyed 5 P
Minden második sorsjegy nyer!
Huzás már október 20-án
Sorsjegyek az összes árusitóknál

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 881-17

CSIPKERÓZSIKA FELÉLED ÉVTIZEDES ÁLMÁBÓL

EGYKOR VÁROSCSODÁJÁNAK SZÁNTÁK most a főváros megnövekedett forgalma követeli az Erzsébet-sugárut sürgős megnyitását

Hová képzeli a városrendező az új esszényi városházát? — A Tabán ujjáépítése ma már egyszerű kilakoltatási kérdés

Több mint évtizedes szunnyadás után a közeljövőben újból az aktuális várospolitikai problémák homlokterébe lép az *Erzsébet királyné-sugárút* nagyszabású terve. A boldog béke korszakában, a „varázsos Budapest" álomképe idején, a főváros reprezentációs szépségének szánták. Ma, tiz egynéhány esztendő után, a szédült iramú élniakarás Budapestjében *a közlekedési nehézségek kényszerítő sürgetése követeli az új út megnyitását,* de követeli egy sűrűn lakott, összezsúfolt városrész levegő-szomja, ahol több mint két évtizede nincs építkezés, nincs mód, hogy napfényt, levegőt bocsássanak a homályos sikátorokba: ennek a városrésznek fejlődésére lidércesen ráfeküdt az álmodott, egykori „Sugárút". De, úgylátszik, Csipkerózsika most éled hosszú dermedt álmából.

Az *Erzsébet sugárút* ügye — amelynek *terveit már minden fórum letárgyalta* — a legközelebbi közgyűlések egyikén kerül szóba indítvány formájában, amely javasolja, hogy a megnyitási tervet, mint egyik legsürgősebb városrendezési és közlekedési problémát

a tanács sürgősen vegye elő és készítsen konkrét előterjesztést a végrehajtás lehetőségeiről.

amelynek egyik módját az indítványozó a *betterment*ben, a telekértékemelkedési adóban, illetve a kisajátított telkek *maradékterületeinek értékesítésében látja.*

A Sugárút-kérdés felélesztésével kapcsolatban szükségesnek tartottuk megkérdezni

Wargha László műszaki főtanácsost

a főváros városrendezési szakértőjét, aki tudvalevően a tervek alkotója is. *Wargha* főtanácsos az Erzsébet sugárútról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az Erzsébet sugárút a legkényesebb városrendezési feladatok egyike, amelynek gondolata már évtizedekkel ezelőtt felvetődött, *anélkül, hogy gondoskodás történt volna a megvalósítás pénzügyi lehetőségeiről.* Ez a hosszú halogatás nemcsak általános városrendezési szempontból jelentett hátrányt, hanem *e városrész pangását is előidézte,* mert

az egyre várt rendezésre való tekintettel mindenféle építkezés lehetetlenné vált.

— Ma — természetesen — ez a kérdés *súlyos pénzügyi feladatok elé állítja a fővárost,* épen azért rendkívül nehéz e kérdéssel foglalkozni. Igen problematikus tehát, hogy annyi más nagy és sürgős feladat mellett *egyáltalán szóba kerülhet-e most, vagy a közeljövőben ez az alkotás.*

Bulvár a Károly-körút helyén

— Egy bizonyos: a Károly körutat e megoldás nélkül rendezni nem szabad, viszont az új útvonalnyitással *nemcsak a körút, hanem az egész környék beépítésének kiképzése válna lehetővé.*

— A Sugárút nyitásával egyidejüen

bulvár-szerűen rendeznénk a Károly körutat is.

Ne feledjük el, hogy *a Károly körút az egyetlen körút-szakasz, ahol még lehet valamit reparálni.* Sajnos

a többi körúton változtatni már nem lehet,

pedig fájó, a mi sivár kötengerben futó szűkre szabott körutainkat látni a külföldi metropolisok tágas, lombos, széles bulvárjai mellett. A Károly-körút az a hely, ahol *sok mindent jóvátehetünk.* Az útszakasz ideális rendezéséhez azonban

feltétlenül kívánatos, hogy az egészet egy architektonikus megoldással kiképzett középület dominálja.

— El tudom képzelni például a Károly körúton a mai városházával szemben, az Erzsébet sugárút torkolatában az *új városházát.* Az *új városháza* tornya alatti hatalmas boltív lehetne például *az utca deltája.* Az Erzsébet sugárút nem készülne valami hatalmas, nagyforgalmú Avenü-nek, hanem csupán 26 méter széles lenne, ízléses üzletekkel, fasorral beültetve, s *a Damjanich uccába torkolva érné el a Városligetet.* Az Erzsébet sugárúttal egyidejüen helyes volna 28 méterre szélesíteni a Dob uccát, amely viszont a Rákóczi út közúti és kocsiforgalmának egy részét venné át s *ezzel tehermentesítené a másik útvonalat*

Miért késik a tabáni Kertváros

Beszélgetés közben szóbakerült a másik hasonló alkotás, a *Tabán* kérdése is.

— A *Tabán* — felelte a főtanácsos — *ma már sem városrendezési, sem pénzügyi problémaként nem kezelhető.* A rendezési tervek régóta készek, a telkeket kisajátították. A társasházépítési alapon mind a hazai, mind a külföldi tőke *kész a szükséges pénzt is rendelkezésre adni:*

a Tabán-ügy ma már csupán egyszerű kilakoltatási kérdés.

Véleményem szerint az utolsó lakó kitelepítése után *másnap már hozzá lehet fogni a rendezés munkájához.* Sokan hivatkoznak a mult tiszteletére, a hagyományokra stb. Ezt a kérdést azonban *nem szabad romantikusan kezelni.* A Tabánban ma már

öslakó alig él, műemlékszámba menő épületet sem igen találunk.

Már pedig néhány olcsó lakáshoz ragaszkodó ember, néhány jól jövedelmező hangulatos kis kocsma kedvéért *nem szabad ezt a gyönyörű városrészt ugyszólván romokban és a 18 millió aranykoronás telekbefektetést gyümölcsözetlenül hagyni.*

A költségvetés ingó egyensúlya mellett azonban, amikor sem iskolára, sem kórházra, sem útburkolásra nem telik, és a legszimplább napi szükségletekre is alig van pénz, sajnos, *alig hihető, hogy akár a Sugárút, akár a Tabán kertváros a közeljövőben megvalósuljon.*

Meinl kávé

Three Stars

illatos keverék, a legnemesebb középamerikai fajtákból összeállítva, hozzáértők számára
¼ kg P 3.20

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fűtési, szellőztetési, vízvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

WAGNER LAJOS
ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VI., Nagydiófa u. 16
Tervezés, magas- és mélyépítés.

HERZ TESTVÉREK
linoleum burkolási szakvállalat
Telefon: J. 429-06
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
Fióküzlet: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

WEISZ MIHÁLY OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, V, BALATON UCCA 2.
TELEFON: T. 257—66.

VOZÁRY PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J 374-31
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készítését. Dynamók és motorok javítását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZÍTÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17. Telefon: J 431-88
Mindennemű padozat készítése egyszerű és diszes kivitelben. Javítások jutányos áron.

TÓTH LAJOS
eternit-, cseréptedés, facement és bőrlemeztedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

ÁBRAHÁM ÉS GÜRTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 130—13.
Épület- és díszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fűtés.

SOLTY LÁSZLÓ KERTÉPÍTŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST, II., PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968-92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL MINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉP-LAKATOS BÉRMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RESZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

özv. Biberáf Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

TELEFON: J. 395—78 **HLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

50 és 60 fillér lesz a csepeli autóbusz átszállójegyének ára

Magáncég kapott engedélyt a rákospalotai autóbuszjáratra?

A *Fővárosi Hirlap* jelentette először, hogy a kereskedelmi kormány kívánságára *az autóbuszüzem közvetlen relációt létesít a város központja és az új nemzetközi, vámmentes állami kikötő között.* A kormány eredetileg azt akarta, hogy *a Tőzsde-palota és a kikötő között közvetlen összeköttetés legyen* s ezért a belső végállomást a Szabadság-téren kívánta. A tőzsdetagok azonban ezt *maguk is feleslegesnek mondották,* erre a terv úgy módosult, hogy

a járat a Boráros térről induljon, így tehát átszálló forgalom létesül.

A mult héten megvolt az új vonal műtanrendőri bejárása is, s ezidőszerint még csak a *HÉV*-vel folynak bizonyos tárgyalások *a csepeli vasuti keresztezés kérdésében.* A járat tudvalevően a csepeli *HÉV*-pályát átszelve a Templom-térig közlekedik. Hátra van még az *iparengedély* kérdése is. Az új reláció ugyanis *részben a vármegye területén közlekedik,* ahova az üzem koncessziója *nem érvényes,* s ezért

új iparengedélyt kell kérni.

Az engedélyirat remélhetően pár nap alatt beérkezik, mert az érdekeltségek s maga a kikötő kormánybiztosság is *nagyon sürgeti a vonal üzembehelyezését.*

A csepeli vonal 17 kilométer hosszúságú, így itt a jegyek ára is valamivel drágább lesz. A belső területeken rendes szakasz és átszálló jegy lesz érvényes, míg

az átszálló-jegy Csepelre, illetve onnan befelé, egyszeri átszállásra 50, kétszeri átszállásra pedig 60 fillér lesz.

Még egy környékbeli autóbuszreláció létesítéséről van szó és pedig a *Rákospalotára* vezető vonalról. A kereskedelmi miniszter állítólag *már engedélyt is adott egy magánvállalkozónak,* hogy az Aréna-útról kiindulva az Erzsébet királyné-úton, illetve a Városligeten át Ujfalut átszelve rendszeres autóbuszjáratokat indíthasson *Rákospalotára.* Az idegen koncesszió ügyével már foglalkozott a felügyelőbizottság, s úgy tudjuk, hogy

a főváros erélyes tiltakozást fog bejelenteni a kereskedelmi kormánynál

a székesfőváros egyetemes koncessziójának csorbítása miatt, annál is inkább, mert ez a járat *útvonalának közel a felét fővárosi területen tenné meg.*

Illetékes helyen értesültünk, hogy a száz új autóbusz közül

az első hatot a jövő héten bocsátják rendelkezésre, azután naponta egyet,

úgy hogy az év végéig mind a százat elkészítik. Az autóbuszüzem igazgatósága nyomban intézkedik a karosszériák felszerelése iránt is, amit a *Ganz*-gyár végez. Minden remény megvan arra, hogy *december* első napjaiban az új autóbuszok első csoportját már a *közlekedés szolgálatába állítják.*

Széchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

GRÜNHUT ÖDÖN
Saját készítményű hentes, bonc- és munkaruha készítő.
Budapest, VIII., József-körut 22—24.
TELEFON: JÓZSEF 460—69.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT 217—64

DOBOS ANDRAS
Épület- és redőny lakatos vállalata
Budapest, IX. ker. Lónyai-utca 58.
Telefon: Automata 874—38.

DŐREN HENRIK és TÁRSA
asztalosmunkák gyára, Budapest
VI., Hegedüs Sándor ucca 26. ✻ Telefon: Aut. 297—77

Fratrichevich István díszítő-festő
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszítő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98. Budapest VII, Dembinszky-u 33

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállítja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati díszítmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi síremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhívó L. 908-48. Elsőrangu referenciák.

CRISTOFOLI VINCE ALAPÍTÁSI ÉV: 1868.
KÖPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT
TELEFON: J. 381-47. BUDAPEST, VII., GIZELLA U. 31 ezelőtt ILKA U. 34

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapíttatott: 1842.
Zászlók, díszítések, címfestő, mázoló és szobafestő munkák.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

GRUIZ KÁROLY LAKATOSMESTER
BUDAPEST, X., JÁSZBERÉNYI-ÚT 17.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 304-75.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

„PRÄCISIOS"
elektrotechnikai és tudományos műszer laboratorium
Budapest, IX. ker. Mester-utca 22.

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

Németh Vilmos
építési vállalkozo
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

BEKE PETER PÁL
BUDAPEST, VIII, DOBOZI UCCA 31
SAJÁT HÁZÁBAN HANGSZER ÜZEM
Hegedük, lantok, gitárok, gordonkák, nagybőgők. Speciális műterem művészi kidolgozású és luxus-hangszerekben. Eladás nagyban és kicsinyben.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a tanács az egyes közmunkák és szállítások végzésével a következő cégeket bízta meg:

Csatornaépítkezéssel a Kecske uccában: Heverdle Istvánt 6864, a Gellért-hegyen: ifj. Halász Hubertet 25.415, a Koráll uccában: Liska Bélát 19.544 pengő vállalati áron.

Kőmíves munkálatokat a Madarász uccai kórháznál: Kovács József 34.482; a Szapáry-laktanyánál: Réhring Lajos 6621;

Burkoló munkát a Ferenc József lovassági laktanyánál: Erdei Lajos 4307, Balog Ferenc és Társa 1925;

Lakatos munkát a jánoshegyi vendéglőnél: Grius Károly 2122;

Léckerítés munkákat az Andrássy-laktanyánál: Marinka Imre 4350;

Üvegezési munkákat a jánoshegyi vendéglőnél: Braun Ferenc 3250;

Műkő munkát a Ferenc József lovassági laktanyánál: Kraszner József Rt. 2333;

Villanyberendezési munkát az I. ker. templomnál: Sigray István 7966;

Asztalos munkát a jánoshegyi vendéglőnél: Tomancsik György 6440 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalásokon az alábbi cégek és vállalatok vettek részt: G

Csatornaépítkezési munkára a Pusztaszeri úton: özvegy Gravieser Albinné 42.333, König József és Társa 61.347, Ámon Antal és Fia 57.905, Hlatky József 74.610, Klauber és Vajda 62.066, Tessák Ödön 63.991, Schäffer Ármin 61.409, Farkas Lajos 60.392, Heverdle István 61.924, a Magyar uccában: Hollós Ferenc 63.115, Risavy Béla 64.597, Havas Lajos 61.438, özvegy Gravieser Albinné 30.896, ifj. Halász Hubert 61.071, Szántó Ferenc 52.077, Obendorfer József és Fia 64.769, Klauber és Vajda 62.050, Schäffer Ármin 62.611, Heverdle István 65.568, Hlatky József 72.597 pengő vállalati áron.

Kőmíves munkára az Andrássy-laktanyánál: Littke Kázmér 3456, Markó Elek 3550, Szabó Mihály 3906, Katona Imre 2063, Kurcsák Gergely 2194, vitéz Lukóy Emil 2226, Paulheim István és Weninger Ferenc 4162, Hofibauer Gyula 4570, Böhm Károly 5983, Horváth József 7570;

Lakatos munkára a Budaőrsi úti házaknál: Stadler Mihály Rt. 5280, Polgár Ignác 5400, Heizer Frigyes 4140, Beke Lajos 4650, Haidekker Sándor 4950, Hermann János 5100;

Burkoló munkára a Szent László kórháznál: Kraszner József 22.095, Schillinger Zsigmond 22.204, Urbán Ferenc 22.414, Neuhauser M. és Társa 22.974, Balog Ferenc és Társa 23.587, Melocco Péter 24.336, Gerber József 28.035, Urbach és Tafler 20.990, Melocco Péter Rt. 21.147, Cristofoli Vince 21278, Schillinger Vilmos 22.066; az Új Szent János kórháznál: Schillinger Zsigmond 5208, ifj. Cristofoli Vince 5363, Schillinger Vilmos 5701, Gerber József 4503, Neuhauser Miksa 5006;

Talajjavítási munkára a Ferenc József-laktanyánál: Halmos István és Fia 12.564, Grünner János 16.920, Reinisch és Wohl 8460, Kaltenecker Ferenc 12420; az Andrássy-laktanyánál: Halmos István és Fia 8837, Grünner János 11.632, Reinisch és Wohl 5816, Kaltenecker Ferenc 8538;

Mázoló munkát a Vág uccai Népháznál: ifj. Máté István 5460, Kiszely Géza 5562, Márton Ferenc 5902, Galbavy Antal 4066, Fischer és Hartmann 4625, Lerchner és Török 3540, Lendvay Ferenc 3578, Szarvas István 3980; a Mária Terézia-laktanyánál: Brenner Miksa 3360, Kovács István 3476, Rácz Márton 2680, Bursch Miklós 2820, Pásztor Hermann 3234, Krivai Márton 3769, Lerchner és Török 4035, Kőszegi és Sóhár 5278 pengő vállalati áron.

Nedves falak szárazzá tételére kizárólag
KOLLARIT
folyékony szigetelő anyagot használjon, mert ma ez a legolcsóbb és legjobban bevált szigetelő anyag.
Hidegen lesz használva.
Gyártja:
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
KOLLÁR MIKLÓS UJPEST, VIOLA-UTCA 30-32.
TELEFON: 913—43. LIPÓT 920—56.

KAISER HUGÓ
ÉPÍTŐMESTER Budapest, VI., Podmanicky ucca 5 III/18.
Telefon: Automata 215-51 szám.

MEGSZÜNIK A PESTI VIZMIZÉRIA:
új vizművet épitenek a budai Dunapartra

Még az idén közgyűlés elé kerülnek az új budai vízművek tervei — Borvendég tanácsnok nyilatkozata

Talán soha nem hangzott el annyi kifakadás a *Vízművek* ellen, mint az idei nagy kánikulában, amikor a budapesti közönség nem csak a hőség, hanem a vízellátásban mutatkozó állandó zavarok miatt is rengeteget szenvedett. A hiba azonban nem a vezetésben, az adminisztrációban van, hanem abban, hogy *a vízművek gépezeti berendezése elavult miután teljesítményét nem a milliós Budapest méreteihez szabták.*

A vízművek rekonstrukciójára vonatkozó terveket hónapok előtt részletesen ismertettük a *Fővárosi Hirlap*-ban. Még ebben az évben megkezdik a 14 és fél millió pengős tervek megvalósítását, amelynek során több új medence, nagyobb terjedelmű vízcsőhálózat létesül, a régi gőzgépeket pedig modern elektromos, illetve Diesel-motoros szivattyúkra cserélik ki. Ez a rekonstrukció azonban legfeljebb a megyeri telep üzembiztonságát és az üzem gazdaságosságát fokozza, de *nem jelenti a víztermelés fokozását, nem jelent nagyobb vízbőséget, mert ehhez az egész telep megnagyobbítása, illetve a kúthálózat további kiépítése szükséges.*

Az idei kánikula tapasztalatai arra késztették a vízvezetéki ügyosztályt, illetőleg a vízművek igazgatóságát, hogy *a legkomolyabb formában foglalkozzanak* a budapesti vízszolgáltatás problémájának végleges megoldásával és biztos forrásból szerzett információink szerint a munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy a költségvetés letárgyalása után,

még az idén közgyűlés elé kerül egy egészen új, nagyszabású vízmű létesítésének terve.

A költségvetési tárgyalásokat bevezető expozé során a pénzügyi bizottság pénteki ülésén maga a polgármester is hangsúlyozta a vízművek további fejlesztésének sürgős szüségességét. Éppen ezért a *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Borvendég Ferenc tanácsnokot,

aki ezekről a nagyszabású tervekről a következőket mondotta:

— A sokféle és sürű panasz *nem ismeretlen előttünk*, igyekeztünk is mindig és mindenben a lehetőség határán belül a publikumot kielégíteni, s ez *legnagyobb részben sikerült is.* Hangsúlyozom, hogy a magyar főváros vízszolgáltatás dolgában igen sok nagy külföldi metropolisnál *kedvezőbb helyzetben van.* A pesti víz aránytalanul jobb fzű, tisztább, mint Rómáé, Nápolyé, Párizsé, vagy Londoné, de bőségesebb is sok nyugati nagy városénál.

— A magasabb házak ötödik, hatodik emeletein sokszor panaszkodnak, hogy

nincs víz, kicsi a nyomás, ennek azonban nem a vízművek szolgáltatása az oka, hanem a hibát a hálózatban és pedig legtöbbször a házi vezetékben kell keresni.

A vízművek fokozatosan kicserélik mindazokat a csöveket, ahol a természetes fejlődés, a fogyasztás nagyobbodása, több vizet kíván,

a háziurak azonban legtöbbször húzodoznak, vagy legalább is nem sietnek a házi vezeték kicserélésével.

s ez sok panasz forrása lesz.

— Mint ismeretes, ebben az évben megkezdjük a megyeri vízművek teljes rekonstrukcióját is, mindez azonban nem elegendő, hanem új vízszolgáltató kúttelepről is kell gondoskodni, nem a mostani helyzetre való tekintettel ugyan, de a jövőre nézve és a szükséges elővigyázatosság miatt. Nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy az első pesti vízvezeték éppen az *idén jubilál: 60 éves.*

— A mostani vízszolgáltatás megjavítására és a főváros jövő fejlődésére való tekintettel sürgősen szükségesnek mutatkozó

új kutakat nem a megyeri teleppel kapcsolatban akarjuk elkészíteni, hanem teljesen különálló, új vízmű-telep létesítését tervezzük.

A kutakat *a szentendrei sziget nyugati oldalán akarjuk fúrni*, maga az új vízmű pedig azzal szemben, a *budai Dunaparton* épül fel. A kutak vizét összegyűjtve itt és *alagúton fogjuk a vízművekhez szállítani.*

— Az alagutat *a Duna medre alatt* vezetjük át. Egyelőre az új vízmű részére *10—12 aknakút létesítésére* gondolunk. A szükséges tervezéseket, *talajvizsgálatokat már végzi* a vízművek mérnöki kara, úgy, hogy a műszaki előkészítés rövidesen olyan stádiumba jut, hogy reménységem szerint még *ebben az évben közgyűlés elé terjeszthetem.*

— Az új budai vízmű megvalósításával nemcsak azt érjük el, hogy Budán javul a vízellátás, hanem azt is, hogy a megyeri vízműveket tehermentesítjük a jobboldal vízellátásától,

a két vízmű egymással kooperálva teljesen biztosítani fogja a mindenkori vízszolgáltatás abszolút zavartalanságát.

Felvetettük a *pénzügyi* fedezet kérdését is, amire a következő választ kaptuk:

— Hogy az új vízmű mennyibe kerül, arra vonatkozóan *összegszerű adataim már nincsenek.* Ez szorosan véve nem is tartozik mi ránk. Az ügyosztály a terveket bemutatja, megokolja a sürgős szükségességet és *kérni fogja a kivitelhez a fedezetet.* A fedezet kimutatása, illetve megtalálása *a tanács dolga lesz.* Én egyelőre csak annyit tudok mondani, hogy

a vízműveknek az építkezésre pénze nincs.

tehát a tanácsnak máshonnan kell előteremteni. Hogy kölcsönből-e, vagy máshonnan, az majd *a konkrét tárgyalások során alakul ki.*

Nem fedik be a Gellért hullámuszodát,
mert a költséges átépítés aligha volna rentabilis

Végleg elejtették a bizottság tervét — Építhet-e a Szent Gellért szálló és gyógyfürdő fedett versenyuszodát?

Néhány hét előtt az állandó fürdőügyi bizottságban, majd a felügyelő bizottságban a Gellért hullámfürdő idei üzleteredményeinek tárgyalása során — mint annak idején a *Fővárosi Hirlap* jelentette — *felvetődött a* megnagyobbítás és a *téli hullámuszoda terve is.* A felügyelő bizottság azonban igen helyesen, nagyon óvatos álláspontot foglalt el és a javaslatot újabb megfontolás és kalkuláció végett *visszaadta az ügyosztálynak*, mert azon a véleményen volt, hogy *az első év eredményéből nem lehet a továbbiakra következtetni.*

A városgazdasági ügyosztály a Gellért-fürdő igazgatóságával közösen behatóan rekapitulálta az előterjesztést, s arra a konkluzióra jutott, hogy

a fedett hullámuszoda tervét végleg elejti.

Illetékes helyen érdeklődtünk a szempontok iránt, amelyek az ügyosztályt erre az elhatározásra bírták, a következő felvilágosítást kaptuk:

— A második új medencével történő megnagyobbítás helyesnek látszik annyiból, hogy így az *esetleges gépüzemzavar esetén is biztosítható a fürdő működése*, a nagyon népszerűvé vált „hullámozás." Ezzel szemben

alig látjuk valami előnyét a hullámfürdő befedésének.

— A bizottsági javaslat tudvalevően kívánatosnak tartaná a fürdő *részbeni befedését*, hogy az különösen a tavaszi és őszi *hűvösebb időjárás esetén is használható legyen.* A mostani hullámmedence befedése, illetve a felett egy nyitható tetejű csarnok kiképzése, a fürdő alaprajzi elrendezése, művészi megoldása és a gyógyfürdő parkjába való illeszkedése mellett *nem helyes* és nem célszerű, sőt

alig valósítható meg az egész komplexum összképének veszélyeztetése nélkül.

— Ha egy új medencét építenénk, ott előre számolni lehetne egy ilyen időnkint való befedés tervével, de nem szabad figyelmen kívül hagyni bizonyos megfontolandó szempontokat.

— Az egyik szempont az, hogy

egy télen zárható tetőzettel ellátott fürdő nyáron sohasem egyesítheti magában a szabadfürdő minden előnyét.

a másik pedig az, hogy a hideg hónapokban *mindenképen bekövetkező forgalomcsökkenés mellett egy nagy csarnok-uszoda óriási fütési és egyéb nagy üzemköltségei alig térülnének meg.*

— Bár a legnagyobb mértékben elismerjük egy versenyméretű fedett uszoda létesítésének szükségességét, azonban ezt

olyan országos testnevelési feladatnak tekintjük, amelynek megvalósítása és esetleges terheinek viselése nem lehet a Szt. Gellért gyógyfürdő és szálló feladata.

El tudunk képzelni egy ilyen *üvegcsarnokkal fedett, buja növényzettel tarkított télikert-uszodát, ahol a fürdő inyencei pálmák és más délszaki növények társaságában uszkálhatnának a hullámokban, téli napfényben és nyárrá fütött hőmérsékletben tölthetnék az időt vagy akár mesterséges napfényen is barnulhatnának, de*

ennek kimondottan ilyen célra készülő luxusfürdőnek kellene épülni a téli-nyári kombináció teljes mellőzésével.

Ilyen luxusfürdő kevés van tudtunkkal, s ha a főváros találna módot a megépítésére, kétségtelenül *érdekes és vonzó attrakció lenne az idegenforgalmi propaganda szolgálatában.*

A SZÉKESFŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA rendeletének megfelelően
FÜSTMENTES a tüzelés NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL

a SZŰCS és KNOLL-féle NYEREGROSTÉLON
Gyártja:
RÖCK ISTVÁN ES ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.
Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

Hudetz János
okl. építészmérnök, építőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapíttatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELÉFON: JÓZSEF 424—69

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99

SZENTESSY MIHÁLY
ASZTALOS ÉS KÁRPITOSÁRU GYÁRA
BUDAPEST, IX., MÁRTON-U. 9
Telefon József 373-92

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 3817.0—

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Községi Takarékpénztár és a Halász-ügy. A főváros pénzügyi bizottságának pénteki ülésén erős izgalmat keltett az a napirend előtti felszólalás, amely a *Községi Takarékpénztárnak* a Halász-ügyben való állítólagos érdekeltségét hangoztatta. A Községi Takarékpénztár igazgatósága szombaton, rendes heti ülésében foglalkozott ezzel a kérdéssel és a következő kommünikét adta ki:

Budapesti Székesfővárosi Községi Takarékpénztár r. t. igazgatósága szombaton délután a rendes heti igazgatósági ülésen foglalkozott a *Halász* Lajos-féle tőzsdei fizetési zavarnak a takarékpénztárt érintő vonatkozásaival. A vezérigazgató jelentése alapján megállapította az igazgatóság, hogy a takarékpénztár kosztüzlettel egyáltalában nem foglalkozott. A Halász-féle ügyben csakis szabályszerű, a banküzlet rendes menetéhez tartozó és épp ezért igazgatósági bejelentést sem igénylő oly üzletekkel van érdekelve, amelyekben ügyfeleitől a szóbanforgó részvényekre eladási megbízásokat átvett és azokat kizárólag a szeptember 7. és szeptember 22. közötti tőzsdei forgalomban eszközölte. Az igazgatóság egyhangú határozatában kimondotta, hogy ragaszkodik ezen szabályszerű üzletek eredeti kötés szerinti lebonyolításához, mert nem érzi magát jogosítottnak, hogy a székesfőváros közönségének tulajdonát alkotó intézet vagyoni erejét tőzsdei spekulációk által előidézett károk fedezésére fordítsa, épp ezért elhatározta, hogy sem a TÉBE, sem pedig az Értéktőzsdén folyó szanálási akcióban nem vesz részt.

A Budapesti Iparbank új elnöksége. A Budapesti Iparbank igazgatósága az elhúnyt dr. Dörschug Antal helyébe Girardi Tibor eddigi alelnököt elnökké, Mössmer Pál dr. kereskedelmi főtanácsost pedig alelnökké választotta.

A kamatkondíciók megváltozása. *A Magyar Nemzeti Bank* kamatlábfelemelése folytán a fővárosi pénzintézetek elhatározták, hogy a látra szóló, valamint lekötött betétek után a kamatlábat a változott viszonyoknak megfelelően felemelik. Azok az adóskamatok, amelyek nem igazodnak az adósok túlnyomó részével fennálló megállapodások alapján automatikusan a jegybank mindenkori kamatlábához, a pénzpiac mindenkori alakulásához képest állapíttatnak meg, ami remélhetőleg lehetővé fogja tenni, hogy az ily természetű hiteligények kielégítésénél a *bankkamatláb emelkedése az ügyfelekkel szemben ne érvényesüljön teljes mértékben.*

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest. VII, Kolombus-utca 11/a. Telefon: J. 396-78.

RÁBA
Üzembiztos. Négykerékfék. Tartós szerkezet. Gazdaságos üzem. Könnyű kezelés. Legmodernebb kivitel.
Gyorsteherautók
Autobuszok
Pótkocsik
Minden speciális célra is alkalmasa
Magyar Waggon- és Gépgyár Rész.-Társ
Automobilgyára, Győr.
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javitóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Aut. 818-50 és József 453-84.

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

BUCSANYECZ JÓZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856-83.

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V,
Pozsonyi út 4/d.
Telefon: 293-27.

POPPER ZSIGMOND ÉS TÁRSA
ÉPITÉSI VÁLLALAT
V., Lipót-körút 15. I. 8. * Telefon: Aut. 244—75.

WELLNER LASZLÓ
építési vállalkozó Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester
építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

Welsz József és Társa Tatarozási munkálatok évi részletekre. Emeletre-ráépítések eszközöltetnek.
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
I., Budaőrsi-út 11. (Saját ház)

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleves mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
I. kerület, Szász Károly ucca 5. szám
Telefon: Automata 539—59

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Kalter építési vállalata.
Istvántelek u 3/c. J. 456-03.

SZÓRAKOZÁS

Miért rendkivüli előnyös a Városi Szinház olcsó operabérlete

Negyedik D jelzésű bérleti sorozat 20 előadásra október 20-tól junius 30-ig.

A bérlők az alábbi kedvezményben részesülnek:
a) A bérleti helyárak 30%-kal olcsóbbak.
b) A bérleti árak 8 részletben fizethetők.
c) Az operabérlők a Városi Színház operett-előadásait is 30% árengedménnyel tekinthetik meg.
d) Külföldi vendégjátékokra a bérlő a vendéghelyárból 25% engedményben részesül.
e) A páholybérlő az ötszemélyes páholyba egy pótszéket díjmentesen igénybe vehet.
D. bérlet váltható: a Városi Színház gazdasági hivatalában október 19-ig bezárólag egész napon át megszakítás nélkül.

CORVIN és KAMARA

OKTÓBER 11-TŐL

Johann Strauss
élete és szerelmei filmen

A
KERINGŐKIRÁLY
CIMŰ FILMATTRAKCIÓBAN

AZ
ELKÉSETT VŐLEGÉNY
FOX VIGJÁTÉK-SLÁGER
8 FELVONÁSBAN

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH
ÉTTFREM * KÁVÉHÁZ * BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene!
Saját sütő- és cukrászipari üzem

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

Nyilvános órákat gyárt
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÓRAGYÁR
Alapittatott: 1877. KULICSKA ANTAL Budapest II., Iskola-utca 6. Telefon. Aut. 507—09

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

Havas Lajos
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

GATTYÁN PÁL
KÖVEZŐMESTER ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Budapest, IX. ker. Beöthy-ucca 2.
Telefon: József 318—62
Vállal: útburkolást, kövezést és minden e szakmába vágó munkát
Díjmentes költségvetés

Események

• • •

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Becsületes optimizmus. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester pénteken mondotta el a pénzügyi bizottságban nagyszabású és nagyjelentőségű expozéját. Ez az expozé hatalmas épület tetején helyezte el a bokrétát. A tanács, elsősorban *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok igen nagy munkát végeztek ennél az épületnél. Rengeteg téglát kellett összehordani, de az építés ezuttal nem volt olyan egyszerű, hogy a téglákat egymás mellé és egymásra rakták, mint egyébkor. Ezúttal nem is egyszer, újra meg újra szét kellett szedni az épületet, szinte egészen a fundamentumig. A téglákat nemcsak föl, de le is rakták, az építés mellett imitt-amott kényszerű rombolásra került a sor és bevalljuk, ez nemcsak az illetékes ügyosztályvezető tanácsnokok számára, de Budapest polgársága szemében is keserves, fájdalmas munka volt. A polgármester expozéja élénk színekkel, nagyszerűen érzékeltető módon állította elénk ezt a küzdelmes munkát. Nem nehéz visszaemlékezni, nem történt régen, akárhányszor bizony békétlenül és méltatlankodva fogadtuk, amikor egy-egy tanácsnok a maga reszortja, költségvetésének megnyirbálása miatt hangosan feljajdult. Azok után azonban, amiket a polgármester olyan szemléltetően és olyan meggyőzően mondott el, meg kell nyugodniok a kedélyeknek. *A szűkre szabott keretek parancsa győzött a lehetőségek és lehetetlenségek harcában. A költségvetés fölépítésénél a lehetőségek vékony kötelén kellett balanszirozni és úgylátszik ez annyira amennyire sikerült is.* A polgármester szavaiból sem csendült ki a megelégedettség, a boldog öröm hangja, ebből a beszédből is meg kellett érteni, hogy sok minden kellett volna még, de még több minden az, aminek megvalósításához nincsenek meg az anyagi eszközök. A polgármester beszédének azonban volt egy páratlan erénye, amelyet Budapest minden polgárának igyekeznie kell magáévá tenni. Ez az erény a polgármester becsületes optimizmusa, amely férfiasan megalkuszik a lehetőségekkel, a fanatizálás lázas színei nélkül bár, de derűsebbnek látja a jövendőt. Ez a becsületes optimizmus lehet az, amely a főváros jövőjét a nyugalom felé vezérli.

Házasság. *Bánó* Dezső kormányfőtanácsos, vezérigazgatónak és nejének, Löwinger Katicának leánya *Erzsike* e hó 14-én déli 12 órakor a Dohány uccai izraelita templomban házasságot köt dr. *Somogyi* László orvossal.

Mi lesz a 15 milliós deficittel? Az 1929. év költségvetés pénzügyi bizottsági tárgyalása a szerdai napon elérkezett a részletes vita megkezdéséhez. Az első napon, mint ismeretes, a polgármesteri expozé hangzott el, amely tudvalevően a legmesszebbmenő optimizmust mutatja. Erre az optimizmusra erősen rácáfoltak a hétfői nap eseményei, amikor *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke *felhívta a figyelmet azokra a deficitekre, amelyek a kormánynak a lakbéremelést elhalasztó, illetve a lakbéreket stabilizáló rendelkezése folytán következtek be.* A deficit a házadó kulcsának leszállítása, a házbérfillérek csökkenése, a városi lakások bérlőinél elmaradó lakbéremelkedés folytán *9,000.000 pengőre* tehető, de ha a gazdaérdekeltségeknek sikerül kivívni a borfogyasztási adó restingrálását is, — ami szintén legalább 3,000.000 pengő minuszt jelent — *összesen 14, 15 millió pengő az a deficit, amellyel a költségvetésnek számolni kell.* A részletes vitában egyes szónokok rámutatnak majd a szükségesnek látszó változtatásokra, egyébként biztosra vehető, hogy a pártok akceptálják *Kozma* Jenőnek azt az indítványát, hogy a deficit eliminálására és a költségvetés egységes helyreállítására *delegáljanak költségvetési bizottságot a pártok kebeléből.* Az *Egységes Községi Polgári Pártnak* az általános vitában csak egy szónoka volt: *Harrer* Ferenc, aki *minden politikumtól mentesen bírálta az adminisztrációt.* A közgyűlési általános vita első szónoka viszont *Kozma* Jenő lesz, aki *politikai kérdéseket is fog érinteni,* utána pedig *Éber* Antal foglalkozik a gazdasági vonatkozásokkal. Az *Egységes Községi Polgári Párt* részéről már a költségvetési vitát megelőző pártközi konferencián az az álláspont alakult ki, hogy *a pénzügyi bizottságban való ellapasztás helyett a vita súlypontját a közgyűlésre tegyék át.* A pártok legnagyobb része, mint a vita menete bizonyítja, magáévá is tette ezt a felfogást *és ennek lesz köszönhető elsősorban, ha a költségvetés program szerint, a kellő időben elkészül.*

A Polgári Egység Klubjának évadnyitó vacsorája. A *Polgári Egység Klubjában* a nyári szünet után újra teljes intenzitással indult meg a pártélet. Pénteken este volt az évadnyitó társasvacsora, amelyen több, mint kétszázan vettek részt. *Kozma* Jenő üdvözölte a klubtagokat és rámutatott arra, hogy *az erőviszonyok a legutóbbi időben is a párt javára tolódtak el,* ami annak a bizonysága, hogy *a polgárság legnagyobb része átérzi a párt inaugurálta politika helyes voltát.* Egyedül személyi kérdésben volt eltolódás amennyiben a klub elnöke, *Kállay* Tibor kilépett az egységes pártból, ez a kilépés azonban — mondotta *Kozma* — remélhetőleg nem jelenti azt, mintha *Kállay* községpolitikai vonatkozásban is eltávolodott volna a párttól. *Dési* Géza azt hangoztatta, hogy a nagy cél, *a régi boldog Magyarország elérése érdekében,* ha sokszor fájdalmas lemondással is *áldozatokat kell hozni egyeseknek és egyes rétegeknek.* Inditványára a klub tagjai táviratban üdvözölték *Bethlen* István gróf miniszterelnököt. *Bessenyey* Zénó köszöntötte fel ezután *Kozma* Jenőt, akinek kiváló egyénisége, értékes tulajdonságai a budapesti polgárság viszonyainak tökéletes ismerete, nagyszerű tapintata és szeretreméltósága a legalkalmasabbá teszik arra, hogy a fővárosi *Egységes Párt* hivatott vezére legyen és a leglelkiismeretesebben megvívja azokat a küzdelmeket, amelyek előtt az *Egység Községi Polgári Párt* áll. *Tolnay* Kornél azt a kívánságát hangoztatta, hogy az erős nemzeti érzés, amely az életküzdelmek nehézségei következtében fényességéből vesztett, *ismét a régi fényben ragyogjon.* Végül *Gaár* Vilmos felköszöntötte a klub új tagjait, akik ugyanolyan megbízható és odaadó harcosai lesznek a polgári egység nemes gondolatának, mint régi klubtársaik. A társasvacsora a késő éjjeli órákban a legjobb hangulatban ért véget. A klub vezetősége ezévben is rendszeresíti a heti összejöveteleket és klubvacsorákat. Alkalmat kíván adni tagjainak arra is, hogy az aktuális politikai, fővárosi, közgazdasági és más kérdésekről esetről-esetre beható tájékozást kapjanak. A vacsorák természetesen a baráti érzés és az együvétartozás, a közös cél ébrentartását is célozzák.

Az Ujpesti Polgári Kör avató ünnepe. Az ujpesti polgárság színejava foglalkozásra és felekezetre való különbség nélkül *Ujpesti Polgári Kör* névvel kaszinót létesített, amelyet most avattak fel kitünően sikerült ünnepség keretében *Rákossy* Zoltán polgári iskolai igazgató költői szépségekben gazdag emlékbeszédet mondott a tizenhárom vértanuról, *Jávorszky* Kázmér ny. ezredes a kormányzót, *Feltóthy* László tanfelügyelő pedig a vendégeket és Ujpest közéletének megjelent vezetőférfiait, élükön *Semsey* Aladár polgármesterrel, köszöntötte fel. *Dinich* Vidor fővárosi bizottsági tag *Kozma* Jenőnek, a budapesti Egységes Községi Polgári Párt elnökének képviseletében *a párt üdvözletét tolmácsolta,* és azt a reményét fejezte ki, hogy *Ujpesten is erős gyökeret ver a polgárság összefogásának és az építő munkának az a gondolata, amelyen megtörik minden szélsőséges demagógia.* A magyar integritásért dolgozni kell és áldozni. Minél nagyobb a megértés és összefogás, *annál kisebb áldozatokra lesz szükség.* Hozzák meg a csonka országnak azt az áldozatot, hogy szeressék egymást és ha ez beteljesül, akkor az új kör fényesen betölti hivatását. A budapesti *Egységes Községi Polgári Párt mindenkor készséggel támogatja Ujpest közönségét* azokban a fővárost és a szomszédos várost egyaránt érdeklő fontos kérdésekben, amelyek *Ujpest város fejlődését a legközvetlenebbül érintik.* Ilyenek elsősorban *a közlekedési és a vámügyek. Dinich* Vidornak nagy tetszéssel és éljenzéssel fogadott beszéde után *Szücs* István dr. h. államtitkár méltatta az ujpesti tanárok és tanítók odaadó munkáját és őket mint *Nagymagyarország igazi pionirjait éltette.* A társasvacsorán többek között résztvett *Ugró* Gyula dr. volt polgármester, *Csorba* Dezső dr. a pestvidéki ügyvédi kamara elnöke, *Mády* Gyula református lelkész, *Friedmann* Dénes dr. főrabbi, *Lászlo* Endre, *Linkovics* Lajos, id. *Perich* Károly, *Vermes* Béla *Darvas* Béla dr. *Galla* Endre, *Nagy* György és sokan mások.

A M. Kir. Osztálysorsjáték főárusitói kérik, hogy akik a postán küldött sorsjegyek árát még nem egyenlítették ki, szíveskedjenek a *megfelelő összeget* azonnal *megfizetni,* mert a *nyereményigény* és minden más jog csak úgy biztosítható, ha a sorsjegyek ára az előírt 30 fillér költséggel együtt a *húzás előtt kiegyenlittetett.* Ha azonban bármely oknál fogva a sorsjegyeket nem akarják megtartani, *küldjék azonnal vissza* az illetékes helyre, mert a főárusítóknak nagy kárt okoznak, ha azokat postafordultával nem kapják vissza.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

TUNGSRAM

JÓ' VILÁGITÁS = JÓ' MUNKA

MESTER és KISS
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterffy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat.

PAULAY LASZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON: JÓZSEF 401-76.

Hirsch László
ÓT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

AGYAGCSÖVEK
és csatornázási cikkek
HUBERT ÉS TÁRSA B. T.
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 4.
Telefon: Automata 22—67.

MECHANIKAI KEFEÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 306—63

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: BUDAPEST Főraktár:
VIII, Szeszgyár-u 8. Tel: J. 310-23 és 394-24. VII, Thököly ut 145

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges **1.200 (Egyezerkettőszáz) darab uccai papír- és hulladékgyüjtőkosár szállítására újabb nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.**

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1 P 60 f állami és 1 P 60 f fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő írásbeli ajánlataikat **1928. évi november hó 6-án délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII. Kun ucca 8. sz.) nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat póstán nem küldhetik be.

Csak szabályszerűen kiállított és a felételeknek megfelelő ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a felételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Az ajánlati és szállítási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928. évi szeptember hó 27. napján tartott ülésében.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőfedővállalat
Korek G. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

Lizsinszky Rezső kárpitos és diszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhivó Aut. 510-54

SZMOLEN PÁL ALAPITÁSI ÉV 1897
akatos mester és szerszám készitő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerübben és legolcsóbban készit uj szerszámokat a kőfaragó, szobrász, mükő, burkoló, parkettázó, kövező, kőmüves stb. ipar részére

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371-08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMITŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623-41. sz.

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József-körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISFEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

SÁNDOR BÉLA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

LAMMEL FERENC
BÁDOGOS, VIZVEZETÉK ÉS KÖZPONTI FŰTÉS
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF U. 17.
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 441—51.

Hochhauser
Ferenc épitési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás s csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbeton-épités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. —— *Telefon: J. 314-16.*

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

GOORA SÁNDOR és FIA RÉZMŰVES ÜZEME
Szesz- és vegyészeti gyárberendező vállalat
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 4
Telefon: József 378-43.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 414—93.

FABÓ LAJOS MINTAKÉSZITŐ
Faminták (modellek) fa-esztergályos és műszaki famunkák szakszerű készitése
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN UCCA 4. TELEFON: L. 984-99

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPITTATOTT 1904-BEN

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
UDAPEST VII, Rottenbiller u. 29.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA kövező- és útépitő vállalkozók,
BUDAPEST, X., KERÜLET, HALOM-UTCA 25. SZÁM
Útépitő és kövezőmunkák, beton, aszfaltburkolás- és fődmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan. Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.
Alapittatott 1890. Telefon: József 339—52.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornazás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari gépraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna ut 68. - Telefon: J. 462-22

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Automata 212-07

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 **BUDAPEST, X, HALOM UCCA 30** Telefon: J. 441-28

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI. Váci-út 13. Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt és faragott fában, londina léc, zárlécben és állvány anyagokban.

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

ANGYAL KÁROLY
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme.
Specialis Autogénhegesztés.
Budapest, VIII., Szigony u. 12.
Telefon: József 349—79.

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—52.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
elefon: Lipot 914—46.

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt *Telefon: Autom. 530—03*

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11
TELEFON: JÓZSEF 474—08.

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

Holman Pál épitőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 október 17. — 42. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137–15

A pénzügyi bizottság

egy hét óta a főváros életének centrumává lett. Napnap után erőteljes, komoly munka folyik a pénzügyi bizottság zöld asztala körül, ahol apró csatározásokkal tarkítva ugyan, de a tiszteletreméltó becsületes elhatározások egész sorozata születik meg. Fájdalom, ezek az elhatározások legnagyobb részt olyanok, amihez pénz sem kell. A pénzügyi bizottság tagjai bilincseket éreznek a kezükön, bilincseket a gondolkodásukon és főként a fantáziájukon. A bizottság minden tagja tisztában van vele, hogy soha aktuálisabb, soha kényszerítőbb és parancsolóbb nem lehetett a közmondás, mint most, hogy addig szabad csak takaródzni, ameddig a takaró ér. A takaró pedig ezúttal akár széltében, akár hosszában nézzük, túlságosan rövidnek bizonyult. Itt ma nem a takarékosság elvei győzedelmeskednek, hanem — ami ennél sokkal súlyosabb — a ninestelenségé.

Pedig a pénzügyi bizottság tárgyalásai nem volnának szegények az alkotó gondolatokban, amelyek így is egymást érik, de már a szónok torkán megakadnak, mielőtt indítvánnyá formálódhatnának. Budapest ezer baja, ezer nyomorúsága érzik ki a felszólalásokból, a gondok, a tennivalók rajzanak a tárgyalás menetében. A pénzügyi bizottságban a jövő évi költségvetés tárgyalásánál az óhajtó mód lett az uralkodó szónoki figura: ez is kellene, az is kellene, itt is segítségre szorul a lakosság, amott is foltozni, drótozni illenék. A választ nem is várja senki, mert „mene, tekel, ufarzin" módjára fekete betűkkel látható a falon, hogy: nincs pénz. Minek ott kérdezni, ahol mindenki tudja a választ és minek ott alkotásokról ábrándozni, ahol csak a napi robot lehetőségei vannak meg.

Mennyi minden kellene. Csak úgy kapásból jut eszünkbe egy és más. Négyszázötven magával tehetetlen martirja az életnek, elaggottak, munkában rokkantak várják az elhelyezést. Valósággal ostromolják a régi szegényház kapuját és nem volna más segedelem, csak az *új szegényház*. A tervek is készen vannak: kétezer ágyas új proletár-otthonra volna szükség, jobban, mint a falat kenyérre, mert Budapest, a világváros nem tűrheti el magán a szégyenfoltot, hogy az utcán, a fák alatt, az üres grundokon tanyázzanak télvíz idején azok, akiket megtépett az élet, tönkretett a munka. Hihetetlenül szomorú, hogy két esztendő költségvetésében mindössze hétszázezer pengő szerepel erre a célra, amikor húsz millióra volna szükség. Igy talán nagy összegnek látszik, de törpévé válik egyszeriben, mihelyt az ember arra gondol, hogy egy milliós város lakosságának mindössze húszmillió pengőt kellene kisajtolnia magából, hogy megszabaduljon egy hozzá méltatlan, szomorú szégyenfolttól. És mégse lehet, nem lehet azért, mert fájdalom, Budapestnek még ma sok-sok ilyen eltűntetni való szégyenfoltja van.

Pirulva kell gondolni arra is, hogy *központi kórház* fölépítésére nem lehetett többet előirányozni a jövő évre, mint hatvanezer pengőt. Történt ez akkor, amikor a város egész lakossága, a főváros vezetősége, élén *Ripka* Ferenc főpolgármesterrel, a közgyűlés pártjai egyöntetű akarattal követelték, hogy meg kell szabadulnunk a kórházi mizériáktól, amelyek nap-nap után a botrányok régiójába emelkednek. És itt is gátat vet az egyöntetű akaratnak a rettenetes nincstelenség. A szociális intézmények egész sora hiányzik még, amiket pedig mindenki becsületes akarattal meg akarna teremteni annak a néposztálynak a számára, amely leginkább rászorul a polgárság segítő kezére.

Azután itt vannak a *tisztviselők*. Budapest székesfőváros mindig híres volt arról, hogy nemcsak becsületes munkaadói lelkiismerettel, de úri gavallériával látta el azokat, akik ügyeit intézik, bajait, gondjait igazítják, a város irgalmatlanul nagy adminisztrációjának gépezetét mozgásba hozzák és mozgásban tartják. Ma pedig ezek a tisztviselők teljes joggal tele vannak panasszal, tele vannak jajszóval. Az elmult nyáron újra felütötte fejét a drágaság, amely fölborította a tisztviselők apró házi büdzséjének immár kialakulni kezdő stabilitását. Megint gondok szakadtak rá a főváros tisztviselőire, olyan gondok, amelyeket sokáig bírni nem lehet, mert még ha a drágaság nem növekszik is tovább, a tisztviselők kispolgári adósságai lavinaszerűen emelkednek. Itt sem várathat magára tovább a segítség, ha még oly erőteljesen és következetesen tér is vissza a pénzügyi bizottság tárgyalásainak refrénje, hogy nincs pénz. A legsürgősebben megoldandó feladatok közül talán még csak az *iskolák* kérdését kell említeni, amely szintén nincs elintézve azzal, hogy a pénzügyi tanácsnok jószándékú, de kegyetlen vörös ceruzája kiszántotta a költségvetésből a szükséges összegeket. A költségvetés talán nem bírta el ezeket a súlyos tételeket, de Budapest nagyszerű, kulturális multja nem bírja el, hogy ezen a téren szatócsokká süllyedjünk. És nem bírja el ezt a szegénységet a parancsoló magyar jövő sem. Ennek a jövőnek egyetlen harci eszköze a kultúrfölény lehet, amely harci fegyvert legbátrabban, legerőteljesebben a magyar fővárosnak kell forgatnia.

Tudjuk nagyon jól, hogy a polgárság teherbíró képessége teljesen kiapadt. De tudjuk azt is, hogy ezeknek a feladatoknak a megoldása csak hetekig, de nem évekig várhat. Budapest népe tehát kérdően tekint a főváros tanácsa és a főváros ügyeinek intézői felé. Mert nem lehet megoldás az, hogy nincs pénz, a város közönsége megoldást és százszor is megoldást követel. Ötletekre van szükség, új, termékeny gondolatokra, amelyek a polgárság újabb megterhelése nélkül előteremtik a legszükségesebbre szolgáló összegeket. Igenis, lennie kell pénznek, akárhonnan elő kell kerülnie — hogy *Vass* József miniszter szavaival éljünk, — még ha bordák törnek és csontok ropognak is . . .

KOZMA JENŐ:

„Nem telekértékadóval, hanem útburkolási kölcsönnel lehet a költségvetés egyensúlyát helyreállítani"

A pénzügyi bizottság költségvetési vitája rendkívüli mértékben *elhúzódott*. A részletes tárgyalás során alig volt olyan tétel, amelynél a baloldal részéről indítvány ne hangzott volna el. Az indítványok között volt néhány elvi jelentőségű, de a legtöbb *a tárgyalásra kerülő tétel fölemelését kívánta*. Ujabb és újabb követelések jelentkeztek anélkül, hogy valaki a fedezetet megjelölte volna. Egyetlen esetben akadt olyan baloldali felszólaló, aki bevételi forrást is megjelölt a bekövetkezett hiányok pótlására. Ez az indítvány *a telekértékadó bevezetésében látja az egyetlen utat*, amelyen ki lehet jutni a deficites költségvetés veszedelméből. A telekértékadó bevezetésének indítványozóját nemcsak a deficit eltüntetésének szükségessége vezette, hanem pártszempont is, *sőt elsősorban itt kell keresni az új idea fölvetésének rugóit*.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa szükségesnek tartotta, hogy a telekértékadó bevezetésének tervéről, amit elsőnek *Kiss* Jenő szociáldemokrata bizottsági tag pendített meg és demokrata részről siettek kimélyíteni és indokolni, — megtudakoljuk az *Egységes Községi Polgári Párt* véleményét.

Kozma Jenő dr.

a párt elnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A telekértékadó bevezetésének tervét *nem helyeslem*. Ennek az új adónemnek a bevezetése a fővárosi polgárság egyik legértékesebb rétegét, elsősorban *a budai kispolgárokat érintené a legközelebbről*. Nem kétséges, hogy a legértékesebb középosztályra nagy teherrel nehezednék ez az új adó, amely

a kis családi telkeket néhány esztendő alatt teljesen fölemésztené.

A budai oldalon *ezrével vannak kis családi telkek*, amelyeknek tulajdonosai *a rendes adót sem tudják fizetni*. Annakidején mi épen azért foglaltunk állást a telekértékadó bevezetése ellen, mert tudtuk, hogy

ez az adó a kis egzisztenciák kezéből néhány esztendő alatt kicsavarja a telkeket

és a nagyvállalatok karmaiba juttatja. A telekértékadónak volna jelentősége, ha ezzel serkenteni lehetne a tulajdonost építkezésre. A *Tabánban harminc éven át senkisem kaphatott építési engedélyt*. Ilyen körülmények között *valósággal büntetés volna telekértékadóval sujtani a kis családi telkek tulajdonosait*.

— Nem habozom tehát kijelenteni, hogy a telekértékadó bevezetését célzó akciót *támogatni nem fogom*. A

telekértékadó helyett méltányos betterment bevezetését tudnám helyeselni.

Azokat, akik nyerészkedési célokból foglalkoznak telkek vásárlásával, *meg lehet adóztatni*. Ilyen esetekben *a vásárlási és az eladási ár közötti differencia alapján kellene az adó összegét megállapítani*. Ezek a telekspekulánsok

hatalmas nyereségekhez jutnak azáltal, hogy az általuk vásárolt telkeken időközben közművek készülnek.

Méltányos és igazságos tehát hogy abból a haszonból, *amihez a köz által jutnak, valamit leadjanak a köz javára*. A telkek között óriási különbségek vannak. A belvárosban a be nem épített telkek után jogosan és indokoltan lehet esetleg magasabb telekértékadót is követelni, — ugyanezt nem lehet mondani az Istenhegy tetején lévő telekről. *Az I. kerület be nem épített telkei nagyobb területen fekszenek, mint Berlin*. Teljes

lehetetlenség tehát itt az építkezésre való serkentés jogcíme alatt adót követelni.

— Mindezek alapján a leghatározottabban állást foglalok a telekértékadó bevezetése ellen, mert *ez az adónem a legigazságtalanabb adó volna*, amely csak arra alkalmas, hogy özvegyasszonyokat, árvákat, szegény kisemebereket, általában a legnagyobb védelemre szoruló középosztálybeli rétegeket elkeserítse, a nagy spekuláció karjai közé kergesse és tönkretegye.

Megemlítettük, hogy a baloldal a telekértékadó bevezetését a deficit kiküszöbölésének szükségességével okolja. *Kozma* Jenő erre így válaszolt:

— A házbéradó leszállítása következtében beállott hárommillió pengős hiány pótlására nekem *van egy javaslatom*, amely — azt hiszem — *elfogadható*. *Ripka* Ferenc főpolgármester a fővárosi utak megvizsgálásáról kiadott jelentésében állást foglal az útburkolási kölcsön felvételének szükségessége mellett. *Itt kell a megoldást keresni*. Ha ugyanis útburkolási kölcsönt veszünk fel, nemcsak az útépítés problémáját visszük közelebb a gyors megoldáshoz, hanem

a költségvetésben is jelentékeny összeget szabadítunk föl.

A költségvetésbe ugyanis *csak a felveendő útburkolási kölcsön első amortizációs részletét kell beiktatnunk* és így

az útépítési kiadásokból felszabadul több, mint tízmillió pengő.

Ebből az összegből nemcsak a beállott hárommillió pengős hiány fedezhető, hanem

megfelelő összeget lehet igénybevenni a kórházépítkezés megkezdésére is.

Annyi bizonyos, hogy a Rókus-kórház kitelepítése *most már nem halasztható*. Nemcsak a kórházi állapotok megjavítása, hanem a városrendezés zavartalanságának biztosítása is azt

követeli, hogy Budapest legforgalmasabb pontjáról eltünjön már ez a rozoga épület,

amely egyébként sem tud hivatásának megfelelni.

Ami az új központi gyűjtőkórház felépítésének szükségességét illeti, ebben a tekintetben magam is osztom azt a felfogást, hogy az „új Rókust" feltétlenül meg kell csinálni. Én azonban

az építkezés megkezdése előtt megvárnám a Pestmegyei Közkórház felépítésére vonatkozó döntést.

Nem közömbös ugyanis, hogy a megye *mekkora kórházat épít*, mert hiszen a megyei elhatározás adataitól kell függővé tennünk a gyüjtőkórház nagyságát.

A beszélgetés ezután a pénzügyi bizottság vitájának elhúzódására terelődött. *Kozma* Jenő ezeket jegyezte meg:

— Ha azért húzódnék a vita, mert a felszólalók keresik a fedezetet a hiányok pótlására, *nem volna ellene kifogásom.* Az a vita, amely a kérdés mérlegének mindkét serpenyőjét egyformán latolgatja és nemcsak követeléseket állít föl, hanem a követelésekre megjelöli az alkalmas és megfelelő fedezetet is, — bármilyen hosszú legyen is, — *nem eshetik bírálat alá.* A tárgyilagos kritika *mindig hasznos.* Az

a vita azonban, amely követelést követelésre halmoz anélkül, hogy számolna az ellenoldal teherbíró képességével, — nem egyéb, időpazarlásnál.

Azok, akik a vita elhúzódásához ilyen természetű felszólalásokkal járulnak hozzá, *sértik az autonómia érdekeit*, mert maguk szolgáltatnak fegyvereket *az autonómia ellenségeinek a kezébe.*

vagy

Közgazdaság és közlekedés

Irta: BECSEY ANTAL,
az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke

A tárgyalás alatt levő 1929. évi költségvetés V. fejezetének ez a címe. Nem azt jelenti ugyan ez a cím, hogy a budgetnek ez a fejezete a főváros összes közgazdasági és közlekedési problémáját kimeríti. Tény azonban, hogy ez a nyolc címre tagolt fejezet a főváros közgazdasági életének néhány nagyhorderejű, de kellően nem méltányolt területét öleli fel. Nem lesz érdektelen, ha e területek egynémelyikét közelebbről szemügyre vesszük.

A fenti fejezet első címe *a közraktárakról szól.* Mérlegüket 2800 pengő kiadással és 3600 pengő bevétellel irányozták elő. Szóval az 1929. év feleslege 800 pengővel szerepel; de ez a többlet is csak adminisztrativ természetű és nem gazdasági bevételekből esett.

Tudnivaló, hogy a fővárosnak ez az immár 46 éves intézménye abból a célból létesült, hogy *az áruforgalomnak és kereskedelemnek a székesfővárosban való központosítását, szóval a vasúti és vízi áruforgalomnak a fővárosba való centralizációját lehetővé tegye.* A 7·5 millió forintot kitevő beruházási tőkét a *Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank* szolgáltatta, minek ellenében a főváros vele az 1882. évtől kezdődő 60 évre terjedő bérleti szerződést kötött. 1920-ban ez a bérleti szerződés bizonyos módosításokon ment át, oly értelemben, hogy a székesfőváros részesedik a raktározási üzlet jövedelméből, mégpedig a tiszta nyereség 50—65%-ával, aszerint, hogy a tiszta nyereség a befektetett tőkének 5—12%-át, avagy annál többet tesz ki. A költségvetés megokolása pedig a következőket tartalmazza:

„A közraktári forgalom elégtelenségénél fogva a telep jövedelmezősége oly kicsiny, hogy a tiszta nyereség a befektetett tőkének 1%-át sem éri el, és igy a fővárost részesedés nem illeti meg."

Mindenesetre

szomorú jelenség a főváros kereskedelmi élete szempontjából e megokolásban kifejezett megállapitás.

Az a kérdés, hogy *van-e értelme ily körülmények között annak, hogy ezt az intézményt a maga régi kereteiben és régi helyén fenntartsuk,* avagy

nincs-e szükség arra, hogy ennek a közel félévszázados intézménynek hivatását és elhelyezkedését revizió alá véve, a változott idők gazdasági viszonyaihoz idomitsuk.

A válasz egyszerű. A közraktárak jelenlegi helyükön az odaépített elevátorral, tűzveszélyes raktárházaikkal, vasúti vágányaikkal, stb. *a város fejlődése szempontjából rendkivül értékes területeket és partvonalakat kötnek le.* Emellett szélesen elterpeszkedő alaprajzával, avult technikai berendezésével, drága üzemével

semmiképp sem alkalmas arra, hogy a modern gazdasági élet igényeit célszerűen és gazdaságosan szolgálhassa.

Mindezeken felül *forgalma állandóan csökken; és annyi jövedelmet sem hoz, hogy abból a beruházott tőkének minimális hozadékát biztositaná.* Érdeke tehát úgy a bérlő vállalatnak, mint a székesfővárosnak is, hogy a jelenlegi állapot mielőbbi megszüntetésével *új megoldásokat keressünk.*

A másik kérdés az, hogy *hova telepitsük az intézményt és annak tartozékait.* Oda, ahol az áruforgalomnak gócpontját, a vasúti és vízi forgalomnak közvetlen csatlakozását már megteremtettük és ahol a rendelkezésre álló, fejlődésre alkalmas területek, részben tárházak és gépi berendezések is meg vannak, s ahová a júniusi közgyűlési határozat értelmében a főváros nagyvásárja is kerülni fog:

a ferencvárosi kikötőbe.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a *Leszámitoló Bankkal kötött bérleti szerződés 15 év mulva lejár.* Ez annyit jelent, hogy akkor teljesen díjtalanul háramlik a fővárosra a közraktárak egész jelenlegi berendezése. Azt kérdezem: nem lenne-e már most időszerű az egész közraktárüggyel foglalkozni és a kitelepítés és új elhelyezkedés kérdését már most tisztázni? Esetleg a részvénytársasággal arra nézve is megegyezni, hogy *még a szerződés lejárta előtt történjék valami,* ami nemcsak a két félnek, hanem a főváros közgazdaságának egyaránt érdeke.

Általában arra kell törekednünk, hogy úgy a ferencvárosi fővárosi kikötő, valamint a csepeli országos kikötő is mielőbb megtöltessék azzal a gazdasági tartalommal, amelyért a kikötők létesültek. De még tovább is megyek.

Teljességgel lehetetlen, hogy a sokfelé tagolt árúforgalom és kereskedelmi intézmények (kikötő, nagyvásár, közraktárak, dunapartok, folyamhajózás, stb.) egymástól függetlenül kezeltessenek,

akár a budgetben, akár általában a főváros igazgatásában. Mindezeket az egységes elbírálást igénylő kérdéseket közös alapon, egységes várospolitikai koncepcióban kell áttekinteni és elbírálni, különben a fától nem látjuk majd az erdőt.

Ennek az egységes koncepciónak a hiánya okozza azt is, hogy

a fővárosi belső dunapartok használata tarthatatlan módon történik.

Elvégre igaz, hogy vannak szállítmányok, amelyekre nézve nem közömbös az, hogy kirakásuk hol történik: a város belső területén-e, avagy messze a perifériákon? Viszont állítom, hogy a belső dunaparti áruforgalom lebonyolításának jelenlegi módja a legtöbb esetben sokkal többel emeli a ki- és berakodási költségeket, mint amennyi többletet racionális gépi kezelés esetében a távolsági fuvarköltségek okoznának. És állítom azt is, hogy *a mi belső dunapartjainknak nem az a feladata, hogy ott füstokádó hajók rontsák a város levegőjét,* vagy hogy szénszállítmányok mindent ellepő pora szennyezze be és tegye tönkre a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárát s a műegyetem tudományos berendezéseit és értékeit, stb., stb. Mindezeket a tárolásokat és kirakodó műveleteket oda kell telepíteni a vasút- és viziforgalom gócpontjába, ahol olcsó és praktikus gépi erővel történhetik az árukezelés és raktározás. Legyünk tisztában azzal, hogy

a főváros közgazdasági, vizi és közforgalmi intézményeinek a kikötő területén van a helye;

és legyünk tisztában azzal is, hogy *ezen a természetes gócponton kell a kelet és nyugat között lebonyolitandó áruforgalom piacát: a nemzetközi vásárt a maga összes intézményeivel kiépitenünk.*

A címben kifejezett *„közlekedés"* ügye pedig a költségvetési fejezet beállításában nagyon szomorúan fest. Eszerint a főváros közlekedésügye nem állna másból, mint a területhasználati jövedelmek, valamint közlekedésrendészeti kiadások néhány tételéből. Hát ez valóban nem lehet a székesfőváros közlekedésügyének a képe; aminthogy nem lehet a főváros két leghatalmasabb közigazgatási ágát: *a közgazdasági és közlekedési ügyeket* ilyen önkényesen összeházasitani. Igaz, hogy az önálló vagyonkezelésű intézmények budgetjében fellelhetők a közlekedésügy egyéb budgetális elemei is. De kétségtelenül szükség van arra, hogy *a főváros egész közlekedésügye is mint a községi politika hatalmas tényezője szerves egészében adminisztráltassék* és bonyolittassék le. Megitélésem szerint az első lépés a cél fel az, hogy *a közgazdaság- és közlekedésügyet élesen elhatárolva külön-külön ügyosztály ügykörébe állitsuk be.* Mindaddig, míg ez meg nem történik, beteg marad közgazdasági adminisztrációnk és beteg marad közlekedésügyünk igazgatása is.

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhivásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Aut. 212—85, 218—09.

Telefon: Aut. 107—58.

KISSLING CSILLÁROK

legolcsóbb és legjobb kivitelben

VI kerület, Podmaniczky-u. 31 szám

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY

Központi iroda: VI., Berlini-tér 3. Telefon: L. 913-57.

okl. mérnökök, épitési vállalkozók Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 315—36.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE

udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA

Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.

Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban: Automata 223-06. szám.

MAGAZINER ALBERT ÉS TARSA REDŐNYGYÁR

Budapest, V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

WALSER FERENC

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde, közfertőtlenitő, köztisztasági szerek

BUDAPEST, VI, LOMB-U. 34-36

TELEFONSZÁM: LIPÓT 913—46.

Telefon: Automata 856—28.

MAYER LAJOS

tetőfedőmester, tetőzetek jókarbantartási vállalata

VI. ker., Ferenc József-rakpart 18. sz.

Kapuszta Gusztáv

épitőmester

BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.

Telefon: József 393—08.

FELD OLY

tisztit **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.

Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!

Gyár: **VII., Thököly-út 33.** Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

RIPKA FERENC FŐPOLGÁRMESTER:
„Az égető kórház-kérdés elodázásáért senki a felelősséget nem vállalhatja tovább"

A Magyar Hét közgazdasági jelentősége és a nemzeti öntudat megizmosodása — Az év idegenforgalmi eredménye kielégítő

A *Fővárosi Hirlapban* is beszámoltunk már *Ripka* Ferenc főpolgármester kórházlátogatásairól, amelyek során kivizsgálta mindazoknak a panaszoknak és kifogásoknak okát, hátterét és körülményeit, amelyek a főváros közkórházai ellen részint a közvéleményben, részint pedig a főváros illetékes bizottságaiban elhangzottak. A főpolgármester erélyes kézzel nyúlt bele ezekbe a bonyodalmas ügyekbe, amelyeknek radikális megoldása és a hosszabb ideig tartó orvoslást igénylő problémák eliminálásának megindulása *közismert*. Az útrazziával együtt közel egy hónapig tartó szemleút *hétfőn ért véget a Szent László-kórház megtekintésével.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezzel kapcsolatban fölkereste

Ripka Ferenc dr. főpolgármestert,

aki tapasztalatairól és vizsgálata eredményeiről a következőket mondotta:

— Csütörtökön fejeztem be a budai kórházak szemléjét, pénteken, szombaton és hétfőn pedig a pesti oldalon lévő kórházakat tekintettem meg. *A szemlén szerzett tapasztalatok minden bizonnyal hozzájárulnak majd a kórházkérdés alapos és gyökeres szanálásához. A látottak is megerősítettek abban a véleményemben, hogy*

a kórházkérdést elodázni nem lehet és nem szabad, mivel meggyőződésem szerint ennek az ügynek az elodázásáért a felelősséget senki sem vállalhatja tovább.

— *Az új kórház építésének ügyében ismételten tárgyaltam Vass József népjóléti miniszter úrral, akinél*

a legmesszebbmenő megértést, a legnagyobb jóindulatot tapasztaltam

és remélem, hogy ez a jóindulat tettek formájában is meg fog nyilatkozni a népjóléti minisztérium, illetve a kormány részéről.

— A kórházvizsgálatról szintén össze fogom állítani tapasztalataimat, amelyeket elsősorban ugyancsak a polgármester úrral közlök, ezután pedig a népjóléti miniszternek fogok előterjesztést tenni.

— Amint ezekkel a szemlékkel végeztünk, *vizsgálat tárgyává fogom tenni az óbudai téglagyárak működését is, amelyek ellen olyan sok és állandó panasz hangzik el a nagyközönség részéről.* E szemlék alapján fogom az illetékes tényezők figyelmét a szükséges teendőkre felhívni.

A Magyar Hét

A főpolgármester figyelmét felhívtuk a közelgő *Magyar Héttel* kapcsolatban az idegenforgalmi eseményekre is és utaltunk *Bánó* Dezsőnek a legutóbbi pártértekezleten elhangzott figyelemreméltó felszólalására, amellyel nagyobb megértést és anyagi támogatást követelt a főváros részéről az idegenforgalmi propaganda támogatására, annál is inkább, mert olyan hírek is hallatszanak, amelyek szerint a költségvetés veszélyeztetett egyensúlyának helyreállítása érdekében *az idegenforgalmi budget céljára beállított összeget akarják többek között feláldozni.*

— A *Magyar Hét* — mondotta a főpolgármester — kétségtelenül igen örvendetes és biztató jele a magyar ipar lendületes izmosodásának és nemcsak nemzetgazdasági szempontból tartom nagyon fontosnak e propagandahetet, hanem

a nemzeti öntudat jelentékeny megnövekedését is várom tőle,

nem is beszélve annak nagy fontosságáról, amit ez a hét a fővárosnak idegenforgalom tekintetében jelent, számítva arra, hogy a *Magyar Hét* alatt a vidékiek ezrei jönnek fel vásárlás céljából a fővárosba.

— Az idegenforgalmi akció ezévi eredményével egyébként meg lehetünk elégedve, mivel az a várakozásoknak teljes mértékben, sőt azon túlmenően megfelelt. *Idegenforgalmunk napról-napra örvendetesen emelkedik,* amelynek óriási közgazdasági jelentőségét Budapest ipara és kereskedelme előnyösen érzi. Ami a jövőre vonatkozik, *még nagyobb lehetőségem nyílik e kérdés eredményes támogatására, tekintettel arra, hogy az idegenforgalmi tanács végrehajtóbizottságának elnökévé választottak meg. E minőségemben*

mindent el akarok követni, hogy ezt a nagy kérdést sikerre vigyem, az idegenforgalmi propaganda útjába álló akadályokat elháríttassam

és az összes erőtényezőket közös céltudatos munkába állíthassam.

— Meg kell állapítanom, hogy idáig minden tényező a legnagyobb elismerést érdemlő módon végezte kötelességét, mégis kívánatos volt, hogy az idegenforgalmi tanács révén az akció olyan egységes irányt és olyan bázist kapjon, amellyel *az erőket összpontosítva a legjobb eredményeket biztosíthatjuk. Az eredményes munkára minden reménység megvan, mert a kormány és annak legilletékesebb tagja, Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter a leglelkesebben támogatják törekvéseimet.*

Világító házszámtáblákkal
magánvállalkozó akarja megadóztatni a főváros minden lakóját

Esztendők óta egyik állandó problémája a főváros közigazgatásának *az uccajelző táblák és a házszámok világító transzparensekkel való kicserélése.* Ez a horribilis munka természetesen a legnagyobb mértékben felkeltette a különböző vállalatok és vállalkozók figyelmét, úgy hogy

a hatalmas üzlet reményében állandóan fantasztikusnál fantasztikusabb ajánlatokkal ostromolják a fővárost.

Igy legutóbb a *Magyar Villamossági és Fémipari rt.* adott be ajánlatot a fővároshoz, amelynek tanácsa ennek a vállalatnak már engedélyt is adott a Váci uccában egy kisebb próbaszakasz átszerelésére, ahol éjszakánkint *néhány házon már tényleg világítanak a házszámok.* Ez a vállalat a 3,500.000 pengő befektetést igénylő felszerelést *azonnal és díjtalanul a fővárosnak adná át,*

szerényen mindössze azt kéri, hogy a karbantartást ő végezhesse, amit szívesen elvállalna házanként havi 3—5 pengőért.

Tehát a főváros huszonkétezer háza után évenkint körülbelül egymillió pengőért. A vállalat figyelemreméltó előzékenységgel gondoskodik a pénz behajtásáról is: azt ajánlja, hogy a lakók fizessék ezt, *még pedig időtlen időkig,* miután az ő humánus megítélése szerint *„annak a lakókra való áthárítása figyelembe se igen jöhet".*

Ajánlatában a „hazai ipar" fellendüléséről is említést tesz a vállalat, miközben egy mellékmondatban beismeri, hogy ezek a készülékek „a velünk kooperáló *Studien Gesellschaft für Strassenschilder und Hausnummerbeleuchtung, Berlin"* specialitásai. Ugylátszik, *a hazai ipar jelentősebb fellendülését célozza ez a „kooperáció".*

A fantasztikus ajánlatok hosszú sorozatában ez csak az egyik, mert egész sereg vállalat „altruista" hajlamait csigázta fel ez a lehetőség. Valamennyien ilyen rendkívül előnyös ajánlattal jönnek. Van olyan is, amelyik

teljesen „ingyen" készítené el

a horribilis költséget igénylő felszereléseket, *csak* éppen annyit kíván, hogy

koncessziót kapjon az ilyen uccajelző világító tábla hirdetési reklámokkal való kombinálására.

A legtöbb vállalat azonban a lakókat szeretné megadóztatni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ebben az ügyben felkereste *Csárman* Ferenc műszaki főtanácsost, aki a következőket mondotta:

— E tekintetben *semmiféle konkrét állásfoglalás nem történt ezideig.* A tanács egyszerűen hozzájárult ahhoz, hogy egy vállalkozó valamely rendszert bemutasson, *kötelezettség nélkül. A házszámozásra és uccajelzésre vonatkozó új szabályrendeletet, még előbb, Barcen Gyula elkészítette. Azóta is előkészület alatt áll, de rövidesen letárgyalják.* A továbbiak és a végleges állásfoglalás majd a bizottsági tárgyalás során alakul ki.

Ez a végleges állásfoglalás bármikor is történik meg,

semmi szín alatt nem lehet olyan értelmű, hogy magánvállalkozók adóztassák meg a főváros polgárait.

Budapesten huszonkétezer ház van, ha tehát más módon, mint adózás által, ez a kérdés nem oldható meg, az esetben *hajtsa végre ezt a nagyarányú átszerelési munkálatot maga a főváros, miután a lakók kényszerű megadóztatásából nyilván telik az annuitásra.* Arra semmi szín alatt nem szabad precedenst nyujtani, hogy *magáncégek is megadóztathassák a főváros polgárságát.*

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

Széchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
IV., Szervita tér 4. — Telefon: Aut 827-09
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vízvezeték Központi fűtés

Csütörtökön
PESTI IŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. Városház ucca 6

HERZ TESTVÉREK
linoleum burkolási szakvállalat
Telefon: J. 429-06
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
Fióküzlet: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

Másfélezer oldalon jelent meg Budapest legszenzációsabb riport-ujságja

Mivel foglalkoznak a háziurak „civilben"? — Az erkölcsös Budapest — Érdekes számok könyvekről, szamarakról, lovakról és az elkoboszott élelmisszerekről

ILLYEFALVY LAJOS STATISZTIKAI-BESZÁMOLÓJA

Illyefalvy I. Lajos a legkülönösebb budapesti szerkesztő. Evenkint egyszer jelenik meg az ujságja, de akkor ezerötszáz oldalon. Ez az ezerötszáz oldal így magában is elképesztő nagy szám, de ha hozzá vesszük azt, hogy a másfélezer oldalon csupa bolhányi számocska van, akkor látjuk csak igazában azt a mérhetetlen teljesítményt, amelyet *Illyefalvi* I. Lajos vezetésével a *Fővárosi Statisztikai Hivatal* végez. Mert egy-egy iyen apró számocska, amely megint ezrével van egy-egy oldalon, egymagában is egy-egy különálló, érdekes cikket, izgalmas riportot jelent. Tessék elképzelni másfélezer oldalon, mindegyik oldalon ezernyi szenzációs riportot, amely a számok között olvasni tudók számára példátlanul izgalmas, érdekes olvasmányt jelent.

Emellett minden esztendőben tökéletesedik és szélesbedik az a *Statisztikai és Közigazgatási Évkönyv*, amely a napokban jelenik meg. *Illyefalvi* I. Lajos szerkesztésében immár ez a harmadik hatalmas kötet, amelynek mérhetetlen számanyaga olyan tökéletes tükörképét adja Budapest életének, hogy ennek az életnek nines egyetlen apró, jelentéktelen mozzanata sem, amely ebben a pompás könyvben a maga legteljesebb képét meg ne mutatná. Az *Illyefalvy* I. Lajos másfélezer oldalas ujságját nem tudja végigélvezni az ember egy esztendő alatt, amig az új kötet ránk köszönt, mert ez a hatalmas kötet a történelem, Budapest története és Magyarország történelme számára készül. Ennél precizebb, biztosabb, érdekesebb, szinesebb, gazdagabb kútfőt a magyar történelem nem fog találni.

Csak úgy találomra lapozunk egy kicsit a könyvben.

Két afrikai háziur

Budapest 22.015 házának ezidőszerint 17.576 tulajdonosa van. Dieséretükre legyen mondva, hogy igen nagy százalékban Budapesten laknak, számszerint 16.523-an. A többiek részben az országban, különösen Pestmegyében, de bőven akadnak, akik külföldre küldetik el maguknak a nyolcvanöt százalékos aranyparitásos házbért. Megszállt területen 195, Amerikában pedig 46 budapesti háziúr lakik. A legegzotikusabb két budapesti háziúr azonban az, aki Afrikában lakik. Élelmes pesti riporternek való téma lenne, kinyomozni, hogy kik ezek, akikről Illyefalvy igazgató mindent tudó könyve is csak annyit árul el, hogy közülük az egyik őstermeléssel, a másik pedig — ami azután igazán pikáns, — irodalommal, vagy művészettel foglalkozik.

Arra is feleletet ad a könyv, hogy a háziurak mivel foglalkoznak „civilben". Az iparosok vezetnek a háztulajdonosok között. Nem kevesebb, mint 3480 iparos háziúr van Budapesten, akik közül 2746 önálló és — bármily csodálatosnak lássék — 734 alkalmazott. Sorban az iparosok után a kereskedők következnek. Azután megint egy meglepetés: a harmadik rend a háziurak sorában a nyugdíjasok, mert több nyugdíjasnak van háza Budapesten, mint például földbirtokosnak. Az is meglepő, hogy igen kicsi az ügyvéd- és orvos-háztulajdonosok száma. Ezek a szabad pályán működő intellektuellek a háború alatt és a háború óta meglehetősen gyenge gazdasági viszonyok közé kerültek, csak így magyarázható, hogy az ügyvéd-háztulajdonosok száma (281), alig több, mint az állami tisztviselő-háztulajdonosoké (277). Az orvos-háztulajdonosok számát (210) viszont — mint látható — meg is haladják az állami tisztviselő-háztulajdonosok. Az állami tisztviselők körül azonban van még egy érdekes momentum. Az államiak mindig irigyelni szokták a fővárosiakat. A háztulajdonosok statisztikája ezt az irigységet nem igen támasztja alá, mert amíg Budapesten 277 állami tisztviselő-háztulajdonos van, addig a fővárosi tisztviselők rendjéből csak 118 háziúr került ki.

Érdemes még elmondani, hogy a kinestárnak 473, a fővárosnak 1256, a bankoknak 157, részvénytársaságoknak / (ipari, kereskedelmi és közlekedési együttvéve) 1198 háza van Budapesten.

Budapest tisztessége

A bűntettek és vétségek száma az 1927. évben 44.566 volt. Tekintélyes szám, melynek csak akkor enyhül némileg rettentő súlya, ha tekintetbe vesszük, hogy 1926-ban 48.216, 1925-ben 63.599, 1924-ben pedig 87.931 volt a bűntettek és vétségek együttes száma. A feljelentett károsszeg az előző évi 34.6 millió pengővel szemben ez évben 15.2 millió pengő volt. Ha az egyes bűncselekményeket vizsgáljuk, azt látjuk, hogy legjelentősebb a csökkenés a csalásnál és csalási kisérleteknél, ahol az előző évi 9.099-el szemben 1927-ben csak 6.013 eset fordult elő. A lopások és lopási kisérletek főleg az 1925. évhez viszonyítva mutatnak jelentős csökkenést, 22.215-ről 13.559-re szállva le. Nőtt az emberekben a hatóságok iránt való tisztelet is, mert míg az előző évben 732 volt a hatóság ellen elkövetett erőszak, ez évben csupán 565 ilyen eset fordult elő. A becsületsértések száma 1.141-ről 942-re esett le, jeléül annak, hogy a kedélyek is lecsillapultak már kissé és az emberek nem vádolják mindjárt apagyilkossággal azt a szegény ügyetlen halandót, aki a tömött villamoskocsikon a lábukra lép, vagy véletlenül megtaszítja őket. Ugyancsak az egymás megbecsüléséről beszél az az adat is, mely szerint a magánlaksértések száma 1926-hoz képest 1.448-ról 879-re esett le és leszállt az idegen vagyon szándékos rongálása is 519-ről 282-re. Csökkent ezenkívül a zsarolások (951-ről 776-ra) és a sikkasztások (9.597-ről 9.067-re) száma is. Leesett 419-ről 200-ra az uzsora miatti feljelentések száma is. Az erélyes intézkedéseknek minden vonalon úgylátszik foganatja volt, mert a megvesztegetés 318-ról 83-ra szállott alá.

Budapest székesfőváros büszke lehet arra, hogy a leglátogatottabb budapesti könyvtár a Városi Nyilvános Könyvtár. Ugy a Nemzeti Múzeum, mint az egyetemi könyvtár könyvállományának darabszáma kétszer akkora, mint a Városi Nyilvános Könyvtáré, a kulturának széles rétegekben való terjesztését azonban mégis határtalan fölénnyel a Városi Nyilvános Könyvtár vezeti. Látogatottság dolgában a Városi Nyilvános Könyvtár után az egyetemi könyvtár következik, de itt is olyan óriási a fölény a Városi Nyilvános Könyvtár javára, hogy azt csak az egymás mellé iktatott számokkal tudjuk illusztrálni:

	Egy. k.	V. Ny. K.
A könyvtárban olvasó:	49.427	171.633
Az olvasott kötetek száma:	116.790	199.523
A kikölcsönzők száma:	7.238	302.682
A kikölcsönzött kötetek száma:	18.182	737.738

A hatóságok könyvtárai között a képviselőház vezet, amelynek 106.266 darab könyve van. A tudományos intézetek könyvtárai közül legnagyobb a József műegyetemé 135.211 kötettel. A szerzetes rendek közül a piaristák gyűjtöttek legtöbb könyvet, míg a tanintézetek és iskolák között a református teológiai akadémia Ráday-könyvtára vezet 40.598 kötettel. Az egyesületek közül a Budapesti Királyi Orvos Egyesület dicsekedhetik a legszebb könyvtárral, amely 38.040 kötetből áll.

Fogynak a lovak és a szamarak

Igy, amikor *Illyefalvy* igazgató mindent tudó könyve megjelenik, szinte tradició lett, hogy a böngésző ujságiró megnézi, hogy hát hogy is állunk a pesti szamarakkal. A gyöngébbek kedvéért: természetesen ezúttel csak a négylábú szamarakról van szó, amelyek évről-évre kisebb számmal vonulnak föl a statisztikában. Ma már ott tartunk, hogy 1927-ről a Statisztikai Hivatal csak ötvenkét pesti szamarat tud kimutatni. Pedig volt idő és pedig 1918-ban, amikor a szamarak száma a százhuszonnégyet érte el. Azóta tart ez a számbeli dekadencia, de a pesti szamarak vigasztalására legyen mondva, 1925-ben még szomorúbb volt a szám, mert csak harmincöt szamarat tudtak megszámolni egész Budapest területén. Ez a harmincötös szám azután a következő évben hirtelen ugrással hetvenkilencre emelkedett föl, míg azután az idén ismét ötvenkettőre sűlyedt. Kiderül az is, hogy a szamaraknál még az öszvérek is többen vannak, mert ezek az ötvennégyes számnál tartanak. Csak a juhok száma a legkisebb: harminchat.

Az állatállomány végigmustrálása közben azonban a legérdekesebb a lovakról szóló statisztika, mert ez mutatja az automobil előretörését és ennek a nemes állatfajnak rendkívüli pusztulását. Ez a pusztulás olyan nagy, hogy az 1912. évi 18.227 ló helyett ma már összesen csak 7715 ló van Budapesten.

A szarvasmarhák száma 1927-ben jó kilenceven százalékkal emelkedett, bár még mindig nem érte el azt a számot, amelyet 1912-ben följegyeztek. Akkor ugyanis 3048 darabot, tavaly pedig csak 2780 darabot tudott összeszámolni a statisztika.

Érdemes följegyezni, hogy a budapesti vásárcsarnokokban minden esztendőben az elkobzott élelmiszerek között a dinnye vezet. A mult esztendőben például 182.724 kilogramm dinnyét koboztak el. Ezt a számot az utolsó időben csak 1925-ben múlta fölül ez az úgylátszik igen könnyen romlandó gyümölcs. Az elkobzott kilók számában a dinnye után a marhahús következik 52.754 kilogrammal, amely olyan szám, amilyet az utolsó idők egyik esztendeje sem tud fölmutatni. Igen jelentős mennyiségű zöldséget, borjúhúst, sertéshúst és baromfit is koboztak el. Az élelmiszerek közül a darálthús, a pulykahús, a juhfej, a sertészsír, a liszt, a savanyított káposzta, a répa, az olaj, a fűszer, a must és a bor azok, amelyek egyetlen kiló elkobzása nélkül úszták meg az 1927. esztendőt.

BUDAPEST
SVÁBHEGYI
SZANATORIUM
Az ideális őszi gyógyhely
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma belbetegek, idegbetegek és üdülők részére
*
Központi fütés, meleg-hideg viz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire. 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségű kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyitója a beteg testnek és fáradt léleknek.
*
NAPIDIJ (az új főépületben)beleértve ötszöri diétás étkezést, fütést vizkürákat 22 pengőtől

Budapesti
Jégárusító r. t.
Budapest, VII. kerület, Nagydiófa ucca 3.
Szállít műjeget
Budapestre és vidékre
minden mennyiségben

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ES VALLALATI IRODAJA
Alapitva 1904 Budapest, I., Böszörményiút 18 Telefon Aut. 510-86

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: Automata 104-69
Elektromos-műszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA és KŐIPAR R.T.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

„STEAUA" MAGYAR KÖOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

Fekete Ödön mérnök
Vizművek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MERNÖK EPITÖMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

Elaggott polgárok ostromolják
a túlzsúfolt fővárosi szegényházakat

Miért késik az új Szeretet Otthon felépítése? Liber Endre tanácsnok nyilatkozata az el nem helyezhető, sorsüldözött szegények kálváriájáról

Szinte karikaturán hangzik, hogy a trianoni Magyarország fővárosában *protekció kell a szegényházba jutáshoz is*, mert nincs elég hely, nincs kellő számú ágy a rosszsorsba jutott, elaggott, elhagyott polgárok befogadására. Az elöljáróságok folyosóin, a városházán *Liber* Endre tanácsnok ajtaja előtt napról-napra csoportosan áldogálnak roggyant térdű, elfáradt öreg férfiak és nők, orvosi bizonyítványokat, különféle okiratokat és ajánló leveleket szorongatva, akik mind

— akár valami főnyereményre, — szegényházi felvételre várnak.

A legszomorúbb azonban mégis az, hogy *legtöbben még ezt sem tudják elérni, még erre is hiába vágyakoznak szorongások között a kietlen hivatali ambitusokon.* Hivatalos helyen állapították meg, hogy

amíg tavaly ilyenkor még csak 250 „kiszemelt agg" várt szegényházi elhelyezésre, addig az idén őszre ez a szám 450-re emelkedett.

Tényleg azonban ennél sokkal többen vannak, mert sokszoros rostán, katonai asszentálásnak beillő vizsgálaton esnek át azok, akik szegényházba vágynak s igen sokan lesznek *„untauglichok"*, csak azért, mert *nincs elegendő hely.* A törvényhatósági bizottság finom tapintata tavaly „szeretetotthon"-nak nevezte el a szegényházat. *A körülmények helyett legalább a nevét szépítette meg.*

A bajokon nem segít semmi egyéb, csak *új szeretetotthon*, amely *nemcsak az ápoltakat juttatja kedvezőbb körülmények közé, hanem be tudja fogadni a kint rekedteket is.* Az új szeretetotthon építését már 1925-ben elhatározta a közgyűlés, már van e célra 1.700,000 pengő fedezet is, de az építést az idén elkezdeni mégsem tudták, mert a tervpályázat is csak november elején jár le, az utána következő hivatalos formaságok pedig tavaszig okvetlen eltartanak.

A szeretetotthon építésének leglelkesebb szószólója és szorgalmazója

Liber Endre tanácsnok,

aki a szegényelhelyezés nehézségeiről, az új központi szeretetotthon előkészítéséről az alábbiakban nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Az új szeretetotthon építését a közgyűlés, mint ismeretes, már 1925-ben elhatározta. 1926-ban 400,000 pengőt, 1927-ben 720,000 P-t, 1928-ban 280,000 pengőt szavazott meg erre a célra a közgyűlés,

a jövő évi budgetbe pedig 300.000 pengő van előirányozva.

Eredetileg az egész összeget, 4 millió pengőt akartunk beállítani, a pénzügyi helyzet mérlegelése után, a tanács azonban kénytelen volt ezt az összeget a mostanira redukálni. Ezidőszerint tehát végeredményben 1.700,000 P áll rendelkezésre, nem számítva a népjóléti miniszter úr megigért 480,000 pengős hozzájárulását. A népjóléti miniszter tudvalevően 1925-ben

kilátásba helyezte, hogy egy Hajléktalan Menhely építéséhez hat féléven át 80—80.000, összesen 480.000 pengővel hozzájárul.

A székesfőváros menhely helyett a *Szeretetotthont* tartja *sürgősebbnek*, ez esetben viszont

a Szeretetotthonnak felhasznált Alföldi uccai menhelyet visszaadják eredeti rendeltetésének.

A népjóléti miniszter *nem ellenezte ezt a megoldást sem*, de a hozzájárulás kiutalását *csak az építkezés tényleges megkezdése után lehet kérni a kormánytól.*

— A középítési ügyosztály velünk egyetértve már hónapokkal ezelőtt elkészítette a pontos építési programot, meghirdettük a nyár elején a tervpályázatot is, amely eredetileg szeptember 30-án járt volna le. Ezt a határidőt később a tanács

november 15-ig meghosszabbította, honorálva a nagyszámban érdeklődő kiváló építészek kívánságát,

akik a súlyos és nagyszabású feladat elvégzése előtt tanulmányozni óhajtották a külföldi nagy modern szeretetotthonokat.

— Az előjelek szerint *a tervpályázat nagysikerűnek igérkezik*, mert a legkiválóbb magyar építőművészek gárdája érdeklődik a feladat iránt.

— A végleges tervek és részletes költségvetések alapján *új előterjesztést nyújtunk be* a közgyűlésnek, amely ezek alapján fogja elrendelni az építkezést.

— Ennek az újabb határozatnak is ki kell várnunk a kormányhatósági jóváhagyását s csak akkor írhatjuk ki az építési versenytárgyalást. A Maglódi uti

telket, — amely mostanáig bérben volt — már felszabadítottuk, s az bármely percben rendelkezésre áll.

— A *Szeretetotthon* építésére iparkodtam minél nagyobb összeget beállítani a budgetbe, s a jövő évi költségvetés első, nyers tervezetében 4 millió pengőt irányoztunk elő. A főváros mai pénzügyi helyzetét ismerve, *kénytelen voltam azonban a redukcióba belenyugodni.*

— Az új *Szeretetotthon*

megépítése valóban a lehető legsürgősebb feladat,

mivel a felvételre jelentkező szegények száma sokkal nagyobb, mint korábban és számuk egyre nő. Tavaly ilyenkor 250 olyan szegényünk volt, aki papiron az otthon gondozottja volt, ma pedig már 400-an vannak a *„papiron elhelyezettek"*. Tényleg azonban sokkal többen vannak. A listán azért vannak csak ilyen „kevesen", mert a helyszűke miatt, jószándékunkkal és érzéseinkkel ellentétben,

kénytelenek vagyunk a felvételt megnehezíteni.

— Megjegyzem, hogy a szegényház-kérdést a Maglódi uti új intézet létesítésével sem zárhatjuk le egészen. A *Szegényház téri* intézetet,

az Erzsébet-otthont azután is fenn kell tartani,

addig, mig az *Óbudára tervezett második* új *Szeretetotthon* is el nem készül.

A legnagyobb fejtörést okozza a szociálpolitikai ügyosztálynak: *mi lesz a maglódi uti új otthon elkészültéig*, mert *Liber* tanácsnok kijelentése szerint,

legalább két évig eltart, amíg a hatalmas intézet elkészül,

ha az épitést a tavasszal nyomban meg is kezdhetik.

U-FA

Csütörtöktől, okt. 18-tól

Korda Sándor,
első nagy amerikai filmje

Szép Heléna szerelmei

Mithologiai szatira 10 felvonásban.

Korda Mária, Levis Stone és Richard Cortez a főszerepben

Filmripacsok
Vigjáték 7 felvonásban.

Előadások: 5, 1/4 8 és 1/2 10 órakor. Ünnap- és vasárnap 4, 6, 8 és 10 óra.

Margalit Andor és Ödön
mérnök-épitőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 386—43 és József 429—24.

BRÜNDL JÁNOS
Udvari szállító :-: Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor-ucca 34.
Központi fütés. — Melegviz készülék. — Vizvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 315—19.

JEGYUD GYULA
IRODABUTOR KÜLÖNLEGESSÉGI GYÁRA
BUDAPEST,
II., FŐ UCCA 68. és GYORSKOCSI UCCA 23.
Telefon szám: Automata 530—23.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen

DIÓSY JÁNOS BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 24.
rézárukereskedő TELEFON: JÓZSEF 420-55

HEIZER FRIGYES
DRÓTKERITÉS- és SODRONYFONÓ-IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., Staffenberger u 16. TELEFON: J. 302-36.

Havas Lajos
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbusszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

Budapest legszebb helyén, a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában a 83-as végállomástól megközelíthető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A végleges jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltétele kel kaphatók. Épülő mintaházak a helyszinen megtekinthetők. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig. **Kertváros Épitő R.-T. V., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.**

Emberi megélhetést és a családalapítás feltételeit kérik a tanácstól a főváros alkalmazottai

Az Egységes Községi Polgári Párt megvédi a főváros tisztviselőinek jogos érdekeit

A háború befejezése óta a magyar köztisztviselők sorsa pillanatig sem volt rózsásnak mondható s az egyre nyomasztóbb gazdasági viszonyok az évek során nem hogy javították volna, hanem *mindinkább lejjebb szállították életstandardjukat.* Nem kivétel ez alól a köztisztviselők egyik legjelentékenyebb társadalma, *a főváros tisztviselői kara sem,* amely még ma is, a drágaság, a lakásmizéria és Trianon egyéb nyomorúságainak ebben a tombolásában is

békebeli fizetésének maximálisan 60 százalékát élvezi.

Valósággal tengődés a sorsuk és érthető, hogy a leszállított életnivónak ez az állandó romlása *mindunlalan megismétlődő nyugtalanságot szül a főváros tisztviselőinek körében.*

Ennek tulajdonítható, hogy újabb és újabb memorandumokban tárják föl a főváros vezetősége előtt *szemérmes nyomorúságuk elképesztő rejtelmeit,* kérve a segítséget, hogy emberhez méltóan élhessenek. Legutóbb is memorandumot adtak be a főváros tanácsához és ebben *hat pontban* kérték azokat a minimális lehetőségeket, amelyek lehetővé teszik ennek a derék, szorgalmas, buzgó és rendkívül felelősségteljes munkakört betöltő társadalmi osztálynak, *legalább a megélhetést.* Igy elsősorban

az alkalmazottak fizetésének a békebeli nívóra való felemelését kérték

abban a formában, ahogy azt a tanács *a lakbéreknél tette.* Ennek megvalósulásáig azonban kéri a *FANSZ,* hogy 1928 július 1-től számított hatállyal a mai törzsfizetés 15 százalékát utalja ki a tanács nyugdíjba be nem számítható drágasági pótdíj gyanánt.

Miután pedig jól tudják, hogy kéréseik még a legjobb szándék mellett sem valósulhatnak meg egyhamar, azt kérik a tanácstól, hogy utaljon ki valamilyen formában rendkívüli drágasági segélyt, miután az amugyis kétségbeesett helyzetben lévő tisztviselőtársadalmat *a tanév elején a gyermekek neveltetésével járó kiadások, az őszi és téli beszerzések lehetetlen feladatok elé állítják.*

A családi pótlék rendezésének kérdésénél figyelmeztetik a tanácsot, hogy ezt progressziv alapon kellene megoldani:

csak így lehetne a főváros tisztviselőtársadalmában is keresztülvinni a kormány egyik leglényegesebb programpontját, az egyke elleni küzdelmet.

Külön memorandumban kéri a *FANSZ,* hogy a tanács tegye lehetővé olcsó telek és kölcsön nyújtásával a családi házak építkezését, miután ma az a szomorú helyzet, hogy a társadalomnak éppen ez az értékes, megbízható és szilárd rétege *egészségtelen bérkaszárnyák, egészségtelen hátsóudvari és lépcsőházi odúiban éli le családjával együtt szomorú, sivár és kilátástalan életét.*

A *FANSZ* még egy memorandumot adott be a polgármesterhez, amelyben kérik, hogy

a már meglévő és az ezután épülő fővárosi bérházakban a lakásokat elsősorban fővárosi alkalmazottaknak juttassák,

házgondnokul kizárólag fővárosi tisztviselőt, tanárt és tanítót, házfelügyelőként pedig fővárosi altisztet alkalmazzanak. Ez egyébként is eminens érdeke a fővárosnak.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* a legnagyobb mértékben belátja a fővárosi alkalmazottak kéréseinek jogosultságát és méltányosságát és

mint a multban, a jövőben is szívén viseli sorsukat.

Ennek megfelelően meg fogják találni a módját, hogy akár a közgyűlésen, akár a költségvetési vitában hangot adjanak ebbeli felfogásuknak és *a párt teljes erejével latbavessék súlyukat e kérdés kedvező megoldásáért.*

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Az Union Nasic végrehajtóbizottsága elhatározta, hogy az 1925 junius 22-iki közgyűlés által adott felhatalmazáshoz képest kibocsátja az ezen közgyűlési határozatban megjelölt részvények egy részét. A kibocsátás részletes feltételeit a legközelebb Genfben megtartandó igazgatósági ülés fogja megállapitani.

A köztisztviselők házépítkezése és az építőmesterek. A *Magyar Építőmesterek Egyesülete* a napokban ankétet rendezett a köztisztviselők házépítése ügyében, amelyre vonatkozóan — mint ismeretes — az *„Annuitás Házépítők Szövetkezete“* kapott koncessziót a kormánytól. A szövetkezet nevében *Bokor* Imre vezérigazgató adta meg a felvilágosításokat. Kijelentette, hogy az építkezések keresztülvitelénél *a legmesszebbmenőleg fogják figyelembe venni a kellő garanciát nyújtani képes magyar építőmesterek érdekeit* és a nagyszabású házépítkezési műveletekbe *a magánvállalkozást a legszélesebb körben belevonják.* Egyébként a szövetkezet a tervek elkészítésére *tervpályázatot,* az építkezési munkálatok keresztülvitelére pedig *versenytárgyalást* fog hirdetni. *Bokor* igazgató nyilatkozata felett élénk vita indult meg, amelynek végén úgy *Koch* Károly építőmester, mint az egyesület elnöke, az Építőmesterek Egyesületének köszönetét nyilvánította azért, mert a szövetkezet, programjának megvalósitásánál, figyelemmel kiván lenni a magyar építőmesterekre.

Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű rt. mérlege. A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság hétfőn megtartott igazgatósági ülése az előterjesztett 1927/28. évi mérleget, amelyben az üzletév alatt megszerzett Borsodi Bányatársulat üzemeinek beolvasztása is kifejezésre jut, jóváhagyta. Az igazgatóság a f. évi október hó 30-ára egybehivandó közgyűlésnek azt a javaslatot fogja tenni, hogy az üzletév 2,917.308 pengőt kitevő nyereségéből (mult évben 2,940.229 P) részvényenként a mult évhez hasonlóan *6 P osztalék* kifizetését szavazza meg és 215.000 P-t a társaság különböző jóléti alapjai javára, valamint közművelődési és közjótékonysági célokra fordítson. A vállalat 62.4 millió P értékű áruforgalmat bonyolított le. Az üzemek nagyobb munkabérekkel és szociálpolitikai kiadásokkal voltak terhelve. Ha a mult évi nyereség mégis elérhető volt, úgy ez az üzemgazdaságosság kedvező fejlődésének köszönhető a nagyobb termeléssel összefüggően, ami annál figyelemreméltóbb, mert az eladási árak úgy a belföldön, mint a kiviteli piacokon olcsóbbodtak. Az új üzletév viszonyai eddig a mult évhez hasonlóan fejlődtek. Az igazgatóság Fejér Ernő és Sivó Jenő cégvezetőknek az igazgatóhelyettesi címet adományozta, Orbán László dr. cégvezető-titkárt cégvezető-főtitkárrá és Aczél Tivadar, Kucsera Emánuel, Siklóssy József dr. és Zorkóczy Dénes dr. társulati tisztviselőket cégvezetőkké kinevezte.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

JANCSURÁK GUSZTÁV
rézműves-mester
Budapest, IX., Ferenc-ucca 39.
Telefon: József 8—47, 308—47.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

TAX KERTEPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53.

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hőlgy-ucca 24/a

STEINER ÁKOS
MECHANIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI ÜZEME
Készit és raktáron tart:
emeltyűs kapcsolókat, lamellás biztositókat, olvadóbetéteket
BUDAPEST, VII. KMETTY UCCA 17.
Telefon: Lipót 902—40

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975-62

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

Lizsinszky Rezső kárpitos és diszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhivó Aut. 510-54

TELEFON: AUTOMATA 517-08.
RIEMER MIKSA
KÖZPONTI FŰTÉS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK
Budapest, II., Batthyány ucca 18 sz.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 881-17

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
Budapest, VII., Rákóczi-út 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 18. Telefon: József 415—98.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kiviteliben való gyártása.

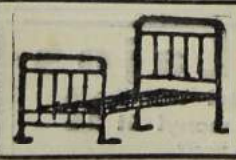

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár VII, Dohány ucca 6. (Izr templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 361—97.

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

LENDVAI FERENC
SZOBADISZITŐ, FESTŐ ÉS MÁZOLÓMESTER
BUDAPEST, NEFELEJTS-U. 50

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reitter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

40 milliós útépítési kölcsönt

vesz fel a főváros Ripka Ferenc főpolgármester nagy útfejlesztési elgondolásának megfelelően

Ripka Ferenc nyilatkozik az út-razzia eredményéről és tanulságairól — Útépítő különítmény hajtja végre a hatalmas programot

Ripka Ferenc dr. főpolgármester, mint minden esztendőben, ebben az évben is élve felügyeleti hatáskörével, *hivatalos vizsgálatot tartott* a főváros különböző intézményeinél és az egyes hivatalokban. Ennek során, mint ismeretes, a főváros közigazgatási bizottságában, valamint a sajtóban állandóan hangoztatott panaszokra elhatározta, hogy személyesen vizsgálja felül a műszaki adminisztrációt, amely az útfönntartást végzi, egyben *út-razziát* tart és megtekinti a folyamatban lévő munkálatokat. Ezt a szemlét, amelynek jótékony hatása máris mutatkozik a főváros úthálózatának kiépítésében, *most fejezte be* és ebből az alkalomból fölkereste őt a *Fővárosi Hirlap* munkatársa.

Ripka Ferenc dr. főpolgármester

az út-razzia rezüméjét a következőkben fejtette ki:

— Az illetékes ügyosztály most állította össze azt a nagyszabású anyagot, amelynek feldolgozása egybekötve az utak megszemlélésénél nyert tapasztalataimmal, immár *teljesen elkészült:* észrevételeimet sürgősen közölni fogom a polgármester úrral, kérve őt mindazoknak az intézkedéseknek megtételére, amelyekre elsősorban van szükség.

— Hosszantartó vizsgálataim eredményeként először is

örömmel állapíthatom meg, hogy egyenesen meglepett az a buzgó, agilis és kitűnő munka, amelyet a főváros csekélyszámú műszaki személyzete az útépítések terén, különösen a legutóbbi két év folyamán végzett.

Nagy szaktudással, lelkesedéssel, a külföldön szerzett tapasztalatok kellő felhasználásával és értékesítésével, igen nehéz körülmények között, valóban derekas munkát végzett és végez jelenleg a műszaki osztály, amely *teljesítmény tekintetében még külföldi vonatkozásban is kiállja a legrigorózusabb kritikát.* Tény azonban, hogy a főváros közművek létesítése és fönntartása szempontjából *sok tekintetben hátrányosabb helyzetben van, mint a legtöbb nyugati nagyváros.* Ez főként annak tulajdonítható, hogy

Budapestnek aránylag igen nagy a területi kiterjedése, így hát a közművek létesítése és föntartása természetszerűen aránytalanul nagyobb munkával és költséggel jár,

mint azokban a fejlett nyugati városokban, amelyekben *lényegesen kisebb az egészben, vagy részben beépített terület.*

— Ha összefoglalom vizsgálatom és tapasztalataim eredményét, akkor a magam részéről elsősorban

célszerűnek vélem az útkarbantartási munkálatokat a kerületi előljáróságok hatásköréből átutalni a városrendezési és magánépítési III. ügyosztály hatáskörébe

és ezzel egyidejüen *a kerületi előljáróságoknál így felszabaduló mérnöki személyzetet beosztani az ügyosztályba.* Ennek természetes következménye lenne, hogy minden útburkolat-fölbontással járó munkát *egységesen ez az ügyosztály végezhetne.* Szükségesnek látom az útépítési és nagyobb helyreállítási munkálatok előkészítését az útépítésre egyébként sem alkalmas téli időszakban *annyira befejezni,* hogy tavasszal, amikor az időjárás ezt lehetségessé teszi, *azonnal meg lehessen kezdeni a tényleges építési munkálatokat.* Mindezt pedig meg kellene előzni egy,

az egész város területére kiterjedő jól átgondolt és kellően megokolt útépítési és útjavítási programnak,

amelyet rövidesen *a közgyülés elé kellene terjeszteni.* Végül, hogy a programot egy ilyen apparátus végre is tudja hajtani, annak érdekében megfontolás tárgyává kell tenni, *nem volna-e célszerű megfelelő összegű útburkolási kölcsönt fölvenni,* amelynek kamatai megtérülnének azon a megtakarításon, hogy ezeknek a kiváló utaknak karbantartása lényegesen kevesebbe kerülne.

*

A főpolgármester hosszas, beható és részletes vizsgálatának eredményei máris mutatkoznak, amint erről a *Fővárosi Hirlapban* legutóbb is beszámoltunk. Ez minden egyében kívül annak is tulajdonítható, hogy *Ripka* Ferenc nem rejtette véka alá nagyjelentőségű megfigyeléseit és észrevételeit, hanem terjedelmes, tizenhét gépírásos oldalra terjedő,

összefoglaló jelentésben mindezt a nagy nyilvánosság elé vitte,

de megküldte ezt a hatalmas jelentést a cselekvésre hivatottaknak is, így elsősorban *Scitovszky* Béla belügyminiszternek. A *Fővárosi Hirlap* olvasói már jól ismerik e jelentés figyelemreméltó részleteit, miután már a vizsgálat során beszámoltunk az útrazzia minden egyes etappjáról. Igy a többek közt megemlékeztünk a *budakeszi út* ügyéről is, ahol tudvalévően próbautakat létesítenek és ezek közül az egyiket egy esztendőn belül háromszor kellett felbontani. Mint ismeretes, a *Magyar Aszfalt,* a *Hirsch Mihály r. t.* és a *Biehn* János cég készítette ezeket a próbautakat. Az első kettő kitünően sikerült, a harmadik cég azonban *egész elsőrangút akart produkálni,* angol mérnököt hozatott, aki *nem ismerve az ország, illetve Budapest éghajlati viszonyait,* túlságosan sok bitument adott a masszához, úgy, hogy azt a nap állandóan megpuhította. A legfontosabb azonban, amit már a *Fővárosi Hirlap* is jelentett, s amit a főpolgármester megállapított:

próbautakról lévén szó, a fővárost károsodás nem éri.

Bizonyos azonban, hogy hibát követett el a főváros vezetősége akkor, amikor egy ilyen forgalmas úton létesítette az experimentumot célzó utakat.

(Folytatás a 8. oldalon.)

Meinl kávé
Különlegességünk
HACIENDA JUAN MURILLO
¼ kg. P 3.50

BEKE PETER PÁL
BUDAPEST, VIII, DOBOZI UCCA 31
SAJÁT HÁZÁBAN HANGSZER ÜZEM
Hegedűk, lantok, gitárok, gordonkák, nagybőgők. Speciális műterem művészi kidolgozású és luxus-hangszerekben. Eladás nagyban és kicsinyben.

WELLNER LÁSZLÓ
építési vállalkozó Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

Hudetz János
okl. építészmérnök, építőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapíttatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

SOPRON-GYŐRI TEJ ÉS YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB!
SOPRON-, GYŐR- ÉS VAS-MEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Tel: J. 305-31., J. 428-01

URÁNIA
Csütörtöktől, október 18-tól
Korda Sándor
első nagy amerikai attrakciója
Szép Heléna szerelmei
Mithologiai szatira 10 felvonásban.
Korda Mária, Lewis Stone és Richard Cortez a főszerepben
Filmripacsok, vigjáték 7 felvonásban
Előadások: 5, ¼8 és ½10. — Ünnep és vasárnap: ½4 ½6 ½8 ½10 órakor.

HAVAS JÓZSEF
EPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER., KEMENES UCCA 6

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

Épület,- mü és vasszerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon József 413—01

MARINKA IMRE
ÁCSMESTER
Budapest, VII. Czobor-utca 63. sz.

BUDAPESTI MECHANIKAI KEFEÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. HUNYADI UCCA 41
IDEIGLENES TELEFON: JÓZSEF 306—63

KISS BÉLA ÉS TÁRSA
KERTÉPÍTŐ ÉS KERESKEDELMI KERTÉSZETI TELEPEK
II., Pasaréti-ut 77 — II., Hidegkuti-ut 3
Telefon: 643-03.

LAMMEL FERENC
BÁDOGOS, VIZVEZETÉK ÉS KÖZPONTI FŰTÉS
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF U. 17.
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 441—51.

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fűtőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

Magyar Mosó- és Fertőtlenítő-Gépgyár Részvénytársaság
Telefon aut. 625—23.
Budapest, III, Lajos-utca 115. sz.
Mosóda berendezések — Fertőtlenítő berendezések — Gőzfőzőkonyhák
Eddig 2000-nél több berendezés üzemben

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKÍTÓK, MOTORDINAMÓK ÉS GENERÁTOROK

SCHWEIGER REZSŐ ÉS KULÁS JÁNOS kövezőmesterek és útépítési vállalkozók
Budapest, III, Ürömi ucca 41

Mire fordítják a 40 milliós kölcsönt?

Ripka Ferenc főpolgármester nyilatkozatából egyébként az is kitünik, hogy

a racionális útburkolási program végrehajtását nagyobbarányú belföldi kölcsön fölvételével tartja keresztülvihetőnek.

Ez a gondolat termékeny talajra talált, amennyiben *az 1929. évi költségvetési vita legutóbbi ülésén már konkrét indítvány hangzott el erre vonatkozóan.* Tekintve, hogy útburkolási célokra a jövő évi költségvetésbe 16 millió pengőt állítottak be, nyilvánvaló, hogy *a főváros egyszerre nagy fölszabaduló összegekhez juthat, ha a kölcsön fölvétele esetén az ilyen horribilis tétel helyett mindössze a megfelelő évi annuitást kellene csak beállítani.*

Az útburkolási kölcsön fölvétele ügyében értesülésünk szerint már dönteni fog az egyik közeli törvényhatósági közgyűlés. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért felkereste

Rumbach Dezső tanácsnokot,

az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetőjét, aki a következőket mondotta:

— Most folynak az ügyosztályban a kölcsön felvételére vonatkozó számítások és azt hiszem, hogy

körülbelül 40 millió pengő lesz az az összeg, amelynek kölcsönképen való felvételét javasoljuk majd.

Az ügyosztály terve az, hogy *kiküszöböljük az összes meglévő vizes makadámokat* és ezeket vagy teljesen újjáépítjük, vagy modern kezelési módszerekkel tartósan, por és sármentesen az új közlekedési eszközök természetének megfelelően átalakítjuk. A belső részeken *kizáróan hézagmentes, simafelületű burkolatot szándékozunk létesíteni.* Erre legalkalmasabbnak az aszfalt, vagy az ezzel egyenértékű bitumenes módszerek valamelyike látszik. A városból kivezető főbb útvonalakat viszont *bazaltkockával vagy keramittal akarjuk burkolni,* természetesen az újabb eljárásoknak megfelelően hézagmentesen, aszfalttal kiöntve. Máról holnapra elvégezni ezt az óriási feladatot természetesen nem lehet, mert hiszen még mindig 5,720.000 négyzetméter vízzel kötött makadámburkolat van Budapesten.

— A békebeli ismeretes útburkolási kölcsönt annak idején tizenkét esztendős program keresztülvitelére használták fel és evégből a főváros mérnöki hivatalában külön ügyosztályt szerveztek. Feltétlenül

szükségesnek látom, hogyha megint hozzájutnánk egy ilyen nagyobb kölcsönhöz, újra létesítsenek egy ilyen különítményt,

amely a napi munkától és az adminisztráció bonyodalmaitól megkímélten, *kizáróan az útépítési program végrehajtását végezze.*

Ismerve a pártok megegyező fölfogását, biztosra vehető, hogy *a 40 milliós burkolási kölcsönt remélhetően már a budgetvita során megszavazzák* és ezzel a régóta vajúdó útépitési probléma rövid idő alatt radikálisan és véglegesen megoldódik.

75 százalékkal járulnak hozzá ezután a ház- és telektulajdonosok az utak és uccák burkolásához

A főváros útburkolási szabályrendelete immár negyedszázados és így teljesen elavult. Főleg az építési költségek tekintetében nagy az eltolódás. Eredetileg ugyanis a földmunkák húsz, a burkolási költségek ötven százalékát fizették a telek- és háztulajdonosok, a változatlan rendelet és a változott viszonyok pedig azt eredményezték, hogy ma már csaknem teljes egészében a főváros összessége viseli ezeket a terheket.

A módosított szabályrendeletet már régebben elkészítette az út- és csatornaéptiési ügyosztály, egyízben bizottság elé is került, de akkor *a háztulajdonosok merev állásfoglalása megakadályozta a revizió keresztülvitelét.* Az ügyosztály azonban a kérdés sürgető voltára való tekintettel nemrégiben újra elővette a revizió ügyét és az ingatlantulajdonosok bizonyos kivánt módosításait tekintetbe véve, újra szétküldötte a tervezetet a törvényhatósági bizottság tagjainak ismertetés céljából, hétfőn pedig letárgyalta azt az út- és csatornaépítő albizottság is.

Az új szabályrendelet *méltányolja az ingatlantulajdonosok érdekeit;* szempontjait, *emellett azonban biztositja a főváros összességének jogait* is és

igen helyesen arra az álláspontra helyezkedik, hogy az útépítési hozzájárulás a ház- és telektulajdonosok részéről tulajdonképen gyümölcsöző befektetés, amelynek révén az egyes ingatlanok értéke nagymértékben megnövekszik.

Illetékes helyen érdeklődtünk a szabályrendelet módosítás iránt és a következő információt kaptuk:

— A régi, 1904-ből származó szabályrendelet szerint a ház- és ingatlantulajdonosok az útépítésnél a kocsiút építési költségeihez nyolc méter szélességig tartoztak hozzájárulni és pedig úgy, hogy ezen a területen viselték a rájuk eső földmunka költségek *husz* százalékát és a burkolási költségek *ötven* százalékát. Az új, illetve a módosított szabályrendelet *fenntartja a réginek ezt a bevált elvi intézkedését, csupán annyiban változik, hogy*

a jövőben a telek- és háztulajdonosok a földmunkák költségeihez nem járulnak hozzá, ezzel szemben az útburkolási költségek hetvenötszázalékát viselik.

— A különböző burkolási módszerek egységárai alapján egyidejüen *limitáltuk azokat az összegeket is,* amelyeket, mint maximumot, a háztulajdonosok négyzetméterenként hozzájárulás címén fizetni tartoznak. Eszerint

a drágább burkolóanyagoknál a négyzetméterenkénti költség nem haladja meg a húsz pengőt, az olcsóbb burkolási eljárásoknál pedig nem lehet több négyzetméterenként tizenhat pengőnél.

— A békebeli és a mostani árakat viszonyítva tehát semmivel sem nagyobb a háztulajdonosok megterhelése, viszont megváltozik az a lehetetlen helyzet, amely mostanáig fennállott, hogy *a főváros még a legdrágább burkolásoknál is alig kapta meg hozzájárulás címén a legolcsóbb vizes makadám árát.*

— Van az új szabályrendeletnek egy igen méltányos rendelkezése is, amely a *beszámitási időre* vonatkozik. A régi szabályrendelet szerint ugyanis, ha valaki egyszer útburkolási hozzájárulást fizetett, akkor ez beszámítás esett minden újabb munkálatnál, ami harminc éven belül történt. Most ezt az időt *harminc évről negyven évre töltuk ki,* a leromlott koronával történt fizetéseket valorizálva.

A ház- és ingatlantulajdonosok — értesülésünk szerint — az újabb módosítással is elégedetlenek és annak *enyhítését* kívánják.

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

GRÜNHUT ÖDÖN
Saját készitményű hentes, bonc- és munkaruha készitő.
Budapest, VIII., József-körut 22—24.
TELEFON: JÓZSEF 460—69.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT. 217—64

DOBOS ANDRÁS
Épület- és redőny lakatos vállalata
Budapest, IX. ker. Lónyai-utca 58.
Telefon: Automata 874—38.

DŐREN HENRIK és TÁRSA
asztalosmunkák gyára, Budapest
VI., Hegedüs Sándor ucca 26. ✻ Telefon: Aut. 297—77

Fratrichevich István diszitő-festő
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98. Budapest VII, Dembinszky-u 33

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállitja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

KRAUSZ LAJOS szobrászművész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. —
Műterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhivó L. 908-48. Elsőrangú referenciák.

CRISTOFOLI VINCE ALAPITÁSI ÉV: 1868.
KÖPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT
TELEFON: J. 381-47. BUDAPEST, VII., GIZELLA U. 31 ezelőtt ILKA U. 24

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

„VIKTORIA" zászlógyár és diszitő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapittatott: 1842.
Zászlók, diszitések, cimfestő, mázoló és szobafestő munkák.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

„PRÄCISIOS"
elektrotechnikai és tudományos müszer laboratorium
Budapest, IX. ker. Mester-utca 22.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

BUCSANYECZ JOZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

FRANK EMIL
okl. mérnök és épitőmester BUDAPEST, V., Pozsonyi út 4/d. Telefon: 293-27.

Kertészetek figyelmébe!
Permetezzük gyümölcsfáinkat télen
DENDRIN-nel
a kártevők ellen.
KRAUSZ—MOSKOVITS RT.
Budapest, VIII. ker. Örömvölgy ucca 8. sz

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

EGRY BÁLINT
ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Salétrom ucca 6
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 390—75

LAPIDES LAKBERENDEZÉSEK
VI. RÓZSA UTCA 72.
ALAPITVA 1865
TEL. 288-47.

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII, Kolombus-utca 11/a. Telefon: J. 396-78.

Megvalósulásához közeledik az Erzsébet-Sugárut

Utban Nagy-Budapest felé — A Fővárosi Hirlap városfejlesztési akciójának jelentős sikere

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában feltűnést keltő cikkben foglalkoztunk az *Erzsébet-sugárút* egyre aktuálisabb kérdésével. Cikkünk *olyan széleskörű és erős visszhangot keltett, hogy a főváros pénzügyi bizottságának szerdai ülésén már a legkomolyabb formában nyilatkoztak meg ebben a kérdésben a községi pártok vezérei.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* részéről *Kozma* Jenő és *Harrer* Ferenc foglalkozott ezzel a kérdéssel, míg a *Keresztény Községi Párt* részéről *Wolff* Károly tette magáévá az *Erzsébet-sugárút ügyét.* A *Fővárosi Hirlap* figyelemreméltó akciójának eredménye, hogy

ma már valósággal ankét tárgya az Erzsébet sugárút mihamarabbi megvalósításának kérdése.

Alább adjuk azokat a nyilatkozatokat, amelyek termékeny gondolatok fölvetésével segítik elő a majdani *Nagybudapest* első etapjának, az *Erzsébet-sugárútnak* megvalósulását.

Kozma Jenő dr.

a következőket mondotta:

— Az *Egységes Községi Polgári Párt*, valamint a magam részéről *a legmelegebben támogatom az Erzsébet-sugárút megoldásának kérdését.* Ennek első fázisa, hogy mi, országgyűlési képviselők, eljárjunk a pénzügyminiszternél az irányban, hogy *a harmincéves adómentetsséget oly módon adja meg, hogy az Erzsébet-sugárút valóban fel is épüljön.* E tekintetben *gyökeres reformra van szükség.* Eddig ugyanis csak akkor kaptak harmincéves adómentességet, *ha a lebontott ház helyén négyszer olyan magas ház épült.* Nyilvánvaló, hogy az *Erzsébet-sugárút* helyén levő jelenlegi két-háromemeletes házak helyébe — már csak az építési szabályrendeletek miatt — *sem lehet építeni nyolc-tizenkétemeletes házakat.* Ennek a kérdésnek elintézését tartom elsősorban fontosnak és ha egyszer hozzálátunk, remélem, *a továbbiakban sem találkozunk leküzdhetetlen akadályokkal.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezután nyilatkozatra kérte fel

Becsey Antalt,

a városrendezési kérdések legkiválóbb ismerőjét, aki a következőket mondotta:

— A főváros jövője szempontjából az *Erzsébet-sugárút* egyike a legfontosabb kérdéseknek, de *közlekedésünk érdekében is elkerülhetetlen e probléma rendezése.* Máris

óriási forgalmi nehézségekkel küzd Budapest, közben mindinkább előretör az automobil, úgy hogy rövidesen teljesen átalakul a főváros képe.

Gondoskodni kell tehát új utakról, új lehetőségekről, annál is inkább, mert *ezzel egyszersmind megvalósulnának a lakásépítési és városszépítési problémák is.* E kérdés megoldásánál a harmincéves adómentességen kívül elsősorban fontos *a telekszerzés.* A költségvetésbe ugyan beállítottak 400.000 pengőt, ez azonban

elenyésző kevés ahhoz, hogy egy fejlődő világváros koncepciózus városfejlesztési és városszépítési politikát folytasson.

Éppen ezért nagyvonalú és évtizedekre előrelátó telekpolitikára van szükség: *már most kell gondolnunk olyan telkek megvételére,* ahova esetleg csak igen hosszú idő mulva kerülnek majd középületek, iskolák, intézmények, terek, vagy uccák. Végül nem tartom helytelennek azt a gondolatot sem, amely a pénzügyi vita során merült fel s amely szerint a *Községi Takarékpénztár* lenne az a szerv, amely a főváros helyett lebonyolítaná a szükséges telekvásárlásokat, végrehajtaná a nagyvonalú telekpolitikát.

Ezután

Harrer Ferenc dr.

nyugalmazott alpolgármestert kértük meg, hogy fejtse ki álláspontját. *Harrer* Ferenc a következőket mondotta:

— A problémák megoldásánál legelőször is a *logikus sorrendre kell ügyelni.* Szerintem egyszerű harmincéves adómentességgel ezt a kérdést *elintézni nem lehet,* miután

ez olyan komplikált kisajátítási probléma, amelynél meg kell találni a betterment-nek megfelelő megoldást.

Erre egyébként *már eddig is bőven lett volna idő.* Szeretném, hogy ha a sok elvi döntés után *végre már hozzáfognának a gyakorlati kivitelhez is.* Semmiesetre sem volna kívánatos, hogy az *Erzsébet-sugárúttal* is úgy járjunk, mint a Tabánnal, amelynek újjáépítését többízben elhatározta a közgyűlés, de *egyetlen problémától, a kitelepítéstől, úgy meghökkentünk, hogy tavaly szeptember óta nem történt semmi,* illetve a júliusban kiküldött Tabán-bizottság mit sem produkált.

— Miután már egy évtized előtt tökéletesen átgondolták és precizírozták az *Erzsébet-sugárúttal* kapcsolatos terveket, szerintem az egyedüli helyes megoldás:

in medias res belefogni a munkába.

Bár nekünk céltudatos telekpolitikánk nincs, *a nehézségek úgyszólván önmaguktól oldódnának meg, mert hiszen*

az új sugárút mentén lévő telkek óriási értékemelkedése az a tőke, amely a sikeres megoldás biztosítéka.

A *Fővárosi Hirlap* figyelemreméltó akciója, mint a fenti nyilatkozatokból kitűnik, ritka erős visszhangot keltett a főváros törvényhatósági bizottsági tagjainak körében és reméljük, hogy *ez a visszhang nem vész a semmibe:* végre megindul az a nagyarányú, céltudatos munka, *amely mindnyájunk álmát, Nagybudapestet van hivatva életrekelteni.*

A SZÉKESFŐVÁROSI KUZMUNKÁK TANÁCSA rendelotének megfelelően
FÜSTMENTES a tüzelés NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL

Gyártja:
RÖCK ISTVÁN ÉS ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.
Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

WEISZ MIHÁLY OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, V, BALATON UCCA 2.
TELEFON: T. 257—66.

VOZÁRY PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J 374-31
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készítését. Dynamók és motorok javítását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZÍTÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester,
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

TÓTH LAJOS
eternit-, cseréptedés, facement és bőrlemeztedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

ÁBRAHÁM ÉS GURTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és díszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fűtés.

SOLTY LASZLÓ KERTÉPÍTŐ
Kertészeti telepei:
BUDAPEST, PASARÉTI-ÚT 129 TELEFON: 968—92 SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLALMINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉP-LAKATOS BERMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELÉFON: JÓZSEF 424—69

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cseréptedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895.
A. B. C tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

AUER IGNÁC
PAPIROSÁRÚK, ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA, VONALOZÓ-INTÉZET, KÖNYVNYOMDA — TELEFON JÓZSEF 386—02
Budapest, VIII., Baross ucca 80. szám.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99

TELEFON: J 395—78 HLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

FISCHER HENRIK
épületfakereskedő
Telefon: J. 023—09.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

MESTER és KISS
OKL. ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02

ROYAL-APOLLÓ
5. hét PROLONGÁLVA 5. hét
CHARLIE CHAPLIN NAGY FILMJE
CIRKUSZ
FORGÓSZÉL KISASSZONY
vigjáték 7 felvonásban
Főszerepben:
Mária Pandler és Luigi Serventi
Előadások: 5, negyed 8 és fél 10 órakor. — Szombat és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a tanács a következő cégeknek ítélte oda:

Aszfaltanyag szállítást: Zsigmondy Béla.

Csatornaépítési munka a Tárnok uccában: ifjabb Halász Hubert 80.960 pengő vállalati áron.

Burkoló munkákat az Új Sz. János-kórháznál: Neuhauser Miksa 5000, a Szt. László-kórháznál: Melocco r. t. 21.147.

Talajjavítási munkát a laktanyáknál: Reinisch és Wahl 14.276.

Lakatos munkát a csenduccai házaknál: Heizer Frigyes 4140.

Kőmíves munkákat a laktanyáknál: Katona Imre 2063 Hoffbauer Gyula 4570.

Mázoló munkákat a Népháznál: Lerchner és Török 3540, a Mária Terézia laktanyánál: Rácz Márton 2680.

Vasbeton munkákat a budaörsi-úti házaknál: Dreiacker Antal és Fia 2877.

Kazánépítési munkákat a VIII. ker. elöljáróságnál: Riemer Miksa 18.312 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalásokon a különböző közmunkák végzésére az alábbi cégek és vállalatok pályáztak:

Csatornaépítési munkára a Bécsikapu-téren: Hirsch Mihály rt. 102.822, Kis Jenő 84.451, Farkas Lajos 83.668, Liska Béla 93.111, Ámon Antal és Fia 94.445, Obendorfer József és Fia 99.917, Hajnal Imre 82.999, ifjabb Halász Hubert 80.967, P.

Vasbeton munkára a helyikikötőben: Bier és Wersetz 117.038, Neuschloss Ödön és Marcel 140.844, Biró László 113.711, Schäffer Ármin 138.421. Hlatky József 111.985, László és Blum 97.580, Weisz Mihály 134.498, Farkas Lajos 105.300 P.

Útihengerelő gépek szállítására: Ganz-Danubius rt. 14.650, Burghardt Emil 9800, Martos és Herz 13.600 P.

Földmunkára a helyi kikötőben: Heverdle István 20.411, Neuschloss Ödön és Marcel 24.152, Schäffer Ármin 19.191, Hajnal Imre 19.043, Wagner W. 21.188 pengő vállalati áron.

Föld munkára a váci-úti városi házaknál: Szilágyi Imre 11.725, Egry Bálint 12.280, Robelly Aladár 12.487, Szeili és Lengyel 6343, Pink Béla 6993, Kurcsák Gergely 7620, Kriska János 7706.

Lakatos munkára ugyanott: Munkácsy Ernő 6115, Beke Lajos 6403, Zöld József 4737, Hermann János 5165, Csery Gábor 5326, Palvin István 5350.

Mázoló munkára ugyanott: Kiszely Géza 2529, Fock Géza 3030, Zuzán Béla 2192, Onódy György 2450, Jóföldy Tibor 2460, Schwammenschneider József 3040, Jávor Ernő 3260, Mátyássy Antal és fia 3710.

Linoleumfektetésre a Knézits u. iskolánál: Ungár Fülöp 4840, Neumayer Lipót 5034, Elsinger M. J. és Fiai 4480, Padimentum, Moskovics 4652, Haas Lipót 4812 pengő vállalati áron.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON: JÓZSEF 401-76.

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T.
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8. Telefon: L. 108-62

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
I. kerület, Szász Károly ucca 5. szám
Telefon: Automata 539—59

KAISER HUGO
ÉPITŐMESTER Budapest, VI., Podmanicky ucca 5 III/18.
Telefon: Automata 215-51 szám.

VÖGEL ALAJOS SZOBRASZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Aut. 502-31.
Épület, szobrász és műkőmunkák készítése

NÉMETH FERENC ÁCSMESTER
BUDAPEST, I., CSŐRSZ UCCA 12
Székesfehérvári 1927. évi orsz. kiállításon elismerő oklevéllel kitüntetve. — A szabad. „VASFA" tetőszerkezet feltalálója

Fűtés Víz Gáz **Szentgyörgyi és Társa**
Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

SCHIFFERER JÓZSEF épületlakatos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZV. TÁRS.
BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 15.
az Egeresi Gipsz- és Műtrágyagyár Részv. Társ. Aghires és Kramer J. Első Egeresi Gipsz- és Műtrágyagyár, Aghires képviselete
Telefon szám: 805—25.

CSILLAGHY ÉS TÁSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG Telefon
MŰSZAKI ANYAGOK, CLAJOK, GÉPEK J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Orsz. Közp. Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Börosztálya: VII, Klauzal tér 5. Telefon: J. 428—77
Háziipari oszt.: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textiloszt.: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII. Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 4.3-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világítótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

SZÓRAKOZÁS

A Városi Színház új olcsó opera-bérletére (D. sorozat 20 előadásra) október 19-ig bezárólag egész napon át válthatók bérletek a Városi Szinház gazdasági hivatalában.

Nizzai éjszaka — a Városi Színház nagyszerű operettujdonságának előadása csütörtökön este. Városi Szinház. Legdrágább hely 6 pengő.

Offenbach operettje: Szép Heléna új rendezésben, uj kiállítással *Péchy* Erzsivel a címszerepben, ragyogóan látványos keretben, szombaton este fél 8 órakor a Városi Szinházban. Legdrágább hely 6 P.

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH
ÉTTEREM * KÁVÉHÁZ * BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene!
Saját sütő- és cukrászipari üzem

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, víz és légfűtési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat.

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: BUDAPEST Főraktár:
VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24. VII, Thököly ut 145

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Telefon: József 6-29
Budapest, IX., Üllői-út 57.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—25
Elvállal mindennemű kovács, kazánkovács, gép és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üteg ucca sarok.

IFJU CRISTOFOLI VINCE
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921—55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18—20.

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

Németh Vilmos
építési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

CORVIN
Hirnév és szerelem
Vigjáték 8 felvonásban.
Madame Pompadour
Filmregény 8 felvonásban

Október 18-tól
új műsor
!

KAMARA
Aranypáva
Kertész Mihály rendezése
Hirnév és szerelem
Vigjáték 8 felvonásban

Események

• • •

Fővárosi Hírlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . 24 pengő.

Ezerötszáztizenkét osztályban tanítanak a főváros elemi iskoláiban. Néhány héttel ezelőtt közöltük a székesfőváros elemi, polgári és középiskoláinak beiratási statisztikáját. Az óvodák jelentése csak most készült el véglegesen. *Kilencezerháromszáz gyermeket irattak be a játékiskolákba,* akikkel összesen *kétszázharminc óvónő* foglalkozik. Érdekes ellentét, hogy amíg 1920-ban csak *kétezerháromszázhetvenhat* ovodás gyermek volt, s ezzel szemben *háromszáztizenhat óvónő,* addig most a megnövekedett gyermeklétszám mellett *erős létszámcsökkenés van.* Az óvónők számát a közeljövőben ugyan szaporítani kívánják, de *az állások egy részét a megnyitandó új óvodáknak akarják fentartani.* Elemi oktatás összesen *száztizenhárom* iskolában és *ezerötszáztizenkét osztályban folyik, ötvenezerszázhárom tanulóval.* Az elemi iskolákban háromszáztizenöt napközi otthont nyitott az idén a főváros, összesen nyolcezernégyszáznyolcvanhét gondozott gyermekkel. Most érkeztek be az adatok az ipariskolákra vonatkozóan is. A női ispariskolába négyszázhetvennégy tanuló iratkozott be, huszonhárommal több, mint a mult évben, a tanítás a tavalyi huszonkilenccel szemben, harminc osztályban történik. A fiúiparostanonc iskolákban az osztályok száma 669, a beírt tanulóké 14.194. A szaporulat 4.5 százalék. A leányipariskolákban az osztályok száma 196, a tanulóké 4239, itt a csökkenés 0.4 százalék. A fiú ismétlőiskolákban az osztályok száma 104, a tanulóké 2522. A csökkenés 0.9 százalék. A leányismétlőiskolákban 131 osztályban 2967 tanuló van, vagyis itt az emelkedés 6 százalék. A felsőbb zenei iskolákba beiratkozott összesen 310 növendék, a középfokú tanfolyamokon 1688-an tanulnak.

Díszes esküvő. Vasárnap délben tartotta esküvőjét *Bánó* Dezső kormányfőtanácsos, a Balatonfüredi gyógyfürdő r. t. vezérigazgatójának leánya, *Erzsike* dr. *Somogyi* László orvossal. Az esküvő alkalmából a dohányuccai izr. templomot délszaki növényekkel és virágokkal díszitették föl, a padokban pedig a társadalom előkelőségei: *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, a székesfőváros tanácsának több tagja, orvosegyetemi tanárok, országgy. képviselők stb. voltak. Az ifjú párt *Hevesi* Simon főrabbi eskette és áldotta meg. A szertartás alatt a templomi énekkar Linecki főkántor vezetésével egyházi dalokat adott elő.

Bihari emléktáblájának leleplezése. Szombaton délelőtt tizenegy órakor leplezték le az egykori Tehén ucca és Két-nyúl ucca sarkán, a mai *Lónyay-* és *Kinizsy* ucca szögletén, a száz év előtt elhunyt zseniális magyar cigányzenésznek,*Bihari* Jánosnak emléktábláját, amellyel *a főváros adózott kegyeletesen annak a szegény sorban elhúnyt fiának, aki először tette népszerűvé külföldön a magyar dalt.* Az ünnepségen *Pálos* Ödön, az *Erzsébet Szeretetház* igazgatója mondott mély hatást kiváltott beszédet, amelyben megmargyarázta ennek az ünnepnek jelentőségét. A főváros tiszteletreméltó áldozatkészsége ezzel *örök emléket állított Bihari Jánosnak. Liber* Endre tanácsnok, a polgármester nevében adta meg az engedélyt az emléktábla leleplezésére. A díszes márványból készült emléktáblán aranybetűkkel vésetten a következő sorok állanak: *„Itt állott az a ház, melyben Bihari János, a nemzeti zene kiváló úttörője 1827 április 27-én lehunyta szemét. Halála századik évfordulójának emlékére állította Budapest székesfőváros közönsége.”*

Vörös-Kereszt Egylet a Terézvárosban. A Vörös-Kereszt Egylet terézvárosi választmánya f. hó 10-én a terézvárosi polgári kaszinóban (Andrássy út 47.) nagy és előkelő társaság jelenlétében tisztválasztó közgyűlést tartott. Elnök lett: *Bayer* Antal törvényhatósági biz. tag; elnöknők: *Zsitvay* Tiborné, dr. *Strausz* Istvánné, dr. *Pogány* Frigyesné, dr. *Bródy* Ernőné; ügyvezető elnök: dr. *Faragó* Sámuel; főtitkár: dr. *Gruzl* Ferenc; titkár: *Okolicsányi* Pál; főpénztárnok: *Klenovics* János; ellenőr: *Földy* József; orvosok: dr. *Göbl* József, dr. *Faragó* Pál; jegyző: dr. *Pallay* Aladár. A lelkes hangulatú közgyűlés után bemutatkozó ismerkedés volt.

Harmincöt év a város szolgálatában. Mindenki ismeri a városházán *Komorovszky* bácsit, *a polgármesteri hivatal öreg altisztjét.* De nemcsak őt ismerik, *ő is ismer mindenkit.* Városatyák, polgármesterek, tanácsnokok jöttek-mentek, rezsimek tüntekbuktak, de *Komorovszky* bácsi a posztján maradt. *Komorovszky* Antalt most a tanács *35 éves* szolgálati jubileuma alkalmából azzal tüntette ki, hogy *hűséges, hosszú szolgálatáért elismerését fejezte ki* és külön jutalomban is részesítette. *Komorovszky*-*nak* egyébként nem ez az első dekoruma. 1917-ben a király az árvaszéknél szerzett érdemei elismeréséül IV. oszt. polgári hadi érdemkereszttel tüntette ki. S most jókedvűen, frissen szolgál tovább.

Ujra tükörsima lesz az Andrássy-út. Néhány évvel ezelőtt Budapest barátai szomorúan konstatálták, hogy a főváros egyik legelegánsabb útvonaláról, az *Andrássy* útról eltünt a zajtalan faburkolat és a lármás, közönséges *bazaltkocka* foglalta el a helyét. A bazaltkockát eleinte csak a városliget felé eső, külső részen használták az úttest közepén, időközben azonban *egészen az Operáig haladtak vele.* Az új burkolási mód ellen számos tiltakozás hangzott el, végül a főváros vezetősége is belátta, hogy a bazalt burkolat olyan előkelő útvonalon, mint az Andrássy út, csak ideiglenes lehet. Éppen ezért tavaly kísérletképpen először a régi faburkolatot vonatta be bitumennel a Vilmos császár út és az Opera között. Mivel a kísérletek igen jól beváltak, próbaburkolatokat készíttetett a bazalt kockákon is, ahol szintén jól bevált ez az úgynevezett *felszines* kezelés. Néhány nappal ezelőtt újabb munkások jelentek meg az Andrássy úton, ezúttal a *Bajza* ucca és az *Aréna* út közötti terület újjáépítéséhez láttak hozzá. *A bazaltkőburkolatot teljesen eltávolították* és a régi betonburkolatra uj bitumenes burkolatot fektettek ugyanazzal a módszerrel, amellyel a Deák Ferenc uccát és a Bécsi uccát is átépítették. Az Andrássy út átépítési munkái e héten befejeződnek, úgy, hogy rövidesen újra tükörsíma lesz az Andrássy út.

Helyreigazítás. *Sztrokay* István, a BSzKRt vezérigazgató-helyettese a következő sorok közlését kéri: Becses lapjának október 3-iki számában a 6-ik oldalon „Októberben jönnek ki az új villamoskocsik, amelyeken nem lesz lógás” címmel megjelent cikk részben nem helytálló és kérem, hogy a helyesbítést b. lapjában a következőképen közzétenni szíveskedjék: 1. A Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság alulirott vezérigazgató-helyettesének neve Sztrókay *István.* (Tévesen „Kálmán”-t írtunk. A *Szerk.)* 2. A cikk a következőket tartalmazza: „Érdekes újítása lesz ezeknek a kocsiknak, hogy menetközben zárt ajtókkal futnak. Az ajtóknak olyan automatikus biztosító szerkezetük lesz, hogy a kocsit addig nem lehet elindítani, amíg az ajtók zárva nincsenek. Az új kocsiknál tehát nem lesz „lépcsőnlógás” és menetközben való fel- és leszállás.” Ez a megállapítás téves, mert ilyen szerkezet az új kocsikon nem lesz.

Budapest páratlan sikere Stockholmban. A stockholmi *Svéd—Magyar Társaság,* mint megírtuk, nagyszabású kiállítást rendezett, amelyen Budapest székesfőváros is pompás kollekcióval, a legkiválóbb mesterek, köztük *Benczur* Gyula alkotásaival képviseltette magát. A kiállításon a főváros gyűjteménye *páratlan sikert ért el,* amit az bizonyít legjobban, hogy a zsűri a tárlat *nagy érmét* ítélte oda a székesfővárosnak. A kiállítás rendezőbizottsága az alábbi levelet intézte *Liber* Endre tanácsnokhoz, aki a fővárost a stockholmi kiállításon képviselte: „A stockholmi *Svéd—Magyar Társaság* nevében mély tisztelettel felkérjük Méltóságodat, hogy a székesfőváros tanácsa előtt tolmácsolni méltóztassék *legőszintébb köszönetünket azért a nagy előzékenységért, mellyel a székesfőváros a stockholmi magyar képzőművészeti kiállítás* létrehozását előmozdította és hogy múzeumából olyannyira értékes műanyagot bocsátott rendelkezésünkre. Ez a muzeális anyag, köztük első sorban a nagynevű magyar mesternek, Benczur Gyulának hatalmas alkotása, nagyban hozzájárult ahhoz, hogy *a svéd közönség, a svéd sajtó a magyar kiállítást páratlan lelkesedéssel, méltányló elismeréssel fogadta, olyan nagy elismeréssel, amely eddig még itten rendezett külföldi műkiállítások egyikének sem jutott osztályrészül.* A stockholmi *Svéd—Magyar Társaság* választmánya éppen ezért elhatározta, hogy *Budapest székesfővárosnak,* mintegy szerény jeléül legnagyobb elismerésének, a stockholmi magyar *képzőművészeti kiállítás emlékére alapított nagy érmét ajánlja fel.* Mikor erről Méltóságodat tisztelettel értesítjük, arra kérjük, legyen kegyes továbbra is egyesületünket nagybecsű támogatásában részesíteni, hogy a *Magyar—Svéd kulturális kapcsolatokat* a jövőben még jobban megszilárdíthassuk. Fogadja Méltóságod Stockholmban való megjelenéseért legőszintébb köszönetünket és kérjük, *vigye el a Svédországban élő magyarok és magyarbarát svédek meleg üdvözletét Magyarország szépséges fővárosába.* Maradunk a stockholmi Svéd—Magyar Társaság nevében Méltóságodnak mindenkor őszintén tisztelő hívei: Stockholm, 1928 október hó 6-án. Anshelm *Schultzberg* elnök, Pierre *Backman* alelnök.

Eszakafrikai tanulmányút. A Párizsi Magyar Diákegyesület, amely a MEFHOSz tanulmányútjait rendezi és az elmult nyáron az általa indított 9 tanulmányút keretében 350 személlyel ismertette meg Európa különböző országainak szépségét, 1929. évi január havában tanulmányutat rendez Északafrikába. Utirány a következő: Budapest, Velence, Róma, Nápoly, Messina, Catania, Syracusa, Girgenti, Palermo, Tunis, Gabes, Constantine, Biskra, Alger, Oran, Marseilles, Nice, Monte Carlo, Genova, Milano, Budapest. Időtartam: 35 nap. Részvételi díj: 1200 pengő, amelyben az összes kiadások benfoglaltatnak. Utazás Európában gyorsvonat III. oszt., Afrikában és hajón pedig II. osztályon. Részletes felvilágosítást a legnagyobb készséggel nyujt a PMDE utazási osztálya (Budapest, IX., Ferenc körút 38, fsz. 2. Telefon: Aut. 874—48) a hivatalos órák alatt, hétköznaponkint d. u. 3—5 óra között.

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vizgyógyintézet nap- és légfürdő

TUNGSRAM

JO' VILÁGI'TÁS = JO' MUNKA

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3 Telefon: 661-45

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépítési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

Weisz József és Társa ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletreráépítések eszközöltetnek.
I., Budaörsi-út 11. (Sajátház)

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425.-01

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Máglya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

Zajtalan járású VENTILATOROK és elektromotorok az ipar összes igényeinek megfelelően
G. MEIDINGER & CIE., BASEL
Képviseli: VIDOR I. okl. gépészmérnök, II., Margit körút 48. elefon: L. 988-51. Ajánlat és mérnöki látogatás díjmentes.

KOMFORT ÉPITŐ R.-T Magas, mély és útépítési vállalat
Budapest, II., Zárda-utca 26. szám
TELEFON: AUT. 628—59.

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41 Telefon: József 310—15

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Ciprus u. kislakásos telepen szükséges 145 darab csikótűzhely szállítására.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai 80 fillérért kaphatók 1928 október 9-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnöknél a központi városháza III. em. 328/b. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 október 30-án (kedden délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 október 9.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Kőbányai-úti kislakásos telepen szükséges 130 drb. vaskályha szállítására.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai 80 fillérért kaphatók 1928 október 9-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnöknél a központi városháza III. em. 328/b. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 október 30-án (kedden délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 október 8.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a IX. kerület ferencvárosi helyikikötő területének világítási berendezési munkáira.

A tervek megtekinthetők és szükséges felvilágosítások kaphatók a ferencvárosi helyikikötő építésvezetőségénél IX., Beöthy ucca 1. sz. alatt.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 20%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. október 29-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. em. 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928 október 29-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. em. 351—352. számú (üléstorem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 október 11.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornazás, légszesz, hütő és szellöztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Aszfalt-útépitő, szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

SZMOLEN PÁL ALAPITÁSI ÉV 1897
lakatosmester és szerszám készitő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerübben és legolcsóbban készit uj szerszámokat a kőfaragó-szobrász, mükő, burkoló, parkettázó, kövező, kőmüves stb. ipar részére

Hochhauser
Ferenc épitési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 34. szám
Alapittatott 1889. Sürgönycim: Épitő 272-64, Budapest. Tel.: T. 272-64
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás s csatornázás Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbeton-épités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. —— Telefon: J. 314-16.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz Telefon Terez 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi termeszet s tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat
Budapest szukesfovaros s erződése vállalkoz ja.

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamosság és Müszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

HALMOS ISTVAN ÉS FIA kövező- és útépitő vállalkozók.
BUDAPEST, X., KERÜLET, HALOM-UTCA 25. SZÁM
Útépitő és kövezőmunkák, beton, aszfaltburkolás- és föld munkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés díjtalan. Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.
Alapittatott 1890. Telefon: József 339—52.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasuton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST, VII, Rottenbiller u. 29

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulási nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

CSONZADLAK ES FLEISCHMANN
Müszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József-körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J 353—87

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és müszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

Bohm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

ICKOVITS J.
Központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
Budapest, VI., Andrássy út 92
TELEFON. AUTOMATA 12—07

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 | BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30 | Telefon: J. 441-18

RÁCZ MÁRTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 15/B. —: TELEFON: JÓZSEF 444—68.

ANGYAL KÁROLY
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme.
Specialis Autogénhegesztés.
Budapest, VIII., Szigony u. 12.
Telefon: József 349—79.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI. Váci-út 13. Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt és faragott fában, londina léc, zárlécben és állvány anyagokban.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDONY
BAK SÁNDOR Épület- és mülakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

SÁNDOR BÉLA
szobafestő, mazoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMITŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623-41. sz.

PÉTER ARTHUR
Épület-, mü- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-B N

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVAN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

SCHWENDINER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11
TELEFON: JÓZSEF 21—08.

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt Telefon: Autom. 530—03

Holman Pál épitőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 október 24. — 43. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137-15

A politika

jut az eszünkbe akkor, amikor egyszer véletlenül nem esett szó, vagy nagyon kevés szó — szinte elkerülhetetlenül kevés — esett a politikáról. A közigazgatási bizottság hétfői üléséről beszélünk, ahol az uccai zavargások, az egyetemi hallgatók tüntetése és sokmindenféle ezekkel összefüggő kérdés került szóba. Be kell vallani, hogy meglepetés és pedig kellemes meglepetés volt mindenki számára, hogy a baloldal és a jobboldal egyaránt teljes megelégedésre, tiszteletreméltó módon ki tudta kapcsolni a politikát ebből a szinte speciálisan politikai kérdésből. Nyilván érezték a jobboldali és baloldali politikusok, hogy ez a kérdés olyan kényes, ennek a kérdésnek a fundamentuma alatt olyan tömeg puskapor hever, hogy a legkisebb gyujtogatásra is súlyos károkat szenvedhet a magyar konszolidáció gyönyörűen kitervelt és pompásan az égnek emelkedő épülete. Ne essék zokon, hogy ebből a szép alkalomból magát ezt a tiszta, régen kívánatos helyzetet arra használjuk ki, hogy azok ellen érveljünk vele, akik tiszteletreméltó részesei voltak a hétfői nap szép eseményének.

Tehát igenis, lehet politika nélkül nagy kérdéseket megtárgyalni és mégis akárhányszor az történik a főváros közgyűlésén és bizottságaiban, hogy egészen jelentéktelen tucatügyek tárgyalásánál politikai harcok tombolnak. Ezek a fölösleges, most már bebizonyítottan biztosan elkerülhető politikai csetepaték akárhányszor súlyos ártalmára vannak magának a fővárosnak, mint kommunitásnak és közvetve természetesen a főváros polgárságának. Milyen szép, milyen komoly és megszívlelni való argumentumokat hoztak föl a hétfői közigazgatási bizottsági ülésen annak bizonyítására, hogy az ifjuság ügyében nem szabad politikumot keresni és találni. Hát mi arra gondoltunk ezeknek a nyomós érveknek hallatára, hogy azoknak az uraknak, akiknek olyan becsületes jószívük van az egyetemi ifjúsággal szemben, vajjon ne lenne-e ugyanilyen tiszta jóindulatuk a főváros polgárságával szemben, amelynek érdekében nagy missziót hivatottak teljesíteni a városházán? Rá fognak jönni, mert rá kell jönniök, hogy minden logika és minden becsületérzés ezt követeli tőlük.

Tovább megyünk: a mélységes tanulságok nem állhatnak meg annál a pontnál, hogy nem szabad politikai viharokat és személyes inzultusokkal telített botrányokat inszenálni a városházán. Tovább megyünk: a közgyűlési terem, a bizottsági üléstermek nem az a fórum, ahol a főváros lakossága által a főváros ügyeinek vitelére szóló mandátummal fölruházott urak országos politikát üzenek és szószéket találjanak a kormánynyal szemben való ellenzéki megnyilatkozásaiknak. Ez a szószék máshol van. A parlament is van olyan szószék, hogy onnan ország és világ meghallhassa az ellenzék politikai panaszait, kifogásait és a kormány fölött való kritikáját. *Vonják le a hétfői szép nap tanulságait és állapítsák meg végre, hogy a városházán nincs politika, nincs ellenzékieskedés, mert ezzel az autonómia alatt vágják a fát és elérhetik azt az eredményt, hogy a kormány, amely jóindulattal viseltetik Budapest iránt, össze fogja téveszteni a főváros lakosságának kommunális képviselőit a parlamenti ellenzékkel.* Ez pedig nem volna kívánatos, mert hiszen Budapest soha nem szorult rá annyira az államhatalom jóindulatára és segítő kezére, mint a mostani súlyos időkben.

Mi azt hisszük, hogy végének kell lennie annak a szisztémának, amely a városházát a parlament politikai depandanszának tette meg, végének kell lenni annak az időnek, amikor a főváros érdekeinek rovására a közgyűlési teremben egyes pártok azzal szórakoznak, hogy borsot igyekeznek törni a kormány orra alá. Borsot törni, kényelmes helyzetben, olyan kényelmes helyzetben, hogy a megtámadott és megkritizált kormány, vagy államférfiak még vissza sem vághatnak, mert hiszen nincsenek jelen a közgyűlési teremben. Pedig hány ilyen esetet láttunk a közelmultban, hányszor ismétlődött meg gyors egymásutánban a kellemetlenkedésnek az a fajtája, amelyet példának okáért a magyar Dahlem ügyében statuáltak.

Fontolják meg végre, hogy Budapest egészségügye súlyosan beteg, kórházaink szűkek, a betegek maholnap kórházi ágy nélkül maradnak, hogy az útjaink járhatatlanok és ezer más gond nyomja az urak fejét — legyenek akár jobboldaliak, akár baloldaliak — ha egyszer nem a politikai, hanem a kommunális oldalukra fekve igyekeznek álomra hajtani a fejüket. Jusson eszükbe, hogy igen nagy kérdések várnak megoldásra és a pénzügyi bizottság költségvetési vitájában minden szónak, beszédnek ceterum cenzeoja az volt, hogy: írjunk föl a kormányhoz, segítsen a kormány, adjon pénzt a kormány. Nem említünk semmi egyebet, csak a kórházkérdés megoldását és az útépítés égetően sürgős kérdését. *Kórházat csak úgy tud Budapest építeni belátható időn belül, hogy Vass József népjóléti miniszter hamarosan, sürgősen nyolc vagy tízmillió pengőt utalványoz Budapestnek. Utjainkat pedig csak úgy tudjuk rendbehozni, ha Wekerle Sándor pénzügyminiszter hozzájárul ahhoz, hogy megfelelő összegű útburkolási kölcsönt vehessünk föl.* Egy kis politikai kirucanásért, néhány kacskaringós kiszólásért ilyen mérhetetlen értékeket kockára dobni talán még sem fér hozzá senkinek a lelkiismeretéhez. Hinni kell ebben és hinni kell azt is, hogy a hétfői szép nap tanulságai hamarosan megérződnek a városházi tanácskozások modorában és irányzatában is.

Kozma Jenő szerint a központi gyüjtő-kórház problémáját megoldottnak kell tekinteni

A VÁROSI HÁZAKNÁL NEM LEHET A BÉREKET TOVÁBB CSÖKKENTENI — „A VÁLASZTÁSOK KIÍRÁSA ELLEN NEM LENNE KIFOGÁSOM"

A főváros pénzügyi bizottsága befejezte a költségvetés tárgyalását, úgyhogy pénteken már a közgyűlés kezdheti meg a munkáját. Ujra felvonul a szónokok hosszú sorozata, előlről kezdődik minden. Ilyen körülmények között a közgyűlési vita is végeláthatatlan elhúzódással fenyeget. Ha a baloldali bizottsági tagok között nem kerekedik felül a jobb belátás, a költségvetés idejében nem kerülhet tető alá.

A közgyűlés költségvetési vitájáról beszéltünk

Kozma Jenő dr.-ral

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A bizottsági vitában azért nem vettem részt, mert nem akartam hozzájárulni annak túlságos elhúzódásához. Az a véleményem ugyanis, hogy azok, akik a pénzügyi bizottságban elmondották véleményüket a költségvetésről, felesleges ismétlésekbe bocsátkoznak, ha a közgyűlésen is általános politikai kritikát gyakorolnak a költségvetés fölött. Rendkívül

elszomorító jelenség volna, ha a közgyűlés nem tudná november elsejéig befejezni a költségvetés vitáját,

mert ezzel *csak fegyvert szolgáltatna azok kezébe, akik az autonómia ellenségei.*

— A magam részéről a közgyűlésen tőlem telhető rövidséggel fogom véleményemet előadni a költségvetésről. Beszédemben felölelem az egész budgetanyagot.

— *A kórházprobléma megoldását* illetően kifejezést adok annak a reménységemnek, hogy *Vass* József népjóléti miniszter úr segítségünkre siet. Mindenesetre helyeslem azt a felfogást, hogy írjunk fel a népjóléti miniszterhez a kilenc és negyedmillió pengő kórházápolási differencia megfizetése érdekében. Ezenkívül

nekünk is áldozatot kell hoznunk még az idei költségvetésben is. Ezt az áldozatot a Beszkártnak és az Elektromos Műveknek kell kiizzadniok.

A Beszkárt illetően utalok arra a tényre, hogy *tavaly 1,800.000 pengőt akartunk kivetni rá területhasználati díj fejében.* Annak idején azonban valósággal „lesírták" ezt a tételt. Most tehát legfeljebb az történik, hogy *a tavaly tervezett kivetésnek egy csekélyebb részét kell a Beszkártnak előteremtenie.* Ki kell egyébként jelentenem, hogy felfogásom szerint

a fővárosi központi gyűjtőkórház felépítésének problémáját megoldottnak lehet tekinteni,

természetesen *előzően megoldást nyer a Rókus-kórház kitelepítésének az ügye is. Kizártnak tartom ugyanis, hogy a népjóléti miniszter úr elzárkózzék kérésünk teljesítése elől.* Bizonyára talál valami módot, hogy nyolc-kilenc millió pengőt a fővárosnak átutaljon kimondottan a kórházépítkezés céljaira. Mi is előteremtünk valamit s így

még a jövő év folyamán megkezdődhetnek az új kórház építkezési munkálatai.

Szóvátettük a baloldalnak azt a követelését, amely *a városi házak bérének 20 százalékos csökkentését* célozza. Erre vonatkozóan *Kozma* Jenő a következőket állapította meg:

— Mi polgári párt vagyunk. Nem lehet tőlünk azt követelni, hogy a polgárság érdekei ellen dolgozzunk. Ezen a téren azonban az a helyzet, hogy

a városi házak még a kamatok felét sem hozzák meg.

Ráfizetünk a városi házakra! Ezeknek a házaknak az építési kölcsönét törleszteni kell, kamatokat is kell fizetni. *Nem lehet tehát arra az álláspontra helyezkedni, hogy a polgári osztály még további áldozatokat is hozzon.* Tizenhét millió korona volna egy háromszobás lakásnak az ára még a legminimálisabb megállapítás szerint is, ehelyett mindössze tíz-tizenkét milliót fizetnek. Ugyanilyen aránytalanság mutatkozik a kisebb városi lakások bére és a magánházak lakásainak a bére között is. A főváros polgársága a szociális tevékenység követelményeit bőségesen honorálta ezeknek a házaknak a felépítésével.

További bércsökkentés lehetetlen, mert különben az adókat kellene emelni.

Adóemelést pedig a fővárosi polgárság nem bír el.

A beszélgetés ezután *a fővárosi mandátumok meghosszabbítására* terelődött. *Kozma* Jenő ezeket mondotta:

— Meg kell állapítanom, hogy a belügyminiszter úrnál tartott pártközi konferencián

a legélesebben állást foglaltam a meghosszabbítás ellen.

Pártunkat a választás ténye különösebben nem érdekli. *Nekünk nincs okunk félni az időközi választásoktól, ellenkezőleg a választáson csak nyerhettünk volna.* Ennek az elvi álláspontomnak ellenére azért vállaltam a javaslat előadói tisztségét, mert a pártban én foglalkozom a legintenzivebben a fővárosi ügyekkel. Az előadói székben is megtettem azt az elvi deklarációt, hogy *a választás kiírása ellen nem volna semmi kifogásom.* En azonban, mint az egységes párt tagja, meritorikusan nem szállhatok szembe a belügyminiszterrel, aki a két választás bekövetkezésének elfogadható, sőt kétségkívül honorálandó megokolásával nyujtotta be a mandátummeghosszabbítást.

Arra a kérdésre, hogy *Szilágyi* Lajos, az Egységes Községi Polgári Párt tagja nem jutott-e ellenkezésbe a pártfegyelemmel, — *Kozma* Jenő így válaszolt:

— Szilágyi Lajos *elvi* álláspontjának adott kifejezést, amidőn állástfoglalt a fővárosi mandátumok meghosszabbítása ellen. Ez *nem ütközik a pártfegyelembe, mert az ügyet nem tettük pártkérdéssé.*

Kozma Jenő végül kijelentette még, hogy teljes egészében *fentartja a telekértékadó bevezetésével szemben elfoglalt álláspontját.*

SCITOVSZKY BELÜGYMINISZTER: A mandátum-hosszabbítás nem jelenti a fővárosi reform elejtését

Már javában folynak a reformtörvény előkészítő munkálatai — Miért kell meghosszabbítani az idén lejáró mandátumokat?

A képviselőház már e héten tárgyalja a fővárosi mandátumok meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat előadója *Kozma* Jenő, aki álláspontját e kérdésben részletesen kifejti a *Fővárosi Hirlap* mai számában. A mandátumhosszabbítással kapcsolatos kérdésekről beszéltünk

Scitovszky Béla

belügyminiszterrel, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A képviselőház a fővárosi mandátumok meghosszabbításáról intézkedő törvényjavaslatot a sürgősség kimondása mellett tárgyalja. Kívánatos ugyanis, hogy

ez a javaslat november 15-e előtt törvényerőre emelkedjék.

A fővárosi választásokról intézkedő törvény végrehajtási utasítása ugyanis úgy rendelkezik, hogy november 15-éig ki kell tűzni az időközi választás napját. Természetesen nem jelentene semmi veszedelmet, ha november 15-ig sem kerülne tető alá a javaslat, mert hiszen *a választás napja csak december 5—15-e között állapítandó meg.*

— Ami a mandátumhosszabbítás megokolását illeti, erről már elmondottam a véleményemet. *El akarom kerülni, hogy két egymásutáni választás lehetősége következzék be — egy esztendőben.* Ebből a megállapításomból következik, hogy *a fővárosi reform megalkotását változatlanul szükségesnek tartom.* A reform törvényelőkészítő munkálatai folyamatban vannak.

A mandátumhosszabbítás nem jelenti a fővárosi reform elhalasztását, még kevésbé az elejtését.

December 15-éig feltétlenül elkészül a tervezet és én azt hiszem, hogy *karácsony előtt azt a Ház elé terjeszthetem.*

A belügyminiszter nyilatkozata nem hagy kétséget afelől, hogy

a reform elhalasztásáról szóló tendenciózusan terjesztett hírek alaptalanok.

A reform készül és legkésőbb a jövő év végéig általános községi választás lesz Budapesten.

Bud János közgazdasági miniszter részletes előterjesztést kért a székesfőváros beruházási szükségleteiről

A legfontosabb az idegenforgalom, amelynek érdekében sürgősen ki kell dolgozni Budapest-fürdőváros programját

Bud János közgazdasági miniszter legutóbb részletes nyilatkozatban ismertette a nyilvánossággal azokat a feladatokat, amelyeket új hivatásában a legközelebbi jövőben végre akar hajtani. E feladatok között egész sereg kiválóan életrevaló terv szerepel, a tervek sokaságából pedig hatalmas koncepció bontakozik ki.

Országraszóló gazdasági program, amelynek alkotó elemei szervesen függenek össze egymással, Budapest bekapcsolása nélkül el sem képzelhető. Épen ezért szükségesnek tartottuk, hogy megkérdezzük a közgazdasági minisztert: van-e nagyszabású programjában olyan terv, amely közelebbről érinti Budapest székesfővárost.

Bud János közgazdasági miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Legközelebbi feladatom egy több évre terjedő beruházási program megkonstruálása. Egészen természetes, hogy e program megállapításánál a gazdasági élet összes tényezőire, vagyis az *egyetemes érdekekre* kell figyelemmel lennem. Az is bizonyos, hogy

a milliós Budapestnek e programban jelentékeny szerep jut.

— Az első feladat a program elkészítése. Ebből a szempontból *már érintkezést kerestem a főváros illetékes szerveivel,* akiket arra kértem, hogy

dolgozzanak ki egy részletes tervet, amely Budapest beruházási igényeit tartalmazza,

s amely terv azután beilleszthető lesz egységes programomba. Ha a program elkészül, *konkrét tárgyalásokat kezdek a végrehajtás megvitatása céljából.*

— A gazdasági program budapesti vonatkozásait illetően annyit máris kijelenthetek, hogy

a legnagyobb súlyt az idegenforgalom fejlesztésére helyezem.

Az idegenforgalom fejlesztése pedig nézetem szerint csak úgy képzelhető el, ha határozott, *céltudatos programot dolgozunk ki Budapeset székesfővárosnak fürdővárossá való kiépítése érdekében.* Budapest-fürdőváros eszméje nem mai keletű. Én azonban úgy látom, hogy egyrészt a program hiánya, másrészt az anyagi eszközök elégtelensége és a gazdasági viszonyok mostohasága olyan akadályokat gördítettek a kérdés kedvező megoldásának útjába, amely akadályokat a jövőben erős igyekezettel kiküszöbölhetünk. *Utalok egyébként Ripka Ferenc főpolgármester legutóbbi beszédére is, amelyben a gyógyfürdők jelentőségét hangsúlyozta s megállapította, hogy Budapestnek a föld alatt talán több kincse van, mint a föld felett. Innen kell tehát kiindulni.*

Bud János közgazdasági miniszter nyilatkozata nagy reménységeket ébreszthet mindazok szívében, akik Budapest fejlődéséért lelkesednek. *Bud* János kitünő érzékkel mutat rá arra a fundamentumra, amelyből a főváros jövője kivirágozhat. Most már csak arra van szükség, hogy a közgazdasági miniszternek a főváros illetékes tényezőihez intézett felhívása alapján mielőbb megindulhjon az alkotó munka és Budapest fejlesztésének terve eredményesen legyen beilleszthető a közgazdasági miniszter nagy koncepciójú programjába.

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Aut. 212—85, 218—09.

Telefon: Aut. 107—58.

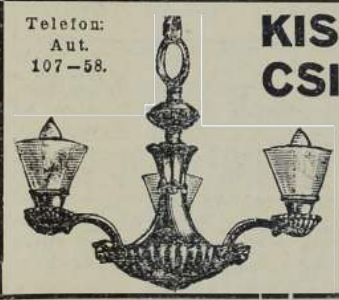

KISSLING CSILLÁROK

legolcsóbb és legjobb kivitelben

VI kerület, Podmaniczky-u. 31 szám

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY

Központi iroda: VI., Berlini-tér 3. Telefon: L. 913-57.

okl. mérnökök, építési vállalkozók

Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 313—36.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA

Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.

Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban: Automata 223-06. szám.

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA REDŐNYGYÁR

Budapest, V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

Telefon: Automata 836—28.

MAYER LAJOS

tetőfedőmester, tetőzetek jókarbantartási vállalata

VI. ker., Ferenc József-rakpart 18. sz.

HEIZER FRIGYES

DRÓTKERITÉS- és SODRONYFONÓ-IPARTELEPE

BUDAPEST, VIII., Staffenberger u. 16. TELEFON: J. 302-36.

MINKOVITS

MODERN CÉGTÁBLA FESTŐ

VIII, VIG UCCA 24

TELEFON: JÓZSEF 385—52

Kőbánya: Budakalász

KRÁL GYULA kőfaragómester, kő- és márványtelepe

Telefon: Aut 624-88

Budapest I.I, Lajos-u. 77/79

JEGYUD GYULA

IRODABUTOR KÜLÖNLEGESSÉGI GYÁRA

BUDAPEST,

II., FŐ UCCA 68. és GYORSKOCSI UCCA 23.

Telefon szám: Automata 530—23.

LINOLEUM ÉS GUMMI

burkolási szakvállalat

CSÁSZÁR IMRE

Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49

Ajánlatok díjmentesen

Teherautópótkocsik Teherautokarosszériák Autóbuszok

Gyártja:

NAY és RÓNA

gép- és szállítóeszközgyár

Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

Schöndorfer Jenő mérnök

központi fűtési, szellőztetési, vízvezetéki és csatornázási berendezések vállalata

Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.

Telefon szám: József 431—72

WALSER FERENC

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntöde, közfertőtlenitő, köztisztasági szerek

BUDAPEST, VI, LOMB-U. 34-36

TELEFONSZÁM: LIPÓT 913—46.

Kapuszta Gusztáv

építőmester

BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.

Telefon: József 393—08.

ÉDES PURÉBL LOBMAYER

*

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Édes* Endre, *Purébl* Győző dr. és *Lobmayer* Jenő dr. székesfővárosi tanácsnokoknak hosszú időn át kifejtett eredményes közszolgálati és közéleti működésük során szerzett érdemeik elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta. Ez a három kitüntetés nem pusztán azt jelenti, hogy a főváros főtisztviselői között hárommal nagyobb lesz a méltóságos urak száma, hanem jelenti az igazi érdemek, a köz érdekében teljesített odaadó munka elismerését is. Mind a hárman régi, tiszteletreméltó munkásai Budapest közigazgatásának, akik társadalmi téren is mindenütt őszinte, meleg megbecsülésben részesülnek.

Édes Endre ma a városgazdasági ügyosztály élén áll, de tiszteletreméltó adminisztrativ munkát végzett előbbi posztján, a közegészségügyi ügyosztály élén is. *Édes* Endrénél azonban erőteljesen latba esik, amikor érdemeit fölsoroljuk, az a tevékenysége is, amelyet még nem a tanácsnoki székben végzett, hiszen addig is, hosszú időn át önálló hatáskörrel rendelkezett és meleg szívvel, őszinte odaadással szolgálta a köz érdekeit. A városgazdasági ügyosztály élén, amilyen tekintélyes, épp oly nehéz pozícióba került. Nehéz volt ennek a posztnak a betöltése, különösen akkor, mikor *Édes* Endre elődje olyan kiváló tehetséges és munkabiró férfiú volt, mint *Berczel* Jenő dr., aki ebben az ügyosztályban megmutatta, hogy milyen lehetőségek vannak az alkotásra és a főváros közönségének szolgálatára. Ezt a posztot jól és méltóan betölteni, ahogy ezt *Édes* Endre cselekszi, minden elismerést megérdemel. Az ügyosztály élén való működésétől Budapest polgársága nagyon sokat vár, mert ez az ügyosztály tehet legtöbbet annak érdekében, hogy Budapest végrevalahára tényleg fürdővárossá lehessen. Hinni kell, hogy *Édes* Endre most kormányzói elismeréssel jutalmazott szorgalma és buzgósága erőteljesen viszi előre Budapestet ezen az úton.

Édes Endre

Kormányfőtanácsos lett *Purébl* Győző dr. tanácsnok, a tanügyi ügyosztály kiváló vezetője is. Ő is régi, kiváló tisztviselője a fővárosnak, aki az adminisztrációnak szinte minden ágában működött és elsőrendű gazdag tapasztalatokra tett szert. *Purébl* Győző éppen úgy otthon van a tanügyi kérdésekben, mint ahogy kitünően ismeri a közgazdasági problémákat is. A polgármester bizalma Budapest igazgatásának egyik legelőkelőbb és legfontosabb munkaterületére állította, hogy mint Budapest közoktatásügyének és kulturájának őre, ezt a várost megtartsa azon a kulturnívón, amelyre a multban fölemelkedett és hogy ezt a kulturnivót a mai súlyos gazdasági viszonyok között is a lehetőségek szerint fejlessze. *Purébl* Győző rendkívüli szeretettel és lelkesedéssel intézi a közoktatás ügyét, amelynek érdekeiért nem egyszer éles elkeseredett harcokat vívott. Még azoknak is, akikkel ebben a harcban szembe került, el kell ismerni a tanácsnok nemes intencióit s magasrendű törekvéseit. *Purébl* Győző éppen olyan erővel, mint a főváros kulturájának ügyét szolgálja, vette kezébe a tanszemélyzet ügyét is. A Budapest székesfőváros szolgálatában álló tanárok és tanítók meghatóan meleg szeretettel és ragaszkodással viseltetnek a tanügyi tanácsnokkal szemben, aki ennek a kiváló és minden elismerést megérdemlő tanügyi személyzetnek az érdekeit őszintén szívén viseli. Kormányzói kitüntetése Budapest társadalmának legszélesebb köreiben fog őszinte örömet kelteni.

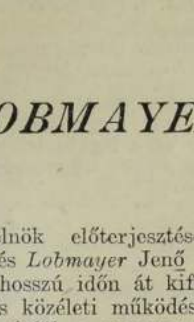
Purébl Győző dr.

Lobmayer Jenő dr., a harmadik kormányfőtanácsos tulajdonképpen a kommunizmus bukása után jutott szerephez a nagyobb nyilvánosság előtt. Addig szerényen, visszavonultan, csöndben dolgozott és szerzett érdemeket a tanácsnoki székben. Magas kultúrája, minden szép iránt való rokonszenve valósággal predesztinálták arra, hogy a főváros művészeti és szociális kérdéseit irányítsa. Ezen a téren kifejtett tevékenysége a főváros közgyűlésének teljes elismerését vívta ki, de *Lobmayer* Jenő sokoldalú tevékenységét bizonyítja az, hogy azon az újabb területen, a közlekedési és közgazdasági ügyosztály élén, ahol most működik, tevékenysége szintén minden elismerést megérdemel.

Lobmayer Jenő dr.

VASS JÓZSEF NÉPJÓLÉTI MINISZTER kijelenti, hogy támogatja a fővárost a kórházprobléma megoldásában

A legközelebbi hetekben megkezdődnek a tárgyalások a népjóléti minisztérium és a főváros között az ápolási díjakról

A Rókus-kórház kitelepítésének és az új központi gyűjtőkórház megépítésének problémája a megoldás felé közeledik. A főváros pénzügyi bizottsága ugyanis úgy határozott, hogy felír *Vass* József népjóléti miniszterhez annak a kilenc és egynegyed millió pengős differenciának a kifizetése érdekében, amely összeggel ápolási díjak fejében az állam a fővárosnak tartozik. Ezen az összegen kívül a főváros saját költségvetésében is egymillió pengőt irányoz elő az építkezés céljára.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa szükségesnek tartotta, hogy ebben a nagyjelentőségü ügyben magához *Vass* József népjóléti miniszterhez forduljon felvilágosításért. Nem kétséges ugyanis, hogy a népjóléti miniszter döntésétől függ: hozzájuthat-e a főváros az új költségvetési esztendőben ahhoz a kilencmillió pengő állami pénzhez, amiből az építkezés megindítható volna.

Vass Józsej dr.
népjóléti miniszter

a következőket mondotta *a Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Addig, amíg a főváros feliratát meg nem kapom, érdemleges nyilatkozatot nem tehetek. Nagy figyelemmel olvastam a pénzügyi bizottság üléseiről szóló tudósításokat és *rendkívül örültem annak az egyértelmű jóindulatnak és versenyszerű erélynek, amely a pártok vezetői részéről minden oldalon megnyilatkozott a kórházprobléma megoldásának sürgetése tekintetében.* Egyelőre csak annyit mondhatok, hogy

az új fővárosi közkórház felépítését szükségesnek tartom és azt tőlem telhetőleg támogatni fogom.

A népjóléti miniszter nyilatkozata nyilvánvalóan azt jelenti, hogy

a kormányzat részéről megvan a jóindulat azoknak az akadályoknak az elhárítására, amelyek a budapesti központi gyűjtőkórház megépítése elé tornyosulnak.

Olyan helyen, a hol *Vass* József népjóléti miniszter intencióit ismerik, közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy a kórházprobléma megoldásának legsúlyosabb nehézségeit kiküszöböltnek lehet tekinteni. Annyi bizonyos, hogy

a főváros nagyobb összeget kap a népjóléti tárcától, előreláthatóan nyolc milliót.

Vass József népjóléti miniszter egyébként ezt az ügyet már a legközelebbi hetekben részletesen meg akarja beszélni a főváros illetékes tényezőivel.

PÉNTEKEN KEZDŐDIK a közgyűlés budgetvitája

A jövő évi költségvetés pénzügyi bizottsági tárgyalása minden optimista reménykedés ellenére, nemcsak a mult héten, hanem e hét két első napján sem fejeződött be.

A hétfői és keddi részletes vitával a tulajdonképeni tárgyalási anyag *kimerült.* Kedden délután

pártközi konferenciára gyültek össze a községi pártok vezetői, hogy a vita során javasolt módosításokat, ötleteket és indítványokat megbeszéljék.

Ezek között különösen nagy jelentőségüek *az útburkolási kölcsön, a 30 éves építési adómentesség és a közüzemi egységárak leszállítására vonatkozó indítványok,* amelyek elfogadásától, vagy elvetésétől függ a háztartási mérleg képének *végleges kialakulása.*

A pártvezérek tanácskozása után szerdán kezdődik meg a pénzügyi bizottságban a végleges *„egyeztetés”,* amelynek megtörténte után a pénzügyi osztály elvégzi a költségvetés tervezetén a szükséges módosításokat. Igy

a szerdára összehivott közgyűlést természetesen el kellett halasztani

és *Ripka* Ferenc főpolgármester úgy intézkedett, hogy *a budgetvita első közgyűlési ülése pénteken délután 4 órakor lesz.*

Az első nap előreláthatóan a szokásos formaságokkal telik el, úgy hogy

a tényleges tárgyalás, illetve az általános vita csak hétfőn veszi kezdetét.

Azután folytatólagos ülések lesznek, mert csak így van remény arra, hogy november 15-ére — mint végső terminusra — *készen legyen a költségvetés.*

Eladási osztály: VI, Teréz körut 43. szám

JUNKERS

JUNKERS

A központi melegvízellátás gázkészülékekkel
a legkényelmesebb és legtakarékosabb
Prof. JUNKERS
önműködő átfolyóvízmelegítői
(autogeizer) ilyen célra a legmegbizhatóbb és legmegfelelőbb legelsőrendü minőségü készülékek
Minden szerelőnél kaphatók.
Gyár:
JUNKERS & Co. DESSAU
Felvilágosítással szolgál a vezérképviselet:
Ungár László, *Bpest VII, Damjanich-u. 26/b*
Telefon: József 419-72.

FŐVÁROSI HIRLAP
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

36.000 beszélgetést bonyolít le egy délelőtt a Városháza most épülő új automata-telefon központja

Csődöt mondott a régi központ: sürgős ügyekben az ősi gyalogpostával üzennek egymásnak a hivatalok

A *telefon*, amely a modern közigazgatásban az adminisztráció egyik legfontosabb eszköze, a *központi városházán csődöt mondott*. Nem új keletűek ezek a panaszok, az utóbbi hetekben azonban olyan lavinaszerüen árasztották el velük az összes hivatalok az elnöki ügyosztályt, amiből joggal lehet arra következtetni, hogy

a városházi telefonközpont felmondta a szolgálatot.

A hibák forrása az, hogy a *központ berendezései kiöregedtek, elavultak*. A legfiatalabb kapcsolószekrény is *tizennyolc* éves multra tekinthet vissza. A háborús anyagokkal pótolt, javítgatott ócska készülékben azóta a műszerészek úgy ahogy fenntartották az életet, de a helyzeten lényegesen javítani nem tudtak. Igy érkezett el az az időpont, amelyben ma vagyunk, amikor

az ügyosztályok sürgős esetekben visszatértek az ősi gyalogpostás, a staféta, a futár rendszerre,

mert nem érnek rá bibelődni a süket, ki-kihagyó, hörgő öreg készülékekkel.

Ilyen körülmények között érthető, milyen örvendetesen futott végig a hír szombaton reggel a központi városházán, hogy

megkezdték az új automata-központ szerelését.

Az elnöki ügyosztályban meggyőződtünk arról, hogy *a hír igaz*, de megállapítottuk nyomban azt is, hogy az *öröm korai*, mert

az új központot a legjobb esetben csak öt hónap mulva, április végére helyezhetik üzembe.

Rosta János dr. tanácsjegyző, a háziközpont referense kalauzolta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a készülő központ helyiségeiben, amelyek a Városház uccai front földszintjén, a főszámvevő hivatal mögött vannak. Hatalmas terem és több kisebb szoba sorakozik egymásután; minden hófehér zománcfestékkel bevont, mint valami szanatóriumban. A terem közepén *már állnak a szerelésre kerülő kapcsológépek vasvázai*. A dolgozó mechanikusok azt mondják, hogy ideálisabb helyiséget el sem lehet képzelni központnak, amely

nagyobb lesz, mint Győr vagy Szombathely centráléja,

de természetesen hasonlíthatatlanul modernebb, mert hiszen vidéken még nem is álmodhatnak egyelőre önműködő kapcsoló berendezésről.

— A városházi alközpont — mondotta informátorunk — *négy hónappal hamarabb készült* volna el, ha, mint vis major, közbe nem jön egy tűzkatasztrófa. A székesfőváros automata-központjának berendezéseit tudvalevően az *Egyesült Izzó- és Villamossági részvénytársaságnál* rendelték meg és az alkatrészek már csaknem mind készen voltak, amikor a nyáron tűz támadt a gyártelepen és *elhamvasztotta a főváros telefon-centráléjának berendezési tárgyait*. A gyár, mérlegelve a helyzetet,

rendkívül nagy energiával és előzékenységgel látott hozzá a pótlás hatalmas munkájához,

ami *négy hónap alatt sikerült is*, úgy hogy *e héten már megkezdhették* a nagyon komplikált, felette érzékeny készülékek szerelését.

Az új városházi központ *jóval nagyobb lesz a réginél*. A mostaninak eredetileg 200 kapcsolója volt, amelyet lassankint 400 állomásra toldozgattak ki. Ennek

az új központnak 600-as kapcsolószekrénye lesz, de könnyen lehet 1000 állomásra megnagyobbítani.

Mostanáig percenként maximum 60 beszélgetés volt kapcsolható, *ezentúl körülbelül 100* lesz lehetséges, ami annyit jelent, hogy háromperces beszélgetéseket véve alapul,

egy délelőtt, a hivatalos órák alatt 36.000 beszélgetést [illegible]lebonyolítani az új központ,

ami [illegible]ény.

[illegible]st jelent az is, hogy *a külső vonalak* [illegible] *csoportosítják*. Eddig állandó panasz volt, hogy a városháza a külső hivásokra nem felel és a háziközpont *a belső állomásoknak nem tud vonalat adni*. Ez onnan volt, hogy *az ötven közvetlen vonal elégtelen volt az egyre emelkedő forgalom lebonyolításához*. Ezentúl 35 vonal lesz a befelé és 35 vonal a kifelé történő beszélgetések kapcsolására. Ez

a 70 vonal minden bizonnyal teljesen kielégíti a szükségleteket.

Az *Egyesült Izzó* fokozott energiával végzi a szerelést, úgyszólván megszakítás nélkül dolgoznak, mert a tanács kívánsága az, hogy mielőbb végeszakadjon a mostani mizériának és *lehetőleg márciusban üzembehelyezzék az automata szolgálatot*.

Az új telefonközpont *320.000 pengőjébe kerül a fővárosnak*.

Egyelőre szó sincs tisztujitásról vagy ügyosztály szaporitásról

Szinte érthetetlen okokból bizonyos körök különböző változások folytonos hiresztelésével állandóan nyugtalanítják a közvéleményt. Igy az egyik estilap szombati számában arról tudósít, hogy a közigazgatás reorganizálása, az ügyosztályok reformja már legközelebb sorra kerül, karácsonyra pedig *részletes tisztujitást igér be*. Felesleges külön hangsúlyoznunk, hogy

a híradás mindkét része csak kombináció.

Annyi történt mindössze — mint megállapítottuk — hogy az ügykörök átcsoportosítására, az ügyosztályok számának szaporítására és a műszaki tisztikar kiegészítésére vonatkozó közgyülési határozatot a belügyminiszter az elmult héten véleményadás céljából leküldötte *Ripka* Ferenc dr. főpolgármesterhez. A főpolgármester az elnöki ügyosztály vezetőjének, *Gallina* Frigyes főjegyzőnek referátuma után teszi meg jelentését, azután történik meg majd az esetleges jóváhagyás, vagy egyéb döntés.

Illetékes helyről kapott információnk szerint

szó sincs azonban arról, hogy már rövidesen meghozzák a végleges kormánydöntést és a legközelebbi jövőben végrehajtanák az ügyosztályok szaporitását.

Teljesen *alapnélküli az a megállapítás is, hogy a főpolgármester már állást foglalt a kérdésben és magát az ügyosztály szaporítás mellett kötötte volna le*.

A helyzet — mint a *Fővárosi Hirlap* már többször leszögezte — változatlanul az, hogy

a fővárosi törvény reviziójának életbelépéséig semmi komoly változás nem lesz

a városházán: sem ügyosztályszaporitás, sem részleges tisztujitás.

Annál *kevésbé felel meg a valóságnak* az a hír, hogy a belügyminiszter jóváhagyása *legkésőbb november első napjaiban leérkezne* a városházára.

— Nemhogy a jövő hónapban nem lesz már ügyosztályszaporítás, vagy részleges tisztújítás, — mondotta informátorunk, — *hanem még a közeljövőben sem*. Minden ilyen aktus *teljesen felesleges* addig, *amig nem vagyunk tisztában azzal, hogy tulajdonképpen mit tartalmaz, hogyan intézkedik az új törvény*, s hogyan, milyen formában lesz szükség revizióra, vagy szaporításra. Nyilván

elképzelhetetlen az is, hogy a fővárosi törvény ismerete nélkül belemenjen a főváros harmadik alpolgármesteri állás szervezésébe, vagy más tisztújítási küzdelembe.

— A műszaki ügyosztályoknál szükséges és egyebütt esetleg megüresedő állásokat, úgy mint a multban, annak rendje és módja szerint majd *betölti a tanács, vagy a törvényhatóság*. Ennek természetesen *semminemü akadálya nincs*.

BUDAPEST
SVÁBHEGYI
SZANATORIUM
Az ideális őszi gyógyhely
Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma belbetegek, idegbetegek és üdülők részére
*
Központi fütés, meleg-hideg viz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön loggia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés, stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percnyire. 430—480 m. magasan fekszik, elragadó szépségü kilátással, kb. 100 km. gondozott séta- és kocsiutak. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyitója a beteg testnek és fáradt léleknek.
*
NAPIDIJ (az új főépületben)beleértve ötszöri diétás étkezést, fütést vizkúrákat 22 pengőtől

Budapesti
Jégárusító r. t.
Budapest, VII. kerület, Nagydiófa ucca 3.
Szállit müjeget
Budapestre és vidékre
minden mennyiségben

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ES VALLALATI IRODAJA
Alapitva 1904 Budapest, I., Böszörményiut 18 Telefon Aut. 510-86

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: Automata 104-69
Elektromos-müszaki cikkek, BONDRAT csapágylém stb.

AGYAGCSÖVEK
és csatornázási cikkek
HUBERT ÉS TÁRSA B. T.
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 4.
Telefon: Automata 22—67.

Viléz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

KRAUSZ LAJOS szobrászmüvész
Épületmunkák, homlokzati diszitmény, specialista Stukkó menyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. — Müvészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, mükőanyagból. —
Müterem: BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 14.
Telefonhivó L 908-48. Elsőrangú referenciák.

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kiviteliben való gyártása.

Fekete Ödön mérnök
Vizmüvek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MERNÖK EPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

A FŐVÁROSI HIRLAP ÉVTIZEDES HARCÁNAK SIKERE

Megnyilt középeurópa legnagyobb folyami kikötője

Küzdelem a Duna hegemóniájáért — A regensburgi polgármester szerepe — Weisskirchner főpolgármester és Bécs aknamunkája — A magyar álláspont győzelmének hiteles története

Szombaton *Horthy* Miklós kormányzó *megnyitotta a csepeli nemzetközi vámmentes kikötőt.* Ezzel a ténnyel nemcsak Magyarország lett gazdagabb egy nagyszabású intézménnyel, de *egész Európa is.* Nem beszélünk ma arról, hogy ennek a kikötőnek még nagyobbszabásúnak kellett volna lennie, nem beszélünk arról, hogy a kikötő megvalósítása nem sikerült úgy, mint ahogy nagy elmék kitervezték. Az ünnep számára a *Fővárosi Hirlapnak* olyan témája van, amelyről a hivatalos szónoklatokban *megfeledkeztek.* Mi elismerjük azt, hogy szép és becsületes munka volt a kikötő megépítése, de éppen ma nem szabad megfeledkezni arról, hogy a csepeli kikötő történetének volt egy hősi korszaka is, amikor önzetlen, kiváló emberek keményen verekedtek ezért az alkotásért. Az igazi hőstett, az igazi hősi korszak addig tartott, amikor szépen, nyugodtan megkezdődött az építkezés. *Maurer* Gyula kormánybiztos átvette az irányítást és azokat a lelkes, nagyszerű magyarokat, akik elkeseredett küzdelemmel harcoltak a kikötőért, *úgy elfelejtették, mintha sohasem lettek volna a világon.*

Külön oka is van azonban annak, hogy éppen a *Fővárosi Hirlap* hivatott ezeknek a lelkes férfiaknak az érdemeit föleleveníteni. Ez a külön ok pedig az, hogy *az a hősi küzdelem elsősorban a Fővárosi Hirlap hasábjain játszódott le és erről a hőskorról a Fővárosi Hirlap írta az époszt.* A *Fővárosi Hirlap* hasábjain harcoltak a kikötőért *Kvassay* Jenő és *Hoszpotzky* Alajos miniszteri tanácsosok, akiknek hatalmas és soha nem lankadó munkáját, amelyet a kikötő érdekében fejtettek ki, hálásan kell megörökíteni. Mind a ketten eltávoztak már az élők sorából, de *a Fővárosi Hirlap 1916. és 1917. évi kötetei hűséges őrzői annak a páratlan tevékenységnek és lelkes agitációnak, amelyet ez a két kiváló ember a csepeli kikötőért folytatott.* De esztendők hosszú küzdelmeiben vett részt a városháza is, amely magának vindikálja ennek az intézménynek a létesítését. *Bárczy* István polgármesteri programként hozta a csepeli kikötő építését, amelynek ügyét később igen nagy hozzáértéssel, rendkívüli munkával *Déri* Ferenc alpolgármester vette a kezébe. A legtöbb munkát azonban a városházán *Fock* Ede és *Vita* Emil tanácsnokok végezték, akiknek a kikötő körül olyan elévülhetetlen érdemeik vannak, amilyenekkel nem vehetik föl a versenyt azoknak érdemei, akiket most, a kikötő megépítéséért ünnepelnek. *Fock* Ede a technikus széles tudásával állt rendelkezésére ennek az ügynek, esztendőkön át tervezett, dolgozott és lelkesített, ugyanakkor pedig a városháza egy másik tanácsnoki szobájában *Vita* Emil dr. a közgazdasági terveket dolgozta ki olyan nagyvonalúan és a részletekbe is belemenően, hogy enélkül a kikötőt létrehozni sohasem lehetett volna.

A kikötő-ügy azonban nem merült ki a tervezésben, a rajzolásban, a fedezet keresésében, sokkal nagyobb nemzetközi ügy volt ez. Nem is kikötő-ügyről, hanem *Duna-ügyről kell beszélni.* Egy külön háború volt ez a nagy háborúban, nagy nemzetközi küzdelem, amelynek egyetlen fegyvere az írótoll volt. A főhadiszállás a városháza, ahol *Fock* Ede és *Vita* Emil stratégiai tudással és diplomáciai érzékkel irányították a küzdelmet, amelyben *kétszer nyomtuk vállra Weisskirchnert, Bécs nagyhatalmú polgármesterét.* A csata során *Fock* Ede és *Vita* Emil a *Fővárosi Hirlapot* jelölték ki tüzérségi megfigyelőhelynek. E sorok írója ebből a két tanácsnoki szobából kapta a legbizalmasabb információkat és *a magyarság dunai hegemóniájáért vivott küzdelemben a Fővárosi Hirlap adta le azokat a telitalálatokat, amelyekkel az osztrák okvetetlenkedést sikerült kétszer egymásután elnémítani.*

Ezeket a küzdelmeket, ezeket a győzelmeket elfelejtették szombaton megünnepelni. Mi igyekszünk méltó koszorút tenni három sírra, amelyek alatt *Kvassay* Jenő, *Hoszpotzky* Alajos és *Fock* Ede alusszák örök álmukat. Igyekszünk méltatni az érdemeket, amelyeket a kikötő-ügy hőskorában *Bárczy* István, *Déri* Ferenc és *Vita* Emil szereztek. Tesszük ezt azon a jogon, hogy a *Fővárosi Hirlap* a kiváló vezérek mögött elsősorban küzdő közkatona volt.

Polgármesteri program

A kereskedelmi kikötő megvalósítása felé az első lépés az 1904. évi XIV. törvénycikk volt, amely a soroksári Dunaág rendezésére *ötmillió koronát engedélyezett.* A rendezési munkák megindításával egyidejűen, 1910-ben a Dunaág felső végében hajózó zsilipet kezdtek építeni, amely *1914-ben el is készült.*

Az első igen erőteljes szó *Bárczy* István ajkáról hangzott el, amikor 1915-ben harmadszor választották polgármesterré és programot adott arról, hogy mi mindent kell létesítenünk a háború alatt, hogy elkerülhessük „a háború nyomorúságainak a békében való fokozódását". E feladatok között említette *Bárczy,* hogy *tranzitó-raktárakat, kereskedelmi kikötőt kell építeni.* Később mindinkább általánossá lett ennek a gondolatnak az istápolása. A gazdasági körök

figyelme a dunai rakpartok elégtelensége miatt a Csepelsziget felé fordult és mindinkább urrá lett az a felfogás, hogy a kikötőt a fővárosnak kell megépíteni és így a jövedelmet is a főváros a maga számára biztosíthatja.

Déri Ferenc alpolgármester, *Fock* Ede és *Vita* Emil tanácsnokok nagy szeretettel karolták fel az ügyet. *Vita* Emil nagyszabású tanulmánya alapján pedig 1914. július 1-én kimondta a közgyűlés, hogy *első feladatnak a soroksári Dunaág pesti partjának kikötővé való építését tekinti.* Ha az állam vállalja a kikötőmedence kiszélesítését, a szükséges part-területek feltöltését és a kikötőhöz vezető vasuti vonal kiépítését, akkor ezzel szemben *a főváros vállalja a földszerelés többi munkálatait.* A kereskedelemügyi miniszter 1916-ban vállalta is ezeket a feltételeket és csak azt kötötte ki, hogy a föltöltés révén keletkezett part-területeket *csakis kikötői célokra szabad használni.*

Weisskirchner offenzivája

Ekkor lett a kikötő-ügyből nagy nemzetközi Duna-ügy. A nemzetközi ügyben Budapest hegemóniájáért folyt a küzdelem és a magyar érdekeknek leglelkesebb, őszinte hálára méltó szószólója és védelmezője *Bleyer József regensburgi polgármester volt.* Meg kell hagyni, hogy az antant előbb vette észre a Duna-ügyet mint a központi hatalmak és — bár csak elméletben — sietve rá akarta tenni kezét a Dunára. Hasonlóképen gondolkodtak a németek is, akik a maguk győzelme esetére szintén igen nagy terveket szőttek a Dunával összeköttetésben. 1916 áprilisában azután megindult a magyar mozgalom is, *a dunai hajózás nagyarányú fejlesztése és külkereskedelmünknek vizi útra való nagyméretű átterelése érdekében.* Ekkor merült fel a gondolat, hogy

a Duna kihasználására alakítandó nemzetközi egyesülés középpontja Budapest lesz.

A szövetséges dunamenti államoknak a Duna hasznosítása körül egyesülésbe való vonásának tervét *Regensburg* város polgármestere vetette föl. Emlékiratot intézett a magyar kormányhoz és a főváros tanácsához. A városházán gyorsan megértették *Bleyer* József törekvéseit. *Bárczy* István sürgősen értekezletre hívta össze a szakköröket és különösen *Kvassay* Jenő miniszteri tanácsos lelkes agitációjára elhatározták, hogy

minden erővel biztosítani kell Budapest dominánó szerepét és a magyarság hegemóniáját.

Hamarosan észbe kapott azonban Bécs is. *Vita* Emil dr., tanácsnok volt az, aki figyelmeztette a *Fővárosi Hirlapot,* hogy

Weisskirchner Richárd bécsi főpolgármester elkeseredett igyekezettel látott neki az ellenagitációnak

és felszólította a dunamenti városokat, hogy üljenek össze Bécsben konferenciára és határozzák el, hogy Bécs a Duna közepe. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa már másnap kihallgatáson jelentkezett *Weisskirchnernél,* aki az interjuban kifejtette, hogy milyen elsőrendű gazdasági érdek kapcsolódik ahhoz, hogy a nyugat és kelet között alkalmas vizi összeköttetés létesüljön. Azután így folytatta:

— Természetes, hogy az eszme megvalósítása esetén egy hajózási központra lesz szükség, ami — véleményem szerint — *csak Bécs lehet.* Tudom, hogy a magyar közvélemény ebben Budapest elnyomását látja, azonban — fordult a főpolgármester a *Fővárosi Hirlap* munkatársához — higyje el, a magyar főváros közönségének nincsen igaza. Az egyetlen érv, amelyet velünk szemben Budapest mellett felhozhatnak, hogy a magyar főváros a Dunának körülbelül a közepén fekszik. Ezt az érvet azonban megdönti az a tény, hogy Bécs földrajzi fekvése is centrális és a dunai városok között a legnagyobb.

Elmondta azután, hogy hajlandó Budapest képviselőit is meghívni a bécsi Duna-konferenciára, ahol a magyar főváros érdekeit megvédhetik.

— Arról azonban — tette hozzá nyomatékosan — *vitatkozni sem lehet, hogy a két város közül melyik legyen a dunai forgalom központja.*

Ez volt a hadüzenet. A *Fővárosi Hirlap* azonban már ugyanannak a számnak a vezércikkében, amely

DRÓTFONAT
A LEGJOBB KERITÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
BUDAPEST. IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.

FORUM OMNIA

CAPITOL

Október hó 25-től, csütörtöktől

Hugo Viktor monumentális regénye filmen

A NEVETŐ EMBER

Conrad Veidt és Mary Philbin

a főszerepben

számban a nagyjelentőségű, de fölháborító interju megjelent, kénytelen volt a vendégjog tiszteletét félretenni *és keményen visszautasítani Weisskirchner szofizmáit:*

„Nem sorakoztathatjuk fel, — írta a *Fővárosi Hirlap* 1916 május 3-án — az érvek hadseregét, nem mutatunk rá a térképre sem, amelyen még Béesben is meg kellene látni, hogy ez a drága ezüstpántlika csak a miénk; hanem szárazon és igenis a keztyűdobás hetyke hangulatával közöljük a bécsi polgármesterrel: tanulja meg, hogy a Dunán való magyar hegemónia nem gazdasági kérdés, nem versengés tárgya, nem egy elintézendő ügy, nem árverés, amelyen a többet ígérő győz, hanem igenis, a Duna körül élet-halál harcot kezd a magyar — ellenséggel és baráttal szemben egyaránt."

A *Fővárosi Hirlap* leleplezése nyomán

megindult az elkeseredett küzdelem a bécsi és a budapesti sajtó, a bécsi és a budapesti városháza, de a kormányok között is.

A *Fővárosi Hirlap* közleményét és *Weisskirchner* interjuját legelsősorban a *Pester Lloyd, majd az egész budapesti és az egész bécsi sajtó átvette. Weisskirchner* fölvonultatta maga mellett *Spitzmüller* osztrák kereskedelemügyi minisztert, a híres *Heiderich* professzort, sőt a ruszcsuki polgármestert is. Azután a kormányok kezdtek tanácskozni, sőt maga *Burián* báró külügyminiszter is kinyilatkoztatta véleményét és *épen az ő föllépése volt az, ami végleg Budapest javára billentette a serpenyőt.* Május 6-án végre a főváros tanácsa kommüniké formájában hozhatta nyilvánosságra az örvendetes eseményt, hogy

a Béccsel vívott küzdelemből győztesen kerültünk ki.

Ekkorra már *Bárczy* István kezében volt *Weisskirchner* megtérő levele, amelyben *„egy lap"-ot* említ, amely a bécsi kombinációkat fölborította. *Weisskirchner* különben a levélben azt a kérést intézte *Bárczy* polgármesterhez, hogy a Budapesten megtartandó dunai konferenciára *hívja meg őt is,* mert azon mind *ő,* mind az osztrák dunamenti városok polgármesterei okvetlenül meg akarnak jelenni. Június közepe után a városházán már meg is lehetett tartani *a budapesti Duna-konferenciát előkészítő első értekezletet* és a *Fővárosi Hirlap* június 12-iki számában már közölhette a Budapestre érkezett *Bleyer* József regensburgi polgármesterrel folytatott *nagyfontosságú interjuját.*

Sajnos, a konferencia nem járhatott azzal a sikerrel, amelyet méltán vártunk tőle. Még a konferencia határozati javaslatát is úgy nyomatták ki, hogy *Budapest lesz a dunai központ.* A konferencia reggelén azonban

Weisskirchner előállott a nagy ágyuval és azt kívánta, hogy a határozati javaslatból hagyják ki, hogy a dunai parti bizottság székhelye Budapest.

A budapestieknek a bécsiekkel szemben udvariasnak kellett lenni mert tisztelniök kellett a vendégjogot. Így történt, hogy *honorálták Weisskirchner kívánságát.*

A második Weisskirchner-puccs

Egy időre a Duna-ügy hullámai *elsimultak,* de annál élesebben ütöttek ki idehaza az ellentétek a magunk hatóságai között. A főváros, a kereskedelemügyi és a földmivelésügyi minisztérium állottak szemben egymással az ugynevezett *ad hoc* bizottság, a zimonyi vasút kérdése és a kikötő elhelyezése körül. A nyilvánosság előtt folyt le ez a küzdelem *is* a *Fővárosi Hirlap* hasábjain, ahol hétről-hétre elmondták véleményüket *Kvassay* Jenő, *Hoszpotzky* Alajos, *Déri* Ferenc, *Fock* Ede és *Vita* Emil. Csak lassan lehetett ezeket az ellentéteket kiküszöbölni, de a *Fővárosi Hirlapnak* büszkesége, hogy végeredményben az akaratok mégis találkoztak, *amiben igen jelentős része volt a Fővárosi Hirlap munkájának.*

Ezenközben azonban újabb veszedelem fenyegetett. A *Fővárosi Hirlap* 1917 junius 13-iki számában jelent meg a figyelmeztető cikk ezzel a címmel:

Vigyázat! Weisskirchner lesben
Ujabb osztrák merénylet készül

És valóban junius 20-ára *Weisskirchner* összehívta az osztrák *Wasserstrassen-Tag-ot,* amely a budapesti dunakonferencia pandantjának készült. „Azt kell hinnünk — írta a *Fővárosi Hirlap,* — hogy Bécsben újabb merénylet készül nemcsak a magyar, de *ezúttal a bajor érdekek ellen is."* De azonnal meg is magyarázta, hogy az osztrákok a *Duna—Odera*-csatorna kiépítésére akarják a hangsúlyt helyezni, amivel az északi tengerrel való kapcsolatot érnék el. Ezzel szemben *a bajor és a magyar érdek az volt, hogy előbb a Rajna—Majna—Duna-csatorna épüljön ki.* Éppen ezért a *Fővárosi Hirlap* nagyon erélyesen figyelmeztetett: „Igen nagy érdekek forognak tehát a kockán, hogy junius 20-án a bécsi *Wasserstrassen-Tag*-on a magyarok képviselői ott legyenek és minden erejükkel a bajor álláspont érvényesülése mellett küzdjenek. *Menjenek el a magyarok is olyan számban és olyan fölkészültséggel, mint ahogy Weisskirchner is két alpolgármesterrel és vagy tizenöt tanácsnokkal vonult föl a budapesti dunakonferenciára. Weisskirchner újra mesterkedik, jó lesz minden mozdulatára vigyázni."*

A figyelmeztetés használt, mert fölvonult Bécsbe *Fock* Ede és *Vita* Emil tanácsnok, továbbá az érdekképviseletek és magyar dunai városok képviselői. A konferencia előtt a magyarok és a bajorok a bécsi *Meissl und Schaden* vendéglő különtermében összejövetelt tartottak, ahol

nyilvánvaló lett, hogy Weisskirchnerék milyen puccsot terveztek.

A konferencián azt akarták kimondani, hogy miután *az osztrák viziutakat tűzték ki tárgyalásra, a magyarokat meg a bajorokat pusztán vendégeknek tekintik, akik ilyenformán legeminensebb életkérdéseikbe sem szólhatnak bele.* A bajorok és a magyarok azonban föl készültek minden eshetőségre és kész volt már az a deklaráció is, amelyet akkor olvastak volna föl, ha a kérdésekbe komoly beleszólást nem engedtek volna.

A ravasz *Weisskircner* azonban

megérezte a veszedelmet és az utolsó pillanatban meghátrált.

A *Wasserstrassen-Tag* örvendetes végeredménye ilyenformán az lett, hogy *sikerült az osztrák határozati javaslatot előnyösen megkorrigálni. Vágó* József magyar delegátus fölszólalására mindenekelőtt kidobták a határozati javaslatból azt a szót, hogy *„legelsősorban"* a *Duna—Odera*-csatornát kell megépíteni. Ehelyett az elfogadott szövegbe az került, hogy *„a mesterséges viziutak között"* kell elsősorban ezt megvalósítani. A javitott szövegbe azután belekerült az is, hogy

teljes épségben fentartják a budapesti dunakonferencia határozatát,

amelyben tudvalevően benne van a fölső Dunának *Ulmig* való két méter mély szabályozása és *az ezer tonnás hajók járatására alkalmassá tétele.*

Épül a kikötő

Irgalmatlanul nagy kérdések voltak ezek a magyar gazdasági élet számára, annál fájdalmasabb, hogy a hatóságok között esztendőkön át tartott a huza-vona. Pedig ott élt valamennyiünk szeme előtt *Hoszpotzky* Alajos miniszteri tanácsos híres mondása:

— Hiába lesz Budapest dunai központ, hiába lesz magyar hegemónia a Dunán. *Ha nagyszerű, a célnak megfelelőbb kikötőt nem építünk, mint a többi dunamenti város,* akkor Budapestnek — csak *fütyülni fognak a hajók.*

Azok a lelkes férfiak, akikről cikkünk elején megemlékeztünk, ezért folytattak emberfölöttien nagy és nehéz munkát és *ebben a nehéz munkában állandóan évek során igénybe vették a Fővárosi Hirlapot,* ahol a kikötő-építés lehetővé tételének érdekében folytatott nagy küzdelem *minden fázisát megörökítettük.*

A már említett 1916. évi megegyezés után újabb huza-vonák merültek föl míg végre 1917-ben *Déri* Ferenc alpolgármester elnöklésével megalakult a kikötő-bizottság, amelynek véleménye alapján a tanács átrakodó kikötő helyett *helyikikötő jelleg megállapítását kérte a minisztertől.* Ezalatt *Fock* Ede tanácsnok vezetésével elkészültek a kikötő-építési tervek, amelyeket azután 1918-ban elfogadott a közgyűlés és *az építés megindítására két millió koronát szavazott meg.* Még ebben az esztendőben megkezdődött a helyikikötő építése, de 1919. elején *Garami* Ernő kereskedelemügyi miniszter úgy döntött, hogy az állam és a főváros — a főváros eredeti álláspontja szerint — *közös erővel építsék meg az egész kikötőt, amelynek a helyikikötő csak tartozéka legyen.* A kommün után visszatértek az eredeti tervhez és 1919 novemberében a minisztertanács kimondta, hogy

az országos kikötő építését kizáróan állami feladatnak tekinti és a fővárosnak csak a ferencvárosi helyikikötő építését hagyja meg.

A közgyűlés 1919-ben négy millió, 1921-ben pedig tíz millió koronát szavazott meg a kikötőépítés céljára. A kormány 1923-ban a *Schneider & Creusot* céggel állapodott meg a kikötő építésére vonatkozóan és így megalakult a *Kikötőépítési Részvénytársaság.*

A csepeli kikötő megépült és szombat óta meg is kezdhette működését. Budapestnek azonban nem igazi ünnepe ez az ünnep, mert gyönyörű, nagy tervek estek el, *olyan tervek, amelyek a főváros számára felejthetetlenek.* Hinni kell azonban, hogy ez a megoldás is előbbre viszi Budapest és az ország gazdasági fölépülését és *talán minél előbb pótolni fogja azt a sok veszteséget, amelyet a kérdés nagyon hosszú és nagyon fájdalmas elhúzódása okozott.*

Pogány Béla

MEINL
UJTERMÉSŰ TEA
THREE STARS
Rendkivül finom illatos Darjeeling jellegü, intenziv arómáju indiai keverék. Dobozban kb ½ angol font P 8.30

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

JANCSURÁK GUSZTÁV
rézmüves-mester
Budapest, IX., Ferenc-ucca 39.
Telefon: József 8—47, 303—47.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

KISS BÉLA ÉS TÁRSA
KERTÉPITŐ ÉS KERESKEDELMI KERTÉSZETI TELEPEK
II., Pasaréti-ut 77 — II., Hidegkuti-ut 3
Telefon: 643-03.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVENYKÜLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

STEINER ÁKOS
MECHANIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI ÜZEME
Készit és raktáron tart:
emeltyüs kapcsolókat, lamellás biztositókat, olvadóbetéteket
BUDAPEST, VII. KMETTY UCCA 17.
Telefon: Lipót 902—40

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari
g é p r a k t á r a
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. BUDAPEST Tel: J. 310-23 és 394-24. Főraktár: VII, Thököly ut 145

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

RADIATOROKAT
ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

TELEFON: AUTOMATA 517-08.
RIEMER MIKSA
KÖZPONTI FŰTÉS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK
Budapest, II., Batthyány ucca 18 sz.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 881-17

Ideiglenesen üzembe helyezik a portál-darukat a helyi kikötőben

Minisztérium-közi értekezlet az élelmiszer-nagyvásár ügyében — Végre összeül a kikötő bizottság

Az állami szabadkikötő megnyitása alkalmából felkerestük az illetékes székesfővárosi tényezőket, hogy ujból érdeklődjünk a vajudó *ferencvárosi helyikikötő* sorsa, a két kikötő egymáshoz való viszonya és a soroksári Dunaág partjára tervezett *élelmiszer nagyvásár-telepnek* kilátásai iránt.

Az út- és csatornaépítési ügyosztályban, ahova a kikötőépítési ügyek tartoznak,

Rumbach Dezső tanácsnokot

kérdeztük meg:

— A kikötőt lezáró vasbeton, nádfalas rakpart, továbbá a műhelyépület munkálatait a megtartott árlejtés alapján már kiadtuk a vállalkozóknak, bemutattuk a bizottság legutóbbi ülésén a kikötő főútjának terveit és költségvetését is, célunk, hogy *az építést mielőbb megkezdhessük és a jövő tavaszra elvégezhessük.*

— A kikötő megnyitásának időpontja egyelőre bizonytalan, mert addig sokféle körülményt kell még előbb tisztázni. Hiányzik többi között legalábbis egy nyitott tárház és a felvételi épület, mindazonáltal az a tervünk, hogy

a kikötőt addig is hasznosítsuk és legalább a daruüzemet megkezdjük,

annál is inkább, mert ezt a kereskedelmi érdekeltségek is sürgetik. A szükséges számítások már készen vannak, s a *legközelebbi tanácsülések egyikére már benyujtjuk előterjesztésünket a díjszabással együtt, hogy a tanács határozatot hozhasson a négy legmodernebb, teljesen kész elektromos futódaru üzembehelyezéséről és a raktárhelyek bérbeadásáról.*

— Egyelőre a kikötőépítési különítmény intézné ezeket a dolgokat is, *Demeter* főmérnök vezetésével.

A közgazdasági ügyosztályban

Lobmayer Jenő

tanácsnokot kerestük. Távollétében jól értesült forrásból az alábbi információt kaptuk:

— A kikötőépítő bizottságot a jövő hetekben végre sikerül összehívni. Már az összes pártok bejelentették delegáltjaikat és több hónapos késedelemmel bár, mégis megkezdheti munkáját ez a fontos bizottság, amelynek megalakítását *Becsey* Antal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke indítványozta a tavasszal, s azóta számtalanszor megsürgette.

— A bizottságra rengeteg feladat vár, s a dolog annál sürgetőbb, mert az állami kikötő megnyitása óta

tömegesen jelentkeznek a fővárosnál érdeklődők, akik a kikötőt igénybe szeretnék venni,

s akiket a kérdések tisztázatlan volta miatt egyelőre kénytelenek vagyunk elutasítani.

— Reméljük, hogy a helyikikötő szervezete, üzletprogramja hamarosan elkészül s az állami kikötővel való viszonyt és az esetleges együttműködést is teljesen tisztázni lehet.

— Kereskedelmi szakkörök véleménye szerint a két kikötő között — bár a fővárosi kisebb,

egészséges konkurrencia fog idővel kifejlődni,

anélkül, hogy egyik a másiknak rovására lenne. Ezért nagyon fontos az állammal való viszony tisztázása. Az állami kikötőnek ugyanis a *tranzitó-forgalom* lebonyolítása a főfeladata, ezzel szemben a ferencvárosi pedig, mint a neve is mondja, „helyikikötő". A kettőt azonban éles vonallal elhatárolni nem lehet. Elvégre a csepeli kikötőbe is futhatnak be olyan áruk, amelyeket a budapesti piac vesz fel, viszont a helyikikötőben is tárolhatnak olyan szállítmányokat, amelyek a tranzitó-forgalom tárgyává válnak és távoli piacok kielégítésére indulnak tovább.

— A két kikötő egyazon közlekedési lehetőségekkel rendelkezik, de a ferencvárosi fővárosi kikötő két szempontból talán mégis előnyösebb helyzetben van. Egyrészt

sokkal közelebb fekszik a város centrumához,

másrészt *zárt medence,* amelyben a zsilipek folytán állandó a vízmagasság és nincs kitéve az áradás, vagy a hirtelen apadás kellemetlenségeinek.

— A fővárosi helyikikötő harmadik előnyére

Vajna Ede tanácsnok,

a közélelmezési ügyosztály vezetője mutatott rá:

— A csepeli állami kikötő megtekintése után nyugodtan állíthatom — minden esetleges aggodalommal szemben, hogy *a fővárosi helyikikötőnek óriási előnyére fog válni a melléje kerülő új Központi élelmiszer nagyvásár-telep.*

— A két intézmény fekvésénél és közelségénél fogva igen előnyösen fogja egymást kiegészíteni és

egymással helyesen kooperálva, szinte tökéletes egységet fog alkotni,

amellett, hogy az önállóságát mindegyik külön-külön megőrizheti. Messze, évtizedekre kihatóan biztosítva van úgy a kikötő, mint a nagyvásártelep fejlődési lehetősége is.

— Most már csak az a fontos, hogy úgy a kikötő, mint az élelmiszer nagyvásártér mielőbb végleg elkészüljön és átadható legyen a kereskedelem szolgálatának. Biztosra veszem, hogy ilymódon a kikötő környékén rövidesen olyan pezsgő forgalom és zajló élet fog megindulni, amely

a környék szoros kiépülését, új exisztenciák születését, az emberek százainak kenyerét, üzletek, vendéglők, szállodák egész sorának létesülését, az idegenforgalom új forrását fogja megnyitni.

— Hiszem, hogy a két kikötő körül az élelmiszer nagyvásárral együtt az élet olyan fókusza létesül, amely tényleg kapu lesz Európa keleti és nyugati fele között, olyan energia-forrás, amely új vért pezsdít a születő Nagybudapest zsibbadó vérkeringésébe és az energiák bőséges forrása lesz.

— Még annyit jelezhetek, hogy az új élelmiszer nagyvásár-telepre vonatkozó közgyűlési határozat ügyében

a belügy-, kereskedelmi, pénzügy- és földmívelésügyi miniszterek bevonásával tárcaközi értekezlet lesz.

Ezen a miniszterközi tanácskozáson vitatják meg és vizsgálják át a bemutatott, felterjesztett terveket és költségvetéseket, s remélhetően a jóváhagyás hamarosan megérkezik, annál is inkább, mert — értesülésünk szerint — a kormány is azt akarja, hogy az építkezés révén a főváros minél több munkaalkalmat nyujthasson.

KAISER HUGÓ
ÉPÍTŐMESTER Budapest, VI., Frangepán ucca 21. szám
Telefon: Automata 215—51 szám.

LENDVAI FERENC
SZOBADISZITŐ, FESTŐ ÉS MÁZOLÓMESTER
BUDAPEST, NEFELEJTS-U. 50

Budapest legszebb helyén, a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában a 83-as végállomástól megközelíthető, a fővárosi Nagyrettől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A végleges jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Épülő mintaházak a helyszinen megtekinthetők. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig. **Kertváros Építő R.-T. V., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.**

Sséchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1895. A. B. C tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975-62

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

Alapítva 1898 **LUDVIG JÁNOS**
mázoló- és tényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

TASY JÓZSEF ÉPÜLET, BUTOR, PORTÁL-ASZTALOS ÜZEME (SAJÁT HÁZABAN)
Budapest, VII, Övucca 200. — Telefon: Lipót 965—46. szám

IFJU CRISTOFOLI VINCE
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921—55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18—20.

Értesítés!
A tüzelőanyagok **(kőszén, koksz, tűzifa)** megrendelésének gyors lebonyolítása cél ából a
Gáspár Fülöp
cég (VI., Hungária-út 87.) **soros kapcsolású telefont létesített.**
új telefonszám: Aut. 136—10.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

Özv. Biberál Józsefné Alapíttatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető **hézagmentes padozatburkoló** a
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemü átalakitásoknál ajánlattal dijmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vízvezeték **Központi fűtés**

Németh Vilmos
épitési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

Vagy leszállítják az autóbusz-tarifát, vagy garázst épitenek

Scheuer Róbert a dilemma megoldását a tarifa-mérséklésben látja — Kis garázsokat tervez az ügyosztály

Egyre jobban bebizonyosodik, hogy a törvényhatóságban annak az irányzatnak van igaza, amely az autóbuszüzemnek a főváros közlekedési vállalatába, *a Beszkárt-ba való beolvasztásában látja a közlekedési probléma helyes megoldását.*

Az állami gépgyárak igazgatósága és a közlekedési ügyosztály reménye szerint

a jövő hónapban elkészül a száz új autóbusz első tizes szériája

és *márciusra valamennyi üzembe kerül.* Az a tekintélyes idő, amely alatt a magyar ipar berendezkedett az eddig nálunk teljesen új autóbuszgyártásra, amíg elkészítette az első száz kocsit,

csodálatosképen nem volt elegendő a központi garázs megtervezésére sem,

nemhogy megépítették volna. Az eredménytelen tervpályázatokról és az egyéb szokatlan és különböző huza-vonákról nem egyszer számoltunk be már a *Fővárosi Hirlap*-ban, s amit hónapokkal ezelőtt megjósoltunk, *bekövetkezett:*

a kocsik elkészülnek, s nincs garázs az elhelyezésükre,

vagy tartani lehet attól, hogy *a kényszerhelyzetet egyes garázstulajdonosok, vállalkozók megint kihasználják a főváros rovására.* Annyi bizonyos, hogy

március végéig az új garázs el nem készül, tehát minden körülmények között bérletről kell gondoskodni.

Ajánlat van elég, a kérdés az, *a sok közül melyiket fogják választani.*

Az autóbusz probléma megoldásának lehetőségeiről megkérdeztük a kérdés legalaposabb ismerőjét

Scheuer Róbert

törvényhatósági bizottsági tagot, aki a következőket mondotta munkatársunknak:

— A garázskérdés tényleg olyan probléma, amely joggal ejti gondolkodóba a törvényhatóság tagjait. Decemberben átvesszük a hírek és igéretek szerint az új autóbuszok első tizes szériáját, azután minden hónapban ugyanennyit, úgyhogy március végére mind a száz elkészül. Ezzel szemben

két évi vajudás után a garázskérdésben nem történt semmi.

Nem keresem, hogy mik voltak az okok, hol volt a hiba, de tény az, hogy *valamilyen megoldást sürgősen kell találni.* Mivel laikus előtt is nyilvánvaló, hogy a nagy, végleges garázst kellő időre három hónap alatt *elkészíteni most már nem lehet,* valami

provizóriumról kell gondoskodni,

mert különben attól félek, hogy *arról is lekésünk.* Bármilyen provizórikus megoldást választunk is, feltétlenül áldozatokat kell hozni. Meg kell tehát fontolni, hogyha már eddig vártunk és a végleges építéssel késtünk, *ne késsünk-e most már készakarva tovább is,*

ne halasszuk-e el az építkezést most már 3—4 esztendőre, amíg az üzem megerősödik.

— Azért tartom megfontolandónak ezt a gondolatot, mert a *garázsépítésre szánt pénzt momentán esetleg további kocsik beszerzésére lehetne fordítani,*

az építési annuitásra szánt pénzből pedig a viteldíj valamelyes mérséklését lehetne végrehajtani.

— *A nagyközönség* ugyanis — köztudomás szerint — *igéretet kapott, hogy az autóbusz szakaszjegyek árát 1929-ben 24 fillérről 20 fillérre szállítják le.* A költségvetésben nem találjuk a mérséklés nyomát, mert

az építkezési költségek beállítása lehetetlenné tett minden bevételcsökkentést.

— *A provizórikus megoldást szerintem elérhetjük 4—500.000 pengős áldozattal,* míg az új garázs — amely a kellő időre most már úgy sem készül el — *legalább négy millió pengő* áldozatot jelent, a szükséges telkek értékét, vagy vételárát nem is számítva.

A pénzügyi bizottság és a közgyűlés állásfoglalásától függ, hogyan dönt *Scheuer* Róbert indítványa fölött, s

mi lesz: új garázs, vagy viteldíjmérséklés?

A publikum minden bizonnyal *sürgősebbnek tartja az olcsóbb autóbuszjegyet.*

Más oldalról szerzett információnk szerint a közlekedési ügyosztály *végleg el akarja ejteni a nagy, 150 kocsit befogadó központi garázs tervét* és

a város különböző pontjain 30—30 autóbuszt befogadó kisebb garázsokat szándékozik felépíteni,

amely megoldással nemcsak építési megtakarításokat vélnek elérni, hanem azt is, hogy *az úgynevezett „holt kilométerek" számát a minimumra redukálhatják.*

SZÓRAKOZÁS

A szenzációs sikert aratott Szép Heléna előadásai a Városi Színházban, Péchy Erzsi és Ella Ilbak felléptével, esütörtökön, szombaton és vasárnap este. Legdrágább hely 6 pengő.

A Városi Színház e heti bérleti előadásai: 24-én, szerdán: Pillangókisasszony (D. bérlet, 1. sz.). 26-án, pénteken: Bohémélet (C. bérlet, 6. sz.). Nem bérlő közönség részére rendes esti helyárak. Legdrágább hely 6 pengő.

Korvin és Kamara

október 25-től

A kis garnizon

Harry Liedtke és Hans Junkermann

katonai vigjátéka 8 felv.

Asztalfivirág

amerikai történet 8 felv.

főszerepben Virginia Vally

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ

a főváros legelőkelőbb helyén

IV., FERENCIEK TERE 7

SPOLARICH

ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR

Kávéház: József körút 37/9

Esténként cigányzene!

Saját sütő- és cukrászipari üzem

VIGADÓ KÁVÉHÁZ

IV, Deák Ferenc ucca 2

*

VIGADÓ KIOSZK

V ker., Vigadó tér

TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

CUSTODIS ALPHONS

MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE

BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19

Telefon: Aut. 120-07

ALAPÍTÁSI ÉV 1876

Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

Kollár építési vállalata.
I Stirtes u 3/b. J. 456-03.

PAULAY LÁSZLÓ

ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA

BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3

TELEFON; JÓZSEF 401-76.

LAMMEL FERENC

BÁDOGOS, VIZVEZETÉK ÉS KÖZPONTI FŰTÉS

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF U. 17.

TELEFON SZÁM: JÓZSEF 441—51.

BEKE PETER PÁL

BUDAPEST, VIII, DOBOZI UCCA 31

SAJÁT HÁZÁBAN HANGSZER ÜZEM

Hegedűk, lantok, gitárok, gordonkák, nagybőgők. Speciális műterem művészi kidolgozású és luxus-hangszerekben. Eladás nagyban és kicsinyben.

BUCHTA KÁROLY

közp. fűtés és vízvezeték-berendező mester. — Telefon: Krisztina 105—01. sz.

Bpest, II., Retek u. 37.

ALKIER ÉS TÁRSA

magas- és mélyépítési vállalkozók

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.

Telefon: Teréz 130—14.

Nedves falak szárazzá tételére kizárólag

KOLLARIT

folyékony szigetelő anyagot használjon, mert ma ez a legolcsóbb és legjobban bevált szigetelő anyag. **Hidegen** lesz használva.

Gyártja:

Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak

KOLLÁR MIKLÓS UJPEST, VIOLA-UTCA 30-32.

TELEFON: 91 00—43. LIPÓT 920—56.

Az 1925. évi kiállításon ezüstéremmel kitüntetve. Az 1927. évi országos kiállításon nagyezüstéremmel.

Hermann János épület és műlakatos, Budapest, I., Avar-u. 19.

Telefon: Aut. 505—82.

Welsz József és Társa ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK

Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletráépítések eszközöltetnek.

I., Budaörsi-út 11. (Saját ház)

WELLNER LÁSZLÓ

építési vállalkozó *Telefon: J 409-14*

Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2 szám

POPPER ZSIGMOND ÉS TÁRSA

ÉPITÉSI VÁLLALAT

V., Lipót-körút 15. I. 8. • Telefon: Aut. 244—75.

HIKKER GYULA

Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések

Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.

Mintaraktár VII., Dohány ucca 6. (Izr templom mellett.)

Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 361—97.

HAVAS JÓZSEF

ÉPITŐMESTER

BUDAPEST, I. KER., KEMENES UCCA 6

Eltünik a lóversenytéri nyomortanya,

megindul a Tabán ujjáépítése, húsz csecsemőotthont létesítenek és nagyarányu szociális akció-sorozattal enyhítik a köznyomort

LIBER TANÁCSNOK NAGY SZOCIÁLIS PROGRAMJA

Közeledik a tél, a gazdasági helyzet változatlanul sivár, ennek megfelelően egyáltalán nem csökkent a munkanélküliség. Egyetlen figyelemreméltó javulás: a házbérek stabilizálása, ezáltal legalább megszünt az az ideges nyugtalanság, amit az amúgy is minimumra esett élet-standard újabb várható csökkenése váltott ki. Mindezek a szomorú jelenségek egyre aktuálisabbá teszik a főváros szociális akcióinak kimélyített megkezdését, miután egyre inkább növekszik a köz-segítségre szorulók száma. Epen ezért a *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Liber Endre

tanácsnokot, a szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztály vezetőjét, aki a következőket mondotta:

— A főváros *az idén is megismétli* mindazokat az akciókat, amelyeket már évekkel ezelőtt rendszeresítettünk a köznyomor enyhítése érdekében. Az *étkeztetés* és a *tejakció* mint közismert, már kiterjesztett formában üzemben van. Ezidőszerint

a főváros ötven helyen tart fönn népkonyhát,

ahol arra rászoruló iskolásgyermekek és felnőttek, részben pár fillérért, nagyrészt pedig *teljesen ingyen kapnak tápláló és ízletes ebédet.* Ezt

az akciót az egész tél folyamán változatlanul fentartjuk, sőt amennyiben szükségesnek mutatkozik, a lehetőség szerint fokozzuk is.

A *tejakció* lebonyolítása ugyancsak a régi módon, részben az iskolák, részben pedig a *Stefánia Szövetséggel*, illetve a védőintézetekkel közösen történik.

— Különös gonddal készül az ügyosztály a *ruházati akció* megismétlésére is. Mint ismeretes, a tavalyi télen mintegy hétezer gyermeket láttunk el téli ruhával és

a Kormányzóné Őfőméltósága hathatós segítségével közel húszezer ruhadarabot osztottunk szét.

Az idén ugyancsak legalább *hétezer gyermek felruházására készülünk, de ha lesz rá mód, úgy többnek is adunk meleg ruhát.* Az a tervem, hogy a hiányos ruházatú gyermekek *a hideg idő, illetve a tél beállta előtt kapják meg azokat a holmikat, amikre leginkább szükségük van.* A ruhák szétosztása az idén nem centrálisan történik, hanem valószínűleg csoportonkint, iskolák szerint tagozódva, hogy minden torlódást elkerüljünk és minél gyorsabb munkát végezzünk.

Érdeklődtünk az újonnan megnyitott anya- és csecsemővédő intézetek eddigi munkája és eredményei iránt is:

— A Lenke uti intézet iránt — hangzott a válasz — *már az első nap óriási érdeklődés nyilvánult meg.* Örömmel állapíthatom meg, hogy a törzslapokhoz csatolt súlyjelző grafikonok

valamennyi gyermeknél kivétel nélkül, állandó és számottevő gyarapodást mutatnak.

— A gyermekvédelmi szervezet intézményes kiépítését a jövőben is *folytatni kívánja a főváros.* Az

intézetek számát fokozatosan húszra akarom szaporitani,

amivel már tényleg komoly eredményt produkálhatunk. Megállapíthatom, hogy

a meglévő és létesítendő intézményekhez hasonló praktikus és megfelelő berendezésü gyermek- és csecsemővédő intézeteket külföldi utamban sem láttam sehol.

Ezután felhívtuk a tanácsnok figyelmét azokra a költségvetési vita során elhangzott felszólalásokra, amelyek a *további hatósági lakásépítés* szükségességét hangoztatták s megkérdeztük, hogy az ügyosztály erre vonatkozóan készül-e valamilyen konkrét javaslatra.

— A lakásprobléma, — mondotta a tanácsnok — kétségtelenül változatlanul súlyos ma is, hisz

még legalább nyolcezer lakásunk hiányzik

ahhoz, hogy *normálisnak* mondhassuk a helyzetet. A közgyülési határozattal megszabott program a folyamatban lévő három bérház építésével egyelőre bezáródik, mert *további fedezetünk nincs.* A magam részéről teljesen átérzem a kérdés súlyát és úgy képzelem, hogy *a Tabán ujjáépítésével lehetne megkezdeni a munkát,* mivel a kisajátítás itt már megtörtént s az összes telkek rendelkezésre állanak. A társasház építési rendszer elfogadása esetén nem volna nehéz a pénzügyi fedezet biztosítása sem, viszont a Tabán újjáépítésével

a város szívében születne meg egy gyönyörű parkváros,

amely nemcsak a lakáskérdés gyökeres megoldásához vinne közelebb nagy lépéssel bennünket, hanem *esetleg végleg meg is oldaná a problémát,* legalább is a legjobban érintett középosztály szempontjából. A „Tabáni bizottságot" egyébként a legközelebbi jövőben összehivatom és az építési terveket újból napirendre hozom. Az építkezést azonban feltétlenül meg kell előznie egy másik lakásépítésnek, a mostani lakók elhelyezésére. A tabáni probléma tavaly *éppen e kitelepítések miatt jutott kátyuba.* Remélem, hogy ez alkalommal *sikerül ezeket az akadályokat elhárítani.*

— A kislakás építéstől teljesen függetlenül folyik azonban a *szükséglakások* építése, azok számára, akik vagy egészen hajléktalanok, vagy pedig nem tudják a mostani lakbéreket megfizetni. *Ez időszerint 120 szükséglakás épül* s ezek már annyira előrehaladott stádiumban vannak, hogy november 1-ére beköltözhetők lesznek. Ezekbe a szükséglakásokba

a régi lóversenytéren lévő nyomortanyák lakóit fogjuk elhelyezni.

Az előkészületeket a VII. kerületi előljárósággal közösen már megtettem, úgy hogy a *költöztetés hatósági úton történik meg.* Amint a lakók a Ceglédi uti telepen elhelyezkedtek,

az előljáróság — akár csak a Suhajda-telepet — a legradikálisabban, már a kiköltözés órájában szétromboltatja, eltünteti a nyomortanyákat

a föld színéről, nehogy újabb lakók foglalják el önkényesen. A végcél egyébként az, hogy *legalább 640 lakás létesüljön a Ceglédi uti telepen.*

— Most alakította meg a tanács — fejezte be nyilatkozatát *Liber* Endre, — a munkanélküliség enyhítésére delegált alkalmi bizottságot, amelynek elnöke *Buzáth* alpolgármester lesz. Ez a bizottság

foglalkozik a szellemi szükségmunka megindításával, a fizikai munkanélküliek segélyezésével

és az esetleges egyéb propozíciókkal. Egyebekben remény van arra is, hogy a főváros beruházási programjával kapcsolatos munkálatok még az őszszel szintén megindulnak és így is *több száz ember jut állandó munkához, a legkritikusabb idők alatt.*

A SZÉKESFŐVAROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA rendeletének megfelelően
FÜSTMENTES a tüzelés NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL

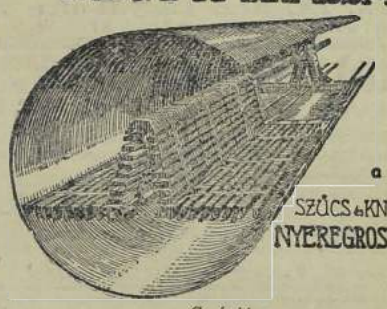

a SZŰCS & KNOLL-féle NYEREGROSTÉLYON

Gyártja:
RÓCK ISTVÁN ÉS ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.
Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
Budapest, VII., Rákóczi-út 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz

BUCSANYECZ JOZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

Hudetz János
okl. épitészmérnök, épitomester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapittatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

VOZÁRY PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J 374-31
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készitését. Dynamók és motorok javitását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

GRÜNHUT ÖDÖN
Saját készitményü hentes, bonc- és munkaruha készitő.
Budapest, VIII., József-körut 22—24.
TELEFON: JÓZSEF 460—69.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos,
egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

MARINKA IMRE
ÁCSMESTER
Budapest, VII. Czobor-utca 63. sz.

Épület-, mü és vasszerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon József 413—01

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállitja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő-Gépgyár Részvénytársaság
Telefon aut. 625—23.
Budapest, III, Lajos-utca 115. sz.
Mosóda berendezések — Fertőtlenitő berendezések — Gőzfőzőkonyhák
Eddig 2000-nél több berendezés üzemben

MAGYAR ALTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 18. Telefon: József 415—98.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

Kőmíves munkákat a balparti temetőben: Szvetics József 6530, a Váci úti városi háznál: Szeili és Lengyel 6343, a Szent Gellért-szálló terraszán: Székely és Mottl 9300.

Lakatos munkát a Váci úti bérháznál: Hermann János 5165.

Szobafestő munkákat az Üllői-Zágrábi úti városi bérháznál: Zuzán Béla 2192.

Linoleum burkolási munkát a Knézits u. polgári iskolánál: Elsinger M. J. és Fia 4480.

Aszfaltszigetelési munkával a Szt. Gellért-szálló terraszán: Posnanszky és Strelitz 9162.

Bádogos munkával ugyanott: Kulcsár Kálmán 1104 pengő vállalati áron.

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző városi közmunkákat és közszállításokat a következő cégek és vállalatok kapták:

Vasbeton munkát a helyi kikötőben: Schäffer Ármin 64.530, László és Blum 97.580.

Benzin szállítást a Köztisztasági Hivatalnak: Hazai kőolaj részvénytársaság 44.500.

Utihengerlő gép szállítást: Ganz-Danubius gyár 14.650.

Kőmíves munkát a helyi kikötőben: Hajnal Imre 19.043 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalásokon az alábbi cégek és vállalkozók pályáztak:

Lakatos munkára a kertészetnél: Beke Lajos 3966, Polgár Károly 4408, özv. Sallay Nándorné 5330, Kada Márton 5414, Hermann János 3231, Polgár Ignác 3261, Ledniczky és Tsa 3820, a Gellért-szállónál: Hermann János 8760, Jungfer Gyula 16.560, Mátray Zoltán 19.665, Polgár Károly 25.640, Gerő és Győri 27.610.

Asztalos munkára a kertészetnél: Nagy Ödön 3256, Kovács József 3411, Schramm József 3460, Tóth Lajos 3508, Sajt János 4008, Hegedüs és Nagy 2446, Ocsenás János 2830, Gera Lajos fiai 2901, Madary Gyula 3235.

Ács munkára a Budaörsi úti házaknál: Fritz József 4474, Helmrich János 5187, Ridel Bertalan és fia 3614, Németh Ferenc 3947, Kurtán Gyula 4325.

Burkoló munkára a Madarász utcai kórháznál: Strasser Vilmos 36.630, Melocco Péter 40.400, Magy. ruggyanta rt. 48.430, Kovács József 30.250, ifj. Cristofoli Vince 33.300, Kraszner József 33.941, Melocco P. rt. 34.290, Eruptio ép. ker. rt. 34.330, Urbach és Stafler 34.800, Schillinger Zs. 35.775.

Gépeladásra a fertőtlenítő intézetnél: Pick Gyula 3000, Grünwald Bernát 2752, Benedek Pál és Tsa 2520, Braun Ignác 500.

Tetőfedő munkára a kertészetnél: Bukovár Jenő 2312, Szemes János 2316, Tomschay József 2360, özv. Györffy Istvánné 2610, Somogyi Béla 2151, Urbancsek J. János 2152, özv. Biberál Józsefné 2208, Krisch Fekete János 2260, Kirschenbaum Gusztáv 2276 pengő vállalati áron.

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fűtés
Vízvezeték
Épület bádogos munkák

„PRÄCISIOS"
elektrotechnikai
és tudományos műszer
laboratorium
Budapest, IX. ker. Mester-utca 22.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT. 217—64

Fratrichevich István diszítő-festő
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98. Budapest VII, Dembinszky-u 33

ASTRA facsillár-műhely
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
NÁDOR LAJOS *TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68*

CRISTOFOLI VINCE ALAPÍTÁSI ÉV: 1868
KÖPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT
TELEFON: J. 381-47. BUDAPEST, VII., GIZELLA U. 31 előtt ILKA U.

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-ucca 7. **RUMBOLD B. FIAI** Telefon: J. 352-09 Alapíttatott: 1842.
Zászlók, díszítések, olmfestő, mázoló és szobafestő munkák.

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZÍTÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

VÖGEL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Aut. 502-31.
Épület, szobrász és műkőmunkák készítése

BALAJTI JENŐ Bádogos, fűtőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

Lizsinszky Rezső kárpitos és díszítő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhívó Aut. 510-54

RÁBA
Üzembiztos. Négykerékfék. Tartós szerkezet. Gazdaságos üzem. Könnyű kezelés. Legmodernebb kivitel.
Gyorsteherautók
Autobuszok
Pótkocsik
Minden speciális célra is alkalmasak
Magyar Waggon- és Gépgyár Rész.-Társ Automobilgyára, Győr.
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javítóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Aut. 818-50 és József 453-84.

SOLTY LÁSZLÓ
KERTÉPÍTŐ
Kertészeti telepei: BUDAPEST, II, PASARÉTI-ÚT 129. SOLTSZENI IMRE PEST-MEGYE
TELEFON: AUTOMATA 644—51.

TELEFON: J. 395—78 **HLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest, VII, Kolombus-utca 11/a. Telefon: J. 396-78.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

DIÓSY JÁNOS BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 24.
rézárukereskedő TELEFON: JÓZSEF 420-55

GRUIZ KÁROLY LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X., JÁSZBERÉNYI-ÚT 17.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 304-75.

Aziparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Orsz. Közp. Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428—77
Háziipari oszt.: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textiloszt.: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A „Hermes Magyar Általános Váltóüzlet Rt. igazgatósága elhatározta, hogy az 1928 november 5-én tartandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az 1927—28. üzletév 671.609.97 pengőt tevő tiszta nyereségéből részvényenként a multévivel egyenlő *2.40 P (12%)* osztalék kerüljön kifizetésre.

Az Union Nasic közgyűlése. Az október 20-án Genfben tartott közgyűlés az 1927/28. üzletévre *nyolc svájci frank* osztalékot állapított meg. Elhatároztatott egyben a korábban már nyert felhatalmazáshoz képest új részvények kiadása oly értelemben, hogy minden tíz régi részvény egy új részvényre való átvételi jogot biztosít 140.— svájci frank árfolyam mellett. Az osztalékot a 3%-os svájci szelvényadó levonásával november 1-től kezdve fizeti ki a *Hazai Bank Rt.* Budapesten és a *Banque de Paris et des Pays-Bas* fiókja Genfben. Ugyanezen intézeteknél gyakorolható az elővételi jog is november 5-től 12-ig. A közgyűlés a régi igazgatóságot, ez utóbbi viszont a régi elnökséget újból egyhangúlag megválasztotta.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester BUDAPEST, V, Pozsonyi út 4/d. Telefon: 293-27.

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17. Telefon: J 431-88
Mindennemű padozat készítése egyszerű és diszes kivitelben. Javítások lutányos áron.

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53.

ÁBRAHÁM ÉS GÜRTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és díszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fűtés.

DOBOS ANDRÁS
Épület- és redőny lakatos vállalata
Budapest, IX. ker. Lónyai-utca 58.
Telefon: Automata 874—38.

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐ-MESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

Kaucz István
épület, butor és boltberendező asztalos
Budapest, I., Győri-ut 1.

MESTER és KISS
OKL. ÉPÍTÉSZ ÉS ÉPÍTŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02

SCHWEIGER REZSŐ
ÉS KULÁS JÁNOS kövezőmesterek és útépítési vállalkozók
Budapest, III, Ürömi ucca 41

Havas Lajos
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Elnökválasztás a Polgári Egység Klubjában. A *Polgári Egység Klubja* 1928. évi október hó 28-án, déli 12 órakor az alapszabályok 19. és 33. §-a alapján rendkívüli közgyűlést tart a klub Akadémia utca 3. sz. alatti helyiségében. Napirend: Elnök választás.

Becsey Antal ünneplése a Kékoszban. *Becsey* Antal kormányfőtanácsos törvényhatósági bizottsági tagot a *Kézműiparosok és Kiskereskedők Országos Szövetsége díszelnökévé választotta.* Ebből az alkalomból a *Kékosz* helyiségében ünnepi vacsorát rendeztek tiszteletére, amelyen megjelentek a többek között *Kerékgyártó* György miniszteri tanácsos, *Frühwirth* Mátyás országgyülési képviselő, *Berczel* Jenő és *Solty* Lajos fővárosi tanácsnokok, *Spannberger* Alajos és *Guth* Ferenc kerületi előljárók, *Ereky* Károly ny. miniszter, *Latinák* Jenő, *Posta* Sándor törvényhatósági bizottsági tagok és még sokan mások, a magyar ipari és kereskedelmi élet reprezentánsai. A Kereskedelmi és Iparkamarát *Szávay* Gyula főtitkár képviselte. *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester és *Lobmayer* tanácsnok levélben mentették ki távolmaradásukat. *Latinák* Jenő üdvözölte a vendégeket és rámutatott arra, hogy *a magyar közgazdasági élet fontos érdeke, hogy Becsey Antal kerüljön a magyar kézműiparosság élére.* Reményének adott kifejezést, hogy *Becsey* Antal rövidesen az egész magyar kézműiparosság vezető elnöke lesz. *Becsey* Antal meghatottan mondott köszönetet az ünneplésért és megígérte, hogy *mindig és mindenkor készséges harcosa lesz a magyar ipar érdekeinek.*

Ripka főpolgármester köszönete a nyugdíjasokhoz. A *Nyugdíjas Fővárosi Tisztviselők Egyesülete* elnöksége üdvözölte *dr. Ripka* Ferenc főpolgármestert névnapja alkalmából, amelyre a főpolgármester a következő meleghangú levélben válaszolt: Igen tisztelt Elnökség! Nevemnapjára küldött üdvözlő soraikat igen köszönöm. A közélet emberének ez a legszebb jutalma, ha látja, hogy együttéreznek vele is és ünnepét azért tekintik ünnepnek, mert törekvésével is együtt éreznek. Ezért becsülöm nagyra üdvözlésüket és nemcsak egy napra szóló megnyilatkozásnak tekintem, hanem jelentkezésnek a jövő közös nagy munkájára, melyből minden igaz embernek ki kell vennie a maga részét. Még pedig nem hangos beszédekkel, hanem munkával abban a körben, ahová a Gondviselés rendelte. További munkásságukra Isten áldását kérem és maradok szíves üdvözlettel. Kész hívük: Budapest, 1928 október hó 12. *Dr. Ripka.*

Az Angyalföld piacot, autóbuszjáratot és csatornázást kér a fővárostól. A *Terézvárosi Társaskör* angyalföldi csoportja és a Jóbarátok Asztaltársasága több száz választó polgár részvételével megtartott társasvacsoráján *Babitz* Gyula, *Sarkadi* Sándor, *Császár* Gyula és *Nagy* Domonkos a főváros legelhanyagoltabb városrészének, az Angyalföldnek jogos kívánságainak képviseletére és kivívására kérte föl *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos, fővárosi bizottsági tagot. Lelkes éljenzés és taps kísérte a vacsorán felszólaló Dinich Vidor beszédét, amelyben az egységes párt táborában való tömörülésre, az országos politikában *Bethlen* István gróf, a községi politikában *Kozma* Jenő hűséges követésére hívta föl a választókat. Már a fővárosi közgyűlés költségvetési vitájában szót emel majd Dinich azért, hogy az Angyalföld, az ötvenezer lelket számláló városrész a Szent László út derekán piacot, továbbá autóbuszjáratot kapjon, a csatornázást, közvilágítást és az Ujpest szívébe vezető közutat építsék ki és a köztisztasági hivatal fordítson gondot a közutak portalanítására. Postahivatal sürgős felállítása iránt is lépéseket tesz az Egységes Községi Polgári Párt, amelynek elnökét, *Kozma* Jenőt, valamint *Ripka* Ferenc főpolgármestert táviratilag üdvözölték. *Faragó* János József dr. felszólalása után végül elhatározták, hogy Dinich Vidor vezetésével népes küldöttség tiszteleg a főpolgármesternél és a polgármesternél az angyalföldi követelések teljesítése ügyében.

Az új villamoskocsik sajtó-premiérje. Kedden délelőttt 11 órakor mutatták be a sajtó meghívott képviselőinek a BSzKRT Akácfa uccai székházában a rövidesen forgalomba kerülő új tipusu villamoskocsikat, amelyek részletes leirását a *Fővárosi Hirlap* egyik legutóbbi számában közöltük. *Márkus* Jenő dr. és *Sztrókay* István vezérigazgató helyettesek magyarázták el az új kocsik előnyét a régiekkel szemben, kiemelve *a konstrukció néhány szerencsésen ötletes sajátságát.* Egyelőre *húsz* kocsit szállított a *Ganz-Danubius* gyár, a továbbiak gyártása azonban folyamatban van, úgy, hogy *rövidesen nagyobb számban jelennek meg a pesti uccákon az új villamoskocsik.*

Évadnyitó társasvacsora a Liget-Klubban. A *Liget-Klub* szombaton este tartotta meg évadnyitó társasvacsoráját. A Klub dísztermét zsúfolásig megtöltötték a tagok és a vendégek. Megjelent a vacsorán többek között *Dési* Géza és *Fejér* Ottó országgyűlési képviselő, *Battenberg* Lajos és *Fekete* József ny. államtitkár, *Erősdy* Sándor és *Morvay* Zsigmond ny. főispán, *Hamvassy* István ker. előljáró, *Róna* Sándor, *Katona* Béla szerkesztő és mások számosan. *Márkus* Jenő elnök mondta az első pohárköszöntőt és tetszéssel fogadott beszédében főleg azt hangoztatta, hogy *a polgárságnak elsősorban békére, a szélsőségek kirobbanását kizáró atmoszféra megőrzésére van szüksége.* Szerencsétlensége volna ennek az országnak, — mondotta — ha akármelyik oldalról felvetnék a királykérdést és még nagyobb lenne a katasztrófa, ha a különböző keresztény felekezetek közé csóvát dobnának. *Mindent el kell követni a felekezeti béke fenntartására.* Erősíteni kell ezenkívül a polgárság önkormányzati szerveit, a sajtószabadságot, az egyesülési és gyülekezési jogot. *Ennek a két utóbbi jogosítványnak csak az állam érdeke lehet az egyedüli korlátozója.* A polgárság anyagi boldogulását az adókérdés gyökeres rendezésével és erőteljes gazdasági politika kezdeményezésével kell megteremteni. *Fejér* Ottó és *Dési* Géza szólalt fel még ezután. Az illusztris társaság a késő éjszakai órákig maradt együtt.

Nyilatkozat. A napilapok híradásai szerint a főváros pénzügyi bizottságának legutóbbi ülésén oly kijelentés hangzott el, hogy a *Magyar Építő Részvénytársulat* a főváros részére végzett csatornamunkálatoknál nem követi az előírásokat, nem használ megfelelő mennyiségű és minőségű cementet és hogy az általa végzett munka nem megfelelő. Ezzel szemben a valóság az, hogy *a Magyar Építő Részvénytársulat* a fentemlített munkáknál, amelyek az illetékes szakközegek állandó legszigorúbb ellenőrzése mellett folynak, nemcsak a legmesszebbmenően betartotta az előírásokat, *hanem oly kitünő munkát végzett, hogy a hatóságok részéről külön dicsérő elismerésben részesült* Különben is a társulat közel 40 éves fennállása alatt a legkülönbözőbb hatóságok részére és mindig azok legteljesebb megelégedésére végzett fontos közmunkákat. Ehhez képest a vállalat igazgatósága annak megállapítása végett, hogy a fentemlített vádak és azokhoz fűzött következtetések a tényeknek semmiféle vonatkozásban meg nem felelnek, a főváros illetékes tényezőitől a legszigorúbb vizsgálat sürgős lefolytatását és ennek alapján megfelelő elégtétel nyujtását kérte, fenntartván magának, hogy bűnvádi úton is megtorlással éljen azok ellen, akik hamis és félrevezető adatok szolgáltatásával alkalmat adtak a bizottsági felszólalásra. Budapest, 1928 október 18-án. *A Magyar Építő Részvénytársulat* igazgatósága.

Scitovszky belügyminiszter az állami gépgyárban. *Scitovszky* Béla belügyminiszter szerdán délelőtt *Mihályffy* államtitkár és *Ruttkay* miniszteri titkár kíséretében látogatást tett az állami gépgyárak kőbányaiúti üzemében. A miniszter *Köpesdy* Elemér miniszteri tanácsos vezérigazgató kalauzolása mellett megtekintette a gyár által készített legújabb *tüzoltólocsoló autókat* és a székesfőváros részére most elkészült *új autóbusz-alvázakat.*

Ne főzzünk otthon szilvalekvárt, mert sokkal drágább mint az üzletben vett késztáru. Az okos és tapasztalt háziasszonyok erre már kezdenek rájönni, mert meggyőződtek arról, hogy a modern nagy üzemekben kristálycukorral készült szilvalekvár — olcsósága mellett — abszolút tiszta, finom és zamatos. Az otthoni főzéssel járó sok vesződségen kívül az is latba esik, hogy *abba jelentékeny összeget kell fektetni,* ami felesleges, mert hisz minden fűszerkereskedésben és csemegeüzletben akkor és annyi lekvárt lehet venni, amennyire éppen szükség van.

Mozgalom a városi betonüzem megszüntetése érdekében. A *Beton, Gipsz és Burkoló Iparosok Szövetségének* legutóbb tartott ülésén a tárgyalás alatt lévő ügy fontosságára való tekintettel az összes szövetségi tagok megjelentek. Több komoly felszólalás történt az irányban, hogy annak ellenére, hogy a városháza minden pártja határozott ígéretet tett arra vonatkozólag, hogy minden erejével azon lesz, hogy a székesfőváros tanácsa a nem fontos városi üzemeket legrövidebb időn belül megszüntesse, — ez még sem történt meg és így például a városi betonüzem lankadatlan erővel tovább dolgozik. Felszólították az elnökséget, hogy minden törvényes eszközt vegyen igénybe az irányban, hogy ezen üzemek megszüntetésének ügyében eredményt érjen el. Járjon el az illetékes hatóságoknál, valamint ha szükségesnek mutatkozik a belügyi és kereskedelemügyi miniszternél. A szövetség vezetősége megnyugtatta a tagokat és kijelentette, hogy reméli, hogy az üzemek megszüntetésére vonatkozó ígéret az érdekelt adófizető polgárok óhajának megfelelően rövid időn belül megvalósítható lesz és nem válik szükségessé az erőteljesebb intervenciónak igénybevétele.

Pártvacsora az Angyalföldön. Az *Angyalföldi Egységes Községi Polgári Párt* október 30-án, kedden este 8 órakor impozánsnak ígérkező gyülést tart, amelyet társasvacsora követ. A gyülésen *Treiber* Márton dr. ügyvezető elnök ismerteti a párt programját, amely Angyalföld fejlődését van hivatva biztosítani. E program jelentősebb pontjai: az Óbuda—Hungária úti híd földmunkálatainak megkezdése tavasszal, a Rókus kitelepítése, az Angyalföld két nagy útvonalának, a Figyelő utcának és a Szent László útnak kiépítése Ujpestig, végül az autóbuszjáratok kívánatos és halaszthatatlan kiterjesztése. A gyülésen megjelenik a kerület országgyűlési képviselője, *Dési* Géza dr. is, valamint számos fővárosi törvényhatósági bizottsági tag.

Magyar Fürdőkurir. *Malcsiner* Emil szerkesztésében fürdőügyi, társadalmi és szépirodalmi szemle jelent meg, amely a magyar fürdők propagandáját kívánja szolgálni és már az első számmal bebizonyítja, hogy ezt a propagandát avatottan fogja folytatni. *Dréhr* Imre államtitkár, *Gerlóczy* Zsigmond egyetemi tanár, *Bodó* Jenő főorvos cikkein kívül számos rovat, köztük irodalmi és színházi rovat is élénkíti az új folyóirat első számát. A *Magyar Fürdőkurir* kéthetenkint jelenik meg és egy évre 15 pengő az előfizetési ára.

TUNGSRAM

JÓ VILÁGÍTÁS = JÓ MUNKA

WEISZ MIHÁLY OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, V, BALATON UCCA 2.
TELEFON: T. 257—66.

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

EGRY BÁLINT
ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Salétrom ucca 6
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 390—75

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

HERZ TESTVÉREK
linoleum burkolási szakvállalat
Telefon: J. 429-06
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
Fióküzlet: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Róna ucca 2369. hrsz. alatti bérház építkezésével kapcsolatban szükséges földfeltöltő munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 80 fillérért kaphatók 1928. október hó 25-től kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi Városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető a Központi Városháza III. em. 331. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 november hó 12-én (hétfőn) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928. október 20.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a IX. kerület ferencvárosi helyikikötő területének világítási berendezési munkáira.

A tervek megtekinthetők és szükséges felvilágosítások kaphatók a ferencvárosi helyikikötő építésvezetőségénél IX. ker. Beöthy utca 1. szám alatt.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 október 29-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. em. 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928 október 29-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. em. 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 október 11.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornazás, légszesz, hütő és szellöztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Asfalt-útépitő, szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

SZMOLEN PÁL ALAPITÁSI ÉV 1897
lakatosmester és szerszám készitő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerübben és legolcsóbban készit uj szerszámokat a kőfaragó-szobrász, mükő, burkoló, parkettázó, kövező, kőmüves stb. ipar részére.

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 521—17

Hochhauser
Ferenc épitési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

Magyar Épitő Részvénytársulat
Budapest, IV. kerület, Teréz körút 34. szám
Alapittatott: 1889. — Sürgönycim: Épitő 272—6
Budapest. — Telefon: Automata 272—64. szám
Mindennemü vizépités, folyams abályozás csatornázás. Kotrás k dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakódások. Alapozások mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkála ok, városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és k trólavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. Telefon: J. 314-16.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-28

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI. Váci-út 13. Tel. L. 984-23
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt és faragott fában, londina léc, zárlécben és állvány anyagokban.

RACZ MARTON
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, X., KŐBÁNYA,
ÁLLOMÁS-UTCA 16/B. :—: TELEFON: JÓZSEF 444—88.

PÉTER ARTHUR
Épü et-, mü- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—52.

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST, VII, Rottenbiller u. 29.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjától könnyen megközelithető.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. - Telefon: J. 462-22

Bohm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Automata 212-07

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA kövező- és útépitő vállalkozók.
BUDAPEST, X., KERÜLET, HALOM-UTCA 25. SZÁM
Útépitő és kövezőmunkák, beton, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák. — Költségvetés dijtalan. Budapest székesfővárosnak, a Mávnak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.
Alapittatott 1890. *Telefon: József 339—52.*

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMITŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623-41. sz.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK SÁNDOR Épület- és mülakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

DÖREN HENRIK és TÁRSA
asztalosmunkák gyára, Budapest
VI., Hegedüs Sándor ucca 26. Telefon: Aut. 297—77

SÁNDOR BÉLA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL MINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉPLAKATOS BERMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKÍTÓK, MOTORDINAMÓK ÉS GENERÁTOROK

SCHIFFERER JÓZSEF épületazdogos, csatornázás és vizvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

GODRA SÁNDOR és FIA RÉZMŰVES ÜZEME
Szesz- és vegyészeti gyárberendező vállalat
BUDAPES , IX., GRÓF HALLER UCCA 4
Telefon: József 87-43

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

ANGYAL KÁROLY
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme.
Specialis Autogénhegesztés.
Budapest, VIII., Szigony u. 12.
Telefon: József 349—79.

SCHWENDTNER FERENC
SZERSZÁMGYÁRA
BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 11
TELEFON: JÓZSEF 21—08.

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt *Telefon: Autom. 530—03*

Holman Pál épitőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 október 31. — 44. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

A reálpolitika útjain

a hűvös, józan, sokszor kiábrándító reálpolitika útjain kell haladnunk a jövőben, — így mondta ezt Kozma Jenő dr. abban a községi politika új irányait megszabó beszédében, amelyben megköszönte a bizalmat, hogy a Polgári Egység Klubja elnökévé választotta. Ez a beszéd volt méltó ahhoz az új, a magyar politikában, Budapest társadalmában igen magasan álló pozícióhoz, amelybe az általános tisztelet, a guvernamentális érzésű előkelő rétegek megbecsülése emelte az Egységes Községi Polgári Párt elnökét. Kozma Jenő működési köre, vezéri tevékenysége az eddigvalónál lényegesen tágabb területhez jutott, viszont Kozma Jenő egyénisége és új politikai, társadalmi pozíciója sokkal nagyobb, szinte *országos jellegű érdeklődést biztosít a főváros ügyei számára.* Bemutatkozó, programadó beszéde is dokumentuma ennek, mert már ebből a beszédből erőteljesen érzik a jóleső ígéret, hogy *a Polgári Egység Klubjában uralkodó elemmé lesz a várospolitika* ama felismerés alapján, hogy „a fővárosi polgárság érdeklődésének homlokterébe a városi politika lépett."

Jól esik ezt megállapítani és jólesik tudni a főváros polgárságának, amelyet „kenyérgondok gyötörnek", mert *jelentős erőtényezők állottak ezzel a budapesti kommunális élet szolgálatába.* Különösen jólesik a polgárságnak az, hogy olyan támogatókra talált, akiknek politikai fegyverei között nem szerepel a demagógia és a Bauernfängerei. Éppen elég volt már a hősködő ígéretekből, a lelkiismeretlen licitálásokból, a tudatos félrevezetésekből, éppen ideje, hogy a városházán végre a hűvös, józan, sokszor kiábrándító reálpolitika legyen úrrá. Sokkal műveltebb és sokkal intelligensebb a budapesti közönség, semhogy még mindig az ámítás gyermekcipőjében kelljen járnia. Ki kellett nőnie és hála Istennek ki is nőtt ebből a gyermekcipőből, bár ennek is nagy ára van, mert „az ábrándokat keserű csalódássá érlelte az idő, a frázisok pedig csak könnyeket fakasztó hazugságoknak bizonyultak."

Igenis, ma már elérkezett az idő, amikor a fantasztikus tervek helyett le kell egyszerűsíteni a problémákat a maguk lényegére, hogy őszintén, világosan, frázisok nélkül beszélhessünk róluk. Jólesett hallani ezeket a hűvös, előkelő, de egészséges szavakat, amelyek meg fognak maradni a közönség lelkében. Meg fogja tanulni Budapest polgársága, hogy semmikor, még a legélesebb küzdelmek idején sem szabad olyan ígéretet komolynak tekinteni, készpénznek venni, amely ígéretet nem lehet megvalósítani, nem lehet beváltani. A közönség — sajnos — nem egyszer saját bőrén tapasztalta a puffogó ígéretek és harsogó frázisok fájdalmas kimulását, de a Kozma Jenőéhez hasonló böles, oktató beszédek *jogaiba iktatják majd nemcsak a városházán, de a választóközönség soraiban is a reálpolitikát.* Már ma is meg vannak az eredmények, mert az Egységes Községi Polgári Párt becsületes, komoly tevékenysége révén „a polgári munka érvényesülni akarásának az eszméje megnövekedett és a legheterogénebb polgári elemek között összefogó kapocsá lett."

Ennek a komoly és immár a reálpolitika útjára vezetett budapesti közönségnek igen erős problémája lesz *a fővárosi törvény reformja,* amellyel szintén foglalkozott székfoglaló beszédében Kozma Jenő. Az ő meghatározásában hallottuk először precizen megjelölve az igazi célt, azt, hogy ennek a törvénynek olyannak kell lennie, amelynek alapján *úgy lehet felépíteni a fővárost, hogy az új Budapesten mindenkor a polgárság akarata domináljon.* Az új fővárosi politikának általánosságban ennek kell a fundamentumnak, a gerincnek lenni. Az új városi politika jelszava: *mindent a polgárság érdekében.* A polgárságnak, ennek a budapesti, mélységes tradiciókkal rendelkező polgárságnak *biztos és mulhatatlan uralmát kell megalapozni, mert ez a polgárság az, amely súlyos terheket viselve vállán, adójával és egyéb szolgáltatásaival fenntartója ennek a városnak.* Ennek a polgárságnak pedig, éppen mert a város fenntartó eleme, *joga van ahhoz, hogy a főváros adminisztrációjának megkorrigálását, gyökeres reformját követelje.* Nemcsak politikai jogainak megtartására és megvédésére van tehát joga, de joga van arra is, hogy *egy jobb adminisztráció becsületesen szolgálja érdekeit és igyekezzék csökkenteni immár elviselhetetlenül súlyos terheit.*

Ezek azok a gondolatok amelyek Kozma Jenő nevezetes, mindnyájunk számára nagyfontosságú beszédében megnyilatkoztak. A polgárság védelme és istápolása a polgári munka biztosítása, ezek vannak fölírva arra a zászlóra, amelynek őrzője most Kozma Jenő lett. Ez az a zászló, amelyet Bethlen István gróf Ripka Ferenc útján küldött annakidején a főváros polgársága számára. Az új zászlótartó első szózatát *meg fogja érteni Budapest közönsége,* amely egyre gyarapítja a komolyság és a becsületes munka táborát, ahol demagógia helyett reálpolitikát űznek.

RASSAY KÁROLY VISSZAVONULT A VÁROSI POLITIKÁTÓL

A demokrata párt feloszlásának hatása a városi politikára — Bródy Ernő lesz az „öreg" demokraták vezére — Bizalmas értekezlet Vázsonyi János lakásán

KÁLLAY „REVIDIÁLTA" VÁROSI POLITIKÁJÁT

Nem temetünk, nem p..rentálunk és nincs bennünk fikarcnyi káröröm, amikor a demokrata párt teljes széteséséről számolunk be. Ellenkezően: azt valljuk, hogy a dolgok egészséges irányban fejlődtek. A válság, amely a *Vázsonyi* Vilmos által alapított és erőssé fejlesztett demokrata pártot fölrobbantotta, tulajdonképen politikai eredetűnek látszik, mert hiszen *a végső kegyelemdöfést a parlamentben lejátszódott egy esemény adta meg.* Aki azonban a politikusok eme csoportjának működését az utolsó időben figyelemmel kísértet, teljesen tisztában van azzal, hogy

a válság magja a valóságban a községi politikában gyökerezett.

Azok a politikusok és várospolitikusok, akik a mult szombatig a *Nemzeti Demokrata Pártot* alkották, úgylátszik, politikailag is és kommunális szempontból is egészséges módon vonták le a tanulságokat:

a politikában megszüntették a közösséget azokkal a politikusokkal, akik az utolsó időben politikai szarvashibákat követtek el, a községi politikában pedig megszüntették azt a rendszert, amely eddig állandó zavarokat okozott a kompromisszumos kormányzásban,

azt a rendszert, amely távolból és dilettáns módon irányított.

Bennünket csak távolról érdekel az, hogy az országos politikában más tagozásban vonulnak föl ugyanazok az erők az ellenzéki frontra. Nem tudjuk azonban elképzelni, hogy a válság politikai természetű oka ne szolgált volna egészséges tanulságokkal abban az irányban, hogy ezentúl *az egész ellenzék, a nemesebb tónusú parlamenti harcmodorra fog törekedni.* Ezt az egy politikai konzekvenciát reméljük, *át fogják plántálni a városházára is, ahol talán szintén szordinósabb és komolyabb hangot hallat majd a jövőben a baloldal.*

A válság, a robbanás kommunális jellegű eredményével egyelőre természetszerűen nem lehetünk még tisztában, mert ezen a téren még nem alakult ki a helyzet. Egy azonban egészen bizonyos, hogy

Rassay Károly férfiasan levonta a konzekvenciát és eltökélte, hogy visszavonul a községi politikától.

Nem csináltunk belőle soha titkot, hogy *Rassay* egyébként kivételes talentuma valahogy *nem tud testhezálló lenni a községi politikához,* hatalmas politikai elfoglaltsága mellett nem volt módjában megismerni a főváros adminisztrációjának kolosszális gépezetét és *valahogy nem tudott együtt érezni ennek a városnak polgárságával.* Ha ezt belátta *Rassay* Károly, akkor csak elismeréssel tudunk adózni férfias elhatározása iránt, amelynek azonban már csak azért is be kellett következnie, mert hiszen

abból a demokrata pártból, amely a városi ügyekbe való beavatkozását lehetővé tette, a parlamenti csoport feloszlatásával ő maga is kilépettnek tekinthető.

Vázsonyi Vilmos demokrata pártja hozta abba a helyzetbe *Rassay* Károlyt, hogy városatyai *mandátum nélkül vezére lehetett a demokraták városházi csoportjának* és irányítója a demokrata párt városházi politikájának. Minden egészséges, építőelemű és jószemű ember *előre láthatta,* hogy *Rassay* Károlynak a Vázsonyi-féle demokrata párt élére való kerülése *egészségtelen, hosszú ideig fenn nem tartható frigy volt,* mert sohasem szabad elfelejteni, hogy

Vázsonyi Vilmos elsősorban várospolitikus volt és a demokrata párt elsősorban várospolitikai pártként alakult

és minden tradíciója ehhez a feladatához fűzte. Ezekre a feladatokra pedig *Rassay* Károly pillanatig sem volt alkalmas ember, de valószínűnek kell tartani azt, hogy *Rassay* nem is érezte meg ennek a pártnak tulajdonképpen való hivatottságát és karakterét. A budapesti demokratákat ma is elsősorban a főváros ügyei érdeklik és azok a csoportok, amelyek a Teréz körúti pártkör mögött állanak, *elsősorban várospolitikai alakulatok.* Ez a párt ma is legérzékenyebb a várospolitikai kérdésekben és a *Rassay* Károllyal való politikai frigy fölött akkor kondult meg a halálharang, *amikor kiderült, hogy a demokrata párt vezérkara és sorkatonái éppen a várospolitika területén követték el a legkomolyabb és a legvégzetesebb hibákat.*

Ez volt a gyökere a demokrata párt szétrobbanásának, amelyet mi várospolitikai szempontból egészségesnek és eredményekkel kecsegtetőnek látunk.

Rassay Károly visszavonulása

Rassay Károly, mint említettük, férfiasan levonta a konzekvenciákat és *elhatározta, hogy a községi politikától visszavonul.* Természetesen minden politikai viszavonulásnak megvan a maga aranyhídja és így

ezt az elhatározását is csak félhangon jelenti be Rassay Károly,

aki egy hosszabb nyilatkozatában többek között a következő mondatot is elmondta:

— Az adott helyzetben és az előtérbe nyomuló kérdések minden tevékenységemet le fogják kötni, *éppen ezért a községi politikában az új választások elérkeztéig még az eddigi mértékben sem kívánok részt venni.*

Aki ismeri a politikai terminológiát, az nagyon jól tudja, hogy *Rassay* Károlynak

ez a kijelentése teljes és tökéletes visszavonulást jelent a községi politikától.

Nem is tehetett egyebet, de nem is lehetett kedve tovább folytatni azt a politikát, amely számára kudarc után kudarcot hozott. De nem tehetett egyebet már csak azért sem, mert hiszen ha községi mandátumot nem is, de *a községi politikába való beavatkozás jogát a demokratáktól kapta,* akiktől most *még névleg is elbúcsúzott.* Ami *Rassay* Károly nagyjelentőségű mondatának azt a kitételét illeti, hogy „az új választások elérkeztéig", erre csak annyit lehet mondani, hogy addig még sok víz folyik le a Dunán, bár az azután igazán előreláthatő,

hogyha még a demokraták sem lesznek mögötte a községi választásoknál, akkor úgy fog járni, mint a legutóbbi választásnál, amikor Fővárosi Szabadelvű Pártjával még a választásokban való részvételt sem tudta megkísérelni.

Nem akarunk itt *Rassay* Károly községpolitikai vezérségéről hosszabb bírálatot mondani, hiszen megtettük ezt minden alkalommal, amikor *a demokrata párt baklövései számtalan esetben a polgárság kárára vezettek.* A laikus és a város szellemét meg nem érző vezetés mellett a legsúlyosabb hiba ezen a téren

a távolból való, ellenvéleményt nem tűrő pártkormányzás volt,

amelyről a demokraták joggal mondhatták el a híres orosz közmondást, hogy: *„az ég magas, a cár meg messze van".* Az ég minden esetben magas volt, a cár pedig a távolból mindig *fölborította azt,* amiben községpolitikában tapasztalt, mérsékelt és komoly alvezérei a többi pártokkal *megegyeztek.* Ez a körülmény juttatta oda a demokrata pártot, hogy

a többi párt lassankint kezdte már komolyan nem venni és irtóztak a gondolattól, hogy a demokrata párt látható vezéreivel megegyezéseket kössenek,

amelyeket azután majd a láthatatlan vezér egyetlen energikus kézmozdulattal biztosan fölborít. Ilyen volt a legutolsó eset is, amely a demokraták városházi kudarcait *betetőzte.* A pártközi megállapodások sorozatos fölborításának utolsó láneszeme volt az, amely a héten a *Községi Takarékpénztár* igazgatóságában történt. Emlékezetes, hogy pártközi konferencián elhatározták, hogy a *Községi Takarék* igazgatóságára, — amelyet a pártok számarányának megfelelően állítottak össze, — minden intézkedési jogot átruháznak. Ez az igazgatóság legutóbbi ülésén többek között azt is elhatározta, hogy a folyó ügyek intézésére végrehajtóbizottságot küld ki. Ennek a végrehajtóbizottságnak szükségességét *még a szociálisták is belátták,* de meg kell állapítani azt is, hogy banktechnikailag egy pénzintézet vezetése végrehajtóbizottság nélkül el sem képzelhető, hiszen *az ügyvezetés csődjét jelentené, ha minden apró-cseprő ügyet az igazgatóság plénuma elé kellene vinni.* Nem akarunk több példára hivatkozni, de tudni kell, hogy még a legkonzervatívabb budapesti pénzintézetnél, a *Hazai Takarékpénztárnál* is így történik. *Rassay* Károly és *Sándor* Pál a pártközi megállapodás ellenére ezt az intézkedést *sérelmesnek találták* és kiléptek a *Községi Takarékpénztár* igazgatóságából. Ilyen körülmények között

nem is lehetett remélni, hogy nyugodt és belátásos városvezetést tudjanak végezni

a pártok mindaddig, amíg a demokrata párt paktumfelrúgó rendszere *végleg meg nem szűnik.* Hinni kell, hogy *a telefonon való egészségtelen pártkormányzás megszüntével a pártok együttműködése a jövőben eredményesebb és biztosabb lesz.*

Bródy Ernő pártvezér

Az új helyzet a várospolitikában még nem alakulhatott ki teljesen, ami azonban ebben a pillanatban tisztán látható, az a következő: a demokrata pártnak

ma egyetlen parlamenti képviselője van Bródy Ernő személyében.

Rassay Károly, mint elmondottuk, *visszavonul a községi politikától, Baracs* Marcel pedig, aki szintén kilépett a demokrata pártból, *nem lehet ilyenformán vezére a demokrata párt községi frakciójának.* A pártvezérség tehát *Bródy* Ernő kezébe kell, hogy kerüljön és kétségtelen, hogy *minden várospolitikai párt el fogja ismerni, hogy erre Bródy Ernő tényleg a legméltóbb,* mert komolysága és várospolitikai tudása *predesztinálja rá.* Hogy azután az a csoport, amely eddig a demokrata zászló alatt a közgyűlési teremben ült, együtt marad-e, vagy szintén szétrepedezik, ma még nem lehet tudni. Alig lehet azonban hinni, hogy a párt a politikai szakadás után, mint községi frakció együtt maradhasson. Igy tehát

a Bródy Ernő vezérsége alatt álló községi párt nem lesz hatalom a városházán,

amint hogy az egész demokrata párt arra a mértékre zsugorodik össze, amilyen akkor volt, amikor 1897 november 7-én *Vázsonyi* Vilmos megadta az általa megteremtett községi demokrata párt programját. Ismét

külön életet fog élni tehát a demokrata párt, amelynek vezetésében valószínűen hamarosan szerephez jut Vázsonyi János,

Vázsonyi Vilmos fia is, sőt hírek vannak arról is, hogy *aktív szerepet szánnak Vázsonyi Vilmos özvegyének is.* Az úgynevezett öreg demokraták, akik a Teréz körúti sasfészekből meglehetősen rezerváltan nézték a *Rassay*-rezsimet és várták annak végét, lesznek újra vezetői a pártéletnek. Ezek az öreg demokraták már a *Rassay*-rezsim idején többször és mind hangosabban követelték, különösen *Vázsonyi* Jánosnak szerephez juttatását és

nem idegenkedtek attól a gondolattól sem, hogy Vázsonyi Vilmos özvegye is tevékeny részt vegyen a párt életében.

Most *Rassay* Károlynak a párt éléről való távozásával *erre is megnyílt az alkalom* és *Vázsonyi János,* aki *Rassay* multheti beszéde alkalmával *tüntetően távol maradt, szombaton este már maga is beszédet mondott a pártban.* Ez a beszéd maga is előreveti a jövő események árnyékát. Kifejtette *Vázsonyi* János, hogy függetlenül a demokrata párti képviselők politikai magatartásától, *továbbra is együtt kell tartani a demokrata kör közönségének.* Beszéde végén pedig azt a sokatmondó kijelentést tette, hogy a kör

„olyan erős testület, amely szükség esetén minden bizonnyal találni fog a maga számára a választások idején jelölteket."

Ez a mondat — úgylátszik — a *Rassayékkal való teljes és végleges szakítás* és a demokrata pártnak *Vázsonyi szellemében való tovább kormányzását akarja bejelenteni. Bródy* Ernő a párt új vezére látta azt a nemes, komoly és minden becsületes együttműködésre hajló várospolitikát, amelyet *Vázsonyi* Vilmos külföldről való hazatérése után inaugurált. Tudjuk nagyon jól, hogy *Bródy* Ernő ezt akarta folytatni, egy időre azonban nála nagyobb erők ebben megakadályozták és *Bródy* Ernő a *párthűség passzivitásába burkolódzott.* Most alkalma lesz megmutatni, hogy tud-e és hajlandó-e a városházán *Vázsonyi* Vilmos szellemében tovább dolgozni. A szándék megvan. Erre vall az

a bizalmas értekezlet is, amelyet hétfőn délután Vázsonyi János lakásán tartottak

azok a hithű demokraták, akik *Vázsonyi* Vilmos szűkebb környezetéhez tartoztak, első helyen köztük *Bródy* Ernő és *Pakots* József.

Kállay Tibor támad

A szétszaggatott ellenzéki front egyetlen reménysége *Kállay* Tibor, aki részben — úgy látszik — rövidesen *nagyon beleszokott az ellenzékiségbe,* részben pedig, amitől kormánypárti korában *óvakodott,* egyszerre fölesapott fővárosi szakértőnek. Cikket ír, amelyben a mandátumok meghosszabbítására vonatkozó állásfoglalásokat veszi kritika alá. Közben nem mulasztja el, hogy rövid történeti visszatekintést ne vessen az *Egységes Községi Polgári Párt* genezisére. Szó, ami szó, adatai elég korrektek, hiszen jóhelyről kapta azokat, de ezelőtt egy-két hónappal ugyanezt, *bizonyára más hangszereléssel mondotta volna el.* Ennek a pártnak a születése és nevelkedése ugyanolyan volt akkor, amikor *Kállay* Tibor még tagja volt a kormánypártnak és most, amikor már nem tagja.

Hogy milyen gyors és eredményes volt *Kállay* Tibor ellenzékivé való átformálódása, semmi sem mutatja jobban, mint ennek a cikknek az a része, ahol azon háborodik föl, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* el akarja választani a község politikai életét az országos politikától. Átalakulásról beszél, pedig *Kállay* Tiboron kívül ebben a városban mindenki tudja, hogy

Ripka Ferenc főpolgármester, amikor áttette lábát a városháza küszöbén, már az első órában a politikamentes városkormányzást hirdette.

A politikának a városi életből való kikapcsolásával sikerült a városházi konszolidációt megteremteni és ennek köszönhető, hogy sok, igen nagy, a várost érintő kérdést, *egyáltalán el lehetett intézni.* Ha ezt az „átalakulást" *Kállay* Tibor csak most veszi észre, akkor úgy látszik, harmadfél esztendőn át *idegenül élt a Polgári Egység Klubjában* és behúnyt szemmel ment el mindennap az *Egységes Községi Polgári Párt* portája előtt. Mindezek után már csak kedélyesen lehet beszélni arról, hogy a politikának a város életéből való kikapcsolását rövidesen úgy állítja be *Kállay* Tibor, mintha ez azt jelentené, hogy a miniszterelnök nevében és politikájával nem lehetne többé Budapesten a választók között sikereket elérni. Igenis,

a városházán politikamentesen akar az Egységes Községi Polgári Párt kormányozni,

de a választók elé *Bethlen* István gróf zászlaja alatt fog fölvonulni. Ennek a zászlónak pedig annál nagyobb kilátása van a sikerre és a győzelemre, mert *a zászlóhordók közül kiestek azok, akik roskadoztak a zászló terhe alatt és csak azok maradtak, akik vidáman és lelkesedéssel viszik azt.*

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Aut. 212—85, 218—09.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút., út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

SCHEMBER C. ÉS FIAI
HÍDMÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR
Központi iroda és gyár:
VI, Hungária körut 70. Telefon: L. 916—83 és L. 916—98.
Alapítva 1852. Alapítva 1852.

RIEDER OTTÓ villamos-
berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1895.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

FEIST REZSŐ
BUDAFEST, IX., GUBACSI UCCA 55 SZ.
ÜZEM: IX FÖLDVARI ÚT 3 SZ.
VÁSZONREDŐNY,- VIASZOSVÁSZONREDŐNY,- SZÖVÖTT FAREDŐNYÖK GYÁRTÁ A

JANCSURÁK GUSZTÁV
rézműves-mester
Budapest, IX., Ferenc-ucca 39.
Telefon: József 8—47, 308—47.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

Radiatorok, Fütőtestek, Hőálló zománcozás
25 ÉVES GYAKORLATTAL
BIEDL KÁROLY
Budapest, VII kerület, Hársfa ucca 57 szám
TELEFON: JÓZSEF 419—64

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24.
BUDAPEST
Főraktár: VII, Thököly ut 145

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER.,
KEMENES UCCA 6

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhívásra minden tételért elküldünk!
Gyár: VII., Thököly-út 33. Telefon: J 394-41 és J. 446-72.

TOMBOLÓ LELKESEDÉSSEL Kozma Jenőt választotta elnökévé a Polgári Egység Klubja

„Oda kell hatnunk, hogy az új fővárosi törvény módot adjon arra, hogy a polgárság akarata dominálion"

A *Polgári Egység Klubja* vasárnap délelőtt tartott rendkívüli közgyűlésén egyhangú lelkesedéssel *Kozma* Jenő országgyűlési képviselőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* népszerű vezérét *választotta meg elnökévé*. A közgyűlésre a tagok — köztük a politikai és társadalmi élet előkelőségeinek egész sora — *olyan tömegben gyűltek össze, amilyenre a klub életében nem volt példa.*

12 órára volt kitűzve a közgyűlés kezdete, de már 11 órakor olyan népes volt a klub díszterme, hogy *a széksorok teljesen megteltek és a hatalmas helyiség minden zúga tömve volt.* Megérkezett *Ripka* Ferenc főpolgármester is, akit az egybegyűltek lelkes ovációval, percekig tartó éljenzéssel fogadtak.

A megjelentek soraiban ott volt: *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *Dési* Géza, *Morbitzer* Dezső, *Hedri* Endre dr., *Zsögön* Béla dr., *Szepessy* Rezső, *Kocsner* Antal, *Molnár* Béla dr., *Farkas* József, *Bakonyi* Pál dr., *Mosdóssy* Imre ny. tanfelügyelő, *Bernauer* Zsigmond, *Majthényi* Béla, *Pompéry* Elemér, *Márkus* Jenő dr. a BSzKRt h. vezérigazgatója, *Moravetz* Zsigmond, *Kozma* Gyula, *Földes* Árpád, *Holtzer* Nándor, *Szirmai* József, *Emődi* Aladár, *Burghardt-Bélaváry* Rezső dr., *Gonda* Henrik dr., *Széll* Árpád, *Frischfeld* Ede, *Bucsánszky* Bertalan dr. főjegyző, bibiti *Horváth* János, *Schmidt* Richárd, *Usetty* Béla dr., *Hoór-Tempis* Mór műegyetemi tanár, *Jatzkó* Pál, *Görgey* István dr., *Tatár* Béla h. előljáró, *Bársony* Elemér vezérigazgató, *Hübsch* Móricz György, *Steiner* György, *Dongó* Orbán, *Kun* Gyula, *Battenberg* Lajos ny. államtitkár, *Benczur* Valdemár, *Rétlaky* Ferenc, *Bordán* Oktáv, *Fejér* Ottó orszgy. képviselő, *Faragó* Sámuel, vitéz *Csécsi Nagy* Imre ny. altábornagy, *Freiberger* Béla, *Bayer* Antal, *Balkányi* Kálmán, *Moser* Ernő, *Thury* Zoltán, *Hubert* Vilmos, *Erősdi* Sándor ny. főispán, *Fáber* Fülöp, *Bacsinszky* Vladimir, *Dósa* Ottó, óbudai *Freudiger* Károly, *Bakonyi* János, *Bohn* József, *Dinich* Vidor, *Ereky* Károly ny. miniszter, *Szécsi* Ernő dr. tiszti főorvos-helyettes, *Krivoss* Árpád dr., *Erdei* Henrik, *Halász* Hubert, *Scheuer* Róbert, *Hollós* Ödön bankigazgató, *Sümeghy* László dr., *Faith* Jacques dr., *Gaár* Vilmos, *Szunyogh* Sándor, *Bolla* Béla dr., *Hollós* Gábor dr., *Katona* Béla, *Martin* János, *Wellisch* Andor, *Espár* Sándor, *Bernauer* Emil, *Bánó* Dezső dr., *Szamek* Emil, *Grosch* Károly dr., *Glück* Frigyes, *Dorner* Gyula, *Tausz* Béla dr., *Jusztus* Arthur dr., *Bittner* János korm. főtanácsos, *Sajó* János, *Halter* Károly igazgató, *Horváth* Károly, *Németh* Béla, dr., *Hollós* Gábor dr., *Morbitzer* Nándor és még mások több százan a társadalmi és a közgazdasági élet előkelőségei közül.

Pontban 12 órakor nyitotta meg *Ereky* Károly alelnök a közgyűlést. Üdvözölte az egybegyűlteket, jelentette, hogy az ülés egyetlen tárgya az elnökválasztás. *Bacsinszky* Vladimir olvasta fel ezután az intézőbizottság határozatát, amely szerint az elnöki tisztségre *Kozma* Jenő dr.-t jelölte. Bacsinszky szavait

a közgyűlés közönsége kitörő lelkesedéssel fogadta. Percekig tartó tapssal és felállással helyeselték a jelölést és közfelkiáltással egyhangúlag Kozma Jenőt választották meg elnöknek.

Ereky alelnök indítványára a közgyűlés most *Gaár* Vilmos vezetésével öttagú küldöttséget delegált, hogy az új elnököt a közgyűlésre meghívják. A küldöttség tagjai *Görgey* István, *Usetty* Béla, *Bacsinszky* Vladimir és *Scheuer* Róbert, *Gaár* Vilmossal élükön nyomban felkeresték *Kozma* Jenőt, aki

a küldöttség kíséretében megjelent a teremben, ahol kitörő tapsvihar és lelkes éljenzés fogadta.

Ereky Károly üdvözölte az elnöki asztalnál helyetfoglaló *Kozma* Jenőt és új tisztében *Isten áldását kérte munkásságára.* Azt kívánta, hogy vezetése alatt a klub sok sikerrel gazdagodjék,

teremtse meg a polgárságnak azt az összetartását, amelyre az országnak és a fővárosnak mindenekfelett szüksége van.

Ujból felviharzott a lelkesedés, amikor *Ereky* szavaira válaszolva *Kozma* Jenő emelkedett szólásra és ezeket mondta:

Kozma Jenő beszéde

— A Polgári Egység Klubjának elnökévé történt megválasztásomat *hálásan köszönöm.* Érzem azt a megtiszteltetést. amelyet a közgyűlés irántam tanusított bizalma jelent, de érzem a felelősségnek és feladatoknak súlyát is, amelyet ez a választás rám hárít. Nehéz ez a tisztség, — de ha Ti, kedves Barátaim úgy akarjátok, hogy bizalmatok letéteményese én legyek, úgy *nem igérhetek mást, mint hogy becsületes iparkodással és minden erőmmel fogok arra törekedni, hogy bizalmatokat kiérdemeljem.* És ha ama reménynemnek adok kifejezést, hogy ez sikerülni is fog, úgy ezt elsősorban azért teszem, mert *körülöttem és mellettem áll a klub elnöksége és tisztikara.*

— Most pedig engedjétek meg kedves Barátaim, hogy szembenézzek a reám váró feladatokkal és frázisok nélkül foglalkozzam azokkal a problémákkal, amelyeket ez úton közösen kell megoldanunk. A klub elnöke lemondását azzal indokolta, hogy a fővárosi polgárság érdeklődésének homlokterébe a városi politika lépett, amivel ő foglalkozni *nem kíván.* Ez a megállapítás fedi a tényleges helyzetet.

— A főváros polgárságát *kenyérgondok gyötrik.* Megélhetési problémák, a mindennapi életért folytatott élet-halál küzdelem lehetőségei és kérdései izgatnak mindnyájunkat. Külpolitikai perspektivák, és — bár nagy horderejű, de messze fekvő —

országos politikai kérdések annál kevésbé izgatják képzeletünket, mert hiszen az országnak van öt évre megválasztott parlamentje

és semmi valószínűsége annak, hogy az ilyen kérdésekben szükségessé válnék új választás kitrásával a közvéleményre apellálni.

— Ellenben *küszöbön áll a községi választás.* Egy éven belül meg fogják kérdezni a főváros polgárságát, hogyan, miképen és kik által kívánja felépíteni az új Budapestet? És

erre a politikai kérdésre adott felelet tulajdonképen egész gazdasági életünk és megélhetésünk jövő alakulására lesz döntő befolyással.

— Arról lesz szó, *milyen legyen ennek a mi fővárosunknak külső formája és milyen legyen belső strukturája.* Arról, hogy milyen legyen a közlekedés, a világítás, hol legyenek a piacok, milyen legyen a rendészete, — és arról hogy

milyen legyen a belső közigazgatása, vagyis az a szervezet, amitől ma a legtöbbet szenvedünk.

— És végül arról lesz szó, hogy a főváros polgársága *kikben látja majd a biztosítékot arra,* hogy mindezeket a kérdéseket a polgári elgondolásnak megfelelően és *becsületesen* fogják megoldani. Ezek azok a kérdések és problémák, amelyek a községi politika előterébe léptek.

— De természetesen foglalkoznunk kell mindezen problémák megoldásának előfeltételével: *a fővárosi törvény reformjával is.* Oda kell hatnunk, hogy a törvény módot adjon arra, hogy *a polgárság akarata dominálion.* Követeljük ezért, hogy

az új törvénynek ne csak politikai jellege legyen, hanem gyökeresen megreformálja a városi adminisztrációt is.

— Mert nem túlzok, ha azt mondom, hogy *bajaink legnagyobb része ennek az elavult és idejét mult rendszernek tulajdonítható.*

— Az autonómiának *hívei vagyunk,* de

nem akarjuk, hogy az autonómia a közigazgatás tehetetlenségének és az adminisztráció bűneinek továbbra is védőpajzsa legyen.

— *Mi olyan autonómiát akarunk, amely a polgári érdekek védelmének az önkormányzata lesz.* Az új fővárosi törvényt *minél előbb szeretném tető alatt látni.* Csak azért vállaltam el a mandátummeghosszabbító javaslat előadói tisztségét, mert *garanciát kaptam*

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Csütörtökön

PESTI HŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

Telefon: Aut. 107—58.
KISSLING CSILLÁROK
legolcsóbb és legjobb kivitelben
VI. kerület, Podmaniczky-u. 31 szám

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 513—36.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban: Automata 223-06. szám.

WALSER FERENC
Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde, közfertőtlenitő, köztisztasági szerek
BUDAPEST, VI, LOMB-U. 34-36
TELEFONSZÁM: LIPÓT 913—46.

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vízvezeték Központi fűtés

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

arra, hogy a kormány az új fővárosi törvényt december hó 15-ig beterjeszti. Biztos

reményünk van tehát arra, hogy a javaslatból mihamarabb törvény lesz és a választások megtarthatók lesznek.

Hosszabb időre kitolni a választásokat, *semmi esetre sem volna pártunknak érdekében.* Ami egyébként a készülő új fővárosi törvény alapelveit illeti, e tekintetben *nem hiszem, hogy a klub volt elnöke és közöttünk kontroverziák támadhatnának,* mert hisz a klub volt elnöke is résztvett mindazokon a tavaszi ankétokon, amelyeken *az új fővárosi törvény alapelveit megbeszéltük* és amelyeket *a volt elnök is mind magévá tett és helyeselt.*

— Mi nem használhatunk demagóg jelszavakat, nem igérhetünk a polgárságnak csillogó légvárakat és *nem használhatjuk az agitációnak szélsőséges eszközeit.* Nekünk

a hűvös, józan és sokszor kiábrándító reálpolitika útjain kell haladnunk.

Annál is inkább, mert meggyőződésünk, hogy *tényleges eredményekhez csak ez vezet.* Ma 10 éve, hogy a *Piave* mellett bekövetkezett belső erjedéstől megbontott hősi seregünk összeomlása. Ma 10 éve, hogy összeomlott a habsburgi reálpolitika utolsó mentsvára, és azóta sok ábránd és sok szép frázis hevítette a tömegek lelkét. *Az ábrándokat azonban keserű csalódássá érlelte az idő,* a frázisok pedig *csak könnyeket fakasztó hazugságoknak bizonyultak.* Es

eredményeket mindig csak reálpolitikával lehet elérni.

— Ep ezért én, kedves Barátaim, abban a kaoszban, amelyben élünk, a megoldásra váró nagy problémák zűrzavarában, *az egyszerű tömondatok politikáját akarom hirdetni.* Az egyszerű tömondatok politikája pedig azt követeli, hogy hosszú programbeszédek és fantasztikus tervek kidolgozása helyett

egyszerüsítsük le a problémákat a maguk lényegére

és beszéljünk azokról őszintén, világosan, frázisok nélkül. Mi tudjuk, hogy *a közönséget ezer gond, baj és nyomoruság sújtja.* De tudjuk azt is, hogy e bajokon csak hosszú béketüréssel, az embereknek a munkához való visszavezetésével, és *lassú, nagyon lassú építőmunkával lehet segíteni.* Ezért szabad csak olyant i gérni, amit *meg is lehet valósítani.* Mert könnyű a tarifák leszállításáról, a közszolgáltatások olcsóbbításéről és egyéb kívánatos dolgokról beszélni, *de nehéz azokat megcsinálni.* Es

ha el is lehet érni valahol valami eredményt, úgy azt nem az ellenzék éri el, hanem csak azok tudják kiverekedni, akik a hatalom birtokában a dolgokat intézik.

— Ezért maradunk meg azon az úton, amelyen eddig mentünk, és ezért akarjuk meggyőződésünket és kívánságainkat ezután is belülről érvényesíteni. Természetes, hogy minden kormányzat nagyobb súlyt helyez, nagyobb súlyt kénytelen helyezni saját híveinek táborára és kívánságaira, mint az ellenzéki követelésekre. De viszont természetes az is, hogy ez a tétel csak akkor áll fenn, ha ez a tábor hatalmas, erős és egységes. Ez a tétel különben a városi politikára vonatkoztatva is fennáll. Soha még városi párt nem tudott komoly eredményeket elérni, ha nem volt jóban a kormánnyal. Ep azért a mi kicsiny, mindennapi problémáink sikeres megoldásához is nagy szükségünk van arra, hogy a falakon belül legyünk és kívánságainknak megfelelő helyen és módot tudjunk hangot adni.

— Hogy ez az állításom mennyire helyt áll, azt *bizonyítják a kormánynak a mi kezdeményezésünkre eszközölt legutóbbi intézkedései és tervbevett adókönnyítései.* Hisz valamennyien tudjátok, hogy

a kiskereskedői hitelt a mi kérésünkre szavazta meg a kormány, aminthogy a lakbéreket is a főpolgármester úr iniciativájára stabilizálta.

(Nagy éljenzés és ovació Ripka Ferenc mellett.) És ugyancsak a mi vezetőink által előterjesztett kérésre helyezte kilátásba a pénzügyminiszter úr *a forgalmi adónak egyfázisuvá való tételét,* továbbá

a jövedelmi adó kulcsnak a leszállítását és a többi tervbevett pénzügyi könnyítéseket.

— De ezenkívül is *számos vitathatatlan eredményre mutathatunk rá.* Amikor harmadfél évvel ezelőtt zászlót bontottunk a polgári gondolat képviselete érdekében, *kicsiny és gyenge volt táborunk.* Ám az eszme merész sugárba szökkent és

a tábor bámulatos gyorsasággal nőtt számban, hatalomban és tekintélyben.

És ma már a városházán sorsdöntő a szerepünk és a kormány is felfigyel szavunkra. Pedig nem volt semmi varázsszerünk. Nem volt sem pénzünk, sem hatalmunk, nem voltak hangzatos jelszavaink és *nem igértünk csillogó reményeket a tömegeknek.* Az eszme, a polgári munka érvényesülni akarásának az eszméje *mégis nőtt,* gyarapodott és összefogó kapcsa lett a legheterogénebb polgári elemeknek. Ennek az eszmének a szolgálatában állunk és *kivánunk állani a jövőben is.* Tudjuk, hogy

a főváros sorsa, jövő alakulásának mikéntje ebben az évben fog eldőlni.

— Az én erőm csak akkora lesz, amekkora erőt Tőletek kapok. Az én szavam csak addig fog terjedni, ameddig a Ti szavatok hangja elér. Kérlek azért titeket, hogy *a polgári elgondolás és a polgári érdekek érvényrejuttatása érdekében fogjatok össze és erkölcsi erőtök súlyával gazdagítsátok vezéreiteket.* A mai idők nemcsak a vezérektől kívánnak nagy elhatározásokat és önfeláldozást, hanem

minden egyes embertől megkövetelik a céltudatosságot, az egyeneslelkűséget és a politikai fegyelmezettséget.

— Ha ez megvan, akkor *minden kérdésben meg fog hallgattatni a Ti szavatok, és akkor el fogjuk érni ennek a klubnak a célját.* Nem minden büszkeség nélkül mondom, hogy szűkebb pátriámban, Budán, a Vizivárosban, *a választók felekezet és osztálykülönbség nélkül tömörültek a polgári fronton.* És ez

a példa remélni engedi azt is, hogy a főváros egész polgársága követni fogja.

Ebben a reményben zárom szavaimat és *a Mindenható segítségét kérem ahhoz a munkához, melyet immáron közösen kell elvégeznünk.*

Kozma Jenő beszédét többször szakította félbe a feltörő tetszésnyilvánítás, majd szavainak befejeztével, az *új elnök, Bethlen* István és *Ripka* Ferenc főpolgármester éltetésével *a közgyülés lelkes hangulatban véget ért.*

„Erős polgárság a csonka ország megerősítését jelenti"

A Terézvárosi Társaskör évadnyitó vacsorája

A *Terézvárosi Társaskör* szombaton este évadnyitó vacsorát rendezett, amelyen a kerület polgársága igen nagy számban gyült össze, hogy meghallgassa *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos, törvh. bizottsági tag, a Kör elnöknek politikai felszólalását, *és demonstráljon az Egységes Párt politikája mellett.* A vacsorán *Steiner* György ügyvezető elnök üdvözölte a megjelenteket. Visszapillantott a múlt esztendő eredményeire,

köszönetet mondott Dinich Vidornak, a polgárság érdekében kifejtett öntudatos munkásságáért,

majd azt hangsúlyozta, hogy a Körre szüksége van a polgárságnak, *mert csak az összetartás segíthet a gazdasági bajokon.* A polgárságot fel kell rázni tespedéséből, hogy foglalkozzék a saját sorsával. Rámutatott arra, hogy

a baloldalról bejósolt összeomlás nem itt, hanem a baloldalon következett be:

a demokratáknál éppen szombaton robbantak ki a bomlasztó események. Hangoztatta, hogy a Körnek *csak egy hivatott vezére van, Bethlen* István gróf (lelkes éljenzés) s annak katonája *Dinich* Vidor (Nagy éljenzés.)

Az elmult évben a Kör tagjai *ezerrel szaporodtak,* ami bizonyítéka annak, hogy a Körnek van jelene és lesz jövője. Isten áldását kérte a kör vezetőire és *Bethlen* István éltetésével fejezte be beszédét.

Dinich Vidor

szólott ezután,

politikai programja egy szóban foglalható össze: a polgár!

Az a polgári elgondolás az ő politikája, amely nem a gyűlölet jegyében született, hanem amely *alkalmassá teszi az atmoszférát arra, hogy az ellentétek megszünjenek* s a polgár barátsággal szorítsa meg a másik polgár kezét. Azzal folytatta, hogy ha a polgárság összetartott volna, ha meg tudta volna érteni egymást, akkor sok minden másképp történt volna. De *még mindig nem késő.* A polgári társadalom megértése rakja le az újjáépülő ország alapjait, ezen az alapon épül fel az a templom, amely már valamennyiünk lelkében áll.

Dinich a továbbiakban azt hangoztatta, hogy a polgárságnak létérdeke, hogy helyesen válassza meg a politikáját, mert végeredményben minden a politikától függ. Azt az elgondolást követi ő politikájában, amelyet *Bethlen* István inaugurált s amelynek budapesti helytartói *Ripka* Ferenc és *Kozma* Jenő. (Lelkes éljenzés.) Össze kell fogni a polgárságnak, meg kell ismerni egymást és le kell szűrni a polgárság részéről elhangzó panaszok követelményeit. Ez

a polgári elgondolás távol van minden jobboldali, vagy baloldali szélsőségtől,

mert mindig a szélsőségmentes, higgadt, dolgos polgárság volt az a réteg, amely Magyarországot a multban és a jelenben reprezentálta. *Ezt a politikát kívánja szolgálni ő a maga személyében* s ez a politika vezesse a Kör minden egyes tagját.

Beszédét azzal fejezte be, hogy

a polgárság megerősítése a csonka ország megerősítését jelenti

és minden egyes ténnyel, amivel a polgárságot erősítjük, *alkalmasabbá tesszük a nagyobb célok elérésére.* Örömmel állapítja meg, hogy a széles rétegek egyre jobban megértik ennek a politikának a helyességét, amit bizonyít az is, hogy a *Terézvárosi Társaskör* átlépte a választókerületi határokat és a *Terézváros* külső részében, *a perifériákon is tömegesen csatlakoznak a kisiparosok, kiskereskedők és a hazafias munkások.*

Az új tagok nevében *Kuttner* Mihály igazgató szólott, hangoztatva, hogy

örömmel és lélekben megújhodva léptek át az önvezérek táborából,

a *„demokrata pártból"* ebbe a táborba, ahol *az igazi demokrácia levegőjét találták meg.*

Sarkady Sándor a *MÁV. Mozdonyvezetők Országos Egyesületének* v. elnöke az *Angyalföldi Társas Kör* üdvözletét és az ottani lakosság csatlakozását jelentette. majd *Lazur* János, a *MÁV. Fűtők Országos Egyesületének* elnöke és mások szólaltak fel.

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1904 — Budapest, I., Böszörményiút 18 — Telefon Aut. 510-86

Hanvay Viktor
V., Perczel Mó ucca 4.
Telefon: Automata 104-69
Elektromos-muszaki cikkek, BONDRAT csapágyiém stb.

HUBERT ÉS TSA b. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06, Sürgönycím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55

SOLTY LÁSZLÓ
KERTÉPÍTŐ
TELEFON: AUTOMATA 644—51.
Kertészeti telepei: BUDAPEST, II., PASARÉTI-ÚT 129. SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártás.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—23
Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép- és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üteg ucca sarok.

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 — Telefon: L. 966—52

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

Viléz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
IV., Szervita tér 4. — Telefon: Aut 827-09
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

Fekete Ödön mérnök
Vízmüvek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK EPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

Racionális és lukratív üzemvezetést!

Irta: **Payr Hugó**

Az Egységes Községi Polgári Párt a pénzügyi bizottság költségvetési tárgyalásai során a fővárosi üzemek gazdaságosabb vezetését követelte, hogy ily módon az üzemek nagyobb hozzájárulása révén fedezhető legyen a költségvetési szükséglet. A párt szónokai rámutattak arra, hogy a városi üzemekbe fektetett pénz *nem kamatozik.* Az üzemeknek a főváros háztartásához való eddigi hozzájárulása tehát tulajképpen csak *fikció,* mert hisz *ez a hozzájárulás még a befektetett tőke kamatait sem éri el.* A legtöbb üzem pedig egyáltalában nem járul hozzá a költségvetéshez, s így nyilvánvaló, hogy a város vagyonának legnagyobb része kamatozatlan marad.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* épp ezért azt kívánta, — és e kívánságáért a legélesebb harcot fogja megindítani, — hogy az üzemek vagyonát becsüljék fel, vagy állapítsák meg a befektetett tőkét és ennek megfelelően *kötelezzék azután az üzemeket, hogy alaptőkéjüknek, vagy vagyonállaguknak megfelelő kamat befizetésével járuljanak hozzá a főváros évi költségvetéséhez.*

Ez az akció az első lépés azon az úton, amely egyedül vezethet az összes fővárosi problémák megoldásához. Ma inkább áll az a tétel, mint valaha, hogy Budapesten minden probléma megoldása csak pénzkérdés. Ennélfogva nyilvánvaló, hogy ha az üzemekbe fektetett rengeteg tőke hasznot hajt és kamatozik, úgy *a főváros fejlődésének és fellendülésének soha nem sejtett perspektivája nyílik meg előttünk.*

Természetesen boldogok volnánk, ha ez az akció minél előbb eredményre vezetne. A fővárosi adminisztráció helyes és végleges megoldása azonban még ennél is nagyobb horderejű elhatározást, és messzebbmenő reformokat követel. Ma még talán furcsán hangzik, ha azt állítjuk, hogy nemcsak az üzemeket kellene szigorúan vállalati alapon vezetni, — hanem *a hivatalokat is.* Ismételjük: tudjuk, hogy e tervnek a jelenlegi városházipolitika légkörében felnevelkedett tisztviselők és bizottsági tagok előtt kómikus színe van. Arra kellene azonban törekedni, hogy a közigazgatás legszűkebb vezérkarán — tehát a polgármestereken és egy két adminisztrációs ügyosztályon kívül — *az összes közigazgatási hivatalok is, mint hatósági jogkörrel felruházott vállalatok működjenek.*

Hogy ezt a gondolatot megértessük, csak két példára akarunk hivatkozni: *Amerikában a rendőrséget és az egyetemeket üzleti alapon vezetik.* De hogy közelebbfekvő példát is említsünk: a *Haditermény* nálunk is hatósági jogkörrel felruházott *r. t.* volt és senki sem mondhatja, hogy nem jól teljesítette hivatását.

Épp ezért bármily groteszkül hangzik is, állítjuk, hogy a tisztviselőkérdés, a közigazgatás egyszerűsítésének problémája és a város anyagi ügyeinek rendezése csak akkor lesz megvalósítható, *ha a hivatalokat úgy fogják vezetni, mint részvénytársaságokat.*

Még most is vannak országok, — régen több állam is volt, — ahol a hadsereg ellátását egy — vagy két nagy cég vezeti. Megállapítható, hogy az ilyen cégek, bár megszámlálhatatlan milliárdokat keresnek, mégis kisebb adminisztrációval, olcsóbban és jobban látják el a hadseregeket élelemmel, ruhával és egyéb anyagi javakkal, mint a nehézkesen mozgó katonai intendanturák. Nem látjuk be ezért, hogy miért ne lehetne pld. egy fővárosi iskolát vagy mondjuk egy előljáróságot vállalati alapon vezettetni.

Akinek valamely intézményre vagy közhatóságra szüksége van, az fizessen bizonyos mérsékelten megállapított díjat azért, ha ezt az intézményt, vagy hatóságot igénybeveszi. Az illető intézménynek, vagy hatóságnak pedig arra kell törekednie, hogy ezekből a díjakból önmagát fenntartsa. Ha egy iskolaigazgató tudja, hogy iskoláját neki kell fönntartania, akkor iparkodik majd odahatni, hogy intézete hírneve és nívója emelkedjék s ezáltal diákjainak létszáma is emelkedjék. Ha pedig egy előljáró kénytelen lesz a vezetése alatt álló előljáróság budgetjéről gondoskodni, úgy arra is fog nézni, hogy a rendelkezésére álló munkaerők ki legyenek használva, s hogy *azok udvariasan és jól bánjanak a közönséggel.*

Ezek természetesen csak krassz példák. De e helyen nem is kívánjuk e terv végleges megoldási módozatait feltálalni. Csak a gondolatot akartuk felvetni, amely magától fog tovább érlelődni. *Egyenlőre az is elegendő volna, ha sikerülne legalább az üzemeknél keresztülvinni a racionális és lukratív vezetést.*

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

Scitovszky és Herrmann miniszterek nyilatkoznak az új autótörvényről

Az automobilkérdés rendészeti vonatkozásairól a belügyminiszterium rövidesen külön törvényjavaslatot készít

Az elmult héten a kereskedelmi-minisztérium és a belügy-minisztérium között hosszas és beható tanácskozás folyt olyan kérdésről, amely a főváros közönségét közelről érdekli. Az *új autótörvényről* van szó, amelynek legfőbb feladata az, hogy a gépkocsivállalatok jogviszonyait rendezze. Az új autótörvény intézkedési területét érintik a rendészeti kérdések is, amelyek a főváros közönségének testi épsége és általában a budapesti uccák rendjének biztosítása érdekében is megoldást várnak. Az autótörvényt a kereskedelmi-minisztérium készíti. Az előkészítés munkájával kapcsolatosan olyan hírek terjedtek el, hogy a kereskedelmi-minisztérium és a belügyminisztérium között hatásköri ellentétek merültek volna föl.

Ebben az ügyben magához

Herrmann Miksa

kereskedelmi miniszterhez fordultunk felvilágosításért, aki a következőket állapította meg:

— Azok a hírek, amelyek szerint az új autótörvény ügyben a belügyminisztérium és a kereskedelemügyi minisztérium között hatásköri ellentétek merültek volna föl, *teljesen alaptalan.* A kereskedelemügyi minisztérium amikor az autótörvény tervezetét elkészítette, elsősorban a közhasználatú személy- és árufuvarozó gépkocsivállalatok jogviszonyait kívánta szabályozni, ezzel kapcsolatosan az első tervezetbe fölvétettek a rendészet körébe vágó kérdések is, amelyek általában az összes gépjárművek uccai forgalmára és az utak rendjének biztosítására, valamint a fővárosi közönség testi épségének megvédelmezésére vonatkoznak. A tárgyalás során a belügyminiszter úr kijelentette, hogy ezeket a rendészeti vonatkozású kérdéseket ő egy

külön, a közúti rendészetre vonatkozó általános szabályozás keretében kívánja megoldani.

Ennek következtében tehát *szükségtelenné vált, hogy a rendészeti kérdések az autótörvénybe kerüljenek.*

Beszéltünk ebben az ügyben

Scitovszky Béla

belügyminiszterrel is, aki kijelentette, hogy az *autókérdés rendészeti vonatkozásairól a belügyminisztérium külön törvényjavaslatot készít,* amelynek tervezetét a törvényelőkészítő ügyosztály már ki is dolgozta.

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter az autótörvényt még ebben az esztendőben a képviselőház elé akarja terjeszteni. Az autótörvény parlamenti beterjesztését nyomban követi a belügyminiszter rendészeti javaslatának a benyújtása, amely alkalmas lesz arra, hogy a gépjárművek közlekedése és általában az uccai forgalom tekintetében felmerült aggodalmakat eloszlassa.

Kozma Jenő dr.: A mostani közgyűlés sorsdöntő jelentőségű lesz a főváros új ügyrendjét illetően

Az Egységes Községi Polgári Párt elnökének intelme a közgyűlés pártjaihoz a költségvetési vita megkezdése előtt

A képviselőház a budapesti községi mandátumok meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot november 6-án — kedden — kezdte tárgyalni.

Kozma Jenő dr.

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, aki a törvényjavaslat előadója a parlamentben, álláspontját a következőkben ismertette a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— Előadói beszédemben, amelyet a képviselőházban elmondok, meg fogom okolni, hogy miért vállalkoztam ennek a javaslatnak az előadói tisztségére. Hangsúlyozni, fogom, hogy az Egységes Községi Polgári Pártnak nines oka „félni" a választásoktól, annál kevésbbé, mert *az időközi választás a legminimálisabb mértékben éppen a mi pártunkat érinti.* Hangoztatni fogom, hogy én csak azért vagyok hajlandó a mandátummeghosszabbítást támogatni, mert meg vagyok győződve arról hogy

ez a hosszabbítás rövid időre fog szólani.

Bizonyos vagyok ugyanis abban, hogy Scitovszky Béla belügyminiszter maga is a legteljesebb mértékben át van hatva a fővárosi reform tető alá hozatalának sürgős szükségességétől. Előadói beszédemben *nem fogom elmulasztani a fővárosi reform megsürgetését.* Minden tárgyilagosan itélkező érdekelt előtt kétségtelenné fog válni, hogy mi a mandátumok meghosszabbítását kizárólag

két egymásutáni választás lehetőségének kiküszöbölése

érdekében és az új, általános választásokra vonatkozó terminus közeli bekövetkezésének tudatában szavazzuk meg.

Szóvátettük ezután a *Községi Takarékpénztár* igazgatóságában történt eseményeket. *Kozma* Jenő ebben az ügyben a következőket állapította meg:

— Az a megindokolás, amely szerint *Rassay* Károly és *Sándor* Pál lemondásának az oka a 200 pengős költségmegtérítés megállapításában kere-

ROYAL-APOLLÓ
Szerdától, október 31-től:
Wings—Szárnyak
A szárnyas ember szinfóniája
Az első színkronizált (hangos) film Budapesten
Clara Bow és Charles Rogers a főszerepben

Ceres ételzsir
Hutter gyártmány
szavatoltan tiszta, egészséges és
könnyen emészthető
100% tiszta kókuszzsir.
Olcsóbb a disznózsirnál!

sendő, nem állhat meg, mert hiszen a költségmegállapítás tényét illetően

már a Községi Takarékpénztár megalapítását megelőző pártközi konferencián is megállapodás történt.

Ami továbbá azt a kifogást illeti, hogy nem szabad magas tantiémeket kiosztani az igazgatósági tagok között, ez legalább is korai, mert még *senkisem tudja, hogy egyáltalán lesz-e a Községi Takarékpénztárnál tiszta jövedelem.* Könnyen megtörténhetik, hogy tiszta jövedelem egyáltalán nem lesz, amin én nem is csodálkoznék, mert hiszen a Községi Takarékpénztár altruista intézmény. Ami azokat a kijelentéseket illeti, hogy végrehajtó bizottságra a Községi Takarékpénztárnál nincsen szükség, ezeket én a magam részéről nem osztom, mert hiszen

a végrehajtó bizottság intézménye megvan minden egyes takarékpénztárnál.

Koncedálom, hogy *a végrehajtóbizottság túlságosan nagy terjedelmű*, ebbe azonban én egyelőre még nem akarok beleszólni, mert még nem tudom, hogy milyen üzletkörökkel lehet a legközelebbi jövőben számolni. A BSzKRt-nál is működött a végrehajtó bizottság, sőt *egy időben az igazgatóság összes tagjai egyben a végrehajtó bizottságnak is tagjai voltak.*

A költségvetés közgyűlési vitájának alakulásáról *Kozma* Jenő dr. ezeket mondotta:

— Remélem, hogy az általános vita a főváros közgyűlésében rövid lesz. A pénzügyi bizottságban kimerítő vita folyt, nem volna tehát megokolt a közgyűlésen is hosszabb vitát rendezni. Szükségesnek tartom, hogy a közgyűlés valamennyi tagjához *intelmet* intézzek. Hajlandó vagyok ezt *kérésnek* is nevezni és ez odairányul, hogy

az ügyrenddel való visszaélést lehetőleg mindnyájan kerüljük, — az autonomia jól felfogott érdekében.

Ebben a tekintetben utalok a képviselőház példájára, ahol *Fábián Béla magatartása egyszerre súlyos reakciót vont maga után a házszabályok erős megszorítása tekintetében.* A legnagyobb jóindulattal arra kérem a közgyűlés valamennyi pártját, hívják föl tagjaikat arra, hogy

lehető rövidséggel terjesszék elő mondanivalóikat

és általában *törekedjenek méltóságteljes, komoly közgyűlési vita megrendezésére.* Meg vagyok győződve ugyanis arról, hogy a mostani költségvetési vita *sorsdöntő jelentőségű lesz a főváros új ügyrendjét illetően, amelyet az új fővárosi törvény fog majd — a tapasztalatok alapján megállapítani.*

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy milyen eredményeket vár az úgynevezett hatos üzemi tanács munkálataitól. A következő választ kaptuk:

— A hatos üzemi tanács feladata az, hogy betekintsen a fővárosi üzemek ügyvitelébe. A betekintés célja az, hogy tárgyilagosan, a pontos ismeretek birtokában alapítson magának véleményt arról,

milyen mértékben lehet az egyes üzemeket költségvetési szempontból igénybe venni.

A hatos üzemi tanács tehát tulajdonképpen a jövő évi költségvetést veszi elő és akkor, amidőn az üzemek ellenőrzésének a munkáját megkezdi, azzal a joggal lát hozzá nehéz feladata teljesítéséhez, hogy *most már a főváros közönsége és háztartása érdekében nemcsak kérhet, hanem követelhet is minden irányban felvilágosításokat.* Én éppen ezért nagy eredményeket várok ennek a bizottságnak a munkájától, mert bizonyosra veszem hogy

sikerül az egyes üzemek gesztióját helyes mederbe terelni,

ezáltal megtakarításokat elérni, végeredményben tehát a főváros háztartásának a jövő évi költségvetés számára nagyobb bevételeket biztosítani.

Kozma Jenő dr. végül elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy nézete szerint

december havában feltétlenül be kell tölteni az alpolgármesteri állást,

amely *Folkusházy* Lajos alpolgármester távozásával megüresedik.

SZÓRAKOZÁS

Ernáni, Verdi gyönyörű operája új betanulással szerdán kerül először színre a Városi Színházban. Főszereplők: Báthy Anna, Halmos János, Csóka Béla, Pajor Ödön, Karnagy: Komor Vilmos. Rendező: dr. Dalnoky Viktor. (B. bérlet, 6. szám.) Nem bérlő közönség részére rendes esti helyárak. Legdrágább hely 6 pengő.

Meinl kávé
Különlegességünk
HACIENDA JUAN MURILLO
1/4 kg. P 3.50

KOMFORT ÉPITŐ R.-T Magas, mély és útépítési vállalat
Budapest, II., Zárda-utca 26. szám
TELEFON: AUT. 528—59.

ÉTTEREM ÉS SÖRÖZŐ
a főváros legelőkelőbb helyén
IV., FERENCIEK TERE 7
SPOLARICH
ÉTTEREM • KÁVÉHÁZ • BAR
Kávéház: József körút 37/9
Esténként cigányzene!
Saját sütő- és cukrászipari üzem

BEKE PETER PÁL
BUDAPEST, VIII, DOBOZI UCCA 31
SAJÁT HÁZÁBAN HANGSZER ÜZEM
Hegedűk, lantok, gitárok, gordonkák, nagybőgők. Speciális műterem művészi kidolgozású és luxus-hangszerekben. Eladás nagyban és kicsinyben.

DIÓSY JÁNOS rézárukereskedő
BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 24. TELEFON: JÓZSEF 420-55

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON: JÓZSEF 401-76.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

Sséchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. *Telefon: T. 269-65.*

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975-62

GRUIZ KÁROLY *LAKATOSMESTER*
BUDAPEST, X., JÁSZBERÉNYI-ÚT 17.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 304-75.

TASY JÓZSEF
Budapest, VII, Övucca 200. — Telefon: Lipót 965—46. szám
ÉPÜLET, BUTOR, PORTÁL-ASZTALOS ÜZEME (SAJÁT HÁZABAN)

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállítja: **VAD és TAKACS** vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai anyag külföldi képviselete, vállalkozók, rádió és villamossági neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József-körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ES EPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RESZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

Gőz és motor utihengerlők
bitumenező hengerek zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Németh Vilmos
építési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

Corvin Szinház **November 1-től:** *Kamara Mozgó*
Karenin Anna
Főszerepben: **Greta Garbo**
Burleszkek Hiradók
Ember és ördög
Főszereplők: **Normann Kerry, Lyonel Barrymore, Allen Pringle**
Éjféli randevu
Főszereplő: **Olive Borden**

SOPRON-GYŐRI TEJ ES YOGHURT
A LEGMEGBIZHATOBB:
SOPRON-, GYÖR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Tel: J. 305-31., J. 428-01

Mégis felépítik az „Egészség Házát"

amelyet kontinentális vonatkozásban is páratlan intézménynek tervez a főváros

Központi és kerületi tüdőgondozó, elmebeteg-, alkoholista-diszpanzer, antivenereás központi bizottság, anya és csecsemővédelmi központ, bölcsőde — Némethy tanácsnok ismerteti a készülő intézmény grandiózus terveit

A *Fővárosi Hirlapban* már többször megemlékeztünk arról a nagyarányú szociálhygieniai és közegészségügyi reform-tervezetről, amelynek megvalósításán *Némethy* Béla tanácsnok, a közegészségügyi osztály vezetője *Csordás* Elemér dr. tisztifőorvossal és *Parassin* József dr. igazgató főorvossal fáradozik, hogy *a tuberkulózis, a venerea és a gyermekhalandóság hármas rémével sikeresen vehessék fel a harcot.* A különböző dispanzerek, az első házassági tanácsadó, az iskolaorvosi intézmény központja, egy anya- és csecsemővédő intézet s az egyéb modern közegészségügyi intézmények centrális befogadására a főváros már a tavasszal létesíteni akart egy modern, szinte úttörő jellegű *Közegészségóvó Intézetet.* Voltak is különböző megoldási tervek, de ezeket az illetékes bizottságok egymásután elejtették s új javaslattételre utasították az ügyosztályt.

A közegészségügyi osztály a *Nyár* uccai terv elejtése után, mint ismeretes, telket keresett. Sikerült is a *Dohány* ucca és *Kazinczy* ucca sarkán, a *Rákóczi* út tőszomszédságában egy minden tekintetben alkalmas ingatlant megvásárolni, amihez már *a közgyülés is hozzájárult,* úgyhogy most már a beépítés tervei foglalkoztatják az illetékeseket.

Mivel a telek centrális fekvésénél, nagyságánál és egyéb előnyeinél fogva mintegy predesztinálva van arra, hogy rajta ne csak a VII. kerületi tüdődiszpanzert létesítsék, — amely célra eredetileg vásárolták, — újból felmerült az a gondolat, hogy itt épüljön fel a népegészségóvó intézet,

az Egészség Háza

amely derűs, biztató, szinte dacoson bátor nevével antipolusa lenne a lemondó, komoran hangzó „kórház"-nak. Itt

nem a gyógyítás lenne a főcél, hanem a megelőzés, az egészség megóvása, megtartása.

Az *Egészség Háza* gondolatát a legmelegebben karolják fel az illetékesek, nem különben azt a tervet is, hogy az *Egészség Házát* a VII. kerületi tüdődispanzerrel együtt, itt a Dohány ucca sarkán építsék fel.

A tervek megbeszélésére a közegészségi ügyosztályban *bizalmas értekezlet* volt, amelyen *Némethy* tanácsnok, *Csordás* tisztifőorvos és *Parassin* igazgató-főorvos vettek részt, majd később bevonták az illetékes műszaki tényezőket is. A tanácskozáson az *Egészség Háza* terveinek főbb irányelvei teljesen kialakultak s a dolog annyira megérett, hogy

az erre vonatkozó előterjesztés a legközelebbi hetekben, a költségvetés letárgyalása után nyomban a bizottságok elé kerül.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Némethy Béla

tanácsnokot, aki a következőkben vázolta a nagyszabású terv kontúrjait:

— A belügyminiszter most értesítette a tanácsot, hogy a Dohány uccai ingatlan megvételét *engedélyezi,* így aktuálissá vált a beépítés módjának megbeszélése. Mivel a telek igen alkalmas fekvésű, két uccára néző tágas és értékes objektum, felvetődött a gondolat, hogy necsak a diszpanzert helyezzük ide, hanem az eredeti tervet kiegészítve,

itt valósítsák meg a régóta kívánt szociális egészséggondozó központot.

— A kérdést az illetékesekkel alaposan megvitattam, napokon át tanácskoztam *Csordás* tisztifőorvos és *Parassin* igazgató-főorvos urakkal, akik örömmel tették magukévá a kérdést és *együtt alakítottuk ki a kivitel nyers terveit.*

— Az elgondolás szerint komoly, külsőjében is jellegzetes, izléses és kifejező stilusban készített három emeletes épület lesz az *Egészség Háza.* Az épületben elhelyezendő különböző intézmények egymástól teljesen függetlenítve, elkülönítve, *más-más bejáraton lesznek elérhetők.* A VII. *kerületi diszpanzeren kívül*

itt lesz a főváros tüdővészellenes intézményeinek, dispanzerhálózatának központja.

Maga a diszpanzer, számítva a várható nagy betegforgalomra, *a főváros legnagyobb és legmodernebb védő-intézete lesz.*

— Az épület másik szárnyába, más uccáról nyíló bejárattal tervezzük *az anya- és csecsemővédelem székesfővárosi központját,* illetve a *Stefánia Szövetség* helyi szervezetét, amelyet a főváros tudvalevően teljesen házi kezelésbe akar átvenni. Ide futnak majd össze a kiépítendő anya- és csecsemővédő intézetek hálózatának szálai. A központ mellett egyúttal *körzeti védő intézet* és bölcsőde is lesz. Ennek

a bölcsődének a tetőterraszon csinálunk virágoskertté varázsolt napozót.

Esetleg lesz napközi otthon is, amelynek *szintén a tetőterraszon lesz a játszótere.*

— Az *Egészség Házában* kapna otthont az *Iskola Egészségügyi Intézmény Központja,* amely esetben több helyiség felszabadul a Czukor uccai iskolában, ahol most ezek az intézmények működnek. Továbbá

ide tervezzük a házasságot megelőző orvosi tanácsadó irodát,

az *elmebeteg patronázst és orvosi tanácsadót,* az alkoholizmus leküzdésére irányuló diszpanzert. Itt működne továbbá az *„Antivenereás Központi Bizottság".*

— Mindezek betetőzéseül egy *egészségügyi, szociálhygieniai propaganda osztálya* lesz az *Egészség Házának* nagy előadó teremmel, vetítő készülékkel felszerelve.

— A főbejáraton kívül az intézetnek még számos egymástól távol eső kapuja lesz, úgyhogy nemcsak az egyes intézmények lesznek egymástól hermetikusan elkülönítve, hanem

minden egyes emeletnek is külön lépcsőháza lesz.

Az épületet pázsitos, virágos előkerttel tervezzük, úgyhogy *a környék képe is megszépül.* Az épületen, amelynek

artisztikus külseje inkább valami előkelő hotelre fog emlékeztetni,

nem lesz semmi külső felirat, csupán a homlokán lesz két szó, amely a célt hirdeti: *Egészség Háza.*

— Ha ezt a közegészségügyi intézményt úgy meg tudjuk valósítani, ahogy tervezzük, a benne levő újítások révén

olyat alkothatunk, ami nemcsak Magyarországon, de európai vonatkozásban is mintaszerű lesz,

s amelyre az egész világ előtt büszkék lehetünk.

Ezután felkerestük

Parassin József dr.

egészségügyi főtanácsost, a központi tüdőbeteggondozó intézet igazgató főorvosát is, aki a tervről az alábbiakban nyilatkozott:

— A lehető legnagyobb örömmel üdvözlöm az *Egészség Háza* gondolatát és mint orvos,

annak mielőbbi megvalósítását tartom kívánatosnak.

— Az intézmény keretében megvalósíthatjuk a régóta tervezett és régóta sürgetett

tüdőbeteg központi nyilvántartót,

amely kataszterbe foglalná *az összes súlyos tbcseket,* s ezzel *óriási lépést tennénk előre a profilaxis terén,* mert ezzel a szervezettel bármikor seregszemlét tudnánk tartani a főváros egészségügyi állapota felett.

Csordás Elemér dr.

tisztifőorvos így nyilatkozott:

— A gondozó intézetek hálózatát úgy akarjuk megkonstruálni, hogy azok ne csak a meglevő betegséget gyógyítsák, hanem *eredményes prevencióval elejét vegyék a veszedelemnek.*

— A tüdődiszpanzerek mellett, illetve azokkal parallel akarja kiépíteni a főváros

a közegészségi gondoskodás második rajvonalát az elmebeteg, alkoholista, venereás és egyéb dispanzerek létesítésével,

a *Házassági tanácsadó* iroda felállításával, az *Iskolaorvosi Intézmény,* illetőleg az iskolaegészségügy fejlesztésével, az anya- és csecsemővédő központ felállításával, a hálózat kiépítésével. *Ezzel egésszé válik ez az apparátus,* úgyhogy rövidesen *minden irányba kiágazóan föl lehet majd venni az eredményes küzdelmet a szociális bajokból eredő népbetegségek leküzdésére.*

Csütörtöktől, november 1-től:

Décsi

Monstre amerikai műsor!

Milton Sills és Doris Kenyon

attrakciója filmen!

Óriások völgye

és

Éjféli rém

misztikus történet

Lyonel Barrymore, a főszerepben

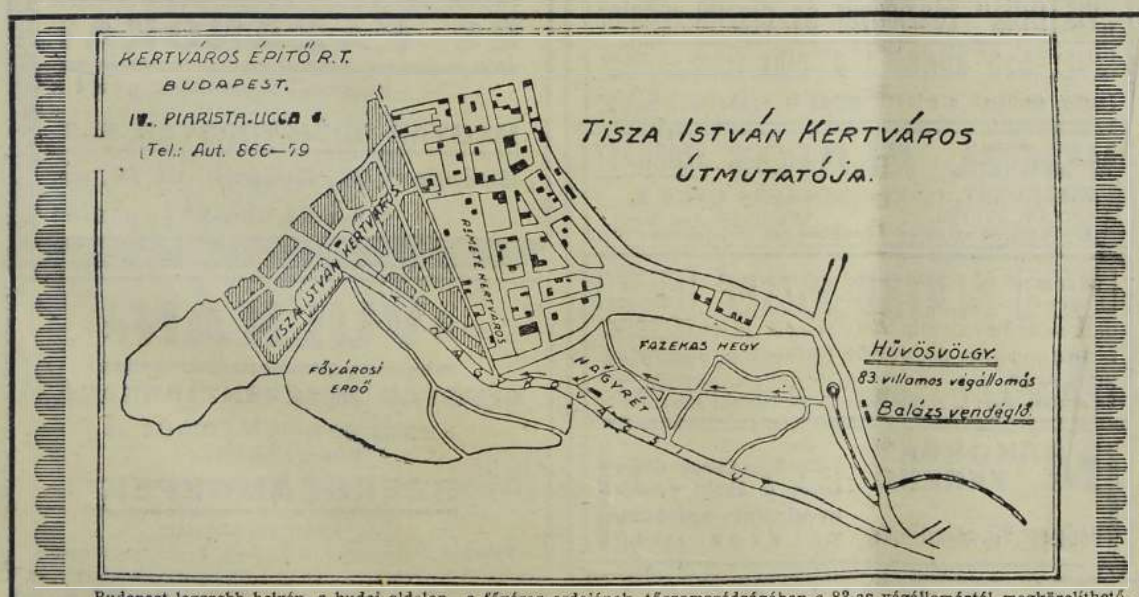

Budapest legszebb helyén, a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában a 83-as végállomástól megközelíthető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A végleges jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Épülő mintaházak a helyszínen megtekinthetők. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig. **Kertváros Építő R.-T. V., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.**

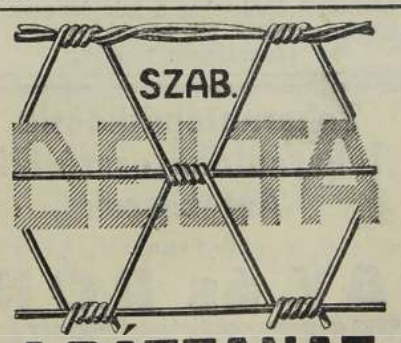

DRÓTFONAT

A LEGJOBB KERITÉSANYAG.

KOLLERICH PÁL ÉS FIAI

BUDAPEST. IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.

Döbbenetes tanítási mizériáról

számol be száz-oldalas memorandumban a főváros közoktatásügyi osztálya

Az 1929. évi költségvetés tárgyalása során szokatlanul sok szó esett a tanügyi budgetről, amely végeredményben alaposan megnyirbálva kerül a közgyülés elé Összesen

16 millió pengőt töröltek a tanácsi és pénzügyi bizottsági tárgyalások alatt a tanügyi költségvetésből.

A nagyarányú redukció csak úgy volt keresztülvihető, hogy az ügyosztály kényszerűségből

lemondott a legégetőbb szükségletek kielégítéséről, mindenekelőtt az iskolaépítési program végrehajtásáról,

amely a rossz pénzügyi helyzet miatt már évek óta húzódik, pedig nem luxusépületekről, hanem *kültelki iskolák* létesítéséről van szó, olyan vidékeken, ahol egyetlen iskola nincs, ahol *apró gyermekek kilométereket kénytelenek gyalogolni, amíg tanteremhez jutnak.*

Az iskolahiány annyira fenyegető problémává lett, hogy a tanügyi osztály a *legközelebb száz oldalra terjedő memorandummal* lép a tanács, illetve a törvényhatóság elé.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Purébl Győző tanácsnokot

és megkérdezte milyen észrevételei vannak a pénzügyi bizottsági vita során elhangzott birálatokra, kifogásokra. A tanácsnok a következőket mondotta:

— A főváros mintegy *500 iskolájába* 109.632 tanuló iratkozott be. Az 1929. tanévben működő tanerők száma összesen 4399. Ebből ténylegesen tanít 3519. A többi egyéb intézményeknél van elfoglalva. Ha a 3519 tanerőt arányba állítjuk a 109.632 tanulóval, akkor

egy-egy tanerőre 31 tanuló esik.

Ám, ha figyelembe vesszük, hogy a gyengébb tehetségűek számára fenntartott, úgynevezett kislétszámú osztályokban csak 15 tanuló lehet, hogy az egyes iskolákban, szakszerű gyakorlati tanítás lévén, csak kevesebb számú tanulóval foglalkozhatnak, — kitünik, hogy

egy-egy osztályban valójában 36—38 tanuló járt.

— A tényleges helyzet azonban *még ennél is rosszabb*, mert részben a helyhiány miatt, részben a főváros kiadásainak mérséklése kedvéért

a mostani beosztásoknál egy-egy osztályba 38-nál több, egyes esetekben 50—55, sőt 60 tanuló is jut,

ami pedig sem pedagógiai, sem hygieniai tekintetben nem helyes.

— Sajnálattal kell megállapítanom, hogy egy-két iskolát leszámítva, amelyet „minta iskolának" tartogatunk, *ahova elvezetjük a külföldieket*, a többi iskola annyira túl van zsúfolva, hogy *felesleges hely egyáltalán nincs.* Az igazgatók szobája egészen kicsi helyiség, amelyre azért van szükség, hogy ott a szülőket fogadhassák. Egy kisebb tantestületi szoba is okvetlen szükséges. A többi helyiségeket mindenütt a tanítás foglalja le. Magában a Mária Terézia téri minta iskolában is

tanteremmé alakították át a Pedagógiai Szeminárium előadótermét,

sőt részben az igazgatói irodahelyiséget is, hogy az iskolaköteleseket el tudjuk helyezni.

51 elemi iskolában 377 osztályban kényszerűségből váltakozó tanítás folyik, sőt 26 vegyes osztály is van.

— Az iskolaépületek nagy hiányára már ismételten rámutattam, meglévő iskolaépületeink erősen lerongyolódva, szinte állagukat veszélyeztetik. Ha még hozzávesszük azt is, hogy

a bérbevett épületeket a tulajdonosok egymásután mondják fel, barakkiskoláink összeomlásban vannak,

akkor *teljes képet nyertünk iskolaállapotaink tarthatatlanságáról.*

— Egyébként a közoktatásügyi ügyosztály a napokban *száz oldalas memorandumot terjeszt a tanács, illetve a törvényhatóság elé.* Ebben a középítési ügyosztály, a szakértők, szaktanárok, szakfelügyelők és igazgatók véleményeit meghallgatva mutatjuk be a súlyos helyzetet, az állapot tarthatatlanságát. Mint néhány kirivó példát említem fel, hogy

a farkasréti gyermekek — mert nincs iskola — télen-nyáron a Svábhegyre kénytelenek feljárni tanulni,

ugyanez a helyzet az óbudai hegyvidéken, *a Százados uccában pedig már a padláson is tanítanak.*

— Mindig a jövő generációról beszélünk, mint amely hivatva van arra, hogy hazánkat újra talpra állítsa. Szükségszerű tehát, hogy

ezt a generációt úgy neveljük fel, hogy meg tudja állni helyét a jövő nehéz viharaiban szellemi téren is.

— Ha egy pillantást vetünk a szomszédos országok, más metropolisok kulturpolitikájára, azt látjuk, hogy *semmi nemű összeget nem sajnálnak iskoláik fejlesztésére, kulturájuk erősítésére.* Az egész világon köztudomású, hogy *a gyermek útján lehet legjobban hozzáférkőzni a társadalomhoz, a szülőkhöz.* Nem közömbös a fővárosnak és az országnak az sem, hogy miképen neveljük a gyermeket, amely felnövekedve az országnak és a fővárosnak *olyan polgára lesz, amilyen gondosan ápoljuk azt a palántát, amit a gyermek lelkében elültetünk.*

Holman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
I. kerület, Szász Károly utca 5. szám
Telefon: Automata 539—59

„PRÄCISIOS"
elektrotechnikai
és tudományos műszer
laboratorium
Budapest, IX. ker. Mester-utca 22.

Fratrichevich István díszítő-festő
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszítő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98.
Budapest VII, Dembinszky-u 33

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi utca 41
Mintaterem: IV Váci utca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

CRISTOFOLI VINCE ALAPÍTÁSI ÉV: 1868.
KÖPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT
TELEFON: J. 381-47. BUDAPEST, VII., GIZELLA U. 31 előtt ILKA U. 34

„VIKTORIA" zászlógyár és díszítő vállalat
BUDAPEST, IX, Páva-utca 7. RUMBOLD B. FIAI Telefon: J. 352-09 Alapíttatott: 1842.
Zászlók, díszítések, olmfestő, mázoló és szobafestő munkák.

VÖGEL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Aut. 502-31.
Épület, szobrász és műkőmunkák készítése

TELEFON: J 395—78 **HLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 881-17

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

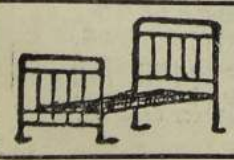

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár VII, Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 361—97.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester BUDAPEST, V, Pozsonyi út 4/d. Telefon: 293-27.

Fűtés Víz Gáz **Szentgyörgyi és Társa**
Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

KISS BÉLA ÉS TÁRSA
KERTÉPÍTŐ ÉS KERESKEDELMI KERTÉSZETI TELEPEK
II., Pasaréti-ut 77 — II., Hidegkuti-ut 3
Telefon: 643-03.

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

Kaucz István
épület, butor és boltberendező asztalos
Budapest, I., Győri-ut 1.

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest, VII, Kolombus-utca 11/a. Telefon: J. 396-78.

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZITÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

Az 1925. évi kiállitáson ezüstéremmel kitüntetve.
Az 1927. évi országos kiállitáson nagyezüstéremmel.
Hermann János épület és műlakatos, Budapest, I., Avar-u. 19.
Telefon: Aut. 505—82.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fűtésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Retter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

Megkezdték a vízművek tizennégymilliós rekonstrukcióját

176 ezerről 270 ezer köbméterre bővül a megyeri telep teljesítőképessége — 1930. év őszére készülnek el az újjáalakítással

A *Fővárosi Hirlap* annak idején részletesen ismertette a székesfővárosi vízművek generális rekonstrukciójára vonatkozó nagyszabású tervezetet. Megírtuk, hogy a főváros 14,000.000 pengő költséggel a régi gőzszivattyúkat modern, gazdaságosabb elektromos szivattyúkra cseréli ki, modernizálja mind a megyeri főtelep, mind a többi szivattyú-telep teljes gépi berendezését, öt új medencét épít, több kilométer hosszú főcsövet fektet és lényegesen kibővíti a hálózatot is. A munkálatok elvégzéséhez

a kormány hozzájárult: a hét végén érkezett le az erre vonatkozó miniszteri leirat.

A tanács a kormányjóváhagyás tudomásul vétele után *nyomban intézkedett*, hogy a munkálatokat haladéktalanul kezdjék meg. A munka, illetve annak sürgős előkészítése ennek megfelelően *az egész vonalon meg is indult.*

Az új vasbeton medencék elkészítésére a főváros már versenytárgyalást is hirdetett, amelynek határideje november 16-án jár le. Az ajánlatokat még aznap felbontják, rövidesen döntenek, hogy a földmunkákat még az idén megkezdhessék.

A munkálatok végrehajtásának kezdetén érdeklődtünk a vízvezetéki ügyosztályban a részletes kiviteli tervek iránt, amelyeket

Borvendég Ferenc tanácsnok,

az ügyosztály vezetője az alábbiakban ismertetett a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A vízművek újjáépítéséről készített részletes tervezet, amely most kormányjóváhagyást kapott, lényegében ugyanaz, amelyet a 20 milliós dollárkölcsön tárgyalása során már ismertettem, hisz a rekonstrukció a beruházási program egyik része s a beruházási kölcsön terhére történik. A munkálatokat — amelyek három főcsoportra oszlanak — *két évre tervezzük.* Első csoportba a tulajdonképeni rekonstrukció, a másodikba az új építések , a harmadikba az üzembiztonság fokozását célzó berendezések tartoznak.

— A káposztásmegyeri főtelepen tíz centrifugális elektromos szivattyú lesz, *áramzavar esetére pedig mindegyik szivattyúhoz egy-egy Diesel-motort szerelünk tartaléknak.* A

megyeri telep mostanáig napi 176.000 köbméter vizet tudott szállitani, míg az új gépek üzembehelyezése után napi teljesítőképessége 270.000 köbméterre növekszik.

— Újjáalakítjuk a *buda-ujlaki* telepet is, amely négy zónát lát el vízzel: az alsó józsefhegyi, a felső józsefhegyi medencéken kívül a krisztinavárosi átemelő telepet szolgálja ki. Az említettek mellé még egy új medence is épül a telep kötelékében, még pedig a Csatárka dülőben, a Hűvösvölgy felett.

— A krisztinai átemelő telepen nemesak a gépeket cseréljük ki, hanem

egészen új gépház is épül, hogy a rekonstrukció a vízellátást meg ne zavarja.

Teljesen új víztartály épül a *Sashegyen* a Sasad épülő városrésze s a hegyvidék déli oldala számára. E helyen tíz elektromos centrifugál szivattyú lesz, megfelelő Diesel-motor tartalékkal. A régi kőbányai telepen a régi gőzszivattyúk helyébe két elektromos szivattyú kerül.

— A csatárkai medence 1200 köbméteres, a felső sashegyi ugyanekkora, a várba szolgáló alsó sashegyi 5000, a *Szép juhászné* melletti 800 köbméteres lesz. Az új medencék mindegyikéhez főnyomócsövet vezetünk, a farkasréti zóna csöveit nagyobb átmérőjűre cseréljük ki.

— A Hungária körúton végig új nyomó főcső épül. A főcsövek 600 milliméteresek lesznek és a Váci- uti 2000 milliméteres főcsőből indulnak ki.

— A harmincéves elavult berendezések kicserélésével oly tetemes megtakarítást fogunk elérni, mind üzemanyagban, mind személyzetben, hogy

a befektetendő tőke törlesztési és kamatösszegét feltétlenül biztositjuk.

— A káposztásmegyeri telepen például a mostani termelési viszonyok mellett vizi-lóerő óránként *4.47 kg. szénre van szükség.* Az újjáépítés után ugyanezen erő kifejtésére *csak 1.4 kg. szén lesz szükséges*, ami annyit jelent, hogy

csak szénben évi 875.495 pengőt tudunk megtakarítani.

— A Buda-ujlaki telepen még rosszabb a helyzet. Itt most lóerőránként *5.63 kg. szén kell*, de hasonló a javulás a többi telepen is. Végeredményben a kalkuláció szerint

évi 1,493.477 pengőre rúg ez a megtakarítás, amely a tizennégy és félmillió pengő befektetett tőke 10.3%-ának felel meg.

— A rekonstrukció és bővítés költségeit tehát a munkálatok befejezésétől számított *tíz éven belül teljesen kifizetik a megtakarítások.* A munkálatokat

még az ősszel elkezdjük s előreláthatóan 1930 őszére fejezzük be.

— Természetesen e munkálatoktól teljesen *függetlenül kezdjük el és végezzük az új budai vízmű létesítését*, amelyről már a *Fővárosi Hírlap* megemlékezett, ha a törvényhatóság és a kormány a tervet *engedélyezi.*

Ripka főpolgármester téglagyári razziája

Óbuda és Ujlak közönsége már évek óta panaszkodik az ottani téglagyárak városrendészeti szempontból mindenképpen elítélendő üzemvitele miatt. Részletesen megemlékeztünk az ottani anomáliákról, *a pusztuló hegyekről, a veszélyeztetett uccákról.* Ezek ellen a legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésen komoly és éleshangú felszólalások formájában már a törvényhatóság illetékes szervei is kifakadtak.

Ripka Ferenc főpolgármester akkor nyomban megígérte, hogy

személyesen vizsgálja meg a hirhedt téglagyárakat,

s amennyiben szükségesnek mutatkozik, módot talál a hivatalos beavatkozásra is.

A főpolgármester *Papanek* Ernő miniszteri tanácsos kíséretében

hétfőn délelőtt tekintette meg az óbudai és ujlaki téglagyárakat,

tanulmányozta az összes kérdéseket, megvizsgálta a sokat kifogásolt munkásszállásokat is. A hivatalos szemle — amelyen részt vett a polgármester is, — több *mint két óra hosszat tartott.*

A főpolgármester mai vizsgálatának eredményei hamarosan mutatkozni fognak. Az utak és kórházak után *rend lesz az óbudai téglagyárak körül is.*

A SZÉKESFŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA rendeletének megfelelően
FÜSTMENTES a tüzelés NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL

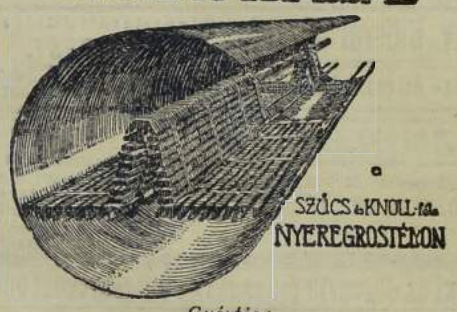

Gyártja:
RÓCK ISTVÁN ÉS ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.
Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

WELLNER LÁSZLÓ
építési vállalkozó Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

Radius
Csütörtöktől, november 1-től:
Tolstoj monumentális regénye filmen
Karenin Anna
Greta Garbo és John Gilbert
a főszerepben

Hudetz János
okl. épitészmérnök, épitőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapittatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6 b.

GRÜNHUT ÖDÖN
Saját készitményü hentes, bonc- és munkaruha készitő.
Budapest, VIII., József-körut 22—24.
TELEFON: JÓZSEF 460—69.

Épület,- mü és vasszerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon József 413—01

LENDVAI FERENC
SZOBADISZITŐ, FESTŐ ÉS MÁZOLÓMESTER
BUDAPEST, NEFELEJTS-U. 50

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T.
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8. Telefon: L. 408-62

Magyar Mosó- és Fertőtlenítő-Gépgyár Részvénytársaság
Telefon aut. 625—23.
Budapest, III, Lajos-utca 115. sz.
Mosóda berendezések — Fertőtlenitő berendezések — Gőzfőzőkonyhák
Eddig 2000-nél több berendezés üzemben

MARINKA IMRE
ÁCSMESTER
Budapest, VII, Czobor-utca 63. sz.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok dijmentesen

JEGYUD GYULA
IRODABUTOR KÜLÖNLEGESSÉGI GYÁRA
BUDAPEST,
II., FŐ UCCA 68. és GYORSKOCSI UCCA 23.
Telefon szám: Automata 530—23.

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA REDŐNYGYÁR
Budapest, V. ker., Honvéd ucca 58. Telefon: Aut. 106—43

HEIZER FRIGYES
DRÓTKERITÉS- és SODRONYFONÓ-IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., Staffenberger u. 16. TELEFON: J. 302-36.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 13. Telefon: József 415—98.

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

Az elmult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkák végzésével és szállításával a tanács a következő cégeket bízta meg:

Udvar burkolási munkát a Kolozsvári-úti városi kislakásos bérháznál: Halmos István és Fia.

Csatornaépítkezést a Magyar uccában: Farkas Lajos 35.975, az Alma uccában: Ámon Antal és Fia 6944, a Pusztaszeri úton: Klauber és Vajda 36.808 pengő vállalati áron.

Burkoló munkát a Madarász-uccai kórháznál: Kovács József 30.250, a Gellért-szállónál: Székely és Mottl 1728.

Lakatos munkát a kertészetnél: Polgár Ignác 3261.

Ács munkát a csenduccai bérháznál: Riedl Bertalan és Fiai 3614.

Tetőfedő munkát a kertészetnél: Somogyi Béla 2151.

Asztalos munkát ugyanott: Hegedüs és Nagy 2446.

Szobrász munkát a Bazilikánál: Máder Károly 8960 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű fővárosi versenytárgyalásokon a különböző közmunkák végzésére a következő cégek és vállalatok pályáztak:

Parkirozási munkákra az egyes városi bérházaknál: A Lenke uccai háznál: Tolnai László 20.647, Ungvári László 18.531, Solti László 18.619, a Vezér uccánál: Vavra Vilmos 1533, Tolnai László 1692, Gubica Dezső 1056, Tost és Molnár 1356, a Váci úti háznál: Tost és Molnár 4299, Első Budapesti Kertépítési Vállalat 4870, Andrási Elemér 4869, Nemes és Schramek 6651, a Kárpát uccai háznál: Nemes és Schramek 22.291, Első Budapesti Kertépítési Vállalat 19.340, Solti László 17.318, a Kolozsvári úti háznál: Első Budapesti Kertépítési Vállalat 2265, Solti László 1934, Ungvári László 1917, a Gyarmat uccai háznál: Andrási Elemér 3453, Tost és Molnár 2519, Ungvári László 3252, Vavra Vilmos 2984, a Maglódi úti háznál: Nemes és Schramek 2140, Tolnai Lajos 2832, Gubicza Dezső 1440, Vavra Vilmos 2504.

Csatornaépítési munkára a Nap uccánál: özvegy Gravieser Albinné 4107, Csiceri és Havas 4089, Obendorfer József és Fia 3120, Risavi Béla 3285, Gratzl Lajos 3662, a Szél uccánál: Obendorfer József és Fia 5486, Hajnal Imre 5770, Risavi Béla 5841, Farkas Lajos 6190, Ámon Antal és Fia 4919, Heverdle István 5594 pengő vállalati áron.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az Aréna út 150. sz. alatti Népszállóban szükséges szobafestő és mázoló munkálatokra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 80 fillérért kaphatók 1928 október 26-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV. Központi Városháza, III. em. 342. számú szobájában.

A szükséges felvilágosítások megszerezhetők Skultéty János mérnöknél, a Központi Városháza, III. em. 336. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928. november 13-án (kedden) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében d. e. 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 október 23.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az V. számú („Szép Juhászné"-vendéglő mellett levő) vízmedence bővítéseként épülő 570 m³ űrtartalmú vasbetonvízmedence föld- és betonmunkáira.

A versenytárgyalásra vonatkozó nyomtatványok (1. a vállalatbaadás általános feltételei, 2. a vállalatbaadás részletes feltételei, 3. az ajánlati szövegminta, 5. a medence tervrajza, 6. az ajánlattevő által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló űrlap) a székesfőváros vízműveinek igazgatóságánál összesen 9 pengőért kaphatók a folyó évi október 27. napjával kezdődően déli 11—1 órák között a IV. ker., Egyetem ucca 2. sz. II. emelet 23. szám alatt levő hivatalos heyiségben, ahol a tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágosításokat is meg lehet kapni.

A munka természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munkálatot csak olyan cég fogja megkapni, amely cég kimerítően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretű vasbetonmunkálatokat mint önálló cég sikerrel végzett.

Az ajánlatokat **folyó évi november 16. napján délelőtt 11 óráig** a Központi városházán a vízvezetéki és világítási ügyosztályban II. emelet 302. szám alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak november 16. napján déli 12 órakor a vízvezetéki és világítási ügyosztálynak a II. emelet 298. szám alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan fölbontani.

Budapest, 1928. október 25-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a Sashegyen építendő 1200 m³ űrtartalmú vasbetonvízmedence föld- és betonmunkáira.

A versenytárgyalásra vonatkozó nyomtatványok (1. a vállalatbaadás általános feltételei, 2. a vállalatbaadás részletes feltételei, 3. az ajánlati szövegminta, 5. a medence tervrajza, 6. az ajánlattevő által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló űrlap) a székesfőváros vízműveinek igazgatóságánál összesen 9 pengőért kaphatók a folyó évi október 27. napjával kezdődően déli 11—1 órák között a IV. ker., Egyetem ucca 2. sz. II. emelet 23. szám alatt levő hivatalos heyiségben, ahol a tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágosításokat is meg lehet kapni.

A munka természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munkálatot csak olyan cég fogja megkapni, amely cég kimerítően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretű vasbetonmunkálatokat mint önálló cég sikerrel végzett.

Az ajánlatokat **folyó évi november 16. napján délelőtt 11 óráig** a Központi városházán a vízvezetéki és világítási ügyosztályban II. emelet 302. szám alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak november 16. napján déli 12 órakor a vízvezetéki és világítási ügyosztálynak a II. emelet 298. szám alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan fölbontani.

Budapest, 1928. október 25-én.

A székesfőváros tanácsa.

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
Budapest, VII., Rákóczi-út 82.
Telefon: József 133—43 és József 131—17.

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL MINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉP-LAKATOS BÉRMUNKÁKAT IS. TELEFON: AUTOMATA 624—68

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

SCHIFFERER JÓZSEF épületasztalos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

BUCSANYECZ JÓZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapíttatott 1884 | BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30 | Telefon: J. 441-88

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan
Téglagyárak: Buda, Köbánya, nyergesujfalu

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK
Telefon J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

Margalit Andor és Ödön
mérnök-építőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 586—45 és József 429—24

MESTER és KISS
OKL. ÉPÍTÉSZ ÉS ÉPÍTŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02

VOZÁRI PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J. 373-34
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készítését. Dynamók és motorok javítását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

ÁBRAHÁM ÉS GÜRTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és díszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fűtés.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53.

DOBOS ANDRÁS
Épület- és redőny lakatos vállalata
Budapest, IX. ker. Lónyai-utca 58.
Telefon: Automata 574—38.

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—00.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

TÓTH LAJOS
eternit-, cseréptedés, tacement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

BUCHTA KÁROLY
Bpest, II., Retek u. 37. közp. fűtés és vizvezetékberendező mester. — Telefon: Krisztina 505—01. sz.

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMITŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623—41. sz.

SHELL petroleum benzin gázolaj
Speciális autóolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, V. Alkotmány ucca 18
Tel.: L. 968—11, 990—71, T. 202—35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban

özv. Biberál Józsefné Alapíttatott 1871. évben
BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

SZMOLEN PÁL ALAPITÁSI ÉV 1897
lakatosmester és szerszám készítő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerűbben és legolcsóbban készit uj szerszámokat a kőfaragó-szobrász, műkő, burkoló, parkettázó, kövező, kő, müves stb. ipar részére

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

SCHWEIGER REZSŐ ÉS KULÁS JÁNOS kövezőmesterek és útépitési vállalkozók
Budapest, III, Ürömi ucca 41

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Ripka Ferenc a Budapesti Gazdálkodók díszelnöke. A *Budapesti Gazdálkodók Egyesülete* Purébl Győző tanácsnok elnöklése mellett tartott vasárnapi közgyűlésén nagy lelkesedéssel *díszelnökévé* választotta *Ripka* Ferenc főpolgármestert. A másik két díszelnöki tisztet *Sipőcz* Jenő polgármesternek és *Bódy* Tivadar ny. polgármesternek ajánlották fel. A díszelnöki méltóságról szóló művészi oklevél átadása a közel jövőben ünnepség keretében történik meg.

A budgetvita közgyűlési menetrendje. Több mint kéthetes késéssel, kedden délután kezdte meg a törvényhatóság közgyűlése az 1929. évi háztartásról szóló költségvetés letárgyalását. A budgetvita menetrendjét hivatalosan ugyan még nem állapították meg, a jelekből mégis arra lehet következtetni, hogy a tárgyalás közel sem lesz olyan heves és hosszura nyúló, mint az idei volt. Az optimisták reménye az, hogy az általános vitára alig lesz három ülés, a részletes vita sem foglal le többet ugyanennyinél, ami annyit jelent, hogy pontosan november 15-ére, a végső terminusra lesz elfogadott költségvetése a fővárosnak. E héten csak egy ülést tarthattak, mert szerdán a reformáció emlékét ülték, csütörtökön Mindenszentek, pénteken pedig halottak napja van. Szombaton rendszerint sohasem tartanak üléseket, így a tulajdonképpeni tárgyalás csak hétfőn, 5-én kezdődik. A keddi ülésnap a formaságokkal és a tanácsi expozé meghallgatásával telt el.

Az idegenforgalom fellendülésének biztató jelei Zilahy Dezső beszámolójában. Az *Idegenforgalmi Hivatal* most közzétett évi jelentése igen beszédes adatokkal számol be idegenforgalmunk *örvendetes emelkedéséről.* — 1928 augusztus végéig *74,146* külföldi érkezett Budapestre a múlt évi *61.459*-el szemben, vagyis *csaknem annyian, mint 1926-ban az egész év alatt.* Az emelkedés a mult esztendőhöz képest *átlag 21 százalék.* Ha a statisztika adatait nemzetiségek szerint vizsgáljuk, örömmel láthatjuk, hogy minden esetben emelkedés mutatkozik. *Különösen meglepő a német birodalomból* felénk irányuló idegenforgalom fellendülése, mely 11.701 érkezővel megközelíti a mult évi egész eredményt. A *mult esztendő* első nyolc hónapjával összehasonlítva az idei forgalmat, *61 százalékos az emelkedés.* Élénk idegenforgalmat várhatunk az őszi hónapokban is. Az eredmények minden szónál jobban magyarázzák azt *a fejlődést,* amelyet a magyar idegenforgalom ügye mutat napjainkban. A legközelebbi két évben *még nagyobb jelentőségű feladatok várnak a székesfővárosi idegenforgalomra.* Jövőre lesz a *Nemzetközi Balneológiai Kongresszus,* a *Nemzetközi Szabadalmi Kongresszus.* Ugyancsak jövőre lesz nálunk az *Esperantó Világkongresszus,* amely előreláthatóan szintén nagyobb tömegeket fog megmozgatni. Ennek a kínálkozó nagyarányú idegenforgalmi konjunktúrának a kellő kihasználására azonban *évről-évre nagyobb áldozatokat kell hozni,* hogy évről-évre hatalmasabb legyen a gazdasági, külpolitikai és kulturális szempontból *egyaránt felbecsülhetetlen fontosságú magyar, illetve budapesti idegenforgalom.*

Tavaszra marad a névtelen katona síremlékének felavatása. Az állam és a főváros együttes elhatározása szerint a magyar katona hősiességének szimbolumát, a névtelen katona síremlékét, az Andrássy út végén, a milleniumi emlék árnyékában, Árpád szobra előtt készítik el. A monumentalitásában nagyszerűen ható, tisztult művészetével klasszikusan egyszerű művű emlék felavatását eredetileg *halottak* ünnepére tervezték. November 1-e azonban anélkül mult el, hogy az emlékművet felavatták volna. Az egydarabból faragott óriási monolittömböt már faragják; a sarkofág 6 méter hosszú, 3 méter széles, másfélméter magas lesz és egy mélyített gyepágy közepén helyezik el. A munkálatok ugyan javában folynak, de az avatóünnepre a legjob esetben csak a tavasszal kerül a sor.

A Garai-piac sorsa és a városházi reálpolitika. Az *Erzsébetvárosi Polgárok Gazdasági Egyesülete* vasárnap délelőtt nagygyűlést tartott a VII. ker. *Polgári Kaszinó* nagytermében. A nagygyűlésen egybesereglett polgárok előtt *Mártin* János főmérnök, az egyesület főmérnöke számolt be arról az eredményes akcióról, amelyet a párt a Garai piac további fentartása érdekében és a kihelyezés ellen kifejtett. Utána *Éber* Antal törvényhatósági bizottsági tag beszélt. Városi reálpolitikát sürgetett és *az „ötletgyárosok" ellen fakadt ki.* 1913-ban csak 45 pengő adóteher esett egy-egy fővárosi polgárra, míg *1928-ban már 86 pengő a fejenkinti adóteher, beleértve a most született csecsemőket is.* A közterhek jövő évi emelkedése személyenkint 18 pengő. Ezzel nem számolnak azok, akik a városházán egyremásra termelik a sok pénzbe kerülő „ujításokat". Bármilyen szükség van is szociális, kulturális és hygienikus alkotásokra, a *főváros közönsége nem bírja már ezt az iramot.* „Én a *ridegszívű kapitalista* mondom — hangoztatta *Éber* Antal — hagyják meg a polgárságnak a pénzét, hadd fordítsa arra, amire a maga megélhetéséhez szüksége van."

Szünetel a hajózás. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R. T. igazgatósága közhírré teszi, hogy a Budapest—wieni személyhajójáratokat az alacsony vízállásra és az előrehaladott évadra való tekintettel a folyó évben akként szünteti meg, hogy az utolsó menet Budapestről Wienbe október hó 29-én, Wienből Budapestre pedig november hó 1-én lesz. A Gönyü—Győr közötti csatlakozó hajójáratok november hó 1-én szintén megszűnnek. A gyorsárú felvétel a Budapest—wieni irányban október 29-én, a Wienből lefelé irányuló forgalomban október hó 31-én megszünik.

A Széchenyi Népgyógyfürdő férfi és női osztálya ismét megnyílt. Díj 1 pengő.

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vizgyógyintézet nap- és légfürdő

ALAPIDES LAKBERENDEZÉSEK VI. RÓZSA UTCA 72. ALAPITVA 1885 TEL. 786-47

KÖZPONTI FÜTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

KAISER HUGÓ
ÉPITŐMESTER Budapest, VI., Frangepán ucca 21. szám
Telefon: Automata 215—51 szám

Telefon: Automata 836—28.
MAYER LAJOS
tetőfedőmester, tetőzetek jókarbantartási vállalata
VI. ker., Ferenc József-rakpart 18. sz.

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

WEISZ MIHÁLY OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, V, BALATON UCCA 2.
TELEFON: T. 257—66.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

Weisz József és Társa
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Tatarozási munkálatok 1/4 évi részletekre. Emeletreráépitések eszközöltetnek.
I., Budaörsi-út 11. (Saját ház)

REKLAM ÉS CÉGTÁBLA FESTŐ VÁLLALAT
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 23
Telefon: József 385-28
Csernák Jenő

LAMMEL FERENC
BÁDOGOS, VIZVEZETÉK ÉS KÖZPONTI FŰTÉS
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF U. 17.
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 441—51.

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-52. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat.

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

Kárász Géza okl. mérnök épitőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

SZEITZ RICHARD Épitész, épitőmester épitési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

HERZ TESTVÉREK
linoleum burkolási szakvállalat
Telefon: J. 429-06
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
Fióküzlet: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a Csatárka-dülőben építendő 1200 m³ űrtartalmú vasbetonvízmedence föld- és betonmunkáira.

A versenytárgyalásra vonatkozó nyomtatványok (1. a vállalatbaadás általános feltételei, 2. a vállalatbaadás részletes feltételei, 3. az ajánlati szövegminta, 5. a medence tervrajza, 6. az ajánlattevő által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló űrlap) a székesfőváros vízműveinek igazgatóságánál összesen 9 pengőért kaphatók a folyó évi október 27. napjával kezdődően déli 11—1 órák között a IV. ker., Egyetem ucca 2. sz. II. emelet 23. szám alatt levő hivatalos helyiségben, ahol a tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágosításokat is meg lehet kapni.

A munka természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munkálatot csak olyan cég fogja megkapni, amely cég kimerítően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretű vasbetonmunkálatokat mint önálló cég sikerrel végzett.

Az ajánlatokat **folyó évi november 16. napján délelőtt 11 óráig** a Központi városházán a vízvezetéki és világítási ügyosztályban II. emelet 302. szám alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyanesak november 16. napján déli 12 órakor a vízvezetéki és világítási ügyosztálynak a II. emelet 298. szám alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan fölbontani.

Budapest, 1928. október 25-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a III. számú (vári) vízmedence bővítéseként épülő 5000 m³ űrtartalmú vasbetonvízmedence föld- és betonmunkáira.

A versenytárgyalásra vonatkozó nyomtatványok (1. a vállalatbaadás általános feltételei, 2. a vállalatbaadás részletes feltételei, 3. az ajánlati szövegminta, 5. a medence tervrajza, 6. az ajánlattevő által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló űrlap) a székesfőváros vízműveinek igazgatóságánál összesen 9 pengőért kaphatók a folyó évi október 27. napjával kezdődően déli 11—1 órák között a IV. ker., Egyetem ucca 2. sz. II. emelet 23. szám alatt levő hivatalos heyiségben, ahol a tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágosításokat is meg lehet kapni.

A munka természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munkálatot csak olyan cég fogja megkapni, amely cég kimerítően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretű vasbetonmunkálatokat mint önálló cég sikerrel végzett.

Az ajánlatokat **folyó évi november 16. napján délelőtt 11 óráig** a Központi városházán a vízvezetéki és világítási ügyosztályban II. emelet 302. szám alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyanesak november 16. napján déli 12 órakor a vízvezetéki és világítási ügyosztálynak a II. emelet 298. szám alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan fölbontani.

Budapest, 1928. október 25-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapítási év: 1910. Telefon: József 334-37.

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZV. TÁRS.
BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 15.
az Egeresi Gipsz- és Műtrágyagyár Részv. Társ. Aghires és Kramer J. Első Egeresi Gipsz- és Műtrágyagyár, Aghires képviselete
Telefon szám: 805—25.

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

Hochhauser
Ferenc építési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

Magyar Építő Részvénytársulat
Budapest, IV. kerület, Teréz körút 34. szám
Alapíttatott: 1889. Telefon: Automata 272—64. szám
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás, csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakódások, Alapozások mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — *Telefon: J. 314-16.*

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terez 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 405-62 és 405 63

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK,
KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK
GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 4 3-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt — *Telefon: Autom. 530—03*

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

ICKOVITS J.
Központi fütések és vízvezetéki berendezések vállalata
Budapest, VI., Andrássy út 92
TELEFON. AUTOMATA 12—07

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI. Váci-út 13. Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fürészelt és faragott fában, londina lécz, zárlécben és állvány anyagokban.

ANGYAL KÁROLY
Autokarosszéria és gépjavító üzeme.
Specialis Autogénhegesztés.
Budapest, VIII., Szigony u. 12.
Telefon: József 349—79.

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKÍTÓK, MOTORDINAMÓK ÉS GENERÁTOROK

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

HALMOS ISTVÁN ÉS FIA kövező- és útépitő vállalkozók,
BUDAPEST, X., KERÜLET, HALOM-UTCA 25. SZÁM
Útépítő és kövezőmunkák, beton, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasútépitési munkák. — Költségvetés díjtalan. Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállítói.
Alapittatott 1890. *Telefon: József 339—52.*

DÖREN HENRIK és TÁRSA
asztalosmunkák gyára, Budapest
VI., Hegedüs Sándor ucca 26. ✻ Telefon: Aut. 297—77

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST, VII, Rottenbiller u. 29.

Lizsinszky Rezső kárpitos és diszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhivó Aut. 510-54

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT. 217—64

Havas Lajos
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 november 7. — 45. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

A magyar portéka

úgy látszik megunta a hamupipőkeséget, parádéba öltözködött, megtöltötte a kirakatokat és kivonult az uccára, ahol grandiózus mozgó kiállítást rendezett. Örömmel és tapssal fogadta a magyar közönség a kirakatok büszke, jogosan büszke vallomását: *ez mind magyar árú.* Megdobogtak a magyar szivek, amikor a magyar ipar nem is remélt gazdagságban és pompában vonult föl a budapesti uccákon. Régente királyt kellett koronázni ahhoz, hogy a budapesti céhek fölvonuljanak a magas előkelőségek előtt és körülhordják a városon a céhük-alkotta mesterműveket. Ezek a régi, már szinte mesének, álomnak tünő felvonulások jutottak eszünkbe a vasárnapi pesti uccán és éreznünk kellett, hogy ez is koronázás: *a magyar ipar koronázása.*

Ebben a pillanatban nehéz lenne még a siker mértékéről beszélni, de nem is tartjuk fontosnak a számadatokat, amelyek arra vonatkoznak, hogy mennyi magyar márkájú, színtiszta magyar gyártmányú árú fogy el a *Magyar Hét* során. A fontos az volt, hogy a magyar ipar kilépett rezerváltságából, levetette az ok nélküli szerénység szürke köntösét és fiatal lelkesedéssel jelentette be a saját diadalmas nagykorúságát. Igenis sutbadobta a magyar ipar azt a régi, szomorú bizalmatlanságot, amellyel eddig többé-kevésbé önmagát kezelte, ezeken az ünneppé lett napokon felgerjedt benne a magamegbecsülés, amely helyett eddig a botor és sokszor bűnös szégyenkezés és szerénykedés volt az uralkodó érzése.

A másik nagy eredmény a közönségnek szinte a meglepődésig, a kellemes megdöbbenésig való fölismerése volt. Állítjuk, hogy tömegek voltak Budapesten és az országban, amelyek a magyar produktumok, ipari cikkek százairól hitték, hogy azok a külföld divatos, elbizakodott termékei. Furcsa csalódások, különös ébredések mentek végbe magyar lelkekben, amelyeket az ügyes és tolakodó külföldi reklám hosszú időn át hatalmában tartott. Ezek voltak azok, akik magyar árút csak akkor vettek, ha annak idegen neve mögött idegen árút reméltek. Vajjon hány százféle magyar árúról derült ki az idegenmajmoló magyar tömeg előtt, hogy csak az idegen név előkelő fátyola tudta megszerezni népszerűségét? *Félrevezetett, az előkelőség ál-képzeteivel megfertőzött, magyarságában ingatag és megbizhatatlan emberek jótékony és hasznos megszégyenítése volt ez a hét,* amelynek meg kellett teremtenie a magyar ipart elismerő és megbecsülő egészséges magyar közvéleményt.

Sok-sok fölemelő és vígasztaló jelenség volt abban, hogy bőségesen akadtak olyanok is, akik vásárlói lévén a magyar iparnak, büszkék arra, amit ez a magyar ipar számukra termelt. Hogy csak mást ne említsünk, százával vonultak föl az automobilok és motorbiciklik, amelyeknek tulajdonosait nem riasztotta vissza sem a kényelmetlenség, sem a rossz időjárás attól, hogy elmenjenek tanuságot tenni a magyar ipar kiválósága mellett. Jól esett látni az olyan koronatanukat, mint például Szentes város öntözőmasinája volt, amely szabadságot kért és kapott, hosszú mérföldeket utazott, hogy itt legyen amikor a magyar publikum ítél a magyar ipar fölött.

A szentesi példa izzó magyarsága legyen tanuság Budapest székesfőváros számára is. Fogjon jobban a főváros jószándékán, mint a kereskedelmi miniszter sokszor megismételt, — bizony sokszor süket fülekre találó — rendelete a magyar ipar pártolásáról. Nem vonjuk kétségbe, hogy a főváros vezetősége őszinte barátja és lelkes híve a magyar iparnak, ám nem tagadhatjuk, hogy a magyar ipar pártolása körül a multban igenis történtek hibák a városházán. Konkrét esetekre mutattunk rá nem egy esetben ezeken a hasábokon és épen a mi adataink nyomán komoly és megszívlelni való felszólalások is hangzottak el az illetékes városházi fórumokon. Hiszünk benne, hogy a főváros illetékes tényezőit épen úgy megerősítette a *Magyar Hét*, a magyar iparba vetett bizalmában, mint Budapest egyéb polgárságát. *A fővárosnak kell az elsőnek lennie, amely száz százalékig levonja a magyar ipar ünnepi napjainak tanulságait* és a hibákat, tévedéseket, amelyek eddig előfordultak, tökéletesen és gyökerestül kiirtja.

A sikernek nem számadataiból, de erkölcsi értékéből állapítjuk meg mindezt. Az erkölcsi érték pedig biztosítani fogja idővel a gazdasági sikert is. Ma a *Magyar Hetet* még csak demonstrációnak tekintjük, az élniakarás, az önbizalom nemes és hasznos tüntetésének. Ezt a célt a mostani akció többékevésbbé el is érte, bár az is csak hasznos lehet, ha megállapítjuk, hogy a rendelkezésre álló eszközök még jobb felhasználásával még több eredményt lehetett volna kicsikarni. Főként azt kell a jövő számára tanulságként elkönyvelni, hogy *az előzetes propaganda útjait irányítsák majd biztosabb, avatottabb kézzel, szélesebb horizontot befogó szemmel. Mert a mostani propaganda bizony nem egy esetben fölösleges, sőt teljes tájékozatlanságra való utakat futott be, mert szem elől tévesztette a célt és nyitott kapukat döngetett, mert nem látott tisztán.*

Mindez azonban csak tanulság a jövőre, a ma föladata az, hogy örüljünk a magyar ipar nagyszerű fellélekzésének és tiszteletreméltó öntudatra ébredésének, amely bizonyára nyomokat hagy a Coty-akban amúgy is mélyen és keservesen csalódott magyar közönség lelkében.

Kozma Jenő purifikálást követel a Vásárpénztárnál és a Községi Takaréknál

„Nagy személyi változások fognak bekövetkezni a Vásárpénztár vezetésében" — „Tudni akarjuk, kik hibásak a Halász-ügyben?"

A mult heti ünnepnapok megakasztották a közgyűlésnek különben is későn kezdődött költségvetési vitáját. A helyzetet súlyosbítja az a körülmény, hogy a baloldali bizottsági tagok feltűnően nagy számban és nagy terjedelmű beszédekkel készülnek felszólalásra. A közgyűlésnek a községi háztartások ellenőrzéséről szóló törvény rendelkezései értelmében november elsejéig végeznie kellett volna a költségvetés anyagával. A legközelebbi terminus, amelyet a törvény kifejezetten megállapít: *november 15-e.* Ez a terminus azonban már a felterjesztés tényére vonatkozik. Nyilvánvaló tehát, hogy

a közgyűlésnek a legrövidebb idő alatt be kell fejeznie a vitát,

ellenkező esetben a legvégső terminusig sem lesz a költségvetés a belügyminiszter elé terjeszthető.

De nemcsak a városházán sürgős a munka, hanem a képviselőházban is, ahol szintén fővárosi kérdést tárgyalnak. Itt is november 15-e szerepel terminusként, amennyiben ezt az időpontot állapítja meg az 1924. évi XXVI. tc. az időközi fővárosi választás kiírására. Kivánatos volna tehát, ha a képviselőház november 15-ig letárgyalná a fővárosi mandátumok meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot, nehogy a főváros igazoló-választmánya a választás napját kitűzni legyen kénytelen, hogy azután ez a kitűzés ismét tárgytalanná váljék.

E két kérdésről, amely most a fővárost illetően a városházán és a képviselőházban tárgyalás alatt áll, beszéltünk

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselővel, az Egységes Községi Polgári Párt elnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában felhívást intéztem a fővárosi pártok vezetőihez. Megkértem őket arra, hogy *az autonómia jól felfogott érdekében ne húzzák a költségvetés közgyűlési vitáját.* Ezt

a felszólítást és kérést most megismétlem.

Utalok arra a tényre, hogy a belügyminiszteriumban most szövegezik a fővárosi törvényt. Nyilvánvaló tehát, hogy *az ügyrendre vonatkozó szakaszoknál a szövegezésre nem kis mértékben fog hatást gyakorolni az a módszer, amely a költségvetés közgyűlési vitájában lesz tapasztalható.*

A vita oknélkül való elnyujtása szigorú ügyrendi szakaszokat eredményezhet.

Ez pedig nem lehet érdeke egyetlen közgyűlési pártnak sem.

— Ugyanezt a következtetést kell levonni a képviselőházi vitát illetően is. Érthető volna, ha egy esetleges obstrukciós tendencia hatásaként *a házszabályok revíziójánál szigorító felfogás kerekedne felül. Azok, akik obstruálnak, maguk szolgáltatnak bizonyítékot arra, hogy a házszabályok szigorítására szükség van.*

Kozma Jenő a beszélgetés során kitért több fontos városházi problémára. Érdeklődésünkre megemlítette, hogy a hatos üzemi bizottság legközelebbi feladatának *a Vásárpénztár megvizsgálását* tekinti.

— A *Vásárpénztár* — mondotta *Kozma* Jenő — *előttünk teljesen ismeretlen terület,* de ki kell jelentenem, hogy

a Vásárpénztár működésével nem vagyok megelégedve.

Ez nemcsak az én véleményem, hanem a párt véleménye is. Bepillantást akarok tehát nyerni a Vásárpénztár egész ügyvitelébe és máris kijelenthetem, hogy

hatalmas purifikáló munkát akarunk ott végezni.

Meg vagyok — már előre is — győződve arról, hogy

nagy személyi változások fognak bekövetkezni a Vásárpénztár vezetésében.

— Itt kell megemlítenem a *Községi Takarékpénztár* ügyét is. Ezen a területen is *rendet akarunk teremteni* és pedig olyan értelemben, hogy *sürgetjük a megindított belső fegyelmi vizsgálat befejezését.* Tudni akarjuk,

kik hibásak abban, hogy a tőzsdei Halász-üggyel kapcsolatosan a Községi Takarékpénztárat kínos helyzetbe hozták.

Lehetetlenségnek, *teljesen tarthatatlan állapotnak tartom, hogy a Községi Takarékpénztár és a Vásárpénztár szimultánpártit játszhassanak egymással.*

A Vásárpénztárnak betétgyűjtő állomása van a Községi Takarékpénztár helyiségében.

Igy nem lehet dolgozni. A Vásárpénztár, mint bankintézmény megszünt. *Nem fogadhat el tehát betéteket annál kevésbbé, mert hiszen nem lehet a Községi Takarékpénztárnak a konkurrense . . .*

— Ezen a téren tehát *tiszta helyzetet akarunk és fogunk is teremteni.*

A főváros közönségét legközelebbről érdeklő kérdésekről, *a villamosviteldíj leszállításáról* és *az autobuszforgalom fejlesztéséről Kozma* Jenő ezeket mondotta:

— Pártunk

változatlan eréllyel küzd a közszolgáltatások árának leszállításáért.

Ebben a harcban azonban mi *felelőtlenül és lelkiismeretlenül nem járhatunk el.* Épen ezért a villamosviteldíj leszállításának a kérdésében is azt nézzük, miként lehet a közönségnek azon a részén segíteni, amely erre a segítségre a leginkább rászorul. *Általános leszállításról nem beszélhetünk,* mert ezzel esetleg nagyobb közérdeket veszélyeztetünk. Kerestünk tehát egy közbenső megoldást. Ezt *Scheuer* Róbert dolgozta ki. Ez a megoldás

bevezeti a 20 filléres egységárat, ami olcsóbbodást jelent és egyszerűsíti a jegykezelést, ami viszont a bevétel arányos emelkedését fogja eredményezni,

minthogy a kalauzok munkája némileg könnyebbé válik. Ezekután már csak arra kellene törekedni,

hogy szaporítsuk a villamoskocsik számát, mert ellenkező esetben — olcsóbb lesz a villamos, de több lesz a potya-utas és így lényegesen kevesebb a bevétel. Mi *ezt a megoldási módot továbbra élénken propagáljuk és én remélem, hogy a közel jövőben sikerül is ezt a tervet elfogadtatnunk* az összes döntésre hivatott tényezőkkel, végeredményben a kereskedelmi miniszterrel is.

— Ami az *autóbusz-ügyet* illeti, itt kevés a mondanivalóm. *Hiába sürgetjük ugyanis naponként a munkát, — az eredmény elmarad.* Meg kell állapítanom, hogy

nem látom sehol azt a lüktető tempót, amellyel ezt a kérdést kezelni kell

s amely lüktetően gyors tempót az intézkedő fórumok beigérték. Mi megszabtuk, hogy a meghatározott időn belül le kell szállítani az új autóbuszokat. *Novemberben vagyunk már és még sehol semmi.* Különösen

a rózsadombi és várbeli autóbuszjáratnak a megindítása volna végtelenül fontos és sürgős.

De sürgősen meg kellene állapítani az összes új autóbuszrelációk útvonalait is és pedig bizonyos szükség szerinti sorrendben, hogy az autóbuszkocsik, mihelyt elkészülnek, valamely relációban forgalomba helyezhetők legyenek. A közönség a legnagyobb türelmetlenséggel és idegességgel figyeli ezt a kérdést és én nem habozom kijelenteni, hogy ez az idegesség érthető.

Kozma Jenő erélyes szavai remélhetően közelebb viszik végre ezt a problémát is a megoldás felé.

BENZINKUTAKAT ÁRLEJTÉS UTJÁN lehet ezután kapni és a főváros véget vet a külföldi vállalatok monopoliumának

Budapest legújabb „konjunktura"-ja a benzinkút. Legalább annak látszik. Nem csoda tehát, hogy a városháza közlekedési ügyosztályát benzinkút engedélyekért épen úgy állandóan ostrom alatt tartják, mint azok, akik minden létező jogcímen, a legfantasztikusabb protekciók igénybevételével autótaxi rendszámot akarnak. A benzinkút kérelmezők száma napról-napra növekszik,

egyelőre azonban egyáltalában nem ad ki a főváros új benzinkutakra engedélyt,

mindaddig, amíg az egész kérdést alapos revizió alá nem veszik és újból nem szabályozzák.

A napokban *Folkusházy* Lajos alpolgármesternél volt erre vonatkozóan bizalmas tanácskozás. A szabályozásra vonatkozó kérdéseket megbeszélte a közlekedési ügyosztály a Közmunka Tanácsal, a a tiszti ügyészséggel és a rendőrséggel is, úgyhogy rövidesen a szakbizottságoknak is alkalma lesz foglalkozni a benzinkút kérdéssel, *amelynek mai rendje ellen igen sok kifogás hangzik el.* Nemcsak amiatt, hogy egyes vállalatok szinte monopolisztikus joggal élvezik a benzinkút-engedélyeket, hanem azért is, mert

az engedményesek egy része külföldi vállalat.

A közlekedési ügyosztályban érdeklődött munkatársunk a benzinkutak kérdésének várható rendezése iránt és *illetékes helyen* az alábbi információt kaptuk:

— Budapesten ezidőszerint *23 benzinkút van közterületen.* Az egyre növekvő gépkocsi forgalom szükségletének kielégítéséhez ez a 23 benzinállomás azonban *nem elegendő* és a szakközegek megállapítása szerint

még legalább negyven új kút létesítésére van szükség,

úgyhogy végeredményben Budapesten kerek számban *60 benzin és olajtöltő állomás lesz.* Az új *engedélyek kiadására mindaddig nem kerülhet azonban sor, amíg a főváros a kérdést véglegesen nem szabályozta* és az egészet alapos revizió alá nem vette. Kezdetben ugyanis, mikor még az autóközlekedés és ezzel együtt az uccai benzinárusítás is egészen új dolog volt Budapesten, a kérelmezőknek tanácsi határozattal adták meg — tagadhatatlanúl nagy előnyök biztosítása mellett — az engedélyeket. Jövőben a főváros

egyénenkénti engedélyeket valószínűleg egyáltalában nem fog kiadni, hanem nyilvános árlejtést hirdet a benzinkutak felállítására,

és ez lenne tényleg a leghelyesebb megoldás. Nyilvános árlejtéssel a főváros biztosíthatná azt, hogy csak arra alkalmas és garanciaképes vállalkozók, nem pedig stróhmanok, vagy olyanok nyerjék el a benzinkút-engedélyeket, akik maguk egyrészt nem rendelkeznek a kellő anyagi eszközökkel, másrészt egyik vagy másik cég üzleti befolyása alatt állanak. *A főváros fogja a jövőben kijelölni azokat a helyeket is, ahova benzinkutakat állítani lehet* és nem az engedményes szabja meg, mint az a multban volt.

— A fővárosnak az az álláspontja, hogy

a benzinkutak ügyét rendeleti úton kell szabályozni

és az erre vonatkozó terveket rövidesen el is készítik. *A közlekedési ügyosztály az idevonatkozó szakkérdéseket a Közmunka Tanáccsal, a tiszti ügyészséggel és a rendőrséggel már közösen letárgyalta* és arról részletesen referáltatott magának *Folkusházy* Lajos alpolgármester is.

— A költségvetési közgyűlés befejezése után a bizottságoknak minél hamarabb alkalma lesz foglalkozni ezzel a kérdéssel. A

benzinkutak nagyrésze — néhány egyéni engedményest leszámítva — ma három idegen vállalat birtokában van,

amelyek azokat részben bérbeadják. *Hogy ki a bérlő, az teljesen tőlük függ. A főváros tanácsa abba bele nem szólhat.* A kérdés reviziójánál feltétlenül figyelemmel kell lenni a magyarországi gyárakra is. Magyarországnak öt kőolajfinomító, illetve ásványolaj gyára van, amelyeknek

feltétlenül előjoguk van a külföldi vállalatokkal szemben.

— Felvetődött az a gondolat is, hogy a további benzinkutakra *szövetkezeti alapon* adja ki az engedélyt a főváros, sőt az a terv is, hogy a főváros maga állítsa fel és ellenőrizze, közbiztonsági okokra való tekintettel, az összes benzinkutakat, azután esetleg a főváros maga adja ki bérbe, vagy kezelésbe azoknak a kisembereknek, akiknek jónak látja, vagy valamilyen szempontból méltányosnak tartja.

Villanyrendőrök légiója, járdaszigetek az Andrássy-út egész hosszában és külföldi találmányok a közönség testi épségének védelmében

AZ AUTOBUSZ-KARAMBOL AKTUÁLISSÁ TETTE A KÖZLEKEDÉS SÜRGŐS REFORMJÁT

A főváros egyre növekvő forgalma napról-napra nagyobb gondot ad a közlekedési ügyosztálynak és a rendőrségnek.

Az uccai közlekedési rend hiányosságaira a minapi *Ferenc József téri* karambol hívta fel most újból a figyelmet. A főváros szivében levő téren fényes nappal, a legnagyobb forgalom idején borította fel a villamos kocsi a tele autobuszt, s csak különös szerencse, hogy a baleset emberáldozatot nem követelt.

A Ferenc József téri karambol és egyéb állandóan hangoztatott panaszok arra késztetik a hatóságokat, hogy *fokozottabb gyorsasággal folytassák a jelzőlámpák felszerelését és a gyalogosok védelmét célzó járdaszigetek létesítését a veszélyes pontokon.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött a közlekedési ügyosztályban a várható intézkedések iránt.

Kempelen Ágoston

műszaki főtanácsos a következőket mondotta:

— A forgalom-szabályozó villamoskészülékek további szerelése folyamatban van. Remélem, hogy

még ez évben az összes forgalmas helyen felállítják a készülékeket.

Legközelebb még két helyre kerülnek „villanyrendőrök" és pedig: az Andrássy út—Vilmos-császár út—Tisza István ucca fókuszába, a Baross térre, a pesti Margithídfőhöz, az Oktogonra, az Apponyi térre, a Berlini térre, a Clark Ádám térre, valamint a Rákóczi út—Muzeum körút—Kossuth Lajos ucca keresztezéséhez.

— Ezek közül egyes helyeken egész speciális berendezések lesznek. Az Andrássy út—Tisza István ucca—Vilmos-császár út forgalmát *két lámpa fogja szabályozni.* Egyik a Fürdő ucca, a másik az Andrássy út tengelyében lesz. *A két készüléket azért természetesen egy őrszem irányítja.*

— Az Oktogonon sem egy lámpa lesz, mert a régi készülékeknél bebizonyosodott, hogy ilyen nagyarányú forgalomnál ez elégtelen. Most

négy jelzőkészülék lesz, minden betorkoló utirány számára külön-külön.

Ezek irányítása is egy pontról, a tér közepéről történik. Az Oktogon térhez hasonló négyes jelzőlámpa kerül valószínüleg az *Apponyi térre is.*

— Az új jelzőlámpákat a legújabb newyorki, londoni és berlini tapasztalatok értékesítésével készíttettük el. Lehetőleg

gyorsan igyekszünk a járdaszigeteket is kiépíteni,

mert az a tapasztalat, hogy *ezek eddig is igen sok szerencsétlenség elhárítói lettek.* Jövőre *az Andrássy út egész hosszában elkészülnek az ilyen, lámpasorral világított járdaszigtek, s az összes nagyobb forgalmú útvonalakon is.*

— A közlekedési baleseteket teljesen megszűntetni, elkerülhetővé tenni — *lehetetlen,* ezek minden nagyváros forgalmával vele járnak, annál is inkább, mert

a szerencsétlenségeknek — sajnos — igen sok esetben maga a közönség az okozója,

elővigyázatlan magatartásával. A főváros és a rendőrség feladata ezzel szemben természetszerűen az, hogy *a rendet minél inkább biztosítsa,* a járókelők épségét megóvja és a baleseteket lehetőleg a minimumra redukálja. Örömmel látjuk, hogy *ezt részben már elértük.* Reméljük, hogy a közlekedési rendőrség szaporításával, tökéletesítésével és a felsorolt berendezések létesítésével *ez minden tekintetben sikerül is.*

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Aut. 212—85, 218—09.

SCHEMBER C. ÉS FIAI
HÍDMÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR
Központi iroda és gyár:
VI, Hungária körut 70. Telefon: L. 916—83 és L. 916—98.
Alapitva 1852. Alapitva 1852.

TOST ÉS MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
külföldi képviseletek
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet Királyné-ut 39. Tel.: J. 396-36

FORGÁCS ÉS GERŐ
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 1. SZÁM
TELEFON: Aut. 805-03
HAMANN-számoló és KAPPEL-irógépek magyarországi vezérképviselete

CELLUNIT AJTÓVÉDŐK
a legtartósabbak
Gyártja:
EGYESÜLT MAGYAR CELLULOIDÁRUGYÁR RT.
VI., Szent László-út 38. Telefon: Lipót 995-57

KEDDEN KERÜLT NAPIRENDRE a parlamentben a fővárosi mandátum-meghosszabbító javaslat

Elavult a törvény: a Városházán ma senki nem ismeri feladatát — mondta az előadó

A képviselőház keddi ülésén került napirendre a kormánynak *a fővárosi mandátumok meghosszabbítására* vonatkozó javaslata. Általános és feszült figyelem közben ismertette az előadó

Kozma Jenő dr.

a javaslatot, amelynek szükségességét megokolta.

Részletesen foglalkozott az 1872. évi törvénnyel és bebizonyította, hogy *az teljesen elavult*, a főváros modern adminisztrációjának irányítására *teljesen alkalmatlan*. Az adminisztráció ennek folytán *képtelen hivatását teljesíteni.*

Fővárosi reformra feltétlenül szükség van, mert jelenleg

az a képtelen helyzet a Városházán, hogy ott senki nincs tisztában azzal, hogy valójában mit csináljon, mi a feladata?

Jellemző erre, hogy miközben a tanácsjegyzők száma *meghaladta a százat*, ezeket *nem is ismerik a bizottsági tagok*, holott ők válasszák a tanácsjegyzőket, mégpedig teljesen azon az alapon, hogy

a megválasztandók a választók kegyét keresik.

Igy aztán *nem érvényesülhet a szakszerűség* és nem csoda, ha például

a tanácsnokválasztásoknál egyáltalán figyelembe sem veszik a szakképzettséget.

— A tárgyalások során — folytatta *Kozma* Jenő, — felvetődött a kérdés: *csak az adminisztratív részt kell-e megreformálni*, vagy a politikait is? Én a magam részéről el tudtam képzelni egy *csak* adminisztratív jellegű reformot, a kormánynak azonban az az álláspontja, hogy *ezt a kérdést is egységesen kell megoldani.* Tény az, hogy

ez a helyes felfogás, miután az adminisztratív reformnak harmonikusan kell simulnia a politikaihoz.

Ilyen megfontolások után belenyugodtam ebbe a helyesebb megoldási lehetőségbe, annál is inkább, mert magam is feleslegesnek tartok *egy* esztendőben *két* választást. Mindezeket a kérdéseket egyébként *maga a reformtörvény fogja szabályozni.*

Közbekiáltások a baloldalról:

— *Hány hónap mulva kerül az tető alá?*

— *Ez teljesen a parlament munkabírásától függ* — válaszolt *Kozma* Jenő, —

a vita komolysága mindenesetre biztosítani fogja a törvény mihamarabbi életbeléptetését.

Ezzel megkezdődött az *egyszakaszos fővárosi mandátummeghosszabbító javaslat vita-tárgyalása. mandátummeghosszabbító javaslat vita-tárgyalása,* amelynek első felszólalója *Rassay* Károly volt.

Herrmann kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy a bánhidai centrálé ügyében a fővárossal folynak a tárgyalások

„Akadályokról, vagy ellentétekről csak a bonyodalom-szítók beszélhetnek"

Bánhidán szombaton a sajtó képviselői és a meghívott előkelőségek előtt bemutatták a dunántúli villamoscentrálé folyamatban lévő építkezéseit. Kiküldött munkatársunk helyszíni szemléje alapján lapunk más helyén részletes tudósításban számolunk be a bánhidai centrálé építkezéseiről. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a bánhidai villamoscentrálé építkezési munkálataival kapcsolatosan *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszterhez fordult felvilágosításért azokra a hírekre való tekintettel, amelyek még mindig bizonyos ellentétekről szólanak a centrálé és a főváros viszonyát illetően. Megkérdeztük tehát a kereskedelmi minisztert, vannak-e még nehézségek a fővárosnak a centrálába való bekapcsolódása tekintetében és történt-e már végleges megállapodás a főváros illetékes tényezőivel.

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nehézségekről nem tudok. A leghatározottabban kijelenthetem, hogy a fővárossal a tárgyalások kedvező mederben folynak. Magyarország elsőrendű szakértői állapították meg, hogy *a bánhidai centrálé nem fog drágábban termelni, mint a kelenföldi telep*, ebből nyilvánvalóan következik, hogy

akadályokról, nehézségekről és ellentétekről csak azok beszélhetnek, akiknek érdekük, hogy ennek a problémának a megoldásánál bonyodalmakat szítsanak.

A tárgyalások természetesen még folyamatban vannak, mert *teljes precizitással kell megállapítani azokat a módozatokat és azokat a feltételeket, amelyek mellett a főváros a bánhidai villamoscentrálába bekapcsolódhatik.* A fővárosi elektromosművek vezetőségével folynak most közvetlen tárgyalások abban az irányban, hogy a Bánhidáról bejövő áram hogyan helyeztessék el Budapesten. Végleges megállapodás még természetesen nem történt, de *nincs is okunk a nyugodt mederben folyó tárgyalásokat siettetni*, mert hiszen

a bánhidai villamoscentrálé legkorábban csak 1929 decemberében fog áramot szolgáltatni.

Van tehát időnk bőven arra, hogy az összes függőben lévő kérdéseket megbeszéljük.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint a kereskedelemügyi minisztériumban elkészült az energia gazdaságosabb felhasználásáról szóló törvényjavaslat tervezete. Az energiatörvényt, — amely minden más hiresztelés ellenére nincs összefüggésben a kormány és a főváros között folyamatban lévő centrálé-tárgyalásokkal, — a kereskedelmi miniszter karácsony előtt a Ház elé terjeszti.

Eladási osztály: VI, Teréz körut 43. szám

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

JUNKERS JUNKERS
A központi melegvízellátás gázkészülékekkel
a legkényelmesebb és legtakarékosabb
Prof. JUNKERS
önműködő átfolyóvízmelegítői
(autogeizer) ilyen célra a legmegbizhatóbb és legmegfelelőbb legelsőrendű minőségű készülékek
Minden szerelőnél kaphatók.
Gyár:
JUNKERS & Co. DESSAU
Felvilágosítással szolgál a vezérképviselet:
Ungár László, Bpest VII, Damjanich-u. 26/b
Telefon: József 419-72.

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

Holman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

Ceres ételzsir
Hutter gyártmány
szavatoltan tiszta, egészséges és
könnyen emészthető
100% tiszta kókuszzsir.
Olcsóbb a disznózsirnál!

Költségvetési vitarend és folyó ügyek

az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén

Az *Egységes Községi Polgári Párt* szombaton este értekezletet tartott, amelyen *Gaár* Vilmos elnöklete alatt különböző folyó ügyek mellett a hétfőn kezdődő költségvetési vita rendjét beszélték meg. Jelen voltak: *Gaár* Vilmos, *Dinich* Vidor, *Farkas* József, *Girardi* Tibor, *Szentirmay* Imréné, *Harrer* Ferenc, *Glücksthal* Samu, *Bódy* Tivadar, *Csillér*y Béla, *Stern* Sándor, *Dorner* Gyula, *Pompéry* Elemér, *Ledermann* Mór, *Scheuer* Róbert, *Csécsi Nagy* Miklós, *Grosch* Károly, bibithi *Horváth* János, *Ereky* Károly és még sokan.

Gaár Vilmos mindenekelőtt *Bedő* Mórt parentálta el meleg szavakkal. Megemlékezett arról a tiszteletreméltó munkásságról, amelyet az elhunyt a törvényhatóságban kifejtett és kérte a párt tagjait, hogy temetésén testületileg jelenjenek meg. A párt a családnak távirati úton fejezi ki részvétét.

Ezután *Dinich* Vidort üdvözölte, aki tudvalevően pénteken este *csaknem áldozatul esett egy autógázolásnak.* Véletlen szerencse folytán *komolyabb baja nem történt,* jóllehet a gépkocsi kereke keresztül gázolt rajta. A párt örömét fejezte ki, hogy őt nagyobb baj nélkül látja soraiban.

Bejelentette továbbá, hogy a *Budapesti Fakoporsógyártó Iparosok* beadvánnyal fordultak a párthoz, hogy a *Községi Faárúgyárat* mielőbb végleges szüntessék be. Ehhez kérik a párt segítségét. A közgyűlés tudvalevően már másfél év előtt elhatározta több más üzemmel együtt a *Községi Faárúgyár rt.* leépítését is. Miután az eddig nem történt meg, a párt a kívánságot méltányosnak tartja és megsürgeti az üzem likvidálását

Az elnök bemutatta ezután az értekezletnek a *Magyar Mozgóképengedélyesek Egyesületének* kérvényét, amelyben a mozisok *a villany árának csökkentése* érdekében a párthoz fordulnak támogatásért. Az elhangzott felszólalásokból kitünt, hogy jóllehet a mozisok a főváros legnagyobb fogyasztói közé tartoznak,

semmiféle szokásos kedvezményt nem kapnak

az *Elektromos Művektől,* holott erre *kétféle* jogcímük is van: egyrészt ipari áram tarifára van igényük *a motorfogyasztásoknál,* másrészt *külföldön is mindenütt honorálják azt a közérdeket is előnyösen érintő tényt, hogy a mozik*

reklámvilágítása nagyban hozzájárul a városkép szépítésének emeléséhez

és az uccák világításához. Mindezek alapján

a párt méltányosnak tartja,

hogy a főváros gazdasági életének ezt az elsőrangúan fontos társadalmi osztályát

a legmelegebben támogassa jogos kívánságának elérésében.

A párt *Scheuer* Róbertet kérte fel, hogy ebben az ügyben *eljárjon és annak előbbreviteléről a pártnak jelentést tegyen.*

Még egy érdekes beadvány érkezett a párthoz, amely egy *„Gyógyhitelintézet"* felállítására vonatkozik. A gyógyhitelintézet azt a célt szolgálná, hogy

kiskereskedőknek és a középosztály egyéb tagjainak betegség esetére adjon egy-kétezer pengős hitelt,

Hogy ezt a tervet meg lehet-e valósítani, *a fővárossal, vagy a kormánnyal együttesen kell megbeszélni.* A párt a tervet behatóan meg fogja vizsgálni és attól teszi függővé további elhatározását.

Az értekezlet most áttért a napirend tárgyalására, amelynek *egyetlen pontja a költségvetési vita rendjének a megállapítása volt.*

A pénzügyi bizottság tárgyalásainak eredményéről *Scheuer* Róbert tájékoztatta az értekezletet.

Az elnök bejelentette, hogy a pártvezetőség kérése az, hogy

az általános vita során lehetőleg kevesen szólaljanak fel.

A többi kívánságot és megjegyzést a párttagok a részletes vita során az egyes fejezeteknél fogják elmondani. A vitarendező bizottságba a párt *Scheuer* Róbertet és *Girardi* Tibort delegálta.

Glücksthal Samu bejelentette, hogy az általános vita során az általános gazdasági helyzettel, a főváros lakosságának gazdasági krizisével kívánt behatóbban foglalkozni. A párt vezetősége nagy örömmel fogadta ezt a bejelentést, azonban arra kérte Glücksthalt, hogy e beszédnek az általános vita alatti elmondásától tekintsen el, mert akkor a kérdések sokasága miatt a figyelem megoszlik. Ellenben nyomban a költségvetés letárgyalása után a párt rendkívüli közgyűlést hív össze, *azon foglalkozzék behatóan ezzel a rendkívüli nagy horderejű és Budapest egész lakosságát létében érdeklő kérdéssel. Glücksthal* készséggel magáévá tette a párt álláspontját és

a rendkívüli közgyűlésen mondja el nagy beszédét a gazdasági krizisről

és mutat rá azokra *a lehetőségekre, amelyeket a helyzet enyhítése, az orvoslás érdekében meg kell ragadni.*

Stern Sándor bejelentette, hogy a részletes vita során nagyfontosságú indítványt fog benyújtani egy 100 millió pengős kölcsön felvételére vonatkozóan, amelynek segítségével *a főváros gazdasági helyzetét teljes egészében sikerülne reorganizálni.* Indítványa a mostani költségvetés összeállítását nem érinti, hanem kizárólag a jövőre vonatkozik.

Girardi Tibor az egyes bizottságokban megüresedő tagsági helyek betöltésére hívta fel a párt figyelmét. Ezután a részletes vita során felszólalni kívánó bizottsági tagok felszólalási sorrendjét állapították meg.

Dinich Vidor követelte, hogy a *BSzKRt* igazgatóságában megüresedett hely *mielőbb betöltessék,* hogy ott a párt megfelelően legyen képviselve, annál is inkább, mert

a közeljövőben kell a BSzKRt-nak döntenie az egységes tarifa kérdésében,

amelyre vonatkozó javaslatot tudvalevőleg épp a párt megbízásából dolgozott ki Scheuer Róbert.

Harrer Ferenc a *Közmunkák Tanácsában* megüresedett három hely betöltésével kapcsolatosan követelte, hogy *a párt aránya itt is érvényesüljön.* Az értekezlet *Harrer* indítványát *egyhangúan elfogadta.*

Sséchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazalikavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

GRUIZ KÁROLY LAKATOSMESTER
BUDAPEST, X., JÁSZBERÉNYI-ÚT 17.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 304-75.

TASY JÓZSEF
Budapest, VII, Övucca 200. — Telefon: Lipót 965—46. szám
ÉPÜLET, BUTOR, PORTÁL-ASZTALOS ÜZEME (SAJÁT HÁZÁBAN)

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII. Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975-62

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József-körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállítja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTASI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55

SOLTY LÁSZLÓ
KERTÉPÍTŐ
Kertészeti telepei: BUDAPEST, II., PASARÉTI-ÚT 129. SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE
TELEFON: AUTOMATA 644—31.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

REKLÁM ÉS CÉGTÁBLA FESTŐ VÁLLALAT
Budapest.
VIII., Rökk Szilárd ucca 23
Telefon: József 385-28
Csernák Jenő

AGYAGCSÖVEK
és csatornázási cikkek
HUBERT ÉS TÁRSA B. T.
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 4.
Telefon: Automata 22—67.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

A legjobb magyar folytonégő kályha
KALOR és PERPETUUM
Kalor és Perpetuum elismerten a legjobb magyar folytonégő kályhák
Óvakodjunk az utánzatoktól!

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntö Rt.
(HIRSCH ÉS FRANK)
Budapest. Aréna-út 128. Tel.: Aut. 100-20, 100-28, 100-29
Városi raktár:
V, Kálmán ucca 15. — Telefon: L 983—25.
Házszámra ügyeni!
Kapható minden jobb vaskereskedésben is.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1904 Budapest, I., Böszörményiút 18 Telefon Aut. 510-86

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

CRISTOFOLI VINCE
KÖPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT
ALAPÍTÁSI ÉV: 1868.
TELEFON: J. 381-47.
BUDAPEST, VII., GIZELLA U. 31 ezelőtt ILKA U. 34

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MERNÖK EPITÖMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

„Vaskalapos adminisztráció, ellenőrizhetetlen üzemek, programhiány az autonómia-ellenes költségvetés oka"

KOZMA JENŐ dr. KÖLTSÉGVETÉSI BESZÉDE

A főváros költségvetési közgyűlésének első etapja *Sipőcz* Jenő polgármester expozéja volt, hétfőn délután pedig megkezdődött az általános vita, amelynek során először is a pártvezérek szólaltak fel. A vitát általános figyelem közepette

Kozma Jenő dr.

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke nyitotta meg. Tartalmas és mélyreható szempontokkal átgondolt beszédében ezeket mondotta:

— Tisztelt Közgyűlés! A jövő évre szóló költségvetést igen rossz gazdasági helyzetben terjesszük elő, amikor *mindenki mindent az államtól, minden budapesti ember minden áldozatot a székesfővárostól vár.* Meg kell azonban állapítanom, hogy azok között, akik az áldozatokat igénylik, sokszor *igen mély érdekellentétek, felfogásbeli különbségek vannak.* Amidőn egyének, vagy csoportok a köztől áldozatot kérnek és kívánnak, azt tapasztaljuk, hogy ez az áldozatigénylés majdnem mindig *rapszódikus.* Hirtelen vetődnek fel ideák, alkalmi eszmék, míg végre itt állunk egy költségvetéssel, amellyel *egyik párt sem azonosítja magát,* mert mindenki más cél után törekedve, jobban szeretné a saját érdekeit képviselve látni benne. Ez a költségvetés nem kelt megnyugvást. En úgy érzem, hogy a költségvetés készítésénél hiányzik egy előrelátó, elveket megállapító, több évre kiterjedő program. A költségvetés városi támogatás, ennek *egyedüli feladata az egyedek erősítése lehet.*

A teljesítőképességet kell fokozni

— Mert hiába akarunk mi a várostól áldozatot akkor, *ha az egyedek nem fizetőképesek.* Igy a kassza előbb utóbb kimerül és *ott állunk reménytelenül, igényeink kielégítése nélkül.* A teljesítőképesség növelése tehát *a legfontosabb közérdek,* a legfontosabb érdeke a városi polgárságnak, mert *én nem kívánnék a városi polgárságra a mai nehéz viszonyok között több áldozatot és több terhet róni.* Lehetőleg tehát *a bevételek fokozásánál kell keresnünk azt a módot, amellyel fővárosunkat és költségvetésünket megerősíthetjük.* Kérdés, megtettünk-e mindent, hogy a költségvetés ebben a formában kerüljön elénk. Nézetem szerint *nem.* Nem tettük meg azért, mert a költségvetés felépítése *nem felel meg az autonómia követelményeinek.* Kaptunk szeptember havában, lehetőleg a végén, egy nyomtatott költségvetést, amely a mi befolyásunktól teljesen mentes. Ezt a költségvetést próbáljuk *toldozni-foldozni,* de az alapvető intézkedéseket a bevételeknél, vagy a kiadási tételeknél *mi már nem iniciálhatjuk,* meg nem változtathatjuk.

— Meggyőződésem, hogy ha a költségvetés összeállításánál összhangoltuk volna az összes pártok kívánságait, hogyha előzetesen módunkban lett volna a bevételek reviziójával foglalkozni, hogyha egy programszerű gondolatot tudtunk volna éveken át keresztülvinni, *akkor ez a költségvetés nem, mint bájos ismeretlen állna előttünk* a pénzügyi bizottság első tárgyalási napján. Ez esetben mondhatnánk, hogy *ez az autonómia költségvetése.*

Hol van a Vásárpénztár 14 milliója

— Tisztelt Közgyűlés! Azt hiszem, a jövőben igyekeznünk kell, hogy *maga az autonómia szabja meg azokat az irányelveket, amelyek szerint a költségvetés az ügyosztályok részéről kidolgozandó.* Meggyőződésem, hogyha előzetesen megbeszéljük az összes bevételi lehetőségeket, akkor nem merülnek fel *lehetetlen kívánságok.* Nagy hibája a mi adminisztrációnknak ez a rapszódikus kapkodás, *amelyet én adminisztracionális hibának tekintek.* Adminisztrációnk a 72-es törvényen alapul. Természetes, hogy *ez a törvény adminisztracionális vonatkozásban is régesrégen túlélte magát.* Hiszen politikai vonatkozásban már háromszor megfejelték, ellenben adminisztracionális vonatkozásban *még ma is ott állunk, ahol 72-ben.* Ezzel az adminisztrációval, ezzel a lehetőséggel, ilyen korlátok és keretek között pedig *nem lehet üzemeket vezetni.* A főváros legnagyobb jövedelmi forrásainak tekinthető üzemekbe például *egyáltalán nem láthatunk bele, fogalmunk nincs azok üzletviteléről.*

— Szeretném tudni, *ki van közöttünk tisztában például a Vásárpénztár ügyeivel.* Hol vannak az óriási tőkék? Igen szeretném tudni, hogy a 14,000.000 pengő, amely ma a *Vásárpénztár* kezelésében van, olcsó kamatra, a fővárostól, tulajdonképpen *miképpen mozog és hol van elhelyezve?* Meggyőződésem, hogyha nemcsak a *Vásárpénztárnál,* hanem a többi üzemnél is objektív, kívülálló, és nem az igazgatóságban levő bizottsági tag urak fognak vizsgálatot tartani, akkor *ezek az üzemek igenis produkálnak és tudnak majd könnyíteni a mi terheinken.*

— Elsősorban fel kell vetnem a kérdést: hol van ott még az üzemi felesleg, ahol *az üzem nem amortizál és nem fizet a befektetett tőke után kamatot.* Onámítás üzemi feleslegről beszélni, ott, ahol kamatmentesen használják el a rettenetes nagy tőkét. Mindannyian, azt hiszem kivétel nélkül, azon az állásponton vagyunk, *hogy ha már a polgárság teherviselő képességét a végsőkig fokozták, meg kell keresnünk a módját annak, hogy az üzemek rentabilitásával operálva, a bevételeket szaporítsuk.*

Vaskalapos adminisztráció

— A polgármester úrnak módja van arra, hogy ott, ahol vaskalapossságot lát, saját hatáskörében intézkedjék. Számtalan példát lehetne megemlíteni, de a sok közül csak egyet hozok fel. Méltóztatnak tudni, hogy *egyszerű számla kifizetéséhez húsz, vagy még több aláírás szükséges.* Mennyi idő és micsoda pénzpocsékolás a vállalkozó részéről, *aki szaladgál az aktával az egyik hivatalból a másikba!*

— Az előbb említettem, hogy a bevételi források előteremtésénél, ha az utolsó percben bajban vagyunk, a rapszódikus intézkedések sorozata következik. A mult esztendőben az egész közgyűlés erélyesen követelte a fogyasztási adó eltörlését. *Ez is rapszódikus intézkedés volt* a mi részünkről, mert a költségvetés előkészítésénél a fogyasztási adó eltörlése *nem is került aztán szóba.*

— Ma ugyancsak egy rapszodikus adót dobtak bele a vitába: *ez a telekértékadó.* A pénzügyi tárgyalások során vetődött a vitába, de mindjárt megállapítást nyert, hogy ezt *momentán nem lehet behozni.* Ennek előmunkálatai kell, hogy legyenek és *csak azután lehet szó arról, hogy bizonyos bevételi tételeket fixirozva állítsunk be a költségjegyzékbe.* A telekértékadó vizsgálatánál fontos, hogy tudjuk, vajjon milyen célt kíván és van hivatva szolgálni. Mert elképzelhető-e a telekértékadó egész Budapesten, *a solymári határtól a Zuglóig?* Elképzelhető-e ez a kültelken, ahol még szabályozást sem kapnak *és ahol a tulajdonosok nem építkezhetnek?* Nem akarjuk *a kisembereket, a kistelkeseket bekergetni a bankok ölébe.*

— Ez az ellenérvem az ellen, hogy *általános* telekértékadót hozzunk be. Van egy módja és lehetősége a telekértékadó behozatalának, amikor is elvárhatjuk tőle, hogy az építkezést is serkenteni fogja. Bizonyos belső körzetekben levő öreg, ki nem használt házakra és üres telkekre gondolok, amelyek *megértek arra, hogy át, illetőleg beépíttessenek.*

Az útépítésnél kevés a személyzet és rossz a program

— Az általános program hiányát érezzük a főváros adminisztrációjának és üzemeinek *egész területén.* Itt van például a főváros hitelellátási kérdése. Megszereztük a *Községi Takarékpénztárt.* Hiába várjuk, hogy a hitelpolitika terén tegyen egy kezdeményező lépést, a kamatmegállapítások terén a publikum érdekében elől járjon, városfejlesztési politikánkat az egész vonalon alátámassza! Amikor a *Községi Takarékpénztárat* megalapítottuk, *percig sem gondoltam arra, hogy az kicsi tőzsdei üzletekkel, 25 papir vételével, vagy eladásával* foglalkozik majd. Nem ez volt a *Községi Takarékpénztár* hivatása.

— A *Községi Takarékpénztár* akciójának körébe tartozik a *lakásépítés.* El tudom képzelni, hogy *igen kis áldozattal lehetne alátámasztani a magántevékenységet.* Nem az a hivatása a fővárosnak, hogy

ROYAL-APOLLÓ

A legnagyobb amerikai filmsiker!

WINGS

A szárnyas ember szintóniája 14 fejezetben

Clara Bow és Charles Rogers a főszerepben

Előadások: 5, fél 8 és fél 10. — Szombat és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

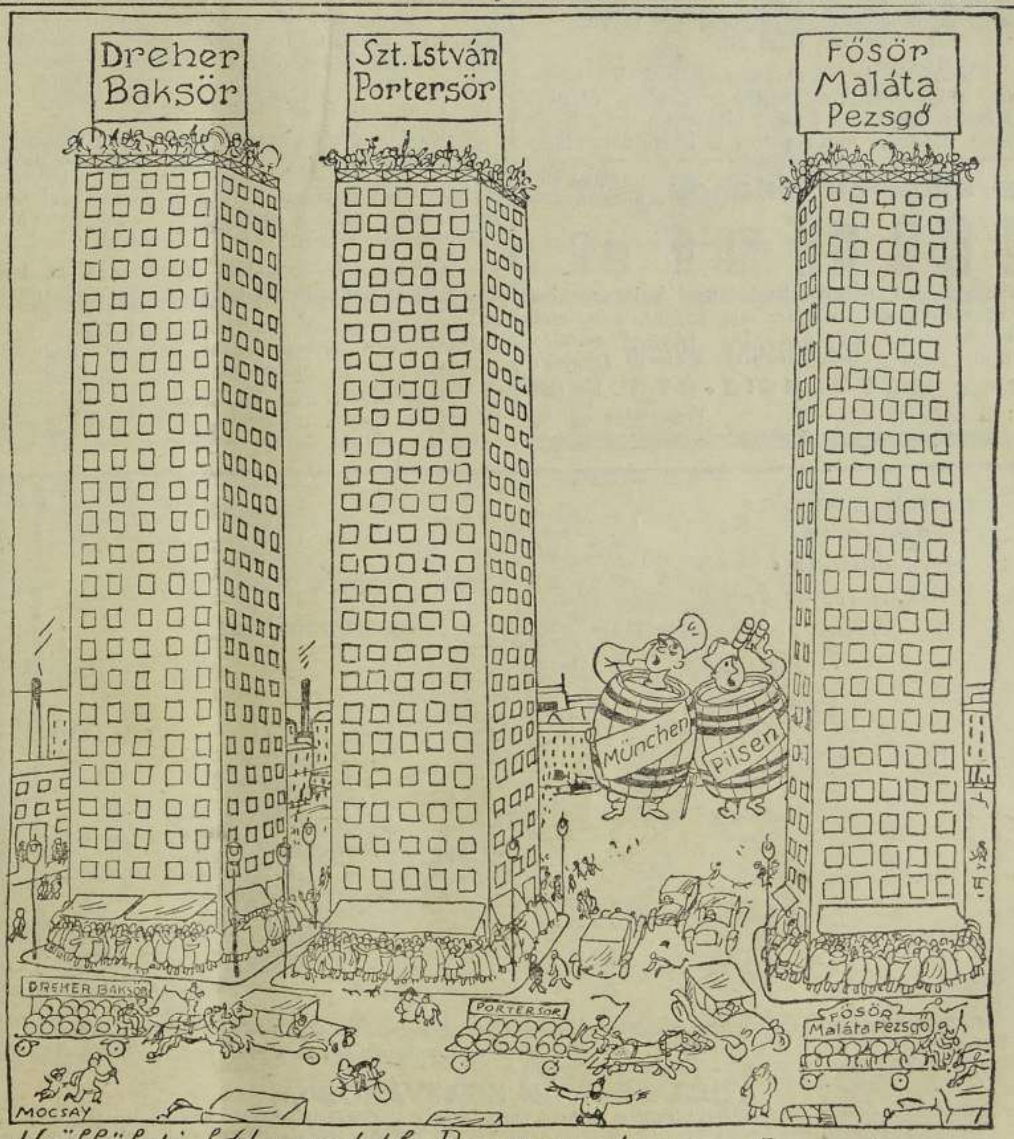

Külföldi látogatók Budapesten: — Ejnye, de megnőttek ezek amióta utoljára itt jártunk!

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

FRANK EMIL BUDAPEST, V, Hollán-u. 9.
okl. mérnök és építőmester Tel.: Aut. 293—27

saját rezsiben drágán építkezzék. A mult tapasztalatai értelmében az a hivatása, hogy esetleg olcsóbb kölcsönnel, olcsó kamatú kölcsönnel alátámassza az építkezést és *ne ragaszkodjék azokhoz a kartellfeltételekhez, amelyek mellett, illetve, miatt, más bankok nem adnak kölcsönt.*

— A mi programunk az *egységes, koncepciózus közlekedési program.* Nem szeretjük látni, hogy egyes városrészek követelnek egy-egy villamost, vagy autóbuszt, előbb az útépítést és így tovább, *rapszódikusan.* Ennek egységesen kell mennie, még pedig úgy, hogy *az egyes ügyosztályok tudjanak a másik munkájáról.*

— Az útépítéssel kívánok még foglalkozni. Koncedálom, hogy a személyzet kevés, ellenben *az útépítési program is rossz.* A polgármester úr kilátásba helyezte, hogy vizes makadámot többé nem építenek, ellenben méltóztassék megnézni az idei költségvetést: *tele van vizes makadámmal.* Helyes program kellene, emellett igyekeznünk kellene arra is, hogy *magyar anyagból, magyar munkással, magyar tőkével építsünk.*

— Tisztelt Közgyűlés! Az egységes célkitűzés hiánya az oka annak, hogy *ma újra egy elavult költségvetés felett vitatkozunk.* Ezt kívántam előadni és a költségvetést, miután mást nem tehetek és *bár nem az autonómia költségvetése, azonban itt fekszik előttünk és el kell fogadnunk,* tehát elfogadom.

Gőzhenger helyett a forgalom préseli az új magyar műaszfalt-tégla utat

Korszakalkotó újítás az útburkolás terén. A főpolgármester szemléje a Balaton-uccai próbaburkolásnál

Péntek délután szokatlan esemény történt a Lipótváros egy csöndes, szenzációkhoz nem igen szokott uccájában. Napok óta építik már ezt az uccát, különböző vállalatok próbaburkolatokat készítenek: ezeket tekintette meg péntek délután egy városi bizottság. Budapest utainak legfőbb őre, *Ripka* Ferenc főpolgármester *Rumbach* Dezső tanácsnok kíséretében jelent meg a munkálatoknál és

örömmel állapította meg egy kiváló magyar szabadalom budapesti premierjének előrelátható sikerét.

A három szakaszra osztott Balaton ucca első részén épül ez a magyar szabadalom szerint készített útvonal, amelynek *már a munkálatai is előnyösen különböznek a szokásos útépítési módszerektől.*

Gőz- és kézihengerek nélkül, minden különösebb forgalmat akadályozó és zűrzavart okozó apparátus mellőzésével

boszorkányos gyorsasággal épült meg ez az útszakasz,

az uccát nem éktelenítették kavicshegyek, levegőjét nem rontotta kátrányolvasztó kazánok csípős füstje: a helyszinére szállított szabályos, tiszta *fekete téglakockák* tüneményes gyorsasággal sorakoztak hézagmentes burkolattá a kövezőmunkások kezei alatt és rövidesen olyan útvonal készült el, amely

megtekintésre is a legkiválóbbak közé sorolható, külföldi és magyar vidéki tapasztalatok azonban azt bizonyítják, hogy tartósság és üzemképesség szempontjából is versenyen felül áll.

Az *Útburkoló és Építőanyag Gyárak Rt.* szabadalma ez a korszakalkotó ujítás a modern útépítés terén. Mint ismeretes, évtizedek óta folynak a kísérletek mind nálunk, mind pedig a külföldön, hogy olyan bitumenes útburkolati anyagot állítsanak elő, amely kiküszöböli az eddig használatban levő és a helyszinen előállított bitumenes utak hátrányait. A helyszini keverésnél ugyanis *szinte lehetetlen a bitumen anyagát egyenletesen elkeverni,* következésképen az egyes felületi szakaszok *szilárdsága nem egyenlő.* De különböző szakaszokban történik a hengerlés is, ami által végeredményben *hullámos felületet kapunk.* Ezek a hullámok a forgalom folytán állandóan nagyobbodnak és különösen a nyári hónapokban annyira megnövekszenek hogy *az út felrepedezik, javításra szorul, a forgalom állandóan megszakad.* Lassan is készülnek ezek az utak, föntartásuk költséges, télen sikosak, nyáron megpuhulnak: hogy milyen kellemetlenségek származnak, azt legjobban a Budakeszi uton végzett próbaburkolás példája igazolja, amikor is ott az útépítő cég a legjobbat akarva alkotni, angol mérnököt hozatott, rengeteg költséget áldozott, de mert a bitumen épp oly szeszélyes, mint az időjárás, ennek minden változására reagál, *az utat egyetlen esztendőben háromszor kellett felbontani.*

Az említett magyar szabadalom mindezeket a hátrányokat kiküszöböli. Homokból és mészhidrátból készítik sajtolás útján a normális, kisméretű téglatesteket, amelyeket

magasnyomású térben keményítenek, majd pedig légüres térben bitumennel telítenek.

Ezeket a téglákat vagy a már meglevő vizes makadámra, vagy pedig 15—20 centiméteres betonalapzatra *közvetlenül lehet helyezni,* a lerakás előtt mindössze másfél centiméter magas homokréteget kell az alapzatra szórni. A szabályos, teljesen síma felületű téglakockák természetesen boszorkányos gyorsasággal helyezkednek el, miután *pontosan illenek egymáshoz,* illesztésük tehát nem rabolja az időt. Az így egymás mellé rakott téglák

minden újabb beavatkozás nélkül alkotják a kész és rögtön használható útburkolatot.

A hézagokat ugyanis *se nem kell homokkal kitölteni, sem pedig valami aszfaltszerű anyaggal kiönteni, miután azok részint egészen csekélyek, részint pedig*

a meginduló forgalom nyomása alatt két-három napon belül automatikusan eltűnnek,

úgyhogy az egymás mellé illesztett téglák egész rövid idő alatt összeforrnak és önmaguktól tökéletesen hézagmentes burkolatot alkotnak.

Ilymódon tehát a legegyszerűbb eszközökkel, óriási gyorsasággal, minimális költséggel, mindenféle hengerlés nélkül *hézag- és pormentes, teljesen zajtalan, az anyag sajátsága folytán nem sikos, könnyen tisztán tartható, szinte percek alatt javítható útburkolatot kapunk,* amely a számítás szerint

30%-kal olcsóbb is, mint az eddig használatos autózásra is alkalmas műutak.

Különös előnye ennek a rendszernek, hogy kiválóan alkalmas a vegyes forgalom lebonyolítására is: *az automobilt épp úgy bírja, mint a társzekér vasabroncsát és a vontató ló patkószegét.* Ezt egyébként konkréten bizonyítja a poroszországi Neu Stettinben levő, továbbá a Debrecen—hajduszoboszlói országút, amelyek

mindegyike már közel egy esztendős, anélkül, hogy nyomát is mutatná a rendkívüli forgalom pusztításainak.

A fővárosban még több mint két millió négyzetméter vizes makadám várja a kiválóbb új burkolatot és nyilvánvaló, hogy ha ez a kiváló magyar szabadalom jutna a megbizatáshoz, ez minden egyében kívül

nemzetgazdasági szempontból is rendkívül előnyös lenne.

Elsősorban *megjavulna fizetési mérlegünk,* mert hiszen az anyag hazai, nem lenne tehát szükség a drága külföldi, *sőt exotikus vidékekről származó* útburkolási anyagok behozatalára. Emellett munkát kapna egy számottevő néposztály: a kövezőiparosok sok száz főnyi légiója, de természetesen, hogy mindez sikerüljön, annak több gyakorlati követelménye van. Az említett vállalatnak egyelőre ugyanis *Debrecenben van* csak gyára, *szükséges lenne tehát a vállalatot abba a helyzetbe juttatni, hogy itt Budapesten állíthassa elő szabadalmazott gépeivel ezeket a speciális téglákat.*

Ez viszont csak úgy történhetik meg, ha nagyobb rendelést kap. Ha tehát a főváros meggyőződik ennek a szabadalomnak előnyeiről, akkor a fővárosnak magának is érdeke nagyobbmennyiségű ilyen műaszfalttéglát előre lekötni, ami aztán *rentabilissá teszi a gyáralapítást.*

Hogy aztán magát az útburkolást ki végzi: házikezelésben a főváros, vagy pedig kövező vállalatok, az tulajdonképpen nem is fontos, ez már kalkuláció dolga.

Ripka Ferenc főpolgármester pénteki szemléje mindenesetre remélni engedi, hogy

lesz jövője ennek a kiváló magyar szabadalomnak:

a megtekintés *jó benyomást tett* és most már csak rövid idő kérdése annak bebizonyulása, hogy *a bitumenes téglaburkolat Budapesten éppoly jól beválik, mint a debreceni országúton.*

Kész ajtók és ablakok vasalva és alapmázolva

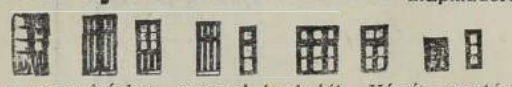

nagy mennyiségben, azonnal kaphatók Készit azonkivül tömör hálószobákat és rendelésre rajz szerint, mindenféle asztalosmunkát a legszolidabb kivitelben **Malomsoky József** asztalosárugyár rt
Gyártelep: VII., FRANCIA-ÚT 11. SZÁM
Telefon: T. 464—65, 464—66. Prospektus díjtalan

Budapest legszebb helyén, a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában a 83-as végállomástól megközelíthető, a fővárosi Nagyrettől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS“,

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A végleges jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Épülő mintaházak a helyszinen megtekinthetők. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig. **Kertváros Épitő R.-T. V., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.**

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

KISS BÉLA ÉS TÁRSA
KERTÉPITŐ ÉS KERESKEDELMI KERTÉSZETI TELEPEK
II., Pasaréti-ut 77 — II., Hidegkuti-ut 3
Telefon: Aut. 644-02.

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

BEKE PÉTER PÁL
BUDAPEST, VIII, DOBOZI UCCA 31
SAJÁT HÁZÁBAN HANGSZER ÜZEM
Hegedűk, lantok, gitárok, gordonkák, nagybőgők. Speciális műterem művészi kidolgozású és luxus-hangszerekben. Eladás nagyban és kicsinyben.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártás.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—98.

Németh Vilmos
építési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

AMERIKAI KÉP A BÁNHIDAI NÁDAS HELYÉN

HELYSZINI JELENTÉS
a bánhidai elektromos centrálé szédítő iramú, gigászi építkezéséről

Tizenöt hónap alatt épül meg Magyarország legnagyobb energiatelepe — Jövő év végén már olcsó villanyáramot kap a főváros — Sajtóbemutató a bokrétaünnepen

A kereskedelemügyi minisztérium engedve a közvéleményben mutatkozó nagy és általános érdeklődésnek, szombaton meghívta a magyar sajtó képviselőit Bánhidára, ahol *Verebély* László középítési tanácsos, *Hoór Tempis* Mór műegyetemi professzor és *Klein* Ferenc, az építést végző *Ganz-Danubius* gyár egyik vezérigazgatója bemutatta a *Magyar Dunántúli Villamossági R. T.* hatalmas százezer lóerős elektromos centráléjának amerikai tempóban folyó építkezési munkálatait. Rengeteg hare, valóságos sajtókampány előzte meg *az ezer esztendős Magyarország e leghatalmasabb alkotásának létesítését* és a tévesen, sőt gyakran rosszhiszeműen beállított tények bizony nem a legelőnyösebb színben tüntették fel ezt a nagyszerű művet, amelyet bizonyos körök — minden egyében kívül — *idegen* alkotásnak, az *idegen* tőke káros térhódításának igyekeztek feltüntetni.

Sok félreértést, tévedést és ellenséges indulatot oszlatott szét a szombati sajtóbemutató, amikor is *ez az izig-vérig magyar gondolat, magyar munka* a maga grandiózitásával valósággal lenyügözte a nézőket,

Verebély László

középítési tanácsos tartalmas és érdekfeszítő előadása pedig a tények és a logika erejével világította meg *a magyar géniusz és a magyar ipar dicsőségét*, amely létrehozta ezt a, magyar viszonyok közt, *páratlan* művet.

Szédítő meredély szélén, a felhőkareoló kazánház tetején, imbolygó gerendákon, léceken, pallókon, az ötven méter magasban ötezer kilós vaskéményeket lengető óriás daru tövében hangzott el ez az előadás. Fejünk fölött *a bokrétaünnep színes májusfáját lengette a szellő*, odalent az ezeréves vértesi csata lankáját sütötte a nyájas októberi verőfény, az öreg Vértes sziklacsúcsáról pedig szárnyát-bontón csodálkozott le *a millenáris Turul-madár*. Buzogányos, kelevézes ősök verték haza egykor itt a németet, most pedig *békés hadjárat készül*. Most építik e békés szent háború várát, ahonnan az életre eszmélő ország gazdasági életének új, egészséges vérkeringése,

kilencvenezer olcsó lóerő indul neki az elektromos áram 300.000 kilométeres vágtatásával a fővárosnak

és a petróleum pislákolásban szunnyadó Dunántúlnak.

Önköltségi áron ad villanyt az állam

Ez az óriási mű méreteivel és jövő jelentőségével nemzetgazdaságilag szinte felbecsülhetetlen, de van egy sajátsága, amely *különösképen érdekessé teszi Budapest szempontjából*. Ez pedig

az építkezés szédítő, amerikai tempója, amely garantálja, hogy mához egy évre minden fővárosi polgár a saját zsebén ismeri meg a bánhidai centrálé jelentőségét: a jövő év végén ugyanis már olcsóbb lesz Budapesten az áram.

Az összefüggéseket ép a *Fővárosi Hirlap* olvasói láthatják a legvilágosabban, hisz a *Fővárosi Hirlapban* ismertettük néhány hét előtt, a főváros kelenföldi centráléjának sajtóbemutatója alkalmával, a közvilágítási ügyosztály programját, amelyből kitünik: *ahhoz, hogy olcsóbb legyen a villany, még öt-hat évig nem lehet leszállítani a tarifát.* Harmine milliós inveszticióra van ugyanis szükség, hogy a kelenföldi telepet annyira kibővítsék, ami *lehetővé teszi* az elektromos művek *régi, elavult, drága-üzemű és megbízhatatlan szerteszórt apró telepeinek kikapcsolását.* Akár a bevételekből építenek, akár rövidlejáratú kölcsönből, bizonyos, hogy a kibővítés, illetőleg ennek terhei *öt-hat évig lehetetlenné tennének mindennemű tarifamérséklést*, ha a jövő év végén közbe nem lépne óriási tehermentesítő akciójával *az állam*, vagyis a bánhidai centrálé.

Ez a pompás iramú építkezés *májusra készen lesz* és miután

az állam altruista intézménynek szánja, jövőre már korlátlan mennyiségben kaphat a főváros önköltségi áron villamosságot.

Hogy pedig ez az önköltségi ár *minimális lesz*, annak *garanciája* a centrálé *óriási üzeme* és azok a modern technika minden bravuros gazdaságosságával konstruált gépberendezések, amelyek alkotják ezt az üzemet.

A főváros tehát már a jövő évben leállíthatja régi, anökonomikus telepeit és

egyetlen fillér befektetés nélkül, saját bővítési és modernizálási programjának érintetlen betartásával olcsóbb áramot szolgáltathat Budapest polgárainak.

Felmerülhet még a kérdés: mi lesz 1931-ben, vagy 1932-ben, amikorra a főváros is valószinüleg befejezi építkezéseit és *a kelenföldi centrálé egymaga több, mint 100.000 kilowattot termel.* Erre igen megnyugtató felelet és egyben a bánhidai centrálé életképességének garanciája *a főváros szédületes fejlődése, a villanyáram népszerűségének feltartóztathatatlan hódító útja, főként pedig Budapest óriási területei, amelyek természetszerűen szükséges elektrifikálása egyelőre csak a jövő zenéje.* Röviden:

mire elkészül a kibővített kelenföldi telep, Budapest áramszükséglete már rég meghaladta annak termelőképességét.

A főváros szerény anyagi eszközei ugyanis *elégtelenek* arra, hogy építkezése *lépést tartson* a vágtatva növekvő *szükséglettel.* A bánhidai centrálé *egy és egynegyed billió papirkoronát kitevő fantasztikusan nagy tőkéje* legfényesebb igazolása annak, hogy csak ilyen korlátlan anyagi lehetőségek mellett lehet amerikai tempót és amerikai ökonomiát produkálni.

A kezdeményező *Walkó* Lajosnak és a modern technikus végeláthatatlan gazdagságú fegyvertárával rendelkező *Herrmann* Miksának elévülhetetlen érdeme, hogy megvalósították a magyar elektrifikálás zseniális úttörőjének, *Verebély* László középítési

DRÓTFONAT
A LEGJOBB KERITÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
BUDAPEST. IV. FERENC JÓZSEF RAKP. 21.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vízvezeték Központi fűtés

Telefon: Aut. 107—58.

KISSLING CSILLÁROK
legolcsóbb és legjobb kivitelben
VI. kerület, Podmaniczky-u. 31 szám

A SZÉKESFŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA rendeletének megfelelően
FÜSTMENTES a tüzelés NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL
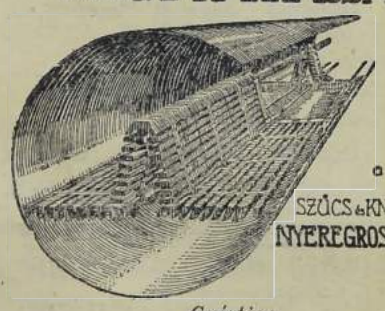

Gyártja:
RÖCK ISTVÁN ÉS ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.
Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

UFA FORUM PALACE
Az első magyar reprezentatív film!
Csütörtöktől, nov. 8-tól:
Magyar rapszódia
Lil Dagover
Dita Parló
Willy Fritsch
Heltai Andor
a főszerepben

tanácsosnak ezt a *Londonban világsikert* aratott pompás elgondolását, amely

tüneményesen rövid idő alatt lehetővé teszi, hogy Magyarországon méltányos olcsó ára legyen a modern élet egyik legkapósabb közszükségleti cikkének, a villanyáramnak.

Mert minden statisztikai kimutatás ellenére ma *igenis drága az áram Budapesten.* Csak számbelileg olcsóbb, vagy ekvivalens Londonéval, ha azonban tekintetbe vesszük az angliai *négy-ötszörös kereseteket,* az általános gazdasági nivót, akkor kitünik a statisztika csalóka délibáb látszata.

Haditerv a természet megrohamozására

Ezek a szempontok vezették *Herrmann* Miksa kereskedelemügyi minisztert, illetőleg programjának végrehajtóit, *Schimanek* Emil, *Mihailovits* Győző dr., *Hoór Tempis* Mór műegyetemi professzorokat, *Bánó* Lászlót, a magyar gépészmérnökök 70 esztendős nesztorát és *Verebély* Lászlót, akkor, amikor a hasonló nagyarányú alkotásokban világhírű külföldi művek létesítésekor kellő prakszist és érdemet szerzett *Ganz-Danubius* gyárral kidolgozták ennek a rapid munkának hajszálpontos haditervét. A magyar ipar örök dicsősége az a tény, hogy *ezt a Magyarországon ismeretlen iramú haditervet a Ganz-Danubius és az építkezést tényleg végző Magyar Építő Részvénytársaság be is tudták tartani:*

tizenkét nap alatt készül el egy emelet

és a bánhidai ezer év előtti csata bozóttal, nádassal, erdővel borított színhelyén

márciustól októberig felépült a felhőkarcoló magas, ötven méteres kazánház,

a gépház vasbeton kolosszusai már a földbe temetve várják a 30.000 lóerős turbogenerátorok földrengésszerű rezgéseinek lekötését, a hűtő tó kilométeres töltései bármely pillanatban maguk közé fogadhatják az öreg *Által-ér* eddig lúd-úsztató vizét és épül a drótkötélpálya, amely ezervagón-számra szállítja majd évtizedeken át a szomszédos Tatabányából *egyenesen a kazánok fütő rostélyaira* a silány, égő palát, amelyet a bánya eddig hasznavehetetlensége miatt nem is hozott forgalomba, hanem *mesterségesen elpusztított, eliszapolt.* Ez a látszólag értéktelen salak, hamu fogja eztán szolgáltatni *évtizedeken át az olcsó százezer lóerőket.*

Ezt a gigantikus energiatelepet

alig valamivel több, mint egy év alatt fejezi be a magyar ipar.

Az angol gyárak, mint a *Ganz-Danubius* alvállalkozói,

mindössze azokat a készülékeket szállítják, amelyeket — külföldi szabadalmak lévén — amúgyis importálni kellett volna.

Még *itt is mutatkozik némi előny,* amennyiben a szokástól eltérően, nem a *licenc* birtokában levő, tehát *drágább,* német gyártól, hanem *egyenesen az eredeti angol cégtől szerezzük be* ezeket a speciális gépalkatrészeket, amelyek egyébként

az üzem teljes berendezésének csak mintegy 30 százalékát teszik ki.

A műszaki ismertetés után

Hoór Tempis Mór

műegyetemi tanár méltatta e nagy alkotás nemzetgazdasági és speciálisan magyar jelentőségét.

— Több mint négy évtizede — kezdte, — hogy innen, Magyarországról elindult világhódító útjára a modern elektromos erőátvitel mindenütt egyedül bevált elve: *a parallel kapcsolt transzformátorok rendszere.* Sajnos, ezt a világsikert nem méltányolták idehaza, emellett a folytonos tőkehiány és *az illetékesek közönye* lehetetlenné tették, hogy a zseniális magyar elgondolást magyar földön is megvalósítsuk. Mikor aztán

végre akadt egy kormány, Bethlen István gróf kormánya, amely nagy szeretettel, megértéssel és tudással felkarolta ezt az elsőrangúan magyar érdekű ügyet, akkor egyszerre váratlan ellenzők bukkantak fel, elsősorban maga a székesfőváros,

amely az autonómia sérelmét vélte abban látni, hogy az ország olcsó áramot szolgáltat neki. Szerintem, ilyen felfogás mellett, az is az autonómia sérelme, hogy a búzát az ország vidékeiről szerzik be, *ahelyett, hogy a főváros maga termelné, mondjuk — a háztetőkön.*

— Erthetetlen ez a gáncsoskodás, ha meggondoljuk, hogy

itt a kalóriaelőállítás éppen feleannyiba fog kerülni, mint a főváros leggazdaságosabb telepén, a Kelenföldön.

Mert le kell szögeznem, hogy a kelenföldi telep *csak a fővárosnak* leggazdaságosabb telepe, világviszonylatban egyáltalán nem oly nagyon ökonomikus és

nem igaz az, hogy Budapesten a legolcsóbb az elektromos áram.

— Amikor e nagy érdemekért köszönetet mondok a kormány három tagjának, *Bethlen* István gróf miniszterelnöknek, valamint *Walkó* Lajos és *Herrmann* Miksa miniszteremnek, ugyanakkor *el kell ismernem a magyar ipar kiválóságát és odaadó szeretetét,* amely lehetővé tette *Verebély* László pompás gondolatának pompás megvalósítását.

— Végül pedig fel akarom hívni a sajtó figyelmét arra a hallatlan jelentőségre, hogy *az angol piacon, az angol kinestár szavatosságával ellátva, megjelentek ezek a magyar papirok,* amelyhez hasonló nemzeti eredményt *sem Benes, sem Bratianu nem tudott elérni.*

Ez volt a bánhidai centrálé szombati sajtóbemutatója: a közeljövőben százezer voltos villámhuzalok hozzák el Budapest polgárságának azt az örvendetes változást, amely *zsebünkön át ismerteti meg velünk e grandiózus magyar alkotás szinte páratlan jelentőségét.*

Németh Károly

Megkezdődtek a beiratkozások a városligeti

Műjégpályán

az egyleti csarnokban d. e. 9—1-ig, d. u 3—6-ig. Vasárnap d. e. 9—1-ig

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
Budapest, VII., Rákóczi-út 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

WEISZ MIHÁLY OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, V, BALATON UCCA 2.
TELEFON: T. 257—66.

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZÍTÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL MINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉPLAKATOS BERMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

Kaucz István
épület, butor és belberendező asztalos
Budapest, I., Győri-ut 1.

Épület,- mü és vasszerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon: József 413—01

Fischer Ernő festő és mázoló
Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMÍTŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623—41. sz.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKÍTÓK, MOTORDINAMÓK ÉS GENERÁTOROK

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vizvezeték
Épület bádogos munkák

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben
BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

Az 1925. évi kiállitáson ezüstéremmel kitüntetve.
Az 1927. évi országos kiállitáson nagyezüstéremmel.
Hermann János épület és műlakatos, Budapest, I., Avar-u. 19.
Telefon: Aut. 505—82.

Magyar Mosó- és Fertőtlenítő-Gépgyár Részvénytársaság
Telefon aut. 625—23. **Budapest, III, Lajos-utca 115. sz.**
Mosóda berendezések — Fertőtlenitő berendezések — Gőzfőzőkonyhák
Eddig 2000-nél több berendezés üzemben

PÉTER ARTHUR
Épület-, mü- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

DIÓSY JÁNOS BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 24.
rézárukereskedő TELEFON: JÓZSEF 420-55

BUCHTA KÁROLY
közp. fütés és vizvezetékberendező mester. — Telefon: Krisztina 505—01. sz.
Bpest, II., Retek u. 37.

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

Nedves falak szárazzá tételére kizárólag
KOLLARIT
folyékony szigetelő anyagot használjon, mert ma ez a legolcsóbb és legjobban bevált szigetelő anyag. Hidegen lesz használva.
Gyártja:
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
KOLLÁR MIKLÓS UJPEST, VIOLA-UTCA 30-32.
TELEFON: 91 05—43. LIPÓT 920—56.

ÁBRAHÁM ÉS GURTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és díszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fütés.

KOMFORT ÉPITŐ R.-T Magas, mély és útépitési vállalat
Budapest, II., Zárda-utca 26. szám
TELEFON: AUT. 528—59.

Ripka főpolgármester 24 pontja

a legkirivóbb kórházi mizériák megszüntetésére

Ripka Ferenc főpolgármester — mint arról a *Fővárosi Hirlap* annak idején részletesen megemlékezett — a főváros útvonalainak bejárása után a közkórházakban is helyszíni vizsgálatot tartott. Ezeknek a vizsgálatoknak

szomorú tapasztalatait

a főpolgármester a napokban közölte a polgármesterrel és a pártok vezetőivel, egyidejűen részletes jelentésben számolt be tapasztalatairól a kormánynak is, megállapítva, hogy

a kórházakban általánosságban olyan állapotok uralkodnak, amelyeket tovább fenntartani nem szabad és nem is lehet.

A főpolgármester az anomáliák sürgős megszüntetését a székesfőváros közönségével szemben halaszthatatlan kötelességnek minősítette és megállapította, hogy

egyik-másik kórházban olyan botrányosnak mondható állapotok vannak, hogy azok mellett a kórház úgyszólván paródiája minden higiéniának.

A főpolgármester azonban nem elégedett meg észleleteinek egyszerű leszögezésével és felsorakoztatásával, hanem egyúttal *megállapította azokat a teendőket is, amelyek sürgős elvégzésével tűrhető állapotokat lehet teremteni a kórházakban addig,* amíg a főváros kórházi intézményeit a mostani tarthatatlan állapotból a folyamatban lévő kórházépítési program végrehajtásával a megfelelő kultúrszínvonalra lehet majd emelni.

Ebből a szempontból a legsürgősebb tennivalókat a következőkben állapította meg a főpolgármester a sürgősség sorrendje szerint:

1. A *Kun uccai* kórház egész épületének *tatarozása,* mellékhelyiségek kiépítése.

2. A Szent

Rókus-kórház összes helyiségeinek fokozatos tatarozása és kifestése.

Elsősorban a műtőhelyiségek és azok közül is legelőször a fülészeti műtő fala és mennyezete burkolandó oly módon, hogy a vakolat hullását meggátolják. Az összes kórtermek jobb szellőztetésének lehetővé tétele és

a deszkafallal elválasztott helyiségek tűzbiztonságáról való gondoskodás.

3. A *Madarász uccai* kórház építésének sürgős befejezése és üzembehelyezése.

4. Az összes kórházak kórtermeiben a látogatók számára megfelelő számú szék beállítása, *fertőzések meggátlása és férgek elleni védekezés céljából.*

5. A *Rókus-kórház* prosectura épületének tatarozása és

a mellette levő istálló eltávolítása.

6. A *Szent László-kórház* úgynevezett *„szőrös fabarakjainak"* fokozatos lebontása és új épületek emelése.

7. Az *Uj Szent János-kórház* sebészeti pavillonjának *teljes tatarozása,* a műtőhelyiség mennyezetének oly módon való burkolásával, hogy a vakolat ne hulljon le. A *sterilizáló* számára megfelelő helyiség kialakítása.

8. A *Szent László-kórházban* a kórházi és

ápoló személyzet részére megfelelő lakóhelyiségek építése a fertőzések meggátlása céljából.

A gázvilágítás teljes kiküszöbölésével minden helyiségbe *villanyvilágítás* bevezetése. Az *orvosok* számára fürdők létesítése.

9. A *Margit-kórház* ambulancia helyiségeinek és műtőjének felszerelése és a világítás megfelelőbbé tétele céljából szükséges átalakítások.

10. A *Szent László-kórház* konyhaépületének befejezése, lehetőleg végleges berendezkedéssel.

11. A *Rókus-kórház* központi laboratóriumának megfelelő átalakítása és a szomszédos helyiségek igénybevételével való kibővítése.

12. Az összes kórházak konyháinak *thermosedényekkel* való felszerelése.

13. Azon kórházaknál, melyeknek konyhája a fiókokat is ellátja, az ételszállítás céljából gépkocsik beszerzése.

14. A *Szent István-kórház lignit-fűtésének* kőszénfűtésre való visszaalakítása, vagy ha ez nem volna lehetséges, úgy *megfelelő építkezéssel a lignit-tárolás portalanítása.*

15. A *Telepi uccai kórház* helyiségeinek tatarozása.

16. Az

Uj Szent János-kórház gyógyszertára alatt lévő benzintartály eltávolítása.

17. Az *Uj Szent János-kórház* ápoló és segédszemélyzete részére *megfelelő lakóhelyiségek építése.*

18. A *Margit-kórház* konyhája, valamint az ápolószemélyzet lakóhelyiségei szellőztetésének megjavítása, *addig is,* míg megfelelőbb elhelyezésre mód nyílik.

19. A *Szent István-kórház* ápoló és segédszemélyzete részére megfelelő lakóhelyiségek építése.

20. A *Szent László-kórházban* három új *tbc* pavillon építése.

21. A *Régi Szent János-kórház* düledező melléképületeinek eltávolítása, illetőleg helyreállítása, és az egész kórház tatarozása.

22. **Az összes kórházak telefonnal és házitelefonnal való felszerelése.**

23. Az összes kórházakban az *orvosok számára könyvtár,* olvasó és társalgótermek berendezése.

24. Sürgősen és a fenti rendelkezésekkel egyidejűleg le kell tárgyalni és életbeléptetni az új közkórházi szabályrendeletet.

*

Megállapította a főpolgármester azt is, hogy

az új központi kórház megépítésével sem tekinthető még befejezettnek a kórházkérdés,

mert a régi Rókus, a Telepi uccai és Kun uccai kórházak egyidejű megszüntetésével alig néhány száz ágyszaporodást jelent *az 1600 ágyas központi kórház létesítése.* A főpolgármester szerint

1000 ágyas vármegyei közkórház létesítése segítene leginkább a helyzeten,

annál is inkább, mert *a kórházak ápoltjainak 40—45 százaléka átlag nem budapesti illetőségű, 60%-a pedig pestmegyei.* A főpolgármester azt tanácsolja, hogy a főváros ne csupán a megye törvényhatóságával lépjen érintkezésbe e tekintetben, hanem *közvetlenül a kormánynál szorgalmazza a Budapesten létesítendő megyei közkórház felépítésének lehetővé tételét.*

Egyidejűen sürgeti a főpolgármester a *kórházi szabályrendelet reformját,* amelynek rendezni kell a *különszobák* kérdését, a kórházi orvosok magánbetegeinek kezelését, az orvosi honorárium kérdését, az orvosok kórházon kívüli tevékenységét, az *igazgatók bentlakását* és főleg azt is, hogy a kórházi *igazgatást kétrészre osszák.* Az orvosi irányítás a gyógyítás kérdésében az igazgató főorvos hatáskörébe tartozzék, míg az adminisztratív igazgatást a fogalmazási karhoz tartozó vezető ügykörébe, illetőleg a kinevezendő gazdasági igazgató hatáskörébe utalják.

Ha ezeket a reformokat a kórházakban végrehajtják és a *24 pontban felsorolt legsürgősebb* teendőket is elvégzik, úgy

minden bizonnyal hasonlíthatatlanul javul a helyzet

és a főváros közönsége ezúttal is hálás lehet a főpolgármester körültekintő gondoskodásáért, amikor *erélyes kézzel nyult bele a kórházi mizériák szövevényébe.*

MEINL
UJTERMÉSŰ TEA
THREE STARS
Rendkivül finom illatos Darjeeling jellegü, intenziv arómáju indiai keverék. Dobozban kb ½ angol font P. 8·30

HERZ TESTVÉREK
linoleum burkolási szakvállalat
Telefon: J. 429-06
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
Fióküzlet: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

Hudetz János
okl. épitészmérnök, épitomester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapittatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

GRÜNHUT ÖDÖN
Saját készitményü hentes, bonc- és munkaruha készitő.
Budapest, VIII., József-körut 22—24.
TELEFON: JÓZSEF 460—69.

JEGYUD GYULA
IRODABUTOR KÜLÖNLEGESSÉGI GYÁRA
BUDAPEST,
II., FŐ UCCA 68. és GYORSKOCSI UCCA 23.
Telefon szám: Automata 530—23.

„PRÄCISIOS"
elektrotechnikai
és tudományos müszer
laboratorium
Budapest, IX. ker. Mester-utca 22.

Fratrichevich István diszitő-festő
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98. Budapest VII, Dembinszky-u 33

VÖGEL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Aut. 502-31.
Épület, szobrász és mükőmunkák készitése

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbiró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint száritó berendezéseket és bádogos munkákat.

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

Nyilvános órákat gyárt
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÓRAGYÁR
Alapittatott: 1877 KULICSKA ANTAL Budapest II., Iskola-utca 6. Telefon. Aut. 507—09

SZOLEN PÁL ALAPITÁSI ÉV 1897
lakatosmester és szerszám készitő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerübben és legolcsóbban készit uj szerszámokat a kőfaragó-szobrász, mükő, burkoló, parkettázó, kövező, kő, müves stb. ipar részére

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető hézagmentes padozatburkoló a
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemü átalakitásoknál ajánlattal dijmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

TELEFON: J. 395—78 **KLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hídépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78, Telefon: József 395-78

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság. A *Rimamurány-Salgó-Tarjáni Vasmű Részvény-Társaság* a napokban tartotta *Biró* Pál dr. elnöklésével rendes évi közgyűlését. Az 1927/28. év zárszámadásai és az ezzel összefüggő összes javaslatok egyhangú elfogadást nyertek. A részvényenkénti 6 pengő osztalék f. é. november hó 2-ától kerül kifizetésre. A felügyelőbizottságba új tagokul *Hernádi* Antal dr. és *Zsóry* György urak választattak meg. *A közgyűlésen Biró Pál dr. elnök-vezérigazgató 25 éves szolgálati évfordulója alkalmából meleg ünneplés tárgya volt. Heinrich* Dezső dr. részvényes méltatta az elnök-vezérigazgató nagy érdemeit aki a vállalatot a legválságosabb időkön átsegítette és újabb fejlődés útjára vezette. *Sárkány* Béla részvényes indítványára a közgyűlés az elnöknek, az igazgatóságnak, a tisztikarnak és a munkásságnak az elért eredményekért köszönetet szavazott.

A Musica Rt. új vezetője *Fischer* Pétert, a Magyar Általános Hitelbank cégvezető-titkárát a Hitelbank érdekkörébe tartozó Musica Rt. és a *Chmelt Rt.* vezetőjévé nevezték ki. A közkedvelt bankfőtisztviselőnek a kereskedelmi pályán való elhelyezkedéséről, a kereskedelmi és közgazdasági körökben nagy rokonszenvvel vettek tudomást.

A Goldberger Sám. és Fiai Rt. rendkívüli közgyűlése 300.000 angol font névértékű kölcsönkötvény kibocsátását határozta el. A 300.000 font kölcsön visszafizetése húszévi egyenlő részletben történik meg, vagy sorsolás, vagy kötvényvisszavásárlás útján. A kötvényeket a londoni tőzsdén fogják jegyezni s ez lesz az első magyar ipari vállalat, amelynek kötvénycímlete a londoni börzére bevonul.

A Hermes Magyar Általános váltóüzlet Rt. közgyűlése elhatározta, hogy az 1927—28. üzletév 671.603 pengőt kitevő nyereségből részvényenkint a mult évivel egyenlő 2.40 pengő (12%) osztalék kerüljön november hó 10-től kezdve kifizetésre.

SZÓRAKOZÁS

Dusolina Giannini, a chicagoi Operaház világhírű énekesnője két este lép fel a Városi Színházban. Péntek, november 9: Aida. Hétfő, november 12: Pillangókisasszony.

Szép Heléna, Péchy Erzsi és Ella Ilbak együttes felléptével a Városi Színházban csütörtökön, szombaton és vasárnap este. Legdrágább hely 6 pengő.

November 8-tól
még egy hétre prolongálja a
CORVIN-SZINHÁZ
GRETA CARBO
Karenin Annáját

Lon Chaney
legújabb és legművészibb alakítása
november 8-tól
Rémnapok Szibériában
című izgalmas drámában kizárólag a
Kamarában

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

RÁBA
Üzembiztos. Négykerékfék. Tartós szerkezet. Gazdaságos üzem. Könnyű kezelés. Legmodernebb kivitel.
Gyorsteherautók
Autobuszok
Pótkocsik
Minden speciális célra is alkalmasak
Magyar Waggon- és Gépgyár Rész.-Társ Automobilgyára, Győr.
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javítóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Aut. 818-50 és József 453-84.

Kálmer építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/b. T. 456-03.

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON: JÓZSEF 401-76.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

LAMMEL FERENC
BÁDOGOS, VIZVEZETÉK ÉS KÖZPONTI FŰTÉS
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF U. 17.
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 441—51.

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest, VII, Kolombus-utca 11/a. Telefon: J. 396-78.

SCHWEIGER REZSŐ ÉS KULÁS JÁNOS
kövezőmesterek és útépítési vállalkozók
Budapest, III, Ürömi ucca 41

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vízvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG Telefon
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53.

Zajtalan járású **VENTILATOROK** és elektromotorok az ipar összes igényeinek megfelelően
G. MEIDINGER & CIE., BASEL
Képviseli: VIDOR I. okl. gépészmérnök, II., Margit körút 48. Telefon: L. 988-51. Ajánlat és mérnöki látogatás díjmentes.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

Széchenyi Gyógyfürdő

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

„PALATINUS"
ÉPÍTŐ- ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: Automata 121-45, 123-85.
Budapest, V., Rudolf tér 6.

Hochhauser
Ferenc építési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER., KEMENES UCCA 6

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

WELLNER LÁSZLÓ
építési vállalkozó *Telefon: J. 409-14*
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

KAISER HUGO
ÉPITOMESTER Budapest, VI., Frangepán ucca 21. szám
Telefon: Automata 215—51 szám

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

BUCSANYECZ JÓZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

POPPER ZSIGMOND ÉS TÁRSA
ÉPITÉSI VÁLLALAT
V., Lipót-körút 15. I. 8. * Telefon: Aut. 244—73.

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

MARINKA IMRE
ÁCSMESTER
Budapest, VII, Czobor-utca 63. sz.

DOBOS ANDRÁS
Épület- és redőny lakatos vállalata
Budapest, IX. ker. Lónyai-utca 58.
Telefon: Automata 874—38.

MESTER és KISS
OKL. ÉPÍTÉSZ ÉS ÉPÍTŐMESTEREK
Budapest, VII, Egressy-út 5. — Telefon J. 382—02

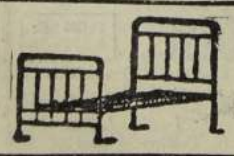
HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 361—97.

ESEMÉNYEK

FŐVÁROSI HIRLAP

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Jenő-nap Budán. A *Budai Polgári Kör* 15-én csütörtökön este fél 9 órakor a budai vigadó nagytermében elnöke, *Kozma* Jenő dr. kormánytőtanácsos, országgyűlési képviselő, törvényhatósági biz. tag tiszteletére névünnepe alkalmából társasvacsorát rendez. *Kozma* Jenő névnapjának hagyományos megünneplése ezidén is messze túlnő a budai *Polgári Kör keretein és a székesfőváros egész polgári társadalma, az országos és várospolitikai élet vezető férfiaival együtt vesz részt az ünnepi vacsorán.*

Szilágyi Hugó síremlékének felavatása. Vasárnap délelőtt avatták fel ünnepélyes külsőségek között *Szilágyi* Hugó dr. síremlékét a Kerepesi temetőben. *Szilágyi* Hugó tragikus halálának egy esztendős évfordulóján volt ez a szomorú ünnepség, amelyen az özvegyen, két fián és a családtagokon kívül megjelent az elhúnyt széles baráti köre, köztük volt szűkebb kollégái, a városházi ujságírók, akiknek nevében B. *Virágh* Géza mondott meleg baráti és kollégiális érzéstől átfűtött emlékbeszédet, amely mélységesen meghatotta a szomorú és egyben felemelő ünnepség résztvevőit.

Egy amerikai magyar megajándékozta a fővárost. Érdekes műemléket kapott Amerikából a főváros. *Boross* Jenő, a newyorki magyar kolónia egyik vezető tagja még a *Kossuth-zarándoklat* idején megigérte *Liber* Endre tanácsnoknak, hogy gyűjteményéből egy igen értékes, régi képet fog ajándékozni a fővárosnak. Szombaton hatalmas láda érkezett a főváros címére Newyorkból, ebben volt *Boross* Jenő ajándéka. A kísérőlevélben arra kéri Boross a fővárost, hogy a 400 évesnél idősebb festményt a Városligetben épülő *Regnum Marianum* templomban helyezzék el. A tanács köszönettel elfogadta az amerikai ajándékot és addig is, amig a templom elkészül, a festményt a *Fővárosi Muzeumban* őrzik. A képet, amely a keresztet vivő *Krisztust* ábrázolja, *Baroccia* olasz mester 1610 körül festette.

Harc a kőbányai vámvonal kihelyezéséért. Kőbánya ipari és kereskedelmi fejlődésének, a polgárság boldogulásának egyik leglényegesebb akadálya *a vám*, amely beljebb lévén, *Kőbányát mesterségesen elszakitja a fővárostól.* Ez az oka, hogy a villamos hálózat nem épülhet ki és idegen területnek számitván, a budapesti nagytőke *elkerüli*, ami lehetetlenné teszi, hogy Kőbánya polgársága *gyakorlatilag használható, méltányos kölcsönhöz jusson.* Épen ezért most nagy mozgalom indult meg a vámnak a főváros politikai határára való kihelyezése érdekében. Ennek a problémának legharcosabb szorgalmazója *Halter* Károly főv. bizottsági tag, akinek épp most sikerült *lényegesen előbbre vinni ezt az ügyet*, amely valósággal létkérdése a kőbányai polgárságnak. *Halter* Károly ugyanis, aki a főváros közgazdasági bizottságának tagja, érvelésével és okfejtésével elérte, hogy *a kérdést áttették a közgazdasági bizottságból a pénzügyi bizottságba*, amely valójában hivatott a döntésre.

Dr. Márkus György: Az elektromos energia-kérdés szabályozása hazánkban és a külföldön. Minden bizonnyal nagy érdeklődéssel találkozik, már csak aktualitásánál fogva is, *Márkus* György dr.-nak, a jeles közgazdásznak ez a most megjelent könyve, amelyben behatóan és a messze ágazó adatok és tények teljes ismeretével foglalkozik az energia-kérdés közgazdasági jelentőségével, különösképen pedig annak hazai állásával. Emellett részletesen ismerteti a külföldi államok legujabban készült energiatörvényeit, hogy rendszeres csoportositásba foglalva az ezekben érvényesülő hatósági rendelkezések különböző módozatait, rámutathasson azokra *a főbb elvekre*, amelyek keresztülvitelét *idehaza is helyesnek* tartaná. Fejtegetéseiből végül is az az álláspont kristályosodik ki, hogy az elektrifikálási munkálatokból *a magántőkét kikapcsolni nem lehet*, ennek tevékenységét és jogviszonyait azonban *a köz érdekének megfelelően kell korlátok közé határolni.*

Esküvő. *Szabó* Ernő és neje leányát *Margitot* november 8-án déli egy órakor vezeti oltárhoz dr. *Karbuly* Emil orvos a Szent Domonkos Thököly úti templomban. Tanuk: *Farkas* Elemér országgyűlési képviselő és *Magasházy* László alezredes.

Bedő Mór utóda: dr. Orova Zsigmond. Az igazoló választmány elnöke, dr. *Gaár* Vilmos, az elhalálozott *Bedő* Mór helyére dr. *Orova* Zsigmond ügyvéd, törvényhatósági bizottsági póttagot hívta be a közgyűlésbe. Dr. *Orova* Zsigmond személyében, aki tagja az Egységes Községi Polgári Pártnak, komoly értékkel gazdagodott a törvényhatóság.

A Budapesti Hirlap képes melléklete. Vasárnap jött ki a *Budapesti Hirlap* először képesmelléklettel és hogy vasárnap délelőtt már nem lehetett kapni *Budapesti Hirlapot* a körúti rikkancsoknál, bizonyítja legjobban, hogy ez a jól sikerült ujítás szinte órák alatt hatalmas népszerűségre tett szert a közönség körében. Tény az, hogy ez a legújabb képesmelléklet igen előnyösen különbözik a sablontól: nemcsak pompás, művészi nyomdatechnikai kivitelében, hanem tartalmának változatos és előkelő gazdagságában is. A *Budapesti Hirlap* vasárnapi képesmelléklete nem a városszobák unalmában átlapozni való sztereotip rekvizitum, hanem egész hétre való kitünő szórakozás, amely a poraiból derűs életre támadt Kakas Márton ellenállhatatlan humorával, a tudomány és művészet csodáival, a divat szenzációival és a képekben bemutatott aktualitások friss lüktetésével mulattatja, tanítja és szórakoztatja a közönséget. Ezt a képesmellékletet, valamint magát a *Budapesti Hirlapot*, a magyar ujságírás és irodalom legkiválóbb reprezentánsai irják, nivóját és értékét az illusztris főmunkatársak névsora garantálja. Ez a minden dicséretnél beszédesebb előkelő névsor a következő:

Csajthay Ferenc főszerkesztő, *Bárd* Miklós, *Buday* Barna, *Csathó* Kálmán, *Herczeg* Ferenc, *Horánszky* Lajos, *Kenedy* Géza, *Kozma* Andor, *Zilahy* Lajos.

A műjégpálya megnyitása. A *Budapesti Korcsolyázó Egylet* f. é. október 22-én tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen az évdíjas tagjainak beiratási és tagsági díját állapította meg. A tagsági díjak azonosak a mult évi díjakkal. A 35 napos tagok 20 P tagsági díjat, a 70 napos tagok 38 P tagsági díjat, a mindennaposok 54 pengőt fizetnek. Változatlan marad a beiratási díj, amely 24 pengő. Az új alapszabályok szerint mindenki december 3-ig jegyét megváltani tartozik. A műjégpálya területe 7400 négyzetméter, amely előreláthatólag november első felében megnyílik.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

FEIST REZSŐ
BUDAFEST, IX., GUBACSI UCCA 55 SZ.
ÜZEM: IX FÖLDVÁRI ÚT 3 SZ.
VÁSZONREDŐNY,- VIASZOSVÁSZONREDŐNY,- SZÖVÖTT FAREDŐNYÖK GYÁRTÁSA

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA REDŐNYGYÁR
Budapest. V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY okl. mérnökök, épitési vállalkozók
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.
Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 513—36.

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

JANCSURÁK GUSZTÁV
rézmüves-mester
Budapest, IX., Ferenc-ucca 39.
Telefon: József 8—47, 308—47.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok dijmentesen.

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

HEIZER FRIGYES
DRÓTKERITÉS- és SODRONYFONÓ-IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., Staffenberger u. 16. TELEFON: J. 302-36.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban: Automata 223-06. szám.

Radiatorok, Fütőtestek, Hőálló zomancozás
25 ÉVES GYAKORLATTAL
BIEDL KÁROLY
Budapest, VII kerület, Hársfa ucca 57. szám
TELEFON: JÓZSEF 419—64

Telefon: Automata 836—28.
MAYER LAJOS
tetőfedőmester, tetőzetek jókarbantartási vállalata
VI. ker., Ferenc József-rakpart 18. sz.

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24.
BUDAPEST
Főraktár: VII, Thököly ut 145

Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

VOZÁRI PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J. 373-34
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készitését. Dynamók és motorok javitását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

WALSER FERENC
Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntöde, közfertőtlenitő, köztisztasági szerek
BUDAPEST, VI, LOMB-U. 34-36
TELEFONSZÁM: LIPÓT 913—46.

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41 Telefon: József 310—15

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat a következő vállalatok és cégek kapták:

Udvarrendezési munkát az Üllői uti városi bérháznál: Ifj. Halmos István és Fia;

Csatornaépítési munkát a Szél uccában: Ámon Antal és Fia 4919 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten hirdetett nyilvános és szűkkörű versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Villanyberendezési munkára a helyi kikötőben: Hoffer és Sommer 45.266, Alexy és Uhlyarik 41.799, Hatschek, Guttmann és Társa 44.973, Magyar Brown Boveri Művek 47.490, Hirschl és Társa 44.609, Essö és Társa 37.340, Farkasvölgyi Villamossági Rt. 49.177, Dembitz Sándor 38.137, Orsovszky István 43.327, Erőátviteli és Villamossági Rt. 45.898, Paulay László 42.777, Barta Károly 404.289, Kolbányi és Pákozdy 42.493, Némethy és Ihnatkó 47.120, Ganz Villamossági Rt. 46.675, Gruber Lajos 39.664, Magyar Siemens-Schuckert Művek 44.955 pengő vállalati áron.

Kályha szállításra: a Százados uti házaknál 250 drb csikótüzhelyre: Ipartermék Értékesítő Rt. 14.875, Berkes Jenő 15.250, Hutter és Schrantz 15.375, Beke Lajos 15.500, Dick Ádám özvegye 15.500, Ledniczky és Társa 16.750, Pálvin István 13.250, Kellner és Sándor 13.250, Munkácsi Ernő 13.500, Földessy Henrik 13.750, Halász Gyula 14.125; a Ciprus uccai bérháznál 155 csikótűzhelyre: Földessy Henrik 8.525, Halász Gyula 8.757, Dick Ádám özvegye 9.145, Ipartermék Értékesítő Rt. 9.222, Beke Lajos 9.610, Lőrincz Pál és Vince 7.946, Berkes Jenő 8.060, Gangusch János 8.060, Pálvin István 8.215, Kellner és Sándor 8.215, Munkácsi Ernő 8.370; a Százados-úti bérháznál 300 vaskályhára: Greinitz Pirkner Rt. 11.700, Ipartermék Értékesítő Rt. 12.600, Hutter és Schrantz 14.700, Magyar Radiátorgyár Rt. 9.150, Pohl E. és Fiai 10.495, Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Rt. 10.761, Paschka és Társa Heim H. 10.800; a Kőbányai-úti házaknál 130 vaskályhát: Greinitz Pirkner Rt. 5.590, Ipartermék Értékesítő Rt. 6.565, Magyar Radiátorgyár Rt. 4.485, Pohl E. és Fiai 4.745, Paska és Társa Heim H. Rt. 4.810, Budapest Salgótarjáni Rt. 4.871 P.

Utburkoló munkát a Rókus-kórháznál: Magyar Asphalt Rt. 4.192, Posnansky és Strelitz 4.413, Korek E. 4.532, dr. Helvey Tivadar 5.044, Hirsch Mihály 5.272, Biehn János 6.272; a tűzoltóparancsnokság udvarán: Obendorfer József és Fia 6.123, Schweiger Rezső 6.197, Schillinger Vilmos 4.881, Cristofoli Vince 5.550, Gerber József 6.105 P.

Tetőfedő munkára a Szt. László kórháznál: Bukovár Jenő 3.442, Keppich József 3.655, Kuszenda János 3.740, Sporik Ferenc 3.145, Glasz Károlyné 3.187, Urbancsek J. János 3.230, özv. Györffy Istvánné 3.400 P.

Tűzhelyjavítási munkára ugyanott: Polgár Ignác 2760, Ledniczky és Társa 2.932, Munkácsy Ernő 3.107, „Unitas" Harmati Emilné 3.840, Molnár Lajos 1.770, Berkes Jenő 1.911, Beke Lajos 2.010, Kajtár Lajos 2.500 P.

Kőműves munkára a Szt. István-kórháznál: Makovszky Ferenc 11.826, Nagypál Imre 13.500, Németh Zoltán 19.800, vitéz Lukoviczky Emil 24.300, Kolény és Balázs 6.750, Szilágyi Imre 8.280, Katzer József 9.000, Vaits Sándor 11.385 P.

Lakatos munkára a Mester uccai városi háznál: Ledniczky és Társa 3.840, Jungfer Gyula 4.800, Csörgey Gábor 9.000, Fodor István 2.880, Schmelhegger Nándor cég, özv. Sallay Nándorné 3.422, Csery Gábor 3.480, Kada Márton 3.672 pengő vállalati áron.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

Magyar Épitő Részvénytársulat
Budapest, IV. kerület, Teréz körút 34. szám
Alapittatott: 1889. Telefon: Automata 272—64. szám
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakódások. Alapozások mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-kőrút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. —— Telefon: J. 314-16.

ANGYAL KÁROLY
Autokarosszéria és gépjavító üzeme.
Specialis Autogénhegesztés.
Budapest, VIII., Szigony u. 12.
Telefon: József 349—79.

GODRA SÁNDOR és FIA RÉZMŰVES ÜZEME
Szesz- és vegyészeti gyárberendező vállalat
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 4
Telefon: József 378-43.

ALKIER ÉS TÁRSA
magas- és mélyépitési vállalkozók
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18., IV. em.
Telefon, Teréz 130—14.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Köbánya, nyergesujfalu

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

DÖREN HENRIK és TARSA
Alapitva: 1891. asztalosmunkák gyára Alapitva: 1891.
Iroda és raktár: VI., Hegedüs Sándor-ucca 26 sz.
Telefon: Aut. 297-77.
Gyártelep: Dévény-ucca 20-22. Telefon: L. 964-07.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt — *Telefon: Autom. 530—03*

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Automata 212-07

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNELKÜLI FAREDŐNY
BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

Kőbánya: Budakalász **KRÁL GYULA** kőfaragómester, kő- és márványtelepe Telefon: Aut 624-88
Budapest III, Lajos-u. 77/79

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
Alapittatott 1884 | **BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30** | Telefon: J. 46-18

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI. Váci-út 13. Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fürészelt és faragott fában, londina léc, zárlécben és állvány anyagokban.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST, VII, Rottenbiller u. 29.

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében Mérsékelt drak!

Lizsinszky Rezső kárpitos és diszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhivó Aut. 510-54

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari
gépraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT. 217—64

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

Havas Lajos
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 november 14. — 46. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Sziszifuszi munkájáról,

amelyet Budapest polgárainak és munkásainak százezreiért végzett, talán megfeledkezhetik a pártpolitika, de azok a százezrek, akiknek nyugalmát, munkakedvét, békéjét és boldogulásának lehetőségét hozta vissza, azok nem tudnak sem feledékenyek, sem hálátlanok lenni vele szemben. A néptömegek azonban nem rezonálnak ma már a demagógia semmi néven nevezendő megnyilatkozásaira. A részvétlenség felejtető árnyéka borul minden olyan szereplésre, amely valaha az idegeiben megbolygatott Budapestet lázba hozta és tovább kergette a szenvedések önmaga választotta útján. És éppen itt kell keresni *Ripka* Ferenc nagy és elévülhetetlen, Budapest története számára márványba kinálkozó érdemeit. Ezen a téren végezte azt a sziszifuszi munkát, amelyre büszke lekiismerettel hivatkozhatott az *Egységes Községi Polgári Párt* előtt, amely a minap tüntető melegséggel ünnepelte őt. Ez a sziszifuszi munka irtotta ki a légkört, amely előbb a bármely oldalról jelentkező demagógiát a népszenvedély kitörésének biztos fundamentumává avatta. Ilyen körülmények között egészen természetesnek kell tartani, hogy a trónjavesztett demagógia, ha siker és hatás nélkül is, de jelentkezik és félelmetes hatalmának megsemmisítője, a polgári béke megteremtője ellen acsarkodik.

Ötödik esztendeje, hogy *Ripka* Ferenc megkezdte ezt a sziszifuszi munkát, ötödik esztendeje, hogy életrehívta a rend, a konszolidáció, az alkotó munka pártját. Amit nappal épített, éjszaka lerombolták, gátakat emeltek útjába, de győzedelmeskedett mindenen. Ma az a helyzet, hogy a rombolás szelleme vagy megszelidült és beállott az alkotó munka becsületes támogatójának, vagy megsemmisült és gúzsbakötve próbálja maradék erejét a népszerűtlenség kötelékei között érvényrejuttatni és kompromittálni a társadalmi béke megteremtőit.

Budapest polgársága azonban tisztán lát és *Ripka* Ferenc érdemeit ma már nem lehet elhomályosítani. Majdnem azt mondhatnánk, hogy nem volt kár *Ripka* Ferenc ellen frontot csinálni, mert ez a törpe incidens megnyilatkozásra bírta a politikai ellenfeleket is, akik maguk is a legteljesebb mértékben elismerik a főpolgármester érdemeit.

Nincs szükség itt az érdemek felsorakoztatására, mindössze szembe kell állítani az ötesztendő előtti budapesti állapotokat a maiakkal. Csak be kell tekinteni a városházára, meg kell nézni az öt év előtti és a mai költségvetést. Csak vissza kell emlékezni, hogy ki mondta ki az alkotó munka, a társadalmi béke varázs-igéjét, amely százezrek ajkán és szívevágyán ott csüngött már, de senkinek sem volt bátorsága kimondani, mert féltek a hatalom-féltő vezérek terrorjától. Igenis, ez volt a sziszifuszi munka: *megteremteni a legellentétesebb világnézeteket valló pártok között a parlamenti érintkezés formáját, létrehozni egy kompromisszimus városkormányzást.* Mindehhez nemcsak pompás, ragyogó diplomáciai érzék kellett, hanem becsületes magyar szív, és Budapestnek felülmúlhatatlan, diadalmas szeretete. Mindez olyan mértékben volt meg *Ripka* Ferencben, a puritán, köztiszteletben álló budapesti polgárban, a nagyszerű magyar hazafiban, hogy ellenállhatatlan erővel tudott győzni a jobb- és baloldali forradalmiság minden pokla fölött. Mindezek fölött *volt bátorsága Ripka Ferencnek elsőként kitűzni Budapesten Bethlen István társadalmi és felekezeti békét hirdető lobogóját.* Azt a lobogót, amelyet páratlan sikerrel vitt diadalra és amely, ha még egyszer meglobogtatja a közeledő községi választások előtt, fascináló erővel vonzza magával a békés munka gondolatáért rajongó tömegeket.

Budapest polgársága ismeri és méltányolja a sziszifuszi munkát, amelyet *Ripka* Ferenc kifejtett érdekében, annál természetesebb azonban, hogy még nagyobb, még tökéletesebb ragaszkodással van a főpolgármester iránt az a párt, amelyet ő hívott életre a békés alkotó munka jegyében.

SCITOVSZKY BELÜGYMINISZTER
nagy izgalmat keltett parlamenti beszédében
nem a tisztviselők, hanem az összműködés fölött gyakorolt kritikát

A főváros közgyűlésén is szóvátették *Scitovszky* Béla belügyminiszter parlamenti beszédét, amelyben kritikát mondott a fővárosi adminisztrációról. *Farkas* István szociáldemokrata bizottsági tag tette szóvá ezt a legfelsőbb kritikát, amelyet úgy jellemzett, hogy ilyen éles kritikára még nem volt példa. *Sipőcz* Jenő polgármester válaszolt erre a felszólalásra és azt a kijelentést tette, hogy nem tételezi föl a belügyminiszterről, hogy olyan kritikát mondott volna, amilyet Farkas István reprodukált. A főváros tisztviselői kara a legsúlyosabb időben is becsülettel állta meg a helyét, elképzelhetetlen tehát, hogy a belügyminiszter erről a tisztviselői karról a Farkas István által reprodukált módon nyilatkozott volna.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa kérdést intézett *Scitovszky* Béla belügyminiszterhez aziránt, hogy miként kell érteni a parlamentben tett kijelentéseit.

Scitovszky Béla dr. belügyminiszter

a következő rendkívül érdekes kijelentéseket tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— En *nem tisztviselői karról, hanem adminisztrációról beszéltem.* A törvény által rám rótt kötelességnél fogva gyakorlok felügyeletet és ellenőrzést a főváros adminisztrációja fölött, *mindazt tehát, amit e tárgyban mondottam, kötelességből mondottam.* En

nem személyek fölött gyakoroltam kritikát, hanem az összműködés fölött.

Magam volnék a legboldogabb, ha az autonómia a maga kötelességét a legteljesebb mértékben teljesítené. Éppen azért, mert miniszterségem ideje alatt azt kellett tapasztalnom, hogy az autonómia mai összetételében — úgy politikai, mint adminisztrációs összetételében, — nem megfelelő, vált szükségessé a fővárosi adminisztráció reformja. Koncedáltam parlamenti beszédemben, hogy a fővárosi adminisztráció talán nem is önhibájából diszharmónikus, de nekem éppen az a feladatom, hogy a hibákat észrevegyem, azokat megállapítsam és levonjam belőlük a konzekvenciákat.

— Nekem ezeket a kérdéseket nemcsak várospolitikai szempontból kell elbírálnom, hanem általános országos érdekből is. Hangsúlyoztam hogy az 1872. évi törvény elavult, abszolute nem illeszthető bele a főváros mai modern életébe— sem politikai, sem gazdasági életébe.

A főváros újonnan megalkotott politikai szervezete egy nagy lendítőkerék, amelynek kazánja is óriási tűzfelületet ad.

— Leirataimban, amelyeket a fővároshoz intéztem, állandóan felhívtam az illetékesek figyelmét minden fontos kérdésre. Szomorú tapasztalatokat kellett szereznem, bár elismerem, hogy *az utóbbi időben nagy haladás és javulás mutatkozik.* Meg kell azonban állapítani, hogy az érdeklődést sok mindenre nekem sikerült felhívnom és *figyelmeztető szavamnak gyakran meg is volt az eredménye. A főpolgármester úrnak megbízást adtam minden nagy intézmény megvizsgálására és ezek a vizsgálatok hasznosaknak és indokoltnak bizonyultak.*

— A baloldalról elhangzó ellenvetésre, amely szerint az autonómia maga teljesíti ellenőrző feladatát, — elég ha arra hivatkozom, hogy például

a kórházak állapotát nem vizsgálta felül az önkormányzat.

Nem méltatták figyelemre a vásárpénztár ügyeit sem. Itt *is vizsgálatot rendeltem el.* Lehet hogy az autonómiában meg van a teljes jóindulat, a főváros ügyei iránt való élénk érdeklődés és a legjobb szándék a javításra, de *a hiba az adminisztrációban van, amely azonban csak egy szerves nagy reform útján javítható meg.* Igy kell értelmezni a fővárosi adminisztrációval szemben hangoztatott kijelentéseimet.

Scitovszky belügyminiszternek ez a nyilatkozata tisztázza a félreértéseket és alkalmas arra hogy egyrészt a tisztviselői karban teljes megnyugvást keltsen, másrészt

teljes mértékben igazolja a fővárosi reform tető alá hozatalának sürgősségét.

A reformtervezet — mint *Scitovszky* belügyminiszter a *Fővárosi Hirlap* tudósítójával közölte — nagyrészben már elkészült. A tervezetet még ebben a hónapban bemutatja a belügyminiszter az érdekelteknek, akiknek véleményét meghallgatja. A javaslat legkésőbb a karácsonyi szünet előtt már a Ház asztalán fog feküdni.

BUDAPEST KÖZÉPOSZTÁLYÁÉRT, helyzetének megjavítása érdekében rendkívüli közgyűlést hivat össze az Egységes Községi Polgári Párt

KOZMA JENŐ DR. A MEGINDÍTANDÓ AKCIÓRÓL

A képviselőház megszavazta a fővárosi mandátumok meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot, s így az most átkerül hozzájárulás céljából a felsőházhoz. Ezzel lekerült a napirendről az időközi választás sokat vitatott problémája. A várospolitikai érdeklődés ezekután *az új fővárosi törvény* felé fordul, annál is inkább, mert *Scitovszky* Béla belügyminiszter a képviselőházban mondott beszédében *a fővárosi adminisztráció nagyarányú megreformálását jelentette be.* Ehhez a reformhoz, mielőtt az törvényjavaslat formájában a képviselőház elé kerülne, hozzászólhat még valamennyi községi párt vezetője, sőt a különböző érdekeltségek is, minthogy a belügyminiszter — a parlamentben tett kijelentése szerint — *minden érdekelt tényező véleményét meg akarja hallgatni.*

A főváros közönsége körében a költségvetés letárgyalása után újabb problémák megoldása felé fordul a figyelem. Az alkotó munka korszaka következik, amelyben minden egyes párt maga határozza meg, hogy mely problémák megoldását tartja legsürgősebbnek és milyen irányban koncentrálja erejét. A városházi politikának a legközelebbi jövőben várható alakulásáról és az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjainak az új ciklusban kifejtendő munkásságáról beszéltünk

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselővel,

a párt elnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az Egységes Községi Polgári Párt legközelebbi feladatának Budapest középosztályának felsegítését tekinti. Ebben a tekintetben már abban a helyzetben vagyok, hogy egy hatalmas, nagyjelentőségű, komoly akció megindítását jelenthetem be. Az Egységes Községi Polgári Párt már a jövő héten rendkívüli közgyűlést hív össze, amelynek egyetlen tárgya a fővárosi középosztály helyzetének megvizsgálása és a segítőeszközök megválogatása lesz.

Ebben a vitában természetesen kiterjeszkedünk Budapest egész társadalmának a helyzetére, mert végső célunk az, hogy *a főváros közönségének összességén segítsünk.* A főváros lakosságának ezidőszerint való gazdasági helyzetét alaposan meg kell vizsgálni, keresni kell azokat az okokat amelyek miatt *napról-napra romlik Budapest közönségének helyzete.* Ez a terület teljesen el van hanyagolva, nekünk keresnünk kell az orvoslás módjait. Ezt a célt szolgáljuk rendkívüli közgyűlés összehívásával, amelyen az általunk megindított akció előadója *Glücksthal* Samu lesz.

Politikai reform nem lesz a fővárosi törvényben

Az aktuális városházi kérdésekről *Kozma* Jenő ezeket mondotta:

— A legaktuálisabb probléma az *autótaxi rendszámok* szétosztása. Néhány nappal ezelőtt felhőszakadásszerű eső zuhogott Budapesten. *Egyetlen autótaxit sem lehetett kapni a városban.* Érthető tehát, ha a főváros közönsége zúgolódik amiatt, hogy még mindig nem osztották ki az új rendszámokat. A főváros közlekedési ügyosztálya természetesen arra az álláspontra helyezkedik, hogy addig nem intézkedhetik, míg a kereskedelmi minisztertől megérkezik a városházára a leirat, amelyben előreláthatóan végleges döntés lesz. Én úgy tudom, hogy a kereskedelmi miniszter leírata útmutatásul fog szolgálni az új rendszámok kiosztását illetően. Arról is tudomásom van, hogy

több érdekelt minisztérium között ebben az ügyben tárcaközi tanácskozások folynak.

— A mandátum-meghosszabbítás tető alá hozatala után a legaktuálisabb kérdések közé kerül a *fővárosi reform.* A belügyminiszter úr elhatározott szándéka az, hogy a fővárosi tövény reformját *még ebben az évben feltétlenül a képviselőház elé terjesztik.* A törvényjavaslat nagyjában elkészült már, a belügyminiszter úr csupán néhány statisztikai adatot vár és azután megkezdi a végleges megszövegezés munkáját. A reform kiterjed a fővárosi adminisztráció egész területére és pedig olyképpen, hogy

lényeges változtatásokat fog hozni a városházi tisztviselői karra vonatkozóan.

Ami a fővárosi törvény politikai vonatkozásait illeti, ebben a tekintetben aligha lesznek különösebb változások. Irányadó körökben ugyanis általános az a vélemény, hogy az 1924. évi XXVI. tc., amely a fővárosi választásról és a közgyűlés jelenlegi összeállításáról intézkedik, *nem szorul különösebb revizióra.*

A Vásárpénztár nem kerülheti el a sorsát

— Az aktuális kérdések között szerepel a *vásárpénztár* gesztiójának megvizsgálása. *A belügyminiszter úr vizsgálatot rendelt el,* mi ezt a vizsgálatot és eredményét nem ismerjük, egyszerűen azért, mert nincs módunk ebbe az ügybe betekinteni, de

keresni fogjuk a módot, hogy mindenről pontos képet kapjunk.

Mihelyt a hatos üzemi bizottság megkezdi működését: *a vásárpénztár nem kerülheti el a sorsát...* Egyelőre erről a kérdésről többet nem akarok mondani.

— Ugyancsak az aktuális kérdések között szerepel *a kórházprobléma* megoldása. Mi a magunk részéről nagy áldozatot hoztunk amikor az erősen megduzzadt költségvetésbe két millió pengőt vettünk fel. A népjóléti miniszter úr — értesülésünk szerint — *legalább nyolc millió pengővel fog hozzájárulni az építési költségekhez.* Ez már tekintélyes összeg, úgyhogy

a jövő évben az építkezést feltétlenül megkezdhetjük.

Az új Rókus megépítését a főváros közönsége érthető türelmetlenséggel várja, tekintettel azokra a tapasztalatokra, amelyeket a kórházvizsgálat során szerzett a kórházvizsgáló bizottság. Nyilvánvaló, hogy a felpanaszolt bajok kiküszöbölése pénzhiányon mult. *A szűk látókörű adminisztráció az oka, hogy idejében nem áll sarkára azokkal az ügyosztály-vezetőkkel, akik kevésbbé jelentős célokra nagy összegeket tudtak elpazarolni.*

Kozma Jenő végül a költségvetés közgyűlési vitájáról mondotta el véleményét. Megállapította, hogy a legutóbbi napokban az érdeklődés erősen megcsappant, *voltak olyan esetek, amikor egy-egy baloldali szónok három bizottsági tag jelenlétében beszélt.* A költségvetési vita legnagyobbrészt a pénzügyi bizottság költségvetési vitájának a megismétlése volt.

A vita elhúzása mindenesetre káros hatást fog gyakorolni a főváros autonómiájának épségben maradása tekintetében. Az *Egységes Községi Polgári Párt emiatt a felelősséget elhárítja magától,* annál is inkább, mert éppen *Kozma* Jenő volt az, aki az önkormányzat érdekében intő szóval fordult a közgyűlési pártok vezetőihez.

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Aut. 212—85, 218—09.

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 3. Telefon: L. 913-57.
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 513—36.

SCHEMBER C. ÉS FIAI
HÍDMÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR
Központi iroda és gyár:
VI, Hungária körut 70. Telefon: L. 916—83 és L. 916—98.
Alapitva 1852. Alapitva 1852.

CELLUNIT AJTÓVÉDŐK
a legtartósabbak
Gyártja:
EGYESÜLT MAGYAR CELLULOIDÁRUGYÁR RT.
VI., Szent László-út 38. Telefon: Lipót 995-57

fürdőszoba berendezések
Jégszekrények, Sörkimérők
Elektromos Hűtőberendezések
A mészáros-hentes, cukrász, vendéglő és tejipari üzemek részére
WIESEL ADOLF
Iroda és gyár: VI. Dessewffy u. 30 Üzlet: VI, Vilmos cs. út 47
Telef: L. 912—63 és Aut. 291—20

SAJT JÁNOS
műbutorasztalos és lakberendezési vállalata
Budapest, I. Szt. János-tér 4

NEMES ÉS SCHRAMEK
OKL. MŰKERTÉSZ KERTÉPÍTŐK
BUDAPEST, I, MÉSZÁROS UCCA 56-a
TELEFON: KRISZTINA 509—38

REKLAM ÉS CÉGTÁBLA FESTŐ VÁLLALAT
Budapest, VIII, Rökk Szilárd ucca 23
Telefon: József 385-28
Csernák Jenő

TOST ÉS MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
külföldi képviseletek
BUDAPEST, VII.,
Erzsebet Kiralyné ut 39. Tel.: J. 396-36

CLÁRA ÉPÍTŐ VÁLLALAT
(POLLÁK LIPÓT)
Budapest, VII. Wesselényi ucca 33
TELEFON: JÓZSEF 366—25

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vízvezeték Központi fűtés

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

DR. SZÉKELY HUGÓ
OKL. MÉRNÖK VASBETON TERVEZŐ IRODÁJA
BUDAPEST, VII. ALSÓERDŐSOR U. 8
TELEFON: JÓZSEF 351—21.

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!
Gyár: **VII., Thököly-út 33.** Telefon: J 394-41 és J. 446-72.

HERRMANN MIKSA MINISZTER:

Anglia főleg olyan gépeket szállít, amelyeket a magyar ipar nem állít elő

A kölcsön felvétele nélkül nem épül centrálé és a magyar ipar két millió font értékű megrendeléstől esett volna el

Az utóbbi időben úgy a sajtóban, mint a legnagyobb nyilvánosság előtt, a képviselőházban is sok szó esett a bánhidai villamoscentrálé ügyéről. Különösen két ponton támadják a centrálé felépítése miatt a kormányt. Az egyik vád az, hogy a kelenföldi villamos telep olcsóbban termel, mint a bánhidai centrálé fog termelni. A másik vád, amelyet rendkívül erősen éleznek ki, különösen a szélső baloldalon, arra vonatkozik, hogy a villamoscentrálé felépítéséhez szükséges gépeket külföldről hozzák be. *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter a képviselőházban válaszolt *Friedrich* István támadására, amelyet a fővárosi mandátumok meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat vitájában intézett ellene. A kereskedelmi miniszter beszédében természetszerüen csak azokkal a vonatkozásokkal foglalkozott, amelyet *Friedrich* István beszédében érintett. Épen ezért szükségesnek tartottuk, hogy megkérdezzük a kereskedelmi minisztert, mennyiben felelnek meg a valóságnak azok a hirek, hogy a bánhidai centrálé összes gépeit Angliából szállították. Annál inkább szükség van e kérdés tisztázására, mert hiszen a főváros törvényhatósági bizottsága határozatot hozott, amely szerint a közgyűlés csak olyan gépek behozatalát helyesli, amely gépeket Magyarországon előállítani nem lehet.

Herrmann Miksa
kereskedelmi miniszter

érdeklődésünkre a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Amikor a bánhidai centrálé építésének a terve felmerült és az angol érdekcsoporttal megkezdődtek a tárgyalások, kijelentettem, hogy a magyar ipar érdekeit az adott körülmények között *a legteljesebb mértékben meg fogom védelmezni.* Már akkoriban megállapítottam, hogy *körülbelül a gépek felét a magyar ipar, másik felét az angol ipar fogja előállítani.* Olyan gépek behozataláról van szó, amelyeket *idehaza előállítani nem lehet.* De különben is,

ha mi a tárgyalások során nem vállaltuk volna az angol ipar részesedését, akkor az adott körülmények között a magyar iparnak sem tudtunk volna semmit sem juttatni.

Az *arány lényegesen javult.* Közölhetem, hogy

egy millió az angol részesedés, két millió a magyar ipar részesedése.

Azok, akik legutóbb a bánhidai centrálé építkezéseit megtekintették, saját szemükkel állapíthatták meg, hogy

Bánhidán egy hatalmas mű áll, amely az első résztől az utolsóig magyar anyagból készült,

magyar munkásoknak ad kenyeret. Hangsúlyozom tehát, hogy a tárgyalások során, amikor ebbe a — megengedem — súlyos elhatározásba belementünk, éppen az a tény vezetett bennünket, hogy *az angol kvótában egész csomó olyan megrendelés van, amelyet amúgy is külföldről kellene beszerezni.*

— Az a beállítás, minthogyha mi a vasszerkezeteket Angliából hozattuk volna, *teljesen alaptalan.* Semmi más nem jön be, csak a turbinák.

Az alváz, a hajtókar, az egész hajtómű, az elektromos felszerelés itt készül és csak a megállapodás szerinti kvótaszerű rész készül Angliában.

Felvetettük ezekután azt a kérdést, mennyiben áll meg az a vád, hogy a kelenföldi telep olcsóbban termel és *milyen álláspontra helyezkedik a kormány a fővárosi villamostelep további fejlesztését illetően, tekintettel arra a körülményre, hogy a bánhidai centrálé a jövő év végén teljesen készen lesz.*

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter erre vonatkozóan a következőket mondotta:

— Nem habozom kijelenteni, hogy

én a kelenföldi művet jónak tartom, de korántsem olyannak, hogy első volna a világon, a többi elektromos művek pedig meglehetősen gazdaságtalanul dolgoznak.

Az állapotok a termelési költségeket illetően nem olyanok, hogy azokat rózsásaknak lehetne nevezni. Ha fejlesztési munkálatok indulnak meg — és én koncedálom, hogy bizonyos fejlesztés tényleg a köz érdekében áll — akkor a termelési költségeket tagadhatatlanul le fogják szállítani. Ebben az esetben pedig *olcsóbbodás következik be.* Itt azonban nézeteltérések vannak a mérték felől. Én meg vagyok győződve arról, hogy *a leszállítás be fog következni és ennek a leszállításnak a mértéke valóban kisebb lesz annál, mint amit a bánhidai centrálénál várhatunk.* Állítom azonban azt, hogy

a bánhidai áram ára feltétlenül konkurrenciaképes lesz azzal az árral, amelyet a főváros a fejlesztés után, körülbelül hat, vagy tíz év mulva fog elérni.

A főváros tehát semmi esetre sem fog károsodni.

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter nyilatkozata teljes mértékben kiegészíti a képviselőházban tett megállapításait. Ez a nyilatkozat kielégítheti mindazokat, akik a magyar ipar érdekeit féltik, de azokat is, akik az egységár alakulása tekintetében aggályoskodnak.

SZILÁGYI LAJOS KILÉPETT
az Egységes Községi Polgári Pártból

Megelőzte a párt döntését, amely kilépésre szólította volna fel

Mint ismeretes, a költségvetési közgyűlés november 6-i ülésén *Szilágyi* Lajos váratlanul zászlót bontott a *Kállay*-párt városházi frakciójának *egykori* megalakulására és ennek a valószínütlen jövőjü tervnek beharangozását vélte azzal elérni, hogy *valamennyi közgyülési párt kínos meglepetésére egész szokatlan és érthetetlen alapon megtámadta Ripka Ferenc főpolgármestert.* Hogy mennyire elhamarkodott lépés volt ez az úgynevezett beharangozás, arra legjellemzőbb, hogy

azóta maga Kállay jelentette ki, hogy nem is kíván résztvenni a városi politikában.

Szilágyi Lajos azonban, úgylátszik, *nem csupán* a valaha megalakulni gondolt városházi Kállay-frakció beharangozásának szánta a főpolgármester ellen való támadását, miután *Kállay* nyilatkozatának elhangzása után, a hétfői közgyűlésen *megismételte támadását.* Fagyos közöny fogadta ezt az újabb kirohanást, az egész közgyülés *egységesen távoltartotta magát a legcsekélyebb mértékü azonosítástól is,* miután *Szilágyi* támadása elvesztvén még látszólagos politikai hátterét is, szemmel láthatóan

a személyi hajsza szokatlan méreteire zsugorodott.

Ez a furesa eljárás erélyes lépésre késztette az *Egységes Községi Polgári Pártot,* amely a multkori támadás alkalmával

tisztán az autonómia érdekeitől vezéreltetve

nem óhajtotta *„pártszenzációkkal"* zavarni a költségvetési közgyűlés munkarendjét, ezért *a vita befejezése utáni időre halasztotta a Szilágyi Lajos tagsági ügyében hozandó döntést.* A hétfői újabb támadás után azonban azonnal rögtönzött értekezletre vonultak vissza az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjai és

nyílt titok volt, hogy ezen az értekezleten a pártból való kilépésre szólították volna fel Szilágyit.

Ezt, úgylátszik, maga *Szilágyi* is tudta, aki sebtében papirost, ceruzát fogott és *a párt döntése előtt megírta kilépési nyilatkozatát.* A *Kozma* Jenő dr. elnökhöz címzett levél szövege a következő:

Méltóságos pártelnök úr, tisztelt barátom!

Tisztelettel bejelentem, hogy jövő akcióképességem biztosítása érdekében a Községi Polgári Párt tagjainak sorából ezennel kilépek és párton kívüli önálló és független helyzetben kívánom a november 6-iki és 12-iki közgyűléseken kifejtett törekvéseimet sikerre juttatni. Szívélyes üdvözlettel és mély tisztelettel

Szilágyi Lajos s. k.

Az Egységes Községi Polgári Párt természetesen *tudomásul vette Szilágyi Lajos kilépését,* ennek megfelelően *nem is foglalkozott Szilágyi újabb beszédével.*

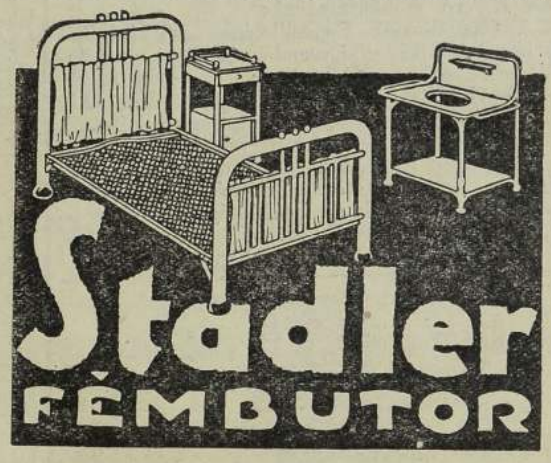

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

55 éve fennálló

LUSTIG EDE

cég (Rákóczi-út 2. szám)

kizárólag a FANSZ tisztviselőinek nyújt **szigoruan készpénzárban** 6 havi hitelt

RIEDER OTTÓ villamos-
berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

VOZARI PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J. 373-34
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készitését. Dynamók és motorok javitását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

POLA NEGRI és BEREGI OSZKÁR
monstre amerikai filmje
A SZEPLŐTLEN ASSZONY

DÉCSI
CSÜTÖRTÖKTŐL NOVEMBER 15-TŐL:
Előadások: 4, 6, 8 és 10 órakor. — Vasár- és ünnepnap: 3, 5, 7, 9 és 10 órakor

AZ ÁLOM LOVAG
Fred Thomson és **Mary Carr**
a főszerepben

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Felvirágoztatják a hajdani világhírű gellérthegyi őszi-barack termelést

Negyvenezer barackfát ültetnek el a budai hegyek lejtőin
A főváros Kecskemét versenytársa lesz

Vajmi kevesen tudják, hogy a budai hegyek lejtőit vagy száz év előtt még dús gyümölcsöskertek, zöldelő, buja szőlők borították. A Sashegy borai Európaszerte, messze vitték a tüzes „magyar nektár" hírét, a gellérthegyi barack még ma is világmárka és tudjuk hogy a *Gellérthegy déli lejtőjén vadon megterem a trópikus füge.* Szerencsétlen körülmények, a generációk érdeklődésének lanyhulása, a hozzánemértés, a földtől való elfordulás eredményezte, hogy a híres budai szőlők, a gazdag gyümölcsöskertek mind elpusztultak. A budai hegyek egyrésze kopár, másrészén úgy ahogy, kertgazdaságokat rendeztek be, de seholsem használják ki olymódon, ahogyan ez az áldott vidék megérdemelné s a racionális gazdálkodás, az okosság és a gazdasági helyzet javítása is joggal megkövetelhetné.

Néhány évvel ezelőtt *Purébl* Győző tanácsnok, *Hamvassy* István és *März* Károly körül kis csoport tömörült és megalakították a *Budapesti Gazdálkodók Egyesületét* azzal az ideállal, hogy ujra felvirágoztatják Budapest határán a mezőgazdaságot, a kertészetet és ezzel a főváros lakosságának egyrészt új kereseti forrásokat nyitnak, másrészt az élelmiszerpiacot is kedvezőbb helyzetbe hozzák.

A *Budapesti Gazdálkodók Egyesülete* pár éves fennállása alatt ha nem is produkált csodákat, de olyan tiszteletreméltó eredményeket ért el, amelyekből joggal következtethetünk jövendő sikerekre.

A *Budapesti Gazdálkodók Egyesülete* szorosan kooperál a *Székesfőváros Mezőgazdasági Bizottságával* és most megtartott közgyűlésén újabb igen számottevő erőkkel gyarapodott: díszelnökeivé választotta *Ripka* Ferenc főpolgármestert, *Bódy* Tivadar nyugalmazott alpolgármestert és *Sipőcz* Jenő polgármestert.

Ezen a közgyűlésen *März* Károly társelnök indítványára az egyesület elhatározta, hogy

újra felvirágoztatja a régi híres barack-termelést, a budai hegyvidéket egyidőben beérő, egyfajta őszibarackfával ülteti be,

hogy a termelés és értékesítés *racionálissá váljék.* A cél érdekében a kertes gazdák között szélesköru propagandát indított és megbízta az elnökséget, hogy a végzett talajvizsgálatok eredményei nyomán állapítsák meg, melyik a legmegfelelőbb barackfajta. *A talajvizsgálatok ugyanis kideritették, hogy*

a budai hegyvidék a legkitünőbb őszi-baracktermő talaj egész Európában.

Az érdekes terv részletei és a talajvizsgálatok eredményei iránt érdeklődtünk a *Budapesti Gazdálkodók Egyesületénél*, ahol a következőket mondták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Gazdálkodók Egyesületének megbízásából a talajvizsgálatot helyszíni szemlék és vegyi vizsgálatok útján *Ballenegger* Róbert dr., egyetemi tanár, végezte. A vizsgálat, nagy alapossággal, hónapokig tartott. A vizsgálat eredményeiből megállapítottuk a budapesti földek természetét, figyelmeztetést, útbaigazítást kaptunk arranézve, hogyan fogjunk azok műveléséhez. Megállapította a vizsgálat elsősorban, hogy a budapesti földek az istállótrágya mellett *bő és gyakori műtrágyázásra szorulnak.*

— *Angyal* Kálmán dr. pomológus a vizsgálati eredmények egybefoglalásával megállapította, hogy a budai hegyvidék talaját *baracktermelésre találja legalkalmasabbnak.* A budai hegyoldalon Szentendrétől le, Érdig,

legalább 40 ezer őszibarackfát lehetne elültetni.

Ma is vannak ugyan szép számmal gyümölcsfák, de ezidőszerint legalább 60 barackfajta tenyészik, amelyek legalább 30 különböző időpontban érnek be, úgyhogy *nagyobb mennyiségű gyümölcsöt, különösen vaggontételben, lehetetlen egyidőben piacra dobni.* Márpedig a racionális gyümölcstermelésnek, különösen

a gyümölcsexportnak a tömegtermelés, az egyidőben való szüretelés az alapfeltétele.

— Tekintettel a gellérthegyi barack kitűnő hírére, remélni lehet, hogy néhány év mulva — ha az akció sikerrel jár — *Buda legalább ugyanolyan fontos gyümölcskereskedelmi gócpont lesz,* amilyen ma Kecskemét vagy Nagykőrös.

Purébl Győző tanácsnok

az egyesület elnöke, a következőket mondotta:

— Talán idegenül és furcsán hangzik, hogy Budapesten, a paloták végtelen sorában *mezőgazdaságról* beszélünk. Pedig a főváros határában 20.789 katasztrális holdat művelnek, ebből 11.625 holdon intenzív mező-, kertgazdálkodás és állattenyésztés folyik. A főváros területén négyezer darab tehenet, ötezer sertést, ezerkétszáz juhot és kétezer kecskét és rengeteg egyéb aprómarhát nevelnek a gazdák. Nagy súlyt helyeztünk arra, hogy

ne díszfákat, hanem gyümölcsfákat ültessenek a gazdák.

Ez az akció szorosan összefügg azzal a törekvéssel, amellyel már részben sikerült elérni, hogy

a Sasadon és a budai hegyvidéken újra felvirágoztatjuk a régente világhírű őszi-baracktermelést.

Obudán és Kőbányán, illetve a Rákos vidéken pedig a kihalófélben lévő *szőllőmüvelés iránt ébresztettük fel a gazdák érdeklődését.* Sikerült a földmüvelésügyi kormánynál, a Tanácsnál és az Omge-nél a szükséges támogatásokat elérni. A földmüvelésügyi miniszterium vetőmagot, csemetefákat adott. Eljártunk ujból a budapesti szarvasmarha-vásárok engedélyezése érdekében is. Elősegítettük

a villakörzeteken kívül eső tanyákon a tehéntartást, sertéstenyésztést és az aprómarhanevelést,

lehetővé tettük a földmüvelésügyi miniszter támogatásával a tenyészállatok beszerzését, a gazdaságok számára legelőt szereztünk a főváros révén; *a Felsőbb Mezőgazdasági Iskola, a Kertészképző Iskola* mintaszerű intézmények európai és országos viszonylatban is és egyre örvendetesebben látjuk, hogy

Budapest kereskedelmi és ipari élete mellett szépen megfér a mezőgazdasági élet,

az állattenyésztés és a kertészet is.

Felkerestük

Fekete Béla erdőfőtanácsost

is, aki a következőket mondotta munkatársunknak:

— A budapesti, illetve a budai gazdálkodók gyümölcstermelési akcióját *az erdészet a maga részéről örömmel látja és a lehetőség szerint szivesen támogatja.* A főváros maga is előljár jó példával, amikor már a tavaly megkezdte a fővárosi erdőterületek pótlásánál, kísérletképpen, a gyümölcsfa-ültetést, a főváros területén elvonuló úthálózat egy részét is gyümölcsfa-sorral ültettük be. Ugyanez a cél vezeti a fővárost akkor is, amikor a Kamara-erdőn és még két helyen nagy áldozattal faiskolát tart fenn s az ott termelt gyümölcsfa-csemetéket igen méltányos áron bocsátja a gazdálkodók, a kertészkedők rendelkezésére.

Wekerle és Budapest

A családi tradíció megnyilatkozása

Budapest kétségtelen nagy örömmel látja, hogy *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter már a parlamentben történt megnyilatkozása alkalmával egyik legfontosabb nyilatkozatát a magyar főváros megsegítéséről tette. A *Fővárosi Hirlap* annakidején, amikor *Wekerle* Sándor a pénzügyminiszteri székbe került, megemlékezett azokról a rendkívüli érdemekről, amelyeket az idősebb Wekerle Sándor Budapest fejlesztése körül szerzett és rámutatott arra, hogy az ifjabb Wekerle Sándor bizonyára érezni fogja azt a fölemelő és nagyszerű kötelességet, hogy nagynevű atyjának Budapest érdekében kifejtett munkáját ő is folytassa. Ez a reménységünk a legteljesebb mértékben bevált, amikor láttuk, hogy *Wekerle Sándor pénzügyminiszter egyik legelső teendője volt, hogy érintkezésbe lépett a főváros vezetőivel, elsősorban Ripka Ferenc főpolgármesterrel, akinek módjában volt rámutatni azokra a fájdalmas pontokra, amelyeken a főváros polgársága a pénzügyminiszter gyógyító kezének hatását várja.*

Ezeknek a tanácskozásoknak dús eredménye volt az a bemutatkozó beszéd, amelyet a héten mondott el a pénzügyminiszter. Ebből a beszédből igenis, mélyen kiérzik az immár családi tradicióvá vált szeretet Budapest iránt, de emellett az a ritka tudás és talentum is, amely az ifjú Wekerlének épp úgy sajátja, mint nagynevű atyjának volt. Örömmel hallotta Budapest polgársága, hogy *a pénzügyminiszter a főváros vezető köreitől terveket kért, hogy milyen irányban kivánják Budapestet tovább fejleszteni.* Főként pedig azt hallotta örömmel ez a közterhekkel agyonsújtott polgárság, hogy *a pénzügyminiszter a főváros fejlesztési terveit adómérsékléssel kivánja alátámasztani.* De nagy megnyugvást keltett annak *a szociális érzéknek a megnyilatkozása is, amely a budapesti munkásság lakásviszonyainak szomorú sorsát tette bírálat tárgyává.* A városházán ma, főként pedig a közgyűlési teremben mélyen át vannak hatva a szociális kérdések megoldásának szükségességétől. Jólesik tudni, hogy a pénzügyminiszter éppen olyan szociálisan gondolkozik, mint Budapest kormányzó testülete, mert így megvan a remény arra, hogy nemesak a polgárság adóterheinek csökkentése, de a munkásság szociális viszonyainak rendezése révén is boldogabb és szebb napok virulnak majd a magyar fővárosra.

Meinl kávé
Különlegességünk
HACIENDA JUAN MURILLO
¼ kg. P 3.50

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
Budapest, VII., Rákóczi-út 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1904 Budapest, I., Böszörményút 18 Telefon Aut. 510-86

GRÜNHUT ÖDÖN
Saját készitményü hentes, bonc- és munkaruha készitő.
Budapest, VIII., József-körut 22—24.
TELEFON: JÓZSEF 460—69.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

WEISZ MIHÁLY OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, V, BALATON UCCA 2.
TELEFON: T. 257—66.

SOPRON-GYŐRI TEJ ES YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB!
SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Tel: J. 305-31., J. 428-01

NAGYSZABÁSU TÜNTETÉS RIPKA FŐPOLGÁRMESTER MELLETT

Az Egységes Községi Polgári Párt, a Budai Társaskör, az I. kerületi Iparos Kör és a Budai Dalárda tisztelgése

Azok a méltatlan és minden objektiven gondolkozó embert felháborító támadások, amelyek az utóbbi időben nem egyszer érték a közélet terén szereplő kiváló férfiakat, az elmult héten a városházán is fölütötték fejüket. A *Ripka* Ferenc főpolgármester ellen intézett támadások egy pillanatra sem tévesztették meg a polgárságot, amely a főpolgármester iránt érzett bizalmának félreérthetetlen módon adott kifejezést. Elsősorban az *Egységes Községi Polgári Párt* volt az, amely testületileg megjelent a főpolgármester előtt, akit a párt fővárosi bizottsági tagjai lelkes, meleg, őszinte ünneplésben részesítettek.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* szónoka a párt elnöke,

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselő volt, aki a következő üdvözlő szavakkal fordult *Ripka* Ferenc főpolgármester felé:

„A párt, amelyet te hívtál életre"

— Méltóságos Főpolgármester Ur! Kedves Barátom! Eljöttünk hozzád abból az alkalomból, mely alkalom nem szokásos. Eljöttünk hozzád abból az alkalomból, hogy a fővárosban egy olyan közhangulatot akarnak teremteni, amely közhangulatba te látszol helytelenül beállítva lenni. Eljöttünk hozzád barátaid azért, hogy ezt a hangulatot, ezt a ködöt eloszlassuk. *(Élénk helyeslés.)* Eloszlassuk azt a feltételezést, mint hogyha *az a párt, amelyet te hívtál életre, amely párt iránt mindig te voltál a legnagyobb szeretettel (Ugy van! Ugy van!)* amely párt téged mindenkor becsült, tisztelt, — egy pillanatig is megtántorodott volna mellőled, mint hogyha ez a párt osztaná azokat a híreket, amelyekkel ma itt a közhangulatot megtéveszteni akarják. *(Ugy van! Ugy van!)* Eljöttünk hozzád, mert

mi változatlanul azt a politikát kívánjuk folytatni, amelyet te írtál a zászlódra,

(Élénk helyeslés) a polgárság egyesítésének politikáját (Élénk helyeslés), felekezetre és minden társadalmi osztályra való tekintet nélkül. (Hosszantartó élénk éljenzés és nagy taps.)

— Nekünk nem volt jelszavunk. A mi jelszavunk magától teremtődött meg. Ennek a jelszónak megteremtésénél te voltál ott, te ringattad annak bölcsőjét, *ezt a jelszót mi megtagadni sohasem fogjuk. (Ugy van! Ugy van!)* A konkolyhintésbe mi nem dülünk bele, mi nagyon jól tudjuk, hogy ez a jelszó összetoborzott bennünket. Azelőtt azt hittük, hogy különböző elgondolásunk vagyunk és ezzel szemben mi mindazok, akik itt vagyunk ugyanazt gondoljuk, ugyanazt akarjuk és itt van a párt színejava, itt van az egész tömege,

egyek vagyunk valamennyien ezekben az érzésekben és elhatározásokban.

— Én tehát ezeknek a barátaimnak a nevében, a párt bizottsági tagjai nevében üdvözöllek. Meg lehetsz győződve róla, hogy *ez az üdvözlés komoly, szívből jövő, amely szív irántad megtántoríthatatlan. (Hosszantartó élénk éljenzés és nagy taps.)*

Ripka Ferenc: Száz százalékig nyugodt és tiszta a lelkiismeretem

Kozma Jenő dr. nyugodt, nagyhatású és meleghangú beszédét igen nagy tetszéssel fogadták az egybegyűltek, akik tüntető ovációban ünnepelték a főpolgármestert. A *főpolgármester* meghatottan fogadta az üdvözléseket, majd a következőképpen szólott az egybegyűltekhez:

— Kedves barátaim! Mélyen meghatva mondok köszönetet azokért a szíves szavakért, amelyekkel *Kozma* Jenő barátom aposztrofált engem és mélyen meghatva köszönöm a ragaszkodásnak, a bizalomnak, a barátságnak és elismerésnek azt a megnyilatkozását, amely az ő szavaiban kifejezésre jutott.

— Nekem végtelenül jól esik a bizalomnak és szeretetnek ez a megnyilatkozása most, amikor az én közéleti pályám egy igen erős próba alatt áll és épen ehhez a próbához nyujtják nekem komoly közéleti férfiak baráti jobbjukat, hogy én azt kiállhassam. *(Élénk helyeslés.* Felkiáltások: *Ott leszünk!)*

— Kedves barátaim! Én ezt a baráti jobbot nyugodt lelkiismerettel fogadom el tőletek, nyugodt lelkiismerettel, mert az a bensőséges meggyőződésem, hogy *én mindenkor becsülettel végeztem az én kötelességemet. (Hosszantartó élénk éljenzés és nagy taps.* Felkiáltások: *Ez fáj nekik!)*

— Kedves barátaim! A becsület két erőtényezőnek az összehatásából adódik. Az egyik erőtényező egy belső tényező: *a lelkiismeret.* Hogyan végeztem a dolgaimat, milyen szándék vezérelt kötelességeim teljesítésében? Én a nyugodt és a tiszta lelkiismeretnek erejével nézek a ti szemetekbe. *(Élénk helyeslés.)* Mert

ez a sár nem szennyezheti be a becsületemet.

(Hosszantartó élénk éljenzés és nagy taps. Felkiáltások: *Éljen Ripka! Élénk éljenzés.)*

— Kedves barátaim! Van a becsületnek egy második komponense is, amely már külső tényező. Ez a tisztelet és a megbecsülés az iránt, akit a közéletbe kiexponálnak barátai és polgártársai. Ez az exponens már nemcsak az egyén belső ügye, mert itt már félreértés, rosszakarat és gyűlölködés sarával dobálhatnak meg.

Sziszifuszi munka

— Öt esztendeje lesz, hogy engem a kötelesség erre a helyre állított. Öt esztendeje annak, hogy odaálltam egy útnak a kiinduló pontjához, amely útnak a mutató táblájára az volt írva, hogy *ez az összefogó, a megértő, az alkotó munkának az útja.* De ezt az utat rettenetes viharok teletorlaszolták kidült fákkal, tönkökkel és súlyos göröngyökkel. És amikor odaálltam, hogy ezeket a göröngyöket, tönköket félrelökdössem és leszedjem az útról, akkor sokan mosolyogtak rajta és azt mondták, hogy sziszifuszi munkához fogok. Annak is látszott az első időben, mert

amit nappal elhordtam az útról akadályt, azt éjjel visszahordták.

(Ugy van! Ugy van!) és amit megtisztítottam, az alá aknákat raktak. De egyre többen voltak, akik segítettek nekem, hogy elhordjam az akadályokat az útból, hogy ezen az úton haladhasson a főváros fejlődésének a szekere.

— És öt esztendő után azt mondom, hogy *ezt az utat kitakarítottuk, hogy azon végigmehet a főváros fejlődésének szekere,* amelyet vezet annak polgármestere, tanácsa, törvényhatósága és kedves barátaim én mint pionir, aki odaálltam elsőnek, hogy ezt az utat kiplanirozzam, most azt mondom,

becsülettel elvégeztem azt a nehéz feladatot

amely reám bizatott. *(Közbeszólások: Még sokat kell végezni!)*

— Semmiféle egyéni kívánságom nincs, semmiféle egyéni ambicióm nincs, csak egy, hogy azt mondják rólam: az a munka, amelyet elláttam, amelyet teljesítettem, az becsülettel elvégeztetett, derék munka volt. *(Hosszantartó élénk éljenzés és nagy taps.* Felkiáltások: *Még sokat várunk!)* Senkitől semmi mást nem várok, *csak az igazságot.*

— Kedves barátaim! Én nagyon hálásan köszönöm a ti bizalmatokat, a ti ragaszkodástokat és azt kérem, hogy ebben a munkában, amely még rám vár, és amelyet én ugyanazzal a becsületes lelkiismeretességgel és kötelességtudással kívánok ellátni ezek után is, — abban a munkában támogassatok engem. *(Élénk helyeslés.)* De ne csak ti támogassatok, hanem támogasson a közgyűlés minden pártja, támogasson a főváros egész polgársága, *(Élénk helyeslés)*

ezt az utat teljesen kiépíteni, ezt az utat virágokkal megrakni

(Élénk helyeslés), hogy azon mehessen, azon haladhasson a főváros fejlődése előre, afelé a cél felé, amely mindannyiunknak vágya, reménysége, kívánsága, — a jobb, a boldogabb, a szebb Budapest felé. *(Hosszantartó élénk éljenzés és nagy taps.)*

Hoór-Tempis Mór üdvözlő beszéde

Az *Egységes Községi Polgári Párt* üdvözlése *Hoór-Tempis* Mór kedves barátom a társaskör társműegyetemi tanár üdvözölte *Ripka* Ferenc főpolgármestert a következő lelkes hangú beszédben:

— Méltóságos főpolgármester úr, kedves barátunk! Alig egynéhány hete, hogy névnapod alkalmával üdvözöltünk téged a Társaskör és a budai polgárság nevében. Ma nem olyan kedves alkalom hoz bennünket ide, hanem olyan alkalom, amely *közéletben működő, vezető állásban levő férfiakkal Magyarországon gyakran megesik. (Ugy van!)* Sajnos, nálunk az lett most a divat, hogy a legjobb akarattól, a legjobb szándéktól, a legjobb tudástól eltelt férfia-

ROYAL-APOLLÓ

Prolongálva!

WINGS

A szárnyas ember szimfóniája 14 fejezetben

Előadások: 5, ¼ 8 és ½ 10. — Szombat és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

A **BUDAPESTI HIRLAP**

minden előfizetője **INGYEN** kapja a karácsonykor megjelenő **KINCSES KALENDÁRIOMOT** és a Budapesti Hirlap minden vasárnap megjelenő, páratlan érdekességü **36 oldalas KÉPES MELLÉKLETÉT**

Kérjen mutatványszámot! Bárkinek szivesen küld a kiadóhivatal: **Budapest, VIII, József-körút 5**

Hauer József

Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó

I. Vár, Országház-ucca 25. sz.

Telefon automata 608-23

WALSER FERENC

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde, közfertőtlenitő, köztisztasági szerek

BUDAPEST, VI, LOMB-U. 34-36

TELEFONSZÁM: LIPÓT 913—46.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA

királyi kiváltságos nagykereskedők

BUDAPEST

IV., Szervita tér 4. — Telefon: Aut 827-09

Vászon és asztalnemű Szállodai és kórházi fehérnemű

Telefon Aut. 107—58.

KISSLING CSILLÁROK

legolcsóbb és legjobb kivitelben

VI. kerület, Podmaniczky-u. 31 szám

Margalit Andor és Ödön

mérnök-épitőmester, vállalkozók

Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.

Telefonszámok: József 386—43 és József 429—24

RADIUS

Csütörtöktől, nov. 15-től:

Világvárosi műsor!

Tesha

Dráma 8 felvonásban. Egy csodaszép táncosnő regénye filmen **Korda Mária** a címszerepben ● **Lya Chaplin,** attrakciós vigjátéka

Előadások: 4, 6, 8 és 10. ó.

Ha a férj szalma

Előadások: 4, 6, 8 és 10. ó.

kat támadják, jószándékaikban kikezdik, konkolyt hintenek mindenfelé. Ez mindannyiszor megtörténik, amikor valaki akár miniszter, akár más magasrangú funkcionárius, a fegyelem megerősítésére törekszik. *(Ugy van!)*

— Nagyon jól tudjuk, hogy

a municipális autonómiának lelkesebb, meggyőződésesebb védője, mint te, Budapesten nincsen.

(Ugy van! Ugy van!) Azt is tudjuk, azt is látjuk, hogy az elveidhez híven mindenkor — magyarán mondva — kesztyűs kézzel nyultál minden kérdéshez, akár személyi, akár tárgyi ügy volt és ugyanígy jártál el mind a mai napig.

— Eljöttünk hozzád kedves barátunk, főpolgármesterünk és társaságunk elnöke azért, hogy biztosítsunk téged arról, hogy mint eddig, mindenkor

a jövőben is változatlan szeretettel és ragaszkodással támogatunk téged minden olyan munkában és ténykedésben, amely az alkotmányszabta keretekben ennek az országnak javára szolgál.

Ripka Ferenc főpolgármester a következő szavakkal köszönte meg a budaiak szónokának meleg üdvözlését:

„Nyugodt lelkiismerettel fogadom ezt a baráti jobbot"

— Kedves barátaim! Hálásan köszönöm azokat a meleg szavakat, amelyekkel a ti megbízástokból *Hoór Tempis* Mór kedves barátom a társaskör társelnöke engem most a ti ragaszkodástokról, hűségtekről és támogatástokról biztosít. En ezeket a meleg szavakat nagy kitüntetésnek veszem, éppen máma és most, amikor egy igen erős teherpróbát kell kiállani annak a pályának, amelyet én a közéletben járok és éppen akkor nyujtjátok felém baráti jobbotokat, amikor ezt a próbát ki kell állni. Kedves barátaim,

én nyugodt lelkiismerettel fogadom ezt a baráti jobbot, mert az a meggyőződésem, hogy én arra mindenkor és minden körülmények között méltó és érdemes voltam.

(Ugy van! Ugy van! Élénk éljenzés és nagy taps.) Kedves barátaim, én emelt fővel állok előttetek és nekem ehhez erőt *a tiszta lelkiismeretnek az ereje ad. (Hosszantartó élénk helyeslés és éljenzés.)*

— Amit én idáig azon a helyen tettem, ahová engem a legmagasabb bizalom és a törvényhatóság bizalma állított, abban mindenkor a főváros közönsége iránt érzett kötelességérzet vezetett a legtisztább lelkiismeretességgel. *(Élénk helyeslés. Ugy van!)* Nekem nincsen semmiféle különleges egyéni ambicióm, mint az, hogy a rámruházott feladatot és a reámháruló kötelességet becsülettel teljesítsem és hogy erre azt mondják az én polgártársaim, hogy tisztességes, jóravaló munkát végeztem. *(Élénk éljenzés és nagy taps.)*

Buda ragaszkodása

Az üdvözlőkhöz csatlakozott a budapesti iparosság egyik igen jelentős csoportja, az *I. ker. Iparos Kör*, amelynek küldöttsége élén *Kollár* Gábor mondott keresetlen szavakkal igen meleg és igen őszinte beszédet. Iparostársai nevében a leghatározottabban visszautasította a főpolgármestert ért méltatlan támadást, majd élénk helyeslés közepette a következőket mondotta:

— Mi iparosok *nem kívánunk politikával foglalkozni, de igenis foglalkozunk és foglalkoztunk a multban is jó és becsületes gazdasági politikával. (Élénk helyeslés.)* És amikor méltóságod személyében látjuk azt a férfiút, aki a gazdasági politikának azt a helyes műveletét gyakorolja, amely nekünk igenis megfelel, akkor megnyugtathatom méltóságodat, hogy *mi is tántoríthatatlanul kitartunk méltóságod személye mellett. (Hosszantartó élénk helyeslés és nagy taps.)*

Ezután *Dunay* Jenő tolmácsolta rövid meleg szavakban a *Budai Dalárda* üdvözletét.

Glückstahl Samu a demonstrációról

Jóleső érzéssel állapítjuk meg, hogy a főpolgármestert ért támadást minden politikai frakció elítéli. Erre vall az, hogy a baloldali *Esti Kurir*, amelyet nem lehet megvádolni a főpolgármester javára szóló elfogultsággal, nyilatkozatot kért és közölt a főpolgármester mellett történt demonstrációról *Glückstahl* Samu dr.-tól, az Egységes Községi Polgári Párt egyik legtekintélyesebb tagjától. *Glückstahl* Samu nyilatkozata egyébként a következő:

— A főpolgármester ellen intézett támadásra *tegnap egységes felvonulásunk volt a válasz.* Tegnap ugyanis, mialatt a közgyűlésen folyt a költségvetési vita, fölkerestük a főpolgármester urat. Rendkívül ünnepélyes demonstráció volt ez *Ripka* Ferenc főpolgármester mellett, aminek jelentőségét emeli az a körülmény, hogy pártunk tagjai közül

mindössze hárman hiányoztak, de ezek is levélben kimentették magukat.

A demonstrációban én is résztvettem, mert *én ragaszkodom Ripka főpolgármester személyéhez*, akinek szándékait tisztáknak és nemeseknek tartom.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Ereky Károly előadása a produktiv külföldi kölcsönökről és a racionális termelésről. *Ereky* Károly volt közélelmezési miniszter, fővárosi törvényhatósági bizottsági tag, legutóbb a *Liget Klubban* folytatta rendkívül értékes közgazdasági előadásainak sorozatát. Tárgyát ezúttal a produktiv külföldi kölcsönök, a termelés racionalizálása és a kulturális haladással lépést tartó gazdasági gyarapodás köréből merítette. Különösen az angol-szász nemzetek viszonyaiból merített példákkal rámutatott arra, hogy a hazai kamatlábhoz viszonyítva a még mindig olcsó külföldi hitelek elől nem szabad elzárkózni, mert másképen nagyobb termelési lehetőségek, sok százezer lóerősségű villanyművek, — amelyekre az országnak a bánhidai erőműtelep fölépítése után is szüksége van — a közlekedési, árúbeszerzési és feldolgozási viszonyok javulása el nem érhetők. Magyarország sajnosan nélkülözi az *investiment bankers* intézményét, a szolid vállalkozásokat létesítő alapitókat, akiknek a sajtó nyilvánossága mellett kifejtett működése egyik legfőbb előidézője Anglia vagyonosodásának. A magyar termelés, különösen a mezőgazdaság specializálásához most már késedelem nélkül hozzá kell látni, mert különben nem állhatjuk meg helyünket a világversenyben. Amerikában, Kaliforniában vannak farmok, amelyek százezer holdon csak almát termelnek, — 600.000 vaggont — más farmokon csak tojást és így érthető, hogy az Unió tojástermelése évi 30 milliárd tojás. Szakítani kell nálunk azzal a rendszerrel, hogy a mezőgazda a buzától a mákig mindent termel és a szarvasmarhától a csirkéig mindent nevel. Mussolini Olaszországa is áttért már az angol-szász termelési és külföldi hitelmódszerekre és részben ennek köszönheti virágzó közgazdaságát és külkereskedelmi mérlegének egyensúlyát. Ha Magyarország is követni fogja ezeket az irányelveket, akkor áttörjük a trianoni határokat és Budapest a munka, a helyes organizáció és szerencsés földrajzi fekvése révén az európai kontinens Londonja lehet. *Ereky* nagy figyelemmel hallgatott előadását a nagyszámú hallgatóság lelkesen megéljenezte és megtapsolta.

Magyar Hét, magyar propaganda. Bevégződött a magyar ipar nagy erőpróbája, a magyar termelés tiszteletreméltó, sok sikert hozott seregszemléje. Amit itt a magyar ipar produkált, amit ezen a pár napon mutatni tudott, mindaz egészen kivételes jelentőségű. Ezek után most már minden a magyar közönségen múlik, amelynek meg kell fontolnia azokat a klaszszikus értékű mondatokat, amelyeket szombaton hallottunk *Vass* József népjóléti miniszter szájából:

— Ha hozzászoktunk az angol posztóhoz, tessék leszokni arról, hiszen annak nagyrészét ugyis nálunk állítják elő. Ha hozzászoktunk a párizsi készítményű konfekcióhoz, tessék leszokni róla.

Tömörebben, erőteljesebben a *Magyar Hétnek* a tanulságait kifejezni nem lehet. De van ennek a *Magyar Hétnek* még egy nagy tanulsága. Ez pedig az, hogy *amilyen kitünően sikerült a Magyar Hét, olyan szánalmasnak bizonyult a magyar propaganda.* Mi tudjuk nagyon jól hogy a magyarságnak nem természete a szájhősködés, a nagydob verés. De lelkesedni azért, ami szép és nagy, ami nemzeti érdek, mégis csak kötelesség. *Ha ennek a Magyar Hétnek mégis akad hibája, akkor az a magyar propaganda hiányossága, sőt majdnem azt mondhatnánk, hiánya.* Az eljövendő *Magyar Hét* bizonyára sokkal nagyobb és maradandóbb sikert fog aratni, ha a közönséget lelkes, nagy és főként okos, célszerű propagandával készítik majd elő a kivételes eseményre. Ezen a téren, a nagy cél veszélyeztetése nélkül, nem szabad dilettáns eszközökkel dolgozni. *A propaganda előkészítéséhez és annak célirányos végrehajtásához avatott kezekkel kell hozzányúlni, mert az elkövetkező Magyar Hét csak így tudja hazafias misszióját betölteni.*

A történelmi országra dimenzionált vas- és gépipar problémái a csonka hazában. *Evkönyv:* ez a szerény címe annak a hatalmas, 300 oldalas, képekkel, kitűnő statisztikai adatokkal és mélyreható tanulmányokkal megszerkesztett könyvnek, amelyben a *Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete* a magyar vas- és gépipar utolsó másfél esztendejének történetén keresztül feltárja és bemutatja ennek a két legnagyobbszabású iparágnak szomorú helyzetét. A tartalmas és laikusokat is elsőrangúan érdeklő tanulmányok és fejtegetések konkluziója *Trianonra* vezeti vissza a válságot: *a történelmi országra dimenzionált vas- és gépipar kapacitásának alig 60—80 százalékos kihasználását teszi lehetővé a megcsonkított ország fogyasztóképessége.* Az állami beruházások fokozásában és a *Közszállítási Szabályzatnak* a hazai ipar védelmét célzó átalakításában látják a könyv szerkesztői a jobb jövő lehetőségeit. A nagyszabású munka szakkörökben és az érdeklődő közönség köreiben olyan szokatlan elismerésre talált, amely legméltóbb jutalma a tárgy kitűnő ismeretével és elsőrangú szaktudással rendelkező szerkesztőknek, a *Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete tisztikarának: Kende* Tódor ügyvezető igazgatónak, *Stromfeld* Ferenc igazgatónak és *Kelemen* Móric főtitkárnak.

Gróf Hadik János beszámolója a Kisbirtokosok közgyűléséről. A *Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete* a minap tartotta meg 48-ik rendes közgyűlését, amelyen gróf *Hadik* János elnöki megnyitóbeszédében a következőkben ismertette az intézet reorganizálását: — Az intézet reorganizálása során vezérelvünk az, hogy működésünket eredeti rendeltetésünknek megfelelően altruista alapon folytassuk és hogy az intézetet kizárólag a magyar mezőgazdaság hitel- és birtokpolitikájának szolgálatába állítsuk. *Az intézet hivatása, hogy a kisgazdatársadalom hiteligényeit hosszúlejáratú kölcsönök nyújtásával kielégítse.* A KOF működésének évekkel ezelőtt bekövetkezett megszűnése óta a kisbirtokosok ilyen kölcsönhöz nem juthattak. Működésünket azzal kezdtük, hogy *már 500 pengőtől kezdődőleg folyósítunk törlesztéses kölcsönöket* és azokat önköltségi áron juttatjuk a gazdaközönséghez. Ma már 128 olyan vidéki pénzintézettel vagyunk szerződéses viszonyban, melyekkel megállapodtunk abban, hogy a gazdatársadalom részére az általunk előírt feltételek mellett és csupán minimális költség hozzászámításával fognak kölcsöneink kihelyezésénél közreműködni. Záloglevéleink eladására vonatkozó tárgyalásaink eredménnyel jártak és első amerikai záloglevél eladásunk a napokban befejezést nyert. A közgyűlés az igazgatóságot kiegészítette *Visnya* Ernő felsőházi tag, a pécsi takarékpénztár elnök-vezérigazgatójának beválasztásával. A felügyelő-bizottság elnökéül *Komár* Bélát, a Pénzintézeti Központ igazgatóhelyettesét választották meg.

Ofa Holzindustrie A.-G., Genf. Folyó hó 10-én tartotta az Ofa Genfben VI. rendes évi közgyűlését Robert *Julliard* elnöklete alatt. A közgyűlés úgy határozott, hogy az 1,758.747.38 frank tiszta nyereségből 220.000 frank a rendes és 180.000 frank a különtartalékalaphoz csatoltassék, míg a 6. számú szelvények 5.50 frankkal (11% a múlt évi 9%-kal szemben) váltassanak be, levonva ebből 3%-ot a sváji szelvényadóért. A szelvények folyó hó 17-től váltatnak be a Comptoir d'Escompte de Geneve intézetnél Genfben és Zürichben, Blankart & Co. bankháznál Zürichben, Hardy & Co. bankháznál Berlinben, a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál Budapesten, az Österr. Credit Anstalt és a Niederösterr. Escompte Gesellschaft intézeteknél Bécsben.

Holman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZITÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL M NDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉP-LAKATOS BÉRMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

Épület,- mű és vas-szerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon: József 413—01

Kaucz István
épület, butor és belfberendező asztalos
Budapest, I., Győri-ut 1.

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos,
egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

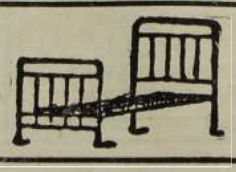

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 361—97.

Átküldték a helyikikötő egyezmény-tervezetét a minisztériumból a városházára

Vitás pontok, amelyek tárgyalását rövidesen megkezdi a kikötő-bizottság — A főváros kikötőjében is az állam szedi a díjakat?

A fővárosi helyikikötő ügyében a legközelebbi napokban döntő fordulat várható. Az egyes pártok — a *Keresztény Községi Párt* kivételével — már bedelegálták képviselőiket az ötös kikötő-bizottságba, így azt most már *a legközelebbi időn belül összehívják.* A legközelebbi tanácsülés elé kerül a kikötődaruk és a raktárházak ideiglenes üzembehelyezésére vonatkozó előterjesztés, de mindezeknél fontosabb talán, hogy

elkészült az az egyezmény, amely a kincstár és a székesfőváros között a ferencvárosi helyikikötő üzembentartására és építésére vonatkozó megállapodásokat tartalmazza,

szabályozza a medence és a zsiliphasználatot, valamint a kikötőben való vontatás kérdését is. Az egyezménytervezetet

e héten küldték át a kereskedelmi minisztériumból a városházára,

úgyhogy *a fontos szerződést a kikötő-bizottság már nyomban az első ülésen tárgyalhatja.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt *illetékes helyen* a *kikötő-egyezmény* részletei és feltételei iránt érdeklődni, s a következőket tudta meg:

— Egyelőre nyers tervezetről van szó, amelynek megállapításai még nem rendelkeznek prejudikáló erővel. A szerződéstervezetet először a törvényhatóság szervei vitatják meg, azután együttesen az állam és a főváros képviselői és csak *ezek megtörténte után kerül sor a feltételek végleges megszabására.*

— Az egyezmény 1. §. *a)* pontja kimondja, hogy a kikötő céljára kijelölt part területén a főváros csak kikötéshez és átrakodáshoz szükséges építményeket létesíthet. *Ipari telepek és más, a fenti célokkal szorosan össze nem függő építmények ott el nem helyezhetők.*

Tranzitóforgalom a helyi kikötőben

— Az állami kikötő, valamint a székesfővárosi helyikikötő *vasuti forgalmának* lebonyolításához, a vonalak és a pályaudvar elhelyezéséhez szükséges területeket *a főváros díjtalanul tartozik átengedni.*

— Bár a fővárosi helyikikötőnek elsősorban az a rendeltetése, hogy *Budapest déli részének helyi, vizi forgalmát* bonyolítsa le,

a fővárosnak jogában lesz a kikötőben átrakodó tranzitóforgalmat is lebonyolítani

és ott e célra tárházakat és egyéb berendezéseket létesíteni.

— *Vámmentes közraktárak azonban csak a kormánytól a Budapesti Vámmentes Kikötő Részvénytársaságnak adott engedélyokiratban megállapított korlátozások keretei között létesíthetők. Ezen túlmenően vámraktárak csak a kereskedelmi miniszter külön engedélyével lesznek felállíthatók.*

— A főváros a megépített partfal mentén elkészíti a forgalom céljaira szükséges szineket, tárházakat, darukkal és egyéb felszerelésekkel, amint ezt a forgalom megkívánja. 1929. év végéig megépíti és a szükségnek megfelelően felszereli a partfal északi vége és a szénkikötő közötti területen tervezett

vásári medence rézsüs és lépcsős partfalait.

Jogok és kötelességek

— A helyikikötő közműveiről, világításáról, a közúti, villamos és államvasuti összeköttetésekről is *a főváros gondoskodik.* A vásári medence, valamint a vele kapcsolatos piactér a kincstár által végzendő kotrási munkák bevégeztével két éven belül, olyan mértékben építendő ki, hogy ott

a soroksári Dunaág környékéről a főváros felé irányuló élelmiszerforgalmat le lehessen bonyolítani.

— Mindezekkel szemben a *kincstár* a mederkotrási, karbantartási és partfeltöltési munkálatokon kívül kötelezi magát, hogy a fővárosi helyikikötő, *általában a belső kikötők árvíz elleni védelméhez szükséges müveket a saját költségén létesíti és gondozza.* A kikötő-medencében történő

iszaplerakodást a kincstár — kotrás útján — maga távolittatja el,

az esetlegesen kiépülő vásár-medencében mutatkozó feliszaposodás kikotrása azonban *a főváros feladata lesz.* Viszont

a tervezett vásármedence kotrását az állam csak abban az esetben vállalja, ha az 1929 december végéig végrehajtható.

— *A kincstár a saját költségén megépíti a kikötő-pályaudvart, az úgynevezett kikötő-állomást,* a helyi kikötő partfala mellett, a Dunaparti teherpályaudvarig vezető *vasuti vonalat,* szükség esetén a fővárosi tárházak mögött tervezett *második átmenő vonalat is.*

Az állam felügyeleti joga

— A kikötő pályaudvar és a vasúti vágányok használatáért az állami kikötőhatóság, illetőleg a Máv. mindenkor azokat a parti-szállítási stb. pótdíjakat szedi a fővárosi helyi kikötő vasúti forgalma után is, mint amelyeket a többi kikötőrészek vasúti forgalma után szednek. Megállapítja továbbá az egyezmény, hogy

a kormány a helyikikötő üzeme felett is állandóan gyakorolja felügyeleti jogát,

s ezért a főváros a kikötőben szedendő illetékekre, a kikötő-üzemi szabályzatokra és a helyi kikötő hasznosításáról szóló, annak érdekében kötendő szerződéseket

jóváhagyás végett mindig tartozik előre bemutatni.

— A kincstár a *Kvassay*-zsilipen átszállított hajók után a kormányszabályzatnak megfelelő

zsilipelési díjat szed.

— A soroksári Dunaág medencéjét *az állam téli kikötőnek is használhatja és a megállapított téli kikötői díjakat, illetőleg nyári álláspénzeket is ő szedi be. A kincstár biztosítja azonban a fővárosnak azt a jogot, hogy a székesfőváros határába eső balpart mellett a hajók rakodás céljából két sorban kiköthessenek s a rakodás megkezdése előtt, valamint annak befejezése után 3—3 napig ott tartózkodhassanak anélkül, hogy a kincstár részére kikötői díjat fizetnének.*

— *Tűzveszélyes és robbanó anyagoknak (petroleum, benzin) a Soroksári-ág helyikikötőjébe való beszállítása* és ottan való rakodása *csakis ideiglenesen* engedélyezhető és azok bezsilipelését a kincstár a *rendes forgalom megindulásakor beszünteti.* A soroksári Duna-ág balpartján,

a főváros határában engedélyezett, vagy engedélyezendő vízhasználatok után a díjak a kincstárt illetik.

A kincstáré a Duna-ág halászati joga is. A tervezett *vásári medencében a halászatot megtiltják.*

— A soroksári Duna-ágban, valamint a helyi kikötőben esetleg *szükségessé váló vontató-szolgálat berendezése és ellátása a kincstár joga, de az állam a vontatást magánvállalatra is bízhatja.*

— Amennyiben a kincstár nem létesítene oly vontató szolgálatot, amely az uszályoknak a zsiliptől a Helyi Kikötőig való szállítását s a fővárosi rakodóktól a zsiliphez való szállítását végezné, —

a fővárosnak joga lesz ilyen vontatószolgálatot létesíteni, előzetes megegyezés mellett.

— *A balparti szennyvíz főcsatornát, amely az összekötő vasúti híd alatt torkollik, 1930-ig oly módon kell átépíteni a fővárosnak, hogy szennyvizek ne juthassanak be a soroksári Duna-ágba.*

Mikor lehet hajózási üzemszünet?

— Ha a Nagydunában az árvíz a Kvassay-zsilip felső mérőjére vonatkoztatva 6.20 méterre emelkedik, a Kamara zsilipet lezárják és üzemen kívül helyezik. Ugyancsak lezárják a zsilipet halaszthatatlan javítási munkák esetén is, de ez lehetőleg télen történik, nemkülönben jégzajlás és egyéb vis major eseteiben. Ilyenkor a hajók a Kvassay-zsilipen át nem juthatnak a helyi kikötőbe és a forgalom szünetelni fog. Az

üzemszüneteket mindig jóelőre meghirdetik.

— A Duna-ág két végén levő zsilipeket — vis majort kivéve — egyszerre soha nem zárják le. Igy a Kvassay-zsilip üzemének szünetelésekor a hajók a Duna-ág alsó hajózó zsilipjén keresztül

még árvíz idejében is közlekedhetnek.

— *Ha fentebb jelzett esetek bármelyike követ-*

Uránia
Csütörtöktől, nov. 15-től:
SHANGHAI
A SONG FŐSZEREPLŐJÉVEL,
ANNA MAY WONG gal
és a fényes kisérő műsor
Előadások 5, 1/4 8 és 1/2 10. — Ünnep- és vasárnap 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8 és 1/2 10

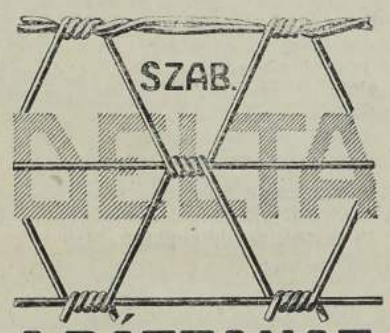

DRÓTFONAT
A LEGJOBB KERITÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
BUDAPEST. IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

FISCHER HENRIK
épületfakereskedő
Telefon: J. 623—09.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415—93.

Németh Vilmos
építési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

Ceres ételzsir
Hutter gyártmány
szavatoltan tiszta, egészséges és
könnyen emészthető
100% tiszta kókuszzsir.
Olcsóbb a disznózsirnál!

keztében a hajózás, illetve a helyi kikötő üzeme szünetelni volna kénytelen, ebből kifolyólag a székesfőváros a kincstár ellen semminemű igényt nem támaszthat.

— Miután mind az állami, mind a fővárosi kikötő teljes egészében a városi vámvonalon kívül esik

a vámvonal a kikötőre ki nem terjeszthető.

A kikötőben kirakott szállítmányoknak *csak az a része* tartozik kövezetvámot fizetni, amelyet *beszállítanak* a fővárosba. Ezt a vámot a vámvonalon szedik be, míg a *kikötőbe — és pedig az állami, vagy városi kikötő bármely részébe érkező, vagy onnan induló vasúti- és hajószállítmányok*

nem tartoznak kövezetvámot fizetni.

A főváros az egyezmény aláírásától számított *30 napon belül intézkedni fog, hogy a „Dunaparti-Teherpályaudvar", valamint „Budapest-Kikötő" állomások a kikötőbe címzett vasúti szállítmányok után a kövezetvám szedését beszüntessék.*

— A főváros gondoskodik arról is, hogy úgy az állami, mint a helyi kikötőbe való közlekedés, autóbusz és villamos vasút útján mindjobban megoldassék és a kikötők jó közlekedési kapcsolatot nyerjenek a fővárossal.

A főváros szerint változtatni kell a szerződés feltételein

Az egyezmény iránt *érdeklődtünk a városházán* is:

— Bizonyos, hogy a főváros és az állam között a terület, víz, zsilip stb. használatra nézve szerződést kell kötni, *ha nem is pontosan az állami tervezetben felsorolt feltételekkel.* Véleményünk szerint

bizonyos kikötéseken változtatni kell.

Lehetetlen például, hogy *a fővárosi kikötőben horgonyzó hajók után is az állam szedjen* — a bizonyos 3—3 napos rakodási terminuson túl, telelési, vagy egyéb szállásdíjat, amikor ez a jog a fővárost illeti az egész Dunapart mentén, mind a jobb-, mind a balparton. Ezen valószínűleg úgy kell változtatni, hogy

a soroksári Dunaág balpartján a főváros, jobbpartján pedig az állami kikötőhatóság szedje a díjakat.

— A tervezetet tárgyalási alapul mindenesetre el lehet fogadni. A kikötő-bizottság rövidesen összeül. A bizottságba az *Egységes Községi Párt Becsey* Antalt, a Demokrata párt: Déri Endre ny. alpolgármestert, a szocialisták *Deutsch* Jenőt delegálták. A *Wolff*-párt még mindig késik delegátusa benevezésével és ezzel késlelteti a bizottság munkáját. A bizottság ötödik tagja *Vita* Emil ny. tanácsnok, a közgazdasági ügyosztály volt vezetője, a kikötő-kérdés egyik legrégibb ismerője és előkészítője lesz, akit a tanács kér fel a bizottságban való közreműködésre.

— A székesfővárosi helyikikötő iránt olyan örvendetes máris az érdeklődés, hogy

üzemét ideiglenesen már a legközelebbi hetekben megnyitjuk és két portáldarut átadunk a forgalomnak

az oda dirigált *fa, szén és só* szállítmányok kiemelésére. A

díjszabás és tervezet kész.

— A *kikötő-bizottság* még e hónapban megkezdi munkáját és az állammal való tárgyalás is *rövidesen megindul.*

Értesülésünk szerint a *vámmentes állami kikötő közigazgatási helyzetének kérdése is erősen foglalkoztatja az illetékeseket.*

Arról van szó, hogy

a kikötőt politikailag, illetve közigazgatásilag a székesfővároshoz csatolják,

sőt olyan hangok is hallatszanak, amelyek *Csepel* község és a hatalmas *Weisz Manfréd*-művek *bekebelezését is sürgetik,* alapos indokokkal. Ez a terv nem is látszik képtelennek és *egyik igen közeli kinduló pontja lehet „Nagy-Budapest" minden oldalról szorgalmazott kialakulásának.*

D.

SZÓRAKOZÁS

A milanói Scala elsőrendű együttesének vendégjátéka a Városi Színházban Maestro Arturo Lucon karnagy vezetésével. Az idei évad kimagasló művészi eseményének igérkezik a Scla-együttes vendégjátéka, kik valamennyien a milanói Scala legkiválóbb énekesei. Az előadások sorrendje: November 19, hétfő: Lammermoori Lucia (B. bérlet). November 21, szerda: Faust (A. bérlet). November 23, péntek: Rigoletto (C. bérlet). November 26, hétfő: Bohémélet (D. bérlet). A nem bérlő közönség részére jegyeket a milanói Scala előadásaira már árusít a Városi Színház pénztára és az összes jegyirodák. A Városi Színház igazgatósága arra való tekintettel, hogy az egész kivételes művészi színvonalú előadásokat a nagyközönség minden rétege látogathassa, a helyárakat csak mérsékelten emelte fel. Legdrágább hely 15 pengő, legolcsóbb hely 1 pengő 60 fillér.

TELEFON: J 395—78 **KLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

Az 1925. évi kiállításon ezüstéremmel kitüntetve.
Az 1927. évi országos kiállításon nagyezüstéremmel.
Hermann János épület és műlakatos, Budapest, I., Avar-u. 19
Telefon: Aut. 505—82.

özv. Biberál Józsefné Alapíttatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

DIÓSY JÁNOS BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 24.
rézárukereskedő TELEFON: JÓZSEF 420-55

BUCHTA KÁROLY
központ. fűtés és vízvezeték-berendező mester. — Telefon: Krisztina 505—01. sz.
Bpest, II., Retek u. 37.

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T. Telefon:
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8. L. 908-62

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

Radiatorok, Fűtőtestek, Hőálló zomancozás
25 ÉVES GYAKORLATTAL
BIEDL KÁROLY
Budapest, VII kerület, Hársfa ucca 57. szám
TELEFON: JÓZSEF 419—64

ÁBRAHÁM ÉS GURTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és díszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fűtés.

Az iparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Orsz. Közp. Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428—77
Háziipari oszt.: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textiloszt.: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

Corvin Színház
november 15
Irene Rich — Edmund Lowe
Szudáni pokol
Az „Aranykerék" verseny. A. 15 Fősz. ifj. Douglas Fairbanks

KAMARA
November 15
POLA NEGRI
Szeplőtlen asszony
A. 15
Az „Aranykerék" verseny, fősz. Douglas Fairbanks jr.

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
I. kerület, Szász Károly ucca 5. szám
Telefon: Automata 539—59

Telefon: Automata 836—28.
MAYER LAJOS
tetőfedőmester, tetőzetek jókarbantartási vállalata
VI. ker., Ferenc József-rakpart 18. sz.

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

Fischer Ernő festő és mázoló Telefon: J. 371—08.
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

DOBOS ANDRÁS
Épület- és redőny lakatos vállalata
Budapest, IX. ker. Lónyai-utca 58.
Telefon: Automata 874—38.

HEIZER FRIGYES
DRÓTKERITÉS- és SODRONYFONÓ-IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., Staffenberger u. 16. TELEFON: J. 302-36.

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: BUDAPEST Főraktár:
VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24. VII, Thököly ut 145

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

LAPIDES LAKBERENDEZÉSEK
VI. RÓZSA UTCA 72.
ALAPÍTVA 1885
TEL. 286-47.

A SZÉKESFŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA rendeletének megfelelően
FÜSTMENTES a tüzelés NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL

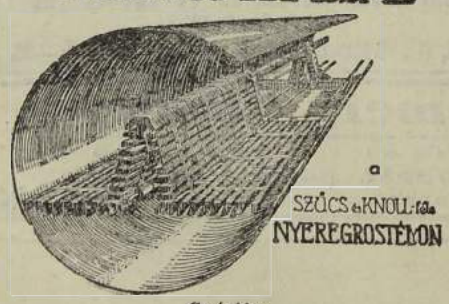

Gyártja:
RÖCK ISTVÁN ÉS ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.
Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

SZÍVDERÍTŐ A PIPÁZÓBAN

A Repold-fiu esete a frakkal — Már megint Kivovics — Peyer apó meséje a Fővárosi Hirlap szubvenciójáról

A *Repold* fiú esete a frakkal. Azért nevezzük „fiú"-nak Károly bátyánkat, mert ifjúi buzgalom csobog a vérében, amikor a köz megvédéséről vagyon szó. De nemcsak buzgó papája ő Budapestnek, hanem pedáns is a városi politikában, ép úgy, mint a magánéletben. Aki nem hiszi, elolvashatja ezt a történetet:

Repold Károlyt a főváros egyik Gellért-szállóbeli bankettjére hívták meg a minap. Meg is érkezett, még pedig szmokingban.

Meglátja ezt a szintén jelenlevő *Girardi* Tibor és rászól:

— Majdnem mindenki frakkban van és te szmokingban jöttél?

Nem azért pedáns a mi aranyos Károly bátyánk, hogy ezt tűrte volna. Nyomban hazasietett és átöltözködött frakkba.

Amikor visszament az estélyre, akkor veszi észre, hogy Girardi tévedett, többségben vannak a szmokingosok. Egyéb sem kellett Repoldnak és mintha interpellációról lett volna szó, olyan hévvel sietett ismét haza — a szmokingért.

A fehér asztalnál Girardi csodálkozva veszi észre, hogy az imént még frakkos Repold, megint szmokingban feszít.

— Mi történt Károly bátyám? — kérdezte kíváncsian. Hisz te megtestesült Fregoli vagy.

— Ne félts te engem. Felvettem újból a szmokingot, de a biztonság kedvéért *elhoztam a frakkot is. Kint van a ruhatárban,* hogy kéznél legyen, ha netántán szükség lesz rá.

Milyen szép szó is ez, hogy „költségvetés". *Elvetni* a költségeket, mint valami búzamagot, hogy áldás nőjön ki belőlük. Összejöttek hát a nagy magvetők és elszórják a főváros szántóföldjén a pénzmagot, hogy bő aratása legyen a népnek. Gyönyörűen hangzik mindez, de bizony a pénzvetés mégsem lelkesíti a városatyák egy részét, akik türelmetlenül lesik az óramutatót, hogy meddig kell még ülniök a padokban, ahová bizony néha erősen befészkeli magát az unalom. Igy például kedvencünk és dédelgetett népszónokunk, *Kivovics* — akinek, ha a közéletből nem is, de e lap hasábjairól sokan ismerik magyarosan hangzó nevét — határozottan únja magát, mert ő csak egy szónok beszédét hallgatja szívesen. A Kivovicsét. Ha nem Kivovics a szónok, bizony nagyon is elmehetnékje van.

Amikor a minap *Buzáth* alpolgármester átadta az elnöklést és lejött az emelvényről, többen hozzásiettek és érdeklődtek a közgyűlés várható időtartama iránt, mert már későre járt az idő.

— *Visszamegy még elnökölni méltóságos uram?* — tudakozódtak nála.

— Nem én, — felelte Buzáth — három órát elnököltem egyfolytában, ép elég volt.

— Akkor eltávozhatunk? — érdeklődött mohón Kivovics, a derék borbélymester.

Buzáth ránézett a városatya Figaróra és szelid humorával így szólt:

— *Habozás nélkül* távozhat, Kivovics úr!

Az a szerencse ért a héten bennünket, hogy *Peyer* Károly költségvetési beszédében foglalkozott a *Fővárosi Hirlappal.* Azt is mondhatnánk, hogy bizonyos föltevések alapján meggyanusított bennünket. Mi is szoktunk néha nyílvesszőt kilőni, nem vesszük tehát rossz néven, ha valaki bennünket választ céltáblának, márcsak azért sem, mert *Peyer szavait hamarosan megcáfolták illetékes részről.*

Peyer idézett ugyanis beszédében a *Fővárosi Hirlapból* és mindig így aposztrofálta lapunkat: *a szubvencionált Fővárosi Hirlap.* Erre válaszolt másnap *Kozma* Jenő és a következő kijelentéseket tette:

— Tegnap nem várhattam meg *Peyer* bizottsági tag úr beszédét és így csak utólag, a gyorsírói jegyzetek alapján szereztem tudomást róla, hogy a bizottsági tag úr részben tréfás, másrészt kevésbé tréfás modorban megtámadott engem és a pártomat. Erre a megtámadtatásra legyen szabad néhány szóval reflektálnom. Első sorban, ami a *Fővárosi Hirlap* szubvencióját illeti, azt mondotta, hogy mi finanszirozunk egy hirlapot. *Méltóztassék tudomásul venni, hogy a Fővárosi Hirlapot én és pártomnak egyetlen tagja sohasem szubvencionáltuk.* Nem lenne ugyan szégyen, ha a *Fővárosi Hirlap* bármi módon szubvenciót kapna, *mert igen becsületesen képviseli a párt érdekeit,* azonban a szubvencionálás valóban nem történt meg, soha egy fillért nem kapott.

E kijelentés után a közgyűlési terem dohányzójában *Szerdahelyi* Sándor, a „Népszava" fővárosi rovatvezetője megszólította szerkesztőnket:

— Nem is tudtam, hogy ilyen rossz üzletember vagy.

Mire szerkesztőnk mosolyogva így válaszolt:

— Ne félts engem, — a becsületesség sem rossz üzlet.

(—y)

Éber Antal ujabb súlyos kritikája a tanügyi budget fonákságairól

A főváros közgyűlésének költségvetési vitája befejezéshez közeledik, a sürgős tárgyalás annyival fontosabb, miután 15-én már lejár az a kormányterminus, ameddig a letárgyalt költségvetést be kell nyujtani a belügyminisztériumnak. A tizenkét csoport közül *hetet* letárgyaltak, hétfőn vitatták meg a tanügyi költségvetést, amelynek során

Eber Antal feltünéstkeltő felszólalásában súlyos kritikát mondott a tanügyi budget fonáksságairól.

Külföldi példákkal és szigorú pontossággal lelenőrzött budapesti statisztikai adatokkal adott meggyőző erőt figyelemreméltó előadásának.

A többi közt az amerikai u. n. *Garry-Shool*-okra hivatkozott, Amerika *legnépszerűbb* elemi iskola tipusára, amely nemcsak életképes polgárokat nevel az apró emberpalántákból, hanem a tanerők és a helységek ökonómikus kihasználásával *lehetővé teszi, hogy pl. 1600 gyermek 20 tanteremben tanuljon.*

Éber Antal az organizáció rendszertelenségét, az adminisztráció kapkodását látja abban, hogy *amíg a főváros gyógypedagógiai intézeteiben évente 300 ezer pengőt költenek 70 fővárosi és 30 idegen illetőségű nyomorék gyermek nevelésére,* ugyanakkor

az egész anya- és csecsemővédelemre, a jövő generációra, mindössze 600.000 pengő jut.

Ezt a fonákságot látja *Éber* Antal az egész vonalon. Miközben a főváros *ingyenes* oktatásban részesíti az elemi és polgári iskolák diákjait, ugyanakkor elnézi, hogy

„érdekszövetség alakuljon, amely tankönyvek címén a szülőket megkárosítja".

— Csupa igazgató-tanító ül a *Kalász Áruforgalmi Részvénytársaságban* — mondta *Éber,* — amely egy-egy tankönyvet három-négy igazgató-szerkesztő közreműködésével ad ki. Ez az érdekszövetség, amely a tankönyv-kiadást monopolizálja,

20.000 pengő részvénytőke mellett 82.155 pengő tiszta nyereséget mutat ki

az 1926. évben. Ez érthető is, ha tekintetbe vesszük, hogy egy kis *második polgáristának az előírás szerint 60 pengő ára Kalász-kiadású tankönyvet kell vásárolnia,* közben a könyvek évről-évre változnak, *nehogy az antikváriusnál meg lehessen azokat venni.*

— Átnéztem egy kalkulációt, amelyből kitűnik, hogy bármelyik magánnyomda szívesen előállítaná ilyen áron a könyveket, de kötelezné magát, hogy a gyermekek felének ingyen bocsátaná azokat rendelkezésre.

A főváros ugyanezt tehetné *magánkezelésben* is. Ez lenne az igazi kulturpolitika, amely gazdaság-kulturális alapokon nyugodnék.

Számos példát és adatot sorolt még fel *Éber* Antal: ezek a közgyűlés nagy többségének állandó helyeslése közben, *a főváros kulturpolitikájának egészen új perspektiváját tárták fel.*

Széchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: Dunméasz.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

Tóke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975-62

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

TASY JÓZSEF
Budapest, VII, Övucca 200. — Telefon: Lipót 965—46. szám
ÉPÜLET, BUTOR, PORTÁL-ASZTALOS ÜZEME (SAJÁT HÁZABAN)

SOLTY LÁSZLÓ
KERTÉPÍTŐ
TELEFON: AUTOMATA 644—51.
Kertészeti telepei: BUDAPEST, II., PASARÉTI-ÚT 129. SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállítja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József-körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest, VII, Kolombus-utca 11/a. Telefon: J. 396-78.

Kész ajtók és ablakok vasalva és alapmázolva
nagy mennyiségben, azonnal kaphatók Készit azonkivül tömör hálószobákat és rendelésre rajz szerint, mindenféle asztalosmunkát a legszolidabb kivitelben **Malomsoky József** asztalosárugyárrt
Gyártelep: VII., FRANCIA-ÚT 11. SZÁM
Telefon: T. 464—65, 464—66. Prospektus díjtalan

HERZ TESTVÉREK
linoleum burkolási szakvállalat
Telefon: J. 429-06
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
Fióküzlet: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek és vállalkozók kapták:

Kályhaszállítást a fővárosi kislakásos telepeken: Magyar Radiátorgyár Rt. 9150, Lőrincz Pál és Vince 7936, Pálom István 6625, Kellner és Sándor 6625, Paschka és Társa Heim H. Rt. 4810.

Kőmíves munkát a Szt. László-kórházban: Molnár Lajos 1770, Kolény és Balázs 6750.

Lakatos munkát a Mester uccai városi háznál: Fodor István 2880.

Udvarrendezési munkát a Rókus-kórháznál és a tüzoltófőparancsnokságnál: Magyar Aszfalt Rt. 4192, Schillinger Vilmos 4881.

Villanyberendezési munkát a helyi kikötőben: Esső és Társai 37.340.

Tetőfedési munkát a Szt. László-kórháznál: Sporik Ferenc 3145 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

Az elmult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalatok pályáztak:

Szemét és hulladékgyűjtő kosarakra (1200 drb szállítására) 11 ajánlat érkezett be. Az ajánlatok szólnak: 1) gázoszlopra szerelve, 2) falra erősítve, 3) szabadon állóan. Ajánlatot tettek: Weiss Manfréd Rt.: 1=18.60; 2=21.60; 3=25 P. Kollerich Pál és Fia: 1=14.80; 2=14; 3=19 P. Magyar Fémlemezipar: 1=16; 2=18; 3=38 P. Rothmüller Rt.: 1=10.40; 2=10.40; 3=20 P. Arnheim S.: 1=20; 2=22.50; 3=30 P. Fémsajtoló és Vasáru Rt.: 1=20; 2=16.95; 3=19 P. Berényi és Lengyel: 1=18; 2=18; 3=25 P. Skokay Mátyás: 1=19; 2=19; 2=18; 3=25 P. Skolkay Mátyás: 1=19; 2=19; 3=35 P. Vasuta Gusztáv mind a három megoldásra 3=45 P. Hubert és Társa: 1=29; 2=29; 3=38 pengő darabonkénti áron. Mint ismeretes, az első versenytárgyaláson a bizottság Kollerich ajánlatát fogadta el, amely határozatot azonban a tanács megsemmisítette. Az első versenytárgyaláson Hutter és Schrantz, Haidekker és a Stadler Rt. is résztvettek, most azonban nem pályáztak. Számbavehető esélye most is a Kollerich-cégnek van, főleg azért mert leglegerősebb ellenfele, a Stadler-cég érthetetlen okokból a versenytárgyalástól távol maradt.

Gőzfűtőberendezési munkára a Madarász uccai kórháznál: Szepessy Sándor ut. 107.592, Janisch J. és fia 108.686, Schuller József 114.303, Fekete Odön 114.838, Farkas Izor 115.932, Gerő N. Nándor 94.119, Egri és fia, Egri István 95.194, Rietschel és Henneberg 100.166, Törs és Ormai 100.560, Adler Henrik 100.851, Lukács János 107.533.

Gáz-, víz- és csatornaberendezési munkára ugyanott: Janisch J. és fia 57.468, Farkas Izor 59.234, Rietschel és Henneberg 59.625, Fekete Ödön 60.826, Wiesel Adolf 82.493, Gerő N. Nándor 49.512, Lichtmann Adolf 52.902, Rysavy Béla 55.116, Lukács János 57.150, Egri és fia, Egri István 57.192.

Mázoló munkára a jánoshegyi nagyvendéglőnél: Fischer és Hartmann 4080, Steinhäusel és Kölber 5040, Hasza testvérek 5080, ifj. Máté István 5490, Schwammerschneider József 7770, Fürling János 2286, Szakolczai Sándor 2705, Hurm József 3650, Kiszely Géza 3860 pengő vállalati áron.

Hochhauser
Ferenc építési vállalkozó budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

CRISTOFOLI VINCE ALAPÍTÁSI ÉV: 1868
KÖPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT
TELEFON: J. 381-47. BUDAPEST, VII., GIZELLA U. 31 erelőtt ILKA U. 34

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőriemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZV. TÁRS.
BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 15,
az Egeresi Gipsz- és Műtrágyagyár Részv. Társ. Aghires és Kramer J. Első Egeresi Gipsz- és Műtrágyagyár, Aghires képviselete
Telefon szám: 805—25.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—28
Elvállal mindennemű kovács, kazánkovács, gép- és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbíró- és Üteg ucca sarok.

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 908—52

Transformátorok
Szénkefék Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

LAMMEL FERENC
BÁDOGOS, VIZVEZETÉK ÉS KÖZPONTI FŰTÉS
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF U. 17.
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 441—51.

Fűtés Víz Gáz Szentgyörgyi és Társa
Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKÍTÓK, MOTORDINAMÓK ÉS GENERÁTOROK

„PRÄCISIOS"
elektrotechnikai és tudományos műszer laboratorium
Budapest, IX. ker. Mester-utca 22.

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMITŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623-41. sz.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fűtésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

FRANK EMIL BUDAPEST, V, Hollán-u. 9.
okl. mérnök és építőmester Tel.: Aut. 293—27

KAISER HUGÓ
ÉPÍTŐMESTER Budapest, VI., Frangepán ucca 21. szám
Telefon: Automata 215—51 szám

Hudetz János
okl. épiteszmérnök, épitomester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapittatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

KISS BÉLA ÉS TÁRSA
KERTÉPITŐ ÉS KERESKEDELMI KERTÉSZETI TELEPEK
II., Pasaréti-ut 77 — II., Hidegkuti-ut 3
Telefon: Aut. 644-02.

Fratrichevich István díszítő-festő
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszitő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98. Budapest VII, Dembinszky-u 33

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat.

SZMOLEN PÁL ALAPITÁSI ÉV 1897
lakatosmester és szerszám készítő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerűbben és legolcsóbban készit uj szerszámokat a kőfaragó-szobrász, műkő, burkoló, parkettázó, kövező, kő, mülves stb. ipar részére

SCHIFFERER JÓZSEF épületbádogos, csatornázás és vizvezeték szerelési vállalata.
BUDAPEST, V., SÓLYOM UCCA 15 SZ.

MARINKA IMRE
ÁCSMESTER
Budapest, VII, Czobor-utca 63. sz.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

WELLNER LÁSZLÓ
építési vállalkozó Telefon: J. 409-14
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

JANCSURÁK GUSZTÁV
rézműves-mester
Budapest, IX., Ferenc-ucca 39.
Telefon: József 8—47, 308—47.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT. 217—64

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA REDŐNYGYÁR
Budapest, V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MERNÖK ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gaár Vilmos ismertette az új fővárosi törvény alapgondolatát. *Gaár* Vilmos kuriai biró, a *Belvárosi Polgári Kör* elnöke az *Országos Kereskedő és Iparos Szövetségben* a minap ismertette a készülő reform alapgondolatát. Szerinte *a törvényhatóság zöme továbbra is a 180 választott bizottsági tag lesz*, de helyet kell kapnia a közgyűlésben 20 olyan érdemes fővárosi polgárnak is, akiket közéleti működésük jutalmazásául *örökös tagnak* választanak meg. Szükséges továbbá, hogy *az érdekképviseletek* is szóhoz juthassanak. A tanács hatalmát a jövőben az úgynevezett *kisközgyűlésnek* kell gyakorolnia. A nagy tetszéssel fogadott előadáshoz *Holtzer* Nándor és *Lédermann* Mór szólt hozzá. *Guttmann* Emil és *Ullmann* Jákó a vendégeket üdvözölte.

Zugló polgársága a városkultúra technikai megvalósítását kéri. Szombaton délelőtt ötven tagú küldöttség kereste fel *Sipőcz* Jenő polgármestert, *Folkusházy* Lajos alpolgármestert és *Márkus* Jenőt, a BSzKRt vezérigazgató helyettesét. A zuglói és rákosréti egységespárti társaskörök és egyesületek vezetői, élükön *Erősdy* Sándor nyugalmazott főispánnal kérték, hogy *a 19-es villamos vonalát Rákosszentmihályig hosszabbítsák meg*, az alsórákosi réteken épült és igen gyors tempóban épülő városrész érdekében viszont építtessen a főváros *utakat, járdákat és vezesse oda a vízvezetéki és csatornahálózatot.* A küldöttség, kívánságai teljesítésére mind a polgármesterektől, mind pedig *Márkus* Jenőtől *igéretet kapott.*

Rétlaky Ferenc tragikus halála. Akik az emberi társadalom hűséges barátainak, az állatoknak sorsát szívükön viselik, szinte kivétel nélkül ismerték, tisztelték és szerették *Rétlaky* Ferenc dr. főállatorvost, a lovak, kutyák és mándi madarak melegszívű patrónusát és gyógyítóját. Az állatok barátjának mindenki, aki ismerte, barátja volt: meleg szeretettől áthatott egyénisége, lekötelező nyájas modora fővárosszerte népszerűvé tette *Rétlaky* Ferencet, akit most tragikus hirtelenséggel elszólított a halál. Az 52 esztendős főorvos a minap este a *Terézvárosi Társaskör* takarékossági csoportjának ülésén, mint a kör társelnöke elnökölt, utána ugyanott baráti társaságban vidáman vacsorázott és jókedvűen indult hazafelé. Egyszerre csak a Teréz körút 62. számú ház előtt *hirtelen rosszul lett, összeesett és a nyomban kihívott mentők autójában anélkül, hogy pillanatra is visszanyerte volna eszméletét, meghalt.* Az orvosok megállapították, hogy régi asztmatikus betegségéből kifolyóan *szívszélhűdés* ölte meg. *Rétlaky* Ferenc dr. tragikus és váratlan halála *általános, igaz és mély részvétet keltett.*

Házasság. *Stéger* György dr. kormányfőtanácsos és *Urbán* Anna házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Orvosi hír. *Kerekes* György dr. műtőorvos, közkórházi adjunktus, fül-, orr-, torok- és gégeorvos, rendelését IV., Városház ucca 3., délután ¼4—6-ig folytatja. (Telefon: Aut. 893—80.)

Andréka Károly ünneplése. Meleg és szeretettel teli ünneplésben részesítette elnökét, *Andréka* Károly dr. főkapitányhelyettest a *III. Kerületi Egyesült Polgári Társaskör.* A százhatvan terítékes banketten ott volt a többi közt *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselő, *Benedek* Sándor, a közigazgatási bíróság másodelnöke, *Váry* Albert dr. képviselő, volt koronaügyész, *Ereky* Károly képviselő, *Szalay* Sándor dr. előljáró. A szeretet impozáns megnyilvánulását *Andréka* Károly dr. szép beszédben köszönte meg.

Siegescu József rehabilitálása. Az egyetemi kórházi szállítások csúnya és botrányos ügyébe, mint az előre látható volt, teljesen ártatlanul sodródott bele *Siegescu* József prelátus, egyetemi tanár neve. Fájdalommal kellett annakidején tudomásul venni, hogy a magyar közéletnek olyan kiválósága, mint *Siegescu* József, ilyen kínos ügyben szerepeljen. Akik az ő nemes, mindig a közért lelkesedő egyéniségét ismerik, egy pillanatig sem kételkedhettek abban, hogy *Siegescu* József nem tévelyedhetett meg és így az elmúlt héten csak örömmel és elégtétellel fogadta mindenki azt a régen várt hírt, hogy *Siegescu József teljes rehabilitációt kapott a súlyos meghurcoltatásért.* Ennek a kiváló férfiúnak a meghurcoltatás révén nem eshetett szeplő a nevén és így mindenki bizakodva várja, hogy ismét visszatérjen a közéleti szereplés, a politika és a kommunális élet terére, ahol átmenetileg oly nagyon nélkülöztük ritka talentumát és nemes hevülését.

Magyar iparvállalat sikere Ameriában és Ausztráliában. A magyar ipar nagy lendületű fejlődését mutatja az a siker, amelyet egyik legnagyobb iparvállalatunk, az *Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.* nemcsak egész Európában, hanem Amerikában és Ausztráliában is elért. Ez a vállalat, mely rádiócsövek gyártásával már több év óta foglalkozik, rendkívül nagy sikerét a *Tungsram* báriumcsövekkel érte el. A Magyarországon közkedvelt *Tungsram* báriumcsövek nagy sikerüket a hosszas kutatómunkának és a tökéletes gyártási berendezésnek köszönhetik.

Épül a bánhidai centrálé. A bánhidai centrálé építési munkálatai annyira előrehaladnak, hogy az építkezés rövidesen tető alá kerül. Amint értesülünk, az üvegtetők szállításával a fővállalkozó Ganz-Danubius gyár a *Haas és Somogyi r. t.* céget bízta meg, mely azokat szabadalmazott *„Wema"* ragacsnélküli rendszerben fogja kivitelezni.

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER.,
KEMENES UCCA 6

BEKE PÉTER PÁL
BUDAPEST, VIII, DOBOZI UCCA 31
SAJÁT HÁZÁBAN HANGSZER ÜZEM
Hegedűk, lantok, gitárok, gordonkák, nagybőgők. Speciális műterem művészi kidolgozású és luxus-hangszerekben. Eladás nagyban és kicsinyben.

SCHWEIGER REZSŐ
ÉS KULÁS JÁNOS kövezőmesterek és útépítési vállalkozók
Budapest, III, Ürömi ucca 41

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17. Telefon: J 431-88
Mindennemű padozat készítése egyszerű és diszes kivitelben. Javítások jutányos áron.

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG Telefon
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

JEGYUD GYULA
IRODABUTOR KÜLÖNLEGESSÉGI GYÁRA
BUDAPEST,
II., FŐ UCCA 68. és GYORSKOCSI UCCA 23.
Telefon szám: Automata 530—23.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban: Automata 223-06. szám.

Legmodernebb gyógyintézet
sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye
vízgyógyintézet nap- és légfürdő

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

BUCSANYECZ JOZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

Alapitva 1896
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Retter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-
Budapest, VI., Forgách u. 4.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

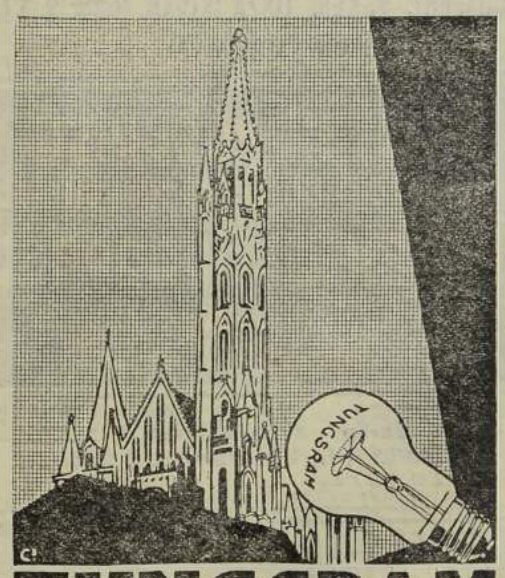

TUNGSRAM

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a II. Corvin téri budai Vigadó központi fűtőberendezésének kibővítési munkálataira.

A vonatkozó költségvetési körülírás nyomtatványai ívenkint 80 fillérért kaphatók 1928. november 16.-tól kezdve 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágosítások megszerezhetők a Központi városháza III. emelet 328. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 december 4-én (kedden) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 534. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928. november 7-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet **a VI. ker., Palota uti kislakásos telepen szükséges 328 drb csikótüzhely** szállítására.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai 1.60 pengőért kaphatók 1928 november 13-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV. Központi Városháza, III. em. 342. számú szobájában.

A szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnök úrnál, a központi városháza, III. em. 328/b. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 december 4-én (kedden) d. e. fél tíz óráig** tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatokat ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor nyilvánosan bontják fel.

Budapest, 1928. november 9.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, lógszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

IFJU CRISTOFOLI VINCE
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921—55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18—20.

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

VÖGEL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Aut. 502-51.
Épület, szobrász és mükőmunkák készitése

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

Magyar Épitő Részvénytársulat
Budapest, IV. kerület, Teréz körút 34. szám
Alapittatott: 1889. Telefon: Automata 272—64. szám
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás, csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakódások. Alapozások mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. — *Telefon: J. 314-16.*

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasuton saját Iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

ANGYAL KÁROLY
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme.
Specialis Autogénhegesztés.
Budapest, VIII., Szigony u. 12.
Telefon: József 349—79.

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

DÖREN HENRIK és TÁRSA
Alapitva: 1891. asztalosmunkák gyára Alapitva: 1891.
Iroda és raktár: VI., Hegedüs Sándor-ucca 26 sz.
Telefon: Aut. 207-77.
Gyártelep: Dévény-ucca 20-22. Telefon: L. 964-07.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt — *Telefon: Autom. 530—03*

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

FEIST REZSŐ
BUDAFEST, IX., GUBACSI UCCA 55 SZ.
ÜZEM: IX FÖLDVÁRI ÚT 3 SZ.
VÁSZONREDŐNY,- VIASZOSVÁSZONREDŐNY,- SZÖVÖTT FAREDŐNYÖK GYÁRTÁSA

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

ICKOVITS J.
Központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
Budapest, VI., Andrássy út 92
TELEFON. AUTOMATA 12—07

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK,
KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK
GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—52.

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST, VII, Rottenbiller u. 29.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI. Váci-út 13. Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt és faragott fában, londina léc, zárlécben és állvány anyagokban.

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X. HALOM UCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-38

SZABADALMAZOTT FACSAVARNÉLKÜLI FAREDŐNY
BAK SÁNDOR Épület- és mülakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—48. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Lizsinszky Rezső kárpitos és diszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhivó Aut. 510-54

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

Havas Lajos
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 november 21. — 47. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

A tisztviselőkről,

meg a tanügyi személyzetről meglehetősen sok szó esett a költségvetési vita során, megtalálta hangját az elismerés, de volt bőven kritika is, sőt ma már egészen világosan áll, hogy akadtak olyanok is, akik túlőttek a célon. Az az egy azonban egészen bizonyos, hogy *a munkás, szorgalmas tisztviselőkkel és tanerőkkel szemben a közgyűlés igen nagy többségében méltányló baráti érzés él.* A tanszemélyzetet ért támadások igen könnyen és igen simán reparálhatók, mert a pártok között, amelyek ma a városházát kormányozzák, nem akad egyetlen egy sem, amely elfogult volna Budapest nevelőivel szemben, azzal a testülettel szemben, amely gyermekei kultúráját, fővárosunk jövendő nagyságát alapozza meg.

Hogy ez így van, semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy az elmult pénteken a pénzügyi bizottság már a köztisztviselők és a tanszemélyzet lakbéremelésének kérdésével foglalkozott. A költségvetési vitából még fölényesebben került ki a tisztviselői kar, amelylyel szemben hangzottak el ugyan jogos kritikák, de ezzel *a tisztviselői karral szemben animozitásnak nyoma sem akadt.* Azok a régi támadások, amelyek magukon hordták az igazságtalanság bélyegét, ma már ninesenek többé. De szó sem lehet erről, mert hiszen *a tisztviselői kart a nyomoruságos időkben annyira megnyirbálták, hogy szinte mindenki kettőnek a dolgát végzi.* Meg azután annak a tudatára is ébredt a törvényhatósági bizottság, hogy *nem a tisztviselőt kell felelősségre vonnia, hanem azokat a felelős vezetőket, akik a tisztviselők munkáját irányítják.*

Egészen természetes, hogy ilyen hangulatban nyugodtan vihette a pénzügyi tanácsnok a pénzügyi bizottság elé azt a javaslatot, amely *a tisztviselők számára karácsonyra egy havi segély megszavazását kívánja.* Nehéz hónapokat élt át ez a tisztviselői kar, amely a drágaság emelkedését fokozottan érzi. *A karácsonyi egyhavi segítség valójában nem arra való lesz, hogy a tisztviselői kar rendkívüli szükségleteit szerezze be, vagy hogy ajándékokkal lássa el önmagát és családját, hanem arra való, hogy az elmult hónapok fölgyülemlett hiányait valamiképen pótolja.*

A főváros karácsonyi gondoskodásainak másik része az a *kétszázezer pengő, amelyet a munkanélküliek immár szokásossá vált karácsonyi megsegítésére akarnak fordítani.* Ugy a tanácsban, mint a pénzügyi bizottságban, de nyilván az egész közgyűlésben is meg van a jószándék, hogy a tisztviselők és a munkanélküliek számára biztosítsák a szükséges összeget, Az elmult költségvetési vita azonban élénk bizonysága annak, hogy a főváros ma a legeslegszükségesebbekre sem tud pénzt áldozni. A város életbevágóan fontos szükségleteinek fedezését kellett jobb időkre elhalasztani, mert ninesenek pénzügyi lehetőségek a terjeszkedésre. A tisztviselők is, meg a munkanélküliek is minden esztendőben megjárják azt a kálváriát, hogy reszketniök kell, elő lehet-e teremteni valahonnan azt az összeget, amely igen szerény, igen szomorú karácsonyi örömeiket megszerezheti. Budapesthez az volna méltó, ha mód és eszközök adatnának arra, hogy ez a minden esztendőben visszatérő gond egyszer és mindenkorra eliminăltassék.

Ugy gondoljuk, *állandó forrást, állandó fedezetet kellene találni a főváros karácsonyi ajándékai számára,* amelyek tulajdonképpen ugysem ajándékok, hanem csak kiegészítői a tisztviselőkről való gondoskodásnak és annak a becsületes szociális törekvésnek, amely a főváros egész politikáját áthatja. Nem szívesen megyünk gondolatokat kölcsönkérni Bécs riasztóhírű szociálista tanácsnokának, a kapitalizmus lerombolását célul kitüző *Breitnerhez,* de nem kell Macchiavellinek lennie az embernek, mégis kimondhatja, hogy a jó és okos ötletet akkor is meg kell csinálni, ha az magától az ördögtől származik. *A vörös Breitner, igenis, tizenegymillió schilling adót hajt be Bécsben abból a luxusból, hogy az emberek víz helyett sört isznak.* Jogos az az álláspont, hogy ne fizessen adót senki a legelsőrendű életszükségletekért, tehát azt mondhatnánk, hogy a húsért sem, de még — és itt élesen szembekerülünk *Breitnerrel* — a kultúráért sem; de nem tudjuk megmondani, hogy *mi tarthatná vissza a fővárost attól, hogy Budapest sörivói is hozzájáruljanak az előirányzott 300.000 pengő fogyasztási adónál lényegesen nagyobb összeggel a főváros szociális természetű kiadásaihoz.* A sör nem elsőrendű szükségleti cikk, sör nélkül meg lehet élni és aki megengedi magának a sörivás luxusát, vagy élvezetét, az valószínűen nem is sajnálna egy-két fillért városa ügyeinek rendbehozatalára. Lehet, hogy *a tőkeerős sörgyárak talán berzenkednének ez ellen a gondolat ellen, pedig nem ők fizetnék a megpótlékolt söradót, hanem a közönség.* Egészen fölösleges az az aggodalom, hogyha behozná a főváros a söradópótlékot, akkor kevesebb sört fogyasztanának az emberek. A sörgyárak riadozásának tehát nem szabad hitelt adni, mert meggyőződéssel állíthatjuk, hogy ma már exportra is termelő sörgyáraink nemesak akkor nem mennének tönkre, ha a közönség fizeti a megpótlékolt sörfogyasztási adót, de még azt sem igen éreznék meg, ha nekik maguknak kellene áldozatot hozni a köz javára.

Pedig ha Bécs tizenegymillió schilling jövedelmet tud a sör gyönyöréből biztosítani a maga számára, egészen bizonyos, hogy ilyen fedezetből Budapest is ki tudná fizetni azt a négy-öt millió pengőt, ami a tisztviselők karácsonyi ajándékára, a munkanélküliek karácsonyi segélyére és egyéb sürgős szociális természetű igénylésekre szükségesek. *A leghangosabb hirdetői vagyunk annak, hogy Budapestet már nem szabad új adókkal megterhelni. Ez az elv azonban nem vonatkozhatik a sörre, amely tipikusan luxuscikk,* nem vonatkozhatik főként akkor rá, amikor az egész világon erős antialkoholista, száraz áramlatok kezdenek urrá lenni. Ebben a kérdésben nincs szentimentalizmus, itt nem kell könnyeket hullatni sem az adózók, sem a sörgyárak miatt. Könnyű és nyugodt lelkiismerettel hozzá lehetne csapni a habzó nedű árához azt az egy-két fillért, amely összegyűlve a főváros pénztárában, készen állana minden esztendőben, amikor a tisztviselők karácsonyi ajándékáról, a munkanélküliek karácsonyi segélyéről és más egyéb téli szociális kiadásokról van szó.

SCITOVSZKY BELÜGYMINISZTER: A feloszlatás jogát ultima-rációként kívánom gyakorolni

A költségvetés párnapos késése nem ok arra, hogy a belügyminiszter beavatkozzék, de figyelmeztetni fogja a fővárost a törvényes terminusok betartására

Végre tető alá került a főváros 1929. évi költségvetése, amit — két napi késedelemmel — a belügyminiszter elé terjesztett a polgármester. A községi háztartások ellenőrzéséről szóló törvény úgy rendelkezik, hogy a főváros új költségvetésének legkésőbb november 15-ig a belügyminiszter asztalán kell feküdnie. Arra az esetre, ha a költségvetés a törvényben meghatározott időn belül nem kerülne a belügyminiszter elé, a törvény jogot ad a miniszternek arra, hogy felügyeleti hatáskörében maga állapítsa meg az új költségvetést.

A költségvetési terminus túllépésével kapcsolatosan híre kelt, hogy *Scitovszky* Béla belügyminiszter a fővárossal szemben szigorú lépésre szánta el magát. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt erről a kérdésről beszélni

Scitovszky Béla dr. belügyminiszterrel,

aki érdeklődésünkre a következőket jelentette ki:

— Minthogy mindössze két napi késedelemről van szó, *nem látok okot arra, hogy beavatkozzam.* Az idei késedelmes elintézés természetesen nem szolgálhat precedensként s adandó alkalommal leiratomban

figyelmeztetni is fogom az illetékes városházi tényezőket a törvényben megállapított terminusok betartására.

Szóvátettük, hogy a főváros igazoló választmánya kitűzte az időközi választás napját, annak ellenére, hogy a képviselőház már megszavazta a mandátumok meghosszabbítását. *Scitovszky* Béla belügyminiszter ezeket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az igazolóválasztmány *a törvényes rendelkezéseknek megfelelően járt el,* amidőn az 1928 december 31-én lejáró mandátumokra kiírta az időközi választás napját. A mandátumok meghosszabbítása csak akkor emelkedik törvényerőre, ha a képviselőház által letárgyalt javaslatot a felsőház is megszavazta. A felsőház még e hónap végéig abban a helyzetben lesz, hogy a javaslatot letárgyalhatja. A törvény kihirdetése után

természetesen tárgytalanná válik a választás kitüzése.

Megemlítettük a belügyminiszternek azokat a hireket is, amelyeket bizonyos oldalról *a törvényhatósági bizottság feloszlatásának lehetőségéről* terjesztenek. Baloldali politikai körökben ugyanis egyre konkrétebb formában hiresztelik, hogy a kormány a közgyűlés feloszlatásának gondolatával foglalkozik. *Scitovszky* Béla belügyminiszter a következőket állapította meg:

— Képviselőházi beszédemben foglalkoztam azzal a beállítással, amely szerint a mandátummeghosszabbítás mögött bizonyos hátsó és rejtett cél húzódnék meg. A feloszlatás veszedelmének hirdetése a törvényjavaslatnak azon a rendelkezésén alapul, amely szerint abban az esetben, ha a belügyi kormányzat élne a feloszlatás jogával, akkor ennek érvényessége addig tart, ameddig a törvény a mandátumok érvényességét fenntartja. A Házban a leghatározottabban kijelentettem, hogy nekem e rendelkezés fölvételénél épen

az volt az intencióm, hogy se jobbról, se balról senki bele ne kényszeríthesse a kormányzatot az autonómia feloszlatásába.

Ennél korrektebb álláspontot elfoglalni nem lehet. Minden fővárosi pártról feltételezek annyi komolyságot, hogy nagyon meg fogja gondolni, rákényszerítse -e a belügyminisztert a feloszlatási jog gyakorlásába. Épen azért, mert korrekt álláspontot foglalok el ebben a kérdésben, hajlandó voltam olyanirányú módosítást elfogadni, amely szerint ezzel a joggal csak azokban az esetekben élek, amelyeket

az 1924. XXVI tc. megjelöl. Eszerint a törvényhatósági bizottság *a főpolgármester előterjesztésére, vagy annak meghallgatása után feloszlatható, ha a bizottság a törvénnyel, vagy törvényes rendeletekkel szembehelyezkedik, ha felettes hatósága törvényes intézkedéseinek a végrehajtását jogellenesen megtagadja, vagy ha tartósan munkaképtelenné vált.* Ezek a megszorítások érvényben maradnak, tehát e téren semmiféle változtatás nem történt. A feloszlatásnak az eredeti törvényben megszabott két hónapos időtartamát azért kellett 1929 december 31-ig kitolnom, — természetesen ez a végső terminus — nehogy a kormány a törvényhatóság feloszlatására és az 1924. évi XXVI. tc. rendelkezéseinek megfelelően *két hónapon belül az új választások megtartására legyen kényszeríthető.* Ebben az esetben ugyanis a kormányt épen annak a cselekedetnek az elkövetésére kényszeríthetnék, amelynek az elhárítására a törvényjavaslatot beterjesztette.

— Tartozom azonban kijelenteni, hogy ebből a határozott álláspontomból

nem következik az, mint hogyha én adott esetben elhárítanám magamtól a feloszlatásra vonatkozó kötelességemet. Nem fogok élni a feloszlatás jogával privát passzióból,

mert *sokkal felelősségteljesebben fogom fel a magam helyzetét. Ha azonban szüksége mutatkozik,* — a legmagasabb érdek érvényesülése szempontjából — *kötelességemnek fogom tartani, hogy éljek ezzel a joggal. Ne higyje tehát senki, hogy én elhárítanám magamtól ezt a jogot, ha azzal élni kötelességem.* Ismétlem,

a feloszlatás jogát ultima rációként kívánom gyakorolni.

— Még csak annyit akarok megjegyezni, hogy én tisztelem nemcsak a főváros, hanem Magyarország minden egyes autonomiáját, rólam tehát inkorrektséget feltételezni sem lehet az autonomiával szemben.

Scitovszky Béla belügyminiszter végül kijelentette még *a Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy a közel jövőben közölni fogja a fővárossal *az üzemek tárgyában* elfoglalt álláspontját. A belügyminiszter nagy várakozással tekint *Ripka* Ferenc főpolgármester jelentése elé, amelyet az üzemek megvizsgálásának eredményéről készített és amelyet behatóan tanulmányozni fog.

BUDAPEST SZEREPE
a buza-export fejlesztése terén
Irta: EREKY KÁROLY, volt miniszter

Hosszabb ideje figyelem a magyar közgazdasági élet jelenségeit. Feltünik nekem, aki most állandóan a külföld közgazdasági életét tanulmányozom, hogy milyen szegény és programnélküli a mi egész közgazdasági életünk. Nekünk nincsenek investmentbankerjeink és üzemrevizoraink, akik a közgazdasági élet reorganizálásához szükséges munkálatokat hivatásszerüen elvégeznék. *Angliában háromezer investiment banker és kilencezer üzemrevizor, tehát tizenkétezer önálló és független üzletember dolgozik Anglia közgazdasági életének a rekonstrukcióján.* Nálunk egyetlen egy ilyen hivatásos üzletember sincsen. Érthető tehát, hogy *Magyarországon mindenki mindent az államtól és a városoktól vár és így az is természetes, hogy rögtön panasz-lavina indul meg, mihelyt az állam, vagy valamely város alkot valamit.* A panasz az, hogy a hatóságok konkurrenciát csinálnak saját polgáraiknak. Az egyik oldalon tehát mindenki azt kivánja, hogy az állam és a hatóságok támogassák őt, másrészt pedig panaszkodnak, ha a hatóságok iniciálnak valamit. *A közvélemény export-intézmények létesítését sürgeti és azt hirdeti, hogy a Magyar Államvasutaknak olcsón, vagy esetleg ingyen kell szállítani az exportálandó árút. Az eszmék másik csoportjában viszont azt halljuk, hogy az állam adjon adókedvezményeket és szüntesse be a feleslegek rendszerét.* Mások tiltakoznak a külföldi hitelek behozatala ellen. *Arról nem szabad beszélni, hogy a bankkamatláb magas, — mert ez destrukció.* Nem kétséges, hogy közgazdasági életünk vérszegény, eszmékben gyenge. Amikor exporthitelről, adókedvezményekről, tarifa elengedésről és egyéb ilyen apró szubvencióról tárgyalunk, akkor nem lehetünk versenyképesek azzal a világpiacra dolgozó mezőgazdasággal, iparral és kereskedelemmel, amelyik a kapitalizmus minden hatalmával, a műszaki tudás minden képzeletet felülmúló erejével nagy koncepciójú egyéniségek vezetése alatt indul el világhódító útjára.

Nálunk a termelés és a kereskedelem annyira primitiv, hogy akkor sem leszünk versenyképesek, ha az összes adókat elengedi a magyar kormány és vasutaink ingyen fogják szállítani az exportálandó árúkat.

Az utóbbi hetekben többször hallottunk arról, hogy a magyar kormány hatszáz vagón gabonát akar exportálni, hogy ezt az akciót szubvencionálja. Amikor ezt a hírt meghallottam, elhatároztam, hogy konkrét javaslatot teszek: miként lehetne Magyarország összes gabonáját racionálisan exportálni állami támogatás nélkül. Hirtelen elhatározással a fáradt közgyűlés utolsó délutánján rövid megokolás kíséretében javaslatot tettem, hogy *a székesfőváros élelmezési üzemei és vegykísérleti állomása dolgozzanak ki egy módszert abban az értelemben, hogy búzánkat feldolgozva exportálhassuk a nemzetközi piacra.* Ha a magyar gabonát Svájcba normális kereskedelmi forgalomban akarjuk kivinni, akkor a magyar buzának itt Budapesten annyival kell olcsóbbnak lennie szemben a zürichi árakkal, hogy a vasuti költséget és a szállító kereskedő-vállalkozók összes üzleti kiadásait és nyereségét ebből a differenciából lehessen fedezni. Ha nincs meg ez a differencia Budapest és a zürichi gabona árjegyzései között, akkor a kereskedő nem tudja kiszállítani a búzát, mert ráfizet és a kormány is csak úgy tudja kiszállítani, ha a közönség adófilléreiből megfizeti azt a veszteséget, amelyik a kiszállítás alkalmával feltétlenül előáll. Ha tehát a kormány valamilyen magasabb közgazdasági okból jónak látja, hogy hatszáz vagon gabonát ráfizetéssel exportáljon, akkor ezt meg lehet ugyan okolni pillanatnyilag magasabb érdekek hangsúlyozásával, de az ilyen üzletkötés a magyar gabonaexport rendszeres bázisa nem lehet. *A modern kapitalista kulturállamok gabonatermelésével azért nem tudunk versenyezni, mert azok óriási nagy műszaki berendezéssel dolgoznak.* Ha tehát mindezek ellenére versenyezni akarunk a búzánkkal, akkor annak csak egy módja van: meg kell keresni azt a módszert, ahogyan jelenleg *Angliában és Amerikában a búzát feldolgozzák wheat-puff, corn flakes, porrige, stb. készítményekké.*

Az angol-szász orvosok megállapították, hogy a gabonaszemből készült modern preparátumok egészségesebbek, mint a magos őrléssel részekre osztott gabona-lisztek. Ebből kifolyóan a gabonafeldolgozó ipar kezd átalakulni ebbe a modern irányba. Jelenleg Londonban napi ötszáz vagon gabonát dolgoznak fel az említett készítményekké.

Az én javaslatom odairányul, hogy nagyszerűen berendezett kísérleti laboratóriumainkban dolgozzunk ki mi is speciális eljárásokat a búza hasonló feldolgozására és akkor épúgy, mint a magyar malomipar valamikor, — több évtizeddel ezelőtt — megkezdte világhódító útját, vezető szerepet vihetünk az élelmezés terénumain is ezeknek az új módszereknek a kidolgozásával.

Bárczy Istvánt választotta elnökének a Rózsadomb lakossága

A budai hegyvidék kultúrájának gazdagítása érdekében létesült *Rózsadomb és Vidéke Egyesület* hétfőn este tartotta évi közgyűlését a *Budapesti Polgári Lövészegyesület* Marczibányi-téri dísztermében.

A közgyűlésen megjelent az egyesület fővédnöke, *József Ferenc dr.* kir. herceg is, akit megérkezésekor az egybegyűltek lelkes óvációban részesítettek. Ott volt a budai hegyvidék társadalmának szine-java, élén *Kozma* Jenővel.

Vály Ernő egészségügyi főtanácsos, egyesületi alelnök, az *Irgalmas kórház* főorvosa, nyitotta meg a közgyűlést, üdvözölte a jelenlevő királyi herceget és a megjelenteket, majd a megüresedett elnöki szék betöltésére került a sor. A közgyűlés

Alpár Ignác örökébe egyhangú lelkesedéssel Bárczy István ny. igazságügyminisztert és polgármestert választotta meg, majd küldöttséggel hívta meg a közgyülésbe.

Bárczy István elfoglalta az elnöki széket. *Almási Balogh* Loránt alelnök üdvözölte az új elnököt és meleghangú emlékbeszédben méltatta az elhunyt elnök, *Alpár* Ignác kivételes emberi és művészi érdemeit.

Bárczy István elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy a Rózsadomb érdekeinek propagálása és szolgálata több mint lokális kerületi érdek, mert a főváros egyik legpompásabb részéről, egy egész nagy vidékről, a legegészségesebb, a legideálisabb lakóhelyről van szó, amelynek rendezése, jó utakkal, közlekedéssel stb. való ellátása közérdek. A *Rózsadomb* természetadta előnyeinél, szépségeinél, egészséges éghajlatánál fogva,

arra van teremtve, hogy ott mielőbb egy ápolt, modern kertváros legyen.

Nádas Béla dr. terjesztette be ezután terjedelmes titkári jelentését, majd a különböző egyéb jelentések következtek. A jövő évi költségvetés megállapítása után *a rózsadombi autobusz-közlekedés kérdésének megvitatására került a sor* és elhatározták, hogy annak megvalósítása érdekében a legerélyesebb akciót indítják meg és

monstreküldöttségben kérik fel Ripka Ferenc főpolgármester és Sipőcz polgármester támogatását.

Egyébként *Ripka* főpolgármester és *Sipőcz* polgármester már közölték is az egyesülettel, hogy *november 21-én délelőtt fogadják a rózsadombiak küldöttségét.*

A Rózsadomb lakossága nagy várakozással néz *Bárczy* István munkássága elé és azt remélik, hogy rövdesen

Budapest-fürdőváros gyöngyévé építik ki

a fővárosnak ezt a *gyönyörű, nagy jövőre hivatott vidékét.*

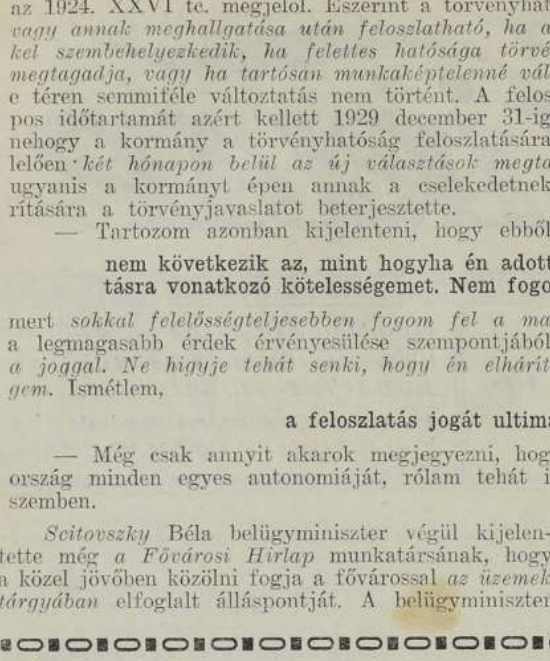

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhivásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Aut. 212—85, 218—09.

BUDAI APOLLÓ

II. Széna-tér. — Telefon: Aut. 515-00

Világvárosi műsor! Ufa produkció legszebb filmje!

Magyar rapszódia

Irta: Székely Iván. 9 felv. — Főszerepben: Dita Parló, Lil Dagover, Willi Fritsch és Heltai Audor

Véres kelet (Sanghai)

Exotikus tört. 9 felv. Anna May Wong, a főszerepben

Hiradók. Előadások 5 órától folytatólagosak

SCHEMBER C. ÉS FIAI

HÍDMÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR

Központi iroda és gyár:

VI, Hungária körut 70. Telefon: L. 916—83 és L. 916—98.

Alapitva 1852. Alapitva 1852.

LESSIVE PHÉNIX

Állami- és egyéb közintézmények évtizedes szállitója

VEGYÉSZETI és MOSÓPORGYÁR

Budapest, V, Visegrádi-u. 7

TELEFON: Automata 123—70

CELLUNIT AJTÓVÉDŐK

a legtartósabbak

Gyártja:

EGYESÜLT MAGYAR CELLULOIDÁRUGYÁR RT.

VI., Szent László-út 38. Telefon: Ipót 995-57

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY

Központi iroda: VI., Berlini-tér 3. Telefon: L. 913-57.

okl. mérnökök, épitési vállalkozók

Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 513—56.

HERZ TESTVÉREK

linoleum burkolási szakvállalat

Telefon: J. 429-06

FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.

Fióküzlet: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

KOZMA JENŐ DR. NYILATKOZATA

az alpolgármesteri állás betöltéséről, a középosztály helyzetét megvitató közgyűlésről és az üzemi tanács munkájáról

JANUÁR ELSŐ FELÉBEN MEGVÁLASZTJÁK FOLKUSHÁZY LAJOS ALPOLGÁRMESTER UTÓDJÁT

Most, hogy a költségvetés lekerült a napirendről, a városházán ismét új problémák tólulnak előtérbe. Ezekről az új problémákról alkalma volt a *Fővárosi Hirlap* munkatársának *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével beszélgetést folytatni. *Kozma* Jenő bejelenti ebben a nyilatkozatában, hogy *a középosztály helyzetének megvitatása* érdekében még a héten átnyujtja a főpolgármesternek a kérvényt, amelyben rendkívüli közgyűlésnek ebben az ügyben való összehívását kívánják. Jelzi azután, hogy az *üzemi tanács* már legközelebb megkezdi munkáját és pedig elsősorban a *Vásárpénztárnál*. Legégetőbben sürgős kérdése azonban a kommunális életnek a *Folkusházy* Lajos távozásával megüresedő alpolgármesteri állás betöltése. Erre vonatkozóan *Kozma* Jenő *a leghatározottabban állást foglal amellett, hogy az ilyen nagyjelentőségű állást rögtöni választással kell betölteni.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökének ez az állásfoglalása nyilván érvényesülni is fog, mert

a Fővárosi Hirlapnak illetékes helyről szerzett információja szerint Ripka Ferenc főpolgármesternek távolról sem szándéka a behelyettesítés, sőt a leghatározottabban szintén a választást kívánja. A főpolgármester sürgősen intézkedni fog, hogy Folkusházy öröke választás útján, a törvényes határidőn belül, tehát legkésőbben 1929 január hó első felében megtörténjék.

Annál is inkább fontos a főpolgármesternek ez az elhatározása, mert csak így lehet elérni, hogy a városházán uralkodó és ezzel a kérdéssel kapcsolatos izgalmak minél előbb lecsillapuljanak.

Dr. Kozma Jenőnek

a *Fővárosi Hirlap* számára adott interjuja egyébként elsősorban *Folkusházy* Lajos alpolgármester távozásáról, itt következik:

— *Folkusházy* Lajos alpolgármester távozása mindenesetre érzékeny vesztesége a főváros adminisztrációjának. Ami a megüresedő alpolgármesteri állás betöltésének kérdését illeti,

én a magam részéről a leghatározottabban állást foglalok a választás mellett.

Nézetem szerint már csak az alpolgármesteri állás nagy jelentőségére való tekintettel is, *csak választás útján lehet ezt a kérdést megoldani.* Általában elvi álláspontom is az, hogy

minden megüresedő állást választás útján mielőbb be kell tölteni.

Ha meg akarjuk várni az állások betöltésével a fővárosi reformot és ez alatt az idő alatt függőben hagyjuk a személyi kérdéseket, ezzel csak nyugtalanságot idéznénk elő az adminisztrációban, ami senkinek sem lehet érdeke. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban *módot keresek arra, hogy illetékes helyeken megsürgessem a szervezési szabályzatot.*

A költségvetési vitáról *Kozma* Jenő ezeket jegyezte meg:

— Teljes mértékben beigazolódott mindaz, amit a *Fővárosi Hirlapban* erről a kérdésről mondottam. Bár a költségvetés közgyűlési vitája általánosságban magas nivójú volt, sok olyan felszólalás is elhangzott, amelyek a pénzügyi bizottságban lezajlott kimerítő vita megismétlését jelentették. Ha ezek a beszédek elmaradnak, vagy legalább is megrövidülnek, betarthatták volna a törvényes terminust és

elejét vehettük volna olyan esetleges megjegyzéseknek, amelyek az autonómiának előnyére nem válnak.

A legközelebbi városházi programról *Kozma* Jenő a következőket mondja:

— A legaktuálisabb kérdésnek *a budapesti középosztály helyzetének megvitatását tartom.* Alapos megbeszélésre és komoly javaslat előkészítésére van szükség. A kérdés alapos megtárgyalása annyira sürgős, hogy

még ezen a héten átadom a főpolgármester úrnak rendkívüli közgyűlés összehívását célzó kérésünket.

— Az aktuális kérdések között — folytatta *Kozma* Jenő — előtérben áll a *taxi-probléma*, amelynek megoldása még mindig késik. Tudomásom szerint a kereskedelmi miniszter úr hozzájárult a fővárosnak ahhoz a megismételt kéréséhez, hogy

egyszerre mind az 505 taxirendszám kiosztható legyen.

A kérdés végleges likvidálása nemcsak a főváros közönségének türelmetlensége, hanem a közlekedési ügyosztály tehermentesítése szempontjából is rendkívül sürgős. Végre meg kell nyugtatni a közönséget is, de az ügyosztályt is, amely lehetetlenül éles, állandó ostromnak van kitéve.

Kozma Jenő végül közölte még a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy

az üzemi tanács már a legközelebbi napokban megkezdi működését.

A hatos üzemi tanács hivatása az ellenőrzésen és felügyeleten kívül kiterjed arra a kérdésre is, hogy miként lehet az üzemeket a költségvetés jövő évi kedvezőbb alimentálása érdekében kimunkálni. *A munkát a Vásárpénztárnál kezdi meg a hatos üzemi tanács.*

50 uccai telefonfülkét létesíthet az IBUSZ, de a falakon nem hirdethet

Mint ismeretes, az *IBUSZ* még tavaly engedélyt kapott a posta vezérigazgatóságától *kétszáz uccai telefon-automata* felállítására. A főváros pénzügyi bizottságában meglehetősen nagy megütközést váltott ki ez a valósággal nemzeti ajándék számba menő koncesszió, amelyet a fővárosnak a maga részére kellett volna megszerezni. Figyelemreméltó körülmény az is, hogy az *IBUSZ* a koncesszión kívül *szinte ingyen kapta meg* a fülkék helyfoglalási engedélyét a fővárostól.

Mindezen túlmenőn a részvénytársaság

hirdetéseket akart elhelyezni a fülkék falán,

ennek ellenében hajlandónak mutatkozott *bizonyos százalékos haszonrészesedést biztosítani a fővárosnak.*

Tekintve azonban, hogy az uccai, általában a közterületről látható hirdetések elhelyezése a *főváros monopóliuma,*

a pénzügyi bizottságban éles felszólalások hangzottak el az illetékes ügyosztály ellen,

amely a hirdetési koncesszió előzetes megadásával valójában *fait accompli* elé állította a bizottságot. E támadások hatása alatt

a tanács megváltoztatta az ügyosztály előterjesztését

és egyik legutóbbi ülésén megnyugtató határozatot hozott. Elsősorban is

egyelőre mindössze csak ötven uccai telefonfülke helyfoglalására adott engedélyt,

egyben pedig elutasította az IBUSZ kérését, amely a telefonfülkék falának hirdetés céljára való felhasználására vonatkozott. Kimondotta a tanács, hogy

a felállítandó ötven fülke falán semmiféle hirdetést elhelyezni nem szabad

és addig, amig ebben a kérdésben végleges döntés történik, *a fülkék fala síma lesz,* reklám azokon semmilyen formában sem alkalmazható.

A fülkéket egyébként a legforgalmasabb pontokon állítják fel, úgy a belterületen, mint a külső részeken.

Eladási osztály: VI, Terez körut 43. szám

LUXFER ÜVEGBETON

LUXFER ÉPÍTÉS
HAAS és SOMOGYI R.T.
BUDAPEST·VI·FRANGEPÁN·U·7·

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MERNÖK EPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 695—78 87

JUNKERS

JUNKERS

A központi melegvízellátás gázkészülékekkel
a legkényelmesebb és legtakarékosabb
Prof. JUNKERS
önműködő átfolyóvízmelegítői
(autogeizer) ilyen célra a legmegbizhatóbb és legmegfelelőbb legelsőrendű minőségű készülékek
Minden szerelőnél kaphatók.
Gyár:
JUNKERS & Co. DESSAU
Felvilágositással szolgál a vezérképviselet:
UngárLászló, Bpest VII, Damjanich-u. 26/b
Telefon: József 419-72.

Fővárosi tisztviselők és azok hozzátartozóinak
TELEFON: Automata 219—69. szám
a legjutányosabb áron szállitunk eredeti
Wellner és Clarfeld
alpacca, valamint alpacca ezüst evőeszközöket 90-es pecséttel
12 havi részletre
ALPACCA ÁRUFORGALMI VÁLLALAT BUDAPEST, Bálvány u. 16.
Árjegyzéket dijmentesen küldünk
Pontos cimre kérjük ügyelni.

FRANK EMIL BUDAPEST, V, Hollán-u. 9.
okl. mérnök és épitőmester Tel.: Aut. 293—27

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

Nagyszabású keretek közt ünnepelte a főváros polgársága Kozma Jenőt

A *Budai Társas Kör* csütörtökön este a budai Vigadó nagytermében ünnepi vacsorát rendezett elnöke, *Kozma* Jenő kormányfőtanácsos, országgyűlési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, tiszteletére névünnepe alkalmából.

A vacsora a megjelentek nagy száma és a közélet előkelőségeinek jelenléte következtében messze túlhaladta a szokásos névnapi vacsorák kereteit, az országos és a városi politikai élet reprezentánsai igen nagy számban jöttek össze. A főváros különböző kerületeiből olyan népes küldöttségek jelentek meg, hogy *a Vigadó hatalmas terme szűknek bizonyult* a melléktermekkel együtt, úgy hogy több mint százötvenen állva hallgatták végig a szónokok beszédeit, ünnepelték *Kozma* Jenőt és meleg ovációban részesítették a megérkező *Ripka* Ferenc főpolgármestert. *Sipőcz* Jenő polgármestert, *Darányi* Kálmán miniszterelnökségi államtitkárt és a nagyszámban érkező országgyűlési képviselőket és bizottsági tagokat.

A vacsorán jelen voltak többek között: *Benedek* Sándor v. b. t. t., a Közigazgatási Bíróság másodelnöke, *Darányi* Kálmán államtitkár, *Temesváry* Imre, *Désy* Géza, *Usetty* Béla, *Görgey* István, *Fejér* Ottó, *Erődy-Harrach* Béla, *Mózer* Ernő, *Barthos* Andor országgyűlési képviselők, majd egymásután érkezett meg: *Ripka* Ferenc főpolgármester, kevéssel utóbb főtitkára, *Szlovák* Pál és *Farkas* Ákos kíséretében dr. *Sipőcz* Jenő polgármester. Mindkettőt *Usetty* Béla országgyűlési képviselő fogadta. A főpolgármestert és a polgármestert az egybegyültek lelkesen megéljenezték. Ott voltak továbbá a tanács tagjai csaknem teljes számban, dr. *Szabó* Imre tisztifőügyész, *Bittner* János kormányfőtanácsos, *Glück* Frigyes kormányfőtanácsos, *Pompéry* Elemér, *Liber* Endre székesfővárosi tanácsnok, *Csécsy-Nagy* Imre, *Bezegh-Huszágh* Miklós rendőrfőkapitány, *Becsey* Antal, *Pap* József felsőházi tag, az Ügyvédi Kamara elnöke, *Finácsy* Béla, *Gaár* Vilmos ny. kúriai bíró, *Végh* Kálmán, *Bódy* Tivadar ny. polgármester, *Andréka* Károly főkapitányhelyettes, *Borsos* Endre közigazgatási bíró, *Édes* Endre tanácsnok, *Hoór-Tempis* Mór műegyetemi tanár, *Harrer* Ferenc ny. polgármester és v. meghatalmazott miniszter, *Lengyel* Zsolt, *Papanek* Ernő min. tanácsos, *Berczell* Jenő tanácsnok, *Berinkey* Dénes, *Bacsinszky* Vladimir, *Csilléry* Béla, *Vajna* Ede tanácsnok, *Bakonyi* János, *Bánlaky* Géza vezérigazgató, *Balkányi* Kálmán, az OMKE igazgatója, *Bayer* Antal, *Bánó* Dezső kormányfőtanácsos, *Battenberg* Lajos ny. államtitkár, *Almási-Balogh* Lóránt, *Bibiti-Horváth* János, *Borvendég* Ferenc tanácsnok, *Bucsánszky* Bertalan főjegyző, *Csécsy-Nagy* Miklós, *Dormándy* Géza, *Erőssy* Sándor ny. főispán, *Gallina* Frigyes főjegyző, *Girardi* Tibor törvényhatósági bizottsági tag, *Gömöry* Albert főjegyző, *Grosch* Károly és *Guth* Ferenc előljáró, *Holzspach* Ödön, *Király* Kálmán műszaki főtanácsos, *Krivos* Árpád, *Lamotte* Károly tanácsnok, *Lobmayer* Jenő tanácsnok, *Manninger* Vilmos, *Martin* János, *Némethy* Károly főjegyző, *Németh* Béla, *Neuschloss-Knüssli* Kornél, *Orova* Zsigmond, *Politzr* Gusztáv, *Spett* Ferenc, *Spannberger* Alajos, *Szalay* Sándor előljáró, *Szepesi* Rezső, *Szombathy* Kálmán, *Tatár* Béla h. előljáró, *Till* Antal, *Tuboly* János, *Wossala* János, *Zboray* János, *Kovácsházy* Kálmán főjegyző és még igen sokan.

Finácsy Béla üdvözlése után

Ripka Ferenc dr. főpolgármester

mondta az első felköszöntőt. Elsősorban *Bethlen* István jókívánságait tolmácsolta az ünnepelt *Kozma* Jenőnek. A főpolgármester többek között ezeket mondotta:

— Köszöntöm *Kozma* Jenőt elsősorban a magyar élet nagy vezére,

Bethlen István gróf miniszterelnök úr nevében és megbízásából, aki ma felkért arra, adjam át az ünnepeltnek és az ünneplőknek legszívélyesebb üdvözletét.

A miniszterelnök úr nagyon szeretett volna személyesen eljönni ebbe a Körbe, hogy kifejezze rokonszenvét és elismerését azért a lelkes kitartásért, amellyel ez a társaság az ő eszméjét hirdeti és a konszolidáció nagy munkáját szolgálja. Sajnálja őszintén, hogy orvosainak rendelkezése, mely egyelőre szigorú életrendet ír számára elő, megakadályozza őt ez alkalommal szándékában.

Majd így folytatta:

— Köszöntöm Kozma Jenőt, Kozma Jenő barátunkat, aki fáradságot nem ismerő, önfeláldozó munkával érdemelte ki a mi ragaszkodásunkat, megbecsülésünket és szeretetünket.

Mikor elvállaltam azt a feladatot, hogy Budapest földjét termő talajjá műveljem, hogy Budapest egész erejét termelő és tápláló munkának adjam át, *Kozma Jenő azonnal csatlakozott hozzám és vállalkozott arra, hogy lépésről-lépésre szántsuk meg a földet, hogy egészséges magot vessünk*, annak termésén áldást reméljünk. Hogy Budapest jól megművelt föld, ahol ma már minden pártnak jelszava a gyomírtás, ahol a munkások már nem meddő vitatkozással töltik az időt és nem azon civódnak, hogy melyik boltban vásárolnak, hanem dolgoznak, abban

nagy érdeme van Kozma Jenőnek.

— Sokszor zajosabb sikert ér el, aki a tömegek gyűlöletére és romboló ösztönére alapozza népszerűségét, de

az öntudatos polgár tudja, hogy csak igazsággal és csak jósággal szabad a tömegeket vezetni

és ahol meggyőző erővel hirdetik az igazságot és jóságot, oda mindig nagyobb számban gyülekeznek és annál jobban terjed a lehiggadás, az érett megfontolás és a böles belátás.

— Mikor ennek a pártnak jelszavával elindultam, hogy utat törjek azoknak, akik majd pártszervezetben küzdenek ezekért az eszmékért, meggyőződve, hogy az elkábultság szerencsétlen állapotából fel fog ébredni Budapest lakossága és belátja, hogy az elvakultság rettenetes helyzetekbe sodorhatja ezt a várost, de az igazság megmenti és naggyá teszi.

— Ezen az ünnepi napon — mondotta befejezésül — jól esik a multra visszatekinteni és *erre a multra emelem örömmel poharam Kozma Jenő egészségére.* (Nagy taps és éljenzés.)

Darányi Kálmán miniszterelnökségi államtitkár mondotta a következő felköszöntőt és *Kozma Jenőben a jóbarátot ünnepelte. Kozma* Jenő tevékenysége — mondotta— a Duna mindkét partjára kiterjed és bőven termi gyümölcseit, de mégis elsősorban Buda tekinti őt fiának. Azt kívánta, hogy

sokáig vezesse azt a pártot és sok sikert érjen el annak a pártnak az élén, amely a miniszterelnök politikáját minden fenntartás nélkül, de annál mélyebb meggyőződéssel követi.

(Nagy taps és éljenzés. *Éljen Bethlen, éljen Kozma!)*

Sipőcz Jenő polgármester emelkedett ezután szólásra. Ő is elsősorban a jóbarát hangján szólt *Kozma* Jenőhöz és csatlakozik az összes elhangzott jókívánságokhoz és elismerő szavakhoz.

— Engem — mondotta *Sipőcz* — régi, ifjúkori barátság fűz *Kozma* Jenőhöz, az a barátság, amely *legjobban gyökeret ver a lélekben.* Kívülem boldogult atyám beszélt róla sokat, akkor,

amikor Kozma volt a törvényhatóság legifjabb tagja.

Különös tehetségeit látva, *atyám nagy jövőt és a jövő pártvezérét jósolta meg.* S tényleg *így lett. Kozma* Jenő a fővárosi és az országos politikai élet egyik legszámottevőbb tagja, egy nagy párt vezére.

A polgármester nagy tetszéssel fogadott beszéde után percekig tartó tapsvihar és éljenzés között

Kozma Jenő dr.

beszélt.

Meghatottan mondott köszönetet elsősorban a kormányelnöknek, a törvényhozás tagjainak, a főváros vezetőinek, a közélet jelenlévő kiválóságainak és az összes jelenlévőknek.

— Megállapíthatom — mondta — hogy az eszme haladott. *Sokkal többen vagyunk, mint tavaly.* Nem hiába tűztük ki a zászlót,

a polgári egyetértés zászlaja alatt egyre nő a tábor.

Megsokasodtunk. S az a remény, hogy ez a józan elgondolás, amelyet mi sohse használtunk fel mint hangzatos jelszót, fogja vezetni a polgárságot akaratának legközelebbi megnyilvánulásánál.

— Ez a tábor — mondotta — a valódi szeretet tábora. Innen

nincs kizárva senki, sem felekezete, sem születése miatt.

(Nagy taps és éljenzés.) Polgári öntudattal *egymás mellett küzdünk valamennyien azokért az eredményekért, melyeket valamennyien akarunk.*

Majd így folytatja:

— Ne higyjék, hogy a kormányrúd mellett csupa olyan ember ül, aki távol áll a társadalomtól, a mindennapi élettől, hogy nem olyanok ezek a férfiak is, akik a polgárság lelkével együtt éreznek:

hogy mégsem tudnak egyik napról a másikra segíteni, annak az oka ismétlem, semmi más, mint Trianon.

— Ne gondolja senki, hogy *Bethlen* István és valamennyi munkatársa nem a legjobbat akarja. De ezek a férfiak *nem állhatnak ki a demagógia mezejére, mert nekik minden szóért felelniök kell.* Legyen meggyőződve a polgárság, hogy

a miniszterelnök és a kormány minden tagjának minden gondja, hogy a megélhetést, a mindennapi életet biztosítsa,

azok között a szűk határok között, ahova a rettenetes trianoni béke szorított. Amikor az egység gondolatát féltem a konkolyhintőktől, *a magyar egység gondolatára ürítem poharamat* — fejezte be *Kozma* Jenő.

Kozma Jenőt percekig ünnepelték, utána a különböző társaskörök, egyesületek szónokai és még sokan mások mondtak felköszöntőt. A vacsora közönsége a késő órákig maradt együtt, lelkesen ünnepelve *Bethlen* Istvánt, *Ripka* Ferencet, *Kozma* Jenőt és *Sipőcz* Jenőt.

Csütörtöktől, nov. 22
ELIT MOZGÓ
V., Lipót körút 16, a Vígszínház mellett. — Telefon: Lipót 961-51
Előadások: 5, ½8 és ½10 ó.

UFA produkció legszebb filmje!
A magyar rapszódia
Főszerepben: Lil Dagover, Dita Parló, Willy Fritsch és Heltai Andor és a Levegő hősei amerikai filmattrakció 8 felv
●● HÉTFŐTŐL ●●
Párbaj az operabálon
dráma 9 felvonásban. — CLAIRE ROMMER a főszerepben. — És a fényes kísérő műsor

Holman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

Épület-, mű és vasszerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon: József 413—01

Lizsinszky Rezső kárpitos és díszítő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhívó Aut. 510-54

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA REDŐNYGYÁR
Budapest, V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

FEIST REZSŐ
BUDAFEST, IX., GUBACSI UCCA 55 SZ.
ÜZEM: IX FÖLDVÁRI ÚT 3 SZ.
VÁSZONREDŐNY,- VIASZOSVÁSZONREDŐNY,- SZÖVÖTT FAREDŐNYÖK GYÁRTÁSA

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfűrész
Budapest, VII., Rákóczi-út 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

BEKE PETER PÁL
BUDAPEST, VIII, DOBOZI UCCA 31
SAJÁT HÁZÁBAN HANGSZER ÜZEM
Hegedűk, lantok, gitárok, gordonkák, nagybőgők. Speciális műterem művészi kidolgozású és luxus-hangszerekben. Eladás nagyban és kicsinyben.

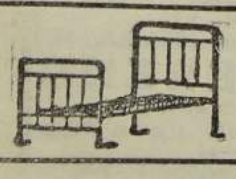
HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 361—97.

Bőséges és tiszta vizet igérnek az új budai vízmű próbafurásai

Borvendég Ferenc tanácsnok nyilatkozik a szentendrei-szigeten elért kitünő eredményekről

A *Fővárosi Hirlapban* számoltunk be néhány hét előtt elsőnek arról az érdekes és nagyszabású tervről, hogy *a főváros a budai oldalon is nagyszabású vízművet építtet*, amelynek segítségével nemcsak a jobbparti városrészek vízellátásáról gondoskodik véglegesen, hanem *véget vet* a mostanában — különösen nyáridőben — gyakorta jelentkező *vízmizériáknak*, amelyeket leginkább a megyeri vízmű túlterhelése idézett elő. Megírtuk annak idején, hogy a kutakat a Szentendrei szigeten fúrják, míg *maga a vízmű, Óbuda felett, a parton épül fel.* A vízművek igazgatósága

az előzetes talajvizsgálatokkal és egyéb előmunkálatokkal elkészült,

úgyhogy a legközelebbi közgyűlésnek már alkalma lesz *a konkrét tervekkel is foglalkozni* és döntenie kell a költségek tekintetében is.

Ez alkalomból ismét felkerestük

Borvendég Ferenc tanácsnokot

a vízvezetéki ügyosztály vezetőjét, aki a

Dunajobbparti végleges vízmű

előkészületeinek legújabb fejleményeiről ezeket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A vízművek igazgatósága a közgyűlési határozat kormányjóváhagyása után a *békásmegyeri* határban 68, a *Szentendrei szigeten* pedig 65, *összesen 133 kémlelő fúrást végzett.* A békásmegyeri fúrásokból 15 vízmintát vettünk, amelyet a székesfőváros vegyintézete analizált. A vegyelemzés szerint ezek a vizek nagymértékben tartalmaznak szilárd alkatrészeket, ezenkívül oldott állapotban *vas* és *mangán* is van bennük. A vasmennyiség literenkint cca 0.2 mg. körül van, a mangán-tartalom azonban literenkint 0.3, sőt a 0.6 milligramot is eléri. Az új vizeket *túl keménynek is találták.* Mig a káposztásmegyeri és az újlaki telepekből most szolgáltatott víz keménysége 9—15 fok között ingadozik, addig a békásmegyeri új parti fúrásokból kapott víz keménységi foka 23.9—44° között van, a nyugatfelé eszközölt fúrások vize pedig eléri az 55.5°-ot is. Ehhez járul az a körülmény is, hogy a vizet tároló és vezető kavicsréteg a békásmegyeri parton elvékonyodik s csak befelé, *a keményvizeknél vastagszik meginl.*

— A békásmegyeri parti fúrás tervét tehát *el kellett ejteni*, mert ha a kutakat a bővízű, vastagabb kavicsrétegbe süllyesztenénk is, hiába lenne elegendő vizünk, *a víz igen kemény, s erős vas-mangán tartalmánál fogva könnyen zavarosodó lenne.*

— A megyeri parti fúrástervek elejtése után a *Szentendrei sziget* déli csúcsán végeztünk vizsgálatokat. Az itt elért eredmények *összehasonlíthatatlanul kedvezőbbek.* A próbafúrások 5—6 méter vastag, *iszapmentes kavicsréteget tártak fel.* Víz tehát bőségesen fakad. A vegyelemzés szerint

a víz minősége is sokkal jobb, mint a megyerié.

A szilárd alkatrészek mennyisége csekély,

vas csak néhol mutatkozik, mangán pedig az eddigi forrásoknál egyáltalán nem volt kimutatható.

— Hogy azonban az altalaj viszonyait egész pontosan megismerhessük, *még 126 fúrás válik szükségessé.* A budakalászi kis szigetnél a Duna medrében tervezett alagút tengelyét közrefogó két sorozatban összesen 40 fúrás szükséges a két agyagréteg feltárására.

— Az eddigi eredmények mind a víz mennyiségére, mind minőségére *annyira* kedvezőek, hogy biztosra vehetjük:

a szentendrei víz jóságban és bőségben felülmulja a régi megszokott megyerit is.

—A mostani fúrásokhoz 48.000 pengő kell, ez a pénz azonban a már korábban megszavazott fedezet folytán *rendelkezésre áll.* Amint a fúrási munkák befejeződnek, *nyomban hozzálátunk az építkezés második fázisának előkészítéséhez is, hogy a második nagy vízmű is mielőbb készen legyen.*

FÉSZEK MOZI
JÓZSEF KÖR ÚT 70. SZ. — Telefon: J. 460-40. szám.
Vasárnap délelőtt 10—1-ig burleszk matinék.
Előadások, 4, 6, 1/2 9 és 10 órakor
Véres kelet, (Sanghai)
Exotikus dráma 9 felvonásban
Főszereplő: ANNA MAY WONG
Fred Thomson covboykirály felléptével
Álomlovag,
covboytörténet 7 felvonásban
HIRADOK

Régi-Pest első gyógyfürdőjének forrásai

minduntalan előtörnek az Aréna-uti aluljáró alatt

HOGYAN LETT RUMBACH SEBESTYÉN UCCÁBÓL ROMBACH UCCA?

Az Aréna-úti *aluljáró* rendezését mindjobban sürgetik a törvényhatóság egyes bizottságaiban, hogy véglegesen rendezni lehessen az Aréna-út közlekedését, mert a mostani, átszállással fenntartott forgalom nem tudja kielégíteni a kívánalmakat és különösen a külső Erzsébetváros, a Városligettől kifelé elterülő városrész közönségének érdeke, hogy az egységes forgalom *minél előbb megindulhasson.* Az aluljáró rendezése foglalkoztatja a főváros közlekedési ügyosztályát és az államvasutakat is, így meg is van a reménye arra, hogy az aluljáró megnagyobbítása már a jövő évben elkészül.

A mérnökök főgondja a talajsüllyesztés és az aluljáró víztelenítése, mert ott máris igen gyakran tör elő talajvíz, ami az úttest lesüllyesztése esetén természetesen még fokozottabb lenne.

Kevesen tudják azonban, hogy ez a *„talajvíz"* amely ott időközönként jelentkezik és amely a jelen esetben mint közlekedési akadály szerepel,

a régi Pest első gyógyfürdőjének, a 80-as években megszünt híres „Vasfürdő" forrásából származik.

A fürdő ugyanis a *Podmaniczky* ucca helyén, azon a tájon állott, ahol most az Aréna-út keresztezése, illetve *a vasúti aluljáró van.* A forrást az uccanyitás, illetve a vasútépítés alkalmával *betömték.* A földbe

rejtett természeti kincs azonban még mindig jelentkezik,

ki-kitör, mintha csak figyelmeztetni akarná az illetékeseket, mintha újabb bizonyítékot szolgálna a belügyminiszternek és *Bud* gazdasági miniszternek ahhoz a nemrégiben mondott, mély megfontolást érdemlő kijelentéséhez, hogy

„a székesfővárosnak a földalatt talán még több természeti kincse van, mint a föld felett."

Erről az elfelejtett gyógyfürdőről, az elpusztított forrásról igen érdekes adatokat mondott el

Gárdonyi Albert,

a székesfőváros tudós főlevéltárosa, aki kikutatta a *Vasfürdő* történetét:

— Az első pesti gyógyfürdőről *Schams* 1821-ből származó könyvében találunk igen érdekes adatokat. *„Beschreibung der Freistadt Pest"* című művében

55 éve fennálló
LUSTIG EDE
cég (Rákóczi-út 2. szám)
kizárólag a FANSZ tisztviselőinek nyújt szigoruan készpénzárban 6 havi hitelt

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbusszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállitóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

REKLAM ÉS CÉGTÁBLA FESTŐ VÁLLALAT
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 23
Telefon: József 325-28
Csernák Jenő

DRÓTFONAT
A LEGJOBB KERITÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
BUDAPEST. IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.

A
BUDAPESTI HIRLAP
minden előfizetője INGYEN kapja a karácsonykor megjelenő KINCSES KALENDÁRIOMOT és a Budapesti Hirlap minden vasárnap megjelenő, páratlan érdekességü 36 oldalas KÉPES MELLÉKLETÉT
Kérjen mutatványszámot! Bárkinek szivesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII, József-körút 5

AZ ERNST-MUZEUM AUKCIÓI XXXIX—XL
BUDAPEST VI, NAGYMEZŐ UCCA 8
Kiállítás: November 18-25-ig délelőtt 9-től délután 5-ig
Ezüstgyüjtemény főúri birtokból, Benczur Gyula és Keszler József hagyatékából, valamint főúri és más magánbirtokokból származó festmények, műtárgyak és butorok, valamint BALASSA ISTVÁNNÉ magyar textilgyüjteménye
Aukció: November 26-tól naponként délután 4½-től

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok dijmentesen.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

nagy elismeréssel emlékezik meg ez az író *Rumbach* pesti sebész-orvos vasfürdőjéről, mely Pest *első gyógyfürdője volt.* Rumbach chirurgus a fürdőt 1806-ban alapította, a kevéssel előbb létesített Városliget és az akkori tüzérségi szertár között lévő puszta területen. A fürdő

messzeföldön híres volt és nagy látogatottságnak örvendett.

A tüzérségi szertár emlékét manapság csak a „Lőportárdülő" nevű városrész őrzi, amely akkoriban benyúlt egészen a mai Podmaniczky utcáig.

Rumbach Sebestyén vasas fürdőjének nyomaveszett,

amikor a város azokat a telkeket megvásárolta és megnyitotta a Podmaniczky utcát.

— Pedig a régi *Vasfürdő* igen díszes, abban a korban tökéletes és „komfortos" intézmény lehetett, mert *Schams* szerint 18 fürdőszobáján kívül külön szállodája is volt, sok lakószobával, vendéglővel, táncolokállal, stb. A *Rumbach*-család még ma is él Budapesten.

Rumbach Dezső tanácsnok a „késői unoka"

— *Rumbach* Sebestyén vestfáliai eredetű családból származott. A család a XVIII. században telepedett le Magyarországon. Atyja, *Rumbach* Mátyás katonai, majd később bányasebész volt és Nagybányán halt meg 1775-ben. *Rumbach* Sebestyén 1764-ben ugyanott született, Bécsben járt orvosi egyetemre és 1788-ban szerezte meg az orvos-doktori oklevelet. Pesten a Terézvárosban telepedett meg és élénk praxisa volt. Nagy tisztelet övezte, mert széleskörű emberbaráti tevékenységet fejtett ki. Nemcsak a katonai kórháznak volt orvosa, hanem *teljesen ingyen gyógyította a szegény emberek sokaságát.* 1798-ban magyar nemességet kap felsőbüki *Nagy* József és a Pest városi tanács ajánlatára. 1798-ban *Pest város tiszti orvosának is megválasztják.*

— Hogy az első pesti gyógyfürdő milyen jól jövedelmező vállalkozás lehetett, arra enged következtetni az, hogy *Rumbach* Sebestyén rövidesen megvásárolja az akkori országúti, a mai Károly-körút 9. sz. nagy bérházat, az akkori Pauler-házakat, a mai Hadik—Barkóczy palotát és olyan tekintélyes polgárrá lesz, hogy a székesfőváros hiteles üvegszelvényei szerint 1875. évi szeptember hó 28-án

róla nevezik el a Király ucca és Dob ucca között húzódó, addig névtelen uccát, Rumbach Sebestyén uccának.

Ez a név később *elkopott* és *Rombach* uccává változott.

Az adatok ismeretében — úgy értesülünk, — a közeljövőben indítvány fog elhangzani egyrészt arra vonatkozóan, hogy *a Rombach uccának adják vissza eredeti nevét,* legyen újra Rumbach Sebestyén ucca, másrészt, hogy az illetékes körök *nyomozzanak a vasforrás után, amelynek vizét esetleg a Széchenyi-fürdővel kapcsolatban lehet felhasználni,* miután attól nem nagy távolságra van.

Sipőcz polgármestert nagy ovációban részesitették névünnepén

Hétfőn délután 6 órakor a Gellértfürdő kupolacsarnokában több száz főre rugó közönség meleg ünneplésben részesítette *Sipőcz* Jenő polgármestert névnapja alkalmából. Az ünneplésen megjelentek *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Andréka* Károly főkapitányhelyettes, a város tanácsa *Folkusházy* Lajos és *Buzáth* János alpolgármesterek vezetésével, *Kozma* Jenő, *Becsey* Antal, *Gaár* Vilmos, *Scheuer* Róbert, *Márkus* Jenő, *Csillér*y András, *Wolff* Károly és más előkelőségek.

Sipőcz Jenő édesanyja, *Nemes* Antal püspök és *Mészáros* János érseki helynök között foglalt helyet, közvetlenül a virágokkal, árvalányhajjal díszített emelvény előtt. A főváros címere alatt aranybetükkel állt a következő felírás: *„Budapest keresztény népe üdvözli 50-ik névnapja alkalmából, szeretett polgármesterét, dr. Sipőcz Jenőt. 1928. november 18."*

Pontban félkilenc órakor harsonaszó jelezte a polgármester érkezését. A fővárosi zenekar ünnepi indulóba kezdett és az egybegyültek viharos éljenzése közepette, *Buday* Dezső, az ünnepség főrendezője kíséretében érkezett meg a kupolacsarnokba *Sipőcz* Jenő, majd a megjelent előkelőségek üdvözlése után a virágokkal övezett, magyarruhás kislányokkal körülvett emelvényen foglalt helyet. A fővárosi énekkar elénekelte a nemzeti Hiszekegyet, melynek elhangzása után a főváros keresztény társadalma nevében *Buday* Dezső üdvözölte az ünnepelt polgármestert. Utána *Wolff* Károly lépett az emelvényre, hogy elmondja ünnepi beszédét.

Sipőcz Jenő polgármester válaszolva az üdvözlő beszédekre, a következőket mondotta:

— Tündéri ragyogás és meleg szeretet vesz körül itt ebben a teremben, de ragyogás és fény fogadott már a Szent Gellért téren is. Hálásan köszönöm a szónokok benső szeretettől áthatott megnyilvánulását. Köszönöm ezeken a falakon túl is Budapest népének azt a sok szeretetét, amelyet irántam tannsít. Ennek a napnak a személyi üdvözlésen kívül nagy jelentősége van. Ez a nap hatalmas tisztelgés a nemzetfenntartó erők előtt, tisztelgés az ősi magyar nemzeti hagyományok iránt, amelyekbe intézményeink a gyökereiket bocsátják. Ilyen

ősi intézmény a polgármesteri intézmény

és ez a mai ünneplés mélységes meghajlást és tisztelgést jelent a polgármesteri állás előtt.

Összefogunk minden erőt. Új,

nagy, boldogabb Budapestet akarunk, de ez csak az első lépés, mert mi végeredményben az új, boldogabb Nagy-Magyarországot akarjuk visszahozni.

Nem kényelmes szerpentinúton járunk, meredek az útunk, de viszont felfelé vezet. Sok tövis vár még reánk, de együttes erővel elérjük célunkat és én

látom az út végén a felépülő új Nagy-Magyarország kapuját.

És alázatos lélekkel és szívvel kívánom, hogy a jövő boldogabb Magyarországnak kapuján mindnyájan be tudjunk vonulni az új boldogabb magyar jövőbe.

Éljenzés és taps fogadta *Sipőcz* Jenő szavait. Az ünneplés után a megjelentek a nagycsarnokban, a hallban, a télikertben és a márványteremben helyezkedtek el, ahol a polgármester teára látta őket vendégül.

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1904 — Budapest, I., Böszörménylút 18 — Telefon Aut. 510-86

GRÜNHUT ÖDÖN
Saját készítményű hentes, bonc- és munkaruha készitő.
Budapest, VIII., József-körut 22—24.
TELEFON: JÓZSEF 460—69.

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

KISS BÉLA ÉS TÁRSA
KERTÉPITŐ ÉS KERESKEDELMI KERTÉSZETI TELEPEK
II., Pasaréti-ut 77 — II., Hidegkuti-ut 3
Telefon: Aut. 644-02.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntőde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

JEGYUD GYULA
IRODABUTOR KÜLÖNLEGESSÉGI GYÁRA
BUDAPEST,
II., FŐ UCCA 68. és GYORSKOCSI UCCA 23.
Telefon szám: Automata 530—23.

„PRÄCISIOS"
elektrotechnikai
és tudományos müszer
laboratorium
Budapest, IX. ker. Mester-utca 22.

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető hézagmentes padozatburkoló a
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemü átalakitásoknál ajánlattal díjmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

A SZÉKESFŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA rendeletének megfelelően
FÜSTMENTES a tüzelés
NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL
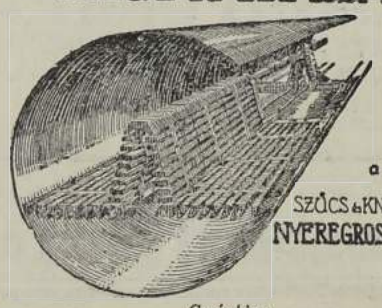
SZŰCS & KNOLL-féle NYEREGROSTÉLYON
Gyártja:
RÖCK ISTVÁN ÉS ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.
Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

Kapuszta Gusztáv
épitőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 893—08.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártás.

FISCHER HENRIK — Telefon: J. 623—00.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 13. Telefon: József 415—88.

Németh Vilmos
épitési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

51-IK
JÓTÉKONYCÉLU M. KIR. ÁLLAMI
SORSJÁTÉK
Egész sorsjegy ára 2 pengő
Főnyeremény: 30.000 pengő, azonkivül 15.000 P
10.000 P, 5000 P stb.
Ugy a nyeremények számát, mint összegét felemelték!
összesen 6.500 különböző nyeremény, melyek mind készpénzben fizettetnek ki.
Huzás: 1928. december 15
Egy sorsjeggyel 2 nyerem. is nyerhető
Sorsjegyek kaphatók minden bank- és sorsjátéküzletben, dohánytőzsdében postahivatalokban.

Vitéz Márton Ferenc épitési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

SOPRON-GYŐRI TEJ ES YOGHURT
A LEGMEGBIZHATOBB:
SOPRON-, GYŐR- ÉS VAS-MEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Tel: J. 305-31., J. 428-01

OEISZ MIHÁLY OKL. MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, V, BALATON UCCA 2.
TELEFON: T. 257—66.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A MAGYAR IPAR BÁNJA

a Magyar Hét és a Nemzetközi Vásár szervezése és propagandája körül elkövetett hibákat

Nemzeti boldogulásunk egyik számottevő talpköve: *a magyar ipar száz percentig fejlődő térhódítása a szerencsétlenül megcsonkított hazánk határain belül.* Ezt a nagy és szent eszmét van hivatva szolgálni az egyik ujságíró-kollégánk ötletéből kisarjadzott *Magyar Hét.* Ennek a nemes gondolatnak ellenségévé szegődnénk azonban, ha véka alá rejtenénk azokat a tapasztalatainkat, amelyeket a legutóbb lezajlott *Magyar Hét* rendezése körül tapasztaltunk. Mert a most észlelt hiányosságokat minden rendelkezésünkre álló eszközzel ki kell küszöbölnünk és arra kell törekednünk, hogy

a Magyar Hetet magyar hónappá, sőt magyar évvé fejlesszük.

Ennek érdekében a magyar sajtó megtette hazafias kötelességét. Ezt *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter az ujságírókhoz intézett levelében is elismerte.

A magyar portéka ár és minőség tekintetében tökéletesen versenyképes a külföldi gyártmányokkal szemben. Ennek meggyőzését azonban

az új tulipánmozgalomban nagyobb rátermettséggel, több ötlettel és agilitással kell belevinni a közönség tudatába.

Hozzáértő férfiaknak kell a hatalmas cél szolgálatába állítani a sajtó teljes apparátusát, mert a vérszegény, ötlettelen plakátoknál sokkal többet ér az átfogó és a méreteiben kimélyített sajtó-propaganda. *Meggondolandó, hogy a kamara vásári irodája alkalmas-e egy óriási tömegmozgalom felkeltésére és ébrentartására.* Sajnos, a premiéren megbukott a kamarai rendezőség és még az sem segített rajta, hogy *maga mellé vette a Gyoszt kulisszatologatónak.* Sok bába közt elvész a gyerek, sőt elkallódhatnak a zavaros rendszertelenséggel összeszedett propaganda-eszközök némely tételei is. Kisült, hogy bizonyos körülmények között *nagyon messze van az Akadémia uccában székelő Gyosz a Szemere uccában székelő kamarától.* Vagy a posta jár ólomlábakon, vagy a kézbesítők nem elég fürgék. Tény, hogy *ezen a ponton zavarok támadtak* és nem ártana a zavarok okát komolyan megvizsgálni és a nyilvánosságnak is tudomására hozni.

Előrebocsátottuk ezeket az észrevételeinket, mert maholnap megindulnak a munkálatok a tavaszi *Nemzetközi Vásár* megrendezésére is. Ez eddig sem volt könnyű feladat, de ezuttal százszoros nehézségek tornyosulnak eléje.

A városligeti Iparcsarnok már a mult évben a kiállítás részére nemcsak szűknek bizonyult, de veszélyesnek is.

A menyezetről lehull a vakolat, az egész épületet annyira megrágta az idők foga, hogy talán a hatóság is közbe fog lépni az állandó életveszély elhárítására. A kamara már második esztendeje sürgeti az Iparcsarnok restaurálásának szükségességét, de a kínos ügynek nincs gazdája. *Az állam a fővárosra akarja áthárítani a rendbehozatal tetemes költségeit, a főváros pedig, igen helyesen, az állam kötelességeire hivatkozik.* Legtermészetesebb lenne, ha a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, illetőleg

a Nemzetközi Vásár irodája végeztetné el a tatarozást,

ez esetre kiküszöbölhető lenne az állam és a főváros hosszadalmas közjogi vitája. Igen ám, de a vásáriroda tisztelt urai a példátlanul magas *(egy pengős!)* kiállítási belépődíjakból sem tudtak tartalékolni az Iparcsarnok tatarozására elegendő összeget.

A nagy bevételeket ugyanis nagyrészt fölemésztik a túltengő személyi kiadások.

A napokban is új igazgatót neveztek ki a vásár adminisztrációjának az élére és betöltik a *Marthon* Gyula elhalálozásával megüresedett, miniszteri fizetéssel dotált *ügyvezető-igazgatói állást is.*

Vértes Emil a jelölt. Rátermett, kiválóan képzett, agilis férfiú. De törvényhatósági bizottsági tag és így inkompatibilitásba kerülhet,

éppen most, amikor a vásár rendezősége a főváros által nyujtott szubvenció fölemelését sürgeti.

Figyelembevéve az elmondottakat, egy pozitivumot már előre is leszögezhetünk: *Budapest székesfőváros az eddigieken túlmenő áldozatokat nem hozhat.* A főváros szubvencionálja a vásárt, nagy költséggel fenntartja az Iparcsarnokot és a jövő évi költségvetésből azt látjuk, hogy az Iparcsarnok háta mögött lévő és a vásár által használt *Árúvásárcsarnok tatarozása céljaira a főváros ismét 8000 pengőt fog elkölteni.* A város tehát a vásár érdekében erején túlmenőleg megteszi a kötelességét, most már csak az a fontos, hogy a vásár intézősége is hivatása magaslatán álljon. Legutóbb is

heringek módjára zsúfolták be az embereket fejenként egy pengőért a kiállítási termekbe.

Ennek nem szabad többé megtörténni, mert különben a sajtónak az lenne a kötelessége, hogy figyelmeztesse a közönséget a Nemzetközi Vásár látogatásával járó kényelmetlenségekre, sőt — *életveszélyre.*

MITŐL BÜZLIK A PETROLEUM?

Zavarok a benzin- és a motorszesz-fronton is

A közvéleményt néhány nap óta *a magyar petróleumfinomító gyárak zavaros ügyei foglalkoztatják.* Ez a kartell éveken át csendben dolgozott, mert tele volt bajjal és gonddal, *a gazdák ugyanis már évek óta megakadályozzák, hogy a hazai négy petróleumfinomító-gyár élvezhesse azt a vámvédelmet, amelyet az autonóm vámtarifáról szóló 1924-es törvény biztosított a számára.* A gazdák nem akartak lemondani négy gyár kedvéért az olcsóbb külföldi petróleumról, olajról és benzinről, miután *ezek a cikkek a gazdálkodásnak nélkülözhetetlenül fontos kellékei.* A vámvédelem megtagadása folytán az 1925. és 1926. években a négy gyárat csak erős deficitek árán lehetett üzemben tartani, végre 1927. elején a gyárak kieszeltek egy eljárást, amellyel

vámvédelem nélkül is megmenthették volna egzisztenciájukat.

Ez az eljárás abban áll, hogy *román telepekről kóolajat hoznak be az országba és ebből itthon petróleumot, olajat, benzint és kenőanyagokat állítanak elő.* A kormány, nem akarván tönkretenni a csaknem kétezer főnyi munkást és tisztviselőt foglalkoztató iparágat, de más magasabbrendű okokból is tűri most már második éve a kőolaj behozatalát és ezzel a kartellbe sorakozott gyárakat *megmentette a végromlástól.*

A petroleum-kartell urai azonban ettől

a kedvezményezéstől vérszemet kaptak és most újabb előnyöket akarnak kikönyörögni a kormánytól.

Kérik a kincstári részesedésnek egészen vagy legalább is nagyrészt való elengedését, a benzinkutak létesítési jogának a kartell részére való kizárólagos biztosítását és ennek tetejébe tökéletes vámvédelmet. E napokban kerül a szerénytelen kérelmekről szóló emlékirat a kormány elé, amely azt bizonyára

alkalmatlannak fogja találni még a tárgyalásra is.

Egyébként arról értesülünk, hogy a petróleumkartell összes aktái már *legközelebb a parlament elé kerülnek,* ahol szóbahozzák azt is, miért kellett a gyáraknak épen most a közvélemény egy részének elnémítására kísérletet tenni. Ugy halljuk, hogy az aktuális petróleumgyári felbuzdulásnak ez a leleplezés lesz *a legpikánsabb részlete.*

Motorszesz helyett Antifrig

Itt írjuk meg, hogy e napokban a *szeszgyárak* kartellje is a nyilvánosság elé lépett egy új keverékkel, amelynek az volna a rendeltetése, hogy az autókban a vizet megóvja a befagyástól. Noha ezt a szert az összes szeszgyárak ellenjegyezték, mégis indokolt a legnagyobb óvatosság. Miután az autósok legnagyobb örömére

a motorszeszt a készletek hiánya miatt az idén már nem tudják életbeléptetni,

úgylátszik egy másik csodaszerrel — amelyet *Antifrig*-nek kereszteltek el — próbálkoznak. Majd elválik, hogy ez jobb-e mint a motorszesz, amitől az autótulajdonosok úgy félnek, mint a tűztől.

Változás a Kohner-cég kebelében. Báró *Kohner* István, néhai báró Kohner Alfréd fia, aki már régóta dolgozik a Kohner-vállalatok körében, legközelebb cégfőnökként be fog lépni a *Kohner Adolf fiai* cégbe és ott a kereskedelmi és ipari érdekeltségeknek lesz az intézője, természetesen abban a szellemben, amely a Kohner-cég mindenkori tisztes hagyományai közé tartozott.

Megjelent a Kallós-Kompasz második része. A Pesti Tőzsde kiadásában és *Kallós* János szerkesztésében megjelent az 1928/29. évre szóló *„Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"* második része két kötetben. A két kötet valamennyi budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági és közlekedési vállalat, a biztosító intézetek stb. legújabb és legpontosabb adatait tartalmazza és ezért a most már teljes Kallós-Kompasz igen jó szolgálatokat tesz az egész magyar közgazdaságnak és általában a nagyközönségnek, amelynek igen hasznos kézikönyve ez a munka. A kompasz megbízható adataival és rendszeres pontos megjelenésével lett évről-évre népszerű és érthető, hogy a kompasz közönsége egyre nagyobb számban növekszik. *A teljes négykötetes kompasz ára 50 pengő.* Megrendelhető a *Pesti Tőzsde* kiadóhivatalában Budapest, IV., Városház ucca 6.

MUSICA
r.-t. Royal-épület VII., Erzsébet-körut 49

zongorái és pianinói
árban és kivitelben páratlanok
Legkedvezőbb fizetési feltételek
Hangolás, javítás, bérlet

TOST ÉS MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
külföldi képviseletek
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet Királyné ut 39. Tel.: J. 396-36

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vízvezeték Központi fütés

DR. SZÉKELY HUGÓ
OKL. MÉRNÖK VASBETON TERVEZŐ IRODÁJA
BUDAPEST, VII. ALSÓERDŐSOR U. 8
TELEFON: JÓZSEF 351—21.

Ceres ételzsir
Hutter gyártmány
szavatoltan tiszta, egészséges és
könnyen emészthető
100% tiszta kókuszzsir.
Olcsóbb a disznózsirnál!

150.000 pengős hitel-túllépéssel készült el a svábhegyi csillagvizsgáló „Budapest" nevű refraktor-kupolája

Az utóbbi néhány esztendőben a városházán szinte divattá lett a „hiteltúllépés". A fátum, úgy látszik, nem kerülte el a svábhegyi csillagvizsgáló „Budapest"-ről elnevezett kupola-épületét sem, amelyet tudvalevően a főváros költségén létesítettek. Pedig ezt az építkezést *nem is a főváros végeztette el.* A főváros mérnökeinek jogos kárörömet és sok elégtételt szerezhet ez a legujabb eset, mert eklatáns bizonyítéka annak, hogy nem csupán a városnál fordulhat elő hiteltúllépés.

A svábhegyi csillagvizsgáló intézet, illetve a kultuszminisztérium most küldte át a fővároshoz a nemrégiben megújított *Budapest-kupola* végleges elszámolását, amely szerint

az építkezés az eredetileg előirányzott 100.000 aranykoronával szemben 265.937 pengőbe került.

A legujabb „hiteltúllépés" dolgában érdeklődtünk a IX. ügyosztályban, ahol *illetékes helyről* a következőkben informáltak bennünket a csillagvizsgáló építésének történetéről, a „Budapest-kupola létesítésének előzményeiről.

— 1926 október 26-án kezdődött el az épület alapozása, s abban az évben, a fagy beálltáig el is érték a fal egyenleget. Az építkezést a kultuszminiszterium műszaki osztálya irányította. A munkát *Sváb* Gyula h. államtitkár vezette, ő készítette el az épület terveit is. A kupola az idén tavasszal készült el. Nyomban elkezdték az apparátus elhelyezését, a kupola szerelését is, úgyhogy a munka már a nyáron megindulhatott. Már

az építkezés kezdetén nyilvánvalóvá lett, hogy a részletes tervek nélkül kontemplált összeg nem lesz elegendő,

ha a székesfővárosi kupolánál a tudomány vívmányait s az előbbeni építkezésnél szerzett tapasztalatokat érvényesíteni akarják. Az eredeti elgondolással szemben szükségessé vált, hogy *a pincét csak kevéssé süllyesszék a talaj alá,* másrészt

a kupolát magasabbra kellett helyezni, hogy a környező fákon túlemelkedjék.

Hogy a pincehelyiség a precíz műszerekkel való mérések céljára alkalmas legyen, száraznak és megfelelő hőmérsékletűnek kellett elkészíteni, s e célból

az épület körül két méter magas, széles járdát kellett építeni,

a felső emeleten pedig a régi tervektől ugyancsak eltérően, *körüljáró erkélyt készítettek.*

— A kupola belsejében is lényeges változásokat végeztek a berendezésnél. A műszerek pontos alkalmazása érdekében a technika legújabb vívmánya szerint

automatikusan mozgó padozatot, úgynevezett „Uebe-Bänke"-t szereltek fel,

a kupolát pedig *automatikusan mozgó forgató-szerkezettel látták el.*

— Ha a székesfőváros nevét viselő csillagvizsgáló kupola teljes építési költségeit, a csillagvizsgáló intézet rendelkezésére akarjuk bocsájtani, — az eredeti adományozó határozat intenciói szerint, — s ezzel lehetővé akarjuk tenni, hogy az intézet ennek az építkezésnek elszámolásait zavar nélkül lezárhassa,

körülbelül 150.000 pengő az az összeg, amelyről még a fővárosnak gondoskodnia kell.

A speciális körülményekre és az előkelő tudományos célra való tkintettel ezt a legujabb hiteltúllépési esetet minden nagyobb emóció nélkül intézik el és

a közgyűlés a svábhegyi obszervatórium rendelkezésére bocsátja a kért póthitelt,

annál is inkább, mert október 27-én, amikor a pénzügyi bizottság tagjai meglátogatták a csillagvizsgálót, a legnagyobb elismerést és elragadtatást váltotta ki mindenkiből *a magyar kultúrfölénynek ez a legujabb, pompás fellegvára.*

SZÓRAKOZÁS

A Városi Színház eseményei. A milanói Scala együttesének vendégjátéka: Szerda, nov. 21. *Faust,* péntek, nov. 23. *Rigoletto,* hétfő, nov. 26. *Bohémélet;* esütörtökön és jövő vasárnap este *Orfeusz a pokolban* Ella Ilbak felléptével. Legdrágább hely 6 P.

November 22-től:

CORVIN KAMARA

Az ucca angyala

FŐSZEREPBEN:

JANET GAYNOR, CHARLES FARREL

(a Virradat és a Hetedik Mennyország főszereplői)

VIGADÓ KÁVÉHÁZ

IV, Deák Ferenc ucca 2

*

VIGADÓ KIOSZK

V ker., Vigadó tér

TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

SAJT JÁNOS

műbutorasztalos és lakberendezési vállalata

Budapest, I. Szt. János-tér 4

NEMES ÉS SCHRAMEK

OKL. MŰKERTÉSZ KERTÉPÍTŐK

BUDAPEST, I, MÉSZÁROS UCCA 56-a

TELEFON: KRISZTINA 509—38

CLÁRA ÉPÍTŐ VÁLLALAT

(POLLÁK LIPÓT)

Budapest, VII. Wesselényi ucca 33

TELEFON: JÓZSEF 366—25

Nedves falak szárazzá tételére kizárólag

KOLLARIT

folyékony szigetelő anyagot használjon, mert ma ez a legolcsóbb és legjobban bevált szigetelő anyag. Hidegen lesz használva.

Gyártja:

Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak

KOLLÁR MIKLÓS UJPEST, VIOLA-UTCA 30-32.

TELEFON: 91 cc—43. LIPÓT 920—56.

VOZÁRI PÁL okl. gépészmérnök

Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J. 373-34

VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készitését. Dynamók és motorok javitását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

Hudetz János

okl. épitészmérnök, épitomester tervező- és vállalkozó irodája

Alapittatott: 1876 — Telefon: József 351-54

Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

JÓZSEFVÁROSI FILMSZINHÁZ

VIII., Kálvária-tér 6. Tel: J. 346-44

Előadások: 5, 1/8 és 1/10 órai kezdettel

MONSTRE MŰSOR! Csütörtök (november 22-től)

MAGYAR RAPSZÓDIA

Irta: Szókely János

Főszz.: Dita Parló, Li Dagover Willy Fritsch és Heltai Andor

SZEPLŐTLEN ASSZONY ÉS HIRADÓK

Pola Negri és Beregi Oszkár attrakciós filmje, 9 felv.

Havas Lajos

okl. mérnök, épitési vállalkozó

Budapest, V., Pozsonyi út 2/b

Telefon: Aut. 111—79

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat

Budapest, V., Falk Miksa ucca 26. Telefon Aut. 209-93

Disco világitótestek Schenk & Ebe gyárimányú szénkefék

Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben—Elvállal minden nemü villamossági szerelést

Telefon: Automata 836—28.

MAYER LAJOS

tetőfedőmester, tetőzetek jókarbantartási vállalata

VI. ker., Ferenc József-rakpart 18. sz.

BENEDEK JÁNOS

SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER

BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

Alapitási év: 1868. CRISTOFOLI VINCE Telefon J. 381-47

KŐPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT

Budapest, VII., Gizella-út 31. — Azelőtt Ilka u. 34.

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS

BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.

TELEFON: L. 908—53.

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, VI., ÚTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—28

Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztési és vágást. Telep: VI., Országbiró- és Úteg ucca sarok.

Kressalek Testvérek és Patyi

asztalosáru gyára

Budapest, VI., Országbiró ucca 63.

Telefon: Lipót 913—74.

Fischer Ernő festő és mázoló

Telefon: J. 371—08.

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

DOBOS ANDRÁS

Épület- és redőny lakatos vállalata

Budapest, IX. ker. Lónyai-utca 58.

Telefon: Automata 874—38.

HEIZER FRIGYES

DRÓTKERITÉS- és SODRONYFONÓ-IPARTELEPE

BUDAPEST, VIII., Staffenberger u. 16. TELEFON: J. 302-36.

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők

Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24. BUDAPEST Főraktár: VII, Thököly ut 145

ÓRAGYÁR

Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések

VIII. Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

LAMMEL FERENC

BÁDOGOS, VIZVEZETÉK ÉS KÖZPONTI FŰTÉS

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF U. 17.

TELEFON SZÁM: JÓZSEF 441—51.

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET

Telefon: József 391—51.

Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok

vállal minden e szakmába vágó munkákat.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT

központi fütésekhez gyárt a

MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.

Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.

Telefon J. 390-34 és 350-88

Kalter épitési vállalata.

I Szirtes u 3/6. J. 456-03.

ÁLLANDÓ ÉS IGAZTALAN HAJSZA a főváros legnépszerűbb intézménye ellen

A Községi Élelmiszerüzem megdönti az összes vádakat, amelyeket a Kamara memoranduma a klinikai szállításokkal kapcsolatban felsorol ellene

A *Fővárosi Hirlap* sokat verekedett már a magyar ipar érdekében, de sohasem cselekedte azt, hogy a fogyasztók százezrei ellen foglaljon állást. A termelés és a fogyasztás nagy kérdésében kizáróan ez az álláspont lehet a helyes. Ez volt az irányadó gondolat akkor is, amikor a *Fővárosi Hirlap* az üzemek kérdésében állást foglalt és ezt az állásfoglalását minden alkalommal nyiltan és világosan megismételte. Hogy mennyire helyes volt ez a mi álláspontunk, semmi sem bizonyítja annyira, mint az, hogy úgy a belügyminiszter által kiküldött üzemvizsgáló bizottság, mint nem egyizben a kormányhatóságok is, szinte tökéletesen azonos álláspontra helyezkedtek velünk. Ugy az üzemvizsgáló bizottság, mint a hatóságok ugyanazt vallották és vallják, amit mi, hogy *azokat a városi üzemeket, amelyek megokolatlan konkurrenciát csinálnak a magángazdálkodásnak és hasznot nem hajtanak a fővárosnak, le kell építeni.* Ennek a meghatározásnak az értelmében döntött maga a főváros közgyűlése is, amikor néhány üzemet halálra ítélt. Mindettől függetlenül azonban a *Fővárosi Hirlap* mindenkor hangoztatta, hogy *nincs semmi értelme, semmi létjogosultsága a hatósági szerelő üzemeknek, vagy például a Gyöngyösvidéki Kőszénbányának, amelyre már milliárdokat fizetett rá a főváros és semmi értelme a hatósági vállalkozások egész sorának, amelyek valóban a küzködő, az élettel birkozó iparosokat nyomorítják.*

*

Ezeknek az üzemeknek a leépítése ellen magának a nagyközönségnek, a fogyasztóknak sincs semmi néven nevezendő kifogásuk. A fogyasztóközönség csak egyetlen olyan üzemet véd, de azt azután elszántan, a végsőkig, egyetlen olyan üzemet, amelyet csodálatosképpen megokolatlan, megérthetetlen hevességgel támad az iparnak egynémely érdekképviselete. Ez az üzem a *Községi Élelmiszerárusító Üzem.* Ha Budapest népét megszavaztatnák, egészen bizonyosan nem akadna tíz szavazat, amely a *Gyöngyösvidéki Kőszénbánya* városi üzemként való megtartása érdekében adná le voksát. *De tessék megszavaztatni Budapest közönségét, hogy kik azok, akik a Községi Élelmiszerárusító Üzem fenntartását kívánják. Ez a népszavazás sokkal szomorúbb lenne annak az iparágnak a képviselőire, amelyek le akarják építeni a Községi Élelmiszerárusító Üzemet, mint maga az a tény, hogy ez a kitünő, nemzetközi vonatkozásban is elsőrendüen vezetett üzem él és a fogyasztóközönség, el kell ismerni, igen jelentős tömegeit vonzza magához.* Annyira népszerű és annyira Budapest testévé lett rész ez az üzem, hogy az embernek bámulnia kell a lehetetlen helyzeten, hogy ennek az üzemnek megismétlődően önmagáról szóló igazoló jelentéssel kell élnie.

*

Most is egy ilyen jelentés fekszik előttünk, amelyet a *Községi Élelmiszerszállító Üzemnek kellett szerkesztenie, hogy válaszoljon a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának az üzem kórházi szállításai ellen a kormányhatóságokhoz intézett panaszbeadványára.* Már minden oldalon megtámadták a Községi Élelmiszerárusító Üzemet és már minden oldalról visszaverte ez az üzem a támadásokat. Az elmúlt esztendőben azután a kórházi szállítások ügyében nagy botrányok pattantak ki, az egész addig való szállítási rendszert és beszerzési módokat fel kellett borítani és erélyes módon rendet kellett teremteni. Ez a rendesinálás úgy jött létre, hogy *a klinikáknak élelmiszerrel való ellátását a kormányhatóságok rábízták a Községi Élelmiszerárusító Üzemre.* Még elképzelni is naivitás, hogy ilyen botrány és ilyen szigorú rendesinálás után a negyedszázad alatt makulátlan hírnévre vergődött élelmiszerüzem bármilyen hibát követhetett volna el a kórházi szállítások terén.

*

Csak úgy találomra pillantunk be a *Községi Élelmiszerárusító Üzem védekező jelentésébe.* Ilyen mondatokat találunk benne: *„A tej árának birálatánál a kamara figyelmen kívül hagyta azt, hogy a kórházaknak számlánkint a végösszegből tizenkét százalék engedményt nyújtottunk."* Hát természetes, hogyha ilyen tizenkét százalékos tévedések vannak, akkor a Községi Élelmiszerárusító Üzem bizony drágán szállította a tejet. Másik eset: *„A sertéshúst az üzem a kórházaknak fej, láb és zsigerek nélkül szállította, ezzel szemben a kamara által idézett árjegyzésben a sertéshús fejjel, lábbal és zsigerekkel értendő, mely esetben még tíz százalékot kell az árjegyzési átlagárhoz hozzászámítani."* Azt is kifogásolja a kamara, hogy az üzem folyton terjeszkedik. Ez a megállapítás sem helytálló. *Az üzem tíz üzletet beszüntetett és ezek helyébe tíz új üzletet nyitott. Végeredményben tehát ma is ötven boltja van, mint amennyi előbb volt.*

*

Ilyen eszközökkel igazán méltatlan dolog egy elismerten nagyszerű üzem ellen harcolni. De a kamarai támadásokkal szemben sokkal elfogulatlanabb tanút tud állítani maga az élelmiszerüzem. Hogy a klinikai szállítások mennyire kielégítők voltak, ennek igazán koronatanúja lehet *az az átirat, amelyet a Pázmány Péter Tudomány Egyetem klinikai kai bizottsága intézett a üzemhez Verebély Tibor dr. egyetemi tanár aláírásával.* Ebben az átiratban a klinikai bizottság kijelenti, hogy az üzem 1927 november 1-től 1928 április 30-ig szállított a klinikai kórházaknak. Ez idő alatt *állandóan kitünő minőségű nyersanyaggal látta el a kórházakat és pedig olcsóbban, mint az eddig és jelenleg versenytárgyalás alapján szállító cégek.* Kijelenti továbbá, hogy a Községi Élelmiszerárusító Üzem teljesítő képességével a legfelsőbb határig el tudott menni.

Van azonban még egy koronatanú és ez *a népjóléti miniszterium, amely elismerte, hogy „a Községi Élelmiszerárusító Üzem elsőrangú intézmény,* a kórházak részére állandóan kitünő minőségű húsanyagot szállított, jobbat és olcsóbban, mint a magánszállítók."

*

Azt hinné az ember, hogy itt egy romokban heverő, tönkrement iparág vívja élet-halál harcát, a falat kenyérért való küzdelmet az élelmiszerüzemmel szemben. A szánalmunk azonban meglehetősen megcsappan, amikor azt látjuk, hogy *mindezideig nem mentek tönkre, sőt fölvirágzottak a Községi Élelmiszerárusító Üzem működése mellett is a régi nagy mészáros és hentes cégek. Közben pedig óriási hentesárugyárak létesülnek,* amelyek, úgylátszik, mind nem félnek a községi élelmiszerüzemtől, csak kellemetlen nekik ez az altruista intézmény, amely arra kényszeríti őket is, hogy jó és olcsó árúval lássák el a közönséget. Nem lehet szánakozni akkor, amikor olyan hatalmas húsüzemek létesülnek, mint az utolsó időben létesült *Lengyel hentesárugyár r. t.,* a *Kozma Testvérek* és a *László Lajos és Gyula* cég, hogy ne is említsük *Nagy és Eichneréket,* akik rövid idő alatt igen szorgalmasan jártak a telekkönyvi hivatalba, ahol új és új „Tulajdonlap"-okat nyittattak. Mellettük azonban vigan virágoznak a régiek, mint a *Brauch r. t., Schmidl Dániel,* a *Zeidl Vencel r. t.* és más nagy hentesüzemek. Arról már nem is igen szólunk, hogy *az iparosok közül háztulajdon szerint a szállodások után a mészárosok és hentesek a leggazdagabbak. Kétszázharmincöt olyan háztulajdonos van ugyanis Budapesten, akik a bejelentőlapon, meg a statisztikai könyvekben henteseknek, illetve mészárosoknak vallják magukat.* Ilyen körülmények között nem tudunk könnyezni a tönkremenő iparág fölött, ellenben *Budapest egész közönségével együtt méltatlannak itéljük azokat a vádaskodásokat, amelyekkel a Községi Élelmiszerárusító Üzemet állandóan illetik,* nem azért, hogy egy kellemetlen konkurrenstől megszabaduljanak, hanem azért, hogy a maguk üzleti politikáját kényelmesebbé, elasztikusabbá tehessék.

MEINL
UJTERMÉSŰ TEA
THREE STARS
Rendkivül finom illatos Darjeeling jellegü, intenziv árómáju indiai keverék. Dobozban kb 1/2 angol font P. 8·30

Sséchy Endre
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest.
VI., Bulyovszky ucca 12. Telefon: T. 269-65.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

SOLTY LÁSZLÓ
KERTÉPÍTŐ
Kertészeti telepei: BUDAPEST, II., PASARÉTI-ÚT 129. SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE
TELEFON: AUTOMATA 644—31.

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállítja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neőn utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55

Telefon: József 464-57 KOVÁCS OSZKÁR Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITÓJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS EPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RESZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest, VII, Kolombus-utca 11/a. Telefon: J. 396-78.

SIMPLON MOZGO
HORTHY MIKLÓS ÚT 39
TELEFON: J 422-00
Előadások 5, 1/4 8 és 1/2 10

HÉTFŐTŐL november 19-től, HÉTFŐIG november 26-ig bezárólag:
A magyar rapszódia
Főszerepben: Lil Dagover, Dita Parlo, Willy Fritsch és Heltai Andor
és a fényes kisérő műsor

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek és vállalatok kapták:

Bitumen szállítást: Csillagi és Társa 17.100 P.

Utrendezési munkát a VII. kerületben: Spányi Ernő 3000 P.

Vashordó készítést: Harmata vashordó, tartány és csőgyár és a Láng gépgyár 11.500 P. vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalatok pályáztak:

Acs munkára a Vágány uccai kertészetnél: Hellenbrand János 7429, Kozma Pál 7805, Tőke György 8434, Bukros József 8449, Németh Ferenc 10.304, Ridel Bertalan és fia 5433, Ertl József és fia 6973, Wolleszák György 7161 P.

Csatornázási munkára ugyanott: Rufián István 4695, Pap András 4720, Alpár Géza 4811, Schifferer József 5030, Halász Ernő 5618 P.

Mázoló munkára a Népszállónál: Márton Ferenc és Robitschek Arthur 14.868, Leizen Adolf 15.115, Liktor Ferenc 15.321, Remsey Elemér 15.459, Schmitz Ferenc 15.775, Vámos Bernát 16.165, Kiszely Géza 16.424, Zuzán Béla 17.427, Hantos testvérek rt. 19.102, Balczó Sándor 12.313, Psenicka Endre 12.330, Mátyás János 12.692, Környey Lajos 13.067, Fritz József 13.280, Rácz Márton 13.532, Lerchner és Török 13.551, Bálint Sándor és Lampert András 13.867, Lendvay Ferenc 14.365, Mayer Károly 14.767, Strausz Henrik 8476, Vajoy Ferenc 8734, Szily Rezső 9719, Brenner Miksa 10.709, Babel, Kovács és Putovics 11.263, Varga Ernő 11.390, Bakos Ernő 11.619, Iparosok Váll. Szöv. 11.665 P.

Linoleumburkolási munkára a Koronaőr uccai iskolánál: Magyar Asbestit Padlógyár Rácz József 6219, Császár Imre 6287, Elsinger M. I. és fiai 6754, Haas Lipót 6799, Magyar Ruggyantaárúgyár Rt. 7089 P.

Vízvezetéki medence építésére pályáztak:

	Szép Juhászné mellett	Csatárka dülőben	Várban	Sashegyen
Margalit Andor és Odön			221.654	
Zsigmondy Béla		88.352	228.044	88.352
Heverdle István	33.787			
László és Blum	46.331	83.970	203.415	79.882
Rella N.	44.075			
Pitter és Brausewetter	35.383	62.118	190.827	64.738
Neuschloss Odön és Marcel	38.358	83.786	239.421	83.786
Csengey és Pallay		95.707	227.279	90.075
Havas Ernő és Társa	48.054	86.912	256.168	90.719
Weisz Mihály			224.989	
Klauber és Vajda	47.919		223.331	
Bier és Wersetz	39.310	80.167	203.592	76.992
Biró László		73.463	234.841	
Cross Charles E. Lewis u.	47.712	95.991	301.098	129.334
Magyar, Wayss és Freitag	46.779	97.846	260.717	98.628
Fejér és Dános	35.339	69.148	216.866	69.148
Gabos Oszkár	40.683			
Országos építő r. t.	41.543	75.206	212.704	81.470
Építőipari r. t.				111.408
Somogyi és György		71.401	203.254	70.366
Palatinus r. t.	38.755	80.413	256.512	82.574
Kemény és Havas	34.771	73.284	225.371	77.141
Gavora és Prinner				86.099
Reinisch és Wohl		75.996		76.842
Berger és Vida		103.920		99.920
Kármán és Fazekas	41.081	80.591	225.245	
Stabil r. t.			167.631	
Constanz r. t.	40.765	70.331	211.388	71.356
Hakker Emil	37.263	65.811	216.400	76.704
Rozsnya és Enökl			243.746	
Kiss Jenő	34.358		214.893	
Farkas Lajos	46.716	100.324	296.515	96.490
Schäffer Antal	40.120	84.235	227.470	84.235

„PALATINUS"
ÉPÍTŐ-ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: Automata 121-45, 123-85.
Budapest, V., Rudolf tér 6.

WELLNER LÁSZLÓ
építési vállalkozó *Telefon: J. 409-14*
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fűtés
Vízvezeték
Épület bádogos munkák

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban: Automata 223-06. szám.

MARINKA IMRE
ÁCSMESTER
Budapest, VII. Czobor-utca 63. sz.

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, víz és légfűtési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat.

Fratrichevich István díszítő-festő
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszítő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98.
Budapest VII, Dembinszky-u 38

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99

Kaucz István
épület, bútor és bolfberendező asztalos
Budapest, I., Győri-ut 1.

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZÍTÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrieme:fedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a külömböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL M NDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉPLAKATOS BERMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

BUCSANYECZ JOZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

TELEFON: J. 395—78 **KLATKY JÓZSEF** TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

Az 1925. évi kiállításon ezüstéremmel kitüntetve.
Az 1927. évi országos kiállításon nagyezüstéremmel.
Hermann János épület és műlakatos,
Budapest, I., Avar-u. 19.
Telefon: Aut. 505—82.

BUCHTA KÁROLY
közp. fűtés és vizvezetékberendező mester. — Telefon: Krisztina 505—01. sz.
Bpest, II., Retek u. 37.

DIÓSY JÁNOS BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 24.
rézárukereskedő TELEFON: JÓZSEF 420-55

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hőlgy-ucca 24/a

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

PÉTER ARTHUR
Épület-, mű- és vasszerkezeti lakatos vállalkozó
BUDAPEST II, ISKOLA UCCA 16. ALAPÍTTATOTT 1904-BEN

Radiatorok, Fűtőtestek, Hőálló zománcozás
25 ÉVES GYAKORLATTAL
BIEDL KÁROLY
Budapest, VII kerület, Hársfa ucca 57. szám
TELEFON: JÓZSEF 419—64

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT. 217—64

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

MÁVAG
Gyártmányok:
Bauer-féle szab. **vaslétraállványok. Beton gömbvas,** vasgerenda, **U- és szögvasak,** lemezek. Daruk, hidak és **magasépitési vasszerkezetek.** Acél- és vasöntvények. **Jobbágy**-féle szab. **folytonégő kályhák, öntöttvas karikáskályhák és vízvezetéki csövek. Tűzálló** (chamotte és dynas) **téglák** stb. stb.
Kiváló minőségű gyártmányaink továbbá a félstabil **gőzgépek,** ipari **stabilmotorok, cséplőgépek,** traktorok **teherautomobilok,** öntöző- és uccasöprő autók, tűzoltó autók és **automobilok különleges célokra.**
Mávag-gyártmányú gépekhez **tartalékalkatrészek** készletből azonnal szállithatók.
Magyar kir. állami vas, acél és gépgyárak
BUDAPEST, X., KŐBÁNYAI-UT 21.

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel.: J. 370-38.

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

169.000 pengőbe kerül a balatonfonyódi második árvaházi üdülőtelep. A főváros közgyűlése már tavaly elhatározta, hogy a *fonyódi fiúárvaházi üdülőtelep* mintájára, hasonló intézetet létesít a Balaton partján a *budapesti leányárva gyermekek számára* is. Különböző kombiniációk és tervek után, amelyekben Siófok és Balatonboglár szerepeltek, — úgy határoztak, hogy *ez a telep is Fonyódon épül* fel. A szükséges, 1600 öles telket 20.000 pengőért már tavaly megvásárolták, most pedig *elkészültek a telep részletes tervei is.* Az árvák üdülőtelepe egészen modern és hygiénikus intézmény lesz, levegős, tágas pavillonokkal, terraszokkal, orvosi szobával stb., de minden feleslegs luxus nélkül. A telepen 80—100 gyermek befogadására lesz hely. Az intézet közvetlenül a tóparton épül fel, úgyhogy *a gyermekek ott egész nap fürdőruhában tartózkodhatnak.* A műszaki ügyosztályok költségvetése szerint 169.000 pengőbe kerül az egész építkezés, ami által aránylag csekély áldozattal mintaszerű szociális intézménnyel lesz gazdagabb a főváros közönsége.

Kuzsinszky Bálint jubileuma. *Kuzsinszky* Bálint, az *Aquincumi* és a *Fővárosi Múzeum* tudós igazgatója most töltötte be szolgálatának 40-ik évét. 1882. szeptember 1-én lépett a főváros szolgálatába. Ő kezdte meg a rendszeres ásatásokat és a múzeum megépítését. Aquincum feltárásán kívül *az ő érdeme a Fővárosi Múzeum létesítése is.* Ő nyitotta meg 1907-ben a városligeti múzeum várostörténeti szempontból egyre teljesebbé váló felbecsülhetetlen gyűjteményét. A kiváló régészt jubileuma alkalmából meleg ünneplésben részesítették és *a főváros megfestett arcképét a múzeum számára.*

Indítvány az állami ipari üzemek terjeszkedése ellen. B. *Virágh* Géza törvényhatósági bizottsági tag a legközelebbi közgyűlésre indítványt jegyzett be a magániparral konkuráló állami ipari üzemek folytonos terjeszkedése és a rabintézeti ipari műhelyek foglalkoztatása tárgyában.

Szülői értekezletek a Terézvárosi Társaskörben. Társadalmi s kuturális programjának megfelelően a Terézvárosi Társaskör *Dinich* Vidor fővárosi bizottsági tag elnöklete alatt szülői értekezletet tartott, amelyen *Steiner* György ügyvezető elnök a nagyszámban megjelent VI. kerületi szülőknek az iskolával és a gyakorlati nevelésüggyel való kapcsolatát, jónevű pedagógusok pedig oktatásügyi kérdéseket fejtegettek. Több szülő érdekes hozzászólása után elhatározták, hogy *minden vasárnap délelőtt 11 órakor* összegyűlnek ezeken a közhasznú, a tanulóifjúság és az iskolák érdekeit egyaránt szolgáló szülői értekezleteken, más-más kérdés megvitatására.

Az Erzsébetváros volt városbírájának ünneplése. Abból az alkalomból, hogy *Klein* Ignác, az Erzsébetvárosnak évtizedeken át volt városbírája most töltötte be 66-ik életévét, nagyszámú barátja és tisztelője meleg ünneplésben részesítette a jótékonyságáról és polgártársaiért való fáradozásáról ismert volt városbírót. A tiszteletére az Erzsébetvárosi Egységes Polgári Körben rendezett vacsorán *Moser* Ernő ors. képviselő, a kör elnöke, *Battenberg* Lajos ny. h. államtitkár, *Hamvassy* István kerületi előljáró, *Vodicska* Sándor postatanácsos és *Doros* György dr. köszöntötte fel Klein Ignácot.

Öregségi biztosítás. A *Liget Klub*-ban november 22-én, csütörtökön este 8 órakor tartandó vacsora keretében dr. *Szalay* Mihály előadást tart *„Az öregségi biztosításról"* Az elnökség kéri a tagokat, hogy a nagy látogatottságra való tekintettel a vacsorán való megjelenésüket előzetesen jelentsék be.

A budapesti németbirodalmi iskola jubileuma. A budapesti német kolónia hosszú évek óta iskolát tart fenn a Damjanich uccában, ahol a nálunk élő németbirodalmi állampolgárok gyermekei részesülnek *német nyelvű oktatásban.* Az iskolának olyan jó pedagógiai hírneve van, hogy *sok magyar szülő is beiratja a gyermekét* a német nyelv elsajátítása érdekében. Az iskola *húsz éves fennállását* november 20-án ünnepelte meg a német kolónia *Hans v. Schöen* báró, német követ jelenlétében. Az ünnepségen képviseltette magát a székesfőváros tanügyi osztálya is. Az ünnepségen az iskola növendékei *Kurz* József karnagy vezényletével *német* és *magyar* énekszámokat adtak elő. 17-én este a német kolónia ünnepi vacsorára jött össze a *Gellért-szálló* márványtermében.

Készpénznyereményeket az osztálysorsjátékon kívül csak az állami sorsjáteknál sorsolnak ki. December 15-én lesz a huzás és egy sorsjeggyel 30.000 pengőt is nyerhet, tehát siessen venni, vagy rendelni. Az állami sorsjátékot a budapesti Pénzügyigazgatóság, Szalay ucca 10. rendezi. Egy sorsjegy ára csak két pengő mindenütt.

Jóleső meleg, vidám gondolatok, meghitt hangulat, — mindez egy csésze teától! És mily könnyű szerrel átengedhetjük magunkat gyakran ennek a pompás élvezetnek. Meinl újterméső tea a — legjobb!

TUNGSRAM

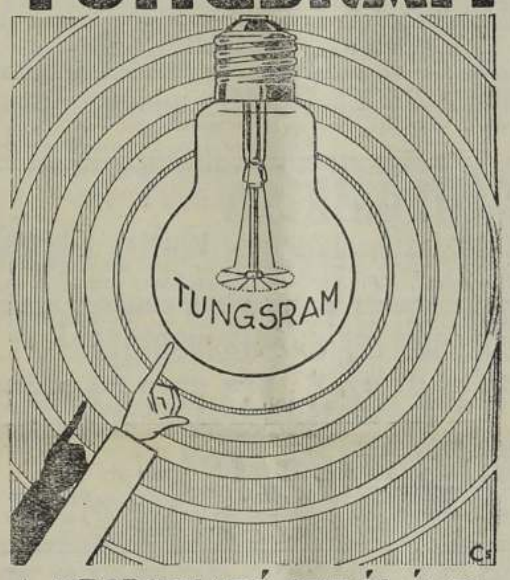

A MEGBIZHATÓ IZZÓLÁMPA

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

MEGJELENT A
Kallós János-féle
„Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"
1828/29. évi évfolyamának második része két kötetben, több mint 1000 oldal terjedelemben. Tartalmazza: az összes budapesti és vidéki ipari és kereskedelmi, biztosító, stb. vállalatok legujabb adatait. A mi r előző eg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kö etből áll a komplett kompasz.
Mind a négy kötet ára — több mint 2000 oldal terjedelemben 50 pengő
Megrendelhető:
A PESTI TŐZSDE
KIADÓHIVATALÁBAN
Budapest, IV., Városház ucca 6. szám.
Telefon: Aut. 896-96.

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

KAISER HUGÓ
ÉPITŐMESTER Budapest, VI., Frangepán ucca 21. szám
Telefon: Lipót 901—902. szám

Kész ajtók és ablakok vasalva és alapmázolva

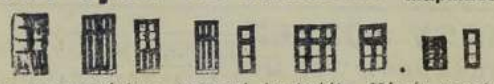

nagy mennyiségben, azonnal kaphatók Készit azonkivül tömör hálószobákat és rendelésre rajz szerint, mindenféle asztalosmunkát a legszolidabb kivitelben **Malomsoky József** asztalos-árugyárrt
Gyártelep: VII., FRANCIA-ÚT 11. SZÁM
Telefon: T. 464—65, 464—66. Prospektus díjtalan

SCHWEIGER REZSŐ ÉS KULÁS JÁNOS kövezőmesterek és útépítési vállalkozók
Budapest, III, Üröm ucca 41

CSIKÁGÓ
VII. ISTVÁN ÚT 39. SZ.
Telefon: J. 321—75
Előadások: 5, 1/4 8 órakor
Filmatrakciók hete! — Csütörtöktől, november 22-től:
Pola Negri és **Beregi Oszkár** felléptével
Szeplőtlen asszony dráma 9 felv.
A 15..
sport-dráma 8 felv. — Főszerepben **Junior Douglas Fairbanks**

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

FORGÁCS ÉS GERŐ
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 1. SZÁM
TELEFON: Aut. 805-03
HAMANN-számoló és KAPPEL-irógépek magyarországi vezérképviselete

fürdőszoba berendezések
Jégszekrények, Sörkimérők — Elektromos Hűtőberendezések
A mészáros-hentes, cukrász, vendéglő és tejipari üzemek részére
WIESEL ADOLF
Iroda és gyár: VI. Dessewffy u. 30 Üzlet: VI, Vilmos cs. út 47
Telef: L. 912—63 és Aut. 291—20

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

JANCSURÁK GUSZTÁV
rézmüves-mester
Budapest, IX., Ferenc-ucca 39.
Telefon: József 8—47, 308—47.

Alapitva 1898
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

Hochhauser
Ferenc építési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári út 38. Tel.: J. 459-81

WALSER FERENC
Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntöde, közfertőtlenitő, köztisztasági szerek
BUDAPEST, VI, LOMB-U. 34-36
TELEFONSZÁM: LIPÓT 913—46.

Telefon: Aut. 107—58

KISSLING CSILLÁROK
legolcsóbb és legjobb kivitelben
VI. kerület, Podmaniczky-u. 31 szám

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

SZEITZ RICHARD Építész, építőmester építési vállalkozó
Budapest, I., Németvölgy 12715. sz.

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA **SZEPESSY GYULA**
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

ÉPITŐIPAR RÉSZVÉNYTARSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IV. ker. Közp. Városháza levéltárának központi gőzfűtőberendezési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 80 fillérért kaphatók 1928 november 20-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának, IV., Központi Városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnök úrnál a Központi Városháza, III. em. 328/b. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1928 december 11-én (kedden) **délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 november hó 17.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapítási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Aszfalt-útépítő, szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 469-21.

GRUIZ KÁROLY LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X., JÁSZBERÉNYI-ÚT 17.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 304-75.

VÖGEL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Aut. 502-31.
Épület, szobrász és műkőmunkák készítése

SZMOLEN PÁL ALAPITÁSI ÉV 1897
lakatosmester és szerszám készítő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerűbben és legolcsóbban készít uj szerszámokat a kőfaragószobrász, műkő, burkoló, parkettázó, kövező, kő, müves stb. ipar részére

ÁBRAHÁM ÉS GURTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és díszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fűtés.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

RÁBA
Üzembiztos. Négykerékfék. Tartós szerkezet. Gazdaságos üzem. Könnyű kezelés. Legmodernebb kivitel.
Gyorsteherautók
Autobuszok
Pótkocsik
Minden speciális célra is alkalmasak
Magyar Waggon- és Gépgyár Részv.-Társ
Automobilgyára, Győr.
Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javitóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Kerepesi út 26.
Telefon: Aut. 818-50 és József 453-84.

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

Magyar Építő Részvénytársulat
Budapest, IV. kerület, Teréz körút 34. szám
Alapíttatott: 1889. Telefon: Automata 272—64. szám
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás, csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kaviceladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakódások, Alapozások mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. —— Telefon: J. 314-16.

özv. Biberál Józsefné Alapíttatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465 63

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fűtőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

FÖLKEL ISTVÁN
LAKATOS-MESTER
BUDAPEST, X, HALOMUCCA 30
Alapittatott 1884 Telefon: J. 441-18

ANGYAL KÁROLY
Autokarosszéria és gépjavító üzeme.
Specialis Autogénhegesztés.
Budapest, VIII., Szigony u. 12.
Telefon: József 349—79.

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt Telefon: Autom. 530—03

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 565—25.

ICKOVITS J.
Központi fütések és vízvezetéki berendezések vállalata
Budapest, VI., Andrássy út 92
TELEFON. AUTOMATA 12—07

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKÍTÓK, MOTORDINAMÓK ÉS GENERÁTOROK

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari gépraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNELKÜLI FAREDŐNY
BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

DÖREN HENRIK és TÁRSA
Alapítva: 1891. asztalosmunkák gyára Alapítva: 1891.
Iroda és raktár: VI., Hegedüs Sándor-ucca 26 sz.
Telefon: Aut. 297-77.
Gyártelep: Dévény-ucca 20-22. Telefon: L. 964-07.

GODRA SÁNDOR és FIA RÉZMŰVES ÜZEME
Szesz- és vegyészeti gyárberendező vállalat
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 4
Telefon: József 378-43.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMITŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623—41. sz.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI. Váci-út 13. Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt és faragott fában, londina léc, zárlécben és álivány anyagokban.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

TASY JÓZSEF ÉPÜLET, BUTOR, PORTÁL-ASZTALOS ÜZEME
Budapest, VII, Övucca 200. — Telefon: Lipót 965—46. szám (SAJÁT HÁZABAN)

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST, VII, Rottenbiller u. 29.

HAVAS JÓZSEF
EPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER., KEMENES UCCA 6

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41 Telefon: József 310—15

Ara 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 november 28. — 48. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Budapest rangját

nem törték le a nehéz idők és ha *többet, ha súlyosabban szenvedett is, mint Európa többi nagyvárosa,* megmaradt mégis világvárosnak. Egy kicsit megkopott a ruházata, az életét tápláló szervei megbetegedtek, de ma már minden a javulás útján van. A szorgalmas polgári munka megfoltozza a ruházatát, lassan, szisztematikusan kikúrálja a betegségeit. Talán messze vagyunk még attól, hogy városunk ismét a békebeli fényben tündököljön, hogy luxuriózus létesítményekre is teljen, de lassan *visszaszerezzük a régi presztizst,* amely ezt a várost megilleti.

Mindebben a munkában a fővároson és az államon kívül ki kell vennie részét a polgárságnak is, amelynek munkájával, pénzével, vagy vállalkozási kedvével büszke és irigyelt élet keletkezhetik újra Budapesten. Ez a polgárság azonban a megpróbáltatások súlya alatt elalélt, az államnak, a fővárosnak, a vezető egyéniségeknek kell segítségére sietni. *Kezébe kell adni újra a budapesti embernek a mesterség szerszámait, bátorítani kell a pénzt, amely vállalkozásra hivatott és szabadabbá, rugalmasabbakká kell tenni a szabályokat, amelyek normális időkben jogosan, a mai súlyos helyzetben azonban bénítóan irányítják a munkát és az alkotó tevékenységet.* Ezek azok a feladatok, amelyek sürgősen és bölcsen oldandók meg.

Jól esik látni, hogy ebben a tekintetben, ha kicsit megkésve is, de *erőteljes lendülettel kezdünk megindulni.* Az első segedelem kétségkívül az állami és a fővárosi beruházások voltak. Ezek az akciók kenyeret adtak a kenyérteleneknek, lakást a lakásnélkülieknek és mégis csak vittek bele valami életet a gazdasági élet elpetyhüdt testébe. Ma már jórészben túl vagyunk azon a korszakon, amelyben a beteg gazdasági életet és a trianoni operációval csonkká amputált magyar munkát az államnak ölében kellett hordania. *Ma már elég a támogatás, elég az akadályoknak a munka útjából való elhárítása és elég a munkának és a vállalkozási kedvnek a fokozása.*

És ebben az irányban vígasztaló jelenségeket látunk. Legelsősorban *Wekerle* Sándor dr. pénzügyminiszterő az érdem, hogy megértő szeretettel és bölcs akarással siet Budapest új életrekeltésére. Pénzügyminisztersége legelső napjaiban páratlan megértéssel fogadta *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester előterjesztéseit, amelyek segítséget nyújtottak a pénzügyminiszternek Budapest bajainak kitapogatására és a szükséges orvos-szerek megállapítására. Éppen a *Fővárosi Hirlap* mai számában ismertetjük a pénzügyminiszternek azt a kívánságát, hogy a főváros vezetősége készítsen mielőbb konkrét tervet arról, hogy milyen irányban óhajtja Budapest építkezését fejleszteni, milyen irányt akar adni a magánépítkezésből táplálkozó természetes fejlődésnek. Szüksége van erre a pénzügyminiszternek, mert már készül is a házadómentesség szabályozásáról szóló törvényjavaslat. Ez az a segítő eszköz, amellyel az államhatalom mindig kitünő eredménnyel tudta támogatni Budapest lakosságát, amikor a természetes fejlődésnek akadályai mutatkoztak. *Wekerele* Sándor pénzügyminiszter tudása, tapasztalatai és jóindulata hamar megtalálták ezt az eszközt, amelynek hathatósságában nem lehet kétség.

A vállalkozási kedvnek azonban egyéb gátjai is voltak a közelmultban. Ezek között talán a legelső helyen állott az építkezési szabályzat, amelynek intézkedései sok részben már elavultak, főként azonban *nem egy a betegségéből kilábaló-félben lévő gazdasági élet számára készültek.* Az *Egységes Községi Polgári Párté* az érdem, hogy az építési szabályzat egyes intézkedéseinek megváltoztatását követelik. *Sokkal szabadabbá, sokkal rugalmasabbakká kell tenni ezeket az intézkedéseket,* hiszen vannak közöttük olyanak is, amelyek normális időkben is groteszkül hatnak. Hogy csak egy példát említsünk, van egy olyan intézkedés, amelynek értelmében *a lebontott öreg ház helyére csak négyszer akkora új ház építhető.* Ez szószerint azt jelentené, hogy egy a Dohány uccában lebontott háromemeletes ház helyére *tizenkét emeleteset szabad csak építeni. Az ehhez hasonló intézkedések megölői minden vállalkozási kedvnek* és remélni kell, hogy mire megszületik a pénzügyminiszter házadómentességi törvénye, akkorra új és bölcs szabályok pótolják ezeket az abszurd intézkedéseket.

Minden város életének az építőipar helyzete mutatja meg az érverését. Ahol építenek, ott félszáznál több iparág jut lélekzetvételhez és ez a félszáz iparág szerte viszi a friss vért a város minden élet-erébe. Ezért tartjuk rendkívüli fontosságúnak, hogy — amint ugyancsak a *Fővárosi Hirlap* mai számában jelentjük — a magánépítkező tevékenység támogatása és akadályainak elhárítása mellett *a főváros is rendezni igyekszik a maga közszállításainak ügyét.* Elkészült az a rendelet, amely a mai kor szellemének és igényeinek megfelelően akarja intézni a vállalkozók nyilvántartását, a vállalatbaadások szabályozását és amit annyiszor sürgettünk ezeken a hasábokon: *a nyilvános versenytárgyalások kiterjesztését.* Remélni kell, hogy mindezek az intézkedések olyanok lesznek, amelyek megsegítik az építő ipart, hogy ezen a réven a város egész lakossága új életlehetőségekhez jusson.

Budapest világvárosi rangját, Budapest lakósságának emberi megélhetését hivatottak mindezek az intézkedések szolgálni és nagy jelentősége van annak, hogy így *egyszerre indul meg minden oldalról és minden vonatkozásban* a Budapest fejlesztését szolgáló komoly akció.

WEKERLE PÉNZÜGYMINISZTER felszólította a főváros vezetőségét, hogy adjon építkezési programot

Törvényjavaslat készül a házadómentességről, amely kizárólag csak helyi és időbeli korlátok között nyujt kedvezményeket

A házbéradó kulcsának újabb megállapításáról szóló törvényjavaslat parlamenti vitájában sok szó esett a budapesti építkezésekről. A tárgyalás során úgy a baloldalról, mint a jobbról és a kormánypárt részéről is megsürgették az adómentesség szabályozását, Budapest fejlődésének az építkezések szempontjából leendő biztosítását és a tömeglakásoknak az adófizetés alól való mentesítését. *Wekerle* Sándor dr. pénzügyminiszter a vitában elhangzott észrevételekre megnyugtató választ adott.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött a pénzügyminisztériumban, hogy történtek-e már konkrét intézkedések a budapesti építkezések előmozdítására, a házadómentesség szabályozására, általában a budapesti és pestkörnyéki építkezési tevékenység föllendítése érdekében.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter

közvetlen környezetében a következő érdekes felvilágosításokat adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A budapesti építkezések előmozdítása érdekében

Wekerle Sándor pénzügyminiszter már a legközelebbi időben törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé a házadómentesség szabályozásáról.

A házadómentesség kétségkívül előnyös hatást gyakorol az építkezési tevékenység föllendítésre, ennek azonban *csak akkor van igazi hatása, ha ez a mentesség térbeli és időbeli korlátokhoz van kötve.* A pénzügyminiszter véleménye szerint ugyanis az időbeli korlátozás nélkül nyújtott házadómentesség nem buzdít eléggé, hiszen ebben az esetben a lehetőség korlátlan lenne: bármikor épülne meg a ház, az adómentesség érvényesülne.

— Épen ezért

Wekerle Sándor pénzügyminiszter érintkezésbe lépett Ripka Ferenc főpolgármester útján a főváros illetékes tényezőivel, akiket arra kért: készítsenek mielőbb konkrét tervet arról, hogy milyen irányban óhajtják Budapest építkezésének fejlődését megjelölni.

Ha a főváros vezetősége elkészíti az építkezési tervet, *Wekerle* pénzügyminiszter helyi és időbeli meghatározásokat tesz a házadómentesség megállapítását illetően és ezeknek a megállapításoknak az alapján készíti el törvényjavaslatát.

— A pénzügyminiszter törvényjavaslatának elkészítésénél figyelemmel akar lenni arra az abnormis és helytelen építkezési rendszerre is, amely az utóbbi időben tapasztalható. *Wekerle Sándor pénzügyminiszter ugyanis egészségtelennek tartja Budapest fejlődésének azt a módját, hogy a városon kívül a szántóföldek közt építenek ötemeletes palotákat,* mert ott előnyösebb a házadómentesség, ezzel szemben a Belvárosban, a Rákóczi úttal szomszédos uccákban, sőt *a nagyobb útvonalakon is megmaradnak a régi egyemeletes—kétemeletes bérházak.* A pénzügyminiszter tehát épen

ennek az egészségtelen fejlődésnek a megakadályozása céljából megfelelő rendelkezéseket akar felvenni a házadómentességről intézkedő törvényjavaslatába.

Ez a törvényjavaslat tehát, amely egyfelől a házadómentesség bevezetésével bizonyos helyi és időbeli korlátok felállításával *buzdító hatást fog gyakorolni a budapesti építkezések megindítására,* másfelől

helyes irányt fog mutatni az építkezőknek és gátat vet a fővárosi építkezések egészségtelen fejlődésének.

Politikai körökben ezekután nagy érdeklődéssel várják, milyen terveket készít és milyen irányelveket szab meg a főváros a budapesti építkezések számára. A pénzügyminisztériumban közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy maga *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter is nagy várakozással tekint a főváros építkezési programja elé, mert elhatározott szándéka, hogy *gyors tempóban készítteti el javaslatát.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter minden vonatkozásban élénken érdeklődik a főváros ügyei iránt. Ebben a tekintetben utaltak a pénzügyminiszternek a képviselőházban mondott beszédére, amelyben a budapesti tömeglakások és a tanyák között vont párhuzamot. A pénzügyminiszter ugyanis azt mondotta, hogy a tanyai házaknak nem adhat adómenteséget mindaddig, amíg adó alá esnek azok a házak, amelyekben teljesen vagyontalan emberek húzzák meg magukat tömeglakásokban. *Wekerle* Sándor pénzügyminiszternek Budapest speciális viszonyai iránt megnyilvánuló élénk érdeklődése és szimpátiája bizalmat kelthet mindazokban, akik Budapest jövőjének alakulását aggódva figyelik.

Zsákuccába jutott a közlekedésünk: a kivezető út a föld alatt van

Irta: BECSEY ANTAL mérnök,
az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke

Hosszú, meddő szünet után f. hó 23-án végre ismét összeült a közlekedési bizottság, avégből, hogy az ügyosztály által előterjesztett *aktuális közlekedési kérdésekről* tanácskozzék. A napirend fontosabb tárgyai között a téli menetrend megállapítása, továbbá a *Villányi uti* és *Zsigmond uccai* vasútvonalak megépítése s a *Rózsadomb* villamos vasúttal való ellátása szerepel. Köztudomású, hogy a BSzKRt-tal kötött területhasználati szerződés 11. pontja mind a Villányi uti, mind a Zsigmond uccai vonal mielőbbi kiépítése iránt kifejezetten rendelkezik és hogy ebben az irányban mindeddig nem történt pozitiv lépés, annak mentségéül csak az szolgálhat, hogy

a BSzKRt tőkeerejét eddig a rekonstrukciós munkák kötötték le.

A két vonal kiépítése kb. 2,300.000 pengőt igényel. Bizonyos, hogy mindkét vonal az érdekelt lakosság régi jogos vágyait van hivatva kielégíteni. Különösen áll ez a Villányi uti vonal kiépítésére, amely már a háború előtti években is komoly stádiumban volt, hiszen 1913-ban a szükséges építési anyag jórészét már az építés színhelyére szállították. Csak a háború gátolta meg azt, hogy a vonal már 1914-ben kiépüljön. A Villányi uti vonal a Verpeléti uti köröndtől kiindulva az Alkotás uccán át a Délivasúthoz teremt közvetlen kapcsolatot, amely lehetővé teszi azt, hogy Kelenföld a hozzátartozó Sasaddal és Farkasréttel, nemkülönben a Farkasréti-temetővel is közvetlen relációhoz jusson. A Zsigmond uccai vonalnak a köztemetőig való meghosszabbítása pedig annak a régi anomáliának vetne véget, amely a temetőt látogató közönség részéről állandó panasz tárgyát képezte.

Érdemes lenne ezzel a vonallal messzelátó perspektivában is foglalkozni. E vonalnak egyfelől Üröm felé való meghosszabbítása, másfelől az óbudai gázgyár és filatori gát felé való vezetése

új, beépítésre teljesen érett területeket tudna a hozzáférhetőség részére feltárni.

A téli menetrend maga *lényegtelen* változásokat hozott. A BSzKRt kocsiparkja 50 új kocsi beállításával 1283-ra emelkedett; amely kb. *85 millió kocsikilométer teljesítményre képes.* Viszont azonban semmiféle oly mélyebbre ható intézkedést nem vettek tervbe, amely a villamos forgalom javítása szempontjából halaszthatatlanul szükséges lenne. Pedig kétségtelen, hogy

villamosközlekedésünk immár eljutott ahhoz a végső határhoz, amelynek keretein belül a közlekedés racionális fejlesztéséről, az u. n. ideális menetrend megközelítéséről, a nagyváros egyre fokozódó igényeinek kielégítéséről beszélni sem lehet.

A főbb közlekedési vonalakon a járatokat *sűríteni teljességgel lehetetlen;* a hónapról-hónapra fokozódó uccai forgalom a közlekedési rendészetet is egyre szigorúbb intézkedésekre kényszeríti; a forgalom minden jelentősebb csomóponton *percekre megakad* és e tekintetben a helyzet kétségtelenül egyre súlyosbodni fog. Nem szabad túlzott reményeket fűzni az autóbuszok tehermentesítő befolyásához sem. Egyfelől, mert *hiányoznak a főbb közlekedési vonalakkal párhuzamos mellékuccák,* amelyek révén az autóbuszforgalom tehermentesítő befolyása érvényesülhetne, ezenfelül

az autóbusz-vonalak forgalma is mindjobban megérzi a forgalom torlódásával járó akadályokat.

Végeredményben tehát az a helyzet fog beállani, hogy közlekedési eszközeink szaporodásával többé-kevésbé *kényelmesebb lesz ugyan az utazás,* de pl.

a Rákóczi út elejétől a Keleti pályaudvarig gyorsabban ér az ember gyalog, mint a közúti közlekedési eszközökkel.

A villamos közlekedés reformja szempontjából feltétlenül szükség lenne a város belsejében egy olyan hurokrendszerre, amely a hosszú relációkat megosztva, *megrövidítené és ezáltal egyenletesebbé tenné a közlekedést.* Nem mondom, hogy ez a megoldás egymagában reparálhatóvá tenne minden bajt, de az is bizonyos, hogy ez az intézkedés közlekedésügyünk egyik archimedesi pontja lesz. A BSzKRt igazgatóságának előterjesztése alapján a közlekedési bizottság még ez év elején hozzájárult ahhoz, hogy e hurokvágányt az Apponyi tér—Veress Pálné ucca—Irányi ucca és Váci ucca által alkotott uccaszakaszon létesítsék. Városrendezési és közforgalmi szempontokból sok szó fér ugyan e megoldáshoz, de *mint szükséges rosszat, jobb lehetőség hiányában* elfogadták. A *Közmunkák Tanácsa* azonban nem járult hozzá a megoldáshoz és újabb megfontolás végett visszaküldte a város tanácsának. Mindaddig pedig, míg e központi hurokvágány problémáját nem oldják meg, *közlekedésügyünk számottevő javításáról beszélni sem lehet.* Szóval *zsákuccába jutottunk.*

Már pedig ebből a zsákuccából minden körülmények között és minél előbb ki kell jutnunk, ha villamos közlekedésünket *a teljes csőd felé vinni nem akarjuk.* Erre

a hurokvágányra szükség van.

Viszont az is áll, hogy nincs a belvárosnak, sőt merem állítani a város belső területének *egyetlen alkalmas helye sem,* amelyen ez a hurokvágányzat útszintben megoldható lenne rendészeti és szépészeti szempontok sérelme nélkül. Ezért javasolom oly megoldás sürgős tanulmányozását, amely a hurokvágányt az erre legalkalmasabb helyen

földalatti megoldásban létesítené.

Csak az a fontos, hogy ez a megoldás *kellő előrelátással úgy készüljön, hogy a későbbi végleges földalatti közlekedés keretébe szervesen beilleszthető legyen.* Meggyőződéssel és nyíltan hirdetem, hogy

a földalatti gyorsvasút ügye száz százalékig megérett arra, hogy komoly előmunkálatok és elhatározások tárgyává legyen.

A BSzKRt-tal kötött területhasználati szerződés 13. §-a kifejezetten előírja, hogy a BSzKRt legkésőbb 1930. év január 1-ig tartozik a gyorsvasút részletes terveit a főváros elé terjeszteni. Ez *a terminus pedig egy év mulva lejár.* Ne pepecseljünk ily körülmények között apró-cseprő részletkérdésekkel, foltozásokkal, amelyektől

komoly eredményeket úgysem várhatunk,

hanem *vegyük munkába haladéktalanul a földalatti gyorsvasút problémáit.* Minden fontos átmeneti lépést, így a belvárosi hurokvágány ügyét is *ennek a végleges megoldásnak szemszögéből mérlegeljünk.* Gyorsvasut nélkül sem a mai modern lüktető gazdasági élet, sem a munka után loholó dolgozó polgárság el nem lehet, sőt a városfejlesztés legfontosabb problémái sem nélkülözhetik a nagyvárosi életnek ezt a legfontosabb tényezőjét.

Végül még egyet! *Közlekedésügy és előrelátó céltudatos telekpolitika egymástól el nem választható ikertestvérek.* Régóta kifogásolom pártommal együtt azt, hogy

a főváros nem használja ki kellő eréllyel azokat a gazdasági lehetőségeket, amelyek a közművek keletkezésének hatása alatt a telekérték emelkedésében jelentkeznek.

Pedig *ez a hatalmas jövedelemforrás nem lehet egyedül a spekuláció prédája.* A Közúti nagy vagyona sem a táskapénzekből adódott, hanem abból az ügyes telekpolitikából, amelyet a vasuti hálózat fejlesztésével párhuzamosan követett. Ma, amikor a fővárosnak már van saját hatalmas pénzintézete is, mi sem áll útjában annak, hogy ezt a többé-kevésbé spekulativ városgazdasági gondolatot megvalósítsa és *annak eredményeit a köz javára biztosítsa.*

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Aut. 212—85, 218—09.

TELEFON: JÓZSEF 335-74, 323-95
ERDÉLY ÉS SZABÓ
laboratóriumi felszerelések, tanszerek és vegyi mérlegek gyára
Budapest, IX., Liliom ucca 46.

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Köbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

SCHEMBER C. ÉS FIAI
HÍDMÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR
Központi iroda és gyár:
VI, Hungária körut 70. Telefon: L. 916—83 és L. 916—98.
Alapitva 1852. Alapitva 1852.

GRÜNHUT ÖDÖN
Saját készitményű hentes, bonc- és munkaruha készitő.
Budapest, VIII., József-körut 22—24
TELEFON: JÓZSEF 460—69.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen

CELLUNIT AJTÓVÉDŐK
a legtartósabbak
Gyártja:
EGYESÜLT MAGYAR CELLULOIDÁRUGYÁR RT.
VI., Szent László-út 38. Telefon: Lipót 995-57

TOST ÉS MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
külföldi képviseletek
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet Királyné-ut 39. Tel.: J. 396-36

LESSIVE PHÉNIX
Állami- és egyéb közintézmények évtizedes szállitója
VEGYÉSZETI és MOSÓPORGYÁR
Budapest, V, Visegrádi-u. 7
TELEFON: Automata 123—70

WALSER FERENC
Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde, közfertőtlenitő, köztisztasági szerek
BUDAPEST, VI, LOMB-U. 34-36
TELEFONSZÁM: LIPÓT 913—46.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

Telefon: L. 912-11
CONSTANS ÉPÍTŐ R. T.
Budapest, V. Markó ucca 7
Anyagtelep: VI., Mohács ucca 8a
VÁLLAL: magas-, vasut-, út-, hid- és vízépitési munkálatokat

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!
Gyár: **VII., Thököly-út 33.** Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

Kozma Jenő új bevételeket remél a fővárosnak a hatos bizottságok munkájától

Egyszerű iskolákra és nem palotákra van szükség — Készülődés a tavaszi kórházépítésre — Folkusházy Lajos alpolgármester és Rumbach Dezső tanácsnok távozása

A főváros 1929. évi költségvetése a belügyminiszter előtt fekszik jóváhagyás céljából. Úgy a városházán, mint politikai körökben is élénk érdeklődéssel várják, *milyen álláspontra helyezkedik a belügyminiszter a főváros költségvetésével szemben.* Tavaly ugyanis *Scitovszky* Béla belügyminiszter a költségvetés jóváhagyása alkalmából a fővároshoz intézett leiratában részletesen ismertette felfogását a költségvetésnek úgyszólván minden jelentősebb tételéről. Hosszabb időt vesz igénybe azonban a jóváhagyó leirat elkészítése, mert

Scitovszky Béla belügyminiszter a legalaposabban át akarja tanulmányozni a költségvetést,

A kormányhoz közelálló helyen ugyanis közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy *Scitovszky* Béle belügyminiszter rendkívül nagy súlyt helyez az autonómiák költségvetésének beható ellenőrzésére, mert a lakosságra nehezedő terhek megkönnyítése érdekében megköveteli, hogy *a takarékossági szempontok mindenütt teljes mértékben érvényesüljenek.*

Addig is, amíg a belügyminiszter leirata megérkezik a városházára, az aktuális problémák egész serege vár sürgős megoldásra. Ezekről a legközelebbi feladatokról

Kozma Jenő dr.

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

Uj jövedelmi források és leszállított igények

— Az autonómia aktuális feladatai közt első helyen *a hatos tanácsok* működését kell megemlíteni. Ettől a munkától nagy eredményeket várok, mert kétségtelennek tartom, hogy bizonyos megtakarítások elérésével és a jövedelmezőség fokozásával

sikerül új bevételi forrásokat teremteni a főváros háztartása számára.

Ha ez a kimunkálási folyamat céltudatos és erélyes lesz, nem kétséges, hogy a jövő évi költségvetés tárgyalásánál nem fognak megismétlődni azok a bonyodalmak, amelyek az idén a deficit veszedelmével fenyegették a törvényhatóságot.

— Elsőnek *a tanügyi hatos bizottság* kezdte meg működését. Ez a bizottság *Solty* Lajos tanácsnok elnöklésével átvizsgálta az iskolaépítési terveket és alaposan áttanulmányozta azokat minden vonatkozásban. A bizottság munkájának eddig való eredményéről annyit máris közölhetek, hogy *a takarékosság szempontjait teljes mértékben érvényesítettük* és — bizony —

erősen leszállítottuk az igényeket.

Iskolákra szükség van, de paloták építéséhez a mai súlyos viszonyok között nem járulhatunk hozzá! Kifejtettük tehát azt a véleményünket, hogy *az iskolák egyszerűek legyenek.*

— Az aktuális kérdések közt kell megemlíteni *az autobuszügyet.* A főváros közönsége érthető türelmetlenséggel várja, mikor állítják be végre az új autobusz-relációkat. Különösen a budaiak türelmetlenkednek és sajnos — meg kell állapítanom — *minden okuk megvan a türelmetlenségre.* Az a védekezés, hogy a Rózsadombra nem tudnak megfelelő kocsikat beállítani, nem állhat meg, hiszen a külföldön 2700 méteres magasságba szaladnak a taxik és az autobuszok. *Ha valahol szükség van Budapesten autobuszokra, akkor a Rózsadombon feltétlenül szükség van* már csak közegészségügyi szempontból is.

A rózsadombi gyerekek sorra tüdőcsúcshurutot kapnak,

mert sárban, esőben, hóban gyalog kénytelenek iskolába járni. Ezeken az állapotokon segíteni kell minél hamarabb.

A kórház-kérdés megoldás előtt

— A *kórházprobléma* megoldása is aktuális feladat. Főként *a Rókus kitelepítése és az új központi gyűjtőkórház megépítése sürgős.* Az én véleményem szerint

az új kórházakat csak a külső területen lehet felállítani,

épen ezért a *Tisza Kálmán téri megoldást én a magam részéről elejtendőnek tartom.* Szerintem *a Lipótváros külső része volna alkalmas erre a célra.* A Lágymányoson is szükség van kórházra. Az elhelyezés kérdése rendkívül fontos. Ami a megvalósítás lehetőségét illeti, erről — tudomásom szerint — *már komoly formában lehet beszélni.* Még a tél folyamán elkészülnek az építkezési tervek és

a kora tavasszal már a munka is megindulhat.

A főváros költségvetésébe két millió pengőt állítottunk be az építkezés céljaira, most már azt várjuk, hogy a népjóléti miniszter úr beváltsa *Ripka* főpolgármester úr útján tett igéretét.

Az alpolgármester választás elől kitérni nem lehet

Folkusházy Lajos alpolgármester távozásáról és az új alpolgármester megválasztásáról *Kozma* Jenő dr. ezeket mondotta:

— Előreláthatóan *nagy agitáció fog megindulni Folkusházy örökéért.* Egyelőre teljes a bizonytalanság. Felmerül ugyanis az a kérdés,

nem volna-e helyesebb, megvárni a szervezési szabályzat jóváhagyását.

Abban az esetben ugyanis, ha a belügyminiszter úr jóváhagyja a szervezési szabályzatot, harmadik alpolgármestert is kellene választani. Ennek a választásnak a megtartása viszont azért aggodalmas, mert a fővárosi reform, amely az adminisztrációban jelentős változásokat fog hozni, — esetleg másként fog intézkedni. Nyilvánvaló tehát, hogy itt *sok megfontolásra van szükség.* Én úgy látom a helyzetet, hogy

a választás elől kitérni nem lehet.

Januárban tehát meg kell választani Folkusházy Lajos utódát, de a személyt illetően még kombinációkba sem lehet bocsátkozni. Egyelőre — mindenki jelölt.

— A személyi változások során meg kell emlékeznem *Rumbach* Dezső tanácsnok nyugalomba-vonulásáról. Szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy

Rumbach tanácsnok távozását érzékeny veszteségnek tartom.

Rumbach tanácsnok ellen sok igaztalan támadás hangzott el az útépítésekkel kapcsolatban, de kétségtelen megállapítást nyert, hogy *ezeknek a mulasztásoknak kizárólag a személyzet elégtelensége volt az oka.* Puritán, szakképzett, kiváló főtisztviselő, aki nagy vesztesége a fővárosi adminisztrációnak.

Kozma Jenő dr. végül kijelentette még, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt kerületi szervezeteinek életébe személyesen is a legintenzívebben be fog kapcsolódni.* Sorra meglátogatja az összes kerületi pártköröket, amelyek az utóbbi időben hatalmas agitációt fejtenek ki és munkájukkal igen szép eredményeket érnek el.

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 513—36.

MUSICA
r.-t. Royal-épület VII., Erzsébet-körut 49
zongorái és pianinói
árban és kivitelben páratlanok
Legkedvezőbb fizetési feltételek
Hangolás, javítás, bérlet

JUNKERS

JUNKERS

A központi melegvízellátás gázkészülékekkel
a legkényelmesebb és legtakarékosabb
Prof. JUNKERS
önműködő átfolyóvízmelegítői
(autogeizer) ilyen célra a legmegbizhatóbb és legmegfelelőbb legelsőrendű minőségű készülékek
Minden szerelőnél kaphatók.
Gyár:
JUNKERS & Co. DESSAU
Felvilágosítással szolgál a vezérképviselet:
Ungár László, Bpest VII, Damjanich-u. 26/b
Telefon: József 419-72.

Fővárosi tisztviselők és azok hozzátartozóinak
TELEFON: Automata 219—69. szám
a legjutányosabb áron szállitunk eredeti
Wellner és Clarfeld
alpacca, valamint alpacca ezüst evőeszközöket 90-es pecsettel
12 havi részletre
ALPACCA ÁRUFORGALMI VÁLLALAT BUDAPEST, Bálvány u. 16.
Árjegyzéket dijmentesen küldünk
Pontos cimre kérjük ügyelni.

DR. SZÉKELY HUGÓ
OKL. MÉRNÖK VASBETON TERVEZŐ IRODÁJA
BUDAPEST, VII. ALSÓERDŐSOR U. 8
TELEFON: JÓZSEF 351—21.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

HORTHY MIKLÓS KORMÁNYZÓ
nyitotta meg a salgótarján-szolnoki 60 ezer voltos villamos vezetéket

Az egész Nagy Magyar Alföld energia szükségletét látja el a 130 kilométeres távvezeték

Szombaton délelőtt Szolnok városa rendkívüli díszközgyűlést tartott, amelyen *Horthy* Miklós kormányzó is megjelent, hogy megadja az engedélyt a *Salgótarján—szolnoki* 130 km hosszúságú, 60 ezer voltos villamos távvezeték megnyitására, amelyet az érdekelt városokkal és községekkel történt megegyezés után a *Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat* létesített. A vezeték üzembehelyezésének ünnepségei előbb *Szolnokon*, majd *Kiskunhegyesen* folytak le, *mindkét helyen a kormányzó részvételével.*

Tóth Tamás dr. polgármester a kormányzó üdvözlésével nyitotta meg a szolnoki díszközgyűlést, ezután pedig a *Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat* képviseletében a *Társulat* elnöke,

Chorin Ferenc dr.
felsőházi tag

ismertette Magyarország *eddigi leghatalmasabb* elektromos művének nagy közgazdasági jelentőségét. Megköszönte a megyei és városi hatóságok önzetlenségét, amellyel

a lokális szempontokat félretéve, — lehetővé tették az országos jelentőségű terv megvalósítását.

Elsősorban *a kormányzónak mondott hálás köszönetet, aki az első perctől fogva a legmelegebben felkarolta az eszmét és a mű életrekeltését személyes megjelenésével tüntette ki,* majd külön kiemelte *Chorin* Ferenc dr. a főispán: *Almásy* Sándor és a polgármester: *Tóth* Tamás dr. lelkes közreműködését. Ezután

Söpkéz Sándor
műegyetemi tanár

ismertette azokat az energiagazdálkodási elveket, amelyek e hatalmas mű *jelentőségét* megmagyarázzák. A 130 kilométeres vezeték, amelybe egyedül 600 vagón vas, réz és egyéb nyersanyagot építettek be,

belátható időkig elláthatja az egész Nagy-Alföld energia-szükségletét.

Néhány éven belül *500.000 lakós áramszükségletét fogja szolgáltatni ez a vezeték,* amelyhez

máris mintegy 300 kilométer hosszúságú kisebb feszültségű távvezeték csatlakozik.

Söpkéz professzor rámutatott még a *továbbfejlesztés* szükségességére s különösen kiemelte

az olcsó energia ellátásnak üdvös befolyását a nehéz helyzetben levő kisiparra.

és a mezőgazdaság fejlesztésére.

Ezután a kormányzó *megadta az engedelmet a távvezeték megnyitására,* amire a közgyűlés lélekemelő hangulatban véget ért.

Az impozáns transzformátor állomás megtekintése után a kormányzó kíséretével *Kenderesen* át *Kiskunhegyesre* ment, ahol a *Nagykunsági Villamossági Szövetkezet* tartotta közgyűlését, amelyet a szövetkezet elnöke, *Borbély* György felsőházi tag a kormányzó üdvözlésével nyitott meg. *Back* Andor főszolgabíró, a *Szövetkezet* ügyvezető igazgatója, akinek *fáradhatatlan munkássága hozta létre tulajdonképen a Szövetkezetet,* a *Szövetkezet* eddigi munkásságáról számolt be. A *Salgótarjáni* képviselőjének rövid ismertetése után

a kormányzó itt is megadta az engedélyt a vezeték megnyitására és az első bekapcsolást ő maga eszközölte.

Az ünnepély után lakoma volt, amelyen *Horthy* Miklós kormányzó *szintén részt vett.*

Képviselők látogatása az állami vas- és gépgyárban. A minap több mint 30 országgyűlési képviselő látogatott el a *Magyar Állami Vas- és Gépgyár* telepére, hogy lássák azt a nagy fejlődést és haladást, amelyet a vasipar terén az állami vasgyár az utolsó évek alatt megvalósított. *Köpesdy* Elemér miniszteri tanácsos, az állami vasgyár vezérigazgatója fogadta a képviselőket és végigvezette őket a gépgyártás különböző fázisain. A vasipar minden ágával foglalkozik az Állami Vas- és Gépgyár és különösen nagy tetszéssel látták pártkülönbség nélkül a jelenlevő képviselők, hogy *az autógyártás terén milyen óriási előrehaladást tett a gyár,* amit legbeszédesebben kifejeztek a *főváros részére most készülő és részben már elkészült autobusz alvázak.* Hosszasan időztek a képviselők *a vasuti mozdonyokat előállító telepen,* amelynek világhírű produktumai még Indiába is elkerülnek. A látogatásban résztvett szocialista képviselők is a legnagyobb elismeréssel szólottak úgy a gyár szociális és higiénikus berendezéséről, mint azokról az intézkedésekről, amelyek az üzemi balesetek elhárítását célozzák. A képviselők megköszönték *Köpesdy* vezérigazgatónak a szíves fogadtatást és a szakavatott tájékoztatást.

A Krausz Simon Bankház Rt. tőkeemelése. A *Krausz Simon Bankház Részvénytársaság* ezévi december 3-ára rendkívüli közgyűlést hívott egybe, melynek tárgya alaptőkéjének *3 millió pengőre való növelése.* Az új kiboesátású részvényeket a régi részvényesek, valamint a cég belföldi és külföldi barátai kötötték le maguknak.

Meinl kávé
Különlegességünk
HACIENDA JUAN MURILLO
1/4 kg. P 3.50

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X. Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

TELEFON: J. 395—78 KLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

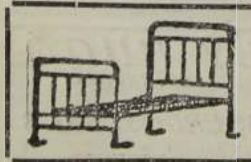

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII, Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 361—97.

FORUM
Kossuth Lajos ucca 18
Telefon: Aut. 895-43 és 897-07. szám.
Csütörtök November 29-től
Világvárosi műsor!
Modern Casanova
Kiállításos filmrevü 9 felvonásban. Harry LIEDTKE és Wivian Gibson a főszerepben
Előadások: 5, 1/8 és 1/2 10. Szombat, ünnep és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor.
Játék az élettel
Egy artistaszerelem története felv. Rendezte: BOLVÁRY GÉZA.—8 Főszerepben: MARY JOHNSON WERNER FÜTTERER. — HIRADÓK

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1904 Budapest, I., Böszörményiút 18 Telefon Aut. 510-86

JEGYUD GYULA
IRODABUTOR KÜLÖNLEGESSÉGI GYÁRA
BUDAPEST,
II., FŐ UCCA 68. és GYORSKOCSI UCCA 23.
Telefon szám: Automata 530—23.

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

Alapítva 1898 LUDVIG JÁNOS
mázoló- és tényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

HAMBACH UTÓDA LEUTWYLER FERENC
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

özv. Biberál Józsefné Alapíttatott 1871. évben
BUDAPEST,
pala- és cserépfedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

Alapítási év: 1868. CRISTOFOLI VINCE Telefon J. 381-47
KŐPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-út 31. — Azelőtt Ilka u. 34.

FEIST REZSŐ
BUDAFEST, IX., GUBACSI UCCA 55 SZ.
ÜZEM: IX FÖLDVÁRI ÚT 3 SZ.
VÁSZONREDŐNY,- VIASZOSVÁSZONREDŐNY,- SZÖVÖTT FAREDŐNYÖK GYÁRTÁSA

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62

KISS BÉLA ÉS TÁRSA
KERTÉPITŐ ÉS KERESKEDELMI KERTÉSZETI TELEPEK
II., Pasaréti-ut 77 — II., Hidegkuti-ut 3
Telefon: Aut. 644-02.

fürdőszoba berendezések
Jégszekrények, Sörkimérők
Elektromos Hűtőberendezések
A mészáros-hentes, cukrász, vendéglő és tejipari üzemek részére
WIESEL ADOLF
Iroda és gyár: VI. Dessewfy u. 30 Üzlet: VI, Vilmos cs. út 47
Telef: L. 912—63 és Aut. 291—20

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

Hudetz János
okl. építészmérnök, építőmester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapíttatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

A FŐVÁROS MEGKÖNNYÍTI A KÖZSZÁLLÍTÁSOKAT

Minden megbizható vállalkozó a főváros szállítója lesz ezután

Uj névsor készül: az iparosok és kereskedők ábécé rendben kerülnek sorra — 5000 pengőn felül nyilvános versenytárgyalást hirdetnek

A különböző érdekeltségek az utóbbi időben mozgalmat indítottak a *Közszállítási Szabályzat* reviziója érdekében, mert a mai rendelkezéseket nem találják alkalmasnak a közhatóságok és az ipari és kereskedelmi vállalatok közötti üzleti összeköttetés *fenntartására*. Maga

a főváros is úgy találta, hogy a szabályzat reformjának modernizálására elérkezett az idő,

ezért felhívta az összes érdekeltségeket, valamint a közüzemeket, hogy *részletes memorandum kíséretében jelöljék meg a reformmal kapcsolatos kívánságaikat* és egyéb észrevételeiket. Amíg azonban a *Közszállítási Szabályzat* módosítása keresztülvihető lesz, előreláthatóan hosszabb idő fog eltelni, ép ezért

a főváros vezetősége igyekszik a lehetőséghez képest a vállalkozók és a város közti viszonyt addig is megkönnyíteni.

A műszaki ügyosztály több javaslatot dolgozott ki ilyen szempontból. Nem régen módosították a városi közmunkák és közszállítások feltételeit és azokat a mai viszonyokhoz alkalmazták. De

van még egy fontos ujítás, amely most lép életbe:

a város lehetőséget ad minden bejegyzett és megbízható cégnek, hogy a főváros részére közmunkát végezzen. A műszaki ügyosztály

kartoték rendszer szerint felfektette a megbízható vállalkozók névsorát és a jövőben abc sorrendben kap mindenki rövid úton megrendelést.

vagy *szükkörű versenytárgyaláson való ajánlattételre felszólítást.* Kiterjesztették a nyilvános versenytárgyalást is, úgyhogy ezentúl az *5000 pengőn felüli értékű munkára nyilvános versenytárgyalást hirdetnek.*

Mindezekről a nagyérdekességű újításokról

Solty Lajos tanácsnok,

a középítési ügyosztály vezetője az alábbiakban informálta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

December 31-ig elkészül az új névsor, amelyből senki nem hiányozhatik

— Az ügyosztálynál rendelkezésre álló, valamint a törvényhatósági bizottság tagjai és elsősorban az *építkezési albizottság* tagjai által közlendő névsor és egyéb adatok alapján

a vállalkozókról új nyilvántartást kell készíteni.

Ehhez képest felhívtam az illetékes alosztályokat, hogy a náluk már eddig is ismert azoknak a vállalkozóknak a névsorát, foglalkozását és lakását vagy ipartelepét, akik a székesfővárosnak a multban már kifogástalan munkát végeztek,

december 1-ig irják össze s erre vonatkozó kimutatásaikat ugyanezen időpontig az összeíró alosztálynak adják át,

amely december 31-ig tartozik azt elkészíteni.

— Az összeíró alosztálynak a szóbanlévő előmunkálatoknál ügyelnie kell a nyilvántartás teljességére, vagyis, hogy a most rendelkezésre álló, illetőleg a fentiek szerint közlendő névsorban szereplő minden vállalkozó, aki a nyilvántartásba való felvételre jogosult, *abban tényleg helyt foglaljon.* Amennyiben egyes vállalkozók ipari jogosítványának száma az előmunkálatok során még megállapítható volna, úgy *ezt a hiányt később, a nyilvántartás életbelépte után kell majd kipótolni.* Ennek

az új nyilvántartás életbeléptetésének időpontja: 1929 január 1.

— A nyilvántartó-lapok *iparáganként külön csoportokban s az egyes csoportokon belül ábécé sorrendben kezelendők.* Azt a sorrendet és azokat a szempontokat, melyek szerint a nyilvántartott vállalkozók a megrendelő levelek kibocsátását megkapják, s a szűkebbkörű versenytárgyalások tartását megelőzőleg költségvetések benyujtására, illetőleg ajánlattétetlre felszólítandók, az október 25-i *„Ügyosztályi javaslat"* részletesen szabályozza.

— Mellőzendő *az 500 pengőt meg nem haladó megrendelő-levelek kibocsátásának és az ugyanilyen értékű többlet- vagy pótmunkák végzésére vonatkozó megbizatásoknak a nyilvántartásba vétele,* mert e jelentéktelen, de tömegesen felmerülő adatok feljegyzése a nyilvántartással kapcsolatos tennivalók *szertelen és végrehajthatatlan felaprózását eredményezné.*

— Azok a vállalkozók, akik bármi úton munkát nyertek el s akiknél ezt a körülményt a nyilvántartásban is feljegyezték,

felszólításokban, illetőleg megbizatásokban a várakozási idejük tartama alatt nem részesíthetők.

A várakozási idejük leteltével azonban ebből a szempontból *a többi nyilvántartott vállalkozóval egyenlő elbírálás alá esnek,* vagyis velük szemben a felszólításoknak, illetőleg megbizatásoknak az ábécé sorrend és szempontok betartásával ismét lehetősége nyílik. A várakozási idő a következő:

500—10.000 pengő értékű munka esetében *1 hónap;* 10.000—50.000 pengő értékünél *2 hónap;* 50.000 pengőtől feljebb lévő értékünél *3 hónap.* Ezek

a várakozási idők a munka kiadásának a nyilvátartásban való feljegyzése napjától számítanak.

ha pedig a többlet- vagy pótmunkára vonatkozó megbizatás az alapmunkára megállapított várakozási időn belül történt, ez utóbbi a várakozási időhöz csatlakozik.

— Azok a vállalkozók, akik a hozzájuk intézett felszólításra költségvetést, illetőleg ajánlatot *nem nyujtottak be* és ezt a mulasztásukat legkésőbb a megrendelő-levél kiállításáig, illetőleg a szűkebbkörű versenytárgyalás napjáig az ügyosztály előtt *ki nem mentették,*

olybá tekintendők, mintha a munkát elnyerték volna.

Ilyen esetekben a várakozási idő számítása a felszólítás napjával kezdődik. Az a vállalkozó, aki a munkája teljesítésével *a saját hibája miatt késlekedik,* újabb felszólításban a késedelem ideje alatt még akkor sem részesíthető, ha egyébként *várakozási ideje már le is telt volna s a sorrend szerint felszólítható volna.*

— Ha a tanács valamely vállalkozót a munkákból ideiglenesen kizár, ez a körülmény a nyilvántartó lap alkalmas helyén *piros tintával feltüntetendő.* Cégmegszünés vagy végleges kizárás esetén a vonatkozó nyilvántartó lap piros tintával keresztben áthuzandó, *egy ideig (1—2 évig) azonban az illető csoportban a helyén meghagyandó.*

— Végül a nyilvános versenytárgyalások kiterjesztése érdekében elrendeltem, hogy

ezentúl már az 5000 pengős előirányzati határtól kezdődőleg nyilvános versenytárgyalást kell tartani,

feltéve, ha ezt a kivitelre kerülő munka minősége, a rendelkezésre álló idő és az eset egyéb körülményei *a közérdek sérelme nélkül megengedik.*

— Mindezekről, — fejezte be nyilatkozatát *Solty* tanácsnok, — az ügyosztály *valamennyi előadóját tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából értesítettem.*

DRÓTFONAT
A LEGJOBB KERITÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
BUDAPEST. IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
IV., Szervita tér 4. — Telefon: Aut 827-09
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

ETERNOLA GRAMOFON
tökéletes és — magyar!
A legjobb —
a legszebb —
a legolcsóbb!
RÉSZLETOSZTÁLYUNK
az Eternola gramofonokat és az összes hanglemezeket előleg nélkül,
12 havi részletre árusitja.
VÁROSI ÜZLETÜNK MEGNYILT:
ETERNOLA
MECHANIKAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-U. 15.
Magyarország területén bárhol vételkötelezettség nélkül bemutatjuk gépeinket
TEL. AUT. 851—01.

Kérjük töltse ki ezt a szelvényt és küldje be hozzánk levelezőlapra ragasztva vagy borítékban.
T. ETERNOLA
MECHANIKAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-U. 15
Kérem saját gyártásu ETERNOLA utazó (portable), asztali, szekrényes*) beszélőgépük díjtalan bemutatását.
Név: .....
Lakhely: .....
*) A bemutatni kivánt gép aláhuzandó.

Központi kórház építésre alkalmatlan

a régi gázgyári telek, állapították meg az orvosok

„Soha nem a közegészségügyi, hanem a gazdasági szempontok vezették a fővárost kórházépítéseiben" — Valamint a tüzoltókat, ép úgy a mentőket is decentralizálni kellene

Az V. kerületi orvostársaság a napokban tartotta meg rendes havi ülését, amelyen megjelentek az *Orvosszövetség* elnöksége, a tiszti főorvos, az orvosvárosatyák és az összes kerületi orvostársaságok képviselői.

Dr. Emődi Aladár

a főváros kórházépítéséről és általában a közegészségügyi viszonyokról tartott rendkívül érdekes előadást. Szerinte az orvosok nem igen szoktak kórházépítési kérdésekkel foglalkozni, még a tiszti főorvosnak sincs sok beleszólási joga, pedig ez *elsősorban közegészségügyi kérdés s kell, hogy az orvosokat is közelebbről érdekelje.* Megállapítja, hogy

a fővárosnak nincs egységes, átfogó közegészségügyi programja.

A kórházépítéseknél pedig nem a közegészségügyi, hanem *egyéb célszerűségi szempontok domináltak.* A Rókust az országút mellé, a város és a temető közé, a János-kórházat a város falai és a budai temető közé építették, de sem higienikus szempontokra, sem arra, hogy a fertőző betegségek esetleg tovább terjedhetnek, *tekintettel nem voltak.* Most is

a Rókust sem azért akarják lebontani, mert közegészségügyi tekintetben nem megfelelő, hanem elsősorban azért, mert csúfítja a várost és zavarja a forgalmat.

A kórházakban a fővárosnak kb. 11.000 ágy áll rendelkezésére, tehát *a lakosság 1.2 százaléka elhelyezhető.* Nem kis szám ez, mégis ha valaki megkísérli egy beteg elhelyezését, még ha az pénztári, tehát fizető beteg is, *4—5 napi körtelefonálás után vezet csak eredményre a kísérlet.* Nincs tehát elég férőhely a beteget részére. Most le akarják bontani a Rókust 700 ágyával s helyette 1200 ágyas kórház épülne a régi gázgyár helyen, a Kerepesi temető mellett. Ez

a hely nem megfelelő, nemcsak a temető közelsége miatt, de azért is, mert a VIII. ker. meg van spékelve kórházakkal, míg az V. és VII. kerületnek nincs kórháza, a X. kerületben 9—10 km.-nyi területen nincs kórház,

az I. ker. legnagyobb része sincs kórházzal ellátva. E helyekről a betegek nagy kerülő utakon juthatnak csak kórházhoz. Fel kellene a város figyelmét hívni arra, hogy

ne egy monstrum-kórházat építsenek, hanem helyette inkább három 500 ágyasat, szétszórtan, a városnak kórházzal el nem látott helyein.

Igaz, hogy ez a megoldás *drágább* volna, de az ellátás, az anyagbeszerzés centralizált amúgy is, csak az adminisztráció drágítaná. Nem kellene ugyan minden kórház részére igazgatót rendszeresíteni, *az igazgatók dolgozhatnának centrálisan is.* A város azért favorizálja e helyet, mert meg volt a telek, *a kabáthoz a gomb,* s ehhez szabják a szükséges kabátot. De ha már mindenáron nagy kórházat akarnak, van erre a célra jobb telkük is, *pld. a régi lóversenytéren.*

A főváros 10 *tűzőrséget* tart fenn, de a mentőknek a Markó uccából kell Kőbányára is kivonulni, pedig

a fővárosnak éppúgy kötelessége a lakosság testi épségét, mint a vagyonát védelmezni.

A kórházépítéssel együtt *a mentőszolgálat decentralizálását* is meg kell oldani, hogy

a mentőknek ne kelljen a betegekkel, vagy sérültekkel körutazásokat végezni.

Brezovsky Emil dr. szólt először a kérdéshez. Szerinte a Rókust *nem szépészeti szempontból akarják lebontani,* hisz ez régóta vajúdó kérdés, *Bárczyék* már kölcsönt is akartak e célra felvenni. Az 1500 ágyas kórház nem túl nagy, *a kis kórházak nem praktikusak,* még az okvetlenül szükséges osztályok sem helyezhetők el, felszerelésük sokkal drágább s nem oly rentabilisak. A lóversenytér *nem igen alkalmas kórház céljaira,* mert túl alacsonyan fekszik s feltöltése nagyon sokba kerülne. *A gázgyár helye sem jó,* mert

zárt terület s nem terjeszkedhetik.

A tűzoltók könnyen terjeszkednek, mert a biztosítóktól olyan tetemes támogatást forszíroztak ki maguk részére kormányrendelettel, hogy abból sok mindent tudnak fedezni. A mentőknek is valami hasonló fedezetről kellene gondoskodniok.

Fischl Ármin dr. a közönség nevében köszöni *Emődi* szép és tartalmas előadását, de az orvosok érdekében volna egy propozíciója. Itt volna ugyanis az ideje annak, hogy 1—2 olyan kórház is épüljön, ahova *a kezelőorvos bevihesse s tovább kezelhesse* az otthon nem kezelhető betegét.

Gellért Elemér dr., szövetségi titkár szerint Müllernek volt az ideája a Rókusnak a Tisza Kálmán térre való kitelepítése gyűjtőkórház céljára, a nagy kórházat a Hajtsár útra tervezték. Nagy a vita még ma is a kis és nagy kórház problémája felett, a 4—500 ágyas mindenesetre kicsiny, mert minden osztály nem helyezhető el benne. Úgy látszik, Braun által Zickauban építtetett 800 ágyas kórház a legmegfelelőbb.

Grosch Károly dr., szövetségi főtitkár szerint különbözők lehetnek a vélemények a centrális vagy decentralizált kórház kérdésében, a szállítás mai gyorsasága mellett nem is lehet ez fontos. A kórháztipusok tekintetében Párizsban, a Sorbonnon tartott közegészségügyi kongreszuson az a vélemény alakult ki, hogy a kis kórházak tipusa megbukott és fedett folyosókkal összekötött külön osztályokkal felszerelt nagy kórházaké a jövő. Fischl szavaiban talált megszívlelendőt, abban a formában azonban — sajnos — nem vihető keresztül, de azt részben pótolja a nálunk hiányzó olyan dispansär-rendszer, amely nem gyógyít, hanem vizsgál. Az orvos oda küldi leletért a beteget s kezeli tovább. Ez az irány külföldön.

Kerekes Ödön dr., bizottsági tag: Wenhardt eszméje volt, hogy a periferián, a VI—VII. kerület határán épüljön egy 1000 ágyas kórház és Budán egy fertőző kórház. A kihelyezett Rókus-kórház gyűjtőkórház jellegével bírna. Nem tanácsolja, hogy a periféria részére építendő kórháznak propagandát csináljunk, mert ez a Rókus kihelyezését elódázhatná. A főváros örömmel nem építené meg a kórházat s szívesen másra költené az erre szánt pénzt. Várjuk meg, míg a Rókus kihelyezése perfektuálódott s azután propagáljuk a perifériák kórházzal való ellátását.

A szép és tartalmas előadást, valamint a vendégek megjelenését és a magas színvonalú vitában való részvételét *Vas* Frigyes elnök meleg szavakban köszönte meg. (Dr. Bayor)

A SZÉKESFŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA rendeletének megfelelően
FÜSTMENTES a tüzelés NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL

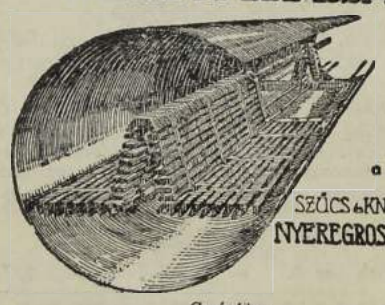

SZŰCS & KNOLL-féle NYEREGROSTÉLYON

Gyártja:
RÓCK ISTVÁN ÉS ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.
Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

VOZÁRI PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: j. 373-34
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készítését. Dynamók és motorok javítását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

Széchy Endre okl. mérnök, épitesi vallalkozó
Budapest, VI., Bulyovszky ucca 12.
TELEFON: Aut. 269-65

Telefon: Automata 836—28.
MAYER LAJOS
tetőfedőmester, tetőzetek jókarbantartási vállalata
VI. ker., Ferenc József-rakpart 18. sz.

MAGAZINER ALBERT ÉS TARSA REDŐNYGYÁR
Budapest, V. ker., Honvéd ucca 58. Telefon: Aut. 106—43

Kressalek Testvérek és Patyi
asztalosáru gyára
Budapest, VI., Országbíró ucca 63.
Telefon: Lipót 913—74.

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5
Műhely: VI., STEFÁNIA UT 2. TEL. J. 441—99

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53

HEIZER FRIGYES
DRÓTKERITÉS- és SODRONYFONÓ-IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., Staffenberger u. 16. TELEFON: J. 302-36.

DOBOS ANDRÁS
Épület- és redőny lakatos vállalata
Budapest, IX. ker. Lónyai-utca 58.
Telefon: Automata 874—38.

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

LIPNER ES TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: BUDAPEST Főraktár:
VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24. VII, Thököly ut 145

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

Hirsch László
ÓT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fűtésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

Monstre filmműsor!
Allah kertje
REX INGRAM mesterműve.
Főszerepben: ALICE TERRY és PETROVICS SZYETISZLÁV

RADIUS
VI., Nagymező ucca 22-24
Telefon Automata 220—93
November 29-től
Előadások: 5, 1/4 8 és 1/2 10
Szombat, ünnepnap és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor

Monstre filmműsor!
A MACSKA
Szinmű 8 felvonásban.
Főszerepben: CLARA BOW és CHARLES RGGERS

Közérdekű inditvány és interpelláció a szerdai közgyülésen

Magyar Miklós a sörfogyasztási adó mellett és a „világító házszám-adó“ ellen

A *Fővárosi Hirlap* multheti vezércikkében hívtuk fel a figyelmet arra a körülményre, hogy Bécs város háztartásának egyik számottevő bevételi forrása — *évi tizenegy millió silling* — a söradó. Hogy a sör élvezete, nagy elterjedtsége mellett is, csak *luxus*, amely *szociális sérelmek nélkül* jogosan megadóztatható, annak bizonyítására leszögeztük, hogy ezt az adót ép a vörös *Breitner*, Bécs város félelmetes pénzügyminisztere hozta be.

Épen ezért helyesnek véltük, hogy ezzel a gondolattal idehaza is foglalkozzanak, *mert ha a sörivó Bécs vörös vezetősége nem találja antiszociálisnak az ott szinte közszükségleti cikknek számító sörnek megadóztatását*, akkor

nálunk is legfeljebb a multimilliárdos sörgyárakkal szemben merülhetnek fel szentimentális aggodalmak.

Arról nem is beszélve, hogy valójában *nem is ők fizetnék ezt az adót.*

A bécsi arányt és a nálunk életbelépő söradókulcsot tekintetbe véve, szerény számítással

négy-öt millióval gyarapodna Budapest évi költségvetési bevétele,

azzal a nevetséges 300.000 pengővel szemben, amelyet ma jövedelmez a főváros lakosságának a sörfogyasztás. Ha a söradó-pótlék életbelépne, akkor nem volna többé probléma az a higiénikus és szociális intézkedés, hogy

miből fedezzük a három évnél idősebb gyermekek ingyentej-porcióját.

A megpótlékolt söradóból bőven jutna erre is.

Ugyanesak a közérdek szempontjából való volt az a tiltakozásunk, amelynek néhány hét előtt adtunk hangot a *Fővárosi Hirlap*-ban, amikor jelentettük, hogy

világító ház- és uccajelző táblák fölszerelésével magánvállalat akarja megadóztatni a főváros polgárságát.

Akkor történt ez, amikor a *„Studien Gesellschaft für Strassenschilder- und Hausnummer Beleuchtung Berlin“* című idegen vállalattal „kooperáló“ *Magyar Villamossági és Fémipari Rt.* a váci uccai próbaszakaszon felszerelte világító házszám- és uccajelző tábláit. Ez az „altruista“ cég „ingyen“ szeretné ellátni az említett transzparensekkel egész Budapestet, mindössze havi 3—5 pengőt akar „fenntartási díj“ címén szedni a főváros valamennyi házától, miután az ő humánus megitélése szerint *„ennek a lakókra való áthárítása figyelembe se igen jöhet“*. A fentartási díj fejében — azt mondja a beadvány — a házak kijáratát is megvilágítaná. A világító transzparenseknél azonban nem is fontos, hogy hol a *kijárás*, azt mi úgy is tudjuk, a lényeges csak a bejárás jó megvilágítása lehet.

A főváros lakossága és a magyar ipar nevében tiltakoztunk az ellen, hogy magánvállalat vagy pláne idegen cég óriási összeget kitevő évi adóval sarcolja meg Budapest 22.000 házának lakóit. A főváros feladata ezt a tábla-áteserélést *házikezelésben* végrehajtani, *még pedig tisztán a magyar ipar igénybevételével.*

Mind a söradó behozatalának gondolata, mind pedig a fenyegető „házszám-adó“ elleni tiltakozásunk visszhangra talált és a törvényhatóság pártjainak szimpátiáját legjobban jellemzi, hogy a demokrata

Magyar Miklós a szerdai közgyülésre inditványt jegyzett be a söradó behozatalára és interpellációt a világító házszám- és uccajelző táblák ügyében.

Utóbbinál megsürgeti a szabályrendeletet, amelynek elkészítésére a közgyülés már évek előtt utasította a tanácsot.

Elkészült a főváros nagyarányú szociálpolitikai reformtervezete

Hivatalos katasztert készítettek a karitativ egyesületekről, amelyeket ezután szigoruan ellenőriznek

Évről-évre több százezer pengőre rúg az az összeg, amit a székesfőváros a különböző jótékony társadalmi egyesületek között kioszt. Az egyesületek nagy része minden kétségen kívül igen tiszteletreméltó, eredményes, nagy és áldásos munkásságot fejt ki, de valljuk be,

vannak olyanok is, amelyeknek legfeljebb csak akkor halljuk a nevét, amikor segélyt kérnek a fővárostól.

Az utóbbi években egyre sűrűbben fordulnak különböző című, célú és származású egyesületek a fővároshoz mindenféle címen, minden elképzelhető alkalommal, sőt ma már ott tartunk, hogy

számos egyesület normális, rendszeres bevételi forrásként kezeli költségvetésében a fővárostól remélt, kért, vagy kapott segélyösszegeket.

A dolgoknak ez az elfajulása feltűnt a legszociálisabb érzéstől áthatott szociálpolitikai ügyosztálynak és a bizottság tagjainak is és éppen a legutóbbi ülésen állapitották meg, hogy igen sok egyesületnél az a helyzet, hogy a túlzott adminisztráció sokat emészt fel a kitűzött jótékony cél elől, s a kétségtelenül legjobb szándékkal *kifejtett tevékenységnek nincs olyan szociális jelentősége és súlya, amely arányban volna a főváros és az összeség által meghozott áldozatokkal.*

Megállapított tény, hogy alig van Budapest több száz jótékony egyesülete között olyan, amely évről-évre ne élvezne a fővárostól nagyon számottevő készpénztámogatást, ami egyértelmű azzal, hogy

ezeket az egyesületeket kevés kivétellel, egészben, vagy részben, a főváros tartja el.

Ez pedig igen drága módszer, mert a főváros *ugyanakkora áldozattal több eredményt érhetne el, ha az* — ismételjük — *igen tiszteletreméltó, jószándékkal teli, de igen költséges egyesületi segités helyett hatósági uton végezteti el a jótékonykodást.*

A főváros végre maga is rendet akar teremteni ebben a kérdésben, annál is inkább, mert a belügyminiszter, illetve a kormány — mint ismeretes — *az idei költségvetést jóváhagyó leiratában is figyelmeztette a fővárost, hogy tartson mértéket a jótékonykodás tiszteletreméltó terén, bármennyire méltánylandó is a főváros ezirányú áldozatkészsége.*

Ezt a reviziót szolgálja az

a kataszter, amelynek összeállításával most készült el a szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztály.

Liber Endre tanácsnok, az ügyosztály vezetője *összeiratta e terjedelmes kimutatásban a székesfőváros területén működő társadalmi és hatósági karitativ, szociális és népmüvelési egyesületeket, az összes ily intézményeket.*

Az összeírás szerint Budapesten összesen 197 karitativ és szociális egyesület, *ötvenhét* népmüvelési egyesület és 33 ilyen hatósági intézmény működik.

Szerintünk ez az összeírás nem teljes és *alapos kiegészítésre szorul*, mert a jegyzékben felsoroltakon kívül *még legalább mégegyszerannyi* asztaltársaság, „spór-egylet“, temetkezési- és egyéb társaság működik a főváros területén a jótékonyság jegyében.

De ha csak a felsorolt egyesületeken nézünk is végig, nyomban látjuk, hogy

milyen sok idejétmulta, feleslegessé vált korporáció van ezek között.

Milyen fantasztikus elnevezések, naiv célkitűzések. Van egyesület a „sakkozás gyakorlati művelésére“, van egy másik is „a sakkozás gyakorlati és irodalmi művelésére“, vannak, amelyek célja a „vegetarianizmus terjesztése“, van dalköre az „erdei visszhangnak“, sportegyesülete a „vasakaratnak“. Vannak egyesületek, amelyek „szeretetotthonokat“ szándékoznak majd létesiteni, van rengetetg szegénygondozó és szamaritánus egyesület, van egyesület „Pro Libertis“, és van „Pro Libertate“, sőt van egy egyesülés, amely a népfürdőket propagálja, holott ezek létesítése kizárólag hatósági feladat, van egyesülete a magyar urinőknek, a magyar uraknak, a művelt nőknek, van egyesülete *Kossuth* Lajostól *Wasshington* Györgyig *minden nagy névnek*, szövetsége van az embervédőknek... s ki tudná mindet felsorolni. Mennyi jószándék, áldozatkészség, kitűnő név, nemes lélek, s mennyi hiába pa-

TUNGSRAM

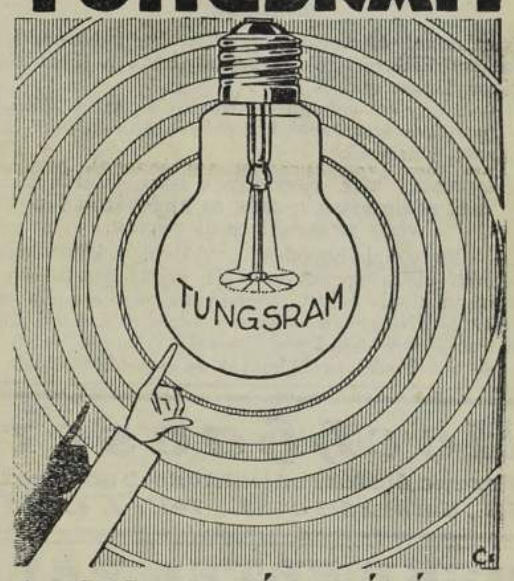

A MEGBIZHATÓ IZZÓLÁMPA

55 éve fennálló

LUSTIG EDE

cég (Rákóczi-út 2. szám)

kizárólag a FANSZ tisztviselőinek nyújt **szigoruan készpénzárban** 6 havi hitelt

STILLER G. A. és TÁRSA RESZELŐGYÁR

Vállalja új reszelők szállitás t es használt reszelők fölvágását

BUDAPEST, VI., FO UCCA 19.

Alapitva 1895. évben. — Telefon: L. 913—36.

A BUDAPESTI HIRLAP

minden előfizetője INGYEN kapja a karácsonykor megjelenő KINCSES KALENDÁRIUMOT és a Budapesti Hirlap minden vasárnap megjelenő, páratlan érdekességü 36 oldalas KÉPES MELLÉKLETÉT

Kérjen mutatványszámot! Bárkinek szivesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII, József-körút 5

ROYAL-APOLLÓ

November 25-től Hétfőtől

Előadások kezdete hétkö nap, szombat kivételével: 5, ½8 és ½10. Szombat és vasárnap: 4, 6, 8, és 10 órakor

METRÓ FILMGYÁR VILÁGFILMJE

RAMON NOVARRO egyetlen alakitása e szezónban!

LUBITSCH ERNŐ első amerikai reprezentativ műve!

DIÁK ÉLET

Az eredeti szindarab első igazi filmváltozata, amelyben **Lubitsch** hiven követi a szinpadi mű drámai fordulatait, de gazdag rendezői fantáziájával kimélyiti és tökeletesiti ezt a szivhez szóló, romantikus történetet. Pazar miliő, lebilincselő szinpadi játék — s mindenekelőtt — a hódító és szimpatikus **Ramon Novarro.** Partnere: **Norma Shearer,** aki a legtisztább művészettel alakitja a köztudomasban élő Katica szerepét.

Szerenád! Szinpadi kép! Kórus!

Fütés Viz Gáz Szentgyörgyi és Társa

Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó

Tervez és épit családi házakat, villákat stb

I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

Kapuszta Gusztáv

építőmester

BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.

Telefon: József 393—08.

zarolt energia, mert az egyesületek egy része — mint már mondottuk — nem tud rendeltetésének, kitűzött céljának megfelelni.

A karitativ tevékenység terén a közel jövőben organikus rendezés készül. Hatósági központ veszi kezébe az egész jótékonykodás irányítását, parcellázza a működési területeket, megszabja a hatásköröket, ami

egyet jelent a magukat túlélt, vagy célt vesztett kis alakulatok selejtezésével is.

Ha végignézünk az egyesületek hivatalos névsorán, azt látjuk, hogy a legrégibbek: a *Pesti Zsidó Szent Egylet*, amelyet 1792-ben alapítottak, utána a *Budai Jótékony Nőegylet* és a *Pesti Jótékony Egylet* következnek, ezek alapítási éve 1817. A *Pesti Első Bölcsőde Egylet* 1851-ben, a *Józsefvárosi Kisdedóvó Egylet* 1840-ben nyitotta meg kapuit. 1842-ben létesült a *Magyar Izraelita Kézműves és Földműves Egylet*, 1856. létesült az *Orsz. Központi Katholikus Legényegyesület*, 1859-ben a *Protestáns Országos Árva Egylet*, még előbb 1839-ben alakult a *Stefánia Szegény Gyermekkórház Egyesület*, 1877-ben a *Tabitha Ev. Jótékony Nőegylet*.

Ezek az érdemes, komoly, nagyértékű intézmények *ma is virágoznak*.

Az egyesületek működését, — elsősorban természetesen azokét, amelyek fővárosi segélyt élveznek — a tanács a szoicálpolitikai ügyosztály útján a *jövőben még szigorúbban ellenőrizteti*.

Az év végén bekérik az egyesületek számadásait, évi jelentéseit és megállapítják, hogy elsősorban alapszabályszerű hivatásuknak megfeleltek-e, s hogy

az összegeket tényleg olyan jótékony, szociális célra fordították-e, amelyre azokat eredetileg szánták.

A társadalmi jótékonysági egyesületek egységes vezetése

Felkerestük

Liber Endre tanácsnokot

aki a főváros nagy szociális reform tervéről a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A közigazgatás régebben alig foglalkozott szociális feladatokkal, egyszerűen csak adminisztrált. A jótékonykodás, a szegénysegélyezés, gyermekgondozás, aggellátás stb. *az egyházak és a társadalom feladata volt*. A felekezeti és társadalmi intézmények *kezdetben* teljes mértékben meg is feleltek a vállalt feladatoknak,

az idők változásával azonban a problémák annyira megnövekedtek, súlyosodtak, hogy az említett egyesületek szűk kereteibe többé nem fértek be és messze túlnőtték azok erejét is.

— Ezért vált szükségessé mindinkább a közhatóságok, az *állam és a főváros aktiv bekapcsolódása a szociálpolitikába*. S mennél fokozottabb mértékben válik tisztán hatósági feladattá az anya- és csecsemővédelem, a szegénygondozás, a gyermekvédelem, a betegek gyógyítása és segélyezése, az aggkori gondoskodás, a kultúra fokozott terjesztése,

annál szükebbre szorul a magánegyesületek működése,

illetve annál kívánatosabbá válik, hogy központilag irányítsák, ellenőrizzék és szabályozzák a társadalmi jótékonykodás munkáját.

— Hogy ezt miképpen végezzük el, azt a *„Népjóléti Igazgatás szervezéséről szóló szabályrendelet"* tartalmazza, amelynek

tervezete már elkészült, s letárgyalásával csak addig várunk, amíg az új fővárosi törvény intencióit megismertük.

— Ez a szabályrendelet intézkedik a külön, *nagy népjóléti* bizottság szervezéséről, amely testületben a fővároson kívül helyet foglalnak *majd a belügyminiszter és a népjóléti miniszter képviselői, nemkülönben a nagyobb társadalmi egyesületek vezetői is*.

— Az összes problémákat és teendőket ebben a bizottságban tárgyalják majd le. A helyzet talán fordított lesz:

ma az egyesületek várják a közhatóságok támogatását, a jövőben pedig a hatóságok veszik igénybe a koncentrikus, szociális program végrehajtásánál a társadalmi egyesületek segítő munkájat.

— Ez a szervezet remélhetően biztosítani fogja *az egységes lebonyolítást*, megszabja az okos, céltudatos és eredményes szociálpolitika irányait, s esetleg megfontolás tárgyává teszi azt is, *szükség van-e annyi mindenféle egyesületre, amennyi most működik*.

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest, VII, Kolombus-utca 11/a. Telefon: J. 396-78.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

JANCSURÁK GUSZTÁV
rézműves-mester
Budapest, IX., Ferenc-ucca 39.
Telefon: József 8—47, 308—47.

SOLTY LÁSZLÓ
KERTÉPÍTŐ
Kertészeti telepei: BUDAPEST, II, PASARÉTI-ÚT 129. SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE
TELEFON: AUTOMATA 644—31.

TASY JÓZSEF
Budapest, VII, Övucca 200. — Telefon: Lipót 965—46. szám
ÉPÜLET, BUTOR, PORTÁL-ASZTALOS ÜZEME (SAJÁT HÁZABAN)

VILLAMOS ÓRÁKAT
gyárak, iskolák, kórházak és intézetek részére gyárt
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÓRAGYÁR
Alapíttatott: 1877. KULICSKA ANTAL BUDAPEST, II., ISKOLA-U. 6. Telefon; Aut. 597-09.

TAX KERTÉPITŐ ÉS NÖVÉNYKÖLCSÖNZŐ MŰKERTÉSZET
Telefon: József 391—51.
Budapest, X., Vezér-u. 116 és Mogyoródi-út sarok
vállal minden e szakmába vágó munkákat.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT 217—64

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállítja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

Épület-, mű és vas-szerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon József 413—01

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK
Telefon J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

POPPER ZSIGMOND ÉS TÁRSA
ÉPITÉSI VÁLLALAT
V., Lipót-körút 15. I. 8. • Telefon: Aut. 244—75.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK ÉPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ.

RIEDER OTTÓ villamosberendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1895.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javítását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

Lizsinszky Rezső kárpitos és díszítő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhívó Aut. 510-54

FISCHER HENRIK Telefon: J. 623—09.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József-körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BÁDOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE-
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

BUCHTA KÁROLY
közp. fűtés és vizvezeték-berendező mester. — Telefon: Krisztina 505—01. sz.
Bpest, II., Retek u. 37.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

Hochhauser
Ferenc építési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári út 38. Tel.: J. 459-81

BEKE PETER PÁL
BUDAPEST, VIII, DOBOZI UCCA 31
SAJÁT HÁZÁBAN HANGSZER ÜZEM
Hegedűk, lantok, gitárok, gordonkák, nagybőgők. Speciális műterem művészi kidolgozású és luxus-hangszerekben. Eladás nagyban és kicsinyben.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

FRANK EMIL BUDAPEST, V, Hollán-u. 9.
okl. mérnök és építőmester Tel.: Aut. 293—27

HERZ TESTVÉREK
linoleum burkolási szakvállalat
Telefon: J. 429-06
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
Fióküzlet: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

Automobilos hóekék, homokszóró tankok, hóolvasztó gépek és automata seprők várják a telet

A természet mostohaságait legyűrő technika dominál a főváros köztisztasági hivatalának nagyszabásu téli programjában

Megkezdődött az őszi esőzés, rövidesen itt a tél, amelynek hóförgetegei kemény feladat elé állítják a főváros köztisztaságának őreit. A *Köztisztasági Hivatal* óramű pontossággal működő gépezete azonban felkészülten várja a harcot és az előjelek szerint a modern technika vívmánya: az *automobilos* tisztító szerkezet sikerrel fogja eltakarítani a közlekedési akadályokat a modern technika legnépszerűbb vívmánya: — az *automobil* elől.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Balló Alfrédot,

a Köztisztasági Hivatal agilis igazgatóját, aki a következőkben vázolta nagyarányú téli programmját:

— A téli köztisztasági munkálatok végrehajtásához

az idén nagyobbszabásu reformokra készülünk,

— kezdte *Balló* igazgató. — *A gépkocsi óriási térfoglalása egészen új irányba tereli az ucca, főleg a téli ucca tisztításának, tisztántartásának technikáját.* Legnagyobb súlyt kell helyeznünk arra, hogy *havazás esetén* mindenkor a leggyorsabban léphessünk akcióba és *a csapadékot félrekotorhassuk az úttestről, mielőtt azt a járművek letaposhatták volna.* A

letaposott sikos hó ugyanis az autóközlekedést nagyban akadályozza.

— Eddig erre az első eltakarításra kizárólag *lóüzemü hóekék* álltak rendelkezésünkre, amelyek hátránya az volt, hogy csak *nagyon elkésve tudtunk velük akcióba lépni.* A vontató lovak ugyanis a fuvartelepről jöttek be. Amíg ezek mozgósíthatók voltak és a hóekék elé fogva a városba baktattak, *átlag 5—6 óra telt el.* Ennek

elkerülésére kézenfekvőnek leginkább a már nagyszámban rendelkezésre álló és télen amúgy is üzemen kívül helyezett öntöző autók megfelelő felhasználása bizonyult.

Az idén télen már az *öntöző autók motorikus erejét fogjuk felhasználni a hó eltakarítására.*

— Már tavaly előtt beszereztünk próbára külföldről *két autó elé szerelhető hóekét,* ezek azonban *nem váltak be,* mert a német városok kitűnő útburkolataihoz tervezték azokat, s a mi rossz kövezetünkön 2—3 órai munka után már úgy elkoptak, hogy *műhelybe kellett küldeni.* E tapasztalatokon okulva az üzem egyik tisztviselője,

Kovács János felügyelő, az egyik magyar gyárral karöltve olyan autó elé szerelhető hóekét konstruált, amellyel még a legroszszabb útburkolatról is eltakaríthatjuk a havat,

anélkül, hogy a készülék tönkre menne. Ezt a hóekét már tavaly kipróbáltuk és *most 16 darabot készíttettünk* belőle. Ezekkel *az új automobilos készülékekkel az összes főbb útvonalakat néhány óra alatt le tudjuk ekézni és szabaddá tesszük.*

— A másik technikai újítás a télen veszedelmesen sikos úttestek *felszórására vonatkozik.* Eddig is szórtuk murvával, homokkal, vagy más anyaggal a síkos úttestet, de *csupán kézi munkával, minden technikai berendezés nélkül.* Ha olyankor állott be fagy, vagy csak ólmos eső, amikor a személyzet már elszéledt, előfordult, hogy semmit sem tudtunk segíteni. Nemrégiben

feltaláltak egy újszerű szórógépet, amely a hintőanyagot nagy gyorsasággal permetezi a sikos úttestre.

Ezt az aránylag kis készüléket *bármely teherautóra fel lehet szerelni.* A gépet az autó motorja hozza működésbe, mely gyorsan, egyenletesen *az úttest egész szélességében egyszerre hinti a sikosságot ellensúlyozó anyagot.* Rendeltünk egy ilyen gépet is,

ha beválik, többet is vásárolunk.

— A harmadik újítás az összekotort hó eltüntetésére vonatkozik. Már tavaly

kipróbáltunk egy finn találmányú új hóolvasztó készüléket,

amely *kitünően bevált.* Ebből az egyszerű szerkezetből most többet készíttettünk és főleg azokon a városrészeken akarjuk használni, ahol a főcsatorna és a Duna távol esik. Ezeknek

a hóemésztő gépeknek koxkályháját elektromotoros ventillálással izzítják,

amelyhez az áramot az uccai vezetékekből kellene szerezni.

— A technikai felkészültség mellett természetesen

nem nélkülözhetjük az emberi erőt sem.

A köztisztasági üzem 1700 alkalmazottja mellett *állandóan 500—1000 alkalmi munkás lesz permanenciában.* A munkások 8 órás váltással három turnusban fognak naponta dolgozni. Egy turnusban 400 állandó köztisztasági alkalmazott mellett, a havazás minősége szerint *ötszáz vagy ezer rendkívüli munkás dolgozik majd.*

— A gyalogjárók tisztántartása és szórása a háziurak feladata. A hivatal mégis, tekintettel a tavalyi panaszokra és balesetekre, *felkéri a rendőrfőkapitányságot a rendszabályok betartásának szigorú ellenőrzésére.*

A *Köztisztasági Hivatalnál* tehát minden rendben van, *haditerve kidolgozottan készen áll.* A seprő, kotró és egyéb tankok hadirendbe, felvonulásra sorakozva *várnak a riadóra.*

A szerdai közgyülés tárgyai az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este 7 órai kezdettel *Kozma* Jenő elnöklete alatt pártértekezletet tartott, amelyen a rendes és póttagok *csaknem teljes számban megjelentek.* Ott voltak: *Kozma* Jenő, *Pompéry* Elemér, *Girardi* Tibor, *Harrer* Ferenc, *Glücksthal* Samu, *Dinich* Vidor, *Usetty* Béla, *Bohn* József, *Nagy* Antal, *Csilléry* Béla, *Horváth* Károly belvárosi, *Holtzer* Nándor, *Deményi* Aladár, *Orova* Zsigmond, *Policzer* Gusztáv, *Éber* Antal, *Scheuer* Róbert, *Ereky* Károly, *Bódy* Tivadar, *Lédermann* Mór, *Ugron* Gábor, *Kiss* Menyhért, *Becsey* Antal, *Grosch* Károly, *Dorner* Gyula, *Balkányi* Kálmán, *Sümeghy* László, *Hubert* Vilmos, *Wellisch* Andor, *Martin* János, *Neményi* Imre, *Erősdy* Sándor, *Balás* Farkas, *Pásztélyi* Vilmos, *Erdey* Henrik, *Fejér* Ottó, *Treiber* Márton, *Fáber* Fülöp, *Tatár* Béla, *Bacsinszky* Vladimir, *Horti* József, *Gündisch* Guidó, *Bakonyi* János, *Gazdy* Jenő, *Rácz* Sándor és mások.

Kozma Jenő elnök mindenekelőtt a *taxirendszámok ügyében* tájékoztatta az értekezletet. A taxiügyhöz *Holtzer* Nándor, *Nagy* Antal, *Policzer* Gusztáv, *Pompéry* Elemér, *Becsey* Antal, *Éber* Antal és *Ugron* Gábor szóltak hozzá. A párt *Éber* Antal javaslatára elhatározta, hogy a taxi-rendszámok kiosztásánál három szempont figyelembevételét kívánja: 1. a bérkocsitulajdonosok igényeinek a lehetőség szerinti kielégítését, 2. a közönség érdekeinek biztosítását, és 3. azt, hogy a főváros minél nagyobb előnyhöz jusson a kiosztandó rendszámok révén.

Horváth IV. Károly kifogásolta, hogy az autotaxi bizottságot nem hívják egybe.

Kozma Jenő elnök beszámolt arról, hogy a tanügyi hatos bizottság megkezdte működését és ennek alapján máris biztosítva van az, hogy a tervezett luxusépítkezés helyett egyszerű, de több iskolát lehet majd építeni.

Dorner Gyula és *Pompéry* Elemér felszólalása után az értekezlet véget ért. Utána társasvacsora volt.

Holman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

REKLAM ÉS CÉGTÁBLA FESTŐ VÁLLALAT
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 23
Telefon: József 385-28
Csernák Jenő

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

„PRÄCISIOS"
elektrotechnikai és tudományos műszer laboratorium
Budapest, IX. ker. Mester-utca 22.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő fatedőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és fatedőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban: Automata 223-06. szám.

NEMES ÉS SCHRAMEK
OKL. MŰKERTÉSZ KERTÉPÍTŐK
BUDAPEST, I., MÉSZÁROS UCCA 56-a
TELEFON: KRISZTINA 509—38

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vízvezeték Központi fűtés

Telefon: Aut. 107—58.

KISSLING CSILLÁROK
legolcsóbb és legjobb kivitelben
VI. kerület, Podmaniczky-u. 31 szám

FŰTSÜNK
KOKSZ helyett
ANTRACIT
SZÉNNEL
Cca 8000 kalória!
Lényeges megtakarítás!
Központi fütésnél, töltőkályháknál és ipari célokra
a legolcsóbb és legideálisabb fűtőanyag
Kérjen egy befűtéshez próbát!
GÁSPÁR FÜLÖP
Hungária körút 87
Tel.: Aut. 136-10

PARKETTA
szállítása, mindennemü padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
Budapest, VII., Rákóczi-út 82.
Telefon: József 133—43 és József 131—17.

CAPITOL a Baross téren
Telefon: J. 343-57
Csütörtök November 29-től
2 NAGY VILÁGATTRAKCIÓ!
MODERN CASANOVA
kiállítási filmrevü 9 felvonásban HARRY LIEDTKE és VIVIAN GIBSON a főszerepben
JÁTÉK AZ ÉLETTEL
egy artista szerelemtört. 8 felv. Rend. BOLVÁRY GÉZA Főszer. MARR JOHNSON és WERNER FÜTTERER
ELŐADÁSOK: 5, 1/48 és 1/210 órakor.
HIRADÓK
Vasár- és ünnepnapon: 1/24, 1/26, 1/28 és 1/210 órakor.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES OÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 13. Telefon: József 415—93.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat a következő cégek kapták:

Kőmives munkálatokat az Andrássy-laktanyánál: Pink Béla 6135;

Víz- és csatornavezetéki munkákat a Madarász u. kórháznál: Lichtmann Adolf 52.902, a Vágány uccai kertészetnél: Ruffián István 4695;

Linoleumfektetési munkát a Koronaőr uccai iskolánál: Rácz József 6219;

Fűtőberendezési munkát a Madarász uccai kórháznál: Gerő N. Nándor 94.119;

Ács munkát a Vágány uccai kertészetnél: Riedl Bertalan és Fia 5433 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű fővárosi versenytárgyalásokon a különböző közmunkák végzésére és szállítására a következő cégek és vállalatok pályáztak:

Mázoló munkára a Madarász uccai kórháznál: Hauswirth Ödön 11.400, Márton Ferenc és Társa 8400, Leisen Adolf 6600, Schuller János 9000, Máté István 7800, Steiner és Szimper 6900, Zimmermann Lóvász 9000, Reitzer Ferenc és Fia 12.000.

Kőfaragó munkára a Flórián-szobornál: Müller Ernő 5346, Král Gyula 4032, Putz János 6657, Seenger Béla 3539;

Burkoló munkára a Népszállónál: Strasser Vilmos 2944, Urbach és Tafler 2799, Cristofoli Vince 5594, Balog Ferenc és Társa 2280, Melocco Péter 2866, a Szt. István kórháznál: Schillinger Vilmos 4498, Cristofoli Vince 4799, Zsolnay-gyár: 3450, Gerber József 5730, Schillinger Zsigmond 3791, ifj. Cristofoli Vince 4552 pengő vállalati áron.

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

Radiatorok, Fütőtestek, Hőálló zománcozás
25 ÉVES GYAKORLATTAL
BIEDL KÁROLY
Budapest, VII kerület, Hársfa ucca 57. szám
TELEFON: JÓZSEF 419—64

Az 1925. évi kiállításon ezüstéremmel kitüntetve.
Az 1927. évi országos kiállításon nagyezüstéremmel.
Hermann János épület és műlakatos, Budapest, I., Avar-u. 19.
Telefon: Aut. 505—82.

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMITŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623—41. sz.

SZMOLEN PÁL ALAPITÁSI ÉV 1897
lakatosmester és szerszám készitő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerűbben és legolcsóbban készit uj szerszámokat a kőfaragószobrász, mükő, burkoló, parkettázó, kövező, kő, müves stb. ipar részére

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZITÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

MARINKA IMRE
ÁCSMESTER
Budapest, VII. Czobor-utca 63. sz.

Kaucz István
épület, butor és boltberendező asztalos
Budapest, I., Győri-ut 1.

SAJT JÁNOS
műbutorasztalos és lakberendezési vállalata
Budapest, I. Szt. János-tér 4

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

WELLNER LÁSZLÓ
épitési vállalkozó *Telefon: J. 409-14*
Budapest, X., Pongrácz-út 17/P2. szám

VÖGEL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Aut. 502-31.
Épület, szobrász és műkőmunkák készitése

Fratrichevich István diszitő-festő
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98. Budapest VII, Dembinszky-u 38

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST, VII, Rottenbiller u. 29.

ÁBRAHAM ÉS GURTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és diszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fütés.

DIÓSY JÁNOS BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 24.
rézárukereskedő TELEFON: JÓZSEF 420-55

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T. *Telefon:*
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8. *L. 908-62*

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZV. TÁRS.
BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 15.
az Egeresi Gipsz- és Műtrágyagyár Részv. Társ. Aghires és Kramer J. Első Egeresi Gipsz- és Műtrágyagyár, Aghires képviselete
Telefon szám: 805—25.

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐ-MESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-82. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint szárito berendezéseket és bádogos munkákat.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17. Telefon: J 431-88
Mindennemű padozat készitése egyszerű és diszes kivitelben. Javitások jutányos áron.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz

BUCSANYECZ JOZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

SZÓRAKOZÁS

A milanoi Scala e heti előadásai a Városi Színházban. Szerda: Alarcosbál (Maria Casali bemutatkozása, partnerei: Giuseppe Palet és Grandini). Péntek: A szevillai borbély (Rosina: Lina Pagliughi, partnerei: Cristy Solary, Franzo Salvatore). Az előadásokat vezényli: Maesto Arturo Lucon karnagy. Jegyek a Városi Színház pénztáránál és az összes jegyirodákban.

November 29-től december 5-ig:
PROLONGÁLVA A
CORVIN KAMARA
-ban
a nagysikerű
Az ucca angyala
FŐSZEREPBEN:
JANER GAYNOR, CHARLES FARREL
(a Virradat és a Hetedik Mennyország főszereplői)
és a kisérő műsor.

Németh Vilmos
épitési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKITÓK, MOTORDINAMÓK ÉS GENERÁTOROK

DÖREN HENRIK és TÁRSA
Alapitva: 1891. asztalosmunkák gyára Alapitva: 1891.
Iroda és raktár: VI., Hegedüs Sándor-ucca 26 sz.
Telefon: Aut. 297-77.
Gyártelep: Dévény-ucca 20-22. Telefon: L. 964-07.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNELKÜLI FAREDŐNY
BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszműbádogos,
egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

Aziparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Orsz. Közp. Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428—77
Háziipari oszt.: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textiloszt.: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fütési vállalkozó
I. kerület, Szász Károly ucca 5. szám
Telefon: Automata 539—59

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Dr. Pajor Sándor — egészségügyi főtanácsos. A kormányzó dr. *Pajor* Sándornak, a Pajor-szanatórium igazgató főorvosának, valamint dr. *Kocsis* Elemér és dr. *Szerb* Zsigmond székesfővárosi kórházi főorvosoknak, továbbá dr. *Országh* Oszkárnak, az Erzsébet királyné-szanatórium igazgató-főorvosának a közegészségügyi szolgálat terén kifejtett értékes munkásságuk elismeréseül az *egészségügyi főtanácsosi címet* adományozta.

Ünneplés a Kőbányai Egységes Pártkörben. A *Kőbányai Polgári Pártkör* szép ünneplésben részesítette választmányi tagját, *Lengyel* Rezső postafőfelügyelőt, akit a kőbányai postahivatal éléről a középponti postakézbesítőhivatalhoz neveztek ki főnökké. A vacsorán *Sajó* János pártelnök köszöntötte az ünnepeltet, a kőbányai kaszinó nevében *Halter* Károly vezérigazgató, a kőbányai postahivatal személyzete részéről *Dömötör* Sándor postafőtiszt és *Mátyás* G. beszélt. *Fehér* Ottó ny. államtitkár, országgyűlési képviselő az új postafőnököt: *Mátyás* Józsefet köszöntötte, *Usetty* Béla országgyűlési képviselő pedig Kőbánya hazafias polgárságára ürítette poharát. A sikerült estét *Dongó* Orbán, a párt ügyvezető elnöke és *Szöcs* János rendezték.

Budapest Fürdőváros Egyesület közgyűlése december 2-án, délelőtt 11 órakor lesz a Gellért-fürdő hangversenytermében *dr. József Ferenc* kir. herceg elnöklete alatt. *Vass* József népjóléti miniszter, az egyesület tiszteletbeli elnöke, az évi közgyűlésen fejti ki nagyszabású fürdőügyi programját, amely minden bizonnyal döntő befolyású lesz az 1930-ban Budapestre tervezett *fürdőügyi és idegenforgalmi kiállításra*. Ezt egyébként *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, az *Országos Idegenforgalmi Tanács* elnöke, immár napirendre is tűzte.

Pártélet a Józsefvárosban. A *Józsefvárosi Egységes Polgári Párt*, Iparosok és Kereskedők Köre Or uccai helyiségében hétfőn este *Bohn* József törvh. biz. tag, a pártszervezet elnöke előadást tartott a főváros fejlődéséről, a török hódoltságtól napjainkig. *Usetty* Béla orszgyül. képviselő pedig a fővárosi adminisztráció kialakulásáról és a várható főv. törvényreformról beszélt. Mindkét előadást nagy figyelemmel hallgatta a szépszámban egybegyűlt polgárság, melynek nevében *Molnár* Béla dr. mondott köszönetet az előadóknak. Az előadó-estet vacsora követte, melyen résztvettek *Kozma* Jenő, *Ereky* Károly és *Dinich* Vidor is. *Kozma* Jenő a polgári egység gondolatának ápolására és ennek az életbe való átültetéséről beszélt nagy tetszés mellett. *Ereky* Károly gazdasági problémákat fejtegetett, *Dinich* Vidor pedig arra hívta fel a Józsefvárosiak figyelmét, hogy *Bethlen* István és *Kozma* Jenő zászlója alatt igyekezzenek a szebb, boldogabb Magyarország felépítésén lelkes odaadással közreműködni.

Élénk pártélet a Józsefvárosi Iparosok és Kereskedők Körében. Az *Egységes Polgári Párt Józsefvárosi Iparosok és Kereskedők Köre* újabban politikai bizottságot létesített, melynek célja, hogy a tagok érdeklődésének ébrentartása és fokozása végett a közérdekű és aktuális politikai kérdéseket megvitassa és a kerület közvéleményének a polgári egység irányában való kialakulását előmozdítsa. E bizottság, mely minden hétfőn ülésezik dr. *Molnár* Béla elnöklete alatt, már eddig is élénk tevékenységet fejtett ki. Elsőizben *Molnár* Dezső pénzügyi főtanácsos a Józsefváros fejlődését és forgalmát befolyásoló eseményeket ismertette részletesen. Ezt követte dr. *Ráskay* Alfonz ügyvéd magasszínvonalú előadása, mely az országos politika összes aktuális problémáit felölelte, majd *Führer* László főtitkár a székesfőváros új szállítási szabályzatáról tartott szakszerű előadást, november 12-én *Bohn* József törvényhatósági bizottsági tag, a kör elnöke, a törvényhatósági bizottság összetételében és a községi pártok számarányában az utóbbi években beállott változásokat ismertette és a körnek a Polgári Egység Klubjában, valamint a Pártértekezleten való erőteljesebb képviseletéről szólott, legutóbb pedig *Bogenfürst* György VIII. ker. városbiró, a világhírű magyar kocsigyártó ipar folytatóinak, a magyar autokarosszéria készítő iparnak fejlődését gátló okokat ismertette. Az előadásokat mindenkor beható vita követte, melyben a Józsefváros polgárai egyre növekvő számban vesznek részt.

Lövészárok és ostromállapot a Korall uccában. *(Levél a szerkesztőhöz.)* A Korall uccában, a külső Lipótvárosnak ebben a boszorkányos gyorsasággal épülő uccájában uralkodó lehetetlen viszonyokra szeretném fölhívni a közjóért mindig szívesen síkraszálló *Fővárosi Hirlap* figyelmét. Ezuttal ugyan rossz kitétel a „síkraszállás", mert a Korall uccában hetek óta bányákat fúrnak és a kihajított homoktorlaszokból nagyszerű fedezékeket lehetne építeni. Tessék elképzelni, szerkesztő úr, hogy fest most a Korall ucca egy péntek esti felhőszakadás után! Ötemeletes barokkstilű bérpaloták, amelyeknek lépcsőházába az ember kilós sártömböket cipel be a sarujáu! Hetek óta fúrnak, faragnak a Korall uccában a munkások, egy hosszú csatornát megástak, betemették s most megint zeg-zúgos vízhálózatot terveznek nagy bánatunkra. Elismerem, hogy van célja és rendeltetése az ilyen közmunkáknak. Hogyne volna! De miért most, levelek hullása, daru távozása idején? Nem lehetett volna hozzáfogni akkor, amikor a házak még csak épülőben voltak? S ha már benne vagyunk a slamasztikában, nem lehetne siettetni a munka tempóját? Talán ha a *Fővárosi Hirlap* helyt ad panaszainknak, számíthatunk az illetékes városi hivatal fokozottabb jóindulatára, mert így igazán csak Korall sziget vagyunk a sár- és homoktengerben. Kiváló tisztelettel: *Dr. K. L. gyógyszerész.*

Terézvárosi polgárok társasvacsorája. A terézvárosi egységespárti választópolgárok minden kedden este társasvacsorát rendeznek a *Kovács-kávéház* első emeleti különtermében. Ezek a társas összejövetelek rendszerint igen élénkek, az e heti kedd esti összejövetelen azonban a hangulat a szokottnál is lelkesebb volt, mert a vacsorán megjelent *Kozma* Jenő dr. orsz. képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt népszerű elnöke is. A pártelnököt *Farkas* József dr. törv. bizottsági tag üdvözölte. *Kozma* válaszában összetartásra hívta föl a jelenlevőket.

Gyász. *Pásztélyi* Vilmos igazgató és neje *Palágyi* Mária, úgy a maguk, mint vejük Giovanni de *Luca* olasz kir. tüzéralezredes, unokájuk *Lucy* és a gyászoló rokonság nevében jelentik, hogy *Margit* leányuk, férjezett *de Luca Giovanniné*, virágzó fiatalságában, Rómában hirtelen elhunyt. A szomorú gyászeset alkalmából a fájdalomtól megtört szülőket a részvét minden jelével elhalmozták.

Az Eternola, a magyar gramofon. A magyar ipar új állomáshoz érkezett. Az egyetlen magyar gramofongyár, az *Eternola Mechanikai Rt.* városi üzlete *IV., Kossuth Lajos ucca 15. sz.* alatt megnyilt, hol bemutatja saját gyártású, elsőrangú kivitelű, abszolut tiszta hangú és mégis olcsó *Eternola beszélőgépeit.* Kedvező fizetési feltételek.

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vízgyógyintézet nap- és légfürdő

Kész ajtók és ablakok vasalva és alapmázolva

nagy mennyiségben, azonnal kaphatók Készít azonkívül tömör hálószobákat és rendelésre rajz szerint, mindenféle asztalosmunkát a legszolidabb kivitelben **Malomsoky József** asztalos-árugyárrt
Gyártelep: VII., FRANCIA-ÚT 11. SZÁM
Telefon: T. 464—65, 464—66. Prospektus díjtalan

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FENYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL M NDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉP-LAKATOS BERMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER., KEMENES UCCA 6

LAPIDES LAKBERENDEZESEK
VI. ROZSA UTCA 72.
ALAPITVA 1865.
TEL. 288-47.

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

SCHWEIGER REZSŐ ÉS KULÁS JÁNOS kövezőmesterek és útépítési vállalkozók
Budapest, III, Üröml ucca 41

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

Volentics Lajos
okl. kőművesmester és építési vállalkozó
VI. Névtelen ucca 1959-1963/a. c.

Csütörtökön
PESTI HŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

LAMMEL FERENC
BÁDOGOS, VIZVEZETÉK ÉS KÖZPONTI FŰTÉS
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF U. 17.
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 441—51.

IFJU CRISTOFOLI VINCE
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921—55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18—20.

KAISER HUGÓ
ÉPITŐMESTER Budapest, VI., Frangepán ucca 21. szám
Telefon: Lipót 901—902. szám

VAITS SÁNDOR
építőmester, építési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

Ceres ételzsir
Hutter gyártmány
szavatoltan tiszta, egészséges és
könnyen emészthető
100% tiszta kókuszzsir.
Olcsóbb a disznózsirnál!

Versenytárgyalási hirdetmény

A székesfőváros vízműveinél a gépészeti berendezés kicserélése következtében az egyes telepeken a következőkben megjelölt szivattyúk válnak szükségessé:

1. A káposztásmegyeri főtelepen: *a)* 6 darab vízszintes tengelyelrendezésű, nagynyomású centrifugálszivattyú; *b)* 4 db különös teljesítményű vertikális tengelyelrendezésű, nagynyomású centrifugálszivattyú; *c)* 2 darab fenékszivattyú 1—1 elektromotorral; *d)* 2 darab fenékszivattyú 1—1 benzin- vagy nyersolajmotorral; *e)* 2 darab evákuáló szivattyú 1—1 elektromotorral; *f)* 2 darab evákuáló szivattyú 1—1 benzin- vagy nyersolajmotorral.

2. A káposztásmegyeri I. átemelőtelepen: *a)* 4 darab vertikális tengelyelrendezésű, alacsonynyomású centrifugálszivattyú; *b)* 1 darab fenékszivattyú elektromotorral; *c)* 1 darab fenékszivattyú benzin- vagy nyersolajmotorral; *d)* 1 darab evákuáló szivattyú elektromotorral; *e)* 1 darab evákuáló szivattyú benzin- vagy nyersolajmotorral.

3. A káposztásmegyeri II. átemelőtelepen: *a)* 6 darab vertikális tengelyelrendezésű, alacsonynyomású centrifugálszivattyú; *b)* 1 darab fenékszivattyú; elektromotorral; *c)* 1 darab fenékszivattyú benzin- vagy nyersolajmotorral; *d)* 1 darab evákuáló szivattyú elektromotorral; *e)* 1 darab evákuáló szivattyú benzin- vagy nyersolajmotorral.

4. A budaújlaki telepen: *a)* 8 darab különböző teljesítményű, vertikális tengelyelrendezésű magasnyomású centrifugálszivattyú; *b)* 1 darab fenékszivattyú elektromotorral; *c)* 1 darab fenékszivattyú benzin- vagy nyersolajmotorral; *d)* 1 darab evákuáló szivattyú elektromotorral; *e)* 1 darab evákuáló szivattyú benzin- vagy nyersolajmotorral.

5. A krisztinavárosi átemelőtelepen: 9 darab vízszintes tengelyelrendezésű, magasnyomású centrifugálszivattyú.

6. A kőbányai átemelőtelepen: *a)* 2 darab vízszintes tengelyelrendezésű, magasnyomású centrifugálszivattyú; *b)* 1 darab evákuáló szivattyú elektromotorral; *c)* 1 darab evákuáló szivattyú benzin- vagy nyersolajmotorral.

A székesfőváros tanácsa ezeknek a gépészeti berendezéseknek a szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet, utalással a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, amelyek az eljárás során irányadókul szolgálnak.

A szivattyúk és motorok teljesítményére és kivitelére, úgyszintén arra vonatkozóan, hogy az egyes szivattyúk a vízműveknek mely telepein kerülnek felszerelésre, a közelebbi adatokat a részletes leírás tartalmazza, amely a vízművek igazgatóságánál, IV., Reáltanoda ucca 1—3. sz. II. emelet 20. sz. alatt folyó évi november 26-ától 3 pengőért megszerezhető; ugyanott a szivattyúk elrendezését feltüntető tervrajzok megtekinthetők és a szükséges felvilágosításokat is megadják.

A beszerzésre kerülő berendezésnek különlegességére az üzembiztonság érdekében támasztott fokozottabb igényekre való tekintettel a szállítást csak olyan cég kaphatja meg, amely cég kimerítően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretű, teljesítményű és kivitelű szivattyúkat mint önálló cég már sikerrel szállított és üzembe helyezett.

Az ajánlatokat mindegyik telepre vonatkozóan külön-külön kell megtenni s a székesfőváros tanácsa az ajánlatok elfogadásáról telepenként külön fog dönteni.

Az ajánlatokat **folyó évi december 22. napján délelőtt 11 óráig** a Központi városházán a vízvezetéki és világítási ügyosztályban, II. emelet 302. sz. alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak december 22-én déli 12 órakor a vízvezetéki és világítási ügyosztálynak a II. emelet, 298. sz. alatt lévő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1928. november 22-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vizvezeték, csatornazás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Margalit Andor és Ödön
mérnök-épitőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 386—43 és József 429—24

Magyar Épitő Részvénytársulat
Budapest, IV. kerület, Teréz körút 34. szám
Alapittatott: 1889. Telefon: Automata 272—64. szám
Mindennemü vízépitési, folyamszabályozási csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakódások. Alapozások mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek. Hajó- és kotrójavitótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. —— *Telefon: J. 314-16.*

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—52.

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK,
KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK
GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornazás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52

Évi teljesitő képesség:	12,000 vagón cement
	5 000 „ mész
	80.000,000 darab tégla
	8.000,000 „ cserép

Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan
Téglagyárak: Buda, Köbánya, nyergesujfalu

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt — *Telefon: Autom. 530—03*

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MERNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

MONTANIT RENDSZERÜ
hőszigetelő stabil, transportabilis és montanit aszbeszt épitkezések
Budapest székesfőváros elvi engedélye és elismerő levelei
CLÁRA ÉPITŐVÁLLALAT, POLLÁK LIPÓT
Budapest, VII., Wesselényi ucca 33.
Telefon: József 366-26

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Automata 212-07

STEINER ÉS SZIMPER
disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

Kőbánya: Budakalász **KRÁL GYULA** Telefon: Aut 624-88
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
Budapest III, Lajos-u. 77/79

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 986—6

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI. Váci-út 13. Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt és faragott fában, londina léc, zárlécben és állvány anyagokban.

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVAN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

ANGYAL KÁROLY
Autokarosszéria és gépjavitó üzeme.
Specialis Autogénhegesztés.
Budapest, VIII., Szigony u. 12.
Telefon: József 549—79.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Aszfalt-útépitő,
szigetelő és tetőfedővállalat
Korek E. Budapest
VIII. ker., József-körút 64.
Telefonszám: J. 449-21.

Havas Lajos
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 december 5. — 49. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

A középosztály

érdekében nagyszabású akciót indít az *Egységes Községi Polgári Párt*. A társadalmi egyensúly és a gazdasági lehetőségek megjavítása terén ez a legújabb lépése a pártnak, amely a középosztály ügyeinek megvitatására rendkívüli közgyűlést hív össze. A középosztály ügyének tanulmányozására a párt olyan kiváló tagját küldte ki, mint *Glücksthal* Samu, aki bizonyára egészséges és böles meglátásokkal és célravezető eszközök bemutatásával fog a közgyűlés elé lépni.

A középosztályról beszélünk. Nekünk, régi pesti embereknek a *középosztály* szóra akarva, akaratlanul mindig eszünkbe jut *Vázsonyi* Vilmosnak egy híres vezércikke, amelyet kerek huszonnyolc esztendeje írt „a középosztály-tenyésztés"-ről. Jó lesz most idézni ezt a vezércikket, mert mielőtt a középosztály sorsának meghányás-vetésére kerülne a sor, legalább tisztában kell lenni azzal, hogy *mi is az a középosztály*. Vázsonyi híres cikkéből írjuk le ezt a néhány mondatot, amely az akkori idők hatalmon levői ellen irányult:

„Középosztály? Mi az, kérem, kik tartoznak hozzá, hol kezdődik, hol végződik? Azok tartoznak kebelébe, akik párbajképesek? Dehát kik párbajképesek? Avagy a középvagyont jelzi az elnevezés? Az ingatlant 100 holdtól ezer holdig? Vagy az ingó vagyont is? Ide tartoznak a kereskedők és iparosok is? És a lateinerek, az ügyvédek, orvosok, tanárok, írók, mérnökök, tisztviselők, akiknek se földjük, se Wertheim-szekrényük, csak hazafiságuk, szorgalmuk és szabadságszeretetük? A lateinerek osztályán akarnak és tudnak-e önök segíteni? Pedig ez a réteg a nemzet sava, szelleme, szabadságának ma, midőn még milliók vannak az alkotmány sáncain kívül, legfőbb támasza. Mit törődnek önök a szegény falusi orvos küzdelmeivel, aki egyetemi műveltséggel kénytelen elparlagiasodni, hogy nyomorultul megélhessen? Mit azzal, hogy már a gazdagnak csufolt ügyvédi kar is tele van proletárokkal? Mit fáj önöknek, hogy a szegény mérnök sohasem lehet önálló, örökös bérmunkás marad: az író és tanár silány fizetéséért fogyasztja agyvelejét, idegeit? Mit tudnak önök a becsületes bíró és tisztviselő vívódásáról, hősies önmegtagadásáról, mikor családját, becsületét és az állam méltóságát kénytelen fentartani nevetséges fizetésért?"

Valóban a Vázsonyiak nagyszerű küzdelme kellett hozzá, hogy a társadalom ma már igenis minderre nyugodt lélekkel tudjon felelni. Mindazt, amit Vázsonyi akkor még csak kérdezett, ma már az egész nemzet állítja, de cselekedni is kell azért a középosztályért, amelynek „se földje, se Wertheim-szekrénye, csak hazafisága és szorgalma van". Ami pedig a középosztály terjedelmét illeti, hogy meddig nyuljon el a segítő kéz, milyen távolságokat kell befognia a nagyszabású akciónak, körülbelül arra is megfelel Vázsonyi Vilmos. Mi legalább úgy érezzük, hogy ma már a lateinereken, az ügyvédeken, orvosokon, tanárokon, írókon és tisztviselőkön kívül a középosztály fogalma felöleli az önálló iparost és kereskedőt is. Ezeknek a sorsa is fájdalmasan hasonlatossá, szomorúan egyezővé lett amazokéval. Ha a lateiner silány fizetésért fogyasztja agyvelejét és idegeit, ma már a kereskedő és iparos sem mondhat egyebet magáról, de ráadásul még léte, egzisztenciája a silány életstandard mellett még állandó veszedelemben is forog.

Nem tudnánk biztos számokat mondani, de az az érzésünk, hogy Budapest kétszázezernél több lakása közül nyolcvanezer lakásban ütötte föl fejét a középosztály gondja. Ide kell számítani a köztisztviselőket, a tanítással foglalkozókat, a magántisztviselőket, az egyéb értelmiségieket, az önálló iparosokat és kereskedőket, egyben a katonatiszteket és csendőrtiszteket is. Csaknem hasonló eredményre jutunk akkor is, ha átlagos számítással a középosztálynak tulajdonítjuk a két-, három- és négyszobás lakásokat. Amennyiben ezek között tényleg sok olyan lakás akad, ahol több proletár-család húzza meg magát, vagy ahol más okból nem középosztálybeli lakik, de legalább ennyi *egyszobás* lakás is akad, amely középosztálybeli családok lakóhelyéül szolgál. Eme számítás alapján kétszobás lakás ötvenötezer, háromszobás lakás huszonnégyezer, négyszobás lakás tizenegyezer lévén körülbelül Budapesten, számítani lehet tehát kilencvenezer középosztálybeli családot.

Elfogadhatjuk tehát alapul, hogy nyolcvankilencvenezer család jobb sorsát kell a közeljövőben egyengetni. A gondoskodásnak azonban nagyon tág tere nyílik, mert nem hinnénk, hogy ezeknek a családoknak a havi jövedelme meghaladná a kétszázháromszáz pengőt. A főváros statisztikai hivatalának mult évi adataiból, amelyeket bizony az idei drágaság növekedtével jelentékenyen föl kell emelni, nagyon szomorú kép tárul elénk. Egy négytagú család legminimálisabban számított életszükséglete ugyanis heti 47 pengő és 30 fillér volt tavaly, vagyis az idei drágulást beleszámítva ez az összeg meghaladja a havi kétszáz pengőt. Pedig hátborzongatóan szegény ez a budget, amely például egy négytagú családnak *heti* 3 és fél kiló másodosztályú húst, 80 deka zsírt, 7 liter tejet, *3 darab tojást*, fél kiló juhtúrót, 14 kiló gyárban készült félbarna kenyeret, egy kiló 2. számú főzőlisztet, tíz kiló burgonyát, 2 kiló savanyúkáposztát, 2 kiló babot és fél kiló cukrot irányoz elő 26.78 pengő értékben. Ezenkívül 6.82 pengő jut *hetenkint* ruházatra, 6.18 pengő fűtésre és világításra, végül 7.52 pengő pedig lakásra. *Kultúrára, de még szappanra sem jut tehát a kétszáz pengőből egy fillér se.*

Megdöbbentő adatok ezek, amelyek kétségbeeséssel töltik el az embert, különösen, ha arra gondol, hogy mindeddig nem akadt senki, aki a középosztály megmentését megkísérelte volna. Pedig ma vannak ügyvédek és talán orvosok is, akiknek életstandardja nem haladja meg ezt a mértéket. Az egész magyar társadalom reménysége kell, hogy legyen az *Egységes Községi Polgári Párt* akciója, amelynek teljes eredményre kell vezetnie. Meg kell menteni a magyar középosztályt. Saint Simon írta ezeket a sorokat: „Képzeljük el, hogy Franciaország elvesztené tíz legkiválóbb művészét, tíz legkiválóbb íróját, tíz legkiválóbb iparosát, tíz legkiválóbb kereskedőjét: a nemzet léleknélküli testté válnék abban a pillanatban, hogy ezeket elvesztené; rögtön alsóbbrendűvé válnék azokkal a nemzetekkel szemben, amelyeknek ma versenytársa."

Milyen jelentéktelen aggodalom volt a Saint Simoné a mienkével szemben, akik az egész magyar középosztály elvesztésétől félünk és akiknek kulturális és gazdasági romlását és bukását áhítozva várják a szomszédjaink.

SCITOVSZKY BELÜGYMINISZTER: Nem avatkozom be az autonomiába

Az új törvény alapján egy év mulva választani lehet Budapesten

A baloldali polgári ellenzék részéről néhány nap óta sorozatos támadások érik *Scitovszky* Béla belügyminisztert amiatt, hogy a fővárosi reform tervezetét még nem ismertette a pártvezérekkel. A támadásokat azzal okolják meg, hogy a belügyminiszter igéretet tett ennek a kérdésnek sürgős megoldására vonatkozóan, amennyiben kijelentette, hogy legkésőbb december 15-ig a képviselőház elé terjeszti az új fővárosi törvényjavaslatot.

Amíg egyrészt amiatt támadják a belügyminisztert, hogy még nem ismertette a községi pártok vezetőivel törvényjavaslatát, addig másrészt még a kereszténypárti körökben is az autonómiába való beavatkozással, az autonómikus jogok csorbításával vádolják *Scitovszky* Béla belügyminisztert és ezeknek az utóbbi támadásoknak az az „alapja", hogy tudomásuk szerint a fővárosi reform autonómia-ellenes rendelkezéseket tartalmaz. Az egyik ok tehát a reform ismertetésének elhúzódása, a másik ok ennek ellenkezője: az a sejtés, hogy a javaslat állítólag autonómia-ellenes. Bár ez a nyilvánvaló ellentmondás magában rejti az állítások cáfolatát, mégis szükségesnek tartottuk, hogy megkérdezzük ezekről a támadásokról magát *Scitovszky* Béla belügyminisztert, tekintettel arra a körülményre, hogy az autonómia-ellenes tendencia vádjának *Joanovics* Pál is kifejezést adott abban a beszédében, amelyet a fővárosi törvényjavaslat felsőházi vitájában mondott.

Scitovszky Béla belügyminiszter

ezeket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— En a magam részéről

változatlanul sürgősnek tartom a fővárosi reform tető alá hozatalát,

de *a képviselőház munkarendjének megállapítása nem tőlem függ.* A javaslat előkészítés alatt áll és most is csak azt mondhatom, hogy *egészen rövid időn belül meg fogom azt ismertetni a községi pártok vezetőivel, akiknek a véleményét meg akarom hallgatni.* Ugy terveztem, hogy

a reformjavaslatot még december közepén a Ház elé terjesztem.

Az a kérdés azonban, hogy lesz-e fizikai lehetőségem arra, hogy még a karácsonyi szünet előtt eleget tegyek igéretemnek.

— *A miniszterelnök úr a kormány összes javaslatait visszavonta arra való tekintettel, hogy a Ház megkezdi a házszabályrevizió tárgyalását.* A házszabályrevizió megszavazása után — mint a miniszterelnök úr a Házban bejelentette — berekesztik az ülésszakot. A kormány minden javaslata, tehát

a most még előkészületben lévő fővárosi törvényjavaslat is csak az új ülésszakban lesz beterjeszthető.

Nem lehetetlen, sőt *valószínű, hogy az új ülésszak csak a karácsonyi szünet után kezdődik, így tehát megtörténhetik, hogy igéretemnek rajtam kívül álló okokból nem tehetek eleget.* De nem is ez a lényeg. A lényeg az, hogy *én sürgetem a javaslat tető alá hozatalát és mindent megteszek, hogy a késleltető akadályokat az útból elhárítsam.*

— Ami az autonómikus jogok gyakorlásával kapcsolatosan kifejtett aggodalmakat illeti, a felsőházban mondott beszédemben kértem a felsőház tagjait, ne induljanak ki abból a felfogásból, mintha gyha én az autonómia rovására akarnám a fővárosi adminisztrációt megerősíteni. A leghatározottabban kijelenthetem, hogy

nem óhajtok beavatkozni az autonómiába, mert nekem nem az autonómia gyöngítése, hanem megerősítése a célom.

Minden aggodalmaskodót megnyugtathatok: *nem akarom az autonómia jogait megnyirbálni,*

csak serkenteni akarom az autonómikus szerveket kötelességeik teljesítésére.

Az autonomia nem lehet egyoldaluan csak alkotásra hivatott intézmény — *az ellenőrzés teljes kikapcsolásával.*

Scitovszky Béla belügyminiszter közölte még a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy

az új fővárosi törvény tervezetét nem közli a fővárossal, mert ez eddig sem volt gyakorlatban, az egyes pártok vezéreinek azonban bemutatja.

Ha lesznek is némi eltolódások az egyes terminusokban, végcélja az, hogy

egy év mulva az új törvény alapján választani lehessen Budapesten.

Az időközi választások kitűzése most már természetszerűen tárgytalanná válik. Az 1928. december 31-én lejáró mandátumok meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot a felsőház is letárgyalta. A felsőház üzenetét átvette a képviselőház és így csak a kormányzói kihirdetés van hátra. Ez a napokban feltétlenül megtörténik és így ez a sokat vitatott kérdés, amely annyi port vert föl, lekerül a napirendről...

Horthy Miklósné és a főváros gyermekfelruházó akciója

A kormányzóné megható szeretettel karolja fel már évek óta a székesfőváros gyermekfelruházó akcióját és tavaly is egymaga *több mint ezer szegény kisfiút és leányt látott el meleg téli ruhával, karácsonyi ajándékkal.*

A főméltóságú asszony az idén is hasonló áldozatkészséggel és meleg érdeklődéssel kapcsolódott bele a főváros karitatív munkájába, a különbség mindössze annyi, hogy

tavaly a kormányzóné karácsonyi felruházó ünnepe nyitotta meg, az idén pedig ő rekeszti be az akciót.

A főváros maga *már november 1-én megkezdte a reászoruló gyermekek között a meleg holmik és tábbelik szétosztását.* Az idén nemcsak a szétosztás időpontja változott meg, hanem a lebonyolítás módja is. Az előző években *központilag* osztották szét a ruhákat, míg az idén ez decentralizálva *nyolc helyen* történik.

Az iskolanővérek válogatták ki a tanítók közreműködésével, a felruházásra szoruló gyermekeket. Mindegyik kellő időben utalványt kapott, amelyen pontosan olvasható, hogy melyik gyermek mit kap, melyik elosztó helyen. Pontosan feltűnteti az utalvány azt is, hogy melyik nap melyik órájában kell jelentkezni a holmik átvételére. Az idén különösen

ügyelnek arra is, hogy a ruhák, cipők testhezállók legyenek,

mert tavaly sok panasz volt amiatt is, *hogy részint túlnagy, részint túlszűk darabokat kaptak egyesek.*

A szétosztás teljes erővel folyik, s karácsonyra minden kiszemelt gyermek —

összesen kb. 8000 megkapja téli ruháját.

A felruházásnak ezt a módját főleg azért választotta a főváros, mert azt akarja, hogy *a hidegebb téli napokra minden nélkülöző gyermeknek jó öltözete legyen.*

A karácsonyi felruházó-ünnepet a kormányzóné személyes jelenlétében azért *változatlanul megtartják* az ünnepek előtti vasárnapok egyikén s

a főméltóságú asszony ezidén is kiosztja a gyermekek között a maga ajándékait.

Összesen 20.000 darab kitűnő minőségű, tetszetős ruha és cipő kerül szétosztásra; *az akcióra közel 200.000 pengőt költött a főváros.*

MOZGÓKÁVÉHÁZAKAT AKART JÁRATNI a villamossineken egy vállalkozótársaság

Luxus villamoskocsi és 35 százalékos tarifa lesszállítás

Valaha több-kevesebb joggal *a kávéházak városának* nevezték Budapestet. Kis híja, hogy egy élelmes vállalkozó mozgó kávéházaival a „waggon-cafe-restaurant"-ok városává nem tette Budapestet. A közelmultban hivatalos tudósításokban néhány szóval megírták, hogy a főváros közlekedési bizottsága a villamosvasuti luxuskocsik járatásának tervét — mint keresztülvihetetlent — *elejtette.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdekesnek tartotta utánajárni annak, mi van e bizarrnak látszó ajánlat mögött és a következőket tudta meg:

— Egy budapesti érdekeltség, amelyben közismert nevek is szerepelnek, nemrégiben felkereste a *Beszkárt* igazgatóságát és közölte vele, hogy rövidesen *„Nemzetközi Luxuskocsi Társaság"* alakul, amely kedvező feltételek mellett

hajlandó volna nagy kényelemmel berendezett extra-kocsijait a budapesti villamosvonalakon is járatni,

amivel nemcsak az idegenforgalmat szolgálná, hanem közel vinné a megoldáshoz a *villamosviteldíj leszállításának ügyét is.* Az eredeti ajánlat a továbbiakban ugyanis kérte, hogy engedje meg a főváros, hogy a társaság a Beszkárt vonalain a saját tulajdonát képező luxuskocsikat járassa és pedig egyelőre *ötven kocsit.* Engedje meg a főváros, hogy ezeken a kocsikon a rendes menetjegyek megváltása mellett *bizonyos, jóval magasabb külön díjat szedhessenek.* A luxuskocsik a menetrendbe iktatva közlekednének, bizonyos vonalakon, esetleg rendkívüli alkalmakkor külön is. A luxuskocsi társaság az ellenszolgáltatást a következő módon vélte leróni:

szállítsa le a Beszkárt az összes menetjegyek árát 35%-al, s az ennek megfelelő differenciát neki készpénzben a társaság térítené vissza, pályahasználati stb. díj címén.

A *Beszkárt* igazgatósága az ajánlatot letárgyalta, utána kalkulált, azután kötelességszerűen továbbadta a tanácsnak, az pedig a közlekedési bizottság elé terjesztette, de olyan indokolás kíséretében, hogy komoly tárgyalás alá nem is vették, hanem *egyszerűen törölték a napirendről.*

A kétségtelenül amerikai ízű ötletből tehát egyelőre nem lesz semmi. Mindazáltal nem érdektelen vizsgálni, hogy az érdekeltek milyennek képzelték tervüket.

A luxuskocsi társaság — amely állítólag több más európai metropolisnak is hasonló ajánlatot tett, — a Nemzetközi Waggon-Lits-Társaság vasuti kocsijaihoz hasonló *szalonkocsikat járatott volna,* amelyben padok helyett kényelmes bőrkarosszékek, padlórács helyett szőnyegek, asztalkák, ujságok, bedekkerek, rádió lettek volna. Szó volt a tervekben arról is, hogy

a kocsikon uzsonna-teát, vagy ebédet is szolgálnak ki a figyelmes steward-ok, szóval valóságos mozgó-kávéházak lettek volna — mintegy 2—4 pengős menetdíjjal.

A *Beszkárt* igazgatósága az ajánlatot azért tartotta irreálisnak — értesülésünk szerint, — mert számítása alapján a 35%-os megtérítést csak abban az esetben tudta volna viselni a társaság, *ha a Beszkárt összes utasforgalmának legalább felét szállította volna a maga luxus-járművein, ez pedig ötven kocsival lehetetlen.* Másrészt a *Beszkárt* kétségbevonta, hogy a 2—4 pengős viteldíj mellett a luxuskocsikra akadt volna-e utas.

Nem valószínütlen egyébként az sem, hogy a *Beszkárt* azért zárkózott el a további tárgyalások elől, mert nem hajlandó monopóliumán és óriási vágányhálózatán semmiféle más társasággal osztozni.

Végül közlekedési technikai és forgalmi szempontból is aggályok merültek fel a luxuskocsikkal szemben, s nem volt tisztázva az sem, hogy önálló motoros, vagy motornélküli pótkocsik lettek volna-e.

Egyelőre tehát nem lesznek mozgó kávéházak a budapesti uccán — *de tarifaleszállítás sem...*

REMINGTON
Portable
irógép

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Aut. 212—85, 218—09.

Telefon: L. 912-11
CONSTANS ÉPÍTŐ R. T.
Budapest, V. Markó ucca 7
Anyagtelep: VI., Mohács ucca 8a
VÁLLAL: magas-, vasut-, út-, hid- és vízépitési munkálatokat

55 éve fennálló
LUSTIG EDE
cég (Rákóczi-út 2. szám)
kizárólag a FANSZ tisztviselőinek nyújt **szigoruan készpénzárban** 6 havi hitelt

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 865—25.

TELEFON: JÓZSEF 335-74
323-95
ERDÉLY ÉS SZABÓ
laboratóriumi felszerelések, tanszerek és vegyi mérlegek gyára
Budapest, IX., Liliom ucca 46.

SCHEMBER C. ÉS FIAI
HÍDMÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR
Központi iroda és gyár:
VI, Hungária körut 70. Telefon: L. 916—83 és L. 916—98.
Alapitva 1852. Alapitva 1852.

CELLUNIT AJTÓVÉDŐK
a legtartósabbak
Gyártja:
EGYESÜLT MAGYAR CELLULOIDÁRUGYÁR RT.
VI., Szent László-út 38. Telefon: Lipót 995-57

TOST ÉS MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
külföldi képviseletek
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet Királyné-ut 39. Tel.: J. 396-36

WALSER FERENC
Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde, közfertőtlenitő, köztisztasági szerek
BUDAPEST, VI, LOMB-U. 34-36
TELEFONSZÁM: LIPÓT 913—46.

LESSIVE PHÉNIX
Állami- és egyéb közintézmények évtizedes szállitója
VEGYÉSZETI és MOSÓPORGYÁR
Budapest, V, Visegrádi-u. 7
TELEFON: Automata 123—70

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

KOZMA JENŐ AZ ÉPITÉSI PROGRAM ügyében ankét összehivását kivánja, amely minden városrész tervét megvitatja

„Az autótaxi-ügynek már olyan rettenetes szaga van, hogy csak teljes nyilvánosság előtt lehet a kérdést likvidálni"

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában közölt tudósításunk, amelyben *Wekerle* Sándor pénzügyminiszternek a fővárosi építkezések fejlesztésével kapcsolatos terveit ismertettük, nemcsak városházi, hanem országos pilitikai körökben is általános feltűnést keltett. A *Fővárosi Hirlap* értesüléseit, amelyek szerint a pénzügyminiszter felszólítást intézett a főváros vezetőségéhez építési program készítése iránt, maga *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter erősítette meg a felsőházban mondott beszédében, amelyben válaszolt a házadó kulesának újabb megállapításáról szóló törvényjavaslat vitájában elhangzott felszólalásokra. A pénzügyminiszter beszédében felsorakoztatta azokat az okokat, amelyek szükségessé teszik a házadómentesség helyi és időbeli korlátozását és megjelölte azokat a feltételeket, amelyek mellett a házadómentesség megadható azzal a célzattal, hogy ez a kedvezmény előnyös hatást gyakoroljon az építkezési tevékenység fokozására.

A *Fővárosi Hirlap* közlése egyszerre az építkezési problémák felé irányította az érdeklődést.

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, aki kezdettől fogva élén áll annak az akciónak, amely az építkezések fellendítését célozza, — a legújabb fejleményekről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának.

— Nagy örömmel olvastam a *Főárosi Hirlap* legutóbbi számának *Wekerle* Sándor építkezési akciójáról szóló tudósítását. Magam is azt tartom — és ezt már évek óta hirdetem, — hogy

a főváros belső területén kell kezdeni az építkezéseket.

Arra kell elsősorban törekednünk, hogy *a belső telkeken végre falak emelkedjenek.* Ide kapcsolódik *az Erzsébet sugárút kiépítésének* a problémája, sőt a *Tabán-kérdés* is. *A Tabánnak feltétlenül legalább 30 éves adómentességet kell biztosítani.* Az építkezések megkezdésére természetesen határidőt kell megszabni, különben nem tudunk buzdítólag hatni a tőkére, amely azt mondhatja, hogy „ráérek még, hiszen az új házak úgyis adómentesek lesznek." Viszont rövid terminust sem lehet szabni, hiszen ma még rendkívül nyomasztó a gazdasági helyzet, záloglevelet alig lehet elhelyezni. Egy esztendőn belül viszont lényeges javulás állhat be.

— *Az építkezések irányítása* rendkívül fontos kérdés és ebben a tekintetben nem lehet eléggé helyeselni a pénzügyminiszter úr kezdeményezését, amelynek során a főváros vezetőségét építési program elkészítésére szólította fel.

Meg kell jelölni, hogy a főváros milyen részein, mely útvonalakon és milyen irányban kell építkezni és az irányításnak a munkáját megfelelő útépítési tevékenységgel kell alátámasztani.

Azokon a területeken, ahol építeni óhajtunk, *kitünő utakat kell építeni, előnyös közlekedési lehetőséget kell biztosítani.* Ha ezeket a feltételeket megteremtettük, szinte magától fog lendületet venni az építkezési akció. A legelső teendőnk közé tartozik például *az autobuszvonalak megállapítása* is. A Vizivárosból csak a Fő uccán végig a Margit körút felé lehet közlekedni Buda magasabban fekvő részei felé, mert az összekötő uccák annyira szűkek, hogy azokon közlekedni nem lehet. Ezen a területen kell megfelelő eszközökkel alátámasztani az építkezési politikát, amivel

nemcsak közlekedési viszonyaink megjavítását, hanem Budapest modernizálását is szolgáljuk.

A pénzügyminiszter úr által kívánt építkezési programot ezeknek a szempontoknak a figyelembevételével kell megalkotni. *Ankétet kell összehozni, amelyen minden városrész ügyét külön-külön kell megvitatni,* a kívánalmakat összesíteni és *egy egységes tervet kell az ankét eredményeként megszövegezni.* En a magam részéről aktív munkát óhajtok ezen a téren kifejteni és épen a viszonyok ismeretében állapítom meg a pénzügyminiszter elgondolásának komoly jelentőségét.

Az új *autótaxi-rendszámok* kiosztására még mindig nem került sor, sőt az irányelvek megállapítása tekintetében sines még végleges döntés. *Kozma* Jenő ebben az ügyben a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az autotaxi rendszámok kiosztása ügyében

nyilvános árlejtést kell tartani. Ennek az egész ügynek már annyira rettenetes szaga van, hogy csak a teljes nyilvánosság előtt lehet ezt a kérdést likvidálni.

Az egyéni adományozás súlyos igazságtalanságokra fog vezetni. A *tömörülés kötelezettségétől azonban eltekinteni nem lehet.* Alapelvként mondhatjuk ki, hogy a *kisegzisztenciákat előnyben kell részesíteni, de társulás nélkül és közös szerv létesítése nélkül eredményes munkáról beszélni sem lehet.* Itt kell szóvátennem az *autobusz-problémát* is, amelynek elhúzódása érthető türelmetlenséget vált ki a közönség legszélesebb rétegeiből — és pedig teljes joggal. En főleg

az adminisztráció lassúságát kifogásolom. Mi a magunk részéről meghoztunk minden áldozatot, de nem látunk semmiféle áldozatkészséget az autóbuszüzem részéről.

Mert az csak nem érdem, hogy kapóra jött egy vállalat, amelytől kölcsön kaptunk néhány kocsit... A legfőbb ideje már, hogy komoly eredményeket lássunk.

Végleg megtelt a fővárosi levéltár

A Várszinházba akarják áttelepiteni a levéltár ősi muzeális anyagát

A székesfőváros hatalmas levéltára a központi városháza *egész középszárnyát lefoglalja,* s a pincétől a padlásig hatalmas helyiségek egész sorát tölti meg az évről-évre halmozódó óriási, történelmi és tudományos szempontból felbecsülhetetlen anyag.

Gárdonyi Albert főlevéltáros már évek óta fáradozik, hogy a levéltár áttekinthetőségét megőrizze, az anyagot kellően rendezze, de a mostani viszonyok között ez *a lehetetlenséggel határos.*

A főlevéltáros néhány nappal ezelőtt kijelentette, hogy

a főváros levéltára teljesen megtelt és oly türhetetlenül zsúfolt, hogy ha valami gyors változás nem történik, 1932-ben a levéltárat be kell zárni.

A levéltár problémája érthetően foglalkoztatja az illetékes tényezőket és különféle megoldások, tervek egész sorát vonultatják fel.

A legközelebb fekvő terv a mult napokban merült fel a *Várszinházzal* kapcsolatban. A történelmi multú patinás épület, amely a legszebb műemlékek egyike, tudvalevően üresen áll évek óta. Most felmerült a gondolat, hogy a levéltár ősi, kinesszámba menő *történelmi, illetve muzeális anyagát, pátenseit, hitleveleit, dekrétumait, nagyértékü pergamentjeit*

áttelepitik a Várszinházba,

amelyet e célra megfelelően átalakítanának.

A levéltár múzeum-jellegü volna, ahol a különböző helyeken őrzött egyéb múzeumi anyagot is összegyüjtenék, s ezzel

megvalósulna a rég óhajtott budai múzeum

is. A rendkívül értékes, történelmi jelentőségű és kultúrhistóriai ritkaságszámba menő anyagot korok szerint csoportosítanák, a nagyközönség, a külföldiek számára is hozzáférhetővé tennék, ami eddig lehetetlen volt.

A Várszínházba tervezett levéltár ilyenformán új látványossága és propagandaértékkel bíró attrakciója,

idegenforgalmi szempontból is számottevő intézménye lenne a fővárosnak.

A régi színházépületnek ezt a felhasználását magáévá tette a városgazdasági bizottság, amely a napokban helyszíni szemlét is tartott a hajdani *Pálos-templomban.*

Mint érdekességet említjük meg, hogy a honvédelmi minisztérium is kéri a Várszínház épületét, s ott

a Hadtörténeti levéltárat szeretné elhelyezni,

mert az *Országos Levéltárban* is kevés a hely.

A fővárosi levéltár elhelyezésének terve annál inkább reális, mert elsősorban annak a levéltári anyagnak — a régi budai levéltárnak — méltó elhelyezéséről lenne szó, amelyet az egyesítés után *amúgy is Budáról szállítottak át a központi városházára.*

Eladási osztály: VI, Teréz körut 43. szám

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A központi melegvízellátás gázkészülékekkel
a legkényelmesebb és legtakarékosabb
Prof. JUNKERS
önműködő átfolyóvízmelegítői
(autogeizer) ilyen célra a legmegbizhatóbb és legmegfelelőbb legelsőrendü minőségü készülékek
Minden szerelőnél kaphatók.
Gyár:
JUNKERS & Co. DESSAU
Felvilágosítással szolgál a vezérképviselet:
Ungár László, Bpest VII, Damjanich-u. 26/b
Telefon: József 419-72.

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY
Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.
okl. mérnökök, épitési vállalkozók
Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 513—36.

GRÜNHUT ÖDÖN
Saját készitményü hentes, bonc- és munkaruha készitő.
Budapest, VIII., József-körut 22—24.
TELEFON: JÓZSEF 460—69.

DR. SZÉKELY HUGÓ
OKL. MÉRNÖK VASBETON TERVEZŐ IRODÁJA
BUDAPEST, VII. ALSÓERDŐSOR U. 8
TELEFON: JÓZSEF 351—21.

Nem szégyen-e, hogy még nincs fürdőkórházunk, mondta Vass miniszter Budapest Fürdőváros Egyesületének közgyűlésén

„Esztergom és Budapest közt meg lehetne valósítani a magyar Boszporust" — A Fővárosi Hirlap működésének elismerése

A *Budapest Fürdőváros Egyesület* vasárnap délelőtt tartotta ez évi rendes közgyűlését a *Gellért-szálló* koncerttermében, amelyen az egyesület tagjain kívül országgyűlési képviselők, törvényhatósági bizottsági tagok, a magyar idegenforgalmi érdekeltségek vezetői, a szállodás- vendéglős és kávésipar képviselői mind megjelentek. Ott volt a közgyűlésen *Dréhr* Imre népjóléti államtitkár, *Ripka* Ferenc főpolgármester, *György* Tibor helyettes államtitkár, *Jakab* Oszkár államtitkár, *Lukács* György és *Homonnay* Tivadar országgyűlési képviselők, báró *Korányi* Sándor egyetemi tanár, *Samarjai* Lajos, a Máv. elnökigazgatója, *Karafiáth* Jenő, a képviselőház háznagya, *Gerevich* Zoltán és *Hankó* Elemér dr. miniszteri tanácsos, *Miklós* Elemér, az Idegenforgalmi tanács főtitkára, *Becsey* Antal, *Bánlaky* Géza, a Gellért-fürdő igazgatója, *Bánlaky* András, a Dunaszövetség elnöke, *Glück* Frigyes kormányfőtanácsos, *Édes* Endre és *Berczell* Jenő tanácsnokok, *Wellisch* Andor és még sokan mások.

Vass József népjóléti miniszter megérkezése után *József Ferenc* királyi herceg megnyitó szavaiban elismeréssel adózott mindazoknak, akik az egyesület elmult évében a fürdőváros megvalósítása terén különösebb érdemeket szereztek. Egyelőre meghiusult ugyan, mondotta az elnök, a Gellérthegyi kiállítás terve, azonban mi, akik itt vagyunk, elhatároztuk, hogy *türelemmel megvárjuk, amíg ez a gondolat mégis megvalósítható lesz.*

Ezután

Vass József népjóléti miniszter

mondta általános figyelem közben a következőket:

— A fenséges úr a türelemről szólva, megadta beszédem mottóját. Meg kell várni türelemmel, míg a környezetnek a hozzájárulása megérik egy *nagyvonalú koncepció megvalósításához.*

— Itt folyik városunk közepén a Duna s nincsenek kellő számban dunai fürdőink. Nyáron rekkenő hőségben néhány szűk úszóhelyen kínlódik ezer és ezer ember, ahelyett hogy

a Duna ágai és partjai mellett vasbeton öltözőfülkéket állítanának fel ezerszámra és ingyen fürödhetnének ennek a világvárosnak a lakói.

— A gyárak kapui ezrével ontják napfénytől elzárt helyiségeikből a munkásokat, akik átizzadva, szénporral telve kerülnek az uteára és nem tudnak megfürödni, pedig

az úristen ujja a városon húzta végig a Duna vonalát,

azét a Dunáét, amely sohsem csal meg bennünket, *nem önt ki és nem szárad ki.* Ezért van szükség extenziv fürdőpolitikára, mert

addig nem ruházhatom fel a fővárost fürdővárosi címmel, amíg nincs megvalósítva az egészségesek százezrei részére a fürdőzés lehetősége.

— Egy másik kérdés *Budapest csodálatos gyógyító vizeinek a felhasználása.* Itt is extenziv politikára van elsősorban szükség és a saját igényeinket kell először kielégíteni és belső fürdőkultúrát kell teremteni. Elsősorban

a mi betegeinknek van gyógyulásra szükségük, s vajjon nem szégyen-e, hogy még mindig nincs fürdőkórházunk.

— Beszéltem erről a kérdésről a pénzügyminiszter úrral is és szóvá tettem, hogy Budapest lakói mindenféle nyavalyával vannak telve, anélkül, hogy el lehetne őket helyezni. És

a pénzügyminiszter úr megígérte, hogy támogatja azt a törekvésemet, amely egy központi fürdőkórház, szanatórium építésére irányul,

ahol a gyógyítóforrások közelében Budapest klimatikus levegőjét kihasználva gyógyulhatnak az emberek. Ez adja meg a fürdőváros cím mellé *a fürdőváros jelleget* s csak így indulhatunk el a felé a cél felé, hogy a nagyobb igényű idegeneknek is kielégítő ellátást biztosíthassunk.

— Jól tudom, hogy a királyi herceg szerelmese annak a gondolatnak, hogy Budapestnek fürdővárossá való fejlesztése révén nálunk idegenforgalmat teremtsen. Nincs arról pontos statisztika még a mai súlyos gazdasági helyzetünkben sem, hogy mennyi pénzt visznek a külföldre a magyar nyaralók és gyógyulástkeresők, de

mintegy 200 millió aranykoronára tehető ez az összeg.

Csaknem akkora ez az összeg, mint Magyarország stabilizációs kölcsöne, akkora, mint a székesfőváros évi költségvetése, mint az állam költségvetésének negyedrésze, mint a nemzet összkeresetének egy heted része, súlyos tétel tehát fizetési mérlegünkben, amelyet szisztematikusan rontunk vagy engedünk rontani.

Lelkes éljenzés és taps fogadta a miniszter szavait, melyeket

József Ferenc kir. herceg

köszönt meg.

— Köszönöm az ország, a főváros és a főváros szegényei nevében — mondotta — mindazt, amit őexcellenciája itt elmondott. Uj feladatot tűzött elénk a fürdőkórház tervének a megvalósításával, örülnénk, ha annak a fővédnökségét elvállalná. Mindenben magamévá teszem a szavait, de azt hiszem, hogy

az extenziv és az intenziv munkának parallel kell folynia,

mert csak így oldható meg a magyar idegenforgalom nagy problémája és a kivitel és a behozatal egyensúlyának a biztosítása. *Kétszázmillió aranykoronával olyan fürdővárost tudnánk építeni, amely a világon a legelső lehetne.* Most Törökországban jártam és a Boszporus partjain csodálattal néztem azt a hatalmas kertvárost, amely ott épült és azt hiszem, hogy

Esztergom és Budapest között meg lehetne valósítani a második Boszporust.

Köszönöm a miniszter úr szavait és látom, hogy biztosítva van Budapest fürdőváros jövője.

Korányi Sándor báró szólalt fel ezután s hangoztatta ugyancsak a fürdőkórház felállításának a szükségességét, ahová a külföldiek ezrével járnának.

Szviezsényi Zoltán miniszteri tanácsos, az egyesület ügyvezető igazgatója számolt be az egyesület működéséről és jövő évi munkaprogramjáról.

Idegenforgalmunk óriási passzivumot mutat, mert jóval több magyar megy külföldre, mint ahány idegen jön ide hozzánk.

— Külföldre járnak a magyarok — mondotta — s a magyar fürdők és szanatóriumok sokszor üresen állnak, pedig Budapest szanatóriumai és fürdői versenyre kednek a világ bármelyik fürdőivel. Fontos feladatok várnak a fővárosra és az államra egyaránt, hogy egységes koncepcióval alkossák meg Budapest fürdővárost. Nem hiba-e, kérdezte, hogy a fővárosnak vannak forrásai és fürdői, de nincs *hydrológusa, nincs klimai megfigyelő állomása, nincs a főváros forrásainak vizét kutató vegyintézete és nincs a fürdő gyógyító értékéről diagnosztikája és statisztikája?* Nincs meg a védőövezet fürdőink körül, a Lukács- és Császárfürdő környékén szemetet raknak le.

Dr. *Reiner* Ede felszólalása után *József Ferenc* királyi herceg bejelentette, hogy a jövő héten tartandó nemzetközi reuma-kongresszuson leteszi az egyesület Budapest-Fürdőváros alapkövét, majd felszólítást intézett a *GyOSz*-hoz, hogy építsen strandfürdőket a gyári munkások részére.

A választmány és az igazgatótanács taglétszámának kiegészítése után egyhangú lelkesedéssel választották meg újból elnökké *József Ferenc* királyi herceget, alelnökké: *Korányi* Sándor bárót és *Tasnády Szüts* András.

*

A közgyűlés tartama alatt kiosztották a jelenlevők közt az egyesület 1927—1928. évi jelentését, amely *meleg hangon emlékezik meg azokról, akik munkásságukkal az elmult év folyamán elősegítették az egyesület törekvéseit.*

Ebben a felsorolásban

előkelő hely jutott a Fővárosi Hirlap-nak, amely számos cikkel állt szolgálatába a nemes célnak.

A nyomtatott beszámoló a többek közt kiemeli a *Fővárosi Hirlap* ezévi május 16-i számát, amelyből

szószerint közli Vass József népjóléti miniszter, Bud János pénzügyminiszter, Scitovszky Béla belügyminiszter, Rakovszky Iván közmunkatanácsi elnök és Ripka Ferenc főpolgármester nyilatkozatait,

amelyekben a magyar közélet e kiváló tényezői *a legmelegebb támogatásukról tesznek tanubizonyságot Budapest-Fürdőváros mindinkább a megvalósuláshoz közeledő eszméje mellett.*

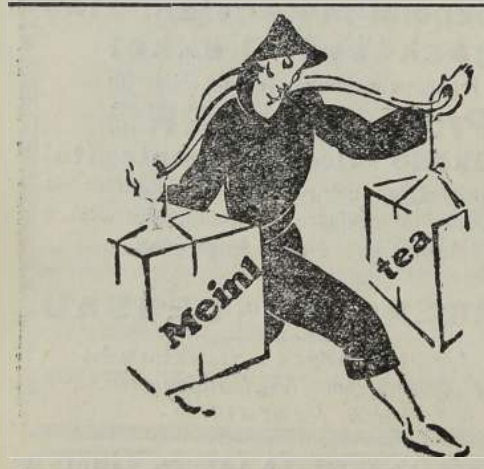

MEINL
ÚJTERMÉSŰ TEA
THREE STARS
Rendkivül finom illatos Darjeeling jellegü, intenziv arómáju indiai keverék. Dobozban kb ½ angol font P. 8·30

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VALLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904 — Budapest, I., Böszörményiút 18 — Telefon Aut. 510-86

JEGYUD GYULA
IRODABUTOR KÜLÖNLEGESSÉGI GYÁRA
BUDAPEST,
II., FŐ UCCA 68. és GYORSKOCSI UCCA 23.
Telefon szám: Automata 530—23.

HUBERT ÉS TSA h. t. — TELEFON: T. 222-67
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

Alapitva 1868 — LUDVIG JÁNOS
mázoló- és tényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

özv. Biberál Józsefné — Alapittatott 1871. évben
pala- és cserépfedő-mester — BUDAPEST, II., Ostrom-u. 14. — Telefon: K. 507—19.

Alapitási év 1868. — CRISTOFOLI VINCE — Telefon J. 381-47
KŐPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-út 31. — Azelőtt Ilka u. 34.

KISS BÉLA ÉS TÁRSA
KERTÉPITŐ ÉS KERESKEDELMI KERTÉSZETI TELEPEK
II., Pasaréti-ut 77 — II., Hidegkuti-ut 3
Telefon: Aut. 644-02.

fürdőszoba berendezések
Jégszekrények, Sörkimérők — Elektromos Hütöberendezések
A mészáros-hentes, cukrász, vendéglő és tejipari üzemek részére
WIESEL ADOLF
Iroda és gyár: VI. Dessewfy u. 30 — Üzlet: VI, Vilmos cs. út 47
Telef: L. 912—63 és Aut. 291—20

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975—62

STILLER G. A. és TÁRSA — RESZELŐGYÁR
Vállalja új reszelők szállitását és használt reszelők fölvágását
BUDAPEST, VI., FORGÁCH UCCA 19.
Alapitva 1895. évben. — Telefon: L. 913—36.

Radiatorok, Fütőtestek, Hőálló zomancozás
25 ÉVES GYAKORLATTAL
BIEDL KÁROLY
Budapest, VII. kerület, Hársfa ucca 37. szám
TELEFON: JÓZSEF 451—43

HIKKER GYULA
Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések
Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.
Mintaraktár: VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)
Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 361—97.

Hudetz János
okl. épitoszmérnök, épitomester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapittatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

Minden irányban nagy az elszegényedés

Szakmáról-szakmára menve fel kell keresni a bajok forrását — mondja Glücksthal Samu dr.

Az Egységes Községi Polgári Párt nagyarányú akciója a középosztályért

Az *Egységes Községi Polgári Párt* — elnökének, *Kozma* Jenőnek a kezdeményezésére — elhatározta, hogy működését gazdasági problémák megoldására koncentrálja. A párt ebből az elgondolásból kiindulva, hatalmas gazdasági programot dolgoz ki, amelynek első fejezetét alkotja *Glücksthal* Samu dr. felsőházi tag indítványa a középosztály helyzetének megvizsgálása és följavítása tárgyában.

Glücksthal Samu dr.

felsőházi tag indítványát és a pártnak e tárgyban megindított akcióját a következőkben ismertette és indokolta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A középosztály helyzetének megjavítása érdekében megindított akcióm néhány heti eltolódást szenved, mert én indokaim kifejtését most, amikor közelednek a karácsonyi ünnepek, nem tartom időszerűnek. Az ünnepek közeledése nem tud olyan nagy közérdeklődést kiváltani, amekkorára ennek a kérdésnek szüksége van. Különben is egyidőre távol leszek a fővárostól, az akció konkrét lebonyolítása tehát januárra marad.

— Ami az akciót, célját és lényegét illeti, fájdalom:

az iparnak, a kereskedelemnek, az intelligens középosztálynak olyan nagymérvű leromlását tapasztalom, hogy ezt tovább tétlenül nézni nem lehet.

Az elszegényedésnek olyan nagyarányú terjedése észlelhető, hogy e fölött napirendre térni nem lehet. Meg kell állapítanunk, hogy csaknem gyógyíthatatlan betegséggel állunk szemben. *Itt nem lehet arra hivatkozni, hogy világjelenséggel állunk szemben.* A magam részéről ezt a felfogást nem osztom. *Európaszerte mindenfelé nagy élénkséget és rendkívül forgalmat mutatnak például a tőzsdék, amelyek a legérzékenyebb műszerei a gazdasági életnek.* Ez is egy példa, amely nem bizonyít, sőt ellene bizonyít annak az állításnak, hogy világjelenséggel állanánk szemben.

Olyan elszegényedési processzust sem látunk sehol, mint amilyen nálunk tapasztalható.

Az egyetlen kivétel Bécs, amelynek helyzete sok tekintetben hasonlít Budapestéhez. Nem lehet tehát megvígasztalódni az általánosságra való hivatkozásban. Nem fogadom el azt az álláspontot, hogy mi nem tehetünk ez ellen semmit. Ha mi ebben a magyarázatban megnyugodnánk, ez valóságos nemzeti szerencsétlenség volna.

— A bajok orvoslása érdekében

szükségesnek tartom tehát, hogy szakmáról-szakmára menve keressük a bajok forrását.

Kezdve a tőzsdén és folytatva a gabonakereskedelmen, a Váci uccai divatkereskedőn el egészen a külvárosi szatócsig, meg kell nézni és alaposan vizsgálni minden munkatermet, az ügyvédi irodát épúgy, mint az orvosi rendelőt. Külön-külön kell megvizsgálni a bajok kútforrásait és mindeniket saját módszere szerint kell gyógyítani.

— A gazdasági bajok súlyosságára jellemző bizonyíték az a tény is, hogy

a mi ragyogó kikötőnk teljesen üres.

Ott áll ez a nagyszerű intézmény, mintha meg sem épült volna. Ennek is megvan a maga oka. Erre aztán nem lehet azzal válaszolni, hogy ez is világjelenség. *A közvetlen szomszédságunkban levő államok elragadták tőlünk a kereskedelem igen nagy részét.* Intenzív munkára van tehát szükség, ha meg akarjuk reparálni a helyzetet. Őszintén kijelentem, hogy én azokban az állami intézményekben, amelyek most alakultak, bízni nem tudok. Intranzingens híve vagyok annak a felfogásnak, hogy *csak a kereskedelem tud eredményeket produkálni, de nem az agyonhajszolt kereskedelem, hanem egy olyan kereskedelem, amelynek előbb a hóna alá nyúlnak.* A főváros rendkívüli közgyűlésén, amelyet ennek az akciónak megindokolása érdekében összehívunk, megkísérlem megvizsgálni a kór okozóit. Kísérletet teszek arra, hogy *a túladóztatástól kezdve az adórendszer gyökeres megváltoztatásának erélyes követelésén keresztül felhívjam a figyelmet mindazokra a jelenségekre, amelyek ezt a súlyos kórt okozzák.* A szövetkezetek állami támogatását, a fővárosi üzemek favorizálását és alimentálását, a társadalmi nyavalyák sorozatát, — nem véve ki a felekezeti és osztály-súrlódásokat sem, — mind végig vizsgálom és kimutatom az egyes összefüggő láncszemeket, amelyek lenyügözik és béklyóba verik közgazdasági életünket.

— Budapesten

a legfontosabb kérdés az építőipar fejlesztése.

Erről a problémáról beszéltem a felsőház ülésén és így ezúttal csak azoknak a kategóriáknak a sokféleségére akarok rámutatni, amelyeknek boldogulása az építőipar fellendülésétől van függővé téve. Széjjel fogom szedni ezt a kérdést és *meg fogom mondani, hogy mi a teendője itt az államnak és milyen feladatok teljesítése vár a fővárosra.*

A feladatok oroszlánrészét kétségkívül az államnak kell vállalnia, de a főváros sem helyezkedhetik a gondtalan néző álláspontjára.

A mezőgazdasági lakosság a legszükségesebbekkel önmaga látja el magát, tehát mégis könnyebb a helyzete, mint a fővárosi közönségé, bár elismerem, hogy nagy a krizis az agrár-lakosság körében is.

— Engem, aki ezt az akciót le akarom bonyolítani, nem vezet semmiféle egyéni szempont. Kizárólag az a tudat sarkall, hogy a jövőben, belátható időn belül mindenkinek csak gazdasági kérdésekkel kell foglalkoznia. Minden egyéb kérdésnek egyelőre háttérbe kell szorulnia. Mindenki, a főváros legnagyobbjai és legapróbbjai egyformán látják a maguk miljőjében, hogy csak a gazdasági élet problémáinak van jelentőségük. Ma lehetetlenség állást szerezni valakinek. Sem férfinek, sem nőnek nem kínálkozik sehol kenyérkereső foglalkozás.

Az állástalanok ijesztő légiója jár közöttünk.

A munkások helyzetéről és a munkanélküliség arányairól statisztikai adatok beszélnek — minden szónál ékesebben. Csak *a középosztály bajaival nem törődik senki.* Érezzük ezeket a bajokat mindenfelé, itt lebegnek körülöttünk a levegőben. Már a legborzalmasabb konzekvenciák is jelentkeznek:

a népesedési mozgalom rettenetesen megromlott.

A halálozások száma folyton növekszik, a születések száma folyton csökken. Népesedési statisztikánk passzív. *Hozzájárul még a Budapestről való állandó elszivárgás is.* Az elszegényedés rombol minden irányban. Ezt tovább nem nézhetjük ölbetett kézzel. Jam proximus ardet... Itt segíteni kell és pedig elsősorban a nemzet legértékesebb rétegén, a magyar középosztályon, amely ma a legelhagyatottabb . . . Ez a mi akciónk célja.

Glücksthal Samu nyilatkozata, amely bővelkedik elszomorító adatokban, alkalmas arra, hogy a közérdeklődést ennek a súlyos problémának a megoldása felé irányítsa. Az *Egységes Községi Polgári Párt ezt az akciót annyira nagyjelentőségünek tartja, hogy rendes közgyűlés keretében nem óhajtja tárgyaltatni, hanem külön rendkívüli közgyűlés összehívását kéri.*

Végérvényesen a közgyűlés dönt a bánhidai centrálé ügyében

Az *Egységes Községi Polgári Párt* intézőbizottsága hétfőn este *Kozma* Jenő elnöklésével értekezletet tartott, melyen a fővárost érdeklő aktuális gazdasági kérdésekkel foglalkozott. Külön megbeszélés tárgya volt a konferenciának az a sajtóközlemény, mely szerint a Beszkárt igazgatóságának műszaki albizottsága a *bánhidai centrálé árameladásra vonatkozó ajánlatát tárgyalja.*

Az Egységes Községi Polgári Párt intézőbizottsága arra az álláspontra helyezkedett, hogy természetesen helyesli, ha a Beszkárt említett albizottsága, a vállalat áramszükségletének fedezését célzó ajánlatokat kellőképen előkészíti és letárgyalja, *ebben a speciális esetben azonban az egész intézőbizottság vitán felülállónak tartja, hogy a Talbot-ügyben minden végleges döntés, különösen pedig a Talbot-centrálénak a Beszkárt által való esetleges kezelésbevétele kizárólag a törvényhatósági közgyűlésnek kell, hogy fentartassék.*

Az intézőbizottság tanácskozásait csütörtökön folytatja.

A nagyfontosságú konferencián *Kozma* Jenő elnökön kívül *Csilléry* Béla, *Pompéry* Elemér, *Bacsinszky* Vladimir, *Éber* Antal, *Glücksthal* Samu, *Ereky* Károly, *Harrer* Ferenc, *Becsey* Antal és *Scheuer* Róbert voltak jelen.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatósága és felügyelőbizottsága jelenti, hogy az intézet volt vezérigazgatója, igazgatósági tagja, majd alelnöke

dr. Schmidt József

v. b. t. t.

elköltözött az élők sorából.

Intézetünk, mely e ritka teremtő elméjű, nemes férfiút tizenhat esztendő át büszkén vallhatta vezérének, most mély fájdalommal vesz részt a magyar közélet gyászában.

Áldott emléke mindig élni fog szívünkben.

Budapestes, 1928 november 27-én.

Az Első Magyar Részvényserfőzde igazgatósága és felügyelőbizottsága mély megilletődéssel jelenti, a vállalat volt igazgatósági elnökének

dr. Schmidt József

v. b. t. t. nyug. államtitkár úrnak

elhunytát.

A megboldogult egy évtizeden át meleg szeretettel szentelte alkotó munkaerejét vállalatunknak és annak kiépítésével és felvirágoztatásával örök hálánkat érdemelte ki.

Emlékét soha el nem muló kegyelettel őrizzük meg.

Budapesten, 1928 november 27-én.

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

Fővárosi tisztviselők és azok hozzátartozóinak
TELEFON: Automata 219—69. szám
a legjutányosabb áron szállítunk eredeti
Wellner és Clarfeld
alpacca, valamint alpacca ezüst evőeszközöket 90-es pecséttel
12 havi részletre
ALPACCA ÁRUFORGALMI VÁLLALAT BUDAPEST, Bálvány u. 16.
Árjegyzéket díjmentesen küldünk
Pontos címre kérjük ügyelni.

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fűtési, szellőztetési, vízvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

DUDUS ERNŐ
építési vállalkozó
Budapest, VI., Jász ucca 73 Tel: L. 980-15

Közgyűlési interpellációban tiltakozik

a gazdaérdekeltség képviselője a főváros lengyelburgonya üzlete ellen, amely nivellálta az árakat

A legközelebbi közgyűlésre dr. *Staub* Elemér h. államtitkár, törvényhatósági bizottsági tag, a Duna—Tisza közötti mezőgazdasági kamara elnöke interpellációt jegyzett be, amelyben

tiltakozik a főváros lengyelországi burgonyaüzlete ellen.

A főváros közélelmezési ügyosztálya ugyanis az őszi drágasági ankét intenciói szerint nagyobb mennyiségű burgonyát halmozott fel a közellátás biztosítására és az állandóan fenyegető drágítás letörésére.

Mivel a belföldi árak egyáltalában nem voltak elfogadhatók, sőt a főváros vásárlásának hírére még emelkedtek is, az illetékes tényezők külföldi árú behozatalára gondoltak és tényleg sikerült is *Lengyelországból 30 vagón, 450 tonna burgonyát* — az itthoninál jelentékenyebben olcsóbban — beszerezni. A burgonya-import hírére az áremelés megszűnt, sőt részben visszaestek az árak, erre a főváros a további behozatalt megszüntette.

A lengyel burgonyavásár ellen a belföldi termelők között igen éles kifakadások hangoztak el és *több oldalról támadni igyekeznek a főváros akcióját.* Szükségesnek tartottuk ebben az ügyben magát

Vajna Ede tanácsnokot,

a közélelmezési ügyosztály vezetőjét megkérdezni, aki a burgonyaimport előzményeit és lefolyását az alábbiakban ismertette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— *A téli burgonyakészlet* biztosítására a közgyűlés szeptemberi határozata alapján a tanács intézkedett, hogy a vásárcsarnoki nagykereskedők és a hatósági zöldségüzem téli tartalékkészletül kellő mennyiségű burgonyát szerezhessenek be. E célra

a tanács a kereskedőknek és a hatósági zöldségüzemnek a burgonya értékének 60 százaléka erejéig kamatmentes kölcsönöket utalt ki

azokra a burgonyamennyiségekre, amelyeket ők a *főváros által ingyen rendelkezésükre bocsátott raktárakban helyeztek el.*

— A főváros akciójával egyidejűleg az ügyosztály azt tapasztalta, hogy a burgonya ára, amely amúgyis kb. 50%-kal drágább volt mint az előző években, még tovább emelkedett.

— Szeptember közepétől október közepéig a belföldi burgonya nagybani ára ugyanis a következőképen drágult:

fehér burgonya	8.—	P-ről	11.—	P-re,
őszi rózsaburgonya	12.50	„	15.50	„
nyári rózsaburgonya	15.—	„	21.—	„

— Ez az újabb árdrágulás arra indította az ügyosztályt, hogy október 17-én harminc — 15 tonnás — vagón lengyel burgonyát szerezzen be. E burgonya Budapesten, költségmentesen, átvéve 9.25 pengőbe került. A főváros tehát külföldről

kereken két pengővel vásárolta olcsóbban a burgonyát,

mint ahogy akkor a belföldi burgonyát *a legolcsóbban beszerezni lehetett.*

— E külföldi burgonyavásárlás megtörténtével október vége felé

a belföldi burgonya ára csökkenni kezdett,

erre a *főváros* a külföldi burgonyavásárlást *egyelőre beszüntette.* Az akció folyományaképen november hó folyamán a belföldi burgonya ára tényleg 2—4 pengővel lejebb szállt.

— Vádak hangzottak el — folytatta *Vajna* tanácsnok — ellenünk azért is, hogy a burgonya rosszminőségű, beteg s esetleg valami növénybetegséget hurcoltunk be vele.

— Kijelentem, hogy a szállítmányok hármas vizsgálaton estek át. Elsősorban a *termelő hely illetékes hatósága* igazolta bizonyítványokkal azt, hogy

a burgonya egészséges

és hogy a termelőhely 20 kilométer körzetben „burgonyavész-mentes".

— A beérkező burgonyát azután a határállomáson az *állami növénykórtani intézet* kiküldöttei vizsgálták meg, itt a fővárosban pedig *a budapesti tőzsde szakértő bizottsága,* és mindkettő egészségesnek minősítette.

— Ebből is látszik, hogy a főváros külföldi burgonyavásárlása

a főváros közélelmezési érdekei szempontjából indokolt volt,

mert *a külföldi burgonyát olcsóbban vettük, mint a belföldit és mert a külföldi vásárlás nyomán a belföldi burgonya ára lejebb szállt.*

— Ezidőszerint a kereskedők beraktározott téli burgonyakészlete 21.900 métermázsa, a főváros hatósági zöldségüzemének burgonyakészlete pedig 13.200 métermázsa. A további burgonyaberaktározás folyamatban van.

Mivel a gazdaérdekeltségek — mindenképen tisztelettreméltó — érdekeinél feltétlenül előbbre való Budapest zsebe és gyomra, *a közgyűlés nyilvánvalóan Vajna tanácsnoknak ad ez alkalommal igazat.*

FREYSTÄDTLER PASA

is házat kínál a fővárosnak

Hol lesz a VII. kerületi előljáróság?

A VII. kerületi előljáróság elhelyezése már régebbi problémája a városházának. Mostani helyisége tudvalevően nemcsak *teljes mértékben alkalmatlan a hatalmas kerület közigazgatási apparátusának* befogadására, hanem amellett *igen drága* is. A háztulajdonos — mint ismeretes — a mult esztendőben felmondott a fővárosnak és ezt a felmondást csak nagyobb béremeléssel sikerült elhárítani. Az ujonnan megkötött szerződés meglehetős rövid lejáratú is, úgyhogy az elhelyezés kérdését *sokáig elodázni semmiképen sem lehet.*

Az illetékes városgazdasági ügyosztály leghelyesebb megoldásnak azt tartaná, *ha a főváros a rendelkezésre álló üres telken maga építené fel mielőbb az új székházat.* Tekintettel azonban a főváros pénzügyi helyzetére, nem sok kilátás van arra, hogy hamarosan megkezdhessék a hatalmas fedezetet kivánó építkezést, igy nem lehet elzárkózni a magánérdekeltségek idevonatkozó ajánlatai elől.

A magánajánlatok — természetszerűen — nem altruisztikusak, nem olyan előnyösek, mintha a főváros maga oldaná meg a kérdést, de nem is olyan elfogadhatatlanok, hogy a főváros azokat megfontolás tárgyává ne tehesse.

Első volt a *Stabil Építő Rt.* ajánlata. Ez a társaság a Dob uccai telken hajlandó volna az előljárósági helyiségeket is magábafogadó hatalmas bérpalotát emelni, amely

40 év mulva teljesen ingyen a főváros tulajdonába menne át.

Ez alatt a 40 év alatt a főváros ingyen kapná az előljárósági hivatali helyiségeket, viszont a bért az építtető r. t. szedné. Ezt az ajánlatot most vizsgálja át a középitési ügyosztály. Tekintettel arra, hogy 40 év óriási idő — úgyszólván egy modern építkezésű bérház élettartama — tehát *az ajánlat nem látszik valami kedvezőnek.*

A legutóbbi napokban több egyéb ajánlat is érkezett a városgazdasági ügyosztályba, amelyekkel egyes régi, VII. kerületi házakat ajánlanak fel a fővárosnak előljárósági székház céljára.

Az egyik ajánlattévő *Spitzer* Lajos, aki a Kertész ucca 13. sz. háromemeletes házát kínálja. Ez az épület azonban mostani formájában nem kielégítő, még legalább két emeletet kellene ráépíteni, de az egész telek sem több 288 négyszögölnél, ami túlkicsíny.

A másik ajánlkozó a *Hungária-fürdő Rt., amely most ujból felajánlotta* egész épületkomplexumát a szállodával, fürdővel, mozival, mosodával stb. együtt. A műszaki ügyosztály véleménye szerint azonban ezt az épületkomplexumot bajosan lehetne hivatalos székházzá átalakitani, *vagy olyan áldozattal, amit nem érdemel meg.* Egyébként sem célja a fővárosnak, hogy olyan intézményeket és vállalatokat átvegyen, amelyek ez ajánlattal kapcsolatosak.

Van egy érdekes harmadik ajánlat is: *lovag Freystädtler pasáé,* aki Dohány ucca 84. sz. négyemeletes, két uccára néző, két udvarú és két bejáratú házát ajánlotta megvételre. A vételár 650.000 pengő lenne, viszont az átalakítás a műszaki ügyosztály szerint még 200.000 pengőjébe kerülne a fővárosnak, úgyhogy ez a megoldás végeredményben 850.000 pengőbe kerülne.

Egyébként

a pasa a minap személyesen is megjelent a városházán és élőszóval ismételte meg ajánlatát Edes tanácsnok előtt.

Megfontolandó tehát, hogy megér-e az ilyen megoldás *közel egy millió pengőt a fővárosnak,* akkor, amikor egy nagy hasznot hajtó modern bérpalota, amely az előljáróságot is befogadhatná, *alig négymillió pengőbe kerülne.*

A műszaki ügyosztály rövidesen elkészül a véleményezéssel és azután foglalkoznak majd az ajánlatokkal az illetékes tényezők.

A SZÉKESFŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA rendeletének megfelelően

FÜSTMENTES a tüzelés NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL

Gyártja:

RÖCK ISTVÁN ÉS ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.

Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

VOZÁRI PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J. 373-34
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készitését. Dynamók és motorok javitását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

FARKAS LAJOS MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton épitési vállalkozó
Telefon: J. 396-78
Budapest VII, Kolumbus u. 41

FORGÁCS ÉS GERŐ
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 1. SZÁM
TELEFON: Aut. 805-03
HAMANN-számoló és KAPPEL-irógépek magyarországi vezérképviselete

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

JANCSURÁK GUSZTÁV
rézműves-mester
Budapest, IX., Ferenc-ucca 39.
Telefon: József 8—47, 308—47.

Épület,- mű és vasszerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon József 413—01

SOLTY LÁSZLÓ
KERTÉPÍTŐ
TELEFON: AUTOMATA 644—31.
Kertészeti telepei:
BUDAPEST, II., PASARÉTI-ÚT 129.
SOLTSZENTIMRE
PEST-MEGYE

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

TELEFON: J. 395—78 HLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hidépités, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

Húzás okvetlen december 15-én
Ára csak 2 pengő

Vegyenek állami sorsjegyet
mert a jövedelme a Népjóléti Minisztériumnak engedtetik át jótékony intézmények támogatására.
Főnyeremény 30.000 pengő készpénz
Nyeremények: 15.000 pengő, 10.000 P, 5000 P, 2500 P, 2000 P, 3 drb 1000 P stb.
Összesen 16.500 nyeremény, tehát úgy a nyeremények összege, mint a száma, felemeltetett!
Kapható bank- és sorsjátéküzletben, dohánytőzsdékben stb.

MEGFELEDKEZTEK AZ AUTÓRÓL az Ujpest-Megyer-Dunakesziútépítői

Néhány nappal ezelőtt nyitották meg a hatóságok a közlekedésügy nagy örömére az *Ujpest—Dunakeszi-Alagi* műutat, amely az ország egyik legmodernebb, mintaútjának készült.

A pompás, keramit burkolattal készült, hosszában — autostradaszerűen — fehér vonallal kettéválasztott chaussé a felületes szemlélők, a laikusok előtt az első pillanatra tökéletesnek látszott,

néhány nappal később azután kiderült, hogy a szakemberek, főleg az autósok véleménye — sajnos — nem ilyen kedvező.

Az autósok nagy megdöbbenéssel állapították meg, hogy a nagy áldozattal és kifogástalan eszközökkel megépített műútnak igen súlyos, szinte helyrehozhatatlan

tervezési, illetve szerkezeti hibái vannak,

mintha a tervező mérnökök elfeledkeztek volna arról, hogy *gépkocsi egyáltalán van a világon.*

A hírek valódiságát ellenőrizendő, megkérdeztük

Scheuer Róbert

törvényhatósági biz. tagot, a főváros egyik legkitűnőbb autoszakértőjét, aki mindenben megerősítette a hallottakat:

— Több mérnök-kollegám és számos automobil szakértő társaságában bejártam az egész utat, amely

kidolgozás és anyag tekintetében teljesen kifogástalan,

szemre szép is, impozáns a hossztengelyen végigfutó fehér választóvonal, de mit ér mindez, ha

a gyönyörű utat autoval használni alig lehet.

— Az utat műszakilag úgy szerkesztették, *mintha száz évvel ezelőtt készült volna.* Pedig ugyanezért a pénzért kifogástalan is lehetett volna.

— Nagy hiba, hogy *az egész úttest túlerősen domború,* két oldalt *hirtelen lejtős.* A kanyarok kiépítésénél egyáltalán

nem voltak tekintettel a centrifugális erő törvényeire,

amire pedig egy modern, autók számára is épült útnál nagyon is tekintettel kell lenni.

— A pálya ahelyett, hogy a kanyarokban befelé lejtene, *ott is domború,* így

az autók a kirepülés veszélye nélkül, csak csigalassúsággal haladhatnak keresztül,

a fehérvonal pedig illuzóriussá válik, *mert a külső íven, kanyarban nem mer hajtani senki.*

— Kár az is, hogy az úttestet kétszer is szelő vasuti vágányokat *nem helyezték el a burkolatba megfelelőbben.*

— Csodálatos, hogy a tervezők a modern útépítési technika ezen elengedhetetlen követelményeivel nem számoltak, holott példákért nem kell külföldre menni. Vannak itthon is. Épen a közelmultban mutatták be a törvényhatóság tagjainak az új Istenhegyi utat, *ezt a tökéletesen szerkesztett és épített műutat,* amelyen a legveszedelmesebb kanyarok egész sorát *kitünően és a legpraktikusabban oldották meg.*

— Az új rendelet intézkedni fog *az uccai köpködés eltiltásáról is.* Ennek a praktikus megoldása is újabb megfontolásokat kíván. Ezért késik a szabályrendelet életbeléptetése.

*

A nyilatkozatban utalás történt a szemétgyűjtő kosarak megrendelése körüli huza-vonára. *Megállapítottuk, hogy nemcsak a megrendelések késnek, hanem még odáig sem jutottak el hosszú hónapokon át, hogy a mintát kiválasztották volna.*

Eddig már két pályázatot is tartottak a minta megszerkesztésére, illetve a tartályok szállítására. Az első pályázat *az illetékes bizottságot nem elégítette ki,* erre hirdettek egy másodikat is. Beérkezett egy csomó modell, amelyek közül a Weisz Manfréd cég varrógép orsó- illetve hajóalakú, vasbádogból préselt mintáját választották ki. Legutóbb a tanácsnak is bemutatták a mintákat, — de *nem tudott választani.*

Tény az, hogy egyik fantasztikusabb, mint a másik, van *Zeppelin* formájú, van *homorú rulett* alakú, *saxofon formájú,* a harmadik olyan, mint a *gőzhajók kazánházának szellőző kürtője,* a negyedik *postaládának* látszik, az ötödiket össze lehet téveszteni valami *automatával.* De *egyik sem az, aminek lenni kell: hulladékgyüjtő kosár.* Amellett mindegyik *nagyon drága is!*

Bécsben, Berlinben, Londonban *jól bevált, egyszerű kosarak vannak,* lukacsos horgany-pléhből. Olcsó is, jó is. Sőt volt azelőtt nálunk is egy bizonyos fajta, csinos is, a célnak megfelelő is. Egy még most is áll belőle a Berlini tér közepén. De ezekre senki sem gondolt.

Pedig öt nap alatt el lehetett volna intézni azt, amit öt hónap alatt nem intéztek el. Már régen állhatnának a kosarak és *életbeléptethetnék a szigorú köztisztasági rendeletet.*

KÉSIK A KÖZTISZTASÁGI RENDELET mert nem lehet választani a Zeppelin- és a szaxofón-formáju szemeteskosarak között

A székesfőváros régi köztisztasági szabályrendelete harminc éves mult. Három-négy évtizeddel ezelőtt Budapest aránytalanúl kisebb forgalmú város volt, nem volt auto-, autobusz-közlekedés, jelentéktelenebb volt az uccák sűrűsége, nem volt modern háziszemétgyüjtés stb., természetes tehát, hogy

a régi szabályrendelet a mai viszonyokhoz képest hiányos, elavult.

A bizottságokban már tavaly sok szó esett erről a szabályrendeletről és el is határozták, hogy *annak hiányait sürgősen pótolni kell, illetve az egész rendeletet revizió alá kell venni.*

Az újjáalkotás munkájával már hónapokkal ezelőtt elkészült a köztisztasági ügyosztály. A nagy alapossággal és mindenre kiterjedő figyelemmel készített új szabályrendelet hetek óta

Némethy Béla tanácsnok

előtt fekszik, de letárgyalása *még mindig késik,* oly körülmények miatt, amelyekért az adminisztrációt, főleg a X. ügyosztályt *okolni igazán nem lehet.*

Helyesen állapították meg illetékes helyen, hogy helytelen volna a szabályrendelettel előállni és új intézkedéseket kiadni, amíg a végrehajtáshoz szükséges eszközök hiányoznak és

nem lehet eltiltani az uccai szemetelést, amíg nincsenek hulladékgyüjtő kosarak,

nem lehet a házak modern tisztántartását regulázni, amíg késik a higienikus, portalan szemétgyüjtés.

A köztisztasági ügyosztályban érdeklődtünk a szabályrendelet iránt, amelynek életbeléptetését türelmetlenül sürgeti a publikum jobbízlésű része, amely bosszankodva látja, hogy az utóbbi időben az uccák, de főleg

a gyalogjárók tisztasága tekintetében bizonyos visszaesés következett be.

Informátorunk válasza így hangzott:

— Az újjászerkesztett köztisztasági szabályrendelet *készen van.* Lényegében a régi rendelethez ragaszkodtunk, csupán a szükséges kiegészítéseket, újításokat fűztük hozzá. A rendelet legérdekesebb és legfontosabb újítása

az uccai szemetelés eltiltására vonatkozik.

A rendelet *szigorú szankciókkal akarja leszoktatni a nagyközönséget* arról a rossz szokásáról, hogy meggondolatlanúl a gyalogjáróra szór minden elképzelhető holmit: szivarcsutkát, papirt, gyümölcsmagot, banán- és narancshéjat, gesztenyemaradványokat, villamos-, autobusz-jegyeket, kiolvasott ujságokat stb., nem törődve a köztisztasággal és mások testi épségével.

— A rendelet léletbeléptetése után a szemetelőket külön rendőrközegek figyelik meg s azokat, akik a szemétkosarak figyelmeztető feliratait semmibe sem veszik, *nyomban kérdőre vonják.* Ami a megtorló rendelkezéseket illeti, mi nem követjük a külföldi mintát s

nem tartjuk helyesnek, hogy a rendőrközegeket büntető hatalommal ruházzák fel.

Mindazokat, akik a jövőben a gyűjtő-kosár helyett a földre szórják a szemetet, *kihágási eljárás alá vonják,* rendőrbiró elé idézik és ott fogják megbirságolni, még pedig *oly érzékenyen, hogy nem lesz kedve többé a jóizléssel és a higienia követelményeivel szembeszállni.*

— Mindez azonban csak akkor válik lehetségessé, *ha lesz hova bedobni a hulladékot,* mert *ma nincs.* A kisszámú, régi szemétgyüjtő kosarak a rendkívüli idők alatt *eltüntek,*

az újak megrendelése pedig még mindig késik,

úgy hogy *tavasz előtt gondolni sem lehet az új hulladékgyüjtők felállítására.*

A MEGBIZHATÓ IZZÓLÁMPA

A
BUDAPESTI HIRLAP
minden előfizetője INGYEN kapja a karácsonykor megjelenő KINCSES KALENDÁRIUMOT és a Budapesti Hirlap minden vasárnap megjelenő, páratlan érdekességü 36 oldalas KÉPES MELLÉKLETÉT
Kérjen mutatványszámot! Bárkinek szivesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII, József-körút 5

MUSICA
r.-t. Royal-épület VII., Erzsébet-körut 49

zongorái és pianinói árban és kivitelben páratlanok
Legkedvezőbb fizetési feltételek
Hangolás, javítás, bérlet

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Ceres ételzsir
Hutter gyártmány
szavatoltan tiszta, egészséges és
könnyen emészthető
100% tiszta kókuszzsir.

JELENTŐS VÁLTOZÁSOK VÁRHATÓK az autóbusz-üzem vezetésében, amely ellen egyre növekszik a közönség panasza

A főváros közönsége egy-kettőre szeretetébe fogadta az autobuszt. Ha egyelőre még nem is olyan népszerű, szinte becézett a pesti „Busz", mint párizsi vagy londoni kollégája, ez *nem a publikumon, hanem az intézményen múlott.* Azon, hogy a villamoshoz képest drága a jegy, hogy nincs átszállási lehetőség, kevés a vonal, kevés a kocsi.

A közönség egy idő óta megdöbbenve konstatálja, hogy

a kezdetben mintaszerű forgalom naprólnapra romlik.

És pedig nem sporadikus tünetekről van szó, hanem következetes és szinte *rendszeres* romlásról, *nem is egyes helyeken, hanem az egész hálózatban.* Városszerte hallani a panaszt, hogy

leromlott az egyes, hármas, tizenkettes és tizenötös vonalak forgalma.

Ritkán járnak a kocsik, *néha negyedórás késésekkel* s rendszertelenül, mert azután meg *egyszerre 3—4 kocsi fut el,* hogy megint hosszú szünet következzék.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint egyes helyeken

a központi vezetésben látják a bajok forrását,

sőt úgy tudják, hogy *rövidesen személyi változások is várhatók.*

Érdeklődtünk a főváros közlekedésügyi ügyosztályában is, ahol a panaszok okát azzal próbálják magyarázni, hogy bizonyos vonalakról a létesített új, illetve meghosszabbított régi vonalak kedvéért, kocsikat kellett elvonni *s ezt érzi a publikum.* Érdeklődtünk a személyi változások iránt is és jól értesült helyen azt tudtuk meg, hogy *Pruzsinszky* Viktort, a forgalmi osztály főnökét e beosztásában állítólag *már fel is mentették* és helyét *Wolmuth* Odön, az üzem eddigi titkára foglalta el. Megerősíti értesülésünket az a hivatalos helyről kapott információ is, hogy *Pruzsinszky forgalmi főnök külföldi tanulmányútra távozott.*

Akárhogy is áll a dolog, tény az, hogy a forgalmi osztály főnökét, bárki legyen az illető, a régi, vagy az új, a bajokért felelőssé tenni nem lehet. *Az igazgatás rendszerében van a hiba.* Mert lehet-e okolni a forgalmi főnököt azért, hogy az üzem lehetőleg titokban régi jó bürokrata szellemben, „a hivatalos titoktartás" tabuja szerint intézi ezeket a kizárólag üzleti ügyeket. A nagyközönség tudta nélkül, szinte

a nyilvánosság kizárásával indít meg új vonalakat, önkényesen, meglepetésszerűen szüntet meg és terel át más irányba vonalakat, relációkat hosszabbít meg.

Vagy azt hiszik az Erzsébet királyné úton, hogy elég a publikummal a kocsik falára ragasztott „Hirdetmény"-ekkel érintkezni és *elintézett minden kérdést az igazgatóság, ha az autobusz térképet és a menetrendet jópénzért árusíttatja a kalauzaival?*

A publikum előzetes információt vár, előre tudni akarja ha áthelyeznek egy végállomást, megrövidítik, meghosszabbítják, vagy átterelik más uccára a relációkat, ha új vonalakat nyitnak, ha a kocsik öt perc helyett 8 vagy 10 percenként közlekedik. Mert ha nem teszik, sohasem lesz akármennyi új, szép és jó kocsi ellenére sem az autobuszból komoly és jó közlekedési eszköz, hanem marad egyszerű bürokratikus „üzem".

Évenkint legalább 3 kilométer új vonalat épít 1929-től kezdve a BSzKRt

A *Beszkárt* a fővárossal kötött szerződés szerint 1928-tól kezdve, minden évben legalább olyan hosszú új pályát tartozik építeni, illetve a vágányhálózatot annyival köteles bővíteni, terjeszteni, amely az össz-hálózat *egy százalékának megfelel.*

Mivel a villamosvasutak hálózata 300 kilométer Budapesten, így

a társaság évente 3 kilométer új pályát kell, hogy építtessen.

A *Beszkárt* e kötelezettségének nemcsak a jövőben kíván eleget tenni, hanem már *idő előtt megkezdte a teljesítést,* amikor kiépítette a Farkasréti vasút második vágányát, elkészítette a Jászberényi úti összekötő vonalat.

A jelekből következtetve, jövő évtől kezdve fokozottabban indul meg a vasútépítés. Erre vall, hogy

a Beszkárt a közelmutlban három új, nagyfontosságú vonal terveit mutatta be a fővárosnak.

és pedig: a *Villányi* uti, az *Óbuda Fő tér—Filatori-gáti* és a *Rózsadombi* relációkét.

A közlekedési bizottság mind a hármat *elfogadta,* hozzájárult a tervekhez a tanács is, úgyhogy a kereskedelmi minisztérium közbenjöttével röviden meglesz mindhárom helyen a *közigazgatási bejárás is.*

Érdeklődtünk az építkezés körülményei iránt és *illetékes helyről* a következő információt kaptuk:

— A tervek bemutatása nem azt jelenti, hogy a három vonal már a jövő évben ki is épül. De

a Beszkárt mindenesetre azon lesz, hogy kötelezettségén túlmenő tempóban gyorsítsa az építkezést

és minél előbb, minél több vasutat építsen.

— Ami a sorrendet illeti, *első valószínűleg a Villányi uti vonal lesz,* amelyhez már a tavasszal hozzákezdenek. Ez a vonal életszükséglete a pompásan fejlődő városrésznek.

— Az *Óbuda-Főtér—Filatori-gát* között létesítendő vonal kifelé a *Miklós* úton, befelé pedig a Szentendrei úton fog haladni.

A Rózsadombi villamost a Keleti Károly uccán át akarják felvezetni, majd a Bimbó uccán és Mész uccán át haladna tovább.

— Szó van a Bécsi uti vonal meghosszabbításáról is az új temetőig, *ez azonban egyelőre egy vágányon történne.*

A főváros közönsége örömmel látja a kezdő lépéseket, de *a megnyugvást csak a munka tényleges megindítása hozza meg.* S mindettől függetlenül várja a további intézkedéseket, azoknak a vonalaknak a létesítésére, amelyek *új területeket kapcsolnak be a főváros életébe.*

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest VIII, Agyteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

ÁBRAHAM ÉS GURTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 130—13.
Épület- és díszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fűtés.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját Iparvágányról. Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javítását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER, ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József-körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55

Lizsinszky Rezső kárpitos és díszítő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhivó Aut. 510-54

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

Nedves falak szárazzá tételére kizárólag
KOLLARIT
folyékony szigetelő anyagot használjon, mert ma ez a legolcsóbb és legjobban bevált szigetelő anyag.
Hidegen lesz használva.
Gyártja:
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
KOLLÁR MIKLÓS UJPEST, VIOLA-UTCA 30-32.
TELEFON: 91-cc—43. LIPÓT 920—56.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

FRANK EMIL BUDAPEST, V, Hollán-u. 9.
okl. mérnök és építőmester Tel.: Aut. 293—27

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELÉFON: JÓZSEF 424—69

Kész ajtók és ablakok vasalva és alapmázolva
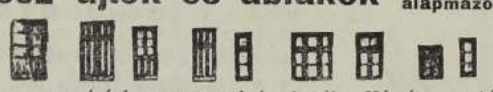
nagy mennyiségben, azonnal kaphatók. Készit azonkivül tömör hálószobákat és rendelésre rajz szerint, mindenféle asztalosmunkát a legszolidabb kivitelben **Malomsoky József** asztalosárugyárt
Gyártelep: VII., FRANCIA-ÚT 11. SZÁM
Telefon: T. 464—65, 464—66. Prospektus díjtalan

BEKE PETER PÁL
BUDAPEST, VIII, DOBOZI UCCA 31
SAJÁT HÁZÁBAN HANGSZER ÜZEM
Hegedűk, lantok, gitárok, gordonkák, nagybőgők. Speciális műterem művészi kidolgozású és luxus-hangszerekben. Eladás nagyban és kicsinyben.

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

Széchy Endre TELEFON: ut. 269-65
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, VI., Bulyovszky ucca 12.

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok díjmentesen.

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41 Telefon: József 310—15

Hogyan keletkezett a hidvámok visszaállításáról kolportált rémhir?

A jövőben a főváros világítja és tisztogatja a hidakat — A tiszti főügyész és három tanácsnok tárgyal a kereskedelmi minisztériummal

A budapesti állami hidakon a vámpénz szedése tudvalevően 1918 december 1-én *megszűnt*. Az utóbbi időben hírlapokban és szóbeszédben egyre pozitivebb formában terjedt el az a híresztelés, mintha a kormány *a hídvámok visszaállításának gondolatával foglalkoznék*.

Mivel a hír makacsul tartotta magát, illetékes helyen utánajártunk, hogy meggyőződjünk a hírek alaposságáról.

Legilletékesebb forrásból szerzett információnk szerint

a híresztelés merőben alaptalan, vagy félreértésen alapszik csupán.

— 1918 december 1. óta, amikor tudvalevően a hídvámot megszüntették, a kinestár viselte teljes egészében — minden ellenszolgáltatás nélkül — nemcsak a karbantartási költségeket, hanem *az összes világítási és tisztogatási kiadásokat is*.

— A főváros világítási és köztisztasági üzemeinek hatásköre *tudvalevően a hidakra nem terjed ki*, hanem erre a célra az állami hidak felügyelősége, *tekintélyes költséggel* külön apparátust tartott fenn.

— A székesfőváros szerveinek ez a szeparáltsága gyakran igen fonák helyzetet teremtett, mert sürgős esetekben sokszor mégis a főváros közegeinek kellett a hidakon is beavatkozni:

kánikulában öntözéssel, télen, nagy havazások idején a hóeltakarítással nem tehetett kivételt a főváros a közlekedés szempontjából legfontosabb hidakkal,

viszont a tisztogatás kérdése a mai modern seprőgépek mellett *igazán nem probléma többé*.

— A világítási és tisztogatási költségek viselése kérdésében a kinestár és a főváros között *már közel öt éve folynak megbeszélések*. 1923-ban intézett először ily irányú megkeresést az állami hidak felügyelősége a székesfővároshoz, *a legújabb leirat pedig néhány héttel ezelőtt érkezett le*.

— Az van ezekben a leiratokban, hogy

a főváros 1921 november 1-ig visszamenően fizesse meg az államnak a világítási díjak felét és a tisztogatási költségeket,

— amelyek ezidőszerint mintegy 81.000 P-re rúgnak évenkint — s azokat a jövőben is viselje.

— Az ezidőszerinti világítási költség 36.000 P évente, ennek felét, tehát 18.000 pengőt kellene a fővárosnak átvállalni, míg a tisztogatási költség, melyet teljes egészében viselnie kellene, ezidőszerint évi 45.000 P.

— A főváros illetékes tényezői a világítási és köztisztasági ügyosztályok bevonásával behatóan foglalkoztak a hidak ügyével, végül is arra a megállapodásra jutottak, hogy

a főváros hajlandó vállalni a hídvilágítási költségek felét, a tisztogatási díjat pedig teljes egészében, illetve átvállalja a hidak köztisztasági gondozását

a maga apparátusával. Mindezt azonban *nem 1921 november 1-ig visszamenően, hanem*

csak a megkötendő egyezség aláírása napjától.

— Ezzel szemben viszont a fővárosnak is van a hidaktól 46.000 pengő követelése, különböző, évek óta elmaradt *áramdíj-differenciák címén*. A fővárosnak az a feltétele, hogy ezt a hátralékot az elektromos műveknek *fizesse ki az állami hidak felügyelősége*, abban az esetben hajlandó megtéríteni a jövőben a mindenkori világítási költségek felét.

A rendkívül érdekes kérdésben a közel jövőben ismét megindulnak a tanácskozások. Értesülésünk szerint a tanács három tagját:

Lobmayer Jenő tanácsnokot, a közlekedési ügyosztály vezetőjét, Némethy Béla köztisztasági és Borvendégh Ferenc világítási tanácsnokokat és Szabó Imre tiszti főügyészt bízzák meg ezzel a speciális feladattal.

Ez a tanácsi bizottság a legközelebbi napokban felveszi a kereskedelmi minisztériummal a tárgyalások fonalát.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa külön megkérdezte, mi lehetett a hídvámmal kapcsolatos híresztelések alapja. A válasz így hangzott:

— A miniszteri átiratokban *sehol szó sem esik a hídvámkérdésről*, csupán egyik befejező passzusban történik említés, egyetlen esetben hasonló értelemben. Azt mondja ugyanis a leirat, hogy

ha a főváros mindennemű megkeresés és tárgyalás elől mereven elzárkóznék, az állami hidak felügyelőségének más formában kellene fedezetet keresni

a kiadásokra, s legutolsó esetben felmerülhetne, kényszerhelyzetben a gondolata, valamilyen formában, *valamely díj szedése is*.

— *Mivel azonban elzárkózásról szó sincs és senki nem vitatja*, hogy méltányos, ha a főváros a hidak tisztogatásáról és világításáról ép úgy gondoskodik, mint a többi útvonalakéról, *önként elesik minden egyéb kombináció s elsősorban a hídvám visszaállításának bárminő lehetősége*.

DRÓTFONAT
A LEGJOBB KERITÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
BUDAPEST. IV. FERENC JÓZSEF RAKP. 21.

Holman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fűtés
Vízvezeték
Épület bádogos munkák

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban: Automata 223-06. szám.

REKLAM ÉS CÉGTÁBLA FESTŐ VÁLLALAT
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 23
Telefon: József 385-28
Csernák Jenő

Telefon: Aut. 107—58.

KISSLING CSILLÁROK
legolcsóbb és legjobb kivitelben
VI. kerület, Podmaniczky-u. 31 szám

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
Budapest, VII., Rákóczi-út 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

Hochhauser
Ferenc építési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári út 38. Tel.: J. 459-81

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA
REDŐNYGYÁR
Budapest, V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

„PRÄCISIOS"
elektrotechnikai és tudományos műszer laboratorium
Budapest, IX. ker. Mester-utca 22.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: Dunmész.
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

NEMES ÉS SCHRAMEK
OKL. MŰKERTÉSZ KERTÉPÍTŐK
BUDAPEST, I, MÉSZÁROS UCCA 56-a
TELEFON: KRISZTINA 509—38

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII. Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és mű akatosmester, takaréktűzhely és kályhák sz tő
Budapest, VII., Rózsa u. 39.
Telefon: J. 512—50.

RADIATOROKAT
ÉS KAZÁNOKAT
központi fűtésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 13. Telefon: József 415—98.

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

HERZ TESTVÉREK
linoleum burkolási szakvállalat
Telefon: J. 429-06
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
Fióküzlet: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság. A társaság igazgatósága folyó hó 29-én *Fleissig* Sándor elnöklete alatt tartott ülésében megállapította az 1927/28. üzletév mérlegét, mely 18,144.000 pengő alaptőke mellett 2,210.487.16 pengő tiszta nyereséggel zárult. A nyereség felosztására az igazgatóság azt a javaslatot fogja tenni a *december 17-ére egybehívott első rendes közgyűlésnek*, hogy az „A" sorozatú 7% kamatozású elsőbbségi részvények alapszabályszerű osztalékára 390.040 pengő, a „B" sorozatú 7½% kamatozású elsőbbségi részvények alapszabályszerű osztalékára 417.900 pengő, a törzsrészvények 12%-os osztalékára (részvényenként 6 pengő) 840.000 pengő, az alapító-jegyek alapszabályok szerinti osztalékára 26.377.35 pengő fordíttassék. A *Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt.* első üzletéve a hozzáfűzött várakozásokat beváltotta. Minthogy a bekapcsolódó újabb üzletágak és az örvendetesen fejlődő forgalom mind nagyobb tőkét igényel, az igazgatóság a bel- és külföldi nagyrészvényesekkel történt megállapodás értelmében felhatalmazást fog kérni a közgyűléstől arra nézve, hogy *az elsőbbségi részvénytőkét 100.000 angol fontnak megfelelő 2,780.000 pengővel, a törzsrészvénytőkét pedig 3,000.000 pengővel*, később meghatározandó feltételek mellett felemelhesse. Tekintettel arra, hogy a vállalat részvénytársasági formájában is igazolta a hozzáfűzött reményeket, az igazgatóság elérkezettnek látja az időt, hogy *a törzsrészvényeket a Budapesti Áru- Értéktőzsdén legközelebb bevezesse.*

A Zagyvapálfalvi Üveggyár Részvénytársaság igazgatósága elhatározta az üzemnek gépüveggyártásra való átalakítását. E célból az 1928 december 10-re egybehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az alaptőke 1,050.000 pengővel felemeltessék. Az alaptőkeemelést a *„Mercur" Váltóüzlet Rt.* vezetése alatt álló érdekeltség biztosítja, melyben külföldi szaktőke is részt vesz.

Az Első Magyar Részvény Serfőző közgyűlése a kifizetendő osztalékot részvényenként 4.80 pengőben állapította meg és a szelvények ez év december 3-tól kezdve a *MOKTÁR-nál* és a *Kereskedelmi Banknál* válthatók be.

Csütörtökön

PESTI TŐZSDE

szenzációs közgazdasági riportokkal

SZERKESZTI:

KALLÓS JÁNOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

SZÉKELY és MOTTL

OKL. MERNÖK EPITŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK

BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2

TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

„LUKRÉCIA"

a legjobb lószerszám festő és impregnáló

Gyártja és szállítja: **VAD és TAKÁCS** vegyi és olaj ipartelep

Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.

TELEFON: JÓZSEF 422—19.

TASY JÓZSEF

Budapest, VII, Öv ucca 200. — Telefon: Lipót 965—46. szám

ÉPÜLET, BUTOR, PORTÁL-ASZTALOS ÜZEME (SAJÁT HÁZABAN)

RÁBA

Üzembiztos. Négykerékfék. Tartós szerkezet. Gazdaságos üzem. Könnyű kezelés. Legmodernebb kivitel.

Gyorsteherautók
Autobuszok
Pótkocsik

Minden speciális célra is alkalmasak

Magyar Waggon- és Gépgyár Rész.-Társ Automobilgyára, Győr.

Központi igazgatóság:
Budapest, IV, Deák Ferenc ucca 18.
Javítóműhely és alkatrész-raktár:
Budapest, Keresdi út 26.
Telefon: Aut. 818-50 és József 453-84.

VÁLLALKOZÁS

Építési engedélyek

A főváros magánépítési bizottsága december 3-án tartott ülésén a következő engedélyekhez járult hozzá:

A) **Nagyobb és kisebb építkezésekre:**

1. Burger István, I., Magas út 89992. hrsz. alatt fsz. lakóház, terv.: Metzger József, I., Farkasrét 10528. hrsz.
2. Soós András, VII., Kerékgyártó u. 1973/2. hrsz. a. gyártoldalék, terv.: Román Miklós IV., Prohászka Ottokár u. 8.
3. Delej Géza, I., Berényi u. 5194. hrsz. a. II. em. bérvilla, terv.: Ligeti Pál, IV., Deák Ferenc tér 3. sz.
4. Dr. Homonnay Tivadarné, I., Tamás u. 8519/3. hrsz. a. toldalék, terv.: Schuszter György, VII., Gizella út 47.
5. Magyar Kir. Belügyminiszterium képviseletében Misley Sándor, a VIII. Vig u. 6054. hrsz. a. III. em. épület.
6. Beszetry László, I., Tusnády u. 9810/1. hrsz. toldalék, terv.: Udvardy Géza, I., Krisztina körút 83. sz.
7. Farkas Géza, I., Táltos út 7839. hrsz. a. toldalékok, terv.: Witzelsberger János, I., Maros u. 31.
8. Dr. Focherné, dr. Győry Bella, I., Andor u. 3093. hrsz. a. em. toldalék, terv.: Hofbauer és Piazza, VI., Izabella u. 69.
9. Zippernovszky Károly és tsai, I., Garas u. 12989. hrsz. toldalék, terv.: Sebestyén Arthur, I., Elek u. 26.
10. Burmeister Márton, III., Homokos dülő 19322. hrsz. a. fsz. ház, terv.: Kusztos Imre és tsa, I., Magyarádi út 47.
11. Wack Keresztély, IX., Rákos u. 4. ráép., terv.: Glock Imre, IV., Váci u. 36
12. Glatz József, III., Szemlőhegy 19626. hrsz. em. lakóház, terv.: Heindrich Antal, II., Buday László u. 5.
13. Hirth Győző, III., Veder u. 18520. hrsz. em. ház, terv.: Kenyery Rezső, VIII., Üllői út 16.
14. Gróf Teleky Józsefné és tsai, V., Tátra u. 25191. hrsz. IV. em. ház, terv.: Góth Jenő, V., Katona József u. 14.

B) **Nagyobb és kisebb átalakításokra:**

1. Bécsi Imre, VII., Komócsy út 42.
2. Kovács Mihályné, III., Üröhegy dülő 22355. hrsz.
3. Magyar Meteor Rt., VII., Erzsébet körút 6.
4. Ács Samu, VIII., Üllői út 46.
5. Schweitzer Henrik, VII., Thököly út 49.
6. Schuller József rt., X., Gyömrői út 7933/1. hrsz.
7. Sas László, X., Óhegy dülő 8188.
8. Koródy Sándor, X., Lengyel u. 47.
9. Tassy József, VII., Öv u. 1964. hrsz.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek és vállalatok kapták:

Vasszerkezeti munkát a Milleneumi hídon a Magyar Állami Gépgyár 230.220 P.

Kőfaragó munkát a Flórián-szobornál: Král Gyula 4032 P.

Burkoló munkát a Népszállónál: Balogh Ferenc és Társa 2280, a Szent István-kórháznál: Schillinger Zsigmond 3791 P.

Szobafestő munkát a Népszállónál: Strausz Henrik 8476 P.

Kőmíves munkát a Madarász uccai kórháznál: Kovács József 10.000 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalatok pályáztak:

Kőmíves munkára a Rókus-kórháznál: Márton és Szalka 11.028, Havas József 9.018, Pfánn József 12.306, Német Vilmos 6.745, Makovszky Ferenc 8.269, Lukoy Emil 11.952, Nagypál Imre 7.979 P.

Vízvezetékberendezési munkára a Szent László-kórháznál: Fort Oszkár 8.365, Bründl János 6.765, Lórentz Dániel 8.406, Risavy Béla 5.133, Rietschel és Henneberg 6.864, Cross Charles 8.069, Kovács A. Ödön 6.246, Schöndorfer Jenő 7.204 P.

Gőzfűtőberendezési munkára a Rókus-kórháznál: Farkas Izor 23.275, Gál István 22.894, Fekete Ödön 21.021, Rufián István 23.800, Lukács János 22.951, Fort Oszkár 22.975, Törs és Ormai 22.518, Stern és Rosenthal 23.624, Rietschel és Henneberg 23.901, Gábler I. 22.114, Szepessy Gyula 28.488, Lichtmann Adolf 25.674, Kulcsár Kálmán 23.968, Kovács Ödön 23.964, Keszler Jenő és Fivére 24.014, Körling B. és E. 28.896 pengő vállalati áron.

BUCSANYECZ JOZSEF

ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ

Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

KNUTH K. mérnök és gyáros

Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.

Telefon: József 510-75

Vízvezeték — Központi fűtés

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Kőbányai-út 44. sz. kislakásos telepen szükséges 120 darab takaréktűzhely szállítási munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 80 fillérért kaphatók 1928 december 1-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnök úrnál a Központi városháza, III. em. 328/b. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 december 18-án (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III, em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A székesfőváros tanácsa.

SZÓRAKOZÁS

Saljapin: december 10, Faust. — Saljapin—Schwarz Vera—Crooks hangversenye, december 14. A legragyogóbb koncert, parée. Városi Színház.

Fedák Sári a Városi Színházban: csütörtök, szombat, vasárnap. — Dr. Szilágyi Imre: „Az ötszázéves magyar dal". Bánffy Miklós gróf gyönyörű kosztümei. Cigányzenekar. Tomboló siker! előre eladott házak! Városi Színház.

KAMARA

December 5-től 13-ig

A VERESHAJU

Vigjáték 8 felvonásban, főszerepben **Clara Bow**

JONNY ÉS A NÓK

Vigjáték 7 felv. Főszereplő **Georg K. Arthur**

Corvin Színház

December 5-től 13-ig

EZÜST RABSZOLGÁK

Dráma 8 felv. **(Irene Rich)**

JONNY ÉS A NŐK

Vigjáték 7 felv. fősz. **Georg K. Arthur**

VIGADÓ KÁVÉHÁZ

IV, Deák Ferenc ucca 2

*

VIGADÓ KIOSZK

V. ker., Vigadó tér

TULAJDONOS: **BABÓCSY LŐRINC**

Telefon: Automata 836—28.

MAYER LAJOS

tetőfedőmester, tetőzetek jókarbantartási vállalata

VI. ker., Ferenc József-rakpart 18. sz.

DOBOS ANDRÁS

Épület- és redőny lakatos vállalata

Budapest, IX. ker. Lónyai-utca 58.

Telefon: Automata 874—38.

HEIZER FRIGYES

DRÓTKERITÉS- és SODRONYFONÓ-IPARTELEPE

BUDAPEST, VIII., Staffenberger u. 16. TELEFON: J. 302-36.

SZMOLEN PÁL

ALAPITÁSI ÉV 1897

lakatosmester és szerszám készitő

BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6

Legszakszerűbben és legolcsóbban készit uj szerszámokat a kőfaragószobrász, műkő, burkoló, parkettázó, kövező, kő, műves stb. ipar részére

BUCHTA KÁROLY

közp. fűtés és vizvezetékberendező mester. — Telefon: Krisztina 505—01. sz.

Bpest, II., Retek u. 37.

Kapuszta Gusztáv

építőmester

BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.

Telefon: József 893—08.

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Jubiláló fővárosi tisztviselők. A közelmúltban egyszerre tíz számvevőségi főtanácsos és tanácsos ünnepelte hosszú közszolgálatának jubileumát. *Kolber* György és *Dány* Károly főszámtanácsosok 40, *Elerein* Károly és *Nagy* Tihamér tanácsosok 35, *Kuczkay* László, *Czike* Ferenc és *Kubinyi* Ferenc számtanácsosok 30, *Baunesz* Pál, *Pápay* Árpád és *Joó* Károly számtanácsosok pedig 25 éves szolgálatuk fordulóját ülték meg. A ritka alkalomból a számvevőség meleg házi ünnepséget rendezett, amelyen *Sebő* Béla főszámvevő, *Uonfi* Lajos adóigazgató és *Dinghe* Béla pénztári igazgató üdvözölték az érdemes jubilánsokat.

Harrer Ferenc előadása a modern városigazgatásról. A *Dolgozó Polgárok Pártja* december hó 5-én, szerdán este 8 órakor VII. ker., Wesselényi ucca 41. sz. alatti helyiségében társasvacsorát rendez, amelynek keretében *Harrer* Ferenc dr. ny. alpolgármester előadást fog tartani *a modern városigazgatásról.*

Átépítik a dunaparti villamos-viadukt megálló helyeit. Emlékezetes még az a borzalmas villamosszerencsétlenség, amelynek a szegedi tudományegyetem prorektora esett áldozatul — néhány hónappal ezelőtt a dunaparti korzó mellett lévő villamos viadukton. A balesetet az idézte elő, hogy a villamos megállótól elinduló kocsira megkésve ugrott fel s az egyensúlyt vesztett utas a viadukt vaskorlátjához vágódott. — Bács-Bodrog vármegye annak idején átiratot is intézett a baleset miatt a fővároshoz s azt kérte, hogy a veszedelmes viaduktot szüntessék meg s a villamost vezessék végig a Mária Valéria uccán. Az áthelyezés — bár tényleg ez lenne a végleges rendezés — nem könnyű feladat, de valamiképpen mégis segíteni igyekszik a főváros, hogy hasonló balesetek nek elejét vegye. A szakértő mérnökök tervei szerint ez úgy lehetséges, hogy *a viadukt lejáróit keskenyítik s így a lépcsők korlátját kb. félméterrel hátrább helyezik.* A terveket a közlekedési bizottság jóváhagyta, így a megállókat *rövidesen átépítik.*

Házasság. *Pacher* Béla dr. székesfővárosi tanácsi fogalmazó a művészeti ügyek referense és *Deoth* Stefánia házasságot kötöttek. Esküvőjüket a városmajori plébánia-templomban tartották meg.

A fővárosi testnevelési tanfolyam második előadása. A főváros tanügyi osztálya, mint ismeretes, testnevelési előadássorozatot rendez a fővárosi iskolák tornatanítói és tanárai számára, a legújabb külföldi rendszerek megismerése céljából. A második előadás a Vas uccai felsőkereskedelmi iskola tornatermében volt, amelyen a főváros tanácsát *Purébl* Győző tanácsnok, a kultuszminiszteriumot *Felicides* Román dr. min. tanácsos, a törvényhatósági bizottságot *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos képviselték. Ott voltak még: *Dollinger* Béla dr. egyetemi tanár, *Sztankovics* Szilárd, a *Magyar Atlétikai Szövetség* elnöke, *Malaky* Mihály és a *Testnevelési Főiskola* tanárai majdnem teljes számban. *Brunner* Éva fővárosi leánygimnáziumi testnevelési tanárnő németországi tanulmányútjáról számolt be. Ismertette a különböző ritmikus torna- és táncrendszereket. Hogy ezek a modern tornarendszerek a nők körében hódítottak a legjobban, azt azzal lehet megmagyarázni, hogy a nőt életének sokkal rövidebb szakában elégíti ki a versenysport mint a férfit. Isidora *Duncan* iskolája első a modern rendszerek között. Ő a balettiskolának üzent hadat és az ó-görög táncokban véli felfedezni a természetességet. *Dalcrose* rendszere a zenepedagogiából fejlődött. Az izmok funkcióinak harmonizálását keresi. A *Mensendick* torna *a mindennapi élet egyszerű mozgástüneménye.* A szép női testet konzerválni akarja nemcsak esztétikai szempontból, hanem az életfolyamatok zavartalan működésére is. *Laban* rendszerét mozdulat beszédnek lehetne nevezni. Brunner Éva az egyes rendszerek alapelemeit tanítványaival, a *Gizella királyné* leánygimnázium II. osztályú növendékeivel, a *Budapesti Sport Egylet* hölgytornászaival és a testnevelési főiskola növendékeivel mutatta szemléltetően. Az előadásnak, amelyen többszázfőnyi hallgatóság vett részt, *nagy sikere volt.*

Közhasznú és jótékonysági intézmények támogatása nemcsak az állam, hanem a társadalom feladata is. Az állam a társadalom támogatásával ezen feladatot részben a jótékonycélú állami sorsjáték rendezésével teljesíti. Az állami sorsjegyeket minden dohánytőzsde, bank és sorsjáték üzlet, postahivatal 2 pengőért árúsítja. Húzás december 15-én. Főnyeremény 30.000 pengő készpénz!

Közeledik Mikulás napja és kicsinyeink előre örülnek már a jó öreg Mikulás bácsi ajándékainak. A Meinl-cég üzleteiben bőséges választékban, olcsón vásárolhatja a legjobb Mikulás ajándéktárgyakat. Tekintse meg a Meinl-cég Mikulás kirakatait.

Téli tanulmányutak. A MEFHOSZ a Párizsi Magyar Diákegyesület Utazási Osztálya rendezésében a tél folyamán több tanulmányutat indít. Ezek közül a semmeringi és a tátrai túrautak mellett az északafrikai és nizzai utak iránt nyilvánul meg a legnagyobb érdeklődés. Az előbbi 35 napig tart és a csoport megtekinti Sicilia, Tunis, Algir, Dél-Franciaország és Észak-Olaszország nevezetességeit, a másik pedig Nice és Velence díszes farsangi felvonulásait mutatja be a résztvevőknek. A vonatkozó prospektust a P. M. D. E. Utazási Osztálya (IX., Ferenc körut 38, fszt 2. Telefon Automata 874—48.) a legnagyobb készséggel megküldi az érdeklődőknek és hivatalos órái alatt d. u. 3—5-ig szóbeli felvilágosítással is szolgál.

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

FISCHER HENRIK
épületfakereskedő
Telefon: J. 623—09.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

CSURGAI ISTVÁN épület- és bútor-asztalos
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53.

TÓTH LAJOS
eternit-, cserépfedés facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

Az 1925. évi kiállításon ezüstéremmel kitüntetve.
Az 1927. évi országos kiállításon nagyezüstéremmel.
Hermann János épület és műlakatos, Budapest, I., Avar-u. 19
Telefon: Aut. 505—82.

MARINKA IMRE
ÁCSMESTER
Budapest, VII. Czobor-utca 63. sz.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT 217—64

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMÍTŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623—41. sz.

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZITÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető hézagmentes padozatburkoló a
LINOLEUM
Uj épitkezéseknél, mindennemű átalakításoknál ajánlattal díjmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

Kaiser építési vállalata.
I. Fürtös u. 3/c. J. 456-03.

KAISER HUGÓ
ÉPITŐMESTER Budapest, VI., Frangepán ucca 21. szám
Telefon: Lipót 901—902. szám

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Retter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

Hirsch László
ÉT- ÉS VASBETÉPITÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 321—17

SOPRON-GYŐRI TEJ ES YOGHURT
A LEGMEGBIZHATOBB:
SOPRON-, GYŐR- ÉS VAS-MEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodak:
I., Fehérvári út 33-35. Tel: J. 305-31., J. 428-01

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

SCHWEIGER REZSŐ
ÉS KULÁS JÁNOS kőművesmesterek és útépitési vállalkozók
Budapest, III., Ürömi ucca 41

HAVAS JÓZSEF
EPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER., KEMENES UCCA 6

SZVETICS JÓZSEF
épitési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

Kabiner Miklós
gépészmérnök, villamossági- és műszaki vállalata
Budapest, VII. Aréna-ut 68. • Telefon: J. 462-22

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24.
BUDAPEST Főraktár: VII, Thököly ut 145

VÖGEL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Au. 502-31.
Épület, szobrász és műkőmunkák készitése

Fratrichevich István diszitő-festő
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98.
Budapest VII. Dembinszky-u 33

DIÓSY JÁNOS
BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 24.
rézárukereskedő TELEFON: JÓZSEF 420-55

SCHINZEL LAJOS
BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat.

A TELJESKÖR LEGJOBBTETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG Telefon
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet 60.000 drb 18/18/18 cm. bazaltkockakő, 120.000 drb 18/18/14 cm. ¾-es bazaltkockakő, 120.000 drb 18/18/13—14 cm. bazaltfejkő, 500 tonna bazaltkiskő és 80.000 drb 18/18/13—14 cm. trahitfejkő szállítására. Bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a. Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok a Központi Városháza II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók, külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1928 december 10-én (hétfőn) déli 12 óráig kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél, vagy helyettesénél II. em. 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928 december 10-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. em. 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 november 16.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a székesfővárosi kátrányozó és bitumenező telep részére szükséges 300 tonna bitumen szállítására.

A bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a. A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat 1928 december 17-én (hétfőn) déli 12 óráig a székesfővárosi kátrányozó és bitumenező telepen (X., Bihari út 4, 7. ajtószám) kell benyujtani. A szállításra vonatkozó felvilágosításokkal hétköznapokon d. e. 9—12 óra között a kátrányozó és bitumenező telep szolgál (X., Bihari út 4) és ugyanott megkaphatók az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok is.

A versenytárgyalás 1928 december 17-én (hétfőn) d. u. 5 órakor lesz a központi városháza II. em. 270. sz. helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 november 22.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Németh Vilmos
épitési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKÍTÓK, MOTORDINAMÓK ÉS GENERÁTOROK

DÖREN HENRIK és TÁRSA
Alapitva: 1891. asztalosmunkák gyára Alapitva: 1891.
Iroda és raktár: VI., Hegedüs Sándor-ucca 26 sz.
Telefon: Aut. 297-77.
Gyártelep: Dévény-ucca 20-22. Telefon: L. 964-07.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNELKÜLI FAREDŐNY
BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FÉNYES ELEK UCCA 4
VÁLLALMINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉPLAKATOS BÉRMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

SAJT JÁNOS
műbutorasztalos és lakberendezési vállalata
Budapest, I. Szt. János-tér 4

LAMMEL FERENC
BÁDOGOS, VIZVEZETÉK ÉS KÖZPONTI FŰTÉS
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF U. 17.
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 441—51.

„PALATINUS"
ÉPITŐ-ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: Automata 121-45, 123-85.
Budapest, V., Rudolf tér 6.

Magyar Épitő Részvénytársulat
Budapest, VI. kerület, Teréz körút 34. szám
Alapittatott: 1889. Telefon: Automata 272—64. szám
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás, csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakódások. Alapozások mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. —— *Telefon: J. 314-16.*

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest, V., Falk Miksa ucca 26. Telefon. Aut. 209-93
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

GODRA SÁNDOR és FIA RÉZMŰVES ÜZEME
Szesz- és vegyészeti gyárberendező vállalat
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 4
Telefon: József 378-43.

Kaucz István
épület, butor és boltberendező asztalos
Budapest, I., Győri-ut 1.

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégia, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Köbánya, nyergesujfalu

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI. Váci-út 13. Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fürészelt és faragott fában, londina léc, zárlécben és állvány anyagokban.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Budapest Székesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt *Telefon: Autom. 530—03*

MÜLTHALER FRIGYES
Vaskereskedése
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-ÚT 4.
Telefon: József 455—89.

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

Havas Lajos
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

MONTANIT RENDSZERŰ
hőszigetelő stabil, transportabilis vasbeton és montanit aszbeszt épitkezések
Budapest székesfőváros elvi engedélye és elismerő levelei
CLÁRA ÉPITŐVÁLLALAT, POLLÁK LIPÓT
Budapest, VII., Wesselényi ucca 33.
Telefon: József 366-26

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

ICKOVITS J.
Központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
Budapest, VI., Andrássy út 92
TELEFON. AUTOMATA 12—07

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari géppraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

GRUIZ KÁROLY LAKATOSMESTER
BUDAPEST, X., JÁSZBERÉNYI-ÚT 17.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 304-75.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-ucca 8.

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—28
Elvállal mindennemű kovács, kazánkovács, gép és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üteg ucca sarok.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 455-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 455-07
Készit épület-, díszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST, VII, Rottenbiller u. 29.

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 december 12. — 50. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137-15

A kisember

Valami különös lendülettel jött divatba, amióta az autótaxi rendszámok ügye napirenden van. Helyesen, jól van ez így, hiszen azon kell segíteni elsősorban, annak kell a hóna alá nyúlni, aki a leggyengébb, a legelhagyottabb. Nincs is semmi különös ellenvetésünk, amíg csak általánosságban követelik a kisember jobb sorsát, mi magunk is *ott leszünk mindenkor és ha lehet, nem hangoskodással, hanem cselekedetekkel állunk rendelkezésére a jó ügynek.* A véleményünk ott tér el a baloldali kisember-istápolók véleményétől, ahol a kisemberek megsegítésének *módjára* kell gondolni. Ők egyszerűen nem gondolkoznak a módokon, hanem bőkezű bohémséggel úgy szeretnének a kisembernek juttatni, hogy nem bánják, ha a köz szenved is miatta. Pedig nem is a kapitalizmust károsítják meg egyedül (amelynek valószínűleg ellenségei, de amelynek helyére más világrendet nem tudnak teremteni), hanem a kispolgárok egész légióját. *Úgy akarnak a kisemberek apró csoportjának valamit juttatni, hogy a kisemberek igen nagy tömege kárt szenvedjen ezen a réven.*

Ami a konkrét esetet illeti, nagyon helyes, hogy a kisemberek, elsősorban az exisztenciájukat vesztő bérkocsisok taxirendszámokat kaptak. Sajnos, kevesen kaptak, sokkal többnek kellett volna adni. De a nagyvállalkozókat sem lehetett mellőzni, mert a kapitalista világrendben nem szabad bűnnek lenni, hogy valakinek nagy tőkéje van. Nem a kisember, hanem a kistőke sohasem tudja a közönségnek, a többi kispolgárnak azt nyujtani, amit a nagytőke, amely megbízható és amely mindenképpen eleget tud tenni vállalt kötelezettségének. Ha nem akar eleget tenni, fülön lehet fogni és kényszeríteni lehet arra, amit elmulasztott. De mit lehet csinálni a kistőkével? Semmit. A kistőke bármikor ki tud csúszni a kötelességteljesítés alól, de össze is roppan a nagytőke konkurenciája alatt, mert a közönség abba az autótaxiba fog ülni, amely szebb, kényelmesebb és több biztonságot nyujt. Ebben a tekintetben nincs a közönségben szentimentalizmus.

De több kisembert kellett volna megsegíteni, mint amennyien taxirendszámot kaptak. *A kistőkésekből azonban előbb nagytőkét kellett volna csinálni* azon a módon, amelyet igazán nem most és nem mi találtunk ki. Valahogyan tömöríteni kellett volna a kisembereket, hogy az aprópénzből nagypénz, a kisvállalatokból egyetlen konkurrens-képes vállalat legyen.

Általánosságban pedig a kisember-mentéshez is tervszerűség kell és valósággal odáig szeretnénk elmenni, hogy végeredményben még *a játékbank* is, amelynek ötletét éppen ma veti fel a *Fővárosi Hirlap* hasábjain *Kozma* Jenő dr., tulajdonképpen elsősorban a kisember üdvét szolgálja. Nem ötletszerűen kell a kisembert megsegíteni, hanem intézményesen, a gazdasági viszonyok általános javításával, nem taxirendszámokkal, hanem például az idegenforgalomnak minél nagyobbarányú felfokozásával. A csecsemőt is táplálni kell, de belepusztul, ha a felnőttek tápláló eledeleivel, például borjúpörkölttel traktáljuk.

Egészséges gazdasági viszonyokat kell teremteni, a kapitálist kell elsősorban talpraállítani, hogy az bírja ki, amikor a kisembernek jobb exisztenciát kell biztosítani. Mi nagyon tisztában vagyunk azzal a Vázsonyi-féle elvvel, amelyet azok, akik végrendeleti örököseinek vallják magukat, el is felejtettek, s amely szerint a polgári rend védelme érdekében szaporítani kell a kispolgárokat. Mégis azt valljuk, hogy nem elegendő, ha nehány száz taxitulajdonossal szaporodik a kispolgárok rendje. Olyan eszközöket kell keresni és találni, amelyek a proletariátus nagy tömegeit kapcsolják bele a kispolgárok soraiba.

Azok a szűkkeblűek, azok a társadalmi rend energianélküli, tehetetlen védelmezői, akik taxirendszámokkal operálnak és azok a bőkezűek, akik az egész kispolgári rendnek, az egész proletariátusnak akarnak a hóna alá nyúlni.

HERRMANN ÉS SCITOVSZKY
miniszterek nyilatkoznak az autótaxirendszámok kiosztásáról

A kormány egyik tagja sem avatkozott bele a főváros autonom jogkörébe

A főváros tanácsának az autotaxi rendszámok szétosztása tárgyában hozott döntése miatt, baloldali körökből élesen támadják magát a kormányt is, amelynek pedig az új engedélyek szétosztásába beleszólása nem volt. Úgy a képviselőház ülésén, mint egyes lapokban is *Herrmann* Miksa kereskedelmi minisztert állítják oda, mint a kisemberek mellőzésének okozóját, sőt olyan hangok is hallatszanak, hogy *Folkusházy* Lajos alpolgármester nem hibás, mert hiszen nem tett egyebet, mint hogy végrehajtotta a kereskedelmi miniszter akaratát.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezekről a támadásokról éppen a főváros mai rendkívüli közgyűlésére való tekintettel is, megkérdezte

Herrmann Miksa

kereskedelmi minisztert, aki a következőket mondotta:

— En kezdettől fogva arra az álláspontra helyezkedtem, hogy a rendszámok szétosztása nem a minisztérium, nem a kormány, hanem

kizárólag a főváros tanácsának a feladata.

Az érvényben lévő törvényes helyzetnek megfelelően

a rendszámok kiosztásának joga a főváros hatáskörébe tartozik.

Hangsúlyozottan jelentem ki, hogy én egyáltalán nem folytam be a kérdés elintézésébe. A fővárosnak 1911 óta érvényben lévő szabályrendelete van, amely a taxiengedélyek kiadását *a tanácsra ruházta.* Kezdetben csak 280 rendszám szétosztásáról volt szó, és pedig abban az elgondolásban, hogy

ezeket az új engedélyeket kisexisztenciáknak kell juttatni.

Amikor első leiratomban közöltem észrevételeimet és a kiadható engedélyek számát 280-ban állapítottam meg, általános felháborodás keletkezett minden oldalon azzal a megokolással, hogy *ez a szám túlságosan kicsiny, azt fel kell emelni.* A főváros ennek a felfogásnak újabb beadványban adott kifejezést. Ebben a beadványban a főváros azt kérte, hogy módosítsam leiratomat és egyben

azt a javaslatot terjesztette elém, hogy ne csak a kisexisztenciák kapjanak rendszámot, hanem nagyvállalkozás is bekapcsolódhassék a fővárosi taxiközlekedés lebonyolításába.

A főváros érveket sorolt fel, amelyekkel azt bizonyította, hogy *a taxiközlekedés sima lebonyolítása, szükségszerű és állandó fejlesztése szempontjából feltétlenül előny és a közönség érdekében való konkurrenciát jelent a nagyvállalkozás támogatása.* Felhozta a főváros azt az érvet is, hogy *csak nagyvállalat tud garázsokat építeni és uccai telefonokat felállítani.* Erre a beadványra azt válaszoltam, hogy helyeslem, ha nagyvállalatok fogják ezeket a kérdéseket megoldani, de

nem mulaszthatom el ismételten hangoztatni, hogy a soffőrök és hadirokkantak előnyben részesítését kívánom.

Az én állásfoglalásom tehát *egyenes, nyílt és határozott volt.* Nem a nagyvállalatok mellett érveltem, amivel szemben viszont *a főváros részéről olyan ellenvéleményt hallottam, hogy ez nem olyan kérdés, amelynél jótékonyságot lehet gyakorolni.* Abban a leiratban, amelyet a főváros beadványára válaszoltam, szószerint így fejeztem ki magamat: „A főváros érvelésére való tekintettel, amely szerint *a nagyvállalatok mérhetetlen előnyt jelentenek,* nem teszek észrevételt az ellen, hogy a nagyvállalatnak is adjanak rendszámokat..." Ebből tehát — jóhiszeműen

nem lehet kiolvasni azt, hogy én a kisembereket háttérbe akartam volna szorítani.

Állandóan támadások érik a kormányt, hogy beavatkozik az autonomia jogkörébe. Megállapítom, hogy én ebben az ügyben is csak annyit tettem, amennyit okvetlenül tennem kellett: az érdemi elintézést a tanácsra bíztam. Egyebet nem mondhatok. Azt hiszem, *ez érthető és világos.*

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter nyilatkozatát teljes mértékben alátámasztja *Folkusházy* Lajos alpolgármester nyilatkozata is, amit ebben az ügyben tett. Folkusházy alpolgármester ugyanis maga állapítja meg legutóbbi részletes nyilatkozatában, — amelyet felvilágosításként adott a sajtónak — hogy *egyedül ő felelős a rendszámok kiosztásáért.*

Minthogy a taxikérdés elintézésével kapcsolatba hozták *Scitovszky* Béla belügyminiszter személyét is, a *Fővárosi Hirlap* munkatársa megszólaltatta a belügyminisztert, akihez azzal a kérdéssel fordult, volt-e döntő szerepe a taxiprobléma megoldásában.

Scitovszky Béla dr.

belügyminiszter a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kereskedelmi miniszter úr, mielőtt a főváros beadványára válaszolt volna és rendeletét a városházára leküldte volna, természetesen *kikérte az én véleményemet is.* Bár a törvény értelmében volna rá lehetőség, hogy az autotaxi-ügy hozzám kerüljön, *én ezzel a kérdéssel nem foglalkozom* és pedig éppen abból az okból, hogy

az autonómia szuverén jogkörébe beleavatkozni nem akarok.

Én teljes mértékben respektálom az autonómiát. már pedig az nem vitás, hogy *az autotaxi rendszámok szétosztásának joga a tanácsot illeti meg.* A kereskedelmi niniszter úrral e kérdésben folytatott megbeszélésem során kijelentettem, hogy *helyeslem a kisexisztenciák támogatását,* de

aggodalmamnak adtam kifejezést abban a tekintetben, hogy a kérvényezők között olyan neveket is láttam, akik nem a maguk számára kértek taxikat.

Egy nagy társaság, egy nagyvállalkozás, amely mögött nagy anyagi garanciák vannak, könnyebben megfogható, könnyebben vonható felelősségre és éppen ezért, nézetem szerint a kérdésnek ilyenirányú megoldása jobban szolgálja a főváros közönségének érdekeit. Ez volt az én egyéni véleményem, amely azonban a kérdés végleges eldöntésébe, vagyis a taxirendszámok szétosztásába *nem folyt be,* mert — ismétlem — az engedélyek szétosztása az autonomia, az adott esetben *a tanács feladata volt.*

TISZTÁZÓDTAK A NÉZETELTÉRÉSEK
a bánhidai villamos-centrálé ügyében

Herrmann kereskedelemügyi miniszter biztos reménnyel néz a tárgyalások befejezése elé

Azok az ellentétek, amelyek a főváros és a kormány között a Dunántúli Villamossági r. t. áramszolgáltatása tekintetében fölmerültek, — úgy látszik — elsimulnak. Jelentékeny szerepe van ebben az *Egységes Községi Polgári Párt* beavatkozásának. Az *Egységes Községi Polgári Párt* intézőbizottsága ugyanis a főváros fejlődése, villamosárammal való ellátásának biztosítása szempontjából annyira fontos kérdésnek tartja a bánhidai centrálé ügyének megoldását, hogy legutóbb komoly és szakszerű vitát rendezett, melynek máris látható eredménye van:

komoly közeledés történt a főváros és az állam között.

Borvendég Ferenc tanácsnok néhány héttel ezelőtt, — amint erről a *Fővárosi Hirlap* beszámolt — javaslatot készített, amely szerint *ötvenmillió pengő folyósítását, illetve ötvenmillió pengős kölcsön fölvételét kéri az elektromos művek modernizálásának céljaira.* Ennek a javaslatnak a föltevésében az a beismerés foglaltatik, hogy az elektromos műveket fejleszteni és modernizálni kell. Ugyanekkor Bánhidán épül a hatalmas villamoscentrálé — legmodernebb gépekkel és a legkitünőbb fejlődési lehetőségekkel. A két tény összetevéséből nyilvánvalóan következik, hogy

a fővárosnak meg kell találnia a békés megegyezés útját.

Erről a váratlan fordulatról beszéltünk

Herrmann Miksa
kereskedelmi miniszterrel,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros szakértői és a hivatalos szakértők között felmerült ellentétek eloszlatására és a két álláspont között mutatkozó differenciák megvitatására és kiküszöbölésére

közös szakbizottságot küldtünk ki, amely sorozatos megbeszéléseket folytatott.

Én még az ősszel kifejeztem azt a reményemet, hogy a szakbizottság tárgyalásai során sikerül a megegyezés nehézségeit az útból eltávolítani. A legutóbbi napokban valóban siker koronázta ezeket a munkálatokat s ha még nem tartunk is ott, hogy a fix megállapodás aláírható legyen, máris olyan nagy lépéseket tettünk előre, hogy

a biztos siker reményével nézhetünk a tárgyalások befejezése elé.

Részletekről egyelőre még nem nyilatkozhatom, de úgy látom, hogy

a nézeteltérések tisztázódtak és ezen az alapon sikerül úgy a főváros érdekében, mint országos közérdekből is ezt a régóta húzódó problémát véglegesen megoldani.

Időnk egyébként van még bőven, mert hiszen a bánhidai centrálé véglegesen csak a jövő év végén készül el.

DECENTRALIZÁLT ADMINISZTRÁCIÓ
a főváros új kórházi szabályrendelet tervezetének fő elve

Az igazgató főorvosok értekezlete már 15 ülésen tárgyalta a szabályzat tervezetét, amely a jövő év elején kerül a közgyűlés elé

A székesfővárosi kórházaknál, mint köztudomású, évek óta rendszeressé váltak *a súlyos ráfizetések.* A deficit okainak kikutatására rendelt miniszteriális és városi vegyes vizsgálóbizottság hónapokon át dolgozott a kórházakban. Munkájának befejezése után a népjóléti kormány, — mint ismeretes — számos nagyobb jelentőségű reform életbeléptetését kívánta a kórházak adminisztrációjában, számvitelében, pénzkezelésében s mindenek felett sürgette az elavult, *régi közkórházi szabályrendelet alapos megreformálását.* Ennek

az új szabályrendeletnek irányelveit már elkészítette a közegészségi és közkórházi ügyosztály,

azután kiadta a tervezetet részletes kidolgozás és észrevételezés céljából *a kórházak igazgatóihoz.* Az igazgató

főorvosok testülete most foglalkozik a tervezettel

s *már tizenöt ülést tartottak a részletek alapos megbeszélésére,* mindenre kiterjedő, aprólékos figyelemmel fontolgatva az egyes pontozatokat.

Érdeklődtünk az ügyosztályban a szabályrendelet részletei iránt *és jól értesült helyről* a következőket tudtuk meg:

— Az új közkórházi szabályrendelet gépelt tervezete *vaskos kötetre terjed,* de végleges formáról még most nem beszélhetünk, annyira vázlatos, annyira embrionális stádiumban van az egész.

— Ha beérkezett az igazgató-főorvosok szakvéleménye, csak akkor lát hozzá az ügyosztály a tulajdonképeni tervezet kidolgozásához.

— Az új szabályzatban természetesen

érvényesíteni fogjuk mindazokat az újításokat, változtatásokat, reformokat, amelyeket a népjóléti miniszter úr kívánt,

s amelyek *üdvös és szükséges voltát a főváros tanácsa is belátta.*

— Igy történnek változások a gazdasági adminisztrációban, pénzkezelésben és az ügyvezetésben egyaránt. Nóvum lesz

a teljes decentralizálás — amelyet próbaképen egy kórházcsoportnál már bevezettünk.

Minden kórház *önállóan adminisztrálja a jövőben magát.* Egyedül szerzi be szükségleteit, s egyedül szedi be az ápolási díjakat is, külön költségvetést és zárószámadást készít. Ennek megfelelően természetesen bővül a gondnokok hatásköre s

külön-külön gazdasági igazgatója lesz a jövőben minden kórházcsoportnak,

míg az orvosi és általános felügyelet jövőben is az igazgató főorvos marad. Ehhez képest

a központi gazdasági hivatal megszűnik,

likvidáljuk a szabályzat szerint a közegészségi ügyosztály kórházi alosztályát, illetve a Központi Ápolási-díj behajtási osztályt. A tanács *csak a felügyeletet, illetve az ellenőrzést* fogja a kórházak felett gyakorolni.

— Részletesen intézkedik az új szabályrendelet a költségvetések és számadások összeállításáról és vezetéséről, az ápolási díjakról, a gyógyszer, kötszer, élelmiszer stb. beszerzésekről s rendezi az összes függő kérdéseket is.

A közkórházi szabályrendelet revíziójának letárgyalása is *a törvényhatóság jövő évi első teendői közé tartozik.*

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhívásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Aut. 212—85, 218—09.

TOST ÉS MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
külföldi képviseletek
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet Királyné ut 39. Tel.: J. 396-36

Böhm Károly és Kállay Géza
Épitőmester, okl. mérnök épitési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—28.

SCHEMBER C. ÉS FIAI
HÍDMÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR
Központi iroda és gyár:
VI, Hungária körut 70. Telefon: L. 916—83 és L. 916—98.
Alapitva 1852. Alapitva 1852.

CELLUNIT AJTÓVÉDŐK
a legtartósabbak
Gyártja:
EGYESÜLT MAGYAR CELLULOIDÁRUGYÁR RT.
VI., Szent László-út 38. Telefon: Lipót 995-57

LESSIVE PHÉNIX
Állami- és egyéb közintézmények évtizedes szállitója
VEGYÉSZETI és MOSÓPORGYÁR
Budapest, V, Visegrádi-u. 7
TELEFON: Automata 123—70

TELEFON: JÓZSEF 335-74
323-95
ERDÉLY ÉS SZABÓ
laboratóriumi felszerelések, tanszerek és vegyi mérlegek gyára
Budapest, IX., Liliom ucca 46.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépitő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

Telefon: L. 912-11
CONSTANS ÉPÍTŐ R. T.
Budapest, V. Markó ucca 7
Anyagtelep: VI., Mohács ucca 8a
VÁLLAL: magas-, vasut-, út-, hid- és vizépitési munkálatokat

Fővárosi tisztviselők és azok hozzátartozóinak
TELEFON: Automata 219—69. szám
a legjutányosabb áron szállitunk eredeti
Wellner és Clarfeld
alpacca, valamint alpacca ezüst evőeszközöket 90-es pecséttel
Árjegyzéket dijmentesen küldünk
12 havi részletre
ALPACCA ÁRUFORGALMI VÁLLALAT BUDAPEST, Bálvány u. 16.
Pontos cimre kérjük ügyelni.

Kozma Jenő útépítési programot kíván az építkezési program előtt

Budapest idegenforgalma érdekében autóutakra, a budai hegyvidék megközelíthetővé tételére és játékbankra van szükség

A tisztviselő- és a tanszemélyzet megkapja az egy havi fizetésből álló karácsonyi ajándékot

Az autotaxi probléma megoldása körül keletkezett izgalom átesap a közgyűlési terembe és egészen bizonyos, hogy a főváros rendkívüli közgyűlése, amely szerdán délután négy órakor kezdődik, nagyon viharosnak igérkezik.

Az Egységes Községi Polgári Párt felfogását a tanács ellen benyujtandó bizalmatlansági indítvány kérdésében

Kozma Jenő dr.,

a párt elnöke a következőkben fejtette ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A mi álláspontunk ebben a kérdésben teljesen tiszta és világos volt. Hangsúlyoztam minden egyes alkalommal, hogy *a kisexisztenciákat feltétlenül támogatni kell*, egyben megjelöltem a támogatás lehetőségét is, amidőn hangoztattam, hogy

a kisembereknek csakis szövetkezési alapon lehet engedélyeket juttatni.

A kereskedelmi miniszter úr nagyon helyesen szögezte le már első leiratában is, hogy *fel kell állítani a társulási kötelezettséget.* A kisemberek szövetkezése és ilyen alapon való anyagi megerősítése nem *egyéni* érdekeket szolgál, hanem *közérdeket.* Ha ugyanis a tőkeerős nagy taxivállalat működését nézzük, rögtön meg lehet állapítani, hogy

a közönség érdekeit csak nagy tőkével lehet szolgálni.

Az esetleges kártérítés átlag 40.000 P-re rúg. Kérdem, melyik kisember tudja ezeket a horribilis terheket vállalni, mikor a biztosító intézetek maximálisan 4000 pengőig biztosítanak. *Semmi akadálya nem volt tehát annak, hogy a kisemberek taxiengedélyekhez jussanak, ha szövetségbe tömörülnek.* Azok, akik ezt elmulasztották és így kérésük számításba nem jöhetett, *csak magukra vessenek,* mert azt elvégre

nem lehet a tanácstól követelni, hogy megfelelő tőkével alá nem támasztott egyéneknek kiszolgáltassa a budapesti utast.

Ezeknek a szempontoknak kell érvényesülniök akkor, amidőn a tanács döntésével szemben valaki a felelősség kérdését felveti. Én ennek a kérdésnek az eldöntését nem látom könnyű feladatnak. Mindenesetre tárgyalni fogok pártom összes tagjaival és állásfoglalásunk megállapításánál minden szempontot komolyan fontolóra veszünk.

A beszélgetés során ezután szóbakerültek a különböző aktuális városházi problémák. A *tanítói választásokról* Kozma Jenő a következőket mondotta:

— A tanítói választások ügyében a pályázati határidőt december huszonkilencedikére tűztük ki. A választás tehát *csak januárban történik meg,* de máris jelezhetem, hogy

feltétlen előnyben kívánom részesíteni azokat a tanerőket, akik már évek óta szolgálnak a fővárosnál és esztendők hosszú sora óta várják, mikor orvosoljuk e régi sérelmeiket.

Esztendős mulasztásokat kell tehát orvosolnunk és én azt hiszem, hogy ebben a tekintetben a többi pártok is osztják felfogásomat.

Az aktuális problémák között szerepel az út kérdés is. *Kozma* Jenő véleménye erről a kérdésről a következő:

— A budapesti idegenforgalom fejlesztésének sokat hangoztatott szükségessége szempontjából kell ennek a kérdésnek jelentőségét megítélni. Itt azonban a problémának két része van: egy *állami* és egy speciálisan *budapesti* része. Mindenek előtt kitünő állami utakat kell építtetnünk, mert *azok az idegenek, akik Budapest forgalma és világvárosi fejlődése szempontjából számításba jöhetnek, nem vonaton, hanem autón járnak.* Az útprobléma fővárosi vonatkozásai viszont Budapest városrendezési kérdéseivel vannak összefüggésben. *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter a fővároshoz — mint a *Fővárosi Hirlapban* olvastam — felszólítást intézett építési program elkészitésére. Ezt

a programot mielőbb el kell készíteni és az én véleményem szerint ezzel szoros kapcsolatban, sőt ezt megelőzően útépítési programot kell adnunk.

Az én nézetem ugyanis ebben a kérdésben az, hogy *az útépítési program irányításával gyakorolhatunk előnyös hatást a főváros építkezési fejlődésére.* Az emberek oda építkeznek legszívesebben, ahol kitünő utak vannak, vagy legalábbis remény van arra, hogy az építkezés befejezésekor kitünő odavezető utak állnak rendelkezésre. *Előbb tehát szerves és céltudatos útépítési program kell, azután jöhet az építkezési program.* Ennek a programnak a végrehajtását nem akadályozhatják olyan kifogások, hogy a szükséges területeket nem lehet kisajátítani. Itt van például mint elriasztó példa az óbudai temető villamosközlekedésének a megoldása. Én nem tudok eléggé csodálkozni azon a kifogáson, hogy a villamosközlekedésnek az óbudai temetőig való kiépítése azért nem vihető keresztül, mert nem lehet megszerezni egyes szükséges területeket. *A villamosnak ki kell mennie az óbudai temetőhöz, még ha áldozatba kerül is.*

— Az útépítési programból nem maradhat ki

az óbudai hegyvidék megközelítésének az előkészítése.

A külföldön mindenütt autobusz visz föl a legmeredekebb utakon is a világvárosok közelében lévő kirándulóhelyekre.

Idegenforgalom fejlesztéséről mindaddig nem beszélhetünk, amíg a budai hegyvidékeket, kilátókat megközelíthetőkké nem tesszük.

Az idegenforgalom fejlődésének kérdéséhez kapcsolódik Budapest fürdőváros jellegének a fokozása is. Ebben a tekintetben nagy jelentőséget tulajdonítok azoknak a tárgyalásoknak, amelyeknek célja a *Rácfürdő megvásárlása.* Nem ismerem a részleteket és így végleges véleményt nem mondhatok a vásárlási tárgyalások menetéről, de azt hiszem, *ez olyan kérdés, amelyről beszélni lehet...*

— Ugyancsak

Budapest idegenforgalmának fejlesztését szolgálhatná a játékbank létesítése.

Tudom, hogy sok kifogást lehet emelni a játékbank fölállítása ellen, én azonban úgy gondolom, hogy *bizonyos szigorú kautélák fölállításával, a budapesti polgári közönség kikapcsolásával meg lehetne valósítani a budapesti játékbank eszméjét, amivel az idegenforgalom fejlődésének óriási lendületet adnánk.* Az a kifogás, hogy sok kisembert tenne tönkre a budapesti játékbank, szerintem azért nem állhat meg, mert az a kisember, aki kártyázik és kártyázni akar, szenvedélyét úgyis ki tudja elégíteni Budapesten — lebujokban, kerületi klubokban és egyebütt. Annyi viszont bizonyos, hogy az idegeneket a játékbank vonzza, amint azt külföldi példák bizonyítják.

Kozma Jenő végül közölte még a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy

a főváros tisztviselői karácsonyra feltétlenül megkapják az egyhavi fizetésnek megfelelő összegben a karácsonyi segélyt.

Ezt a segélyt folyósítják a tanszemélyzetnek is.

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

JUNKERS

JUNKERS

A központi melegvízellátás gázkészülékekkel

a legkényelmesebb és legtakarékosabb

Prof. JUNKERS

önműködő átfolyóvízmelegítői

(autogeizer) ilyen célra a **legmegbizhatóbb** és **legmegfelelőbb** legelsőrendű minőségű készülékek

Minden szerelőnél kaphatók.

Gyár:

JUNKERS & Cº. DESSAU

Felvilágosítással szolgál a vezérképviselet:

Ungár László, *Bpest VII, Damjanich-u. 26/b*

Telefon: József 419-72.

WALSER FERENC

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde, közfertőtlenitő, köztisztasági szerek

BUDAPEST, VI, LOMB-U. 34-36

TELEFONSZÁM: LIPÓT 913—46.

LINOLEUM ÉS GUMMI

burkolási szakvállalat

CSÁSZÁR IMRE

Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49

Ajánlatok díjmentesen.

GRÜNHUT ÖDÖN

Saját készitményü **hentes, bonc- és munkaruha** készitő.

Budapest, VIII., József-körut 22—24.

TELEFON: JÓZSEF 460—69.

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY

Központi iroda: VI., Berlini-tér 5. Telefon: L. 913-57.

okl. mérnökök, épitési vállalkozók

Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 513—56.

55 éve fennálló

LUSTIG EDE

cég (Rákóczi-út 2. szám)

kizárólag a FANSZ tisztviselőinek nyújt **szigoruan készpénzárban** 6 havi hitelt

FELD OLY

tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.

Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!

Gyár: **VII., Thököly-út 33.** Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

ELKÉSZÜLT AZ ÓBUDAI MINTAPIAC

Január I-én nyitják meg a III. ker. „zárt piacot" a Kórház-utcában — Még a télen kiirják a versenytárgyalást a Ferdinánd és a Garai piacokra is

A főváros törvényhatósága, mint ismeretes — már tavaly elhatározta, hogy végre rendezteti *a piackérdést*, pótolja az évtizedes mulasztásokat és végét veti azoknak a *valóban ázsiai állapotoknak*, amelyek egyes kerületi piactereken uralkodnak. A 20 millió dolláros *beruházási program keretébe* illesztették be a piackérdést és eredetileg *újabb vásárcsarnokok* létesítésének tervével foglalkoztak. Később külföldi és hazai tapasztalatokra hivatkozva

a csarnoképítés tervét elejtették s helyette a legmodernebb típust választották: a „zárt-piac rendszert''.

A zárt piacok ugyanis — a szakemberek szerint, — *egyesítik magukban a nyilt piacok és a vásárcsarnokok minden előnyét*, s egyúttal kiküszöbölik mindkettő hátrányait. Emellett a zártpiacok építése lényegesen olcsóbb is a vásárcsarnokokénál.

A piacrendezés ügye, *Vajna* Ede közélelmezési tanácsnok zajtalan, de kitartó és szívós munkájának eredményeképpen az év végével a komoly megvalósulás stádiumába jutott.

A mult héten *teljesen elkészült az új, egészen modern óbudai piac*, amely

tökéletes berendezésével minta-piacnak készült

és ennek a tervei alapján fogják elvégezni a többi kerületi piac rekonstruálását is.

Érdeklődtünk

Vajna Ede tanácsnoknál,

a közélelmezési ügyosztály vezetőjénél, aki a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Örömmel közölhetem, hogy az óbudai piac *elkészült*. Minta-piacnak szántuk a további rendezési munkálatokhoz, s remélem, minden tekintetben a legjobban sikerült. A kórházuccai piac úgynevezett *„zárt piac"*.

— Ezt a rendszert azért választottuk, mert a kerületi piacok rendezésénél külföldön is az a tapasztalat alakult ki, hogy

a csarnokrendszer helyett jobban beválik a gyakorlatban a modern zárt-piacok intézménye.

Berlin városa például a közelmultban több kerületi vásárcsarnokot *megszüntetett s helyettük zárt-piacokat állított fel.*

— Ezzel teljesen egyezők a mi tapasztalataink is, éppen ezért mind praktikus, mind financiális szempontból szakítottunk a kerületi vásárcsarnokok rendszerével, s ehelyett *hygienikus, tetszetős, tágas, zárt piacokat létesítünk, amelyek — remélem —*

nálunk is hamarosan olyan népszerűek lesznek, mint például Berlinben.

— Zárt piacokat létesíteni természetesen csak ott lehet, ahol erre hely van, *a belvárosban ilymódon a jövőben is ragaszkodni kell a csarnok-megoldáshoz.*

— Az úgynevezett zártpiacok építkezése jelentékenyen olcsóbb, mint a csarnokoké, aminek a következménye az is, hogy

olcsóbbak lesznek a helypénzek és fülkebérek,

amely körülmény viszont az élelmiszerárak kialakulására lesz kedvező hatással.

— A zártpiacokon egységes típusú, csinos külsejű, szilárd, tégla vagy vasbeton szerkezetű árufülkék lesznek, zárt uccasorokban — így épült *az óbudai is.* A húsárusító fülkéknek

külön-külön elektromos hűtőfülkéje lesz.

— Nemcsak az áru és az árusítók lesznek portól, esőtől védett helyen, hanem *a vevőközönség is, ezért a fülkesorok között is tetőt építünk.*

— Úgy a fülkéket, mint a piaci uccákat, az egész teret mosható, por- és sármentes burkolat fedi.

— Az egész területet csatornáztuk, *elláttuk gáz-, víz- és villamos vezetékekkel:*

elejét vettük a patkányok, egerek elszaporodásának.

— Külön fedett csarnok lesz a falusi árusok részére is. Az egész piac zárt egységet alkot, amelyet éjjelre teljesen el lehet zárni, ami köz- és vagyonbiztonsági szempontból is felette *megnyugtató.*

— Külön helyiségekben lesz a vásárfelügyelőség, a hatósági mérleg és az élelmiszervizsgáló állomás. Gondoskodtunk közraktárról és minden köztisztasági, hygieniai berendezésről is. Az óbudai piacot

még karácsony előtt bemutatjuk a törvényhatósági bizottság tagjainak és a sajtónak,

azután fokozatosan megtörténik az árusok átköltöztetése és *január 1-re megnyitjuk a nagyközönség számára.*

— Még a télen kiírjuk a versenytárgyalást a *Ferdinánd-téri* és a *Garai-piac* építkezésére, hogy tavaszra ezeket a munkálatokat is megkezdhessük.

— Az óbudai piacon mintegy 200 árusító számára lesz hely. A Garai-piacon 456 zárt fülke lesz, az új Krisztina-körúti zárt-piacra pedig *130 áruhelyet tervezünk.*

Meinl kávé

Különlegességünk

HACIENDA JUAN MURILLO

1/4 kg. P 3.50

MUSICA

r.-t. Royal-épület VII., Erzsébet-körut 49

zongorái és pianinói

árban és kivitelben páratlanok

Legkedvezőbb fizetési feltételek

Hangolás, javítás, bérlet

STABIL

ÉPITŐ R.-T.

BUDAPEST, V.

DEÁK FERENC-U. 16-18

Telefon: T. 140-17 és 239-01

VOZÁRI PÁL okl. gépészmérnök

Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J. 373-34

VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világítási berendezések tervezését és készítését. Dynamók és motorok javítását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA

királyi kiváltságos nagykereskedők

BUDAPEST

IV., Szervita tér 4. — Telefon: Aut 827-09

Vászon és asztalnemű Szállodai és kórházi fehérnemű

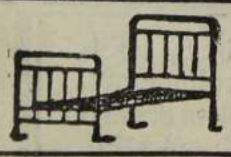

HIKKER GYULA

Réz-, vasbutor-, sodronyágybetét gyára. Szálloda, kórház és penzió teljes berendezések

Budapest, VII. ker., Holló ucca 3.

Mintaraktár VII., Dohány ucca 6. (Izr. templom mellett.)

Telefon: Gyár: József 424—12. Mintaraktár: József 361—97.

Kapuszta Gusztáv

építőmester

BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.

Telefon: József 393—08.

JEGYUD GYULA

IRODABUTOR KÜLÖNLEGESSÉGI GYÁRA

BUDAPEST,

II., FŐ UCCA 68. és GYORSKOCSI UCCA 23.

Telefon szám: Automata 530—23.

HUBERT ÉS TSA R. T. TELEFON: T. 222-47

Budapest VI, Liszt Ferenc tér 4

Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

JANCSURÁK GUSZTÁV

rézműves-mester

Budapest, IX., Ferenc-ucca 39.

Telefon: József 308—47.

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**

PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA

Budapest VIII, Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

Alapitva 1906 **LUDVIG JÁNOS**

mázoló- és fényező-mester

Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

FISCHER ANTAL szobrász

Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

Alapitási év: 1868. **CRISTOFOLI VINCE** Telefon J. 381-47

KŐPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT

Budapest, VII., Gizella-út 31. — Azelőtt Ilka u. 34.

KISS BÉLA ÉS TÁRSA

KERTÉPITŐ ÉS KERESKEDELMI KERTÉSZETI TELEPEK

II., Pasaréti-ut 77 — II., Hidegkuti-ut 3

Telefon: Aut. 644-02.

Tőke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó

Budapest, VI., Hungária-körut 79.

TELEFON: LIPÓT 975-62

Parketta és padlózási vállalat

NAGY KÁLMÁN Rákóczi tér 17. Telefon: J 431-88

Mindennemű padozat készítése egyszerű és diszes kivitelben. Javitások lutányos áron.

STILLER G. A. és TÁRSA RESZELŐGYÁR

Vállalja új reszelők szállitását és használt reszelők fölvágását

BUDAPEST, VI., FORGÁCH UCCA 9.

Alapitva 1895. évben. — Telefon: L. 913—36.

Radiátorok, Fütőtestek, Hőálló zománcozás

25 ÉVES GYAKORLATTAL

BIEDL KÁROLY

Budapest, VII. kerület, Hársfa ucca 37. szám

TELEFON: JÓZSEF 451—43

BUCHTA KÁROLY

közp. fütés és vizvezetékberendező mester. — Telefon: Krisztina 505—01. sz.

Bpest, II., Retek u. 37.

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.

REX benzin

speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj

Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25

Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86

Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

fürdőszoba berendezések

Jégszekrények, Sörkimérők — Elektromos Hűtőberendezések

A mészáros-hentes, cukrász, vendéglő és tejipari üzemek részére

WIESEL ADOLF

Iroda és gyár: VI. Dessewfy u. 30 Üzlet: VI, Vilmos cs. út 47

Telef: L. 912—63 és Aut. 291—20

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök

elektrotechnikai vállalalat

Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

Hudetz János

okl. épitészmérnök, épitomester

tervező- és vállalkozó irodája

alapittatott: 1876 — Telefon: József 351-54

Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

Milyen kórháztatarozásokra fordították az elköltött 1,400.000 pengőt?

A jövő évben ujabb 800.000 pengőt költenek a rekonstrukcióra — Rádióhallgatót szerelnek minden ágyhoz

A *Fővárosi Hirlap* hasábjain gyakran tettük már szóvá a budapesti közkórházakban uralkodó szomorú állapotokat. A legkiválóbb szaktekintélyeket és közéleti férfiakat szólaltattuk meg a kórházépítési programmal kapcsolatban, s külön rámutattunk a rögtöni segítés módozataira is. Legutóbb *Ripka* Ferenc főpolgármester sorolta fel *közismert 24 pontjában* azokat a teendőket, amelyeket haladéktalanul foganatosítani kell, hogy a mostani kirivó, egyes helyeken botrányosnak mondható állapotok hamarosan megszünjenek.

A főpolgármester nagy feltünést keltett kórházlátogatása és a tapasztalt hibák leplezetlen feltárása *fokozottan arra késztetik a közegészségi és kórházi ügyosztályt, hogy a betegápolási kérdés nyomorúságán, amennyire lehet, alaposan és gyorsan változtassanak.*

A nagy munka *máris megindult*, de csak a jövő év végére fejeződik be, épen *a túlzsúfoltság* miatt. Nagy gonddal

ügyelnek ugyanis arra, hogy az ápolás zavartalan menetét pillanatra se akasszák meg, az ágylétszámot sem akarják számottevően redukálni, ez pedig nagyon meglassítja a munkát.

A közegészségi és közkórházi ügyosztályban érdeklődtünk a nagyszabású restaurációs munka menete iránt, s megtudtuk, hogy

erre a célra ezideig 1,400.000 pengőt költöttek el.

A jövő esztendőre újabb *580.000 P. van előirányozva.* Az ügyosztály reméli, hogy egyéb összegekből is megtakaríthatnak tatarozásra 200—250 ezer pengőt, s ez esetben jövőre kereken 800.000 pengő áll rendelkezésre, amellyel az egész nagy munkát elvégzik, sőt a *Szent László* kórház néhány „szőrös" barakkját is feleselhetik végleges építésű pavillonnal. *Az illetékesek úgy remélik, hogy*

öt hónap alatt, július 1-re készen lesznek az összes kórházak generális tatarozásával.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt megtekinteni az eddig, illetve az idén végzett munkálatokról szóló részletes kimutatást, amelyből az alábbi érdekes adatokat soroljuk fel:

Az Uj Szent János kórházban:

A tetőzet javítására elköltöttek . .	4.100 P.
A Röntgen-laboratorium tönkrement felszerelésének pótlása felemésztett	10.500 P.
Több pavillon tatarozása	2.400 P.
A kazánházhoz vezető út javítása .	3.744 P.
A tüdőbeteg pavillonok olajfestése .	40.000 P.
Optikai műszerek beszerzése . . .	8.825 P.
A sebészeti osztály napozójának átalakítása	4.500 P.
Szemétgyűjtő tartályok építése . .	1.520 P.
Sebészeti műtő tatarozása	190 P.
Gőzfűtéses tálaló asztalokra . . .	7,200 P.
Harmónium a ref. kápolnának . .	200 P.
A tbc. pavilonok gőzfűtési, vízvezetéki és csatornázó munkáira . .	16.104 P.
Az orthopéd-osztály átalakítása . .	16.210 P.
Önműködő ajtócsukókra	1.880 P.
Urológiai osztály helyreállítása . .	66.500 P.
Törzsépület tatarozása	2.200 P.
A *Margit-kórház műtőjének* helyreállítása	990 P.
A *Margit-kórház* egyéb tatarozása .	4.800 P.
Az *Új Szt. János* szempavillonjának padlózása	12.000 P.
Az orthopéd-sebészeti osztály padlózatára	1.700 P.
Utak javítására	13.500 P.
A tbc. barakkok tatarozása . . .	11.700 P.
A tbc. gyermekpavillon tatarozása .	61.000 P.
A főző- ás mosókonyha javítása . .	2.300 P.
Különböző egyéb javításokkal együtt összesen	342.336 P.

fogyott el az Új Szt János tatarozására.

Az *Új Szt János-kórházban* tatarozásra vár még a *Wodianer-pavillon*, a sebészet, a szülészet, az elmebeteg osztály. Rendbe kell hozni a prosekturát és a főépületet is, különös tekintettel lesznek mindenütt a bentlakó alkalmazottak lakásviszonyaira.

A *Bakács-téri* szülőkórház tatarozására ez évben 12.000 P. fogyott el.

A *Telepi-uccai* fiókkórházra 2130 P. költöttek. A tető és a külső vakolat javítását végezték el főleg.

A Szent László-fertőző kórházban:

a következő munkálatokat végezték el:

Az új főzőkonyha gépberendezése .	67.800 P.
A VII., VIII. pavillonok tatarozása	1.600 P.
A III., IV., V., VI. pavillonok újrafedése palával	19.000 P.
Tűzbiztosítási átalakítások	8.800 P.
Új fertőtlenítő készülékre	5.600 P.
Barakk-pavillonok javítása	6.000 P.
A bakteorológiai épület átalakítása .	25.000 P.
A fertőtlenítő épület helyreállítása .	2.400 P.
A főépület újrafedése	8.000 P.
A B., G., E. pavillonok helyreállítása	36.000 P.
A B., G., E. pavillonok bútoraira .	6.500 P.
A III., IV., V., VI. pavillonok felszerelése	13.500 P.
A XIV., XVI. orbáncos pavillonokban kötözők létesítése	3.050 P.
Utak javítására	50.000 P.
Az udvar és az I., VII., IX., X. pavillonok villanyvilágítása . . .	8.600 P.
Mosókonyha tatarozása	5.300 P
A lesüllyedt X. pavillon helyreállítása	3.000 P.

E kórházra *összesen 312.000 P. fogyott el.*

A Szent István kórházban:

A szülészet, nőgyógyászati pavillon helyreállítása	16.000 P.
A konyhaépület átalakítása	17.900 P.
Házi telefon szerelése	12.000 P.
A Röntgen-laboratorium kibővítése .	108.057 P.
A B. sebészeti pavillon helyreállítása	110.800 P.
Központi fűtés bővítésére	8.000 P.
Kazánház javítása	4.700 P.
Az F. pavillon helyreállítása . . .	3.000 P.

E munkálatokon kívül számos egyéb tatarozást végeztek, az összes kiadás 358.393 P-re rúgott.

A *Kún-uccai* fiókkórházban eddig főleg kisebb és külső tatarozásokat végeztek. A munkálatok még folynak. Mostanáig felhasználtak tatarozásra 65.170 pengőt.

A *gyöngyösi-úti* szülészeti kórházban 14.000 P. költséggel tatarozták a kórtermeket és a kerítést alakították át.

A *régi Szt. János-kórházra* eddig 10.822 P-t költöttek, főleg a tetőt és a padlózatot javították ki.

A *Margit-kórházban* három kórterem helyreállítására, a műtő rendbehozására és egyéb tatarozásra 19.510 P. fogyott el.

A Rókus kórházban

a következő tatarozásokat végezték az idén:

A gazdasági épület tetőjavítása . .	1.400 P.
Épületek helyreállítása	2.840 P.
A kórháztetőzet helyreállítása . . .	3.600 P.
Fürdőhelyiségek létesítése	30.320 P.
Autogeyzirek szerelése	4.960 P.
A melegvízkazán kieserélése . . .	4.800 P.
A *Röntgen-laboratorium* átalakítása, a felszerelés pótlása	37.520 P.
Kórtermek és egyéb helyiségek helyreállítása	30.000 P.
A szemészet tatarozása	1.800 P.
A plébánosi lakás átalakítása . . .	9.900 P.
A prosektura, ágynyilvántartó és bentlakó személyzet hálótermeinek tatarozása	17.200 P.
Orvosi szobák részére *szőnyegek* .	1.600 P.
A 7., 24. és 46. kórtermek helyreállítása	21.850 P.
A fülészet tatarozása	7.000 P.
A központi laboratorium, plébániahivatal, gondnoki lakás, felvételi iroda stb. áthelyezése és rendbehozása	15.300 P.

Egyéb kisebb munkálatokkal mindez 202.300 P. emésztett fel.

*

A tatarozások során egy igen örvendetes, modern újításra is készül a tanács. *A betegek szórakoztatására.*

bevezetik a kórtermekbe a rádiót.

Tekintettel lesznek azonban arra, hogy a súlyosabb betegeket ne zavarja a lábadozók, vagy gyengélkedők szórakozása, épen ezért nem hangosan beszélő, tölcséres készülékekre gondolnak, hanem olyan megoldásra, hogy *konnektorokat* szerelnek minden ágyhoz és *fülhallgatót kapnak a betegek.*

Holman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—15

MAGAZINER ALBERT ÉS TARSA REDŐNYGYÁR
Budapest, V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

REKLAM ÉS CÉGTÁBLA FESTŐ VÁLLALAT
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 23
Telefon: József 385-28
Csernák Jenő

Telefon: Aut. 107—58.

KISSLING CSILLÁROK
legolcsóbb és legjobb kivitelben.
VI. kerület, Podmaniczky-u. 31 szám

A LEGJOBB KERITÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
BUDAPEST IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő farodőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és farodőnyök gyára.
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban: Automata 223-06. szám.

TELEFON: A. 251—43.
STEFKOVICS SÁNDOR
kőműves mester
Budapest, VI. kerület, Izabella ucca 44/b.

Ceres ételzsir
Hutter gyártmány
szavatoltan tiszta, egészséges és
könnyen emészthető
100% tiszta kókuszzsir.

Bizalmas szakértekezlet volt a polgármesternél az új kórház ügyében

A kiindulás egyetlen lehetősége a Tisza Kálmán-tér — Mit remélhet a főváros az államtól?

Az új központi kórház építésének égetően sürgős ügye — a taxi és egyéb mondvacsinált, mesterséges városházi viharok forgatagában mintha elaludt volna — pedig a főváros lakosságának összesége árnyalatkülönbség nélkül mindennél fontosabbnak tartja ennek az életbevágóan fontos, higiéniai és szociális kérdésnek rendezését. Utána jártunk a dolognak és örömmel állapítottuk meg, hogy

a stagnálás csak látszólagos, mert az ügyosztály és az arra illetékesek csendben, de szorgalmasan dolgoznak az előkészítés részletein.

Megtudtuk, hogy néhány nappal ezelőtt *a polgármesternél bizalmas értekezlet volt az új kórház kérdésében*, amelyen jelen volt *Buzáth* János alpolgármester, a központi kórházigazgató: *Gerlóczy* Zsigmond professzor, *Némethy* Béla közegészségügyi tanácsnok, *Csordás* Elemér tiszti főorvos, *Solty* Lajos középítési tanácsnok, *Wargha* László városrendezési szakértő, *Szendy* Károly főjegyző, a kórházi ügyosztály h. vezetője, s *Wenhardt* János dr. volt központi kórházigazgató, főorvos, mint az első építési tervek orvosi szakértője.

A szakértekezleten, értesülésünk szerint *igen alapos eszmecsere fejlődött ki.* Meghányták-vetették a különböző lehetőségeket és elgondolásokat, de végül is az az álláspont alakult ki, hogy

a főváros pénzügyi helyzetét tekintve, az egyetlen közelálló kiindulási lehetőség az ügyosztály terve, vagyis a Tisza Kálmán téri megoldás.

Az új központi kórháznak a Kerepesi út mentén, az Angyalföldön, esetleg Lágymányoson való felépítése, a városban külön gyüjtőkórház létesítése, esetleg a gyüjtőkórház mellett egyszerre két külön kórház emelése: az Angyalföldön és a Kelenföldön, igen szép és nagyszabású elgondolások, de

legalább ötvenmillió pengős kiadást, olyan terhet jelentenek, amelynek vállalására a mostani budget-viszonyok mellett gondolni sem lehet.

— A gázgyár telke a Tisza Kálmán téren a legújabb pontos felmérések szerint 8200 □-öl, tehát olyan nagy, hogy ott egy 1200—1600 ágyas kórházat *kényelmesen fel lehet építeni.* A későbbi fejlődés folyamán pedig *úgyis kell újabb kórházépítéssel számolni.* A legújabb elvek egyébként is *ellenzik a mamut-kórházakat,* a kormány is a kisebb, decentralizált kórházi rendszert fogadta el, így tehát

az sem lehet kifogás, hogy nem marad hely a fejlesztésre.

A *Tisza Kálmán-téri* lesz az új központi, gyüjtőkórház s később *ettől függetlenül lehet majd építeni az Angyalföldön, vagy a Lágymányoson.*

A temető közelsége nem komoly kifogás, viszont a tágas, gyönyörű sétatér szomszédsága egy kórháznak *ideális környezet.* Klimatikus gyógyhellyé pedig közkórházat amúgy sem lehet fejleszteni.

A gázgyár a telket hajlandó átengedni, ha más alkalmas helyet kap igazgatósági székháza számára. Szívesen cserélne — amint halljuk, — a Rákóczi-úti *„Kis-Rókus" telkével is.* Mivel ez a telekkomplexum jóval értékesebb,

esetleg még készpénzt is kaphat a kórházi alap,

vagy eladják a „Kis-Rókus"-t, s a gázgyár telkét más alapon veszi igénybe a főváros.

Tény az, hogy a Tisza Kálmán-téri kórház

nem kerülne többe huszonkétmilliónál,

ami olyan összeg, — számítva a népjóléti kormány jelentős hozzájárulására is — amit

vállalhat a főváros.

Ha pedig számításba vesszük a Nagy-Rókus telek és a Stáhly-uccai ingatlan értékesítésének lehetőségét, a várható eladási eredményeket, úgy *az áldozat még inkább redukálódik.*

A polgármesternél tartott szakértekezleten kialakult szempontok figyelembevételével

már készül a részletes előterjesztés,

mely elsősorban a külön delegált Rókus-bizottság, azután a plénum elé kerül, legkésőbb közvetlenül, az ünnepek után.

Értesültünk arról is, hogy rövidesen megkezdik a bizalmas tárgyalásokat a népjóléti minisztériummal, hogy

komolyan számíthat-e a főváros az állam támogatására,

tényleg mekkora ez az összeg és mikor lesz lehetőség az effektiv kiutalásra. Úgy hallottuk, hogy *Vass* József dr. népjóléti miniszter *rövidesen magához kéreti ez ügyben a főváros képviselőit.*

Az illetékesek erősen reménykednek, hogy a tavasszal *minden körülmények között elindul az új kórházépítés.*

A SZÉKESFŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA rendeletének megfelelően
FÜSTMENTES a tüzelés NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL

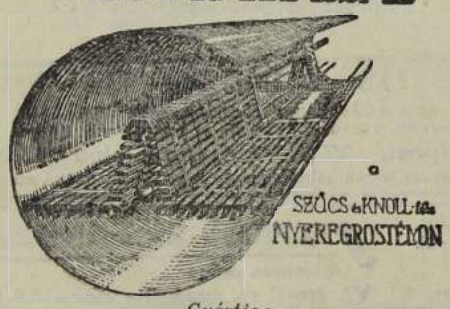

Gyártja:
RÖCK ISTVÁN ÉS ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.
Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

LAPIDES LAKBERENDEZÉSEK VI. RÓZSA UTCA 72 ALAPÍTVA 1868. TEL. 286-47

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MERNÖK EPITÖMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

Épület,- mű és vas-szerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon József 413—01

SOLTY LÁSZLÓ
KERTÉPÍTŐ
Kertészeti telepei: BUDAPEST, II., PASARÉTI-ÚT 129. SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE
TELEFON: AUTOMATA 644—31.

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállítja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

TELEFON: J. 395—78 HLATKY JÓZSEF TELEFON: J. 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856—83.

FISCHER HENRIK
épületfakereskedő
Telefon: J. 623—09.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

TÓTH LAJOS
eternit-, cseréptedés, facement és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMITŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623—41. sz.

STEINER ÉS SZIMPER
disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Telefon: József 6-29
Budapest, IX., Üllői-út 57.

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53.

MARINKA IMRE
ÁCSMESTER
Budapest, VII Czobor-utca 63. sz.

Az 1925. évi kiállításon ezüstéremmel kitüntetve.
Az 1927. évi országos kiállításon nagyezüstéremmel.
Hermann János épület és műlakatos, Budapest, I., Avar-u. 19.
Telefon: Aut. 505—82.

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT 217—64

DOBOS ANDRÁS
Épület- és redőny lakatos vállalata
Budapest, IX. ker. Lónyai-utca 58.
Telefon: Automata 874—38.

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZITÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

Nyilvános órákat gyárt
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÓRAGYÁR
Alapittatott: 1877. KULICSKA ANTAL Budapest II., Iskola-utca 6. Telefon. Aut. 507—09

Aziparosok legolcsóbb beszerzési forrása
az
Iparosok Orsz. Közp. Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III. emelet
Bőrosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428—77
Háziipari oszt.: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J. 448-30
Textiloszt.: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J. 425-95

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 521—17

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELEFON: JÓZSEF 424—69

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41 Telefon: József 310—15

MEGNYITJÁK A KÁROLYI-PARKOT

Leérkezett a Károlyi-palota megvételére vonatkozó kormányjóváhagyás—Végre otthont kap a Fővárosi Muzeum

Sok városházi művihar okozója, a Károlyi-palota ügye *végleg lezáródott*. A belügyminiszter 82932/928. IV. sz. leiratában

pénteken értesítette a fővárost, hogy a gróf Károlyi-palota megvásárlásához hozzájárul.

Az érdekes kormányleirat így hangzik:

„A törvényhatósági bizottság 1928. július 4-én és folytatva tartott közgyűlésében 143. kgy. szám alatt hozott határozatával kimondotta, hogy a gróf Károlyi György-féle I. számú hitbizomány megosztás alatt álló vagyontömegéből 5,000.000 P. vételárért, a határozatban foglalt feltételek mellett megvásárolja a IV., Egyetem ucca 6. szám alatt levő 344. régi, illetve 24.166. új helyrajzi számú 3852·70 négyszögöles és a 345—349/6. régi, illetve 24.165. új helyrajzi számú 49.00 négyszögöles, vagyis összesen 3911 □-öl kiterjedésű és gróf Károlyi-palota néven ismeretes palotát és kertjét magába foglaló ingatlant.

Ezt a határozatot hivatalból felülvizsgálván, *jóváhagyom.*

Belügyminiszter."

A palota felhasználásának tehát akadálya *többé nincsen,*

a parkot pedig, — amelynek megnyitásáért több mint egy évtizeden át hadakoztak a Belváros polgárai — nyomban átadhatják a nyilvánosságnak.

Ez az aktus — úgy tudjuk — a legrövidebb idő alatt *meg is történik.* A főváros késedelem nélkül lebontatja a kertet övező hatalmas kőfalakat, *s helyükbe egészen alacsony, mintegy szimbolikus rácsozatot épít,* szabadon hagyott széles bejárókkal.

A klasszikusan szép palota hatalmas termeiben pedig

az ősi Pest-Buda emlékei ütnek tanyát,

a falakat a régi és modern művészgeneráció képremekei, szobrai népesítik be, — amire oly sokáig vártunk, s amelyre az idegenforgalomra vágyó Budapestnek olyannyira szüksége van, —

megvalósul a fővárosi képtár és múzeum.

Felkerestük

Liber Endre tanácsnokot,

a közművelődési és művészeti ügyosztály vezetőjét és érdeklődtünk nála a palota további sorsa felől.

A tanácsnok a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kormány jóváhagyása után most már nem lehet akadálya annak, hogy a Károlyi-palota kertjét mielőbb megnyissuk. A parkot az egészség és üdülés mellett

a művészet és a kultúra szolgálatába is szeretnénk állítani.

Úgy képzelem, hogy a sétányok mentén *a magyar szobrászművészet remekeinek egész sorát állíthatjuk fel* hangulatos környezetben, s így a *meglevő művészeti anyag* felhasználásával, aránylag kis fáradsággal, kis áldozattal *valóságos kis Louvre-kertet varázsolhatunk Budapest szívébe.*

— A nemesen egyszerű vonalú, klasszikusan szép palota műemléknek számít. 1832-ben épült és a mult század építési modorának egyik legszebb alkotása. Egyesek szerint *Pollack* Mihály, más források szerint *Hofrichter* hírneves építőmester alkotása. Belső kiképzése, pompás termei, nagyszerű lépcsőháza mindannyi látványosság. *Pest fejlődésének egyik* legérdekesebb korára jellemző helyiség valamennyi, amelyek reprezentativ-, múzeumi- és képtári célokra minden különösebb átalakítás nélkül is alkalmasak.

120 helyiség áll rendelkezésre, amelyben nemcsak elfér a fővárosi múzeum gazdag és nagyértékű anyaga, hanem a fejlődésre is marad hely bőven.

El lehet helyezni méltó környezetben és megközelíthető helyen a *Zichy Jenő* Múzeumot, amelynek nagyszerű gyüjteménye mostanáig a várostól távol, egyik Verpeléti-úti iskola termeiben volt kényszerű számüzetésben, Helyet kapnak a főváros egyéb nagybecsű gyüjteményei, legelső sorban a *többezer darabból* álló, páratlanul nagyértékű nemcsak kulturhistóriai, hanem speciális szempontok miatt is *páratlan fővárosi képgyüjtemény,* amelynek egyes darabjai most különböző hivatali szobákban vannak szerte szórva.

— Mind a park megnyitására, mind a palota felhasználására vonatkozó részletes előterjesztéseimet *rövidesen bemutatom a tanácsnak* és a törvényhatóságnak, s azok határozata szerint teszem meg a további intézkedéseket. A múzeum elhelyezése kétségtelenül sürgős intézkedéseket kíván, mert *a városligeti épület igen rossz állapotban van.*

Öt plébánián lesz választás januárban Budapesten

Alig ültek el a *Regnum-Marianum* egyházközség plébános-választásának izgalmai, rövidesen újra *több lelkipásztor installálására készül a budapesti római katolikus hívők jelentékeny tábora.* A főváros 27 kegyurasági plebániája közül ezidőszerint

öt van hosszabb-rövidebb ideje üresedésben.

Az esztergomi egyházi főhatóság rövidesen leküldi a székesfővároshoz a jelöltek listáját, amelynek alapján

a közgyűlés röviddel az ünnepek után megtartja a szokásos választást.

A stallumok elnyerésére máris *élénk korteskedés indult meg,* jóllehet a Hercegprimás közismert puritán felfogása az, hogy *a lelkipásztorok ne változtassák helyeiket,* s ugyanazon személyeknek több helyre való pályázását is ellenzi.

Kegyuri ügyekben járatos helyen érdeklődtünk a készülő lelkipásztor-választások iránt, ahol a következőkben ismertették a helyzetet a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Rövidesen *öt* plébánián lesz választás — mondotta informátorunk — ezek között

vannak olyanok is, amelyeket ezúttal töltenek be elsőízben.

— Az érdeklődés központjában természetesen a *Lipótvárosi* és *Kőbányai* plébániák állanak. A lipótvárosi bazilika plébánosa, *Madarász* István dr. apát tudvalevően *Breuer* államtitkár helyére a kultuszminisztériumba megy miniszteri tanácsosi rangban, a katolikus ügyek élére, *Valnicsek* Béla, kőbánya népszerű esperese pedig tragikus hirtelenséggel elhunyt.

— Plébános-választásra készül a *Lipótvárosi lőportárdülői,* ahogy általában ismerik, a Külső-Lipótvárosi egyházközség is, amelyet ugyan már *1922-ben megszerveztek, de azóta sem töltöttek be.* Adminisztrátora évek óta *Zajmusz* Gyula.

— Igen érdekes a helyzet a *zuglói* plébániánál, amely eredetileg a Szent Benedek-rendnek volt fenntartva. A tanács a közelmultban felmentette a rendet iskolalétesítési és plébánia fenntartási kötelezettsége alól, a *rend viszont lemondott a neki felajánlott zuglói telkekről, mert a Baross uccában kapott ingatlant.* A

a főváros ezzel szabad kezet kapott a zuglói plébániára, s hat évi várakozás után végre betöltheti ezt a stallumot is.

— A legfiatalabb plébániák közül való s ezúttal lesz először betöltve a *belső-józsefvárosi,* melyet 1922-ben létesítettek, de tényleg csak *néhány hónappal ezelőtt kezdhette meg működését,* mert nem volt temploma az egyházközségnek. Mostanában aztán sikerült a *Reviczky* téren az egyik bérházban, kis 150 személyt befogadó kápolnát létesíteni, mire a hercegprimás megengedte a pasztorációt. A kis plébánia adminisztrátori teendőit ezidőszerint *Vargyas* Tivadar dr. káplán látja el. Ennek a kis plébániának

fennmaradása e pillanatban még mindig nincs teljesen biztosítva,

annál kevésbé, mert teljesen életképtelen alakulat az egyházközség. Nem erkölcsi értékekről van szó, mert *abban nincs hiány a kis egyházközségben sem,* hanem azért kétséges az életképessége, mert a *Józsefvárosban rajta kívül még két nagy plébánia és számos szerzetesi templom van.* Közvetlen közelben van a Józsefvárosi, a Rókusi plébánia és a Jézus-szive templom, úgy hogy a hivek lelki gondozásában eddig sem volt hiány. Három templom van a közvetlen közelben s a Jezsuita-rend intenziv lelkipásztorkodása minden tekintetben kielégítő volt. A másik szempont pedig az, hogy ezen a környéken

sehol sem található olyan beépítetlen terület, ahová idővel templomot lehetne emelni.

— Mivel a törvényhatósági bizottsági tagok jelentékeny részének ugyanez a felfogása, kegyuri körökben kiváncsian várják, *milyen álláspontot foglal el e kérdésben Esztergom,* vajjon az új primás osztja-e elődjének felfogását, vagy másképen dönt a plébánia sorsa felett.

— Ami a *jelöltek* személyét illeti, — folytatta informátorunk — e pillanatban még semmi bizonyosat tudni nem lehet, legfeljebb kombinációkról lehet szó.

— A lipótvárosi plebánosi állásra valószínűleg *Vargyas* Tivadar, *Töttösy* Miklós középső ferencvárosi és *Vezér* Lajos Uj Szent János kórházi lelkészek pályáznak.

— A zuglói plébániára a beavatottak *Barkóczy* Sándor adminisztrátort tartják a legbiztosabbnak, aki hat évvel ezelőtt *az egyedül minősített jelöltje volt e plébániának.*

— A belső-józsefvárosi plébánia sorsa — mint említettük — *még bizonytalan.* Adminisztrátora *Vargyas* Tivadar. Ő azonban a Lipótvárosba gravitál, annál is inkább, mert

húsz éven át a Bazilika segédlelkésze volt.

— Teljesen nyilt kérdés az is, hogy ki lesz a *kőbányai* plébános. *Valnicsek* Béla örökére *Károlyi* Károly, a krisztinai káplán, *Némethy* István tabáni lelkész, *Vezér* Lajos és mások pályáznak.

— A lőportárdülői kis kültelki plébánia ismert jelöltje *Zajmusz* adminisztrátor, de *lesznek bizonnyal pályázók többen is.*

Hirlik, hogy igen sok vidéki lelkész is benyújtja pályázatát a budapesti plébániákra.

A Hercegprimás minősítő leiratát minden órában várják, amely esetben a *januári közgyűlések egyikén megejtik a választást.*

A MEGBIZHATÓ IZZÓLÁMPA

A
BUDAPESTI HIRLAP
minden előfizetője INGYEN kapja a karácsonykor megjelenő KINCSES KALENDÁRIUMOT és a Budapesti Hirlap minden vasárnap megjelenő, páratlan érdekességü 36 oldalas KÉPES MELLÉKLETÉT
Kérjen mutatványszámot! Bárkinek szivesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII, József-körút 5

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép- és szállítóeszközgyár
Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

Kész ajtók és ablakok vasalva és alapmázolva
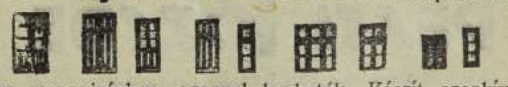
nagy mennyiségben, azonnal kaphatók Készit azonkivül tömör hálószobákat és rendelésre rajz szerint, mindenféle asztalosmunkát a legszolidabb kivitelben Malomsoky József asztalosárugyár rt
Gyártelep: VII., FRANCIA-ÚT 11. SZÁM
Telefon: T. 464—65, 464—66. Prospektus díjtalan

SOPRON-GYŐRI TEJ ES YOGHURT
A LEGMEGBIZHATÓBB:
SOPRON-, GYŐR- ÉS VAS-MEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodák:
I., Fehérvári út 33-35. Tel: J. 305-31., J. 428-01

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Napi 31 fillérrel akarják emelni a kórházi ápolási díjakat

Ujabb 597.282 pengő deficit a közkórházaknál

Már az év elején — a kórházi költségvetés összeállítása után — történtek kijelentések, hogy *a tíz év óta megismétlődő deficit az idén sem kerüli ki a fővárosi közkórházakat.* A beavatottaknak ez a sejtése most *valóra vált.* A közegészségi és közkórházi bizottság legutóbbi ülésén

az ügyosztály 597.000 P póthitelt kért a törvényhatóságtól a jelentkező és még várható deficitek fedezésére,

egyúttal azt javasolta, hogy a szükséges fedezet előteremtésére a 6 P 04 fillérben megszabott ápolási díj

napi 35 fillérrel való felemelésére kérjék a népjóléti minisztert.

A kórházi ápolási díj ilyenformán *6 P 30 fillér lesz,* amennyiben az emeléshez tényleg hozzájárul a népjóléti minisztérium.

A legújabb kórházi deficit kérdésében

Némethy Béla tanácsnokhoz,

a közegészségi osztály vezetőjéhez fordultunk felvilágosításért, aki a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az idei kórházi költségvetést a népjóléti minisztérium szakembereinek közreműködésével állítottuk össze. Az összeállítás során a kórházakban, a helyszínen részletes és beható vizsgálat alá vettük a szükségleteket, átvizsgáltuk a számadásokat és az *utóbbi évek eredményeinek figyelembevételével készítettük el a költségelőirányzatot.* A költségvetés letárgyalása után a napi ápolási díjat 6 P 04 fillérben kalkuláltuk ki, s ennek engedélyezésére kértük a minisztert. A jóváhagyás a mai napig nem érkezett le, de

a költségvetés előirányzatával szemben október végéig jelentékeny eltérések mutatkoztak a valóságban.

— A gazdálkodás általában a megszabott hitelkeretek között maradt, sőt *bizonyos megtakarítást* értünk el az egyes tételeknél, az élelmezésnél és a gyógyszereknél mutatkozó jelentékeny túllépésektől eltekintve. *Ez azonban előreláthető volt.*

Az élelmezési költségek megállapításánál ugyanis a miniszteri szakférfiak kívánságára *az egyes kórházak napi átlagát vettük számításba,* ami végeredményben a hitelösszeg csökkentésében jutott kifejezésre. Ez a számítás azonban nem befolyásolhatta az élelmezés színvonalát, — így következett be, hogy

a felvett hitelösszeg nem lett elegendő.

— *Ennek az aggodalmunknak már annakidején hangot adtunk a költségvetést kísérő jelentésünkben.* Az események *minket igazoltak.* Tekintettel arra, hogy az év elején *a népjóléti miniszter úr az elnöklete alatt tartott vegyesbizottsági záróértekezleten készségét fejezte ki arra nézve, hogy*

évközben is hajlandó lesz a megállapított napi ápolási költséget újabb vizsgálat alá venni,

most a tapasztalatok után élni fogunk azzal a joggal, hogy az elégtelen ápolási díjak felemelését kérjük.

Az élelmezésnél 387.000 P, a gyógyszerellátásnál 210.279 P, együtt tehát 597.282 P az az összeg, *amennyivel több kell az előirányzatnál.* A túlkiadás fedezését úgy érhetjük el, ha az ápolási díjakat 30.95,

kereken 31 fillérrel felemelnők

6 P 04 fillérről 6 P 35 fillérre. A költségvetésben e szerint módosulna két tétel. Az élelmezésre felvett 3,333.061 P hitelösszeg 3,720.064 pengőre, a gyógyszer, műszer, kötszer és egyéb orvosi szükséglet tétele pedig 1,959.489 P-ről 2,169.768 pengőre emelkedne.

A városházán nagy érdeklődéssel várják a népjóléti miniszter döntését.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A kartellek és trösztök elhatalmasodása

Nagy és előkelő közönség jelenlétében *Márkus* György dr. érdekes és szakszerű előadást tartott a Liget-Klubban *a kartelek és trösztök elhatalmasodásáról.* Kifejtette, hogy *a kartel* célja a termelés monopólisztikus helyzetének biztosítása, aminek káros hatása sok vonatkozásban érezhető. Ezzel szemben a *tröszt* célja nem mindig a monopólium biztosítása, hanem gyakran a racionális gazdálkodásra való törekvés. A trösztök lehetővé teszik, hogy csupán a gazdaságos üzemek termeljenek, elősegítik a vertikális és horizontális irányú koncentrációt, továbbá csökkentik a piaci árhullámzások káros hatását. A trösztök és kartelek elhatalmasodása *túlkapitalizálódásra,* néha csalárd alapításokra vezet és nemcsak a gazdasági életre, hanem a szociális és politikai viszonyokra is káros hatást gyakorol. Ezért a nemzetközi trösztök terjeszkedése különösen tőkeszegény országok gazdasági életére sok veszedelmet rejt magában. A nemzetközi kartelek és trösztök terjeszkedését *előmozdítják a békeszerződések,* amelyek szerves gazdasági egységeket szakítottak szét és a tőke a szétszakított gazdasági egységeket a nemzetközi trösztök és kartelek kialakulásával iparkodik helyrekovácsolni. A kartelek és trösztök túlkapásaival szemben nem a hatósági ármegállapítás, hanem a *céltudatos, egységes, átfogó közgazdasági politika az az eszköz,* amelyel a kormányzat biztosíthatja a fogyasztók és általában az ország érdekeit és elejét veheti az esetleges visszaéléseknek. A karteleknek és trösztöknek kétségtelenül nagy jelentőségük van a termelés gazdaságosságának fokozása tekintetében, de téves egyeseknek az a vélekedése, mintha ezek az alakulatok a szocialista állam előkészítői, a marxista állam előfutárjai volnának, mert csak a kapitalista termelési rendszernek a gazdasági élet és helyzet követelményeihez alkalmazkodó alakzatai. A nagy tetszéssel fogadott fejtegetéseket a Liget-Klub vezetősége nevében *Balla* Sándor kormányfőtanácsos köszönte meg az előadónak.

A Pénzvilág halála és feltámadása. Annyi bizonyos, hogy *A Pénzvilág* feltámadt. A kérdés csak az, hogy meg kell-e halnia is annak, aki fel akar támadni? Mi legalább minden héten úgy éreztük, amíg szünetelt is, hogy halljuk a *Róna* Lajos kivételesen eredeti, egyéni hangját. Ha hiányoztak is a nyomtatott betűk, nem tévedhettünk, amikor minden közgazdasági esemény kommentárjainak kórusába a mi számunkra belezengte *A Pénzvilág* a *Róna* Lajos mindig új, mindig kiszámíthatatlanul frappáns véleményét. Hogy is történt? *Róna* Lajost a magyar zsurnalisztika új területei csábították, olyan feladatok, amelyek mellett még a *Róna* Lajos tankokkal vetekedő energiájára is a maga egészében szükség volt. De mindnyájan tudtuk, hogy *A Pénzvilág,* ez a lelkéből lelkedzett gyermeke, megint feltámad, mihelyt új hivatásában berendezkedik és már magától is berreg a motor. És most valóban feltámadt *A Pénzvilág* friss, üde arculattal, hirdetve *Róna* Lajos szellemének a kor tapasztalataival való merész gazdagodását, dübörgő energiájának megújhodását. A magyar közgazdasági élet esztendőkig volt szegényebb egy gazdag színfolttal, amely most új életre kelt.

Előadás az energiagazdálkodásról. Érdekes előadást tartott hétfőn este a Magántisztviselők Országos Szövetségében *Hoor Tempis* Mór egyetemi tanár *„Energiagazdálkodás"* címmel. Előadásában rámutatott arra, hogy az egész világon egyöntetűen az a törekvés nyilvánul meg, amely *a munkatermelést koncentrálni és azt elektromos úton szétosztani igyekszik,* ami maga után vonja az ipar decentralizációját. Ezzel kapcsolatban *kitért a bánhidai elektromos centrálé jelentőségére* és hangsúlyozta, hogy a jövő fejlődésének útja csak további elektromos centrálék megépítése lehet.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozo, kövező-mester
Budapest VIII, Agyteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895. A. B. C tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

ÁBRAHÁM ÉS GURTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és díszműbádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fűtés.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

Telefon: József 464-57 KOVÁCS OSZKÁR Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465 62 és 465 63

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József-körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55

Lizsinszky Rezső kárpitos és diszitő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhivó Aut. 510-54

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

MELOCCO PÉTER
Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 986—52

Telefon: Automata 836—28.
MAYER LAJOS
tetőfedőmester, tetőzetek jókarbantartási vállalata
VI. ker., Ferenc József-rakpart 18. sz.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

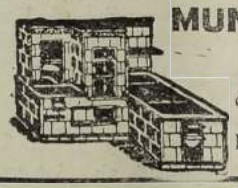
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos: Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékfűzhely és kályhakészítő
Budapest, VII., Rózsa u. 39.
Telefon: J. 512—30.

özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cseréptedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

BUCSANYECZ JÓZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

DR. SZÉKELY HUGÓ
OKL. MÉRNÖK VASBETON TERVEZŐ IRODÁJA
BUDAPEST, VII. ALSÓERDŐSOR U. 8
TELEFON: JÓZSEF 351—21.

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

FRANK EMIL BUDAPEST, V, Hollán-u. 9.
okl. mérnök és építőmester Tel.: Aut. 293—27

Harmincötévi szolgálat után 100%, tiz évi szolgálat után 40% nyugdíjat kapnak a főváros üzemi tisztviselői és munkásai

A gáz- és elektromos-művek elfogadott nyugellátási szabályzata alapján rendezik az egész vonalon a kérdést

A társadalombiztosításról és a rokkant ellátásról szóló korszakalkotóan fontos törvény *a jövő év január 31-ével az egész vonalon életbe lép.* A fővárosnak e szerint mindössze *alig hat hét áll még rendelkezésére,* ha élni akar azzal a törvényadta lehetőséggel, hogy *húszezret meghaladó* üzemi és egyéb alkalmazottainak *saját* nyugdíjintézményei útján biztosítsa a rokkantság és elöregedés esetére kötelező nyugdíjat.

A legnagyobb üzemek közül mostanáig csak a Beszkártnak, az elektromos és a gázműveknek volt nyugdíjintézete, míg a többieknél méltányos esetekben

kegy útján gondoskodott a közgyűlés a régi, vagy megrokkant alkalmazottak végkielégítéséről,

vagy egyéb ellátásáról. A világítási üzemek nyugdíjszabályzata azonban szintén *hiányos volt* s a munkásokra tulajdonképen nem vonatkozott.

A főváros vezetőségének kezdettől fogva az az álláspontja, hogy tisztviselőiről, egyéb alkalmazottairól és munkásairól betegség, rokkantság és elöregedés esetén is maga gondoskodik.

Ez vezette akkor, mikor a tisztviselők és a közoktatási alkalmazottak számára megvalósította a *„Segítő Alapot"*, amely orvosi és gyógyellátáson kívül, üdültetésről és kisebb kölcsönök nyújtásáról gondoskodik.

A tanácsnak az a célja, hogy ezt az intézményt rövidesen *kiterjeszti az üzemi alkalmazottakra és munkásokra is,* vagy pedig ezek számára hasonló jóléti intézményt létesít.

Már hónapokkal ezelőtt megkezdték a bizottságokban — a már előbb említett intencióktól vezetve — *a Gáz- és Elektromos művek* alkalmazottainak nyugellátásáról szóló szabályzatot is, melyet valószínűen mintának használnak fel a többi üzemek nyugdíjszabályzatának összeállításánál is.

A két nagy üzem szabályzatát e héten részleteiben is megállapították és már a legközelebbi közgyűlés elé terjesztik.

A szabályrendelet *a száz százalékos nyugdíj elnyerésére jogosító korhatárt*

mind a tisztviselőknél, mind a munkásoknál 35 évben szabta meg.

Tíz évi szolgálati idő után mind a tisztviselőknél, mind a munkásoknál *az összes illetmények 40%-a a nyugdíj.* Ezen túl menő szolgálat esetén a tisztviselők *évenkint további 2.4%-al több nyugdíjat kapnak.* Munkásoknál 10—25 évi szolgálati időnél évenkint további 2%-al, 25—35 évi szolgálatnál pedig *évi 3%-al emelkedik a nyugdíj.* 35 szolgálati év betöltése után mind a tisztviselők, mind a munkások 100%-os fizetést kapnak nyugdíjként.

Mindazok a tisztviselők, munkások, vagy egyéb alkalmazottak, akik tíz évnél kevesebbet szolgáltak, vagy ezen időn belül kilépnek, *végkielégítésre tarthatnak igényt.*

A nyugdíjilletéket minden kategóriánál 5%-ban állapította meg egyelőre a szabályzat, azzal, hogy *ezt lehetőleg mérsékelik a későbbi időben.*

Ebben a szabályzatban a többi üzemek és intézmények alkalmazottairól nem esik szó, így természetes, hogy ezek a kategóriák

érthető nyugtalansággal várják, mikor kerül rájuk is a sor,

s egyelőre a legnagyobb bizonytalanságban élnek.

Érdeklődtünk e tekintetben

Borvendég Ferenc tanácsnoknál,

a világítási és vízvezetéki ügyosztály vezetőjénél, ő azonban a többi üzemekre vonatkozóan felvilágosítást adni nem tudott.

— A világítási üzemekre vonatkozó nyugellátási szabályzatot — mondotta — a kitűzött terminusig, vagyis

január végéig minden bizonnyal életbeléptethetjük.

De, ha az új szabályrendelet bármilyen halasztást szenvedne is, *az sem jelent nálunk nagyobb bonyodalmat, mert ez esetben is érvényben van a régi szabályzat.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *legilletékesebb helyen* is érdeklődött, mi lesz az összes többi alkalmazottak nyugellátásával. Informátorunk válasza így hangzott:

— *A tanács épen legutóbbi ülésén foglalkozott* az összes alkalmazottak és munkások nyugellátásának kérdésével és egyidejüen

megtette a szükséges intézkedéseket, hogy január végére necsak a gáz- és villamosművek, hanem az összes egyéb üzemek és intézményekre vonatkozó nyugdíjszabályzatok is készen legyenek,

illetve a nyugellátás kérdése az egész vonalon oly stádiumba jusson, amely feleslegessé teszi, illetve *kizárja az országos intézet igénybevételére vonatkozó törvényes kényszert.*

— Az egész nyugellátási kérdés rendezése, alapos előkészítése a *tiszti ügyészség útján történik.* A gáz- és villanygyári alkalmazottak nyugellátási szabályrendelete legnagyobb valószínűség szerint a legközelebbi, decemberi rendes közgyűlés elé kerül. A közgyűlés

ugyanekkor előreláthatóan határozatot hoz a többi alkalmazottak és munkások nyugellátásáról is.

kimondva, hogy *valamennyi szabályzat elkészítésénél a gáz- és elektromosműveknél megszabott elvek az irányadók.*

— Természetesen a különböző üzemeknél a speciális helyzeteknek és körülményeknek megfelelően *módosítják,* esetleg pótolják az alapul szolgáló szabályrendeletet.

— A tanács azt akarja, hogy legkésőbb januárban az összes nyugdíjszabályzatok előterjesztve, készen legyenek, így február 1-ig az összes kategóriák aggkori ellátásának kérdése *szabályozva lesz.* Semmiképen sem következik be tehát az a helyzet, hogy a főváros a maga alkalmazottait az országos intézetbe legyen kénytelen felvétetni.

Maga a főváros vesz áramot a BSzKRt részére Bánhidáról

A megegyezés lehetőségei kialakultak az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén

Az *Egységes Községi Polgári Párt* intézőbizottsága *Kozma* Jenő elnöklete alatt a minap ülést tartott, melyen az intézőbizottság tagjain kívül, mint szakértők és meghívott vendégek megjelentek: *Verebély* László, az államvasutak elektrifikálási osztályának főnöke, továbbá a főváros részéről *Borvendég* Ferenc tanácsnok és *Deutsch* Lajos, az *Elektromos Művek* vezérigazgatója.

Az értekezletet a *BSzKRt* áramszükségletének fedezése céljából megindított tárgyalások tették szükségessé. Az *Egységes Községi Polgári Pártnak* ugyanis az az álláspontja, hogy amennyiben a *Dunántúli Villamossági rt.*-gal a főváros megegyezést óhajt létesíteni, úgy *az errevonatkozó megállapodást magának a fővárosnak kell megkötnie s nem a BSzKRt-nak.* Az intézőbizottság összes felszóláló tagjai csatlakoztak *Kozma* Jenő elnök enunciájához.

Az értekezleten *Ereky* Károly ismertette a kérdést. Rámutatott arra, hogy a *BSzKRt*-nak jövő évre új áramfejlesztő-telepet kellene létesíteni, miután az Elektromos Művek a szükséges árammennyiséget nem tudják garantálni. Ezért fordult a *BSzKRt* a bánhidai centráléhoz azzal a kérdéssel, kaphat-e onnan kellő mennyiségű ármot.

Deutsch Lajos hangoztatta, hogy az *Elektromos Művek* azért nem merik vállalni a kívánt áramszolgáltatást, mert

a mai felszerelések mellett nem tudnak tartalékolni s egy üzemzavar közlekedési zavart is okozna.

Borvendég Ferenc tanácsnok megállapította, hogy az *Elektromos Művek* és a *Dunántúli* között a tárgyalások folyamatban vannak, nem volna tehát célszerű, ha a főváros nevében új tárgyaló fél iktatódnék közbe. Ha a főváros jó megegyezést tud létesíteni, akkor ez a *BSzKRt*-ra nézve is jó. Kedvezőtlen megoldást pedig a *BSzKRt* sem fogadhat el. Reméli, hogy még ezen a télen kedvezően fejezik be a tárgyalásokat. *Deutsch* Lajos a főváros által kiküldött ötös-bizottság műszaki véleményét megküldötte az állam szakértőinek, akiktől most várja a főváros a választ.

Éber Antal közgazdasági szempontból fontosnak tartja a főváros és az állam megegyezését. *Nincs szükség arra, hogy új telepekbe fektessünk bele milliókat akkor, amikor készen van az állam által épített centrálé,* amely felerészben amúgyis a főváros adófizető polgárai pénzéből létesült.

Ugron Gábor szerint a főváros szervei csak együttesen járhatnak el. *Harrer* Ferenc és *Scheuer* Róbert felszólalása után *Borvendég* Ferenc ismételten leszögezte, hogy a tárgyalásokat legközelebb folytatják.

Verebély László szakszerű felvilágosításai során megállapította, hogy a dunántúli centrálé a *BSzKRt* kérésére tett áramszolgáltatási ajánlatot s hogy *ez semmiképpen sem akar az Elektromos Művek ellen sakkhúzás lenni.*

Deutsch Lajos kijelentette, hogy a főváros összes érdekelt tényezői a legjobb indulattal kezelik a kérdést és óhajtják a megegyezést, annál is inkább, mert az *Elektromos Művek* programjába *felvették* a bánhidai áram átvételét.

Kozma Jenő tanuságot tett amellett, hogy *a főváros részéről már tavasszal megvolt a készség a békés megegyezésre,* amelyet az érdekeltek elhangzott kijelentései után biztosra vesz.

Bizonyosan megtalálja
Renault
húsz különféle típusú
könnyű-, gyors-, vagy nehéz teherautója között azt a tipust, amely kategória, teherbírás és ár tekintetében legjobban megfelel.
Reiman
Budapest V, Vörösmarty tér 3

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
Budapest, VII., Rákóczi-út 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

Széchy Endre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, VI., Bulyovszky ucca 12.
TELEFON: ut. 269-65

CSIMÁR KÁROLY ÉPÍTŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapítva 1904 — Budapest, I., Böszörményiút 18 — Telefon Aut. 510-86

HARTMANN és CSÁSZÁR
ALAPÍTTATOTT: 1889-BEN
ELEKTROTECHNIKAI, MECHANIKAI ÉS RÁDIÓ TÖMEGCIKKEK GYÁRA
BUDAPEST, V, KÁDÁR-U. 6
Gyengeáramú és Rádiófelszerelési cikkek
Préselés, csiszolás, ezüstözés, aranyozás, nikkelezés és egyébb szinezések

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükk parkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, asztalparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

HERZ TESTVÉREK
linoleum burkolási szakvállalat
Telefon J. 429-06
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
Fióküzlet: Budapest, IV., Kálvin-tér 4.

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Telefon: J. 396-78
Budapest VII, Columbus u. 41

VÁLLALKOZÁS

Építési engedélyek

A főváros magánépítési bizottsága 1928. évi december hó 10-én tartott ülésén a következő építési engedélyekhez járult hozzá:

A) **Nagyobb és kisebb átalakításokra:**

1. Guttmann és Fekete III., Raktár u. 18.670. hrsz. a. II. em. ráép., terv. Jónás Gyula VI., Király u. 88.

2. Neogrády Sándorné II. ker., Rókushegyi úton 12.043/8. hrsz. a. toldalék, terv. Neumann Egon II., Trombitás út 25.

3. Kotyinán Jánosné VII., Alsórákosi rétek 1964/39. hrsz. a. családi ház, terv. Dvorák Ignác VI., Szentes u. 66.

4. Bende Sándor I., Bornemissza u. 3483/18. hrsz. a. fsz. lakóház, terv. Balla János I., Névtelen ucca.

5. Bernáth Miklós I., Galgóczi u. 10.242. hrsz. a. I. em. ház, terv. Leudörfer László VI., Teréz krt. 3.

6. Roubitzek József I., Orbánhegy 8553/12. hrsz. a. I. em. ház, terv. Bauer Emil I., Ferry Oszkár u. 78.

7. Obelkó Sándor I., Dobsinai u. 8539/2. hrsz. a. I. em. ház, terv. Bauer Emil I., Ferry Oszkár u. 78.

8. Biró László VII., Ov u. 74. toldalék, terv. Kiss Lajos VI., Aradi u. 65.

9. Fried Miksa X., Gyömrői út 8521. hrsz. a. fsz. épület, terv. Pólya Sándor V., Harminead u. 3.

10. Turán udvar társasház szövetkezet I., Kelenföld 4401. hrsz. a. IV. em. bérház, terv. Rainer Károly VIII., Csepreghy u. 1.

11. Misikievitz Istvánné és tsa VII., Gyarmat u. 31. ráép. és toldalék, terv. Szladovits István VII., Gyarmat u. 51.

12. Winterstein P. és fiai IX., Tűzoltó u. 8. toldalék, terv. nines.

13. Báthory István I., Németvölgy 8047. új hrsz. fsz. ház, terv. nines.

14. Parkettázó és fakereskedelmi r. t. V., Pozsonyi út 37. fsz. raktár, terv. nines.

15. Halápy János I., Ménesi út 5136. hrsz. a. házmester lakás és műterem, terv. Róna László I., Horthy Miklós ut 144.

B) **Nagyobb és kisebb átalakításokra:**

1. Országos Társadalom és biztosító r. t. VII., Csengeri u. 25.

2. Magnesit ipar r. t. X., Gyömrői út 8510. hrsz.

3. Lindenbaum Lipót I., Karthausi út 9234. hrsz.

4. Braun Gusztáv VIII., Sárkány u. 6.

5. Első Pécsi bőrgyár VI., Paulay Ede u. 6.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek és vállalatok kapták:

Csatornaberendezési munkát a Szent László kórháznál: Risavy Béla 5133;

Fürdőberendezési munkát a Rókus kórháznál: Fekete Ödön 21.021;

Utjavítási munkát a Gülbaba uccában: Sándor Ödön 3483;

Kőmives munkát a Rókus kórháznál: Németh Vilmos 6745 pengőért;

Utrendezési munkát a Hóvirág uccában: Hajnal Imre.

A ferencvárosi és vámmentes kikötő főutainak csatornázási munkáira tartott árlejtés alapján a tanács Schäfer A. vállalkozót bízta meg 18.850 P összegért.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten hirdetett nyilvános és szűkkörű versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalatok pályáztak:

Linoleumburkolási munkára a Százados uccai iskolánál: Császár Imre 5342, Padimentum rt. 4960, Fónagy és Társa 5369, Plöckl Nándor 5516;

Fűtőberendezési munkára a Budai Vigadónál: Riemer Miksa 6525, Rietschl és Henneberg 6666, Kocsner Antal 6802, Szepesi Gyula 6816, Adler Henrik 6186, Körting B. és E. 7003, Schuller József 6850, Fekete Ödön 6531, Gabler József 6839, Rufián István 6069, Bründl János 6263, Fliegl Béla 7442 pengő vállalati áron.

Utburkoló kő szállítására ajánlatot adtak be 60.000 drb bazaltkőkocka 18×18×18) szállítására Laufer Sándor 1.18 P, Hoffbauer Jakab, Solymosi és Farkasmályi és Badacsonyi Bazaltbánya Rt. 1.20 pengő, Tapolcavidéki Takarékpénztár 1.25 P; 120.000 drb. bazaltkőkockára (18×18×14): Laufer Sándor —.94, Hofbauer Jakab, Solymosi és Farkasmályi, Badacsonyi Bazaltbánya Rt. —.95, Tapolcavidéki Takarékpénztár Rt. 1.—; 120.000 drb trahitfejkőre (18×18×13—14) Szobi-Sághegyi, Bálint Mór, —.35, Soymosi és Farkasmályi —.36, Zinner Manó, Kondor és Feledi —.38; 500 tonna bazalt kiskőre: Laufer Sándor 49.—, Dunántúli Mész- és Kőipari Rt. 50.—, Hofbauer Jakab 50.50; 80.000 drb bazaltfejkőre (18×18×13—14) Dunántúli Mész —.63, Laufer Sándor —.64, Hofbauer Jakab, Solymosi és Farkasmályi, Zalahalápi, Badacsonyi Bazaltbánya Rt. —.65 pengő ár mellett.

Megkezdik az állami utak kiépítését. Az állami közutak kiépítésének ügyében megtörtént a döntés. *Az útépítési program első részleteként a Budapest—Győr és Budapest Székesfehérvár—Siófok közti útszakaszok kerülnek kiépítésre összesen 169.889 km. hosszúságban.* A kiépítendő útterület meghaladja az *egymillió* négyzetmétert. A kiépítendő útszakaszokra vonatkozó nyilvános versenytárgyalási hirdetményt most bocsátotta ki a kereskedelemügyi miniszter. A hirdetmény szerint a munkát a jövő év márciusában kell megkezdeni és 1930. október végéig be kell fejezni. *Az ajánlatokat 1929 január 4-én délelőtt 11 óráig lehet benyújtani a kereskedelmi minisztérium segédhivatalához (II., Lánchid u. 1—3.).*

SZÓRAKOZÁS

Párizsi Divat. A Városi Szinház idei slágeroperettje. Főszereplők: Biller Irén, Zilahy Irén, Király Ernő, D'Arrigo Kornél, Erczkövy László, Bemutató előadás: december 22, szombat.

Saljapin Schwarz Vera—Crooks hangversenye, december 14. A legragyogóbb koncert, parée. Városi Szinház.

KAMARA
december 13-tól
Az asszony és a kártya
Adolphe Menjou vigjátéka
Aki szeret, követ!
Filmregény 8 felvonásban

Corvin Szinház
csütörtöktől:
Az asszony és a kártya
Adolphe Menjou igjátéka
Napkelet gyöngye
Romantikus filmregény

ORION MINIUM
Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz

LAMMEL FERENC
BÁDOGOS, VIZVEZETÉK ÉS KÖZPONTI FŰTÉS
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF U. 17.
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 441—51.

LIPNER ÉS TAUSZ épület- és keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394-24.
BUDAPEST
Főraktár: VII, Thökölyut 145

Fratrichevich István diszitő-festő
Budapest
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, diszitő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98. VII, Dembinszky-u 33

SCHWEIGER REZSŐ ÉS KULÁS JÁNOS kövezőmesterek és útépitési vállalkozók
Budapest, III, Ürömi ucca 41

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kiviteliben való gyártás.

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK
Telefon J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

Hochhauser
Ferenc épitési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári ut 38. Tel.: J. 459-81

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycim: Dunmész.
Szállit: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T. Telefon:
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8. L. 908-62

NEMES ÉS SCHRAMEK
OKL. MŰKERTÉSZ KERTÉPITŐK
BUDAPEST, I, MÉSZÁROS UCCA 56-a
TELEFON: KRISZTINA 509—38

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99

VÖGEL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Aut. 502-51.
Épület, szobrász és mükőmunkák készitése

SZMOLEN PÁL ALAPITÁSI ÉV 1897
lakatosmester és szerszám készitő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
Legszakszerübben és legolcsóbban készit uj szerszámokat a kőfaragószobrász, mükő, burkoló, parkettázó, kövező, kő, müves stb. ipar részére

TASY JÓZSEF ÉPÜLET, BUTOR, PORTÁL-ASZTALOS ÜZEME (SAJÁT HÁZABAN)
Budapest, VII, Övucca 200. — Telefon: Lipót 965—46. szám

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—51—52.

DIÓSY JÁNOS BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 24.
rézárukereskedő TELEFON: JÓZSEF 420-55

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-52. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint száritó berendezéseket és bádogos munkákat.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON: JÓZSEF 401-76.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

Margalit Andor és Ödön
mérnök-épitőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 586—43 és József 429—24.

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Ripka főpolgármester Rákosi Jenő betegágyánál. A nagybeteg *Rákosi* Jenőt, akinek állapotában az utóbbi napokban annyiban állott be változás, hogy erőbeli állapota kissé javult és étvágya is kielégítőbb, hétfőn meglátogatta dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, akivel Rákosi Jenő rövid ideig elbeszélgetett.

Igényjogosult bérfuvarozók részére ujabb taxirendszámok kiosztását követeli az Egységes Községi Polgári Párt

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este ½7 órakor akadémiauecai helyiségében *Kozma* Jenő elnöklésével értekezletet tartott, melyen *a szerdai rendkívüli közgyülés napirendjére kerülő autótaxi kérdést beszélték meg.* Jelen voltak: *Bárczy* István, *Glücksthal* Samu, *Spett* Ferenc, *Németh* Béla, *Dorner* Gyula, *Rónai* Károly, *Csécsi Nagy* Miklós, *Staub* Elemér, *Bezzeg-Huszág* Miklós, *Andréka* Károly, *Holtzer* Nándor, *Éber* Antal, *Kállay* Tamás, *Bohn* József, *Kiss* Menyhért, dr. *Csilléry* András, *Deményi* Aladár, *Lackenber* György, *Lédermann* Mór, *Bittner* János, *Pompéry* Elemér, *Harrer* Ferenc, *Nesti* István, *Farkas* József, *Poltzer* Gusztáv, *Steinder* Sándor, *Usetty* Béla, dr. *Grosch* Károly, *Padányi* Emil, *Horváth IV.* Károly, *Sajó* János, *Wenczell* Béla, *Balkányi* Kálmán, *Rásó* Lajos, *Halter* Károly és mások.

Kozma Jenő ismertette a taxi-kérdést és rámutatott arra, miszerint a rendszámok szétosztását megelőzőleg pártközi értekezleten a párt által követelt azon álláspontot, hogy a taxi rendszámokra nyilvános árlejtés irassék ki, azért nem tudta keresztülvinni, mert a demokraták a pártközi konferenciáról távolmaradtak, a szocialisták és a keresztény pártok pedig a javaslatot nem fogadták el. Ennek következtében állott elő a mai helyzet. Miután

> **a tanács a reábízott joggal élt és a történt döntést már megváltoztatni nem lehet, javasolja, hogy a párt a szakmabeli érdekeltek még fennálló igényeinek kielégítésére újabb kontingens engedélyezését szorgalmazza és igyekezzék ennek az álláspontjának záros határidőn belül érvényt szerezni.**

A javaslat felett hosszú vita indult meg, melyben résztvettek *Bárczy* István, *Éber* Antal, *Spett* Ferenc, *Rásó* Lajos, *Hotzer* Nándor, *Farkas* József, *Balkányi* Kálmán, *Bittner* János, *Bohn* József és még mások.

Egyes felszólalók szóvátették a demokraták részéről szorgalmazott bizalmatlansági indítványt, amelyet a szerdai közgyülésen akarnak beterjeszteni. Megállapították, hogy bár a párt minden egyes tagja legteljesebb mértékben át van hatva attól, hogy a taxiügyben is úgy, mint minden más kérdésben egyedül a főváros összességének, elsősorban a kisembereknek az érdekeit tartja szemelőtt, mégis nem tekintheti a taxi-ügyet olyan nagy fontosságú politikumnak, vagy elvi kérdésnek, amely ilyen állásfoglalást vonhatna maga után.

Megállapították a felszólalók, hogy a tanács végeredményben nem tett egyebet, mint a törvényesen reábízott jogkörben elintézett egy ügyet, amelyből kifolyóan a bizalmatlansági indítványnak már azért sem volna praktikus értéke, mert az a fennálló helyzeten már egyébként sem változtatna semmit.

Bárczy István mélyen megfontolt felszólalásában is azt hangsúlyozta, hogy a tanács elleni bizalmatlansági szavazatnak semmi jogi következménye nem lehet. A taxi-ügyet kétségtelenül el lehetett volna másként, talán jobban is elintézni, de végeredményben a publikumot csak az érdekli, hogy minél jobb és olcsóbb kocsikat kapjon. A taxi legelsősorban közlekedés-kérdés. A törvényhatóság bizonyos elvi szempontok felállításával most még legfeljebb azt érheti el, hogy preventiv intézkedéseket tesz, hogy a jövőben hasonló kérdés megfelelőbb, inkább közmegnyugvást keltő formában intéztessék el.

A párt túlnyomó többsége az elnöki javaslatot helyeselte, végleges döntésre azonban nem került a sor, mert a közgyülést megelőzően még egy pártértekezletet fognak tartani.

Folkusházy Lajost 19-én búcsúztatja el a törvényhatóság. *Folkusházy* Lajos alpolgármester, mint köztudomású, december 15-én visszavonhatatlanul nyugdíjba vonul és elfoglalja a BSzKRT. vezérigazgatói székét. A távozó alpolgármestert a december 19-ére kitűzött rendes közgyülésen búcsúztatja el a törvényhatóság.

A hatos bizottság megvizsgálja az iskolákat. A költségvetés pénzügyi bizottsági tárgyalása során *Éber* Antal indítványára *hat tagú bizottságot* delegáltak az egész tanügyi adminisztráció és az új iskolaépítési program *felülvizsgálására.* A bizottság több ülésben foglalkozott az egyes részletkérdésekkel, *kedden délelőtt pedig megkezdte a már meglevő iskolák bejárását.* A helyszini szemlék során különösen az egyes épületek túlzsúfoltságát fogják ellenőrizni és arról tanácskoznak, *hogyan lehetne adott esetekben valamiképpen nyomban segíteni.*

Tizenhat orvosi kinevezés a városházán. *Ripka* Ferenc főpolgármester előtt kedden délben tette le a hivatali esküt az a 16 orvos, akiket most nevezett ki a székesfőváros közkórházaihoz alorvosokká és segédorvosokká. Az új kórházi orvosok névsorát itt közöljük: dr. *Fabinyi* Géza, dr. *Fleskó* Lajos, dr. *Remó* Ferenc, dr. *Schmotter* Lajos, dr. *Schramm* Ottó segédorvosok *alorvosokká* léptek elő. Dr. *Balogh* István, dr. *Boross* Zoltán, dr. *Gaál* Aurélia, dr. *Gazdy* Tibor, dr. *Kamerlohr* Antal, dr. *Mészáros* Irma, dr. *Móser* Elek, dr. *Somogyi* Vince, dr. *Szalay* Ferenc és dr. *Zágon* András ideiglenes segédorvosokat, *segédorvosokká,* végül dr. *Ivanovich* György-öt ideiglenes segédorvossá nevezte ki a *főpolgármester.*

Jövő szombaton lesz a fővárosi gyermekfelruházó akció karácsonyfa-ünnepe. Részletesen beszámoltunk arról a nagyszabású gyermekfelruházó akcióról, amelyet a Kormányzóné ő főméltósága hathatós támogatásával a főváros tanácsa az idén is megismételt a tél nyomorúságának enyhítésére. Megírtuk, hogy a ruhaneműek szétosztása már november 1-én megkezdődött, a karácsonyfaünnep előkészítésén pedig most dolgoznak a rendezők. Az ünnepség december 22-én, szombaton délelőtt lesz *a régi képviselőház üléstermében.* A szeretetteljes aktuson személyesen jelen lesznek a kormányzóné, *Vass* József h. miniszterelnök, a kormány több tagja, a főváros vezetősége élén Ripka Ferenc főpolgármesterrel, Sipőcz polgármesterrel és az iskolák növendékei, akik alkalmi színdarabot és pásztorjátékot mutatnak be énekszámok és szavalatok kíséretében.

Marik Ernő előadása. A *Budai Társaskörben* e hó 13-án este fél hét órakor *Marik* Ernő kormányfőtanácsos „Londoni megfigyelések (látogatás *Rothermere* lordnál)" címmel felolvasást tart, melyet társasvacsora követ.

Elkészült az új Erzsébet-kioszk. A *Nemzeti Szalon* épületében levő *Erzsébet-téri kioszkot* — mint ismeretes — újra a *Budapesti Központi Általános Tejcsarnok* r. t.-nak adta bérbe a főváros és pedig tizenöt esztendőre. A bérlő társaság elhatározta, hogy teljesen átépítteti, megnagyobbítja az elhanyagolt külsejű kioszkot és a város szívében, a legnépszerűbb sétatéren a közönség számára teljesen modern berendezésű, higiénia szempontból kifogástalan, kényelmes, szép, amellett olcsó üdülő és szórakozóhelyet létesít. A régi vasvázas üvegcsarnokot *lebontották,* s az épület stílusához való szigorú ragaszkodással *új oldalszárnyakat építettek,* amelyeket terrasz köt össze. Az átépítést *Kotsis* István műépítész végezte, igen sikerülten. Az átalakítással *újra teljes egészében érvényesül a klasszikusan szép Szalon épület belső homlokzata,* amelyet a régi, ormótlan vas-üvegcsarnok megcsonkított és eltakart. A külső építkezéssel már készen is vannak és néhány hét mulva a városligeti tejivócsarnokhoz hasonló esztétikus kioszkkal lesz gazdagabb a főváros.

Dr. Kerekes Ödön helyreigazító levele. *Igen tisztelt Szerkesztő Úr!* Az V. kerületi orvostársaság havi ülésén a főváros kórházépítési programja ügyében dr. *Emődi* Aladár előadása kapcsán elhangzott hozzászólásomban, a referátum szerint, egy oly kijelentést tettem volna, mely merőben ellentétes azon tapasztalatokkal, melyeket a főváros tanácsáról, mint a törvényhatóság bizottsági tagja szereztem. Azt méltóztatik vélem elmondatni, hogy *a főváros örömmel nem építené meg a kórházat és szívesen másra költené az erre szánt pénzt.* Értelhetetlen előttem, hogy miképen kerülhetett ezen mondat az én kijelentésem gyanánt az V. kerületi orvostársaság jegyzőkönyvébe. Én hozzászólásomban azt emeltem ki, hogy a periferián építendő kórházak propagálása nem célszerű, addig, amíg ezen területek megfelelő közművekkel ellátva nincsenek, ezek megépítése pedig (csatorna, vízvezeték, közutak) a főváros pénzügyi lehetőségével számolva, csak etappszerűen történhetik, ami természetszerűen éveket vesz igénybe és így az általunk is sürgősnek jelzett gyüjtőkórház ügyét, mely a Rókus-kórház sokat megvitatott problémáját legalább részben megoldaná, hosszú időre elodázná. Igy tehát ragaszkodjunk a központi tekvésű gyüjtőkórház sürgős létesítéséhez és csak azután propagáljuk a perifériás kórházak építését, melyek természetszerűen ugyancsak feltétlenül szükségesek. Budapest székesfőváros közönségét képviselő törvényhatóság a közegészségügy és az építendő kórházak ügyében mindig a legnagyobb megértést tanusította. Hogyha ezek megoldása nem sikerült abban a mértékben, amint azt az ezen ügyeket intéző ügyosztály s a törvényhatóság orvos tagjai szerették volna, az tényleg a mostoha pénzügyi viszonyokon és más elszámolási műveleteken mulott, de én lennék az utolsó, ki azt imputálnám a főváros vezető köreinek, hogy a kórházak építésére szánt összeget, szívesebben költenék más célokra. Nagyon lekötelezne igen tisztelt Szerkesztő Ur, ha felszólalásom értelmét, mint a tényeknek így megfelelőt, ily irányban helyesbíttetni kegyeskednék. Kiváló tisztelettel készséges híve: *Dr. Kerekes Ödön* törvényhatósági bizottsági tag.

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vizgyógyintézet nap- és légfürdő

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
Tervez és készit: Vizvezetéket,, csatornázást, épület és minden emü bádogos munkát
BUDAPEST, V, SOLYOM U. 20
T: Aut. 297-56

„PRÄCISIOS"
elektrotechnikai és tudományos műszer laboratorium
Budapest, IX. ker. Mester-utca 22.

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328—55

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

BAUER DÉNES UTÓDA
HOFMAN DÉNES okleveles mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
I. kerület, Szász Károly ucca 5. szám
Telefon: Automata 539—59

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fűtési, szellőztetési, vízvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

DUDUS ERNŐ
épitési vállalkozó
Budapest, VI., Jász ucca 73 Tel: L. 980-15

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3 Telefon: 661-45

KAISER HUGÓ
ÉPITŐMESTER Budapest, VI., Frangepán ucca 21. szám
Telefon: Lipót 901—902. szám

HAVAS JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER., KEMENES UCCA 6

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 510-75
Vízvezeték Központi fűtés

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 18. Telefon: József 415—98.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a III. kerület, Pusztaszeri út (Zöldmáli út és Zöldmáli út — szerpentin — közti szakasz) makadámszerű rendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 december 17-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 december 17-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 november 28-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az V. kerület, Koráll ucca (Pannónia ucca és Pozsonyi út közötti szakasz) kövező- és előmunkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 december 17-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 december 17-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 november 27-én .

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, légszesz, hütő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-ut 2b.
Alapitási év: 1910. Telefon: József 334-37.

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

ELEKTROMOTORGYÁR RT. TELEFON: L. 909-88.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKÍTÓK, MOTORDINAMÓK ÉS GENERÁTOROK

DÖREN HENRIK és TÁRSA
Alapítva: 1891. asztalosmunkák gyára Alapítva: 1891.
Iroda és raktár: VI., Hegedüs Sándor-ucca 26 sz.
Telefon: Aut. 297-77.
Gyártelep: Dévény-ucca 20-22. Telefon: L. 964 07.

SZABADALMAZOTT FACSAVARNELKÜLI FAREDÖNY
BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FENYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL MINDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉP-LAKATOS BÉRMUNKÁKAT IS
TELEFON AUTOMATA 624—68

IFJU CRISTOFOLI VINCE
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921—55.
Budapest, V., Falk Miksa ucca 18—20.

Németh Vilmos
épitési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

Magyar Épitő Részvénytársulat
Budapest, VI. kerület, Teréz körút 34 szám
Alapittatott: 1889. Telefon: Automata 272—64. szám
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakódások. Alapozások mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. —— *Telefon: J. 314-16.*

Kőbánya: **KRÁL GYULA** Telefon:
Budakalász kőfaragómester, kő- és márványtelepe Aut 624-88
Budapest III, Lajos-u. 77/79

Kaucz István
épület, butor és bolfberendező asztalos
Budapest, I., Győri-ut 1.

SÁNDOR BELA
szobafestő, mazoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5 000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesujfalu

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI. Váci-út 13. Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemü asztalos árúban, fürészelt és faragott fában, londina léc, zárlécben és állvány anyagokban.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipot 914—46.

HEIZER FRIGYES
DRÓTKERITÉS- és SODRONYFONÓ-IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., Staffenberger u. 16. TELEFON: J. 302-36.

Budapest Szekesfővárosi Ásványviz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt *Telefon: Autom. 530—03*

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

Havas Lajos
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

MONTANIT RENDSZERÜ
hőszigetelő stabil, transportabilis vasbeton és montanit aszbeszt épitkezések
Budapest székesfőváros elvi engedélye és elismerő levelei
CLÁRA ÉPITŐVÁLLALAT, POLLÁK LIPÓT
Budapest, VII., Wesselényi ucca 33.
Telefon: József 366-26

ILKOVITS J.
központi fütések és vizvezetéki berendezések vállalata
Budapest VI, Andrássy út 92
Telefon: Automata 212-07

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon. L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fütőkészülék, légszesz, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-ucca 8.

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hölgy-ucca 24/a

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜTEG UCCA 32. SZ. — Telefon: L. 914—23
Elvállal mindennemü kovács, kazánkovács, gép és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbiró- és Üteg ucca sarok.

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZV. TÁRS.
BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 15.
az Egeresi Gipsz- és Műtrágyagyár Részv. Társ. Aghires és Kramer J. Első Egeresi Gipsz- és Műtrágyagyár. Aghires képviselete
Telefon szám: 805—25.

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST, VII, Rottenbiller u. 29.

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75

Ára 50 fillér

Tizenhetedik évfolyam — Budapest, 1928 december 19. — 51—52. szám

FŐVÁROSI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZÍV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

BUDAPEST KARÁCSONYA

A FŐVAROSI HIRLAP számára irta:

RIPKA FERENC dr. főpolgármester

Hogy ránk köszönt újra a kereszténység magasztos, nagy ünnepe, Budapest karácsonyfája előtt azzal a hittel és meggyőződéssel állok meg, hogy a lelkek, amelyekből ez a fa áhitatot és szeretetet vált ki, mind közelebb és közelebb kerülnek egymáshoz. És ennek a karácsonyfának mintha élénkebb színűek lennének az ágai, fényesebbek, meghittebbek a lángjai. Ebben a milliós családban kezd minden szív melegebben, őszintébben verni és ha a gondok felhője nem is oszlott még el egészen a karácsonyi égboltozatról, de az újjászületés, a reménykedés bethlehemi csillaga biztatóan, fényesen világítja meg a haladás útját.

Pedig néhány esztendő előtt a szent estén Budapesten még több volt a sötét ablak, mint a világos. Több a szenvedő, borús lélek, mint a megenyhült, a melegen érző szív. A karácsonyfa gyertyáinak hideg fénye, a karácsonyfa sivár szegénysége megfagyasztotta a reménységeket és a jószándékokat. Ebben a dermedt világban vállaltam én és vállalták velem barátaim, akik hittek a hihetetlenben, hogy Budapest gyommal fölvert földjét újra termő talajjá müveljük és hogy Budapest egész erejét a termelő, tápláló munkának adjuk át. Nem igen biztattak, inkább lebeszéltek még a reménykedők, még a hitükben erősek is. Bizony nagyon távolinak, nagyon nehezen elérhetőnek láttam akkor azt a karácsonyfát, amely most mégis ismét családiasan meleg fényt fog árasztani Budapest polgárságára.

A karácsony nyugalma és derűje kell ahhoz, hogy elfogulatlanul tekintsünk vissza a viharos időkre, amelyek vesztébe, romlásába sodorták ezt a várost és a nyugtalan, izgatott napokra, amelyek továbbhajtották a lejtőn. Ma már mindenki tisztában van vele, hogy a társadalomnak azonos törvényei vannak a természettel. A természet és a társadalom erőinek veszedelmes megnyilatkozásait egyaránt meg lehet regulázni, csak ismerni kell a jelenségeket, amelyek azokat létrehozzák és élni kell tudni velük. Ha a szelet, a víz rohanását, a tüzet és a villámot a kultúra szolgálatába tudta állítani az ember, miért ne lehetne akkor a haladás irányába fordítani a káros célok felé törő társadalmi erőket?

Mindössze ezeknek a törvényeknek az ismerete állott segítségemre, amikor bölcs utasítással, megtisztelő küldetéssel egyetlen szál emberként indultam neki a fölhomlott, egymás ellen küzdő erők összesítésének és a hétköznapi munka rendjéből kizökkent tömegek lecsillapításának. A nyugalom csitító szava, az egyszerű, de józan logika rábeszélő ereje voltak a harci eszközeink, de győzni kellett, mert a lelkek ki voltak fáradva, nyugalomra, becsületes, eredményeket igérő munkára vágytak. Ez a lelki egyensúlyát vesztett, de nyugalom után áhitozó város előbb meglepetve hallotta a békés munka igéit, amelyek nem gyújtogattak, hanem tüzeket oltottak el és áradásokat csapoltak le. Nem sok idő telett bele és ebben a városban, amely előbb még lángolt, vagy tunyálkodott, mindenki a magáénak vallotta a békés alkotómunka jelszavát.

Örömmel, boldogan fogadta ez a város a világ legszelídebb harci riadóját, a munka dalát. Mert természeténél fogva sem lázadó, sem tunya nem volt ez a polgárság, amelyet az idők izgatott, mérges levegője sodort a szenvedélyek útjára. A szelíd harci dal visszaadta ennek a lakosságnak kedvét, lelkes készségét, önbizalmát, jövőjébe vetett hitét, amelyek mind kellettek ahhoz, hogy az egészséges fejlődés kapuit feltárhassuk számára.

Az isteni csodatevés leggyönyörűbb napján el kell mondanom, hogy Budapest népét nem csodatevéssel, hanem a józan szó vonzásával, az emberszeretet mindent elsimító voltával tereltük vissza a békés megértéshez és a teremtő munkához. Azután pedig lépésről-lépésre szántottuk meg a földet, amelybe egészséges magot vetettünk, hogy annak termésén áldást remélhessünk. Karácsony szent estéjének meleg, békés, emberszerető hangulatával akartuk Budapest népének lelkét megtölteni és hogy ez sikerült, azért a Megváltás magasztos ünnepén adunk hálát a Teremtőnek. Budapest karácsonyfájának meghitt gyertyafényében boldog örömmel állapítjuk meg, hogy győzött az igazi keresztényi szeretet.

„EGY HALÁLRAITÉLT TÁRSASÁG unesztétikus vergődése az egész komédia“

A demokrata-front orgánumának lesujtó kritikája a taxi-ügy közgyűlési botrányáról — Fájdalmas konzekvenciák

Karácsony havá hangulatát alaposan megrontotta az autotaxi-probléma. Farizeus volna az, aki csodálkoznék rajta, hogy ez a kérdés nagy hullámokat vet a mai nehéz megélhetési viszonyok között. Meglett volna a módja azonban annak, hogy simán és nyugodtan lehessen az egész kérdést megoldani. Nem azt jelenti ez, hogy a megoldás rászolgált volna a közmegelégedésre, mert ebben a kérdésben ilyet produkálni teljes lehetetlenség. De a lehetőségeket, elsősorban az autótaxin utazni kívánó közönség, egyben pedig a székesfőváros érdekeit is figyelembe véve és komolyan mérlegelve, nem lett volna szabad ennek a kérdésnek olyan port fölverni, mint amilyet fölkavart. Ebben a kérdésben mindenkinek, aki komolyan és megfontoltan cselekszik, népszerűtlen szerep jutott. Pedig milyen könnyű volt egy kis demagógiával a népszerűség délibábjában tündökölni.

Olyan könnyű volt népszerűnek lenni az elmult héten, hogy az ember szinte el sem tudja képzelni, miért volna szüksége például *Gál* Jenőnek arra, hogy kómikus módon és hajánál fogva előráncigálva, politikai dolgokat keverjen be. Ugylátszik szüksége volt egy kis vereségre, hogy mulassanak rajta azok, akiket otthagyott, vagy akik otthagyták őt.

*

Furcsa hangulata lehetett *Gál* Jenőnek a mult szerdai közgyűlésen. Nem lehet tudni, hogy honnan hozta: a Nagy István tárgyalásról, vagy az Erdélyi Béla tárgyalásáról. Rendesen úgy szokott lenni azonban, hogy amikor az ember nagyon nekibúsul és nagyon nekiszilajodik, bevert fejjel távozik a harc színhelyéről.

Ki tudná megmondani például, hogy miért fájt *Gál* Jenőnek az *Egységes Községi Polgári Párt* feje. Miért fájt *Gál* Jenőnek az, hogy *Kozma* Jenő a haladás logikus és tiszta törvényei szerint elhagyta azt a Keresztény Községi Pártot, amelynek kebelében a legkritikusabb időkben — mint maga mondta — „többet tudott segíteni a kisembereknek, mint ha onnan kimegy”. És vajjon miért fájhat *Gál* Jenőnek az, hogy *Kozma* Jenő, aki évtizedek óta a komoly, a reális városi politika zászlóhordozója és a polgári érdekek védelmezője, kezébe fogta a *Ripka* Ferenc által kibontott *Bethlen-lobogót* és megcsinálta a konszolidáció, a békés, alkotó polgári munka pártját és annak élén eredményesen működik. Olyan eredményesen, hogy volt idő, amikor a párt iránt Gál Jenő is igen melegen érdeklődött és még éjszakáit is arra használta föl, hogy a Kozma Jenő elnöklése alatt álló párt felé „orientálódjék”.

Azokra a kómikus gyanusításokra, amelyek a polgármesterválasztásról elhangzottak, igazán nem kell külön válaszolni, mert azokra megfelelt és pedig alaposan megfelelt maga *Kozma* Jenő:

> **— A polgármesterválasztás alkalmával, igenis, teljes erővel és becsülettel állott pártom Ripka Ferenc mellett. Hogy Ripka nem lehetett polgármester, az nem ennek a pártnak a hibája, azoknak a hibája, akik igérgettek és nem teljesítettek.**

Valószínűleg megköszöni *Éber* Antal is azt a „védelmet”, amelyben *Gál* Jenő részesítette. Védelmébe vette a magyar közéletnek ezt a kiváló reprezentánsát azért a súlyos tévedéséért, hogy tagjává lett az *Egységes Községi Polgári Pártnak*. Védelmére azt hozta föl, hogy *Éber* Antal nem tudta, hova jutott. Ezt a kiváló elmét igazán nem lehet meggyanusítani azzal, hogy meggondolatlan lépésekre határozta el magát és különösen nem lehet azzal meggyanusítani, hogy esztendőket töltsön egy helyen anélkül, hogy tudná, hogy hol van. Ezt a védelmet *Éber* Antal valószínűen külön is meg fogja köszönni *Gál* Jenőnek.

A liberalizmusnak és demokráciának is külön köszönni valója lesz. Azt a kijelentést kockáztatta meg ugyanis *Gál* Jenő, hogy a szavazás elől való kitérés ellentéte a liberalizmusnak és a demokráciának. Ha pedig állna a *Gál* Jenő tétele, akkor a liberalizmus és a demokrácia nem volna egyéb, mint a szavazásnak gyakorlása.

Kozma Jenő különben *Gál* Jenő ama szörnyű vádjával szemben, hogy elhagyta a Keresztény Községi Pártot és a Polgári Egység létesítése céljából új pártot alapított, mindössze ennyit felelt:

> **— Amkor pedig azt láttam, hogy a polgári egység gondolatának lehetősége elérkezett, akkor, igenis, a polgári egység gondolatában dolgoztam és dolgozom azóta a mai napig is.**

Vannak tehát a polgári egység gondolatának harcosai és vannak ellenségei is. Ellenségei azok, akik

még a szerény kis demokrata-fronton sem tudták a polgári egység gondolatát lelkesedéssel és önfeláldozóan ápolni.

*

Minderről pedig ne mi mondjunk kritikát és ítéletet. Előzékenyen átengedjük ezt a szerepet az *Esti Kurir*-nak, a demokrata-front amaz organumának, amelynek hasábjain nem egyszer találkozhatunk nagy betűkkel *Gál* Jenő nevével. *Rassay* Károly lapja mindenekelőtt megtagadja az autótaxi-ügyben a közgyűlési teremben kifejtett baloldali „tevékenység"-gel való minden közösséget és azt kérdi, hogy cirkusz-e ez, vagy közgyűlés? „A főváros tegnapi közgyűlése — írja tovább az *Esti Kurir* — iskolapéldája volt annak, hogy hogy lehet egy igazságos, komoly és minden tárgyilagosan gondolkodó ember előtt népszerű ügyet botrányokba fullasztani, iránta az érdeklődést leapasztani és végül ellenszenvessé tenni."

Ha nem írtuk volna meg már többször, ha egyéb tények nem bizonyítanák, ime, itt volna a legfőbb bizonyíték, hogy a demokrata-front végérvényesen és gyászos körülmények között összeomlott. Ha most azt vetnénk az *Esti Kurir* szemére, hogy voltak már közgyűlési botrányok, amelyeknek ő is tapsolt, akkor ugyanabba a hibába esnénk, mint *Gál* Jenő esett, amikor szemrehányást tett *Kozma* Jenőnek, hogy elhagyva a Keresztény Községi Pártot, megalapította a polgári konszolidáció pártját. Eszünkbe sincs tehát szemrehányást tenni, sőt ellenkezően, igen örülünk az *Esti Kurir* állásfoglalásának és még inkább annak a véresen igaz konkluziónak, amelyre az *Esti Kurir* nevezetes cikke jut. Ez a konkluzió a következő:

„Az egész komédia az objektív szemlélő előtt egy halálraítélt társaság unesztétikus vergődését mutatja, amely azonban — és ezt előre megmondjuk — a legerősebb ürügyül fog szolgálni az új fővárosi törvény autonómiát megszorító intézkedéseinek indokolására."

Ebből a mondatból nem érzik ki egészen, hogy az *Esti Kurir* kitől félti Budapest autonómiáját, de ismerve ellenzéki álláspontját, föl kell tételezni, hogy a kormányra gondol. *Scitovszky* Béla belügyminisztternek a *Fővárosi Hirlap*-ban számos nyilatkozata jelent meg, amelyekből világosan látható, hogy a kormánynak legkevésbé sincs szándéka a főváros autonómiáját megszorítani. Mégis osztjuk az *Esti Kurir* aggodalmait, mert a közgyűlési botrányos jelenetek még inkább aláássák a főváros amúgyis erősen megingott renoméját és erősítik azokat az erőket, amelyek igenis megvannak és amelyek akár a főváros autonómiájának megszorításával is kívánják a városházán való rendteremtést. Ha a városházán egymást érik a komolytalan és cirkuszi jelenetek, a viharok és a botrányok akkor sem a jóindulatú belügyminiszternek, sem a főváros autonómiáját igazán lelkesen őrző politikusoknak nem lesz módjában a fővárost száz százalékig megvédeni.

*

Az autotaxi-ügy fájdalmas eredményt is hozott. *Az Egységes Községi Polgári Pártot legalább ideiglenesen elhagyta két kiváló tagja: Éber Antal és Balkányi Kálmán.* Lelkiismereti kérdés volt ez a számukra és komoly, mélyen gyökerező elvi meggyőződésüknek tettek eleget. Konstatálni kell azonban azt, hogy előkelő politikai iskolázottságra vall a párt elhagyásának az a módja, ahogyan azt *Éber* Antal cselekedte. Láttunk mi a közelmultban olyan esetet is, amikor a párttal szemben a párt kebelében „birtokon belül" történt támadás. *Éber* Antalnak és *Balkányi* Kálmánnak a pártból való kilépését a párt összessége és minden tagja őszinte sajnálattal fogadja abban a biztos hitben, hogy az autotaxi-ügy lezáródása után úgyis visszatérnek a pártba, ahol mindig igaz becsülésben részesültek és amely az egyetlen hely, ahol gazdag tevékenységüket a maga teljes erejében érvényesíteni tudják.

TELEFON: JÓZSEF 335-74
323-95
ERDÉLY ÉS SZABÓ
laboratóriumi felszerelések, tanszerek és vegyi mérlegek gyára
Budapest, IX., Liliom ucca 46.

VÁROSGAZDASÁGI MOZAIK

Irta: BECSEY ANTAL mérnök,

az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke

Ne vegyék tőlem rossz néven, ha a közeledő karácsony ünnepi hangulatában kivonom magam a községi politikum fülledt légköréből és oly területre kalandozok el, amelyekről ritkán esik szó, de amelyek *a főváros fejlődése és gazdasági érdekei szempontjából nem kis jelentőségűek.*

Aki a magyar városok gazdasági mozgolódását figyelemmel kíséri, észre kellett vennie azt a szinte versengő törekvést, amely a föld mélyéből igyekszik a köznek értékeket kitermelni. Hajdúszoboszló, Karcag, Szolnok, Szeged példái tényleg fényesen igazolták is az e célra fordított áldozatokat. A *hajdúszoboszlói* 1000 m. mély fúrás 73°-os sós vizet tárt fel oly jelentős földgáz-mennyiség kíséretében, amely energiagazdálkodási szempontból valóban számottevő. *Karcagon* 680 m. mélységben hallatlan bőségű földgáz medencét ütöttek meg. Itt csak az a baj, hogy ennek a rétegnek rendkívül laza anyagát a rettenetes erővel feltörő víz és gáz magával hozta a felszínre. Most mélyebb rétegekben haladnak előre, ahol szilárdabb a kőzet. Ennek a gázkútnak napi 200,000 köbméterre becsült hozama már vetekedik az erdélyi földgázkutakéval. Ez a 6800 kalóriás gáz kb. 340.000 köbméter 4000 kalóriás gázzal lévén egyenértékű, *fedezni tudná Budapest egész mai gázszükségletét. Szolnokon* az új fürdő mellett készült egy kb. 900 m. mélységű fúrás, amely napi 1000 köbméter balneologiai szempontból értékes vízzel szintén jelentős földgázmennyiséget hoz a felszínre. A példákon fellelkesülve, most az alföldi városok egymásután keresik fel a pénzügyminiszteriumot, kijelentve abbeli készségüket, hogy messzemenő áldozatokra és kockázat-vállalásra hajlandók, ha a minisztérium az ő területükön is végez fúrási tanulmányokat.

Gázkútfúrás a főváros környékén

Csodálatos, sőt *értkeletlen ezekkel a megállapításokkal szemben az a közömbösség, amelyet a főváros e tekintetben tanusít.* Pedig az ő esetében aránylag csekély kockázattal szemben óriási nyereségek eshetőségei állanak. Mit jelentene pl. az, ha a főváros közelében egy, a karcagihoz hasonló bőségű földgázmedencét találnánk? Tudvalevő, hogy a főváros évente 90 millió m³ 4000 kalóriás gázt termel; erre a célra kereken 16,000 waggon poroszszenet és újabban a vízgázgyártáshoz még további 2500 waggon külföldi kokszot használ fel, amiért *évente kb. 8 milló pengő megy ki külföldre.* Minden waggon külföldi szén, amelyet megtakaríthatnánk, nyeresége lenne közgazdaságunknak és enyhítené aggasztó külkereskedelmi passzivitásunkat.

Az a kérdés már most, van-e egyáltalában lehetőség arra, hogy a főváros területén, vagy annak közelében kilátás reményében kutathatnánk földgáz után. *Hát van.* Azok a geofizikai mérések és tektonikai megfigyelések, amelyeket esztendőkön át európai nevű szakembereink végeztek a magyar alföldi medencében és annak környékén, *sok biztató nyomra akadtak a főváros közvetlen környékén is.* Azok az antiklinálisoknak nevezett geológiai redők, amelyek a földgázt és általában a szénhidrogéneket szolgáltatják, Pécel, Isaszeg, Nagykáta és Pilis környékén *kétségtelenül fellelhetők.* És bár e redőzetnek csak egyes szaggatott részeit sikerült eddig kinyomozni, kétségtelen, hogy az eddigi eredmények is erőteljes támpontokat nyujtanak már a kutatásra nézve. Bár az 1911. VI. t.-c. a szénhidrogének kutatásai és kihasználási jogát állami monopóliummá tette, mindamellett *semmi akadálya sincs annak, hogy az állam e jogát konkrét esetekben és megfelelő feltételek mellett a fővárosra átruházza.*

Igaz, hogy minden ily geologiai kutatás rizikóval jár. Ám ki vállalja ezt a rizikót? Nyilvánvalóan *csak az vállalhatja, akinek legtöbb érdeke fűződik a sikerhez.* És ha szerény magyar városok képviselőtestületei készek igen sokszor erejüket meghaladó rizikó vállalására, *miért ne vállalhatna néhány százezer pengős rizikót a székesfőváros is.* Hiszen már szerény eredmény esetében is *hetek alatt megtérülhetne a kutatásokra fordított összeg.* De még a legrosszabb esetben is minden egyes ily fúrás közelebb vinne a magyar föld mélységeinek tudományos megismeréséhez.

Az igazi „központi" fűtés

Nem kevésbé fontos az a probléma is, amely Drezda, München, Hamburg, Berlin, Páris stb. városok nyomdokain haladva *a centrális városfűtés megoldásával foglalkozik.* Az 1925. évi berlini kongreszszus, amelyet a német fűtőtechnikusok hívtak egybe, döntő lépéssel vitte előre e gondolatot a szélesebb körű megvalósulás felé. Maga az alapgondolat: *egy, vagy több központból látni el gőzzel, vagy melegvízzel a várost, sok egészségügyi és széngazdasági előnyt képvisel.* A füst és pernye, amelyet a kémények tízezrei ontanak a nagyváros légkörébe, *megszünik. Csökken a lakásokban a tűzveszély, felszabadulnak a szénpincék, csökken a szemétfuvarozás.* Széngazdaságunk szempontjából pedig döntő súllyal esik latba az a megállapítás, hogy a központi fűtések és kályhafűtések egyaránt kokszot és külföldi szenet használnak fel, mert hamu-tartalmuk kisebb és fűtőképességük nagyobb. A központi melegfejlesztő telepeken azonban *a legsilányabb hazai szenek is gazdaságosan használhatók fel melegtermelésre* s így a legsilányabb hazai szénnel is felvehetjük a versenyt a külföldi szénnek a háztartásokból való kiszorítására. Végeredményben a lakásfűtéshez szükséges meleget ép úgy lehet központokban előállítani, mint pl. a *gázt, vagy az elektromosságot* és ugyanesak úgy lehet esővezetékek révén szétosztani és mérni, mint a gázt, vagy a vizet.

A fentemlített külföldi városokban egyre fejlődő jelentékeny hálózata van az ily fűtő-központoknak, amelyek üzemgazdaságossága lényegesen fokozható azáltal, hogy egyéb gőzüzemű centrálékkal kombinálva *a fáradt gőzt is igyekeznek értékesíteni.* Nálunk egyes városrészekben annyi a központi fűtéssel ellátott épület, hogy ott már szintén megérett a helyzet a városfűtés szempontjából.

A gondolat megvalósításával már több érdekeltség foglalkozik. Lehetséges, hogy az előmunkálatok már a jövő évben megindulnak.

Termál fürdő — kórház nélkül

Néhány évvel ezelőtt alakult meg Európa legkiválóbb orvos-specialistáinak közreműködésével *a reuma elleni küzdelem szövetsége.* A tuberkulózis után ma *ez a legelterjedtebb népbetegség* és emellett kihatásaiban is romboló. Csökkenti, sőt megöli a beteg munkaképességét, könnyen elhatalmasodik az egész szervezeten és *a nyomorékok ezreit termeli ki.*

Ennek a szövetségnek egyik kiváló holland reprezentánsa járt nemrég nálunk. Állítólag nagy elismeréssel szólott belgyógyászatunkról, klinikáinkról és kórházainkról és megesodálta a természetnek azt a pazar bőkezűségét, amely patakokban ontja a reuma egyik legfőbb gyógytényezőjét: a *thermális vizet.* De azután máson is csodálkozott. Csodálkozott, hogy vannak reumás betegségek gyógyítására kórházaink *thermális víz nélkül;* és viszont vannak gyógyfürdőink *reumás kórházak nélkül.* Pedig ez a kettő egymástól *elválaszthatatlan.* Hiába a víz gyógyító ereje, ha nem kíséri nyomon kórházi ápolás és ha a beteg thermális fürdő után fagyban, hidegben és szélben kénytelen utána villamosra várni.

A mi világírű *Szent Gellért*-fürdőnk is csak amolyan *félkarú* intézmény. Gyógyfürdő, amely megadja a betegnek az istenadta gyógyvizet, de azután *nem gondol többé vele.* A gyógyítás csak akkor lehet eredményes, ha a beteg a fürdő után kórházi kezelésben részesül, ahova újabb meghülés nélkül kerülhet. Strandfürdő, fedett úszoda, mind szép és hasznos dolog lehet, de egy gyógyfürdő keretében mindenekelőtt *fürdő-kórházat* kell építenünk. Fürdőkórházat annak a publikumnak anyagi erejéhez mért árakkal, amelynek soraiból a legtöbb beteg kerül ki: a *dolgozó középosztály* és a *munkásság* részére.

FELD OLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhívásra minden tételért elküldünk!
Gyár: VII., Thököly-út 33. Telefon: J. 394-41 és J. 446-72.

BUDAPEST FÜRDŐPOLITIKÁJA és a fővárosi idegenforgalom

A FŐVÁROSI HIRLAP számára írta:

Dr. VASS JÓZSEF
m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter

A fővárosi kommunális problémák széles területein engem *legközvetlenebbül a fürdőpolitika érdekel,* mint a népegészségügynek, amelynek minisztere vagyok, egyik legfontosabb tényezője. A politika bármely ágazatában, akár agrárpolitikáról, akár fürdőpolitikáról van szó, — extenziven és intenziven lehet dolgozni. S ha a fürdőpolitikát nézem, azt kérdezem, hogy a széles rétegekre kiterjedő intenziv munkával szemben *nem az extenziv munkát kell-e előbb elvégezni?* Nekem, a népegészségügy miniszterének azt kell mondanom, hogy az intenziv munkát *meg kell előznie az extenziv munkának.* És itt eszembe jut egy 1910. évi statisztikai adat, amely azt a furcsaságot tartalmazza, hogy Nagy-Magyarországon *ötvenezer* fürdőkád volt abban az esztendőben s annak *több, mint háromnegyed része Budapestre esett.* Ma már Csonka-Magyarországon jóval több a fürdőkád, de mégis elszomorító, hogy *a Duna—Tisza folyamhálózat területén az emberek nem fürödtek.* Ma már több a fürdőkád, de még mindig kevés ahhoz képest, amennyit nem a *népjóléti miniszter, hanem az egészségügy* megkövetel. Még mindig ott tartunk, hogy a közfelfogás *az urak dolgának minősíti a fürdést.*

Elismerem, hogy Budapest székesfőváros lakossága ebben a tekintetben *fejlettebb* felfogásban él, mint az országos átlag. Itt azonban figyelembe kell venni azt a körülményt is, hogy *a fővárosi fürdőkérdés szoros kapcsolatban van az idegenforgalom emelésének problémájával.* Fürdőkádakkal nem lehet idegenpropagandát csinálni. *„Budapest-Fürdőváros"* eszméje csak akkor válik élő valósággá, *ha a címhez fölveszszük a jelleget is.*

Budapest-Fürdőváros Egyesület közgyűlésén érintettem már ezt a kérdést. Szeretném bevinni a köztudatba azt a felfogásomat, hogy *ezen a téren is extenziv politikára van szükség.* Ezen azt értem, hogy *elsősorban a saját igényeinket kell kielégítenünk.* Elsősorban a mi betegeinknek van gyógyulásra szükségük. Beszédemben, amelyet a *Fürdőváros Egyesület* közgyűlésén mondottam, kétszázmillió aranykoronára becsültem azt az összeget, amit a magyar nyaralók és betegek külföldre visznek. Két nyitott kapun hordjuk szakadatlanul a külföldre a magyar aranyat és az Adria mellett, a Rivierán, Biarritzban temérdek embert tartunk el. Szállodásokat, pincéreket, londinereket, garázstulajdonosokat, szabókat, cipészeket táplálunk és ugyanakkor a pesti szállodás, autós, szabó és cipész *nem tud megélni.* Mi mindig csodálattal adózunk a külföldnek. Magam is, szegény, fiatal, naiv miniszterkoromban bizonyos félelemmel és meghatottsággal néztem a nálunk megforduló külföldieket.

Belső fürdőkultúrát kell elsősorban teremtenünk. Belső igényeink tökéletes kielégítésére kell először gondolnunk. Ezen az alapon, *az extenziv munka után elkövetkezik az intenziv munka,* az intenziv fürdőpolitika, amely alkalmas lesz arra, hogy *az aranyban fürdő és aranyat szertefröcsköző idegenek is idejöjjenek.* Ehhez azonban türelem kell. Nálunk hajlandók az emberek elavultnak és impotensnek nevezni azt a politikát, amely öt-hat év alatt nem nyit meg minden virágot és nem érlel meg minden gyümölcsöt. Türelemre van tehát szükség. *Türelmetlenséggel nem lehet építeni.* Előbb fürdőszanatóriumot és dunai fürdőket — a magunk üdülésére és a magunk gyógyítására, *azután kezdődhet az új munka, az idegenek idecsábítására.* Ezt ajánlja figyelmébe mindenkinek, akit illet, — *nem a népjóléti miniszter, hanem egy egyszerű budapesti polgár, aki nagyon szereti ezt a fővárost.*

1929: a lakáskérdés döntője

Irta: **MAGYAR PÁL**
igazgató

A mezőgazdasági termelés európaszerte mutatkozó válsága — különösen Középeurópa országaiban — nagy arányban indította meg a falusi lakosságnak a városok felé való özönlését. Az exisztenciájától elesett falusi lakosság a nagyváros nyujtotta fokozottabb lehetőségeiben remélt új keresethez jutni. E folyamat azonban nemcsak a városi lakosság munkanélküli arányát növelte meg rendkívül, hanem az amúgy sem kedvező városi lakásviszonyokra is kedvezőtlen befolyással volt és a város vezetőségének *egyik legnagyobb problémájává a lakás-kérdés megfelelő megoldása vált.*

A német és osztrák nagyvárosok mellett Magyarország városai is fontos feladatuknak tekintették a lakás-kérdés megoldását és elsősorban Budapest székesfőváros tanácsa gondoskodott nagyobb arányban középítkezés útján, a lakásinség enyhítéséről.

Addig azonban, míg Ausztriában és Németországban az építkezések támogatására számottevő adóbevételek álltak rendelkezésre, nálunk a problémának ily alapon való megoldása *nem volt lehetséges* és *egyedül az új építkezések részére biztosított adókedvezmény szolgált arra, hogy az építkezések pénzügyi egyensúlyát biztosítsa.* Az első évben 30 éves adómentességet biztosító kedvezmény *ma már 25 évre csökkent* és a jövő 1929. év folyamán be nem fejezett házak már e kedvezményben sem részesülnek, minthogy a kedvezmény azontúl *20 évre csökken.* Ebből az következik, hogy az 1929. év a fővárosi lakás-probléma megoldása szempontjából *rendkívül fontos időszak lesz.* Mindazok a tervek, amelyek a fővárosi lakásinség enyhítése érdekében tárgyalás alatt vannak, a legsürgősebben a döntés stádiumába viendők volnának, hogy az építkezési tevékenység kora tavasszal, mihelyt az időjárás ezt megengedi, megindulhasson, mert csak ez esetben képzelhető el, hogy egyfelől az építkezések még a kedvezményi idő keretén belül befejeződjenek, másfelől pedig, hogy *ne következzék be olyan torlódás, mely akár a munkaerő, akár pedig az anyagszállítás szempontjából az építkezések rendes folyamatát megzavarhatná.*

Az a megértés, amelyet a főváros tanácsa a lakosság e fontos érdekével szemben eddig tanusított, remélni engedi, hogy *ezúttal sem ér bennünket csalódás* és a tavasszal fokozottan meginduló építkezések *új lendületet fognak belevinni fővárosunk gazdasági életébe.*

GÁZOL A TAXI

Be furcsa is, amikor a fáradt, kissé korosodó ember, mindenáron fiatal akar maradni. Hiába festi szénfeketére a bajuszát és megpróbálkozik a hetykélkedéssel, mégis csak kiderül, hogy bizony a fáradság befészkeli magát a testbe letagadhatatlanul és leplezhetetlenül.

Ó, fényes orcájú *Gál Jenő,* ó dandyskedő *Pakotsunk,* te álfiesúr és ó, te folyton rotyogó üst, egy édes *Peyer* Károlyunk be leázott a smink, sőt a paróka is lecsúszott tar fejetekről és sehogysem vág a pödört bajusz!

Mi is történt, könyörgöm, a héten? A taxi-ügyben ostromot hirdetett a *BALOLDAL,* Verekedést, béltaposást, fiatalos virtusokat, hogy aszongya, hogy aszongya *majd megmutatjuk mi!...* E helyett fáradtak voltak a tisztelt közgyűlési teremben, mint a fiatalt játszó agglegények. A nagy ágyúk nem akartak elsülni. — Nyilván azért, mert nem volt hozzá puskapor.

Történt itt más is. Nemcsak az, hogy a nagy dirrel-dúrral megindult obstrukció bizonyult impotensnek, hanem az is, hogy úgy megrendezték a felszólalások mennydörgését, hogy *közben megsebesítették a a taxi-rendszámért sóvárgó kis embereket.* Bámulatos bűvészettel eltüntették ugyanis a taxi-ügyet a közgyűlési teremben. Tessék csak elolvasni a pénteki közgyűlésről szóló beszámolót, olyan fergeteges vihart csináltak: *Gál* Jenő urunk a Kozma-párt körül farizeuskodott, *Szabó* és *Peyer* magánügyeikről csatáztak, személyeskedtek végnélkül, — *közben a taxi-ügyről elfeledkeztek.*

Itt sebezték meg a csecsemőt a tisztelt baloldali városatya urak!

Üljenek csak le ide mellénk és ha jól viselik magukat, elmondunk egy történetet.

A belügyminiszter nemrég elrendelte, hogy a vidéki városokban alakítsanak mentőegyesületet, hogy ne csak Pesten legyenek mentők, hanem vidéken is. Meg is indult a szervezkedés és egyik kedves dunántúli kis városunk is vásárolt egy szép mentő-automobilt piros zászlóval, éles szirénával, ahogy ez egy mentőautóhoz illik.

A városka zseniális polgármestere azt mondotta ragyogó arccal egy napon:

Most tartjuk meg a szokásos évi tűzoltó gyakorlatot. Van egy ötletem. Kombináljunk. *Tartsuk meg ugyanakkor a mentőgyakorlatot is!*

A kis városban ugyanis minden évben hatalmas méretű tűzoltógyakorlat zajlik le. Harminc esztendeje mindig az a *feltevés,* hogy a piacon levő egyemeletes ház ég. Ennek a gyakorlatnak volt egy *„slágere"* is, amire roppant büszkék voltak a városka lakói.

A ház *elsőemeleti jobbszélső ablakából ugyanis leugrik egy tűzoltó* a piacon kifeszített ponyvára, miután a gyakorlat feltevése szerint más menekülés nincs.

Harminc év óta minden esztendőben *ebből az ablakból mindig ugyanaz a tűzoltó ugrik ki: Jani bácsi,* akit hősnek tekintenek három évtizeden át folyton megismétlődő leugrása miatt.

Még arra sem volt eset, hogy más ugrott volna le az ablakból vagy, hogy más helyen történt volna ez a „veszélyes" produkció. A leugrás harminc éve Jani bácsi privilégiuma volt.

Na, most már a feltevés az volt, hogy a kombinált tűzoltó-mentőgyakorlaton, Jani bácsi a kifeszített ponyva *mellé* esik a földre és így a mentők veszik kezelés alá.

Így is történt. Amikor Jani bácsi levetette magát az elsőemeleti ablakból és ráhullott a ponyvára, hirtelen kiborították ő kelmét a ponyváról a földre, mire irtózatos tülköléssel odarobogott a kis város mentőautója, kiugrottak a mentők, felkapták a földről Jani bácsit, levetették a zubbonyát és *karját, fejét bekötötték vattával és fáslival, majd hordágyra raktak.*

Igen ám, de János bácsi elkezdett rettenetesen ordítani:

— *Jaj, fáj a húsom, jaj, jaj!...*

Harsogó nevetés fogadta János bácsi ötletét, sőt elégedetten állapították meg:

— Nagy kópé ez a János! *Milyen jól játsza a szerepét.*

És bizony nem törődtek az óbégatásával, a hordágyat betolták az autóba és a város lakóinak üdvrivalgása közben elrobogtak a közkórházba, hogy teljes legyen az illuzió a gyakorlaton.

Amikor a kórházba ki akarták bontani és lecsavarni János karjáról a pólyát, kiderült, hogy a fásli, *akárhogy is rángatják,* nem akar lejönni a borzasztóan ordítozó emberről.

Az történt ugyanis, hogy az egyik buzgó mentő nagy igyekezetében *a biztosítótűvel átszúrta János bácsi karját,* akit így a mentők sebesítettek meg. Szegény, bizony nem ok nélkül jajgatott.

Peyer Károly és jámbor társai is ezt tették. *Biztosítani* akarták a kisemberek érdekeit a felszólalásokkal, erre olyan személyeskedés robbant ki, hogy a taxi-ügy egészen háttérbe szorult és így a felszólalással, *a biztosítótűvel,* megsebesítették a rendszámról ábrándozó kisemberek százait.

*

Politikát csinálok a szó klasszikus értelmében,

mondta Ripka főpolgármester

a Terézvárosi Társaskör vacsoráján

A *Terézvárosi Társas Kör* kaszinóhelyiségében új könyvtárának felavatása alkalmából társasvacsorát rendezett, ahol a Körnek mintegy kétszázötven tagján, köztük az angyalföldi csoporton kívül megjelent *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári* Párt elnöke, aki csak gyengélkedése miatt nem szólalt föl, *Gaár* Vilmos dr. felsőházi tag, a párt alelnöke, *Usetty* Béla dr. orszgy. képviselő, *Scheuer* Róbert, *Horváth* Károly és *Deményi* Aladár dr. törvényhatósági bizottsági tagok, *Lamotte* Károly dr. tanácsnok, *Reményi-Schneller* Lajos, a községi takarékpénztár vezérigazgatója, *Gallina* Frigyes főjegyző, *Tatár* Béla h. előljáró, Galgóci *Heteés* Antal, *Dósa* Ottó dr., *Freud* Frigyes dr., *Steiner* György, *Perczel* József dr., *Pajor* Ernő dr., *Fleischmann* József dr., ifj. *Keleti* Leó, *Varró* A. Béla, *Somló* Zoltán, *Faragó* János József dr., *Fried* Viktor, *Sajó* Jenő, *Szvoboda* János tanácsjegyző, *Wildmann* Henrik és mások.

A vacsorán *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos ügyvezető elnök mondotta az első felköszöntőt. Meleg szavakkal üdvözölte *Ripka* Ferenc főpolgármestert, a megjelent országgyűlési képviselőket, elsősorban *Kozma* Jenőt és a többi vendégeket, valamint az újonnan belépett tagokat. Hangoztatta, hogy a Kör a jövőben *még fokozottabb erővel kívánja szolgálni a polgárság és a kerület érdekeit* az alatt a lobogó alatt, amelyet *Bethlen* István tűzött ki és *Ripka* Ferenc emelt a kezébe Budapesten. (Nagy taps. Éljen Bethlen! Éljen Ripka!)

Utána

Ripka Ferenc főpolgármester

emelkedett szólásra, percekig tartó meleg óváció közepette és többek között ezeket mondotta nagyhatású beszédében:

— Mindig szívesen és örömest megyek el — mondotta — polgártársaim közé, mert *kötelességemnek tartom, hogy érintkezést keressek a polgársággal, amikor arra csak alkalom adódik.* Annál is inkább *szívesen teszem ezt, hiszen*

én a polgárság körében töltöttem el életemet és pedig nem márványpaloták alatt, hanem a legszegényebb rétegek között.

És én — mondotta — büszke vagyok, hogy *ebből az egészséges talajból hajtott ki az én fám* és hogy e fa gyümölcsöt hajt annak a polgárságnak, amelyből erejét vette, ahonnan erejét ma is kapja.

Ezután arról beszélt, hogy a polgárságot *elsősorban a várospolitika érinti közelről*, mert ez élete minden viszonylatában közvetlenül érezteti hatását.

Ezután így folytatta:

— Az önök elnöke, *Dinich* Vidor bennem a főpolgármestert köszöntötte. Erről a szerepről kívánok néhány szót beszélni. A főpolgármesterről azt tartják és tőle el is várják, hogy a város élén politikát is csinál. A törvény szószerint ki is mondja ezt, mert

ez az egyetlen stallum a város életében, amelynek joga, sőt kötelessége is politikát csinálni.

Higyjék el nekem, hogy a legnehezebb szerep a főváros főpolgármesterének helyét betölteni. A főpolgármester kötelessége, hogy a kormány intencióit képviselje a városnál, de *éppen ilyen fontos hivatása az is, hogy a város érdekeit képviselje mindenkor a kormány előtt.* Igen nehéz — mondotta — különösen a mai viszonyok között e kétféle szerepet *közmegelégedésre betölteni*, hogy megközelítse működésével azokat a várakozásokat, amelyek e nehéz pozicióhoz fűződnek. Hogy én megközelítően is megfeleljek ezeknek a várakozásoknak, — mikor helyemet elfoglaltam, *megállapítottam azt a plattformot, amelyen én mozogni óhajtok.* Ez a plattform az én elgondolásom szerint

a politika, abban a klasszikus értelemben, amelyben a régi görögök értették.

A politika a *„polisz"* szóból származik, amely magyarul *várost, összességet jelent.* Aki a város élén áll, annak *a polgárság egyetemes érdekeit, fejlődését, jólétét kötelessége szolgálni.* A főpolgármesternek — folytatta — *nem lehet feladata, hogy egyes pártok érdekeit szolgálja* kizáróan és egyes célok előrehaladását istápolja.

— A főpolgármesternek — folytatta — éles szemmel észre kell vennie *mindenféle fajta tömörülésben a jót, azt*, ami az összesség javára jó, de észre kell vennie ugyanúgy minden tömörülésben *a rosszat is*, amely nem a polgárság javát akarja, amely nem építeni, hanem *rombolni akar.* És arra kell törekednie a főpolgármesternek, hogy ezeket a rosszakaratú törekvéseket *megakadályozza.* En — hangsúlyozta —

nem lehetek egy párt főpolgármestere, hanem a polgárság egyeteméé

és én híven és becsületesen akarom betölteni hivatásomat. És — folytatta — *nem ismerhetek különbséget felekezet, foglalkozás, társadalmi pozició szerint a polgárok között.* Előttem csak jó és rossz polgár lehet, akármely felekezethez vagy osztályhoz tartozik is. *(Nagy taps és helyeslés!)*

— A közelmultban — mondotta Ripka Ferenc — olyan kijelentések történtek, mintha én nem teljesíteném jól azt a kötelességemet, hogy a város és a kormány között olyan megértő együttműködést biztosítsak, amelyre szükség van és amely minden körülmények között kívánatos. Én — hangsúlyozta — illetékes helyen megadtam ezekre a kijelentésekre és híresztelésekre a választ. Hogy azonban én jól teljesítettem kötelességemet,

tanuként hivatkozom a város egész polgárságára.

Nincsen olyan polgára a fővárosnak, aki — ha igazságos üggyel jött — *nálam meghallgatásra ne talált volna.* Ha segíteni nem is tudtam mindenkin, igyekeztem mindenkit ügyes-bajos dolgában eligazítani, megvígasztalni, benne *reményt és életkedvet kelteni.*

— Mondják, hogy a főváros talán a kelleténél is jobban keresi a kormány kegyét. Dehát legyünk tisztában azzal, hogy

a nagy kérdéseket, amelyek a polgárság érdekében annyira sürgősek, — semmiképen sem tudjuk a kormány nélkül megvalósítani.

— Aki azt hirdeti, hogy nekünk a kormányra szükségünk nincs, az *vagy tudatlan, vagy rosszindulatú.* Nagyszámmal vannak — folytatta — olyan fontos kérdések, amelyekben *egyetlen lépést sem tehetünk a kormány hathatós segítsége nélkül.* Csak néhány példát idézek: Ilyen a közkórházak kérdése, az óbudai vagy a Boráros-téri hidaké, itt vannak a halálsorompók, megoldásra vár a pályaudvarok rendezése vagy kihelyezése, csupa olyan probléma, amelyet *a kormány hathatós támogatása nélkül nekünk magunknak soha megoldani nem lehet.* Annak a főpolgármesternek, aki a polgárság érdekeit átérzi, nagyon nagy feladat e kérdéseket úgy előkészíteni, hogy e programm mielőbb megvalósuljon, e kérdések megoldassanak, mert *ezektől függ a főváros fejlődése.* De itt van még az adókönnyítések kérdése, itt volt a lakbéremelés rme.

Ki hiszi, hogy ilyeneket el lehetett volna intézni a kormány nélkül, vagy a kormány ellen.

(Helyeslés, nagy taps, éljen Ripka!)

— Amikor én — hangsúlyozta Ripka Ferenc — a kormány intencióit hűségesen képviselem a városnál, ugyanolyan hűséggel és nyugodt lelkiismerettel *ugyanolyan odaadással képviselem a kormánynál is a polgárság érdekeit.* A főváros, de az egész ország — mondotta befejezésül — új korszak-reneszansz előtt áll. Remélem, hogy ez az új korszak a főváros életében rövidesen bekövetkezik és benne mentesíteni tudjuk a polgárságot a mostani súlyos terhek alól s e terhek alatt görnyedő vállakról, a gondokban meghajolt fejekről le tudjuk emelni a terheket és felemeljük a csüggedt fejeket. Azt kívánom, hogy e Kör, amely ahhoz a párthoz csatlakozott, amely az én céljaimat és politikámat követi, *érjen el minél több sikert a polgárság javára.* Ezért azt kívánom még, hogy

támogassák mindenben a kör fiatal, tetterős elnökét, Dinich Vidort,

az én kedves, bizalmas munkatársamat!

A főpolgármester beszédét percekig tartó ovációval köszönte meg az egybegyűlt közönség, majd *Sarkadi* Sándor, az angyalföldi csoport elnöke szólott és *a főpolgármester jóindulatába ajánlotta ezt az elhanyagolt városrészt.* Ezután átnyujtotta *Dinich* Vidornak „A jó barátok asztaltársasága" díszelnöki oklevelét.

Gaár Vilmos nagytetszéssel fogadott felköszöntőjében az igazi demokrácia követelményeit fejtegette. *Steiner* György, a Kör ügyvezető elnöke beszámolt a Kör jelentős szociális munkásságáról és az új könyvtár megalakításáról, valamint a gyermekfelruházási akció eredményeit ismertette. Még számos más felköszöntő is hangzott el a vacsorán.

Ha már a taxinál tartunk, *Folkusházy* Lajos mondotta a társalgóban:

— Azt mondja az ellenzék, hogy a világvárosi Budapesten a kisemberek is tudnak *világvárosi nívójú kocsikat* kiállítani. Eszembe jut erről a következő vicc:

Dr. Hencegőtől megkérdezi valaki:

— Hány gyereke van?

Dr. Hencegő így válaszol:

— *Csak egy. De eltudnék tartani tizet is.*

*

Megbízhatatlan munkatársunk jelenti:

Egyik gyakran „purifikáló" városatyától megkérdezi *Kozma* Jenő kedélyesen:

— Mondja, kérem, *miért kell magának folytonosan megmosni a mások fejét,* amikor van mosnivaló maguknál odahaza is?

A megkérdezett városatya helyett az örökké elmés és friss *Ereky* Károly válaszolt:

Kohn egy reggel bemegy a borbélyhoz, aki előveszi beretváját és fenni kezdi. Kohn meglátja a borbély kezeit és így szól:

— *Hallja, mester, milyen piszkosak a maga kezei!*

— *Ja, kérem, ez onnan van,* — feleli hidegvérűen a borbély, — *mert ma még senkinek sem mostam fejet.*

— *Ezért kell a mi barátunknak folyton mások fejét mosni,* — fejezte be előadását harsogó derültség közben *Ereky* Károly.

Dr. Diószeghy Miklós

Böhm Károly és Kállay Géza
Építőmester, okl. mérnök építési vállalkozók
Telep — Iroda:
Budapest, X., Kőbányai-út 43/E
Telefon: József 365—25.

SCHEMBER C. ÉS FIAI
HÍDMÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR
Központi iroda és gyár:
VI, Hungária körut 70. Telefon: L. 916—83 és L. 916—98.
Alapitva 1852. Alapitva 1852.

CELLUNIT AJTÓVÉDŐK
a legtartósabbak
Gyárija:
EGYESÜLT MAGYAR CELLULOIDÁRUGYÁR RT.
VI., Szent László-út 38. Telefon: Lipót 995-57

LESSIVE PHÉNIX
Állami- és egyéb közintézmények évtizedes szállitója
VEGYÉSZETI és MOSÓPORGYÁR
Budapest, V, Visegrádi-u. 7
TELEFON: Automata 123—70

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA
REDŐNYGYÁR
Budapest, V. ker., Honvéd ucca 38. Telefon: Aut. 106—43

TOST ÉS MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
külföldi képviseletek
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet Királyné-ut 39. Tel.: J. 396-36

WALSER FERENC
Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde, közfertőtlenitő, köztisztasági szerek
BUDAPEST, VI, LOMB-U. 34-36
TELEFONSZÁM: LIPÓT 913—46.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11 Telefon: automata 887-49
Ajánlatok dijmentesen

GRÜNHUT ÖDÖN
Saját készitményű hentes, bonc- és munkaruha készitő.
Budapest, VIII., József-körut 22—24
TELEFON: JÓZSEF 460—69.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
királyi kiváltságos nagykereskedők
BUDAPEST
IV., Szervita tér 4. — Telefon: Aut 827-09
Vászon és asztalnemű
Szállodai és kórházi
fehérnemű

Telefon: L. 912-11
CONSTANS ÉPÍTŐ R. T.
Budapest, V. Markó ucca 7
Anyagtelep: VI., Mohács ucca 8a
VÁLLAL: magas-, vasut-, út-, hid- és vízépitési munkálatokat

SCITOVSZKY BELÜGYMINISZTER nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak jövő évi munkaprogramjáról

Tető alá kerül a fővárosi törvény reformja és megtartják az új választásokat — A belügyminiszter még nem döntött az adminisztráció átszervezésének jóváhagyásáról

A főváros vezetősége hetekkel ezelőtt fölterjesztette a belügyminiszterhez *a fővárosi adminisztráció átszervezésére vonatkozó közgyűlési határozatot*, amely a műszaki ügyosztályok szétválasztásáról és az új állások szervezéséről intézkedik. A belügyminiszter jóváhagyása még nem érkezett le a városházára. A legutóbbi városházi események amúgy is elterelték a figyelmet erről a kérdésről épúgy, mint *az üzemek leépítését célzó akcióról* is.

Scitovszky Béla dr. belügyminiszter,

akit ezekről a kérdésekről megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fővárosi adminisztráció átszervezésére vonatkozó közgyűlési határozat jóváhagyása tekintetében még *nem döntöttem.*

Az új fővárosi törvény, amely a minisztériumban előkészítés alatt áll, leglényegesebb szakaszaiban épen a fővárosi adminisztráció átszervezéséről intézkedik.

Erthető tehát, ha a közgyűlési határozatról hozandó döntés előtt ezeket a kérdéseket alaposan megvitatjuk. Véleményem azonban még nem aakult ki. *Az ünnepek után mindenesetre közlöm elhatározásomat a fővárossal.*

Érdeklődtünk *az üzemek leépítése ügyében* elfoglalt álláspont iránt is. *Scitovszky* Béla belügyminiszter a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *A fővárosi üzemek leépítése ügyében* kialakult felfogásom világos és határozott. Csak

azoknak az üzemeknek van létjogosultságuk, amelyek tömegigényeket elégítenek ki. Minden más üzemet meg kell szüntetni,

mert a különben is súlyos nehézségekkel küzdő kis-iparosoknak és kereskedőknek nem szabad megokolatlan konkurrenciát csinálni. *A fővárosi üzemek kérdését mindenesetre szabályozni kell.* Erre vonatkozóan várom a főváros fölterjesztését.

Scitovszky Béla belügyminiszter jövő évi programjának fővárosi vonatkozásairól részletekre menően nem nyilatkozott, csak röviden a következőket jelentette ki:

— A jövő esztendő a fővárosnak úgy autonómikus, mint adminisztratív életében *jelentős változásokat fog hozni.*

A fővárosi reform ugyanis a jövő esztendőben feltétlenül tető alá kerül.

Ebben az esztendőben már nem nyujthatom be törvényjavaslatomat a Háznak, mert bezárul az ülésszak és az új ülésszakban a tanácskozások csak január hó folyamán kezdődnek. A lejáró mandátumokat a jövő év végéig meghosszabbítottuk, *a következő esztendő tehát teljes egészében rendelkezésünkre áll.* Én a magam részéről erősen fogom sürgetni a javaslat tető alá hozását és minden emberi számítás szerint bizonyosra veszem, hogy *a jövő év folyamán a reform életbelép és az új választásokat meg lehet tartani.*

BUD KÖZGAZDASÁGI MINISZTER

bejelenti, hogy öt esztendős gazdasági programjában nagy szerepet szánt a fővárosnak

Keleti orientációt ajánl a budapesti kereskedőknek — A pénzügyminisztériumban törvényjavaslatot készítenek a komphajóról

Bud János közgazdasági miniszter tervei, amelyek exportunk megszervezésére vonatkoznak, közelről érdeklik Budapest közönségét. Az export fellendítése országos érdek és az ebből származó előnyök kétségkívül az ország egész területére kiterjednek, de az is bizonyos, hogy a közgazdasági miniszter céltudatos munkájának eredményei elsősorban a főváros közönségét illetően fogják éreztetni hatásukat.

A legutóbbi napokban híre terjedt, hogy *Bud* János közgazdasági miniszter elkészítette legközelebbi terveinek végrehajtására vonatkozó programját és ebben jelentős szerepe van annak a gondolatnak, hogy a magyar export és import ügyét *komphajóval* kell előmozdítani. A tervek szerint már a tavasszal *megalakul a komphajórészvénytársaság*, sőt a legközelebbi időben törvényjavaslat is készül a komphajóról.

Minthogy ez a kérdés közelről érdekli a fővárosi kereskedőket, de magát a nagyközönséget is, magához

Bud János dr. közgazdasági miniszterhez

fordultunk felvilágosításért, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az a bizonyos gazdasági program, amelyről hírek terjedtek el, *nem rövid időre szóló tervezgetéseket tartalmaz.* Ez a program még nem készült el. Itt nem hevenyészetten összeállított és egymással laza kapcsolatba hozott tervek sommázatáról van szó, hanem

öt esztendőre kiterjedő, céltudatos, hatalmas gazdasági programról,

amelynek megállapítása érdekében igen komoly tárgyalások és tanulmányozások vannak folyamatban.

Ebben az öt esztendőre szóló programomban jelentős szerep jut Budapest székesfővárosnak,

ami természetes is, hiszen minden szál ide fut össze. Programom megállapításánál szó van a *komphajókérdésről* is, de ennek a gondolatnak a megvalósítását illetően még nem tartunk ott, hogy konkrét nyilatkozatot tehetnék. Egyelőre csak annyit mondhatok, hogy a Duna folyása megszabja nekünk a természetes utat és én

ajánlhatom a fővárosi kereskedőknek, hogy kelet felé keressék az orientációt.

A keleti államok gócpontjait felkutatni és új piacokat keresni, szerezni és megtartani — nemes feladat kereskedőink számára.

Bud János közgazdasági miniszter elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy gazdasági

programjában kiemelkedő fejezetet jelent a budapesti idegenforgalom emelése.

Erről a kérdésről a közgazdasági miniszter *tárgyalásokba óhajt bocsátkozni Ripka Ferenc főpolgármesterrel és a főváros adminisztratív vezetőségével.* E tárgyalások során a miniszter

a gyógyfürdők fejlesztésének jelentőségére fogja felhívni az illetékes tényezők figyelmét.

és *keresi azokat az utakat, amelyeken a Budapest felé, helyesebben a budapesti gyógyfürdők felé terelheti a megfelelő propagandával kiszélesített idegenforgalmat. Budapest-fürdőváros eszméje,* — amelynek *Bud* János közgazdasági miniszter egyik leglelkesebb apostola, — az új esztendőben kétségkívül nagy lépésekkel közeledik a megvalósuláshoz.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

JUNKERS JUNKERS

A központi melegvízellátás gázkészülékekkel
a legkényelmesebb és legtakarékosabb
Prof. JUNKERS
önműködő átfolyóvízmelegítői
(autogeizer) ilyen célra a legmegbizhatóbb és legmegfelelőbb legelsőrendű minőségű készülékek
Minden szerelőnél kaphatók.
Gyár:
JUNKERS & Co. DESSAU
Felvilágosítással szolgál a vezérképviselet:
Ungár László, Bpest VII, Damjanich-u. 26/b
Telefon: József 419-72.

UNGÁRIA GUMIPADLÓ
Izléses, tartós, hygienikus!
Színben, minőségben elsőrangú!
Készül sima és márványozott gyönyörű színekben, folyóméterekben és kockákban.
Gyártja:
UNGÁRIA GUTTAPERCHA ÉS GUMIÁRUGYÁR R.-T.
BUDAPEST — NAGYTÉTÉNY
Gyárt különféle műszaki gumiárut

HERZ TESTVÉREK
linoleum burkolási szakvállalat
Telefon J. 429-06
FŐÜZLET: Budapest, VI., Király ucca 13.
Fióküzlet: Budapest, IV. Kálvin-tér 4.

HOLLÓS FERENC
okl. mérnök, út és mélyépítő vállalkozó
Budapest, V. Ügynök ucca 22/b.
Telefon: L. 960—34

Vannak-e a fővárosnak luxus-iskolái?

A FŐVÁROSI HIRLAP számára irta:
Dr. PURÉBL GYÖZÖ tanácsnok, egyetemi m. tanár

Többször szóvátették különböző helyeken és alkalmakkor, sőt az egyik közgyűlésen is megkérdezték, hogy a főváros a nagy tanügyi kiadásokra való tekintettel miért tart fenn olyan iskolatipusokat is, amelyre a törvény nem kötelezi. Az észrevételezők szíves figyelmébe ajánlom a következőket:

Budapest székesfőváros tanügyi helyzete a többi vidéki városokkal szemben speciális. Tanügyére mindenkor különös súlyt fektetett, s ezért nemcsak olyan iskolákat létesített — amelyekre a törvény kötelezi, hanem ezeken kívül

másfajta, magasabbfokú olyan iskolákat is állított fel, amelyek az élet, a társadalom és a gazdaság mindennemű változatát és fokozatát magukba foglalják.

Mindig azt tartotta szem előtt a főváros, mint az ország szíve, hogy adófizető polgárainak a gyermeknevelés, művelődés és tanítás terén *a fokozottabb igényeit is ki kell elégítenie.*

Ha az utóbbi egynéhány esztendőt a főváros tanügyei tekintetében vizsgáljuk, — különös tekintettel a háború utáni nehéz időkre, — megállapíthatjuk, hogy erős feladat előtt állottunk, mert

jóformán újra kellett felépíteni a főváros tanügyét mind erkölcsi, mind pedagógiai szempontból.

Ezt a nehéz munkát átérezték mindenkor, mert tisztában voltak azzal, hogy szellemileg és testileg **ép, vallási** és hazafias érzülettől áthatott ifjakra van szükségünk, ha azt akarjuk, hogy a jövő felé bizalommal tekinthessünk. Ezért létesítette a főváros a törvényes iskolatipusokon, az óvodán, elemi-, polgári-, ismétlő-, iparos- és kereskedőtanonc iskolákon *felül* a főreáliskolákat, leánygimnáziumokat, felsőkereskedelmi iskolákat, női kereskedelmi és szaktanfolyamokat, iparrajziskolát, pedagógiai szemináriumot, az iskolai növénykerten belül életre nevelő kertészképző iskolát, női ipariskolát, zenetanfolyamokat, az iskolaköteles nyomorult gyermekek számára gyógypedagógiai intézeteket, felsőmezőgazdasági iskolát, a gyermekvédelem terén annyira elkerülhetetlenül szükséges iskolaorvosi, iskolanővéri, gondozónővéri, napközi és nyaraltatási intézményeket és pedagógiai könyvtárt.

Ha számításba vesszük az elsorolt intézmények költségeit, akkor azt látjuk, hogy a törvényes iskolakötelezettséggel járó kiadások 36,095.334 pengőre rúgnak, míg az ezen felül fentartott egyéb iskolák kiadásai mindössze összesen 9,544.096 pengőt tesznek ki, az előbbi *egynegyed részét.* Tehát

a köteles hat iskolafajjal szemben a nem kötelezett iskolák 18 tipusát látjuk, de az életre nevelő ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági, művészi és egyéb kulturális iskolák nem kerülnek annyiba, mint azt hiszik.

Ime így fest az annyiszor hibáztatott speciális iskolafentartás. Ha a viszonylatot nézzük s a főváros költségvetésébe betekintünk, akkor találunk ennél még sokkal nagyobb kiadással járó egyéb kulturális intézményt is.

Az egyik leginkább kifogásolt intézmény *a gyógypedagógiai iskola.* Ez szintén iskolakötelesek számára van fentartva, jóléti és gyermekvédelmi alapon. (1921:XXX. t.-c.) Fentartására a fővárost a törvényadta alapon kivül az a körülmény is késztette, hogy *sok szegény adófizető polgárnak az élet terhei közepette még az a súlyos helyzet is jutott osztályrészül, hogy nyomorék gyermekeit is fel kell nevelnie.* Sok szegény szülő, hogy nyugodtan dolgozhasson és munkahelyére eljuthasson,

beteg, gyengeelméjű gyermekét magányosan, lakásában hagyta hátra, rázárta az ajtót s nem egyszer, hogy önmagában esetleg kárt ne tehessen, asztal vagy szék lábához erősítette.

Ezen az állapoton akart segíteni a főváros, mikor a három gyógypedagógiai iskoláját, egyet Rákosfalván, egyet a Toldy Ferenc utcában s egyet a Miklós téren felállította. A rákosfalvai intézet tanköteles, még képezhető szellemi fogyatékos gyermekeket vett fel. Itt ezidőszerint miután több hely nincs, s miután az ennek megnagyobbítására felvett összeget a költségvetésből törölni kellett, csupán *ötven tanulót* tudott felvenni s felnevelni a társadalom számára. Jelezhetem, hogy a gyógypedagógiai intézet növendékeinek *71%-a* válik keresetképessé ipari és kereskedelmi pályán. Ennek az intézetnek kiegészítője és folytatása *a Miklós téri gyógypedagógiai foglalkoztató* intézet, ahol

a főváros a budapesti fiatalkorú szellemi fogyatékosoknak ipari pályára való képzését segíti elő.

Ez az egyetlen ilyen intézet az országban. Sajnálattal jelezhetjük itt is, hogy a helyiségek szük volta miatt *igen kevés növendéket tudunk felvenni. holott jelentkező volna bőven.* A legutolsó esztendőben is *cca 100 kérvényt kellett elutasítani.* Ebben az intézetben kefe-, seprő-készítő, vászon és szőnyegszövő, virágcserépégető műhelyünk van.

Az iskolában ez évben a tanulók *2400 darab kefét, 900 darab seprűt, 1200 méter vásznat, több perzsautánzatú szőnyeget és 8000 darab virágcserepet készítettek. Az intézet*

tanulóinak száz százaléka került ki a társadalomba, keresetképesen.

A harmadik gyógypedagógiai intézetünk a *Toldy Ferenc utcai nagyothallók intézete.* Itt a tanköteles korban levő nagyothalló és súlyos beszédhibás gyermekeket tanítják olvasásra, hangos beszédre és elsajátítják velük az elemi iskolák tananyagát. Itt is elmondhatjuk, hogy az iskola szűk helyiségénél fogva csak kevés növendéket tud felvenni s ez az intézetünk három évi működése alatt

a növendékek 35 százalékát visszaadta az elemi- és középiskolának, 65 százalékát pedig ipari pályára nevelte.

Erősen kifogásolt iskolai intézmény a Kiskorona-utcai *felsőmezőgazdasági* iskola és úgy véljük, hogy amint a főváros az ipar és kereskedelem számára iparrajziskolát s egyéb szakiskolákat állított, úgy

a Budapest mintegy 25.000 katasztrális hold területén dolgozó gazdák gyermekeiről is kellett, hogy gondoskodjék

Feltéve, de meg nem engedve, hogy a Maglódi-uti kertészképző leányiskola, az Egressy-úti kertészképző fiúiskola, a felsőmezőgazdasági iskola *luxus iskolának tekintendő* s ezt a költségvetésből törölni kell,

a törléssel nyert összeg mindössze 200.000 pengő lenne, ha pedig a gyógypedagógiai iskolát vesszük szemügyre, akkor mind a három együttvéve összesen 290.000 pengőt jelent.

Kérdem, *vajjon ezek az összegek arányban vannak-e a gyakorlati, az életnek nevelő, a szükségszerű eredményekkel.* Ennek a körülbelül *500.000 pengőnek a törlése mennyit segít a tanügyi összes kiadások 42,000.000 pengőjével szemben?*

Rámutattam ezekben a törvény kötelezettségén kívüli iskolákra és azoknak költségeire s remélem, szerény soraim megvilágítják a helyzetet és az annyira sűrűn említett óriási (?) kiadásokat, amelyekbe ezek kerülnek s kérem az észrevételezőket, hogy hozzák ezt összefüggésbe és viszonylatba a főváros adófizető polgárainak jogos igényével, ezek gyermekeinek helyi továbbképzési lehetőségeivel s a már megszerzett kultúrnivónkkal, akkor *úgy hiszem észrevételeiket és súlyos bírálatukat mellőzni fogják.*

„MEINL TEAKEVERÉKEI'

Queen's blend 1/4 angol font . P 4·40
Three stars 10 dk . . . . . P 3·80
Ceylon special 10 dk . . . . P 2·80

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
Budapest, VII., Rákóczi-út 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

SZÉKELY ÉS KATONA
építészek, építési vállalkozók
Budapest, V., Kádár-ucca 4. — Telefon Lipót 903-26.

Szőnyeg- és Butorszövet-gyárak R.-T.
EZELŐTT
HAAS FÜLÖP ÉS FIAI
BUDAPEST, V, Vörösmarty-tér 1.
TELEFON: Aut. 811—38
Fiókok: BUDAPEST, IV, Károly kir. út 25
TELEFON: Aut. 850—56
SZOMBATHELY, Erzsébet királyné u. 24. sz. — SOPRON, Várkerület 123. szám
Minisztériumok, a m. kir. államvasutak, a székesfőváros, vármegyék, városok, valamint azok üzemeinek szállítója. —
- Hatalmas raktára a legkülönfélébb
- butor- és függönyszövetekben
- készfüggönyökben, futó- és darab-
- szőnyegekben, perzsaszőnyegek-
- ben, takarókban, falikárpitban

Vitéz HANTAY ÉS GALAVITS okl. gépészmérnök
elektrotechnikai vállalat
Budapest, VIII., Szigony-ucca 34. — Telefon: J. 373—59.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, TELEP UCCA 8.

Ceres ételzsir
Hutter gyártmány
szavatoltan tiszta, egészséges és
könnyen emészthető
100% tiszta kókuszzsir.

A legszebb karácsonyi ajándék

*

A FŐVÁROSI HIRLAP számára irta:

KOZMA JENŐ dr. országgyűlési képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke

Az a szeretet és élő gond, amellyel valamennyien esüggünk a mi Budapestünkön, bizonyára mindnyájunkat gondolkodóba ejtett már, hogy mit kívánjunk fővárosunk számára karácsonyi ajándéknak. Mert volna bőségesen kívánni való:

jó adminisztráció, amelynek hiánya oly sok és súlyos bajt okozott a közelmultban;

egészséges, a polgárság szupremáciáját biztosító *törvényrevizió*, amely a politikai jogokon túl *biztosítja a város fejlődését* és amely nem lehet tovább az adminisztráció *bűneinek védőpajzsa:*

okos, *céltudatos pénzügyi politika*, természetesen bőséges anyagi lehetőségekkel, hogy mindent pótolni lehessen, amit a nehéz idők elmulasztottak.

Lehetne mindent és még sok mindenfélét kívánni, de nekem az a hitem, hogy *mindezt el lehet érni könnyű szerrel*, ha a főváros ügyeinek intézői karácsonyi ajándékul abban a lelki és szellemi megáldottságban részesülnek, amely lehetővé teszi a város bölcs, melléktekintetektől mentes kormányzását. Budapest számára én legszebb karácsonyi ajándéknak azt tartanám, ha — amint nemrégiben a *Polgári Egység Klubjában kifejtettem*, — a törvényhatósági bizottságnak minden pártja, minden frakciója és minden egyede *a hűvös, józan, sokszor kiábrándító reálpolitika alapjára helyezkednék*. Tudom nagyon jól, hogy az ábrándok politikájától megszabadulni nem olyan könnyű dolog, és különösen nem könnyű ma, amikor ennek a súlyos és boldogtalan kornak gyermekei annyit álmodnak és annyit ábrándoznak, amennyit talán a világtörténelem során sohasem. Természetes ez akkor, amikor annyi minden kívánnivalója van a ma emberének, amely egyaránt vágyik azután, ami nincs és azután, ami elveszett. Politikusoknak, a városi élet mandatáriusainak kétségkívül hősies energiával kell önmagukon erőszakot venniök, hogy ebben a korban maguk is ne legyenek az ábrándok lovagjaivá, hogy *megtagadják a népszerűséget és kiküszöböljék mindennapi harci eszközeik sorából a demagógiát*. Éppen azért vannak azonban kiválasztottjai a népnek, hogy ezt a hősies lemondást gyakorolni tudják és *méltók legyenek arra, hogy a népet a realitások, sokszor gyötrelmes, mindig fárasztó útján vezessék*.

A város ügyeinek azok a vezetői, a törvényhatósági bizottság ama pártjai, amelyek hajlandók vállalni a reálpolitikának a tömegeket akárhányszor ki nem elégítő, de józan, becsületes, bár tövises útját, azok ennek a városnak *igazi barátai*, hű fiai. Nem akarok példákra hivatkozni, mert nem akarom az ünnep hangulatát még a bírálat enyhe hangjával sem megrontani, de úgyis mindenki tudja, hogy a főváros törvényhatósági bizottságában, de a közgyűlési termen kivül is *tág tere nyilt az utolsó időben is az egymásra való licitálásnak, az átlátszóan utópisztikus kívánságoknak*. Akik ilyenekkel állanak elő, igazán nem vindikálhatják maguknak, hogy egyedül ők tudják, mi minden fáj Budapest lakosságának. Azok is, akik a legridegebb reálpolitika alapjára helyezkednek, nagyon jól tudják, *nagyon jól ismerik a panaszokat*, de számolnak a körülményekkel és a lehetőségekkel. Nem nehéz demagógiával a népszerűség babérjait kazalszámra gyüjteni, az igazi nehézségek ott kezdődnek, az igazi munka, a város lakosságáról való becsületes gondoskodás ott nyílik meg, *ahol az állam és a város érdekeit hozzák egyensúlyba a terheket viselő polgárság érdekeivel*. A valóság eredményei mindig törpébbek, mindig színtelenebbek, mint az álmoké. Az olcsóbb villamosjeggyel azonban utazni lehet, az olcsóbb gázzal és villannyal meg lehet világítani a polgári otthonokat, de aki *ingyen* közlekedést és ingyen világítást kíván, az *megállítja* a villamosvasutat és *megszünteti* a gáz- és villanytermelést. A polgárságnak magának kell rájönni arra, mi a különbség a demagógia és a hűvös, józan reálpolitika között. Ez lesz az a nagy fölismerés, amely a jövő választásokon *azok kezébe adja majd a város kormányzását, akik az egyszerű tömondatok politikáját vallják*.

A súlyos idők megtanították ezt a polgárságot arra, hogy *kisebb eredményekkel is megelégedjék*. Hinnünk kell abban, hogy elmult az az idő, amikor a harsogó ígéretek elkápráztatták és megejtették a választóközönséget. Csak a multba kell visszatekinteni, csak az ígéreteket és az eredményeket kell egy igazságos mérleg serpenyőjébe tenni. És meg kell vizsgálni azt is, hogyan jöttek létre az eredmények. Nemcsak a politikusoknak, de Budapest közönségének is meg kell ismernie, hogy *mi az a reálpolitika*. Meg kell látnia, hogy mi a különbség a *nagy* ígéretekből létrejött *kis* eredmények és a *komoly* ígéretekből származó *komoly* eredmények között. A várospolitika ne legyen zsibvásár, itt nincs szükség erőn túlmenő fogadkozásokra, alantas alkudozásokra, hiszen mindnyájunk előtt egyforma élesen alakulnak ki a szükségletek és a lehetőségek, valamint a kettőnek egymáshoz való viszonya.

Az volna a legszebb karácsonyi fogadalom, ha mindenki, akit a város lakossága mandátummal ruházott föl, hitet tenne arra, hogy *nem hirdet többet, mint amennyit elérni tud*. Talán sok szóvirágból font koszorú bomlana szét, talán a tapsok is halkabbak lennének, de megnövekednék a jólvégzett munka becsületes önérzete, amely szerintem az igazi, komoly és eredményes városkormányzásnak legelső feltétele.

Hogy ez bekövetkezzék, *ezt tartanám én Budapest legszebb karácsonyi ajándékának*.

Állítsák helyre az építési rendet!

Irta: HARRER FERENC dr. ny. alpolgármester

A közelmultban a külföldön előfordult nagy építkezési szerencsétlenségek végre reáterelik a figyelmet azokra az építkezési bajokra, amelyeket a háborút követő viszonyok, úgy látszik, *világszerte* előidéztek. Az életbiztonság veszélyeztetése már

szélső elfajulása annak az anarchiának, amely az építkezés terén a lakásnyomorúság, az általános elszegényedés, a szaktudás lecsökkenése és a hatósági apparátusoknak leromlása nyomán bekövetkezett.

A közérdek szempontjából azonban még nagyobb az a kár, amely rossz, *gyakran emberségesnek sem mondható lakások garmadával való előállításával és a városépítési tervek megnyomorításából állott elő*.

Aki bejárja Budapest külső részeit, valóságos prairie-telepekkel találkozhat, mert az utolsó tíz esztendőben *mindenki úgy épített, ahogy neki tetszett*, nem törődve sem városépítési tervvel, sem építési szabályzattal; az építési engedélyeket szinte kivétel nélkül, sokszor csak mert a hatóság reá jött, *az építkezés megtörténtével kérték* és az építési hatóság rendszerint már csak aközött választhatott, hogy utólag engedélyezi-e a szabálytalan építkezést, vagy *szemet húny afölött, hogy az engedély kikötései sohasem fognak érvényesülni*. S mindez főleg azért következett be, mert

a lakásszükség azt a közhangulatot váltotta ki, hogy senkit se szabad megzavarni, aki ebben a helyzetben bárhol bárminő lakóhelység előállítására vállalkozik.

Ennek az állapotnak *végre meg kell szünni és helyre kell állítani az építési rendet!*

Az építési szabályzatnak a háborút követő nehéz gazdasági viszonyokkal már számot vető könnyítései, amelyek különösen a falvastagságok csökkentésében, a lakóhelyiségek méreteinek leszállításában, a helyiségek belső ürmagasságának kisebbítésében, a padlásürnek nagyobb kihasználhatóságában állanak, oly messzemenőek, hogy ezeknek követelésekként való érvényesítése nemcsak a lakásban tartózkodók biztonsági és egészségi érdeke, hanem a *háztulajdonos gazdasági érdeke is*. Az ily módon, vagyis a szabályszerűen való építkezés és az építkezésnek egyáltalában való lehetősége között ezidőszerint nincsen olyan különbség, amely pénzügyileg *erősebben számbajöhetne*. De annak sincs semmi akadálya, hogy *még további könnyítések* (így pl. a bérvillák lakásainak számára nézve) *statuáltassanak*, sőt annak sincs, hogy az olcsó lakásépítésre irányuló *akár legmodernebb építési törekvések, ha helytállók*, az építési szabályzat útján megvalósuláshoz jussanak.

Míg azonban az építési rendnek a lakások előállítása tekintetében való helyreállítása elsősorban a magánérdekeket, főleg a lakások használóinak érdekét érinti, addig

a közérdeknek inkább a városépítés rendjére nézve vannak követelései.

E tekintetben az építési szabályzatnak két alapvető rendelkezése van. Az egyik: hogy minden építkezésnél a város szabályozási és beépítési tervéhez *alkalmazkodni kell*. A másik: hogy olyan telken, amely nem fekszik csatornával, vízvezetékkel, világítással és burkolattal ellátott útvonalon, *építkezni nem szabad*. Ez a tilalom nem terjed ki a budai hegyvidék 600 négszögöles minimális kiterjedésű nyaralószerűen beépítendő telkeire, továbbá a legalább 300 négyszögöles telkeken épülő kisebb, szorosan vett

55 éve fennálló

LUSTIG EDE

cég (Rákóczi-út 2. szám)

kizárólag a FANSZ tisztviselőinek nyújt szigoruan készpénzárban 6 havi hitelt

REMINGTON

Standard-billentyűzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és uton egyaránt.

18 havi részletfizetésre is kapható.

Felhivásra díjmentesen, vételkényszer nélkül bemutatja Budapesten és vidéken

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Telefon: Aut. 212—85, 218—09.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES OÉPÉSZMÉRNÖK

Központi fütés, vizvezeték és egészségügyi berendezések

Budapest, VII., Vörösmarty utca 13. Telefon: József 415—98.

családi házra. A városépítészet e mindkét követelésével szemben a közelmult években

súlyos vétkezések történtek.

Arra nézve nem lehet kétség, hogy a városépítési terv érvényesülését föltétlenül ki kell kényszeríteni. Nem ilyen egyszerű a fentemlített második rendelkezésnek a végrehajtása, amikor *a fővárost pénzereje a közművek építése terén nem tud lépést tartani az építkezési törekvésekkel.* Rendet azonban itt is kell teremteni,

mert nem tartható fenn az a helyzet, hogy az említett előfeltétel hiányában építési engedélyt a hatóság nem ad, de megtűr minden építkezést, amely engedély nélkül vagy engedély ellenére így épült.

A rendteremtésnek, nézetem szerint, mégis egy előföltétele van: *amnesztiával éles határt kell vonni a mult és a jövő közé.* Mindaddig, míg a tűrt szabálytalanságoknak tömegére lehet hivatkozni, *nem lesz vége a precedensek fölsoroltatásának,* amelyeknek a közmunkák tanácsa rugalmas diszkrécionárius hatásköre mellett aligha lesz képes ellenállni. Inkább

szankcionáljuk valahogyan a régi bajokat, de szabjunk nekik végleg határt

és nyissuk meg a jövő számára az egészséges alakulás biztos és szilárd útját.

Ez érdeke az építtetőknek, a tisztességes tervező-építészeknek és építőmestereknek, a lakóknak, *egyszóval a főváros egész közönségének.*

FELFEDEZŐ EXPEDICIÓN

a városháza ismeretlen birodalmában

Rájöttek, hogy a városházának padlása is van, ahol évtizedek óta nem járt emberfia

A központi városháza nemcsak Invalidus-ház és Károly-kaszárnya korában volt a régi Pest legmonumentálisabb építménye, hanem *ma is a leghatalmasabb épületkomplexumok közé tartozik.* Jó sokáig kell koptatni a lépcsőit, amíg valaki labirintusaiban otthonosan kiismeri magát.

De van a Városházán egy olyan terület is, amely a szó szoros értelmében még ma is *„terra inkognita"* s ahol aligha ismeri ki magát a régi ház legalaposabb ismerője. *Halász József* főigazgató, a városháza kitűnő gondnoka is. Es

ez az óriási terület a padlás traktusa.

Több mint egy magyar hold területű, koromsötét, két emeletnél magasabb, derék vastagságú gerendákkal behálózott, toronyszerű kéményekkel beültetett fekete dzsungel ez a padlás, amelynek biztosan

vannak olyan részei, ahol évtizedek óta nem járt senki ember fia.

Közel harminc esztendeje, hogy beköltözött az épületbe a városi adminisztráció, de *a padlással nem törődött senki, egészen az idei nyárig,* amikor egy hirtelen orkán kéményeket döntött le és a cserepek ezreit törte össze. A vihar pusztítása után a középítési ügyosztály mérnöke és a gondnoki hivatal egyik tisztviselője bejárták a széldúlta területeket s elámultak az ott látott óriási méretek felett, s amint mondani szokták:

felfedezték a padlást.

Ilyen előzmények után történt, hogy a *városgazdasági ügyosztály* javaslatára nemrégiben *formális expedíciót* szerveztek a padláslabirintus felkutatására. A helyszini szemlén a gondnoki hivatal, a IX. ügyosztály tisztviselői, a középítési osztály mérnöke, és a tűzoltófőparancsnokság tisztjei voltak jelen.

A hivatalos bizottság megállapította, hogy

a tetőzeten elsősorban tűzbiztonsági szempontból igen sok a kívánni való.

Főleg a tűzfalak hiánya tűnt fel az expediciónak; a meglevők közül is alig van egy-kettő a tetőn túl vezetve.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt ebbe a titokzatos, külön világba bepillantani.

A „polgármesteri" lépcsőház tetején, ahol már régen elfogyott a piros szőnyeg, a harmadik emelet felett van még egy „fél-emelet",

innen nyílik az a vasajtó, amelyen bejutottunk a városháza ismeretlen birodalmába.

Az első pillanatban megdöbbent bennünket a fenn honoló *évszázados csend,* amely beitta magát a szarufák közé. Az ucca zaja mint valami egybefolyadó, elmosódó zsongás, alig ér fel ide; abból az életből pedig, ami a falakon belül lüktet, — *semmi.*

Az évszázaddal dacoló fenyőszálak, az örökkévalóságnak szánt kövek böles fölénnyel néznek el a párt-heccek, a lokális kis érdekek után loholó emberkék felett, *nem vesznek tudomást semmiről, ami egy-két emelettel alább történik.*

A zseb-villanylámpa sugara képtelen megbirkózni a sötétséggel. Szinte tapogatózva megyünk először előre, azután balra egy darabig. A padozaton, illetve a mennyezetet fedő hatalmas kőlapokon finom porréteget ver fel a lábunk. Levilágítunk a lámpával. A finom porrétegben pontosan kirajzolódik a cipőtalp nyoma. Próbálunk tájékozódni. Most a tanácsterem felett járhatunk. Itt kanyarodik a tető a Gerlóczi uccai szárny felé...

Mint valami gigászi alagút, vagy barlang-torok, úgy tátogat az oldalszárny padlása. A méter vastag tartó-gerendákon csak üggyel-bajjal lehet átbotorkálni, amint időközönként barrikádként állják el az utat. Kémények emelkednek, mint félelmetes tornyok... A szögletekben itt-ott ismeretlen rendeltetésű lomok. Nem lehet kivenni, tégla-e, gerenda-törmelék, üres láda, vagy kiselejtezett irathalmaz? — alig haladtunk nyolc-tíz métert, de úgy érezzük, mintha már negyedórákat mentünk volna...

Visszafordulunk. Botorkálunk a Városház uccai front felett. Itt valami résen, vagy tetőnyíláson fény vetődik be a padlásra. A félhomályban fantasztikus méretekre nőnek a szarufák, kémények kontúrjai... Ugy rémlik, valami suhanást hallunk fönt a tetőnyereg alatt... valami szárnyas egér talán, galamb, vagy egy bemenekült veréb?

Most mintha *domb* élé érnénk, *hatalmas emelkedés* állja az utunkat:

a hajdani templom boltívei felett járunk.

Azután le a „völgybe", s előttünk, szinte végtelennek látszó síkban *a tetőút másik fele, a Szervita térig...* A széles, határnélkül hosszúnak látszó területen akár lovaskatonák gyakorlatozhatnának ma is.

Néhány halom tégla, deszka, odább valami papírhalmaz, ócska asztalok, bútorfélék, néhány hatalmas pózna, talán zászlórudak voltak... ez minden, ami a hodályban található... Minduntalan kémény- és gerenda-akadályok... Fordulunk is vissza.

A *Kammermayer Károly* uccai szárnyba már be sem néztünk, nem értünk odáig... Nem láttuk a „templom" traktus hajója fölötti részt, a hatalmas középszárnyat sem, nem is szólva a Károly körúti részről...

Közel két óráig tartott a felfedező út, — és alig jártuk be a padlás-labirint harmadrészét...

Most *vége lesz ennek a romantikának is.* Tűzfalak parcellázzák a távolságokat, vasajtók állják el az utat, tűzoltó eszközöket szerelnek fel... s egy szép napon — ha esetleg újra helyet keresnek a városházán, *egész nyugodtan beépíthetnek a tető alá akár két újabb emeletsort — meg sem kottyan ennek a padlásnak...* (d.)

Holman Pál építőmester
Budapest VII. ker., Gizela-út 47. * Telefon: József 308—45

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára.
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban: Automata 223 06. szám.

REKLAM ÉS CÉGTÁBLA FESTŐ VÁLLALAT
Budapest. VIII., Rökk Szilárd ucca 23
Telefon: József 3-5-28
Csernák Jenő

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár
Vasöntöde
Telefon L 905-74, 905-75 BUDAPEST, V., Váczi út 48 Alap. 1867.

ÓRAGYÁR
Nyilvános órák, toronyórák, központi villamos óraberendezések
VIII Tömő ucca 26 Telefon J. 414-91

„PRÄCISIOS"
elektrotechnikai és tudományos műszer laboratorium
Budapest, IX. ker. Mester-utca 22.

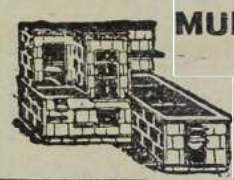

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékfűzhely és kályhakészítő
Budapest, VII., Rózsa u. 39.
Telefon: J. 312—30.

AGYAGCSÖVEK
és csatornázási cikkek
HUBERT ÉS TÁRSA B. T.
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 4.
Telefon: Automata 22—67.

HAMBACH UTÓDA **LEUTWYLER FERENC**
PAPIRNAGYKERESKEDÉSE ÉS PAPIRNEMŰ GYÁRA
Budapest VII., Tisza Kálmán-tér 1. Telefon: J. 368-21

A legtökéletesebben s legjutányosabban beszerezhető
hézagmentes padozatburkoló a
LINOLEUM
Uj építkezéseknél, mindennemű átalakításoknál ajánlattal díjmentesen szolgál
ELSINGER M. J. ÉS FIAI
Budapest, V. ker., Báthory ucca 6.
Uj telefonszám: Teréz 232—58

Telefon: Aut. 107—58.

KISSLING CSILLÁROK
legolcsóbb és legjobb kivitelben.
VI. kerület, Podmaniczky-u. 31 szám

KNUTH K. mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay ucca 10. sz.
Telefon: József 310-75
Vízvezeték Központi fűtés

Hudetz János
okl. épitészmérnök, épitomester
tervező- és vállalkozó irodája
Alapíttatott: 1876 — Telefon: József 351-54
Budapest, VII. Rottenbiller ucca 6/b.

FORUM MAGYAR FILM! **PALACE**

A NOSZTY-FIU ESETE TÓTH MARIVAL

BOLVÁRY GÉZA parádés rendezésében

Főszerepben: EVELYN HOLT, IVOR NOVELLI és SZÉKELY IBOLYA

PALACE MAGYAR FILM! **FORUM**

A PESTI VÁROSHÁZA

*

Ujév táján jelenik meg könyvalakban a főváros parlamentjének ez a vidám pillanatfelvétel-sorozata, amelynél az ördöngős fotografus torzító lencsét csempészett masinájába: a görbe tükör mulatságosan groteszk képeit örökítik meg ezek a felejthetetlenül derüs oldalak. A könyv szerzőjét, *György* Endre hirlapírót, az *Ujság* „Főváros" rovatának szerkesztőjét, — azt hisszük, — felesleges bemutatni a *Fővárosi Hirlap* olvasóinak: a városházi folyosó „Mende-mondáinak" *Gyuribandiját* amúgyis ismerik.

A napokban megjelenő könyv szerzője valójában nem is *György* Endre szerkesztő úr, hanem a mindig vidám *Gyuribandi,* aki a főváros iránt érzett rajongó szeretettel, de a találó szatíra csalhatatlan szemüvegén át nézi és veszi észre a fonákságokat, a városatyák és városi miniszterek méltóságteljes hivatásának gyakran groteszk szituációit, azokat a derüs epizódokat, amelyeknél már maga az igazmondás — *torzítás.*

Ehhez azonban rendkívül éles megfigyelő szem kell, elmondásához pedig az a nem bántó, könnyed és mégis fölényes hang, amelynek ép *Gyuribandi* elismert virtuóza *„A PESTI VÁROSHÁZÁN".*

Ezeket a kvalitásokat emeli ki *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester is, aki a következőket írja a könyv előszavában:

„*György* Endre írásainak van egy egészen *különös mellékszépsége,* azonkívül hogy *élénken és találóan rajzolnak.* Ez a mellékszépség *az a jóindulat,* amivel a városi dolgokat írja. Egészen *különös szépség* és bizonyos, hogy *sokkal többet használ vele* a városnak, mintha ez a szépség hiányozna belőle.

Ezért köszöntöm most szívesen ezt a könyvet, mert a sok apróság majd egybegyűjtve is azt mondja el, amit külön-külön mondtak: *Budapestet szeretni kell,* akkor lesz belőle valami megint."

És ugyanezeket a kiváló sajátságokat veszi észre *Buzáth* János dr. alpolgármester is, aki a következőket írja:

„A Pesti Városháza a kedélyeskedés és tréfa jegyében foglalkozik a főváros ügyeivel, azok intézőivel és szereplőivel. Igen alkalmas módja a megfigyeléseknek és az azokból leszűrt igazságoknak feltárására, a hibáknak és elkövetőinek kipellengérezésére és olymódon való „odamondására", hogy azokon még az is kénytelen legyen „derülni", akinek bosszankodni volna oka. Nem az én stilusom, de el kell ösmerni a jogosultságát, s ha végeredményében az igazság szolgálatában áll, *fontos hivatást tölt be,* derüs oldaláról mutatván be a közélet küzdőterét. Mindenesetre hasznosabb szolgálatot tesz, ha derűt fakaszt a mostani szomorú világban, mintha furkósbottal keresné az igazságot.

És emellett még az az előnye is meg van, hogy bátrabban és sértés nélkül lehet mindent elmondani. Ezt teszi „A Pesti Városháza", amelyet *mindig örömmel olvasok és meggyőződésem, hogy ez a könyv, amelynek minden sora telítve van a főváros szeretetével, jó szolgálatot tesz a köznek, s hű fotografiáját adja a főváros közéleti szereplőinek."*

A *Pesti Városháza* minden bizonnyal a megérdemelt sikerrel indul útjára és ebben a sikerben méltó rész jut *Madaras* Lászlónak, a kitünő fiatal rajzolónak, akinek jóízű és mély, humoros meglátásról tanubizonyságot tevő karrikatúrái szerves kiegészítői *Gyuribandi* pompás karcolatainak.

HÁROM PILLÉREN NYUGSZIK A KÖZIGAZGATÁS ÚJ SZERVEZETE

*

A FŐVÁROSI HIRLAP számára irta:

SZABÓ IMRE dr. székesfővárosi tisztifőügyész

A közigazgatás rendezéséről benyujtott törvényjavaslat világosan megrajzolja a kormány által a közigazgatás új szervezetéről megalkotott képet.

A törvényjavaslat nagy hibája az, hogy csak *részleges* törvényintézkedés, amely a most fennálló törvényeknek *csak bizonyos részeit változtatja meg,* úgy hogy a törvényhatóságokról és a községekről rendelkező 1886. évi XXI. és XXII. törvénycikkeknek csak bizonyos részei tekintetében állít fel új rendelkezéseket, aminek következtében a törvényhatóságokról és községekről szóló törvényt több különböző törvény egybevetéséből és összeállításából lehet csak megállapítani.

A törvényhatóságokról és a községekről szóló két törvénynek lesznek oly rendelkezései, amelyek az új törvény ellenére hatályukban változatlanul megmaradnak, lesznek olyan rendelkezései, amelyek a maguk egészében hatályon kívül fognak helyeztetni és helyükbe az új törvény rendelkezései fognak lépni, de lesznek olyan intézkedései is, amelyeknek *csak az új törvénnyel ellenkező rendelkezései fogják hatályukat veszteni.*

A fennálló törvényes állapot tehát az új törvény megalkotása után több különböző törvénynek összegyeztetéséből lesz csak egységessé összeállítható.

A törvényjavaslat hibájául róják fel többen azt is, hogy *nincsenek elkülönítve,* helyesebben két törvényjavaslatba foglalva a *megyei és városi* törvényhatóságok és külön a községekről szóló rendelkezések és hogy a városi törvényhatóságokra nézve az új törvény sürgős megalkotásának indokául felhozott az az érv, hogy különösen a városi üzemek és a vállalatok tekintetében megkivánt rendelkezés tette szükségessé a törvényjavaslat elkészítését és keresztülvitelét, *a javaslatban nincsen megoldva, mert a városi üzemekről és vállalatokról ebben a javaslatban rendelkezés egyáltalán nincsen.*

A tanács megszüntetésének oka

Ezt az utóbbi felfogást *nem osztom,* mert a törvényjavaslat a törvényhatósági bizottság hatáskörébe utalja a törvényhatósági vagyon kezelésének és jövedelmének hovafordítása, középületek emelése, közintézmények és üzemek berendezése, vállalatok létesítése és rendeltetési, szervezeti és kezelési módjuk megállapítása kérdésében hozandó szabályrendeletek megalkotását és így az *önkormányzat hívei csak megelégedéssel fogadhatják a javaslatnak ezt a rendelkezését, amely ebben a tekintetben az önkormányzat jogait elismeri.*

A törvényjavaslat által megalkotott törvényhatósági új szervezetnél első sorban feltünnek *a városi tanács megszüntetésére és a közigazgatási bizottság hatáskörének korlátozására vonatkozó rendelkezések.*

A törvényjavaslat kimondja, hogy az ebben tervezett kisgyűlés megalakulásával egyidejűleg *a városi tanács megszünik* és hogy azokban az ügyekben, amelyek eddig törvény vagy szabályrendelet értelmében a törvényhatóság, illetve a városi tanács intézkedő hatáskörébe tartoztak, jövőre *a polgármester magánhatóságként intézkedik és határoz;* a polgármester pedig a hatáskörébe utalt egyes ügyek vagy ügycsoportok intézését, személyes felelősségének érintetlensége mellett, helyetteseire (a főjegyzőre és egyes városi tanácsnokokra) bízhatja, amikor is *a megbizott az ilyen ügyet a polgármester nevében intézi el* és annak *elintézéséért személyesen is felelős.*

A törvényjavaslat a városi tanács megszüntetésére vonatkozó rendelkezéseit *különösen gyakorlati* szempontokból indokolja azzal, hogy ezzel az intézkedéssel *a tanács tagjait kívánja mentesíteni, igen gyakran, feleslegesen sok időt igénybevevő tanácsüléseken való részvétel alól,* hogy a személyes felelősség elvének fokozottabb érvényesülése az ügyek érdemi intézésében *nagyobb megfontoltságot fog eredményezni* és a közigazgatás egyszerűsége és gyorsasága tekintetében is meg fogja hozni az annyira kivánt javulást, amely eddig az ügyeknek tanácsban való elintézése miatt *nem volt elérhető.*

A három pillér

A javaslat *megszünteti* a közigazgatási bizottságnak *elsőfokú hatósági jogkörét,* valamint felebbviteli hatáskörét és az előbbit a törvényhatóság első tisztviselőjére, az utóbbit pedig a javaslatban részletesen megjelölt különböző hatóságokra bízza.

Ezek az intézkedések a javaslat indokolása szerint azon alapulnak, hogy a közigazgatási bizottság összetételénél, a reá ruházott feladatok nagyságánál és eljárási módjánál fogva a hatásköréből ezúttal kivont intézkedések és rendelkezések megtételére *megnyugtatóan nem alkalmas* és hogy a javaslatban foglalt ezektől a rendelkezésektől az igazgatás *gyorsítása, egyszerüsítése és az egyéni hatóság felelősségérzete következtében jogszerüségének fokozása is remélhető.*

A városi tanács, mint testületi intézmény, megszűnése következtében a közigazgatás szervezete három oszlopon fog nyugodni. Ezek: *a törvényhatósági bizottság közgyülése, a kisgyülés, a polgármester és helyettesei.*

Az autonómia sértetlen marad

A törvényjavaslat a törvényhatósági bizottság eddigi hatáskörét *lényegében nem érinti* és tulajdonképpen csakis a törvényhatósági bizottság felebbviteli jogkörét és bizonyos egyes olyan kisebb jelentőségű ügyeknek intézését veszi ki a törvényhatósági bizottság hatásköréből, amelyek *az önkormányzat lényegét egyáltalán nem érintik.* Arra vonatkozólag, hogy a törvényhatósági bizottság egyéb nagyjelentőségű feladatai mellett, összetételénél fogva, felebbezett konkrét ügyek elintézésére nem alkalmas, *már általánosan kialakult a vélemény* és már régóta sürgetik az illetékesek, hogy ezeknek az ügyeknek elintézését valamely más szervre bízzák, amely kisebb összetételénél és a fellebbezett konkrét ügyek részletesebb és alaposabb megtárgyalása miatt ezeknek az elintézésére *inkább alkalmas.*

Automobilok villamos berendezése | MÁGNESEK DINAMÓK INDÍTÓK AKKUMULÁTOROK | Szerelés javítás és kiegészítés

URNER ÉS BERKOVITS

Scintilla, Index, Fenag, Hagen, Kienzle vezérképviselete

Budapest, V. Pozsonyi-út 4/f. Telefon: Aut 148-84

SZENTGÁLI ANTAL ÉS LANGEN KÁROLY

Központi iroda: VI., Berlini-tér 3. Telefon: L. 913-57.

okl. mérnökök, építési vállalkozók

Anyagtelep: V., Wahrmann-u. és Ujpesti rakpart sarkán. Telefon: J. 515—55.

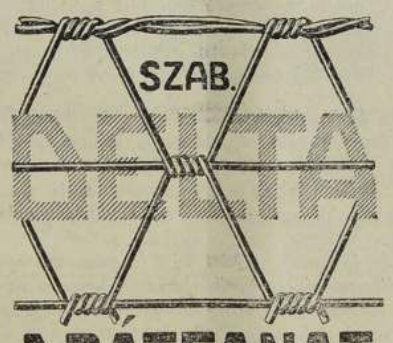

DRÓTFONAT

A LEGJOBB KERITÉSANYAG.

KOLLERICH PÁL ÉS FIAI

BUDAPEST. IV. FERENC JÓZSEF RAKP. 21.

Széchy Endre

okl. mérnök, építési vállalkozó

Budapest, VI., Bulyovszky ucca 12.

TELEFON: ut. 269-65

V

BUDAPEST,

VI., HORN EDE UCCA 5.

TELEFON:
L. 994-51
L. 985-23

Teherautópótkocsik
Teherautokarosszériák
Autóbuszok

Gyártja:

NAY és RÓNA

gép- és szállitóeszközgyár

Budapest, X, Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80.

Egyébként a javaslat *a törvényhatósági bizottság hatáskörét érintetlenül hagyja.* Igy változatlanul megmarad a törvényhatósági bizottság hatáskörében a politikai levelezési, felirási jog, a közigazgatási panaszjog, a szabályrendeletek alkotásának joga, a területét érintő kérdésekben való határozás, a szervezetével kapcsolatos kérdések tekintetében való intézkedés, a törvényhatóság tisztviselőinek, a bizottságok és választmányok választás alá eső tagjainak és mindazoknak, akiket valamely közjogi szervhez a törvényhatóság képviseletében választás útján kell kiküldeni, *megválasztására vonatkozó jog,* a költségvetés és zárszámadás megállapítására és a gazdasági természetű ügyek intézésére vonatkozó hatáskör, a nagyobb vagyonszerzések, elidegenítések, megterhelések és terhes szerződések *kötésére vonatkozó jogok,* valamint — amint fentebb már említettem — a vagyon állagának és jövedelmének hovafordítására, középületek emelésére, közintézmények és üzemek, berendezések, vállalatok létesítése és rendeltetési, szervezeti és kezelési módjuk megállapítása kérdésében történő határozás, a saját szükségleteinek fedezéséről és a közszolgáltatások behozatáláról és megszüntetéséről történő rendelkezés.

Az uj tárgyalási rend

A törvényhatósági bizottság *tárgyalási rendjére vonatkozólag* a törvényjavaslat *részletes* intézkedéseket tartalmaz, amelyben megállapítja az elnök jogkörét, a tárgysorozat összeállításának módját, az ügyek előkészítését, a tanácskozásra, a határozathozatalra vonatkozó intézkedéseket. Az ügyek előkészítése tekintetében akként rendelkezik, hogy *a közgyűlés egyes ügyek előkészítésére szakbizottságokat alakíthat;* e szakbizottság tagjainak száma *mindig páratlan, de tizenegynél több nem lehet,* elnöke a törvényhatóság első tisztviselője, vagy helyettese. Kimondja a javaslat, hogy a szakbizottságok hatásköre csak a közgyűlés, vagy a kisgyűlés hatáskörébe tartozó ügyekre vonatkozik és — úgy mint eddig — *csak véleményadásra terjed,* amely véleményeket *a törvényhatóság első tisztviselője útján terjesztik a szakbizottságok a közgyülés, vagy a kisgyülés elé.* A szakbizottságok zárt ülésben tanácskoznak és határoznak. A közgyűlés elé tartozó ügyeket, még ha azokat a szakbizottságok tárgyalták is, *a kisgyülés készíti elő.*

A tanácskozás és a határozathozatal rendje tekintetében a javaslat a következő fontosabb intézkedéseket tartalmazza. Ugyanabban a vitában *minden bizottsági tag csak egyszer szólhat a tárgyhoz;* a hozzászólás időtartama *rendszerint nem lehet hosszabb fél óránál,* amelyet az elnök javaslatára a közgyűlés *legfeljebb egy óráig hosszabbíthat meg.* A részletes vitánál a hozzászólás *10 percnél tovább nem tarthat.* Ha a vita *két órán túl terjed* és a tárgyhoz már legalább négy bizottsági tag hozzászólt, a törvényhatósági bizottság az elnöknek vagy bármelyik tagjának indítványára *az egyes hozzászólások időtartamát korlátozhatja.* Ez a korlátozott időtartam azonban *10 percnél rövidebb nem lehet,* amelyet azonban annak *kétszeresére lehet felemelni.* Ha a hozzászólási időtartam korlátozása után legalább hat bizottsági tag szólt már a tárgyhoz, a törvényhatósgi bizottság az elnöknek vagy bármelyik bizottsági tagnak indítványára felszólalása nélkül, *egyszerű szavazással elhatározhatja, hogy a kérdés tárgyalását berekeszti.* Az interpellációkat és a tárgysorozatba felvett ügyekkel össze nem függő önálló indítványokat *csak a tárgysorozatba felvett ügyek letárgyalása után lehet előterjeszteni* és ilyen ügyekben a felszólalás a közgyűlés előzetes engedélye nélkül *15 percnél tovább nem tarthat.*

Részletesen megállapítja a javaslat a széksértés esetét és annak tárgyalási módját. *A széksértés büntetése 500 pengőig terjedhető pénzbirság* és a széksértésben elmarasztalt bizottsági tag tagsági jogait *mindaddig nem gyakorolhatja, amíg a kirótt bírságot le nem fizette.* Aki a reá kirótt bírságot *hat hónap alatt nem fizeti meg, bizottsági tagságát elveszti.*

Mi a kisgyűlés hatásköre?

A közigazgatás új szervezetének második oszlopa: a kisgyűlés, amelynek *elnöke a főispán,* akadályoztatása esetében, vagy, ha a főispáni állás nincs betöltve, a törvényhatóság első tisztviselője, illetőleg ennek helyettese. A kisgyűlés tagjai: *az oda megválasztottak és a javaslatban említett tisztviselők.* Vármegyékben 12—24, törvényhatósági jogú városokban 12—20 törvényhatósági bizottsági tag tagja a kisgyűlésnek, és a tagoknak vármegyékben $\frac{5}{6}$-od részét, törvényhatósági jogú városokban $\frac{3}{4}$-ed részét, a törvényhatósági bizottság *titkos szavazással* 3 évre választja, vármegyékben $\frac{1}{6}$-od, városokban $\frac{1}{4}$-ed részét pedig *3 évre a főispán nevezi ki,* azzal a megszorítással, hogy *tényleges szolgálatban álló köztisztviselőt a kisgyülés tagjává sem megválasztani, sem kinevezni nem lehet.* A tisztviselők közül a kisgyűlés tagjai vármegyékben: az alispán, a főjegyző, a második főjegyző, a tiszti főügyész; törvényhatósági jogú városokban pedig a polgármester, a helyettes polgármester, a főjegyző, a városi tanácsosok és a tiszti főügyész. A kisgyűlést akként kell összeállítani, hogy abban mind a legtöbb adót fizető, mind az összes választók által választott tagok vármegyékben $\frac{2}{5}$, városokban pedig $\frac{1}{3}$-ad részben legyenek képviselve.

A kisgyűlés hatásköre: *elsőfokon való intézkedés* azokban a törvényhatósági közérdekű ügyekben, amelyekben az intézkedés joga *jelenleg a törvényhatósági bizottságot illeti,* de amelyeket a javaslatnak a törvényhatósági bizottság hatáskörét megállapító része *nem utal a törvényhatósági bizottság hatáskörébe,* továbbá *másodfokon határoz* azokban a közérdekű ügyekben, amelyekben *eddig a törvényhatósági bizottság volt hivatott határozni,* végül előkészítése a *törvényhatósági bizottság közgyűlése elé terjesztendő ügyeknek.*

A harmadik pillérje a közigazgatás új rendjének: *a polgármester, illetőleg annak helyettesei.* Ezzel a polgármester hatásköre *lényegesen bővül* és intézkedési joga az *eddiginél lényegesen nagyobb lesz.*

A jogorvoslatok egyszerűsítése

A közigazgatás egyszerűsítését és gyorsítását szándékoznak elérni a javaslatnak a hatósági fokozatok, a jogorvoslati határidők és a jogorvoslatok *korlátozására* vonatkozó rendelkezései. A jelenlegi törvényekben és szabályokban elsőfokon eljárni hivatott közigazgatási hatóságok változatlanul megmaradnak; másodfokú hatóság azonban abban az esetben, ha elsőfokú hatóságként a törvényhatóság első tisztviselőjénél alsóbbrendű hatóság járt el, úgy közérdekű ügyekben a kisgyűlés, egyesek magánügyeiben pedig a törvényhatóság első tisztviselője, — ha pedig elsőfokú hatóságként a törvényhatóság első tisztviselője, vele egyenrangú vagy magasabb hatóság járt el, úgy *a miniszter.*

Az árvaszéknek, valamint a közigazgatási bizottság egyes különleges alakulatainak elsőfokon hozott határozatai ellen *közvetlenül az illetékes miniszterhez van helye jogorvoslatnak,* ha azonban az illető ügyben közigazgatási bíróság előtti eljárásnak van helye, úgy ez a jogorvoslat *igénybe nem vehető, hanem közvetlenül a közigazgatási bírósághoz kell panasszal élni.*

Minden elsőfokú közigazgatási véghatározat ellen *csak egy fokú fellebbezésnek, illetőleg a közigazgatási bírósághoz intézhető panasznak van helye,* kivéve, ha a felebbvitelt valamely jogszabály *kifejezetten kizárja,* vagy ha további fellebbvitelt valamely jogszabály *kifejezetten megenged.* Közbeszóló intézkedések, — tehát nem az ügyet eldöntő végházározat — ellen *jogorvoslatnak helye nincsen.*

A képesítés emelése

A javaslat lényegesen emelni törekszik a közigazgatási alkalmazottak elméleti és gyakorlati képesítését. Az elméleti képesítésre nézve kimondja, hogy a fogalmazói tennivalók ellátására hivatott állomásokra — a megkívánt külön szakképzettségen kívül — *gyakornokként is csak az alkalmazható, aki a jogi tanfolyamot, vagy a tudományegyetem közgazdaságikarán a közigazgatási szakosztályt szabályszerűen elvégezte és jogi, vagy államtudományi, vagy közgazdasági egyetemi tudori oklevelet szerzett.* A gyakorlati képesítés tekintetében előírja, hogy jogi képesítéshez kötött olyan közigazgatási állásra, amely a IX. vagy ennél még magasabb fizetési osztályba van sorozva, — az alispánt és a polgármestert kivéve, — csak az alkalmazható és csak az léptethető elő, aki az elméleti képzettségen felül *a gyakorlati közigazgatási vizsgát is sikeresen kiállotta.* Gyakorlati közigazgatási vizsgára pedig csak az bocsátható, aki a megkívánt elméleti képesítés megszerzése után a közigazgatási szolgálatban *legalább 3 évi gyakorlatot szerzett.* A gyakorlati képesítésre vonatkozó ezek az intézkedések *nem vonatkoznak* azokra a tisztviselőkre, akik a törvény hatályba lépése idejében a közigazgatási szolgálat fogalmazási szakában a szükséges elméleti képzettség birtokában *tényleg alkalmazásban lesznek.*

Az alispánt és a polgármestert a törvényhatósági bizottság közgyűlése *hat évre választja.* A közigazgatási gyakornokokat azonban *a belügyminiszter nevezi ki* és állásukban *két évi kifogástalan szolgálat után a belügyminiszter erősíti meg.* Ugyanesak a belügyminiszter osztja be szolgálattételre a közigazgatási gyakornokokat valamelyik törvényhatósághoz és őket más törvényhatóságba bármikor elhelyezheti.

A törvényhatóságnak többi tisztviselőjét *a közgyülés, illetőleg a képviselőtestület életfogytiglan választja.*

Nedves falak szárazzá tételére kizárólag
KOLLARIT
folyékony szigetelő anyagot használjon, mert ma ez a legolcsóbb és legjobban bevált szigetelő anyag. Hidegen lesz használva.
Gyártja:
Egyesült Ujpesti Vegyészeti Gyárak
KOLLÁR MIKLÓS UJPEST, VIOLA-UTCA 30-32.
TELEFON: 91 ce—43. LIPÓT 920—56.

FRANK EMIL BUDAPEST, V, Hollán-u. 9.
okl. mérnök és épitőmester Tel.: Aut. 293—27

FORGÁCS ÉS GERŐ
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 1. SZÁM
TELEFON: Aut. 805-03
HAMANN-számoló és KAPPEL-frógépek magyarországi vezérképviselete

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MERNÖK EPITÖMESTER EPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., GALAGONYA U. 2
TELEFON: AUTOMATA 625—78 SZ

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1895. A. B. C tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR UCCA 8. Telefon: József 315-29.
Központi fütés
Vizvezeték
Épület bádogos munkák

SOLTY LÁSZLÓ
KERTÉPITŐ
Kertészeti telepei: BUDAPEST, II, PASARÉTI-ÚT 129. SOLTSZENTIMRE PEST-MEGYE
TELEFON: AUTOMATA 644—31.

CSIKOS LÁSZLÓ
LAKK- ÉS FESTÉK KÜLÖNLEGESSÉGEK SZAKÜZLETE
Budapest, III, Pacsirtamező-u. 32. Tel.: J. 623-76

IFJU CRISTOFOLI VINCE
padló és falburkoló vállalata
Telefon: Lipót 921—55.
Budapest. V., Falk Miksa ucca 18—20.

KAUFMANN GYULA BUDAPEST
nyomdai és papiripari gépraktára
Kertész ucca 48. Telefon J. 405—70.

LIPNER ES TAUSZ épület- es keményfakereskedők
Iroda: VIII, Szeszgyár-u. 8. Tel: J. 310-23 és 394 24. BUDAPEST Főraktár: VII, Thököly ut 145

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

BUCHTA KÁROLY
közp. fütés és vizvezeték-berendező mester. — Telefon: Krisztina 105—01. sz.
Bpest, II., Retek u. 37.

HEIZER FRIGYES
DRÓTKERITÉS- és SODRONYFONÓ-IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., Staffenberger u. 16. TELEFON: J. 302-36.

HORVÁTH LAJOS R. T. GRAFIKAI GÉPGYÁRA
BUDAPEST, III. FENYES ELEK UCCA 4
VÁLLAL M NDENNEMŰ GÉPJAVITÁST, VASESZTERGÁLYOS, MARÁSI ÉS GÉP-LAKATOS BÉRMUNKÁKAT IS
TELEFON: AUTOMATA 624—68

Özv. Biberál Józsefné Alapittatott 1871. évben BUDAPEST,
pala- és cseréptedő-mester II., Ostrom-u. 14. Telefon: K. 507—19.

Telefon: József 464-57 **KOVÁCS OSZKÁR** Telefon: József 464-57
BADOGOS-MESTER. ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE.
BUDAPEST, IX., GYEP UCCA 56. SZÁM.

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavon ai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, asztalilapkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-ufca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

Vasszerkezeti- és lakatosárugyár
Farkas és Társa R.-T. Telefon:
Budapest, VI. ker., Lehel ucca 8. L. 908-62

KLOSE V. F. FELVONÓGYÁR
saját gyártelepünkön
VI., Gömb-u. 44. Telefon L. 960-24.
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása.

DR. SZÉKELY HUGÓ
OKL. MÉRNÖK VASBETON TERVEZŐ IRODÁJA
BUDAPEST, VII. ALSÓERDŐSOR U. 8
TELEFON: JÓZSEF 351—21.

Ki kell széjesiteni a kerületek autonómiáját

Irta: Gaár Vilmos ny. kuriai biró, az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke

Az 1893:XXXIII. t.-c. székesfővárosunk kerületi közigazgatását is önkormányzati alapon szervezte meg, az idők folyamán azonban az önkormányzati közigazgatásból *tisztviselői, bürokratikus közigazgatás lett,* amellyel a magasabb önkormányzati szerv: *a közgyűlés is édes keveset törődik.*

A kerületi közigazgatásban éppen úgy kétféle elem foglaltatik, mint a városi közigazgatásban; az egyik az autonomiának fenntartott ügyek elintézésére, a másik az állami közigazgatás közvetítésére vonatkozik. Az előljáró mint hatóság mind a két körben bír rendelkező hatalommal; a kerületi választmány, mint önkormányzati szerv, *csak véleményező, felügyelő és ellenőrző hatáskörrel bír.* Éppen

az a körülmény, hogy a kerületi választmány voltaképen csak véleményét nyilvánithatja, ellenben döntő szava nincs az önkormányzati hatáskörben, eredményezte, hogy a kerületi választmányok lényege csak formaság.

Az illető kerület megválasztja a választmány tagjait, azok u. n. alakuló ülésen meg is jelennek, utóbb is egy-két ülésen résztvesznek, de *amikor azt tapasztalják, hogy lényegében véve a kerületi választmánynak érdemleges hatásköre nincs, az ülésekről elmaradoznak* s az előljáró sem igen törekszik az eredménytelenségekről szerzett tapasztalatok után a kerületi választmányt gyakrabban összehívni.

Az 1893:XXXIII. t.-c. 31. §-a ugyan lehetővé teszi, hogy a közgyűlés szabályrendelettel a tanács és a törvényhatósági bizottság hatásköréből *a kerületi választmány hatáskörébe utaljon bizonyos ügyeket,* de ilyen átutalás a kerületi választmányok 35 éves fennállása alatt *nem történt.*

Ugy vélem, ha nem akarjuk a kerületi közigazgatás önkormányzati elemét elsorvasztani, akkor *a kerületi választmány intézményét ki kellene épiteni* olyan alapon, hogy ne csak véleményező, ellenőrző és felügyelő szerv legyen, hanem *egyszersmind rendelkező hatóság is.* A kerületi választmány hatáskörének ilyetén kibővítése szorosan összefügg a kerületi közigazgatásnak a központi közigazgatástól való nagyobb mérvű függetlenítésének kérdésével.

A kerületi közigazgatás rendelkező szerve: az előljáró közvetlenül észlelhet sok olyan körülményt, amiről a központ csak jelentésekből vehet tudomást, ennélfogva

a kerületi elöljáróságra kell bízni mindannak elintézését, amit a közönség érdekében gyorsabban és olcsóbban elintézhet a decentralizált szerv,

mint maga a társas hatóság jellegével bíró centrum. E cikk szűk keretei nem engedik meg annak kifejtését, mi mindent lehetne a kerületi közigazgatás egyéni hatóságára bízni, amit most a tanács, mint társas hatóság intéz el, de erre is fogok alkalmat találni. Itt csak az eszmét akarom a köztudatba átültetni, hogy

nem szabad a kerületi közigazgatást elhanyagolni,

különösen pedig *nem szabad a kerületi választmány önkormányzati szervezetében rejlő erőt elveszíteni.*

Természetesen a kerületi közigazgatás hatáskörének bővítése feltétlenül

megköveteli a mammuth-kerületek felosztását

és *a tenyérnyi nagyságú IV. kerület kibővítését.*

Amikor tehát a székesfőváros törvényhatóságának rendezéséről szóló törvény ujjá születik

a kerületi közigazgatás törvényét is revizió alá kell venni.

S itt nem kell visszariadni attól, hogy a kerületek *újjászervezése nagy pénzügyi teherrel jár.* Nem kell mindjárt előljárósági palotákat épiteni; az új előljáróságok *bérházakban is elhelyezhetők* és a személyzetszaporítás is a minimálisra redukálódik, mert egyrészt a régi kerületekből átvehetők és átveendők tisztviselők, másrészt a kerületi adóhivatalok amugyis már decentralizáltak. Csak a műszaki tisztviselők számát kell szaporítani; ennek egyébként már ma meg kellene történni, mert műszaki tisztviselőkkel ma sinesenek a kerületek kellően ellátva, különösen nem *végleges tisztviselőkkel:*

hetibéres és havidíjas tisztviselők látják el a nagyfontosságú épitkezési ellenőrzés felelősségteljes munkáját.

A kerületi közigazgatás *igazi mostohája* a fővárosnak, Még az 1893:XXXIII. t.-c. rendelkezései sem mentek át teljesen az életbe. Igy e törvény 25. §-a azt rendeli, hogy a polgármester *köteles* évnegyedenkint legalább egyszer a kerületi előljárókat értekezletre összehívni. Ezeken az értekezleteken, amelyeken a tanács összes tagjainak és a polgármester által kijelölt központi tisztviselőknek *részt kell venniök,* minden kerületi előljáró jelentést tesz az előljáróság ügyviteléről, megbeszélik a szerzett tapasztalatokat és javaslatba hozzák az egységes ügyvitel céljából szükséges intézkedéseket. Köztudomású, hogy

ilyen értekezletet a polgármester sohasem tart; a tanács tagjai a kerületek igényeiről és szükségleteiről közvetlen tájékozódást nem nyernek

s innen van, hogy a kerület és a központ nem egészítik ki egymást, hanem *egymással a leggyakrabban szembe kerülnek.* Ilykép természetesen a kerületi közigazgatás a központival szemben *alábbrendelt helyzetbe kerül* s azt a törvényhatósági bizottság nem észleli. De nem is igen észlelheti, mert ugyancsak az idézett 25. §. szerint a törvényhatósági bizottság elé terjesztendő évnegyedes vizsgálati eredményekről *eddigelé a közgyülésnek nem volt alkalma tudomást szerezni.* Abban a hitben zárom e cikket, hogy

a kerületi közigazgatás mostoha helyzete az ujjászervezés törvényhozási munkájánál meg fog szünni

és a kerületi közigazgatás *megerősített autonomiával* fokozottabban fogja lehetővé tenni a *jó, olcsó és gyors közigazgatás valóra válását.*

A SZÉKESFŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA rendeletének megfelelően
FÜSTMENTES a tüzelés NAGY SZÉN-MEGTAKARÍTÁSSAL

Gyártja:
RÓCK ISTVÁN ÉS ELSŐ BRÜNNI GÉPGYÁR RT.
I., BUDAFOKI-UT 70.
Egyéb gyártmányok:
Gőzgépek, gőzkazánok, téglagyári, jéggyári berendezések, olaj- és borsajtók.
Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

Parketta és padlózási vállalat
NAGY KALMÁN Rákóczi tér 17. Telefon: J 431-88
Mindennemű padozat készítése egyszerű és diszes kivitelben. Javitások jutányos áron.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

Fővárosi tisztviselők és azok hozzátartozóinak
a legjutányosabb áron szállitunk eredeti
Wellner és Clarfeld
alpacca, valamint alpacca ezüst evőeszközöket 90-es pecséttel
Árjegyzéket dijmentesen küldünk
TELEFON: Automata 219—69. szám
12 havi részletre
ALPACCA ÁRUFORGALMI VÁLLALAT BUDAPEST, Bálvány u. 16.
Pontos cimre kérjük ügyelni.

CSIMÁR KÁROLY ÉPITŐMESTER
TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA
Alapitva 1904 — Budapest, I., Böszörményiut 18 — Telefon Aut. 510-86

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest, V., Falk Miksa ucca 26. Telefon Aut. 208-93
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

JANCSURÁK GUSZTÁV
rézmüves-mester
Budapest, IX., Ferenc-ucca 39.
Telefon: József 308—47.

KISS BELA ÉS TÁRSA
KERTÉPITŐ ÉS KERESKEDELMI KERTÉSZETI TELEPEK
II., Pasaréti-ut 77 — II., Hegyalkuti-ut 3
Telefon: Aut. 644 02.

Alapitási év 1868. **CRISTOFOLI VINCE** Telefon J. 381-47
KŐPADLÓ, FAYANCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31. — Azelőtt Ilka u. 34.

Tóke György ácsmester és tetőemelési vállalkozó
Budapest, VI., Hungária-körut 79.
TELEFON: LIPÓT 975-62

Radiátorok, Fütőtestek, Hőálló zománcozás
25 ÉVES GYAKORLATTAL
BIEDL KÁROLY
Budapest, VII. kerület, Hársfa ucca 57. szám
TELEFON: JÓZSEF 451—43

STILLER G. A. és TÁRSA REszelőGYÁR
Vállalja új reszelők szállitását és használt reszelők fölvágását
BUDAPEST, I., FORGÁCH UCCA 9.
Alapitva 1895. évben. — Telefon: L. 913—36.

SPORIK FERENC
tetőfedő-mester és tetőket jókarbantartó vállalkozó
VÁLLAL: pala műpala, cserép és kátrány-lemezzel fedett tetők javitását és jókarban tartását
Budapest, III., Pacsirtamező-utca 53. Telefon: Óbuda 625-72.

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

fürdőszoba berendezések
Jégszekrények, Sörkimérők — Elektromos Hütőberendezések
A mészáros-hentes, cukrász, vendéglő és tejipari üzemek részére
WIESEL ADOLF
Iroda és gyár: VI. Dessewffy u. 30 — Üzlet: VI, Vilmos cs. út 47
Telef: L. 912—63 és Aut. 291—20

„STEAUA" MAGYAR KŐOLAJ R.-T.
REX benzin
speciális autó és traktorolajok, aszfalt, porolaj
Központi iroda: V, Nádor-u. 2. Telefon: Aut. 939-25
Telep: csepeli petroleum kikötő Telefon: J. 309-86
Telepek, szabadraktárak, benzinkutak az egész országban.

Kész ajtók és ablakok vasalva és alapmázolva
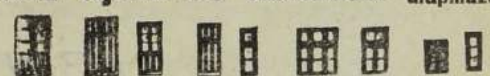
nagy mennyiségben, azonnal kaphatók Készit azonkivül tömör hálószobákat és rendelésre rajz szerint, mindenféle asztalosmunkát a legszolidabb kivitelben **Malomsoky József** asztalosárugyárrt
Gyártelep: VII., FRANCIA-ÚT 11. SZÁM
Telefon: T. 464—65, 464—66. Prospektus dijtalan

ÉPITŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Uj hajlékban a fővárosi könyvtár

A FŐVÁROSI HIRLAP számára irta:
LIBER ENDRE TANÁCSNOK

A főváros közigazgatása a legutóbbi évtizedekben minden kulturális kérdést megértéssel és szeretettel karolt föl. Ennek a megértésnek a tanubizonyítéka az is, hogy nemcsak azokat az iskolákat tartja fenn, amelynek fenntartása törvényes kötelessége, *hanem olyan iskolákat is, amelyekre csupán a lakosság nagyobb kulturális igényeinek a kielégítése céljából áldoz nagy anyagi erőket.* De ezeken az iskolákon kívül van a fővárosnak sok olyan kulturális intézménye, amelyek azt igazolják, hogy

a főváros vezetősége felismerte a mindinkább előtérbe nyomuló kulturális szükségletek fontosságát.

Ilyen intézménye a fővárosnak a *Fővárosi Nyilvános Könyvtár*, amely az ember szellemi kincseinek mindenki által hozzáférhető tárháza.

A *Fővárosi Nyilvános Könyvtár* 1895-ben létesült. Első szervezési szabályzatát a főváros törvényhatósági bizottság közgyűlése 1903 január 30-án hagyta jóvá, *végleges* szervezési szabályzata pedig *1925-ben* készült. A könyvtár, amely 1911. év óta nyilvános jellegű, kezdetben a főváros statisztikai hivatalával együtt működött. 1914 május 1. óta a gróf Károlyi-u. 8. számú fővárosi iskolaépület földszinti és I. emeleti helyiségeiben van elhelyezve. A könyvtár szervezete szerint két részből áll: a tudományos jellegű központi könyvtárból és a fiókkönyvtárakból, melyeknek a száma: 12. A központi könyvtár célja: a városi igazgatás körébe eső irodalom lehető teljes kiépítése,

a főváros történetére vonatkozó irodalomnak, főképpen az alapvető tudományos munkák összegyüjtése

és a közönség szélesebb rétegei számára való hozzáférhetővé tétele.

A könyvtár ma már minden nagyvárosban gazdag forrása a szellemi erőknek, amelynek

olvasói között mindenkor ott találjuk a társadalom minden rétegét.

Nem akarok rámutatni a nyugateurópai nagyvárosok híres és nagyszerű könyvtáraira, de meg kell állapítanom azt, hogy *a gyakorlatias Amerika is rájött arra, hogy milyen óriási kulturális és nevelő erő rejlik a könyvben,* s hogy maga a közület is milyen nagy mértékben hasznosítja később a maga számára a polgáraiknak nyujtott elméleti és gyakorlati tudást. Az amerikai könyvtárügy ma már csodálatosan fejlett, az utolsó 50—60 esztendő alatt hatalmas anyagi eszközökkel *bámulatos könyvtár-kultúrát teremtett* és nincs az a nagyobb város, amely hatalmas könyvtárakkal ne rendelkeznék. Hogy a könyvtárakat közületek, vagy magánosok tartják-e fenn, az éppenséggel nem bír fontossággal.

Nálunk, sajnos, ezen a téren *magánosok áldozatkészségére nem igen lehet várni* és ezért kommunális, illetve municipiális feladatnak kell elvállalni az egész városi lakosság igényeit kielégítő nyilvános közkönyvtárak megszervezését. De Amerikában nemcsak hogy a közkönyvtárak igyekeznek mindent megtenni a közönségért, hanem

a közönség tisztelete és nagyrabecsülése a könyvtárral szemben is mindenkor fokozottabb mértékben áll fenn.

Az amerikai könyvtárak népszerűségét nagyban emeli azoknak *sokszor fényűző külseje és berendezése is.* Ez a fényűzés azonban *nem feltétlen kelléke a jó könyvtárnak,* de mégis meg kell állapítani, hogy a helyes és célszerű berendezés mellett

a könyvtár külseje is sok esetben vonzó erőt gyakorol

azokra, akikben eddig még nem erősödött meg az a tudat, hogy szabadidejüket vagy legalább is annak egy részét kulturális fejlődésükre kell fordítani, ha részt akarnak venni abban a közös nemzeti munkában, amelynek egyik fontos alapja a kulturális élet.

A háború után bekövetkezett nehéz gazdasági viszonyok között sokáig nem lehetett gondolni a könyvtár megfelelő elhelyezésére, de

csakhamar ismételten felmerült a könyvtár megfelelő elhelyezésének a szükségessége

és ezt a szükségességet *a főváros könyvtári bizottsága is megállapította.* Volt olyan terv is, amely a fővárosi könyvtárat a *Főherceg Sándor-téren* építendő új épületben kívánta elhelyezni; egy másik terv szerint a *Lónyay-utcában* építendő új fővárosi bérház félemeletén és elsőemeletén nyert volna elhelyezést, vagy a volt piarista-épület kiürítése esetén, oda helyeztessék át, de mindezeknek a terveknek a megvalósítása több-kevesebb akadályba ütközött.

Végre az 1926. év végén a főváros jelenlegi könyvtárigazgatójának szakvéleménye, valamint az érdekelt szakemberek meghallgatása után, a főváros törvényhatósági bizottságának a közgyűlése a *Wenkheim*-palotának könyvtári célokra való megvételét, illetve erre a célra való átalakítását határozta el.

Az épület központi fekvésénél fogva, valamint belső szerkezeténél fogva is

minden tekintetben megfelel a könyvtár igényeinek.

A kormányhatóság nemcsak a palota megvételét, de annak átalakítási terveit is *jóváhagyta.* Ezek az átalakítási tervek a legmesszebbmenő körültekintéssel készültek el. Az épület 60 helyisége biztosítja a könyvanyagnak megfelelő elhelyezését, a nagy termek pedig kiválóan alkalmasak olvasótermeknek, de emellett

az átalakítás a nagy termek művészi kiképzését sem fogja semmiféle irányban megváltoztatni.

Az átalakítások, amelyek az épületnek más célra való felhasználása esetén is feltétlenül szükségesek lennének, *minden nehézség nélkül elvégezhetők lesznek* és az erre a célra szükséges költségek egy részének a fedezetét a jövő évi költségvetés *biztosítja.* Az épület átalakítási munkálatai a következő év elején veszik kezdetüket, és minden remény meg van arra, hogy még

1930. évben az új fővárosi könyvtár, a főváros kulturális életének ez a centruma, átadható lesz

és a fővárosi könyvtár fejlődését *hosszú időkre biztosítani fogja.*

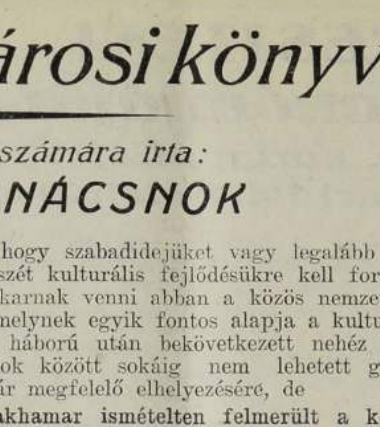

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
SZEPESSY SÁNDOR UTÓDA SZEPESSY GYULA
okleveles mérnök, Budapest, VII. Abonyi-utca 25. Telefon: J. 380-30

TUNGSRAM
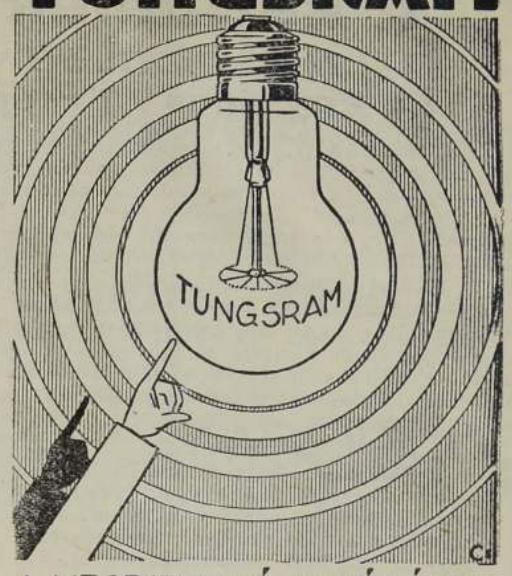

A MEGBIZHATÓ IZZÓLÁMPA

Kapuszta Gusztáv
építőmester
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ UCCA 3.
Telefon: József 393—08.

JEGYUD GYULA
IRODABUTOR KÜLÖNLEGESSÉGI GYÁRA
BUDAPEST,
II., FŐ UCCA 68. és GYORSKOCSI UCCA 23.
Telefon szám: Automata 53—23.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

HARTMANN ÉS CSÁSZÁR
ALAPÍTTATOTT: 1889-BEN
ELEKTROTECHNIKAI, MECHANIKAI ÉS RÁDIÓ TÖMEGCIKKEK GYÁRA
BUDAPEST, V, KÁDÁR-U. 6
Gyengeáramú és Rádiófelszerelési cikkek
Préselés csiszolás, ezüstözés, aranyozás, nikkelezés és egyéb színezések

Alapítva 1908
LUDVIG JÁNOS
mázoló- és fényező-mester
Budapest, IX., Angyal ucca 34. Telefon: J. 302-76

FISCHER ANTAL szobrász
Budapest, VII., Cobor ucca 6. szám

„TUDOR"
ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: L. 923-08 Budapest, V., Váci-út 137-139 Telefon: L. 923-09
Gyárt: „Tudor" és „Varta" rendszerű accumulatorokat.

VOZARI PÁL okl. gépészmérnök
Budapest VIII, Hunyadi u. 37. Tel.: J. 373-34
VÁLLAL: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Községek, gazdaságok és épületek erőátviteli és világitási berendezések tervezését és készitését. Dynamók és motorok javitását, tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

MUSICA
r.-t. Royal-épület
VII., Erzsébet-körut 49

zongorái és pianinói
árban és kivitelben páratlanok
Legkedvezőbb fizetési feltételek
Hangolás, javitás, bérlet

Schöndorfer Jenő mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
Budapest, VIII., Gólya ucca 22. sz.
Telefon szám: József 431—72

ALAPÍTVA 1895
KERTÉSZ PÁL
CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI UDVARI SZÁLLÍTÓ
URIDIVAT ÜZLETE
Telefon: Aut. 273-04
BUDAPEST
VI., TERÉZ-KÖRUT 12

Ha majd az idegenek hirdetik, hogy: BUDAPEST — FÜRDŐVÁROS!

Irta: DORNER GYULA miniszteri tanácsos
fővárosi törvényhatósági bizottsági tag

Talán a világ legtipikusabb fürdővárosában sem írják és hangoztatják olyan gyakran a „fürdőváros" jelszavát, mint Budapesten.

Nap-nap után halljuk és olvassuk a jelszót: *„Budapest fürdőváros"* anélkül, hogy azok, — akik nem tartoznak a beavatottak közé, — tudhatnák, *hogy van-e emögött a jelszó mögött kialakult program,* vagy láthatnák egy ilyen program kialakulásának külső jeleit.

Nem fog tehát ártani, ha egy kissé szemébe nézünk ennek a kérdésnek s elmélkedünk azon, hogy miképen is lehetne ezt a jelszót valóra váltani, annak testet adni, különösen abból a nézőpontból, hogy ezen a téren *mi a fürdővárosnak feladata, teendője, kötelessége?*

Azzal — azt hiszem — nagyon hamar tisztába jöhetünk, hogy egy *egész* milliós várost, egy ország fővárosát, — ahová az egész ország adminisztrációja, ipara és kereskedelme koncentrálva van, — *fürdővárossá tenni nem lehet;* — illetőleg az olyan áldozatokat követelne, amelyekre sem az ország, sem a főváros nem képes. Arról azonban már — a siker reményével — lehetne beszélni, hogy *a város egy részének fejlesztését tereljük olyan irányba, egy részét formáljuk úgy, hogy az a rész idővel igazán fürdővárossá lehessen.* Ez a rész természetesen *csak a budai oldal,* a Margitsziget és esetleg a Széchenyi-fürdő környéke lehetne...

De hát mit is értünk tulajdonképen „fürdőváros" alatt?

Nevelni kell a közönséget is

Azt a legoptimisztikusabban gondolkodó polgártársunk is elhiheti, hogy ha meglevő fürdőinkhez még egy csomó gyógy-, sport-, vagy szórakozó fürdőt építünk, *attól még sem az egész főváros, sem annak egy része „fürdővárossá" nem válik!* Mert nem az a város „fürdőváros", amelyikben sok fürdő van, hanem csak az a város, vagy városrész, amelyikben a hétköznapi élet tülekedése, zaja, zürzavara *a lehetőségig lehalkul,* a minimumra redukálódik s minden életfunkció *a gyógyulást kereső betegek, vagy a pihenést és szórakozást kereső fürdővendégek igényeinek megfelelően van beállítva.* Csak az a város lehet „fürdővárossá", amelyikben ehhez a célhoz igazodik a városrendezés és városépítés *minden részlete,* ahol a hygiene, a csín, a tisztaság, a fokozott rend és fegyelem dominálja az egész város vagy városrész technikai, szépészeti és adminisztrativ berendezkedését. Csak egy így berendezkedett város vagy városrész válhatik igazán „fürdővárossá" s csak egy ilyen fürdőváros gyakorolhatja azt a vonzóerőt, ami nélkül *minden propaganda erőtlen,* hiábavaló s csak féleredményeket érhet el!

Erre a berendezkedésre természetesen a város közönségét is nevelni és irányítani kell; de ez a feladat egy külön téma, amivel most foglalkozni nem kívánok, hanem inkább azokra a kötelességekre akarok rámutatni, amelyek e cél érdekében *a város vezetőségére hárulnak s amelyek a város fürdőpolitikájának alapját képezik.*

Ezek a kötelességek követelik, hogy a város vezetőségének kialakult programja legyen s teendőit *ne véletlenül felbukkanó gondolatok,* meg nem érlelt eszmék vezessék, hanem minden lépést jól átgondolt, *szervesen összefüggő tervezet irányítson.*

Igen messze vezetne s egy hirlapi közlemény kereteit messze túlhaladná, ha ezt a feladatkört a gyógytényezők, a városrendezés, közlekedés, rendészet stb. nézőpontjaiból külön-külön taglalnám. Ehelyett tehát inkább egy összefoglaló képet akarok nézeteimről adni, s gyakorlati észrevételek kapcsán kívánom a tennivalókat vázolni.

Balkán a luxusfürdő körül

A szorosan vett fürdők, szanatóriumok szállók, szórakozó helyek stb. építését és üzemben tartását *nem tartom városi feladatnak.* Ezen a téren teljesen eleget tesz a város közönsége kötelezettségeinek, ha azokat az intézményeket létesíti, amelyek a szociális gondoskodás fogalma körébe esnek (népfürdők stb.) vagy olyan létesítményeket alkot, amelyekre a magántőke nem vállalkozhatik (sportuszodák stb.). Minden, ezen a körön túleső építkezés vagy üzem a magánvállalkozás területe s a város feladata csak az lehet, hogy *megteremtse azokat a méltó kereteket, amelyek közé a fürdőváros intézményei elhelyezkedhetnek.*

Már pedig ezen a téren még igen sok tenni és pótolni való van. Mintha senki sem törődnék azzal, hogy a fürdők közvetlen és távolabbi környékének vonzó, kellemes képet adjunk, pedig *csak ilyen környezetben érezheti magát jól a gyógyulást, pihenést vagy szórakozást kereső fürdővendég.* Hiába építünk csodakastélyokat fürdőkül, ha a kapun kilépve a fürdővendég egyszerre egy zajos, rendetlen, kellemetlen környezetben találja magát.

Nézzünk csak körül legdíszesebb, legelőkelőbb fürdőnk — a Gellért-fürdő — környékén. Először is találunk egy bizarr összevisszasággal megépített teret. Van itt *aszfalt, kockakő, keramit, makadám burkolat, van gyalogjáró, pótgyalogjáró, vicinálisállo-*

Bizonyosan megtalálja
Renault
húsz különféle típusú
könnyű-, gyors-, vagy nehéz teherautója között azt a tipust, amely kategória, teherbírás és ár tekintetében legjobban megfelel.
Reiman
Budapest V, Vörösmarty tér 3

Vitéz Márton Ferenc építési vállalkozó
Tervez és épit családi házakat, villákat stb
I. Csillagvölgyi út 3. Telefon: 661-45

MAGYAR KIR. ÁLL. VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
IGAZGATÓSÁG: BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 19-23. SZ.
GYÁRAK:
Telefon: József 460-29 — Eladási osztály József 311-39
BUDAPESTI M. KIR. ÁLLAMI GÉPGYÁR
BUDAPEST, X., KŐBÁNYAI-ÚT 21 — TELEFON: J. 460-20, 460-29
Vasúti állomás: Budapest-Józsefváros.
DIÓSGYŐRI M. KIR. VAS- ÉS ACÉLGYÁR
DIÓSGYŐR — Telefon: Miskolc 2-48.
Vasuti állomás: Diósgyőr-Vasgyár.
Telefon: József 460-29 — Eladási osztály József 311-39

Gyártmányok:

Gépek: Rendes és keskenyvágányú gőz- és motoros mozdonyok, motoros hajtányok és sínautók. Félstabil gőzgépek túlhevítővel és anélkül, kipuffogós és kondenzátor üzemre. Ipari stabilmotorok, szívógáz- és földgázüzemre. Lokomobilok gőz-, benzin- és szívógázüzemre. Magajárók, gőz- és szívógáz-üzemre. Traktorok vontatási és szántási célokra, benzin-, petróleum- és nyersolaj-üzemre. Golyóscsapágyas cséplőgépek rendes kivitelben és szalmaaprítós szerkezettel. Szalmakazalozók vasból és fából. Cséplőgépekre szerelhető lóherefejtő-, kukoricamorzsoló-, bab- és borsócséplő- és repcecséplő-készülékek. Szalmafelhordók. Teherautomobilok, autobuszok, locsolóautók, tűzoltóautók, kombinált tűzoltó- és locsolóautók. Automobilok különleges célokra. Utcaseprőgépek. Úthengerlők, gőz-, benzin-, nyersolaj- és szívógáz-üzemre. Lakókocsik. Öntözőkocsik. Vízállomási berendezések. Téglasajtolók.

Gép- és kocsialkatrészek: Gőzkazánok, sajtolt keretlemezek, kerékpárok, kerékvázak, kerékabroncsok és tengelyek, úgy a rendes, mint a keskenyvágányú mozdonyok, tenderek és vagónok részére. Kovácsolt gép- és hajóalkatrészek, könyöktengelyek stb. Tartalékalkatrészek mozdonyokhoz, mezőgazdasági gépekhez, automobilokhoz. Automobilalkatrészek ú. m. öntvények, kovácsolt és sajtolt alkatrészek.

Hidak és vasszerkezetek: Vasúti és közúti hidak, bármely méretben és kivitelben. Hídszerkezetek és magasépítési vasszerkezetek, alacsony- és magasfeszültségű antennaállványok. Darúk, fordítókorongok, tolópadok, zsilipszerkezetek, „Bauer"-féle szab. kettős vaslétraállványok.

Félterméknyek: Ingot, buga és lapka, különféle méretekben.

Hengerelt áruk: Kereskedelmi rúdvasak. I és U vastartók. Szerkezeti és idomvasak. Durva-, kazán- és hajólemezek. Bordás- és tekercsrúgóacél. Reszelőacél. Verőlécek és dobsinek.

Felépítményi anyagok: Nagy- és kisvasúti sínek, hozzávaló szög- és laposhevederek, alátétlemezek, hevedercsavarok, tyrefondok, sínszegek és Grover-gyűrűk. Csúcssinek és vasaljzatok. Teljes nagy- és kisvasúti váltók, kitérők, keresztezések és fordítókorongok.

Öntvények: Acélöntvények, Martin-, mangán-, tégely- és elektroacélból nyersen és megmunkálva. Különféle vasöntvények nyersen és megmunkálva.

Csövek: Öntöttvas-csövek 6 m. hosszúságig, karmantyús, vagy karimás kötéssel. Öntött idomcsövek.

Kereskedelmi áruk: Kereskedelmi öntvények, öntöttvas karikás kályhák és tűzhelyek, Jobbágy-féle szabadalmazott folytonégőkályhák.

Apróbb anyagok: Gazdasági és egyéb acélszerszámok. Különféle szerszám és gyorsesztergaacélok. Szegecsek, csavarkulcsok stb. Különféle minőségű tűzálló (dynas és chamotte) téglák, normális és alakos kivitelben. Barnaszénkátányszurok.

más, illemhely, négy gyümölcsösbódé, uccai trafik, benzinkút, autobuszállomás, sziklára ragasztott csúnya hirdetéstömeg; — van itt minden, ami nem való egy előkelő fürdő közelébe, de nincsen pl. járdasziget, úgyhogy a fürdőből a Duna partjára kimenni — egy kissé törődött embernek — egyenes *életveszedelem.*

Ha pedig két legrégibb, de egyszermind legnagyobb hírű fürdőnk — a Lukács- és Császárfürdő — környezetét vesszük szemügyre, akkor *itt találjuk a Zsigmond ucca legrendezetlenebb részét,* itt találunk egy tolató pályaudvart, fővárosi kőteret és kaviceslerakó helyet. Épületes látvány az az ormótlan téglafal is, amivel a két fürdő közötti melegvizű tavat falazták el, pedig ha ezt a tavat — ahol a Nymphea thermalis is díszlik — gondoznák és karban tartanák, *egyik látványossága lehetne a környéknek.*

Nem említem e visszásságok között az ujlaki vízművet, amely füsttel szokta a Margitszigetet elárasztani, mert ennek napjai — hála Istennek — már meg vannak számlálva.

Óriási csokrot lehetne kötni az izléstelenségek, — rendetlenségek — és hiányokból, azokból, amelyekből csak bemutatóul írtam ide néhányat.

Mintha mesterségesen volnának ezek a ferdeségek fürdőink vonalába belefonva, annak ellenére, hogy *legtöbbjük orvoslása nem is kerülne fantasztikus összegekbe,* csak gondosság, vezető program kellene, s egy-két év alatt mindezt rendezni lehetne, *még a rendes költségvetési kereteken belül is.*

Parkok nélkül nincs fürdőváros

Nem kicsinységek ezek, nem kákán csomókeresés ezeknek a formátlanságoknak a felsorolása, mert *megszüntetésük nélkül sohasem lesz sem Budapestből, sem annak egy részéből fürdőváros.* Annyira fontos fürdőink környezetének átformálása, hogy még a messzebb menő, városrendezési munkálatok végrehajtása előtt, *még ideiglenes jelleggel is,* rendet kell teremtenünk, ha számot tartunk arra, hogy fürdőink vonzóerejét ne csökkentse, hanem emelje annak a városrésznek a legmeszebbmenő rendezése, ahol a fürdő fekszik.

Ezek a feladatok is integráns részei egy programnak, amely Budapest egy részének fürdővárossá való fejlesztését célozza. Azért kerülnünk kell ezen a téren is az ötletszerűséget, s minden munkát az egységes tervbe kell beilleszteni.

A költségvetés tárgyalásakor *K. Császár* Ferenc javasolta egy egységes parkozás tervének elkészítését. Ez az egészséges gondolat a legszorosabban kapcsolódik az itt előadott fejtegetésekhez, mert hiszen egy fürdővárosrész egységes terve és programja el nem gondolható a parkozás terve nélkül. Fű, fa, virág minden talpalatnyi helyre, fokozott csend, tisztaság, rend és fegyelem a fürdők közelében: csak így haladhatunk a felé az ideál felé, amit *európai értelemben vett* fürdővárosnak lehet nevezni.

Elkerülhetetlen szükségesség tehát, hogy sürgősen kijelöljük azokat a területeket, amelyeket a fürdők közvetlen környezetének lehet tekinteni s *legelsősorban ezeken a területeken végre kell hajtani mindazokat a munkálatokat,* amelyek szükségesek ahhoz, hogy ezek a részek a hygiene, a csín, a tisztaság, a rend és fegyelem nézőpontjából minden jogos igényt kielégítsenek.

A második lépés ezeknek a részterületeknek egymással való összekötése lesz, s így majd igazán fürdővárossá lesz kialakítható az az egész városrész, amelyet fekvése és természeti kinesei erre a rendeltetésre alkalmassá tettek.

Mi a legjobb reklám?

Ismételten ki kell emelnünk, hogy a fürdővárosrész *külső kialakítása és rendezése* nélkül, pusztán fürdők vétele és építése útján, a fürdőváros jelszóból *sohasem lesz valóság,* a szép álom sohasem realizálódik.

A fürdőváros belső értékéhez méltónak kell lenni a külső foglalatnak is, s csak e két tényező harmonikus hatása fejtheti ki azt a vonzóerőt, amit a fürdőváros nem nélkülözhet. Ezeket a *valóságos* értékeket *a reklám és propaganda nem pótolhatja,* sőt ezek is csak akkor érvényesülhetnek igazán, ha messzehallatszó szavuk igazi értékeket hirdet.

Minden fürdővárosnak vagy fürdőnek szüksége van arra, hogy vendégei a legjobb benyomásokkal, a legszebb emlékekkel távozzanak, mert *nincs jobb reklám a kielégített fürdővendégnél;* — annál nagyobb szüksége van erre Budapestnek, Csonka-Magyarország fővárosának, amelynek az ellenségek légiói ellen kell megvívnia harcát a létért, a boldogulásért.

Minden fegyver, amit ebben a vértelen, de könyörtelen harcban ki nem használunk, *egy vesztett csatát jelent;* ragadjunk meg tehát minden eszközt, amely alkalmas arra, hogy ne mi, hanem az idegen vendégek légiói mondják, s vigyék minden égtáj felé a szállóigét: — *Budapest fürdőváros!*

FÖLDHITELBANK R. T.
V, Hold ucca 1.
TELEKELADÁSI IRODÁJA
(Telefon: Automata 261-25)

parcellázza az alant felsorolt ingatlanokat **feltűnő olcsó áron,** amelyek mind villamos közelében, a város legfejlődőképesebb részein fekusznek s

150 300 öles beépítésre igen alkalmas telkek

és így nemcsak családi házak és villák, de részben bérház építkezésére is alkalmasak. **Mindezen ingatlanok előnyös áron s részletfizetési feltételek mellett kaphatók a következő helyeken:**

Budán: 1. I., Inczc úton, a Ferry Oszkár út folytatásában, a Németvölgyi út és a Nárcisz út között; 2. I., Németvölgyi út 46—50. házszám alatt; 3. I., Istenhegyi út és Nógrády út között; 4. II., Hadapród uccában, a Pasaréti út sarkán; 5. II., Pasaréti út és Battai út között;

Pesten: 6. VII., Hungária körút és Egressy út sarkán és a felparcellázás alatt levő 7. VII., Kerepesi út mellett, a Zalán ucca, Remény ucca és Gróf Gvadányi út mentén fekvő telektömb. Erdeklődőknek a telekeladási iroda: **V., Hold ucca 1. sz.** nemcsak telefonon vagy levélben ad szívesen felvilágosítást, de helyszíni rajzzal is szolgál. — Telekeladást közvetítő ügynököket díjazunk.

„PALATINUS"
ÉPÍTŐ-ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: Automata 121-45, 123-85.
Budapest, V., Rudolf tér 6.

Németh Vilmos
építési vállalkozó
Budapest, Bajza ucca 4 sz.
Telefonszám: Automata 229—11

TELEFON: J 395—78 **KLATKY JÓZSEF** TELEFON: J 395—78
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 77—79, I. EM. 17.
Saját anyagtelep: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 395-78

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA ÉS KŐIPARI RT.
Központ: Budapest V, Géza ucca 5. sz.
Telefon: Automata 218-05, 218-06. sz.
Sürgönycím: DUNMESZ

Szállít: meszet, mészkövet, és kavicsot. **Bazaltkavicsot,** zuzalékot- és **méretezett zuzalékot, bazalt faragottkövet.** — **Dunaalmási** kőbányájából faragott- és vagdalt mészkövet, magas- és hidépítésekhez. Cyklopskövet. **Sirkőgyárából** márvány és svéd granit siremlékeket egyszerű és díszes kivitelben.

FEKETE ÖDÖN MERNÖK
TELEFON AUTOMATA 514-80
VÍZMŰVEK, VÍZVEZETÉKEK, CSATORNÁZÁSOK, KÖZPONTI FŰTÉSEK, SZELLŐZTETÉSEK, LÉGSZESZBERENDEZÉSEK TERVEZÉSE és KIVITELE
BUDAPEST, II, ZSIGMOND U. 1

CORDATIC
a tökéletes autópneu
TELEFONSZÁMOK:
Automata 276 02
Automata 299-02
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Budapest városigazgatása a tizenkét ügyosztály-vezető megvilágításában

A *Fővárosi Hirlap* régi hagyományához híven, a múló esztendő utolsó óráiban, ezidén is végigjárta a városi adminisztráció hivatalainak labirintusát, hogy összeállítsa azt a mozaikot, amelynek apró, színes kaviesaiból kialakul a távozó év munkaeredménye s a következő esztendő plánuma.

Ha a tavaly ilyenkor elhangzott igéreteket, az idei évre készített programot összehasonlítjuk a beszámolóval, meg kell állapítanunk, hogy bizony *sok terv maradt terv és sok igéret maradt teljesítés nélkül*... A mozaiknak vannak kétségtelenül derüs, friss, biztató szinei, de találunk semmitmondó, fakó, sőt lehangolóan sötét foltokat is, amelyek semmiképen sem illenek bele abba az optimista panorámába, amelyet a város vezetői általában elénktárni igyekszenek.

Meg kell állapítani, hogy a fővárosi adminisztráció sokat dolgozott, nagy igyekezetet tanusított, s hogy a produkált eredmény nem arányos mégsem a kifejtett munkával, annak egyik okát mindenesetre abban kell keresnünk, hogy sokszor akasztotta meg az adminisztráció nyugodt menetét pártpolitikai torzsalkodások viharos atmoszférája s politikai momentumokat kevertek sok olyan kérdésbe, amelyhez a főváros publikumának semmi érdeke nem fűződik, s az igazán fontos problémák helyett ezekre a mesterségesen teremtett „kényes kérdésekre" pazarolták el a fölös energiát.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a főváros tanácsa becsületes igyekezettel, komoly munkával igyekszik felépíteni és pótolni azt, amit az elmúlt időkben elvégezni nem lehetett, — bármilyen okból — s rajta lesz, hogy a közelmultban felmerült kisebb-nagyobb hibákat kiküszöbölje, elkerülje.

A legilletékesebbeknek, a székesfőváros kormányosainak adjuk át a szót, hallgassuk meg, mit mondanak:

Gallina Frigyes dr. főjegyző, h. tanácsnok, az elnöki ügyosztály vezetője:

— A nagy feladatok közül — amelyeket ezidén akartunk megvalósítani — sajnos nem egy halasztódott el a jövő esztendőre. A közigazgatási reform, az ügyosztályok szaporításának, illetve a régi ügyosztályok visszaállításának kérdése ugyan foglalkoztatta a törvényhatóságot, határozatot is hozott, de a kormány jóváhagyása mai napig nem érkezett le, így *a megvalósítás tényleg elmaradt, akár a műszaki igazgatás sürgős újjászervezése is. Az idén*

sikerült ezzel szemben 1927 nov. 1-ig visszamenően végrehajtani a tisztviselők fizetésrendezését,

a 229 hetijegyzékes hivatalnoki állást pedig ideiglenes hivatalnokokká szerveztük át.

— A központi igazgatás szervezetét részben újjáalakítottuk, míg az az ügyosztályok szójelválasztása, szaporítása, illetve a túlságos mértékben apasztott végleges tisztviselői létszám emelése — miután a felügyeleti kormányhatóság addigra remélhetően jóváhagyja, *a jövő év elejére marad.*

— A székesfőváros törvényhatóságának életében

korszakos változást fog jelenteni a jövő évben megvalósítandó közigazgatási reform.

A főváros közigazgatásának jelenlegi szervezete, amelyet az 1872. évi XXXVI. tc., illetve a kerületi igazgatásra vonatkozólag az 1893. évi XXXIII. tc. alkottak, jórészben *elavult*, a mai kor igényeit és kívánalmait megfelelően kielégíteni nem képes és ezért elódázhatatlanná vált az igazgatásnak minden részletre kiterjedő szerves reformja. Ennek a megvalósítása csak törvényhozási úton lehetséges, az autonomiának csak kezdeményező és véleményező szerepe lehet ebben. Abból a célból, hogy a főváros a maga észrevételeit és javaslatait *az előkészítés alatt álló törvényjavaslatra megtehesse, felterjesztésben arra kérte a belügyminiszter urat, hogy a törvényjavaslatot — amely törvényerőre emelkedése esetén a főváros igazgatását hosszú évekre kihatóan fogja szabályozni* —

még a parlamenti tárgyalás előtt a főváros tanácsának adja ki.

— De nem mulasztottunk el egyetlen alkalmat sem arra, hogy minden intézkedést megtegyünk nemcsak a hatáskörünkön kivüleső, hanem a hatáskörünkbe tartozó ügyekben, a fennálló bajoknak és hibáknak az orvoslására és megszüntetésére. Igy a központi igazgatás körében az utóbbi időben különösen sok panasz merült fel egyes tanácsi ügyosztályok túlterhelése és a műszaki adminisztráció hibái miatt. Ezeknek a bajoknak az eredetét tulajdonképen a létszámcsökkentés alkalmával kényszer folytán végrehajtott hivatalösszevonásban és személyzeti létszám cseökkentésében kell keresni. Ezeknek a panaszoknak a megszüntetése céljából

részletes tervezetet dolgoztunk ki a tanácsi ügyosztályok visszaállítására, a harmadik alpolgármesteri állás újbóli megszervezése, a műszaki igazgatás újjászervezése,

hitelnyilvántartó hivatal és műszaki számvevőségi osztály felállítása, valamint a statisztikai hivatal létszámának kiegészítése iránt.

— A jövő évben mindenekelőtt foglalkozni kívánunk a főváros pénzügyi helyzete által megengedett határokon belül a *közigazgatási személyzet anyagi helyzetének javításával.* A legutóbbi fizetésrendezéssel, amely tudvalevőleg 1927 novemben 1-től kezdve újból rendezte az illetményeket — *nem tekintjük lezártnak ez a kérdést.*

— A központi városháza *távbeszélő központjának* modernizálása folyamatban van és a munkálatok előreláthatólag a tavaszra befejeződnek, amikor is új 600 mellékállomást magában foglaló automatikus kapcsolású alközpont fogja a távbeszélő forgalmat a városházán lebonyolítani és ezzel kiküszöböljük a távbeszélő forgalomban nap-nap után felmerülő bajokat és panaszokat.

Solly Lajos tanácsnok, a középítési ügyosztály vezetője:

— A múlófélben levő esztendő sajnos nem váltotta be mindazokat a reményeket és terveket, amelyekről a *Fővárosi Hirlap* hasábjain tavaly ilyenkor beszéltem. Munkakedvünk mindazáltal *nem kisebbedett* és továbbra is megmarad eddigi jelszavunk: *dolgozni.* Azt hittem, hogy ez a jövőben sem marad jelszó, hanem pozitiv eszköz, közös cél Budapest szépítése és nagyobbá tétele érdekében. Most pedig ugyanazt mondom, amit tavaly: Ahhoz, hogy minél több eredményes munkát végezhessünk, gondoskodni kell a munka egyszerűsítéséről, az adminisztráció gyorsításáról és olcsóbbá tételéről. Más reformok útján s az egyéni felelősség kiterjesztésével ugyanezt a célt akarjuk elérni. Mindez azonban, természetszerűen, *nem zárja ki a szükséges ellenőrzést.*

— Az eredményes munkához azonkívül megfelelő munkaerőkre is szükség van. A törvényhatóság az év folyamán át is érezte ennek a szükségességét, a közgyűlés elhatározta a műszaki adminisztráció zavartalan menetéhez szükséges *személyzet szaporítást;* sajnos a kormányhatóság ezt a határozatot mai napig még nem hagyta jóvá, így végrehajtani nem lehetett, jóllehet

egyre jobban érezzük a munkaerők hiányának hátrányait.

— Az idei munkaeredménnyel mindazáltal meg lehetünk elégedve. A kislakásépítés utolsó szakasza befejeződött. Az idén épült házak kivétel nélkül költségvetésszerűen, a tervekhez híven és

egyetlen fillér hiteltúllépés nélkül készültek el.

— Bámulatos gyors és preciz munkája volt az ügyosztálynak a *120 szükséglakás elkészítése,* ahova november elsején már be is költöztek a lakók. Sok munkát adott a kórházak alapos restaurálása. Elkészítettük az új iskolák terveit és költségvetését, a Dandár uccai népfürdő terveit; a kivitel, sajnos, jövőre marad.

— Ugyancsak a jövő esztendő feladata lesz a *Németvölgyi uti* kislakásos bérházcsoport *harmadik* pavillonjának megépítése. Készülünk a további szükséglakásépítésekre is, s azt hiszem, hogy *a tavasszal újabb 120 ilyen lakást készítünk.*

— A jövő esztendő középítési programjának jelentősebb fejezetei még: a *központi autobusz-garázs,* az *új Szeretetotthon,* a további *kórháztatarozás,* az *Uj Szent János-,* a *Margit-*

DROPPA SÁNDOR
ÜVEGESMESTER
BUDAPEST, VII, Rottenbiller u. 29.

Margalit Andor és Ödön
mérnök-építőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 386—43 és József 429—24

MEGJELENT A PÉNZVILÁG szenzációs karácsonyi száma
Minden ujságárusnál kapható
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII., József-körút 86
Telefon: József 322-95

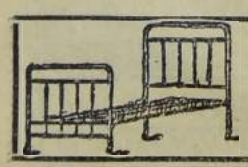

Mielőtt máshol vásárol, saját érdekében, tekintse meg új helyiségében
HIKKER
réz- vasbutorgyár készítményeit Ágybetétek, kárpitos áruk, ágynemü és paplanok gyári árban. VII., Dohány ucca 1. sz. Károly körut mellett. Tel. J. 422-12.

és *Szent István-közkórházak* kibővítése, az új *Bakteriológiai intézet*, az új *Tüdőbeteg gondozók*, az *Egészség-háza stb.*

— A jövő év egyik legjelentősebb munkája kétségtelenül az iskolaépítés is:

az idei költségvetésben megszavazott fedezetből három, a jövő év terhére pedig legalább négy iskola épül a külterkeken.

— A jövő esztendő feladata lesz az új *központi kórház* megvalósításának előkészítése is. Reméljük, hogy az előmunkálatoknál tovább jutunk s ha minden jól megy,

letehetjük az új Rókus alapkövét is.

Csárman Ferenc h. tanácsnok, az egyesített út-, csatornaépítési- és városrendezési ügyosztály vezetője:

— Az egyesített ügyosztály a mult esztendőben igen hatalmas munkát végzett és még nagyobb feladatok várnak megoldásra. Az út- és csatornaépítési munkák közül legnagyobbak a *Kelenföld általános csatornázása*, a Sárbogárdi úti és Fehérvári úti főgyűjtők építése, amelyek már igen előrehaladt stádiumban vannak. Előkészítjük *Buda általános csatornázásának munkálatait*, a Duna-jobbparti nagy főgyűjtő és az új szivattyútelep építését. A tervek már készen is vannak. A pesti oldalon a Rákospatak szabályozása, az Angyalföld csatornázása és az új főgyűjtő csatorna építése vannak folyamatban. Az 1400 méter hosszú angyalföldi főgyűjtő a Rákospatak mentén halad és töle nem messze torkollik a Dunába. Nagy erővel

folytatjuk e munkák mellett a csatornahálózat kiépítését, a régi rossz csatornák átépítését.

A folyó évben megépített új csatornák hossza kereken *16.000 folyóméter*. A központi csatorna-szivattyútelep *elektrifikálása megtörtént*, elkészült az egyik új iszapkamra és a finom, automatikus szűrőráes. Ez

a rekonstrukciós munka jövőre egészen elkészül.

— Az útépítési osztály *263.101* □ *m. kocsiútburkolatot és 171.425* □ *m. gyalogút-burkolatot épített*. Sajnos, még mindig *nagyon sok a vizes makadám burkolat*. Jövőre nagy erővel folytatjuk az útburkolatok modernizálását, új utak építését; a munka arányát természetesen befolyásolja majd *a pénzügyi lehetőség;* sok függ attól, vajjon

mi lesz a tervezett útburkolási kölcsönnel.

A folyó évben tervbe vett 104 uccaburkolásból *csupán kettőt nem sikerült befejezni.*

— Az új általános városfelmérés, *a régi üvegszelvények kicserélése*, az új telekkönyvi rendezés,

az új városrendezési tervek végleges összeállítása a közeljövő feladatai lesznek.

De az idén is sokat dolgozott a városrendezési ügyosztály. Elkészült a Sasad, a leendő Boráros téri híd budai hídfőjének *rendezési terve*, az V, VI, VII. kerületek külterületének általános szabályozási terve stb. Elintéztünk 3300 építési engedélyt, s rengeteg kisebb-nagyobb telekszabályozást. Felosztás útján mintegy 3500 új telket alakítottunk ki. Kivánatos volna egy *külön telekszabályozási csoport* mielőbbi szervezése. Most van munkában a *telekszabályozási szabályrendelet is.*

Berczel Jenő dr. tanácsnok, a közjogi, katonai, illetőségi és kegyúri ügyosztály vezetője:

— A kegyúri munkaprogram összeállításánál a személyzet járandóságainak biztosításán kívül *három* irányadó elvet kell szemelőtt tartani. Gondoskodnunk kell a kegyuraság alá tartozó épületek karbantartásáról s nem kis gondot okoz a háború és az utána következő gazdasági leromlás idején kellőképen nem gondozott, *nagy művészi értékekkel bíró* templomok helyreállítása. A közeljövő feladata az 1922. év folyamán felállított új plébániák és helyilelkészségek templomainak és plébániáinak megépítése. A *harmadik* főszempont, — mely ugyan nem kegyuri kötelezettség, de az 1868. évi LIII. tc. alapján méltányossági szempont: — a főváros területén élő különböző *hitfelekezetek segélyezése*. Visszapillantva az elmult esztendőre: a *Tabáni* és a *Szent Anna* templom belsejét renováltuk és festettük, elkészültek a *Szent István Bazilika új apostol-szobrai*, amelyek mind művészi teljesítmények. Október hó folyamán adtuk át rendeltetésének az újonnan épült *Törökőri* templomot, a *Béke téri templom* zárókövét pedig a jövő év tavaszán helyezhetjük el.

— Igen nagy súlyt helyezek arra, hogy a főváros perifériális részein, ahol a lelki gondozásra a legnagyobb szükség van, minél előbb emeljünk Istennek hajlékot. A jövő év folyamán épül meg a Külső Váci uti *(Tripoliszi)* templom, amelynek előkészületei már folyamatban vannak. Ezután kerül a sor a *Külső-ferencvárosi* és a *Lőportárdülői* templomokra.

— A trianoni békeszerződés (1921:XXXIII. t.-c.) óriási munkát okozott az ügyosztálynak. Mintegy *60.000 budapesti lakosnak kellett optálnia a magyar állampolgárságot*, minthogy illetőségi községüket a békeszerződés elszakította Magyarországtól.

— Az optálást elmulasztóknak az 1922. XVII. t.-c. 24. §-a szerint *visszahonosítást kell kérniök*. Ily

visszahonosítási ügy körülbelül 25—30 ezer darab volt ezideig,

úgy, hogy *hetenkint most is 80—110 egyén tesz honpolgári esküt az ügyosztályban.*

— Mint ismeretes, új lakhatási bizonylatot kellett kiállítani s kell időnkint megújítani, a fővárosban lakó összes külföldiek részére. *Körülbelül 60.000 Budapesten lakó külföldi honos lakhatási ügye is állandóan foglalkoztatja az ügyosztályt.*

— A katonai osztály a laktanyák tatarozását, a katonatisztek elszállásolását, az önként jelentkezők toborzását végzi.

— Az ügyosztály közjogi alosztályát legnagyobb részben az országgyűlési képviselőválasztók és törvényhatósági választók névjegyzékének összeállítása és kiigazítása foglalta le.

— Végül a házasság kihirdetése alól havonta átlag 4—500 esetben ad felmentést az ügyosztály.

Lobmayer Jenő dr. tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője:

— Közlekedésügyünk az elmult esztendőben általánosságban a *haladás* képét mutatja. A *Bszkrt.* a legsürgősebb problémát, a *felépítmények rekonstrukcióját majdnem teljes egészében befejezte*, úgy, hogy a 409 kilométer hosszú hálózat — egy kis töredék kivételével — *kifogástalannak mondható.*

— A rekonstrukciós munkák mellett nagyobb súlyt tudtunk a *kocsipark feljavítására* is helyezni. *Az új tipusu ikerkocsik igen jól beváltak*, a közönség kedveli s rövidesen már *20 ikerpár, vagyis*

40 kocsi fogja a közönséget szolgálni, újabbak megrendelése pedig tervben van.

Az elmult esztendőben ezeken kívül *még 40* motoroskocsival szaporodott a waggon-park, amelyek eddig szolgálati és tehervontatást végeztek. *Mostmár naponkint mintegy 1300 kocsi van forgalomban.*

— Az 1927. esztendőben *298 millió utast szállítottunk*, ez a szám a legutóbbi évek tapasztalatai szerint évenkint 6—7 %-kal nő. Januárban már valószínűleg *320 millió utast fog számíthatni a Bszkrt.* Naponkint *240.000 kilométert* futnak be a kocsik a *65 reláción.* A közönség érdekében

most van kidolgozás alatt az ideális menetrend.

Ennek a megvalósításánál a relációk számát csökkenteni fogjuk (Wienben pl. közel 2000 kocsinál csak 72 reláció van), de ennél a rendszernél *sűrűbbé és gyorsabbá fogjuk tenni a közlekedést, az átszállási alkalmak csekélyszámú szaporítása mellett.*

— A legelőrehaladottabb stádiumban van ezidőszerint *a fogaskerekű vasút elektrifikálása. A felsővezetéket már fölszerelték, s az új áramátalakító állomást már ki is próbálták*, a felső állomást átalakították, csak a *8 elektromos lokomotiv* leszállítása van hátra. *A késedelemnek nem a Bszkrt. az oka, hanem az a sajnálatos tünet, hogy*

a magyar gyáriparban beállott koncentráció olyan munkás- és munkahely redukcioval járt, amely a szállítási határidőket néhány hónappal kitolta.

(Folytatása a 17. oldalon.)

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
Tervez és készit: Vizvezetéket,, csatornázást, épület és minden e-mű bádogos munkát
BUDAPEST, V, SOLYOM U. 20
T: Aut. 297-56

SZMOLEN PÁL
lakatosmester és szerszám készitő
BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 6
ALAPITÁSI ÉV 1897
Legszakszerűbben és legolcsóbb n készit uj szerszámokat a kőfaragó-szobrász, műkő, burkoló. pa kettázó, kövező, kő. müves stb. ipar részére

ELEKTROMOTORGYÁR RT.
BUDAPEST, V, DRÁVA U. 5
TELEFON: L. 909-88.
GYÁRTMÁNYOK: ELEKTROMOTOROK, DINAMÓK, ÁRAMÁTALAKÍTÓK, MOTORDINAMÓK ÉS GENERÁTOROK

VÖGEL ALAJOS SZOBRÁSZ
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR UCCA 3.
ALAPITÁSI ÉV: 1895. TELEFON: Aut. 502-31.
Épület, szobrász és műkőmunkák készitése

KÖRNYEI LAJOS
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ és ARANYOZÓ MESTER
Iroda: BUDAPEST, X., SZŐRÉNY-U. 5.
Műhely: VI., STEFÁNIA ÚT 2. TEL. J. 441—99

TASY JÓZSEF
Budapest, VII, Övucca 200. — Telefon: Lipót 965—46. szám
ÉPÜLET, BUTOR, PORTÁL-ASZTALOS ÜZEME (SAJÁT HÁZABAN)

OETL ANTAL
VASÖNTÖDE és CIPŐVAR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 8—31—53.

DIÓSY JÁNOS
rézárukereskedő
BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 24.
TELEFON: JÓZSEF 420-55

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

RADIATOROKAT ÉS KAZÁNOKAT
központi fütésekhez gyárt a
MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T.
Budapest, X., Gyömrői út 76. sz.
Telefon J. 390-34 és 350-88

SOPRON-GYŐRI TEJ ES YOGHURT
A LEGMEGBIZHATOBB:
SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI R.T.
Központi üzem és irodak:
I., Fehérvári út 33-35. Tel: J. 305-31., J. 428-01

Fütés Viz Gáz **Szentgyörgyi és Társa**
Telefon: József 8-97 Budapest VIII. Baross-u. 88

— Ami a Bszkrt. egyéb *új vonalépítéseit* illeti, ezek között az *Aréna úti egységes forgalom* megteremtése volt a legfontosabb, bár tudatában vagyunk annak, hogy a *Máv. aluljáró* miatt a megoldás még nem teljes. Intenziv tárgyalásokat folytatunk, hogy az aluljárónál átszállási kényszert *ideiglenes megoldással is kiküszöböljük.*

— A jövő esztendőre tervezett munkák közül letárgyaltuk az *I. ker. Villányi út*—Alkotás uccai, a *III. ker. Bécsi úton* az óbudai temetőhöz, valamint a *Filatori-gáti állomáshoz* vezető villamos vasúti vonalak terveit. Foglalkozunk azonkívül a *Rózsadombnak* a villamos vasúti hálózatba való bekapcsolásával is. Ugyancsak

jövő évre vettük tervbe a Rákóczi úton a vágányoknak útközépre való áthelyezését.

— Az *autobuszközlekedés* fejlesztése szempontjából fontos változásokat várhatunk a tavasszal leszállításra kerülő 100 új autobusz üzembehelyezése után. *Az eddigi 12 vonal helyett 21 új jól átgondolt reláción fogjuk az autobuszközlekedést lebonyolítani.*

— Az *autobuszgarage* kérdését a tanács úgy oldotta meg, hogy időmegtakarítás céljából 3 legnevesebb és legelismertebb szakértőnket bízta meg a tervezéssel. Minden törekvésünk az lesz, hogy

a garázs egy esztendő mulva üzembehelyezhető legyen.

— Az ügyosztály közgazdasági osztálya az idén több eredményes akciót kezdett a főváros ipara és kereskedelme és a mai súlyosan nehezedő gazdasági helyzet enyhítése érdekében. Igy többször felírtunk a kormányhoz *a forgalmi adó rendszer egyfázisuvá való átalakítása*, a *fényűzési adó* teljes revíziója, az *ingó-jelzálog* kérdésének újbóli napirendre tűzése érdekében. Ezek az akciók nem jártak még teljes sikerrel, viszont *teljes sikerrel járt a kisipari hitel kielégítésére irányuló mozgalmunk.*

— Nagy mértékben foglalkoztatja ügyosztályunkat az *Árumintavásárok kérdése* is. A főváros sőt az egész ország ipara, kereskedelme, a főváros idegenforgalma szempontjából nagyjelentőségű probléma ez, éppen ezért foglalkozik a főváros azzal a gondolattal, hogy

az árumintavásár kérdését gyökeres revizió alá veszi, esetleg részvénytársasági alapon vagy a főváros házi kezelésében.

Dolgozunk *az állandó kiállítási terület megvalósításán*, fokozottan gondunk lesz az idegenforgalmi propaganda fejlesztésére, végül rendezni kívánjuk az alkalmi *kiállítások ügyét*, hogy *megakadályozzuk az esetleges visszaéléseket a nagyközönség jóhiszeműségével.*

Lamotte Károly dr. tanácsnok főjegyző, a pénzügyi ügyosztály vezetője:

— *A pénzügyi ügyosztály 1928. évi munkásságából kiemelendő a Községi Takarékpénztár megalapítása és az 1928. évi költségvetésnek a tárcarendszer szerint való összeállítása.*

— *A Községi Takarékpénztár megalapításával több mint 30 év óta sürgetett kívánság teljesül. A vonatkozó tárgyalások még az 1927. év végére nyulnak vissza, a pénzügyi ügyosztály előterjesztése azonban csak 1928 elején készült el és került elsősorban a pénzügyi bizottság 12-es albizottsága elé. A Községi Takarékpénztár intézményének létesítése ügyében tett előterjesztés hosszas közgyűlési vitát provokált és így csak április havában hozott határozatot. Minthogy a belügyminiszter a közgyűlési határozatot jóváhagyta, a Községi Takarékpénztár július 12-én megalakult s működését meg is kezdette. A legközelebbi jövő feladata lesz a Községi Takarékpénztárnak a főváros pénzkezelésébe és hitelműveleteibe való bekapcsolása.*

— *A költségvetésnek tárcarendszer szerint való összeállítása voltaképen az önkormányzati testületek háztartása hatályosabb ellenőrzéséről szóló 1927: V. tc. megfelelő részének, illetve az erre vonatkozólag 42.200/27. B. M. számú körrendelet rendelkezéseinek végrehajtása, mégpedig olymódon, hogy az a főváros tanácsának jelenlegi szervezetével, nevezetesen az ügyosztályokra való felosztással összhangban legyen. Ennek az újításnak a hitelkezelés pontossága és az azzal járó felelősség szempontjából van fontossága és jelentősége.*

— *Az említetteken kívül a pénzügyi ügyosztály egész sereg kisebb jelentőségű és főleg a belső kezelés megkönnyítése szempontjából fontos újítást hajtott végre az év folyamán, amelyek az ügyes-bajos dolgaikban eljáró feleket sok időpocsékolástól mentették meg.*

Purébl Győző dr. tanácsnok, a közoktatási ügyosztály vezetője:

— Az idei évre előkészített programot az ügyosztály — sajnos — nem tudta teljes egészében keresztül vinni, mindazonáltal nagy és érdemes munkát végzett. *Az iskolaépítési program* megvalósítása halasztást szenvedett ugyan, de a jövő tavasszal már biztosan megkezdhetjük a megvalósító munkát, amelynek *legalább négy új kültelki iskolaépület* lesz az eredménye. Örvendetes eseménye volt az esztendőnek a *nyolc osztályú elemi iskolák* kísérletképen való megnyitása három budapesti iskolában, amellyel elsőnek valósítottuk meg a gyakorlatban a kultuszminiszter nagy népoktatási reform-terveit.

— Az évről-évre növekvő számú óvodásgyermekek gondozására *tíz* kisdedóvóban nyitottunk *újabb napközi otthonokat*, úgyhogy az elmult iskolaévben már összesen *66 kisdedóvóban* részesültek a jelentkező gyermekek *egésznapos gondozásban* — ebédben is. *A VI., Tátár uccai kisdedóvót egésznapos gyermekotthonná* alakítottuk át:

itt a gyermekeket a Kormányzóné Őfőméltósága ruházza és élelmezi.

— Az elemi iskolák tanulóinak száma 5413-al szaporodott. A létszám emelkedése következtében az osztályok számát szaporítani kellett, aminek sajnálatos következménye az lett, hogy a legtöbb iskolában a váltakozó tanítást kellett bevezetni. Elemi iskolai napközi otthonokban több mint 12.000 gyermekről gondoskodunk.

— A 6-os bizottság felülvizsgálta az iskolákat és az iskolaépítési programot. Ennek pozitív eredménye az lesz, hogy

a jövő évben legalább négy új iskolánk lesz

az I., Lenke úton, a III., Római-fürdőn, a X., Ceglédi úton és a II., Farkasréten.

— Fokozott törekvésünk

az iskolai testnevelés tökéletesítése.

Az I. ker., Ostrom uccában és a II. ker., Marczibányi téren *ifjúsági játszótereket létesítettünk* a szabadtéri sportok ápolására. A polgári és középiskolák *úszástanulása már kötelező.* Az oktatás a Császár-fürdőben történik.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozo, kövezö-mester
Budapest VIII, Agyteleki ucca 17. Telefon József: 325-88

BENEDEK JÁNOS
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-MESTER
BUDAPEST, VII, ABONYI UCCA 4. SZÁM

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos,
egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV, Magyar u. 42-44
Telefon automata 854-08.

Hirsch László
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I., BUDAFOKI-ÚT 22
TELEFON: JÓZSEF 821—17

A
BUDAPESTI HIRLAP
minden előfizetője INGYEN kapja a karácsonykor megjelenő KINCSES KALENDÁRIUMOT és a Budapesti Hirlap minden vasárnap megjelenő, páratlan érdekességü 36 oldalas KÉPES MELLÉKLETÉT
Kérjen mutatványszámot! Bárkinek szivesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII, József-körút 5

RÁBA-KRUPP
NEHÉZ TEHERAUTÓK
LOCSOLÓ AUTÓK
SZEMÉTGYÜJTÖ AUTÓK
TARTÓS SZERKEZETEK
FELVILAGOSITÁST ÉS AJÁNLATOKAT AD:
Központi Igazgatóság
Budapest, Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50, 818-59

Az 1929 év új tipusai
AUTÓBUSZOK
GYORSTEHER AUTÓK
TŰZOLTÓ AUTÓK
AUTÓPÓTKOCSIK
MINDEN NAGYSÁGBAN
Magyar Waggon- és Gépgyár Automobilgyára Győr

RÁBA-A. F.
ÜZLETI GÉPKOCSIK
BETEGSZÁLLITÓ AUTÓK
SPECIÁLAUTÓK
GAZDASÁGOS ÉS BIZTOS ÜZEM
Javitóműhely és Alkatrészraktár
Budapest, Kerepesi út 26
Telefon: József 453-84

— Nagyon szép eredményeket értünk el a *gyermeknyaraltatási akciónál:*

az idén már csak 15.000 beteges kisgyermeket üdültettünk a főváros költségén.

— Az óriási fontosságú iskolaorvosi intézmény tökéletesítése is nagy lépésekkel halad előre. A fővárosban ma már

valamennyi iskolásgyermek állandó orvosi felügyelet alatt áll.

— December 29-én jár le a még nyáron szervezett 340 új pedagógusi állásra hirdetett pályázat és

a jövő év első napjaiban megtörténnek a régóta halasztott tanügyi választások is.

— Mindezekből láthatjuk, hogy az adminisztráció mindent elkövet, hogy a főváros világszerte mintaszerűnek ismert tanügyét a régi nívón megtartsuk, sőt előbbre vigyük, ahol kell tökéletesítjük.

Vajna Ede tanácsnok, a közélelmezési ügyosztály vezetője

— A közélelmezés: a fogyasztók örökös küzdelme a mindennapi kenyérért és harc a „drágaság" ellen. Röviden így lehet vázolni mindazt a gondot, bajt és tevékenységet, amely együttvéve a közélelmezést jelenti az egyénre és a hatóságra nézve egyaránt.

— A most lefolyt 1928-as év élelmezési helyzete *viszonylag kielégítő nyugalmi állapotot jelentett az év első felében.* Az élelmicikkek fölhozatala kielégítő mennyiségekben történt, az árak alakulása pedig arányos volt az előző évhez képest.

— Sajnos, ez a helyzet a nyár folyamán hátrányosan megváltozott. A nyári szárazság folytán nemcsak a burgonya, a főzelékfélék és a gyümölcsök árai drágultak jelentékenyen, de megdrágultak a takarmányneműek és a tengeri is, ami

különösen a zsír árát szöktette föl, majd csakhamar a tej drágulását is eredményezte.

— A főváros hatósága tehát a fogyasztó közönség jogos aggodalmainak csak visszhangjaképen járt el, amikor több irányú rendkívüli intézkedést kért a kormányhatóságtól a drágasággal szemben.

— A főváros azonban nemcsak a kormánytól kért a fenyegető bajok ellenében segítséget, hanem *saját erejéből is felkészült.* Különösen a szegény lakosság érdekében messzemenő anyagi támogatásokkal 40.000 métermázsa téli burgonya-készletet tároltatott a fővárosban. Mivel pedig a belföldi burgonya már a beérés után újabb drágulással fenyegetett,

a főváros külföldi burgonya behozatalával hárította el ezt a veszélyt a fogyasztó közönség feje felől, anélkül azonban, hogy ezzel a hazai mezőgazdaság jogos érdekeit károsan befolyásolta volna.

— Hála Istennek, a kedvező őszi időjárás sokat enyhített és javított a nyári szárazság kárain, úgy hogy a hivatalos és nem hivatalos aggodalmak nem váltak teljes egészükben valóra. *A nagyobb drágaság fenyegető réme eloszlott* és remélhető, hogy a főváros fogyasztói *a téli évszakot komolyabb megrázkódtatás nélkül fogják átélni.*

— A főváros fenti tevékenységével párhuzamosan az idei évben juttatta dülőre a közélelmezési intézmények korszerű fejlesztésére tervbe vett létesítményeket. Az új élelmiszer *nagyvásártelep,* a kerületi *piacok modern átépítése,* a *közvágóhidakon* és *állatvásárokon* szükséges új berendezések, részben már munkában, részben előkészítés alatt vannak.

— Ilyen kedvező auspiciumok közt nézünk elébe a jövő 1929-es esztendőnek, amelynek első feladata lesz, hogy megépítse az élelmiszer nagyvásártelepet, az új *Krisztina* körúti és *Garay* téri piacokat, valamint a közvágóhidi és állatvásári bővítéseket és új berendezéseket.

Liber Endre tanácsnok, a szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztály vezetője:

— A jövő esztendő feladatai közül *legelső helyen az új szeretetotthon megépítését kell megemlítenem.* A tervpályázat — mint ismeretes — november hó 15-én járt le és húsz pályamű érkezett be. A tervező építészek sorában a legkiválóbb magyar építőművészek nevét találjuk. A hatalmas Szeretetotthon megvalósulása, — mely európai vonatkozásban is egyike a legkiválóbbaknak lesz — néhány évig mindenesetre eltart, addig is igyekeztünk a meglevő szeretetotthonok befogadóképességét növelni. Sikerült is az Erzsébet-szeretetotthonban és a Kamara-erdei szeretetotthonban *a férőhelyek számát ötvennel szaporítani.*

— Teljes erővel folytattuk ezidén is a nyomorenyhítő akciót. Az előljáróságok útján részben készpénz, részben ingyen ebédek formájában 611.539 pengőt osztottunk szét. A népkonyha, a ruhabeszerzés stb. pedig 33.579 pengőbe került. Az étkeztetési akció során

naponta 6000 gyermek és 2000 felnőtt kapott meleg ebédet.

Összesen 65 népkonyha és 10 polgári konyha volt nyitva. A tejakcióban 2000 szoptatós anya és 2000 három éven alüli gyermek kapott ingyen tejet.

— Igen nagy jelentőségű eseménye volt az idei évnek *a hat új, tökéletes és egészen modern anya- és csecsemővédő-intézet megnyitása, melyek mindegyike napközi otthonnal van kapcsolatban.* A hat intézetben 300 gyermekről gondoskodunk. Jövőre

igyekezni fogunk legalább három új intézetet létesíteni és a hálózatot úgy akarom terjeszteni, hogy összesen legalább 24 új hatósági anya- és csecsemővédő intézet legyen.

— A Kormányzóné Őfőméltósága karácsonyi akciójával az idén is, *mintegy 11.000 gyermeket ruházunk fel.* Ebből

a Kormányzóné 3000, a főváros pedig 8000 gyermekről gondoskodik.

A jövő év tavaszán elkészül a *balatonfonyódi* fiú árvaházi üdülőtelep mellett a *leány árvaházi* üdülőtelep is.

— Szervezés alatt van az *Anya- és Csecsemővédelem Budapesti Központja,* amely ugyanazt a munkát végzi majd el, amit eddig az *Országos Stefánia Szövetség* országos szervezete végzett a főváros területén.

— Az év elején költöztettük be az 1927. évben épített kislakásos bérházakat. Összesen 1469 egyszobás, 213 kétszobás, 120 háromszobás és 4 négyszobás lakást adtunk ki az idén, ezenkívül 134 üzlet- és raktárhelyiséget. Az idén épültek meg a *Németvölgyi,* a *Róna* és *Kisfaludi* uccai bérházak. A házak teljesen készek, de csak májusra tervezzük a beköltözést. A régi kislakásos telepeket restauráltuk.

— A Lóverseny-teret részben kiürítettük, a lakókat az idén épített 120 szükséglakásban helyeztük el; jövőre újabb 120 szükséglakás építését tervezzük.

— Tovább folytatjuk jövőre a *helytörténeti emléktáblák* elhelyezését, a közte reken, parkokban igyekszünk minél több szobrot felállítani. Feladataink közé tartozik a *fővárosi képtár* létesítésének terve is.

(Folytatása a 20. oldalon)

Havas Lajos
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Pozsonyi út 2/b
Telefon: Aut. 111—79

Kárász Géza okl. mérnök építőmester
Budapest, VII., Dohány ucca 16. Tel: J. 370-38.

ICKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
Budapest, VI., Andrássy út 92
TELEFON. AUTOMATA 12—07

NEMES ÉS SCHRAMEK
OKL. MŰKERTÉSZ KERTÉPÍTŐK
BUDAPEST, I, MÉSZÁROS UCCA 56-a
TELEFON: KRISZTINA 509—38

„LUKRÉCIA"
a legjobb lószerszám festő és impregnáló
Gyártja és szállítja: VAD és TAKÁCS vegyi és olaj ipartelep
Budapest, VII., Bácskai-ucca 9. szám.
TELEFON: JÓZSEF 422—19.

ASTRA facsillár-műhely
NÁDOR LAJOS
Budapest, VII., Wesselényi ucca 41
Mintaterem: IV Váci ucca 39. sz.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 344-68

Kaucz István
épület, bútor és belsőberendező asztalos
Budapest, I., Győri-ut 1.

LAMMEL FERENC
BÁDOGOS, VIZVEZETÉK ÉS KÖZPONTI FŰTÉS
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF U. 17.
TELEFON SZÁM: JÓZSEF 441—51.

BALAJTI JENŐ Bádogos, fűtőkészülék, légszesz, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi vállalata
Budapest, II., Ostrom-utca 8.

GRUIZ KÁROLY LAKATOSMESTER
BUDAPEST, X., JÁSZBERÉNYI-ÚT 17.
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 304-75.

Fratrichevich István díszítő-festő
Elvállal templomok, épületek, lépcsőházak, kávéházak, szoba-, festő, díszítő és mázolási munkákat. — Telefon: J. 372—98.
Budapest VII, Dembinszky-u 33

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

MÜLLER D. ÉPÜLET BÁDOGOS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KIRÁLY UCCA 10. TEL.: AUT 217—64

BARTA DEZSŐ
elektrotechnikai vállalata
VI., Szondy-u. 57. Tel.: T. 379-42.

»VULKÁN«
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 66.
Telefon: Lipót 906-02.
SZERSZÁMGÉPEK
fém- és famegmunkálására
Közlőművek (Transmissió) Vasöntvények, Marási (Fräser) munkák

CSILLAGHY ÉS TÁRSA
MŰSZAKI KERESKEDELMI TÁRSASÁG
MŰSZAKI ANYAGOK, OLAJOK, GÉPEK
Telefon J. 441-44
Budapest, VIII., Kisfaludi u. 7

ROYAL
APOLLO
Tolsztoj Leó világhírű regénye filmen!
KOZÁKOK
Főszerepben: John Gilbert és Renée Adorée

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI
KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Központ: BUDAPEST, V. DOROTTYA UCCA 4. SZÁM

Sürgönycím: FŐTAKARÉK

Budapesti fiókok:

I., Horthy Miklós-út 1.
I., Krisztina-körút 133.
II., Fő ucca 2.
III., Fő-tér 2.
IV., Károly király-út 30.
V., Nádor ucca 23.
VI., Andrássy-út 2.
VII., Erzsébet-körút 58.
VIII., Rákóczi-út 11.
IX., Vámház-körút 1.

Vidéki fiókok:

Debrecen, Szent Anna ucca 13.
Nyiregyháza, Bethlen ucca 5.

Betétek könyvecskére, csekk- és folyószámlára ∽ Jelzálogkölcsönök folyósítása ∽ Tőzsdei megbizások teljesítése ∽ Külföldi követelések és pénzek vétele és eladása ∽ Váltók leszámitolása Előlegek értékpapirokra ∽ Hitellevelek bel- és külföldre

Némethy Béla tanácsnok, a közegészségi, közkórházi és köztisztasági ügyosztály vezetője:

— *A főváros közegészségi problémái közül ezidén a kórházügy állt az érdeklődés homlokterében. Az állandó kórházi ágyhiány hívta fel tulajdonképen erre a közfigyelmet és az a régi megállapítás, amely újból és újból mindig visszatér, hogy a több mint 150 évvel ezelőtt épült Rókus-kórház ma már nem felel meg a követelményeknek. Évek panaszai után most eljutottunk odáig, hogy konkrét formában lehet tárgyalni a Rókus-kórház kitelepítéséről és új modern kórház építéséről s most már joggal remélhető, hogy az új kórház felépítése nem késik sokáig. A főváros egyébként sohasem zárkózott el az elől, hogy, ha kell, áldozatokat hozzon a kórházai érdekében. Igy csak 1928-ban több mint 1,400.000 pengőt fordított a kórházi épületek gyökeres tatarozására és a kórházi felszerelések pótlására.*

— *A kórházágyhiány csökkentésére is történtek intézkedések. A Szt. László-kórház nagyobb kórtermeit kisebb betegszobákká alakították át. Ezzel lehetővé vált az Uj Szt. János-kórház skarlátos pavillonjának kiürítése, amely pavillonban 60 ágyas osztály létesült tuberkulotikus gyermekek elhelyezésére. Ez a gyermek tbc osztály a maga nemében az első Magyarországon. Hasonlóképen a kórházi férőhelyek szaporítását eredményezte a Telepi-utcai fiókkórház osztályainak új csoportosítása.*

— *Ezek az intézkedések természetesen csak enyhítették, de nem szüntették meg az ágyhiányt, mert ennek gyökeres orvoslását csak új kórház építésével lehet elérni.*

— *A modern fejlődés a gyógyítás mellett a betegségek ellen való védekezést, a profilaxist is a közegészségügyi feladatok közé állította. Ezen a téren, tekintettel a tuberkulózis nagy halálozási arányszámára, nálunk, különösen a tüdővész ellen folytatott küzdelemnek van nagy jelentősége.*

— *A főváros legújabban két új tüdőbeteggondozó intézetet nyitott meg és ezekkel együtt most már 6 tüdőbeteg diszpanzerje van Budapestnek, amelyeknek számát a főváros a jövő esztendőben még 3 új intézettel fogja szaporítani.*

— *A székesfőváros új közegészségi és bakteriologiai intézete is 1929-ben fog felépülni.*

— *A köztisztasági szolgálat terén is jelentősebb reformok következnek 1929-ben. Ezek közül talán a pormentes háziszemétgyüjtés a legfontosabb. Hasonlóképen fontos a szemétégetés kérdése. Az utcák tisztántartása és portalanítása érdekében a főváros állandóan szaporítja a köztisztasági eszközöket.*

Édes Endre tanácsnok, a városgazdasági ügyosztály vezetője:

— Az ügyosztály munkája a jövő évben is azon általános keretek között mozog, amelyeket az idén betartottunk. A fürdőépítési program *lezáródott.* Az újonnan megnyitott *Széchenyi*-strandfürdő és a *Gellért*-hullámfürdő legrövidebb idő alatt meghódították a főváros közönségét. Mind a két intézmény óriási népszerűségre tett szert, úgyhogy már az első évben szinte szűknek látszottak. Eppen ezért

foglakozunk azzal a gondolattal, hogy a Gellért hullámfürdőjét kibővítjük, illetve egy második hullám-medencét létesítünk.

A *Gellért gyógyfürdő egyéb gyógytényezőit* is fejleszteni és tökéletesíteni kívánjuk. Gondolunk a szálló további kibővítésére is, mert

a legutóbbi emeletráépítéssel nyert 80 szobával sem tudjuk a keresletet kielégíteni, olyan örvendetesen emelkedik a forgalom, főleg a külföldi vendégek száma.

— A fővárosi *Harmatvíz*-üzem népszerűsége állandóan emelkedik, ezért *az üzem technikai berendezésének tökéletesítése vált szükségessé.* Több új gépet szereztünk be, többek közt egy egészen modern palackmosó gépet. Rövidesen megnyílik *a Széchenyi-fürdő ivócsarnoka is.* Szeretnénk, ha a jövő év közelebb hozná a megvalósuláshoz a *városligeti Széchenyi-fürdővel kapcsolatos Gyógyszálló tervét is.*

— Foglalkozunk még a *Lágymányosi Népstrandfürdő* előkészítésével, *a VII. ker. előljáróság* elhelyezésének problémájával és

mindent elkövetünk az Állatkert további fejlesztésére is.

Az Állatkert igazgatói állása tudvalevően már évek óta üresedésben van, most pedig az aligazgató, *Hilbert* Rezső is nyugalomba vonult, így rövidesen aktuális lesz annak a kérdésnek az eldöntése, *kire bízza a főváros ezt a nagyszerű intézményt.* Az a szándékunk, hogy egy igen kiváló, európai látókörű szakembert állítsunk az Állatkert élére.

— Nagy intenzitással folytatjuk a fővárosi erdőségek fejlesztését, *a budai hegyvidék* szépítését, parkírozását, *a Jánoshegyi kilátótorony* környékének rendbehozását. A *Guggerhegyen* új menedékház épül *Glück* Frigyes áldozatkészségével.

— Az idén már előkészítettük a városi *biztosítás-ügy* revizióját és a jövő évben valószínűleg sikerül valóban megvetni az *önbiztosítás alapjait.* Az erre vonatkozó szabályzat előkészítésén már dolgozik az ügyosztály és azon leszünk, hogy a jövő évben minden valószínűség szerint megkezdhessük az önbiztosításhoz szükséges tőke gyűjtését is.

— A jövő év elején visszakerül a főváros tulajdonába az úgynevezett *Piarista ház is,* ahol most a népjóléti minisztérium is van. Ezt az épületet megfelelő átalakítással különböző városi intézmények elhelyezésére fogjuk felhasználni.

Borvendég Ferenc tanácsnok, a világítási és vízvezetéki ügyosztály vezetője:

— Jövőre is *folytatjuk* az évekkel ezelőtt megállapított fejlesztési programot a két világítási üzemnél és a vízműveknél. Megkezdtük és jövőre folytatjuk a *vízművek* 14 millió pengős kibővítését, amelyhez már *a kormány jóváhagyása is megérkezett.* Egyidejüen dolgozunk a jobbparti végleges vízmű előkészületein. Ez, mint már megírták, *a budai Dunaparton épül meg, Óbuda felett, míg a kútcsoportok a szentendrei szigeten lesznek.* A kettőt a Duna medre alatt *alagúttal kötjük össze.* A próbafúrások kitünő eredménnyel jártak s remélem, hogy a jövő esztendő nagy lépésekkel hozza közelebb a nagy budai vízmű terveit a megvalósuláshoz. A megyeri mű bővítése program szerint folyik. Az új medencékre már meghirdettük a versenytárgyalást is. Folyamatban van a csőhálózat terjesztése, új területek bekapcsolása. Az idén 47 km. új vízesövet fektettünk. A vízmű teljes rekonstrukciója 1930-ra lesz készen.

— Az elektromos művek fejlesztése is program szerint történik. Az

idén készült el a második 25.000 kilowattos óriási turbogenerátor szerelése a kelenföldi telepen, amelyet nemsokára követ a harmadik is.

A negyedik helye még nincs pontosan megállapítva. Szó van arról, hogy ezt a nagy egységet esetleg *nem a Kelenföldön,* hanem a Révész uccában állítjuk fel.

— A *gázműveknél* a rekonstrukció befejeződött. A vízgázgyártó berendezéseket üzembe helyeztük,

a publikum jelentékenyen jobb minőségű gázt kap

és *ezzel olcsóbbá is tettük a gáz használatát.* Jövőre vár megvalósításra a kátránydesztilláló készülékek felszerelése, amellyel a hazai szükséglet kielégítésére törekszünk. A szükséges fedezetet a szakbizottságok már megszavazták. A gázművek is jelentékeny mértékben járultak hozzá az uccai közvilágítás megjavításához és többszáz nagy fényerejű új lámpát állítottak fel a körutakon. Ezt a munkát is folytatjuk a jövő évben.

Kalter építési vállalata. I. Attila u. 3/b. J. 456-03.

Moor Géza építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Lipót 911—13

HAVAS JÓZSEF
EPITŐMESTER
BUDAPEST, I. KER., KEMENES UCCA 6

BUCSANYECZ JOZSEF
ÁCSMESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 4/b.

VAITS SÁNDOR
épitőmester, épitési-vállalkozó
Budapest, VIII., Baross ucca 77. Telefon: J. 425-01

Gruber Lajos okl. gépészmérnök
elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, IX. ker., Mester ucca 9. sz. Telefon: József 449-99

SCHWEIGER REZSŐ ÉS KULÁS JÁNOS
kövezőmesterek és útépítési vállalkozók
Budapest, III, Ürömi ucca 41

Az 1925. évi kiállításon ezüstéremmel kitüntetve.
Az 1927. évi országos kiállításon nagyezüstéremmel.
Hermann János épület és műlakatos, Budapest, I., Avar-u. 19.
Telefon: Aut. 505—82.

MELOCCO PETER
Elvállal mindennemű betonmunkát, vala mint terazzó-, műkő- és lapburkolatot
Közp. iroda: VI. Nagymező u. 51 Telefon: L. 966—52

FLIEGL BÉLA bádogos-mester
Telefon: J. 435-07 Budapest, VIII., Vas ucca 7. Telefon: J. 435-07
Készít épület- díszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését

Aziparosok legolcsóbb beszerzési forrása az Iparosok Orsz. Közp. Szövetkezete
Központja: Budapest V, Nádor ucca 22. III emelet
Irodaosztálya: VII, Klauzál tér 5. Telefon: J. 428-77
Háziipari oszt.: IV, Kecskeméti u. 13. Tel.: J 448-30
Textiloszt.: IV, Kecskeméti u. 13. Telefon: J 425-95

FARKAS LAJOS MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton épitési vállalkozó
Telefon: J. 396-78
Budapest VII, Kolumbus u. 41

KAISER HUGÓ
EPITŐMESTER Budapest, VI., Frangepán ucca 21. szám
Telefon: Lipót 901—902. szám

UFA
KELET TITKAI
DITA PARLO és PETROVICH SZVETISZLÁV
a főszerepben
OMNIA

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A „bankokrácia" alkonya

Irta: BARRI ÁGOST dr.

A banktőke túlhatalmáról gyakran keseregnek politikusok és közgazdászok. Még mindig valami ellenséges, rosszindulatú pogány istenségként festik a falra a bankvezért, aki a pénz szigonyával tengert tud felkorbácsolni, a kamatcsavar villámaival le tud sujtani, a hitel bőségszarújával fel tud emelni. Hányszor halljuk parlamentben, olvassuk cikkekben, hogy az ország a bankok kezében van, hogy minden bajnak, nyomorúságnak ők az adószedői, a haszonélvezői.

Pedig a valóság az, hogy a gazdasági szupremácia lassan-lassan kicsúszott a banktőke markából. Aki pontosan figyeli az eseményeket és a gazdasági élet alakulását, az a bankokrácia lehanyatlásának számos tünetét jegyezheti fel. *Az irányító hatalom kiesett az egykor mindenható bankvezér kezéből.*

Egészen kirívó ez a tény elsősorban a *közhitel* terén. A békében elképzelhetetlen volt akár egy *államkölcsön*, akár egy nagyobb városi kölcsön a pesti nagybankok megkerülésével. A külföldi tőkéhez az út egyedül a magyar bankhatalmasságok párnázott szobáin keresztül vezetett. Állam, város, község feltétlenül belekerült az utcájukba. Wekerle nagy valutaszabályozási művében és korszakalkotó konverziós műveletében a magyar bankvezér állammal, kormánnyal egyenrangú partnerként szerepel. Hol vagyunk ma ettől? Csonkamagyarország az állampénzügyi szanálásra szolgáló *népszövetségi kölcsönt* már minden bankközvetítés mellőzésével tudja megkötni. A székesfőváros is megtalálja a kapcsolatot a külföldi tőkéhez bankvezéreink segítsége nélkül. A nagy *budapesti városi kölcsön* pályázatán *nagybankjaink* egyszerűen *megbuktak*. A külföldi tőkepiacok közvetlen összeköttetést létesítenek a magyar nagybankok elkerülésével. *A közhitel irányításában ma már semmi része bankvilágunknak.*

A nagybank megszünt az állam bankára lenni. Az állami pénzfeleslegek nem özönlenek többé a bankok trezorjaiba, hanem a jegybank zsirószámláját duzzasztják. A kincstár már nem *bankkliens*. Sem nem adósa, sem nem hitelezője a nagybankoknak. Ehhez képest meglazult a kapcsolat a bankvezér és a pénzügyi kormányzat között. A vezér régi tradicióból még bekerül a felsőházba, meghívást kap néha ankétre, de a *bankja már nem bizalmasa, nem tanácsadója a fiskusnak*. Sőt ellenkezőleg, a fiskus teljesen felszabadította magát a bankbefolyás alól.

A gazdasági élet számos vonatkozásában az állam egyenesen bankárnak csapott fel. Helyesen-e vagy helytelenül, arról lehet vitatkozni, de tény, hogy különböző hitelakcióival a *banktőkét kiszorította* eddigi tevékenységének számos területéről. Gazdahitelt folyósít műtrágyabeszerzésre, szövetkezeteket finanszíroz, lebonyolítja a földreform pénzügyeit bankok nélkül, vámhiteleket engedélyez bankgarancia mellőzésével, kisipari, kiskereskedői hitelakciókat szervez, a bankok feje fölött. De még sokkal tovább is megy. Az *emissziós* kölcsönügy irányítását is a kezébe veszi. Megfosztotta a bankokat a szabad rendelkezés lehetőségétől még a *záloglevél-emisszió* terén is, amely a béke idején legsajátabb dominiuma volt nagy emissziós intézeteinknek. És megteremti a *hosszúlejáratú ipari hitelt*, megint csak a pesti bankok nélkül.

A nagy állami üzletek túlnyomórészt elvesztek a bankok számára. A svéd *gyufaszerződésen* pesti nagybank nem keresett. A Futura, a Hangya, a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete, a FAKSz, a Kisipari Hitelintézet, az „altruista" földhitelintézetek, az OKH hatalmas üzleti tevékenység bankári használtól ütik el a bankokat. A Pénzközpont kialakult hatalmas központi hitelforrássá. *Az állam mint üzletárs a bankokrácia részére elveszett*, de feltámadt mint üzleti konkurrens. Hiába tárgyal és egyezik meg a pesti bankvezér a külföld nagy bankárával záloglevél vagy kötvénykölcsön dolgában: közébük ékelődik az állam a maga parancsoló szavával a „felsőbb ellenőrzés" jogán. Elég csak annyit mondania, hogy szemöles van a leányzó arcán: és dugába dől a nagyszerűen megkoncipiált és zseniálisan letárgyalt külföldi kölcsön. Hol van már a régi bankokrácia? *Egyszerűen legyűrte az etatizmus.* Hogy ez jól van-e így, az más lapra tartozik. Alighanem nincs jól.

De egyéb téren is csökkent a nagybank hatalma és kizárólagossága. A gyáripar örvendetesen megindult fejlődése során hovatovább *banktól mentes új ipari tőke kezd kialakulni*, amely cselekedni, alkotni tud a bankok hozzájárulása nélkül. Ez az ipari tőke mindinkább függetleníteni tudta magát a banktőkétől, sőt képviselői egyes esetekben irányító befolyást nyernek a nagybankok igazgatóságaiban. Nagy ipari részvénytársulatok mérlegei elárulják, hogy e vállalatok *nem adósai, hanem egyenesen hitelezői a nagybankoknak*. A Kőszén, a Részvénysör, a Polgári Sör, a Rima, az Izzó, a Bauxit, a Weisz Manfréd-művek függetlenek minden bankirányítástól. A magyar közgazdasági életbe bevonult a nagy ipari kapitány, aki nem alárendeltje, hanem gyakran ellenlábasa a banktőkének. Ő is talál direkt összeköttetést a külföldi tőkéhez, amelyből nem esik le jutalék a pesti banknak. A nagybank ipari konszern-rádiusa látszólag nem csorbult, de valójában erősen lazultak a kötelékek, gyakran teljesen elszakadt a függőség fonala. A tulajdoni érdekeltség *csekély mérve* ma már nem biztosíthat irányító hatalmat a konszernvállalatok felett. A bankokrácia lehanyatlásának ez a másik nagy oka. Az etatizmus mellett az új ipari tőke ütötte a legnagyobb rést a banktőke hatalmas várfalán.

De a csapás ezúttal sem az égből jön. A bankhatalom lehanyatlásában nemcsak a gazdasági fejlődésnek van része, hanem *maguknak a bankok vezetőségének is*. A kapitalisztikus gazdasági fejlődés leghatalmasabb fegyvere a *tőkekoncentráció*. Ennek mértéke jelzi világszerte a gazdasági eredményeket, és mindenütt a nagybankok azok, amelyek a tőkekoncentráció tempóját irányítják és siettetik. Szünet ebben nem lehet, stagnálás okvetlenül visszafejlődést jelent és gyengülést okoz. A haladásnak ez útján a *pesti bankok megállottak*. Tisztelet a kevés kivételnek, de tagadhatatlan, hogy a *pesti bankvezér átlagos kvalitása süllyedést mutat*. Legtöbbje összetéveszti a tétlenséget az óvatossággal, az invencionélküliséget az előrelátással. Építőmunka helyett leépítés, élénk tevékenység helyett renyhe tartózkodás. Némely bankvezető *egyetlen cselekedete az egész évben, hogy „nem"-et mond*, ha üzletről van szó. A régi patriarchális pesti spisszer-bankelnök, aki a kereskedőket leakarta szoktatni a váltóbenyujtásról, ma sok példányban feltámadt és szoktatja le nagybankjainkat az üzletről. Ezeknek szemében a siker nem az elért eredményekben, hanem a meg nem csinált üzletek esetleges veszteségeinek elhárításában áll. Bankvezéri képesítésük egyetlen bizonyítványa, hogy „meginf nem vagyunk benne ebben az inzolvenciában." Ebből azonban még nem lehet sem keresni, sem osztalékot fizetni, még kevésbbé megőrizni az irányító hatalmat.

Nem véletlen az, hogy a pesti banktőke nem tud terjeszkedni és hogy hatalmát napról-napra kikezdik és csorbítják. A gazdasági élet *valóban leszokik arról, hogy hozzá forduljon*. A nagybankok a banktőke természetszerű felsőbbségét nem is próbálják kihasználni a *legprimitívebb kamatüzlet körén kivül*. Szótlanul és tétlenül tűrik, hogy saját tőkeerejük mérhetetlen távolságban elmaradjon a reájuk bizott idegen tőkétől és az üzlet terjedelmétől. A *tőkekoncentráció* reájuk háruló kötelességéből nem veszik ki a részüket. Néhány csekély kivételtől eltekintve, a bankok saját tőkéje a pengő-mérleg felállításakor megállapított alacsony színvonalon stagnál. Nagyobbarányú hitelműveletre a maguk tőkéje már *nem is elegendő*. Ők beérik a külföldi tőke *közvetítőjének* primitiv szerepével és mérsékelt jutalékával. Pusztul a tőzsde, devalválódik a részvényvagyon? Nem baj: a nostro-részvény olcsón került a bank tulajdonába, a lombardfedezet pedig kibir még sok nagyobb baisset. Kínálkozik új üzlet, némileg elkanyarodva a kitaposott utaktól? Persze, hogy az ügyvezető urak vótuma a direkció ülésén ismét egy zsongító „nem!" Csak semmi izgalom!

Igy fest egy magyar bankdiktátor 1928-ban. A túltápláltság önelégültsége fekszi meg a magyar bankpolitikát. Hosszú évek óta csak emészt és kérődzik régi dicsősége maradványain. *Ki beszélhet itt még félelmetes bankokráciáról?*

Hajnalhasadás a Szabadságtéren

Krausz Simonban bíznak a tőzsdén

Vasárnap délelőtt tőzsdetagok nagyobb küldöttsége kereste fel *Krausz* Simont Nádor uccai bankházában. A deputáció vezetője, *Taubner* Vilmos bankár a tőzsde nevében megköszönte *Krausz* Simonnak, hogy fáradhatatlan munkásságával és nagy önfeláldozással elsímította az utolsó hónapok tőzsdei válságát és ezáltal

veszedelmes megrázkodtatástól mentette meg az egész magyar gazdasági életet.

— A tőzsdét azonban — mondotta *Taubner* Vilmos — ki kell emelni mai aléltságából és ez csak úgy lehetséges, ha a börze megmentésére irányuló mozgalomnak élére *Krausz* Simon áll. A *Bankárok és Értékpapírkereskedők Egyesületében* az a vélemény alakult ki, hogy az *Egyesület* csak akkor érhet el eredményeket a tőzsdei üzletmenet valamint tagjai érdekében is, ha *elnökének és vezérének Krausz Simont nyerheti meg.*

Krausz Simon megköszönte a személye iránt táplált bizalmat és

kijelentette, hogy a tőzsde többi tényezőivel egyetértésben és kizárólag a tőzsde tagjai egzisztenciális érdekében hajlandó az elnöki tisztség elvállalására.

Egyébként az ő nézete is az, hogy itt az utolsó óra. *Az utolsó óra azonban, szerinte, a fellendülés kezdetét jelenti.*

— Érzem — mondotta *Krausz* Simon — olyan korszak közeledik, amely a tőzsdét visszaadja eredeti rendeltetésének. Ha nem is tudjuk még helyreállítani a béke tőzsdéjét, de

mindenesetre visszatudjuk állítani az üzlet élénkségét és a tőzsde egészséges funkcióját.

Sokat járok a külföldre és megállapíthattam, hogy *a külföld teljes bizalommal viseltetik a magyar kormányzat iránt*. A Magyarország iránt odakünn tapasztalható teljes bizalmat ki lehet használni arra, hogy *jó vállalataink részvényeit külföldi kezekben helyezzük el*, szerintem e külföldi kezek bizonyosan keresni is fogják ezeket az értékeket. Ez csak alkalmas az iránt megnyilvánuló bizalom fokozására.

A pénzügyminiszter is nagyfokú jóakaratról és teljes liberálizmusról tett tanuságot.

Jóindulattal ismerte fel a bajokat és *készek mutatkozik azokon segíteni*. Készül már *a társulati adóreformja*, amely hír szerint nagy könnyítéseket fog tartalmazni és lehetővé teszi majd a vállalatoknak, hogy valódi nyereségeiket kimutathassák. Lehetetlen, hogy ez és sok más biztató új jelenség ne érvényesüljön a tőzsdén, ahol, anélkül, hogy bárki is mesterségesen igyekezne a hangulatot befolyásolni, *vissza kell térnie a teljes bizalomnak és az üzleti élet egészséges fellendülésének.*

Krausz Simon kijelentéseit a küldöttség tagjai nagy örömmel és ovációval fogadták. *Taubner* Vilmos ezután

a tőzsde mintegy 250 tagja által aláírt emlékiratot adott át Krausz Simonnak,

amelyet a tőzsde tagjai annak megemlékezéséül nyujtották át, hogy *Krausz* Simon a legutóbbi nagy tőzsdei válság idején a tőzsdét a fenyegető katasztrófától megmentette. Egyben emlékiratban nyujtották át *Krausz* Simonnak az értéktőzsde tagjainak kívánságait, amelyek *már legközelebb tárgyalásra kerülnek.*

Értesülésünk szerint január első felében fogják *Krausz* Simont a *Budapesti Bankárok és Értékpapírkereskedők Egyesülete* elnökévé megválasztani és tisztségébe ünnepélyesen beiktatni.

BIHARI BENŐ
ÉPITŐMESTER
IX., KÖZRAKTÁR-UCCA 10. SZ.
Telefon: Aut. 856-83.

ifj. MÁTHÉ ISTVÁN
szobafestő- és mázoló-mester
I., Iskola-tér 2. — Telefon: Aut. 607—55

ÁBRAHAM ÉS GURTLER
bádogos és szerelők
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 29.
TELEFON: J. 430—13.
Épület- és díszmübádogos munkák. Vízvezeték, gázberendezés, csatornázás és központi fütés.

FISCHER HENRIK
épületfakereskedő
Telefon: J. 623—00.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

TÓTH LAJOS
eternit-, cseréptedés, facement és bőrlemeztedés, tetők jókarbantartása és tatarozása a legjutányosabb árban
Budapest, I. ker. Budafoki-út 23

SEITZ KÁROLY ÉS MIHÁLYI
GÉPTÖMÍTŐ-ANYAG GYÁR
BUDAPEST, III., TIMÁR UCCA 13. sz
Telefon: Automata 623-41. sz.

CSONZADLAK ÉS FLEISCHMANN
Műszaki és elektrotechnikai vállalkozók, rádió és villamossági anyag külföldi képviselete, neón utánzott égők képviselete
BUDAPEST, VIII., József-körút 19. Tel.: Aut. 300-47
IPARTELEP KISPEST Üllői-út 107. sz. Tel.: J. 353—87

Lizsinszky Rezső kárpitos és díszítő
Budapest, I, Márvány ucca 46. Telefonhívó Aut. 510-54

Csütörtökön

PESTI TŐZSDE

szenzációs közgazdasági riportokkal

SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

Uj korszak előtt a Köztisztviselők Szövetkezete

A *Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezete* legutóbbi igazgatósági ülésén báró *Perényi* Zsigmond nyug. miniszter elnöklése mellett egyhangú határozattal elhatározta azokat a változásokat, amelyek az intézet vezetésének új szabályozása által szükségessé váltak. Mint a Szövetkezet alább közölt hivatalos jelentéséből olvasható, barátságos megegyezéssel kivált az intézet kötelékéből *Miklauzics* Adolf dr. alelnök-vezérigazgató és dr. *Fazekas* Kálmán ügyvezető-igazgató. A leépítéssel *lényegesen olcsóbbodik a Szövetkezet igazgatása* és az új vezetőség egyáltalában az egész vonalon érvényesíteni fogja *a legszigorúbb takarékoskodás* szempontjait. Erősödni fog és fölfrissül az intézetnél *a szövetkezeti szellem* azáltal, hogy a tagokkal, a köztisztviselő társadalommal való érintkezés *intenzivebbé és közvetlenebbé tétetik, nagy propagandatevékenység indul meg* a Szövetkezet közhasznú működésének népszerűsítésére s az egész vonalon ismét kifejezésre fognak jutni azok az *altruista szempontok*, amelyek ezt az intézményt évtizedekkel ezelőtt a tisztviselő társadalom egyhangú helyeslése mellett életre hívták.

A Szövetkezet egyébként az alábbi hivatalos közleményt adta ki:

A *Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezeténél* az elmult napokban mélyreható személyi és rendszerváltozás történt. *Miklauzics* Adolf dr. alelnök-vezérigazgató, aki megrongált egészségi állapotára való tekintettel szabadságon van, azt a kérelmet terjesztette elő, hogy szabadsága leteltével nyugdíjaztassék a szerződésében biztosított igényeiről való önkéntes lemondása ellenében. Az igazgatóság december 10-én tartott ülésén ezt a kérelmet teljesítette, egyben hozzájárult ahhoz is, hogy *Fazekas* Kálmán dr. ügyvezető-igazgató hosszabb szerződése saját kérelmére a törvényes egy évi járandóság kifizetése alapján felbontassék. Az igazgatóság az üzletvitel egyszerűsítése és racionalizálása érdekében mindkét állást megszüntette és az ügyvezetést a báró *Perényi* Zsigmond elnökből, *Tarján* Vilmos és *Borbás* Gáspár dr. ügyvezető-igazgatókból álló vezetőségre bízta, amely az igazgatósággal, illetve a végrehajtóbizottsággal szoros együttműködésben intézi a szövetkezet ügyeit. Az igazgatóság elhatározása az, hogy a szövetkezet szigorúan altruista szellemű üzletpolitikával, a szövetkezeti érdekközösségbe való fokozottabb bekapcsolódással, a tagok és a szövetkezet között fennálló kapcsolat kimélyítésével és erőteljes szövetkezeti propagandával igyekszik a köztisztviselőtársadalom gazdasági érdekeit és a magyar szövetkezeti fejlődés ügyét szolgálni.

A Magyar Pamutipar R.-T. pénteki rendkivüli közgyülése a társaság alaptőkéjének 3,975.000 P-ről 6,360.000 P-re való felemelését határozta el. Az alaptőkeemelés főcélja összhangba hozni a társaság saját tőkéit a legutóbbi évek gyárbővítéssel és üzemmodernizálással kapcsolatos beruházásaival. A kibocsátásra kerülő összes 159.000 új részvény a régi részvényeseknek ajánltatik fel átvételre, még pedig oly módon, hogy 5 régi részvény alapján 3 darab (15 P n. é.) 1929 január 1-től kezdődőleg osztalékjogosult új részvény vehető át 20 pengős árfolyamon. A részvényesek által esetleg át nem vett új részvények elhelyezése tekintetében gondoskodás történt. Az elővételi jogok a teljes befizetés teljesítése mellett 1928 december 17-től 28-ig bezárólag a *Magyar Általános Hitelbank* pénzáránál gyakorolhatók.

A Nemzetközi Gépkereskedelmi R.-T. e hónap 17-én tartotta meg az Angol-Magyar Bank üléstermében *Fleissig* Sándor elnöklésével első rendes közgyűlését, mely az „A" és „B" sorozatú elsőbbségi részvények osztalékát az alapszabályszerű 7%, illetve 7½%-ban, a törzsrészvények osztalékát pedig darabonként 6 pengőben (12%) állapította meg. Az osztalékot e hónap 18-ától kezdődően Budapesten, az Angol-Magyar Bank pénztáránál és több külföldi szelvénybeváltó helyen fogják kifizetni. — A közgyűlés felhatalmazta az igazgatóságot arra, hogy a törzsrészvénytőkét 60.000 darab, egyenként 50 pengő n. é. új részvény kibocsátása útján 7,000.000 pengőről 10,000.000 pengőre, továbbá, hogy az „A" sorozatú 7%-os és a „B" sorozatú 7½%-os elsőbbségi részvénytőkét egyenként 50.000 angol font, összesen tehát 100.000 angol font n. é. új részvény kibocsátása útján 500.000 angol fontra emelje fel és a részvénykibocsátás időpontjának, valamint az alaptőkeemelés egyéb részletes feltételeinek megállapítását is az igazgatóságra bízta.

A Földhitelbank újabb parcellázása a fővárosban. A *Földhitelbank Rt.*, hogy a tisztviselők és kisemberek házhelyekhez jussanak, újabb nagyszabású parcellázást kezdett. A *Gvadányi út mentén, a Külső Kerepesi út mellett, 30.000 négyszögméter területet*, amelyet *az Almos ucca és a Zalán ucca metszenek*, parcelláz most fel házhelyekre. Ez a terület a főváros egészséges fejlődésének vonalába esik, mert egyrészt a *Helyiérdekű vasút mentén van*, másrészt az a körülmény, hogy a főváros határán belül fekszik, biztosítja számára az összes közműveket is. A terület értékét emeli, hogy az Államvasutak, a Külső Kerepesi út és a Szolnoki út sarkán, tehát a Gvadányi út mellett *felszállóhelyet létesítenek* és ezáltal lehetővé válik erről a vidékről közvetlenül a Nyugati pályaudvarra utazni, míg a Keleti pályaudvarra a Gödöllői Helyiérdekű Villamosvasút vezet.

VÁLLALKOZÁS

Építési engedélyek

A főváros magánépítési bizottsága folyó évi december hó 17-én tartott ülésében a következő építési engedélyek kiadását javasolta:

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. Weisz Miksa, I., Budafoki-út 4216 hrsz. a. VI. em. ház, terv. Fenyves és Fried, VII., Damjanich-u. 37.
2. Dr. Klim Róbertné, I., Vas Gereben-u. 8125. hrsz. családi ház, terv. Wittinger Ferenc, V., Nádor-utca 20.
3. Kecskeméti Ferenc, III., Búza-u. 28. fsz. ház, terv Szenes Géza, VIII., Szilágyi-u. 2.
4. Halász Aladár, VIII., Futó-utca 6487. hrsz. III. em. ház terv, ugyanaz.
5. Schiller Jenő, VIII., Dobozi-u. 43., ráép., terv. Csákay Rezső, IX., Páva-u. 5.
6. Özv. Wolf Márkné, VIII., Tömő-u. 21., ráép. terv. Laykauf Károly, II., Margit-körut 13.
7. Martsik Ferenc, III., Berend-u. 18,520. hrsz., fsz. ház, terv. Held József Pesterzsébet.
8. Kuti József, III., Filatori-dűlő 18,874. hrsz. családi ház.
9. Unió Villamossági rt., VI., Hunn-u. 1743. hrsz. a. fsz. toldalék, terv. Fischer Tibor, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
10. Dr. Kemény Istvánné és társa, I., Bánffy-u. 9941/2. hrsz. 2 drb. em. ház, terv. Hendrich Antal, II., Buday László-út 5.
11. Csahihen Károly, I., Csurgói-út 2940/2. fsz. ház.
12. Bohn József, VI., Alsórákosi rétek 1940/89. hrsz. a. családi ház.
13. Krén István, III., Szőlőskert-u. 32., földsz. toldalék, terv. Szuchanek Ferenc, III., Szőlőkert-u. 30.
14. Menczel János, VI., Reitter Ferenc-u. 27,205. hrsz. a. II. em. ház, terv. Varsa Lajos VI., Andrássy-út 2.
15. Magyar Ruggyanta Árúgyár rt., Kerepesi-út 17., ráép. terv. Jónás, Szalay és Lukács, VI., Király-utca 88.
16. Dr. Horváth Lipót, VI., Benczur-u. 29. a. I. em. palota, terv. Jónás Zsimond, V. Nádor-u. 12.

B) Nagyobb és kisebb átalakításokra:

1. Szajkó László III., Kiskorona-u. 27.
2. Kuszer György, X., Maglódi-út 8291. hrsz.
3. Szugyitsjky Sándor, VI., Jász-u. 128.
4. Fodor József, X. Dandár-u. 25.
5. Barbarik János, II., Tégla-u. 10.
6. Magyar Kir. Állatorvosi Főiskola, VIII., Rottenbiller-u., 7242. hrsz.
7. Magyar Kir. Pénzügyigazgatóság, V., Széchenyi-u. 2.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat a következő cégek kapták:

Csatornaépítkezést a helyi kikötőnél: Schaffer Antal; a Széplaki úton: Erdélyi Pál: 10.352;

Utjavitási munkát a Prímás bástyán: Schaffer Antal; az Andrássy úton: Neumann és Társa 14.359 pengő vállalati áron.

Csatorna- és vízvezetéki munkákat a Szent László kórháznál: Risavy Béla 6133;

Központi fütőberendezési munkát a Rókus-kórháznál: Fekete Ödön 21.021;

Vízmedence építéssel kapcsolatos beton munkát a Szép juhászné vendéglő mellett: Heverdle István 33.787; a Sashegyen, a Várban és a Csatárka dülőben: Pittel és Brausewetter 64.856, 189.987, és 62.238;

Kőmives munkálatokat a Rókus-kórház fürdőhelyiségénél: Németh Vilmos 6745 pengő vállalati áron.

A tanács f. hó 10-én megtartott versenytárgyalás alapján a következő *kőszállításokat* ítélte oda: 60.000 drb bazalt kockakőből: Badacsonyi Bazaltbánya Rt. 5000 drbot, Hofbauer Jakab 15.000 drbot, Somoskői Bazaltbánya Rt. 35.000 drb à 1.20 P, Laufer Sándor 5000 drbot à 1.18 P; 120.000 drb ¾-es bazalt kockakőből: Badacsonyi Bazaltbánya 40.000 darabot, Hofbauer Jakab 40.000 darabot, Somoskői Bazaltbánya 35.000 darabot à —.95 P, Laufer Sándor 5000 darabot —.94 P; 145.000 drb bazaltfejkőből: Badacsonyi Bazaltbánya 25.000 darabot, Hofbauer Jakab 25.000 darabot, Somoskői Bazaltbánya 25.000 drb, Tapolcavidéki Gazdasági Tptr. — 65 P, Laufer Sándor 10.000 darabot —.64 P, Dunántúli Mész-, Tégla- és Kőipar 10.000 darabot, Nemesgulácsi Bazaltbánya 15.000 darabot, Zalahalápi Bazaltbánya Rt. 15.000 darabot —.63 P; 500 tonna bazaltkiskőből: Hofbauer Jak. 200 tonnát, Somoskői Bazaltbánya 200 tonnát 50.50 P, Dunántúli Mész 40 tonnát 50 P, Laufer Sándor 60 tonnát à —.49 P; 80.000 darab trachit fejkövet: Szobi Kőbánya Rt. (szobsághegyi kőből) —.35 P ár mellett.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalásokon a következő cégek és vállalatok pályáztak:

Gőzfütőberendezési munkára a városházi levéltárnál: Szentgyörgyi és Társa 15.976, Adler Henrik 16.098, Bogdány és Társa 14.930, Szepesi Gyula 16.431, Janisch János és Fia 13.388, Bründl János 16.859, Stern és Rosenthal 15.736, Schuller József 14.648, Rietschel és Hennberg 15.520, Gabler J. 15.281, Gál J. István 16.049;

Csikótüzhelyek szállítására a Palota úti kislakásoknál: Pálvin István 17.384, Lőrinczi Pál és Vince 16.400, Hutter és Schrantz 20.172, Lampl Odön 17.384, Ehrlich kályhagyár, Mandorf és Harisch 19.680, Földessy Henrik 16.894, Munkácsi Ernő 16.400, Kellner és Sándor 16.400, Berkes Jenő 16.728, Göttler Manó és Fia 18.040, Dick Ádámné 19.024;

Parkettázási munkálatokra a Ferenc József laktanyánál: özv. Nagy Kálmánné 4836, Götz Antal 3425, Barna Gábor Fiai 5177, Radó Ede 4712, Nasici Tanningyár és Faipari Rt. 5425, Miklós Benő 5022, Neuschloss-Lichtig gyár 4185, Pestszentlőrinczi Parkettgyár 4929;

Sodronykerités munkálatokra a kertészképző iskolánál: Simai István 10.974, Hutter és Schrantz 11.711, Heiser Frigyes 10.945, Stadler Mihály 9595, Vass és Kovács 11.020, Kollerich Pál és Fia 12.764, Halmi Elemér 10.959, Haidekker Sándor 10.866 pengő vállalati áron.

Két darab teherautó pótkocsialváz és 2 darab acéltárcsás elsőkerék szállítására ajánlatot tettek alvázra: Ney és Róna 4500 P, Ury Imre 5960 P, Magyar Vegyipari Gépgyár Rt. 8600 P. Acéltárcsás kerekekre: Ney és Róna 228 P, alternativ 334 P, Ury Imre 591 P ár mellett.

300 tonna bitumen szállítására ajánlatot tettek: (I.) —25°—30°, (II) 40°—50°, (III) 50°—60° olvadó bitumenre és pedig: Aszfalt és Kátrányipari Rt.(II.) 190, Nyirbogdányi petróleumgyár Rt. (I., II., III.) 185, Magyar Fantoművek Részv. Társ. (III) 200, Helvey Tivadar (II., III) 229, Shell Kőolaj Részvénytársaság (I., II., III.) 250, Biehn János (I., II., III.) 255, „Grosit" vegyészeti gyár (I., II., III.) 257, Millényi Ignác (I) 258, (II) 252, (III) 262, Burghardt Emil (I. II. III) 259, Csillányi és Társa (I) 275, (II) 267.50, (III) 260 pengő ár mellett.

A Szent Rókus közkórházban padlóburkoló munkákra ajánlatot tettek: Urbach és Tafler 5432, Kraszner József Rt. 5443, Melocco Péter 5468.30, Neuhauser Miksa 5624, ifj. Cristofoli Vince 5818, Cristofoli Vince 6142 pengő árral.

A Kőbánya úti bérház részére 120 darab takaréktűzhely szállítására ajánlatot tettek: Lőrinez Pál és Vince 5820, Gebey Ferenc 5880, Arzberger Lajos 2880, Göttler Manó és Fia 5976, Munkácsy Ernő 5976, Földessy Henrik 6000, Gáspár Sándor 6000, Berkes Jenő 6000, Dick Ádám özvegye 6000, Pálvin István 6180, Lakos Lajos 7440 pengő árral.

SZÓRAKOZÁS

Szombaton, december 22-én lesz az idei évad nagy operetteseménye, a Párizsi Divat premierje a Városi Szinházban. Irták: *Lajtai* Lajos és *Békeffy* István, a *Mesék az irógépről* és a *Régi Nyár* népszerű szerzői.

Főszereplők: *Biller Irén, Zilahy Irén, Király Ernő, D'Arrigo Kornél, Erczkövy László, Zala Karola, Pataki Ferenc.*

Díszlettervező: ifj. *Oláh* Gusztáv, a m. kir. Operaház főscenikusa. Rendező: *Lóránth* Vilmos. Táncokat betanította: *Sebestyén* Jenő és *Gallay* Nándor. Ruhák: *Berkovits*-kreációk.

Jegyek a *Párizsi divat* első 6 előadására a *Városi Szinház* pénztáránál és a jegyirodákban. *Legdrágább hely 6 pengő.*

A Városi Szinház karácsonyi előadásai. Mindkét ünnepen délután és este a szinház szenzációsnak igérkező operettujdonsága, a *Párizsi divat kerül szinre. A Párizsi divat* előadásai iránt oly nagyarányú az érdeklődés, hogy mindkét karácsonyi ünnepen délután (rendes esti helyárakkal) és este a pompás új operett kerül szinre. Jegyeket a karácsonyi ünnepi előadásokra már árusit a *Városi Szinház* pénztára és az összes jegyirodák.

Corvin Színház
december 20-tól 2 nagy attrakcio
HOGAN KAPITÁNY
(Főszerepben **Victor Mc Laglen**)
EGY ÉJSZAKA LONDONBAN
filmregény 8 felvonásban

KAMARA
december 20-tól
Nagy ünnepi műsor
A gyáva hős
(**Harold Lloyd** legujabb 8 felv. vigjátéka)
HOGAN KAPITÁNY
(Főszerepben: **Victor Mc Laglen**)

Események

• • •

Olvasóinkhoz!

Tizennyolc esztendő óta hirdeti a FŐVÁROSI HIRLAP azt az erőteljes polgári politikát, amely a közös, nagy városi érdekek éber ellenőrzésével, szigorú, de igazságos kritikájával ennek a lapnak táborába gyűjtötte Budapest polgárságát. Elsősorban azokat vonzotta magához, akiknek életérdekük, hogy frissen, gyorsan, kimerítően és mindig megbízhatóan értesüljenek arról, ami a városházán történik.

Immár csaknem két évtizede hirdeti ez a lap a város életének alapját tevő polgári munka, a polgári boldogulás szükségességét. Ez a két évtized felé közeledő lelkes küzdelem adta meg az érdemet, amelynek alapján

az Egységes Községi Polgári Párt a Fővárosi Hirlapot választotta hivatalos lapjának. Viszont a Fővárosi Hirlapot is régi tardicioi vezették arra az útra, amelyen a békés, alkotó polgári munka hirdetésében elsőként találkozott Ripka Ferenc főpolgármesternek és Kozma Jenőnek, az Egységes Községi Polgári Párt elnökének a konszolidáció érdekében kifejtett sorsdöntő, nagy munkájával.

Két évtized komoly és becsületes munkásságában is legmegelégedettebben tekintünk vissza arra a küzdelemre, amelyet

Bethlen István zászlaja alatt vívtunk meg a politikai és társadalmi békéért, a mult romjainak eltakarításáért és a polgárság jobb megélhetéséért.

Ennek a munkának jutalmaként nem kérünk egyebet, csak annak a régi bizalomnak és támogatásnak folytatását, amelyben eddig is részesített bennünket Budapest közönsége.

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*

Előfizetési árak:

fél évre	12 pengő.
egész évre	24 pengő.

A FŐVÁROSI HIRLAP a karácsonyi ünnepek alkalmával kettős számot ad. Legközelebbi számunk január 2-án, a rendes időben jelenik meg.

A tisztviselők és a tanszemélyzet karácsonya. Mire ezek a sorok megjelennek, Budapest székesfőváros *egész* tisztikara és *egész* tanszemélyzete boldogan várja a karácsonyi ajándékot, amelyet az idén a legdemokratikusabb alapon osztanak szét: *mindenkinek egyformán*, száz százalékos havi fizetés formájában. Annál nagyobb öröm ez az idén, mert az elmúlt esztendőben sok panasz hangzott el. Akkor ugyanis az egyhavi fizetésnek csak 50, 60, illetve 70 százalékát kapták és pedig a hivatali főnökök klasszifikálása alapján, *érdem szerint*. Természetesen az ötven, de még a hetven százalék sem volt száz százalék, a hivatalfőnöki klasszifikáció pedig nem egyszer lehetett, ha nem is sánta, de legalább is bicegő. Sértett ambiciók fájdalma sajgott tavaly karácsony után, az idén azonban mindez a keserűség örömmé válik. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester volt az, aki a belügyminiszter jóindulatát felkeltette és aki a jóváhagyást kieszközölte. A tisztviselőkért mindig oly nemesen érző főpolgármester sok száz családnak szerzett az idén karácsonyra zavartalan és osztatlan örömet.

Lamotte tanácsnok cikke. *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok nemcsak a gyakorlatban legfőbb irányítója Budapest pénzügyeinek, hanem szükségesnek tartja azt is, hogy Budapest közönségét megismertesse ennek a nagyszabású adminisztrációnak titkaival. Cikket írt a „Városi Szemlé"-be és ez a cikk csodálatos világossággal mond el olyan dolgokat, amelyeket nagyon is tudnia kell az adófizető közönségnek. Az írásművészet és a dolgok természetes, mesterkéletlen csoportosítása élvezetessé teszi a másképen száraz témát, úgy, hogy az olvasó csupa érdekességet talál. Sok bárgyú hitet oszlat el és a demagógia rozsdás fegyvereit szereli *Lamotte* Károly az igazságot őszintén feltáró cikkel, amely olyan kitűnő, hogy az ember szinte kedvet kap tőle az adófizetésre.

József Ferenc kir. herceg levele a Fővárosi Hirlaphoz

A *Fővárosi Hirlap* egyik legutóbbi számában részletesen beszámoltunk *Budapest Fürdőváros Egyesület* közgyűléséről s ennek során arról a meleg elismerésről, amellyel az egyesület évi jelentése méltatta a *Fővárosi Hirlapnak* az egyesület által kitűzött nemes cél érdekében kifejtett munkásságát. Ennek az elismerésnek kitüntető megnyilatkozása *József Ferenc dr.* királyi hercegnek, Budapest Fürdőváros Egyesület elnökének lapunk főszerkesztőjéhez intézett levele, amelyet alább közlünk:

Kedves Főszerkesztő Úr!

A Budapest Fürdőváros Egyesületnek f. év december 2-án elnökletem mellett megtartott közgyűlése őszinte köszönetét fejezte ki a magyar sajtónak azért a készségéért, mellyel a Budapest Fürdőváros mozgalmat a magyar közvéleményben népszerűsítette.

Őszinte hálával és különös elismeréssel gondolok a Főszerkesztő úr bölcs vezetése alatt álló Fővárosi Hirlapra, amelynek úgyszólván minden száma foglalkozott valamilyen formában Budapest fürdőinek és gyógytényezőinek nemzetgazdasági jelentőségével.

Kérem Főszerkesztő urat, kisérje állandó figyelemmel továbbra is Egyesületünk működését és legyen megértő tolmácsa a mi törekvéseinknek.

Budapest, 1928 december 7.

Szíves üdvözlettel

Dr. József Ferenc sk.
ktr. herceg, elnök

A főváros szegény gyermekeinek karácsonya. A hivatalos tényezők és a főváros társadalma az idén sem mulasztja el az alkalmat, hogy a szeretet ünnepének örömeiből részesítse azokat a kis gyermekeket is, akiknek legkevesebb öröm jut osztályrészül. A főváros karácsonyi gyermekfelruházási akciójának hivatalos ünnepsége *22-én szombaton délelőtt lesz, ez alkalommal osztja szét a Kormányzóné Főméltóságú Asszony ajándékait is*, — aki tudvalevően évek óta a legnagyobb szeretettel karolja fel a főváros akcióját és *idén is több, mint 3000 gyermeket ruháznak fel egyedül az ő adományaiból*. A főváros akciója során, mint már megírtuk 8—9000 szegény gyermek jut meleg téli ruházathoz. A szombati ünnepségen, — mely a régi képviselőházban lesz, — a Kormányzónén kívül megjelennek a kormány tagjai közül is többen, számos társadalmi előkelőség, a főváros vezetősége, Ripka Ferenc főpolgármesterrel az élén. Szombaton délután a *Klotild* szeretetház árvái lesznek részesei a karácsonyi örömöknek. Az intézet karácsonyfa ünnepei lassanként fogalommá válnak, olyan gyengédséggel és szeretettel készíti elő az intézet vezetősége, élén *Ripka* Ferenc főpolgármesterrel, évről-évre ezt a napot, hogy legalább részben pótolják a karácsonyi otthon meghitt melegét annak a 108, *legnagyobb részt hadiárvának*, akiket az intézetben nevelnek. A főpolgármester gondoskodása folytán a kis árváknak *kivétel nélkül játékkal, meséskönyvvel, süteménnyel, cukorkával és különböző apróságokkal kedveskednek*. A *Klotild* szeretetház ünnepén az elhunyt védnök asszony, *Klotild* főhercegnő szellemében résztvesz *József* királyi herceg és családja is.

Egy érdemes öreg nyomdász félszázados jubileuma. A Révai irodalmi intézet nyomdai és könyvkötészeti személyzete december 25-én díszes bankett keretében ünnepli érdemes öreg kollegájuknak, *Nagy Ignácnak* munkássága *félszázados jubileumát*. A ritka szép ünnepség módot nyujt barátainak arra, hogy kiemeljék *az elmult ötven esztendő nyomdászati kulturáját, amelynek egyik értékes harcosa és részese* a jubiláns *Nagy Ignác*.

A **Böhm Béla és Társa lakberendező vállalkozó cég művészi munkái.** Akik a magyar iparművészet eredményeit figyelemmel kísérik, jóleső érzéssel állapíthatták meg azokat az egyre tökéletesebb művészi elgondolásokat, amelyeket a Böhm Béla és társa cég valósított meg megbízásai során. Böhm Béla eredetileg csak kárpitos és díszítő munkákat, valamint dekorációkat készített, amióta azonban átvette a Gellért-szálló egyik nagy szállítóját, a Gelb M. és fia bútorgyárat, azóta saját vezetésében a legkiválóbb asztalos munkával kombinált iparművészeti feladatokat oldja meg nagy sikerrel. Többek közt a cég készítette a Bristol szobáit és reprezentációs termeit, tavaly fejezte be a szolnoki Tisza-szálló teljes berendezését, valamint Lechner professzor tervei szerint az Orion-színház, Novák tervei szerint pedig a Kamara-színház remekszámba menő berendezését. Ezek a díszes megbízatások a Böhm cég kiválóságának legméltóbb elismerései.

Az Elelmiszerpiac címen havonta kétszer megjelenő nivós és tartalmas szaklap indult meg, amelynek dr. *Patzauer* Rezső ügyvéd a főszerkesztője. A lap első számából a sok érdekes és aktuális riporton kívül kiemelkedik *Vajna* Ede tanácsnok cikke. *Az Elelmiszerpiac* szerkesztősége és kiadóhivatala Ráday utca 4. szám alatt van.

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatorium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P.
Idegbetegek, üdülők gyógyhelye vizgyógyintézet nap- és légfürdő

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV. Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LÖRINC

HERCZEG ERNŐ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., NAP UCCA 25
TELEFON: JÓZSEF 328-

BAUER DÉNES UTÓD
HOFMAN DÉNES okleveles mérn
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó
I. kerület, Szász Károly ucca 5. szám
Telefon: Automata 539—59

TELEFON: A. 251—43.
STEFKOVICS SÁNDOR
kőműves mester
Budapest, VI. kerület, Izabella ucca 44/b.

Telefon: Automata 836—28.
MAYER LAJOS
tetőfedőmester, tetőzetek jókarbantartási vállalata
VI. ker., Ferenc József-rakpart 18. sz.

SCHINZEL LAJOS BÁDOGOS SZERELŐMESTER
Budapest, VII, Péterfy Sándor u. 15
Telefon: J. 393-32. TERVEZ ÉS ELVÁLLAL: Központi gőz-, viz és légfütési valamint szárító berendezéseket és bádogos munkákat.

Gyártja az egyedüli MAGYAR ólomminiumgyár
Fémkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Forgách u. 4. sz.

DUDUS ERNŐ
építési vállalkozó
Budapest, VI., Jász ucca 73 Tel: L. 980-15

MAGYAR HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: József 310—15 Budapest, VIII., Bérkocsis ucca 41 Telefon: József 310—15

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges négy, esetleg öt darab teljesen felszerelt locsoló- és mosóautomobil szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, kik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1.60 P állami és 1.60 P fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő írásbeli ajánlataikat 1929. évi január hó 15-én délelőtt 11 óráig a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII. Kun u. 8.) nyújtsák be. Az ajánlatokat pecséttel lezárt borítékba kell tenni és a borítékra rá kell írni: „Ajánlat locsoló autókra".

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselők jelen lehetnek.

Budapest (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Csak szabályszerűen kiállított és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok nem vehetők tárgyalás alá.

Bántapénzül az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kell a versenytárgyalást megelőzően a fővárosi központi pénztárnál letenni. A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati űrlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 december 11.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Határidő meghosszabbítás.

A székesfőváros tanácsa a Fővárosi Közlöny f. évi 70. számában a 2917. oldalon, a 71. számban a 2967. oldalon és a 72. számban a 3009. oldalon nyilvános versenytárgyalást hirdetett a székesfőváros vízműveinél a gépészeti berendezés kicserélése következtében az egyes telepeken szükséges szivattyúk szállítására.

Az ajánlatok beadására megállapított határidő folyó évi december 22. napján délelőtt 11 órakor járna le.

A székesfőváros tanácsa az ajánlatok beadására előírt időtartamot meghosszabbítja és az ajánlatok beadására újabb határidőt állapít meg.

Ennek értelmében a szivattyúk szállítására a közölt versenytárgyalási hirdetménynek megfelelő ajánlatokat **1929 január 19. napján délelőtt 11 óráig** a Központi városházán, a vízvezetéki és világítási ügyosztályban, II. emelet 302. szám alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyanesak január 19. napján déli 12 órakor a vízvezetéki és világítási ügyosztálynak a II. emelet 298. szám alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1928 december 12. napján.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök-u. 8. Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, légszesz, hűtő és szellőztető berendezések
Erdélyi Gábor és Társa, Budapest VII, Amerikai-út 2b.
Alapítási év: 1910. Telefon: József 334-37.

VILLAMOS ÓRÁKAT
gyárak, iskolák, kórházak és intézetek részére gyárt
ELSŐ MAGYAR VILLAMOS ÓRAGYÁR
Alapíttatott 1877. KULICSKA ANTAL BUDAPEST, II., ISKOLA-U. 6. Telefon; Aut. 597-09.

CSURGAI ISTVÁN ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOS
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14.
TELEFON: L. 908—53.

SÁNDOR BELA
szobafestő, mázoló és tapétázó vállalata
Budapest, VII. kerület, Wesselényi ucca 54. sz.

MARINKA IMRE
ÁCSMESTER
Budapest, VII. Czobor-utca 63. sz.

LUSZTIG MIKLÓS
ÜVEGKERESKEDŐ
KÉPKERETEZÉS, ÉPÜLETÜVEGEZÉS, ÜVEGTETŐK KÉSZÍTÉSE JÓKARBANTARTÁSA
BUDAPEST, VII., SÍP UCCA 6 TELEFON: J. 335-30

Hochhauser
Ferenc építési vállalkozó Budapest
IX., Soroksári út 38. Tel.: J. 459-81

Magyar Építő Részvénytársulat
Budapest, VI. kerület, Teréz körút 34 szám.
Alapíttatott: 1889. Telefon: Automata 272—64. szám
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás, csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homoktermelés és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakódások. Alapozások mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavítótelep, valamint téli kikötő Apostagon.

KALLINA ZDENKO
GRAFIKAI SZAKÜZLET
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 16.
Telefon: J. 314-16. —— Telefon: J. 314-16.

DOBOS ANDRÁS
Épület- és redőny lakatos vállalata
Budapest, IX. ker. Lónyai-utca 58.
Telefon: Automata 874—38.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipot 914—46.

Épület-, mű és vas-szerkezeti gyár
AGULÁR VICTOR és TÁRSA
Budapest, VII. Telep ucca 33
Telefon József 413—01

KÚN SÁNDOR
TELEFON: JÓZSEF 361—23
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
BUDAPEST, IV, FERENC JÓZSEF-RAKPART 18

DÖREN HENRIK és TÁRSA
Alapítva: 1891. asztalosmunkák gyára Alapítva: 1891.
Iroda és raktár: VI., Hegedüs Sándor-ucca 26 sz.
Telefon: Aut. 297-77.
Gyártelep: Dévény-ucca 20-22. Telefon: L. 964 07.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Köbánya, nyergesujfalu

Kőbánya: Budakalász **KRÁL GYULA** kőfaragómester, kő- és márványtelepe Telefon: Aut 624-88
Budapest III, Lajos-u. 77/79

Transformátorok
Szénkefék Mótorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky ucca 35
Telefon: T. 147-75 és T. 277-39

Budapest Székesfővárosi Ásványvíz Üzem
HARMATVIZ
a Hungáriagyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt *Telefon: Autom. 530—03*

PAULAY LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI VÁLLALATA
BUDAPEST VIII, LOSONCZI-U. 3
TELEFON; JÓZSEF 401-76.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VIII. BAROSS U. 98.
TELÉFON: JÓZSEF 424—69

MONTANIT RENDSZERŰ
hőszigetelő stabil, transportabilis vasbeton és montanit aszbeszt építkezések
Budapest székesfőváros elvi engedélye és elismerő levelei
CLÁRA ÉPITŐVÁLLALAT, POLLÁK LIPÓT
Budapest, VII., Wesselényi ucca 33.
Telefon: József 366-26

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZV. TÁRS.
BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 15.
az Egeresi Gipsz- és Műtrágyagyár Részv. Társ. Aghires és Kramer J. Első Egeresi Gipsz- és Műtrágyagyár, Aghires képviselete
Telefon szám: 805—25.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon. L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

DUNAMENTI FAKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI. Váci-út 13. Tel. L. 984-28
Állandó nagy készlet mindennemű asztalos árúban, fűrészelt és faragott fában, londina léc, zárlécben és úlvány anyagokban.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
Fleischmann Antal Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: J. 465-62 és 465-63

Polgár Ignácz épület és műlakatos
Vasszerkezetek, portálok, díszműárúk, kapuk, rácsok, sírlámpák és tűzhelyek készítése különféle kivitelben, saját tervezés és beküldött rajz szerint. Tel: J. 438-53
Budapest, X., Hőlgy-ucca 24/a

SZABADALMAZOTT FACSAVARNELKÜLI FAREDŐNY
BAK SÁNDOR Épület- és műlakatos mester
Acéllemez görredőny és különleges napellenző gyár
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 69. Tel.: J. 384-72

GYÁRIPARI és KAZÁNKOVÁCSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, VI., ÜVEG UCCA 32. SZ. — Telefon; L. 914—23
Elvállal mindennemű kovács, kazánkovács, gép és vasszerkezeti munkát, valamint autógénhegesztést és vágást.
Telep: VI., Országbíró- és Üveg ucca sarok.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: József 6-29

KISSEBESI és KORLÁTI
KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

SHELL petroleum benzin gázolaj
Speciális autóolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRS.
Központi iroda: Budapest, V. Alkotmány ucca 18
Tel.: Aut. 214—87. Aut. 214—89. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

HEVERDLE ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
VIII. BAROSS UCCA 74
TELEFON: JÓZSEF 302—75